

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katolske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnemen 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglade og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 1

Søndag den 3. Januar

1937

INDHOLD: Ugebladets smaa Indledninger i det nye Aar. — Den Hellige Faders Juletale i Radioen. — Christi Aag og Byrde. — Pastor Adrian Jakob Vollaerts †. — Reformationens Historie. — Randbemærkninger til Julenattens Evangelium. — Radio-Præstens Eventyr. — Røverierne Spanien. — Nye Bøger. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Ugebladets smaa Indledninger i det nye Aar.

Det er med nogen Ængstelse, undertegnede er gaaet ind paa Redaktørens ærefulde Anmodning om at skrive en lille opbyggelig Indledning til hvert Nummer af Ugebladet i det nye Aar. Men Opgaven havde noget tiltalende ved sig, der nok kunde lokke en til at prøve derpaa. Den bestod nemlig i hver Søndag at fortælle lidt om en af de nordiske Konvertiter eller eventuelt lade en saadan ud fra sine Bøger sige noget om sig selv.

Der er noget glædeligt og forfriskende ved at møde og tale med nye Konvertiter. De er fyldt med Begejstring over det Lys, de har faaet Øjnene lukket op for, og den Trøst og Fred, de har fundet i Guds Kirke. Men der er eet, de mangler og maa mangle: Følelsen af Samhørighed med de mange, der før dem har vandret Konvertitens til trange, tornebestrøede Sti. Ikke mindst de nye Konvertiter kunde derfor maaske tænkes at kunne have Udbytte af en saadan Serie af smaa Konvertit-Skildringer.

Men vi alle skylder jo at mindes dem med Agtelse, som tit under store Savn og Ofre vendte tilbage til Kirken. Ikke saaledes at forstaa, at saadanne skal have Tak, fordi de gjorde Kirken den Ære at anerkende den som »Sandhedens Klippe og Grundvold«. Nej, Æren er altid paa dens Side, der faar Naade til at finde tilbage til Kirken. Men det er alligevel en Taknemmelighedspligt, vi opfylder, naar vi drager Mindet frem om dem, der tit under Anfægtelser og Kampe naaede det, som mange andre gled let og glat ind i.

Det bliver i denne Sammenhæng vanskeligt at afgøre, hvem der skal tages med i en saadan Række af Konvertiter. Det vil for en Del bero paa et Skøn, og der findes ikke meget, hvorom der er saa stor Uenighed som om et saadant. Derfor vil gode Raad i saa Henseende være velkomne hos den, der ellers her vil komme til at skønne alene.

I hvilken Orden de smaa Biografier skal komme, er heller ikke let at afgøre. Skal man ordne dem efter de Lande, der har fostret dem, efter de Aarhundreder, de har levet i, efter deres Stand og Virksomhed o. s. v.? Det er saa vanskeligt at afgøre, at det rimeligste og naturligste vist bliver at lade Tilfældet raade eller dens Tid og Lejlighed, som skal samle og udsende disse smaa Mindeblade om Konvertiterne. Hensynet til Kirkeaaaret kan maaske undertiden bevirke, at en eller anden kommer ind paa en Plads, som vedkommendes Liv eller Virksomhed synes at være i en vis Overensstemmelse med.

Læserne bedes da om med Velvilje at tage imod dette lille Forsøg paa i et helt Aar at lade de nordiske Landes Konvertiter faa Førstepladsen i hvert Nummer af Ugebladet! For mange er Navnet, der vil komme til at staa over Artiklen, maaske kun en tom Lyd, fordi de aldrig har hørt noget om den, der bær det. Men de maa tro, der kan staa meget godt og skønt under et enkelt *Wang* eller *West* (ja endog under noget saa ringe som *Stub* og *Muus*). Og de vil glæde sig over at erfare, at de er, som det hedder først i Hebræerbrevets tolvte Kapitel, omgivet af en saadan herlig »Sky af Vidner«.

Den Hellige Faders Juletale i Radioen.

Lænket til Sengen — efter Lægernes Raad — har Pave Pius XI Juleaftensdag Kl. 12,15 paa Italiensk talt til saa godt som hele Verden, thi Talen transmitteredes over Paris, London, Dublin, Bryssel, Amsterdam, Wien, Prag, Warszawa, Budapest og Nord- og Sydamerika. Pavens Tale indledes med Hilsenen: »Lovet være Jesus Christus« udtalt af Direktøren for den vatikanske Radiofonistation, *P. Soccorsi*.

Paven henvendte sig først til Rom og Verdens Gejstlighed og siden til hele den katolske Kirke; ved de inderligste Ønsker vilde han forenes med dem under Skæret fra Bethlehems Julestjerne. Desværre fandtes der foruden Mennesker af god Vilje ogsaa Mennesket med ond Vilje og Julen var ogsaa denne Gang en Lejlighed til at give Udtryk for baade Smertens og Glædens Ytringer. »Smerten som i Aar blander sig med Juleglæden, er saa meget mere dyb og trykkende, som Borgerkrigen i Spanien stadigvæk raser med alle Hadets, Mordets og Ødelæggelsernes Rædsler, som om hin Propaganda og hine Magter, Vi ovenfor henviste til, vilde afholde en sidste Prøve paa de Ødelæggelsesredskaber, som staar til deres Raadighed, og som de har bragt til alle Lande. Dette

Kongernes Tilbedelse.

(J. Daret)

er en ny Advarsel, endnu mere alvorlig og truende for hele Verden og særlig for Europa og dets kristne Kultur end hidtil. Det er Begivenheder, som med forfærdende Sikkerhed og Klarhed aabenbarer og forudsiger, hvad der venter Europa og den hele Verden, hvis man ikke straks og effektivt griber til beskyttende og lægende Midler.

Men blandt dem, der udgiver sig for Ordenens Forsvarere imod Kulturens Ødelæggelse og imod den gudløse Kommunismes Udbredelse, ja som anmassende paastaar at være Førerne i saa Henseende, ser vi med Smerte et ikke ringe Antal af Mennesker, som beherskes og ledes af falske og ildevarslende Grundsætninger, naar det gælder Valg af Midler eller Vurdering af Modstanderen. Falske og ildevarslende: Thi hvo som søger at formindske og slukke Troen paa Christus og den guddommelige Aabenbaring i Menneskenes og især i Ungdommens Hjerter, hvo som drister sig til at betegne Christi Kirke, der vogter over de guddommelige Forjættelser og ved sin guddommelige Mission er kaldet til at opdrage Folkene, som erklæret Modstander af Nationens Trivsel og Fremskridt, han er saa langt fra at være en Skaber af virkelig Fremtid for Menneskeheden og dermed for sit eget Land, at han endog ødelægger de mest virksomme og afgørende Forsvarsmidler imod de frygtede Onder; og han arbejder saaledes, omend ubevidst, Haand i Haand med dem, som han mener og roser sig af at bekæmpe.«

Indtrængende opfordrede Hs. Hellighed i denne Sammenhæng til katolsk Aktion. »Vore Tanker henvender sig fremfor alt og med særlig Tillid til hine heltemodige Sjæle, som gør selv deres daglige Arbejde og deres Sygdomme til et Apostolat: og især hine uskyldige Skarer, som allevegne i Verden sender deres Renheds Vellugt op til Himlen, Vi mener hine smaa, som tror paa Jesus og som især hører til Kirken, fordi de er særlig dyrebare for Jesu Hjerter. I Aar, kære Sønner, tillader Guds Godhed Os ogsaa at yde Vort Bidrag til de almindelige Bønner, Gerninger og Ofre, i Form af en Lidelse, som den hidtil har sparet Os for, en Lidelse, som den samme guddommelige Godhed paa det rigeligste opvejer ved en vidunderlig gribende Bønnens Harmoni, der lød Os imøde fra alle Kirkens Dele i disse sidste Dage og det stedse mere indtrængende til Trøst for den fælles Fader.« Paven paa sin Side vilde bede for hele Kirken og opofre sine Lidelser »for de vildfarnes Omvendelse, for hele Kirkens Fred og Vel og især for det saa haardt hjemsogte og Os derfor særlig kære Spanien.«

Paven dvælede saa ved de Beviser paa from Aktivitet, som havde glædet hans Hjerter i det forløbne Aar, hvoriblandt Journalistkongressen, Presseudstillingen, Opførelsen af det nye Palads for Kongregationerne og Nyordningen af

det pavelige Akademi for Videnskaberne. Endvidere nævnedes, at dette Aar var Mindeaaret for Apostelen Paulus' Omvendelse og for Pave Silvester, der døde for 1600 Aar siden. Til Slut rettede Paven til Folkene og deres Ledere »en endnu mere indtrængende og varm Formaning til Fred: til Fredens Opretholdelse, hvor den endnu hersker, til dens Genoprettelse, hvor den blot er en smertelig Erindring og en tragisk hidtil desværre utilfredsstillt Længsel«. I Brevet fra Bethlehems Navn velsignede Paven derefter hele Jordkredsen.

—5.

Christi Aag og Byrde.

I Samtaleform behandler Fru Görres, hvis Pigenavn er velkendt i hele Tyskland, Spørgsmaalet, om en katholsk Dame kunde være det bekendt at ville føre en Veninde, der har ladet sig fange af den moderne Verdens Glans, tilbage til den katholske Kirke og saaledes drive hende ind i den Kamp for Gud og hans Rige paa Jorden, som jo er en stor Belastning for det »naturlige« Menneske, navnlig naar man tager i Betragtning, hvor usle mange Katholiker altfor ofte er, og hvor store Skuffelser de bereder deres Omgivelser. (Görres (geborene Gräfin Coudenhove), *Ida Friederike, Von der Last Gottes. Ein Gespräch über den Menschen und den Christen. Neu bearbeitet und ergänzt 7. Auflage. Freiburg i. B. 1936. Herder. Kartoniert 1,90 M. in Leinen 3 M. 25 % Rabat i Udlandet.*) Læserne stilles altsaa overfor de gamle og dog evig nye Spørgsmaal om Christi Aag og Byrde og om Klinten blandt Hveden.

De for vor Forstand ofte gaadefulde Sider i Christi Religion og det ufuldkomne i hans Disciple drøftes med en ejendommelig Friskhed og Charme, og det er en Nydelse at se, hvor fin en lagttager af den menneskelige Sjæls religiøse Rørelser og Træng Forfatterinden er. Angrebene føres ud fra den »svage« Tros Standpunkt, Forsvaret ud fra den »stærke« Tros Syn paa Tingene. Begge Parter har den Ejendommelighed, at deres Tankers Indhold og Form tydeligt genspejler den religiøse Krisetilstand i vore Dages Tyskland og de aandelige Strømninger, der behersker Litteraturen. Dog er det ikke blot tyske Forfattere, der kommer til Orde, men ogsaa andre; blandt de danske er det Søren Kierkegaard, der har gjort Indtryk dernede. Den kvindelige Aktor belyser Problemet, om man ikke skulde foretrække det »naturlige« Menneske, den »pragtfulde« Hedning, fremfor den »børnerte« Kristen med alle hans velkendte Unoder, Fejl og Latterligheder. Hun tager nærmest Menneskets naturlige Ønsker og Forventninger til Basis for sin Bevis-

førelse. Den mandlige Forsvarer derimod har sit Stæde i Guds Vilje og kærlighedsfulde Hensigt med vor Slægt og paa viser, at det overnaturlige, som Skaberen giver og kræver modtaget, bevaret og forsvaret, ikke betyder en Forringelse af det menneskelige i os, men en Ophøjelse og Forædning af det, eller rettere sagt den eneste Mulighed for at opnaa vor Naturs egentlige Bestemmelse og tilfredsstillende vore Hjerters dybeste Længsler.

Resultatet af den aandrige Holmgang bliver saaledes ægte kristelig Optimisme og forøget Tillid til det guddommelige Forsyns Styrelse trods Kampe og Vanskeligheder i den enkeltes og hele Kirkens Liv. Den svage Tros Ængstelighed og Vaklen besejres af den stærke Tros Kraft og Sikkerhed.

Man kan lære meget af denne Bog. Den kaster et interessant Lys over den Maade, hvorpaa Christi Gaver og Krav bliver forstaaet eller snarere misforstaaet af det moderne Menneske. Som Følge deraf svarer Resultaterne af Kirkens Arbejde ofte saare lidt til Forventningerne. Om Guds Hensigter med at føre os de hemmelighedsfulde Veje er der ogsaa sagt mangt et godt og rammende Ord, men Emnet er ikke udtømt. Forfatterinden gør selv opmærksom paa det. Derfor vil det vel nok gaa andre Læsere af den spændende Samtale, som det gik mig: da jeg havde lukket Bogen, aabnede Læberne sig til flere Spørgsmaal, som jeg ønskede besvaret paa en lignende Maade som de andre, der blev taget op til Behandling.

F. K.

Pastor Adrian Jakob Vollaerts †.

En ung Præst i sin bedste Alder er uventet hurtigt blevet revet bort fra sit Arbejde, som han ikke lik Lov til at virke længere i end eet Aar. Som en Tyv om Natten kom Døden; selve Julenatten et Kvarter før Midnatsmessen blev Pastor Vollaerts med høj Feber indlagt paa St. Josefs Hospital, og tredje Nat derefter, den 27. Decbr. Kl. 1, paa sin Fødselsdag og paa Kirkens Mindedag for Evangelisten Johannes, drog han det sidste Suk. Menigheden har pludselig mistet en afholdt Præst, der syntes bestemt til mange Aars Virksomhed; en Far og Mor, der efter at have faaet det sorgelige Julebudskab om Sønnens Sygdom tog Flyvemaskinen til København, naaede ikke mere at se deres Søn i Live, skønt han først i Fjor havde lyst Primitivsvelsignelsen over dem. En Soldat fra den store Hær, som vi just mindes paa Trekongersdagen, Missionærernes Skare, er blevet kaldet til sin Herre og Mester.

Pastor A. J. Vollaerts var Hollænder og fødtes den 27.

Decbr. 1902 i Harlem. Hans Fader, ansat ved de kath. Arbejderforeninger, forflyttedes til Utrecht, hvor den førstefødte snart fik to Brødre og seks Søstre, hvoraf den ene for Tiden opholder sig i St. Franciskus Søstrenes Noviciat i Bergen. Adrian valgte efter en passende Uddannelse Kontorvejen. Men efter nogle Aars Kontorvirksomhed slog hans gamle Længsel efter Præstedømmet saa stærkt igennem, at han, skønt allerede i Tyverne, satte sig paa Skolebænken igen og besøgte Korsherrernes Lille Seminarium i Uden. Efter at have sluttet sig til

Pastor A. J. Vollaerts.

Montfortaner Kongregationen, studerede han i to Aar Filosofi og eet Aar Theologi paa den theologiske Lærestalt i Limburg. Den hollandske Katholicismes stærke Interesse for Kirken i Skandinavien, især fremmet ved Forbindelsen med Norge og den afdøde Kardinal van Rossums Arbejde, er kendt og fik ogsaa den sentkaldede theologiske Student til at vende sit Blik mod vore Strande. Da Biskop Josef Brems i Anledning af Kardinal van Rossums Begravelse opholdt sig i Holland, havde Hs. Excellence en Samtale med stud. theol. Vollaerts, og Resultatet var, at denne forlod Limburg for at fortsætte sine Studier i *Institut Catholique* i Paris med senere Arbejde i Danmark for Øje. Ved særlig Imødekommenthed fra de kirkelige Myndigheders Side og under Hensyn til Kandidatens fremskredne Alder blev han efter to Aars Studium præsteviet i Averbode den 2. Septbr. 1934. Dagen efter læste den Nyindviede i Abbediet sin første stille Messe, som efterfulgtes af en højtidelig offentlig Primitivmesse nogle Dage senere i Utrecht. Saa afsluttedes Studierne ved et yderligere Aars Theologistudium i Løwen.

Siden den 3. September 1935 har Pastor Vollaerts virket i Danmark som Kapellan ved Rosenkranskirken. Han havde lært sig det danske Sprog forholdsvis hurtigt, og hans nøje tilrettelagte Prædikener fandt villige Tilhørere. Det var ikke blot det officielle Arbejde f. Eks. i Skolen og i de unge Mænds og Pigers Kongregationer, hvis Præses han var, som optog ham, men ved sine hyppige Husbesøg i Rosenkranssognets vidtstrakte Omraade blev han snart kendt blandt mange. Hans rolige, milde Væsen vandt Hjerterne forholdsvis let, og der er næppe Tvivl om, at der forestod ham en frugtbar præstelig Gerning, især da et tilsyneladende stærkt Helbred gav gode Løfter i saa Hen-

seende. Guds Raad havde besluttet andet. Ca. 10 Dage før Jul fik Pastor Vollaerts Influenza; hvor alvorlig den var, stod ham vist ikke klart, siden han i nogle Dage gik oven Senge med Feber. En Komplikation førte til en ondartet Lungebetændelse, og da Patienten Julenat bragtes til St. Josefs Hospital, havde hans Tilstand udviklet sig saaledes, at han Dagen derefter blev berettet. Han var klar over, hvor døds syg han var, og forberedte sig rolig til Døden; næsten lige til Dødsøjeblikket var han ved Bevidsthed og kunde følge med i Bønnerne. R. I. P.

Reformationens Historie.

Under denne Overskrift meddeler »N. U.« den 22. November bl. a. følgende to Citater af L. P. Fabricius' Kirkehistorie: »Naar det gjaldt Midlernes Anvendelse (fra Stiftelser) var den ny Tids Mænd nøjeregnende med, at de uafkortede skulde komme dem til Gode, som de var givet til.« — »Graabrødrene var Middelalderfromhedens ægte Børn, ubelæst af Lærdom og uimodtagelige for Reformere. (S. 159.)

I Professor Erik Arups Danmarks Historie, II Bind, læses bl. a. følgende S. 432: »... særlig var deres (Borgernes) uvilje dog rettet mod kirken, ogsaa fordi denne besad en saa udstrakt grundejendom i de danske købstæder«. — »At angrebene paa liggermunkene for dovenskab, uvidenhed og pengebegærlighed var ganske uretfærdige, kan der ikke være tvivl om.« S. 510 omtales, at Kongen ømmede sig ved at give de ny Superintendenter en anstændig Løn. S. 515: »Søren Kierkegaard har engang bittert sagt om reformationen, at den lærte menneskene i Danmark, at de skulde gifte sig og intel give til de fattige. Troelts-Lund har anført meget til støtte for denne opfattelse.« S. 516: »De fattige og nødlidende mislede sikkert nok i den gamle kirke en velvillig og velhavende ven og beskytter.«

Om Universitetets Genindvielse 1537 siger A., II, S. 512: »Højtideligheden var stor, men hvad kongen og herredagen havde tillagt det ny universitet af indtægter var meget beskedent, skønt det aller her som ved fastsættelsen af superintendenternes lønninger skulde synes, at der var nok at laye af; hele det store jordegods, der havde tilhørt Roskildebispens. 200. d(aler) aarlig og underhold til 12 studenter i Helliggejsthus var all, hvad herredagen mente at kunne afse til understøttelse af fattige studenter.« Det er paa denne beskedne Baggrund, at Københavns Universitet til næste Aar kan holde og vel ogsaa holder 400 Aars Fest for sin Genindvielse; men hertil bør knyttes Arups Omtale af det katolske Universitet i København. Han siger, II, S.

298: »For det unge Københavns universitet, som det var i den katholske tid, taler ialtfald, at det drog til sig som lærere ikke blot dygtige fremmede som juristen . . ., medicineren . . . og teologen . . ., men ogsaa unge danske adelsmænd som . . . Det synes saaledes, som om Københavns universitet fra først af havde muligheder for at samle om sig alle unge begavelse. Men disse muligheder skulde snart blive lagt øde. Reformationen slog ind og med den en aldeles overvejende interesse for drøftelsen af teologiske stridsspørgsmaal. Københavns universitet mistede forbindelsen med den almen-europæiske aandsverden og blev helt forladt af lærere og studenter. Da det 1537 genopstod, var det som protestantisk teologskole.« Hvad Magthaverne selv vurderede den ny Videnskab, den protestantiske Teologi, til i Penge, har vi set ovenfor.

Om Sygeplejen siges S. 307: »Men kirken havde dog selv ydet sit til, at der kunde komme menneskers hjælp til guds hjælp, den havde selv beskyttet og opmuntret lægevidenskaben. Det var kirken, der ved oprettelsen af sct. Jørgensgaard havde bekæmpet spedalskheden, saa at denne frygtelige sygdom nu var saa at sige udryddet i de nordiske riger.«

Om Reformationen som Helhed hedder det S. 436: »Povl Helgesen tog bittert fejl, hvis han endnu troede, at striden om den danske kirkes reformation var en aandelig strid, hvori der kunde sejres med aandelige vaaben. — — Man maatte gøre reformationen af kirken luthersk, for at staten kunde tiltage sig kirkens uhyre ejendomme. (Udhævet her.) Og herved vilde man indenrigspolitisk maaske vinde borgere og bønder, der var den højadelige kirkes bitre modstandere.«

Her har vi den danske Reformation kort og klart motiveret. Det var et Pengespørgsmaal. Og da man saa havde faaet Pengene, snød man først og fremmest Borgerne og Bønderne. Derom vidner Købstædernes Tilbagegang og den sørgelige Kendsgerning (jfr. S. 491—92), at Selvejrbønderne blev Fæstebønder paa Kronens Gods, og Herremændene fik Hals- og Handsret over deres Bønder.

Takket være moderne dansk Historieforskning véd den danske Rigsdag dette og fejrede derfor forleden Reformationen med Snaps og Dans paa Christiansborg, over Ruinerne af Absalons Borg.

Under Overskriften »Statskup« følger Arup S. 478 til: »Den gamle kirkes fald maatte ske nu og strax ved en voldshandling, et statskup. Natten mellem 11. og 12. aug. blev erkebispens og bisperne fængslet.«

Som Afslutning paa disse Uddrag, som kunde suppleres

med adskillige Paralleler ogsaa fra mange andre Protestanternes Værker, kan passende anvendes A., II, S. 512: »Reformationen lukkede for en lang tid det danske folk ude fra aandelig paavirkning ude fra: den store internationale aandsverden, som den katolske kirke gav ogsaa danske bønder adgang til, lukkedes nu for os. Vi blev atter engang endnu mere danske, endnu mere hjemmegjorte, med dybere indsyn, men uden videre udsyn.«

At vi blev mere danske, skal dog forstaaes med en vis Reservation, jfr. Claus Eskildsen: *Dansk Grænselære*, S. 107: »Kirkereformationens Gennemførelse under Kristian III bliver baade nationalt og socialt set et endnu større Folkebedrag (end Ribe-Overenskomsten 1460).

Kongen og Herremændene arver Kirkens Gods, men overlader til Samfundet at arve Kirkens sociale Pligter, der havde været forbundet med Godset. . . . han (Bonden) udsattes til lige for en uhyrlig national Mishandling. — — Tysk bliver Kirkesprog og som Følge deraf senere Skolesprog og Kultursprog i Købstæderne og i de dansktalende Sogne helt op til Flensborg. Befolkningens gode danske Mødermaal degraderedes til et plat Sprog.

Følgerne viser sig 300 Aar senere. — — Det er ikke tilfældigt, at den Statsgrænse, der i Dag gennemskærer Sønderjylland, ligger omtrent der, hvor Reformationen og den følgende Tid satte Skellet mellem dansk og tysk Kirke-, Skole- og Kultursprog!«

Nej, der var saa vist ingen Aarsag til at hejse Dannebrog den 30. Oktober 1936. A. F. Beyer.

Randbemærkninger til Julenattens Evangelium.

Minder, der ikke kom med i Lukas'

(Sluttet.)

Beretning om Jesu Fødsel.

III.

Pludselig blev Lukas opskræmt. Han havde ikke mærket, at nogen gik med Døren. Han for sammen, da han hørte Onésimus' Stemme saa tæt ved sig. Ja, han maatte gerne tage Blækhuset med til Paulus. Men om han da ikke selv skulde følge med og skrive efter Apostlens Diktat? Nej, mente Onesimus, det drejede sig kun om et ganske kort Brev, og det vilde Paulus skrive med egen Haand. Værsgo. Lukas, der vidste, hvor det stod, famlede sig frem til det ønskede Kar og gav det forsigtigt til Slaven. Atter faldt Døren i — Lukas genoptog sin Vandring og sine Betragtninger.

O ja, saa var det sket — den Dag vilde han aldrig

glemme — da han ganske tilfældigt, ja egentlig for at søge Adspredelse, havde nærmet sig en Klynge Mennesker, der trængte sig om en Taler. To Jøder var det, en stor, bredskuldret Mand og en lille spinkel en. Det var den sidstnævnte, en lille ilter Mand, der hele Tiden førte Ordet. Det første, Lukas opfangede af hans Tale, havde slaet ned i ham som et Lyn: »Guds Naade er blevet aabenbaret til Frelse for alle Mennesker og den opdrager os til at forsage Ugudeligheden og de verdslige Begæringer og leve sindigt og retfærdigt og gudfrygtigt i denne Verden«. Fra det Øjeblik daterede sig Vendingen i Lukas' Liv. Siden han i Troas havde faaet Lov til at slutte sig til Paulus paa hans apostolske Rejser, havde hans Overbevisning slaet dybere og dybere Rødder. Han var blevet mere og mere sikker paa, at han endelig havde fundet det, han saa stærkt havde længtes efter, og som hele Verden i saa høj Grad trængte til, nemlig Frelsen. Frelsen, som Paulus havde lært ham at kende, var ikke blevet bragt af et Menneske, som ud fra et fingeret Stamtræ vilde have Folk til at tro, at han nedstammede fra Apollo eller en anden af det hedenske Pantheons blege uvirkelige Skikkelser. Frelseren, som Paulus svor til, var den ene og sande Guds ene og sande Søn. Det var den eneste, for hvem det ikke gjaldt som en Anmasselse, at han udgav sig for at være Gud lig. I Modsætning til de Mennesker, der vilde erobre sig en Plads blandt Guderne, havde denne Guds Søn fornødret sig selv ved at iføre sig Menneskets Skikkelse for at lære Menneskene at være ydmyge og tjenstvillige. Efter alt det, Paulus havde fortalt ham, havde den Overbevisning fæstnet sig hos den forhenværende Læge: at her var Gudebarnet virkelig kommet ned fra Himlen til Jorden, Gudebarnet, der ene var i Stand til at ringe den gyldne Tidsalder ind.

Jesus havde bragt alt det med sig, som Verden trængte til for sin Fornyelse.

Han havde skabt Orden i de kaotisk forvirrede Forhold. Han havde lært, at Sjælen er Menneskets fornemste Bestanddel; Legemet med alt det, der kom Legemet ved, saasom Føde og Klæder, maatte være underordnet. Sjælen maatte af hele sin Kraft lægge sig efter at være taknemmelig overfor Gud og god mod sine Medmennesker. Religionen havde Frelseren rensset for Forplumringer og genindsat det rette Forhold mellem Gud Faderen og Menneskene, hans Børn.

De, der var kommet paa Afveje, havde ikke længere Grund til at fortvivle, siden Jesus i de mest rørende Ligelser havde bragt Bud om Faderens Sindelag overfor de vildfarne Sønner.

Ogsaa Kvinderne havde han rehabiliteret. Kvindens Sjæl var lige saa udødelig og følgelig lige saa meget værd som Mandens. For Kvinden saavel som for Manden gjaldt Kravet om det ene fornødne. Ægteskabet skulde ikke længere være en Nedværdigelse for hende, siden Mandens oprindelige Pligt om at være sin Hustru tro, at elske og respektere hende som en Fælle, der er ham lig, blev ham indskærpet. Lukas, der af Erfaring saa nøje kendte Samfundets Brist, forstod bedre end mange andre at paaskønne den Lægedom, der her var blevet bragt fra Gud. Mange smaa Træk havde han mærket sig, naar han i Selskab med Paulus traf sammen med Vidner, der havde set og hørt Mesteren selv. Det havde faldet ham, der var vant til at føre Dagbog, let at notere, hvad der specielt interesserede ham som Konvertit. Jesu Udsagn om rige og fattige, hans værdige og kærlige Maade at behandle Kvinderne paa, hans Behandling af syge og Syndere, havde Lukas skrevet Strimler af Papyrus fulde om. En hel Bunke, vidste han, laa der paa Bordet i Mørket. Det var ogsaa derfor, at han, nu da Paulus' Arrest havde varet i mere end halvandet Aar, tilskyndet dertil af Paulus havde besluttet at ordne det hele til en samlet Beretning om Jesu Liv og Lære. Markus, der ogsaa var til Stede, havde overladt ham en Beretning, han selv havde forfattet, medens han havde været Apostlen Petrus' Sekretær. Den kunde være ham en Vejledning for Begivenhedernes Rækkefølge. Den Beretning, som han nu vilde sammenstille, skulde blive det glædelige Budskab for alle søgende Sjæle i den romerske Verden. Et Budskab til den Slægt, der var blevet skuffet af Digterens højstemte Sang om en Kejser, der svigtede. I Modsætning til Markus vilde Lukas derfor ogsaa begynde ved Begyndelsen. Jesu Fødsel skulde stilles overfor Augustus' Fødsel, for at man klart kunde se, at ved Jesu Fødsel var det gaaet i Opfyldelse, som man havde ventet sig af Kejseren: »Verden var sikkert gaaet sin Undergang i Møde, dersom ikke Jesus, den fælles Frelse for alle, var blevet født«. Mon han udtrykkelig skulde omtale Augustus og den Forventning, der var knyttet til hans Person? Nej, det var vist ikke værd. Det kunde maaske forvolde Paulus og de Kristne Vanskeligheder og blive en Hindring for Evangeliets Fremme. I øvrigt var alt det, han havde overtænkt i Aften, endnu i frisk Erindring hos alle jævnaldrende. Han kunde nøjes med at nævne Augustus' Navn, som han havde gjort det, for kun at bestemme Tidspunktet: »Det skete i hine Dage, at der udgik en Befaling fra Kejser Augustus . . .«, og saa ikke mere om ham. Nej, saa vilde han kun fortælle, hvad Jesu Moder en Aften i Efesus havde fortalt ham. Hendes Ord

vilde han gengive saa nøjagtigt som muligt, saaledes som han havde optegnet dem under deres Samtale. Han vilde skrive om to beskedne Menneskers Rejse til Bethlehem, om det overfyldte Karavanehus, og Staldgrotten, og frem for alt om Barnet, Gudebarnet, som hun svøbte og lagde i en Krybbe.

Lukas frydede sig ved Tanken om, at han var udvalgt til at offentliggøre for alle, der havde en god Vilje, hvad Englene hin Julenat havde forkyndt de bange Hyrder: »Se, jeg forkynder Eder en stor Glæde, der skal vederfares hele Folket. Thi Eder er i Dag en Frelser født, som er den Herre Krist i Davids By«.

Nu var det paa høje Tid, han begav sig til Ro. Inden han lagde sig ned paa Sovebænken, kiggede han endnu en Gang ud af Vinduet, ud over Byen. Det var stadig samme Billede i hvidt og sort. Her i Verdens Hovedstad vilde i Morgen tidlig Evangeliet blive redigeret, Evangeliet med Bud om Fred for dem, der var nær, og for dem, der var langt borte.

Lukas forsøgte at samle sine Tanker til Bøn. Da mindedes han et Ord, som Paulus for nogle Dage siden havde dikteret ham i en Skrivelse til de troende i Kolosse — Brevet var sammenrullet og forseglet, skulde kun afleveres til Tychicus og Onesimus inden Afrejsen — nu var det kun det ene Ord, der trængte sig frem. Og Lukas bad:

»Jeg takker Dig, Fader, som gjorde mig dygtig til at have Del i de helliges Arvelod i Lyset, som friede mig ud af Mørkets Magt og satte mig over i Din elskede Søns Rige, i hvem vi har Forløsning . . .«

Steph. Wewers, Nijmegen, Holland.

Radio-Præstens Eventyr.

Indtil Præsidentvalget for nylig mente man, at Pater Coughlins Magt vilde rivalisere med eller maaske oven i Købet overstige Roosevelts. Nu forsvinder han pludselig frivilligt fra det offentlige Liv.

Det var under Depressionen i 1929, at Pater Coughlin første Gang talte til Nationen om sociale Emner, og selv dengang var det fra en lokal Sender i Detroit, omend med nationale Hensigter. Men siden da har han udsendt fra Detroit i tre Aar.

Det hele skete ved et rent Tilfælde.

Han var som Medlem af Basilianerordenen Lærer ved Assumption College i Sandwich, Ontario. Født i Hamilton, Ontario, som Søn af en irsk-amerikansk Fader og en irsk-

kanadisk Moder blev han almindeligvis betragtet som engelsk Borger. Ved Kollegiet udmærkede han sig bl. a. ved sine Fremførelser af Shakespeares Skuespil. For henvendte tyve Aar siden blev det bestemt, at et nyt Løfte — Fatigtommens — skulde paalægges Basilianerfædrene, men de Fædre, der ikke mente at kunne aflægge dette Løfte, stod det frit for at blive Verdenspræster. Sammen med mange andre tog Pater Coughlin Skridtet og blev Verdenspræst. Han fik overdraget Sjælesorgen for det nye lille Sogn Royal-Oak, en Forstad til Detroit, med en Befolkning paa kun faa Hundrede Sjæle, og han levede og arbejdede roligt der som Hundreder af hans Præstekolleger over hele Amerika.

Men han ønskede at rejse en Kirke for den h. Terese af Jesusbarnet, den lille Blomst, og til dette Øjemed behøvede han Penge. Han tænkte paa Radioen som et Middel til at indsamle Beløbet. Saa en Dag gik han op paa Radiostationen WJR i Detroit og fik ordnet med denne, at han mod at betale 20 £ havde Lov til at tale til Børnene i Radioen hver Søndag Eftermiddag. Han meddelte sine 16 Tilhørere, at han vilde udsende sine Prædikener igennem Æteren*).

Disse Prædikener fortsattes en tre Aars Tid. Folk holdt af dem, og de bragte ham Penge til hans Kirke. Han blev en Skikkelse — men kun i de detroitske Kirkekredse.

Bankierernes Fjende.

Og saa i 1929 blev hans sociale Samvittighed foruroliget ved de detroitske Bankers Bankerot, og ved at saa mange jævne Folk blev bragt til Tiggerstaven. Pater Coughlin troede, at Bankerne ved hensynsløse Spekulationer havde bragt denne Elendighed over deres stakkels Sparere. Dette sagde han i Radioen, og hans voldsomme Udtalelser fangede Amerikas Lystere. Han udvidede Planen for sine Anklager. Wallstreet var lamslaaet. Amerika blev forvirret ved pludselig at se deres gamle Tillid til uundgaaelig materiel Velstand rokket. Og saa begyndte Pater Coughlin i sine Søndags-Radiotaler i vidt Omfang at beskæftige sig med almindelig Samfundsøkonomi og følgelig med Politik.

Sit Krav om social Retfærdighed baserede han paa de to store Encyklikaer *Rerum novarum* og *Quadragesimo anno*. Han angreb Bankierer, Inflation, Kommunisme, Socialisme. Og Søndag efter Søndag voksede hans Indflydelse paa den amerikanske Nation. Enhver Radiolytter i Staterne kendte Pater Coughlins brede irske Dialekt. Ved at oprette sin

*) Det maa bemærkes, at i Amerika er Radioudsendelser ikke monopoliserede, men paa private Hænder. Enhver, der har noget at sige, kan benytte Radioen til at sige det i.

egen Kæde af tre Radiostationer naaede han frem til flere Lyttere. Hans Post sleg hurtigt fra 30 til 4000 Breve om Ugen. I 1930, kun et Aar efter at han havde begyndt sine Angreb paa Bankerne i Detroit, sluttede han Kontrakt med Columbia Nationale Radiosender om at benytte denne Senders 16 Stationer 27 Søndage om Aaret mod en Betaling af 750 £ om Ugen.

Kirken bygget.

Men sin første Tanke — Kirken — glemte han ikke. Svaret paa hans Henvendelser gennem Æteren om Penge kom øjeblikkelig og fortsattes. Den lille Blomsts Kirke blev rejst og kostede 150,000 £. Ved Siden af den staar det store Taarn med Korsfæstelsen. Millioner fulgte nu Præsten med Brillerne og det store runde irske Ansigt og hans vulkanske Udbrud — han røg Cigaretter som en Vulkan. Mundheldet var: »Hvad vil Pater Coughlin sige?«, de vidste alle, hvordan han vilde sige det.

Nu havde han en stor Organisation. Hans Studerekammer var øverst oppe i Korsfæstelsens Taarn. Nedenunder arbejdede hans enorme Stab af Assisterter og Skrivemaskinedamer. 150 var beskæftiget med at besvare hans Korrespondance, som nu hurtigt voksede fra 80,000 til 100,000 Breve om Ugen og mere. Pater Coughlin modtog flere Breve end nogen anden i hele Verden.

1,000,000 Breve.

En særlig glødende Udsendelse bragte ham 1,000,000 Breve — en Verdensrekord. Sommeren 1931 hørte »Radio-præsten« lødne mere voldsomt end nogensinde før imod »Wallstreet«, Præsident Hoover og Bankerne. Til sidst blev han lukket ude fra begge Amerikas nationale Radiosendere. Men det var ikke Enden. Breve fra over 350,000 standhaftige Tilhængere — kun en Brøkdel af hans Tilhængere — ansporede ham til at blive ved. Saa etablerede han sin egen Kæde paa 20 Stationer, den største i Staterne — med saa mægtig en Lytterskare som 60 Millioner — ved at »købe Tid« hos Stationer paa private Hænder. Det gik saa vidt, at en Station i Philadelphia skulde tage Stilling til at sælge Tid en bestemt Time om Søndagen til denne ligefremme Præst eller til philharmoniske Koncerter, en af de mest distingverede Udsendelser inden for amerikansk Radioudsendelse.

Præsten vinder.

Fire paa hinanden følgende Aftener had man Lytterne om at afgøre dette: 169,000 stemte og af disse stemte 157,000 paa Pater Coughlin. Han var en stor Faktor ved Præsidentvalget i 1932, hvor han udslyngede Sætningen: »Roosevelt eller Ruin«. Der er ingen Tvivl om, at Pater

Coughlin havde en stor Finger med i Spillet ved Præsident Roosevelts Valg. Men snart stod de hver i sin Lejr. Pater Coughlin var gaaet ind i Politiken for at bekæmpe Bankerne. Nu begyndte han at bekæmpe Roosevelt, fordi Præsidenten ikke nationaliserede de føderale Reservebanker. Hans Fjendskab voksede. Men samtidig voksede ogsaa hans Magt. I Efteraaret 1934 besluttede han at organisere sine Lyttere i en Forening for social Retfærdighed. Ved Begyndelsen af 1936 talte denne Forening 5,267,000 Medlemmer og var repræsenteret i 26 Stater. I dette Aar startede Pater Coughlin ogsaa sin egen Avis »Social Justice«.

30,000,000 Lyttere.

Man mener, at 30 Millioner Lyttere har hørt hans Udsendelser fra Uge til Uge. Af disse siges de 63 pCt. at være Ikke-Katholiker. Nogle af dem var gamle Ku-Klux-Klaner, mange var Mænd, som ellers vilde være blevet Kommuniste. Mange af afdøde Huey Longs gamle Støtter sluttede sig til ham. Han var en stor Kraft og stod skarpt overfor Præsidenten. Hans Opposition førte ham langt ud. Ved en enkelt Lejlighed kaldte han Roosevelt en »Løgner«. Derfor gjorde han en Undskyldning i et aabent Brev, der blev offentliggjort i »Social Justice« den 27. Juli, men i samme Aandedrag fortsatte han sine Angreb. En Maa-neds Tid senere bebrejdede »Osservatore Romano« ham hans Angreb paa Præsidenten. Den almindelige Mening var, at hans Stilling over for Præsidenten ikke billigedes af Vatikanet. Under den for nylig afsluttede Valgkampagne støttede Pater Coughlin Mr. Lemke, endskønt han meget ærligt omend taktløst indrømmede, at der var uoverensstemmende Punkter imellem dem. Lemke, som kendte Landbrugsdistrikterne, kæmpede for vid Fordeling af Ejendomsretten. Pater Coughlin, som kun kendte Byerne, mente, at den store Forening maatte holdes tilbage, og at Foretagender, som ikke under Sikkerheds Garanti kunde overlades paa private Hænder, skulde nationaliseres.

Som man ved, fejede Roosevelt Landet, og Lemke blev en »slaaet Mand«. Roosevelt fik omkring 25 Millioner Stemmer, Lemke mindre end 700,000. Hvor var Pater Coughlins Millioner af Tilhængere? Utvivlsomt stemte de for Roosevelt. De havde antaget hans sociale Læresætning, men ikke hans politiske Retning.

Og nu meddeler Pater Coughlin, at han trækker sig tilbage »fra Æteren«. Hvorfor? Det er umuligt at tro, at han skulde have tabt Modet. I 1933 eksploderede en Bombe i Kælderen i hans Hus, og hans offentlige Anklager blev kun mere voldsomme. Naa ja, men han fortsætter Arbejdet i sit Sogn, og Sognet elsker ham. (*Universe*, 13.-11.-36.)

Røverierne i Spanien.

Efter Toledos Befrielse er man nu blevet færdig med at inventarisere Kunstgenstandene i den derværende Domkirke, som er blevet udplyndret af de Røde. Ved denne Lejlighed konstaterede man, at der manglede uerstattelige Kunstværker, hvis Fjernelse paa ingen Maade kan begrundes med »militære Nødvendigheder«, saaledes som den spanske Folkefronts Partifæller i mange Lande forsøger. De vigtigste af de røvede Kunstværker er følgende:

Kaaben om Gudsmoderstatuen Virgen del Sagrario, som stammede fra det 13. Aarhundrede og var oversaaet med over 80.000 Perler. Paa denne Kaabe var ogsaa Kardinal Cisneros' Storkors, hvis Arme lyste gennem en kæmpemæssig Topas, som var indfattet i mange store Perler.

En Splint af Christi Kors i et pragtfuldt Etui med Bladornamenter og indlagte Ædelstene samt antike Cameer.

En Mariakrone med indlagte Ædelstene, udført i det fineste Guldsmedearbejde fra det 17. Aarhundrede.

Et pragtfuldt Relikviarium af Form som en Monstrans. Skrinet var udført i purt Guld og smykket med store Emaillfigurer. Kunsthaandbøgerne betegner denne Genstand som et Vidunder af Guldsmedekunst.

Den saakaldte Monstrans fra Arfe, af purt Guld, hvis Straaler bestod af Perler, Smaragder og Rubiner. Denne Monstrans tilhørte oprindelig Dronning Isabella, som lod den udføre af det første Guld, som Columbus hjemførte fra Amerika.

En mozarabisk Salmebog fra det 14. Aarhundrede, et Billede af »den hellige Familie« af Rafael, en Triptychon af van Dyck, Billedet af Ærkebiskoppen af Toledo, af Greco.

Men det værdifuldeste Stykke, som er røvet, er Biblen, som har tilhørt Ludvig den Hellige af Frankrig. Hvert Blad i denne Bibel bestod af Guldfolier, hvorpaa der var fremstillet Scener fra det gamle og det nye Testamente. Biblen bestod af fire Bind, hvoraf det ene befinder sig i Nationalbibliotheket i Paris og tre var opbevaret i Domkirken i Toledo. De tre Bind, der fandtes i Toledo, blev for nogle Aar siden undersøgt og vurderet af Kunstkere. Deres Værdi blev dengang anslaaet til 2 Millioner engelske Pund.

D'Herr Kirkestormere var saa opbragte over Præster og Munke, saa de af lutter Opbragthed fyldte Lommerne med de Millioner, de fik ind for de privat beslaglagte kirkelige Kunstskatte. Og dog har disse Præster og Munke ganske uselvsk og uden større personlig Nytte, end hver eneste spanske Borger, opbevaret disse værdifulde Genstande, som Fromhed havde smykket det helligste med, gennem Aarhundreder til Gavn for hele Folket, og hele Folket er nu blevet meget fattigere blot efter nogle Maaneder af Folkefrontens Rædselsstyre.

Nye Bøger.

Skriften i Protestantismen.

I »Anledning af Reformationens 400 Aars Fest« har en kendt grundtvigiansk Præst udgivet et lille Skrift om Protestantismens Grundskade: *Anders Nørgaard: »Protestantismens Grundskade«* (Gad, København, 1936, 66 S.). Denne er, kort og godt, at den ikke i tykt og tyndt er gaaet ind paa Grundtvigs kirkelige Syn. Han erklærer det »berettiget, vel ogsaa nødvendigt, at Reformatorerne brugte Skriften som den ypperste Oplysningsbog mod de pavelige Vildfarelser, men det kunde sandelig nu gøres Behov at bruge Skriften igen mod det fortvivlede protestantiske Skriftsyn, som arbejdede sig frem, hjulpet af den Trang, som Mennesker altid synes at beherskes af, til at have Ordet i Hænderne.« I hans Øjne er »Protestantismens kristelige Svaghed en Kendsgerning. Man kan ikke ustraffet stille Tingene paa Hovedet og gøre det afledede til Grundlag. Det er udmærket at forlade Roms Papisme, men nytter ikke stort, naar man med det samme flytter ind i Alexandrias Skolestuer.« Grundtvigs store Fortjeneste er, at han har slaaet fast, at den ene protestantiske Hovedgrundsætning om den hellige Skrift som Kristendommens Grundvold umulig kan være holdbar, da der var en Kirke, længe før Skriften blev til. Men naar Nørgaard spørger: »Er der en Christi Menighed til, en Menighed, som var før Bibel og Embede, i Kraft af Herrens Nærværelse, i Kraft af hans eget Ord og hans Aand, vil I saa ikke sige, hvornaar Paveembedet eller Skriften blev Syld under Huset?«, svarer vi: »Skriften blev det ikke, men Paveembedet, da Kristus sagde til Simon: „Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.“« *Niels Hansen, cand. mag.*

Colum-Cille.

Det er vist kun faa af Læserne, der ved, hvad Overskriften til denne lille Boganmeldelse betyder. Det vilde de vide, hvis de var i Besiddelse af »*The Legend of Saint Columba by Padraic Colum*« (Sheed and Ward, London, 1936, 156 p. Cloth. Illustrated. 5 sh.) som det energiske, unge engelske Firma i London for nylig har udsendt.

Der levede i 500-Tallet, dette i historisk Henseende for mange Landes vedkommende saa dunkle Aarhundrede, i Irland to store Mænd, der omtrent var samtidige og næsten bar det samme Navn. Den ene var St. Columbanus, der blev berømt som Missionær og døde som Abbed i Bobbio i Italien. Den anden, lidt ældre, var ham, vi hører om i nævnte Bog. Han hed Colum, der betyder Due; men da Due paa Latin hedder columba, kaldes han ogsaa ofte St. Columba. Og da han som Barn gerne legede paa en lille

Plads ved Kirken (cille), gik han i Regelen under Navnet Colum-cille: Kirkens Due, hvilket Navn fulgte ham hele Livet.

Colum var af kongelig Slægt og tilhørte de gamle Skjaldes Samfund, der bevarede Oldtidens Traditioner, ligesom han stod i venligt Forhold til de irske Druider (hedenske Præster), som endnu ikke var uddøde. 563 forlod han efter store Stridigheder Irland med mange Ledsagere og sejlede til Iona, en lille Ø Vest for Skotland, hvor han grundlagde det store Kloster, hvorfra den kristne Tro og Kultur spredte sig over det vilde Bjergland. I mere end 30 Aar, til sin Død 597, drog St. Colum rundt overalt og var ved sine Ord og Mirakler til stor Velsignelse baade for de enkelte og for Landene.

Der dannede sig meget hurtigt Legender om Colum af kirkelig, national og heroisk Karakter. Allerede hans Efterfølger som Abbed i Iona skrev hans Levned. I 1500-Tallet samlede en irsk Fyrste alt tilgængeligt Stof om St. Colum, og herpaa hviler den nulevende Forfatters, Padraic Colums livfulde Skildring af hans gamle Navne. Mange smukke og morsomme gammeldags Træsnit gør den udmærkede Bog endnu mere værdifuld. *Niels Hansen, cand. mag.*

En Ridderordens Saga.

»Guds sande Stridsmænd for den gode Sag, stærke Kæmpere for det kristelige Navn og den katholske Kirke . . . Christi Soldater, som med Indsæts af deres Blod og for Martyrkronens Skyld strider tappert . . . som er rige paa Kærlighedens Gerninger og tager redebønt imod alle fattige og fremmede, som kommer til dem, og plejer de syge i deres Hospitaler« — saaledes roste allerede Pave Honorius III den tyske Ridderorden, og Historien har ikke underkendt disse Ord. Det er denne Orden, som Danmark kom til at staa over for under Kolonisationsbestræbelserne i Estland, og derfor har en ny Bog af *K. u. T. Gatz: »Der deutsche Ordens«* (Wiesbaden 1936, Matthias-Grünwald Verlag, 247 S., 111 Kort, RM. 8.—) særlig Interesse for os. Med ungdommelig Varme og Begejstring skildres her baade Ordens Historie med Fremgang og Forfald og dens indre Organisation. Skildringen af disse Munke i Panser og Plade, der fra Sejrene i Marken vendte tilbage og byggede Kirker, Hospitaler og Klostre, virker betagende. —z.

Oldingens Hyldest til Christus.

»Ved Tærskelen til mit 70. Leveaar og til mit 25. Aar som Ordenspræst skulde denne Bog være et lille Tegn paa min Tak for den store Naade, at jeg gennem hele mit Liv maatte tro paa Vorherre Jesus Christus og bekende ham for

Menneskene. »Ham, Evighedens Konge, den uforgængelige, usynlige, eneste Gud være Lov og Pris fra Evighed til Evighed.« (1. Tim. 1, 17.) Med disse Ord lægger Kapucinerpateren Dr. Hilarin Felder sin nyeste Bog frem for Lærerne: »Jesus von Nazareth« (Paderborn, Schöningh, 392 S., RM. 5). Denne Hyldest kommer fra en Mand, der har viet sit Liv til Christusstudium og ved et to Binds Værk for længst har fastslaaet sin Stilling blandt Tidens Lærde. I denne yngste Skildring lader han opstaa et Billede af Herrens guddommelige Personlighed for os, han beviser Rigtigheden af dette Billede, Kritikens Fallit, han beskriver med mesterlig Haand Jesu Vandel blandt Menneskene, hans Frihed for Synd, hans indre Liv, hans Bevidsthed som Messias og det dybe Indtryk, som Vorherre gjorde paa Apostlene og de første Kristne. Hjerterets Varme og videnskabelig Methode har skabt en ny stor Bog om vor Frelser. —z.

Fra den vide Verden.

Pavens Helbred.

Aflysningen af Kardinalkollegiets og den pavelige Hofstats traditionelle Julekur har selvfølgelig i Udlandet fremkaldt en Mængde pessimistiske Betragtninger over Pavens Sundhedstilstand. Alle disse Udlægninger er heldigvis forkerte; Pave Pius XI's Helbredstilstand er uforandret og uden nye akutte Tilbagefald. Som man ved, har det sidste Anfald i de sidste Uger efterladt en langvarig Aarebetændelse, som i Anledning af Patientens høje Alder følges med den største Agtpaagivenhed af Lægerne, men ved absolut Ro vil den forhaabentlig langsomt fortage sig. I det pavelige Anticamera lægges der naturligvis ikke Skjul paa, at Paven siden sit sidste Sygdomsanfald er blevet meget gammel og svag, og at de mindste og ofte uforudsete Omstændigheder, enten gennem Overanstrengelse eller blot Vejrpaavirkninger, stadig kan føre til nye farlige Anfald. Men som allerede sagt er der ingen umiddelbar Grund til øjeblikkelig Ængstelse.

Missionsflyvning.

»Miva« er et Selskab i Tyskland, startet for at skaffe Flyvemaskiner, Biler o. s. v. til Missionerne. Selskabets Direktør, Pater Schulte, har offentliggjort de Resultater, der er naaet indtil Slutningen af 1935. Siden 1927 har »Miva« skaffet Missionerne 10 Biler til Brug for Missioner i det indre af Landet og 32 Vogne samt 10 Godsvogne til udenlandske Missioner, særlig de afrikanske; endvidere 23 Motorcykler, tre mindre Motorskibe og seks Flyvemaskiner, for ikke at tale om alle de Cykler, der er skaffede, hvoraf en

Del var forsynede med en Paahængsmotor. Yderligere staa parat til Afsendelse til Missionerne: 12 Biler, 3 Flyvemaskiner og en Godsvogn. »Miva« tæller allerede 40.000 Medlemmer. En ny Film, som omhandler dette Arbejde, er under Navnet »Miva i det antarktiske Ocean« blevet antaget ved Filmscensurbureauet i Berlin.

En skuffet Kommunist.

Med ubegrænset Tillid og lykkelig Optimisme rejste den kendte franske Forfatter, André Gide, til Rusland. Med Tusinder og atter Tusinder af Arbejdere haabede han der at finde den Retfærdighed, Frihed og loyale Livschance, som han forgæves havde søgt i det kapitalistiske Samfund. Men trods alt det smukke og glædelige, han saa derovre, er han vendt skuffet hjem igen. Han skriver bl. a.: »Jeg tvivler om, at Aanden i noget som helst andet Land, selv i Hitlers Tyskland, er mindre fri, mere højet, mere terroriseret og mere trykket. Gide erklærer, at Systemet i Rusland ikke er Proletariatets Diktatur, ikke det, man har villet, men en enkelt Mands Diktatur, altsaa det, man ikke har villet. Sovjetsystemet er ifølge Gide: Stalin.

Roms Protest i Berlin.

»Reichspost« kan meddele, at den apostoliske Nuntius i Berlin, Mgr. Orsenigo, har opsøgt den tyske Rigsudenrigsminister von Neurath for en længere Underhandling, som snart vil blive efterfulgt af et yderligere Besøg. Ifølge i Rom foreliggende troværdige Oplysninger bør man virkelig tillægge dette Besøg den Betydning, som man straks i Rigshovedstadens katolske Kredse tillagde det. Mgr. Orsenigo har nedlagt Protest mod de nye og svære Konkordatskrænkelser, som ved Gennemførelsen af den nye rigstyske Ungdomslov er opstaaet for de katolske Ungdomsorganisationer, den katolske Opdragelse og det katolske Familieliv, og som i Fremtiden desværre vil fremkomme yderligere skærpede. Mgr. Orsenigo paaberaabte sig i sin Fremstilling Artiklerne 1-4-5-21-23-25-31 og Slutprotokollen til Rigskonkordatet, som alle efter den hellige Stols Mening i den sidste Tid gentagne Gange principielt er blevet krænkede ved den nye Statsungdomslov og ved yderligere Rigsløve og Forordninger. Mgr. Orsenigo paaberaabte sig endvidere de bayerske og rhinske Biskoppers sidste Hyrdebrev samt Kardinal Faulhabers Samtale med Rigskansler Hitler og rettede en indtrængende Bøn til Baron v. Neurath om at tage de alvorlige kirkepolitiske, retslige, moralske og sjælelige Farer i Betragtning, som en Splittelse af det tyske Folk gennem Kulturkampe vilde afstedkomme.

BREVKASSE.

Om Jacques Maritain.

Tillad mig at give Dem nogle mere nøjagtige Oplysninger angaaende Maritains Tanke og Virksomhed i Tidens Plan, hvortil hentydes i en Artikel undertegnet E. N. i »Nordisk Ugeblad« af 29. November.

1. Maritain har aldrig betragtet »Action française« som Inkarnationen af sine Ideer. »Action française«s Fader er Maurras og ikke Maritain. Før »Action française«s Bandlysning viste Maritain den en vis Sympathi, dog med Forbehold. Efter Bandlysningen skrev Maritain tre Bøger imod »Action française«: »*Primauté du Spirituel*«, »*Pourquoi Rome a parlé*« og »*Clairvoyance de Rome*«. (Disse to sidste i Samarbejde med forskellige Theologer.) Siden har »Action française« angrebet ham stærkt.

2. Med sine Ideer, sine Theorier og ved personlig Paavirkning har Maritain betydelig Indflydelse paa Nutidens unge. Men han inspirerer ikke en organiseret Gruppe.

3. Den h. Louis' Selskab er ikke en Gruppe af Tænkere eller Theoretikere, men af Virkeliggørere, som stræber efter at genoprette krislne Institutioner paa de Steder, hvor de befinder sig. Maritain har utvivlsomt megen Sympathi for dette Selskab, men han har absolut intet direkte Ansvar og beskæftiger sig ikke personligt med det. Stifteren og Direktøren for den h. Louis' Selskab, *Eugene Primard*, er en stor Beundrer af Maritain, men ikke hans Discipel. Han er snarere Discipel af en Præst ved Navn *Plaquevent*.

Maaske vil det interessere Forfatteren af Artiklen, naar De meddeler ham disse Oplysninger. Jeg tænkte, at det under alle Omstændigheder vilde være nyttigt for Dem selv at have dem.

I. Daujal, Paris.

Juleønsker fra Meksiko.

Den Apostoliske Delegat for Meksiko, Ærkebiskop Leopoldo Ruiz, sender gennem Redaktionen alle dem, der i det forløbne Aar har hjulpet den af den røde Terror ramte katolske Kirke i Meksiko en Julehilsen. »De forfulgte meksikanske Biskopper, Præster og Søstre sender Dem denne Julehilsen som et Tegn paa deres Kærlighed og Taknemmelighed for, hvad de har gjort for dem i det forløbne Aar gennem »Mexican Priests' and Sisters' Aid«. Maatte deres Juleglæde føle Velsignelse ved Tanken om at have hjulpet dem, som gennemgaar usigelige Lidelser for at frelse Meksiko for den katolske Tro.«

Ny Fødselskontrol.

Ved en Fejltagelse fra Redaktionens Side, som vi beder Pastor B. Jensen undskylde, kommer nedenstaaende først nu med i Brevkassen: »I Ugebladets Nr. 48 har Hr. cand. mag. Niels Hansen venligt omtalt min Artikel i Ugebladets Nr. 46 med Titlen »Ny Fødselskontrol«, men har fejlagtigt ment, at det her drejede sig om det samme, som har været omtalt i en lille Bog af Pastor Ronge for mange Aar siden, saa at det altsaa ikke var noget nyt. Andre har mindre venligt i en Skrivelse til Redaktøren kaldt det, jeg skrev, »misvisende og forældet«. Jeg vil nødig have, at man skal tro, det kun drejer sig om et Opkog af noget gammelt. Man har vistnok for allerede 50 Aar siden troet, at man kunde anbefale periodisk Afholdenhed, men noget Grundlag derfor havde man ikke. Det vilde nærmest paa Gætti og er for længst opgivet. Naar denne samme Form for Fødselskontrol nu dukker

frem, hviler den paa helt nye Opdagelser, som er foretaget i de sidste 8—10 Aar, og den er derfor ogsaa i sin Praksis anderledes, selv om Principet er det samme. *Bernh. Jensen.*

Niels Steensens Minde.

Det var ikke saa helt faa, der enten mundtligt eller skriftligt udtalte deres Glæde over, at »Nordisk Ugeblad« hædrede Biskop Niels Steensen i Anledning af hans 250-Aars Dødsdag d. 6. December. Her vil vi fastholde det første skriftlige Vidnesbyrd om, at Tanken om vor Biskops Kanonisation ikke blot har fænget, men at man har beskæftiget sig med den længe. En katolsk Mand skriver til os: »Det kan maaske interessere Dem, at jeg allerede for en ti—elleve Aar siden er begyndt at bede for hans Kanonisation, og at jeg i alt Fald i de sidste seks—syv Aar privat har bedt til ham i et bestemt Anliggende. Det drejer sig om en vistnok medfødt Svaghed, som altid har været mig en betydelig Hindring i min Arbejdsevne, men som aldrig nogen Læge har kunnet blive klar over eller har forstaaet at behandle ... Jeg har derfor i de sidste tyve—tredive Aar maattet hjælpe mig selv og hutle mig igennem, saa godt det gik. Indtil jeg som sagt i 1929 eller 30 begyndte at bede til N. S. Der er ikke sket nogetsomhelst mirakuløst, men siden den Tid gaar det stadig fremad, og jeg finder stadig bedre og bedre frem til den rigtige Behandling. Der er endda noget, der tyder paa, at jeg netop i Dag (6. Dec.) har fundet den sidste Finesse og kunnet sætte Slutstenen paa mine Eksperimenter ... Som sagt -- ikke noget Mirakel, men dog ganske interessant. Synes De ikke?« Maatte Tanken paa N. St.s Kanonisation give stadig større Genlyd. Vort Blad vil gerne støtte den, saa godt vi kan, bl. a. ogsaa ved at offentliggøre Beretninger som ovenstaaende.

Retterser. Til den kalendariske Oversigt føjes nu ogsaa Pastor Vollaerts Dod den 27. 12. Desuden: Den 40 Timers Tilbedelse den 23.—25. Febr. holdtes i 1936 for 2. Gang; den 7. og 8. April begyndte 3 Dages Eksercitier; Lærer E. Rønnow har været i 21 Aar ved St. Knuds Skole; P. Køsters S. J. har ikke holdt Præsteeeksercitierne (2. Sept.) i Aar; 3. April udnævnes Kontorchef cand. jur. C. I. Lose til Medlem af St. Ansgars Menigheds Forvaltningsraad; 8. Maj Løfteallæggelse i Allerslev Kloster; 15. Aug. afløses Br. Wolfgang Dirnberger som Overlærer for St. Ansgars Drengeskole af Br. Dionysius Hessler, den førstnævnte bliver Forstander i Boyesgade; 1. Nov. Sakristan J. Hansen, Menighedskontoret, afløses af Hr. J. Jensen.

Hellig Tre Kongers Dag. Onsdag d. 6. Jan.

St. Ansgars Kirke. 7 og 8 st. Messer. 10 Levitm. m. Præd. 20 Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke. St. Messer 6, 7, 7½, 8, 10 Levitm.

Sakramentskirken. 7½ og 10 st. Messe. 8 Andagt m. Præd. af Pastor H. Messerschmidt (transmitteres). 20 Festand.

Rosenkranskirken. 8 st. Messe. 10 Højm. 19½ Aftenand.

St. Annæ Kirke. 6 og 7 st. Messer. 10 Højm. m. Præd. 20 Aftenand.

St. Knuds Kapel. 7½ st. Messe.

St. Antoni Kirke. 9 st. Messe.

Assumptionsklostret. 8½ Højm.

Kirkekollekt. I Vikariatets Kirker afholdes **Hellig Tre Kongers Dag** ifølge pavelig Anordning Kollekt til de afrikanske Missioner.

Kirkelig Kalender.

Jan. 3. S. Jesu Navns Fest.	Jan. 10. S. Den h. Familjes Fest. — Søndag i Oktaven.
4. M. Oktav af de uskyldige Børn.	11. M. 6. Dag i Oktaven.
5. Ti. Vigilie.	12. Ti. 7. i Oktaven.
6. O. Hellig tre Kongers Dag (Herrens Aabenbarelse).	13. O. Oktav af Hellig 3 Konger.
7. T. 2. Dag i Oktaven.	14. T. Hilarius.
8. F. 3. Dag i Oktaven.	15. F. Paulus Eremit.
9. L. 4. Dag i Oktaven.	16. L. Marcellus I.

Jan. **Ugens Messebønner.**

3. S. **Jesu Navns Fest** (65—118); 2. *Sæt Bønner*: (kun i stille Messer): Oktav af Johannes Evangelist (50—87).
4. M. Oktav af de uskyldige Børn (69—104); 2. Gudsmoder (64—101), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
5. Ti. Vigilie (69—104); 2. Telesphorus (70—105), 3. Gudsmoder (64—101).
6. O. **Hellig tre Kongers Dag** (72—107); 2. og 3. som Mandag.
7. T. 2. Dag i Oktaven (72—107); 2. og 3. som Mandag.
8. F. 3. Dag i Oktaven (72—107); 2. og 3. som Mandag.
9. L. 4. Dag i Oktaven (72—107); 2. og 3. som Mandag.

M.-K. Jesu Hjerter K. »F. Mænd« **F.-K.**: Søndag d. 3. Jan. Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — »Immaculata« **M.**: Tirsdag d. 5. Jan. Kl. 16 $\frac{1}{4}$ (Optagelse).

St. Michaels Klub. *Torsdag d. 14. Januar Kl. 20* Klub-aften hos Formanden, Stenosgade 2. Foruden Medlemmerne indbydes særlig St. Michaels lille Missionskreds. P. Menzinger fortæller om Missionsmarken.

Nye Medlemmer indmeldes hos Formanden, Tlf. Vester 7769. Klubafstenerne den sædvanlige *første og tredje Mandag* i Maanedens. Den tredje Mandag Underholdningsaften paa »Vesterhus«.

D. K. K. F. s Læsekreds. Nye Deltagere (ogsaa Ikke-Medlemmer af Forbundet) kan fra 1937 optages i Læsekredsen. Tidsskrifterne »St. Olav«, »Credo« og »Fraenland« cirkulerer samt nyere katolske Bøger (skandinaviske, tyske, engelske og franske) Kontingentet er 2,50 Kr. aarlig. Indmeldelse (med Angivelse af, om alle 3 Tidsskrifter og Bøger paa fremmede Sprog ønskes) modtages indtil **12. Januar** af Bibliotheksassistent Frk. Gudrun Strøm, Sdr. Ringgade 6, Aarhus.

Kammerstuepige. Velanbefalet Pige, sykyndig og proper, søges som Kammerpige. Henvendelse til Grevinde Holstein-Ledreborg, Ledreborg, Lejre. Tlf. Lejre 29 x.

Kalenderen for 1937 er udkommen og kan faas hos **Ekspeditionen**, Katholsk Menighedskontor, Bredgade 64 (Telf. Palæ 3762) samt ved Kirkerne og i Katholsk Boghandel. Pris **40 Øre**. Kalenderen tilsendes ved Indsendelse af 50 Øre i Frimærker. *Ansgariusforeningen.*

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Aftleveret til Postvæsenet Torsdag d. 31. Dec.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂ - 14¹/₂.

Nr. 2

Søndag den 10. Januar

1937

INDHOLD: Muus. I. — Fosterdrab og det 5. Bud. — Tolerance i det 18. Aarhundrede. — Pavens Arbejdsdag. — Privataudiens hos Pave Pius XI. — Spansk Ordenshistorie i vore Dage. — Nytaarsbrev fra Sankt Pauls Kirke i Sønderborg. — Telefonen i Præstegaarden. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Muus. I.

Der lever sikkert endnu ikke saa faa, som husker Frøken Muus. Det var en stilfærdig, beskeden, fornem, gammel Dame, som i det skjulte gjorde meget godt. Hun var eneste Barn af den Mand, hvis Navn staar over disse Linier og havde saa god en Klang blandt hans katholske Trosfæller.

Muus tilhørte en Præsteslægt, men hans Far var Proprietær og ejede i Muus' Barndom Raadegaard ved Præstø. Han var født 1796, men blev først 1828 theologisk Kandidat. I København kom han under stærk Paavirkning af Grundtvig, hvis gode Ven, Præsten Gunni Busck, ogsaa blev en paalidelig Støtte for Muus og hans trofaste Ven for hele Livet. Tilskyndet af denne kastede Muus sig med Iver over historiske Studier og oversatte og udgav, støttet af Gunni Busck, Eusebius', Justinus Martyrs og flere gamle græske Apostelfædres Skrifter paa Dansk.

I Aaret 1836 fik Muus offentlig Understøttelse til Studierejse udenlands. Han rejste til Berlin, hvor den daværende Protestantisme gjorde et meget daarligt Indtryk paa ham. I München kom han under Paavirkning af den katholske Kirke, hvilken han allerede før havde følt Dragelse til — især gjorde den berømte Møhler Indtryk paa ham — og i

1839 lod han sig optage i den katholske Kirke. Ved den Lejlighed antog han den store afrikanske Kirkéfaders Navn, saa han altid senere skrev sig som Carl Augustin Höfding Muus.

Efter at have frasagt sig sin offentlige Understøttelse, vendte han tilbage til Danmark. Her kom han dog ikke til at blive længe. Efter Datidens intolerante Love var det i Danmark en Forbrydelse at blive Katholik, hvad Kong Frederik VI ikke undsaa sig for at minde Muus om, da han tilfældigvis traf ham. Muus blev heller ikke længe herhjemme, men fik Ansættelse i Würzburg i Bayern, hvor han virkede som Universitetsbibliothekar indtil 1870.

Da flyttede han som pensioneret tilbage til Danmark, hvor han genoptog sine Oversættelsesarbejder fra Ungdommen. Saaledes udgav han som en gammel Mand fra 1876 til 1881 Theodorets store Kirkehistorie paa Dansk i fem Bind. Forordet til 5. Bind er af betydelig Interesse og er udgivet særskilt under Titlen: »Aabent Brev til Christne i Landet«. Dette »Brev« fylder knapt 50 smaa Sider og er en af de skønneste Redegørelser, nogen dansk Katholik har gjort for sin Konversion. Ingen Steder har gammel grundtvigsk Stil og Mentalitet indgaaet saa skøn en Forbindelse med katholsk Aand og Liv som her. Muus døde først 1885, 89 Aar gammel.

Et smukt Træk, lige ærefuldt for Muus som for ovennævnte Gunni Busck, var, at deres Ungdomsvenskab varede ved hele Livet, skønt de i flere Henseender blev saa stærkt skilt fra hinanden. Der er udgivet en ret anselig Samling Breve fra og til Busck, blandt hvilke Korrespondancen med Grundtvig udgør Hovedparten, men heri findes ogsaa flere Breve til og fra Muus, som det vil have sin Interesse at se nogle faa Prøver af.

I 1844 skriver Busck til Vennen i Würzburg: *»Naar vor Tro og Tillid hviler alene paa Faderen og Sønnen og den Helligaand, ja da, kære Carl, kan jeg trøstlig bede baade dig og Jomfru Maria og alle vor Herres Venner at bede for mig, thi deri er intel ondt, men kun gensidig Kærlighed, lidt fra min Side og meget fra deres deroppe.«*

Aaret før sin Død i 1869 skrev Busck: *»Nu nærmer Julen sig,*

*„da Vorherre blev fød,
da Lyset sig tændte i Mørkets Skød“*

ja, Gud Fader bevare os, hvilket Mørke havde vi ej siddet i, naar ej Han var bleven født!! Gud give, vi det aldrig glemme! Derom, min kære gamle Ven, er vi jo hjertens enige, om vi ej kan blive enige om disse to fremmede Ord: Papisme og Protestantisme. Men Guldbryllup kan vort Ven-skab dog holde — Hans Navn til Ære, som gennem et halvt

*Aarhundrede har kunnet sammenbinde to saa forskellige Tæn-
kere i Hjertens Kærlighed.»*

Og Muus skriver ikke længe efter til Vennen: »*Farvel i Guds og vor Herres Jesu Navn, naar saa skal være! Du gamle, trofaste Ven! Vor Herre ved alt og ved at gengælde, velsigne og glæde i al Evighed. — — — Hvorvel jeg maa græde ved at tænke paa jer eller se ind i Sygekammeret, føler jeg dog, at I er lykkelige, omtrent paa den bedste Maade, man her i Verden kan være det. At staa med Taarer i Øjnene og kristelig Trøst i Hjertet ved Dødslejet, eller Dødsbaaren, er en stor Velsignelse. I Guds Navn da — en salig Dødsstund!«*

Saa vidt om Busck og Muus. Her skal næste Gang gives nogle betegnende Uddrag af Muus' dybsindige »Aahne Brev«.

Niels Hansen.

Fosterdrab og det 5. Bud.

Pater A. Menzinger har i »Kristeligt Dagblad« (13-12.) skrevet en saa ypperlig og almengyldig Artikel om Fosterdrab, at vi gerne vil fastholde den i »Nordisk Ugeblad«.

Naar Justitsministerens Lovforslag afviser den sociale Indikation, er det ud fra de Følger, som Anerkendelsen af denne Indikation vilde have for Samfundet. Denne Betragtningensmaade er selvfølgelig i højeste Grad berettiget og i og for sig tilstrækkelig til at forkaste den sociale Indikation; men den rammer ikke Sagens Kerne og er principielt set en Halvbed. Selv om Følgerne for Samfundet ikke var saa katastrofale, som de i Virkeligheden er, maatte Svangerskabsafbrydelsen erklæres for moralstridig. Den dybeste Grund herfor er, at Afbrydelsen af Svangerskabet er en direkte og tilsigtet Tilintetgørelse af uskyldigt Liv og som saadan en Forbrydelse mod det 5. Bud: *Du skal ikke slaa ihjel!*

Det er indlysende, at denne Begrundelse ikke blot rammer den sociale, men ogsaa den medicinske Indikation. Ene og alene den indirekte Abort er tilladt, d. v. s. et Indgreb, der er rettet — ikke mod Fosteret — men mod en Sygdomstilstand hos Moderen, og som foretages, skønt man forudsætter, at det medfører Fosterets Død.

Ud fra det 5. Bud maa den kristne Moral afvise Fosterdrabet selv i det af Lovforslaget anerkendte Tilfælde, hvor Svangerskabet skyldes *Voldtægt*. Vi har den største Medlidenhed med en saadan Kvinde; men det vilde kun gøre Sagen værre, om hun ogsaa betyngede sin Samvittighed med et Fosterdrab. Fortvivlelsen berettiger hende ikke til dette Skridt. Alle fornuftige Mennesker vilde jo dog betragte hendes Svangerskab og Fødsel som en Ulykke, ikke som en Skam. I Stedet for at legalisere Voldtægtsfosterdrab

burde ganske simpelt den offentlige Forsorg tage sig af det uønskede Barn, saa det ikke behøver at falde Moderen til Besvær.

Selv i det mest fortvivlede Tilfælde, hvor Svangerskabet, naar det ikke afbrydes, *volder baade Moderens og Barnets Død*, mener Moraltheologerne at skulle fastholde deres afvisende Standpunkt. Man kan nemlig ikke sige, at det her drejer sig om Valget mellem to Onder: Barnets Død eller begges Død. Nej, Valget staar mellem den tilsigtede, direkte Tilintetgørelse af et uskyldigt Liv og den uhindrede Indtræden af begges naturlige Død.

Det første er en Forbrydelse, det sidste en Ulykke. Vi kan i hvert Fald lettere forsvare for vor Samvittighed at lade Naturen gaa sin -- skæve Gang end at gøre os skyldige i et direkte Drab, hvor meget der end taler for at prisgive Fosterets Liv fremfor Moderens ulige værdifuldere. Vejer ikke et Tab paa ti Kroner, der skyldes en Funktionærs Uredelighed, i moralsk Henseende tungere end et Tab paa tusinde Kroner, der blot skyldes en fejlagtig Kalkulation? Den katholske Kirke har sanktioneret denne Opfattelse af det meget omdebatterede Grænsetilfælde ved at erklære om det modsatte Standpunkt: »*Tuto doceri non potest*« (Det kan ikke fremsættes som tilforladelig Lære).

Vor strenge Bedømmelse af det nævnte Tilfælde aabenbarer en vigtig Side i Moderens Kald, som ogsaa er fremhævet her i Bladet (Søndag d. 6. ds.) i det vægtige Indlæg »Lider vor danske Folkekirke af Mindreværd?« *Moderens Kald kan koste hende Livet*. Moderen, der falder som Heltinde paa Livets Slagmark, er en Oplevelse og Aabenbaring af Moderkærligheden, som vi alle forstaar. Denne Kærlighed indtil Døden ligger vist til Grund for den ubegrænsede Hengivenhed, som Barnet føler over for sin Moder. I det Øjeblik, Mødrene vil unddrage sig denne Risiko, vil det nok kunne mærkes paa Børnenes Kærlighed!

I Diskussionerne blev Fosterdrab paa Grundlag af medicinsk Indikation forsvaret ved at pege paa *Krigen*, »hvor man jo ogsaa har Lov til at tilintetgøre uskyldigt Liv«. Men heller ikke i *Krigen* — den berettigede Forsvarskrig — maa man direkte dræbe uskyldigt Liv. Man »siger« ikke paa de Gidsler, som Fjenden har stillet op i forreste Række; nej, man skyder, hvis det bliver nødvendigt, paa Fjenden og finder sig i det sørgelige, men uundgaaelige, at der ogsaa dræbes uskyldige. Jeg skal ikke forsvare moderne Krigsførelse; men det kunde da tænkes, at Bombardementet af en Fæstning var moralsk forsvarligt. Da vilde Drabet af eventuelle Civilpersoner ikke være tilsigtet, men kun »taalt« som den uundgaaelige Følge af en Handling, man har Lov at udføre. Derimod vilde det være en Forbrydelse

at henrette et uskyldigt Menneske, hvis Hoved Fjenden under Trusel af Luftbombardement forlanger udleveret paa et Fad.

Der tilføjes den moralske Orden og Retsbevidstheden et alvorligere Stød ved direkte Drab af et eneste uskyldigt Liv — om det saa kun var et Fosters — end ved manges eller en uundværlig Moders naturlige Undergang. Hverken Samfundshensyn eller hvilken som helst Nødtilstand giver os Ret til at antaste et uskyldigt Menneskeliv. Deri aabenbarer sig det enkelte Menneskes personlige og moralske Selvstændighed over for Samfundet og Staten. Mennesket har fra sin første Begyndelse i Moderens Skød en absolut Ret til Livet, og denne Ret garanteres ved Guds 5. Bud.

København, V., Stenosgade 4. A. Menzinger, kath. Præst.

Tolerance i det 18. Aarhundrede.

Virkelig tolerante Mennesker har til alle Tider været sjældne, og er det maaske i vore Dage lige saa meget som i henrundne Aarhundreder. Naar Intolerancen nutildags, bortset fra saadanne Lande som Rusland, Spanien, Meksiko og Tyskland, ikke viser sig saa stærkt paa det religiøse Omraade, skyldes dette mest Tidens Ligeegyldighed overfor Religion i det hele taget. Hvorfor krumme et Haar paa Naboens Hovede for hans Religions Skyld, naar man selv ingen har, ikke interesserer sig for den eller mener, at alle Religioner er lige gode eller gale? Den virkelig tolerante derimod kan selv gløde for en Ide uden at lade denne Ild blive til et Baal for anderledestænkende, der er lige saa overbeviste om det modsatte Standpunkt.

En troende Katholik anser den katholske Kirke for den eneste sande Jesu Christi Kirke, men kender han sin Katakismus, ved han ogsaa, at denne ene saliggørende Kirke aldeles ikke fordømmer andre troende, som er subjektivt overbeviste om deres afvigende Standpunkts Rigtighed. Fra protestantisk Side har man raabt højt op om den katholske Intoleranee og betegnet den moderne Tolerance som en Frugt paa Luthers Træ, hvad der er aldeles forkert. Vi ved det fra adskillige Eksempler i Udlandet og kender ogsaa mange utiltalende Træk paa protestantisk Intolerance herhjemme. Nogle af dem er jeg stødt paa ved at blade i Magistratsprotokollen.

1. Vinhandler Engelharts Børn.

Frantz Engelhart, der var Katholik, nedsatte sig i København som Vinhandler og giftede sig med en dansk, luthersk Dame. I dette Ægteskab fødtes 3 Børn: Sønnerne Friedrich (f. 1724) og Ferdinand (f. 1729) samt Datteren

Johanne Barbara (f. 1732). 1738 sendte Faderen sine to Sønner til det katholske Udland, for at de skulde faa en katholsk Opdragelse. Friedrich vælger Faderens Erhverv, og Ferdinand studerer Medicin. Den lille Johanne bliver hjemme, opdrages protestantisk og konfirmeres i Hellig Geistes Kirke. Da dør Vinhandleren, og Sønnerne vender hjem for at være deres Moder til Støtte. Enken faar Lov at fortsætte Vinhandelen, og det er jo Meningen, at den ældste Søn med Tiden skal overtage den. 4. Oktober 1747 søger Moderen Magistraten, om hendes Søn maa blive Vintappersvend uden at gøre Mesterstykke, som han ikke kan gøre paa Grund af Legemets Svaghed; men det afslaaes. (Magistratens Resolutionsprotokol Nr. 21, Pag. 498). Men saa sker Ulykken! De to katholske Brødre fortæller deres protestantiske Søster om Katholicismen, og denne Pige, der naturligvis ser op til sine store Brødre, der rejste som Børn, da hun var 6 Aar, og nu er kommet tilbage som voksne, — bliver »katholsk i Hovedet«! Dette rygtes. Kan det undre? Omsider kom det Myndighederne for Øre, og 5. Februar 1748 udgik der kongelig Befaling til Københavns Magistrat om at tilholde de to Brødre »under Straf som Hans Majestæts Mandaters Overtrædere« straks at forlade deres Moders Hus, for hverken personligt eller skriftligt at have Omgang med deres Søster. »Saafremt Pigen enten føres af Vejen eller ganske ud af Landet, . . . skal saavel Moderen som begge Brødrene forkyndes en Pengestraf af 1000 Rdl.« Endvidere skulde de to Brødre sættes under Tiltale for den Forbrydelse, de allerede havde begaaet. Alle fire opkaldes nu i Magistraten: de to Brødre og den 16-aarige Pige samt Moderen, der dog undskylder sig med Svaghed. De tre Søkende bliver nu gjort bekendt med »den kongelige allernaadigste Befaling«, og Brødrene faar Ordre til endnu samme Dag at forlade deres Moders Hus. Hr. Etatsraad og Politimester Torm tager derefter Befalingen og gaar med den til Mad. Engelhart, der efter at være gjort bekendt med dens Indhold erklærede, at hun, »paa det hendes Datter kunde desto bedre være fri for de katholske Overtalelser«¹⁾, straks vilde hensætte hende til Undervisning i Præsten Herr Hobens Hus. Saa sad Enken altsaa alene tilbage og har næppe prist den lutherske Aandsfrihed og højt besungne Tolerance. — 2—3 Maaneder efter afsagdes Bytingsdommen: De to Brødre dømtes for den Forbrydelse at have »forført deres Søster til Papisterne«, til at miste Arv i Kongens Riger og Lande²⁾. Studenten forlod straks efter det ugæstfri Land. Hvad der er blevet af den svagelige Friedrich, ved jeg ikke.

¹⁾ Ibid., p. 614. (Herr Hoben antagelig identisk med Andenpræsten ved St. Petri, Dr. theol. Hauber.)

²⁾ Ibid., p. 699.

Dansemester Brinchmanns Datterdatter.

Den katholske Dansemester Hendrich Brinchmann havde en katholsk Datter, som blev gift med den danske, lutherske Brygger Sinnel Nielsen Brandt og med ham fik en Datter Anna Louisa. Men den lille Pige mistede endnu som Barn først sin Moder og dernæst sin Fader, og hendes eneste overlevende Slægning, Morfaderen, tager derfor Barnet til sig. Men den gamle Dansemester kan jo ikke andet end opdrage Barnet katholsk. Dette kommer atter Myndighederne for Øren, og den 20. Marts 1748 udgaar kongelig Befaling til Magistraten om straks at fjerne Barnet fra Morfaderens Hus, »conferere med Biskop Hersleb om dets Opdragelse«, og se at faa det anbragt andetsteds.¹⁾ Den lille Pige anbringes nu først hos Justitsraad Valeur; men efter tre Maaneders Forløb giver han op. Han erklærer, »at han ikke vil paatage sig at sørge for dets Opdragelse«, hvilket vil sige, at han ikke ser sig i Stand til at faa hende til at opgive sine katholske Ideer. Bedstefaderen skriver nu til Kongen, om han ikke maatte faa sit Barnebarn igen, og om hun ikke, »som andre, frit maatte bekende den catholske Religion«. Biskoppen raadspørges atter, og han forklarer, at »vel tvinges ingen at blive luthersk«, men her drejer det sig om en »indfødt Undersaat, som imod Loven er forført til den papistiske Lærdom.« Barnet sættes nu i Pleje hos Overvisitor Becher, og det forbydes Brinchmann under 1000 Rdl.s Straf »enten at oplære noget Barn i Catholsk Religion eller udsende af Landet«. For en Sikkerheds Skyld sendes Meddelelse herom til Politimesteren.²⁾

K. Kinzi. (Fortsættes.)

Pavens Arbejdsdag.

En Verdens Opmærksomhed er henvendt paa Vatikanet, hvor en 80-aarig Pave, hengiven i Guds Vilje, ligger paa sit Sygeleje, stadig betænkt paa at opfylde sine op-højede Pligter det mest mulige og uagtet alle Smerter. Det mest forbavsende er, at den Hellige Fader indtil for nylig overhovedet kunde holde til det daglige Arbejde, som han paatog sig. Naar Turister i Rom ved 2-Tiden om Natten gaar over den slumrende Petersplads, ser de ikke sjældent endnu Lys bag nedrullede Gardiner paa 3. Sal i det vaticanske Palads. De natlige Vandrerer aner næppe, at dette Lys skinner paa Bøger, hvorover Pave Pius XI's Oldingeskikkelse bøjer sig i ivrigt Studium.

Paa det store Skrivebord i den h. Faders Privatbibliothek ligger omgivet af Kort og Sedler theologiske Skrif-

¹⁾ Ibid., p. 661.

²⁾ Mag. Res. Prot, Nr. 22, p. 37.

ter, særlig den h. Thomas af Aquinos Arbejder eller den guddommelige Komædie, maaske ogsaa Skrifter af Jesuiten Taparelli d'Azeglio, som den unge Gejstlige engang oversatte til Tysk, eller den pavelige Læser glæder sig over en Bog fra den nye Tid, og blandt disse holder han mest af Alexander Manzoni's Bøger. Disse Timer i tilbagetrukket Studium kalder Pius XI for sine bedste; saa kommer der Liv i hans stille Forskernatur, som den Lærde han er, og til hvem man engang betroede Milanos ambrosianske og Roms vaticanske Bibliothekers Bogskatte. For en Paves daglige Arbejde levner kun saare lidt Tid til denne private Forsken. Først Kl. 10 om Aftenen er han fri fra sit embedsmæssige Arbejde. Det er Timer, der stjæles fra Natens Søvn.

Thi Kl. 7 om Morgenen finder man allerede Paven i sit Privatkapel for at læse Messen. Derefter spiser han sit Morgenmaaltid, som er landlig enkelt: Brød og Smør, Kaffe og Mælk, det er alt.

Mælk og Smør bliver — hvor mærkeligt det end lyder — tilvirket i selve Vatikanet. Nogle Køer, som hører til den pavelige Husholdning, ser man græsse inden for Vatikanets Indhegninger. Det kirkelige Overhoveds Embedsforretninger begynder Kl. 9. Kardinalstatssekretæren holder Foredrag. Det varer Timer, inden Paven sammen med sine nærmeste Medarbejdere faar gennemgaaet alle Beretninger fra Nuntiaturerne og Specialmissionerne. Alle disse Beretninger gaar igennem Kardinalstatssekretærens Hænder, og ofte i Dagens Løb maa Kardinalstatssekretæren indfinde sig til en paatrængende Forhandling, og han er derfor den eneste Kardinal, der i Embeds Medfør bor i selve Vatikanet. Imidlertid venter i Forgemakket nogle Kuriekardinaler, som hver især har deres specielle Opgaveomraade og een Gang om Ugen møder hos den hellige Fader for personligt at afgive Beretning. Blandt disse er den vigtigste maaske Lederen af den kirkelige Propagandakongregation, som har Overopsynet med hele den katholske Mission. Grundet paa sin Dragt kaldes han af Folket for »den røde Pave.«

Naar disse periodiske Beretninger er modtaget, aabnes Audienssalens Døre for de talrige højtstaaende Dignitarer, som er ankommet fra alle Dele af Verden for i en privat Audiens at fortælle Paven om deres særlige Fornødenheder, eller verdslige Autoriteter gør den høje Kirkefyrste deres Opvartning.

Naar Uret paa St. Peterskirken slaar 12, er Arbejdsdagens Højdepunkt naaet. Saa træder Paven frem for Offentligheden. Han begiver sig ind i en af Paladsets store Sale eller tager Plads paa Tronstolen i en af Gaardene. Foran ham knæler Skarer af troende fra alle Lande. Efter

lange og besværlige Pilegrimsrejser er de strømmet sammen om den katholske Verdens kirkelige Midtpunkt for ved en af de daglige store Audienser at bede om den h. Faders Velsignelse. Disse Audienser kalder Pius XI selv for »sit eneste Vindue ud til Offentligheden«. Derfor skænker han disse Massemodtagelser sin særlige Kærlighed. Han er blevet nøje underrettet om Pilegrimmenes Afstamning og deres særlige Anliggender og Bekymringer, før han henvender sit faderlige Ord til dem. Mere end een Gang forbavsede han de troende, naar han talte til dem i deres eget Sprog. For han spiser ikke Pilegrimmene af med oplæste Udkast, som maa oversættes, han taler altid uden Manuskript og alt efter Tilhørernes Nationalitet paa Tysk, Fransk, Italiensk eller Spansk, ja selv paa Hebraisk, og naar det drejer sig om Gejstlige, paa Latin. Men hermed er Pius XI's Sprogkundskaber ikke udtømte: han læser endvidere Græsk, Engelsk og Polsk.

De offentlige Audienser, ved hvilke den h. Fader i Reglen tager Hjerterne med Storm, strækker sig ofte over flere Timer, saa Klokken bliver hen ved Kl. 3 om Eftermiddagen, før han kan spise til Middag. Ganske vist bestemmer en gammel Forordning, at Paven altid skal spise alene, at Levninger eller paabegyndte Spiser aldrig maa sættes for ham, men Pius XI tillægger ikke Maaltiderne nogen særlig Værdi. Og dog er det Ceremoniel, som omgiver hans Helligheds Maaltider saa strengt og righoldigt, saa den gamle Husholderske, som forestod Køkkenet for den tidligere Kardinal Ratti, ikke var Fordringerne ved den vatikanske Husholdning voksen. Fru Linda afstod Pladsen i det vatikanske Køkken til seks tyske Lægbrødre af Franciskanerordenen — de stammer fra Klosteret Waldbreitbach i Rhinlandet. De arbejder ligeledes paa 3. Sal i Paladset, som tillige med nogle Modtagelsesværelser er Pavens egentlige Bolig. En særlig Indgang og en Elevator fører umiddelbart til Køkkenet. Her møder ogsaa den pavelige Frisør, som dog kun behøver at komme to Gange om Maaneden for at holde den hellige Faders Tonsur i Orden. Pius XI barberer sig selv.

Efter et kort Middagshvil gaar Paven sin daglige Spadseretur i de vatikanske Haver. Saa ser man ham, der ellers er saa rolig i sine Bevægelser og i sin Tale, gaa rask af Sted i sort Soutane under sin røde Kappe og bredbræmmede røde Hat. For den tidligere saa begejstrede Bjergbestiger, som har bestøget Mont Blanc's og Mont Rosa's Tinder, føler naturligvis stærk Trang til legemlige Bevægelser i fri Luft efter de mange Timers værdige Optræden indendørs. Selv om Oldingen ikke saa let lader sig afskrække af Vind og Vejrliget, saa benytter han dog sine

Biler i daarligt Føre. Den store Interesse, som den nuværende Pave har for alle tekniske Fremskridt, bevirker, at han paaser, at de tre pragtfulde Vogne, som Automobilfabriker har skænket ham, og som er udstyret med en særlig Tronstol, alle skiftevis kommer til deres Ret. Ud fra den samme velvillige Indstilling over for moderne Teknik benytter Pius XI ogsaa Mikrofonen for gennem Radioen personligt at tale til de Millioner, som ikke kan komme til Rom. Uden den mindste falske Romantik hænger den lille Marmorblok frit over hans Arbejdsbord, medens Vatikanets egen Radiostation bærer den hellige Faders Ord ud over Landene og Havene. Til Pius XI's store Beklagelse tillader Vatikanstadens Pladsforhold ikke Anlæggelse af egen Flyveplads, saa Vatikanbyen maa nøjes med egen Jernbaneforbindelse og Banegaard.

Men vender vi tilbage til Arbejdsdagen, saa finder vi fra Kl. 6 til Kl. 8 om Aftenen atter Paven optaget af Audienser af den mest forskellige Art. Kl. 9 er saa Tiden for Aftensmaaltidet. Men hermed er »Tjenesten« ikke endt. Under Maaltidet beretter Geheimekammerraadene, Pavens allernærmeste Omgangskreds, om Dagens vigtigste Begivenheder. Imidlertid er ogsaa Repræsentanten fra Vatikanets Avis »Osservatore Romano« ankommet. Han læser Bladet højt for Paven, inden denne omkring Kl. 10 kan trække sig tilbage til sit private Bibliothek for at beskæftige sig med sine kære Studier.

Saaledes er Herskeren over 350 Millioner katholske Sjæle ogsaa i sit høje Embede som Menneske forblevet, hvad han cengang var: en stille, beskeden Forskernatur, hvis fremragende Aandsevner helt og holdent er stillet i det højeste Kirkeembedes Tjeneste. B. Z.

En Privataudiens hos Pave Pius XI.

For nogen Tid siden udsendte *Johannes Kessler*, Ekskejer Wilhelms tidligere Hofprædikant sine Livserindringer. Bogen, der giver Karakteristiker af mange betydelige Personligheder i vor Tid, er i høj Grad interessant og indholdsrig. Særlig Interesse har hans Skildring af hans Audiens hos Pave Pius i Castel Gandolfo i September Maa-ned 1934. Herom skriver han: »Da aabnede Døren til Pavens Arbejdsværelse sig. Umiddelbart over for mig sad han ved sit store Skrivebord, iført sin hvide Husdragt med det store kunstfærdige Brystkors, en ligefrem, men ærværdig, højtidelig Fremtoning. Trods Alderens umiskendelige Spor, var hans Øjne saa klare og levende, at de ligesom

lagde en ungdommelig Glans over hans Skikkelse, og i hans Blik laa der en saa varm Hjertensgodhed, at den uvilkaarlig fremtvang Sympathi og Tiltro. Paven vinkede den tilstedeværende Prælat væk, og vi var alene under fire Øjne. Saa strakte han sin Haand ud mod mig og bad mig tage Plads ved sin Side, idet han forsikrede mig paa flydende Tysk, at det var ham en Glæde at tale med mig. Da var som ved et Under paa een Gang Kløften mellem os overbygget; enhver stiv Højtidelighed, enhver ængstelig Forlegenhed og enhver klog, forsigtig Beregning forsvandt som Dug for Solen. Det var ikke den kolde Forstand, men det varme Hjerte, der nu fik Lov til at tale.

Jeg takkede Paven for de værdifulde Tjenester, han havde ydet mig, da han i sin Tid var Leder af det Ambrosianske Bibliothek i Milano, særlig under mit Studium af Acta martyrum og ved den Gang at hjælpe mig til at finde et indtil da ukendt Haandskrift. Jeg fortalte ham, at jeg var Svoger til Professor Christian Hülsen, hvad der højligt interesserede Paven, da han »nærede den største Beundring for denne grundlærde, enorm flittige og samvittighedsfulde Forsker, hvis Værk om den middelalderlige Kirke var en videnskabelig Fundgrube«.

Paa hans Spørgsmaal fortalte jeg derefter Paven om de atten Aar, jeg som Prinseopdrager og Sjælesørger havde haft nær Tilknytning til det kejserlige Hof, og efter hans specielt udtalte Ønske berettede jeg om mine Møder og Oplevelser med Hindenburg, hvad der højlig interesserede ham. Uvilkaarligt kom jeg til at tale om den kirkelige Nutid med dens Problemer og Kamp. Det blev et uforglemmeligt Øjeblik for mig, da Paven rakte mig sin Haand og med forklarede Øjne, som om han formaaede at se ind i Fremtiden, sagde: »Vi vil med det gamle Patriarkord, In spem — contra spem, trods alt og alle holde Haabet højt«, hvad jeg sluttede mig til ved at citere Joachim Neanders Valgsprog »Jeg vil hellere haabe mig ihjel end gaa til Grunde i Vantro«. Jeg maatte ogsaa udtale, at det var min inderste Overbevisning, at det mere end hidtil var en af Gud befalet Nødvendighed, at begge Søsterkirker begravede Stridsøksen og stod sammen i det fælles Arbejde for at kristne Folkeslagene. Jeg lovede, at jeg vilde bidrage min beskedne Del til at gøre alt for, at denne Opgave kunde blive udført i Harmoni og Fred med vore katholske Brødre. Paven var synlig bevæget og udtalte for mig de bedste Ønsker med Haab om Gensyn.

Timen i Castel Gandolfo vil, saa længe jeg lever, staa for mig som andet og mere end en interessant Erindring eller ufortjent Udmærkelse, nemlig som en Højtidsstund, der lod mig skue ind i Hjertet paa en saa ejegod, dybt

oprigtig og i Sandhed troende Kirkefører, og derved en Bekræftelse af *Communio sanctorum*, af de troendes Fællesskab, ogsaa i de forskellige Kirkeafdelinger, og styrke min Overbevisning om, at vor Tro, vor kristne Tro, dog er den Sejr, der vil overvinde Verden«.

Efter Audiensen tænkte Bogens Forfatter, som han selv skriver, i længere Tid over alt, hvad han havde oplevet og hørt, og det gamle Jesusord »der skal blive een Hjord og een Hyrde« klang for hans Øre. Ved A. N.

Spansk Ordenshistorie i vore Dage.

Naar Jøder haanes i Tyskland, ynkes hele Verden over dem; fra Øst til Vest er Pressen en eneste Klage-mur. Naar 10 katholske Biskopper og mindst 4—5000 Ordensfolk myrdes i Spanien paa den mest bestialske Maade, medens Kirker og uvurderlige Kunstskatte brændes, og Skoler lukkes, da skriver »*Social-Demokraten*« om den »lovlige Regering«, »*Politiken*« lader Andreas Vinding fortælle om den spanske Revolutions banebrydende Oplysningsarbejde, og andre Aviser bringer knapt 10 Linier med tørre Tal. Hvis ogsaa den katholske Presse svigtede netop i en saadan Stund, hvad Nytte er den saa overhovedet til?

Salesianer-Ordenens Efterretningsblad offentliggør en samlet Oversigt over Forfølgelsen af denne Orden i Spanien. Ved Revolutionens Udbrud fandtes der 3 Salesianerprovinser i Spanien. Don Boscos 767 Sønner ejede 53 Huse, hvor 22.700 Børn var i deres Varetægt. 80 % af disse Børn tilhørte Arbejder- og Bondestanden. Af alt dette er intet mere tilbage, og 18 spanske Salesianere er blevet myrdede. Om mange andre ved man intet. Om Mordet paa nogle kender man nu Enkelthederne. En ung Præst Professor ved Moran-Gymnasiet, blev taget til Fange og ført bort sammen med andre Præster for at skydes. Saaret styrter han til Jorden. Som død læsses han sammen med de andre paa en Kærre. Da man naar ud paa Kirkegaarden, opdager én, at den unge Mand endnu aander. Han gør en anden opmærksom herpaa: »Han maa have et Pulver til«. — »Behøves ikke«, svarer den anden, »han forbløder dog«. Sammen med Ligene bliver den ulykkelige kastet ned i en Grav. Om Natten lykkes det ham at befri sig selv og flygte til den nærmeste Flod. Efter at have vasket sine Saar slæbte han sig hen til Salesianernes Hus i Sevilla. — Pater Raymond, Direktør for den hellige Franciskus' Hus i Madrid, blev en hel Time hængt op paa en Mur med løftede Arme og maatte herfra se paa, hvorledes andre Ofre rundt omkring blev skudt. Han bad om at maatte hente Hostien fra Kirken, da han vidste, at den

vilde blive skændet af Mordbrænderne. Dette blev ham nægtet. To Dage senere døde han som Følge af den udstaaede Tortur. — En ung Salesianer, Pater Antoine Fernandez Camacho, blev standset en Aften i Sevilla, da han kom hjem fra et Besøg hos sin Moder. Man undersøgte ham og fandt nogle Helgenbilleder. »Er du en troende?«, spurgte man ham. »Ja«, svarede han, »indtil min Død.« Han blev skudt paa Stedet. — I Nærheden af Mohernando blev en ung Novice taget til Fange. Militssoldaterne fra Guadalagara førte ham til Kommandanten. Man undersøgte ham og fandt et Krucifiks. »Kast det paa Jorden og knus det med Foden«, befalede man ham. Han vægrede sig. Øjeblikkelig skudt.

Kapucinerordenen er blandt dem, der har lidt mest. Den ejede fem blomstrende Provinser i Spanien: Kastilien, Andalusien, Navarra, Katalonien og Valencia. I Kastilien blev Klosteret i Madrid beslaglagt af de Røde og omdannet til Lazaret. Kirken blev fuldstændig udplyndret. 6 Præster blev skudt. Om de andre savnes enhver Efterretning. Ogsaa et af Ordenens Seminarier i Madrid blev beslaglagt, plyndret og forvandlet til en kommunistisk Kaserne. Munkene blev taget til Fange, men atter givet fri; siden har man intet hørt til dem udover den Kendsgerning, at Superioren er blevet skudt. I Katalonien blev Ordenens første Kloster, Sarria-Barcelona, lagt fuldstændig i Aske. Seminarieret Igualada, Noviciatet Manresa, Studiehuset Olot og to Klostre i Barcelona blev fuldstændig udplyndret og lavet om til Kaserne eller kommunistiske Skoler; samme Skæbne led Klostrene i Tarragona og Arenys de Mat. Om Munkene ved man intet nærmere. Kun 14 fik reddet sig over til Nabolandene. Mordet paa 20 af de andre er en Kendsgerning. Øjenvidner beretter om Pater Joseph Oriols Helledød: Man vilde tvinge ham til Gudsbespottelse; han vægrede sig og istemte Te Deum. Man pinte ham — han sang Credo. Man skød paa ham — han forstummede først, da han rallende faldt sammen. Før Døden indtraadte, knuste man hans Hoved med en Sten. — I Provinsen Valencia blev 3 Klostre fuldstændig ødelagt.

Efter at de nationalistiske Tropper har indtaget Toledo, er det konstateret, hvor meget denne Bys berømte Domkirke har lidt (Se N. U. Nr. 1). I det opbrudte Pengerskab, hvori Kirkens Skatte blev opbevaret, fandt man flere Sække stopfulde af Kostbarheder, som Røverne havde maattet lade tilbage, da de flygtede. Skibets og Sideskibenes Gulve er helt oversaaede med Glasstumper, som stammer fra Vinduesmalerierne fra det 13. Aarhundrede. Samtlige Greco-Malerier, som hører til Domkirkens kostbareste Skatte, blev fundet i Kælderen. Den h. Ludvigs Bibel savnedes. Statuen

af Guds Moder del Sagrario, som prydede Alteret, var berøvet alle Kostbarheder. De 64 Præster og Munke, som hørte til Domkirken, er blevet skudt. Blandt de 600 Personer, der blev skudt, før de Røde flygtede, befandt sig henvend 100 Nonner.

Efter Burgos' Indtagelse afgav General Franco, som Overhovedet for den nye spanske Stat og Tropperne, følgende Erklæring: »Det er nødvendigt at være troende, at tro paa Gud. Den nye Regering vil opretholde den hjerteligste Forbindelse med Kirken og understøtte dennes religiøse og moralske Mission. Vi vil reformere Samfundet ved Kærlighed. Vort Maal er at forsvare Verdenskulturen, og derfor maa vi rette vort Blik hen mod den religiøse Tro. Dette er ingen Borgerkrig, hvor kun den spanske Skæbne staar paa Spil, men en Krig til Forsvar for den kristelige Kultur. Vi er Troens og Aandens Forsvarere imod den røde Materialisme.«

C. H.-S.

Nytaarsbrev fra Sankt Pauls Kirke i Sønderborg.

Da Kirkeklokkerne forrige Gang ringede Nytaar ind i Sønderborg By, var der en trykket Stemning i den lille Menighed hernede ved Grænsen. Netop som Menighedslivet syntes at ville blomstre op og en stor, prægtigt beliggende Byggegrund til et nyt Kapel var erhvervet, kom der en Stormvind, der syntes at slaa alle Forhaabninger til Jorden. Byggevanskeligheder taarnede sig op, vore Søstre maatte forlade os, da de trods mange Menneskers uegennyttige Anstrengelser, ikke kunde opnaa Opholdstilladelse. Det var netop et Par Dage før Nytaar, de maatte rejse. De mange fattige i vort udstrakte Sogn blev haardt ramt ved deres Bortrejse. Samtidig mistede vor Gudstjeneste ogsaa meget af sin ydre Glans. Disse Forhold, foruden Vanskeligheden med at komme i Gang med Opførelsen af et nyt, mere værdigt Kapel, gjorde de første Maaneder meget triste for os. Men ingen Nat er saa lang, at der ikke følger en Dag! I Løbet af Sommeren fandtes der endelig en solid Basis, hvorved Opførelsen af en stor rentabel Ejendom med indbygget Kapel og Præstebolig blev gjort mulig. Næsten samtidig fik vi to af vore Søstre tilbage (nu begge danske), og det var igen muligt at oprette et lille Kommunitet, som kunde fortsætte det Arbejde, der i et halvt Aar havde staaet stille. Ogsaa den fælles, kirkelige Aftenbøn, Komplet, blev genoptaget til Glæde og Gavn for baade Præster og Menighed. Efter at nu ogsaa Klosteret paa Jagtvejen er blevet befolket med Benediktinerinder, bliver Benediktinerindernes

Komplet sunget hver eneste Aften, baade i Danmarks sydligste By og i Hovedstaden. Et glædeligt Tegn.

I August Maaned var vi endelig kommet saa langt med Tilrettelægnngen af Byggeplanerne, at der kunde tages fat paa selve Byggeriet. Hele Administrationen af Ejendommens Opførelse blev fra Begyndelsen lagt i Hr. Murermester A. V. Günthers velkendte sikre og erfarne Haand, som har været os til uvurderlig Nytte. Ejendommens Arkitekt var den landskendte H. Lønborg-Jensen, København, der paa en ualmindelig smuk Maade løste den ingenlunde lette Opgave i eet Hus at indrette baade Kapel, Præstebolig, Lejligheder til Udlejning og en afsides liggende Søsterbolig. I fem Maaneder har Byggeriet staaet paa under Bygmester Otto Ehrichs Ledelse. Og da vi Julenat kunde aabne Dørene for Menigheden til det nye, meget stemningsfulde Kapel og holde vor første Gudstjeneste, da gik vore Tanker, næst efter Gud, til alle de gode Mennesker, hvis utrættelige Hjælp, Raad og værdifulde Gaver muliggjorde, at vor Drøm endelig gik i Opfyldelse. Den, som kender lidt til Byggeri, ved, hvad det vil sige, at opføre en stor Ejendom, naar man kun ejer en Byggegrund og en gammel Villa.

Der er nu grundet Haab om, at Menighedslivet vil blomstre frem hernede ved Grænsen, ikke mindst grundet paa Søstrenes ihærdige Arbejde i Hjemmene, under Gudstjenesterne og ved Undervisningen af de ganske smaa, og hvad der ellers falder for.

Af andre Begivenheder hernede fra skal endnu nævnes: Tre Sjæle er i Aarets Løb blevet optaget i Kirkens Skød. Et stort Antal staar i Forbindelse med Præsterne; flere gaar til Undervisning. Den 26. Septbr. — Sankt Liobas Dag — fornyede en af Benediktinerinderne sit Ordensløfte og en ung, jødisk Pige modtog de voksnes Daab under de gamle smukke Daabsceremonier. To Aftener har Menigheden været samlet. Første Gang i Oktober, som allerede refereret til Ugebladet. Anden Gang i Adventstiden (den 6. Decbr.). Det var igen paa »Sønderborghus«. Aftenen bestod af: Oplæsning af »Adventsstykker« fra den hellige Skrift, Adventssange paa Dansk og Tysk (det er jo et Grænsesogn), tre religiøse Skygebilleder, ledsaget af Deklamation, Sang og Oplæsning. Til sidst var der Nikolausfest for Børnene. Stor var de smaas Jubel, da Skt. Nikolaus holdt sit Indtog i biskoppeligt Skrud og begyndte at dele ud af de mange gode Sager, hans Tjener medbragte i Sække. Riset blev ogsaa brugt, dog kun ganske lidt! Efter Festen legede Søstrene med Børnene, medens de voksne drak Kaffe . . . og saa kom Hjemturen. Kapellanerne havde nok at gøre med at køre de smaa hjem i Biler. Een Bil indeholdt hele femten smaa Passagerer. Med Sang og

Munterhed gik det hen ad de lange, mørke Landeveje, hjem til Far og Mor.

Naar vi nu, dygtig trætte efter Flytning af Kapel, Indbo — ikke »Pauluskredsens Forlag« at forglemme —, sidder og tænker paa Aaret, der gik, og især den sidste skønne Julefest i det nye Kapel, saa er det med et tilfreds Suk, og med fuld Tillid gaar vi det nye Aar i Møde.

Vi vil ikke slutte dette Nytaarsbrev uden af oprigtigt Hjerte at sige Tak til alle, der i Aarets Løb har hjulpet os til en værdigere Bolig for Gud, men ogsaa til alle, der har hjulpet os i Arbejdet paa Vestkysten (fra Ribe til Grænsen!) ved at sende os Frimærker . . . disse har indbragt smaa hundrede Kroner. Ingen bliver glemt, naar vi i det nye Kapel beder for vore Velgørere. Vi glæder os til at se dem hos os hver især og vise dem, hvor smukt vi har faaet det.

Hilsen til alle Venner.

Præsterne i Sønderborg.

Telefonen i Præstegaarden.

Under Titlen »*Lord Halifax's Ghost-book*« (London 1936, Geoffrey Bles, 244 S., 8 s 6 d) har *Charles Lindley Viscount Halifax*, en Søn af den berømte Præsident for *English Church Union* og begejstret Tilhænger af Genforeningsbestræbelserne med Rom, udgivet en Del »Spørgelseshistorier«, som hans Fader havde samlet. Hvor stærkt interesseret den gamle Lord var i disse Beretninger om uforklarlige Fænomener, fremgaar bl. a. deraf, at han gerne om Aftenen oplæste disse Historier for sine Børn, stik imod deres Moders Ønske, med den Begrundelse, at de var ypperlige til at stimulere Børnenes Fantasi. Ud-giveren siger i Forordet: »*Jeg tvivler ikke paa, at Hemmeligheden ved det Indtryk, som det mysteriøse og uforklarlige gjorde paa min Faders Aand, var de Glimt fra en usynlig Verdens Realiteter, som Beretninger og Begivenheder af denne Art syntes at være.*« Maaske vil man sætte et Spørgsmaalstegn ved nogle Historier, andre er godt nok dokumenterede, men alle fængsler de Læseren ikke saa lidt. Det følgende fortælles af en Oratorianerpræst.

En Aften, for kort Tid siden, blev jeg anmodet om at besøge en Fru P., som var syg. Huset laa paa Montpelier Square, og da jeg kom derhen, kom Lægen mig i Møde og bad mig ikke meddele de sidste Sakramenter lige nu, men nøjes med at give Patienten et Par opmuntrende Ord og faa hende til at tage sig sammen, saa hun kunde blive rask, med andre Ord, ikke opgive sig selv. Jeg samtykkede, men da jeg saa Fruen, angrede jeg i højeste Grad det Løfte, jeg havde givet, og at Lægen havde afkrævet mig det, da jeg frygtede, Patienten var meget mere syg, end man havde ladet mig forstaa. Men Løftet var givet, saa jeg ordnede

det saaledes, at jeg vilde komme igen næste Morgen og meddele de sidste Sakramenter. Før jeg forlod Huset, gav jeg Sygeplejersken vort Telefonnummer og bad hende ringe mig op, hvis Patientens Tilstand pludselig skulde forværres.

Den Nat var Telefonen som sædvanlig stillet om til en af Præsternes Værelse i Tilfælde af en Opringning til en syg. Jeg gik i Seng til sædvanlig Tid, og tidligt næste Morgen vaagnede jeg af en dyb Søvn ved, at Døren til

Lord C. W. Halifax.

mit Soveværelse blev aabnet. I Maaneskinnet, som strømmede ind gennem det utildækkede Vindue, saa jeg en Skikkelse staa i Døren. Jeg forstod, at Personen sagde noget om, at jeg blev kaldt til en syg. Jeg satte mig ret op i Sengen og sagde: »Tal tydeligere. Jeg kan ikke høre.« Medens jeg talte, mente jeg i Maaneskæret at se den vagthavende Præsts hvide Krave.

Denne Gang talte han tydeligere: »Der er ingen Tid at spille. Der er Telefonbud.«

Ordet »Telefon« mindede mig straks om min Visit den foregaaende Aften. Derfor spurgte jeg ikke om Adressen, men sprang ud af Sengen, og Døren blev lukket, da jeg gjorde dette. Da jeg tændte Lyset, saa jeg, at Klokkeren lige var et Kvarter i fire. Jeg klædte mig skyndsomst paa og gik til Kapellet, men paa Vejen derhen lagde jeg Mærke til, at den Pater, der havde kaldt paa mig, havde glemt at tænde Lyset. Saa hurtigt jeg kunde, gik jeg det Stykke Vej, som ligger mellem Huset og Porten, der lukker det ude fra Hovedvejen, og til min Forbavselse fandt jeg Porten laaset, saa jeg maatte banke paa Portneren for at blive lukket ud. I Løbet af et Par Minutter var jeg vel paa Vej til det Hus, jeg havde besøgt den foregaaende Eftermiddag.

Da jeg naaede frem, lagde jeg Mærke til, at der var Lys i Vinduerne, og efter at have ringet første Gang, saa jeg paa mit Ur; Klokkeren var da fem Minutter i fire. Jeg ringede atter og atter, og pludselig slog et Ur i Nabolaget fire. Jeg ringede igen og fandt det mærkeligt, at ingen lukkede op, efter at man dog havde ringet efter mig. Der kom stadig ingen, og min Anger fra den foregaaende Eftermiddag kom over mig igen, men med fornyet Styrke. Jeg dundrede paa Døren, og det forekom mig, at jeg gjorde saa megen

Støj, at hele Huset maatte vaagne derved. Jeg kunde se, at det elektriske Lys brændte i Hallen og paa Trappen, og jeg huskede, at der kun var seks Personer i Huset: den syge Frue i et Værelse, hendes Mand, som ogsaa var alvorlig syg, i et andet, og Sygeplejerskerne. Jeg tænkte, at de to Dagsygeplejersker sandsynligvis sov, og at de to Nat-sygeplejersker var beskæftiget hos Patienterne. Paa den anden Side af Vejen mjavede en Kat ganske forfærdeligt hvert Øjeblik.

Jeg ventede stadig. Det var unuligt for mig at gaa hjem efter Telefonopringningen, men det forekom mig mere og mere besynderligt, at man lod mig vente paa den Maade. Jeg kimede igen, saa Klokkeren skingrede gennem hele Huset. Jeg saa paa mit Ur; Klokkeren var 12 Minutter over fire. Til sidst tænkte jeg paa at tage en Sten og kaste den op paa et af de oplyste Vinduer, men lige som jeg vilde lade Handling følge paa Tanke, begyndte Katten igen at lave et forfærdeligt Spektakel, og saa haardt som jeg kunde, kastede jeg Stenen i Retning af Katten.

I dette Øjeblik slog Klokkeren et Kvarter over fire, og til min store Lettelse aabnedes Døren.

Jeg ventede ikke for at stille noget Spørgsmaal, jeg gik lige op til Fru P.'s Værelse, hvor jeg fandt Sygeplejersken knælende ved Sengen fremsigende nogle Bønner. Jeg bemærkede, at hun studsede, da jeg traadte ind, og jeg hørte ogsaa Fru P. sige: »Jeg vilde ønske, Pastor C... vilde komme.«

Senere blev det mig fortalt, at en halv Times Tid før jeg kom, havde hun udtalt Ønsket om at se mig, og at Sygeplejersken derfor havde spurgt, om hun skulde læse nogle Bønner. Jeg bad Sygeplejersken forlade Værelset nogle Minutter, hørte Fru P.'s Skriftemaal og meddelte hende de sidste Sakramenter.

I Løbet af en Time eller to blev hun bevidstløs, og efter at have bedt Bønnerne for den døende, belavede jeg mig paa at forlade Huset, da Sygeplejersken begyndte at takke mig, fordi jeg var kommet. »De gjorde mig helt forskrækket«, sagde hun.

Jeg svarede: »De skal ikke takke mig, men jeg skylder Dem Tak, fordi De telefonerede.«

»Jeg har ikke telefoneret«, svarede hun.

»Naa ja«, sagde jeg, »men nogen har. Maaske var det Herr P.'s Sygeplejerske.«

Den næste Morgen, da jeg talte med den Præst, hvis Pligt det var at svare paa Telefonen, sagde jeg: »De maa undskylde, at jeg talte saa skarpt til Dem i Nat.«

»Hvad mener De?« spurgte han.

»Jo« svarede jeg, »da De kaldte paa mig.«

»Men jeg har ikke kaldt paa Dem i Nat«, svarede han.

»Jo vist har De saa,« sagde jeg, »De kom til mit Værelse et Kvarter i fire i Morges og sagde, at jeg gennem Telefonen blev kaldt til en syg.«

Han svarede: »Jeg var ikke ude af mit Værelse sidste Nat. Jeg kunde ikke falde i Søvn, og tilfældigvis ved jeg, at jeg var vaagen netop paa det Tidspunkt, hvor mit Lys brændte. Hvad mere er,« tilføjede han, »var der ingen Telefonopringninger sidste Nat.«

Ved at forhøre mig paa Telefoncentralen, blev det mig meddelt, at der ikke var nogen Rapport om en Opringning til Præstegaarden den paagældende Nat.

Nye Bøger.

Er vi udsat for Massepsykose?

Herpaa svarer *E. Frh. v. Eickstedt*, idet han i »*Grundlagen der Rassenpsychologi*« (Stuttgart, F. Enke Verlag, 1936, 164 S.), som søger at supplere vor Viden om Racernes legemlige Typer med Studiet af deres sjælelige Egenskaber, ogsaa kommer ind paa det, som kan paavirke den oprindelige Type; en Faktor er netop: »*Som Masse i psykologisk Forstand gælder ingenlunde kun Sammenrotning og Gadeopløb, men ogsaa Deltagelse i en fælles Forsamling eller et Møde, Militær- og Arbejdsafdelinger, Nævningedomstole og Parlater, kort sagt, alle større eller mindre Sammenlutninger af Mennesker, der handler ud fra en bestemt Interesse, en saakaldt Indstilling eller Følelse. To Love har vist sig at gælde i den Slags Tilfælde: Den intellektuelle Hæmnings Lov og Loven om Forøgelsen af Mulighed for Stimulering og Irritation. Det oprindelige, primitive, barnlige i os faar Overtag over den tillærte og skolede Logik, Gemyt sejrer over Fornuft . . . I ingen normal Tilstand er Mennesket mere tilgængelig for suggestiv Paavirkning end sammen med Massen; ved en Frase, ved et eneste Ord samt alle dels medsvingende Følelser kan han opflammes til glødende Begejstring eller til grænseløst Had eller Blødtørst.*«

—2.

Forskel paa Hellighed.

Broder Laurits havde været med i 30-Aars Krigen og traadte efter denne ind hos de barfodede Karmeliter i Paris, hvor han døde 25 Aar senere efter et saare fromt Liv. Han er et Eksempel paa den jævne Hellighed. Hans jævne Sind aabenbarer sig bl. a. i Aarsagen til hans første Omvendelse eller Henvendelse til Gud. Han var 18 Aar gammel og i Færd med at træde ind i Hæren, da et simpelt og bart Frugttræ ved Vintertide gjorde det dybeste Indtryk paa ham. Han forestillede sig, at dette Træ i Løbet af faa Maaneder vilde iføre sig Sommerens Pragtskrud, og Tanken paa Guds Almagt og kærlige Forsyn tændte en

saadan Kærlighed i ham, at den egentlig ikke mere kunde blive større de 40 Aar af hans Liv, som endnu stod tilbage. Tanken paa Guds Nærværelse kaldte han det bedste Fromhedsmiddel. »De vil maaske sige, at jeg altid siger det samme: det er sandt, thi det er den bedste og letteste Methode jeg kender, og da jeg selv ikke bruger en anden, raader jeg hele Verden til at gøre det samme.« I sin Bog »Diversity in Holiness« (London, Sheed & Ward 1936, 221 S., 6 s.) viser R. H. J. Steuart S. J. os denne og andre Typer af Hellighed saasom Frans af Sales, Abbe Huvelin, Ignatius af Loyola, Martin af Tours etc. og fortæller, hvorledes de ad saa mange forskellige Veje og ud fra forskellige Forudsætninger dog naar det samme høje Maal. P. J.

Sovjets Terror.

Handlingen i »Das östliche Fenster« af Arthur Müller (J. Kösel og Fr. Pustet, München, 219 S., 4,20 RM. indb.) foregaar i Leutkirch ved Volga, hvor de kristne tyske Kolonister kæmper mod Moskvas Udsendinge. Kampen drejer sig ikke om Mennesker og Magten, men om Sjælene og Guds Rige i Sjælen. Kristendommens ubøjelige Magt overvinder trods haarde Forfølgelser Sovjets bevæbnede Terror. Med denne Sejr ender Bogen, som begyndte i det røde Voldsregimentes Rædsler og ved sin levende Fremstilling og sit dramatiske Sprog fængsler os til sidste Side. P. R.

Fra Hovedstad og Provins.

Foredrag om Udviklingslærens nuværende Standpunkt.

Onsdag den 13. Januar Kl. 20 vil Professor Dr. phil. Felix Rüschkamp fra Frankfurt am Main holde Foredrag i Haandværkerforeningens Havesal, Allégade 16, Horsens, om Udviklingslærens nuværende Standpunkt efter de nyeste Udgravninger og Fund.

Dette Foredrag er noget af et Eksperiment, da det i en Provinsby skal holdes paa Tysk. Professoren har selvsagt ikke kunnet lære Dansk for det Foredrags Skyld; paa den anden Side vil han dog komme sine Tilhørere et godt Stykke i Møde ved at tale langsomt og tydeligt og i korte Sætninger, altsaa ikke i de for os Danske noget besværlige lange, tyske Sætninger. Desuden vil Foredraget i Forvejen blive gennemgaaet, og de sværeste Ord, særligt Dyr- og Plantenavne, oversat paa Dansk, og saa vil Professoren studere deres rigtige Udtale og selv i sit Foredrag gentage de nævnte Ord paa Dansk. Endelig vil der efter Foredraget blive Kaffebord med Lejlighed til at stille Spørgsmaal eller fremkomme med Indvendinger, og dér vil jeg selv inden for 5 Minutter gentage Foredragets Hovedlinier paa

Dansk, ligesom jeg for dem, der maatte ønske det, vil fremsætte deres Spørgsmaal eller Indvendinger paa Tysk. — Foredraget ledsages af Lysbilleder, hvilket ogsaa vil hjælpe meget til Forstaaelsen. Adgangen er gratis for alle.

Jeg har selv haft Lejlighed til en hel Dag igennem at høre Professor Rüschkamp fortælle om Videnskabens sidste Resultater paa Udviklingsforskningens Omraade, og jeg har sjældent i mit Liv tilbragt en saa interessant Dag, skønt det er et Emne, som jeg kun i meget ringe Grad har beskæftiget mig med.

Den krast gudløse Udviklingslæres Tid er noget forbi, men dens ulykkelige Virkninger spores ikke desto mindre over alt. Nu vil der blive Lejlighed til at høre Udviklingslæren sagligt og besindigt fremsat fra katholsk Hold og det af en Mand, der fra sin tidligste Ungdom af helt er gaaet op i disse Studier. Professor R. har i 22 Aar drevet Studier i Naturen med de ypperste Lærde som Lærere. Fra Vintersemestret 1926—27 har han været Professor i Biologi og Naturfilosofi ved Universitetet i Frankfurt am Main. Professor R. er tillige Præst. Der udsendes en tre Hundrede Indbydelser navnlig ogsaa til Ikke-Katholiker i Horsens og Omegn og nærliggende Købstæder, og særligt til Universitetet i Aarhus. Flere vil praktisk kunne slaa sig sammen om en Automobil.

I. Otrik.

En Søndagsskole paa Amager.

Søndag den 27. December havde St. Annæ Kirkes Søndagsskole, som staar under Frk. Karen Jensens fortræffelige Ledelse, sit Juletræ. Kl. 3 forsamlede ca. 20 Børn og deres Forældre sig i et af Skolens Klasseværelser om det

smukt pyntede Juletræ. Først holdt Pater von Poquet en kort Tale til Børnene og uddelte smaa Præmier til de Børn, som bedst havde læst deres Katekismus og Bønner. Derefter fortalte Hofdame Utke-Ramsing en Julehistorie om Jesusbarnet og Juletræet. Under Chokoladegildet foretoges Lodtrækningen og Gevinsterne blev uddelt. Til Slut dansede Børnene lystigt om Juletræet, og Kl. 6 sluttede denne meget vellykkede Fest med Andagten i Kirken.

Katholsk Akademikerforbund for Jylland.

Paa et Møde i Vejle den 22. November 1936 for katolske Akademikere i Jylland og paa Fyn holdt Pastor Messerschmidt, Sønderborg, efter Opfordrig et Foredrag om »Kampen mod de Gudløses Front«. Paa sin sædvanlige klare og gennemtænkte Maade skildrede Pastor Messerschmidt i Enkeltheder den systematiske, internationale Gudløshedspropaganda, dens Maal og Midler, dens Celledannelse og Udvikling, alt dokumenteret med Citater fra Lenins Skrifter. Til Slut fremstillede Foredragsholderen de Retningslinjer, som bør være normgivende for den Stilling, vi maa indtage i denne Kamp. Under den paafølgende Diskussion kunde det ikke undgaas, at Forholdene i Spanien blev inddraget i Drøftelserne, og der viste sig hurtigt blandt Deltagerne ret divergerende Meninger om Midlerne til at imødegaa de kommunistiske Kristenforfølgelser, idet mange — i Modsætning til Foredragsholderen — var af den Anskuelse, at der for os forelaa ikke blot Nødværgeret, men ogsaa Pligt til ved saavel politiske som militære Midler at forsvare den kristne Kultur mod den asiatiske Gudløsheds Angreb, ligesom de Kristne forsvarede sig mod Tyrkerne ved Wien og ved Lepanto paa et Tidspunkt, da vor Kulturs Existens stod paa Spil. I Diskussionen deltog de to Præster Ballin, Præsterne Olrik, Geertz-Hansen, Jensen, Ryckeworsel m. fl.

Efter Foredraget, som hilstes med livligt Bifald, blev der fremsat Forslag om Dannelsen af et jysk, katolsk Akademikerforbund.

Til Dirigent valgtes Pastor Bernhard Jensen, Fredericia.

Under Forhandlingerne enedes man om at afholde et Møde med Foredrag i Aarhus til Foraaret 1937. Til Foredraget kan Medlemmers Hustruer medtages. Efter Foredraget vil der blive forelagt Forslag til Navn og Love for Forbundet, som indtil da ledes af en midlertidig Bestyrelse, bestaaende af Kaptajn Beyer, Pater Lønskov og Dommerfuldmægtig Højris. Denne Bestyrelse fik til Opgave at forberede næste Møde, udarbejde Forslag til Love samt undersøge Mulighederne for Samarbejde med eller Indtræden i en til Aarhus Universitet knyttet Studenterforening.

Det næste Møde er nu blevet fastsat til Søndag den

11. April 1937 (2. Søndag efter Paaske) Kl. 16 i Aarhus. Nærmere om Mødestedet vil senere blive bekendtgjort. Emnet bliver: »Fosterdrab og Børnebe-grænsning« og det er lykkedes Bestyrelsen at formaa Politadvokat Lotinga, København, (der for Tiden er est. Politimester i Høbro) og Overlæge Schwensen, Aalborg, til at holde indledende Foredrag hvert paa en halv Time. Der regnes med stor Tilslutning til dette Møde, hvis Emne paa Grund af dets Aktualitet og dets Belysning fra kvalificeret juridisk-kriminalistisk og medicinsk Side forventes at ville give Anledning til frugtbare Drøftelser.

Harald Højris

Alle Diplomater gudløse.

»Osservatore Romano« beskæftiger sig med en ny For-ordning fra den russiske Sovjetregerings Side, ifølge hvilken samtlige Embedsmænd inden for det udenrigske Kommissariat endnu før 1936's Udgang skulde tiltræde Gudløshedsbevægelsen. Som følge af denne Kominterns Afgørelse har Sovjetgesandterne i London, Paris og Rom straks erklæret sig som Tilhængere af denne Bevægelse.

Fra Vikariatet:

Da Hs. Excellence Biskoppen paa Grund af sin Sygdom er forhindret i personligt at takke de mange, der har tilskrevet ham i Anledning af Julen og Aarsskiftet, beder han ad denne Vej alle om at modtage en dybtfølt og hjertelig Tak for alle gode Ønsker, som han af ganske Hjerte gengælder, idet han samtidig nedbeder Guds rigeste Velsignelse over alle i det nye Aar.

P. Andreasen
Vikariatssekretær

Aarhus. Foredrag. Onsdag d. 13. Januar Kl. 20 i Forsamlings-salen: *Redaktør H. Bølling*: Krigen i Spanien og den katolske Kirke. Gratis Adgang.

Tirsdag d. 2. og Tirsdag d. 9. Februar Kl. 20 i Højskoleho-tellets store Sal: *Pastor H. Messerschmidt*: Kristendommen og Kommunismen. Adgang 25 Øre.

In dicenda **Oratione pro Papa imperata** notandus est Tit. VI, Nr. 4 Addit. et Variat. in Rubr. Missalis: »Si iussa fuerit Oratio contra persecutores Ecclesiae vel pro Papa, in diebus in quibus alterutra a Rubricis praescribitur, unica Oratione utrumque ad-impletur praeceptum«.

Errata in Directorio novo corrigenda: pag. 19, lin. ante diem 6. Febr. loco *Pontificiatum* lege: *Pontificatum*; pag. 21, lin. post diem 11. Febr. loco *VX* lege: *XV*. Red. Dir.

St. Franciskus' III Orden holder Møde Fredag d. 15. Jan. Kl. 20 i St. Knuds Kapel.

Conventus missionariorum hauniensium erit die 12. Jan. hora 16¹/₂ ad S. Ansgarium.

Kirkelig Kalender.

Jan.	Jan.
10. S. Den h. Families Fest. — Søndag i Oktaven.	17. S. 2. Søndag e. Epiphani.
11. M. 6. Dag i Oktaven.	18. M. Petri Stol i Rom.
12. Ti. 7. i Oktaven.	19. Ti. Knud, Konge af Danmark.
13. O. Oktav af Hellig 3 Konger.	20. O. Fabian og Sebastian.
14. T. Hilarius.	21. T. Agnes.
15. F. Paulus Eremit.	22. F. Vincents og Anastasius.
16. L. Marcellus I.	23. L. 3. Søndag e. Epiphani.

Jan.

Ugens Messebønner.

10. S. **Den h. Families Fest** (76—123); 2. *Sæt Bønner*: Søndag i Oktaven (77—112), 3. Oktaven (72—107), 4. For Paven ([122]—[107]).*) Hellig tre Kongers Præfation (515—35).
11. M. Søndag i Oktaven (81—112); 2. Oktaven (72—107), 3. Hyginus ([5]—[5]); Hellig tre Kongers Præfation (515—35). — *Eller*: 6. Dag i Oktaven (72—107); 2. Søndagen (77—112), 3. S. Hyginus.
12. Ti. 7. Dag i Oktaven (72—107); 2. Gudsmoder (64—101), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
13. O. Oktav af Hellig tre Konger (83—116).
14. T. Hilarius (784—617); 2. Felix af Nola (785—618).
15. F. Paulus Eremit (785—618); 2. Maurus ([53]—[53]).
16. L. † Marcellus I (787—620); 2. Gudsmoder (64—101), 3. For Kirken eller for Paven.

*) Som *Oratio imperata* (af Biskoppen paabudt Bøn) læses indtil videre som sidste Sæt Bønner hver Dag Bønnen for Paven ([122]—[107]); den bortfalder dog paa alle Duplex-Fester af 1. Klasse (se Messebogen S. xj).

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 10. Jan., *Den h. Families Fest*: Kl. 17 Festand. m. Præd. og Familiernes Indv. til den h. Familie.

M.-K. Rosenkranskirken. »Maria Rosenkransdronning« **M.:** Torsd. d. 14. Jan. Kl. 20. Ældreafdelingen i Rosenkranskirken, Yngreafdelingen i Kapellet, Frbg. Allé 74. Sønd. d. 17. Jan. **F.-K.:** Kl. 8 for begge Afdelinger. **St. Ansgars K.:** And. m. efter følgende kammeratligt Samvær i Salen Bredg. 67, Torsd. 21. Jan. Kl. 20.

Rosenkranssognets Juleindsamling indbragte 748 Kr. 25 Ø. 59 Familier og enligstillede har faaet Hjælp. Alle Bidragydere bedes herved modtage vor hjerteligste Tak. *Komitéen.*

Katholsk Kantor- og Organistforening. Møde Tirsdag d. 12. ds. Kl. 20. Nørrebrog. 27. Jos. Hammermüller: Liturgi og Historie.

Dannet ung Pige fra Provinsen, 20 Aar, søger Plads i et katolsk Hjem, helst hvor Madlavning kan læres. Tiltrædelse efter Aftale. Oplysninger og Løn bedes givet i Billet nrk. »M. O.« til Ekspeditionen, Bredg. 64, Kbhvn. K.

Kammerstuepige. Velanbefalet Pige, sykyndig og proper, søges som Kammerpige. Henvendelse til Grevinde Holstein-Ledreborg, Ledreborg, Lejre. Tlf. Lejre 29 x.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Aflæveret til Postvæsenet Torsdag d. 7. Jan.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladér og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 3

Søndag den 17. Januar

1937

INDHOLD: Muus. II. — Mogens Ballin. — Tolerance i det 18. Aarhundrede. — De tyske Biskopper forlanger deres Ret. — Imod Arbejdernes Undertrykkelse. — 1937 · et Radioaar. — Den røde Milit's Skændselsgerninger i Spanien. — Fra Father Allans Ø. — De brave Mænd fra Cloppenburg. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner. — Avertissementer.

Om og af nordiske Konvertiter.

Muus. II.

Vi hørte sidst om Guds Førelse med Muus og om de snævre Venskabsbaand, der knyttede ham og hans Ungdomsven sammen for hele Livet. Vi skal denne Gang stifte Bekendtskab med Brudstykker af det gribende Brev, som Muus 1839 skrev til Biskop Mynster i København, da han erklærede ikke længere at ville oppebære offentlig Understøttelse fra Fædrelandet. Han var dengang endnu ikke Katholik, men dog nær ved Kirkens Dør.

Det hedder altsaa i dette Brev: *»I mit Studium blev det mig med Aarene mere og mere umuligt at faa Protestantismen til at passe med Kristendommens hele Oldtidsudvikling, især som jeg forefandt den ved at komme fra vore afrettede Haandbøger til Kildeskrifterne. Stolbergs Kirkehistorie var tidlig, jeg erindrer ikke hvorledes, falden mig i Hænderne, og tiltalte mig straks som en gammel Ven, maa endog i Forbindelse med andre have opelsket mere i mig, end jeg selv vidste; thi da Clausens Bog udkom, fandt jeg kun deri katholsk Næring,*

ligesom, fra samme Tid af, i Grundtvigs nye Bøger. Men der kom en Tid, da mere end nogen Sinde før Bøger og Ensomhed blev min Tilflugt; jeg mærkede paa ny Uraad og tænkte: Kirkehistorien maa stadfæste eller fælde Protestantismen, og ingen ærlig Protestant maa andet end tage til Takke, hvordan saa Dommen falder. Dog — hvem er der alligevel, som ikke hemmelig skulde gyst for Muligheden af den Opdagelse, ej blot selv fra Barnsben, men i sine Fædre, mange Led, Aarhundreder igennem, at have været i Vildfarelse, eller endog kun i Vildrede?»

Det vilde være interessant at vide, hvad Indtryk Muus' alvorlige, bundærlige Ord gjorde paa den statskirkelige Biskop, om denne overhovedet havde nogen Forudsætning for at forstaa dem. Sandsynligvis har han ikke syntes om at høre, hvor loyalt Katholikerne optraadte over for Muus, saaledes som denne skildrer det længere hen i sit Brev: »Indvirkningen paa mig fra modsatte Side er her hverken Rum eller Sted til at skildre; kun skylder jeg de enkelte Katholiker, med hvem jeg nærmere har indladt mig, det Vidnesbyrd, at de ikke har misbrugt Lejligheden. Om Protestanter nogen Sinde indtages med nogensomhelst Vold eller List, skal jeg ikke kunne sige; men Regelen er at overlade Sagen til Gud og en selv, og saaledes har mine Bekendte handlet mod mig. Naar jeg undtager Forbønnen og det Vidnesbyrd, de ved opfordrende Lejlighed giver deres Kirke, og jeg i øvrigt lader deres intel mindre end paatrængende Venlighed vederfares Ret, ved jeg intel, hvorved de skulde have søgt at bearbejde mig. En from Katholik, ikke mindst en gejstlig, er for god Sjælekender til at mene enten ved stormende Anfald eller ved de fineste Kunstgreb at kunne udrette noget til Gavn. Om det behøves, vil jeg tilføje, at Arkitektur, Musik, Belysning, Rigdom og Pragt af enhver Art, hvilket tilsammen skal fortrylle mange ellers uvedkommende, allermindst — saa vidt jeg ved — har virket paa mig.«

En lille Tid har Muus syntes at være ængstelig ved det afgørende Skridt, ikke saa underligt, da dette jo i mange Henseender vilde komme til at koste ikke saa lidt. Han siger selv herom: »Saa meget er vist, at da jeg tænkte og ønskede i nogenlunde protestantisk Behold at kunne trække mig tilbage og just havde gjort inrige Forberedelser dertil,

blev jeg grebet af Samvilligheden. Jeg kom, som sagt, paa andre Tanker, kom siden til klar Erkendelse af mit personlige Tarv og er nu endelig for saa vidt kommen til Kræfter, at jeg kan frasige mig mine ytrede Ønsker om Befordring og offentlig Underholdning, hvortil jeg ikke længere har Adkomst. Jeg er altsaa endnu ikke Katholik og bliver det maaske først sent; men, Gud fri mig saa sandt fra en brat Død — jeg haaber at blive det. I den Stund, da jeg kom til den omtalte Klarhed, gik det op for mig, at vil jeg være lykkelig paa Jorden og salig i Himlen, maa jeg gaa den katholske Vej, og at det samme gælder visse med mig nær beslægtede Naturer — mere saa jeg ikke. Men saaledes staar Sagen, at jeg kan være ganske rolig, og naar jeg kun indtil videre holder Stand, ikke trækker mig tilbage, behøver jeg heller ikke, lige saa lidt som jeg vover, at gøre et eneste Skridt fremad, før end jeg faar den samme Sikkerhed for mig, med hvilken jeg nu giver Afkald paa Embede og Pengeunderstøttelse af min verdslige Øvrighed, Afkald egentlig paa alt, hvad den kære Verden har givet eller lovet mig. Min Handling er intet Indfald, ingens Indskydelse, derimod et Foster i min Grundnatur, og jeg har optaget dens Spire i mig og baaret paa den i samfulde 20 Aar, i Løndom og Dølgemaal, til sidst en tung Last.«

Saa vidt Brevet til Biskop Mynster. Til Slut skal Muus tale til os, da han var blevet 85 Aar. »Saa længe allerede har jeg været Katholik. Hvorledes jeg blev det og hvor tilbageholdende min Adfærd var, er i disse Blade lagt for Dagen. Hvad der i Stilhed begyndte, havde sin stille Fremgang, maaske all for stille; men jeg maatte naturligvis rette mig efter mig selv og Omstændighederne, ligesom jeg gerne nøjedes med simple Kaar og altid var tilfreds med den Lykke, at ingen brød sig videre om mig, og jeg aldrig behøvede at bryde med nogen, enten Slægtninge eller Venner.«

Og med disse jævne Ord vil vi tage Afsked med den gamle, store Mand.

Niels Hansen.

Mogens Ballin.

Den unge Katholik, der blev Student fra Andreaskollegiet i Ordrup omkring 1910, kom ud for ganske mærkelige og betydningsfulde Oplevelser. Det gør maaske unge Studenter altid, hvis de har et vaagent Sind, men det ejendommelige var, at det ikke var de mange forskellige Aandsstrømninger, der gjorde det stærkeste Indtryk, men en katholsk Aandsstrømning, som til Trods for hele ens Opvækst under katholsk Paavirkning dog virkede som noget nyt og derfor i særlig Grad var i Stand til at gribe det unge Sind. Det virkede tillige som det, man i hele sin religiøse Indstilling havde hungret efter, og for den, der tog imod det, blev Katholicismen som noget nyt og langt inderligere elsket. Hvad var det nye, der mødte en? Det kan kort udtrykkes: det var dansk Katholicisme, og det var katholsk Kultur. Det lyder som Slagord, men de udtrykker klart det væsentlige, og den ypperste Repræsentant for denne Strømning var Mogens Ballin.

Vi, der dengang oplevede saa betydningsfulde Ting netop ved Mogens Ballin, har derfor med Spænding og med nogen Ængstelse ventet paa den Bog om Ballin, Pastor Schindler var ved at skrive. Naar jeg siger »med nogen Ængstelse«, skyldes det Pastor Schindlers velkendte Tilbøjelighed til ud fra sit eget udprægede Standpunkt at slaa kraftigt løs til mange Sider; denne Tilbøjelighed kunde have fortegnet Billedet, og den kunde have krænket dyrebare Minder. Nu er Bogen kommet*), og ganske vist fornægter Forfatteren ikke sig selv, men alligevel er Bogen i det store og hele blevet rigtig, og den giver et smukt og saudfærdigt Billede af Mogens Ballin.

Pastor Schindlers krasse Udtalelser om 90'ernes Katholicisme i København har allerede vakt Uvilje mange Steder. Han begaar vel ogsaa den Fejl, at han for at hæve sin Helt forringer alle andre. Det maa ikke glemmes, at der dengang skete en stor Udvikling, ellers havde der aldrig været Grundlag for Ballin. Men rigtigt er det, at Katholicismen dengang var ganske udansk trods megen god Vilje. Dansk og Katholsk var to hinanden helt fremmede Ting, og det var for os en Aabenbaring at se dem naturligt føjes sammen. Ganske vist var vore Præster og vore Lærere paa Andreaskollegiet kultiverede Mennesker, men de var meget ensidige, alt drejede sig hos dem om Filosofi, Theologi og Apologetik. Nu fik vi Portene slaet op til hele den katholske Kirke og til alle Grene af Aandslivet.

Men det er fejlagtigt at tro, at Mogens Ballin var ene om at bære dette nye frem. Man kan sige, at det kom

*) *Mogens Francesco Ballin*, Pauluskredsen 1936, 252 S., 12 Tvlr., Kr. 5.50.

stærkest til Udtryk i ham, og rigtigt er det, at han satte sit eget personlige Præg paa det mere end nogen anden. Pastor Schindler skildrer i sin Bog Mogens Ballins Udvikling og Virke og giver let Læseren det Indtryk, at det, han bragte os, kom udefra og helt fra hans Person. Men man kan ogsaa se det fra en anden Side. Hvis nogen vil skildre Udviklingen i dansk Catholicisme, vil han finde, at Jordbunden var rede til en Mand som Ballin, ja, at Ballin til en vis Grad fortsætter og udvikler noget, der allerede er i Gang. Dette gør ikke hans Personlighed mindre; der maa altid være Forudsætninger til Stede.

Pastor Schindlers Bog skildrer paa udmærket Maade Forudsætningerne for Ballins Virksomhed i hans eget Liv, hans Udvikling og hans Oplevelser. Han giver en Karakteristik, som er fortræffelig. Indvendes kan, at de Forudsætninger, der var blandt danske Katholiker, ikke skildres rigtigt. Den første Begyndelse til den nye Form for dansk Catholicisme, som det virkelig blev, vil jeg se i Udgivelsen af den danske Messebog i 1907. Selv om Pastor Schindler siger, at der ikke eksisterede nogen liturgisk Bevægelse dengang, var Mogens Ballin aldeles ikke ene om at bruge Messebogen; undertegnede har gjort det hver Dag, siden den kom, og det har mange andre med. Netop de Mennesker, der udgav Messebogen, er mærkeligt nok dem, der kom til at præge vor Catholicisme. Som Oversættelse nævntes Johannes Jørgensen, Niels Hansen og Halfdan Kejser. Johannes Jørgensens Indflydelse var ganske overvældende. Niels Hansen virkede meget stærkt som Redaktør af Ugebladet, og Halfdan Kejser, der var Danskklærer paa Andreas-kollegiet, satte et dybt Præg paa sine Elever. Disse tre var besjælede af samme Aand, og den var det ogsaa, som prægede den, der financierede Messebogen, Baronesse Stampe, og omend ikke helt saa frit den Præst, der kom til at staa denne Bevægelse nærmest, Ludvig Günther. Da Mogens Ballin tog fat paa sit Arbejde i Menigheden, var der saaledes en Strømning af samme Art, og der var Sangbund for hans Tanker. Det gør ikke ham og hans Gerning mindre, for han tilførte os store nye Værdier, men han kom ikke som noget ganske fremmed.

For den, der selv har været under den stærke Paavirkning, der udgik fra Ballin, er det af stor Interesse nu saa mange Aar efter at faa et nøje Kendskab til Ballins Liv og hele Udvikling. Det havde et ungt Menneske dengang jo ikke nogen Forstaaelse af eller Viden om. Jeg vil ogsaa antage, at denne Livsskildring er af almen Interesse, thi en mærkelig Vej gik denne Mand fra Jødedom og Vantro til Kirken, og gennem Lidelser blev han ført, før han naaede det, der blev af Betydning for saa mange og vel nok af blivende Betydning.

Pastor Schindler har en Tilbøjelighed til at mene, at Ting, han nu er begejstret for og optaget af, altid er noget nyt, der ikke har været der før. Det gælder i nogen Grad den allerede omtalte Udtalelse om Ballins Forhold til Liturgien. Det gælder endnu mere de mange Udtalelser om Vulgærkatholicismen og klassisk Catholicisme. Det er et meget kedeligt Ord: Vulgærkatholicisme, for det betegner aldeles ikke noget vulgært. Pastor Schindler kan ikke lide, at Ballin og hans Venner troede paa mange Privataabenbaringer, Relikvieoverleveringer og lignende, og han fremhæver som noget særligt, at Ballin i 1913 klart kunde fremhæve Forskellen mellem det, som Kirken lærer, og alt andet. Dette er dog en ganske selvfølgelig Ting. Selv har jeg fra min Barndom af hørt mange mærkelige Ting om Aabenbaringer og Mirakler, men der har aldrig været den mindste Fare for at blande det sammen med Kirkens Lære. Det kan man lade være med at tro paa, men man kan ogsaa tro paa det, hvis man finder Grund til det, og der er aldeles ikke noget vulgært i det.

Maa jeg gøre opmærksom paa et Par mindre Fejltagelser: Gamél var ikke Præst i København 1895, han blev først Præst i 1897. Pastor Johansen var paa det Tidspunkt ikke ung, men 44 Aar gammel, og der var andre end de nævnte danske Præster i København. I Meddelelsen om Børnenes Fødsel er der kun fire Maaneder mellem Nr. 1 og 2.

Det er fuldstændig rigtigt, at Ballins Indsats ikke skal maales ud fra de Institutioner, han har efterladt sig, »men efter de aandelige Spor, han har sat sig i Menneskesind.« Og der har hans Indsats været overordentlig stor, og det var ikke blot »Sjælesørgeren i Sofakrogen«, der satte dem. Den Indflydelse, han har faaet ved de faa Aars Virksomhed iblandt os, er ganske forbavsende. Han fortjener, at alle de, der er vokset op senere, lærer ham at kende, og Mogens Ballin fortjener, at vi erkender vor Gæld til ham, at det aldrig glemmes, hvad Kirken i Danmark fik i ham.

B. J.

Tolerance i det 18. Aarhundrede.

3. Inkvisitionsloven.

Samtidig med, at den kongelige Befaling udgaar om, at den lille Louisa Brandt skal tages fra sin Morfader, udstedes, hvad vi kan kalde: den danske Inkvisitionslov: »For at forekomme Catholiquernes Foretagende i deslige Tilfælde skal Magistraten særlig foranstalte nøje Inquisition og lade forfatte 2de Lister over alle de her i Staden værende Catholiquer, og tillige af hvad Religion de giftes Ægtefæller,

samt hvor mange Børn de har, af hvilke Lister den ene skal leveres Biskoppen, paa det derefter ved Politiet og Præsterne¹⁾ kan erkyndiges om Børnenes Oplugtelse, og om nogen af Landet udsendes.« — Og hermed indledes Klapjagten paa de katholske Børn. (Bestemmelsen om, at Børn ikke maa sendes fra Danmark til Udlandet, stammer fra Kristian den Fjerdes Tid, da en Del Mennesker, som endnu i Hjertet var katholske, og vel ogsaa en Del, som ønskede at give deres Sønner en bedre Uddannelse, end man kunde faa i Danmark efter Reformationen, sendte deres Børn til det katholske Udland, navnlig til Jesuiternes Skoler). Politimester i København var paa denne Tid Etatsraad Torm, og han tog sig varmt af denne Sag.

Tømrrersvend Hoberts og Underofficer Schmeltz's Sønner.

Den 7. Marts 1750 indberettede Politimester Torm, at Tømrrersvend Frantz Joseph Hobert af katholsk Religion ikke lod sin Søn gaa i »evangelisk« Skole. Hobert blev da kaldt op i Magistraten, hvor han fik Tilhold om at sætte sin Søn i luthersk Skole. »Men han erklærede med Tiden at ville rejse her fra Staden.«²⁾ Der fortælles ikke noget om, at han havde en luthersk Hustru, og ogsaa overfor Politiet har han hævdet, at han ikke betragter sit Opbold i København som varigt. Alligevel forsøger man at tvinge ham til at give sin Søn en luthersk Opdragelse; men det mislykkedes — han lod sig ikke skræmme. Den 25. Maj 1750 tilkendegives ham, »at han kan beholde Barnet til Opdragelse i sin egen Religion, saafremt han ikke vil lade det undervise i de evangeliske Sandheder.«³⁾

I den danske Hær tjente en katholsk Underofficer ved Navn Schmeltz; han havde 1751 en 13-aarig Søn Johannis Henneus Schmeltz, hvis Navn fortjener at kendes af alle danske Katholiker. Han var Martyr, selv om han ikke led Martyrdøden. Han var sat i Lære hos den katholske Parykmager Coussade og blev opdraget som Katholik. Dette kom Faderens Foresatte, Oberst Reventlow, for Øre, ja, han havde saagar erfaret, at Drengen allerede havde været til Alters i Katholikernes Kirke. (Kapellet i Falkonermester Werhagens Hus, hvor den romerske kejserlige Minister boede.⁴⁾) Han kaldte nu Fader og Søn til sig og foreholdt dem det ulovlige i deres Handlemaade. Men den 13-aarige Læredreng erklærede modigt overfor sin Faders Oberst, »at han hellere vilde bortløbe for at blive catholsk end afstaa derfra«. For at forhindre, at noget saa frygteligt

¹⁾ Fremhæves her.

²⁾ M. R. P. p. 622.

³⁾ Ibid. p. 701.

⁴⁾ M. R. P. Nr. 23, p. 262.

skulde ske, lod Obersten straks baade Fader og Søn arrestere.¹⁾

Den 13-aarige Dreng sad nu i militært Fængsel i over fire Maaneder! (Oberst Reventlow faar det i Brev af 21. Januar 1752 til 14 Uger; men allerede 20. September 1751 fortæller han om Arrestationen, om sin Forespørgsel i Krigskancelliet derefter, og om Kancelliets Svar, saa Arrestationen maa have fundet Sted nogen Tid før 20. September 1751; Kancellierne plejede ikke at svare hurtigt.) Den 21. Januar 1752 overførtes Johannis fra den militære Arrest til Raadhusvagten, hvor han forbliver i tre Dage, hvorefter han ifølge kongelig Befaling overgives til en luthersk Parykmager, Johan Baltzar, der maa forpligte sig til at sørge for, at Drengen hver Dag gaar til Vajsenhuset, hvor han skal nyde to Timers daglig Oplærelse i den lutherske Tro.²⁾ Da hans nye Mester ikke havde haft ham hele Læretiden og tilmed skulde undvære ham to Timer hver Dag, vilde han ikke betale ham, hvad man ellers iflg. Laugsartiklerne betalte en Læredreng. De stakels Forældre lovede, skønt Underofficersgagen jo var meget lille, at holde deres Søn med Tøj og Renlighed i Resten af Læretiden; men da de ikke formaaede at give ham en Klædning, naar han blev Svend, eller at betale Omkostningerne ved Indskrivningen i og Udskrivningen af Lauget, maatte de bede Magistraten om Hjælp hertil.³⁾ — Man vil maaske spørge; Hvorfor rejste de ikke ud af Landet, saa Drengen kunde blive ved at være Katholik? — Men noget saadant kunde en Underofficer ikke gøre, det vilde være blevet betragtet som Desertation. Jeg har ikke fundet noget om, at Drengen bortløb, som han havde truet med; men fire Maaneders Fængsel havde vel brudt den trettenaariges Modstandskraft.

Et Par andre Eksempler paa Jagten paa katholske Børn: Den 7. Maj 1753 meldte Politimester Torm, at Klædevæversvend Simon Dewe lod sin 12-aarige Søn Johan Jacob opdrage i den katholske Religion. Drengen blev saa indmeldt i den tyske Skole.⁴⁾ Og 1. September 1756 kom Parykmager Johan Daneel op for Magistraten og fortalte, at en fremmed Katholik ved Navn Faber, som logerede hos ham, havde en luthersk Kone, som nu laa i Barselseng, og at de agtede samme Eftermiddag at lade Barnet døbe hos den franske Ambassadør. Han fik Besked om at melde det forfærdelige til Biskoppen. Han løb straks derhen og kom kort efter tilbage og fortalte, at nu havde Biskoppen faaet det at vide.⁵⁾ *K. Kinzi.* (Sluttet.)

¹⁾ Ibid. p. 410.

²⁾ Ibid. p. 506

³⁾ Ibid. p. 538.

⁴⁾ M. R. P. No. 24, p. 144.

⁵⁾ Ibid. No. 25, p. 404.

De tyske Biskopper forlanger deres Ret.

»Mod sætningen mellem Dag og Nat, mellem Ild og Vand, kan ikke være større end Mod sætningen mellem den katholske Kirke og den bolschevikiske Verdensanskuelse.«

Saaledes siger de tyske Biskopper i deres sidste Hyrdebrev, som den 3. Januar oplæstes i Tysklands katholske Kirker, og de deler dermed kun deres engelske Kollegers Opfattelse af Kommunisme og Bolschevisme, saaledes som den forleden kom til Udtryk i de engelske Biskoppers sociale Hyrdebrev. For at udslette den allersidste mulige Rest af Tvivl fortsætter de yderligere: *»Om ogsaa nogle Drømmere og Sværmere rundt omkring i Verden holder en Udsoning mellem den katholske Kirke og Bolschevismen for mulig, saa kan enkelte spredte Udtalelser ikke gøre noget Udslag paa Vægtskaalen over for de højeste kirkelige Myndigheders tusindstemmige: Nej. Da et fransk Tidsskrift forsøgte at udligne Mod sætningen og forbinde Korset, den kristelige Religions Vartegn, med Hammer og Segl, Moskva-Vartegnet, blev dette Tidsskrift (Terre nouvelle) den 23. Juli 1936 af Kirken sat paa Indeks og forbudt Katholiker, med den Tilføjelse, at Katholikerne skulde holde sig borte fra ethvert »Samarbejde med Kommunisterne«, selv paa det karitative Omraade. Ligeledes har Pave Pius XI i sin Tale til de ungarske Pilegrimme den 4. Maj 1936 tilbagevist ethvert Udligningsforsøg: ingen maatte lade sig narre eller være blind for Bolschevismens Farer.«*

Men er denne Fordømmelse af Kommunismen det tyske Hyrdebrevs Hovedemne, som man efter en Del danske Avisers Referater skulde mene? Aldeles ikke! Men hvorfor da Dagspressens mærkelige Tendens? Vi kan ikke med Bestemthed sige, hvilke Motiver der ligger bag: Er det Sympathi for Nazismen? Vil man fortie den dybe Mod sætning mellem den katholske Kirke og den brune Verdensanskuelse, den fortvivlede Brydning mellem Rosenberg og Kirken? Eet er sikkert, at Hyrdebrevets vigtigste og vægtigste Del fremfor alt rammer den totalitære Nazismes stille, men brutale Kamp mod Kristendommen. Alene den Omstændighed, at Hyrdebrevet ikke maa trykkes, hverken i tyske Dag- eller Kirkeblade, at Gestapo beslaglagde de Særtryk, som Ærkebiskop Dr. Gröber lod uddele, og forbød enhver Fremstilling af disse, at Westfalens Overpræsident under Trusel om Suspension forbød Religionslærerne i de højere Skoler under Søndagsgudstjenesterne at gøre Eleverne bekendt med de biskoppelige Hyrdebreve, vidner om en saa dyb og fra Hitlers Side saa hensynsløs Mod sætning, at Optimister sandelig nu burde lade deres lyserøde Naiviteter over for Nazismen fare. Maa vi være fri

for den evindelige Henvisning til den tilsyneladende Fred, der hersker i Tyskland, især i Turisters Øjne! Maa vi være fri for at blive spist af med Hr. Hitlers inden- og udenrigspolitiske Resultater, lige meget om de er sande eller opreklamerede! Det ene staar fast, at Kristendommen i Tyskland er udsat for en lige saa effektiv som stille Undertrykkelse fra Nazismens Side. Vi nærer ingen Tvivl om, at ogsaa Hagekorsfolkene vil dele alle Kirkefølgernes Skæbne, og at det brune Babelstaarn ikke naar højere end det røde; men lad os alligevel bevare det klare Blik over for det tredje Riges »positive Kristendom«. Dertil hjælper ikke mindst den Alvor, som præger de tyske Biskoppers Hyrdebrev, for saa vidt det angaar Tyskland selv. Her nogle Citater:

»Jo mere Kirken paa dens eget Rets- og Arbejdsomraade nyder den Frihed, som er garanteret den i Følge guddommelig Ret og ogsaa i Følge Rigskonkordatet, desto kraftigere vil den ogsaa kunne understøtte det 3. Rige i den verdenshistoriske Kamp imod Bolschevismen. Men nu ser vi med Bekymring den stadige Mistro, som ser en skjult Statsfjende i enhver kirketro Katholik og ogsaa formoder, at den rent religiøse Mariakongregation bestaar af en Samling Sammensvorne. Med Bekymring ser vi paa det paatrængende Hvervearbejde, som udføres af den saakaldte tyske Trosbevægelse, som udrydder Christustroen og Kristendommen af vort Folks offentlige Liv, og som i Stedet for Kristendommen vil sætte en Naturlære udsprunget af Kød og Blod. Denne Trosbevægelse havde i den sidste Tid mange Steder mere Frihed og mere Statsbeskyttelse i sin Hvervevirksomhed og i Pressen, ja, i det hele taget for sine Angreb paa Kristendommen, end Kirken havde til sit Forsvar. Vi ser med Bekymring paa den Skolekamp, som vil forvandle den i Rigskonkordatet garanterede Bekendelseskole til en Fællesskole, og som vil afskaffe de klosterlige Lærekræfter. Vi beklager en Skolelov og

et Skolediktatur,

som i nogle Lande mere eller mindre udelukker Forældrenes Vilje under Opdragelsen af deres Børn, og som ved saadanne Indskrænkninger af den helligste Forældreret virker lammende paa den tyske Families Børneglæde. Undertrykkelsen af Forældrenes Samvittighed i Skolespørgsmaalet har antaget uudholdelige Former. Vi Biskopper kan aldrig anerkende en Religionsundervisning, som mere uddriver end indpoder den unge Sjæl Troen paa Kristus, og som meddeles af Lærere, som ikke længere staar paa den katholske Tros- og Morallæres Grund. Vi ser med Bekymring, hvorledes Ærefrygten for den kristelige Religion ødelægges, hvorledes Gudsbespottelser og Forhaanelser af den katholske Tros Lære og Indretninger udbredes, ligesom der i det hele taget er kommet en Tone

ind i det offentlige Sprog, som ikke betyder nogen Hjælp for Føreren i hans Opbygningsværk, og som ikke er nogen Ære for det tyske Navn. Vi ser med Bekymring, hvor

maalbevidst der hidses til Udtræden af Kirken, hvorledes der med alle Midler, ja selv ved økonomisk Tryk, indvirkes paa de kirketro Embedsmænd og Funktionærer for at faa dem til at tage deres Børn ud af Bekendelseskolen og til ogsaa selv at træde ud af Kirken og saaledes blive Forrædere mod det Løfte, de aflagde ved deres Firmelse. Vi forstaar, at der maa trækkes Grænser for Friheden paa de Steder, hvor denne misbruges til statsfjendtlige Handlinger eller efter Biblens Ord (1. Peter 2, 16) som »Ondskabens Skalkeskjul«. Men vi forstaar ikke, hvorfor

Friheden inden for Gudstjenesten og Sjælesorgen, Friheden i Kirkeprædikenen, den kirkelige Forsamlings- og Pressefrihed skal indskrænkes. Vi Katholiker er parat til, trods den Mistro, man møder os med, at give Staten, hvad Statens er, og understøtte Føreren i Kampen mod Bolschevisinen og i hans andre Opgaver.

Men vi maa forlange, at man ikke tuder de unge og Folket Ørene fulde med, at naar Bolschevismen, Statens første Fjende, er besejret, kommer Turen til den katolske Kirke, som Statens anden Fjende.

Paa det kirkelige Rets- og Arbejdsomraade maa vi fordre den Frihed, som blev garanteret os i Rigskonkordatets første Artikel om »offenlig Udøvelse af den katolske Religion«. En Tilskuer.

Imod Arbejdernes Undertrykkelse.

Underskrevet af fire Ærkebiskopper, 13 Biskopper og en Kapitulær-Vikar udsendtes det længe ventede fælles engelske Hyrdebrev om »Lægmandsapostolatet«, som uddyber Planen for den nationale katolske Aktion. Hyrdebrevet blev sidste Søndag oplæst i alle Kirker i England og Wales. Det hedder bl. a. heri:

»Vi maa anerkende, at der her i Landet er sket store Fremskridt inden for den sociale Reform. Men vi staar langt fra Erkendelsen af de katolske Principper, som vi har lært burde anvendes for at afhjælpe Fattigdommen og Elendigheden blandt saa mange af vore Kammerater og Brødre.

Hvad sociale og lignende Spørgsmaal angaar, saa har vi Katholiker i England og Wales ikke været i Stand til i videre Udstrækning at gøre vor Indflydelse gældende paa Landets økonomiske Liv eller det System, hvorefter vi regeres.

Selv er vi ikke ansvarlige for Systemet, men maaske kunde vi have gjort mere for at forandre det og gøre vor Indflydelse

gældende hele Landet over paa Folk med god Vilje, hvis vi havde været mindre ængstelige for at bekendtgøre den pavelige Lære og mere ivrige efter selv at praktisere den, selv inden for de afslukne Grænser, som nødvendigvis er vore.

Kommunismen er et politisk System, hvis Maal det er ikke at oprette et Demokrati, men et Proletariatets Diktatur; og dette ikke gennem konstitutionelle Midler, men ved Vold og Terror, med Klassekamp som den vigtigste Aktionsbasis. Ganske vist er dens Hensigter at fjerne alvorlige sociale Uretfærdigheder, men ved Metoder egnede til at skabe andre lige saa alvorlige.

Den er fremfor alt en Livsfilosofi, som er baseret paa ren og skær Materialisme. Idet den fornægter den aandelige Verden, forkaster den foragteligt Tanken om et Liv efter Døden og hele den overnaturlige Orden. Den forkynder, at det materielle er den eneste Realitet, og at Menneskets hele Andel i Livet er Behandlingen af det materielle til egen jordisk Fordel.

Det er ikke kun negativ Materialisme at se til, men positivt atheistisk og antireligiøst.

Der kan ikke indgaaes noget Kompromis.

Afskaffelse af Religion er Kommunismens fundamentale Grundsætning, og mellem Katholicismen og Kommunismen kan der ikke indgaaes Kompromis. En Katholik kan ikke være Kommunist, en Kommunist kan ikke være Katholik.»

1937 — et Radioaar.

Kort efter Aarets Begyndelse har vi haft en katolsk Radioprædiken af Pastor Messerschmidt i Sakramentskirken og efterhaanden vil disse katolske Radioprædikener blive faste, tilbagevendende Begivenheder.

For at den vundne Stilling imidlertid kan bevares og udbedres, for at vi efterhaanden kan faa Radioudsendelser i større og større Omfang og paa bedre og bedre Tidspunkter, maa vort Medlemstal vedblivende stige, som Tilfældet har været i Aaret 1936. Navnlig har det Aar, vi nu gaar ind i — 1937 — stor Betydning. Det er nemlig vort Medlemstal den 31. December 1937 — altsaa det Antal Medlemmer, vi naar op paa i Aarets Løb — som er afgørende for, med hvor mange Stemmer, vi kommer til at deltage i Valget i Foraaret 1938 til det nye Radioraad. Maaske vil det derfor være paa sin Plads allerede nu at hidsætte nogle historiske Oplysninger om den danske, katolske Radiosogs Udvikling.

Af Arkivets righoldige Oplysninger fremgaar det, at »Danmarks katolske Radioklubber« blev stiftet i København den 1. Januar 1931. Efter flere forgæves Forsøg paa

Dannelsen af Lokalklubber i Provinsen, lykkedes det at opnaa og siden at bevare Forbindelse med »Katholsk Radioklub for Aarhus og Omegn«, der med sine 93 Medlemmer i 1931 sammen med Storkøbenhavns 134 udgjorde det første Aars samlede katholske Lytterantal, 227. I 1932 stiftedes Lokalklubber i Ringsted, Odense og Esbjerg, og det samlede Medlemstal steg til 317 for endelig i 1933 foreløbigt at kulminere med 501 efter Tilkomsten af en Række direkte indmeldte Medlemmer fra Steder, hvor ingen Lokalklub fandtes, samt efter Oprettelsen af yderligere Lokalklubber i Roskilde, Næstved, Nykøbing F. og Nyborg.

Efter dette foreløbige Resultat, der opnaaedes efter en kraftig Agitation og med Radoraadvalget i 1934 for Øje, viste der sig straks forskellige Vanskeligheder ved den frentidige Udvikling. For det første havde en Del af Lokalklubberne, navnlig i Jylland, optaget uforholdsmæssig mange passive Medlemmer, som naturligvis ikke talte med ved Radoraadvalg, og dernæst viste det sig hurtigt uoverkommeligt for Landsforeningens Bestyrelse at gøre noget virkeligt for at bevare de mange spredtboende Medlemmer rundt i Landet og indkassere Kontingenter direkte fra disse. De som Følge heraf noterede Nedgange til 402 i 1934 og 367 i 1935 kan derfor ikke anses for virkelig Tilbagegang. Man udviklede de enkelte Lokalklubber, der opstod frugtbart Samarbejde mellem de enkelte Ledere indbyrdes, de aktive Medlemmer inden for Klubbernes lokale Omraade bevaredes, kort sagt: Man konsoliderede sig.

I Slutningen af Aaret 1935 lykkedes det endelig efter 5 Aars Stilhed udadtil, men utrætteligt og ihærdigt Arbejde indadtil fra Formandens, Ekspeditionssekretær Danielsens Side at opnaa, at de traditionelle Musikudsendelser blev suppleret med to aarlige Udsendelser af Prædikener paa Hellig tre Kongersfest og Kristi Legemsfest. Da dette var opnaaet, viste der sig næsten øjeblikkeligt rundt om i Landet forøget Interesse for Sagen. Medlemstallet steg atter ved Oprettelsen af en Række Lokalklubber og kan allerede nu skønmæssigt (der mangler endnu endelig Opgørelse fra nogle Steder) ansættes til ikke under 600, hvoraf henved 500 er aktive, licensbetalende Medlemmer. Saaledes staar vi i Øjeblikket rustede til at gaa ind i Arbejdet for den Tilgang i 1937, som skal bringe os flere Udsendelser og bedre Tidspunkter, saa den katholske Stemme kan blive hørt kraftigt, tydeligt og regelmæssigt over hele vort Land.

Harald Højris.

Den røde Milit's Skændselsgerninger i Spanien.

Den lille Flod Manzanares, som løber forbi Madrid, danner for Tiden, saaledes skriver en Korrespondent til »Times«, en Grænse mellem to Verdensanskuelser. Ved Flodens Madriddred kæmper ikke kun Spaniere, men en international kommunistisk Brigade, i hvis Rækker russiske og tyske Emigranter og italienske Antifascister staar Side om Side med kinesiske, portugisiske, irske og skotske Kommuner.

Den røde Horde fortsætter med den skaanselsløse Nedslagning af Madrids ulykkelige Civilbefolkning. Morgen efter Morgen ligger Ligene af Kvinder og Mænd paa Gaderne i Byens nordlige og østlige Del. Man kan ikke bruge anden Betegnelse for Kommunisternes Mordhandling end Klassekamp forøvet af kontrolløse Røverbander. Paa nuværende Tidspunkt kan Forsvarsjunta'en mindre end nogensinde før lade det komme til Rivninger mellem Madrids Forsvarere, og derfor fortsættes Massakrerne blandt den civile Befolkning. Saaledes blev f. Eks. 7 Salesianer nonner, hvis Opholdssted Politiet kendte og havde sanktioneret, af ukendte Personer bortført fra den lille Bolig, hvori de levede; to Uger senere fandt man deres Lig. En Mand, der bor i en af Madrids Forstæder, har meddelt Londonerbladet's Korrespondent, at han siden Borgerkrigens Udbrud fra sit Hus har set 125 Civilpersoner blive skudt. Det lyder absolut troværdigt, naar Antallet paa Mennesker, der har mistet Livet paa denne Maade, ansættes højere end Antallet paa dem, der er blevet dræbt i Kampen og ved Luftangreb.

Men hele den frygtelige Sandhed vil Verden vel først lære at kende — hvis det overhovedet nogensinde sker — naar Spaniens sidste Trediedel, som endnu hensmægter under den røde Terror, er erobret. Hvad Franco's sejrende Tropper har forefundet i de hidtil af dem erobrede Omraader er tilstrækkelig rædselsfuldt til at frygte det værste. Saaledes fortæller en neutral Korrespondent alene om Bane-strækningen: Caceres — Merida — Zafra:

Disse Stationsnavne vækker de grufuldeste Minder om de Rødes Arbejde i de faa Uger, disse Landsbyer var i deres Vold. Nu foreligger embedsmæssige Beretninger, bilagt Øjenvidners Udsagn og en stor Samling Fotografier, om disse Tildragelser. I Almendralejo f. Eks. drev de Røde, i det Øjeblik Tropperne nærmede sig Byen, deres Fanger sammen i Fængselsgaarden, kastede Sprængbomber og Flasker med brændbar Vædske ind iblandt dem. 25 Fanger

fandt ved denne Lejlighed Døden. I Guadalcanal skød de røde »Myndigheder« fra 18. Juli til 6. August 41 Personer ned i Nærheden af Kirkegaarden; ofte nøjedes de med at saare dem haardt og saa lade dem ligge og dø. Fremgangsmaaden med at brænde Fangerne har gentaget sig forskellige Steder, saaledes i El Arahah, hvor 23 Personer mistede Livet paa denne Maade, i La Campana, hvor 12 Mennesker dels blev skudt dels saarede og saa brændte. Da Civilgarden ankom, saa den endnu nogle Ofre ligge og vride sig i Flammerne. I Baene blev 91 Personer myrdede, deriblandt 70-aarige Mænd og Kvinder, et Barn paa 3 Aar, et paa 6 og et paa 7 Aar. De fleste blev dræbt ved Øksehug. I Puente Genil konstaterede man 154 Ofre — her blev en Arbejder slæbt til Døde, og en Kommandant fra Civilgarden blev slagtet som et Stykke Kvæg. I den lille By, Ronda, som tæller 30.000 Indbyggere, andrager Ofrenes Antal mere end 600. Her herskede i henved to Maaneder et rigtigt Sovjetregime. Mange Enkeltheder er saa forfærdelige, at de slet ikke kan gengives.

Ved C. H.-S.

Fra Father Allans Ø.

Father *Allan Macdonald* er Navnet paa en kendt engelsk Præst og Digter paa Eriskay, en af Øerne Vest for Skotland. Han døde 1905, 46 Aar gammel, efter at have viet de sidste 12 Aar af sit Liv til hine fattige Øers fattigste Befolkning. Hans apostoliske Liv og Virke skildres nu af en protestantisk Dame *Amy Murray* (*Father Allans Island*, The Moray Press, Edinburgh, 1936, 240 S., 8 sh. 6 d.); hun besøgte en Gang Øen paa sin Jagt efter gamle gæliske Melodier og Sange, ved hvilket Arbejde Præsten ydede hende værdifuld Hjælp. Den livlige Skildring, fuld af Kærlighed til Folket og dets Sange, men ogsaa af Begejstring for den uselviske Præsts Arbejde, indeholder følgende lille Sagn og Legende om Rigdommens Fare og Armodens Velsignelse:

Den hellige Jomfru og det hellige Barn spadserede en Dag igennem en Landsby. De gik ind i et velholdt Hus og satte sig lige inden for Døren; men ingen bød dem Mad og Drikke, og ingen opfordrede dem til at flytte nærmere hen til Ilden. Saa vandrede de videre igennem Landsbyen.

En fattig Kone stod i Døren til sin Hytte — — — »Kom ind, kom ind, kom dog endelig ind«, raabte hun; »I maa jo være trættel«

Hun anbragte dem ved Ilden og sagde til sine Drenge (der var en hel Flok): »Af Sted med Jer til Engdraget, saa hurtigt I kan, og hent Koen hjem!« Hun malkede den og gav dem at drikke. Det var alt, hvad hun havde.

Da de gik derfra, sagde Guds Moder: »Og hvad vil Du gøre for hende?«

Vorherre svarede:

*»Cow of curses on the hill
Cow of blessings in the creel.«**)

»Vil det ikke blive tungt for hende at miste alt, hun ejer?« spurgte Guds Moder (for hun vidste godt, hans Mening var, at Koen skulde dø).

»Hun vil blive meget rigere derved, for saa vil hun alene have Gud«, svarede det hellige Barn.

Alene Gud!

De ved, eller ved saa nogenlunde, hvad det vil sige, de, der bor ved »Verdens Ende« i Vinteren. Og deres Præster, som Sommer og Vinter er der sammen med deres fattige og ogsaa sulter med dem, undlader sikkert ikke deres Pligt til at prædike Velsignelsen heri. Men jeg tvivler om, at de driver det slet saa vidt, som Legendene gør det — det gjorde i det mindste ikke Præsten fra Eriskay.

Alt, hvad der kunde bringe en Ko til Gaarden og skaffe mere Græs til dens Eng, mere Mælk til Børnene, mere Tørv til Ilden, flere Havrekager til hver enkelt og »Sommer-Smagen« (Smør) til dem nu og da — i disse og lignende Sager hjalp han, alt hvad han kunde; ikke bekymret for, som den kloge Mand, han var, — at de skulde komme ud for »Forbandelsens Ko«.

Men, hvorledes stod det til med ham selv — var han tilfreds eller ikke? Enhver Kvinde maa undrende spørge herom. Saa en Dag, da jeg fandt Lejlighed dertil, var jeg saa Engelsk at spørge ham. Og han blev ikke fornærmet; for han havde lige fortalt mig om en Periode i sit Liv, før han blev Præst, da han begyndte at tabe Modet paa Grund af sin Uværdighed, saa han til sidst maatte tilstaa det.

»Kunde De lide at blive noget andet end Præst?« spurgte hans Direktør.

»Bestemt nej«, svarede Knøsen.

»Saa skal De blive Præst«, erklærede den gamle Mand — — »Og mit Hjerte vilde være bristet, hvis han havde sagt noget som helst andet«, tilføjede Father Allan.

»Har De aldrig været ked af det siden?«

»Aldrig een eneste Gang!«

De brave Mænd fra Cloppenburg.

Da den ensrettede Nyhedstjeneste i det tredje Rige som bekendt strengt undertrykker og straffer Fremkomsten af ubehagelige Efterretninger, er man henvist til private Kilder, hvis Paalidelighed først maa undersøges. Dette er Grunden

*) Omtr.: Forbandelse over Koen paa Bakken, Velsignelse over Fiskernes Kurv!

til, at vi først nu bringer en for den tyske Katholicisme betegnende Episode, som er sket den 25. November 1936, efter at vi har set den refereret i forskellige Blade bl. a. i »Osservatore Romano«. Det drejer sig om den mandige og modige Holdning, som Münsterlandets Befolkning indtog over for en Regeringsanordning, som forlangte Krucifikser og religiøse Billeder fjernet fra Skolerne. For at berolige den opskræmte Befolkning havde man Onsdag d. 25. Nov. indkaldt til et Møde i Cloppenburg i den store Münsterlandhalle, som rummer 7000 Mennesker. Emnet var: »Hvad Gaulederen gerne vil sige til Münsterlandets Folk!« og da alle Partifæller og Organisationer havde Mødepligt, var Salen stuvende fuld, medens Tusinder stod udenfor og lyttede til den med Salen forbundne Højtaler.

Kl. 16,15 viser Gaulederen Röver sig og gaar gennem Midtergangen. Isnende Tavshed. Da han naar Talerstolen foran Stoleraderne, lyder der spagfærdig Klappen fra Arbejdstjenesten. Salen bliver urolig. Fra Podiet sendes der nogle Politibetjente hen til Udgangene, men Uroen varer ved. Paa Tribunen hersker der Forvirring, og man har tilsyneladende tabt Hovedet.

Uden Velkomst og Indledning tager Gauleder Röver Ordet. »Mine kære Münsterlændinge!«, begynder han, »Historien er den bedste Lærer!«, og saa siger han under Forsamlingens Tavshed nogle Sætninger om Kolonier, Race etc., men Salen svarer med et Talekor: »Til Sagen, til Sagen! — Hvad med Korset?« Men han fortsætter med Kolonierne, og Koret fortsætter med sit »Til Sagen!«. Da mister Gaulederen Herredømmet over sig selv. Han skælder ud over Mængden og kommanderer SA ind i Salen, idet han raaber ned i Salen: »Vi gamle Kampfæller lader os ikke haanel!«

SA marcherer ind for at skaffe Ro, men Uroen bliver kun større endnu. Saa prøver Gaulederen med Opbud af alle sine Stemmeregistre at skaffe Ro. Da det ikke lykkes, prøver han med det gode. Det hjælper for nogle Minutter, til han begynder at tale om den store aandelige Omvæltning. Saa tager Raabene fat med stigende Styrke: »Til Sagen! Det bryder vi os ikke om — Korset!« Gaulederen taler nogenlunde roligt videre: »Naar vi først har været sammen en Times Tid, skal vi nok forstaa hinanden!« Som Svar brister Salen i almindelig Latter. Gaulederen mister sin Fatning og brøler: »Krysterne skal komme frem!« og brølende Larm fra Salen svarer ham. Saa forsøger Hr. Röver det igen med det gode. Han kommer til Sagen og prøver paa at forsvare Minister Paulys Anordning, idet han henviser til de gejstliges foregivne Forsyndelser mod Partiet. Forsamlingen modsætter sig og gør Erklæringerne

umulige. Forsamlingen raaber: »Hvad kommer det os ved — hvad har det at gøre med Korset? Til Sagen!«

Saa erklærer Gaulederen: »En vis Statsregering maa ogsaa kunne tage tilbage, hvad den har gjort forkert!« Han taler derefter om Programets § 24, som han gerne vilde dø for, men der svares med nye Tilraab: »Til Sagen!« Saa overvejer han et Øjeblik og erklærer derefter: »Forordningen af 4. November 1936 er ophævet! Korsene forbliver i Skolernæ!« Som Torden gaar det igennem Salen. Gaulederen prøver at tale, men synker udmattet tilbage paa sin Stol. Man hører kun saadan noget som: at glemme og Forsoning. Forsamlingen er forbi. Cloppenburg, som forinden kun havde hejst faa Flag, er nu et Hav af Faner.

En Tilskuer.

Nye Bøger.

Sygdom og Synd.

Fra et religiøst Standpunkt vil man i Grunden se sympatisk paa Bestræbelser, der kalder sig Elikoterapi og tilsiger at opklare, i hvor høj Grad Sygdom hænger sammen med Synd. Læser man derfor Indledningen til Dr. *Clabor Bezdeks* »*Das Rätsel von Krankheit und Tod*« (Zürich, Rascher Verlag 1935, 202 S.), som ud fra Erkendelsen af, at Vrede, Had, Gerrighed, Forstillelse, Løgn og andre moralske Forvildelser forvolder eller forværrer Sygdomme som Slagtilfælde, Arterieforkalkning, almindelig Svaghed eller Tuberkulose, slaar til Lyd for Helbredelse ved Moralitet, vil man ikke afvise denne Mulighed. Men desværre overdrives, vistnok ud fra teosofiske Tanker, den moralske Tilstands umiddelbare Indflydelse paa Legemets Helse, og Resultatet er saadanne Meninger som: »*Den Tid kommer, hvor Lægens Hverv ikke vil bestaa i at pleje og læge Legemet, men at behandle Aanden, som saa selv vil læge sit Legeme.*« Eller: Sygdom er altid en Følge af Synd — altsaa ikke Arvesynden — og et moralsk Liv er i sig selv nok til at sikre os en fredelig Død — som om mange af de bedste blandt os ikke desuagtet fik en særdeles haard Afsked fra denne Verden. Bevisførelsen for saadanne Paastande kan selvfølgelig kun være ganske summarisk og mangler tvingende Logik uden at man dog derfor vil nægte mange smukke og rigtige Tankers Tilstedeværelse i Bogen. —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Pastor A. J. Vollaerts's Begravelse.

Onsdag d. 30. Dec. begravedes fra Rosenkranskirken den unge Kapellan, der efter saa kort Tids Virke blev revet bort fra sin Menighed. Sognepræsten, Pastor *N. Th. Hansen*, celebrerede Messen assisteret af Præsterne *Stoetz* og *Borghols*.

Til højre for den hvide Kiste, paa hvilken var anbragt Symbolerne for den præstelige Værdighed, Kalk, Stola og Baret, sad den afdødes Forældre, og af Præster saas bl. a. v. d. Kettenburg, Ronge, Küpferle, Wegener, Deutscher, Amann, Andreasen, King, Hjorth og Menzinger. Efter Messen talte Hs. Exc. Biskoppen, der trods sin Sygdom var kommet til Stede, om det Tab, Menigheden og Biskoppen selv havde lidt ved Pastor Vollaerts's Død, og om de store Forhaabninger, man havde knyttet til hans Virksomhed her i Danmark. Men Gud vilde det nu anderledes. — Efter Jordpaakastelsen paa Vestre Kirkegaard gik Forældrene op til Graven og knælede et Øjeblik ned i stille Bøn for den Søn, som de havde haft den Lykke at se ved Herrens Alter, men som i en saa ung Alder skulde dø i det fremmede. Pastor *Borghols*, der var en Ven af den afdøde, takkede paa Familiens og egne Vegne for den store Deltagelse.

K. S. Th.

Bazar i den nye Sal paa Amager.

Begunstiget af det milde Vejr, vi har haft, gør Byggearbejdet ved den nye St. Annæ Kirke gode Fremskridt. Man er allerede i Færd med at sætte Jernspærrene op til Tagkonstruktionen, der helt igennem er af Jern. Taarnenes Mure har naaet en Højde paa 15 Meter, saa der kun er 5 Meter tilbage til selve Tagskægget. Der er saaledes gode Udsigter til at hele denne nye Bygning staar færdig til at tages i Brug i Maj Maaned, hvorefter der begyndes med Omforandringen af det gamle Kirkerum.

For at skaffe Resten af Byggesummen og Midler til Anskaffelse af Klokker og Inventar samt Orgel holdes der i de første Dage af Maj maaned en stor Bazar i den nye Sal samt tilstødende Lokaler under Kirkerummet. Hs. Excellence Biskoppen har givet sit Samtykke dertil, og der er allerede Kræfter i Gang med at træffe Forberedelserne til denne Bazar, der i enhver Henseende gerne skulde overtræffe alle de Bazarer, vi indtil nu har haft. St. Annæ Kirkes Venner rundt omkring i By og paa Land vil sikkert ikke svigte.

K.

Valfartstjeneste.

I Efteraaret 1936 har jeg som eneste Dansker deltaget i en 18 Dages Pilegrimstur til Italien, arrangeret af et tysk, katolsk Rejseselskab, og jeg kan anbefale danske Katholiker, som ønsker at se Italien i Selskab med Mennesker, der ogsaa ser med katolske Briller paa, at følge Eksemplet. Paa Grund af den danske katolske Menigheds Lidenhed er vi foreløbig ikke i Stand til at arrangere danske katolske Udenlandsrejser saa hyppigt, som det kan lade sig gøre i Tyskland, og at jeg i det hele taget var saa heldig at faa opspurgt den tyske Arrangørs Adresse, skete kun

med Møje og Besvær. Men jeg har ikke fortrudt det et Øjeblik. Vi var en Snes Mennesker, deriblandt to sydtyske Præster, som hver Morgen undervejs celebrerede Messe i nærmeste Kirke — i Rom endog i en af Katakomberne, hvilket var en uforglemmelig Oplevelse. Vi var alle til en vis Grad paa samme Bølgelængde, og for den, der er det tyske Sprog nogenlunde mægtig, behøver den forskellige Nationalitet ikke at være nogen som helst Hindring i et godt Udbytte. Rejsen bød mange Fordele til en overkommelig Pris (ca. 300 Mark). Bl. a. var vi under kyndig Ledelse gennem et utroligt Antal Samlinger foruden Kirkerne, der først og fremmest blev besøgt, og en Mængde berømte Udflugtssteder. Vi naaede paa flere Punkter udenfor den slagne Turistrute, bl. a. besøgte vi Assisi og Loretto — Italiens Lourdes, der er en hel Roman værd for sig. Skulde nogen have Lyst til at gøre en lignende Tur i Løbet af dette Aar, meddeler jeg hermed med Fornøjelse Adressen: Wallfahrtsdienst Dr. Junges, Berlin Wilmersdorf, Babelsberger Str. 3.

Deltager fra Aarhus.

Danmark — Italien.

I kommende Uge ventes hertil fra Rom den italienske Forfatter, Marchese Dr. phil. *Venanzio di Varano* indbudt til at holde en Række Foredrag i forskellige Foreninger og kendte Institutioner, som interesserer sig for Udviklingen af den kulturelle Forbindelse mellem Italien og Danmark, en Forbindelse som lige fra Thorvaldsens Tid har været af uvurderlig Betydning for Kunsten i Skandinavien.

Dette er ikke Forfatterens første Besøg i København, allerede to Gange før har han besøgt ikke blot Danmark, men ogsaa Norge og Sverige, og i 1931 udkom i Rom hans meget anerkendte Bog »Sverige og Svenskerne«. Sin store Interesse for Skandinavien har den italienske Forfatter faaet allerede som ganske ung Mand gennem vor egen Digter, Johannes Jørgensen. — Lad os ønske Dr. di Varano velkommen til Danmark og lad os haabe, at hans Foredragssække vil virke til at skabe nyt kulturelt Liv mellem Italien og Danmark.

J. A. P.

Fra den vide Verden.

Den Hellige Faders Tilstand.

Efter en den 7.-1. foretaget gennemgribende Undersøgelse kunde Professor Milani konstatere en fortsat Bedring i den Hellige Faders Almenbefindende. Paven ser langt bedre ud, efter at han nu sover flere Timer i Træk om Natten, og Smerterne er i Aftagende ogsaa uden Anvendelse af bedøvende Midler. Dog kan der ikke gives bestemte Løfter om

en konstant Bedring. Den høje Alder taaler ikke en Forværring af Hjertesvagheden og den gigtske Urinsyrefortætning. Ogsaa Kar-Forstoppelsen og de dermed forbundne Cirkulationsforstyrrelser er Alderdomstegn, som ikke kan udbedres. Alt afhænger derfor af den hellige Faders Modstandskraft, og han ejer en forbavsende kraftig Konstitution. For Tiden er Patienten i Stand til foruden daglig at modtage Kardinalstatssekretæren og de enkelte Kongregationers Præfekter at beskæftige sig med Læsning af Pastors: »Pavernes Historie« og til at føre livlige Diskussioner med de Personer, der besøger ham, om enkelte af sine Forgængere. Endskønt den hellige Fader forsøger at overtale sin Læge til at give ham Tilladelse til mere intensivt Arbejde, bliver dette nægtet ham. Faren for et Tilbagefald og Komplikationer grundet paa Sygelejet maa ikke undervurderes. Et andet akut Anfald i den nu stationære Sygdomsproces vilde Paven efter Lægens Mening maaske ikke kunne møde med samme naturlige Modstandskraft som hidtil.

Russisk Biskop vies i Rom.

I St. Antonio Abate Kirken i Rom i Nærheden af Præstekollegiet Russicum, modtog fornylig Archimandrit og apostolisk Pronotar Msgr. Alexander Evreinoff den biskoppelige Indvielse til Titularbiskop af Pionia efter græsk Ritus. Den apostoliske Visitator for den græsk-katholske Kirke i Polen, Biskop Nikolaus Czarniekyj, var Konsekrant. Den hellige Handling, der udførtes med hele det orientalske Ceremoniels Glans og Pragt, overværedes af Byens højtstaaende gejstlige og verdslige Dignitarer. De gripende Ceremonier gjorde et dybt Indtryk paa alle Tilstedeværende. Til Ære for den nye Biskop fandt der i Collegium Russicum efter Højtideligheden et Festmaal Tid Sted, hvori ogsaa deltog Sekretæren for Kongregationerne for den orientalske Kirke, Kardinal Tisserant; Metropolitten fra Beirut, Msgr. Saigh, og Kollegiets Rektor Pater de Regis, S. J. fremhævede denne Begivenheds særlige Betydning: for første Gang i Kirkens Historie blev en russisk Biskop viet i Rom. Biskop Evreinoff takkede i bevægede Ord dels for den ham beviste Ære, dels alle, der havde Del i hans Overgang til den katholske Kirke.

Verdensudstillingen i Paris.

I Skæringspunktet for Avenue Albert-de-Mun og Avenue Ferdinand I af Rumænien i Paris ser man en Pavillon rejse sig. Det er den Bygning, hvori den hellige Stol vil lade sig repræsentere under Verdensudstillingen i Paris i 1937. Pavillonen vil dække et Areal paa 6000 Kvadratmeter. Admiral Lacaze vil Haand i Haand med Kardinal Verdier, Paris' Kirkefyrste, repræsentere Vatikanet paa denne Verdensud-

stilling. Vatikanets Udstilling vil i første Linie gaa ud paa at vise »Kirken som Skønhedens Bærer«. Indgangen til Pavillonen vil danne et Kapel, der bærer Navnet »Livets Kilde«; Udkastet hertil er givet af en ung fornylig afdød Kunstner. I Stueetagen paa et fritstaaende Klokketaarn, der bliver kronet af en stor Maria-Statue, vil der arrangeres en Udstilling af kostbar ældgammel kristen Missionskunst fra det fjerne Østen, hvoraf man vil se, hvorledes den kristne Tros Pionerer vakte de Indfødtes Sans for Arbejde, og hvorledes en indfødt religiøs Kunst udviklede sig i de for Kristendommen vundne Lande. Den pavelige Udstillingsbygning, der helt igennem vil fremtræde i moderne Stil, faar ligeledes en Kirke med et Højalter og 12 Votivaltre. Kirken bliver udstyret med 12 store Vinduer med pragtfulge Glas-malerier, som viser de franske Helgener og bærer den kristne Trosbekendelse i versificeret Form. Disse Vinduer er bestemt til senere at pryde Notre Dame-Kirkens Vægge. De syriske, græske, russisk-orthodokse og andre Trossamfund vil under Udstillingen holde deres Gudstjenester her. Parkanlæg og sandsynligvis ogsaa et Naturtheater, hvor Mysteriespil vil blive opført, vil omgive Vatikanets Udstillingsbygning, som vil staa som Skønhedens og Fredens Midtpunkt.

Konkordatet med Jugoslavien.

Det af Regeringen Stojadinovic for Skuptschina forelagte Konkordat mellem den hellige Stol og Jugoslavien bestaar af 38 Artikler, en Slutprotokol og et Tillæg. Artiklerne 1—10 indeholder Bestemmelser om den romersk-katholske Kirkes Organisation i Jugoslavien, og Artiklerne 11—23, Bestemmelser om Forrettigheder for den katholske Kirkes likvide og faste Ejendele i Jugoslavien og om Statens Subvention. I Artiklerne 24—38 fremlægges den katholske Kirkes Ret med Hensyn til uindskrænket Religionsundervisning og Missionsvirksomhed, religiøs Kontrol med Ungdomsopdragelsen og det katholske Ægteskab. I Slutprotokollen anerkender Jugoslavien den til enhver Tid siddende Nuntius som det diplomatiske Corps Doyen. I Tillægget tilsikrer den hellige Stol de jugoslaviske Katholiker ogsaa i Fremtiden Retten til i den hidtil tilladte Udstrækning at benytte de slaviske Sprog, særlig Glagolica, under Messen.

BREVKASSE.

Var det ikke muligt, at Katholiker af statsanerkendte Sygekasser kunde faa Ret til Indlæggelse paa katholske Hospitaler, da disse jo nu modtager Sygekassepatienter, i Stedet for, som nu, kun i særlige Tilfælde (ved andre Hospitalers Pladsmangel) undiagseisvis at være saa heldige? Mange Katholiker (jeg kender flere) vil føle det som en stor Vinding netop i Sygdomstider at befinde sig i katholske Omgivelser. Ved mange Dødslejer vilde det sikkert ogsaa være til uvurderlig Nytte at have let Adgang til Sakramenterne.

Redaktionen har forelagt dette Spørgsmaal, som unægtelig er meget aktuelt, for vore katholske Hospitaler i København.

Forstanderinden paa St. Josephs Hospital, Søster M. Radigunde, meddeler, at Sygekasser intet yder til Hospitalet for Patienter, som indlægges der privat, udover Dagpenge — hvis Patienterne da er forsikrede for Dagpenge — som beløber sig til 1—2 Kr. om Dagen. Det er umuligt af disse Penge at betale baade for Ophold og Kost, for Læge og Medicin, eventuel Behandling med Røntgen, Lys, Massage, Vagt etc., naar man betænker, at Omkostningerne for en Patient pr. Dag mindst er det fire- eller femdobbelte af 2 Kr. paa de kommunale Hospitaler. Som Forholdene ligger, siger Forstanderinden, er det ikke muligt uden videre og i al Almindelighed at optage alle katholske Sygekassepatienter, som vil optages paa Hospitalet; men der henvises til, at man har stillet sig saa imødekommende som muligt. »Vi har behandlet Patienter hele Aaret rundt enten helt uden Vederlag eller dog til meget moderat Pris, flere gennem mange Aar.«

Paa St. Elisabeths Hospital henviser Overlæge Fr. Rygaard til, at dette Problem kun kunde løses ved Forhandling mellem Kommunen og den katholske Menighed. Forholdet er nemlig dette, at naar en Sygekassepatient paa Grund af Pladsmangel indlægges paa et privat Hospital (som de katholske), betaler den almindelige Sygekasse de 60 Øre, medens Kommunen, respektive Amtet svarer 6,40 pr. Dag og Patient for baade Ophold, Lægebehandling, Røntgen etc. Det kunde tænkes, at Kommunen vilde imødekomme Ønsker fra katholsk Side om at lade indlægge katholske Patienter paa katholske Hospitaler og betale for dem Beløbet udover Sygekassernes Bidrag, især i en Tid, hvor det ofte kniber med Plads paa de egne, kommunale Sygehuse. Det vilde i hvert Fald være et Forsøg værd; den katholske Menighed eller en større katholsk Organisation kunde henvende sig f. Eks. til Kommunaldirektør Nielsen.

Den internationale Bedeuge.

Lad os bede.

18. Jan. om, at alle udenforstaaende maa vende tilbage til Christi ene Hjord. Fader vor. Hil dig, Maria.
19. Jan. for Protestanterne i Europa, særlig i Skandinavien.
20. Jan. for Orientalernes Tilbagevenden til den katholske Enhed.
21. Jan. for Anglikanerne i England.
22. Jan. for alle Kristne i Amerika.
23. Jan. for de daurlige og strafaldne Katholiker.
24. Jan. for Jodernes Omvendelse.
25. Jan. for Hedningernes Omvendelse.

Antifon og Bøn.

At alle maa være eet, ligesom du, Fader, er i mig og jeg i dig, at ogsaa de maa være eet i os: for at Verden maa tro, at du har sendt mig (Joh. 17, 21.)

V. Jeg siger, du er Petrus.

R. Og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.

Herre Jesus Kristus, du, som har sagt til dine Apostle: Fred lader jeg eder, min Fred giver jeg eder, se ikke paa mine Synder, men paa din Kirkes Tro, og giv den efter din Vilje Fred og Enhed, du, der lever og regerer som Gud fra Evighed til Evighed. Amen.

Niels Steensen Mærkater kan faas ved Henvendelse til Redaktionen (50 Stk. for 1 Kr.). — Pengene for endnu ikke betalte Mærkater bedes indsendt.

Kirkelig Kalender.

Jan. 17. S. 2. Søndag e. Epiphani. 18. M. Petri Stol i Rom. 19. Ti. Knud, Konge af Danmark. 20. O. Fabian og Sebastian. 21. T. Agnes. 22. F. Vincents og Anastasius. 23. L. 3. Søndag e. Epiphani.	Jan. 24. S. Septuagesima. 25. M. Pauli Omvendelse. 26. Ti. Polycarp. 27. O. Johannes Chrysostomus. 28. T. Petrus Nolasco. 29. F. Frans af Sales. 30. L. Martina.
---	--

Jan. Ugens Messebønner.

17. S. **2. Søndag e. Hellig tre Konger** (85); 2. *Sæt Bønner*: Antonius ([53]), 3. *Sæt Bønner*: For Paven ([122]). *)
18. M. Petri Stol i Rom (788—621); 2. Paulus, 3. Prisca.
19. Ti. Knud, Konge af Danmark (792—625); 2. Marius og Lidel-sesfæller.
20. O. Fabian og Sebastian (794—626).
21. T. Agnes (796—628).
22. F. † Vincents og Anastasius (797—629); 2. Gudsmoder (64—101), 3. For Paven.
23. L. **3. Søndag e. Hellig tre Konger** (89) med *Gloria* og *Credo* og Trefoldigheds Præfation: 2. Raymond af Pennafort (797), 3. Emerantiana ([60]).

*) Bønnen for Paven læses hver Dag.

M.-K. St. Ansgars K.: »Det gode Raads Moder« **M.:** Tirsdag d. 19. Jan. Kl. 19¹/₂. — **Rosenkranskirken.** »Maria Rosenkransdronning« **F.-K.:** Begge Afdelinger Søndag d. 17. Jan. Kl. 8.

Juleindsamlingen i St Ansgars, St. Andreas og Sakramentskirkens Sogn indbragte 1,251 Kr. 58 Øre, som uddeles i Penge-gaver til 87 Familier og enligstillede, og under skjult Nød til 13 Familier.

Alle Bidragydere bedes herved modtage vor hjerteligste Tak.
Komitéen.

Horsens. Bestyrelsen for St. Ansgars Skolehjem, har fra 1. November forrige Aar ansat som medvirkende, daglig tilsynsførende, Fru Ida Osterhammel.

Samtidig bedes alle vore Velgørere og Bidragydere modtage vore bedste Ønsker til det nye Aar samt hjertelig Tak for Hjælp og Støtte i det forløbne Aar.
Forstanderen.

Kammerstuepige. Velanbefalet Pige, sykyndig og proper, søges som Kammerpige. Henvendelse til Grevinde Holstein-Ledreborg, Ledreborg, Lejre. Tlf. Lejre 29 x.

Kalenderen for 1937 er udkommen og kan faas hos **Ekspeditionen**, Katholsk Menighedskontor, Bredgade 64 (Telf. Palæ 3762) samt ved Kirkerne og i Katholsk Boghandel. Pris **40 Øre**. Kalenderen tilsendes ved Indsendelse af 50 Øre i Frimærker.
Ansgariusforeningen.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Aflæveret til Postvæsenet Torsdag d. 14. Jan.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 4

Søndag den 24. Januar

1937

INDHOLD: Søster Birgitta - en dansk Karmelit. — Fredskongres og Fredsbevægelse. — Verdenskongressen i Manila. — Et forfejlet Kald. — Tolerance i det 18. Aarhundrede. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messabønner. — Avertissementer.

Om og af nordiske Konvertiter.

Søster Birgitta — en dansk Karmelit.

Som lille Pige tumlede Søster Birgitta om paa en stor Landejendom i Jylland, red med Lethed en usadlet Hest gennem Mark og Skov og en stor Præmietyr i Ringen. Som ung Hustru og Moder styrede hun et Nybyggerhjem paa den jyske Hede. Men saa kom haarde og strenge Tider; hun mistede sin Mand og stod tilbage med to Sønner, den ene halvvoksen og Gymnasieelev, den anden endnu helt Barn. Som en af de første her i Landet tog hun Eksamen som Sygegymnast og Massøse for saaledes at hjerpe Føden til sig og sine.

Denne hendes Livs store Katastrose synes at føre til, at hun tager sit aandelige Standpunkt op til grundig Revision, for i 1893 træder hun i en Alder af otte og tredive Aar over til den katholske Kirke. Det var den katholske Katekismus med sin Klarhed og en katholsk Dame med sin hensynsløse Tro og dybe Fromhed, der var de ydre Midler til at virke hendes Konversion. Men saa sker der

tre Aar efter noget mærkeligt. En Januardag 1896 gaar hun op paa St. Andreaskollegiet i Ordrup og faar sin store Søn med sig hen i en lille Stue i Restauranten ved Charlottenlund Station. Der var et lille festligt Maaltid beredt, og da det var forbi, fortalte Moderen ham, at hun forlod ham og Broderen for at rejse til Rom og træde ind i den strengeste »betragtende« Orden, den hellige Thereses Karmelitersamfund. Hun havde forinden med sine sparsomme Midler til yderste Udstrækning sørget for sine to Sønners Opdragelse og Uddannelse.

Havde en Moder Lov til at handle saaledes, vil mange vist spørge og med det samme svare Nej. Her skal ingen Dom fældes, kun fremhæves, at trods hun levede de næste 28 Aar til sin Død i 1924 i travl og meget paaskønnet Virksomhed i Italien i forskellige af Ordenens Klostre, har faa Mødre alligevel mere intenst fulgt deres Børns og Børnebørns Liv og Vandel, smaa og store Bekymringer og Glæder, end Søster Birgitta fra sit strenge Kloster. Heri har hendes ældste Søn, Læge Perch i Tistrup, givet os et vidunderligt Indblik ved i 1926 at udgive sin Moders kærlighedsfyldte og dybsindige Breve under Titlen: »En dansk Karmelit i Breve til hendes Søn«, en af vore danske, katolske Bøger, der vil blive staaende i mange Aar, naar de fleste andre er glemt.

Her bliver ikke Plads til mange Citater af Bogen. Noget af det mest menneskelig rørende er Skildringen af det Besøg, som Perch og hans Hustru aflagde hos Moderen i Rom i 1923, Aaret før hendes Død. I fjorten Dage var de daglig sammen med Moderen, vel nok skilte ved Klausurens strenge, dobbelte Gitter, men inderligt forenede ved et forudgaaende langt aandeligt Samlivs Fortrolighed. Perch skriver om sin Moder: *»Egens Stamme var vel furet og graa, men dens Grene stod med unge og friske Skud, og du ved, hvor højt jeg netop altid har elsket Egen — den staar med et kraftigt og godt Løv, naar Skovens andre Træer er i Færd med at miste deres.»* Og i hendes Breve bagefter gives der Udtryk for den store, dybe Glæde, der blev hende beredt ved dette Besøg; de mindste, mest dagligdags Begivenheder, der berettes fra Hjemmet i Danmark, finder en Genklang, levende som aldrig før. Og da hendes Søn

har brækket en lille Knogle i Haanden, udbryder hun i et Brev: »Gid jeg kunde faa fat i min kære Drengs Haand, jeg husker saa mange ndmærkede Resultater af Massage og særlig af Haandgymnastik, men der er all for langt til Lægeboligen. Den kære Haand, som sluttede sig saa fast om mine Fingre der nede i Koret gennem Gitteret!« — Og rørende er det at høre, hvor glade alle de andre Søstre i Klosteret var over den store Glæde, der timedes Søster Birgitta; det er vel heller ikke ofte, en Klostersøster saaledes under alles Jubel tager imod sine Børn i Klosteret.

Dog, vi maa standse her, selvom der er meget mere, der var værd at anføre af den danske Karmelitsøsters Breve til hendes Søn.

Niels Hansen.

Fredskongres og Fredsbevægelse.

Katholsk Pacifisme.

Ved et Møde i Utrecht besluttede det hollandske katholske Fredsforbund forleden at indbyde den katholske Verden til en stor international Fredskongres, og de hollandske Biskopper har allerede givet Planen deres Tilslutning. Krigen hænger som den store, sorte Sky over vor Tid; alle ønsker dog Fredens Bevarelse, er saakaldte Pacifister, men der er Forskel paa Pacifisme. For Bolscheviker og Kommuniste er Pacifismen kun et Skalkeskjul; de betænker sig ikke paa at nedslagte Millioner, naar det passer i deres Kram. Den nationale eller racemæssige Egoisme kan heller ikke forenes med Fredstanken.

En ærlig og varig Fred kan kun bygges paa kristne Grundsætninger; Retfærdighed og Kærlighed maa saa vidt muligt fjerne alle Forudsætninger for en voldelig Omstyrting indadtil og en blodig Kamp udadtil. Guds Lov og Orden, hvis Gennemførelse alene sikrer Fredens Bevarelse, maa anerkendes. Store Grundsætninger saasom Nødværgeretten eller Kærlighedens almindelige Forpligtelse, som Benedikt XV har givet Udtryk for: »Der gives i Evangeliet ikke en Kærlighedslov for den enkelte og en anden for Stater og Nationer« maa fastholdes, idet man tager Hensyn til Tid og Sted: medens Korstogene hyldede Magtprincippet, vil vi i vor Tid over for den moderne Krigs Rædsler helst afvise Krigen helt, uden dog paa den anden Side at frakende den spanske Nations heltemodige Modstand mod det røde Barbari varm Anerkendelse. I det følgende vil vi gerne gøre vore Læsere bekendt med en katholsk Pacifists Tanker. Det drejer sig om en tysk Præst, der paa Grund af For-

holdene i sit Hjemland har udgivet sin Bog, som især er beregnet for Præster, i England (*Peace and the Clergy*, London, Sheed & Ward 1936, 166 S., 6 s.).

Byder Væрге altid Fred?

»Hvordan det end er med Viljen til Fred hos dem, der er parat til Krig, saa er det absolut givet, at haaber de at bandlyse Krig ved at gøre Forberedelser til Krig, saa be- drager de sørgeligt sig selv. Lige fra Tidernes Morgen har denne Ordning endnu aldrig, blot een eneste Gang i Hi- storien, bestaaet Prøven. Mægtige Hære har endnu aldrig, selv om de havde næsten ens Styrke, (en Paritet, som man altid tilsigter og altid har tilsigtet) været i Stand til at holde hinanden gensidigt i Skak, d. v. s. blot for et Stykke Tid undgaaet at angribe hinanden.« »Det er, som »Osser- vatore Romano« bemærkede i sine Kommentarer til Pa- vens Julebudskab (den 26. og 27. December 1934), et funda- mentalt Fejlgreb at behandle den sociale Organisme paa samme forebyggende Maade, som man behandler den le- gemlige ved lægekyndige Indpodninger; nemlig at bruge Gift til at modvirke Gift, at forsøge at udrydde Krig ved at indpode Krig. »Hvad der er Fremskridt i den medicinske Verden er Marsch paa Stedet i den politiske.« Det er van- ærende, naar saa mange Fremskridt er gjort i andre Ret- ninger, at vi saa efter 2000 Aars Forløb stadig hænger fast ved Methoder og Midler, som anvendtes af Epaminondas, Cicero og Sallust.«

Optimisme og Pessimisme.

»Paa kristen Side lægges der altid Eftertryk paa den menneskelige Viljes Svaghed, de menneskelige Lidenska- bers Styrke, Jordelivets Ufuldkommenhed, paa den store Tragedie, som knytter sig til Arvesynden med dens uud- slettelige Følger. Det er underligt, at disse Grunde ikke paa samme Maade spilles ud imod andre af Kristendom- mens Tanker og Bud, f. Eks. imod Kyskhedens Bud, som er saa uhyre svært at overholde, og som daglig overtrædes af Millioner. Her taales kun den allerstrengeste Overhol- delse af Budet.

Over for denne berettigede kristne Pessimisme stiller denne Bog en ikke mindre berettiget kristen Optimisme, og hvad mere er, en strengt bindende kristen Befaling, som maa adlydes, hvilke Vanskeligheder der end maatte rejse sig. Hvorledes det end staar med Oprettelsen af »Fred paa Jord«, saa er det under ingen Omstændigheder beret- tiget at sidde med Hænderne i Skødet over for Vanskelig- hederne og lade Tingene gaa deres Gang og intet gøre, netop naar disse Vanskeligheder er Forløbere for en gru- fuld Katastrofe.«

Jesus over for Soldaterne.

»Først maa man lægge Mærke til, at Jesus ikke udelukkede Soldater, som jo træder frem som Eksponenter for politisk og national Modsætning, fra sin hyrdemæssige Kærlighed. Der var ingen indfødt Hær i Palæstina i de Dage, kun en udenlandsk, som stod fjendsk over for jødisk-nationale Følelser: den romerske Garnisons Tropper. Vi ved, med hvilke Øjne en Befolkning ser paa en fjendtlig Hær, der har besat dens Land. Den nationale Ære synes at kræve fuldstændig social Boycot af udenlandske Soldater.«

»Som den ædleste Søn af sit Folk kunde Romernes Fremmedlov ikke være ham ligegyldig, men han talte ikke derom. Hans vidunderlige Sjæl var fri for al Bitterhed paa dette Punkt, hvor dybt den end maa have sølt sit Fædrelands Ydmygelse. Jesus vidste: det var fortjent! Hans Fader i Himlen vidste, hvad han gav Lov til at skel Hans Forsyn var evigt helligt! Og den romerske Soldat — hvad kunde han gøre? Derfor kunde Officererne og Embedsmændene fra den fremmede Garnison komme til ham, og hans Hjerte stod lige saa aabent for dem som for nogen af hans egne Landsmænd. Hvo:vidt nogen jødisk Nationalist med sin snæversynede, halsstarrige Foragt for ethvert ikke jødisk Væsen nogen Sinde omvendte en Romer til den sande Religion om Gud, ved vi ikke. Det er ikke meget sandsynligt. Men de to romerske Officerer, som Jesus af Nazareth mødte, blev omvendt.«

Angaaende Soldater lærer Christus os først og fremmest ikke at foragte deres Profession. Var denne Profession uforenelig med Aanden i hans Evangelium, vilde han have sagt dette eller hentydet dertil i sit Møde med Soldater. En Kristen og en kristen Fredsbevægelse kan derfor ikke være med til at sætte Splid mellem den militære Profession som saadan, men kun arbejde for at reducere den til at holdes inden for den sande Ordens og Retfærdigheds Grænser.«

Krigens moralske Onder.

»Krig frembyder glimrende Lejlighed til moralsk Bedrift, ja til virkeligt Heltemod. Dette vil ingen bestride. Men fremhæves denne Sandhed, maa man ogsaa vise den hæslige Vrangside med samme Klarhed, især da Krigens mørke Side saa langt overskygger dens straalende. Krigens fysiske og aandelige Elendighed og dens Efterslet arbejder Haand i Haand. Det vilde kræve en speciel Bog at fremmane hele Billedet. Vi maa her nøjes med flygtigt at belyse den moralske Elendighed, som angaar os Præster mere end den legemlige. I Aarene 1915—1919 steg Antallet paa unge

Mennesker, der alene i Prøjsen blev dømt for kriminelle Forbrydelser, fra 70,000 til 150,000. Heraf ser vi, at selv helt ind til det Indre af Landet forøgede Krigen den moralske Lovløshed med mere end det dobbelte. Hvorledes stod det saa til ved Fronten? I Krigen 1870—71 maatte 32,500 Soldater behandles i Hospitalerne for veneriske Sygdomme. I Verdenskrigen var Antallet 800,000!«

Nationalismens Fristelse.

»Benedikt XV beklager sig i en af sine Skrivelser til Kardinalerne over den Kendsgerning, at Nationalismen har fundet Vej ind til de højeste Rækker inden for Klerus. Saaledes vilde mangan Person med stærke nationalistiske Følelser være i Stand til at retfærdiggøre sin Stilling ved at paaberaabe sig denne eller hin højstaaende Kirkens Dignitar, saafremt disse repræsenterede »Kirken«. Men det er kun det øverste Lære- og Hyrdeembede, som kan tale paa hele Kirkens Vegne. Og gennem dets to sidste Statholdere, Benedikt og Pius, fordres det med en Tydelighed og Lige-fremhed, som man ikke kan komme uden om, at man principielt vender sig bort fra den uindskrænkede nationale Magt-Stat, fra dens indbildske, anmassende Krav om absolut Suverænitet, fra dens falske Theorier om væbnet Forsvar, altsaa i Virkeligheden fra alt, som almindeligvis forstaas ved »Nationalisme« og »Militarisme«, og at man vender tilbage til Christi Kongemagt, som kun kan tjenes ved at opfostre overnaturlig Retfærdighed, Venskab og Kærlighed.«

Begynd med Børnene!

»Lad os begynde med at opdrage Børnene til Fred. Det er det første Skridt for en Tilmærkelse, og det, som byder de bedste Udsigter til et heldigt Udfald. Ikke fordi Børnene »fra Vuggen« er særlig disponerede for Fred; tværtimod, de er trættekære, egensindige, egoistiske og lægger sommetider en rystende Barbarisme for Dagen over for vanskabte og forsvarløse Personer baade gamle og unge, ja, selv over for de fattige og over for forsvarløse Dyr: man konstaterer Arvesynden tydeligere hos Børn end hos voksne, som er blevet dresserede gennem Opdragelse og fjendtlige Omgivelser. Men alt er endnu bøjeligt i den tidligste Barndom, og en tidlig Indflydelse paa dette bøjelige Materiale er derfor lige saa lønnende, som den er nødvendig. Det er vor Pligt at undgaa alt, som tjener til yderligere at stimulere de ovenfor beskrevne aggressive Instinkter hos Børnene.«

Vi vil ikke hjælpe med.

»Hvis det kommer til det værste, og de vanvittige Massakrer begynder, skulde enhver, der er nidkær for sin Fornuft, Ære og Samvittighed, være i Stand til at bekende

for Gud og Verden: »Jeg har ikke haft nogen Finger med i dette Spil; jeg har ikke hverken aktivt eller passivt hjulpet med til at fremkalde dette, mine Hænder er rene for denne Forbrydelse, jeg advarede og modarbejdede den! (Med Hensyn til at hjælpe med til at fremkalde den, ved vi, at enhver Synd, af hvilken Art den end maatte være, fremkalder Guds Straf, saa vi alle, fordi vi er Syndere, hjælper med til at fremkalde Krigens Dom. Men der er en direkte og en indirekte Maade at fremkalde den paa. Her taler vi om den direkte Maade. Og paa dette Punkt vil vi ikke gøre os skyldige; og hvad Resten angaar, vil ogsaa vi med hellig Iver bestræbe os for at undgaa enhver anden Synd, som indirekte tjener til at bringe Krigens Straf over vore Hoveder.)«

Verdenskongressen i Manila.

Den 33. eucharistiske Verdenskongres, som holdes i Manila d. 3.—7. Februar, henleder den katolske Presses Opmærksomhed paa Filippinernes Stat, den yngste i Verden og den eneste katolske i hele Asien, idet der blandt de 13 636 074 Indbyggere findes ca. $\frac{1}{10}$ Katholiker (11 537 642; foruden $1\frac{1}{2}$ Mill. Ikke-Kristne gives der 300 000 Aglipayanere, den saakaldte uafhængige filippinske Kirke, og 289 000 Tilhængere af mest nordamerikanske protestantiske Sekter). Er Danmark stolt af sine 500 Øer, da kan det fjerne østasiatiske Ørige pege paa 11 store og hele 7000 smaa Øer, som tilsammen dækker omtrent det 7-dobbelte af vort Lands Fladerum og strækker sig over en Længde som fra København til Napoli. Filippinernes Betydning fremgaar allerede af deres geografiske Nøglestilling mellem de japanske Øer, Kina, Bagindien, Hollandsk Indien og Polynesien, hvortil kommer de mange politiske Interesser, som ombølger deres Kyster, f. Eks. engelske og amerikanske, for ikke at tale om Japanerne. Øernes Vulkaner er et Symbol paa mange af den indre Politikens brændende Problemer! De kristelige Filipinos har saaledes ofte maattet værgе sig mod Oprørsforsøg i det sydlige Mindanao og paa Palawan- og Sulu-Øerne, hvor ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Moros, d. v. s. muhammedanske Malayere bor. Sprogproblemet er paa Grund af de mange forskellige Dialekter saa vanskeligt, at man fore'øbig bruger baade Spansk og Engelsk som Statsprog; de saakaldte Sakdalis-ter-Uroligheder i Maj 1935 viste, at Kommunismen ogsaa prøver at vinde den eneste kristne Nation i Asien.

Trods disse og andre usikre Faktorer maa man dog haabe, at den unge Stat, som først ved Folkeafstemning d. 14. Maj 1935 og den paafølgende Uafhængigheds-Fest

d. 15. November, fik sin Selvstændighed af de Forenede Stater, der havde taget Landet fra Spanierne i 1898, maatte se de Ønsker gaa i Opfyldelse, som Ærkebiskop Reyes af Cebu udtalte under Uafhængigheds-Festen. Omgivet af den nye Republiks Præsident, *Manuel Quezon*, og hans Familie, gode Katholiker, der ogsaa gik til Kommunion under Messen, og af mere end 200 000 Mennesker, som stod tæt pakkede foran det nye Parlament, bad Ærkebiskoppen til Gud: »*Store, almægtige og barmhjertige Gud, som ved dit Forsyn styrer Folkenes og Nationernes Skæbne, vi takker dig for, at du har ført os til denne Dag, som det filippinske Folk længe har længtes efter. En straalende Morgenrøde for vore kæreste og mest legitime Ønsker . . . Skænk Raadets Aand til Præsident og Vicepræsident, at de maa befale retfærdigt til Nationens Bedste, at din Visdom maa oplyse Nationalforsamlingens Overvejelser, saa at alle Medlemmer ikke maa søge andet end Folkets sande Vel.*«

Det var af verdenshistorisk Betydning, da Spanierne i det 16. Aarhundrede gik i Land paa Filippinerne, og de katholske Munke ved deres Forkyndelse formaaede, hvad ingen anden havde magtet før: at standse Islams Fremmarche og samle de forskellige Stammer og Sprog til et Rige.

Den første offentlige Messe, om hvilken der findes nogen Beretning, blev læst paa Øen Limasawa for den portugisiske Opdagelsesrejsende Fernando Magellan og hans Besætning. Den første Messe, ved hvilken indfødte i noget Antal var til Stede, blev højtideligholdt i Cebu paa Øen af samme Navn i Marts 1521.

Høvdingen, Kong Humabon og hans Dronning med deres Søn og Datter blev døbt efter denne Messe samtidig med adskillige af deres Undersaatter; men da Spanierne efter Magellans Død sejlede bort, sank Kong Humabon og Dronningen og deres Undersaatter tilbage i Hedenskabet.

Villalobos' Ekspedition 1542 lykkedes det at døbe et Barn, og de kaldte Øriget Filippinerne efter den daværende spanske Kronprins Filip. Et Forbjærg blev kaldt St. Augustin. Dette var de foreløbige Resultater af Kirkens Arbejde hyllet i Fortidens Mørke, men om hvilke man dog har tilstrækkelig Viden til at kunne nævne dem som Kendsgerninger.

Det egentlige Arbejde med Evangeliseringen begyndte først med den berømte Legaspi Urdanela Ekspeditions Ankomst i 1565. Med denne Ekspedition var adskillige spanske Augustinerbrødre. Det maa have været Mænd af usædvanlig Energi og Dygtighed. De gjorde deres Arbejde godt. Som en Hær gik de frem til Angrebet. Skønt faa i Antal dækkede disse Augustinerbrødre snart Penay, Cebu, Masbate, Camarims, Batangas, Manila og Pampanga. Den før-

Katedralen i Manila, indviet til St. Augustin, paabegyndt i 1577, fuldført 1606. Det er den ældste Kirke paa Filippinerne og vil sikkert blive søgt af mange Pilegrimme fra hele Verden under den 33. eucharistiske Kongres.

ste Kirke paa Filippinerne blev bygget af dem i Manila. De efterfulgtes af andre kirkelige Ordenssamfund, og Filippinerne blev delt i Kirkedistrikter; Dominikanere, Jesuiter, Franciskanere m. fl. har kristnet Øerne med stor Flid. To Citater aabenbarer de Forandringer, der er sket i den filippinske Befolkning ved Kirkens Hjælp. Efter fire Aars Ophold skrev Legaspi saaledes om de hedenske indfødte: *»Det er en listig og forræderisk Race . . . Det er et yderst lastefuldt Folkesærd, upaalideligt, usandsfærdigt og fuldt af Overtroiskhed. De føler sig, ikke sammenknyttede ved nogen Lov, Slægtning til Slægtning, Forældre til Børn eller Broder til Broder . . . Dersom en Mand giver en Slægtning eller en Broder Husly i sit Hus i Nødens Stund, understøtter ham og forsyner ham med Føde i nogle faa Dage, vil han fra den Tid af betragte den Slægtning som sin Undergivne . . . Til Tider sælger de deres egne Børn . . . Kaperi og Røveri har en naturlig Tilløkkelse for dem.«*

Men efter at de er blevne Kristne, er det anderledes. Stiftsprovst Worcester skrev i Slutningen af det nittende Aarhundrede om de kristnede indfødte: *»Den rejsende kan ikke undgaa at blive imponeret af hans (Filippinerens) rundhaandede og glade Gæstfrihed. Han vil ikke sky nogen Ulejlighed, ofte forbundet med ikke ringe Bekost-*

ning, for at gøre det saa bekvemt som muligt selv for en helt fremmed. Om Renlighed agtes nærmest Gudfrygtighed, er der meget at rose ham for. Knap mindre bemærkelsesværdig end den næsten allomfattende Gæstfrihed er hans ordentlig indrettede Bolig og det lykkelige Familieliv, som man snart finder som en almindelig Regel. Børnene er sædvanlig lydige og ærbødige mod deres Forældre. Den indfødte besidder en bemærkelsesværdig Grad af Selvagtelse og Tilbageholdenhed . . . Han er taalmodig i Uheld og overbærende under Udæskning. Han er en god Fader og en lydig Søn. Hans aldrende Slægtninge er aldrig overladt til at lide Mangel, men bringes til hans Hjem og er velkomne til at dele det bedste, som det kan præstere til deres Dages Ende.« (Sluttet.) —7.

Et forfejlet Kald?

Den tyske Præstedatter Luise Hensel, som i en ung Alder fandt Vejen til den katolske Kirke og siden blev Vejviser for andre, bl. a. Digteren Clemens Brentano, har mange Venner ogsaa i Danmark, hvor hendes vidunderlige »Jeg er træt og gaar til Ro« er blevet sunget over saa mangen en Kiste. En ny Bog om hende kan dog ikke blot af denne Grund regne med vor Interesse. *Frank Spiekers psykologiske Studie: »Luise Hensel als Dichterin«* (208 S. Herder, Freiburg i. B., Indb. Mk. 4,80) klarlægger for os Historien om en Digterbegavelse og, uden at ville det, bliver denne Historie til en Film over Digterindens Sjæleliv.

Bogens tre Kapitler: Digtersjælens Opblomstring (1798—1810), Digtersjælens Udfoldelse (1810—1818) og Digtersjælens Død (1818—1876) faar os til at studse over Tidsangivelserne. Alene af den Grund, at Dødskampen er saa usædvanlig lang. Endnu mere overraskes vi over Sangens Forstummen samtidig med Konversionen. Havde Indtrædelsen i den katolske Kirke saa skæbnesvangre Følger for Digterindens Kunst?

Denne Indtræden var ikke ensbetydende med et Skaar i hendes religiøse Udvikling. »Hun bekender jo selv, at hun egentlig ikke er blevet, men allerede fra Barndommen af har været Katholik.« Men hun stod foran Afgørelsen: enten Ægteskab med den ædle Ludwig af Gerlach i Protestantisme eller forsage sit Hjertes Tilbøjelighed i Katholicisme: »Dette var den Kamp, som paa det dybeste rystede hendes Sind og fravristede hende de mest gribende Sange.« (80)

Hun sejrede, men med hendes Sejr hørte hendes Sang op paa nogle faa Klange nær. Forfatteren siger: »Ganske vist vil hun kæmpe videre og ogsaa sejre videre som Menneske, men ikke som Digterinde.« (89)

Hvor kunde dette være? Forstummede hun som Ludwig Uhland forstummede, da Sangens Vaar svandt bort sammen med Livets Vaar eller som Nattergalen tidligt tier? Hos hende var Tavsheden tvungen. »*Alt, hvad der nu opfyldte Konvertitens Hjerte og Aand, maatte hun genime hos sig selv. Hvor gerne havde hun ikke jubleet sin Lykke ud over Verden.*« (107) »*Hendes skønneste Sang blev aldrig sunget.*« (146) Hendes Trosskifte maatte fuldbyrdes i Hemmelighed — af kirke-politiske Hensyn og af Hensyn til hendes Familie. Hendes højt hævede, relliniede Sjæl bar tungt paa Hemmeligholdelsen. »*Dette Tavshedsbud fik hendes Hjerte til at briste og fratog hende al Glæde.*« (108) At vente to Aar var for længe. Den melankolske Side af hendes Natur trængte den sangvinske fuldstændig i Baggrunden. »*Digterlyren var brudt ved den indre Smerte.*« (94) Syndsbevidstheden knugede det bedrøvede Sind. Ængstelse og Skrupler martrede det. Luise stiller sig selv de højeste moralske Krav. Hun vilde ligne sin Veninde Katharina Emmerich, hun vilde ligesom denne bestige Mystikens højeste Tinder. I denne religiøse Højspænding aflagde hun Jomfrueligheds-løftet, »*saa længe hendes Skriftefader ønskede det.*«

Nu viste det sig, at hun ikke havde noget Ordenskald. Hendes Hjerte skreg efter huslig Lykke. Hun ejede alle Egenskaber for at være en ideel Hustru. Hendes fortryllende rene Væsen fik alvorlige, højtstaaende Mænd til tryglende at bejle om hendes Haand. Alt syntes at pege hen paa, at hun var kaldet til at stifte en Familie. Hendes medfødte glade Sind vilde da atter være vaagnet, og Poesiens stand-sede Kildevæld vilde have fundet Afløb. Luise spurgte sin Skriftefader. Han maatte for sig selv indrømme, at alle Tegn paa et Kald for Ægteskabet i sjælden Grad var til Stede her: Tilbøjelighed, Skikkethed og de sociale Betingelser. Hans Afgørelse blev et — Nej! Senere bebrejdede han sig Mangel paa Indsigt, Overilelse, o. s. v. Det i sig selv bedre, højere, var dog her øjensynligt det fra Naturens Haand tilmaalte Godes Fjende. Kapellan Hensing vilde i Luise se »*intel mindre end en Agnes, Agatha eller Therese, og dette var Anmasselse, idet jeg saa at sige foregreb Herren, der alene bestemmer over Menneskets Veje og ogsaa fandt Velbehag i en Felicitas, Perpetua og Franciska.*« (125)

Den bitre Forsagelse af den huslige Lykke efterfulgtes af en lang, opofrende Vandring. Paa de mest forskellig-artede Omraader inden for Caritastjenesten slider Luise sig op. Selvfølgelig spredte hun paa denne Maade langt mere Velsignelse, end hun vilde have gjort i en Families snævre Kreds. Ogsaa Ordenskaldene fremmede hun. Fire Ordensstifterinder var hendes Elever: Klara Fey, Franziska Scherwier, Klara Scherwier og Paulina von Mallinkrodt.

For saa vidt hun endnu digtede, blev hendes Sang til Bøn. »Tak og Bøn samt Kærlighed og Hengivenhed er Stemningerne i hendes Sjæl, og hendes Sprog svarer hertil. Evighedens Tone hviler over hendes Sang.« (94)

Mon ikke det sidste: »Jeg er træt og gaar til Ro« efter dette yderst anstrengende Dagværk gemte en uanet Sødme, som opvejede al Smerte? Mon ikke en særlig udvalgt ædel Frugt modnedes i Prøvelsens brændende Sol? Mon ikke Herren tillod Sjæleførerens Misgreb, for at Luise som Smerdens Brud kunde forherlige den Korsfæstede og for Kongen i Himlen synge den »nye Sang«, sammenlignet med hvilken al jordisk Poesi er Klimpreri? Mon ikke Digterindens Liv skal trøste de mange, som grundet paa ydre Omstændigheder maa give Afkald paa deres Livslykke? Var det da forkludret, forfejlet? Engang vil Svaret straae i Evighedens Lys.

A. P.

Tolerance i det 18. Aarhundrede.

5. Jacob Janis Børn.

(Sluttet.)

Denne Historie er saa trist, fordi Nød og Fattigdom gør, at disse Børn er fuldstændig prisgivne Myndighedernes Forgodtbefindende. Jacob Jani efterlod sig ved sin Død i det mindste fem Børn. Hans Enke opdrog Børnene katolsk, eller som der staar i Politimester Torms Indberetning: 2 skal for en Del Aar siden være blevet katolske, og det tredje »skal have i Sinde at træde til samme Religion«. Politimesteren lader holde Politiforbør over Moder og Børn, og Moderen, der dør kort efter og maaske allerede paa dette Tidspunkt er syg, bliver opkaldt for Magistraten og maa love, at hendes Børn skal opdrages i den lutherske Religion. Da Moderen nu er død, bliver alle de forældreløse Børn kaldt op for Magistraten, og de »deklarerede, at de vilde være lutherske«¹⁾. Børnene bliver nu forlelt hos fattige Slægtninge, der i Anledning af denne ubehagelige Bebyrdelse maa søge Magistraten om Hjælp²⁾. De har altsaa staaet fuldstændig hjælpeløse, og det var i en saadan Situation ikke svært at faa dem til at erklære, at de vil svigte deres Tro og antage den Tro, man vil paatvinge dem. Dette skete i det Herrens Aar 1760 udi den lutherske Stad København.

6. Skræder Friedrich Uhls Sønner.

Den 12. Maj 1749 ramte Bandstraalen Skræder Friedrich Uhl og Murersvend Christopher Buck, (der begge var Katholiker, men havde lutherske Hustruer), fordi de havde

¹⁾ M. R. P. Nr. 26, p. 544.

²⁾ Ibid., p. 585.

ladet deres Sønner Bernhard Uhl og Johan Buck opdrage katolsk. Det kongelige Reskript kundgjorde, at de to Dreng skulde tages fra deres Forældre og indsættes til Undervisning i Vajsenhuset, hvor de skulde forblive, til de var konfirmeret og kunde hensættes til et Haandværk, samt at de maatte nyde Udredning lige med forældreløse Børn¹⁾. De formastelige Forældre mistede altsaa Forældreret over dem, endog Relten til at underholde dem. Men Bernhard opgav nu ikke sin Tro saa let. Søndag Aften den 31. August s. A. var Vajsenhusbørnene ude, og Bernhard saa da sit Snit til at bortrømme og løbe hjem til sine Forældre. Da Flugten var opdaget, gik to Herrer hjem til hans Faders Hus og »affordrede« ham. Men Skræderen svarede, at han ikke vilde udlevere sin Søn før efter en ny kongelig Ordre, »men dog aldrig til Vajsenhuset«. Inspektør ved Vajsenhuset, Justitsraad Finckenhagen, bad da Magistraten om med Magt at tage Drengen fra Faderen, idet han gjorde opmærksom paa den Fare, der laa i, at Skræderens Broder, der var Katholik, agtede at rejse med et færdiggiggende Skib, og at det altsaa kunde befrygtes, at han vilde tage Drengen med sig. Det gjaldt derfor om at handle hurtigt. Magistraten tog dog mere sindigt paa Sagen. De kaldte Fader og Søn op og talte med dem om Affæren, og derefter skrev de til Gehejmerraad Holst²⁾ for at erkyndige sig om, hvad der videre var at gøre³⁾. Uhl har dog aabenbart lovet ikke at sende Drengen bort, siden de ikke bemægtigede sig hans Person. Den 15. September indtraf den kongelige Afgørelse: Drengen var faldet i Kongens Unaade og maatte nu sejle sin egen Sø, ordret: »Han maa overleveres til hans Fader og forblive ved papistisk Religion, om han ej selv vil skønne paa den ham givne Anledning til at oplæres i den evangelisk-lutherske Religion⁴⁾.« (Det utaknemmelige Bæst!)

Uhls ældste Søn havde vundet Sejr over Landets Myn-digheder og faaet Lov at beholde sin Tro. Men det blev befalet Uhl at lade de yngre Børn, »i den evangelisk-lutherske Skole oplære, som han og lovede«⁵⁾. Han har nok samtykket for ikke at ødelægge en netop vunden Fordel. Men det viser sig snart, at han absolut ikke har tænkt sig, at hans to yngre Sønner skulde blive lutherske. (Døtrene fik Moderens Religion.) Den 7. Marts 1750 melder Politimester Torm, at det er angivet, at Friedrich Uhl har taget sin anden Søn med i det katolske Kapel, hvilket Uhl dog

¹⁾ M. B. P. Nr. 22, p. 353.

²⁾ Ibid., p. 448.

³⁾ Generalkirkeinspektør, Præsens Collegii de cursu Evangelii promo-vendo Ghmr. v. Holstein.

⁴⁾ Ibid., p. 464.

⁵⁾ Ibid., p. 464.

nægter¹⁾). Men næste Aar gaar det galt; da sætter han sig aabenlyst op imod Kongens Befaling og sender sine to yngste Sønner (under Moderens Ledsagelse) til Rostock, for at de der kan faa katholsk Opdragelse. Politimester Torn er jo straks paa Tærne, dette er dog for galt. Men Uhl svarer uforfærdet, at hvis han ikke maa have Lov at lade sine Sønner blive katholske, saa vil han hellere forlade København. Han er en god Borger, men meget urolig over, at han skal tvinges til at lade sine Børn blive lutherske²⁾. (Han har aabenbart taget sin og sine Børns Religion alvorligt, siden han hellere vil opgive sin Forretning og begynde forfra et andet Sted end lade sine Sønner faa en Tro, han mener er forkert. Et smukt Eksempel for mange af vor Tids Katholiker, der har fuld Frihed til at give deres Børn en katholsk Opdragelse og dog undlader at sætte dem i katholsk Skole, ja end ikke gider sende dem til katholsk Religionsundervisning!) Men saaledes trodser man ikke ustraffet Landets Love. Den 20. September 1851 kommer den kongelige Befaling: »Siden Friedrich Uhl, Skræder, uden Tilladelse har bortsendt sine tre Sønner (den ældste maa være sendt af Sted tidligere) for at oplæres³⁾ i den papistiske Religion, saa skal Faderen tilkendegives, at de ikke nogen Tid maa komme her tilbage, og Uhl irettesættes for hans Overhørighed imod Kongens Anordninger, hvorefter disse tre Børn efter Lovens pag. 858, Art. 1, ikke skal tage nogen Arv her i Landet; men Arven skal være forbeholdt deres Søkende, som bliver evangeliske (d. v. s. lutherske), hvilket Magistraten observerer, naar Skiftet holdes, men ikke tilkendegiver Forældrene.« Uhl blev kaldt op for Magistraten og fik forelæst Befalingen om, at Børnene ikke maatte komme ind i Landet igen, og fik en Irettesættelse for sin Opsætsighed — men ikke et Ord om Arveretten³⁾. Hvortil dette Hemmelighedskræmmeri? Vel for at undgaa, at han rejste ud af Landet og lod sine katholske Sønner arve i Udlandet. — Smaa syv Aar efter ophævedes dog Landsforvisningen iflg. kgl. Befaling af 3. April 1758: »Skræder Friedrich Uhls 3 Sønner, som ved Reskript 1751 blev forbudt at indkomme her i Landet, fordi Faderen havde udsendt dem af Landet at oplæres i den papistiske Religion, maa — uden Konsekvens for andre — igen her indkomme⁴⁾.« Bestemmelsen om Arveløshed synes ogsaa herved at være ophævet. Ved Skiftet 1770—71 (Skrædermester Fr. Uhls Enke Marie Cathrine Lund døde den 19. Oktober 1770) nævnes som Ar-

¹⁾ M. R. P. Nr. 22, p. 622.

²⁾ Ibid. Nr. 23, p. 366.

³⁾ Ibid., p. 410.

⁴⁾ Ibid. Nr. 26, p. 64.

vinger foruden tre Døtre og deres to Sønner: Magnus Martin Uhl (bortrejst for 22 Aar siden, Opholdssted ukendt; har altsaa ikke benyttet sig af den kongelige Tilladelse til at vende tilbage) og Bernhard Uhl (bortrejst for 8 Aar siden, bosat i Wien). Den tredie Søn maa være død i Mellemtiden. Blandt Sagens Akter er ingen Meddelelse fra Magistraten om, at Sønnerne er gjort arveløse. Det blev altsaa de danske Myndigheder, der trak det korteste Straa i denne Strid om tre Drenges Tro. Knud Kinzi.

Nye Bøger.

Aarsdagen for Biskoppens Konsekration.

Maaske vil den ene eller anden Læser af den katolske Kalender undres over, at der hvert Aar opføres Biskoppens Konsekrationsdag (²⁹/₁); men Højlideligholdelsen af Biskoppernes og Pavernes Konsekrationsdage hører til en af de ældste Kirkeskikke, som muligvis har sin Rod i Paulus' Formaning til Timotheus om at forny Bispeembedets Naade, som han havde modtaget ved Apostelens Haandspaalægelse. Saa tidligt som i det 4. Aarh. noteredes Biskoppernes »Fødselsdage« — saaledes kaldtes deres aarligt tilbagevendende Vielsesdage — og vi kender derfra ikke blot mange hellige Biskoppers Datoer, men ogsaa de Fester, der blev holdt ved saadanne Lejligheder. Paven fik paa sin »Fødselsdag« Besøg af Biskopperne, og der blev ofte holdt Synoder i denne Anledning. Biskoppens Omsorg for den ham betroede Hjord, Hyrdens Ansvar overfor Guds Domstol, Glæden, som i Evigheden bliver ham til Del ved Tanken paa alle de lykkelige Sjæle, for hvem han har været Fører til Salighed, disse Tanker gaar igen i de liturgiske Tekster paa denne Dag. »Lad Hjordens Fremskridt blive til Hyrdens evige Lykke.«! — Vi henter disse Oplysninger fra Dom *Pierre de Puniet*, »Das römische Pontifikale, Geschichte und Kommentar« (Klosterneuburg, Volksliturgisches Apostolat. 1. Bd. 290 S. — 2. Bd. 327 S. tilsammen indb. RM. 6.) en Bog, oversat fra Fransk, som efter alle Videnskabens Regler byder en interessant historisk Kommentar over Bispeembedets særlige kirkelige Funktioner, saasom Firmelse og Vielser, baade lavere, højere og Bispevielsen, samt Munkenes Profes og Abbedvalg, Jomfruernes Indvielse, Kongesalvelse og Kirkeindvielsen. Et af den liturgiske Bevægelses bedste, vægtigste og mest originelle Resultater! —z

»Et Alvorsord til kristne Brude- og Ægtefolk.«

Rene Ord, kærlige Ord, forstaaende Ord om Kirkens Lære om Ægteskabets Renhed og Hellighed finder man i denne Pjece, (ved *J. von den Driesch*, Sognepræst i Heinsberg, paa Dansk ved F. Ronge, 3. Udg. 1937, København,

Vikariatets Forlag, Bredgade 64.), som foreligger i 3. Udg. For her taler en klog, erfaren, bekymret og apostolisk Sjælesørger for at advare, vejlede, trøste og styrke »Sjæle i Nød.«

Et »Alvorsord« kaldes Pjecen med Rette. For her gælder det virkeligt Liv og Død for mange, som ved en degeneret, umoralsk og gudløs Omverdens Eksempel drages ned ad Syndens og Fordærvsens Vej.

Det er godt, at der (S. 30—32) henvises til den tilladelige Udvej, som i Nødstilfælde staar aaben og som den nyeste medicinske Forskning har kastet nyt og klarere Lys over. Ligeledes læses med Glæde Pavens myndige Ord fra Rundskrivelsen om Ægteskabet.

Maatte dette Alvorsord læses og følges af alle vore Ægtefolk!

J. K.

Noget for Amager.

Den utrættelige Amagerforsker Pastor Strunge har i Anledning af Taarnbysogns 750 Aars Jubilæum udsendt et lille interessant Hæfte: *Mogens Strunge, Absalon og Amager.* (Levin & Munksgaard, København 1936. 55 Sider Kr. 1,50), der fortæller om Absalon og Amager. Hæftet er fuldt af interessante Oplysninger. Blandt andet hører vi om en Statue af Absalon, som tænkes rejst paa Kirkepladsen i Taarnby (Bravo!), endvidere at Danmarks ældste Nationalfarver var gult og blaat, at der i Skaane fandtes 300 Stavkirker, paa Sjælland 150 og ca. 100 paa Fyn, at den sidste danske Stavkirke blev nedrevet saa sent som i 1709, at de c. 2000 Stenkirker Landet over næsten alle stammer fra den katolske Tid. Til dem hører, som en af de allerældste, Taarnby Kirke, opført mellem 1170 —1180 og første Gang som »Burgby-Sogn« nævnt i Pave Urbans Brev til Absalon af 21. Okt. 1186. Selve Pavebrevet er meddelt i Oversættelse; dets Datering giver Forfatteren Anledning til en pietetsfuld Ekspedition om St. Ursuladagen, som altsaa er Taarnbykirkens Fødselsdag. Som »Sundbyvester« findes imidlertid Taarnbysognet allerede omtalt i et Brev af Knud d. Hellige 1085, der ligeledes meddeles i Bogen. Men dengang stod der muligvis en Trækirke paa Stedet ved Siden af det historiske, nu forsvundne Vagttaarn mod Venderne. Selve Absalon, »Vikingen i Bispekaaben«, er omtalt med Ærbødighed og Begejstring.

Som Jubilæumsskrift henvender Hæftet sig først og fremmest til Taarnbysognets jubilerende Menighed, hvorfor ikke blot den kyndige Lokalhistoriker, men ogsaa hist og her den nidkære Sognepræst kommer til Orde. Men Hæftet burde ogsaa kendes af vore Amager-Katholiker og af alle dem, der interesserer sig for dansk og katolsk Lokalhistorie.

A. Menzinger S. J.

Credo for Januar 1937

bringer *Johannes Jørgensens* hjertegribende Takketale fra 70 Aars Festen, »Deo Gratias«. I sine Studier over Digterens Produktion behandler *Emil Frederiksen* denne Gang »Bekendelse« og paaviser denne Digtsamlings rige og faste Komposition og de to aandelige Bevægelser, Digteren giver Udtryk for: »ad erindringens baner tilbage i tiden — ad følsomhedens baner ned i sjæledybet«. Om den nye Udgave af »Pilgrimsbogen« skriver *F. L. Østrup*. — *G. Armfelt* afslutter sin Polensskildring med en Beretning om Mindefesten dernede for Petrus Skarga, en af Jesuiterordenens store Skikkelser i det 16. Aarh. — Bibelens Plads i en Katholiks Liv belyses af *J. van Gijssel* ud fra Evangelier, Apostelbreve og Kirkefædre. — Endelig fremhæver vi en Artikel om engelsk katholsk Litteratur, samt en smuk lille Helligtrekongerssalme med haade Tekst og Melodi af Pater *A. Menzinger S. J.* *E. N.*

»Heltemod« og Hysteri.

Under Titlen »*Evangelium her und heute*« har *M. Laros* udgivet en Bog (248 S. — Fr. Pustet, Regensburg, Mk. 3,60), som tager Stilling til Vanskeligheder, der grundet paa den nuværende Situation i Tyskland særlig dukker op i unge Sjæle. Ud fra selve Livet formuleres disse Vanskeligheder ofte træffende og løses lykkeligt. Slagordet om den racebestemte Religion, Førerspørgsmaalet, Askese, Frihed og Lydighed, om Kristendommen har svigtet, o. s. v., behandles klart og indlysende. »Den affekterede Talen om Mandighed og Heltemod« føres tilbage til Hysteri. Særlig daarligt slipper de liberale Herrer fra det, de, som haanedes Forpligtelserne i Kirken, men nu uden Betænkning samtykker i ren menneskelig Ufejlbarhed og nu villigt yder den enhver Lydighed. *A. P.*

Martyrologium — Kirkens Saga.

Mage til den Heltebog, som den katholske Kirke ejer i sin Fortegnelse over Martyrer og Helgener, Kirkens saakaldte Martyrologium findes ikke. Hver Dag bliver en Mindedag over gribende kristelig Heroisme, som ofrede alt for Herren! Lakonisk kortfattet introduceres Christi Stormænd f. Eks.: (21. Jan.): Som hellige Martyrer i Tarragona i Spanien, Biskop Fructuosus og Diakonerne Augurius og Eulogius. Paa Gallienus' Tid blev de fængslede og senere kastede i Ilden. Men da Flammerne havde fortæret deres Lænker, udstrakte de deres Hænder i Korsform og led bedende Martyrdøden. Paa deres Festsdag har den hellige Augustinus holdt en berømt Lovtale til Folket. — (23. Jan.): I Cæsaræa i Mauritanien, Blodvidnerne Severian og hans Hustru Aquila. Begge døde paa Baalet. — (24. Jan.): I An-

tiokia den hellige Biskop Bábilas. Da han under Decius' Forfølgelser hyppigt havde forherliget Gud gennem Lidelser og Kvaler, maatte han ende sit berømte Liv i Jernlænker. I disse blev han og saaefter eget Ønske begravet. — (26. Jan.): I Hippo Regius i Afrika, den hellige Biskop Theógenes og 36 hellige Martyrer. Under Valerian's Forfølgelse regnede de den tinelige Død for intet og tilbyttede sig derfor det evige Livs Krone. — (28. Jan.): I Alexandrien, mange hellige Martyrers Lidelser. Paa denne Dag blev de, netop som de fejrede det hellige Messeoffer, overfaldet af en Horde under Arianeren Syrians Ledelse og dræbt paa mange forskellige Maader.«

Munke af Beuroner Ærkeabbedi har nu paa ny og i en smuk og nydeligt udstyret Oversættelse udgivet denne den katholske Kirkes Heltebog: »*Das römische Martyrologium*«, (Regensburg, Fr. Pustet, 432 S., indb. RM. 7,—), og det er sandelig ikke den mindst opbyggelige og ildnende Læsning, man kan hengive sig til, naar man kort mindes om, hvem der den paagældende Dag, ofte ved utrolige Bedrifter, har vundet den himmelske Krone. —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Professor, Dr. F. Rueschkamp i Horsens.

Horsens-Aviserne skriver meget anerkendende om det Foredrag om Udviklingslærens nuværende Stilling, som Prof. Rueschkamp Onsdag den 13. Jan. holdt i Haandværker- og Industriforeningens Havesal for ca. 150—200 Tilhørere. Mange interessante Opdagelser fra den nyere Videnskabs Omraade fremdrog den lærde Gæst; saaledes, at man nu kender 20—35 Racer mod 4 paa Linnés Tid; at Svenskerne i Løbet af de sidste 100 Aar er blevet 7 cm større, at han regnede med 1,5—2 Milliarder Aars Udvikling siden den første Organismes Optræden. Men Hovedvægten lagdes selvfølgelig paa de Resultater for Verdensanskuelsen, man kan se hen til. »*Vi mangler indtil nu ethvert Bevis for, at Mennesket skulde nedstamme fra Aberne, og selv om vi fandt Forsteninger, der sluttede Kæden mellem Mennesket og Aben, bliver der dog en uovervindelig Kløft tilbage mellem Mennesket og Dyret. Denne Kløft kan betegnes med Ordet »Sjæl«.*« Ved Kaffebordet blev Lejligheden til at stille Spørgsmaal benyttet af flere, og til Slut bragte den tyske Vicekonsul Lund paa Forsamlingens Vegne Professorens en Tak for det udmærkede Foredrag.

»Forældreløs.«

Paa Hellig 3 Kongers Dag og Søndag den 10. Januar opførte St. Hedvigs Søstrenes Børnehjem i Haderslev en Julekomedie i Apollos store Sal.

Efter et stort, vel tilrettelagt Arbejde, fra saavel Søstrenes som Børnenes Side, fik begge Forestillinger en Succes. Præcis Kl. 17 indlededes Aftenen med en Prolog, fremsagt af »Ketty«. En Klokkedans, opført af 8 hvidtklædte Piger, ledsaget paa Klaveret af Søster Donata, Kolding, høstede rigt Bifald. Derefter kom Hovedforestillingen »Forældreløs«. Hovedrollen spillede den 12-aarige »Mikka« ganske fortræffeligt. Stykket var saa gribende og lærerigt, at det vakte til Eftertanke. Mangen stille Taare rullede ned over Kinderne hos en Del af Tilskuerne. Mon der af de 400 Tilstedeværende, der har overværet Forestillingerne, skulde have været en eneste, der ikke var dybt rørt og bestyrket i Troen? Ogsaa mange Ikke-Katholiker havde givet Møde. 2 morsomme Eenakter sluttede denne Aften, nemlig »En Katteskole«, og »En døv Patient«, som vakte stor Munterhed i Salen, ikke mindst blandt Børnene. »Helga« fremsagde nu en Tak, og et »Paa Gensyn« til næste Aar.

Fr. W.

Dr. Varanos Foredrag.

Fredag den 22. holder Marquis, Dr. phil. Venanzio di Varano sit første Foredrag i Borgernes Hus om den moderne Kunst i Italien. Dante Alighieri har arrangeret den interessante Aften. — Lørdag den 23. rejser Foredragsholderen til Roskilde for at fortælle den katholske Menighed dernede lidt om sin Bog »La Valle santa« — den franciskanske Rietidal — udkommet i Italien med Forord af Johannes Jørgensen. I Rietidalen har Marquis Varano selv sit Hjem paa det gamle Castello, Terria, ikke langt fra Grecio. — Vi har herefter bedt Dr. Varano om at gentage sin Beretning om »den hellige Dal« i Stenosgade den 3. Februar, og da Foredraget vil blive holdt paa Fransk, haaber vi, at alle fransk-kyndige Katholiker vil give Møde.

J. A. P.

Fra den vide Verden.

Pavens Helbred.

Ifølge Meddelelse fra Vatikanstaden var den hellige Faders Sundhedstilstand den 14. Januar uforandret, Bedringen i Almenbefindendet vedvarer. Ogsaa paa denne Dag blev Paven i en Rullestol ført ind i Salonen, hvor han modtog sin Søster Kamilla og Kardinalstatssekretær Pacelli. Pius XI holder nu sine Audienser i sin Salon, hvortil han let kan bringes i sin Rullestol. Dette nye og overordentlig praktiske Befordringsmiddel kan benyttes baade som Seng, som Liggestol og som Lænestol, hvad der kommer den hellige Fader meget tilpas, fordi han saa ikke længere er tvunget til hele Dagen at være forvist til sit Soveværelse. Og der tilføjes, at man har paastaet, at Paven snart igen

vilde læse den hellige Messe, men herom kan der foreløbig ikke være Tale. Meddelelsen om, at Paven er kommet op fra sit Sygeleje, er blevet modtaget med stor Glæde i Rom. »Osservatore Romano« stiller oven i Købet i Udsigt, at Pilegrimsmodtagelserne i nær Fremtid atter vil blive genoptaget.

Den pavelige Legats Afrejse til Manila.

I Dagene fra den 3. til 7. Febr. afholdes den 33. internationale eucharistiske Kongres i Manila, Hovedstaden paa Filippinerne. Allerede Søndag den 10. Jan. afrejste den pavelige Delegation fra Rom og gik i Napoli om Bord i »Conte Rosso« med Kardinal *Dionysius Dougherty* som pavelig Legat. Kardinal Dougherty, der siden 1918 har været Ærkebiskop af Filadelfia i U. S. A. og siden 1921 Kardinal, er ikke ukendt paa Filippinerne, hvor han fra 1903 til 1915 har været Biskop, først af Nueva Segovia og siden af Jaro. Om Lørdagen blev Delegationens Medlemmer af Kard. Dougherty præsenteret for Kardinal-Statssekretær *Pacelli*, der gav Udtryk for den hellige Faders Ønsker om, at Kongressen maatte bære rige Frugter, særlig for Verdensfreden og da ikke mindst for det hærgede Spanien, fra hvilket Filippinerne havde modtaget den katholske Tro. Til Minde om Kongressen har Paven skænket et kostbart Ciborium til Kathedralen i Manila. — I Port Said i Ægypten blev Kardinal-Legaten modtaget med stor Begejstring og indviede der den ny Kathedral, der er opført paa Initialiv af den Apostoliske Vikar i »Suez-Kanalen«, Biskop *Hiral*. Kathedralen er den første i Verden, der er indviet til Maria, »Verdens Dronning«. »Conte Rosso« ventes at ankomme til Manila den 1. Februar. K. S. Th.

P. Lippert S. J. †.

En af Nutidens bedste katholske Skribenter, Pater Peter Lippert S. J., er i München afgaaet ved Døden som Følge af en Lungebetændelse. Den fremragende Forfatter og Sjælesørger blev født den 23. August 1879 i Altenricht i Øvre-pfalz. Han var en lige betydelig og berømt theologisk Forfatter og Taler. Gennem mange Aar var han Hovedmedarbejder ved »Stimmen der Zeit«, de tyske Jesuiters førende Organ. Aaret 1900 blev han præsteviet, og siden 1912 virkede han i München.

Et passende Svar.

»Osservatore Romano« offentliggør en Imødegaaelse af Artiklen »Paveligt Akademi«, som fremkom i »Das Schwarze Korps«' Nummer af 24. Decbr., og som paa en hadefuld Maade kritiserede det pavelige Akademi for Videnskab. »Osservatore Romano« afstrykker næsten hele Artiklen og siger: »Dette er Tonen i den tyske Artikel, og den danner et lysende Eksempel paa Uvidenhed og Gemenhed. Ikke uden

med en Følelse af Lede har vi offentliggjort Artiklens ordrette Tekst, da ingen ellers vilde tro, at et Tidsskrift, som gælder for Hitlers personlige Gardes Organ under hans Flag og i et Statsoverhoveds Navn kunde fremkomme med saadanne Fornærmelser mod en Hersker, mod Paven, med hvem Hitler i Rigets Navn staar i diplomatisk Forbindelse og har afsluttet et Konkordat. Enhver yderligere Kommentar er overflødig.« Til Slut betoner det vatikanske Blad: »Det er uforstaaeligt, at den tyske Regering, som kontrollerer den samlede Presse, tillader den Slags Udfald imod Paven, medens det er Katholiker strengt forbudt at fremkomme med berettiget Kritik over for de Eder, som f. Eks. Hr. Rosenberg udslynger.«

Hvad siger Ærkebiskoppen af Salzburg?

I »Hemmet og Helgedomen« (15.-1.) læser vi: I den sidste Tid har man her i Sverige skrevet og talt adskilligt om de østrigske Protestanternes nuværende Stilling. Fra svensk Side har man bl. a. henvendt sig til Fyrstærkebiskoppen af Salzburg og bedt ham udtale sig om de paastaaede Forfølgelser af Østrigs Protestanter. Herpaa er indgaaet følgende Svar:

»Jeg anerkender hermed Modtagelsen af Deres Skrivelse og er parat til at lade udarbejde en udførlig Fremstilling om Forholdene i Østrig, hvad Protestantismen angaar, og at tilstille Dem samme. Indtil videre skal jeg fremhæve følgende:

1. Det absolut modsatte af, hvad den omtalte Beretning anfører, er overensstemmende med Sandheden. Protestanterne behandles her med største Mildhed. Regeringen er yderst nøjeregnende med, at der ikke gives Anledning til saadanne Beskyldninger som i den af Dem anførte Beskrivelse.

2. Straf for protestantisk Trosbekendelse forekommer aldrig. Ingen kan paavise et eneste saadant Tilfælde.

3. Hvis Protestanter i den seneste Tid er blevet udsat for retslig Undersøgelse, er dette udelukkende sket paa Grund af nationalsocialistisk Virksomhed. Protestantiske Præstegaarde har ofte været Arnesteder for statsfjendtlig Agitation, ja, man kan trygt vove at sige: de er det endnu.

4. En og anden luthersk Præst gør endnu stærk Propaganda for Nationalsocialisterne. Protestanterne i Østrig benytter sig paa mange Maader af den nationalsocialistiske Bevægelse for at hverve Proselyter, og de Nationalsocialister, som er blevet idømt Straf, bevidner deres Afstandtagen fra den østrigske Regering ved at blive Protestanter,

Faktum er, at i alle nærliggende Stater, f. Eks. i Schweiz, offentliggøres uafbrudt haarrejsende Historier om Forføl-

gelsers af Protestanter i Østrig, og disse Historier fortjener at brændmærkes paa det skarpeste, da de helt igennem er usandfærdige. Dette sender jeg indtil videre for at forklare Situationen, men jeg skal, som ovenfor sagt, lade et indgaaende Svar paa disse Anklager komme Dem i Hænde.
S. Waitz.«

Paritet i Holland.

Hollands katholske Presse viser, baseret paa autentiske Tal, at Katholikerne ved Besættelse af de højere og højeste Statsemployer tilsidesættes. I Dronningens Kabinet er ikke en eneste af de der ansatte 14 Embedsmænd Katholiker. I Ministerierne stiller Tallene sig paa katholske Embedsmænd som følger: Udenrigsministeriet: 35 Embedsmænd, deraf 2 Katholiker; Justitsministeriet: 93, deraf 15 Katholiker; Indenrigsministeriet: 43, deraf 3 Katholiker; Ministeriet for Undervisning, Kunst og Videnskab: 108, deraf 10 Katholiker; i Pensionsraadet: 78 Embedsmænd, deraf 11 Katholiker; Misforholdet er krast, da Katholikerne udgør $\frac{1}{3}$ af hele Befolkningen.

BREVKASSE

Mogens Ballin.

Inden Pastor Schindlers Bog om M. B. blev anmeldt i sidste Nr. af N. U., havde vi modtaget en Protest fra Hr. Johs. Hansen. Indsenderen klager bl. a. over Ordet »Vulgærkatholicisme«, et Ord, som er faldet saa mange for Brystet, at vi ikke behøver at komme tilbage til det. Derimod fortjener nogle andre kritiske Bemærkninger at se Dagens Lys, fordi de paa væsentlige Punkter supplerer det Billede, som P. Schindler tegner:

»Adskillige Steder i sin Bog udtaler P. Schindler sig, som saa ofte før, i stærke Ord om den katholske Menigheds Tilværelse i Aarene omkring Aarhundredskiftet. Kirker og Kapeller og deres Udsmykning samt Sproget i Bøger og Skrifter er altsammen en Rædsel. Menigheden er fremmedartet, præget af den tyske Gejstlighed og jesuitisk paavirket. Det turde nu være Tid at gøre en alvorlig Indsigelse mod disse Angreb paa denne Fortid. Tiden den Gang var i enhver Henseende en ganske anden end nu. Og den katholske Menighed maa ses i Forhold til Tid og Omgivelser, at rive den ud af Sammenhængen og anvende saa stærke Udtryk om hine Dage, som P. Schindler finder for godt, er ganske uretfærdigt. Han synes helt at glemme, at ogsaa Avisprog, folkekirkelig Kunst og Sprog var helt anderledes for 40 Aar siden end nu. Og hvad angaar Foragten for »de fremmede«, maa man nok spørge om, hvad katholsk Kirke af i Dag skulde bygge paa, om ikke alle disse fremmede havde været. Gejstligheden sad i smaa og fattige Kaar, ofrende Liv og Gerning paa en saa vanskelig Op-gave som at bevare og udbrede katholsk Kirke i Danmark.«

»P. Schindler siger, at Mogens Ballins Drøm om »Absalonsgaard« aldrig blev til Virkelighed. Det er ikke rigtigt. Ganske vist fik vi ingen Borg som den Tegning, der udsendes paa Kort og Mærker, og der blev intet Højskolehjem. Men vi fik Væstehus, og dette var et meget stort Skridt frem mod den tænkte Absalonsgaard. Mulighederne var der!«

»Naar det endvidere om Ballins Arbejde med den katholske

Højskole hedder, at der »red den Herre alene«, saa er dette ikke i Overensstemmelse med de faktiske Forhold. Ingen vil nægte, at Ballin var Sjælen i Højskolen, men han havde gode og trofaste Medarbejdere, ikke mindst cand. Jos. Hoffmann. Det er ganske urigtigt, at Ballin helt alene maatte tage sig af Bøsserne, ordne Stolene og Kaffebordet.

At Højskolen flyttede fra Grundtvigs Hus til Stenosgade var ikke, som P. Schindler fortæller, af økonomiske Grunde, i hvert Fald ikke alene, men fordi man fandt det rimeligere at benytte en katholsk Sal, naar en saadan nu fandtes, end at leje en i et fremmed Hus.«

»Om de grundtvigske Højskoleforstanderes Foredrag paa den katholske Højskole siger P. Schindler, at »de snævre« som Protest holdt sig borte. Sandheden er imidlertid den, at der i Højskolens Velmagtsdage var større Tilslutning til disse Foredrag end ellers, og der savnedes ingen af de Tilhørere, der sædvanlig var til Stede. Om Præsterne i Stenosgade gælder det, at de netop ved disse Foredrag var til Stede i større Antal end ellers og uden Forbehold udtalte deres Beundring over, hvad de hørte.

At gamle Begtrup, sidste Gang han gæstede Højskolen, kun havde samlet et Faatal af Tilhørere, har ingen som helst Forbindelse med »de snævre« eller demonstrativ Bortbliven. Paa dette Tidspunkt var Højskolen i det hele taget svigtet af sine Tilhørere. Der var ingen Interesse for den mere. Men det er en hel anden Historie.«

»Mogens Ballins Indsats i Menighedsarbejdet skete ikke af egen Drift. Netop som Tilværelsen var ved at bryde helt sammen for ham, kom Frelsen. Paa Opfordring og under stærk Paavirkning, navnlig af Pater L. Günther, begyndte Ballin at fatte Interesse for det da begyndende Ungdomsarbejde og førtes derved lidt efter lidt frem til sin egentlige Gerning: Højskolen. Men som sagt skete intet af, hvad Ballin udrettede, af egen Drift eller ved egen Hjælp. Omkring sig havde han en Kreds af Medarbejdere, uden hvilke intet var opnaaet, først og fremmest Pater Günther, cand. Jos. Hoffmann og Redaktør Niels Hansen.«

Niels Steensen Mærkater kan faas ved Henvendelse til Redaktionen (50 Stk. for 1 Kr.). — Pengene for endnu ikke betalte Mærkater bedes indsendt.

Mariaforeningen vil i Henhold til sine Statuter og gamle Traditioner ogsaa i Aar komme trængende Førstkommunikanter og Firmander til Hjælp. Dog kan dette, paa Grund af de meget begrænsede Midler, kun ske i ret indskrænket Omfang.

Skemaer, som den ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos undertegnede (Form. 9—10 eller Eftm. 3—4, Onsdag undtagen), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem inden Mandag d. 15. Februar (ikke senere), enten hos Fru Mariboe (Hellerupvej 63), eller hos Frk. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C), eller hos undertegnede.

Sammesteds modtages ogsaa Indmeldelser i Foreningen (Aarsbidrag 4 Kr. og derover), som i høj Grad trænger til materiel Støtte, da den ellers ikke er i Stand til at imødekomme de mange Ansøgninger, som det er umuligt at tilfredsstille i fuldt Omfang paa Grund af Kassebeholdningens sløje Tilstand.

K., Bredgade 64.

Den 18. Januar 1937.

Pastor v. d. Kettenburg.

Sognepræst ved St. Ansgar.

Kirkelig Kalender.

Jan.	Jan.
17. S. 2. Søndag e. Epiphani.	24. S. Septuagesima.
18. M. Petri Stol i Rom.	25. M. Pauli Omvendelse.
19. Ti. Knud, Konge af Danmark.	26. Ti. Polycarp.
20. O. Fabian og Sebastian.	27. O. Johannes Chrysostomus.
21. T. Agnes.	28. T. Petrus Nolasco.
22. F. Vincents og Anastasius.	29. F. Frans af Sales.
23. L. 3. Søndag e. Epiphani.	30. L. Martina.

Jan. Ugens Messebønner.

24. S. **Septuagesima** (101—137); 2. *Sæt Bønner*: Timotheus ([5]—[5]), 3. *Sæt Bønner*: For Paven ([122]—[107]).
25. M. Pauli Omvendelse (799—631); Petrus.
26. Ti. Polycarp (804—665).
27. O. Johannes Chrysostomus (805—637).
28. T. Petrus Nolasco (807—639); *) 2. Agnes (806—638).
29. F. Frans af Sales (807—638).
30. L. † Martina (807—639); 2. Gudsmoder (64—101), 3. For Paven.

*) Petrus Nolascos Fest fejres i Fremtiden den 28. Jan., da den ny Fest for Don Bosco er fastsat til den 31. Jan.

Af Sidetallene i Parenthes gælder det *første* den ny Udgave af Messebogen (1926), det *andet* den gamle Udgave (1907). Er der kun anført eet Tal i Parenthesen, gælder det den ny Udgave.

Anm. Paa de med † mærkede Dage kan Præsten efter frit Valg læse Sjælemesse og andre Votivmesser, hvorfor man paa disse Dage ikke kan regne med, at de her angivne Messer læses.

M.-K. Jesu Hjerter K. »Immaculata« F.-K.: Søndag d. 24. Jan. Kl. 8^{1/2}.

St. Michaels Klub. Paa Grund af Sygdom udsættes Underholdningsaftenen i »Vesterhus« Mandag d. 25. Januar.

»Den katolske Kirkes Historie« af G. Rauschen og A. Otto S. J. er udkommen hos Levin & Munksgaard (311 S., Kr. 8,00) og anmeldes i næste Nr. af N. U.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for ubemidlede, ugifte Kvinder og Enker af de katolske Menigheder i København og Frederiksberg er blevet ledig. Ansøgninger maa indsendes **inden d. 15. Februar d. A.** Skemaer faas paa Menigheds-kontoret, Bredgade 64 (Kl. 15—17, ikke Søndage) og afleveres i lukket Konvolut samme Sted.

Kbhvn. d. 18. Februar 1937.

Forvaltningsraadet for St. Ansgars Menighed.

Kalenderen for 1937 er udkommen og kan faas hos **Ekspeditionen**, Katholsk Menighedskontor, Bredgade 64 (Telf. Palæ 3762) samt ved Kirkerne og i Katholsk Boghandel. Pris **40 Øre**. Kalenderen tilsendes ved Indsendelse af 50 Øre i Frimærker. *Ansgariusforeningen.*

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Afteneret til Postvæsenet Torsdag d. 21. Jan.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 5

Søndag den 31. Januar

1937

INDHOLD: Stub. — Under Satans Banner. — Afsluttende Efterskrift til en litterær Produktion. — Verdenskongressen i Manila. — De freimede Præster, Jesuiterne, Vulgærkatholicismen og Polakkerne. — En Kineser i Kardinal Doughertys Følge. — Ved Dagry. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner. — Avertissementer.

Om og af nordiske Konvertiter.

Stub.

Selvom den katholske Kirke i Norge langt fra har naaet saa stor en talmæssig Udbredelse, som den har f. Eks. her i Danmark, kan den dog berette om ikke saa faa Enkeltkonversioner af udmærkede Mænd og Kvinder, som blev en Ære for Kirken og til Gavn og Støtte for mange andre.

En af disse Mænd var Johannes Daniel Stub, en Købmandssøn fra Bergen, som 1826, i en Alder af 12 Aar, af sin Far blev sendt til Genova i Italien for i den norske Konsuls Hus at faa en god Uddannelse som Handelsmand. Han var, som næsten alle hans Landsmænd, fyldt med alle de gamle Fordomme mod den katholske Kirke. Den første af disse begyndte at vakle, da han til sin store Forbavselse fandt Bibelen paa flere Sprog i den katholske Konsuls Bibliothek, den Bog, som det efter hans Begreb var Katholikerne forbudt at læse i. Efter denne første Overraskelse fulgte mange andre. De katholske Præster var elskværdige, dannede Mænd, i hvis Hjem det kunde være

helt hyggeligt at være Gæst. Og da han engang bad om at faa et Kloster at se, fik han den venligste Modtagelse, og der var ingen, som bad ham om at blive Katholik.

Paa denne Maade varede det ikke længe, før alle hans gamle Fordomme svandt, og han traadte ved Nytaarstid 1830 over til den katholske Kirke. Han fortsatte sit Arbejde paa Konsulatkontoret, men følte mere og mere Kald til den præstelige Stand. Det varede dog to Aar, før han fattede sin Beslutning og meldte sig hos Barnabitterne, en Orden af prækende og undervisende Præster, i hvis Noviciat i Genova han traadte ind i 1832. Og 1837 blev han præsteviet i Laterankirken i Rom.

Det maa have været en meget dygtig Arbejdskraft, Barnabitterne fik i Stub, for han blev snart sagt benyttet alle Vegne og til alle Tider rundt om i Italien og senere ogsaa i sit Fædreland. Han rejste, som faa har rejst, prædikede, samlede Penge ind, talte med enkelte; snart var han i Italien, snart i Tyskland, Frankrig og sit Fædreland. Først 1875 tog han for bestandig Ophold i Norge, hvor han blev Sognepræst i Bergen, og hvor det lykkedes ham at faa den store, smukke St. Pouls Kirke rejst. Her døde han 1892, 78 Aar gammel.

Ogsaa som Skribent havde Pastor Stub været meget virksom. Mon det ikke er gaaet flere Konvertiter, som det gik undertegnede for ca. 40 Aar siden, at den Bog, der greb dem mest, var Pastor Stubs jævne, ædruelige Værk: »Ledsagelse fra Fordomme til religiøs Sandhed med kærlighedsfulde Mindeblik til Fædrelandet.« Paa et af denne Bogs sidste Blade findes det Citat, hvormed denne Artikel skal sluttes:

»Naar Protestanter skifter Kirkesamfund og forlader et Parti-Samfund for at træde ind i det kristelige Almindeligheds-samfund, kommer han altsaa egentlig ikke til en Religions-Forandring, men til en Religions-Erstatning; thi han vedbliver at tro den Del af Sandheden, han før troede; og den Del af Sandheden, Protestantismen havde berøvet ham, erhverver han igen; og med den fuldstændige Tro faar han de fuldstændige Sakramenter i den almindelige Kristendom. For de Protestanter, som allerede levede i ubevidst Aandsforening med den almindelige Kirke — fordi de før ikke kendte til deres Adskillelse

fra den og siden var vel Guds Naade villige til at forene sig med den, saa snart de kendte til den — er dette Skridt en Overgang fra en ikke-selvbevidst, barnlig, brudstykket Kristen- dom til den bevidste Aandsforening med og mandsmodne Del- tagelse i den fuldstændige Krislendom. For de Protestanter, der befandt sig i en bevidst Adskillelse fra den almindelige Kirke og havde levet i Strid med deres Samvittighed, er dette Skridt en sejrrig Omvendelse til Sandheden og et lydigt Svar paa Guds naadige, opvækkende Kald. For alle Protestanter er delle Skridt, med Guds Hjælp, et stort, pligtmæssigt Fremskridt til Kristendommens fuldstændige Sandheds- og Kærligheds- samfund paa Jorden og i Himlen.» Niels Hansen.

Under Satans Banner.

De Gudløse holder Koncil.

»De Gudløses Centralraad« i Moskva har nu efter 10 Aars Bestaaen til den 7. Februar kaldt sammen til en Verdenskongres for Gudløse og Fritænkere. Man regner ikke med smaa Tal: Der ventes 1600 Deltagere fra 46 Lande, og Programmet for Kongressen er heller ikke kedeligt: Der skal f. Eks. dannes et Centrum for hele Verdens antireligiøse Propaganda, en Internationale af Gudløse skal stiftes under det russiske Forbunds Førerskab, den systematiske, antireligiøse Propaganda i alle Lande skal drøftes samt den finansielle Støtte til den. Denne Moskva-Kongres bliver nu inden for eet Aar den tredie store, gudløse Demonstration! I Paasken 1936 holdtes en International Verdenskongres for Ateister i Prag, hvor de borgerlige og proletariske Fritænkere sluttede sig sammen, ikke just til de førstnævntes udelte Glæde! Den nydannede Fritænker-Verdensunions Eksekutivorgan samledes snart efter i Paris, hvor der blev truffet afgørende Beslutninger om at udbrede Gudløsheden ved Hjælp af videnskabelige Foredrag, ved at ophidsé katholske Arbejdere mod deres Biskopper, der skal fremstilles som Kapitalens Tjenere; man vil under Paaskud af Forsvar for Demokratiet, vinde Kristne og saa Tvedragt i deres egne Rækker. Det er disse Bestræbelser, som den Hellige Fader sidste Efteraar i sin Tale til de spanske Flygtninge kaldte for »satanisk Forberedelse« (i Spanien allerede inden Francos Rejsning). Det er dette Satansværk, som Katholiker maa kende! Thi selv om vor Tro lærer: »Kun Daaren siger i sit Hjerte: Der er ingen Gud«, og selv om vort Haab siger: »Jeg har set en gudløs trodse, bryste sig som en Libanons Ceder — men se, da jeg gik der forbi, var han borte; da jeg søgte ham, fandtes han ikke« (Ps. 36), kan de enkelte dog smittes af Satanssygen.

Den Hellige Faders Kamp.

Det er providentielt, at de gudløse Storme rammer os i en Tid, hvor det vatikanske Rom, Kristenhedens Hovedstad, fri for Kamp i selve Italien, kan koncentrere sin Opmærksomhed omkring Gudløshedens Pest. Paven fører igen an i den hellige Krig mod Vantroen, som i sin Tid, da Halvmaanen truede Europa. Kardinal Pacellis Amerikarejse er ikke uden Grund bleven bragt i Forbindelse med Pavestolens Korstogsplaner. I de Forenede Stater udfoldes der af ca. 3 Mill. Kommuniste gennem 600 Blade og 3000 lønnede Agitatorer og 35.000 Partiorganisatorer en yderst virksom Propaganda for Kommunismen, og mere end andre Steder føler man der ogsaa Nødvendigheden af at modarbejde dem med alle moderne Hjælpemidler. Kardinal Pacelli har da ogsaa efter sin Tilbagekomst forelagt sine Planer for Hans Hellighed, der brænder efter at kristne Verden igen og standse Bolchevismens og Kommunismens Fremtrængen. Præsternes pastorale og kirkepolitiske Arbejde, den Katholske Aktions Styrker skal sættes ind; ved at gennemføre »Quadragesimo anno«s sociale Grundsætninger skal al Uretfærdighed overvindes, Vatikanets Nuntiaturer rundt omkring i Verden har faaet det Hverv at studere praktiske Veje for Samarbejde af alle katholske, fælleskristelige og statslige Kræfter med det Øjemed at gennemtrænge det økonomiske og sociale Liv med kristelig Aand. Efter denne forberedende Aktion vil der snart fra højeste kirkeligt Sted udsendes Direktiver til alle Katholiker til Bekæmpelse af Materialisme, Kommunisme og Gudløshed, og ogsaa her skal Kardinal Pacellis Erfaringer i U. S. A. med Hensyn til Massebehandling udnyttes.

Den katholske Verden følger sin Fader.

Kaster man et Blik paa den katholske Verden, da opdager man snart, at Roms Advarsel og Kampraab ikke har lydt for døve Øren. Kun nogle Eksempler: 40.000 Medlemmer af den katholske Liga i Alsace udtaler i en Resolution d. 25. Okt. i Strassburg, at de er i absolut og principiel Modsætning til Kommunisme og Marxisme. Kard. Lienart af Lille taler d. 26. Okt. om Kommunismens dobbelte Ansigt, alt efter som den har Magt i et Land eller endnu ikke behersker det. En af Sydamerikas betydeligste katholske Statsmænd, Brasiliens Udenrigsminister, Macedo Soares, arbejder sammen med Argentina og andre sydamerikanske Stater energisk paa at udelukke Kommunismen fra deres Kontinent. Kardinal Hlond, Polen, ser i den kommunistiske Internationale og dens revolutionære Bestræbelser, der ønsker en ny Verdenskrig, den dybeste og afgørende Grund til den europæiske Uro, en Kendsgerning, som er soleklar for Spaniens Vedkommende. Den »Irske kristelige Front« opfordrede i

en Massedemonstration d. 26. Okt. til Kamp mod Kommunismen, Meksikos Biskopper advarer i et fælles Hyrdebrev deres Hjord mod socialistiske og kommunistiske Principper, især i Opdragelsen, og paalægger Forældrene at tage deres Børn ud af Skoler, hvor saadanne Anskuelser læres. I øvrigt er det komplet umuligt at opføre alle de Hyrdebreve, som Biskopper rundt omkring i Verden har udsendt mod Kommunisme og Gudløshed under det levende Indtryk af den truende Fare for Kristendom og Kultur fra den spanske Folkefront og dens Venner i hele Verden.

Moskva og Danmark.

I denne Situation kommer der ogsaa Bud fra det danske Vikariat. »I Anledning af den mægtige Kongres til Gudløshedens Udbredelse, som Søndag d. 7. Febr. afholdes i Moskva, har Hans Hellighed fra sit Sygeleje givet Ordre til, at den Internationale Kvindelige Verden over paa samme Dag foretager en Sonetilbedelse af Alterens allerhelligste Sakramente.« Biskoppen forordner derfor, at denne Tilbedelse finder Sted d. 7. Februar i alle Kirker og Kapeller, hele Dagen igennem, saa vidt muligt af kvindelige Katholiker, som er tilsluttet Danmarks Katholske Kvindeforbund. Alle troende skal indtrængende opfordres til at deltage i Tilbedelsen Dagen igennem. Der er ingen Tvivl om, at den dybe, fromme Bøn paa denne Dag vil være mægtigere end alle gudløse Raadslutninger i Sovjet-Moskva, og ingen dansk Katholik maa svigte, naar vi nu opretter denne Bønnens Falanks mod Tidens argeste aandelige Sot. — Med ublandet Glæde maa vi endvidere se hen til det Foredrag, som Pastor Messerschmidt den 22. Februar skal holde i Studenterforeningens store Sal om »Kommunisme og Kristendom«. Dette Problem banker i Dag paa hver Dør! Ogsaa i Danmark gaar Kommunismens Apostle omkring, og man skal endelig ikke mene, at deres febrilske Virksomhed og Propaganda er uden Resultat. En brav københavnsk Politibetjent, der ved et Kommunistmøde skulde sørge for Orden, udtalte bagefter: »Ja, uvorne Fyre er de jo, men der var saamænd meget rigtigt i det, de sagde!« Saaledes fanges den jævne Mand ofte ved snedige Fraser. Og de gudløse Tanker og Anskuelser er iøvrigt forlængst trængt ind i mange Avisspalter, Films og Foredrag fra Kateder og Talerstol.

Motiver nok til at arbejde.

Med hvilket Had, med hvilken Smidighed, med hvilken Energi de Gudløse kæmper imod Religionen, derom gør man sig næppe Begreb, og det er godt, at stadig flere Bøger oplyser derom, og at Udstillinger gør det klart selv for den langsomste Hjerne. Gudløse Karikaturer henvender

sig til Arbejdere og Bønder, til Kvinder og Børn. Publikationer om Kunst og Litteratur taler til de dannede. Med Ord og Billeder propagerer man Løgnen om Kirke og Tro, om Pave og Præst. Allevegne udnytter man Utilfredsheden eller skaber den, hvor den ikke findes. Plakater smækkes op, f. Eks. en Kirke, som i Stedet for Søjler og Piller hviler paa Kanoner. Medens Millioner af Mennesker er døde af Sult i Rusland selv, bliver vældige Pengesummer sendt til Udlandet i Propogandaøjemed. Snart udsendes et Bind »religiøse« Sange, som ægger til Had mod Gud, snart trykkes en Haandbog i antireligiøs Opdragelse, som begynder med de tolv »Bevisførelser« for, at Gud ikke eksisterer. Et Land som Argentina har alene 600 Aviser og Tidskrifter, som tjener den socialistiske og kommunistiske Propoganda, deraf 240 i det spanske Sprog. Herhjemme er vi heller ikke fri for Agitationen. Først forleden Dag viste en Boghandler mig de fint udstyrede Hæfter og Bøger paa alle tre Verdenssprog, der gratis var blevet ham tilsendt fra Rusland.

Der arbejdes, og Resultaterne er ikke smaa! Selvfølgelig viser de sig ikke allevegne saa frygtelig klare som i Spanien, som de sidste 4—5 Aar er blevet systematisk undermineret, men de modnes sikkert! En af de bedste Kendere af Sovjetrusland og dets Religionsforhold, Pater Ledit S. J., i Rom, har forleden udtalt: »*En Generation endnu og der gives ingen Religion i Rusland mere.*« Den 1. Maj i Aar kunde »Isvestia« skrive: »*Arbejdere og Bønder har i Titusindevis holdt op med at tro paa Gud og beslutsomt afbrudt enhver Forbindelse med Kirke og Religion.*« Man læser saa meget om, at Bolchevismen efterhaanden vil miste sine radikal-revolutionære Tendenser, og sikkert har den haarde Nød tvunget dem til at lade en Del fanatiske Partidoktriner falde og Processerne, hvor vi igen oplever, at Revolutionen æder sine egne Børn, er jo heller ikke Tegn paa alt for gode Tilstande! Men den gudløse Sæd er alligevel spiret frem. Det er et rystende Billede, som en Sovjetfagmand opruller for os i Tal, som opgiver, hvor mange Procent af Sovjetungdommen der endnu kom til religiøse Foranstaltninger i 1934: 1% Mænd, 12,2 Kvinder, medens Tallene før var henholdsvis 62,6 og 71,5. Ved den ældre Generation er det lidt bedre, men den dør ud, og hvad skal man vente sig af en Generation, som er vokset op uden Gud? Nej, Gudløsheden er et yderst alvorligt Problem i vore Dage, som stilles hele Folkeslag, ja hele Verden, thi alle Nationer er i den Grad knyttet sammen, at den ene ikke falder, uden de andre rystes til Grunden, saa meget mere, som vi jo staar overfor det mest snedigt organiserede og voldsomt fremdrevne Satansværk, et sandt Antikristens Felttog!

Afsluttende Efterskrift til en litterær Produktion.

*Aabent Brev til Pastor Bernhard Jensen
fra Pastor Peter Schindler.*)*

Kære Bernhard!

Det er godt, at det blev dig, der — i din Anmeldelse (Cfr. Nord. Ugeblad, 1937, Nr. 3) af min Bog »*Mogens Francescos Ballin*« — kom til at give Udtryk for visse katolske Menighedskredses Dom; din Kompetence er ubestridt og gør dig til en af hine faa, hvis Dom er endeligt afgørende for mig; dit prøvede Venskab og aldrig svigtende Loyalitet berger mig for, at der hverken ligger Uvilje eller personlige Hensyn bag Bedømmelsen.

Af de hidtil fremkomne Anmeldelser og af andre officielle Udtalelser (f. Eks. Breve) konstaterer jeg, at Synet paa Bogen er diametralt modsat i to Lejre: den, hvis Grænser er de fødte Katholikers Kreds og de med dem aandsbæslægtede Trosfællers — og Offentligheden og de fleste af os, der ude fra Offentligheden i Tidens Løb er blevet jeres Trosfæller; i hver af de to Lejre har Bogen faaet en næsten ensrettet Dom. Den sidstnævnte Part har i den set et »menneskeligt Dokument« for en religiøs Udvikling — den førstnævnte Part har enstemmigt klaget over Skildringen af den katolske Menigheds Udvikling i Danmark og over Bogens Standpunkt til (hvad dens Forf. kalder for) vulgær og klassisk Catholicisme. En lignende Deling af Meningerne oplevedes, da jeg i 1934 udsendte min Monografi over Chresten Skikkild, og den sporedes over for Liturgi og Vesterledens Munkevæsen; jeg konstaterer, at den er konstant, og jeg ser ingen Mulighed for at ændre den.

Mit Standpunkt maa da blive det selvfølgelig: at afslutte min apologetiske Produktion; man kan ikke forsvare Mennesker mod deres Vilje, og den Tjener, der af sin Sag faar at vide, at han yder den uvelkomne Bjørnetjenester, bør trække sig stille tilbage til privat Virksomhed, ellers risikerer han næste Gang at faa at vide, at han positivt compromitterer Sagen.

Et saadant Skridt falder mig ikke svært, fordi det ogsaa anbefaler sig af praktiske Grunde. Gennem 19 Aar har jeg udsendt en lille Snes Bind katolsk Litteratur plus en halv Snes Afhandlinger og Smaaskrifter. Modtagelsen har været en saadan, at kun tre Arbejder er udsolgt, og det ene af dem, der bør genudgives (Catholicisme), er der ikke Midler til at genoptrykke (i ændret Skikkelse). Denne Modtagelse har medført, at jeg endnu i Aaringer maa afbetale paa den Gæld, Indkøbet af Kilderne har forvoldt —

og nu er jeg træt af at »gøre Krigstjeneste paa egen Regning«. Ydermere har det vist sig, at de Manuskripter, der ligger færdige til Trykning: en Dødebog om »de sidste Ting«, III Del af Værket om Munkevæsnet og en ny Bønnebog, ikke kan komme ud: Uvilje fra den ene Side og Forlagens pinlige Erfaringer fra den anden Side hindrer det, og det har vist sig ugørligt at rejse de fornødne 1000 à 1500 Kr. til Dækning. Var Bøgerne saa endda hæftigt begærede og blev de vel modtagne, fik man nok Mod til at fortsætte ad Modgangens Vej; mine Oplevelser — sidst visse Kredses Modtagelse af Ballin-Bogen — har betaget mig et saadant Mod.

Mon ikke min hidtidige Indsats for katholsk Litteratur giver mig Ret til, i det Øjeblik jeg maa vende mig mod andre Opgaver for min Pen, at tage Afsked med mine Læsere gennem et motiverende Efterskrift?

Jeg gør det, idet jeg redegør for min Stilling til tre Problemer, hvoraf du har berørt de to, men ikke set det ene.

Henri Nathansens Komædie »Indenfor Murene« (som jeg har set Gang paa Gang) blev mig allerede for Aaringer siden Nøglen til at forstaa den pinlige Spænding, der maa opstaa mellem Mennesker, der er opfødt i et meget sluttet religiøst Milieu, som ganske vender indad, og Mennesker, der slutter sig til samme Tro, men som kommer til den udefra. Spændingen er ganske naturlig, og den er vist uhjælpelig, indtil mange udefra kommende har nødvendiggjort en Udvidelse af Murene.

De Mennesker, du er Talerør for i din Anmeldelse (og hvis Antal er ligegyldigt), er født og opvoksede »indenfor Murene« i den danske Menigheds Celle i den universelle, katholske Kirke. Denne Menigheds lokale Stormænd og dens Problemer er deres Heroer og deres Problemer, og ofte er der ikke »nogen Verden udenfor Veronas Mure«, eller Verden udenfor er i bedste Fald ligegyldig, i værste Fald er den idelt Fordærv.

De andre ser paa Kirken udefra, og det Syn afskrækkede nogle af dem fra at søge indenfor, andre drog det til at bringe ethvert Offer (og ofte bitre Ofre) for at komme ind bag Muren.

De »indfødte« kan hverken vente eller forlange, at de »indkomne« skal dele deres medfødte Interesser for og Bedømmelse af lokale Fænomener, Problemer og Personer. Dem kendte vi nemlig slet ikke, og de bidrog ikke til at drage os til Kirken; det eneste, vi derude saa rage op over Muren var Breitung, Mogens Ballin, Johannes Jørgensen og Oscar V. Andersen (jeg taler kun for min egen Tid). Og de drog os ikke mod den lokale Me-

nighed, men mod hint hadede og bagtalte Fænomen: Den hellige romerske Kirke, som de tvang os til at tage Stilling til. Da den, dens Lære, Kultus, Sakramenter, Bud, Struktur og Historie meldte sig som vort Livs allbeherkende Problem, som gjaldt Sjæl og evig Frelse, stod vi over for Problemgrupper og Tankekomplekser, der var jer kendte, og med hvis Løsning I var født. For os blev det Aaringers Tankearbejde og Sjølekampe, indtil vi saa, at der kun var een Vej at gaa: over Canossa til Rom.

Derfor ved vi, hvordan Kirken ser ud, set udefra udenfor Murene, og vor Vurdering af lokale Fænomener og Personer var og er og bliver: Om de ragede op over den mystiske Mur og kunne ses af Offentligheden og af os i den. Vi kan end ikke, nu vi kom indenfor, skifte den Vurdering, thi vor Indstilling er ikke med Ansigtet indad, men den, du kender fra de første fem Vers af Romerbrevets IX Kapitel: om vi dog kunde drage dem, der en Gang var vor Sjæls Frænder, med ind i Kirken.

Deraf den forskellige Vurdering, som jeg synes, man maa have Lov at konstatere — men ikke at bebrejde os.

I det hele taget undrer mangen en Form for aandelig Drøftelse os, som vi møder den. Vi ved, at Aandsarbejde og Aandsprodukter har kyndig Kritik behov, om de skal trives, — og ofte møder vi en Forskrækkelse for Kritik, som om den var et Onde; vi er ikke vant til, at nogen eller noget er Tabu, men vor Konversion har tillige lært os, at Modstanderen »i god Tro« har et helligt Krav paa Respekt. Vi har ondt ved at se, at Paragraffer, Forbud og Tavshedens Ismur er virksomme Midler mod vrang Tanke, Tro og Lære — det var jo netop ved at se selv, ved at gaa til Sagen og ved at veje den ene Parts Grunde mod den anden Parts, at vi fandt den Sandhed, I er født med. Vi tror, at Bog mod Bog, Idé mod Idé, Argument mod Argument og Indsats mod Indsats, naar de fra vor Side er af mindst lige saa høj Kvalitet som Modstanderens, er den bedste Polemik og Apologetik — men ofte møder vi fra dem, der tænker anderledes end vi, en Undvigelse af aaben og redelig Drøftelse, en Gemmen sig bag Autoritet eller blot en »kold Skulder«.

Det er forstaaeligt, at man bebrejder os manglende Sans for den lokale Menigheds fortidige (og maaske ogsaa nutidige) Fænomener og Personer og for Problemer og Udvikling indenfor denne meget snævre Kreds, hvor de fleste kender hinanden; men var der ikke, i Stedet for den syrlige Fornærmelse, to andre Veje at gaa overfor os: at se, at betræffende Personer, Foreninger, Blade, Aktioner og andre Fænomener nu en Gang ifølge Naturens Orden maa

synes ret mikroskopiske for Mennesker, hvis Blik blev opladt for Kirkefædrene, deres Skrifter, deres Kirkehuse, deres Kvad og deres Kvaler; kan man være fornærmet over andres Sans for Format, og kan man bebrejde dem, at de kun ser det som stort »indenfor Murene«, der ragede højt nok op til, at vi, da vi stod udenfor, kunde øjne det? Og kunde man ikke give os, der har faaet vor Psyke dannet udenfor Murene, et vist Spillerum for saadanne Tankens og Ordets Nuancer som Humor, Vid og Ironi, brugt med Respekt? Vi forstaaer godt, at saadanne Krydderier taber deres Kraft indenfor Snævehedens Ringmur — men skal vi da være dømt til at sætte det til, som vi anser for Sindets Overskud?

(Sluttet)

Verdenskongressen i Manila.

(Sluttet.)

Sorte Skyer.

Desværre har Troslivet paa Filippinerne ogsaa været udsat for svære Kriser, som delvis kom udefra. Det belød saaledes et svært Slag, da Jesuiterne maatte forlade deres talrige Missionsposter i 1768 efter Selskabets Ophævelse og ikke vendte tilbage før 1859. Endnu sværere rantes Religionen efter den spansk-amerikanske Krig 1898, da de fleste spanske Præster maatte opgive deres Missionsstationer og amerikanske Ordensfolk ikke stod rede til at optage deres Virksomhed, medens amerikanske Sekter, forsynet med store Midler, forsøgte at erobre nyt Land, alt medens den moderne vantro Aand og de konfessionsløse Skoler holdt deres Indtog. Fra denne Tid stammer især den store Mangel paa Præster; hele Landet tæller ikke flere end ca. 1400 Præster, og en indfødt Prælat har udtalt, at Øerne trænger til tre Gange saa mange Kirker og tre Gange saa mange Præster, end man har for Tiden, thi der fandtes gennemsnitlig kun een Præst for 8571 Katholiker, og der var Sogne, hvor 40 000 maatte nøjes med een eneste Præst. Eet Formaal med den eucharistiske Kongres skulde netop være at vække Præstekald blandt den filippinske Ungdom.

I 1902 rystedes Kirken paa Filippinerne af den frafaldne Præst og Generalvikar Gregorio Aglipays Skisma, som efterhaanden vandt mange Tilhængere og efter Verdenskrigen skal have talt ca. 1½ Mill. Da mange af de gamle

*) Skønt Redaktionen paa flere Punkter er uenig med Pastor Schindlers Skildring og Vurdering af Menighedslivet og desuden gerne undgaar Diskussion, som kun interesserer en mindre Kreds, har den dog anset det for rigtigst at offentliggøre dette »Aabne Brev«, for at Pastor Schindler frit kunde fremlægge sine Synspunkter, og en saglig Drøftelse kan undersøge deres Berettigelse, forhaabentlig til Gavn for alle Parter. Brevet afsluttes i næste Nr., hvorefter Svaret vil fremkomme i det paafølgende Nr.

Orderens Sogne var vakante, udnyttede Aglipay de nationale Selvstændighedsbestræbelser, da han desuden holdt fast ved den katholske Kirkes ydre Organisation og Former, skønt han i øvrigt baade benægtede Trefoldigheden og Christi Guddom, Pavens Primat, Helvede og Skærsild, lykkedes hans Kup; men nu er hans »Kirke« alligevel i rivende Tilbagegang, og hans Tilhængere udgør vist ikke flere end højst 300 000.

Disse og andre Vanskeligheder — de spanske Præster havde f. Eks. lagt for megel Vægt paa ydre folkelig-liturgiske Øvelser og forsømt den regulære Katekismus og Bibelundervisning — havde for længst kaldt paa Reform, som især efter Amerikanernes Overtagelse af Øerne blev aktuelle. I 1902 lykkedes det Leo XIII efter lange Forhandlinger med U. S. A. at ordne de kirkelige Forhold paa Øerne. Nye Bispedømmer grundlagdes (for Tiden har den kath. Kirke to Ærkebispedømmer, ti Bispedømmer og tre Præfekturer, 986 Sogne eller Missioner, deraf 55 vakante, 825 Verdenspræster og 293 Ordenspræster). Seminarier grundlagdes, og samtidig med at Verdenspræsternes Antal steg, kom ogsaa flere Ordener til Landet saasom Mill Hill-Missionærer, Redemptorister, Steylerpræster og Benediktinere.

Nu venter man sig en mægtig Fornyelse af den eucharistiske Kongres, som sikkert bliver det største katholske Møde, det østlige Asien har set. Den er tænkt som en Missionskongres for det østlige Asien og for Polynesien, hvor Førerne for Østens kulturelle og religiøse Virksomheder vil give Møde. Kongressen finder Sted paa en Tid af Aaret, hvor Manila viser sig fra sin smukkeste Side. (Temperaturen er gennemsnitlig 25°.) Dette vil komme de mange Friluftsgudstjenester til gode. Den Plads i Manila, som er bedst egnet til Festligheder, er »Luneta«, der allerede i 1929 har set en Menneskemængde paa 400 000 hylde Eucharistien. Paa denne Plads rejser der en vældig Sokkel i Form af en Pyramide, hvis øverste Flade er 5 m over Jorden og 12 m i Kvadrat. Herpaa opføres saa Kapellet for den pavelige Legat; det krones af en Baldakin i Form som Peterskirkenes Kuppel ca. 30 m høj. Paa Pyramidens Trin vil der være Plads for Prælater og Præster og til det store Kor paa 600 Sangere. Alle moderne Hjælpemidler til at dirigere Masserne tages i Brug, og en General vil sammen med Militærbiskoppen sørge for den ydre Orden under den store afsluttende Procession. Man venter, at de civile Myndigheder vil opbygge Folket ved deres Deltagelse ligesom i sin Tid De Valera i Irland og General Justo i Argentina. Stor Vægt har man lagt paa Kongressens aandelige Forberedelse. Sogne og Dioceses har afholdt Missioner, Exercitier, organisatoriske Stævner. Alle

Vegne gaar de troende i stort Tal til Herrens Bord, og der arbejdes paa at faa den studerende Ungdom med. Ogsaa Kina, Japan, Indien, Australien og hele det amerikanske Kontinent vil tage Del. Som sin Delegat har den Hellige Fader udnævnt Kardinal Dougherty, i hvis Følge befinder sig ikke blot to Gejstlige, men ogsaa to Lægfolk, en Amerikaner og en Kineser, Josef Lo Pa Hong, som er Præsident for den Katholske Aktion i Kina.

Man tager næppe fejl, naar man spaar Kongressen store Resultater. Filippinerne er ofte blevet kaldt Katholicismens Forpost i Asien og skylder denne Titel ikke blot den i Hovedsagen katholske Befolkning, men ogsaa den anden Kendsgerning, at det katholske Hierarki er næsten helt gennemført paa Øerne, som altsaa ikke mere er noget Missionsland. Lykkes det at raade Bod paa Følgerne af tidligere Fejl, at bringe religiøse Kundskaber til det brede Folk, at afhjælpe den sølelige Præstemangel, og bliver de Bestræbelser, som allerede er sat ind paa Opdragelse af indfødt Klerus og Lægfolks Indsats ved den Katholske Aktion, kronet med Held, da kan denne malayske Stat i Østasien blive af stor Betydning. Katholicismen vil ikke blot blive opretholdt inden for Landet selv, men kan komme til at paavirke hele det 60 Millioner store Malayerfolk, ligesom Filippinerne kan blive et katholsk Centrum af Rang for baade Kina og Japan. Maatte den eucharistiske Kongres nu i Begyndelsen af Februar være et stort Skridt henimod Virkeliggørelsen af disse Planer.

—z.

De fremmede Præster, Jesuiterne, Vulgærkatholicismen og Polakkerne.

Fire Kærlighedserklæringer.

De fremmede Præster er kommet her til Danmark for at frelse min stakkels syndige Sjæl og mine Landsmænds Sjæle. Paa min Væg hænger en Reproduktion af et bekendt Billede af den gode Hyrde, der er ude efter det vildfarne Faar paa Randen af en Klippevæg, og to Ørne nærmer sig, saa det er i sidste Øjeblik. Ideen er saa vulgær som vel mulig, men ogsaa saa sandfærdig og passende som tænkelig. Tænk, om man var blevet dér, hvor der til Salighed ikke kræves Anger og ikke Kærlighed til Gud, men kun Troen alene og det endda kun Troen paa, at man har sine Synders naadige Forladelse, ingen Sikkerhed, men kun personlig Vished, en Vished, der kan være en ren Indbildning, og som er saa meget lettere for Folk, jo mere de er tilfredse med sig selv, og jo mere de selv bestemmer,

hvorledes Gud skal være, og saaledes danner Gud i deres eget Billede. — De kom herop, disse fremmede Præster, ogsaa han, som sammen med sin Moder bad saa meget for mig og blev ved at svare paa alle mine Spørgsmaal og Indvendinger og til sidst satte den tykke Streg over alle mine Synder og rakte mig den skjulte Frelser. Jeg ser for mig den lange Række af fremmede Præster, som jeg har kendt, som endnu lever eller er døde. Jeg tænker paa den modige Pastor Knapen, vittig, slagfærdig og opofrende, en Helt som faa, jeg har kendt; jeg tænker paa, hvordan jeg blev modtaget i Roskilde Præstegaard; jeg tænker paa, engang jeg sad til Klokken halv to om Natten i Præsteboligen i Holbæk, og saa min gamle, kære Sognepræst Pastor Slump — Drengene paa Frederiksberg raabte efter mig »Slummelummebump« — og hvordan han blev Perlevenner med den stakkels aandssvage Anker, i hvem Guds Naade virkede, som jeg næsten aldrig har set det før. Og saa gamle Biskop von Euch og Monsignore Storp, og jeg kunde blive ved længe, men det behøves ikke, for der er Tusinder af Katholiker her i Landet, der er saa inderligt enige med mig i, at vi i de fremmede Præster har og har haft Mennesker, som vi har maattet elske og se op til, og som vi vil være evigt taknemmelige for de uendelige Værdier, de har bragt os; og mange af dem har tit haft tunge Tider, hvor de syntes, at det slet ikke vilde gaa for dem, og dog har de udrettet saa meget. Jeg synes, det gør godt engang at faa dette sagt.

Jesuiten har, saa vidt jeg ved, altid lige siden deres Ordens Stiftelse bedt for de nordiske Landes Tilbagevenden til vor hellige katholske Kirke. En Ordensmand, der ikke selv var Jesuit, sagde engang til mig, at Jesuiten vel nok var den Orden, der af alle havde det højeste moralske Gennemsnit. Der er vist nok noget om det; jeg er ikke i Stand til at dømme endeligt derom, men det har altid opbygget mig at være sammen med dem; de er oprigtigt fromme, de har i høj Grad præstelig Anstand, og de er gennemkultiverede. Jeg gik engang med en af dem en Tur op til Skamlingsbanken og ned til Stranden, og som han gjorde Landskabet levende for mig ved at fortælle mig om alle de Planter, vi saa. Gamle Pater Breitung var den første katholske Præst, jeg overhovedet hørte, og han efterlod et uforglemmeligt Indtryk hos mig, den gamle uforfærdede Aandskæmpe. Og saa Pater Ignatius Schmid; jeg valfarter af og til til hans Grav, og han har hjulpet mig engang ved et Mirakel, og jeg beder for Resten hver eneste Dag om hans Forbøn i en bestemt Henseende. Og Pater Geller — jeg betragtede ham engang paa en Sporvogn og tænkte ved mig selv: Han ser overfladisk set ud

som en, der ikke rigtig har rent Mel i Posen —; men saa skal man bare høre Polakkerne tale om ham. Hvis jeg ikke skulde holde af Jesuiterne, saa ved jeg virkelig ikke, hvem jeg skulde holde af.

Vulgærkatholicismen! Jeg elsker den ganske almindelige Mand blandt Katholikerne, ham som ikke engang ved, hvad Æsthetik er for noget, men som tager saa venligt mod Præsten og saa tillidstuld. Vulgærkatholiken har den rigtige Kærlighed, nemlig den Kærlighed, der gør blind. Hvad bryder den, der er skrupsulten, sig om, hvorvidt der er en Fejl i det Fransk, der staar paa Menukortet, og hvad bryder den, som virkelig elsker Jesus i Alterets Sakramente, sig om een eller flere Forsyndelser mod ofte meget tvivlsomme æsthetiske Regler. Da min yngste Søster var en lille Pige, gav hun engang en Beskrivelse af, hvor dejlig hendes Fader var, og i den fremhævede hun bl. a. hans dejlige røde Ører. Kærligheden gør blind. Da Prælat Irgens lige var ved at blive Katholik, var han saa forelsket i Kirken, at han fandt, at Pastor Offerdal sang smukt, — »som en sprukken Gryde,« var vel nok andres Mening. Den, der fremfor alt elsker den hellige Messe og elsker Jesus i Alterets Sakramente og tænker med Gru paa sine egne Synder, for ham er Gibsstatuen af Jesu Hjerter eller den hellige Guds Moder evig god at bede foran.

Vulgærkatholikens æsthetiske Trosbekendelse kan for øvrigt udtrykkes kort saaledes, at det er smukt, som Folk i Almindelighed finder kønt, og at man holder sig til Naturen, saa længe der ikke er en fornuftig og rimelig Grund til at fravige den. Rafael og Thorvaldsen og Lundby og P. S. Krøyer har saadan nogenlunde haft denne Opfattelse af det skønne; den springer ud af det, Englænderne kalder for common sense; men for en børnebegrænset, sjælesyg og gudløs Tid, hvor man ser Idealet i at gøre hvad F. . . man vil, er man ikke velanskrevet med en slig Skønhedsans, og der skal i visse Kredse et usædvanligt Mod til for at forfægte den, ikke mindst, da den stiller ret skrappe Fordringer til Kunstens Anstændighed. Vulgærkatholicismen stiller i det hele ikke saa ganske faa moralske Fordringer. Der skal være Orden og Alvor i Tingene. Jeg elsker den.

Polakkerne! Jeg har haft Lejlighed til at være i Polen og leve mig ind i den polske Tankegang og se ind i de polske Hjerter, og dér har Menneskene virkelig Hjerter, og Hjertets Følelser har virkelig noget at sige, næsten alt at sige. For en rolig og kølig Dansker er det et helt Æventyrland at se ind i, et Æventyrland med vidunderlig Poesi. Jeg var en Aften i Besøg hos en polsk Familie her i Landet, og der var to andre polske Familier paa Besøg. Saa talte vi Polsk hele Aftenen, og jeg opfordrede Polakkerne

til at synge nogle af deres polske Sange, og de gjorde det. Der var ingen af dem, der havde noget videre Stemme, og helt rent sang de vel næppe; men det tænkte jeg ikke nærmere over, for der var Sjæl i deres Sang, hele den dybe vidunderlige polske Folkesjæl. Jeg sad og tænkte paa, at hvis jeg laa for Døden og nu havde faaet Sakramenterne, og Bønnerne for de døende var blevet bedt for mig og med mig og alt var sket, som hører til at dø rigtig katholsk, saa kunde jeg ikke tænke mig noget bedre, noget, der mere kunde løfte min Sjæl opad til Gud eller snarere holde den oppe, end om saadan nogle polske Folk vilde sidde og synge for mig af deres Salmer, deres lange, lange Salmer. Jeg kunde ikke tænke mig nogen dansk Sang, der kunde bare tilnærmelsesvis give mig det samme. Polakkerne er jo et Folk, der altid har været trofast mod Kirken: Jeg kan ikke andet end elske Polakkerne.

Jeg er Dansker, og i syv Slægtled tilbage har der blandt mine Forfædre ikke været en eneste Udlænding. Jeg blev Katholik, da jeg var 27 og kom først rigtig til Udlandet, da jeg var omtrent 30.

Jakob Otrik

Præst og Vulgærkatholik

En Kineser i Kardinal Doughertys Følge.

Lo Pa Hong, Industrihavende i Shanghai, Præsident for den kinesiske Katholske Aktion, der i Fjor af den Hellige Fader blev udnævnt til pavelig Kammerherre, er nu blevet udpeget til at ledsage Pavens Repræsentant til den Eucharistiske Kongres i Manila.

Denne høje Udmærkelse fremhæver endnu engang de store Fortjenester hos en Mand, som man i Shanghai endog kalder Kinas Vincents af Paul. Lo Pa Hong har Aar igennem ofret sig helt og holdent for Karitarsarbejdet. Den ubegrænsede Tillid, som hans Venner, kristne saavel som Hedninger, nærer til ham, hjæl-

Lo Pa Hong, den kinesiske Missions store læge Fører.

per ham til at disponere over betydelige Hjælpekilder i Barmhertighedens Øjemed.

Det er ham, der lod opføre St. Josef Asyls 16 Bygninger og Kirke, den største Velgørenhedsinstitution i Shanghai, som giver Husly til 2000 indfødte, og hver Dag plejer 500 syge i Klinikken. St. Josef Asylt, som koster sin Stifter henved 1 Million Frcs. aarlig, har plejet over 3 Millioner syge i 20 Aar. Det er endvidere Lo Pa Hong, som, ogsaa i Shanghai, lod opføre Sacré-Coeur-Hospitalet, som disponerer over flere hundrede Senge, der næsten staa gratis til Raadighed for trængende syge, og i hvis Klinik Maria-Missionærer hver Dag plejer mellem 500 og 600 ulykkelige fra Fattigkvartererne.

Men det er ikke alene de syge, der nyder godt af hans Barmhertighed; den udstrækker sig ogsaa til de gamle, de sindssyge, Fangerne, forvildede unge Piger, ja til alle Slags ulykkeligstillede; hans hyppige Besøg hos Fangerne har givet ham Tilnavnet »Røvernes Præst«; hvor mange dødsdømte har han ikke døbt i den sidste Time før den højeste Dom.

Lo Pa Hong er en stor Industridrivende i Shanghai, Direktør for et af Byens Sporvejselskaber, Generaldirektør for det kinesiske Elektricitetsværk i Shanghai, Direktør for Chapei Elektricitets- og Vandværker, Direktør for Shanghais indre Vandværker og Søfartsselskabet Ta-Tung Zung Ke.
C. H.-S.

Ved Daggrø.

Solen er ved at gaa ned. Paa La Cruz-Bjergets Tinde ligger en Cristero-Lejr*). Oberst Perdroza har, da han kom under Vejr med, at en Regeringsekspedient var trængt ind i hans Jurisdiktion, mobiliseret henved 400 Mand ved at samle de spredte Afdelinger af guerillas, som opererer over hele Distriktet. Den Morgen havde Regeringen besat Byen, og nogle af vore Soldater, der var blevet overrumplede i deres Hjem, var blevet slaaet ned.

Et Øjeblik standsede Solen i Kimingens blaa Rand. Saa forsvandt den pludselig, og Tusmørket bredte sig med et Suk.

Gamle Don Longinos tog i Zig-zag paa en Rekognoscering i Retning af Byen. Obersten havde sendt ham ud for at spejde. San José del Refugio var hans Hjem. Der saa han første Gang Dagens Lys, og der havde han tilbragt 55 Aar i travlt Virke. Hans Syn var godt, hans Hjerte sundt, hans

*) De meksikanske Katholiker, som greb til Vaaben for at genvinde deres virkelige Frihed, kaldes »cristeros«, fordi de som en Trosbekendelse, naar de dør, med deres sidste Kræfter raaber: Længe leve Kristus Kongen. Fortællingen er bygget over en virkelig Begivenhed.

Muskler faste: I Tusmørket vilde man antage ham for en Knøs i Ungdommens Aar. Som alle Ryttere var hans Gang klodset, men han undgik alle Smaahindringer paa sin Vej, tornefyldte Buske og løse Sten, ligesom ledet af en sjette Sans.

Da han nærmede sig Byen, gik han langsommere. Han tænkte paa sin Søn, Marcial, som ikke var kommet til Mødet. Han frygtede, at Drengen uforvarende var blevet taget i Byen af Voldsmændene.

Natten faldt paa. Don Longinos klatrer over Muren til sit Hjem. Alt er stille. Uden Tøven nærmer han sig Huset. Der er mørkt indenfor. Men det er, som det skal være. Naar Byen er besat af den forhadte Fjende, sætter Indbyggerne Skodder for Vinduerne og tænder intet Lys. Saa længe Besættelsen varer, er San José del Refugio som en uddøet By, en Spøgelsernes og Skyggernes By. Selv det svage Genskin paa Kirkens Kuppel synes uvirkeligt, næsten en Hallucination.

Don Longinos lister ganske stille ind, nærmer sig Soveværelset. Han hører et dæmpet Suk og fremskynder sine Skridt. Det er hans Hustru; sammenkrøbet i en Krog, foroverbøjet sidder hun og græder stille. Den gamle Mands Hænder ryster, da han stryger en Tændstik: »Kvinde, hvad med Marcial?«

Hun har ikke hørt ham komme ind. Hans Stemme bryder ind i hendes ensomme Fortvivlelsesverden, og hendes indestængte Følelser vælder frem. Hun kan ikke tale. Hun er rystet. Hun vender sit Ansigt imod ham, rækker ud efter ham, rører ved ham og forsøger at skribe, men hendes Strube er lammet.

»Tal ud, Kvinde«, siger Don Longinos med Bondens haarde Mildhed, »de har dræbt ham? Hvor er han?«

»Hvis kun det var Marcial«, gisper Kvinden. »Han er en Mand. Men det er ikke ham. Don Longinos, jeg svigtede dig. Jeg kunde ikke forsvare dit Hus. De brød ind og tog Guadalupe. De har taget hende med sig over i Kirken, hvor de har indkvarteret sig.«

Don Longinos Verden bryder sammen. Guadalupe, hans eneste Datter, en Pige paa 18 Aar, trukket af Sted for at tjene som Genstand for fejg Hævngerrighed.

* * *

»Nej, Herr Oberst. De er kun faa. Jeg er vel underrettet. Jeg talte med Don Cuco, og han siger, de er kun to Hundrede.«

»Og hvad har de udrettet?«

»Ødelagt Folket. Dræbt en Søn af Don Salvador Gutierrez. Opsnappet ham i Byens Udkant, men han kæmpede, og de siger, det kom ham dyrt til at staa.«

Don Longinos iagttager uroligt forskende Oberstens Ansigt, da denne modtager sine Officerers Rapport. Med tydeligt Besvær venter den gamle Mand. Til sidst afbryder han.

»Herr Oberst, vi kan tage Byen. De ved ikke, vi er her. De er ikke forberedt.«

Fra en Gruppe Soldater, der sidder nær ved Hestene, hører man en Guitars Toner. Nogle Mænd, som sidder lænet op til deres Sadler, improviserer en Vise:

*Mine Herrer, lyt til, hvad vi har at skulle have sagt,
Folket er træt af det tyrkiske Aag og udfordrer Tyrannens Magt.*

Klokken er eet om Morgenen. Hist og her paa La Cruz' Top ulmer Gløderne fra Bivuakerne. En Stribe af Ryttere bevæger sig ned ad Bjergskraaningene parallelt med Stenvæggen. Deres Silhouetter er synlige nogle faa Skridt frem. Med regelmæssig Ensformighed rider de fremad, een for een, endnu halvdøsig, indhyllede til Øjnene i deres Tæpper og bevægende sig i Rytme med Hestenes Bevægelser.

Ved Bjergets Fod gør de Holdt og formerer. Oberst Perdroza inspicerer hver enkelt Eskadron og taler nogle faa Ord med Officererne. Hvor mange Mand har Garcia? Hvor mange Mand bragte Macias med? Og Chon? Eskadronerne staar opmærksomt, og Instruktionerne gentages.

Faa Øjeblikke efter bryder Kolonnen op. Henved et Hundrede Mand forlader Hovedvejen, springer over et Gærde og krydser over til Randen af Marken. I Mørket ser alle Hestene ens ud, og den æsthetiske Virkning af en Rytter er smukkere i Skyggen; Bevægelserne i Silhouetterne er mere harmoniske.

Kort efter udskiller en anden Gruppe sig og rider af Sted i en anden Retning. Cristeros omringer Byen. Tid, Hastighed og Antal er nøje udregnet.

Et Kvarters Tid hengaar, og Hovedkolonnen begynder at gaa frem. Et halvt hundrede Mand, Reserven, stiger af Hestene. En af Mændene bemærker: »Jeg haaber, Skydningen begynder straks, saa vi kan ryge.«

Klokken fire om Morgenen afbrydes Stilheden af et Skud — endnu et — mange. Gadebelysningen hindrer Placeringens Bevægelser, saa Angriberne skyder Lysene ud. Men Skydningen fortsættes ikke. Det er Spild af den kostbare Ammunition. Dagslyset behøver man for at give gode Træffere. Saa i Stedet for Skud udveksles Fornærmelser. Regeringstropperne haaner Cristeros oppe fra Kirkens Taarn, spørger dem, om de har skriftet, om de har medbragt Pater Vegk eller Pater Catorce, paa hvis Hoveder der er udsat en Belønning. Svarene falder hurtigt: »Servile apes« raaber Cristeros.

Dagslyset faar nu følelig Magt. Genstandene bliver synlige. Skydningen begynder og tiltager lidt efter lidt i Voldsomhed.

Cristeros har boret Skydehuller i Murene paa de Huse, der omgiver den offentlige Plads. Regeringstropperne er henvist til Kirkens Etager, en glimrende Stilling. Modstandernes Styrker staar knapt tredive Meter fra hinanden, og Skydningen er livlig. Taarnet udspyer Staal fra sine fire Sider, og i Kirkens Gaard staar Tropperne tæt. Brokker af Sten bryder af og flyver gennem Luften. Kugler borer sig ind i Dørens Træværk, hvisler gennem Vinduerne og vansirer Trinene paa den kunstnerisk udførte Trappe. Cristeros skyder paa deres egen Kirke, men med Glæde sprængte de den i Luften, hellere end at overlade den i Hænderne paa denne Horde.

Klokken er syv. Inde i et halvt ødelagt Forretningslokale, plyndret og brændt af Regeringstropperne, da Forfølgelserne stod paa, forbereder en Gruppe et Overfald.

»Vi vil faa dem! Vi vil faa dem! Er de først nede i Gaarden, er de fortabt.« Det er Don Longinos, der raaber, opmuntrer, tilskynder. Det sorgløse Mod, som kommer over ham i Kampens Hede, har naaet sit Højdepunkt. Han har kun een Tanke: at styrte sig ind i Kirken med Geværret i Haand. At knuse, dræbe, ødelægge, bortvaske Fornærmelsen.

Pludselig farer Gruppen frem bag Ruinerne. Et straalende Syn — vilde Ryttere paa vilde Heste — udfordrende Døden og ladende haant om Maskingeværerne, som om Kuglerne var Brødkugler og hele Forestillingen Leg. Alle Vaaben udløses straks, og en Sky af Røg hæver sig fra Jorden lidt efter lidt som et Slør, der drages bort. En halv Snes Mand ligger i Dødens Fred. Fem Skridt fra Kirkedøren, midt i Gaden, Don Longinos med Ansigtet vendt mod Himlen, udfriet af Døden. Ørnens dristige Kamp for at snappe det uskyldige Bytte fra det vilde Dyr er blevet afbrudt.

Øjeblikke hængaar. Skydningen genoptages. Pludselig styrter en Kvinde frem fra en Sprække i Døren, og som et ungt Raadyr springer hun gennem den dobbelte Række af Tropper. Med et Skrig og med udstrakte Arme løber hun henimod Don Longinos' Lig. Med en Dødens Rallen kaster den ulykkelige Guadalupe sig over sin Faders Lig for ikke at rejse sig inere. Tæt omsluttede, Kind mod Kind, blandende deres røde Blod, ligger de sammen for altid — for evigt.

»The Sign.«

Nye Bøger.

Dødens Banemænd i Danmark.

Asklepios' Tjenere (Levin & Munksgaard, Kr. 7,50) er en frisk og fornøjelig Samling Memoirer skrevet af saa kendte danske Læger som Rossen, Ipsen, Jessen, Schmieglow

(St. Josefs Hospitals afholdte Overlæge), Lunddahl, Geil, Kraft, Møller, Helms, Strandgaard og Tolderlund.

Desværre tillader Pladsen ikke en nærmere Fordybelse i Stoffet; men vi maa nøjes med at gøre Ugebladets Læsere opmærksom paa, at Bogen ogsaa kan læses med rigt Udbytte af andre end Læger, og at det lyse Livssyn, der giver sig Udtryk i de enkelte Levnedsskildringer, især gør dem til egnet Læsning for syge og Rekonvalescenter.

Dr. Aggebo, der slutter Bogen med karakteristiske Rids af alle Tiders største Læger — vi nævner i Flæng: Hippokrates, Niels Steensen, Pasteur og Finsen, fortjener Tak, fordi han ved Udgivelsen af denne Bog har givet os en dansk Pendant til de Kruif's: Dødens Banemænd. C. L.

Da Opdageren blev opdaget.

Naar man gennem et Par Aartier har set sig om blandt Mennesker, falder det en som oftest ikke svært at danne sig et Billede af Karakter ved nøje Iagttagelse af Hovedform, Ansigt, Skrift etc. To belgiske Brødre, *Paul* og *Camille Bouts*, den ene Præst, den anden Mediciner, har i længere Tid systematisk beskæftiget sig med denne Karaktertydning eller Psykognomi og har for Lærere og pædagogisk interesserede udgivet en Bog med mange Illustrationer derom (*La Psychognomie, Lecture méthodique et pratique du caractère et des aptitudes*, eget Forlag, Bryssel, Chaussee de Wavre 1231, 210 S., 30 Frcs.), som betegner et yderst interessant, nyttigt og originalt Forsøg paa at erkende og behandle Mennesketyper. Selv om de fleste Resultater ikke vil være saa straalende som hos Edison, der engang udtalte: »Jeg vidste aldrig, at jeg sad inde med Opdagertalent, — før Frenologien (Hjernekundskab) sagde mig det«, vil man genkende Iagttagelser, man selv har gjort, gerne studere Skitser og Billeder og tyde Hoveder paa romerske Kejsere, Rasputin m. fl., og til sidst sig selv og de nærmeste Omgivelser. En Serie Lysbilleder fra ovenfor nævnte Adresse kan være et interessant Foredragsemne for Foreninger. —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Krigen i Spanien og den katolske Kirke.

Over Jordkloden er dette Emne blevet aktuelt. Gamle forslidte Travere om den katolske Kirke har atter faaet et fornyet og ramsaltet Opkog.

Velgørende var det derfor at høre en katolsk Pressemands rolige og saglige Indlæg. Ved et godt besøgt Møde formaaede Herr Redaktør H. Bølling, Aarhus, at fængsle Tilhørerne. Redaktøren gennemgik først de stridende Parter Redegørelser og holdt særlig skarpt i Lyset Folkefrontens Paastand: »Man vilde i 1936 styrte den lovlige valgte Regering og i Forening med Gejstligheden holde Folket nede i Uvidenhed og Nød.« Trods alle farvede Glas vil den op-

mærksomme Læser af Begivenhederne forstaa, hvor daarlig forberedt den katholske Kirke var paa en Borgerkrig. (Myrderierne beviser det.)

Aarsagen til Krigen skal søges længere tilbage i Historien. Man har fra visse Hold i mange Aar forsøgt Storm imod Kirke og Religion. Sandheden er, at den katholske Kirke har gjort et stort og opofrende Arbejde for Oplysning og social Forbedring. Resultater mangler heller ikke; at det ikke gaar fremad med nordeuropæiske Fodtrin, skyldes en Del af det spanske Folks Mentalitet og Modvilje. Mon de tre Elementer, som Folkefronten bestaar af, og som har fundet hinanden i det fælles Maal: at bekæmpe Kirke og Religion, kan faa bedre Held? Betænk, at Videnskaben er de Radikales Gud — Staten Kommunisternes Gud, og Mennesket Anarkisternes Gud. Til Slut udtrykte Herr Bølling sin Kærlighed til det spanske Folk og ankede over, at naar man altid fremhævede Angelsaksernes Kolonisation, glemte man ofte, hvad Spanien havde udrettet af stort i Historien, især hvad den katholske Gejstlighed havde gennemført af kulturelt Arbejde i Syd- og Mellemerika. Da dette Foredrag er tænkt som Indledning til to andre, omhandlende Kommunismen og Kristendommen med den landskendte Pastor H. Messerschmidt som Taler, haaber vi paa stormende Tilslutning. Foredragene afholdes Tirsdagene d. 2. og 9. Februar i Høj-skolehotellets store Sal (Klostergade) Aarhus. B. N.

Fra den vide Verden.

Fulda-Bispekonferencen for Samvittighedsfrihed.

I den nu afsluttede overordentlige Bispekonference i Fulda den 14. Januar deltog alle 27 Medlemmer af det tyske Episkopat. Fra velunderrettet Side meddeles, at Konferencen først og fremmest gjaldt Forberedelsen af den Rommerrejse, som de tyske Kirkefyrster Kardinalerne Schulte (Köln), Bertram (Breslau), Faulhaber (München), Biskop v. Preysing (Berlin), v. Galen (Münster), i Mellemtiden har foretaget. Konferencen har endvidere vedtaget to Erklæringer, der skal oplæses fra Prædikestolene Søndag d. 24. Jan., og som begge indtrængende lægger de tyske Katholiker Forsvaret af Bekendelsesskolen paa Hjertet.

Tonen er skarpere end før: »Vi tyske Biskopper gør de troende, især de katholske Forældre, opmærksom paa, at Rigs-konkordatet, der af Rigsregeringen selv er ophøjet til Lov, garanterer Samvittighedsfriheden, saavel som den tilsikrer den katholske Bekendelsesskole og ogsaa de katholske Ordensskoler Eksistensfrihed. Ethvert Tryk, der belyder en Indskrænkning af Samvittighedsfriheden, lige meget fra hvilken Side det kom-

mer, støder altsaa ikke alene an imod det af Føreren og Rigskansleren højtideligt afsluttede Konkordat, men ogsaa mod Aanden i en af Rigsregeringens Love.

Alle Katholiker, ogsaa dem, der er Embedsmænd eller Funktionærer, bør derfor modigt og beslutsomt afslaa enhver Samvittighedstvang, hvad enten man forlanger deres Udtrædelse af Kirken, eller de skal tvinges til at tage deres Børn ud af en katholsk Skole. Der kan dog ikke tillægges en Embedsmand en ulovmæssig eller endog statsfjendtlig Optræden, fordi han udtaler sig for den i en Rigslov garanterede Bekendelsesskole. Derfor venter de tyske Biskopper af alle katholske Forældre, at de husker denne Samvittighedsfrihed og ved Skoleanmeldelsen ubetinget gør Brug af deres Ret til at betro deres Børn til en katholsk Skole.«

Den flyvende Biskop.

Mgr. Gabriel Breynat, den apostoliske Vikar for Mackenzie, kaldes i Missionærkredse almindeligvis den »flyvende Biskop«, da han trods sin høje Alder (han har virket i Missionerne i 45 Aar, deraf 35 Aar som Biskop) plejer at benytte Flyvemaskine, naar han besøger de 17 Missionsstationer, der ligger i Polarområdet. Pave Pius XI forhørte sig under et Besøg i Rom indgaaende hos Biskoppen om Missionsflyvninger; særlig i Polaromraaderne er Missionsflyvemaskiner meget værdifulde, da det ved deres Hjælp bliver muligt at redde Missionærer, der paa de mest fjernt liggende Stationer blokeres i Isen.

BREVKASSE

Sygekassen og vore Hospitaler.

Paa Foranledning af en Indsenders Spørgsmaal har Redaktionen velvilligt forespurgt vore to Hospitaler om deres Stilling til Katholikers Indlæggelsesret gennem statsanerkendte Sygekasser. Her er rørt ved noget, der angaar alle Katholiker. Den, der selv har ligget og har haft sine nærmeste liggende paa kommunale og katholske Hospitaler, kan tale med om Fordelene ved de sidste, navnlig naar Tiden nærmer sig, da Døden indtræder. Vel er vore kommunale og Stats-Hospitaler i alle Retninger første Klasses, og jeg tror aldrig, der er nægtet en katholsk Præst Adgang til en døende paa disse. Men paa den anden Side kan det ikke bortforklares, at en katholsk Præst bevæger sig langt friere og sikrere paa vore egne Hospitaler -- det kan jeg af Erfaring tale med om.

Denne Sag maa ikke »syltes«, der maa ikke blottales herom, ikke spildes Tid, men handles. Ingen ved, hvad en Hospitalsindlæggelse ender med. Var her ikke en Opgave for vore Kongregationer Landet over eller for Danske Katholske Kvinders Forbund eller maaske begge i Forening? *Veronica Andersen.*

40 TIMERS TILBEDELSE I JESU HJERTE KIRKE.

Søndag d. 7. Febr.: Kl. 10 Levitmesse; derefter Tilbedelse indtil Aftenandagten Kl. 20 med Prædiken, Bøn og sakramental Velsignelse.

Mandag d. 8. Febr. og Tirsdag d. 9. Febr. Kl. 8¹/₄ Levitmesse, derefter Tilbedelse indtil Aftenandagten Kl. 20 med Prædiken, Bøn, (Te Deum) og sakramental Velsignelse.

Henvendelse angaaende Overtagelse af enkelte Tilbedelsestimer ved Enkeltpersoner eller Foreninger modtages af Herm. Lucas S.J., Stenosgade 4.

ST. ANSGARS KIRKE. Søndag d. 31. Jan., **den h. Ansgars Fest:** Kl. 10 Pontifikalmesse. Kl. 17 Festandagt m. Præd. og Procession med den h. Ansgars Relikvier.

St. Michaels Klub.

Mandag den 1. Februar Kl. 20 Møde i Formandens Hjem, Stenosg. 2. Sekretær Hr. Erichsen fortæller om Emnet: »Omkring Dollfuss Mord«.

Nye Medlemmer indmeldes hos Frk. Anker, Stenosg. 2, Tell. Vester 7769.

DANMARKS KATHOLSKE KVINDEFORBUND

Marquis Dr. phil. Venancio di Varano

taler **Onsdag 3. Febr. Kl. 20** i den røde Sal, Stenosg. 4.

Emne: *Den hellige Dal.*

Foredragsholderen taler paa Italiensk med Tolk. Adgang for alle.

St. Franciskus' III Orden holder Møde **Onsdag d. 17. Febr.** Kl. 20 i St. Knuds Kapel.

Et Alvordsord til kristne Brude- og Ægtefolk

er udkommet i *trede forbedrede Udgave*. Pris 50 Øre. Der vil blive tilsendt hver Sognepræst og Rektor i Landet en Snes Exemplarer til Forhandling. Regnskabsopgørelsen vil være at foretage med Menighedskontoret, Bredg. 64, hvor yderligere Forsyning kan faas.

Det Apostoliske Vikariat, 22. Januar 1937.

P. Andreassen, Vikariatssekretær.

St. Ansgars Fond. Til Udvidelse af »Nordisk Ugeblad« har vi modtaget:

X.	Kr. 10,00
Fru L. Stockholm	» 3,00
	Kr. 13,00
Tidligere indkommet	<u>Kr. 3570,37</u>
I alt	<u>Kr. 3583,37</u>

Paa St. Ansgars Fest, send dit Bidrag til St. Ansgars Fond (til Red. eller Kassereren, Hr. A. Prüser, St. Annæ Pl. 28, Kbhvn. K., Postkonto 26773).

SØNDAG DEN 31. JANUAR, DEN H. ANSGARS FEST, AFHOLDES KOLLEKT FOR ANSGARIUS-BONIFATIUS-FORENINGEN, DEN DANSKE KATHOLSKE KIRKESAG.

Kirkelig Kalender.

Jan.-Febr.	Febr.
31. S. Sexagesima. — Ansgar.	7. S. Quinquagesima. — Kyndelmisse.
1. M. Ignatius.	8. M. Johannes af Matha.
2. Ti. Marias Renselse.	9. Ti. Cyrillus af Alexandria.
3. O. ANSGAR.	10. O. ASKEONSDAG.
4. T. Andreas Corsinus.	11. T. Vor Frue af Lourdes.
5. F. Agatha.	12. F. Serviterordenens syv Stiftere.
6. L. Titas.	13. L. Ferialdag.

Jan.-Febr. Ugens Messebønner.

31. S. **Ansgar, Vikariatets Værnehelgen** (821—653); 2. *Sæt Bønner!* Sexagesima (106—146); Slutningsevangel.: Søndagens (110—150).
1. M. Ignatius (808—640); 2. For Paven ([122]—[107]).
2. Ti. **Marias Renselse** eller Kyndelmisse (810—641); 2. For Paven.
3. O. **Ansgar** (821—653.)
4. T. Andreas Corsinus (825—657); 2. Ansgars Oktav (821—653), 3. For Paven.
5. F. Agatha (826—658); 2. og 3. som Torsdag.
6. L. Titus (828—659); 2. Ansgars Oktav, 3. For Paven, i Anledning af Aarsdagen for vor hellige Fader, Pave Pius XI's Valg 1922.

M.-K. Rosenkranskirken. »Maria Rosenkransdronning« **M.:** Torsdag d. 4. Febr. Kl. 20. Ældreafd. i Rosenkransk., Yngreafd. i Frbg. Allé 74. **F.-K.:** Søndag den 7. Febr. Kl. 8 for begge Afdelinger i Sognekirken.

Bønnens Apostolat. Formaals f. Febr. Md. At Folkenes Styrrere maa lade sig lede af den kristne Aand. --
For Ungdommen i Indien og paa Ceylon.

Academicum Catholicum.

Onsdag d. 3. Februar Kl. 20 **FASTELAVNSGILDE** i »Vestehus«, Vestervoldgade 115^a.

Pølser og Øl, stor Bogauktion, Panchesold. Skæmt og Underholdning.

Daglig Paaklædning. — Gæster kan medtages.

Pris 2,00 Kr. Indtægning senest Mandag d. 1. Februar til Sekretæren, Hr. stud. med. Bøggild, Rebekkevej 36^a, Telf. Hellerup 3849 v, Kl. 19—20, eller til Kassereren, Sekretær i Socialministeriet, S. E. Odgaard, Telf. C. 2517, Kl. 10—5.

N.B. Kontingent bedes snarest indbetalt paa Postkonto 20996.

Kalenderen for 1937 er udkommen og kan faas hos **Ekspeditionen**, Katholsk Menighedskontor, Bredgade 64 (Telf. Palæ 3762) samt ved Kirkerne og i Katholsk Boghandel. Pris **40 Øre**. Kalenderen tilsendes ved Indsendelse af 50 Øre i Frimærker. *Ansgariusforeningen.*

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Afliveret til Postvæsenet Torsdag d. 28. Jan.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladeforhandlere og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂ — 14¹/₂.

Nr. 6

Søndag den 7. Februar

1937

INDHOLD: Fastemandat. — Mads Jensen. I. — Nogle Fastebetragtninger. — Afsluttende Efterskrift til en litterær Produktion. — En Bemærkning til Mogens Ballins Levned. — Det bliver et Niels Steensen Aar. — Gil Robles' opsigtvækkende Brev. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner. — Avertissementer.

FASTEMANDAT

FOR DANMARKS APOSTOLISKE VIKARIAT

I. Fastebudet — som kun tillader een fuldstændig Mættelse, eet mindre Maaltid og om Morgenen en Smule Brød*), men udelukker al anden Spise — gælder for alle Dage af den 40 Dages Fastetid med Undtagelse af Søndagene, desuden for alle Tamperdage og for Vigilie-Fastedagene før Pintse, før Mariæ Optagelse (∴ før den Søndag, Festen fejres offentlig), før Alle Helgen og før Jul. For Vigilierne før Paaske og Jul (∴ Paaskelørdag og Juleaftensdag) gælder den Bestemmelse, at baade Faste- og Abstinenspligt paa disse to Dage ophører fra Kl. 12 Middag. Forpligtede til at faste paa alle de nævnte Dage er enhver, som er fyldt 21 Aar, men endnu ikke har begyndt det 60. Aar. Fastedagene skal hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.

II. Abstinensbudet, som forpligter alle, der er fyldt 7 Aar, til at afholde sig fra at spise Kød, men ikke fra Kødsuppe, gælder for Askeonsdag, Onsdagene i Fastetiden, alle Tamperdage, alle Vigilie-Fastedage (jfr. dog Nr. I) og Aarets samtlige Fredage (jfr. dog Nr. III). De øvrige Dage tillades Nydelsen af Kødspiser med den Indskrænkning,

*) Theologerne regner indtil 60 Gram.

at paa samtlige paabudte Fastedage er det kun tilladt at nyde Kød een Gang, nemlig ved Hovedmaaltidet. De, som paa Grund af Alder eller ved Dispens er fritagne for at faste, er ogsaa fritagne for Abstinenspligten, naar Fastedagen ikke ellers er Abstinensdag.

III. Abstinenspligten bortfalder paa alle paabudte Festedage.

IV. Spiser, der er tilberedt med Flæsk, Fedt eller Blod og enten slet ikke eller kun i uvæsentlig Grad indeholder Køddele, kan nydes hver Dag med Undtagelse af den hellige Langfredag. Paa denne Dag forbydes ogsaa Kødsuppe.

V. Følgende Personer er — undtagen paa Langfredag — aldeles fritagne for Abstinens: a) Militærpersoner i aktiv Tjeneste og, saafremt de fører egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller. b) Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster, samt hvem der jævnlig faar Mad fra offentligt Spisested, Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Arbejdere og andre, som er i Kost hos Ikke-Katholikker. c) De af Ikke-Katholikker indbudte Gæster. d) Familie-medlemmer og Tyende i Hjem, hvor enten Mand eller Hustru ikke er Katholik. e) Fattige, rejsende og Kurgæster paa offentlige Bade- eller Kuranstalter.

VI. Alle Sognepræster har, og alle øvrige af Os approberede Skriftefædre meddeles der herved Myndighed til i paakommende Tilfælde — naar det nemlig kræves af andet og mere end blot overdrevent Hensyn til legemligt Velvære — at forandre Faste- og Abstinensbudet for enkelte Troende til en eller anden from Gerning; dog kan kun Sognepræster eller Rektorer gøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet. Sognepræsterne har ydermere Ret til at dispensere en hel Familie ad Gangen.

VII. Eftersom Faste- og Abstinensbudets oprindelige Strengthed for alles Vedkommende er mildnet, skal alle Troende, som er i Stand dertil, i Fastetiden nedlægge en Almisse i de Bøsser, som i dette Øjemed anbringes i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift: Faste-Almisse. Bøsserne skal anbringes paa et bekvemt og let synligt Sted. Disse Fastealmitter, som kommer Vikariatets kirkelige Institutioner til Gode, skal indsendes til Vikariatet straks efter Fastetidens Ophør. Er nogen ikke i Stand til at yde en saadan Almisse, skal vedkommende hver Søndag i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkeens Anliggender.

VIII. I Overensstemmelse med den kirkelige Lovbogs Canon 1346 og det hellige Tridentiner-Koncils Bestemmelser (S. XXIV de ref. c. 4) forordner Vi, at der i samtlige Sognekirker i Fastetiden holdes en særlig Fasteandagt, bestaaende af Prædiken, Salmer og Bønner; den nærmere

Udformning overlades til Sognepræsterne. Disse Andagter skal slutte med sakramental Velsignelse, og Prædikenerne bør omhandle Menneskets sidste Ting, Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed beslægtet Emne. — Paa Søgnedagene i Fastetiden skal den smertefulde Rosenkrans eller andre passende Bønner bedes for Kirkens Anliggender under eller efter Skolemessen.

IX. I de saakaldte lukkede Tider, d. v. s. fra Askeonsdag til Paaskesøndag og fra første Søndag i Advent til Juledag incl., maa ingen højtidelige Bryllupper — d. v. s. Messebryllupper — finde Sted. I Faste- og Adventstiden bør de troende endvidere afholde sig fra Dans og andre støjende Forlystelser.

X. Tidsrummet for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om Paaske-Kommunion fastsættes i Kraft af pavelig Fuldmagt at vare fra Palmesøndag til Christi Himmelfarts Dag og for Katholikker, som har særlig langt til Kirke, indtil Anden Pintsedag. I Overensstemmelse med den kirkelige Lovbogs Canon 850 § 3 tilraades det de Troende at opfylde nævnte Paaskepligt i deres Sognekirke, og hvem der har opfyldt den i et fremmed Sogn, skal underrette deres egen Sognepræst om Opfyldelsen deraf.

Dette Fastemandat saa vel som Hyrdebrevet skal oplæses i alle Vikariatets Kirker og Kapeller paa Søndagen *Quinquagesima* og eventuelt de følgende Søndage.

Givet i København paa Hellig Knud Konges Fest A. D. 1937.

† JOSEPH,

Titular-Biskop af Roskilde,
Apostolisk Vikar for Danmark.

Om og af nordiske Konvertiter.

Mads Jensen. I.

Det er snart 25 Aar siden, at »Kateketen« i Helsingør, den eneste blandt os, der har baaret denne Titel, var afgaaet ved Døden. Adskillige vil huske ham endnu, men mange af Læserne har sandsynligvis ikke noget Kendskab til denne stiltfærdige og fromme Mands Liv og Færd.

»En ærligere Mand end Pastor Jensen har jeg ikke kendt. Der fandtes ikke Svig i hans Mund eller i hans Tanke« — det er den Dom, som en, der har kendt ham godt, fælder om ham.

Mads Christian Jensen fødtes 1843 paa Fyn. Forældrene var jævne Folk paa Landet, og deres lille Søn gik i Lands-

byskolen og kom ud at tjene som andre Folks Børn der paa Egnen. Men det blev snart opdaget, hvor gode Evner den unge Bondekarl var i Besiddelse af, og forskellige søgte at hjælpe ham frem ad den studerende Vej. Dette lykkedes ogsaa, dog kun under store Vanskeligheder og Savn, men Jensen blev dog til sidst theologisk Kandidat i en Alder af 29 Aar.

Han gik ikke straks den almindelige, slagne Embedsvej, men dreven af kristen Iver drog han med sin Hustru til Indien som Missionær. Opholdet her blev dog ikke langvarigt, kun to Aar, for Jensen kunde ikke taale det tropiske Klima. Han vendte derfor hjem med Hustru og Barn og blev Sognepræst for Fjelsted og Harndrup Menigheder paa Fyn. Her levede han og Familien en Række lykkelige Aar, og hans elskelige Personlighed og udmærkede oratoriske Begavelse samlede en stor Tilhørerskare i hans Kirker.

Men saa kom de svære Aar i hans Liv, de tungeste Aar for en Præst, naar Tvivlen kommer, om man virkelig er Præst og hører til Rækken af de Mænd, som Jesus Christus har udsendt for at forkynde sit Evangelium. Og da han blev vis paa, at den lutherske Kirke, han tilhørte, ikke kunde være en Gren af den sande Kirke, atlagde han i 1894 den katholske Trosbekendelse over for Biskop Johannes von Euch. Hans Menigheder hverken forstod eller billigede hans Skridt, men Venskabsbaandene mellem dem og ham var alligevel saa stærke, at han altid senere var en velkommen Gæst blandt dem og ofte holdt Foredrag i Forsamlingshusene omkring paa Fyn.

Det var et modigt og opofrende Skridt, Pastor Jensen havde taget. Han havde opgivet sine gode, faste Indtægter og sit smukke Hjem og stod paa bar Bund med Hustru og Børn. En katholsk Godsejer overlod ham en Gaard i Forpagtning i Haab om, at han som gammel Landmand derved skulde kunne ernære sig og sine. Men de mange Aars Fraværelse fra legemligt Arbejde og Skrøbelighed, Jensen havde bragt med fra Opholdet i Indien, bidrog til, at han efter faa Aars Forløb maatte opgive Landmandsgerningen.

Biskop Johannes var nu i Stand til at tilbyde Jensen en lille beskedent Plads i Helsingør som »Kateket«, d. v. s.,

han skulde undervise Børnene i Skolen og holde religiøse Foredrag for Menigheden. Foredrag havde han da allerede holdt mange af og ved sin stiltfærdige og ærlige Maade at tale paa vakt Interesse for den katholske Kirke hos mange søgende Sjæle.

Det blev 12 Aar, Pastor Jensen kom til at virke i Helsingør. Mange husker endnu Hjemmet i Indergade, hvor der ikke alene var Plads for Børnene, men ogsaa for syge Slægtninge. Jensen vilde gerne hjælpe andre, og han hjalp af det lidt, han havde, mere end mange af deres Overflod. Da de udenlandske Præster og Søstre begyndte deres Virksomhed i Helsingør, var Jensen dem ogsaa til stor Hjælp og Støtte. Og for alle var han et smukt Eksempel paa religiøs Pligttroskab.

To Dage før han døde, skrev han sit »aandelige Testamente«, som han lod sende til Sognepræsten, Pastor Wattiez:

»Jeg dør i den katholske Tro, for hvilken jeg har kæmpet mit Livs Kamp. Jeg dør i Tro til Salighed formedelst Jesu Christi Død paa Korset. Jeg takker alle, der har vist mig Kærlighed.«

Niels Hansen.

Nogle Fastebetragtninger.

1. Frihed.

Da vor Frelser stod foran Pontius Pilatus, stod det frieste Menneske i Tjener- og Fangeskikkelse foran det mest trælbundne Menneske i en Herres og Landshøvdings Skikkelse.....

Den ene var Guds eenbaarne Søn, der kom ned til os for frivilligt at være vor Frelser, den anden en stakkels Embedsmand, der var bundet til sin Overordnede og til tusinde Hensyn, der kneblede endog hans Selvagtelse, hans Samvittighed. —

Saaledes ser mange Ting anderledes ud, end de er.

Saaledes narres Menneskeheden med Ordet Frihed. Netop nu til Dags fremholdes »Friheds«-Fanen foran Millioner af længselsfulde Øjne. Personlig Frihed, Tanke-Frihed, politisk, national, social, religiøs o. s. v.-Frihed. Og ser man efter, hvad der stikker bag ved disse Ord, disse Løfter, er det ofte kun Svindel. Thi bagved ses nye Kampe om personlige Fordele eller et Partis fanatiske Agitation for at komme til Magt og knuse anderledes tænkende.

For at indføre f. Eks. Kommunismen bliver der først

trykt et Program. Dette lover Frihed, Lighed og Broderskab, paradisiske Forhold paa alle Omraader. Er saa paa den ene eller den anden Maade — mestendels paa den anden Maade, altsaa ved Vold og Magt — Herredømmet naaet, bliver først Presse og Radio beslaglagt, saa bestemmes, hvilke Skoler der skal være, og hvem der skal vælge hvem — altsaa Frihedens kasseres. Derefter bliver i Lighedens og Broderskabets Navn Præster fordrevet eller fængslet eller skudt, ogsaa de farlige Ordenssøstre og -brødre jaget ud, og for Resten helst alle fængslet eller dræbt, som paa mindste Maade kunde genere Magthaverne. Saa bliver ogsaa Gud, Himlens og Jordens Herre, afskaffet eller nationaliseret — dræbe ham kan man desværre ikke — og saa — ja saa er altsaa »Paradiset« skabt, nemlig det store Arbejdshus til alle Arbejdere og smukke Villaer med al optænkelig Luksus til de faa, der regerer »i Folkets og Frihedens Navn.«

Hvad Fremtiden skal bringe, vides ikke. Men hvis ikke et Flertal af fornuftige og af ærlig Overbevisning virkelig tolerante og maadeholdne Borgere med al Energi værner om de Goder, den historiske Udvikling har bragt os og slaar ind paa en Mellemvej mellem Fascisme og Kommunisme, men helst ud fra kristelig-social Tanker — saa ryger vi ind i et Slaveri, som Verden endnu ikke har set Mage til, og som ved Tvangsmidler kunstigt opretholdes og kaldes: »Frihed«.

Ja, men bringer da Vor Frelser os Frihed? Vor Frelser og hans Kirke? Her svinger vi over paa et helt andet Omraade: Aandens. Herren gav ingen politiske Former, kæmpede ikke for en jødisk Republik eller Kejserdømmets Afskaffelse. Han gav først og fremmest et Livs- og Verdenssyn ud fra Guds Faderkærlighed og Syndens Magt, ud fra Syndens Bekæmpelse og Haabet om det evige Liv..... Saaledes altsaa, som et undervist og dybt sandt Kristenneske, kan det »nye Menneske« lettere sejre over det Onde og udadtil skabe retfærdige og sociale Love paa Jorden.

Dette er kun stykkevis og under store Afbrydelser traadt ud i Virkeligheden. Historien viser os jo, hvor meget Christi Talsmænd var hildet i deres Tids Fordomme og havde at kæmpe først med deres eget Kød og Blod, før de kunde gennemføre Christi Principper ogsaa i den Verden, der var udenom, og der sandelig ikke regeredes bare af Helgener og gode Aander. Christi Frihed er en aandelig, vundet kun ved den enkeltes Selvfornægtelse og paa den Korsvej, Verden helst ikke vil gaa.

Derfor er Christi og Kirkens Bud saa svære, og at indføre dem i det aandelige Liv, i Staternes Love, forudsætter

Bøn og Guds Naade, hele det kristelige Troslivs Praksis. Men da Menneskene selv i et kristeligt Land som England, i et »katholsk« Land som Italien, Spanien o. s. v., til Trods for Paavirkning i Hjem og Skole og Seminarier, ingenlunde alle er »fornyeede Mennesker i Christus« — men til 100 Procent Naturmennesker, skabt i Landets »geografiske« og politiske Forhold — saa kan vi ikke undre os over, hvorledes det faktisk gaar til.....

I »Frihedens« Navn slaar de hinanden ihjel i Spanien, og er ikke engang klare over, hvorledes eller efter hvilken »-isme« — Socialisme, Kommunisme, Fascisme... — de vil »ensrette« de overlevende bagefter.

I Frihedens Navn vil man have Lov til at giftes og skilles, have Børn eller ikke. Med andre Ord: man vil bort fra Christi Kirkes Love, der ikke kan overholdes af disse moderne Ikke-Kristne. Det er i Grunden logisk, men det er alligevel en Katastrofe, thi Christi Bud højner Naturen, medens disse moderne Menneskers stærke Lyster undergraver endog deres Naturs oprindelige gode Anlæg og Kræfter.....

Hele Verden koin jo i December til at være Tilskuer ved et Drama, der gennem Avisernes ivrige Reportage og de nu offentliggjorte Aktstykker er alle bekendt. Men dette Drama, som en Shakespeare ikke kunde have fremstillet bedre end Virkeligheden gjorde, vilde aldrig have vakt saa stor en Sympathi for den ene af Parterne, og maaske ikke have udfoldet sig saaledes, hvis ikke en bred Masse i England som i andre Lande allerede var temmelig afkristnede. »Hvorfor skal den stakkels Konge ikke have sin Frihed og gifte sig med, hvem han vil?« Saaledes spurgte først Folk, der ikke var inde i Sagen. Men det blev ogsaa sagt og skrevet netop paa Trods af den kristelige Moral. Man maa paa en Maade beundre Ærkebiskoppen af Canterbury og Regeringens Chef Baldwin, at de ikke et Øjeblik lod sig lede af »Popularitet«, at de ikke et Øjeblik svigtede Principper, der endnu gælder i en »kristelig« Stat.

Ja, her er »kristelig« allerede sat i Anførselstegn. Thi ligner ikke Kirkerne i de forskellige Lande mere og mere Facader af fordums pragtfulde Bygninger? Jeg vil ikke sige det, thi det er en vanskelig Sag at bedømme, hvor megen virkelig levende Kristendom der er tilbage bagved det Ydre — om dette Ydre er en fransk Kathedral eller en anglikansk, om det er en protestantisk Domkirke i Danmark eller en ærkekatholsk som i Toledo.

Lyder ikke Stormklokkerne fra Rusland, Spanien og fra det tyske Naziland, hvor man aabent eller stiltfærdigt, ved Mord og Ildebrand i det ene, ved systematisk Aands-tyranni i de andre Lande raaber: »Vi vil ikke have Christus

skal herske over os! Vi vil have Frihed fra en »fremmed« Religion, Frihed fra Christus og hans Kors!»

Ja, Raabet lyder stærkt nok. Og det er sandsynligt, at mange Mennesker faar den attraaede Frihed.

Men det bliver en forfærdelig »Frihed«. Det er maaske let at kaste Christi Aag — ligesom det er let at tilføje et fredeligt Menneske et Slag i Ansigtet. Men — hvad saa? Hvad bedre kommer i Stedet? Hadet imod Christus og hans Love og imod det, der følger deraf — altsaa Underordning og en vis Forskel uden Misundelse — dette Had er større end Kærligheden til Fred og Ro under kristelige Vilkaar.

Ganske vist har ethvert Menneske, navnlig det socialt undertrykte, Ret til at stræbe efter bedre Kaar, ganske vist har vide kirkelige Kredse hældet mere til konservative end sociale Anskuelser og maaske forstaaet for lidt af Tidens bestandige Forandringer. — Grund til at hade Kirken, at myrde fredelige Mennesker, har intet Parti, der ikke i sig selv er gudløst.

Vi Katholiker maa, saa længe vi endnu har Friheden, altsaa Muligheden for at leve, tale og virke inden for Kristendommens og den almindelige Anstændigheds Rammer, paa-pege disse forfalskede Signaler, rive Sløret eller Faareskindet af, der dækker Ulvenes glubende Hensigter.

Men med ideologiske Protester er det ikke nok. Det gælder for hver Mand om at være med i den politiske Kamp for sand Frihed og en fredelig Udvikling af de sociale Spørgsmaal, der uden Tvivl er særdeles store. Men som i gamle Dage en Profet sagde til Israels Børn: med den ene Haand holde Sværdet, med den anden »bygge op Jerusalems Mure«, Herrens Rige i vore Hjerter og paa Jordan ved at være Kristne i koncentreret Form, maaske udadtil formindsket i Kvantiteten. Thi som »den lille Skare« har Christi Kirke fordem sejt ved Taalmodighed, Kærlighed, Sandhed — hvorfor ikke atter i det 20. Aarhundrede?

F. F. M.

Afsluttende Efterskrift til en litterær Produktion.

Aabent Brev til Pastor Bernhard Jensen

fra Pastor Peter Schindler.

(Sluttet.)

Mit sidste Punkt er din Bekæmpelse af Ordet »Vulgær-katholicisme« (modsat »klassisk« do.) — ak, var det lige saa let at bekæmpe »Fænomenet« som Glosen, da var vi vel rejst!

Maa jeg først rette tre gængse Misforstaaelser, (som du næppe selv gør dig skyldig i). Vi bekæmper ikke det

vulgære, vi søger at erstatte det med det klassiske; ser jeg en Mand have en vulgær Vase paa sit Bord, som jeg tror forsimpler hans Sjæl, slaar jeg den ikke brutalt i Stykker, men jeg forærer ham en anden, viser ham ad mange Veje, hvorfor den er skønnere, og saa kasserer vi i Fællig den fæle.

Vi er ikke æstetiske Finsmagere, som lufter en højere Kultur, hentet i Bøger, Studier og paa Rejser; Hensynet er slet ikke, at vi ikke kan døje det vulgære; vi sigter højere: Gud er ikke tjent med det vulgære og med Simili, kun med det klassiske, det gedigne, som han kun er tjent med Redelighed og Klarhed, ikke med nemme Argumenter og sentimental Religjøsitet. Kirken er det heller ikke, for den var en Gang, gennem over 1000 Aar, Inspirationskilden til al europæisk Tænkning og Kunst, saa det skal ikke paaduttes den, at det vulgære er ægtefødte Tanker af dens Tanker, Udtryk for dens Aand. Og endelig er Sjælene ikke tjent med det — som jeg straks skal vise. Der er ikke andre, der er tjent med det, end dem, der lever af det — og deres Vrede fik Paulus allerede at føle i Efesos.

Det skal ikke lykkes (som en har forsøgt det) at identificere Problemet »vulgært« contra »klassisk« med »liturgisk« contra »ikke-liturgisk« Bøn og diverse »Andagter« — hvis det er redeligt ment, er det for naivt. Jeg vil end ikke her definere eller drøfte Begreberne; det kan kun gøres i en Serie Artikler eller i en Afhandling, som næppe fik Lov at se Lyset. Du og jeg forstaar vistnok det samme ved Begreberne »vulgært« og »klassisk«, som jo hverken er specifikt religiøse eller dogmatiske, men er Udtryk for en almen-kulturel Vurdering af Aandsværdi. Hvad jeg paa denne Plads vil have sagt, er blot, at mange af os, som kom udefra, observerede to Sæt Fænomener i Kirken, da vi begyndte med Sympathi at undersøge den. Det ene Sæt: Kirkens Dogmer, Hierarki, Embede, Ethos og Liturgi, dens Helgener, dens Historie og dens Kunst, Litteratur og Videnskab — drog os uimodstaaeligt, greb os, saa alt andet blev smaat og gjorde os fortabt forelskede i den, saa vi blev dens Børn med Undren over, at vi nogensinde havde været andet. Det andet Sæt: hint Produkt af Forbindelsen mellem den frie katholske Individualreligjøsitet i forskellige Lande og til forskellige Tider og Folkloren . . . erfarede vi samtidig som den alvorligste af alle Troshindringer; en af Grundene til at forlade vor gamle Religjøsitet var netop: at blive fri for sligt (omend i lidt andre Former). Saa man det saa i en Række af Europas Lande og i Tider, hvor saare lidet klassisk opvejede det, rejste sig det Problem: er dette obligatorisk? En Smule Studium sagde En, hvad ogsaa Autoriteterne bedyrede: Kirken hæfter ikke for

det, og det er ikke obligatorisk -- end ikke skal det anerkendes, man har frit Lov at underkende det som underlødigt, blot man ikke hovmoder sig eller krænker »disse smaa.«

For saa vidt meget godt — men »obligatorisk« er to Ting: det formelt og det faktisk obligatoriske. Vi saa meget vel, at formelt obligatorisk er det ikke; men faktisk? Vilde man ikke, hvis man ikke lagde sig efter det og satte det i Rang med Bibel, Dogmer og Sakramenter, faa Prædikat af halv, lunken eller endog slet Katholik?

Vi er mange, som ikke helt kan frikende vore fødte Brødre i Troen for at ville gøre det, vi kalder »det vulgære« i Katholicismen, til Trosartikler for en fuldblods Katholik. Vi kan bære denne folkelige Dom, fordi Kirken som Kirke frikender os — men den hviler over os som en Sky af Suspekt. Det er det, vi ikke vil have!

Og mere endnu — vi ser det vulgære (tilgiv Glosen) som en idelig Troshindring for to Klasser af Mennesker, der ligger os paa Sinde: de dannede, hvis religiøse Trang drages af det klassiske i Kirken — og de bibelfromme, som længes mod Dogmer og Sakramenter; lad mig for Fuldstændigheds Skyld føje til, at det virker allermest læmmende paa hine, der er befængt med Æsteticismens uomvendelige Synd.

Maaske det er nogle af dem givet at sige: Kan jeg ikke faa Kærnen uden Skallen, maa jeg tage Skallen med! Andre kan ikke sige dette for deres Samvittigheds Skyld. Og vi vil have Lov til at sige til begge Parter: Det er end ikke Skallen om Kærnen — det er noget, som efter Tid og Sted har sat sig fast paa Skallen, som Sneglehuse sætter sig paa det store Skib under Vandlinjen, og som saaledes kommer paa en ufortjent Verdensrejse.

Vi ved, at dette stemmer med Dogmatik og Historie, og vi har Erfaringer for, at det har lettet tunge Sten fra Menneskesjæle at lære, at de gerne maa føre deres medfødte Vurdering af Format og Valør, af Aandsværdi og Stilrenhed med over i Religionen — naar blot Respekten for den aabenbarede Sandhed (i alle dens Konsekvenser) og Hensynet til Næstekærligheden ikke krænkes.

Dette er ikke at »minimalisere« eller at fordølge; det er blot at hævde, at Aandsfænomener, der paa profan Grund maa betegnes som vulgære, underlødige, formkrænkende eller som rene Biting, ikke bliver hævet op i en højere aandelig Kvalitetsklasse, fordi de viser sig paa religiøs Grund, og det er: kun at have een Sandhed til udvortes og til indvortes, til religiøs og til polemisk-apologetisk Brug. —

Er det lykkedes mig at faa dig til at se, at Fænomenet for os er langt bredere end »den liturgiske Bevægelse«,

at det har sin Rod i Dogmatik, Ethik, Kirkehistorie, Psykologi og Æstetik, i alle Tiders religiøse Kunst og Tænkning, og at det fører Skribenten og Kunstneren til en ideelig Strid med Stoffet for af denne Masse at udsmelte og udmønte hint pure, prude Guld i ædelt formede, skønt ciselerede Skaale, der ene er værdige at bære tilbedende Menneskesjæle op mod den evige Gud — og at bære Naaden fra ham, der er uskabt Skønhed og idel Sandhed, ud til Sjælene.

Maaske har jeg haft mere god Vilje end heldig Evne i mit litterære Arbejde — i hvert Fald har jeg ikke fundet saa meget Gehør, at det giver mig Mod til at fortsætte, hvor en Fortsættelse tilmed viser sig saa godt som praktisk og økonomisk ugørlig. Det er da med et Suk, men uden Bitterhed, at jeg afslutter næsten 20 Aars Forfatter-skab af den hidtidige Retning. Hvilke Opgaver, der — efter en fornøden Pause — maatte blive stillet min Pen, kan jeg ikke sige dig, blot at den altid og alene vil komme til at tjene det sande, det sunde og det skønne; hvilket Emnet saa maatte blive, tjener den Gud. Din hengivne
(sign:) *Peter.*

En Bemærkning til Mogens Ballins Levned.

Det er en Erfaring, at Biografier aldrig er fuldstændige og uhyre sjældent helt uden Fejl med Hensyn til Kendsgerninger. Det er der ingen Grund til at græde — endsige forarges over, naar blot Billedet af den skildrede Personlighed i det store og hele er rigtigt. En af Glæderne ved at skrive historiske Arbejder er at se, hvad andre kan faa ud deraf. Naar opmærksomme Læsere af et fortjenstfuldt biografisk Værk ønsker at belyse og udforme dette eller hint Punkt deri, sker det derfor ikke som en Kritik, men som et velment Supplement.

Dette gælder ogsaa et og andet i Pastor Peter Schindlers Bog om Mogens Ballin. Jeg beder derfor om Tilladelse til at komme med et rent litterær-historisk Supplement til dens smaa Kapitler S. 103—06 om Ballins Forhold til Johannes Jørgensen i »Taarnet«s Dage. Efter min Mening har Schindler ikke faaet det ud af Materialet dertil, som det faktisk indeholder. Mogens Ballins Medarbejderskab ved »Taarnet« giver ligefrem hans Biograf nogle Trumfer paa Haanden.

Det er en Smaating — som jo dog godt kunde have været nævnt — at Ballin leverede Omslagstegningen til »Taarnet«s 6 første Hefter. Den blev siden ombyttet med

Jan Verkades (langt bedre) Tegning, kendt fra andet Bind af Johannes Jørgensens »Mit Livs Legende«. Verkades Tegning, udført i Februar 1894, blev ogsaa benyttet som Titelbillede til den samlede Udgave af Tidsskriftets 6 første Hefter, som udgjorde dets første Halvbind.

(I Parenthes bemærket vilde det vist have glædet mange, om Schindler havde gjort opmærksom paa, at Stuckenberg, der ikke satte Pris paa Ballin, men foretrak Verkade, har portrætteret denne i sin smukkeste Prosabog »Fagre Ord«.)

Det er ogsaa en Smaaling, at Ballin afløste Ludvig Find som Tegner af Vignetter til »Taarnet«. Hans var i en helt anden Stil, mere spekulative end dekorative, paa een Gang kejtede og demonstrative, med en »middelalderlig« Ynde. En af dem har Motiv fra Prologen til »Livets Træ« — den Bog, der fik Ballin til at opsøge Johannes Jørgensen og formelig tage ham med Storm. De øvrige har religiøse Motiver.

Disse Vignetter kom i »Taarnet«s Januar-Hefte 1894. Og for den, der bare gennemblader Tidsskriftet, er det tydeligt, at med Ballin gør en ny Aand sig gældende. Foruden Vignetterne leverede han til samme Januar-Nummer to Tegninger uden for Teksten; den ene hedder »*mitis et humilis corde*« og er den samme, som J. J. har benyttet som Omslagstegning til sjette Bind af »Mit Livs Legende«: en Nonne paa Stien op til St. Andreas Kirke i Ordrup. Endnu mere paafaldende er Februar-Numret 1894. Det aabner med en Vignet af Verkade, en Munk i folderig Kutte, siddende ude i en Eng, tankefuld, lyttende, andægtig. Og det fortsætter med en Artikel om Verkade, undertegnet »Taarnet«. Den er af Mogens Ballin — omend lidt stilistisk retoucheret af Johs. Jørgensen. Og den forklarer det baade i »Taarnet« og i den samtidige Dagspresse stærkt diskuterede Begreb »Symbolisme« ved Hjælp af Citater fra Kirkefædrene. Det blev det sidste og afgørende Ord om, hvad det var for Magter, der faktisk havde til Huse i »Taarnet«. Heftet fortsætter med et lille Essay om Ernest Hello — ogsaa af Mogens Ballin, og ligeledes hans Oversættelse af Hello'ske Brudstykker. Endelig indeholder det en Oversættelse af »Stabat Mater« ved C. Fledelius, Mogens Ballins Ven.

Kort: det var, som om Ballin redigerede »Taarnet«. Han prægede det aldeles. Og efter hans Optræden deri — hans Indgreb, tør man sige, virker Tidsskriftet, som var det sprængt. Martsheftet indeholder kun en Novelle og et Digt — af to nu ganske glemte Forfattere; desuden Johs. Jørgensens Oversættelse af Baudelaires Aforismer. I April-Maj-Heftet samles atter Vennerne Jørgensen, Claussen, Stuckenberg — den sidste med et Digt, »Mismod«, der

kontrasterer stærkt imod den førstes »Foraarssang«. Men Ballin er stadig stærkt nærværende med to Tekst-Bidrag, hvoraf det ene atter er et oversat Stykke af Ernest Hello. Ogsaa Verkade er med i nogle Vignetter. Samme Hefte indeholder Johs. Jørgensens kendte Digt til Sophus Claussens (optrykt i »Bekendelse«) om »Skønhed født i den danske Jord og modnet i sydlig Sommer« — et Raab efter Italien; ogsaa dette Digt bærer Vidnesbyrd om Ballins Betydning for ham.

Saa tydeligt man kan ønske det, taler »Taarnet« om Ballins Optræden som et formeligt Erobringstogt. Han førte endda Hjælpetropper med sig: Verkade, Fledelius. Tænker man paa den middelaldertyske Tone i »Rejsebogen«s første Del, kan man ikke undgaa at se et betydningsfuldt Fingerpeg i, at »Taarnet«s tredje Hefte for 1894 indeholdt en Række Digte af Walther v. d. Vogelweide — han som »lever med sig selv i Fejde« — fint gengivne af Fledelius. Der var god Grund for Johs. Jørgensen til at tilegne Mogens Ballin netop »Rejsebogen«s første Del.

Saa langt mener jeg ganske vist ikke, at Schindler skulde have fulgt Sporene i »Taarnet« af Ballins Optræden. Men han vilde have glædet os ved en mere fintfølende Udløsning af Materialets dramatiske Vidnesbyrd. Ballins ejendommelige Evne til at gribe sikkert og virkningsfuldt ind i en aandelig Situation aabenbarede sig her paa en overordentlig smuk Maade — og paa et historisk særlig betydningsfuldt Omraade. ^{21/1} - 1937. Emil Frederiksen.

Det bliver et Niels Steensen Aar.

Helgener er en Nations kosteligste Skat, og at rose sig af deres Tal og Storhed er maaske den allersundeste Nationalisme, der end ikke paa Dommens Dag vil blive underkendt, tværtimod. Helgendyrkelse er en Trosakt, der klart bekender, hvad der er det dybeste og skønneste i Menneskelivet. Og vil man ikke vide af de sande Helgener, dyrker man saare underlige Helgener i deres Sted, som Sigrid Undset udtrykker det saa rammende: »*Naar Menneskene vender sig fra Gud, fornægter hans menneskevoordne Ord, og ikke vil erkende, at Helliggørelse er det eneste værdige Ideal for Menneskeheden, saa forfalder de til Afguddyrkelse. (At vor Tid ikke magter at fremstille sine Afguder billedlig, men nøjes med at beskrive dem, ikke stiller dem op for Folket i Marmor og Farver, men i Slagord, er vel bare et Tegn paa svækket sanselig Vitalitet.) Og som Surrogat for Helgenkultur faar vi Dyrkelse af Tændstikkonger og Filmstjerner, Diktatorer, Gangstere og Verdensmestre. (St. Olav 28. 1. 37.)*

Naar vi henviser til Niels Steensens opbyggelige Levned, opstiller vi ogsaa et lysende og æggende Program for alle Kristne, og enhver bør hjælpe med til at gøre det saa kendt som muligt, helst over hele Verden, ved Kirkens bekræftende Hellighedsdom. Vi kan glæde mange af vore Læsere med, at vor store fromme Opdager og Biskops Minde bliver mere og mere levende ikke blot herhjemme, men ogsaa rundt omkring i Verden. Herhjemme udsender vi nu om ganske kort Tid Titusinder af Billeder med en kort Livsskitse og en Bøn om Steensens Saligkaaring. Der forberedes endvidere en stor Mindefest, som jo er absolut paa sin Plads i dette Aar mellem hans 250 Aars Dødsdag og hans 300 Aars Fødselsdag.

Man har Indtryk af, at det katholske Udland ikke staar tilbage i Begejstring for den berømte Københavner. Maaske nogle Citater fra Breve, Redaktionen har modtaget, kan vise det. Provst H. Leupke ved St. Clemens Kirke i Hannover skriver saaledes d. 12. Januar: *»Jeg kan glæde Dem med Meddelelsen om, at Iveren for at faa Niels Steensen kanoniseret ogsaa hos os gør Fremskridt. I Gaar har jeg givet en stor Del af de Mærkater, De var saa venlig at sende mig, til vor Biskop, Hans Excellence Dr. Machens af Hildesheim, som vil fordele Dem paa Bispekonferencen i Fulda i Morgen.* Jeg kan ogsaa meddele Dem,

Kirken i Marienmünster, hvis Højalter N. Steensen har konsekreret.

Osnabrück, Dr. Berning, har anordnet Afholdelsen af et Triduum i Domkirken med Prædikener om Niels Steensen, og at Biskoppen af Hildesheim vil gøre det samme for Hildesheimer Domkirken. Prædikenerne skal holdes af Pater Grünwald S. J., som for Resten i Dag rejser til Braunschweig for der at holde et Foredrag om Niels Steensen.« I et Brev af d. 25. Jan. skriver Provst Leupke igen: *»Det vil nu være vigtigt, at Aktionen i Danmark, Tyskland og*

maaske ogsaa Firenze arbejder i Fællig.« — — Et andet Vidnesbyrd om den Interesse, der er for Niels Steensens Person, Liv og Andagten til ham, er et Brev, af 26.-1., hvor Dekanen af Marienmünster beder om vort Niels Steensen-Nr. og bl. a. siger: »I Aarevis har jeg allerede samlet paa Publikationer om Steensen. Siden 1928 ejer jeg ogsaa to legemsstore Billeder af den Salige, Pastelkopier af Malerierne i Firenze og København. Gennem disse Billeder har allerede Hundreder af Besøgende lært den ærværdige danske Konvertit og Biskop at kende, som ogsaa Kardinal Schulte, vor daværende Biskop, i Aaret 1911 i Marienmünster, da det paa min Foranledning blev undersøgt, om vort Højalter opfyldte de foreskrevne Betingelser, efter Aabningen af Sepulcrum har opdaget, at det var blevet konsekreret af en »Biskop Nikolaus«. Til Minde om Kirkevielsen i 1681 og Altrets Nykonsekration i 1915 lod jeg anbringe en Mindeindskrift.«

Det viser sig, at Niels Steensen har langt flere Venner og Beundrere, end man skulde formode ovenpaa den lange Tavshed, hvor hans Liv tilsyneladende kun var kendt af de historisk interesserede. Det kan kun gavne Sagen, naar der stadig fremkommer flere Vidnesbyrd af denne Art, og vi opfordrer vore Læsere til endelig ikke at forholde andre deres Viden og Erfaring, saafremt det kan fremme Forstaaelsen af Niels Steensen og begejstre for ham. —z.

Gil Robles' opsigtvækkende Brev.

Foranlediget af falske Rygter om sin egen og det katolske spanske Partis Stilling til Franco og den »lovlige« Regering — Rygter, som jo ogsaa har spøgt herhjemme — har Gil Robles, d. v. s. den Mand, der var Leder af det største spanske Parti og næst efter Biskopperne sikkert er bedst i Stand til at tale paa de spanske Katholikers Vegne, skrevet et Brev til »Universe«, det katolske engelske Blad. Brevet er et saa vigtigt og oplysende Dokument, at vi bringer det in extenso.

Til Redaktøren af »The Universe«.

Det forbavser mig ikke, at der i England er Mennesker, som ønsker at vildlede den offentlige Mening med Hensyn til Hensigten og Maalet med Borgerkrigen i Spanien og med Hensyn til den Stilling, som det uhyre Flertal af Katholiker har indtaget overfor denne Krig. De, der er imod den nationalistiske Sag, har anvendt enhver Methode for at sprede Forvirring paa dette Punkt.

For at De altid kan være i Stand til at udtale Dem om de Følelser, der næres inden for den største Gruppe af katolsk offentlig Mening i Spanien, en Gruppe, som er ypperlig organiseret, ønsker jeg her at fremhæve den

Hensigt, som driver det Parti, som jeg er Leder af: *Accion popular*, fremad.

Accion popular's Parti blev stiftet, da Republiken blev indført i Spanien; det er en Organisation med alle et katolsk Partis Kendetegn, er lovformeligt oprettet og ønskede at samarbejde loyalt med det demokratiske og parlamentariske System inden for Konstitutionen af 1931.

Ikke Fascister.

Gennem tre Aars intenst Arbejde og trods den vilde Forfølgelse, som Partiet blev Genstand for, nægtede det at bruge andre end lovgældige Metoder, og baade i og uden for Parlamentet fordømte det ved mange Lejligheder ethvert Forsøg paa at anvende Vold. Partiets Standpunkt fremkaldte hyppig Kritik fra de andre konservative Grupper, som krævede Anvendelse af Vold for at erobre Magten.

Accion popular har aldrig tilladt sig at annektere fascistiske Tendenser, for i denne Henseende har Partiet altid været klart og afgjort i principiel Uoverensstemmelse med Fascismen.

Tro mod Partiets fundamentale Principper handlede *Accion popular* strengt inden for det demokratiske Systems Rammer. Ved de lovgivende Valg i 1933 opnaede det flere Stemmer end noget andet Parti og havde det største Antal Mandater i Parlamentet.

Helt opfyldt af Samarbejdets Aand, en Aand, som er en nødvendig Basis for enhver konstruktiv Politik, støttede det de efterfølgende Regeringer, efterhaanden som de blev dannede, og indtog sin Plads i flere af dem.

Skønt Magten i December 1935 blev det berøvet af Republikens President, som nægtede at respektere ærligt Spil i politisk Liv, vilde *Accion popular* dog stadig ikke handle imod lovmæssige Metoder, og appellerende igen til Valgene i Februar 1936 opnaede det 200 000 flere Stemmer end ved Valgene i 1933.

Samarbejde tilbudt.

Ved en Korruption, som vilde være ufatteligt i England, annullerede *Frente popular* med brutal Kraft Valgene af 80 Valgkredse og sikrede paa denne Maade ulovmæssigt, ved Vold, forfatningsstridigt og udemokratisk Venstre et Flertal.

Til Trods herfor nægtede *Accion popular*, der stadig var det største Parti i Spanien og repræsenterede 70% af alle spanske Katholiker, at tage sin Tilflugt til nogen lovstridig Handling og forsøgte atter at indføre Samarbejdets Princip i Politiken og at arbejde loyalt med Oppositionen i Forsøget paa at løse Nationens Problemer.

Det er ikke desto mindre sandt, at *Accion po-*

pular fra det første Øjeblik af den nuværende militære Revolte helt og holdent har sluttet sig til Revolutionen, har givet Tusinder og atter Tusinder af Soldater til dens Hær og er parat til at støtte Nationalisternes Sag med al sin moralske Styrke, med alle sine finansielle Midler og med ethvert Partimedlems Liv. Accion Popular staar som Parti fuldt og helt Last og Brast med Nationalisterne.

Navnet Oprørere, som anvendes om de spanske Nationalister, er uretfærdigt. En Oprører er en, som uretfærdigt kæmper imod en lovlig Magt. Men Regeringen i Madrid, for Tiden i Valencia, er ikke en lovlig Regering.

Lad os undersøge denne Sag. En Regering kan være lovmæssig i sin Oprindelse eller lovmæssig i sin Magtudøvelse. Under et demokratisk Styre betyder det første Punkt, at Regeringen er et Udtryk for Folkets Vilje. Det andet Punkt fordrer, at Regeringen handler til det fælles Bedste og med tilbørlig Respekt for Borgernes Samvittighed og legitime Frihed.

Regeringen i Valencia tilfredsstiller intet af disse to Punkter. I sin Oprindelse er den ingen legitim Regering.

(Sluttes.)

Nye Bøger.

St. Augustins Kommunionbøn.

»Jeg er den stærkes Brød; voks, nyd mig! Dog du vil ikke forvandle mig i dig som legemlig Næring; nej, du forvandles til mig. Eukaristien er vort daglige Brød. Vi vil modtage det saaledes, at den ikke alene bliver til Næring for Legemet, men ogsaa for Sjælen. Dens indre Kraft er nemlig Enhed: Vi optages i hans Legeme, bliver hans Lemmer, og er saaledes det, som vi modtager. — O Godhedens Hemmelighed, o Enhedens Tegn, o Kærlighedens Baand! Den, der længes efter Livet, finder her, hvor han kan leve, finder her, hvoraf han kan leve. Han træde til, han tro, han lade sig indlemme, saa han kan fyldes med Liv. — Jeg vover at sige: Skønt Gud er almægtig, kunde han intet bedre give; skønt den rigeste, havde han intet bedre at give.«

Denne tankedybe, eucharistiske Bøn skrevet ud af den store afrikanske Kirkefaders glødende Hjerte, staar i »Liturgisches Mess- und Gebelbuch in Grossdruck«, (Herder, 1936, 48 — 732 S. Indb. RM. 4,80 ÷ 25 %), en af de mange, efterhaanden specialiserede, Schott-Udgaver, som i Udvalg af Messer, Valg af Bønner i Tillæget og Typernes Størrelse henvender sig til de Gamle og svagsynede. En af de Messe- og Bønebøger, som vor Tid kan være stolt af! Og hvor

billig Prisen er i Forhold til Ydelsen; Genneingang af alle Bogens Fortrin vilde betyde saa meget som en Oversigt over den liturgiske Bøns praktiske Erfaringer i de senere Aar!

P. J.

Sandheden om Spanien.

Den almindelige Avislæser gør sig intet Begreb om, i hvilken Grad han ofte vildledes i Spørgsmaalet den spanske Borgerkrig vedrørende. En Forfatter som N. Blædel vil f. Eks. bilde os ind, at Valencia repræsenterer den lovlige Regering, og at Nationalisterne er Oprørere, naar Sandheden er den, at de Røde og deres Følgesvende allerede før Borgerkrigen har blæst Demokratiet en lang March og forfalsket det sidste Valg grundigt, rent bortset fra, at den har handlet stik imod enhver Regerings mest fundamentale Forpligtelser, uden hvilke en Stat bliver en Røverkule. Eller vi husker Henning Kehler, der i en Artikel mente, at han vist ikke vilde staa paa Nationalisternes Side, hvis han var født i Spanien. Da kan en godt skrevet engelsk Pjece gøre Gavn blandt engelskkyndige Læsere, som paa S. 32 faar hele Sandheden om den spanske Krig og dens Aarsager klarlagt. (*For God in Spain*. Irish Messinger Office, Dublin, 1936, 2 d.) Pjecen paaviser, at ikke blot Mordet paa Calvo Sotelo, men ogsaa paa Gil Robles var planlagt af den saakaldte Regering inden Krigens Udbrud. —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Den Hellige Faders Ordre.

Fra sit Sygeleje har den Hellige Fader givet Ordre til, at den internationale Kvindelige Søndag den 7. Februar hele Verden over afholder Sonetilbedelse af Alterens helligste Sakramente i Anledning af den mægtige Kongres, der samme Dag afholdes i Moskva til Gudløshedens Udbredelse.

I Forening med 30 Millioner katolske Kvinder opfordrer vi derfor alle katolske Kvinder i vore tilsluttede Foreninger ved bestemte Tilbedelsestimer at tage ivrig Del i Tilbedelsen og i de af Biskoppen foreskrevne Andagter og Bønner.

Styrelsen for

Danmarks katolske Kvindeforbund.

Rejsegilde paa Amager.

Lørdag d. 31. Jan. kunde man i den kolde Østenstorm hejse Kransen paa den nye St. Annæ Kirke, hvor Tømmerne har arbejdet flittigt paa Tagkonstruktionen, medens Murerne har maattet give op over for den isnende Kulde. Over for de i Kirkeskibet forsamlede Haandværkere, Mestre og Arkitekter udtalte Pater Fr. Klar sin Glæde over, at man var naaet saa vidt og takkede alle. Arkitekten takkede paa

sin Side P. Klar for det gode Samarbejde. Derefter trak alle sig tilbage og modtog en varm Forfriskning. Det næste Maal er nu Festsalens Fuldendelse, saa Basaren kan holdes i Maj.

—z.

August Høhling †.

Den 23. Januar døde paa Amtssygehuset i Gentofte fhv. Direktør, Organist August Høhling, knapt 64 Aar gammel. Døden kom som en Befrielse efter en smertefuld, men taalmodigt baaret Lidelse, der havde varet i over et Aar. Ligesom i sit Liv, har Hr. Høhling ogsaa i Sygdom og Død vist sig som en ægte katholsk Kristen. Der var Aar i Hr. H.s Liv, da han raadede over mange Midler; han benyttede dem til at hjælpe dem, der var i Nød; han indrettede i sin Villa i Vedbæk ogsaa et Kapel, hvor Messeofret blev frembaaret og det Allerehelligste kunde være Husets dyrebareste Skat og Midtpunkt. Der kom andre Aar, haarde Aar for Hr. H. selv og hans talrige af ham saa elskede Familie, men ogsaa Ulykken fandt ham paa sin Plads. Saa langt fra at blive vred paa Gud henvendte han sig endnu inderligere til Vorherre. Hvor ofte saa man ham ikke i St. Andreas Kirke hensunken i Bøn eller hørte ham gentage Skriftens Ord: »Herren gav, Herren tog«. I urokkelig Tillid til Gud handlede han efter den Grund-sætning, som han endnu kort før sin Død anbefalede en af sine Nærmeste: »Du maa ikke lade et Kors gaa forbi dig!« I de sidste 16 Aar af sit Liv havde han rig Lejlighed til at praktisere denne Sætning. Uheld, Misforstaaelser, Skuffelser, Savn, Bekymringer og aandelige og legemlige Lidelser stormede ind paa ham, han gav ikke op, men øste Styrke af sin Tros Naadekilder: Bøn, Messe, Kommunion. Kærlighed til Kirken fik ham ikke blot til at forsvare den, hvor han kunde, men til at tjene den f. Eks. som Organist, et Hverv, som han med største Pligtopfyldelse og Glæde har varetaget i St. Josefs Kirke, St. Annæ Kirke og St. Andreas Kirke. I hvor høj Grad han var en Bønnens Mand, fik man ogsaa under hans Sygdom at se. Naar man besøgte ham i de sidste Uger, var han ikke blot villig til at bede, men kom en næsten i Forkøbet. Maatte Vorherre skænke sin trofaste Tjener det evige Livs Løn! R. I. P.

M. Spaus

Fra den vide Verden.

Præstefælder i Bjergene.

I Dag er det praktisk talt umuligt for en Præst at flygte fra det røde Territorium i Spanien, særlig i Katalonien.

Den eneste Maade, Præsterne kan undslippe paa, er ved til Fods at passere Pyrenæerne, ikke over de regulære

Passer, som omhyggeligt afkontrolleres af de Røde, men over selve Bjergene 5000 eller 6000 Fod over Havoverfladen. De maa vandre om Natten, i Mørket, under store Farer. Somme Tider ledsages de af en Fører, som lader dem betale dyrt for hans Hjælp. Kulden er ofte saa haard, at den stakkels Præst, halvdød af Kulde, er tvunget til at opgive Forsøget og i nogen Tid maa søge Ly i en Hule eller oven i Købet paa det aabne Bjerg. Mange fanges, faa slipper igennem.

Organiseret.

For Præster og Ordensfolk er det dog ogsaa umuligt at leve i det atheistiske Spanien. Lige fra den første Dag aflagde de deres Præstedragt, skjulte deres Tonsurer og søgte Ly i Venners Hjem.

Jagten paa Præster er systematisk organiseret. Hver Time foretages Husundersøgelser. Mange Kvinder engageres, og med Taarer i Øjnene ringer de paa Husenes Døre og spørger, om der findes en Præst, som kan høre en døendes Skriftemaal. Fra Hus til Hus gaar de, og ofte har de det Held at faa trukket en Præst med til et Barmhjertighedens Værk, som ender i Døden. En undsluppet Præst sagde til mig: »Det var ikke Bomber, Granater, Geværild, som pinte os, men den forfærdelige Erfaring, der havde lært os, hvad det kunde betyde, naar en Dørklokke ringede, eller naar vi saa en Vogn fuld af bevæbnede Mænd gøre Holdt foran Huset. Hver Gang var det, som holdt mit Hjerte op med at slaa. Hver Time syntes den sidste. Og under disse Forhold levede vi Uger igennem. Nætterne var især grufulde. Anarkistiske Grupper, som drog Fordel af Mørket, vandrede gennem Gaderne med en Liste og gik fra Hus til Hus og udsøgte mistænkte Anti-Røde. Brutalt trak de dem bort fra deres Hjem, transporterede dem uden for Byen til den nye La Rebassada Kirkegaard og skød dem ned. Hver eneste Nat ramte denne Skæbne fra 40 til 80 Mennesker. Det var grufuldt.«

Hjælpebiskoppen af Tarragona er blevet brændt levende paa en offentlig Plads. Dette afslørede en undsluppen Præst, en tidligere Journalist og en Ven af denne Korrespondent, som var vendt tilbage til Paris. Hermed er Antallet af myrdede Biskopper i Spanien naaet op paa 11.

»Universe«.

Helligdommens Forsvarere.

Omkring 1000 gode Patrioter giver et enestaaende Eksempel paa Heltemod, forsvarer sig tappert og ofrer under langvarige Savn og Lidelser deres glørværdige Liv for Fædrelandet i den historiske Ermitage de la Vierge de la Cobeza ved Andujar nede i Bjergene Sierra Morena i Provinsen Granada. Ingen og intet kan afskrække eller ned-

slaa dem. Lige siden Begyndelsen af den ærefulde nationale Bevægelse holdt de Stand mod den mægtige Overmagt, og de er villige til hellere at miste alt end at lade Kommunisten slaa Rod i Spanien, fordi de vil, at deres Sønner skal opdrages i de kristne Doktriner og ikke i Lenins Utopier. Det er det kristne Spanien imod Belials asiatiske Horder, det kristne og heroiske Spanien, som i Helligdommen de la Cabeza viser sit udødelige Mod.

Den 1. Februar i Aaret 47 indviede den hellige Biskop, St. Euphrasius, denne Jord med sit Blod. Han og vor Frue de la Cabeza vil maaske udvirke, at ved samme Tid i 1937 vil de blive befriede, der ved deres Eksempel, 19 Aarhundreder efter, loyalt holdt fast ved Troen paa Jesus Christus, der altid frelser. *Fabius.*

International Lægekongres.

En international Kongres af katolske Læger, den første i sin Slags, skal afholdes i Rom i Paaskeugen næste Aar for at diskutere katolsk Aktion blandt Lægerne. Forslaget stammer fra Dr. Pasteau, Præsident for St. Lukas-Selskabet, og blev fremsat ved en katolsk Lægekongres i Toulouse. Mgr. Pizzardo skal være Præsident.

Katolsk Liv i Brasilien.

»Osservatore Romano« melder 7.—8. Januar 1937: Brasiliens katolske Journalisters Forening, som blev stiftet den 24. Maj 1934 i Sao Paulo, og hvori 150 Aviser i Dag er repræsenteret, har oprettet nye Filialer i Pernambuco, Minas Gerais og Rio de Janeiro. Denne katolske Forening ejer i Dag allerede seks katolske Dagblade og nyder paa Grund af sit Virke og sin store Udbredelse i Landet Episkopatets fulde Tillid. De katolske Dagblade lager stadig til i Brasilien. Katolske Radiotimer udøver deres kristelige Indflydelse over hele Landet. Udviklingen af Maria-Kongregationerne i Brasilien er meget interessant.

I Sao Paulo talte man i Aaret 1935: 5000 Medlemmer, i Slutningen af 1936 var der indskrevet 20.000 Medlemmer.

BREVKASSE.

Den katolske Højskole.

Angaaende dens Oprettelse læses følgende i Ugebladet (1910, Side 653): »Som allerede meddelt i Ugebladet har *Academicum Catholicum (A. C.)* bestemt at udvide sine Foredragsrækker saaledes, at de i Stedet for 6 indbyrdes uafhængige Foredrag i Vinterhalvaaret nu vil omfatte nogle og tyve i forskellige Serier paa 2, 3 og flere indbyrdes sammenhørende Foredrag. Foredragene holdes i Regelen kun Tirsdag Aften Kl. 8 i »Hotel Dannevirke«, Studiestræde 40, 2. Sal. Dette Foretagende, som stiftes af Ungdomsværnet, faar Navnet »Den katolske Højskole«. Underskrevet af Mogens Ballin, Ludv. Günther, Niels Hansen og Jos. L. M. Hoffmann.

Siden hen blev der hvert Aar paa A. C.'s Generalforsamling allagt Beretning om Højskolens Virksomhed, ligesom Højskolens Bestyrelse stadig valgtes paa A. C.'s Generalforsamling. Dette vedblev til 1917, da jeg fik dannet en Højskoleforening, der selvstændig fortsatte Foredragsvirksomheden. Dens økonomiske Basis var Medlemmernes Aarskontingent paa 3 Kroner og Renterne af Fru Ballins Legat paa 5000 Kroner.

I 1920 maatte jeg forlade København. Siden synes Højskolen at være afgaaet ved Døden af Svindsot. — Ak ja! *Niels Hansen.*

At der ikke skulde være adskilligt at kritisere

i Pastor Schindlers Bog om Mogens Ballin? Selvfølgelig. Pastor Schindler er en impulsiv Natur, der en Gang imellem maa løbe sig en Staver i Livet, og dog vil jeg mene, at ingen anden end netop han kunde have skrevet Bogen om Francesco.

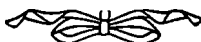
Man synes at have haft ondt af hans Skildring af en vis Periode i Menighedslivets Historie — der hvor Brydningerne mellem det fremmede og det danske begyndte. Lad os nu blive ved Jorden. Denne »danske Bevægelse« var baade naturlig og berettiget — og vi mente alle, at den maatte komme før eller senere. Fremstillingen heraf bør dog ikke have nogen Brod mod Personerne fra den Tid — og jeg kan fuldtud slutte mig til Monsignore Olrik i hvad han skrev om den Respekt og Kærlighed vi skylder de fremmede Præster — de var jo en Ansgars Efterfølgere — men jeg synes heller ikke, man med Rette kan sige at en saadan Brod er at finde i Pastor Schindlers Bog. — Lidt Malice, — maaske. Naa, men det er nu engang Peter Schindler, og man maa tage det sure med det søde, og der er nu langt mere Sødme i hans Pen end Bitterhed.

Det forekommer mig ogsaa at være lidt vel megen Forargelse over Ordet Vulgær-Katholicisme. — Er det da ikke et Ræsonnement, som er enhver Katholik, Præst som læg, mundret, naar man rives visse aparte Udslag af katholsk Andagtsliv eller af katholske Skikke i Næsen (f. Eks. Velsignelsen af Jagthundene paa St. Hubertusdagen — for lige at nævne netop et Kuriosum, mangfoldige andre af samme Pose haves —), Ræsonnementet: »ja men det har jo intet med Kirkens Lære at gøre«. — Det er netop det, Ordet Vulgærkatholicisme skal fremhæve — at der er en Forskel paa Dogma og Folklore. Et Forsvar maa man enten lade gælde eller ikke gælde. — Man kan heller ikke f. Eks. paa een Gang blæse Æstetiken, Kunsten et Stykke — hvor det drejer sig om noget front — og saa gendrive de andres Paastand om den katholske »Rückständigkeit« paa disse Omraader — med at pege »med Stolthed« paa Kunstens Blomstring i Middelalderens Arkitektur, Skulptur og Maleri i Kirkens Tjeneste. —

Undertegnede er ikke nogen næsegrus Beundrer af Forfatteren Schindler. Han har sine Svagheder — og dem maa han finde sig i at høre for — helst naar Kritikken fremsættes sine ira et studio —; men jeg vil vove den Paastand — at uden Schindlers Pen (og hans Sind) vilde vi have været noget fattigere i vort lille danske Diaspora.

Altsaa — Peter — dyp rolig din brede Pen i dit store Blækhus —; den, der skrev saa flittigt i den katholske Sags Tjeneste, undgaar ikke, at Pennen bliver — en Gang imellem — for fuld og der tabes lidt Blæk ved Siden af. Til Klatterne har man Trækpapir og Radervand — men de er dog altid Smaafolk ved Siden af den kongelige Gaaselfjerspen.

P. H. P.

40 TIMERS TILBEDELSE I JESU HJERTE KIRKE.

Søndag d. 7. Febr.: Kl. 10 Levitmesse; derefter Tilbedelse indtil Aftenandagten Kl. 20 med Prædiken, Bøn og sakramental Velsignelse.

Mandag d. 8. Febr. og Tirsdag d. 9. Febr. Kl. 8¹/₄ Levitmesse, derefter Tilbedelse indtil Aftenandagten Kl. 20 med Prædiken, Bøn, (Te Deum) og sakramental Velsignelse.

Henvendelse angaaende Overtagelse af enkelte Tilbedelsestimer ved Enkeltpersoner eller Foreninger modtages af Herm. Lucas S.J., Stenosgade 4.

Torsdag d. 18. Febr. 1937 fylder **Pater U. Sialm** 70 Aar.

En Lykønskings-Adresse er fremlagt hos Portneren, Stenosgade 4, hvor De bedes skrive Deres Navn og vedlægge 1 Kr. Beløbet, 1 Kr. for hvert Navn, overrækkes Pater Sialm sammen med Adressen, Torsdag d. 18. Febr. Kl. 7, i »Den røde Sal« hvortil alle indbydes. Beløbet sætter Pater Sialm i Stand til at glæde sine mange fattige.
En af Menigheden.

St. Michaels Klub. Til de »40 Timers Tilbedelse« samles Klubbens Medlemmer til en Tilbedelsestime i Jesu Hjerter Kirke førstkommande Søndag fra Kl. 14—15.

Medlemmer af **Bøforeningen for Israels Omvendelse og Mariakongregationen »Stella Maris«** bedes deltage i de »40 Timers Tilbedelse« i Jesu Hjerter Kirke Søndag den 7. Februar henholdsvis Kl. 16—17 og 15—16.

Danske Kvinders Katholske Forbund

FOREDRAG af Pastor H. Messerschmidt: »**Kommunisme og Kristendom**« Mandag d. 22. Februar Kl. 20 i Studenterforeningens store Sal. Adgangskort à 50 Øre, reserverede Pladser 1 Kr. i B. T. Centralen og Katholsk Boghandel.

Katholsk Klub holder Klubafteften paa Hotel »Phønix« Onsdag d. 10. Februar Kl. 20. Gæster kan medbringes.

Conventus missionariorum hauniensium erit Feria III, die 9. Febr. ad Ss. Cor., hora 16¹/₂.

Rosenkranskirken. Fasteprædikener hver Søndag Kl. 17 af Pastor *Peter Schindler*.

Fællestitel for alle Prædikener: Fra de Dødes Rige til de Levendes Land. 1. Prædiken: Hades og Hel i Synernes Bøger. 2. Naar Øjet slaas op. — 3. Abrahams Skød. — 4. Hvor Ilden ej slukkes, og Ormen ej dør. — 5. Ilden, der slukkes. — 6. Babel og Sion. — 7. Det ny Jerusalem.

Fasteprædikener.

St. Ansgars Kirke. Sønd. Kl. 17: *Pastor J. Hjorth*.

Jesu Hjerter Kirke. Sønd. Kl. 18: *Pater J. Schumacher S. J.*

Rosenkranskirken. Sønd. Kl. 17: *Pastor Peter Schindler*.

St. Annæ Kirke. Fred. Kl. 20: *Pater Fr. Jaworski C. Ss. R.*

Sakramentskirken. Sønd. Kl. 18: *Pastor N. Oppermann*.

St. Andreas Kirke. Sønd. Kl. 17: *Pater K. Pauli S. J.*

St. Antoni Kirke. Fred. Kl. 20: *Pastor C. Benzon*.

Immaculatakirken. Fred. Kl. 19¹/₂: *Pater Boerrigter S. M. M.*

St. Knuds Kapel. Torsd. Kl. 20: *Pater Wolfgang Czernin O. S. B.*

St. Ansgars Fond. Til Udvidelse af »Nordisk Ugeblad« har vi modtaget:

X for Ugebl. Kr. 10,00

Tidligere indkommet Kr. 3583,37

I alt Kr. 3593,37

Kirkelig Kalender.

Febr.	Febr.
7. S. Quinquagesima. — Kyndelmisse.	14. S. 1. Søndag i Fasten.
8. M. Johannes af Matha.	15. M. Ferialdag.
9. Ti. Cyrillus af Alexandria.	16. Ti. Ferialdag.
10. O. ASKEONSDAG.	17. O. Tamperdag. *)
11. T. Vor Frue af Lourdes.	18. T. Ferialdag.
12. F. Serviterordenens syv Stiftere.	19. F. Tamperdag. *)
13. L. Ferialdag.	20. L. Tamperdag. *)
	*) Faste- og Abstinensdag.

Febr. **Ugens Messebønner.**

7. S. 1 *Højmesse: Kyndelmisse* (810—641); 2. *Sæt Bønner: Quinquagesima* (112—153), 3. *Sæt Bønner: Romuald* ([53]—[53]), Slutningsevng.: Søndagens (114—155). 1 *de øvrige Messer: Quinquagesima* (112—153); 2. Romuald ([53]—[53]), 3. Ansgars Oktav (821—653).
8. M. Johannes af Matha (829—660); 2. Ansgars Oktav.
9. Ti. Cyrillus af Alexandria (829—669); 2. Ansgars Oktav, 3. Apollonia ([56]—[56]).
10. O. *Askeonsdag* (117—159); 2. Scholastica (830—667).
11. T. Ferialdag (129); 2. Vor Frue af Lourdes (831); Slutningsevng.: Festens (833). — *Eller: Vor Frue af Lourdes* (831); 2. Ferialdagen (129); Slutningsevng.: Ferialdagens (130).
12. F. Ferialdag (131); 2. Serviterordenens syv Grundlæggere (834). — *Eller: Serviterordenens syv Grundlæggere* (834—670); 2. Ferialdagen (132); Slutningsevng.: Ferialdagens (134).
13. L. Ferialdag (136); 2. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. For de levende og de døde ([125]—[110]).

ST. ANSGARS KIRKE. Søndag d. 7. Febr. Kl. 9³/₄ Pontifical-Lysvielse med Procession og Højmesse; **Tilbedelse** fra denne indtil Aftenandagten Kl. 17. Menighedens Medlemmer og særlig Medlemmerne af de kvindelige Foreninger opfordres til at tage Del i denne Sonetilbedelse (jfr. N. U. Nr. 5, Side 101). Askeonsdag d. 10. Febr. Kl. 9 Askevielse og Højmesse.

M.-K. St. Ansgars K. »De kristnes Hjælp« f. Mænd **F.-K.**: Søndag d. 7. Febr. 8. — **Rosenkranskirken.** »Maria Rosenkransdronning« **F.-K.**: Søndag den 7. Febr. 8 for begge Afd. — **Jesu Hjerte K.** »f. Mænd« **F.-K.**: Søndag d. 7. Febr. Kl. 8¹/₂.

Søndag d. 7. Febr. Kyndelmisse (Lysenes Indvielse) begynder Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke Kl. 9³/₄; Rosenkransk. Kl. 10 (Kl. 17 Kompletorium). St. Annæ K. Kl. 9³/₄; Sakramentsk. Kl. 10; Jesu Hjerte K. Kl. 9³/₄; St. Josephs K. Kl. 9; St. Andreas K. Kl. 9³/₄; Tilbedelseskirken Kl. 8 Kærte-Vielse, Uddeling af Kærterne; St. Knuds Kapel Kl. 9³/₄ (lysk Gudstj.); St. Antoni Kapel Kl. 9.

Korsvejsandagt. Torsdag: Jesu Hjerte Kirke Kl. 20 m. Præd. St. Knuds K. Kl. 20¹/₂, **Fredag:** St. Ansgars Kirke Kl. 20, Rosenkranskirken Kl. 19¹/₂, St. Annæ Kirke Kl. 20. St. Andreas Kirke Kl. 19¹/₂. Sakramentskirken Kl. 20. St. Josefs Kirke Kl. 19¹/₂. St. Antoni K. Kl. 20, Immaculata Kirken Kl. 20.

FREMMEDSPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Aflævet til Postvæsenet Torsdag d. 4. Febr.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater O. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 7

Søndag den 14. Februar

1937

INDHOLD: Biskoppeligt Hyrdebrev. — Mads Jensen. II. — Pater Sialm 70 Aar den 18. Februar. — Paulus Helie. — Den katholske Kirkes Historie. — Pastor B. Jensens Svar. — Paa Redaktionens Vegne. — Gil Robles' opsigtvækkende Brev. — Talismaner og Amuletter. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner. — Avertissementer.

Biskoppeligt Hyrdebrev.

Joseph

ved Guds Barmhertighed

og

den Apostoliske Stols Naade

Titular-Biskop af Roskilde,

Apostolisk Vikar for Danmark.

Til det Apostoliske Vikariats Klerus og Troende.
Hilsen og Velsignelse i Vor Herre Jesus Christus.

Højtelskede i Herren!

Ingen, som har et vaagent Øje for, hvad der rører sig i Tiden, kan undgaa at lægge Mærke til den nervøse Uro og feberagtige Bevægelse, der hersker rundt omkring i Verden. Tyve Aar er snart gaet siden Fredstraktaten i Versailles blev underskrevet; men Freden selv har stadig ladet vente

paa sig. Utallige Kongresser og Møder har været afholdt i saa godt som alle Lande; endeløse Diskussioner og Forhandlinger har været ført mellem Nationerne og deres øverste Repræsentanter; men intet af alt dette har formaaet at bringe Fred mellem Jordens Riger og Nationer. Strømme af Blod har flydt i Østen og flyder stadig i Vesten. Kaotiske Forhold raader saa godt som overalt paa det økonomiske og finansielle Omraade. Krige og Rygter om Krige og alskens Uroligheder fylder Verdenspressens Spalter og skaber en Stemning af Uhygge og Utryghed, naar man tænker paa Dagen i Morgen.

I Sandhed, ogsaa paa os og paa vor Tid passer Profeten Jeremias' Ord fra den gamle Pagt: »Vi har ventet Fred, og se, der var intet godt; vi har haabet paa en Lægedoms Tid, og Forfærdelse er blevet vor Lod.« (Jer. VIII, 15.) Og fra Millioner af forklemte og forpinte Hjerter lyder Profeten Isaias Suk: »Vi har haabet paa Lyset, og se, der kom Mørke. Vi har længtes efter Retfærd; men ingen fandtes, og Haabet om Frelse er saa fjernt.« (Is. LIX, 9, 11.)

Og dog, gennem Angestens Mørke skinner et fredfyldt Lys fra Petri Borg paa Vatikanets Høje, hvorfra Christi Statholder som Alverdens Vogter og Vægter skuer ud over Jordens Kreds. Mildt og dog myndigt lyder hans Røst, en Røst, der taler om Vej ud af Mørket og Frelse fra Frygten. Mildt og dog myndigt lyder hans Røst, og over hele Jordkloden lytter 300 Millioner Katholikker til hans Røst og tager lydigt og lydhørt imod hans Belæring, en Belæring, som hæver dem over de jordiske Stridigheder, nærmer dem til Gud og gør, at de — for at bruge Evangeliets ramrende Udtryk — »besidder deres Sjæle«.

Allerede i sit første Regeringsaar — i Rundskrivelsen *Ubi arcano Dei* — talte *Pius XI* indtrængende og alvorlige Ord til Kristenheden om Samfundets sociale og kristelige Genopbyggelse som den eneste Vej til Lys og Frelse for Jordens Børn. Ikke uden Grund var denne Rundskrivelse dateret den 23. December 1923, saa sandt den var et Fredens og Frelsens Budskab, et Budskab om hin Fred og Frelse, Englene Julenat varslede om for Hyrderne paa Bethlehems Marker, da de sang om Fred paa Jord for Mennesker med god Vilje. Der er en forunderlig Harmoni og Overensstemmelse mellem Englenes Budskab hin første Julenat og *Pius XI* Julebudskab i 1923, thi ogsaa dette lover og forjætter Fred paa Jord — *pax Christi in regno Christi* — Christi Fred i Christi Rige. Utaalmodigt og forventningsfuldt ventede man dengang paa den nye Paves første Budskab til Medlemmerne af Christi Kirke, og Forventningerne blev ikke skuffede. Med den forsigtige Videnskabsmands

omhyggelige Forskermetode analyserede Pius XI Tidens Sot og Onder og foreskrev med hele sit Faderhjertes varme Kærlighed de nødvendige Lægemidler. Saa vidtskuende og fremsynet er den Lære, der indeholdes i dette Pius XI første Hyrdebrev, at man med Rette har karakteriseret det med Ordene: *videre, praevidere, providere* — se, forudse, forebygge og forbedre. Hvor rigtig denne Karakteristik er, ser man bedst deraf, at denne Rundskrivelse endnu den Dag i Dag har hele Aktualitetens Interesse og Betydning, ja synes skrevet netop *for* og *om* Forholdene i 1937. Det forekommer Os derfor opptunt i vor af Uro og Ufred hærgede Tid at gengive visse af de fundamentale Grundsætninger i Pius XI første Encyklica i Haab om, at Vort Vikariats Troende ved Overvejelse og Efterfølgelse af disse Grundsætninger og Principper vil finde et virksomt og varigt Middel mod Tidens Tusinde Onder af timelig og aandelig Art. De af Den Hellige Fader anviste Midler til Ro og Frød i det moderne Samfund er: Lydighed, Retfærdighed, Kærlighed og Sammenhold.

I. Lydighed.

Naar Pius XI i denne Forbindelse taler om Lydighed, mener han dermed Ærbødighed og Respekt for Autoriteten, for den lovlige Øvrighed, for enhver af Gud indsat Myndighed, hvad enten denne er af verdslig eller kirkelig Art. Desværre er denne Ærbødighed og Respekt et altfor sjældent Begreb i vore Dage saavel paa det religiøse som paa det politiske Omraade takket være ikke blot de enkelte Individuers, men hele Samfundets individualistiske Indstilling og irrationelle Selvovervurdering.

Paa det religiøse Omraade har man brudt med enhver Form for Autoritet og erstattet denne med et vilkaarligt og autonomt Selvstyre, hvor den eneste Regel og Rettesnor for Tro og Sæder er en i sig selv død Bibeltekst, som de enkelte fortolker efter eget Tykke og Skøn.

Paa det politiske og samfundsmæssige Omraade viser saa godt som alle Nationer sig som værdige Disciple af *Rousseaus* samfundsnedbrydende Skole og som slaviske Tilhængere af den franske Revolutions farlige Principper. Overladt til sig selv, hævder man, vil Mennesket være godt og dydigt, medens det derimod under Samfundets Paavirkning og Autoritetens Tryk bliver moralskt slet og aandeligt forkvaklet. Derfor bør Samfundet ophæves, enhver Autoritet tilintetgøres og Mennesket stilles ganske isoleret og uafhængigt uden anden Autoritet end sig selv. Skulde Menneskene alligevel ønske en Autoritet over sig, har denne kun Eksistensberettigelse, saa længe og for saa vidt den tjener individuelle Interesser og personlige For-

maal. Resultatet af denne Lære finder vi i den politiske Parlamentarisme med dens uafbrudt skiftende Række af Regeringer og Statsoverhoveder, der har deres Magt og Myndighed fra Folket, og er forpligtede til under alle Omstændigheder at tjene og lyde dette.

Bolschevismen er gaaet endnu videre og har ført denne Lære ud i de yderste Konsekvenser ved at fratage Forældrene deres Børn og ved at lade disse sidste føre Kontrol med Opdragelses- og Undervisningsmetoderne i Hjem og Skole. Herved ødelægges Respekten for Autoriteten allerede i Barneaarene hos den opvoksende Slægt og erstattes med en fanatisk Tilbedelse af den mest yderliggaaende, anarkistiske Individualisme, der betragtes som det eneste saliggørende, medens enhver Indskrænkning af denne fordømmes som blodig Uretfærdighed.

I Sandhed, Højtelskede i Herren, ingen kan tænke paa disse samfundsnedbrydende og autoritets-ødelæggende Lærdomme uden at mindes *Lucifers* gudsbespottelige og oprørske Udraab i Tidernes Morgen: *non serviam* — jeg adlyder ikke.

Og saa er Sandheden dog den, at Mennesket ikke er sin egen Herre og Skaber, men tilhører Ham, der har skabt det og anbragt det her i Verden med et ganske konkret, forudbestemt Endemaal. Barnet, som fødes til Verden, er runden af Guds Skaberhaand og tilhører derfor i første Række Gud baade med Legeme og Sjæl. Endvidere staar det nødvendigvis i Afhængighedsforhold baade fysisk og moralskt til Forældrene, der er den umiddelbare Aarsag til dets Eksistens. Derfor har baade Gud og Forældrene ifølge selve Naturens Love Autoritet og Magt over Barnet. Men hermed er Autoritets-Begrebet langt fra udtømt. Hvor ofte sker det nemlig ikke, at en Række Familier bosætter sig ved Siden af hinanden og danner et større eller mindre Samfund. Nuvel, for at saadanne Familier og disses enkelte Medlemmer paa harmonisk og tilfredsstillende Maade kan virkeliggøre deres Bestemmelse her paa Jorden, er det nødvendigt, at de paa varig og ordnet Maade underkaster sig en fælles højere Vilje, som alle følgelig er forpligtede til at adlyde og rette sig efter.

Derfor er det ganske forkert, naar man har villet hævde, at en Nation bestaar af indbyrdes isolerede Individuer uafhængige af nogen højere Autoritet. Autoriteten, saavel Guds som Forældrenes og Samfundets — og ikke Anarkiet — er saaledes Grundvolden for ethvert Hjem og enhver Nation. og denne Autoritet medfører Ret til at byde og forpligter de Underordnede til at lyde — og lyde ikke af Modvilje og Tvang, men i Ærbødighed, Taknemmelighed og Kærlighed, saasandt Autoriteten ikke er en Fjende af Individets Frihed, men dennes bedste Beskytter.

Sagen er nemlig den, at Gud, som er Kærlighed, først og fremmest gør Brug af sin Autoritet og først og fremmest giver andre Del i denne for at øve Godhed imod os og vise os, hvor højt Han elsker os. At gøre Brug af sin Autoritet vil derfor sige at øve en Kærlighedens Tjeneste overfor enhver, som er underkastet denne Autoritet. Derfor betegner Indehaveren af den øverste Autoritet her paa Jorden sig ogsaa som: *servus servorum Dei* — som Guds Tjeneres Tjener.

Bevægede og tilskyndede af denne høje og hellige Opfattelse af Autoriteten bør vi derfor i Kærlighed og Lydighed bøje os saavel for Autoriteten i Hjemmet som i Samfundet, og Hjem og Samfund bør paa sin Side med redobt Sind og al god Vilje bøje sig for Kirkens og Guds Autoritet. Thi da, og ogsaa kun da, kan der være Haab om Fred og Frelse for en falden og fredløs Slægt.

II. Retfærdighed og Kærlighed.

Et andet virksomt og nødvendigt Lægemiddel mod Tidens talrige sociale og religiøse Onder er en Tilbagevenden til de kristne Begreber om Retfærdighed og Kærlighed. Thi mange af Nutidens Onder har netop deres Rod i en fejlagtig og overdreven Fremhævelse af Begrebet Retfærdighed. Forholdet var nemlig det, at de arbejdende Klasser i mange og lange Aar kun havde modtaget en ussel Løn for deres Arbejde, en Løn, som var aldeles utilstrækkelig til, at de kunde leve blot nogenlunde anstændigt, opdrage deres Børn paa sømmelig Vis og nære nogen som helst virkelig Interesse for Fædrelandets Vel og Tarv. Disse uretfærdige Tilstande medførte nødvendigvis en Reaktion, der desværre kom fra antireligiøse og areligiøse Lejre. Følgen var, at utallige kristne Arbejdere, som blev blændet og lokket af denne Reaktions fortryllende Løfter, blev løsrevet fra Kirken og forsøgte — sammen med Reaktionenens Forkæmpere — at gennemføre en social Retfærdighed, som havde intet eller lidet at gøre med Evangeliernes og Kristendommens Retfærdighedsbegreb. Allerede *Leo XIII* søgte at raade Bod paa dette Onde ved at foreslaa en Genoprettelse af Middelalderens kristne Korporationer under nye Former, hvor Arbejdsgivere og Arbejdere kunde mødes for i Fællesskab at drøfte deres personlige og økonomiske Interesser og Synspunkter. Desværre blev denne vise Vejledning, hvor Retfærdighed og Kærlighed parredes paa saa ophøjet Vis, ikke fulgt, og de arbejdende Klassers Kamp for social Retfærdighed blev derfor stadig ført videre uden at være inspireret af kristen Retfærdighed og Kærlighed.

Da Pius XI besteg Skt. Peters Stol genoptog han denne geniale Tanke og anbefalede paa det kraftigste de før om-

talte Korporationer som det virksomste Middel til at mindske og mildne Klassekampen og Klassehadet, som han med Rette betragtede som den farligste Fjende af Samfundets Fasthed og Sammenhold. Endnu er denne Tanke ikke blevet ført ud i Livet overalt; men mange Steder især i de store katholske Lande har den — takket være *Katholsk Aktions* omfattende og energiske Arbejde — været til overordentlig rig Velsignelse saavel for Arbejdsgivere som Arbejdere. Derfor vil det ogsaa være i Pavens Aand og dermed i Guds og Kirkens Aand, om vi herhjemme efterfulgte Den Hellige Faders Opfordring ved at gøre vort til, at den kristne Retfærdighed kom til at raade i Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, idet vi saaledes er med til at virkeliggøre Ordene om *Pax Christi in regno Christi* — om Christi Fred og Christi Rige.

Men selvom den kristne sociale Retfærdighed vandt Sejr overalt, vilde Freden i Verden ikke dermed være sikret, hin Fred, som strækker sig til de enkelte Individier og Familierne, til Nationerne og Verdensdelene. Grunden her til er den, at varig Retfærdighed ikke er mulig, med mindre den bliver støttet og styrket af den kristne Kærlighed. Desforuden gives der visse Kærlighedspligter, som i og for sig intet har at gøre med Retfærdigheden, men hvis Opfyldelse og Udøvelse dog er nødvendig for Freden og Harmonien mellem Menneskene. Retfærdigheden tager nemlig kun Hensyn til, hvad der ad ydre Veje ved klare Kendsgerninger og faktiske Forhold kan bevises som værende Ret og rigtigt uden at beskæftige sig med det indre Sjælelivs Rørelser og Følelser, Ønsker og Begæring. I et Samfund, som regeres af Retfærdighed alene, vil der derfor snart udvikle sig en Mængde yderst farlige, interne Komplekser af moralsk og psykologisk Art, som før eller senere vil sprænge Retfærdighedens og de menneskelige Sanktioners skrøbelige Skranker til ubodelig Skade og Fortræd for den sociale Fred og Orden. Derfor er det nødvendigt, at den sociale Retfærdighed parres med Kærligheden, der omfatter saavel de enkelte Individiers som hele Samfundets Væren og Virken i hele dets Fylde, idet den forpligter ikke blot udadtil, men ogsaa indadtil overfor Samvittigheden og Følelseslivet. Hvis Leo XIII og Pius XI store Kongstanke om Oprettelsen af de sociale Korporationer derfor skal kunne føres ud i Livet, maa det ske ikke blot ud fra Retfærdighedens, men ogsaa ud fra Kærlighedens Principper. Derfor har Christus i Evangelierne ogsaa sammenfattet hele Guds Lov i Kærligheden til Gud og Kærligheden til Næsten. Derfor har Apostelen Paulus ogsaa Ret, naar han i Brevet til Romerne siger: »Kærlighed er Lovens Fylde.« (XIII, 10.) Eller som *Skt. Augustin* udtrykker det paa sin rethoriske,

halvt paradoksale Maade: *Ama et fac, quod vis* — elsk og gør, hvad du vil. Thi naar man elsker Gud og Næsten paa rette Maade, vil man aldrig forsynde sig mod Retfærdigheden.

Kærlighedens Nødvendighed fremgaar desforuden klart af den Omstændighed, at Egoismen og Egenkærligheden, der ligger til Grund for saa godt som al social Uretfærdighed, kun paa virksom Maade kan udryddes ved Hjælp af Kærligheden til Gud og Næsten. I Kraft af denne Kærlighed lærer Mennesket nemlig at tænke mindre paa sine egne Interesser og Behageligheder og lærer at rette Blikket mod hint absolutte Gode, som er Gud, og som er alt og alles Endemaal til alle Tider og paa alle Steder. Derfor lød det ogsaa til os paa Kirkens Tærskel i vor Daabsstund: Hvis du vil indgaa til Livet, saa hold Budene: Elsk Herren din Gud af hele dit Hjerte, af hele din Sjæl, af hele dit Sind; og elsk din Næste som dig selv. Denne Lære er det da, Pius XI har givet Udtryk i sin ofte omtalte Rundskrivelse om Freden i Verden.

Politikere og Diplomater har holdt utallige Møder og Konferencer for at skaffe Fred i Verden. De arbejdende Klasser har organiseret den saakaldte »*Internationale*« med det Formaal at afskaffe Krig og Militær. Men alt forgæves. Og Grunden er den, at alle disse Fredsvenner fra deres Forsamlinger og Raadsslagninger har udelukket Christus og Hans Statholder paa Jord, udelukket Ham, som er Kærligheden selv, og udelukket ham, der er Budbringeren om denne Kærlighed.

Respekt for Retfærdigheden er en nødvendig Betingelse for Freden i Verden, men hverken dens Kilde eller Garanti, saa sandt Freden er en Frugt af Kærligheden og af den alene. Det er dette, *Den Hellige Thomas af Aquin* lærer, naar han skriver: Retfærdigheden er indirekte en Fredsfaktor, for saa vidt som den fjerner, hvad der kan hindre Freden; men Fredens direkte virksomme Princip er Kærligheden. Thi Freden er en Frugt af Viljernes Overensstemmelse og Harmoni. Men Kærligheden alene formaar at frembringe denne Overensstemmelse og Harmoni, eftersom den og den alene er i Stand til at samle Sindene i en harmonisk Stræben efter Guds Ære og Næstens Tarv. Kærligheden er derfor den eneste sande Fredsstifter i Samvittighederne, i Familiernes, mellem Nationerne indbyrdes — ja for hele Menneskeheden. (2a 2ae q. 29 art. 3 ad 3.)

Først naar Menneskene forenes indbyrdes i Kærlighedens Aand og med Kærlighedens Baand knyttes til Gud, da og først da vil Freden i Verden blive en Kedsgerning, thi da vil det blive Christi Fred i Christi Rige.

III. Sammenhold.

En sidste og yderst vigtig Faktor til Opnaelse af Freden i Verden er det kristne Sammenhold og Samarbejde, det man med et moderne Udtryk kalder for »*Katholsk Aktion*« eller »*Lægmandsapostolatet*«.

Hvor ofte har vi ikke hørte den gamle Sandhed om, at vi Mennesker er her paa Jorden for at frelse vor Sjæl og for ved et udadeligt og pletfrit Liv at fortjene os den evige Salighed i Himlen. Og saa er dette dog ikke hele Sandheden, hele Svaret paa Spørgsmaalet om, hvorfor vi er her paa Jorden. Thi først og fremmest er vi skabte af Gud for at ære Ham og for at udbrede og befæste Hans Herredømme over Menneskesjælene. Vore personlige Interesser af saavel timelig som aandelig Art kommer kun i anden Række. Dette fremgaar klart af selve Fader — Vor — Bønnen, hvor Christus har lært os at bede først om Guds Ære, om Hans Riges Udbredelse og Hans Viljes Fuldbgyrdelse — og dernæst om vort eget timelige saavel som aandelige Vel.

I dette Arbejde for Guds Ære og for Hans Riges Udbredelse bør vi imidlertid ikke staa alene. I Kraft af vor Daab tilhører vi nemlig en levende, aandelig Organisme, et mystisk Legeme, hvis Hoved er Christus selv, og hvis Lemmer er alle døbte Menneskesjæle. Nuvel, i det menneskelige Legeme er Forholdet det, at Legemets forskellige Dele fra Hovedet, som er Hjernens Sæde, modtager Impulser og Direktiver, der har til Formaal paa harmonisk Vis at tjene til hele Organismens Vel gennem et ordnet og systematisk Samarbejde mellem dennes mangfoldige Dele. Dette bør derfor ogsaa være Tilfældet med Christi mystiske Legeme. *Fra Ham og af Ham* bør vi modtage vore Impulser og Direktiver og udføre disse i harmonisk Samarbejde med de øvrige Lemmer paa Hans mystiske Legeme til Gavn og Gode for dette som Helhed. Dette er den religiøse og dogmatiske Baggrund eller Grundvold for hele Lægmandsapostolatet. Herved forstaas nemlig, at ikke blot Biskopperne og Præsterne, men ogsaa Lægfolket skal tage Del i Kirkens apostolske Virksomhed og gøre det uden Hensyn til Alder eller Køn, Stand eller Stilling. Med redebont Sind og barnlig Kærlighed skal alle stille sig i Kirkens og dermed i Christi Tjeneste — og gøre det i Flok og Følge paa samlet og systematisk Maade — og gøre det for Sagens Skyld uden noget Ønske om at komme til at spille en Rolle eller indtage en fremskudt eller anset Stilling.

Aarene gaar og med stærke Skridt nærmer Vi os selv Støvets Alder; men den faderlige Kærlighed til Ungdommen, der fra Vort Episcopats første Begyndelse har fyldt Vort Hjerte, tilskynder os til endnu engang — som saa

ofte før — i dette Vort Hyrdebrev at rette en særlig Henvendelse til Danmarks katholske Ungdom, netop i denne Forbindelse, hvor der er Tale om Katholsk Aktion. Glem ikke, du danske katholske Ungdom, at det er alvorlige Tider, vi lever i. Hør og følg derfor vor guddommelige Frelsers Opfordring fra de hellige Evangelier: »Yngling, jeg byder dig stat op.« (Luc. XIV, 15.) »Pige, rejs dig og stat op.« (Luc. VIII, 54.) Ja, stat op, du unge Mand og unge Pige, vaagn op, rejs dig op og tag med alle dine unge, rige, friske Kræfter Del i Christi og Kirkens store Arbejde for Christi Fred i Christi Rige. Ad tusinde Veje og paa tusinde Maader prædiker man en ny Tro, som intet har med Gud og Kristendom at gøre. Paa skammelig Vis søger Christi Fjender at tilsløre og tilsmudse vor Frelsers rene og straalende Skikkelse, fordi de selv er forblindede og som Mørkets Børn ikke evner at skue Lyset og erkende Ham, der er Livets Lys. »Men I ere ikke i Mørket« — for at bruge Apostelen Pauli Ord — »Alle ere I Lysets og Dagens Børn og ikke Nattens og Mørkets. Derfor bør I ej heller sove som hine, men vaage og være ædrue.« (I Thes. V, 4—6.) Følg derfor ogsaa med Glæde og Begejstring Apostelen Pauli Opfordring, naar han i Epheser-Brevet tilraaber Eder og siger: »Omgjorder Eders Lænder med Sandhed, ifører Eder Retfærdigheds Rustning og ombinder Eders Fødder med Redebonhed i Fredens Evangelium. Men griber frem for alt Troens Skjold, ved hvilket I kunne udslukke alle den Ondes gloende Pile. Og ifører Eder Frelsens Hjælm og Aaadens Sværd, hvilket er Guds Ord, idet I til enhver Tid beder i Aanden og ere aarvaagne.« (Eph. VI, 14—18.)

Lovet og takket være Gud, at der ogsaa herhjemme i Danmark findes unge katholske Mænd og Kvinder, som med god Samvittighed kan sige, at de har fulgt denne Opfordring. Søndag efter Søndag ser man disse Unge overvære Messen, modtage den hellige Kommunion, deltage i Aftenandagten, knæle i Skriftestolen og slaa Kreds om Prædikestolen. Og gennem karitative og religiøse Foreninger søger de under Sognegejstlighedens Ledelse efter bedste Evne at virke i Katholsk Aktions Aand til Guds Ære og Kirkens Tarv. Som Lysets Børn vandrer de i Mørket som et levende og lysende Vidnesbyrd om Lyset, de bærer i deres unge, rene Sjæle, og er saaledes med til at realisere og virkeliggøre Kirkens længselsfulde Haab om Christi Fred i Christi Rige.

Maatte der da ikke findes en eneste Katholik i Vort Vikariat, som ikke med Iver og Glæde stillede sig i Lægmandsapostolatets velsignelsesrige Tjeneste, at de og vi alle maatte kunne tage os Apostelen Petri Ord til Indtægt: »I

er en udvalgt Slægt, et kongeligt Præstedømme, et helligt Folk, et Ejendomsfolk.« (I Petri II, 9.) Thi kan dette med Rette siges om os, da er vi i Stand til med Gavn og varigt Udbytte at virke i Katholsk Aktions Aand baade indadtil og udadtil.

Højtledede i Herren! Efter Den Hellige Faders Forbillede har Vi nu anvist Eder de Midler, som er nødvendige, for at Julens gamle Budskab om Fred paa Jorden kan blive Virkelighed selv i vore urolige og fredløse Tider. Vi ved, at I alle, ligesom Vi selv, inderligt længes efter denne Fred, og det er derfor ogsaa Vor faste Overbevisning, at I med Redebonhed og al god Vilje i Tiden, som kommer, vil bestræbe Eder for efter Evne at gøre Brug af de Midler, Vi har anvist, saaledes at vi ogsaa herhjemme i Danmark kan bidrage vort til, at Vor Hellige Faders inderligste Ønske maa gaa i Opfyldelse — Ønsket om *Pax Christi in regno Christi* — om Christi Fred i Christi Rige.

Givet i København paa Hellig Knud Konges Fest A. D. 1937.

† JOS. BREMS
vic. ap.

Om og af nordiske Konvertiter.

Mads Jensen. II.

Forrige Gang blev Pastor Mads Jensens Livshistorie kort gennemgaaet her. Det blev ogsaa nævnt, at han udfoldede en betydelig Virksomhed som Foredragsholder. Af hvad Karakter denne Virksomhed har været, kan man vistnok faa et tydeligt Indtryk af, naar man stifter Bekendtskab med to smaa Skrifter, som han udsendte ikke længe efter sin Konversion. Det ene hedder: »Aabent Brev til mine Venner i den danske Folkekirke«, det andet: »Hvem har Ret? Strøtanker i Brevform om Nutidens største Spørgsmaal«. Nogle Citater af disse to smaa Bøger vil sikkert give et godt Indtryk af Pastor Jensens Maade at tale og virke paa.

Det vil vist for mange ikke være saa let kort og klart at gøre Rede for, hvorfor de er blevet Katholiker. Pastor Jensen, vil sikkert de fleste finde, gør det udmærket, naar han i sit »Aabne Brev« skriver saaledes herom:

»Hvorfor er jeg blevet Katholik? Først er jeg ved en Række Studier og Overvejelser, sammenholdt med mange Aars

Erfaringer fra det praktiske Livs Omraader, blevet overbevist om den absolutte Sandhed i den katholske Kirkes Lære. — Dernæst forpligter mit Daabsløfte mig til at tro paa den hellige almindelige Kirke. Jeg ved, at det er nødvendigt at holde Pagten for at blive salig. Jeg ønsker og begærer frem for alt at blive salig. — Derfor vil jeg holde mit Daabsløfte. Ifølge det maa jeg tro paa den almindelige (d: katholske) Kirke. Gud fordrer det af mig. Men jeg kan ikke tro paa Kirken, uden jeg maa bøje mig for dens Afgørelser og indordne mig under dens Organisation. Jeg tror paa Kirken. Derfor er jeg blevet Katholik.»

Et af de største Ofre, som den, der konverterer, maa bringe, er sikkert Afsked med mange, man før havde kær. Det var i saa Henseende sikkert langt værre for et halvt Hundrede Aar siden, end det i de fleste Tilfælde er i vore Dage. Frisindet er nu til Dags i Regelen større — man kan maaske ogsaa sige den religiøse Ligegyldighed — og adskillige slipper i saa Henseende let over deres Konversion. Men for Mads Jensen betød Overgangen et tungt Farvel til mange kære. Til dem taler han med indtrængende og alvorlige Ord:

»Døm mig ikke overilet. Læg Mærke til hvilke Grunde der har drevet mig til at gaa denne Vej. I mener mig det saa godt, eders Kærlighed har jeg altid skattet højt; men naar jeg engang ligger paa Dødslejet, da kan I ikke frelse mig, da kan I ikke garantere mig den evige Salighed. Den tabt — da er alting tabt. Ethvert andet Tab kan genoprettes i Evigheden, dette ikke. Jeg er derfor nødsaget til at ty derhen, hvor Saligheden garanteres mig. Gud lover mig den, naar jeg vil holde Daabspagten. Men jeg kan kun holde Daabspagten ved at blive Katholik.»

I sit andet lille Skrift gennemgaar Jensen flere af de Punkter, der har givet mest Stof til konfessionel Uenighed, f. Eks. Læren om Retfærdiggørelsen og om Skærsilden, Luthers Personlighed o. s. v. Her findes ogsaa udmærkede Steder; vi slutter i Dag med dette, som han tilraader sine kristne Brødre i Protestantismen:

»Dødstimen kommer, det ved du; men hvordan den skal komme — det kan du i visse Maader selv raade for. Om den skal bringe dig et Smil fra Gud, en Naadens Draabe,

et Haabets Lysglimt eller en Følelse af Fortabelsens Haabløshed, det bliver jo til Dels lagt i din egen Haand. Bed om en god Dødstime! Bønnen er for alling godt: Hvem ved, hvor langt et Stykke den Bøn kan føre dig frem mod den evige Herlighed!«

Niels Hansen.

Pater Sialm 70 Aar den 18. Februar.

Det var en varm Sommeraften den 14. August 1902, da fire sortklædte Skikkelser i Hamburgs Hovedbanegaards Trængsel mødte den femte sortklædte. Denne sidste, en ung, ivrig, meget aktiv Præst — han lever nu fredeligt under Navnet P. Hausmann et Sted i København — havde sørget for noget Aftensmad, og Ventetiden gik under livlig Samtale. Saa gik Rejsen videre for de fire over Kiel—Korsør. Ingen af dem kunde rigtig sove, og for de tre af dem var det jo en Tur til det ukendte. Alle fire skulde arbejde i Kirkens Tjeneste, de ansaa Arbejdet i Danmark som en ideal Missions-Virksomhed.

Nu er fem og tredive lange Aar — rige paa Arbejde og Smerte, Skuffelser og enkelte gode Resultater, højst forskelligt for de fire — gaaet. Af de fire har kun de to bragt det til noget: No. 1 og 2, medens No. 3 og 4 er gaaet ud af Løbet — den ene ved en tidlig Død, den anden ved Sygdom. . . . Men derfor er No. 1 og 2 blevet des større Arbejdere i Herrens Vingaard, helt berømte i København og »Omegn«, saavidt de er katholske. — Om No. 2 vil jeg ikke skrive nu. Han er kun 60 Aar og skriver og komponerer og tegner som en ung Mand. Vi skal komme tilbage til ham, naar han fylder de 70! —

Men det er netop det, No. 1 i ovennævnte Rejseselskab gør, han fylder »Støvets Aar.« Hvor Tiden gaar! Pater Sialm bar allerede den Gang, da vi sejlede over Store Bælt i August 1902, baade paa et Skæg og paa sit Fornavn Udalricus. Desuden bar han paa en Masse i Tertiatet (Ordensens tredje Prøveaar) og i de lange Forberedelsesaar opsparet aandelig Kraft, Kærlighed til Sjælene og medfødt Venlighed.

Denne Venlighed er maaske en Gave fra Schweiz, hans Fædreland, hvor han fødtes i Dissentis, altsaa den sydlige Del, ikke langt fra St. Gotthardt's navnkundige Bjergtinder. Han blev opdraget hos Benediktinerne og senere hos Jesuiterne, i hvis Selskab han indtraadte i 1890. At P. Sialm skulde være Ordenspræst, kan jeg godt forstaa, men mindre, at han ikke blev Kapuciner, for den Slags Munke findes der jo mange af i Alpelandene. Og han var

sikkert blevet en from og bestemt Guardian. Nu blev han Rektor ved Jesu Hjerter-Kirke og fik en maaske større Virksomhed, end i Schweiz eller Tyrol.

At P. Sialm i saa lang Tid og to Gange beklædte Rektorembedet i Stenogade, viser, at hans Foresatte forstod, hvilke Egenskaber han var i Besiddelse af. Thi jeg tror, det maa være et brydsomt Arbejde, udsat for Kritik, ikke blot som enhver Præsts Gerning er, men som Ansvarshavende for mange andre, Præster og Lærere og Elever...

Desuden har han jo ellers ikke ligget paa den lade Side. Der findes ingen Sofa i en Rektors Værelse. For bare at nævne to Steder i Jesu Hjerter-Kirke: Prædikestolen og Skriftestolen, saa virker disse Navne som Overskrifter paa to lange Kapitler i hans Livs Historie.

Prædikestolen — her taltes ikke blot om Søndagen til alle Slags Tilhørere, men særlig til Ungdommens Kongregation, til Mændenes, til Damernes Kongregation og det i mange, mange Aar.

Lige saa stort og trofast et Arbejde siger Navnet: Skriftestol.

Saavidt jeg ved, arvede han den efter P. Josef Schmid, i sin Tid en berømt Skriftefader. Stedet, Kirken, det bekvemme for saa mange Storbyfolk at kunne skrive næsten naar som helst, har naturligvis i høj Grad skabt Forudbetingelser for, at denne Skriftestol blev Københavns største.

Der gives mange Steder, f. Eks. i det katholske Vestfalen, i Paderborn, Münster, Neheim, o. s. v., Skriftestole, der er langt mere optaget, og det flere Stole i samme Kirke, end netop denne i Jesu-Hjerter-Kirken. Men af en Diaspora at være, af en dansk Diaspora at være, er Søgningen al ligevel aldeles enestaaende. Og dertil bidrager sikkert ogsaa Personligheden, der har foresat sig som Præst at være den gode Hyrde og ikke Dommeren, der kommer paa Himlens Skyer... Den samme utrættelige Flid — thi det

Pater Udalricus Sialm S. J.

er Flid og atter Flid, som staar bag ved denne Livsgerning — har ført P. Sialm rundt omkring paa Prædikestolene i Vikariatets Kirker, til ligefrem utallige Exercitie- og andre religiøse Foredrag.

Hvilken Ordenspræst har endnu ikke skriftet hos P. Sialm eller hørt ham tale? Hvilken katholsk Herre eller Dame har ikke i yngre Dage eller senere staaet under hans aandelige Paavirkning?

Han kunde ogsaa Ting paa Sjælesorgens Omraade, som ikke alle kan. — En Gang i et større Selskab tog en ældre Herre, ja, han var omtrent 80 Aar og bar Storkorset, mig til Side og sagde, han vilde gerne være Katholik Resten af sit Liv. Nu vilde han gerne have en dertil egnet Præst. Da saa jeg P. Sialms Skæg dukke frem iblandt de forskellige Herrer — og i det samme viste jeg Excellencen dette Skæg og sagde: »Gaa bare til ham der, det kommer nok i Orden.« — Og det kom i Orden.

Dette er bare nogle Tanker, nogle faa Minder, jeg vil nedskrive om P. Sialm; der er mange flere og maaske mere interessante, som jeg gemmer. Men Hovedsagen er jo ikke, at det gode og rosværdige kommer frem — Præsten selv vilde sikkert ikke holde af at se sig staa mellem to brændende Vokslæs og blive incenseret med en tyk, sød Røgelsesky. Gud være os alle naadig! Men det er sikkert for mange af Ugebladets Læsere en Glæde at vide, at P. Sialm kan fylde de 70 Aar i næsten ungdommelig aandelig og legemlig Friskhed. Hvilket rigt Arbejdsliv ligger bag! At der endnu maa forestaa videre arbejdsrige Aar, ønsker vi ham alle af Hjertet, med Tak for alt godt, for alle Veje, naar vi var syge, for alle gode Tanker, naar vi var raad-vilde, for de h. Sakramenters Meddelelse, da vi stod i Livets Kamp! Ad multos annos!

F. F. M.

Paulus Helie.*)

1.

Den ydre Ramme.

Skønt Karmeliterne daarligt kunde følge med i Kappestriden mellem »sorte og graa« Brødre, har ogsaa de gjort deres Indsats i dansk Aandsliv. En dansk Karmeliterprovins eller bedre sagt »*Provincia Dacia et Norvegia*« blev af Generalkapitlet i Bruxelles oprettet i Aaret 1462. Den talte ved denne Tid kun 3 Klostre, men snart voksede dens Antal til 9. Disse er følgende: Landskrona (stiftet ca. 1410),

*) *Paulus Helie. I. Ungdom og Uddannelse ca. 1485—1519. Universitetsaarene 1519—1522 af J. Oskar Andersen, (Kbhvn. 1936, G. E. C. Gads Forlag, 138 S., Kr. 4,00).*

Skelskør (1418), Helsingør (1430), Varberg (1472), Sæby (ca. 1473), Ørebro (ca. 1475), Aarhus (ca. 1480), Sølvborg (ca. 1486)*) og Assens (ca. 1512). Da fra 1451—1471 den strenge Johannes Soreth var Ordensgeneral, blev den nyoprettede Provins nødvendigvis draget med ind i Reformbevægelsen. »*Provincia Dacia et Norvegia*« har ikke haft et daarligt Rygte, thi ogsaa fremmede Provinser sendte deres yngre Medlemmer for en videre Uddannelse til Danmark. Saaledes har ifølge Optegnelser, som Professor Oskar Andersen kunde gøre fra »Carmeliterbücher« fra Frankfurt a. M., 1518 og 1519 Hermannus de Alkmar og 1523 Adrianus de Sconhoven og Cornelius de Gouda studeret i Danmark.

Danske Karmeliter findes ogsaa i Udlandet. De bedste Efterretninger har vi om Palle Jensen, der 1503 immatrikuleredes i Löwen, 1507 blev Lektor der og 1512 fik paveleg Bekræftelse paa Generalvikaren Anders Christensens Bestemmelse om, at han skulde studere ved Uppsala Universitetet og derefter opholde sig i Ørebro Kloster. I Löwen finder vi ellers endnu Peder Hemmingsen og Christian Thoriksen, i Köln »*Franciskus Helsingørensensis*«, i Greifswalde Morten Pedersen og Anders Christensen, og ved Rostocks Universitet studerede i Aarene 1463—1492 ikke færre end 7 danske Karmeliter.

Den betydeligste danske Karmelit er sikkert Paulus Helie, og det er forstaaeligt, at Universitetet vilde hædre en af sine egne Mænd ved en ny Biografi i Reformationsaaret. Derom skriver Kirkehistorikeren Professor Oskar Andersen: »*Da C. T. Engelstofts paa saa mange Maader grundlæggende og fornyende Biografi af Paulus Helie fra 1848 . . . delvis blev forældet og desuden nu er vanskeligere tilgængelig for Læseverdenen, og da den Biografi af den bidske Karmelitermunk, som Jesuiten L. Schmitt udgav 1893, trods Forfatterens særlige Forudsætninger for at forstaa en Personlighed som Paulus Helie, ikke kan gøre Krav paa at betegnes som en fuldt objektiv Bedømmelse af hans Standpunkt og heller ikke er Udtryk for en fyldestgørende Forstaaelse af hans kirkepolitiske Indflydelse, synes det mig, at Tiden kunde være inde til et Forsøg paa en ny Biografi af Paulus Helie, hvis Førsterangsplads i Reformationstidens danske Litteratur nu ogsaa fra saa mange Sider er fuldt anerkendt, men om hvis Karakter og positive Indflydelse i Datidens kirkelige og politiske Kampe der stadig staar Strid.*

Som første Del af denne forelægger jeg her Fremstillingen

*) Som Kuriosum kan meddeles, at Anmelderen, da han for nogle Aar tilbage havde besøgt Kirken i Sølvborg for paa Stedet at studere de smukke Kalkmalerier og spurgt, hvilken Orden Kirken i Middelalderen havde tilhørt, fik det korte Svar: »Det ved man ikke.«

af Paulus Helies Ungdomshistorie og første Tid som Universitetslærer, idet jeg haaber, at Resten af Biografien kan udkomme i 1937.«

Med disse Ord er Bogens Ramme og Tendens klart opgivne, og ogsaa fra katolsk Side skal det fuldtud anerkendes, at denne Mands Liv og Skrifter optages til fornyet Undersøgelse, og det endda af en saa kyndig Haand.

Den ydre Ramme yder interessant Stof nok; thi Paulus Helie hører til sin Tids Store. Som saadan hyldede Gabler ham, naar han siger: »Her paa Universitetet besynger den store Paulus Elie i storlaaede Afsnit hellige Dogmer om hellige Emner.« Det interessanteste Afsnit i Paulus Helies Historie er maaske hans Forhold til Luther og Christiern II.

Allerede i sin Tale om Simonien dadlede Paulus Helie 1517 meget stærkt visse Misbrug i Kirken og især Ophobningen af indtægtsrige kirkelige Embeder i een Person. Intet Under, at han i Begyndelsen fik Sympathi for den wittenbergske Bevægelse. Men da han saa, hvorhen den bar, vilde han intet have med den at gøre. Vi ved dette af et Brev, han skrev i August 1521 til sin Provincial, Dr. Anders Christensen, hvori han forsvarede sig, at hans tidligere Sympathi med Luther var forbi, og at han nu ikke længere læste hans Bøger. Lignende Udtryk møder vi ogsaa i hans senere Brev fra 1524 til Kannik Peter Iversen: »Slagne af Raseri og Vanvid udraaber de dem som Kættere, der fortolker Kristus eller Peter eller Paulus i Skolerne.« I det samme Brev fortæller han, at Christiern II »fordum indtrængende afæskede mig en Udtalelse om, hvad jeg mente om Luther og Luthers kirkelige Lærdomme. . . . Hvad Luther skriver om Morallivet er kynisk, fordi han svinger Forargelse over alles Moral . . . Det er ikke min Sag at fælde Dom om andres Moral, da en Tjener ikke kan være Dommer over en Medtjener. Derfor siger Paulus: »Enhver skal bære sin egen Byrde.« Men Luthers Skrifter imod kirkelig Fromhed, den romerske Pave og Kirkens vedtagne hellige Handlinger anser jeg for saa kætterske, at de umuligt kunde være det i højere Grad. Paa Grund af dette Svar og mit Frisprog i mange Tilfælde blev denne Tyran i den Grad dødsfjendsk mod mig efter fordum at have været mig en Ven, at jeg i Frygt for mit Hoved maatte flygte til Jylland.«

Det Frisprog, der i saa høj Grad havde vakt Kongens Vrede, vedrørte ogsaa Paulus Helies Fortolkning af den h. Birgittas Spaadom om den 6. Konge. Allerede Chr. Olivarius fortæller, at Christiern II forespurgte Paulus Helie, Christoffer Ravensberg og mange andre om den 6. Konge, der ifølge den h. Birgittas Profeti skulde komme efter Magnus Smæk, og at de hævdede, at

den virkelig gjaldt ham, og han derfor maatte frygte for Landflygtighed og Lænker. Paulus Helie fortæller selv derom i Skriftet mod Hans Mikkelsen: *»Mange af Brigittes Profetier, der stødte paa Christiern II's Tid, ere og fuldkomne (hvilket han dog ikke troede, der det hannem sagdes) og særdeles den Profeti om de 6 Konger, blandt hvilke han uden Tvivl (som mange mene) var den sjette.«*

Dog, det afgørende Moment for Kongens Vrede var sikkert Prædikenen paa Slottet St. Hans Dag 1522, hvorom vi i Skibykrøniken læser følgende: *»Paa samme Dag i Herrens Aar 1522, da Broder Paulus Helie prædikede paa nævnte Slot, i den vidtberyggede Tyran, Kong Christierns Nærværelse, om Herodes og hans Bolerske, Herodias' Grusomhed, blev denne Fyrste saa fornærmet over hans Frisprog, at han næste Fredag tilbagekaldte den Gave af St. Jørgens Hospital og dets Godsbesiddelse, som han havde givet Karmeliternes Kollegium) hvilket samme Paulus den Gang var Forstander for) til evig Eje.«*

Om alt dette og mere fortælles der i Professor Andersens Bog, og Historikeren har næppe noget væsentligt at bemærke til hans Fremstilling. Dog vil jeg alligevel hen-vise til følgende:

1) Side 13: *»Som det sandsynligste antager jeg da, at Paulus Helie ca. 12-14 Aar gammel blev indbragt i Varberg Kloster og ligeledes, at han i det mindste har tilbragt sin Noviciattid og de første Aar, efter at han fik Tilladelse til at aflægge Profesløftet, sammesteds.«* Dertil bemærkes, at det er tvivlsomt, at Paulus Helie har tilbragt sin Noviciattid i Varberg; thi hos Tiggerordenene havde hver Provins kun et Noviciatshus, højst to. Da Provinsen blev oprettet, talte den kun 3 Huse, og et af dem blev bestemt som Noviciatshus. Uden vigtig Grund blev der ikke truffet en Forandring, og da Varberg var et forholdsvis nyt Kloster, kan det vanskeligt tænkes, at det skulde være udset som hele Provinsens Noviciatshus. Men det forhindrer ikke, at han før Noviciatstiden har opholdt sig i Varberg Kloster.

2) Side 22: *»I hvilket Omfang Paulus Helie har drevet disse filosofiske Studier, er os ukendt; men af den Bedømmelse, Skibykrøniken giver af hans senere Kollega ved Københavns Universitet, den gamle Dr. Peder David Skotte, ser vi i alt Fald, at den Interesse, hans Studietid havde givet ham for den aristoteliske Filosofi (som sikkert var normativ i Karmeliterundervisningen, som overhovedet i Senmiddelalderens filosofiske Studium), var minimal.«* Mon det kan siges som almindelig Regel? I *»Credo«* 1936 Side 38 har jeg skrevet følgende om en samtidig, Lütke Namensen: *»Paa Museet i Flensborg (Nyt Katalog Nr. 170) opbevares*

endnu den 1514 trykte *filosofiske Lærebog*, som han benyttede til sine Studier i Paris. »*Fr. Ludolphus naaman dacie provincie hoc utitur libro*« staar der paa Titelbladet. Hele Bogen er fyldt med Randnoter og vidner om Lütkes Flid. At de daværende Pariser-Studenter nok kunde maale sig med vore nuværende Filosofistuderende, viser Bogens Indhold. Den bestod af 5 store Afhandlinger, der alle udførlig beskrives paa Titelbladet (og opgives nærmere i min nævnte Afhandling).

3) Side 58: »*Hebraisk var ham i alt Fald et ukendt Sprog, og om han overhovedet har lært noget Græsk, er højst tvivlsomt. Hans katholske Biograf, L. Schmitt, mener at kunne hævde det; men Begrundelsen er yderst spinkel og vejer ikke op mod den Kendsgerning, at Paulus Helie i sine Skrifter baade viser sig bunden til de latinske Oversættelser af N. T. og kun kender græske »Fædre« i latinsk Gengivelse. Betegnende er da ogsaa, at han, da han 1521—1522 oversatte Erasmus' Skrift om Fyrstens Opdragelse, ganske gik udenom de deri forekommende græske Ord.*« Vist kan disse Bevisgrunde ikke afkræftes helt. Men Bogen om Fyrstens Opdragelse var bestemt for Kristiern II, der næppe vilde bryde sig om græske Gloser. Og den stadige Benyttelse af den latinske Skriftekst beviser kun, at han bedst kendte til den, men ikke, at han slet ikke har lært noget Græsk. Skulde en Mand, der havde et aabent Øje for alt nyt, virkelig ikke have tilegnet sig noget Græsk? Det gjorde dog andre af hans Samtidige. Om Jacobus de Dacia fortælles der f. Eks., at han flydende talte baade Græsk og Hebraisk. Hvad Lütke Namensen har gjort for at fremme disse Sprog, er almindelig bekendt.

4) Mon man ikke kunde vente, at der bringes Paulus Helies egne Ord om hans af ham navngivne Elever, naar Universitetsaarene behandles, da næppe alle Læserne kender dem fra Skibykrøniken? *P. D. Steidl.* (Sluttet.)

Den katholske Kirkes Historie.*)

Rauschens Kirkehistorie er i sit Ydre ikke til at kende igen. Den er blevet dobbelt saa stor og ser ikke mere saa skolebogsagtig ud. Den nye Udgaves Tykkelse skyldes nu delvis et betydeligt større og ensartet Tryk, men det er ganske forbavsende, som det gør Bogen mere tiltalende og langt lettere at læse. Alene denne ydre Forandring vilde sikkert have forøget Læsernes Tal betydeligt, hvis da ikke ogsaa Prisen var blevet væsentlig forandret.

*) Gerhard Rauschen og Alfred Otto. (Levin og Munksgaard, 1937 312 S., 8 Kr. — Ved Bestilling paa 20 Ekspl. 5 Kr.)

Men ogsaa Forandringer i Bogens Indhold er saa gode, at den nye Udgave fortjener mange Læsere. Den har tilfælles med 1. Udgave, at den bringer en umaadelig Mængde Oplysninger. Den skulde jo i første Række være en Lærebog, og derfor har man søgt at faa saa meget med. Det er naturligvis en Fordel; man kan finde meget i denne lille Kirkehistorie, og Registeret hjælper til at finde det let. Men Ophobningen af Detailler gør det vanskeligt at faa de store Linier og Sammenhæng til at træde tydeligt frem. Men netop paa dette Punkt har Dr. Otto gjort Rauschens Værk bedre, dels ved en Omordning af Stoffet og dels ved nogle gode, sammenfattende, smaa Kapitler. Forstaaelsen af meget i Kirkehistorien har han derved gjort lettere.

Men i Bogens Detailler savner jeg mange Steder tiltrængte Forandringer, for at den paa alle Punkter kunde være i Overensstemmelse med Forskningens Resultater. Først studsede jeg over, at 67 angaves som Petri Dødsaar, mens det nu i Almindelighed antages at være 64, men mere forbavset blev jeg over at se, at alle Rauschens Beretninger om oldkirkelige Personligheder gaar uforandret igen som Historie, selv om den nyeste Forskning betragter dem som Legender. Dette gælder f. Eks. Omtalen af Markus, Dionysius af Paris, den thebaiske Legion, Laurentius, Sebastian, Agnes og Simon Magus. Hvorfor mon alt dette staar her ganske uforandret? — I Modsætning til den manglende Kritik her møder Læseren i Danmarks Kirkehistorie Tvivl om, at den hellige Willibrord har været i Danmark. Ogsaa her følges Rauschen, men det er mig ubegribeligt, hvorfor man tvivler. I Klosterhistorien gentages Rauschens forvirrede Fremstilling af Helligaandsbusenes Stilling, som om de i Almindelighed havde noget med Helligaandsordenen at gøre. Der gives en ufuldstændig Liste over danske Benediktinerklostre og gentages, at Voer Kloster var det ældste. Ligesom hos Rauschen I angives fejlagtigt Mindrebrødrenes Ankomst til Danmark til 1222 (det var 1232), og det fortælles, at Laurids Brandsøn reformerede alle Klostrene, i Virkeligheden reformerede han kun 11.

Meget værdifuld er Skildringen af de sidste Tiders Kirkehistorie, der er ført op til 1936. Her er afhjulpet et stort Savn, for det er altid vanskeligt at orientere sig i den allernyeste Historie, og det er lykkedes kort og interessant at trække Linierne op til den Dag i Dag.

Alt i alt er denne Kirkehistorie en værdifuld Bog, som slet ikke kan undværes. Havde Dr. Otto blot givet sig Tid til at revidere alle Detailler!

B. J.

Pastor B. Jensens Svar.

Kære Peter!

Skønt jeg, da Ugebladets Redaktør gav Udtryk for sin manglende Tilfredshed med min Anmeldelse, lod ham vide, at jeg ikke agtede at tage Del i nogen Diskussion om den, vilde det alligevel se underligt ud, om jeg slet ikke svarede paa dit Brev.

Først maa jeg da sige, at jeg er meget forbavset, og jeg er bedrøvet over, at du har optaget min Anmeldelse paa denne Maade. Jeg kan kun forklare mig det ved, at dit Brev langt snarere er fremkaldt af andre Udtalelser (f. Eks. Breve) end af min Anmeldelse. Hvorledes det Standpunkt, du erklærer for det selvfølgelig, skulde følge af de givne Præmisser, er mig en Gaade.

Der kan bebrejdes min Anmeldelse, at den hovedsagelig drejer sig om ganske bestemte Ting, men det er dem, der særlig interesserede mig, og det drejer sig netop om de Punkter, hvor Mogens Ballin gjorde sin vægtigste Indsats. Jeg har forsøgt at gengive mine ganske personlige Indtryk, det, som jeg oplevede, da jeg var ung Student. Dette er ikke nogen negativ Kritik. Jeg vilde netop give et positivt Bidrag til Forstaaelsen af hin Tid, oplevet paa en anden Maade, end du kunde det. Naar jeg nu læser min Anmeldelse igennem, finder jeg stadig, at jeg netop har konstateret og ikke bebrejdet. »Syrlig Fornærmelse« kan jeg slet ikke finde noget af. Jeg er heller ikke Talerør for nogen af de to Ting, men kun for min personlige Oplevelse.

Derfor forstaar jeg ikke, at min Anmeldelse kunde give Anledning til dit Brev.

Din hengivne

Bernhard.

Paa Redaktionens Vegne.

Dels for at tage Stilling til enkelte af Pastor Schindler rejste Problemer, dels som Svar paa mundtlige eller skriftlige Indlæg i Debatten, vil ogsaa Redaktionen fremsætte nogle afsluttende Bemærkninger, helst saa kort, saa objektivt, saa irenisk som muligt, ihukommende, at vi alle sejler i samme Baad, og undgaaende al »*Diskussion om ligegyldige Bagateller*«.

Pastor Schindler mener bl. a. af de hidtil fremkomne Anmeldelser af Ballin-Bogen at kunne konstatere, at Synet paa den er »diametralt modsat«. En saadan diametral Modsætning kan næppe bevises. »Nordisk Ugeblad«s Anmelder (S. 52) kritiserer ganske vist nogle Detailler, men sammenfattende siges der: »*Alligevel er Bogen i det store og hele blevet rigtig, og den giver et smukt og sandfærdigt Billede af Mogens Ballin*«. »Katholsk Ungdom«s Anmelder

er ikke tilfreds med »*Vurderingen af Askesen og af Datidens katholske Mentalitet i Danmark*«, men han finder, at »*Bogens Højdepunkter, Konversionen og især det korte Ægteskabs rige Lykke, er ypperligt gjort*« (20. Dec.). St. Olav skriver (17. Jan.) en saa uforbeholden gunstig og lang Anmeldelse, at ingen Forfatter kan ønske sig mere. Altsaa: venlig Anerkendelse, enkelte Forbehold, men ingen diametrale Modsætninger! Og der kan slet ikke være Tale om to Lejre: »*Den, hvis Grænser er de fødte Katholikers Kreds og de med dem aandsbeslægtede Trosfællers — og Offentligheden og de fleste af os, der ude fra Offentligheden i Tidens Løb er blevet jeres Trosfæller.*« Hvorfor ligefrem oprette en Slags Koncentrationslejre enten for fødte Katholiker eller Konvertiter, naar det er givet, at de fleste fødte Katholiker vil være ligesaa rørende enige med mange af Pastor Schindlers Idealer, som Konvertiter paa den anden Side kan tænkes at tage Afstand fra enkelte af hans Opfattelser. Der er saa meget tilfælles, der er saa lidt, som skiller!

Vi vilde sammen med mange andre beklage, dersom Pastor Schindler trak sig tilbage fra sin katholske Forfattervirksomhed, da den har givet os saa mange gode Skrifter; men vi kan med vor bedste Vilje ikke se, at det er den mørke litterære Situation, som tvinger ham dertil. P. Sch. har i de senere Aar kunnet udsende: *Liturgi* (1928, 335 S. foruden Billedhæfte, Kr. 21,50); *Vesterledens Munkevæsen I* (1931, 341 S. Kr. 8,75); *Chresten Skikkild* (1934, 72 Kvart-sider, Ill. Kr. 3,50); *Vesterledens Munkevæsen II* (1935, 587 S. Kr. 15,00); *Sakramenterne i den katholske Kirke* (1934, 176 S. Kr. 3,00); *M. Fr. Ballin* (1936, 252 S. Ill. Kr. 5,50). Altsaa seks Bøger paa otte Aar! Tager man Hensyn til, at det mest drejer sig om større, ikke billige Bøger, om seriøs, religiøs Litteratur i et lille Land, hvor den katholske Menighed, som Bøgerne især henvender sig til, er en forsvindende Minoritet, da er dette ikke blot en Præstation fra Forfatterens Side! Hvis en Bog som »*Liturgi*« kun var solgt i 100 Eksemplarer, maatte et tilsvarende protestantisk Værk helt op til et Oplag paa 10,000 for at være relativ ligesaa godt solgt. Det ringe økonomiske Udbytte er sikkert beklageligt, men dog ikke noget sjældent i en Tid, hvor mange Forfattere maa skaffe Tilskud til Udgivelse af deres Bøger og villigt tager imod Legaternes Hjælp. Men derfor kan det være nok saa frugtbart at tilstaa den manglende Erkendelse af det trykte Ords Betydning i vore Rækker. Der er særlig Mangel paa katholske Mæcener for Bog og Presse i det katholske Norden. Og naar en Læser skriver: »*Kan og bør Ugebladet ikke forsøge forud at rejse de nødvendige Midler til Udgivelsen*« (af *Vesterledens Munkevæsen II*) og straks tegner sig for 2 Eksemplarer, da er

dette et Eksempel til Efterfølgelse, og »Nordisk Ugeblad« vil gerne virke i saa Henseende, saafremt det ønskes.

De »indfødte« bør vist lære af de »indkomne« ligesom disse af hine, og fordi den ene er tilbøjelig til at overvurdere lokale Fænomener og Personer, har den anden ikke Ret til at undervurdere dem. *Historikeren* maa i hvert Fald søge at forstaa dem begge to. Kun at vurdere Menigheden med Konvertitens Øjne, kun at anerkende det, som rager op over Murene, kan være en uretfærdig Ensidighed. En By bestaar af mere end de Taarne, der ses langvejsfra. Hvad er for Resten lokalt? Tænkes der paa smaa Ubetydeligheder, ja, saa maa de gerne glemmes; men er det den kraftige Indsats indenfor et vist Distrikt, da er den hverken mere eller mindre end en Mursten eller en Granitblok, hvoraf selve Kirken bygges. En Forening, et Blad, en Personlighed kan være af stor Betydning for katholsk Aktion, og endnu vigtigere end at kende »Kirkefædrenes Kvad og Kvaler« er det selv at bygge Historie i Lighed med Kirkefædrene.

Hvad er Vulgærkatholicisme? Pastor Schindler indlader sig ikke paa en Definition eller konkrete Eksempler. En Individualreligiøsitet, der er mere eller mindre i Modstrid med »*Kirkens Dogmer, Hierarki, Embede, Ethos og Liturgi, dens Helgener, dens Historie og dens Kunst, Litteratur og Videnskab*« er vi alle imod, ogsaa de, som ikke kan lide Navnet »Vulgærkatholicisme«. Nej, »*Gud er ikke tjent med det vulgære og med Simili*«, og vi kan kun takke dem, der tager Kampen op dermed; baade vor nuværende Pave og Biskop har gjort det. Hvem vil forsvare Fænomener, som en Indsender skildrer dem. »*Aandelig Stilstand, intel Hensyn til Kirkeaaet, der blev sunget Paaskesalmer i Adventstiden og Julesalmer i Fasteliden og lignende, der tages Kollekt umiddelbart efter Forvandlingen, der var Papirsblomster og hvide Bliklys paa det marmormalede Fyrretræsalter. Bønner liredes sjusket og forretningsmæssigt af...*« Blot man ikke haanligt falder over Mennesker, der er dybt troende uden at have gjort sig store Tanker om det klassiske. Blot man ikke lader sit subjektive Skøn være Højesteret i disse Sager, saa det, man ikke forstaaer, straks kaldes ufornuftigt og det, som ikke tiltaler en, smagløst. Men det tager jo ogsaa P. Sch. Afstand fra. —z.

Gil Robles' opsigtvækkende Brev.

(Sluttet.)

Annulerede Valg.

Ved Valgene i Februar 1936 vandt Højre en Sejr over Venstre med en Majoritet paa 400.000 Stemmer.

Med raa Kraft, ved Politiets Hjælp, tog Venstre Valgurnerne fra Vælgerne i Corruna, Pontevedra, Lugo Carceres,

Cardova og Sevilla og forandrede Resultaterne til Gunst for sig selv. Paa denne Maade lykkedes det dem at faa Flertallet i Parlamentet.

Denne Majoritets første Handling var helt eller delvist at annullere Valgene i Granada, Cuenca, Salamanca og Burgos, saaledes at Venstre fik en fingeret Majoritet, som satte den i Stand til at danne en Regering, der var ulovmæssig lige fra sin Begyndelse.

I Udøvelsen af sin Magt er den ingen legitim Regering.

Fra Tilegnelsen af Embedet i Februar 1936 indtil Revolutionens Udbrud var *Frente popular's* Regering ansvarlig for følgende Forbrydelser: Nedbrændingen af 84 Kirker, 4 Aviskontorer, 36 politiske Centraler og 92 Privathuse tilhørende Tilhængere af Højrepartiet. Den dræbte 256 Personer og saarede mere end 10000. Uden Skadesløsheds-holdelse tilegnede den sig 300 private Ejendomme og lukkede over 800 Kollegier og Skoler.

De, der ikke var indrullerede i en eller anden af Venstres Organisationer, blev kastede ud af deres Arbejde, og Regeringen indrettede kommunistiske Centrere i Barakker, Arsenaler og Aerodromer.

Den afskedigede Hundreder af civile Personer, som havde deres Stilling i Overensstemmelse med Lovene, og tillod, at Hærens Officerer, Præster, Dommere og Øvrigheds-personer blev angrebet og forhaanet.

Alle disse Kendsgerninger blev indankede, og det for hele det samlede Parlament af den monarkistiske Deputerede Señor Calvo Sotelo. Og Regeringen kunde ikke benægte Sandheden i Beskyldningerne.

For at hævne denne Klage befalede *Frente popular's* Regering, at Señor Calvo Sotelo og jeg skulde myrdes. Jeg undgik Døden, da jeg var rejst til Biarritz. Men Señor Calvo Sotelo blev Klokken tre om Morgenen af Stormtrop-per bortført fra sit Hjem og myrdet ved Indgangen til Kirkegaarden.

Siden Begyndelsen af den militære Opstand har Regeringen myrdet eller tilladt Mordet paa Hundreder af Tusinder af forsvarsløse Borgere; den har nedbrændt Tusinder af Kirker, har vanhelliget Grave og hellige Kar, har myrdet Børn og skændet Kvinder, har ødelagt kunstneriske Skatte, har kort sagt begaaet saadanne Handlinger af unævnelig Rædsel, at jeg er sikker paa, at hele Menneskeslægten, naar den modbydelige Sandhed bliver kendt til Bunds, vil opløfte et Raab og fordømme dem, der er ansvarlige for den største Ulykke, Verdenshistorien kender.

Hvem vil vove at sige, at en Regering, som begaar eller tillader saadanne Handlinger, er en legitim Regering i Udøvelsen af sin Magt?

Lovlig Modstand.

Hvis derfor Valencia-Regeringen savner ethvert Krav paa at blive regnet for en legitim Regering, kan man ikke sige, at den militære Opstand er et Oprør, men snarere et Tilfælde af lovlig Modstand imod Undertrykkelse.

Alle, som studerer Love, er enige om at erklære, at Modstand imod Myndigheder ikke alene er lovgyldig, men obligatorisk, naar Myndighederne sædvanligvis udøver deres Hverv paa en uretfærdig Maade i vigtige Spørgsmaal. Under saadanne Omstændigheder er passiv Modstand lovgyldig; og er dette ikke tilstrækkeligt, er Tilflugten til Magt ogsaa lovgyldig. Dette forsvares som katholsk Lære af Mænd som St. Thomas, Suarez, den store Apologet Balmes, Kardinal Hergenroelher og mange andre.

Det er af denne Grund, at *Accion popular*, netop fordi det er et katholsk Parti, har stillet sig paa den nuværende militære Opstands Side.

Derfor har Kardinal Goma y Tomas, Ærkebiskoppen af Toledo, offentligt og højtideligt støttet den nationale Bevægelse; han har udgivet en Bog »*El caso español*« og efter sin Tilbagekomst aabenbaret sig som den hellige Faders fortrolige og officielle Repræsentant sammen med General Franco.

Af denne Grund er Ærkebiskopperne af Valladolid, Santiago, Burgos, Sevilla, Valencia og Granada gaet ind for Revolten, som vil frelse den kristelige Civilisation, og det samme gør alle de Biskopper, som er undsluppet de kommunistiske Horder.

Baskerne.

Af denne Grund staar alle Spaniens Katholiker uden Undtagelse, naar vi ser bort fra Gruppen af Baskere, paa den nationalistiske Bevægelses Side, som ikke er og aldrig vil komme i fremmede Interessers Sold, men som er og vil være medfødt og traditionel spansk i Karakter og fremfor alt allerdybest set menneskelig.

De vil forstaa, at over for saa uomstødelige Kendsgerninger kan man absolut ikke fæste Lid til visse Beretninger, fundet i et Flyveskrift med Titlen »Katholikerne og Borgerkrigen i Spanien«, Beretninger, som stammer fra Mænd, som man kun kan fatte Mistanke til, som f. Eks. Fritænkeren *Señor Bergamin*, Udgiveren af et Tidskrift, som allerede er ophørt, eller *Fr. Juan Garcia Morales*, hvem de gejstlige Myndigheder for nogle Aar siden nægtede Adgang til samtlige Fakulteter, eller *Señor Ossorio y Gallardo*, den spanske Ambassadør i Bryssel, som, endskønt han her kalder sig Katholik, aldrig har praktiseret den katholske Religion, et Faktum, som er almindelig kendt i Spanien.

Hvad de baskiske Katholiker angaar, saa er de et le-

vende Bevis for, hvorledes Separatist-Politik kan dræbe al kristelig Aand. De baskiske Separatister fremholder hyppigt den Thesis, at de er »fødte« Baskere og først senere gennem Daaben blev de Kristne, og af denne Grund maa den baskiske Separatisme fremmes paa kristelige Interessers Bekostning.

Den, der tvivler om, at denne Beretning om den baskiske Hæresi er Sandhed, behøver kun at læse de Værker, som Grundlæggeren af den baskiske Separatisme, *Sabino Arana Goiri*, har skrevet.

Derfor er det, at de baskiske Separatister med *Aguirre* i Spidsen har gjort fælles Sag med Kommunisterne, Kirkebrænderne, Biskop-, Præste- og Ordensfolk-Morderne, Skænderne af de Ting, som er hellige for Religionen.

For saadanne, som disse, kommer den baskiske Separatisme først, Katholicismen i anden Række.

Her, Sir, — og jeg vil kalde Dem min Ven — er Forklaringen paa, hvorfor vi Katholiker fra første Øjeblik af fuldstændigt og uden Forbehold har sluttet os til den nuværende militære Opstand.

Vi er fri for al Tvang i vort Valg. Vi har fulgt vor Samvittighed. Venligst

(sign.) *Jose Maria Gil Robles.*

Talismaner og Amuletter.

»*Talisman und Zauberwahn*« af *Ph. Schmidt* (Benzinger & Co., Einsiedeln, 205 S., Fr. 3,70) er en dygtig, kundskabsrig Bog om Overtroen, ogsaa i vore Dage. Det er spændende som en Roman at se, hvordan de moderne første og anden Klasses Stjerner, der ofte har kastet den sande Tro over Bord, hengiver sig til den latterligste Overtro. Bogen er bygget paa grundige Studier og forsynet med udmærkede Registre.

Talismaner og Amuletter*) gjaldt i første Linie som beskyttende Tryllemiddel. Brugen af disse lykkebringende eller ulykkeafværgende Tegn, som blev baaret om Halsen, eller som Armbaand og Ringe, eller som blev syet ind i Klæderne, findes hos alle Folkeslag paa Jorden saavel under primitiv Form hos Naturmenneskene som under den mest raffinerede Form inden for moderne Juvelerkunst. Paa

*) Talisman, af det græske *telesma*, Fuldendelsen, Luksusgenstanden, eller af det tyrkiske talism, Mirakelbilledet, er et aktivt Tryllemiddel, en Lykkebringer, som skal skaffe sine Bærere Lykke og Held under alle Livsforhold. Amuletten derimod, af det latinske *amuletum*, er en passivt virkende Genstand, som man bærer paa sig, eller som anbringes paa Døre, Træer, Huse og andre Ting og skal bevare imod skadelige Indflydelser. Begge Ord er gaaet over i alle germanske og romanske Sprog. Den skarpe Adskillelse opretholdes dog ikke altid.

Stene, Ringe, Spydspidser og Drikkehorn indridsede vore Forfædre deres Runer, d. v. s. Trylleformler, der som Frelse- eller Sejrsruner skulde bringe Lykke og som Nidruner Ulykke. Ogsaa Mønter forsynede man med beskyttende Runer, de saakaldte Brakteater, og de tjente som Amuletter.

Hvorledes kom Mennesket til denne Tryllegalskab?

Ængstelige og forbavsede stod Naturmennesket over for de rige og mægtige Naturkræfter, i disse saa han som personificerede Væsener Ophavet til al Lykke og Ulykke, Væsener, som han paa en eller anden Maade maatte forsone eller være tjenstvillig over for. Alene ud fra Selvopholdelsesdriften. Han kendte f. Eks. den Kraft, der boede i Dyrenes Konge, Løven, i Tigeren og i andre Rovdyr. Ved at bære en eller anden Del af disse Dyr, f. Eks. Løveklør, Tigerhaar, Slangetænder o. s. v., eller ved at bære lysende Ædelstene, vilde man overføre disse Kræfter og Egenskaber paa sig selv. Derfor bærer Høvdingerne endnu den Dag i Dag Leopardklør paa deres Hovedbeklædning, Elefantens Halehaar som Halsbaand, Stykker af Bøffelens Horn, Pande- og Armbind af Tigerskind og Tænder af Krokodiller. Som Prydelse eller Udmærkelse bærer den abessinske Krieger paa sin Hue et Stykke Løveskind, som oprindelig ogsaa var en talismansk Kraftoverfører. Selv den værste Tryllegalskab, Kanibalismen, forklares ud fra denne Kraftoverførelsestanke. Hovedjægeren paa Borneo og Indianeren, som hjemfører Skalpen af sin nedlagte Fjende som Sejrs-trofæ, tror herved at overføre de dræbtes Livskraft til sit Hus og sin Stamme. Naar Jægere endnu i Dag bærer det saakaldte »Hareben«, naar man ved deres Urkæder ofte ser hele Samlinger af de mærkeligste Ting, som Øren, Øjne, Slangehoveder, Gemseklove og Gemeskæg, saa ligger den samme Ide til Grund herfor, omend som oftest ubevidst. Saaledes bliver efterhaanden et helt System af Talismaner bragt til Anvendelse. Først var det Talismaner af naturlig Art fra Dyr- og Mineralriget. Enhver Storstadsjuveler maa i Dag føre de gamle Ægypteres Skarabæus, en Skarnbasse- art fra Middelhavslandene, som Talisman. Ægyptiske Soldater bar Ringe, hvori der var indfattet en Skarabæus, for at værne sig imod Farer og for at bevare deres fulde Kraft. Denne Skarnbasse med sin røde Vingekaabe var meget yndet som Gave blandt Venner. Den lægger sine Æg i Ler, som den former til en lille Kugle med Æggene i Midten. Den rullende Kugles Bevægelse var for Ægypternes Vise et Sindbillede paa Jordens Bevægelse. I den Kendsgerning, at Kuglen indeholdt Æg, altsaa Livets Kim, saa man Symbolet paa Skabelsen, Genfødselen og Udødeligheden. Derfor spiller Skarabæus saa stor en Rolle i den ægyptiske Dødekultus og genfindes ogsaa paa Pharaonernes Grav-

mæler. Til Efterlignelse blev Skarabæus skaaret ud i ædle Stene, paa hvis Underside man indridsede et Trylle- eller Velsignelsesord. I Brasilien bæres endnu i Dag Juvelskarnbassen, hvis sort-guld-grønt stribede Legeme synes som oversaaet med Brillanter, medens Fødderne skinner som Guldfrynser, som Ædelstens-Talismaner i Haaret, som Ørenlokker og Halskæder. Dyreamuletter tjener for det meste som heldbringende og beskyttende Tryllemidler. Saaledes skulde en Hundetand værne mod Hundegalskab, Edderkopper hænger man om Halsen paa Børn, der skal have Tænder og paa febersyge, Musen bliver regnet som Amulet mod Legemssmerter, Frøen mod rindende Øjne, Hundehaar mod Hovedpine, Hareben mod Podagra, Æselhove mod Epilepsi, Ravneekskremitter mod Hoste og Tandpine.

Næsten alle Planter havde en trolddomsagtig, heldbringende Betydning, hvilket endnu kan ses paa mange af deres folkelige Navne. Mest anvendtes magiske Talismaner, Vedhængsmønter, Fremstillinger fra den græske og romerske Sagnhistorie, Vers fra Homer og Vergil og andre Digtere, Sentenser fra Talmund eller astrologiske Tegn fra de tolv Dyrekreds-billeder og Planeter.

Vidt udbredt var og er endnu i Dag hos Araberne Amuletternes Magi. Det er sjældent at se en Muselmand, som ikke bærer en saadan, meget ofte bærer han mange af dem. Saaledes bærer man som Amuletter Legemsdele af mange Dyr, for Eks. Ulvetænder, Pindsvinepigge, Løvekløer, Slangehoveder. Muhammedanske Kvinder hænger Mønter om Halsen paa deres Børn eller perleagtigt ordnede, skarptlugtende smaa Træstykker, mættet med Moskus og Ambra, og ofte overmalede med blaa Farve. Den mest almindelige Amulet er maaske Haanden, der er fremstillet af Metal, »Fatmes Haand«. Alt Hekseri skal prelle af overfor denne; man tilskriver nemlig Haanden, som det ældste Værktøj, vidunderlige magiske Kræfter. I mange Egne findes der næppe et Hus, paa hvis Dør der ikke med sort eller rødt er malet Billedet af en Haand. (Negelein: Aberglaube der Weltgeschichte, 2. Bd., Berlin 1935. S. 121.) I Alhambra i Granada er den udhugget i hvidt Marmor over den store Indgangsportal, Retfærdighedens Ports ydre Bue, med Armbaand og udstrakte Fingre, Sindbillede paa den muhammedanske Lov med dens fem Forskrifter fra Koranen: Tro paa en Gud, Almisse, Faste, Valfart til Mekka. Ligesom Ægypternes Skarabæus saaledes fejrer ogsaa »Fatmes Haand« som Amulet en ny Opstandelse i den moderne Juvelkunst.

(Fortsættes.)

Nye Bøger.

Inkvisitionens Dronning.

Den kongelige Kvinde, som storsynet gav Columbus Mulighed for at opdage Amerika, som oplevede Granadas Fald og Maurernes Magts Ende i Spanien, som sammen med sin Gemal Ferdinand af Aragonien lagde Grundvol- den til det spanske Verdensrige, hvor Solen aldrig gik ned, og som var en ligesaa varmt og kvindeligt følende Moder som fremragende Herskerinde, Isabella af Kastilien, kaldet den Katholske, var ogsaa den Dronning, der lod Inkvisitionens Baal flamme i Spanien. Et typisk Eksempel paa den menneskelige Storheds Begrænsning! Dr. A. St. Willin har nu i en nyere Biografi med kyndig Pen, og som den Stilens Mester han er, skildret denne Dronning, som hø- rer til dem, der har grebet kraftigst ind i Historiens Gang. (*Isabella, Begründerin der Weltmacht Spanien.* Erlenbach-Zü- rich, Eugen Rentsch Verlag, 440 S., 14 Tavll., indb. RM. 7,50). En stærk Stræben efter Objektivitet kendetegner Bogen og overrasker glædelig den, der saa ofte ser Spanien ben- nyttet som Skalkeskjul for antikatholske Følelser. Heller ikke ved Skildringen af Storinkvisitoren Torquemada lader Forf. Fantasiens løbe af med sig, og det fortjener at frem- hæves, hvorledes han bedømmer Situationen for de Inkv- isitionsofre, der henvendte sig til Rom og Paven: »*Men Paven var i dette Tilfælde ingen Instans, som kunde anbe- fales. Paven havde opfyldt Dronningens Ønske og (for første Gang i Historien) givet Magten over den gejstlige Domstol fra sig og lagt den i Haanden paa en verdslig Hersker, i Dronningens Haand, der betragtede Inkvisitionsdomstolen som et Middel i Krigen mod Anderledestroende og ønskede at af- skaffe den efter Feltogets Afslutning.*» —z.

Herders Kirkeleksikon.

»*Lexikon für Theologie und Kirche*«, udgivet af Dr. Mi- chael Buchberger, Biskop af Regensburg, VIII Bind. (med 8 Tavler, 11 Kortskitser og 171 Illustrationer, Herder & Co., Freiburg i B. 1936) byder Læseren meget:

Overmaade fint Udstyr, et Væld af Billeder (for en stor Del Gengivelser af gammel Kirkekunst), den største Præ- cision i Emnernes Behandling og en Mangfoldighed af Henvisninger og Litteraturoplysninger, saa at Leksikonnet yder enhver, der vil uddybe et Emne, fortræffelig Hjælp.

Store Artikler om Petrus, Paulus, Religion, Rom og Protestantisme... for kun at nævne enkelte, Byen Roskilde har faaet en overraskende fyldig Omtale.

For at vise Grundigheden udvælger vi en tilfældig Ar- tikel: Religion, og viser dens Inddeling. I. Almindelig

Opfattelse. II. Religionssurrogat. III. Religion og Kultur. IV. Religion og Politik. V. Religion og Økonomi. VI. Naturfolkernes Religion. Korte, klare og skarpe Definitioner er Værkets Styrke. Dette Leksikon er en Hovednøgle, som lukker op for katholsk Videns store Sale og smaa Kamre.
C. B.

Fra Hovedstad og Provins.

Marchese di Veranos Foredrag.

Paa Foranledning af D. K. K. F. talte Marchese Dr. phil. Venanzio di Varano med Tolk (Forfatterinde Inger Agnete Petersen) i den røde Sal, Stenosgade 4, om *La Valle Santa*, d. v. s. Rieti-Dalen med de mange Minder om den hellige Frans; Taleren har skrevet en Bog om den. Marchesen bekendte sig som Discipel af Johannes Jørgensen, hvis Betydning for et helt Slægtled af Forfattere derved maaske blev stillet i den europæiske Belysning, som vi her i Norden af og til har svært ved at faa Øje paa. Bogens Ide, som altsaa skyldes Johannes Jørgensen, er den at se en Dal, Rieti-Dalen, som en Enhed, en Verden for sig og skildre dens Aandsliv og Aandsform paa Baggrund af de geografiske, etnografiske, sociale og religiøse Forhold i en krævende Opgave, hvis Udførelse i Bogen Tilhørerne nok fik Lyst til at stifte Bekendtskab med. *Tilhører.*

Fra den vide Verden.

Den eucharistiske Verdenskongres i Manila.

Onsdag d. 3. Februar aabnede Kard. Dougherty under uhyre Deltagelse fra Folkets Side Kongressen med en Festgudstjeneste i Immaculata Kathedralen. Derefter overrakte Kardinalen Pave Pius XI's Gave til Manilas Ærkestift: Et Ciborium af rene Guld. Efter Højmessens blev Pavens Sendebud modtaget paa San-Thomas Universitetet. Studenterne har ved denne Lejlighed blaa Uniformer og Hjelme af Sølv. Om Eftermiddagen Kl. 17 fandt den højtidelige Aabningsfestforsamling Sted paa Luneta-Parkens store Plæner. En vældig Menneskemængde dækkede baade Pladsen og Tilkørselsgaderne. Paa Tribunen ved Altret var Episkopatet forsamlet, baade alle filippinske Biskopper som Biskopper fra Japan, Kina, Amerika og Europa, i alt 130. Paa hele den katholske Kirke paa Filippinernes Vegne bød Ærkebiskop O'Doherty af Manila her velkommen.

Dagen i Forvejen, d. 2. Febr., havde Manilas Myndigheder indbudt ca. 20.000 af Pilegrimme fra Ind- og Udland til en stor Modtagelse i Rizal-Mindestadion, efter at man havde aabnet den store Missionsudstilling. By og Havn

straaler i Festskrud. 15 store Passagerdampere ligger i Havnebugten som pragtfulde flydende Hoteller. Møderne finder saa vidt muligt Sted i det fri, om Morgenen eller Aftenen, paa Grund af den stærke Varme. Det Allerhelligste er udstillet i alle Kirker, der er overfyldt af andagtsøgende.

I Natten til Torsdag d. 4. Febr. havde alle Samfærdselsmidler stillet sig til Disposition for at bringe de troende til den natlige Tilbedelse i de respektive Kirker. Torsdag Morgen fandt Kvindernes Fælleskommunion Sted i Luneta Park; for 150.000 Kvinder med sort Slør, læste den kinesiske Biskop Paul Yo Pin Messen og bagefter uddelte 300 Præster den h. Kommunion. Torsdag Aften indfandt ca. 75.000 Deltagere sig til en særlig Lægmandsfor­samling, hvor Talere fra alle Nationer holdt korte ildnende Taler. Lørdag d. 5. Febr. bragte en særlig gribende Fest. Paa en kæmpestor Plads modtog 125.000 andægtige ved Midnatstid den hellige Kommunion. Derefter dannede sig en vældig Procession, hvor Deltagerne mødte op i deres Nationaldragter. Ind imellem de store fælles Møder og Foranstaltninger blev der holdt forskellige Sektionsmøder, Foredrag og Diskussioner, som bragte det egentlige Arbejde.

Ca. 17000 Præster myrdet.

»Osservatore Romano« skriver, at før Borgerkrigen bestod den spanske Klerus af 60 Biskopper og Ærkebiskopper, 33,500 Præster og 20,640 Munke. Paa Basis af 200 Breve fra Biskopper og Præster samt efter 188 Præsters og 8 Biskoppers Udsagn har det spanske Kollegium i Rom udarbejdet en Liste. Ifølge denne er i hele Spanien 40—50 % af Præsterne og 11 Biskopper blev myrdet af de Røde. I 9 Diocæser naar Procentdelen af de myrdede Præster 80, i Malaga endog 90 %. Af Beretninger, som er indløbet fra 23 Diocæser, fremgaar det, at næsten alle Kirker er blevet stukket i Brand. Statistikker over Munkene foreligger endnu ikke.

Den katholske Skole.

I det 3. Riges fjerde Aar lader Kirken bede:

»Guddommelige Frelser, du har sagt: Lad de smaa komme til mig og forhindrer dem ikke. Vore Børn trues i Dag af Indførelsen af en Skole, hvorigennem de vilde blive holdt borte fra dig, og hvorigennem deres Sjæle­frelse bringes i Fare. Derfor beder vi dig, tillad ikke, at vore Børn bliver skilt fra dig. Beskyt deres katholske Tro og oprethold den katholske Skole for dem. Giv ogsaa alle katholske Forældre Indsigt og Kraft til at gaa ind for den katholske Skoles Opretholdelse.«

Pauluskredsen meddeler.

Foraarsserien har maattet undergaa en lille Forandring, da Biskoppens Sygdom har forhindret Pastor Andreassen i at blive færdig med Manuskriptet til Heftet fra Sinai til Sion. Planen ligger nu saaledes:

I Slutningen af Febr.: A. J. Lutz O. P.: Klosterliv og Klosterkald.
Marts: Niels Hansen: Kardinal Newman.
April: H. D. T. Kiærulff: St. Thomas af Aquin.
Maj: H. Messerschmidt: Kommunisme og
Kristendom.

I Efteraaret udkommer: Rituale-Bog (Latin og Dansk) samlet og oversat af Fr. Ronge og P. Andreassen.
A. J. Lutz: Guds Eksistens.
H. Messerschmidt: Tro, Liv og Dogmer.
P. Andreassen: Fra Sinai til Sion.

Serierne koster som sædvanlig 3 Kr. og kan bestilles gennem Postvæsnet eller ved Henvendelse til **Pauluskredsen, Sønderborg**. — P. Lutz: Hæfte om »Martin Luther« er genoptrykt. Fem Hefter er nu helt udsolgte og der er ikke et stort Oplag tilbage af den sidst udkomne Bog: Schindler: Mogens Ballin. Vil man altsaa have denne Bog, maa man skynde sig. Udsalgsprisen er 5,50 Kr. Bogen kan faas i enhver Boghandel samt ved Henvendelse til Hovedkontoret, Sønderborg. Det er vor Mening — for ikke at ligge inde med store Lag af Bøger — og for at sprede Bøgerne saa meget som muligt at tilbyde enhver ny Subskribent portofri en Bopakke for 20 Kr. (18 Bøger + Foraarsserien).

Rettelse. I forrige Nummer af Ugebladet siges paa Side 125 Pastor Jensen at have boet i »Indergade« i Helsingør. Der findes ingen Gade af dette Navn i Byen. Jeg mener tydeligt i mit Manuskript at have skrevet »Sudergade«, en Forvanskning af det gamle »Sutorgade« (*sutor* er latinsk og betyder Skomager).

Niels Hansen.

St. Ellsabethforeningen afholder Generalforsamling Tirsdag d. 23. Febr. Kl. 15¹/₂ i Bredgade 67² o. G. *Styrelsen.*

Mariaforeningen vil i Henhold til sine Statuter og gamle Traditioner ogsaa i Aar komme trængende Førstkommunikanter og Firmander til Hjælp. Dog kan dette, paa Grund af de meget begrænsede Midler, kun ske i ret indskrænket Omfang.

Skemaer, som den ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos undertegnede (Form. 9—10 eller Eftn. 3—4, Onsdag undtagen), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem inden Mandag d. 22. Februar (ikke senere), enten hos Fru Mariboe (Hellerupvej 63), eller hos Frk. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C), eller hos undertegnede.

Sammesleds modtages ogsaa Indmeldelser i Foreningen (Aarsbidrag 4 Kr. og derover), som i høj Grad trænger til materiel Støtte, da den ellers ikke er i Stand til at imødekomme de mange Ansøgninger, som det er umuligt at tilfredsstille i fuldt Omfang paa Grund af Kassebeholdningens sløje Tilstand.

K., Bredgade 64.
Den 18. Januar 1937.

Pastor v. d. Kellenburg.
Sognepræst ved St. Ansgar.

Kirkelig Kalender.

Febr.	Febr.
14. S. 1. Søndag i Fasten.	21. S. 2. Søndag i Fasten.
15. M. Ferialdag.	22. M. Petri Stol i Antiochia.
16. Ti. Ferialdag.	23. Ti. Petrus Damianus.
17. O. Tamperdag. *)	24. O. Matthias, Apostel.
18. T. Ferialdag.	25. T. Ferialdag.
19. F. Tamperdag. *)	26. F. Ferialdag.
20. L. Tamperdag. *)	27. L. Gabriel af den smertefulde Jomfru.

*) Faste- og Abstinensdag.

Ugens Messebønner.

- Febr.
14. S. 1. **Søndag i Fasten** (140—174); 2. *Sæt Bønner*: Valentin (837—668), 3. *Sæt Bønner*: Om de helliges Forbøn ((120)—[105]), 4. *Sæt Bønner*: For Paven ((122)—[107]) *).
15. M. Ferialdag (145); 2. Faustinus og Jovita (838), 3. Om de helliges Forbøn.
16. Ti. Ferialdag (149); 2. Om de helliges Forbøn ((120), 3. For de levende og de døde ((125)).
17. O. Tamperdag (153—181); 2. og 3. som Tirsdag.
18. T. Ferialdag (158); 2. Simeon ([5]), 3. Om de helliges Forbøn.
19. F. Tamperdag (162); 2. og 3. som Tirsdag.
20. L. Tamperdag (166—188); 2. og 3. som Tirsdag.

*) Bønnen for Paven læses indtil videre hver Dag, undtagen paa Duplex Fester af 1. Klasse samt Palmesøndag.

M.-K. St. Ansgars K. »De kristnes Hjælp« f. Mænd M.: Torsdag d. 18. Febr. Kl. 20. Bagefter Samvær i Salen.

St. Franciskus' III Orden holder Møde Onsdag d. 17. Febr. Kl. 20 i St. Knuds Kapel.

St. Michaels Klub. Mandag d. 15. Februar Kl. 20 Underholdningsaften med Oplæsning af Forfatterinden Frk. Ingeborg Maria Sick.**Danmarks Katholske Kvindeforbund.**

FOREDRAG af Pastor H. Messerschmidt: »Kommunisme og Kristendom« Mandag d. 22. Februar Kl. 20 i Studenterforeningens store Sal. Adgangskort à 50 Øre, reserverede Pladser 1 Kr. i B.T. Centralen og Katholsk Boghandel.

Katholsk Kantor- og Organistforening. Møde Tirsdag d. 16. ds. Kl. 20, Nørrebrog. 27. O. Segalt: Rytmen i den gregorianske Sang efter Solesmes-Skolen.

En Portion af **Kozlowskis Familielegat** for ubemidlede, ugifte Kvinder og Enker af de katholske Menigheder i København og Frederiksberg er blevet ledig. Ansøgninger maa indsendes inden d. 22. Februar d. A. Skemaer faas paa Menighedskontoret, Bredgade 64 (Kl. 15—17, ikke Søndage) og afleveres i lukket Konvolut samme Sted.

Kbhvn. d. 18. Februar 1937.

Forvaltningsraadet for St. Ansgars Menighed.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 11. Febr.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvarartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 8

Søndag den 21. Februar

1937

INDHOLD: Kuchler. I. — Pavens Radio-Hilsen til den eucharistiske Kongres i Manila. — Nogle Fastebetragtninger. — Paulus Helie. — Fru Suzette Holten †. — Kirkekampen i Tyskland. — Talismaner og Amuletter. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner. — Avertissementer.

Om og af nordiske Konvertiter.

Kuchler. I.

Der er kun faa af de nordiske Konvertiter, der for den store Almenhed er saa godt kendte som den, vi i Dag skal dvæle ved: Albert Kuchler. Han hørte i en stor Del af forrige Aarhundrede til de Roms Seværdigheder, som danske Romafarere gerne skulde stifte Bekendtskab med.

Kuchler fødtes i København 1803 og kom tidlig i Malerlære, samtidig med at han gik paa Kunstakademiet og undervistes af C. V. Eckersberg. Den unge Mand gjorde store Fremskridt, fik baade den lille og store Sølvmedalje og den lille og store Guldmedalje, med hvilken sidste fulgte Akademiets store Rejsestipendium paa tre Aar.

Som det altid gaar med Kunstnere, gik det ogsaa med Kuchler: Rejsen førte ham til Rom. Og som det ogsaa er gaaet mange: Rom holdt ham fast, og Kuchler blev i Rom et halvt Aarhundrede. Her malede han, og flere af hans Billeder (findes nu i Kunstmuseet og i Thorvaldsens Museum) fandt stor Paaskønnelse og Yndest. Mange af dem

er velkendte endnu, f. Eks. Maleriet af Forældrene, der køber en Abbatehat til deres lille Dreng.

I Rom kom Kùchler meget sammen med de saakaldte yngre Nazarenere, en Kunstretning, der var grundlagt af den tyske Maler Overbeck. Her traf han en Samling unge Kunstnere, der var i lige Grad begejstrede for deres Kunst og deres katholske Tro. Samlivet med dem og katholske Venners Forbøn var, næst Gud Naade, vistnok Aarsagen til, at Kùchler i 1844, godt fyrretyve Aar gammel, traadte over til den katholske Kirke. Syv Aar senere gik han videre, idet han indtraadte som Lægbroder i Franciskanerordenen. Her havde han som Munk antaget et sjældent Navn, men da Pius IX under en Samtale med Kùchler hørte dette Navn, sagde han: »Nej, du skal hedde Pietro.« Og han var og blev Fra Pietro i de sidste 35 Aar af sit Liv.

Det var denne Fra Pietro i Klosteret paa Palatinerhøjen i Rom, som de mange Danske valfartede til. Han deltog med Munkene i de pligtmæssige Bønner og Andagtsøvelser, men sad ellers i sit Atelier og malede, Aar efter Aar. Nu var det kun religiøse Billeder, der udgik fra hans Land, men det var mange, og de har sikkert været Klosteret en god Indtægt. Men Fra Pietro havde ogsaa flere Friheder og Privilegier, han maatte f. Eks. ryge Tobak, modtage alle de Besøg, der kom, i 1872 f. Eks. den danske Konge og Dronning, gaa med Strømper o. s. v. Først 1886 døde Kùchler, glad og lykkelig i sin Tro og sit Klosterkald.

Om Kùchler som Katholik og som Kunstner har der været mangan Diskussion. Om det første skriver Sigurd Müller meget uelskværdigt og sikkert usandt i Bogen: Nyere dansk Malerkunst (1884): *»Kùchler var en religiøs anlagt, men i kristelig Henseende aldeles uoplyst og uudviklet Personlighed, der kom i Berøring med ivrigt troende, stærkt begavede og kundskabsrige Katholiker: saa maatte han, den bløde og bøjelige Kunstnernatur, drages med ind i disses Forestillingskreds. At han blev Munk, skyldes efter Udtalelser af ham selv nærmest en vis Art af Magelighed; Klosteret var det eneste Sted paa Jorden, hvor han kunde være fri for den Plage selv at maatte tænke paa saadanne Ting som at skaffe sig Mad og Drikke, Klæder og Husly, det eneste Sted, hvor han kunde nyde den Lykke aldrig at røre ved Penge.«*

Det samme skæve Syn paa K uchler vi her m oder, finder man ofte. N este Gang vil vi se af paalidelige Vidnesbyrd, hvor uberettiget og uretf erdig denne Beskyldning mod den brave Munk er.

Niels Hansen.

Pavens Radio-Hilsen til den eucharistiske Kongres i Manila.

Søndag den 7. Febr. om Aftenen sluttede den store Kongres i Manila. Efter at Kardinal-Legaten havde lyst den sakramentale Velsignelse over de forsamlede Hundredu-sinder af Deltagere, meddeltes det, at den hellige Fader gennem Radioen vilde sende Kongressen sin Hilsen og Velsignelse. Paven talte i Mikrofonen fra sin private Lejlighed. Til Stede under Talen var Monsign. *Confalonieri* og Monsign. *Venini*, Pater *Soccorsi S. J.*, Direkt oren for Vatikanets Radiostation, og Prof. *Aminta Milani*, den Læge, der stadig tilser Paven under hans Sygdom. Efter at P. *Soccorsi* havde indledet med den sædvanlige Hilsen: *Laudetur Jesus Christus* — Lovet være Jesus Christus — begyndte Paven præcis Kl. 14 europæisk Tid (21 Manila-Tid) sin Tale, der selv-følgelig holdtes paa Latin, og som her gengives i Oversættelse:

 rv rdige Brødre, elskede Sønner.

Skønt Vi i Vort Brev til Vor Kardinal-Legal har aabnet Vort Hjerte for eder, som fejrer den tre og tredivte internationale eucharistiske Kongres, vil Vi dog gerne ligesom personligt henvende et faderligt Ord til eder.

Og først lykønsker Vi eder af Hjertet til den stor-slaede og herlige Triumf, som I med glødende Fromhed har beredt Jesus Christus, Alverdens Konge, skjult under Eucharistiens Sl r; en Triumf, der beredes af Hjerter, der brænder af en virksom Kærlighed til den guddommelige Forløser, og som Vi derfor ikke betragter som en blot forbigaaende Begejstring, men snarere som værende af en saadan Art, at den opmuntrer og ansporer eder alle til at leve et inderligere Dydens Liv. Og blandt de rige Frelsens Frugter, som Vi ønsker og b nsfalder Gud om at skænke eders Kongres, maa vi navnlig haabe paa den, som eders Foranstaltninger først og fremmest tager Sigte paa, nemlig, at alle med sledse større Andagt maa  re og hyppigere modtage dette Allerens hellige Sakramente, og at Iver og Arbejde for Missionernes Udbredelse derved maa øges fra Dag til Dag. Thi derfra udgaar der Lys for Sjælene, derfra stammer Hjerternes Kærlighed, og derfra høster vi den overnaturlige Frugt af vor Møje og vort Arbejde.

Men medens i vor Tid saa sørgeligt mange lader sig forblinde af falske Lærdomme eller besnære af lokkende Lidenskaber og Laster eller ogsaa lever i indbyrdes Strid og Misundelse og saaledes, med Vold skille fra Jesus Kristus. Vejen, Sandheden og Livet, ynkeligt gaar Fortabelsen i Møde, skal I, ærværdige Brødre og elskede Sønner, knytte eder nærmere og nærmere til Ham og, idet I yder Ham den skyldige Æresoprejsning, af al Magt stræbe efter, at eders vildfarne Brødre og alle, »som sidder i Mørket og i Dødens Skygge« (Luc. 1,79) ved Ham snarligst maa finde Lyset, Sandheden og Livet.

Gid alle maa erkende, tilbede og følge Ham, som »ene har det evige Livs Ord« (Joh. 6, 69), saaledes at — naar Freden er genoprettet overalt i Samfundet, og Sjælene følger Retfærdighedens og Kærlighedens Lov — den kristne Fred endelig engang maa tilsmile den hjemsogte Menneskeslæggt.

Dette er Vore inderlige Ønsker, ærværdige Brødre og elskede Sønner, som Vi med ydmyg Bøn frembærer for Jesu Christi helligste Hjerte, idet Vi paa en Maade er til Stede hos eder, ikke blot i Vor Kardinal-Legats Person, men ogsaa ved hin faderlige Kærlighed, som overvinder alle Rummets Afstande.

Og den almægtige Guds, Faderens, Sønnens og den Helligaands Velsignelse stige ned over eder og blive altid hos eder.

Udsendelsen hørtes ifølge »Osservatore Romano« klart og tydeligt saavel i Manila som i Europa, Asien, Australien, Afrika og Amerika. Efter Transmissionen oversattes Pavens Ord til forskellige Sprog for Pilegrimmene, og overalt i »Luneta«-Parken hørtes begejstrede Leveraab for Paven.

K. S. Th.

Nogle Fastebetragtninger.

2. Lighed.

»Og de stillede en Krone af Torne og satte den paa hans Hoved . . . og de spyttede paa ham, tog Røret og slog ham i Hovedet. . . « (Matt. Marc. Joh.)

Hvad kan Menneskene ikke finde paa at gøre med deres Medmennesker! I asiatiske Stater krøb de paa Maven hen til deres Hersker og dunkede Panden mod Gulvet, i Tyskland maa Dommerne ved Retsmødet, Bydrengene i en Ostebutik, Lærerne i Skolen, og paa Gaden alle Mennesker, der møder hinanden, være det sig om Morgenen, Middag eller Aften, raabe: Heil Hitler!, — og i den franske Revolution ophøjedes en Skuespillerinde til at bæres ind i Notre-Dame's ærværdige Haller som en »Fornuftens Gudinde.«

Men fra en næsten vanvittig Forgudelse slaar Sindet hos Menneskene saa tit og saa pludselig over til det modsatte, til Grusomheder og Fornedrelser, man ikke skulde tro vilde opstaa i et Menneskes Hjerne. . .

Saaledes skulde ogsaa den forhadte Jesus af Nazareth ydmyges, pines og udslettes af Menneskeheden, fordi han havde stødt Jødernes Race-Stolthed og ærgret dem med at indrømme, at han ikke var en nationalistisk Hersker og Fører, men alligevel »en Konge«.

Det er det mærkelige i Menneskets Natur at alle vil være »lige«, stræber efter at ingen skal have noget frem for andre, om det saa var en særdeles fin Kjortel iblandt Brødre til en af Jacobs mange Sønner. . . Og samtidig vil Menneskene dog kaste sig i Støvet for en Fører, for en Kejser eller Konge eller Diktator, som i Øjeblikket lover dem nogle Goder eller virkelig er i Stand til at forskaffe dem Profit, nogle »Ben«, nogen Meddelagtighed i hans Succes. . . Og dertil kommer, at til Trods for alle Ligheds-Ønsker er alt hos Menneskene paa denne Jord og i Verdensrummet højst uligt, højst forskelligt! —

Det er nok værd, at vi standser lidt ved dette Problem og ud fra Kristendommens Syn maaske faar større Klarhed over, hvad Lighed og Ulighed betyder i den sociale Verden, vi skal klare os i.

»Intet nyt under Solen« siger et gammelt Ord og et andet: »alt gentager sig«. Men begge disse Betragtninger er aldeles unøjagtige og i Grunden forkerte. Selvfølgelig skifter Aarstiderne, følger for de fleste Menneskers Vedkommende Livets Perioder — fra Spædbarnet til Oldingens — efter hinanden. Men intet nøjagtigt som det andet. Ikke een Vinter som den anden, ikke een Dag i Hverdagens Uge nøjagtig som den anden. Intet kommer nøjagtigt igen, og hvis vi tror det, mangler vi sikkert Instrumenterne til at paavise minimale Forskelle.

Og nu Menneskets vidunderlige S sammensætning af fysiske og aandelige Anlæg. Selv blandt Søskende — hvilken iøjnefaldende Forskel: Enhver Lærer kan bevidne, hvilke store eller finere Forskelle der findes blandt en Klasses Elever. Og inden for hver eneste Drengs voksende Aandsliv og Karakter — hvilke stejle Højder og Dybder og næsten uoverstigelige Svælg! Dette gør jo ogsaa Opdragelsen af unge Mennesker og Ledelsen af et Samfund saa interessant for den, der har Kærlighed dertil. En Far og Mor, en Lærer har med levende Vidundere at gøre, arbejder med levende Materiale, der ofte er usigelig rigt paa Overraskelser og desuden ofte ikke til at naa tilbunds i.

Og naar nu disse Mennesker fremtræder i Livet, viser det sig snart, at de fleste er kaldet til et Gennemsnitsliv

— paa forskellige Kundskabs, Dannelses og Omgivelsers Omraader og Grader. Men det viser sig ogsaa, at nogle overgaar alle deres Samtidige i Kundskab eller Dygtighed paa et eller flere Punkter.

Her begynder allerede Uligheden ikke blot inden for ellers ligestillede Fagfolk, men inden for de enkeltes personlige Værd. Der findes en Rangskala — ikke saa taabelig som ofte Menneskenes tilfældige Fordel eller Forfængeligheder har skabt den, men saaledes som Naturens Skaber har villet det. At anerkende det i Praksis er kristelig Forstaaelse af Lighed og Ulighed som værende objektive Værdier, Midler, som Gud har brugt og bruger for at forme Tilværelsen i Orden og Skønhed.

Har en Arbejder indset, at han duer til Arbejder og sandsynligvis ikke til Direktør eller Professor, har alle i Tilværelsens store Spil indset, at de fleste er skabt til Jævnhed i Livsførelsen, haardt Arbejde og de Glæder, som er fælles menneskelige — har paa den anden Side Direktøren eller Jorddrotten indset, at »hans« Folk ellers er samme Mennesker som han selv, og at han som Kristen og som et humant og fornuftigt Menneske skal lette, hvad han kan lette for dem, som arbejder og slider i deres Ansigts Sved uden at faa Ære og Penge som andre bedre stillede — ja, saa var vi godt paa Vej til en social Orden, som Paverne i deres Rundskrivelse har antydnet. Men ét er Ideal, et andet Virkelighed. —

Thi »Lighed« er — rigtigt forstaaet — sikkert en berettiget Fordring ovenpaa den Ulighed, der er nedlagt i Naturen og i Menneskenes Anlæg og Kaar. Enhver ung Mand, ung Pige, stræber efter at have pænt Tøj paa, blive anerkendt som et pænt Menneske, behandlet derefter. Vanskeligheden ligger ogsaa deri, at vi jo er i en bestandig Forandring, paa en Maade i en bestandig Fremadskriden i tekniske som i andre Samfunds Goder.

En Haandværkerlærling ser anderledes ud, har andre Tanker, andet Begær nu end for 30 Aar siden — en Arbejderbolig ser anderledes ud end for 30 Aar siden. Der er ingen Tvivl om, at Menneskenes gode Forhold, Bolig, Klæder, Fornøjelser, selv aandelige Interesser, nærmer sig hinanden, kommer mere over til en vis Ensrettethed eller Lighed. Dette gaar langsomt, sporadisk, med enkelte Tilbageslag, men det kommer, og det vilde være en skadelig Illusion, hvis en Prins eller en Jorddrot vilde tro, dette at være »mere« end andre eller være født til at have det bedre end andre, vilde blive ved med at gælde.

Den Ulighed, som arvelige Titler og store Goder forvolder, er vist ved at formindskes, og mon vi om nogle Menneskealdre har en Samfundsklasse, der kalder sig

»adelig«? Men den Ulighed, som findes i Menneskenes Karakter og Dygtighed, i selverhvervet Formue og Gods, den er efter Skaberens Vilje og bringer Orden og Liv i Kampen om Tilværelsen. Og befalende og adlydende skal altid findes.

Et Billede baade paa denne gode Ulighed og berettigede Lighed er vor hellige katholske Kirke. Der er der ingen, der bliver forurettet. Principielt kan enhver ung Mand, som har aflagt Beviser for Kundskaber og moralske Evner, komme ind i Præstestanden. Der spørges ikke, hverken naar man beder om Subdiakoniet eller om Præstedømmet, hverken naar der er Valg til Biskop, Kardinal eller Pave, om vedkommende Kandidat er Søn af en Husmand eller en Hertug. Se de sidste Pavers Oprindelse! Pius X kom fra et fattigt Hjem og passede som Dreng Kreaturerne paa Marken, Benedikt XV var Grevesøn og studerede først Retsvidenskab, Pius XI er Købmandssøn og granskede tidligt efter gamle Manuskripter — alle tre af højst forskellige Samfundslag og personlige Anlæg, og alle tre som Biskopper og Paver udmærkede Overhyrder. . .

Selvfølgelig har der været Tider i Kirkehistorien, hvor der indsneget sig Ulighed, hvor mægtige Familier søgte at faa deres Afkom paa Bispe- og Pavestolen. Det lykkedes dem ofte, men Kirkens guddommelige Livskraft har rystet disse gyldne Lænker af sig, og i Seminarierne er den oprindelige Lighed overalt gennemført. Naar der nu f. Eks. i Tyskland findes Grevesønner paa Bispestolene i Münster og i Berlin, saa er det sandelig ikke, fordi de er fødte paa et Slot, men fordi de studerede flittigt og udviklede deres gode Evner og gav Beviser for, at de var særdeles dygtige . . .

Meningen med disse Overvejelser er jo at skelne mellem berettiget og uberettiget Lighed og som Kristne ikke lade os narre af falske Signaler, hvortil det misbrugte Ord »Lighed« ligesaa godt hører som »Frihed«. Det er som utilfredse Politikeres Lokkemad for at fange muligst mange Kommunister og for at faa Folk bort fra Kirken, der med sit Hierarki, sin Autoritet, er alt andet end en Snakkeforening af ligestillede Vælgere.

Paa den anden Side maa Christi Lære om »den mindste af disse Brødre«, her lægges Vægt paa Ordet Brødre, ikke gaa i Glemme. Havde Kirkens Mænd oftere gjort Indsigelse imod de mægtiges Overgreb og mere som en Biskop Ketteler og Pave Leo XIII interesseret sig for de ny opdukkede sociale Spørgsmaal, havde man næppe set saa mange Frafald fra Kristendommens store Kirkesamfund i Europa og flere Steder i Amerika.

Vi maa forstaa, at vi Mennesker er Brødre og alle trænger til hinanden. Fornuften lærer det, men det er en

lang Vej fra Indsigt til Praxis. En kortere Vej til denne Praxis af Broderskab, af berettiget Lighed, er at følge Christi Eksempel, ham, der valgte Fiskere fra Galilæa til sine Venner, der samtalte længe med Kvinden ved Jacobsbrønden og ikke sagde et Ord til Herodes. *F. F. M.*

Paulus Helie.

2.

(Sluttet.) Den indre Udvikling.

Naar der fortælles om Paulus Helies Ungdomsaar og Udvikling til 1522, skulde man mene, at Talen om Simon og Forholdet til Luther, Christiern II og Eleverne indeholdt rigeligt Stof, saa at man ikke behøvede at tage Skrifterne fra de senere Aar med i dette Afsnit. Men det gør Professor Andersen, og han prøver at afvæbne Indvendingen derimod, naar han (Side 90) siger: »*Kildematerialets Beskaffenhed gør, at Enkeltheder muligvis medtages, der maaske først under den senere Kamp mod Lutherdommen har faaet Betydning for Paulus Helie.*« Til hvilket Resultat naar nu Oskar Andersen, naar han undersøger P. Helies indre Udvikling? (Side 52:) »*Det kan siges straks, at Resultatet vil være, at Paulus Helies Lutherdom kun er tilsyneladende.*« Kun nogle Uddrag maatte finde Plads her:

1) Side 53: »*Ingen kan tvivle om, at Kristus og Apostlenes Undervisning har omfattet langt mere, end vi har i det Nye Testament, og dette bevidner selv, at det er Tilfældet. Men ganske særlig har Paulus Helies Studium af Kirkesædrene stillet ham over for disses Paastand om Apostellærdomme, som i alt Fald ikke direkte findes i det Nye Testament. »Der er meget gjort, skikket, budet, samtykt, annammet, vedtaget, holdet og brugt fra Begyndelsen, som ikke er skrevet i den Skrift, som nu kaldes hellig, som samme Skrift tilstaar, og Tertullian mærkelig beviser.*« Samme Sted henviser han ogsaa til St. Clemens' Vidnesbyrd herom, og andre Steder baade til Clemens og Linus som Peters Disciple, til Dionysius som Paulus' Discipel og til Ignatius, Polykarp og Irenæus som Johannes' Disciple. At der tilkommer saadanne Mænds apostolske Tradition, som det vel endog blev dem anbefalet, »skriftlig at optegne i Bøger, for at det ikke skulde glemmes,« samme Autoritet, som den i det Nye Testament bevarede apostolske Lære, nærer han da ikke Tvivl om.«

2) Side 63: »*At Kirken dog stadig, trods Synd og Forfald, er Kristi Kirke, skønnes af, at den fastholder den nedarvede Kirkelære, aldrig har ladet sig besmitte med kættersk Lærdom samt stadig har fromme Folk, ogsaa blandt de udskregne Præster og Munke, »Mænd, som H. Mikkelsen ikke*

er værdig at muge under.« Men samtidig kan den være i dybt Forfald, ja, Paulus Helie siger om sin egen Tid, at »Kirken er paa faldende Fod«, og han peger truende paa, at Gud kan udvælge sig et nyt Folk.«

3) Side 65: »Denne hans Kvalitetsvurdering af de kirkelige Autoriteter og dette Syn paa Kirketidernes forskellige Værd maa holdes for Øje, naar han, hvad han unægtelig gør, identificerer den hellige Skrift med Romerkirken og fuldtud anerkender »den hellige Fader« Paven som »Kristi Stedfortræder« paa Jorden. Romerkirken kalder han 1524 i Brevet til Peder Iversen (netop i Trossager) »den hele Verdens og navnlig alle Kristnes sande Moder og Herskerinde«, og han kan som Vidnesbyrd om dens Autoritet henvise til, at netop »den Tro, som vi nu have sammen med Romerkirken«, har Kirkens »Raad« lige siden Apostlenes Dage stadfæstet, ligesom den har faaet Bekræftelse ved Jærtegn og Undere. Uden Roms og Pavens Missionsiver var vi jo heller ikke blevet Kristne.«

4) Side 69: »Men ét er givet: ud fra sin Opfattelse af den bestaaende Kirke som »den hellige Kirke« (trods alt Forfald) betragtede han Brud med denne som en Grundsynd.«

5) Side 72: »Gaar vi til det andet Hovedpunkt i Paulus Helies Theologi, Spørgsmaalet om den sande Gudsfrugts Væsen, den ægte pietas, gælder det ogsaa her, at Overensstemmelsen med Luthers Lære kun er tilsyneladende.«

6) Side 77: »Kun de gode Gerninger, der er født ud af det rette Sindelag, af Trofasthed og Kærlighed, kan regne med Guds Velbehag; i sig selv er de værdiløse. Dette forklarer ogsaa, at Paulus Helie saa ivrigt forsvarede alle Romerkirkens Fromhedsøvelser og fastholder Skærsildslæren til det yderste.«

7) Side 79: »Som en Hoveddyd indskærpes Lydighed, ogsaa mod Kirkens »onde« Forstandere, saa længe de ikke raader os til at synde med dem selv. Ogsaa paa Kyskheden lægger han den stærkeste Vægt, og som Præst og Munk forsvarede han selvfølgelig Cølibatet.«

8) Side 85: »Misbrug ophæver ikke Brug« og derfor staar han alligevel som afsjort Forsvarer baade for Hierarkiet og Klostervæsenet (inclusive Tiggerordnerne) ligesom for Kirkens nedarvede Gudstjenesteformer og hellige Handlinger og for alle dens Fromhedsanvisninger. Faste, Almisser, Pilegrimsfærd og andre Bodsgerninger er jo i sig selv gode pædagogiske Midler til Værn mod Synd eller Tvang af Kødet, selvfølgelig under Forudsætning af, at de gøres med det rette Sindelag. Under samme Forudsætning er Afladen, trods Misbrugen, der er blevet saa skæbnesvanger for Kirken, forsvarlig. Cølibat, Skærsild, Helgendyrkelse, Relikvietro kæmper han for med utrættelig Nidkærlighed.«

Der kunde ogsaa indvendes et og andet imod Professor

Oskar Andersens Fremstilling. Naar han Side 71 siger: »Det udviklede viser da tydeligt, at Paulus Helie repræsenterer en »Overgangstheologi«, som ikke formaar at drage Konsekvenserne af de opstillede Principer, i alt Fald ikke af Førsteprincipet«, maa der ikke glemmes, at Paulus Helie gaar ud fra helt andre Præmisses.

a) Side 80 skriver Professor Andersen f. Eks.: Ogsaa her stræber Paulus Helie vel mod at hævde Kirkelæren og forsvarer derfor de 7 Sakramenter; men naar han nærmere drøfter Nadverspørgsmaalet, lægger han med Augustin saa stærkt Vægten paa Ordet og paa Modtagerens Tro, at ogsaa han kan hævde, at den troende, der overværer Kommunionen, men ikke selv kommunikerer, modtager Sakramentet.« — Men det er jo ikke noget andet end den katholske Lære om den aandelige Kommunion.

b) Side 69 siges: »At Paulus Helie ikke saa paa Pavemagten som ægte Papalist, fremgaar vel ogsaa af hans bestemte Fastholden af, at Paven ikke kan ophæve Cølibatet uden Samtykke fra et Koncil.« — Dog naar der endnu nuomstunder af katholske Theologer disputeres om Cølibatets Oprindelse og Væsen (Funk contra Bickell), kan deraf ikke drages den Slutning, at Paulus Helie ikke var »ægte Papalist.«

c) Side 54: »Hertil regner han først og fremmest Helgen- og Skærsildslæren, som stadig indtog en absolut fremragende Plads i hans personlige Fromhedsliv, selv om han for de helliges Vedkommende bestemt frakender dem en Midlerstilling i vulgær katholsk Forstand.« Beviset for denne sidste Paastand mangler.

d) Side 60: »I alt Fald tror jeg ikke, at det uden videre lader sig gøre at præcisere Paulus Helies Standpunkt ved at sige, at han i Virkeligheden sætter Kirken over Skrifterne og betragter den som Autoritet med Hensyn til Lære og Liv og derfor selvfølgelig ogsaa som den virkelige Norm for Skriftfortolkningen. I hvert Fald ikke, hvis han mener (som hans katholske Biograf L. Schmitt gør), at Paulus Helie ved Kirken forstaar den aktuelle Kirke til enhver Tid eller rettere Romerkirken.« — Paulus Helies Standpunkt om Kirken kunde maaske mere klarlægges ved en Sammenligning med hans Kampfælle Lütke Namensen, der endda (helt urigtigt) vover at paastaa: »Hvis Allrets Sakramente var anordnet af Kristus under begge Skikkelser for alle Folk, ved dog enhver, at Kirken har faaet Fuldmagt til at forandre det.« (»Credo« 1936, Side 163.) P. D. Steidl.

Fru Suzette Holten †.

Efter et ganske kort Sygeleje, et Sygeleje, som Vennerne havde haabet vilde have ført til Helbredelse, er Malerinden Suzette Cathrine Holten, født Skovgaard, den 11. Februar stille afgaaet ved Døden paa St. Elisabeths Hospital her i Byen*).

Et arbejdsomt og usædvanlig opofrende Liv er hermed afsluttet.

Til en Bedømmelse af afdødes kunstneriske Betydning og efterladte Arbejder strækker mine Evner ikke, men jeg vil blot minde om afdødes trofaste Tilslutning til og Deltagelse i »Den frie Udstilling« i Grønningen.

Om afdøde som Menneske taler vel intet bedre end de smukke og livfulde Skildringer, som hun for kort Tid siden skrev i Berlingske Tidende om sit Barndomshjem og sine berømte Brødre Joakim og Niels Skovgaard.

Om Forholdet til sit Hjem og sine Venner kan jeg af egen Erfaring tale med, idet vi lærte hinanden at kende i 1914 og siden da har været i Kontakt med hinanden. I Vinteren 1913—14 blev afdødes Ægtefælle, Grosserer H. N. Holten, der døde for ca. 14 Dage siden, og Sønnen optaget i Kirken i Roskilde af Pastor A. Kerckhoffs, og Fru Holten, der da henlaa som Patient paa St. Josephs Hospital, blev optaget paa Hospitalet det følgende Efteraar af Pastor Slump.

I alle de mange Aar har jeg ofte været Gæst i Hjemmet, og en mere omsorgsfuld og fornøjelig Værtinde kan næppe træffes.

For sin Søn har afdøde været en kærlig Mor og for

Fru Suzette Holten,
Joakim og Niels Skovgaards Søster.

*) Fru Holten havde følt, at det bar mod Slutningen, thi af egen Drift bad hun d. 9. Febr. om Kirkens Sakramenter, som Pastor Oppermann meddelte hende . . . Paa selve Dødsdagen var hendes Tilstand til at begynde med normal, indtil der henimod Middagstiden optraadte store Smertes og andre Symptomer paa en pludselig Forværring. Slægtninge og Venner, som blev tilkaldt, traf Fru Holten ved klar Bevidsthed, indtil hun ved 15¹/₂-Tiden udaandede roligt. Vi henviser til vor Artikel om Fru H. i Nord. Ugeblad 1934, S. 1250.

sin Ægtefælle en i Ordets allerdybeste og smukkeste Betydning altopofrende og hengiven Hustru. Hendes Tro og hendes Livsvandel var eet. Med dyb og inderlig Glæde modtog hun vor h. Kirkes Gøder, men bøjede sig ogsaa samtidigt i ubetinget Lydighed for dens Krav. Over for sine Venner var afdøde trofast og deltagende, og hun, der selv havde været udsat for Livets Omskiftelser, forstod at give andre Mod og Styrke i svære Timer. Jeg har derfor nu ved hendes Død følt Trang til i vort Ugeblad at mindes vor Trosfælle, Malerinden Suzette Holten, og udtale et

Ære være hendes Minde og
Herre, giv hende den evige Hvile!

Valborg Loehr.

Kirkekampen i Tyskland.

Biskoppernes Hyrdebrev.

»Aldrig endnu har vort tyske Fædreland ført Mage til forbitret Aandskamp om den kristelige Tros Bestaaen som i Dag. Ja, vi staar midt i Kampen og inlet Konkordat, ingen højtidelig Udtalelse fra Førerens Side til Fordel for den »positive Kristendom« beskytter os for Kristusfjendernes Fanatisme, der stik imod Lov og Kontrakt fører deres Angreb mod Kirke, Præster og det katholske Folk.« Disse bitre og rystende Ord af Biskop Dr. Maximilian Kaller af Ermelands Hyrdebrev, Sønd. d. 31. Jan., vidner om Kirkens dybe Nød i Tyskland under Nazismens Kvælertag. Fra næsten alle katholske Biskopper høres i den senere Tid lignende Ord. Biskop Dr. Franz Bornewasser opmuntrer saaledes paa samme Søndag Sexagesima sine troende under Henvisning til Biblens Ord: »Trofast indtil Døden! Det er og skal ogsaa være vort Løsen; om de end er aldrig saa mange i vore Tider, der trods Løfte bliver troløse imod Kristus og bærer Troløshedens Kainsmærke i Ansigt og Sjæl! Vi forbliver trofaste, selv om man haaner os for vor Troskab, selv om vi maa bære Skam og Skade for vor Kristusroskab.« Hvor brutal og hensynsløs Nazismen gaar frem mod Kristendommen, unddrager sig ofte den overfladiske Beskuers Opmærksomhed, og Gang paa Gang støder man derfor paa Skepsis, naar der tales om en Kirkefølgelse i Tyskland. De viser sig ikke straks i Ulveham. Biskop Gröber af Freiburg fremhæver i sit Nytaarsbrev, som jo ikke engang maatte trykkes i Kirkebladet, Nazismens helt igennem uærlige Metoder. Kirken erklæres simpelthen for Bolschevismens Forbunds-fælle, Pave, Biskopper, Præster og Ordener angribes skamløst, den kirkelige Presse, for saa vidt den overhovedet faar Lov at leve, maa ikke svare, Korset

fjernes sommetider voldeligt sommetider i det stille; Katholikker rammes i deres Erhverv, der udøves et ulideligt Tryk paa unge og Skolebørn, katholske Skoler tvinges til at lukke helt, Katholikker tilskyndes til Frafald eller tvinges dertil. Dette er ikke en tilfældig lagttagers Mening, en Biskop, der før har været gunstigere indstillet overfor Nazismen end hans Kaldsfæller, henvender sig her til Offentligheden.

De mange Udmeldelser.

Den, der kender lidt til Nazismens Førere, har aldrig fæstet Lid til deres »positive Kristendom«. Den menige Mand lod sig jo ofte dupere; man hørte sommetider Spørgsmaal: Er Hitler ikke en god Katholik? Ja, døbte Katholiker er der mange af blandt de brune Førere, og de har i det mindste hidtil paalagt sig saa megen Reserve, at de forblev inden for deres respektive Trossamfund. Dette har forandret sig i de sidste Maaneder. Ved S.S.-Stormafdelinger i Rhinlandet havde man f. Eks. udstedt Befalinger om at meddele inden en bestemt Termin, om og hvornaar Tropsføreren og hans Underførere var traadt ud af Kirken, eventuelt hvornaar de agtede at gøre det. Da de kirkelige Myndigheder paatalte dette overfor Rigsministeren for kirkelige Anliggender og S.S.-Rigsføreren Himmler, blev der svaret, at man ikke kunde tænke sig Muligheden af en saadan Befaling, da den vilde modsige alle andre af Myndighederne udsendte Ordre; men Biskoppen kunde paavise Rigtigheden af sin Klage og fik til sidst Tilsagn om, at man vilde skride ind overfor den paagældende Tropsfører, et Tilsagn, der selvfølgelig ikke betyder meget. En Kendsgerning er det, at hele Grupper af S.S. og S.A.-Folk er traadt ud af Kirken, at Hr. Himmler for længst har forladt den, ligeledes Rigsstatholder Mutschmann (Sachsen), Rigsstatholder Röver (Oldenburg), Stabschef Lutze med Familie, Hr. von Ribbentrop, Føreren for Rigsarbejdstjenesten Hierl, Rigsminister Rust og mange andre. De gudløse i Rusland og andre Steder har saamænd en god Medarbejder i Nazismen, og Winston Churchill har vist set nogenlunde rigtigt, naar han d. 3. Dec. udtalte: *»En af Spaltningerne i vor Verden er Krigen mellem Nazister og Kommuniste; de gudløse Religioners Kamp, udkæmpet med det 20. Aarhundredes Midler. Den mest forbausende Kendsgerning er disse Religioners indbyrdes Lighed. Begge erstatter Gud med Djævelen og Kærlighed med Had.«*

Den store Skolekamp.

Hvor som helst Nazismen kan, vil den kæmpe mod Kristendommen; man behøver blot at slaa op i dens Bibel »Mein Kampf« og læse efter, hvad Hitler siger om Verdens-

anskuelser og med hvilke Midler man kan hjælpe dem til Sejr, saa er man straks klar over, at Kristendommen har intet at haabe og alt at frygte, saafremt Nazismen har Magt som Agt. Snart arbejdes der med en Bagvaskelseskampagne som mod Ærkebiskop Gröber, snart startes en Frafaldsbevægelse, snart vedtages Love, som gør forskellige Organisationers Eksistens umulig. I den senere Tid gjaldt Kampen især den kristelige Skole, og desværre maa det bekendes, at dette Bolværk er ved at falde. De troende har sikkert kæmpet tappert, og Biskopperne har alle Vegne indskærpet katholske Forældre deres Pligt til at sende Børnene til den katholske Skole ud fra den Erkendelse, at denne nu var mere nødvendig end nogen Sinde før, eller som Kard. Faulhaber udtrykte det: *»Det er ikke sandt, naar der bliver paastaaet, at den religiøse Opdragelse er ordnet ligesaa betryggende i Fællesskolen som i den konfessionelle Skole. Man har allerede forbudt de katholske Børn i Regensburgs Fællesskole at gøre Korstegnet og folde Hænderne ved Bønnen, hist og her har man allerede fjernet Korset fra Skolerne, ved en officiel Forsamling for Lærere i München har man gjort Kristendommens Grundsandhed latterlig...«* Ved utallige Eksempler fra alle tyske Landsdele kunde man bevise Regimets Fjendtlighed mod den kristne Religion og specielt den katholske Kirke. Der findes vist ingen ærlig og klog Katholik i Tyskland, der ikke er klar over dette. Men Trykket paa katholske Forældre var altfor brutalt, Skolevalgene foregik paa ægte nazistisk Maner. I det katholske Schweizerblad »Vaterland« fortællendes der et Eksempel: *»For nogle Uger siden har en distingveret Herre fra Sydtyskland fortalt os, hvorledes der blev holdt Afstemning paa en Forældreaften, efter at den moralske Paavirkning var gaaet forud. Der blev kun uddelt en eneste Formular, hvorpaa der stod det vægtige Spørgsmaal: Vil De i Fremtiden betro Deres Barn til den tyske Skole? Hans Hustru, som var til Stede, mente at have fundet en Udvej, idet hun satte Ordet »Katholsk« foran »Tyske Skole«, saa der stod den katholske tyske Skole... Men denne Korrektur foranledigede allerede ved Stemmesedlernes Samling onde Rynker i Panden og næste Morgen et officiøst Besøg, der med stort Held oplyste om Følgerne af en saadan Modstand. Ægteparret kunde indse, at en Fastholden ved den oprindelige Hensigt vilde varsle altfor slemt om Fremtiden.«* Dette er kun et ganske tamt Tilfælde, men det kan alligevel illustrere, hvad Biskoppernes Julehyrdebrev mente, naar det sagde: *»Vi beklager en Skolelov og et Skolediktatur, der i nogle Lande mere eller mindre søger at udelukke Forældrenes Vilje fra deres Børns Opdragelse ... Forældresamvittighedernes Underkuelse i Skoleproblemet har antaget utaalelige Former.«*

Og Resultatet er altsaa, at den konfessionelle Skole faar færre end 10% Stemmer og af »finansielle« Hensyn vistnok til sidst helt ophæves. Ja, hvad siger ikke Føreren? »En Verdensanskuelses-Revolution vil ikke kunne vinde en afgørende Sejr, hvis den nye Verdensanskuelse ikke helst læres alle Mennesker og om fornødent senere paatvinges!« Saaledes er Situationen i det katholske Tyskland mere truende end nogen Sinde, hvad jo ogsaa har fundet sit Udtryk i fem Biskoppers Romerrejse. *En Tilskuer.*

Talismaner og Amuletter.

(Fortsat.)

I vor Tid er Talisman-Overtroen vokset op til en sand Sot. I næsten hver eneste Bils Bagvindue dingler en eller anden lykkebringende Tryllegenstand, kaldet Maskot, en ny, moderne Form for Beskyttelsestrolddom. Maskotter*) fulgte efter vore Forfædres Dæmonmasker og var for det meste karrikaturagtige Dyre- og Menneskemasker, som den bange Fantasi gav de mest eventyrlige Former som Rædselsdæmoner. Disse Rædselsdukker lover ifølge en gammel Folketro Beskyttelse imod Uvejre og Nattemare, imod onde Aander og Spøgelse. Disse frygtindgydende Forebyggelsesmasker har den moderne Overtro lavet om til for Eks. smaa Stofdukker, Teddybjørne og Pierrots (den komiske Tjenerfigur fra den franske Scene.) De forskellige Kulturnationer har givet disse Maskotter magiske Navne som Nanette, Bibi, Rintintin, Ogopogo. Køleren prydes med en Hestesko, ved Styregrejserne anbringes en hel Serie af Amuletter, der skal beskytte Vogn og Passagerer mod Uheld, Punktering og Politi. Lad det saa ogsaa for manges Vedkommende kun være Legeværk, saa sværger dog mange til denne Trolddom og vilde ikke foretage en eneste Tur uden den. Man behøver kun at se paa Udstillingsvinduerne i en moderne Juvellerbutik i en Storstad, og man konstaterer det Utaal af de mest mærkværdige Smaating, som det moderne, oplyste Menneske bruger som Trylleamuletter for ude i Livets Kamp at gøre sig uimodtagelig over for uvenlige Magter. Enhver Juveller i en Storby maa i Dag føre de tolv Dyrekredstegn som Slipsnaale og de smaa Guldskildpadder og de nøgleformede Hieroglyffer som Talismaner. Fra det Inderste af Asien og Afrika sendes lykkebringende Tegn og Symboler til de europæiske Kulturmennesker. En stor Industri er der vokset frem af de orientalske Gude- og Dæmonskikkelser, der fremtræder i grotesk Hæslighed, af

*) I Hasardspillernes Verden betegner man ogsaa Personer, som ser til under Spillet og har et vist »godt Øje«, for »Maskotter«.

Lykkeguden Bibi, det saakaldte *touch-wood* (Berørtræ) d. v. s. en lille Sølvdukke med et Træhovede som en Negerdreng, og i de mest forskellige Størrelser lige fra de nydeligste smaa Vedhæng til massive Brevpresser. Hvor mange smaa Elfenbensbuddhaer dingler ikke ved en moderne Dames Kæde eller ligger gemt i hendes Haandtaske. I England spiller en Sølvfigur af »Britannia« en stor Rolle som Talisman helt op i de højeste Kredse.

Talisman-Overtroen blandt Kunstnere, Sportsmænd, Berømtheder og Filmsdivaer er et Kapitel for sig. En bekendt Pilot bærer ved alle sine Flyvninger en Skjorte, som han havde paa under en Nedstyrtning, som han slap helskindet fra; Skjorten har aldrig været vasket siden Nedstyrtningen. Ligesom Adolf Menjou som Talisman altid bærer et lille Stykke Træ paa sig fra en Kulisse, der engang under en Prøve styrtede ned over ham uden at saare ham, saaledes sværger Heinz Rühmann til sin Sølvmus, Gustav Waldau til et Stykke sort, trekantet Papir, Charlie Chaplin til et gammelt Snørebaand fra sine første Vraltesko. Trude Hestberg fandt engang i Sandet paa Korsika en lille Mønt, som hun siden da bærer hos sig som Talisman. Den svenske Filmsdiva, Greta Garbo, sværger til en i Guld indfattet Kiselsten, Willy Fritsch til en lille Blyantsstump, som for alt i Verden ikke maa komme i Nærheden af en Kniv. Roda-Roda til en knaldrød Vest, Max Hansen til en lille Stofkat, Hans Brausewetter til en ulden Dukke, Maurice Chevalier til en Straahat. Ikke i nogen Film giver han Afkald paa denne Lykkehat, hvad enten han optræder som flot Officer eller i Kjole. Charlotte Ander bærer som Maskot en lille Glassplint, som hun har gemt til Minde om et Ulykkestilfælde. Lilian Harvey sætter sin Lid til et »touch-wood«. Det er Tradition at tage en beskyttende Talisman med sig paa Ocean- og Kapflyvninger. Saaledes havde Rekordflyversken Amy Johnson paa sin Flyvning Tokio—London foruden en Hestesko en ung, sibirisk Ulvehund hos sig. Friherre von Hünefeld havde paa sin Oceanflyvning med »Bremen« en lille Gulddjævel og en Firkløver. Ernst Schäfer fortæller i sin Flyverbog (1931): »*Flyverne var uhyggelig overtroiske . . . Buddecke startede aldrig uden sin Hyrdestav, Berthold bar paa enhver af sine Flyvninger imod Fjenden sin lille Læderstrandhue, Richthofen sin Ridepisk, og Forfatteren havde i Sædet paa sin Flyvemaskine anbragt en Lædersløjfe, hvori der hang en Bjergknippel. Ja, efter hvad Buddecke paastaar, skal der have været en Pilot, der tvang sin Observator til at klappe Propellerne før enhver Flyvning.*« Den engelske Flyver, Graham White, havde en Tid lang et rødt Fløjlsjal bundet til sin Maskine, indtil han en Dag opdagede, at et violet Baand med Knuder paa

havde samme Virkning. En ungarsk Oceanflyver, Andree, bar altid seks Talismaner hos sig paa sine Flyvninger, fordi, som han sagde, Tallet »6« altid havde været hans Lykketal. Lindbergh vikler som Talisman et Sjal omkring Styrehjulet paa sin Maskine. Dette Sjal havde han nemlig paa over Atlanterhavet paa sin lykkelige Amerika-Europa-Flyvning. Frankrigs Mesterflyver, Louis Chiron, bærer paa alle sine Flyvninger som Maskot et hvidt og rød-prikket Silkehalstørklæde, og uden dette starter han aldrig. Ved Kampflyvemaskinen »Do X«'s Flyvning overtog Piloten Christiansen kun Flyvningen paa den Betingelse, at Til-ladelsesnumret 1930 blev forandret, fordi Tværsommen udgjorde 13. Derfor fløj han under Numret 1929. Faa Uger senere styrtede den Flyvemaskine, som i Mellemtiden havde faaet Numret 1930, ned ved Dresden.

Verdensflyveren og Væddeløbskøreren, Fritz Bieler, fortæller følgende om sin Talisman: *»Tidligere var en amerikansk 25 cents Mønt, som jeg samtidig brugte som »Skruenøgle« til Aabning af Benzinhanerne, min »Skytsfetisch«. I Stedet for denne Mønt har jeg i den senere Tid en ubetydelig lille Flintesten, som jeg har fundet et eller andet Sted ved det nordlige Ishav. Jeg tror fuldt og fast paa denne Talismans Virkning, endskønt jeg ellers ikke paa noget Punkt er overtroisk. Flintestenen er derfor min stadige Følgesvend, og tager jeg et andet Sæt Tøj paa, vandrer Stenen med over i det andet Sæt. Talismanen bærer jeg altid i min venstre Bukselomme, for i den højre eller i en anden Lomme vilde den efter min Overbevisning miste noget af sin Virkning. En instinktiv indre Følelse, som jeg egentlig ikke kan forklare for mig selv, tvinger mig paa en Maade til altid at bære Stenen i den venstre Bukselomme. For min Skyld maa De gerne kalde det for en fiks Ide, men denne lille Sten har altid bragt mig Held. Og maaske kan det heldige Udfald af min Verdensflyvning tillige ogsaa føres tilbage til den Omstændighed, at vi i Skyndingen i Modsætning til de andre Flyvere havde glemt at give vor Maskine Navn. Vi er altsaa paa en vis Maade fløjet anonymt omkring Jordkloden.» (Zeno-Zeitung, 14. XI. 1935.)*

Ogsaa »Zeppelin« havde en lykkebringende Talisman om Bord paa sin første Fart til Amerika. Det var en ubetydelig lille Træfugl, Lykkesfuglen, som tilhørte Højde-rorsmanden, Oberstløjtnant Pruss, og Navigationsofficeren v. Schiller, som under hele Krigen havde tjent om Bord paa de samme Zeppelinluftskibe. Sammen foretog de 300 Farter, deriblandt 30 Angrebsfarter, mod England og gik sejrrikt ud af 8 Kampe. Den lille Svale var Lykketegnet for alle de Zeppelinere, de startede. Ikke mindre end fire Gange er denne Talisman blevet ramt af Granatsplinter, men hver Gang er den blevet limet sammen igen.

Men Överingeniör Siegle, der er kendt som en særlig erfaren Luftskipper, bærer dog sikkert den mest originale Amulet. Igennem mange Aar har han paa alle sine talrige Farter med Zeppelinluftskibe altid baaret sin gamle, graa Kjole, og mange har smilet, naar de har set ham entre Luftskibet iført lange, sorte Læderbukser, brun Læderkappe og derover sin Kjole, som med Aarene var blevet helt grønlig, og som han ganske sikkert først har aflagt, da Z. R. III lykkeligt havde fuldført sin berømte Fart. (Laars, *Das Buch der Talismane und Amulette*, Leipzig, 1932, S. 256 f.) (Sluttet.)

Nye Bøger.

Den kristne Visdomslære.

Den kristne Lære er ikke nogen Filosofi eller Visdomslære, der sysler med Sandheder, som kan erkendes ved den menneskelige Fornuft alene; men Christi Aabenbaring har alligevel ogsaa givet Stødet til en rent filosofisk Udvikling af stort Format. Dette faar man bekræftet ved at læse den »*Geschichte der christlichen Philosophie*« af *Gilson — Böhner* (Paderborn, Ferd. Schöningh, 1936 240 S. RM. 3,60 ÷ 25 %), hvis første Levering ligger foran os. Her ser man, hvorledes det hedenske Tankegods blev rensat af Kristendommen, og hvordan de kristne Tanker om Gud, om Ordet, om Visdommen var ligefrem Spirer til nye Tanke-systemer. Mange store Navne møder vi blandt de kristne Tænkere: Justinus, Martyren Johannes af Damaskus, St. Augustin m. fl. En knap og klar Fremstilling udmærker det hele.

Maa det være mig tilladt at fremkomme med en Indvending. Tertullian tilskriver Gud Fuldkommenheder, som er ganske uforenelige med vort Begreb »Legeme«. Naar han alligevel betegner Gud som »corpus« (Legeme), maa han have forbundet et andet Begreb hermed. Som Følge deraf maatte man frikende ham for en Anklage om »grov Materialisme«, (154) henholdsvis indskrænke den til selve Udtrykket. I dette Værk ejer vi en udmærket »første Vejledning for Begyndere«.

A. P.

Birgittinerindens Flugt.

Birgittinerernes eneste Kloster fra før Reformationen er det engelske Syon Abbey, hvis mandlige Gren ganske vist snart uddøde, men Nonneklostret udvandrede i Forfølgelsestiden til Holland, Frankrig og Portugal for saa i vor Tid at vende tilbage til England igen. Hvor omskifteligt og farefuldt Nonnernes Liv var i hin Tid, fortæller *Basil Whelan* O. S. B. i »*Historic English Convents of today*« (Burns, Oates & Washbourne 1936 277 S. 7 s 6 d) en meget fæng-

slende Skildring af engelske Klostres Lod i Udlandet. Her et lille Træk! Søster Elisabeth Sanders var blevet fængslet i Winchester og tilbragte tre samfulde Aar i Fængslet. Hun var til sidst nær ved at dø af Hunger og alle de Genvordigheder, hun maatte taale fra Vogterne og Forbryderne, der udgjorde hendes Selskab. Da hun i Længden ikke kunde betale Bøden paa 20 £ pr. Maaned, fordi hun ikke vilde gaa til den protestantiske Kirke, blev hun til sidst sat i Fængsel for Livstid. Her fik hun Efterretning om, at hendes Forstanderinde i Rouen havde udsendt Ordre til alle i England levende Søstre om at rejse til Rouen. Den religiøse Lydighed syntes at give Sr. Elisabeth større Mod og Kraft end hun ellers var i Besiddelse af, og ved stor Dristighed og Aandsnærværelse lykkedes det hende virkelig at undslippe fra Fængslet. Hun var dog næppe kommet udenfor, før hun plagedes af Skrupler, om hun derved ikke forsynede sig mod Landets Lov, og hun forelagde sit Tilfælde for tre lærde Præster, der var enige om at paalægge hende at vende tilbage til Fængslet; hun adlød straks og indfandt sig ydmyg foran Fængselsporten til stor Forbavselse for Vægterne. Hun var allerede før engang brudt ud for at høre den hellige Messe. Hendes anden Flugt og Tilbagekomst forværede ikke hendes Kaar, tværtimod fik hun nu mere Frihed, blev til sidst løsladt helt og naede om-sider Frankrig.

—z

Fra Hovedstad og Provins.

Menighedspleje i Rosenkranssognet.

Aarsberetning for St. Vincentsf. for kath. Damer i Rosenkranssognet. 1. Jan. 1936—1. Jan. 1937.

I Vinterhalvaaret afholdt Vincentsf. hver Maaned et Møde, hvori Sognepræsten deltog, og hver Torsdag Kl. 13¹/₂—16 arbejdedes der paa Systuen. Foreningen talte 36 Medlemmer, 11 aktive og 25 passive. I Aarets Løb er 56 Familier og enligstillede blevet understøttet, og der er aflagt 106 Besøg i Hjemmene. — Paa Systuen forfærdigedes 45 nye Klædningsstykker, desuden var der en Del Omsyning og Reparation af brugt Tøj. Af Gaver har vi modtaget 153 Brugs- og Beklædningsgenstande, endvidere 5 Sangbøger.

Vi deltog i Retraitten og Fælleskommunionen paa Østerbro. Den fælles Paaskekommunion afholdtes i Aar i Rosenkranskirken, hvorefter der var Kaffebord hos Maristbrødrene. Til den fælles Skovtur var der indbudt tyve. Paa Sognepræstens Anmodning kørte flere af Sognets Bilejere velvilligst Deltagerne til og fra Trørød. I Sommerferien blev der tilbudt 14 Skolepiger 3 Ugers Ophold paa

Feriehjemmet. I Februar og November afholdt vi Aftensammenkomst i Institut Jeanne d'Arc. Underholdningen bestod henholdsvis i Lotterispil og i Oplæsning af et Par af Johannes Jørgensens Legender. Der afsluttedes med Kaffe bord og Grammofonmusik. I December deltog vi i Julefesten paa Østerbro. Alle, der har ydet Forening Hjælp, bedes herved modtage en hjertelig Tak. Gaver modtages fremdeles med Tak paa Systuen, Boyesgade 8¹, om Torsdagen Kl. 13¹/₂—16.

<i>Indtægter:</i> Kr. Ø.		<i>Udgifter:</i> Kr. Ø.	
Kassebeh. 1. Jan. 1936.	21 08	Indkøb til Systuen	129 06
Aarlige Bidrag:		Fødevarer	174 03
Fra akt. Medlemmer	51 00	Mælkebilletter	18 00
» pass. »	171 00	Sporv.kort til Skoleb..	54 00
Kollekten	40 00	Sporvognsbilletter	21 90
Gaver	55 00	Skotøj	6 68
Legatrente	9 00	Rengøring	5 00
Bankrenter	1 81	Porto	5 52
Modt. fra Hovedkassen	100 00	Udgift ved Aftensmøder	23 06
		Kontant Hjælp.....	74 00
		Messestip.....	12 00
		Indbet. til Hovedkassen	191 00
			714 25
		Kassebeh. 1. Jan. 1937.	34 64
	<u>748 89</u>		<u>748 89</u>

Kommunisme og Kristendom.

Den 22. Febr. skal Pastor Messerschmidt tale i Kbhvn. om ovenstaaende Emne. Beretningerne fra Aarhus, hvor han allerede har talt, viser, i hvor Grad Foredraget fortjener at blive hørt af mange.

I det første Foredrag skildrede Pastoren det forfærdelige Had og den paagaende religionsfjendtlige Propaganda. Paa otte Aar var Resultatet blevet 17 Millioner Russere inden for »De kæmpende Gudløses Forbund«. Denne Fremgang skyldes den leninske Overbevisning: »Skal Socialismen sejre, maa Religionen udslettes.« Kirken havde gaaet Kapitalens Ærinde, prædiket Ydmyghed og Taalmodighed blandt Arbejderne, afskaaret dem fra Oprør, hvorfor den mindste Lefsen med Kirken er en Gemenhed overfor Proletariatet. Har Kirken intet gjort? Den katolske Kirke med Pave Leo den XIII og Pave Pius den XI, foruden andre Paver, Biskopper og Gejstlige havde talt Arbejdernes Sag. Det var særlig i de protestantiske Lande, at Industrien var stærkest, og Arbejderne havde haft de værste Kaar. Man har været saa uforskammet at mene, Kirken var interesseret i at holde Arbejderne nede for at værne den private Ejendomsret. Kommunismen vil skabe et Paradis paa Jorden uden Gud. Ved Fællesdrift og Teknik skal man gøre sig til Herre over Jordens Goder. Alt det vil Kommunismen give jer, naar I vil falde ned og tilbede

den. Et Offer maa I bringe, jeres Frihed maa I give Afkald paa. Frihedsbegrebet maa overbord, saa kan vi fordele Livets Goder ligeligt, og vi har Paradiset. I det andet Foredrag paaviste Pastor Messerschmidt, at den kommunistiske og den kristne Tankegang ikke kan forenes. Kommunisme er Statsmagt plus Elektrificering, sagde Lenin, altsaa Materialisme fra Roden af. I det kollektive Samfund er Sjæl og Individ Begreber, man ikke taaler. Kristendommen derimod holder fast paa den Enkeltes Naturret, Individualitet og Ansvar. Kommunismen drager Linier efter, hvad der er til Gavn eller Skade og holder paa Retten til at bruge Løgn, hvis det kan fremme Proletariatets Sag. Kristendommen kender til Synd og den kristne Moral-lære, fremhæver det enkelte Menneskes Ansvar. Pastoren mente, at vore Vaaben imod Kommunismen maatte blive den kristne Retfærdighed og Kærlighed. Foredraget hilstes af de talrige Tilhørere med stærkt Bifald, og Pater J. Koch takkede og ønskede Foredragsholderen Lykke paa Rejsen rundt i Landet og i Norge, hvor Pastor Messerschmidt vil holde det samme Foredrag. B. N.

Fra den vide Verden.

Kongressens sidste Dag i Manila.

Paa en straalende klar Himmel gik Solen op over den eucharistiske Kongres' sidste Dag, d. 7. Februar. Fra den allertidligste Morgen strømmede Folk uafbrudt til Kirker og Kapeller for at overvære Morgengudstjenesterne. Et bredt Baand af hvidklædte Mænd og sortslørede Kvinder bevægede sig henimod Lunetaparken, hvor Kard. Dougherty celebrerede Pontifikalmessen. Paa Boulevarden havde 3200 Kadetter, 900 Soldater og 500 Spejdere taget Opstilling. Delegationer fra alle Nationer marcherede med i Processionen til Alteret. Om Eftermiddagen strømmede igen Titusinder til Lunetapladsen, der til sidst var fyldt af 300,000 Mennesker, saa der ikke var Plads for flere. Sekretæren for Kongreskomiteen, Augustin Hannon, erklærede i sin Tale, at Deltagelsen havde overgaaet de mest dristige Forventninger. »Jeg tror, at Kongressen er den mest imponerende religiøse Højtid, som nogensinde har fundet Sted i det fjerne Østen.« I Natlens første Timer var ca. 500,000 Mennesker igen forsamlet og blev Vidne til et gribende Skuespil, da 200,000 Voksllys flammede op, og Pilegrimmene i Skæret fra dette Lyshav paahørte den Hellige Faders Tale og modtog hans Velsignelse. Umiddelbart efter denne Afslutning begav Kard. Dougherty sig ned til Havnen for at vende tilbage til de Forenede Stater. Medens han gik om Bord paa Skibet, flammede Kaskader af Raketter op over Bugten ved Manila.

Hitlers »Mein Kampf« og Kirken.

»Den kristelige Tidsalder er blevet afløst af en national-socialistisk. En kristen Tidsalder kunde kun frembringe en kristen Kunst, og en nationalsocialistisk kan kun skabe en nationalsocialistisk«, sagde Hitler i Nürnberg i September 1936. Altsaa en utvetydig Proklamation af en ny Verdensanskuelse! Men hvad mener Hitler om Verdensanskuelser? »Politiske Partier er tilbøjelige til at indgaa Kompromiser, Verdensanskuelser aldrig. Verdensanskuelser proklamerer deres Ufejlbarehed. Da en Verdensanskuelse aldrig er beredt til at dele med en anden, kan den heller ikke være beredt til at arbejde med paa en bestaaende Tilstand, som den fordømmer, men føler Forpligtelse til med alle Midler at bekæmpe denne Tilstand og hele den modstaaende Ideverden, det vil sige at forberede dens Ødelæggelse.« (»Mein Kampf«, S. 507/508.) »Det mest gennemgribende Resultat af en verdensanskuelig Revolution bliver altid kun tilkæmpet, naar den nye Verdensanskuelse saa vidt muligt tillæres alle Mennesker og, hvis nødvendigt, senere paatvinges.« (»Mein Kampf«, S. 654.) »Kun i den indbyrdes Kamp mellem to Verdensanskuelser formaar den brutale Magts Vaaben, der sættes haardnakket og hensynsløst ind, at frembringe Afgørelsen til Fordel for den af denne understøttede.« (»Mein Kampf«, S. 199.)

International Kongres for den kristelige Familie.

I Anledning af Verdensudstillingen finder i Paris den 16., 17. og 18. Maj 1937 en international Kongres Sted, som bør vinde stor Tilslutning. Denne Kongres, den første i sin Art, vil have »Familien« som Basis. Dens Organisation udgaar fra »Foreningen for det kristne Ægteskab« (*Association du mariage chrétien*), det af Pastor Viollet grundlagte betydningsfulde Opdragelsesværk. 12 Kardinaler har allerede tilsagt deres Nærværelse ved Kongressen og har overtaget Ærespræsidiat. Blandt de Spørgsmaal, der vil komme til Behandling, nævner vi: Familiens Kontinuitet, den indbyrdes Rolle mellem Kirke og Stat, Ægteskabets Moral, Eugenik, Kirke og Familie, Staten og Familien, Opdragelse til Familien (Forberedelse til Ægteskab, Ægtefællernes Dannelse), den offentlige Menings Opdragelse, Familieapostolatet. Oplysninger indhentes ved Henvendelse til: Sekretariatet, 86, Rue de Gergovie, Paris 14e.

Lægernes Indstilling til Lourdes.

Selskabet »Vor Frue af Lourdes« har offentliggjort sin Aarsberetning, som indeholder nogle interessante Oplysninger. Særlig fremhæves den paafaldende Forandring, der er sket i Lægernes Indstilling i Lourdes. Tvivl og Vantro har vejet Pladsen for en ærlig Anerkendelse, ikke altid af det overnaturlige, men af den Kendsgerning, at der forekommer Helbredelser, som ikke kan forklares ved nogen

bekendt biologisk Lov. I Løbet af Aaret 1936 blev Lægebureauet i Lourdes besøgt af 701 Læger, lidt færre end det foregaaende Aar, hvilket maa føres tilbage til de spanske og portugisiske Lægers Udebliven. Beretningen giver til Slut en Oversigt over Antallet af Lægekontolets Læger siden dettes Grundlæggelse. I Aaret 1885 blev det besøgt af 5 Læger, i 1890 af 27, i 1900 af 216, i 1910 af 478, i 1920 af 239, i 1930 af 998. Disse høje Tal vidner om Videnskabens almindelige Interesse for Helbredelserne i Lourdes. Lourdes ejer nu sit eget internationale Lægeforbund, som blev stiftet af Dr. Vallet i 1927. I 1935 talte det 2217 Medlemmer fra 21 forskellige Lande. Sidste Aar indtraadte 244 Læger som Medlemmer.

U. S. A. og den hellige Stol.

Optagelsen af den diplomatiske Forbindelse mellem den hellige Stol og Nordamerikas Forenede Stater er forestaaende. De forberedende Forhandlinger, som indlededes paa Kardinal-Statssekretær Pacellis personlige Initiativ under hans Ophold i Amerika, blev afsluttede med godt Resultat. Der findes i Dag i Amerika 21 Millioner Katholiker, som lever et meget aktivt og stadig mere mønsterværdigt katolsk Liv. I de tre Bispedømmer, New York, Chicago og Philadelphia, har i de sidste ti Aar fundet en meget omfattende Daabsbevægelse Sted især blandt den haardt arbejdende Befolkning. Vanskelighederne ved at faa etableret en officiel diplomatisk Forbindelse hidrørte fra den Kendsgerning, at De Forenede Stater ikke kender til en Statskirke og betragter og beskytter samtlige Religionssamfund som private Foreninger. Derfor betyder Anerkendelsen af den apostolske Stol som en suveræn Magt i Udlandet, at den romerske Kirke offentligt hæves op over denne liberal-individualistiske Sfære og sikres statsretslig Behandling. Vanskelighederne, der var at overvinde, stammede fra de indflydelsesrige Sekter og irreligiøse Politikere, som holdt fast ved de gamle anglikanske og frimureriske Indvandreres hævdede Antipati overfor alt »papistisk«. Et Konkordat er ikke paa Tale, da de amerikanske Katholiker med Hensyn til Religionsudøvelse, Skolesøgning, Organisation og alle andre Forhold indenfor katolsk Liv nyder fuldstændig Frihed.

A.C. Onsdag d. 24. Febr. Kl. 20 i »Vesterhus«, Vestervoldg. 115^a. Forl. Pastor Peter Schindler: »Klassisk Katholicisme — og det andet, De ved nok«. NB! Kun Adgang for Katholiker.

Danmarks Katholske Kvindeforbund.

FOREDRAG af Pastor H. Messerschmidt: »Kommunisme og Kristendom« Mandag d. 22. Februar Kl. 20 i Studenterforeningens store Sal. Adgangskort à 50 Øre, reserverede Pladser 1 Kr. i B. T. Centralen og Katholsk Boghandel.

Kirkelig Kalender.

Febr.		Febr.-Marts.
21. S.	2. Søndag i Fasten.	28. S. 3. Søndag i Fasten.
22. M.	Petri Stol i Antiochia.	1. M. Ferialdag.
23. Ti.	Petrus Damianus.	2. Ti. Karl den Gode.
24. O.	Matthias, Apostel.	3. O. Ferialdag.
25. T.	Ferialdag.	4. T. Casimir.
26. F.	Ferialdag.	5. F. Ferialdag.
27. L.	Gabriel af den smertefulde Jomfru.	6. L. Perpetua og Felicitas.

Febr.	Ugens Messebønner.
21. S.	2. Søndag i Fasten (173—192); <i>2. Sæt Bønner:</i> Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), <i>3. Sæt Bønner:</i> For de levende og de døde ([125]—[110]), <i>4. Sæt Bønner:</i> For Paven ([122]—[107]).
22. M.	Ferialdag (177); 2. Petri Stol i Antiochia (789), 3. Paulus (789), Slutningsevng.; Festens (974). — <i>Eller:</i> Petri Stol i Antiochia (788—621); 2. Paulus, 3. Ferialdagen (177), Slutningsevng.: Ferialdagens (179).
23. Ti.	Ferialdag (181); 2. Petrus Damianus (839), 3. Vigilien (2), Slutningsevng.: Vigiliens (3). — <i>Eller:</i> Vigilien til Matthias ([1]—[1]); 2. Festen (839—675), 3. Ferialdagen (181), Slutningsevng.: Ferialdagens (183). — <i>Eller:</i> Petrus Damianus (839—675); 2. Ferialdagen (181), 3. Vigilien ([2]—[2]), Slutningsevng.: Ferialdagens (183).
24. O.	Matthias, Apostel (839—675); 2. Ferialdagen (185), Slutningsevng.: Ferialdagens (187).
25. T.	Ferialdag (189); 2. 3. og 4. som Søndag.
26. F.	Ferialdag (194); 2. 3. og 4. som Søndag.
27. L.	Ferialdag (199); 2. Gabriel af den smertef. Jomfru ([46]). — <i>Eller:</i> Gabriel af den smertefulde Jomfru ([46])—[47]); 2. Ferialdagen (200), Slutningsevng.: Ferialdagens (204).

Klosterkirken. Søndag: Højm. m. Præd. Kl. 9. Kompletorium Kl. 18.

St. Vincents Kollekt. St. Ansgars, Sakraments, Rosenkrans- og Jesu Hjerte Kirke holdes Kollekten den 3. Søndag i Fasten (28. Februar) til Fordel for Vincentsforeningen for katolske Damer (katolsk Menighedspleje). Vi lever stadig i en vanskelig Tid, som ogsaa mærkes føleligt i vor Forening, hvor Indtægterne formindskes ved Bidragydernes svigtende Evne. — Vi beder derfor indstændigt om Støtte til vort Arbejde ved denne Kollekt, for at vi derigennem kan komme vore nødlidende Trosfæller til Hjælp. *Styrelsen.*

Klosteret paa Jagtvejen takker hjerteligst for den anonyme Gave, der blev overbragt i et Brev Søndag d. 14. ds. Vi beder meget for Velgørerinden.

Vincentforeningen for Herrer afholder Genralforsamling Søndag d. 28. Februar efter Højmessens i Sakramentskirken ca. Kl. 11¹/₄ i Forsamlingssalen samme Sted. Aktive og passive Medlemmer indbydes venligst.

International Lægekongres. I Nr. 6 af »Nordisk Ugeblad« stod der fejlagtigt, at den katolske Lægekongres var i Paasken næste Aar. Den holdes paa den Hellige Faders specielle Ønske i Paasken i Aar.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Afløvet til Postvæsenet Torsdag d. 18. Febr.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 9

Søndag den 28. Februar

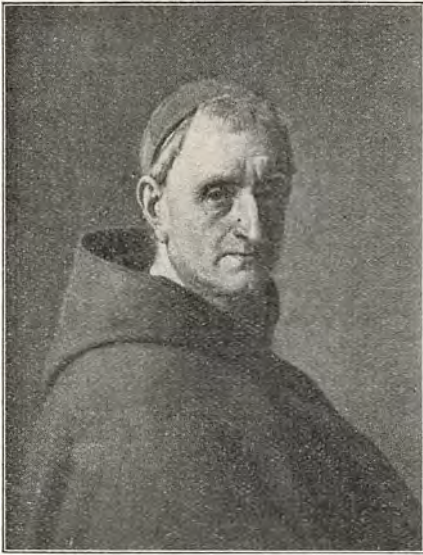
1937

INDHOLD: Küchler. II. — Lydighedens Grænser her og der. — Nogle Fastebetragtninger. — En Kriminalproces i Tyskland. — Faste som Folkeskik. — Talismaner og Amuletter. — Verdugo Los Leganos eller spansk Heltmod. — Nye Bøger. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner. — Avertissementer.

Om og af nordiske Konvertiter.

Küchler. II.

Vi hørte sidst, hvor ringeagtende Küchler i religiøs Henseende blev bedømt af mange. Hvor uberettiget det er, har vi flere Vidnesbyrd om. I 1917 udgav Historiemaleren Lunds Enke en Bog: »Spredte Erindringer hjemmefra og udefra«, hvori findes nogle interessante Linier om den gamle Munk og Kunstner. Efter at have mindet om det Billede, hendes Mand har malet af Küchler, hvilket nu hænger paa Frederiksborg Slot, fortsætter hun: »Hans samtidige beskyldte ham for at være blevet Munk af Dovenskab og Angst for Udkommel, men jeg, som har læst Hundreder af gamle, gulnede Breve til hans Søster og Slægt fra den Periode, kan bevidne, at det var en inderlig Trang, der førte ham over til Katholicismen. Han drog i flere Aar barbenet gennem Tysklands (Küchler begyndte sit Klosterliv med nogle faa Aars Ophold i et Kloster i Schlesien) Skove, hvor han kløvede Brænde for at tjene til sin Kulle, og var endnu paa sine gamle Dage saa flittig, at han ved sine Malerier skaffede Klosteret stor Indtægt.«

A. Küchler, malet af I. Roed.

Og vi har Vidnesbyrd fra Küchler selv om hans Oprigtighed og Ærlighed. I Tidsskriftet Museum 1892 meddeler Emil Hannover det Brev, som Küchler skrev til sin Slægt, da han var blevet Munk. Det er for langt at gengive i sin Helhed, men nogle Brudstykker vil ogsaa være nok. Disse skal gengives med Küchlers egen Ortografi, der er mere end . . . nej, lad mig hellere sige, der viser, hvor daarligt man kan stave, selv om

man har fire Medaljer fra Kunstakademiet. Det hedder altsaa saaledes:

*Kære Søkende Broder og Familie
I Jesus Christus hvor Her!*

Skjøndt jeg ikke selv hidtil har meddeelt Eder den Forandring der er foregaaet med mig i min Leveardt, saa kan jeg dog ikke tvivle, at I dog paa en eller anden Maade ved Andre ere underrettet herom. Allerede i en Række af Aar stræbte mit Forlangen efter denne Forandring at kunde tilbringe Resten af mine Dage i et Kloster uforstørret fra al Verdens Kummer. Herren har hørt min Bøn og lod mig finde hvad jeg søgte . . . Den frivillige Afsigelse her i dette Liv indet at besidde og denne brændende Kjærlighed at efterfølge den fallige forladte Jesus var som førte den hellige Franciscus til den Evige Salighed og dette er, hvad jeg forlanger og dette er hvad jeg søger og dertil føre mig, min Herre Jesus Christus! At Herren ej forlader den der i fuld Tillid bygger paa Ham har jeg et saa tydelig Bevies jeg forlod Rom uden at beside det allerringeste og har til dette Øjeblik ej lidt Nød ja saagar havt i Overflod af Alt . . . Ja kjære kjente i den Hjælp og Velsignelse som den barmhjertige Gud har nedlagt i sin Kirke saa vilde I juble af Taknemmelig

Glæde. O hvor ofte bløder min Sjæl med det brændende Begjærd at vi alle vare forenet i dette Gudshuus. Det er den Kilde hvor det levende Vand rækkes de tørstige Sjæle. Herre erbarme dig over os vi ere jo Alle din Skabninger og før de forlatte tilbage i dine korsfæstede Arme!«

Det synes efter disse Vidnesbyrd utvivlsomt, at Kùchler var en Konvertit, vi kun med Ærefrygt og Beundring kan se tilbage til.

Men hvordan gik det med Kùchler som Kunstner? Det har ikke direkte religiøs Betydning, om hans Overgang til Kirken og Klosteret betød et kunstnerisk Fald, men har dog sin Interesse. For at dømme herom maa man have indgaaende Kendskab til Kùchlers Billeder baade før og efter Overgangen, men det har ikke mange, desværre heller ikke den, som har faaet Lov at skrive disse Linier. Dommen herom fra deres Side, der har Evne til at dømme, gaar unægtelig ud paa, at hans Ungdomsbilleder staar langt over de senere. Ugebladet fortæller i 1886, at Kùchler havde malet 14 Korsvejsstationer, der var bestilt til en

Ung Pige underviser i Rosenkransbønnen. Af A. Kùchler.

Kirke i Amerika. Desværre naaede de ikke længere end til New York, hvor de alle gik til Grunde ved en Ildebrand paa Toldboden. (Klosteret fik dog Honoraret for dem udbetalt.) Kuchler bar med stor Taalmodighed denne Tilskikkelse, der i et Øjeblik tilintetgjorde flere Aars Arbejde. Men nysnævnte Fru Lund, der satte Kuchler saa højt, udbrøder ved Omtalen af denne Ulykke: »Det vilde have været Synd for hans Navn, om disse Billeder var blevet bevaret.« Det maa dog tilføjes, at Kuchler dengang allerede var gammel og hans Syn noget svækket.

Saa gammel Kuchler blev, glemtes han ikke i Fædrelandet. Saaledes ærede man ham ved 1877 at udnævne ham til Medlem af Kunstakademiet i København. Skønt en Del af hans kære Kloster blev beslaglagt af Myndighederne, fik han og lire—fem gamle Munke Lov til at blive boende i en afsides liggende Fløj. Her døde, som allerede nævnt, Kuchler stille og fromt i 1886.

Niels Hansen.

Lydighedens Grænser her og der.

Problemerne Problem er for Tiden dette: Hvor ligger Grænsen for vor Lydighed mod den verdslige Øvrighed? Har jeg Lov til passiv eller aktiv Modstand mod Statsmagten, er jeg måske ovenikøbet forpligtet dertil? Det er ikke blot den spanske Rejsning mod Kommunismen, de mexikanske Katholikers Modstand mod den røde Terror, franske Katholikers Kamp for den katolske Skole, det er ikke blot de tyske Biskoppers Protest mod en uvederhæftig Regering eller de russiske Magthaveres Udryddelseskrig mod Religionen, som rejser Problemet i Millioner af Tilfælde, hvor Livets højeste Goder staar paa Spil. Hvor findes der i det hele taget en moderne Stat, der regner med Guds Lov som al Autoritets Kilde og Ophav? Lovene er rent menneskelige Tvangs- og Retsnormer, der faar hele deres Myndighed fra det Faktum, at Myndighederne har givet dem og kan fremtvinge deres Overholdelse. Der gives ingen Appel til Naturloven, og dog har menneskelige Lovgivere ofte forsynet sig mod den naturlige Ordens dyrebareste Grundsætninger.

Vor principielle Indstilling overfor den verdslige Øvrighed svarer selvfølgelig ogsaa i vor Tid til Apostlens Formaning: »Vær al menneskelig Øvrighed undergoven for Guds Skyld!« (Petr. 2, 13). Men dette udelukker ikke, at

man ogsaa er sig Lydighedens Grænser bevidst, ja til Tider betoner dem stærkere end ellers. Saafremt der ikke ved Lydighedsnægtelsen fremkommer Forargelse eller større Kaos, kalder Thomas af Aquin visse Love nærmest for Voldsgerninger, som man ikke behøver at adlyde, naar de nemlig er imod det menneskelige Velfærd, naar Øvrigheden paalægger Byrder, der mere tjener egen Ære og Begærlighed end det fælles Vel, naar en Magthaver overskrider sin Kompetence eller fordeler de offentlige Byrder ulige. Da kan passiv Modstand være paa sin Plads, ja, i visse Tilfælde, naar alle legale Midler er udelige, og Samfundet trues af et stort Onde, kan heller ikke den aktive Modstand tilbagevises. Vi siger »Modstand« og ikke »Revolution«, thi naar man bekæmper Magtens Misbrug, gør man sig ikke skyldig i alle Revolutioners Selvmodsiggelse, ved Vold at ville skabe en Tilstand af Ret og Orden.

En Rejsning for Lovens Skyld.

I Spanien har Katholikerne sluttet op bag Francos Rejsning — vi henviser til Gil Robles' Brev i Ugebladets Nr. 6 og 7, og til Spaniens Førstebiskop, Kardinal Gomá y Tomas, som for nylig opfordrede Føreren for de katolske Baskere, Aguirre, der af lokal-nationale Grunde havde indgaaet Forbund med de Røde, til at slutte sig til Nationalisterne. Kardinalen ser ganske nøgternt paa Sagen; han ved for Eks., at Nationalisterne har skudt 14 baskiske Præster, som modsatte sig Francos Tropper. Men han ved ogsaa, at det røde Had vilde have berøvet Spanien Tro og Kirke, Frihed og et menneskeværdigt Liv, medens Ro, Orden og Respekt for Kristendommen er oprettet i de nationale Rækker. Han betragter denne Rejsning som et lovligt Middel mod en Regering, som ad meget skumle Veje er kommet til Magten og siden har misbrugt den paa det skammeligste. Man maa haabe, at Franco, der allerede sidder inde med de fleste spanske Provinser, 33 mod 17, og regerer over mere end Halvdelen af Spaniens Befolkning — Kolonierne og Øerne slet ikke medregnet — maa vinde en fuldstændig Sejr over en Modstander, som prøver paa at løse Trosproblemet ved at myrde alle Præster og brænde alle Kirker.

Kampen for den katolske Skole.

I Frankrig har man i de sidste Uger været Vidne til en yderst interessant Duel mellem Regering og den kirketro Befolkning i Elsass-Lothringen. Den franske Ministerpræsident Blum angreb deres Privilegier: katolsk konfessionel Skole og den obligatoriske tyske Sprogundervisning, (som baade Joffre og Poincaré i sin Tid havde garanteret), selvfølgelig bravt støttet af »Fritænkernes Samfund«, »Liga for Menneskerettigheder«, og Frimurere og

Socialister. Men den katholske Befolkning reagerede voldsomt; ved Møder, paa Kongresser, i Pressen, ved Petitionsadresser, Forsamlinger i Sognene, dokumenterede man sin Vilje til ikke at finde sig i den verdslige Skole. Biskoppen af Strassburg, Eug. Ruch's Hyrdebrev var ikke til at misforstaa; Katholikerne vilde aldrig holde op med at bekæmpe den religionsløse Skole, og kun Magtanvendelse kunde tvinge dem til at give efter. Herr Blum prøvede med det gode i et Brev til den alsassiske Domherre Müller; Herr Blum prøvede ogsaa med at skræmme Biskop Ruch, som beskyldtes for politiske Konspirationer mod Ildkorsføreren Oberst de la Rocque, og truede med Statsmagten, men Ophidselsen i Grænseprovinserne blev kun større, saa Regeringen næppe vil fortsætte med sin religionsfjendtlige Politik. Man maa haabe, at det Besøg, som Ministerpræsidenten forleden efter Gudstjenesten i Notre Dame Kirken i Anledning af Pavens Kroningsdag aflagde i den franske Nuntiaturs, er et Tegn paa den Erkendelse, at Frimurerne i Frankrig ikke kan skalte og valte med Samvitighederne efter Forgodtbeholdende.

Nu skal Kirkerne lukkes op.

I Meksiko rejser troende sig mod deres Undertrykkere og forlanger deres Menneskerettigheder tilbage. I Orizaba gjorde de troende sig til Herrer over 4 hidtil lukkede Kirker, medens Forbundstropperne endnu holder 6 andre besatte. Da 15.000 Katholiker foranstaltede en Procession til Guvernørens Palads i den glade Tro og Forvisning, at de havde vundet deres Sag, henviste denne ikke til Maskingeværer, som saa ofte før har været disse Herrers første og sidste Argument, men han erklærede, at Katholikerne havde lovet, at de vilde respektere Lov og Orden, til Spørgsmaalet om Kirkernes Genaabning var endelig afgjort. I Cordoba vilde 5000 Katholiker genaabne Kirken Notre Dame de Lourdes, som de Gudløses Trang til »Kultur« havde omdannet til Brandstation. Nu blev Brandmændene jaget bort, Pumperne ødelagt, og først da Forbundstropperne indfandt sig, spredtes de utilfredse. Der er Tale om en i det store og hele ganske fredelig Bevægelse, hvor det højst drejer sig om Vandstrømme, ikke de obligate kommunistiske Blodstrømme. I Almindelighed afventer de troende Nattens Frembrud, gaar saa til Kirken, hvor der opstilles Vagtposter. Man renser Kirken, smykker den med Blomster og tænder Lys.

En Kardinals mandige Ord.

I Tyskland har foreløbig de Kredse faaet Ret, som mente, at den, der stoledes paa en Pagt med Nazismen, blev narret. Biskopperne har sandelig vist sig saa imøde-

kommende som overhovedet muligt, i en saadan Grad, at mange troende ikke forstod det. Resultatet var, at de katolske Organisationer, den katolske Presse og den katolske Skole kom under Nazismens Jernbæl. Midt i denne sørgelige Situation, hvor en Statsmagt brutalt sætter alle Midler ind mod en af Staten selv underskrevet Kontrakt, virker Kardinal Faulhabers flammende Tale i St. Michaels Kirke i München, Søndag den 14. Februar, som en Lysstraale. Kardinalen protesterer skarpt mod en hel Serie af Konkordatskrænkelser, mod Beslaglæggelsen af Hyrdebreve, Lukningen af Bekendelseskirker, Fængslingen af Lærere og mod den Bølge af Bagvaskelser, som udgydes over de højeste kirkelige Prælater. Konkordatet, sagde Kardinalen, er blevet sluttet som en fri Kontrakt og kan derfor ikke ensidig rives i Stykker uden Tab af Æren. *»Lader man Konkordatet falde, da vilde dette i Udlandet betyde et haardt Slag mod den Tillid, man kan fæste til Tyskland.»* 5000 Mennesker var til Stede, og sammen med andre Tusinder ledsagede de bagefter under Ovationer Kardinalen til hans Bolig. Nu meddeler Aviserne nok, at Indenrigsministeren har afkrævet Kardinalen en Erklæring om, at hans Udtalelser var blevet delvis misforstaaede; men Regeringen har sikkert opfattet den rigtig! Maatte der følge flere!

Det kan gøres.

Vi vil ikke slutte uden at henvise til to Lande, hvor Vanskeligheder mellem Kirke og Stat ordnes paa en forbilledlig Maade. I Østrig har Samlingen af alle patriotiske Elementer i den saakaldte *»Vaterländische Front«* affødt Gnidninger med Hensyn til de katolske Ungdomsforeningers Stilling. Ved velvilligt Samarbejde fra begge Sider er man ved at løse Problemet til gensidig Tilfredshed. Et større Forbillede er Italien; der har man lige fejret 8-Aarsdagen for Laterankontrakten. Den italienske Stat har nemlig holdt baade Kontrakten og Konkordatet, og Mussolinis Ord d. 14. Maj 1929 har ikke været tomme eller tvetydige Floskler: *»Vi har al Interesse i, at Paven, midt i et Folk, som ærer ham, kan udøve sin Hyrdemission i fuld Uafhængighed, baade hvad Sagen og Formen angaar.»* Den første korte Periode af Meningsdivergenser med Hensyn til Konkordatets Interpretation er for længst overstaet. Den italienske Regering stræber efter at konsolidere Forholdet mellem Kirke og Stat. Paa Folkeskolens Grund, i Gymnasiet og paa Universitetet inødekommer man med Ærbødighed Kristendom og Kirke. Mussolini bestemte, at Krucifikset skulde anbringes synligt for alle i alle Statens Embedslokaler, som havde med Ungdomspleje, Retspleje og politisk Arbejde at gøre. Ingen Søndagsmarché for Ungdommen uden Feltmesse, ingen patriotisk Højtid uden

gejstlig Assistance. Katholske Ungdomsorganisationer, katholske Foreninger for voksne og den katholske Aktion arbejder frit med den eneste Indskrænkning, at de maa afholde sig fra at drøfte politiske Emner, hvad der ogsaa gælder den katholske Presse. Naar Mussolini forleden efter sin Søns Bryllup sammen med denne og Svigerdatteren under et Besøg i Peterskirken bad ved Apostelfyrstens Grav, saa er hans Knæfald ganske vist i Guds Øjne ikke mere end Millioner andres; men Verden konstaterer alligevel undrende, at en af Tidens største Statsmænd kan knæle ved Petri Grav, medens flere af hans samtidige Kolleger lukker Kirker, brænder dem, spotter dem eller forvandler dem til Biografer.

—z.

Nogle Fastebetragtninger.

3. Broderskab.

»Fader, tilgiv dem, thi de ved ikke, hvad de gør!« Det var Frelserens Bøn for sine Banemænd, som dog var hans »Brødre«. Atter og atter taler Vor Frelser om vor fælles Fader i Himlen »min Fader og eders Fader« for ret at indprente alle dem, der var hans Disciple, at ligesom de alle er Guds Børn, saaledes er de indbyrdes Brødre.

Dette er i Grunden Naturens Sandhed, der her som i andre Punkter af Frelseren bliver klarere belyst og ophøjet til Trossandhed. Man maa desværre indrømme, at dette Syn paa Medmennesker aldeles og i lang Tid var gaaget i Glemmebogen. Herrer og Slaver levede paa Jordens Overflade, og Sejrherren i utallige Krige imellem utallige Folkeslag satte sin Fod bogstavelig paa den overvundnes Nakke. Paa de gamle assyriske og ægyptiske Relieffer kan vi endnu se Slaven knæle for sin Herre, der med en Pisk i Haanden fremhæver sin Magt. — Dette Forhold blev bedre, da Christi Kirke kunde tage sig af sociale Forhold, men langt fra afskaffet paa een Gang! Og dybt ind i Menneskenes Sind var Standsforskellen og Ligegyldigheden med Smaa-folks og andre Folks Skæbne indpodet. Sikkert bragte Helgeners Eksempel og vistnok mange gode Kristnes alvorlige Forsøg paa at efterfølge Mesteren i Næstekærlighed allerede tidligt denne stolte hedenske Opfattelse til at svinde noget. Middelalderens Byer var fyldte med Kærligheds Stiftelser af alle Slags, med Helligaandshuse og Klosterkøkkener til Bespisning af fattige, og der var indrettet Festdage, der fejredes indenfor, men ogsaa uden for de mange smukke Kirker, og det af hele Folket. Saaledes kom der et lysere Livssyn og en voksende Forstaaelse mellem Samfundets mange Stænder i Gang. Men — her som overalt — var

der en lang Vej fra Menneskenes Smaalighed, Gridskhed og frem for alt Hovmod til Christi og Apostlenes Idealer.

Der kan endnu den Dag i Dag ikke prædikes tilstrækkelig ofte om Jesu Ord: »Du skal elske din Næste som dig selv!« baade i Ord og i Gerning. Vi af Arvesyndens Følger besværede Mennesker naar alligevel, selv om vi gør os Umage, kun et Stykke paa Vejen til disse Jesu Ord.

Derfor udvalgte Gud enkelte særlige Mennesker, en Elisabeth af Thüringen, en Camillus af Lellis, en Vincens af Paul o. s. v., for at vise os den kristelige Kærlighed i Helteskikkelse. Og heldigvis gives der i det Stille og op til vore Dage Kristne af samme Heltemod, kun med den Forskel, at deres Gerning ikke er kendt af Offentligheden. — — —

Men Menneskenes Egenkærlighed og Hovmod er uudryddelig, og det baade ude omkring i Verden og inden for de saakaldte fromme Kredse, hvor den godt kan forenes med ydre Beskedenhed og de officielle Kærlighedsøvelser, »Velgørenheden« en gros. Farisæerens Takkebøn, som gik ud fra alle de gode Gerninger, han havde gjort, kan gentages ogsaa i kristelige Kirker. Og mon dette ikke ogsaa er en Grund til, vel at mærke: een af Grundene, hvorfor der nu lyder en anden Melodi om Broderskab og Fællesarbejde og godt Kammeratskab? Melodien er »den Internationale«. —

Naar arbejdende og lidende Folk i det lange Løb ser, at de kun faar smukke Ord, at de i Livets Kamp saamænd faar Hindring over Hindring og Mistænksomhed og ikke finder en Smule Forstaaelse hos Pengefyrsterne, saa er det en Selvfølge, at Arbejderne slutter sig sammen og vil frem til bedre Kaar. Denne Sammenslutning behøvede slet ikke at være antireligiøs, antikirkelig — men de Folk, der forstod at rive Førelsen i den sociale Kamp til sig, var netop Marx, Lasalle, Bebel, Liebknecht, Folk, der jo ingenting vilde have at gøre med Kristendommen. Og saaledes kom Kampen i Gang, der vilde have været lettere og ikke have avlet Bolschevismen, hvis Social-Demokratiets Stiftere havde forstaaet Religionens Værd, og religiøse Mænd inden for Kristendommens store Kirke bedre havde skelnet mellem deres sociale Fordringer og uberettigede revolutionære Ideer. Men nu gik der straks Parti og Religion og Trods og Mangel paa kristelig Kærlighed i hele Sagen, og Verden staaer den Dag i Dag i lyse Luer! Disse Luer er ikke optændte for at erobre nye Statsomraader, som endnu i Verdenskrigen, men for indre Omvæltningers Skyld. Dette er den store Fare ved Nutiden. Store europæiske Stater og de »Forenede Stater« er endnu ikke med, men er deres Fred ikke en skjult Krig? Staaer ikke deres Militær paa Vagt imod

Fjender udefra og navnlig nu indefra? Staterne kommer til at ligne afspærrede Fæstninger. — Fjenden er Kommunismen, ogsaa den, der skjuler sig i de fascistiske Rækker, og som har lært, at der ingen Gud findes og ingen moralsk Hindring for at slaa alle dem ihjel, der ikke vil slutte sig til deres Broderskab, Lighed og Frihed.

Disse Signaler lyser som blændende Fyrtaarnsild for vide Masser nutildags! Vi kan jo haabe, at det ikke vil lykkes i Stater, som endnu bevarer deres Folkerepresentation, deres Fornuft og den deraf følgende politiske Frihed. Vi kan haabe, at denne Ildebrand slukkes efter nogle Ødelæggelser enten i sig selv eller af uforudsete Begivenheder. Nazismen er kun et daarligt Surrogat eller et kort Mellemspil. — Men Tvangsmidler hjælper ikke i Længden. Den almindelige Mand maa undervises, maa forstaa, at et kommunistisk og gudløst Samfund ikke er gennemførligt, men nok kan holde sig i mange Aar under stadige Spionager og Voldshandlinger. Hvis Kommunismens, altsaa det kommende »almindelige Broderskab«s Hovedmaal er at »hævne« sig paa alle Besiddende, saa er jo Ødelæggelsen det letteste Vaaben, og dette Maal kan snart naas. Men hvad er det for et »Broderskab« bagefter? Under Massemyrderierne og Kirkernes Ødelæggelse holder den Slags »Brødre«, tidligere sagde man Banditter, nok sammen i Kammeratskab. Thi et vist Fællesskab, »una banda«, er Forudbetingelsen for, at det lykkes. Men det er jo ikke noget, der kan holde Verden, højne og fremme Menneskeheden til Trods for alle Fabriker og Sovjet-Planer. Det er jo sikkert, at den samme »Broderkærlighed«, der førte disse Revolutionære sammen, forvandler sig til Broderhad, saa snart Byttet skal deles. Dette saa vi i den franske Revolution i 1789; allerede nogle faa Aar efter rasede disse vilde Dyr, mange var højt begavede, saasom Danton, Robespierre og før dem Girondisterne, mod hinanden, ligesom i vore Dage Lenins oprindelige Medhjælpere blev og bliver ført til Slagterbænken . . . Alle mistænker alle — hvilket Liv! Og dette er bare Helvedets Begyndelse . . . Derfor siger ogsaa Ærkebiskoppen af Toledo, Kardinal Gomá y Tomas i sit store Hyrdebrev om sit Fædrelands nuværende Krise, at dens Aarsag ingenlunde er Politik som i gamle Dage, men er Livsførelses og Livssyns Kamp, som føres mellem Atheisme og Troen, en af den russiske Bolschevisme aandeligt og materielt forberedt Kamp. Kardinalen nægter ikke den Skyld, som de formuende Kredses og Kirkens Nølen og Ubeslutsomhed har haft — maaske er den endnu større, end Kardinalen selv ved om det. I vore Dage kan man kun ved Overbevisning vinde Folket, og da Socialismens Fordringer og Internationales Melodi er lettere at

forstaa end Overvejelser og Anskuelser, der synes forældet, der ikke har Nyhedens Ungdomsfriskhed — saa er det en svær Sag nu.

Det er let for en Protestant i en Diskussion at sige: »Ja, men eders Kirke var Skyld i Reformationen, de daarlige Paver har tvunget Luther til at rense Kirken!« Hver Sætning her er enten forkert eller misvisende. Men enhver noksom kundskabsrig Katholik eller katholsk Præst vil give mig Ret i, at Svaret herpaa, et begrundet Svar, der indeholder den hele Sandhed, kræver mere Tid og Grundighed, end de fleste i Diskussionens Øjeblik er i Besiddelse af. Slagordets, det tilsyneladendes, Magt over Tilhørerne er ofte større end de indre Rigtigheders. —

Og dette skulde her paavises for det smukke Ord »Broderskab«s Vedkommende. Vel ligger der i Menneskenaturens Dyb Grunde til Erkendelsen af, at vi alle burde være Brødre. Vel siger Frelseren og hans Kirke os, at vi er Brødre, fordi vi har vor fælles Fader i Gud, fordi vi ved Christus er blevet udvalgt til Brødre, til Lemmer i hans hellige Samfund, hans mystiske Legeme, og fordi vi er Adams Børn. Dette sidste er og bliver det oprindelige fra Skabelsen af.

Set fra et meget ophøjet Stade — ligesom et Menneske ser paa en Myretue — er vi jo dog alle lige, af samme Kaar til at leve og dø. Vi indaander den samme Luft, har de samme Lemmer, de samme Funktioner paa Legemet, som pulserer og aander og arbejder paa vore Forfædres Legemers Vis . . . Vel er alt, mikroskopisk set, højst individuelt forskelligt, men kan vi ikke løfte vore Øjne fra Mikroskopet, fra Hverdagslivet, fra Samlivets smaa Gnidninger op til det, der er Fælleseje, op til Gud, hos hvem vor Pilegrimsfærd standser, op til hans Godhed, der leder os til at være gode, og op til hans Barmhjertighed, som vi trænger til, og som siger os gennem vor Frelser, at vi ogsaa skal være barmhjertige imod vore Medbrødre, saa den ene bærer den andens Byrde? . . .

Hvis vi ikke kan det, hvis vi ikke daglig prøver paa det, faar vi Broderskab i kommunistisk Form. Og det Broderskab er ikke af Gud, ikke af Christus, men tilladt af Gud for vore Synders Skyld . . . *F. F. M.*

En Kriminalproces i Tyskland.

Den 9. Januar offentliggjorde »Deutsches Nachrichtenbureau« en Meddelelse, der viser, hvilke Midler Nazismen griber til for at diffamere Kirken. Meddelelsen har følgende Ordlyd: »For Nævningeretten i Offenburg stod den 19-aarige katholske theologiske Student og Diöcesan-Ungdomsfører

for Baden, Hans Schülle, anklaget for Blodskam og Sædelighedsforbrydelse imod sine to Søstre. Schülle var Fører for samtlige katolske Ungdomsforbund i Baden og studerede for Kirkens Regning Theologi for at blive Præst. Med sine to nu 13- og 14-aarige Søstre har han i de sidste Aar vedvarende drevet Blodskam, og hans nu 13-aarige Søster fødte for nogen Tid siden et Barn, som Schülle er Fader til.

Sagen mod Schülle kaster et grelt Skær over visse Kredses Opfattelse af Moral. Schülle indtog det Standpunkt, at hans Adfærd godt kunde forliges med hans Ønske om at blive Præst og med hans Stilling som kirkelig Ungdomsfører, da jo ogsaa forskellige Helgener i deres Ungdom havde været i Konflikt med den offentlige Moralanskuelse. Ydermere havde han skriftet og modtaget Absolution, altsaa var den Sag ude af Verden for ham. Derfor var han sig ikke længere nogen Skyld bevidst. I de sidste Aar har Schülle Gang paa Gang ved statsfjendtlige Handlinger stødt an mod Lovene, mange Steder i Baden har han holdt ophidsende Taler imod Hitlerungdommen og opfordret den katolske Ungdom til Ulydighed imod Staten. Af denne Grund blev han i 1934 midlertidig arresteret.

Bemærkelsesværdigt er, at Schülle, ogsaa efter hans Adfærd er blevet afsløret, med de kirkelige Myndigheders Samtykke har fortsat sine Studier. Dengang det blev forklaret ham, at han som Præst ikke længere maatte vise nogen kønslig Rørelse, udtalte han, at han vilde overlade alt til Forsynet. Maaske vilde Barnet dø.»

Hertil udsendte det ærkebiskoppelige Ordinariat i Freiburg en Erklæring, dateret den 13. Januar, hvori det hedder:

»Det er rigtigt, at den 19-aarige Hans Schülle fra Oberkirch begik den omhandlede Sædelighedsforbrydelse, og at hans 13-aarige Søster Margarete den 30. September 1936 fødte et Barn. Schülle maatte paa det Tidspunkt dele Soveværelse med sin opvoksende Stedsøster.

Hans Schülle var i første Halvdel af 1935 Fører for den katolske »Jungschar« i Baden. Fra den 22. Juli til den 24. December 1935 sad han paa faa Afbrydelser nær arresteret i Kislau, grundet paa dette sit Arbejde. Siden har han intet haft at gøre med den katolske Ungdomsbevægelse.

I Foraaret 1936 ansøgte Schülle om Optagelse i den Lenderske Lærestalt under Foregivende af at ville være Præst. Lærestaltens gymnasiale Del staar aaben for Elever inden for alle fremtidige Kald, absolut ikke udelukkende for vordende Præster. At betegne Elever fra denne Lærestalt for theologisk Studerende er en bevidst Vild-

ledelse. I Oktober 1936 blev Schülle optaget i Obersekunda (2. G.), og den 14. November blev han arresteret paa Grund af allerede nævnte Forbrydelse. Han studerede ikke »Theologi for Kirkens Regning«, men Kirkemyndighederne havde to Gange efter indsendt Ansøgning tildelt ham et Stipendium, saaledes som det ogsaa sker i andre Tillælde efter at have erkyndiget sig om Fremskridt i Studierne og Karakterer.

Hverken det ærkebiskoppelige Ordinariat eller den Lenderske Læreanstalts Direktion havde Kendskab til Schülles Forseelse før Arrestationen. Vi maa ogsaa anse det for fuldstændig udelukket, at nogen anden »kirkelig Myndighed« eller en katholsk Gejstlig har givet den unge Mand mindste Haab om Udsigt til at kunne gaa ind i det gejstlige Kald efter at have lært hans Fejltrin at kende.

Anklagedes frivole Udtalelse om Bodssakramentet dømmes sig selv; under Retsforhandlingerne maatte han lade sig sige af den Gejstlige, der var indstævnet som Vidne, at med Skriftemaalet var Affæren ikke bragt ud af Verden.

Selv af denne under den nazistiske Censur trykte Meddelelse ser man altsaa, at Schülle ikke har været Badens Ungdomsfører, men kun Leder af en enkelt Gruppe (Jung-schar), og at han slet ikke var Theolog. Saaledes behandler Nazismen sine Modstandere, medens grove Sædelighedsforbrydelser inden for dens egne Rækker næppe nævnes med to Linier i Aviser.

En Tilskuers.

Faste som Folkeskik.

En højt aktuel Bog i Diskussionen om den folkelige Fromhed er Prof. *Ludw. Andreas Veits* »*Volksfrommes Brauchtum und Kirche im deutschen Mittelalter*« (Herder 1936, XXVIII — 252 S., 12 Tavl., RM. 5, ÷ 25 %), som forklarer de middelalderlige fromme Folkeskikkens Sammenhæng med Liturgi og Dogme. En Fylde af yderst interessant, somme Tider ligefrem underligt Stof, som viser den allerinderligste Forening af Kirke og Folk om Søndagen, i Løbet af Kirkeåret, fra Fødsel og til Død, fra Plovmarken til Klostercellen. Forf. siger om de religiøse Folkeskikke: »*De er gaaet over i vort Kød og Blod, og vi kan, naar vi tager det væsentlige, ikke skille os fra dem, uden at blive religiøst utro mod os selv.*« Artiklen nedenfor støtter sig til Bogens Fastekapitel.

Ingen er død af Faste.

Et gammelt Mundheld siger, at i Kirkerne er endnu ingen døde af Kulde. Ogsaa om den kirkelige Faste og Abstinens kan dette siges. Da den unge Kirke udstedte sit Bud om fra Tid til anden at faste og afholde sig fra Kød-spiser, var den overbevist om, at Fraadseren for sin Sundheds Skyld behøvede Faste og Abstinens, da begge Dele

synes egnede til at holde ham fri for Sygdomme, som Nydelsen kan fremkalde, medens andre, som sulter og lider Nød, ikke behøver at faste, men derimod at mættes. Men denne Erkendelse afholdt ikke Kirken fra af højere liggende Grunde at rette sit Bud til begge Slags Mennesker. Hvor højt agtet og strengt overholdt Kirkens Fastebud i den katolske Tid var i Norden, bevidner bl. a. Troels Lund (Dagligt Liv i Norden V, 18), der skildrer Virkningen af Fastebudet saaledes: »*Herved forrykkedes ganske de gammel-nordiske Begreber, der netop gik ud fra, at det var Værtens Ære at faa alle de indbudne overlæssede med Mad og for-svarligt tildrukne, ligesom det var Gæsternes Pligt i saa Hen-seende at hædre Huset.*«

Men er den frivillige Faste ikke at foretrække? Selv om man kan gaa med til, at den frivillige Faste fortjener Fortrinet frem for Fastebudet, og at Fastebudet igen i sig selv har visse Masker der ved, at man gennem Dispens kan fritages for Forpligtelsen, saa er det dog forkert deraf at slutte, at kun de skal faste, som gerne vil faste. Den bedre Opfattelse er ikke allerede givet med Frivilligheden som Grundsætning. »*Man ser dog*«, saaledes taler Georg Wizelius i sin Apologi, som han udgav i Freiburg, til Reformatorerne, »*hvilken stor Masse af nye Dekreter og Love Sekternes Visitorer uafbrudt indfører og paabyder, og hvorledes de tvinges til at genoprette mange gamle Vaner, ogsaa imod deres Ønske, fordi de ikke kan andet. Fasten f. Eks. har man afskaffet, men Fastelavnen bestaar.*«

Da hele Staten fastede.

Efter katolsk Opfattelse, som den middelalderlige Stat delte, regnedes Overholdelsen af Faste- og Abstinensbudet for en af de højtidelige Religionshandlinger. Karl den Store truede Sakserne med Dødsstraf, saafremt de ikke overholdt den af Kirken fastsatte 40 Dages Faste, men lod causa necessitatis (Nødvendighedens Grund) gælde for dem, som hos Præsten havde ansøgt om Dispens og havde faaet den. For Hæren, som han sendte imod Hunnerne, forordnede han tre efter hinanden følgende Bede- og Fastedage. Ogsaa blandt Vesterledens øvrige Folk, som bekendte sig til den katolske Tro, var der fastsat Pengebøder og Legemsstraffe for Ringeagt for Budet. For at hædre Ærkeenglen Michaels Fest fremfor andre, fastsatte den angelsaksiske Kong Ethelred (866—870) en tre Dages Faste for hele Folket som Forberedelse til Festen: »*Enhver, der har den paakrævede Alder, skal før den h. Michaels Fest faste tre Dage paa Vand og Brød og ikke spise andet end ukogte Urter. For saa meget des bedre at kunne faste, fritages Arbejderne paa disse tre Dage for Hoveritjeneste; for sig selv kan han arbejde, hvad*

han vil. Disse tre Dage er Mandag, Tirsdag og Onsdag før Festen. Bryder en Arbejder Fasten, skal han bøde derfor med sit Skind; er han en fri, men fattig Mand, giver han 30 Denarer; er han en kongelig Embedsmand, 120 Shillinge, og disse Penge skal paa den hellige Ærkeengels Fest fordeles blandt de fattige.»

Denne angelsaksiske Rigskirkelov er ydermere interessant, fordi den henviser til den Bodsaaend, som Overholdelsen af Budet skulde have sit Udspring fra: »*enhver skal gaa barfodet i Kirke og til Skrifte og der afsværge alle Synder ved at love sand Bedring. Enhver Præst skal ogsaa barfodet holde Procession med Folket paa disse tre Dage. Intet Kød maa nydes paa disse tre Dage.*» (Sluttet.)

Talismaner og Amuletter.

(Sluttet.)

Ved Olympiaden i Berlin forrige Aar havde næsten hver Sportsgruppe sin lykkebringende Talisman. Ligesom sine Forfædre paa Pharaos' Tid holdt Ægypteren Wasaeaf Abraham, som i et Stød med begge Arme klarede 150 Kg., en Skarabæus i sin Haand. Medlemmerne af en indisk Hockeygruppe skal i deres Turbaner have haft skjult smaa Flasker med Vand fra Indiens hellige Flod Ganges. Japannerinderne sværger til store Maskotter med rullende Øjne. I Kvindehjemmet paa Reichssportfeld vrimlede det ligefrem med nydelige smaa Maskotter af alle Slags. (Tremonia, Nr. 204, 1936.)

Et Strejftog gennem Theatergarderoberne eller gennem Spillesalene i de store Spillehelveder i Monte Carlo, Deauville o. s. v., bringer de sælsomste Trylleting for Dagen: Hestesko, udstoppede Egern, gennemhullede Mønter, Tigerhaar, Løvetænder, Elefantbørster, Bukseknapper, Haar af sorte Katte, og endnu mere mærkelige Smaating.

En egen Tryllegalskab flourer paa Verdensbørserne. Paa Londonerbørsen var blandt Gæsterne, som næsten alle uden Undtagelse bar Talismaner og Amuletter, en Spekulant, en af de mest drevne, kendt for altid at bære et lille Stykke Kul paa sig i den faste Tro, at dette sorte Mineral uimodstaaeligt tiltrak Guldet. Havde han skiftet Jakke eller af en eller anden Grund glemt sin sælsomme Lykkebringer, var han ikke paa nogen Maade at bevæge til at tage Del i Transaktionerne, selv ikke ved nok saa fristende Tilbud.

Alle Tilskuerne paa New Yorks Børs har lagt Mærke til, at alle Mæglere kun noterer med skrækkelig maltrakterede Blyantsstumper. Store dyre Blyanter gælder i Finans kredse i New York for de allerstørste Ulykkebringere og

er derfor meget ildeset. Enhver Mægler, som man — uvidende om denne vanvittige Overtro — rækker en stor Blyant, opfatter det som en Fornærmelse og trækker sig tilbage fra Forretningen. Børsspekulanter deler derfor nye Blyanter i to, helst i fire Dele.

Ogsaa denne Verdens Store levede og lever endnu i denne Tryllegalskabs Ban. Diodorus fortæller om Cæsar, at han altid bar et Billede af en bevæbnet Venus paa sig og ved alle vigtige Lejligheder spurgte det til Raads. Paa sit ægyptiske Felttog ledsagedes Napoleon af en Skarabæus, som han havde taget fra et af Pharaonernes Gravkamre i Ægypten. Senere forærede han under en Fest denne Billesten til Fyrstinde Schwarzenberg, hvis Mand var Østrigs Gesandt ved Napoleons Hof; Stenen findes endnu i Dag i denne Familie, indfattet som en Brosche. Edward VII skiltes aldrig fra et Armbaad, som stammede fra den ulykkelige Kejser Maximilian af Meksiko, og som kom i hans Besiddelse efter Kejserens Død. Kong Georg V af England mente, hans Lykke var knyttet til en lille 4 Centimeter høj Messingfigur af »Britannia«, som i sine udstrakte Hænder holder en Krone, og for hvis Fødder en Løve ligger sammensunken. Denne Figur havde Plads paa den kongelige Bils Køler, og uden den vilde Georg V aldrig have foretaget nogen Køretur. Hans Hustru, Dronning Mary, bærer ved sit Armbaad en lille Elfenbenshund. Eks-Kejser Wilhelm II siges altid i en Kapsel at bære et lille Stykke materialiseret Slør, som under et spiritistisk Møde blev overrakt ham af Mediet. (Westpolitische Rundschau 1934, af 1. November.) Endvidere ejer han som Talisman en Ring, som er Centrum i en mærkelig Legende. Paa Kurfyrst Johann af Brandenburgs Tid (1455—1499) efterlod en Tyv ved et Indbrud i Fyrstens Soveværelse en lille værdiløs Sten paa hans Seng. Stenen blev opbevaret og hører siden da til Huset Hohenzollerns Skatte. Friedrich Wilhelm I lod Stenen indfatte i en Ring, og Juvelen er siden da aldrig kommet ud af de forskellige paa hinanden følgende Monarkers Hænder. Præsident Roosevelts Lykkesmagnet er et lille Stykke Træ indfattet i Platin, som han bærer ved sit Ur. Hans Bedstefader skal paa en Orientrejse have faaet det af en Fakir med Forsikring om, at Talismanen stammede fra Barken af det hellige Buddha-træ i Skoven Uruvela. Sit Held tilskriver Roosevelt ikke mindst denne Talismans lykkebringende Kraft.

Selv over den høje Politik kaster Troen paa Talismaner sine dybe Skygger. Ifølge en overtroisk Legende er Indiens Tilknytning til Storbritannien afhængig af, at den historisk berømte Koh-i-Nor-Diamant, hvis Værdi ansættes til omkring 100,000 Pund Sterling, ikke arves af mandlige, men

kun af kvindelige Medlemmer af Kongehuset. Derfor bestemte ogsaa i sin Tid Dronning Viktoria, at denne engelske Kronjuvel ikke blev givet til hendes Efterfølger paa Tronen, Kong Edward, men til hans Hustru. Men denne overtroiske Forordning er i Stand til at slaa Bro over Oceaner og smelte Folkeslag sammen? Men hvor om al Ting er, saa viser denne Kendsgerning, hvorledes ogsaa Oplysning og Dannelse og højeste Magtstilling betaler Tribut til denne Skyggeside i Menneskehedens Historie, og hvorledes ogsaa store Personligheders Sjæleliv ofte er en Labyrinth af overtroiske Idé-gange. I en eller anden skjult Sjælekrog forbliver Mennesket Barn, Barn med alle Barndommens Tvivl og Ængstelser, Luftkasteller og Drømme.

I den hedenske Oldtid oplevede Talismantroen sin højeste Blomstring, endskønt den hedenske Stats strenge Lovgivning for en Række af disse overtroiske Anskuelsers Vedkommende fastsatte de allerstrengeste Straffe. Hele det offentlige Liv var gennemsyret af Talisman-Galskaben. I Kunst, Litteratur, paa Gravmæler, i Kulturlivet, i Arkitekturen, møder vi Spor af denne Overtro. Kirkeforfattere og Kirkefædre advarer Gang paa Gang imod disse »djævelske Karakterer«. Hos Germanerne hed disse Amulet-»Vedhæng« ogsaa »plechir«, fordi de for det meste var fremstillet af Blik. Ogsaa »Zaubergecrib«, d. v. s. Trylleskrift, Tryllebrev, kaldte man dem, fordi de blev baaret omkring Halsen som skrevne Trylle- og Besværgelsesformler.

Hypeligt blev ogsaa Salathoveder, Urter og andre Ting bundet sammen til Amuletter (ligaturae) og idet man bad visse Formler, baaret omkring Armen eller omkring Livet for at fordrive Sygdomme. Hvor halsstarrigt de omvendte Germanere hang fast ved denne Trolddom, viser den Kendsgerning, at de, da den blev forbudt, igennem den h. Bonifatius paaberaabte sig Rom, hvor den Slags »Vedhæng« ogsaa blev baaret. Paa en Forespørgsel, som den h. Bonifatius rettede til Pave Zacharias, indrømmede denne i en Svarskrivelse denne Kendsgerning, men tilføjede, at han fra sin første Regeringsdag med al Kraft havde kæmpet imod denne Galskab. Ogsaa hans Forgænger Gregor III havde idømt dem, der udbredte og fremmede den Slags skadelige Brug, kanoniske Straffe.

Kristendommen kunde aldrig udrydde denne dybt indgroede Skik hos de nyomvendte Folk. Med den største Sejghed holdt de fast derved, ja, de betragtede og anvendte nu ogsaa Relikvier, Skapularer og andre af Kirken indviede Genstande som intet andet end deres tidligere Tryllemidler. Konciliet i Laodicea i det 4. og et nyt Forbud i det 8. Aarhundrede paabød Idømmelse af svære Straffe til

alle, som bar Talismaner. Men til Trods herfor har de magiske Talismaner og Amuletter holdt sig indtil den Dag i Dag. I Verdenskrigen spiller de en meget stor Rolle hos alle Nationer. Tommy'erne bar for det meste en Harefod*). Andre bar paa Brystet i bitte smaa Poser Jord fra deres Hjemstavn, hvide Kiselsten, Bregner o. l. Ogsaa de gamle »Trylleskjorter«, som unge Piger engang syede med »særlige Korsømme«, leverede gridske Spekulanter som et moderne Sidestykke hertil og betegnede dem som »Sejrsskjorter af uforlignelig Kvalitet«.

Russiske Soldater tilskrev det lille ovale sort-hvid-orange bemalede Blikskilt »Zarens Øje« en trylleagtig Beskyttelseskraft. Østrigske Soldater plejede at hæfte et saadant paa deres Kepi, en Skik, som minder om de gamle Krigstrylleskikke, eller at tage Genstande som Uniformsstykker, Korkarder, Kugler eller Granatsplinter taget ud af den faldne Fjendes Legeme. Ogsaa Beskyttelseskort, Kuglevelsignelser, »Paahæftningssedler«, alt levede op ligesom tidligere Tiders Overtro.

Verdugo Los Leganos eller spansk Heltemod.

Fra Spaniens Fortid fortælles en Begivenhed, som synes at staa i en vis aandelig Sammenhæng med de snart ridderligt tapre, snart grusomt blodige Gerninger, som den nuværende Borgerkrig har givet Anledning til.

I næsten fem Aar, fra 1808—1813, kæmpede Spanien fortvivlet mod Napoleons Tropper, som under Generalerne Souls og Souchets Ledelse havde besat Landet. Efter svære Kampe havde Napoleons Broder Josef holdt sit Indtog i Madrid. Josef, der var gift med en Købmandsdatter, Julie Clary fra Marseille, var ingen grusom Tyran. Han gjorde, hvad han kunde for at imødekomme Folkets Vilje, for at indføre Reforme, som kunde læge de Saar, Krigen havde givet det udsugede, sønderrevne Land. Men hans gode Vilje naaede ikke Maalet, Spaniernes Nationalstolthed satte sig op imod fremmed Herredømme. Fra Asturien udgik den forfærdelige Bande- og Smaakrig — Navnet Guerilla er stadig bevaret — som fordrede tusinde Ofre paa begge Sider, og som forvandlede Landet til en Ørken. Den

*) Harefoden, men det skal være den venstre, gælder endnu i Amerika for den bedste Lykkebringer. Den, der bærer en saadan i den venstre Vestelomme, har Held i Væddemaal og Spil, i Forretninger og i Kærlighed. I den nyeste Tid erstattes denne Harefod af en hos en Juveler udsmykket Fod af en kalkunsk Hane; denne Fod bæres dog ikke i Lommen, men ophænges i Værelset.

spanske Adel og Folket, Mænd saavel som Kvinder, tog ligelig Del i den, og gennem hemmelig Befaling blev enhver Franskmand erklæret for fredløs.

Under disse Kampe skete det, at den franske Besætning blev indkvarteret paa Grev Leganos' Slot i Nærheden af Burgos. Slotsherren, en spansk Grande af den gamle rette Slags, talte aldrig med de uvelkomne Gæster og forbød ogsaa sine Børn, seks Sønner og en Datter, enhver Føling med de forhadte fremmede. Men han kunde ikke forhindre, at en af de franske Officerer forelskede sig i den smukke Klarissa og ikke nærrede noget inderligere Ønske end at hjemføre hende til Frankrig som sin Brud.

Da nu denne Officer en Dag kom tilbage fra et Patrouillieridt, fandt han Slottet omringet af fransk Militær og Slotsherren og hans Familie i Lænker. I Nattens Løb var der begaaet en frygtelig Bloddaad: den franske Besætning var blevet myrdet under sin Søvn. For Krigsretten tog den gamle Grev Leganos stolt hele Skylden paa sig og erklærede at have givet sine Børn Befaling til at dræbe Franskmandene. Saadanne Straffedomme vilde gentage sig, indtil den sidste Franskmand havde forladt spansk Jord.

Grundet paa den forfærdelige Gerning og den farlige Folkestemning fældede Krigsretten en frygtelig Dom: Faderen og alle Børnene skulde skydes. Den gamle Leganos modtog Dommen uden Bevægelse. Han bad kun den franske Kommandant om, at en af Sønnerne maatte blive skaanet, saa Slægten ikke uddøde. Saa stillede General Souchet den frygtelige Betingelse, at den yngste Søn Juanito, som endnu kun var halvvoxen, skulde forblive i Live, hvis han erklærede sig villig til at fuldbyrde Dommen overfor de øvrige. Den unge Mand skreg rædselsslagen op. Men et strengt Blik fra Faderen bragte ham til Tavshed: »Juanito er en Spanier, han ved, hvad han skylder sit Fædreland og sin Familie.« Og nu fuldbyrdes det usigelig grusomme for Øjnene af de forfærdede Tilskuere. Den ene Leganos efter den anden lagde sit Hoved paa Blokken og blev ved et Øksehug dræbt af den unge Juanito. Da Turen kom til Klarissa, styrtede den unge franske Officer frem og erklærede, at Komtessen var hans Brud og uskyldig i Ugerningen. Men hun viste ham med et stolt Smil tilbage: »Jeg er Spanierinde, videre Juanito!«

Til sidst stod nu kun den gamle Leganos med et koldt Smil tilbage paa Henrettelsespladsen; det var, som Knæene svigtede under Sønnen. Da vendte Faderen sig til Tilskuerne, som, holdt i Tømme af de franske Grenaderers ladte Geværer, trængte sig omkring Rædselsstedet: »Hør, Spaniere, sig Fædrelandet, dette er min Søn, paa hvem min Velsignelse hviler.« Den franske Kommandant vilde

standse Sagen, men da faldt ogsaa den gamles Hoved for Sønnens Økse. Den unge Leganos giftede sig senere. Da han havde sat to Sønner i Verden, forlod han sin Hustru og sine Besiddelser og gik i Kloster. Begivenheden blev fastholdt i Folkesange, Dramaer og Billeder. Den spanske Guerilla med alle dens Rædselsgerninger rasede videre, indtil Hertug Wellingtons Angreb og Begivenhederne i Rusland i 1813 gjorde Ende paa den og tvang Franskmændene til at drage hjem over Pyrenæerne. *Rp.*

Nye Bøger.

Marxismens Endeligt?

Bogen »*Marxismus am Ende*« af Lorenz Brunner (Verlagsanstalt Benziger & Co. AG. Einsiedeln, 212 S. Fr. 4,30) behandler et aktuelt Emne. Forfatteren gennemgaar Marxismens Historie fra dens Opstaaen til dens snarlige Endeligt.

Det var Forholdene, der skabte Marxismen, og ikke omvendt. Det var den saakaldte Industrialisering. Efterhaanden som større, bedre og dyrere Maskiner blev taget i Brug og af Konkurrencehensyn blev nødvendige for at fremstille Varerne saa hurtigt og billigt som muligt, samledes Produktionsmidlerne paa faa Hænder og blev inere og mere den upersonlige Kapitals Ejendom. Arbejdernes Interesser blev derved mindre fagprægede. De kom til at koncentrere sig om Løn og Arbejdstid. Men Lønnen syntes dem for lille og Arbejdstiden for lang. De fik Indtrykket af, at Ejerne af Produktionsmidlerne, Kapitalen, tog en uforholdsmæssig Del af Udbyttet, da det dog var Arbejderne, der umiddelbart skabte Værdierne. . .

Saa kom Karl Marx's Lære om Samfundets Overtagelse af Produktionsmidlerne. Da Arbejderne paa dette Tidspunkt var blevet en homogen Masse, uden anden Kapital end deres Hænder, maatte en saadan Theori være Vand paa deres Mølle. Derfor grundede de deres Haab om bedre Vilkaar paa Socialismen. — — Men Socialismen skuffede.

De borgerlige Partier kom den i Forkøbet med sociale Foranstaltninger, og den kunde ikke i Længden blive staaende paa sin negative Opposition og trække Veksler paa en lykkeligere Fremtid under den socialistiske Stats Auspicier. Den maatte nødtvungent gaa ind i et Samarbejde om sociale Reforme med de andre Partier, og derved mistede den sit marxistiske Præg. De rene eller yderliggaaende Marxister vilde ikke være med hertil, men vilde føre Karl Marx's Lære ud i dens yderste Konsekvenser og sluttede derfor op om Kommunismen, den revolutionære Form for Marxismen. Kommunismen maatte naturnødvendigt ende i Diktaturet, og Proletariatets Diktatur er en Paradoks, da et Diktatur i Følge sin Natur altid maa være personligt.

Saaledes ender Marxismen, idet den paa den ene Side opluges af de borgerlige Partier, medens den paa den anden Side bliver til et Diktatur.

I de sidste Kapitler kommer Forfatteren ind paa det, han kalder den »totale Politisering«, og hvorunder han forstaar den Mentalitet, der over hele Verden mere og mere griber om sig og gør det politiske til Tilværelsens Hovedsag. Heri ser han en Fare for de højere Idealer i Sjælelivet og en truende Materialisering. Det er ikke den mindst interessante Del.

Bogen er læseværdig, men noget populært skrevet. Man savner ofte klare, logiske Slutninger. Den brede Stil og de hyppige Gentagelser virker trættende, og man kan ikke frigøre sig for Indtrykket af, at Skriftet vilde have vundet ved at være kortere.

J. H.-L.

Sjælenes Moder.

Gertrud v. Stotzingen har i »*Sankt Birgittens Heimkehr*« (Innsbruck, Tyrolia 1936, 137 S., RM. 3,60) givet os en farveprægtig og bevæget Skildring af den svenske Seerske Birgittas Hjemkomst til Vadstena. Skønt hun vender hjem liggende i Kisten, udfolder sig omkring »Sjælenes Moder«, som Romafarerne havde kaldt St. Birgitta, saa dramatisk et Liv, at Fortællingen holder Læseren fangen fra først til sidst. Birgittas Folk og Familie har Forf. nøje sat sig ind i; men trods den historiske Kolorit kommer disse Mænd og Kvinder os i Møde som Mennesker fra vor Tid, fordi nogle af de dybeste almenmenneskelige Problemer, især Ægteskabets Hellighed, behandles af en kyndig Haand. Brita, Seerskens Barnebarn, lærer paa Ofrets Bjerg at erkende Sandheden »*Mange maa gøre det meningsløse, for at deres Liv kan faa en Mening.*« Og i denne Overbevisning gaar hun ubøjet og ubrudt Pligtens tornefulde Sti. —z.

Fra den vide Verden.

15 Aars Dagen for Pius XI's Kroning.

Aarsdagen for Pavens Kroning fejres i Rom hvert Aar med stor Begejstring. Denne var i Aar saa meget større, som der synes at være indtraadt en ikke ubetydelig og varigere Bedring i den hellige Faders Tilstand, saaledes som »*Osservatore Romano*« flere Gange har omtalt. I det sextinske Kapel samledes den 12. Februar en repræsentativ og talrig Forsamling: 32 Kardinaler, mange Patriarker, Ærkebiskopper og Biskopper og Repræsentanter fra forskellige Nationer samt mange Lægfolk. Messen celebreredes af Kardinal *Nasalli-Rocca di Corneliano*, Ærkebiskop af Bologna. Under Ledelse af Mgr. *Perosi* sang det pavelige Kapel Palestrinas Messe *Jesu, nostra redemptio* for 4 Stemmer og *Oremus pro Pontifice*, komponeret af Perosi i Anledning af

Pavens forestaaende 80-Aars Fødselsdag. Senere modtog Hans Hellighed Repræsentanter for det hellige Kollegium, Kardinalerne *Granito Pignatelli di Belmonte*, *Bisleti* og *Caccia Domini*, der overbragte Kollegiets Hyldest og Lykønskninger.

Den gyldne Rose.

I Anledning af det italienske Kongepars 40-Aars Bryllupsdag har Pave Pius XI tildelt Dronning Helena af Italien den høje Udmærkelse »den gyldne Rose«, som ogsaa kaldes Dydens Rose.

Det drejer sig her om en pavelig Udmærkelse, som allerede har en temmelig lang Historie bag sig. Den blev af Pave Urban II i Aaret 1090 første Gang tildelt Grev Tulco af Angers, da han prædikede Korstoget i denne By. Siden har Paverne hyppigt uddelt den, ikke alene til højtstaaende Personligheder som til den danske Konge Christian I, men ogsaa til Byer, Kirker og Stater. Siden Gregor XIII i Slutningen af det 16. Aarhundrede blev Dydens Rose kun sjældent, nemlig fire Gange, tildelt Mænd, mest kun Kvinder. Den første Kvinde, som overhovedet fik den, var Johanna I, Dronning af Neapel. (1369).

Dronning Helena af Italien er den tredje Fyrstinde, som af Pave Pius XI er blevet udmærket med Rosen. Før hende fik Dronning Viktoria af Spanien den (1923) og Dronning Elisabeth af Belgien (1925).

Indvielsen af Dydens Rose finder forskriftsmæssigt Sted paa Søndagen »Laetare«, den 4. Søndag i Fasten, denne Gang altsaa den 7. Marts.

Tapre barmhjertige Søstre.

En af den spanske Borgerkrigs største Tragedier: 50,000 Børn, mange kun 4—5 Aar gamle, er smidt paa Gaden grundet paa deres Asylers Ødelæggelse. Uden Beskyttelse eller Klæder, i den raa spanske Vinter, trænger disse Børneskarer frem til Nationalisternes Omraader og optages paa Hospitalerne og i Asylerne, som ledes af Nonner i store Byer som Burgos, Valladolid og Toledo. Maurerne, som man ansaa for Barbarer, er ude for at hjælpe disse smaa og viser sig saaledes at være mere menneskelige og civiliserede end de røde Førere i Barcelona og Valencia. Efter hvad Flygtninge fortæller, har der fundet frygtelige Ulykker Sted inden for det røde Territorium. I Grotter ved Guadarama, Navaraceda, Los Molinos og Cercedilla-Bjergene har man fundet Grupper af Børn, der er døde af Kulde. En Mand fandt fem Børn døde paa Vejen fra Magueda til Santa Cruz de Retamar.

Et modigt Barmhjertighedsarbejde har en Gruppe Søstre af Paeo del Cisne, der er sluppet frelste gennem den røde Terrørs værste Dage, udført; trods den stadig tilstedeværende Dødsfare fortsatte Søstrene deres Arbejde under

Ledelse af Forstanderinden, en Søster til den store spanske Dramaturg Pedro Munez Seca. For nogle Dage siden anmodede Klosteret Beskyttelseskomiteen om at sende nogen, som kunde tage sig af 300 forældreløse Børn, som var samlet op paa Gaden, og til hvem de ingen Mad kunde skaffe, da Klosterets egne Midler var opbrugte. Særlig Mælk til de mindste var det vanskeligt at faa fat i. Da de røde Delegerede traadte ind i Klosteret, vilde de næppe tro deres egne Øjne. De fandt 14 Søstre forsamlede. Da de spurgte dem, hvorfor de var forblevet i Byens Ruiner, medens den rasende Hob hvert Øjeblik truede dem med Døden, traadte Forstanderinden frem og sagde roligt: »Vi er blevet her, saa længe vi kunde gøre noget godt. Disse 300 forældreløse behøvede os. Nu, hvor vi ikke har mere tilbage, er vi nødt til at betro dem til Deres Barmhjertighed.«

BREVKASSE

De Gudløses Kongres i Moskva.

Fra flere Sider er vi blevet spurgt om, hvorledes det forholder sig med den internationale Gudløshedskongres i Moskva d. 7. Februar efter »Arbejderbladet«s Benægtelse af, at en saadan Kongres er blevet afholdt. Ja, hvis en saadan Benægtelse fremkom fra ikke-gudløs, ikke-kommunistisk Side, vilde Problemet jo være løst, og de, der har lanceret Nyheden, maatte beklage at have taget fejl; men naar den støtter sig til Informationer fra Sovjetrusland med dets velkendte Metoder, der ofte er et Slag i Ansigtet paa vesteuropæiske Begreber om Sandhed og Ret, byder Forsigtigheden at undersøge Forholdet nærmere.

Indtil videre kan vi sige saa meget, at Meddelelsen ikke blot bragtes af danske Blade, men ogsaa af flere udenlandske af høj Standard. Saaledes fandtes den i »Kölnische Volkszeitung«, i »Reichspost«, Wien, i Dagbladet »Slovenec«, Jugoslavien samt flere andre. Paa vor Henvendelse til »Regnum Christi«, en Institution for international katolsk Propaganda i Ljubijana, som ogsaa havde meddelt Nyheden, skriver Sekretæren, at denne gudløse Kongres' Afholdelse er blevet besluttet under Fritænkernes Verdenskongres i Prag, altsaa i Paasken 1936. Dengang fastsattes ogsaa Datoen til d. 7. Februar 1937. Sekretæren tilløjer: »Den Mulighed kan dog ikke udelukkes, at Kongressen paa Grund af indre Uroligheder i Rusland, specielt i Moskva, er blevet udsat.« —z.

✚ Ved Redaktionens Slutning er der indløbet Meddelelse om, at *Pastor Clemens Bannwart*, Sognepræst i Erstfeld (Schweiz), i mange Aar Bestyrer for St. Knuds Skole i Kbhvn, den 19. Febr. er afgaaet ved Døden. R. I. P.

Herved takker jeg hjerteligt alle og enhver, som har glædet mig paa min 70-Aars Fødselsdag. P. U. SIALM.

Vincentforeningen for Herrer afholder Generalforsamling Søndag d. 28. Februar efter Højmessens i Sakramentskirken ca. Kl. 11¹/₄ i Forsamlingsalen samme Sted. Aktive og passive Medlemmer indbydes venligst.

Glem ikke St. Vincents Kollekten

Søndag den 28. Febr.

Kirkelig Kalender.

Febr.-Marts.

28. S. 3. Søndag i Fasten.

1. M. Ferialdag.
2. Ti. Karl den Gode.
3. O. Ferialdag.
4. T. Casimir.
5. F. Ferialdag.
6. L. Perpetua og Felicitas.

Marts.

7. S. 4. Søndag i Fasten.

8. M. Johannes af Gud.
9. Ti. Francisca af Rom.
10. O. 40 Martyrer.
11. T. Ferialdag.
12. F. Gregor den Store.
13. L. Ferialdag.

Febr.-Marts.

Ugens Messebønner.

- 28 S. 3. Søndag i Fasten (208—205); 2. *Sørl Bønner*: Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. For de levende og de døde ([125]—[110]), 4. For Paven ([122]—[105]).
1. M. Ferialdag (213); 2, 3. og 4. som Søndag.
 2. Ti. Ferialdag (218); 2. Karl den Gode (842). — *Eller*: Karl den Gode (842—680); 2. Ferialdagen (218); Slutningsevng.: Ferialdagens (220).
 3. O. Ferialdag (222); 2, 3. og 4. som Søndag.
 4. T. Ferialdag (227); 2. Casimir (845), 3. Lucius I (846). — *Eller*: Casimir (845—683); 2. Ferialdagen (227), 3. Lucius I; Slutningsevng.: Ferialdagens (229).
 5. F. Ferialdag (231); 2, 3. og 4. som Søndag.
 6. L. Ferialdag (238); 2. Perpetua og Felicitas (846). *Eller*: Perpetua og Felicitas (846); 2. Ferialdagen (238); Slutningsevng.: Ferialdagens (245).

M.-K. Jesu Hjerter K. »Immaculata« F.-K.: Søndag d. 21. Febr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — Rosenkranskirken. »Maria Rosenkrandsdrøning« M.: Torsdag d. 4. Marts Kl. 20, Ældreafd. i Rosenkransk., Yngreafd. i Kapellet Frbg. Allé 74. — F.-K.: Søndag d. 7. Marts i Sognekirken Kl. 8 for begge Afd.

St. Michaels Klub. Mandag d. 1. Marts Kl. 20 Klubaften hos Formanden, Stenosg. 2. — Efter Passionssøndag bortfalder Møderne indtil Mandag d. 5. April.

Mogens Strunge: Karl den Danske, Fyrste af Flandern.

Om Kong Knud den Helliges og Dronning Edels eneste Søn. Levin og Munksgaard, Kbhvn. 1937, udkommer til den 2. Marts og vil blive omtalt i næste Nr.

St. Knuds Skole, Stenosgade 4.

Søndag den 7. Marts Kl. 19 $\frac{1}{4}$ præcis holder Eleverne deres Mindefest til Ære for HELLIG KONG KNUD
Program: Sange, Tale, dramatiske Billeder og St Knuds Kantate. Forældre og Skolens Venner indbydes. Billetter à 50 Øre faas hos Portneren.

En fuldstændig P. E. Desharbes store Katekismus ønskes til Købs. Fru Feyring, Bredgade 21².

Eksercitier for Herrer vil finde Sted i St. Andreas Præstegaard i den stille Uge fra Onsdag den 24. Marts Kl. 20 til Paaskesøndag Morgen den 28. Marts. Vederlaget er 10 Kr. Anmeldelse med nøjagtig Adresse bedes i god Tid sendt til P. M. Spaus, Kollegievej 2, Charlottenlund.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvvej 4. Kbhvn. V. — Til. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Afløvet til Postvæsenet Torsdag d. 25. Febr.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂

Nr. 10

Søndag den 7. Marts

1937

INDHOLD: Nils Bielke. — Nebo Bjerg. — Faste som Folkeskik. — Pastor Osterhammel Præst i 50 Aar. — St. Ansgars skandinavisk-katholske Liga i New York. — En hollandsk Minister om Nazismen. — Op-dager og Korsfarer. — Theater og Film. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner. — Avertissementer.

Om og af nordiske Konvertiter.

Nils Bielke.

De fleste af Ugebladets Læsere har næppe hørt noget om den svenske Mand, hvis Navn staaer over disse Linier. Dette er i en vis Henseende beklageligt, for hans Biografi har for 6—7 Aar siden staaet at læse paa Svensk i vort fællesnordiske Maanedsskrift *Credo*, der har alt for faa Læsere og Abonnenter her i Danmark og vistnok ogsaa i de andre nordiske Lande. Derfor er der sikkert intet at risikere ved at lægge *Karin Sparres* lille Afhandling om Nils Bielke i *Credo* 1930 til Grund for de Linier, der her skal skrives om den svenske Statsmand og Konvertit.

Det sker undertiden, at Konvertiter maa gennemgaa en Del Modgang for deres Tros Skyld; for et Par Hundrede Aar siden var det langt værre, og maaske gik det endda lidt haardere til i Sverige end i Danmark. Det fik Nils Bielke i ikke saa ringe Grad at føle.

Han fødtes 1706 i Stockholm og tilhørte en af Sveriges ældste og fornemste Slægter. Da han var 13 Aar gammel, fulgte han med sin Far til Paris, hvor denne var svensk

Senator Nils Bielke,
Pastel af Rosalba Carriera 1729.

Gesandt. Han blev sat i Skole i Frankrig og lagde meget gode Evner for Dagen. Men her lærte han ogsaa den katholske Kirke at kende, hvad der gjorde et stort Indtryk paa ham. Da hans Far 1722 lod ham kalde tilbage til Sverige, tyede den 16-aarige Dreng hen til en Kirke, hvor han inderlig bad Gud om den Naade at faa Lov til at blive Katholik.

Da Nils Bielke var kommet tilbage til Stockholm, var han ivrigt

optaget af at læse katholske Bøger. Da Faderen blev opmærksom derpaa, fik han en luthersk Præst til at tage sig alvorligt af Sønnen og undervise ham i renlivet Lutherdom. Nils gjorde ingen Indvendinger, da han indsaa, at herved vilde intet være vundet, og hans Far var meget tilfreds, da nu hans eneste Søn var reddet fra Papismen. Som Belønning fik Faderen Præsten udnævnt til Biskop — paa Forslag af Nils, der saaledes bekvemt fik sin Læremester paa Afstand.

Da Nils Bielke kun var 17 Aar gammel, blev han udnævnt til Kammerherre og Kaptajn. Nu var Faderen ikke bange for at lade ham rejse, og Nils fik baade i Tyskland og Italien god Lejlighed til at dyrke sine katholske Interesser. Ved Tilbagekomsten til Stockholm holdt han Bryllup med en meget rig og fornem ung Dame ved Navn Hedvig Sack, som Familien havde bestemt til hans Brud. Nu blev Nils Bielke uafhængig i økonomisk Henseende, og trods Faderens Protest blev han og hans 19-aarige Hustru enige om at rejse til Paris. Her færdedes de i katholske Kredse og skal allerede da have tænkt paa at konvertere. Men saa døde Nils Bielkes Mor, hvad han tog sig meget nær. Han vilde dog ikke tilbage til Sverige, men hans Kone

tog hjem for at faa deres Formue flyttet til Udlandet. Men Familien hindrede hende i baade at sælge deres Ejendomme og forlade Landet; hun kunde blot skrive til sin Mand og sende ham Penge.

1731 finder vi Nils Bielke i Rom, hvor han i Juni Maaned lod sig optage i den katholske Kirke i Nærværelse af Pave Clemens XII. Først tre Aar efter lader han sin Familie vide, hvad han har gjort.

Faderen er naturligvis meget vred og gør forgæves Forsøg paa at faa sin Søn tilbage. Kun hans Hustru er enig med ham, men faar ikke Lov til at rejse til ham. Den eneste, der foruden hende ser paa Nils Bielke med Sympathi, er hans Hustrus Svoger Tessin, svensk Gesandt i Wien. Denne skriver helt kønt til ham: *»Selv om jeg ikke selv føler Trang til at skifte Religion, er jeg ikke en af dem, der fuldstændig fordømmer de Mennesker, der tror sig forpligtede til at gøre det. Tværtimod mener jeg, at en ærlig Mand, som er overbevist om, at han er hildet i Vranglære, bør drage sig ud deraf, især i saa vigtigt et Tilfælde, som naar det gælder den evige Sælighed. — — Jeg kender dig, min Bror, du er et af de hæderligste Mennesker her paa Jorden, og du vilde ikke udsætte din Sjæl for Fare eller tildele dine Forældre et saadant Slag for at naa en verdslig Fordel, hvilken du jo i Stedet for synes at opofre. Derfor tror jeg, at det, du har gjort, helt og holdent har været for at lyde din Samvilligheds Bud og for at følge det Lys, du tror*

Nils Bielke, Kobberstik af Zaballi
efter Pastel af J. Vien.

at være bleven var. Gud give i sin Barmhjertighed, at det maa være det sande Lys, og Han fører dig ved sin Almagt paa den rette Vej, der leder til Hans evige Herlighed.»

I 1735 fik Nils Bielke Titel af pavelig Kammerherre, og det følgende Aar tog han for bestandig Ophold i Rom. Her blev han snart udnævnt til Senator af Rom, en Stilling, han kom til at beklæde i henved 30 Aar. Han udøvede som saadan baade en Statholders og en Dommers Gerning og blev meget afholdt af Folk for sin Mildhed og Retfærdighed. Han længtes tit hjem til Sverige og tog med stor Gæstfrihed mod de Svenskere, der søgte hans Raad og Hjælp i Rom. Men hjem kom han aldrig; Gustav Adolf, Lutheranismens Helt, havde indført en Lovparagraf i den bestaaende Lov, ifølge hvilken den Svensker, som opgav den lutherske Lære, skulde miste Ære, Liv og Gods. Han mistede ogsaa Arveretten efter sin Mor, men fik senere nogle Ejendomme i Rusland, der var Del af hans mødrene Arv. Sin Hustru gensaa han aldrig; hun kunde intet Pas faa til at rejse ud paa og døde 1760.

1765 døde Nils Bielke en from, kristelig Død i Rom, hvor hans jordiske Levninger hviler i en Marmorsarkofag i St. Birgittas Kirke. Han blev ikke Martyr i egentlig Forstand, men hans lange Adskillelse for Troens Skyld fra dem, han havde kærest, har sikkert rummet meget af en Martyrs Lidelser.

Niels Hansen.

NEBO BJERG

(5. Mos. 34, 1—5.)

*Paa en Bjergelop, der knejser over Moabs Land
med sit Ansigt vendt mod Kanaan staar en ensom Mand.
Gammel er han, men hans Øje lyser under Bryn:
Landet ligger som et Eden udbredt for hans Syn.*

*Og han hører højt fra Skyen Herrens egen Røst:
»Skue skal du dine Fædres Jord fra Kyst til Kyst.
Skønt din Fod skal aldrig træde Kanaans røde Sand,
frydes skal dit Blik ved Abrams, Isaks, Jakobs Land.*

*Se paa Juda Egn og Havet, Dan og Gilead,
Sydland, Sletten, Jericho, den skønne Palmestad!
Se den Frugtbarhed, den Fylde, som for Israel gror,
før til Søvn dit Leje redes i en fremmed Jord!«*

*Mose staar paa Bjergetinde ved sin nære Grav.
Tanken flyver som paa Vinger over Land og Hav.
End hans Aand er stærk, og Øjet lyser under Bryn:
Israels Land og Israels Saga ser han i et Syn.*

*Talrige som Himlens Stjerner og som Havets Sand
ser han Israels Børn befolke hele Kanaans Land.
Græsset gror i saftfuld Grøde under Solens Brand.
Byer, Bjerge ser han spejle sig i Flodens Vand.*

*Kornets gyldne Vover bølger over Bakkers Hæld.
Unge Hyrder vogter Hjordene langs Kildens Væld.
Vinens fulde Ranke snor sig smukt om Mure graa.
Stærke, brune Hænder sanker Aks og Druer blaa.*

*Børn, hvis Æblekinder gløder som Granaten rød,
leger mellem Markens Liljer, finder Honning sød.
Ranke, unge Kvinder danser let som Bjergets Hind.
Sorte, bløde Lokker ringler dem om brune Kind.*

*Israels Sønner, Hyrdefolket, gaar i Fædres Spor.
Kongers og Profeters Tunge taler Herrens Ord.
Salmers skønne Harpetoner hæver sig mod Sky.
Kongeborg og Tempeltinde knejser over By.*

*Krigens røde Luer flammer. Israel er een Hær.
Fjendskarer viger, flygter for Gud Herrens Sværd.
Billeder og Afgudsaltre styrtes ned i Grus.
Lidelse med Lykke blandet følger Jakobs Hus.*

*Fremmedaag paa Folkets Nakke, Ufred, Trællekaar.
Haarde Lænker, Hjemve-Sukke, født i fremmed Gaard.
Atter Frelse, atter Foden fast paa Fædres Jord.
Atter Frugtbarhed og Fylde der for Israel gror.*

*Hagl og haarde Storme skifter med solrandet Sky.
Himlen lysner som imod en Morgenrødes Gry.
Sandhedslysets Flamme tændes for en Verden vid:
Det er Tidens Fylde. Det er Naadens Fylde Tid.*

*Og fra alle Verdenhjørner paa den vide Jord
samles tusind Folkeslag om Himmeriges Bord.
Skarer, løst af Lænker, stævner did i broget Tog.
Tusind Tungemaal forenes i det samme Sprog.*

*Mose staar paa Bjergetinde. Lys er i hans Blik.
Israels Saga, Folkets Fremtid han at skue fik.
Takkende hans Aand sig hæver, glad og fri og stærk:
Høvdings Lod blev hans: at falde for fuldbyrdet Værk.*

Karen Plovgaard.

Faste som Folkeskik.

(Sluttet.) **Vegetarisme paa Abstinensdage.**

Ingen, der havde naaet Fastealderen, var undtaget derfra. Kun syge og Barselkvinder indrømmede man den Lempelse at maatte spise Æg. Ogsaa Pilegrimme og valfartende, som var svagelige og længe under Vejs, fik Dispens; de maatte spise Kød, men de lod Dispensen notere paa deres Pilegrimsseddel. Afladsprædikanter fik i Fastetiden ikke Indpas i nogle Diøceser, for Eks. Konstanz, hvilket skete af Hensyn til Befolkningen, som i den i sig selv svære Tid ikke ovenikøbet skulde belastes finansielt.

Af paabudte Abstinensdage var der 96 om Aaret, af fælles kirkelige Fastedage henved 65. Da Fastedagene ogsaa samtidig var Abstinensdage, saa steg Tallet paa Abstinensdage til henved 160 Dage om Aaret, saa hver tredje Dag var Abstinensdag, paa hvilke de troende, ogsaa Børnene, var forpligtede til at afholde sig fra Kødspiser, i Paaskefasten ogsaa fra Mælke- og Melspiser. Abstinensdage var Fredagene og Lørdagene. Efter Middelalderens Opfattelse var de indført i den Hensigt, »at de troende forberedte sig desto ivrigere paa Søndagene, som ikke er en lille Fest.« Fredagen holdt allerede Oldkirken til Minde om Herrens Lidelser som Stationsfaste- og Abstinensdag. Kirken laa det frem for alt paa Sinde, at de unge kristne Folk vænede sig til Søndagens Højtid, en Praksis, som absolut ikke vilde gaa ind i deres Bevidsthed.

Fra den oprindelige Ordre om fuldstændig Afholdenhed ved Faste indtil Solnedgang gik Vesterledens Kirke bort i det 9. Aarhundrede. Den tillod, at man een Gang om Dagen spiste sig fuldstændig mæt, en Forordning, som siden det 14. Aarhundrede har staaet ved Magt. Saa længe Fastebudet foreskrev fuldstændig Afholdenhed, var Bestemmelser for Abstinens- og Fasteoverholdelsen ikke nødvendige. Middelalderens Mennesker, der tog Fastebudet alvorligt, fastede strengt. Naar Biberach Beneficiaten Heinrich von Pflummern bevidner om sig selv, at han har overholdt Abstinens- og Fastedagene, saa betegner dette Selvvidnesbyrd i hele sin Kortfattethed og Enkelthed alt. Om Vestfalerne bekræfter deres Landsmand Werner Rolewinck, at de var ægte fromme særlig til Fasten, til at høre Guds Ord, til Kirkebesøg o. s. v.

Sildestimerne over Europa.

Da fremfor andre Rhinfisk særlig Laksen spiller en stor Rolle paa en Spiseseddel fra omkring 1520 fra et speyersk Domkapitel, har man heraf villet slutte, at Fasten var blevet lettere for Domherrenerne, fordi der paa deres Bord altid var fine Fisk. I sig selv beviser dette, hvad Bordet angaar, intet, thi selv den bedste Husholdning vil ikke 40 Dage i Træk sætte Rhinlaks paa Bordet. Og saa ejer vi talrige originale Bilag for, at ogsaa den tørrede Fisk, særlig Silden, nød sin Ret ved det gejstlige Bord. Ikke alene Munkene i Eussertal, om hvem dette berettes omkring 1250, regnede Silden for en Lækkerbidsken. Efter Augsburgers Domkappellets Budget havde hver Præbendar Krav paa 600 og i Mainz paa 218 Sild. Augsburgers Domherrenerne havde senere Valget mellem deres Ration Sild eller et tilsvarende Pengebeløb. Erfarede de, at »Silden i Aar skulde være næsten god«, blev de ved deres Ration, Ser man Køkkenugesedlerne fra et gejstligt Hus fra Middelalderen igennem, kan man ikke overse Hensynet til Fastespiserne. Disse Sedler er ganske vist mærkelige, men lige saa bevisstærke Vidner for, at Gejstligheden ikke alene overvaagede Fasten og Abstinensen, men ogsaa overholdt den. For overhovedet at kunne dømmes herom, maa man først se sig om efter og lære Gudstjenesteforordningerne i Middelalderens Klosterkirker at kende. I Fastetiden begyndte Officiet i Reglen tidligt, allerede Kl. 4, Askeonsdag i Mainz allerede Kl. 3, med Prædiken, Konventmesse og Askeuddeling. Saa var der en Pause indtil omkring Kl. 8. De traditionelle Fasteprædikener blev holdt om Morgenen i Tilslutning til Matutin. — Ogsaa paa Fyrsternes Fastetavler var Silden en velset Ret. Kejser Karl V skal oven i Købet for at hædre Opfinderen af Nedsaltningen have nydt en Sild paa hans Grav i Nederlandene, en symbolsk Handling, som kunde være sikker paa at vinde Tilslutning hos mange samtidige, som var fortrolige med denne Fastefiskespise.

Ingen Lov uden Dispens.

Kirkens Abstinens- og Fastepraktis havde naturligvis ogsaa sine Masker, som kunde benyttes af Folk, hvem ethvert Offer var imod. Kirken selv imødekom gerne Ønsker om Lettelser i Budet ved at meddele Dispens. Det forretningsmæssige i Dispensvæsenet vil ikke hue enhver. Mod Sagen selv kan der ikke rettes nogen Anke. Vi har jo allerede hørt, at syge og lidende og haardt arbejdende var fritaget for Faste. Men de pavelige og biskoppelige Smørbreve, indvendes der! Disse Breve tillod Brugen af Smør eller Fedt mod at betale Fastepenge. Dispensen gjaldt for alle Aarets Festedage med Undtagelse af Dagene i den stille

Uge. Hyppigt blev Ordensfolk udtrykkelig undtaget i Smørbrevene. Den hellige Stol forbeholdt sig en Trediedel af Smørkasepengene. Resten anvendtes til Bygning af Kirker i Diøceset eller paa Stedet.

Det stemte overens med den middelalderlige Opfattelse af Forholdet mellem Stat og Kirke, at Overtrædelser af Abstinens og Faste blev straffet fra verdslig Side. I de kirkelige Visitatser blev der altid spurgt: »*Er der nogen i jeres Menighed, som ikke overholder den almindelige kirkeligt forordnede og den af Biskoppen særlig befalede Faste?*« Listen over Overtræderne blev sendt til det lokale verdslige Sted til videre Forfølgelse.

Ved Karl den Stores Hof.

For at nedsætte Betydningen af Kirkens Abstinens- og Fastebud for Folket siges ofte, at Middelalderen havde vænnet sig til mere at agte paa disse Bud end paa andre ethiske Fordringer. Hvorledes den enkelte i sit Indre staar over for et saadant Bud, er ganske vist en Sag, som han maa afgøre med sin egen Samvittighed. Der vil stadig findes Mennesker, paa hvem Skriftens Ord passer: »Myg sier de fra og Kameler sluger de.« Før den katholske Middelalder kan dømmes paa dette Punkt, staar, i al sin Kortfattethed, de Ord ved Magt, som Biberach Beneficiaten Heinrich von Pflummern har udtalt for mange, som ikke har udtalt eller nedskrevet Selvvidnesbyrd: »*Jeg har overholdt Faste- og Abstinensdagene.*« I deres Navn siger ogsaa Hertug Georg af Sachsen: »*Da Tiden er bestemt af Kirken til at give sig hen i Herrens Lidelser, saa maa du have mig undskyldt, naar jeg svarer dig forsinket.*« Saaledes skrev denne Fyrste, som trofast havde overholdt det kirkelige Fastebud i dets højeste ethiske Betydning til den i Mellemtiden til den nye Lære frafaldne Fyrst Georg af Anhalt.

Vi har hørt, at Karl den Store engang paa det strenge befalede Sachserne at overholde Kirkens Faste- og Abstinensbud. Dette stemmer overens med Overleveringen, som fortæller, at Widukind, som imidlertid havde udsonet sig med Kejseren, personligt vilde overbevise sig om, hvorvidt det kejserlige Hof ogsaa holdt det, som man paalagde andre. I denne Hensigt forklædte han sig i den stille Uge som Tigger og kom til den kejserlige Lejr ved Wolmirstedt ved Ohres Bredder, hvor han sluttede sig til de mange andre Tiggere, som daglig modtog deres Almisser. Saaledes gjorde han ogsaa til Paaskefesten. Ved denne Lejlighed blev han genkendt. Karl spurgte ham om Grunden til hans mærkelige Adfærd. Widukind svarede med et Modspørgsmaal om, hvorfor Kejseren i Dag havde været saa glad stemt i Kirken, medens han havde konstateret, at han og hans Omgivelser Dagen i Forvejen havde været saa ned-

slaaede og bedrøvede. Overleveringen slutter: Kejseren forklarede ham nu Troens store Hemmelighed og viste ham Grunden til hans Sorg og hans Glæde. Hvad enten nu denne lille Historie er sand eller kun Legende: den hædrer Kirken og de to store Mænd i lige Grad.

Pastor Osterhammel Præst i 50 Aar.

Pastor Osterhammel er vel nok den stateligste af alle Præsterne her i Danmark. Hans høje kraftige Skikkelse, de regelmæssige Træk og det hvide Haar og Fuldskæg ligesom hans værdige Holdning og Fremtræden gør straks, at man lægger Mærke til ham. Pastor Osterhammel gaar nu rigtignok aldeles ikke ud paa at blive bemærket, han er tværtimod en meget stilfærdig Mand, der aldrig har lavet Blæst omkring sig. Hans Verden er det rolige og omhyggelige Arbejdes og de flittige Studiers; han er helt optaget af sin Gerning og de Sjæle, han er sat til at vogte, og han elsker den By, som han nu i saa mange, mange Aar har virket i. — Den hellige Ambrosius siger et Sted, at der bør være noget forneimt over en Præst, og det kan i bedste Forstand siges om Pastor Osterhammel. Der er et Præg af Sirlighed og Orden over alt, hvad han tager sig for, men ogsaa af Hjertelighed og Forstaaelse for Mennesker.

Pastor Max. Osterhammel.

Jeg kan ikke modstaa at fortælle en lille Ordveksling mellem Pastor Osterhammel og Pastor Frederiksen. Førstnævnte kom paa Besøg hos sidstnævnte, da denne var Præst i Silkeborg. Pastor Frederiksen var paa sin franciskanske Art i Færd med at feje Gaden. »Jamen, det kan du jo aldeles ikke gøre.« — »Det kan du jo se, jeg kan«, svarede Pastor Frederiksen, men han havde nu ogsaa mere Sans for det særlige end for det almindelige. Pastor Osterhammel har denne Sans for det almindelige og det gode og det overleverede og det passende, som virker saa godt i det lange Løb. Som Pastor Gamél engang skrev: »Katholsk betyder netop almindelig«. Vor 50 Aars Jubilar er netop i

høj Grad katolsk, og det er vel for Resten noget af det bedste, man kan sige om en Præst.

Der er noget festligt ved at være sammen med Pastor Osterhammel. Han er livlig og fornøjelig og morsom og meget gæstfri, og deri har han en udmærket Hjælp i sin trofaste Søster, »Tante Mary«, som i saa mange Aar har ført Hus for ham. For mig staar der saadan en hel Glans om det Præstehjem der i Randers. Der er Stil over det.

Blandt os Præster her i Jylland er Pastor Osterhammel ikke alene den gamle, vor Nestor, men ogsaa en Præst, som vi alle virkelig ser op til, en pletfri Præst og en gammel Præst, som kan godt med de unge.

Jubilarens Liv har ikke budt paa ret mange Omskiftelser. Født i Horsens den 8. September 1861, Student i København, Theologi i Rom, præsteviet 5.-3.-1887, 1897 Kapellan i Randers, syg, til Island i 3¹/₂ Aar, i 1900 Kapellan ved Rosenkranskirken i København og fra 1901 Sognepræst i Randers. Pastor Osterhammel har været meget plaget af Søvnløshed, men han har baaret det som en Mand med et glad og frejdigt Smil. Han er i det hele taget den Mand, der holder Ørene stive, han giver sig ikke saa let. A propos »Ørene«: Da jeg første Gang hørte Pastor Osterhammel prædike, brugte han dette Ord og sagde »Ører«, men rettede det straks til »Øren«. Ja, ja, Ærbødighed for Sproget er en god Ting, og det er en Fornøjelse at lytte til Pastor Osterhammels Sprog; det er, om jeg maa udtrykke mig saaledes, velskabt og velklædt og soigneret og tillige fuldt ud naturligt.

Der vil nok blive Fest i Randers den 5. Marts, og der vil være en ejendommelig Stemning hos alle i det skønne Kirkerum, naar den ærværdige, gamle Sognepræst foretager den uendeligt hellige Offerhandling og uddeler den Spise, som giver evigt Liv. Det er i saadanne Øjeblikke, man tydeligere fornemmer og dybere føler, hvad det egentlig er, der foregaar.

Og saa vil jeg i øvrigt ønske, at den gode Gud vil lade den stoute, gamle Eg staa en Del Aar endnu.

Til Lykke Pastor Osterhammel!

I. Otrik.

St. Ansgars skandinavisk-katolske Liga i New York.

Til sædvanlig Tid og i traditionel smuk Udstyrelse har den skandinavisk-katolske Liga i New York udsendt sin Aarsbulletin for 1936. Og som sædvanlig beder Undertegnede om Plads til en lille Redegørelse for Indholdet af den tit vidtspændende Beretning. Den bringer nemlig ikke alene

Bud om Virksomheden i Foreningen i New York og de til den knyttede, blomstrende Filialer rundt om i Staterne, men fortæller ogsaa mangt og meget fra de nordiske Lande, fra Rom og andet Steds fra.

Første Artikel skildrer med begejstret Varme den store Fest i Odense i Juli Maaned til Ære for St. Knud Konge. Den er skrevet af Fru Rambusch, tidligere Præsident for Ligaen, hvem flere maaske har haft den Glæde at hilse paa under et af hendes hyppige Sommerbesøg i Danmark. Fruen var ogsaa ude paa Dalum Kloster og hilste paa den gamle katholske Dansk-Amerikaner, Hr. Albert Amann.

En smuk Artikel om Birgittinerinderne i Vadstena og andet Steds er ogsaa værd at læse. Det gamle Birgittiner-Kloster i denne By er jo stadig væk i Statens Besiddelse, men Søstrene har erhvervet et af de smukkeste og største Huse i Byen med en stor Park omkring lige ved Siden af det gamle Kloster, med herlig Udsigt over Vättern. Det var et stort Tab for Søstrene, da deres Kapellan, Theodor von Honghten, i Slutningen af 1935 afgik ved Døden.

Et lille Brev fra Propaganda-Kollegiet har ogsaa sin Interesse. Det kommer fra Hr. W. Vick, en ung Dansker, som i ikke saa faa Aar har opholdt sig i Canada og det fjerne Vesten. For nogle Aar siden blev han Katholik og studerer nu Theologi i Rom i det Haab engang at kunne optage præstelig Virksomhed i sit Fædreland. Han fortæller, at for Øjeblikket studerer der ved Propagandaen i Rom to Danskere, en Nordmand, en Svensker, en Tysker, som skal til Sverige og to Hollændere, den ene bestemt for Færøerne og den anden for Sverige.

Fra Sverige fortælles, at den 100-aarige St. Eugenia-kirke i Stockholm i en ikke fjern Fremtid skal brydes ned. Hele det Kvarter, hvor den ligger, vil blive eksproprieret og raseret for at give Plads for en Boulevard og en Park. Bystyret har tilbudt Menigheden en Byggegrund i en anden Del af Byen, og der samles nu Penge sammen til Opførelse af en ny Kirke.

I Karmeliterklosteret i Antwerpen er i Marts Maaned den norskfødte Søster Raphael Therese afgaaet ved Døden i en Alder af 73 Aar. Hun var født i Modum og traadte allerede i 1895 ind i ovennævnte Kloster.

Der findes ogsaa et smukt Billede af den 80-aarige Pater Svensson og en lille Biografi af ham. Hans Besøg paa Island i 1930, ifølge Indbydelse af den islandske Regering, var ikke hans første Gensyn med Fødeøen, han som Dreng havde forladt, som der her siges, det var i Virkeligheden hans andet. Paa sin Foredragsrejse i Sommer var han en kortere Tid i De Forende Stater, hvorfra han drog videre til Japan. Først i en Alder af 56 Aar begyndte Pater Svens-

son at skrive sine Nonni-Bøger, og nu er de i mange Hundrede Tusinde Eksemplarer spredt ud over hele Verden. Da han ca. 1912 forlod Andreaskollegiet, tænkte hans Venner vel næppe, at han skulde blive saa berømt. Skønt hans vidunderlige Evne til at fortælle, saa man syntes, man selv oplevede det hele med, allerede den Gang var anerkendt af mange.

Som Læserne vil have set, er Indholdet af Aarsberetningen broget og afvekslende. Det glædeligste af det hele er, at Virksomheden i de nylig oprettede Filialer har været meget travl, saa det ser ud, som den lange Ventetid, inden St. Ansgarsforeningen kunde øve et større Arbejde udad, nu er til Ende, og at man saa smaat kan begynde paa at høste.

Niels Hansen.

En hollandsk Minister om Nazismen.

Dr. H. P. Marchant, fhv. Undervisningsminister i Nederlandene, som i Fjor blev optaget i den katholske Kirke, konstaterer i en Bog, som han helt helliger dette Emne, at Nationalsocialismen ikke alene er en stor Fare for Nederlandene, men ogsaa for de andre Lande. Han undersøger dette Spørgsmaal ud fra en katholsk Synsvinkel og siger:

»Jeg blev forskrækket, da jeg for nogle Dage siden læste, hvad en Mand, hvis Dom jeg sætter stor Pris paa, skrev: »I Berchtesgaden ser jeg den katholske Kirke fuld af Mennesker; i Barcelona ser jeg Kirken nedbrændt af Kommunisterne; altsaa har Kirken mindre at frygte af Nationalsocialismen end af Kommunismen!« Den Kendsgerning, at en Mand kan skrive saaledes, beviser klart, at selv belæste Mennesker overser næsten alt ved Nationalsocialismen.

Der er en Ting, som man næppe kan bebrejde Kommunisterne: at de fornægter deres aabenbart irreligiøse Propaganda. Deres Propaganda føres somme Tider offentligt ved Ild og Ødelæggelse, somme Tider paa den mest nederdrægtige og mest forførelseriske Maade. Men de fornægter ikke denne irreligiøse Propaganda.

Og Menneskene i Berchtesgaden? Hitler har engang skrevet: *»Historien lærer, at Størstedelen af Revolutionerne er mislykkede. Hvorfor? Grunden er de Revolutionæres Fejltagelse, naar de troede, at Arbejdet var endt, naar Magten var tilvendt. Men det er i dette Øjeblik, at Arbejdet begynder. Saa er det, at Førerne bør løfte Menneskene op til den »nye Opfattelse af Livet og den nye Filosofi. Denne Opdragelse bør begynde med Ungdommen. Det er paa denne Maade, at en ny Generation formes.«*

Det er derfor, de katholske Skoler bliver omdannede til verdslige Skoler, hvor Undervisningen meddeles efter

Rosenbergs Lære om »den positive Kristendom«, hvilket er Neopaganisme; det er derfor, Ungdommen bliver organiseret i Hitler-Ungdom, ledet af Baldur von Schirach, som lærer de unge Mennesker de famøse Sange og Bønner; det er derfor, man har frataget Klerus Arbejderfagforeningerne. Paa denne Maade holder d'Herrer Opdragere og aandelige Førere Traadene.

Alt, hvad Forældre har nedlagt i deres Børns Sjæl: Tro, Religion, Kærlighed til Christus, alt udslettes dagligt lige til det sidste Spor. Hvert Aar træder et nyt Kuld Hedninger ind i Samfundet. De brave Folk i Berchtesgaden vil blive ved med at fylde Kirkerne hver Søndag indtil deres Død, men ogsaa der vil Kirken en Dag staa tom. Det sker ikke med eet Slag som i Barcelona, men det sker af sig selv, lidt efter lidt. Og de, som ikke har bemærket det, hylder de gode Førere, som er meget, meget bedre end disse Grobrianer til Bolschevikker. Disse Førere kunde jo endog indpode deres Baciller i ganske andre Aander, for selv Universitetslærerne gør sig det ikke klart. Og naar det gaar op for Folket, vil Universitetslærerne for længst være døde.

Siden andre Mennesker ogsaa beundrer Hitler-Systemet, og vil efterligne det her i denne »Stat, som anerkender Gud«, er det netop nødvendigt saa tydeligt som muligt at vise — hvor fremmed dette end maatte synes for visse Personer uden Ondskab — at disse Mennesker med deres Epidemier er mere farlige for tænkende og civiliserede Mennesker end Grobrianerne fra Moskva.

Problemet fortjener saa meget mere Overvejelse, som vi lever i en Tid, hvor Forklædningen, Djævelen viser sig i, forfører endog Mennesker, som tænker. Djævelen er altid den samme.

Efter al Sandsynlighed vilde Kommunismen have triumferet i Tyskland, var ikke Nationalsocialismen kommet, og Kommunismen vilde komme til at triumfere, hvis Nationalsocialismen ikke var Herre der. Dette er Formodninger, ikke Kendsgerninger. Men læg vel Mærke til, at vi meget vel kunde forestille os et andet Styre, som heller ikke vilde taale et kommunistisk Herredømme.

Men det er vigtigt at gøre opmærksom paa de Motiver, som forklarer deres Had til Kommunismen. I Fjor, i Nürnberg har vi igen hørt dem klart og tydeligt. Grunden er ikke Kommunisternes forfærdende antireligiøse Propaganda. Den nævnes ikke engang. Den første Grund er de russiske Kommunisters Mangel paa Respekt for Menneskelivet. Massakrerne beviser det. Nationalisterne derimod dræber færre Mennesker. Den anden Grund er den, at Russerne regeres af jødiske Blodsugere, som er blevet jaget bort af Nationalisterne. Den tredje Grund er, at de russiske Kommu-

nister har vist sig ude af Stand til at udnytte Landet ved Agerbrug og Bjergværksdrift. Nationalsocialisterne vilde kunne gøre dette langt bedre.

Det er sandt: Bolschevikerne har dræbt langt flere Mennesker end Nationalsocialisterne. Som Gudsfor nægttere har de ikke respekteret Menneskelivet. Men vi bebrejder Nationalsocialisterne det samme. Man har ogsaa hørt dem udtale, som om det drejede sig om en Sport: »Dann werden die Köpfe rollen!« (Saa vil Hovederne rulle.) Og efter vor beskedne Mening er talrige og gode Hoveder rullet. Endvidere viser deres Mangel paa Respekt for Menneskelivet sig endnu i visse Handlinger, som vi vil forbigaa i Tavshed.

Hvad den anden Grund angaar, Raceproblemet, anerkender vi den ikke, den Kristne forkaster den! Desuden er Thesen for en stor Del ukorrekt. Og endelig den tredje Grund, den ufuldkomne Udnyttelse af Landet.

Det er endnu ikke saa længe siden, at det russiske Folk blev styret af et absolut og selvstændigt monarkisk Regime. Blev dette mægtige, udstrakte Rige dengang udnyttet upaa-klageligt? Langt fra. Ogsaa dengang indtraf Hungersnøden regelmæssigt, snart her, snart der. Færdselsmidlerne lod meget tilbage at ønske. Udnyttelsen af Jorden var ufuldkommen. Det er sandt, at en upartisk Dommer maa erkende, at man har kunnet konstatere et mægtigt teknisk Fremskridt under det bolschevikiske Regime. Men at regere og udnytte et Land med en stor Befolkning og beboet af et civiliseret Folk er noget ganske andet end at styre et Kæmperige med en spredt og lidet kultiveret Befolkning.

Nej, de Grunde, Nationalsocialisterne paaberaaber sig i deres Kamp mod Russerne, er ikke rigtige, eller snarere, de er ikke andet end Motiver, der dækker over Jalousi og Konkurrence. Hvis Bolschevismens Modstandere ikke blandt deres Grunde nævner den, som for os er den vigtigste, det vil sige den methodiske Udryddelse af Religionen og Slagordet »Gud er det onde«, saa er det ikke de Mennesker, fra hvem vi bør modtage Ordre. Det er let at forstaa, hvorfor man ikke nævner vor væsentligste Grund; Bolschevismens Modstandere gør selv Propaganda for Hedenskabet. De vil ogsaa selv ødelægge Kirken.

Denne væsentlige Grund afholder os fra at slutte os til Nationalsocialisterne i deres Kamp mod Kommunismen, for gør man det, forener man sig med Djævlen i en Skikkelse mod Djævlen i en anden Skikkelse, og en Kristen bør aldrig forene sig med Djævlen. Demokraten maa heller ikke forene sig med Bolscheviken imod Nationalsocialismen. Demokraten vil altid være Nar for sin Forbundsfølle. Den Kristne bekæmper begge. Nationalismens Kamp imod Bolschevismen er en Kamp om Overherredømmet i Satans Verden.

I denne Kamp søger begge Partier de Kristnes Støtte. Hvis de Kristne bukker under for Fristelsen til at yde deres Støtte til et af de to Partier, styrker de altid Satans Sag. I Stedet for at se hans Rige delt og splittet, vil de se det forenet og langt stærkere. Hedningen vil maaske bede om et af disse Rigers Sejr. Den Kristne beder om noget andet, idet han siger: »Til os komme dit Rige!«

Dr. H. P. Marchant.

Opdager og Korsfarer.

Portugisernes Opdagelsesrejser i det 15. og 16. Aarhundrede er som en Række Æventyr. Et lille Land og Folk — paa ca. 1½ Million — frembragte i Løbet af et Aarhundrede dristige Mænd som Henrik Søfareren, Vasco da Gama, Albuquerque, Cabral, der brød med forældede Anskuelser om Verdens Geografi, modigt sejlede ud og under vældige Anstrengelser opdagede nye Oceaner og Kontinenter. Det mest interessante for os er dog at se, hvordan deres Dristighed, Mod, Haardførhed parredes med en dyb og altomfattende Tro. Det faldt ikke disse Mænd ind, at Religionen overhovedet kunde skilles fra det øvrige Liv. Bevares, de kunde synde og var ofte store Syndere, men de religiøse Ideer og Idealer var alligevel noget saa selvfølgeligt og noget saa absolut hævet over al Diskussion. Til Tider kunde denne Formæling af himmelsk og jordisk ogsaa give sig ret mærkelige Udslag. Det falder os jo ikke saa lidt for Brystet, naar en Kronist i sin Skildring af Kampene om Maurernes Ceuta slutter en Dags Batailler med følgende Hjertesuk: *»Hvem der paa den Dag ikke sendte nogle Sjæle til Helvede, har minsandten været en Svækling.»* Man maa dog over en saadan forvrænget Fromhed ikke glemme Tegnene paa det allerdybeste og ægteste Trosliv! Lad os i det følgende fremhæve nogle faa Træk, idet vi følger den udmærkede Skildring, som den katolske engelske Portugalforsker, Professor ved London Universitet, *Edgar Prestage* har udsendt. (*Die portugisischen Entdecker*, Leipzig, W. Goldmann Verlag, 1936, 256 S., ill. og Kort. Shirt., RM. 7,50)

Ogsaa hos de katolske Portugisere spillede Handelsinteresser en afgørende Rolle, og de Metoder, som Opdagere og Købmænd anvendte, var ikke altid upaaklagelige. I Købmandens Køl vand fulgte desuden Soldaten og Politikeren, der okkuperede Landet, ligesom hos Hollænderne og Englænderne. *»Men medens disse to Nationer udelukkende lod sig lede af deres Handelsinteresser, følte Portugals Konger sig ogsaa som Korsfarere og Missionærer. Krigen, som de*

Aarhundreder igennem havde ført i Vesten imod de Vantro, vilde de fortsætte i Østen og ligeledes der udbrede Frelsens Lære. Og derfor drog deres Missionærer under Korsets Banner ud og grundlagde Menigheder som de, der endnu bestaar ved Malabarkysten og paa Ceylon. Modige Præster vovede sig ovenikøbet til Japan, og endskønt man udryddede den kristne Tro der, avlede den dog Martyrer, hvis Dødsmod kommer op ved Siden af de Kristnes Standhaftighed paa Neros Tid i Rom.«

»Det portugisiske Folks glødende Tro viser sig ogsaa ved Skibsnavnene. Af de 1344 Skibe fra Slutningen af det 13. Aarhundrede indtil Begyndelsen af det 19. Aarhundrede, som staa opført i Quirino da FONSECAS Katalog, har kun de 141 Skibe verdslige Navne. »Som Gud vil« og »Hvad Gud vil« bevidner derimod, at de bøjede sig for Forsynets Styrelse. Om Passionen minder »Hellige Kors«, »Hellige Vunder« og »Gode Jesus af Kalvariabjerget«. Blandt Helgenerne staaer Guds Moder først med 49 Navne: »Englenes Dronning«, »Hellige Dronning«, »Guds og Menneskenes Moder«, »Vor Frue af Nazareth«, »Vor Frue af den ubesmittede Undfangelse«.

Men mest spejler sig Tidens troende Sind i de Personligheder, som førte an i de store nationale Foretagender. Der var Henrik Søfareren, som viede sit hele Liv til Opdagelser og Omvendelsen af nye Lande. Betegnende er det, hvorledes han paalagde sine Kaptajner at lede efter Præsten Johannes' Rige, som man mente maatte være et Sted i Afrika. Man høre, hvilket Eftermæle Kronisten Diego Gomes giver dette Liv: »I Aaret 1460 blev Infanten syg i sin By ved Kap Sao Vincente og døde Torsdag den 13. November samme Aar. Endnu samme Nat bragte vi Liget til Lagos, hvor det blev bisat i den lille Kirke. Kongen og hele Landet sørgede dybt over denne ædle Mands Død, han, som havde anvendt alle sine Indtægter og al den Fortjeneste, han fik fra Guinea, til Opdagelsesrejser og — for den kristne Tros Skyld — til Bekæmpelse af Saracenerne. I Slutningen af Aaret sendte Kong Alfons mig Befaling til at se, om Liget var gaaet i Forraadnelse, da han ønskede det overført til det skønne Kloster Batalha. Men da jeg aabnede Kisten, var det tørt og fuldstændig uberørt med Undtagelse af Næsespiden. Prunkløst laa det der, indhyllet i en ru Skjorte vævet af Hestehaar. Og med Rette synger Kirken: Du skal ikke lade den Hellige se Forraadnelsen! Ja, vor Infant førte et jomfrueligt Liv og udrettede saa meget godt, at det ikke kan opregnes. Biskopper og Grever ledsagede saa hans Lig til nævnte Kloster, hvor det ligger begravet ved Siden af hans Forældre og hans fem Brødre. Hans Minde vil evindeligt være lovet. Maatte han hvile i Fred. Amen!« — — — Kong Johan den Anden (1481—1495) var den Fyrste, under hvem Opdagelses-

tiden begyndte at kulminere. Ogsaa om ham skal vi nøjes med en kort samtidig Beretning, der dog røber ikke saa lidt. »Hans Kronist, Resende, som dvælede ved Dødslejet, skriver om den sidste Time: »Kongen befandt sig i stor Nød, men da Biskoppen af Tanger begyndte at citere Bibelvers, afbrød han ham med de Ord: Lad mig være i Fred for det gamle Testamente!« Videre vandrede hans Øjne til Camello, Biskoppen af Algarve, der var en udmærket og meget liberal Mand, men en daarlig Gejstlig, da han aldrig læste Messe eller overhovedet bekymrede sig om sine præstelige Pligter. »Biskop,« formanede Kongen, »for eders Skyld falder Afskeden mig tung. Lov mig af Kærlighed til mig, at I i Fremtiden vil føre et bedre Liv i Guds Tjeneste.« Camello lovede det og maatte be-segle sine Ord med et Haandtryk. Saa forelagde man Kongen et Dokument til Underskrift, hvori han testamenterede Anna de Mendonca, Moder til hans illegitime Søn Jorge, en Livrente. Pludselig lod han Pennen falde og begyndte at græde bitterligt, men da hans Venner talte trøstende Ord til ham, afviste han dem: »Trøst mig ikke! Jeg har været en slet Skabning; aldrig blev jeg udfordret, uden at jeg bed fra mig. Og tiltal mig ikke længere med Højhed. Her ligger ikke andet end en Sæk fuld af Jord og Orme.« Nu nærmede Francisco da Cunha fra Azor-Øen Terceira sig ham og bad: »Tilstaa en ludfattig Fidalgo for Jesu Christi fem Vunders Skyld en Gunst.« Straks lod Kongen i al Hast udskrive en Pension til ham paa 30 Milreis, skænkede ham ogsaa alle sine Sølvpenge, og saa snart da Cunha var gaaet ud, sagde den syge: »Nu kan jeg betro jer, at jeg hele mit Liv igennem har efterkommet ethvert Ønske, som er blevet rettet til mig til Ære for de hellige fem Vunder.« Med Ordene »Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere mei«, forlod hans Sjæl Kødets ved Solnedgang den 25. Dag i Oktober i det Herrens Aar 1495, i en Alder af 45 Aar og seks Maaneder, hvoraf han havde levet de 25 Aar sammen med sin Hustru Leonor og havde reget i 14 Aar — en Død, som er meget misundelses-værdig.«

—z

Theater og Film.

»En Kvinde uden Betydning.« Efter en af Stykkets Replikker er en saadan Kvinde et ugift Væsen, der skal føde et Barn, og som bliver svigtet af sin Tilbeder; men til Trods herfor opdrager hun det under de tungeste Ofre, og med Held. Er der Manuskriptmangel i det tredje Rige, siden man var faldet tilbage paa den depraverede Oscar Wilde for at faa dette Problem belyst? Og alligevel — Spørgsmaalet taaler udmærket at fremstilles paa Baggrund

af et Societys bedærvede Lediggang og diplomatiske Karièremageri. I et Milieu, hvor det sker, at man af rent egoistiske Motiver tramper en Menneskeskæbne ned og søger at dække sin Ryg med skødesløst generøse Pengebidrag.

Forgæves. Thi Moderkærligheden er en Lue, der trodser hele Skalaen af hykleriske Indvendinger. Og den svækkes ikke af Tidsafstande. Den afvæbner den mest forbitrede Modstand og faar den forhædede Elsker, som Livet og Opdragelsen har gjort til Kyniker, til at knække som et Siv, da han efter tyve Aars Forløb bliver stillet Ansigt til Ansigt med alt det, han mente at kunne flygte fra.

En paa alle Punkter overlegen Film sikrede en udbytterig Aften ved Spil og Fotografi og sit smukke Formaal: Sangen til Moderkærligheden. Argus.

Nye Bøger.

Klosterliv og Klosterkald.

»Saa længe der findes Klostre, vil Mennesker aldrig helt komme bort fra den Sandhed, at det aandelige har højere Værd end det materielle — at en vis Grad af Askese er nødvendig for at bevare Livet, ogsaa det fysiske, fra Undergang — og at Samfundet ikke kan være Grosted for ædel Menneskelighed, medmindre den enkelte underordner sine individuelle Interesser under Samfundets fælles Vel. Lykkelige er de Lande, som forstaar at værdsætte den Slags Kulturarbejde.« Saaledes fastslaar Pater A. J. Lutz O. P. i sit nyeste Opus »Klosterliv og Klosterkald« (Kbhvn. 1937, Pauluskredsens Skrifter, 1 Kr.) de religiøse Ordeners Stilling i og deres Værdi for denne Verden. Det er dog ikke blot Forholdet til Samfund og Kultur, som belyses, men det med en smuk Omslagstegning forsynede Hæfte taler ogsaa varmt og klart om Klosterlivets Væsen og Former og bliver derved for alle interesserede en lille Haandbog i praktisk Klosterkundskab. Ikke mindst værdifuldt er Afsnittet om »Farer og Fristelser i Klosteret«, fordi det uden Skade for den sande religiøse Idealisme sønderriver de Spindelvæv af falske og usunde Forestillinger om Tilværelsen bag Murene, som ikke blot findes i Verden, men ofte ogsaa hos fromme Sjæle.

—z.

Liturgi og Folkeskikke.

Den eneste Mangel ved »Das römische Rituale«, som Volksliturgisches Apostolat har udgivet og Dr. Paulus Lieger O. S. B. har oversat fra Latin (Klosterneuburg bei Wien, 1936, 592 S., Shirting, 5 Schilling), er, at denne saa billige og eneste tyske Oversættelse af hele det romerske Rituale med alle dets sakramentale Riter, Velsignelser, Besværgelser, Processioner og Folkeandagter ikke er dansk.

Den vilde nemlig vise danske Katholiker, der jo ved Reformationen blev afskaaret fra enhver levende Forbindelse fra deres egen katholske Fortid, ikke blot med hvilken Omhu selve Kirken ordner Sakramenternes pligtmæssige, almengyldige Forvaltning, men ogsaa, at den tillader, regulerer, vejleder Brugen af de populære Andagter, der jo i Reglen havde deres Udspring i Folket og herefter blev bekræftet af Kirken. Nu har jo enhver Lov til at foretrække Liljernes Velsignelse frem for Flæskets og Brandsprøjtens Indvielse frem for Seismografens eller overhovedet at kassere disse Fromhedsytringer for sit eget Vedkommende. Maaske vil Protestanter ligesaa dybt forarges over denne Bog, som den er en opbyggelig Fundgrube for katholsk Fromhed, skønt der findes ikke saa faa Protestanter i vor Tid, der hellere finder sig i Kirkens Folklore end i Pavens Primat. Men den, der forstaar et Værk som »Danmark i Fest og Glæde«, vil ogsaa kunne fatte Ritualet og aldrig glemme, hvilket rigt Fromheds Liv det er Udtryk for.

—z.

Fra Hovedstad og Provins.

Oversigt over Herre-Vincentsforeningens Indtægter og Udgifter i 1936.

(Beløbene afrundet til hele Kroner.)

Lokalraadet: <i>Indtægt</i> : Kollekt ved 3 Generalmøder	58
Indvundne Renter.....	8 66
Kassebeh. 1. Jan. 1936	213
	<u>279</u>
<i>Udgift i 1936</i> :	61
Kassebeholdn. 1. Jan. 1937	<u>263</u>

Konferencerne	Ansgar	Maria	Anna	Joseph	Ialt
<i>Indtægt i 1936</i> :					
Kollekter ved Møderne.	117	85	97	176	475
Fra passive Medlemmer	85	103	—	65	253
Gaver	30	33	266	15	344
St. Antoniusbøssen . . .	552	342	96	168	1158
Kransekort	—	—	—	—	—
Renter	1	—	—	2	3
Fra Lokalraadet	—	—	—	—	—
Ialt Indtægt	785	563	459	426	2233
Kassebeholdn. 1. Jan. 1936	66	140	0	34	240
Balance..	851	703	459	460	2473

Udgift i 1936:						
Hjælp i Naturalier.....	193	259	134	44		
» til Klæder.....	63	—	80	—		
» » Brændsel.....	46	135	30	60		
Kontant Hjælp.....	167	87	50	55		
Husleje-Hjælp.....	75	104	100	11		
Syge-Hjælp.....	49	—	14	—		
Begravelseshjælp.....	60	—	—	—		
Nordisk Ugeblad.....	72	60	28	109		
Sjælemesser.....	10	3	3	7		
Ferieoph. for Skolebørn	20	20	20	20		
Diverse.....	10	—	—	18		
Ialt Udgift.....	765	668	459	324		2216
Kassebeholdn. 1. Jan. 1937	86	35	—	136		257
Balance..	851	703	459	460		2473
Medlemsantal						
Aktive Medlemmer....	3	5	9	5		22
Passive do.	7	13	10	11		41
	10	18	19	16		63
Bibliotekerne						
Antal Bind.....	467	—	648	1595	—	
Udlaan.....	144	—	150	623	—	

Kransekort.

Benyt Kransekort i Stedet for Blomster. Kortene kan købes ved alle Vincentsmøder og

Menighedskontoret, Bredgade 64, (3—5)

Katholsk Boghandel, Stenosgade 3,

A. V. Günther, Bangertsgade 11, Telf. 4110.

Katholske Mænd.

Støt de fattige og indtræd i Vincentsforeningen! Møderne afholdes hver Søndag i Præstehuset ved Sognekirken efter Højmessens, og dér modtages Indmeldelser.

St. Ansgar Konferens holder Møde hver Søndag i Taleværelset i Præsteboligen ved Jesu Hjerter Kirke efter Messen Kl. 8¹/₂.

Pastor Messerschmidt om Kommunismen.

Der var fuldt Hus i Studenterforeningens store Sal til Pastor Messerschmidts Foredrag d. 22. Februar om »Kommunisme og Kristendom«, arrangeret af Danmarks katolske Kvindeforbund.

Efter en Redegørelse for »De kæmpende Gudløses Forbund«s Tilblivelse og Program ud fra deres egne Skrifter

paapegede Foredragsholderen den ligegyldige, uforstaaende Holdning, man her i Landet indtager over for disse Fakta, »det sker ikke hos os«. Og dog er den kommunistiske Opfattelse af Religionen som Opium for Folket udbredt ogsaa her i Landet, men »det er haabløst at gendrive den ved Argumenter — og det er godt det samme. Det vilde være en altfor let Maade for os at undslippe paa«. Aarsagen til Arbejdernes Oprør mod Gud ligger nemlig hos de Kristne, som i Ly af Religionen plejer deres egne økonomiske Interesser. — Pastor Messerschmidt paaviste nu Gudløsheden som en nødvendig Følge af Kommunismens materialistiske Ide og gik derefter over til det brændende Spørgsmaal om Midlerne, der kan anvendes af os. Kommunismens egne Moralfilosoffer tillader Brug af Løgn og Bedrag, naar det gavner Sagen. Den Kristne derimod maa huske, at »Guds Rige er ikke af denne Verden og derfor ikke identisk med den kristne Kultur«, som Gud derfor godt kan tillade gaar til Grunde. Det betyder dog ikke, at man ikke maa forsvare denne kristne Kultur. »Men Kristendommen kan ikke forsvares med Sværd, med Vold eller Magt, men ved at bringe det kristne Synspunkt til at gælde i begge Rækker«. »Proletariatet er faldet blandt Røvere — lad os læge det alene med Sandhed, Retfærdighed og Kærlighed — og betale, hvad det koster hagefter«.

Det store Problem, der skal løses, er, at den tekniske Verden ikke maa kunne gøre Mennesket immunt over for Religion. Som Kristne, der tror, maa vi hævde: der maa være en Løsning. Midlet maa være: Før Menneskene tilbage til Familiens Skød, saa de atter kommer i Kontakt med Livet. Kravet, der maa stilles, bliver da: der maa skabes Forhold i Erhvervs- og Samfundslivet, der er i Overensstemmelse med de kristne Grundsætninger.

E. N.

Vejle i Spidsen.

Vejle katolske Skoler kan rose sig af at have det første Straalevarme-Anlæg i hele Jylland. Det nye Straaleopvarmningssystem Critall kommer fra Holland og den hollandske Koncern havde ogsaa sendt sin Leder Ingeniør van Dooren til det Foredrag, som Overingeniør Simonsen holdt d. 23.-2. i Vejle. Ifølge »Vejle Amts Folkeblad« er det nye System indrettet paa følgende Linier: *De hidtil anvendte Opvarmningssystemer benytter alle i større eller mindre Grad Luften som Mellemed mellem Varmefloden og Rummet. Luften er imidlertid en slet Varmeleder, der kræver en ret høj Overfladetemperatur paa de paagældende Varmeflader, og desuden hvirvles Støv rundt i Rummet, idet Luften bliver sat i Cirkulation, og dette sætter sig ikke blot Spor i Form af Striber*

paa Væggene, men irriterer ogsaa Menneskets Slimhinder. Den ny Varmemethode er ideel saavel for Menneskets fysiske som dets fysiologiske Velbefindende, bl. a. fordi Legemets Udstrålingstab af Varme mindskes. Varmen sendes ind i Rummet fra Rør, der indbygges i Loftet, og som sætter Betonelageadskillelserne i Stand til at holde en Temperatur paa 30—35 Gr. C. Fra Loftet stråler Varmen ud i Værelset i alle Retninger, og nøjagtige Forsøg har vist, at Straalerne tilbagekastes paa en saadan Maade, at der altid holdes en tilpas Temperatur ved Gulvet, Luften i Værelset er derimod altid koldere end i et Rum opvarmet paa sædvanlig Vis; men derved bliver den sundere at indaande, og Legemet tilpasser sig i Løbet af et Øjeblik, ganske som hvis man fra et op-
hedet Rum kommer ud i fri Luft og bestraales af Solvarmen.

Møde i Nykøbing F.

Fredag den 19. ds. holdt Hr. Pastor Messerschmidt sit snart landskendte Foredrag »Kristendom og Kommunisme« i Nykøbing F. Foredraget var, som en Kommunist sagde, et oratorisk Mesterværk. Ved det paafølgende Kaffebrød deltog over 50 Mennesker af meget forskellige Livsanskuelser. Selvfølgelig var Kommunisterne mødt og holdt en længere Tale for os, men ogsaa Oxford og nogle Socialdemokrater deltog i Diskussionen. Flere af Deltagerne takkede Pastoren og indrømmede ærligt, at de havde bedømt den katolske Kirke forkert. — Aftenen var kort sagt meget vellykket, og man blev fuldstændig klar over, at alle alvorligt tænkende Mennesker vil komme til at respektere Kirken, naar de blot faar Lejlighed til at lære den at kende, som den i Virkeligheden er. Et af de bedste Midler er sikkert saadanne udmærkede Foredrag. Indadtil maa vi lære vor Tro og de mange »Ismer« bedre at kende ved Hjælp af Studiekredse, som Foredragsholderen stærkt anbefalede. Vi haaber, at Hr. Pastoren kan faa Tid til at udarbejde et nyt Foredrag til næste Aar om »Nazisme og Kristendom«, da det sikkert vil trække fuldt Hus. C. S.

Til Hjælp for spanske Katholiker er der sidst modtaget:

75 Pesetas fra Pastor E. Fischer.

10 Svenske Kroner fra Grev Armfelt.

D. J. G. - V. de P.

Katolsk Arbejdsanvisnings Bureau.

Plads tilbydes:

ung Pige som Ene pige; en Stue-
Kokkepige, begge her i Kbhvn.

Plads søges:

af en Tømrer — altmulig Mand.

Ansøgning med ev. Anbefalinger sendes sammen med Paa-
tegning af Deres Præst til B. Jetmar, Nørre Søgade 13, Kbhvn. K.
Telf. Byen 8626.

Nedenstaaende Mariakongregationer indbyder **unge Kvinder** til lukkede **Eksercitier i Assumptionsklostret**, Rygaard, Bernstorffsvej 54, Hellerup fra Tirsdag den 23. Marts Kl. 19 til Paaske-lørdag den 27. efter Messen.

Deltagelse bedes meldt til Frk. Marie Wissum, Strandboulevard 105', Kbhvn. Ø, senest den 21. Marts.

»Apostlenes Dronning«.

»Fredens Dronning«.

»Den ubesmittede Undfangelse«.

»Maria Rosenkransdronning
Ungdomsafdeling«.

For et Aars Tid siden har jeg paa dette Sted udbudt et stort Relief, forestillende »Den sidste Nadver«, til Salg. Men, for dette smukke Stykke var der ikke dengang den rigtige levende Interesse. Nu, da jeg skal sælge Relieffet for hvert ant. Bud, tilbyder jeg det endnu engang til vore Mæcener, naar det kunde forblive vor Menigheds Eje. Plads er der nok af i vore Institutioner, og efter manges Udsagn fortjener det at ejes af os selv. — Det smukke Relief kan beses hos mig, Ciselør B. Jetmar, Nørre Sø-gade 13. Telf. Byen 8626.

II Absalon Trop. Følgende Numre er udtrukket:

Serie A.: 28, 56, 77, 83, 120, 122, 123, 130, 134, 163, 195, 198, 277, 638, 649, 657, 668, 672, 689, 778, 888, 941, 956, 1070, 1201, 1245, 1246, 1313, 1361, 1399, 1414, 1499, 1513, 1538, 1596, 1598, 1607, 1614, 1690, 1848, 1884, 2028, 2085, 2110, 2128, 2152, 2703, 2807, 2889, 2891, 3294, 3585, 3745, 3756, 3939, 3956.

Serie B.: 6, 28, 29, 31, 50, 53, 64, 84, 115, 119, 209, 216, 279, 299, 414, 416, 514, 550, 557, 693, 702, 713, 901, 1027, 1107, 1200, 1576, 1802, 1921, 2034, 2046, 2056, 2186, 2228, 2296, 2300, 2410, 2496, 2503, 2517, 2543, 2603, 3008, 3026, 3041, 3203, 3294, 3298, 3618, 3647, 3661, 3751, 3795, 3824, 3835, 3863.

Serie C.: 4, 20, 22, 30, 36, 66, 88, 90, 91, 129, 137, 240, 254, 256, 317, 383, 384, 399, 407, 410, 420, 472, 492, 582, 598, 634, 669, 712, 917, 955, 977, 1134, 1138, 1237, 1388, 1907, 1909, 2000, 2143, 2159, 2542, 2703, 2800, 2891, 2906, 2981, 3367, 3437, 3444, 3467, 3485, 3548, 3596, 3841, 3856.

En Bøn. Er der nogen, som har overflødige Spil, særlig Selskabsspil, og gerne vil give dem bort, da vilde Søstrenes Børnehjem i Næstved med største Taknemmelighed tage imod dem.
P. T. Fritz. Næstved.

Katholsk Klub holder Klubaften paa Hotel »Phønix« Onsdag d. 10. Marts Kl. 20.

St. Ansgars Fond. Til Udvidelse af »Nordisk Ugeblad« har vi modtaget:

Fra New York	Kr.	15,00
Tove	»	10,00
	Kr.	25,00

Tidligere indkommet Kr. 3593,37

I alt Kr. 3618,37

Vor kære Broder,

Skræder Carl Tranzer

er afgaaet ved Døden den 24. Februar.

Hans Søskende.

Begravelsen har fundet Sted.

Kirkelig Kalender.

Marts.	Marts.
7. S. 4. Søndag i Fasten.	14. S. Passionssøndag.
8. M. Johannes af Gud.	15. M. Ferialdag.
9. Ti. Francisca af Rom.	16. Ti. Ferialdag.
10. O. 40 Martyrer.	17. O. Patrick.
11. T. Ferialdag.	18. T. Cyrillus af Jerusalem.
12. F. Gregor den Store.	19. F. JOSEPH, Jomfru Marias Brudgom.
13. L. Ferialdag.	20. L. Ferialdag.

Marts. **Ugens Messebønner.**

7. S. **4. Søndag i Fasten** (247—218); 2. *Sæt Bønner*: Thomas af Aquino (846—684), 3. *Sæt Bønner*: For Paven ([122]—105]).
8. M. Ferialdag (252); 2. Johannes af Gud (848). — *Eller*: Johannes af Gud (848—686); 2. Ferialdagen (252); Slutningsevangelium: Ferialdagens (255).
9. Ti. Ferialdag (257); 2. Francisca af Rom (849). — *Eller*: Francisca af Rom (849—686); 2. Ferialdagen (257); Slutningsevangelium: Ferialdagens (259).
10. O. Ferialdag (262); 2. 40 Martyrer i Sebaste (849). 3. Om de helliges Forbøn ([120]). — *Eller*: 40 Martyrer (849—687); 2. Ferialdagen (262); 3. Om de helliges Forbøn; Slutningsevangelium: Ferialdagens (265).
11. T. Ferialdag (270); 2. Om de helliges Forbøn, 3. For de levende og de døde ([125]—[110]).
12. F. Ferialdag (274); 2. Gregor den Store (850). — *Eller*: Gregor den Store (850—688); 2. Ferialdagen (274); Slutningsevangelium: Ferialdagens (276).
13. L. Ferialdag (281); 2. og 3. som Torsdag.

M.-K. Jesu Hjerte K. f. Mænd **F.-K.**: Sønd d. 7. Marts Kl. 8^{1/2}. — **St. Ansgars K.** »De kristnes Hjælp« f. Mænd **F.-K.**: Sønd. d. 7. Marts Kl. 8. — **Rosenkranskirken.** »Maria Rosenkransdronning« **F.-K.**: Sønd. d. 7. Marts Kl. 8 for begge Afdelinger.

Conventus missionariorum haunlensium erit die 9. huj. hora 16^{1/2} ad St. Joseph.

St. Knuds Skole, Stenosgade 4.

Søndag den 7. Marts Kl. 19^{1/4} præcis holder Eleverne deres Mindefest til Ære for HELLIG KONG KNUD.
Program: Sange, Tale, dramatiske Billeder og St Knuds Kantate. Forældre og Skolens Venner indbydes. Billetter à 50 Øre faas hos Portneren.

Eksercitier for Herrer vil finde Sted i St. Andreas Præstegaard i den stille Uge fra Onsdag den 24. Marts Kl. 20 til Paaskesøndag Morgen den 28. Marts. Vederlaget er 10 Kr. Anmeldelse med nøjagtig Adresse bedes i god Tid sendt til P. M. Spaus, Kollegievej 2, Charlottenlund.

Alle Meddelelser og Annoncer til de hvide Blade maa være Redaktionen i Hænde senest Mandag (indsendes til Organist Kurt S. Thomsen, Bangsbo Plads 51, Vanløse).

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Afløst af Postvæsenet Torsdag d. 4. Marts.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Anager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 11

Søndag den 14. Marts

1937

INDHOLD: Kejser. I. — „I Begyndelsen skabte Gud Himlen og Jorden.“ — Pastor Clemens Bannwart †. — Fru Karen-Elise Rambusch †. — Religionen efter 20 Aars Sovjetstyre. — Lars Eskeland naar Støvet's Alder. — Et St. Lukas Gilde i Norden? — Kommunistiske Rædselsgerninger. — Hendes første Skriftemaal. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Kejser. I.

Hvor mange husker mon endnu den udmærkede Mand, hvis Navn staar over disse Linier? De, der er under 30 Aar gamle, kan næppe mindes at have set ham, og mange, der er ældre, ved maaske alligevel ikke noget videre om ham. Derfor er det vel bedst at fortælle Hovedtrækkene af hans Liv ligesom af deres, der for længst ikke mere er iblandt os.

Halfdan Kejser var en af de virkelig store blandt danske Katholiker. Han stammede fra en københavnsk Grossererfamilie, blev født 1868 og viste tidlig ypperlige Anlæg for den studerende Vej. Han kom ogsaa til at læse og tog alle sine Eksaminer med fine Resultater, til sidst, i 1891, Skoleembedseksamen i Dansk, Tysk og Latin. Den dygtige unge cand. mag. fandt hurtigt Anvendelse for sine Kundskaber, først ved et Kursus i København, fra 1895 ved Ordrup Gymnasium og fra 1898 tillige ved St. Andreas Kollegium. Her virkede han henholdsvis som Lærer i Latin og Dansk,

indtil han, der aldrig havde været syg, ganske uventet, efter faa Dages Sygdom, blev kaldt bort den 20. Maj 1916.

Kejser har skrevet ikke saa lidt i Ugebladet og andetsteds, baade Artikler og især mange ypperlige Digte og Sange, hvoraf der findes et stort Antal baade i vor Salmebog og vor Sangbog. Man finder aldrig hans Navn under noget af hans Bidrag, men Tallet 1012. Heri ligger Datoen 10. December skjult, den Dag i 1893, Pastor Braun optog ham i den katholske Kirke. Der var faa Mennesker saa ægte som Kejser; naar vi derfor vil spørge, hvorfor han blev Katholik, kan vi roligt svare: fordi han efter besindig og ærlig Overvejelse havde indset, at det var den Kirke, Christus havde stiftet. Om Kejsers Konversion bemærkede Borgmester Kaper, som dengang var hans Rektor paa Ordrup Gymnasium, at det var Kejsers Nøjagtighed og Trang til Orden og Sammenhæng, som var Grunden hertil. Vi, der kendte Kejser, kan villigt indrømme, at det sikkert er Egenskaber ved Kirken, der har været i nøje Overensstemmelse med hans Mentalitet, ligesom vi ved, at det ikke var udvortes Ting, der tiltrak ham, f. Eks. »den katholske Kirkes Pragt og dejlige Sang og Musik«, for Kejser, der skrev de skønneste og i rytmisk Henseende fuldkomne Vers, var et af de mest un musikalske Mennesker, man kan tænke sig. Selv Fuglesangen en Foraarsmorgen lød for ham som »et Spektakel, man nok kunde taale, naar det ikke blev for kraftigt«. Om sin Konversion har han selv fortalt, at en god Vens Overgang til Frelsens Hær og Bortrejse til Indien gjorde et stærkt Indtryk paa ham: kunde den Mand bringe et saadant Offer, kunde han nok gaa det langt ringere igennem, som det var at blive Katholik.

Kejser kom, som allerede nævnt, til at spille en betydelig Rolle i den danske katholske Kirke. Og det, skønt han savnede flere af de Egenskaber, den, der skal betyde noget, i Reglen maa være i Besiddelse af. Han var slet ikke Agitator, ja kunde egentlig ikke lide den Slags Mennesker. Han var ingen egentlig Taler, skønt han ved visse Lejligheder kunde præstere noget udmærket i saa Henseende. Han var ingen Fører og Leder, ja daarlig til at styre; det saa allerede Drengene i Skolen og Mennesker

ude i Livet. Men Kejser var i høj Grad en Surdejg i det danske katholske Samfund. Hans rolige Bedømmelse af Forholdene, hans Sans for det ægte og ærlige i alle aandelige Spørgsmaal og Foragt for det, der saa ud af noget, men ingenting var, virkede langt ud over hans nærmeste Omgivelser. Hans Lige i Flid og Pligt-troskab, Punkt-lighed og Nøjag-

Cand. mag. Halfdan Kejser.

tighed vil det være svært at finde. — — — Det er ikke underligt, at der blev lagt Beslag paa Kejsers Dygtighed og Arbejds-kraft. Og han kom til at betyde meget, ikke mindst for den Paavirkning, han i national Henseende kom til at udøve paa katholsk Sprogbrug, Tankegang og Fremgangsmaade i Danmark. Han var i 17 Aar Formand for Ansgariusforeningen og i omtrent lige saa mange Aar redigerede han den katholske Kalender med stor Nøjagtighed. Han var Hovedudgiver af Messebogen i 1906, hvor hans fine Sprogsans og store filologiske Dygtighed rigtig kom til deres Ret. Ligeledes bar han en stor Del af Arbejdet paa Sangbogen *Sursum corda* og den nye Salmebog. Adskillige af vore Foreninger som Unio og A. C. regnede Kejser blandt de bedste af deres Medlemmer.

Det var et stort Tab, da vi mistede Kejser, og den tomme Plads, han efterlod sig, er ikke siden bleven udfyldt af nogen anden.

Niels Hansen.

»I Begyndelsen skabte Gud Himlen og Jorden.«

Amerika giver os atter et Bevis for, at netop i de store Tænkeres og Lærdes Rækker, blandt Forskerne af Verdensaltets dybeste Hemmeligheder, er Materialismen i Dag et næsten fuldstændig overvundet Standpunkt. Under Titlen »Den store Plan« har den lærde Jesuit A. Vaughan samlet en Række Udtalelser af fremragende Videnskabsmænd om Skabelsens Hemmelighed. Han citerer bl. a. den amerikanske Lærde Sir I. Artur Thomas, der i sine Betragtninger over Verdens Opstaaen kommer til følgende Slutning:

»Der er noget stort i Troen paa en Skaber, som har skabt Verden saaledes, at den i Henhold til hans Lov udvikler sig videre. Al Videnskab fører til den Erkendelse, at vi ikke formaar at give Verdensaltet og den Rolle, vi spiller deri, nogen Mening, hvis vi ikke tror paa en saadan guddommelig Vilje, der regerer Verden siden dens Oprindelse og vil regere den i al Fremtid.«

Professor i Zoologi Stantord spørger:

»Naar vi tænker dybt nok efter, bliver vi saa ikke netop af Videnskaben tvunget til at tro paa en Gud?«

Fysikeren James Artur Crowther fra Cambridge's Universitet erklærer i sit Værk om »Lysbølger«: *»Videnskaben har indtil i Dag tilbagelagt mange Veje og udforsket mange Omraader. Gennem Forskningerne har den fra Naturens rige Forraadskammer bragt mange vidunderlige og kostbare Ting for Dagens Lys. Nu synes Kredsen sluttet, og den staar over for Skabelsesaktens Hemmelighed, og den kan ikke finde andre Ord end: »Og Gud sagde: »Bliv Lys!« Og der blev Lys.«*

Ganske nøgternt og sagligt erklærer den lærde Sir James Jean: *»Med overvældende Vægt tyder alt paa en Skabelsesakt, som gik for sig paa et bestemt Tidspunkt. Hvor der er en Skabelse, er der ogsaa en Hensigt. Udelukkes Hensigten, saa findes der heller ingen Skabelse, og hvor vil vi saa søge det fysiske Verdensalts Begyndelse?«*

I sit Værk »Aandens Udvikling« bekender Professor ved Bristol's Universitet Charles Lloyd Morgan: *»Jeg tror, at Aandens Udvikling er Beviset for den mest ophøjede Aand, der maa anses for at være Skaber af alt det, som vi nu opdager som »nyt«. Hvad jeg under mine Studier over Verdens Udvikling har opdaget, er en stor Plan, som er gennemtænkt fra Begyndelse til Ende, fra det første til det sidste Øjeblik.«*

Professor i Zoologi, Ernest William Mac Bride, stiller i sit Værk »Livet leves kun een Gang« det Spørgs-

maal: »Kan nogen virkelig for Alvor tro, at en tilfældig Berøring mellem Atomerne har fremkaldt den Magt, som regerer og ordner Verden? Kan Floden stige højere end Kilden? Kun en Skaber kan have givet det levende Stof Kraft til at mestre Omverdenen.«
Rp.

Pastor Clemens Bannwart †.

Pludselig og uventet kom Meddelelsen om Pastor Cl. Bannwarts Død for dem, der for knapt to Aar siden havde Lejlighed til at hilse paa ham, da han i 1935 besøgte sin gamle Skole og overværede Skolens Afslutning og paa Jesu Hjertes Fest sang Levitmessen i den Kirke, i hvilken han i saa mange Aar havde virket som Præst og Kordirigent. Efter faa Dages smertefuld Sygdom døde han paa Hospitalet i Altdorf i Schweiz i sit 64. Aar.

P. Clemens Bannwart var født i Wil i Schweiz den 26. April 1873 som Søn af Advokaten Josef B. Efter at have fuldført sine Gymnasialstudier i »Stella Matutina« i Feldkirch indtraadte han den 1. Okt. 1891 i Jesuiterordenen; til Danmark kom han som Frater 1897 og virkede som

P. Clemens Bannwart paa Skolens Kontor.

Lærer ved St. Knuds Skole indtil 1902, hvorefter han studerede Theologi i Valkenburg til 1906 og præsteviedes der i August 1905. Efter det tredje Prøveaar kom han tilbage til Danmark i 1907, hvor han i 1909 blev Bestyrer for St. Knuds Skole og virkede som saadan til 1920, da han med sine Foresattes Tilladelse rejser til Feldkirch og senere til Schweiz og derved gaar over til det praktiske Sognearbejde i sit kære Fædreland. Efter et Par Aars Arbejde i Feldkirch og i Zürich bliver han i 1924 Sognepræst i Affoltern, hvor han faar opført en Kirke og i 1930 fejrer sit 25 Aars Præstjubilæum. Da hans Biskop savner en erfaren og klog Præst, der er i Stand til at overtage det meget vanskelige og meget fattige Sognekald i Erstfeld, maa han i 1932 atter flytte. Knap fem Aar virker han paa denne Tillidspost, da Døden indhenter ham, midt i Arbejdet. Han døde den 19. Februar og blev begravet den 21. i sin Fødeby Wil, hvor et stort Antal Præster samt Hs. Excellence Biskop Franciscus von Streng, der var en Ungdomsven af den afdøde, fulgte ham til Graven.

Dette er blot de ydre Data. Bag dem skjuler sig mange Aars rigt og velsignet Arbejde som Præst for Ungdommen. Skolen i Stenosgade er P. Bannwarts store Indsats i det danske Vikariat. Da han i 1909 overtog Ledelsen, var Elevantallet ca. 75, i 1920 ca. 200 eller henvend 3 Gange saa stort, som da han begyndte. I 1909 og 10 fik Skolen Eksamensret til henholdsvis Mellemskole- og Realeksamen, hvorved Tilgangen til Skolen steg saa stærkt, at man snarest maatte opføre en ny Bygning, der blev taget i Brug i Foraaret 1913. Det meget begrænsede Areal var den største Vanskelighed. Løsningen, Legepladsen paa 1. Sal, som »Politiken« kaldte »den mærkeligste blandt de mange mærkelige Ting, som denne Skolebygning rummer«, er helt igennem P. Bannwarts. Alle Enkeltheder tog han sig af og skabte derved i Forening med Arkitekt Emil Jørgensen en Skolebygning, der paa en ringe Plads rummede 11 Klasseværelser, en Gymnastiksal, der ogsaa kunde bruges som Fest- og Theatersal, en Legeplads og en Taghave. Haandværkerne var tit imponerede af de forskellige Opfindelser, han gjorde. Men ogsaa i Skolens indre Vækst var han Sjælen. Sjølden alsidigt begavet kunde han praktisk talt undervise i ethvert Fag og lige glimrende i alle; hans Hovedfag var dog Sang, Regning, Matematik og Tegning; han udarbejdede et eget Skrivesystem (skrev selv en smuk Haandskrift og for øvrigt enhver Skriftart) og udgav en engelsk Skole-Grammatik. Store pædagogiske Evner og en inderlig Kærlighed til Børnene prægede hans hele Færd; han forberedte tit selv Eleverne til den første h. Kommunion og Firmelse og tog med dem til St. Ansgars Kirke for at sørge for, at de der kunde

optræde paa den rette og værdige Maade paa Hvide Søndag, skrev hyppigt selv med sin smukke og sikre Skrift Elevernes Eksamens-Vidnesbyrd og Billeder til den første Kommunion, optog dem i Jesu Barndomsforening o. s. v.

Ved Siden heraf var han i flere Aar »Minister« i Ordenshuset, ledede Kirkekoret i en halv Snes Aar, prædikede jævnlige, underviste adskillige Konvertiter, redigerede Ansgariusforeningens Kalender gennem flere Aar, ret et Arbejde, der passede for hans Interesse for System og Orden og Evne til sikkert at huske og anvende alle kalendariske og liturgiske Regler, — havde man bedt ham redigere Direktoratet, vilde han sikkert med den største Letthed have gjort det ogsaa — ledede endelig Omarbejdelsen af Denzingers latinske »Enchiridion«, den uundværlige og praktiske Haandbog for Præster, og udsendte dens 10.-13. Udgave, første Gang i 1908, med en Fortale og Udvikling paa Latin af Principerne vedrørende den ændrede Anordning af Pavernes og Konciliernes Afgørelser i Tros læren, sidste Gang i 1920. Da den nye Salmebog udkom, havde han, hvad det musikalske angaar, ogsaa taget Del i dette Arbejde, bl. a. selv komponeret en Del Salmer, hvoraf flere sikkert har blivende Værdi. — Til »Sursum corda« ydede han — som Johan Johnsen beretter i Festskriftet om Katholsk Ungdomsværn (1935), i hvis Bestyrelse han ogsaa sad, — »en meget stor Indsats ved at fremstille Melodierne i et lille schapirograferet Hefte, hvor han personlig havde skrevet hver en Linie, Node og Tekst.« Til Højskolens Møder, ved Cæcilieforeningens Koncerter og Rung-Kellers Orgelkoncerter saa man ham ogsaa tit.

Naar han efter et saa frugtbart Arbejde kunde gaa over til Sognearbejdet i Schweiz, er det kun et nyt Bevis for hans Alsidighed og den Iver efter at frelse Sjæle og føre dem til Gud, som var Drivkraften i hele hans Arbejde i Danmark. Om hans sidste Aar skriver det schweiziske Blad »Vaterland« den 2. Marts: »Stenet var Vejen i den vilde Reuss-Dal, og mangen næsten uovervindelig Hindring maatte overvindes. Men den modige Guds Stridsmand lod sig ikke skræmme, gav ikke op. Til Trods for sine 60 Aar besøgte han de fattige og syge i de fjernestliggende Alpehytter (hans Sognebørn boede mange Gange et Par Tusind Meter oppe i Bjergene) og vandt langsomt, men sikkert Sognets Kærlighed og Tillid. I dyb Sorg begræder Erstfelds Indbyggere deres Sognepræst, som med den opofrende Hyrdes Kærlighed har givet dem alt uden at kræve noget som helst for sig selv.«

I denne Sorg tager her i Danmark ogsaa alle de Del, som kendte P. Clemens Bannwart, især hans gamle Elever. Og vi vil da med Taknemmelighed opfylde den Bøn, som

den fromme Job bad, da hans Venner sviglede ham, og som Kirken i Timebønnerne for de døde lægger den bortgangne i Munden: »Forbarm eder over mig, forbarm eder over mig, i det mindste I, mine Venner, thi Herrens Haand har rørt mig.« (Job, 19, 21.) Og denne den afdødes Bøn kan vi ikke opfylde paa en bedre Maade end ved at anvende Kirkens Ord i Antifonen »In paradisum«, der synges, naar den døde efter Messen føres ud af Kirken:

»Gid Englene maa føre dig til Paradis, Martyrerne tage imod dig ved dit Komme og føre dig til den hellige Stad Jerusalem.«

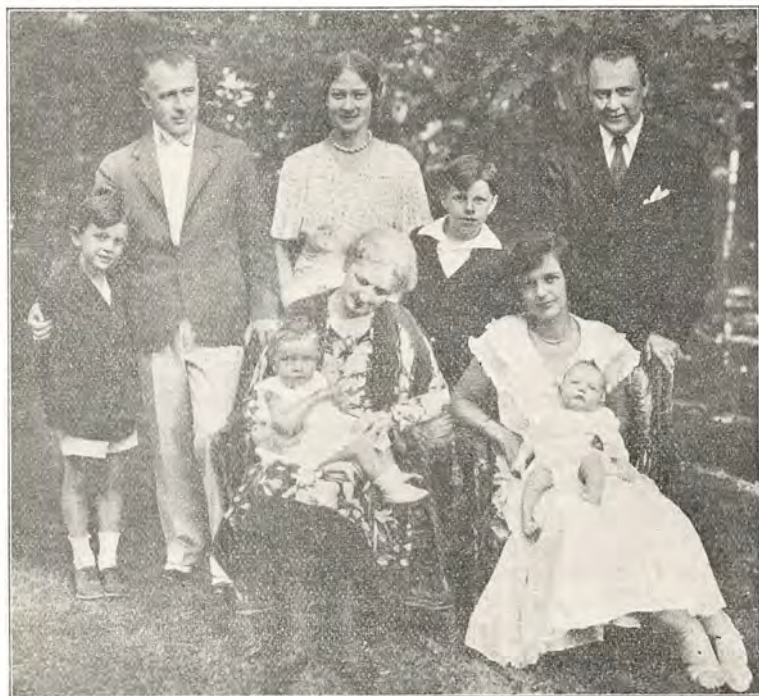
Kurt S. Thomsen.

Fru Karen-Elise Rambusch †.

»Jeg haaber at se Dem, naar jeg, som jeg haaber, til Sommer atter kommer til Danmark,« saaledes skrev Fru Karen-Elise Rambusch endnu midt i Februar til Under tegnede ligesom sikkert til andre af sine mange Bekendte og Venner i Danmark, som den nu 71-aarige uagtet Rejse-ns Strabadser besøgte næsten hvert Aar — og nu hører vi til vor store Bedrøvelse, at denne elskelige, utrættelige Kvinde aldrig mere skal krydse Atlanten, aldrig mere fortælle om katholsk Liv derovre og forhøre sig om katholsk Liv i Skandinavien. Fru Rambusch har den 23. Februar 1937 tiltraadt den store, sidste Rejse til Evighedens Land. Rundt omkring i Verden, i den afdødes Familie i Danmark og U. S. A., i hendes store Bekendtskabskreds, blandt de mange, som hun hjalp, især blandt Katholikerne, vil dette Budskab vække dyb og ærlig Sorg, som bør søge Udløsning i inderlig Bøn for denne Sjæl, hvis virksomme Jordeliv nu er afsluttet.

Fru Rambusch blev født den 24. September 1866 i København som Datter af Toldinspektør Juhl. »Roligheden« hed Villaen, hvor Familien boede, men det muntre Ungdomsliv blandt flere Søstre og Brødre og deres Venner omdøbte Huset til »Urolighed«. Karen-Elise var dog iblandt denne glade Skare fra sin tidligste Ungdom den mere stille, rolige, ladylike. Omkring Aarhundredskiftet lærte hun sin Mand at kende, den i New York bosatte danske Kunstner og Dekorator Frode Rambusch, der var paa Besøg i sit Hjemland, giftede sig med ham og fulgte ham til Amerika. Fra sit første Ægteskab bragte F. R. Sønnerne Viggo og Harald med, som nu ikke blot fortsætter Faderens Gerning i »Rambusch Decorating Company«, et Firma, som har vundet Navn og Anerkendelse for sit Arbejde for Kirkekunst og Kirkeudsmykning, men ogsaa har arvet Forældrenes Interesser for St. Ansgars skandinavisk-katholske Liga i New York og dens Bulletin, der udsendes hvert Aar.

Baade Hr. Frode og Fru Karen-Elise Rambusch var Konvertiter; Fru Rambusch havde stiftet Bekendtskab med Kirken gennem Père Langes franske Foredrag i København og blev optaget i Kirken i 1894. I begge Ægtefæller laa der megen katholsk Energi og varm Begejstring for deres Kirke, som de gerne vilde virke for. De stiftede da sammen med nogle Danske og Svenske den 3. Februar 1910 en katholsk skandinavisk Forening i New York, hvis Formaal det var at højne sine Medlemmers religiøse, moralske, sociale og intellektuelle Niveau og at arbejde for Skandinaviens Omvendelse. Ligaen har gjort meget godt og gennem 26 Aar arbejdet energisk, især blandt Skandinaver i Amerika; med stor Flid har den udbredt Skrifter paa de skandinaviske Sprog. Den aarlige Bulletin viste Gang paa Gang ved sin Fylde af Nyheder, ved sine praktiske Arbejdsreferater, hvor nøje man fulgte med i den nordiske Katholicisme og hvilken dygtig Indsats man ogsaa gjorde inden for Skandinaverne i Amerika. Flere Propagandakardinaler og Biskopper har udtalt deres Interesse for dette

Personerne fra venstre til højre: Siddende: Fru Karen-Elise Rambusch med Sønnedatteren Betty paa Skødet. Fru Viggo Rambusch, født Beck, med Sønnen Viggo. Staaende: Robert Rambusch med sin Fader, Harald R., hans Hustru, Fru Olava R., født Steen, og deres Søn William. Viggo Rambusch, den nuværende Formand for Ligaen.

Arbejde. I de sidste Aar er der blevet grundlagt fire Filialer i forskellige Forbundsstater og Arbejdet udvides bestandig. Ved Ligaen og Bladet, ved sin aktive Interesse for alt katholsk skandinavisk, var Familien Rambusch overhovedet Samlingsstedet for de skandinaviske Katholiker i New York og Amerika. Bedre Gesandter har den skandinaviske Katholicisme næppe haft derovre.

Efter sin Mands Død blev Fru Rambusch Ligaens Formand, et Hverv, som hun ikke nedlagde før i Fjor uden dog at opgive Forbindelsen med Foreningen. Mange husker sikkert endnu, hvorledes Fruen med Iver og Begejstring tog Del i St. Knuds Festen i Odense. Som en trofast Tjenerinde brugte hun alle Vegne sine Talenter i den gode Sag. Nu har Vorherre hjemkaldt hende hurtigere end vi alle tænkte. Fra en Rejse til Nassau paa Bahama-Øerne, som snart skulde efterfølges af den større til Europa, vendte hun ikke mere levende tilbage. I flere Aar havde hendes Hjertesvagthed og Sygdom voldt hende mange Vanskeligheder, og saa sent som i denne Vinter maatte hun gennem en sværere Sygdom med smertefulde Krampeanfald og lignende, som sikkert har taget mere af hendes Kraft, end hun selv anede. Fru Rambusch skal vist begraves i New-York. Lad os ihukomme Fru Rambusch's nidkære, apostoliske Sjæl — hvis elskelige, utrættelige Iver har gavnet saa mange — i vore Bønner! R. I. P. —z.

Religionen efter 20 Aars Sovjetstyre.

»Indtil den 1. Maj 1937 skal alle Kirker i Sovjetunionen forsvinde og Begrebet »Gud« skal jages ud over Sovjetgrænserne som en Levning fra Middelalderen, der ene og alene tjener til Folkemassernes Undertrykkelse.« *Stalin.*

Der gives intet Styre i Verden, som i den Grad knægter Folket som Sovjetsystemet. Et eneste frit Ord kan koste Taleren Livet. Med brutal Vold og lumsk Spioneri skabes et Folk af Hyklere og undertrykte, saa den kommunistisk-sindede franske Forfatter André Gide efter sit sidste Besøg i Unionen saa sig nødt til at erklære: Det er nok at have talt med een Russer for at have talt med alle Russere. Ogsaa mod Religionen, specielt mod den russisk-ortodokse Kirke rettede sig Tyrannernes blodige Had, ja, mod Kirken maaske mere end alt andet, fordi Kristendommen er den diametrale Modsætning til Kommunismens sjæleløse Slaveri, og fordi den, der anerkender Guds Sandhed og bøjer sig for Guds Bud og Samvittighedens Diktat, jo aldrig kan henfalde til den ubetingede Underkastelse, som den røde Materialisme, der engang drog ud under Frihedens

Banner, konsekvent ender i. Men hvorledes er det nu gaaet den russiske Kirke i 20 Aars blodig Forfølgelse og gudløst Had? Har de lagttagere Ret, som spaar Troens snarlige Undergang i Rusland? Eller er det sandt, at Religionen rejser sig desto kraftigere, jo mere den forfølges? Herpaa svarer ogsaa en ny Bog*). Den russiske Kirkes »dybe Fromhed og rolige Tolerance af Synd, dens Forening af overjordisk Tankegang og Underkastelse under Staten og de ortodokse Sektors særlige Vildskab«, skildres her af en dygtig Historiker, Theolog og Psykolog i Kampen med Gudløsheden. Vor Fremstilling støtter sig til Bogen.

Da Revolutionen udbrød i Rusland i 1917, var den russiske Kirkes indre Situation omtrent følgende: Alle politiske Partier — siden Peter den Store var Præsterne Statsembedsmænd, der eventuelt maatte udlevere Skriftemaalshemmeligheden til Staten, og Biskopperne kun overordnede Embedsmænd, hvis Møder paa Tsarens Vegne præsideredes af en Lægmand — var enige om en Kirkereform. Om Gennemførelsen stod der en voldsom Diskussion. Snart ønskede man større Afhængighed af Staten, snart fuldstændig Adskillelse mellem de to Magter. Nogle holdt paa Afskaffelse af Synodalsystemet og Indførelse af Patriarkatet i Moskva, andre frygtede, at Patriarkatet derved vilde blive stærkere, hvad baade den delvis protestantisk orienterede Lægmandsbevægelse og den »hvide« Gejstlighed (Sækularpræsterne i Modsætning til Munkene, de »sorte«) fandt lidet ønskeligt. Den kejserlige Regering agtede at indkalde et alrussisk Koncil, men opgav Planen igen, alt imedens den russiske Kirke mere og mere rystedes i sine Fundamenter — det var Aarene, hvor Rasputins Indflydelse paa Kirken svarede til dens Biskoppers frivillige eller tvungne Afmagt —; som en Ærkebiskop selv udtalte, lignede Kirken en Mand, der brænder i Feberglød.

Efter Omvæltningen blev der i Hast kaldt sammen til et Koncil, hvor Lægfolk var stærkt repræsenteret, og en Slags Parlamentarisme indførtes i Kirken, idet Patriarkatet ganske vist blev genoprettet som den russiske Kirkes øverste Myndighed, men helt i Afhængighed af en øverste kirkelig Forsamling af 15 Medlemmer, tre Biskopper over for 6 Lægmand, 5 Verdensgejstlige og een Munk, hvad der var den reneste Parodi, naar man husker paa Ordensvæsenets store Betydning for Rusland. Den nye Kirkeorganisation tilfredsstillede ingen: mere konservative Kredse følte sig fraslødt af verdslige Idéers Indtrængen paa hellig Grund, medens de radikale Elementer ønskede langt flere Friheder og Rettigheder. Patriarken Tikhon vilde have staaet over

*) J. N. Danzas: »The Russian Church« (London, Sheed & Ward 1936, 164 S., indb. 3 s. 6 d.).

for store Vanskeligheder fra sine egne, hvis Udviklingen ikke havde gjort Nyvalg af den hellige Synode og den øverste kirkelige Forsamling umuligt, alt imedens Religionsforfølgelsen skabte de første Martyrer. De troende flokkes nu om deres gamle trofaste Sjælehyrder, hvis Anseelse steg mægtigt, naar de i deres Forsvar for Kirken var rede til at tage imod Martyrkronen, og de radikale Kredse førtes snart helt bort fra Kirken. Sovjet begunstigede Elementer som »Den levende Kirke« eller »Den reformerte Kirke«.

I 1922 blev Patriark Tikhon fængslet, men havde forinden valgt en foreløbig Efterfølger, Metropoliten Peter, der ogsaa blev fængslet, dog ikke før den fængslede Tikhon inden sin egen Død i 1925 endnu havde udnævnt tre Hjælpebiskopper. Efter Peter fulgte Metropoliten Sergius, der delvis genindførte Kirkeorganisationen af 1917, men i øvrigt blev Vidne til større og større Opløsning, medens eksilerede Biskopper dannede en ny Synode med Sæde i Karlovtzky i Jugoslavien. Til et fuldstændigt Brud mellem de gamle troende og Sergius kom det, da denne for at vinde Sovjet offentligt erklærede, at der ikke fandtes nogen Kirkeforfølgelse i Rusland! Imidlertid forlangte ogsaa Kirkerne i Stater som Polen, Finland, Letland og Estland, som opstod paa det gamle Russerriges Grund, Selvstændighed, og det samme gjorde efterhaanden Emigrantgrupperne i U. S. A., Kina og Vesteuropa. Metropoliten Eulogius i Paris derimod tog et saa opsigtsvækkende Skridt som at stille sig under Patriarken af Konstantinopel. Forhandlinger har hist og her igen ført til Sammenslutning, men den russiske Emigrantkirke er alligevel for Tiden delt i flere uafhængige Jurisdiktioner, nemlig i det fjerne Østen, paa Balkan, i Vesteuropa og Amerika. Naar Forfølgelsen engang er holdt op, vil dog ikke blot denne ydre Splittelse danne alvorlige Hindringer for den russiske Kirkes Samling, men ogsaa en ikke ringe Del af Tilhængere, der søger Tilslutning til protestantiske Kirker, specielt den anglikanske.

(Sluttet.) Ved —z.

Lars Eskeland naar Støvets Alder.

En af Norges og Kirkens bedste Sønner, Lars Eskeland, rundede 6. Marts 70 Aar. Om end post festum vil Ugebladet dog have Lov til at sende det trods Støvets Alder saa unge Fødselsdagsbarn hjertelige Ønsker. Lars Eskeland er sit Folks Mand og fuldgode Fører, men af et saadant Format, at ogsaa Hjerterne uden for straks vil aabne sig for ham, hvor han kommer, og forstaa ham. Oprunden af en gammel Bondeæt kan hans robuste Skikkelse med de djærve Hænder og det markante Ansigt ogsaa i Dag

minde om Bonden, men en Bonde, der ogsaa er Adelsmand, en Konge maaske paa en Gaard, en Fører paa en Vikingefærd. Det blev hans Lod at staa i Spidsen for en Højskole indtil han efter sin Konversion i 1925 maatte vige for Snæversindet. Enhver, der kender L. E., er straks klar over det stærke Indtryk, denne Mand maa have gjort paa Ungdommen. Her er aandelig Stræben og Retsind, Kærlighed til Folk og Sprog, et Sind, som kan kæmpe som en Løve og være en mild og kærlig Ven som en Moder! Her var ingen kold og gold Forsken, men Erkendelse, der gik ud fra og førte tilbage til Vilje og Gemyt. I »St. Olav«s sidste Nummer mindes en gammel Elev den Kunst, den Tryllemagt, som aabenbarede sig alene i L. E.s Sprog. »Han talte altid rolig og tænksom og meget tydeligt, saa det var let at høre og godt at følge med. Hans Talerøst var saa usædvanlig venlig, varm og rig paa Toneskifte, og han levede i den Grad med i det, han fremsførte, at Øje og Ansigtstræk skiftede med Talens Indhold. Saaledes kunde han skifte fra den dybeste Alvor til den mest legende Skæmt — fra den højeste Harme til den blideste, varmeste Medfølelse, Hjerter slog igennem hvert Ord. Han kunde tolke vor Kærlighed, vor Harme og vore Smerter som ingen anden, og Sind og Hjerter aabnede sig ligesom Blomster for Solen. Hans Sæd faldt i frugtbar Muld, og det var dyrebare Stunder, som fik Værd for hele Livet. Somme Tider greb det os saa stærkt, at hele Elevflokkene kunde gaa fra Foredragssalen og ned i Spisesalen uden at mæle et eneste Ord. Og derpaa gik enhver til sig selv og all skele saa tavst, som om det var i en Kirke.« Vi ønsker Lars Eskeland hans Folks store Kærlighed. Der er næppe noget, som vil volde ham større Glæde end at se og føle, at Hjerterne slaar ham i Møde, ligesom der næppe har været en Smerte næst efter Hustruens Død, der borede sig saa dybt i hans Sind, som Bevidstheden om, at mange af hans Landsmænd ikke lod hans Konversion vederfares Retfærdighed.

Lars Eskeland som Kirkens Mand! I Grunden er dette ikke et særligt Kapitel, thi ligesom Sigrid Undset

Lars Eskeland.

førtes han netop ogsaa som Nordmand, der kender og elsker sit Land og dets Historie, tilbage til Middelalderens Kirke og kunde bagefter hævde, at den norske Bondes Livsopfattelse i alt Fald indtil Slutningen af det 19. Aarhundrede endnu helt var præget af katholske Tanker. Lars Eskeland føler sig da ogsaa helt hjemme i Moderkirken og skønt hans Skridt har kostet ham svære Ofre, skønt man satte ham fra hans Livsgerning, skønt han i de sidste ti Aar saa tit maatte gaa Smertens Vej, er han en af de Sjæle, som Modgangen kun har knyttet fastere til Kirken. Han er en af vore, der med brændende Interesse er optaget af Kirkens Interesser i Norge og den øvrige Verden. Han vil yde en Indsats for Kirken, og det vilde sikkert være en dyb Glæde for ham, hvis den Tanke, som blev fremsat paa Pressemødet i Oslo, om et katholsk skandinavisk Sommerhøjskolekursus, kunde blive til Virkelighed! —z.

Et St. Lukas Gilde i Norden?

Katholske Læger, der vil være med til at danne en Sammenslutning, bl. a. med Tidsskriftslæsekreds for Øje, bedes indsende Navn og Adresse til

Overlæge, Dr. Carl Schwensen,
Gl. Overlægebolig, Aalborg.

Ingen, der følger lidt med i Katholicismens Verdensarbejde, kan have undgaaet at høre, hvordan der blæses til Samling blandt vor Tids katholske Læger i alle Lande. I de sidste 50 Aar er der blevet dannet ca. 20 nationale St. Lukas Gilder, deriblandt ret anseelige Organisationer. Den franske »*Société Médicale de St. Luc, St. Côme et St. Damien*« f. Eks., som er den ældste, tæller ca. 2000 Læger som Medlemmer med over 40 Regionalkomitéer, med en udmærket *Bulletin*, en stadig voksende Litteratur, med sideløbende Foreninger for katholske Jordemødre, Farmaceuter etc., og siden 1924 med et internationalt Generalsekretariat, et yderst nyttigt Bindeled mellem de nationale Gilder. Saadanne findes i Italien, Tyskland, England, Irland, Polen etc. Internationale Kongresser har siden 1930 næsten hvert Aar ført katholske Læger sammen til Studier, Besøg paa Institutioner, personligt Bekendtskab og i det hele taget dyrket, hvad man kan kalde den kristne Lægevidenskab og Lægernes Kristendom.

Lige meget om Lægerne er udgaaet fra katholske eller indifferente Universiteter, kan de ofte ogsaa paa Standens Vegne føle Trang til at henvende Opmærksomheden paa deres aandelige Vel. Møder, Kongresser, Eksercitier, Pilegrimsfærd, Sjælemesser for de afdøde har Gilderne taget sig af næsten ligesom i Middelalderen.

Men især vil vor Tid, hvor Lægens Betydning og Anseelse i Samfundet baade som Dommer og Raadgiver i Problemer, der ogsaa har en religiøs og moralsk Side, stadig stiger, af den katholske Læge kræve baade særlige Studier og særlig fælles Handling og Indgriben i Tidens Debat og Arbejde. Hvor vidtfaavnende de Emner er, som har Bud til den moderne, katholske Læge, viser et Blik i et Værk, som det, Dr. *Henri Bon* for nylig har udsendt: *Précis de Médecine Catholique* (Paris, Librairie Felix Alcan 1936, 768 S., 40 fr.). Her drøftes yderst fængslende og sagligt Emner som: Religion og Medicin i Biblen og hos gamle Folk, Hygiejnen i Oldkirken, kristelige Læger og medicinkyndige Helgener, Lægens og Præstens Samarbejde, Mirakler, Jesu menneskelige Natur, hans Passion set med en Læges Øjne, Sjælens Forhold til Legemet, Legemet og Mystikken, de forskellige seksuelle Problemer, Dødens Realitet, Sygdom og Synd, overnaturlige Helbredelser, Helgeners Sygdomme, nervøse Lidelser, Lidelsens Problem, Psykoterapi, Faste og Abstinens, Ordensfolks Indsats i Medicin og Hygiejne, Duel, Selvmord og Ligbrænding. Medicinens Forhold til Sakramenterne fra Daab til den sidste Salvelse, endelig alle Lægeorganisationer paa katholsk Side samt det katholske Lægeideal i aandelig, videnskabelig og praktisk Henseende. Alene for den udførlige Bibliografis Skyld er Bogen en første Rangs Kilde. — Allerede denne korte Opremsning viser, i hvor mange Debatter den moderne katholske Læge burde gribe ind, og hvor mange Emner, der er at dyrke. Den Meddelelse, som Overlæge Dr. C. Schwensen udsender, fortjener derfor vaagen Interesse, og da Lægestanden blandt vore katholske Akademikere maaske er stærkest repræsenteret næst efter Præsterne, tør man vente, at Overlægen i Aalborg snart har et klækkeligt Antal af Adresser paa katholske Læger. Maaske er det i denne Sammenhæng ogsaa af Betydning, at Aalborg huser den eneste Orden herhjemme, som omfatter baade Sygeplejers og Præstens Gerning.

—z.

Kommunistiske Rædselsgerninger.

En Komité, udnævnt af Nationalregeringen i Burgos, har undersøgt Kommunisternes Hærværk i de Landsdele, der blev besat, og udsendt en officiel Beretning (The Communist Atrocities), hvoraf følgende er taget:

Almargen (Malaga Provins). 20 Mennesker, der sad fængslet i Civilgardens Kvarterer, blev uophørlig beskudt gennem Døre og Vinduer, indtil nogle døde og Resten var blevet saaret. Derefter blev alle læsset paa en Kærre og senere kastet paa et Kæmpebaal. Alle brændte.

Anover del Tajo (Toledo Provins). Don Manuel Carmena Parra, 59 Aar gammel, Arbejder, hans Hustru Demetria Carmena Guerrero, to Døtre paa 16 og 18 Aar og en Søn paa 14, er blevet myrdet. Drengen blev først dræbt for Forældrenes Øjne, Døtrene blev voldtaget, ogsaa medens Forældrene saa paa det, Moderen led samme Skæbne, før de endelig blev dræbt.

Arenas de San Pedro (Avila Provins). Faa Dage før Fangerne i det stedlige Fængsel skulde skydes, iførte Kommunisterne sig de Klæder, Præsterne havde brugt, og under Gudsbespottelser og Trusler foregav de at høre Fangerens Skriftemaal. Senere foranstaltede de en grotesk Procession, som marscherede gennem Byen syngende Responsorier for de døde. 53 Mennesker blev myrdede og 54 Mænd blev sendt til Madrid og menes at være blevet dræbt.

Baena (Cordoba Provins). Af et Brev til General Franco fra Manuel Cubillo Jiminaz: »Den 23. Juli blev min Hustru taget til Fange sammen med mine Børn paa 8, 7, 6, 5 og 3 Aar samt en Baby paa 7 Maaneder . . . Den 28., da Oberst Saenz af Bouruaga's Befrielsestropper kom, blev min Hustru myrdet sammen med tre af Børnene, dem paa 7, 6 og 3 Aar. Jeg vil nøjes med at sige, at det lille Barn paa de 6 Aar blev samlet op med 7 dødelige Øksehug paa sig, men stadig i Live. De kan vel tænke Dem til, hvor mange Øksehug Moderen har faaet, som forsvarede sine Børn med sit Legeme, og hun var det sidste Offer, der blev slaget.«

Calera y Chazas (Toledo Provins). Et typisk Eksempel paa Kommunisternes Perversitet og Degeneration er følgende: Børn paa en 10—12 Aar blev ført til den ødelagte Kirke — som er blevet omdannet til en atheistisk Skole — hvor nogle Kommuniste, der optraadte som Lærere, lavede Sjov med og gjorde Nar af de hellige Billeder og tegnede alle Slags uanstændige Tegn paa dem for at fordærve Børnene.

Ronda (Malaga Provins). Over 600 Mennesker er blevet myrdet her. -- Hver Nat mellem 12 og 1 blev 12—14 Mennesker taget ud af de stedlige Fængsler og myrdet. — For at transportere disse stakkels Ofre fra deres Fængsel til Stedet, hvor de skulde skydes, brugte Kommunisterne en Motor-Bagagevogn, som de kaldte »Dracula«.

Griñon (Toledo Provins). Da Kommunisterne flygtede fra Byen, tog de Nonnerne med sig; disse ulykkelige Kvinder blev klædt fuldstændig nøgne af og med Kolbeslag drevet foran den røde Hob. Deres Skæbne er hidtil ukendt. I samme By pinte og dræbte de Røde en Præst og 11 Skolebrødre.

C. H.-S.

Et Barns Skriftemaal.

Maaske kender vore Læsere *Helene Pagés*, den 74-aarige Forfatterinde med et Barns Hjerte og Sind. Hendes Nanni-Bøger er lige saa kendte i Tyskland, det katholske Tyskland, som P. Svenssons Nonni-Bøger. At vurdere hendes sidste Bog: »*Die klingende Kelle*« (Freiburg i Br., Herder, 1936, 334 S., Shirt. RM. 4,80 ÷ 25 %) efter Fortjeneste er umuligt paa den snævre Plads, vi har til Raadighed. Jeg kan kun sige: Tag og læs dette sprudlende Væld af Livserindringer, som skildrer Mennesker og Dyr, Børn og Mødre, Landsby og Natur, Kirke og Skole, saaledes at man skiftevis maa græde og le. Et lille Træk skal dog fastholdes, et Iudtryk fra hendes første Skriftemaal:

»Før Skriftemaalet følte jeg overhovedet ingen Angst, det var jo Gud, man bekendte for! Men den for et Barn saa lange og saa vanskelige Bøn, som skulde fremsiges i Skriftestolen før Bekendelsen, voldte mig hver Gang stort Besvær. Den indeholdt Tro, Haab, Kærlighed, Anger, Forsæt og gik over Barnehorisonten. Frygten for ynkeligt at gaa i Staa snørede min Strube sammen og fik mig til at skælve som en lille fanget Hare. Jeg er aldrig gaaet i Staa, men jeg kunde være blevet stikkende i den!

Pastor Golling, som ofte og gerne besøgte mine Forældre, holdt af os Børn, talte med os og lo og spøgle med os. Naar jeg knælede for ham i Skriftestolen, tænkte jeg mærkelig nok ikke et Øjeblik paa denne gode, glade Husven. Forhæng og Gitter skjulte ham hemmelighedsfuldt, han traadte saa fuldstændig i Baggrunden for den, hvis Stedfortræder han var, for hvem jeg bekendte mine Synder.

Men en Dag styrtede Himlen ned over mig.

Den lange, vanskelige Bøn var fremsagt uden Stammen, og jeg havde opregnet mine Synder saa godt, som jeg var mig dem bevidst, og havde lige modtaget Absolutionen og vilde gaa ud af Skriftestolen, da der pludselig blev rettet et Spørgsmaal til mig; det var et ganske ligegyldigt Spørgsmaal, kun en kort, ikke særlig vigtig Besked fra Pastor Golling til mine Forældre, men den havde intet at gøre med Skriftemaalet, og derfor blev jeg pludselig revet bort fra Guds Fødder; jeg knælede ikke længere i Sakramentets Skygge, jeg stod syndefuld og fejlende foran et Menneske, der var min Lærer. Endnu ved Mindet herom føler jeg, hvorledes mit Blod dengang strømmede til mit Hjerte, og hvor jeg tumlede. Jeg var styrtet ned fra den Himmel, som den sakrale Handling havde sluttet som en Kaabe omkring mig.

Med et Slag var den barnlige, ukunstlede Hengivelse, den ydmyge »Smygen-sig-ind« i Guds Arme, som Bods-

sakramentet fordrede, forstyrret. Kun modvilligt kom denne Følelse tilbage og først helt, da jeg, efter at være vokset op, fik Lejlighed til at skifte Skriftefader.

Men derfor har jeg dog ikke slettet Pastor Golling ud af mit Hjerte, han blev ogsaa ved med at holde af mig, og det store Billede af Murillos Ubesmittede Undfangelse, som han forærede mig til min Eksamen, hænger endnu den Dag i Dag i mit Soveværelse og minder mig om det elskelige Menneske.«

H. Pagé.

Nye Bøger.

Helgendyrkelse i Danmark.

En af Reformationens Følger var ogsaa denne, at de danske Helgener fra Middelalderen ikke blot ikke dyrkedes mere, men saa temmelig gik i Glemme. Hvorledes vilde det mon være gaaet dem, om Danmark var forblevet katolsk? Da havde vi ikke blot bevaret deres Fester med de smukke Rim-Officier, men disse Helgener var blevet til de store nationale Skikkelser, som enhver saa hen til med Begejstring. Det er imidlertid begyndt at lysne for dem. Knud den Helliges Relikvier er kommet til Ære igen. Knud Lavard har faaet sin Renæssance. Hans af Angul Hammerich opdagede Hymner og Sekvenser synges igen i en katolsk Kirke, og der valfarter aarligt til hans Drabssted. Gamle Helgenbiografier er udgivet af Sv. Grundtvig, M. Cl. Gertz og H. Olrik. I 1869 udsendte cand. theol. Schæbel sin lille Bog »De danske Helgener«, der siden afløstes af Niels Hansens Arbejde om samme Emne. P. Steidl skænkede os Levnedbeskrivelsen af Hellig Knud Konge. Og nu har ogsaa Carl den Gode eller, som han ogsaa kaldes, Carl den Danske faaet sin Biografi paa Dansk: *Mogens Strunge: Carl den Danske, Fyrste af Flandern.* (Levin & Munksgaard. København 1937, 152 S., Kr. 3,50.)

Det er ikke tilfældigt, at netop Pastor Strunge interesserer sig for denne Helgen. Hans lokalhistoriske Forskninger paa Amager har ført ham paa Spor af, at en Del af Amagerbefolkningen nedstammer fra flamske Haandværkere, som Hollænderne indkaldte for at bygge deres Gaarde. Det er imidlertid ikke blot flamsk Byggeskik, flamske Navne, Gaardmærker, Spænder, Ligsten m. m., der danner Bindeleddet mellem Danmark og Flandern, nej, Forbindelsen er langt ældre og langt mere personlig, det er den danske Kongesøn og flamske Fyrste Carl, der knytter Danmark og Flandern sammen.

Bogen er skrevet med glødende Begejstring for Carl den Danske og med rørende Pietet over for denne katolske Helgens religiøse Standpunkt. Carls Liv giver rig Lejlighed

til at komme ind paa katolske Forhold, Skikke og Anskuelser, og det er Synd at sige, at Forfatteren ikke griber disse Lejligheder. Hans Hensigt er øjensynligt denne, at sætte Tingene i det rette Lys for protestantiske Læsere med deres Fordomme og Uvidenhed. Hele Fremstillingen er behersket af den bedste Vilje til at virke for indbyrdes Fred og Forstaaelse. Som Carl den Danske binder Danmark og Flandern sammen, danner han i konfessionel Henseende et Bindeled mellem Danmark og den katolske Kirke. »Carl var en af vore egne, og hans Kirke er vor Kirkes Moder« (S. 144).

Tag, d. v. s. køb og læs!

A. Menzinger S. J.

Hvem mener Folk — at Menneskesønnen er?

Selv vor Tidsregning siger os, at Christus er Verdenshistoriens Midtpunkt. Dens Stilling til ham bestemmer Folkeslagenes og den enkeltes Skæbne. Til Opstandelsen eller til Helvedet. Dette gælder ogsaa for vor Tid. Maa man frygte det værste for den? Er der noget Haab? Den, der vil have Klarhed herom, maa spørge: »Hvorledes staar Tiden overfor Christus?« Da det ofte betones: »Sangen tager Sjælen fra Tidens Blomsterkalk«, er det vel paa sin Plads engang at spørge vor Tids Digttere: »Hvad tænker I om Christus?« Delte gør *Adolf Heuser* i sin Bog: »*Die Erlösergestalt in der belletristischen Literatur seit 1890 als Deuterin der Zeit*«, (Hanstein, Bonn, 1936, 198 S. RM. 5,20.)

Det er rystende at se, hvor mange Gudsbespottelser, hvor megen Miskendelse af den evige Kærlighed, der herved kommer for Dagen, men ogsaa opløftende, hvor alvorligt og højtideligt katolske Digttere gentager Petrusbekendelsen: »Du er Christus, den levende Guds Søn.« Ved at belyse den forskellige Opfattelse, som Samtidens Literatur har af Christus, kendetegner Forf. »det vældige Omslag« i vor Tid. Læserne vil være ham taknemmelig for mange Oplysninger, selv den, der føler hans Forsøg som en stærk subjektiv Konstruktion, selv den, der sætter Spørgsmaalstegn ved mange Fremstillinger og Værdsættelser, og som mener, der ikke er taget Hensyn til en Række Digttere, der vilde være til Gavn for Belysningen af det valgte Emne. Ogsaa Johannes Jørgensen er oversat.

A. P.

Fra Hovedstad og Provins.

St. Knuds Skoles Mindefest for Hellig Kong Knud.

Søndag den 7. Marts havde St. Knuds Skole igen en af sine store Aftener. Den fejrede sin Værnehelgens 850-aarige Jubilæum. At Festen ikke, som planlagt, blev holdt paa St. Knuds Dagen, den 19. Januar, skyldtes — Brand-

væsenets nye Bestemmelser om Theaterrekvisitterne, der først skulde gøres brandsikre.

Allerede Bestyrerens, P. K pferles Velkomsttale vakte den rette Feststemning i den t tfuldte Sal. Aftenens Højdepunkter var den blinde forhenværende Elev Knud Lomholdt-Pedersens Festtale, Læge H. Askebys dramatiske Billeder af »Knud Konges Martyrium« og Elevernes St. Knuds Kantate. Det var rent ud imponerende, hvorledes Knud Lomholdt-Pedersen havde magtet sin Opgave at tegne et Billede af Knuds Betydning for Danmark. Det rige Stof var fremstillet med en aandelig Modenhed og en Formfuldendthed, som man ikke skulde vente af en 16-aarig Gymnasieelev. Og vidste man ikke, at han l ste med Fingrene efter Blindeskrift, skulde man have troet, det var et maskinskrevet Manuskript, han l ste op af.

Askebys stemningsfulde, fintopfattede »dramatiske Billeder« førte os — med berettigede digteriske Friheder — Martyriets Begivenheder haandgribeligt for  je. Man kunde mærke, at St. Knuds Skoles Elever har Tradition i scenisk Optræden. De unge »Krigere« begik sig med Naturalighed, Friskhed og Sikkerhed paa de skraa Brædder, og den vanskelige Drabscene lykkedes fortræffeligt. Kun gav det et Chok i mig, da der som Indledning til Ottesangen og umiddelbart efter Kongens D d fra en Grammofonplade for fuldt Dr n lød Dele af Bachs Fuga i D-Mol. Man havde maaske mere passende ventet at høre Bulder og Larm af den fjendtlige Hob uden for Kirken! — Den stilrene Kantate med Musik af Skolens Sanglærer Hr. O. Segalt til Tekst af forhenværende Lærer ved Skolen Hr. Rønnow dannede en værdig Afslutning. Eleverne sang den til Ledsagelse af et lille Orkester ligesaa frisk og dygtigt som i Fjor ved Odensefesten. Med denne glimrende Pr st tion mere end b dede Eleverne paa det lille Uheld, de havde med deres første Sang af Carl Nielsens »Hymnus amoris«.

A. M.

Ny Sognepræst i Silkeborg.

Søndag den 28. Februar indsattes den nye Sognepræst, Pater Dutschke, i Vor Frue Kirke i Silkeborg. Efter at være ført ind i Kirken og efter at have faaet Nøglerne overdraget opl stes Biskoppens Kaldsbrev. Derefter opl stes Evangeliet om den gode Hyrde, og en Præst fra Vejle talte over samme Emne. Pastoren mindede om, at Præsten fulgte et Menneske fra Vuggen til Graven, først ved Daaben, dernæst ved Barnets første Skriftemaal, den h. Kommunion o. s. v., frem til den sidste Salvelse, og naar Mennesket for sidste Gang var i Kirken og endelig blev lagt i Graven, var det Præsten, der velsignede det. Pastoren bad Menigheden hjælpe den nye Sognepræst i

hans Gerning ved flittigt at overvære Messen og ved Opfyldelse af en sand Katholiks andre Pligter. Derefter læste Pater Dutschke den hellige Messe, som sluttede med Te Deum og sakramental Velsignelse. En smuk Højtidelighed, som længe vil mindes af de tilstedeværende. N.

Fra den vide Verden.

Den hellige Faders Sundhedstilstand

er for Tiden absolut stationær og giver Haab om yderligere Helbredelse. Den langsomme Helbredelsesproces forklares ud fra den Kendsgerning, at Pave Pius XI laa til Sengs over to Maaneder, og Muskelstivheden grundet paa hans høje Alder kun langsomt fortager sig. Paven ser selv lyst paa sin Sundhedstilstand, og overfor Direktøren for den vaticanske Presseudstilling, Grev dalla Torre, har han udtalt, at han haaber personligt at kunne foretage Lukning af Udstillingen, som er endelig fastsat til den 13. Maj.

Anglikansk Ønske om Genforening.

Det anglikanske Raad til Fremme af kristelig Enhed sammenkaldte i Februar i London til et Møde, som var overordentlig godt besøgt. Talerne fastslog, at Antallet af Gejstlige, der støttede Kirkernes Genforening, stadig voksede og nu var oppe paa 1158. Stærkt kritiseret blev den Holdning, som den anglikanske Kirkes officielle Organ »Church Times« indtog, og som paa det skarpeste bekæmper »Papisterne« blandt deres Medlemmer. *»Vi fordrer, at Kirken af England vender tilbage til den Forbindelse med den hellige Stol, som har bestaaet i 1000 Aar. Vi konstaterer det Kaos, som Troen i England er kommet ud i grundet paa Adskillelsen fra Enhedscentret, og vi ved udmærket godt, at Fred aldrig kan komme til at herske, ikke engang iblandt os selv, før dette Skisma er bragt ud af Verden.«*

De kunde ikke tvinge ham!

»Osservatore Romano« beskriver, hvorledes den 29-aarige Karmeliter-Præst Joseph Gonzales, af Hinoyosa-del Duque-Ordenen i Cordoba, som kun havde været Præst i to Aar, er blevet martret i Spanien.

Pateren blev grebet af de røde Tropper og paa en Kærre ført til Tribunalet igennem en skrigende Menneskepøbel.

Da Vognen holdt foran Hovedkvarteret, blev han brutalt slæbt ned af Vognen, uden at han var i Stand til at forsvare sig, da man havde bundet hans Hænder paa Ryggen.

»Er du en Broder?«, spurgte Komiteens Ordfører.

»Jeg er Præst og en Broder, kan du ikke se det paa min Dragt?« svarede Pater Gonzales.

»Raab: »Leve Kommunismen« og du kan faa Lov til at løbe«, sagde man til ham, men han svarede: »Jeg kan kun lovprise Krist Konge.«

De Røde holdt fast ved deres Krav, men Paleren nægtede stadig. Saa førte de ham igen ud paa Gaden og stillede ham op ad Muren foran en Afdeling Soldater med skarpladte Geværer.

Føreren gav ham en sidste Chance til at tage sine Ord tilbage. Som Svar raabte han: »Længe leve Christus, Kongen!« Saa faldt han om gennemhullet af Kugler.

Vatikanet og Spanien.

Af den pavelige Aarbog, Anuario pontificio 1937, som lige er udkommet, fremgaar det, at Vatikanet har en Repræsentant paa begge Sider i den spanske Borgerkrig. Kardinal Gomá, Ærkebiskop af Toledo og Spaniens Primas, er »provisorisk halv-officiel Repræsentant« i Burgos, og Mgr. Silvio Sericano er Chargé d'Affaires ad interim« ved Valencias Regering. Der er ogsaa to spanske Repræsentanter ved den hellige Stol: Marquis de Magaz, som »halv-officiel Chargé d'Affaires for Regeringen i Burgos«, og Senor de Zulueta som »Ambassadør for Valencia-Regeringen«. Men baade Mgr. Sericano og Senor de Zulueta er betegnede som »fraværende«. Forbindelsen med den spanske »Regering« er derfor i Praksis suspenderet.

Intet gyldent Partitegn.

I Anledning af den hidtidige Rigstrafikminister Friherre Eltz von Rübenach's Tilbagetreden meddeler Bladet »Telegraaf«s altid godt underrettede Berliner-Korrespondent, at Ministeren, der er Katholik, skal have afslaaet Optagelse i det nationalsocialistiske Parti og Modtagelsen af NSDAP's højeste Udmærkelse, det gyldne Partitegn, som tildeles alle ikke-nationalsocialistiske Kabinetsmedlemmer. Ministeren skal have indtaget denne Holdning grundet paa de sidste Regeringsforholdsregler imod den katolske Kirke, navnlig med Hensyn til Ungdomsopdragelsen.

BREVKASSE

Lydighedens Grænser her og der.

Højtærede Redaktion!

I »Nordisk Ugeblad«, 1937, Nr. 9, Side 204, staar der i Artiklen »Lydighedens Grænser her og der« følgende Spørgsmaal: »Hvor findes der i det hele taget en moderne Stat, der regner med Guds Lov som al Autoritets Kilde og Ophav?« Dette Spørgsmaal kan besvares med Begyndelsesordene af den nugældende Forfatning for Forbundsstaten Østrig: »Im Namen Gottes des Allmächtigen, von dem alles Recht ausgeht, erhält das österreichische Volk für seinen christlichen deutschen Bundesstaat auf ständischer Grundlage diese Verfassung.« Det er altsaa i den østrigske Stats Grundlov udtrykkelig anerkendt, at Guds Lov er al Autoritets Kilde og Ophav.

Kristianssand, Sønd. d. 28.-2.-1937.

Pastor Andreas A. Dietrich.

Vi takker Pastor Dietrich for denne Oplysning, som viser, at der findes glædelige Undtagelser fra Reglen, hvad vort retoriske Spørgsmaal i den citerede Artikel heller ikke vilde udelukke. *Red.*

En Hilsen.

60 Aar er vist for ung en Præstealder til, at Ugebladet, som hellere mindes 25- og 50-Aars Præstjubilæum, udsætter et højærværdigt Fødselsdagsbarn for en længere Artikel i denne Anledning. Alligevel kan vi ikke dy os for at ønske Pastor F. F. Maurer, der Søndag den 14. Marts fylder 60, hjertelig til Lykke og takke ham for det mangeaarige Medarbejde ved Ugebladet, som har glædet saa mange. Ad multos annos!

„**Mariaforeningen**“ ser altid med en vis Bekymring og Ængstelse, men tillige dog ogsaa med usvigeligt Haab og tillidsfuld Forventning det gryende Foraar imøde. Bestyrelsen ved nemlig af mangeaarig Erfaring, at Ansøgerne om Hjælp til Kommunion- og Firmebørns Beklædning i Begyndelsen indkommer smaat og draabevis, men efterhaanden strømmer ind som en rivende Flod, der i en Haandevending bortskyller alle sammensparede Skillinger og skaanselsløst kuldkaster samtlige løselige Skøn og forsigtige Overslag.

Ifjor tilvejebragtes der Balance i Regnskabet ved en Del Gaver og nogle Bidrag af nye Medlemmer, som ifølge et Opraab i Ugebladet (S. 333) indmeldte sig i Foreningen. Dersom Antallet af disse havde været betydelig større (ca. 100), vilde det samlede Kontingentbeløb være tilstrækkeligt til at dække Udgifterne, som næsten er konstante hvert Aar eller endog viser stigende Tendens. Men da Medlemsantallet desværre ogsaa nærmest er uforandret, ser Foreningen sig nødsaget til — hvor nødigt man end gør det — atter at henvende sig til Offentligheden med indtrængende Bøn om Støtte og Hjælp. Hvor haardt denne tiltrænges fremgaar af følgende Redegørelse:

Der indkom iaar 28 Ansøgninger; efter foreløbig Beregning vil der medgaa til Klædningsstykker

ca.....	Kr. 800,00
til Fodtøj yderligere ca....	» 300,00
	I alt Kr. 1100,00

Men da Kassebeholdningen kun er paa ca. 790,00 mangler der endnu endnu en Rest paa..... Kr. 310,00

Hvem vil være med til at udligne det manglende Beløb? Thi ingen vilde vel næppe at afvise en eneste af de indkomne Ansøgninger? Maa det i denne Forbindelse ogsaa være tilladt at minde dem, der har indmeldt sig i Foreningen, men endnu ikke har ydet deres Aarsbidrag, om at indhente det forsømte snarest muligt. I sikker Fortrøstning til ikke forgæves at have paakaldt vore Trosfællers stedse redebonne Offervillighed og med Tak paa Forhaand for de Gaver, der vil blive sendt ind.

K., Bredgade 64.

Den 6. Marts 1937.

Pastor v. d. Kellenburg.
Sognepræst ved St. Ansgar.

Katholsk Børnehjælpsdag. En Skare af katolske forældrelose og vanskeligt stillede Børn har i Dag Foretræde med Børnen: »Hjælp os«. Men hvormed kan vi hjælpe, spørger sikkert mange, som endnu ikke kender Elisabethforeningens velsignelsesrige Arbejde. Lad Børnene selv svare. Kom paa vor Bazar Palmesøndag d. 21. Marts fra 9—19 og Mandag fra 10—17 i Bredgade 69 St. o. G. Naar man betænker, at mange Smaa børns hele Velfærd i betryggende Forhold hele Barndommen igennem afhænger af denne Forening, saa vil ingen med Hjerter paa rette Sted holde sig tilbage, men med Glæde yde sin Skærv. Lønnen vil sikkert ikke udeblive. — Altsaa paa Gensyn Palmesøndag. — Bazarens Borde bugner af smukke Ting, værdifulde Lotterier og en smagfuld Restaurant indbyder.

Kirkelig Kalender.

Marts.	Marts.
14. S. Passionssøndag.	21. S. Palmesøndag.
15. M. Ferialdag.	22. M. Ferialdag.
16. Ti. Ferialdag.	23. Ti. Ferialdag.
17. O. Patrick.	24. O. Ferialdag.
18. T. Cyrillus af Jerusalem.	25. T. SKÆRTØRS DAG.
19. F. JOSEPH, Jomfru Marias Brudgom.	26. F. LANGFREDAG.
20. L. Ferialdag.	27. L. PAASKELØRDAG. *)

*) Fastetiden slutter Kl. 12 Middag.

Marts. **Ugens Messebønner.**

14. S. **Passionssøndag** (286—237); 2. *Sæt Bønner*: For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
15. M. Ferialdag (291); 2. som Søndag.
16. Ti. Ferialdag (295); 2. som Søndag.
17. O. Ferialdag (300); 2. Patrick (852). — *Eller*: Patrick (852—689); 2. Ferialdagen (300); Slutningsevng.: Ferialdagens (302).
18. T. Ferialdag (305); 2. Cyrillus af Jerusalem (842). — *Eller*: Cyrillus af Jerusalem (852—695); 2. Ferialdagen (305); Slutningsevng.: Ferialdagens (307).
19. F. Joseph, Jomfru Marias Brudgom (853—693); 2. Marias syv Smerter (867—243), 3. Ferialdagen (311—244); Josephs Præfation (523); Slutningsevng.: Ferialdagens (312—247).
20. L. Ferialdag (314); 2. som Søndag.

Af Sidetallene i Parenthes gælder det første den ny Udgave af Messebogen (1926), det andet den gamle Udgave (1907). Er der kun anført eet Tal i Parenthesen, gælder det den ny Udgave.

M.-K. St. Ansgars K. »De kristnes Hjælp« f. Mænd Korsvejs-Andagt Torsdag d. 18. Marts Kl. 20, derefter Møde i Salen, Bredgade 67 A. — »Det gode Raads Moder« M.: Tirsd. d. 16. Marts Kl. 19 $\frac{1}{2}$.

ST. ANSGARS KIRKE. Onsd. d. 17. Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Pontifical-**Requiem for Biskop Johannes von Euch** (død 1922). — Fred. d. 19. Marts, den h. **Josephs Fest**, Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Højmesse.

Katholsk Kantor- og Organistforening. Møde Tirsd. d. 16. ds. Kl. 20, Nørrebrog. 27. B. Husson: Salmemelodiens Historie og Princip i Eksempler.

A.C. Onsdag den 17. Marts Kl. 20 i »Vesterhus«, Vestervold-gade 115³. **Lærer H. D. f. Klæverulf**: »Katholsk Aktion i Dag«. Gæstekort som sædvanlig. *Administratores.*

St. Franciskus' III Orden holder Møde Onsdag d. 17. Marts Kl. 20 i St. Knuds Kapel.

Husk Eksercitier for unge Kvinder

i Assumptionsklostret den 23.—27 ds.!

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x. Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aftenveret til Postvæsenet Torsdag d. 11. Marts.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnemen 3 Kroner Kvarlalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 12

Søndag den 21. Marts

1937

INDHOLD: Ecce Homo: Billede og Digt. — Korsfæstelsen. — Jesus Christus Oprører? — Kejser. II. — Kommunismens almægtige Arbejdsgiver. — Liste over gode Gerninger. — Religionen efter 20 Aars Sovjetstyre. — Fra Opgøret i Spanien. — Nye Boger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Se, hvilket Menneske! (G. Reni.)
(Joh. 19)

ECCE HOMO

*I alle Øjne lyser Hadets Glød,
og bitre Ord saa saarende og onde
og Trusler om Forsmædelse og Død
slaar op imod dig fra de vrede Munde.*

*Men du staar rolig, skønt dit Aasyn er
af Smertens frygtelige Greb fortrukket,
skønt Øjet taler om den Sorg, du bær' —
er dog din Læbe stadig tavs og lukket.*

*Og jeg — naar Livet gaar mig lidt imod,
jeg skriger op med Klager og med Taarer
og ønsker ondt for ondt og Blod for Blod
for dem, der mig fornærmer og mig saarer.*

*O Frelser, lad dit vemodsybe Blik
og dine tavse Læber mig belære,
at jeg kan tage Korset, som jeg fik,
og uden Kny og Klage kan det bære.*

E. Rønnoir.

Korsfæstelsen.*)

Det forfærdeligste Øjeblik er kommet; Stoffet, som klæber fast til Vunderne, rives løst, Hammerslagene suser ned over Naglehovederne, Stammen rejses i Vejret, tungt vejer Menneskelegemet, Tørsten stilles med Eddike, Myrrha og Galde, og Skamfølelsen hos dette Kød paa Slagterbænken voldtages ved Blottelsen. —

O, hvilket Tilflugtssted er dog den lille Hostie! Bøddlerne udfører deres Bøddelarbejde; mere gør de ikke; Jesus beder for dem, fordi de ikke ved, hvad de gør. Men intet naar frem til de Skriftkloges og Præsternes Had. Endnu staar de der foran denne levende Vunde og ler, ryster paa Hovedet og spotter; de kan ikke gøre nok for at triumfere: »Andre har han frelst, men sig selv kan han ikke hjælpe! Stig ned af dit Kors, saa vil vi tro dig! Hvis du er Jødernes Konge, saa hjælp dig selv!«

*) Ovenstaaende er oversat efter den tyske Udgave af den berømte franske Romanforfatter *Francois Mauriac's* Bog om Jesus Christus (*Leben Jesu*, Herder 1937 XVI-282 S., RM 2,60÷25 %), en Bog, som i den Grad forstod at gribe moderne Mennesker, at den i Frankrig i de første Maanedes udsendtes i over 100.000 Eksemplarer og siden blev oversat paa flere Sprog. En glimrende og aandfuld Psykolog bliver her en ypperlig Fører til Christus.

Krucifiks fra Andernach, 14. Aarh.

Et Skaar i deres Glæde er den Indskrift, som Pilatus har sat paa Pælen: Denne er Jødernes Konge. De nedlægger Protest overfor Landshøvdingen, de vil have det forandret til: Han, der kaldte sig Jødernes Konge. Men Landshøvdingen kan ikke mere; maaske er han ogsaa mørbanket i sit Indre af Angst. Han sender dem bort med et tørt: »Hvad der er skrevet, er skrevet.«

Rundt omkring Pælen, som kun hæver sig lidt over Jorden, breder Masserne sig — ja, den staar saa dybt, at man endnu kunde naa at spytte paa den dømt. Men de nøjes med spottende Tilraab: »Naar du kan ødelægge Templet og bygge det op igen paa tre Dage, saa hjælp dog dig selv!«

Hjælper han sig selv, saa vil man tro paa ham. De, som han elsker, trykker sig tæt sammen, danner en Vagt om hans udsatte Legeme, med deres Kærlighed dækker og skjuler de hans Nøgenhed, der er for blodig og smertefuld til, at et Blik skulde saare den. Gennem Strømme

af Blod og Pus ser han sin Smerte genspejlet i Ansigterne paa dem, som elsker ham: hans Moder Maria, Maria-Magdalene og en Tante til ham, Kleophas' Hustru. Johannes staar der, maaske med nedslagne Øjne. Og nu sker det ophøjede, en uskyldig og korsfæstet Kærligheds sidste Aabenbaring, som kun Lukas beretter om: »Den ene af Røverne, som hang paa Korset, haanede ham og sagde: »Er du ikke Kristus? Saa hjælp dog dig selv og os.« Men den anden Røver irettesatte ham og sagde: »Frygter heller ikke du Gud? Du lider dog den samme Straf! Vi lider med Rette, for vi modtager, hvad vi har fortjent ved vore Gerninger; men han har intet ondt gjort.« Næppe er disse Ord udtalte, før en usigelig Naade bliver ham til Del: at tro, at denne til Døden dømt, denne ynkeligt udstødte, som end ikke en Hund mere vil kendes ved, er Kristus, Guds Søn, Livets Ophav, Himmelens Konge. Og han sagde til Jesus:

»Herre, tænk paa mig, naar du kommer i dit Rige«.

»Endnu i Dag skal du være med mig i Paradiset«.

En eneste Følelse af fuldkommen Kærlighed, og et helt Forbryderliv er tvættet rent. Gode Røver, den elvte Times hellige Arbejder, gør os til Haabets Daarer!

Jesus Christus Oprører?

Vi husker Pastor *Drewsen Christensen* fra, da han for et Aars Tid vakte Opmærksomhed ved et Bryllupsgilde. I sin nyeste Bog, *Forbryderen og Oprøreren fra Galilæa* (Poul Branner, København 1937, 128 Sider), smøger Pastoren Skjortæærmerne op for at føre et drabeligt Slag mod den gamle Kristusopfattelse. Nu skal det ikke være sandt længer, at Jøderne ved at korsfæste Herren begik den største Uretfærdighed, som Verden har set.

Naar Drewsen Christensen kalder Jesus for »Forbryder og Oprører«, er det ud fra en lignende Begrebsforvirring, som den, der faar vore Aviser til haardnakket at kalde Spaniens Nationalister for »Oprørere«. Titlen er forargelig, men det mest graverende er Bogens Indhold, der hovedsagelig gaar ud paa at bevise, at Jesus fuldstændigt forkaster den gamle Pagt. Ligesom Grønbech i sin Jesusbog konstruerer ogsaa D. Ch. en absolut Modsætning mellem Jesu Forkyndelse og den gamle Pagts Aabenbaring.

Han gør sig Sagen let. Uden Spor af tekstkritisk Bevis kasserer han hele Sider i Evangelierne, blot fordi de ikke passer til hans Skema. »Hug en Hæl og klip en Taa«, og saa er Vanskeligheden klaret. »Intel Ord faar guddommelig Autoritet derved, at det staar i det ny Testamente,« siger denne »lutherske« Præst! (S. 52.)

Som Hovedbevis for sin Paastand anfører D. Ch. Bjergprædikenen. Vel siger Jesus (Mt. 5,17ff.): »I skal ikke tro, at jeg er kommet for at nedbryde loven eller profeterne« o. s. v., »men en nærmere undersøgelse viser, at disse ord aldeles afgjort ikke kan være udtalt af Jesus; de er fuldstændig meningsløse i hans mund; de er i den mest afgjorte modstrid med hele hans syn« paa den gamle Pagt. Ja, de er unægteligt i Modstrid med Farisæernes Fortolkning af den gamle Pagt; men Spørgsmaalet er, om de ogsaa er i Modstrid med den gamle Pagt selv. Og da hævder vi: Jesus omstyrkede ikke den gamle Pagt, men opfyldte den. Hans nye Pagt er ikke noget Brud paa den gamle. Det nye kan komme som Brud paa det gamle; det er Renaissance og Reformationen Eksempler paa; men det kan ogsaa komme som Opfyldelse af Muligheder, Anelser, Forhaabninger og Længsler. Saaledes forholder Jesu Forkyndelse sig til den gamle Pagt.

Han har opfyldt Loven paa mangfoldig Maade. Ganske bogstaveligt ved selv at overholde den. — Naar han alligevel helbreder paa Sabbaten, er det ikke for at afskaffe denne, men for at aabenbare, at »Menneskesønnen er Sabbatens Herre«. — Moselovens Tilløb til Moralen har han ført op til Fuldkommenhedens Ideal: mens Loven nøjes med at forbyde den syndige Gerning, bekæmper Jesus Synden i dens Rod ved at kræve det rette Sindelag. Endvidere har han opfyldt Loven ved at fortjene og give os rigelig Naade til at øve Lovens Retfærdighed, noget, den gamle Pagt ikke var i Stand til at yde. Lovens Rituallov har han opfyldt ved at indstifte en Gudsdyrkelse, en Offertjeneste og Naademidler, der er uendeligt mere fuldkomne og virksomme end den gamle Pagts. Israels Theokrati har han fuldkommengjort ved at grundlægge en Kirke, der er hans mystiske Legeme. Den gamle Pagts Forudsigelser og Forbilleder har han opfyldt ved at give dem haandgribelig Virkelighed og saadan fremdeles.

Det er en vemodig Tanke at forestille sig, hvorledes det vilde være gaaet, hvis der ikke havde været Farisæernes Modstand mod Jesus, hvis Messias havde fundet et af Døberen forberedt, »fuldkomment Folk«, hvis Jerusalem paa denne sin Dag havde erkendt, hvad der var til dets Frelse. Da havde Jesus ikke behøvet at tordne mod dem, der satte Menneskebud i Stedet for Guds Lov; men ellers vilde han have stillet de samme Krav. Da vilde den gamle Pagt være vejet for den Nye som Dæmringen for den opgaaende Sol. Da vilde den gamle Pagt have været som en Kunstners ufuldendte Skitse, som Jesus tegnede færdig, som han gav Form og Farve.

D. Ch. kan ikke se den simple Sandhed, at man kan

kritisere det forkerte ved en Sag uden at angribe selve Sagens Væsen, at man kan holde Hovedrengøring uden at brænde Møblerne. Hvis Jesus var Oprører mod det gamle Testamente, fordi han revsede de skriftkloge for deres Fortolkning af det, da vilde man med samme Ret kunne sige om Roskilde-Bispen, naar han — hvad der er at vente — korrekter sin »modige« (Ekstrabladet) Præst, at Biskoppen er Oprører og har begaaet Brud paa Folkekirkens Kristendom — hvis denne da er identisk med D. Ch.s.

Med Bibelvidenskab har denne Bog lige saa lidt at gøre som Storehedinge-Præstens Skjortæærmedans. Man vil vel heller ikke vente andet, naar man S. 126 har læst: »Ærligt talt, mon ikke den mest paatrængende reform i øjeblikket er forstandens detronisation fra den papestol, hvorfra den . . . har tyranniseret verden«. Bogen har formentlig honoreret dette Krav. Om den kan siges, hvad D. Ch. — i øvrigt meget rigtigt — (S. 122) bemærker om Ditlev Nielsens »Den historiske Jesus«: »Ønsker man at stifte bekendtskab med et skoleeksempel paa, hvor løst og uvederhæftigt der kan argumenteres, bør man læse hans fremstilling af dette spørgsmål«. Høg over Høg! A. Menzinger, S. J.

Om og af nordiske Konvertiter.

Kejser. II.

Vistnok det smukkeste, Kejser nogen Sinde præsterede som Taler, var den Festtale, han holdt i 1910 til Ære for Biskop Johannes von Euch ved dennes 50-Aars Præstebjubilæum. Man maa beundre den Takt og Finhed, hvormed han, den stærkt dansksindedé Mand, ved den Lejlighed klarede den for ham ikke saa lette Opgave. Et lille Brudstykke af hans Tale vil tydelig vise dette.

»Til sidst vil vi af hele vort Hjerte takke Deres biskoppelige Højærværdighed for Deres Kærlighed til vort Fædreland, vort Folk, vort Sprog, vor Historie og alle vore dyrebare Minder. Det er ikke let at skabe sig et nyt Fædreland; ja, jeg tror, jeg tør sige: menneskelig set er det umuligt. Den, som kaster Vrag paa sit gamle Hjem, fordi han har forgabet sig i det fremmede, eller den, som bytter det bort for ydre Fordels Skyld, eller den, som har boet saa længe i Udlandet, at Vanen har bragt ham til at føle sig hjemme der, han kan maaske forspilde sit gamle Fædreland, men han vinder sig ikke et nyt, saa sandt, som han slet ikke ved, hvad

et Fædreland er. Men naar et Menneske — som den hellige Paulus siger — bliver alt for alle for at kunne frelse alle, da er det, som var umuligt for Mennesker, blevet muligt for den almægtige Gud. Og saaledes er De, Monseigneur, skønt De sikkert vedblev at være tysk for Deres tyske Slægt og Venner og aldrig har glemt det Land, hvor Deres Vugge stod, dog samtidig fuldtud bleven dansk for os Danske for at vinde Sjælene for Jesus Christus. Alt som De voksede mere og mere sammen med vort Folk, slog ogsaa Kærligheden til Danmark dybere og dybere Rod i Deres Hjerte, saa at De, den fremmedfødte, har kunnet udføre et Arbejde blandt os med saa nationalt et Præg, som kun de færreste har evnet. Overalt, hvor De kunde, har De søgt saa meget som muligt at knytte det nye, De skabte, nøje til Minderne fra vort eget Folks lykkeligste Dage i Middelalderen. Og naar det endelig i nogen Maade begynder at gaa op for Almenheden, at vi Katholiker ikke er fremmede Snyltegæster, men gode Danske, saa skyldes dette ikke mindst Dem, Deres Virksomhed og den Sympathi, De har forstaaet at vinde hos alle.«

Af Kejsers Digte er det vistnok overflødigt at anføre Prøver. I vor Sangbog (af 1933) er den prisværdige Skik indført, at Forfatterne til Sangene anføres. Her kan enhver altsaa selv se, hvor meget skønt vi har at være Kejser taknemmelig for. Hans smukkeste Salme er vistnok: »Jeg tror paa de helliges Samfund,« der ogsaa er gaaet over i protestantiske Salmebøger, vistnok med Udeladelse af Vers 3. Gribende er hans Salme til den lidende Frelser: »Tør jeg vove jer at love Jesu Christi dybe Saar.« Og tryk og tillidsfuld er hans Kirkesalme: »Herre, Kirken lider ilde, Voldsmænd tære paa dens Tarv.«

Det vil være overflødigt at citere mere, Læserne kan selv forøge den lille Række. Men maaske tør jeg til Slut citere et lille latinsk Vers til den bellige Ansgar, som Kejser gav mig i 1898, og som han vistnok selv har forfattet (tager jeg Fejl, bedes det venligst undskyldt). Det lyder saaledes:

*Ansgari, miles Christi
et decus Daciæ,
qui nuntium tulisti
æternæ gratiæ,*

*o pastor noster bone,
ecclesiæ patrone,
nos juva sine mora —
tu pro nobis ora!*

(Ansgar, Du Christi Stridsmand og Danmarks Pryd, som bragte den evige Naades Budskab, du vor gode Hyrde, vor Kirkes Beskytter, hjælp os uden Tøven — ja, bed for os!)

Niels Hansen.

Tanker om Kommunismen.

Kommunismens almægtige Arbejdsgiver.

En af Tidens Ulve i Faareklæder er Kommunismen, dette Net af sociale, politiske og religiøse Vranglærdomme, hvis indsmigrende Lokketoner mange besnæres af til ubodelig Skade for den enkelte og sommetider for et helt Folk: se Rusland og Spanien. Det synes derfor paa krævet at oplyse om denne Bevægelses Kærne og Væsen. Vi har derfor bedt en af vore Medarbejdere i flere hver Gang afsluttede Artikler — paa Grundlag af en Serie, som er fremkommen i det engelske »Universe« — at fremhæve nogle af dette Systems grundlæggende Tanker.

Red.

Det sociale Problem er kortelig dette: Hvorledes skal en fattig Mand værges sig mod Overgreb fra en rig, en svag mod en stærk. Det sidste Skud af dette Spørgsmaals Jord er Kommunismen, runden af samme Rod som alle andre sociale Systemer.

Problemet har man altid søgt at løse paa to Maader: Den ideelle: Alle Mennesker skal være lige i Magt, ingen maa have mere Gods, mere Ret, større Evne end den anden. Den Tanke findes i en saa gammel Filosofi som Taoismen, den hævdedes af Sekter i Oldtid og Middelalder, den spørger i Muhamedanismen, den hævdedes under den franske Revolution og har sidst manifesteret sig i Kommunismen. I alle Tilfælde har den vist sig umulig.

Dernæst den reelle Løsning: For at have Fred for de mægtiges Overgreb lægger man sin Tilværelse i den mægtigstes Haand. I Middelalderen f. Eks. gav de smaa Bønder deres Gods, ja selv deres Person til en stor Godsejer, som gengældte dette efter en Kontrakt med en større eller mindre Ydelse. Saa levede Bonden i Fred og havde det godt — saa længe Herremanden naadigst ihukom sine Forpligtelser. Men naar han glemte dette, naar han siden paa tvang Bonden stedse større Byrder, var Bonden værgeløs. Sit Gods, sin Person og sine Vaaben havde han givet fra sig og havde intet Middel til at værges sig. Denne Løsning af Problemet er altsaa ogsaa rigtig daarlig. Han udleverer

sit Gods og sine Vaaben til en Mand, for at han skal forsvare en — og naar han har faaet dem, bruger han dem til at underkue en selv. Det sker uvægerlig, at den, der har Magt, har Lyst til at misbruge den.

En Stat maa regeres, dertil kræves Mennesker med Magt, Mennesker, der kan disponere over de forhaandenværende Magtmidler. Hvad Staten end er i Idéens Verden, i Realiteten er Staten de Mennesker, der i Kraft af Magtmidlerne uddeler Befalinger i Statens Navn.

I den kommunistiske Stat ejer Bureaukratiet alle Landets Magtmidler, de militære, de økonomiske, de aandelige. Den øvrige Befolkning ejer intet. Ganske vist har den Ret til at vælge Bureaukратиets Mænd — men havd hjælper det de vaabenløse at stemme imod de Mænd, der har Sværdet, hvis de ikke vil give det fra sig. Saa er Stemmesedlen i Sandhed en Lap Papir. Hvad har man gjort? I Stedet for flere mindre Arbejdsgivere med økonomisk Magt, har man faaet en almægtig, eneherkende Arbejdsgiver, som man saa tilmed har givet Militærmagt og Politimyndighed. Altsaa nøjagtig som Middelalderens Bønder, der bragte sig i den Tilstand, at deres Arbejdsgiver ejede deres Gods og deres Person med Hals og Haandsret, medens de selv intet Magtmiddel havde at hævde sig med, naar Herremanden sveg sine Forpligtelser.

Den samme Underkuelse, som herved i Længden blev Bonden til Del, vil ogsaa ramme den moderne kommunistiske Arbejder. Vi ser det allerede i Værk. Bestemmer man — som man gør — i Rusland, at hver — eller saa og saa mange — Arbejdere skal have Bil, saa er de nødt til at købe, hvad enten de vil eller ej. De maa med andre Ord gøre Hoveriarbejde for Automobilfabriken. Magthaverne kan paalægge dem Hoveri til de segner, uden at de har andre Midler til at unddrage sig end Dovenskab, som man har indført Træhesten imod, det vil sige systematisk Latterliggørelse af den dovne Arbejder bl. a.

Ligesom den ufri Bonde kunde tvinges til at overtage en Gaard, han ikke ønskede at drive, eller sælges til en Herremand i en helt anden Egn af Landet, kan en kommunistisk Arbejder dirigeres rundt i Landet til alle mulige Fabrikker ganske mod sine Ønsker. Jeg antager en Ærøbo hellere vil døje lidt, før han lader sig forflytte til Herning.

Historiens Eksempler og de sidste Hændelser synes at advare, at hvad man end gør, skal man aldrig helt overgive sig i en andens Haand. Hellere skal man holde stejlt og hæftigt paa den personlige Frihed og Magt, man har, om man saa ogsaa skal have det lidt sløjt. Det kunde ellers nemt hælde sig, at man fik det mere sløjt.

Næste Artikel handler om Sukkeret paa de bedske Piller.

P. R.

Liste over gode Gerninger.

Friedrich Spee, Forkæmperen imod Heksevanvidet, »Trutznachtigall«ens gudsglade, barnlig fromme, enfoldige, ligefremme og hjertelige Lærer, har i sit Værk: »Güldenes Tugendbuch, das ist Werk und Uebung der drei göttlichen Tugenden«, (30. Kapitel) offentliggjort en »smuk Liste over nogle forskellige gode Gerninger,« som Berliner »Kath. Kirchenblatt« aftrykker. Middelalderens katholske Karitasaand genspejler sig heri — en barnlig, ligefrem, from, enfoldig Aand, som ikke indtil Spidsfindigheder udtyder Herrens klare Ord og vender og drejer det, men overfor alle Hverdagslivets mindste som største Ting ganske jævnt spørger: hvorledes kan jeg nu i Dag og i Morgen helt praktisk opfylde Christi nye Kærlighedsbud? For opfylde det maa jeg, hvis jeg vil være Kristen. Denne Liste over gode Gerninger blev skrevet i 30-Aars Krigens ulykkelige Tid — skrevet af en Jesuit, en Lærd og en Digter. Den kunde lige saa godt være skrevet af Broder Frans; intet Gran af Had, Strid, Fjendskab, Trosforfølgelse, Kætterforfølgelse, spores heri, men kun Kærlighed til Ven og Fjende, til fattig og rig. Enhver supplere den svarende til vor Tid.

»Har jeg nogensinde besøgt en syg for Guds Skyld? Tør jeg træde frem for Guds Aasyn uden nogensinde at have gjort dette? Har jeg nogensinde vaaget en Nat hos en saadan syg? Det maa jeg gøre ved første Lejlighed, thi Fuldkommenheden bestaar i Kærligheden.«

»Har jeg nogensinde optaget en fremmed eller en husvild i mit Hus? Hvorledes vil jeg ellers opfylde Christi Lov?«

»Hvis jeg har et lille Hus, der staar tomt, hvorfor lader jeg saa ikke et fattigt Menneske bo gratis der, hvorfor lejer jeg det ikke ud til Gud Herren og forsøger, om jeg ikke kan drive (himmelsk) Aager dermed?

»Har jeg nogensinde glædet en Fange? Staar dette ikke i Evangeliet?«

»Den hellige Fyrstinde Elisabeth plejede at lappe de fattiges Klæder. Den hellige Birgitta af fyrstelig Æt førte sine Døtre til Hospitalerne, for at de fra Ungdommen af kunde vænne sig til Barmhjertighed. St. Radegundis, Dronningen, vaskede, rensede og kæmmede fattige Børn. Den store Fyrstinde har været langt mere ydmyg end jeg almindelig dødelige.«

»Jeg er rig og har ingen Børn — hvad om jeg for Christi Skyld antog dette eller hint fattige Barn som Søn eller Datter?«

»Skulde jeg ikke paatage mig denne Enkes Underhold? Skulde jeg ikke sørge for Brudeudstyr til denne fattige Datter? Ved jeg ikke, at St. Nikolaus gjorde saadant?«

»Hvad Skade vilde jeg lide, hvis jeg i Dag betalte Bøger eller Papir for et Aar for en eller flere Studenter?«

»Har den Herre Jesus ikke villet, at man skal indbyde saadanne Gæster, som ikke kan indbyde igen? Og jeg? Hvor mange Gæstebud har jeg ikke allerede holdt — og aldrig et saadant? Hvor er Evangeliet? Det synes i Sandhed, som om vi sætter Guds Bud under Stolen.«

»Den Herre Jesus har sagt, at man skal laane ud uden Haab om at faa noget igen. Har jeg nogensinde forstrakt nogen, som jeg vidste var i Nød, med Penge eller lignende uden Renter? Hvad hidtil har været glemt — skal nu ske!«

»Jeg kender en rig Mand, som, naar han om Søndagen kom fra Messe, tog den første fattige, han traf, med sig hjem, bød ham Mad og Drikke og om Vinteren en varm Krog. Dette Eksempel vil jeg endnu i Dag følge.«

»St. Franciskus aflagde det Løfte, at han aldrig vilde lade noget Menneske, der bad om noget for Guds Skyld, gaa tomhændet bort. Kan ikke ogsaa jeg gøre dette blot i en eller to Maaneder eller et halvt Aars Tid?«

»Jeg har kendt en Prælat, som engang, da et Uvejr havde ødelagt næsten hele hans Høst, sagde, at nu vilde han kun hævne sig paa Gud ved det Aar at skænke nogle flere Maal Korn end ellers til de fattige. Det var Gottfried von Aschhausen, Biskop af Würzburg.«

»Har jeg opsøgt bedrøvede og sorgfyldte Mennesker og forsøgt at trøste og opmuntre dem?«

»Gør jeg efter Christi Bud godt imod mine Fjender? Endnu i Dag vil jeg bede for dem og overveje, hvilke Velsigninger jeg kan bevise dem, for fra Guds klare Ord maa jeg ikke vige.«

Religionen efter 20 Aars Sovjetstyre.

(Sluttet.)

De troende i Rusland følte imidlertid Forfølgelsens hele Voldsomhed, og det kom i Begyndelsen til mange Frafald. Underligt nok var det Sekterne og især Baptisterne, som drog mest Nytte af Situationen. Mange sluttede sig til dem, hvad Sovjet først saa venligt paa, idet hver Forbundsfælle mod den gamle Kirke var velkommen.

Men Folkets bedste Elementer sluttede sig som oftest kun desto inderligere til den gamle Kirke; især var Bønderne paa Landet, skuffede af det nye Styres »Velsignelser«, trofast hengivne mod deres forfulgte Kirke, hvad der yderligere opflammede de gudløses Had til ryggesløs Forfølgelse, først og fremmest af de tilbageblevne Præster, der blev anklaget for Modrevolution. Saa kom Femaarsplanen, og en ny Rædselsbølge gik hen over Landet. Tusinder af

Præster blev deporteret, pint og dræbt, og mange Lægfolk lod sig optage blandt de gudløse. Dog fik nu hverken Atheisterne eller de rationalistiske Sekter den største Tilgang; men mange blev grebet af mystisk Eksaltation. Rygter om apokalyptiske Visioner løb rundt som i gamle Dage, Profeter og Profetinder stod frem, Folk valfartede til afsides Steder for at finde Sandhedens hemmelige Vogtere. De Tusinder af russiske Klostre, som før vilde have opsuget denne mystiske Bevægelse, var for længst jævnet med Jorden, og Munke og Nonner myrdede, men Sværmernes Glød, fyldt med Had mod »Antikrist«, viste sig nu selv i Byer og Koncentrationslejre. Regeringen maatte efter Femaarsplanens Afslutning bekende, at den ikke havde magtet at likvidere »Religionens Levninger«. Man udkastede en ny Femaarsplan, men siden 1933 maatte Tøjljerne alligevel slappes. Man opgav delvis den brutale Ødelæggelse af Kirker, og de voldsomme Metoder blev ikke saa hyppigt anvendte, de blasfemiske Processioner holdt delvis op, og unge Kommuniste undersøgte ikke saa ofte Privathuse efter Ikoner. Disse Lempelser skyldes ikke Omvendelse, men dels vilde man berolige den utilfredse Masse lidt, dels erkendte Sovjetførere, at der for hver ødelagt Kirke rejste sig en hel Flodbølge af mystiske Sekter, som ofte naaede selve Atheismens Højborge, og saa var den egentlige Kirke alligevel lettere at kontrollere.

Ingen væsentlig Forandring kan finde Sted, saa længe den offentlige Ideologi er baseret paa Marxismen, der er absolut uforenelig med enhver Religion, en Kendsgerning, som Partilederne Gang paa Gang har betonet i deres offentlige Erklæringer. Kirken taales kun foreløbig som en mindre Fjende. Den Stilling, den er henvist til, udelukker enhver Mulighed for, at den nogen Sinde bliver farlig, og den aabenlyse Hensigt er, som en af de Gudløses Ledere udtalte, at lade den »dø en naturlig Død«. Denne »naturlige Død« bestaar i, at gøre det umuligt at uddanne det normale Antal Præster ved at ødelægge alle Seminarier, ved at forbyde Undervisning i Religion, ved at nægte alle Præster og deres Familier alle Rettigheder (inklusive Retten til Arbejde), ved strengt at anvende det fiskale System over for religiøse Bygninger, og endelig ved at beskyldte den for »hemmelige, kontra-revolutionære Handlinger«, en Beskyldning, som altid hænger som et Damokles-Sværd over Hovedet paa troende og Præster, og ved at gribe ethvert Paaskud for Masse-Arrestationer og Forvisninger. Under denne Terror er Kirken ikke længere nogen virkelig Fare, og Regeringen har ingen Grund til at ængstes, fordi nogle faa troende mødes i de faa Kirker, der er levnet dem. Og dog besværliggøres Kirkegangen ved begge Køns

tvungne Arbejde og Afskaffelsen af Søndagene: Kommunisternes »Hviledage« falder aldrig sammen med de kristne Helligdage. Men ved nogle Aftenandagter, og særlig ved Midnatsmessen Paaskenat, er Kirkerne overfyldte. Turister, som har set disse Skarer, har ganske fejlagtigt troet, at det var Tegn paa en ny Tolerance-Politik. Regeringens foregivne Tolerance gaar ud paa at vildlede den udenlandske offentlige Mening: det er kun en Maske, bag hvilken Forfølgelsen aldrig er hørt op. Den stadige Aftagen i kirkelige Ægteskaber, det moralske Anarki, Opgivelsen af alle et Kristenlivs Vaner, er et Bevis for, hvor kolossal svag Kirkens Indflydelse er.

Vi gentager: den religiøse Ivers Fæstning i U. S. S. R. er ikke inden for den orthodoxe Kirke, men ligger i de »mystiske« Sekter. Den dybeste Bekendelse af Folkets Religion finder Udtryk i disse, og de vover en Kamp til Døden imod Sovjet-Virkelighedens Materialisme — og den endelige Sejr vil blive deres. Regeringen er rædselsslagen over, at deres Indflydelse trænger ind i Skolerne, selv i dem, som er mest gennemsyrede af den kæmpende Atheisme. Skønt den unge Generation er oplasket med denne Atheisme som en uigendrivelig Lære, er den dog modtagelig for den religiøse »Mystik«s Propaganda. For to Aar siden har den anti-religiøse Presse fremhævet denne Trusel med en stadig voksende Uro, og i de mange Fængsler, hvor Præster og troende fra alle religiøse Konfessioner er stuvede sammen, møder man mange Grupper af unge Mennesker, som blev beskyldt for at have deltaget i hemmelige Sammenkomster, inspireret af et eller andet dystert religiøst Ideal.

Ingen Profeti er mulig. Vi kan kun udtrykke den brændende Bøn og haabe, at de talløse Martyrers Blod, at saa mange Bekenderes Heltmod vil bevare den truede Enhed og lede Kirken i Rusland ad de Stier, dens virkelige Traditioner har banel. Gid disse genopstaaede Traditioner maatte føre den til den eneste Enhed, som Helvedes Porte aldrig skal overvinde.

*) »Osservatore Romano« bringer statistiske Data over Gudløsbbevægelsens Tilhængere i Rusland; som Følge af den mægtige Propaganda særlig sidste Aar er Tallet steget til $6\frac{1}{2}$ Million. Det er værd at lægge Mærke til, at $\frac{1}{3}$ af Medlemmerne er under 18 Aar, medens de resterende $\frac{2}{3}$ hovedsagelig bestaar af Personer mellem 18 og 30 Aar. Kun faa Medlemmer er over 30 Aar. Det vatikanske Blad fremhæver, at disse $6\frac{1}{2}$ Million kun repræsenterer $\frac{1}{20}$ af Ruslands samlede Befolkning, og at i øvrigt henved 1 Million af Medlemmerne falder paa den røde Hærs atheistiske Bevægelse. Det ser altsaa ud til, at de brede Masser i Dag forbliver tro imod deres Fædres Religion.

Fra Opgøret i Spanien.

Den røde Front i Aviserne.

Tro ikke, at den spanske Krig føres paa Pyrenæerhalvøens Valplads alene, eller at Maskingeværer og Tanks er dens eneste Argumenter. Den er ogsaa en Verdensanskuelsernes Kamp, hvis Fronter blandt andet strækker til de danske Blade. Og Propagandaen ligger for de Røde tilsyneladende bedre end Kampen i aabent Terræn. Man ser det paa de løgnagtige Tendensmeddelelser, som i visse Blade bliver slaaet stort op og forsynet med alle Teknikens Virkemidler. Snart skrives der f. Eks. om en spillevende Filmskuespillerinde, at hun er blevet skudt af Nationalisterne, skønt hun er i bedste Velgaaende; det kønne Ansigt, man kender fra det hvide Lærred, skal levere den rigtige Baggrund for Francostyrels paastaede Grusomhed. Værre er Rygterne om Massehenrettelser i de Byer, som Nationalisterne har indtaget. Disse Ramaskrig vil fordobles, naar nu Franco virkelig bliver Herre over hele Spanien. Da vil den store Del af Europa, der ikke rørte en Finger for de Tusinder af bestialsk myrdede Præster og katolske Læg-mænd, sikkert gaa over Gevind med Protester, Trusler, Bagtalelser mod Franco og den katolske Kirke. Heldigvis gives der ogsaa objektive Korrespondenter. I »Times« of-fentliggjordes efter Malagas Fald en Beretning om de Rødes Hærgen kort forinden: bl. a. naaede de inden Rømningen at brænde 900 af de smukkeste Bygninger og udplyndre alle bedre Huse. Derimod, siger »Times«-Korrespondenten, blev de ca. 2000 Røde, som Nationalisterne havde taget til Fange, behandlet menneskeligt. De maatte f. Eks. modtage Besøg, de fik hver Dag lidt Motion i de Gaarde, som kort forinden var bleven benyttet til Eksekutioner, hvor man skød paa de ulykkelige Ofre med Maskingeværer fra Ta-get. De fleste var indlogeret i store Sale, kun enkelte havde Celler for sig selv, deriblandt et Individ ved Navn Millan, som ifølge egen Tilstaelse havde dræbt mere end 800 Per-soner, kun fordi de havde overværet en Messe. Ved de na-tionalistiske Domstole, erklærer den engelske Korrespon-dent, domfældes ingen uden forudgaaende Forhandling. Domstolen bestaar af en Stabsofficer og 4 Officerer som Bisiddere; den anklagede har Lov til at føre Vidner. Kan han bevise, at han kun nødtvungent gik med til at tjene i den røde Militz, slipper han saa billigt, at han, under et vist Opsyn, endog kan beholde sit Arbejde.

Francos egen Erklæring.

Dette er ganske i Overensstemmelse med de Direktiver, som Franco selv har udsendt ifølge et Interview af 1. Marts,

offentliggjort i »Daily Mail«: »Den nationale Regerings store Maal er et enigt, frit og forsonet Spanien. Her i Salamanca fører vi Krigen videre med alle Midler; men De maa ikke glemme, at vi samtidig fra Burgos forvalter mere end det halve Spanien. Snart vil vi beherske hele Spanien og det fra Madrid. De af vore røde Modstandere begaaede talløse Forbrydelser og Grusomheder raaber til Himlen om Gengældelse, og de skal faa den. For de Rødes Anførere og Mordere gives der kun een Straf: Døden. Men Resten af vore Modstandere vil vi som hidtil behandle med Mildhed og Overbærenhed. Vi er praktiske nok til at forstaa, at den militære Sejr kun er vor første og letteste Sejr. Naar vi har sejret, faar vi det Hverv at befæste vor Sejr ved at forsone de utilfredse Elementer og forene Landet.« Her fremhævede Franco eftertrykkeligt Nødvendigheden af et enigt Spanien.

En altfor sen Omvendelse.

Den fhv. radikale Partifører og spanske Minister, Præsident L e r r o u x, denne Frimurer, der ved sin Overbærenhed med de Røde og sin uretfærdige Behandling af Gil Robles og den katholske Folkeaktion er blevet en af de Hovedansvarlige for det Kaos, som overskyller Spanien, har nu i den franske »Illustration« — han undgik med Nød og næppe den røde Død — rejst de sværeste Beskyldninger imod den spanske Folkefront, som han og hans Meningsfæller hidtil har støttet saa meget. Først nu erkender han, at Francos Fjender er »en vild Bande, som under Paaskud af Lighed for alle driver sine blodige politiske Forretninger«. Nu betyder Lerrooux, at Franco ikke er Fører for et Militærkup, men for en national Rejsning, lige saa hellig og retfærdig som Frihedskampen i 1808. Nu likviderer den fhv. Radikale sin afvisende Holdning over for Nationalisternel! En sen Likvidation; Millioner maa bøde for Mandens forlorne Liberalisme!

Hvordan Kirken skal rejse sig.

»De Problemer, Kirken staar over for nu, er meget udviklede og af en meget delikat Karakter,« sagde Kardinal Gomá y Tomas Ærkebiskop af Toledo, Spaniens Primas, ifølge »Universe« (22. 1.). »Det vil være nødvendigt at overføre Præster fra bedre forsynede Diocæser til de Diocæser, som har lidt mest under Angrebene.« »Før den 18. Juli var Antallet af Præster og Ordensfolk i Spanien 35,000.« (Kardinalen regner med, at mindst ca. 6,000 er dræbte.) »Ved at fordele de overlevende Præster, er det meget muligt, at der vil være nok til at varetage de troendes Behov ved Hjælp af Biler, Motorcykler og Cykler. Trafikmidlerne vil komme til at spille en meget betydelig Rolle. Hemmeligheden er at organisere en mobil Mission.«

Ved at hentyde til Problemet om at bygge Kirker paa de Steder, hvor Kirker er blevet ødelagte, sagde Kardinalen, at Tanken vil være, at følge den franske og den belgiske Kirke efter Verdenskrigen. Man kunde ikke tænke paa at bygge Kirkerne op, som de oprindelig var: det Arbejde vilde tage Aarhundreder. I Stedet for vilde man bygge beskedne Standard-Kirker. Man maatte tænke paa at genoprette Religionen snarere end Kunstarbejderne.

Det nationale Program.

Da General Franco aabnede den kraftige nye Radio-station i Salamanca i Januar, talte han om Nationalisternes Planer for at genopbygge et nyt Spanien, forskelligt fra det røde, thi: *»Frihed? Den blev daglig haanet og basted gennem de politiske Partiers Tøjlesløshed. Lighed? Den blev ødelagt af en Regering, som blev krigsførende. Broderskab? Det blev forhaanet ved de daglige Mord paa agtværdige Borgere af politiske Modstandere med Regeringens Medviden eller ovenikøbet Samtykke.«* Fra hans Program fremhæver vi: *»Vi ønsker ikke alene at ende de arbejdende Klasers Lidelser og for altid af afskaffe Fattigdom — den traditionelle Fattigdom — inden for Middelklasserne. Vi ønsker at banlyse, og vi skal faa banlyst de Uretfærdigheder og de Lidelser, mange er udsat for, som har Ret til at leve og være lykkelige.«*

»Hvad Religionen angaar, skal vi, i Modsætning til Marxisternes systematiske og brutale Forfølgelse af alt, som paa mindste Maade langerer det aandelige, have et katolsk Spanien med dets Helgener og dets Martyrer, med dets Institutioner, kristne Barmhjertighed og den landskendte Tolerance, som gjorde det muligt for Spanien at blive det største katolske Land, medens Synagoger og Moskeer eksisterede uskadte i det.« *»Alle maa vi gøre vort til at naa dette nye Spanien. Alle maa vi bringe vore Ofre, store eller smaa, glemme personlige Ønsker og Partiinteresser, sætte vore egoistiske Hensyn til Side og kaste dem overbord, forene os, alle for een og een for alle, i det fælles Ideal for Ære, Land, Tro og Lykke, som vi kæmper for.«* *»De, som enten af Overbevisning eller ved at blive vildledt af andre kæmper imod os, har mit Æresord paa, at intet vil ske dem, hvis de overgiver sig til vore Tropper. Det vil være Retfærdighedsdomstolenes Arbejde kun at straffe dem, som har begaaet Forbrydelser eller Handlinger, som er strafbare ifølge almindelige Love.«*

Nye Bøger.

Legemet: en Bonde, Sjælen: en Dronning.

»Opdrag Legemet til en Bonde, d. v. s. gør det modstandsdygtigt, stærkt til at taale al Slags Vejr og Anstrengelser, og opdrag Sjælen til Dronning, d. v. s. ædel, højmodig, ren, herskende over alt legemligt.« Denne Sandhed indprenter Søster M. Angelina Hodel i sin Bog »Körperlehre und Gesundheitspflege auf religiöser Grundlage« (Freiburg, Herder 1936, 2., 272 S., 3,20 RM. — 25 $\frac{0}{10}$). Forfatterinden byder her sine Søstre i og uden for Ordenen en Sundhedslære, som ikke blot forklarer Legemets Anatomi og dets Funktioner, men ogsaa drøfter hygiejniske Forholdsregler for unge og gamle, i Arbejde og Hvile, for Klædning og Bolig, alt ud fra en dyb kristen Viden om Legems og Sjæls Art og Væsen. Gennem Aartiens Ledelse af en Sygeplejeskole, gennem en udbredt Foredragsvirksomhed og som Forf. til flere anerkendte Bøger har Sr. Angelina dokumenteret sin Ret til at belære om disse Emner. Et Eksempel paa Bogens rolige Art kan være følgende om Vegetarismen: »Mennesket staar ved sine Bideredskaber midt imellem plante- og kødædende Dyr. Ekstremer skal undgaas til begge Sider. Den gamle græske Filosof Pythagoras sagde ganske vist: Planteføde gør mild, vis og gammel; den animalske Fødes Følger er: Haardhed, Raahed og vildt Begær. Børn skal faa saa lidt Kød som muligt, helst intet.«

Sr.

Er Ægteskabets Uopløselighed et Dogme?

Ikke et formelt Dogme, d. v. s. en Trossandhed, der ikke blot indeholdes i Skrift og Tradition, men ogsaa højtideligt er blevet forkyndt og defineret af Kirkens Læreembede; dog kunde en saadan Definition finde Sted hvad Dag det skulde være støttende sig til Herrens egne Udtalelser hos Matthæus 5, 27—32 og 19, 3—12, hos Markus 10, 1—12 og Lukas 16, 18. Af disse Skriftsteder har Matth. 19 været mest omdisputeret i Tidens Løb, fordi det hedder i Vers 9: »Men jeg siger eder: Hvo som skiller sig fra sin Hustru, uden for Hoers Skyld (den nye Oversættelse: Utroskabs Skyld), og tager en anden til Ægte, han bryder Ægteskabet.« Hvor ofte har skriftkyndig Snilde i Aarhundredernes Løb ikke undersøgt denne lille Sætning: »uden for Utroskabs Skyld«, thi selve Læren om Ægteskabets Uopløselighed stiller jo ofte svære Krav til Menneskehjertet. Den katolske Fortolkning har hidtil som oftest været den, at Christus i Tilfælde af Utroskab nok tillader Separation, derimod ikke Skilsmisse. Fritz Vogt byder os nu i »Das Ehegesetz Jesu« (Freiburg, Herder 1936, VIII — 186 S. RM. 5—25 $\frac{0}{10}$) en skarpsindig Eksegese af alle Herrens Ord om Ægteskab og oversætter ovennævnte Vers saaledes: »Hvo som skiller

sig fra sin Hustru -- end ikke paa Grund af Utroskab er det tilladt — og tager en anden til Ægte, han bryder Ægteskabet.« Og det kan ikke nægtes, at Vogts Opfattelse synes mest konsekvent og overensstemmende med hele Situationen og hævder sig smukt i den lange Række af tidligere Fortolkningsforsøg, som ogsaa omtales i Bogen. -- z.

Fra Hovedstad og Provins.

Den »Frie«s Foraarsudstilling

havde Fernisering Lørdag den 6. Marts. Var der Billeder af religiøs Interesse? Ikke mange, og da det i det hele taget er det, man sidst venter sig paa en dansk Udstilling, er der des mere Grund til at fæste sig ved de faa, der var. Af katholske Malere udstiller Vilhelm Wils et Billede af St. Fransiscus af Assisis Stigmatisation. Som alle Wils' Billeder er det meget moderne og samtidig i Kontakt med de bedste Traditioner for katolsk Maleri. Det burde have været afbildet i Kataloget som mest karakteristisk for Kunstnerens nuværende Produktion. Endvidere to andre Billeder, et Portræt og et Billede fra Dyrehavsbakken. En anden katolsk Udstiller er afdøde Malerinde Suzette Holten, af hvis efterladte Arbejder der udstilles 10, mest smukke Landskabsbilleder.

Som Gæst udstiller Elof Risebye med 7 Billeder, udelukkende religiøse. De staar i høj Grad i Korsets Tegn, fire kaldes »Passionsbilleder«, to benævnes »Korset« og et forestiller Lazarus. Ved Siden af, at de er meget smukke malerisk set, er de baaret af en stærk Følelse, der dog vist staar os noget fjernt som udpræget protestantisk Mystik. Professor Kræsten Iversen udstiller Forarbejdet til et Glasmaleri »Golgatha«. Teknisk set er det dygtigt gjort, men det lider af en iøjnefaldende Mangel paa virkelig religiøs Følelse for Opgaven. R.

Menighedspleje i Sakraments sogn.

Aarsberetning for St. Vincentsforeningen for katolske Damer (katholsk Menighedspleje). 1. Jan.—31. Decbr. 1936.

Indtægt:	Kr. Ø.	Udgift:	Kr. Ø.
Kassebeh. 1. Jan. 1936..	4 59	Urtekram	304 00
Aarsbidrag:		Mdl. kontant Hjælp...	55 00
Aktive Medlemmer..	170 00	Diverse (til syge og	
Passive — ..	157 00	Brændsel)	85 65
Tilsk. fra Hovedkassen	450 00	Aftenmøder	92 49
Indsamlet ved Møder..	43 75	Systuen	175 56
Kollekt, Legat, Gaver..	161 60	Messestipendium	6 00
		Indsendt til Hovedk..	182 00
		Kassebeh. 1/1 1937	86 24

Foreningen har 45 aktive og passive Medlemmer. 43 Familier er blevet understøttet ved Uddeling af Naturalier eller kontant Hjælp. Der er aflagt 208 Besøg. Den anden Torsdag i hver Maaned i Vinterhalvaaret afholdes et Møde, hvor Vincents-Damerne aflægger Beretning om Foreningens Virksomhed. Systuen er aaben hver Torsdag. 14 Damer møder trofast og udfører et velsignelsesrigt Arbejde for Børnene i Sognet. Til voksne er uddelt 56 Beklædningsgenstande, til Børn 221 Stk., desuden 14 Pudevaar og 12 Lagener. Med Tak har Foreningen modtaget forskellige Gaver. I Løbet af Vinteren afholdes flere Aftenmøder, som altid samler en Skare taknemmelige Sognebørn.

Julefesten, Retræten, Paaskekommunionen og Skovturen er fælles for de tre Sogne.

Menighedspleje i St. Ansgars Sogn.

Regnskab og Aarsberetning for St. Vincentsf. for kath. Damer.

1. Jan. 1936—1. Jan. 1937.

<i>Indtægter:</i>	Kr. Ø.	<i>Udgifter:</i>	Kr. Ø.
Kassebeh. 1. Jan. 1936.	67 14	Kolonialkort	452 00
Aarlige Bidrag:		Kontant Hjælp	44 00
Akt. Medlemmer	228 00	Brændselshjælp	26 90
Pass. »	713 00	Indkøbt til Systuen ...	115 29
Indsamlet ved Møder .	49 25	Porto	28 68
Gaver	20 00	Udgift ved Aftenmøder	78 27
Kollekten	40 00	Indbet. til Hovedkassen	713 00
Modt. fra Hovedkassen	350 00		1458 14
		Kassebeh. 1. Jan. 1937.	9 25
	<u>1467 39</u>		<u>1467 39</u>

St. Vincentsf. for kath. Damer i St. Ansgars Sogn har 34 Medlemmer, 17 aktive og 17 passive. Der er i Aarets Løb aflagt 219 Besøg hos 30 Familier og enligtstillede. Af disse er 47 bleven understøttede med Naturalier eller kontant Hjælp. I Vinterhalvaaret afholdes hver Maaned et Møde, hvor Vincentsdamerne aflægger Beretning over deres Virksomhed i den forløbne Maaned. Der afholdes fire Aftenmøder med forskellig Aftenunderholdning, hvortil de understøttede Familier og enligtstillede indbydes. Fælles for de tre Sogne er den tre Dages Retraite, som afholdes hos St. Josefssøstrene paa Østerbro. Paaskekommunionen 2den Paaskedag afholdes skiftevis i de tre Sognekirker. I Juni Maaned indbyder Foreningen til Skovtur, som gaar til Trørød. De indbudte befordres ud og hjem med private Biler, hvorfor vi skylder de ærede Bilejere en særlig Tak. Julefesten fejres hos St. Josefssøstrene, som med en aldrig svigtende Elskværdighed aabner deres Hjem for en talrig Skare taknemmelige Julegæster.

Pastor Osterhammels gyldne Jubilæum.

Den femte Marts blev en Festsdag i Randers — baade for Præsten og Menigheden. Allerede Dagen før samledes Præsten med sine Skolebørn, der opførte et lille »Tale-tableau« med al den uskyldige Alvor og barnlige Ynde, der gør en saadan Præstation langt mere hjertevarmende, end naar Dilettanter bliver saa drevne, at de virker »professionelt«. Og de medfølgende »Complimenter« faldt saa naturligt, at man kunde se, det lyste op som Solstrefj i den gamle Præsts unge Sind. At selve Festsdagen blev en straalende Oplevelse for Pastor Osterhammel kunde enhver læse paa hans Ansigt. Biskoppen og en stor Kreds af Familie og Venner overværede den højtidelige Messe, og Eftermiddagen var helliget Samværet med den intimere Kreds. Gaver, Blomster, Breve, Telegrammer og Flagning i Byen gav et overvældende Vidnesbyrd om den Kærlighed og Hengivenhed, hvormed Dagen blev fejret fjernt og nær.

Om Aftenen var det Menighedens Tur til at være sammen med den Præst, der i en Menneskealder havde viet dem sine Kræfter — og der blev sagt Tak. Biskoppens Nærværelse og hans hjertelige Ord baade om Morgenen under Messen og nu ved Aftenfesten formede sig som en velfortjent Hæder og Hyldest. Aftenens to Hovedtalere, Pastor Geertz Hansen og Ingeniørkaptajn Wissum, hyldede Hædersgæsten som Præst og Menneske i en saa smuk og ærbødig Form, at alle følte Taknemmelighed mod de to, der saa varmt og ægte havde tolket Menighedens og hans Kollegers Følelser. Efter endnu en Række Taler og Sange rejste den hvidhaarede Kæmpe sig, og med et Ansigt, der lyste af Glæde, takkede han hver især — og ikke mindst for den Hædersgave, som Kirkeforstander Melchiors paa Menighedens Vegne havde overrakt ham ved Aftenens Begyndelse. I fuldkommen Glæde, Forstaaelse og Harmoni mødtes Menigheden den Aften med sin Præst — og Aftenbønnerne for hans Lykke og Fremtid i Randers var legio.

Randersianeren.

Fra den vide Verden.

Stort Møde i Vatikanet.

26 Kardinaler fra Kongregationerne for Troens Udbredelse, for den orientalske Kirke og for de overordentlige kirkelige Anliggender samledes den 11. Marts Kl. 10¹/₂ til Raadslagning under den hellige Faders Ledelse i Pavens sædvanlige Audienssal. Kardinalerne tog Plads omkring den hellige Faders store Skrivebord. Mødet var berammet for at give den hellige Fader en konkret Plan over det abessinske Riges kirkelige Organisation, som var blevet lagt af de tre

Kongregationer. Ved Raadslagningens Slutning, omkring Kl. 14, rettede den hellige Fader nogle Ord til de tilstedeværende Kardinaler for at takke det hellige Kollegium og de troende hele Verden over for deres Hengivenhed og deres gode Ønsker for hans Helbredelse.

Den britiske Kroningsed,

som lige er blevet offentliggjort, er blevet betydeligt forandret siden 1911. I tredje Del af Eden, som omhandler Kongens Trosbekendelse til den engelske Statskirke og den protestantiske Religion, fremhæves udtrykkelig, at denne Del af Eden kun tager Sigte paa det forenede Kongerige. Disse Ændringer blev foretaget, fordi den engelske Kirke som bekendt ikke er Statskirke i Kolonierne. Den religiøse Paragraf har herefter følgende Ordlyd: Ærkebiskoppen af Canterbury: »Vil De efter bedste Evne overholde Guds Bud og Evangeliets sande Bekendelse? Vil De efter bedste Evne i det forenede Kongerige overholde den protestantisk-reformerte Religion, som den ved Retten er fastlagt? Og vil De overholde og bevare Oprettelsen og Indretningen af Kirken i England samt dennes Lære, Kultus, Disciplin og Regering, saaledes som den ved Retten i England er fastlagt? Og vil De for Biskopperne og Gejstligheden i England og de dem betroede Kirker bevare alle de Rettigheder og Privilegier, som ifølge Lov og Ret tilkommer eller vil tilkomme dem eller en enkelt af dem?« Kongen: »Alt dette lover jeg at gøre«.

Kristelig Enhedsfront i Elsass.

De i Aaret 1935 inden for katolske og protestantiske Forbund dannede Interkonfessionelle Komiteer for Organisation af antigudløse Udstillinger har i det protestantiske Thomaskapitels Sal i Strassburg fattet en vigtig Beslutning angaaende Skolekampens videre Forløb, og denne Beslutning viser atter, at der i Elsass i religiøs og kulturel Henseende kun findes to Fronter: en kristelig Front af Katholiker og Protestanter og en atheistisk. Den betydningsfulde Resolution, som efter omhyggelig Undersøgelse af hele Situationen blev enstemmig vedtaget, har følgende Ordlyd: »De Interkonfessionelle Komiteer i Strassburg, Kolmar og Mühlhausen bekendtgør offentligt med Hensyn til Truslen mod den elsassiske Skolelov, at de elsassiske troende urokkeligt er enige, hvad angaar de religiøse Friheder og Traditioner, som er dem dyrebare«.

BREVKASSE

Fælles Bøn om Christi Fred.

Man skulde tro, at Paven havde anet, hvad Fremtiden vilde bære i sit Skød, da han i sin første Encyklika valgte til sin særlige Gerning at virke for »Christi Fred i Christi Rige«. Som Aarene er gaact, er den Gerning blevet stedse mere paatrængende

aktuel. Og et helt katolsk Slægtled er ved at forstaa, at denne Pius XI's Opgave som Pave samtidig er Livsopgaven for os. Naar Gud kaldte os til Kirken, var det Fredsstiftere, Fredens Apostle, han vilde sætte ind mellem Verdens stridende Nationer, Samfundsklasser og ærgerrige Individualister.

Det trænger ikke til Paavisning, at Hjerteslaget i al vor Fredsgerning maa være Bønnen om Fred. Vi søger jo ikke en hvilken som helst Fred, men Christi Fred, som er Guds Gave. Lige saa let er det at indse, at Bønnen helst skal være vor fælles Bøn. Vi er ikke spredte Enere, men Vintræets samhørige Grene, Tvillingkristne med Blodfællesskab. Vi burde læse hverandres Tanker som aabne Bøger og uden Aftale istemme samme Lovsange.

I England er Katholiker begyndt en Fællesbøn for Christi Fred. Dominikanerne i Laxton, Stamford, læser hver Maaned en Messe i samme Intention, og paa Alteret ligger Bøger med Navnene paa alle dem, der beder Fredsbønnen. Den bestaar blot i, at man hver Dag beder et Led af Rosenkransen eller anden tilsvarende Bøn for Christi Rige. (Børn beder tre Gange Hil dig, Maria).

Fredsbønnens Fællesskab er nu ved at udbrede sig videre om i Verden. Hvem der herhjemme kunde tænke sig at være med, bedes blot sende sit Navn til Grevinde E. Scheel, Ndr. Frihavnsvej 26, Kbhvn Ø. (Øbro 44 53 x). Alle Navne sendes saa herfra til England.

H. D. T. K.

2. Paaskedag d. 29. Marts Kl. 20 og Tirsdag d. 30. Marts Kl. 20 opføres i St. Knuds Festsal, Stenosg. 4, G. K. Chestertons fantastiske Komædie **Trolldom**, iscenesat af Skuespiller Poul Møller. — Billetter à 1 Kr. faas: Pastor C. Benzons, Frederikssundsvej 225 — Katholsk Bogsal, Stenosg. 3 — Portneren, Stenosg. 4.

St. Antoni Kirke. Fra Paaskedag indtil 1. Okt. holdes hver Søndag *Højmesse Kl. 8* og stille Messe Kl. 10.

Skoleforeningen S. M. D. M. afholder ordinær Generalforsamling i Forsamlingsalen Boyesgade 8 A. Dagsorden: 1. Mødeprotokol, 2. Beretning, 3. Regnskab, 4. Valg af Styrelsesmedlemmer, 5. Eventuelle Forslag, 6. Feriekolonien.

Forslag, som ønskes behandlet, indsendes til Formanden P. Langkjær, Kùchlersgade 1, inden 1. April.

Der forventes talrigt Møde.

Marlaforeningen har med stor Glæde modtaget som Gave af:

N. R. M. O.	Kr. 5,00
Baronesse P. Rosenørn-Lehn	» 20,00
Frk. B. Fog	» 15,00
Fru N. Fr. Petersen, Vejle	» 1,00
Kaj Hedeberg	» 5,00
T. S. K.	» 4,00
Annie og Benedicte	» 10,00
	<u>Kr. 60,00</u>

hvorfor der bringes en hjertelig Tak. »Vivant sequentes!«

Pastor v. d. Kellenburg.

Ikke solgte Eksemplarer af »Kath. Haandbog 1934« bedes snarest returneret til Menighedskontoret, Bred. 64, Kbhvn. K.

Glem ikke Elisabeth-Bazaren Palmesøndag.

Gudstjenesten

Palmesøndag (= P.S.), Skærtorsdag = (S.T.), Langfredag (= L.F.).

Paaskelørdag (= P.L.),

- St. Ansgars Kirke.** P.S. 9 $\frac{1}{2}$ Pontifikal-Palmevielse Proc., Højm. Lidelseshist. 17 Fastepræd. — S.T. 9 Pontifikalm. de h. Oliers Indvielse, Proc. 15 foretager Biskoppen den højt. Fodtvætning. 17 And. m. Præd. — L.F. 10 Pontifikal-Gudstjeneste. 17 And. m. Præd. — P.L. 7 Ildens og Paaskelysets Indvielse etc. Hvd. 8 $\frac{1}{2}$ Højm. m. Vesper.
- Jesu Hjerter Kirke.** P.S. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse og Proc. 10 Højm. m. Oplæsning af Lidelseshist. 18 Fastepræd. og And. — S.T. 7 Levitm. m. Proc. Tilbedelse hele Dagen. 18 Præd. og And. — L.F. 10. Lit. Gudstjen. 18 Præd. og And. — P.L. 7 Ceremonierne, hvd. 8 Levitm.
- St. Knuds Kapel.** P.S. 8 $\frac{1}{2}$ Sangmesse m. Lidelseshist. — S.T., L.F. og P.L. ingen Gudstjen.
- Klosterkirken.** P.S. 9 Palmevielse, Proc., Højm. 15 Vesper og Udstilling. 18 Complet. og Velsign. — **Onsdag:** 7 $\frac{1}{2}$ Højm. 16 $\frac{1}{2}$ Mørk Matutin. — S.T. 9 Højm. 16 $\frac{1}{2}$ Mørk Matutin. — L.F. 9 Præsanktifikatm. 16 $\frac{1}{2}$ Mørk Matutin. — P.L. 7 Liturgi og Højm. og 18 Complet.
- Immaculatakirken.** P.S. 7 st. Messe, 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse, Procession, Højm.; 15 And. — S.T. 7 Højm. m. Proc.; Hellig Time 18—19. L.F. 7 Præsanktifikatm.; 14 $\frac{1}{2}$ Korsvej. — P.L. 6 lit. Gudstjen. ca. 7 Højm.
- Sakramentskirken.** P.S. 8 st. Messe. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse, Højm. m. Oplæsning af Lidelseshist. 18 Fasteand. m. Præd. — S.T. 8 Højm. 18 Sakraments- og Gethsemane-And. m. Præd. — L.F. 9 Præsanktifikatm. 18 And. m. Præd. P.L. 7 Paaskelysets og Døbevandets Indvielse, hvd. 8 $\frac{1}{2}$ Højm. m. Vesper.
- St. Antoni Kirke.** P.S. 8 st. Messe 10 Palmevielse og Højm. — S.T. 7 Højm. — L.F. 10 Gudstj., 18 And. m. Præd. — P.L. 7 Gudstj.
- St. Josefs Kirke.** P.S. 9 Palmevielse og Højm. 15 And. — S.T. 6 $\frac{1}{2}$ Højm. Tilbedelse hele Dagen. 19 $\frac{1}{2}$ And. — L.F. Præsanktifikatm. 15 Korsvej. — P.L. 6 Ildens og Paaskelysets Indvielse, hvd. 7 $\frac{1}{2}$ Højm.
- Rosenkranskirken.** P.S. 8 st. Messe. 10 Palmeindvielse, Højm. m. Oplæsning af Lidelsesh. 17 Præd. og And. — S.T. 7 Højm. 17 Præd. og And. — L.F. 10 Gudstjen. 17 Fastepræd. P.L. 7 Gudstjen. ca. 8 $\frac{1}{2}$ Højm.
- St. Thereses Kirke.** Onsdag, Torsdag, Fredag 16 $\frac{1}{2}$ Mørk Matutin. — S.T. 7 $\frac{1}{2}$ Messe. — L.F. 7 $\frac{1}{2}$ Liturgi. — P.L. 6 $\frac{1}{2}$ Liturgi, ca. 7,30 Højm.
- St. Annæ Kirke.** P.S. 6, 8 og 11 $\frac{1}{2}$ st. Messe. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse Højm. m. Lidelseshist. 18 And. — S.T. 8 Højm. 18 And. m. Præd. — L.F. 10 Præsanktifikatm. 18 Korsvej m. Præd. — P.L. 7 Ceremonier, ca. 8 $\frac{1}{2}$ Højm.
- St. Andreas Kirke.** P.S. 9 $\frac{3}{4}$ Palmevielse, Højm. m. Oplæsning af Lidelseshist. 17 Fastepræd. og And. — S.T. 8 Højm. 19 Andagt. — L.F. 10 højtid. Gudstjen., Præsanktifikatm. 18 $\frac{1}{2}$ Præd. og And. — P.L. 7 Ceremonierne, hvd. 8 $\frac{1}{4}$ Levitm.
- St. Hans Kapel (Hørsholm).** S.T. 9 Højmesse.

Paaskekommunionen. Med Palmesøndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den hellige Kommunion.

Rosenkranskirken er ligesom tidligere Aar aaben Skærtorsdag Nat. Kongreganister og Maristbrødre har overtaget Vagten, men alle er naturligvis velkomne.

Kirkelig Kalender.

Marts.

21. S. **Palmesøndag.**
 22. M. Ferieldag.
 23. Ti. Ferieldag.
 24. O. Ferieldag.
 25. T. **SKÆRTORS DAG.**
 26. F. **LANGFREDAG.**
 27. L. **PAASKELØRDAG.** *)

*) Fastetiden slutter Kl. 12 Middag.

Marts-April.

28. S. 1. **PAASKEDAG.**
 29. M. 2. **PAASKEDAG.**
 30. Ti. 3. **PAASKEDAG.**
 31. O. i Oktaven.
 1. T. i Oktaven.
 2. F. i Oktaven.
 3. L. Hvide Lørdag.

Marts.

Ugens Messebønner.

21. S. **Palmesøndag** (319—251).
 22. M. Ferieldag (354—287); 2. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
 23. Ti. Ferieldag (358—289); 2. For Kirken eller for Paven.
 24. O. Ferieldag (373—297); Ærkeengelen Gabriel (855—690); Slutningsevng.: Gabriels ([84]—[89]).
 25. T. **Skærtorsdag** (392—306).
 26. F. **Langfredag** (404—319).
 27. L. **Paaskelørdag** (433—348).

NB.: Teksterne til Liturgien paa *Skærtorsdag*, *Langfredag* og *Paaskelørdag* er udkommet som Særtryk af Messebogen; til *Langfredag* alene foreligger et særligt Hefte (faas paa Menigheds-kontoret. Bredg. 64 (15—17) og i Kath. Bogh., Stenosg. 3).

M.-K. Jesu Hjerter K. »Immaculata« **F.-K. Søndag** d. 21. Marts Kl. 8^{1/2}.

Eksercitier for Herrer vil finde Sted i St. Andreas Præstegaard i den stille Uge fra Onsdag den 24. Marts Kl. 20 til Paaskesøndag Morgen den 28. Marts. Vederlaget er 10 Kr. Anmeldelse med nøjagtig Adresse bedes i god Tid sendt til P. M. Spaus, Kollegievej 2, Charlottenlund.

Nedenstaaende Mariakongregationer indbyder **unge Kvinder** til lukkede **Eksercitier i Assumptionsklostret**, Rygaard, Bernstorffsvej 54, Hellerup fra Tirsdag den 23. Marts Kl. 19 til Paaskelørdag den 27. efter Messen.

Deltagelse bedes meldt til Frk. Marie Wissum, Strandboulevard 105¹, Kbhvn. Ø., senest den 21. Marts.

»Apostlenes Dronning«.

»Fredens Dronning«.

»Den ubesmittede Undfangelse«.

»Maria Rosenkransdronning Ungdomsafdeling«.

Den Messe, som Hs. Excellence Biskoppen plejer at læse den 25. Marts for **Danmarks Katholske Kvindeforbund**, læses paa Grund af Paasken i Aar d. 5. April Kl. 8^{1/2} i det biskoppelige Kapel. Samtidig finder der Optagelse Sted i den eukaristiske Forening. Nye Deltagere i Tilbedelsen 1. Fredag bedes derfor møde til Messen og indsende Navn og Adresse til Sekretariatet, Kastelsvej 19 Ø., inden Paaske.

Styrelsen.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN)
 Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
 Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 18. Marts.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnemen 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). - Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. -

Redaktør: Pater O. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ -14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 13

Søndag den 28. Marts

1937

(Murillo)

Christus er opstanden! Alleluja!

Jesu Opstandelse – Vor Opstandelse.

Christi Legeme, gravsat i Klippegraven, udsattes alligevel ikke for Gravens Rædsel, Mørke eller Forraadnelse. »Ej lader du din Helgen se Forraadnelse«, siger Salmisten (Ps. 15. 10) og Isaias bekræfter: »Hans Grav skal være herlig«. (Is. 11, 10). Han havde næppe betraadt Graven, før han gik ud af den som Triumfator: Paa Trediedagens aarle Morgen opvakte han sig selv ved egen Magt fra de døde til udødeligt, evig herligt Liv. Aflagde den sikreste Prøve paa sin Guddom. Han viste sig for Kvinderne paa selve Opstandelsens Dag; han viste sig for Apostlene, som spiste og drak med ham, efter han var opstanden fra de døde. (Apost. Gern. 10, 41) Han viste sig for mere end 500 Brødre eller Disciple. (1 Kor. 15, 6).

Men Christus, vort Hoved, er opstanden, for at ogsaa vi maa opstaa!

Christi Opstandelse er Aarsag til vor aandelige Opstandelse. Thi hvad andet er en Kristens aandelige Opstandelse end Sjælens Overgang fra Synden: Sjælens Død, til Livet: den helliggørende Naade, som gør os til Retfærdige. Christi Opstandelse var sand: »Herren er sandelig opstanden og har vist sig for Simon.« (Luk. 24, 34). Christi Opstandelse varer evigt: »Vi ved, at Christus efter sin Opstandelse ikke mere dør, Døden har ingen Magt over Ham mere.« (Rom. 6, 9). Og han opstod til vor Retfærdiggørelse, for at han ved sin Opstandelse kunde foreholde os Eksemplet paa vor Retfærdighed til det nye Liv, han har virket i os.

Paa samme Maade maa ogsaa vort aandelige Liv være sandt, en sand Overgang fra Synd til Naadens Stand, fra det gamle Menneskes Liv til det nye, evangeliske Liv, fra daarlige, verdslige Vaner til kristne Dyders Øvelse, fra den uordnede Kærlighed til forgængelige Ting saasom Forfængelighed, Penge, Luksus, Ære og syndigt Begær, til alvorlig Stræben efter Himlen og det, som hører Himlen til. »Naar I er opstandne med Christus, saa søg de Ting, som er histoppe, hvor Christus sidder ved Guds højre Haand. Stræb efter det, som er histoppe, ikke efter det, som er jordisk.« (Kol. 3, 1) »Lad os da holde Højtid, ikke med den gamle Surdejg, med Ondskabs og Syndigheds Surdejg, men med Renheds og Sandheds usyrede Brød.« (1. Kor. 5, 8).

Men har vi nu saa meget som en eneste Gang i vort Liv kunnet sige, at vi i Sandhed vendte os helt bort fra Synden, fra vore daarlige Vaner, fra verdslige og lastefulde Sæder, til Blufærdighed og Kyskhed, til sand Bod, til Fromhed, til solid Dydspraksis i Overensstemmelse med vor Stand? Naar vi overvejer Sagen med vort Hjertes og vort Livs næsten astronomiske Uforanderlighed for Øje, opdager vi vist slet ingen eller kun en tilsyneladende og udvortes Overgang fra Synd, fra Begærets Vælde, fra daarlige Vaner, til Naadens Liv og Fylde, til Evangeliets Lov. Vi har ikke Del i den sande Opstandelses Frugter. Og dog er vi blevet *»begravet med ham ved Daaben til Døden, d. v. s. for at afdø fra Last, Verden og syndigt Begær, for at vi skal leve i Overensstemmelse med det nye Liv, ligesom Kristus ved Faderens Herlighed er opstanden fra de døde.»* (Rom. 6,4.) B. a P.

**Herre, du har prøvet mig og erkendt mig,
Du kender min Hvile og min Opstandelse.**

(Paaskedagens Introitus. Ps. 138.)

Davids Salme 138.

*Du kender mit Hjerte til inderste Fold.
Du kender hver Følelse, hed eller kold,
som fostres og fødes derinde.
Hver Handling, hvert Ord paa min Læbe du ved,
hver Angest, hver Længsel mod Kærlighed,
hver Sejr, jeg stræber at vinde.*

*Det skjulteste du af mit Væsen forstaar.
Hvor vide jeg færdes — i Dage og Aar —;
du er om min Sti og mit Leje.
Thi falder min Vandring i Skyggernes Land,
og vakler jeg svimmel ved Afgrundens Rand,
er du Sol paa alle Veje.*

*Hvorhen skal jeg fly for din skærmende Haand?
Hvorledes undslippe din vældige Aand?
Hvor skal for dit Blik jeg mig dølge?
Ved Himmerigs Strande i Solskin du bor.
I Dødsrigets Dale, paa Fædrenes Jord
er du mit velsignede Følge.*

Og vilde jeg bo ved det yderste Hav
 og fly over Bjerge og Afgrundens Grav
 paa Morgenens guldrøde Vinge,
 din Haand vilde skærme for Stormenes Kast,
 din højre mig holde urokkelig fast
 og frelst fra Farten mig bringe.

Og vilde jeg sige, at Natten er mørk,
 at øde og gold er den ensomme Ørk,
 hos dig er dog ingen Tid Mørke.
 Din Nat er svanger med straalende Lys,
 din Ørken blomstrer ved Solens Kys,
 og Kilderne springer — trods Tørke.

Du skued mit spædeste Livskim gro.
 Mit Væsen, udfoldet i skjulteste Bo,
 du skabte paa underfuld Maade.
 Du skænked mig Sundhed fra Isse til Fod,
 gød Livsglædens Væld i mit brusende Blod,
 og alt du gav mig — af Naade.

Ja, førend mit Øje saa Dagenes Skær,
 du var med din kærlige Aand mig nær,
 du kendte min Fryd og min Klage.
 Saa mægtig er dine Tankers Sum,
 du saa og velsignede, førend de kom,
 hver eneste af mine Dage. — —

Du rense mit Hjerte! Du gøre det fast
 i Godhed! Du fri mig for Lavhedens Last,
 saa onde Tanker jeg hader!
 Du ved, at Syndens er Smertens Vej,
 du føre mig naadigt da indtil dig,
 du Almagts og Kærligheds Fader!

Karen Plovgaard.

V a r s k o.

Paasken er Forjættelsens Tid. Ikke blot den religiøse Forjættelse; men hele Naturen er præget af Forjættelse, Forventning. Saften gaar op i Træerne, der kun venter paa den første Varme for at springe ud, de første Blomster pipper frem, slumrende Kræfter gærer i Naturen.

Hvad vil Aaret bringe?

Først nu begynder nemlig i Virkeligheden Aaret. At Kalenderaaret begynder midt om Vinteren, er en af Videnskabens mange Meningsløsheder.

Saa spørger man sig, hvad Fremtiden mon bærer i sit Skød.

Det er et mørkt Billede, der tegner sig for det Øje, der i vore Dage forsøger at se ind i Fremtiden.

Stilstand er Tilbagegang, siger man; men Bevægelse behøver saa sandt ikke altid at være Fremskridt. Ingen kan være blind for, at det bliver en Kampens Tid, der forestaar. Det bliver Krig paa Kniven mellem det materielle og det aandelige. De to kæmpende Partiers Parole er givet i Christi Ord: »Mit Rige er ikke af denne Verden« og Lenins Løsen: »Mit Rige er kun af denne Verden.«

Hvert levende, tænkende Menneske maa tage Stilling. Ingen kan unddrage sig sin Værnepligt i en af de to Hære, dersom han ikke vil være aandelig død, førend den legemlige Død tager ham. »Hvem, der ikke er med mig, er imod mig.«

For at kunne ruste sig imod en Fare, maa man gøre sig klart, hvori den bestaar.

Vor Tids Fare er den, at det aandelige gøres til noget sekundært.

Under det aandelige forstaar jeg i dette Sammenhæng ikke Videnskab, Theater, Kunst og lignende; men det virkelige, det rent aandelige, det, som ikke er af denne Verden.

Bortset fra enkelte revolutionære Eruptioner, gik den materialistiske Udvikling for sig i det stille. Man gik paa Listesko. Religionen er Privatsag. Det kan jo ingen have noget imod. Enhver kan og skal have sin religiøse Overbevisning i Fred. Men der ligger noget mere i den Sætning, nemlig dette, at Religionen ikke er noget, der har med det praktiske Liv at gøre. Religion maa man gerne have; men det er noget, man kun gaar med paa Søn- og Helligdage og helst bærer inden for Vesten. Det er dog ogsaa noget, der bedst egner sig for de mere velhavende. For den fattige er det ikke saa heldigt, da det let kan vende hans Sind fra det vigtige, det materielle og dysse ham i Søvn, saa at han giver sig tilfreds med denne Verdens Tilskikkelser i Haabet om et andet og bedre Liv.

Saa jævn, saa forsigtig var den Tale, der lød fra Materialismens Side til at begynde med.

Saa kom Verdenskrigen. Gennem det lange Feltliv og de Gerninger, den førte med sig, havde den en demoraliserende Indflydelse paa mange af Deltagerne. Det var den store Chance for et aabent Fremstød af Religionens Fjender, og Angrebet blev nu ført med stor Kraft og ubestrideligt Held.

Det var maaske godt, at det kom saaledes. Aaben Kamp er at foretrække for snigende Sot. Men det har kostet talrige Ofre. Mange af dem, der stod vaklende, ubeslutsomme, indifferente, og som kunde have været reddede, de faldt fra, gik helt over i Fjendens Lejr. De var kaldede, men ikke udvalgte. Men paa den anden Side var der heller ikke faa, som i forholdsvist fredelige Tider var bleven lunkne, som nu greb Sværdet for det godes Sag.

Kampen i Spanien er som en Illustration til det, som i Virkeligheden foregaar over hele Verden i denne Tid.

Folket var katholsk; men for store Deles Vedkommende mere af Vane end af Overbevisning. Langsomt og sikkert aad den irreligiøse Materialisme sig ind i Folkelegemet. I højere eller lavere Grad gjaldt det vistnok alle Lag. Saa kom den Dag, da Masken faldt og Spaniens Folk delte sig i to Lejre, den ene for Stjernen fra Bethlehem, den anden for den femtakkede Stjerne, og nu findes der næppe heltemodigere Korsfarere end de saakaldte revolutionære paa den pyrenæiske Halvø.

Krigen i Spanien er god at faa Forstand af. Den viser ikke blot Udviklingen og Mentaliteten i Spanien som et Billede af hele vor Tid; men den aabenbarer ogsaa Sindelaget hos dem, der lever andre Steder Jorden over. Man skal blot lægge Mærke til, hvem de holder med, saa ved man ogsaa, hvor de egentlig hører hen.

Man skal ikke lade sig narre af de fredelige Faareskind, de trækker over Ulvehammen. Det kan gaa, saa længe Ildbranden er saa langt borte; men lad den Dag komme, og den kommer, da Stormen blæser i vore egne Farvande, saa skal man faa at se, hvor man har dem.

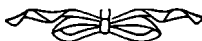
Man maa være forberedt paa, at Flertallet, en af Tidens Afguder, vil være paa Fjendens Side. Hjælp ude fra vil det ikke komme til at skorte paa, for at vi kan komme til at danne det andet Blad paa den Saks, som Kommunismen søger at lukke om Europa. Formen for Aktionen vil blive tillempet efter vore nationale Ejendommeligheder.

Saa kan det blive svære Tider og saa se den, der staar, til, at han ikke falder.

Det er ikke Spøgelsefrygt og Hysteri at varsko under disse Forhold.

Vi har et taabeligt Ordsprog paa dansk. Man siger: »Det gaar ikke saa galt, som Præsten prædiker.« Men hvis det nu gør det alligevel, hvad saa? Mon det saa ikke er det klogeste at være forberedt paa det værste, saa kan man jo haabe det bedste — dersom det kan være En en Trøst.

Jos. Holstein-Ledreborg.

Husenes Velsignelse Paaskelørdag.

Desværre er den smukke, tankevækkende og glædelige Husvelsignelse lidet kendt. En Erstatning findes somme-tider i Paaskebrønden med det indviede Paaskevand, som der saa ivrigt øses af for at bestænke Hus, Hjem, Mennesker og Dyr.

Under højtidelig Besværgelse, tankedybe Ceremonier, med det hellige Korsens Sejrstegn, i den Opstandnes Kraft, han, som i det indviede Paaskelyses Sindbillede dykker ned i Vandet, er Vandet blevet indviet Paaskelørdag. Nu vil det ved Daabens »Tempelvielse« flyde ud over ethvert nyfødt Menneskebarn som det nye Livs Vand. Første Gang er det udsprunget af Jesu Christi helligste Hjerte. Samtidig med den første Straale af hans kostbare Guds- og Offerblod. Og denne Kilde er vokset til en bred Naadestrøm, som bruser gennem alle Menneskehjarter og indvier dem til levende Gudstempler og hellige Naadens Altre. Ved Paaske-Husvelsignelsen vil den ogsaa bruse ind i det kristne Hus for at indvie det til en Livets Kilde. Nyt naturligt

Mange religiøse Folkeskikke knytter sig til Paasken alt efter Land og Folk. Billedet viser den ejendommelige Paaskeprocession i Sevilla.

og overnaturligt Liv. Fra Jesu Offerhjerter rinder Livsstrømmen. Stadig bruser Livsstrømmen fra Offerhjerterets hemmelighedsfulde Kilde; det naturlige Liv, naar det skænkes og gives ved den gensidige »Given-sig-hen«, fra den lydige »Ofren-sig« i Guds Vilje. Kun af Ofret udspringer Livet, ogsaa det overnaturlige. Af Christus-Ofret er det udrundet, af Christus-Ofret maa det vælde frem, stadig nyt.

Ved Offerlammets Slagning bevaredes i sin Tid Israeliternes Liv, og de blev forberedt til et nyt Liv i det forjættede Land. Hvad dengang var Forbillede er i Dag Sandhed. Hvilke andre Steder skulde det nye Livs Strømme dog først flyde til fra Christus-Hjerterets Alter, fra Kristus-Korsets Alter, end netop til det kristne Hus, hvor Livet vaagner, hvor det nye overnaturlige Liv værnes og plejes. Hvor sandt beder Præsten ved Begyndelsen af Husvelsignelsen: Jeg saa Vand strømme fra Templet paa hans højre Side. Og alle, til hvem dette Vand kom, er blevet reddede.

Livets Kilde, den overnaturlige saavel som den naturlige, er det kristne Hjem. Ja, ogsaa Naadelivets Kilde.

Naaden udspringer fra Ofrene. I Offertemplet ligesom paa det kristne Hus' Offeralter ligger der Offergaver, der anraaber om Naade, ligesom Kristus paa Korsel anraabte sin Fader om Naade. Nu skal denne hellige Naadesengel, den store Raadslutnings Engel, Jesus Christus, drage ind i det kristne Hus. Hvor glædelig en Paaske bliver der ikke, naar der af ethvert Offer udspringer en ny Naadeskilde. Saaledes bliver denne Husvelsignelse virkelig til sand Paaskejubilæ, til nyt Liv i det kristne Hus, til Livets Kilde i det kristne Hus.

Velsignelsesbønnen.

☩ *Fred være med dette Hus.*

☩ *Og med alle, der bor deri.*

(Hus og Værelser bestænkes med Paaskevand.)

Jeg saa Vand flyde ud af Templet paa hans højre Side, Alleluja. Og alle, til hvem dette Vand kom, er blevet reddede og siger: Alleluja, Alleluja. Lovpriser Herren, thi han er god, og evigt varer hans Forbarmelse. Ære være Faderen og Sønnen o. s. v.

☩ *Vis os, o Herre, din Barmhertighed, Alleluja.*

☩ *Og skænk os din Frelse, Alleluja.*

☩ *Herre, hør min Bøn.*

☩ *Og lad mit Raab naa til dig.*

☩ *Herren være med eder.*

☩ *Og med din Aand.*

Lad os bede: Hør os, hellige Herre, almægtige Fader, evige Gud. Ligesom du i sin Tid ved Udvandringen fra Ægypten beskyttede de Hebræeres Huse, der var bestænkede med

Lammets Blod (som symboliserer vor Paaske, hvor Christus blev ofret), *mod den straffende Engel, saaledes sender du ogsaa nu din hellige Engel ned fra din Himmel for at overvaage, bevare, beskytte, besøge og forsvare dette Hus og dets Beboere. Ved Kristus, vor Herre. Amen.**)

Folkekirkens Biskop om Skriftemaalet.

Privatskriftemaal en uendelig rig Guds Gave!

I et af Folkekirkens Menighedsblade læser jeg Biskop Fuglsang-Damgaards Opfordring til Præsterne i Københavns Stift, som efter en kort Indledning, der vidner om den mest ansvarsfulde Viden om, at »Gud har betroet os Om-sorgen for udødelige Menneskesjæle«, indtrængende anbefaler at indføre og fremme Privatskriftemaalets Velsig-nelse. Det hedder her:

»Mennesket i Dag er stedt i stor Nød og Raadvildhed, baade aandelig og moralsk. Vor Tid er præget af en dyb Længsel efter Samfund og Fællesskab. Det er Kirkens Op-gave at komme denne Trang i Møde. Det er Kirkens Op-gave, at bære Vidnesbyrd og at være Vidnesbyrd om Guds Kærlighed. Vi har et Ansvar over for de Sjæle, der er i Nød. Det er en Lydighedshandling over for Guds Ord at bringe Hjælp. I Skriftemaalet kan Menigheden aabne sin Favn for den ensomme, der gaar sin Vej alene med sine Vanskeligheder. I Absolutionen møder de bange Sjæle Gud selv for at modtage Syndernes Forladelse. Gud har givet sin Menighed en uendelig rig Gave i Privatskriftemaalet. Lad os bruge den til hans store Navns Ære og til bange Hjerters Trøst.

Lad os bruge Skriftemaalet i fuldstændig Frihed. Det maa staa som et Tilbud, som en Gave til Troens Styrkelse og Vækst.

Men Menigheden bør vide, at denne Gave er til Stede, og at den kan faa Del i den, naar den ønsker det.

Jeg henstiller derfor til Præsterne, at de fastsætter og bekendtgør bestemte Tider, hvor de vil være at træffe til

*) Oversat efter P. Notker Dudli, O. S. B.: *Das Segensbuch der heiligen Kirche*. (Paderborn, F. Schöningh, 1936, 373 S., indb. 4,80 RM.) En udmærket, velordnet Oversættelse af Kirkens Ritual, forsynet med fortræffelige Indledninger om Sakramentaliernes Betydning for det kristne Folks Trosliv, som vidner om vor Tids vaagnende Forstaaelse og Værd-sættelse af de religiøse Folkeskikke. »Kristelig Tro og trosbestægtet Skik, Kærlighed til og Troskab mod Hjemstaven blev ved dem dybt forank-rede i Folkenes Hjerter og Liv. De staa som sikre Skranker mod ny-modens Fjernelse fra Troen og mod afkristnet Skik ved Landenes og Folkenes Grænser. De har berøvet overtroisk Trolddom og bedrageriske Midler deres formentlige Kraft og Værdi.«

Skriftemaal og Sjælesorg. Det mest egnede Sted maa formentlig Kirken være, men skulde den af en eller anden Grund ikke kunne benyttes, staa det Præsten frit for at fastsætte et andet Sted. Hovedsagen er, at Tid og Sted bekendtgøres baade fra Prædikestol og gennem Menighedsbladet og ved Opslag.

Det har været mig en stor Glæde at se, at en Række Præster allerede er begyndt paa at føre disse Tanker ud i Livet. Det er mit levende Ønske, at mange, at alle maa følge efter.

Guds Naade hvile i rigt Maal ogsaa over den Side af deres Gerning!«

Dette Opraab er i Pagt med de bedste religiøse Følelser Verden over. At bekende sin Skyld er jo det samme som et Giftstofs Udskillelse og Afsondring under Helbredelsen. Det er et Vidnesbyrd om Angerens Dybde, en Ydmygelse, der fører sikrest til den sande Ophøjelse. Hvor meget denne Bekendelse svarer til den menneskelige Sjæls dybeste Tarv, ses af, at ikke blot kristne Asketer har øvet den, men at ogsaa hedenske Vismænd kendte og værdsatte dens Betydning. Og har Gud ikke krævet en Synsbekendelse længe før han sendte sin eenbaarne Søn, f. Eks. straks efter den første skæbnesvangre Synd i Paradiset, straks efter Kains morderiske Gerning mod Abel? Sendte han ikke sin Profet til Kong David for at tage imod Kongens Bekendelse efter Synden med Betsabe?

I Pagt er denne biskoppelige Erklæring endog med selve Luther og enkelte Rørelser i Lutherdommen. Reformatoren fra Wittenberg kendte jo af egen Erfaring Privatskriftemaalets Velsignelse. Hans Tid stod endnu nær hine Dage, hvor der kun var een Kirke og denne ene Kirke ikke blot *talte* smukt om Skriftemaalets Vigtighed, men uden større Diskussion simpelthen og selvfølgelig gik til Skrifte. Først fjernere Tider, som havde udviklet sig lidt mere henimod den ægte og konsekvente Lutherdom, kunde digte som f. Eks. Grundtvig:

*Løgnens Aand, Vorherres Fjende,
Han er Fader til den Trøst:
Hvem der ofre vil og li'nde
Og slaa Kors for Mund og Bryst,
Dyre Sjælemesser stifte,
Holde Fastedag og skrifte,
Ham Sankt Peder lukker ind.*

Den katholske Kristen vil unægtelig føle sig sympathisk indstillet over for en protestantisk Kirkeførers Udtalelse af denne Art. Ganske vist vil han ogsaa ræsonnere som saa: Hvor maa jeg takke Gud, at jeg lever i en Kirke, der

ikke gennem Aarhundreder kunde glemme det private Skriftemaals Velsignelse, for saa pludselig at opdage den igen, fordi nu selv den medicinske Videnskab raaber paa Sjælelæger. Hvor godt, ikke at være afhængig af Tid og Sted, end ikke af Pavebud og Præsters Mening, men at tro og vide, at selve Christi Vilje staar bag ved Skriftemaalet; kun for Christi Stedfortræder bøjer jeg Knæ og hvisker jeg min Bekendelse.

Ja, det er godt at vide, at Bekendelsen som Regel nødvendigvis hører til Syndsforladelsen, simpelt hen, fordi Christus har gjort sine Apostle til Dommere, der kan binde og løse, forlade og beholde, og de som Dommere maa udøve deres Embede ud fra Kendskab til Sjælen.

Ja, det er godt at vide, at Absolutionen fra Præstens Haand og Mund ikke er en mere eller mindre overflødig Handling, der ikke giver mig mere, end jeg ejer i Forvejen. Nej, denne Absolution, udtalt af en Præst med Myndighed fra selve Christi Apostle og deres Efterfølgere, er mere end baade pastoral Klogskab og Kendskab til Sjælens Tarv, mere end menneskelig Trøst og Vejledning, den er simpelt hen, og den alene, selve den himmelske Læges afgørende Indgreb i den syge Sjæls Organisme. —z.

Fadderne.*)

Efter ældgammel Kirkeskik skal ingen døbes højtideligt, som ikke saa vidt muligt har sin Fadder. — Ogsaa ved den private Daab tilkaldes en Fadder, hvis det let lader sig gøre; er dette ikke muligt, bør han tilkaldes til de senere Daabsceremonier, men i dette Tilfælde indgaar han intet aandeligt Slægtskab.

Hvis Daaben bliver betinget gentaget, skal om muligt den samme Fadder tilkaldes, som var til Stede ved den første Daab; bortset fra dette Tilfælde er en Fadder ikke nødvendig ved en betinget Daab. — Ved betinget Genta-gelse af Daaben indgaar Fadderne, hverken de fra den tidligere eller de fra den senere Daab, et aandeligt Slægtskab, det skulde da være, at den samme var Fadder ved begge Daabshandlinger.

Som Fadder skal kun tilkaldes een, ogsaa hvis han er af andet Køn end Daabsbarnet, eller højst en mandlig og en kvindelig.

Til Fadderskab fordres:

1. at den paagældende er døbt og kommet til sin Fornufts Brug og har til Hensigt at overtage dette Hverv;

*) Ofte spørger man efter de Regler og Bestemmelser, som gælder for Faddere; de bringes her oversat fra det romerske Rituale med Paasken som aktuel Aaledning.

2. at han ikke tilhører nogen hæretisk eller skismatisk Sekt, ikke er blevet ekskommuniceret og er retslig pletfri og ikke udelukket fra Retshandlinger; endvidere udelukkes afsatte og degraderede Præster;

3. at han ikke er Fader, Moder eller Ægtefælle til Daabsbarnet;

4. at han er tilkaldt af Daabsbarnet selv eller dets Forældre eller Værge eller, hvor disse mangler, af den, der meddeler Sakramentet;

5. at han under Daabshandlingen personlig eller ved en Stedfortræder fysisk holder eller berører Daabsbarnet, eller ogsaa straks løfter det op enten fra Døbefonten eller fra den døbendes Hænder og tager det paa Armen.

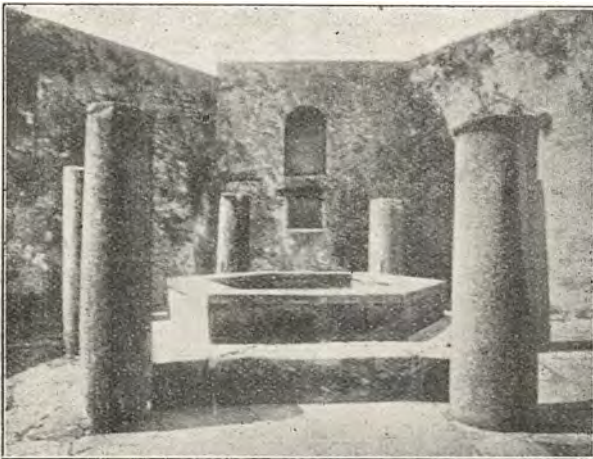
For at have Lov til at staa Fadder fordres, at den paagældende:

1. er fyldt 14 Aar, hvis Sakramentsmeddeleren ikke af en lovlig Grund har bestemt andet;

2. at han ikke, grundet paa en notorisk Forseelse, er ekskommuniceret eller udelukket fra Retshandlinger eller retslig angribelig, uden at dog en Dom herom foreligger; samt at han ikke er lyst i Ban, ikke er en offentlig Forbryder eller virkelig berøgtet.

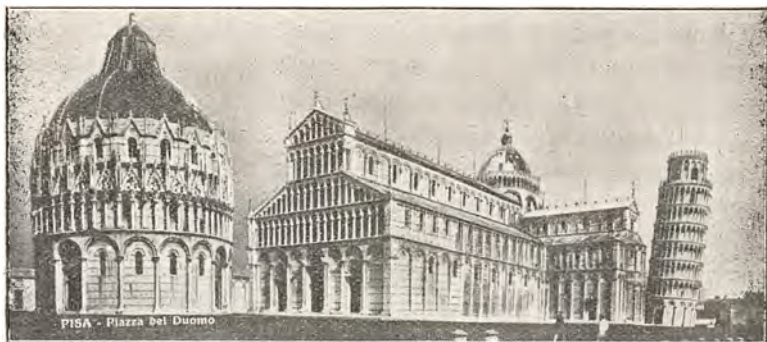
3. at han kender de vigtigste Trossandheder.

4. at han ikke er Novice eller Profes i nogen Orden; dette gælder dog ikke i Nødtilfælde, hvor dog i det mindste den lokale Forstanders udtrykkelige Tilladelse maa indhentes.

Døbefonten i Aquileja.

Den gamle Paaskeliturgi, som vi nu oplever paa Paaskelørdag, førte Katekumenerne i Paaskenatten til Daaben, som meddeltes dengang ved Neddykning i en Døbefont som ovenstaaende.

Baptisteriet, Domkirken og det skæve Taarn i Pisa.
Daabens Betydning fremhævedes i gammel Tid ved de særlige Daabskirker, Baptisterier, hvoraf der kendes flere meget berømte.

5. at han ikke har modtaget nogen af de hellige Vielser, i hvilket Tilfælde han maa have sin egen Biskops udtrykkelige Tilladelse.

I Tvivlstilfælde om, hvor vidt en Person kan være gyldig eller tilladt Fadder eller ej, maa Sognepræsten, hvis Tiden tillader det, forespørge sin Biskop.

I aandeligt Slægtskab med den døbte træder ved Daaben kun den, der meddeler Daaben, og Fadderen.

Fadderne har som Følge af deres Embede Pligt til altid at bære Omsorg for deres aandelige Søn, og i Ting, der hører ind under Opdragelsen til et kristeligt Liv, omhyggeligt at vaage over, at Daabsbarnet hele sit Liv igennem lever saaledes, som de ved en højtidelig Ceremoni har lovet for ham.

Ved C. H.-S.

Om og af nordiske Konvertiter.

Peder Jørgensen.

I dette Taknemmelighedens Galleri, som denne Serie af Konvertit-Biografier maaske nok kan benævnes, bør ikke mindst de ganske glemte finde en Plads. Til dem hører sikkert den, hvis Navn staar over disse Linier. Ikke mindst, da han kom til at tilbringe næsten 50 Aar af sit Liv fjernt fra sit Fædreland Danmark.

Peder Jørgensen fødtes 1845 i København, men flyttede allerede som ganske lille Barn med sine Forældre til Jylland. Han gik Apothekervejen, blev cand. pharm. og fik Ansættelse flere Steder, sidst i København paa Frederiks Hospital ved Siden af St. Ansgars Kirke. Han kom somme

Tider i Kirken og følte sig især tiltalt af den smukke Sang, men han kom ikke dengang videre end til en vis Interesse og Sympathi for det katholske.

Saa kom der i 1870 Opfordring til ham om at overtage en Vikarplads i Australien. Der maa have været Eventyrlust i den unge Mand, for han drog bort til den fjerne Verdensdel. Her har Indtrykket fra St. Ansgars Kirke forstærket sig, for nogen Tid efter sin Ankomst til Australien blev han optaget i Kirken. Senere kom han i Forbindelse med Ærkebiskoppen af Adelaide i Staten Syd-Australien og besluttede sig til at blive katholsk Præst.

Jørgensen begyndte sine Studier i Australien, men fortsatte dem ved Propaganda-Kollegiet i Rom. Her blev han præsteviet 1883 samtidig med vor gode Pastor Slump fra Rosenkranskirken. Derefter var han tre Maaneder i Danmark, bl. a. som Gæst hos Pastor J. von Euch i Fredericia, men vilde ikke blive her; den australske Biskop, der havde ladet ham uddanne, havde haardt Brug for ham. Altsaa rejste han tilbage til Australien, hvor han fik 33 Aars Præstegering at udføre.

Det var en anstrengende Virksomhed, Pastor Jørgensen gik ind til. Befolkningen var umaadelig spredt, og en stor Del af hans Tid gik med lange og besværlige Rejser. En Tid havde han et prægtigt Firspand, som han styrede med egen Haand, senere fik han naturligvis Bil, og der blev bygget Jernbaner. Han blev meget afholdt og æret af sine Medborgere uanset Religion og Hudfarve og fik mange Vidnesbyrd om deres Højagtelse og Kærlighed.

Den anstrengende Gerning sled meget paa Pastor Jørgensens Helbred, lige som han længe, de sidste tyve Aar af sit Liv, led ikke saa lidt af Asthma. Det var maaske ogsaa nærmest denne Sygdom, som blev Aarsagen til hans Død den 2. December 1916. Hans Plejedatter, en lille forældreløs Pige, han havde taget til sig, skrev dengang til Pastor Jørgensens Søster her i København om sin »Faders« sidste Sygdom og Død. Han var ved Bevidstheden til det sidste og havde et kærligt Smil til alle, der kom til hans Sygeleje. Smerter havde han ingen af, og han glædede sig ved Tanken om det evige Livs Fred. Hans Medhjælper og gode Ven, Pastor Kelly, kom hjem, kort før han døde,

til begges Glæde, og han forsikrer, han aldrig har været til Stede ved saa opbyggeligt et Dødsleje.

Skriftlige Efterladenskaber fra Pastor Jørgensens Haand findes vistnok ikke, i alt Fald er de ikke til undertegnedes Raadighed. Det eneste er et lille Lykønskingsbrev, han skrev til Biskop Johannes von Euch, da denne fyldte 80 Aar. Heraf skal disse elskværdige Linier citeres: »*Det var nu ikke vor Herres Vilje, at jeg skulde arbejde derhjemme; men jeg har i dette som i alt andet ubetinget fulgt, hvad jeg troede var vor Herres Ledelse; men i mit Hjerte er der et lille Lønkammer, hvor jeg gemmer min Kærlighed til Danmark, og jeg mindes altid mit Fædreland og mit Folk ved Alleret.*«

Niels Hansen.

Opdrager af Guds Naade.

»Som Kvinde er jeg sikkert tilbøjelig til at vurdere Ting fra et praktisk Synspunkt frem for fra et theoretisk — —.«

»Vort Kald er at paavirke Sjæle. I alle vore Lektioner, i alt, hvad vi foretager os med Børnene, maa vi tage Sigte paa deres Sjæle, aldrig indgive dem Tanker, som ikke er Christi Tanker, men udvikle deres Tro, deres Kærlighed til Kirken, deres Kærlighed til Renhed, skabe i dem en kristen Intelligens.« (*Mother Marie-Eugénie.*)

Disse Citater er taget fra en Bog om Assumptionsordenens Stifterinde, Moder Marie-Eugénie (1817—1898), hvis Personlighed og Livsværk af Forfatteren skildres med den livfulde Spænding, som ellers kun findes i Romaner af den gode Slags, hvor ydre Begivenheder holdes i Ligevægt af Personernes indre Oplevelser, og hvor den ydre Rammes Kolorit paa intet Punkt kommer til at overstraale den indre Rigdom, som fylder den*). Ordene, hvormed Moder Marie-Eugénie, f. Eugen Milleret de Brou, karakteriserer sig selv som Kvinde, og hvori hun udtrykker sin Opdragelsesmethodes Program, danner den røde Traad, som gaar gennem Bogens Handling.

Praktisk! Ja, hvor kan en ung Pige blive andet, naar hun til Mor har den ideelle Husfrue paa et Landsted, hvor hver Dag er fuld af Pligter over for Hushold, Mennesker og Dyr? Kan en ung Pige undgaa at blive hjælpsom, naar hun har en Mor, der en skønne Dag, da syv Arbejdere styrter ned fra et Stillads, roligt giver sig i Lag med at forbinde dem alle syv og ikke helmer, før hver eneste af

*) *C. C. Martindale S. J.:* »The Foundress of the Sisters of the Assumption« (Burns Oates & Washburne Ltd., 1936, 154 S., 5 s.).

dem er hjulpet paa ret Køl? — Derpaa besvimer Moderen ganske vist. Men ogsaa det er kvindeligt. Saa længe Pligten staar paa, holder man Ørerne stive, bagefter er der Raad til at falde sammen. — Kan en ung Pige andet end blive modig, naar hendes Mor paa en Køretur, hvor Hestene løber løbsk, og Pigebørnene, i Stedet for at skringe, bider Tænderne sammen, siger til sine Døtre: »Saadan skal det være! Naar der er Fare paa Færde, saa tier man stille!«

I alle huslige Pligter opøvede Madame Milleret sine Døtre, og hun lod dem efter den Tids Skik og Brug besøge fattige og syge. Man undrer sig ikke over, at Eugénie Milleret, da hun senere som Moder Marie-Eugénie faar Anvendelse for praktiske, administrative Evner, ogsaa har dem til rede. Hun har faaet trænet dem fra Barnsben af. Som Skud af en gammel Slægt, hvis Stamfader stod i den ridderlige Konge Frans I's Hær, og som Datter af et Hjem, hvor patriarkalske Forhold raader, har hun i Arv faaet Anlæg til at udfolde Myndighed og Omsorg, Egen-skaber, uden hvilke Programmet for hendes Opdragelsesværk hverken havde kunnet skrives eller gennemføres.

Eugénie Milleret var vel funderet. Hendes Biograf udtrykker dette i et Billede, der er lige saa moderne, som det er talende.

»Hendes elektriske Anlæg var i Orden,« siger han. »Der manglede ikke andet, end at Gud skulde sætte Strømmen til.« Og det gjorde Gud — ved den unge Piges første Kommunion Juledag 1829, da Eugénie var tolv Aar gammel.

Da hun forlod Alteret og gik for at finde sin Mor, var denne forsvunden i Mængden. Da hørte Eugénie en Stemme sige inden i sig: »Du vil miste din Mor. Men jeg vil være mere for dig end en Mor. En Dag vil komme, da du vil forlade alt, hvad du elsker, for til min Ære at tjene den Kirke, hvorom du i Dag endnu intet ved.«

At det var smaat, hvad den unge Pige vidste om Kirken, og at det kun var lidet, hun havde haft med den at gøre, fortæller hun selv paa et senere Tidspunkt af sit Liv. Hendes Hjem var som saa mange franske Overklassehjem paa den Tid lidet præget af Guds frygt. Maaske netop derfor virkede den »indre« Stemme saa stærkt, som den gjorde.

I hvert Fald blev den ved at lyde i hendes Sind Ungdomsaarene igennem. Under Skoletiden i Metz, under de Prøvelser, som Faderens økonomiske Ruin og Moderens Død førte med sig, klinger den stadig som en Undertone.

I Chalons-sur-Marne, hvor Eugénie i 1833 opholder sig hos en Familie, hvor der er rigeligt med lystig Ungdom,

og hvor hun med sit modtagelige og bevægelige Sind oplever den Selvomdsigelse, der ligger i, at man føler sig dobbelt bedrøvet midt imellem de glade, og dobbelt ene blandt de mange, taler den samme Stemme til hende. Den bringer hende ikke just Trøst. Men den rejser tusinde Spørgsmaal i hendes Sind. Hun oplever det, som hun næppe er ene om at have oplevet, at hun beder til den samme Gud, hvis Eksistens hun til Tider bilder sig ind, at hun tvivler paa.

Har man ikke vidst det før, saa kan man her læse sig til, at det ikke altid er let at være ung. Det er heller ikke altid let at tumle et rigt Sind. Dets gærende Kræfter kræver Udløsning. Dets mange Spørgsmaal kræver Svar. Eugénie havde endnu ikke fundet Udløsning for sine Kræfter. Hun brændte efter at omsætte dem i Handling.

I 1836 træffer vi hende i Paris, hvor hun i Notre Dame hører Datidens berømteste franske Prædikant, *Lacordaire*. Det bliver en Oplevelse for hende. Hun føler Befrielsen i, at et andet Menneske er »paa Bølgelængde« med hende, forstaar det instinktive i hende, samt kalder paa det, der endnu slumrer i hendes Sind. Det forekommer hende, at Lacordaire taler direkte til hende. Hun samler Mod sammen, saa hun en Dag tiltaler Prælaten. Ganske vist bliver hun straks saa forfjamsket, at hendes Mund gaar aldeles i Baglaas. Det er Lacordaire, der maa begynde. Store Ting kommer der ikke ud af deres Samtale. Eugénie betror ham, at hun ønsker at leve et »fromt Liv«. »Bed og vent!« er det gode Raad, Lacordaire giver hende. Man tør tro, at hun har ventet med et lydhørt Sind.

Saa hænder det hende, at hun en Nat drømmer om en Kirke, og i denne Kirke ser hun en Præst, der har et saa ejendommeligt Udseende og et saa mærkværdigt Væsen, at — som Martindale lunt siger — »saadan en Drøm kan ikke være opfundet«. I Virkeligheden gaar Eugénie næste Dag i St. Eustache, og aldrig saa snart er hun traadt ind, før hun genkender den Kirke, hun har set i Drømme, og da Præsten viser sig, genkender hun ogsaa ham.

Moder Eugénie.

Saaledes træffer Moder Marie-Eugénie første Gang Abbé *Combalot*.

Man kan næppe tænke sig større Modsætninger end den ladylike unge Eugénie og den mildest talt impulsive Abbé *Combalot*. Og dog bliver det Haand i Haand, disse to kommer til at føre en stor Tanke ud i Livet og til at grundlægge et Værk, som sætter sine dybe Spor paa et Felt, hvor det saare tiltrængtes: paa den unge kvindelige Slægts Opdragelse.

Combalot, Rejsepræsten, som paa sine idelige Farter Frankrig rundt havde haft Lejlighed til at se, hvor utilstrækkeligt Skolerne i den store Fénelons Hjemland virkede, havde besluttet at grunde en Assumptions-Congregation, hvis Hovedformaal skulde være Opdragelse. Han saa i den unge Eugénie Milleret det Guds Redskab, som kunde bruges hertil.

Skønt *Combalot* i første Omgang havde betroet Eugénie, at der »intet var at stille op med hende«, og skønt hun paa sin Side mere end een Gang skræmtes tilbage af Præstens temperamentsfulde Optræden, er det under Indflydelse af *Combalots* retreats, at hun beslutter at indvie sit Liv til Gud.

»Hele det sidste Aar havde hendes Hjerte bævet ved at høre Lacordaires og andres Tanker om at skabe en ny Aand i det moderne Liv, specielt i Frankrig. Hun havde næret det mest brændende Ønske om, at hun som en Mand kunde have staaet ved deres Side og kæmpet sammen med dem. — Nu syntes virkelig Tanken om denne Opdragelsesorden at skulle sætte hende i Stand til i det mindste i nogen Maade at være med. —«

Dermed er egentlig Forbundet mellem *Combalot* og Assumptionsordenens fremtidige Stifterinde sluttet, selv om der endnu er nogle Skridt til Begyndelsen. Der var en Del Vanskeligheder, den unge *society*-Dame havde at overvinde med Hensyn til sin Slægt som til de Betænkeligheder, *Combalots* Væsen, dels i hans personlige Optræden og dels i de Skrifter, han overlader hende til Samarbejde, bereder hende.

En Gang, medens hun i 1838 som Novice opholder sig i Visitationssøstrenes Kloster Côte St. Andree, skriver hun frimodigt til ham: *»Min kære Fader! — Der er for lidt af Tankens Sammenhæng i, hvad De skriver, og De gør Dem for ringe Umage for at fastholde de Idéer, De fremsætter. De vil ikke anstrenge Dem for at give dem det Udtryk, der paa een Gang er enkelt og klart.«*

Opholdet i Visitationssøstrenes Kloster virker paa Eugénies Sind, saa det bliver roligt. Hun opgiver at pine sin Sjæl. Hun gennemgaar en Skole, hvori hun lærer, at Re-

gelbundethed er Fundamentet for alt fromt Liv. Hun lærer at bringe Glæden over det skønne ind i sin Dyrkelse af Gud. Gennem Glæden over Guds Aabenbaring i Naturens Herlighed kommer hun ham nærmere i Tak og Tilbedelse.

At Combalot ikke var »nem« eller »helt almindelig«, er der i ovenstaaende flere Gange hentydet til. Man vil ogsaa se det af den Maade, han anvender i Propagandaen for sin ny Kongregation.

Martindale kalder det — ikke med Urette — at han »drev Klapjagt« paa Emner til sin Orden. Følgende Skilddring af hans Møde med den senere *Noviciat-Mistress* for Assumptionsordenen, Moder Therese-Emmanuel, røber i hvert Fald en ekstraordinær Methode:

Den unge Pige træder ind i Skriftestolen: »Jeg arme —«
»Vent!« »Fader, jeg arme, syndige — —.« »Er De gift?«
»Men, hvorfor spørger De om det?« »Er De uafhængig?«
»Ja! Jeg arme, syndige Menneske bekender . . .« »Stop! Jeg har noget vigtigt at sige Dem. Kom hen til mig Klokkeren til!«
»Kan De ikke sige mig det her?« »Nej!« — — Den unge Pige indfinder sig hos Præsten, ledsaget af sin Søster, og Combalot brænder løs. Han har et Kald til hende inden for sin Orden. Hun forsøger at protestere og anfører, at han jo ikke kender hende, og man kan dog ikke bestemme over sit Liv i Løbet af ti Minutter. Combalot svarer: »Jeg behøver intet at vide. Gud behøver Dem til det, jeg er ved at grundlægge.« »Hvad er det?« »Opdragelse!« »Ja, men jeg ønsker aldeles ikke at undervise!« »Det er, fordi De ikke aner, hvad kristen Opdragelse er, ikke heller, at man kun gennem Kvinden kan forny og genopbygge et Samfund. Nu til Dags lærer man unge Piger at øve fromme Handlinger; men man lærer dem ikke at kende Christus. — — Man lærer dem ikke at sætte alt i Forbindelse med Christus. — —«

Resultatet af dette »Kup« blev godt nok. Den unge Pige, Catherine O'Neill, som »aldeles ikke ønskede at undervise«, blev Hundreder af unge Kvinders Underviser og Vejleder, en af de bærende Kræfter inden for Assumptionsøstrenes Opdragerværk. »Man kan ikke,« siger Bogens Forfatter, »anbefale Fremgangsmaaden, men ser man paa, hvad der kom ud af den, maa det indrømmes, at Gud vel i slige særlige Tilfælde har sin Mening med at tillade den.«

Combalot benyttede den et Par Gange til — og med samme Held. Hans klare Blik, hans Intuition valgte rigtigt. Hans »Erobringer« blev i hvert Fald trofaste Bærere af det Værk, der tog sin beskedne Begyndelse den 30. April 1839 i en lille Lejlighed i Rue Ferou, hvor Moder Marie-Eugénie drog ind med sine faa Søstre. Her begyndte det »religiøse Liv«, hvis Videreførelse blev til Assumptionsøstrenes verdensomspændende Virksomhed, og om hvilken vi i en følgende Artikel skal tale lidt mere. *Karen Plougaard.*

»Jeg har ingen Tro . . .«

»Men i Aar vil De da gaa til Deres Paaskeskrimtemaal?«
Jeg har næppe faaet talt ud, før jeg ser, at jeg har rørt ved et ømt Sted.

»Paaskeskrimtemaal!« —

Og min Ven skutter sig, trækker vredt paa Skuldrene:

»Paa denne Tid af Aaret kan I da ikke tale om andet! — Man vil gerne have Ro, nyde Foraaret, aande lidt op — — Næh! Saa kommer en Ven: »Paaske! Hvornaar gaar du til dit Paaskeskrimtemaal?« — Nej, jeg gaar ikke! Og jeg kan ikke gaa, selv om jeg vildet!«

»Naa — og hvorfor?«

»Fordi jeg er ærlig! — — Fordi jeg, da jeg ingen Tro har mere, ikke vil spille Komedie, heller ikke for at behage min Kone! Er det nu klart?«

Jeg ryster paa Hovedet:

»Absolut ikke!«

»Naa, hvad ønsker De da mere?«

»Netop at De er ærlig! Jeg forlanger ikke, at De skal spille Komedie for Deres Kone. Jeg vil blot have, at De ikke spiller den for Dem selv. For, ikke sandt, De er dog døbt — De har været til den første hellige Kommunion — De er viet i Kirken. —«

Min Ven protesterer:

»Det var dengang!«

»Lad os da saa tale om Nutiden: Deres Børn gaar til Religionsundervisning. — Det er Dem en Beroligelse, at Deres Kone passer sin Kirke og Deres ældste Datter ogsaa — og indtil en vis Alder ogsaa Deres Søn, saa han paa denne Maade ikke kommer paa Afveje. — Og De selv beder maaske ogsaa engang imellem? — —«

»Ja — for ganske nylig om den store Gevinst — jeg giver ogsaa nu og da noget til Kirken. —«

»Alt i alt nyder De den Respekt, som troende Mennesker i Deres Samfundslag kan glæde sig ved. Se, *det er det første Punkt i Deres Komedie!* De trækker Dem tilbage fra Hovedpligten i den Religion, som udvendig set er Deres! Og naar jeg ser ind i Fremtiden — jeg er sikker paa, De vilde blive forfærdet ved at blive gravet ned som en Hund, naar Deres sidste Time har slaaet —.«

»Ja, det er da klart!«

»Saa sig ikke længere, at De ingen Tro har! De en Vantro? Nej, lad være!«

Min Ven trommer med Fingrene paa Bordet, han bliver utaalmodig:

»Men mellem alt dette og et Paaskeskrimtemaal er der dog Forskell!

»Undskyld! Paaskeskripte-maalet hører til Roden af »alt-dette«. Indrømmer man Bladets Berettigelse, maa man ogsaa indrømme Træets Berettigelse. — Vær altsaa ærlig over for Dem selv! Deres manglende Tro er kun et Paaskud for at kunne slippe uden om det, som Deres Samvittighed forlanger af Dem. Og ser De, *det er det andet Punkt i Deres Komædie!* — — Og hertil er De naaet, fordi De ikke har passet paa Deres Tro! I vor moderne Tid, hvor saa mange forskellige Meninger svirrer imellem hinanden, har De ikke ladet Forsigtighed og Klogskab raade. Jeg vil ikke spørge Dem om, hvilke Blade De læser, men kun om, i hvilke religiøse Bøger De som en ærlig Mand har søgt et Svar?«

»De interesserer mig ikke.«

»Saa-aa, de interesserer Dem ikke!«

Nu ser jeg medlidende paa min Ven — denne Mand — denne Rejsende — denne forrykte, som vover at sige til mig, at det ikke interesserer ham at vide, hvorhen det Tog gaar, han sidder i, og ved hvilken Station han maa stige ud!

Jeg tager ham i Jakkeopslaget og siger indtrængende:

»Man kan dø i enhver Alder. Har De sommetider tænkt paa dette Øjeblik?

»Ærlig talt ikke — da jeg jo ikke ved, hvad der sker. —«

»Jeg vil sige Dem, hvad der sker: Komædien vil spille videre og blive endnu større! Kan jeg tale aabent og lige ud med Dem?«

Han gør en træt Bevægelse:

»Ja, sig frem. —«

Saa tog jeg mine allerinderste Tanker frem:

»Der vil komme en Dag, hvor De vil ligge udstrakt paa Deres Seng for at dø. Paa denne Dag vil hele Deres Ansvar staa for Dem — De vil se Dem selv, saaledes som De ser ud foran Guds Fødder! — De, Manden, der hernede blev hilst som den ansete Mand, vil staa som Desertør over for Deres nedarvede Religion, den skønneste af alle og tillige den eneste *sande* — De vil staa som et evigt slet Eksempel for Deres egne — De har spist, drukket, gjort Forretninger, nydt Fornøjelser — det er alt. Det er lidt — meget lidt! — Og nu skal De vise Dem for Deres Dommer.«

Han vilde afbryde mig. Men jeg lader ham ikke komme til Orde:

»I dette Øjeblik vilde De maaske gerne gøre en Bevægelse. Men Stivheden i Lemmerne tillader Dem det ikke længere — og det er saa pinligt at maatte indrømme, at man har taget fejl! — Altsaa tier De. — Men i Værelset ved Siden af vil der være Bevægelse: saadan kan man ikke

lade ham dø! vil man sige. Men hvad skal man gøre? Hvorledes kan man tale til ham om Sakramenterne, han, som har været utro mod alle Sakramenter? — Og omkring Deres Seng vil man opføre et lille barnagtigt Theater. — Det er Tragikomediens sidste Akt! Tilfældigvis har man truffet en Præst — han kom for at samle ind — og man vil indtrængende paalægge ham ikke at gøre Dem forskrækket — man vil behandle Dem som en Kujon, som man ikke engang tør lade ane Sandheden — De en Kujon! — Jernkors — Tapperhedsmedalje — Vil De det?»

Jeg greb hans Hænder:

»Hør her — for nylig saa en Million Englændere fulde af Ængstelse paa deres nye Kæmpeskib »Queen Mary«. Det skulde ubetinget ud af den Flod, hvor man havde bygget det. Man havde valgt Højdepunktet af Flodtiden til Stabelafløbningen. Hvis det ikke kom ud paa denne Dag, var det lukket inde i lange Uger. — Nu er Flodtiden, den gunstige Tid, ogsaa inde for Dem. De maa ubetinget benytte den til at komme ud af Deres Blindgade og vinde frem til det frie Hav. — Er De sikker paa, De lever endnu til næste Aar?»

Jeg var færdig med at sige det, jeg vilde, men han var ogsaa færdig med sin Modstand. En dyb Tavshed sænkede sig over os.

»Jeg har endnu aldrig fornægtet min Herre og Gud,« sagde han endelig, »og jeg vil heller aldrig fornægte ham.«

»Altsaa — Resultatet?»

»Aah — Resultatet!«

Jeg efterlod ham sammensunken paa sin Stol med Hovedet skjult i sine Hænder — og han gentog:

»Resultatet — ja, Resultatet.«

Hvem ved!

Maaske gaar han i Morgen?

Pierre l'Ermite.

Paa een nær.

En af mine Forfædre havde 13 Børn. De blomstrede omkring ham, naar han kom hjem fra sit Arbejde. Erkendelsen af, at det ikke var gjort med Blomstringen alene, blev forbeholdt Moderen. Hun talte ikke meget derom. Naar en Gartner viser dig sin Have, taler han ikke meget om sit tornefulde Arbejde. Det er ham nok, naar du udbryder: »Hvor er den smuk!«

Men engang blev dette Gartnerembede betroet til Far. Mor skulde i Theatret. Da hun gik, sagde hun:

»De har spist, Lektierne er de færdige med, lad dem bare lege lidt endnu, og sørg saa for, at de alle kommer i Seng. Det kan du nok, Hr. Gemal!«

»Skulde jeg ikke kunne det! Sikken et Væsen, I Kvinder dog gør af jeres Arbejde. Hvis vi overhovedet vilde befatte os med saadanne Bagateller — vilde vi kunne klare dem med en Lillefinger.«

Hun tog Gemalens Lillefinger: »Lad mig nu se, Lillefinger, hvordan du klarer dig med de tretten.«

Hun kom sent hjem. Alt var stille i Huset. Hun lyttede i Barneværelset. Dybe Aandedrag. Ogsaa hendes Mand laa i dyb Søvn. Saa lagde hun sig ogsaa til Ro.

Den lyse Morgen skinnede ind i Ægteparrets Soveværelse: »Naa, kære Mand, hvordan gik det saa i Gaar Aftes?«

»Ja, hvordan gik det!«

»Jeg mener, var der nogen Scener?«

»Var det ikke dig, der var til »Scener?«

»Naa, saa kom de i Seng uden Vrøvl?«

»Vrøvl! Bliver en uartig, viser man bare sin Fader-næve.«

»Naa, saa gik de ikke allesammen artigt i Seng?«

»Alle paa een nær, han blev stædig — naa, jeg viste ham, hvor David købte Øllet.«

»Hvem af dem var det?«

»Ja, men kæreste du, jeg kan da ikke lægge Mærke til dem allesammen — det var ham med den røde Haar-top.«

»Med -- den — røde Haar — top? Ja, men. — Vi har dog — vi har dog — — —

Hun styrtede ind i Barneværelset. Endnu fredeligt sovende laa der imellem hendes tretten en fjortende — Genboens røde Hans.

Atter en Scene? Med Genboen? Aah, nej, mellem deres elleve opdagede man først Tabet, da røde Hans pænt paa klædt, vasket og redt marscherede ind i Huset.*)

Müller-Partenkirchen.

Kirkens dybe Nød i Tyskland.

Hvor hensynsløst Nazisterne i det tredie Rige farer frem mod den konfessionelle katholske Skole, har ikke blot »Nordisk Ugeblad«, men ogsaa den danske Dagspresse omtalt i Anledning af Indmeldelserne til det nye Skoleaar, hvor

*) Ovenstaaende morsomme Skitse vil bl. a. ogsaa gøre opmærksom paa den ypperlige Bog, den er hentet fra: *Ottillie Mosshamer, Werkbuch der religiösen Mädchenführung* (Herder 1936, XVIII+328 S. indb. RM. 5,20÷25%): Præster, Mødre, Ungdomsledere faar her righoldigt katolsk Materiale til deres Arbejde for den kvindelige Ungdom. Ikke blot theoretiske Stykker om Ungpigelivets Problemer (Far, Mor, Søkende, Veninder, Kirke, Sport, Arbejde, Fromhed etc.) findes her, men Digte, Fortællinger, smaa Biografier etc. illustrerer alt paa det prægtigste. En Bog, som ikke skuffer nogen!

det lykkedes Partiet ved »fri Agitation«, d. v. s. ved Hjælp af alle de Tvangsmidler, man raader over, at rette et dræbende Stød mod den katholske Skole. Men Kampen mod Kirken føres ogsaa paa andre Omraader, og intet er mere oplysende end de tyske Biskoppers Fastebyrdebrev. »*Ogsaa i vort Land*«, siger Kardinal Schulte, Köln, »*er uhyggelige Kræfter for længst i Gang, som uden Hensyn til de forfærdelige Følger og utrætteligt viser deres Had mod alt kristeligt og guddommeligt*«. Rottenburgerbiskoppen Sproll henviser først til Bolschevismens sataniske Bedrifter og siger saa: »*I ved, hvor langt Christushadet ogsaa er naaet i Tyskland, og Antikristendommen gaar frem. Man hader den Korsfæstedes Religion, og man vil nu ogsaa i Tyskland udrydde Korsels Religion*«. Biskop Buchberger af Regensburg opfordrer sine troende til aabent at bekende Troen, og Ærkebiskoppen af Bamberg bebrejder mange, at de ikke blot lader sig tvinge til at overvære trosfjendtlige Forsamlinger, men uden Protest paahører Taler mod Kirke og Kristendom. Han er ikke bange for at sige, under Henvisning til den organiserede Frafaldspropaganda, at Antikrist er i Aktion. Det er ikke blot Kard. Faulhaber, der i flammende Ord vender sig imod Regeringens Uretfærdigheder, men yderst modigt har f. Eks. ogsaa Biskop Preysing af Berlin under Pontifikalmessen i St. Hedvig foran hele det forsamlede diplomatiske Korps i sin Prædiken protesteret mod de gentagne Konkordatskrænkelser.

»Der deutsche Weg« skriver d. 14. Marts, at Deviseprocessernes Justitskomedie delvis er blevet likvideret. Den 15. December 1936 skal den tyske Regering have udstedt en Lov om Straffefrihed for visse Deviseforseelser, hvorved mange af de Domme mod Ordensfolk omstødes, der har vakt hele den katholske Verdens Harm, fordi de aabenbart var tendentiøse. I al Stilhed skal en Del af de fængslede Ordensfolk have faaet deres Frihed tilbage.

De tyske Myndigheder har forbudt, at Navnene paa dem, der melder sig ud af Kirken, bliver bekendtgjort. I den senere Tid har de mange Meddelelser fremkaldt en vis Uro i Befolkningen. Man kan i dette Forbud se Lastens Hyldest til Dyden, idet denne Bekendtgørelse af Frafald aabenbart maa have virket generende paa de Konjunkturjægere, der ofrede deres Religion paa Blod- og Jordtroens Alter. Folkets Dom over de Mennesker maa altsaa ikke have været blid!

Om Hitlerungdommens religiøs-kirkelige Indstilling — Førerskoling — findes i Biskoppen af Regensburg, Mgr. M. Buchbergers »Amtsblatt« af 4. Marts følgende betegnende Meddelelse: »Forespørgsler angaaende Hitlerungdoms-Førerskolingens religiøs-kirkelige Indstilling besvarer vi med den

Meddelelse, at Programmet for Hitlerungdoms-Omraadet, som for vort Dioces's Vedkommende særlig kommer i Betragtning, indeholder Foredragsudkast om Rom med de alvorligste Angreb paa den katolske Kirke og affattet paa følgende Maade: »*Alltid, naar Tyskland er enigt og stærkt, optræder Rom for at ødelægge Tyskland. Vort Verdensbillede imod det romerske: Ære, Troskab, Tapperhed mod Undertrykkelse, Fejghed og ynkelig Angst. Stolthed og Ansvar mod Sjælenes Underkuelse.*«

For Distriktet Franken bringer »Bayrische Volkszeitung« af 26.-2. No. 18 følgende Meddelelse: »I hele Riget gennemfører Hitlerungdommen et omfattende Førerskolingsarbejde. Hitlerungdommens Førerskolingsarbejde i Franken aabnedes Torsdag Aften i Nürnbergs Kunstnerhus af Kredsføreren. Det er inddelt i fire Arbejdssamfund, nemlig: Arbejdssamfundet for Racepolitik, Arbejdssamfundet for Økonomipolitik, Arbejdssamfundet for Geo- og Udenrigspolitik og Arbejdssamfundet for Indarbejdelsen af Rosenbergs: »Det 20. Aarhundredes Mythe.«

Det bayerske Undervisningsministerium har paa Statsraad Dr. Böpplers Forslag frataget en hel Række Ordenssamfund Bevillingen til at drive Opdragelsesanstalter og Virksomhed ved saadanne Anstalter. De ramte Ordenssamfund er: Augustinereremitterne, Brødrene af Pallotiner-Missionsselskabets kristelige Skole og Maristskolebrødrene. De Anstalter, hvori Ordenerne ikke maa gøre deres Indflydelse gældende, er: Det katolske Studieseminarium i Weiden, den med et Skolehjem forbundne Overrealskole i Illertissen, Stadsopdragelsesinstituttet i Freising, Skolehjemmene i Augsburg, Cham, Deggendorf, Kempten, Straubing og Traunstein, samt Realskolerne Bad Reichenhall og Mindelheim.

Efter at have skrevet ovenstaaende kommer som den store Overraskelse fra Rom, fra den gamle, ukuelige Pave, der efter en Sygdom til Døden lige har udsendt sin store Encyklika »*Divini Redemptoris*« mod Kommunismen, en længe ventet Fordømmelse af Nazismens Adfærd mod Kirke og Kristendom. Det er den bedste Paaskegave til Kristenheden. Den bringes i næste Nummer af N. U., men vi protesterer allerede nu mod »Berlingske Tidende«s kommenterende Bemærkning, som kalder Formuleringen for »udfordrende«. Hvorfor nu saa overdreven nazivenlig, Hr. Redaktør?

En Tilskuer.

Nye Bøger.

Taknemmelighed tvang ham til at skrive.

Professor *Schmiegelow* har som Manuskript udsendt en lille Bog (151 S.) »*Smaa Bemærkninger om St. Josef Hospital*«, som ikke blot St. Josefs Hospitals Læger, men ogsaa

egen dyb Taknemmelighed tvang ham til at skrive. »I 52 Aar har jeg været knyttet til St. Josefs Hospital i København. Jeg er opfyldt af Taknemmelighed mod St. Josefs Søstre, fordi disse i 1884 gav mig Adgang til deres Hospital og derved skænkede den moderne oto-laryngologiske Kirurgi Husly i et københavnsk Hospital.« »Denne Indlæggelsesret havde den allerstørste Betydning for mig, thi som ung Repræsentant og Forkæmper for den gryende moderne Otolaryngologi fik jeg ved den gode Betingelser for at høste Erfaringer, som kunde benyttes i Kampen for at skabe Otolaryngologien herhjemme en selvstændig Stilling som Disciplin, der paa det Tidspunkt overall mødte Modstand hos vore daværende Hospitalslæger.« Den yderst frisk og aktuelt skrevne lille Bog indeholder saa meget Stof af almen Interesse om Hospitalet, Søstrene og Hospitalets »grand old man« selv, at vi i en Artikel vil komme tilbage til den. —z.

Papini om Dante eller Høg over Høg.

Medens almindelige Biografiers sparsommelige Oplysninger om den »Guddommelige Komædie«s store Digter kan samles i eet Kapitel, indeholder *Giovanni Papinis* nyeste Bog om Dante (*Dante Vivo*, paa Tysk: *Dante ein ewiges Leben*, Berlin, R. A. Höger-Verlag 278 S.) 50 Kapitler, men ikke et eneste for meget, end ikke det sidste, som spørger: Hvor er Dante nu? d. v. s. mon han allerede er befriet for Renselsesilden, og hvad han mon nu tænker om sit Digt, sit Syn paa den hinsides Verden. En enestaende genial Sjælsanalyse maner her et lyslevende Billede frem ikke blot af Geniet, men ogsaa Synderen, den hovmodige Dante, den sanselige Dante, den grædende, ensomme, grusomme Dante. Papini spørger ikke blot efter Dantes Følelser for Beatrice, men ogsaa Beatrices for Dante, d. v. s. nævner hendes Kulde og ødelægger Myter. Digteren, der svang sig op til Himlens højeste Sferer, var alt andet end Helgen og skildres som ægte Jordens Søn: »Skønt troende Katholik forblev han indtil det sidste hildet i jordiske Lidenskaber, domineret af Begær efter menneskelig Ære og opfyldt af Had og Vrede. Kort sagt, han besad igennem hele sit Liv saa langt fra Helgenens pletfri Renhed.« Det er interessant, hvorledes Papini anlægger den katholske Alen paa D.s Liv og Skrifter. —z

Credo's Martsnummer

bringer en Beretning om den norske Katholicisme i 1936, hvis Fremgang giver sig Udslag i mange Nybygninger, baade Kirker og Hospitaler. Vægtig og overlegen er P. Küpferles Fremstilling af det tridentinske Koncilium og dets Betydning for Kirken i den nyere Tid, oprindelig et Foredrag, holdt i A. C. i Anledning af Refor-

mationsjubilæet; blandt de mange vigtige Afgørelser fremhæves Dekretet om Retfærdiggørelsen, »dette theologiske Mesterværk«; i det hele taget vidnede Drøftelserne om »de modne theologiske Kundskabers Overlegenhed, Skarpsindighedens og Dybdens Overlegenhed og en vidunderlig sikker Evne til at kunne se hele den kristne Læres indre Sammenhæng og Harmoni«. — Desuden finder vi et Kapitel af et Værk, der tilskrives Thomas af Aquino, om Guds Uforanderlighed; endvidere Anmeldelser (Pastor Peter Schindlers Bog om Mogens Ballin, af Magister Emil Frederiksen, Rauschen og Otto's Kirkehistorie, af P. Steidl), Digte (bl. a. det gribende »Ordensløfterne«, af P. Menzinger) og et Referat af de bayerske Biskoppers Hyrdehrev. *E. N.*

Theater og Film.

Skønt Kbhvn. blev forholdsvis hurtig færdig med Filmen »**Allahs Have**« haaber vi dog, at denne scene Anmeldelse ikke ligefrem er en Ligtale, men tilskynder til at se Marlene Dietrich i en af sine — i alt Fald etisk set — bedste Roller. Handlingen er: En Trappistmunk i Ørkenen — »Allahs Have« —, forlader sit Kloster, gifter sig med en rig og skøn Englænderinde, som dog omend fortvivlet over sit Tab giver ham tilbage til Kloostret, da han ikke finder Fred udenfor. Natur- og Folkelivssceneriet i Filmen er ofte pragtfuldt. Det katolske Milieu er i det store og hele forbavsende rigtigt tegnet. Selve Problemet er sikkert uforstaaeligt for de fleste, dels fordi Valget af Cølibat, hvor der ogsaa er Mulighed for et lykkeligt Ægteskab, i det hele taget ligger paa et Plan, som Vorherre kendetegner med de Ord: Hvo, som kan fatte det, fatte det, dels fordi den Omstændighed, at Drengen tænkes klostergiven allerede som Barn i Reglen stemmer lidet overens med Virkeligheden og tilsætter Problemet en Bifaktor, som distraherer.

—5.

Fra Hovedstad og Provins.

Paa Charlottenborg.

En Fylde af Navne, Billeder, Skulpturer, Malerier, Modeller, Udkast etc. er det første Indtryk paa Foraarsudstillingen. Derom har vi læst i Aviserne. Her vil vi kun fremhæve den religiøse Kunst og da fremfor andre vore egne. Birgitte West har udstillet et smukt Udkast til Udsmykningen af et Daabskapel. Man mindes J. Skovgaard, naar man slaar foran dette Kalkmaleri med dets afstemte Farver og dets tankevækkende Motiv: den store Flok, der stiger op af den rensende Kilde og med Hellighedens Glans om Hovedet drager ind i den treenige Guds Lyshav, mere og mere gennemtrængt og forklaret af Lyset, alt som de

nærmer sig deres Ophav. Lykkeligt det Daabskapel, som faar det! Aksel Theilmann har udstillet en »Liggende Kvinde«, hvis ædle, rene Linier vidner om den unge Mesters stadig voksende Magt over Formen. Kunstværkets Titel udsiger efter min Mening for lidt, idet baade Holdning og Haar synes at vidne om en stor Smerte, om Forladthedsfølelse, i hvert Fald om mere end blot at ligge og være Kvinde. De øvrige udstillede religiøse Motiver er vi ikke i Stand til at forstaa. E. Borregaards »Nadveren« maatte jeg have lovlig langt paa Afstand for at kunne goutere. I H. Essendrops »Opstandelsen« synes Engelen næsten at være bedrøvet over, at Vorherre undslap Graven. Da kan vi bedre med Leo Estvads Korsfæstelse som »Komposition« betragtet, eller det herlige Paaskebillede »Emmaus« af Anna E. Munch, et udmærket Motiv til en Altertavle. Et fint Stemningsbillede hedder »Efter Messen« af Valdemar Neiiendam og forestiller Nonner i det Øjeblik, de i gryende Morgenlys forlader en Kirke i Bozen.

—z.

Passionsaften i Fredericia.

Tirsdag den 16. Marts var Menigheden indbudt til en Passions-Aften i Skolens Sal. Der forevistes en smuk Serie Lysbilleder visende Korsvejen, hvilken Fremvisning Hr. Pastor Jensen ledsagede med Oplæsning, først af H. V. Kaalunds Digt Korset og senere i Tilslutning til Billedernes Rækkefølge af en Korsvej. Ind imellen var arrangeret Korsang under Hr. Lærer Munks Ledelse (Et incarnatus est og Ave verum), ligesom D'Hrr. Ax. og O. Segalt samt C. Deleuran (Klaver, Violin og Violoncel) spillede til Lejligheden passende Musik (Sibelius: Religioso, Händel: Largo og Joh. Svendsen: Andante funèbre). — Der indledtes og sluttedes med fælles Sang. Salen var fyldt og en gribende Stemning beherskede de Tilstedeværende. For denne Aften og i øvrigt for 3 tidligere i denne Vinter afholdte Sammenkomster (Pater Stäublis Foredrag om Schweiz, Pater Jan Ballins Foredrag om Fochou og Pastor Messerschmidts Foredrag om Kampen mod Gudløsheden) takker Menigheden Hr. Pastor Jensen, som med Glæde sikkert kan se Resultater af Arbejdet her.

R.—S.

Pilegrimsfærd til Lourdes.

I første Halvdel af August Maaned 1937 afholdes under Ledelse af hollandske og belgiske Montfortanerpræster et Pilegrimstog til Lourdes. Til dette Pilegrimstog, som plejer at have stor Tilslutning, ca. 4—500 Deltagere, vil der i Aar med Hs. Excellence Biskoppens Tilladelse blive søgt dannet en særlig dansk, eventuelt nordisk, Afdeling. Pilegrimstoget vil udgaa fra Maastricht en af de første Dage:

i August og vil slutte samme Steds nøjagtig 10 Dage senere. Der vil blive gjort Ophold i Lourdes (5 Dage), i Lisieux (St. Therese af Jesusbarnet), i St. Laurent sur Sevrès (den salige de Montfort, Gudsmoders Apostel) og paa Hjemvejen en Formiddag i Paris. Pilegrimsfærden vil blive ledet som en rent religiøs Valfart, og enhver, som vil holde disse 10 Dages »Eksercitier«, kan deltage, ogsaa Ikke-Katholiker.

Andagtsøvelserne vil i vidt Omfang blive fælles, og der vil af Ledelsen blive afholdt oplysende og vejledende Foredrag saavel i Lourdes som paa Udrejsen.

Om Prisen, som paa nærværende Tidspunkt ikke kan fastsættes helt nøjagtigt, kan det foreløbigt kun siges, at hele Rejsen paa III Klasse ikke væsentlig vil komme til at overstige 300 Kr. pro persona. Paa den 10 Dages Tur: Maastricht—Lourdes—Maastricht er der paa nær en Nat, hvor der overnattes i Toget, sørget for Hotelophold. Nærmere Oplysninger faas ved Henvendelse til Pater Meisters, Roskilde, Pater Boerrigter, Strandvej 91, København Ø., eller til Dommerfuldmægtig Højris, St. Pouls Allé 21, Esbjerg. M.

Fra den vide Verden.

Paven i Paasken.

For første Gang i 3½ Maaned har den Hellige Fader d. 19. Marts læst Messe i sit Privatkapel. Henved 20.000 Pilegrimme fra alle Lande vil komme til Rom i Paaskedagene, deriblandt ogsaa Pilegrimme fra Østrig, Ungarn og Tyskland. Endvidere vil alle spanske Flygtninge, som opholder sig i forskellige Dele af Italien, komme til Rom for at hylde Paven, som Paaskedag agter at deltage i Gudstjenesten i Peterskirken.

Den nye Encyklika.

Pave Pius XI har udsendt en Encyklika, »Divini Redemptoris«, imod den gudløse Kommunisme. I Indledningen henviser Paven til Kommunismens frygtelige Fare, som er en Trusel imod alle Mennesker. Den hellige Fader minder om, hvorledes hans Forgængere og han selv allerede gentagne Gange har henledt Verdens Opmærksomhed paa denne forfærdelige Fare, og forsikrer, at han maatte offentliggøre en ny højtidelig Erklæring »*efter den hellige Stols Skik, denne Lærestol for Guds Sandhed*«, ligesom det for øvrigt maa synes selvfølgeligt, at hele den katholske Verden indtrængende begærer et saadant Dokument. Og videre hedder det: »*Vi nærer den Tillid, at Ekkoet af Vor Stemme vil høres overalt, hvor man endnu er fri for Fordomme og oprigtigt er bekymrede for Menneskenes Vel.*« Paven siger: Kommunismen repræsenterer et System af Vildfarelser og bedrageriske Slutninger, som staar i Modstrid med saavel den sunde

Fornuft som med den guddommelige Aabenbaring. Den omstyrter enhver Samfundsorden og ødelægger Samfundene i Bund og Grund. Den er en Miskendelse af Naturens sande Oprindelse og af Statshensigten, gør Menneskene retsløse, nedværdiger dem og gør dem til Slaver. »Nordisk Ugeblad« bringer »Encyklikaen snarest og paatænker ogsaa Udgivelse af Særtryk.

Mod Kommunismen.

Dronning Maria af Rumænien har rettet et Opraab til Europas Folk om at forene sig imod de Magter, som truer de kristne Idealer. Ordlyden af dette Opraab foreligger nu, og det hedder bl. a. deri:

»Jeg vil raabe: Vaagn op, gamle Europa, før det er for sent! Du, som har været en af de store Pionerer paa Vejen mod Lyset og Fremskridtet; Du, som med blodige Ofre har betalt Prisen for din Kultur, vaagn op! Erkend Faren, som truer os. Endnu er det Tid, men vi staar ved Afgrundens Rand. Aab dine Øjne og se, hvad der foregaar rundt omkring dig! Saml dem, som er stærke, kloge og klart-seende, saa de stiller sig op imod den frygtelige Tilintgørelses Strøm, der truer med at feje alt bort, som hidtil har været Meningen og Hensigten i vort Liv og vore Kampe, det, som vi ved usigelige Ofre har indvundet i to Tusinde Aar. Endnu findes levende Kræfter, som kan samles, men de maa være enige, enige i det godes Tanke, som vore Fjender er enige i det ondes Tanke. — Om dog blot Gud vilde aabne Øjnene paa alle Folk, saa de erkender Dødsfaren, inden det er for sent! Om han dog blot vilde rive dem ud af deres ufattelige Lethargi, saa de slutter sig sammen som eet Legeme i det fortvivlede Ønske om at opretholde det, som hidtil var vor Livsmening, og vække de gamle Idealer, der er rodfæstede i den kristne Moral, til Live igen.

Som tidligere meddelt i »Nordisk Ugeblad« afholdes der Søndag den 11. April 1937 i Aarhus et **Møde for katolske Akademikere**. Mødet er planlagt saaledes:

Kl. 16: Man mødes paa Østergades Hotel, hvor man straks gaar over til Fastlæggelse af Rammerne for Sammenslutningen. Der vil blive fremlagt Udkast til Love og blive Lejlighed til at fremkomme med Forslag. Derefter fremlægges Regnskab og vælges Bestyrelse. Til denne konstituerende Del af Mødet har kun katolske Akademikere Adgang, hvorimod Hustruer kan deltage i den øvrige Del af Mødet.

Kl. 16 $\frac{1}{2}$ og 17 holder henholdsvis **Politimester Lotinga**, p. t. Hobro, og **Overlæge Schwensen**, Aalborg, Foredrag om »**Fosterdrab og Børnebegrænsning**«, belyst fra **kriminalistisk og lægelig Side**.

Kl. 17 $\frac{3}{4}$ samles alle til fælles Kaffebord med paafølgende Drøftelse af Emnet. Der vil blive Lejlighed til Spørgsmaalstilfælde.

Foreningens Start vil i høj Grad afhænge af Antallet af Del-

tagere i dette Møde, hvorfor alle **katholske Akademikere i Jylland**, som ikke af særlige Grunde er forhindrede, **anmodes om at give Møde** og derved ogsaa sikre sig Indflydelse paa Organisationens Love og Retningslinier.

H. Højris, St. Pouls Allé 21, Esbjerg.

Gudstjenesten i Paaskedagene.

1. Paaskedag = 1. P. — 2. Paaskedag = 2. P.

St. Ansgars Kirke. 1. P. 6 Korsets Optagelse. Procession, Levitm. og Præd. 8 st. Messe. 10 Pontifikalm. og Præd. 17 Festand. — 2. P. 8^{1/2} st. Messe. 10 Højm. Ingen Aftenand.

Jesu Hjerter Kirke. 1. P. 6, 7, 7^{1/2} st. Messe. 8^{1/2} Sangm. m. Præd. 10 Levitm. m. Præd. 11^{1/2} st. Messe m. Præd. 19^{1/2} Festand. 2. P. 6, 7, 7^{1/2}, 8^{1/2} st. Messe. 10 Højm. 19^{1/2} Festand.

St. Knuds Kapel. 1. P. 8^{1/2} Sangm. m. Præd. 10 Højm. m. tysk Præd. — 2. P. 8^{1/2} Sangm. m. Præd.

Klosterkirken. 1. P. 9 Højm. m. Præd. 15 Vesper og Udstilling. 18 Completorium og Velsignelse. — 2. P. 7^{1/2} Højmesse (som Hverdage).

Immaculatakirken. 1. P. 6^{3/4} Korsets Optagelse, 7 st. Messe, 10 Højm. m. Præd., 15 Festand. — 2. P. 7 st. Messe, 9 Sangm. u. Pr.

Sakramentskirken. 6 Korsets Optagelse, Procession og Højm. 8 st. Messe. 10 Levitm. m. Præd. 18 Festand. — 2. P. 8 st. Messe. 10 Højm. og sakr. Velsignelse. Aftenand. bortfalder.

St. Antoni Kirke. 1. P. 8 st. Messe. 10 Højm. m. Præd. 2. P. 9 Højm.

St. Josefs Kirke. 1. P. 6 Korsets Optagelse og Messe. 9 Højm. m. Præd. 15 Festand. — 2. P. 7^{1/2} st. Messe. 9 Højm. 14^{1/2} And.

Rosenkranskirken. 1. P. 6 Korsets Optagelse, Præd. Sangm. 10 Levitm. m. Præd. 11^{1/2} st. Messe. 17 Festand. — 2. P. 10 Højni.

St. Thereses Kirke. 1. P. 8^{1/2} Højm. 11 st. Messe. 17 And. 2. P. 8^{1/2} Messe. 17 And.

St. Annæ Kirke. 1. P. 7 Korsets Optagelse, Sangm., Fælleskomm. 9 Børnegudst. 10 Højm. m. Præd. 18 Festand. — 2. P. 8 og 9 st. Messe. 10 Højm. m. Præd. 18 Festand.

St. Andreas Kirke (Ordrup). 1. P. 6 Korsets Optagelse. Højm. m. Præd. 8 st. Messe. 10 Højm. m. Præd. 17 Festand. — 2. P. 8 st. Messe. 10 Højm. 17 Festand.

St. Hans Kapel (Hørsholm). 1. P. og 2. P. 9 Højm.

St. Nikolai Kapel 1. P. 9 Højni. m. Præd., sakr. Vels.

St. Pauls Kirke, Taastrup. 1. P. 9^{3/4} Højni. m. Præd. 16^{1/2} And.

NB. Ligesom i Fjor vil der Paaskesøndag under Messerne i de fem københavnske Sognekirker i Stedet for den sædvanlige Kollekt blive afholdt en offentlig Indsamling til Bestridelse af Kirkernes Udgifter til Lys.

St. Michaels Klub. Mandag d. 5. April Kl. 20 festlig Underholdningsaften i Vesterhus. Oplæsning af Forfatteren Aage Matthison-Hansen. Gæster henvender sig til Telf. Vester 7769.

Det bekendtgøres herved, at vor lille Pige

Birgit

er død Torsdag den 18. Marts.

*Th. Tvede og Hustru.
Grethe.*

Begravelsen har fundet Sted.

Kirkelig Kalender.

Marts-April.

28. S. 1. **PAASKEDAG.**
 29. M. 2. **PAASKEDAG.**
 30. Ti. 3. **PAASKEDAG.**
 31. O. i Oktaven.
 1. T. i Oktaven.
 2. F. i Oktaven.
 3. L. Hvide Lørdag.

April.

4. S. **Hvide Søndag.**
 5. M. **MARIAS BEBUDELSE.**
 6. Ti. Ferialdag.
 7. O. Ferialdag.
 8. T. Ferialdag.
 9. F. Ferialdag.
 10. L. Gudsmoders Lørdagsmesse.

Marts-April.

Ugens Messebønner.

28. S. 1. **Paaskedag** (546—392).
 29. M. 2. **Paaskedag** (550—396).
 30. Ti. 3. **Paaskedag** (555—401).
 31. O. i Oktaven (559—405); 2. For Kirken eller for Paven (123, 122)—[107]).
 1. T. i Oktaven (563—408); 2. som Onsdag.
 2. F. i Oktaven (568—410); 2. Frans af Paula (871—704).
 3. L. Hvide Lørdag (572—412); 2. som Onsdag.

Rosenkranskirken. Indtil videre er der hver Søndag Kl. 11^{1/2} stille Messe.

Husk Fastealmissen! Anden Paaskedag er sidste Frist for Oplydelsen af Fastemandatets § 7. »... Alle Troende, som er i Stand dertil, skal i Fastetiden nedlægge en Almisse i de Bøsser, som anbringes i alle Kirker og Kapeller... Disse Fastealmisses kommer Vikariatets kirkelige Institutioner til gode«.

Horsens. St. Ansgars Skolehjem har fra Overinspektøren for Børneforsorgen i København faaet Meddelelse om, at Overlærer A. Secher Marcussen, Medlem af Børneværnet, er udnævnt til Tilsynsførende med Hjemmet i Stedet for Forretningsfører J. Chr. Juliussen, Byrådsmedlem og Formand for Børneværnet. Samtidig meddeles, at det nye Skoleaar begynder den. 31. Marts.

Skoleforeningen S. M. D. M. afholder ordinær Generalforsamling i Forsamlingssalen Boyesgade 8 A, Onsdag den 7. April Kl. 8. Dagsorden: 1. Mødeprotokol, 2. Beretning, 3. Regnskab, 4. Valg af Styrelsesmedlemmer, 5. Eventuelle Forslag, 6. Feriekolonien.

Forslag, som ønskes behandlet, indsendes til Formanden P. Langkjær, Kuchlersgade 1, inden 1. April.
 Der forventes talrigt Møde.

INDHOLD: Billede: Christus er opstanden! — Jesu Opstandelse. — Vor Opstandelse. — Digt: Davids Salme 138. — Varsko. — Husenes Velsigelse Paaskelørdag. — Folkekirkens Biskop om Skriftemaalet. — Fadderne. — Peder Jørgensen. — Opdrager af Guds Naade. — „Jeg har ingen Tro...“ — Paa een nær. — Kirkens dybe Nød i Tyskland. — Nye Bøger. — Theater og Film. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

FREMMEDSPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Mandag Aften, fra Trykkeriet Onsdag Aftenerat til Postvæsenet Onsdag d. 24. Marts.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 14

Søndag den 4. April

1937

INDHOLD: Opstandelsens Land. — Offerdahl. — Pave Pius XI's Rundskrivelse. — Et længselsfuldt ventet Hyrdebrev. — Fra Pavens Hyrdebrev til Tyskland. — Opdrager af Guds Naade. — Hvorfor kom det til den spanske Borgerkrig? — Naar Sandheden flygter til Narre. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

OPSTANDELSENS LAND

Apok. Kap. 22, 1—5.

*Han viste mig Strømmen med Livets Vand,
en straalende Bølge i Solen,
og Livets Vækster langs Flodens Rand
ved Foden af Kongestolen.*

*Da vaagnede jeg til et evigt Lys,
til Toners og Farvers Vrimmel.
Langt borte var Dødens og Kuldens Gys.
En ny Jord, en nydannet Himmel,*

*en Slægt, befriet fra Synd og fra Sorg,
forløst ved Langfredagens Vunder,
et Evighedsvældes skinnende Borg
var skabt ved Opstandelsens Under.*

*Da saa jeg den flakkende Afglans, jeg bar,
af Guddommens Lys i mit Hjerte,
i alle de saliges Blik som en klar
og roligt brændende Kærte.*

*Og da fornam jeg, at Længsel blev Fred,
at Savn blev til tindrende Lykke.
Thi Lyset var plantet i Mørkets Sted
som Sejren i Korsets Skygge.*

Karen Plouggaard.

Offerdahl.

Alle, der var med paa Stiklestad 1930 ved 900 Aars Mindefesten, vil tydelig huske den nyviede norske Biskop Offerdahl. Hvor saa han mild og ærværdig ud, men ogsaa svag og skrøbelig. Det havde sikkert været ham en streng Gang, det ikke lille Stykke Vej op til det smukke, nye Kapel paa Bakketoppen. Desværre skuffede ikke det Indtryk, Biskoppen gjorde, han døde allerede et Par Maaneder derefter i Holland, efter kun et halvt Aars Virke som Biskop, den første norskfødte Biskop i fire Hundrede Aar. Det er et ejendommeligt Sammentræf, at den sidste norskfødte Biskop i Norge før Offerdahl ogsaa døde i Holland — for næsten fire Hundrede Aar siden.

Biskop Offerdahl var en Landmands Søn, født 1857 i Aardal i Sogn. Han gik først i Landsbyskolen, som dengang var en Omgangsskole, og gennemgik derefter et Kursus paa Balestrands Lærerskole. Han fik ikke straks Ansættelse ved en Skole, men blev Huslærer i Bergen. Ved at tænke nærmere over sin kristne Tro gjorde han den samme overraskende Opdagelse som mange Protestanter før ham, at Læren om den hellige almindelige Kirke var et nødvendigt Led af denne Tro. Og var det Tilfældet, saa maatte Christus selv have stiftet den. Disse Overvejelser førte til, at han søgte Forbindelse med de katholske Præster ved St. Pauls Kirken i Byen og bad om Undervisning. Resultatet heraf blev, at han d. 31. Oktober 1880 lod sig optage i den katholske Kirke.

Efter sin Overgang var Offerdahl først Lærer i fire Aar ved den katholske Skole i Bergen. Da det Kald til Præstestanden, han længe havde følt, var blevet modnet, rejste han til Belgien, hvor han læste i to Aar, derpaa til Rom, hvor han studerede ved Propagandakollegiet i seks Aar. Han blev præsteviet i Slutningen af 1891 og vendte tilbage til Norge Sommeren 1892.

Her var nok for ham at tage fat paa. Lidet kendt var den katolske Kirke i Norge, og langt er der mellem Byerne; Landet er jo saa umaadelig stort og tit utilgængeligt, at Beboerne af de mindre Lande ikke ret skønner, hvor stor en Hindring de vældige Afstande er og — for et halvt Aarhundrede siden — endnu mere var. Offerdahl blev udnævnt til Kapellan i Tromsø og senere Sognepræst sammesteds, og han tilbragte fire Aar i denne fjerne By, der ligger lige saa langt fra Hovedstaden Oslo som Venezia fra København. Sin Hovedvirksomhed fik han dog i Oslo, hvor han kom til at tilbringe mange Aar. Længe redigerede han det norske katolske Ugeblad »St. Olav« og fik ogsaa Tid til at udsende Oversættelser af Det nye Testamente og Davids Salmer.

Biskop O. Offerdahl.

Da Biskop Smit i Oslo 1928 nedlagde sin Stilling og blev kaldt til Rom, udnævntes Pastor Offerdahl, som for Resten dengang havde Titlen Monsignore, til Administrator af det katolske Vikariat Norge, hvilken Stilling han beklædte i 1½ Aar. I Marts 1930 fik han Bud om, at han var udnævnt til som Biskop at styre Vikariatet, og allerede den næste Maaned modtog han Bispevielsen i Rom.

Det vakte stor Glæde hos de norske Katholiker, at en Landsmand var blevet deres Biskop. Og Budskabet herom blev ligeledes modtaget med Glæde af dem, der stod uden for Kirken. For Offerdahls stærke og samtidig milde Personlighed var ogsaa vel kendt af Protestanter.

Først saa det ud, som om den ældre og langt fra kraftige Mand udmærket kunde taale det anstrengende Arbejde, som Bispestillingen førte med sig. Der var meget at gøre efter de halvandet Aars Vakance i Embedet, og Biskop Offerdahl var selv fuld af Iver efter at komme saa meget som muligt omkring i Menighederne. Han lagde store Planer for det kommende Efteraar, heriblandt ogsaa om en Rejse til Holland i Kirkens Tjeneste. Rejsen kom i

Stand, men blev afbrudt, som allerede nævnt, ved Biskoppens Død af Aareforkalkning og Hjertesvaghed d. 7. Oktober 1930. Han havde altid fremhævet de katholske Kristnes Pligt til Troskab mod Christi Kirke, han døde selv som et Offer for denne Pligt. *Niels Hansen.*

Den pavelige Encyklika »Divini Redemptoris«. Pave Pius XI's Rundskrivelse

til de ærværdige Brødre: Patriarkerne, Ærkebiskopperne, Biskopperne og de andre Overhyrder, som har Fred og Fællesskab med den Apostoliske Stol

om den gudløse Kommunisme.

Ærværdige Brødre! Hilsen og apostolisk Velsignelse!

1. Løftet om den guddommelige Frelser falder som et straalende Lys paa de første Sider af Menneskeslægten's Historie, og derfor kunde tillidsfuld Forventning af bedre Tider mildne Sorgen over det tabte Paradis. Dette Haab ledsagede vor Slægt paa dens trængselsfulde Vej, indtil Verdens Frelser i Tidens Fylde kom og opfyldte Forhaabningerne. Han lagde Grunden til en ny og verdensomfattende Kultur, den kristne Kultur, som staar uforligneligt højere end den, som Mennesket indtil da med Besvær havde faaet skabt og endda kun hos nogle privilegerede Nationer.

2. Men Kampen mellem det gode og det onde blev tilbage i Verden som en trist Arv efter den første Synd, og den gamle Forfører har aldrig holdt op med at narre Menneskeheden ved bedrageriske Løfter. Derfor opstod der i Aarhundredernes Løb den ene Omvæltning efter den anden, lige til vore Dages Revolution, der alle Vegne, kan man gerne sige, enten allerede er i Færd med at hæрге og ødelægge eller dog for Alvor truer dermed. Den overgaar i Omfang og Heftighed alt, hvad man i tidligere Tider har oplevet af Kirkefølgelser. Hele Nationer er i Fare for at synke tilbage i et endnu værre Barbari end det, der herskede i den største Del af Verden, dengang vor Frelser kom.

3. Denne Fare er, som I selv, ærværdige Brødre, allerede har gættet, den bolschevikiske og atheitiske Kommunisme, der gaar ud paa at endevende den sociale Orden og underminere den kristne Kulturs Grundvold.

I.

Kirkens Holdning over for Kommunismen.

Fordømmelse fra tidligere Tider.

4. Staaende over for denne Fare kunde den katholske Kirke ikke tie, og tav heller ikke. Navnlige var det den

Apostoliske Stol, der ikke tav, i Bevidsthed om, at det er dens ganske særlige Opgave at forsvare Sandheden og Relfærdigheden og alle hine evige Goder, som Kommunismen iniskender og bekæmper. I al den Tid, da visse dannede Kredse forsøgte at løse den menneskelige Kultur fra Moralens og Religionens Baand, har Vore Forgængere i Embedet aabent og udtrykkeligt henledet Verdens Opmærksomhed paa Følgerne af det menneskelige Samfunds Afkristning. Hvad specielt Kommunismen angaar, saa har Vor ærværdige Forgænger Pius IX, salig Ihukommelse, allerede i Aaret 1846 højtideligt afsagt en Fordømmelsesdom over den og siden stadfæstet denne Kendelse i sin Syllabus § IV*). Han afviser »den saakaldte Kommunismes strafværdige Lære, der i allerhøjeste Grad strider mod Naturretten, og som, naar den engang skulde faa Indpas, vilde føre til en radikal Ødelæggelse af alle Menneskers Rettigheder, Livsforhold og Ejendom, ja, af selve det menneskelige Samfund«. (Encykl. Qui pluribus 9. 11. 1846.) Senere hen har en anden af Vore Forgængere, den uforglemmelige Leo XIII i sin Rundskrivelse »Quod Apostolici muneris« (28. 12. 1878) karakteriseret Kommunismen »som den ødelæggende Farsot, der angriber det menneskelige Samfunds inderste Marv og fører det Undergangen i Møde«. Med klart Blik har den samme Pave set og paavist, at de atheistiske Strømninger i Folkets brede Lag nu i Teknikkens Tidsalder har deres Udgangspunkt i hin Filosofi, som allerede i nogle Hundrede Aar har forsøgt at skille Videnskab og Liv fra Troen og Kirken.

Den nuværende Paves Kundgørelser.

5. Ogsaa Vi selv har under Vort Pontifikat gentagne Gange og eftertrykkeligt gjort opmærksom paa, at disse atheistiske Strømninger paa en foruroligende Maade stadig griber mere om sig. Da Vor Hjælpeaktion i Aaret 1924 vendte hjem fra Sovjetunionen, har Vi i en særlig Allokution til hele Verden udtalt os imod Kommunismen. I Vore forskellige Rundskrivelser: »Miserentissimus Redemptor« (8. 5. 28), »Quadragesimo anno« (15. 5. 31), »Caritate Christi« (3. 5. 32), »Acerba animi« (29. 9. 32), »Dilectissima Nobis« (3. 6. 33), har Vi højtideligt protesteret mod de Forfølgelser, som var udbrudt den ene Gang i Rusland, den anden i Meksiko og den tredje i Spanien. Og endnu er den Genlyd fra alle Sider ikke hendøet, som de Taler fandt, Vi i Fjor har holdt ved Aabningen af den katholske Presses Verdens-

*) Syllabus er en officiel Samling af 80 Teser delt i 10 Paragraffer. Den udkom den 8. 12. 1864 og indeholder Datidens vrang Meninger om theologiske, filosofiske og praktiske Spørgsmaal. De 80 Sætninger forkastes og afvises som Vildfarelser, der strider mod den kristne Lære. (F. K.)

udstilling, ved Modtagelsen af de spanske Flygtninge og i Vort Radiobudskab til den hellige Julefest. Ogsaa Kirkens mest hadefulde Fjender, der fra Moskva leder denne Kamp mod den kristne Kultur, aflægger ved deres uafsladelige Angreb i Ord og Gerning Vidnesbyrd om, at Pavedømmet ogsaa i vore Dage troligt blev ved at holde Vagt ved den kristne Religions Helligdom, og at det oftere og mere overbevisende end enhver anden offentlig Myndighed paa Jorden har henledet Opmærksomheden paa den kommunistiske Fare.

Nødvendigheden af et nyt officielt Dokument.

6. Til Trods for disse gentagne faderlige Advarsler, som I, ærværdige Brødre, til Vor store Glæde trofast har gjort de troende bekendt med, idet I forklarede dem i eders talrige nyeste Hyrdebrev og ogsaa i eders fælles Skrivelse, tager Faren alligevel Dag for Dag til som Følge af behændige Agitatorers utrættelige Undermineringsarbejde. Derfor anser Vi det for vor Pligt paa ny at opløfte vor Røst og at offentliggøre dette højtidelige Dokument, saaledes som den Apostoliske Stol, Sandhedens Lærestol, plejer at udsende, og som det er rimeligt at gøre, siden hele den katholske Verden venter et saadant Dokument. Vi har den Tillid, at Ekkoet af Vor Stemme vil blive hørt paa alle de Steder, hvor Sindene endnu er fri for Fordomme og Hjerterne oprigtigt søger Menneskehedens Vel. Vi nærer dette Haab saa meget desto mere, som Vort Ord nu om Stunder desværre stadfæstes og bekræftes ved Synet af de bitre Frugter, som de revolutionære Idéer i Mellemtiden har baaret, og som Vi har forudset og forudsagt. I frygtindgydende Omfang breder deres Virkninger sig, som en sikker Kendsgerning i de Lande, der alt er behersket af denne Smitsot, og som en alvorlig Trusel i alle andre i hele Verden.

7. Vi vil altsaa endnu engang ligesom i en kort Synthese sammenfatte den gudløse Kommunismes Grundsætninger og Metoderne for dens Virksomhed, saaledes som de navnlig træder frem i Bolschevismen. Over for disse falske Principper fremholder vi saa Kirkens klare Lære og anbefaler paa ny og indtrængende de Midler, hvormed den kristne Kultur, der ene fortjener Navnet »den sande civitas humana«, kan befries fra denne djævelske Svøbe og føres frem til stadig frodigere Udfoldelse, og dét til Menneskeslægtens virkelige Vel.

(Fortsættes.)

Som nævnt i sidste Nr. udkommer Pave Pius XI's Encyklika om Kommunismen om kort Tid, ligesom tidligere pavelige Rundskrivelser, paa Ansgariusforeningens Forlag.

Et længselsfuldt ventet Hyrdebrev.

Palmesøndag 1937 vil huskes længe i tysk Kirkehistorie: da henvendte Pave Pius XI, der lige har rejst sig fra et smertefuldt Sygeleje, og i en stor programmatisk Encyklika har fordømt Kommunismen, sig til hele det katolske Tyskland, for som Hyrde og Ypperstepræst at vejlede sit Folk i en yderst farefuld Stund. Sjældent er et Hyrdebrev blevet modtaget med større Taknemmelighed. Baade Form og Indhold af denne Rundskrivelse »Om den katolske Kirkes Situation i det tyske Rige« fremhæver det overordentlige i Pavens Skridt.

Rundskrivelsens Betydning ligger i, at dens klare Lære spreder de Taagemasser, som Nazismen har indhyldet sine Angreb i; Modpartens bundfalske, uærlige og ordbrydende Methode afsløres ganske skaanselsløst, næsten skarpt. Paven bruger ikke Ordet »National-Socialisme« endnu, hvor han fordømmer vrang Synspunkter, men hver eneste Læser er ved hvert Afsnit klar over, til hvilken Fører og hvilken Lærdom Ordene sigter. Kirken er beredt til Kamp. *»Han, som gansker Hjerte og Nyre (Ps. 7, 10), er vort Vidne, at vi ikke kender noget inderligere Ønske end Genoprettelse af sand Fred mellem Kirke og Stat i Tyskland. Men skulde der — uden vor Skyld — ikke blive Fred, da vil Guds Kirke i den Almægtiges Navn, hvis Arm endnu ikke er blevet kortere, forsvare sine Rettigheder og Friheder.«* Der gives ingen enkelte Direktiver for umiddelbar Handling endnu, men saa uforbeholdne Opfordringer som den til Præsterne, om under alle Omstændigheder at forkynde Sandheden, eller den til Forældrene, trods alt at kræve deres Ret til Børnes Opdragelse respekteret, er jo under de Omstændigheder, de tyske Katholiker lever i, saare betydningsfulde. Skrivelsens Betydning ligger endvidere i, at den ikke blot henvender sig til de tyske Katholiker. *»For hele den kristne Verden skal den dybt alvorlige Virkelighed«* paavises, og man kan næppe tvivle om, at dette Hyrdebrev, som med paveleg Autoritet afslører Nazismens Kirkepolitik, vil blive læst hele Verden over som den vægtigste Domfældelse over visse brune Metoder og Principper.

Hvad Formen angaar, overrasker det, at Rundskrivelsen i al Stilhed blev sendt til Tyskland og der oplæstes om Søndagen, for først derefter om Mandagen at blive offentliggjort i »Osservatore Romano«. Derved og ved en tilsyneladende upaaklagelig Organisation, som man kun kan glæde sig over, blev det muligt at oplæse, hvad man jo ifølge Konkordatet i Forvejen havde Ret til, men hvad der sikkert vilde være blevet forhindret af Gestapo, saafremt den havde anet Uraad. Rundskrivelsens Originaltekst er tysk, som det

ogsaa fremgaar af »Osservatore Romano«, der først bringer den tyske Tekst og derefter den italienske Oversættelse. Hyrdebrevet er inddelt i 11 Afsnit samt Indledning og afsluttende Formaning. Afsnittenes Overskrifter er: »1. Rigskorkordatet. 2. Den rene Tro paa Gud. 3. Den rene Tro paa Christus. 4. Den rene Tro paa Kirken. 5. Den rene Tro paa Primatet. 6. Ingen Omtydning af hellige Ord og Begreber. 7. Sædelære og moralsk Orden. 8. Naturrettens Anerkendelse. 9. Til Ungdommen. 10. Til Præster og Ordensfolk. 11. Til de trofaste inden for det kristne Folk.« Da hele Rundskrivelsen vilde fylde mellem 30 og 40 Ugebladsider, kan vi kun bringe Brudstykker af den, forsynet med selvvalgte Overskrifter.

Hvorfor udsendtes Hyrdebrevet paa nærværende Tidspunkt? Paven antyder selv nogle Motiver: Biskoppernes Rejse til Rom har informeret ham om Kirkens Situation i Tyskland med alle dens Farer. »I denne Time, hvor deres Tro bliver prøvet i Trængselens Ild som ægte Guld ved aaben og skjult Forfølgelse, hvor de omgives af tusind Former for religiøs Ufrihed, hvor Mangelen paa sandfærdig Underretning og paa normal Mulighed for Forsvar tynger svært paa dem,« vil Paven trøste og vejlede. Situationen har jo ogsaa i den senere Tid yderligere tilspidset sig; derom vidner Agitationen til Frafald, Udmeldelse af Embedsmænd. Henvendelser til Regeringen besvares ikke. Det er nu hævet over enhver Tvivl, at Konkordatet paa mange Punkter er blevet krænket. Art. 5 siger: »Under Udøvelse af deres gejstlige Virksomheder nyder Gejstlige paa samme Maade som Embedsmændene Statens Beskyttelse« — i Virkeligheden blev Præsterne udspioneret og ved deres Forkyndelse sendt i Koncentrationslejr. Art. 23 lover: »Opretholdelsen og Nyindretningen af katholske Bekendelsesskoler bliver garanteret« — i Virkeligheden har man med Tvang og Magt søgt at afskaffe dem. Art. 24 garanterer katholske Lærere for katholske Folkeskoler og desuden Seminarier til at uddanne dem paa; begge Løfter blev sveget. Ordensfolk er ifølge Art. 25 berettiget til at lede Skoler, nu forjages de. Art. 31 lover de katholske Organisationer Værn, i Virkeligheden var Staten deres værste Fjende. Ungdommen maa ifølge Art. 31 ikke foranlediges til noget, »som strider mod dens religiøse Overbevisninger og Pligter,« og dog paatvinges Rosenbergs Fantasier de unge.

Hvilket Indtryk har Pavens Hyrdebrev fremkaldt i Danmarks Presse? Forsideartikler og Referater har tilhørligt fremhævet Aktstykkets Vigtighed. »Berlingske Aft.«s Leder (22.-3) ved Redaktør Blædel mener lidt altfor pessimistisk, at Kampen nu gælder Kirkens Eksistens i Tyskland. Meget rigtigt holdes Pavens Hensigt at være de krænkede

Rettigheders Fortaler sammen med Kard. Faulhabers Udtalelse om Konkordatsbruddet: »Hvorledes skal man uden for Tyskland respektere den tyske Regering, naar den ikke selv vil respektere sin egen Underskrift?« Til »Völkischer Beobachter«s Gloser om Traktaten som Menneskeværk, der ikke er urørligt, og »Det gælder om at være trofast mod det tyske Folks Liv«, hedder det i »Politiken«: »En farlig Tankegang, da det ikke alene drejer sig om »det tyske Folks Liv«, men om en af det tredje Rige frivilligt underskrevet og uden Tvang indgaaet Traktat. Ikke mindst derfor er Konkordatets videre Skæbne interessant, og hele Verden over vil Udviklingen blive fulgt med den største Opmærksomhed — — — det er ogsaa et Spørgsmaal om Respekt for indgaaede Aftaler.«

»Ekstrabladet«s Leder »Guds Arm i Europa« den 23. Marts mener: »Den Kamp, som synes at være uundgaaelig, vil vise, at Pavestolen er i Stand til at mobilisere mere end Præster og Biskopper.« Loyalt citeres de Sætninger i Pavebrevet, som forklarer, hvorfor man som Katholik maa afvise Nazismens opløsende Opdragelsessystem, og at Kirken helst vil have Fred, men dog ogsaa vil forstaa at kæmpe. I øvrigt lægges der stor Vægt paa de rent politiske Følger saasom den eventuelle Indvirkning paa Aksen »Berlin—Rom« og Østrigs Tilnærmelse til den lille Entente, og der sluttes: »Baade Napoleon og Bismarck erfarede, at Guds Arm støttedes kraftigt af jordiske Magter — og Hillers Tyskland vil ogsaa opdage, at Sankt Peders Efterfølger er i Stand til at etablere en aandelig Indkredsning af det 3. Rige, der er saa meget farligere, som den vil kunne forsyne den materielle, storpolitiske Indkredsning med alle de Argumenter og Idéer, der gør almindelige Soldater til Martyrer.«

I Tyskland har Rundskrivelsen været til stor Trøst baade for Gejstlighed og Lægfolk. Ogsaa fra protestantisk Hold fik Paven varm Anerkendelse. Aviser og Kirkeblade har ikke faaet Lov til at bringe eet Ord om Hyrdebrevet, trælbundne som de er. At »Völkischer Beobachter« ved sine oven for nævnte Udtalelser om Konkordatet og Traktater i det hele taget, har gjort sin Sag en Bjørnetjeneste af Rang, bliver mere og mere klart. Den italienske Regering blev vist til at begynde med overrasket af Pavens Aktion; det synes at fremgaa af den korte og yderst kølige Modtagelse, Rundskrivelsen fik i første Omgang; men Vinden drejede hurtigt, og hele den politiske italienske Presse har nu ved udførlige og gunstige Fremstillinger indhentet det forsømt.

Fra Pavens Hyrdebrev til Tyskland.

Rigskonkordatet.

»Da Vi, ærværdige Brødre, i Sommeren 1933 lod de Os af Rigsregeringen i Henhold til et tidligere Udkast, som var flere Aar gammelt, tilbude Konkordatsforhandlinger genoptage og til eders fælles Tilfredshed afslutte ved en højtidelig Overenskomst, lod Vi Os lede af den pligtmæssige Omsorg for den kirkelige Frelsesmission i Tyskland og for de Os betroede Sjæles Frelse — men samtidig ogsaa af det oprigtige Ønske om at yde det tyske Folks fredelige Udvikling og Velfærd en vigtig Tjeneste. Trods mange svære Betæneligheder har Vi dengang truffet den Beslutning ikke at nægte Vort Samtykke. Vi vilde, saa vidt det var muligt for Mennesker, spare Vore trofaste Sønner og Døtre i Tyskland for alle de spændte Situationer og Lidelser, som ellers under de daværende Forhold med Bestemthed maatte ventes. Vi vilde i Gerning bevise for alle, at Vi kun søger Christus og hvad der hører Christus til og ikke nægter nogen Moderkirkens Fredshaand, som ikke selv støder den tilbage.

Naar det af Os i ren Hensigt i den tyske Jord plantede Fredens Træ ikke har baaret de Frugter, som Vi i Eders Folks Interesse længtes efter, da vil ingen i den vide Verden, der endnu har Øjne at se med og Øren at høre med, i Dag kunne sige, at Skylden ligger hos Kirken og dens Overhoved. De forløbne Aars Anskuelsesundervisning klarlægger, hvor Ansvaret ligger. Den afslører de Machinationer, der fra Begyndelsen ikke kendte noget andet Maal end Tilintetgørelsen. I de Furer, hvor vi anstrengte os for at saa den oprigtige Freds Sæd, saaede andre — ligesom den Hellige Skrifts inimicus homo (Fjenden) Matth. 13, 25 — Mistankens, Ufredens, Hadets og Fornærmelsens Ukrudtsfrø, det skjulte og det aabenlyse Fjendskabs Ukrudt, som næret af tusind Kilder med alle Midler principielt arbejder mod Christus og hans Kirke.«

»Vi har gjort alt for at forsvare det højtideligt givne Ords Hellighed og de frivilligt indgaaede Forpligtelses Ubrudelighed mod Theorier og Fremgangsmaader, der — saafremt de bliver officielt billigede — maatte dræbe al Tillid og gøre ethvert ogsaa i Fremtiden givet Ord inderst inde værdiløst. Naar Tiden engang vil være inde til at fremlægge Vore Bestræbelser for Verdens Øjne, vil alle velsindede Mennesker vide, hvor man maa søge Fredens Bevarere og hvor Fredens Forstyrreere. Enhver, hvis Sind har bevaret en Rest af Sandhedsfølelse, og i hvis Hjerte der endnu findes en Skygge af Retfærdighedsfølelse, vil da være nødt til at tilstaa, at ethvert af Vore Ord og enhver af Vore Handlinger i disse svære og bevægede Aar efter Konkordatet stod under Troskabens Lov mod Overenskomster. Men han vil ogsaa være nødt til med Forundring og aller-

dybeste Uvilje at fastslaa, hvorledes man hos den anden Part har gjort Kontraktomtydningen, Kontraktomgaaelsen, Kontraktudhulingen og til sidst den mere eller mindre aabenlyse Kontraktrænkelse til uskreven Lov for sine Handlinger.«

Ikke af Hensyn til jordisk Fordel ej heller af uværdig Svagthed, siger Pius XI, havde han hidtil vist Maadhold, men for ikke med Ukrudtet ogsaa at rykke værdifulde Spirer op og ikke at dømme, før »Virkelighedens jernhaarde Sprog« tvang dertil.

Ingen Racegud.

»Hvem der løsriver Racen eller Folket eller Staten eller Statsformen, Statsmagtens Bærere eller andre grundlæggende Værdier for den menneskelige Samfundsdannelse — som indtager en vigtig og ærefrygtkrævende Plads i den jordiske Ordning — fra deres jordiske Værdiskala, ja, gør dem til højeste Norm for alle Værdier, ogsaa de religiøse, og driver Afgudsdyrkelse med dem, han fordrejer og forfalsker den af Gud skabte og indstiftede Tingenes Orden. Han er langt fra den sande Tro paa Gud og fra en Livsopfattelse, der svarer til en saadan Tro.

Giv Agt, ærværdige Brødre, paa den i Skrift og Tale tiltagende Misbrug at anvende Guds allerhelligste Navn som indholdsløs Etikette for et mere eller mindre tilfældigt og vilkaarligt Produkt af den menneskelige Stræben og Higen. Vor Gud er den personlige, overnaturlige, almægtige, uendelig fuldkomne Gud, een i Personernes Trefoldighed, tre Personer i det guddommelige Væsens Enhed, alt det skabtes Skaber, Verdenshistoriens Herre og Konge og sidste Fuldender, som ikke taaler andre Guder ved sin Side, ej heller kan taale andre.«

»Denne Gud har givet sine Bud i souveræn Form. De gælder uafhængig af Tid og Rum, af Land og Race.«

»Kun overfladiske Aander kan henfalde til den Vranglære at tale om en national Gud, om en national Religion, kan gøre det vanvittige Forsøg at ville lænke Gud, Alverdens Skaber, alle Folks Konge og Lovgiver, for hvis Storhed Nationerne er smaa som Draaber paa en Vandspand (Is. 40, 15), til et enkelt Folks Grænser, til en enkelt Races Snæverhed efter Blodet.«

Det Gamle Testamentes Visdom.

»Kun Blindhed og Hovmod kan lukke deres Øje for de frelse-pædagogiske Skatte, som gemmes i det Gamle Testamente. Hvem der vil se Bibelhistorien og den Gamle Pagts didaktiske Visdom bandlyst fra Kirke og Skole, bespøtter Guds Ord, bespøtter den Almægtiges Frelsesplan, gør snæver og indskrænket Mennesketænkning til Dommer over Guds Forsyn i Historien. Han fornægter Troen paa den virkelige, i Kød

baarne Christus, som antog den menneskelige Natur fra det Folk, som skulde korsfæste ham . . . Det i Jesu Christi Evangelium naaede Aabenbaringshøjdepunkt er endegyldigt og forpligtende for bestandigt. Denne Aabenbaring kender ingen Tilføjelser fra Menneskehaand, kender slet ingen Erstatning eller Afløsning ved de vilkaarlige »Aabenbaringer«, som visse Ordførere i vor Tid vil aflede fra den saakaldte Blod- og Racemythe . . . Hvem der i sakrilegisk Miskendelse af den uendelige Væsensforskel, mellem Gudmennesket og Menneskebørnene vover at sætte nogen dødelig, han være sig alle Tiders største, ved Siden af Christus eller endog over ham og imod ham, han maa lade sig sige, at han er en vanvillig Profet, om hvem Bibelens rystende Ord gælder »Han, som bor i Himlene, ler ad dem.« (Ps. 2, 4.) (Sluttet.)

Opdrager af Guds Naade.

II.

Combalot straaede af Glæde over Grundlæggelsen af Samfundet i Rue Férou. Samtidig havde han dog forskellige andre Jern i Ilden. I Sommeren 1839 var han travlt beskæftiget med at omvende Georges Sand, hvis første digteriske Fase, der havde været helliget Forkyndelsen af den menneskelige Lidenskabs suveræne Ret, var bleven afløst af en Periode, hvor den begavede Dame med al sin gudbenaadede Fantasi og sin Stils overdaadige Veltalenhed havde slaaet sig paa Behandling af sociale og religiøse Emner, hvilket paa forskellig Maade havde bragt hende i Kontakt med Tidens førende Mænd.

Combalot faar dog Tid til at staa sin ny Kongregation bi. Næsten daglig holder han Forelæsninger i Rue Férou, og hver Uge indfinder han sig for at afholde Kapitel. Det lille Samfund faar udarbejdet en Regel, og Klokkeringning forkynder Dagens Tider.

Hver Morgen præsiderer Eugénie i en Latinklasse. Blandt Eleverne her findes Catherine O'Neill, hvis Søster Mary Ann, som troligt har delt de af Combalots Kaldelse forarsagede Anfægtelser med Søsteren, beller ikke her lader hende i Stikken.

Eugénie synes i den første Tid at nære nogen Betænkelighed over for Ægtheden af Catherine O'Neills Kald. Catherine er saa overdaadig smuk. Hun har en »Engels Ansigt«; men Eugénie mener at have fornummet, at der bag det harmonisk rene Ydre huserer en rebelsk Sjæl — med vældige Kræfter ganske vist, men Kræfter paa godt og ondt.

Et karakteristisk Udsagn om sin Fælle fra de første Dage giver Eugénie i et Brev til Combalot, hvori det hed-

der, at Catherine burde fritages for ydre Prøvelser, da hun har nok i de indre, som hendes Sind bereder hende. Dog, Catherine faldt udmærket til i Rue Férou. Da hun senere paa Sommeren sammen med en anden Søster, Anastasie Bévier, aflagde Lydighedsløfte over for Kongregationens Overhoved, og Combalot i sin elskelige Impulsivitet og Umiddelbare Henrykkelse billedlig talt slog en Favn paa tre stive Alen ud imod dem og udbrød: »Nu tilhører I mig for Alvor!« kom det kvindeligt blidt, men bestemt fra Catherine: »Nej, Fader! Vi tilhører Gud!« Denne Replik skal have beroliget Eugénie overordentligt med Hensyn til den senere »Novice-Mesterinde«s Opfattelse af sit Kald.

Et Par Maaneder af den første Sommer tilbragte Kongregationen paa Landet, i Meudon.

At der var Humør i disse unge Søstre, som stod ved den fattige Begyndelse af et stort og rigt Arbejde, viser følgende lille Træk:

»En ny Fælle, Josephine de Commarque skulde komme til Meudon. Hendes Ankomst var ikke uden Uheld. Anastasie Bévier, som var gaaet hende i Møde, snublede og skar sit Ben paa en Le. Anastasie løftede lidt op i sin Kjole, undersøgte den omhyggeligt og sagde derefter: »Gud ske Lov! Det er kun mit Ben! Kjolen fejler ikke noget!« Den nye Søster vidste ikke rigtigt, hvad hun skulde tro. Var Anastasie en Helgen? Eller var hun en Idiot? I saa Henseende blev hun senere beroliget af de andre: Endnu var Anastasie ikke Helgen, og en Tasse havde hun aldrig været. —«

Efter Forslag fra Pastor Affre, den senere Ærkebiskop af Paris, fik Søstrene ved Novembertide 1839 deres eget Hus i Rue Vaugirard, og den 9. November celebreredes her Messen for første Gang. Samtidig bliver Eugénie Milleret til Marie-Eugénie de Jesus, Catherine til Therese-Emmanuel af Herrens Moder, Anastasie til Marie-Augustine af St. Paul, Josephine de Commarque til Marie-Therese af Incarnationen. De nye Navne skulde symbolisere det nye Jeg, som fra nu af skulde tage Bolig i dem.

Med Alvor tog de fat paa saavel Studierne som paa at overholde Reglerne for Gudstjenesten. Særlig studerede de Latin, læste Bibelen, St. Thomas og Salmerne. Men ogsaa Naturvidenskaberne kastede de sig ihærdigt over, og de fremtidige Opdragere nød en endogsaa efter moderne Forhold realistisk Undervisning heri. Saaledes gjorde deres Anatomilærer dem Øjets Bygning anskuelig ved at demonstrere et Køje for dem, frisk fra Slagteren, halet op af den lærde Mands Lomme.

En Taalmodighedsprøve synes den elskelige Combalot fra Tid til anden at have været. Han, der var født med

Bisselæder i Saalerne, kvitterer det lille Samfund lige op mod Jul. Therese-Emmanuel skriver ham en Dundertale i et Brev, som Combalot imidlertid besvarer i Julens Aand, at selv om han ikke er i sin Kongregations Nærhed, saa tænker han dog paa den, og i øvrigt dvæler han, saa godt han kan, i den hellige Fødselsstald. Han har intet højere Ønske end at være et lille Barn i Guds Haand.

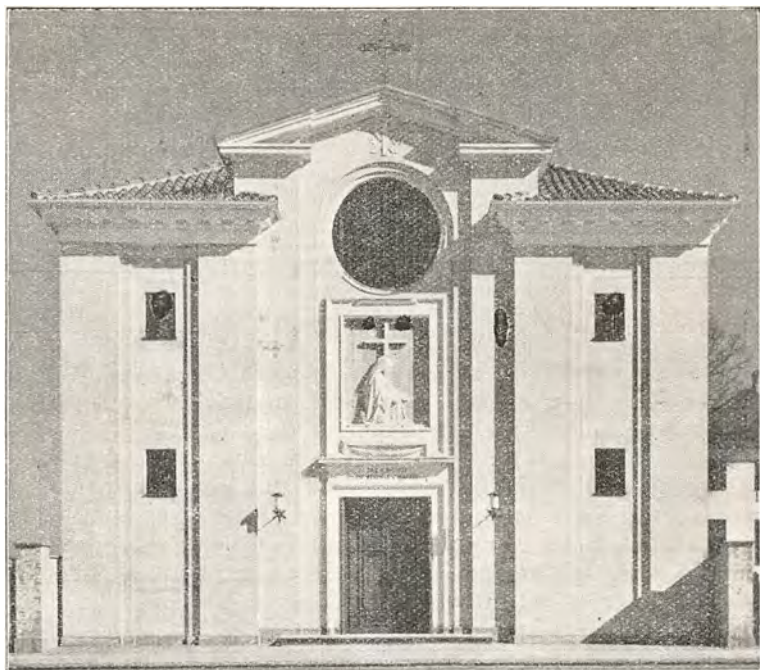
Den barnlige Ydmyghed, som skinner igennem disse Ord, var maaske en af Combalots mest tiltalende Egenskaber, og sikkert netop den, der fik Marie-Eugénie til Gang paa Gang at bære over med ham, naar han som en Hvirvelvind kom »propellende« ind i Skolens rolige Dag og splittede Reglement og Timeplan til alle fire Verden-hjørner, hvilket skete, naar han havde faaet en »lykkelig Tanke«, hvilket igen vil sige, at den lykkelige Tanke oftest skrev sig fra den tilfældige Person, som Combalot sidst havde talt med.

Hans Liv var »en evindelig Inspiration«. Hans dristige Impulser havde været en vældig Løftestang ved Kongregationens Tilblivelse. For dens rolige Udvikling og for dens Tagen Form var de ikke saa heldige.

Vi forstaar, hvilken velopdragen Kvinde Moder Marie-Eugénie maa have været, naar hun, der havde svoret Combalot Lydighed, paa een Dag uden at mukke, knælede for ham sytten Gange, modtagende sytten forskellige Ordre.

Rigdom var der ikke til Huse i Rue Vaugirard. Da Søstrene i Januar 1840 vilde anlægge en »Dragt«, blev Resultatet af et Sammenspil mellem økonomiske Hensyn og den faktiske Fattigdom — en Hue, som de maatte bære til de Kjoler, de havde ført med sig. Det kneb med Hjælp til det huslige Arbejde. Søstrene O'Neill havde medbragt en Pige, som besørgede Madlavning og Rengøring. Men da Pigen kedede sig lidt iblandt den megen Lærdom, stak hun af. Søstrene maatte saa skiftes til at have »Uge«. Det paastaas, at Maden i denne Tid var mere velment end vel-tillavet. Studierne skulde jo først og fremmest passes. Senere kom man over denne Vanskelighed ved at optage Lægsøstre, af hvilke der allerede antoges nogle samme Vinter.

Den 14. August 1840, Assumptionsaftenen, finder Søstrenes Iklædning Sted. Om den purpurfarvede Dragt havde der været nogen Uenighed. Mgr. Affre vilde have foretrukket en sort Ordensdragt, men Combalot, som »i et Syn havde set det purpurrøde og hvide«, holdt fast herpaa, og en tilstedeværende Prælat fremsatte som sit Synspunkt, at »da der ikke allerede eksisterede Purpur-Nonner, var der vel intet til Hinder for, at disse blev klædt som Biskopper«.

Assumptions-Søstrene har ogsaa en Stiftelse i Danmark, som har skænket os den smukke St. Thereses Kirke.

En af de allerførste Forudsætninger for, at en god Skole skulde kunne vokse op paa det Fundament, Combalot og Moder Marie-Eugénie var enige om, syntes at være til Stede, nemlig en følelig Trang til positiv Undervisning og Opdragelse. Marie-Eugénie udtrykker det saaledes:

»Enhver, som i nogen Maade elsker Kirken, og som har Kendskab til den dybtgaaende Irreligiøsitet, som behersker de tre Fjerdedele af Paris' bedrestillede Klasser, maa føle sig drevet til at foretage sig noget, der kan føre dem ind paa Guds Veje.

Men hvad er der at foretage sig? Mænd gaar aldeles ikke i Kirke. Kvinder gaar til »Eftermiddagsmesse« — for Folks Skyld og for deres Klæders Skyld — med Vaner og Fordomme, som ikke tillader een eneste alvorlig Idé at trænge ind til deres Væsen. Sønnerne gaar paa Kollegium. Dermed er for deres Vedkommende alt sagt. Saa er der Pigebørnene. Hidtil er de blevet opdragne i fine Skoler af overfladiske, alt andet end kristne Lærere. Jeg kender næppe eet Resultat af en saadan Skolegang, som ikke selv vantro Forældre har haft Aarsag til at beklage sig over. End ikke gode Manerer lærer disse unge. — —«

(Sluttes.)

Hvorfor kom det til den spanske Borgerkrig?

Et ganske ypperligt, velafbalanceret Bidrag til Besvarelsen af dette Spørgsmaal gav forleden den spanske Jesuitpater *Carillo de Albonoz* i et Foredrag om Lægfolks forøgede Medarbejde, som er et Livsproblem for Kirken (Reichspost 24. Marts). Vi bringer denne Redegørelse fra en Kender af Spanien saa meget hellere, som vi lige har læst Pastor B. Hjerl-Hansens »Sandheden om den spanske Kirkes Martyrium.« (Berl. Tid. 23.-3.), som efter en god Indledning desværre fortsætter med en Samling allfor letkøbte Udtalelser om spansk Historie.

»De blodige Begivenheder i Spanien tvinger andre europæiske Lande til det Spørgsmaal: Kan noget lignende ogsaa ske hos os? Besvarelsen er ikke let og forudsætter i hvert Fald Erkendelsen af Aarsagerne til den frygtelige Borgerkrig. En af dem er sikkert det internationale Frimureris og Verdenskommunismens gudløse og spanskfjendelige Propaganda, som vilde grundlægge en ny Sovjetrepublik. En vigtig Aarsag var ogsaa de mange spanske Kristne, som ikke tog det alvorligt med deres Kristendom. Men den umiddelbare Anledning maa søges i den stærke Reformbevægelse, som havde grebet en stor Del af de spanske Katholiker i de sidste Aar; dette tvang Kommunisterne til hurtig Handling, saafremt de ikke i Løbet af ganske kort Tid vilde sættes ud af Spillet. Ene og alene denne katholske Reformbevægelse har muliggjort den sejge Modstand, som bekæmper Kommunismen og forhaabentlig vil besejre den.

Men denne Reformbevægelse blandt Spaniens katholske Lægfolk var ogsaa en absolut Nødvendighed. Ved den Forargelse, som mange af dem vakte ved deres Skinkristendom, har mange andre mistet deres Tro. Modsætningen mellem den kristne Lære og de Menneskers Liv, der vilde gulde for Kristne, var kun alt for stor. Saadanne Patentkristne fandtes ogsaa blandt de førende Mænd og Politikere. Selv om disse Mennesker — Gud være lovet — ikke var for talrige, indtog de dog en saa paafaldende og fremskudt Plads, at de relativt faa ukristelige og forløjede Kristne var tilstrækkelige til at gøre hele den spanske Kristendom mistænkt i Massernes Øjne. Behandlingen af det sociale Spørgsmaal i Spanien i de sidste Aartier var afgørende for Sagens Udvikling. Bortset fra Andalusiens Storgodser og Storindustrien i Barcelona og Bilbao har de sociale Forhold i Spanien i det store og hele været tilfredsstillende.

Hele Folkets Grundholdning var udmærket egnet til en social Reform i kristelig Forstand. Men en Gruppe af Ka-

pitalister, som udøvede en afgørende Indflydelse paa næsten alle politiske Partier i Monarkiet, forhindrede systematisk ethvert Forsøg i denne Retning og kvalte det i Opvæksten. I Aaret 1921 besluttede alle spanske Biskopper at organisere en stor social Bevægelse i hele Landet. Maaneder igennem blev Kirkens sociale Lære forkyndt og forklaret i By og paa Land. Da gjorde Politikere, der delvis selv var Kapitalister og i Bunden ganske ukristelige, Indsigelse, og den magtesløse Konge maatte forbyde de katholske Biskopper enhver videre social Propaganda. Disse vilde ganske vist til at begynde med modsætte sig, men Monarkiet havde altfor stor Magt over Kirken. Mange katholske Lægfolk svigtede ved Ængstelighed, Lunkenhed og Filisteri. Den store sociale Bevægelse døde.

Ligeledes blev de to Jesuitpatre Abreu og Ayalas Forsøg paa at organisere Arbejderne kristeligt efter kort Tid forbudt af Regeringen. I Republikens Tid behøjede man den berømte P. Labouro, at han var Kommunist, ene og alene, fordi han i Kirken prædikede Evangeliet og Pavernes Lære. Gil Robles blev under sit Forsøg paa en social Reform systematisk boycottet af visse Kredse og til Dels netop af saadanne, der kaldte sig Forsvarere for den kristne Kultur uden at ville vide af kristen Retfærdighed.

Men i Modsætning til den gamle Generation, hvor mange gik til Søndagsmesse uden i øvrigt at bryde sig om vor Frelser, opvoksede i de sidste Aartier en katholsk Ungdom i Spanien, som stræbte efter en hel Kristendom. Det kan jeg rolig bevidne, for da jeg endnu var Lægmand, har jeg sammen med mange andre arbejdet paa den kristelige Aands Fornyelse i Spanien. Som ung Student har jeg været forskellige Steder i min Hjemegn, og alle Vegne kunde jeg mærke, at der blæste denne nye kristelige Aand. Dette forklarer den uventet hurtige Omdannelse af mangen en forældet religiøs Ungdomsforening og deres Omvendelse til praktisk og virksom Kristendom. Derfor Blomstringen inden for den katholske Aktion, især blandt de unge Mænd. Derfor det eksemplariske Studente- og Akademikerforbund med over 30.000 Medlemmer. Derfor den udmærkede katholske Presse. Derfor Organisationen af katholske Propagandister, som indstillede hele deres Virksomhed paa Spaniens sociale og kristelige Omdannelse. Og derfor de gentagne Forsøg paa at paavirke Politiken ved nye, ægte kristelige Partier, Forsøg, som dog i Monarkiets Tid altid strandede paa Politikernes Egoisme; for dem var Politiken en Forretning og samtidig et Monopol.

Men den nye kristelige Ungdom voksede op og blev til en uimodstaaelig Bevægelse. Kun med dette for Øje kan

man forstaa de nye Højrepartiers utrolig hurtige Fornyelse og Blomstring straks efter Monarkiets Afskaffelse. I Løbet af faa Maaneder organiseredes virkelig katholske Partier, og saaledes steg ved de næste Valg trods Regeringens Modstand Antallet af katholske Repræsentanter fra 40 til 240.

Kommunisterne indsaa, at der ad den demokratiske Vej intet var at haabe mere for dem. Derfor maatte de paa en anden Maade gribe hurtigt ind, inden Katholikerne endnu fik hele Politiken i deres Hænder, hvorved alt vilde have været tabt for Kommunismen. Uhyre Summer Penge kom fra Rusland, der blev leveret Vaaben, og marxistiske Militser blev uddannet og militærisk skolet. Republikens Præsident overgav Regeringen til Frimurere Portela. Denne forstod at udøve en vældig Indflydelse paa Valgene i 1936 til Fordel for Venstre. Trods den røde Terror fik Katholikerne alligevel næsten 300.000 Stemmer mere end alle Venstrepartier tilsammen. Men det betød intet — den røde Revolution var besluttet. Katholikerne vilde ikke Krigen og har heller ikke begyndt den. Krigen var allerede i Gang siden 16. Februar. Fra Februar indtil Juli blev 334 Katholiker dræbt, 1517 saaret, 10 store katholske Aviser tvunget til at standse og 196 Kirker nedbrændt. Men ikke før d. 18. Juli drog Katholikerne Konsekvenserne af de nøgne Fakta og optog den uundgaaelige Kamp for om muligt dog at komme den røde Revolution i Forkøbet. For at Spanien ikke skulde gaa til Grunde opstod den nationale Bevægelse, og denne har benyttet sig af Selvforsvarets mest primitive Ret.

Jeg maa aabent tilstaa: Jeg, der altid har troet saa fast paa den spanske Ungdoms kristne Fornyelse, var alligevel forbavset og samtidig rystet over, at Hundredtusinder af Katholiker var saa uselviske, at de glemte deres egne Interesser og af Overbevisning og Tro endog var beredt til Martyrium og Død. Den nationale Bevægelse er gennemtrængt af ægte kristelig Aand. Læs de spanske Biskoppers forskellige Hyrdebreve, hvor den kirkelige Autoritet flere Gange har forklaret, »at de Nationale kæmper for de sande katholske Idealer, og det ikke er tilladt en Katholik at indtage den modsatte Holdning.« Dette er den spanske Katholicismes sørgelige og samtidig glørværdige Historie i de sidste Aar. Jeg har gjort mig Umage for at fremlægge alt, det gode saavel som det onde, aabent og ærligt.

Naar Sandheden flygter til Narre.

Gamle Tidens Fyrster kunde ikke undvære Hofnarrene. I det lange Løb kan Mennesket ikke fordøje Sukkervand, Honning og søde Sager. Den, der altid kun var omgivet

af Smiger og Logren, saaledes som Fyrsterne var det fra deres Hofmænds Side, følte uvilkaarlig Trang til en Afveksling. Den, der gennem Hoftraditionerne var tvunget til at høre paa Løgn under alle Former, længtes ogsaa engang imellem efter Sandheden — kun maatte den ikke optræde paa mandhaftig Maade eller i Alvor, derunder vilde Fyrstens Værdighed lide. Hvad Hofnarren sagde, kunde ikke opfattes som Alvor, følgelig kunde det heller ikke fornærme.

Det var ikke lutter Taaber og Spasmagere, der af Kald var Hofnarre. Iblandt dem var mange aandfulde Hoveder. Den klogeste ved Hoffet skjulte sig ofte bag Daarskabens Maske. Men i deres spraglede Narreklæder sagde de ofte de Sandheder til Fyrsten, som selv den modigste Mand i Landet ikke havde turdet dristet sig til at sige.

Historien har bevaret mange af de Vittigheder, Hofnarrene serverede. Ikke alle fortjener at drages frem af Glemslen, men dog nogle.

Karl den Dristige, Hertug at Burgund, regnede sig selv for at være en vældig Krigsmand og Feltherre, hvorfor intet var ham kærere, end naar man sammenlignede ham med Hannibal, Karthagos store Feltherre.

Men saa kom Slaget ved Granson, hvor det gik ham saa elendig ilde. Hans Hofnar havde saa inderlig ondt af ham, og Aftenen efter Slaget puffede han Fyrsten i Siden og sagde: »Ak, naadige Herre, de har vel nok »behanni-balet« os ildel«

En af Historiens mest berømte Narre var Killigrew ved Karl II's Hof i Frankrig. Engang traadte han frem for sin Herre iført Pilgrimskutte.

»Hvor vil Du hen?«

»Jeg valfarter til Helvedet for at bede Cromwell komme herop, saa der dog er een, der bekymrer sig om Riget og styrer det.«

Ludvig XIV kunde ikke lide Killigrew. Den Mand, der var Inkarnationen af en Monarks Ærgærrighed og havde drevet Statsabsolutismen til det yderste, fandt ganske naturligt ikke megen Behag i Killigrews britiske djærve Vits. Men en Dag tog han ham med op i sit Galleri og viste ham et glimrende Korsfæstelsesbillede, som han havde ophængt imellem et Billede af sig selv og sin Statskansler Mazarin.

Killigrew lod, som om han ikke kendte Billederne ved Siderne.

»Selv om jeg ogsaa vidste, at Christus, Herren, blev korsfæstet imellem to Røvere, saa var deres Navne mig dog fuldstændig ubekendte«.

Kong Karl af Frankrig fik af sine uvenlig sindede Undersaatter Tilnavnet »den Enfoldige«. En Gang sagde han til sin Hofnar i et Øjeblik, hvor Regeringssorgerne igen pinte ham saa stærkt: »Skal vi ikke bylte?«

»Nej Tak.«

»Naa, du vilde vel skamme dig ved at være Konge?«

»Nej, men jeg vilde skamme mig ved at have en saadan Hofnar.«

Elisabeth af England, der var grænseløs forfængelig, forbød sin Nar, Pace, Adgang til Hoffet. Grunden er ikke vanskelig at gætte: Pace havde Tilnavnet »den Bitre« og har sikkert ofte nok sagt sin Dronning Sandheder, hun helst var fri for at høre.

En Dag holdt Elisabeth det dog for raadeligt igen at tage Narren til Naade. Da hun allernaadigst gav ham Meddelelse om sin Beslutning, spurgte hun ham stadig lidt fornærmet:

»Naa, nu skal jeg vel igen ikke høre andet af dig end Stiklerier over mine Fejl?«

»Min Dronning, det kunde da ikke falde mig ind at tale om Ting, som hele Landet taler om.«

Elisabeths Efterfølger, Jakob I, var mere godhjertet og oplagt til vovede Løjer end nogen anden Regent i den engelske Historie. En Dag sagde den bitre Pace til ham:

»I Sandhed, De burde ikke have været Konge. De kunde være blevet en af hele Kristenhedens bedste Narre.«

Shah Tamerlan havde den berømte Digter Hamédi Kermanni som Nar ved sit Hof. En Dag sagde han til ham: »Hvor højt vurderer du mig?«

Kermanni saa længe og betænkeligt paa ham: »30 Denarer«, skønnede han saa endelig.

»Din Skælm, se her: Silkelommelørklædet, som jeg tørrer mig med, er alene 30 Denarer værd.«

»Det er iberegnet!«

Mon vor Tids Store forstaar saa meget Spøg som Enevældskongerne?

Nye Bøger.

St. Therese som hun var.

Af de ca. 450 Breve fra Therese af Avilas Haand, som endnu er bevaret, er nu en fuldstændig tysk Udgave ved at se Dagens Lys (A. Alkofer: »*Briefe der heiligen Theresia von Jesu*«, 1. Del, München, Kösel & Pustet, 1936, 640 S., RM. 11,50 ÷ 25 $\frac{0}{10}$). Næppe i noget andet Skrift viser Helgeninden sig for os saa levende. Her er hun, som hun var og virkede: Nidkær, ukuelig i Vanskeligheder, praktisk, humoristisk, yderst alsidig. Det mest forbavsende er maaske, at disse mange og udførlige Epistler blev skrevet

af en Kvinde, der næsten altid var syg, uafbrudt rejste frem og tilbage i Spanien, grundlæggende eller visiterende Klostre, som Klostrenes Taleværelser og en stor Bekendtskabskreds lagde Beslag paa og som alligevel fandt Tid til at affatte saa højt ansete Skrifter og til religiøse Øvelser, som hun overholdt med eksemplarisk Nøjaglighed. Dette alene vidner om Thereses Sjælsstyrke og sejge Viljekraft. —z.

Den hellige Messe som Kristenlivets Skole.

At Messeofret mere og mere indtager den Plads i Kristenhjerter, som det fortjener, ses bl. a. af de mange Publikationer, der ud fra forskellige Standpunkter behandler dette Emne mellem Aar og Dag. Dominikanerpateren, R. Gerest, bygger saaledes i »*Dominicum Convivium*« *La Sainte Messe inspiratrice et directrice de la vie chrétienne* (Paris, P. Lethielleux, 1936, 380 S., 18 fr.) hele Askesen ind i Messens vældige Dom. Trinbønnen bliver her til den offentlige Forberedelse, som opruller Kristenlivets Program, medens Katekumen-Messen indtil Ofringen byder de tre Midler til at gennemføre Programmet: Bøn (til Kollekt), Studium (til Evangelium), Handling (Credo). Hovedmessen derimod skal i Ofringen minde om Sjælens Renselsesvej, i Kanon og Forvandling om den aandelige Oplysning (Via illuminativa) og i Kommunionen om Foreningen med Gud. Selvfølgelig byder Gerests Messeforklaring ogsaa en Fylde liturgiske og historiske Oplysninger, men Kristenlivets Udfoldelse er alligevel alle Vegne den ledende Tanke, den røde Traad, der holder Enkelthederne sammen, og det er sikkert ikke den mindst stimulerende Maade at opleve den nye Pagts Offer paa!

—z.

Fra Hovedstad og Provins.

Fra St. Ansgars Skolehjem.

Et Skoleaar er ved at blive afsluttet og St. Ansgars Skole-Hjem kan med Tak mod Gud se tilbage paa det. Trods forskellige Hindringer og Vanskeligheder kunde Arbejdet fortsættes støt og roligt. Midt i Februar havde Skolen den Glæde at se 5 af Drengene tage Optagelsesprøven til Mellemskolen (i Byen) med udmærkede Karakterer. De eksaminerende Lærere var især henrykt over vore to Færingere, som ogsaa underkastede sig Prøven. Nu er det Tiden til Nyindmeldelserne, da Skoleaaret her jo begynder d. 31. Marts. Flere Anmeldelser har vi allerede modtaget, men der er Plads endnu, og maaske der er Forældre, Lærere og Præster, der er glade for at høre det. Hvor mange Børn findes der ikke, som et saadant Hjem vil være den rigtige Plads for: Børn, som har mistet Far eller Mor, Børn, som Forældre paa Grund af Arbejdet ikke kan tage sig

regelmæssig Mad og Hvile og godt Kammeratskab under sunde Forhold i Stedet for Gadens daarlige Skole. Ikke mindst vil Sølyst være et ideelt Sted for Børn fra Landet, som ellers maatte savne regelmæssig Religionsundervisning og -øvelse. A.

Ulve i Faareklæder.

Propaganda-Kommissariatet i det røde Barcelona prøver nu ogsaa paa at putte de nordiske Folk Blaar i Øjnene ved Hjælp af dupligerede svensk-skrevne Udsendelser, som vi har faaet tilsendt fra »Generalitat de Catalunya«. For at vinde Sympathi for de kommunistiske og anarkistiske Masse mordere, tyr de til følgende Tricks: Man paastaar at kæmpe for Demokratiet! Man lader som om en Van Zeeland, en Benes og andre demokratiske Statsmænd var ens bedste Venner! Man stempler Francos Rejsning som et rent Militærkup. Ordet Sovjet undgaas omhyggeligt. Man giver en lyrisk Skildring af en Skole i det røde Barcelona og tier stille om de Skoler, Instituter etc., som blev brændt ned, medens Lærerne myrdedes. Man lader en protestantisk Prædikant af ukendt Navn fortælle om al den Venlighed, de evangeliske møder paa den saakaldte Regerings Side, medens de efter Sigende forfølges paa Francos Side, og dog er Sandheden den, at selve den anglikanske Biskop af Gibraltar har udtalt sig til Fordel for de rolige og trygge Forhold, der hersker i det af Franco besatte Land. Moment til Papirkurvens Arkiv!

Fra den vide Verden.

Hvorfor P. Coughlin bliver ved.

Pater Charles Coughlin fortæller, at Grunden til, at han har genoptaget sine Radioforedrag, er en Henvendelse, som den saa pludselig afdøde Biskop Gallagher havde rettet til ham. Sidste November, da Præsident Roosevelt med saa overvældende Flertal slog den Kandidat, som blev støttet af »Radiopræsten«, sagde Pater Coughlin, at han aldrig oftere vilde vise sig foran en Mikrofon. Men saa Dage efter Biskop Gallaghers Død tilbagekaldte han sin Beslutning. »Under sit sidste Besøg hos »den lille Blomsts Skrin« i Royal Oak, Michigan, for nogle Dage siden«, fortalte P. Coughlin, »udtalte Biskoppen Ønsket om, at jeg øjeblikkelig genoptog mine Udsendelser, i første Række for at udlægge Kristenhedens Lære og for at fremsætte Kommunismens fejlagtige Anskuelse. Endskønt jeg er glad ved at genindtage min Plads foran Mikrofonen, anser jeg det dog i første Række for min Pligt at henvende mig til Dem i Dag og herefter regelmæssigt for at opfylde min

tilstrækkeligt af, og som ved et Ophold paa Hjemmet faar Biskops, min Raadgivers, min Førers og min Vens sidste Ønske.«

St. Annæ Kirkes Bazar, 2. og 3. Maj. Om en lille Maa-kes nye Festsal sine Porte til den store Bazar, hvis Indtægt skulde dække saa meget! Fremfor alt den manglende Rest af Byggesummen! Saa skulde Kirken have Klokker, et nyt Orgel, nye Altre, nye Bænke, Korsvejsstationer og saa meget andet Inventar. — Haandværkerne sætter alle Kræfter ind paa at faa Salen og de tilstødende Rum færdige til Basaren. Det drypper allerede med Gaver. Men nu efter Helligdagene haaber vi paa et rigtigt Gavernes Regnskyl! — Vi har Brug for alt — for langt mere end ved de tidligere Bazarer, da Pladsforholdene er bleven langt større. — Bazarens Forløbere — Lykkesedlerne — er spredt over hele Landet og anbefaler sig med store Gevinster: En Cykel, et Gavekort paa en Damekjole, et Par Sko, en Fodbold, et 8 Dages Kort paa D.S.B., et Fotografiapparat, en Kaffedug med 8 Servietter, en Flyvetur og mange andre Gevinster. — Hvem vil ikke vinde saa store Sager for 25 Øre? Saa afventer vi da med Tillid, hvad de kommende Uger vil bringe. *Fr. K.*

St. Michaels Klub. Mandag d. 5. April Kl. 20 festlig Underholdningsaften i Vesterhus. Oplæsning af Forfatteren Aage Matthison-Hansen. Gæster henvender sig til Telf. Vester 7769.

Elisabethforeningen Bazar indbragte Kr. 2412,15 Øre. Gevinsterne faldt paa følgende Numre: Uret 65, Thebordet 119, Sjalet 99, Sengetrøjen 110 Pudevaarene 70, Dukke Elisabeth 24, Dukke Lotte 172, Spegepølsen 92. — Gevinsterne er allerede afhentede. — Alle vore trofaste, aldrig svigtende Venner, som ved Gaver, eller ved deres personlige Nærvarrelse har bidraget til Basarens Resultat og derved støttet Foreningens Arbejde i Aarets Løb, bedes herved modtage deres smaa Venners og vor hjerteligste Tak. *Styrelsen.*

STOR OG BILLIG FILMSAFTEN.

Søndag d. 18. April og Fredag d. 23. April (St. Bededag), begge Dage Kl. 20, afholdes paa Pater J. Benders Initiativ en stor Filmsaften i St. Knuds Sal i Stenogade. Hovednummeret er en stor Film fra Berliner Olympiaden. Desuden forevises smukke og interessante Films fra Rhinen og Oberammergau.

Billetprisen er den mest beskedne, 50 Øre for voksne og 25 Øre for Børn. Billetter faas hos Portneren, Stenogade 4 og i Katholsk Boghandel, Stenogade 3.

Hvide Søndag.

St. Ansgars Kirke. 7 st. Messe. 9 højt. Messe m. Børnenes første h. Komm. 11 st. Messe. 17 Festand. m. Præd.

Sakramentskirken. 7 st. Messe. 9 højt. Messe m. Børnenes første h. Komm. 17 Festand. m. Præd.

Rosenkranskirken. 8½ Børnenes første h. Komm. 10 st. Messe. 17 Festand. m. Præd. og Te Deum.

St. Annæ Kirke. 6, 7 og 11½ st. Messe. 9 Prælatsmesse m. Firmelse. 16 Andagt.

St. Andreas Kirke. 6½ og 11 st. Messe. 9 Sangmesse m. Børnenes første h. Komm.

St. Antoni Kirke. 8 st. Messe. 9 Sangm. m. Børnenes første h. Komm. 20 Andagt m. Præd.

St. Knuds Kapel. Gudstjeneste Kl. 8½.

Kirkelig Kalender.

April.	April.
4. S. Hvide Søndag.	11. S. 2. Søndag e. Paaske.
5. M. MARIAS BEBÜDELSE.	12. M. Ferialdag.
6. Ti. Ferialdag.	13. Ti. Hermenegild.
7. O. Ferialdag.	14. O. JOSEPH, KIRKENS VÆRNEHELGEN.
8. T. Ferialdag.	15. T. i Oktaven.
9. F. Ferialdag.	16. F. i Oktaven.
10. L. Gudsmoders Lørdags- messe.	17. L. i Oktaven.

April. **Ugens Messebønner.**

4. S. **Hvide Søndag** (575—414).
5. M. **Marias Bebudelse** (858—697); 2. *Søt Bønner*: (kun i stille Messer): Vincents Ferrerius (873—705).
6. Ti. † Ferialdag (576—414); 2. Gudsmoder ([90]—[94]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
7. O. † Ferialdag (576—414); som Tirsdag.
8. T. † Ferialdag (576—414); som Tirsdag.
9. F. † Ferialdag (576—414); som Tirsdag.
10. L. † Gudsmoders Lørdagsmesse ([89]—[93]); 2. Den Helligaand ([120]—[105]), 3. For Kirken eller for Paven.

M.-K. Jesu Hjerter K. »For Mænd« F.-K. Søndag d. 4. April Kl. 8^{1/2}.

Bønnens Apostolat. Intentioner for **April Maaned**: For de Katholiker, som lever spredt i den saakaldte Diaspora. — At de gudløse Aktion i Missionsdistrikterne maa blive opdaget og hindret i rette Tid.

Søstrene ved **Klosterkirken paa Jagtvejen** fejrer Tirsd. d. 6. April for første Gang den hellige Fader Benedikts Fest. Gudstjenestordenen er følgende: *Mand. d. 5. April* Kl. 15: I. Vesper af St. Benedikts Fest og Completorium. 17 Matutin og sakr. Velsignelse. *Tirsd. d. 6. April*: 6 Laudes og Prim. 8 Terz og Højmesse. 11,45 Sext (sunget). 13,30 Non (sunget). 15 II. Vesper og Udstilling af det Allerhelligste. 18 Sakramental Velsignelse og Completorium.

En Artikel om Helge Rode af Pater A. Menzinger S. J. maa af Pladmangel vente til næste Gang.

Mariaforeningen har med stor Glæde modtaget som Gave af:

Anonymt (»gratia debetur.....«).....	Kr. 10,00
Fra Hr. Jos. Jensen	» 5,00
» » Rob. Simonsen	» 5,00
» » Vilh. Sønnichsen (Fredericia)	» 25,00
» » Grosserer Henning Jensen (nyt Medlem) Aarsbidrag ..	» 10,00
» Frk. Sigrd Dam	» 5,00
	Kr. 60,00

Endvidere fra Syforeningen i Rosenkranssognet tre Klædninger til Firmebørn. Hjertelig Tak!

Pastor v. d. Kellenburg.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Afteneret til Postvæsenet Torsdag d. 1. April.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 15

Søndag den 11. April

1937

INDHOLD: Holstein-Ledreborg. — Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme. — Fra Pavens Hyrdebrev til Tyskland. — Helge Rode in memoriam. — Opdrager af Guds Naade. — Den salige Lidwina og Maria af Mørl. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Holstein-Ledreborg.

De af os, som er gamle nok til at huske Provisorie-aarene, vil ogsaa mindes ofte at have set, især paa Landet, et stort Billede af Venstres fem fremragende Førere, ikke alle lige gode Venner, men dog loyalt kæmpende sammen for deres politiske Ideal. Den af dem, som sikkert ofrede mest for dette, var Lensgreve Johan Ludvig Holstein-Ledreborg, saaledes som han ogsaa i religiøs Henseende modigt tog Konsekvenserne af sin Overbevisning. Om hans Virksomhed som offentlig, politisk Personlighed skal her ikke siges andet, end at han var en af Danmarks mest vel-talende Mænd: ganske bortset fra Indholdet var det en ren Ørensløst blot at høre Grev Holstein tale. Det var dog ikke, fordi han talte rørende og stemningsfuldt, han henvendte sig ikke til Følelsen, men til Intelligensen.

Grev Holstein fødtes 1839 og blev 1866 statsvidenskabelig Kandidat. Aaret efter traadte han og hans Hustru over til den katholske Kirke hos Præfekt Grüder i København.

Det var ikke Stemninger og Følelser, som bevægede ham hertil, men den logiske Slutning, at har Gud talt til Verden gennem Jesus Christus, har han ogsaa sørget for, at dennes Ord gennem en ufejlbar Kirke kunde komme uforfalskede til os.

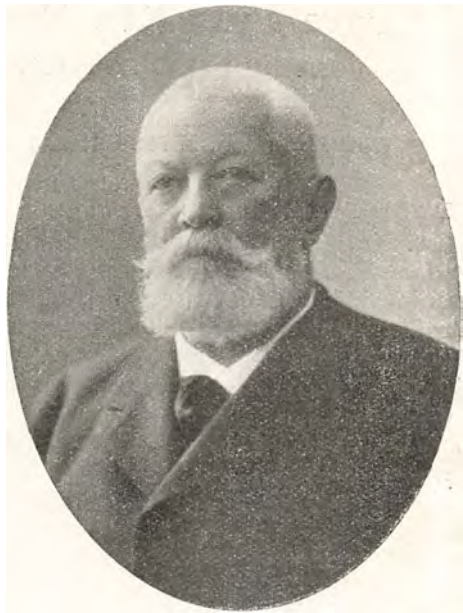
I sine senere Aar levede Grev Holstein meget tilbage-trukket paa sit Gods, saa hverken hans Landsmænd eller hans Trosfæller havde Lejlighed til at se eller høre ret meget til ham. Det var en overraskende Undtagelse, da han i 1909 lod sig overtale til som Statsminister at bringe Landet ud af en vanskelig politisk Situation.

Tidligere havde Grev Holstein taget mere aktiv Del i katholsk Virksomhed. Han var fra 1875—1891 Formand for Ansgariusforeningen, efter at han i et Par smaa Stridskrifter havde vist, hvor skarp som Tænker og smidig som Dialektiker han var. Det er Martensens Dogmatik og Grundtvigs Kirkespejl, han tager op til Behandling i det større af dem (»Evangelisk—Luthersk — en negativ Bestemmelse«), og sjældnen er theologisk Uklarhed bleven dissekeret med saadan Overlegenhed som i dette Skrift.

I 1912 blev Grev Holstein alvorligt syg og modtog sammen med sin Hustru de hellige Sakramenter. Selv fik han den sidste Salvelse, idet han roligt og fromt sagde til Præsten: *»Jeg gør mig ingen Illusioner, men underkaster mig Guds Vilje.«* Kort efter viste et konservativt Blad, Nationaltidende, den Usømmelighed at skrive om den politiske Modstander: *»Allerede dengang (i Halvfjerdsene) vaktes Tvivlen om hans Alvor og dybere Overbevisning«* (i religiøs Henseende). Ugebladet refererede denne Udtalelse og paaviste dens Urimelighed og Simpelhed. Dette er senere endnu bedre gjort af en Mand, der stod ganske upartisk i Sagen selv, den fra alle Sider agtede Politiker Niels Neergaard. Han skriver i sine »Erindringer«, udkommet i 1935, saaledes paa Side 186: *»En Aften mindes jeg især, hvor Talen faldt paa Katholicisme kontra Protestantisme, og hvor han (H.-L.), mere end hans Skik ellers var, lukkede op for sin Tankeverden. Man fik her et levende Indtryk af, at hans religiøse Overbevisning var det, der stod ham højest af alt og var som en Fæstning, han trak sig tilbage til fra det politiske Livs Genvordigheder.«*

Det vilde være fristende at bringe større Brudstykker af Grev Holsteins nysnævnte Bog, men der bliver næppe Plads til mere end følgende lille Afsnit:

Doktoren. (Bogen er i Samtaleform, her mellem en Læge og Past. Jespersen.) *Hvis jeg har opfattet det, du forhen sagde, rigtigt, saa lyder dit kirkelige Erkendelsesprincip saaledes: Kirken, den sande Kirke, maa opdrage og lededen enkelte til Troen — den er altsaa Forudsætningen for den sande Tro — og denne Kirke kendes paa . . .*

Lensgreve J. L. Holstein-Ledreborg.

J. Den sande Forkyndelse af den sande Tro — glem ikke det!

Dr. Og den sande Forkyndelse af den sande Tro kan kun erkendes af den, der har den . . .

J. Der har den sande Tro — ja, det var det, jeg før sagde.

Dr. Hvad synes du om det?

J. Hvad jeg synes om det?

Dr. Ja — det forekommer mig at staa paa en alt andet end venskabelig Fod med den formelle Logik!

Saaledes kunde der citeres Side efter Side. Men det maa være nok. Det lille Stykke vidner tilstrækkeligt om, at Grev Holstein hverken i Skarphed eller stiftiske Evner stod meget tilbage for vor største Dialektiker, Søren Kierkegaard.

Niels Hansen.

Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme.

II.

Kommunismens Lære og Frugter.

Læren.

ET FALSK IDEAL

8. Nutidens Kommunisme hylder i mere udpræget Grad end andre lignende Fremtoninger i Fortiden en falsk Forløsningsidé. Et svingagtigt Ideal af Retfærdighed, Lighed og Broderskab under Arbejdet behersker hele dens Lære og Aktivitet og giver den Skin af en vis forloren Mysticisme, der sætter de ved bedrageriske Løfter vundne Folkeskarer i en Begejstringens Rus, der virker suggestivt og smittende paa andre. Dette er let forstaaeligt i en Tid som vor, der som Følge af en fejlagtig Fordeling af Verdens materielle Goder lider under en ganske usædvanlig Elendighed. Dette falske Ideal, siger man pralende, har givet Stødet til visse økonomiske Fremskridt, som imidlertid, for saa vidt de er virkelige, skyldes helt andre Aarsager, som f. Eks. Produktionens Fremgang i de Lande, der tidligere næsten var uden Industri, men nu kunde udnytte Jordens uhyre Rigdomme, eller Anvendelse af brutale Arbejds-metoder for med ubetydelige Udgifter at opnaa kæmpemæssige Resultater.

MARXISMEN ELLER DEN EVOLUTIONISTISKE MATERIALISME

9. Den Lære, som Kommunismen skjuler under tit meget besnærende ydre Former, bygger i alt væsentligt endnu den Dag i Dag paa den dialektiske og historiske Materialismes Principper, som K. Marx har opstillet, og om hvilke Bolschevismens Teoretikere mener, at de alene fortolker dem rigtigt. Denne Lære hævder, at den materielle Verden med sine blinde Kræfter er den eneste Virkelighed, der eksisterer, og ved Udvikling bliver til Plante-, Dyre- og Menneskeverdenen. Ogsaa det menneskelige Samfund er ikke andet end en Fremtoning og Tilstandsform af det materielle Stof, der udvikler sig paa nævnte Maade, og som med uundgaaelig Nødvendighed ved Kræfternes uafbrudte Kamp stræber henimod en endelig Udjævning, d. v. s. et Samfund uden Klasser. Det er indlysende, at der i en saadan Lære ikke er Plads for Begrebet Gud; at der ikke findes nogen Forskel paa Aand og Materie eller paa Sjæl og Legeme; at der ikke er noget, der hedder Sjælens videre Bestaaen efter Døden, og derfor heller ikke noget Haab om et andet Liv. Idet Kommunisterne endvidere paa-beraaber sig den dialektiske Side af deres Materialisme, paastaar de, at den Kamp, som skal føre Verden til dens

endelige udjævnede Tilstandsform, kan fremskyndes af Mennesket. Derfor søger de at skærpe Klasse modsætningerne i Samfundet, og saaledes bliver Klassekampen med al dens Had og Ødelæggelser til en Slags Korstog med Menneskeslægtens Fremskridt som Maal. Og alle de Kræfter, lige meget af hvad Art de er, som modsætter sig disse systematisk gennemførte Voldshandlinger, bør tilintetgøres som Fjender af Menneskeheden.

HVAD BLIVER DER AF MENNESKET OG FAMILIEN?

10. Kommunismen berøver endvidere Mennesket Friheden, som jo er den aandelige Forudsætning for en moralsk Livsførelse; den berøver Mennesket al personlig Værdighed og fratager ham under de blinde Drifters Oprør al moralsk Modstandskraft. Der tilkendes ikke det enkelte Individ i dets Forhold til Samfundet nogen medfødte personlige Rettigheder, da den enkelte Person i Kommunismen kun er et enkelt lille Tandhjul i den store Maskine. Angaaende Menneskenes indbyrdes Forhold hævdes Princippet om den absolutte Lighed; man nægter enhver Over- og Underordning og enhver Myndighed, som Gud har indsat; heller ikke Forældrenes Autoritet anerkendes. Alt hvad der eksisterer af saakaldt Autoritet og Underordning blandt Menneskene, stammer udelukkende fra Samfundet som første og eneste Kilde. Der indrømmes i dette System de enkelte Individier ingen Ejendomsret mere, hverken til Naturens Goder eller Produktionsmidlerne, fordi denne Ejendomsret vilde føre til Erhvervelse af andre Goder og derved til det ene Menneskes Magt over det andet. Netop derfor bør denne Form for Privateje udryddes fra Roden af, siden den jo er Begyndelse og Kilde til enhver Art af økonomisk Trældom.

11. Naar man saaledes frakender den menneskelige Tilværelse al Hellighed og Aandelighed, saa er det en Selvfølge, at denne Lære gør Ægteskabet og Familien til en rent vilkaarlig og borgerlig Indretning, eller ogsaa til Resultatet af en bestemt økonomisk Udvikling. Man nægter, at der eksisterer et Ægteskabsbaand med juridisk-moralske Forpligtelser, som er unddraget de enkeltes og Samfundets Forgodtbefindende, og som Følge deraf nægter man naturligvis ogsaa Ægteskabets Uopløselighed. Ganske særlig gives der for Kommunismen ikke noget Baand, der knytter Kvinden til Familien og Hjemmet. Den proklamerer Princippet om Kvindens Emancipation, river hende ud af Livet i Hjemmet og fravrister hende Omsorgen for Børnene; den trækker hende ind i det offentlige Liv og i den kollektive Produktion i samme Omfang som Manden og lægger Omsorgen for Børnene over paa Samfundet. (Slg. Encykl. *Casti connubii* 31. 12. 1930. A. A. S. vol. 22. p. 567.) Endelig fra-

tager man ogsaa Forældrene Retten til at opdrage deres Børn og gør den til en Ret, som udelukkende tilkommer Samfundet, i hvis Navn og paa hvis Vegne en Fader og Moder ene kan udøve den.

HVAD BLIVER DER AF SAMFUNDET?

12. Hvad vilde der blive af det menneskelige Samfund, hvis man vilde bygge det op paa en saadan materialistisk Grundvold? Det vilde blive en Sammenslutning af Mennesker uden anden Leddeling end den, det økonomiske System kræver. Dets eneste Opgave vilde bestaa i at producere Goder ved kollektivt Arbejde og med det Maal at nyde Jordens Goder i et Paradis, hvori »enhver giver efter Evne og modtager efter Behov«. Der tilkendes dette Samfund af Kommunismen Retten eller snarere den uindskrænkede Fuldmagt til at tvinge de enkelte Mennesker ind under det kollektive Arbejdes Aag uden Hensyn til deres personlige Velfærd, ja mod deres Vilje og endog med Anvendelse af Vold. Den moralske og juridiske Orden vilde i det ny Samfund ikke være andet end et Udslag af Øjeblikkets økonomiske System, altsaa af jordisk Oprindelse, omskiftelig og usikker. Kort sagt, man fordrister sig til at ville indføre en ny Verdensperiode, en ny Kultur, der kun er Frugten af en blind Udvikling: »en Slægt uden Gud«.

13. Naar saa endelig engang alle er blevet rigtige Kollektivmennesker, saa vil i dette utopistiske Samfund uden Klasseforskel den politiske Stat, der for Tiden kun er et Magtmiddel i Kapitalisternes Haand til Undertrykkelse af Proletarerne, miste al Eksistensberettigelse og »opløse sig selv«. I Mellemtiden ganske vist, saa længe nemlig denne lykkelige Tilstand endnu ikke er blevet til Virkelighed, er Staten og Statsmagten for Kommunismen det mest effektive og omfattende Middel til at opnaa sine Maal.

14. Dette, ærværdige Brødre, er det nye fantastiske Evangelium, som den bolschevikiske og ateistiske Kommunisme tilbyder Menneskeslægten som et Frelsesbudskab og som en Forløsning. Det er et System, spækket med Vildfarelser og Fejlslutninger, der i lige Grad er en Haan mod den sunde Fornuft og den guddommelige Aabenbaring. Det er Tilintetgørelse af al social Orden, fordi det ødelægger dennes allerførste Forudsætninger. Det er Miskendelse af Statens Oprindelse, Natur og Opgaver. Det er Benægtelse af den menneskelige Personligheds Rettigheder, Værdighed og Frihed.

Kommunismens Udbredelse.

BEDRAGERISKE LØFTER

15. Men hvorledes er det dog kommet dertil, at en Lære, der videnskabeligt betragtet længe har været for-

ældet, og som daglig modbevises af det praktiske Liv, med utrolig Hurtighed har formaaet at vinde Indpas i alle Verdensdele? Man vil forstaa dette, hvis man betænker, at kun ganske faa har gennemskuet Kommunisternes Hensigter og Maal, medens de fleste bliver et altfor let Bytte for disses snedigt gennemførte Fristelser, som de krydrer med vidunderlige Løfter. Agitatorerne bruger nemlig det Paaskud, at de kun vil forbedre den arbejdende Klasses Levekaar og komme virkelige Misbrug i den liberale Samfundsøkonomi til Livs samt gennemføre en retfærdigere Fordeling af Jordens Goder. Det er jo Maal, som man uden al Tvivl med fuld Ret kan søge at opnaa. Paa denne Maade og under Udnyttelse af den øjeblikkelige økonomiske Verdenskrise er det lykkedes Kommunismen at drage ogsaa de Dele af Befolkningen over til sig, som principielt er Modstandere af Materialismens Teorier og de Skændselsgerninger, som ikke sjældent følger i disses Køl vand. Da der jo i enhver Vildfarelse findes et Gran af Sandhed, (hvad der ogsaa, som før nævnt, er Tilfældet med Kommunismen), saa skubber dens Repræsentanter meget behændigt — til rette Tid og paa det rette Sted — dette Gran af Sandhed i Forgrunden for derved at dække over hin modbydelige og umenneskelige Grusomhed, som er de kommunistiske Grundsætningers og Metoders Særkende. Ad denne Vej kan de føre ogsaa ellers velbegavede Hoveder bag Lyset og tit begejstre dem i den Grad, at de ligesom bliver Agitatorernes Sendebud, der navnlig fylder Ungdommen, som jo let lader sig bedrage af det ydre Skin, med disse falske Idéer. Desuden forstaaer Kommunismens Talsmænd at udnytte Spændingsforholdet mellem de enkelte Menneskeracer og Uenigheden og Modsætningerne mellem de forskellige politiske Systemer, ja de drager Fordel af den Raadvildhed, der hersker i den Videnskab, hvor Guds Navn ikke mere nævnes, og sniger sig ind paa Universiteterne og forsøger at støtte Principperne i deres Lære med pseudo-videnskabelige Argumenter.

LIBERALISMEN HAR BANET VEJ FOR KOMMUNISMEN

16. For lettere at kunne forstaa, hvorledes det gik til, at den store Arbejdsverden kritikløst sluttede sig til Kommunismens uholdbare Teorier, bør man huske, at denne Arbejdsverden paa Grund af Liberalismens Samfundsøkonomi og Fremgangsmaade var henfaldet til en skammelig Forsømmelse af sine religiøse og moralske Pligter. Arbejdsskifterne ogsaa paa Helligdagene forhindrede dengang meget ofte Arbejderne i at helligholde Søn- og Festdagene. Der var ikke Tale om at bygge Kirker i Nærheden af Fabrikkerne eller at lette Præstens Sjælesorgsarbejde. Den

saakaldte Laicismes*) Anskuelse og Tendenser blev der ikke blot ikke sat en Stopper for, men den blev tværtimod Dag for Dag mere begunstiget. Derfor høstes nu Frugterne af de Vildfarelser, som Vore Forgængere og Vi selv ikke blot een Gang har gjort opmærksom paa, og der er ingen Grund til at undres over, at Kommunismens Bølger paa en grupovækkende Maade skyller hen over og næsten oversvømmer de mange Lande, hvis Befolkning er blevet fremmed for Kristendommen.

SNEDIG PROPAGANDA I HELE VERDEN

17. At de kommunistiske Vrangidéer kunde udbrede sig saa hurtigt og snige sig ind i alle Lande, saavel de smaa som de store, de højt kultiverede som de mindre udviklede, saaledes at ingen Krog i Verden er fri for dem, har sin yderligere Forklaring i en virkelig djævelsk og fanatisk Propaganda, som Verden vist endnu aldrig har set. Denne Propaganda ledes af en eneste Central og lempet sig behændigt efter Forholdene i de forskellige Folkeslag. Den raader over store Pengemidler, har kæmpemæssige Organisationer, holder hyppige internationale Kongresser og udsender utallige velskolede Kræfter. Den benytter Aviser og Løbesedler, den arbejder i Biografen og Teatrene, i Radioen, i Skolerne og paa Universiteterne. Den faar efterhaanden Indpas i alle Befolkningsklasser, ogsaa i de højerestaaende, næsten uden at disse mærker noget til den Gift, der til stadig større Skade gennemsyrrer Sindene og Hjerterne.

PRESSEN TIER SOM EFTER AFTALE

18. En tredie væglig Faktor ved Udbredelsen af Kommunismens Idéer er uden Tvivl den Tavshed, som største Delen af den ikke-katholske Verdenspresse ligesom har sammensvoret sig til at iagttage. Vi taler om en Sammensværgelse. Paa anden Maade kan det nemlig ikke forklares, at en Presse, som er saa ivrig for at komme paa Spor efter ganske ubetydelige Hændelser og berette dem, i saa lang Tid har kunnet tie til de Forbrydelser, som er blevet begaaet i Rusland, Mexiko og en stor Del af Spanien, og at den bragte forholdsvis kun lidt om den vidtforgrene Kæmpeorganisation, som den i Moskva herskende Kommunisme jo er. Det er almindeligt bekendt, at denne Tavshed delvis skyldes politisk Kortsynethed, og den begunstiges og anbefales af forskellige hemmeligt virkende Kræfter, der allerede i længere Tid har forsøgt at omstøde den kristne Socialorden.

*) Laicisme er den Verdensanskuelse, som benægter Kirkens guddommelige Sendelse og Myndighed og gaar ud paa at skabe en rent verdslig Kultur i et Samfund uden Gud. F. K.

Sørgelige Virkninger.

RUSLAND OG MEXIKO

19. I Mellemtiden har denne rastløse Propagandas sørgelige Virkninger vist sig for vore Øjne. Hvor Kommunismen har kunnet sætte sig fast og gøre sig til Herre, (her tænker Vi med en ganske særlig faderlig Deltagelse paa Folkene i Rusland og Mexiko), der har den ifølge sine egne klare Udtalelser med alle Midler anstrengt sig for i Bund og Grund at tilintetgøre den kristne Religion og Kultur og udslette enhver Erindring om den i Menneskenes og navnlig i Ungdommens Hjerter. Biskopper og Præster blev landsforvist, dømt til Tvangsarbejde, skudt eller ombragt paa anden umenneskelig Vis; jævne Lægfolk blev, fordi de havde forsvaret det hellige, mistænkeliggjort og chikaneret, forfulgt som Fjender og slæbt for Domstolene og i Fængslerne.

KOMMUNISMENS RÆDSELSGERNINGER I SPANIEN

20. Ogsaa i de Egne, hvor Kommunismens Pest og Svøbe endnu ikke har haft Tid nok til at modne alle de Ulykker, som dens falske Teorier maa afstedkomme, — f. Eks. i det Os saa dyrebare Spanien — har den dog desværre hidset sig op til et ligefremt vanvittigt Raseri og slaaet løs med den brutaleste Raahed. Den har ikke blot ødelagt den ene eller anden Kirke, dette eller hint Kloster, nej, hvor den kunde komme af Sted med det, alle Kirker og alle Klostre og udvisket ethvert Spor af den kristne Religion, ogsaa naar det drejede sig om fremragende Mindesmærker, som Kunst og Videnskab havde rejst. Kommunismens vanvittige Raseri har ikke nøjedes med at myrde Biskopper og Tusinder og atter Tusinder af Præster samt mandlige og kvindelige Klosterfolk, blandt hvilke de fremfor alt opsporede dem, der tog sig af Arbejderne og de fattige, men de har ogsaa dræbt et stort Antal Lægfolk i alle Samfundslag. Disse myrdes endnu stadig i Skarevis ene og alene af den Grund, at de bekender den kristne Tro eller i alt Fald afskyer de gudløse Kommunisters Lære. Disse grufulde Myrderier udføres med et Had, en barbarisk Grusomhed og et Vildskab, at man ikke skulde have holdt det for muligt i vort Aarhundrede. Der kan ikke være nogen forstandig Privatmand, ikke nogen Statsmand, der kender sit Ansvar som ikke gyser ved Tanken om, at det, som i Dag sker i Spanien, maaske i Morgen gentager sig i andre civiliserede Lande.

SYSTEMETS NATURLIGE FØLGER

21. Man kan ikke indvende, at de nævnte Grufuldheder kun er forbigaaende Fænomener, der med en vis Nødvendighed ledsager alle store Omvæltninger, eller kun nogle

faa Udslag af Forbitrelse, saaledes som de findes i enhver Borgerkrig. Nej, det drejer sig her om de naturnødvendige Følger af et System, der mangler alle Tøjler. Tøjler er uundværlige for det enkelte Individ ligesaa vel som for Samfundet. Endog Nationer uden Kultur anerkendte og besad disse Tøjler i hin Naturlov, som Gud har skrevet i Menneskenes Samvittighed. Naar denne Naturlov for Alvor blev overholdt, kunde man se Oldtidens Folk stige op til en saadan Højde og Glans, at den, mere end det egentlig sømmer sig, vækker visse mindre grundige Historieskriveres Beundring. Men naar man river selve Gudsbegrebet ud af Menneskenes Hjerter, tvinges de med en Naturlovs Kraft ind i det vildeste Barbari.

KAMP MOD ALT DET GUDDOMMELIGE

22. Hvad vi for Tiden til Vor store Sorg oplever, er altsaa dette: for første Gang i Historiens Løb er vi Vidner til et Oprør mod alt, »hvad der er guddommeligt«, (II. Tes. 2, 4.), til en Kamp, som Mennesket planlægger koldblodigt og forbereder omhyggeligt. Kommunismen er i sit Væsen en Fjende af al Religion og betragter den »som Opium for Folket«, fordi dens Lære og Bud, naar de taler om et Liv efter Døden, bortleder Menneskenes Tanker og Ønsker fra hin fremtidige Lykke, som de skulde stræbe efter her paa Jorden.

RÆDSELHERREDØMME

23. Man kan imidlertid ikke ustraffet lade haant om Samvittighedens Lov og dens Giver, Gud. Som Følge deraf har Kommunismen hidtil ikke formaat at gennemføre sine Planer paa det økonomiske Omraade og vil heller aldrig i Fremtiden kunne gøre det. Vi nægter ganske vist ikke, at dens Bestræbelser i Rusland har bidraget til at ruske Mennesker og Forhold op af en Aarhundreder gammel Dvaletilstand og ved Anvendelse af alle Slags ufor-svarlige Midler opnaaet et vist Fremskridt i det jordiske Livs Forhold. Men Vi ved ogsaa med Sikkerhed fra absolut paalidelige Øjenvidner lige op til den allersidste Tid, at heller ikke paa dette Omraade kunde de mange Løfter indfries, som gentagne Gange blev givet. Dertil kommer, at det kendte grusomme Rædselsherredømme har lagt Slaveriets Aag paa utallige Borgeres Skuldre. Man bør jo ikke glemme, at heller ikke det økonomiske Liv kan undvære den Selvbeherskelse og Ansvarsfølelse, som Opfyldelsen af Kaldspligterne maa være besjælet af. Men Kommunisternes Grundsætninger, der jo har deres Oprindelse i den uholdbare Materialisme, kan umuligt give noget Menneske denne Samvittighedsfuldhed. Derfor er der som Erstatning ikke andet tilbage end hine frygtelige forbrøderiske Komplotter,

som man nu kan iagttage i Rusland, hvor gamle Sammensvorne og Kampfæller sønderflænger hinanden indbyrdes. Dette Rædselsherredømme kan naturligvis ikke standse Samfundsordenens Sammenbrud og endnu mindre dæmme op mod Sædernes sørgelige Forfald.

Faderlig Kærlighed til det russiske Folk.

24. Dog er det ikke Vor Agt uden Forskel at gøre alle de i den russiske Stat forenede Folkestammer Bebrejdelser. Tværtimod, Vi omfatter dem alle med en Faders inderlige Kærlighed. Vi ved nemlig, at ikke saa faa af dem sukker under det uretfærdige Slaveaag, som er paatvunget dem af Mennesker, der for største Parten slet ikke bryder sig om Ruslands sande Vel; ligeledes ved Vi, at de fleste andre er blevet narret ved skuffende Forhaabninger og svigagtige Løfter. Men Vi fordømmer selve Systemet og dets Ophavsmænd og Velyndere, som ansaa Rusland for at være den bedste Jordbund til en Planteskole for deres længe tilrettelagte Teorier for saa herfra at kunne sprede dem over alle Verdensdele.

III.

Kirkens klare Lære om det menneskelige Samfund.

25. Efter at Vi saaledes har draget de gudløse Bolschevikkers Vildfarelser og underfundige Voldsmetoder frem for Dagens Lys, er det nu paa Tide, ærværdige Brødre, at Vi ligeoverfor dem i en kortfattet Redegørelse tegner det sande Billede af »Civitas humana«, d. v. s. af det menneskelige Samfund. Som I selv ved, er dets egentlige Væsen saaledes, som den menneskelige Fornuft og Guds Aabenbaring gennem Kirken, alle Folkeslags Lærer, forkynder os det.

Den første og højeste Virkelighed er Gud.

26. Først og fremmest bør det slaas fast, at der foruden og over alle andre Ting eksisterer en eneste højeste Aand, nemlig det guddommelige Væsen, som ved sin Almagt er hele Verdens Skaber og alle Menneskers uendelig vise og retfærdige Dommer. Dette højeste Væsen, som er Gud, er den mest absolutte Forkastelse og Fordømmelse af Kommunismens skamløse Løgne. For i Sandhed og Virkelighed, ikke fordi Menneskene tror paa ham, er Gud til, men fordi han virkelig eksisterer, derfor tror og bønfalder alle de ham, som ikke haardnakket lukker deres indre Øje for Sandhedens Lys.

Hvad er Mennesket og Familien efter Fornuftens og Troens Lære?

27. Hvad den katholske Tro og vor Aands indre Lys lærer om selve Mennesket, det har Vi givet en Fremstilling af i Vor Rundskrivelse om Ungdommens kristelige Opdra-

gelse (Encykl. *Divini illius Magistri*, 31.-12.-29), idet Vi forklarede Hovedpunkterne desangaaende. Mennesket har en aandelig og udødelig Sjæl. Da han er en Person, som af den højeste Herre og Skaber er udstyret med vidunderlige legemlige og sjælelige Fortrin, derfor kan man, som ældre Forfattere udtrykte sig, kalde ham for en »Mikrokosmos« eller »en lille Verden for sig«, fordi han langt overgaar den umaadelig store Verden af fornufløse Skabninger. Ikke blot i det nærværende og forgængelige Liv, men ogsaa i det tilkommende og evige er Gud alene hans højeste Maal, og da han ved den helliggørende Naade er ophøjet til et Guds Barns Værdighed, er han i Jesu Christi mystiske Legeme gjort til Medlem af Guds Rige. Som Følge heraf har Gud i Himlen beriget ham med mange og forskelligartede Forrettigheder, f. Eks. med Retten til Livet og Legemets Ukrænkelighed; ligesaadan med Retten til at forskaffe sig de nødvendige Eksistensmidler og til paa en formaalstjenlig Maade at stræbe efter det af Gud bestemte sidste Maal; endelig med Retten til at slutte sig sammen med andre, erhverve Ejendom og disponere over den.

28. Desuden har baade Ægteskabet og dets naturlige Brug deres Oprindelse i Guds Anordning. Paa samme Maade har ogsaa Familielivets væsentlige Form og dets Hovedopgaver deres Udspring og første Aarsag ikke i Menneskers Beslutning eller i økonomiske Faktorer, men i Gud, alle Tings højeste Herre og Skaber. Det er nu altsammen Ting, som Vi ret udførligt har fremstillet og belyst i Vor Rundskrivelse om det kyske Ægteskabs Hellighed (Encykl. *Casti connubii* 31.-12.-30) og i den anden lige nævnte om den kristelige Opdragelse. *)

Hvad er Samfundet?

GENSIDIGE RETTIGHEDER OG PLIGTER MELLE MENNESKET OG SAMFUNDET.

29. Paa en lignende Maade har Gud ogsaa skabt og bestemt Mennesket for et Liv i Samfundet. Menneskets egen Natur kræver altsaa et saadant. Samfundet er nemlig efter Skaberens Plan det naturlige Hjælpemiddel, som enhver Borger kan og skal benytte sig af for at naa frem til sit Maal. Samfundet er til for Mennesket, ikke omvendt Mennesket for Samfundet. Dette maa nu ikke forstaas saaledes, som de saakaldte »Liberale« i deres individualistiske System opfatter det. Disse mener nemlig, at Samfundet skal være underordnet de enkelte Individuers egoistiske Udnyttelsestendenser. Men det bør forstaas paa den Maade, at alle og enhver ved en organisk og harmonisk Forbindelse med Samfundet og ved en Flerheds planmæs-

*) Rundskrivelsen om det kristne Ægteskab er udgivet i dansk Oversættelse paa Ansgariusforeningens Forlag (Bredg. 64, K.), Pris 25 Ø.

sige Arbejde bliver sat i Stand til at opnaa en virkelig jordisk Velstand og Lykke. Desuden bør det opfattes saaledes, at de individuelle og sociale Anlæg, som findes i den menneskelige Natur, kun kan komme til deres rette Udfoldelse og Blomstring ved Hjælp af et Liv i et Samfund. Disse Anlæg sigter jo højere end Øjeblikkets og Individets Interesser og genspejler i det borgerlige Samfund den guddommelige Fuldkommenhed paa en Maade, som det vilde være umuligt for den enkelte Person at gøre. Men ogsaa dette skal være til Gavn for det enkelte Menneske, idet han nemlig skal opdage og opfatte dette Spejlbillede af den guddommelige Fuldkommenhed, give Skaberens Æren for denne Gave og hylde ham ved Lovprisning og Tilbedelse. Thi kun de enkelte Personligheder, ikke et eller andet menneskeligt Samfund, er udstyret med Intelligens og den Viljesfrihed, der kan bestemme sig enten for eller imod Moralloven.

30. Ligesom altsaa det enkelte Individ aldrig kan undrage sig de Forpligtelser over for Samfundet, hvorved Gud selv har knyttet det til dette, og følgelig de offentlige Myndigheder har Ret til at tvinge den enkelte til Opfyldelse af sine Pligter, hvis han mod Lov og Ret vægrer sig ved at lystre, saaledes kan paa den anden Side heller ikke Samfundet berøve den enkelte Borger de Rettigheder, som han har modtaget af sin Gud og Skaber, og hvoraf Vi i al Korthed lige har opført de vigtigste; ej heller maa Samfundet umuliggøre Brugen af disse Rettigheder. Heraf slutter saa den menneskelige Fornuft og betragter det som en Selvfølge, at alle jordiske Ting til syvende og sidst skal tjene og være til Gavn for den enkelte Personlighed, og gennem denne skal saa Gud faa den ham tilkommende Ære for dem. Paa dette Forhold kan man passende anvende et Ord, som Hedningenes Apostel skriver til Korintherne om den kristne Frelsesforanstaltning: »Alt tilhører jer, men I tilhører Christus, og Christus tilhører Gud.« (I. Kor. 3,23.) Medens altsaa Kommunisterne Principper nedværdiger den menneskelige Personlighed i den Grad, at de fuldstændigt endevender Forholdet mellem den enkelte Person og Samfundet, løfter omvendt den menneskelige Fornuft og Guds Aabenbaring den op til saadanne Højder!

(Fortsættes.)

Fra Pavens Hyrdebrev til Tyskland.

(Fortsat.)

Mod Førisæerne.

»Kirken, som virker blandt Mennesker og maa virke gennem Mennesker, kan i sin guddommelige Sendelse vel smerteligt formørkes af det »menneskelig-altformenneskelige«, som til Tider atter og atter breder sig som Ukrudt blandt

Guds Riges Hvede. Den, der kender Guds Ord om Forargelse, og den, der giver Forargelse, ved, hvorledes Kirken og hvorledes Enkeltmand har at dømme om det, som var Synd og er Synd. Men den, der over disse fordømmelige Modsætninger mellem Tro og Liv, mellem Ord og Handling, mellem ydre Holdning og indre Sindelag hos den enkelte — selv om der ogsaa var mange af dem — glemmer den uhyre Sum af ægte Stræben efter Dyd, af Offersind, af Broderkærlighed, af heltemodig Hellighedstrang eller ovenikøbet bevidst fortier den, han røber en beklagelig Blindhed og Uretfærdighed. Naar det saa ovenikøbet er klart, at han i samme Øjeblik glemmer den haarde Maalestok, han anvender over for den forhadte Kirke, saa snart det drejer sig om andre Samfund, som gennem Følelser eller af Interesse staar ham nær, saa aabenbarer han sig i sin tilsyneladende krænkede Anstændighedsfølelse som beslægtet med den, der i Henhold til Frelserens skarpe Ord om Splinten i Broderens Øje ikke ser Bjælken i sit eget Øje.«

Troskab mod Kirken.

I eders Egn, ærværdige Brødre, vil der i stadig stærkere Kor lyde Stemmer, som vil opfordre til Udtrædelse af Kirken. Blandt Ordførerne er ofte saadanne, som i Kraft af deres embedsmæssige Stilling søger at fremkalde det Indtryk, at denne Udtræden af Kirken og den dermed forbundne Troløshed mod Christus, Kongen, er en særlig overbevisende Maade og forljenstfuld Form for Trosbenedelse til den nuværende Stat. Gennem maskerede og aabenlyse Tvangsforholdsregler, ved Skræmmebilleder, ved at stille økonomisk, embedsmæssig, borgerlig eller anden Skade i Udsigt, udsættes Katholikernes Trostroskab, og især visse Klassers inden for de katholske Embedsmænd, for et Pres, som er lige saa retsstridigt som menneskeligt uværdigt. Hele vor faderlige Medfølelse og dybeste Medlidenhed følger dem, som maa betale deres Troskab til Christus og Kirken med saa høj en Pris. Men — her er det Punkt naaet, hvor det drejer sig om det sidste og det højeste, om Redning eller Fortabelse, og hvor følgelig den heltemodige Sjælsstyrkes Vej er den eneste Frelsens Vej for den troende. Naar Fristeren eller Undertrykkeren træder hen til ham med sit Judasforlangende om at træde ud af Kirken, kan han kun — selv om Prisen er tunge, jordiske Ofre — møde ham med Frelserens Ord: »Vig fra mig, Satan, thi der staar skrevet: Du skal tilbede Herren, din Gud, og kun ham alene.« (Matth. 4,10; Luk. 4,8), men til Kirken skal han sige: Du min Moder alt fra min Barndoms Dage, min Trøst i Livet, min Forbeder i Døden — min Tunge skal klæbe fast til min Gane, hvis jeg gav efter for

jordiske Fristelser eller Trusler og blev Forræder imod mit Daabsløfte. Men de, som mener, at de kan forbinde det indre Troskabsforhold til Kirken med den ydre Udtrædelse af Kirken, bør tage Frelserens Ord som en alvorlig Advarsel: »Den, der fornægter mig for Menneskene, ham vil ogsaa jeg fornægte over for min Fader, som er i Himlene« (Luk. 12,9).

Ingen Nationalkirke.

»Naar Mennesker, som ikke engang er enige i Troen paa Christus, holder Lokkebilleder om en tysk Nationalkirke frem for eder, saa vid: den er intet andet end en Fornægtelse af Christi eneste Kirke, et aabenlyst Frafald fra den til hele Verden rettede Missionsbefaling, som kun kan tilfredsstilles og efterleves af en Verdenskirke. Andre Nationalkirkers Historie, deres aandelige Lammelse, deres Underkuelse og fuldstændige Afhængighed af jordiske Magter viser den haabløse Ufrugtbarhed, som enhver Vinranke, der skiller sig ud fra Kirkens levende Vinstok, uundgaaelig hjemfalder til. Den, der derfor straks fra Begyndelsen vaagent møder saadanne Fejludviklinger med et ubarmhjertigt Nej, tjener ikke alene sin kristne Trosrenhed, men ogsaa sit Folks Sundhed og Livskraft.«

Ingen Omtydning af hellige Ord og Begreber!

»Et særlig vaagent Øje, ærværdige Brødre, maa I have, naar religiøse Grundbegreber berøves deres Væsensindhold og udlægges i profan Betydning.

Aabenbaring er i kristen Forstand Guds Ord til Menneskene. At bruge dette samme Ord om Blodets og Racens Indskydelser, om Udstraalingerne fra et Folks Historie, er i alt Fald forvirrende. Saadanne falske Mønter fortjener ikke at gaa over i en troende Kristens Ordskat.

Tro er at holde det for sikkert og sandt, hvad Gud har aabenbaret og gennem Kirken giver os at tro: »Den faste Overbevisning om det usynlige« (Hebr. 11,1). Den glade og stolte Tillid til sit Folks Fremtid, Folket, som er enhver dyrebart, betyder noget helt andet end Troen i religiøs Forstand. At spille det ene ud imod det andet, at ville erstatte det ene med det andet og dermed forlange at blive anerkendt som »troende« af den overbeviste Kristen, er et tomt Spil med Ord eller bevidst Grænseudslettelse eller noget værre.

Udødelighed i kristen Forstand er Menneskets fortsatte Liv efter den jordiske Død som et personligt Enkeltvæsen — til evig Løn eller til evig Straf. Den, der med Ordet Udødelighed ikke vil betegne andet end den kollektive Livsfortsættelse i sit Folks videre Bestaaen for en ubestemt lang Tid her paa Jorden, han kuldkaster og forfalsker en af den kristne Tros Grundsandheder, rører ved

Fundamentterne inden for enhver religiøs og en moralsk Verdensorden fordrende Verdensanskuelse. Naar han ikke vil være Kristen, burde han i det mindste undlade at berige sin Vantros Ordforraad med kristelige Begrebsværdier.

Ydmyghed i Evangeliets Aand og Bøn om Guds Naadehjælp er udmærket foreneligt med Selvtagelse, Selvtillid og Heltesind. Christi Kirke, som til alle Tider helt op til den allernyeste Tid tæller flere Bekendere og frivillige Blodvidner end noget andet Samfund, behøver ikke at tage imod Belæring om Heltesindelag og Heltemod fra den Kant. I deres flade og indholdsløse Talen om kristelig Ydmyghed som Selvnedværdigelse og Fejghed, spotter disse »Reformatorer« frastødende Hovmod sig selv.«

Anerkendelse af Naturretten.

»I Tidens skæbnesvangre Strømning ligger det, at Moral-læren og saaledes ogsaa Retslivets og Retsplejens Grundlæggelse mere og mere løses fra den sande Gudstro og fra de aabenbarede Gudsbud. Vi tænker her særlig paa den saakaldte Naturret, som blev indskrevet paa Menneskehjertets Tavler med Skaberens egen Finger (Rom. 2,14 f.), og som den sunde Fornuft, der ikke er forblindet af Synd og Lidenskab, kan læse paa disse Tavler. Ud fra denne Naturrets Bud kan enhver positiv Ret, fra hvilken Lovgiver den end monne komme, kontrolleres med Hensyn til dens moralske Indhold og dermed ogsaa med Hensyn til dens moralske Magt til at byde og Samvittighedsforpligtelse. Menneskelige Love, som staar i uløselig Modstrid med Naturretten, lider af en Grundfejl, som intet Tvangsmiddel, ingen ydre Magtudfoldelse kan helbrede. Med denne Maalestok maa ogsaa Grundsætningen: »Ret er, hvad der er gavnligt for Folket« maales. Ganske vist kan Sætningen forlenes med en rigtig Mening, naar man forudsætter, at noget moralsk utilladeligt aldrig formaar at tjene Folkets sande Vel. Imidlertid har allerede det gamle Hedenskab erkendt, at Sætningen for at være fuldstændig rigtig egentlig maa vendes om og lyde: »Noget, der ikke samtidig er moralsk godt, kan aldrig være gavnligt. Det er ikke moralsk godt, fordi det er gavnligt, men ogsaa gavnligt, fordi det er moralsk godt« (Cicero: De Officiis, 3,30). Løst fra denne Moralregel vilde hin Grundsætning i det mellemstatslige Liv betyde en evig Krigstilstand mellem de forskellige Nationer. I det indrestatslige Liv miskender den ved at sammenblande Overvejelser angaaende Nytte og Ret den grundlæggende Kendsgerning, at Mennesket som Personlighed ejer fra Gud modtagne Rettigheder, som fra Samfundets Side maa holdes fri for ethvert Indgreb, der har til Maal at fornægte dem, ophæve dem eller lægge dem øde.«

(Sluttet.)

Helge Rode in memoriam.

Ugebladet er ikke Stedet til at komme ind paa den afdøde Digters litterære Betydning. Alligevel kan vi Katholiker ikke forbigaa Helge Rodes Bortgang i Tavshed. Han har ogsaa betydet noget for os. Helge Rode var ikke blot Digter, men ogsaa Stridsmand, der altid kæmpede den gode Strid mod det, der fornægtede Aanden, Lyset og Dybden. Men hans Polemik var iført Skønhedens Dragt, den var poesiforklaret som de lyse Nætters Kamp imod Mørket.

Helge Rode kæmpede mod tre Fronter. Han tog — som en af de første — Kampen op mod Brandesianismen. For at vurdere Helge Rodes Tilnærmelse til den kristne Verdensanskuelse maa man huske, hvilken aandelig Fjernhed han kom fra. Han sagde engang i en Diskussion: »De kan vanskelig gøre dem noget Begreb om, hvor brydsom Vejen var, der førte over de Barrikader af Vrangforestillinger og Fordomme, hvormed Brandesianismen havde spærret Adgangen til Uendeligheden og Evigheden.« Helge Rodes Brud med Brandesianismen var lige saa grundigt, men mindre brat og voldsomt end Johannes Jørgensens. Helge Rode ligesom listede sig bort fra Naturalismens indestængte Verden og vandrede undrende »forbudne« Veje under Himmelhvælvets uendelige Stjernedyb. Mens Johannes Jørgensen blev ensom, var det lettere at følge Helge Rode. Den nye Ungdom saa op til ham som til en Fører.

Den anden Front, Helge Rode vendte sig imod, var Udviklingstroen. Ikke blot Abetheorien — den var slaaet ihjel af Pater Breitung — ikke blot den videnskabelige Darwinisme, hvis Beviser Wilhelm Johannsen havde opløst i »falske Analogier«, men den naive, optimistiske Tro paa Udvikling, som selv Videnskabsmænd, der saa Bristen i Beviserne, fastholdt. Med megen Ironi stillede Helge Rode hele Udviklingstanken paa Hovedet og hævdede, at omvendt kunde det være gaaet ligesaa godt eller bedre. Fagvidenskaben vil maaske afvise hans Omvurdering af alle biologiske Værdier, men han har i hvert Fald den Fortjeneste at have brudt Evolutionismens Magt som Tvangside og igen at have givet Begreberne Skabelse, Sjæl og Aand Gyldighed i den offentlige Bevidsthed.

Den tredje Front, der kaldte Helge Rode paa Valpladsen, var den moderne Religionshistorie, herhjemme legemliggjort i Ditlef Nielsen, Heiberg, Kroman o. s. v. Skulde der Mod til som Ikke-Fagmand at stige ned i den biologiske Arena og kæmpe mod Udviklingstanken, saa var det ikke mindre ovovet for Lægmanden at kaste Handsken til den moderne Bibelkritiks Talsmænd

herhjemme. Helge Rode forsvarede især Ægtheden og Troværdigheden af Evangeliernes Beretning om Jesu Barndom og fremfor alt den »johannæiske Jesus« — lige eller næsten lige til hans Guddommelighed og Forudtilværelse.

Jeg hørte engang Helge Rode sige, det var paafaldende, at i katholske Lande banker hjemvendende Fritænkere paa Kirkens Dør, i det protestantiske Norden derimod bliver de staaende uden for Samfundet med nogen Kirke. Selve Helge Rodes kritisk-religiøse Forfatterskab førte, som Biskop Ostenfeld engang skrev, »saa langt ud til Religionens yderste Grænser, som det var muligt at gaa uden at komme til Kristendommen«. Han naaede ud paa Springbrættet, men gjorde ikke Springet. Saaledes manglede hans Polemik det afgørende *Punctum finale*. Han var »Mystiker«, næsten til Pantheisme — som han dog igen tager mere eller mindre Afstand fra i »Det store Ja«. Hans egentlige Staasted er hans Hemmelighed, som han har taget med i Graven.

Den katholske Kirke havde ikke blot hans Respekt, men hans dybeste Sympathi. En Tid kom han som hyppig Gæst i *Academicum Catholicum*. Han var personlig Ven af Pater Breitung. I hans Bøger slaar stundom Begejstringen for Katholicismen ud i lys Lue, som naar han i »Pladsen med de grønne Træer« skriver om Gudsmoder: »Er vi ikke alle en Smule katholske i vort Hjerte, naar det gælder hende? Hvilken Digter har ikke elsket Jomfruen, Guds milde Moder, Mater dolorosa? Har hun ikke adlet Mænds Følelse, og kan nogen Kvinde ønske hende styrtet i Støvet? Hun har udrettet mere og været virkeligere end nogen historisk Dronning . . . Ave Marial Tusinder vidner, at hun har hjulpet dem, tørret deres Taarer, lægt deres Saar, lyst for dem i deres Mørke. Ave Maria!« (Side 82). Han længes (S. 129) efter »en forenet og fornyet Kirke, der kunde forbyde »visse Arter af Krig ved et Magtsprog som det, Middelalderens Paver raadede over«. »En saadan »Enhedskirke« vilde forløse mange levendes Bekymring, og Morten Luther, hvis Gerning var en Stordaad i første Led, men skæbnesvanger i andet Led, vilde sove roligt i sin Grav.«

Den Slags Udtalelser, hvis Antal kunde forøges, og hele sin ridderlige Kamp mod Mørkets Magter skal Helge Rode have Katholikernes Tak for. R. I. P. A. Menzinger S. J.

(Fortsat.) Opdrager af Guds Naade.

Paa Spørgsmaalet om, hvad der bør gøres, kommer Moder Marie-Eugénies Svar til at foreligge i Praksis. Det er netop Pigebørnene fra de nævnte Befolkningslag, som hun i »Assumptionens« Navn aabner sine Arme for.

I 1841—42 indfinder de første Elever sig. Det særlige Præg af Marie-Eugénies praktiske Indstilling faar Undervisningen derved, at de forvante Pigebørn fra parisiske Sagfører-, Læge- og Bankierhjem ved Siden af deres Skolelektiearbejde bliver sat til at skure, pudse, stryge og servere — til lige Fryd for dem selv og til Stolthed for deres mødrene Ophav. Det vækker Opsigt i Selskabet. Dagblade, som fra Tidernes Morgen har haft Tæft for det usædvanlige, bliver opmærksomme og slaar til Lyd for den nye Methode.

Et fremvældende, ubetvingeligt Foraar, et myldrende Liv har holdt sit Indtog hos de unge Søstre. Børn, lærenemme, oplagte, træge, næsvise, kluntede eller graciøse Børn fylder Huset. De er livlige, og de elsker deres Skole. At Følelserne er gengældt fra Opdragerindernes Side, ses af Marie-Eugénies Ord:

»Vi maa elske dem (Børnene), og vi maatte elske dem, selv om vi ikke kunde lide dem. Det er umuligt at undervise rigtigt i en katholsk Skole, dersom vi ikke først elsker Gud og derefter — for hans Skyld — de Børn, vi har at gøre med.«

Hvor maa det have været let at finde sig til Rette i den Strøm af god Vilje, som har dannet Atmosfæren i denne unge Skole. Man sagde om Søstrene, at de var »unge og smukke, velbegavede og fulde af Vid«. De har sikkert haft alle Betingelser for at udføre det, der er al Undervisnings og Opdragelses Kunst og Hemmelighed: at vække Viljens unge Løve — for at bruge en Henrik Ibsensk Vending. Jo, for skal der ikke Vilje til for at perfektionere sig i den Grad med Hensyn til Servering, som hin engelske adelige Pige gjorde det, da hun kunde rose sig af, at hun kunde bære seks fulde Suppetallerkener paa een Gang uden at spille en Draabe? —

En Side af Undervisningen omfatter tillige det sociale. Børnene bliver opøvet praktisk i Fattigforsorg, faar Lov til at besøge fattige, indhente Oplysninger om og bringe Hjælp til hver sin »Familie«.

Combalot, som nok »kunde rejse et Folk, men ikke lede det«, havde i 1842 efter et Par stormende Optrin med Søstrene trukket sig tilbage fra Ledelsen af Skolen. Trods den Bedrøvelse, Sagen voldte Marie-Eugénie, betød dens Udgang dog ogsaa en Fordel. Der blev mere Arbejdsro.

Omtrent samtidig fornyer Marie-Eugénie Bekendtskabet med Combalots Ven, M. d'Alzon, som hun første Gang havde truffet i Savoyen, da hun drog ind hos Visitations-søstrene i Côte St. André. D'Alzon, som senere grunder en Orden for Assumptionsbrødre, bliver hendes aandelige

Vejleder, som hun hans. Gennem deres Brevveksling i Aarenes Løb og gennem Samarbejdet paa det Værk, som vokser op under deres Hænder, aner man et af de rige intellektuelle Venskaber, som i deres Fuldendthed vel er sjældne paa denne syndige Jord, men som maaske netop derfor er saa meget des skønnere.

I de kommende Aar er der livligt voksende Tilgang, saavel til Børneklasserne som til Postulanernes og Novicernes Skare. Fra Verdens forskellige Lande kommer Kaldelser. Man har hørt om Skolen. Man vil have noget lignende. Fra Sydafrika kommer Kravet gennem Biskop Devereux. Han vil grunde en Skole i Grahamstown og beder om Søstre fra Marie-Eugénies Skole til at tage Arbejdet op. Forsøget bliver gjort, men falder ikke heldigt ud, da det viser sig umuligt at forene det specielt sydafrikanske Arbejde med Ordensreglerne. De afrikanske Søstre maa saaledes passe syge »ude af Huset«, optage Drengene som Elever i Skolen etc. Det ender med, at Søstre bliver hjemkaldt, og deres Leder, den gardisthøje, granvoksne Moder Gertrude, om hvem det fortælles, at Portnersken i Paris-Samfundet antog hende for en forklædt Mand, bliver løst fra Kongregationen for at fortsætte Arbejdet frit og under helt andre Forhold.

I 1849 aabnes en Skole paa engelsk Grund, en »Forældreløse-Skole« i Richmond. Therese Emmanuel, der har gennemløbet en ikke almindelig aandelig Udvikling, bliver Skolens Leder.

Flere Gange havde Moderskolen i Paris af Pladshensyn maattet skifte Bolig. Nu tiltrængtes en yderligere Udvidelse. I 1855 købtes i Auteuil det Slot, som blev Ordenens Hovedkvarter indtil 1904. Bygningen var stor og skøn; men der skulde dog ombygges og tilbygges, for at den kunde svare til Hensigten. Vel hed det »Slot«, men Begrebet Komfort kan ikke tages i nogen overdaadig Forstand. Trappen førte f. Eks. ikke højere op end til første Sal. Naar Nonnerne skulde i Seng, maatte de krybe op ad en Stige. Cellerne indeholdt et Leje med Madras af Straa samt almindelige Vaskegrejer. Derudover intet. Belysningen var af samme Art som den, Orla Lehmann i sine Beskrivelser af København i Fr. 6.s Dage kalder »Magistratsmaaneskin«, d. v. s. Nonnerne havde ikke »Lys paa Værelset«.

Assumptionssøstrenes Skoleform havde erhvervet sig europæisk Ry.

Forældreløse-Skolen i Richmond, hvor Moder Therese-Emmanuels rige aandelige Gaver havde virket stærkt baade indadtil og udadtil, efterfulgtes i 1857 af Grundlæggelsen af et nyt Assumptionssamfund i Earls Court i London.

Ogsaa fra Spanien var der kommet Henvendelse til Moder Marie-Eugénie om Hjælp til at oprette Skoler paa det af hende praktiserede Grundlag. Der hævdedes, at der var særlig Trang deril, da der udover »Sacre-Coeur« Skolerne i Madrid og Barcelona overhovedet ikke fandtes Institutioner, som beskæftigede sig med Opdragelse af unge Piger fra bedrestillede Hjem.

Et lille fornøjeligt Sideskud paa Assumptionens frodige Stamme er det Oblatsamfund, som M. d'Alzon med Moder Marie-Eugénies Bistand faar oprettet i Orienten, hvor han har fundet en »opdragende Orden« nødvendig. D'Alzon giver Ordenen en Assumptionspræst til Leder og Skriftefader, og M.-E. overlader ham en af Auteuil-Søstrene som Leder af Noviciatet. Som den praktiske Kvinde, Moder Marie-Eugénie er, indskærper hun d'Alzon at drage Omsorg for, at hver eneste af Oblaterne bliver forsvarligt optugtede — i Madlavning, hvilket sikkert kunde have sin store Betydning paa dette fjerne Sted. Om den lille, friske Orden hedder det i øvrigt: »Den var sødt og næret og plejet af Assumptionen; men den endte med at staa — og gaa videre — paa egne Fødder.«

En anden lille, ekstraordinær Udvækst skyder Auteuil omtrent i de samme Dage i Paris, hvor Assumptionsbroderen Permet i Forstaaelse med Moder Eugénie og ved hendes Hjælp grunder Samfundet »De smaa Assumptionssøstre«, hvis Opgave det skulde være at passe fattige syge ude i Hjemmene. I øvrigt blomstrer stadig nye Samfund op: Nîmes, Poitiers, Reims, Sedan, St. Dizier og mange andre Steder. Moder Marie-Eugénie, som har forsynet saa mange af de grundlagte Samfund med Ledere, benævnes nu »Moder Generalforstanderinde«.

I 1866 foretager hun en Rejse til Rom, og Aaret efter, i September, foreligger Ordenens Approbation. Den nu halvtredsaaarige Marie-Eugénie kan slaa sig til Ro med, at i Løbet af de næste ti—tyve Aar vil den endelige Konfirmation falde.

At sige, at Assumptionen havde kunnet udføre sit Værk i uafbrudt Ro og Harmoni, vilde ikke være rigtigt. I 1848 havde Ordenen faaet at fornemme, hvorledes det er at sidde i en Heksekedel, hvori en Storbys Revolutionsinstinkter bobler og koger; men med fornyet Kraft havde man atter taget fat, og netop efter Revolutionen kom Ordenens store Blomstring og dens Arbejdes Verdensry.

Den fransk-tyske Krig i 1870—71 kom for saa vidt til at gribe mere ind i Søstrenes Foretagender, fordi disse nu var blevet langt mere omfattende og vidt forgrenede. Auteuil bliver under Krigen Hospital for saarede Soldater. Noviciatet derfra maa drage til Genève. St. Dizier bliver

beslaglagt af Militæret. Huset i Reims respekteres som Skole; men ogsaa her lider man under Krigens Utryghed. Imidlertid kendes det paa Marie-Eugénies Nonner, at de er af det rette Stof. Breve, som de skriver til hverandre fra belejrede Byer, vidner om, at hun, der er vant til at kunne holde sin Mund, naar der er Fare paa Færde, har formaaet at paatrykke sine unge Søstre det samme Stempel af fribaaren Frejdighed, naar Kuglerne piber, og Fjenden er for Portene.

Da Krigen er forbi, sammenkalder Marie-Eugénie sine Ledere og paalægger dem hver især at tage deres Arbejde op og »gøre det bedre end før«, fordi den Regeneration, som Frankrig trænger til, maa have sit Bidrag ogsaa fra, — ja, især fra — dem, i hvis Hænder den unge Slægts Opdragelse hviler.

Stormen knækker de svage Træer, medens den styrker Roden paa det sunde. Det livsfrodige Træ fortsætter sin Vækst, sugende Kraft af lønlige, uudtømmelige Kilder. Brister een Rodtraad, da skyder ti nye ud i Stedet, hagende sig fast, tilførende Modertræet ny Næring, ny Kraft.

Assumptionen dokumenterer sin Livskraft gennem Grundlæggelsen af nye Skoler. Madrid — paa Foranledning af Kong Alfons XII, hvis Brud var Elev fra Auteuil —, Montpellier, St. Sebastian, Cannes, Lourdes o. m. a. viser Værkets Fremgang i stadigt stigende Kurve. I 1888, samtidig med Ordenens »gyldne Jubilæum«, opnaar den sin endelige Approbation. Moder Eugénie er da en og halvfjerds Aar.

Karen Plovgaard. (Slattes).

Den salige Lidwina og Maria af Mørl.

Hvem har ikke hørt noget om disse to Kvinder, der i saa meget ligner hinanden?

Den første af dem, hvis Navn staves som Lydwyt, Lydwig, Lydia, Lidia, Lidwigis eller Lidwina, er født i Schidam ved Rotterdam og stammer fra en adelig, men helt forarmet Familie. Skønt hun i sin spædeste Barn-dom havde været meget syg, blev hun en rask, meget smuk ung Pige, som alle unge Mænd vilde erobre for sig. Alle-rede dengang omgikkes Lidwina med andre Tanker. Hun følte, at Giftemaalet ikke var noget for hende og vilde med hele sin ungdommelige Sjæls Glød tilhøre alene sin himmelske Brudgom. Derfor bad hun denne, at han dog paa en eller anden Maade maatte tage hendes Skønhed fra hende, saa at hun fik Fred for sine Tilbedere. Det var godt, at hun ikke vidste, paa hvilken Maade Gud vilde bønføre hende, ellers havde hun næppe bedt saa meget derom. Hun faldt paa Skøjtebanen og brækkede et Ribben.

Fra nu af var hun sengeliggende hele Resten af sit Liv i fulde 38 Aar. I Begyndelsen faldt det hende svært, meget svært. Men det langvarige Sygeleje forskaffede hende mange ensomme Timer, i hvilke hun lærte at tale med sin Herre og Gud. Saa snart hun havde erkendt hans Vilje, fandt hun sig med Glæde deri, til Trods for, at hendes Anfægtelser, hendes legemlige og aandelige Smerter ofte var ret store, saa at man helt forskrækkes, naar man læser alt det, hun maatte gennemgaa. Paa denne Maade blev hun et Mønster paa Taalmodighed. Men Vorherre trøstede hende ogsaa ved utallige Visioner. Hun levede næsten udelukkende af den h. Kommunion og døde den 14. April 1433. En moderne fransk Levnedbeskrivelse af hende med 24 Kapitler er lige udkommet i Paris*).

Vi moderne Mennesker kan vel læse saadan noget med Opbyggelse. Men straks melder et stort Spørgsmaal sig. Det er sket for saa længe siden, og vi stoler ikke rigtig paa de forskellige Vidnesbyrd fra hine fjerne Tider. Derfor virker det helt velgørende, naar vi ogsaa i vore Dage møder lignende Menneskeskæbner.

En saadan findes i Maria af Mørl, hvis Liv blev iagttaget og beskrevet af Mystikforskeren Gørres og af mange andre.

Ogsaa Maria af Mørl stammede fra en adelig, men nærmest fattig Familie. Ogsaa hun var meget syg i sine første Barndomsaar, men blev en stærk, smuk ung Pige. Men heller ikke hun kunde nyde sin Ungdom ret længe. Thi hendes Moder døde i Barselsengen, og nu maatte den 13-aarige Pige overtage Husmoderens Pligter og sørge for sine mindre 8 Søskende, hvoraf den mindste lige var født. Hun holdt tappert ud, indtil hun brød sammen uunder den alt for store Byrde. Da man ikke havde Raad til Lægetilsyn, var hun Resten af sit Liv, næsten 38 Aar, lænket til Sengen. Men ogsaa fra Sengen styrede hun sit Hus. De huslige Arbejder udførtes efter hendes Anvisning af en yngre Søster, medens hun selv syede, stoppede og strikkede. Hun sørgede ogsaa for sine Søskendes Uddannelse, og da hun senere som Invalid havde faaet et Legat, brugte hun Pengene næsten udelukkende i dette Øjemed.

Heller ikke for hende var Sygelejet i Begyndelsen let. Men lidt efter lidt blev hun mere indadvendt, beskæftigede sig meget med Kirkens Festtider, og gik saa meget op i disse Tanker, at hun gav helt forkerte Svar, naar man spurgte hende om noget. Herfra var der kun et lille Skridt til Ekstaser og Visioner. Første Gang lagde hendes Skriftefader, Franciskanerpateren Capistrano, Mærke dertil paa

*) Abbé Condurier, Vie de la bienheureuse Lidwine (Paris 1936, P. Tequi, 322 S.).

Christi Legems Fest. Thi da han bragte hende den h. Komunion Kl. 3 om Morgenen, faldt hun i Ekstase, og da han om Eftermiddagen efter Processionen atter besøgte hende, var hendes Aand endnn ikke vendt tilbage fra de himmelske Regioner. I lignende Tilfælde var en Befaling, der blev givet ham i Tankerne, tilstrækkelig at vække hende. Endelig viste Saarmærkerne sig. Nu kunde Folkets Tilstrømning ikke forhindres, i et eneste Aar talte man 40,000 Besøgende. Men hun vedblev at være den samme barnlig fromme Sjæl.

At jeg ved hendes Grav i Kallern eller Caldaro i Nærheden af Bozen har anbefalet mig til hendes Forbøn, behøver jeg vel ikke at nævne. P. D. Steidl.

Nye Bøger.

Lykkelige Spædbørn og deres Mødre.

Dr. *Mary Kidd* kender vore Læsere fra en tidligere udgiven lille Bog »*Ideal Motherhood*«, en katholsk Læges Ord om Tiden før en Fødsel. Nu udsender samme Forfatterinde »*Happy Babies and Their Mothers*« (London, 1937, Burns Oates & Washbourne, 115 S., 1s 6d), hvor Moderens tusind Sysler omkring Spædbarnet skildres sagligt, praktisk og med Kærlighed. Den mangfoldige Viden og Øvelse, som kræves, gør Forf.s Udtalelse forstaaeligt: »*Moderskab er vist et Heldags-Arbejde og det fortjener, at man skænker det sin hele Opmærksomhed selv med Udelukkelse af andre Interesser. Naar saa den midaldrende Tid kommer og Lysten til Fornøjelse, Sport eller en Karrière fortager sig, vil den Kvinde, som har været en saa fuldkommen Moder for sine Børn som muligt, finde sig i Besiddelse af uforgængelige Værdier som Hengivenhed og Familiens Kærlighed. Den udenforstaaende iagttager med Henrykkelse det elskelige Forhold, som eksisterer mellem en saadan Moder og hendes voksne Familie.*«

Ungdomslitteratur.

Fra Chr. Erichsens Forlag har vi faaet tilsendt de første Foraarsbøger. Den, der vil gøre størst Lykke, er utvivlsomt *Berg Madsens*: »*Den mystiske Flyver*«. Emnet — de mystiske, natlige Flyvninger over det nordlige Skandinavien — er saa dejlig aktuelt, og det er ikke nogen kedelig Løsning paa Problemet, Bogen bringer. *Trygve Hjorth-Johansen* har skrevet en Fortsættelse til »*Panterfolket*«, der kom i Fjor: »*Troldsøen*«. Det lykkes Forf. at give de ungdommelige Læsere et klart Billede af de norske Tateres Natur og Levevis. *Lisa Eurén Berner* har skrevet: »*Frk. Vips skriver Dagbog*«. Den er et fornøjeligt Stykke ingenting — hurtigt læst og lige saa hurtigt glemt. To Spørgs-

maal: Er det virkelig nødvendigt at importere Børnebøger fra vore Nabolande — bortset fra de ovenud fremragende selvfølgelig — og hvorfor er Oversætterens Navn ikke anført? — Forlaget har ogsaa sendt os det sidste Kvartal af Bladet »Fritiden« med Kvartalsbogen »Millionærbørnene paa Sangers Ø«. Bladet er jo billigt og bringer en Del Stof, der nok kan interessere de unge. Bogen er spændende, men med en helt utilfredsstillende Slutning. U. C. G.

‘Hvor langt kan Kritikken gaa?’

»Man kan ikke forlange af Kirken, at den ligefrem anser det for sin Hovedopgave, at gøre alle sine troende bekendt netop med Kirkehistoriens Skyggesider. Hvor i Alverden endevender man pædagogisk Visdom i den Grad, at man just ved en Skildring af det onde tilskynder til det gode og til Dyden? Hvor findes der et menneskeligt Samfund, som vil nære sin ideelle Begejstring og ubøjelige Livsvilje ved Mindet om sine Medlemmers lidet berømmelige Gerninger? Vi bøjer os for de historiske Kendsgerninger, for saa vidt de kan bevises af rene, uforfalskede Kilder. Men vi modsætter os ogsaa af Kærlighed til Sandheden enhver Oppusten og Overdrivelse udfra tendentiøs Indstilling.« Disse Ord findes i Dr. W. Everhards: »Bauschäden im Hause Gottes« (Wiesbaden, M. Grünewald-Verlag 260 S. 1937 2. Opl. RM. 3,73), men gælder ogsaa om selve denne Bogs Indhold, som drøfter det ofte diskuterede Problem: Kirkens Brøst i denne Verden. Bogen overforbeholder Kritik! Hvorledes kan man f. Eks. i faa Ord fordømme Paverne paa Reformationstiden skarpere end her: »Pavedømmet, som vilde herske over Verden, blev hehersket af verdslig Stræben efter Magt, Herredømme, Rigdom og Nydelse.« Men man faar ogsaa den anden Side med: f. Eks., at Vesterledens Forsvar mod Islam i de fire store Slag ved Poitiers, Navas de Tolosa, Lepanto og Wien kun lykkedes ved Kirkens, den politiserende Kirkes, Mellekomst; eller at den franske Kirke før Revolutionen ikke blot havde store Rigdomme, men ogsaa direkte og indirekte sørgede for 72000 Gymnasieelever og 10000 Studenter paa Universiteter og højere Læreanstalter etc. Stort Materiale mødes her med en i de fleste Tilfælde rigtig Vurdering! —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Kollekt for Spaniens ulykkelige Børn.

Efter H. Hellighed Pavens Ønske foreskriver Vi herved, i Lighed med Fremgangsmaaden i andre Lande, at der anden Søndag efter Paaske skal holdes en særlig Kollekt i alle Vikariatets Kirker og Kapeller for ulykkeligt stillede forældreløse Børn i Spanien. Denne Kollekt vil være at foretage af Vincentsforeningens Damer i de Byer, hvor en

saadan Forening findes. Hvor det ikke er Tilfældet, bedes de Hrr. Sognepræster og Rectores anmode de lokale Medlemmer af Danmarks katholske Kvindeforbund om at forestaa Indsamlingen. Denne skal finde Sted efter hver af Messerne paa den foreskrevne Søndag og vil være at foretage ved Kirkens eller Kapellets Udgang. De indsamlede Beløb indsendes derefter til Højærv. Provikar Pastor F. Flynn Nygade 8, Helsingør, der sørger for deres Videreforsendelse.

Vi opfordrer af ganske Hjerte de Hrr. Sognepræster og Rectores til fra Prædikestolen paa det varmeste at lægge de Troende denne Indsamling paa Sinde, ihukommende vor Frelsers Ord: Alt, hvad I har gjort mod en af disse mine mindste smaa, det har I gjort imod mig.

København d. 31. Marts 1937

† JOS. BREMS
vic. ap.

»Trolddom« i St. Knuds Sal.

Uropførelsen af Chestertons »Trolddom« var et prisværdigt Foretagende. »Trolddom« er en ægte Chesterton. Naar han selv kalder Stykket for »en fantastisk Komædie«, har man ikke Lov til at bruge den kolde Forstands Alen som Maalestok. Det var da heller ikke altid let at fastholde Traaden og faa fat i Meningen i dette Mylder af Paradokser og Aandrigheder, navnlig naar man i Skyndingen gik Glip af en eller anden Replik. Ham, jeg bedst forstod, var den gale Hertug! Men jeg tror dog, at have opfattet Kærnen i Stykket: at det overnaturliges, rettere det dæmoniskes Virkelighed skulde dokumenteres for en Række tvivlende eller vantro Mennesker, samt at Trolddommen ved en lykkelig Misforstaaelse skulde blive til Eventyr for en ung, sværmerisk Pige, et Eventyr, der til sidst bliver til Kærlighedens Sandhed.

En Ting, jeg ikke forstod, var, at Chesterton lader den ellers sympatiske Troldmand afspise den nervechokerede Fritænker med en Løgn, der skulde være den naturlige Forklaring paa den røde Lygtes Forvandling til blaa. Blot man havde faaet at vide, hvad denne naturlige Forklaring gik ud paa! Saa var i det mindste den spændte Videlyst blevet tilfredsstillet. Nu sad man kun og tænkte paa: »Hensigten helliger Midlet«. Frk. Lis Wittrup havde med stor Selvopofrelse paataget sig det utaknemmelige Hverv i Mellemakterne at divertere henved 300 snakkende Mennesker med Musik. O Radiokultur! A. Menzinger S. J.

Gregoriansk Menighedssang?

Der paatænkes udgivet et Hefte paa ca. 60 Sider indeholdende flg. gregorianske Ordinariemelodier:

- 1) »Asperges me« og »Vidi aquam«.
- 2) *Missa I* (Paaske). *Missa II* (største Fester). *Missa VIII*

(alm. Fester). *Missæ IX* (Gudsmoderfester). *Missæ XI* (alm. Søndage) og *Missæ XVII* (Søndage i Faste- og Adventstiden).

3) *Credo I* og *Credo III*.

4) *Requiem* (dog ikke Graduale, Traktus og Offertorie-melodierne).

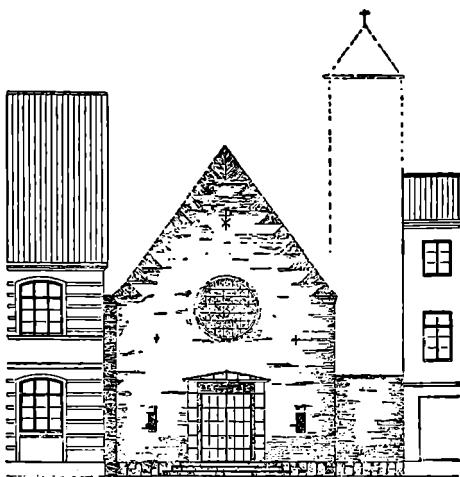
Overalt vil der under den latinske Tekst staa dansk Oversættelse. Melodierne, der gengives efter Sollesmes-Udgaven, vil blive sat med de saakaldte »moderne« Noder (∴ fem Nodelinier og Ottendedele).

De nødvendige Pengemidler mangler endnu og foreslaas tilvejebragt ved Subskription, idet de enkelte Sogne i Vikariatet samt private i Forvejen skriftligt forpligter sig til at tage et til de lokale Forhold passende Antal Eksemplarer. Trykningen vil kunne paabegyndes, saa snart der er indkommet et tilstrækkeligt Antal Bestillinger, og den tilsvarende Sum er blevet indbetalt. Hefterne bliver trykt hos Desclée et Cie i Belgien, og Prisen pr. Hæfte bliver meget moderat. Bestillinger modtages og alle Henvendelser besvares af Pater M. Spaus S. J. St. Andreas Præstegaard, Kollegievej 2, Charlottenlund.

Den nye Kirke i Aabenraa.

I »Flensborg Avis« af 31.-3. læser vi: Paa Søndertorv i Aabenraa blev i de sidste Uger det gamle Hus Nr. 1 revet ned, for — nogle Snes Meter fra det Sted, hvor formodentlig Aabenraas ældste Kirke har ligget — at skaffe Plads til Opførelse af den lille Kirke, Ansgar-Klinikkens Søstre og den katholske Menighed i lang Tid har trængt til. Pavillonen i Klinikens Have, som i de sidste Aar blev benyttet til Gudstjenester, var jo kun en utilstrækkelig Nødhjælp. Naturligvis var selve Menigheden ikke i Stand til at fremskaffe de fornødne Midler. Men takket være Hedvigsøstrenes højsindede Imødekommenhed kan Arbejdet nu paabegyndes.

Allerede for flere Aar siden erhvervede Søstrene Grundstykket. Efter den kano-niske Ret kan større Foretagender kun udføres af Ordens-Samfundets øverste Ledelse, der ikke blot

Skitse af den nye Kirke i Aabenraa.

maa tage Hensyn til de enkelte Klostres Ønsker, men til hele Ordenens Evne. De fleste Klostre inden for Nutidens Søstre-Kongregationer huser imidlertid Børnehjem, Privatskoler, Fattig- og Alderdomshjem eller lignende; de er altsaa mere eller mindre saakaldte Tilskuds-Foretagender, som maa støttes af de forholdsmæssig faa Instituter, der kan give Overskud. Da saa Arkitekt Niels A. Nielsen i 1931 for første Gang forelagde en Tegning, maatte man desværre give Afkald, fordi Midlerne endnu ikke kunde skaffes. Sidste Aar genoptoges Tanken, og det lykkedes at faa et Laan, Søstrenes Kongregation syntes at kunne forrente.

Ogsaa den nye Plan blev leveret af Arkitekt Nielsen — ikke et helt let Arbejde. For der skulde ikke alene følges den kirkelige Kunst og Lovs Rettesnor, men Bygningen burde ogsaa været præget af Landets og Byens Særstil, maatte regnes med de foreliggende Pladsforhold og — last not least — med de Midler, man kunde disponere over. Efter alt at dømme blev det vanskelige Arbejde løst med Held, skønt desværre Taarnet foreløbig ikke kan bygges.

Kirken faar en Grundflade af 10×20 m og vil give Siddeplads til 85 Personer i Hovedskibet og 25 paa Orgelpulpitoret. — Bygherren er St. Hedvig-Søstrenes Kongregation, Bygmester Brdr. Jensen. Alt Arbejde er givet til Aabenraa-Haandværkere (Snedkerm. Vilh. Michalik, Malerm. Niels A. Nielsen, Glarm. M. C. Wangsgaard, elektrisk Installation: Andersen & Meyers Eftf., Centralvarme, Blikkenslager og Sanitet: Johs. Sørensen).

Man haaber, at Kirken kan indvies i Oktober Maaned.

Fra den vide Verden.

Religionskampen i det tredie Rige.

Ifølge »N, Züricher Zeitung« har Rigsundervisningsministeren forbudt de katholske højere Skoler i Berlin — Jesuitergymnasiet, Katharina- og Ursulinerlyceet — at optage nye Elever i Begyndelsesklassen, saa at disse Skoler er dømte til Undergang. At overholde Konkordatet gavner som bekendt ikke det tyske Folk! — Præsteseminariet i Hermsdorf ved Berlin er blevet opløst, da man efter at være flyttet til et gammelt Slot ikke kunde opnaa Statens Tilladelse til Lærervirksomhed. — »Essener Nationalzeitung« citerer d. 31. Marts en Udtalelse fra et Ungdomstidsskrift, som forklarer Meningen med Loven om Hitlerungdommen: »den skal betyde, at Staten engang vil blive baaret af en Slægt, der ligesom dens Fører hverken er forpligtet over for en Konfession eller Klasse, men ene og alene over for Tyskland, og som er besjælet af den Tro, som Baldur v. Schirach

udtrykker saaledes: »Hvo, som tjener Adolf Hitler, Føreren, tjener Tyskland, hvo som tjener Tyskland, tjener Gud.« — I en Forsamling af den »Tyske Trosbevægelse« blev der ifølge »Junge Kirche« drøftet det Spørgsmaal, hvad der skulde ske med de mange Kirker, naar den Generation, som endnu holder fast ved Kristendommen, engang var uddød. Foredragsholderen, Landskredslederen Dr. Hammerbacher, svarede: »Alle værdifulde Kirker vil man selvfølgelig bevare; de vil blive benyttede til det tyske Folks Højtidsstunder — naturligvis efter Fjernelse af de kristne Symboler. Men vulgære Kirker skal rives ned . . . «

Antikommunistisk Verdenskongres.

Svenskeren Nils von Bahr, som blev udnævnt til Generalsekretær i Organisations-Bureauet for den første antikommunistiske Verdenskongres, har over for »Associated Press« udtalt, at der sidste Efteraar fandt en Konference Sted, hvori deltog 44 Repræsentanter fra 20 forskellige Lande og tre Verdensdele. Denne Konference besluttede at tage Initiativet til at gennemføre en antikommunistisk Verdenskongres, som offentligt skal give nye og stærke Impulser til den aandelige Kamp imod den røde Verdensfjende. Forberedelserne til denne Verdenskongres' Gennemførelse foregaar fra et internationalt Bureau, hvis svenske Deltager blev udnævnt til Generalsekretær. Hvornaar og hvor denne antikommunistiske Verdenskongres vil finde Sted, er endnu ikke fastsat. Deltagelsen maa være saa omfattende, saa den virkelig giver Udtryk for Verdensmeningen og dens Protest imod Kominterns Nedbrydningsarbejde.

Præstemangel i Frankrig.

Paa et Møde, som katholsk Autoklub afholdt, bekendtgjordes følgende Tal, som karakteriserer den forfærdelige Præstemangel, der hersker i Frankrig: I Diøceset Marseille varetager 58 Præster hver 2 Sogne; i Diøceset Arras er 328 af 620 Sogne uden Præster; 200 Præster varetager hver 2 Sogne, 55 Præster hver 3 Sogne, 4 Præster hver 4 Sogne. I Diøceset Reims er 303 af 663 Sogne uden Præster; 40 Præster varetager hver 3 Sogne, 17 hver 4 Sogne, 10 hver 5-6 Sogne. I Diøceset Tarbes og Lourdes varetager 102 Præster hver 2 Sogne, 36 Præster hver 3 Sogne, 6 Præster hver 4 Sogne. I Diøceset Saint-Flour findes der kun 208 Præster til 315 Sogne; 77 Præster varetager hver 2 Sogne.

En Søster redder 18 Præster.

Forklædt som kvindelig Rødmilits reddede en Nonne 18 Præsters Liv, medens Malaga var i de Rødes Hænder. Hun hedder Søster Pilar og er Priorinde for Karmelitterne i Limonar. Forklædt kom hun 18 Gange ind i Fængslet, hvor Præsterne sad fanget, og hver Gang lykkedes det

hende at befri en uden at blive opdaget. De undsatte Præster maatte saa skjules hos paalidelige Katholiker. I deres Skjul døjede mange af dem meget ondt, indtil General Francos Tropper befriede Byen.

Moskvas Paaske 1937.

Sovjets mere stille Kamp mod Religionen er i Paasken blevet afløst af en kraftigere gudløs Bølge. Efter Ordre fra de gudløse Organisationers Centralraad startedes der allerede d. 1. Marts en stor Aktion imod Paaskefesten. I den stille Uge foranstaltedes antireligiøse Optog, hvori ogsaa de kommunistiske Børneorganisationer i vidt Omfang tog Del. Samtlige Processioner i Paaskenatten er blevet forbudt. Ogsaa den sidste Folketælling skal have været et Led i Forberedelsen til en ny Forfølgelse. Fra ældgamle Tider har det været Skik i Rusland, at Slægtninge Venner, Bekendte og Fremmede i Paaskenatten hilste hinanden med de Ord: »Christus er opstanden«, hvorpaa den tiltalte svarede: »Han er sandelig opstanden«. Denne ærværdige Skik skal nu under Bibeholdelse af Kys og Omfavnelser forandres til: »Arbejderklassen er opstanden!« med Svaret »Den er opstanden ved Sovjetunionen!«

Hellig Indianerkvinde.

Rituskongregationen har begyndt Raadslagningen om Helgenkaaringen af den unge Indianerkvinde, Jomfruen Katharina Tehakwitha af Mohawkstammen, som levede fra 1856 til 1900 i det Omraade, som nu hører ind under Staten New York. Katharina Tehakwitha æres endnu blandt Indianerstammerne som »den skønneste Blomst, der nogensinde har blomstret blandt Menneskene«. Kanonisationsprocessen understøttes af Jesuiterne.

Apostolisk Brev om Meksiko.

Til Paaskefesten rettede Pave Pius XI en Skrivelse til det mexikanske Episkopat »om den religiøse Situation i Meksiko«. Allerede to Gange tidligere har Pius XI udsendt en Verdensrundskrivelse om Meksiko, første Gang den 18. November 1926 (*Iniquis afflictisque*), da de mexikanske Kirkefølgelser brød ud under Præsident Calles, og seks Aar senere, den 29. September 1936 (*Acerba nimis*) grundet paa Kirkekampens Fortsættelse under Præsidentens Efterfølgere. Det nu udsendte Brev, som er affattet paa Spansk, henvender sig i første Linie til Landets egne katolske Præster og Lægfolk, som opfordres til den stærkeste religiøse Aktivitet. Paven understreger Nødvendigheden af en omhyggelig religiøs Undervisning for Præstekandidaterne i Seminarierne og roser den Iver, nord-amerikanske Biskopper har lagt for Dagen ved at hjælpe deres mexikanske Trosbrødre med Oprettelsen af et Præsteseminarium i De Forenede Stater.

Indtrængende opfordres den Katholske Aktion til at befatte sig med sociale Problemer, og der kræves bl. a. social Forsorg for den landlige Befolknings laveste Klasser, de saakaldte *Camoosinos*, og bl. dem igen især for de indianske Mindretal. Men af særlig Aktualitet er Drøftelsen af Katholsk Aktions Forhold til politisk Virksomhed. Der henvises til, at Kirken trænger til ydre Frihed. Katholske Borgere har baade Ret og Pligt til at forlange et vist Lavmaal af religiøs og borgerlig Frihed. Katholikernes politiske Arbejde for at opnaa denne Frihed bør alt efter Omstændighederne være mere eller mindre ihærdigt. Kirken støtter, endog med store Ofre, Orden og Fred og afviser enhver uretfærdig Opstand eller Voldsgerning mod den lovlige Øvrighed. Saafremt en Øvrighed dog i den Grad handler mod Sandhed og Ret, at selve Grundlaget for Autoriteten derved tilintetgøres, da kan man ikke fordømme hine Borgere, der forsvarer sig selv og Nationen i en tilladt og dertil egnet Form.

DANMARKS KATHOLSKE KVINDEFORBUND

Retraite og Højskole afholdes paa Trørødhus for de unge fra 12.—19. August incl., under Ledelse af Hr. Pater Koch. For de ældre fra 23.—30. August incl. under Ledelse af Hr. Pater Bender. Skriftlig Tilmeldelse: Sekretariatet, Kastelsvej 19, Kbhvn. Ø.

Danmarks katholske Kvindeforbund lader læse en Messe i Jesu Hjerte Kirke Tirsdag d. 13. April Kl. 8¼ for afdøde Fru J. Stagno Balestrini, Forbundets mangeaarige Revisor.

Katholsk Klub holder Klubaften paa Hotel Phønix Onsdag d. 14. ds. Kl. 20.

A.C. Onsdag d. 14. April Kl. 20 i »Vesterhus«, V. Voldgade 115³. P. Bender S.J.: **Nationalt og Internationalt indenfor Kirken**. Gæstekort som sædvanlig. *Administratores.*

Kollekten i de fire Kirker til Fordel for Vincentsforeningen (katholsk Menighedspleje) indbragte Kr. 358,81 Øre.

St. Ansgars Kirke	Kr. 68,12
Sakraments Kirken.....	» 68,84
Rosenkrans Kirken.....	» 29,15
Jesu Hjerte Kirke.....	» 192,70

Kr. 358,81

Katholsk Arbejdsanvisnings Bureau.

Plads søges:

to unge Piger i Alderen 16 og 19 Aar, søger Plads i katholske Hjem, helst i København.

Ansøgning med ev. Anbefalinger sendes sammen med Paa-tegning af Deres Præst til B. Jetmar, Nørre Søgade 13, Kbhvn. K. Telf. Byen 8626.

Kirkelig Kalender.

April.

11. S. 2. Søndag e. Paaske.

12. M. Ferialdag.

13. Ti. Hermenegild.

14. O. JOSEPH, KIRKENS
VÆRNEHELGEN.

15. T. i Oktaven.

16. F. i Oktaven.

17. L. i Oktaven.

April.

18. S. 3. Sønd. e. Paaske. —
Joseph, Kirkens
Værnehelgen.

19. M. i Josephs Oktav.

20. Ti. i Oktaven.

21. O. Oktav af Joseph.

22. T. Soter og Cajus.

23. F. *MARIAS BEBUDELSE.*
— Georg.

24. L. Fidelis.

April.

Ugens Messebønner.

11. S. 2. Søndag e. Paaske (580—419); 2. *Sæt Bønner*: Leo den Store ([38]—[39]).12. M. † Ferialdag (580—419) med *Gloria*, men uden *Credo*; 2. Gudsmoder ([90]—[94]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).

13. Ti. † Hermenegild (873—706) *); 2 og 3. som Tirsdag.

14. O. Joseph, Kirkens Værnehelgen (890—422); 2. (kun i stille Messer): Justinus (874—707).

15. T. † i Oktaven (891—422); 2. og 3. som Tirsdag, Josephs Præfation (523).

16. F. † i Oktaven (891—422); 2. og 3. som Tirsdag.

17. L. † i Oktaven (891—422); 2. Anicetus ([9]—[9]), 3. Gudsmoder.

*) I Paasketiden tilføjes der i alle Fest- og Votivmesser to *Alleluja* til *Introitus* og eet *Alleluja* til *Offertorium* og *Communio*, og i Stedet for *Graduale* og *Tractus* to *Alleluja-Vers*. Endvidere læses hver Dag Paaskens Præfation (518—38), medmindre den Messe, der læses, har en egen Præfation.

M.-K. Rosenkanskirken. »Maria Rosenkransdronning«: F.-K.: Sønd. d. 11. April Kl. 8 for begge Afd.

ST. ANSGARS KIRKE. Søndag d. 11. April. Kl. 7 og 11 st. Messe. Kl. 9 Prælatmesse m. Firmelse. Kl. 16 Andagt m. Præd.

Conventus missionariorum hauniensium erit die 13. huj. hora 16¹/₂ ad St. Annæ.

Klosterkirken paa Jagtvej: Søndag 7¹/₂ stille Messe, 9 Højmesse.

Borupsallé 251 C, St. th. Tomt **Værelse** billigt til Leje. Centralvarme, Brusebad, Køkkenadgang. 1. Maj. Træffes Sønd. 14—21 og Hverdag efter Kl. 19.

Min kære Søster

Julie Stagno Balestrini

døde den 3. April 1937.

Charlotte Christensen.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

FREMMEDSPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Afteneret til Postvæsenet Torsdag d. 8. April.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 16

Søndag den 18. April

1937

INDHOLD: Lars Skytte. — Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme. — En lille aktuel Prædiken. — Præst og Politiker. — Det nye St. Annæ Hjem i Sundby. — Korsets Sejr i Konnersreuth. — Opdrager af Guds Naade. — Presse-Rundskue — Fra Pavens Hyrdebrev til Tyskland. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebonner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Lars Skytte.

Der levede i Sverige i 1600-Tallet ikke saa faa kendte Mænd af Slægten Skytte. Flere af dem var høje Embedsmænd, Rigsraad f. Eks., en enkelt var Sørover og led Døden for sine Misgerninger paa Torvet i Jönköping, andre Diplomater, saaledes han, hvis Minde i Dag skal drages frem blandt de nordiske Konvertiter.

Lars Skytte, Søn af Statholderen paa Slottet i Stockholm, fødtes omkring 1610, altsaa i den mest intolerante Periode i de nordiske Landes Historie. Han fik en udmærket Uddannelse og studerede først ved Universitetet i Uppsala, hvor han blev kendt for sine store Kundskaber, senere ved udenlandske Universiteter. Yderligere uddannede han sig ved en Række Rejser, der strakte sig over en halv Snes Aar, fra ca. 1630—1640, baade i Danmark, Tyskland og Holland, og saaledes opnaede han, hvis vindende Væsen og gode Familieforbindelser let banede ham Adgang til de højeste Kredse, udmærket Indsigt i Statskunst og Politik.

Det synes ogsaa, at han allerede dengang var stærkt optaget af religiøse Spørgsmaal og følte sig draget til den katholske Kirke; at han alligevel nølede, kan ikke forundre dem, der — som han selv — vidste, hvad det i Sverige kunde koste at blive Katholik (Gods, Ære og Liv!).

Da han kom hjem fra de lange Rejser, vel udrustet til at indtage en overordnet Stilling i Samfundet, er det ikke underligt, at han straks blev udnævnt til Hofjunker hos Dronning Christina. Allerede Aaret efter, 1641, blev han sendt som svensk Ministerresident til Lissabon. Her opholdt han sig i seks Aar og passede ikke alene sine diplomatiske Pligter, men studerede ogsaa ivrigt Theologi, især Spørgsmaalet om, hvor Christi Kirke var at finde her paa Jorden. Hertil fandt han god Støtte baade hos Franciskanerne og Jesuitterne, i hvis Klostre han var en hyppig og velset Gæst. I Begyndelsen af Aaret 1647 var han kommen saa vidt, at han pludselig en Dag gik hen til et nærliggende Franciskanerkloster og bad om Optagelse der. Dette kunde ikke saadan uden videre lade sig gøre, forstaar man nok; Lars Skytte var blandt andet endnu ikke Katholik, i alt Fald ikke i udvortes Forstand. Denne Hindring lod sig jo let fjerne og blev det ogsaa, han blev optaget i Kirken, fuldt overbevist om dens guddommelige Sandhed. Derimod gik det ikke saa hurtigt at blive Munk. Der kom en lille svensk Flaade til Lissabon, som lagde Beslag paa Lars Skyttes Arbejdskraft for en Tid. Dog, da Flaadens Ledere havde afsluttet Forhandlingerne med den portugisiske Regering, var Lars Skytte ogsaa færdig med sin diplomatiske Mission. Han sendte sin Afskedsansøgning til Dronningen hjem med Flaaden og blev selv optaget i Franciskanerordenen den 8. Juli 1647.

Som Klostermand skrev han sig *Laurentius Skytte nobilis Suecus* (Lars Skytte, svensk Adelsmand) eller oftere *Frater Laurentius a divo Paulo* (Broder Lars af den hellige Paulus), fordi han i mange Aar havde næret en særlig Andagt til den store Hedningeapostel. Som Munk og Præst kom han ikke mindst til at virke ved sine litterære Arbejder. Han skrev fire Hovedværker, alle paa Latin, det mest praktiske Sprog dengang at skrive paa. Af dem synes *Perigrinatio sancta* (Hellig Pilegrimsfærd) at have størst

Interesse. Deri fortælles ikke alene om en Rejse, han gjorde til det hellige Land, men ogsaa om, hvorledes han fandt Vejen til Sandhedens Land, den katholske Kirke. Han siger her, at en af de Ting, som mest aabnede hans Øjne for Protestantismens Uholdbarhed, var den umaadelige Splitelse, der herskede inden for dens Grænser.

Af sine Overordnede blev Broder Lars kaldt til Rom 1655, hvor han fik anvist Bolig i Klosteret Ara Coeli. Her forblev han Resten af sit lange Liv og afslog at ombytte sin ringe Munkekappe med Bispekaaben og Kardinalhatten, et Tilbud, der viser, hvor stor Anseelse han maa have nydt. Det har sikkert ikke været ham nogen Glæde, da Dronning Christina af Sverige, som nu havde opslaaet sin Bolig i Rom, valgte ham til sin Skriftefader og aandelige Vejleder for sit Hof. Otte Aar holdt han ud i denne vanskelige Stilling, saa frasagde han sig den. Men han glemte aldrig sin Dronning, der døde 1689, syv Aar før han selv blev kaldt bort i 1696.

Niels Hansen.

Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme.

DE ØKONOMISKE OG SOCIALE FORHOLD (Fortsat.)

31. Om de økonomiske og sociale Forhold og Arbejderspørgsmaalet har Vor Forgænger Leo XIII, salig Ihukommelse, i sin Rundskrivelse *Rerum novarum* (15. 5. 1891) givet formaalstjenlige Direktiver. Disse har saa Vi selv i Vor Rundskrivelse om Reformen af den sociale Orden (Encykl. *Quadragesimo anno* 15. 5. 31) tillempet efter vor Tids Krav og Behov. Ved denne Lejlighed har Vi Gang paa Gang understreget Kirkens ældgamle Lære om Privatejendommens individuelle og sociale Karakter. Vi har nøjere og mere detailleret skrevet om Arbejdets Rettigheder og Værdighed, om den gensidige Hjælp og Støtte, som Arbejdsgiverne og Arbejderne skylder hinanden indbyrdes, og endelig om den retfærdige Løn, som Arbejderen har Krav paa, og som er aldeles nødvendig for ham selv og hans Familie.

32. Desuden har Vi samme Steds paavist, at det menneskelige Samfund kun kan bevares for det sørgelige Sammenbrud, som Liberalismens System, der ikke bryder sig om Moraloven, uvægerligt fører det ind i, ved at den sociale Retfærdigheds og den kristne Kærligheds Aand og

Bud besjæler og behersker hele det økonomiske og sociale Liv. Det er hævet over al Tvivl, at hverken Klassekamp eller Terror eller diktatorisk Misbrug af Statsmagten kan frelse den moderne Verden. Vi har ogsaa peget paa, at Folkets sande Velfærd bør søges opnaaet ved Indførelse af en sund korporativ Orden og Leddeling, hvori Samfundsauctoritetens forskellige Trin og Grader kendes og respekteres; endvidere har Vi gjort opmærksom paa Nødvendigheden af, at de forskellige Stænder staar i harmonisk Forbindelse med hinanden indbyrdes og arbejder efter fælles Plan, saa de kan yde deres til Samfundets Almenvel. Og endelig har Vi fremhævet, at Samfundsmagtens egentlige og meget vigtige Opgave bestaar i efter Evne at fremme denne Harmoni og alle Borgeres Solidaritetsfølelse.

DEN SOCIALE TRINDELING OG STATENS RETTIGHEDER

33. Med Henblik paa den Ro og Orden, der skal opnaas ved alle Borgeres Samarbejde, tillægger den katholske Lære Statsmagten en saa ophøjet Stilling og vidtgaaende Fuldmagt, at denne ved sin Aarvaagenhed og Omsorg bliver Vogter og Forsvarer af hine guddommelige og menneskelige Rettigheder, som den hellige Skrift og Kirkefædrene betoner saa stærkt. I denne Sammenhæng bør det bemærkes, at det er en skammelig Vildfarelse, naar man overfladisk paastaar, at alle Borgere har de samme Rettigheder indenfor Samfundet, og at der ikke eksisterer en retmæssig Over- og Underordning i samme. Lad det i denne Forbindelse være nok at henvise til Vor Forgænger Leo XIII's førnævnte Rundskrivelser, navnlig den om Samfundsmagtens Beføjelser (Encykl. Diuturnum illud. 20. 6. 1881) eller den kristne Statsforfatning (Encykl. Immortale Dei. 1. 11. 1885). I disse finder en Katholik en klar Fremstilling af Fornuftens og Aabenbaringens Grundsætninger, der sætter ham i Stand til at holde sig fri for det urigtige og farlige i Kommunisternes Anskuelse. Fratagelse af ens personlige Rettigheder, Borgernes Degradering til Slaver, Benægtelse af Statens og Statsmagtens Oprindelse fra den Allerhøjstes Autoritet, det forbyrderiske Misbrug af Samfundsmagten til kollektivistisk Terror; alt dette, erklærer Vi, er lige det modsatte af, hvad den naturlige Moral og Gud vor Skabers aabenbarede Vilje kræver. Ligesom den enkelte Borger, saaledes har ogsaa det menneskelige Samfund sin Kilde og sit Udspring i den evige Gud, og det er ham, der har sat begge to i et Gensidighedsforhold. Derfor kan hverken den enkelte Borger eller hele Samfundet unddrage sig de Pligter, som de har overfor hinanden, ej heller benægte eller forringe de Rettigheder, som den anden Part sidder inde med. Hovedlinierne i dette Gensidighedsforhold mellem Borger og Stat har Gud selv trukket op og fastlagt.

Det er derfor en uretfærdig og oprørende Anmasselse, naar Kommunismen frækt fordrister sig til at erstatte Guds Lov, der bygger paa Sandhedens og Kærlighedens Grundvold, med et politisk Program, som er et Produkt af menneskelig Vilkaarlighed og mættet med Had.

Det opløftende i Kirkens Lære.

34. Med disse sine udmærkede Direktiver og Forskrifter tilsigter Kirken ikke andet end at lade hint glædefulde Budskab blive til Virkelighed, som Englene forkyndte ved Betlehems Grotte, da de sang om »Ære for Gud og Fred for Menneskene«. (Slg. Luk. 2, 14.) Den vil hidføre sand Fred og sand Lykke, for saa vidt disse som Middel og Forberedelse til den evige Salighed kan opnaas her i det jordiske Liv. Men de er kun tiltænkt Mennesker med god Vilje. Denne Lære holder sig lige langt borte fra al Vildfarelsens Yderligheder, saa vel som fra partipolitiske Ensidigheder og Overdrivelser, Metoder og Maal. Altid holder den sig i Sandhedens og Retfærdighedens rette Ligevægt, idet den forsvarer denne i Teorien og arbejder for dens endelige Sejr i Praxis. Kirkens Hovedformaal bestaar jo i fredeligt at afbalancere Parternes gensidige Pligter og Rettigheder. Den forsoner Frihed med Autoritet; den enkelte Borgers Værdighed med Statens Højhed; den menneskelige Personlighed og Lydighedspligten hos Undersaatterne med den ophøjede Stilling, der beklædes af de styrende i Samfundet som den guddommelige Autoritets Repræsentanter. Kirken fremmer den rette Forbindelse af Kærlighed til sig selv, til Familien og Fædrelandet paa den ene Side med hin Kærlighed til andre Familier og Nationer paa den anden, som har sin Rod i Kærligheden til Gud, alle Menneskers Fader, alle Tings Ophav og det sidste Endemaal for al menneskelig Stræben. Kirkens Lære kender ingen Kløft mellem Omsorgen for de jordiske Interesser og det ihærdige Arbejde for de evige Goder. Ganske vist underordner Kirken de forgængelige Goder under de uforgængelige for at være tro mod sin Mesters Lære: »Søg først Guds Rige og Retfærdighed, saa skal alt dette gives jer i Tilgift.« (Mat. 6, 33.) Men den er langt fra at forsømme de jordiske Opgaver og Interesser og at modsætte sig Kulturens og Teknikkens Fremskridt. Tværtimod, den støtter og fremmer samme efter Evne paa den fornuftigste og en meget effektiv Maade. Skønt nemlig Kirken paa det økonomiske og sociale Omraade aldrig har opstillet et bestemt System ej heller givet et detailleret Program, fordi dette ligger udenfor dens Opgaver, saa har den dog trukket Hovedlinierne op og givet Anvisninger, som nok til forskellig Tid og i de forskellige Lande og under forskellige Forhold kan føres ud i Livet paa ret forskellig Maade, men som

dog viser en sikker Vej frem til en lykkeligere Fremtid for Samfundet og dets Kultur.

35. Denne Læres store Visdom og Gavn anerkendes af alle, som virkelig kender den. Og med fuld Ret har betydelige Politikere udtalt, at de ved deres Studium af de forskellige økonomiske Systemer ikke har kunnet opdage noget klogere og mere formaalstjenligt end de Grundsætninger for Samfundslivet, som fremsættes i Rundskrivelserne »Rerum novarum« og »Quadragesimo anno«. Der er endda ikke-katholske, ja ikke-kristne Lande, hvor ikke saa faa taler om den store Nytte, Kirken gør for det menneskelige Samfund ved sine Anvisninger for det sociale Liv. Det er saaledes næppe en Maaned, siden en fremragende ikke-kristen Statsmand uforbeholdent hævdede, at Kirken ved sin Lære om Fred og Broderskabstanken ydede et overordentligt stort Bidrag til Bevarelse og Befæstelse af en effektiv Fred mellem Nationerne. Ja, gennem sikre Efterretninger, der fra alle Kanter indløber til dette den katholske Verdens Centrum, ved Vi, at Kommunisterne selv, hvis de endnu ikke har opgivet al Moral, erklærer, at den kirkelige Sociallære, saa snart den bliver forelagt dem, langt overgaar de Meninger, som deres egne Teoretikere og Førere har. Kun de, hvis Sind af Liden-skab og Had er helt forblindet, lukker Øjnene for Sandhedens Lys og bekæmper den haardnakket.

Er det sandt, at Kirken ikke har handlet i Overensstemmelse med egne Principper?

36. Kirkens Fjender maa altsaa nok gaa med til, at dens Direktiver udmærker sig ved Visdom; men saa beskylder de den til Gengæld for ikke at have handlet i Overensstemmelse med dem; og derfor var de nødt til at finde andre Veje. Men hvor ubeføjet og uretfærdig denne Beskyldning er, fremgaar af hele Kirkehistorien. For kun ganske kort at dvæle ved et enkelt Eksempel, minder Vi om følgende Kendsgerning. Den virkelige Broderskabsaand mellem alle Mennesker, lige meget hvilken Race eller Samfundsklasse de tilhører, var i ældre Tider overhovedet ikke kendt i den Grad og det Omfang som nu, men den blev for første Gang krævet af Evangeliets Forkyndere. Denne Opfordring har uden al Tvivl bidraget meget stærkt til Slaveriets Afskaffelse: ikke ved blodige Oprør, men ved Lærens indre Kraft. Det var denne, der fik de romerske adelige Damer til i deres Slavinde at se en Søster i Kristus.

Paa samme Maade blev ogsaa det menneskelige Arbejde adlet ved de kristne Trossandheder, i Kraft af hvilke vi tilbøder Guds Søn, der af Kærlighed til os Mennesker

blev Menneske og en Tømmermands Søn, ja selv Tømmermand. (Slg. Mt. 13, 55. Mk. 6, 3.) Det menneskelige Arbejde var jo dengang saa lidet agtet, at selv Cicero, en ellers klog og forstandig Mand, som Talerør for sin Tids Anskuelse ikke undsaa sig ved at udtale en Sætning, som enhver Sociolog i vore Dage vilde skamme sig over. Han skrev nemlig: »Alle Haandværkere har en foragtelig Levevej; for i et Værksted kan der ikke være noget, som fortjener Ære.« (De officiis. I, Kap. 42.)

37. Støttet og hjulpet af disse Grundsætninger har Kirken fornyet det menneskelige Samfund. Under Indflydelse af den Kraft, der udgik fra den, opstod de beundringsværdige Institutioner, som den kristne Kærlighed og Barmhertighed har kaldt til Live; paa samme Maade blev de mægtige Haandværkerlav til, der af Liberalismens Tilhængere i det forrige Aarhundrede nok blev haanet som noget Stads fra Middelalderen, men som i vore Dage beundres og i flere Lande genopstaar paa forskellig Vis og under forskellige Former. Selv om andre Strømninger tit lagde Hindringer i Vejen for Kirkens Arbejde og modsatte sig dens Indflydelse, saa har denne dog indtil den Dag i Dag ikke holdt op med at retlede de vildfarende. Lad det være nok at minde om den Fasthed og Energi, hvormed Vor Forgænger Leo XIII, salig Ihukommelse, krævede Koalitionsretten for Arbejderbefolkningen, skønt paa denne Tid den i de mægtigste Lande herskende Liberalisme haardnakket forsøgte at fravriste Arbejderne den Ret. Den kristne Læres Indflydelse er ogsaa i vor Tid betydelig større, end mange mener. For det er de til Grund liggende Idéer, der fejrer deres Triumf, naar Resultaterne viser sig i Virkeligheden, selvom det langt fra er alle, der er i Stand til at bedømme og maale disse Idéers Kraft og Betydning.

38. I Sandhed kan man paastaa, at Kirken i Lighed med sin Stifter lever sit Liv, idet den gør vel mod alle. Hverken Socialismens eller Kommunismens Vildfarelser vilde nu brede sig alle Vegne, hvis ikke paa et tidligere Tidspunkt de ledende Mænd i de forskellige Lande havde ladet haant om Kirkens Direktiver og moderlige Advarsler. I Stedet for hyldede de dengang Liberalismens og den saakaldte Laicisms Principper og Metoder og byggede paa denne saa usikre og gyngende Grund en anden social Orden op. Ved første Øjekast saa det jo nok ud, som om de havde gjort et mægtigt og imponerende Arbejde. Men lidt efter lidt viste det sig stadig tydeligere, at alt, hvad de havde planlagt og sat i Gang, smuldrede bort som ingen Ting, hvorved den faste Lov for Verdens Gang paa ny blev bekræftet, at hver Rejsning, der ikke hviler paa hin ene Hovedhjørnesten, som er Christus, ender med et skammeligt og jammerligt Sammenbrud.

IV.

Lægedom og Hjælpemidler.

Deres Nødvendighed.

39. Det var nu, ærværdige Brødre, den kirkelige Lære, der, ligesom ellers, ogsaa i det sociale Spørgsmaal ene kan bringe det rette Lys og sikre os mod de kommunistiske Idéer. Men det er naturligvis absolut nødvendigt, at denne Lære bliver ført ud i Livet efter Apostelen Jakobs Formaning: »Bliv Ordets Udøvere, ikke blot dets Tilhørere! Ellers bedrager I jer selv.« (Jak. 1, 22.) Hvad der derfor for Øjeblikket er mest paakrævet, er dette, at man med den største Energi træffer de rigtige Modforanstaltninger for effektivt at komme den truende Omvæltning i Forkøbet. Vi nærer herunder det faste Haab, at den Iver, hvormed Mørkets Børn Dag og Nat er virksomme for Udbredelsen af den gudløse Materialismes Vrangidéer, vil være en Spore for Lysets Børn til for Guds og hans Æres Skyld ikke blot at arbejde med den samme, men med endnu større Kraft end Modparten.

40. Hvad er der altsaa at gøre, og hvilke Midler skal bruges for at forsvare Christus og den kristne Kultur mod denne grumme Fjende? Ligesom en Fader i sin Families Kreds vilde Vi gerne i al Fortrolighed og Aabenhjertighed kunne udtale Os overfor jer, naar Vi nu for jeres Øjne skal oprulle de Opgaver, som vor Tids Kæmpekrise kræver løst af alle Kirkens Børn. Men Vore Formaninger skulde helst ogsaa finde Vej til de Børn, som har forladt deres Fædrenehjem.

Det kristne Livs Fornyelse.

DET AFGØRENDE LÆGEMIDDEL

41. Som til alle Tider, selv i Kirkehistoriens mest stormfulde Perioder, saaledes bestaar ogsaa i vore Dage det afgørende og ligesom fundamentale Læge- og Hjælpemiddel i en oprigtig Fornyelse af det private og offentlige Liv efter Evangeliets Forskrifter hos alle dem, der roser sig af at tilhøre Christi Faarefold, for derved i al Sandhed at kunne blive det Jordens Salt, der kan bevare hele Samfundslegemet for moralsk Fordærvelse.

42. Lysenes Fader, fra hvem »enhver god Gave og enhver fuldkommen Gave stammer« (Slg. Jakob 1, 17), bringer Vi derfor af Vort Hjertes Dyb en stedsevarende Tak for, at Vi alle Vegne til Vor store Trøst kan se glædelige Tegn paa denne aandelige Fornyelse, som ikke blot skyldes hine udvalgte Sjæle, der i de senere Aar er steget op til Hellighedens højeste Tinder, samt de mange andre, der i stadig større Antal højmodigt arbejder sig frem mod det samme ophøjede Maal, men ogsaa den Omstændighed, at

ægte Fromhed blomstrer op og behersker hele Livet i alle Samfundslag, ogsaa i de mest dannede. Dette kunde Vi gøre opmærksom paa i Vor Apostoliske Skrivelse: »In multis solaciis« af 28. 10. i Fjor, da Vi rekonstruerede det pavelige Akademi for Naturvidenskaberne.

43. Imidlertid maa Vi ogsaa indrømme, at der endnu er meget tilbage at gøre, hvis denne aandelige Fornyelse skal føres til Vejs Ende. Thi der findes selv i katolske Lande altfor mange, der kun er Katholikker af Navn, ikke af Gavn. Der er nemlig altfor mange, som jo nok mere eller mindre efterkommer de væsentligste Krav, den Religion stiller, som de roser sig af at tilhøre, men som ikke bryder sig om stadig dybere at trænge ind i den og uddybe samt rodfæste deres religiøse Overbevisning. Endnu mindre sørger de lige nævnte for, at der til deres ydre Optræden i religiøs Henseende svarer en god og uplettet Samvittigheds indre Glans. Vi tænker paa den rene Samvittighed, som overvejer og opfylder alle sine Pligter for Guds Aasyn. Vi ved jo, i hvor høj Grad en saadan tom og bedragerisk Udvorteshed afskyes af vor guddommelige Frelser, der paabød alle at tilbede Faderen »i Aand og Sandhed« (Joh. 4, 23.) Hvem der nemlig ikke oprigtigt indretter sit Liv efter den Tros Regler, som han bekendt, kan ikke længe sikre sig mod Overlast og Tab, saa snart Kampens og Forfølgelsens Stormvejr bryder løs. Han bliver revet med af den Syndflod, der truer os, og gaar ikke blot sin egen Undergang i Møde, men gør ogsaa hele den kristne Religion til Genstand for Haan og Spot.

AFKALD PAA DE JORDISKE GODER

44. Og her, ærværdige Brødre, vil Vi nu navnlig indskærpe to af Herrens Forskrifter, som har særlig Bud til den øjeblikkelige Situation, hvori Menneskeslægten befinder sig: Hjertet bør løsrive sig fra de jordiske Ting, og Kærlighedens Lov bør overholdes. »Salige de fattige i Aanden«, var det første Ord, som hørtes af vor guddommelige Lærers Mund, da han i sin Bjergprædiken talte til sine Disciple. (Mt. 5, 3.) Dette er det Hovedpunkt i den kristne Lære, som vor materialistiske Tid ganske særlig bør lægge sig paa Sinde, siden den begærligt hungrer og tørster efter det jordiske Livs Goder og Nydelser. Alle Kristne, hvad enten de er rige eller fattige, bør altid holde deres indre Øje rettet mod Himlen i Bevidsthed om, at vi her paa Jorden »ikke har noget blivende Sted, men higer efter et fremtidigt«. (Slg. Heb. 13, 14.) De rige skal ikke søge deres Lykke i deres Skatte og ikke oplide deres Kræfter for at skaffe sig dem. Men da de véd, at de kun er Forvaltere af deres Rigdomme og kommer til at aflægge Regnskab for dem hos deres højeste Herre, saa skal de bruge dem

som værdifulde, af Gud skænkede Hjælpemidler til at gøre godt og bære Dydens Frugter. Ej heller skal de forsømme efter Evangeliets Forskrifter at give det overflødige til de fattige. (Slg. Lk. 11, 41) Gør de det ikke, vil Apostlen Jakobs alvorlige Ord gælde om dem og deres Rigdom: »Og nu, I rige: gråd og bryd ud i Hulken over de Ulykker, der kommer over jer. Jeres Rigdomme er raadnel op, og jeres Klæder er blevet ædt af Møllene. Jeres Guld og Sølv er fortæret af Rust; den Rust kommer endnu til at vidne imod jer og fortære jeres Kød som en Ild. I har endnu i de sidste Dage ophobet jer et Forraad af Vrede.« (Jak. 5, 1—4.)

45. Men ogsaa de fattige paa deres Side bør, naar de, uden at forse sig mod Retfærdighedens eller Kærlighedens Lov, søger at forskaffe sig det nødvendige og forbedre deres Kaar, være »fattige i Aanden« (Mt. 5, 3.) og sætte de evige Goder højere end de jordiske Glæder. Desuden skal de være dybt overbeviste om, at det aldrig vil lykkes Menneskene at frigøre det jordiske Liv for Hjem søgelser, Smerter og Bekymringer, siden jo ogsaa de lider derunder, som tilsyneladende er meget heldigere stillet med Hensyn til deres ydre Kaar end de fattige. Alle har derfor Brug for Taalmodighed. Vi mener den kristne Taalmodigheds-Dyd, der holder det menneskelige Hjerte oprejst og giver det Tillid til Guds Løfte om den evige Salighed. »Vær derfor taalmodige, Brødre, indtil Herrens Komme«, siger Vi igen med den hellige Apostel Jakob. »Se paa Landmanden, der venter Jordens kostbare Afgrøde. Han bier taalmodigt, til den har faaet tidlig og sildig Regn. Saa vær da ogsaa I taalmodige og gør jeres Hjerte stærkt, for Herrens Komme nærmer sig.« (Jak. 5, 7—8.) Kun paa denne Maade kan Jesu Christi trøstefulde Løfte: »Salige er de fattige«, gaa i Opfyldelse. Hans Tilsagn bringer ikke, som Kommunisternes gør, kun tom Trøst, men er det evige Livs Ord. Det indeholder den højeste Sandhed og virkeliggøres baade her paa Jorden og senere i den evige Salighed. Hvor mange fattige er der ikke, som stoler paa disse Sandheder og det forventede Himmerige, der i Kraft af Evangeliets Ord: »Salige er I fattige, for Guds Rige er jeres« (Lk. 6, 20), kaldes deres Arv. Ved denne Tillid nyder de en Lykke, som saa mange rige, der bliver trætte af deres Rigdom og dog stadig optændes af Begær efter at forøge den, absolut ikke kan finde.

DEN KRISTNE KÆRLIGHED

46. Endnu større Betydning som Lægemedel mod de Onder, Vi taler om her, har Kærlighedens Bud. Det er nemlig dens ganske særlige Opgave at bringe den Slags Lægedom. Naar vi siger dette, taler vi om hin »taalmo-

dige og velvillige« (1. Kor. 13, 4) kristelige Kærlighed, som ikke kender til Overlegenhedsfølelse, og som undgaar enhver Skygge af Nedladenhed, der virker forstemmende paa vore Medmennesker. Vi mener den Kærlighed, der lige fra Kristendommens første Begyndelse vandt netop de fattigste blandt de fattige, nemlig Slaverne, for Kristus. Derfor siger Vi alle dem en inderlig Tak, som har viet deres Kræfter til Velgørehedsarbejde enten i Vincensforeningerne eller i de moderne Institutioner for social Hjælp og derved viser sig som Velgørere for Legeme og Sjæl. Jo mere Arbejderne og de trængende erfarer paa sig selv, hvor meget den af Christi Kraft besjælede Kærlighedens Aand betyder for dem, desto lettere vil de opgive deres Fordomme om, at Kirken havde mistet sin oprindelige Virkekraft, og at den staar paa deres Side, som udnytter Arbejderne.

47. Næsten naar Vi nu paa den ene Side ser utallige trængende, der af forskellige Grunde, de ikke selv er Skyld i, tynges af den største Nød, og paa den anden saa mange, der ikke nægter sig noget, men blot hengiver sig til Forlystelser og bruger umaadelige Summer til ganske unyttige Ting, saa kan Vi ikke lade være med stor Smerte at udtale, at her krænktes Retfærdigheden af ikke saa faa og her mangler al dybere Forstaaelse af Kærlighedens Bud samt af, hvad dette kræver af praktisk Kristendom hver eneste Dag.

Det er derfor Vort Ønske, ærværdige Brødre, at dette Guds Bud i Tale og Skrift stadig mere og mere bliver belyst og forklaret. Det er jo det karakteristiske Kendemærke, Jesus Christus har bestemt, for at hans sande Disciple derpaa skulde kunne kendes af alle. Det er det Bud, der lærer os i alle Slags lidende at genkende vor guddommelige Frelser selv; og det paabyder os at elske alle Mennesker som Brødre med den samme Kærlighed, som vor Frelser viste os. Vi skal elske med en saa inderlig Kærlighed, at vi, om fornødent, er rede til at ofre vor Formue, ja selve vort Liv for vor Næste. Alle skulde derfor ofte overveje det trøstefulde, men ogsaa frygtindgydende Ord, som vor højeste Dommer paa den yderste Dag vil udtale: »Kom hid, I min Faders velsignede. . . for jeg var sulten, og I gav mig at spise; jeg var tørstig, og I gav mig at drikke. . . Jeg siger jer i Sandhed: hver Gang I har gjort det for en af de ringeste af disse mine Brødre, da har I gjort det for mig.« (Mt. 25, 34-40.) Ligeledes skal alle tænke over den anden Sætning: »Gaa bort fra mig, I forbandede, til den evige Ild. . . for jeg var sulten, men I gav mig ikke at spise; jeg var tørstig, men I gav mig ikke at drikke. . . Jeg siger jer i Sandhed; hver Gang I ikke har gjort det for en af disse ringeste, har I heller ikke gjort det for mig.« (Mt. 25, 41-45.)

48. For altsaa at sikre sig det evige Liv og effektivt at komme de nødlidende til Hjælp, er det aldeles nødvendigt at vende tilbage til en mere beskednen Levefod. Man maa give Afkald paa de Forlystelser og Nydelser, som Verden for Tiden tilbyder i Overmaal, og som tit nok er syndige og lastefulde. Man bør glemme sig selv af Kærlighed til sine Medmennesker. Den guddommelige Kraft, der skal forny og genføde Menneskene, ligger skjult i den kristne Kærligheds »nye Bud« (Joh. 13, 34), og den trofaste Overholdelse af det vil skænke Hjerterne en indre Fred, som det jordiske Liv ikke kender, og virkelig læge de Onder, der for Tiden piner vor Slægt.

DEN STRENGE RETFÆRDIGHEDS PLIGTER

49. Men aldrig kan en Kærlighed fortjene sit Navn og være ægte, hvis den ikke respekterer Retfærdigheden, saaledes som Apostlen siger: »Den som elsker sin Næste, har opfyldt Loven«. Han begrundes sin Tanke saaledes: »Budene: Du maa ikke bryde Ægteskabet, du maa ikke slaa ihjel, du maa ikke stjæle. . . og ethvert andet Bud indeholdes nemlig i dette Ord: Du skal elske din Næste som dig selv«. (Rom. 13, 8-9.) Hvis altsaa ifølge Apostlen alle Pligter, ogsaa den strenge Retfærdigheds Krav om ikke al slaa ihjel og ikke at stjæle, er baseret paa den sande Kærligheds ene Bud, saa er altsaa en Kærlighed, der berøver Arbejderen den skyldige Løn, ikke virkelig Kærlighed, men et Mundsvejr og Kærlighedens Genfærd. Det er jo ganske urimeligt, at en Arbejder skal modtage som Almisse, hvad der tilkommer ham som et Retfærdighedskrav. Og det er et utilladeligt Forsøg at ville frigøre sig for en Retfærdighedspligt ved at erstatte den med nogle smaa Barmhertighedsgaver. Baade Kærligheden og Retfærdigheden paalægger Forpligtelser, ikke sjældent i een og samme Sag, men saa sker det ud fra forskellige Synspunkter. Arbejderne holder med fuld Ret og med en vis Ømfindtlighed paa Anerkendelsen af de Forpligtelser, som de andre har overfor dem, og det gør de, fordi deres egen Værdighed forlanger det af dem.

50. Derfor henvender Vi Os ganske særlig til eder, kristne Arbejdsgivere og Fabrikejere, hvis Opgaver ofte er saa vanskelige. I har jo overtaget den Arv af Vildfarelser fra en uretfærdig Samfundsøkonomi, som gennem saa mange Slægtled har øvet en ødelæggende Indflydelse. Husk de Pligter, som I skal staa til Ansvar for! Det er beklageligt, men alligevel sandt, at visse Katholikkers Handlemaade i ikke ringe Grad har været medvirkende til at svække Tilliden til Jesu Christi Religion i Arbejderbefolkningen. De vilde ikke indse og gaa med til, at den kristne Kærlighed kræver Anerkendelse af visse Rettigheder, som tilkommer

Arbejderne, og som Kirken udtrykkeligt har tilkendt dem. Hvad skal man mene om dem, der et eller andet Sted i deres Patronatskirker*) forhindrede, at Rundskrivelsen »Quadragesimo anno« blev læst op? Og hvad skal man sige om de katholske Fabriksherrer, der stadig staa afvisende overfor en Ordning af Arbejdernes Interesser, skønt Vi selv har anbefalet den? Er det ikke sørgeligt, at den af Kirken anerkendte Ret til Ejendom blev benyttet til at berøve Arbejderne deres Løn og deres sociale Rettigheder?

(Fortsættes.)

En lille aktuel Prædiken,

*holdt paa Hvide Søndag i en af vore Sognekirker,
hvor der ingen Førstkommunikanter var.*

Kære Kristne!

Det er med underligt vemodige Følelser jeg i denne Stund staa her paa Prædikestolen for at forkynde Guds Ord — netop i Dag paa Hvidesøndag — paa den Søndag, hvor vi ellers Aar efter Aar har set en Skare af hvidklædte Smaapiger og festklædte Drengene fylkes om Herrens Alter med brændende Kærter i deres Hænder for at forny deres Daabspagt og modtage vor sakramentale Herre og Frelser i deres rene, uskyldige Barnesjæle i den første højtidelige, hellige Kommunion, medens deres glade og lykkelige Forældre og Slægtninge fyldte det meste af Kirken. Vemodigt og trist er det for en Præst i et stort Sogn paa en Søndag som denne at staa paa Prædikestolen og se ud over Menigheden — og savne disse Børn og disse Forældre. Vemodigt og trist er det, og en Skam for vort Sogn og vor Menighed. Jeg siger ikke dette som nogen Bebrejdelse mod de gamle, trofaste Medlemmer af Menigheden eller som en Bebrejdelse mod de ganske unge; thi Skylden er saa vist ikke deres. Skylden derimod ligger hos hine Familier, hvor Mand og Hustru endnu er i deres bedste Alder, og som, hvis de havde villet, havde kunnet være med til at samle en Skare af Førstkommunikanter om Herrens Bord og derved bidraget til at ære og glæde vor Frelsers allerhelligste Hjerte i Stedet for at berede ham den Sorg og Skuffelse, at vi i Aar ikke har et eneste Barn at stede til den første højtidelige, hellige Kommunion.

Men denne Sorg og Skuffelse, der derved er beredt vor

*) Ved Patronat forstaas Summen af de Privilegier (og Forpligtelser), som Kirken tilstaa de Katholikker (og deres Arvinger), der af egne Midler har bygget en Kirke, eller et Kapel og lignende. I det af Paven nævnte Tilfælde har Arbejdsgivere, der havde opført en Kirke, tillagt sig Rettigheder, som de ingenlunde havde i Kraft af deres Patronat. (F. K.)

Frelser, den Skam, det er for Menigheden, og den Ydmygelse, det er for os Præster, er ikke det værste. Langt værre er det at tænke paa den Sum af Synd, den endeløse Række af Misbrug af Ægteskabets Hellighed, der ligger bagved som den fjernere, men egentlige Aarsag til, at vi i Aar ingen Førstkommunikanter har.

Og søger vi at finde den egentlige Aarsag til alle disse Onder, som den moderne Børnebegrænsning har ført med sig, kommer vi til den moderne Egoisme og den moderne Vantro.

Egoismen har ført med sig, at man kun tænker paa sig selv og paa sin egen Magelighed og Bekvemmelighed, paa at more sig og nyde Livet i fulde Drag. Dette fører nødvendigvis med sig, at alt, hvad Mand og Hustru tjener, gaar til deres eget personlige Behov og Behag, uden at der bliver noget tilovers til eventuelle Børns Opdragelse og Uddannelse; og derfor sørger man simpelthen for, at disse ikke kommer til Verden, og sørger derfor ved at krænke Guds og Naturens helligste Love. Man ofrer saaledes Børnene paa Egoismens og Egenkærlighedens Afgudsalter, som de gamle Baal- og Molochtilbedere ofrede deres Børn til Afguderne for at opnaa disses Gunst og Hjælp til Fordel for sig selv.

En anden Aarsag til den moderne Børnebegrænsning er at søge i den moderne Vantro — i Manglen paa Tillid til Guds Forsyn og Forsorg, i manglende Tro paa Sandheden af Vor Herres Ord om, at alle andre Ting vil blive os givet, naar vi først søger Guds Rige og hans Retfærdighed. Man synes, man ikke har Raad til flere Børn, eller til overhovedet at faa Børn — og husker slet ikke paa, at Vor Herre netop elsker Børnene og ganske naturligt med sit kærlige Forsyn vil hjælpe de Familier, hvor Mand og Hustru lever deres ægteskabelige Liv i Overensstemmelse med Guds og Naturens Love og derved bereder ham den Glæde at se mange Smaaabørn flokkes i Hjemmet, i Kirken og i Skolen. Som Apostlen Thomas i Dagens Evangelium først vilde føle Jesu Saarmærker, før han troede, saaledes vil disse Forældre først have haandgribelige Beviser paa Guds Forsyn, før de stoler paa det, skønt vor Frelser i Dagens Evangelium udtrykkelig siger: Salige er de, som ikke har set, og dog troet.

En nærmere Redegørelse for disse to store generelle Aarsager til den moderne Børnebegrænsning og de deraf flydende Onder er sikkert ikke nødvendig, og jeg skal derfor afholde mig derfra. — Tilbage bliver da det praktiske Spørgsmaal: Hvad kan vi gøre for at raade Bod paa disse Onder og for at fjerne disse Aarsager?

Rent praktisk kan vi gøre det, at vi i vort eget Liv

giver det gode Eksempel ved at være uegennyttige og næstekærlige og ved altid at have den største Tillid til og Tro paa Guds Forsyn og Forsørg. Endvidere kan vi gøre vort ved efter Evne at hjælpe og støtte vore udmærkede Elisabethforeninger, vore katholske Skoler og Børnehjem og ved private Gaver til børnerige Familier.

· Og endelig bør vi først og sidst bede — bede af ganske Hjerte for disse moderne Moloch- og Thomasforældre, at Kærligheden til Børnene og Troen paa Guds Forsyn maa vokse sig stor og stærk i deres Hjerter, saaledes at vi aldrig ad Aare skal opleve en saa forsmædelig Hvidesøndag som denne — men at mange, mange Smaabørn, Dreng og Piger, med uskyldige Sjæle og rene Barnehjerter Aar efter Aar maa samles her i Kirken om Herrens Bord paa Hvidesøndag og sige med den gamle Julesalmes Ord:

*Her staar vi nu i Flok og Rad
om dig vort skønne Hjerteblad.
Ak, giv, at vi og alle maa
i Himlen for din Trone staa.*

N. N.

Præst og Politiker.

For godt 1 Aar siden — nærmere udtrykt d. 24. Marts 1936 — døde i Innsbruck, 78 Aar gammel, en Mand, hvis Navn fortjener at nævnes sammen med O'Connel, Ketteler, Seipel, Salazar. Vi tænker paa Dr. Æmilian Schoepfer, som Theologiprofessor kendt ved »Det gamle Testaments Historie«, Skaberen af det mægtigt opadstræbende Presse- og Bog-Forlag »Tyrolia« og mangeaarig førende kristelig-social Politiker. Han var en Søn af Tyrol — det Alpeland, hvis katholske Indsats man tilnærmelsesvis kan vurdere, naar man i »Jahrbuch für Priester und Mission« for 1936 læser, at det har udsendt ikke færre end 423 Missionærer, medens Nabolandet Salzburg kun kan henvise til 24. Schoepfers Liv*) indeholder saa mange almeninteressante Træk, at det har Bud til mange. Disse viser, hvordan en førende Politiker samtidig er helt igennem Præst og saaledes bliver til Velsignelse for et stort Land. Ikke at Schoepfer hang ved Politiken; han udtalte engang: »*Det var maaske i sin Tid mit Livs største Dumhed, at jeg blev Politiker.*« Men Omstændighederne næsten tvang ham, netop som Sjælesørger, ind paa denne Vej. End ikke midt i den varmeste Debat glemte han Præsten. Ved hans Grav sagde en forhenværende socialdemokratisk Fører: »*Han var et ædelt Men-*

Dr. Anton Klotz: *Æmilian Schoepfer, Priester und Volksmann*, Innsbruck 1936, Tyrolia, 324 S., RM. 6.

neske. Ofte stod jeg over for ham i Forsamlinger. Ofte var vi Modstandere. Altid var han nobel.« Og en katholsk Kollega bevidnede, at han aldrig hos ham havde iagttaget Ord eller Gerninger, som var uforenelige med hans Værdighed som Præst.

Forsvar for Ægteskabet.

Lad os til at begynde med fremhæve, at Sch. aldrig prisgav katholske Principper, hvortil der især i Efterkrigstidens voldsomme Rørelser sikkert mere end een Gang var Lejlighed. Som et Eksempel paa saglig, fast Holdning hidsætter vi en Del af en Tale, Dr. Sch. holdt i 1919, da de parlamentariske Bølger gik højt i Østrig i Anledning af en ny Ægteskabslov, som rettede sig mod Ægteskabets Uopløselighed: *»Mine Herrer! Der gives Regler uden Undtagelse, og her foreligger en Regel uden Undtagelse. Grunden er den uhyre store sociale og religiøse Betydning, som Ægteskabets Uopløselighed har. Dens Betydning forekom vor Religions guddommelige Stifter saa overordentlig, og han har holdt Følgerne af den mindste Brist for saa farlige, at han har sagt: Selv om Uopløseligheden i et enkelt Tilfælde skulde synes haard, ja grusom, maa der dog ikke rokkes ved den, fordi det ellers afstedkommer endnu større Haardhed, endnu større, langt større Grusomhed, endnu større, langt større Elenighed for Menneskeslægten. Dette er Problemet, mine Herrer! Spørgsmaalet er ikke, om den enkelte, der har henvendt sig til Referenten, eller om ti, tyve eller tusind bliver ulykkelige paa Grund af en Lov, men om Samfundet kommer i Ulykke eller ej. Mine Herrer, alle Vegne, hvor man har gjort Alvor af at praktisere de Principper, som De vil fastlægge her, er Samfundets Fundament blevet rystet.«*

Han var selv socialttænkende.

Dr. Sch. kæmpede ikke blot for eller talte om social Forstaaelse, men øvede den fremfor alt i sine egne Foretagender. Naar som helst han kom i en Afdeling af sit vidt-forgrenede Forlag, som han havde været med til at grundlægge, hilste han paa Personalet, ikke med den aaleglatte Høflighed, som kun er en Maske, men med den Venlighed, som ser og agter Broderen i sin Næste. Det kan tilbageføres til hans Initiativ, at man i Tyrolia-Forlaget indførte Tillæg for Børn paa en Tid, hvor hverken Stat og endnu mindre private Foretagender tænkte paa denne Art Støtte til Familier. Familiefædrene blandt Funktionærene nød hans særlige Gunst. Det skete ikke sjældent, at han mindede yngre ugifte Herrer om det pligtmæssige i Familie-stiftelsen.

Hvorledes Nødløgn kan undgaas.

En Mester til at tale og tie kan man være paa forskellig Vis. Naar man kom sammen med Dr. Sch., maatte

man være forberedt paa at udsætte sig for en Styrregn af Spørgsmaal. Han udtalte engang: *»Jeg spørger andre om alt muligt, for at de saa meget mindre kan udspørge mig.«* Denne Taktik opnaaede i Reglen sin Hensigt. Alle følte sig smigret over, at den berømte Politiker stode paa deres Kundskaber, og opdagede først langt om længe, at han var bedre inde i Sagen, end han gav det Udseende af. Hans Udfritten var ikke andet end et nyttigt Værn mod paatrængende Nysgerrighed, han benyttede sig af den, fordi han paa Forhaand vilde undgaa at udsætte sig for at komme paa Kant med Sandheden, naar det gjaldt om ikke at røbe Hemmeligheder. Indviiede gjorde tit den Bemærkning: *Naar Jodok Fink (En Jens Busk-Natur) ikke vil tale, hører han daarligt; naar Dr. Sch. ikke vil tale, spørger han meget.«* Dr. Sch. hadede Usandheden som ødelæggende for al menneskelig Tillid og har sikkert aldrig bevidst sagt en Løgn.

Kristen Venlighed.

Det hørte til den Afdødes smukkeste Sider, at han overmaade venligt tog imod dem, der henvendte sig til ham om Hjælp. Han hørte ikke til de Mennesker — de findes ogsaa blandt Kristne — som faar en isnende kold Maske paa, saa snart de blot aner en Bøn om Hjælp. I de mange Tilfælde, hvor han ikke kunde hjælpe, havde han i det mindste et godt og venligt udtalt Raad til dem. Enhver Ansøgning, som man forelagde for ham, blev grundigt prøvet. Han kendte ikke til Afvisning med intetsigende Fraser. Netop naar han ikke kunde hjælpe, indlød han sig i en længere Samtale med den Ansøgende for at overveje Mulighederne for Hjælp. Og for dem, der havde henvendt sig til ham, viste Dr. Sch. en varig Interesse. Han følte sig næsten medansvarlig for deres Lod. Selvfølgelig blev hans Godhed ofte misbrugt, og man bebrejdede ham, at han var en daarlig Menneskekender. Men hans Syn paa Velgerninger kunde ikke lide derunder. Han ansaa det ikke for en Byrde, men for en Glæde, et Fingerpeg fra Gud, naar nogen henvendte sig til ham, og hørte i enhver Bøn Mesterens Ord: *»Hvad I har gjort mod en af de ringeste . . .«*

Derfor kendte han heller ikke Had til Modstanderen. Intet voldte ham større Glæde, end naar han kunde gøre godt mod Personer, som ikke kunde lide ham eller havde kæmpet imod ham. Da han engang anbefalede en ung Mand til en politisk Ven, fremhævede han som særlig Grund til at opfylde hans Bøn: *»Hans Fader har engang bekæmpet mig.«*

Kærlighedens sværeste Prøve er som oftest Forholdet til ens nærmeste. Dr. Sch. havde to Søstre, som han med rørende Omhu sørgede for. En af hans Kolleger fortæller:

»Dr. Sch. spiste ofte sammen med sin Søster, den syge og lidet medgørlige Wilhelmine, i Parlamentsrestaurationen, og alle kunde iagttage, med hvilken broderlig Omhu og Opmærksomhed, han behandlede hende. Mest storslaaet viste denne hans Kærlighed sig, da han som Olding flere Aar havde Søstrene i sit Hjem i Innsbruck, den ene var helt sindsoprevet, den anden halvblind og ude af Stand til at bevæge sig, saa Boligen nærmest lignede et Hospital. Man raadede ham til at anbringe Søstrene paa et rigtigt Hospital, men Svaret var: »Hvor kan det falde Dem ind?« For ham selv var deres Sygdom en af Gud sendt Prøvelse, for Søstrene skulde den være en Lutring og Forberedelse til Himlen.

Maaske forekommer saadanne smaa Træk den ene eller anden Læser for ubetydelige. Burde man ikke hellere tale om den store Lærdes Bedrifter, om Resultatet af Dr. Sch.s politiske Karrière. Men lad os ikke glemme: af store Statsmænd gives der ikke faa, men af Reformatorer, der begynder med sig selv, ikke mange. —z.

Det nye St. Annæ Hjem i Sundby.

Torsdag d. 15. April vil Hs. Excellence Biskoppen foretage Indvielsen af det nye St. Annæ Hjem paa Amager, Skipper Clemens Allé 13. Dermed har ikke blot Sognet i Sundbyerne faaet et smukt Hjem for ældre Mennesker, men hele det danske Vikariat sin største Institution af denne Slags: Nybygningen alene, den gamle Fløj altsaa ikke medregnet, har 34 selvstændige Beboelsesværelser; der vil være 10 St. Hedvigs Søstre til at passe Pensionærerne, som der trods relativt lave Priser bydes moderne indrettede Enkeltværelser. For alt dette maa de, der kommer til at nyde godt af den smukke røde Bygning ved Englandsvej, først og fremmest takke Pater Fr. Klars Initiativ, som i sin Tid under vanskelige Forhold undfangede Tanken om et saadant Hjem og under store Vanskeligheder ufortrødent førte de smaa Begyndelser videre, til de naaede dette yderst anselige og gavnlige Resultat, som hævder sig saa smukt i Rækken blandt Landets Alderdomshjem.

Det har taget forholdsvis kort Tid at naa saa langt. Efter at St. Annæ Sogn havde faaet et stort Børnehjem paa Sundbyvestervej 37, blev Tanken om et Hus for Sognets ældste aktuel, da den graa Villa for Enden af Hans Bogbinders Alle mellem Skolen og Hospitalet var til Salg i 1931. I dens to Lejligheder i Stuen og paa første Sal var der dog ikke ret megen Plads, og Udviklingen tvang snart Sognet ind paa at se sig om efter en større Bygning; man

fandt den i Skipper Clements Alle, hvor Kirkens Korshær drev en Virksomhed for unge Piger. I 1933 erhvervedes denne for 40 000 Kr. og omdannedes til det St. Annæ Hjem, som hidtil har tjent sit smukke Formaal. Det oprindelige Vaskerum blev til Kapel, paa Kvisten fik et Par Søstre deres snævre Rum, der indrettedes et Dusin mindre og større Værelser som snart var optaget. Virksomheden forøgedes ganske uventet ved en Gave fra Enkefru Dinesen efter afdøde Skorstensfejmester Dinesen, der i Aaret 1935 indrettede sin Villa i Sundbyøster til et Anneks af St. Annæ Hjem, der med sine pæne Værelser og sin dejlige Have blev en smuk og værdifuld Filial, som heller aldrig manglede Gæster lige fra Oprettelsens Stund. Nu var det maaske lidt dristigt igen at tænke paa Udvidelse, men Tanken blev tænkt og har vist sig at være sund. St. Annæ Hjem bød jo paa meget smaa Forhold, som fordyrede Driften, den stadige Efterspørgsel efter Værelserne viste Betimeligheden af en Udvidelse, og, last not least, stødte der heldigvis op til det gamle St. Annæ Hjem en Stribe kommunal Grund, der næppe kunde bebygges selvstændigt, men var et ypperligt Supplement til den allerede eksisterende Bygning. Først blev den lejet af Kommunen og benyttet som Have, siden blev den erhvervet paa gunstige Betingelser omend med visse Servituter. Heldigvis begyndte man at bygge i 1936; nu vilde Omkostningerne have været 20—30 % større.

Det er værd at nævne de Mænd, der har staaet for Rejsningen af den smukke Bygning, som tiltrækker sig Opmærksomheden hos alle, der færdes paa Englandsvej. Hr. *Hall Olafson* har som Arkitekt med fremragende Dygtighed ledet Opførelsen. Mere sympathisk Arkitekt kunde P. Klar og Søstrene næppe have fundet at samarbejde med, og alene saadanne Detailler som Altanen, Kapellet og Søstrenes lille Klausur vil sikre ham Bygherrens Tak for bestandig. De dygtige Medarbejdere paa de forskellige Omraader var: Ingeniør *R. O. Tambour*, Murermester *O. A. Nielsen*, Kastrup, Tømrermester *V. Berggreen*, Sundby, Snekkerfirmaet »*Novus*«, Sundby, Malermester *C. Møllmann*, Kbhvn., Centralvarmefirmaet *Thorvald Larsen & Co.*, Brønshøj, Blikkenslagermester *B. Graucob & Co.* og Elektriker *Johannes Prüser*.

En kort Beskrivelse af det nye Hus vil ikke være af Vejen. Saa snart man træder ind ad Døren til den yderst stilfuldt virkende Forbindelsesgang mellem den gamle Fløj og Nybygningen, staar man over for Kapeldøren. Kapellet er et dejligt firkantet fredfyldt Rum med tre høje anticalglasprydede naturstenmurede Vinduer mod Gaarden. Enkelt og værdigt træder den aflange Korfordybning tilbage og optager Alteret mod den gule Væg. Massive Langbjælker

bærer Loftet. Til højre for Kapellet ligger den højloftede blaa Spisesal, ogsaa forsynet med Dobbeldør ud til Haven og en smal Vindeltrappe ned til Køkkenet. En elektrisk Køkkenelevator fører op til Spisesalen og i øvrigt ogsaa til de to Thekøkkener i Husets to Etager. Paa første Sal er bygget en rummelig Dagligstue, hvis Dør fører ud til en pragtfuld Altan, godt i Læ, skærmet af Husets Vægge og andre Mure, en dejlig Have Nr. 2, der sikkert vil blive søgt om Sommeren. Smukke, større og mindre Værelser med koldt og varmt Vand paa hvert enkelt udgør saa de to Etager, til højre og venstre for to lange Gange. I Kælderetagen findes foruden Fyrrum og Spisekamre et langt Køkken og Søstrenes Spisesal samt 2 fortræffeligt indrettede Badeværelser. Har man endt sin Rundgang, og staar man igen i Hallen foran Spisesalen, kan man ikke andet end ønske det nye Huses Beboere og alle dem, der har været med til at rejse det, et hjerteligt: Til Lykke, haabende, at Forrentningen af Laanet for Hjemmet ikke maa volde Bygherren for mange Bekymringer, og at Guds Velsignelse maa hvile over St. Annæ Hjem. —z.

Korsets Sejr i Konnersreuth.

I Tillægget til »Overhirl. Verordnungsblatt« af 6. Marts a. c. beretter Biskoppen af Speyer om en Kamp i Konnersreuth, som ved Befolkningens Resoluthed blev ført til en sejrrig Afslutning. Kampen stod om Skolekorset, som en Lærer havde ladet fjerne, fordi det »forstyrrede« ham. Værdigt staar Befolkningen i Konnersreuth, hvis Navn er kendt Verden over paa Grund af den benaadede Pige Therese Neumanns Stigmata, Side om Side med de tapre i Münsterlandet og i andre katholske Egne, hvor man ligeledes har afværget Angrebene paa Korset.

I Sommeren 1936 var der kommet en ny Lærer til Konnersreuth. Allerede i Oktober Maaned fjernede han det store Kors, som havde været ophængt i Skolen siden dennes Opførelse i 1886; først skjulte han det nogle Dage bag en stor Skoletavle, hvor Rengøringskonen fandt det. Hun anbragte det paa den gamle Plads, men Læreren skrev en Tilrettevisning til hende paa Tavlen: »De har intet andet at gøre end gøre rent.« Saa tog Læreren Korset med sig hjem, og som Erstatning lod han anbringe et lille 30 cm højt Kors. Da man afæskede ham hans Mening herom, svarede han, at det store Kors »forstyrrede« ham lige saa meget som det store Vejkors i Nærheden.

Byens første Borgmester blev nu gjort opmærksom paa, at Korset var Menighedens Eje og maatte anbringes

paa sin Plads igen, men uden Resultat. Hele Vinteren igennem stilledes Gang paa Gang Forlangende om, at Korset skulde hænges tilbage paa sin gamle Plads.

Sidste Uge af Februar erklærede en Mand over for Læreren, at det gamle Kors maatte være paa sin gamle Plads i Skolen inden Søndag den 28. Februar; skete dette ikke, vilde det blive hentet. Efter Højmessen den nævnte Søndag fandt en Begravelse Sted. Lige fra Kirkegaarden gik henved 100 Mennesker, en Skare, hvis Antal dog stadig voksede, mest Mænd, til Lærerens Bolig; tre af dem gik op til Læreren og anmodede ham høfligt om at udlevere Korset, som de gerne under Bøn vilde bære tilbage til Skolen. Læreren svarede, at han ikke nu kunde udlevere Korset, da det her drejede sig om et »Opløb« og derfor maatte afvente Gendarmeriets Instruktioner.

Imidlertid var ogsaa Gendarmeriets stedlige Kommandant kommet til; ogsaa han talte om »Opløb« og gik op til Læreren. Da han kom ned igen, sagde han højt, at Korset ikke vilde blive udleveret, fordi det var et Opløb, og at Folk øjeblikkelig havde at forsvinde. Korset blev kun udleveret til een Mand. Da han saa noterede nogle af Skaren, opfordrede Mændene ham til at notere alle Tilstedeværende. Ingen gik, alle erklærede urokkeligt: »Vi bliver staaende, om saa det skal være hele Dagen, indtil vi faar Korset udleveret.« Under alt dette var der kommet en bevæbnet Toldgrænseembedsmand med en Hund: han var paa Vej hjem fra Tjenesten. Han forhandlede med Læreren og sin overordnede oppe i Lærerens Lejlighed. Derefter opfordrede han Folk til at gaa, ellers vilde han hidse Hunden paa dem. Ingen gik. Saa truede han med sit Vaaben, hvis Folkene ikke forlod Stedet. Da ingen flyttede sig, trak han Revolveren og holdt den i Skudstilling imod Folkene. Flere Mænd traadte straks hen foran ham og erklærede: »For Korset er vi til enhver Tid parate til at dø! Vi har været i Krigen, er flere Gange blevet saarede, og dengang veg vi heller ikke!« Alle var det Mænd med 6, 7 og 8 Børn. Embedsmanden stak Revolveren i Bæltet og gik sin Vej. Antagelig vilde han kun true. Samlet gik nu Skaren til Stedets anden Borgmester, fordi Førsteborgmesteren ikke var til Stede. Overfor ham erklærede de: »Det er et nydeligt Menighedsraad, som ikke er i Stand til at faa Korset, som dog er Menighedens Eje, hængt op igen paa dets gamle Plads.« Imidlertid var Klokken blevet 1, og Skaren gik hjem for at spise. Kl. 1¹/₂ kom der fra Waldsassen en Bil med 6 Gendarmofficerer efterfulgt af nogle Gendarmere paa Motorcykler. Noget senere indfandt Overamtmand Vogel fra Tirschenreuth sig og indhentede Oplysninger hos Læreren, Skoleforvalteren og nogle af

Borgerne. Om Mandagen kom endvidere Kredslederen til Konnersreuth sammen med Overamtmand Vogel. Mandag Aften blev Korset bragt tilbage til sin gamle Plads i Skolen af Politiet i Konnersreuth.

(Sluttet.) Opdrager af Guds Naade.

Lad os her, inden vi sætter Punktum for denne Række Smaatræk af et helt og stort Billede, hidsætte et Par Ord, som Marie-Eugénies Biograf beskriver hende med paa det Tidspunkt, da hendes Liv nærmer sig sin Afslutning:

*»Mange Døde omkring hende (d'Alzon var død i 1880, Moder Therese-Emmanuel i 1888) tømte hendes Liv for alt det, hun var opvokset med — undtagen Gud. Men nu kunde hun endogsaa have Øjeblikke, hvor hun savnede Guds Nærværelse, ikke i sit Sind, men i sit Arbejde. Der var Tider, da hun kun kunde se Misgrebene og Fejltagelserne. Fortiden syntes hende et Vildnis, og Fremtiden tegnede sig uden Haab
»Hvor meget Vorherre har betroet mig! Hvor mange Sjæle!«. Og hun knugedes under Angsten for at have været en unyttig Tjener. — —«*

I Selvransagelsens og Ydmyghedens Spejl blev det, der baade for Samtid og Eflertid tager sig ud som en stor Personligheds store Livsværk, i hendes egne Øjne til smaa og ufuldkomne Forsøg, som der nu ikke længere var Tid at raade Bod paa.

Da hendes Kræfter ebber ud, og hun maa overlade sit Arbejde til en anden, gør hun det med følgende Ord, der paa een Gang taler om et fromt Sind og om det samme Sinds Evne til Resignation:

»Nu har jeg intet andet at foretage mig end at være god!«

Fra den Dag af og til den sidste Aften, hun lever, foretter hun hver Dag Korsvejsandagten. Hun er saa svag, at hun ikke ved egen Hjælp kan falde paa Knæ eller rejse sig op. Men hun lader sig føre til Kapellet, saa længe hun overhovedet kan bevæge sig, for at hun her kan gaa fra Station til Station paa Frelserens Lidelsesvej. Og hun har stadig Breviaret liggende paa Bordet foran sig, lige ved Haanden.

Lige til det sidste samtaler hun gerne med de mange, som, drevet af Kærlighed til deres gamle Moder, kommer til hende, og hun giver kloge og klare Svar paa de Spørgsmaal, man beder hende udtale sig om. En Gang spørger en Søster hende:

»Hvad er det vigtigste: at være god eller at være energisk?«

»Mit Barn! Man maa være meget energisk for at blive god!«

Vi maa indrømme, at visere Svar vilde ingen kunne give paa det stillede Spørgsmaal.

Moder Marie-Eugénie døde den 8. Marts 1898.

Hendes Værk lever videre, hendes og hendes Hjælperes. Dets Vækst viser, at hun saavel som Combalot saa ret, da de valgte Midler og Veje til det Maal, de havde sat sig: Paa Grundlag af den katholske Troslære, Bibelen og Breviaret at undervise og opdrage en Slægt, der kunde løfte de praktiske Opgaver, som Livet vilde stille til den, og samtidig løse disse Opgaver i Christi Aand.

Som selvdisciplineret Kvinde, som troende Katholik, som vidtskuende Opdrager lykkedes det Moder Marie-Eugénie at rejse et Værk, der — snarere end ved en Bygning — kan lignedes ved et skulpturelt Monument, hvori Kunstneren har nedlagt al sin Inspiration, al sin Flid, al sin Trofasthed og al sin Kærlighed, rejse det af Stumper og Stykker midt i en Verden, der ofte mere var en Ruinhob end et menneskeligt Samfund. Hendes stærke Personlighed synes at have set og villet, at ud af:

»— — disse Aandens Torsoklumper,
af disse Hoveder, disse Hænder
et helt skal gaa, saa Herren kender
sig selv igen, sit største Værk,
sin Ætling, evig, ung og stærk. —

(H. I. »Brand«.)

Man kan ikke læse om Marie-Eugénies Værk eller gennemgaa hendes Opdragelsestanker uden at faa et usvigeligt Indtryk af, at hun har formaaet at genoplive Guds billedet i mange unge Sjæle.

K. P.

Presse-Rundskue.

Er Paasken en hedensk Fest? Det mener »Social-Demokraten« af 28. Marts. Med en meget bred Pensel bliver afrikanske Menneskeofringer, Paaskelammet, Attis-, Osiris-, Adonis-Kulten, Foraarsgudinden Ostara, den kristne Paaske og al Slags Heksevæsen og Overtro rørt sammen til en religionshistorisk Vælling, der nok kan volde Besvær for den aandelige Fordøjelse. Over for den paastaaede Lighed mellem de hedenske Gudfabler og det kristne Opstandelsesdogme hævder vi simpelthen, at Christi Opstandelse paa en Maade er Verdenshistoriens fasteste Kendsgerning. Ingen historisk Sandhed er blevet benægtet saa lidenskabeligt som Jesu Opstandelse; men Modstanderne har slaaet sig selv ihjel. Vi behøver ikke at søge nye Beviser for at

gendrive Vantroens Angreb paa denne Kristendommens Hovedgrundvold. For saa vidt er det ganske ligegyldigt, om der ogsaa findes »Opstandelser« i den hedenske Gudeverden, og om Paasken falder sammen med Foraarsjævnøgn eller en anden Kalenderdato. De hedenske Opstandelsesmyter var Personifikationer af Naturens Opvaagnen efter Vinterens Død og derfor knyttede til Foraarsjævnøgn. Men Christi Opstandelse kunde i og for sig lige saa godt være sket en Dag om Efteraaret. Det, der giver den dens Plads omkring Foraarets Jævnøgn, er ikke Naturens Vaagen, men Jesus vilde ved sin Død og Opstandelse opfylde det gammeltestamentlige Forbillede, som Paaskelammet er.

I denne Forbindelse maa jeg anholde den Paastand, »at Christus i den første kristne Kirke, helt til Konciliet i Konstantinopel 692, praktisk taget udelukkende afbildes som *et Lam*«. Nej, den mest brugte Afbildning af Christus i de første Aarhundreder er den Gode Hyrdes Skikkelse. Den var simpelthen Katakombekirkens Kristusbillede. Lammet som Billede paa Christus forekommer mig bekendt kun to Gange i Katakomberne. Først i Mosaikkunsten (6. Aarhundrede) bliver dette Symbol almindeligt.

At den tyske Betegnelse for Paaske: »*Ostern*« stammer fra det angelsachsiske »oster« = »opstaa« og staar i Forbindelse med Germanernes Foraarsgudinde Ostara, er intet andet end løs Gisning. Germanerne har vist aldrig haft nogen Gudinde af dette Navn! Den mest sandsynlige Forklaring af det tyske »*Ostern*« har ikke noget med Solens Genopstaaelse om Foraaret at gøre; »*Ostern*« kommer vistnok af »*Osten*«, hvis mellembøjtyske Former endnu har holdt sig i mange Stednavne som »*Ostermünchen*«, »*Österwald*« og »*Österreich*«, »*Ostern-Aitingen*« til Forskel fra »*Western-Aitingen*« o. s. v. »*Ostern*« betyder altsaa Festen fra »*Ostenland*« — den Fest, der kom fra Østerland.

Men selv om den kristne Paaskefest havde afløst eller fortrængt en hedensk Solfest, vilde deraf ikke følge, at vor Paaskes religiøse Indhold er det samme. Kirken har i enkelte Tilfælde — som f. Eks. ved »*Ildindvielsen*« Paaske-lørdag — overtaget en hedensk, men i sig selv uskyldig og smuk Skik og givet den et nyt, kristeligt Indhold.

I øvrigt er det os uforstaaeligt, hvorfor netop »*Social-Demokraten*« beskylder Kirken for Hedenskab, fordi den efter Bladets Fremstilling ved Paaskefesten har overtaget en hedensk Opstandelsesfest. Man skulde tro, »*Social-Demokraten*« maatte kunne forstaa den Slags Afløsnings- og Fortrængningsfænomener! »*Social-Demokraten*« vil formodentligt frabede sig at se *sin Borgerlige Konfirmation* betegnet som *en kristen Fest*, skønt den bevisligt er traadt i Stedet for den Kirkelige Konfirmation. A. Menzinger S. J.

Fra Pavens Hyrdebrev til Tyskland.

(Fortsat.)

Til Ungdommen.

Vi ved, at mange, mange af eder i Troskab mod Troen og Kirken, fordi I var Medlemmer af kirkelige, i Konkordatet beskyttede Foreninger, har maattet og maa døje mørke Tider ved Miskendelse, Mistanke og Forhaanelser, ved Beskyldninger for Utroskab mod Fædrelandet og ved mangfoldig Skade paa eders Stilling i Samsundet og i det private Liv. Det er os ikke ubekendt, hvor mange Christi Soldater, der staar i eders Rækker og bærer deres Skæbne med Sorg i Hjertet, men med løftet Hoved og alene finder Trøst i den Tanke at lide Forhaanelse for Jesu Navns Skyld (Apg. 5,41).

I Dag, hvor nye Farer og nye Spændinger truer, siger vi til denne Ungdom: »Hvis nogen vilde forkynde eder et andet Evangelium end det, som I har modtaget« paa en from Moders Skød, fra en troende Faders Læber, ved Undervisning, som er meddelt eder gennem en Opdrager, som er tro mod sin Gud og sin Kirke — »han være udelukket.« (Gal. 1,9). Naar Staten grundlægger en Statsungdom, som skal være Pligtorganisation for alle, saa har — uden at de kirkelige Foreningers Rettigheder lider nogen Skade — de unge Mennesker selv og deres for Gud ansvarlige Forældre et selvfølgelig og ubestrideligt Krav paa, at denne Pligtorganisation renses for ethvert Udslag af en kristendoms- og kirkefjendtlig Aand, som indtil for nylig, ja helt ind i Nutiden tvinger de troende Forældre ud i uløselige Samvittighedskonflikter, fordi de ikke kan give Staten, hvad der forlanges i Statens Navn, uden at røve fra Gud, hvad Guds er.

Man taler saa meget til eder om helteagtig Storhed — i bevidst og usand Modsætning til Evangeliets Ydmyghed og Taalmodighed. Hvorfor fortier man for eder, at der ogsaa findes Heltemod i den moralske Kamp? At Bevarelsen af eders Renhed fra Daabsdagen repræsenterer en Helte-daad, som paa det religiøse og naturlige Omraade skulde være sikker paa den fortjente Værdsættelse? Man taler saa meget til eder om menneskelige Svagheder i Kirkens Historie. Hvorfor tier man over for eder om de Heltegeringer, som ledsager dens Vej gennem Aarhundrederne, om Helgenerne, som den frembragte, om den Velsignelse, der fra den levende Forbindelse mellem denne Kirke og og eders Folk strømede ud over Vesterledens Kulturverden? Man taler saa meget om sportslige Øvelser. Dyrket med Maade og maalbevidst betyder den legemlige Dygtiggørelse en Velgerning for Ungdommen. Men Deltagelsen deri gives nu et Omfang, som hverken tager fornødent Hensyn til en harmonisk samlet Udvikling af Legeme og

Aand, til passende Pleje af Familielivet eller til Budet om Søndagens Helligholdelse. Med en til Ringeagt grænsende Ligegyldighed fratager man saaledes Herrens Dag dens Indvielse og Samling, som svarer til den bedste tyske Overlevering.

Præsterne skal sige hele Sandheden!

Bevar eder Dag for Dag i pletfri Vandel for Gud, i uafsladelig Selvtugt, Selvfuldkommengørelse, i barmhjertig Kærlighed til alle, der er eder betroede, især til dem, der er i Fare, til de svage og de vaklende. Vær Førere for de trofaste, Støtte for de snublende, Lærere for de tvivlende, Trøstere for de sørgende, vær alles uegennyttige Hjælpere og Raadgivere. De Prøvelser og Lidelser, som eders Folk har maattet gennemgaa i Efterkrigstiden, er ikke gaaet sporløst hen over dets Sjæl. De har efterladt Spændinger og Bitterhed, som først langsomt kan læges, og hvis ægte Overvindelse kun er mulig i den uegennyttige og virksomme Kærligheds Aand. Denne Kærlighed, som er Apostlens uundværlige Redskab, især i vor Tids oprevne og af Had sønderflængede Verden, ønsker og bønfalder vi Herren om at skænke eder i overvældende rigt Maal. Denne apostoliske Kærlighed vil faa eder om end ikke til at glemme saa dog til at tilgive megen ufortjent Bitterhed, som i Dag i langt større Mængde end nogen Sinde før vil møde eder paa eders Præste- og Sjælesørgervej. Denne forstaaende og barmhjertige Kærlighed over for de vildledte, ja selv over for dem, som forhaaner eder, betyder ganske vist ikke og kan ikke betyde paa noget som helst Punkt at give Afkald paa at forkynde, hævde og modigt forsvare Sandheden og frimodigt anvende den i den Virkelighed, der omgiver eder. Præstens første og selvfølgelige Kærlighedsgave til sine Omgivelser er at tjene Sandheden og den hele Sandhed, at afsløre og gendrive Vildfarelsen, lige meget i hvilken Form, i hvilken Forklædning, under hvilken Sminke den maatte vise sig. At give Afkald herpaa vilde ikke alene være et Forræderi over for Gud og eders hellige Kald; det vilde ogsaa være en Synd over for eders Folks og Fædrelands sande Vel.

(Slutt es.)

Nye Bøger.

»Er der saa stor Forskel . . . ?«

Der gives ogsaa yderst ordknappe, logisk nøgterne Skrifter, som er spændende Læsning. Naar man aabner »Den rette Kristentro«, den saa efterspurgte Pjece om »Hovedforskellen mellem den katholske Kirkes og Protestanternes Lære«, hvis nydeligt udstyrede 4. Udgave (Kbhvn. 1937, 32 S., 50 Øre) vi ikke noksom kan takke Katholsk Forlag for at

have udsendt, da læser man med inderlig Glæde det ene lille Afsnit efter det andet, om Skriften og Retfærdiggørelse, om Kirke og Ufejlbarhed, om Cølibat og Reformation, om Skriftemaal og Ægteskab etc. Man ved selvfølgelig godt, at den tit hørte Talemaade: Der er jo ikke ret megen Forskel mellem Katholicisme og Protestantisme, skyldes overfladisk Tænkning; man kunde ogsaa selv positivt have paavist Forskellene; og dog udøver disse korte prægnante Sætninger, som klart stiller den katholske og protestantiske Lære om de vigtigste kristne Sandheder over for hinanden, Gang paa Gang deres Trylleri paa ens Sind. Hvad om hver Husstand i København og Danmark engang fik denne Pjece? Virkningen vilde muligvis være revolutionerende, saa sandt som den katholske Kirke ikke behøver at stikke sine Opfattelser under Stolen, men har sin bedste Forbundsfælle i Sandhed og Klarhed. I alt Fald burde alle Katholiker vide, at de her ikke blot selv kan øse klareste Viden, men vil de sige til andre, hvad Forskel der er paa dem og os, da har de her et praktisk kort, præcist, billigt, trykt Skrift, som alle gerne vil læse og gemme.

—z.

Billeder og Malere.

Den af Erik Zahle redigerede »Danmarks Malerkunst fra Middelalder til Nutid« (H. Hirschsprungs Forlag 1937, 319 S., gennemill., Kr. 11,00), fortjener vor Interesse ikke blot fordi vi staar over for en ypperlig Fremstilling af danske Malere og danske Billeder, skrevet af sagkyndige Medarbejdere og forsynet med et rigt, udmærket Billedstof, som ofte holder sig til ikke offentliggjort Materiale, men ogsaa fordi man som Katholik kan glæde sig over det Bidrag, som fra katholsk Hold ydedes til dansk Malerkunst. Her tænker vi ikke alene paa Navne som Kùchler eller Wils, der ogsaa forekommer i Bogen, eller paa, at Maleren Tuschers store Portrætcyklus »sikrer Ledreborg-Salen en enestaaende Plads i vor Rokokos Historie«. Langt mere imponerende er endnu, at de middelalderlige Kalkmaleriers Former, Farver og Eunner i Rigdom og folkelig Udbredelse indtil nu er uovertrufne som religiøs Kunst i Danmark. Og hvor møder man paa saa mange Sider den Indflydelse, som katholske Landes Kunst har haft paa danske Malere! En Haandbog, fængslende og letfattelig skrevet, som imødekommer et stærkt Behov hos mange, især da det ogsaa vurderer den nyeste Kunst.

P. J.

For vide Kredse.

Berlingske Leksikons Udgivelse har vist været en større Succes end mange til at begynde med regnede med, og Successen var velfortjent, fordi der med Værket skabtes et højtaktuelt, hurtigt fremstillet, meget udbredt og loyalt

Leksikon, hvis Stræben efter Objektivitet ogsaa vi Katholiker havde al Grund til at anerkende. Naar samme Forlag nu udsender »Berlingske Ordbøger«, hvoraf første Bind allerede foreligger (*Engelsk-Dansk Ordbog*, udarb. af *Niels Haislund* og *Aage Salling*. Kbhvn. 1937, 401 S., Kr. 4,50), vil vi ikke undlade at gøre opmærksom paa dette i Ordsets bedste Forstand folkelige Foretagende, som sætter sin Ære i at være aktuelt til det sidste Nyt fra Sportsfabrikerne og Bilfabrikerne, fra Radio og Presse. Et stort og flittigt Arbejde tilbydes her de videste Kredse for billige Penge!

—z.

Fra Hovedstad og Provins.

Statuerne ved Valfartsvejen.

Den, der første Gang drager paa Valfart fra Ringsted til Haraldsted, ser med Undren, hvilket katholsk Præg Landevejen har faaet, idet den ikke blot prydes af et fire Meter højt Vejkors, men ogsaa af en Jesu-Hjerte Statue og en Maria-Statue. Korset blev rejst i 1921 og Statuerne noget senere.

Nu viser det sig imidlertid, at baade Vejkorset og de to Statuer er blevet en Del medtagne af Vejr og Vind, saa det bliver nødvendigt at underkaste dem en alvorlig Reparation. Det drejer sig dog kun om en Udgift paa ca. 200 Kr. Arbejdet vil blive udført af Billedhugger Windfeldt-Schmidt. Jeg har af Hs. Excellence Biskoppen faaet Tilladelse til at sætte en Indsamling i Gang til Dækning af nævnte Udgift. I Tillid til at navnlig vore trofaste Pilegrimme vil hjælpe med, anmoder jeg da om at sende mig et Bidrag til dette Formaal. Paa Forhaand hjertelig Tak! *Cay Benzon*, Frederikssundsvej 225. Brh. Postkonto 1087.

En »Kæmpedronning«.

Sr. Bernarda har sendt Ugebladet en Hilsen fra Marianhill-Missionen i Sydafrika, hvor Virksomheden jo er lidt større end i Rønne. Et Afsnit af Brevet vil sikkert interessere vore Læsere: »For nogle Uger siden udspillede en interessant Historie i vort Gæstehjem, hvoraf et Fotografi vedlægges. For tre Aar siden var dette Hus blevet genopbygget af Cement, for de hvide Termitter havde ædt næsten alt Træværk bort. Man troede nu, at alt var godt, men, o Ve, de begyndte igen paa Døre, Vindueskarme, o. s. v. Vi sendte Bud efter en med saadanne Forretninger bekendt Mand, en Englænder, som søger Termit-Dronninger for at udrydde denne Plage. 2½ Dag arbejdede han inden han fandt Reden i Stue-Etagen, fordi der ingen Kælder var. Den var 1 m dyb og 1 m i Kvadrat, smukt udstyret med Trækager ligesom hos Bierne. Her boede Dronningen. Hun sad i et lille Hus af Ler, 30 cm i Gen-

nemsnit, og sad saa fast, at man maatte hugge hende ud med Hammer og Mejsel. Dronningen var saa lang som min Pegefinger og skal have været 40 Aar gammel; Engländeren har i 37 Aar udelukkende arbejdet med at finde Dronninger. Han tjener mange Penge derved; hjælper det, er det ikke dyrt, for disse flittige Dyr kan ødelægge meget paa en Nat. Manden paastod, at vort Hus var bygget paa Reden. Den Historie kostede os £ 6/15. Dronningen samt Kongen, som ikke var større end en Oldenborre, er blevet sat i Sprit.«

Fra den vide Verden.

»Den gyldne Rose.«

I Quirinalets Paulinerkapel overrakte den pavelige Nuntius ved Quirinalet, Msgr. Borgongini Duca, d. 5. April Kl. 10 Form. under en Højtidelighed den Gyldne Rose til den italienske Dronning og Kejserinde. Højtideligheden overværedes af Medlemmer af Hoffet og det højeste Aristokrati, udenlandske Fyrster og de højeststaaende Embedsmænd inden for de civile og sociale Myndigheder. Paa Pladsen foran Quirinalet havde samlet sig en uhyre Menneskemasse. Den pavelige Særmission blev modtaget i Quirinalet af Medlemmer af det kongelige Hof. Ved Kongeparrets Ankomst sang Sixtinerkapellets Kor den italienske Nationalsang. Derefter celebrerede den pavelige Nuntius Messen. Før det pavelige Brev blev oplæst, knælede Dronningen ned foran Alteret og modtog den pavelige Udmærkelse af Nuntius' Haand. Under denne Ceremoni sang Koret en af Msgr. Perosi's Kompositioner. Til sidst meddeltes den pavelige Velsignelse.

Nærmere betegnet bestaar den »Gyldne Rose« af en Rosenknop, i hvis Midte er anbragt en lille Kapsel, hvori det er Skik at opbevare Balsam og velugtende Urter. Denne Rosenknop er stukket ind i en Buket Roser, som alle er af Guld, og som er anbragt i en Vase af fint ciselaret forgyldt Sølv.

Pius XI i Peterskirken Paaskedag.

Efter den alvorlige Sygdom i Vinter er den hellige Faders Helbredstilstand langsomt, men stadigt blevet bedre og bedre. Allerede i Februar viste det stigende Antal af Privataudienser samt Radiotalen til Manila-Kongressen, at der virkelig var Fremgang. Den 19. Marts, den h. Josephs Fest, læste Paven for første Gang igen Messe, og samme Dag udsendtes ogsaa den store Encyklika om den gudløse Kommunisme og et Par Dage efter den om Kirkens Stilling i Tyskland og endelig det Apostoliske Brev om den religiøse Situation i Mexiko. Og nu i Paasken har den hellige Fader deltaget i Pontifikalmessen i Peterskirken Paaske-søndag, hvilket i Betragtning af den høje Alder maa tages som et sikkert Tegn paa en betydelig Bedring.

Den hellige Fader blev ved Indgangen modtaget af Kardinal *Pacelli*, Peterskirkens Ærkepræst, og under stormende Begejstring paa »Sedia Gestatoria«, med Tiara paa Hovedet, baaret ind i Peterskirken. Pontifikalmessen celebreredes ved Pavealteret*) af Kardinal *Granito Pignatelli di Belmonte*, Biskop af Ostia og Albano, Dekan for det hellige Kollegium. Paven assisterede, siddende paa Tronen, iført en pragtfuld Korkaabe og Mitra og knælede under Forvandlingen, medens de kendte Sølvtrumpeter klang oppe fra Kuppelen. 24 Kardinaler deltog i Ceremonierne. Under Ledelse af Msg. *Perosi* sang Koret en Messe for fem Stemmer af *Giovanni Croce*; Introitus, Sekvensen og de øvrige foranderlige Dele blev udført — i gregoriansk Sang — af et Kor af Benediktinere. Adskillige fyrstelige Personer var til Stede — »Osservatore Romano« nævner paa første Plads Deres kgl. Højheder Kronprinsen og Kronprinsessen af Danmark.

Efter Messen samledes en tusindtallig Menneskemængde paa Peterspladsen for at modtage Pavens Velsignelse »Urbi et Orbi« — til Byen (Rom) og hele Verden —. Et Højtaleranlæg gjorde det muligt for alle tydeligt at høre den hellige Faders Ord. Med Tiara og Korkaabe bæres den hellige Fader ud paa den ydre Loggia, medens Kardinalerne samles paa Sideloggiaerne. Til den sædvanlige liturgiske Velsignelse føjede Paven nogle Ord, som vi gengiver baade paa Latin og Dansk.

Et haec Apostolica et Paterna Benedictio quam Urbi et Orbi ex corde impertimus sit etiam in signum et documentum paternae Nostrae gratitudinis, pro precibus et oblationibus in Urbe et in Orbe ubique pro Nobis factis

Og denne Apostoliske og Faderlige Velsignelse, som Vi af Hjertet skænker Byen (Rom) og den ganske Jord, være ogsaa

*) Med særlig pavelig Tilladelse, uden hvilken det — efter Kirkelovens Can. 823, § 3 — ikke er tilladt andre at læse Messe ved dette Alter.

et Tegn og Bevis paa Vor faderlige Taknemmelighed for de Bønner og Ofre, som er blevet frembaaret for Os i Byen (Rom) og overall paa Jorden.

Efter selve Velsignelsen og efter, at den fuldkomne Aflad var forkyndt paa Latin af Kardinal *Caccia Dominioni* og paa Italiensk af Kardinal *Canali*, brød Mængden ud i begejstrede Leveraab for »il Papa«. K. S. Th.

Pater Josef Braun, S. J.,

som den 30. Januar 1937 fyldte 80 Aar, er blevet udnævnt til korresponderende Medlem af »Kungl. Vitterhets Historie hoc Antikvitets Akademien« i Stockholm.

BREVKASSE

Pastor Müller.

Folkekirken har i disse Dage mistet en af sine Præster, Sognepræsten Knud Müller af Junkshoved. Pastor Müller, der paa mange Punkter stod den katolske Kirke nær, vil være kendt af ikke saa faa Katholiker, da han adskillige Gange for kortere eller længere Tid har været Gæst paa »Farumgaard«, for paa dette fredelige Sted at søge Hvile og Rekreation. Pastor Müller var et fint, kultiveret Menneske, from og meget beskeden. Hver Morgen overværede Pastoren den hellige Messe, under hvilken han altid knælede, og om Aftenen fandt man ham atter i Kapellet, hvor han knælende forrettede sin Aftenbøn. Ogsaa Bordbønnen bad Pastor Müller, uanset hvem og hvor mange der var til Stede. Pastor Müller udviste altid den største Ærbødighed saavel overfor den katolske Præst som overfor Søstrene. At tale med ham om religiøse Emner var altid interessant. Det siges, at Pastoren for en Del Aar siden havde aflagt Kyskhedsløftet; han levede og døde som ugift. Jeg mindes en anden Tildragelse: Nogle Dage før Pastoren engang kom til »Farumgaard«, havde vi haft en stor Diskussion om Daaben. Da Pastoren kom, spurgte jeg ham, hvorledes den protestantiske Kirke stod overfor Læren om Daaben. Svaret var fuldstændig katolsk. Det Indtryk, man fik af Pastor Müller, var, at han var en Gransker, men uden den dybe Fred, som kun den ejer, der føler, at han har fast Grund under Fødderne. Nu er Pastor Müller død, ikke 50 Aar gammel. Forhaabentlig har Døden for ham været Overgangen fra Tvivl til den Vished, han ikke naaede til her paa Jorden. *Elisabeth Hansen.*

Plads søges som **Husbestyrerinde** eller lign., hvor skolepligtig Pige, 11 Aar, kan medtages. Billet mrkt. 14 modtager Menighedskontoret, Bredg. 64.

Den Hellige Faders Encyklika mod Kommunismen er et saare vigtigt og højaktuelt Dokument til hele Verden. For at give det den størst mulige Udbredelse udsender Ansgariusforeningen i førstkommende Uge denne Encyklika i et smukt og billigt Særtryk — ca. 40 Sider for 25 Øre — men beder d'Hrr Præster og Foreningsledere om at meddele, hvor mange Eksemplarer de bestiller, for at det endegyldige Oplag kan rette sig derefter.

Kirkelig Kalender.

April.	April.-Maj.
18. S. 3. Sønd. e. Paaske. — Joseph, Kirkens Værnehelgen	25. S. Marcus, Evangelist. — 4. Søndag e. Paaske.
19. M. i Josephs Oktav.	26. M. Cletus og Marcellinus.
20. Ti. i Oklaven.	27. Ti. Petrus Canisius.
21. O. Oktav af Joseph.	28. O. Paul af Korset.
22. T. Soter og Cajus.	29. T. Petrus Martyr.
23. F. <i>MARIAS BEBUDELSE.</i> — Georg.	30. F. Catharina.
24. L. Fidelis.	1. L. Philip og Jacob.

April.

Ugens Messebønner.

18. S. **Joseph, Kirkens Værnehelgen** (890—422); 2. *Søt Bønner*: 3. Søndag e. Paaske (583—422). Slutningsevng.: Søndagens (585—426).
19. M. † i Oktaven (891—522); 2. Gudsmoder ([90]—[94]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
20. Ti. † i Oktaven (891—422); 2. og 3. som Mandag.
21. O. Oktaven af Joseph (891—422); 2. Anselm ([42]—[42]).
22. T. † Soter og Cajus (879—713); 2. og 3. som Mandag.
23. F. *MARIAS BEBUDELSE* (858—697); 2. (kun i stille Messer): Georg (880—714).
24. L. Fidelis af Sigmaringen (881—714).

„Sommermarked“ i Brønshøj. Søndag den 6. Juni holdes det aarlige „Sommermarked“ i Brønshøj til Fordel for Arbejdet i St. Antoni Menighed og især den nye St. Antoni Kirke, som tiltrænges saa haardt, og som maa rejse i Løbet af nogle Aar.

Tør jeg da bede alle, der interesserer sig for den unge Menighed i Brønshøj, bidrage til »Sommermarkedet«s Afholdelse. Har de anvendelige Tøjrester eller tomme Cigarkasser (Krydsfinér) tager vi meget gerne imod det, da det altsammen vil kunne forarbejdes og anvendes paa »Markedet«.

Caj Benzou, Frederikssundsvej 225, Brh. Tlf. Bella 1700.

FILMSAFTNERNE

Det er Søndag d. 18. ds. og Fredag d. 23. ds. Kl. 20 (St. Bededag), at der er stor Filmsaften i St. Knuds Sal i Stenosgade Kl. 20. Programmet byder paa 3 Films hver Aften:

RHINEN — BERLINEROLYMPIADEN 1936 — OBERAMMERGAU
Billetpris: 50 Øre for voksne, 25 Øre for Børn.
Billetter faas hos Portneren, Stenosg. 4 og i Katholsk Boghandel, Stenosg. 3.

Ægtepar, Manden fast ansat og uden Børn kan paa gode Bettingelser faa et meget stort Værelse, et mindre do. samt Badeværelse, Spisekøkken og Entré af en større Lejlighed i Bredgade. Maa være villig til at holde Lejligheden og give Kosten til den egentlige Lejer. Billet mrkt. 1800 til Menighedskontoret Bredg. 64.

FREMMEDSPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Aflæveret til Postvæsenet Torsdag d. 15. April.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½-14½.

Nr. 17

Søndag den 25. April

1937

INDHOLD: Winslow. I. — Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudlose Kommunisme. — Fra Pavens Hyrdebrev til Tyskland. — Katholsk Radio i Danmark. — Den blødende Kirke i Meksiko. — Georg IV og Anna Maria Fitzherbert. — Kardinalen af Mecheln imod Rex-Bevægelsen. — „Skoleafstemningen“ i Tyskland. — Nye Bøger. — Theater og Film. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Winslòw. I.

Winslòws Navn vil være godt kendt af mange. Han var ganske vist ikke saa overlegen en Videnskabsmand som hans Grandonkel Niels Steno eller saadan enestaaende kristelig Personlighed, men gjorde dog Danmarks Navn kendt i hele Europa, baade ved sin frømragede Dygtighed og sin store Troskab mod den katholske Tro.

Jakob Winslòw fødtes 1669 i Odense, hvor hans Fader dengang var Præst. Efter at være bleven Student gav han sig med Energi og Lyst til at studere Theologi og var i 1691 nær ved sin Attestats (Embedseksamen). Men saa slog han ret pludselig om og kastede sig over Studiet af Medicin og Anatomi og lod sig ikke lokke tilbage til Theologien selv ved saa godt et Tilbud som et fedt Sognekalde paa Fyn. Nu studerede han sine Fagvidenskaber og naaede vistnok heri saa vidt, som det under de daværende Forhold var muligt her i Danmark. Da var han i 1697 saa heldig at faa offentligt Stipendium til Studierejse i Ud-

landet. Glæden var stor i Familien, og Faderen, som nu virkede i Præstø, sagde i Afskedstalen til sin Søn, at »hvad fremmede Religioner angik, tvivlede han ikke paa, at han nok vilde vide at begaa sig«.

Det gik dog helt anderledes, end baade han selv og hans Slægt havde tænkt sig. Da han kom til Paris, var han ivrigt paa sin Post mod den katholske Kirke. Dette viste sig engang, da han med nogle Venner var taget til Versailles for at faa Ludvig XIV at se. Disse gæve Lutheranere kunde ikke faa deres Nysgerrighed tilfredsstillt uden ved at overvære en Højmesse derude. Men da de var kommen til Forvandlingen, og Kirkebetjenten betydede dem, at nu maatte de falde paa Knæ, gik han straks ud af Kapellet, medens hans Venner blev derinde og knælede ned. Siden bebrejdede han dem deres »Skrøbelighed og Utroskab, at de for blot Nysgerrighed havde givet et saadant offentlig Mærketegn til en fremmed Religion mod deres Samvittighed«.

Længe skulde den katholske Tro dog ikke være »en fremmed Religion« for Winsløw. Han fortæller selv, hvorledes det gik til, at han allerede 1699 gik over til den katholske Kirke. Vi har Beretningen herom i et Brev, han skrev hjem til en Brodersøn i Danmark. Den er værd at læse i hans egen Fremstilling, og betegnende Brudstykker af den skal bringes i næste Nummer af Ugebladet. Det var den berømte franske Biskop Bossuet af Meaux, som optog Winsløw og satte saa stor Pris paa sin unge Ven og nye Trosfælle, at han ved Firmelsen i sin Begejstring føjede Navnet Benignus, sit eget Fornavn, til Winsløws Navn. Siden kaldte denne sig i Taknemmelighed altid for Jakob Benignus Winsløw i Lighed med Jakob Benignus Bossuet.

Der kom nu nogle vanskelige Aar for Winsløw. Man satte de utroligste Rygter og Bagvaskelser i Gang om ham, Understøttelsen fra Danmark udeblev, ligeledes al Hjælp fra Familien. Ja, man meddelte ham ikke engang hans Faders Død; den erfarede han rent tilfældig tre Aar senere. Han havde ikke noget at leve af og tænkte paa at rejse til Holland. Men hans trofaste Ven Bossuet bad ham indtrængende stole paa Forsynet, der sikkert vilde hjælpe ham,

og det skete ogsaa: i 1704 fik han fransk Lægeeksamen og derved Mulighed for at klare sig.

Det var en Hædersbane, Winsløw derefter kom til at vandre. Han fik en indbringende Lægepraksis og viste her stor Godhed mod fattige; men særlig uddannede han sig som Anatom og fik som saadan Navn af en af Europas største. Hans Bog om »*Menneskelegemets anatomiske Bygning*« blev oversat paa mange Sprog og i et langt Tidsrum benyttet som Lærebog ved Universiteterne. Af Udnævnelser fik han mange, til Professor i Kirurgi, Tolk i Tysk, Hospitalsoverlæge o. s. v. Den fornemste Udnævnelse til Professor fik han først i 74-Aars Alderen, da han endnu var i Besiddelse af sin fulde Arbejdskraft.

Skønt Winsløw aldrig havde haft noget stærkt Legeme, blev han meget gammel. Endnu som 89-aarig virkede han som Professor og Læge. Ved Fromhed og inderlig Religiøsitet vedblev han at være et lysende Eksempel. Han døde 1760, 91 Aar gammel. Niels Hansen.

Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme.

DEN SOCIALE RETFÆRDIGHED

(Fortsat.)

51. Ja, tilvisse, foruden Retfærdighed i Handel og Vandel bør ogsaa den sociale Retfærdighed overholdes. Den stiller nemlig Fordringer, som hverken Arbejdere eller Arbejdsgivere har Lov til at sætte sig ud over. Denne sociale Retfærdigheds Ejendommelighed bestaar i at kræve af den enkelte alt det, som er nødvendigt for det almene Vel. Og her gælder, hvad der er Tilfældet i enhver levende Organisme. Det gaar denne i dens Helhed ikke godt, hvis dens enkelte Lemmer ikke faar, hvad de trænger til for at kunne forrette deres Tjeneste. Paa samme Maade forholder det sig i den sociale Organisme og dens Virksomhed. Man kan ikke bære Omsorg for hele Samfundets Velværd, hvis man ikke giver de enkelte Lemmer, d. v. s. Menneskene, som af Gud er udmærket ved Personlighedens Værdighed, alt det, som er paakrævet, for at hver især kan udøve sin særlige sociale Funktion. Saa snart der altsaa sker den sociale Retfærdigheds Krav fuldkommen Fyldest, bliver det økonomiske Liv ligesom den frugtbare Jordbund for en frodig Produktions Frugter, der modnes af Orden og Ro og bliver et tydeligt Bevis paa Samfundets

indre Kraft og Sundhed, ganske som ogsaa det menneskelige Legemes Sundhed kendes paa dets uforstyrrede, alsidige og frugtbringende Virksomhed.

52. Men der er ikke sket den sociale Retfærdighed Fyldest, saa længe Arbejderne ikke paa betryggende Maade kan skaffe sig selv og deres Familie Livets Ophold ved en dertil svarende Fortjeneste, saa længe man ikke gør det muligt for dem at erhverve sig en beskedent Formue, for at de ikke skal hjemfalde til den almindelige Kræftskade, som Proletarfattigdom jo er; saa længe man ikke paa passende Maade sørger for dem ved offentlige eller private Forsikringsanstalter, som de kan ty til i deres Alderdom, under Sygdom og Arbejdsstandsninger. Med Hensyn til dette Punkt vil Vi gerne gentage, hvad Vi har sagt i Vor Rundskrivelse *Quadragesimo anno*: »Hele Socialøkonomien vil først i det Øjeblik virkelig faa en fast Form og løse sine Opgaver, naar alle og enhver forsynes med de Goder, som, takket være Naturens Rigdomme og Hjælpekilder, Produktionens Teknik og det økonomiske Livs sociale Organisation, kan stilles til Raadighed. Af disse Goder skal der være et saa stort Forraad til Stede, som er nødvendigt ikke blot for at tilfredsstille Livsformødenhederne og muliggøre den rette Hygge i Hjemmet, men ogsaa for at føre Menneskene frem til et højere Kulturstade, som jo ikke skader Dyden, men tværtimod fremmer den meget, blot Sagen ordnes efter Klogskabens Regler.« (Encykl. *Quadragesimo anno*, 15.5.31. A.A.S. vol. 23. p. 202.)*)

53. Med Hensyn til Lønsspørgsmaalet sker det nu for hver Dag hyppigere, at den enkelte ikke kan efterkomme Retfærdighedens Krav, med mindre alle i Fællesskab ved Overenskomster forpligter sig dertil, saaledes at Arbejdsgiverne gensidig træffer Aftale om at ville undgaa Konkurrencekampe, der krænker Arbejdernes Rettigheder. I disse Tilfælde er det Arbejdsgivernes og Entreprenørernes Sag at gribe til den Slags Foranstaltninger og fremme dem, fordi de er blevet det normale Middel til at kunne opfylde Retfærdighedens Fordringer. Men ogsaa Arbejderne skal have for Øje, hvad Kærligheden og Retfærdigheden forpligter dem til, og være overbevist om, at de paa denne Maade uden Tvivl bedst tjener deres egne Interesser.

54. Hvis Vi nu betragter det økonomiske Liv i dets Helhed, kommer Vi til den Erkendelse, som Vi allerede i Vor Rundskrivelse *Quadragesimo anno* har udtalt, nemlig at et Samarbejde mellem Kærligheden og Retfærdigheden kun kan faa afgørende Indflydelse paa de økonomiske og sociale Forhold, hvis de saakaldte faglige og mel-

*) S. 36 i den danske Oversættelse, udg. af Anagariusforeningen, Brødgade 64, Kbhvn. K., Pris 25 Øre.

lemfaglige Sammenslutninger, med den kristne Lære som fast Basis og under Hensyntagen til, hvad Tid og Sted og Omstændigheder gør ønskeligt, danner og udgør organiske Enheder, som tidligere kaldtes Korporationer.

Studium og Udbredelse af den sociale Lære.

55. Men for at denne sociale Aktion kan faa større Virkekraft og glæde sig over bedre Resultater, er det aldeles nødvendigt paa alle Maader at fremme Studiet af de sociale Spørgsmaal med Kirkens Forskrifter som Vejledning for Øje og at gøre dens Anvisninger og Advarsler bekendt i saa vidt Omfang som muligt. Gud har jo i selve Kirken indsat en Autoritet, som skal være Fører. Naar visse Katholikkers Fremgangsmaade paa det økonomiske og sociale Omraade lod en Del tilbage at ønske, saa var Grunden dertil ofte den, at de ikke tilstrækkeligt havde sat sig ind i Pavernes Afgørelser og Instruktioner desangaaende. Derfor er det endvidere nødvendigt, at der i alle Samfundsklasser, i Forhold til Dannelsenstrinet ellers, gives en stadig fremadskridende og dyberegaaende Undervisning om de sociale Problemer, og at Kirkens Lære om dem ogsaa bliver bragt ud til Arbejderbefolkningen. Lad den katholske Kirkes Forskrifter være det sikre Lys for Menneskeaaenden og en Tilskyndelse for Hjerterne til at benytte dem som den rette Norm for Livsførelsen, saaledes at ogsaa de sociale Pligter opfyldes med Iver og Samvittighedsfuldhed. Paa denne Maade vil saa alle danne en Modvægt mod hine Selvmodsigelser og hin Upaalidelighed i kristne Menneskers Moral, som Vi flere Gang har maattet beklage. De lige nævnte Fejl er jo Aarsagen til, at nogle tilsyneladende opfylder deres religiøse Pligter, men med Hensyn til deres Arbejde, Virksomhed og Kald, eller i deres Forretning og Embede saa at sige har en anden Samvittighed og lever et Liv, som desværre er altfor fjernt fra Retfærdighedens og den kristne Kærligheds Bud. Med denne dobbelte Moral giver de naturligvis de vaklende Sjæle stor Forargelse og de ondsindede Anledning til at tale haanligt om Kirken.

56. En vægtig Indsats ved denne moralske Fornyelse blandt kristne Mennesker kan den katholske Presse gøre, naar den gaar ud paa ved en afvekslende og fængslende Fremstilling at føre Læserne til en stadig dybere Forstaaelse af Kirkens Sociallære; naar den endvidere baade tilforladeligt og udførligt beretter om Fjendernes Aktivitet og sauntidig om de Modforanstaltninger, som i de forskellige Lande har vist sig at være de bedst egnede; og endelig naar den giver gode Raad om, hvordan man kan uskadeliggøre Kommunisternes underfundige Rænker og Kneb,

hvormed det er lykkedes dem at lokke ikke saa faa godtroende Mennesker over til sig.

Værn mod Kommunismens Rænkespil.

57. Skønt Vi i Vor Allokution den 12. Maj i Fjor meget stærkt har understreget netop dette Punkt, anser Vi det dog for nødvendigt, ærværdige Brødre, endnu engang at henlede eders Opmærksomhed paa det. I Begyndelsen viste Kommunismen sig i sin sande Skikkelse, med hele sin forbryderiske Karakter. Men saa opdagede den, at Nationerne allevegne følte sig frastødte. Derfor skiftede den Kampmetoder og lagde sig efter at fange Masserne ved alle Slags bedrageriske Kneb, idet den skjulte sine Hensigter bag ved Ideer, som i og for sig er rigtige og tiltrækkende.

Lad os anføre nogle Eksempler. Saa snart Kommunismens førende Mænd havde lagt Mærke til de almindelige stærke Længsler efter Fred, lod de, som om de var de ivrigste Fredsvenner, der støttede og fremmede Fredsbevægelsen i hele Verden; men samtidig ophidsede de paa den anden Side enkelte Nationer til saa grusomme indre Klassekampe, at Blodet flød i Strømme. Og endelig, da det gik op for dem, at de ikke kunde regne med varig Fred, tog de deres Tilflugt til ganske enorme militære Rustninger. Endvidere starter de Foreninger og udgiver Tidsskrifter med Navne, der ikke det fjerneste hentyder til Kommunismen, men som kun har det ene Formaal at bringe dens Vrangideer ind i Kredse, som ellers er absolut utilgængelige for den. Ja, flere Steder forsøger de ved List at faa Indpas i katholske og endog religiøse Foreninger. Ligeledes forekommer det, at de uden at opgive deres Anskuelser indbyder Katholikker til fælles Arbejde og Understøttelse af Kommunisten paa det humanitære og karitative Virkefelt. I dette Øjemed fremkommer de undertiden med Forslag, som fuldstændig stemmer overens med kristen Aand og Kirkens Lære. Andre Steder gaar de saa langt i deres Hykleri, at de forsøger at overbevise Folk om, at i de Egne, hvor den kristne Tro og Kultur har slaaet for dybe Rødder, vil Kommunismen optræde i mildere Former og stille de enkelte det frit at dyrke Gud den Allerhøjeste eller mene om Religion, hvad de selv vil. Ja, der findes endog dem, der af den ubetydelige Forandring i den bolchevikiske Lovgivning vil slutte, at Kommunismen endelig er i Færd med at opgive Planen om Kamp mod Gud.

58. Saa gør da alt, ærværdige Brødre, hvad I kan, for at de troende maa vogte sig for disse Baghold. Da Kommunismen er ond i sin inderste Kærne, kan ingen af dem, der vil redde den kristne Kultur og Civilisation fra Undergang, i nogen Retning indlade sig paa Samarbejde med

den. Men hvis den ene eller anden lader sig fange af Kommunismens Vildfarelser og hjælper den til at faa Fodfæste i sit eget Land, saa kommer han som den første til at bøde for sine Fejlgreb. Jo ældre og mere beundret af Borgerne den kristne Kultur er i et Land, hvor Kommunismen sniger sig ind, desto mere ødelæggende vil de gudløses Had rase der.

Bøn og Bod.

59. Dog ... »Hvis Herren ikke vogter sin By, vogter Vægterne forgæves.« (Ps. 126, 1.) Vi formaner eder derfor, ærværdige Brødre, indtrængende til med den største Energi hver i sit Stift at arbejde hen paa, at udholdende Iver for Bøn og Bod maa vækkes til Live igen og daglig tage til i Styrke og Kraft.

Da nemlig i sin Tid Apostlene spurgte Jesus Christus, hvorfor de ikke selv havde kunnet uddrive den onde Aand af den djævlebesatte Mand, svarede han: »Den Slags udrides kun ved Bøn og Faste.« (Mt. 17, 20.) Vi er overbeviste om, at de Onder, som Menneskeslægten i vor Tid hjemses af, ikke kan overvindes paa anden Maade end ved et almindeligt, maalbevidst Korstog med Bøn og Bod som Vaaben mod den fælles Fjende. Derfor opfordrer Vi alle uden Undtagelse, men ganske særlig de mandlige og kvindelige Medlemmer af de kontemplative Ordener til ved forøget Bøn og Bod at opnaa hos Gud den stærke Hjælp, som hans Kirke i disse vanskelige Tider trænger til. Tilføjede skal de tage deres Tilflugt til den lydeløse Guds Moders Forbøn. Ligesom hun forud har søndertraadt den gamle Slanges Hoved, saaledes vil hun altid være vort sikre Værn og de Kristnes uovervindelige Hjælp. (Fortsættes.)

Fra Pavens Hyrdebrev til Tyskland.

(Sluttet.) Til Kamp for den kristne Skole!

En særlig inderlig Hilsen sendes til de katholske Forældre. Deres fra Gud modtagne Opdragerrettigheder og Opdragerpligter staar netop i dette Øjeblik som Midtpunktet i en Kamp, der næppe kan tænkes mere skæbnesvanger. Christi Kirke kan ikke vente med at sørge og klage, til Altrene lægges øde, til vanhelligede Hænder lader Guds-husene gaa op i Røg og Flammer. Naar man forsøger at vanhellige det Tabernakel, hvortil Barnesjælen i Daaben er blevet indviet, gennem en christusfjendtlig Opdragelse, naar Christustroens evige Lampe skal rives ud af dette levende Gudstempel og erstattes af en falsk Tros Lygtemænd, der ikke længere har noget med Korsets Tro at gøre, saa nærmer det sig en Vanhelligelse af Barnesjælens Tempel, saa

bliver det for enhver bekendende Kristen en Pligt klart at skille sit Ansvar ud fra Modpartens, at holde sin Samvitighed fri for enhver syndig Medvirken til en saadan skæbnesvanger Fordærvelse. Og jo mere Modstanderne bestræber sig for at frasige sig og pynte paa deres mørke Hensigter, jo mere er aarvaagen Mistro og mistroisk Aarvaagenhed, fremkaldt af bitter Erfaring, paa sin Plads. En formel Opretholdelse af en, tilmed af ukaldede kontrolleret og lænkebunden, Religionsundervisning inden for Rammerne af en Skole, der i andre Aandsfag planmæssigt og hadefuldt modarbejder denne Religion, kan aldrig retfærdiggøre, at en troende Kristen frivilligt billiger en saadan religionsopløsende Skoleform. Vi ved, kære katholske Forældre, at der ikke kan være Tale om en saadan Frivillighed hos eder. Vi ved, at en fri og hemmelig Afstemning iblandt eder vilde være ensbetydende med et overvældende Flertal for Bekendelsesskolen. Og derfor vil Vi heller ikke i Fremtiden blive træt af frimodigt at foreholde de ansvarlige Steder det retsstridige i de hidtil foretagne Tvangsforholdsregler og deres Pligt til at tillade Ytringsfriheden. Men glem i Mellemtiden ikke een Ting: Ingen jordisk Magt kan løse eder fra det Ansvarsbaand, Gud har villet, og som knytter eder sammen med eders Børn. Ingen af dem, som i Dag angriber eder i eders Opdragelsesretligheder og foregiver at løse eder fra eders Opdragerpligter, kan i eders Sted svare den evige Dommer, naar han retter det Spørgsmaal til eder: Hvor er de, som jeg har givet dig? — Gid enhver af eder maa kunne svare: »Ingen af dem, du har givet mig, har jeg mistet.« (Johs. 18, 9)

Haab og Fortrøstning.

Ligesom andre Tider i Kirken vil ogsaa denne være Forløberen for et nyt Opsving og ny indre Lutring, naar de trofaste Kristnes Bekendervilje og Beredvillighed til at lide er stor nok til overfor Kirkefølgernes fysiske Magt at stille en inderlig Tros Ubetingethed, et evighedssikkert Haabs Urokkelighed, en handlekraftig Kærligheds betvingende Almagt. Den hellige Faste- og Paasketid, som prædiker Aandeliggørelse og Bod, og som mere end ellers viser hen til Korset, inen samtidig ogsaa til den Opstandnes Herlighed, være for alle og enhver af eder en med Glæde hilst og ivrig benyttet Anledning til at lade Sjæl og Sind gennemtrænge af den Helte-, Taalmods- og Sejrsaand, som udstræaler fra Christi Kors. Da vil — dette er Vi sikker paa — Kirkens Fjender, som mener, at deres Time er kommet, snart erkende, at de har jublet for tidligt og for hastigt har grebet til Spaden for at kunne begrave den. Saa vil den Dag komme, da i Stedet for Christusfjendernes for tidligt afsungne Sejrsang Befrielsens *Te*

Deum kan stige op mod Himlen fra de christustros Hjerter og Læber; et Taksigelsens *Te Deum* til den Allershøjeste; et Glædens *Te Deum* over, at det tyske Folk ogsaa i de Lemmer, der i Dag er vildledte, er slaaet ind paa den Vej, der religiøst set fører hjem, at det i Tro, der er lutret i Smerte, atter bøjer Knæ for Tidens og Evighedens Konge, Jesus Kristus, og at det forbereder sig paa i Kampen mod det kristelige Vesterledens Fornægtere og Tilintetgørere, i Harmoni med alle velsindede i andre Lande, at opfylde det Kald, som den Eviges Planer anviser det.

Katholsk Radio i Danmark.

Som Læserne vil have bemærket i Dagspressen, var Danmarks katholske Radioklubber ved Kantor B. Husson repræsenteret ved det store Lyttermøde i Kvindernes Bygning Tirsdag den 6. April. Ved denne Lejlighed, hvor alle betydende Navne inden for saavel Statsradiofoni som Lytterorganisationer var til Stede, fremsatte Kantor Husson de katholske Radioklubberes Ønsker med Hensyn til den katholske Side af Programmerne.

Efter at have takket for den Velvilje, der var vist Klubbernes Andragender, fremsatte han bl. a. Ønsket om, at Antallet af de aarlige Transmissioner af Gudstjeneste fra Sakramentskirken maatte blive forøget, da de betød saa meget for de mange katholske Lyttere, der boede spredt om i Landet og havde saa langt til Kirke, at deres Besøg dér indskrænkede sig til nogle faa Gange om Aaret. Endvidere ønskedes, at der blev givet Lejlighed til at fremsætte den katholske Kirkes Standpunkt til Tidens store Spørgsmaal, naar disse blev behandlet i Radioen, saaledes at Lytterne blev orienteret til alle Sider.

Det viste sig, at man stillede sig imødekommende over for disse Ønsker, og der blev skabt Mulighed for Forhandling med Radiofonien. De katholske Klubber har altsaa nu faaet en enestaaende Chance til at forbedre Stillingen. Statsradiofonien er lydhør, Lytterorganisationerne er villige til Støtte, og de katholske Klubber har Forhandlere, der trods mange Aars besværligt Arbejde stadig er villige til at gøre en Indsats for den katholske Radiosag. Blot een Ting mangler! Bag Forhandlerne og Klubberne staar kun en meget ringe Del af de katholske Lyttere; Størstedelen mangler!

Danmarks katholske Radioklubber opfordrer derfor paa det mest indtrængende de katholske Lyttere til at indmelde sig i Klubberne og derved give vore Forhandlere den absolut nødvendige Støtte til deres Arbejde. Kun naar de har det store Antal Lyttere bag sig, kan de tale med Vægt.

En anden Grund til at indmelde sig er, at Medlemsantallet pr. 31. December er afgørende ved Radioraadsvalet næste Aar. Skal Klubberne vedvarende være i Stand til at varetage de katholske Interesser, er det uomgængelig nødvendigt, at Medlemstallet sættes betydeligt op.

For Tiden findes Lokalklubber i København, Aarhus, Sydsjælland, Slagelse, Roskilde, Horsens, Fredericia, Odense, Esbjerg, Randers, Nyborg, Kolding, Assens og Nykøbing F. Kontingentet er forskelligt, men overstiger ikke 1 Krone aarligt, en Udgift, som alle maatte kunne overkomme.

Paa Danmarks katholske Radioklubbers Vegne

K. Boye Danielsen,
Formand.

Den blødende Kirke i Meksiko.

Det ansete romerske Jesuittidsskrift »Civilt Cattolica« har for kort Tid siden offentliggjort en dokumenteret Beretning om Religionskampen i Meksiko, en Beretning, som vil vække almindelig Interesse netop nu efter Offentliggørelsen af Pavens Meksiko-Encyklika.

Den meksikanske Regering ikke alene fortsætter Kirkefølgelserne, som Calles paabegyndte, den har endog skærpet Kampen mod den katholske Kirke i en Nation, som tæller 16 Millioner Sjæle, der næsten alle bekender sig til den katholske Tro. Ganske vist bestræber de sig for at stikke deres Naboer, Amerikanerne, Blaar i Øjnene og at hemmeligholde den katholske Kirkes Lidelse og dens Martyrers Blod for dem. Men hermed er de faktiske Kendsgerninger ikke bragt ud af Verden. Stadig flyder der katholsk Martyrblod i de meksikanske Forbundsstater.

I en Skrivelse til Regeringen af 6. Juli 1936 klager Ærkebiskoppen af Durango over Mordet paa to Præster, en Sakristan og to katholske Lægfolksførere samt over Arrestationen af en Præst, som er blevet truet med Henrettelse. Disse forbryderiske Handlinger var udført af Tilhængere af Forbundstropperne i Durango i Maj og Juni Maaned 1936. Den 26. Juni 1936 blev Præsten José Carmen Espino myrdet ved Dolkestik, og paa Væggen i Mordværelset skrev Morderne med Ofrets Blod: »Denne Straf vil ramme alle Præster og alle oprørske Katholiker, som modsætter sig Proletariatets Diktatur.«

For at berolige de Forenede Staters Amerikanere, som Gang paa Gang havde nedlagt Protest imod de blodige Forfølgelser, har den meksikanske Regering gjort en Ende paa Blodterroren i Forbundshovedstaden Meksiko-City. I de Egne, som besøges mest af amerikanske Turister, har man ogsaa aabnet nogle Kirker, som imidlertid kun maa

besøges af Lægfolk; Præster er forment Adgang dertil; ligeledes er Opbevaringen af den hellige Eucharisti og Afholdelsen af Gudstjenester forbudt.

Den 6. Juli 1936 blev det i Palacio Nacional meddelt de forenede Staters Gesandt, Daniels, at den mexikanske Forbundsregering var dybt rystet over de forenede Staters »skændige Hentydninger« til Kirkefølgelsen i Meksiko. Samme Dag offentliggjorde »New York Times« fra paalidelig Kilde en Artikel sendt fra Bladets Korrespondent i Meksiko, hvori der stod, at Religionen blev undertrykt overalt i Provinsen. Befolkningen satte sig til Modværge, og alene i de sidste tre Maaneder mødte man med 500 Dødsofre og Hundreder af saarede. Korrespondenten tilføjer, at »Mænd og selv Kvinder udøver Mord for at forsvare deres Rettigheder, og derefter flygter de for Soldaterne bort til øde, fjerntliggende Skove.«

Hvorledes disse »Mord« skal forklares, viser følgende Tilfælde, som er taget fra Jesuiten Wilfried Parsons Bog: »Meksikansk Martyrium«.

I en »seksuel Oplysningstime«, hvor der under en Lærers Ledelse blev udført ubeskrivelige Gemenheder, styrtede en kvindelig Elevs Moder ind i Klassen og dræbte Læreren. En anden Lærer, som forsøgte at befri Eleverne for »Gudstroens Vanvid«, blev slaaet ihjel af Landsbyens Indbyggere.

I mange af Forbundstaterne vægrer de troende sig ved at sende deres Børn til de socialistiske Skoler med deres »seksuelle Oplysningsundervisning«. De kæmper med alle Midler for de katholske Skolers Genaabning. Ved de blodige Sammenstød i Skolekampen i Canatlan (Durango) blev der dræbt 40, i Ciudad-Gonzales (Guanajuato) over 20. I Staten Puebla talte man over 40 Dødsofre, og i Staten Jalisco næsten 100. Dødstallene fra andre Forbundsstater er endnu ikke kendt. Der forløber næsten ikke en Dag uden blodige Sammenstød. Mødre og unge Piger ofrer sig ogsaa for deres Tro. I Canatlan gik de under Raabet: »For Gud —« med Dødsforagt imod Soldaterne, der stod med Geværerne i Skudstilling. Vil et saadant Heltemod mon ikke til Slut krones med Sejr?

Georg IV og Anna Maria Fitzherbert.

I Forbindelse med Forberedelserne til Kongekroningen i London og med de Begivenheder, som er gaaet forud for Georg VI's Tronbestigelse, minder de engelske Aviser om en interessant Tildragelse i det engelske Kongehus' Historie, en Tildragelse, som i Dag næsten er gaaet helt af Minde. Det drejer sig om Kærligheden og Ægteskabet

mellem den engelske Konge, Georg IV (1820 - 30), og Anna Maria Fitzherbert. De sidste Dage af Marts Maaned var det netop 100 Aar, siden denne Kvinde døde. Tildragelsen er saa meget mere bemærkelsesværdig, som Anna Maria Fitzherbert var Katholik, hvilket dog ikke hindrede Kongen, den engelske Kirkes Overhoved, i at indgaa Ægteskab med hende.

Anna Maria Smythe, som hendes Ungpigenavn lød, nedstammede fra en gammel katholsk Familie i det engelske Grevskab Hampshire og blev opdraget hos de »blaa Nonner« i Frankrig. Fra sin tidligste Ungdom var hun paa-faldende smuk og ejede stor personlig Charme. Allerede som 18-aarig ægtede hun en Edward Weld, der ligesom hun selv var Katholik og Broder til den berømte Thomas Weld, som forærede Jesuiterne Stonyhurst. Ægteskabet varede ikke længe. Edward Weld døde efter et Ulykkestilfælde.

Den smukke unge Enke modtog snart Ægteskabstilbud alle Steder fra. Til at begynde med bortviste hun alle Tilbedere, fordi hun vilde forblive sin Edward tro. Men endelig gav hun efter for en rig Godsejer, Thomas Fitzherberts Frieri. Ogsaa Fitzherbert, som var en af Tidens førende katholske Lægmand, døde efter kun tre Aars Ægteskab som Følge af den Tort, han havde lidt for sin Tros Skyld.

Den kun 25-aarige Enke ejede et smukt Hus i Park-Lane i Londons aristokratiske Kvarter lige ved Hyde Park. Efter sin anden Mands Død opholdt hun sig længere Tid paa Kontinentet og flyttede saa til Richmond. Her stiftede hun Bekendtskab med den daværende Prins af Wales, den senere Kong Georg IV, som paa det Tidspunkt levede i Nærheden af Richmond. Den 22-aarige Tronfølger forelskede sig dødeligt i den smukke Kvinde. Men da et Ægteskab syntes udelukket, og da Fru Fitzherbert tilbageviste enhver Tanke om en ægteskabslignende Forbindelse, blev al Forbindelse imellem dem afbrudt. Dog ikke for saa lang Tid, for Prinsen af Wales var saa fortvivlet over ikke at kunne se sin Tilbedte, at han greb til en mærkværdig »List«.

Han sendte sin Læge til Richmond, og denne fortalte den unge Kvinde, at »Hans kongelige Højhed« af Fortvivlelse lige havde gjort Selvmordsforsøg, at han svævede mellem Liv og Død, og at kun Synet af Fru Fitzherbert kunde redde ham. Enken ilede til Tronfølgerens Bolig, og hun fandt ham liggende paa Sengen, bleg og badet i Blod. Den »døende« erklærede, at hans Hengivenhed for hende havde bragt ham saa vidt, at der kun var eet, der kunde gengive ham hans Vilje til at leve: at Fru Fitzherbert straks lod sig vie til ham.

I sin Ophidselse og Forvirring indvilgede Fru Fitzherbert i, at man satte en Forlovelsesring, som man laante af Hertuginde af Devonshire, paa hendes Finger.

Men selvfølgelig sivede Rygtet om Bedraget hurtigt ud. Fru Fitzherbert var rasende over Forræderiet og rejste til Haag, hvor hun, takket være sin Rigdom, kunde føre et stort Hus.

Den forladte Prins var fortvivlet. Han talte om at give Afkald paa Kronen. Han satte Himmel og Jord i Bevægelse for at bevæge Fru Fitzherbert til at vende tilbage. Han gjorde hende Ægteskabstilbud, som indeholdt de højtideligste, ja, som det ordret hedder, de »helligste« Forsikringer. Fru Fitzherbert lod sig bevæge og vendte tilbage.

Hele England talte nu om denne Tildragelse, og Charles James Fox vendte sig i en indtrængende Appel til Tronfølgeren. Prinsen affattede et kort kategorisk Dementi, og paa Grundlag af denne skriftlige Erklæring oplyste Wigh-Partiets veltalende Chef, den store Pit's uforsonlige Modstander, i Underhuset, at alle Rygter, som var i Omløb, var bundfalske.

Kort Tid efter fandt Vielsen Sted efter anglikansk Ritus. Paa dette Punkt kunde Fru Fitzherbert give efter, da den kirkelige Bestemmelse om Vielse foran den katholske Sognepræst og i to Vidners Nærværelse dengang endnu ikke gjaldt for Englands Vedkommende, hvor man endnu fulgte Middelalderens Praksis, der gjorde Ægteskabets Gyldighed alene afhængig af Brudeparrets Samtykke. I øvrigt holdt hun med stor Energi og Inderlighed fast ved sin katholske Tro og benyttede med Takt og Klogskab sin personlige Indflydelse til at bedre sine Trosfællers Lod. Paa den anden Side maatte hun forpligte sig til at bevare Tavshed om den Kendsgerning, at hun var den fremtidige engelske Konges legitime Hustru, for at Kongen ikke skulde miste Kronen; ifølge bestaaende engelsk Lov kunde en engelsk Konge ikke gifte sig med en Katholik.

Fru Fitzherbert holdt Ord, og meget længe mente man i England, at hun slet ikke havde været gift med Georg IV. Først under Edward VII offentliggjordes Ægteskabskontrakten, som i to Generationer havde hvilet i London-Bankens Skatkammer.

Georg IV var for øvrigt en daarlig Ægtefælle. Hans hemmelige Ægteskab med Fru Fitzherbert hindrede ham ikke paa nogen Maade i senere at gøre Karoline Amalie af Braunschweig til Dronning af England. Men man maa lade Karoline Amalie vederfares den Retfærdighed: hun har paa det dybeste beundret Fru Fitzherbert, og hun sagde om hende: »Hun er hans virkelige Hustru, og det er meget beklageligt, at han har brudt med hende.« Georg IV kom senere endnu engang tilbage til sin legitime Hustru, og fra 1800—1808 levede Parret lykkeligt sammen. Det endelige Brud skete først i Aaret 1811.

Alt i alt maa man antage, at Georg virkelig har elsket Fru Fitzherbert. Endnu efter Indgaaelsen af sit Ægteskab med Karoline Amalie har han affattet et overordentlig kærligt Testamente til Fordel for hende, og Fru Fitzherbert sendte ham før hans Død et meget hjerteligt Brev, over hvilket Kongen skal have været meget rørt.

Efter Georgs Død behandlede den kongelige Familie hende med den største Respekt. Men i den store Offentlighed gik, før som efter, Rygter om Karakteren af hendes Forbindelse med Georg IV. Den sidste Tvivl blev først udslettet, da Akterne med Edward VII's Billigelse blev offentliggjort. Fru Fitzherbert døde den 28. Marts 1837. Hendes Ægteskab er ret enestaaende i den moderne Historie: dette Ægteskab, som maatte hemmeligholdes, fordi Manden var Kongen af England og Kvinden en Katholik. Denne Kendsgerning betød dengang i den offentlige Mening i England en absolut Ægteskabshindring. C. H.-S.

Kardinalen af Mecheln imod Rex-Bevægelsen.

Verden over har det vakt Opsigt, at Belgiens Primas, Kardinal van Roey, Ærkebiskop af Mecheln, har grebet ind i Valgkampen mellem Van Zeeland og Degrelle. Det viser sig nu, at Degrelle selv har fremkaldt Kardinalens Udtalelse, som det fremgaar af Kirkefyrstens Erklæring, som blev tilsendt Bruxelles-Avisen »Le Soir«:

»Herr Degrelle har i en Onsdag Aften holdt Tale over Emnet Rex-Mecheln ytret:

En eneste Autoritet kan sige, om Rex er paa den rette Vej: Mecheln. Har Mecheln talt? Nej. Vil det tale? Nej. Fordi det er beroliget ved det, Rex bringer, og fordi det vil lade sine katholske Vælgere stemme, som de vil. Hvis der var den ringeste Tvivl om vor Bevægelse, vilde Ærkebiskoppen have talt. Fordi vor Sag er klar, giver han Katholikerne fuldstændig Frihed.

I samme Tale har Degrelle endvidere erklæret, at der ikke findes nogen Konflikt mellem Mecheln og Rex, og at Rex-Bevægelsen ikke er blevet fordømt i Biskoppernes fælles Hyrdebrev til Julen. Vi havde haabet, at vi ikke havde behøvet at intervenere ved Valget, fordi Katholikernes Pligt af sig selv fremgaar af Julehyrdebrevet. Men da man taler direkte til os, og da vor Tavshed udlægges som Samtykke, er det os umuligt ikke at tale.

Vi erklærer derfor: 1) at det belgiske Episkopats fælles Hyrdebrev flere Steder tager formel Stilling til Rex-Bevægelsen og tilbageviser dens Metoder og Grundprincipper; 2) at vi

langt fra at være beroliget med Hensyn til Rex er overbeviste om, at denne Bevægelse er en Fare for Landet og Kirken. Følgelig er det klart for enhver loyal Katholik, hvad hans Pligt er ved Valget den 11. April, og enhver Afholdelse fra Valget maa fordømmes.»

Paa Grund af denne de kirkelige Myndigheders Stilling spredtes Aftenen før Valget det Rygte i Bruxelles, at Degrelle vilde trække sin Kandidatur tilbage. Men Degrelle dementerede dette Rygte i den Tale, han holdt i Sports-paladset, og erklærede, at han efter moden Overvejelse vilde opretholde sin Kandidatur. Han var dog villig til at foretage samtlige Ændringer i sit Program og sine Metoder, som den kirkelige Øvrighed maatte ønske. Rp.

»Skoleafstemningen« i Tyskland.

De tyske Biskopper har i den senere Tid set lidt nærmere paa Forældrenes saakaldte frie Tilkendegivelser til Fordel for Fællesskolen; de har endda afholdt private Afstemninger, og alle Vegne var Resultatet, at Størstedelen af de troende udtalte sig klart for Konfessionsskolen. Hvorledes blev da i sin Tid de for Fællesskolen gunstige Resultater bragt til Veje?

I Domkirken i Trier har Biskop Fr. R. Bornewasser Paaskesøndag prædiket over »Skoleafstemningen« i Saar og i et Hyrdebrev draget Sløret for denne Komædie til Side, hvorefter Biskoppen bestemte: *»Som Tegn paa vor hellige Kirkes og dens trofaste Børns overordentlig dybe Sorg tier de katholske Kirkers Klokker i hele Distriktet Saarpfalz Paaskesøndag. Der læses kun stille Messer til sædvanlig Tid, uden Orgelspil og Sang.»*

Biskoppen fremkom med nogle opsigtsvækkende Meddelelser, som lod Løgnen om »Folkeafgørelsen« fremtræde i hele dens Afskyelighed. Biskoppen sagde bl. a.:

»Mine kære Diøcesaner! Den sidste Sætning i dette Hyrdebrev er faldet os Biskopper meget tung. Men vi har sagt til os selv, at hele Tyskland skal vide, hvad der er foregaaet i Saar-Omrædet. Og vi har haft Tillid til, at vore trofaste Katholiker har forstaaet det. Nu beder jeg om Tilladelse til at oplæse nogle faa korte Bemærkninger om, hvorledes Tallene mange Steder er fremkommet:

I en Landsby har Stedets Borgmester om Fredagen, altsaa allerede Dagen før Afstemningen, bebudet Fællesskolen og ved Stedets Klokke bekendtgjort: *»Det er Hensigten ogsaa her at indføre Fællesskolen. Den, der har noget at indvende her imod, kan i Aften Kl. 7 klarlægge sine Grunde paa Borgmesterkontoret.»* Selvfølgelig kom

ingen. Men Avisen bragte: 100 % har stemt for Fællesskolen.

Et Sted — med Vilje siger jeg ikke Navnet — blev der om Eftermiddagen Kl. 2 (paa en Hverdag Eftermiddag) opslaaet en Bekendtgørelse fra Sogneraadet gaaende ud paa, at med det nye Skoleaars Begyndelse blev Fællesskolen indført dér. Den, der var derimod, maatte før Kl. 7 gøre Indsigelse hos Sogneraadet. Ingen kom. 100 % havde stemt for Fællesskolen.

Mange Steder har Borgmesteren i Samraad med Sogneraadet og Skoletilsynet — her drejer det sig om et Sted i Pfalz — vedtaget Fællesskolen uden at bekymre sig om de opdragelsesberettigedes Vilje.

I en lille By, hvor det er konstateret, at kun 25 % stemte for Fællesskolen, og hvor Sogneraadet havde udtalt sig imod Fællesskolen, blev det meddelt Raadets Medlemmer: »Efter at 100 % af Befolkningen — det var kun 25 % — har vedtaget Fællesskolens Indførelse, bliver De hermed afskediget fra Deres Embede som Sogneraad, fordi De har udtalt Dem imod Fællesskolen.«

Endnu et Eksempel vil jeg læse: Det er et Brev, som er skrevet til en herværende Herre, hvis Slægtninge bor i Saar-Omradet: Han var ogsaa saa forbavset, saa han spurgte: »Hvad er der dog egentlig foregaaet i Saar-Omradet?« Hans Slægtninge svarede: »Sagen er helt anderledes, end Du tror. Saaledes som det blev gjort hos os personligt, blev det gjort næsten overalt. Da jeg erklærede, at jeg stemte for Konfessionsskolen, spurgte man mig endnu engang. Jeg svarede det samme og fik intet Skema til Underskrift. Saaledes skete det hos vor Familie, saaledes skete det hos vore Naboer, saaledes skete det næsten overalt; kun ganske faa Sedler lod Stemmesamlerne underskrive med Stemme for Konfessionsskolen; følgelig var 90 % eller endnu mere imod Konfessionsskolerne, da der jo næsten ikke var andre Stemmer dér. Du skulde blot se Stemningen her. Næsten alle Kvinder græder og siger: Var det for det, vi gik stærkt og enstemmigt til Valgurnen den 13. Januar 1935; for nu at opleve dette? Alt havde man lovet os og intet holdt!!!«

En Tilskuer.

Nye Bøger.

De kender ikke den menneskelige Natur!

Der findes sjældent en sjælfuldere og finere Fremstilling af Forholdet mellem Kønnene, dets ideale guddommelige Organisation og dets Forvrængninger ved menneskelig Vilkaarlighed end Dr. M. Laros' »Moderne Ehefragen«. 1. Del: *Die Beziehungen der Geschlechter*. (Køln, 1936, Staufenverlag,

188 S., RM. 3,50.) Af de mange Steder, der fortjener Gen-givelse, kun dette ene om en Grundskade ved vore moderne Ægteskabsprofeter: »Man maa sige om de moderne Ægte-skabsreformatorer, at de aldeles ikke bestaar over for vore egne Livslove. Maaske er de ædle og humane Mennesker, som gerne vil læge Tidens moralske Brøst; men de kender ikke den menneskelige Natur, som den er, hverken dens højere Væsen eller dens dunkle Dyb; den nødvendige Følge er derfor, at de med deres livsfjerne Forslag gør mere Skade, end Liderlighedens utilslørede Profeter. Der findes i Mennesket heroiske Kræfter, som især for Ungdommens Vedkommende er i Stand til idealt Opsving, til store Præstationer af Hen-givelse og Selvopofrelse. Dette er ikke blot Helgenerne Vidner paa, men ogsaa Heltene paa de jordiske Omraader, som op-træder fremfor alt i Tider af patriotisk Nød og national Rejsning og gaar gennem Historien som Forbilleder. Der fin-des ogsaa dæmoniske Magter i Mennesket, som er komplet irrationale og raser ud indtil Selvudslettelse og river deres Omgivelser med sig ned i Afgrunden. . . . Ingen af Delene kender de moderne Ægteskabsreformatorer i deres virkelige Udstrækning, hverken Englen eller Djævelen i Mennesket.« —z.

Som Struds, Høne eller Ørn.

Pestalozzi rettede som 24-aarig Ægtemand til Venne-kredsen omkring Bodmer i Zürich et Brev, som indeholdt følgende Raad: »Nedskriv alle Regler for din Tænken og Gøren, som du har erkendt for rigtige, og alle Motiver der-til . . . med store, klare Bogstaver i en lille Bog, giv den til din Hustru og besværg hende ufravigelig hver Uge at læse dem højt for dig.« Det er unægtelig en stærk Trang til Selv-dannelse og Selvopdragelse, der røber sig i dette Raad, som vi har fundet i Friedrich Schneiders »Die Selbsterzie-hung, Wissenschaft und Übung« (Einsiedeln, Verlag Benzinger, 1936, 288 S., Fr. 6,35), der vistnok er den første viden-skabelige Bog om Selvopdragelse, rig paa Impulser for Læ-rere og Forældre. Christi Befaling: »Vær fuldkommen, som eders Fader i Himlene er fuldkommen«, faar her sin praktiske og theoretiske Udformning og bliver med mange Citater og Træk fra Historien lige fra Platos Billede om den menneskelige Sjæl som Vognsbandet, hvor den ene Hest stræber mod Himlen, medens den anden vil trave til Jorden, til en Frans af Sales, der i »Filotea« skelner mel-lem tre Klasser af Mennesker, alt efter som de minder om Strudsen, der aldrig flyver, om Hønen, der flyver engang imellem, om Ørnen og Svalen, der flyver ofte, højt og hurtig. Yderst interessant er det at se, hvilken Betydning den højtansete Forfatter tillægger den saakaldte Schönstatt-bevægelse, som Ugebladet før engang har omtalt. (Den vil fremme Menneskets Selvopdragelse især ved at opstille et stærkt og dragende personligt Ideal.) —z.

Credo.

I Aprilnummeret skriver *Pater I. Gerlach*, som for Fremtiden er Credo's Hovedredaktør, i sin Afhandling om Magi bl. a.: »Den magiske Indstilling er stik modsat den sande religiøse . . . det religiøse Menneske bekender og anerkender Gud den almægtiges uindskrænkede Magt . . . Magikeren vil have Magt over alt, selv over Gud . . . Dette er Egoismen i højeste Potens: I skal blive som Gud.« — *Magister Emil Frederiksen* paapeger i sin Artikel om Helge Rode »tydelige og dog vistnok uudgranskelige Vidnesbyrd om en Konflikt i Helge Rodes aandelige Liv«, idet Digteren trods sin »umiddelbare Livsførelse« følte sig behersket af »en udpræget Afsmag for det religiøse Livs sædvanlige Foreteelser og af en Uvilje imod enhver Art af overspændt Følelsesliv, som han mødte det hos andre«. — Af Udlandsnyt mærker vi os især nogle interessante Oplysninger om den engelske Kirkes »pavelige Fløj«. E. N.

Et sjældent Jubilæum

fejredes under Forsæde af Kard. Caccia Dominioni og Biskop Hudal i den stille Uge i Svejtsergårdens Forsamlings-sal i Rom. Den 22. Marts var nemlig den 450. Dødsdag for deres Landsmand Nikolaus von der Flüe, der er lige stor som Kriger, Embedsmand og Helgen.

Den salige Nikolaus von der Flüe eller Berger eller de Rupe, hvis Fest fejres den 22. — paa andre Steder den 21. Marts, Heinrich Löwenbruggers (Leopontini), ældste Søn og gift med Dorthea Wyssling, med hvem han havde 5 Sønner og 5 Døtre, udmærkede sig ved en stor Kærlighed til sit Fædreland. Han svigtede ikke, naar det gjaldt at forsvare det. I Zyricherkrigen (1436—1446) var han Rottemester eller Fanebærer, og i Krigen mod Ærkehertug Sigismund af Østrig fik han en sjælden og ærefuld Udmærkelse. Intet Under, at han af Kantonerne blev valgt til Landsraad og Fredsdommer. Som saadan forhindrede han en Borgerkrig, der næsten var udbrudt, da Solothurn og Freiburg skulde optages i Kantonerne.

Men mest kendt er han under Navnet »Broder Klaus«. Hans yngste Barn var kun 13 Aar gammelt, da han endelig efter gentagne Bønner fik Tilladelse af sin Hustru til at trække sig tilbage til »Melchtobels« romantiske men frygtindgydende Ensomhed. Her levede han i 22½ Aar uden nogen som helst Næring; kun det hellige Sakramente modtog han en Gang hver Maaned. Heller ikke Historikere, der ellers hader den katolske Kirke, benægter denne Totalafholdenhed fra enhver Næring. Her bad Broder Klaus Dag og Nat, naar han ikke trøstede de mange sjælelig og legemlig syge, der opsøgte ham i hans Ensomhed. Han døde i en Alder af 70 Aar den 22. Marts 1487. Der er blevet skrevet

forskellige Bøger om denne mærkelige Mand. Her skal kun gøres opmærksom paa Artur Maximilian Millers »Klaus von der Flüe« (126 S. J. Kösel. & Friedr. Pustet, München).
P. D. Steidl.

Theater og Film.

Kameliadamen — engang uromantisk. Den nye Film »Kameliadamen« med den svenske Greta Garbo og Robert Taylor i Hovedrollerne har vakt Sensation i hele Europa. Den gamle Roman- og Theaterfigur, saafremt man tør bruge et saa ugalant Udtryk om en berømt fransk Skønhed, er atter vakt til Live. Men Kameliadamen har i Virkeligheden en temmelig uromantisk, en mere social og forsorgsmæssig Oprindelse, som det ikke er uinteressant at betragte.

Det var i Trediverne i det 18. Aarhundrede, da katholske Kredse i Frankrig i Modsætning til det frivole Liv ved Versailles-Hoffet, gjorde opmærksom paa de faretruede og de faldnes Skæbne og forlangte, at man tog sig af disse Mennesker, der var blevet Ofre for deres egne Lidenskaber og for en i dybeste Grund irreligiøs Samfundsorden. Dengang skrev Digteren, Sjelesørgeren og Pædagogen, *Abbé Prévost*, sin berømte Bog: »*Manon Lescaut*«. Deri skildrede han den Skæbne, der ramte en ung Pige fra Landet, som bukker under for Bylivets Forførelse og til sidst dør en sonende Offerdød. Bogen oplevede et mægtigt Antal Oplag, men Gang paa Gang erklærede *Abbé Prévost*, at han ikke havde haft litterære, men udelukkende moralske og sociale Hensigter med sin Bog.

Emnet blev senere optaget af Rousseau og i Tyskland af »Sturm-und-Drang« Perioden; siden mistede det sin Interesse. I Aaret 1847 døde i Paris som ganske ung Marie Duplessis, en berømt Skønhed og Verdensdame, som havde spillet en Rolle i alle mulige politiske og finansielle Affærer i Seine-Staden. Hendes Luksuslejlighed og hendes Smykker blev under stort Tilløb fra den parisiske Befolknings Side solgt ved Auktion. Blandt de nysgerrige, som overværede denne Auktion, var ogsaa den unge Forfatter *Alexandre Dumas*, den Yngre, der havde kendt M. D. i Live. Et Par Aar senere skrev han paa Grundlag af *Prévost's* gamle Bog sin berømte Roman: »Kameliadamen«. Han kaldte sin Heltinde *Marguerite Gautier*, lod hende fatte særlig Forærlighed for Kamelien og dør en sentimental Død.

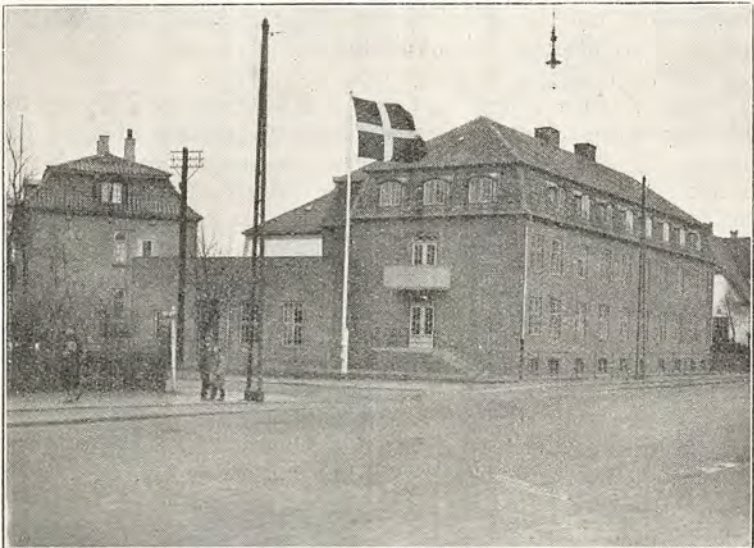
Ogsaa denne Bog blev meget læst, men allerede dengang sagde Kritikerne, at *Præsten Prévost* ud fra sit sociale Synspunkt havde formet den efter et rent Liv kæmpende Kvinde bedre. Men »Kameliadamen« naaede først sin Ver-

densberømmelse, efter at den var blevet dramatiseret og sat i Musik af Massenet og Puccini. De store Sangerinder fra Verdis »La Traviata« samt alle store europæiske Tragediennes, som Wolter, Hohenfels, Adele Sandrock, Helene Odilon, Eleonore Duse, Agnes Sorma og Sarah Bernhard, har fejret Triumfer i denne Rolle. Dens Opførelse paa Scenen bevares endnu i Dag i Filmen, hvor foruden Garbo ogsaa Norma Talmadge og Ivonne Printemps har givet Kameliadamen en moderne, psykologisk uddybet Opfattelse.
N.

Fra Hovedstad og Provins.

St. Annæ Hjems Indvielse.

Solen brød igennem det graa Skydække, da Hs. Excellence Biskoppen Torsdag d. 15. April Kl. 10 foretog Indvielsen af det nye smukke St. Annæ Hjem, som Mandag d. 12. April var blevet »afleveret«. I Dagens Anledning havde foruden Præsterne ved St. Annæ Kirke og Pater K. Harmer Næstved, indfundet sig: Prov.-Forstanderinde Mater Dominika fra Dalum, Forstanderinderne for St. Josephs og St. Elisabeths Hospital samt for Børnehjemmet. Desuden var der flere af Hjemmets gode Venner og selvfølgelig mange af Husets Beboere, som for nogle Uger siden var flyttet ind i de nye Værelser. Biskoppen forrettede Indvielsesbønner foran Kapellet, gik derefter velsignende og vievand-stænkende gennem Huset og afsluttede

Det nye St. Annæ Hjem set fra Engelsvej.

Fra St. Annæ Hjemmets Indvielse. Billedet er taget paa Altanen. Fra venstre: P. Scherz, Arkitekt Hall-Olafsen, P. Poquet, Hs. Exc. Biskop Brems, P. Deutscher, Mater Dominika, P. Klar, M. Heriberta, M. Klara.

den religiøse Del med en kort Tale samt paafølgende Andagt i Kapellet. Hs. Excellence udtrykte i sin Tale inderlig Glæde over, at netop et karitativt og socialt Foretagende kunde aabnes igen, og takkede alle, der havde hjulpet med til Hjemmets Rejsning. Han ønskede Husets Beboere Fred og Velsignelse paa deres gamle Dage og fremhævede ogsaa den aandelige Betydning af et saadant Hjem: at skaffe Mennesker rolige og fredelige Forhold paa Livets Aften, for at de uden Bekymringer kan beskæftige sig med Livets egentlige Problemer og de evige Sandheder. Ved den paafølgende selskabelige Sammenkomst rettede Pater Fr. Klar en Tak til Hs. Excellence og til Husets dygtige, omsorgsfulde og afholdte Arkitekt Hr. Hall-Olafson og opregnede de forskellige Glædesdage, han havde oplevet lige fra Grundstensnedlæggelsen indtil Alleveringen. Men ogsaa en Bøn havde P. Klar til Guds Forsyn om at hjælpe med ved den ikke helt lette Opgave at forrente 150.000 Kr. anbragt i en Institution, der jo ikke var beregnet paa at give Overskud, og som helst skulde have Legater for at kunne tage sig af netop de mest trængende. Hr. Arkitekt Olafson takkede P. Klar og fremhævede den store Indsats, han havde gjort i Menigheden. I øvrigt priste alle Tunger det nye Hjems Nytte og Hygge og ønskede alle til Lykke, der skulde opleve Livets Solnedgang inden for dets Mure. —z.

Amagerne paa Pilegrimsfærd.

Pastor Mogens Strunge kan glæde sig over, at hans Bog om »Carl den Danske« har baaret haandgribelig Frugt i Form af »Amagerens Sommerrejse til Zuidersøegnen og Carl den Danskes Land«. Paa Grund af den store Tilslutning — der har allerede indtegnet sig 90 Deltagere — foregaar Rejsen i to Hold, en Julitur (18.—31. Juli) og en Augusttur (17.—30. August) hver paa 300 Kr. Det er kun rimeligt, at den utrættelige Taarnbypræst selv — bistaet af »Amager Turisttrafik« — leder Rejsen. Han har jo ved sine Bøger vist Amagerfolket Vejen til dets gamle Hjemstavn ved Zuidersøen og i Flandern og vendt dets Blik mod Carl den Danskes tiltalende Skikkelse. Vi Katholiker — hvis nogen føler Lyst til at komme med, maa han melde sig inden 15. Maj — følger med Interesse og Sympathi denne Blanding af »Hjemstavn- og Pilegrimsfærd«. (Det er vel blot en Forglemmelse, at »Ibskaller paa Hatten« ikke er nævnt i Rejseinstruksen!) *A. Menzinger S. J.*

St. Knud Lavards Sogn i Kongens Lyngby.

Det er nu snart et Aar siden, at Indsamlingen af Bidrag til Katholsk Kirkesag i Lyngby paabegyndtes. I den forløbne Tid har vi haft den Glæde at modtage saa mange Gaver, at vi i Dag raader over Kr. 14.400, (+ Kr. 1000, som skal anvendes til en Kirkeklokke). Desuden er der betalt Kr. 2400 paa den erhvervede Grund i Lyngby. Vi bringer alle Bidragydere en hjertelig Tak.

Planerne for Bebyggelsen er næsten færdige og kan snart forelægges Hs. Excellence Biskoppen til Godkendelse. Det er Meningen, at Opførelsen af Kirke og Præstebolig (eventuelt indrettet med midlertidigt Kapel) skal foregaa i flere Tempi, alt som de økonomiske Forhold tillader det. Der mangler et relativt ringe Beløb, for at Byggeriet kan komme i Gang, og da vi længes efter at begynde, tillader vi os atter at bede om Støtte, saa vi snart kan indvie en Kirke i Kongens Lyngby. — St. Knud Lavard venter det af os! Bidrag kan indbetales til Postgiro Nr. 27404.

Katholsk Kirkesag i Lyngby.

Fra den vide Verden.

Vatikanet og Kroningen i London.

Til Pavestolens Repræsentant ved den engelske Konges Kroning har den hellige Fader udnævnt Hs. Excell. Msg. *Joseph Pizzardo*, Titular-Ærkebiskop af Nicæa, Sekretær i Kongregationen for de »ekstraordinære kirkelige Anliggender«. Til at ledsage Ærkebiskoppen er udnævnt Msg. *G. Godfrey*, Rektor for det engelske Kollegium i Rom. Legaten tager dog ikke Del i selve Kroningsgudstjenesten i Westminster Abbey.

Under Verdensudstillingen i Paris.

Det er nu fastsat, at der inden for den parisiske Verdensudstillings Rammer skal afholdes otte katolske Kongresser, nemlig: Første Verdenskongres for den h. Vincents af Pauls Selskab fra 21.—23. Maj; Mødrekongressen fra 8.—13. Maj, organiseret af katolske Kvinder i Paris. Den kristelige Families Kongres fra 17.—20. Maj; kirkehistorisk Kongres fra 18.—20. Maj; katolsk Jordemoder-Kongres fra 8.—10. Juni; Pax-Romana Kongressen i Juli og Glas-maleri-Kongressen fra 11.—14. August.

Den katolsk-pavelige Pavillon paa Verdensudstillingen i Paris er den, som var blandt de første, der blev færdige; i Midten af afvigte Uge blev Flaget hejst, og der blev anbragt et Kors paa Tagryggen — 45 m oppe. Korset, der er udført i Zink, er 1 m højt og staar paa en Jordkugle, hvis Diameter er 1,50 m.

Fra den tyske Catholicisme.

Ifølge den sidste Folketælling i Tyskland, er Antallet paa Katholiker dér 23.772.000, eller 33 % af hele Befolkningen. Fra 1925 til 1933 øgedes Katholikernes Antal med omtrent 1 Million, endskønt der i disse Aar noteredes 363.750 Frafald, hvoroverfor der kun stod 111.833 Konvertiter og tilbagevendende. Tysklands katolske Befolkning vokser nemlig aarligt med rundt regnet 187.000 Sjæle, eller med 0,9 %, medens Tilvæksten inden for den samlede Befolkning kun er 0,5 %.

Den 30. Marts døde, 62 Aar gammel, Stifteren af og Direktøren for det katolske missionslægelige Institut i Würzburg — Universitetsprofessor Dr. Christophorus Edmund Becker, S. D. S. — efter et opofrende og arbejdsomt Liv.

Kölns Mænd afholdt i Vigilienatten til Passions søndag en stor Procession. Deltagelsen fra Byen og det omliggende Land var mægtig. Syv i hver Række vandrede Deltagerne til Heumarkt og derfra seks i Rækken over Hængebroen til det ældgamle Naadebillede af den smertefulde Gudsmoder i Industriforstaden Kalk, i det højre-rhinske Köln. Efter Tilbagekomsten begav Pilegrimmene sig til Sognekirkerne til den højtidelige Morgenmesse for at modtage deres Paaskekommunion. De udenbys Deltagere fejrede Messen i Domkirken. »Kölnische Volkszeitung« fremhæver særlig den store Deltagelse fra de unge Mænds Side.

Klokker paa Grammofon.

I den franske By Roubaix har man foretaget et mærkeligt Eksperiment: man har forsøgt at erstatte Kirketaarnenes Klokketværk med — Lydplader. I Notre Dame Kirken i denne By blev Forsøget først gjort. Tre Højtalere blev

Kirkelig Kalender.

April-Maj.	Maj.
25. S. Marcus, Evangelist. — 4. Søndag e. Paaske.	2. S. 5. Sønd. e. Paaske.
26. M. Cletus og Marcellinus.	3. M. Korsets Genfin- delse. — <i>Bededag.</i>
27. Ti. Petrus Canisius.	4. Ti. Monica. — <i>Bededag.</i>
28. O. Paul af Korset.	5. O. Pius V. — <i>Vigilie. — Be- dedag.</i>
29. T. Petrus Martyr.	6. T. CHRISTI HIMMEL- FARTS DAG.
30. F. Catharina.	7. F. Stanislaus.
1. L. Philip og Jacob.	8. L. Erkeengelen Michaels Aabenbarelse.

April.

Ugens Messebønner.

25. S. **Marcus, Evangelist** (882—715); 2. *Søt Bønner*: 4. Søndag e. Paaske (587—427), 3. *Søt Bønner*: Bededagen (595—435); Slutningsevangelium: Søndagens (588—428). — I de Kirker, hvor der holdes Bønprocession, læses i Forbindelse med denne *Bededagens Messe* (595—434) uden *Gloria* og *Credo*; 2. Marcus (882—715), 3. Søndagen (587—427), Paaskens Præfation (518—38); Slutningsev.: Søndagens (588—428).
26. M.† Cletus og Marcellinus (885—718); 2. Gudsmoder ([90]—[94]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
27. Ti. Petrus Canisius ([158]).
28. O. Paul af Korset (885—719); 2. Vitalis.
29. T. Petrus Martyr (889—723).
30. F. Catharina af Siena (890—724).
1. L. Philip og Jacob (894—725).

M.-K. Jesu Hjerter K. »Immaculata« **F.-K. Søndag** d. 25. April Kl. 8^{1/2}. — **Rosenkanskirken.** »Stella Maris« **M.:** Ældre-afd. Sønd. d. 3. Maj, Yngreafd. Mandag d. 26. April. **F.-K. Sønd.** d. 2. Maj for begge Afd.

St. Michaels Klub. *Mandag d. 26. April Kl. 20* Møde hos Klubbens Formand, Stenosg. 2. Sekretær Eriksen vil fortælle om Emnet: »Omkring Mordet paa Dollfuss«.

I et katolsk Hjem er straks eller 1. Maj et stort, pænt Gadeværelse, møbl. eller umøbl., med egen Indgang til Leje for een eller to. Henv. Nørrebrog. 51^a t. v. Telf. Nora 8738.

Bazaren ved St. Annæ Kirke, Sundby,

den 2. og 3. Maj bringes i velvillig Erindring.

anbragt i Kirketaarnet og forbundet til en 60 Watts Lydforstærker, som var anbragt i Sakristiet ved Siden af Gramofonen. Forsøget faldt tilfredsstillende ud, og Notre Dame Kirkens Kanonikus udtalte sig for at erhverve et saadant Anlæg. Det har den Fordel, at det er meget billigt, Driftsomkostningerne er meget smaa, og de Rystelser, som fremkaldes ved Klokkerne, og som ofte er skæbnessvangre for mange Kirketaarne, bortfalder. Trods disse Fordele kan man daarligt forestille sig, at de troende vil være indforstaaet med dette Bytte.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Aflæst til Postvæsenet Torsdag d. 22. April.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 18

Søndag den 2. Maj

1937

INDHOLD: Winsløw. II. — Billede: „Vor Frue af Java“. — Den katholske Skole. — Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme. — Demokratiets værste Fjender. — Den stille Kirkefølgelse. — Haandslag. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Winsløw. II.

Her skal i Dag meddeles Brudstykker af den Beretning om sin Konversion, som Winsløw selv gav til en Brodersøn i Danmark:

... Der var nylig ankommen fra England Hr. Worm fra Ribe, som var en Theologus og agtede at blive Professor i Fædrelandet. Han logerede her i Naboskabet, og saasom han fornå, at jeg ikke, som en Del af vore Landsmænd da gjorde, drev min Tid bort med Compagnie, Spil, Spektakel etc., foreslog han mig at have somme Tider om Aftenen en Conferents med mig udi Religionssager, for at øve os i vort Fædrelands Religion og at styrke os mod dens Vederparter. . . .

(Ved disse Disputereøvelser skulde Winsløw forsvare det katholske Standpunkt og Worm det lutherske. Han fik tilfældigvis i en Boghandel fat paa Biskop Bossuets to berømte Kontroversskrifter, der jo ganske passede til Lejligheden.)

... Vi kom til at tale om Bekræftelsen eller Confirmationen, som i den catholske Kirke er et Sacramente, hvilket efter Daaben administreres af en Biskop og aldrig af en slet Præst. Jeg fremførte, paa de Catholskes Vegne, for at bevise den Kirke-Forretning, tvende Steder af Apostlenes Gerninger, Cap. VIII og Cap. XIX. Derpaa svarede Hr. Worm, at man maatte gjøre Forskjel mellem Kirken udi hendes Fødsel og første Barndom og Kirken udi hendes fulde Væxt, hvilket han mente at bevise af de selvsamme Steder saaledes: udi Apostlenes Tid faldt strax efter sliig Hænders Paalæggelse paa dem, som tilforn vare døble, Tungemaal og Prophetiers Gaver; men siden den Tid indtil denne Dag have saadanne Gaver ikke fulgt efter den Bekræftelse, som forrettes ved de catholske Bisper. Dette Svar syntes os paa begge Sider meget grundfast og uryggelig, og derfor toge vi da Afsked til anden Tid.

Men den samme Dag om Aftenen, som jeg læste efter Sædvane udi det Nye Testamente og kom mod Enden af det sidste Capitel udi *Scti Marci Evangelio*, hvor der tales, straks efter Daabens Indstiftelse, om adskillige Tegn, som skulle følge de Troende, tænkte jeg ved mig selv saaledes: det Svar, som Hr. Worm gav om Confirmationen og som jeg havde været saa meget tilfreds med, kunde man dog alligevel ogsaa applicere til Daaben, og sige paa samme Maade, at eftersom de Tegn, som St. Marcus taler om, have i saa lang-sommelig Tid indtil nu ikke faldet efter Daaben, kunde man enten slutte, at Daaben har aleneste været indstiftet for Begyndelsen af den christne Kirke, men er ikke siden nødvendig; eller slutte, at dersom Daaben endnu maa holdes, omend-skjøndt at ingen af de Tegn følger efter, saa maatte man og beholde Confirmationen saavel som Daaben. Dette forestillede jeg derefter Hr. Worm, som tilstod med en oprigtig Eenfoldighed, at han vidste ikke, hvorledes man derpaa kunde give et ret fornøjeligt Svar og sagde derhos, at man skulde ikke tale derom til de Catholske, men at han selv vilde skrive om det samme til Professorerne udi Kjøbenhavn.

... Alt dette er, min elskelige Brodersøn, ganske sandt ud det, som fornemmelig har bevæget mig at forlade den nye, ugrundede, uvisse Religion, som jeg haver været opdraget udi, og at følge den gamle alene visse og alene velgrundede

Tro, udi hvilken vore Forfædre i saa mange 100 Aar før Luthers Tid ere salige hendøbte, formedelst hvilken St. Knud vort Fædrelands Konge, har været martyriseret, saavel som St. Oluf, Konge udi Norge, udi hvilken de andre Helgener, hvis Navn adskillige Kirker baade i Danmark og Norge endnu i denne Dag offentlig beholde, have indtil deres Yderste standhaftig bekjendt og forfægtet. Dette er og det samme, som endelig har bevæget mig at forlade Fader og Moder, Brødre og Søstre, Slægt og Venner, efter Christi Raad, for at undvige Fordømmelsens Vei, og at følge den Vei, som alene fører til Salighed. . . .

Niels Hansen.

»Vor Frue af Java« af Fr. Xav. Basoeki Abdullah. Forestiller Maria i en fornem Javakvindes Skikkelse svævende hen over Javas Rismarker og Kratere.*)

Den katolske Skole.

Skolernes Sommerferie begynder tidligere i Aar, og Spørgsmaalet om Børnenes Skolegang efter Ferien bør derfor snarest tages under Overvejelse — hvis det da ikke er drøftet og løst.

Det er Forældrene, der bestemmer, hvad Skole deres Børn skal gaa i, og det er følgelig ogsaa Forældrene, der maa bære Ansvaret for det trufne Valg. Katholske Forældre burde aldrig være i Tvivl om Valget mellem katolsk og ikke-katolsk Skole; der burde højst være Tale om hvilken katolsk Skole Børnene skal besøge.

*) I dette og de følgende Majnumre gengiver vi efter »*Marienbilder aus aller Welt*« af Sepp Schüller (Kevelaer, Butzon & Berker, 1937, XVI—52 S., RM. 1,50) nogle Mariabilleder fra vor Tids Missionslande, som viser, hvordan Andagten til Guds Moder efterhaanden har slaet Rod i Afrika, Indien, Indochina, Kina etc.

Hvorfor er der alligevel saa mange af vore Katholiker, der sender deres Børn i ikke-katholske Skoler? — Svaret lyder: Fordi disse Skoler byder paa Fordele, de katholske Skoler ikke kan give. Naar man imidlertid ser nærmere paa disse »Fordele«, saa opdager man snart, at mange deraf kun er formentlige Fordele, og at der til Gengæld ofres store aandelige Værdier for en ussel Vindings Skyld. Blot de Forældre, der er saa bekymrede for deres egen og deres Børns materielle Velværd, dog kun et Øjeblik vilde tænke paa Herrens Ord: »Hvad gavner det Mennesket, om han vinder den ganske Verden, men tager Skade paa sin Sjæl?«

Er det mon forkert at sige, at Børnene saare let tager Skade paa deres Sjæl i de ikke-katholske Skoler? Her fremsættes ofte Anskuelser, der direkte staar i Modstrid med den katholske Kirkes Lære; i adskillige Fag (uden for Religion) er der tit Lejlighed til at berøre det religiøse Spørgsmaal; men det sker ikke ud fra et katholsk Syn; Opdragelse og Karakterdannelse lægges der kun ringe Vægt paa, hvis denne Side da ikke helt forsummes, og Milieuet, som Børnene lever i, er ikke det rette for et katholsk Barn. Barnet, der kommer fra et ægte katholsk Hjem, maa føle sig utilpas paa den ikke-katholske Skole som paa et Opholdssted uden Varme og Hygge.

Men saa kan det jo gaa til Religionsundervisning hos en katholsk Præst. Bortset fra, at man saaledes stiller et urimeligt Forlangende til en Præst, der i Forvejen har Arbejde nok, vil den ønskede Privatundervisning ikke kunne erstatte den katholske Skole med hele dens katholske Atmosfære. Katholsk Undervisning og katholsk Opdragelse kan ikke meddeles i Religionstimerne alene; alle Lærere maa i deres Timer paa Skolen hjælpe med til Opnaaelsen af Skolens høje Maal.

Vor Kirke har derfor ikke villet nøjes med at give Religionsundervisning uden for Skolen eller med at lære Børnene den kristne Religion at kende i Skoler, der er bygget og ledet af andre — nej, den har selv grundlagt og opretholder Skoler og arbejder maalbevidst paa at gennemtrænge alle Skolefag og hele Undervisningen med den kristne Religions Aand. Kirken har ved dette Arbejde indlagt sig større Fortjeneste for Civilisation og Kultur end nogen anden Institution i Verden, netop fordi den har Kristendommens udtømmelige Kilde at øse Lys og Kraft af.

Til Trods for at Kirken i adskillige Lande har mistet sin Førerstilling paa Skolens Omraade og ugerne har overladt den til Staten, saa har Kirken dog ikke opgivet sin Missionsmethode: hvor det lykkes den at generobre det tabte Land eller gøre nye Erobringer, der

bygger den ikke blot Gudshuse, men ogsaa Skoler ved Siden af. Den engelske Kardinal Manning sagde engang til dem, der anmodede ham om at bygge en Domkirke: »Jeg vil ikke gøre eet Spadestik til en ny Kathedral, før det sidste katholske Barn i London kan søge en katholsk Skole«. Englands Katholiker stod Last og Brast med deres Kardinal, deres Biskopper og Præster; de skyede ikke store Ofre for at bringe det katholske Skolevæsen op til den nuværende Standard. Det samme gjorde Katholikerne i De Forenede Stater og navnlig i Holland, som med berettiget Stolthed kan henvise til mønsterværdige katholske Skoler. Og hvor sørger ikke Tysklands Katholiker i denne for dem saa trange Tid over at se Frufterne af deres mangeaarige Arbejde for den katholske Skole truet med Ødelæggelse! Hvor vilde de ikke frydes, hvis det var dem forundt at arbejde under lignende Kaar som f. Eks. Katholikerne i Danmark!

Det er, som om vore Trosfæller i Tyskland og andre Lande opfordrede os til at vaagne op af vor Søvn, til at ryste vor Ligeglædelse af og til at frigøre os fra vore Fordomme. Det er, som om de vilde sige til os:

Naar de katholske Skoler i Danmark — som I siger — ikke staar paa Højde med de andre Skoler, saa se engang efter, om det ikke er jeres egen Skyld. Naar I ikke paa alle Maader støtter den katholske Skole, naar I ikke betragter den som jeres og jeres Børns Skole, saa kan den jo ikke blive det, den skulde være, og som Kirken i Danmark af al Kraft stræber efter at gøre den til. En Præst her i Danmark spurgte engang, hvorfor en bestemt Families Børn — det var en af den katholske Menigheds mest ansete Familier — ikke gik i katholsk Skole, og fik da som Svar: Fordi den katholske Skole ikke er fin nok. Et Par Aar senere var der imidlertid tre andre velsituerede katholske Familier, som uden Betænkelighed betroede deres Børn til den katholske Skole, og med eet var Skampletten vasket af den katholske Skole. Jeg tror ikke, de tre katholske Familier har fortrudt deres modige Handlemaade. Det er jo dog en Kendsgerning, at mange, endda Protestanter, ikke undser sig for at sende deres Børn i katholske Skoler, netop fordi de er overbeviste om, at Børnene her faar noget, som de ikke saa let kan faa andetsteds: en lødig kristen Opdragelse!

Men heller ikke m. H. til Kundskabsmædelse staar Flertallet af de katholske Skoler i Danmark tilbage for Landets øvrige Skoler. Eleverne føres jo op til de af Staten kontrollerede Eksaminer, og Eksamensresultaterne bliver offentliggjort. Den, der skriver disse Linier, har for den Skoles Vedkommende, som han nu snart i 10 Aar

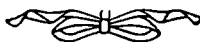
har været ansat ved, gentagne Gange fra Gymnasierektorer og Ledere af større Virksomheder, som Skolens fhv. Elever kom ind i, kunnet høre, at Skolens Elever mødte velforberejede til deres Gerning. Ikke saa sjældent hænder det, at Afgangsbrevet og Anbefalingen fra vor Skole anses for at være en Borgen for, at Pladssøgeren er kvalificeret.

Hvis jeg skulde hidsætte gamle Elevers Vidnesbyrd til Gunst for deres Skole, vilde de fylde et lille Skrift. Just paa denne Dag, da jeg skriver dette Forsvar for den katholske Skole, faar jeg et Brev, af hvilket det maa være mig tilladt at citere følgende: »Der er nu ingen Steder, hvor man mødes med saa megen Forstaaelse og Venlighed som paa vor Skole og blandt Skolens sande Venner. Jeg forsikrer Dem, at jeg staar i en større Gæld til min gamle Skole, end jeg nogensinde vil kunne betale tilbage. De fire Aar, jeg tilbragte der, er, jeg mener det virkelig, de bedste og lykkeligste i mit foreløbige Liv. Jeg tænker ofte paa de henrundne Dage, og det er slet ikke sjældent, at jeg savner baade de gamle Lærere og Kammerater, men især den Aand, Orden og Disciplin, der gik som en rød Traad gennem hele Skolens Arbejde og Opdragelse«.

Der er mange ærlige og taknemmelige Mænd og Kvinder, der har gaaet i katholsk Skole, og som af ganske Hjerte vilde istemme i de anførte Ord. Naar vore katholske Skoler opdrager den Slags Mennesker — og det er jo det, de katholske Skoler gør — saa behøves der ingen yderligere Anbefaling. Men der er alligevel een Anbefaling, der for os Børn af den katholske Kirke maa staa højere og være det afgørende i vort Spørgsmaal: Det er Anbefalingen fra vor øverste Hyrde, Pave Pius XI. I sit Hyrdebrev om »Ungdommens kristne Opdragelse« af 31. December 1929 fremhæver Paven meget stærkt, at det er Forældrenes Samvittighedspligt at sende deres Børn i katholske Skoler, og betegner hver Understøttelse af den katholske Skole som et ypperligt Led i den »Katholske Aktion«. Kirkens Chef udtaler stærke Lovord om Arbejdet for den katholske Skole i de Lande, hvor Katholikerne udgør Mindretallet. Han anerkender og roser Offervilligheden og Trofastheden hos Katholikerne, der har sat sig dette som Maal: Katholsk Opdragelse for hele den katholske Ungdom i katholske Skoler!

Det samme maa være Maalet for Danmarks Katholiker!

Peter Nøsen S. J.

Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme.

V.

(Fortsat.)

Kirkens Arbejdere og Medarbejdere ved dette sociale Foretagende.

Præsterne.

60. Til Arbejds- og Hjælpekræfter baade ved Gennemførelsen af den Redningsaktion i hele Verden, som Vi hidtil har klarlagt, og ved Anvendelsen af de Lægemidler, Vi korteligt har beskrevet, har Christus Jesus selv først og fremmest udvalgt og bestemt sine Præster. De har jo i Kraft af et særligt guddommeligt Kald faaet paalagt det Hverv under Biskoppernes Førelse og i sønlig og villig Lydighed mod Christi Statholder paa Jorden til alle Tider at lyse for hele Slægten med Troens brændende Lampe og samtidig fylde Katholikkernes Hjerter med det himmelske Haab, som Kirken altid har været besjælet af, og hvorved den har vundet lige saa mange Sejre, som den har slaaet Slag for Christi Skyld. »Det er den Sejr, som har overvundet Verden, vor Tro.« (1. Joh. 5, 4.)

61. Med særligt Eftertryk minder Vi i denne Sag Præsterne om et Ord, som Vor Forgænger Leo XIII, salig Ihu-kommelse, har lagt dem paa Sinde, nemlig at »de skulde besøge Arbejderne.« Vi gør dette Ord til Vort eget og udvider det saaledes: »Gaa og besøg Arbejderne, fremfor alt de fattige Arbejdere, og i det hele taget: gaa og besøg de fattige,« saaledes som Christi og Kirkens Lære paa-byder at gøre. Fredsforstyrreterne lokker jo ganske særlig dem, der lever i Fattigdom, ind i deres Garn. De har nemlig for Skik at benytte den Nød, hvori de fattige befinder sig, som letkøbt Grund til at vække Misundelse hos dem mod de rige og at ophidse dem til med Vold at tiltage sig, hvad Lykken uretfærdigt, som de mener, har nægtet dem. Hvis Præsterne ikke opsøger Arbejderne og de fattige for at sikre dem imod eller befri dem for Fordomme og falske Teorier, bliver disse et let Bytte for de kommunistiske Agitatorer.

62. Vi nægter ikke, at der i den Retning er gjort meget, navnlig i Tiden efter Fremkomsten af de to Rundskrivelser *Rerum novarum* og *Quadragesimo anno*. Derfor udtaler Vi her paa dette Sted Vor faderlige Glæde og Tilfredshed over de Biskoppers og Præsters ivrige Sjælesorgs-arbejde, der under Iagttagelse af den Forsigtighed, som denne Sag kræver, udtænker og prøver nye Veje og nye Metoder for et tidssvarende Apostolat. Men alligevel er det en kendt Sag, at alt, hvad der i saa Henseende hidtil er

blevet gjort, langt fra er tilstrækkeligt for vore moderne Forhold. Lad os bruge et Eksempel. Naar Fædrelandet er i Fare, maa alt, hvad der ikke er en Livsnødvendighed, eller ikke direkte angaar Landets Forsvar, træde i Baggrunden. Omtrent paa samme Maade bør i vort Tilfælde alle andre Foretagender, hvor store og smukke de end er, komme i anden Række, naar det gælder om at sikre den kristne Tros og den kristne Kulturs uundværlige Grundvold og Forudsætninger. Derfor skal Præsterne i de enkelte Sogne, saasnart det sædvanlige Sjælesorgsarbejde for alle er gjort, straks bruge den bedste og største Del af deres Arbejds-kraft til at vinde Arbejderskarerne tilbage for Christus og Kirken, og de skal paa ny besjæle de Kredse med kristelig Aand, som har mistet den mest. Hvis Gejstligheden gør dette, oprinder ganske sikkert den Dag, da deres Anstren-gelser høster aldeles uventede Frugter som Løn for, at de allerførst har arbejdet for en Fornyelse af Sindene og Hjerterne fra Grunden af. Dette har Vi, for at anføre et Eksempel, virkelig oplevet i Rom og andre store Byer, hvor der blev bygget nye Kirker i Yderkvartererne. Paa disse Steder vokser nu ivrige Menigheder af troende op, og der sker paafaldende Omvendelser blandt de Borgere, som havde vendt Religionen Ryggen alene af den Grund, at de slet ikke kendte den.

63. Men det mest effektive Middel til at gøre de fattiges Skarer og de smaa i Samfundet til gode Kristne er Præstens Eksempel, d. v. s. hvis han er i Besiddelse af alle hine Dyder, som Vi een for een har skildret og opmuntret til i Vor Rundskrivelse *Ad catholici sacerdotii* (20. 12. 35). Men i denne Forbindelse er det navnlig vigtigt for Herrens Tjenere, at de udmærker sig ved en saadan Beskedenhed i Livsførelse, ved en saadan Fattigdom og Selvforglemmelse, at de blandt de troende virker som fuldkomne Billeder af deres guddommelige Mester, der frimodigt kunde sige om sig selv: »Ræve har Huler og Himlens Fugle Reder, Menneskesønnen har derimod ikke det, han kan hælde sit Hoved til.« (Mt. 8, 20.) Den daglige Erfaring godtgør, at Præster, der efter Evangeliets Lære lever et Liv i Fattigdom og ikke søger deres egen Fordel og Bekvemmelighed, virker ligefrem Mirakler ved det gode, de gør i deres Menigheder og Omgivelser. Mænd som St. Vincens af Paul, St. Johannes B. Vianney, St. Josef B. Cottolengo, St. Johannes Bosco og utallige andre bekræfter ved deres Liv og Resultater denne Paastand. Pengegridske Præster derimod, der bedømmer alle Ting efter den Maalestok, om de tjener deres egen Fordel og Behagelighed eller ikke, er, selv om de ikke gaar saa vidt som Forræderen Judas, lige saa unyttige og tomme som »tonende Malm eller klingende Bjælde«

(1. Kor. 13, 1.), saaledes som Vi har paavist det i den lige nævnte Rundskrivelse. Ja, ikke sjældent vil det endda ske, at de i Stedet for at være et Redskab, der bringer Guds Naade til de troende, snarere er en Hindring for den. Naar derfor Verdens- eller Ordenspræster har med Forvaltning af timeligt Gods at gøre, skal de ganske vist administrere det i Overensstemmelse med deres Embedes Reglement, men dog samtidig huske, at de ikke blot samvittighedsfuldt bør overholde Kærlighedens og Retfærdighedens Lov, men ogsaa ganske særlig stræbe efter at være de fattiges Brødre.

(Fortsættes.)

Demokratiets værste Fjender.

Den første Maj skal Alverdens Arbejdere, efter den Parole, som Socialistisk Arbejder-Internationales Bureau har udsendt, i Ord og Optog demonstrere for den saakaldte spanske Regering, d. v. s. den Blanding af Socialister, Kommuniste og Anarkister, som styrer henholdsvis fra Valencia og Barcelona. De har jo gjort »Madrid til et straalende Monument for Friheden«; de faar »vor lidenskabelige Beundring«. »Frihedens Forkæmpere« kaldes de røde Terrorister, der i de sidste Maaneder har slagtet Tusinder. Kort sagt, det er »Demokratiet«, som skal reddes. (Soc. 22.-4.)

Hvad er Demokrati? Omtrent saa meget som lige Retligheder og lige Pligter for Statens Borgere! Lige Andel i Statens Magt! Det sande Demokrati stiller store Krav til den enkeltes Indsigt og Karakter. Stor Magt i Idiotens Haand er en Forbandelse, og Magtens Rus er ikke mindre farlig for den brede Masse, end naar en Monark bliver besat af den. Hvor der mangler Sjælskultur, kan man ikke regne med den stærkeres Respekt for den svage. Hvor Had og Vold, Ildebrand og Mord er Argumenter, der kan Demokratiet aldrig blive en Realitet.

Men et Voldsstyre er netop den spanske »Regering«, og det er den største Svindel, som Europa for Tiden hjem søges af, naar man paastaar noget andet. Beviset ligger lige for.

Selve Valget den 16. Februar 1936, hvorved Folkefronten fik et Flertal af Mandater, var intet andet end en Farce. Folkefronten gjorde sig skyldig i haarrejsende Korrupsion, og da den alligevel ikke kunde opnaa lovligt Flertal, annullerede den med brutal Kraft Valgene i 80 Valgkredse for saaledes ulovligt, ved Vold og helt igennem udemokratisk at opnaa det attraaede Flertal.

End ikke ved Anvendelse af saadanne korrupte Metoder lykkedes det at vinde et virkeligt Flertal. De samlede Højrepartier havde ca. 400.000 Stemmer mere end Folkefronten,

saa man kan altsaa slet ikke være i Tvivl om, at det spanske Folk nu i sin Majoritet aldeles ikke staar paa »Regeringen«s Side, i Dag mindre end for et Aar siden, hvor »Regeringen« endnu saa nogenlunde skjulte sine blodrøde Tendenser.

Efter Valgene og indtil Folket rejste sig mod Volds-herredømmet, blev der af den »demokratiske« Regerings Tilhængere forøvet de værste Forbrydelser, alene i Marts Maaned: 199 Plyndringer, 178 Brandstiftelser m. m. For at hævne sig paa Calvo Sotelo, der i Parlamentet havde fremdraget disse Kendsgerninger, lod Folkefronten ham myrde. Denne »Regering«s saakaldte »demokratiske« Midler var altsaa Mord og Rov, Hærgning og Plyndring, Brandstiftelser og Overfald.

Fra og med Juli 1936 kastede Folkefronten saa helt Masken, og siden Borgerkrigens Begyndelse har Verden hørt om den ene grufulde, bestialske Gerning efter den anden, som den røde Front og især dens førende Elementer, Kommunisterne og Anarkisterne, har Ansvar for. Tusinder af Præster myrdedes under de mest raffinerede Pinsler, Nonner og andre Kvinder voldtoges og dræbtes, et religiøst Kendetegn var nok til at bringe den grusomste Død over dens Bærer, Ligene blev forstyrret i deres Grave, de skønne, ærværdige Kirker, henrundne Slægters fromme Mindesmærker, blev ødelagte, uerstattelige Kunst- og Kulturværdier gik op i Luer og tilintetgjordes under »Demokraterne«s Hænder. Kort sagt, denne »Regering« har saa mange Rædsels- og Skændselsgerninger paa sin Samvittighed, som intet andet Styre, Rusland maaske undtaget. Er dette Demokrati, da beder vi: For Pest, Hungersnød og Demokrati — frels os, o Herre! Hellere en asiatisk Despot end dette Demokrati!

Alene det Selskab, man kommer i paa den spanske »Regering«s Side, burde afholde en ærlig Demokrat fra at stille sig paa disse »Frihedens Forkæmperes« Side. Man kan sige om Nazismen, hvad man vil — efter Pavens Rundskrivelse »Mit brennender Sorge« kan Dommen selv hos de mest velvillige ikke længere være mild — hidtil har den dog ikke endnu saa mange Millioner Menneskeliv paa Samvittigheden som Lenins Disciple. Hvem gyser ikke ved Tanken om de ulykkelige Millioner, der i Kulde og Smerte og Sult, under Bødlernes brutaleste Pinsler, under Opsynsmændenes Slavepisk udaandede i Rusland og Sibirien? Og netop denne Stat forsvarer den spanske »Frihed« mest lidenskabeligt! Demokrati sammen med Kommunist og Anarkister er en Blanding af Vand og Ild.

Der gives derfor i Grunden ingen værre Fjender af Demokratiet end visse Førere, der bilder deres Følge ind, at Folkefronten i Spanien kæmper for Frihed. Hvis den jævne danske Arbejder fik hele Sandheden om Spanien

at vide, vilde han med Væmmelse vende sig bort fra disse Frasehelle, der end ikke kan tage Lære af de grusomste Misgerninger. De holder taagede Taler om Menneskerettigheder, men tier stille, naar Menneskets helligste Ret, Retten til Livet, bliver frataget Tusinder, kun fordi de har en anden Overbevisning. Folketingsmand Hedtoft-Hansen holdt en Tale: »Hjælp det blødende Spanien« (Socialdemokraten 15. April), som er et Mønster paa, hvorledes man kan gøre sort til hvidt. Det eneste Faktum blandt de mange forkerte Paastande er, at »Folkefronten« d. 16. Februar fik 263 af 475 Pladser i Cortes, og heraf var de 99 Socialister, kun 14 Kommuniste og 3 Tilhængere af en Syndikalistfraktion. Den gode Taler glemte dog at tilføje, hvad man ikke behøver at have særlig dybe Kundskaber for at vide, at Socialisme i Spanien er noget ganske anderledes radikalt end herhjemme. Navnet bedrager her fuldstændig. Vore Socialister vilde dog Gudskelov næppe kunne begaa saadanne Forbrydelser!

Var det ikke for Pladsens Skyld, vilde vi nu slutte med at anføre i hele sin Udstrækning et »Opraab fra den protestantiske Ungdom i Madrid«, offentliggjort i »Kristeligt Dagblad« d. 19. April. Tone og Aand i denne Skrivelse karakteriseres bedst ved den ene Sætning: »Det er Løgn, at man skulde have forfulgt Religionen i Spanien.« De gode K. F. U. K. og K. F. U. M.-Medlemmer — i hele Spanien findes kun ca. 10.000 Protestanter over for 24.000.000 Katholiker — »beviser« deres Paastand med at fortælle, at man lod dem selv være i Fred, og at Baskerlandet, der som bekendt er et uhyggeligt Eksempel paa, hvordan Nationalismen kan dræbe den religiøse Ansvarfølelse, kæmper imod Franco. »Kristeligt Dagblad« vil ikke rigtig ind paa denne altfor grusomme Salve og siger derfor undskyldende i Indledningen, at Opraabet er blevet til »under det Tryk, Forholdene i Øjeblikket maa øve« (i Madrid). Men saa maa man sandelig heller ikke give det hele en Ramme, som stod man alligevel inde for det! Protestanterne i Madrid maa gerne sidde i Læ, medens Stormen raser mod Kristendommen. Men lad dem ikke fra deres sikre Skjul kaste Snavs paa Helte og Helgener, som ikke blot med deres Mund, men ogsaa med deres Liv og Blod bekender Christi Tro. Dette er Niddingsværk! —z.

Den stille Kirkeforfølgelse.

Pavens Rundskrivelse: »Mit brennender Sorge« er af Nazismen blevet mødt med isnende Kulde og Tavshed. Først den 14. April meddeler »Deutsches Nachrichtenbüro«, at den tyske Ambassadør ved Vatikanet, v. Bergen — der

for Resten er Protestant — har overrakt Regeringens yderst skarpe Svar. I øvrigt bestod den direkte Reaktion kun i Straffeeskspeditioner mod de Trykkerier, der havde hjulpet med til at udbrede Encyklikaen; de blev lukkede. Eller man handlede som i Essen og i Oldenburg, hvor 7 unge Piger, 16—18 Aar gamle, fængsledes, fordi de havde paa-taget sig at fordele Encyklikaen efter Aftengudstjenesten. (Den katolske Befolknings tapre Holdning tvang dog snart Myndighederne til at løslade de modige Kongreganister.) Men desmere effektivt fortsættes den kvælende Kirkepolitik, som er Nazismens Specialitet.

I et Privatbrev, trykt i »Linzer Volksblatt«, staar der saaledes at læse om de katolske Skolesøstres sørgelige Skæbne i Bayern: *»Nedlæggelserne gaar deres Gang. Over 50 Huse er allerede blevet ramt. Søstrene maa forblive her paa Stedet. Befolkningen sørger yderst velvilligt for Bolig og Arbejde til dem. De afskedigede Søstre beskæftiger sig tit med Haandarbejde, virker som Menighedsplejersker, og der foreligger mange Tilbud paa Organisttjeneste. Enkelt Grupper er allerede udvandrede til Nordamerika eller Brasilien.«*

Der er ingen Tvivl om, at den katolsk-fjendtlige Kurs skærpes for hver Dag, der gaar. Ved grove Ophidselseskampagner mod katolske Præsters og Ordensfolks Ære forbereder man større Angreb. Som bekendt har jo en af de førende Nazister udgivet som Løsen: »Vi vil ikke gøre Katholikerne til Martyrer, men til Forbrydere.« Den dybere Hensigt, der ligger bag disse Angreb fra Nazismens Side, der som bekendt selv kunde være særdeles large over for Mænd som Roehm og deres Moral, røber bl. a. Pg. Hamacher, der under et Møde inden for det National-socialistiske Lærerforbund i Cleve meddelte, at ca. 90 % af de førende Personligheder allerede havde løst hvert kirkeligt Baand, og derefter fortsatte: »Giv nøje Agt! I Løbet af Foraaret vil vi stille enhver, der indtager en ansvarsfuld Plads inden for Partiet, over for Valget mellem Kirke og Partimedlemskab. Til de ansvarlige hører ogsaa Førerne for HJ.« Man vil Kirke og Kristendom til Livs!

Et Led i Nazismens Kamp mod Kirken er for Tiden en stort anlagt Højforræderiproces mod Kapellan Rossaint fra Düsseldorf, to andre Præster og fire katolske yngre Lægmænd. Man bebrejder dem illegale Forbindelser med Kommunisterne i det Øjemed at danne en fælles Front for at introducere Komintern i Tyskland. Faktisk har Rossaint kun knyttet Forbindelser med Kommuniste for at føre dem tilbage til Kirken; men dette vil næppe hindre Folkedomstolen i Berlin i at finde den Skyld, der skal findes, thi som allerede Avisernes alenlange Beretninger og den ensrettede tyske Presses Overskrifter viser, skal

Kirken rammes; man er netop ude efter at finde »Forbrydere«. Anklageren foreslog Pastor Rossaint dømt til 15 Aars Tugthus!

I en opsigtsvækkende Prædiken i Eichstädter Domkirke har den modige katolske Sognepræst, Pastor Kraus, der i Verdenskrigen gjorde Tjeneste som Major og endnu har mange Venner i Rigsværnet, taget kraftigt til Orde over for de ækle Bagvaskelser, som den katolske Gejstlighed er udsat for, og han afklapsede Chefredaktøren for »Augsburger Nationalzeitung«, Dr. Seewald, der i en Artikel, betitlet »Ich bin ein Pfarrer« (Jeg er en Sognepræst), offentliggjorde følgende Samtale, som skulde have fundet Sted mellem ham og en Straffefange i Dachau:

»Hvorfor er De her?«

»Paa Grund af unaturlig Utugt.«

»Fy for S. . . ! Hvad er Deres Profession?«

»Katholsk Sognepræst.«

»Al Ære værd! Hvor har De studeret?«

»I Innsbruck, hos Jesuiterne.«

»Hvor har De ellers været?«

»I Rom; jeg var Mellemmand mellem Moskva og Vatikanet.«

»Lejrkommandanten bekræftede Fangens Udsagn.«

Men Pastor Kraus erklærede det hele for en uhyrlig Skrøne; han undersøgte Forholdet i Dachau, og det viste sig, hvad den altfor nævenyttige Dr. Seewald til sidst selv maatte tilstaa, at Fangen kun udgav sig for Præst, men ikke var det; man vilde ikke engang nævne »Præsten«s Navn! Det hele var en geme Løgnehistorie! Man forstaaer Pastor Kraus' harmfulde Protest, som han udtrykte i det kraftige Vers:

*Der Freiheit eine Gasse! dem Recht, der Ehrlichkeit,
Und keine Furcht vorm Hasse der Niederträchtigkeit!*

Pastor Kraus henviste ogsaa til Kard. Pacellis Skrivelse til Rigsregeringen i Anledning af Sædelighedsprocesserne i Koblenz, og det dobbelte Maal, hvormed man maalte Forseelser hos Katholiker sammenlignet med saadanne hos Partifæller. Den 30. Maj skrev Kardinalen (Nr. 1944--36): »Den hellige Stol véd, at man i mange Tilfælde, hvor de samme og lignende Overtrædelser har fundet Sted inden for det Parti og de Organisationer, som bærer Staten, for Offentligheden har skjult de paagældendes Forbindelse med disse Organisationer. Ja, det skete oven i Købet, at man straffede dem, der betyngtet af deres Samvittighed, meldte Forbrydelser, i Stedet for de egentlig skyldige!«

At Sandheden er ilde hørt, og Retten ilde set i det tredie Rige, maatte forleden den kendte Pavehistoriker og fhv. Professor i Münster, Pastor Dr. J. Schmidlin, sande. Den 22. Januar 1936 blev han anklaget for i en Jernbanekupé at have yttret, at der for Tiden overhovedet ikke

fandtes nogen Ret i Tyskland, man domfældte nu, som det passede Staten efter den bekendte Grundsætning: »Ret er, hvad der gavner Staten, Uret, hvad der er skadeligt for den.« Prof. Schmidlin har ikke blot udmærket sig som Videnskabsmand, men fik ogsaa for 10 Aar siden ved sin Tegen Stilling for Tyskland i Elsass en Proces paa Halsen og idømtes 7 Maaneders Fængsel! Nu faar han Tak fra Hitler!

Det tyske katholske Folk og dets biskoppelige Førere staar sluttet i deres Syn paa Nazismen og dennes Kamp mod Kirken. Et Tilfælde som Docent, Pastor Kobers Aktion er heldigvis en Undtagelse. Pastor Kober, der er Docent i katholsk Religionsvidenskab og Kateketik ved Lærerehøjskolen i Pasing, havde efter Skoleafstemningen i Saaromraadet, — denne Parodi paa et Valg, — som fremkaldte de kirkelige Myndigheders skarpeste Protester, i et aabent Brev, der blev offentliggjort i et nazistisk Organ, lykønsket Gaulederen Bürckel til »Sejren«. Brevet er ikke blot en Samling nazistiske Tale- og Synsmaader og i Strid med Pavens og Kirkens Syn paa Bekendelsesskolen og med Konkordatets Garantier, men det røber ogsaa hadefulde Renegattilbøjeligheder: Kober opfordrer Myndighederne til at gaa skarpt frem mod dem af hans Kolleger, der forsvare Kirken Ret. Han siger bl. a.: »Tyskland og især Saarlandet maa renses for saadanne Elementer . . .«, og et andet Sted: »Man skulde se at faa sat en Stopper for disse tysk fjendtlige Forbrydere mod Folk, Fører og Stat.« Det er klart, at Kirkefjenderne i Øjeblikket sætter Pris paa en saadan Mand og benytter ham det mest mulige. Biskop Dr. Bornewasser fra Trier suspenderede imidlertid baade Docent Kober og en anden Præst, der demonstrativt havde forsvaret Fællesskolen. Disciplineringen oplæstes den 11. April i Saarbrücken, hvorefter Kober i en lidenskabelig Protest gentog sine nazistiske Synspunkter og sine Bebrejdelser imod den tyske Katholicisme og paastod, at Fællesskolen i Nazityskland var absolut ufarlig; som om en Rosenberg aldrig var blevet udnævnt til øverste Rigsanskuelsesmester for af al Magt og med Statens Velsignelse at paaprakke det tyske Folk og især Ungdommen sine kristendomsfjendtlige Idéer!

Tilskuer.

Haandslag!

Hvornaar jeg vil holde Paaske —? Jal Hvornaar gaar du til Paaskeskrifte?

Naar min lille Frøken har besejret mig paa Dambrættet.

Saaledes havde den gamle Bedstefader svaret sin lille Anne-Marie en December Maaned for hurtigt at faa en Ende paa Sagen.

Men hvert Aar stillede hun det samme Spørgsmaal, saa snart den aarlige Paaskeundervisning begyndte.

Saaledes ogsaa i Aar.

Sig mig, Bedstefader — hvorfor beder du? Hvorfor gaar du i Kirke? Hvorfor gaar du til Foredragene? Men hvorfor gaar du, som alle Mennesker siger er saa god, ikke til Paaskekriftemaal?

Da den gamle Mand de sidste 20 Aar havde stillet sig selv det samme Spørgsmaal, trak han sig hver Gang ud af det, som de store svage gør det, med et skæmtende Ord.

Naar min lille Frøken har besejret mig paa Dambrættet. Virkelig?

Ja.

Giv Haandslag paa det!

Og hun rakte sin lille rosenrøde Haand frem, og Bedstefaderen lagde forsigtigt sin store »Lab« deri.

Men paa disse Betingelser løb Bedstefaderen stor Fare for at dø uden Sakramenterne. Thi Anne-Marie var lige saa lidt skabt for Dambrættet som Nattergalen for Svømning.

Hver Gang hun spillede, fejede Cyklonen hen over hendes Spil: »Den Brik, min Frøken, maa jeg tage fra dig — og ogsaa denne — saa denne — og saa disse to —!«

Aah, sagde Barnet helt forskrækket og spilede begge de blaa Øjne saa højt op, at de blev store som Dukkeøjne.

»Fem — og nu — færdig — flyt dig nu, hvis du kan!«

Barnet stak Hovedet helt ind over Dambrættet, rakte Tungen ud som Tegn paa stor Hjerneanspændelse, men hvor meget hun end kikkede og spekulerede og lod sin Finger vandre omkring, saa stødte hun overalt paa Bedstefaderens sorte Brikker, som ubønhørligt stod i Vejen for hende.

Hvor skulde hun nu flytte sig hen? Her? Der? Nej, heller ikke der, for en sort Dam fejer hen over to Rækker — og paa Siden maa hun finde sig i, at seks bliver taget —.

»Stakkels Anne-Marie«, sagde han en Dag ironisk til hende, »jeg er kun bange for, at jeg heller ikke i Aar kommer til Skrifte — og det er din Skyld. — du skulde tage Ekstratimer!«

Tage Timer? Ekstratimer? — Hvem ved? Det var maaske en Ide — oven i Købet en god Ide — virkelig!

En Aften, da hun sidder ved Siden af sin Moder, fortæller hun Moderen hele Sagen.

»Kære Barn, hvordan vil du gøre det; hver eneste Time Ugen igennem er du jo optaget. Din frie Onsdag Eftermiddag har du jo daarligt nok for dig selv!«

Men hvis jeg nu i nogen Tid udelod nogle af mine Timer, saa kunde jeg faa Tid dertil.

Du vil sikkert ikke kunne finde nogen Lærer til den Slags Tossestregere! Da Tjenestepigen ogsaa hørte om Sagen, sagde hun, at hun havde en Onkel, som var Vinhandler og kendt som en Førsteklasses Kraft i Dambræt. Han havde allerede deltaget i store Turneringer og konkurrerede stadig om Præmier.

Man lod ham komme til Krigsraadet og forklarede ham Sagen.

Mens han stoppede sin Pibe, hørte han opmærksomt til.

Meget godt — han kendte et Træk — som kun han kendte — ingen anden — et ufejlbart Træk. Men man maatte have Følelse i Fingerspidserne dertil — og — durkdreven maatte man være — for at fange Modstanderen langsomt, men saa meget des mere sikkert.

Kort og godt. Timerne blev aftalt, og Manden kom regelmæssigt hver Onsdag Eftermiddag. Anne-Marie arbejdede — gjorde sig Umage — og blev dygtig.

Men — hun skjulte sit Spil. Om Søndagen studerede hun hemmeligt Bedstefaderens Spil, gjorde bevidst de tidligere Fejl og lod ham saaledes forblive i den Tro, at hans Barnebarn var og blev en Kætterske, som aldrig vilde kunne lære at flytte en Brik rigtigt. Hun havde stadig de samme Barnemanerer som i Begyndelsen med hendes evige Forputten sig hen i Hjørnet, hvor hun saa lod sig endnu mere omslutte. Saaledes kunde Bedstefaderen roligt læse sin Avis imellem to Slag — som Goliath over for Barnet David.

Fjerde Søndag i Fasten oprandt. Man var inviteret til Middag hos Bedstefader. Maaltidet forløb lystigt og muntert. Efter Middagen fortalte Anne-Marie Nyt fra Skolen, for det gjaldt om, at en vis Person ikke kom til at tage sin Middagslur.

Anne-Marie blev igen helt Barn og drillede og spøjte med Bedstefaderen. Blandt andet spurgte hun ham ogsaa om, hvad La Fontaine mon havde ment med sit Digt om Myren.

Da de kom ind i Dagligstuen, tilberedte hun hans The, saaledes som hun vidste, han holdt mest af den, nemlig, meget varm, et Fingerbøl Rom deri og tre Stykker Sukker. Tilsyneladende tilfældigt gjorde hun Spillebordet i Stand og spurgte ham med uskyldig Mine:

Vil du, Bedstefader —?

Naa, ja, hvis det kan være dig en Glæde —!

Stadig om »Paasken«, spørger hun ham smilende —.

Stadig om »Paasken«.

De hvide eller de sorte Brikker? — De sorte; det er jo desværre min Farve.

Du skal bare lade dig gøre hvid, Bedstefader.

Hvad mener du med det?

Jo, i Skriftestolen, det ved du da.

Jeg har allerede svaret dig herpaa: naar du har besejret mig paa Dambrættet.

Lad os saa begynde.

Og som tilfældigt begynder hun straks med en Fejl, som kostede hende en Brik. Men hun slog omhyggeligt de forræderisk triumferende Øjne ned.

Det var ærgerligt, sagde den lille efter dette Tab.

Pas bedre paa, du Vildkat, sagde Bedstefaderen.

Men efterhaanden, uden at lade sig mærke med noget, ja, hun sludrede endogsaa med sine Kusiner i Værelset ved Siden af, førte Barnet sine Brikker kegleformet frem. Bedstefaderens Spil blev paa den Maade splittet, og han var nødt til yderligere at tage to Brikker fra hende for at gøre Plads for hende til hendes Slag.

Aah, Anne-Marie, du lærer aldrig at spille, desværre.

Lærer aldrig at spille?

Ved disse Ord ryster Anne-Marie sin Haartop, som en Løve sin Manke.

Der! — Du er besejret, Bedstefader — og det oven i Købet grundigt.

Hvad for noget, besejret?

Saa flyt dig ud af Stedet, om du kan.

Det var virkelig saadan. Bedstefaderens Spil var fuldstændig forvirret — hans Barnebarn tager 8 Brikker fra ham, omslutter to Fanger og faar to »Damer«.

Se engang, Bedstefader er slaaet —

Den gamle Mand forsøger at vende og dreje sig — til ingen Nytte. Det er Waterloo — et Sedan!

Revanche, er det eneste, han siger.

Tilstaaet, siger den lille med kongelig Højmodighed.

Men adspredt, som Bedstefaderen havde været ved Spillets Begyndelse, havde han ikke studeret de indledende Træk. Han er simpelthen tvunget til at tage — at forberede det berømte Hul, hvori han skal gaa under. Og saa forstyrres han af de resolute, beslutsomme Øjne, som iagttaget ham, og de smaa Fingre, som angribende uden at nøle rykker Brikkerne frem. Men særlig en anden Sag, den, som alle nu tænkte paa, men som ingen taler om. —

Igen tabt! raaber den Lille henrykt.

Hvad behager?

Jo se — du tager den der fra mig — og jeg gaar denne Vej omkring, saa der — der — der.

For Pokker da ogsaa, for Pokker da ogsaa!

Du er fortabt, Du har tabt. Og saa var hun lige ved at græde af Glæde: Kære gode Bedstefader, hvornaar lader du dig besejre af den kære Gud? Hvornaar gaar vi to sammen til Skrifte? Du ved — saadan var jo Aftalen.

Han tøvede en Stund — hans gamle Fejghed, hans gamle Menneskefrygt rejste sig som en Storm i hans Indre. Men han fattede sig hurtigt.

Hvornaar holder Paasketiden op?

Den 6. Maj.

Altsaa den 5.

Og helt eftertænksomt gik Bedstefaderen hen til Vinduet og satte sig i Lænestolen — helt eftertænksomt!

Pierre l'Ermite.

Nye Bøger.

Enten er Paven ikke ufejlbar . . .

Den i sin Tid ansete Læge *Johann N. af Ringseis*, Professor i München, var en udmærket Kristen og Katholik, hvilket han bl. a. viste i 1870, da Diskussionen omkring Vatikanerkonciliet satte Gemytterne i Oprør. Med dybeste Ro og urokkelig Tillid ventede han paa Kirkemødets Afgørelser om Ufejlbarheden. Han vidste, at en dogmatisk Fejltagelse inden for Kirken var umulig, fordi Helligaanden selv garanterede Sandheden. Derfor sagde han til dem, der var bange for Konciliets Udfald: »*Enten er Pavens Ufejlbarhed ikke rigtig, og saa vil den ikke blive proklameret; eller den bliver proklameret, og da er den ogsaa rigtig. Hvem der nærer Frygt for, at Jordkredsens Biskopper, forsamlede under Paven, i Troslæren kan lade sig overliste af noget som helst, han har aldrig været Katholik . . . Den Udflugt, at et Koncil bliver paavirket, har enhver, der ikke vilde underkaste sig, indtil nu betjent sig af. Den, der ikke underkaster sig Konciliet, saafremt det erklærer Paven for ufejlbar, han anser en ringere Autoritet eller ogsaa sig selv for ufejlbar.*« Lignende smukke Vidnesbyrd om Dr. Ringseis' ægte katholske Sind finder vi flere af i en ny lødig Biografi om ham: *Dr. H. Fels; Johann Nep. v. Ringseis* (Dülmen, Laumann, RM. 3,50), som kun er et enkelt Led i en Serie Biografier om katholske Mænd, hvis Hovedhensigt er at føre til Christus. —z.

Davids Taarn, Elfenbenstaarn . . .

»Paradisets skønneste Blomst« (*La plus belle fleur du Paradis*) kalder Kardinal A. M. Lépiciér sin Bog om Maria (Paris, P. Lethielleux 1936, 305 S., 18 Frcs.). Den ydre Ramme i den danner det lauretanske Litanis Paakaldelser, Med dem som Kapitlernes Titler forklares solidt og dog folkeligt hele vor Tros Lære om Maria. Hvert Afsnit indeholder desuden et symbolsk Billede, komponeret over Litaniets Paakaldelse, og et Eksempel paa Helgener, der var særlige Mariadyrkere. »Davids Taarn« f. Eks. citerer først det Sted i Højsangen, hvor der med ægte orientalsk Poesi

siges om Brudens Hals, at den var som et af Davids Taarne, bygget paa faste Volde og bedækket med tusind Skjolde. I Tilslutning dertil drøftes Marias Sjælsstyrke og dens Betydning for Forløsningen; Raymundus Nonnatus er her Eksemplet. »Elfenbenstaarnet«s Valg skyldes hint Skriftsted, hvor det hedder, at Salomon byggede en Elfenbens-trone, stærk og lysende; dens Skønhed minder om Gudsmoders stærke Haab og Tillid til Gud, som opnaar alt af Gud. De smaa Kapitler er en saare nyttig og lødig Maj-læsning. —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Kong Kristian X's Regeringsjubilæum.

I Anledning af H. Majestæt Kong Kristian X's 25 Aars Regeringsjubilæum forordner Vi herved, at der i alle Vikariatets Kirker og Kapeller i Forbindelse med Hovedgudstjenesten Pintsedag d. 16. Maj skal afholdes en Fest- og Takkeandagt med følgende Program:

1. I selve Messen tilføjes, efter *Oratio, Secreta* og *Post-communio*, Bønnerne fra *Missa pro gratiarum actione, sub eadem conclusione*.

2. Efter Slutningsevangeliet udstilles det Allerhelligste under Salmen 151 (med eller uden Stjerne).

3. Efter Salmen vil medfølgende Bøn være at bede med Tilføjelse af Fader Vor, Hil dig Maria og Ære være Faderen etc.

4. Derefter istemmes *Te Deum*, og Andagten slutter med *Tantum ergo* etc. som foreskrevet i *Collectio rituum* p. 140 sidste Halvdel.

5. De Hrr. Sognepræster og Rectores anmodes om saa vidt muligt i Prædikenen paa denne Dag i opbyggeligt Øjemed at omtale H. Majestæt Kongens 25 Aars Regeringsjubilæum, ligesom de ogsaa bør opfordre de Troende til i særlig Grad at bede for Konge og Fædreland. (jvnfr. I Tim. II, 1-3).

København, d. 24. April 1937.

† JOS. BREMS
vic. ap.

Hvide Søndag i Haderslev.

I Ugebladet af 18. April stod der »En lille aktuel Prædiken« fra en Sognekirke, hvor der ikke var Førstkommunikanter paa Hvide Søndag, en Prædiken, der har Bud til ikke saa faa i hele Landet! Men lad mig i Dag i Mod-sætning dertil præsentere omstaaende Billede, som viser 16 Børn, der for første Gang gik til den højtidelige hellige Kommunion og 11 andre, der nu snart forlader Skolen og i denne Anledning igen bekræftede deres Trospagt. Billedet er fra Haderslev, hvor Kirken havde den Glæde at

se ca. 240 Andægtige forsamlet i Dagens Anledning, deriblandt ogsaa nogle, som man højest ser 1-2 Gange i Kirken i Aarets Løb. Alle var tilsyneladende dybt bevægede, og man ikke Længsler og Forsætter modnedes i ellers kolde Hjerter: »Ligesom disse Børn i Dag har bekendt Jesus Christus og

har lovet Kirken Troskab, har ogsaa vi engang aflagt samme Løfte. Har vi holdt, hvad vi lovede?« Mange har desværre sveget denne Højtidsdags Løfter. Men Hvide Søndag kan jo ogsaa blive til en Erkendelsens og Omvendelsens Dag, og hjerteligt maa vi ønske, at baade unge og gamle har fundet ind til Frelserens Hjerter. *Pax.*

Brev fra Aarhus.

Søndagen Midfaste talte Pater J. Stäubli om den mexikanske Præst Michael Pro S. J. For sin katholske Bekenndelses Skyld segnede han den 23. Novbr. 1927 for nogle Soldaters Kugler. Meksikos Historie er mættet med voldsomme Begivenheder, ikke mindst Kirkehistorien. Der skabes Skikkelser som Pater Pro, der kan synge og smile, men ogsaa vove Livet, naar det gælder. Den danske bløde Mentalitet gyser, naar den hører om de blodige Forfølgelser i Spanien og Meksiko og trøster sig med, at »Amerika« ligger saa langt herfra. Men tænk, hvis Forsynet vilde prøve vor Kærlighed — til Bunds! Efter Foredraget saa vi Lysbilleder fra Pater Pros Liv.

Radioklubben afholdt Foraarsfest. Programmet var tilrettelagt som en Opfordring til Lytterne om at arbejde som Pionerer for den katholske Radiosag — ikke komme for sent, — men sammen med den katholske Presse, at komme tre Faktorer til Livs, nemlig den fæle Uvidenhed, de falske Profeter og den søvndyssende Magelighed.

Paa samme Dag blev vi præsenteret for et lille, nyfødt sværtet Væsen, med otte Sider, som lyder Navnet: »Katholsk Sogneblad for Aarhus og Opland«. Det skal træde i Stedet for Meddelelser til Menigheden og være Talerør mellem Præst og Menighed.

Til Slut skal omtales, at Sognepræsten Pater J. Koch fyldte 60 Aar den 15. April. Om Aftenen havde Rosenkranskongregationen Fest for deres Præses, som fik overrakt en Gave — Henrejsen til »Vor Frue af Lourdes«. Da Kongreganisterne gerne vil se deres Præses igen, samles der nu sammen til Hjemrejsen. *B. N.*

Katholske Akademikere i Jylland.

Søndag d. 11. April 1937 stiftedes i Aarhus den fra mange Sider med Forventning imødesete Sammenslutning af katholske Akademikere i Jylland. Til Mødet havde indfundet sig 27 Akademikere foruden Gæster og Hustruer, og naar hertil kommer, at en Del havde meldt Forfald, maa det samlede Medlemstal sættes noget højere. Paa en kort, stiftende Generalforsamling, hvor Dirigenthvervet med Dygtighed varetoges af Dommerfuldmægtig Olav Hansen, Søby, vedtoges der Love, og Foreningen traadte straks ud i Livet med to særdeles instruktive Foredrag af Politadvokat Lotinga og Overlæge Schwensen. Saavel Foredragene som den efterfølgende Drøftelse af Emnet, Fosterdrab og Børnebegrænsning, var en Oplevelse, navnlig for de tilstedeværende katholske Læger og Jurister.

Bestyrelsen, som kom til at bestaa af Pater Lønskov, Kaptajn Beyer og Dommerfuldmægtig Højris, vil anse det som sin Opgave ved de to aarlige Møder at samle Medlemmerne til Foredrag og Drøftelse af Emner af lignende Aktualitet som paa dette Møde. Næste Møde paaregnes at ville finde Sted Søndag d. 12. September 1937 samme Sted og Tid. *H. Højris.*

Fra den vide Verden.

Mikado modtager Kardinal.

Efter at den pavelige Legat ved sin Hjemkomst fra den internationale eukaristiske Kongres i Manila, paa Gennemrejsen gennem Japan højtideligt var blevet modtaget af Ministerpræsidenten og æret ved en Festmiddag, blev han ogsaa modtaget af Mikadoen. Hvor stor en Æresbevisning dette er, forstaar man bedst, naar man betænker, at Japan hersker over 84 Millioner Mennesker, hvor Katholikerne med deres 274.969 Sjæle kun danner et forsvindende Mindretal. Offentligheden tillægger en Tale, som Ministerpræsidenten holdt under Festmiddagen for Kardinalen, stor Betydning: »Kongressen i Manila har vist hele Verden Kirkens stadig voksende Magt, særlig i Østen, og samtidig aabenbaret dens ophøjede og ædle Mission«. Ogsaa i Shanghai blev Kardinalen officielt modtaget af Repræsentanter fra den kinesiske Regering og Byen.

Hvem der betaler Kommunismen.

Det franske Kommunistparti har i de sidste syv Aar anvendt 250 Millioner Francs (3.250.000 Pund Sterling) til Propaganda; dette afsløredes i det franske Deputeretkammer af en af Partiets tidligere Ledere, Jacques Doriot, en Mand, som havde siddet fængslet for Kommunismens Skyld, og som i ti Aar havde arbejdet for den i Parlamentet, men som for to Aar siden afbrød enhver Forbindelse med Moskva. Pengene kom fra Rusland. Det kommunistiske Partiorgan »Humanité«, siger Doriot, har altid været i Gæld, men i Dag er det det eneste af samtlige franske Blade, som nægter at sætte Prisen op. Det kommunistiske Parti har henvend 40 Ugeblade i Cirkulation, ikke et eneste af dem kan i Virkeligheden bære sig selv; hertil kommer, at Partiet understøtter henvend 20 Blade paa andre Sprog for udenlandske Arbejdere i Frankrig.

Korsfæstet af Anarkister.

Fra »Osservatore Romano« af 13. April har vi taget nedenstaaende Beretning, som stammer fra Bladet »Le Nouvelliste« i Lyon, og som fortæller om den grusomme Parodi paa Christi Død, som har fundet Sted i Lerida i Katalonien:

En Skare Anarkister drog gennem Byen, slæbende en ung Mand paa 18 Aar med sig. Da de naede Hovedpladsen, dannede de en Domstol og parodierede Pontius Pilatus' Domfældelse. Efter at Fangen var blevet pisket og overdænget med Haansord, blev han stillet paa et Bord, og man spurgte ham, hvem han var. Den unge Mand svarede modigt, at han var en theologisk Seminarist fra Barbastro. Derefter fordrede Mængden hans Død, og Kommisæreren for det anarkistiske Forbund i Iberien dømte ham til Korsfæstelse, dog ikke uden, ligesom Pontius Pilatus, samtidig at vaske sine Hænder. Kort derefter blev den unge Seminarist naglet til et Kors. Han døde med Ordene: »Jesus, af Kærlighed til Dig og for Spaniens Frelse.« Den rasende Pøbel gjorde en Ende paa den skrækkelige Scene ved at stene Liget.

Majandagter.

St. Ansgars K. Kl. 20 (Sønd. 17). *Jesu Hjerte K.* Kl. 19 $\frac{1}{2}$ m. Præd. (Sønd. 19 $\frac{1}{2}$). *Rosenkrans K.* Kl. 19 $\frac{1}{2}$ (Sønd. 17). *St. Annæ K.* Kl. 20 m. Præd. (Sønd. 20). *Sakraments K.* Mand. Onsd. Fred. efter Messen Kl. 8. Tirsd. Torsd. Lörd. Kl. 20 (Sønd. 18). *St. Andreas K.* Kl. 19 $\frac{1}{2}$ (Sønd. 17). *St. Antoni K.* Tirsd. og Fred. Kl. 20.

Kommunismen som den er.

Pave Pius XI's Rundskrivelse om den **gudløse Kommunisme** er udkommen. Faas paa Ansgariusforeningens Forlag, Bredgade 64, Palæ 3762 (Kl. 15—17). **Pris: 25 Øre.**

Bazaren paa Amager aabner **Søndag d. 2. Maj Kl. 14** og **Mandag d. 3. Maj Kl. 15** i den nye Festsal; Indgang fra Dronning Elisabethsallé. — Den byder paa mange Attraktioner saason Artistoptræden, Filmsforestillinger, Optræden af »den syngende Politibetjent«, Silhouetklipping ved Fru Kirsten Wivel, Portrættegning ved Frk. Tove Marker, det mystiske Kabinet, Skydebane, Restauration og meget andet. Desuden er jo selve den nye Kirkebygning og Festsalen den mest imponerende Attraktion, alle bør se. Derfor er det givet: **Søndag og Mandag gaar Folkestrømmen til Bazaren ved den nye Kirke paa Amager! Alle kommer med en Skærv til det nye Gudshus, og alle vender hjem igen belæst med værdifulde Gevinster fra de righoldige Tombolaer!**

Tre lukkede Retraiter i Roskilde.

I. *For unge Damer:* Fra Onsdag Aften d. 21. Juli til Søndag Morgen den 25. Juli.

II. *For ældre Damer:* Fra Onsdag Aften d. 28. Juli til Søndag Morgen d. 1. August.

III. *For Herrer:* Fra Onsdag Aften d. 4. August til Søndag Morgen d. 8. August.

Retraiten ledes af Pater K. Harmer. Den begynder Onsdag Aften Kl. 19 $\frac{1}{2}$ med Andagt og Indledningstale. Prisen for de 3 Dage er 5 Kr. Deltagerne bringer kun de allernødvendigste Toiletsager med. Det er tilladt at tage anderledestroende med, naar dette anføres ved Tilmeldelsen, som sendes til Sognepræsten i Roskilde.
J. Hoppers.

Christi Himmelfarts Dag, Torsdag d. 6. Maj, slutter Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af Paaskekommunionen.

Statuerne ved Valfartsvejen. Til Istandsættelse af Statuer og Vejkers ved Ringstedvejen har jeg haft den Glæde at modtage: »Katholsk Ungdoms Klub«, København Kr. 10,00. Hjertelig Tak! — Jeg minder om, at den saa haardt tiltrængte Istandsættelse vil kunne foretages for ca. 200 Kr., og at Billedhugger Windfeldt-Schmidt vil paatage sig Arbejdet. Bidrag modtages af Pastor Benzon, Frederikssundsvej 225, Kbhvn. Brh., Post-Konto 1087.

Katholsk Arbejdsanvisnings Bureau.

Plads tilbydes:

ung Pige som Medhjælp i Huset; ung Pige (til mindre Hjem) med Kendskab til daglig Madlavning.

Plads søges:

af en Tømrer — Altmuligmand; en Billedskærer-Snedker.

Ansøgning med ev. Anbefalinger sendes sammen med Paategning af Deres Præst til B. Jetmar, Nørre Søgade 13, Kbhvn. K. Telf. Byen 8626.

Vor kære Datter

Else Maria Kluge

døde den 23. April 1937, vel forberedt med Kirkens hellige Naademidler.

Paa Familiens og egne Vegne

Anna og Carl Kluge.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Kirkelig Kalender.

Maj.	2. S. 5. Sønd. e. Paaske. —	Maj.	9. S. Søndag i Christi Himmelfarts Oktav.
	3. M. Korsets Genfindelse. — <i>Bededag.</i>		10. M. Antonius.
	4. Ti. Monica. — <i>Bededag.</i>		11. Ti. i Oktaven.
	5. O. Pius V. — <i>Vigilie. — Bededag.</i>		12. O. Nercus, Achilleus, Domitilla og Pancratius.
	6. T. CHRISTI HIMMELFARTS DAG.		13. T. Oktav af Christi Himmelfart.
	7. F. Stanislaus.		14. F. Ferialdag.
	8. L. Ærkeengelen Michaels Aabenbarelse.		15. L. <i>Vigilie til Pintse. *)</i>
			*) Faste- og Abstinensdag.

April. **Ugens Messebønner.**

2. S. 5. Søndag e. Paaske (590—430); 2. *Sæt Bønner*: Athanasius (897—[39]).
3. M. Korsets Genfindelse (900—730); 2. *Bededagen* (595—435), 3. Alexander I, Eventius, Theodulus og Juvenal (900—731). Slutningsevng.: *Bededagens* (596—436). — I de Kirker, hvor der holdes Procession, læses i Forbindelse med denne *Bededagens Messe* (594—434); 2. Korsets Genfindelse (900—731), 3. Alexander I o. d. a. (900—731). Slutningsevng.: *Festens* (901—731).
4. Ti. Monica (904—734); 2. *Bededagen* (595—435). — Hvor der holdes Procession, læses *Bededagens Messe* (594—434); 2. Monica (904—734).
5. O. *Vigilie* (598—438); 2. Pius V (905—735), 3. *Bededagen* (595—435). — *Eller*: Pius V (905—735); 2. *Vigilien* (591—435), 3. *Bededagen* (595—435). Slutningsevng.: *Vigiliens* (598—438). — Hvor der holdes Procession, læses *Bededagens Messe* (594—434); 2. Pius V (905—735), 3. *Vigilien* (591—431). Slutningsevng.: *Vigiliens* (598—438).
6. T. **Christi Himmelfarts Dag** (600—439).
7. F. Stanislaus (907—737); 2. Oktaven (600—439).
8. L. Ærkeengelen Michaels Aabenbarelse (907—737); 2. Oktaven (600—439).

M.-K. Jesu Hjerter K. »for Mænd« F.-K. Sønd. d. 2. Maj Kl. 8½. — Christi Himmelfarts Dag Kl. 19½ Slutningshøjtidelighed med Prædiken og Festandagt.

Abhinc cessat Oratio imperata pro Papa.

Havniae, die 27. Apr. 1937.

J. Brems,
vic. ap.

Addendum in Directorio. Die 7. Maji, in 1. Vesp. St. Michaelis Arch., loco Ps. 116 dicitur Ps. 137 *Confitebor* e 2. Vesp.

ST. ANSGARS KIRKE. Søndag d. 2. Maj Kl. 20 Andagt m. Præd. og Procession. — Mand. d. 3., Tirsd. d. 4. og Onsd. d. 5. Maj (*Bededagene*) er der hver Dag efter Messen Kl. 8¼ *Procession*, hvorunder Litaniet til Alle Helgen synges. Torsd. d. 6. Maj, *Christi Himmelfarts Dag*, Kl. 7 og 8 st. Messe, Kl. 10 Højmesse med Præd. og *Te Deum*. Kl. 17 Festandagt.

St. Antoni Kirke. Christi Himmelfarts Dag: Kl. 8 Højmesse. Kl. 10 st. Messe.

FREMMEPROG-TRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 29. April.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Bøglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). - Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. -

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂ - 14¹/₂.

Nr. 19

Søndag den 9. Maj

1937

TIL DANMARKS KONGE

1912 - 15. MAJ - 1937

*Skjoldunge-Ætten værned vor Jord,
mens over Havene Snækkerne fo'r,
fo'r til den fjerneste, fremmede Havn,
øved Bedrifter i Hjemlandets Navn.*

*Valdemarstiden tændte paany
Vikingevalderens straalende Ry.*

*Skiftende Tider venter igen
Daad og Bedrifter af Skjoldunge-Mænd.
Andre er Tiderne, ny deres Tarv,
kalder dog stedse paa Skjoldunge-Arv.*

*Fra Polmørkets Strande
til Flensborg-Fjords Bred
din Snække du førte med Klogskab — i Fred.*

*Din Færd Han velsigne, som raader bag Sky!
I Skjoldunge-Skibet Han lade paany
som hidtil med Hæder din Haand fatte Ror
— til Ære for Danmark, til Held for vort Nord!*

Gud bevare Kongen!

En stor Fest fejrer Danmarks Konge og Folk paa Pintsælørdag i Aar: 25-Aarsdagen for Kong Christian X's Tronbestigelse. Til Pintsæløvsangen føjer sig i Aar en Tak til Gud for al Naade mod Danmark i 25 Aar, en Bøn om Velsignelse over Konge og Folk i Tiden, der kommer.

De 25 Aar 1912—37 har bragt de fleste af Europas Folk og af hele Verdens Folk store Ulykker og Lidelser, og store Omvæltninger har fundet Sted. Naar vi ser ud over disse 25 Aars Verdenshistorie, og naar vi ser ud over Verden i Dag, saa undres vi over, hvor fredeligt og lykkeligt det danske Folk har levet i disse Aar. Vi hører til den lille Kreds af Nationer, som blev skaanet i Verdenskrigens frygtelige Aar, og selv om Krise og mange Vanskeligheder ogsaa møder os nu, saa er det dog ikke til at sammenligne med mange andre Folks Ulykker. Hvor har det danske Folk meget at takke Gud for! Ufattelig stor har hans Godhed været i 25 Aar. Vi har levet i Fred og i Velstand, vi har haft den Lykke at se de fra os skilte Brødre vende hjem; mens andre Folk lider og klager, bøjer vi os i dyb Taknemmelighed.

Vor Tid er fjern fra den falske Smiger, der vilde hylde Monarken som den, alt det gode kom fra. Vi ved, hvorledes mange Mennesker og mange Forhold har virket sammen til et lykkeligt Resultat. Men vi ved ogsaa, at Kong Christian X har ydet sin betydningsfulde Indsats, der svarer til hans betydningsfulde Stilling. Naar vi hylder Kong Christian paa hans Jubilæumsdag, saa gør vi det med stor Glæde, fordi han har forstaaet sin Opgave at være Konge. Han staar for hele vort Folk, som Landets og Folkets første Tjener, som den, der i sin Person samler Fortid og Nutid, det hele Danmark. Kongens Virken og hans Færden iblandt os har gjort, at vi med naturlig Ærbødighed og Kærlighed ser hen til ham, og at vi ogsaa takker ham for hans Kongegerning. Det er berettet, hvor stor Kongens personlige Indsats har været i de alvorligste Øjeblikke. Men ligesaa betydningsfuld er hans daglige Liv og Virke i Nationens Tjeneste. Forglemmende sig selv har han søgt at tjene. Af en Konge kræves ofte store personlige Ofre; vor Konge har altid bragt dem uden at svigte. Det ser hele det danske Folk. Derfor hylder det ham og bringer ham Gaver. Derfor jubler det ham i Møde paa hans Højtidsdag og giver ham sin Kærlighed, fordi han har tjent det tro i 25 Aar.

Derfor vil vi ogsaa Pintsemorgen af ganske Hjerte synge vort *Te Deum* og af ganske Hjerte bede:

Gud bevare Kongen!

Om og af nordiske Konvertiter.

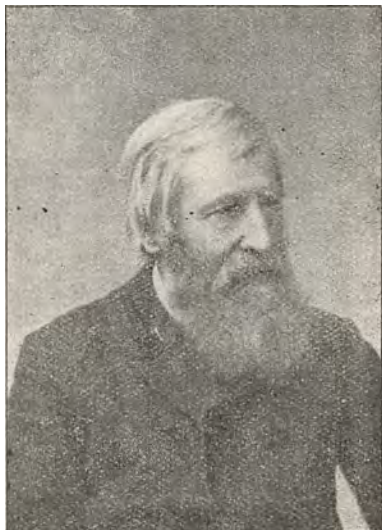
Holfelt-Houen.

De fleste Nordmænd har sikkert hørt Navnet Houen, og de véd maaske ogsaa, at saadan hed den rige Købmand, der for et halvt Aarhundrede siden oprettede store Legater til Fremme af Kunst, Videnskab og Litteratur i deres Fædreland. Ikke nær saa mange kender hans tre Aar ældre Broder, hvis Navn staar over disse Linier. Men han var godt kendt blandt Norges Katholiker i forrige Aarhundrede, og han er vel værd at mindes blandt de nordiske Konvertiter.

Christopher Holfelt-Houen fødtes 1820 i Arendal og slog tidlig ind paa Handelsvejen. Tolv Aar af sin tidlige Ungdom tilbragte han i Udlandet, hovedsagelig i Frankrig og England, hvor han havde flere betroede Stillingen, bl. a. hos sin tre Aar yngre Broder, der havde en stor Forretning i Newcastle.

Paa en Forretningsrejse i Oktober 1846 kom han til Frankrig og Italien, hvor han slog sig ned i Rom for Vinteren. Her stiftede han ikke alene Bekendtskab med den skandinaviske Koloni, men kom ogsaa i Berøring med katholske Kredse, traf de senere saa berømte Kardinaler Manning og Newman og drev selv alvorlige religiøse Studier. Paa denne Maade opstod og modnedes hos ham Tanken om selv at blive Katholik, hvilket ogsaa skete den 3. Juni 1847.

Der kom nu for ham nogle i adskillige Henseender urolige Aar. Hans Helbred var ikke godt, og de politiske Forhold i Rom var meget brogede, bl. a. var, som bekendt, Pave Pius IX en tidlang landflygtig i Gaeta. Holfelt-Houen fik heller ikke megen Ro, men bestemte sig alligevel til at

Pastor Holfelt-Houen.

ville være Præst, og da ordnede Forhold var vendt tilbage, begyndte han sine theologiske Studier ved Propaganda-Kollegiet i Rom 1850. Selv om han stadig maatte passe nøje paa sit Helbred, lykkedes det ham dog ret hurtigt at blive færdig med Studeringerne, saa han allerede 1854 kunde vies til Præst.

Pastor Holfelt-Houens hele Præstegerning faldt i hans Fædreland, for største Delen i Bergen, hvor han virkede fra 1857—1881. Hans Landsmand Stub, der dengang arbejdede som Barnabitpræst i Italien, besøgte sin Fødeby Bergen og satte sig i Spidsen for Opførelse af en Kirke og Præstegaard i Byen, hvad der var stor Trang til. Han samlede Penge sammen i Udlandet, medens Holfelt-Houen arbejdede i Hjemmet. Allerede i 1864 paabegyndtes Arbejdet paa Grundmuren til Kirken, men — mærkværdigt nok; noget maa jo være kommet i Vejen — St. Pauls Kirke blev først færdig i 1876. I Mellemtiden var den værste Nød bleven afhjulpen, idet der, væsentlig ved Enkedronning Josefines Hjælp, var bleven opført en rummelig Præstegaard. Første Sognepræst ved Kirken blev Pastor Stub, medens Holfelt-Houen blev Medarbejder hos sin Landsmand.

Fra 1881—1883 var han Førstepræst paa Halden, blev saa forflyttet til Oslo, men traadte 1884 paa Grund af Sygelighed ud af aktiv Tjeneste. Resten af sit Liv tilbragte han dels i Italien, dels i Bergen, indtil han i 1890 afgik ved Døden i Oslo.

Pastor Holfelt-Houen var en fint dannet Mand med store kunstneriske Interesser. Hvor vidt han har besiddet praktisk Greb over for Livets daglige Krav, findes der ikke noget om i de Kilder, der har staaet til Raadighed for denne lille Skildring. Han udfoldede en rig litterær Virksomhed baade i Dagblade og ved forskellige Skrifter. Fra 1859—1860 udgav han et Maanedsskrift ved Navn Katholsk Intelligensblad, men det gik ind; det var for lærd til at kunne øve nogen almindelig Indflydelse. Mere praktisk Sans viste han ved at oversætte Goffines værdifulde gamle Huspostiller, som han gengav i dens oprindelige jævne og folkelige Skikkelse, uden de mange Udvidelser og formentlige Forbedringer, den i Aarenes Løb var bleven udstyret med. — En stor Del af sin Formue testamenterede han til Opførelsen af en Kirke i den vestlige Del af Oslo.

Niels Hansen.

Marias Bøn er mægtig.

Den kristne Overbevisning, som forkynder Jomfru Marias Dronningeværdighed, bekræfter hendes Magt. Talrige Vidnesbyrd hos Kirkefædrene og andre Forfattere er Beviser derpaa. De troendes Holdning er en veltalende Bekræftelse deraf. I Alverdens Lande opsendes der utallige Bønner til Himmeldronningen af enhver Art. Man beder hende om de syges Helbredelse og kalder hende »de syges Helse«. Man bønfalder hende om Syndernes Omvendelse, hvis »Tilflugt« hun er. Til hende søger man i Samfundets, i Familiens og den enkeltes aandelige eller timelige Nød, fordi hun er »de kristnes Hjælp«, »de nedbøjedes Trøst«. Kirken beder i sin Liturgi om hendes Bistand. I Tusindvis af Klostre finder hver Dag et stort Antal fromme Øvelser Sted til Ære for hende. De Helligdomme, som er viet hende, modtager hvert Aar talløse Skarer af Pilegrimme, der gerne vil nyde godt af hendes Velgerninger.

De Kristne tror altsaa paa Marias »Almagt«; de er overbevist om, at hun kan opnaa enhver Naadesbevisning til dem, ligegyldigt naar eller hvor, selv om et Mirakel skulde være nødvendigt. Hvilken rørende Tillid — den fremkalder da ogsaa Gunstbevisninger i rigeste Maal.

Den hellige Albert den Store udtrykker denne Tanke: *»Vi maa bede hende om at ville; thi hvis hun vil, maa hendes Vilje nødvendigvis ske Fyldest.«*

»Marias store Forret« taler ogsaa Konrad af Sachsen om; *»frem for alle Helgener er hun saare formaaende hos Gud.«*

Hvordan kan denne Jomfru Marias

Jomfru Maria.

Maleri paa Silke af den japanske
Kunster Ryuko Toda.

mærkelige Magt forklares? De Grunde, der anføres, viser alle tilbage til hendes Værdighed som Moder og som Dronning.

En Moders Bønner betragtes som Ordre af en taknemmelig Søn. Her paa Jorden vilde Christus ydmyge sig, saa han adlød Maria. Saa snart hun ved Bryllupet i Kana havde udtalt et Ønske, gjorde Frelseren straks sit første store Mirakel. Den hellige Jomfru var vis paa at blive bønhørt: »Alt, hvad han siger til jer, skal I gøre.« havde hun sagt til Tjenerne.

Nu er Jesus mere end nogen Sinde løst fra Modermyndigheden. Alligevel er Marias Bønner stadig hans Moders Bønner; de er mere effektive end Helgenernes. »O, Guds Moder, du er mægtig til at frelse Syndere, og du behøver ikke nogen til at bistaa dig hos Gud, thi du er det sande Livs Moder.« Efter disse skønne Ord af den hellige Germanus anfører Forfatteren af »Marias Lovprisning« de Ord, som den hellige Brigitta hørte sige i en Aabenbaring. Jesus sagde til Maria: »Kære Moder, du ved, hvilken Kærlighed jeg har til dig; bed mig om alt, hvad du vil; hvad din Bøn end gaar ud paa, saa er det umuligt, at jeg ikke skulde høre den.« Og Grunden hertil giver Herren selv: »Du har intet nægtet mig paa Jorden; til Gengæld vil jeg intet nægte dig i Himlen.«*)

Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme.

Den katholske Aktion.

(Fortsat.)

64. Efter at have talt til Gejstligheden henvender Vi Os nu med en faderlig Indbydelse til dem blandt Vore elskede Sønner fra den læge Stand, som staar i den katholske Aktion. Det er jo den, Vi elsker saa højt, og som Vi ved en anden Lejlighed har kaldt »Forsynets særlige Redskab«, skænket Kirken i vore vanskelige Tider. Om den katholske Aktion bør det nemlig siges, at den arbejder i det sociale Apostolats Tjeneste, siden dens Anstrengelser tilsigter, at Jesus Christus maa udøve sit lykkebringende Herredømme over de enkelte, over Familien og hele Samfundet. Den bør derfor fremfor alt og stadigt lade det være sig magtpaaliggende omhyggeligt at uddanne sine Medlem-

*) Ovenstaaende er en aktuel Prøve af *P.-M. Garénaux: C. SS. R.s Bog »La Royauté de Maria«* (Paris, R. Téqui, 1936, 127 S., 7 Frcs.). En varm Hyldest til Gudsmoder, som vil stimulere netop vor Tid til større Andagt til Maria og arbejder for hendes Ophøjelse i Kirken og i de enkelte Sjæle.

mer og træne dem til de Slag, de til Guds Ære skal slaa. En saadan Træning af Medlemmerne er, hvis nogensinde ellers, navnlig tiltrængt og nødvendig nu i vore Dage og bør være det Fundament, der er lagt, før man gaar over til praktisk Virksomhed. En overordentlig god Hjælp er i saa Henseende Studiekredse, sociale Uger, Forelæsningsrækker og endelig alle andre Foranstaltninger af forskellig Art med det Formaal at vise, ad hvilke Veje de sociale og økonomiske Problemer kan finde deres kristelige Løsning.

65. Er den katholske Aktions Stridsmænd uddannet paa denne formaalstjenlige Maade, kan der ikke være Tvivl om, at de først og fremmest bliver Apostle for deres egne Kollegaer. Desuden bliver de Præsternes ihærdige Medhjælpere, hvor det gælder om stadig mere at sprede Sandhedens Lys i deres Omgivelser og at lindre legemlig og aandelig Nød i saadanne Kredse, som tit afviser Præsternes personlige Hjælp, hvad enten det nu sker, fordi de er forblindede af taabelige Fordomme mod Gejstligheden, eller fordi de lider af en meget beklagelig religiøs Ligegyldighed. Saaledes vil der, under Ledelse af heri særlig kyndige og øvede Præster, komme et energisk og ideelt Samarbejde i Gang med Hensyn til den religiøse Omsorg, som man skylder Arbejderverdenen. Dette Arbejdsfællesskab ligger Os meget paa Sinde, fordi Vi anser det for et af de bedst egnede Midler til at beskytte Arbejderne, disse Vore elskede Sønner, mod Kommunismens Bedragerier.

66. Foruden dette individuelle Apostolat, som ofte forbliver skjult, men altid udøver en heldbringende Indflydelse, har Medlemmerne af den katholske Aktion endnu den Opgave baade ved det talte og skrevne Ord at gøre Propaganda for den sociale Lære, som findes i de pavelige Rundskrivelser og andre Dokumenter. Denne Lære har jo det Formaal at muliggøre en Socialordning efter kristelige Principper.

Hjælpeorganisationer.

67. Omkring den katholske Aktion staar saa, ligesom en Slags Hærstyrker, de Organisationer, som Vi selv har kaldt dens Hjælpetropper. Ogsaa disse Organisationer indbyder Vi her paa dette Sted med faderlig Kærlighed til at overtage de af Os betegnede store Opgaver, der i vore Dage er af saa vidtrækkende Betydning, som de overhovedet kan være.

Standsorganisationer.

68. Men desuden gaar Vore Tanker til hine Sammenlutninger, som bestaar af Mænd eller Kvinder af samme Stand. Blandt andet tænker Vi paa Arbejdere, Landmænd, Ingeniører, Læger, Entreprenører og Studenter. Da de i kulturel Henseende lever under ensartede Betingelser, var

det naturligt, at de sluttede sig sammen til Grupper, der svarer til deres Forhold og Tarv. Disse Sæmmenslutninger har efter Vor Mening meget stor Betydning baade for Genemførelsen af den Orden i det sociale Liv, som Vi i Vor Rundskrivelse *Quadragesimo anno* havde for Øje, og for den almindelige Anerkendelse af Christi Kongedømme i de dannedes og i Arbejdernes Kredse.

69. Nu har jo ganske vist Statsmyndighederne paa Grund af de forandrede Forhold i det økonomiske og sociale Liv anset det for deres Pligt ved særlige Lovbestemmelser at overvaage og gribe ind i de nævnte Sæmmenslutninger. Herved bør der dog tages tilbørligt Hensyn til de enkelte Borgeres Frihed og Initiativ. Men Medlemmerne af den katholske Aktion skal, skønt de maa regne med den nuværende Situation, dog være kloge nok til at gøre baade en intellektuel Indsats, for at de moderne Problemer maa blive løst i den katholske Læres Aand, og en praktisk Indsats, idet de frivilligt og ærligt bliver Medlemmer af moderne Foretagender i det Øjemed at besjæle disse med den kristne Aand, som jo er Kilden til Tugt og Orden i Samfundslivet og til Broderskabsfølelse samt fredeligt og harmonisk Samarbejde.

Opraab til de katholske Arbejdere.

70. Med en Faders Hjertelighed vil Vi nu her sige et Ord til de katholske Arbejdere, baade de unge og gamle, som Vi elsker saa inderligt. For deres heltmodige Trofasthed mod den guddommelige Aabenbaring i disse vanskelige Tider, synes de som Belønning at have faaet en meget ærefuld, men ogsaa brydsom Opgave og Mission. Det er nemlig frem for alt dem, der under Biskoppernes og Præsternes Ledelse skal prøve paa at føre hine uhyre store Skarer af Standsfæller tilbage til Kirken og Gud, som, forbitrede over, at man ikke vilde behandle dem retfærdigt og vise dem den Agtelse, de havde Krav paa, af den Grund desværre svigtede Gud. De katholske Arbejdere skal ved deres Ord og Eksempel oplyse deres vildfarende Brødre om, at Kirken som en kærlig Moder føler med alle, som maa slide og lide, og at den i Fremtiden lige saa lidt som i Fortiden vil svigte sin Pligt til som Moder at beskytte sine Børn. Naar denne de katholske Arbejders Opgave, som jo skal løses i Bjergværker og Fabrikker, paa Værfter og andre Steder, engang imellem medfører Ubehageligheder og kræver Ofre, saa skal de erindre, at vor Frelser Jesus Christus ikke blot har givet os et Eksempel paa Arbejde, men ogsaa paa Lidelse og Ofre.

Katholikerne bør være endrægtige.

71. Dernæst vil Vi gerne paa ny og indtrængende opfordre alle Vore og Kirkens Børn, lige meget hvilken Stand

og Nation, hvilket Ordenssamfund eller Broderskab de tilhører, til med alle deres Kræfter at være virksomme for Fred og gensidig Forstaaelse. Mere end een Gang har Vi nemlig maattet føle bitter Smerte over de Stridigheder mellem Katholikker, som ganske vist skyldes Bagateller, men dog faar et rystende Udfald, idet de gør Børn af den samme Moder, Kirken, til Fjender af hinanden indbyrdes. Deraf kommer det saa, at Fredsforstyrreterne, hvis Tal ofte er ganske ubetydeligt, ved at benytte Lejligheden til at skærpe Modsætningerne opnaar netop det, de vil, nemlig at opbidse Katholikker mod Katholikker.

Skønt enhver, der kender blot en Smule til de sidste Maaneders Begivenheder, kunde synes, at det er overflødigt at gøre opmærksom paa denne Fare, saa mener Vi dog at burde gentage Vore Advarsler for deres Skyld, som enten ikke har forstaaet eller ikke vil forstaa dem. De, som gør sig skyldige i at skærpe Modsætningerne blandt Katholikkerne, paatager sig et frygteligt Ansvar baade overfor Gud og Kirken.

(Fortsættes.)

En mærkværdig Prædiken.

Der gives endnu Folk, der har oplevet Tiden før Verdenskrigen. Og disse gamle Folk — altsaa »gamle« i Ungdommens Øjne — er jo tilbøjelige til at rose de gamle Tider, være »laudatores temporis acti«, som allerede en romersk Digter sagde. Men selv om man absolut ikke vil lukke Øjnene for alt det, Udviklingen har medført af godt, selv om man nok saa beundringsværdig ser op til Flyvernes Togt over Land og Hav, til de Kæmpebroer, der føres over Vandene for at lette og hurtiggøre Trafikken — Tiden før Krigen forekommer os alligevel idyllisk i Forhold til Nutidens ligefrem apokalyptiske Aabenbaringer.

Verden var før Krigen saa vist ikke noget Paradis, der var sociale Kampe, der af og til viste deres Voldsomhed i Strejker og ved Valgene, der var et tiltagende materialistisk Syn paa videnskabelige og religiøse Spørgsmaal. Men der var mere Ro og Venlighed og, jeg tror, mere Glæde Folk imellem. Disse store sociale Spørgsmaal udkæmpedes dog mest i Avisernes Feuilletoner, og da jo Krigen 1870 var forbi, og de store Riger »satureret«, »mættet« — altsaa for Tiden ikke syntes om nye Udvidelser i Europa — saa tænkte vi Studenter, at der jo nok kunde komme Slagsmaal paa Balkan eller om Kolonier, men ikke imellem saa højt dannede, civiliserede Stater som Stormagterne i Europa og Nordamerika.

Og paa de videnskabelige, sociale og religiøse Omraader vilde Menneskene jo nok disputere, og Anarkister vilde lave

Attentater og bagefter straffes derfor, og kirkeligt interesserede Folk vilde udvikles frem for alt i Tolerance. De haarde Troskampe var lige saa vel overstaaede som 30-Aarskrig, Pinebænk og Heksebaal. —

Ja, saadan tænkte vi i Slutningen af det 19. Aarhundrede. Og nu? Har vi ikke set de »apokalyptiske« Ryttere ride gennem Verden, Krig og Død og Smitsot i Følge? Har vi ikke set Antikristen optræde snart her snart der, tiljuble af Masserne?

Thi har vi ikke oplevet Ting, som lignede et Verdens-Jordskælv, som vi aldrig havde tænkt os, da vi sad paa Skolebænken? Hele Verden i lyse Luer paa nogle faa Steder nær — Skyts af nyeste Kaliber ødelægger Skibe og Menneskeliv ved Chiles Kyst og Magellan-Strædet, ved Malakkas og Australiens Øer, ved Jyllands Vestkyst og i det ægæiske Hav. Der kæmpedes ved Troja som for Aartusinder siden, og der lægges Søminer ud ved Orkney-Øerne, og London — Verdensstaden London — bombarderes fra Luften. Og hvad foregaar der ikke for frygtelige Ting i det gamle Europa! Byer, Landsbyer, ikke blot ødelægges, de ligefrem udviskes fra Jordens Overflade. . .

Og blev Folk klogere af alt det Myrderi?

Det syntes et Øjeblik. Der arbejdedes for Fred af Fredsselskaber mellem 1919 og 1933, men saa var alt forbi, nye Mordmaskiner varslers ilde for Fremtiden.

Og nu paa det aandelige Omraade — har Fornuften, har Religionen, har Kristendommen, har sand Frihed og Broderskab sejret?

I Rusland er Antikrist paa Færde, i Meksiko, i Spanien ligeledes. Mennesker pines og dræbes for Religionens Skyld. Og hvorledes ser det ud i Tyskland? Her vil vi slet ikke komme ind paa Politik, og hvad Politik har kostet af Menneskeliv og Menneskelykke i de sidste fire Aar. Men vi maa her oplyse Trosfæller om religiøse Bevægelser, som vi ikke kan gaa med til, og som er imod den kristne Sandhed. Omtalen belyser ogsaa, hvad Nonsens, hvad utrolige Ting, man skal tro for at undgaa den sande Tro.

Den tyske Trosbevægelse afholdt forleden en Forsamling under Ledelse af Walter Öttel, Leipzig. Taleren talte om Emnet: »Hvorfor behøver vi ingen Præster?« Taleren havde en Bog, nemlig Det Nye Testamente, i Haanden. Han sagde i Begyndelsen, at for tysktroende Folk var det Gamle Testamente fuldstændig ubrugeligt. At det kun var et jødisk Skriveri, vidste nutildags ethvert Barn. Derfor vilde han nu kun tage det Nye Testamente. Han tog saa Bogen, slog den op og læste højt: Evangelium efter den h. Matthæus. Hvad skal det betyde? Det betyder,

at det er et Skriverseri fra Jøden Matthæus. Altsaa ogsaa en Jøde. Kommer os slet ikke ved, væk med ham! Nu kommer næste Kapitel. Evangelium efter den h. Markus. Altsaa et Skriverseri af Jøden Markus. Behøver vi ikke, væk dermed!« Og saaledes gik det videre: Jøden Paulus, Jøden Petrus — jødiske Skriverserier altsammen. »Hvad bliver saa tilovers? Omslaget, det er det hele. Hvad jeg tilbeder, maa jeg og vil jeg se. Dette er ikke Tilfældet her. Tilbeder jeg et Kakkellovnsrør, saa er der dog Mening i det, for Kakkellovnsrøret kan jeg da i det mindste se. Nu vil naturligvis mine Tilhørere sige: Ja, hvad har saa det hele at betyde? Ingenting. Det kommer nu slet ikke an paa, at vi har 28.000 »Pfaffen« (Gejstlige) at underholde i Tyskland. Hvis disse gaar i Hundene, er der ikke noget at gøre ved det. Tyskland vil leve. . .«

Han sluttede med Bemærkningen: »Allerede nu døbes der paa Hagekorset!« Protester herimod hjalp intet, og denne »Daab« vilde sikkert snart blive indført som Norm.

Man kan godt forstaa, at Folk, der kom fra denne Forsamling, sagde til hinanden: Disse gør os da rent gale. Ja, det maa være en Febertilstand, der behersker mange, ligesom vistnok i gamle Dage adskillige Sektors Fremtræden synes at have været parret med Galskab, med Raseri. Men under disse Omstændigheder, hvor man Skridt for Skridt bruger alle Midler imod Bekendelsen til Christus, vor Frelser, kan dette Raseri blive en smitsom Sygdom.

Lad os se denne Tros Dogmer:

I. Kampens Maal for den tyske Trosbevægelse er det tyske Folks Enhed i en særlig Race-Tro.

II. Den tyske Tros Grundlag er den nordiske Races Væsens-Ejendommelighed og det herved bestemte Folkefærd.

III. Den tyske Tro ligger ethvert sundt Menneske af uknækket tysk Væsen i Blodet.

.....

V. Den tyske Tro troes ikke som Konfession, men leves som uselvsk Gerning, som en skabende Ydelse og folke-nødvendigt Arbejde.

VI. Den tyske Tro aner det guddommelige i den uforanderlige Lov i Menneskets og Altets Liv.

Der er XIII Kampmaal, men allerede disse, hvoraf de tre første er citeret i deres Helhed, er betegnende for Tankegangen og Udtryksmaaden. For os, der ikke er grebet af Tysktroen, forekommer Udtryksmaaden som det rene Ordskvalder.

Det har lidet at gøre med del, vi andre har kaldet Tro og Religion. Altsammen er, som Paven jo ogsaa fremhæver i sin aktuelle Rundskrivelse: »Mit brennender Sorge« et Misbrug af Ord, en Legen med hævdvundne Betegnelser,

som skjuler noget helt andet. Thi Kærnen i den nye »Tro« er ikke Trosbegrebet efter vort Skøn, men en Lidenskab af hedensk Natur, en Overdrivelse af national Selvfølelse. Men da man ikke med Logik og ikke med materielle Vaaben kan gaa imod denne Walter Öttel og hans Meningsfæller, og da den hele »Tros lære« falder noget i Traad med Nazismens Følelser, maa vi haabe, at denne Febertilstand kølnes, inden det kommer til, at endnu større Dele af det tyske Folk smittes, og dets Adfærd gør det europæiske Samliv uudholdeligt.

Heldigvis er der et gammelt Ordsprog, der siger: »Gud tillader ikke Træerne at vokse op til Himlen.« Og heldigvis har vi Skriftens mange trøstende Ord, bl. a. dem i Magnificat-Sangen: »Storværk øver han med sin Arm, henvejrer dem, som hovmoder sig i deres Hjerter Tanker.« (Luc. 1, 51).

Men — for at komme tilbage til vort Udgangspunkt: det er mærkelige og vanskelige Tider, vi nu oplever, naar vi fastholder de kristelige Idealer, mere gaadefulde og vanskelige, end vi har oplevet dem i vor Levetid. Eller — kunde det tænkes, at en saadan Tros lære, som her citeret, og hvad der staar bag, kunde være fremsat for en 30—50 Aar siden uden offentlig Protest, og at den pavelige Skrivelse ikke kunde forkyndes i Aviserne, men hemmeligt maatte sendes og kun kunde læses op ved Hjælp af Trick? Kunde det tænkes, at man i store, den Gang kristelige Lande, pinte de Kristne aldeles som under Diocletian og Nero?

Dette sker altsaa nu, 1937. I Danmark har vi det godt!

F. F. M.

Presse-Rundskue.

»Den katolske Fare« paa Færøerne. Pastor Erik Boekenoogen maa være en farlig Mand. Han har aabenbart ført et Hovedslag mod Øernes Lutheranisme, siden hans Optræden har fremkaldt en harmdirrende Protest i »Nordlysiden« under Overskriften: »Skal Katholikerne komme til at raade paa Færøerne?« Hvad er det, Pastor Boekenoogen har bedrevet? Han har haft den lumske Idé, at samle en 10 til 16 Dreng og begive sig med dem paa Langfart ud mellen de sortladne, smaa Atlanterhavsoer. Bagefter har han været fripostig nok til i »Tingakrossura« af 24. 2. samt i »Dagbladid« og »Dimmalætting«, at skrive en snedig Beretning paa Færøsk om Turene. Denne halsløse Gerning har virket som en rød Klud paa en fanatisk Indremissionær, der under det besynderlige og just ikke smigrende Pseudonym »Tezel« — Afladskræmmeren! — i

ovennævnte Artikel i »*Nordlys*« raser imod Pastor Boekenooogen.

Han bebrejder denne saakaldte »Gudsmand«, at der ikke er nævnt Guds Ord i hans Artikel, at han derimod har lejet »et Dansehus« og ikke noget kristeligt Forsamlingshus for at overnatte i med sine Drengene. (Ved »Dansehus« bør man, med de troskyldige færøske Danse *in mente*, vist ikke tænke paa nogen københavnsk Dansebule!) Denne katholske Præst, fortsætter Tezel, begynder ikke sin Forkyndelse med Christus eller Korset; det vilde skræmme Folk. Han arbejder paa langt Sigt. Han søger at erhverve Drengenes Tillid; da vil de siden, naar de kommer i Sjælenød, opsøge den katholske Præst, som saa besøger dem videre til Jomfru Maria, Sakramenterne og de gode Geringer. Pastor Boekenooogen véd, hvad der rører Hjertestregene; derfor skrev han sin Artikel paa færøsk. Naar han fører sine Drengene ud i den færøske Natur, for derved, som han siger, at lægge Grunden til deres Fædrelandskærlighed, saa smager dette mere af Politik end af Præstegerning. Men det er katholsk Skalkeskjul. Hvorfor er Katholikerne overhovedet kommet til Færøerne? Trænges der ikke langt mere til Oplysning i det katholske Spanien? Disse »Børnenes Sommerrejser« er ikke andet end camoufleret katholsk Propaganda. Med slige Mænd i Spidsen venter Katholicismen sig en snarlig Sejr over samtlige færøske Kirkesamfund. Valget staar da mellem katholsk Voldsherredømme eller Guds Ords Frihed. Hvad vil man sige dertil paa Færøerne? . . . Saa vidt Hr. »Tezel«.

I »*Tingakrossur*« af 31. 3. tager »*Ein papi*« (en Far) til Genmæle. »Naa, Hr. Tezel,« skriver han bl. a., »De tror altsaa ikke, det sømmer sig for en Præst at tale om Fædrelandskærlighed. Hvad mener De da om Præsten og Salmeskjalden N. F. S. Grundtvig og hans berømte — men altsaa efter Deres Opfattelse forargelige — Fædrelandssange. Eller om B. S. Ingemann, Præsten, som kvæder vakkert og hjerteligt om »Dannevang med grønne Bred ved den blanke Vove?« Vover Hr. Tezel virkelig at mistænke Grundtvig og Ingemann for »katholsk Skalkeskjul«? Nej, lad hellere være med at sprede Mistillid her hjemme paa Færøerne. Den Opgave, Præsten er gaaet i Lag med, nemlig at slippe saa mange Børn som muligt i Sommermaanederne ud for at lære dem at elske deres Land og Folk, den Opgave er saa stor, at der er Brug for Hjælp fra alle interesserede, hvad enten de er Lutheranere, Katholiker, Baptister eller Indre Mission — under alle Omstændigheder.«

I »*Nordlys*« af 27. 3. tager en M. Winther Stilling til Tezels Angreb. »Tezel,« siger han, »gør godt i at skjule sit virkelige Navn. Han er utvivlsomt en vordende Præst

eller Lærer og vil ikke risikere, at man, naar han søger Embede, vil kunne sige: Naa, det er altsaa denne Fyr, der skrev om Boekenoogen efter dennes vakre Artikel om at lære færøske Børn at elske deres Land. — Jeg kender ikke Boekenoogen, men hvis jeg mødte ham, vilde jeg tage Huen af for ham, saa godt synes jeg om hans Bestræbelser for at vække vor Ungdoms Sans for vort Lands Skønhed. Og saa skriver han paa vakkert Færøsk, skønt han er Udlænding. Det er vi ikke vant til. . . .

I øvrigt er Katholikerne gamle her i Landet. Som Skoledreng mindes jeg godt Pastor Bauers Hus og Have. Der har jeg set det vilde Æbletræ med Frugter paa. Det glemmer jeg aldrig. Det viser, at han havde i Sinde at gøre noget her og ikke blot suge Marven af os, aandeligt talt. Tre gamle Katholiker boede oppe paa Hvítanes, og hvert Aar sendtes der en Præst op til dem; saa deraf kan man se, at Katholikerne er trofaste Folk.*)

Endnu et karakteristisk Afsnit maa vi meddele af Hr. Winthers Gensvar. »Hvorfor,« spørger Tezel, »er Katholikerne kommet til Færøerne? Ja, hvorfor er Deres Baptister og Indre Mission kommet? Mon Færingerne ikke dengang som nu troede paa Gud? De stod ganske vist ikke paa Gaderne og ved Vejene og snakkede om »Gud«, som det nu er Skik efter Forbilleder fra London og andre Storbyer, men de huskede unægtelig Gud, naar det gjaldt. Da stolede Folk først paa Gud og siden paa sig selv. Det var de nødt til; thi dengang havde man ingen Stat og intet Lagting at stole paa.«

A. Menzinger S. J.

Fra Færøerne.

Færøerne er et »ganske lille Land«, hvilket for den danske Læser bedst illustreres ved en Sammenligning af nogle færøske og danske Forhold i Tal:

Færøernes samlede Flademaal er knapt 1400 Kvadratkilometer, altsaa kun ca. 200 Kvadratkilometer større end Lolland; Øernes Indbyggerantal er paa godt 26,000 eller ca. 1500 flere end Vejle, og Thorshavn, »Hovedstaden«, har 3440 Indbyggere, hvilket er lige saa meget som et lille Hundrede mere end Taastrup.

Og naar dertil kommer, at hele Menigheden her ikke tæller mere end nogle og Tredive Sjæle, — Præster og Søstre inclusive, — kan man let forstaa, at Hændelser og Tildragelser, der under større Forhold vilde være gaaet helt eller delvis upaaagtet hen, hos os kommer til at fremtræde som Begivenheder af Betydning.

*) Om Pastor Bauer se Nordisk Ugeblad 1864, Side 247.

Børnenes Førstekommunion fejredes her første Gang den 5. Maj 1935 af 8 Børn, og 2. Paaskedag i Aar blev den fejret her for anden Gang; og selv om der denne Gang kun var tre Børn, der deltog, blev Dagen fejret som en »stor« Dag.

Straks efter Messen inviterede Søstrene paa en udmærket Frokost, og for at gøre Dagen saa festlig som mulig for Førstkommunikanterne, havde Præsterne om Aftenen arrangeret et festligt Kaffebord i Præstegaarden, hvortil var indbudt Menighedens Medlemmer — ialt ca. 25 Gæster.

Efter at Pastor Boekenoogen havde budt velkommen, — ledsaget af nogle formanende og opmuntrende Ord særligt til de Unge, der var Festens Aarsag, — og Beværtningen var vederfares al Retfærdighed, — holdt Pastor v. der Stok et meget interessant Foredrag, — ledsaget af nogle udmærkede Lysbilleder, — om Vatikanet og Paven i Fest og til Hverdags.

Efter at Foredraget var skyllet ned med endnu en Kop god Kaffe, kom Snakketøjet rigtigt i Gang, — saa Tiden gik under hyggelig Passiar og Afsyngelse af nogle Sange, til man pludselig opdagede at det begyndte at blive sent og det var paa Tide at tænke paa Opbrud; — og ved 11½-Tiden sagde Gæsterne de to Værter Godnat med Tak for god Behandling.

Saaledes endte denne første private Sammenkomst til alles Glæde og Tilfredshed, og forhaabentlig vil den ikke blive den sidste, men blive efterfulgt af flere — »til Høsten«.

Da det var første Gang, at Menigheden var samlet i Præstegaarden, der blev taget i Brug i December i Fjor, blev denne beset og vurderet »fra Kælder til Kvist« under de to Præsters »kyndige Vejledning« — og alt fandtes at være baade »glimrende« og »udmærket« og »nydeligt«.

J. A. R.

Christus — den offentlige Fjende!

I en Prædiken, som den evangeliske Sognepræst, Niemöller, holdt fra Prædikestolen i Dahlem, sammenfatter han Situationen i disse rystende Ord: »... *Christus selv betragtes (i Tyskland) som en offentlig Fjende, Forfølgelserne imod ham drives beskyttede af en Lov, som belegnes som »Lov til Folkets og Statens Beskyttelse«* ...« Hermed har Niemöller kendetegnet Protestantismens bristede Forhaabninger i de sidste fire Aar. Ganske vist gælder endnu stadig i mange protestantiske Kredse, som tror paa Løfterne, Slagordet om den parti-forordnede »positive Kristendom«, og i de andre Dele, som er blevet trætte af Kamp,

gælder ogsaa stadig den ikke ilde-klingende Formel, »Vor Politik hedder Tyskland, vor Religion Christus«. Men Sandheden, set med klare protestantiske Øjne, lyder i Virkeligheden, som Niemöller og Bekendelseskirken udtrykker den.

Det er svært at sige, hvad der er mere betegnende for Tilstandene i det 3. Rige: at Valgene til Generalsynoden, der skulde afholdes »i fuld Frihed«, opsættes fra Dag til Dag, eller at Ludendorff efter sin Samtale med Hitler offentligt kunde erklære, at hans Bevægelse stod ligeberettiget med den katholske og den protestantiske Kirke! Den gamle General, som ikke skammer sig ved at skrive, at hans Kone bærer samme Hudknude paa sin Pande, som ifølge gamle Beretninger ogsaa kendetegnede — Buddha, vinder alligevel stærkt Tilløb. Over Tal disponeres ikke, da Offentliggørelse heraf som bekendt er forbudt; man vil dog vide, at der foregaar Masseudtrædelser af den evangeliske Kirke over til Ludendorff-Bevægelsen, efter at Feltherrens Forsoning med Rigskansleren blev bekendt!

Bekendelseskirken melder i øvrigt fra den senere Tid følgende:

Den 26. Februar fik man at vide, at Bekendelseskirkens Bureauforstander *Dr. Weissler* var død i Koncentrationslejren ved Sachsenburg. *Dr. Weissler* blev fundet hængt . . .!

»Theologische Blätter«, et meget anset Fagtidsskrift, forbydes, medens en af dets Udgivere, den schweiziske Lærde, *K. L. Schmidt*, er i Basel. Samtidig henstilles til »Theologische Existenz«, som hidtil har været udgivet af *Barth* og *Thurneysen*, at give Afkald paa Professor *Barth's* Medarbejde, hvis det ikke vil lide samme Skæbne som »Theologische Blätter«.

Tidligere, allerede den 18. Februar, blev der udstedt en tungt vejende Forordning, ifølge hvilken det med Rigs-kirkeministeriets og den præsiske Indenrigsministers Billigelse er forbudt offentligt at bekendtgøre eller fra Prædikestolen at oplæse Navnene paa de Personer, som er udraadt af Kirken. Man henstillede endogsaa til den evangeliske Kirke at stille sine Grunde til Disposition for Smaabebyggelser. Denne embedsmæssige »Bøn« var forsynet med den udtrykkelige Slutbemærkning: ». . . hvis Tvangsforholdsregler skal undgaas«.

Allerede i Februar maatte der i Kassel paa den Dag i Aaret, hvor de i Krigen faldne mindes og æres, ikke afsynes et Requiem af *Bach*, hvis sidste Strofe indeholder den ærbødige og vidunderlige Koral: »Jesus mit Haab«, en Sang, som har trøstet Millioner af troende Kristne, og som gennem 300 Aar har været Haabets-, Bekendelsens- og Døds-sangen inden for den tyske Protestantisme. Aarsagen: Hitler-

ungdommen havde besværet sig herover og havde meddelt, at denne Korals Tekst ikke kunde forenes med deres religiøse Opfattelse... Samtidig erklærer de »tyske Kristne« saksiske Landsbiskop Coch: »Vi vil afgjort snarere kunne mødes med Repræsentanter for den tyske Trosbevægelse (altsaa Nyhedningerne. Red.) end med Forfægterne af det gamle Konfessionsbillede, som allerede er ved at forsvinde i Horisonten.«

Samtidig rejser Nyhedenskabets Kamp sig imod Protestantismens kirkelig-kunstneriske Ejendom, imod dens Kirkemusik. »Allgemeine Musikzeitung« i Berlin skriver (Marts 1937): »... Bach's Kantater er Blandingsprodukter af kristent Milieu og tysk Aand, som vi saa meget mere maa tage Afstand fra, som en Wagner allerede i Ord, Toner og Billede har opbygget en i sig sluttet tysk Verden.«

Det er lykkedes Nyhedenskabets Indflydelse at holde unge Mennesker borte fra at studere Theologi indenfor den evangeliske Kirke. Allerede før 1933 var Præstenøden stor, og mange Kald kunde ikke besættes. Og dog var der i 1933 ved de tyske Universiteter ialt 7085 evangeliske Theologer. I 1936 er dette Tal dalet til 4113! Et Tal, som maa vække stor Bekymring, især naar man ved, at alle Bekendelseskirkens theologiske Seminarier blev forbudt af Myndighederne.

Trosbekendelsen, det gamle ærværdige Apostolikum, som gennem 400 Aar ogsaa er blevet forkyndt i Tysklands evangeliske Kirker, blev ændret af de tyske Kristne. Niemöllers Bog: »*Deutsche, schart euch um Gott*« blev forbudt. Bekendelseskirkens Forsamlinger blev forbudt. Forsamlinger inden for Nyhedninger af alle Retninger og Udbredelsen af deres Blade fremmes.

Kristne Spor i Pompeji.

Om den kristne Læres hurtige Udbredelse i det gamle Rom findes der i »Hochland« nedenstaaende Bevisførelse, som støtter sig paa Forskninger foretaget af Lederen af de pompejanske Udgravninger, *Della Corte*.

Indtil for kort Tid siden hørte det til Arkæologiens fastslaaede »Sandheder«, at der ikke levede Kristne i det af Lavaen fra Vesuv begravede Pompeji! Det vilde, syntes man, have været en ubegribelig hurtig Sejrsang for Kristendommen i den gamle Verden, hvis man havde maattet indrømme, at der allerede før Aar 79 e. Chr., Katastrofeåret for Pompeji, havde levet Kristne i den ulykkelige By. Endnu for nogle Aar siden blev en saadan Mulighed paa det bestemteste bestridt. Med eet Slag er dette blevet anderledes.

Overalt i den kristne Verden, fra England til Lilleasien og Ægypten, finder vi en mærkelig Indskrift, en magisk Kvadrat af latinske Ord, som for det meste er ledsaget af Bønner og Anraabelser. Denne antikke Krydsordsgaade (eller snarere »magiske Kvadrat«) ser saaledes ud:

R O T A S
O P E R A
T E N E T
A R E P O
S A T O R

Kaster man et flygtigt Blik herpaa, vil man se, at denne Indskrift skjuler fire Ord, som gentages fire Gange i de til hinanden svarende Linier, lige meget i hvilken Retning disse læses. Men Kvadratets Akser danner TENET-Korset, og dette Ord, der er det samme, ogsaa læst bagfra, ender hver Gang i et T, et bekendt Symbol for det hellige Kors.

Mange Hjerner har været i Virksomhed for at løse denne Ordgaade, og den Løsning kommer vel Sandheden nærmest, som tyder Gaaden paa følgende Maade: Gud (sator) behersker (tenet) Skabningen (rotas), Menneskets Arbejder (opera) og Jordens Frembringelser (arepo = Plov [efter en byzantinsk Oversættelse]).

Fastholder man nu »N« som Kvadratets Midtpunkt, kan man folde de enkelte Bogstaver ud til et Kors, som ikke lader nogen Tvivl tilbage om den dybere Mening i Ordgaaden. Det er lykkedes Felix Grosser at sætte alle Kvadratets Bogstaver sammen i denne Form og denne Mening (Paternoster = Fadervor):

A
·
P
A
T
E
R
R
A · P A T E R N O S T E R · O
O
S
T
E
R
·
O

Herefter var der ikke længere nogen som helst Tvivl om, at det drejede sig om et af de første Kristnes Kryptogrammer, som ikke kunde forstås af uindviede, og som mindede de troende om de første Ord i Herrens Bøn. At

dette Kors er omgivet af Alpha og Omega understreger dets kristne Karakter. Efter denne Opdagelse kunde Spørgsmaalet kun være: hvornaar dukkede denne hemmelighedsfulde Krydsordsgaade første Gang op?

Problemet blev atter brændende, da man opdagede fire saadanne Indskrifter (tre med latinsk og en med græsk Skrift) i Dura-Europos ved Euphrat ved Syriens Nordrand. I denne By, som fra ca. 165—250 e. Chr. var besat af romerske Tropper, fandt man nu ogsaa i et skjult Hjørne af et Privathus et kristent Kapel, som stammer fra Aar 200. Til almindelig Forbavselse fandt man paa Kapellets Vægge syv Fresker, som fremstillede Scener fra det gamle og det nye Testamente, af en saa indviklet Teknik, at deres Tilblivelse ikke kunde fastsættes til før Aar 200. Blandt Videnskaben herskede almindelig Glæde over, at man ved disse Udgravninger havde vundet det ældste kendte Bevis, omend ikke den allerførste Form, for den gaadefulde Indskrift, hvis Oprindelse hermed blev fastslaaet til det tredje Aarhundrede e. Chr.

Denne Mening er nu pludselig blevet omstødt. Della Corte, Lederen af de pompejanske Udgravninger, har opdaget den hemmelige Krydsordsgaade to forskellige Steder i den ulykkelige By. Hermed er den sidste Tvivl fjernet, hvori ogsaa Forskeren selv har været siden 1925, da han stødte paa den første af de to Indskrifter, som var delvis ødelagt og derfor ikke kunde udtydes med Sikkerhed.

I Dag hersker ikke længere nogen Tvivl: Allerede en halv Menneskealder efter Christi Død levede der Kristne i Pompeji.

Med denne Opdagelse bliver den dristige Thesis, som den store italienske Arkæolog, G. B. Rossi, allerede opstillede i 1862, nemlig, at der i Pompeji allerede fandtes et »De Kristnes Hus«, bekræftet paa den mest straalende Maade. Man glemte denne Thesis, fordi den gik imod de herskende skeptiske Theorier.

Della Corte, som offentliggør sin Beretning om sine Fund i »Giornale d'Italia«, tilføjer: »Med fuld Føje roser vi Romernes *cursus publicus* (Samfærdsel), ved Hjælp af hvilken Love, Idéer, Skikke, Moder og alle det civiliserede Fremskridts Goder med en saadan Hastighed formaade at spredes fra Centrum ud til de allerfjernest liggende Steder i det vældige Rigel Men en saadan Begejstring vilde være uden Indhold, hvis vi nølede med at anerkende det, der er en Kendsgerning: den kristne Tros vidunderlig hurtige og universale Udbredelse.«

Nye Bøger.

Mod Fablerne om Spanien.

Det katholske Norge kan rose sig af et udmærket bogligt Indlæg i Tidens Debat om Spanien. Pastor Dr. theol. J. van der Burg har udsendt »*Den spanske Borgerkrig og Kirken*« (Oslo, St. Olavs Forlag 1937 72 S. Kr. 1.00), en Brochure, der burde udbredes saa meget, at den kunde danne en nogenlunde stærk Modgift mod de Usandheder, som i det sidste Aar er blevet udbredt om Kirken i Spanien. Hvem har f. Eks. ikke hørt, at den spanske Kirke er umaadelig rig! Og saa er Sandheden denne: »*Det engelske Tidsskrift »The Tablet« har regnet ud, at den anglikanske Primas i England har en Indtægt, som er 8 Gange større end hvad den katholske Kardinalprimas af Spanien fik før Borgerkrigen, mens de anglikanske Biskopper og Præsters Indtægt er omtrent 5-6 Gange større end de katholske Biskopper og Præsters i Spanien.*« Eller man har læst om 200.000 Præster i Spanien, medens der i Virkeligheden i hele Verden ikke er flere end ca. 330.000 Præster og i Spanien alene trods det, at mange var ansatte som Lærere etc. ikke fandtes mere end ca. 40.000. Saaledes gendrives den ene efter den anden af de ofte ret ondskabfulde Skrøner, som har hjemsøgt ogsaa den skandinaviske Presse i den senere Tid. Her faar man positive, lødige Oplysninger, som vist ingen anden Bog herhjemme kan eller vil give om det ulykkelige Spanien og dets Folk.

—z.

Hvorhen peger Strømpilen?

Kan Nutidsmennesket være stolt af, at det efter B. Ba-
vincks Ord lever i en Tid, hvis Betydning ikke er mindre end Kopernikus' og Galilæis Tidsalder, saa er det især glædeligt, at Strømpilen viser bort fra det 19. Aarhundredes Materialisme, selv om denne i øvrigt endnu giver blodige Massedemonstrationer i Rusland og Spanien og til Dels i Tyskland. Videnskaben højer sig siden Aarhundredskiftet i hvert Fald ikke saa meget for de tre Billedstøtter: Naturvidenskab, Teknik og Økonomi som før, hvor en Nietzsche tilraabte sin Tid: »Jeg besværger eder, mine Brødre, forbliv tro mod Jorden og tro ikke paa dem, som taler for eder om overjordiske Forhaabninger.« I Dag anerkendes der igen Forskellen mellem organisk og anorganisk Liv; man taler igen under den ene eller anden Form om Sjælen hos Levevæsner; nu er Materien ikke mere en død Masse, men dynamisk. Naturvidenskab, Kunst, Filosofi — alle er paa Vej til Aanden, ofte til Gud, den højeste Aand. Hvem der vil læse om denne glædelige Omstilling for de enkelte Videnskabers Vedkommende, bør gribe til den glimrende, godt med Eksempler belagte og trods vanskelige Emner

let læseligt skrevne Bog af Dr. *Johannes Hessen*; »*Die Geistesströmungen der Gegenwart.*« (Herder, Freiburg, 1936, 188 S., RM. 2,80). Kunst og Videnskab, Filosofi og Religion vidner i denne Bog om den aandelige Omvæltning, der er sket i de sidste Aartier; for en Gangs Skyld en Revolution, som betyder Fremskridt. —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Hans Helligheds Lykønskning til Kongen.

Medens der sejler en pavelig Delegat til den engelske Konges Kroning i London, har Hs. Hellighed ikke glemt den danske Konges Regeringsjubilæum. Ja, vi kunde tænke os, at Paven med særlig Sympati har sendt sin Lykønskning til de danske Strande, hvor en agtet og æret Konge styrer et frit og fredeligt Folk, et af dem, som mindst af alle vil bryde den Fred, som Paven arbejder for og et af dem, som mest bidrager til dens Bevarelse.

Fredag d. 30. April Kl. 11,30 blev Hs. Excellence Biskoppen modtaget i Audiens af Hs. Majestæt Kongen for at overrække ham Pavens Lykønskning til Regeringsjubilæet. Lykønskningen fremtraadte paa et 4 Siders, smukt udstyret og rigt gulddekoreret Dokument. Det var underskrevet af Paven selv, en Underskrift, hvis sitrende Træk iøvrigt røbede, at den kom fra en Mand, der var ældet under den sidste Sygdom.

Audiensen fandt Sted i Residenspalæet paa Amalienborg, hvor Biskoppen blev modtaget af Kabinetssekretær, Kammerherre Bardenfleth, der førte Hs. Excellence til Kongen. Biskoppen var mødt i Galadragt, og Kongen var iført Generalsuniform. Biskoppen overrakte ikke blot Pavens Brev, men overbragte ogsaa de danske Katholikkers hjertelige Hilsen og Lykønskning. Kongen udtrykte sin Glæde over og Tilfredshed med begge Dele og underholdt sig i ca. 20 Minutter med Biskoppen.

Fra den vide Verden.

Den verdslige Skole.

Med Henblik paa det nye Fremstød, som Regeringen Blum for Tiden foretager for Indførelsen af Lægskolen i Elsass, siger Strassburgs Biskop, Msgr. Ruch, i sit Hyrdebrev:

»Lægskolen betyder Fjernelse fra Kørsel, Bønnens og den konfessionelle Skoles Undertrykkelse. De katholske Søstre fordrives fra deres hidtidige Virkefelt. I Stedet for disse kommer Lærere, som staar fremmede og fjendtlige over for Forældrenes religiøse Overbevisning, ind i Menigheden. Lægskolen er den Skole, hvori man ikke længere taler om Gud, hvor den

embedsmæssige Neutralitet forbyder, at man med Glæde udtaler Navnet paa dette højeste Væsen, som Katholikerne ærer og elsker højest. Præsterne forbydes Adgang til Skolerne. Det er umuligt for Lægskolen at lære en virkningsfuld Moral. De ti Guds Bud og Evangeliet foragtes her. De Skole- og Læsebøger, som her anvendes, er forfaldede af fanatiske Modstandere af Kristendommen. Saaledes udsætter Lægskolen det enkelte Menneske for den Fare, efter i otte Aar at have modtaget en saadan Undervisning, at anlægge en Livsførelse, der er uden Religion og fuldstændig at betragte Religionen som en Biling. Lægskolen er den Skole, hvor en Professor, der har glemt sin Gud, kan gøre Forsøg paa at uddanne et Folk til Fritænkere og Atheister og opdrage Børnene til Mistro eller Oprør imod Præsterne og de kristelige Forældre.»

Katholsk Opvaagnen i Kanada.

Provinsen Quebec's nye Regering har gennem sine Repræsentanter offentligt bekendt at være katholsk. Den har tilsikret Klerus sin Støtte i dens sociale opdragende Arbejde. Premierministeren har vendt sig skarpt imod enhver kommunistisk Propagandavirksomhed og udstedt Forbud imod russiske Films. I Deputeretkamret og i det lovgivende Raads Sale blev der paa særlige Steder ophængt Krucifiks for paa synlig Vis at give Udtryk for Regeringens nye Aand. Trods den socialistiske Oppositions Protester bevilgede Regeringschefen den kanadisk-franske Ungdoms katholske Foreninger en financel Hjælp som Belønning for fremragende Velgørenhedsarbejder. Af Kamrets 90 Medlemmer er 32 tidligere Medlemmer af Kanadas katholske Ungdomsforening, en af dem er Minister. I alle kanadiske Provinser mærkes en stærk Opvaagnen af den katholske Bevidsthed, som især kommer til Udtryk i de mægtige anti-kommunistiske Demonstrationer, som i de forskellige Byer samler Titusinder af Katholiker. Fornylig fandt en saadan Demonstation af udenlandske Katholiker Sted i Montreal, og mere end 12 Nationer var repræsenterede.

BREVKASSE

For Sygekassemedlemmer.

At »Stella Maris i Nyborg er et Rekreationshjem er vist almindeligt bekendt, men at man kan komme der fra Sygekasserne, er maaske ikke alle bekendt.

Jeg har været 6 Uger paa »Stella Maris« og vil gerne gøre opmærksom paa, at det er et dejligt Sted at være, naar man er sløj og skal komme til Kræfter, man har alt, hvad man kan ønske sig der; for det første er der Kirken, hvor man daglig kan deltage i Messen Kl. 8, for ikke at tale om de mange Besøg der er Anledning til at allægge hos Vorherre. Dernæst er Søstrene elskværdige, Maden god, Værelser og Opholdsstuer store og lyse, og saa er Luften stærk og god i Nyborg. Efter min Mening er der ingen Steder, man bedre kan komme til Kræfter end hos Søstrene paa »Stella Maris«.

H. M.

Hvorledes støtter man Radiosagen?

Man udmelder sig først af den Radioklub, man mulig staar i. Naar vi har vor egen Organisation er det utilstedeligt at staa som Medlem af Lytterorganisationer, som virker for stik modsatte Idealer. For en god Katholik er og maa det være en utaalelig Tanke, at hans Stemme skulde kunne tages til Indtægt for Bevægelser, som religiøst og kulturelt bekæmper os.

Dernæst henvender man sig til den af nedenstaaende Repræsentanter eller Tillidsmænd for »Danmarks katholske Radioklubber«, indenfor hvis Omraade man bor. Der findes nu kun faa katholske Sogne i Danmark, hvor der ikke er en stedlig Tillidsmand for Radioklubberne.

Aalborg	Overlæge Schwensen, Kommunehospitalet.
Randers	Frk. Emmy Olsen, Adelgade 4, Randers.
Aarhus	Hr. M. Madsen, Kristianiegade 7, Kristiansbjerg, Aarhus, eller Assurandør B. Noetzel, Havnegade 24, Aarhus.
Silkeborg	Sognepræsten.
Horsens	Montør Folmer Næstholdt, Badstuestræde 12.
Vejle	Grosserer N. F. Petersen, Tønderg. 18, Vejle.
Fredericia	Fru Dr. A. Nielsen, Sjællandsg. 44, Fredericia.
Kolding	Direktør H. Schultz, Seestgade, Kolding.
Esbjerg	Dommerfuldmægtig Højris, Esbjerg.
Haderslev	Filialbestyrer Wysoglund, Sønderbro 11, Haderslev (til hvem Henvendelse indtil videre ogsaa kan ske fra de andre sønderjyske Sogne).
Assens	Sognepræsten.
Odense	Hr. Th. Siemons, Gerthasminde 11, Odense.
Svendborg	Pastor Grobetz, Havnegade 1, Svendborg.
Nyborg	Fængselsbetjent Staugaard, Nørrevoldgade, Nyborg.
Storkøbenhavn	Hr. Ansgar Gross, Tigergade 2, København K.
Roskilde	Fhv. Stationsforst. Momberg, Klostervang 6.
Ringsted	Fotograf Eva Axelsen, Ringsted.
Holbæk	Mekaniker L. S. Nielsen, Slotsgaardsvej 22,
Køge	Bankkasserer Andersen, Køge.
Slagelse	Hr. Julius Larsen, Acacievej 15, Slagelse.
Næstved	Hr. Th. Lennartz, Præstøvej 2, Næstved.
Vordingborg	Hr. Frithiof Jensen, Fasanvej 9, Vordingborg.
Nykøbing F.	Trafikassistent Simonsen, Aavej 2, Nykøbing, (til hvem indtil videre Henvendelse kan ske ogsaa fra de lollandske Sogne).
Bornholm	Pastor Bartel, Rønne.

For Nordsjællands Vedkommende bedes Henvendelse indtil videre rettet til Storkøbenhavns Radioklub. Tillidsmænd efterlyses for Nordsjælland, Lolland og de ikke foran nævnte Sogne. *H. Højris.*

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 23. Maj Kl. 8 agter Hs. Excellence Biskoppen at meddele **Firmelsens heilige Sakramente til voksne.** De, som endnu ikke har modtaget dette Sakramente, anmodes om snarest muligt at melde sig der, hvor de er blevet optaget, og at overvære det offentlige forberedende Foredrag i St. Ansgars Kirke **Søndag. d. 9. Maj Kl. 15.**

Klosterkirken paa Jagtvejen. Hver Aften Majand. Kl. 19,30. Pintselørdag d. 15. Maj; Kl. 15 Vesper og Kompletorium, ingen Udstilling af det Allerhelligste; Kl. 17 højtidelig Pintse-Matutin, Majandagten straks derefter.

De udtrukne Numre fra St. Annæ Kirkes Bazar kommer i Nr. 20.

Kirkelig Kalender.

Maj.	Maj.
9. S. Søndag i Christi Himmelfarts Oktav.	16. S. 1. PINTSEDAG.
10. M. Antonius.	17. M. 2. PINTSEDAG.
11. Ti. i Oktaven.	18. Ti. 3. PINTSEDAG.
12. O. Nereus, Achilleus, Domitilla og Pancratius	19. O. Tamperdag. *)
13. T. Oktav af Christi Himmelfart.	20. T. i Oktaven,
14. F. Ferialdag.	21. F. Tamperdag. *)
15. L. Vigilie til Pintse. *)	22. L. Tamperdag. *)
*) Faste- og Abstinensdag	Faste- og Abstinensdag.

Maj. **Ugens Messebønner.**

9. S. **Søndag i Christi Himmelfarts Oktav** (604—444); 2. *Sæt Bønner*: Gregor af Nazianz ([42]—[42]), 3. *Sæt Bønner*: Oktaven (600—439).
10. M. Antoninus (908—738); 2. Oktaven, 3. Gordian og Epimachus.
11. Ti. i Oktaven (600—439); 2. Gudsmoder ([90]—[94]), 3. For Kirken eller for Paven (123, 122)—[107]).
12. O. Nereus, Achilleus, Domitilla og Pancratius (909—741); 2. Oktaven (600—439), 3. Gudsmoder.
13. T. Oktav af Christi Himmelfart (600—439); 2. Robert Bellarmin ([42]—[42]).
14. F. † Ferialdag (604—444); 2. Bonifacius (911—742), 3. Gudsmoder.
15. L. Vigilie til Pintse (607—447).

M.-K. »Maria Rosenkransdronning«, Ældre Afd.: **M.** Torsd. d. 13. Maj Kl. 19^{1/2} i Forbindelse med Majandagten, Ungdomsafd.: Kl. 20 i Frbg. Allé 74. Begge Afd. har **F.-K.**: 1. Pintse dag d. 16. Maj Kl. 8 i Sognekirken.

Sommerfest i Ordrup. I St. Andreas Præstegaards Have afholdes Sommerfest for Menigheden Grundlovsdagen, Lørdag d. 5. Juni og Søndag d. 6. Juni.

Overskuddet ved Festen tilfalder Katholsk Kirkesag i Lyngby. Nærmere Enkeltheder fremkommer senere.

A.C. Onsdag d. 12. Maj Kl. 20 i »Vesterhus«, Vestervoldgade 115³, **Kantor B. Husson**: »Lidt om Salmebogen«. Sangdemonstrationer ved Medlemmer af Sakramentskirkens Kor. Gæstekort som sædvanlig. *Administratores.*

Katholsk Klub holder Plenarmøde paa Hotel »Phønix« Onsdag d. 12. ds. Kl. 20. Efter Mødet Foredrag af Hr. Lensgreve Holstein-Ledreborg.

Valfarten fra Ringsted til Haraldsted

bliver i Aar *Søndag d. 27. Juni.*

INDHOLD: Til Danmarks Konge. — Gud bevare Kongen! — Holfelt-Houen. — Marias Bøn er mægtig. — Pave Pius XI's Rundskrivelse. — En mærkværdig Prædiken. — Presse-Rundskue. — Fra Færøerne. — Christus - den offentlige Fjende! — Kristue Spor i Pompeji. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

FREMMEDSPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x. Færdig fra Redaktionen Mandag Aften, fra Trykkeriet Onsdag Aften leveret til Postvæsenet Onsdag d. 5. Maj.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditions kontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 20

Søndag den 16. Maj

1937

Den ukendte Gud.

Har Du nogensinde tænkt dybere over, hvem det er, der er kommet over dig ved Firmelsen, og som helt vil gennemtrænge dig? Ak, det er desværre sandt: vi har ikke alene en skjult Gud i den hellige Hostie — vi har ogsaa en ukendt Gud i den Helligaand. I Trosbekendelsen nævnes han altid, men praktisk betyder han intet for os. Hvem har et personligt Forhold og en særlig Andagt til ham, f. Eks. som til Guds Moder, til den h. Josef eller som til de mange Skytshelgener, der skal hjælpe i Dagens Trængsler? Det betyder dog, at i Folkets praktiske Tilbedelse og Værdsættelse gaar Skabningerne sommetider foran Skaber-aanden, og deraf slutter Modstanderne, at »Katholicismens virkelige Gud er Treenigheden! Gud, den himmelske Fader, hans paa Korset naglede Søn og — ikke den Helligaand, men den guddommelige Moder.« (L. Feuerbach).

Det er naturligvis Nonsens; ingen Katholik vilde anerkende dette som sin virkelige Tro! Men den Kendsgerning kan ikke bestrides, at den Helligaand som oftest er en ubekendt, som næppe æres udenfor Pintsetiden og praktisk staar tilbage for de Hellige, som dog kun er hellige igennem ham. Som Undskyldning kan man anføre, at de menneskelige Helgener staar Folkets Fantasi og Gemyt nærmere end de Skikkelser, hvorunder den Helligaand viser

sig. Smaafolk gaar ikke gerne straks til en stor Mand, naar de kender en Mellemand, som menneskeligt staar ham nærmere. Alt dette maa vel tages i Betragtning, men det op hæver ikke den Kendsgerning, at Gudsaaenden i Urkirken indtog en central Stilling, at man efter Daaben regnede det for det væsentlige at have modtaget den Helligaand og at handle gennem den; og der var en Tid, hvor Vesterleden og Østerleden førte endeløse Kampe om, hvorvidt den Helligaand var udgaaet fra Faderen alene eller fra Faderen og Sønnen under eet — naturligvis ogsaa af politiske Grunde, men dog under den dogmatiske Parole, og netop dette er karakteristisk. Hvilken indre levende Tro paa Gudsaaendens Betydning forudsætter dette ikke hos den Tids Kristne!

I Dag er dette Forhold saa forandret, at vi ikke længere forstaar hine Kampe og let holder dem for »Theologiskænderi«; men kun fordi den Helligaand for os faktisk og praktisk er blevet en ukendt Gud, som vel bekendes med Munden ved hvert Korstegn, men ikke gribes og elskes med Hjertet. Hvem tænker paa, at Livets og Kærlighedens Fylde, al den Skønhed og Fryd, der hvert Foraar bryder ud i Naturen, al Lysets og Farvernes Vidundere, Vækstens og Blomstringens, Duftens og Sangens Hymner, men ogsaa Kærlighedens mægtige Magt, som gennembæver Menneskehjerterne og gør dem i Stand til de største Ofre — at alt dette kun er en spinkel Straale fra Guds Lys- og Kærlighedsfylde, som gennem den Helligaand udtømmeligt sprudler ud i Faderens og Sønnens trefoldige Liv! Theoretisk ved vi det godt, men som Newman siger, vi har ikke realiseret det i os. Det lever ikke kraftigt og aktivt i os, fordi vi ikke i vort Indre er grebet deraf, ligesom den sunde egentlig ikke ved, hvad det vil sige at være syg, og den frie ikke forstaar, hvad Fangenskab betyder. Kendskabet er blevet stikkende i Forstanden, men ikke trængt ind til Hjerte og Sjæl, til vort Væsens inderste Kærne. *)

*) Fra Dr. Matthias Laros' lille Bog »Volk im heiligen Geiste« (Regensburg, Fr. Pustet 1937, 85 S.), som ikke blot vil virke for større Andagt til den Helligaand, men ogsaa for Firmelsens rette Erkendelse i vor Tid, som jo trænger til dette Sakramentes særlige Naade, da man ved den selvs til det almindelige Præstedømme, til den Katholske Aktion og Lægmandsapostolatet.

Mosaik over Højaltret i Basilikaen i Braunitz.

Det himmelske Lys.

*Hellige Hjem,
 hvor Troen er Hjerternes Lykke,
 hvor Haabet sin sølverne Vinge
 udspænder i Kærligheds Skygge!*

*Lær os at se mod det Lys,
 som straalers fra evige Strande,
 Lyset, det himmelske, sande,
 hvori al Verden fornyes.*

Karen Plouggaard.

Hans Majestæt Kong Christian X til Danmark og Island.

KONG CHRISTIAN X.

AT vi Kristne bør være lovlydige, at vi bør ære Øvrigheden, Kongen og »hans Sendemænd«, paalægges os mange Steder i den hellige Skrift, bl. a. i Petri første Brev, andet Kapitel.

Naar hele Danmark i disse Dage fejrer Herskerens Regeringsjubilæum, tager vi Katholiker hjerteligt Del deri. Vi gør det ikke blot af ovennævnte religiøse Aarsag. Vi gør det ogsaa af andre, mere personlige Grunde.

En Jubilæumsdag giver Anledning til, at man ser tilbage paa den forløbne Periode, prøver, hvad den indeholder af Værdier, hvad der er udrettet, og hvad godt og ondt den har bragt.

Hendes Majestæt Dronning Alexandrine.

Danmark er et konstitutionelt Rige, og dets Hersker vilde aldrig kunne tænke sig at overskride det ham af Forfatningen bestemte Magtomraade. Det véd alle. Men vi véd tillige, og vi Katholiker erkender det, at Christian X gennem sin Regering stedse har røbet den ærligste Vilje til at være en helt ud retfærdig, en god Konge for alle, han er kommet i Berøring med.

Vi har set Hans Majestæt som den pligtopfyldende Natur, der ud fra en gammel Slægts Forpligtelser og i Kraft af personlige Egenskaber paa en i bedste Forstand kongelig Vis har løst de Opgaver, som en bevæget Tid har stillet ham overfor. Tiderne er anderledes end før. Kongelige Opgaver er ingenlunde blevet lettere. Vor nuværende Konge kan glæde sig ved at have Folketække. Han er Verdensmand i den gode Forstand, at han med

samme Lethed omgaas høje og lave, hvilket har givet sig smukke Udtryk under Hans Majestæts Rejser i Indland og Udland.

Vi véd, at vor Konge paa sin Færden ude i Europa har haft Glæde af at træffe sammen med vor hellige Kirkes Repræsentanter. Saaledes vides det, at Christian X's Besøg hos Pave Benedikt XV for den nordiske Monark blev et uforglemmeligt Minde, hvad Majestæten ved sin Hjemkomst betroede Biskop von Euch. Ikke længe efter Romerrejsen stod den høje Kongeskikkelse og den (paa Grund af Mitraen) endnu højere Bispeskikkelse Side om Side i St. Ansgars Kirke for at ære den da nylig afdøde Paves Minde.

I Rom havde Kongen æret St. Knuds Minde i Kirken Santa Maria Traspontina, som ligger paa Vejen fra Tiberen op til Peterskirken.

Med Biskop von Euch som med vor nuværende Biskop har Majestæten lejlighedsvis opretholdt den venligste Forbindelse. Anerkendende, at vore Bispers Stilling som Repræsentanter for Moderkirken, Verdenskirken, berettiger til Agtelse og Respekt, har Kong Christian ved dertil given Anledning udnævnt begge til Kommandører af Danebrog.

Saavel Kongen som Hendes Majestæt Dronningen har ofte vist deres varme Interesse for det Arbejde, som vore Søstre paa Hospitalerne og i Skolerne udretter. Hendes Majestæt, der paa den smukkeste Maade forener medfødt kongelig Værdighed med ægte kvindelige og moderlige Egenskaber, forsømmer ingen Anledning til med sin dybe, menneskelige Forstaaelse og ved sine Hænders Flid at glæde og at hjælpe andre. Disse skønne Egenskaber, udfoldet stilfærdigt og fint, er naturligvis i første Række kommet den Mand til Gode, hvis Støtte Dronningen gennem et langt Liv har været. De har været Atmosfæren omkring de to Sønner, der er opvokset i det kongelige Hjem, og af hvilke den ældste efter menneskelig Beregning engang skal bære Ansvaret for Regeringen og forhaabentlig vil komme til at gøre det i Faderens Aand.

Kong Christian, der selv af Anlæg og Lyst er Militær, har med en overordentlig Takt vist Sans for andres Kvalifikationer og stadig forstaaet, hvad der var rigtigst at

gøre eller ikke gøre i de vanskelige Tider, hans Regering har set komme og gaa. Jeg sigter her udtrykkeligt til, at Kongen holder paa den nuværende Statsminister, hvis politiske Opfattelse og Mening om politiske Midler og Veje næppe falder sammen med Monarkens. De to Mænds Samarbejde til Landets Vel har uden Tvivl bragt gode Frugter og muliggjort, at en Konge endnu i det Herrens Aar 1937 i Ro kan fejre sit Regeringsjubilæum — i en Tid, da Verden har nok at tænke paa med at slippe forbi Fascismens Scylla og Kommunismens Charybdis.

Ad multos annos, Kong Christian!

Vi vil baade af egen Drift og paa biskoppelig Opfordring i vore Kirker opsende en inderlig Bøn til Gud om, at han maa bevare os denne taktfulde, fornuftige og pligt-opfyldende Konge ved Styret, »ved højen Mast«, i Nutidens Kampe.

F. F. M.

Om og af nordiske Konvertiter.

West.

Det er jo kun seks—syv Aar, siden Fritz Jürgensen West blev kaldt bort fra os, saa hans Minde vil endnu leve frisk hos mange. Alligevel vilde det ikke gaa an at springe en Mand som ham over, for en Serie af nordiske Konvertiter, hvori hans Navn fattedes, vilde absolut være ufuldstændig. — Dertil betød han for meget.

West var født i Flensborg 1866, og hans sønderjyske Fødsel prægede ham Livet

Arkivar Frits Jürgensen West.

igennem. Hans Morfar var den berømte Tegner med det typisk danske Lune, Fritz Jürgensen, hvis Evner endnu lever i Slægten. Allerede i Gymnasieaarene traadte han over til den katholske Kirke, hvis trofaste og taknemmelige Søn han var og blev til sin Død 1930.

West gik den sædvanlige akademiske Vej, blev i 1892 statsvidenskabelig Kandidat og ansattes Aaret efter i Rigsarkivet, hvor han fik sin Livsgjerning. Han besad ikke alene indgaaende Kendskab til det store Arkivs rige, brogede Indhold, men ogsaa fremragende Dygtighed til at drage Nytte af de Skatte, det indeholder. Hertil bidrog — naturligvis ved Siden af hans gode Evner — den umaadelige Nøjaglighed og Paalidelighed, der var et Særpræg hos ham. Hvis West havde givet Forklaring af en Sag, behøvede man ikke nøjere at undersøge den. Og denne Forklaring blev given med en vis forlegen Venlighed, som de, der kendte ham, satte særlig Pris paa. West blev aldrig den frie, flotte Verdensmand, men bar altid Præg af den stille Stuelærde. Han passede sikkert godt i den ærværdige Institution, hvor han var ansat, selv om der engang faldt den Bemærkning deroppe, da Talen var om Stilheden, der overalt herskede, at West vistnok var den, der gjorde mest Spektakel. Der maa have været stille!

For vor Kirke betød West meget. Han var i mange Aar Formand for Ansgariusforeningen, Sekretær i Vincentsforeningen og Præfekt i Maria-Kongregationen og sidst, men ikke mindst Medlem af den katholske Studenterforening A. C. Her var det især under Diskussionen, naar Behandlingen af Emnet var kommen i Gang, at West gav sine lødige og besindige Bidrag.

At en Mand som West ogsaa i litterær Henseende var virksom, behøver næppe at bemærkes. Han har forfattet en Række Afhandlinger i historiske og lignende Tidsskrifter, især var han en Autoritet, hvad Slesvigs Historie angaar. Han er den første, der f. Eks. har kastet Lys over den tønderiske Knipleindustri Oprindelse og Udvikling. I Personalhistorisk Tidsskrift meddelte han 1910 »Uddrag af de ældste Kirkebøger for den romersk-katholske Menighed i København«. Og i 1917 nyudgav og kommenterede han Paul Helgesens Værk fra 1530: De danske Biskoppers

Gensvar til de lutherske Artikler af 1530. Ogsaa andre Arbejder foreligger fra hans Haand, f. Eks. Mindeblade om St. Andreas-Kirken i Ordrup (1923).

Det er en Lykke at have kendt gode og betydelige Mennesker. Det er nemlig et gavnligt *memento* for dem, der faar Lov til at vandre videre ad Livets farlige Vej. Vi sender, naar vi mindes West, en taknemmelig og kærlig Tanke til ham.

Niels Hansen.

Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme.

Opraab til alle, der tror paa Gud. (Fortsat.)

72. Siden det gælder om at slaa de Angreb tilbage, hvorved Mørkets Magter forsøger at rive selve Gudsbegrebet ud af Menneskenes Sind, nærer Vi det faste Haab, at de Kristnes Modværge vil vinde Tilslutning og energisk Understøttelse fra anden Side, nemlig fra alle dem, der tror paa Gud og tilbeder ham, d. v. s. største Parten af vor Slægt.

Idet Vi altsaa gentager, hvad Vi for fem Aar siden har skrevet i Vor Rundskrivelse *Caritate Christi* opmuntrer Vi disse til efter Evne og med et oprigtigt Hjerte at gøre deres til, at den Fare, der truer os alle, bliver afværget fra det menneskelige Samfund.

Thi dengang sagde Vi: »Da al menneskelig Autoritet nødvendigvis er baseret paa Anerkendelsen af Guds højeste Herredømme, og denne Anerkendelse er det faste Fundament for al Orden i Samfundslivet, saa skal alle de, som ikke ønsker Anarki og Rædselsherredømme, sætte deres bedste Kaft ind paa, at Religionens Fjender ikke kan gennemføre de Planer, som de saa voldsomt raaber op om.« (Encykl. *Caritate Christi*. 3.5.32. A.A.S. pag. 184. *)

Den kristne Stats Pligter.

HJÆLP TIL KIRKEN

73. Indtil nu har Vi, ærværdige Brødre, behandlet den bestemte, positive Opgave baade fra dens teoretiske og praktiske Side, som Kirken paatager sig at løse i Kraft af den Sendelse, den har modtaget af Christus, sin Stifter og Opretholder. Denne Opgave bestaar i at gennemtrænge det menneskelige Samfund med Christi Aand og for Øjeblikket særlig i at bekæmpe og bryde Kommunismens Magt. Til Deltagelse i denne Kamp har Vi opbudt alle Samfundslag.

*) Slg. Nordisk Ugeblad 1932, S. 485.

Men hvor det gælder en saa vigtig Sag, bør ogsaa den kristne Stat gøre sin Indsats og komme Kirken til Hjælp. Ganske vist lægger Staten sit Væsen og sine Kræfter for Dagen ved de ydre Midler, som er dens Kendetegn, men alligevel er det en Selvfølge, at den til syvende og sidst skal være til Gavn for Sjælens Velfærd.

74. Derfor bør Statsmyndighederne med alle deres til Raadighed staaende Midler forhindre, at de gudløses for-bryderiske og løgnagtige Ideer, der gør alt menneskeligt Samliv til en Umulighed, spredes i deres Lande. For der gives ingen Myndighed paa Jorden uden Anerkendelse af Guds højeste Myndighed, og ingen edelig Forsikring gælder, hvis den levende Guds Navn udslettes og forsvinder. Vi anser det for rigtigt her at gentage, hvad Vi før saa tit og saa eftertrykkeligt har sagt, navnlig i Rundskrivelsen *Caritate Christi*: »Hvordan kan menneskeligt Samliv bestaa, hvordan kan Overenskomster faa Retskraft, naar Samvittigheden ikke gaar i Borgen for dem? Men hvilken Garanti kan Samvittigheden give, naar man ikke tror paa Gud og ikke frygter ham? Tages nemlig dette Fundament bort, bryder hele Moralloven sammen, og intet kan hindre, at Folkene, Familierne, Staten og overhovedet alt Samfundsliv lidt efter lidt, men uvægerligt synker i Grus. (Encykl. *Caritate Christi*. 3.5.32. A.A.S. pag. 190.*)

FORHOLDSREGLER TIL BEDSTE FOR SAMFUNDET.

75. Desuden bør Statsmyndighederne med særlig Omhu sørge for at skaffe Borgerne de nødvendige materielle Livsbetingelser, uden hvilke ogsaa et ellers velordnet Samfund er i Fare for at bryde sammen. Fremfor alt bør de skaffe Arbejde til Familiefædrene og de unge. For at kunne løse denne Opgave bør de ledende Mænd faa de besiddende Klasser til for det almene Vels Skyld at paatage sig de Byrder, uden hvilke hverken det borgerlige Samfund eller de rige selv kan have Sikkerhed for fremdeles at ville bestaa. Men naturligvis bør de Forholdsregler, som Samfundsmagten træffer, være af den Art, at de virkelig rammer dem, som har de største Formuer og Kapitaler i deres Hænder og ovenikøbet daglig forøger dem til stor Skade for deres Medmennesker.

KLOG OG MODERAT ADMINISTRATION

76. Med Hensyn til selve Statens Administration, som der engang skal aflægges Regnskab for baade overfor Gud og Samfundet, bør der udvises en saadan Klogskab og moderat Holdning, at alle Borgere kan tage sig den til et Mønster. Vor Tids knugende økonomiske Verdenskrise gør

*) Slg. Nordisk Ugeblad 1932, S. 509.

det nødvendigt, at de, som raader over usædvanlig store Formuer, d. v. s. over Frugten af utallige Medborgeres Slid og Slæb, kun har Almenvellet for Øje og fremmer dette efter Evne. Endvidere skal de højere og lavere Embedsmænd for Samvittighedens Skyld upaaklageligt og uselvvisk opfylde deres Embedspligter, idet de efterligner hine udmærkede Mænds Eksempel, der i ældre eller nyere Tid ved deres ihærdige Arbejde ufortrødent har ofret sig selv for deres Fædreland. Og hvad den internationale Handel og Samfærdsel angaar, saa skulde man hurtigst muligt rydde alle de Hindringer i det økonomiske Liv af Vejen, som for det meste er opstaaet af gensidig Mistillid og Had. Alle Folkeslag udgør jo kun een Familie, der i hvert Fald har sit Ophav i Gud.

(Sluttet.)

Den katholske Verdens sociale Interesser.

Det internationale Arbejdsbureau i Genève har i den senere Tid hvert Aar udsendt en international socialpolitisk Aarvog, som bl. a. ogsaa vurderer Religionens Indsats i Tidens sociale Liv. I den sidste Udgave »*Internationales Jahrbuch der Sozialpolitik*« (1935—36, Genf 1936, 651 S., 8 Schw. Fr.), findes saaledes ogsaa en Oversigt over alt det katholske, sociale Initiativ i Verden, som har fanget Bureauets Interesse, og som sikkert ogsaa har Bud til mange af vore Læsere.

I Beretningsaaret har det katholske Socialarbejde uforandret udviklet sig videre. Læren forbliver fortsat i intim Kontakt med Dagens Spørgsmaal og de ved Krisen udløste særlige Spørgsmaal.

Beretningsaarets vigtigste Begivenhed var Udgivelsen af Encyklikaen »*Ad Catholici Sacerdotii*«, som giver et samlet Overblik over den katholske Præsts Opgave. Det drejer sig altsaa ikke om en ny social Encyklika, som kun betyder et Slags Supplement til Encyklikaerne *Rerum novarum* og *Quadragesimo anno*. Men det er værd at lægge Mærke til, at den nye Encyklika ved Fastsættelsen af Præstens Opgave og Ansvar ogsaa behandler Præstens sociale Sendelse. Efter Kirkens Opfattelse skal Præstens Arbejde udstrække sig til alle Former for menneskelig Virksomhed. Derfor maa det sociale Omraade saa meget mindre forblive upaaagtet, som det jo er knyttet tæt sammen med det moralske. Præsten kan i vid Udstrækning bidrage til at skabe mere Retfærdighed og mildne de sociale Modsætninger. Naturligvis menes dermed ikke, at enhver Præst uden Forskel skal foreslaa tekniske Løsninger af vanskelige Spørgsmaal. Men han kan ved taktfuld Indgriben og i Samklang med den kristelige Socialetik's Grundsætninger, som er bygget op paa Klassernes Samarbejde, forberede Jordbunden og medvirke til Sindenes Tilfredsstillelse. Det er Præstens Op-

gave at belære om, hvilke Pligter der vokser op af den kristelige Retfærdighed og Næstekærlighed. Ligeledes skal han ogsaa stadig minde alle om, at jordisk Gods, bortset fra Forudsætningerne i enkelte Tilfælde, aldrig bør være Endemaalet, men kun et Middel, ved Hjælp af hvilket enhver kan udvikle sin Personlighed og opfylde sin Menneskeskæbne.

De vigtigste store internationale Kongresser i Beretningsaaret var de *katholske Sygeplejerskers Kongres* i Rom og det *katholske Forbund for Socialarbejde's* 5. internationale Konference i Bruxelles, hvori Repræsentanter fra 25 Stater deltog. Konferencen behandlede Socialarbejdet som væsentlig Bestanddel af den nuværende Samfundsorden og som virksomt Middel for de embedsmæssige Bestræbelser for at forbedre Arbejdernes Kaar og for at udbygge Folkedannelsen.

De sociale Uger er mere skattede end nogen Sinde før. Interessant er den store Tilslutning fra Ungdommens Side som Tilhørere, men ogsaa selv som Foredragsholdere. For øvrigt bliver flere af disse Uger foranstaltet af Ungdommen. Den sociale Universitetsuge i Belgien, hvori ogsaa Ministerpræsidenten deltog, behandlede Emnet: Pressen. I Polen (Krakau) beskæftigede den katholske Ungdoms 14. sociale Uge sig i ca. 20 Foredrag med Arbejdsspørgsmaal. Her maa ogsaa anføres Internationale katholske Højskoleelevers Kongres, som i Florens drøftede moralske og sociale Kaldsspørgsmaal. I Kanada begyndte de Sociale Ugers 13. Møde (Joliette) Drøftelser om social Opdragelse og Familiens, Skolens, Kaldets og Ungdomsforeningernes Del i denne.

Frankrigs sociale Uge fandt Sted i Angers fra den 21.—28. Juli. Der behandlede Problemerne omkring den korporative Stat. De Oplysninger, de forskellige Talere kom med, førte til, at man fik givet dette den kristelige Læres Hovedspørgsmaal dets bestemte, klare Plads i den planlagte Nyordning.

I Storbritannien har »*Catholic Social Guild*« og »*Catholic Workers College*«, Oxford, i Beretningsaaret forøget deres Bestræbelser for videre Uddannelse af de voksne og unge Aandens- og Haandens Arbejdere. Hvad Weekend-Kursus i Industribyerne angaar, kunde man notere et nyt Opsving. Den aarlige sociale Uge (Summer-School) har beskæftiget sig med Erfaringerne i Belgien og Amerika.

Katholsk Aktion har forfulgt sin Opgave videre og taget fornødent Hensyn til de forhaandenværende Tidens og Stedets Forudsætninger. Den er nu forgrenet over hele Jorden. Den har ovenikøbet faaet Fodfæste i Missionslandene. I dens Opbygning er der ikke sket væsentlige Forandringer. Men man bemærker, at den stadig mere og mere beskæftiger sig med sociale Spørgsmaal. (Sluttet.)

Kirsebærblomst.

*Hvid som en Bræ, en Jøkeltind at skue,
saa jeg dig under Maanens blide Skær
løfte din Pragt — en Blomster-Stjernehær —
mod Hvælvet af en natblaa Himmels Bue.
Hver enkelt lille Blomst har Sneens Glans,
saa kølig, men dog tændt af Livets Flamme,
et Værk af skjulte Safters stærke Kraft,
skabt som et Skud paa selve Livets Stamme.*

*Og Maanen gennemstraalede din Dragt.
Der var kun Lys i Lys — slet ingen Skygge.
Du stod som Vidne i den tyste Nat
om Renhed, Skønhed, Liv, ukrænket Lykke.
„Er der i Universets store Rum
en Renhed hvidere end dine Kranse,
end dine Skaale, fyldt med snehvidt Skum?
Kan vel mit Sind en større Skønhed sanse?“*

*Jeg spurgte undrende, imens jeg gik
i Timevis i dine hvide Skygger.
Da viste sig en Stjerne for mit Blik
paa Blaaets Hvælv, hvor Evigheden bygger.
Dens Glans var tusindfold saa skøn som din,
dens Hvidhed mere skær end Søklens Tinder.
Dens Straaler blev et Budskab til mit Sind
om Liv, der aldrig dør og aldrig svinder.*

*Og er din fagre Blomstring end et Bud
fra Livets Land paa Paradisets Strande,
et Underværk af selve Livets Gud,
en Brudekrans om Sommernattens Pande,*

*saa er din lyse Skønhed blot en Skygge,
et Glimt, en Afglans af en større Skat,
et flygtigt Genskær af en evig Lykke,
mod Himlens gyldne Dag en blegblaa Nat.*

*Thi Jordens største Skønhed ej sig maaler
med Himmelherlighedens fulde Straaler.*

(Efter Barthold Heinrich Brockes. 1680—1747.)

Ved K. P.

En Pintseaften.

Mellem Mødre.

Hverken Omgivelser eller Tidspunkt var banale; men vor Samtale var ganske almindelig, som Kvinders kan være det, naar man i hinandens Selskab har gjort Turnus i et Hus: besøgt Barnekammeret, hvor man har stoppet ned om fem Poder, været i Køkkenet for at se til de sidste Højtidsforberedelser, siddet et Øjeblik i Dagligstuen, hvor hun har spillet Beethoven for mig, for at vi begge skulde faa vore Molekyler i Orden, og hvor Pintsegardinerne hænger akkurat, som de skal, og man derpaa er slentret ud i den arktiske Nat, hvor Pintsens Ramme ogsaa er, som den skal være.

Omgivelserne var Bredden af en spejlblank Vig højt mod Nord. Hvide Maager fløj lydløst i bløde Kurver over Vandfladen. Midnatssolen farvede Bræerne med den rosa Tone, som Æbleblomsterne i vort Hjemland har ved Pintsetide. I Fjeldets vilde Blomster glitrede Dugdraaberne. Fra en skjult Kløft klukkede en Elv. Dens Rislen var som Blodets Banken i et Menneskebryst.

Tidspunktet var Pintsælørdag henad Midnat.

Saadan en Stund fremmer Fortrolighed. Enten tier man trygt og dejligt sammen, eller ogsaa taler man — ærligt. Hun talte.

Hun talte om sit Liv paa dette fjerne Sted, hvor jeg som Gæst kun havde set Smil og kun følt Fest og Glæde. Hende havde jeg set som en af de Kvinder, der efterlever Keats's stolte Ord:

*»kindness in another's trouble,
courage in one's own —«*,

i den Grad røgtede hun Næstekærlighedens Pligter i sit Hjem og i sin Kreds. I den Grad bar hun muntert og heltemodigt de Savn, som hun under sine specielle Forhold var hjemfalden til. Jeg ymte derom.

Men hun belærte mig anderledes. I hendes Historie, sagde hun, var der intet Heltemod at prale af. Hun laa

under for Træthed, naar Madvrøvl, Barnegraad, Nattevaagen og Mæslinger huserede i hendes Flok. Hun havde Stunder, hvor Bevidstheden om, at hun forsømte sin musikalske Evne, irriterede hende. Der var Dage, da Opdragelsen af hendes Ungeflok ikke foregik efter Pædagogikkens Principper, men hvor Lussingerne faldt i Flæng, naar den boblende Energi i de smaa Menneskespirer blev for paagaende. Og saa var der Mørketiden, Polmørkets lange Nat, som ganske vist har Stjerner og Nordlys og Sne og Maane, men som ikke altid er naadig mod sensible Naturer, der har en Rem af Kunstnerens Hud! Naar den plagede hende, veg hun end ikke tilbage for at lade sin Selvhersker vide, at han havde slæbt hende ud i Ødemarken for at sætte sin Hæl paa hendes Evner og lade hende levende begrave, medens han selv kun tænkte paa at byde og befale — —.

»Du forstaar«, sagde hun, »at bagefter har jeg altid fortrudt det.«

Jeg greb i min egen Barm og forstod. Det gør vi alle. For mere eller mindre har vi vel været paa den samme Krigssti og har prøvet at have diverse Kilometer »Gardinprækener« at fortryde.

»Men for Resten koger jeg sjældnere over — efterhaanden«, føjede hun til.

»Er der noget særligt, som har bevirket den Forandring?«

»Egentlig ikke. Det er vist bare Vanen og Aarene, der giver mere Ro i Sindet. Man lærer at ræsonnere. Saaledes er det gaaet op for mig, at Børnenes Liv gælder mere end mit eget. Og der er noget svært fornøjeligt og trøstende i den Tanke, at mine Muligheder gennem mine fem Unger er femdoblede og fortsættes ud i Fremtiden. Hvad jeg ikke har naaet, vil en af Rollingerne maaske naa, og hvad jeg gør nogenlunde godt, vil mine Børn sikkert kunne gøre endnu bedre — —.«

Hun standsede. Ude i Fjordgabet kom Skroget af en hvid Motorbaad til Syne.

Vi tænkte den samme Tanke.

Og Selvherskeren?« sagde jeg. Har du opgivet Forsøgene paa at støde ham fra Tronen?«

Hun svarede mig med et Spørgsmaal: »Husker du fra vor Skoletid Citatet om den gode Hustru: „Hvad er hende Navnet, naar blot hun har Vælde?“ Det var en klog Mand, som sagde det.«

Min Veninde var ogsaa klog. Hun havde Magt. Hun var ingen Engel. Hun var et levende Menneske med et rigt Temperaments Fortrin og Fejl. Men hun var ogsaa lykkelig. Hun havde nemmet Levekunstens Kærne, høstet den Visdom, som enhver gift Kvinde og Moder vilde tjene sig selv og Slægten ved at underskrive. *Lillemor.*

Loretto-Litaniet og den danske Elefantorden.

I Anledning af »Ugebladets« Kommentar (i Nr. 18 — 2. Maj) til Loretto-Litaniets Invocation: »Taarn af Elfenben« vil jeg gerne have Lov til at henlede Opmærksomheden paa, at denne Invocation har en særlig Interesse for os Danske igennem Elefantordenen. Hvad der vist er ukendt for de allerfleste.

Denne vor højeste Orden, der rangerer med de fineste Ordener i Europa, saasom Hosebaandsordenen og den Gyldne Flies, stammer i alt Fald fra Christian I, om ikke fra Erik af Pommern. I Middelalderen var Ridderordenerne imidlertid ikke, saaledes som i vor Tid, en Slags finere Form for Drikkepenge, men derimod ridderlige Broderskaber, hvis Opgave det var at bistaa Kongemagten med Raad og Daad i Plejen af de højeste samfundsmæssige og kristelige Idealer. De stod derfor ogsaa som Regel under en eller anden Helgens Patronat. Sankt Jørgen var saaledes Patron for Hosebaandsordenen og for den bayerske St. Georgsorden, og af andre Ordenspatroner kan nævnes St. Mauritius, St. Lazarus, St. Ludvig af Frankrig og St. Ib af Compostella. Det forbavser derfor heller ikke, at enkelte Ordener er bleven stillede under den hellige Jomfrus Patronat. Men man valgte da at udtrykke dette, ikke ved at opkalde Ordenen direkte efter Guds Moder, men ved at give den et Navn, der paa en eller anden Maade stod i Relation til den hellige Jomfrus Levned eller til hendes mystiske Virken. Vi har en Parallel hertil i vore Dages Maria-Kongregationer: »Apostlenes Dronning« — »Havets Stjerne« — o. s. v. Et Eksempel paa en Ridderorden er bl. a. Huset Savojens højeste Orden: »Annunziata-Ordenen«, der hedder saaledes til Minde om Mariæ Bebudelse. Det bemærkes, at Ordensbaandet ligesom for Elefantordenens Vedkommende er blaat: Den hellige Jomfrus Farve.

Og selv om vi ikke véd noget sikkert om Elefantordenens Oprindelse, saa er i alt Fald en tilsvarende Forklaring paa dens Navn den mest sandsynlige. Det vil saaledes være Taarnet og ikke Dyret, der er Hovedsagen i Ordens tegnet — hvad vel nok ingen har tænkt over før, ja, det er maaske endog de færreste, der véd, at Elefanten bærer et hvidt Taarn paa Ryggen.

Rigtigheden af denne Forklaring forudsat, er det forøvrigt ganske komisk at tænke paa, at efter de nuværende Statutter, som er blevet givet Ordenen af Christian V, saa er Katholiker absolut udelukkede fra at faa Ordenen til-delt — bortset fra kongelige Personer.

Vi Katholiker kan smile ad denne Bestemmelse — og den hellige Jomfru smiler sikkert med — men vi kan ogsaa, naar vi beder eller synger Loretto-Litaniet ved Invocationen »Turrus eburnea« tænke paa vort Fædreland og bede den hellige Jomfru skænke det danske Folk Erkendelsens og Kærlighedens Naade og føre det tilbage paa Sandhedens Vej.

Peregrinus.

Pintsestorm over Sygeseng.

*Aftvæl Urenhedens Spor!
Læsk som Dug den tørre Jord!
Læg hvert Saar som Salve mild!*

»Lidelsernes Dag for Missionerne« afholdtes for første Gang paa Pintsesøndag 1931 i Rom. Det »Pavelige Samfund til Troens Udbredelse« vilde da mobilisere alle syge rundt omkring i Kirken til Fordel for Missionerne. Til de halte, blinde og lamme, til dem, der fortæres af Feberglød, der stønner under usigelige Smerter, der søvnløst tæller de langsomt henrindende Nattetimer, til alle, der bærer paa et tungt Kors eller kæmper den sidste Kamp, henvendte Kirken sig, for at de skulde opofre deres Nød, deres Smerte deres Bøn for Missionerne og saaledes frembære »De syges Pintseoffer«. Præster og Ordensfolk skulde fremme denne Tanke og huske paa, hvor frugtbart derved mangt et Liv kunde blive, som ellers maaske led under Følelse af Gold-

De syge under det eukaristiske Triduum i den katolske Kirke i Hilversum, Holland.

hed. Deres Offer og Bøn kunde blive en ny Pintsestorm. Helst skulde Dagen indledes med de syges Kommunion. Paa Hospitalerne burde man holde særlige Andagter for de syge. En Missionsbøn kunde siges af alle. Saaledes begyndte det blandt Roms Syge og Tanken gav snart Genlyd i hele den katholske Verden; den var et rigtigt Vidnesbyrd om Pintseaandens Virke i vor Tid.

De syge foran Altret.

Denne de syges Pintsedag har flere Forløbere end man tænker. Foran mig ligger en lille Bog »*Det eukaristiske Triduum for de syge og Syge-Apostolatet*« udgivet paa Hollandsk. Biskoppen af Haarlem skriver i Forordet: »*Taalmodige — sig opofrende — hellige syge skulde kunne frelse Verden fra moralsk Undergang*«, og han anbefaler derfor at holde Triduer for de syge i alle hans Sogne. Først udsendes der af Kvindeforbundet Spørgeskemaer til alle Patienter. De hentes i Bil til Kirken, naar de ikke kan gaa. Saa samles de foran Altret i Kirken. Præsten ledsaget af Leviter og Ministranter kommer og velsigner højtideligt de syge og Sygelejet. Den hellige Messe læses med kort Prædiken og Bøn efter Evangeliet. Sognepræsten uddeler den h. Kommunion til de sengeliggende, Kapellanen til de Patienter, der kan gaa. Sang, Læsning og Bøn skifter bag efter og Kl. 10½ bringes de sengeliggende Patienter over i Præstegaarden, medens de andre modtages af enkelte Familier i Sognet. Om Eftermiddagen holdes baade Andagt og Velsignelse. Alle tilstedeværende Præster lægger velsignende deres Hænder paa de syge, og tilsidt modtager hver Patient enkeltvis Velsignelsen med det Allerhelligste. Paa lignende Vis tilbringes de to andre Dage. Bøn, Tale, Sang, Ceremonier, Hvile skifter hensigtsmæssigt og efterlader i saa mangt et sygt, forpint og ensomt Sind den stærke Trøst: Vi er Kirkens Børn, Guds Børn, vi er i hans Haand, vi er hans stærke Medarbejdere. Ja, hvilken Heroisme kan Patienter ikke udøve, naar de bærer deres Sygdom paa kristen Vis!

De spedalskes Apostel.

Pater Damian Deveuster, de spedalskes store Apostel paa Molokai, blev som bekendt tilsidt selv grebet af den frygtelige Sygdom. Da den allerede var stærkt fremskreden, skrev han med sin spedalske Haand til en af sine Medbrødre: »Jeg er stadigvæk den eneste Præst paa Molokai... Den Glæde og Sindets Fred, som Jesu og Marias helligste Hjerter skænker mig, faar mig til at tro, at jeg er Verdens lykkeligste Missionær. Saaledes bliver mit Helbreds Offer, som Gud gerne har taget imod, idet han gjorde mit pastorale Arbejde blandt de spedalske en lille Smule frugt-

bart, tilsidst helt let, ja ligefrem behageligt for mig. Jeg drister mig i nogen Grad til at sige med St. Paulus: Jeg er død, og mit Liv er med Christus skjult i Gud.«

Missionernes Værnehelgen.

Det var under Therese af Jesusbarnets sidste Sygdom... Sygeplejersken havde givet hende det Raad hver Dag i eet Kvarter at foretage en Spadseretur i Haven. En Søster, som engang lagde Mærke til, hvor svært det faldt hende at udføre dette Raad, som hun ansaa for en Befaling, sagde til hende: »*Det vilde dog være bedst, om de hvide lede dem. Denne Spadseretur kan alligevel ikke gavne Dem, den trætter Dem blot.*« »*Det er sandt nok*«, svarede Therese, »*men ved De, hvad der giver mig stadig nye Kræfter? Jeg opofrer denne Turs Besværligheder for en Missionær. Jeg forestiller mig, at en Missionær langt, langt borte maaske, helt udmattet fortsætter sin Vandring trods al Træthed, og jeg opofrer min Svaghed for muligvis at formindske hans Træthed.*«

Missionsbiskoppens Moder.

Den 26. Marts 1935 døde i Frittlingen (Württemberg) Fru Magdalena Häring, Moder til Edgar Häring, Missionsbiskop i Shansi i Nordkina. Arbejde og Bekymringer for 9 Børn havde Gud lagt paa hendes Skuldre, og det var saamænd ikke altfor mange Glædesdage, hun oplevede. Da saa hendes Søn som Præst sendtes til den kinesiske Mission, saa det ud til, at Gud havde udvalgt hende til paa særlig Vis at støtte Sønnens Gerning; Herren tog hende i Lidelsens Skole. Endnu samme Aar, da Sønnen rejste, blev hendes ene Arm amputeret. I de følgende Aar maatte hun underkaste sig 12 Operationer. I 1929 blev saa det ene Ben bortopereret. Om Natten fandt hun sjældent Søvn, og saaledes levede hun gennem 13 Aar. Men hun klagede aldrig. Hun vidste, at hun skulde lide for sin »Biskoppater«, som hun sagde, og hun led gerne for Missionen. —z.

Presse-Rundskue.

Folkekirken og Folkemoralen. Under denne Titel skriver Henning Kehler i Berl. Aftenavis (4. 5.) en Anmeldelse af W. Béran Wolfes Bog »Kvindens bedste Aar«, hvori han bl. a. forkaster en ren Nydelsesmoral. Artiklen indeholder dog ogsaa en ret skæv Fremstilling af det katholske Syn paa Kønslivet, idet H. K. skriver: »*Som bekendt fordømmer den katholske Kirke ikke blot alle uægte-skabelige Kønsforbindelser, men endog al Erotik inden for Ægteskabet, som ikke direkte staar i Forplantningens Tjeneste.*

Den katolske Kirke frakender altsaa Kønsforholdet mellem Mand og Kvinde al selvstændig æstetisk og etisk Værdi.» I et Indlæg d. 5. 5. gør Kateket ved Rosenkranskirken, Hr. Thorbjørn Møller, med Rette opmærksom paa, at »dette Standpunkt aldrig har været den katolske Kirkes . . . Viden af Ægteskabets primære Formaal, Forplantningen, opstiller den katolske Kirke udtrykkelig den gensidige Befrielse af Driftslivet som et af Ægteskabets sekundære Formaal. Den katolske Kirke har aldrig været blind for de selvstændige etiske Værdier, Kønslivet mellem Mand og Kvinde rummer . . . Men Kirken insisterer paa, at Ægteskabets sekundære Formaal ikke maa søges opnaaet under Udelukkelse af Muligheden for samtidig Forplantning, hvis denne Mulighed er til Stede«.

Menneskets Forfædre. Dr. phil. Kaj Birket-Smith fortæller i Politikens Kronik d. 19. 4. om Resultaterne af en nylig afholdt international Kongres i Filadelfia, hvor Geologer og Arkæologer drøftede Spørgsmaalet om de ældste Menneskers Udvikling og Optræden paa Jorden.

»En Notits i en amerikansk Avis meddeler, at en Baptistpræst fra Indianapolis i hellig Nidkærhed har udslynget sit Anatema mod en Skole, som øjensynlig har glemt, hvad der skete for 12 Aar siden, og undervist Eleverne i Udviklingslære. Rektoren er dog straks paa Færde: han har virkelig blot fortalt, at vore Forfædre var »meget plumpe og raa«. Nogen Abepoces bliver der ikke ud af det denne Gang.

Samtidig med, at dette finder Sted, staar en anden Gejstlig, men ganske vist en katolsk Pater og fremragende Videnskabsmand, og forelægger for en Kreds af Sagkyndige i Filadelfia Beretningen om de nyeste Fund af menneskelignende Væsner fra Hulerne ved Chou-K'ou-Tien i Nord-Kina — Peking-Mennesket, *Sinanthropus*, udpræget dyrisk at skue med sin flade Pande og diminutive Hjernekasse, men allerede i Besiddelse af formede Redskaber og kendt med Ildens Brug. Foruden det i 1929 fundne Kranium er nu Hovedskaller af 4—5 andre Individier bragt for Dagens Lys i Aflejringer fra den ældste Del af Istiden, og det hævdes, at der er fundet simple Stenredskaber i endnu ældre Lag. Pater Teilhard de Chardin, raadgivende Palæontolog ved Kinas geologiske Undersøgelse, gemmer ikke sit aandfulde, let asketiske Ansigt i Busken, men vedkender sig frejdigt Menneskets Stilling i zoologisk Henseende. . . .

Fra de sidstnævnte, fjerne Egne er det, at de mest epokegørende Nyheder stammer. *The missing link*, Darwins hypotetiske Overgangsform mellem Dyr og Menneske, er nu en Kendsgerning, tilmed i flere Udgaver — maaske ikke netop saadan at forstaa, at disse sælsomme Væsner, der efterhaanden er draget frem fra Aartusinders Mørke, er Menneskets umiddelbare Stamfædre, men i hvert Fald saadan, at de hverken kan betragtes som almindelige Aber eller som Mennesker af vor nuværende Slægt og Art.«

»Katholicismen — en Svøbe for Folkene.«

Der blev i disse Dage utallige Steder kastet en Lap Papir ind ad Døren, der skulde indbyde Folk til et Foredrag paa Borups Højskole Søndag den 2. Maj, arrangeret af »Jehovas Vidner«. Paa Bagsiden staar der en Reklame for det noksom kendte Adventistblad »Ny Verden«. Foredragets Titel er: »Katholicismen en Svøbe for Folkene.« Saa læser vi: »Med Sværd dryppende af Blod skrev Katholicismen sin sorte Historie; dens mest fremtrædende Begivenheder er flammende Kætterbaal, grusomme Hekseprocesser, Hævmord, Vold og Ødelæggelse. Som en Mare red den Europas Folkeslag gennem Aarhundreder« o. s. v.

»Katholicismen en Svøbe for Folkene! Med samme Ret kunde man kalde Danmark for det mest ugæstfri Land i Verden, en sand »Svøbe for Turister«. En stor Del af Aaret ruger Mørket over Landet. De korte Dage er »Dage til Selvmord«, som en af Landets Digttere (Johs. Jørgensen) — mærkelig nok findes der trods alt Digttere i dette Land! — har sagt. Taage indhyller Kysterne. Regn og Slud, Sjap og Søle lægger sit snavsede Dække over Jorden, hvis ikke vældige Snemasser lammer alt Samkvem og Frosten lægger sit Ispanser over Sund og Bælt. Store Strækninger af Landet er dækket med Sand og minder om Saharaørkenen. Storme hyler over Hav og Strand. Dertil er det de grumme Vikingers Hjemland, alle Rejsende og Vejfarendes Skræk. Dette er Danmark. Tro ikke Turistplakaterne! Danmark er »en Svøbe for Turisterne«.

Alt i denne Skildring er sandt, og dog er den Løgn. Der er kun sagt det halve og ikke et Ord om de lyse Nætter, de herlige Bøgeskove, de smilende Fjorde o. s. v. Paa samme Maade med den katholske Kirke! Det er den letteste Sag i Verden at tegne et dystert Billede af dens nittenhundredaarige Historie. Men selv om alt deri var sandt — hvad det ikke er — saa vilde det kun være den halve Sandhed. Til Trods for Kætterbaalene, Hekseprocesserne o. s. v. har den katholske Kirke været den største Velsignelse for Folkene.

A. Menzinger S. J.

Pilegrimstoget til Lourdes.

Det aarlige montfortanske Pilegrimstog til Lourdes over Lisieux og St. Laurent sur Sevres kaldes mere og mere for det ideale Pilegrimstog, fordi Ledelsen i første Række søger for, at Rejsen mere bliver en virkelig Valfart, præget af fælles Fromhedsøvelser, end en Turistrejse.

Pilegrimstoget holdes i streng mariansk Aand. De sidste

Paver har ved mange Lejligheder, ikke mindst i Rundskrivelser, fremhævet Gudsmoders Andel i Menneskenes Frelse. Kærligheden til Maria forøger Kærligheden til Jesus, og uden Maria kan vi ikke fatte Jesu Menneskevordelse. Gud kunde have frelst Menneskeslægten uden Marias Mellemkomst, men han gjorde det ikke, og han benytter stadig Maria som sit ypperste Redskab til at meddele os sin Naade, som Kristus har erhvervet os paa Korset. Derfor gives der uden Mariaandagten ingen fuldkommen Kristendom. Erfaringen viser, at Tilbedelsen af Kristus visner og at Troen paa hans Guddom svækkes og afløses af Tvivl, hvor man ikke overlader Maria den Plads i Fromhedslivet, som Gud og vor hellige Kirke giver hende. Lourdes er en mariansk Aabenbaring for alle, som har været der, og Besøgene ved den hellige Thereses og den salige de Montforts Grave vil endnu bedre forberede os til Dagene i Lourdes.

Ogsaa af en anden Grund er dette Pilegrimstog et idealt Pilegrimstog: Ledelsen ordner nemlig alt, saaledes at Pilegrimmene er fri for Rejsebekymringer af enhver Art. I Løbet af de syv Aar, dette Pilegrimstog har fundet Sted, er der indvundet mange Erfaringer, ogsaa i den Henseende, at Rejsen bliver saa billig som overhovedet mulig.

For selve Pilegrimsrejsen (bortset fra Rejsen fra dansk Station til Maastricht og tilbage) har Ledelsen af det 7de montfortanske Pilegrimstog nu udsendt sin Plan, der er fastlagt saaledes:

Hele Rejsen foregaar i Særtog, som ikke standser ved Mellemstationer og hvor hver Pilegrim beholder sin Kupe og sin Plads. — *Tirsd. d. 3. Aug.*: Afrejse fra Maastricht Kl. 8 (hollandsk Tid). Ankomst til Lisieux (Normandiet) ca. Kl. 19. — *Onsd. d. 4. Aug.*: Andagtsøvelser i Lisieux. Afrejse Kl. 13³/₄. Ankomst til St. Laurent (Vendee) Kl. 19. Pilegrimmene gaar i Procession nogle km fra Stationen til Kirken. — *Torsd. d. 5. Aug.*: Andagtsøvelser i St. Laurent. — *Fredag d. 6. Aug.*: Tidlig Afrejse fra St. Laurent til Lourdes med Ankomst Kl. 19. — *Fra Lørd. d. 7. til Onsd. d. 11.*: Ophold i Lourdes. Afrejse den 11. om Eftermiddagen. Rejsen fortsættes uafbrudt til Paris, hvor man ankommer tidlig næste Morgen. Denne Nat er den eneste, som tilbringes i Toget, men helt uden Strabadser bør et virkeligt Pilegrimstog heller ikke være. — *Torsd. d. 12. Aug.*: Messe med Fælleskommunion i Paris, derefter Morgenmaaltid og Besøg i Notre Dame, Sacre Coeur og andre Kirker, hvortil man befordres i Rutebiler. Kl. 11¹/₂. Afrejse. Ankomst til Maastricht Kl. 20.

Prisen er af Ledelsen fastsat saaledes (i hollandske Gylden): Jernbane III Klasse, 36 Gylden. II Klasse, 51 Gylden. — Hoteller, II Klasse A, 32.50 Gylden. I disse Priser er medregnet Ophold, Fortæring, Drikkevarer, Drikkepenge, Madpakker til Rejserne St. Laurent—Lourdes og Lourdes—Paris, Rutebiler i Paris, Emblemer, Sanghæfter, kort sagt alt. Med den nuværende Kurs paa hollandske Gylden (1 Gylden = 2¹/₂ dansk Krone) bliver den samlede Pris 171.25 K r. Hertil kommer Ud-

gifterne ved Jernbanerejsen fra Danmark til Maastricht og Hotelophold to Gange i denne By samt Fortæring i Toget gennem Tyskland.

Denne Del af Rejsen tilrettelægges ikke af noget Rejsebureau, men af frivillige Kræfter og uden Vederlag for andet end positive Omkostninger. Da Rejseplaner og Oplysninger om Billetpriser endnu ikke har kunnet fremskaffes, kan der i Øjeblikket intet bestemt siges om Prisen, men af de foranstaaende Meddelelser vil det kunne sluttes, at den samlede Pris vanskelig vil kunne tænkes at overstige de tidligere anslaaede 100 Kr. pro persona fra og til en sydjysk Station. Saafremt mindst 25 Deltagere indtegnes, vil der for de danske Deltagere blive holdt særlige Foredrag, Prædikener og fælles Andagtsøvelser.

Den hollandske Ledelse har stillet følgende Betingelser: Indmeldelse samt 68½ Gylden skal være Ledelsen i Hænde inden 16. Juli 1937. Senere Indmeldelser modtages til den 26. Juli mod forhøjet Pris. Indtræffende Forhindringer, som anmeldes inden 31. Juli, giver Ret til Tilbagebetaling af Beløbet med Fradrag af Administrationsomkostninger.

Iøvrigt kan meddeles, at Ikke-Katholiker, som ønsker at deltage i en virkelig religiøs Pilegrimsfærd og ikke blot i en billig Turistrejse (ud fra denne Forudsætning vilde Turen blive en Skuffelse) er velkomne. Deltagere, som, efter den egentlige Pilegrimsrejses Afslutning maatte ønske at forlænge deres Ferie i Belgien eller Holland (f. Eks. besøge Hellig-Land-Stichting i Nijmegen), kan faa Lejlighed til at afbryde Rejsen paa en belgisk Station, saafremt dette meddeles inden Indtegningen slutter.

Indtegning sker til Pater Mesters, Roskilde, Pater Boer-rigter, Strandvej 91, København, eller Dommerfuldmægtig Højris, St. Pouls Alle 21, Esbjerg. *H. Højris.*

Nye Bøger.

Fred og Tornekrans.

Som Nr. 2 i Paulus-Kredsens tredje Serie af Skrifter udkom »Kardinal Newman,« en historisk-litterær Skildring ved *Niels Hansen*. (104 S. med et Portræt). Kbhvn. 1937. I en lille Bogs snævre Rammer er den store Mands Levnedsløb og banebrydende Virksomhed godt skitseret. Læseren kan følge den Vej, ad hvilken Guds Naade førte denne ædle, dybt-fromme Sjæl tilbage til Moderkirken og gennem Konvertitvanskelighederne til en forklaret Livsaften i Ly af Leo XIII's Gunst. Forfatteren siger: »*Hans Liv som Katholik kan betegnes ved et Symbol, man ofte finder i Benediktinernes Bønnebøger: Ordet Pax, omgivet af en Tornekrans. Han siger selv herom i et Brev: »Jeg har i den katholske Kirke fundet Overflod af Høflighed, men meget*

lidt Sympathi hos Personer i høje Stillinger med Undtagelse af nogle faa, men der er en Dybde og Magt i den katholske Religion, Hjertets fulde Tilfredsstillelse i dens Tro, dens Theologi, dens Sakramenter, dens Ceremonier, dens Disciplin, en Frihed og samtidig en Slø'le, i Sammenligning hvormed Ringedagt eller Misforstaaelse fra enkelte Personer, hvor ophøjede disse end er, dog er for inlet at regne.» (26) Newmans omstridte Stilling til aktuelle theologiske og pædagogiske Problemer vil interessere mange i særlig Grad. Med denne Bog bliver en af Katholikernes mest betydelige aandelige Førere gjort mere levende for de bredere Kredse i Danmark. A. P.

Katholsk Missionsliv.

I Pintsetiden iler vore Tanker til Missionsmarken, hvor Helligaandens Naade gør samme Pionerarbejde som i den ældste Kirke, der hørte Stormens Susen og saa Ildtunger dale fra Himmelen. I »*Le Missioni Cattoliche*« (Rom, Pia Societa S. Paolo 341 S. L. 5) fortæller P. D. *Alfonso Cenni* O. S. B. om Guds Aands Virke blandt Ikke-Kristne Verden over. Den populære Fremstilling lægger mere an paa jævn Skildring. Smaatræk illustrerer ofte Ideerne; saaledes f. Eks., hvor der fortælles om Missionærens Madvanskeligheder. I Kina spiser Folk jo Svalereder og raadne Æg, jo ældre og mere raadne, desto bedre. Det værste er, at man ikke saa let kan unddrage sig den væmmelige Ret uden at krænke den Familie, man gæster. Her forlanges af Missionæren næsten heroiske Akter og Ofre, om han vil tilpasse sig Landets Skik. Lad mig nævne et Tilfælde, hvor en stakkels Missionær, der ikke havde Mod til at smage paa de »duftende« Æg, med stor Snilde forstod at tilbagegive Æren. Han erklærede sig selv for uværdig til at spise en saa fortrinlig Ret og bad om endelig at reservere den til Biskoppen, naar denne kom. (Lad os haabe, at Biskoppen var indfødt). Familien satte Pris paa denne Beskedenhed og var yderst tilfreds, omend næppe saa meget, som Missionæren selv. —z.

Den hellige Messe. — Forløser-Gerningen.

I Sognepræsten *Hermann Lechleitners* lille, men saare indholdsrige Skrift om Messen: »*Alle, neuere und neueste Messeerklärungen*« (F. Rauch, Innsbruck, 1936, 76 S. RM. 1,20) finder vi blandt mange historiske og principielle Bemærkninger og Reformforslag om Messen, mellem gode Oversigter over hidtidige Messforklaringer og en somme Tider næsten for skarp Kritik af den liturgiske Bevægelse, ogsaa et Reformforslag, hvorledes den hellige Messe bedst kunde forklares som Christi Forløserværk, saa hele Jesu Liv og Gerning spejler sig i Messens enkelte Dele:

Jesu evige
Konge-
embede	}	17. Velsignelsen: Jesu Velsignelse og Afsked.
16. Slutningsbøn: Jesu 40 Dages Ophold efter Opstandelsen; Indstiftelsen af Kirken.
15. Kommunion: Jesu evige Kongemaaltid.
14. Commixtio: Jesu Opstandelse.
13. Pater noster: Bøn om Forløsningens Dobbeltformaal; Overgang fra Jesu Offer til Jesu Offermaaltid.
Jesu
ypperste-
præstelige
Embede	}	12. Stillemesse efter Forvandlingen: Hengivelse til Faderen og Tilegnelse til os.
11. Forvanding: Den sidste Nadver og Korsfæstelsen.
10. Kanon før Forvandlingen: Jesu ypperstepræstelige Bøn.
9. Præfation: Jesu Indtog i Jerusalem; Overgang fra Jesu profetiske til Jesu ypperstepræstelige Embede.
Jesu
profetiske
Embede	}	8. Ofring: Jesus, vort Forbillede.
7. Evangeliet: Jesus, vor Lærer.
6. Epistlen: Vidnesbyrd for Jesus;
5. Kirkebøn: Jesus beder med os.
4. Gloria (eller Dominus vobiscum): Jesu Fødsel.
3. Kyrie: Længsel efter Forløseren.
2. Introitus: Forventningen om Forløseren.
1. Trinbøn: Syndefald og Forjættelse.

Fra Hovedstad og Provins.

Jubilæum i Rosenkranssognet.

Den 15. Maj fejrer Frk. Anna Ronge sin 70-Aars Fødseldag.

Hvem Frk. Ronge er, turde være overflødigt at sige. Familien Ronge har jo i umindelige Tider spillet en stor Rolle inden for det katholske Menighedsliv paa Frederiksberg og i København. Men i Anledning af Frk. A. Ronges Festsdag skal der dog fremhæves to Ting i hendes Menighedsarbejde.

Frk. Ronge har med Kærlighed og Interesse ofret sig for den katholske Menighedspleje. Hvor meget Arbejde er der ikke under hendes Ledelse udført gennem mange, mange Aar paa Sognets Systue til Fordel for de fattige! — Hvor mange Penge har hun ikke indsamlet Jul efter Jul, for at vore nødlidende Katholiker kunde fejre en glad Jul! Det andet, som skal fremhæves, er den udprægede Sognefølelse, som kendetegner hende og Søsteren Elisabeth. De har altid vist en enestaaende Trofasthed mod den lille, beskedne Sognekirke i Boyesgade. De har aldrig svigtet, enten det saa var gode eller onde Dage i Rosenkranssognet. —

Vort Ønske paa 70-Aarsdagen skal være: at Frk. A. Ronge og Søsteren — ja, man kan ikke nævne den ene uden at tage den anden med — maa virke lykkeligt langt ind i Fremtiden til Velsignelse for Vor Herres fattige, og

at de ved deres Trofasthed og Pligtopfyldelse over for Kirken endnu i mange lykkelige Aar maa faa Lov at være et lysende og manende Eksempel for alle Sognets Medlemmer. — P.

St. Josephs Menighedsforening, Horsens.

Den ret unge Menighedsforening har i den forløbne Maanedes Tid haft to forskelligartede, men meget interessante Aftener. Ved den første talte Redaktør Bølling, Aarhus, om den katholske Kirke og Revolutionen i Spanien. Redaktørens Foredrag belyste især de Forhold, der har ført til Revolutionen i Spanien, og derved fremgik det klart, at Kirken som saadan ikke paa nogen Maade kan siges at have været Skyld i denne Ulykke. De faktiske Oplysninger, der viste, at det især er de ofte liberale Regninger, der har forsømt Undervisningen, og at det er Kirken, der af egne Midler maatte lappe paa disse Mangler, saa vel som Oplysningen om, at Kirken ikke paa Forhaand kunde have indgaaet inderlig Forbindelse med de militære Kredse, fordi disse simpelthen var radikale (og det var delvis ogsaa dem, der havde rejst Oprøret), var af stor Virkning. I det hele taget var det de fleste Menneskers totale Uvidenhed med Hensyn til Spanien, der tillod, at man i agitatorisk Øjemed kunde hævde hvad som helst og blive troet, medens man ved blot at slaa op i et hvilket som helst Leksikon kunde faa Redaktørens Oplysninger bekræftet. — Det vilde være i høj Grad ønskeligt, om flere Menigheder vilde indbyde Redaktør Bølling, saaledes at de danske Katholiker kunde blive orienteret ved Hjælp af dette ogsaa i sin Form saa fuldkomne Foredrag.

Valborg Aften talte Kommunalærer Gaardmand om »Sangen«. Han er en Apostel for den »levende Sang«. »Alle kan synge, om end ikke alle lige godt.« Blot har man i Danmark forsømt Sangen, men Trangen til Sang er saa dyb, at Folk i Mangel af god Sang tager til Takke med daarlig Sang saasom Jazz og fuldstændig idiotisk Refrainsang. Endvidere har Mekanikken gennem Radio og Grammofon afløst den levende Sang og Musik, saa vore Koncertsale staar tomme. Vi maa derfor begynde med noget let — blot der er virkelig Sangskønhed i Præstationen. Lidt efter sad vi alle, lige fra Bedstemødre til Skolebørn, og sang »Tinge-lingelaler«, »Mester Jacob« og »Tordenskjold i Søen sprang« baade tre- og firestemmigt . . . og da vi først fik Tungen paa Gled og havde overvundet Overtroen »Jeg kan ikke synge«, gik vi over til vore smukke danske Sange, som i uhyggelig Grad er blevet beskyldt for at være »kedelige«. Til sidst benyttede vi den opnaaede, gode Stemning til at repetere »Tantum ergo« og

»Kyrie I« . . . og gjorde det med godt Humør. Det blev en meget fornøjelig Aften, for vi var med alle sammen. Vi tør endda haabe, at denne Aften vil give Sangen i vort Menighedsliv et godt Skub fremad. Ogsaa dette Foredrag kunde benyttes andet Steds. Pastor Olrik vil sikkert gerne være Impressario.

K. G.-H.

Fra Esbjerg Menighed.

Den 4. April holdt Redaktør Sønderup fra Fredericia et Foredrag her, betitlet »Dagen derpaa«, et fornøjeligt Causeri over Tiden efter Reformationsjubilæet. — Dommerfuldmægtig Højris har holdt et Foredrag for de unge Mænd om det 6. og det 9. Bud. Da det svage Køn var forment Adgang den Aften, kan jeg ikke referere det; men efter de unge Mænds Udsagn er der blevet sagt lige netop, hvad der skulde siges desangaaende. —

Paa Opfordring af Ikke-Katholiker holdt Pastor Ballin et Foredrag paa Hotel »Royal« om Skriftemaal og Sjælesorg i den katolske Kirke. Emnet blev klart belyst, og Foredraget gav Genlyd længe efter i den lokale Presse. — Den 18. April var Pater Fritz fra Næstved her og hørte Skriftemaal og prædikede paa Polsk; det sidste afstedkom mangt et fugtigt Øje hos vore polske Trosfæller, da de hørte deres Modersmaal fra Prædikestolen. — Om det 6. og det 9. Bud holdt Søster Maria Birgitta fra Sønderborg Foredrag for de unge Piger, særlig om de mange Farer, der lurar paa dem, og den næste Aften talte Søsteren til Mødrene om det store Problem: Børnenes Opdragelse. — Som man ser, der sker noget i Esbjerg.

Irma L.

Fra den vidt Verden.

Skolestrejken i Elsass.

Inden for Rammerne af Skolestrejken i Elsass-Lothringen, som stadig ikke er afsluttet, har Komiteen til Troens Forsvar foranstaltet en Afstemning om Opretholdelsen af det bestaaende Skolesystem. Der blev afgivet 452,360 Ja-Stemmer, fordelt paa 206,490 Mænd og 245,870 Kvinder. I alt deltog 71,8% af de valgberettigede i Afstemningen. Dette Resultat er endnu gunstigere end ved Afstemningen i 1924, som skete paa Grund af Herriots første Forsøg paa at verdsliggøre Skolen i Elsass-Lothringen. Dengang androg det samlede Steinmeantal, som blev afgivet for Opretholdelsen af det bestaaende System, 373,315, altsaa 79,045 færre end i Dag. Det er ogsaa værd at bemærke, at alle Konfessioner tog Del i Afstemningen, et talende Bevis for, at Befolkningen i Elsass-Lothringen enstemmigt er besluttet paa at ville opretholde deres eget Skolesystem, hvad Re-

ligions- og Sprogundervisningen angaar. Paa den anden Side har Ministerpræsident Blum i en Skrivelse til den Deputerede i Mosel paa ny forsikret, at Regeringen ikke har til Hensigt at foretage nogen Ændring i Loven af 10. Oktober 1936, saa enhver Bekymring altsaa skulde være ugrundet.

Dr. Brüning Professor.

Bladet »L'Italia« meddeler i Numret af 5. ds., at den tidligere tyske Rigskansler, Dr. Heinrich Brüning, har faaet Tilbud om et Læreembede for Samfundshistorie ved det amerikanske Haward-Universitet. Siden sin Flugt fra de nationalsocialistiske Trusler, som stillede ham samme Skæbne i Udsigt, som den, der ramte hans anden Efterfølger General Schleicher, der blev myrdet den 30. Juni 1934, har Dr. Brüning levet tilbagetrukket i Udlandet, idet han fast har sat sig imod at komme med nogen som helst Udtalelse om Tilstandene i det tredie Rige og har tjent til Livets Ophold ved upolitisk litterært Arbejde. Denne Dr. Brünings fornemme Holdning formaaede ikke at bringe hans politiske Modstanderes Had til Tavshed, idet de i ham ikke alene saa en Hovedhindring for tidligere at naa op paa Magtens Tinde, men ogsaa den kloge heldige Forbereder til de Resultater til Befrielsen af Versailles, som senere faldt i Efterfølgernes Lod. Atter og atter blev han i sin Landflygtighed offentligt smædet. Politiagenter forfulgte fanatisk ethvert af hans Skridt. Denne Jagt paa det ædle Vildt skærpedes, da der gennem Bladene gik ubekræftede Rygter om, at Brüning arbejdede paa sine Erindringer.

Rp.

En original Radio-Idé.

Det katholske Radiolytter-Selskab i Holland (Katholieke Radio Omroep), som tæller 140,000 Medlemmer, har faaet en original Idé for at udbrede den katholske Radio i hele Landet. Selskabet har lejet et Skib, som kan rumme 1000 Personer, og med denne »show-boat« drager de fra den ene By til den anden. Gennem Zuidersøen og de store Floder kan man som bekendt ad Vandvejen naa frem til næsten alle Egne af Holland. Hver Aften spiller et Førsteklasses Musikkapel ombord paa Skibet en Koncert, hvortil der strømmer store Skarer af Tilhørere. Enhver betaler med Glæde en Gylden for Entreen, og hermed er Omkostningerne ved denne interessante Propaganda dækkede. Steder, der ligger uden for Vandvejen, bliver ud fra Skibet opsøgt pr. Bil og ogsaa her foranstaltes Koncerter.

Jeanne d'Arc-Dagen i Frankrig.

Det har vakt Røre i det patriotiske og katholske Frankrig, at Regeringen har forbudt Afholdelse af Processioner paa Jomfruen af Orleans' Fest. Kardinal Verdier har of-

fentliggjort en Erklæring, hvori han giver Udtryk for, hvor smerteligt den katholske Befolkning beklager Forbudet imod Processionen. 150 Deputerede inden for Parlamentets Opposition, deriblandt Fraktionerne inden for Højrepartierne sluttet, har affattet en Protestskrivelse imod Forbudet mod Festlighederne. I *Fédération catholique's* Navn har denne Sammenslutnings Leder, General *Castelnau*, offentliggjort de katholske Foreningers Protest imod Processionsforbudet paa Jomfruen af Orleans' Festdag.

»Religionsfrihed« i Sovjetparadiset.

Kommunisterne og med dem Folkefrontens Agitatorer i alle Lande vækker stor Opsigt med den Kultusfrihed, som Stalin tilsyneladende skal have indrømmet i den nye Sovjetforfatning. Hvorledes denne Kultusfrihed skal forstaas foreligger der Bevis for. Under et Møde i Partiorganisationen i Kiew tog Generalsekretæren for det kommunistiske Parti i Ukraine Ordet og erklærede, at Stalin havde givet den nye Forfatning til de gode og trofaste Borgere og ikke til Sovjets Fjender.

Den deri indrømmede Frihed maatte derfor ikke bruges til ny religiøs Propaganda og til at styrke den religiøse Indflydelse.

»Stalin er født Atheist, er ogsaa i Dag Atheist og vil blive ved med at være det. Stalin vil kun, at Kampen imod Kirken føres uden Vold, men gennem Propaganda og Opdragelse. Stalin har den Opfattelse, at Kultusspørgsmaalet kun kan løses, naar det samlede Parti og Statsapparat gøres mobilt for at fratage de Gejstlige inden for alle Konfessioner og Religioner Muligheden for en Eksistens.«

Den rigeste Mand i Serbien,

George Vajfert, kendt hele Landet over som en ivrig Frimurerleder, blev paa sit Dødsleje udsonet med den Kirke, hvori han var blevet opdraget. I flere Aar havde han været Direktør for den jugoslaviske Nationalbank. Hans Udsoning var ikke kendt af Almenheden, og stor var Forbavselsen ved hans Begravelse i Belgrad, da tre Præster saas i Følget til den katholske Kirke. En Præst havde besøgt ham flere Gange de sidste Dage, han levede. Han skriftede, modtog Kommunionen og tilbagekaldte sine Fejltagelser. Dette har vakt stort Røre inden for Frimurerkresene i Jugoslavien og er ikke blevet nævnt i deres Presse. Vajfert stiftede en Loge i Belgrad i 1890. R. I. P.

Kursus i Beuron.

Den stadig voksende Interesse for Udbredelsen af den gregorianske Sang har tilskyndet det berømte Ærkeabbedi i Beuron til at afholde nogle gregorianske Kursus for at

give saavel Kirkemusikere som theologi-studerende Lejlighed til theoretisk og praktisk at fordybe sig i denne skønne Musik. Det første Kursus fandt Sted i Efteraaret 1936 under Ledelse af Pater *Corbinian Gindele*. Undervisningen omfatter ogsaa Latin, Liturgi, Stemmedannelse o.l., og i Aftentimerne dyrkes ogsaa anden Musik, f. Eks. Palestrina. At Deltagerne har rig Lejlighed til at overvære den daglige Højmesse og det hele Officium, er en Selvfølge. De næste Kursus finder efter Planen Sted fra 23. Aug. til 20. Sept. og fra 20. Sept. til 4. Okt., det sidste for viderekomne. (»Der Chorwächter«).

Kvindelige Lægmissionærer.

I Tidsskriftet »Medicinal Missionary«s Aprilshæfte findes en Artikel af P. Michael A. Mathis, C. S. C., hvori han henleder Læsernes Opmærksomhed paa det mægtige nye Apostolat, som siden 1925 staar aabent for de katholske Kvinder. Det var i dette Aar, man i Washington stiftede de kvindelige Lægmissionærers Forening, den første i sin Årt inden for den katholske Kirke, som var bestemt til specielt at uddanne Søstre til Læger for de fremmede Missioner. I Dag findes der alene i Amerika 124,000 Medlemmer. — Da Kvinderne i Indien, i det nærmest liggende Orient og i Muselmændenes Afrika er tvunget til at leve fjernede fra enhver Kontakt med Mændene, naar undtages deres aller nærmeste Slægtninge, er der intet Haab for Biskopper eller Præster om at trænge ind til dem for at bringe dem det glade Budskab om Forløsningen ved Jesus Christus. — I Indien f. Eks. er henvend en Million af de 150 Millioner Kvinder, som bebor Landet, aldrig i Stand til at faa kyndig Lægehjælp, dels grundet paa det Purdah-Styre, som hersker, og dels paa Grund af den almindelige Mangel paa saavel mandlig som kvindelig Lægehjælp. I Bacca i Indien, hvor de kvindelige Lægmissionærer har oprettet Mødrestationer og Børneasyler, har man indregistreret ialt 4,933 Fødsler. 1,669 af disse er foregaaet under disse to Institutioners Opsyn, og der indtraf kun 9 Dødsfald blandt Mødrene og 57 blandt Børnene, medens man paa de Steder, hvor Fødslerne fandt Sted, uden at man tilkaldte Missionærernes Assistance, konstaterede 44 Dødsfald blandt Mødrene og 266 blandt Børnene.

En nødvendig Sognedeling.

Wiens ydre Distrikter har i de sidste Aartier lidt af en uhyggelig Mangel paa Sognekirker, saa der fandtes flere Kæmpesogne uden tilsvarende Sognetjeneste. Nu meddeler »Reichspost«, at der den 1. Januar 1937 er blevet oprettet fem nye Sogne i Wien, tre i Favoriten og to i Hernald. De fremtidige Sognekirker er: Salvatorianernes Apostelkirke, Kirken hos Spindersken af Korset (beskoede

Karmelitter), Eucharistinernes Kirke paa Laaerberg samt Redemptoristernes Maria-Kirke og Jesu-Hjerte-Sone-Kirken i Hernals, som er betroet Ordenen af Jesu allerhelligste Hjerte og Maria. Ligeledes ophøjes Filialen Gablitz ved Purkersdorf til Sogn.

INDSAMLING TIL DE SPANSKE BØRN

Aabenraa 9,20, Aakirkeby 11,40, Aalborg 112,00, Aarhus 129,66, Dalum 22,00, Esbjerg 40,50, Fredericia 79,77, Haderslev 13,10, Helsingør 95,67, Holbæk 24,50, Horsens 55,81, Hørsholm 45,22, Kolding 49,32. — København: St. Andreas 182,00, St. Ansgar 251,42, St. Antoni 35,70, Immaculata 45,44, Jagtvej 42,68, Jesu Hjerte 293,03, St. Josefs 81,25, St. Knuds 10,15, Rosenkrans (a) 64,10, Rosenkrans (Valby) 15,90, Sakraments K. 118,73, Sundby 73,18, Teresia 6173, Køge 3,25, Maribo 35,30, Nakskov 15,00, Nyborg 21,00, Nykøbing F. 79,08, Næstved 95,26, Odense 131,00, Randers 100,00, Ringsted 33,00, Roskilde 46,00, Rønne 13,00, Silkeborg 22,00, Silkeborg 22,00, Slagelse 7,50, Svendborg 1925, Taastrup 20,00, Vejle 30,86, Vordingborg (A. Hee) 25,00. Ialt Kr. 2659,96.

Vincentdamernes Forening udtrykker sin Glæde over det smukke Resultat og sender alle Bidragydere en oprigtig Tak.

Pastor F. Flynn. Fru U. Ramsing Fru A. Osterhammel.

Gevinster og Numre udtrukne paa St. Annæ Kirkes Bazar.
 A 14, B 23, C 175, D 10, E 55, F 53, G 56, H 42, J 93. — Blok »Paradox« 184. — Mosaik (fransk L.) Nr. 4. — Lykkesedler: 4, 25, 30, 41, 63, 83, 136, 193, 215, 385, 411, 420, 454, 484, 500, 511, 536, 557, 581, 600, 641, 673, 695, 777, 829, 833, 923, 930, 1107, 1139, 1181, 1192, 1233, 1275, 1283, 1437, 1486, 1511, 1576, 1581, 1604, 1609, 1668, 1839, 1967, 1994, 2053, 2076, 2191, 2198, 2318, 2341, 2347, 2361, 2394, 2434, 2482, 2488, 2522, 2569, 2571, 2584, 2623, 2629, 2643, 2697, 2707, 2709, 2746, 2781, 2805, 2814, 2860, 2906, 2918, 2920, 3021, 3027, 3395, 3584, 3706, 3708, 3721, 3759, 3774, 3794, 3847, 3904, 3959, 3961, 3999, 4037, 4122, 4258, 4451, 4701, 4732, 4766, 4874, 4964. — Gevinsterne bedes afhentet inden 1. Juni. En hjertelig Tak til alle dem, der har støttet Bazaren!

St. Andreas Sogns Sommerfest

afholdes i Præstegaardens Have **Lørdag d. 5. Juni (Grundlovsdagen)** og **Søndag d. 6. Juni.**

Festpladsen er aaben om Lørdagen fra Kl. 16 og Søndag fra Kl. 15. — **Gratis Adgang.**

Lykkehjul — Ringkast — Præmieskydning — Musik — Servering finder Sted — Madkurve kan medbringes.

Hele Indtægten tilfalder Katholsk Kirkesag i Lyngby.

Gaver til Festen bedes afleveret i Præstegaarden.

St. Knuds Skole, Stenosgade 4,

eksamenberettiget Forberedelses-, Mellem- og Realskole.

Katholske Elever, som ønskes optaget i 1. U.-Kl. til Sommer, bedes indmeldt snarest hos Rektor for St. Knuds Stiftelse.

Kommunismen som den er.

Pave Pius XI's Rundskrivelse om den **gudløse Kommunisme** er udkommen paa Ansgariusforeningens Forlag, Bredg. 61, Palæ 3762 (Kl. 15—17) og faas endvidere i Katholsk Boghandel, Stenosg. 3.
Pris: 25 Øre.

Kirkelig Kalender.

Maj.	Maj.
16. S. 1. PINTSEDAG.	23. S. Hellig Trefoldigheds Fest. — 1. Sønd. e. Pintse.
17. M. 2. PINTSEDAG.	24. M. Ferialdag.
18. Ti. 3. PINTSEDAG.	25. Ti. Gregor VII.
19. O. Tamperdag. *)	26. O. Philip Neri.
20. T. i Oktaven.	27. T. CHRISTI LEGEMS FEST.
21. F. Tamperdag. *)	28. F. i Oktaven.
22. L. Tamperdag. *)	29. L. i Oktaven.
Faste- og Abstinensdag.	

Maj. Ugens Messebønner.

16. S. 1. Pintsedag (616—456); 2. Sæt Bønner: Taksigelsesbønnen ([110]—[80]) i Anledning af Hs. M. Kongens Regeringsjubilæum.
17. M. 2. Pintsedag (621—461).
18. Ti. 3. Pintsedag (624—465).
19. O. Tamperdag (627—468); 2. Petrus Cælestin (915—745), 3. Pudentiana.
20. T. i Oktaven (632—470); 2. Bernardin af Siena (916—746).
21. F. Tamperdag (633—471); 2. For Kirken ([123]—[107]) eller for Paven ([122]—[107]).
22. L. Tamperdag (637—473); 2. som Fredag.

M.-K. St. Ansgars K. »De kristnes Hjælp« M.: Torsdag den 20. Maj Kl. 20, derefter Samvær i Salen, Bredgade 67. — »Det gode Raads Moder« M.: Tirsdag d. 18. Maj Kl. 19¹/₂. — **Rosenkranskirken.** »Maria Rosenkransdronning« F.-K.: 1. Pintsedag d. 16. Maj Kl. 8 for begge Afd.

ST. ANSGARS KIRKE. Pintsælørdag 7¹/₂ Daabsvandets Indvielse, hyd. 8¹/₂ Højmesse. — **1. Pintsedag** 10 Levitmesse m. Præd. 5 Festandagt. — **2. Pintsedag** 10 Højm. u. Præd. — **Søndag d. 23. Maj** 8 Prælatmesse og Firmelse af de voksne. 10 Højmesse.

St. Knuds Kapel. 1. Pintsedag: Sangm. med Præd. Kl. 8. Tysk Gudstjeneste Kl. 9.

Ægtepar, Manden fast ansat, kan paa gode Betingelser faa et meget stort Værelse, et mindre do. samt Badeværelse, Spisekøkken og Entré af en større Lejlighed i Bredgade. Man maa være villig til at holde Lejligheden og give delvis Pension til den egentlige Lejer. Billet mrkt. 1800 til Menighedskontoret, Bredg. 64.

INDHOLD: Den ukendte Gud. — Billede. — Digt: Det himmelske Lys. — Kong Christian X. — West. — Pave Pius XI's Rundskrivelse. — Den katolske Verdens sociale Interesser. — Digt: Kirsebærblomst. — En Pintseften. — Loretto-Litaniet og den danske Elefantorden. — Pintsestorm over Sygeseng. — Presse-Rundskue. — „Katholicismen - en Svøbe for Folkene.“ — Pilegrimstoget til Lourdes. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

FREMEDSPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Aflæst til Postvæsenet Torsdag d. 13. Maj.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 21

Søndag den 23. Maj

1937

INDHOLD: Digt: Eukaristien. — Krogh-Tonning. I. — Hvor Christi Legem indstiftedes. — Tidlig Firmelse - sen Firmelse? — Den katolske Verdens sociale Interesser. — Pave Pius XI's Rundskrivelse. — Hvad kræves til et Mirakel i Lourdes? — „Tusind og een“ Sædelighedsproces i Tyskland. — Nye Bøger. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Eukaristien.

*I Luft saa høj, saa klar som ingen Sinde,
saa ren, som har den idel Sundhed inde,
saa skøn, at den enhver Belysning taaler,
i nyskabt Pragt den unge Mørgen straaler.*

*Det er, som aabnes Paradisets Riger,
naar Solens røde Baal af Havet stiger.
Det skaber Spil i farveløse Flader.
I Livets Glans det hele Verden bader.*

*Som Jorden var et tyst og livløst Lag,
før Solen rørte den med Tryllestaven,
laa Hjertets Muld i Skygge, mørk som Graven,
i Slummer biende paa Livets Dag.*

*En Morgen kom, da Syndens Mulm gik under;
thi alt blev nyt ved Kærlighedens Under,
blev Liv, blev Lys, blev Kraft, hvor før var Død,
blev Naade gennem Allrets Vin og Brød.*

15—5—1937.

K. P.

Krogh-Tonning. I.

Ofte har her i Bladet den Mand været nævnt, hvis Navn staar over disse Linier. Og det med Rette. Blev der spurgt om, hvem de tre største Konvertiter er, som de nordiske Lande har fostret, vilde næppe nogen udelade Krogh-Tonnings Navn. Derfor er det maaske overflødigt at indføje hans Biografi — dog, en Konvertit-Serie uden Krogh-Tonning vilde være saa ufuldstændig, at han alligevel skal og maa med.

Det er kun et Aar, siden der i Ugebladet stod en Mindeartikel om Krogh-Tonning i Anledning af 25-Aarsdagen for hans pludselige Død paa Vejen til Kirke. Hertil kan henvises, ligeledes til en Artikel fra 1910 i *Varden*, et i sin Tid ypperligt Tidsskrift, som vel nu er glemt af de fleste. Her skal derfor kun i største Korthed gøres Rede for de vigtigste Data i Krogh-Tonnings Liv, og næste Gang gives nogle Citater, der skal vise, hvor meget han betyder som Skribent.

Krogh-Tonning blev født 1842. I en Alder af 30 Aar begyndte han sin Virksomhed som Præst i den lutherske Statskirke, først paa Landet, senere i Porsgrund, og sidst, i atten Aar, ved Gl. Akers Kirke i Oslo. 1883 blev han Doktor i Theologi og var snart Landets lærdeste Præst. Flere Gange var han paa Tale som Bispeemne, men man betænkte sig altid, thi hans stærkt høj Kirkelige Standpunkt og tiltagende katholske Sympathier virkede skræmmende.

Det var særlig Spørgsmaalet, hvad Christi Kirke er, og hvor den findes, der optog Krogh-Tonnings Tanker og foruroligede hans Samvittighed. I mange Aar — over en halv Snes — kom han tydeligere og tydeligere til at se, at de af de forskellige Konger og Fyrster i 1500-Tallet oprettede Statskirker umuligt kunde være identiske med den »hellige almindelige Kirke«, der nævnes som et Led i den kristne Tro ved hver eneste Daab. Hvilken Lidelse det blev for ham at gaa i en Gerning, om hvilken han før havde troet, at den var Guds Gerning, men om hvis Berettigelse han nu maatte tvivle, forstaar maaske kun den, der har kendt ham eller har gennemgaaet den samme

Prøvelse. Til sidst blev Tilstanden uudholdelig for Krogh-Tonning, og han nedlagde sit Embede som luthersk Præst Nytaarsdag 1900.

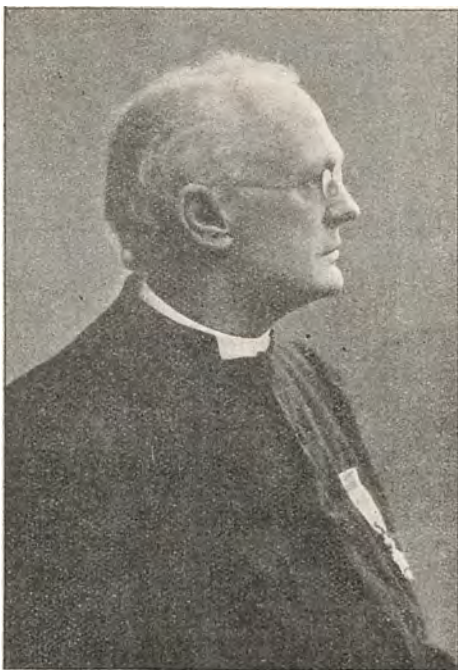
Hvad han nu vilde, var ham ikke klart. Blive Præst i den lutherske Kirke igen var udelukket. Men han kunde heller ikke træde ind i den katolske Kirke, han trængte fremfor alt til i Ro paany at overveje de store, vigtige Spørgsmaal, der saa længe havde forstyrret hans Samvittigheds Fred.

Han fandt en god Lejlighed hertil hos Jesu-

iterne i Aarhus, som havde indbudt ham til at bo en Tid hos dem, og hvor han i Sommeren 1900 gjorde det afgørende Skridt og blev Katholik.

Godt ti Aar kom Krogh-Tonning til at leve som Katholik. En Række gode Bøger, nogle udmærkede, udsendte han i Aarenes Løb, og hans Virksomhed fik fra kirkelig Side ogsaa stor Anerkendelse, idet han, skønt Lægmand, blev udnævnt til Doktor i Theologien. Det var en fortjent Udnævnelse, for Krogh-Tonning var i saa udtalt Grad Theologen. Skade, at han som gift Mand ikke kunde blive og aldrig blev Præst. Thi han besad tilfulde de naturlige Betingelser, som helst maa findes hos en Præst: Fromhed, Veltalenhed, Lærdom, Menneskekundskab, Besindighed og Redebonhed til at tjene Gud.

Krogh-Tonning havde aldrig haft noget stærkt Helbred. De senere Aars Oplevelser havde slidt meget paa ham, han led næsten altid af en voldsom Hovedpine, som hans store Forbrug af Tobak vistnok ikke virkede gavnlig paa, og

Krogh-Tonning.

han savnede uden Tvivl meget sin gamle præstelige Virksomhed, skønt han aldrig klagede herover. Han blev ogsaa kun 68 Aar gammel og døde, stille og pludselig, paa Vejen til Kirke Søndag den 19. Februar 1911. *Suaviter in modo, fortiter in re* (sagtmodig i Fremtræden, standhaftig i Sagen selv) skrev han som et Raad til undertegnede, da denne skulde udsende sin første Bog. Ordene kan komme her tilsidst som en god Karakteristik af Krogh-Tønning selv.

Niels Hansen.

Hvor Christi Legem indstiftedes.

En af vor Tids førende Theologer, A. D. Sertillanges, skildrer for os i »*What Jesus saw from the Cross*» (Burns, Oates & Washbourne 1937, 232 S., 7 s 6d) det Panorama, som Vorherre tænkes at have set, da han hang paa Korset. Digter og Lærd mødes her for at føre os fra Nadver-salen til Korset, fra Herrens Fjender til hans Venner, fra Graven til Himlen. Hvorledes, viser i øvrigt Forfatteren i Udsnippet om Eukaristien nedenfor.

Den tidligste kristne Overlevering gør Disciplene til Ejere af det Hus, i hvilket Indstiftelsen af Eukaristien og Nedsendelsen af den Helligaand fandt Sted. Paasken fejres af Jesus og hans Disciple i et Hus, hvor de føler sig hjemme. Altid sikre paa at være velkomne kan de søge derhen, naar de vil. Og mange af den Slags Huse kan de ikke have haft i Jerusalem. Han, som ikke »havde det Sted, hvortil han kunde læne sit Hoved«, skifter ikke konstant Bolig. Og endnu ét, den Sal, som engang var Vidne til hans sidste Udtalelser og til den mest hemmelighedsfulde Indstiftelse, som Verden nogen Sinde har set, vil senere eje en enestaaende Fortryllelse for dem.

Jesus ønsker, at disse to Manifestationer skal gøre et varigt Indtryk, og man kan næppe tænke sig, at han med Vilje vilde løbe den Risiko at svække dette Indtryk ved at skille Begivenhederne ad: Afskedsfesten paa den ene Side og Taksigelsesfesten efter hans Død paa den anden; Løftet om Helligaanden paa den ene Side og hans Komme paa den anden.

Som en yderligere Begrundelse kan vi maaske tilføje den religiøse Forbindelse mellem de to Begivenheder. Det vil passe sig bedst, hvis Indstiftelsen af Eukaristien og den Helligaands Nedsendelse skete paa samme Sted, for fundamentalt er de det samme. De er to Sakramenter, men de fremkalder samme Virkning: de er som to Aandedrag i samme Luft. Christi Kød og Blod giver kun Liv ved at give os hans Aand — »Kødet gavner intet« — og Aanden

giver Liv til dem, som i Overensstemmelse med hans Vilje forener sig med Jesu Legeme i den hemmelighedsfulde Forening, som er Frugten af hans Paaske.

Ogsaa ud fra Kirkens Synspunkt gives en anden lignende Grund af *Apostlenes Didascalia*: »Ligesom det først skete i Nadversalen, at Vorherres Legemes og Blods Hemmelighed blev fejret, for senere at erobre hele Verden, saaledes var det ogsaa her, at Prædikenen om hans Evangelium begyndte, det, som senere skulde styre Universet.«

Her langt til højre for Galgen er det aandelige Bjerg, under hvilket Verden vil opslaa sin Lejr, ligesom Israeliternes Telte blev opslaaede under aaben Himmel i de Dage, da det regnede med Manna. Nadversalen er sikkert for Jesus hans Arbejdes Bethlehem, ligesom den lille By var hans Fødsels Bethlehem; Nadversalen er det andet »Brødets Hus«.

Medens han lider, behøver Jesus ikke at tage sig af sin Kirkes umiddelbare Fremtid. Denne har Himlen allerede draget Omsorg for; og ogsaa nu drages der Omsorg for den. Fremtidens Brød er parat; Ildtungerne gløder mørkt under Nadversalens Hvælvning; Vinden holder kun sit mægtige Aandedrag tilbage; Fødter venter alt paa at vandre hen over Jorden. Hjerter brænder efter at sætte den i Brand. Hvilke Kræfter er ikke skjult omkring Korset!

Det mest slaaende ved Passionen er maaske Sammenblandingen af to Strømme af Begivenheder: den ene, der bærer Nutiden og ubønhørligt rykker den frem til den skæbnesvangre Kulmination, den anden, der ordner Fremtiden og udsaar det evige Livs Sæd i Universet af Sjæle.

Medens man ved Kaiphas' Domstol og i Sanhedrim diskuterer, hvorledes man kan faa slaet Christus ihjel, vier Christus selv, kun nogle faa Meter derfra, de Midler, hvorigennem han kan leve for stedse paa Jorden. Ja, i selv samme Øjeblik, hvor han synes at gaa i Judas' Fælde, er han fuldstændig Herre over sin Skæbne. Han ordner den Maade, han skal bringe Ofret paa, og Maaden, hvorpaa dette Offer skal mindes, saavel som den Del, hver enkelt af de troende skal tage deri gennem alle Tider.

Det er, som om det gjaldt to af hinanden uafhængige Hensigter; men i Virkeligheden behersker den ene den anden, og den anden er ikke Kaiphas' Hensigt. Der er to Planer, men Guds Plan krydses ikke af Menneskets, for Mennesket er hans Redskab. Mennesket tjener hans Hensigt, og dette er — siger den h. Leo — Grunden til, at Jesus ikke udelukker Judas fra Nadversalen. Han tillader ham for hans egne Øjne at planlægge sin fejge Forbrydelse. Hvilket Lys kaster dette ikke over Overlegenheden i Guds Handling og over hans Forsyns Arbejde!

Nogle har undret sig over, hvorfor Jesus, da han søgte et Sted, hvor han kunde spise Paaskemaaltidet, ikke betjente sig af Lazarus' Hus, hvor han opholdt sig i de Dage. Grunden var, at Paaskemaaltidet skulde nydes i Byen. Fra alle Egne af Jordan strømmede Jøderne til Jerusalem i denne Hensigt. Vilde det være sandsynligt, at Jesus og hans Disciple skulde knurre over den lille Anstrengelse, som krævedes for at følge den gamle Skik?

Ydermere havde Jesus nu til Hensigt at meddele sin afsluttende Undervisning, at gøre sit sidste Testamente; og det sømmede sig ikke, at fremmede skulde være til Stede, selv ikke, hvor det drejede sig om fremmede, som havde haft Adgang til den mest intime Fortrolighed, som Magdalene, Martha og Lazarus. En Dag, Jesus prædikede, talte nogen til ham om hans Moder og hans Brødre. Han havde da peget hen paa sine Disciple og sagt: »Se min Moder og mine Brødre.« Denne Følelse af aandelige Baand var nu den fornemste. Indstiftelsen af Ofret og af det nye Præsteskab, Forkyndelsen af det nye Bud, Løftet om den Helligaand, som skulde komme for at styrke Kirken, hans Hjertes sidste Meddelelser -- alt dette krævede en begrænset og, trods al dets Mildhed, kunde man næsten sige, officiel Fortrolighed. I denne Kreds af privilegerede Væsener indlader han ingen undtagen dem, han har valgt som Deltagere i sit Arbejde, hans Venner i rituel Forstand, de kommende Dages Prædikanter og Biskopper.

Tidlig Firmelse — sen Firmelse?

Det 20. Aarhundrede har set den tidlige Førstkommunionens Sejrstog i den katholske Verden, men det kommer vist ogsaa til at opleve Gennemførelsen af den tidlige Firmelse. Alt peger i denne Retning. Spørger man de kirkelige Myndigheder, er Svaret absolut til Fordel for Børnenes Firmelse, saasuart de har naaet Fornuftens Brug. Saaledes omtaler Kardinal Gasparri i sin »Katholske Katekismus« Firmelsen kort i den egentlige Førstkommunion-Katekismus. I Spørgsmaal 16 spørger han det 7-aarige Barn: »Hvilke Sakramenter ønsker Du at modtage snarest?« og lader det svare: »Firmelsens, Bodens og Altrets Sakramenter.« Klar og utvivlsom er ogsaa den kirkelige Lovbogs Stilling (Can. 788). Selv om Firmelsens Sakramente i den latinske Kirke passende opsættes til omtrent det 7. Leveaar, kan det dog ogsaa modtages tidligere, naar Barnet befinder sig i Dødsfare eller den, der meddeler Sakramentet, mener, at det vilde være hensigtsmæssigt af retfærdige, gode Grunde.«

Indtil det 13. Aarhundrede plejede hele Kirken, ligesom Østerleden endnu Dagen i Dag, at meddele Firmelsen i umiddelbar Tilslutning til Daaben, d. v. s. i den fornuftløse Alder. Først i Middelalderen begyndte man i Vesterleden at lægge mere Vægt paa den barnlige Modtagers Medvirken, og man henlagde Firmelsen fra den fornuftløse til den fornuftige Alder. Dog har man ogsaa her meddelt den tidlige Firmelse til de Børn, der er i Dødsfare. I Rom, hvor der ikke er Mangel paa Biskopper, lader Forældre deres døende Børn ofte blive firmet. Da Pesten rasede i Neapel i 1884 fik Ærkebiskoppen Fuldmagt til at overdrage Retten til at meddele Firmelsen til almindelige Præster, som kunde gøre Brug deraf over for døende. Alberto Canestri skrev d. 15.-12.-1935 i *Osservatore Romano* »Firmelsen meddeles hos os ogsaa til døende Børn«. Den h. Sakramentskongregation udtalte derfor i sin Firmelsesundervisning af 1934: »Naar det drejer sig om et Barn, som er meget sygt og befinder sig, som man siger, i Dødsfare, er det ikke forbudt selv før det 7. Leveaar at meddele det Firmeolien. Det har endog stor Nytte deraf, thi naar det forlader dette Liv, vil det, efter den h. Thomas' Lære, faa Del i en større Himmelsherlighed.« Men ikke blot Dødsfaren anses for en tilstrækkelig Grund til at firme før det 7. Aar. Det sker ogsaa, at italienske Børn firmes fra det 3. Aar, naar deres Familier udvandrer.

Man kan forudse og forudsige, at denne romerske Praksis støttet til Kirkerettens Forskrifter vil trænge igennem og det 7. Leveaar med Tiden vil blive Normalaaret for Modtagelsen af dette Sakramente ogsaa hos os. Den tidlige Firmelse vil ikke engang møde saa mange Hindringer som den tidlige Kommunion. Den sene Firmelse, d. v. s., den, som principielt ikke meddeles før Pubertetens Indtræffen eller maaske i en senere Alder endnu, er i Hovedsagen ved Magt i det tyske og franske Sprogomraade, og ogsaa her gaar den stærkt tilbage. Paa den anden Side vil ogsaa Firmelsen af 2—3 Aars Børn i Spanien, Latin-Amerika og paa Filipinerne, som har holdt sig indtil vore Dage, mere og mere vige Plads for Firmelsen i 7-Aars Alderen. Ogsaa herhjemme høres der jo efterhaanden mange Røster, der gaar ind for den tidlige Firmelse. Ganske vist gør man ogsaa opmærksom paa, hvor meget Firmelsen kan betyde netop for dem, der modtager den, naar de skal ud af Skolen og netop da trænger til særlig Hjælp for Livets Kamp.

Den katholske Verdens sociale Interesser.

(Sluttet.)

I Amerikas Forenede Stater repræsenteres den først og fremmest af »*National Catholic Welfare Conference*«, et Centrum, hvor de store katholske Bestræbelser forenes og sammenfattes. Som sædvanlig har dette Centrum beskæftiget sig med Tidens mest brændende Spørgsmaal. Det er nemlig betegnende for den amerikanske sociale Katholicisme, at den ikke hænger sig fast i Theorien, men stræber efter saa hurtigt som muligt at naa frem til en praktisk Virkeliggørelse. Saaledes har *Catholic Conference on Industrial Problems*, et Slags Vandreuniversitet, som ledes af *National Catholic Welfare Conference*, først og fremmest beskæftiget sig med de sociale Følger af den nye amerikanske Lovgivning og Roosevelts Forvaltning, med Spørgsmaal om høje Lønninger og deres Indflydelse paa Økonomiens Udvikling, Forkortelse af Arbejdstiden o. s. v. De gode Resultater, disse Konferencer opviser, kan ikke alene føres tilbage til, at de behandler brændende Tidsspørgsmaal, men de opnaas ogsaa gennem deres særlige Forhandlingsmaade. Til ethvert Spørgsmaal beregnes tre Referenter, en for Arbejdsgiverne, en for Arbejderne og en for Publikum i Almindelighed. Herefter følger en fuldstændig fri Diskussion. Men der vedtages ingen Beslutninger, hvorved en eller anden bestemt Opfattelse foretrækkes frem for en anden.

165 Personligheder inden for katholske Kredse har underskrevet en Rundskrivelse om Gennemførelsen af den sociale Retfærdighed. Ophævelsen af NIRA tvinger til at søge nye Veje for snarest at rydde de Uretfærdigheder, som tynger paa det sociale og økonomiske Liv, af Vejen. Rundskrivelsens Underskrivere gaar ind for en Forfatningsændring, som vilde give Kongressen Magt til at øve Indflydelse paa Løntarifferne, Arbejdstiden og Priserne. Ligeledes maa der henvises til *National Catholic Welfare Conference's* Anstrengelser for en moralsk Højnelse af Film, Radio og Theater og til Moral-Ligaens Bestræbelser.

I Europa er afgjort de indenfor den Katholske Aktions Rammer opbyggede Sammenslutninger de virksomste. Deres store Foranstaltninger viser den Vej, de har tilbagelagt i de faa Aar, de har bestaaet.

Den fornylig stiftede JAC (Katholsk Landbrugs Ungdom) kunde ved dens første Landsmøde i Tours allerede notere 4000 indregistrerede Medlemmer. Behandlet blev Spørgsmaal inden for Landbrugskrisen, Skolen paa Landet og Kaldsordningen.

Den noget ældre JOC (Katholsk Arbejder Ungdom) fejrede den 25. August i Bruxelles sit 25 Aars Jubilæum. 70,000 Medlemmer i Belgien, Frankrig, Storbritannien,

Kanada, Nederlandene, Schweiz, Columbia, ja, selv fra Belgisk Kongo, viser den Slagkraft, der ligger i denne Bevægelse, hvori Paven ser en Virkeform, der, hvad Maalet angaar, fuldt ud svarer til Katholsk Aktion.

Først og fremmest befatter JOC sig med Arbejdsløsheden inden for Ungdommen. Den 5. Juni blev en af de kristelige Fagforeningers Internationale Forbund introduceret Deputation paa henvend 200 Jocister modtaget paa den internationale Arbejdskonference. De overrakte et af 80.000 Arbejdsløse mellem 13—25 Aar underskrevet Bønskrift, hvori de giver Udtryk for deres Tillid til den internationale Arbejdsorganisation og samtidig i indtrængende Ord beder denne om at gøre sin Indflydelse gældende over for Regeringerne og formaa disse til først og fremmest at tage sig af Arbejdsløsheden blandt Ungdommen:

»Vi, arbejdsløse unge fra hele Verden, føler os som eet og forenet med alle Arbejdere. Vi henvender os til Dem som: Repræsentanter for den Internationale Arbejdskonference, og til Konferencen selv. Ved dennes grundige Undersøgelser, gennem dennes Arbejder, gennem det af den skabte intime Samarbejde Staterne imellem kan Konferencen kalde egnede Forholdsregler til Live til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden blandt Ungdommen.

Vi støtter vor Lid til Dem. Vi er overbeviste om, at De vil gøre alt, hvad der staar i Deres Magt, for hurtigst muligt at hjælpe os i den Situation, vi befinder os i.«

JOC's Fordringer omfatter Afkortelse af den daglige Arbejdstid, Skolepligtens Forlængelse indtil det 16. Aar og Fastsættelse af Aldersrenten til at gælde fra det 60. Leveaar.

Umiddelbar Hjælp til de arbejdsløse var Bevægelsens daglige Bekymring. Saaledes oprettedes flere Hjem f. Eks. i Tournepe og i Lophem (Belgien), hvori arbejdsløse unge ikke alene kan finde fornøjelige Omgivelser, men ogsaa moralsk, social og standsmæssig Støtte. Ligeledes skal nævnes talrige andre Steder, hvorfra den arbejdsløse Ungdom støttes, overvaages sundhedsmæssigt set og sættes i Arbejde. JOC-Bevægelsen i Belgien alene har paa et Aar samlet og fordelt mere end 1 Million Francs.

Bevægelsens Pariser-Central har fornylig aabnet et raadgivende Kontor for de forskellige Kald, hvor en Faglæge og en raadgivende Fagmand staar til Disposition.

LOC (Kristelig Arbejder Liga) er bestemt for voksne og tilsluttet JOC. Denne Bevægelse vinder langsomt Terræn. Den 6. Oktober fandt et Landsmøde Sted i Frankrig; paa dette Møde opstilledes Foreningens Arbejdsplan. Den bestaar i at sammenfatte de kristelige Arbejderfamilier i en Forening, som garanterer Familiernes kristelige Opdragelse, som letter den indbyrdes Hjælp, som paa alle Omraader

udvikler Arbejdernes Fællesaand, og som i Samarbejde med de kristelige Fagforeninger skal repræsentere Arbejderfamilierne over for Myndighederne og andre kompetente Steder. LOC vil paa ingen Maade træde i Stedet for Fagforeningerne, men derimod tilføre disse overbeviste og ivrige Medlemmer. Disse to Grupper indbyrdes Virkeomraade er klart afgrænset. Fagforeningerne skal varetage alle kaldsmæssige og LOC alle almenkulturelle og religiøse Behov.

Katholsk Aktion udvikler sig ogsaa i Staterne uden for Europa. Paa Kongressen i Shanghai (8.—15. September) deltog saaledes Biskopper, Præster og troende fra alle Dele af Kina, ja selv fra kinesiske Besiddelser i andre Stater, for Eks. fra Singapore. Den kinesiske Regering var repræsenteret ved dens Finansminister. Ved Siden af rent religiøse Foranstaltninger afholdtes ogsaa flere Møder, som udelukkende behandlede sociale Spørgsmaal af almen Art — for Eks. Forbunds-Medlemmernes sociale Uddannelse — eller bestemte brændende Problemer, som stod i umiddelbar Forbindelse med Kinas Genopbygning, for Eks. Oprettelsen af et Bondeforbund, Andelsbevægelsen, Kvindens sociale Opgave o. s. v.

Disse Spørgsmaal vinder altsaa ogsaa stadig fastere Fodfæste blandt Katholikerne i de uden for Europa liggende Stater. Paa Universiteter og i Seminarierne holdes stadig oftere Forelæsninger om Samfundsøkonomi og Sociologi. Ved det katholske Universitet i Shanghai oprettedes saaledes i Oktober en ny Lærestol for Socialvidenskaber.

Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme.

GIV KIRKEN FRIHED

(Sluttet.)

77. Men samtidig bør de ledende Mænd i Staten lade Kirken nyde den nødvendige Frihed til at kunne røgte sit gudgivne Hverv til Sjælenes Frelse, hvis det ellers er deres Agt ogsaa ved dette Middel at hjælpe Folkeslagene og for Alvor udfri dem af de nuværende Trængsler. Med fuld Føje retter man allevegne i vore Dage en indtrængende Appel til alle moralske og aandelige Kræfter. Det onde, som skal bekæmpes og overvindes, er jo, hvis man betragter det i dets dybeste Grund, hovedsageligt af aandelig Karakter. Det er nemlig de i Bund og Grund fordærvede Ideer, som med Nødvendighed afføder Kommunismens grufulde og djævelske Uhyrligheder. Nu indtager blandt de religiøse og moralske Kræfter den katholske Kirke ubestridelig den første Plads. Derfor er det givet, at selve det menneskelige Sam-

funds Velfærd kræver, at der ikke lægges Hindringer i Vejen for denne Kirkes Virksomhed og Arbejde.

78. Vil man gaa en anden Vej og opnaa det samme Resultat udelukkende ved Hjælp af økonomiske og politiske Foranstaltninger, saa er det ganske sikkert, at man kommer paa et Vildspor, som er fuldt af Farer. Forviser man Religionen fra Skolerne, fra Ungdommens Opdragelse, fra det offentlige Liv, haaner man den katholske Kirkes Tjenere og dens Kultushandlinger, saa fremmer man netop den Materialismes Anskuelse, som er Kilden til Kommunismens Grundsætninger og Metoder. I Sandhed og Virkelighed, ingen menneskelig Magt, selv ikke den bedst organiserede, ingen jordiske Idealer og Maal, selv om de sigter mod det største og højeste, kan dæmme op for den Slags ubændige aandelige Strømninger, som jo netop har deres Udspring i en Overvurdering af de jordiske Goder og et ustyrligt Begær efter dem.

79. Vi har den Tillid, at de Mænd, i hvis Hænder Nationernes Skæbne er lagt, vil forstaa, hvor overvældende stor den Fare er, som for Tiden truer alle Folk og Lande, og at de derfor mere og mere vil komme til den Overbevisning, at det er deres Pligt ikke at hindre Kirken i at opfylde sin Sendelse, og det saa meget desto mere, som Kirken, medens den søger at sikre Menneskenes evige Salighed, jo samtidig ogsaa arbejder for Opnaelse af sand jordisk Velfærd og dennes Forøgelse.

Faderlig Formaning til de vildfarende.

80. Dog, før Vi slutter denne Rundskrivelse, ønsker Vi endnu at henvende et Ord til hine beklagelsesværdige blandt vore Sønner, som enten allerede er angrebet af den kommunistiske Farsot eller er ved at blive smittet af den. Indtrængende formaner Vi dem til at høre paa deres Fader, der elsker dem saa meget, og efterkomme hans Opfordring. Men samtidig bønfalder Vi Gud inderligt om, at han maa oplyse deres Forstand og lede dem bort fra den farlige Vej, der ender i en frygtelig Katastrofe, samt lade dem erkende, at der kun findes een Frelser for Menneskeslægten, nemlig Jesus Christus. »Der er jo ikke blevet givet Menneskene noget andet Navn under Himlen, hvorved vi skal frelses.« (Apg. 4, 12.)

Slutning.

Den hellige Josef som Forbilledet og Værnehelgen.

81. Nu til Slut: for snart at hidføre det, som vi alle ønsker saa meget, nemlig Christi Fred i Christi Rige (Slg. Encykl. *Ubi arcano* 23.12.22. A.A.S. pag. 691.), stiller Vi Kirkens Arbejde og Kampe, hvormed den modsætter sig de

gudløse Kommunisters Stormløb, under den hellige Josefs Ledelse og Beskyttelse. Han er jo den katholske Kirkes mægtige Værnehelgen.

Da han tilhørte Arbejderstanden, lærte han Fattigdommens nedtrykkende Virkninger at kende, baade han personlig og hans Familie i Nazaret. Han var dennes kærlige og omsorgsfulde Forsørger. Til hans Beskyttelse var det guddommelige Barn betroet, dengang Herodes sendte sine Snigmordere for at dræbe det. Ved trofast og upaaklageligt at røgte sin daglige Gerning har han været et Forbillede for alle dem, der som Haandens Arbejdere maa tjene det daglige Brød. Med Rette kaldes han en retfærdig Mand, og han er et lysende Eksempel paa den kristne Retfærdigheds Dyd, som er nødvendig for at kunne bygge et menneskeligt Samfundsliv op.

82. Med Øjnene rettet mod Himlen og oplyst af Troens Dyd er det Os, som om Vi ser »den nye Himmel« og »den nye Jord«, om hvilke Vor første Forgænger, den hellige Petrus taler. (2. Pet. 3, 13; slg. Is. 65, 17; 66, 22. Joh. Aab. 21, 1.) Og medens de falske Profeters svigefulde Løfter om jordisk Lykke, som er Frugten af saa mange Forbrydelser og Lidelser, bliver til Skamme og ingenting, lyder som dejlig Musik fra Himlen den Spaadom, som vor guddommelige Frelser udtaler i sin Aabenbaring: »Se, jeg gør alle Ting nye.« (Joh. Aab. 21, 5.)

Nu mangler kun een Ting endnu, ærværdige Brødre, nemlig at Vi, som en Fader, opløfter Vore Hænder og lyser den apostoliske Velsignelse over eder, over den Gejstlighed og det Folk, som er betroet til hver især af eder, og dermed over hele den store katholske Familie.

Givet i Rom ved Sankt Peter, den 19. Marts, paa Festen for den hellige Josef, hele Kirkens Værnehelgen, i Aaret 1937 i Vort Pontifikats 16. Aar.

PAVE PIUS XI.

Hvad kræves til et Mirakel i Lourdes?

Dr. A. Vallet, Præsident for Lægernes Bureau i Lourdes, som tager videnskabelig Stilling til de mirakuløse Helbredelser, har nu i en saare klar og saglig Bog »*Mes Conférences sur les guérisons miraculeuses de Lourdes*« (Paris 1937 P. Tequi 266 S., 15 fr.) fremlagt en Række Mirakler og drøftet dem fra Troens, Filosofiens og Medicinens Standpunkt. Den konkrete Redegørelse for vor Tids Betesda er samtidig en Hymne til Guds Moders Godhed. Nedenfor bringer vi et Afsnit af Bogen.

Lad os gentage, at Helbredelserne i Lourdes skal opfylde tre Krav, uden hvilke det lægevidenskabelige Konstaterings-Bureau ikke anerkender dem som værende af overnaturlig Karakter.

Disse tre Kardinalpunkter er: 1) Udelukkelse af ethvert Lægemiddel, d. v. s., at Helbredelsen har fundet Sted, uden at man kan paaberaabe sig en for nylig foretagen, specielt egnet medicinsk Behandling. 2) At Helbredelsen er øjeblikkelig. 3) At Helbredelsen ikke efterfølges af Rekonvalescens, saaledes at forstaa, at de vitale Funktioner øjeblikkelig genoptages i deres fulde Udstrækning.

Hvis en af disse Egenskaber ikke er til Stede, og ganske særlig hvis Kravet om øjeblikkelig Helbredelse ikke opfyldes, kan B. C. M. ikke betegne Helbredelsen som overnaturlig.

Dette det øjeblikkelige Helbredelseskrav miskendes for det meste af dem, der i god Tro er Modstandere af vore Helbredelser, og forbigaas paa alle Maader i Stilhed af dem, der systematisk bagtaler Miraklerne. En kedelig Kendsgerning, som man, fordi den er uforklarlig, foretrækker at sidde overhørig, og dog er denne ene vigtig, for den indskrives i Marginen paa den almindelige Biologis Love og tilintetgør Bedsteborgere og Vindbøjtlens Argument med Naturens ukendte Kræfter, som, naar de opdages senere, vil forklare Helbredelserne i Dag.

Tomheden i et saadant Argument kan paavises ud fra forskellige videnskabelige og filosofiske Synspunkter og ved almindelig sund Sans.

Den almindelige Biologi, som beskæftiger sig med Eksistensbetingelser for levende, organiske Væsener, lærer os, hvilken Slags det end maatte dreje sig om, at Individets Vækst saavel som Udbedringen af de beskadigede Væv, i Organismen kun foregaar progressivt og langsomt, medens Væk-

Den rene Moder af Pa Luo Lin. Kunstneren hører til en hel Kreds af katholske Malere ved det Katholske Universitet i Peking.

sten og Udbedringen, hvis denne Langsomhed ikke afmaales klogt, men ytrer sig i en unormal Hastighed, som Følge deraf ledsages af Svaghed, Mangel paa Modstandskraft, Energi og Vitalitet. En Plante, et Dyr, et Barn, som vokser alt for hurtigt, kommer ud for dette, og det samme gør et Saar, et Brud, som læges for hurtigt.

Set ud fra dette Vækstens og Helingens Synspunkt er der ikke noget mere udmærket Arbejde fra Naturens Side end det, som fuldføres i de normale Tempi.

Tager vi for Eks. en Mands Vækst, ser vi, at denne hos et Menneske, der er sundt, og som lever under sunde Forhold, for at være fuldendt, fordrer et Antal Aar, som repræsenterer henved en Trediedel af hans Liv, og denne Vækst foregaar ved en konstant Progression i Faser af uregelmæssig Varighed, skildret af Godin, og hvis Love han har benævnt som følger: De aftagende Progressioners Lov, Ændringernes Lov, Fasernes Lov, Opløsningens Lov, Kønnenes Lov.

Denne Samling af Faser inden for Væksten ligger for Kvindens Vedkommende inden for 18 Aar, for Mandens inden for 21 Aar.

Hvad den Lærde end maatte opdage, vil det aldrig ske, at han kan finde Kræfter, som for Øjeblikket er ukendte, og som vilde gøre, at Væksten i Stedet for at være langsom fremadskridende foregaar i Spring, saa et Spædbarn paa 6 Maaneder pludselig ser sit Legeme omdannet til et Barns paa 6 Aar, eller at en ung Mand paa 15 Aar en skønne Morgen er blevet forvandlet til en Yngling paa 25, o. s. v.! Lad noget lignende ske i Dag, og man vil med fuld Føje raabe op om Mirakler. Men paastaar nogen, at ukendte Kræfter i Naturen en Dag kan opnaa saadanne Resultater, vil Folk kun smile ad ham og give ham en Billet, der kan skaffe ham Adgang til at blive spærret inde paa et Sindssygehospital.

Det er med Udbedringen af beskadigede Væv i den menneskelige Organisme som med Væksten. Den kræver Tid og Langsomhed.

I 1ste Bind af »*Précis de pathologie chirurgicales*«, som for nylig er udkommet, skriver Professor Lecène: Mekanismen til Heling af de forskellige Væv er et meget indviklet Problem; Betingelserne varierer meget alt efter de Væv, der kommer i Betragtning. . . Den omfatter to bestemte Processer: 1) en Genforening af de adskilte Dele, det er selve Helingen, og 2) Fornyelsen af det Væv, der blev ødelagt i det Øjeblik, Saaret fremkom. . .«

»Arbejdet ved Heling af Aarer (hvis der ingen Infektion er) tager temmelig lang Tid og kræver henved 40 til 50 Dage.« (Vaquez)

»Naar en Nerve er meget ødelagt, kan den i Løbet af en vis Tid, dog mindst tre eller fire Maaneder, heles og faa sin tabte Virkeevne tilbage efter Udløbet af denne Tid.«

Hvad den Lærde saa end maatte opdage, saa vil han aldrig, det gentager jeg endnu engang, naa til at fastslaa i Dag ukendte Kræfter, som kan forårsage, at de, naar de kendes i Morgen, ved deres Arbejde virker helende, lige meget hvilke Væv, Ben, Muskler, Nyrer, Lever, Lunger, det end maatte dreje sig om. En saadan Hypotese er i Modstrid med den almindelige Biologis Love, med den menneskelige Biologi i Særdeleshed, og den, som paastaar, at det kan være anderledes, vil ikke opnaa andet end et medlidende Smil.

Den øjeblikkelige Helbredelse, som vi iagttager i Lourdes, forekommer altsaa paa en absolut uafhængig Maade som en Undtagelse fra de biologiske Love, og som Ophavsmand staar han, den første Aarsag til alle sekundære Aarsager, Kræfterne og Loven i Naturen, der, hvis det passer ham, som en Undtagelse kan overskride Virkningerne, uden at han skylder nogen Regnskab derfor, og uden at hans Guddom formindskes derved, paa Trods af alle Professor Rogers og Ligemænds Paastande.

»Tusind og een« Sædelighedsproces i Tyskland.

»Den nationalsocialistiske Stat,« saaledes udraabte Rigsadvokaten under en Sædelighedsproces i Trier, »har intet at skjule. Den behøver ikke at fordreje Sandheden. Den nationalsocialistiske Stat behøver ikke ligesom i Sovjetrusland at arrangere Theaterprocesser.« (Köln. Volksztg. 6. 5.) Saadanne harmdirrende Udtalelser høres næsten i hver af de mange Sædelighedsprocesser mod katholske Ordensfolk og Præster, som nu under Dr. Goebbels dygtige Ledelse opulles for det tyske Publikum. De er rettet mod »den tysk fjendtlige Jøde- og Udlandspressen«, der i denne Anledning respektløst mindedes Rigsdagsbranden, Deviseprocesserne og andre nazistiske Justitsaffærer.

Hvorfor saa vred, Hr. Statsadvokat? De kan dog ikke vente, at denne nye Procesbølge overbeviser andre end de naiveste af de naive; kun Folk med Bind for Øjet og Laas for Munden kan bøje sig for deres »knippelgode« Bevisførelse. Vi andre har Medynk med de præsiderende Dommere og væmmes ved et Regime, som trænger til saadanne Metoder. Hvilke lyssky Hensigter maa ikke skjule sig bag disse Seksualprocesser paa det løbende Baand, og hvilke

Trællekaar byder man ikke et Folk, som maa tie stille til dem! Theaterprocesser er næppe det værste Ord, man kan sige om disse Iscenesættelser, naar man rigtig tænker sig om:

1. Føreren har jo selv i Nazismens Bibel »Mein Kampf« nøje foreskrevet, hvorledes den Slags Propaganda skal drives: »*Propagandaens Indhold og Form maa henvende sig til den brede Masse, og dens Rigtighed maa udelukkende bedømmes efter dens praktiske Resultat.*« Saadan en Tankegang har jo ikke Brug for objektiv Sandhed og Ret, men kun for Succes, og denne sidste regner man i de foreliggende Tilfælde ganske bestemt med, i hvert Fald hos de mange, som Sigrid Undset engang har skildret: »*Der er Folk, som interesserer sig mere for een Præst, der bryder sine Løfter, end for to Hundrede Præster, der bekræfter disse Løfter mellem et Geværløb og en dragen Sabel. Sagen er ganske simpelt den, at de tror enhver, ja hver eneste Historie om en Forræder, fordi det er noget, de kan forstaa. Og det andet interesserer dem ikke, fordi de ikke kan forstaa det.*« (Cit. efter Hukommelsen.)

2. Det tredje Riges øverste Retsprincip kan være sin Fører bekendt, thi der staar skrevet: Ret er, hvad der gavner Folket. Folket, det er Nazisterne, og de véd ganske nøjagtigt, hvad der gavner Tyskland: nemlig Kamp mod Bekendelsesskoler, mod katholske Ungdomsforeninger, Børnehaver, Klostre, ja mod hele Kristendommen. Føreren skal jo endnu saa sent som den 1. Maj have udtalt, hvad der ganske vist maatte udelades i de officielle Referater: »*Der gives gamle Tossier, som man intet kan stille op med; men vi maa tage Børnene fra dem.*« Naar man i Folkets Navn kan forlange Mødrenes Børn udleveret, kan man vel ogsaa i Folkets Navn og ved Processer skandalisere dem, der fabler noget om Forældrenes og Kirkens Ret til Ungdommens religiøse Opdragelse. Man kan f. Eks. gøre det saaledes: »*Ikke langt fra Grænsen (til Østrig) blev en Kapellan fængslet. Han var meget afholdt hos Befolkningen og lige saa forhadet hos NSDAP. Saa finder Gestapo paa at udfritte en Ministrant, om det var sandt, at Præsten havde drevet Utugt med ham. Drengen benægter det, men faar en saadan Overhaling, at han bliver bange, græder og siger Ja. Kapellanden kan ikke forsvare sig.*« (Vorarlberger Volksblatt.) Deri bestaar overhovedet det brune Raffinement, at man slynger Løgne, Trusler, Angreb mod Gejstlige og derefter berøver dem al Mulighed for at forsvare sig.

3. Hvor underligt, at den nazistiske Moral nærmest udfolder sig som en Slags pludselige, moralsk-epileptiske Anfald! I aarevis kunde f. Eks. en vis Hr. Röhm dyrke sine kendte Passioner og dog være Hitlers bedste Ven. Ingen

af Førerne foragedes indtil hin Juninat, hvor den nazistiske Moralfølelse paa nogle Timer naaede blodige Højder. Men det varede kun nogle Timer! Snart derefter fandtes der igen ikke en eneste slem Dreng i Partiet indtil Dags Dato, man øjnede kun en Hærskare af brune Engle*). Men den 30. April i Aar vaagnede igen den nazistiske Samvittighed, just efter Pavens Encyklika »Mit brennender Sorge«, som man ikke kunde besvare ærligt, med eet Slag, i alle Aviser, næsten ordret efter Diktat fra Berlin. Nu finder man pludselig »1000« Tilfælde, som Gestapoens spejdende Øje aldeles ikke har opdaget før. Hvor underligt! Er der 1000 Processer? Nej, der er saamænd 1001!

4. Og saa den lidenskabelig-løgnagtige Tone i Procesreferaterne! Ordensfolk er her i Almindelighed Løgnere, der ikke skyr noget Middel til at beskytte hverandre. Man taler om Djævle i Præstekjoler, om Hyklere og Sadister saadan i Almindelighed. En Biskops Ord kan kun refereres haanligt og i Gaaseøjne! Man faar det til at se ud, som om alle de fængslede var skyldige, og alle Ordensfolk var Præster, som om Kirken ikke selv forlængst har taget Af-fære i mange Tilfælde — Biskop Bornewasser har ekskluderet alene 30 Brødre —, som om de virkelig skyldige endnu alle var i Funktion. Kirken fremstilles som den, der intet foretager sig, skønt det var de fra de biskoppelige Arkiver røvede Akter, der har leveret Materialet. Og saa Ønsket om at udsende disse Processer pr. Radio: Er dette ikke Theater omend af den mest forkastelige Slags?

5. Hvilken himmelraabende Justits man staar overfor, kan bl. a. ses af en kort Avismeddelelse i »Germania«, som i al sin Nøgternhed dækker over en Afgrund af Ondskab: »For Landsretten i Paderborn førtes Mandag og Tirsdag en Proces mod den 50-aarige Vikar Sommer fra Sidessen (Kreds Warburg). To Hovedvidner indskrænkede for Retten deres Udsagn om den Tiltaltes Sædelighedsforbrydelser betydeligt. Retten udtalte en Frikendelse, da den Tiltalte var uskyldig i to Tilfælde og man ikke kunde paavise nogen Skyld i de andre Tilfælde.

*) »Der Deutsche Weg« skriver den 16. Maj: »Hvor let kunde vi hævne os, hvis vi vilde gengælde Snavs med Snavs. Det er ikke saa længe siden, at der i Bielefeld blev opdaget en moralsk Masseskandale inden for Partikredse, som man gerne vilde have slaet ned. Men det var ikke muligt, fordi Antallet af implicerede naaede 500. Først kom et Forbud mod overhovedet at meddele noget i Pressen. Derefter Kontraordre. Tilsidst vilde man bringe en Navneliste, men det vilde have fyldt den hele Avis. Saa fik den ene eller anden større Avis Lov til at meddele lidt, fordi hele Egnen jo alligevel vidste Besked. Vi kan minde om, at to Bezirksledere af Frankfurter Hitlerjugend efter hinanden maatte straffes med Fængsel og Tugthus, fordi disse Skandaler heller ikke kunde undertrykkes. Siden Röhmaffæren gives der saadanne Skandaler paa det løbende Baand.«

For Landsretten i Münster blev Vikar Deitmaring fra Hoetinar (Kreds Warendorf), som var tiltalt for Sædelighedsforbrydelser, frikendt paa Grund af manglende Beviser. Statsadvokaten havde forlangt ham dømt til 3¹/₂ Aars Tugthus.«

Hvilken bundløs raffineret Gemenhed dækker selv disse to Meddelelser over, hvor Ofrene var saa »lykkelige« at blive frikendt! Altsaa efter at de havde gjort Statisttjeneste blandt de »1000« usædelige, efter at man havde blottet dem i Folks Øjne, slaaet deres Eksistens i Stykker, tiltalt dem for Offentligheden, uden at rense dem for Offentligheden!

6. Biskop Konrad v. Preysing lod den 9. Maj i alle Berlins Kirker oplæse en Skrivelse om Sædelighedsprocesserne, hvori han betoner, at Biskopperne fordømte Sædelighedsforbrydelser ikke mindre end de verdslige Domstole, men Kirken vender sig ganske afgjort imod den Form, hvori disse Processer systematisk og med alle Propagandamidler udnyttes mod Kirken. Saaledes var der talt om 1000 Præster. Det er vildledende, siges her; kun en ringe Del deraf er Præster, og selv om der stod 900 Ordensfolk blandt Tysklands 90,000 for Retten, saa var dette kun een Procent, rent bortset fra, at der med Tiltalen endnu ikke var bevist nogen Skyld. Naa, det drejer sig jo heller ikke om Skyld, det drejer sig netop om Propaganda, og »dens Rigtighed maa udelukkende bedømmes efter dens effektive Resultat«.

Hvorledes forholdt Hovedstadspressen i København sig overfor den nye nazistiske Kampagne, der begyndte i Slutningen af April? Det er ikke uden Interesse, at »Ekstra-bladet« (29.-4.) er mest korrekt. Det er klar over, at det drejer sig om en »dirigeret« Kampagne og nøjes iøvrigt med at citere. Ogsaa »Politiken« (30.-4.) forholder sig mere refererende, omend Referatets sidste Sætninger: »Inden for den katolske Kirkeledelse synes man at staa temmelig raadløs. De fleste Klager over Klostrene er kommet fra katolske Forældre« røber, at Korrespondenten ikke har Følsing med den katolske Part. »Nationaltidende«s Korrespondent, Hr. Kronika (30.-4.), er ganske vist ogsaa klar over, at de pludselige Angreb skyldes en officiel Henstilling, men Maaden, hvorpaa Bladet bringer Referatet paa Forsiden med indstrøede Bemærkninger om, at »en Reform vil være uundgaaelig« eller »Staten kræver nu, at Kirken selv hjælper med ved Udrensningen af de katolske Ordenshuse. Hidtil har Kirken forholdt sig tavs«, indeholder en Insinuation, som om Kirken hidtil havde taalt Usædeligheden. Vil Hr. Kronika fortælle os, hvorledes man kan bryde Tavs-heden i Tyskland, naar det ikke behager Dr. Goebbels? —

Korrespondenten i »Berl. Aften« 13.-5 dømmer ogsaa forhastet: »Biskoppen af Berlin forsøgte i Søndags i sin Tale at opretholde Formodningen om, at det var Enkelttilfælde, men desværre viser Kendsgerningen noget andet«. Det vil altså sige, at Korrespondenten, skønt han har hørt Biskop v. Preysings ovenfor citerede Udtalelse om, at det i værste Fald og selv om man ansaa alle af den nazistiske Propaganda fængslede for skyldige, kun drejede sig om 1% af alle tyske Ordensfolk, alligevel dømmer Kirken og Bladet sluger hans Dom raat. Den ene har lært at lave brune Retter, den anden at spise dem. Velbekomme!

Vore Trosfæller i Tyskland lider selvfølgelig svært under Forfølgelsen. Kirken selv vil dog gaa mere lutret og stærk frem af denne Prøvelse uden at lade sig skræmme fra sin Vej; den ved, at der ogsaa findes Skygger, hvor der findes klart og straalende Lys. Denne nazistiske Kombination af Tiger og Slange, dette Løsen: Lad os gøre dem til Forbrydere i Stedet for Martyrer, vil ved sin grundige Gennemgang af Kirkens Skyggesider kun saa meget tydeligere vise, hvor meget skønt der findes i den. Selv de forholdsvis faa Forbrydelser, der virkelig fandt Sted, forøvet af gejstlige Personer, som Kirken alligevel ikke løser fra deres Forpligtelser, viser, hvor strenge Krav der stilles til den menneskelige Vilje fra denne Kirkes Side. Den troende Katholik vil mere end nogensinde føle som K. Adam engang skriver: »*Er hans Moder end støvet af lang Vandring, er hendes Gang end sommetider slæbende og træt og er hendes Ansigt end gennemfuret af Sorg og Nød — hun er dog hans Moder. I hendes Hjerte flammer den gamle Kærlighed. Fra hendes Hjerte straaler den gamle Tro. Fra hendes Haand strømmer stedse endnu den gamle Velsignelse. Hvad vilde Jorden være uden denne Kirke?*« *Tilskuer.*

Nye Bøger.

Set udefra.

Gyldendals Leksikon er under Redaktion af *Jens Rosenkjer* udkommen i 2. Udgave. (Kbhvn. 1937, 5 Bind med tilsammen 7644 Spalter, godt ill. Kr. 75 indb.). De vigtigste Fortrin er: Behageligt Format, godt Papir og fortræffeligt Udstyr, i ganske korte Artikler de vigtigste, stofmættede Oplysninger, og alt ført op til vore Dage. Fra et katholsk Standpunkt maa en vis Stræben efter Objektivitet paaskønnes paa mange Steder, sml. »Aflad«, »Relikvier« m. fl. Men man studser ikke saa sjældent over den ringe Plads, som er indrømmet kristelige Ideer. Efter Artiklernes Længde at dømme er »Afholdsbevægelsen« eller »Islam« f. Eks. betydelig større Fænomener end Kristendommen, som ogsaa

beskrives noget ukorrekt — f. Eks. nævnes ikke dens etiske Betydning — og saa at sige rationalistisk vantro, at man faar et lidt forkert Indtryk af den Aandsmagt, der har opdraget Europa. Her som mange andre Steder, hvor der er Tale om en Beskrivelse af religiøse Ting, har man det Indtryk, at det er en Skribent, der kun kender disse Værdier udefra, som en Beskuer, der aldrig er traadt ind i selve Kirken.

P. J.

Ikke-kristelige Vidnesbyrd om Christi Eksistens.

Christi Liv er ved det Nye Testamente bedre bevidnet end de fleste historiske Personligheder fra gamle Dage. Men der kendes ogsaa nogle ikke-kristelige Vidnesbyrd. Historikeren Suetonius (ca. 75-150 e. Chr.) fortæller i sin Levnedsskildring af Kejser Claudius (Kap. 25, 3), at Jøderne, tilskyndet af Chrestus (Christus, usikkert), bestandig fremkaldte Uroligheder og derfor blev fordrevet fra Rom. Historikeren Tacitus (ca. 55—116 e. Chr.) taler om (Annaler 15, 44), at Christianerne, som Nero beskyldte for Brandstiftelsen paa Rom, afledte deres Navn af Christus, som af Prokuratoren Pontius Pilatus var bleven henrettet under Tiberius. Legaten af Bithynia, Plinius den Yngre (62—113 e. Chr.), skriver (Brev 96) til Kejser Trajan, at Christianerne samledes paa en bestemt Dag før Daggry og fremsagde skiftevis en Sang for Christus som for en Gud. Den jødiske Forfatter Flavius Josephus (ca. 37—93 e. Chr.) beretter i sine Antiquitates (18, 3, 3) noget udførligere »om Jesus, et vist Menneske, om man overhovedet maa kalde ham for et Menneske«. Dette Vidnesbyrds Ægthed bliver dog — i det mindste i sin nuværende Form — af gode Grunde benægtet.

Disse Oplysninger er som Eksempel hentet fra *Dr. Otto Kuss: »Die Theologie des Neuen Testaments«* (Regensburg, Fr. Pustet, 412 S., Rm. 4,50), som er en udmærket praktisk, kritisk og konkret Introduktion i det Nye Testaments rige og hellige Verden.

—z.

Frans af Sales' Syn paa Lydighed.

Da den hellige Franciska af Chantal lovede sin Sjælesørg, den hellige Frans af Sales, Lydighed, gav denne følgende Fortolkning af Løftet: »Vor Lydigheds Grundregel — det bør prentes med store Bogstaver — skal være denne: Man bør gøre alt af Kærlighed og intet af Tvang. Man bør elske Lydigheden mere, end man frygter Ulydigheden.« I hvor høj Grad Renæssancens fintdannede Helgen nærede Respekt for den menneskelige Personlighed, ses endvidere af hans Tilføjelse: »Jeg lader Dem beholde Frihedens Aand; ikke den, som udelukker Lydighed, thi det vilde være Kødets Frihed, men den, som udelukker Tvang og Æng-

stelighed og Hastværk.« Da Fr. af Chantal stillede yderligere Spørgsmaal angaaende Frihedens Aand, erklærede den h. Frans: »*Den Frihed, jeg taler om, er de elskede Børns Frihed. Og hvad er det? Det er det kristne Hjertes Løsrivelse fra alle Ting for at følge Guds klare Vilje.*« Under denne Sjælerøgt blev Franciska, der baade som Barn, ung Pige, Hustru og Moder har vist mange Tegn paa Sjælsstyrke, til en sand Mulier fortis, en stærk Kvinde, hvis fint skildrede Levned man bl. a. kan læse om i den nye Biografi *Johanna Franciska von Chantal* af Dr. *Angela Hämel-Stier* (Paderborn, F. Schöning, 312 S., RM. 3,50 ÷ 25⁰/₀). En historisk velfunderet Skildring, der med kvindelig Følsomhed og en vis digterisk Kraft indfører os i dette rige Kvindehjertes Planer og Færd. —z.

Fra den vide Verden.

Paven i Castel Gandolfo.

Lørdag Aften den 1. Maj har Pave Pius XI forlagt Residensen fra Vatikanet til Castel Gandolfo. Før sin Afrejse tilstod han henvend 5000 Personer, deriblandt 1200 Nygifte, en Audiens og sagde Farvel til den Mission, som skulde tage Del i Kroningsfestlighederne i London. Afrejsen skete om Aftenen. Foran den pavelige Villa i Castel Gandolfo havde der forsamlet sig en talrig Menneskemængde, som brød ud i høje Leveraab, da Paven viste sig paa Husets Balkon. Paven velsignede Mængden og trak sig saa tilbage til sine Gemakker. »*Osservatore Romano*« beretter, at den hellige Fader under sit Ophold paa Castel Gandolfo vil holde sine sædvanlige Audienser. Audienssøgende vil have at indtegne sig hos den pavelige Kammerherre i Vatikanet, da et saadant Kontor ikke findes i Sommerresidensen.

Kampagnen imod Umoralen

i Arbejderkredse, som den katholske Arbejderungdom i Belgien for kort Tid siden aabnede, har et uventet heldigt og imponerende Forløb. De Møder, som i Løbet af to Maaneder efter hinanden har fundet Sted, har formet sig som en storstilet Bekendelse. I Antwerpen naaede Deltagerne et Tal, som ingen politisk Forsamling kan opvise: 150.000 unge flamske Arbejdere var mødt, og ingen Sal var stor nok til at rumme alle disse Christus-Kæmpere. Mødet maatte forlægges til Væddeløbsbanen. Foruden Deltagerne strømmede talrige Tilskuere til for at overvære Opmarschen, Fanernes Triumftog og de mægtige Sange, som blev afsunget af den lidenskabeligt begejstrede store Ungdom. — Et andet Møde, i Lüttich, var ganske vist ikke saa omfangsrigt, men det fik et særligt betydningsfuldt Præg ved, at Diöcesets Biskop indfandt sig sammen med talrige Stats- og militære Personligheder.

Gudløsfront i Vesteuropa.

De internationale Atheister og Kommuniste i Frankrig, Belgien og Holland har sluttet sig sammen og dannet en Anti-Gud-Front, som paa et Møde i Paris aabenlyst bekendte sin gudfjendtlige Karakter og Hensigt. En af Hovedtalerne, Dr. Terwagne, Medlem af Fritænker-Verdensunionens Udvalg, erklærede: »Alle vore Forhaabninger er rettet mod, at de maa vinde, som nu i Spanien kæmper en heroisk Kamp for vore dyrebare Ideer.« Forsamlingskomiteen sendte til den røde Regering i Spanien et Telegram som Udtryk for Solidaritet og Sympathi for det heltemodige spanske Folk, som kæmper mod »Fascisterne«. Endvidere vedtoges det at give Udkast til et Spørgeskema, som skulde sendes til alle førende Mænd i forskellige Lande. Svarene skal saa offentliggøres paa forskellige Sprog. Desuden skal der rettes et Opraab til Folkemasserne inden for alle Nationer for at udpege Paven »som Agent for den italienske Fascisme«. Som et vigtigt Tegn paa Fremgangen i Samarbejdet mellem Kommunisterne og Fritænkerne blev det fremhævet, at Fritænkerne i Storbritannien, Spanien, Meksiko og Tjekkoslavakiet havde modtaget Indbydelse til den kommunistiske Majfest i Moska. Fritænkere Jansen henviste til den store Betydning, det havde, at Religionsundervisningen var blevet afskaffet i forskellige Lande. Denne Kendsgerning betegnede han som en af de vigtigste inden for Fritænkerbevægelsen.

Sand Kultur i Spanien.

De religiøse Institutioner i Spanien underholdt før Borgerkrigen 416 Hospitaler, hvor 82,366 Patienter blev plejede i 1933, medens 26,961 Patienter blev plejede i de private Sygesøstres Klinikker. De religiøse Institutioner ledede 12 Hjem for spedalske og 43 Asyler med 1873 Beboere. Jesuitkollegierne tog sig aarligt af 172,000 fattige, og samme Orden havde alene i Madrid 134 Skoler for over 13,000 Elever. Alle indrømmede, at de religiøse Institutioner var de bedst ledede og mest fyldestgørende, hvad Bibliotheker, Laboratorier, videnskabelige Undersøgelsescentre o. s. v. angik. Jesuitternes Bibliothek i Bilbao bestod af over 50,000 Bind, og Spaniens vigtigste Laboratorium laa i dette Kollegium. Ordenen arbejdede ikke alene for Spaniens aandelige Vel, men sendte ogsaa Missionærer ud for at oprette Skoler i Cuba, Peru, Equador og Venezuela, i Indien, Kina, Japan, ja selv i Alaska. — Hele Verden lider under de Rødes nedbrydende og ødelæggende Vildskab.

Præstevielse og første h. Messe i Amerika.

Lørdag d. 22. Maj, bliver i Kathedralkirken i Grand Island, Nebraska, en Dansker *John Lelius Madsen*,

præsteviet og fejrer Trinitatis Søndag sin første h. Messe i St. Mariæ Kirke i Wood River, Nebraska. Den nye Præst er født i Odense, hvor hans Moder og Søskende lever, og er 41 Aar gammel. Han var først Kontorist i New York, blev da Katholik og har nu naaet sit Maal at kunne virke som Præst til Sjælens Frelse i en af Amerikas Missioner. Vi er glade for, at en dansk Mand er naaet saa langt, og vi ønsker den nye Præst Guds Velsignelse, for at han maa være for mange Sjæle en Fører og en god Hyrde!

Christi Legems Fest. Torsdag d. 27. Maj.

St. Ansgars Kirke. 6, 7 og 8 st. Messe. 10 Pontifikalm. og Proc. 20 Andagt. Hver Aften i Oktaven 20 Andagt.

Jesu Hjertes Kirke. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$, 8 $\frac{1}{4}$ st. Messe. 10 Højm. 19 $\frac{1}{2}$ Festand. I hele Oktaven And. 19 $\frac{1}{2}$.

Immaculatakirken. 7 st. Messe. 9 Højm. u. Præd. 16 Proc. i Haven (holdes i Tilfælde af daarligt Vejr i Kirken, men samme Dag).

Klosterkirken. (Jagtvejen). 8 Højm. 18 And. m. Te Deum.

Sakramentskirken. 7 $\frac{1}{4}$ st. Messe. 8—8 $\frac{3}{4}$ Prædiken af Hr. Pastor Max Osterhammel og Andagt (som udsendes pr. Radio). 10 Højm. 20 Festand.

St. Antoni Kirke. (Husum) 8 st. Messe.

St. Josefs Kirke. 6 $\frac{1}{2}$ st. Messe. 9 Højm. 15 And.

Rosenkranskirken. 6 $\frac{1}{2}$ og 8 st. Messe. 10 Højm. 19 $\frac{1}{2}$ And. m. Præd. — I hele Oktaven hver Morgen 8 $\frac{1}{4}$ Sangm. m. sakr. Velsignelse. Hver Aften 19 $\frac{1}{2}$ And.

St. Annæ Kirke. 6, 7 og 9 st. Messe. 10 Højm. m. Præd. 20 And.

St. Andreas Kirke (Ordrup). 6 $\frac{1}{2}$ og 8 st. Messe. 10 Højm. 19 And. — I hele Oktaven hver Aften 19 $\frac{1}{2}$ And. m. sakr. Velsignelse.

St. Knuds Kapel. Messe 7 $\frac{1}{2}$.

Festprogram til Søndagen den 30. Maj i Roskilde

(Christi Legems Procession).

Kl. 7 stille Messe, Kl. 9 Højmesse og Procession ad Frederiksborgvej og rundt til 3 Altre i St. Mariæ Hospitals Have. (Hefter med Processionssalmer å 10 og 15 Øre). I Processionen synges 1 Sæt. Kl. 12 Middagspause. Lejesalen staar til Disposition for udenbys Deltagere. Her kan medbragt Mad nydes. Kaffe, The og Sødavand faas billigt. Kl. 14 $\frac{1}{2}$ Foredrag i Festsalen. Kl. 17 Festandagt i Kirken.

Der opholder sig her i Landet for Tiden 2 ældre Udlændinge, fra Rusland, der ganske uforskyldt er kommet i en meget vanskelig Situation, saaledes at de nu helt er blottet for Midler — saavel som til et kortere Ophold her, som til deres videre Rejse. Skulde nogen af vore Læsere kunne tænke sig at yde disse vore gamle og haardt trængende Trosfæller en mindre, men gerne hurtig Hjælp, staar Red. til Tjeneste med videre Oplysninger og modtager med Tak Gaver.

St. Knuds Skole, Stenogade 4,

eksamenberettiget Forberedelses-, Mellem- og Realskole.

Katholske Elever, som ønskes optaget i 1. U.-Kl. til Sommer, bedes indmeldt snarest hos Rektor for St. Knuds Stiftelse.

Kirkelig Kalender.

Maj.	Maj-Juni.
23. S. Hellig Trefoldigheds Fest. — 1. Sønd. e. Pintse.	30. S. Søndag i Christi Legems Oktav.
24. M. Ferialdag.	31. M. i Oktaven.
25. Ti. Gregor VII.	1. Ti. i Oktaven.
26. O. Philip Neri.	2. O. i i Oktaven.
27. T. CHRISTI LEGEMS FEST.	3. T. Oktav af Christi Legems Fest.
28. F. i Oktaven.	4. F. JESU HJERTES FEST.
29. L. i Oktaven.	5. L. Bonifatius.

Maj **Ugens Messebønner.**

23. S. **Hellig Trefoldigheds Fest** (644—477); 2. *Sæt Bonner*: 1. Søndag e. Pintse (645—478); Slutningsev.: Søndagens.
 24. M. Ferialdag (649) uden *Gloria* og *Credo*: 2. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. Efter frit Valg.
 25. Ti. Gregor VII (916—751); 2. Urban I (Kirkebønnen findes i den ny Messebog S. 908).
 25. O. Philip Neri (917—752); Eleutherius.
 27. T. **Christi Legems Fest** (652—483).
 28. F. i Oktaven (652—483); 2. Augustin af Canterbury (920—755).
 29. L. i Oktaven (652—483); 2. Maria Magdalene af Pazzi (922—758), 3. Gudsmoder ([90]—[94]).

M.-K. Rosenkranskirken. »Stella Maris« **M.:** Yngreafd. Mandag d. 24. Maj. Begge Afd. **M.:** Mandag d. 31. Maj. Højtidelig Afslutning og Optagelse af nye Kongreganister. — **Jesu Hjerter K.** »Immaculata« **F.-K.** Søndag d. 23. Maj Kl. 8^{1/2}.

ST. ANSGARS KIRKE. Søndag d. 23. Maj. 8 Prælatmesse og Firmelse af de voksne. 10 Højmesse. 17 Andagt.

Menighedens Bilejere bedes venligst køre vore gamle til Trørød Onsdag d. 2. Juni. — Turen er en Oplevelse for dem, svigt og derfor ikke. — D'Hrr. Sognepræster tager med Glæde mod eventuelle Tilbud. En hjertelig Tak til de Bilejere, som har kørt for os de foregaaende Aar; vi haaber paa et »glædeligt Gensyn«, da vi trænger haardt til flere Befordringsmidler.

Pastor v. d. Kettenburg, Bredgade 64³, Palæ 58. Pastor Fr. Ronge, Nørrebrogade 27 C, Nora 3380. Pastor N. Hansen, Boyesgade 8, Eva 1949.

Statuerne ved Valfartsvejen. Til Reparation af Vejkorset og Statuerne ved Ringsted Landevej har jeg haft den Glæde at modtage: Fru Th. Messerschmidt 10,00. Fotograf Eva Axelsen, Ringsted 5,00. Frk. Læssøe 3,00. B. 5,00. »Rex«, Kbhvn. 5,00. Ialt 28,00. Tidligere indkommet 10,00. Ialt modtaget Kr. 38,00. Hjertelig Tak! Jeg minder om, at den saa stærkt tiltrængte Reparation vil kunne udføres for ca. 200 Kr. Billedhugger Windfeldt-Schmidt vil paatage sig Arbejdet. Bidrag modtages med Tak af Pastor C. Benzon, Frederikssundsvej 225, Kbhvn. Brh., Post Konto 1087.

Fotograf Eva Axelsen har til Fordel for denne Sag fremstillet et Fotografi af Vejkorset, et af Jesu Hjerter Statuen og et af Maria-Statuen. Disse Fotografier i Postkortformat vil blive solgt for 25 Øre Stk. Et større eller mindre Antal rekvireres hos Pastor Benzon.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
 Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 20. Maj.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvarialet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 22

Søndag den 30. Maj

1937

Hans Hellighed Pave Pius XI

(Efter den sidste Sygdom)

TIL DET APOSTOLISKE VIKARIATS KLERUS OG TROENDE.

Hilsen og Velsignelse i Christo Jesu, vor Herre!

Reverendi Domini! Højtelskede i Herren!

Som det vil være Eder bekendt, kan den katholske Kri-
stenheds Overhoved, Hs. Hellighed Pave Pius XI, Mandag
d. 31. Maj fejre sin firsindstyveaarige Fødselsdag. Som ri-
meligt er, vil denne sjældne Højtidsdag blive fejret med
store religiøse og kirkelige Festligheder Verden over, saa
meget mere som den Hellige Faders Helbredstilstand i
mange og lange Maaneder indtil for nylig gav alle fromme
og gode Katholiker Anledning til alvorlig Bekymring og
Ængstelse. Ved det barmhjertige Forsyns vise Styrelse sy-
nes Hans Helligheds Helbred atter at være tilfredsstillende;
og som det sømmer sig for trofaste og kærlige Sønner og
Døtre, vil vi derfor alle med ublandet Glæde og inderlig
Taknemmelighed kunne fejre vor fælles Faders store Høj-
tidsdag og af ganske Hjerter takke den almægtige Gud, ikke
blot for Pavens lykkeligt genvundne Sundhed, men ogsaa
for al god Gave og al fuldkommen Gave, vi har modtaget
af Christi Statholders velsignede Hænder i Aarene, som
er svundet, og dertil føje vort Hjertes inderligste Ønske
og Bøn om, at han endnu i mange Aar maa kunne virke
til Guds Ære og Sjælenes Frelse og saaledes stedse mere
og mere faa sit velsignelsesrige Valgsprog virkeliggjort: *Pax
Christi in regno Christi* — Christi Fred i Christi Rige.

I denne Anledning forordner Vi herved:

1) Den hellige Faders Højtidsdag skal overalt i Vort
Vikariat fejres Søndag d. 30. Maj.

2) I alle Messer paa denne Dag skal tilføjes *Oratio
pro Papa*.

3) Efter Hovedgudstjenesten skal det Allerhelligste ud-
stilles og TE DEUM afsynges i alle Vikariatets Kirker
og Kapeller.

4) I alle Vikariatets Sogneskoler skal Børnene fritages
for Skolepligten Mandag d. 31. Maj.

5) De Hrr. Sognepræster og Rectores anmodes om fra
Prædikestolen at gøre de troende bekendt med denne Vor
Skrivelse og saa vidt muligt i Dagens Prædiken opfordre
Menigheden til at bede i den Hellige Faders Hensigt.

København, d. 24. Maj 1937.

† JOS. BREMS
vic. ap.

Hymne til Høvdingen.

*Urokket som Klippen, mens Ørkenens Sand
staar pisket i Blæst om dens Sider,
som Folkeslags Fristed og Fædreneland
du stod gennem rullende Tider.*

*Udkaaret af Christus og skænket en Magt,
som trodser selv Helvedes Strømme,
Gud sluttede med dig en evig Pagt
og gav dig dit Præstedømme.*

Han nævnte dig Høvding.

Han gav dig sin Aand.

Han byggede Trin til din Trone.

Han bød dig at løse og lægge i Baand.

Han rakte dig Herskerens Krone.

*Og derfor: Mens jordiske Riger forgaar
i Tidernes rullende Bølge,
skal skiftende Slægter ved Vinter og Vaar
gaa trygge i Høvdingens Følge.*

Karen Plovgaard.

Den gamle Paves Gerning.

Pius XI, hvis femtenaarige Pontifikat den katolske Verden nu vil mindes, naar Millioner kærlige Hjerter jubler den 80-aarige Pave i Møde paa hans Fødselsdag d. 31. Maj, vil altid staa som et af de herligste Eksempler paa Oldinge med Ildhu og uknækket Initiativ. Thi naar man overvejer, hvad Christi Vikar har udrettet som Kirkens første Mand, siden han som 65-aarig, altsaa i Pensionsalderen, greb Roret, bøjer man sig undrende for aandelige Storbedrifter, der sikrer vor nuværende Hellige Fader Plads og Rang blandt de ypperste. Sjældent har Forsynet i den Grad skænket den rette Mand til en gærende Tid som i 1922, da Kardinal Ratti efter at være valgt til Pave, erklærede: »Under en Pius blev jeg Kirkens Barn, en Pius kaldte mig til Rom. Jeg vælger Navnet Pius XI.« Med legende Lethed, drevet af sikkert Instinkt, saa selvfølgelig og profetisk seende som ved den Velsigelse, han efter Valget stik imod Sædvane meddelte til By

og Jordkreds, saaledes tager hans Virke for Kirken sig ud, gik han de nye Veje ud i den nye Tid. Hvad fik Paven udrettet i de 15 Aar?

Pius XI er den store Lærer paa Pavestolen, de store Encyklikaers Pave, ligesom Leo XIII. En Snes større og mindre pavelige Rundskrivelse er blevet udsendt i dette Pontifikat, vejledende i og drøftende Emner, der spænder fra de store statspolitiske Problemer til det religiøse Livs inderligste Anliggender saasom Jesu Hjerter, Kristus Konge, aandelige Øvelser, Frans af Assisi og St. Augustin, Præstedømmet og theologiske Studier. Tre store Encyklikaer vil især staa og lyse i fjerne Tider, følgende hinanden, som de gjorde Slag i Slag: *Divini illius Magistri* d. 31. December 1929 om Ungdommens kristelige Opdragelse, hvorved Guds Krav paa den unge Sjæl gjordes gældende i en Tid, som vil samle Ungdommen under mere eller mindre ikke kristelige Faner. Den 31. December 1930 udsendtes saa *Casti connubii* om det kristne Ægteskab, og hver eneste, der kender lidt til de brændende Diskussioner, som vor Tid har ført omkring Familien og Folkens Liv, Fosterdrab og Kønslivet, og har læst denne Rundskrivelse, vil her føle den faste, og ikke Tidens gyngende Grund under sig. Og Aaret derefter, d. 15. Maj 1931, forelaa endelig i *Quadragesimo anno* den Encyklika, som maaske har vakt det stærkeste Ekko i Verden og i hvert Fald ikke lader den tvivlende Sjæl førerløs i en af de vældigste sociale Kriser, vor Jord har oplevet.

Ikke mindre stor end Læreren var Organisatoren, der praktisk og inden for Samtidens Rammer udbreder Guds Rige indadtil og udadtil. Grundlæggende for Pius XI's Pontifikat blev Rundskrivelsen *Arcano Dei* om den Katholske Aktion af d. 23. December 1922. Her blev der ikke blot paavist Tidens store Krise og Ondets Rod: vor Løsrivelse fra Gud og Kristus; men sikkert og stærkt henvistes Verden til Lægemedlet, som Mgr. Pizzardo har defineret kort: »Den Katholske Aktion er Lægfolkens Sag!« Denne Devise har allerede fostret bl. a. saa betydningsfulde Bevægelser som *Jac, Jec, Jic, Joc* og *Juc*, d. v. s. de store franske Ungdomsbevægelser for Landboere, studerende, uafhængige, Arbejdere og Akademikere. Og hvilken Fremgang for Missionerne, Kristendommens Erobringer udadtil, har vi ikke været Vidne til, en Blomstring, som man slet ikke ventede oven paa Krigens Hærgen! Denne Kærlighed til Missionslivet overtog Pius efter sin Forgænger; men hvor mange nye Impulser gav den nye Pave: Missionsudstillingen, Missionsmusæet, den hensynsløse Vilje til en indfødt Gejstlighed, det nye Propagandakolleg m. m. Medens Propagandakongregationen i 1922 havde 12 Mill. Sjæle

Familien Rattis Hus i Desio,
hvor Pius XI fødtes i Værelset paa 2. Sal bag Balkonen.¹²³

under sig, var dette Tal steget til 18 Mill. i 1933, og medens den samme Kongregation havde 330 Missionsdistrikter ved Pavens Valg, fandtes der i Januar 1937 ikke færre end 512. Og saa har vi slet ikke talt om den Ihærdighed, hvormed Paven arbejdede paa Østens Genforening med Kirken, eller den Betydning, som det Orientalske Institut vil faa for disse Problemer; hvor længselsfuldt han i Anledning af Jubilæet i 1925 henviste til den Enighed, der herskede paa Konciliet i Nicæa, og hvor klogt og kærligt han i Encyklikaen *Mortalium animos* om Kirkens Enhed tog Stilling til Tidens Stræben efter Genforening.

En Fredens Pave har Kristenheden, der øver sin Fredens Mission ved mange Lejligheder, selv om han aldrig bytter sit aandelige Rige med den verdslige Politiks Arena. Gang paa Gang viser Pavens Formaninger til høje og lave, hans Stilling til Folkeforbundet, hans Impulser til Verdens Ledere, hvor alvorligt han mener det med *Pax Christi in regno Christo*, Christi Fred i Christi Rige! Sandelig, en rystende Bøn var hans Ord i de sidste Aars truende Forviklinger: Adspred Folkene, som ønsker Krig! De mange Konkordater, som den ellefte Pius har afsluttet, vidner ogsaa paa deres Vis om Pavens Vilje til fredelig Forhandling. For een Fredens Gerning vil vor nuværende Hellige Fader dog især berømmes indtil de fjerneste Tider: Fredslutningen med den italienske Stat, hvorved det romerske

Spørgsmaal løstes, var, efter A. Briands Ord, et at de vigtigste Bidrag til den almindelige Verdensfred. En overrasket og undrende Samtid oplevede hin 11. Februar 1929, der gengav Kirken dens Suverænitet, skabte et frit, gejstligt Rom, gav i Laterankontrakten »Gud lil Italien og Italien til Gud« og gjorde Fangen i Vatikanet til den frie Pave, der d. 20. Dec. 1929 kunde fejre sit gyldne Præstejubilæum i Lateran, Pavens gamle Sognekirke.

Dog ingenlunde har Pius XI derfor unddraget sig sin ophøjede Pligt til at kæmpe, hvor Kamp var det eneste mulige Løsen. »*Una grande tribulazione*«, hine truende Skyer, der i 1931 trak op over Forholdet mellem Vatikanet og den fascistiske Stat paa Grund af den Katholske Aktion og Ungdomsopdragelsen, var saa mørke, at Paven dengang forbød de offentlige Christi Legemsprocessioner i Italien; de drev dog hurtigt over, og paa To-Aarsdagen for Laterankontrakterne aflagde Mussolini for første Gang officielt Besøg hos Hans Hellighed. Men der var Kamp nok tilbage, thi i Christi Navn faldt det i Pavens Lod at føre an mod Nationens, Klassens og Racens fanatiske og Totalitet krævende Dyrkere. Det er nu over 10 Aar siden, at Pius maatte skride ind mod *Action Française*; nu er der vist faldet Ro over de ophidsede Gemytter, men den Gang vilde man ogsaa paa katholsk troende Side kun langsomt underkaste sig Pavens Ord; man saa ikke Faren fra et nyt nationalt Hedenskab, fordi det ønskede Alliance med den latinske Aands største Organisme — Kirken, og i øvrigt bejlede til de katholske franske Patrioters og Royalisters Sympathi. Men et større Kors endnu blev lagt paa den gamle Paves Skulder af Kommunismens blodige Raseri i Rusland, Meksiko og Spanien, som myrdede saa mange Legemer og Sjæle; Encyklikaen om den gudløse Kommunisme, »*Divini Redemptoris*«, som blev udsendt, den 19. Marts er et vægtigt og grundigt Dokument, modnet under al den Ildebrand, Blodsudgydelse og Forfølgelse, som Klassekampens Agitatorer rundt omkring i Verden har Ansvar for. Hvad Racens Tilbedere angaar, er mange samtidige endnu ikke klare over Systemets konsekvente og fanatiske Gudløshed, men Eftertiden vil bekræfte, hvor klart Rom saa, da det rettede sin Encyklika »Mit brennender Sorge« mod Nazismen, og derved forhaabentligt indlede en ny Kampens Æra mod denne Verdensanskuelse, der i Racens og Blodets Navn vælter Kulturens og Kristendommens Fundamenter.

Lad os ikke slutte med disse farlige Bevægelser, der kastede mørke Skygger over den Hellige Faders sidste Aar. Lad os hellere tænke paa de festlige Jubilæer, der i 1925 og 1929 i Anledning af Pavens gyldne Præstejubi-

læum og i 1933 til Minde om Forlønningens hellige Gave samlede Tusinder fromme fra Alverden omkring Pavens Trone og beredte ham usigelig Glæde. Lad os tænke paa Rom, der selv synes at have fejret en Fest i Sten under denne Pave, idet han som kun faa af sine Forgængere har præget

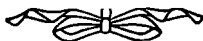
Vatikanstaten, dette »Minimum af materielt til at opretholde et Maksimum af andeligt med« ved Bygninger af al Art, Ordre, som har grebet lige saa bestemmende ind i Katakombernes stille Ro som i Guvernørpalad-

set og det nye Kongregationspalads i den vatikanske Have, Ordre, som har opført Bygninger til Studiers og Kunstens Fremme ligesom til at bruge Tidens nyeste Opfindelse, Radio. Og lad os ikke glemme den herlige Skare af Helgener, som Pius XI kaarede under Verdens Jubel.

Denne gamle Pave, der saa virksomt forvaltede sit Talent, kastedes tilsidst paa Sygelejet, og en Bøn kom fra hans Læber: »Bliv hos os, thi Dagen hælder allerede!« Med ham bad hele Verden. Midt i sine Smerter udtalte han et Ord, som fløj ud over Jorden: *Non recuso dolorem, peto laborem.* »Jeg vægrer mig ikke ved Smerter, men beder om Arbejde.« Og endnu engang bønhørte Himlen hans Bøn om Virke, og vi har været Vidne til, hvor frugtbare Pavens sidste Maaneder var paa Arbejde og Resultater. Hvor længe Forsynet endnu vil bevare os denne Fører? Vi véd det ikke, men vi beder især paa hans Jubeldag: Herren bevare ham og skænke ham Liv og gøre ham lykkelig paa Jorden, Paven vor Lærer, vor Hyrde og Ypperstepræst!

Don Achille Ratti
som Theologistudent 20 Aar gammel.

Paa Tinderne.

»Det gælder en Haand, som kan fatte et Ror,
saa det holder for Bølgenes Kast.
Det gælder en mandvoksen Vilje, som tror,
og i Tro paa sin Gud holder fast.

Det gælder et Blik, som paa Himmelens Hvælv
skimter Stjerner bag Skyernes Hær.
og det gælder et Hjerte, der slipper sig selv,
før det slipper den Tanke, det bærer!«

(Carl Ploug.)

Disse Strofer, der engang er skrevet som en manende Appel til et Lands Ungdom, kunde i Dag, efter næsten hundrede Aars Forløb, med fuld Føje sættes som Indskrift under den Mands Billede, hvis Rortjeneste og hvis Evne til at se Stjerner bag Skylagene er fait accompli. Ordene rinder en naturligt i Hu, naar man læser om Pave Pius XI's Liv. For de passer paa den, der har pejlet Videnskabens Fyr og gennem Erkendelsens Stigen er naaet til de Toppe, hvor Lyset skinner. De passer paa den, i hvis Hænder Verdenskirkens Ror hviler, og som har vist, at Kirkeskibets Køl har holdt Kurs trods Brænding og Brod.

Men de passer ogsaa til Billedet af Sportsmanden, Tindebestigeren *Achille Ratti*, hvis maskuline Kraft og stærke Konstitution i lige saa høj Grad synes at have krævet at præstere fysisk Udholdenhed og overvinde Vanskeligheder, som hans Natursans har draget ham mod de vide Horisonter og Bjergenes rene Luft.

Bjergbestigning er ofte blevet brugt som Billede paa Menneskeandens Stræben mod højere Erkendelse. Fra hvert Staasted forandrer Udsigten sig. Fra hver ny Top er der en ny Horisont. Den evige Higen driver Vandrerer fremad og opad til stadig skønnere Udsyn. Men Fjeldvandring har endnu en Lighed med den videnskabelige Søgen. Den kræver Udholdenhed, Taalmod, Selvbeherskelse.

Alpinistens Skole er streng og ubønhørlig som nogen videnskabelig Skole. Enhver Ekspedition maa være nøjagtigt tilrettelagt og forberedt, gennemprøvet og studeret. *Achille Ratti* skriver selv herom:

»Den rigtige Alpinisme er ikke et Spørgsmaal om halsbrækkende Kunster, derimod beror den paa Forsigtighed og et lille Kvantum Mod, paa Styrke og Stabilitet, paa Sans for Naturen og dens skjulte, ofte vilde og forrevne Skønhed.«

I denne Definition vil enhver, der har staaet Ansigt til Ansigt med noget af Naturens skjulte og forrevne Skønhed, genkende en Sportsmand af det rette Stof. Tilskyndelsen, den indre Drivkraft, er ens egen, Evnen til at nyde, hvad det store Sceneri byder, ligeledes. Men Styrken, Stabiliteten,

Don Achille Ratti (Midterfiguren) under en Bjergbestigning.

Forsigtigheden og Modet er Egenskaber, som skal være til Stede ogsaa for de andres — for Kammeraternes Skyld.

Man bestyrkes i Opfattelsen heraf ved at læse om Bestigningen af Point Dufour i August 1889. Ingen Italiener havde endnu besteget den østlige Mur af Monte-Rosa. Tre Aar i Forvejen havde to Tindebestigere sat deres Liv til under Forsøget.

Sportsudstyret var i de Dage næppe saa komfortabelt, som det nutildags er. Achille Ratti, ledsaget af en Ven, Grasselli, og en Fører, Joseph Gadin, startede fra Macugnaga, forsynet med behørig Ting som Rygsæk og Ishakke, men i opkiltret Præstekjole. At den uheldig Paaklædning ikke har forstyrret Oplevelsesglæden, viser Mgr. Rattis egen Beskrivelse af hans første Møde med Monte-Rosa: »Da Toppen viste sig for os, blev det et Skuespil af uforlignelig Skønhed. I de første Solstraalers Flammerødt rejste Alpekolossen sig, vældig, som vilde den indbyde eller udfordre os — —.« Da Aftenen falder paa, skifter Billedet: »Det var en Højtid af Stilhed, et uendeligt Rum, fyldt af levende, funkende Stjerner paa et blaat Dyb, en storslaet Verden af Klippemasser og høje Tinder, Skygger, som tegnede sig over aabne Strækninger af Sne og Is.«

Ekspeditionen fortsætter Vandringen ved Lys af Lygter. Mændene gaar i Sne til Knæene. Af og til maa der standses, medens man drikker en Mundfuld Kødekstrakt eller Kaffe. Hele den følgende Dag tilbringes med at klatre, snart langs Afgrundes yderste Rand, snart over blinkende, glatte Isvægge. Kulden gaar til Marv og Ben. Spytet fryser i Mundvigene. Næseslimen bliver til en fastfrossen Søjle paa Overlæben.

Ved Syvtiden om Aftenen naas Tinden af »Ostspitze«, og Ekspeditionen slaar Lejr for Natten. Men hvem kan sove nu? Ikke den, der henrykt har oplevet det store! Achille Ratti skriver: »I disse Højder! Midt i denne Storhed! I denne gennemsigtigt klare Luft! I denne Renhed! Under denne Himmels blåa som en Safir, belyst af en tynd, tiltagende Maane! I denne Stilhed! Vi var her, var opslugte af den, var udslettede i den — indtil Stilheden brødes af en rullende Torden. En Lavine løsnede sig under os. Vi lyttede til dens dumpe Lyd. Da Stilheden alter bredte sig om os, følte vi den endnu dybere, endnu mere højtidelig end før.«

Men Toppen Dufour er endda ikke naaet. Næste Dags Morgen, efter en Kamp med den Dødsighed, som er Sne-regionernes Velkomst til de Menneskevæsener, der vover sig ind i deres uberørte Verden, naar de tre Mænd frem. Sammenbundne med Reb, støttende sig paa deres Ishakker, staar de i 4638 Meters Højde paa Dufours Tinde. — En straalende Morgen — mellem Himmel og Jord — oplever Achille Ratti Skabningens Lovsang: »Benedicite, glacies et nives, Domino!«

Nedstigningen fra Dufour foregik over Passet ved Zumstein i en Højde af 4450 M., en Passage, hvor ingen før Ratti og hans Fæller havde sat sin Fod.

Erobringen af Point Dufour er kun een af Prælaten Rattis alpine Bedrifter. Der kunde berettes om andre saavel tidligere som senere udførte. Romantiske er de alle. De enkle, men ikke derfor mindre poetiske, Skildringer af dem er spændende som de bedste Romaner. Og der er en Rigdom af Træk, som fortæller om en Mands Snarraadighed og en Mands koldblodige Mod.

Paa en Nedstigning fra »Grand-Paradis« styrtede Bjergføreren i en Revne. Hurtig som Lynet huggede Achille Ratti sin Ishakke fast, knyttede sit Reb til den og firedede sig ned i Kløften, hvor det lykkedes ham at faa fat i sin Fælle og ved egen Hjælp at bringe ham den besværlige Vej op i Dagens Lys. — Ved en anden Lejlighed var en ganske ung Mand taget med paa en Alpetur, hvis Anstrengelser ganske oversteg hans Kræfter. Efter en besværlig Etape var Drengen saa medtaget, at han besvimed. Man kunde ikke vende tilbage. Hjælp var det umuligt at faa paa det utilgængelige Sted. Situationen tegnede sig yderst kritisk. Achille Ratti fandt dog paa Raad. Han tog roligt den lange Drengkrop, anbragte den over sine Skuldre som en Pelskrave og klatrede videre opad.

— — —
Som Mennesker bærer deres Glæders og deres Besværligheders Kilder med sig overalt, bærer de ogsaa deres Karakteregenskaber med sig i Livets forskellige Forhold.

Achille Ratti, Alpinisten, der under øjeblikkelige Farer og i uforudsete Situationer stadig bevarede sin Sjælsstyrke, sin urokkelige Ro og sit personlige Mod, skulde faa Lejlighed til at vise de samme Egenskaber saavel i det daglige Liv som under Udøvelsen af sine Embedspligter.

Mgr. Rattis Optræden under Urolighederne i Milano i Maj 1898 afgiver et Eksempel herpaa. Efter en Arbejdsstandsning befandt Byen sig i Belejringsstilstand. Gadekampe fandt Sted. Regelmæssig Gudstjeneste ophørte, og den øverste Prælat, Kardinal-Ærkebiskoppen, nødtes til at drage bort. Mgr. Ratti bevarede Besindelsen. Han fortsatte roligt sin Gerning. I *Notre Dame de Cenacle* frembar han det hellige Messeoffer, og ingen af Maj Maanedes Gudsmoderandagter blev forsømt. — Ogsaa paa anden Maade kom Achille Rattis mandige Autoritet til at spille en Rolle under Tumulterne. En Dag var nogle Urostiftere trængt ind i Capucinerens Kloster, hvor de bl. a. iførte sig Brødrenes Dragt for senere som »Munke« at deltage i ekstra Optøjer. Som Følge heraf blev Capucinerne (de ægte) fængslede og stillede for Retten. Den sandsynlige Udgang af Sagen var hurtig Retsforfølgning og skarp Dom. Da optraadte Mgr. Ratti resolut. Ved en myndig Erklæring fra hans Side om Begivenhedens rette Sammenhæng blev de uskyldige Capucinerbrødre sat paa fri Fod.

Man har sagt om Pius XI, at han aldrig har kendt til Angst. Han er vandret sin Vej uden at standse. Hindringer er til for at overvindes, naar de lægger sig paa tværs for den rette Mand. Faren er ikke en Ven; men den er en Modstander, man ser lige i Øjnene, naar »man« besidder de rette maskuline Egenskaber.

Engang kom Achille Ratti paa Rejse fra Landet nord for Lago Maggiore og agtede sig over Søen. Et Uvejr brød løs og gjorde Baadfolkene betænkelige. De fraraadede den høje gejstlige at udsætte sit Liv for Fare. Prælaten svarede paa deres Forestillinger med et lille Smil: »Vær ganske rolig! Naar jeg er om Bord, kæntrer Baaden ikke!«

Med disse halvt spøgende og halvt profetiske Ord af Mgr. Rattis Mund vil vi slutte Omtalen af Alpinisten og Sportsmanden Pius XI, som uden at svimle besteg de højeste Tinder, og som med Ro og Klarsyn navigerer Verdens og alle Tidens kosteligste Skib frem gennem Brænding og Storm.*)

Ved R. P.

*) Blandt de mange Bøger om vor nulevende Hellige Faders Liv og Gerning er »*Sa Sainteté Pie XIe*« af Mgr. R. Fontenelle (Paris, Spes, 1937, 429 S., Fr. 15,00), som ogsaa har forsynet os med Oplysningerne om Pavens Bedrifter som Alpinist, en af de grundigste og mest omfattende og registrerer ikke blot de ydre Fakta og mange Detailler, men ogsaa de grundlæggende Ideer i dette store Pontifikat.

Krogh-Tonning. II.

Krogh-Tonnings Bøger er mange, de fleste paa Norsk, nogle paa Tysk, en enkelt paa Latin. De er alle af religiøs, theologisk eller kirkehistorisk Indhold. Her havde han efter sin Konversion ogsaa sine Skuffelser, ligesom en lille Trøst for andre, der har gjort lignende Erfaringer. Han fortæller i sin Selvbiografi af 1906: En Konvertits Erindringer, hvorledes han havde næsten uovervindelige Vanskeligheder ved at faa sin ypperlige Prædikensamling Kirkeaaaret trykt og udgivet. Før havde han ikke kendt til Vanskeligheder ved at finde en Forlægger til sine Skrifter. Nu, da han troede, han skulde faa Lejlighed til at virke mere direkte i Kirkens Tjeneste end nogen Sinds før, maatte han gaa »den ydmygende Gang som en Sjakkerjøde fra Forlægger til Forlægger i Christiania og Kjøbenhavn og falbyde sin Vare til billigste Pris«. Væsentlig ved Hjælp fra Tyskland udkom Kirkeaaaret endelig i 1904, og Aaret efter blev den oversat paa Tysk og udgivet i Münster.

Det er ikke vanskeligt, at finde gode Citater af de nævnte og andre af Krogh-Tonnings Bøger, vanskeligere vistnok at begrænse dem. Her skal anføres et lille karakteristisk Sted fra En Konvertits Erindringer, interessant særlig derved, at andre Konvertiter utvivlsomt har gjort lignende Erfaringer. Ved Omtalen af, hvordan visse Mennesker saa paa ham efter hans Konversion, udbryder han:

»Disse Folk betragter mig aabenbart som en ganske anden end før. Hvilken falsk Forestilling! Selv føler jeg mig over for dem, over for alt og alle ganske som det samme Menneske. Det er overhovedet en udbredt Forestilling dette, at man ved at blive Katholik bliver et andet Menneske end før. Min Hovedbetragtning i dette Stykke er dog ikke den, at en, der ogsaa før har levet i Christentro (om end i mange Maader skjæv og mangelfuld), ved sin Konversion gennemgaar en fuldstændig Overgang til et andet Slags, men snarere den, at man tror noget mere end før. Vistnok har man givet Slip paa en hel Del falske Forestillinger, men ikke en eneste religiøs Grundforestilling. Derimod har man faaet sine religiøse

Forestillinger udbedrede og berigede med et Stof, som i sig selv er skikket, ikke til at forvandle vor Charakter, men til at forædle den. Sker dette ikke, da er Aarsagen ikke den, at man er Katholik, men den, at man ikke er nogen god Katholik.»

Der er et vigtigt Punkt af kirkehistorisk Karakter, hvor Krogh-Tonning har gjort en meget betydelig Indsats. Han har nemlig uigendrivelig godtgjort, at Forskellen mellem Katholiker og troende Protestanter ikke er saa stor, som man ofte fremstiller den, og i Særdeleshed, at den ved »en stille Reformation« i Aarenes Løb er bleven betydelig mindre. Han skriver herom i sin Bog Die Gnadenlehre und die stille Reformation saaledes:

»Overalt inden for Protestantismen (maaske en enkelt Sekt undtaget) har man opgivet Luthers Lære om Frelse ved den nøgne Tro som Frelsesgrund, idet man i Stedet for denne har sat Begrebet »den levende Tro«, d. v. s. Troen virkeliggjort gennem Kærlighed, og lige saa, at naar Kirken hævder Frelse gennem Tro og Gerninger, menes ved disse sidste kun de af Guds Naade fremgroede gode Gerninger, saa i Grunden er Katholiker og Protestanter nu til Dags slet ikke uenige om Vilkaaret for Frelsen, idet de begge hævder, at Mennesket frelses ved Troen, levendegjort i Kærlighed.»

Krogh-Tonning fik ikke alene af sine Trosfæller, men ogsaa af sine protestantiske Landsmænd saa smukt og anerkendende Eftermæle, som han fortjente. Et Par Uger før sin Død fik han de »Ventepenge«, der noget smaaligt var bleven tilstaaet ham ved hans Afsked i 1900, forvandet til den Pension, han efter sit lange og nidkære Arbejde i Statskirkens Tjeneste ærligt og redeligt havde gjort sig fortjent til.

Niels Hansen.

Mellem Mødre.

Vejen til Stjernerne.

Kammeraterne paa Holdet havde ventet noget særligt af Ulla. I Theoritimerne stillede hun kloge Spørgsmaal, og fik hun en Opgave tildelt, hehandlede hun den, saa der stod Respekt af hende. En Gang beskrev hun den gotiske Kirkebue saa aandfuldt og rigtigt, at John Ruskin, og hvem der ellers har forsøgt sig i de Dele, efter vor Mening

godt kunde gaa hjem og lægge sig. I Aanden saa vi Ulla stige uden Genvordigheder mod Stjernerne.

Men med eet forelskede hun sig vildt og varmt og voldsomt i Peter, som ogsaa læste ved Sorbonne. Peter var en blond Kæmpe med blaa Øjne. Kontrasterne mødes. Ulla var lille og gnistrende sort.

De giftede sig uden Tøven, »slog deres Pjalter sammen«, som Ulla sagde. Han nærede et stort og frodigt Haab om at kunne slaa sig igennem som Kritiker hjemme i Danmark og vilde desuden give Timer i Fransk. Hun havde Løfte om en Stilling ved et Bibliothek.

Aarene gik. Vi saas med lange Mellemlum. En Tid tabte vi hverandre helt af Syne. Men nu har jeg atter sludret med Ulla. Vi har siddet sammen i en Rosenhave herhjemme.

Ude paa Vejen tumlede to Smaapiger med at holde Balance paa en gammel Stenknuser af en Cykle. Den ene af Ungerne havde et Haar, der mindede om en moden Kornmark i Blæst. Den anden var sort som Ulla selv. Jeg anslog den sorte til fire og den blonde til seks Aar.

Paa en Bænk inden for Hækken sad deres Mor. Hun saa op og lo, da jeg kom. Men hun rejste sig ikke, gjorde blot en ganske lille, tyssende Bevægelse med den frie Haand og pegede paa Havestolen ved Siden af sig.

Hun havde sin Baby paa Skødet. Baby var ikke noget Spædbarn. Han var en aars gammel, dejlig, sund Unge med gyldenbrun Hud. Hans Arme, der stak ud af en hvid, strikket Trøje, var blanke som lyst Mahogni, og ned over en rund, blød Kind laa et silkefint, gult Haar i skinnende Krøller. Det var umuligt at holde Fingrene fra dem.

»Tænk, hvor er de lyse!«

Ulla smilede: »Jeg ved, hvad du tænker. Naar den ældste er blond, og den næste er sort, saa burde Nummer tre have været rødhaaret.«

»Plejer han at sove hos dig — saadan?«

»Du mener, at han burde pultes i sin Vogn, medens jeg bestiller andre Ting?«

»Saaledes bærer de fleste sig ganske vist ad.«

»Jeg skal sige dig —«, og Ullas Ansigt blev med eet alvorligt. »Indtil denne Sommer har jeg desværre ikke spildt Tiden paa mine Børn. Du ved, at Peter og jeg startede med hver sit Arbejde uden for Hjemmet. Til at begynde med var det nødvendigt. Senere syntes vi, — ja, det var mest mig, der syntes det —, at vi daarligt kunde undvære mine Indtægter. De tillod os lidt af den Luksus, som vi moderne Mennesker nu en Gang gerne vil have.«

»Men hvorledes klarede du dig, naar Børnene skulde komme?«

»Vikar«, sagde Ulla kort. »Og god Hjælp i Hjemmet. Vi var temmelig heldige med de Mennesker, vi fik til at tage sig af de smaa. Saadan set tror jeg ikke, at de har savnet Pleje —«. Hun standsede.

»Men der skal andet til end Mad og Renlighed,« hjalp jeg hende paa Gled.

»Du behøver ikke at sige mig det«, kom det næsten lidenskabeligt. »Du skulde vide, hvor ofte jeg i de sidste Maaneder har forestillet mig, hvad der kunde være sket i de mange, mange Dage, jeg har været borte fra mine Børn! Endnu er jeg ikke færdig med at begræde alt det, jeg er

gaaet Glip af. De første morsomme Ord af Børnenes Mund har Pigerne faaet, deres Smil og Pudsigheder har Pigerne — ikke jeg — haft Glæden af. Tusinde søde Spørgsmaal har fremmede maattet besvare, naar Mor var borte. Peter og jeg kom først hjem ved den Tid, da Børnene skulde i Seng. Ja, jeg skammer mig over at tilstaa, at jeg kun en sjælden Gang overkom at bede Aftenbøn med Helga og Inger —«

»Nu har du altsaa gjort en Forandring?«

»En radikal! Vi er flyttet fra vor dyre Bolig og har lejet dette lille Hus. Jeg holder ikke længere Nurse med Slør og Dikkedarer. Vi nøjes med en Formiddagspige, som ganske vist er et Jern og sin Vægt værd i Guld. Min Stilling har jeg opgivet og vender ikke tilbage til den. Vi er et Par Hundrede Kroner fattigere om Maaneden, og vi mærker det. Men hvor er vi blevet meget, meget gladerel!«

»Var det Peter, som foreslog den Ordning?«

»Nej, det var ikke Peter. Det var egentlig Pavens Skyld!«

»Pavens?«

»Jeg læste den hellige Faders Encyklika om Kommu-

Teresa Ratti, født Galli, Pavens Moder.

nismen. Der var meget i den, som fængslede mig; men eet især slog mig med Lynets Klarhed. I den kommunistiske Stat tager man Opdragerretten fra Forældrene. Jeg, der er Mor til tre Børn, har frivilligt givet Afkald paa den. Det var Erkendelsen heraf, der ruskede mig vaagen.«

Baby gav et Spæt, knurrede af Velvære, strakte sig, borede sit gule Krølhoved dybere ind i Krumningen af Moderens Arm og sov videre.

Men en lille Bog faldt fra Ullas Bænk ned i Græsset. Jeg tog den op. I Faldet havde den aabnet sig, og jeg saa et Par Sætninger indstreget med Blyant:

»Til dig, Mor, af gammeldags og sjældent Værd, paa din Navnedag — med det smilende Perspektiv, at en eller anden Videnskabsmand i en fjern Fremtid, naar han læser dit Navn, heri vil finde et Vidnesbyrd om min Kærlighed til dig — —.«

Jeg saa paa Bogens Titelblad. Der stod: »Hans Helighed Pius XI.« Ulla sagde:

»Jeg har faaet den af Eve d'Espeil, hende, der blev gift med Arkitekten, som genopbygger de nedskudte Kirker i Flandern. Det indstregede Sted er Dedikation i en Bog fra Pave Pius til hans Mor. Det er smukt. „Af gammeldags og sjældent Værd“! Ja, kunde man blive saadan en Mor!«

Ulla saa paa sin Dreng. Hendes Udtryk mindede om den Ulla, som vi en Gang troede i stigende Kurve mod Berømmelsens Lys. Men det var endnu smukkere. Det var inderligere, dybere, varmere i sin Skønhed.

Ulla havde fundet en anden og lykkeligere Vej til de evige Stjerner.

Lillemor.

Smaating fra Vatikanet.

I disse Dage, da den katholske Verden lykønsker den 80-aarige Olding paa Petri Stol, der kan se tilbage paa 15 Aars storslaaet Arbejde som Christi Vikar paa Jorden, vil et Skrift som *»Wie die Kirche regiert wird«* af Dr. *Heinr. Scharp* (Herder 1937 94 S. illustr. RM. 2,60 ÷ 25 %) være særdeles velkomment, fordi det fortæller let og flydende og krydret med mange Anekdoter om Pave og Kardinal, Konsistorium og Konklave, om de forskellige Kongregationer og deres Arbejde, om Domstole og Garderne. Nogle Afsnit om Paven og pavelige Ordener kan give et Indtryk af Stil og Indhold.

Pavelige Ordener.

Som verdslig Suveræn har Paven ogsaa forbeholdt sig Ret til at tildele Adelstitler og Ordensudmærkelser. De to højeste pavelige Ordener, som er ligestillede i Rang og kun har en eneste Klasse, nemlig: den øverste Christus-Orden og den gyldne Spores Orden, tildeles kun sjældent og

i saa Fald kun til Statsoverhoveder, Regeringschefer og til Medlemmer af regerende eller tidligere regerende Huse. Ifølge den pavelige Aarbog af 1937 er Christus-Ordenen siden 1878 kun tildelt 21 og den Gyldne Spores Orden siden 1905 kun tildelt 26 Personligheder. Langt hyppigere bliver Pius-Ordenen (stiftet 1847 af Pius IX), Gregorius-Ordenen (stiftet 1831 af Gregor XVI til Minde om Gregor den Store) og Sylvester-Ordenen (ligeledes stiftet af Gregor XVI til Minde om den hellige Pave Sylvester) tildelt. Inden for hver af disse Ordener findes fire Klasser: Storkorsridderne, Komtur med og uden Stjerne og Ridder. Med Pius-Ordens Storkors-Klasse er forbundet arvelig Adel, med begge Komturklasserne personlig Adel. Gregorius-Ordenen har inden for alle Grader en civil og en militær Klasse. Til alle Ordener kan ved repræsentative Lejligheder bæres en særlig Uniform. Som paveligt Ærestegn gælder Fortjenstkorset *Pro Ecclesia et Pontifice* og Medaillen *Benevolentia*. — Den Gyldne Rose, ogsaa kaldet Dydens Rose, er et meget fint Guldsmedearbejde, som Paven lejlighedsvis skænker til højtstaaende Personligheder som særlig Udmærkelse.

Hvorvidt den ydre Udmærkelse i de enkelte Tilfælde dækker den dekoreredes personlige Fortjenester er ved de pavelige Ordners Tildeling i Grunden ikke mindre problematisk end ved de Ordener, som verdslige Hoffer og Statsoverhoveder tildeler. Foruden virkelige Fortjenester spiller ogsaa politisk Høflighed og Hensyn en Rolle paa Samfundets skrevne og uskrevne Rangliste. Ved de lavere Grader er vel ogsaa lejlighedsvis, naar fyldestgørende anbefaling kan tilvejebringes, store Gaver i velgørende Øjemed tilstrækkelig Grund. Overfor disse Ting, som ifølge Deres Natur er saa intimt knyttede til menneskelige Svagheder og Forfængeligheder, maa man ikke anlægge en alt for streng Maalestok. Ogsaa for det pavelige Ordensvæsen gælder den gamle Erfaring, at ikke enhver personlig Ydelse belønnes med en Orden, og at ikke enhver Orden er Belønning for en personlig Ydelse.

Paven ved Middagsbordet.

Pavens Middag serveres i Privatlejligheden i øverste Etage. Men de Dage, hvor Paven kommer præcis til Middag, er meget faa. De offentlige Audienser varer ofte til Kl. 2, ja somme tider til Kl. 3 om Eftermiddagen. Efter Hofceremoniellet skal Paven spise alene. Pave Pius X har ikke taget Hensyn hertil og indtog sine Maaltider sammen med de to Geheimekammerherrer, som allerede i Venedig var hans Sekretærer. Ogsaa hans to Søstre og hans Niece, som boede beskeden paa den nærliggende Piazza Rusticucci, og som hver Søndag og Onsdag overværede Pavens

hellige Messe og bagefter drak Kaffe med ham, var engang inviterede til Middag, men kun en eneste Gang. Benedikt XV lod lejlighedsvis sin Søster, Grevinde Persico, holde sig med Selskab ved Middagsbordet. Pius XI har afskaffet Kokken og Underkokken, som indtil da hørte med til Pavens private Husholdning, og lod først sin gamle Husholderske fra Milano og senere tyske Franciskanerbrødre besøge Madlavningen. Derimod har han igen indført den gamle Tradition og ikke indbudt nogen til at deltage i Maaltidet. Geheimsekammerherren, som er til Stede under Maaltidet, skal læse Aviser og Breve højt for ham. De fleste Breve er Bønsskrivelser, som gives videre til den hemmelige Almissemesters Kontor. Kun meget sjældent forekommer det, at Paven giver en lille Frokost, hvori han selv deltager, siddende paa et ophøjet Stade; dette sker især paa de Dage, hvor han som særlig Udmærkelse personligt har meddelt Bispevielsen til en af Hoffets eller Kuriens Prælater, eller til en gejstlig Dignitar fra et af de fjerne Missionslande. Endnu sjældnere, maaske een Gang hvert andet Aar, giver han i Vatikanet Banketter, hvortil Kardinalstatssekretæren i Pavens Navn indbyder Diplomatene. Paven selv deltager ikke heri.

Rekreationspauser.

Tidligt paa Eftermiddagen hører man i Vatikanets Damasusgaard en diskret Klappen i Hænderne. Hofvagtens tjenestegørende Gendarm melder hermed, at Paven belaver sig paa at køre ud. Tegnet gives videre. Vogne standses, Haverne spærres for fremmede. Snart viser Paven sig i den hvide Frakke og med den røde Hat og stiger op i den ventende Bil. Den tjenestegørende Geheimsekretær ledsager ham. Saa begynder en Køretur og ofte i Tilslutning hertil en Spadseretur igennem de vatikanske Haver. Leo XIII, hvis Landauer blev ledsaget af to beredne Nobelgardister, elskede Haven. Indtil mindste Detaillie tog han sig selv personligt af Anlæggelsen, og som Erstatning for Sommerresidensen Castel Gandolfo, som i det vatikanske »Fangenskab«s Tid laa øde hen, havde han for Ferietiden ladet indrette en lille Sommerlejlighed ved den gamle leoninske Mur. Hans Efterfølger, Pius X, blev under Spadsereturene i Haven overfaldet af Hjemve. Han holdt ikke af de regelmæssig trukne Veje, Murene trykkede ham, han savnede det fri Udsyn, som han var vant til hjemmefra, og naar han hørte Jernbanens Lokomotiver fløjte, plejede han bedrøvet at sige: »Mon det er Toget fra Venedig?« Benedikt XV var vænnet til den vatikanske Luft gennem en mangeaarig Tjeneste i Statssekretariatet. Han har vel lidt mindst under det frivillige Fangenskab. Kun sjældent gik han ud i Haven, og gjorde han det, var det for det meste

for at træffe sin Broder Admiral Della Chiesa. Pius XI derimod elskede som gammel Bjergbestiger længere Spadsereture. Siden han begyndte at spore Aarenes Byrde, har han dog vænnet sig til at blive siddende i Bilen.

Paa Lytterpost.

Lörd. 3.-4. Kl. 20⁴⁰—21⁵⁵: »**Fem Kvarter i Ungarn**«. »I Ungarn ringer Kirkeklokkerne hver Dag Kl. 12, en Skik fra Middelalderen — til Minde om de Kristnes Befrielse for Tyrkerne.« — Næppe helt rigtigt; Skikken kendes ogsaa uden for Ungarn og før Befrielsen for Tyrkerne!

Onsd. 5.-5. Kl. 20³⁰—21: Prof., Dr. theol. Eduard Geismar siger meget rigtigt om »**Kirkestriden i Tyskland**«. »Oprindelig ikke en Kirkestrid, men en Kamp mellem to Religioner. En Fløj af den kristne Religion i Tyskland har ment at kunne forene sig med Racereligionen — derved er det blevet en Kirkestrid.« — »Det tredje Rige beskytter baade Katholicisme og Protestantisme, NB. hvis de vil slutte sig til dets Wellanschauung. Den katholske Kirkes Overhoved har i Sandhed vist en kristelig Taalmod, indtil han nu omsider tog Bladet fra Munden i sin Encyklika, som er et værdigt Dokument.« Sætningen: »Det trækker op til en Kirkefølgelse« maa vist hellere lyde: Vi har en Kirkefølgelse i Tyskland, om end den gaar forsigtigere, mindre voldsomt og mere lumsk frem end f. Eks. i Rusland.

Torsd. 13.-5. Kl. 20²⁵—21¹⁰: Boghandler Hellemann Nielsen: »**Rundt paa Djurslands Kyst**«. H. forklarede de grusomme Heksefølgelser paa Ruggaard i Slutningen af det 17. Aarh. derved, at Middelalderens Mørke endnu kastede sine Slagskygger over Tiden. Som om det ikke netop var det 16. og 17. Aarh.s Mørke, der afløste Middelalderens Lys i denne Sag. Lande som Italien og Spanien, der ikke brød med den kath. M. A., var langt mindre hjemsogt af Heksefølgelser.

Fred. 14.-5. Kl. 11¹⁵—11⁴⁵ talte Domprovst C. Skovgaard-Petersen om »**Frans af Assisi**«. S.-P. begyndte: »Der var engang en Pave — Paven, det er ham, der sidder i Rom og styrer den katholske Kirke — han havde engang en Drøm.« (Laterankirken hælder.) »Det gale dengang var, at Herrens Kirke i det hele — den hellige, almindelige Kirke paa Jorden — truede med at falde sammen i Verdslighed. Hvis ydre Magt og Rigdom kunde gøre det, stod det godt nok til med Kirken dengang. Men Kirken og vi Kristne skal gribes af Guds Aand og ikke af Verdens Aand. Store Dele af Gejstlig-

heden var fordærvede, Klostrene var fordærvede.« ... Han omtalte Synet i San Damiano-Kirken: »Gaa hen og byg min Kirke op!«: »Hvorfra nu Røsten kom, mente Frans den kom fra Gud. — Den Opsigt, han havde vakt, voksede til en mægtig aandelig Folkebevægelse. Franciskanerne har øvet god Vagttjeneste ved de hellige Steder i Det hellige Land. Franciskanerne bragte godt Budskab om Guds Kærlighed, og de mente, hvad de sagde.« — »Den apostoliske Fattigdom var glemt i Kirken. Det var ikke Frans' Mening, at alle skulde være fattige som Franciskanerne; men de, som vilde være Guds Herolder, som vilde gaa i Apostlenes Fodspor, maatte være fattige. Men efterhaanden svigtedes Frans' Idealer. Franciskanerne ejede vel intel selv; men Ordenen fik Klostre og Rigdomme. Frans' Kongstanke strandede, fordi der ikke var aandelig Dybde i Kirken, og der staar den endnu. Men Frans selv skal I holde af.« — Som man ser, er godt og galt blandet sammen i denne Fremstilling. Hvad den »aandelige Dybde« angaar, vilde det være den letteste Sag i Verden at paavise, hvor dybt netop den katholske Kristendom fremfor den protestantiske baade før og nu har grebet Folk og Enkeltmand, hvor som helst den raader. Man maa betræde de gamle Domkirker, maa fordybe sig i Scholastikens rige Tankeverden, maa undersøge Folkets Liv for at konstatere, hvorledes Katholicismen gennemsyrrer hele Mennesket og Samfundet, især i Middelalderen, ogsaa i de Perioder, hvor en Del af Kirke og Samfund var grebet af Verdslighed. Det er en uretfærdig Paastand (ikke »aandelig Dybde«), at Klostrene (uden Undtagelse, mens det kun var »store Dele« af Gejstligheden) var fordærvede paa Frans' Tid. Hvis Domprovsten kendte lidt mere til Klosterlivets Hellighed (og ikke blot overdrevne Skildringer af de faa Undtagelser), vilde hans Forkyndelse faa en noget anden Tone.

Ignatius.

Nye Bøger.

Den hellige Visdoms Kirke.

I XII Bind af »*Studi di antichità cristiana*«, som udgives af det pavelige Institut for kristelig Oldtidskultur, behandler Wladimir R. Zaloziacky »*Die Sophienkirche in Konstantinopel*« og dens Plads i Vesterledens Arkitekturhistorie (272 S. og 24 Tavler, Herder, Freiburg, 1936, Mk. 16, — 25 ⁰/₁₀). Forfatteren anvender den sammenlignende Stil og kommer til det Resultat, at Hagia Sofia principielt er forskellig saavel fra den gammel-orientalske som fra den græsk-hellenske Arkitektur. Gammel-orientalsk eller græsk Bygningskunsts Indflydelse paa Sofiekirken benæg-

ter han. Baade dette pragtfulde Bygningsværks samlede Stil saavel som dets Enkeltformer henviser han til den middel- og senromerske Formverden, I Sofiekirken er der en Udligning mellem den profan-romerske og den gammelkristelige Arkitektur. Mange godt valgte Illustrationer gør det lettere for Læseren at følge de dybsindige Forklaringer, der skarpt belyser Sammenhængen mellem Stiludviklingen og Tidsstrømningerne. A. P.

U-Baad-Kommandanten, der blev Pastor.

Den tyske Bekendelseskirkes ubøjelige Fører *Martin Niemöller* kommer i sin Bog »*Vom U-Boot zur Kanzel*« (Berlin, Martin Warneck Verlag, 211 S., RM. 3,—) saa godt som ikke ind paa den store tyske kirkepolitiske Kamp, hvori den forhenværende U-Baadskommandant er de troende Protestanters pragtfulde Fører; alligevel viser denne spændende Skildring mange Gange den kompromisafskyende Personlighed, som i Tidens Brydninger er kaldet til paa nogen Maade at skulle bøde paa Mangelen af protestantisk Kirkeorganisation. Eet Træk! Niemöller fik d. 31. Januar 1918 Befaling om at aflevere to U-Baade til England. Nogle Minutter senere stod jeg foran Kommodore Heinrich: »Hvad ønsker De?« — »Hr. Kommodore, jeg meddeler pligtskyldigt, at jeg har faaet en Befaling, som jeg ikke vil gennemføre!« — »Hvad er det for en Befaling?« — I Stedet for at svare holdt jeg Skriftstykket hen. »Og hvorfor vil De ikke udføre Befalingen?« — Da kogte min Galde over: »Hr. Kommodore, i tre Aar har jeg kæmpet til Søs mod England; jeg har ikke ønsket denne Vaabenstilstand og ikke sluttet den. For min Skyld maa de Folk bringe vore U-Baade til England, som har lovet det. Jeg gør det ikke!« Han blev ogsaa skaanet for det, medens en Kammerat, der straks derefter afviste Tanken lidt mindre energisk, blev udsat dertil. Nogle Aar senere mødte han sin Foresatte igen, som da sagde: »Nu kan jeg jo sige det til Dem: Det har glædet mig, at De dengang simpelthen og betingelsesløst sagde Nej. Da var jeg simpelthen i en Tvangssituation.« — Ligesaa bestemt var N. senere, som Theolog, da han i Aarevis ikke vilde se Søn mere, for ikke at overvældes af Længselen. »Hvo som lægger sin Haand paa Ploven og ser tilbage, er ikke egnet til Guds Rige.« —z.

Fra den vide Verden.

Kardinal Mundelein og Sædelighedsprocesserne.

Som bekendt har Chicagos Ærkebiskop, Kardinal Mundelein, paa et Præstemøde rettet et skarpt Angreb mod den nazistiske Justits, der søger sine Ofre i Propagandaøjemed,

som nu for nyligt under Sædelighedsprocesserne. Vi kender endnu ikke Ordlyden af denne Tale. Den rigstyske Presse er meget opbragt over Kardinalens frimodige Ord og vilde helst have truet Vatikanet til at gøre ham tavs. Kardinalen har imidlertid modtaget Tusinder af Telegrammer, hvori han lykønskes til sin Tale, og han lod i øvrigt erklære, at han ikke agtede at fortsætte Diskussionen. Den protestantiske Biskop Gordon Craig-Stuart af Chicago, en anset Kirkefører i USA, har udsendt en Erklæring, hvori han siger: »Jeg har paa Fornemmelsen, at Kardinal Mundelein har fuldstændig Ret med sine Udtalelser. Jeg mener, at den katholske Kirke behandles unfair i Tyskland. Jeg er dybt bedrøvet over de af Rigsregeringen mod Tysklands katholske Gejstlighed rejste Beskyldninger... Jeg ser med Tilfredshed, at der er nogen, som endelig vender sig mod dem og gendriver dem.«

Spejderstævnet i Holland.

Fra den 30. Juli til den 13. August finder det 5. Verdens-Spejderstævne Sted i Vogelenzand, Vloemendaal, Holland. 25.000 Spejdere fra næsten alle Lande i Verden ventes dertil. De vil blive anbragt i otte Lejre, og for at fremme den broderlige Aand skal hvert Land repræsenteres i hver Lejr. Den hollandske Organisations Komité har paalagt hver enkelt Lejrs Fører den Forpligtelse at drage Omsorg for, at »de forskellige religiøse Forpligtelser paa det strengeste overholdes.« For at gennemføre denne Bestemmelse er der blevet udnævnt en særlig Kommissær. Ogsaa Katholikerne har allerede truffet tilsvarende Forberedelser. I hver af de otte Lejre vil der være flere katholske Præster, som daglig læser Messen. Endvidere vil to Højmesser ved Højalteret midt i Lejren forene samtlige katholske Spejdere.

»Trosfrihed« i Rusland.

Ifølge embedsmæssige, sovjetrussiske Meddelelser blev i Aaret 1936 i hele Sovjetunionen 4680 Kirker, Synagoger, Moskeer og andre Kultusbygninger lukkede og delvis nedrevne. Iblandt disse findes ogsaa kunsthistorisk værdifulde Kirker, som stammer fra det 15.—16. Aarhundrede. Statsdomstolene idømte over 8000 Gejstlige, Rabbinere, Nonner, Munke og Prædikanter inden for de mest forskellige Konfessioner og Religioner Fængselsstraffe paa Grund af Modstand imod det kommunistiske Diktatur. 102 Præster blev dømt til Døden. Særlig haardt forfølges for Tiden de Præster, der lever ude i det aabne Land, grundet paa deres store Indflydelse paa Folket. (Germania, 19./4. 1937.)

ST. ANDREAS KIRKE, Ordrup. Søndag d. 30. Maj Kl. 6½ og 8 st. Messe. Kl. 9 Højmesse og Procession. Kl. 11¼ st. Messe. Kl. 17 Andagt.

Conventus missionariorum hauntensium erit die 8. Junii ad S. Andreae.

PAX ROMANA de katholske Studenters Verdenssammenslutning, holder sin 16. Kongres paa Verdensudstillingen i Paris fra 25. Juli til 2. August. Problemet, der skal behandles, er: **Arbejdsløsheden blandt Akademikerne.**

Endvidere vil der blive Foredrag om Kommunismen og om moderne katholsk Litteratur i Frankrig. Messe vil blive læst bl. a. i den pavelige Pavillon paa Verdensudstillingen, og Udflugter arrangeres til de nybyggede Kirker i Forstæderne. — Danske Delegere bedes melde sig til Academicum Catholicum Pax Romana-Delegerede, cand. mag. Ellen Nielsen, Carl Bernhardsvej 15, Kbhvn. V. — Den nystiftede A. C. i Finland har allerede anmeldt sin Deltagelse i Kongressen.

Internationalt Møde for sociale Arbejdere.

Den katholske internationale Union for social Tjeneste organiserer den 11. 12. og 13. Juli paa Verdensudstillingen i Paris internationale Studiedage for hvert Lands sociale Arbejdere. Følgende Spørgsmaal vil blive diskuteret: 1) Den professionelle Hemmeligholdelse ved Socialarbejde. 2) Socialarbejde som et Kald. Nærmere Enkeltbæder kan indhentes hos det internationale Hovedkvarter, III, rue de la Poste, Bruxelles, Belgien, eller det franske Kontor: 21, rue du Cherche Midi, Paris VII.

Oscar Andersens Legat »Varden«. En Legatportion (600 Kr. aarlig) er ledig fra 1. Juli d. A. og kan søges af katholske kvindelige eller mandlige Studenter. Ansøgningskema og nærmere Oplysninger faas hos Alfr. Silcowitz, Studiestr. 27—29, 4. Sal.

Til Danmarks Landboere! Saadan lyder Titlen paa et Opraab, som Komitéen for københavnske Skolebørns Landophold, der altid har stillet sig imødekommende overfor vore Skolers Børn, har tilsendt os. Opraabet opfordrer i varme Ord alle danske Landboere til om muligt at tage en Dreng eller en Pige til sig i Sommerferien og lade disse Stenbroens Børn tumle sig friske og sunde ude i Solen, i den rene Luft, i smukke og landlige Omgivelser. Vi lader af hele vort Hjerte Opraabet gaa videre! Tag et Barn paa Landet i Sommerferien, der allerede begynder den 20. Juni. Tilbud bedes sendt til: Komitéen for københavnske Skolebørns Landophold, Ingolfs Allé 35. (Telf. Amager 2118).

DANMARKS KATHOLSKE KVINDEFORBUND

Retraite og Højskole afholdes paa Trørødhus for de unge fra 12.—19. August incl., under Ledelse af Hr. Pater Koch. For de ældre fra 23.—30. August incl. under Ledelse af Hr. Pater Bender. Skriftlig Tilmeldelse: *Trørødhus pr. Vedbæk.*

St. Nicolaj Kapel. (Strøbyvej 2, Hvidovre). Søndag d. 30. Maj Kl. 9¹/₂ Højmesse. Kl. 16 Procession.

Katholsk Arbejdsanvisnings Bureau.

Plads søges:

Vinduespuddning samt Rydning af Pulterkamre udføres af en Mand. **Ansøgning** med ev. Anbefalinger sendes sammen med Paa-tegning af Døres Præst til B. Jetmar, Nørre Søgade 13, Kbh. K. Telf. Byen 8626.

Den paatænkte Sommerfest i Ordrup 5.—6. Juni
er udsat indtil videre.

Kirkelig Kalender.

Maj-Juni.

30. S. **Søndag i Christi Legems Oktav.**
 31. M. i Oktaven.
 1. Ti. i Oktaven.
 2. O. i i Oktaven.
 3. T. Oktav af Christi Legems Fest.
 4. F. JESU HJERTES FEST.
 5. L. Bonifatius.

Juni.

6. S. **Søndag i Jesu Hjertes Oktav.**
 7. M. i Oktaven.
 8. Ti. i Oktaven.
 9. O. i Oktaven.
 10. T. Jesu eucharistiske Hjerte.
 11. F. Oktav af Jesu Hjertes Fest.
 12. L. Johannes af S. Facundo.

Maj-Juni.

Ugens Messebønner.

30. S. **Søndag i Christi Legems Oktav** (658—490); 2. *Sæt Bønner*: Oktaven (652—484), 3. *Sæt Bønner*: Felix I (922—[5]).
 31. M. i Oktaven (652—483); 2. Angela Mericia (923—758), 3. Petronilla ([67]—[67]).
 1. Ti. i Oktaven (652—483); 2. Gudsmoder ([90]—[94]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
 2. O. i Oktaven (652—483); 2. Marcellinus, Petrus og Erasmus (927—760), 3. Gudsmoder ([90]—[94]).
 3. T. Oktav af Christi Legems Fest (652—483).
 4. F. Jesu Hjertes Fest (Den ny Messe er udgivet som Tillæg til Messebogen af Jesu Hjertes Budbringer, Ryesgade 26, Aarhus, og faas ogsaa i Kath. Boghandel, Stenosgade 3, Kbhvn. V. Pris 10 Øre).
 5. L. Bonifatius (931—763); 2. Jesu Hjertes Oktav (Tillæget).

ST. ANSGARS KIRKE. Torsdag d. 3. Juni Kl. 20 Andagt m. Procession.

KLOSTERKIRKEN. Søndag d. 30. Maj Højmesse Kl. 9 med Procession i Præsteboligens Have (om Vejret tillader det).

A. C. afholder ordinær Generalforsamling Onsdag d. 2. Juni i Foreningens Lokaler. Dagsorden efter Lovene.

Administratores,

Bønnens Apostolat. Intentioner for Juni Maaned: *At Andagten til Jesu Hjerter maa blive indført i det vidtstrakte Rusland. — At den kristne Sandhed ved Hjælp af Kærlighedsgerninger og Skoler maa blive indlysende for Muhamedanerne.*

Credo's Majnummer indeholder en Artikel af *P. Menzinger* om Læren om Maria som al Naades Midlerinde. — *G. Armfelt* giver en Oversigt over 1936's katolske Begivenheder i Europa. — *Emil Frederiksen* fortsætter sine Artikler om Helge Rode. — Med Anmeldelse og nogle korte Biografier slutter Hæftet. E—N.

INDHOLD: Billede: Pave Pius XI. — Til det apost. Vikariats Klerus og Troende. — Digt: Hymne til Hovdingen. — Den gamle Paves Gerning. — Paa Tinderne. — Krogh-Tønning. II. — Vejen til Stjernerne. — Smaating fra Vatikanet. — Paa Lytterpost. — Nye Bøger. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

FREMMEDSPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
 Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
 Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 27. Maj.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 23

Søndag den 6. Juni

1937

INDHOLD: West. II. — Gud Helligaand, vogt Danmark vel! — Lidt Kirkehistorie i Nutiden. — Prinsesse Elisabeth af Frankrig. — „Jeg har sendt hende til Lourdes“ og Billede: Maria med Barnet. — „Tusind Sædelighedsforbrydere.“ — Fra det tredje Rige. — En Gang gennem danske Blade. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

West. II.

At begynde med en Undskyldning for, at den udmærkede Mands Navn atter staar som Overskrift til en Biografi, er der næppe Grund til, for de fleste vil sikkert gerne høre mere om Arkivar Fritz West. Undskyldningen maa derfor gaa ud paa, at denne Fortsættelse kommer lidt for sent. Men de Oplysninger, her skal bringes, kom ogsaa for sent til at muliggøre en umiddelbar Fortsættelse; men de er vel værd at faa med.

Den første Foranledning til, at West kom ind paa den Vej, der førte til hans Konversion, finder vi helt tilbage i hans Skoletid. Han var Elev paa Herlufsholm, og her tilbød den gode og ivrige Præst Vilhelm Munck at gennemgaa et nylig fundet oldkirkeligt Skrift (vistnok De tolv Apostles Lære fra andet Aarhundrede) med Eleverne fra Gymnasieklasserne. Denne Gennemgang førte West ind paa en selvstændig Læsning af Kirkefædrene, og han opdagede snart, at det ikke var Protestantisme, de forkyndte.

Han begyndte da at abonnere paa det katholske Ugeblad og var af Overbevisning Katholik, inden han nogen Sinde havde talt med en saadan. Da han kom til København, gik han til Undervisning, først hos Pastor Böhmer ved St. Ansgars Kirke, senere, da denne blev kaldt tilbage til Tyskland, hos Pastor Braun. Han blev vistnok optaget 1887.

Familien, hvem disse Oplysninger skyldes, gør endvidere opmærksom paa, at der er en Virksomhed, West ofrede megen Umage paa, og som ogsaa burde været nævnt. Den Virksomhed var af saa diskret og fortrolig Karakter, at næsten kun de nærmeste kunde skønne, hvor meget Arbejde og Interesse der blev ofret paa den af den, som ledede den. Her tænkes paa den lille Institution, der vist nu — som saa meget andet — ganske stille er forsvundet ud af Tilværelsen, nemlig Sammenslutningen K. U. B., som i mange Aar hver Uge tilbød sin Hjælp i »Ugebladet«. De tre Bogstaver stod som Forkortelse af Ordene Katholsk Underretnings Bureau, der var et Samfund af katholske akademiske Lægfolk, som tilbød at korrespondere med Ikke-Katholiker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Denne Virksomhed havde det store Held i mange Aar at have West til Leder. Med sin solide Viden, sunde religiøse Sindelag, stilfærdige Tempo og store Diskretion var han som skabt til denne Post. Flere Konvertiter har efter deres Optagelse takket ham, fordi han gav dem den første Vejledning og Mod til at gaa videre ad Vejen. Han brugte megen Tid til grundigt og udtømmende at svare paa de stillede Spørgsmaal, og sendte lejlighedsvis Bøger og Pjecer til yderligere Belysning af et Emne, ja, selv om Spørgeren øjensynlig kun ønskede at aflevere en Del Ubehageligheder, fik han et venligt, taalmodigt og grundigt Svar.

Af Interesse for dem, der studerer den katholske Kirkes Historie i Danmark, vil den Oplysning være, at West under sine Ordningsarbejder i Rigsarkivet nedskrev alt, hvad han stødte paa angaaende Katholiker, der opholdt sig her i Landet under Enevælden, især kongelige Resolutioner og andre Afgørelser om deres Kaar. Han havde netop i Sinde at begynde paa en større Afhandling om Katholikernes Retsstilling her i Landet inden Religionsfriheden, da han

— efter vor Mening da — alt for tidlig blev kaldt bort. Hans mange Optegnelser blev efter Anmodning skænket til Rigsarkivet, (hvor de sikkert staar til Disposition for alle, der studerer Historie).

Det er vistnok med Tilfredsstillelse, Læserne har set Skildringen af West saa væsentlig forøget og beriget.

Niels Hansen.

Gud Helligaand, vogt Danmark vel!

Kære Kristne!

Paa en af de mange skønne Mindestene, Digteren og Diplomaten Thor Lange har rejst rundt om i vort gamle Fædreland, staar den dejlige Bøn:

*Gud Helligaand, vogt Danmark vel,
ryk fremad Lysets Grænseskel.*

Finere og skønnere Maade og Form kan næppe findes for at udtrykke og tolke de Tanker og Følelser, der paa en dobbelt Højtidsdag som denne fylder — og ganske naturligt maa fylde — alle danske, katholske Hjerter — i Dag, hvor vi netop fejrer Mindet om Gud Helligaands Komme til Jord og samtidig højtideligholder Hs. Majestæt Kong Christian X's femogtyveaarige Regeringsjubelæum over Fædreland og Folk.*)

Gud Helligaand, vogt Danmark vel, saaledes beder Digteren; og visselig har Gud Helligaand gjort dette, gjort det i Tiden, der er svundet, gjort det saavel i timelig som i aandelig Henseende, gjort det, saa vidt det var foreneligt med Naturens Love og Menneskets frie Vilje.

Gud Helligaand har vogtet Danmark vel i timelig Henseende. Thi skønt er vort Fædreland, Landet, der staar med brede Bøge nær salten Østerstrand, Landet med Roser bag Klitternes Rad, der lunt mellem Lyngen sig dølger, Landet, hvor Oldtids Kæmpegrave staar mellem Æblegaard og Humlehave.

Skønt er vort Fædreland og skønt dets Sprog, det Sprog, der er som en himmelsk Lyd, saa vide som Bølgen blaaner, det Sprog, der har saa mild en Klang og lignes ved en højbaaren Jomfru, en ædel Kongebrud, det Sprog, der er som et Rosenbaand, der store og smaa omslynger, i det lever kun Fædres Aand, og deri kun Hjertel gynger.

Skønt er vort Land og skønt dets Sprog, og rig og skøn dets Saga og Historie fra Skjold og Dan til Nutids Dage. Glæde og Stolthed fylder vort Sind, naar vi læser om Fædrenes Bedrifter og svundne Tidens store Skikkelser

*) Prædiken, holdt i Sakramentskirken 1. Pintsedag.

og samtidig — med Henblik paa Nutiden — kan sige med Digteren, at

*højt over Sol paa sin Konningestol,
om end Skyerne brast, sidder kærlig og fast
Han, som vogtede Danmark saa længe.
End Hans Bue har klangfulde Streng;
og Hans Bue slaar aldrig tilbage,
tro som Guld er den gamle af Dage.*

Skønt er vort Fædreland og skønt dets Sprog, skønt dets Historie i Fordums- som i Nutids-Dage — og skønt dets Flag, det Flag, der staar som Indsegl og Symbol paa Folk og Fædreland, paa Digtning og Historie, paa Kultur og Civilisation, Flaget af rødeste Rosers Flod med Kors ud af Lilier hvide, Guds Moders Flag, som Thor Lange har kaldt det, det Flag, der er Danmarks Helligdom, Flaget, der er faldet fra Himlen til Jorden ned som Værn for Danske, der stride, det Flag, hvis Glans ej Nat skal dølgge — det mest kristne og mest symbolske af alle Nationers og Rigers Flag og Bannere i hele Verden.

Skønt er vort Fædreland og skønt dets Sprog, rigt dets Historie og helligt dets Flag — hvad Under da, at Gud Helligaand som Samlingsstegn og Repræsentant for sligt et Rigdoms Væld af nationale Skatte har skænket Folk og Fædreland en Konge, som nu igennem 25 Aar med Kærlighed og Klogskab har vogtet og repræsenteret alt det skønneste og bedste, der har Rod i Danmarks Land og Folk. — Derfor følger vi ogsaa gerne vor Overhyrdes Opfordring til paa denne Dag med Glæde og Taknemmelighed at mindes alt, hvad Christian X har betydet for vort gamle Fædreland i de svundne 25 Aar som værdig Arvtager af Fædrenes Traditioner og som værdig Vogter for gamle Danmarks Nutidskaar og Fremtidsdrømme. Og denne Tak vil vi bære frem, ikke blot for Hs. Majestæt Kongen selv, saaledes som vor Biskop nys har gjort det i Kirkens og i alle danske Katholikers Navn, men ogsaa for Gud Helligaand, for Ham, som indtil nu har vogtet Danmark vel. Og bedre og smukkere Maade at tolke denne vor Tak paa kan næppe findes end ved at gøre Digterens berømte Ord til vore egne og bede med ham:

*Beskærm vor Konge, store Gud,
beskærm hans Slægt!
Med Blomster i sit Sølvhaar
han bære styrket Aar for Aar
saa let som i sin Ungdoms Vaar
sin Krones Vægl.*

Men har vi saaledes tolket vor Tak til vor jordiske og vor himmelske Konge for Tiden, som er svundet, da har

vi ogsaa Lov til — og det er rimeligt og naturligt, at vi gør det — at vende vort Blik mod Fremtiden og bede til Gud Helligaand med Digteren: Ryk fremad Lysets Grænseskel. Thi vi, som er samlede her i Herrens Hus i Dag paa den hellige Pintsefest, er ikke blot født i et Land, hvor vi har Rod, hvorfra vor Verden gaar, vi er ogsaa Katholiker, Børn af Guds hellige Kirke, hvis Fødselsfest vi jo netop fejrer i Dag. Og undgaas kan det derfor ikke, at vi paa en national Højtidsdag som denne mindes vor hellige Moder Kirkens Historie i vort Fædrelands svundne Størhedstid og med Vemod tænker paa Absalons og Ansgars Tid, paa Knud den Helliges og Dronning Dagmars Dage. Derfor er det ogsaa rimeligt og naturligt, at vi paa denne Dag beder Lysets og Sandhedens Aand om, at den religiøse Sandheds Lys paany maa skinne vidt om Lande i vort gamle Fædreland, og Lysets Grænseskel paany maa rykkes frem mod Nord som i Absalons og Ansgars Tid.

Da Danmarks Grænseskel blev flyttet frem mod Syd, paa Sønderjyllands Genforeningsdag med Moderlandet, da Danmarks Konge satte Fod paa Sønderjyllands blodbestænkede, elskede og omstridte Jord, hvor Tusinder af tapre, danske Soldater fra 48 og 64 havde fundet deres Grave ved Siden af den alfare Vej og nu laa og lyttede i Jorden dernede, lyttede til hvert Fodtrin paa den alfare Vej, da bøjede Danmarks Konge sig paa Sønderjyllands Jord og førte gamle Dannebrog, Guds Moders Flag, til sine Læber og hviskede Paludan-Müllers Ord:

*Sønderjylland vundet,
det var Kampens Maal.*

Maatte Gud Helligaand give, at en Genforeningsdag af samme Renhed og Skønhed maatte gry for vor hellige Moder Kirken og vort gamle Fædreland — en Genforeningsdag, hvor Troens Helgener og Helte fra en svunden Tid vil kunne frydes ved at se vort Folk og Fædreland bøje sig i Knæ og kysse Christi Kors rakt dem i Christi Kirke af Christi Statholder paa Jord, medens Tusind Klokker kimer mildt fra den danske Kyst og det fra vor hellige Moder Kirkens Læber kan lyde:

*Gamle Danmark vundet
det var Kirkens Maal.*

Thi da er vort Ønske, vort Ønske og vor Bøn paa denne religiøse og nationale Højtidsdag først helt og fuldt gaaet i Opfyldelse, Ønsket og Bønnen:

*Gud Helligaand, vogt Danmark vel,
ryk fremad Lysets Grænseskel.*

Lidt Kirkehistorie i Nutiden.

Et Ordsprog siger: »At tale er Sølv, at tie er Guld.« Men der kan være Tider, hvor det at tale er Guld. Forleden stod den kendte Biskop af Münster, Clemens August, Greve von Galen, paa Prædikestolen i Domkirken i Münster og sagde:

»I to Maaneder har jeg tiet og ventet paa, at Rigsminister Kerrl skulde frasige sig en Udtalelse over for Repræsentanterne for den evangeliske Landskirke, lydende paa, at det var til at le af, at Kristendommen bestod i Troen paa Christus, Guds Søn. Men intet Dementi kom, og saaledes maa vi allsaa med dybeste Smerte fastslaa den betegnende Kendsgerning, at den Mand, til hvem Føreren og Rigskansleren har betroet Statens Omsorg for de kristelige Konfessioner i Tyskland — finder det latterligt, naar vi bekender og fastholder, at Læren om Jesu Christi guddommelige Natur er Kristendommens Kærne. Det, der for os er helligste Overbevisning, det, som vi, støttet paa Guds naadige Aabenbaring, erkender som hele Verdenshistoriens vigtigste og alt beherskende Kendsgerning — det vover denne Mand at le af! — Lad Ministeren staa og grine — for os er Situationen og dens Klarlægelse gennem Ministeren sandelig ikke til at le af. Nej, den er rammeste Alvor. Dette maa vi se helt klart. Vi maa se denne christusfjendtlige Front lige i Øjnene og staa fast imod den — i trofast Kammeratskab med vore evangeliske Brødre, i hvis Navn en Zoellner, en Dibelius har talt og har bekendt Troen paa Christus, Guds Søn.

Endnu er Fronten af de Tyskere, som virkelig er Kristne, som modigt bekender Christi Guddom, ikke rokket. Dens Bekendere og Forkæmpere bestaar ikke blot af den katholske Kirkes trofaste Børn, ogsaa utallige evangeliske Kristne staaar sammen med de nævnte evangeliske Kirkeførere i denne Front med os.«

Hverken Napoleon eller Nutidens Magthavere kunde eller kan helt modstaa den Fristelse, der ligger i den berusende Følelse: Du har Magten. Hvad er 300 Millioner troende, spredte over hele Verdenskuglen, oven i Købet troende paa Fred og Trøst i — Christus? Hvad er Sandhed, Retfærd, Næstekærlighed? Ja, for Tyven, som stjæler 20 Kr., for Drengen, der lyver, o. s. v., kan det jo være ubehageligt nok, at der eksisterer Begreber som Sandhed, Retfærd o. s. v. Men naar man stjæler hele Holland eller Spanien, som Napoleon gjorde, naar man fortæller Millioner af ellers tænkende Mennesker, at Kristendommen er til at le af, og at den eneste gyldige »Verdensanskuelse« er Racekult — saa hører man med til Samtidens og Verdens-

historiens største Mænd, og det er lutter utrolig stor Visdom, der fabrikeres . . .

Se, det maa vi pege paa ud fra Sandhedens Fjeld-Bygning, det maa Pave Pius XI hævde, ligesom Forgængeren Pius VII gjorde det i Savona og Fontainebleau: at Tros-læren forbliver uforvansket. Hvis Menneskene saa ikke retter sig efter den, er det deres Sag, men Sandheden bliver alligevel bestaaende for under bedre Tider at kunne lyse for Menneskene. Men hvis selve Principperne, hvis selve Kristendommens Lære ødelægges, er der intet Lys i Fremtiden. Derfor hævdede Pius XI i sine Rundskrivelser, Casti Connubii, Kirkens Syn paa Ægteskabet, Divini Redemptoris: Kirkens Syn paa de sociale Spørgsmaal, Mit brennender Sorge: Kirkens Syn paa det nationale. Thi paa disse Omraader var der opstaaet misvisende Meninger, som det jo er ganske naturligt, der gør, under nye stadig lidt skiftende Forhold.

Altid vil der være Anledning til at tale og til at tie, helst i rette Tid. Kirken maa sikkert tie meget, tie og taale. Men den bør ogsaa tale, og dette afhænger jo meget af vedkommende Hyrdes og Overhyrdes Forstaaelse og apostoliske Mod. »*Opportune, importune*«, skriver den h. Paulus, skal Folk belæres, altsaa: om de vil eller ikke. (2. Tim. 4,2.) Det græske Ord »*akairos*« hentyder sikkert til ubelejlige Tider, men Meningen er vist ikke at opstille den Lære, at man skal komme til Ulejlighed med sine Prædikener, men kun, at man ogsaa skal prædike en Sandhed, der ikke passer i Tidens Smag.

Til Ulejlighed kom ganske vist i Domkirken i Eichstätt i Bayern forleden Sognepræst Kraus og selve Biskoppen, som begge prædikede Sandheden i den af Tilhørerne overfyldte Kirke — men kun til Ulejlighed for den tyske Regering, der i den senere Tid lader til at interessere sig meget for Religion og Kristendom, nemlig for at bekæmpe den.

Sognepræst Kraus var heldigvis Officer fra Krigen, er dekoreret med Udmærkelser — men han blev alligevel udvist fra Eichstätt paa Grund af sin modige »Træden-i-Brechen« for Kirken og Sandheden. Biskoppen besteg saa Prædikestolen og forsvarede denne Præst. »*Hvad er da hans Forbrydelse? At han er en trofast Soldat og Officer i Jesu Christi Hær?*« — *Hele Kirken genlød af Bravo!* — »*Jeg har altid hævdet overfor Regeringen i de sidste Aar, at den, der virkelig har forset sig imod Statens Vel, skal straffes . . . Men eet maa fordres: Ret og Retfærd! Hvad der er Ret for den ene maa ogsaa være Ret for den anden. Dog har vi nu ofte Følelsen af, at alt er tilladt over for den katolske Præst. Jeg tror, at Staten godt ved, at Domkirkens*

Sognepræst ikke er en Revolutionær. Kampen staar om to Verdensanskuelser, der er som Ild og Vand. Og i denne Kamp lægger nu Kirken Mærke til, hvilken frygtelig Modstander den har i Staten . . .«

Endnu staar Kirkerne i Tyskland, endnu fyldes de med troende, endnu kan en modig Biskop tale som ovenfor citeret, endnu bliver han ikke ført til »Koncentrationslejr« og pryglet ihjel som andre, der ikke vilde som de nuværende Herrer.

Paa den anden Side undrer man sig over, hvor hurtigt den oprindelig efter Foregivende politisk tænkte Bevægelse i Tyskland er gaaet over i en religiøs og verdensanskuelig Bevægelse, der varsler ilde for den selv. »*Qui mange de Pape en meurt*«. Pius VI, Pius VII har haft det meget værre end Pius XI. Naar Folk mener, at Kirken i Tyskland og andre Steder gaar sin Opløsning i Møde, saa læser man i en Bog, som er skrevet 1798, og som ligger foran mig her paa Skrivebordet — akkurat det sammel

Bogen er skrevet i Pave Pius VI's Levetid med den Hensigt at fortælle om den sidste Pave og Pavestolens Endeligt. Under Trykningen indløb Efterretning fra Valence om, at Paven var død, og den glørværdige franske Republik — i Rom kaldet »den romerske Republik«, herskede uindskrænket under sine glade Undersaatters uatbrudte Jubel. — — —

»Jublen« blev maaske ikke afbrudt, da Napoleon nogle Aar efter sparkede denne lidt tyndt klædte Republiks Søstre i Frankrig og Neapel fra Scenen til Garderoben, da Pius VII efter »Pavedømmets Endeligt« kom fra Venedig for at indtage Pavestolens Sæde — da samme Pave førtes til Frankrig, og Rom kunde glæde sig over at føle Støvlerne, som »Folkets Udkaarne«, Manden fra Korsika, behagede at gaa i. Og dengang kunde man virkelig frygte for, at Pavedømmets Endeligt var kommet, hvis man ikke kendte Herrens Ord: Non prævalebunt — (De skal ikke overvælde den, Kirken), og Verdenshistoriens Biograftheater. . .

F. F. M.

Prinsesse Elisabeth af Frankrig.

Den 10. Maj 1794 blev et af den ulykkelige franske Kongefamilies betydeligste Medlemmer ført til Guillotinen, nemlig Prinsesse Elisabeth, Ludvig XVI's Søster, Madame Elisabeth de France, som hendes Titel er. Hun var da tredive Aar gammel, men hun efterlod hos sine samtidige et saadant Indtryk af personlig Hellighed, at man i 1929 har kunnet indgive Begæring til Rom om hendes Beatificering.

For nylig har man paa Grundlag af Breve og Memoirer udgivet hendes Biografi: (*Yvonne de la Vergne: »Madame Elisabeth de France«*, Téqui, Paris, 375 S., 12 Frs.), hvorpaa nedenstaaende Skildring bygger.

Barndom og Ungdom.

Kun tre Aar gammel havde Prinsesse Elisabeth allerede mistet begge sine Forældre, Kronprinsen og Kronprinsessen, og det blev en Hofdame, der kom til at opdrage den lille Prinsesse, der var et vanskeligt Barn at have med at gøre, lige til hendes Firmelse og Førstekommunion i 11-Aars Alderen. Hun blev ved at have en stærk Vilje, men ogsaa en stærk Pligtfølelse og var afholdt af alle paa Grund af sin Charme og Venlighed. Dronning Marie-Antoinette og hun forblev hele Livet igennem trofaste Veninder.

Hun besøgte ofte sin Tante, Prinsesse Louise, der var blevet Karmeliterinde, og hun syntes at have Lyst til at følge hende, men hendes Broder, Ludvig XVI, bad hende blive hos ham og hans Familie, som hun betød saa meget for, og pligtopfyldende som altid adlød hun og gjorde Kongens Ønske til sit Kald.

Revolutionen.

Der blev snart Brug for hendes Bistand. De alvorlige Begivenheder i 1789 stod for Døren. Prinsesse Elisabeth var kun 25 Aar, men anede, hvad der skulde komme. Stænderforsamlingen og Bastillens Fald efterfulgtes af Folketoget til Versailles.

Den frygtelige Dag, da Slottet blev plyndret, veg Prinsesse Elisabeth ikke fra Kongefamiliens Side, og da Folket forlangte, at Kongen skulde drage til Paris, fulgte hun med til Tuilerierne sammen med Marie-Antoinette og Børnene. I flere Dage omringede den vilde Mængde Slottet, og nogle Fiskerkoner fra Hallerne trængte endog ind ad Vinduerne til Prinsesse Elisabeths Værelse. De samme Fiskerkoner følte iøvrigt megen Respekt for hende og kaldte hende »Tuileriernes Skytshelgen«. Det var hun ogsaa: hun salte Mod i Kongen, trøstede Dronningen og hjalp hende med Børnene.

Forfølgelsen af Præsterne rasede over hele Landet, og trods Prinsessens indtrængende Bøn lod Kongen sig tvinge til at skrive under paa Præsternes Forfatningsed.

Saa kom Kongefamiliens fortvivlede Flugtforsøg, ogsaa der var Elisabeth med, utrættelig, omsorgsfuld, taalmodig, ogsaa paa Tilbagevejen til Paris, da de Revolutionære havde opdaget Flugten og tvunget de Kongelige til at vende om. Efter Hjemkomsten skaffede hun en af de vagthavende Officerer, der var træt og udmattet, noget Øl; hun kendte ingen Grænser for sin Pligt mod Næsten.

Nu blev Bevogtningen strengere, det kneb for Elisabeths

virksomme Temperament at lindre sig i Indespærringen. Sine Bekymringer skaffede hun sig Luft for i Breve til sine bortflygtede Venner.

Den nye Forfatning kom i Stand, men det gærede stadig i Paris. 1792 kom Juniopstanden. Berusede Skarer af Mænd og Kvinder, væbnede med Knive og Økser, trængte ind i Kongens Værelse i Tuilerierne. Marie-Antoinette og Børnene blev bragt i Sikkerhed, men Elisabeth nægtede at forlade sin Broder, og da Rebellerne trængte ind gennem den sprængte Dør, antog de hende for Marie-Antoinette og var ved at dræbe hende. Da en Gardist vilde opklare Vildfarelsen, protesterede hun, idet hun mente, at hendes Offer kunde redde Dronningen.

»De vil jo ikke gøre mig noget ondt«, sagde hun blidt, da en Bajonet rørte hendes Bryst, »tag Deres Vaaben væk.« Dette afvæbnede Banditten, og man drog videre gennem Slottets Sale.

Fire Timer efter var det overstaaet. En at Oprørskvindeerne sagde senere: »Der var ikke noget at gøre, deres Skytshelgen var der.«

To Maaneder efter ringede Stormklokkerne en Nat over Paris, og Oprørerne strømmede sammen paa ny. Hele Natten sad Elisabeth hos de Kongelige, medens Mængden rasede udenfor, og hun fulgte med om Morgenen, da Kongefamilien begav sig til den lovgivende Forsamling, skønt hun først protesterede mod denne Udvej.

Fra otte Morgen til Midnat sad de der i en Loge og saa og hørte de frygteligste Ting. Banditterne kom slæbende med de Ting, de havde røvet paa Slottet, med Lemmer af Folk, de havde myrdet, og efter at have profaneret Kirken og Tabernaklet kom de med Ciboriet for at kaste de indviede Hostier paa Gulvet.

Fængslet.

Faa Dage efter blev Kongefamilien ført til Fængslet i Temple, Tempelherrernes gamle Borg, og installeret der. Det blev en trist Tid, der nu kom. Man manglede det nødvendige, og det var altid Prinsesse Elisabeth, der maatte hjælpe og finde paa Raad. Da Kongen kun havde det Tøj, han gik i, maatte han gaa i Seng, medens Prinsesse Elisabeth lappede det.

Septembermyrderierne kom, Kongen afsattes, og Republikken proklameredes. Snart fulgte Kongens Dødsdom og Henrettelse, og Elisabeth maatte være dobbelt stærk for at kunne støtte sin ulykkelige Svigerinde, hjælpe med Opdragelsen af den unge Konge Ludvig d. XVII, og den lille Prinsesse, lære dem at tilgive deres Fjender og bære deres Skæbne med Taalmod; snart blev ogsaa Marie-Antoinette ført bort, og uden at de tilbageblevne fik det at vide, blev hun henrettet.

E. N. (Slattes.)

»Jeg har sendt hende til Lourdes.«

En gammel Kollega af Dr. Carrel ved det medicinske Fakultet i Lyon har for 18 Aar siden i »Science et la vie« fortalt, under hvilke Omstændigheder denne første Gang blev stillet overfor at undersøge Kendsgerningerne i Lourdes. Anekdoten, siger Dr. Merle i Bulletin No. 49., fortjener at mindes:

Carrel, der var anatomisk Prosector, forberedte dengang de kirurgiske Kursus ved Hospitalerne. En Dag førte man ham hen til en Seng, hvori der laa et Barn, der var angrebet af en kold tuberkuløs Abces (abcés froid) paa højre Hofte, og som længe havde været behandlet uden Resultat. Carrel forsøgte ogsaa forgæves alle Slags Terapi, som tænkes kunde. Fortvivlet over Tilfældet raadede han Familien til at føre den lille syge til Lourdes.

Nogen Tid efter befandt Carrel sig ved Bor det sammen med nogle af sine Lærere og Kolleger, deriblandt ogsaa ham, som har fortalt Anekdoten. — Samtalen kom ind paa mærkelige Tilfælde, som enhver af hans samtidige hver Dag kunde iagttage under deres Hospitalspraksis.

Saa var der en, der sagde: »Hvad har De gjort ved Deres lille syge, Carrel?«

»Jeg har sendt hende til Lourdes«, siger den unge Kirurg smilende.

»Til Lourdes?« og alle giver sig til at le.

»Og De tror, at De helbreder den syge paa denne Maade?«

Carrel svarer: »Da jeg gav hende dette Raad, regnede jeg ærlig talt ikke med nogen Virkning. Ja, hvad skal man gøre, noget maa man da foretage sig. Men i Dag til Morgen har jeg

Maria med Barnet, Billedskærerarbejde efter Udkast af Prof. Dr. Schmutzer, skaaret af Javaneseren Iko.

set min lille Patient, som er kommet tilbage fra Lourdes. Ja, og nu skal jeg fortælle Dem noget meget meget forbavsende. — Jeg fandt hende helbredet —«

»Helbredet?«

»Ja, fuldstændig helbredet. Ikke mindste Spor af Materiedannelse. Paa faa Dage har Lourdes med Held fuldført, hvad jeg Maaneder igennem har staaet magtesløs overfor. Dette kommer ind under Kategorien Mirakler —«.

En Gysen løb gennem Forsamlingen. Skolen i Lyon var dengang meget materialistisk, og man yndede ikke disse pludselige mirakuløse Helbredelser, som følte som noget Vaas.

»Nej, jeg forklarer ikke« afbrød Carrel Stilheden. »Jeg diskuterer ikke, jeg stiller ingen Hypotese, ingen Udlægelse. Jeg meddeler Dem Kendsgerningen. Det er alt! Hvad Materialismen angaar...?« *Dr. A. Vallet (Mes Conférences).*

»Tusind Sædelighedsforbrydere.«

»D. D. Weg« offentliggør Ordlyden af en Erklæring, som Pintsesøndag blev oplæst fra Prædikestolen i Diøceset Münster, og som kaster et grelt Lys over Nazismens Difameringsmetoder over for Kirken. Hvorfra kommer de tusind Sædelighedsforbrydere? Erklæringen lyder:

Biskoppeligt General-Vikariat. G. Nr. 3043.

Münster (Westf.) 11.-5.-1937.

»Vi ser os foranlediget til at gøre de troende bekendt med nedenstaaende:

»Völkischer Beobachter« har den 30.-4.-37 atter begyndt med Presseberetninger om Sædelighedsprocesserne og i den Anledning opstillet følgende tre Paastande:

1) Den nationalsocialistiske Stat og dermed det tyske Folk ser sig tvunget til retsligt at gribe ind over for de frygtelige seksuelle Vildfarelser, som over tusind Verdenspræster og Ordensgejstlige har gjort sig skyldige i.«

Heroverfor staar følgende Kendsgerning:

Imod hvor mange Verdenspræster og Ordensgejstlige der i hele Tyskland retsligt er blevet og bliver grebet ind, kan vi ikke fastslaa i Dag, da det officielle afsluttende Materiale herover endnu ikke staar til vor Disposition. For Diøceset Münsters Vedkommende kan vi meddele følgende Tal:

Ved et samlet Tal paa over 1500 Verdenspræster er siden 1933: 6 Verdenspræster blevet indviklet i Retssager; heraf blev de to Verdenspræster frifundet; over for den ene blev Retssagen indstillet; en Retssag er endnu uafgjort; to blev idømt Fængselsstraf.

Af 270 Ordenspræster blev en eneste anklaget og idømt Tugthus.

Af rundt regnet 500 Ordensbrødre, som arbejdede i Diøceset, stod 14 anklagede. Over for tre af disse blev Retssagen indstillet, for to's Vedkommende staar Rets-sagen endnu paa, fem er blevet frifundet, fire blev dømt.

2) »Völkischer Beobachter« paastaar videre:

»Den katholske Kirke har hidtil ikke gjort Forsøg paa med hensynsløs Strenghed at sønderrive den tusindledede Kæde af seksuelle Skandaler i Tyskland og straffe de skyldige.«

Dertil bemærker vi: Kirken beklager og dømmer særlig strengt, naar gudindviede Personer, som mere end andre er forpligtede til ved et mønsterværdigt rent Liv at være et Forbillede for andre, ved Synd eller oven i Købet ved Forførelse vanærer sig selv ved Synd og bliver til Forargelse for andre. I vort Dioces er der i alle Tilfælde, hvor sædelige Fejltrin og fremkaldt Forargelse er blevet de gejstlige Myndigheder bekendt, grebet ind med Strenghed og for Tilfældet passende Afværgelsesmidler. Ganske vist har man af gode Grunde undladt offentligt at bekendtgøre Fejltrinene og Afstraffelsen og derved forøge Forargelsen endnu mere. I de Tilfælde, hvor de biskoppelige Myndigheder er blevet underrettede før Politiets Indgriben, har de foranlediget, at de skyldige selv har meldt sig for Domstolene, for saaledes ved frivilligt at tage den lovpligtige Straf i nogen Grad at sone for Forargelsen.

3) »Völkischer Beobachter« paastaar endelig: »Det drejer sig jo ikke om enkelte spredte Tilfælde, men mere og mere vinder den Tanke Indpas, at et helt System her er korrupt og raaddent.«

Heroverfor fastslaar vi: »Siden 1933 er af de 1500 Verdenspræster i Diøceset Münster: 2 dømt for sædelige Fejltrin; af de 270 Ordenspræster inden for Diøceset: 1; af de 500 Ordensbrødre: 4; af de 12.000 Ordenssøstre: Ingen.

Vi beklager ogsaa paa det dybeste disse faa Tilfælde. Men over for denne Sagernes Stilling er det ikke berettiget og i højeste Grad fornærmende for utallige dadelfri tyske Mænd og Kvinder, naar man i al Almindelighed vover at tale om et System, som skulde være korrupt og raaddent.«

Fra det tredie Rige.

»Naar jeg engang er kommet til Magten, vil den katolske Kirke ikke have noget at le af; men for at komme til Magten kan jeg ikke undvære dens Hjælp.« (A. Hitler i 1928.)

Om de »1000 gejstlige Sædelighedsforbrydere«, som Dr. Göbbels og hans ensrettede Presse har domfældt endnu inden selve Domstolenes Arbejde er afsluttet, kan man ikke udtale sig med Bestemthed. Man faar jo kun Sagen frem-

stillet af den ene Part, en hadefuld Modstander, der hensynsløst bruger baade Presse, Radio, Taler og alle mulige demagogiske Kneb, medens Katholicismen i det 3. Rige er berøvet baade Skrive- og Talefrihed. Hvis man endda stod over for et almindeligt Retsvæsen! Men Nazismen anerkender jo ingen objektiv Ret, og Propagandaens Rigtighed afhænger efter Hitlers Lære af dens Effektivitet. Fuldtud paa det rene er man derimod med Tendens og Hensigt: at knuse Kirkens Modstand mod Fællesskolen, Opløsningen af Ungdomsforeninger etc. I dette Øjemed har man sparet Processerne sammen og fremfører dem saa ophidsende som muligt; Folket skal i en Slags Psykose af opægget Harme glemme, hvad Kampen egentlig gælder. Egne Synder forbigaas af visse hysteriske »Retfærdige« i al Stilhed, ja de egne Forsømmelser bliver endog til berømmelige Bedrifter, som naar Dr. Göbbels i sin sidste Tale vilde give det Udseendet af, at den blodige Juninat var foranstaltet for at udrydde Homoseksualismen inden for Partiet, den Last, som i Aarevis ikke havde staaet i Vejen for Nazikarrierer! Alt sammen gode, gamle brune Propagandarecepter! Nej, man kan intet sige med Bestemthed om de »Tusind« eller »flere Tusinde« Sædelighedsforbrydere i Tyskland. Naar man faar nøgterne Opgivelser som i Biskop v. Galens Redegørelse (trykt et andet Sted i Bladet) ser Tingene lidt anderledes ud.

Pavens Opmuntring.

Ved den offentlige Paveaudiens i Castel Gandolfo den 19. Maj modtog den hellige Fader ogsaa Pilegrimstog fra Strassburg, Münster og Köln, og i Tilknytning til en paa Fransk rettet Tak for Elsassernes sejrige Kamp for Bekendelseskolen, henvendte den hellige Fader sig paa Tysk til Pilegrimmene fra Rhinlandet og udtalte bl. a.:

»Tyskerne er os særlig velkomne her i den fælles Faders Hus, fordi de i Dag maa beslaa en Kamp, der føres saa haardt, saa uretfærdigt og saa fjendtligt imod dem. Denne Verdens Magter i Tyskland har sammensvoret sig imod Samvittigheden, imod Gud og imod den kristne Tro, og for Troens, for Kirkens og for Guds Forherligelses Skyld maa de tyske Katholiker tage denne Kamp op og kæmpe kraftigt derimod.« Den hellige Fader tilføjede, at han allerede havde skrevet til Verden om denne Kamp, og at *»vi stadig og endnu mere indtrængende vil henvende os til Verden og skrive om de tyske Katholiker.«*

Vatikanet og Kardinal Mundeleins Tale.

Reichspost's romerske Korrespondent melder den 24.-5.: »Kardinal Mundelein af Chicago har ikke anvendt Vatikanets Materiale for sine Anklager imod den tyske Natio-

nalsocialisme, men har støttet sig til egne fra Tyskland modtagne Meddelelser. De af den høje Kirkefyrste fremsatte Kendsgjerninger holder selvfølgelig Stik i alle Enkeltheder og er ogsaa bekendt i Rom i hele deres Vægt og Mislighed for Forholdet mellem Kirke og Stat. Den amerikanske Kardinals Erklæringer har altsaa, hvad Indholdet angaar, de vatikanske Centralmyndigheders fulde Billigelse, og der kan ikke være Tale om, at Vatikanet skulde se sig »foranlediget til at skride ind« imod den højærværdige Kardinal. I øvrigt har jo ogsaa den amerikanske Regering over for et tilsvarende tysk Forlangende tilbagevist paa nogen som helst Maade at tage Stilling til Kardinal Mundeleins Erklæringer.«

Imidlertid har Vatikanet direkte sendt en Note til Berlin, som bl. a. giver Udtryk for dets Forundring over, at den tyske Regering er saa ømfindtlig over for Kritik af dens Fører og hans Politik, hvor tyske Aviser og Enkeltpersoner ofte har faaet uhindret Lov til at fornærme Paven.

Kardinal Mundeleins Kritik maa være saa meget sværere at bære for Nazismen, som denne Kirkefyrste ellers har vist sig som en Ven af Tyskland, og det længe før Nazismen kom til Magten. Han nedstammer selv fra en tysk Familie, i Verdenskrigen satte han sig imod Amerikas Krigserklæring mod Tyskland, han var en af de første, der fordømte Fredstraktaternes Uretfærdigheder, og stillede sine store organisatoriske Evner til Disposition under Hjælpen til Tyskland efter Fredsslutningen.

Grev Reventlow advarer.

En af den »Tyske Trosbevægelse«s fhv. Førere, Grev Ernst Reventlow, er blevet klar over det farlige ved den systematisk drevne Skandalisering af en stor Del af Kristenheden i Tyskland og formaner i sit Blad »Reichswart« til Fornuft:

»Enhver ved, at Størstedelen af hans tyske Landsmænd bestaar af Kristne, at lange Generationer af hans egne Forfædre saavel som de nulevende Kristne har fundet deres Tro, deres Holdepunkt og deres sjælelige Tilfredsstillelse i Kristendommen, fremfor alt i selve Christi Personlighed. . . Saa at stille sig op og sige: Det, der er det helligste for alle disse kristne Landsmænd, det vil vi nu engang med alle Midler ødelægge, tilsmudse og gøre væmmeligt, dette synes mig ikke at være noget rosværdigt Standpunkt, og de store Ord ændrer intet derved. Alt i alt er denne Fremgangsmaade et Slag i Ansigtet paa Tankerne om Folkefællesskab og Folkebroderskab og ogsaa paa Anstændigheden. Det er lige meget, om man staar Kristendommen fjern og føler sig

som dens Modstander: til syvende og sidst er det ved Siden af alt det andet en Anmasselse, der søger sin lige: ud fra sin egen Autoritets anmassende Højde at ville ødelægge for tyske Landsmænd det, der er dem helligt. — «

Fortiede Sædelighedsprocesser.

»Reichspost«s Korrespondent skriver d. 27. Maj fra München: »Medens Pressen maa oprøres over de imod Gejstlige førte Sædelighedsprocesser, som ofte konstrueres paa ret mærkværdig Maade, tier den fuldstændig om andre Sædelighedsprocesser, som egentlig burde ligge den nærmere. Saaledes blev, for kun at anføre nogle enkelte Eksempler blandt de mange, følgende domfældte for Overtrædelse af § 175, Homoseksualisme: Borgmesteren af Grenbach, den politiske Leder i Pforzheim, Vogt, tidligere Baneassistent i Brennet ved Säckingen, en gammel Ven af Rigsstatholder Wagner. For Uterlighed imod Skolebørn idømtes flere Aars Tugthus: Læreren i Hottingen ved Säckingen, NS-Lærerstabens Tillidsmand og bedste Ven af Borgmester Uttentaler i Säckingen; Læreren i Birndorf ved Waldshut. I Tiengen ved Waldshut blev den brune NS-Søster dømt paa Grund af Fosterfordrivelse. I Aviserne skrev man dengang, at det drejede sig om en »Ordenssøster«. I Mannheim stod over 60 Hitlerjungen for Domstolen paa Grund af Homoseksualisme, og Dommeren maatte bekende, at han endnu aldrig havde staaet over for at skulle dømme Mage til Uappetitlighed. I Alzey ved Worms blev over 70 højere Pg. arresteret for Overtrædelse af § 175, og ligeledes HJ-Føreren i St. Peter ved Freiburg. I Offenburg stod Føreren for de tyske Pigers Forbund, v. Oldsbach, for Domstolen anklaget for Barnemord og Fosterfordrivelse. Af Partigrunde blev hun frikendt, og enhver, der udtalte sig den mindste Smule imod hende, blev truet med Straf.

Disse Tilfælde, som kun er et beskedent Udtog af en Række NS-Skandaletilfælde, viser, at Nationalsocialismen, før den geraader i farisæisk Oprør over andre, gjorde vel i at feje for sin egen Dør. Hvorledes Grundlag for Sædelighedsprocesser imod Gejstlige fremskaffes belærer følgende Tildragelse: For nogen Tid siden blev Sognepræst Schwarz af Ueberlingen ved Bodensøen om Natten kaldt til en døende. Uden at ane Uraad gik han ind i det angivne Hus. Der stod han pludselig over for en nøgen Kvinde. Situationen blev straks foreviget ved et Bombefotografi for at skaffe »Bevis« og for at bringe en Gejstlig i Vanry. Saaledes skete det ogsaa i de Tilfælde, som man konstruerede for at kunne lukke det katholske Hospital i Duisburg og det biskoppelige Drengeseminarium i Eichsfeld. Og lige saa i mange andre Tilfælde.« *Tilskuer.*

En Gang gennem danske Blade

i Anledning af Sædelighedsprocesserne er uhyre interessant og lærerig! I »*Jyllandsposten*« (27. Maj) skrives der meget fornuftigt:

»Man kan ikke afvise Muligheden af, at saadanne Forbrydelser har fundet Sted. Men det mærkelige er, at der saa pludselig rejses et Utal af Sædeligheds-Processer overalt i Riget, og at de — ligesom i sin Tid Devise-Processerne — følges saa grundigt af Pressen. Igen maa der være Tale om en forud tiltættet Aktion mod Pavekirken, samtidig en Repræssalie over for Pavens Hyrdebrev og et virkningsfuldt Agitationsnummer, der skal vise det tyske Folk, at den katholske Kirke lader sig repræsentere i Tyskland ved moralsk defekte Personer. Et Folk uden en virkelig Presse kan undertiden have en temmelig kort Hukommelse, intet Blad i Tyskland vil vove at antyde, at der kan være braadne Kar i alle Lande, altsaa ogsaa inden for den katholske Gejstlighed, ingen vover at hviske Ordet »Röhm«.

I »*B. T.*« d. 29. Maj beundrer man Harald Tandrup's afbalancerede Leder, hvor det bl. a. hedder:

»Det, der nu sker i Tyskland, maa opfattes som et Forsøg paa at tvinge Kirken til at bøje sig for en Statsmagt, der... maa forbeholde sig næsten guddommelig Ufejlbarehed. Det er Dr. Göbbels' Taktik at vise, at den katholske Kirke er uegnet som Opdrager. Det gøres ved at føre ca. 1000 Gejstlige for Retten, sigtede for Sædelighedsforbrydelser.«

»Den amerikanske Kardinal *Mundelein* har selvfølgelig Ret, naar han siger, at det er et politisk Skaktræk. Men paa den anden Side ligger det i Nazismens Idé, at den ikke kan dele sin Autoritet med nogen.«

»*Ekstrabladet*« af 29. Maj bringer et Interview med P. Menzinger, som bl. a. siger:

»Jeg skal ikke nægte, at der i visse Tilfælde kan være noget om de Beskyldninger, som nu fremføres — skønt jeg aldrig under mit aarelange Ophold i Tyskland har set eller mærket noget saadant. Det er ikke til at forundres over, om der blandt den tyske katholske Kirkes Hundre tusinder af Tjenere skulde have været enkelte, som var inficerede af den homoseksuelle Smitte... Men hertil er rigtignok at sige, at Kirken altid med den største Energi har vendt sig imod saadanne Udskejelser inden for dens egne Rækker.«

»*Social-Demokraten*« af samme Dag ser ingen Grund til at bringe mere end et Referat af Dr. Göbbels Tale.

»*Berlingske Tidende*«s (29. Maj) Referat er kort og føler, at denne Tale »i højeste Ekstase«, som »truede nu og da at sprænge Mikrofonen« og »bevægede sig i Højderne« ikke var ligesaa overbevisende, som den var kraftig.

Underlig derimod virker igen »*Nationaltidende*« af 29. Maj, hvor det store Forsiderferat skærer i Øjnene med sin Titel »Sodoma og Gomorra«, og Dagen derefter er Bladet sammen med sin Korrespondent, Kronika, gaaet helt blandt Profeterne. »Katholicismen i Tyskland maa

forny sig — eller dø« kommanderes der i Kæmpebogstaver fra Forsiden. Der fantaseres noget om Luthers og Savonarolas Aand, der nu gaar gennem det tyske Folk eller om »et Enten-eller af verdenshistorisk Format«. Efter at Korrespondenten med en hørlig Gysen i Stemmen har meddelt, at han er en af de udkaarne, som Göbbels sender til Koblenz for at overvære en rigtig Sædelighedsproces — hvorfor dog den lange Rejse til Rhinen? Den ene eller anden af de »Tusinder af Sædelighedsforbrydere« maatte dog sikkert være nærmere ved Haanden — siges der med profetisk Klang:

»En Lavine har sat sig i Bevægelse. Den ruller og ruller. Det vil næppe være muligt at standse Lavinen og forhindre en fuldkommen Udselettelse, med mindre der saa hurtigt som muligt fra selve Kirkens Side med den allerstørste Energi tages fat paa en grundig Ombygning og Fornyelse af den tyske Katholicismes Hus baade inde og ude.«

Tag det med Ro, Hr. Kronika, trods den brune Psykose! Hvor mange har allerede før Dem spaaet Kirkens Undergang. Kirken staar! Men hvor er Profeterne henne?

Nye Bøger.

Kettelers Budskab til vor Tid.

Bogen: »*Bischof Wilhelm Emmanuel Freiherr von Ketteler*«, af Dr. Ludwig Lenhart (324 S., Butzon u. Bercker, Kevelaer, Mk. 4.20), vil gøre »*de stærke Grundkræfter, ud fra hvilke Kettelers Person og Virke voksede frem, mere klart forstaaelige for os og fremstille dem i hele deres velsignelsesrige Virkninger*«. Kendetegnende er det Forsæt, som Ketteler fattede paa den Dag, han modtog Bispevielsen, den 25. Juli 1850: »*Over for vor Tids Løgn, Vantro og Fordærvelse vil vi forsvare Sandhedens og Kærlighedens Rige*«. Til Katholikerne siger han: »*Vogt Jer for dem, der altid er angst for Kampens Udfald, for de modløse, som er tilbøjelige til altid at raade til Eftergivenesshed — se paa Kristus!*« Som en Advarsel imod den »brune positive Kristendom« lyder hans Ord: »*Enhver Løgn bliver smykket med Ordet kristelig og Kristendom. Man har fundet et Middel til at anvende dette hellige Ord i en hvilkenksomhelst Mening, det maatte passe en —. Vi vilde finde — en stor Skare frække Gudsfor nægtere, der udgiver sig for Kristendommens sande Repræsentanter over for Folket.*«

A. P.

Fra Hovedstad og Provins.

Klosteret paa Jagtvejen.

Som bekendt har Klosteret siden sidste Efteraar befundet sig i en Tilstand af Omdannelse til et Benediktinerindekloster. Søstrene, med Klosterets velærværdige Stifterinde,

Moder Birgitta von Wacken, i Spidsen, gennemgaar nu det benediktinske Noviciat. Efter visse Overgangsbestemmelser, som tjente til lidt efter lidt at indføre den benediktinske Ordning med tilbørligt Hensyn til de tidligere Forhold, er Klosteret nu traadt ind i en ny Periode, og det ny indførte benediktinske Liv har faaet en fast Støtte, idet Hs. Excell. Biskoppen ved Skrivelse af 22. Maj d. A. har udnævnt den ærværdige Sr. Margarita Hertel O. S. B. til Klosterets Priorinde. Den nye Priorinde er en af de tre Benediktinerinder fra Frauenchiemsee, der i Sept. 1936 ankom hertil. Hun har i den forløbne Tid indlevet sig godt i de herværende Forhold, og særlig har hun ogsaa gjort store Fremskridt i at tilegne sig det danske Sprog. Gud give, at Tilbedelsesklosteret under den unge Priorindes Ledelse maatte opleve en ny Blomstringstid og bestandig mere og mere blive et Bønnens Sted, hvorfra der udgaar megen Velsignelse til vor By og vort Land. C.

Helligaandsstiftelsen i Vordingborg.

Hvor D. S. B. har anlagt den nye Jernbanestation Vordingborg, ved Foden af Storstrømsbroen, ligger der et Grundstykke, som tilhører »Helligaandsstiftelsen« eller — mindre juridisk udtrykt — den katolske Menighed for Vordingborg og Opland. Her haaber man, at der i nær Fremtid vil rejse sig en Kirke og en Skole. I 7 Aar er der blevet holdt regelmæssig Gudstjeneste (een Gang om Maaneden) i Vordingborg paa Hotel »Valdemar«. For 2 Aar siden har vi ved Guds og gode Menneskers Hjælp kunnet købe den omtalte Byggegrund. Og nu stiler vi mod det næste Maal: Kirken.

Med dette for Øje havde Helligaandsstiftelsens Bestyrelse indbudt til et Møde paa Hotel »Valdemar« Søndag d. 9. Maj. Der var blevet sendt Indbydelse til alle katolske Hjem, men alligevel saa Arrangørerne med en vis Spænding Resultatet i Møde; det var jo det første Møde — uden for Gudstjenesten — i Vordingborg. Der taltes 71 Deltagere — kun voksne og unge, et Tegn paa Menighedens levende Interesse for Kirkesagen.

Næstved-Sognepræsten, P. Harmer, gav først et kort Resumé over det, der var opnaaet, og det, vi haabede at opnaa i Fremtiden, for derefter at gaa »angrebsvis« til Værks ved at forklare, at det var enhver s Pligt at give sin Skærv til den nye Kirke. Han præsenterede 12 flinke Samlere, der nu Maaned efter Maaned vilde banke paa i de katolske Hjem og modtage de Bidrag, enhver maatte se sig i Stand til at yde for vor fælles Hjertesag. Der var stormende Tilslutning og fuld Enighed om at løfte i Flok. Efter Kaffebordet talte Helligaandsstiftelsens Administrator Hr. Aage Hee om den økonomiske Side af Sagen: om

Gaver og Gæld, fremhævede Betydningen af Menighedens Indsamlingsarbejde, men gav ogsaa Udtryk for det Haab, at en — eller flere — »Danielsen« maatte træde hjælpende til. Efter flere Replikker og et Hurra for Festens Arrangører og Kirkesagens trofaste Foregangsmænd, Hr. Hee og Hr. Fritjof Jensen, skiltes Forsamlingen. P. K. H.

Ny Sognepræst i Assens.

Søndag d. 23. Maj blev Pastor Knud Ballin, den nye Sognepræst i Assens, indsat i sit Embede ved en smuk og højtidelig Gudstjeneste. Det var Pastor H. Messerschmidt fra Sønderborg, der foretog Indsættelsen, medens Sognepræst Pater R. Freitag fra Odense assisterede. Børnehjemmet fra Haderslev havde sendt 6 Piger, som under Ledelse af Organisten fra Haderslev sang Koralmesse. I Procession gik Menigheden fra Præsteboligen til Kirken, hvor Hoveddøren var laaset. Den nye Sognepræst fik overrakt Nøglerne, aabnede Døren, og Menigheden fyldte snart det smukke Kirkerum til sidste Plads. Efter at Biskoppens Dekret var oplæst, blev Pastor Ballin ført rundt til Alter, Døbefont, Prædikestol, Skriftestol, Presbyterium og Sakristi, hvorved hele det skønne Indsættelses-Ceremoniel fik Lov til at udfolde sig og opbygge den spændt lyttende Menighed. Under Levitmessen holdt Pastor Messerschmidt en hjertelig Prædiken, hvori han opfordrede sin Kollega til at være stærk, især naar han mødte Skuffelser. I et Brev, som Pastor Ballin rettede til Menigheden, bebudede han, at Sognet efter al Sandsynlighed til Efteraaret vilde faa to Benediktinerinder af den hellige Lioba til Arbejde i Assens og Omegn. — Fra Sønderborg skriver en Læserinde til N. U.: »Det er med Sorg og Beklagelse, at man i Sønderborg har maattet tage Afsked med Pastor Ballin; han har i de tre Aar gjort et fortjenstfuldt Arbejde i By og paa Land. Vi føler endnu engang Trang til at sige den nye Sognepræst i Assens Tak og at ønske en lignende Fremgang og Glæde i Arbejdet som i den forrige Virkekreds.«

Fra den vide Verden.

Valgene i Holland.

Den 26. Maj blev paa Grund af Valgene imødeset med stor Spænding. Problemet var, om de moderate Partier vilde kunne hævde sig eller om de røde eller brune Ekstremister fik Fremgang. Valgresultatet er et overmaade ærefuldt Vidnesbyrd om Hollændernes fornuftige Sindelag. Det Romersk-Katholske Statsparti fik 31 Mandater (i 1933 28) og 1,169.867 Stemmer (mod 1,037.343). Socialdemokraterne 23 (22); det antirevolutionære Parti (Colijn) 17 (14);

kristelig-historisk Union 8 (10); Liberale 3 (7); Frisindede 6 (6); Kommuniste 3 (4); NSB, den nationalsocialistiske Mussertbevægelse 4 (0). Det katholske Statsparti fik 28,82 $\frac{0}{10}$ af alle givne Stemmer, og havde endog Fremgang i det røde Amsterdam. Baade i de sydlige mere katholske og de nordlige overvejende protestantiske Provinser var der Fremgang, dog ikke i Nijmegen og Hertogenbusch, hvor nogle katholske Smaapartier havde trukket Stemmer til sig uden at faa Mandater. Partiets dygtige Fører Goseling kunde melde om en fortjent Sejr. Valget betød derimod et afgjort Nederlag for Nationalsocialisterne, som baade med Hensyn til Metoder og Maal er en tro Kopi af den tyske NSDAP. Efter de Resultater, som Partiet havde opnaaet ved Landstingsvalgene i Sommeren 1935, skulde det nu have faaet mindst 8 Mandater, men drømte hist og her om 12 til 15, medens selv nøgterne Iagttagere var forberedt paa 5 eller 6 Mandater, ikke mindst under Hensyn til, at Verdenskrisen ogsaa havde ramt Holland og radikaliseret mange og NSB.s Valgforsamlinger var udmærket besøgte. Alligevel mistede Partiet ca. 40 $\frac{0}{10}$ af sine Stemmer, et Resultat, som ogsaa vidner om Katholikernes Disciplin, efter at Biskopperne jo flere Gange maatte skride ind mod den hollandske Nationalsocialisme.

Trykkerlernes Skæbne i det 3. Rige.

Ikke mindre end 18 Trykkerier er ifølge Meddelelse i »Osservatore Romano« efter højere Ordre blevet beslaglagt af Gestapo, fordi de paa Biskoppernes Bestilling havde trykt den pavelige Encyklika »Mit brennender Sorge«. Iblandt disse er gamle berømte Foretagender som Regensbergs Trykkeri i München og Bachem i Köln. Men, skriver det vatikanske Organ, den hellige Faders Ord har ikke kun haft saadanne smertelige Følger, men ogsaa styrkende og ophøjende. Saaledes bragte 6000 Tilhørere i Weissenhorn i Bayern Biskoppen af Augsburg en højtidelig Troskabstilkendegivelse, og 5000 Svende fra Kolpingforeningerne blev af Biskoppen af Passau tilskyndet til en Bekendelses-Valfart til Altötting. De katholske Mænd i Mainz-Diøceset valfartede til Fulda, Tysklands Apostels, den h. Bonifatius' Grav.

Rexistføreren parat til Fred.

I »Pays réel« har Rexistføreren Degrelle i disse Dage bekendtgjort: »Rex har stillet sig til de kirkelige Myndigheders Disposition for at hjælpe med til en Beroligelse. Hvad os angaar, vil dette Værk blive gennemført fuldstændigt med absolut Oprigtighed, det sværger vi. Vi vil gøre alt, hvad der staar i Menneskers Magt for paa en værdig Maade uden politisk Kapitulation, men ogsaa uden Bitter-

hed og Hævn-gerrighed at gøre Ende paa en Konflikt, som paa det dybeste har ramt dem iblandt os, som vil forbinde Hengivenhed for Fædrelandet med Udfoldelsen af deres Tro. Rex vil gøre alt for hurtigst at naa til fuldkommen Fred. Vor gode Vilje er og vil være absolut. Vort første Maal: religiøs Tilfredsstillelse, vort andet, men politiske Maal: Samling af alle Nationens sunde Kræfter imod den røde Fare.« Da de katholske Arbejdsgiveres nationale Forbund aabnede deres Studiedage, udtrykte Kardinalærkebiskoppen af Mecheln sin Beklagelse over, at Stridighederne blandt de belgiske Katholiker skadede den katholske Sag, og udtalte det brændende Ønske, at Enhed snart maatte være genoprettet.

En frygtelig Anklage.

Forskellige udenlandske Blade citerer Ordlyden af et Brev, som Jagoda's Hustru, Katharina Auerbach, som begik Selvmord ved at indtage et for stort Kvantum Veronal, har skrevet umiddelbart før sin Død. Brevet er rettet til hendes Broder, der for Tiden sidder i Lubjanka-Fængslet. Som Indledning bemærker Forfatterinden, at hun paa Dødens Tærskel føler sig forpligtet til at sige den fulde Sandhed. Ordret hedder det videre:

»Ingen kan mistænke mig for at ville tage min Mand, til hvem jeg allerede længe ikke har følt mig knyttet ved noget Kærlighedsbaand, i Forsvar. Men jeg maa erklære, og jeg vil, at det skal blive bekendt, at han udelukkende er blevet et Offer for Stalin, som, efter at have brugt ham for at kompromittere sine Modstandere, vilde fri sig for ham ved at beskyldte ham for Handlinger, som han som Statens Overhovede maatte være bekendt med, fordi ogsaa den sidste Moskva-Skipper kendte dem. Jeg bestrider ikke Beskyldningen, som rejses imod Herrschel Jehuda: jeg paastaar kun, at for de Forbrydelser, som lægges ham til Last, Forbrydelser, hvori han meget ofte har gjort sig skyldig for at begunstige eller skjule Ruslands nuværende Herrers Skurkestreger, skulde ogsaa mange af de drages til Ansvar, som i Dag opkaster sig til hans Anklagere. I den vanvittige Rædsel, som behersker dem, har disse Elendige kun een Bekymring: med koldt Blod at rydde alle dem af Vejen, som kunde beherske dem. Turen vil ogsaa komme til dem. Deres Navne er kendt. Og inlet vil kunne unddrage sig Folkets Hævn. Deportation og Død vilde ikke have indgydt mig nogen Frygt. Jeg ndsletter mig selv for ikke at være Vidne til, at alt det, som har været min Overbevisning, bryder sammen i dette Hav af Blod, for ikke at være Vidne til Sovjetsregimets umiddelbart truende og endelige Sammenbrud.« Dette »Testamente« fra Fru Jagoda, som frivilligt gik i Døden, taler for sig selv. Et Hav af Blod og Smuds! Det er det røde »Paradis« uden Maske!

BREVKASSE

Takkebøn for Konge og Fædreland.

N. U. er blevet anmodet om at aftrykke den Bøn, som 1. Pintsedag blev bedt i alle Vikariatets Kirker. Vi bringer den nedenfor med Undtagelse af Litaniet til de nordiske Helgener, som i Forvejen findes i Salmebogen:

Kongernes Konge og Herrernes Herre, Du som raader over Jordens Riger og styrer Universets Kloder med Din Almagts visé Love, Du som alene skænker Landenes Øverste deres Myndighed og Magt og leder deres Viljers Raad som Bækkens Vande, Du som ene sætter Tid og Skel for Modgangs og for Medgangs Dage . . . se — vi bøjer vore Knæ for Dig paa denne nationale Højtidsdag og takker Dig af ganske Hjerter, Sjæl og Sind for al Din Godheds rige Gavnildhed mod Fædreland og Folk i hine 25 Aar, som nu er svundne. Tak for gode Kaar i lune Hjeni, for Freden og for Fredens Frugter. Tak for Ro og Orden, for Oplysning — og for Fremskridt i Handel og i Virksomhed, i Videnskab og alskens Sysse. Tak for Folk og Fædreland, for Danmarks Sprog og svundne Tiders store Minder, som kan mane og belære. Tak for Danmarks Konge, Christian X., som Du nu alt i 25 Aar har ladet staa som Symbol paa al Din Godheds Rigdom mod vort gamle Fædreland og som Samlingstegn for alle gode Kræfter, der har Rod i Danmarks Rige.

Derfor bede vi Dig ogsaa paa denne Højtidsdag, at Du vil vogte og værne vor Konge og hans ganske Hus i Aarene, som kommer — til Baade for ham selv og os til Gavn og Bedste. Thi hør os da og bønør os, naar vi med Nordens gamle Helgenhær fra Absalons og Ansgars Tid bønfaldende beder Dig og sige: Herre, forbarm Dig over os . . . etc.!

V. Bed for os alle Nordens Helgen,

R. At vi maa vorde værdige til Christi Forjættelser.

Lader os bede:

Almægtige, evige Gud, Du hvis Miskundhed er uden Maal og Maade, og hvis Godhed ej har Grænse eller Gærde, vi takker Dig af Hjertens Grund for alle gode Gaver, Du har skænket os i Fædrelandet og i Kongens Hus. Og vi bede Dig, at Du formedelst Din milde Miskundhed ogsaa i Fremtiden vil staa os alle naadigt bi og lede os ad Frelsens Vej til Dit Herlighedsrige, hvor Du med Sønnen og Helligaanden lever og raader i al Evighed. Amen.

Ansgariusforeningens ordinære Generalforsamling

afholdes Søndag d. 20. Juni Kl. 11,45 i Forsamlingsalen, Bredg. 67 o. G. — Dagsorden: 1. Formanden aflægger Beretning. 2. Kassereren fremlægger Regnskab. 3. Valg af Bestyrelse. 4. Eventuelt.

Min kære Broder

Læge F. C. Schütten

døde den 23. Maj i Øster Hvidbjerg paa Mors, hvor Begravelsen har fundet Sted.

Rud. Schütten.

R. I. P.

Kirkelig Kalender.

Juni.	Juni.
6. S. Søndag i Jesu Hjertes Oktav.	13. S. 4. Søndag e. Pintse.
7. M. i Oktaven.	14. M. Basilius den Store.
8. Ti. i Oktaven.	15. Ti. Vitus, Modestus og Crescentia.
9. O. i Oktaven.	16. O. Ferialdag.
10. T. Jesu eucharistiske Hjerte.	17. T. Ferialdag.
11. F. Oktav af Jesu Hjertes Fest.	18. F. Ephræm.
12. L. Johannes af S. Facundo.	19. L. Juliane af Falkoneri.

Juni.

Ugens Messebønner.

6. S. **Søndag i Jesu Hjertes Oktav** (662—497); 2. *Sæt Bønner*: Norbert (933—765), 3. *Sæt Bønner*: Jesu Hjertes Oktav (Tillæg).
7. M. i Oktaven (Tillæg); 2. Gudsmoder ([90]—[94]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
8. Ti. i Oktaven; som Mandag.
9. O. i Oktaven; 2. Primus og Felician (934—766), 2. Gudsmoder.
10. T. Jesu eucharistiske Hjerte ([179]); 2. Margarete, Dronning af Skotland (936).
11. F. Oktav af Jesu Hjertes Fest (Tillæg); 2. Barnabas (936—767).
12. L. Johannes af S. Facundo (940—770); 2. Basilides, Cyrinus, Nabor og Nazarius (940—771).

M.-K. Jesu Hjertes K. »f. Mænd« **F.-K. Søndag** d. 6. Juni Kl. 8¹/₂.

JESU HJERTES KIRKE. Jesu Hjertes Fest, Fredag d. 4. Juni, Kl. 8¹/₄ Levitmesse; derefter Tilbedelse hele Dagen. Kl. 19¹/₂ Festandagt.

ROSENKRANSKIRKEN. Jesu Hjertes Fest, Fredag d. 4. Juni, Kl. 7¹/₂ st. Messe. Kl. 8¹/₂ Højmesse; derefter Tilbedelse indtil Andagten Kl. 19¹/₂.

Exercitier paa Fransk holdes paa Rygaard af Pater d'Argenlieu O. P. (Stockholm) i Tiden fra d. 14.—18. Juni.

Et Wienerbarn, en katholsk lille Pige paa 11 Aar, hvis Far og Mor er døde og som bor hos sin danskfødte Bedstemoder i Wien, beder — ogsaa for Sprogets Skyld — om et Ferieophold i Danmark i Juli og August. Forespørgsler rettes til Redaktionen.

Vor inderlig kære lille Mor og Svigermoder
Vilhelmine Feuerlein
er Fredag den 28. Maj stille hensovet.

Søster Louise Agnes
f. Feuerlein.

Einar og Johanne Poulsen.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (A.L.B. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Aflæveret til Postvæsenet Tordag d. 3. Juni.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusiv Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762. Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½—14½.

Nr. 24

Søndag den 13. Juni

1937

INDHOLD: Busk. — En Hymne til Guds Kærlighed. — Den kristne Statsmands Værk i Portugal. — Den danske Presse og Sædelighedsprocesserne. — En syndig Mand. — Bergson er blevet Katholik. — Prinsesse Elisabeth af Frankrig. — Vanhelligelse i det tredje Rige. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

BUSK

Alle lidt ældre, der har fulgt med i dansk Politik, har hørt Jens Busks Navn, og adskillige har sikkert ogsaa baade set og kendt ham. Dommen om ham var ikke saa lidt forskellig. Han var ivrig Venstremand, en af Provisoriernes mest udprægede Modstandere, og disses Tilhængere saa naturligvis ikke med Velvilje paa ham. Men alle var sikkert enige om, at man vidste, hvor man havde ham, og at han altid i sin mangeaarige Færd som Rigsdagsmand styrede mod det Maal, han ved det første Valg i Ribe havde peget paa for sine Vælgere.

Jens Busk var født 1845 i Omegnen af Horsens. Som Dreng viste han tidlig stor Begavelse og vilde gerne gaaet den læsende Vej, men han maatte blive hjemme bag Ploven til sit syttende Aar. Saa kom han paa Gedved Højskole og under levende grundtvigsk Paavirkning. Han blev ikke alene kristelig interesseret, men indsaa ogsaa tidlig, at en fast bygget Kirke maatte være en nødvendig Forudsætning

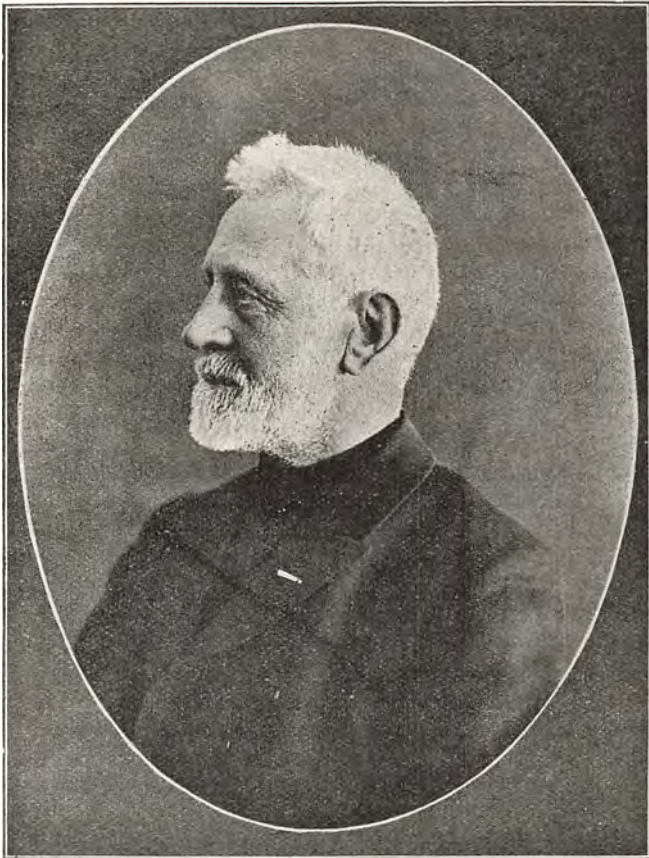
for, at Kristendommen kunde bevares her paa Jorden til Dagenes Ende. Hans Overgang til den katholske Kirke i hans Manddomsalder var en konsekvent Udvikling af den Retning, han i Ungdomsaarene var slaaet ind paa.

I henved 50 Aar repræsenterede Jens Busk Ribekredsen, og det var ham en Glæde, at han ingen uvenlig Reaktion følte hos sine Vælgere, da de skulde stemme paa ham som Katholik. Da han første Gang skulde vælges, sagde hans Modstander paa Valgtribunen haanligt til ham: »Jeg vil bede den Herre skylle sin Mund, før han nævner mit Navn,« hvortil Jens Busk, der var enestaaende slagfærdig, omgaaende gav til Svar: »A tror hellere, a vil skylle min Mund, nær a har nævnt hans Navn.«

Om Jens Busk gaar mangfoldige Anekdoter, og jeg vil gerne benytte Lejligheden til at aflive en af disse; — min gamle gode, kloge Ven kunde aldrig have sagt noget saadant Vrøvl. Man hører nemlig ofte nogen forsikre: »A *benægter Fakta*, som Jens Busk sagde.« Selvfølgelig kan denne Historie ikke være sand. Nej, Jens Busk sagde omtrent saaledes: »Hvis de Ting, som den Herre har fremført, skal kaldes Fakta, saa *benægter* a Fakta.«

Jens Busk var stolt af at være Bonde. Han vedblev at tale Dialekt, skønt han sikkert med største Lethed kunde behersket Rigssproget; han gik altid med Vesten knappet op lige til det sorte Halsbind, aldrig med hvid Flip, og var i øvrigt ikke bange for at støde an, hvad ogsaa tit skete, da han havde mange Kanter. Trods disse — skal vi kalde det Mangler eller Særegenheder? — var det et stort Tab, det daværende danske katholske Samfund led i 1908 ved hans Død. Vi havde mange, der var langt mere taktfulde, korrekte, ja slebne, men kun faa, der var saa varme, saa begejstrede, saa varme for deres Overbevisning som Jens Busk. Hans Ord kunde tænde og begejstre, naar han stod op og talte naturligt og lige ud om det, han levede og troede paa. Jeg mindes en Aften ved et Møde i A. C. et gribende Indlæg af Jens Busk. »At vi dog ikke skammer os, naar vi ser paa, hvad de andre kan faa udrettet i Sammenligning med os, der dog har faaet saa meget bedre og tryggere en Grundvold at bo paa end de,« udbrød han, og der var mere end een, der følte Skammen stige op

i sig, erkendte, at han havde Ret, den jævne Bondemand, der aldrig havde studeret eller kunde fremmede Sprog (en Mangel, han selv i høj Grad beklagede) og kun havde været Katholik i saa faa Aar, men var saa rig og glad i sin Tro.

Higsdagsmand Jens Busk.

Han havde den store Glæde, at hans Hustru fulgte ham og ligeledes blev Katholik. De var meget taknemmelige for deres Sognekirke i Horsens og har gjort den ikke saa lidt godt. Den udmærkede Villa i Haven, hvor nu Kirkens to Præster har deres Bolig, byggede Jens Busks Enke, efter sigende ifølge et Drømmesyn. Hun hørte nemlig sin afdøde Mand sige i Drømme: »Byg en Villa til dig og Sognepræsten.« Hun adlød Opfordringen, og i flere Aar boede hun paa første Sal i Villaen og Pastor Kerff i Stuen.

Skriftlige Vidnesbyrd har Jens Busk ikke efterladt sig. Hans Minde maa holdes i Live ved, at de, der har kendt ham, fortæller de yngre Slægtled om den mærkelige Mand. *)

Niels Hansen.

En Hymne til Guds Kærlighed.

Stifterinden af »De arme Sjæles Hjælperinder«, Moder Marie af Forsynet, skrev til sine aandelige Søstre:

»All fører os til vor Frelses Kærlighed.
 Alle Ting nærer og føder denne Kærlighed.
 Alle Ting opmuntrer den og gør den til vor Glæde.
 Den lever af vore Ønsker og tilfredsstiller dem.
 Den lever af vore Sorger og trøster dem.
 Den lever af vore Lidelser og belønner dem.
 Den lever af vore Ofre og gør dem uendelig kostbare.
 Den lever af vore Glæder og forøger dem.
 Den lever af vore Haab og opfylder dem.
 Og med et Ord vil den skabe vor Lykke
 nu og i al Evighed.«

Bogen »Some sisters of mine« af Marie René-Bazin, (London, Burns Oates & Washbourne, XVI — 224 S., sh. 5.00), er en opløftende Illustration til disse Stifterindens Ord. Mange af de i denne Bog fortalte Træk vil efterlade et dybt Indtryk paa den modtagelige Læser. Som Eksempel vil vi anføre Moder Marie af St. Celeste's Død:

Imidlertid nærmede Døden sig. Moder St. Celeste følte det. »Efter hvad Lægerne siger, vil jeg komme mig, men efter hvad Han siger, er Himlen nær. Han tager mig helt i Besiddelse. Kærlighed brænder mine Sorger bort.«

»Jesus forbereder mig. Han kommer for at hente mig. Jeg vil ikke frygte ham, og for ikke at nære Frygt for mig selv tager jeg min Tilflugt til hans Barmhjertighed.«

En Aften vaagnede hun op efter en lang Søvn, fremkaldt ved Medicin. »Min Jesus, jeg sover for meget! Vi har intet sagt til hinanden siden i Morges, vi, som plejer at tale sammen hele Dagen igennem!«

Og hun bad om, at man skulde lade Smerterne arbejde frit.

Den sidste Optegnelse i hendes Dagbog er dateret den 21. Marts 1929: »Denne Gang fortalte Lægerne mig, at Enden er nær. Aah, Jesus, jeg hungrer efter dig — jeg elsker dig — jeg takker dig — jeg stoler paa dig!«

*) »Nordisk Ugeblad« vil med Glæde offentliggøre eventuelle Skildringer af den fremragende katolske Jyde og opfordrer hans gamle Venner til at nedskrive og indsende, hvad der endnu ikke er kendt om ham.

Nogle Dage senere skrev hun med rystende Haand nogle faa Ord med Blyant til sin »elskede Moder General«, som hun altid kaldte hende. »Farvel min elskede Moder og Tak for alt. Jeg gaar bort med den største Glæde og en brændende Tørst efter Gud.«

Moder St. Celeste havde tilbudt sig selv som Offer. Hun døde den 15. April 1929 efter en smertefuld Døds-kamp, virkelig »fortæret af Kærlighed«. Hendes stakkels Ansigt, som var fortrukket og mærket af Lidelser, fik en til at tænke paa »Ecce homo«, hendes Yndlingsandagt. Men saa snart hendes Hjerte holdt op med at slaa — det Hjerte, der havde elsket saa rent og saa inderligt — for-andredes hele hendes Legeme: hendes Træk slappedes, hun blev lysende, straalende, efter hvad de siger, der saa hende, »og saa smuk, at vi ikke kunde løsrive os fra Synet«.

A. P.

Den kristne Statsmands Værk i Portugal.

Den ene plaprer det efter den anden, at Kristendommen har svigtet socialt og politisk, f. Eks. i Spanien, og derfor straffes af de røde Vandaler. Medens Sandheden er, at Kristendommen netop ikke fik Lov til at raade og at det derfor gik galt. Et højst aktuelt Eksempel derpaa er det nye Portugal, som var en social-politisk Ørken under Liberalismens, Frimureriets og Radikalismens Styre og nu blomstrer op under en Kristens vise Ledelse; et godt Eksempel i en Tid, hvor baade Kommunisme og Nazisme prøver paa at bluffe Verden. Nedenstaaende er taget fra en Artikel af P. Mich. Kenny S. J. i »The Sign«, Maj 1937.

Utilfredshed, Oprør, Revolter og national Bankerot har præget Portugals Historie i et Aarhundrede.

Det ene kævlende politiske Parti fulgte efter det andet i Forbindelse med offentligt Røveri og Korrupsion. Efter at have myrdet Kong Carlos i 1908 erstattede et republikansk Frimurerparti Kong Manuel i 1910 og oprettede en Forfatning, som udelukkede Biskopper, religiøse Ordener og religiøs Undervisning. — Nu fulgte Kaos. I de efterfølgende 16 Aar sad 40 Regeringer ved Roret.

Portugal slog sig saa i Verdenskrigen sammen med de Allierede; men Revolter og Mord fortsattes, medens Valuta-Inflation og fortsat Underbalance paa Budgettet lammede den inden- og udenrigske Handel. I 1925 oprettede Hæren et Diktatur, det 18. siden 1910, under General Carmona, som nu er den valgte Præsident. Da han fandt Landet i financier Ruin, valgte han som Finansminister Oliveira Salazar, en Professor i Statsøkonomi i Coimbra, som har skre-

vet meget og klogt om dette Emne; Salazar's Betingelser for at modtage Posten, nemlig, at han skulde have absolut Veto, hvad de nationale Udgifter angik, gjorde dog, at Sagen ikke gik igennem i 1926. Men efter i de næste to Aar at være sunket endnu længere ned i det finansielle og økonomiske Hængedynd, accepterede Carmona i 1928 Salazar's Betingelser, og Portugals tilsyneladende mirakuløse Genrejsning begyndte.

Efterkrigstiden har frembragt mange store katolske Statsmænd: Monsignor Seipel og Dr. Dollfuss i Østrig, Brüning og adskillige Forgængere i Tyskland, Motta i Schweiz, Robles i Spanien og Oliveira Salazar — maaske den største af dem alle — i Portugal. Han var Søn af en fattig Bonde, besøgte Seminariet i Viseu, men da man bemærkede hans levende Interesse for det sociologiske Studium, raadede Rektoren ham til at gøre dette til sit Livsværk. Han blev saa overflyttet til Universitetet i Coimbra, hvor han vandt Licenciatet i Jura og Doktorgraden i Samfundsvidenskab, og i 1916 blev han Professor i Samfundsvidenskab og Statsøkonomi.

Efter det første Aars Forløb kunde den nye Minister fremlægge en Handelsbalance med Overskud i Stedet for Underskud. Det var første Gang i 100 Aar.

Salazar begynder at arbejde.

Salazar aabnede sit virksomme Diktatur ved at meddele Statsraadet, at hver enkelt Minister skulde holde Udgifterne inden for Grænser, som nærmere skulde fastlægges efter Samtale med Finansministeren, som vilde arbejde sammen med hvert enkelt Departement for at organisere Nedsættelsen af Skatter og Udgifter efter ensartede Principper. Han fortalte Repræsentanter fra Hæren og fra andre offentlige Institutioner, at Hovedproblemerne — finansielle, samfundsmæssige, sociale og politiske — var saa nøje knyttet til hinanden, at det at løse det ene var ensbetydende med at løse dem alle, og de politiske og sociale Problemer vilde være paa Vej til Løsning, naar Statens Finanser engang var bragt paa solid Basis.

Disse Problemer drejede sig om upartisk Fordeling af Velstand, hovedsagelig mellem Kapital og Arbejde; men hvor Velstand ikke eksisterer, kan den ikke fordeles. For at Arbejderen derfor kan faa virkelig Nytte af sit Arbejde, maa Produktionen organiseres saaledes, at Værdierne forøges, og for at naa hertil, maa Arbejdsgivere og Arbejdere samarbejde harmonisk. Først maa de samles om at bringe Balance i Budgettet, en nødvendig Basis for en sund Blomstring; og derfor maa den strengeste Økonomi paalægges Nationens Ministre og Funktionærer, en Strenghed, som

Ministrene maa lade gaa videre, og finansielle Misbrug maa under Straf erstattes af de strengeste Forholdsregler uden Persons eller Rangs Hensyn.

Den nye Forfatning.

Svaret paa hans Appel og Plan bragte i 1928 et Overskud paa 300 Millioner Escudos, et Resultat, der aldrig før var set, og som forbavsede Nationen og vandt dens Tillid. Trods tunge Udgifter paa nye og gamle Veje og almindelig Transport, paa hydro-elektriske Planer for at frembringe billig elektrisk Strøm til Fabrikerne, paa en national Kreditbank for at yde Laan paa lette Betingelser til Bønderne og de industridrivende, og paa andre Foretagender for at skabe Velstand og Tillid, kunde Ministeren hvert Aar fra 1928 til 1936 berette om et solidt nationalt Overskud.

Efter at have bragt de økonomiske Spørgsmaal paa sund Basis begyndte Salazar at udføre sin Plan for en demokratisk Regering, afpasset efter portugisisk Karakter og Tradition. Han holdt ikke af Diktatur, som han regnede for et nødvendigt Onde i Øjeblikket; men endnu mindre holdt han af det Parti-Tilhænger-System, som havde ruineret Landet. I 1931 havde han organiseret det katholske Centrumsparti for at bekæmpe de antiklerikale. Besluttet paa, at Tiden nu var inde for i Nationens Interesse at opløse Partisystemet, trak han sig tilbage fra det katholske Centrumsparti, spredte dets Tilhængere i den katholske Aktions sociale Sfære og proklamerede alle Partier ulovlige, som ødelæggende for den nationale Enhed og især for det almene Vel. Han erstattede disse med den nationale Union, som, grundlagt i 1930, snart var forgrenet til enhver By og ethvert Sogn og blev et udstrakt nationalt Middel for den økonomiske og sociale Organisation.

Det straalende Resultat, som han materielt og moralsk set har opnaaet, er fremkommet uden Vold eller Appel til Parti- eller Sektions-Interesser, men kun ved Aabenhed og Ærlighed i sin Fremgangsmaade og ved den nye og fortsatte Velstand, som hans uegennyttige Arbejde har bragt Portugal, medens hele den øvrige Verden vrider sig i Kriernes frygtelige Smerter. Bainville erklærer i sin Bog »Les dictateurs« Salazar's Regering for *»den ærligste, den viseste og den mest afbalancerede i Europa og den mest nøjagtige i Brugen af Principper«*.

Den nuværende Regerings Karakter.

Til dette forbavsende Resultat kommer yderligere, at Salazar ikke anvender nogen af Demagogens Paafund. Han forlader sjældent sit Kontor i Finansministeriet og undgaar offentlige Møder og sociale Funktioner, saaledes at Folket kun kender ham fra Fotografier i Aviserne. Han bekendt-

gør sine Principper og Hensigter kun ved ligefremme, nedskrevne Fremstillinger og uden at appellere til Følelserne. Han lader sig kun sjældent interviewe, men svarer prompte paa alle skrevne Anker og Ansøgninger.

Hans Vane med at holde sig afsondret fremkaldte til at begynde med megen Vrede; men da man erkendte, at det var hans utrættelige Arbejde for Folkets Interesser og hans Ønske om ikke at staa i Afhængighedsforhold til nogen social Magnat, der var Aarsagen til, at han holdt sig for sig selv, vandt han lidt efter lidt en Beundring og en Hengivenhed, som var dybere og vægtigere end offentlige Afguder ellers kan opnaa. Han lever meget enkelt sammen med sin Søster, der er Lærerinde, i en Villa i Vimeira og holder sig strengt inden for sin Gage paa \$ 225 om Maaneden. Hans Biograf, Antonio Ferro, kan med Rette sige om ham: *»Han er ene, som en Heros, der arbejder for os alle. Lad ham gaa sin egen Vej, saa han saa meget hurtigere naar frem. Lad os med Taalmodighed afvente Opfyldelsen af hans Løfter. Ingen Vold er der søjet til hans ophøjede Autoritet, kun Vold imod sig selv. Nu, hvor vi forstaar ham, lad os hver i Stilhed gaa vor Vej. Lad ham arbejde.«*

Salazar's Karakter.

Hans uselviske og utrættelige Hengivenhed til sine Interesser, hans moralske Uangribelighed og hans ufortrødne Udøvelse af sin faste Tro samt hans klosteragtige enkle Livsførelse har til Slut besejret Folkets Hjerte og vundet dets Hengivenhed.

Den franske Kritiker Jean le France skriver om Salazar:

»Han er fremfor alt intelligent, energisk, modig og udholdende. Maaske burde man sige, at han først og fremmest var beskeden, at han ikke søger Hæder og Ære, at han oven i Købet skyer Anerkendelse, at han har et klart Hoved og et gavmildt Hjerte. Jeg kender intet saa ærligt som hans offentlige Taler, saa ærligt aandeligt, saa hengivent baade over for Folket og Aanden. Den populære Fører analyserer sine Tanker, medens han taler, og værdsætter sine Modstanderes Værdi. I sin Tanke fuldender han det, som saa faa Handlingernes Mænd fuldender: Balancen mellem Handling og Idealisme.«

Imedens arbejder han paa yderligere Sejre. Hans Regering har ydet dens Brødre, Nationalisterne, i Spanien den bedste Hjælp mod den kristne Friheds Snigmordere. De har paa deres Side oprettet Skoler og Kirker og kristne Institutioner i det vidtstrakte Omraade, som de har fra- vristet Ødelæggerne. Initiativet hertil har de taget fra Salazar's System og proklameret deres Hensigt til at udvide dette til hele Spanien i en kristen korporativ Republik.

Den danske Presse og Sædelighedsprocesserne.

Vor korte Gennemgang af den danske Presses Holdning til Dr. Göbbels' sidste Nummer: Sædelighedsprocesserne, vil vi i Dag gerne supplere med et Par nye Citater. Det er glædeligt at kunne gøre opmærksom paa den Holdning, »Kristeligt Dagblad« har indtaget i Nazismens nyeste store Angreb mod Kirken. Saa tidligt som d. 1. Maj gør en Leder opmærksom paa den Lighed, der er mellem disse nazistiske Sædelighedsprocesser og de Processer, som f. Eks. Filip den Smukke af Frankrig førte mod Tempelherrerne eller dem, som Henrik VIII af England iscenesatte mod Klostrene. I begge Tilfælde anklagede netop de Mennesker Kirken for Usædelighed, der havde al Grund til først at fejle for deres egen Dør.

»I begge Tilfælde var Aktionen et Hovedmiddel for Gennembruddet af den centraliserede Statsmagt. I begge Tilfælde var den en brat og voldsom Optagelse af lange Tidens Skumlerier, som dog slet ikke paa det paagældende Tidspunkt havde taget særlig Fart. I begge Tilfælde blev kun det ensidige Anklagemateriale bekendt, og den Dag i Dag kan der tvistes om dets Værdi. I alle disse tre Henseender kan vi drage en Parallel med Aktionen af April—Maj 1937.«

Bladet gør opmærksom paa, at disse ganske enestaende Anklager, saafremt de er sande, forudsætter en »lavere moralsk Standard« hos det tyske Folk, men tror til Ære for Tyskland ikke selv paa dem. Man ser hele Forklaringen, deri, at

»Statsmagten baade er Anklager og Dommer og raader over, hvilket Materiale der skal stilles til Raadighed for Samtid og Eftertid«, og at det med Massebeskyldningerne drejer sig om en Retspleje, der »foregriber de fængsledes Dom.« Lørdag d. 5. Juni havde Bladet et stort Interview med P. Menzinger som et Led i en Serie Artikler: »Tyskland og Vatikanet«, hvor Pateren fik loyal Lejlighed til at gøre opmærksom paa en Række vigtige Punkter, saaledes Forskellen paa Bismarck og de nuværende Magthavere: Jernkansleren holdt sig i sin Kulturkamp dog til Loven, hvad man ikke kan sige om Nazisternes brutale Overgreb. Om Sædelighedsprocesserne siger P. M. bl. a., at man jo ikke kender den egentlige Sandhed, at det i værste Fald drejer sig om smaa Ordener, men ingen af de store, at der er næsten ingen Præster, og at man ofte holder sig til mindreaariges Vidnesbyrd. Man ser altsaa med Tilfredshed og Anerkendelse, at Bladet holder sine Læsere underrettet paa en værdig og klog Maade, der forresten heller ikke er ualmindelig i Provinspressen, f. Eks. i »Aarhus Stifts-Tidende«.

»Berlingske Aftenavis« af 2. Juni indeholder en ypperlig Artikel »Nazismen og Kirken« af Red. Blædel, som er paa det rene med, at det hele

»har naturligvis et langt videre Maal end at advare mod nogle spredte Sædelighedsforbrydere og sikre dem retfærdig Straf.«

»Nu udkæmpes for Alvor og paa Liv og Død en Kulturkamp, saaledes som det maatte komme, naar den totalitære Stat med dens *Weltanschauung*, baseret paa Race-Doktrinen, mødes med Kirken.«

»Mellem disse to Verdensanskuelser — Nazismens og Kirkens — er Forsoning umulig, og den Kampagne, der nu i Tyskland føres mod Romerkirken, og som har løsnet og sandsynligvis snart helt vil afbryde den diplomatiske Forbindelse mellem Berlin og Vatikanet, rækker langt ud over nogle spredte katolske Sædelighedsforbryderes Tilfælde, den rækker endog ud over Romerkirken, den omfatter ogsaa de protestantiske Kirkesamfund.

Den er den totalitære Stats Krig mod den eneste Magt i Tyskland, der ikke har bøjet Knæ for den nye nationale Racerelegions ubetingede Autoritets- og Ufejlbarekrav.«

—z.

Mellem Mødre.

En syndig Mand.

Der var en hel Del godt at sige om Ingerids Mand. Og det blev da ogsaa sagt, nu, han var død.

Alle kunde pludselig huske hans elskværdige Karakter, hans smukke Skikkelse, hans Folketække og hans naturlige Begavelse. Man mindedes hans aabne Haand overfor Fattigfolk. Man genoplivede Historier, hvori han klarede Situationen som kun den, der besidder lige Dele af Inteligens og Hjerte, kan klare den. Man berømmede hans Mod. Krøniken om, hvorledes han for Aar tilbage som Medlem af »Samfundshjælpen« ordnede Spektakelmagerne paa Havnekajen, hvor Niels skulde lede Losningen af Kreaturfoder til Omegnens Gaarde, blev sat i Omløb. — Demonstranternes Ordfører skulde just slynge det forsmædelige Ord »Skruebrækkere« efter Niels og hans Folk, da det viste sig, at Ordføreren var saa hæs, at hans Stemme ikke kunde overdøve Kranernes Støj. Da var Niels der med sit hjertevindende Smil, sit uimodstaelige Buk og sin Lommelærke: »Drik, min Ven! Det klarer Røsten!« — Det blev til Latter og Hurra i Stedet for Tumult. — Nu, Niels var borte, kom man tillige i Tanker om, at de fire dejlige Børn, som han og Ingerid havde, ogsaa var hans. Man gik endda saa vidt, at man fandt smukke Ligheder mellem dem og ham. — —

Medens Niels levede, sang man en anden Vise.

Den berettede om utallige Sold, hvori Niels var Hovedmanden, om vanvittige Handeler, om Kortspil og Færdsselsbøder og det, som værre var. — Paa denne sorte Bag-

grund steg Ingerid omtrent fejlfri frem. Man var overtydet om, at naar Børnene artede sig saa smukt, som de gjorde, var Æren udelukkende hendes. Og naar man, blandt de mange Sagn om Niels's Bedrifter, ikke vidste eet eneste om Ufred i Hjemmet, tilskrev man atter Ingerid Æren herfor.

Jeg vil ikke bortfjerne eet Ord af de gode, der siges om Ingerid. Efter min Mening er hun saa nær ved at være en Engel, som et Menneske, der staar frit ude i Verdens Stormvejr, kan være det. Men jeg ved, at der skal to til at stifte Ufred. Der er ikke indre Harmoni i et Ægteskab, uden at noget fundamentalt er i Orden.

At det fundamentale var i Orden her, ved jeg, og om lidt skal vi komme tilbage til det.

De anførte Skildringer lignede begge Niels, uden at nogen af dem vel gav ham, som han virkelig var.

Hans Fejl var lette at se. De hang udenpaa ham. Hans Fortrin var af den Art, der danner Myte.

Hvorledes Ingerid tog det, mens Niels levede, hvorledes hun afbalancerede de Chock, hvoraf bare eet syntes at skulle være tilstrækkeligt til at ryste et normalt Ægteskab i sin Grundvold, var der ingen, der vidste. Ingerid havde det ikke med Veninder, og hun havde det ikke med at tude for aabent Tæppe.

Hvorledes hun tog det efter Mandens Død, da det hele laa i et økonomisk Kaos, — hvorledes hun tog Tabet af ham, og hvorledes hun tog Vennernes Deltagelse, anede jeg slet ikke. Vi bor ikke i hinandens Nærhed, og ved Begravelsen, hvor vi kun saas flygtigt, var hun i sit Væsen, som man kunde vente det af Ingerid, der altid har været stærkest, naar det kneb.

Men forleden sad hun i min Stue.

Vi snakkede om Børnene, og hun havde fortalt, hvorledes hun foreløbig agtede at indrette sig. Det var trange Kaar, der ventede hende og dem.

Saa sagde hun pludseligt med et Smil:

»Det er morsomt, hvor den store ligner Niels!«

Hendes Tone, der røbede en Varme, Ingerid sjældent lader komme op til Overfladen, fik mig til at mindes en Hændelse fra mit sidste Besøg hos dem.

Niels og Ingerid havde Selskab. »Stemningen« var kommet lidt op. Efter en Tur i Haven drev vi i Flok opad den brøstfældige Havetrappe. Niels og jeg gik sidst. En af Trappens Kantsten løsnede sig under Niels's Fødder og rullede ned i Haven. Han greb fat i min Albue og drejede mig med sig om, idet han blev ved at se efter Stenen. — »Saaledes gaar det os alle,« sagde han. »Vi smuldrer væk —. Hvis ikke — —«. Han fuldførte ikke Sætningen.

Men han begyndte at citere af Per Gynt. Han maatte særlig have kastet sin Kærlighed paa de Linier, for ingen kunde ellers beskylde Niels for at være belæst. Men det kom ganske stille med hans smukke Stemme:

...»*Hvor var jeg som mig selv, som den hele, den sande?
Hvor var jeg med Guds Stempel paa min Pande?*«

Sig mig: Tror du ikke, min Solvejg i paakommende Tilfælde vilde svare:

»*I min Tro, i mit Haab og i min Kærlighed?*«

Niels havde spurgt mig; men han ventede ikke Svar paa sit Spørgsmaal. Han tænkte paa Ingerid, og han vidste Svaret.

Og nu, da jeg sad over for hende, sagde jeg:

»Jeg har et smukt Minde om Niels. Lad mig fortælle dig om det!«

Hun nikkede af og til, mens hun lyttede til min Historie. Saa sagde hun:

»De Linier brugte Niels ofte. Han paastod, at jeg havde Evne til at kalde det gode frem i ham. Maaske er det rigtigt. Men det skal du vide: Han kaldte ogsaa paa det gode hos mig. Jeg var mindst lige saa afhængig af ham, som han var det af mig. Naar alt kommer til alt, er det vist noget af det vigtigste i et Ægteskab.« Hun smilede vemodigt hen for sig, inden hun fortsatte: »Nu maa jeg haabe paa, at Arven fra Niels, Børnene, kan blive ved at holde det i Live, som dur noget hos mig!«

Jeg vilde have mumlet noget om, at der vistnok ingen Fare var; men jeg tav i Tide. Ingerid behøvede ingen af de billige Ting, jeg kunde sige.

Hun rejste sig for at gaa. Idet hun ordnede sit Slør, sagde hun med en Aabenhed, der virkede dybt overraskende, fordi den ikke passede til det Billede, man ellers havde af hende:

»Jeg har i Formiddags tilbragt en Times Tid i Kirken. Der læste jeg Evangeliet til fjerde Søndag efter Pintse — om Peders Fiskedræt. Det var Niels' Yndlingsfortælling fra Bibelhistorien. Han saa altid sig selv som den »syndige Mand«.«

Da Ingerid var gaaet, forekom det mig, at jeg først nu havde set hende og hendes Ægteskab i det rette Lys. Hendes Mands Billede havde ogsaa faaet det Træk, der mang- lede. Havde ikke netop Ydmygheden været det allersmukkeste hos ham?

Lillemor.

Bergson er blevet Katholik.

Blandt de Filosofer, som øvede stor Indflydelse paa vor Tids aandelige Liv, staar Henry Bergson i første Række. Hans Indsats for Aandens Frihed og Selvstændighed over for det legemlige fængede. Han forstod at fremføre sine Ideer i en saa fuldendt kunstnerisk Form, saa han derved vandt Litteratur-Nobelprisen (1928). Gennem sin Lære om élan vital (Livsbegejstring) blev han en mægtig Pioner for Ententens endelige Sejr i Verdenskrigen. Prof. E. R. Curtius*) siger: »I Bergsonismen er den ny-franske Aand kommet til bevidst Erkendelse af sit Indhold.« H. Platz*) bemærker hertil: »Det er i Sandhed Bergsons uforlignelige Betydning, at han ikke alene er blevet Begyndelsen til et nyt Liv, men en hel Generations Samvittighed. Gennem ham er dens Aand blevet befriet og dens Sjæl blevet næret.« Paul Acker*) betoner: »De unge Mennesker er saa begejstrede for hans Undervisning, fordi han ved at overvinde Rationalismen gengiver Ungdommen Idealismens pragtfulde Skønheder. Derfor er hans Elever ogsaa opfyldte af overstrømmende Taknemmelighed imod ham.«

Som et ganske enestaaende Tilfælde staar den første Leder af *Bulletin des professeurs catholiques de l'Université*, E. I. Lotte. Denne bekender: »Jeg ved ikke længere, hvilken Athenienser det er, der i Platons »Gæstebudet« erklærer, at han først virkelig lever, siden han har lært Sokrates at kende; jeg vilde sige det samme om Bergson, hvis jeg ikke var blevet kristen igen, siden jeg har lært ham at kende. Studiet af hans Filosofi — et Studium, som jeg har begyndt i den krasseste Materialisme — har aabnet mig Vejen til Befrielsen . . . Sjælens Rige aabnede sig for mig; saa var det forbi med de tidligere Læreres Determinisme . . . Guds Aand blæste hen over Verden . . . Kun den, der Aar igennem har levet uden Gud, véd, hvilken Glæde det giver at finde ham igen.« Ordene, »hvis jeg ikke var blevet kristen igen«, viser allerede, at Lotte senere saa sig tvunget til at tage Stilling imod sin tilbedte Lærers Fejltagelser i Filosofien. Paa samme Maade gik det Maritain.

Den nye opblomstrende kristne Filosofi i Frankrig bekæmpede Bergsonismen, men understregede dog ogsaa Sandhedselementerne, som den skjuler. Dette forblev ikke uden Resultat. Da Bergsons nyeste Bog »*La pensée et le mouvant*« udkom, underkastede P. Gorce O. P. den en Kritik, som fastslog en uventet stor Overensstemmelse med Thomas fra Aquins Filosofi. Bergson svarede: »Jeg kender desværre ikke tilstrækkeligt den h. Thomas' Filosofi i dens

*) Fremragende Kendere af Frankrigs Kultur og Litteratur.

Helhed til selv at kunne sige, i hvilken Grad mine Tanker ligger paa Linie med hans. Men sikkert er det, at naar jeg havde Lejlighed til grundigere at udforske det ene eller andet Spørgsmaal i denne Filosofi, saa jeg mig stillet over for Ideer, som jeg i det væsentligste kunde antage, naturligvis under Hensyntagen til den i Mellemtiden indtraadte videnskabelige Udvikling . . .« Nu bringer »Vaterland« (Luzern 29.-5.-1937) Meddelelse om, at den alderstegne Tænker (født 18.-10.-1859) for nogen Tid siden er indtraadt i den katholske Kirke. A. P.

Prinsesse Elisabeth af Frankrig.

Døden.

(Sluttet.)

Men Folket var ikke tilfreds endnu, ogsaa Elisabeth skulde dø. Foreløbig levede hun i det triste Fængsel med den lille Prinsesse, som hun opdrog til at klare sig selv, passe paa sit Helbred, bruge Tiden godt og ikke bære Nag til det franske Folk, som var vildledt af nogle faa, og frem for alt bevare Troen og bede meget. Selv var hun et Eksempel; trods den daarlige Fangekost gennemførte hun at holde Fasten, fortæller hendes Niece senere.

Saa en Aften bankede det paa Fængselsdøren, fortæller den lille Prinsesse i sine Erindringer. »,Kom saa med, Borgerinde«, og man overdængede min Tante med Fornærmelser; hun fandt sig deri med Taalmodighed, tog sin Hue, omfavnede mig og sagde, jeg skulde være ved godt Mod og altid haabe paa Gud.« Saa blev hun ført af Sted. Hun anklagedes under de mest urimelige Paaskud og dømdes til Døden sammen med fire og tyve andre Ofre; alt paahørte hun med sin sædvanlige Ro og Værdighed.

Blandt de dødsdømte, der tilbragte Natten sammen, fandt Prinsesse Elisabeth hurtigt sin Plads, talte til dem, beroligede dem og befæstede dem i Troen: »Der kræves ikke af os som af Oldtidens Martyrer Offeret af vor Tro; vi skal blot give Afkald paa vort elendige Liv; lad os bringe Gud dette ringe Offer med Hengivelse«, sagde hun.

Roligt stod hun paa Vognen, der kørte dem til Guillotinen; den første Adelsdame, der skulde henrettes, bad om Tilladelse til at omfavne hende: »Ja gerne«, svarede hun med sit sædvanlige venlige Smil. De næste fik samme Gunstbevisning. Prinsesse Elisabeth bad højt »De Profundis«, saa steg hun som den sidste af de fem og tyve op ad Trinene til Skafottet . . .

Signalet til den Trommehvirvel, der nu skulde have lydt, blev ikke givet; den Officer, der havde Kommandoen, faldt bevidstløs om i det Øjeblik, han skulde til at give Signalet, og maatte bæres bort af Vagten.

Alle Beretninger og Memoirer fra den Tid fortæller enstemmigt, at i det Øjeblik, Elisabeth modtog Dødshugget, bredte der sig en Duft af Roser over hele Pladsen, som det ofte er Tilfældet ved Helgeners Død.

Elisabeths Personlighed.

Rørende er Prinsesse Elisabeths Trofasthed til det sidste over for Broderen. Hun beundrer hans gode Sider, hun ser hans Fejl og beklager dem, hun vaager over ham som en Skysengel. Men hendes Omsorg omfatter ogsaa Dronningen og især Børnene og hendes øvrige Slægtninge. Trods Hofintriger er det aldrig lykkedes at forstyrre dette gode Forhold. Hofsladder taaltes ikke, hvor hun var til Stede.

Hun var forsigtig i Valget af sine Venner, men de kunde da ogsaa være sikre paa, at intet nogensinde kunde berøve dem hendes Hengivenhed. Men uretfærdig Protektion laa hende fjernt. (Engang fik hun Kongen til at give sig sin Nytaarsgave forud for fem Aar for at skaffe en kær Veninde en Medgift.)

Mod sit Personale og mod Smaafolk var hun fuld af foretagsom Interesse. Hun dyrker Lægeurter i Haven til Brug for de fattige, anskaffer en Flok Svejtserkvæg og uddeler Mælken til Børnene, giver direkte Almisse i stor Udstrækning, sidder ved den gamle Mor Rendoulet's Dødsleje, lader en syg Gartner bære ind i sine egne Værelser, plejer ham og beder ved hans Dødsleje. — Alt dette kostede mange Penge, og slog Maanedspensionen ikke til, maatte der spares paa Prinsessens personlige Udgifter.

Klostersøster blev hun ikke, men sit Kald som Søster til den ulykkelige Konge har hun opfyldt til fulde, selvforlemmende og uden Indvending.

Alt dette var Udslag af hendes levende og inderlige Tro, der ikke indsnævredes af jansenistisk Streng-
hed. En særlig Andagt havde hun til Marias ubesmittede Hjerte, og en Ugeseddel viser, hvad hun paa hver af Ugens Dage foresatte sig at tænke over: Sakramentet, Jesu Korsdød, Paradiset etc.

De mange Prøvelser faldt det hende ikke altid let at bære, og hun klagede da i sine Breve: »Undertiden maa Hjertet give efter for Trangen

Madame Elisabeth de France.

til at tale om sine Følelser; det synes, at naar man slapper Nerverne lidt, bliver det blot stærkere bagefter.« Hun skriver til Vennerne om at bede for sig, for at hun ikke skal give op.

Hendes sunde Sind og gode Humør er dog uangribelige. Spøgende skriver hun til en Veninde: »Salmerne er smukke, det synes jeg ogsaa; ulykkeligvis er jeg altid naaet sidste Vers uden at have fæstet Opmærksomheden ved noget af det foregaaende. Jeg kan ikke sige, jeg lider af Distraktion, for jeg har kun een, men den er ogsaa uafbrudt. Forhaabentlig bliver jeg ikke altid ved med det; det er ikke netop fremmende for min Sjæls Fred.«

Een Fordom er hun bundet af: Jødernes Ligestilling med andre vækker hendes Protest: »Det var forbeholdt vor Tid at modtage som Ven det eneste Folk, som Gud har mærket med Forkastelsens Tegn, at glemme den Død, det har ladet vor Frelser lide . . . « Ellers er hendes Katholicisme saa ægte, saa rigtig orienteret, som den fandtes i Middelalderen og kan findes i Dag.

Hun beder i Fængslet:

»Hvad vil der ske mig i Dag, min Gud? Jeg ved det ikke. Alt, hvad jeg ved, er, at intet vil hænde mig, som du ikke har forudset fra Evighed af. Det er mig nok, min Gud, til at jeg kan være rolig. Jeg tilbeder din evige Raadslutning. Jeg underkaster mig af hele mit Hjerte: jeg vil alt, jeg akcepterer alt, jeg ofrer dig alt, jeg forener dette Offer med din kære Søns, min Frelasers, Offer og beder dig ved hans hellige Hjerte og uendelige Fortjenester om Taalmod i vore Ulykker og fuldkommen Underkastelse under alt, hvad du vil og tillader.«

Hun vejleder en af sine Svigerinder i Landflygtighed:

»Væn dig til, kære Søster, at hellige Hensigten i alle dine Handlinger; din Mand ønsker, at du har Gæster, din Stilling kræver, at du tager imod de Franskmænd, der er deres Herrer tro; du finder Behag deri og synes godt om dette Liv, intet er mere naturligt, det er din Pligt, Himlen giver dig den Naade at have Smag herfor, husk at takke for det . . . «

Hun undersøger en Venindes Klosterkald:

»For det første, Kære, kan man ikke erkende, om et Kald virkelig er af Gud, uden at man med Ønsket om at følge hans Vilje alligevel har tilladt sig i god Tro at bekæmpe den Tilbøjelighed, som tilskynder en til at knytte sig til ham; uden det løber man den Risiko at tage fejl og følge en forbigaaende Iver, som ofte skyldes Hjertets Trang; naar det ikke er bundet til nogen, tror det at kunne fri sig for Faren for at snyde sig til noget mod Guds Vilje ved at vie sig til Gud.«

Hun opmuntrer:

»Men, siger du, jeg føler ikke den Trøst, som man taler saa meget om, jeg ser kun min Sorg og det frygtelige Tab, jeg har lidt. Lad os ydmyge os, Kære, Fejlen er altid vor; hvorfor sætter vi saa stor Pris paa at mærke, at Gud elsker os? Fordi vor Forfængelighed smigres derved...«

Saadan skriver den kloge og fromme Prinsesse, da hun er to og tyve Aar og lever ved Ludvig XVI's straalende Hof i Versailles. Men da er der ogsaa kun otte Aar til, at hun skal naa sit Maal.

Maaske bliver hun en Dag æret af Kirken, som Ludvig den Hellige og Jeanne d'Arc bliver det nu. Alle er de straalende Eksempler paa, at Kærlighed til Gud og Kirken maa være den inderste Drivfjeder, selv naar en Opgave i det verdslige Samfund skal løses. E. N.

Vanhelligelse i det tredie Rige.

Ærkebiskoppen af Paderborn, Msgr. Dr. Kaspar Klein, har i en Prædiken, som han fornylig holdt i sin Domkirke, bekendtgjort Listen over de Vanhelligelser af Korset og Helligdommene, som det biskoppelige Generalvikariat i Paderborn har anmeldt siden Midten af 1935. Den forfærdende Liste indeholder følgende Tilfælde:

I Juni 1935 blev et Krucifiks ved Grevenbrück, Kreds Olpe, skændet og knust. De to Gerningsmænd blev idømt to Maaneders Fængsel. I Sommeren 1935 blev i Westernkotten ved Lippstadt en Statue af den h. Josef fjernet fra et lille Kapel og ødelagt.

I Erwitte ved Lippstadt blev samme Nat en Statue af den h. Johannes Nepomuk omstyrlet. I begge Tilfælde kunde Gerningsmændene ikke efterspores. I Nætterne mellem den 25. og den 27. Marts 1936 blev Corpus paa et Kors foran Maria-Hilf-Kapellet ved Geseke revet af og hængt op i et Træ. Et andet Kors ved Geseke blev paa samme Tid skændet paa lignende Maade. Gerningsmændene blev ikke eftersporede.

I Fastetiden i 1936 blev et Vejkrucifiks ved Neheim fundet væltet og knust. Eftersporingen blev indstillet, da der ifølge Meddelelse fra Regeringspræsidenten ikke var noget Holdepunkt for, at Vejkrucifikset var blevet beskadiget og væltet med Vold.

Natten mellem Paaskelørdag og Paaskesøndag 1936 blev Corpus revet af et Markkors ved Willebadessen (Paderborn), en Arm blev revet af, og Legemet smidt ud paa en nærliggende Mark. Gerningsmændene blev ikke eftersøgt.

I Begyndelsen af Maj 1936 blev der før en større Procession i Körbecke, Kreds Soest, Gitteret omkring et lille Vej-

kapel ødelagt og den i en Niche staaende St. Josefs Statue ødelagt. Gerningsmændene er ikke fundet. Natten mellem 5. og 6. Juli 1936 er Corpus paa et Vejkrucifiks ved Balbe, Kreds Arensberg, revet af med Vold. Gerningsmændene er ikke fundet.

Den 29. Juli 1936 blev i Hellefeld, Arensberg, et af Buksbom fremstillet og over et Kapel ophængt Kors revet ned under forhaanende Tilraab. Trods bestemt Vidneudsagn er Gerningsmændene øjensynligt ikke fundet.

Den 31. Juli blev i Børneasylskolen i Oeventrop, Kreds Arensberg, et Vindue slaaet ind og Vægkrucifikset fjernet.

Natten mellem Jul og St. Stefansdag blev i Wewelsburg Legemet paa et Kors, der kort i Forvejen var blevet restaureret, revet af med Vold og ødelagt. Som Gerningsmænd blev to Beboere fra Wewelsburg Arbejdstjenestelejr anmeldt. Ifølge Meddelelse fra Regeringspræsidenten af 14. Januar 1937 er Gerningsmændene henvist til Afstraffelse gennem Domstolene. Yderligere er ikke senere blevet bekendt.

Natten mellem 17. og 18. Marts 1937 skete der Indbrud i Hans Schemm-Folkeskolen i Holzwickede. Korset blev revet ned af Væggen og ført bort fra anden (katholske) Klasses Værelse. Ude paa Gaden blev Legemet knust, og det saaledes skændede Kors blev kastet i Enischer. Gerningsmændene er ikke fundet.

Den afskyeligste af alle hidtidige Korsvanhelligelser har fundet Sted i Balve, Kreds Arensberg, i den stille Uge 1937.

I Tilslutning til denne frygtelige Liste fortsatte Paderborns Overhyrde:

Lige over for disse talrige og skændige Ugerninger, der har rystet jer i samme Grad som mig, og som utvivlsomt i første Linie maa føres tilbage til den kristendomsfjendelige Indflydelse og den religiøse Ophidselse, som alle Steder i Ord og Skrift saa stærkt sættes ind over for vort Folk, rejser vi os som een Mand og forener os i vor Kirkes sejr- rigt klingende Raab: »Kors, Du vort eneste Haab — vær hilset!«

Nye Bøger.

Kommunisme og Kristendom.

Pauluskredsens yngste Barn, »Kommunisme og Kristendom« af Pastor H. Messerschmidt, (Kbhvn. 1937, 27 S.), udarbejdet paa Grundlag af det Foredrag, som Pastoren har holdt flere Steder i sidste Vinter, overrasker ved sit Emblem: Et Kors med Hammer og Segl i lætteste Omfav- nelse! Et uheldigt Motiv! Thi saa sandt som Korset anses for Kristendommens, og Hammer og Segl for den især i Rusland realiserede Kommunismes Symboler, saa sikker

er de to Verdensanskuelers totale og principielle indbyrdes Uforenelighed. De er som Ild og Vand, for Paven er Kommunismen i »Divini Redemptoris« den »forbryderiske«, Samarbejde med den er forbudt! Lad os derfor undgaa selv det svageste Skin af en Holdning, der ikke er sig hele Kontrasten bevidst. Brochurens Drivfjeder er i øvrigt en dyb Kærlighed til »vore Brødre, løskøbte ved Jesu kostbare Blod«, der ikke undlader at paavirke Læseren og føre ham hans Ansvar for hans Medbrødre: Arbejderne, for Øje. Dog findes der ogsaa enkelte Formuleringer, som ægger ens Forstand til Modsigelse eller bedre udtrykt, til et positivt Bidrag til Sagens fulde Klarlæggelse, hvorfor denne korte Anmeldelse kun skal betragtes som Indledning til en Artikel i næste Nummer af N. U., der ønsker at tage udføreligere Stilling til det saa omdiskuterede Emne. —z.

Baroktiden og den katolske Kirke.

Da *Gustav Schnürer* havde afsluttet sit mægtige Værk »Kirche und Kultur im Mittelalter«, et Arbejde som er blevet anerkendt af hele den faglige Kritik, ønskede Pius XI, at Forfatteren skulde fortsætte sit Arbejde og ogsaa behandle den nyere Tid. Den gamle, men endnu kraftige Lærde efterkom Ønsket, og nu foreligger det med Spænding imødesete Værk: »*Katholische Kirche und Kultur in der Barockzeit*« (XVI — 804 S. Paderborn, Schöningh, 1937, Mk. 12,50, ÷ 25 %) Schnürer stillede sig det Spørgsmaal: Ved hvilke Midler har den katolske Kirke under Brydningerne med Tidens Kultur i de Lande, som er forblevet den tro, forsøgt at opfylde sin Mission, hvilken Modstand har den haft at overvinde eller, hvor fandt den Fremme for sin Sag? Ligesom ved det tidligere Arbejde maa vi i Svaret beundre den samme Beherskelse af det mægtige Stof, den samme upartiske, roligt afvejede Dom, det samme velafpassede Sprog. Kun et utrætteligt Forskerarbejde, der har strakt sig over flere Aartier, kunde skabe Forudsætninger for en saa fremragende, paa dette Omraade enestaaende Ydelse. Af Værket fremgaar klart, »at Baroktiden var Vesterledens sidste Fælleskultur, som i første Linie blev formet fra Rom.«

Schnürer antyder selv, at den hellige Faders Ønske kun er blevet delvis opfyldt ved denne Bog: »*Allerede siden Begyndelsen af det 18. Aarhundrede meldte sig ved Fremstillingen af Forholdet mellem Kirke og Kultur en ny Opgave, nemlig, at vise, hvorledes den katolske Kirke trods det, at de førende Samfundslag vendte sig næsten helt bort fra den, dog kunde opretholdes og gennem sine hidtil ubenyttede Kræfter atter kunde leve op for ved Fremskridtsideens Sammenbrud at byde Vesterleden Helbredelse for dens sociale*

Elendighed.« Dette er maaske den mest fængslende Opgave, som paahviler den, der fortsætter med Fremstillingen af Kulturproblemet i de vestlige Lande. Gid den, der fortsætter dette Arbejde, maatte hedde — Gustav Schnürer! -ch.

For en snæver Kreds.

I al Korthed vil vi her henvise til nogle Bøger, der har stor Betydning omend kun for en snæver Kreds. Marietti, Torino, har udsendt alle *Decisiones Sanctae Sedis de usu et abusu matrimonii* (samlet af P. Hartmann Batzill O. S. B. 1937, 39 S., L. 4.—). — *Introductio in Literaturam Liturgicam* af Phil. Oppenheim O. S. B. (1937, 103 S. L. 8.—) er det første lille Bind af et vældigt Værk om Liturgien, systematisk og historisk betragtet, og byder en Oversigt over alle Tidens liturgiske Litteratur. — En handelig Udgave af *Missale Romanum* i større Oktavformat (14 × 23¹/₂ cm.) kan nu faas for 50 Lire. — L. Soubigou giver os i *Moïse et Nous* (Paris, P. Lethielleux, 1936, 234 S., I 11,18 fr.) en Skildring af Israels store Fører Moses, som ikke blot røber nøje Kendskab til Bibelen, men ogsaa til Ægyptens og Palæstinas Forhold dengang og nu. — *Drittordensrecht*, den tyske Udgave af P. Matth. Conte af *Coronatas Værk* om Tredje Ordens retslige Stilling i Kirken (1936, 403 S., RM. 4) kender vore Læsere af vor Omtale af den franske Udgave i Fjor.

Fra Hovedstad og Provins.

Academicum Catholicums Generalforsamling.

Onsdag den 2. Juni afholdt A. C. sin aarlige, ordinære Generalforsamling. 15 af Medlemmerne var mødt, hvilket Administratores fandt var altfor faa. Til Dirigent valgtes Driftsbestyrer Lorenzen. Paa Grund af Formandens Fraværelse allagde Stud. med. Bøggild Beretning om det forløbne Aar. Efter at Regnskabet var aflagt og godkendt valgtes Administratores for det kommende Aar. Genvalgt blev Politivadokat A. Lotinga og fg. Sekretær, Cand. jur. S. E. Odgaard, nyvalgt blev Cand. mag. I. M. Henrichsen. Generalforsamlingen sluttede med en Drøftelse af A. C.'s fortsatte Medlemsskab af den internat. Studenterorganisation Pax Romana. En Afgørelse blev udsat til efter at vor Sekretær for Pax Romana, Cand. mag. E. Nielsen, havde undersøgt Mulighederne for en Nyordning af A. C.'s Forbindelse med Pax Romana. I. M. H.

Christi Legems Procession i Haderslev.

Søndag den 30. Maj blev atter en Dag af inderlig Opbyggelse, en Oplevelse, vi ikke vil glemme saa hurtigt. I herligt Solskinsvejr foretog Menigheden, fra en festligt smyk-

ket Kirke (som Billedet viser), en Procession i Haven omkring Kirken. Ved Skolebygningens Indgang var et Alter rejst; man sang danske, tyske og polske Sange. For denne korte, men værdige Procession takker vi herigennem vor Sognepræst Jaworski. For Udsmykningen af Kirken rettes en Tak til Søstrene og Børnehjemmet og til Frk. Schømmel, der Aar for Aar saa uegenlytlig binder Guirlander. Lederen Lærer Schrørs er ligefrem uundværlig ved disse Lejligheder. Med Te Deum, i Anledning af vor Hl. Fader Pave Pius den XI's 80-aarige Fødselsdag, sluttede denne Festlighed. Pax.

Grundstensnedlæggelse i Aabenraa.

Onsdag den 2. Juni, om Formiddagen, nedlagde Hs. Exc. Biskoppen Grundstenen til den nye katolske Kirke ved St. Ansgars Klinik paa Sdr. Torv i Aabenraa. Ledsaget af fire Præster foruden Stedets Præst, Pastor R. Heuer, af St. Hedvigs Søstrene og den katolske Menighed ankom Hs. Excellence til Byggepladsen, hvor Arkitekt *Niels A. Nielsen*, Haandværkerne Bdr. *Jensen*, Installatør *Johs. Sørensen* og Snedker *Michalik* samt Klinikens to Læger Dr. *Beyer* og Dr. *Abild* havde indfundet sig. Efter de indledende Bønner og Ceremonier holdt Biskoppen en Tale, lykønskede Menigheden med den nye Kirke og talte — i Følge »Hejmdal« — om dens Betydning i en Tid, »hvor rundt i Europa Kampen raser mod den gamle Kristendom, saa man skulde tro, at Mørkets Magter har faaet Overtaget over den Lære, vi og vore Forfædre har levet paa«. Biskoppen omtalte de gode og frie Kaar, den katolske Kirke har kunnet glæde sig ved her i Norden. Biskoppen oplæste det latinske Grundstensdokument og indmurede selv den tunge Grundsten, som han havde ridset Korsets Tegn paa og som bar Inskriptionen 1937 under tre smaa Kors. Saa stænkedes Grundsten og Grundmure med Vievand.

Fra den vide Verden.

Kirkeudtrædelser.

»Der Deutsche Weg« af 9. Maj meddeler: I Koncentrationslejren i Dachau er i 1936: 214 Medlemmer af SS udtraadt af Kirken. Paa Førerskolen Burg Vogelsang har fra Maj til December 1936: 118 Lærere, Elever og Funktionærer forladt Kirken. I Koncentrationslejren Sachsenburg er over 200 SS-Folk udtraadt af Kirken.

Yderligere Meddelelser indløber fra Mecklenburg. Alene i Byen Rostock er henved 1400 Personer udtraadt af den lutherske Kirke. I Fremtiden vil det blive vanskeligere at erholde Tallet paa Udtrædelserne, da det er strengt forbudt offentligt at tale mere derom.

De førende Mænd inden for Rige og Parti har allerede for længst brudt med Kirken. Enten staar de fuldstændig afvisende over for den, praktiserer altsaa ikke mere, eller de staar i Kirkefølgernes Rækker. Navnene paa disse er kendt. En Del af dem har ved den officielle Udtrædelse understreget deres oppositionelle Stilling over for Kirken. Følgende Udtrædelser er bekendt: Rigsstatsholderne Mutschmann, Sachsen; Röver, Oldenburg; Wagner, Baden; Gaulederne: Grohé, Köln; Florian, Düsseldorf; Wächtler, Bayreuth (Leder af NS Lærerforbundet); Streicher, Nürnberg. Gauleder-Stedfortræder Holz, Nürnberg; Rigsleder Bormann, München; Stabschef Lutze anmelder sine Børns Udtrædelse; Gesandt Ribbentrop, London.

Ægte og kunstig Nationalisme.

Universitets-Professor, Dr. J. Murray S. J., offentliggør i det bekendte engelske Tidsskrift »Month«, Marts-Numret, en meget interessant og grundig Artikel om Nationalismens Grundlag og Væsenstruktur som sociologisk Fænomen. Han skriver herom: *»I snævrere Forstand er Nationalfølelsen maaske af yngre Dato; men Hengivenheden til eget Land og eget Folk er lige saa gammel som Menneskeslægten. Den stedlige Hjemstavnfølelse er naturligere og mere forstaaelig end den vidtstrakte nationale Følelse. Hjemstavnfølelsen er en Hengivenhed til noget, man har en direkte personlig Erfaring og Erindring om; noget, som rummer en direkte personlig Mening for den enkelte. Hvor der bestaar en stærk stedlig-præget Hjemstavnfølelse, som i Tyrol eller i Schweiz, eksisterer den moderne nationale Følelse interessant nok i langt ringere Grad.»* Og i samme Udstrækning, som den nationale Enhed er kunstig, er ogsaa Begejstringen og Propagandaen kunstig, og desto lettere kan Staten, Nationen eller Racen bestige en Afguds Trone og forlange en religiøs Holdning af sine Tilhængere.

Birgittakloster i Indien.

Den 10. April afrejste (ifølge St. Olav af 21./5.) 10 Søstre af Birgittaordenen fra Brindisi for at drage til Calicut, Malabar. Calicut er Hovedstaden i den nylig oprettede Stat Malabar, hvor der længe har været udfoldet en intens katolsk Missionsvirksomhed. En af de Jesuiter, som arbejder der, var for nogle Aar siden paa Besøg i sit Fædreland Italien og opholdt sig da i nogen Tid i Birgittaklosteret i Lugano. Resultatet af dette Besøg var, at der ankom fire unge indiske Piger fra Calicut; de skulde uddannes i Birgittaklosteret i Rom for senere at vende tilbage og grundlægge et Kloster i deres Hjemstavn. Denne Uddannelse, som tog sin Begyndelse i 1934, er nu afsluttet, og de unge Inderinder er rejst hjem sammen med syv italienske Birgittasøstre — den ene indiske Pige rejste i Forvejen for nogen Tid siden. Disse elleve Søstre danner altsaa nu det første Birgittakloster i Asien.

I Forvejen er der Birgittasøstre i Meksiko, men nu er det dem forbudt at bære Ordensdragt. Den store nye Klosterbygning i Calicut er udstyret efter alle moderne europæiske Hygiejnekrav og omgivet af en stor Have, hvor der skal dyrkes Grøntsager og Frugt og anlægges et Hønseri. I øvrigt vil Søstrene særlig beskæftige sig med Undervisning.

Sommermarked i Brønshøj. Følgende Numre blev udtrukne: Den store Lodseddel: 2642, 1482, 4552, 2240, 1088, 1607, 816, 1651, 2832, 2271, 2404, 3940, 2407, 3976, 3488, 4542, 4710, 619, 764, 3665, 4742, 4693, 606, 3952, 4345, 1874, 1209, 2483, 1996, 470, 173, 1812, 28, 817, 353, 516, 1866, 748, 1986, 4135, 698, 707, 1197, 489, 267, 875, 679, 1466, 1208, 1856, 4598, 1340, 412, 1838, 2136, 668, 774, 330, 421, 3229, 3637, 1982, 1757, 1356, 1783, 451, 1062, 4242, 379, 2411, 2029, 4899, 1100, 760, 509, 611, 2358, 308, 2152, 2779, 298, 3393, 1076, 3357, 305, 4891, 1934, 3318, 1226, 3551, 136, 2730, 3189, 288, 1743, 239, 2900, 338, 2446, 2999. Lænestol 1. — Strikket Lysedug 14. — Gevinsterne afhentes inden 1. Juli hos Pastor Benzon, Frederikssundsvej 225, Brh.

Statuerne ved Valfartsvejen. Til Vedligeholdelse af Vekors og Statuer ved Ringstedvejen har jeg endvidere modtaget: L. N. 10,00, Hofjægerm. Garth-Grüner 50,00, J. B. 10,00, Ved Sr. Ursula 10,00, Otto Barfred, 10,00, H. 5,00, Sarah 5,00, M. W. 15,00, M. K. 1,00, D. E. 10,00, ialt 126,00. Tidligere modtaget 38,00. Ialt modtaget Kr. 164,00. Hjertelig Tak! Bidrag modtages af Pastor C. Benzon, Frederikssundsvej 225, Kbhvn. Brh. Post Konto 1087.

Godt Hjem for ung studerende kan faas i et kultiveret Hjem, Datteren Gymnasiast, enten et stort Værelse m. tilstødende privat Badeværelse eller mindre Værelse m. rindende Vand. Billet mrk. 27 til Ekspeditionen, Bredg. 64, Kbhvn. K.

Tak. En hjertelig Tak til de Bilejere, som kørte vore gamle til Trørød d. 2. Juni. — Bilturen er altid en af Dagens største Glæder. *St. Vincentsforeningen kath. Damer.*

Et Wienerbarn, en katolsk lille Pige paa 11 Aar, hvis Far og Mor er døde og som bor hos sin danskfødte Bedstemoder i Wien, beder — ogsaa for Sprogets Skyld — om et Fericophold i Danmark i Juli og August. Forespørgsler rettes til Redaktionen.

Kirkelig Kalender.

Juni.	Juni.
13. S. 4. Søndag e. Pintse.	20. S. 5. Søndag e. Pintse
14. M. Basilius den Store.	21. M. Aloysius.
15. Ti. Vitus, Modestus og Crescentia.	22. Ti. Paulinus.
16. O. Ferialdag.	23. O. Vigilie.
17. T. Ferialdag.	24. T. JOHANNES DØBERS FØDSEL.
18. F. Ephræm.	25. F. Vilhelm.
19. L. Juliane af Falconeri.	26. L. Johannes og Paulus.

Juni. Ugens Messebønner.

13. S. 4. Søndag e. Pintse (666—501); 2. *Sæt Bønner*: Antonius af Padua (941—772).
14. M. Basilius den Store (942—773).
15. Ti. † Vitus, Modestus og Crescentia (943); 2. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. Efter frit Valg.
16. O. † Ferialdag; foregaaende Søndags Messe (666—501) uden *Gloria* og *Credo*; 2. Om de helliges Forbøn, 3. For alle afdøde troende (1140—[113]), 4. Efter frit Valg; alm. Præfation (525—42).
17. T. Ferialdag (666—501); uden *Gloria* og *Credo*; 2. Om de helliges Forbøn, 3. Efter frit Valg.
18. F. Ephræm Syrer (945); 2. Marcus og Marcellinus (946).
19. L. Juliane af Falconeri (947—776); 2. Gervasius og Protasius.

M.-K. Rosenkirkirken. »Maria Rosenkrandsdrønning« (begge Afd.) har F.-K.: Søndag d. 13. Juni Kl. 8.

ROSENKRANSKIRKEN. Messen Kl. 11¹/₂ om Søndagen bortfalder indtil September.

St. Annæ Kirke, Sundby. Søndag den 13. ds. læses Messerne Kl. 6 og Kl. 9 i Kapellet paa St. Elisabeths Hospital, Messerne Kl. 8, 10 og 11¹/₂ i Kapellet paa St. Annæ Hjem, Skipper Clementsallé 13 (Englandsvej 31). Aftenandagten bortfalder. — Den gamle Kirke er lukket paa Grund af Ombygning.

DANMARKS KATHOLSKE KVINDEFORBUND

Retraite og Højskole afholdes paa Trørødhus for de unge fra 12.—19. August incl., under Ledelse af Hr. Pater Koch. For de ældre fra 22.—29. August incl. under Ledelse af Hr. Pater Bender. Skriftlig Tilmeldelse: *Trørødhus pr. Vedbæk.*

Katholsk Ungdomæværens ordinære Generalforsamling er udsat til September.

St. Franciskus' III Orden holder Møde Fredag d. 18. Juni i St. Knuds Kapel.

Ansgariusforeningens ordinære Generalforsamling

afholdes Søndag d. 20. Juni Kl. 11,45 i Forsamlingsalen, Bredg. 67 o. G. — Dagsorden: 1. Formanden aflægger Beretning. 2. Kassereren fremlægger Regnskab. 3. Valg af Bestyrelse. 4. Eventuelt.

En østrigsk Abbed forespørger venligst om en dansk katolsk Familie vilde tage en Gymnasicelev Ferien over. Billet mrk. »Stor Dreng« sendes til Red., Hans Bogbinders Allé 2.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Aflæveret til Postvæsenet Tordag d. 10. Juni.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂ - 14¹/₂.

Nr. 25

Søndag den 20. Juni

1937

INDHOLD: Helena Nyblom. — Kommunisme og Kristendom. — Kardinal Mundeleins Tale. — Kirkemusikkens Opgaver. — Christi Legeins Processionen i Horsens. — Sydhavets Martyr. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Helena Nyblom.

Der er sikkert mange, der har set Jørgen Sonnes smukke Maleri af den gamle Digter Ingemann, som faar et Guldhorn overrakt af unge danske Piger som Tak for sin Digtning. Men faa, der ser det, véd vistnok, at den unge Pige, som holder Guldhornet i sin Haand, senere blev ikke alene en betydelig Forfatterinde, men ogsaa en udmærket Katholik. Hun hed Helena og var Datter af den bekendte Maler Jørgen Roed; men langt den største Part af hendes Liv faldt uden for Danmark. Vi havde den Glæde at have hende som Foredragsholderske paa den katholske Højskole i København for ca. en Snes Aar siden.

Helena Roed fødtes 1843 og voksede op i et Hjem, hvor Datidens Berømtheder, som Thorvaldsen og H. C. Andersen, gik ud og ind. Skønt hun allerede 1864 blev gift med den svenske Videnskabsmand Nyblom fra Uppsala og drog til Sverige, er der mange skønne og interessante Erindringer, hun kan drage frem i Bogen om sine første een og tyve Aar.

Det varede mange Aar, inden hun blev Katholik, men hun har sikkert længe i Forvejen været optaget af Tanker og Overvejelser i den Retning, som ikke fandt megen Genklang i de Kredse, hvori hun til daglig Brug færdedes. Saaledes skriver hun følgende Ord i Anledning af Uppsala Domkirkes Restaurering (Mina Levnadsminnen II, Side 457):

»Da Michel Angelo afleverede Tegningen til Peterskirken, skrev han, at han vilde skænke den som en ringe Almisse til Gud. Og fra utallige kristne Mennesker strømmede der bestandig Gaver ind til at smykke deres Katedraler og gøre dem til de store Byers skønneste Midtpunkt.

At omdanne en katholsk Domkirke til protestantisk Brug kan jo egentlig aldrig lykkes. Det er, som naar en lille Mand vil iføre sig en Dragt, som er skaaret og syet til en anden Mand af meget større Dimensioner. Den vil hverken passe eller klæde ham. Alle Sidekapeller staar tomme. Det store Rum anvendes aldrig til højtidelige Processioner, men fyldes blot af Bænkerader for dem, der hører paa Prædikenen, og desuden plyndres deres Ydre for det væsentlige, eftersom alle Nicher, hvor Helgenbillederne var anbragte, staar tomme og forladte, siden alle gode Aander er bleven forvist fra Kirken. Som man i 1893 restaurerede, kunde det for Resten i eet og alt vække ens Sorg og Mishag. Al denne Cement i Stedet for Granit eller Marmor, disse Døre, der ligner Bogbinderarbejde, og disse elendige Billeder, som pryder eller rettere mispryder Vægge og Hvælvinger, gør alt sammen Indtryk af Godtkøbsarbejde, udført i saa stor Hast som muligt. Alteret i Uppsala Domkirke, som mest ligner en finere Skænk i et eller andet borgerligt Hjem, passer ogsaa yderst elendigt til den gamle ærværdige Domkirke. Men de fleste Mennesker tager til Takke, og det gør jo heller ikke noget godt at kritisere.«

Man forstaar godt, at den, der følte og tænkte saaledes, søgte videre, og to Aar efter, 1895, foretog Helena Nyblom det afgørende Skridt. Hun skriver saaledes om sin Konversion: *»Ingen Bøger, end ikke Bibelen, er os nok i Livet, og jeg følte mig altid aandelig forladt som i en Ørken. Paa det Tidspunkt havde jeg den Lykke at gøre Bekendtskab med St. Josefssøstrene i Stockholm og efterhaanden med de katholske Præster i samme By. St. Josefssøstrene søgte aldrig*

at overbevise mig, sandt at sige talte de ikke engang til mig om Religion. Det var deres stille, alvorlige Liv, den fuldstændige Hengivelse af dem selv, der slog mig som den sande Virkeliggørelse af det kristne Liv. Den katholske Præst var ogsaa meget tilbageholdende over for mig, jeg havde endog somme Tider den Følelse, at han intet vilde have med mig at gøre. Da jeg senere spurgte ham om Grunden til hans

Forfatterinden Helena Nyblom.

Opførsel, svarede han: »Naar man ser den Helligaand virke i en Sjæl, er det bedst at lade Ham arbejde alene. Han udfører sit Værk uden vor Hjælp.« Og jeg blev overladt til Ensomhed og Tavshed.«

Fru Nyblom blev ret gammel, døde først i Oktober Maaned 1926 i Stockholm, næsten 83 Aar gammel. I hendes Testamente læser vi disse smukke Ord:

»Inderlig beder jeg den af vore Præster, som skal jordfæste mig, intet at sige om min Person. Blot eet vil jeg have nævnet: min store Taknemmelighed mod Gud, som i sin Tid lod mig træde ind i den hellige katholske Kirke, hvor jeg, efter at have følt mig urolig, forladt og ulykkelig, fandt Fred og Klarhed. Paa min Begravelsesdag beder jeg de af mine

Venner, som har tænkt at skænke mig Blomster, at de i Stedet for vil sende en lille Gave til Elisabethsøstrene, saa de for disse Penge kan berede et godt Maaltid for nogle af Menighedens fattige.»

Disse jævne, beskedne Ønsker stemmer godt overens med det Indtryk, man har faaet af Helena Nyblom ved Gennemlæsningen af hendes interessante Livserindringer.

Niels Hansen.

Kommunisme og Kristendom

i deres indbyrdes Forhold er et yderst vigtigt og aktuelt Emne, som har Krav paa den klareste mulige Fremstilling. Med Sagens Vigtighed in mente vil »Nordisk Ugeblad« da gerne — som allerede antydet i sidste Nummer — tage Stilling til en Del Synspunkter, som Pastor H. Messerschmidt har gjort gældende i sin for nylig udkomne Brochure (Se »N. U.«, Nr. 24). Vi er bange for, at vi her staar over for en uheldig Methode, der trykker ikke saa faa Vaaben i Modstanderens Haand, samtidig med, at man spreder Forvirring og Modløshed i egne Rækker.

Kristendommens Ansvar. — Liberalismens Ansvar.

Kommunismens principielle Antikristendom med de deraf rindende Konsekvenser, »*Krigen mod selve Menneskenaturen*«, er udmærket fremstillet. Man skulde nu vente — og Hefkets Titel støtter i Grunden denne Forventning — at Forfatteren direkte vilde imødegaa Kommunismens falske og farlige Theori, eventuelt pege paa, hvor harmonisk Kristendommen klinger sammen med det ædleste i vor Natur, hvor velgørende netop Kristendommens Grundsætninger virker paa det sociale Liv. Et saadant Ønske kan bl. a. støtte sig til Pius XI's Ord: »Hvis nogen i Sandhed vil optræde som Evangeliets Forkynder, bør han først og fremmest gaa ud paa at oplyse Socialisternes om, at deres Fordringer, for saa vidt de er retfærdige, faar en langt paalideligere Begrundelse i den kristne Tros Principper og fremmes ganske anderledes effektivt af de Kræfter, den kristne Kærlighed raader over.« Forfatteren nøjes dog med at »*lade Marx's og Lenin's materialistiske Forklaringer paa Oprindelsen til vor Tids Religion ligge*« som »*baade overfladiske og taabelige*«. Dette maa vi finde os i; men naar vi saa som eneste Erstatning faar et Afsnit om den »*hykleriske Kristendom*«, der efter Pastor M. skal have været et Dække for Udbytteerne, som drev Arbejderne ud i Elenighed og derved skal have paadraget sig det frygtelige

Ansvar for Kommunismens Had mod Gud, naar Forfatteren spørger: »Kan man undre sig over, at Proletariatet har rejst sig imod en saadan Kristendom?*) da kan vi ikke mere følge ham. Sikkert, »der er dem, der bruger selve Religionen som Skalkeskjul for sig og deres uretfærdige Krav, for at sikre sig imod fuldtud berettigede Krav fra Arbejdernes Sidel« (Pius XI), og Misbrug af det hellige til Fordel for profane, ja forbryderiske Hensigter er noget af »det værste«. En gyldig Grund for Religionshad kan det dog lige saa lidt være som uheldige Erfaringer med Kvaksalvere berettiger til Had mod Medicinen; vi maa i hvert Fald undgaa Skinnet af, at vi tager den for gode Varer. Og hvad der saa er endnu vigtigere: Det er komplet ulogisk og uretfærdigt at tilskrive den saakaldte »hykleriske Kristendom« nogen større, afgørende Betydning i og for en Tid og Udvikling, hvor Kristendommen overhovedet ikke stod højt i Kurs. Det var dog Laicismen, der prægede det 19. Aarhundrede; Kristendommen og Kirken var afskaaret fra bestemmende Indflydelse paa mange Kultur-omraader. Triumferende forkyndte politisk og kulturelt førende Kredse, hvor herlig vidt man var naaet i Sækularisationen, i Laicismen, i Verdsliggørelsen. »Vi har slukket Stjernerne paa Himlen« sagde den franske Ministerpræsident Viviani saa kynisk. Forfatteren siger selv: at »*Liberalismens***) *hedenske Grundsætninger nu i halvandet Hundrede Aar har været bestemmende for Forholdet mellem Kapital og Arbejde*«. Lad os da drage de fulde for Kristendommen og de Kristne frikendende Konsekvenser af denne Erkendelses Betegnelse »kristelig« er rigtignok af gammel Vane blevet anvendt paa enkelte Samfund og Stater omtrent ligesom man stadig kalder de nu spidse Projektiler for Kugler. Man læse engang i »*Quadragesimo anno*«, i hvor høj Grad Pius XI er sig bevidst, at »Verden for en stor Del er gledet tilbage til Hedenskabet«, som saa har frembragt det sociale Kaos, vi lider under; man læse endvidere, paa hvor mange Steder og hvor rosende Paven netop anerkender de Kristnes sociale Indsats, især siden Leo XIII's store Encyklika, og man vil straks føle, at Pjecen i Tone og Tanke her afviger fra Pavens Syn.

*) Man kan ikke se bort fra, at Ordet »Kristendom«, her som i hele Pjecen trænger til nærmere Bestemmelse, idet vi jo ligesaa lidt som Paven kan indestaa for alle Konfessioner og Hundreder af Sekter, der dækkes af dette Navn — og deres yderst forskellige sociale Anskuelser og Bedrifter! Tænk f. Eks. paa Hitlers positive Kristendom!

**) Ogsaa Ordet Liberalisme trænger herhjemme til nærmere Forklaring, idet R. Andersen har Ret, naar han siger: »Fastlandets Liberalisme har ikke stort andet til fælles med dansk-engelsk Liberalisme end Navnet« (Dansk Udsyn, 17. Aarg., Hæfte 2, S. 105).

Naar derfor diplomatiske og sociale Forholdsregler i Strid med Kristendommens Aand og paa en Tid, som vragede Kristendommen, alligevel sættes paa Kristendommens Konto, da er dette naivt, naar vore egne gør det, og frivolt, naar de andre praktiserer det. Et Skær af Naivitet falder efter min Mening efter foranstaaende ogsaa paa Spørgsmaal som: »*Kan man undre sig over . . . , at de i Retsfærdighedens og Menneskelighedens Navn nægter at bøje sig for en Gud, der efter Sigende (Hvem siger det? Maaske Kirken?) godkender, hvad ethvert godt og rettænkende Menneske føler som blodig og oprørende Uretfærdighed?*« At Kommunismen søger at ophidse Masserne med saadanne Jonglørtricks, viser dens Svaghed og Mangel paa Anstændighed. Jævne, af Nøden haardt trængte Gemytter kan let fanges af den Slags Kneb; men har vi nogen som helst Grund til at give dem saa meget som Skin af Berettigelse?

Kommunister som Korsfarere?

Hvilken Vej anvises der nu Kristendommen, for ad den at vinde Sejr over dens frygtelige Modstander? Forfatteren overrasker os med en Forudsigelse, som oplyser os om, at vi her efter al Sandsynlighed vil kunne gøre meget lidt, men vil komme til at lide desto mere. Forudsigelsen optræder to Gange og fremstilles oven i Købet billedligt paa Titelbladet. Titlen »Kommunisme og Kristendom« faar derved sin Mening: Kommunisterne vil føre Korset til Sejr. »*Muligvis skal vi først med vort Blod og vor jordiske Lykke sone, hvad der er syndet mod de arbejdende Masser. Men saa vil det atter dages for Guds Rige paa Jord. Tænk paa Begivenheden paa Genesareth Sø . . .*« (S. 27.) — »*Kommunisterne, som i Dag tilintetgør vor kristne tusindaarige Kultur, kan i Morgen, paa hans Bud, skabe en ny. (Ikke som Kommunister! Ikke anderledes da end f. Eks. Judaskysset »skabte« Forløsningen!) — ikke af sig selv, men i Kraft af hans Ord, som virker iblandt os alle Dage indtil Tidernes Ende.*« (S. 14.) Mon Gud vil gøre Kommunisterne til Korsfarere, til dem, der bereder Vejen for et nyt blomstrende Gudsrige? Helt sikker herpaa er Forfatteren ikke, og vi andre endnu mindre, naar vi f. Eks. tænker paa, hvor skarpt Pius XI endog afviste Tanken om et Samarbejde med Kommunismen (i Frankrig). Saa maa vi selv alt efter vore svage Kræfter anstrenge os for at gøre Kommunisterne til Antikommunister, føre dem tilbage til Kristendommen.

Som nødvendig Betingelse herfor nævner M. sociale Reforme, thi: »*Glæden ved at kende og elske Gud kan ikke finde Vej til et Menneskes Hjerte, saa længe det pines af Sorger og evige Bekymringer for det daglige Brød. Gudløsheden i Proletariatet viser det. Men tager man disse*

Sorger fra Masserne, saa vidt det er menneskeligt muligt, vil Uroen efter Gud atter melde sig. Og da, først da, er Timen inde til igen at forkynde dem Budskabet om Guds Kærlighed til os Mennesker» (S. 27).

Lad os her fremholde, at den russiske Kommunismes Store er af den stik modsatte Mening. I deres »Lærebog for Organisationer af Gudløshed« hedder det: »Ved at højne Landarbejdernes (dem, der danner det overvejende Flertal i Rusland) materielle og kulturelle Niveau, vækkes deres Forslaaelse for de menneskelige Kræfter og for Religionens Overflødighed«. (Cit. S. 21.) Jesus har prædiket for de fattige, har indbudt de besværede og betyngede og har prist de fattige salige. Iblandt Slaverne, de undertrykte, har Urkristendommen fejret sine største Triumfer.

Gudløsheden har i den nye Tid først grebet om sig i de bedrestillede Kredse og er derfra trængt ned i Proletariatet. Materialismen er ikke et Produkt fra Proletariatet, fra de brede Masser. Den forkerte Almindeliggørelse, som ligger i Forfatterens Sætning, udfordrer en bestemt Protest fra de talløse Tusinder af kristne saavel mandlige som kvindelige Arbejdere i de forskellige Lande. Mange, mange, som er udstødt og hungrer i Elendighedens Ørken, vilde gentage vor Forlørsers Ord: »Mennesket lever ikke af Brød alene —«, for ingen Pris vilde de lade Christus blive skilt fra deres Kors, de ved, at Korset saa sjæleligt maatte knuse dem. Ja vist: »Med Opbud af alle Kræfter maa der arbejdes hen paa, at Kristendommens Syn paa Forholdet mellem Kapital og Arbejde atter bringes til Sejr i vort Samfund.« (S. 12). Imidlertid maa man spørge sig selv, om den direkte eller den indirekte Fremgangsmaade lover de bedste Resultater resp. er den eneste mulige Vej for de fleste af os. Afkristningen af Samfundet har i Nationaløkonomien ført til Anvendelse af Principper, som strider imod Kristendommen. En Tilbagevendende til Christus maa derfor igen afskaffe dem »Søg først Guds Rige —«. Hæves selve Sygdommen i den sociale Organisme, vil Sygdomssymptomerne ogsaa forsvinde. Ogsaa her holder vi os helst til »Quadragesimo anno«'s velafbalancerede Fremstilling. Paven er klar over, »at Forholdene i det sociale og økonomiske Liv i vore Dage er af den Art, at de gør det overordentlig vanskeligt for mange Mennesker at tænke paa og sørge for det ene nødvendige, nemlig deres evige Frelse«, men skal vi vise Vej ud af Uføret, da »kommer vi til det klare Resultat, at forud for denne saa ønskelige sociale Reform maa der gaa en Fornydelse af den kristne Aand.«

Hvad betyder: De ved ikke, hvad de gør?

Forfatterens Kærlighed til de vildfarne er sikkert i højeste Grad ærlig. Men maa denne Kærlighed føre til et »at

forstaa alt er at tilgive alt«, at undskyldte alt? Vi tænker her paa Udtalelser som: »Maatte ikke deres (Kommunisternes) Følelse af egen Værd og Værdighed (som den principfaste Kommunist efter M. (S. 17) slet ingen Anledning har til) gøre Oprør imod en saadan Gud og faa dem til at ranke Ryggen i Stolthed og slynge ham et »non serviam« i Ansigtet? . . . Kan man ikke sige om de ophidsede Arbejdermasser: de ved ikke, hvad de gør? Men er der nogen Undskyldning for de andre?« (S. 12).

Os forekommer dette Sprog opæggende, farligt, særlig i en Tale til et blandet Publikum. Det kan virke stik imod Talerens Hensigt. Man behøver kun at mindes lignende Spørgsmaal fra Fritænkernes Side, f. Eks. om man skal bøje sig for en Gud, som tillader Verdenskrigens navnløse Rædsler! Al Ære for Rhetorik, men vi maa dog lige overfor Ondets og Verdensretfærdighedens uhyre vanskelige Problem stadig roligt advare imod at maale den Uendelige med den menneskelige Forstands Skræderalen. Og naar Udbyttene holder Vrængbilleder af Gud og Guds Vilje frem for Arbejderne, kan vi fordre, at Arbejdere, som har faaet Religionsundervisning, ikke forveksler dette Vrængbillede med Gud. Muligvis vilde Kommunisterne selv have sig frabedt at blive vurderede saa lavt, at man tager deres Ansvar fra dem.

Alt for megen Rhetorik udfoldes ogsaa, naar der staar: »Denne materialistiske Forklaring til vor Tids Religion er i Dag fast Overbevisning i de brede Masser«. (S. 9). At Religion er Opium for Folket, skulde være de brede Massers faste Overbevisning? Hvor og hvornaar? Selv hvis man regnede Alverdens Kommuniste for Tilhængere af denne Tanke — jeg tillader mig ogsaa for deres Vedkommende at tvivle om deres Tankes Fasthed — har vi endnu ikke mere end et Mindretal af Verdens brede Masser! I selveste Rusland klager Førerne over, og deres egne Statistikker viser Klagens Berettigelse, at det er forholdsvis smaat bevendt med de 170 Millioners Tilslutning til det gudløse Program. Naar hele den kommunistiske og nazistiske Rummel engang kun er en Saga blot, vil man lige saa sikkert som nu for den franske Revolutions Vedkommende kunne konstatere, at det var en forholdsvis lille Klike, der havde den faste og brutale Overbevisning.

Hertil maa der endvidere føjes, at Billedet af den forfulgte, uskyldige, idealistiske Kommunist passer ilde i en Tid, hvor vi oplever alle kommunistiske Forbrydelsers Skala baade i Rusland, Spanien og Meksiko, og hvor som helst det er lykkedes Partiet at komme ovenpaa. At sammenligne disse Mennesker med Manden, der gik fra Jerusalem til Jeriko og faldt blandt Røvere, og sige: »Vi har derfor kun eet at gøre: at læge deres Saar med Sandheds,

Relførdigheds og Kærligheds linde Olie — og saa, som Manden i Lignelsen, sige: vi betaler, hvad det koster . . .«, er at stille Tingene paa Hovedet. I »Sandheds og Retførdigheds« Navn kan disse blodplettede Terrorister kun vente een Skæbne: at blive hængt op i Galgen eller stillet foran Bøssespiberne, hvad de jo efterhaanden selv indser: se Sovjets »Udrensingsprocesser« i Aar. Den kristne Kærlighed vil gerne imødekomme de vildfarende. Men de vil jo efter Pastor M. selv ikke vide deraf.

Princip mod Princip, Virkelighed mod Virkelighed.

Til sidst maa det være mig tilladt at gøre opmærksom paa en grundlæggende Fejl i Forfatterens Methode. Hans Kærlighed til Kommunisterne, som den ytrer sig i hans Beundring for de unge Idealister og Henrykkelse over »Solstraalefortællingen«, hvis Helte dog i Grunden kun kan undskyldes med ungdommelig Dumhed og Mangel paa Erfaring, bliver til Ukærlighed mod vore egne. Lad os her altid følge en af Diskussionens vigtigste Grundsatninger: Vi vil stille Princip over for Princip, Realitet over for Realitet; man maa sammenligne Lyspunkter hos de andre med de lyse og ikke med de mørke Punkter paa vor Side. Dette muliggør f. Eks. en rolig Drøftelse af Kommunismens Ideer og Kristendommens Ideer, og da skal det snart vise sig, hvor den sande Visdom ligger. Dette muliggør en rolig Vurdering — hvis man altsaa kan forblive rolig ved Tanken derpaa — af Kommunismens reelle Resultater, resp. Rædsler, i Rusland med Hundredtusinder af Myrdede, med Solovkiøernes Gru, med Hungersdøden for Millioner, med Børneskydning, med den brutale Undertrykkelse af Menneskenaturen etc., Ting, hvorimod selv vore værste sociale Forsømmelser og Forsyndelser er det reneste Legeværk, uden at Pastor Messerschmidt dog spilder ret mange Stavelser paa dem. Det muliggør endvidere en Henviisning til sand Idealisme, der virkelig ofrede sig selv, til en Elisabeth af Thüringens og Vincens af Pauls uselviske Idealisme og den kristne Karitas' Mirakler saavel som til Navne som Herrera og Gil Robles, De Mun og Ketteler, Seipel og Dollfuss, Brüning og Salazar. Men det umuliggør ganske bestemt en Apostrofering som denne: »*Er deres (Kommunisternes) Opofrelse og Heroisme ikke netop det, som Kristus har kaldet os til? Jo, det skal ikke nægtes, at netop derfor er det saa vanskeligt for os Kristne at tale til dem om Kristendom og dens Krav*« (S. 15). Nej, deres Heroisme er en vild, aggressiv Fanatisme for en Drømmetilværelse (Sovjetparadis) i Lighed med Muhammedanernes, væsensforskellig fra den kristne Heroisme, og de bedste blandt vore har derfor heroisk, naar der af dem forlangtes Raabet: »Leve Kommunismen!«, svaret »Leve Kristus Konge!« —z.

Kardinal Mundeleins Tale,

som blev holdt i Quigley den 18. Maj 1937, har som bekendt givet stærk Genlyd i Tyskland. Den findes gengivet i »Der deutsche Weg« af 6. Juni, hvoraf vi bringer nogle Afsnit:

»Under og efter den sidste Krig har den tyske Regering bittert besværet sig over de allieredes Rædselspropaganda, som tillagde de tyske Tropper alle mulige Skændselsgeringer. I et mig bekendt Tilfælde protesterede det tyske Riges Kansler officielt paa mit Kontor imod denne Slags Beskyldninger, som fandtes opført i en Bog, som blev offentliggjort af en Præst fra disse Diøceser.

Men nu gør den nuværende tyske Regering Brug af akkurat den samme Slags Propaganda imod den katolske Kirke. Gennem den forskruede (verschroben) Propagandaminister lader den udbrede en Masse Historier om Usædelighed inden for religiøse Institutioner, og over for disse Historier er Krigstidens Propaganda de reneste Børneeventyr.

I og jeg interesserer os herfor som for en Sag, som angaar os selv, thi Folk, der staar uden for Kirken, og maaske ogsaa lunkne iblandt vore egne Folk, som stadig læser disse Ting, vil komme til den Følgeslutning: „De er alle ens.“

Derfor vilde det ikke alene være uklogt, men tillige fejgt, hvis vi simpelthen vilde tage Sagen til os og ikke dæmme op for den, naarsomhelst Emnet drøftes offentligt.

De samme religiøse Ordener, som disse Propagandister angriber, har vi her. I mange Aar har de været i vor Midte. Intet Samfund har indlagt sig saa mange Fortjenester inden for Diøceset som de franciskanske Fædre, som praktisk talt alle er Tyskere, og som frivilligt har stillet sig til Disposition for saa godt som ethvert legemligt og aandeligt Barmhertighedsarbejde; som vederlagsfrit tjente i Fængsler, Tugthuse og Fattighuse, og som hver Time i Døgnet fulgte Præsters og Lægfolks Vink og Kalden.

Vi har Kommuniteter for Søstre, som kom fra Tyskland, hvor flere af deres Orden hensmægter i tyske Fængsler.

Sikkert kunde de foragtelige Ting, som disse storsnudedes tyske Propagandister beskylder Ordensfolkene for, ikke fremkomme saa pludseligt i Tyskland, uden at Symptomer ogsaa vilde have været følelige i vor Midte . . .

Den umiddelbare Anledning, som bragte en Genoptagelse af Processerne, var Kampen om Skolespørgsmaalet. Regeringen gav for et Aars Tid siden den katolske Klerus en Prøve paa saadanne Processers skadelige Følger, men indstillede disse Processer paa Grund af de Olympiske Lege. Bevismaterialet blev opdaget længe før, da Klostrene blev gennemsøgt i Forbindelse med Deviseprocesserne . . .

Udgangspunktet for den nuværende Kampagne lader erkende, hvilket Tab Katholicismen øjeblikkelig kan vente, hvis Staten skulde have Held med sig. En Statistik for hele Riget er ikke til at erholde, men af de 1.737.000 katolske, skolepligtige Børn, der alene findes i Prøjsen, gaar de 1.612.000 i katolske Elementærskoler. Andre 500.000—700.000 Børn var i katolske Skoler i andre Dele af Riget.

Disse 2.000.000 eller flere Børn udgør det øjeblikkelige Stridsspørgsmaal. Pressen lægger ikke Skjul paa Regeringens Haab om, at Processerne i højeste Grad skal bidrage til at rokke Offentlighedens Tro paa den katolske Opdragelse.

Her har I Historien i en Nøddeskal, og ingen har Garantier for, at Slagfronten ikke en Dag vil udvides til vort Land.

Hodie mihi, cras tibi. Kampen staar om at tage Børnene bort fra os. Viser vi ikke nu Interesse for Sagen, idet vi trækker paa Skuldrene og mumler: „Maaske er der noget sandt deri“ eller „Det er ikke vor Kamp“, hvis vi ikke staar bag den hellige Fader, vil vi ogsaa faa forskelligt at kæmpe med, naar Turen kommer til os.

I vil maaske spørge, hvorledes en Nation paa 60.000.000 Mennesker, intelligente Mennesker, i Frygt og Slaveri kan underkaste sig en østrigsk Tapetserer og — som det er blevet mig fortalt — tilmed en daarlig Tapetserer, og nogle Forbundsfæller som Göbbels og Göring, som i en Tid, hvor alt stiger i Pris, og hvor Leveomkostningerne stiger, kan sige til en hel Nation: „Lønningerne kan ikke forhøjes!“

Maaske vilde vi kunne forstaa det, hvis vi levede i et Land, hvor hver anden Person er Regeringens Spion, hvor bevæbnede Magter trænger ind i Husene og beslaglægger private Bøger og Aviser uden Rettergang, hvor Faderen ikke længere kan tugte sin Søn af Frygt for, at denne skal melde ham og bringe ham i Fængsel, hvor personlige Sparepenge og værdifulde Sikringer beslaglægges og sælges for at forøge Guldforraadet.

Maaske vilde vi kunne forstaa det, hvis vi levede i et Land, hvor Breve blev aabnede og læste, saaledes som man kun gjorde det i Krigstiden med Korrespondance fra Fjenden, hvor den unge sarte Pige rives bort fra Moderen og sendes til en Arbejdslejr for at leve Side om Side med Gadens Bærme, hvor Præstekandidater ikke alene sendes til Arbejdslejre, men ogsaa til Militærlejre.

Aldrig tidligere var Kirken i Tyskland saa hjælpeløs som i Dag — ikke engang i Kulturkampens Dage. (Under Bismarck. Red.)

Dengang havde den Centrumspartiet i Rigsdagen, dengang havde den sine Førere, Lægfolk saavel som Klerus, dengang havde den en katolsk Presse.

I Dag har Kirken intet Talerør. Naar Biskopperne taler, overdøves deres Ord af Spektaklet fra Regeringens frygtelige Propagandamaskine.

Det mindste, vi kan gøre for Kirken i Tyskland, er at bevidne vor aabenlyse Sympathi i denne Prøvelsens Time. Og mere endnu: vor Bøn — vi skal bede for Kirken i Tyskland og for det tyske Folk.

Vi skylder dem meget; de har i Fortiden hjulpet med til vor Kirkes Opbygning i De Forenede Stater, og nu kan vi hjælpe dem. Vort Folks forenede Bøn vil i sidste Instans vise sig at være mægtigere og resultatrigere end den ondskabsfulde, lumske Propaganda, der udgaar fra det tredje tyske Rige.«

Kirkemusikkens Opgaver.

»Kirkemusiken er en væsentlig Bestanddel af den højtidelige Liturgi. Derfor har den ogsaa det samme Formaal som Liturgien, nemlig Guds Ære og de troendes Helliggørelse . . . Denne særlige Opgave bestaar i at udsmykke den liturgiske Tekst med egnede Melodier . . . den skal give Teksterne en større Kraft, for at de troende derved lettere maa blive stemt til Andagt og deres Hjerter beredte til at modtage Naadens Frugter. Kirkemusiken maa derfor eje Liturgiens særlige Egenskaber; den maa være hellig, den maa være sand Kunst og . . . universel. . . Alle disse Egenskaber findes i højeste Grad i den gregorianske Sang.« Disse betydningsfulde Sætninger af Pave Pius X's *Motu proprio* om Kirkemusiken er Udgangspunktet for flere Kapitler i en Bog om Kirkens Lovgivning angaaende Kirkemusik: *Fiorenzo Romita: Jus musicae liturgicae* (Marietti, Torino-Roma, 1936, 319 S., Lire 15,—). Alle theoretiske og praktiske Problemer er behandlede i denne Bog og overalt saaledes, at alle Aktstykker, saavel Pavers som Konciliers, Synoders og Kongregationers Afgørelser danner Grundlaget. Enhver, der ønsker at vide, hvad Kirkens Standpunkt er i et eller andet liturgisk-musikalsk Spørgsmaal, slaar ikke forgæves op i den. Nogle Eksempler: »Kirkemusiken skal være universel, d. v. s. de enkelte Nationer maa nok anvende visse musikalske Former, der er ejendommelige for deres Musik, men disse Former skal være underkastet Kirkemusikens almindelige Karakter, saaledes at ingen af de andre Nationer føler sig frastødt deraf« (Pius X). — Om Orgelet: »Skønt Kirkens egentlige Musik er Vokalmusik, er det dog tilladt at ledsage Sangen med Orgelspil« (Pius X). Instrumentalmusik var i de første Tider strengt forbudt af Kirkefædrene, for at ikke Hedningernes

Skikke skulde vanære den liturgiske Handling. Brugen af Musikinstrumenter regnedes for Verdslighed. Clemens af Alexandria (ca. Aar 200) skriver: »En Fløjte giver man en Hyrde eller til overtroiske Mennesker, som hengiver sig til Afgudsdyrkelse . . . Disse Instrumenter passer snarere for Dyr end for Mennesker, eller for Mennesker uden Fornuft.« Men i Tidens Løb, da denne Fare ikke mere er til Stede, tillades Orgelspil og en moderat (af Biskopperne godkendt) Anvendelse af Instrumenter, ja Pius XI kalder Orgelet Kirkens særlige Instrument, som paa Grund af sin storslaaede og majestætiske Klang er blevet regnet for værdigt til at medvirke i Liturgien.« — Om Latin og Modersmaalet: »Den romerske Kirkes egentlige Sprog er Latin; derfor er dette Sprog ogsaa det eneste, der maa anvendes ved de højtidelige liturgiske Gudstjenester (Højmesse, Vesper etc. i Modsætning til stille Messer, Aftenandagter o. l.) (Pius X). Forf. siger hertil: »Denne Strenghed maa forstaaes ud fra Messens liturgiske Værdighed. Messeofret er nemlig den katholske Liturgis Midtpunkt, som alle troende er strengt forpligtet til at deltage i; det er derfor i Overensstemmelse hermed, at vi i denne »par excellence« katholske (= almindelige) Gudstjeneste anvender et almindeligt (= universelt, internationalt) Sprog.« I denne Sammenhæng bør dog ikke glemmes, hvad tyske Biskopper paa et Koncil i Prag i 1860 udtalte: »Vi ikke blot tillader (i vore Bispedømmer), men ønsker i høj Grad, at der i de mindre højtidelige og daglige Gudstjenester synges af Folket paa Modersmaalet.«

»*Jus musicae liturgicae*« være hermed anbefalet paa det varmeste, især til Præster og Kantorer. Ålene de mange mere eller mindre mærkværdige *abusus*, der omtales, giver et udmærket kulturhistorisk Billede af de forskellige Tider. Særlig interessant er Pave Benedikt XIV's Encyklika *Annus qui* (der gengives i sin Helhed ligesom ogsaa Pius X's og Pius XI's *Motu proprio* og *Constitutio*), hvori der citeres »den fromme og lærde Kardinal Bellarmin,« der bl. a. klager over »*festinatione incredibili qua Sacrum aliqui perficiunt*«. K. S. Th.

Christi Legems Processionen i Horsens.

Der var Trængsel som ellers kun Julenat i St. Josephs Kirke, da Sognepræsten, Monsignore Olrik, bistaaet af Pastor Geertz-Hansen og Pastor Rupp fra Sølyst gik fra Altret d. 30. Maj. Kirken var smykket med Blomster og Bannere, paa Altret var Blomstene gule og hvide, Pavefarverne. Dagen

var i det hele taget stærkt præget af Pave Pius' 80 Aars Fødselsdag. Pater Ballin fra Esbjerg prædikede over Emnet: Paven og Altrets Sakramente. »Der har Pave Pius fortsat de foregaaende to Pavers Virken for at faa Børnene hyppigt og i en ung Alder til Alters. Det er karakteristisk for Pius XI, at han fejrede sit gyldne Præstejubilæum ved personlig at tage 50 smaa Drenge og 50 smaa Piger til den første hellige Kommunion.« Hele den store Menighed sang de gamle, gregorianske Koraler og under Udgangssalmen stillede Processionen op. Forrest kom Processionskorset og Skolebanneret fulgt af de hvidklædte Smaapiger med blaa Lupiner i Hænderne, St. Josephssøstrene, Drenge, Maristbrødrene, en meget stor Skare mandlig og kvindelig Ungdom bag en Ungdomsfane. En Baldakin hævdede sig over Præsterne. Den blev baaret af Herrer i Galla. Vi genkendte Konsul Christian Walther og Købmand Knud Osterhammel fra Horsens. Endvidere Redaktør Kiærulff, København, cand. mag. Lindberg-Nielsen og Sagfører Bjørnbak fra Esbjerg, Ingeniørkaptajn Wissum, Viborg, den i det sønderjydske Arbejde velkendte Kaptajn Beyer og Poul Nielsen fra Aarhus. Bag Baldakinen fulgte en stor Gruppe Esbjergensere under Anførsel af Dommerfuldmægtig Højris og til sidst Horsens katholske Menigheds ældre Medlemmer bag deres Sognebanner. De 400 Mennesker drog syngende frem mellem store Skarer af Tilskuere. Ude paa Sølyst havde Brødrene rejst et Alter i en sand Skov af blomstrende Guldregn. Pastor Olrik holdt en kort, men opildnende Tale, hvis Hovedtanke var: »Som I har bekendt mig for Verden, vil jeg bekende jer for Faderen«.

Efter en længere Middagspavse, hvorunder den katholske Menighed var Vært for de tilrejsende, begyndte Fri-luftsmødet paa en grøn Plæne overskygget af store Træer. Fanerne marcherede op bag Talerstolen, medens Folk lejrede sig tæt i Græsset. Cand. mag. Lindberg-Nielsen talte om »Paven og Verden udadtil.« Taleren begrænsede sig til at omtale Pavernes Bestræbelser for at bringe de nye sociale Forhold, som Teknikken har bragt, i Overensstemmelse med den kristne Moral. Foredraget hilstes med Bifald. Redaktøren af »Katholsk Ungdom« H. D. T. Kiærulff viste sig at være en karakteristisk Taler, der med stort Vid slog tunge Sandheder fast. »Hvorfor er vi saa glade for Pius XI? Først og fremmest fordi han er Pave. Det er det, han har til fælles med alle sine Forgængere: med de utallige gode Paver og med de faa slette Paver. Man vil saa tit have, at jeg skal skamme mig over de slette Paver. Men jeg kan ikke skamme mig mere over en pengegridsk Pave i det 7. Aarhundrede end en normal Dansker skammer sig over Vikingernes Bedrifter i England paa den

Tid, da Fru Blaatand fødte en lille Tveskæg«. (Jubel) »Naar man saa siger: Jamen, er det ikke forfærdeligt, hvad Kirkens Mænd har kunnet finde paa, saa svarer jeg: Jo, der er ikke Grænser for, hvor slemme Mennesker kan være! Men naar jeg ikke kan lide at sidde med andre Mennesker og skamme mig over alt dette, saa er det for ikke selv at begaa noget endnu værre, nemlig at rose mig af de Forbrydelser, som jeg ikke har begaaet! — Det, Paven ifølge Christi Løfte skal kunne, det er at passe paa, at den rette Kristentro prædikes.

Sluttelig gik Taleren over til ogsaa at fremhæve Pave Pius's store personlige Indsats, især gennem sine grundlæggende Ideer om Lægmandsapostolatet. Ind imellem Talerne blev der sunget, og Dagen sluttede med en Andagt foran det interimistiske Alter i den aabne Veranda ud mod Sundet. Men det blev sent, før der blev helt lyst under Sølysts store Trækroner.

K. G.-H.

Sydhavets Martyr.

Barneaar.

Peter Chanel, som ved sin Firmelse selv tillagde sig Navnene Aloysius og Maria, fødtes den 12. Juli 1803 i Landsbyen La Potiere i den østlige Del af Mellemfrankrig.

Hans Forældre var jævne Bønderfolk. Som de fleste af deres samtidige Standsfæller kunde de hverken læse eller skrive. Men de havde et klart Kendskab til den katholske Religion, og de havde Mod til at efterleve deres Tro, noget, der slet ikke var selvfølgeligt eller let i en Tid, da en næppe afblæst Revolution havde rystet det franske Samfund i dets Grundvold. Chanels Forældre synes at have været enfoldige Kristne i dette Ords smukkeste Betydning. I et fromt Hjem skabte de Betingelser for Fromhedslivet hos deres Børn. Den jævne, franske Familie leverede paa deres stilsfærdige Maade Beviset for, at »Fædrenes Bedrifter« betyder det store Udgangspunkt for Eneren i Slægternes Tog.

Drengen viser tidlig Modtagelighed for religiøse Indtryk. Gudstjenesten sætter hans Fantasiliv i Bevægelse, og medens Kirkesangen og Messens forskellige Dele dukker op i hans og hans jævnaldrendes Lege, vokser der efterhaanden ud af Legen en from Praksis. Tidligt fatter den unge Peter Chanel Betydningen af at bringe det, han hører, i Samklang med det, han skal udføre.

Peter Chanels første Arbejde bliver at passe Faar og Køer. Hyrdedrengens Tilværelse med lange Dages Ensomhed paa Heden i alt Slags Vejr bliver tillige for ham en Skole i Iagttagelsens og Tænkningsens Evner. Foreløbig er det ogsaa den eneste Skole, han kender.

Men i Efteraaret 1810 lukkedes en ny Verden op for ham. Børneskoler var der faa af i Datidens Frankrig. Skoletvang og Undervisningspligt kendtes ikke, og kun Vinter-tiden benyttedes til at give Bønderbørnene de allernødvendigste Kundskaber. Der var en lang og besværlig Vej til den Skole, Peter Chanel blev sendt til. Den synes ikke at have generet ham. Allerede som Pog kendte han den store Hunger efter Visdom. Han har det som »Skyens Broder« hos Runeberg:

*»Søer svømmer han som Fuglen over,
møder Fjeldet, faar han Ørnens Vinger — —«*

For den ihærdige Dreng er Vandringerne, Bjergenes Uvejr og Vinterkulden blot den Baggrund, der gør ham Skolearbejdet endnu kærere.

Denne Vinterskole gav imidlertid næppe store Resultater, og Somrene helligedes udelukkende det daglige Arbejde paa Faderens Gaard.

Først i 1812, efter et lykkeligt Møde med Sognepræsten i Cras, Hr. Trompier, tog Peter Channels Lærdomstiegnelse fastere Form. Han blev optaget i Præstens Hus, der for Hyrdedrengen synes at have været al Visdoms forjættede Land. Ogsaa, da Hr. Trompier forflyttes til Monsols, faar P. Ch. Lov til at drage med for der at kunne fortsætte sin Skolegang. Her i Monsols vækkes Drengens Interesse for Hedningemissionen, og gennem Læsning af Missionsaarbøger føler han allerede Rørelser, der peger i Retning af det Kald, han engang skal følge.

Man maa gøre sig klart, at Jansenismens Jernhaand endnu havde Tag i den franske Kristenhed, og at dens Lære om den dybe Kløft mellem Menneskesjælen og Christus endnu beherskede store Kredse, — for at forstaa, at en levende, troende Yngling som Peter Chanel først som fjortenaarig kom til Herrens Bord.

Var det end paa et sent Tidspunkt det skete, des større var maaske det Indtryk, den hellige Handling gjorde paa den unge, og fra hin Dag, Passions søndag 1817, skriver sig den Leveregel, som han opsatte for sit fremtidige Liv. En af denne Regels Enkeltheder bestod i Løftet om hver Dag at bede Rosenkransen, et Løfte, som den unge Maria-dyrker og senere Maristpater efter Sigende overholdt alle sit Livs Dage.

Som andre unge havde Peter Chanel ogsaa sine mindre heldige Øjeblikke. Om et saadant og dets halvt pudsige og halvt rørende Forløb fortælles i P. J. Boesch: »P. Chanel. Der første Blutzeuge der Südsee«: *)

*) P. J. Boesch: »P. Chanel, S. M. Der erste Blutzeuge der Südsee« udkommet hos Kreuz & Caritas, Meppen a/ Ems (2,25 M.). Denne populært fortalte Skildring danner Grundlaget for Artiklerne om »Sydhavets Martyr«.

Peter var pludselig blevet ked af Studierne og Livet i Præstegaarden. Ved Aftentide snørede den 15-aarige unge Mand hemmeligt sin Ransel for at drage ud i den vide Verden. Foran Kirken i Monsols var han saa uheldig at løbe paa Pigeskolens Forstanderinde. Hun, der var en ligesaa klog som anset Kvinde, blev opmærksom paa hans forstyrrede Udseende. »Hvor skal du dog hen?« spurgte hun. — »Bort!« — »Ved din Tante det? Ved Pastoren Besked derom?« — Intet Svar. — »Har du i det mindste spurgt Guds Moder til Raads?« — Et skamfuldt Blik var tilstrækkeligt tydeligt Svar. — »Hør engang, Peter! Gaa hen i Kirken og bed foran Guds Moders Alter, og rejs saal« — Peter listede ind i Kirken. Da han kom ud igen, var det ikke for at rejse bort, men for sporenstregs at vende tilbage til Præstegaarden.

At den unge Mand ogsaa kunde være slagfærdig, be-
retter et lille Træk fra den Tid, da hans Skolegang i Monsols og Cras var afsluttet:

Han var undervejs i Postvognen til Meximieux sammen med sin Moder saa uheldig at faa et ubehageligt snakkende Fruentimmer som Rejseselskab. Af hendes frimodige Underholdning fremgik det, at hun var paa Vej til et Bomuldsspinderi, hvor hun havde sit Arbejde. »Det er kedeligt, Frøken.« sagde P. Ch., »at De først er paa Vej dertil og ikke allerede er paa Tilbagerejsen; thi i saa Tilfælde kunde De sikkert have laant os lidt Bomuld til at stoppe i Ørerne.«

(Fortsættes.)

Karen Plovgaard.

Nye Bøger.

Henrik af Bozen.

I en Bog paa godt 200 Sider fortæller den tyrolske Forfatterinde Fanny Widmer-Pedit om en middelalderlig Helgen i en Stil, der minder om San Franciscos »Fioretti« — en yndig Læsning for hvem der har Sans for Fromhed og Gudhengivenhed (*Heinrich von Bozen: »Leben und Sterben eines armen Deutschen«*. Anton Pustet. Salzburg, 215 S., RM. 2,90).

Efter et langt Liv i tjenende Stilling levede han som Olding nærmest som Pilegrim og Tigger — mere for andre end for sig selv, og døde i Vicenza (Venezia) i stor Heligheds Ry 1315, men først i 1751 blev han erklæret for salig.

Schm.

Hvorfor blev Jomfruen af Orleans netop helgenkaaret i vor Tid?

Denne Helgenkaaring tilkendegiver Kirkens klare Stilling til den absolutte Pacifisme. At gribe til Vaaben, naar Fædrelandet er i yderste Fare, kan blive til en Pligt for den fredelskende Natur. Ganske vist fordres i saadanne Tider mere end ellers, at man gaar ind for den fuldstændige moralske Renhed, særlig ved et lysende Eksempel. At Johanne i denne Forstand var en Helgen efter sin Tids Forhold, viser *Stanislas Fumet* i Bogen: »*Joan the Saint*« (Sheed & Ward, London, 1937, 70 S., 2 s. 6 d.) A. P.

At alle maa vorde eet.

Ingen, der oprigtigt bekender sig til Kristendommen, kan lade være med at tage sig Splittelsen inden for Kristenheden nær. Deraf flyder Viljen til at virke med, for at denne usalige Adskillelse kan hæves. Særlig i vor Tid, hvor »Verdenssituationen, der truer med at ryste Folkeslagene i deres Bestaaen, ogsaa retter den verdslige Offentligheds Blik mod Evangeliets folkesammenknyttende Kræfter, hvorfra endnu kan ventes en Forsoning mellem Modsætningerne mellem Stater, Nationer og Kulturer«. Dette har foranlediget *Arnold Rademacher* til at skrive Bogen: »*Die Wiedervereinigung der christlichen Kirchen*« (VI — 150 S. Bonn, Hanstein, 1937). Forfatteren gaar ud fra det enestaaende ved Christi Kirke som en Forudsætning for en Genforening i Troen. Han omtaler saa Hindringerne for en Genforening og Vejen frem til Enighed. Han slutter med et trøstende Fremtidsbillede. Bogens fine, hjertevarme Sprog vil sikkert hos mange Katholiker og Ikke-Katholiker vække en gunstig Stemning for Forfatterens Hensigt og virke tilskyndende paa den ene eller den anden. Enkelte Formuleringer, som forekommer Theologerne — dristige, maa man skrive paa Fredsviljens Konto.

— ch. —

Fra Hovedstad og Provins.

En Hilsen og Lykønskning.

En from og nidkær Præst, Pastor Frans Verhein, der i Begyndelsen af Aarhundredet har virket i Maribo og senere en Del Aar i Esbjerg, fylder den 18. Juni 70 Aar, og vi vil i den Anledning gerne fremsætte en Tak og vore bedste Ønsker om Guds Velsignelse i Ugebladet. Pastor Verhein, der paa Grund af svigtende Helbred har trukket sig tilbage fra offentlig Virksomhed og nyder sit Otium i Sögel, Hannover, Tyskland, har bevaret sin Kærlighed til Danmark og behersker endnu det danske Sprog som dengang. Mange Hilsener og Ønsker bør finde Vej til vor gamle Præst.

G. og M. Jensen. .

St. Knuds Skoles Aarsberetning

vidner om et Aar rigt paa Arbejde og Slid, men ogsaa velsignet med glædelige Resultater. I en Tid, hvor Privatskolerne ikke har helt lette Kaar at leve under, kunde Skolen ikke blot holde Elevantallet, men forøge det lidt fra 197 i Fjor til 202 i det afsluttede Skoleaar. Fra Skolens Kronik nævner vi enkelte Træk: At P. Groteclaes har digtet Drengekomeden »Stærkere end Krudt og Køller«, som flere Gange blev opført for fyldt Sal. At nogle Elever

har faaet Præmier, da de deltog i en Stilkonkurrence, som »Kvindernes internationale Liga for Fred og Frihed« havde udskrevet. At der var 10, som bestod Realeksamen og 16, der bestod Mellemskoleeksamen i Juni 1936. Fem Elever gik fra Mellemskolen over til Gymnasiet.

Nyt fra Horsens.

Torsdag d. 20. Maj havde Menighedsforeningen Sæsonens sidste Mødeaften. Kapellanen holdt et Lysbilledforedrag om Kristenforfølgelserne i Romerriget. Der blev draget Paralleller mellem Kejser- og Statsdyrkelsen i det gamle Rom og lignende Ideer i det moderne Europa for at gøre det indlysende for moderne Mennesker, hvad den egentlige Aarsag var — og næsten altid — er — til Forfølgelser.

Fredag d. 4. Juni blev et nyt Sognebanner, skænket af en Kreds af Damer, indviet under højtidelige Former i Kirken. Bannerets Dug er af svær, gulliggylden Silke og bærer i Midten et stort, grønt Kors. For Enden af Korsarmene er Naglemærkerne broderet som store, røde Sten, og hvor Armene skærer hinanden, ser man to hvide Duer nippe af en gylden Kalk. I sin Indvielsestale gik Sognepræsten ud fra Ordene: »Med Glæde øser I Vande af Frelserens Kilder,« og paalagde alle at ty hen til Korset, hvorfra Kilderne stadig rinder. Banneret blev dernæst indviet efter Rituallet.

K. G.-H.

Fra Grundstensnedlæggelsen i Aabenraa.

Som meddelt sidste Gang nedlagde Hs. Exc. forleden Grundstenen til Aabenraas nye katolske Kirke, en Scene, som fastholdes af Billedet nedenfor. Ved den festlige Sammenkomst bagefter, som ogsaa Amtmanden for Aabenraa og Sønderborg Amt, Kr. Refslund Thomsen, og Borgmester Holger Fink deltog i, udtalte Stedets Præst, Pastor Heuer, det oprigtige Ønske: »at Baandet mellem Deres Excellence og Sønderjylland ved denne Højtidelighed maatte knyttes endnu fastere og inderligere — for Menighedens Skyld, for Sønderjyllands, for Danmarks Skyld.« Saafremt alt gaar som det skal, vil Kirken staa færdig til Efteraaret.

Biskoppen nedlægger Grundstenen.

Fra den vide Verden.

Det Pavelige Akademi for Videnskaberne.

Den 1. Juni blev Videnskabernes Pavelige Akademi, som ved Pius XI's *Motu proprio* af 28. Oktober 1936 var blevet grundlagt, højtidelig aabnet i Pius IV's Villa i de vatikanske Haver, Akademiets Sæde. Det var Pavens Mening at samle Videnskabens Repræsentanter omkring sig paa Castel Gandolfo og der at aabne Akademiet; efter Lægernes Ønske afstod Hs. Hellighed fra sit Forsæt. Dette betyder dog ikke, at Paven er svagere eller mindre rask end ellers. Af 70 Medlemmer, som er blevet valgt ind i Akademiet — deriblandt 15 Nobelpræmietagere — havde 44 givet Møde. Akademiets Præsident P. Gemelli sagde om Formaalet med Akademiet: »*Pius XI har givet Akademiet udelukkende den Opgave, at fremme den videnskabelige Forskning paa forskellige Omraader uden noget som helst andet Hensyn end trofast og opofrende at tjene Videnskaben.*« Hvert Aar uddeles en Præmie. Ogsaa Medailler uddeles hvert Aar. Denne Gang findes paa Medaillens ene Side Pius XI og paa den anden tre naturvidenskabelig berømte Personer: Volta, Michel Angelo og Leonardo da Vinci. Paven vilde dermed, som Kard. Pacelli sagde, hædre Volta, den store Mand, der underviste Børnene i Como i Katekismen, Michel Angelo, Peterskuppelens Bygmester, og Leonardo, det alsidige Geni, som bestemte i sit Testamente, at der skulde læses Messe for hans Sjæl.

Fra Hitlers Rige.

Ved Bambergs Domkirkes 700-aarige Jubilæum var trods al mulig Chikane fra Myndighedernes Side 100,000 Katholiker til Stede. Ligeledes tog alle bayerske Biskopper Del deri. — Borgmesteren, der var indbudt, nøjedes med at se til fra Vinduet, hvad der foranledigede Münchens Kardinal til at tale om »Plankeværksgæster«. (Zaungäste.)

I Trier var der en Ungdomsdemonstration. 6—7000 unge var samlede i Domkirken. Efter Højtideligheden blev Ungdomstoget paa Vejen til Bispegaarden, som laa henved 100 Meter derfra, med Magt standset af SS. og SA. Folk.

I Münster blev Kirkebladet forbudt, fordi det ikke bragte en Efterretning om Sædelighedsprocesserne efter Ordre. Paa Forespørgsel, om Biskoppen vilde tage Efterretningen, svarede denne: »Ja, hvis den ikke støder an imod Tro og god Moral, og yderligere ikke imod Sandheden.« Derefter vedblev Kirkebladet at være forbudt.

Allerede før Paaske havde i Rhinlandet 85 % af de katolske Soldater holdt deres Paaske.

I Følge Luzern-Bladet »Vaterland« har Ærkebiskoppen

af Freiburg i Breisgau, Msgr. Dr. Conrad Gröber, næstsidste Søndag i Maj Maaned ved Valfartsstedet Birnau ved Überlingersee holdt en Prædiken for 7000 katholske Mænd og ved denne Lejlighed nedlagt en flammende Protest imod det Misbrug, der bliver drevet med Sædelighedsprocesserne. Prædikenen gjorde et mægtigt Indtryk, og Stemningen iblandt Katholikerne var fast og bestemt.

Biskoppen af Rottenburg, Msgr. Sproll, holdt for nylig i Baienfurt ved Ravensburg en Prædiken, hvori han ogsaa kom til at tale om Sædelighedsprocesserne. Blandt andet udtalte han: »Den Tid vil komme, hvor vi maa tale. Meget af, hvad der staar i Aviser og Tidsskrifter, er ikke sandt; men vi kan ikke afværge det. Vi har ingen Presse. Heller ikke Biskopperne maa skrive, hvad de vil.«

Konversioner.

I Følge *Catholic Register* af Toronto har en Gruppe af anglikanske Ordenssøstre besluttet at gaa over til den katholske Tro. Ordenens Navn er »Selskab af Jesu Kærlighed«, og den driver en stor anglikansk Skole og et Rekreationshjem. Ogsaa efter Overgangen fortsættes Skolen, og Søstrene har Grund til at haabe, at de anglikanske Forældre ikke unddrager dem deres Tillid. — Paa det katholske Universitet i Peking har den Apostoliske Delegat, Msgr. Zanin, døbt flere Studenter.

Pater Marquette fejres.

De Forenede Stater fejrer i disse Uger den berømte Jesuit, Missionær og Opdagelsesrejsende Pater J. Marquette, der som første trængte frem i Mississippi-Egnene. Præsident Roosevelt har personlig tilskyndet til Festlighederne i denne Anledning. De største Fester vil blive afholdt i Staten Wisconsin; men ogsaa i de andre Stater vil man fejre Apostelen, og i Washington vil Deputationer nedlægge Kranse ved hans Monument. — Den amerikanske Billedhugger Buffano har faaet Ordre paa en Kæmpestatue af den hellige Frans, Kaliforniens Værnehelgen. Statuen, som er næsten færdig, bliver 60 m høj, og bliver stillet op paa et af de Bjerge, som Staden er omgivet af.

Løfters Værdi under Hagekorset.

Ved NSDAP's Gau-Partidag i Guben i 1935 sagde Rigsopdragelsesminister Bernhard Rust: »I et Konkordat har vi billiget den katholske Skole. Hvad vi har lovet, holder vi!«

Ved Bernhard-Rust-Højskolens højtidelige Indvielse i Braunschweig den 23. Maj 1937 sagde den samme Rigsopdragelsesminister i sin Festtale: »Jeg vil ogsaa henvende

et Par Ord til dem, der maaske endnu tror, at Bevægelsen under Hagekorset har skabt den folkelige Stat for at overlade Skolen til dem, som tror at kunne lave den om til en Tumleplads for konfessionel Tankegang! Vi vier vore Skoler og Højskoler til det tyske Folk og ikke til nogen som helst anden her paa Jorden.«

Ja, ja, hvad sagde ikke Racemytologen Rosenbergs Blad »Völkischer Beobachter« d. 22. Marts 1937? »Man kan ikke altid og under alle Omstændigheder betragte Troskab mod en Kontrakt som forpligtende.«

Sovjetrusland og Ludendorff.

Ifølge en Meddelelse i Moskva-Bladet E. J. B. har Centralraadet for den sovjetrussiske Gudløsebevægelse besluttet at lade Huset Ludendorffs opreklamerede »Tyske Gudserkendelse« udkomme i et Særtryk, der skal trykkes paa det russiske Statsforlag Antigis, og stille det til Funktionærernes Disposition til Underretning. Brochuren vil fremkomme i et Oplag paa 100,000 Eksemplarer. Da blev Herodes og Pilatus Venner!

*Alle Haraldsted-Pilegrimme bør inden Valfarten
Søndag den 27. Juni læse*

Johan Johnsen:

ST. KNUDS HELLIGDOMME I HARALDSTED

ANSGARIUSFORENINGENS FORLAG

47 Sider

12 Ill.

Pris 35 Øre

DANMARKS KATHOLSKE KVINDEFORBUND

Retraite og Højskole afholdes paa Trørødhus for de unge fra 12.—19. August incl., under Ledelse af Hr. Pater Koch. For de ældre fra 22.—29. August incl. under Ledelse af Hr. Pater Bender. Skriftlig Tilmeldelse: Trørødhus pr. Vedbæk.

Ansgariusforeningens ordinære Generalforsamling

afholdes Søndag d. 20. Juni Kl. 11,45 i Forsamlingssalen, Bredg. 67 o. G. — Dagsorden: 1. Formanden aflægger Beretning. 2. Kassereren fremlægger Regnskab. 3. Valg af Bestyrelse. 4. Eventuelt.

Kommunismen som den er.

Pave Pius XI's Rundskrivelse om den gudløse Kommunisme er udkommen paa Ansgariusforeningens Forlag, Bredg. 64, Palæ 3762 (Kl. 15—17) og faas endvidere i Katholsk Boghandel, Stenosg. 3. Pris: 25 Øre.

Søndagsgudstjeneste uden for København i Sommermaanederne.

	Messe. Kl.	Højmesse. Kl.	Andagt. Kl.
Aabenraa		9 ³ / ₄	16
Aakirkeby (Jernbanegade)		10	18
Aalborg (Kastetvej)	6 og 8	10	15
Aarhus (Ryesgade 26)	7 og 8	10	19
Assens (Nørregade 3)		10
Dalum Kloster	6 ¹ / ₂	10	17
Ebeltoft: 2. Sønd. i de ulige Mdr.		10
Esbjerg (Nørregade)	7	10	19
Faaborg (Rasmussens Hotel): 2. Sønd. i Md.		10
Fredericia (Sjællandsgade)	7	9 ¹ / ₂	14
Grenaa: 2. Sønd. i de lige Mdr.		10
Haderslev (Mariegade 8)	8	10
Hadsten (Teknisk Skole): 4. Sønd. i Md.		10
Helsingør (Nygade 8)	8	10
Hillerød (Lejdersdorff Hotel): 1. Sønd Md.		10
Holbæk (Kastanievej 19)		9 ¹ / ₂
Holmegaards Glasværk, 2. Sønd. i Md.		9
Hvidovre (St. Nicolai Kapel, Strø- byvej 2), hver Sønd.		9 ¹ / ₂ m. Præd.
Horsens (Nørregade 19)	7 ¹ / ₂	10
Hørsholm	9
Kolding (Kralundsgade 2)	7 ¹ / ₂	9 ¹ / ₂ m. Præd.
Køge (Elisevej)	8	10	17
Ledreborg	9 ¹ / ₂
Maribo (Ny Østergade)	8 ¹ / ₂	10	polisk
Nakskov	9 dansk	10 ¹ / ₂	polisk
Nyborg (Stella Maris, Vindingevej) ..		10
Nykøbing F.	8	10
Næstved	8	10
Odder (Holsteinsgade 29): 2. og 4. Sønd. i Md.		10
Odense (Torvet 7)	8	10
— (St. Josephs Hospital)	6
Pindstrup: 1. og 3. Sønd. i Md.		10	14 ¹ / ₂
Randers (Ladegaardsgade)	7	10	20
— 2. Sønd. i Md.		8	11
Ringsted (St. Knudsgade)	8	10
Roskilde (St. Olsgade)	8	10
Rudkøbing	10
Rønne (Østergade 59)		10	18
Silkeborg (Vestergade)	7	10
Skuldelev: 3. Sønd. i Md.		10
Slagelse (Frederiksgade)	8	10	19 ¹ / ₂
Svendborg (Havnegade 1)	8	10
Sønderborg (Kongevej 27): Alle Søndage undt. 1. Sønd. i Md.		10
Taastrup		9 ³ / ₄
Tønder (Statsskolens Aula) 1. Sønd. i Md.		10
Vejle (Blegbanken)	7	9 ¹ / ₂
Vordingborg (Hotel Valdemar, 1. Sal): Sidste Sønd. i Md.		10

Kirkelig Kalender.

Juni.	Juni-Juli.
20. S. 5. Søndag e. Pintse	27. S. 6. Søndag e. Pintse. — Petrus og Paulus.
21. M. Aloysius.	28. M. Irenæus. — Vigilie.
22. Ti. Paulinus.	29. Ti. PETRUS OG PAULUS.
23. O. Vigilie.	30. O. Pauli Ihukommelse.
24. T. JOHANNES DØBERS FØDSEL.	1. T. JESU DYREBARE BLOD
25. F. Vilhelm.	2. F. Marias Besøgelse.
26. L. Johannes og Paulus.	3. L. Leo II.

Juni. Ugens Messebønner.

20. S. 5. Søndag e. Pintse (670—504); 2. Sæt Bønner: Silverius ([5]—[5]), 3. Sæt Bønner: Om de helliges Forbøn ([120]—[105]).
21. M. Aloysius (948—777).
22. Ti. Paulinus (951).
23. O. Vigilie til Johannes Døbers Fødsel (953—780); 2. Gudsmoder ([90]—[94]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
24. T. Johannes Døbers Fødsel (957—782).
25. F. Vilhelm (960—786); 2. Johannes Døbers Oktav (957—783).
26. L. Johannes og Paulus (961—787); 2. Johannes Døbers Oktav 957—783).

Bønforeningen for Israels Omvendelse. I Anledning af Præsternes Messenovene 21.—29. Juni anmodes Medlemmerne særligt om i samme Periode at erindre vor Intention, naar de hører Messe. **Søndag d. 27. Juni Kl. 8** Messe i Bønforeningens Intention i **Rosenkranskirken**. Samme Dag er som altid den sidste Søndag i Maaneden — det Allerhelligste udstillet Kl. 15—18 i Benediktinerindernes Kirke paa Jagtvejen.

Pilegrimstoget til Lourdes. Den endelige Pris for Strækningen Kolding — Lourdes — Padborg kommer til at udgøre ialt 260 Kr. Beløbet indbetales til Dommerfuldmægtig Højris, Esbjerg, inden 14. Juli. Postgiro 39764. — Afrejse fra Kolding Nattem til Mandag d. 2. August 1937 Kl. 2⁴⁵. Hjemkomst Lørdag den 14. August. For Tilmelding efter 14. Juli beregner den hollandske Ledelse en mindre Forhøjelse.

St. Knuds Skole, Stenosgade 4,

eksamenberettiget Forberedelses-, Mellem- og Realskole.

Katholske Elever, som ønskes optaget i 1. U.-Kl. til Sommer, bedes indmeldt snarest hos Rektor for St. Knuds Stiftelse.

Vor kære, prægtige Dreng

Kjeld Lomholdt-Pedersen

døde fra os den 8. Juni 1937, vel forberedt med Kirkens hellige Naademidler.

Paa Familiens Vegne
J. Lomholdt-Pedersen

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Afteneret til Postvæsenet Tordag d. 17. Juni.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½-14½.

Nr. 26

Søndag den 27. Juni

1937

INDHOLD: Non prævalebunt. — Helvedes Porte skal ikke overvælde den. — Steno. — En fælles Opgave at løfte! — Biskop Niels Steensen. — Ansgariusforeningens Aarsberetning for 1936. — Sydhavets Martyr. — Kristenforfølgelsen i det tredie Rige. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Non prævalebunt —

Helvedes Porte
skal ikke overvælde den.

*I Drømme saa jeg et skumslagent Hav.
Om skjulte Rev den vilde Brænding bruste.
Mens Storme stadig steg, i Dybets Grav
sank Panserskibe, sønderslagne, knuste.*

*Kulsort stod Natten under Lynets Skær,
og uden Ophør braged Tordnens Bulder.
Det var, som Verdens Skibbrud syntes nær
i Svælget under Bølgebjergets Skulder.*

*Med eet — o, Under! — skimted jeg en Mand.
Rank skred han frem i Lynets grelle Flamme.
Han skred som den, der gaar mod fredlyst Land.
Som paa et Fjeld han gik paa Bølgens Kamme.*

*Jeg gyste. — Stormen hylte langt af Led.
Højt Havet steg, og Braad slog over Strande.
Men han, med Storm og Strøm fortrolig, skred —
stor, ensom, tavs — hen ad de mørke Vande,*

*saa fredelig, som om en Hyldestflod
fra Ærens Mark ham bølgede i Møde,
mens Braadet hvislede omkring hans Fod
lig Slangar, der sig rejser for at døde.*

*Der, hvor han skued hen, var intet Land.
Der, hvor han gik, hans Fod kun Brænding mødte.
Han holdt sin Kurs mod Himmelbuens Rand.
Dér var hans Lys. Dér var hans Flammestøtte.*

*Kulsort var Natten, Storme kom i Stød.
Men Maalet lyste blankt for Mandens Blikke.
Det var, som om langt borte fra det lød:
Frygt ej! Tro blot! Thi synke skal du ikke!*

*Jeg saa ham, Træk for Træk — hans Pande klar,
hans Haar — som Helgenkronen stolt han bar det.
O, var det Petrus? Han, som Bølgen bar?
Men Petrus? Nej! Og dog — o, Gud! — Ham var det!*

Maria v. Buol.

Paa Dansk ved Karen Plovgaard.

Helvedes Porte skal ikke overvælde den.

Den lille Dr. Göbbels imponeres sommetider af sine egne Propagandataler og bliver da gerne til Profet, som nu sidste Gang i Deutschlandhalle, da han dristigt spaaede Nazismen ikke blot 1000, men 2000 og flere Aars Levetid. Folk, der lader sig dupere af store Ord, en upaaklagelig Organisation og Kæmpedemonstrationer mener saa for Alvor, at Kirkens sidste Time er inde og bliver saa nervøse som »Nationaltidende«s Berliner-Korrespondent, der var parat til at holde Ligtale over Katholicismen. Dem kan vi, især paa St. Peter og St. Pauls Fest, kun anbefale at se roligt paa Historien og læse sig til, hvor ofte Kirken allerede er blevet kendt død af lidt større Herrer end den flinke Propagandaminister — og har rejst sig igen.

Romerriget sank i Grus.

Under Kejser Trajan (98—117 e. Chr.) naaede Romerriget sin største Udstrækning. Panserklådede Legionærer drog paa velholdte Veje til den dakendte Verdens fjerneste Grænser. Da blev Kejser Trajan ogsaa Kristenforfølger, selvfølgelig af »Statsræson«. En af hans Statholdere skrev paa denne Tid til ham: »Kejser, snart vil der ingen være, der

taler om Christus.« Han skrev, og Kejseren troede det — og imidlertid blev Trajans Embedsmænd og nærmeste Slægtninge Kristne! . . . En anden Kristenforfølger var Kejsers Diokletian (284—305 e. Chr.). Man satte Mindestøtter for ham, og man slog Mønter med denne Indskrift: Til Kejsers Diokletian, Tilintetgører af det kristne Navn! Saa gik kun faa Aar, Diokletian døde, Konstantin kæmpede sig frem til Tronen, sejrede i Korsets Tegn og gjorde Kristendommen til Statsreligion! . . . Julianus Apostata (332—363 e. Chr.) er maaske den Kirkefjende, der mest fanatisk og systematisk vilde den nye Lære til Livs. Han unddrog de Kristne alle Dannelsesmidler, ingen Kristen maatte blive Lærer, Embedsmand og Kunstner. Kun de »ensrettede« var kaldede til Hæder og Magt akkurat som . . . Han praler: »Jeg skal nok tømre Nazarenerens Ligkiste.« Og saa kommer denne Mand til at dø for en af sine egne Soldaters Lanse! Omtrent som Belsazar, den babylonske Konge, der (i Heines smukke Digt) udraaber:

*Mod Jahve jeg slynger evindelig Haan:
Thi jeg er Kongen af Babylon!*

— — Men Digtet slutter:

*Men Belsazars Skæbne vendte sig brat.
Hans Hird ham dræbte den selv samme Nat.*

Jeg er din Pest, Pave.

Dr. Martin Luther nærede efter sit Frafald ikke blide Følelser mod den katholske Kirke og Pavedømmet, samtidig med, at han havde ret høje Forestillinger om sin egen Værd og Virken. »*Mine Dogmer vil blive staaende, og Paven vil falde, til Trods for Helvedes Porte og alle Luftens og Jordens og Havets Magter.*« Bekendt er den Gravskrift, som Reformatoren valgte for sig: *Pestis eram vivus, moriens ero mors tua, Papa.* (I mit Liv var jeg din Pest, Pave, og døende bliver jeg din Død.) Hvor er dog den Slags Udgyselser kendt magtesløse af Tiden! Kirken var paa Luthers Dage sikkert i stor Fare, men den rejste sig igen, den holdt Skanserne efter de første Tab, den genvandt meget Terræn, og vilde det ikke have været for Uenighed i den katholske Lejr selv og »allerkristeligste Konger«s Forræderi, da er det højst sandsynligt, at den jyske Bonde i Dag var Katholik igen; i hvert Fald kom Barokkens store kulturelle og katholske Blomstring, Missioner blev grundlagt, Protestantismen splittedes mere og mere; hvor er Luthers Dogmer henne i Dag? Den store katholske Kirke bestaar stadig væk ligesom dengang, og Oldingen i Rom er nu muligvis mere hædret i hele Verden end før Luther. Luthers Gravskrift er kun Emne for Psykologer, der gør sig Umage for at undskylde Reformatorens Temperament.

»Kongen af Rom« døde af Svindsot.

Og saa den geniale Diktator Napoleons Kamp mod Kirken! Da Pius VI var død som Napoleons Fange i Savona, og da han blev skrinlagt, sagde Graveren, der lukkede Kisten: »Den sidste Pave!«; han var Talerør for mange af Tidens Fritænkere. Napoleon erobrede Rom og vilde gøre den svage Pave til sin Træl, han tilbød ham en Pension, og da der fødtes Kejseren en Søn, fik denne i Vuggegave Titlen: »Konge af Rom.« Hvad brød den korsikanske Diktator sig om Pavens aandelige Magt. »Pavens Band slaar vel ikke Rislerne ud af Hænderne paa mine Soldater!« En halv Snes Aar efter skete det alligevel! Den russiske Kulde besejrede Napoleons Hære, og Geværerne faldt under Tilbagetoget bogstaveligt ud af Soldaternes Hænder. Napoleon maatte snart stige fra Tronen og døde paa St. Helena; men den lille Konge af Rom, Ørneungen, udfoldede aldrig sine Vinger. Det var Svindsot, som gjorde Ende paa hans unge Liv. . . .

Der var engang en Kong Herodes, som »begyndte at mishandle nogle af Menigheden. Han lod Jakob, Johannes' Broder, henrette med Sværdet«. (Ap. Gern. 12.) Men saa skete det, at han »paa en dertil bestemt Dag salte sig, iført kongelig Dragt, paa sin Trone og holdt en Tale til dem (Tyrus' og Sidons Gesandter). Folket tiljubede ham: Det er en Guds Stemme og ikke et Menneskes. I samme Nu slog en Engel fra Herren ham, fordi han ikke havde givet Gud Æren. Han blev ædt op af Orme og udaandede. Men Herrens Ord udbredte sig og bar Frugt«. (Apost. Gern. 12.)

—z.

Om og af nordiske Konvertiter.

STENO

Der har i den senere Tid her i Ugebladet været fortalt saa meget om Niels Steno, at man maaske vil synes, at der ikke kan være mere at berette, saa han passende kunde være udeladt i denne Serie af nordiske Konvertiter. Hvad Kendskab til hans Person og Levnedsløb angaar, er det vist rigtigt, men det kunde aldrig gaa an at fortælle om nordiske Konvertiter uden at tage den største af dem alle med.

Ja, Niels Steno var i mere end een Henseende den største. Ikke mindst da som genial Videnskabsmand, i hvilken Henseende han udmærket taaler at stilles ved Siden

af, ja over vore ypperste som f. Eks. to andre af samme Navn, Niels Finsen og Niels Bohr. Vil man spørge, hvad det var for en Egenskab, der lagde Grunden til hans Størhed som Videnskabsmand, var det vel nok den Evne, han besad mere end mange andre saadanne, til at se med egne Øjne og drage sine selvstændige Slutninger uden at lade sig paavirke af de Anskuelser, som før havde været hævdet og anerkendt som rigtige.

Det er forbavsende meget, Niels Steno fik udrettet i de faa Aar, fra 1638 til 1686, han fik Lov at leve. Hans videnskabelige Indsats blev anerkendt, medens han levede, men hans Navn blev til Dels glemt i de næste Par Hundrede Aar efter hans Død. Nu er han kendt, ja anerkendt af alle Danske, men vi Katholiker tør ikke paastaa, at det alene skyldes vor Iver, selv om vi nok har haft nogen Lod og Del heri; vi maa fremfor alle fremhæve Historikeren A. D. Jørgensen, som ved sin ypperlige Biografi af Niels Steno i 1884 drog ham frem af Forglemmelsen for mange. Siden har flere danske Videnskabsmænd skrevet om ham og udsendt Pragtudgaver af hans baade tidligere udgivne og uudgivne Værker. Naar man betænker dette, kan man kun med et veimodigt Smil minde den Modstand, det fremkaldte i Københavns Borgerrepræsentation, da en Gade i Byen skulde opkaldes efter noget saa utiltalende som en katholsk Biskop. Er nogen i Besiddelse af Ugebladets Aargang 1889, kan vedkommende læse en morsom Beretning herom Side 306—310.

Hvorledes Steno i Italien blev Katholik og siden virkede som

Biskop Niels Steensen.

Biskop, skal her ikke gøres Rede for. Herom er fortalt udførligt og godt i det pragtfulde Nummer 49 af Ugebladet i Fjor, som helt var viet Niels Stenos Minde. Her mangler ikke noget, her er ikke noget at tilføje. Steno var knap 30 Aar gammel, da han konverterede, saa han levede omtrent tyve Aar som Katholik. Her hjemme var det vanskeligt for ham at opnaa en Stilling, da ingen Katholiker havde Lov til at bo i Landet. Alligevel vilde man gøre en Undtagelse for Stenos vedkommende — saa paa-skønnet var han altsaa som Lærd — og ved Griffenfelds Indflydelse blev han udnævnt til kongelig Anatom. Han forblev her dog kun i to Aar, den hjemlige Sinaalighed var for stor, og han drog atter til Italien. Her blev han 1675 præsteviet og to Aar efter bispeviet. Efter den Streng-hed, han viste mod sig selv, og den selvhengivende Nid-kærhed, han tjente med som Biskop, er det ikke at undres over, at han kun levede knap en halv Snes Aar. Da han døde i 1686 i den yderste Fattigdom, var han kun 48 Aar gammel.

Nu er der vistnok et Arbejde i Gang for at faa Niels Steno erklæret for Helgen. Sker dette, vil næppe nogen sige, det er med Urette, men det behøves ikke for at skaffe ham Anseelse, alle Danske er sikkert uden Undtagelse enige om, at ingen Landsmand skylder vi mere Respekt som Kristen, som Videnskabsmand og som ædelt Menneske end Niels Steno.

Niels Hansen.

En fælles Opgave at løfte!

Om et halvt Aar fejrer Danmark en af sine største Sønners 300-Aars Fødselsdag! Hvad Staten og private, hvad Videnskab, Kunst, Radiofoni, Postvæsen, Læger og Geologer vil foretage sig for at hædre den geniale Anatom og Geolog Niels Steensen, véd vi endnu ikke. Vi danske Katholiker derimod bør især dvæle ved den yderst tiltræk-kende kristne og katholske Skikkelse, vi har i Konvertiten, Præsten og Biskoppen Niels Steensen!

Altfor længe har der været stille om hans Minde! I Aarhundreder har denne Opgave ventet paa os: selv at erkende dette kristne Forbilledes straalende Hellighed og saa at vise det for andre, ja for hele Kirken. Dansk Katholicisme er maaske kun en lille Draabe i det store Hav:

Den katholske Verdenskirke; saa meget mere Grund er der til at huske, at vi alligevel er rige, at vi i Niels Steensens kan skænke en kostbar Perle til Kirkens Krone.

Ingen, der har kendt og kender lidt til Biskop Steensens Liv, er i Tvivl om, at det var det mest fuldkomne og ophøjede Kristenliv, værdig til at kaldes hellig. Vidnesbyrd, der gaar i denne Retning, vil selvfølgelig ikke foregribe Kirkens Dom. Men de skaber dog fri Bane for en alvorlig Stræben efter at faa Niels Steensen optaget blandt hin Skare af udvalgte Sjæle, som Kirken først prøver og ransager lige til Hjerter og Nyre og siden holder op som Ideal for hele Verden, især naar Gud desuden ved særlige Tegn har vist os disse udkaarne Sjæles Forbøns Kraft.

Hvad bør vi da gøre for at fremme Muligheden for Biskop Steensens Ophøjelse i Kirken ved Salig-resp. Helgenkaaring?

I mange Tusinder af Eksemplarer udsendes i disse Dage et Niels Steensen Billede, hvis Tekst aftrykkes nedenunder. Det indeholder i en Nøddeskal alt, vi bør huske paa i denne Forbindelse:

1. Et kort Levnedstrids, som vil sprede Kendskab til N. St.s Liv og Værdighed i de flest mulige Kredse. Hver dansk Katholik bør vide Besked om ham, i det mindste have set Glimt af den sjældne Ædelsten i vore Gemmer!

2. En kort Bøn bør komme fra mange, danske Læber om, at Gud maa forherlige sin Tjener og vise os, at Tanken er ham velbehagelig.

3. En Opfordring til at støtte den Komites Arbejde, som foresætter sig at samle Vidnesbyrd om privat Andagt til og from Ærbødighed for N. St., resp. Vidnesbyrd om Bønhørelser!

Niels Steensen Billedet uddeles gratis og Omkostningerne dækkes af Overskuddet fra Niels Steensen Mærkatene. Enhver kan faa tilsendt de Billeder, han har Brug for. *) Vi vil dog samtidig gøre opmærksom paa, at frivillige Bidrag gerne modtages for at muliggøre et større Arbejde for denne Sag, der endnu venter os. Et Niels Steensen Fond vil være en Nødvendighed for at indlede en Proces i Rom, der jo forudsætter langvarige og omfattende Studier og Skrifter, og selv om ogsaa det katholske Udland, foreløbig især Tyskland, interesserer sig stærkt for Tanken og sikkert vil hjælpe med, ligger der dog her ogsaa, ja, ikke mindst, en Opgave for en dansk katholsk Mæcen, lille som stor!

† JOS. BREMS

vic. ap.

*) Vi beder d'Hrr. Præster om at meddele Redaktionen af »N. U.«, hvor mange Billeder de ønsker for deres Menigheder.

Biskop Niels Steensen.

Som Ætling af en skaansk Præsteslægt og Søn af en agtet Guldsmed og Vintapper fødtes Niels Steensen d. 1. Januar 1638 i København. Allerede som naturvidenskabelig Student blev han, Griffenfelds jævnaldrende, anerkendt for sine fremragende Evner og gjorde under et 4 Aars Ophold i Holland sine første store anatomiske Opdagelser. (Ductus Stenonianus, Hjertets og Muskulernes Struktur). Efter et flygtigt Besøg i København drog han til Paris, hvor han bl. a. holdt sit berømte Foredrag om Hjertens Anatomi, og derfra i 1665 til Florens, det Sted, han kom til at elske højest. Venligt modtaget af Storhertug Ferdinand II af Toscana og dennes Broder Leopold blev han ansat som Anatom ved S. Maria Nuova Hospitalet. Omgivet af betydelige Kunstnere og Videnskabsmænd blev N. St. her gennem nye geniale Fund og Paavisninger Geologiens Grundlægger. Alle disse Opdagelser, hvorved han ilede Aarhundreder forud for sin Tid, gjorde han mellem sit 23. og 31. Leveaar. Trods sit videnskabelige Sejrstog var den geniale Forsker forblevet en ydmyg inderlig Kristen, hvis Livssyn kendetegnes af hans Ord: »Medens han (Anatomen) undersøger det skabte, hæver han ikke sjældent Blikket mod Himlen for at love og prise Skaberens Visdom.« Beskeden og ukunstlet i Tale og Væsen vandt han alle Hjerter.

Staaende i sit Livs Zenith førte selvstændig Tænken N. St. efter Aars Søgen til den katolske Kirke. Reformatorerens indbyrdes Uenighed havde rokket hans Tro paa Protestantismens Sandhed, en Christi Legems Procession i Livorno 1665 havde grebet ham dybt, Omgang med gode, højtudannede Katholiker og Overbevisningen om Kirkens Hellighed var de afgørende Grunde til, at han Alle Sjøales Dag 1667 besluttede at konvertere og den 4. November allagde Trosbekendelsen.

Steensens omskiftelige Liv fortsattes efter hans Konversion. Den første Tids Forskerarbejde og lykkelige Trosliv blev afbrudt, da det 1672 lykkedes Peder Griffenfeld at faa Ungdomsvennen udnævnt til kgl. Anatom i København, hvor han ikke blot fik Anatomistudiet til at blomstre, men ogsaa tog sig af de haardt trængte danske Katholiker. Intolerance og Mangel paa Forstaaelse fik ham dog til at vende tilbage til Florens, hvor han lagde Dissektionskniven for bestandig, for, dybt grebet af den Sjøalenes Nød, han havde lært at kende, at blive Præst 1675. Til Cølibatspligten føjede den nyindviede Løftet om frivillig Fattigdom og virkede nidkært saavel mundtligt som skriftligt bl. a. ved at udgive Breve til Calvinisten J. Sylvius og Filosofen B. Spinoza. Da den nys konverterede Hertug Johan Frederik af Hannover ønskede en Biskop til sit Land, blev Steensen eller Steno, som han almindeligvis kaldtes, 1677 udnævnt og vandrede — med Jesu Hjerte-Billedet i sit Bispe-Segl — til Fods fra Rom til sin nye Virkekreds i Nordvest-Tyskland. De 9 Aar til hans Død var nu opfyldt af den mest energiske Stræben efter personlig Hellighed og utrætteligt Arbejde for Sjøalene. Fra 1680—83 var Steno Hjelpebiskop i Münster, hvor Mindet om hans personlige Virken endnu lever, derefter rejste han til Hamburg og døde efter usigelige Lidelser d. 6. December 1686 i Schwerin. Hans Legeme førtes til Florens og bisattes i S. Lorenzo. Alle, som kendte ham, blev opbygget af hans hellige Livsvandel og Personlighed. Hans Strenghed mod sig selv, hans asketiske Livsførelse, hans inderlige Bøn, hans Barmhertighed mod fattige og nødlidende og hans Nidkærlighed for Sjøalenes Frelse greb alle, der kendte ham, paa det dybeste. — Katholiker og Protestanter, Gejstlige og Lægfolk, Læg og Lærd, samtidige og de, der senere har lært hans Liv at kende siger: Hvis *han* ikke er Helgen, hvem er det saa?

Eller som det udtrykkes i et Brev til Storhertugen af Toscana, skrevet umiddelbart efter N. St.'s Død:

»Denne Prælat stod ved sin Død i stort Ry for Hellighed, ikke blot hos Katholikerne, men ogsaa hos Lutheranerne, som enstemmigt giver ham det Vidnesbyrd, at han har levet det helligste Levned.«

Lad os bede!

Gud, Du har givet Din Tjener Niels Steensen Aandens rigeste Evner til at opdage Din Skabelses Visdom og Skønhed! Du har ført ham fra Vrangtro til Din sande Kirke og ved Din Naade lært ham med heroisk Forsagelse af denne Verden at søge sand Fuldkommenhed som Kristen, Præst og Biskop! Vi beder Dig, lad vor fromme Biskop Niels Steensen blive forherliget i Din Kirke paa Jorden, saa han, oplaget blandt Dine Salige og Hellige, som qudfrygtig Forsker, som ærligt søgende Konvertit, som nidkær Præst og Biskop, kan blive Forbillede og Forbeder for hele Verden og især for de nordiske Lande. Dig til Ære og dem til Gavn.

Derom beder vi Dig ved Jesus Christus, Kirkens Stifter og alle Helgens Konge, som i Forening med Gud Helligaand, Kirkens Helliggører, lever og regerer med Dig fra Evighed til Evighed. Amen!

Skønt man, inden Kirkemyndighedens Approbation foreligger, maa vogte sig for alt, hvad der kunde ligne offentlig Dyrkelse af Niels Steensen, er der dog intet i Vejen for, at saa mange som muligt fordyber sig i dette herlige Kristentliv og beder Gud om at forherlige sin Tjener ved Saligkaaringen. Alle Tilfælde af Bønhørelse og Naadesbevisninger, som bliver opnaaet paa Niels Steensens Forbøn, burde endvidere samles og bekendtgøres. Derfor anmoder vi alle, der kan aflægge Vidnesbyrd derom, meddele dette til »Nordisk Ugeblad«s Redaktion, Hans Bogbinders Allé 2, København, S.

IMPRIMATUR, Havniae, die 12. Mart. 1937.

† JOS. BREMS, EP., Vic. Apost. Daniae.

Ansgariusforeningens Aarsberetning for 1936.

»Nordisk Ugeblad« har med 1936 fuldendt sin 84. Aargang. Der er udkommet 52 Numre med et Sideantal af XXIV + 1368 samt 180 Billeder, hvilket er 40 Sider og 37 Billeder mere end foregaaende Aar, og det er mig derfor en Glæde at kunne meddele, at Bladet saaledes atter i Aar har slaaet sin egen Rekord, idet det har haft det største Sideantal, der nogensinde er forekommet.

Abonentantallet, som i Fjor viste Tendens til Stigning, er ogsaa i Aar opretholdt. Til Trods for Stigning af Priserne for Trykning, Papir, Arbejds løn etc. har Abonnementsprisen været den samme, nemlig 3 Kr. Kvartalet indbefattet Porto, og Bladet er som sædvanlig blevet udsendt til Bibliotheker, Dagblade og Tidsskrifter i Ind- og Udland i ialt ca. 70 Eksemplarer, ligesom det findes opslaaet i Udbængsskabe ved de fleste Kirker i Vikariatet.

Annoncetilleggene, som er forpagtet til Direktør A.

Silcowitz, har givet en Nettoindtægt af 4500 Kr., idet Direktør Silcowitz selv afholder alle Udgifter vedrørende Annonceekspeditionen, derunder ogsaa Omkostningerne til Papir og Trykning af Annoncetillæggene. Kontrakten med Hr. Silcowitz er blevet fornyet for 5 Aar mod en Ydelse af 4800 Kr. aarlig eller rettere 400 Kr. maanedlig og i øvrigt paa de samme Betingelser.

Kalenderen 1936, redigeret af Organist Kurt Thomsen, udkom i et Oplag af ca. 1900 Eksemplarer og gav et Overskud paa Kr. 210,32 eller ca. 25 Kr. mere end i det foregaaende Aar.

Sognebladene, der udkommer som 4-sidede Blade med egne Artikler, er atter udkommet hver Uge i henved 1800 Eksemplarer, som fordeles i de fleste Sogne over hele Vikariatet.

Bogforlaget er i Aar ikke blevet forøget, da man har ment, at det vilde være bedre at konsolidere sig for at komme ud af den Gæld, som Foreningen ved tidligere Udgivelser har paadraget sig, saa meget mere som Pauluskredsen jo har udgivet saa mange og gode Pjecer, at Savnet af et Skrift eller to, udgivet af Ansgariusforeningen, næppe vil være føleligt.

»Nordisk Ugeblad« har i Aarets Løb haft 3 særdeles smukke Festnumre.

Det første var Pressenummeret af 10. Maj, som blev udsendt i Anledning af den internationale katholske Presseudstillings Aabning i Rom, hvortil der ogsaa sendtes ca. 100 Ekspl. til Fremlæggelse i den skandinaviske Sal. Pressenummeret var i Indhold og Udstyr nærmest en lille Bog, idet der paa over 50 Sider med mange Illustrationer kun behandlede katholske Presseemner, der som oftest ikke var blevet behandlet før i nordiske, katholske Blade. — Pressenummeret fik en anerkendende Omtale i »Osservatore Romano«, ligesom hele den nordiske Sal paa Udstillingen fandtes smukt kommenteret og fotograferet i »Illustrazione Vaticana«.

I Anledning af St. Knuds Festen i Odense udsendtes d. 12. Juli et særligt Festnummer paa 32 Sider, som ogsaa blev solgt under Festen sammen med Prospektkort, som Foreningen lod trykke med St. Albani Kirke, Biskoppens Billede og St. Knuds Drab (Maleri) som Motiver.

Det tredje Festnummer fremkom i Anledning af Niels Steensens 250 Aars Dødsdag d. 6. December. Bladet var paa 48 Sider, rigt illustreret, og indeholdt Artikler, som omhandlede den store katholske Forsker og Biskops Liv og Virke, og fremtraadte ogsaa med Omslagsbillede i Stedet for det almindelige Omslag. Nummeret skulde ogsaa vække Interesse for Steensens Helgenkaaring, et Formaal, som

blandt andet de i Efteraaret udgivne Steensen-Mærker og de snart udkommende Stenoandagtsbilleder skal tjene.

Disse 3 Numre blev trykt i større Oplag end almindeligt og til Dels solgt ved Kirkedøren ved frivillig Assistance fra forskellige Sider.

Alle de, som har ofret sig til en god Sags Tjeneste, bedes hermed modtage Foreningens Tak for deres uegenlyttige og brydsomme Arbejde, en Tak som ogsaa gælder Direktør Silcowitz, der har udredet Særudgifterne ved Pressenummeret og til Dels Udgifterne ved St. Knuds Nummeret.

Aaret maa saaledes i det hele taget siges at have været tilfredsstillende, idet Standarden er opretholdt, Abonnementantallet paa »Nordisk Ugeblad« det samme, Regnskabet tilfredsstillende og »Liget i Lasten«, d. v. s. Gælden til Bogtrykkeren, formindsket med ca. 28 ⁰/₁₀. Foreningen vil saaledes med Fortrøstning kunne se Fremtiden i Møde, naar Bestyrelsen, saaledes som hidtil er sket, ser sine Bestræbelser for at føre Foreningen hen til en sund økonomisk Basis kronet med Held. Og hertil nedbeder vi Guds Velsegnelse. Omnia ad Dei gloriam. *A. M. Thorkilsen.*

Sydhavets Martyr.

Vielse og Virke.

Som 21-aarig optoges Peter Chanel i Præsteseminariet i Brou, og i Pintsen 1825 modtog han, der allerede var blevet første Sakristan ved Kirken og som saadan kommet i nær Berøring med Altertjenesten, den lavere Vielse.

Et smukt Vidnesbyrd om hans redebonne Sind overfor Guds Krav findes udtrykt i de Ord, der i Februar 1826 under Subdiakonvielsen laa ham paa Læben og i Hjertet: »Tal, Herre! Din Tjener hører!«

»Disse Ord af Samuel var det unge Menneskes betingelsesløse Hengivelse til Gud, en Hengivelse, som skulde blive endnu fuldkomnere efter Diakonatsvielsen den 20. Maj 1826 —« siger J. Boesch.

Efter den 15. Juli 1827 at være bleven præsteviet rejser P. Ch. paa en kort Tur til sin Hjemegn, hvor han under sin gamle Lærer, Hr. Trompiers, Ledelse for første Gang læser Messen i sin Hjemstavns Kirke og uddeler Eukaristien til sine nærmeste.

I Ambèrieux, Chanels første Embede, hvor han i sin Præstegerning først og fremmest søger at virke ved Eksemplets Magt, vaagner hos ham Tanken om Hedningemissionen med forstærket Magt. Han indsender endog en Ansøgning til Biskoppen desangaaende, men faar efter en

temmelig lang; Ventetid sin Begæring afslaaet. Derimod kaldes han til Præst i Crozet — ved Jurabjergenes Fod.

Crozet har været Aarhundreders Kampplads og Skueplads for Trosstridigheder mellem Kalvins Folk og Moderkirken. Under vanskelige Forhold blandt en uensartet Befolkning faar den unge Præst Brug for den Sindets Afklaring og Sjælsstyrke, som følgende Udtalelse af ham røber:

»Jeg vil aldrig møde mine Sognebørn med en Dadel eller Klage paa Læben. Jo bedre man lærer Menneskehjertet at kende, desto lettere ser man, at ogsaa i forrevne Sjæle kan herlige Kim slumre, og at der selv i den største Forbryder kan findes en god Grund at bygge paa, dersom man vænner sig til at erkende, hvor meget Lidenskabens og Forførelsens Magter har været Aarsag til.«

En anden Erfaring fra Crozet udtrykker P. Ch. saaledes: »Kærlige Ord kan nok blive kærkomne Ord; men kun Gerningen fører Beviset.«

I denne Aand virker Peter Chanel i sit Bjergsogn, indtil han i 1831 søger ind i Maristbrødrenes Rækker. Han har haft Modgang at overvinde; men han har ogsaa haft Glæder at notere. I sit Menighedsarbejde har han faaet en af sine egne Søstre til Hjælp, og i Kirken er det lykkedes ham at indføre de Gudsmoder-Andagter, som stod hans eget Hjerte saa nær, men som Folkene i Crozet gennem Slægtled ikke havde givet Agt paa.

Et Maal i Sigte.

Da Peter Chanel søgte Optagelse i det endnu ikke anerkendte Maristsamfund, laa Missionskaldet ham stadig levende paa Hjerte. Lige straks var Vejen til at følge det dog ikke aaben. Maristerne gav Brødrene Valget imellem Missionsarbejde blandt Landbefolkningen eller at tage sig af Undervisningen i den højere Skole. Peter Chanel valgte det sidste. Her udvikles en ny Side hos ham. Som Drengenes Vejleder og Sjælefører forlanger han meget af sine Elever; men han er dem tillige — ved sit Eksempel og ved sin næsten eventyrlige Evne til at overkomme Deltagelse i deres Frihedsliv — en god Støtte.

For Peter Chanel selv bliver Aarene i Belley, i hvilket Tidsrum han som Sekretær for Maristsamfundets Stifter, Johannes Claudius Colin, sammen med denne besøger Rom og senere bliver udnævnt til Drengeskolens Leder, en god Skoling til den Gerning, han af Forsynet er udset til.

Tiden i Belley forløber ikke uden personlige Sorger. Saaledes mister P. Ch. omtrent samtidig sin højt skattede, gamle Ven, P. Trompier, og sin Fader, og hans Embedspligter forhindrer ham i at kunne drage hjem for at bistaa sin Moder.

Men Arbejdet, som han elsker, og Bønnen, som altid ans Tillflugt i tunge Stunder, bærer ham oppe. Som

det er sagt om en anden berømt Mand: »Hans Gerning var ham Hjem og Slægt, Fædreland og Venner.«

I 1836 sker der for Peter Chanel to store Ting:

Maristordenen faar sin endelige Bekræftelse af den hellige Fader. Og Ordenen faar anvist Sydhavsøerne som Missionsomraade.

Apostelkaldet rækkes til Peter Chanel.

Men Anfægtelser melder sig. Tvivl om, at hans Kræfter vil kunne slaa til, indfinder sig og gør ham angst. Tit er hans bedste Venner Aarsag til disse Prøvelsens Stunder. De advarer mod det store Skridt. De taler om hans svage Helbred. De raader ham til at overveje nøje. Ved en saadan Lejlighed svarer Peter Chanel: »Jeg har bedt! Jeg har overvejet! Jeg har lagt det hele frem for Gud!« Og en anden Gang siger han, idet han smilende ryster paa Hovedet: »Nu ved jeg, hvorfor jeg har to Ører! Det er, for at det, der kommer ind ad det højre, alter kan gaa ud ad det venstre!«

Ikke altid var han saa sikker, som disse to Svar lader formode. En Gang tyede han til en god Veninde, Priorinden i Klosteret »Bon-Repos«, og aabnede sit Hjerte for hende, betroede hende sin Tvivl og sin Angst. Hun svarede: »— maaske er Martyrpalmen Dem beskaaret, hvem ved? Men i alt Fald er De jo ikke af dem, der lægger Haanden paa Ploven og ser sig tilbage. Gaa med Gud! Vor Forbøn skal følge Dem.«

Og Peter Chanel gik.

»Ave maris stella.«

Juleaften 1836 stod Skibene »Josephine« og »Delphine« ud fra Le Havre.

Sunget af dybe Mandsstemmer klang. Ave maris stella gennem den hellige Aften fra Skib til Skib. Det var Maristbrødrenes Mission, i hvilken befandt sig den udnævnte Biskop over Central- og Vestoceanien, Mgr. Pompallier, Pater Peter Chanel, Pater Bret og flere, som med disse Toner tog Afsked med Europas Fastland.

Allerede paa Udrejsen til den nye Arbejdsmark faar man Aarsag til at prise den Tro og Sjælsstyrke, som i alle Livets Forhold kendetegner Peter Chanel.

Et Skibbrud nøder Missionen til at søge ind til de kanariske Øer. Da man atter kommer under Sejl, har Sygdommen holdt sit Indtog i Missionsbrødrenes Rækker, og Døden gør sin Høst blandt dem. Mandag efter Palmesøndag 1837, samtidig med, at man passerer Ækvator, sænkes Pater Brets Lig i Havet. Biskoppen læser Sjæle-messen, medens Pater Chanel taler om den døde Medarbejder i Ord, der »presser Taarer af alle de tilstede-

værendes Øjne«, og paa en Maade, der røber hans store Næstekærlighed og hans Tillid til Gud.

»Den døde forbliver vor Ven og vor Broder. Intet andet end Navnet forandres. I Stedet for Missionsarbejder er han nu Missionsbeskytter. Vort Taler blevet ringere, men vort Mod og vor Tro vil vokse Dag for Dag.«

Efter denne Ligbegængelse kom i de følgende Dage først en, senere flere af Skibets Folk til Patrene med Bøn om at faa Undervisning i Katekismus, hvilket resulterede i, at samtlige ombordværende til Slut dannede en Menighed, et troende Samfund, et »flydende« Sogn.

Den 28. Juni 1837 — efter en urolig Rejse Syd om Kap Horn — ankrer man op i Valparaisos Havn. Herfra skal Sejlsadsen fortsættes med et andet Skib. Med Sejleren »Europa« begiver Maristbrødrene sig vestover mod Sydhavsøerne.

Til en Begyndelse gør de lidt andre Erfaringer med Skibets Besætning, end de har haft med deres gamle Skibsfolk. »Europa«s Kaptajn er raa og kirkefjendsk, og »som Herren er, saa følge ham Svende«. Men Peter Chanel praktiserer Henri Bergson's langt senere udtrykte Leve-regel: »Smil! Tænk paa, hvor meget ondt der dør i Glansen af et Smil!« — Han »bestormer« Folk og Officerer med sit Sinds Godhed og sit Væsens Blidhed og faar dem til at forandre Signalerne.

Paa Tahiti, hvor man gaar fra Borde for herfra at chartre et nyt Skib, hilser de udsendte Missionærer paa den indfødte Dronning, og her døber Peter Chanel sin første Hedning, Sønnen af en indfødt Sømand. Højtideligheden foregaar foran Alteret i Kaptajnens Kahyt paa Sejleren »Raiatea«.

Via Øen Vava'u, hvorfra Maristerne maa sejle bort med uforrettet Sag, fordi Wesleyanerne allerede driver Mission der og har Øens Myndigheder for sig, sejler man til Øen Wallis, hvor man Alle Helgens Dag 1837 gaar i Land. Efter at en Deputation, der diplomatisk ledes af Biskop Pompallier, har opnaaet Audiens hos Øens Konge, og P. Ch. personligt har overbragt Fyrsten en Gave, bestaaende af en Flaske Vin, garneret med Lommeknive, Glassmykker og smaa Spejle, loves der Brødrene Beskyttelse og Frihed til at studere Landets Sprog samt til at prædike den Lære, de er kommet for at bringe.

To Maristbrødre landsættes paa Wallis. »Raiatea« gaar atter under Sejl for med Resten af Missionen at sætte Kursen mod Futuna og — for Biskoppens Vedkommende — mod Ny Zeeland. (Sluttet.) *Karen Plovgaard.*

Kirkekampen i det tredie Rige.

Biskop v. Galen har talt.

Den uforfærdede Biskop af Münster, v. Galen, har d. 6. Juni holdt en lang, næsten to Timer varende Prædiken, der er et modigt Opgør med den kirke- og kristendomsfjendtlige Hitlerregering. Biskoppen minder først om Pavens Formaning til at være aarvaagen i Kampens Tid, især i denne Kamp, hvor Nazismen vil forfalske de gamle Ideer: »Sandelig, en saadan Advarsel er nødvendig i en Tid, hvor en tysk Minister har udstedt den Forordning, at alle de skal indføres som »Gudstroende« i Embedsfortegnelser og Embedsdokumenter, som vender den sande Gud, Himlens og Jordens Skaber, Ryggen og tillægger et hvilket som helst Ideal, som deres Hjerter eller deres Fantasi selv har valgt, guddommelig Ære. Sandelig, Advarsten imod Omtydning af kristelige Ord er nødvendig, efter at Ministeren for kristelige Anliggender i mange Vidners Nærværelse har erklæret, at Troen paa Christi Guddom ikke hører til den »positive Kristendom«; ja, han har erklæret, at man maatte le ad Sætningen: »Kristendommen bestaar i Troen paa Christi Guddom!«

Voldsregime i Stedet for Lov og Ret.

Biskoppen fremfører en detailleret Optælling af Konkordatskrænkelser, som viser, i hvor høj Grad hensynsløs Vilkaarlighed snart er den eneste Lov, som de undertrykte tyske Katholiker kan regne med, idet man samtidig forbyder dem saa meget som at klage. »Retstridig Opløsning af kirkelige Organisationer og Konfiskering af disses Formuer, de Barmhjertige Søstres Bortdrivelse fra Skoler, Hospitaler og andre karitative Indretninger, Lukning af katholske Institutioner, Ophævelse af Bekendelsesskoler, Indskrænkning af Religionsundervisning, Forbud imod de kirkelige Myndigheders Skolevisitatser, de katholske Læreres Bortdrivelse fra Bekendelsesskolerne, o. s. v. Det Regenbergske Trykkeri, som igennem 300 Aar har udført Tryksagerne for Biskopperne af Münster, og som ogsaa i Ugen før den 21. Marts efter Ordre havde trykt den pavelige Encyklika, blev som Straf for Udførelsen af denne biskoppelige Ordre Paaskelørdag den 27. Marts lukket og forsejlet af Politiet; indtil i Dag, to Maaneder efter, har Familien Lucas, hvis Forfædre igennem 346 Aar har drevet dette gamle Münstertrykkeri, endnu ikke faaet deres Ejendom og nedarvede Besiddelse tilbage.«

Kampen skal føres paa kristen Vis.

Man kan forstaa, at disse haarrejsende Uretfærdigheder og vilkaarlige Terrorakter maa fremkalde den dybeste Harme i Befolkningen, og at Biskopperne maa opfordre til at bevare Roen. Ligesom Kardinal Faulhaber har gjort det

forleden, saaledes siger ogsaa Biskop v. Galen: »Og skulde der, blandt mine Diöcesaner, være nogle, der, som tyske Mænd føler sig krænkede i deres Retsfølelse og fristede til at sætte Magt imod det uretsfærdige Magtindgreb, saa vil jeg sige det samme til dem, som den hellige Martyr og Ærkebiskop Thomas Becket, Kirkens uforfærdede Forsvarer imod Kong Henrik II af England, sagde til sine trofaste, da de med Magt vilde sætte sig op imod Bødlerne, der søgte ham: »Guds Kirke skal ikke forsvares som en jordisk Fæstning! Jeg er gerne beredt til at lide Døden for Kirkens Frihed!« — Men til dem, der i Dag i Tyskland forfølger, betrænger og straffer Katholiker, Præster eller Lægfolk paa Grund af deres Lydighed imod Kirken, paa Grund af deres Forsvar af Kirkens Rettigheder, paa Grund af Trykning eller Udbredelse af de pavelige Encyklikaer eller de biskoppelige Hyrdebrev, til dem vil jeg sige, hvad den samme hellige Martyr tilraabte dem, der ned-sablede hans Tjener: »Jeg er den ansvarlige; jeg er den, I vil træffe. Hvorfor forfølger I mine trofaste? I Guds Navn siger jeg Eder: Vov ikke at skade en eneste af mine!«

Et højtideligt Troskabsløfte.

Efter at Biskoppen havde protesteret imod »den hæmningsløse og skandaløse Kampagne mod Kristendommen«, som uhindret maa føres i de ensrettede Aviser med Millionoplæg og ikke har været værre i de »værste kommunistiske Tider«, og efter at han har gjort opmærksom paa de daarlige Indtryk, Nazismens svigefulde Kirkepolitik maa fremkalde i Udlandet, sluttes der med denne Bekendelse: »Derfor vil jeg højlydt bekende og tilraabe alle dem, der hader og forhaaner Pavedømmet, det, som engang en i Krig saavel som i Fred kærnetysk Adelsmand, en Lægfører for de tyske Katholiker i en svær Tid, den westfalske »Bondekonge« Friherre von Schorlemer-Alst i Aaret 1875 bekendte i den tyske Rigsdag: »I kan tilintetgøre os, I kan rive Hjertet ud af Livet paa os. Men det siger jeg Jer, I kan ikke rive disse Hjerter, disse katholske Hjerter bort fra Christi Statholder!«

En skamløs Ophidselsestale.

Schweizerbladet »Vaterland« siger om Dr. Göbbels' berygtede Radiotale 29./5.-37. »Igennem den tyske Radio har Minister Göbbels i Gaar givet Kardinal Mundelein sit Svar, som efter den ensrettede tyske Presses Udsagn skulde bringe en »tilintetgørende Afregning«. I Virkeligheden overgik den Nederdræglighed, som man kunde vente fra Göbbels Side, langt de allerdristigste Forventninger. Efter en usigelig banal Indledning, som tyggede Drøv paa Nationalisternes velkendte Fraser, gik Göbbels over til Kampen imod den katholske Kirke, idel han bragte Oplysninger, som strultede af polemiske Almindeligheder, og som forstørrede virkelig forefaldne seksuelle

Vildfarelser til det grænseløse. Stadig talte Göbbels om Tusinder af Seksualforbrydere blandt Klerus, medens den officielle tyske Beretning kun har nævnt 1200 anklagede, heri indbefattet alle, som aller maa frifindes, og som allerede er frifundne, og iblandt hvilke — et Kardinalpunkt — kun ganske faa Gejstlige findes, medens Størsteparten af de anklagede bestaar af Lægbrødre indenfor ganske bestemte Sygeplejerordener. Det forfærdeligste tillod Göbbels sig, da han sagde: »Saa længe Kulturverdenen har bestaaet har ingen Stand skarevis givet sig hen til saa naturstridig Utugt og al Slags Svineri, som den tyske katolske Klerus.«

Kendsgerninger mod frække Paastande.

I Tyskland findes i Dag over 100,000 mandlige og kvindelige Medlemmer af Kongregationer, der ikke er Præster; hvor mange af disse der er blevet trukket med ind i de nuværende Processer, har man indtil nu ikke med Bestemthed kunnet fastslaa. Men hvad Præsterne angaar, saa fremgaar det af de fra 22 tyske Biskopper modtagne Meddelelser, at af 21,461 katolske Verdensgejstlige rives 49 med ind i den for Tiden rullende Procesbølge imod Præster og Ordensfolk; af disse er 21 blevet dømt, 28 Processer svæver endnu. Af de 4174 Ordenspræster er 9 anklagede, deraf er een blevet dømt, otte Sager svæver endnu. Inden for et samlet Antal af 25,634 Personer forekommer 58 Tilfælde, det vil sige endnu ikke $\frac{1}{4}$ %, dette vil igen sige paa 500 Præster omtrent en eneste.«

I otte bayerske Diocæser kom det f. Eks. i 1936 i 164 Tilfælde til Retsforfølgelse imod katolske Gejstlige, civilretslige Stridigheder heri indbefattet. Af de 55 Tilfælde, hvor Staten stod som Anklager, (grundet paa paastaaet Forseelse imod Heimtücke-Loven, Presseloven, Flagloven, Forsamlingsforbudet o. s. v.) blev 23 ordnede ved Frifindelse, i 19 Tilfælde blev Sagerne standsede, 3 Tilfælde ordnede ved Amnesti, 1 ved »Strafbefehl«, 5 ved Pengebøder og 4 ved Frihedsstraffe. I Aaret 1936 blev der (altsaa i hele Bayern) kun i 13 Tilfælde idømt Straf imod katolske Gejstlige. Det vil sige, blandt ca. 6000 Gejstlige i Bayern 0,2 %. I Aaret 1935 var det 0,5 % (29 Straftilfælde). Ogsaa ved de foreliggende 13 Tilfælde drejer det sig til Dels om Smaating som Ikke-Flagning fra kirkelige Bygninger paa Statsfestdage o. s. v.

Dobbelt Moral — eller Umoral.

Over for en anden DNB-Usandhed har Pater A. Rösch S. J. taget Stilling. I en Procesberetning havde DNB meddelt, at en Münchner-Jesuit ved Navn Friedrich Schmidt eller Schmitz skulde have udstedt falske Papirer til en anklaget Lægbroder. Heroverfor erklærer P. Rösch, at

der i de fire tysktalende Ordensprovinser ikke kendes nogen Jesuit-Pater af dette Navn. — Derimod ser de brune Magthavere end ikke de største Bjælker i deres egne Øjne.

I Anledning af Dr. Göbbels Angreb paa den katholske Klerus minder »Linzer Volksblatt« om Tilfældet Hermann Esser: Denne var ikke Ordensbroder, ikke Gejstlig, men en gammel Kampfælle inden for NSDAP, Leder af »Völkischer Beobachter« og sidst Chef for det bayerske Statskancelli. Denne Esser havde opført sig skandaløst i München. Da han i en Beværtning havde forført Værtens umyndige Datter, pryglede Værten ham offentligt i Krolokalet. I München kunde Manden ikke blive efter dette, men — saa tog Dr. Göbbels ham under sin beskyttende Vinge, forflyttede ham, oprettede et Embede til ham og betroede ham personlig Ledelsen af det nystiftede Turistforbund, hvor han for faa Dage siden sammen med Schacht aabnede den tyske Udstilling i Paris. Forhaabentlig glemmer Dr. Göbbels ikke i sin næste Tale at spidde den skyldige Minister for Folkeoplysning og Propaganda.

»Hvad der gavner Folket!«

Den nationalsocialistiske Sandhedskærlighed er for almindelige Mennesker en Gaade. For nogen Tid siden gik der f. Eks. en Storm af Harme over »En Klosterbroders Sexualmord« i Klosteret Manage i Belgien gennem den brune Presse. Saa forlangte det belgiske Udenrigsministerium af den tyske Radio en Berigtigelse, da Morderen ikke var et Ordensmedlem, men en Hustjener. Dette Ønske kunde man ikke lade uænset; men saa valgte den nazistiske Ære at udsende Meddelelsen om Morgenen mellem 6 og 7 og en enkelt Avis bragte ogsaa en lille Petitefetteretning paa 2 eller 3 Linier. Dette gavner for Tiden det tyske Folk! — Ingen vil frakende især det ene af de to implicerede Samfund, Alexianderordenen og dens Ledelse, et svært Ansvar for de sædelige Forvildelser; det bayerske »Klerusblatt« oplyser, at man efter Krigens Ophør var altfor let-sindig med at optage mange Kandidater, baade fordi de bad derom og man havde Brug for dem. Men ikke engang om disse Brødre er det sidste Ord endnu talt, naar man overvejer lidt, hvad »Reichspost« af 13. Juni lader sig berette fra München: *»Man havde tillalt 23 Medlemmer af denne Sygeplejekongregation, deraf dømtes 14 skyldige, 6 blev frikendte, 3 havde ikke givet Møde. Af de 14 domfældte havde de 11 forladt Ordenen allerede før Forhandlingerne, tildels for Aar tilbage. Blandt de frikendte var ogsaa en Broder, som Anklagen bebrejdede, at han havde drukket Patienterne fulde med Messevin for derefter at misbruge dem. Dette Træk blev pustet vældig op af Pressen. Frikendelsen derimod blev ikke*

saa meget som nævnt. Beleggende er følgende: Af 1400 Patienter, som næsten alle var blevet forhørt af Gestapo, havde kun fire aandsvage fremsført Beskyldninger; to af dem var selv blevet interneret for svære sædelige Forvildelser.«

I Baden-Baden blev en Gejstlig tiltalt for en Sædelighedsforbrydelse, han skulde have begaaet mod en aandsvag. Under Domsforhandlingen spurgte den dygtige og modige Forsvarer den aandsvage; hvor ofte han selv — Forsvareren — havde forbrudt sig med ham. Derpaa kom Svaret: 2 til 3 Gange. Saa fortsatte Forsvareren: Hvor mange Gange har denne Mand — nu pegede han paa Dommeren — indladt sig med Dem? Den aandsvage: 10—11 Gange. Præsten maatte frikendes, men Forsvareren mistede sin Praksis. Ret er nemlig, hvad der gavner Folket! Og der er vel heller ingen Tvivl om, hvem der er Folk i Tyskland og hvem Folkefjende! Hvorfor mon Pius XI i sin Tale til tyske Pilegrimme den 9. Juni sagde: »Tilstanden i Tyskland er alvorlig, saa truende og saa smertefuld, at den faar os til at græde.«

Tilskuer.

Nye Bøger.

Jesu Liv.

En dannet Kristen burde ikke blot kende Christi enkelte Ord og Gerninger, men ogsaa have et Billede af Jesu Liv og Virksomhed som Helhed, historisk og sagligt ordnet. Selv om mangt og meget af den ydre Ramme saasom Varigheden af Jesu offentlige Optræden eller Begivenhedernes Rækkefølge er usikkert, er det dog muligt at tegne et saadant Billede, og man kan roligt sige, at man derved næsten paa ny opdager Jesu gribende Skikkelse. Hvor meget nyt Lys kastes f. Eks. ikke over Jesu Ungdomshistorie, disse relativt faa Træk, naar man holder sig saadanne Kendsgerninger for Øje som: Vi har to Kilder til den: Matthæus og Lukas.

Lukas henter Stof fra Marias Kreds.

Matthæus henter sit Stof fra Josephs Kreds.

Lukas skildrer gerne indre Hændelser, sarte Billeder, ædle Kvindeskikkelser, poetiske Kvad.

Matthæus bringer gerne ydre Begivenheder, svære Konflikter, robuste Mandstyper, nøgtern Fremstilling.

Paa disse og lignende Træk gøres vi opmærksom i en udmærket og billig Fremstilling af Jesu Liv »Das Leben Jesu« af Pius Parsch, den berømte Leder af den folkelturgiske Bevægelse i Klosterneuburg ved Wien. (Klosterneuburg, Volksliturgisches Apostolat, 616 S. RM. 2,85). Parsch har affattet sin velordnede Bog som Hjælp til Bibeltimer. Bedre og billigere Vejledning vil man ikke saa let finde.

Credo's Juninummer.

Den svenske Filosofiprofessor S. Aspelius' Behandling af Katholicismen i en Bog om »Videnskab og Verdensanskuelse« omtales udførligt af P. Herman Kreutzer, som kalder S. A. »en objektiv, saglig Bedømmer af katholsk Trosliv« i Modsætning til det sædvanlige falske Syn paa Kirken, som ellers raader i Sverige. S. A. fremhæver, at den katholske Kirke lever i inderlig og umiddelbar Kontakt med det moderne Liv og alle Nutidens Strømninger, at den giver Svar paa Menneskehedens yderste Spørgsmaal paa en Maade, der tilfredsstiller selv de mest moderne intellektuelle Krav. — P. Menzinger gennemgaar Traditionens Vidnesbyrd om Maria som al Naades Midlerinde, især den nordiske Middelalders Tanker herom. — Emil Frederiksen afslutter sine Artikler om Helge Rode med en Vurdering af hans Kritik, der ogsaa har sit Udspring i »Sjæleligt Gennembrud« i hans Ungdom; det negative i den staar skarpt, nemlig Kampen mod Brandesianisme og Darwinisme; den positive, religiøse Higen, giver sig dunkle og varsomme Udtryk. E. N.

Fra Hovedstad og Provins.

Ansariusforeningens Generalforsamling

blev afholdt Søndag d. 20. Juni Kl. 11,45 i Forsamlings-salen Bredg. 67. Pastor v. Kettenburg henviste straks efter, at Formanden, Kontorchef A. M. Thorkilsen, havde bedt Landsretssagfører A. Nielsen om at overtage Dirigenthvervet, til det uheldige i, at Generalforsamlingen blev afholdt en Søndag og i Juni, i Stedet for Januar eller Februar, og henstillede til Bestyrelsen i Fremtiden at vælge et gunstigere Tidspunkt. Formanden forklarede, at Regnskabet paa Grund af andet Arbejde ikke kunde gøres færdigt tidligere, og oplæste derefter Aarsberetningen, som findes andet Steds i Bladet. Kassereren, Hr. Prüser, forelagde derefter det trykte Regnskab, som han kommenterede. Paa Pastor von Kettenburgs Forespørgsel oplystes det, at Foreningens Gæld i Driftsaaret var gaaet ned med 900 Kr. og for Tiden beløb sig til Kr. 2500, hvad Pastoren mente, skulde publice-res for at stimulere Interessen og appellere til Menighedens Vilje til at hjælpe. Da Pastor Jensen ikke ønskede Genvalg som Næstformand, foreslog Form. Hr. Pastor P. Andreasen til dette Hverv, som ogsaa blev valgt, medens hele den øvrige Bestyrelse: Hr. K. V. Olsen som Sekretær, Hr. A. Prüser og Hr. Johs. Hansen som Assistent blev genvalgt og var villige til at tage imod Valget. Under Eventuelt foreslog Redaktøren at benytte Renterne af St. Ansars

Fond til foreløbig mindre Udvidelse af Bladet; Forslaget afvistes. Organist Thomsen anbefalede mere Annoncering af Foreningens Skrifter. Kl. 1 sluttede Forsamlingen.

En mindeværdig Christi Legems Procession i Aarhus.

»Du er Petrus, Klippen, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.« Disse Ord i Guldbogstaver, paa en stor hvid Dug med rød Kant oven over Altret, lyste hver Kirkegænger i Møde paa Christi Legems Fest og Oktaven igennem. Altrets Sakramente og Petrus (Paven) — Christus og hans Ypperstepræst — findes der en inderligere Forbindelse? At vi kunde fejre Christi Legems Fest og Pavens 80-aarige Fødselsdag paa samme Tid, var et lykkeligt Sammenspil. Med større Begejstring end ellers gik vi i Procession i Hospitalets Have om Torsdagen og i Kirken om Søndagen.

Med Taknemmelighed maa vi se hen til de rolige Arbejdsvilkaar, vor Kirke har her i Danmark. Denne Tanke kom uvægerlig listende ind paa en ved dette Aars Christi Legems Fest. Ligeledes d. 6. Juni i Pind-

strup. Det blev en minderig Dag for det polske Folk derude. Mange Gæster var mødt frem. Den polske Gesandt Starzewski med Frue, polsk Konsul Rediger, polsk Konsul i Aarhus, Folketingsmand Henning Hasle med Frue og talrige Deltagere fra andre Egne i Jylland (Aalborg — 2 Rutebiler). Efter Faneindvielse (polsk Foreningsfane), Højmesse med Prædiken paa Polsk af Pater Lønskov gik den store Skare med Pateren og Sognepræsten fra Aarhus og Silkeborg i Procession ud ad Landevejen, ud i den jydsk Natur, for at Christ Konge skulde velsigne den jydsk Jordbund, kaste Gnister paa jydsk Sjøle. Tænk, hvis vi havde vundet den danske Bonde for Kirken! Efter Kirkefesten kom Pavefesten i Forsamlingshuset. Ved et fælles Kaffe bord vekslede polsk Komædie og Sange med Taler af Gesandten, Folketingsmanden og Sogneraadformanden — Polsk, Dansk og Jydsk i skøn Forening. B. N.

Polsk Fest i Horsens.

Mandag d. 8. Juni samledes Horsensegnens polske Familier i Menighedssalen paa Nørregade for at byde den polske Minister Dr. *Jan Starzewski* og Frue samt Konsul *B. Rediger* Velkommen. Mgr. J. Olrik bød Velkommen i en lille Tale paa Polsk, hvorefter den nyudnævnte polske Konsul for Horsens, Købmand Chr. Walter, besteg Talerstolen. Efter Talerne forevistes nogle Film om Polens Land og Folk. Ved Kaffe bordet holdt Dr. Rediger en Tale. Den smukke Fest sluttede først sent.

Fra den vide Verden.

Gudløshed paa Kommando.

For flere Maaneder siden, meddeles det, har Udenrigsminister Litwinov forordnet, at alle Medlemmer af det russiske diplomatiske Korps, lige fra Gesandten til Gesandtskabsbudet, skal være Medlemmer af Gudløseforbundet. Nu meddeles det, at grundet paa denne Forordning er 6700 Personer indtraadt i Forbundet som nye Medlemmer; de maa aflevere $\frac{1}{2}$ % af deres Gage som Bidrag. Denne Forordning strækker sig ogsaa til Embedsmænd inden for de sovjetrussiske Handelsrepræsentationer i Udlandet. Den, der nægter at indrulleres blandt de Gudløse, kaldes tilbage til Moskva og mister sin Stilling. Interessant er den Forordning, der kræver, at begge disse Kategorier af Medlemmer skal betale deres Bidrag til Gudløseorganisationen i fremmed Valuta. Derved vinder de Gudløse Deviser for deres Udenrigspropaganda.

Hvad en Rigsbiskop kan præstere.

»Linzer Volksblatt« meddeler, at Rigsbiskop Ludwig Müller i en Prædiken i Bethlehems-Kirken i Hannover-

Linden ordret har udtalt følgende: »Som Rigsbiskop siger jeg jer: Det er Løgn, at der gives en Dommedag. Gud er det gode i os. Det har ogsaa Jesus lært. Til syvende og sidst var Jesus kun en »Guds Soldat.« Med de forestaaende Kirkevalg for Øje udtalte Müller, at det kun drejede sig om, at Kirken maatte ophøre med at være en Magtfaktor i Folkets Liv. Derfor maatte Generalsynoden kun fælde een Beslutning: at Kirkens Forvaltning maatte overtages af Staten. »Vi har en Rigshær og en Rigsskole. Derfor maa vi ogsaa have en Rigskirke. Præsterne maa blive Statsebedsmænd. Saa maa de aflægge Troskabseden til Adolf Hitler.«

Valfarten til Haraldsted Søndag d. 27. Juni.

Der gøres opmærksom paa, at Valfartsprocessionen i Aar afgaar fra Sankt Knuds Kirke i Ringsted **allerede Kl. 9¹/₂**. Det billige Søndagstog forlader København Kl. 6,05. Husk at tage den nye Sangbog med!

Som sædvanlig læses der Messe i Ruinen ved Haraldsted, naar Processionen ankommer.

Tre lukkede Retraiter i Roskilde.

I. *For unge Damer:* Fra Onsdag Aften d. 21. Juli til Søndag Morgen den 25. Juli.

II. *For ældre Damer:* Fra Onsdag Aften d. 28. Juli til Søndag Morgen d. 1. August.

III. *For Herrer:* Fra Onsdag Aften d. 4. August til Søndag Morgen d. 8. August.

Retraiten ledes af Pater K. Harmer. Den begynder Onsdag Aften Kl. 19¹/₂ med Andagt og Indledningstale. Prisen for de 3 Dage er 5 Kr. Deltagerne bringer kun de allernødvendigste Toiletsager med. Det er tilladt at tage anderledestroende med, naar dette anføres ved Tilmeldelsen, som sendes til Sognepræsten i Roskilde.

J. Hoppers.

Pariserudstillingen. Foreningen »Unge, katolske Kvinders Værn« meddeler herved de unge Piger, som eventuelt agter at gæste Udstillingen i Paris, at Foreningens internationale Bureau sammen med den parisiske Komité har indrettet et Kontor i den pavelige, katolske Pavillon paa Udstillingen. Dér kan enhver ung Pige faa alle mulige Oplysninger, Raad og Vejledning vedrørende Rejse, Ophold etc. Kontoret er aabent Formiddag 10—12, Eftermiddag 14—18. Endvidere henvises til Foreningens Sekretariat, 70 Rue Denfert-Rochereau (XIV arrondissement), hvor unge Piger ogsaa kan faa billigt Ophold. Yderligere Oplysninger kan faas ved Henvendelse til den danske Komités Formand.

Grevinde E. Scheel, Nordre Frihavnsgade 26.

Et lyst, møbleret Værelse er til Leje for Sommeren, event. længere Tid, fra 1. Juli. Henvendelse til Frk. V. Siegler, Hollændervej 14¹/₂, V., Kbhvn.

Ingen bør drage paa Valfart til Haraldsted uden at have læst

Johan Johnsen:

St. Knuds Helligdomme i Haraldsted

47 Sider

12 Ill.

Pris 35 Øre

ANSGARIUSFORENINGENS FORLAG, (Bredgade 64, Kbhvn. K.)

Kirkelig Kalender.

Juni-Juli.	Juli.
27. S. 6. Søndag e. Pintse. — Petrus og Paulus.	4. S. 7. Søndag e. Pintse
28. M. Irenæus. — Vigilie.	5. M. Antonius M. Zaccaria.
29. Ti. PETRUS OG PAULUS.	6. Ti. Oktav af Petrus og Paulus.
30. O. Pauli Ihukommelse.	7. O. Cyrillus og Methodius.
1. T. JESU DYREBARE BLOD	8. T. Elisabeth, Dronning af Portugal.
2. F. Marias Besøgelse.	9. F. Ferialdag.
3. L. Leo II.	10. L. Syv Brødre samt Rufina og Secunda.

Juni.

Ugens Messebønner.

27. S. **Petrus og Paulus** (971—792); 2. *Sæt Bønner*: 6. Søndag e. Pintse (673—508); Slutningsevng.: Søndagens (675—510).
28. M. Vigilie til Petrus og Paulus (968—790); 2. Irenæus (964—802), 3. Johannes Døbers Oktav (957—783). — *Eller*: Irenæus (964—802); 2. Johannes Døbers Oktav (957—783), 3. Vigilien (968—790); Slutningsevng.: Vigiliens (970—791).
29. Ti. Petrus og Paulus (971—792).
30. O. Pauli Ihukommelse (976—796); 2. Petrus (789—622), 3. Johannes Døbers Oktav (957—783).
1. T. Jesu dyrebare Blod (978—798); 2. Johannes Døbers Oktav (957—783).
2. F. Marias Besøgelse (980—799); 2. Processus og Martinian.
3. L. † Leo II (983—790); 2. Petri og Pauli Oktav (971—792), 3. Gudsmoder ([90]—[94]); Slutningsevng.: Oktavens ([54]—[55]).

SAKRAMENTSKIRKEN. Man bedes lægge Mærke til, at i Sommermaanederne Juli og August bortfalder Aftenandagten om Søndagen. I Stedet for meddeles sakr. Velsignelse straks efter Højmessen, som i disse to Maaneder holdes Kl. 9; den første (stille) Messe i disse to Maaneder læses Kl. 7.

Sankt Antoni Kirke, Brh. Paa Grund at Valfarten til Haraldsted er Gudstjenestetiderne ændrede saaledes: stille Messe Kl. 6, Højmesse Kl. 9.

Rosenkranskirken. I Juli og August holdes Gudstjenesten om Søndagen saaledes: Kl. 7 st. Messe. Kl. 9 Sangmesse eller Højm.

St. Annæ Kirke, Sundby. Al Gudstjeneste holdes indtil videre i Salen under den nye Kirke. Indgang fra Dronning Elisabeths Allé.

Rettelser: 1) I Artiklen »Kommunisme og Kristendom« N. U. Nr. 25. S. 623 skal næstøverste Linie lyde saaledes: *Og da* (først da?) *er Timen inde til...*

2) »Reichspost« meddeler, at den Meddelelse om Sognepræst Schwarz, som N. U. i vort Nr. 23, S. 584 bragte efter »Reichspost«, er blevet dementeret og erklæret for urigtig.

Eventuelle Forandringer i **Provinsens Søndagsgudstjenestelste** bedes indsendt snarest.

FREMDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Afteneret til Postvæsenet Tordag d. 24. Juni.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 27

Søndag den 4. Juli

1937

INDHOLD: Karlén. — Den baskiske Tragedie. — Lidt om Mystik. — Et Portræt og dets Historie. — Sydhavets Martyr. — Rigdom. — Fra det tredie Rige. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

KARLÉN

Der er næppe mange af Bladets Læsere, der har hørt om den Mand, hvis Navn staar over disse Linier. Det er i en vis Henseende heller ikke underligt, for skønt han i mange Aar havde været Præst i den svenske Statskirke og senere ogsaa i mange Aar var katolsk Præst, efterlod han kun faa synlige Spor af sit Liv og sin Virksomhed. Han skal alligevel med blandt de nordiske Konvertiter, for han var til Trods for sine Kanter og Særheder en god og from Mand.

Karlén fødtes i Västmanland i Sverige i Aaret 1819 og blev efter Universitetsstudierne i Uppsala 1845 viet til Præst i den svenske Statskirke. Han nærede højst overdrevne Forestillinger om Præstens Autoritet over hvert enkelt af Menighedens Medlemmer. Mange af de Sammenstød, han siden fik med sine Sognebørn, maa skrives paa denne Konto, om end meget ogsaa skyldes et stærkt egocentrisk Karakteranlæg hos ham selv. Hans livlige, heftige Temperament gjorde ligeledes mange Gange hans Opræden ubehersket og umotiveret.

Hans første Samarbejde med en Embedsbroder var heller ikke af opløftende Karakter. Altertjenesten var for Karlén noget stort og skønt — det var netop for sine Nadvergudstjenester, han flere Gange blev draget til Regnskab af Domkapitlet — saa vi forstaar godt, at han blev uenig med sin Kollega, der tog sin Hund med i Kirke og op til Alteret og svarede dem, der bebrejdede ham det, at det kom ikke andre ved end Kirkebetjenten. At han kun holdt ud et Aar dette Sted, kan næppe med Rette bebrejdes ham.

Den næste halve Snes Aar virkede han andetsteds som Præst og Lærer og lagde stor Iver for Dagen. Men her gik det heller ikke godt, han var for paagaende i sin Virksomhed, hvad enten det gjaldt almindeligt Kristenliv, Afholdssagen eller de enkeltes fortsatte Helliggørelse, og Folk blev baade kede af ham og vrede. Han besluttede derfor at prøve noget helt nyt og udvandrede til de Forenede Stater i Nord-Amerika. Her arbejdede han med stor Nidkærlighed som Prædikant blandt udvandrede Svenskere i Minnesota, men de økonomiske Forhold var saa elendige, at selv den yderst nøjsomme Karlén ikke holdt det ud, men allerede et Aar efter sin Ankomst til Amerika vendte tilbage til Fædrelandet. Her fik han i 1859 Ansættelse Syd for Gøteborg i en Menighed, hvor der var nok at tage fat paa for en ivrig Præst som Karlén. Han prædikede mod Drikkeriet, Usædeligheden, den store Sværm af Gæster, som hver Sommer bredte sig i Sognet, og han nævnede fra Prædikestolen det onde, det uskønne, det syndige, der kom fra den store By, med uforblommede og slaaende Udtryk. Han blev derfor atter anklaget for den kirkelige Øvrighed, men fik ingen egentlig Straf, søgte blot sin Afsked 1863.

De sidste Stridigheder udkæmpede han de elleve Aar, fra 1863—1874, han var Præst i Weinge. Det var nu mest Nadvergudstjenesterne, der blev kritiseret, og der sendtes mange Skrivelser til ham, ja til sidst blev han stævnet til personlig at give Møde for Domkapitlet. Det var utvivlsomt Tanker i katholsk Retning, der i disse Aar beskæftigede ham, for da han i 1875 havde søgt og faaet sin Afsked, traadte han samme Aar i Byen Innsbruck over til den katholske Kirke.

Karlén foretog nu lange Rejser og besøgte forskellige

katholske Lande i Europa, var ogsaa en Tur i Nord-Amerika. I Rom hørte han Forelæsninger i Propaganda-Kollegiet, hvor han ogsaa blev viet til Præst. Saa vendte han tilbage til sit Fædreland, hvor han først bosatte sig i Stockholm, senere i Malmö, derpaa i forskellige Smaabyer i Østergötland. Til sidst tog han fast Bolig i Vadstena, hvor han lejede sig en Bolig inden for Birgittinerklosterets Omraade og indrettede et lille Kapel, hvor han læste Messe og prædikede uden dog at samle nogen Menighed. Han nærede stor Kærlighed til den hellige Birgitta og plejede paa Mindedage, der var knyttede til hendes Liv, at udøve en ikke ringe Velgørenhed mod de fattige. Han stod i Forbindelse med mange udenlandske Katholiker, som ved Besøg i Sverige ikke undlod at se indenfor hos den gamle Vogter af St. Birgittas Minde. Han døde i 1903 og blev efter eget Ønske begravet i Vadstena. Ydre Resultater naaede han ikke, men maaske har han staaet lige saa tryk for Christi Domstol som andre, der har virket tidlig og silde i Guds Tjeneste. Han var en Bønnens og Selvfornægtelsens Mand, det Vidnesbyrd faar han af dem, der har kendt ham.

Niels Hansen.

Den baskiske Tragedie.

»The Universe« (11. Juni 1937) indeholder en Leder, som belyser det baskiske Problem saa godt, at vi sætter den hid som Modgift mod ikke saa faa vrangre Forestillinger i Bladene. I en længere Artikel i »The Tablet« forfægter Gil Robles det samme Standpunkt.

Af alle Stridsmaal, som er rejst af den spanske Borgerkrig, er Spørgsmaalet angaaende de katholske baskiske Nationalisters Alliance med den kommunistiske Folkefront det, som har vakt mest Interesse i den udenlandske Presse. Samtidig maa det tilstaas, at intet andet Emne er blevet behandlet med saa stor Uvidenhed og Forvirring. De baskiske Separatisters Propaganda, som bevidst forplumrer Spørgsmaalet, har i høj Grad hjulpet til at sprede Vildfarelsens Taage over Problemet.

De Argumenter, som Baskerne betjener sig af for at retfærdiggøre deres Holdning, lyder som følger:

Det baskiske Land søgte ved fredeligt Samarbejde mellem alle Klasser en Løsning af de sociale Problemer, som har plaget Spanien i de senere Aar. Det baskiske Nationalistparti, som havde sejret ved Februar-Valgene, var den ledende politiske Organisa-

tion, da hele den spanske Hær, 18. Juli 1936, pludselig gjorde Oprør for at gøre Ende paa dette Parti og dets Stræben efter Selvstyre. Derefter greb de, for at forsvare sig selv, til Vaaben sammen med Forsvarerne af Folkefronten, som ogsaa kæmpede mod de oprørske Soldater.

Vi er Katholiker, vore Allierede er det ikke — vi kæmper for vort baskiske Fædreland, Euzkadis, Frihed, en Frihed, som vor Historie og vore Traditioner retfærdiggør; vore Forbundsfæller kæmper for de arbejdende Klassers Herredømme. Men vi deler fælles Modvilje for de spanske Nationalister. Siden 18. Juli har vi opretholdt streng Respekt for Religionen i Vizcaya i Mod sætning til den øvrige Del af det loyale Spanien, hvor Katholiker er blevet hæftigt forfulgt. Dette beviser, at det vilde have været muligt for Spaniens Katholiker at komme til Forstaaelse med Folkefronten og saaledes undgaa al Forfølgelse.

Dette er de baskiske Separatisters Hovedargumenter, som vi nu kort skal undersøge.

Først af alt vilde det være fuldstændig forkert at forestille sig de fire baskiske Provinser som en Art sociale Oaser. Dette var kun til en vis Grad sandt for Provinserne Alava og Navarras Vedkommende, hvor en næsten fuldstændig Mangel paa Industri ikke gav Jordbund for Socialisme. Endvidere var dette netop de Provinser, hvor Carlisterne, som sympathiserer med den nationale Opstand, fandt overvældende Majoritet.

I Vizcaya og Guipuzcoa eksisterede der derimod en farlig revolutionær Kerne, som fra Republikens Begyndelse af viste sin Styrke ved hyppige Strejker, Optøjer, Skyderier og selv Mord. Derfor er den Theori, at Baskerlandet den 18. Juli var en fredelig Klippe, som ragede op af Kommunismens rivende Flod i det øvrige Spanien, fri Fantasi. Det sociale Billede var forstyrret dér som i alle andre Egne. Derfor forstod hele det baskiske Land fuldstændig Formaålet med den nationale Revolte mod Kommunismen.

Separatisternes Krav paa at være de eneste Repræsentanter for Baskernes Indstilling var ligeledes forkert. I Februarvalgene 1936, som over hele Spanien gav Flertal til Folkefronten med Hensyn til Mandater, men ikke med Hensyn til Stemmer, var Tallene for Vizcaya og Guipuzcoa disse:

	Vizcaya	Guipuzcoa
Folkefront.....	75,000	40,000
Baskiske Nationalister.....	75,000	55,000
Spanske Nationalister.....	55,000	50,000

Saaledes fandtes der ved Siden af den revolutionære Kerne og Massen af baskiske Nationalister et stort Parti af en Mening, fuldstændig gunstig over for de Idéer, som i Dag inspirerer General Francos Regering. Dette ser bort fra Alava og Navarra, der, som før nævnt, overhovedet er fuldstændig enig med General Francos Sag og gav uhyre

Majoritet til de spanske konservative Kandidater under Valgene.

Under disse Forhold blev Arméens Opstand mod Folkefrontens Tyranni begejstret hyldet af Folket om Morgenen den 19. Juli. Næsten hele Befolkningen i Navarra og Alava nærrede stærk Sympathi for Rejsningens Sag.

Paa den selvsamme Dag erklærede det baskiske Separatistparti ved Rygtet herom i deres Aviser i Bilbao og San Sebastian, hvor Oprøret havde fejlet, sin Solidaritet med Folkefronten og bekendtgjorde, at dets Medlemmer øjeblikkelig vilde gribe til Vaaben mod »Fascismen«.

Sandheden er en ganske anden og bør gøres ganske klar.

Det baskiske Separatistparti tilsigter de fire baskiske Provinsers fuldstændige Adskillelse fra den spanske Stat. For at finde Hjælp til at opnaa dette, henvendte det sig selvfølgelig forgæves til de spanske Nationalister, som søger at gøre deres Land stort og stærkt. Derfor vendte de uheldigvis deres Opmærksomhed mod Venstre, som ikke skyer noget Middel til at gennemføre den sociale Revolution, om det saa er Læmlestelse af Spanien.

Nogle Dage før Rejsningen begyndte, holdt de baskiske Separatister, som forudsaa den, Raad. Indalescio Prietro, den socialistiske Leder, nu Forsvarsminister i Valencia-regeringen, forudsagde Nederlag for Hærens Sag og lovede Folkefrontens Velvilje som Belønning for baskisk Støtte. Paa denne Maade søgte han at sikre sig Opstandens Nederlag i Vizcaya og Guipuzcoa for saaledes at holde den franske Grænse, og i dette havde han Held indtil Iruns Fald.

Ved saaledes at understøtte Folkefronten mod Nationalisternes Rejsning tænkte de baskiske Separatister at udføre en klog politisk Manøvre. Belønningen for deres Loyaltet skulde være Autonomi i saa stor Udstrækning, som Forholdene vilde tillade.

Imidlertid maatte denne uhyrlige Alliance mellem Katholiker og Kommuniste forsvares i det baskiske Folks Øjne, hvis store Mængde er ivrigt religiøs. Derfor enedes Separatister og Marxister om, at i de Distrikter, som de i Fællesskab beherskede, skulde Marxisterne vise en vis Respekt for Gejstligheden og religiøse Ting — eller i hvert Fald en tilsyneladende Respekt. Dette vilde tjene til at overvinde Skrupler hos mange fromme baskiske Nationalister, samtidig med, at det kunde bruges i visse udenlandske Kredse til at frembringe det Indtryk, at Largo Caballeros Regering ikke forfulgte Religionen eller Gejstligheden.

Dog har dette opportunistiske Hykleri ikke afholdt Separatisternes røde Allierede fra at begaa utallige Grusomheder mod Katholiker og Præster. Næsten 100 Præster og Nonner er blevet dræbt under Señor Aguirres Regering, nogle paa brutal Vis i Fængsel, andre paa Gaden og i deres Hjem. Tallet stiger stadigt, eftersom Nationalisternes Offensiv i Vizcaya har Fremgang, idet de Røde har dræbt adskillige Præster i de Byer, de har maattet forlade, selv saadanne, som var baskiske Nationalister, der hidtil har undgaaet Forfølgelse. Paa samme Maade er hidtil Flertallet af Kirkerne blevet sparet, men nu, da Francos Tropper naar frem, finder de Kirkerne plyndrede, ofte brændt, altid ødelagte af de baskiske Separatisters Vaabenbrødre.

Det vilde være overflødigt at tale om Respekt for Individet eller menneskelig Værdighed trods den baskiske Regerings Forsøg paa at skabe det Indtryk, at den er en helt liberal og demokratisk Regering. Sligt findes ikke. Under baskisk Regering har et nominelt legalt Tyranni huseret i Bilbao, krænkende alle det menneskelige Samfunds og den naturlige Rets Love. Røveri, Ejendomsconfiskation, Massearrestation, Tortur af Fanger, Mord paa Gidsler, utallige Forbrydelser har præget det »demokratiske Euzcadis« Historie.

Nu, til Slut, gennemfører de en systematisk Ødelægelse af alle Vizcayas Rigdomme, ødelægger alle Byer, før de forlader dem, snarere end at lade dem falde i Hænderne paa den nationale Hær. Saaledes er Eibar, en Industriby af en vis Betydning, blevet lagt i Ruiner før de forlod den. Samme Behandling er blevet Guernicas Skæbne, og man maa frygte, at det samme vil ramme andre Byer, iberegnet Bilbao.

Rettelig bør man ogsaa betænke de baskiske Separatisters fuldstændige Mangel paa historisk Basis for deres Krav.

I hele Spaniens Historie har der aldrig eksisteret nogen Stat Euzcadi i Lighed med Skotland i Storbritannien, heller aldrig har de fire baskiske Provinser haft nogen egen politisk Enhed. Tværtimod, hver har sin egen klart afstukne Personlighed. Der var ingen baskiske Nationalister før dette Aarhundredes Begyndelse, og en Basker fra det 18. Aarh. vilde ikke have forstaaet det mindste af deres Krav. Provinsernes økonomiske og industrielle Liv, særlig i Vizcaya og Guipuzcoa er absolut afhængigt af det øvrige Spanien, uden hvilket det ikke et Øjeblik kunde bestaa. Dets Rigdom og Velfærd er helt baseret paa den spanske Økonomis Helhed.

Selv om vi ser bort fra de ovennævnte Valgresultater er der endda et Kriterium af større Værdi: de berømte Baskeres Plads i Historien. Ignatius Loyola, Jesuiterordenens Stifter, Elcano, den første Verdensomsejler, Charruca, Nelsons heltmodige Modstander ved Trafalgar — disse var i Gaar, som Unamano, Filosofen, Mæztu, Skribenten og Baroja, Novellisten, er i Dag, alle Baskere og ægte Spaniere paa samme Tid og beviser, at Baskeren trods oprindelig Raceforskul kun er en typisk og kraftig Variation af Spaniens Aand og Sjæl.

Lidt om Mystik.

For nogle Maaneder siden udkom der hos Pustet i Regensburg en Bog med Titlen: »*Theologie der Mystik*«, som fik en usædvanlig god Presse. Forfatteren, Benediktinerpateren, A. Stolz, karakteriseredes som en fremragende Kender af den Filosofi og Theologi, hvis store Navn er den h. Thomas af Aquino. Endvidere blev han rost for sin sjældne Indfølgelse i de græske Kirkefædres Tankegang.

Denne omfattende Viden, der for øvrigt holder nøje Kontakt med vor egen Tids theologiske Produktion, har sat den lærde Benediktiner i Stand til at skrive et Værk, som paa kun 251 Sider belyser en Mangfoldighed af Spørgsmaal paa en ofte meget overraskende Maade. Det blev derfor sagt om denne originale Bog, at den vilde give Stødet til en hel Række andre Arbejder i lignende Stil.

Det siger sig selv, at man, efter at have læst disse anbefalinger, med de største Forventninger giver sig til at studere »Mystikkens Theologi«. Man opdager ogsaa hurtigt, hvad det er, der har gjort saa dybt Indtryk paa dem, der brugte de høje Lovord. Det drejer sig nemlig om en Række Foredrag, som Forfatteren i August 1935 har holdt for Akademikere i Salzburg over Emnet: »Mystikkens dogmatiske Forudsætninger«. Al den Friskhed, som det talte Ord har, er ikke gaet tabt, da Forelæsningerne blev udgivet i Bogform, og samtidig viser det sig, at P. Stolz foruden at være en Theolog af Format, er en Kunstner, som med betydelige Evner tegner betagende Billeder af den overnaturlige Virkelighed i vor Religion. Det er altsaa ikke Videnskaben alene, der her har Ordet, men ogsaa en mesterlig Fremstillingskunst og et varmt Hjerte. Læseren bliver lykkelig over at se det vidunderlige Liv, som Gud Helligaand skaber i de Hjerter, der gennem Kirken er i Samfund med deres Frelser Jesus Christus, Guds menneskevordne Søn. Er man i Forvejen interesseret i religiøse Problemer, faar man en Mængde nye Impulser i forskellige

Retninger, og en hel Række Spørgsmaal dukker op i ens Sjæl og venter paa yderligere Drøftelse og Besvarelse. Lad os da tage nogle af de Ting op, som interesserer Læsere her i Norden mest, til en kort, kritisk Behandling.

Hvad der først og fremmest overrasker, er den i Bogen anvendte Methode. I vore Egne er vi vante til at betragte Mystikkens Fænomener som noget, der bør undersøges af Psykologien. Dette fremgaar f. Eks. uden videre af den Definition, som Ordbogen over det danske Sprog giver af Begrebet Mystik. Ifølge denne er Mystik »en filosofisk eller religiøs Aandsretning (samt en dertil svarende Adfærd), der ved Grublen eller Selvfordybelse (Hensynken i Følelsen) søger umiddelbar Erkendelse af det højeste (det oversanselige), det guddommelige eller umiddelbar aandelig Forbindelse med Guddommen«. Vi Katholiker er ganske vist nødt til at give denne Begrebsbestemmelse en anden og mere præcis Form, idet vi nemlig i Almindelighed kun taler om Mystik i Tilfælde af, at Menneskets højere sjælelige Evner umiddelbart og erfaringsmæssigt erkender Guds overnaturlige Virken i Sjælen, uden at man selv ved egen Anstrengelse efter Behag kan fremkalde disse indre Tilstande, fordi de ene og alene udgaar fra Gud. Men vi mener ogsaa, at der maa være noget, der hedder Mystikkens Psykologi. Denne Videnskab er værdifuld og uundværlig af flere Grunde, dog fører den ikke langt nok og giver ikke altid tiltrækkelig Sikkerhed. Derfor bør der komme Hjælp fra en anden Side, nemlig den dogmatiske Theologi, der oplyser om, hvad Gud selv i Skriften og gennem den mundtlige Tradition har udtalt om disse ejendommelige Fænomener. De fleste Forfattere i vore Dage forbinder derfor de to Metoder for at komme til sikre Resultater.

P. Stolz derimod vil kun være Dogmatiker. Det er der ikke noget at sige til, saa længe man er sig denne Ensidighed bevidst og ikke bliver uretfærdig mod Psykologien. Desværre er dette ikke altid Tilfældet i Bogen. Dens Fremgangsmaade kan anskueliggøres ved et Billede. Mystikken ligner en vidunderlig skøn og hemmelighedsfuld Blomst paa et ædelt Træ, som Gud selv har plantet. Psykologien staar nu og betragter denne Blomst saa indgaaende som muligt for at sætte alle Iagttagelser i et System og finde Lovene og Aarsagssammenhængen. Dogmatikeren derimod ser kun flygtigt paa selve Blomsten, men undersøger, hvad Skrift og Tradition beretter om den. Hos P. Stolz kommer dertil som Ejendommelighed endnu dette, at han ud fra Troskilderne og Filosofien giver en Fremstilling af Træets Rødder og Stamme, dets Grene og Blade for at belyse deres Forhold til Blomsten. Denne selv om-

tales kun ganske sparsomt i Aabenbaringen. Paa denne Maade kommer Forfatteren ind paa mange Spørgsmaal, som Mystikkens Psykologi ellers forudsætter som bekendt fra den dogmatiske Theologi, og han opnaar derved et Helhedsindtryk, som i sig selv er meget imponerende. Men Blomsten og dens Herlighed kommer nægtelig ligesom til at staa i Skyggen. Det er altsaa det, der her menes med Titlen: »Mystikkens Theologi«.

Denne dogmatiske Methode er allerede i sig selv en ensidig Betragtning af Emnet. Men Ufuldstændigheden bliver endnu tydeligere derved, at hverken Skriftens eller Traditionens Bevismateriale har faaet en udtømmende Behandling. Man mærker en Tendens, der har ledet Forfatterens Haand ved Valget af Argumenterne. Han vil øjensynligt skrue den theologiske Udvikling tilbage til Kristendommens allerførste Aarhundreder og kun se det Frø, som Christi Sandhed og Naade jo er, i dets Begyndelsesstadium. Det har saaledes forbavset mig, at den h. Augustin, denne af Forsynet sendte førende Aand i Naadelivets Theologi, næsten maa staa i Skammekrogen. Mon Bogen under disse Forhold med Rette kan beholde sit nuværende Navn? Skulde den ikke nøjes med at kalde sig: Et Bidrag til Mystikkens Theologi?

En lignende ubehagelig Fornemmelse faar man, naar man overvejer det Resultat, som den anvendte Methode fører til. Undersøgelserne skal nemlig godtgøre, at hine kendte hemmelighedsfulde Oplevelser, som Johannes af Korset, Kirkelæreren i Mystikken, og den store Therese af Spanien har givet en klassisk Skildring af, overhovedet ikke er væsentlige for Mystikken. Et nogenlunde varmt kristeligt Liv af den jævne Slags skal være nok til, at man kan kaldes en Mystiker. Men det mærkeligste af alt bestaar i, at den mystiske Erkendelse reduceres til en »transpsykologisk Erfaring«. Oversætter man dette Udtryk til almindeligt Dansk, saa betyder det: »en ubevidst Bevidsthedstilstand«. Lyder dette ikke som en haandgribelig Selvmods sigelse? Hvad der i Virkelighed menes med den uheldige Betegnelse, er følgende: Alt, hvad Sjælen ikke gør med sine egne naturlige Evner alene, men hjulpet af Guds Naade, er Mystik, eller med andre Ord: den Kristnes overnaturlige Liv i Almindelighed og Mystik er et og det samme. Mystik har altsaa i dette System den samme Betydning som Mysterium.

Her har vi nu et slaaende Eksempel paa, hvordan en Videnskab, der efter Sagens Natur maa arbejde med meget omfattende og vidtrækkende Principper, blandt andet kommer i Konflikt med Almenhedens Opfattelse og almindelig Sprogbrug, fordi den ikke tager Hensyn til,

hvad Erfaringen lærer. Man vil maaske indvende, at det her kun drejer sig om en Udvidelse af Navnets Brug, ikke om en urigtig Bedømmelse af Realiteter. Ligesom det nemlig ikke vilde forandre noget i Danmarks faktiske Forhold, hvis Københavnerne pludselig fandt paa at kalde hele Kongeriget for Sjælland, saaledes kan det heller ikke skade at kalde alle ordentlige Kristne for Mystikere.

Jeg svarer: Hvis Sagen kun havde teoretisk Interesse, saa for min Skyld gerne. Men naar man iagttager hvilke uhyggelige Virkninger nu for Tiden fortryllende Slagord frembringer i det politiske, sociale og religiøse Liv, saa overvejer man dog først, hvilke praktiske Følger en saadan Navneforandring vil faa. Det er en Kendsgerning, at den nuværende aandelige og religiøse Forvirring ved den Slags Begrebsforskydninger yderligere forværres. Der kommer den ene Misforstaaelse efter den anden paa Grund af den opstaaede Uklarhed og Usikkerhed i Opfattelsen af livsvigtige, religiøse Fænomener, og vi vil lide derunder baade i vort Forhold til Protestanter og vore egne Trosfæller.

Af gode Grunde begyndte man i det 17. Aarhundrede at reservere Navnet Mystik til de ekstraordinære Tilfælde i Sjælelivet, som ovenfor blev omtalt, for at skelne dem fra det almindelige Fromhedslivs Fænomener. De sidste fik Navnet Askese. Som denne Deling var Frugten af praktiske Erfaringer, saaledes tilsignede den ogsaa praktiske Fordele, nemlig større Klarhed, Sikkerhed og Ro i Bedømmelsen af indre religiøse Oplevelser.

Hvis vi nu opgiver disse Fordele igen, kan det ikke betyde noget Fremskridt, men kun det modsatte. Vi vilde komme ud for Forstyrrelser af lignende Art, som naar en eller anden Skribent igen vilde bruge Ordet Sakramente ikke blot om de syv Naademidler, som ethvert katolsk Barn skal kende, men ogsaa om alt andet hemmelighedsfuldt i vor Religion, saaledes som man gjorde i den Tid, da det Nye Testamente blev oversat til Latin. Man spørger da sig selv uvilkaarligt: hvorfor i al Verden skal vi ikke beholde det gode, som vi har faaet for 300 Aar siden?

Den skitserede Ensidighed og uheldige Tendens er to Ting, der uden Tvivl i nogen Grad forringer Bogens Værdi. Men bortset fra disse og nogle dristige Paastande er de Oplysninger om Mystikkens Forudsætninger, som man ellers møjsommeligt maa søge sammen i de dogmatiske Lærebøger, her forenet til et Helhedsbillede af en Mesters Haand. Hvem der desuden ønsker en lige saa mesterlig Fremstilling Psykologi, skal raadspørge Pater Magers Bøger om Mystik. Denne Forfatter, som ogsaa tilhører Benediktinerordenen, supplerer sin Medbroder paa en meget heldig Maade.

F. K.

Et Portræt og dets Historie.

Habent sua fata ... tabellæ.

Det Billede, som staar over disse Linier, forestiller Helena Nyblom (1843—1926), Jørgen Roed's Datter, den berømte nordiske Konvertit, om hvem Niels Hansen saa smukt og interessant fortalte i Nummer 25 af Ugebladet (20. Juni).

Billedet, hvis Original er en Rødkridt-Tegning af stor Skønhed, er tegnet af Fritz Jürgensen, vel omkr. 1850, altsaa da Helena Roed var 6—7 Aar. Det viser den berømte Kunstner, hvis humoristiske Tegninger og Tegnings-Tekster er en af vore nationale Skatte, fra en Side, som kun er kendt i den snævre Kreds, der har haft Lejlighed til at se hans Portrætkunst.

Fritz Jürgensen var gift med en Datter af Sølhelten, Kaptajn Frederik Christian Dichmann (1788—1872); der

var i dette Ægteskab en eneste Datter, som ægtede den sønderjydske Fædrelandsven, Overlærer A. P. West (senest i Storeheddinge). Deres Søn var atter en anden ædel nordisk Konvertit, Arkivar i Rigsarkivet Fritz Jürgensen West (1866—1930).

En Søster til Tegneren Fritz Jürgensen's Hustru, Augusta Dichmann, ægtede 1847 min Farbroder, mangeaargig Borgmester i Horsens, Landstingsmand, Kammerherre Christian v. Jessen (1817—1884). Mellem Arkivar West og mig kunde der saaledes, i hvert Fald á la mode de Bretagne, paavises en Art Familieskab, og dette var vel ogsaa Aarsagen til den oprindelige Forbindelse mellem os, da jeg som 10-aarig Dreng i 1880 blev Discipel paa Herlufsholm, som han da allerede i et Par Aar havde frekventeret. Men vigtigere end Familieskabet blev det »Wahlverwandschaft«, som knyttede os til hinanden; vort Venskab varede i 40 Aar, til Døden skilte os.

Arkivar Fritz Jürgensen West var min Datters Gudfader; da hun var født og blev døbt under Verdenskrigen i Paris, kunde han ikke personlig være til Stede ved Daabs-handlingen i Saint-Germain l'Auxerrois, men repræsenteredes ved denne Højtid af vor fælles gode Ven, Johannes Jørgensen.

En ikke ringe Del af Fritz Jürgensen's kunstneriske Efterladenskaber ejedes af Datteren, Fru West. Da nu ogsaa Svigersønnen, Overlærer A. P. West, døde i 1921, fordeltes disse Arbejder blandt Kunstnerens Børnebørn. Foruden nogle meget smukke Familieportrætter i Olie tilfaldt der ved dette Skifte Arkivar F. J. West en Billedbog, Fritz Jürgensen i 50'erne havde tegnet til min Faster, Stiftsdame i Vallø, Camilla v. Jessen (død i Neapel 1860), og hvoraf flere Blade er gengivet i Nic. Bøgh's Bog: »Fritz Jürgensen og hans Tegninger« (Kbhvn. 1897); dette lille Arbejde ejes nu af den udmærkede unge, katholske Kunstnerinde Birgitte West, Fritz Jürgensen's Oldebarn.

Til Arkivar West's Arv hørte ogsaa Morfaderens Rødkridt-Tegning af Helena Roed. Denne skænkede han sin Guddatter, Marie-Louise v. Jessen, som han omfattede med rørende Interesse og Kærlighed. Han vilde, at hun skulde eje dette skønne Kunstværk til Minde om ham og om den nordiske Kvinde, for hvem den katholske Kirkes Tro og Lære ligesom for ham selv havde betydet Lykke og Fred.

Hvad Horats sagde om Bøgerne: *Habent sua fata, gælder ogsaa om Billederne.* Med den Anledning, Niels Hansen's Artikel om Helena Nyblom, f. Roed, giver, har jeg ment, at »Nordisk Ugeblad«s Læsere maaske kunde have Interesse af at kende Historien om en berømt dansk Kunstners Billede og dets Tilknytning til nordisk Katholicisme.

Franz v. Jessen.

Sydhavets Martyr.

(Sluttet.)

Den 12. November 1837 fæstler P. Chanel Bo paa Futuna, Øen i Sydhavet, hvor han skal finde det Arbejde, som fra Ungdommen af var hans Længsles Maal, og hvor han skal nedlægge den Gerning, for hvilken han tre og et halvt Aar senere ofrer Livet.

Futuna er en herlig Ø, rigt begunstiget fra Naturens Haand, skøn med et blikstille Hav om Korallrevene og bevokset med alskens Vegetation. Den henriver Manden fra Østfrankrigs Bjerge.

Paa Øen findes ingen store Rovdyr, men et rigt Fugleliv rører sig i Skove og i Krat. Jorden giver villigt Afgrøde til sine Dyrkere, og Klimaet er dejligt. Men paa Futuna bor et stridbart Folkefærd.

Chanel faar et Indtryk heraf straks, da han ansøger om Kongens Tilladelse til at slaa sig ned paa Øen. To Opfattelser staar skarpt overfor hinanden: Kongens, der er fremmedfjendtlig, og en anden, der er fremskridtsvenlig i den Forstand, at man haaber, at Missionærerne kan bringe Folket fordelagtige Handelsforbindelser. Iøvrigt er selve Befolkningen delt i to hinanden bekrigende Dele.

Missionærenes første Opgave er at lære de indfødtes Sprog, og P. Ch. kaster sig med vanlig Flid over det som Udtryksmiddel usmidige Futuna-Sprog. Han oversætter Katekismen og samler en lille Gruppe Salmer paa Futunernes Maal. Disse Bøger tjener ham i den korte Tid, det forundes ham at virke, til stor Hjælp.

Han sætter sig ind i Folkets Skikke og Tankegang, optager til Dels dets Levevis, saaledes med Dyrkning af Bananer, Husdyrhold etc. Han og hans Hjælpere bistaar syge og fattige, saa vidt deres Evner rækker, og at Hedningerne har forstaaet, at den hvide Mand med det milde Ansigt gik Kærlighedens Bud, ser man af det Tilnavn, Futunas indfødte gav ham: »Manden med det allerbedste Hjerte«.

Maristbrødrene havde straks indviet deres nye Arbejds-mark til Guds Moder, og Peter Chanel benyttede sig ofte af den Støtte, som Sakramentalierne kan bringe de troende. Han nedbad Himlens Velsignelser over Redskaber og Huse og velsignede de Træer og Marker, hvis Frugt skulde tjene til Menneskeføde.

Men først og fremmest »belejrede« han i Christi Aand Hedningefolket med sit kærlige Sind og Evangeliets Budskab. Mange Hedninger lod sig døbe. Endogsaa Kongens ældste Søn sluttede sig under Chanels Paavirkning til den kristne Religion.

Trods de Sejre, Troen vandt, kunde dens Forkyndere ikke glæde sig ved trygge Arbejdskaar. Kongens Parti lagde

de Kristne for Had. Savnede man Regn, sagdes det at være de Kristnes Skyld. Havde man Uheld i sin Svinebesætning, rasede man mod »den nye Gud«, hvis Apostle førte Fordærvelse til Øen, og skete en eller anden Naturkatastrofe, blev Præsten i Poi (Chanel) gjort ansvarlig for den. At den lille nye Menighed sluttede sig des tættre om Præst og Lærere, gjorde ikke det fjendtligsindede Partis Had mindre.

P. Chanel følte det komme. Han havde heller ikke behøvet at være fintfølelse for at kunne fornemme det.

En Dag i April 1841 kom Kongen forbi Præstens Hytte, hvor en Flok Disciple var samlet til en Undervisningstime. Kongen slog med sin Kølle et drabeligt Slag mod Døren og raabte: Hvis I ikke holder jer borte fra Præsten, skal det komme jer dyrt at staa!

Naar Vennerne talte til P. Ch. om den Fare, hans og hans Meningsfællers Liv svævede i, havde han altid beroligende Ord paa Læben: »Paa min Død ligger der liden Magt. Kristendommen har slaaet Rod paa Futuna. Den vil ikke dø med mig. Den er ikke Menneskeværk. Den er Guds Værk.«

At der dog kunde være Stunder, da han følte sine Kræfters Utilstrækkelighed, vidner en af hans sidste Dagbogsoptegnelser om: »Gud! Jeg beder dig give mig den Taalmodighed, som er fornøden.«

Forfølgelsen, som truede, kom i al sin blodige Gru.

Om Natten den 27. April 1841 overfaldt Kongens Mænd under Anførsel af Krigeren Musumusu den kristne Forsamling og anrettede et frygteligt Blodbad paa den.

Pater Chanel, som paa Grund af en saaret Fod ikke havde kunnet forlade sin Bolig, var alene hjemme, da Krigerne vendte tilbage fra deres Udaad

En af Anførerne trængte ind i Præstens Hus, og under Foregivende af at ville bede om Lægehjælp for Musumusu og andre saarede, fik han Præsten, som ude i Haven var i Færd med at fodre Høns, til at staa op for at hente sin Medicinkasse. Et Øjeblik efter var Signalet til de udenfor staaende givet, og Flokken med Musumusu i Spidsen stormede ind. Beretningen om det grufulde Optrin siger:

»Anføreren skreg: »Slaa nu til, og skaan ham ikke! Han skal dø!« Denne Opfordring havde Krigerne næppe behøvet. De kom fra et blodigt Overfald og var mere end rede til atter at løfte deres Køller til dræbende Slag. — Pater Chanel hævede uvilkaarlig sin Arm og sagde paa de indfødtes Sprog: »Lad være! Gør det ikke!« Men Kølleslagene suste ned over hans Krop, knuste hans venstre Arm og meddelte ham et gabende Saar i den ene Tinding, hvoraf Blodet flød. — Mellem Slagene hørtes den saarede flere Gange raabe, stadig paa Futunas Maal: »Ret saa! Det er godt saaledes! — —«

Disse Ord, saa vel som de allersidste, Peter Chanel, før han udaandede, fik sagt: »Min Død er et Gode! Lad Guds

Vilje ske!«, som vidner om sand Hengivelse i Gud, gaar ud af den samme Mund, som en Gang i Ungdommen foran Guds Alterskæde: »Tal, Herre! Din Tjener hører!« De tolker den samme Redebønhed under Døds slaget og Martyrpalmen, som den unge Sjæl følte, da Livets Portal første Gang syntes at aabne sig for ham.

Gennem sin Helledød indfrier den modne Mand Ynglingens Løfte. Hans Sjæl bevarer gennem et Livs tro Ger-

ning den dybe Sammenhæng med sit Udgangspunkt. — — Da Peter Chanel trøstede sine Venner med, at Kristentroens Udbredelse var Guds Værk og ikke Menneskeværk, havde han Ret. Da han sagde, at der paa hans Død laa liden Magt, slog det ikke helt til. Der kom til at ligge megen Magt paa hans Død. Ogsaa her viste det sig, at »Martyrernes Blod er Kirkens Sæd«. Syntes Peter Channels Værk end en Stund at skulle gaa under i Blod, saa spirede der senere en stærk, katholsk Kristendom op af den Jord, hvor Sydhavets første Martyr maatte segne for vilde Krigeres Kølleslag. Talrige skønne Kirkebygninger staar i Dag og vidner derom.

Karen Plovgaard.

Pater Peter Chanel.

Mellem Mødre.

Rigdom.

»Glæden findes paa Bunden af alle Ting. Kunsten bestaar blot i at hente den op til Overfladen — —«.

Om Else Vibeke og Jørgen kender disse Ord fra Marc Aurel's Betragtninger, ved jeg ikke. Men Kunsten, som hin kloge Cæsar taler om, forstaar de begge. Ja, de kan den paa deres Fingre. Dette er uden Tvivl Aarsagen til, at man befinder sig saa vel i »Hytten« hos Jørgen og hans Viv, hvis daglige Tilværelse krydres af de Hændelser, som fem livskraftige Ungers Opfindsomhed kan afstedkomme.

Ellers skal der være adskilligt, som det gode Ægtepar ikke er saa durkdreven til.

Efter Kunstkritikerens Mening har Jørgen f. Eks. ikke Begreb om at male, hvilket er beklageligt, da han føler Malerkunsten som sit Kald og har valgt den som Levebrød for sig og sine. — Er Talen om Else Vibekes huslige Talenter, da sukker Familiens Tanter »paa Rad«. — Bliver Parrets økonomiske Sans og samlede Beholdning af Fornuft bragt paa Bane, da sker det ikke uden Hovedrysten og uheldssvangre Spaadomme for Fremtiden. — Det er vist ogsaa usikkert, hvorvidt Else Vibekes Principper for Børneopdragelse vilde kunne staa for en nøjere Prøvelse. Somme Tider i alt Fald minder hendes pædagogiske Demonstrationer betænkeligt om et livligt Møde i en Diskussionsklub, selv om — og dette maa i Sandhed nævnes — ethvert af disse »Møder« ender i Fryd og Gammen med Latter og Sang, Omforladelse og Tilgivelse, Kys og Forsoning. Thi ogsaa af en Meningsforskel mellem Poderne og sig formaar Else Vibeke behændigt at fiske Glæden op. En saadan Slutforestilling overværede nogle af Husets Venner forleden.

Per, som er tre Aar, vilde luge. Utidig og søvrig var han; men han vilde luge. Desværre havde Pers Fingre lettere ved at finde Blomsterne end Ukrudtet. Hvilket foranledigede hans Mor til at gribe ind. — »Per, nu maa du holde op! Du gør jo Fortrød! Du gør de søde, smaa Blomster Fortrød!« — Et Pragteksemplar af en Valmue heves løs og havnede paa Grusgangen. — »Per! Hvor er du dog uartig!« — Ny Valmue op med Rod. »Per er ikke uartig!« Stemmen er paa Bristepunktet. Det kan blive enten til Graad eller til Arrigskab, maaske til begge Dele. Pers Fingre har faaet Tag i et Kongelys, som de sidste Dage har været Hyttens Stolthed. I et Nu er dets Livsrødder revet over. — »Per!« Else Vibeke rusker ham i den buttede Arm: »Per! Du er dog helt umulig i Dag!« — Gløsen rammer Per som et Plets kud. Han stikker i at stortude: »Nej, nej, Mor! Jeg er ikke umulig! ikke umulig! — Jeg — er — bare — uartig!«

Else Vibekes Latter klinger gennem Haven. Et Sekund efter sidder Per paa sin Mors Arm og faar aftørret de Taarer, som har lavet rene Striber ned ad hans lille grimede Fjæs, hvor det pludseligt trækker op til Solskin og godt Vejr. Resten af Ungesklokken er traadt til, som om den enkelte ved sin Nærværelse vil gøre sit til at udglatte den krøllede Situation.

Lidt senere er Harmonien genoprettet, og Else Vibekes Afkom stedes til Ro i god Orden.

Vi andre kan begynde med, hvad »Huset formaar«. Dette med Husets Formaaen er et Lempeudtryk for Sammenskudsgilde.

Der er vist faa Mennesker, som med Anstand kan være fattige paa denne Verdens Gods. Jørgen og hans Mage har Evne dertil. Hytten er — som en Gæst en Gang udtrykte det — en Melleform af et Sommerhus og et Materialskur. Udsøgt Arkitektur er Vaaningen altsaa ikke; men Parret har nu paa tredje Aar ladet den være Rammen om det lykkeligste Familieliv, som Vorherres Sol nogen Sinde har skinnet paa. Ingen har hørt de to beklage sig over deres Kaar. Men de snakker temmelig lige ud om Tingene og drøfter frimodigt i Vennernes Kreds Gældsposter, forventede Indkomster samt eventuelle Pengeanbringelser.

Naar Jørgen undtagelsesvis har faaet solgt et Lærred, og en »50'er« kommer indenfor Familiens Rækkevidde, pønser Else Vibeke paa Gardiner af Chinz til Hyttens Opholdsstue, eller hun har Planer om en hvid, blød, duvende Florentinerhat, som hun mindst hundrede Gange i de sidste fem Aar har ønsket at anskaffe sig. Eller hun spekulerer paa, om det skulde lykkes hende at opnaa at faa en rigtig »stor« Kjole — af dem, hun ganske vist sjældent har Brug for nu, men som har det mærkværdig magtfulde ved sig, at den gør ens Opførsel, Gang og Holdning helt anderledes, end naar man gaar med Lærredskjole hjemme i Hytten. — — —

»Men jeg kommer aldrig videre end til at drømme om den Slags Anskaffelser«, siger hun, idet vi ved fælles Hjælp lader umage Kopper og Glas gøre Virkning paa en broget Dug og stiller Stearinlys mellem dem paa Stenbordet under den blomstrende Hyldebusk, — »naar det kommer til Stykket, saa er der saa meget andet, man hellere vil have end en Smule Kjole!«

»Hvad, for Eksempel?«

»Ikke noget bestemt! Det afgøres af de forskellige Hændelser. Har den store Dreng revet sig fra Øster til Vester paa Pigtraaden, saa er et Par nye Permissioner til ham mit mest nærliggende Ønske, og har Jørgen lagt en varm Shagpipe til Ro i sin gamle Blækklat af en Baskerhue, er det klart, at han maa have en anden. Gardinerne har vi egentlig heller ikke Plads til, siden Efeuen efterhaanden er naaet til at kunne slynge sig omkring alle Vinduerne. . . «

Vi stod i det snævre Køkken og ventede paa, at Kedlen skulde pibe, saa vi kunde lave Te. Med eet greb Else Vibeke min Haand og trak mig hen til Barnekammerdøren. Sommernattens hvide Lys faldt ind over Sengene, hvor hendes Flok sov. Det faldt ogsaa med sit Skær over hendes smukke, bøjede Nakke og over hendes enkle, lyse Kjole.

»Du,« sagde hun pludselig, og hendes Stemme var som en Harpetone, paa samme Tid dirrende, dyb og blød: »Ved du, hvad Børnene har lært mig? Eller rettere hvad

jeg har lært, siden jeg fik mine Børn? — At Rigdom ikke bestaar i, hvad man er i Stand til at anskaffe sig, men i, hvad man har Raad til at undvære!»

Saa rettede hun sig op fra den mindstes Seng og fattede med begge Hænder om min Arm: »Det er vist noget Vrøvl, jeg siger,« lo hun; »men du forstaaer nok, hvad jeg mener!»

Jo, jeg forstod hende. Som enhver Mor vil kunne forstaa hende. Som ethvert Menneske vil kunne det, naar man har erfaret, hvilken Rigdomsfylde Kærligheden og Omsorgstilskyndelsen forlener et Sind med. *Lillemor.*

Fra det tredie Rige.

Biskoppen af Triers Protest.

Biskop Dr. Bornewasser af Trier, som blev indkaldt som Vidne i en Proces imod en Gejstlig, protesterede i et Brev til Rigsjustitsminister Dr. Frank imod Statsadvokatens Angreb. »Osservatore Romano« offentliggør under 16. Juni dette Brev, hvori det bl. a. hedder:

»I Strafprocessen for det store Strafkammer i Trier imod Sognepræst Bauer af Weidingen er Statsadvokaten i sin Anklage den 19. Maj kommet med følgende Erklæring: »Jeg fastslaar, at Biskoppen af Trier har allagt Mened; om der bestaar saglige Forudsætninger hertil, eller om han virkelig ikke har været i Stand til at huske, er et andet Spørgsmaal; i alle Tilfælde har han sagt noget, som ikke kan bringes i Samklang med Sandheden.«

Overstatsadvokatens Ord fremkaldte stor Ophidselse iblandt Tilhørerne, hvilket viste, at Ordene kun var blevet forstaaet paa den Maade, at Biskoppen havde aflagt falsk Ed. Allerede faa Timer efter kunde man overalt høre: Biskoppen har svoret falsk. Kommentarer og Forklaringer kunde ikke længere moderere det Indtryk, disse Ord havde gjort paa Publikum. Radioen udbredte »det fastslaaede« over hele Verden. »Preussische Zeitung« (Königsberg) skrev den 20. Maj Tilen: »En Biskop har aflagt falsk Ed.« Et eneste Originalbrev med Konvolut viser Virkningen af Overstatsadvokatens Ord i Indlandet, Afskriften af en Notits i »Temps« Virkningen i Udlandet.

Mod denne uhyrlige og uhørte Beskyldning nedlægger jeg hermed den skarpeste Protest. Jeg forlanger som Tysker og som Biskop Statens Beskyttelse for min Ære og fordrer til mindste Enkelthed fuld Æresoprejsning gennem den paagældende Myndighed.«

Om at feje for sin egen Dør.

Biskoppen af Berlin, v. Preysing, har i en Erklæring fra Prædikestolene sagt Nazisterne skarpe Sandheder og bedt dem feje for deres egen Dør:

»Det er en aabenlys Hemmelighed, at den nationalsozialistiske Stat med Overlæg og største Konsekvens holder Sædelighedsforbrydelser og andre strafbare Handlinger, som forekommer inden for egne Rækker, skjult for Offentligheden. Fra denne Grundlov afviger den kun, naar den strafbare Handling ikke længere kan hemmeligholdes. Men ogsaa i saadanne Tilfælde indskrænker den Offentliggørelsen til den mindst mulige Kreds og vælger saadanne Formuleringer, som enten helt fortier Forbindelsen med Partiet eller i det mindste skaaner Partiets Anseelse og Autoritet mest muligt. Mod den katholske Kirke anvender den den stik modsatte Methode.«

Hvilke Præster de synes om.

»Oftentimes var de fejlende Præster Nationalsocialister, som levede paa spændt Fod med deres kirkelige Øvrighed! Saaledes har de nationalsocialistiske Blade skrevet angaaende Processen imod Domvikar Kreth i Braunsberg om »en romersk-katholsk Gejstlig, som ved Biskoppen af Ermelands Hof har drevet unaturlig Utugt«. Men det forties, at Kreth var Medlem af NSDAP. og først blev ekskluderet fra sit Parti efter Arrestationen. Det forties, at Kreth som Følge af hele sin Optræden stod i skarp Modsætning til sin Biskop. Indtil sin Arrestation nød han stor Anseelse inden for Partiets Kredse i Østprøjsen. Saaledes maatte han ved Rigsminister Kerrl's Besøg i Frauenburg alene vise ham Domkirken og Kirkeskattene. Kreth er ikke vejet tilbage fra paa offentlige Steder at komme med nedsættende Bemærkninger mod Sakramenter og kirkelige Indretninger.

Præsten, Dr. Joh. Fink, München, som blev arresteret, fordi han havde forgrebet sig paa Skoleelever, blev for 1¹/₂ Aar siden grundet paa sine Fortjenester inden for NSDAP. udnævnt til Direktør for Hansahjemmene, skønt Ordinariatet i München i det bayerske Statsministerium havde nedlagt Protest imod denne Udnævnelse paa Grund af Kandidatens manglende moralske Fasthed. Derom erfarer Folket intet.«

Haard som Diamant.

I Ærkedioecet Breslau afholdt de unge Mænd den 23. Maj en Valfart til Wartha. Over en Time vandrede de 15,000 unge Pilegrimme tavse sammen med deres Præster hen imod Bjerget efter Korset, der blev baaret i Spidsen for Processionen. Kardinal Bertram celebrerede en Pontifikalmesse og talte ud af et glad bevæget Hjerte til de unge Mænd: »... Tro mig, eet gør et dybt Indtryk paa mig: jeres sikre, rolige Gang. Man kan sige, hvad man vil, denne Ungdom maa gaa sin Gang videre. — Om den store Kirkelærer Gregor af Nazians siger Historien: han var haard som en Diamant. Saaledes maa ogsaa I være stærke og haarde i Kampen for Troen. Han var en Magnet, han for-

stod at hverve for og føre hen til Frelseren. Saaledes maa ogsaa den unge Mand være som en Magnet, være Apostel, Kærlighedens Apostel.«

Til d'Hrr. Korrespondenter.

Naar en Berliner-Korrespondent — se »Berlingske Tidende« af 28. Juni — fabler noget om »Bitterheden mod den katholske Kirkes ledende Kræfter« eller om »Stemningen imod Biskoppen«, da burde Bladet paa en eller anden Maade tilføje, at Stemninger i det 3. Rige leveres paa Kommando i alle Grader og Størrelser af Propagandaministeriet, og kun af det, og at de derfor er ganske værdiløse som Sandhedskilder. Lader man, som om man ikke vidste det, tager man, om end kun tilsyneladende, disse Stemningsudbrud for ægte Varer, da gør man sig skyldig i Tendens og Tilsløring af Sandheden. Det er i øvrigt ikke Umagen værd at komme ind paa Beskyldningen for Landsforræderi imod Biskoppen af Speyer, Dr. Sebastian, fordi han har skrevet et Brev til Kardinal Pacelli, et Brev, som Statspolitiet har opfanget. Selvfølgelig har han hverken forraadt Landet eller brudt Konkordatet, som de virkelige Konkordatsbrydere hyklerisk-harmfuldt siger. D'Hrr. Korrespondenter vilde gøre Sandheden og Retfærdigheden betydelig større Tjenester, hvis de fortalte lidt udførligt f. Eks. om Gestapos Indbrud i Generalvikariatet i Köln, hvor 40 Funktionærer under Kriminalkommissær Schieles Førelse stik imod Lov og Ret trængte ind og beslaglagde Dokumenter. Eller hvis de fortalte os lidt om de brune Folkevenners Gager og Luksus og Landsteder, i Stedet for at referere den bayerske Hr. Wagners haanlige Bemærkninger om Biskoppernes relativt beskedne Gager. Det er ikke netop Respekt, man føler for en Journalistik, der lader sig indfange af Magthaverne og sammen med dem tramper paa de tapre Kristne, der alene vover at byde Uret og Vanvid Trods!

Tilskuur.

Fra Hovedstad og Provins.

Amtmand, Kammerherre Knud Valløe in memoriam.

Skønt Kammerherre Valløe, der i Lørdags døde i Amtsgaarden i Vejle, ikke var Katholik, har vi Katholiker al Grund til at mindes ham med Taknemmelighed. Jeg har kendt ham baade fra min Studentertid i København og fra et Fericophold i Rønne i 1918, og jeg har fra den Tid af et Par Træk, der viste mig, hvilken ridderlig og nobel Karakter han var. Gamle Biskop von Euch havde i sin Tid taget sig af Kammerherre Valløes Søster, der var Katholik, dengang hun døde, og det var noget, Kammerherren altid bevarede i taknemmelig Erindring. Som Amtmand i Vejle

var Kammerherre Valløe den første, der kom og gratulerede vor nuværende Biskop til hans Udnævnelse.

Vi, der har været Præster i Vejle Amt — en Del af Horsens Sogn ligger i Vejle Amt — har haft al Grund til at være glade for Kammerherre Valløe. Hvis han ikke havde været, stod St. Hedvigs Klinik ikke nu i Kolding. Hvor var han en god Mand at forhandle med, hvor var han forstaaende! Hvor saa han menneskeligt paa Tingene og fordomsfrit. Hurtig og klar saa han straks Kernen i en Sag og ønskede at spare en for alle til syvende og sidst overflødige Vanskeligheder. Man blev altid godt behandlet i Vejle Amt; dette er noget, som de katholske Hospitaler baade i Kolding, Fredericia, Vejle og Horsens alle vil sande. Og, naar jeg har talt med Præsterne i Vejle, hvor mange Gange har jeg saa ikke hørt dem fortælle om, hvor god Kammerherre Valløe var, snart ved en Basar og snart ved andre Lejligheder, og Kammerherreinden har været eet med sin Mand deri. Personlig har jeg altid set op til Kammerherre Valløe og holdt af ham, jeg vil aldrig glemme ham.

I. Olrik.

Enkefru Vilhelmine Feuerlein død.

Med hende er en af de stille i Landet gaaet bort. Som saadan betragtede hun sig, hvorfor hun ogsaa blev højlig forbavset, da Pater Günther i Begyndelsen af 1910 opfordrede hende til at indtræde i Ungdomsværnets Raad.

»Fru Feuerlein«, sagde Pater Günther, da hun vægrede sig og paaberaabte sig sin Ubetydelighed, »Fru Feuerlein, Dem kan jeg absolut ikke undvære! De skal være med til at repræsentere de gode, kloge Mødre.« — Og som disses erfarne Repræsentant kunde hun da ogsaa nu og da paa sin livfulde Maade yde sit vægtige Bidrag under Debatterne.

Fra første Færd fik Fru Feuerlein Sæde i Udvalget for Rundskuedagene sammen med Fru Thr. Messerschmidt, og i de første Aar førte de Pigerne rundt paa disse »Dage.« Da Fru Messerschmidt maatte trække sig tilbage, ledede Fru Feuerlein endnu i en lang Aarrække disse Ture, indtil Kræfterne svigtede.

Dette Arbejde med Pigebørnene udførte Fru Feuerlein paa saa fornøjelig, saa klog og saa hjertelig en Maade, at Børnene hang ved hende fra Morgen tidlig, indtil de sendtes hjem ved 18—19 Tiden. — Det festlige Præg, som er blevet disse Dages gode Tradition, skyldes frem for alt Fru Feuerleins Maade at føre Børnene fra Sted til Sted, saa intet mindede om en lang Skoledag. — Ofte kunde der stilles store Krav til hende, saaledes under de ofte umulige Trafikforhold under Krigen, hvor Børnene maatte gaa lange Veje. Jeg saa adskillige Gange, hvorledes hun søgte en eller anden lille Efternøler, og hvorledes denne ved Fru

Feuerleins Arm atter fik Humøret op trods sin Træthed.

Rundt om sidder sikkert Kvinder, som mindes den moderlige Venlighed, de mødte paa en saadan »Dag«, og som vil være med til sammen med Ungdomsværnet i Taknemmelighed at bede Kirkens Bøn for hendes Sjæl:

Hun hvile i Fred!

Johan Johnsen.

Fra den vide Verden.

En Strid om en Sarkofag.

Mellem den polske Stat og den 70-aarige Ærkebiskop af Krakow, Fyrst Adam Stefan Sapieha, er det kommet til en Konflikt, som en Del af Pressen og Offentligheden puster yderligere til. Anledningen er Marskal Pilsudskis Hvilested, hvis Sarkofag i sin Tid provisorisk bisattes i St. Leonhards Kapel i Wawel Kathedralen i Krakow, da den under Sølvklokkernes Taarn liggende Krypt, som er udset til det endelige Hvilested, dengang endnu ikke var istandsat. Den 7. Juni meddelte Ærkebiskoppen Komiteen, som skal vaage over Pilsudskis Minde, at han havde givet Ordre til at overføre Sarkofagen fra St. Leonhards Kapel til Sølvklokkernes Krypt. Baade Komiteen og Statspræsidenten bad imidlertid Ærkebiskoppen om at opsætte Overførelsen, hvad denne dog ikke gik ind paa. Ærkebiskoppens Anordning motiveredes med, at Marskallens jordiske Levninger truedes af Fugtigheden i St. Leonhards Gravkapel. Domkapitlet havde i længere Tid korresponderet med Komiteen om nu endelig efter to Aars Forløb at overføre Sarkofagen, men Brevvekslingen havde ikke ført til noget Resultat. Komiteen paastod, at Forholdene i St. Leonhards Kapel var betryggende nok, og i hvert Fald var Krypten ikke sat i Stand endnu. I hvor høj Grad dette i sig selv sikkert ikke overdrevent vigtige Problem er blevet en Statsaktion, som drøftes yderst lidenskabeligt, fremgaar af, at Ministerpræsidenten indgav sin Demission, da Ærkebiskoppen ikke faldt til Føje, og at den polske Minister ved den Hellige Stol paa Regeringens Vegne protesterede høfligt, men bestemt, samt forlangte Vatikanets Intervention. Hs. Hellighed, som selv har været Nuntius i Warszawa og som saadan satte Pris paa Pilsudskis Personlighed, vil sikkert gøre alt for at afværge en Udvidelse af Konflikten, og det siges, at den nuværende Apostoliske Nuntius i Polen allerede — uofficielt — har intervenseret.

Baggrunden for hele Affæren siges at være Kong Carol af Rumæniens Besøg, som skulde forbindes med en Statsakt i Krakows Kathedral, hvor Ærkebiskoppen skulde medvirke, hvad denne, der selvfølgelig ikke vilde have haft noget imod et privat kongeligt Besøg, afviste under Hensyn til, at det drejede sig om en ikke-katholsk Personlig-

hed, Overhovedet for den russisk-ortodokse Kirke i Rumænien, men for Tiden af denne selv udelukket fra at kunne modtage de hellige Sakramenter paa Grund af de kendte Forhold. (Det rumænske Gesandtskab i Wien dementerer dog Kongens Ekskommunikation.) Under disse Omstændigheder synes Ærkebiskoppen ikke at have villet gaa med til at benytte det sædvanlige, højtidelige, katolske Ceremoniøl, som ellers bruges ved lignende Lejligheder, og for at undgaa hver Mulighed for Misforstaaelse vilde han have Sarkofagen flyttet uden for den egentlige Kathedral og til det egentlige Begravelsessted under Sølvklokketaarnet. Imidlertid er Ærkebiskop Sapieha blevet syg og alene af den Grund ude af Stand til at medvirke. »Maasbode« meddeler fra velunderrettet Side, at Ærkebiskoppen allerede efter Pilsudskis Død skulde have nægtet sit Samtykke til en Begravelse inden for Kathedralen, fordi Marskallens Ægteskab i sin Tid ikke var indgaaet for den katolske Kirke. En anden Biskop skal ved denne Lejlighed have faaet unddraget Statssubventionen, da han vægrede sig ved at lade Stiftets Klokker ringe til Begravelsen. (De polske Gesandtskaber er blevet opfordret til at demtere et hvert Sammenhæng mellem Konflikten og Kongebesøget.) Baggrunden for det hele er altsaa temmelig dunkel endnu.

Tag NORDISK UGEBLAD med paa Landet, men meld Flytning i god Tid, **enten** — paa den gule Flytteblanket — til det Postkontor, hvorfra De flytter, **eller** — ved et Brevkort — til Ekspeditionen, Bredgade 64, Kbhvn. K.

Et lyst, **møbleret Værelse** er til Leje for Sommeren, event. længere Tid, fra 1. Juli. Henvendelse til Frk. V. Siegler, Hollændervej 14¹, V., Kbhvn.

Tre lukkede Retraiter i Roskilde.

I. *For unge Damer:* Fra Onsdag Aften d. 21. Juli til Søndag Morgen den 25. Juli.

II. *For ældre Damer:* Fra Onsdag Aften d. 28. Juli til Søndag Morgen d. 1. August.

III. *For Herrer:* Fra Onsdag Aften d. 4. August til Søndag Morgen d. 8. August.

Retraiten ledes af Pater K. Harmer. Den begynder Onsdag Aften Kl. 19¹/₂ med Andagt og Indledningstale. Prisen for de 3 Dage er 5 Kr. Deltagerne bringer kun de allernødvendigste Toiletsager med. Det er tilladt at tage anderledestroende med, naar dette anføres ved Tilmeldelsen, som sendes til Sognepræsten i Roskilde.

J. Hoppers.

Vor lille ti-aarige

Helge

døde den 25. ds. og blev begravet i Dag.

Kbhvn., den 30. Juni 1937.

Valborg og Andr. Prüser.

Tove, Else, Jørgen,

Ib, Kjeld, Birte.

R. I. P.

Kirkelig Kalender.

<p>Juli.</p> <p>4. S. 7. Søndag e. Pintse</p> <p>5. M. Antonius M. Zaccaria.</p> <p>6. Ti. Oktav af Petrus og Paulus.</p> <p>7. O. Cyrillus og Methodius.</p> <p>8. T. Elisabeth, Dronning af Portugal.</p> <p>9. F. Ferialdag.</p> <p>10. L. Syv Brødre samt Rufina og Secunda.</p>	<p>Juli.</p> <p>11. S. 8. Søndag e. Pintse.</p> <p>12. M. Johannes Gualbertus.</p> <p>13. Ti. Anacletus.</p> <p>14. O. Bonaventura.</p> <p>15. T. Henrik, tysk-romersk Kejser.</p> <p>16. F. Vor Frue af Bjerget Karmel.</p> <p>17. L. Alexius.</p>
---	--

Juni. Ugens Messebønner.

4. S. **7. Søndag e. Pintse** (677—512); 2. *Sæt Bønner*: Petri og Pauli Oktav (972—792).
5. M. Antonius M. Zaccaria; 2. Petri og Pauli Oktav (972—792).
6. Ti. Oktav af Petrus og Paulus (988—809).
7. O. Cyrillus og Methodius (990—812).
8. T. † Elisabeth, Dronning af Portugal (992—813); 2. Om de helles Forbøn ([120]—[105]), 3. Efter frit Valg.
9. F. † Ferialdag (677—512) uden *Gloria og Credo*; 2. Om de helles Forbøn, 3. For alle afdøde troende (1140—[113]), 4. Efter frit Valg; alm. Præfation (525—42).
10. L. † Syv Brødre samt Rufina og Secunda (993—814); 2. og 3. som Torsdag.

M.-K. Jesu Hjerter K. »for Mænd« F.-K.: Søndag den 4. Juli Kl. 8^{1/2}.

SAKRAMENTS-KIRKEN. I Juli og August læses om Søndagen den første (stille) Messe Kl. 7, Højmesses (m. sakramental Velsignelse) Kl. 9. Aftenandagten bortfalder.

Bønnens Apostolat. Intentioner for Juli Md.: *For Ordensfolk og Lægefolk, der plejer de syge. — At Skolerne i Afrika maa blive talrigere og blomstre*

St. Vincents-Søstrene, Nygade 8, Helsingør, afholder **Basar til Fordel for fattige og syge** Søndag d. 11. og Mand. d. 12. Juli. *Gaver modtages med Tak!*

Søndagsgudstjenesteliste:

Kalundborg.....	2. Sønd. i Md. Kl. 10
Skelskør (Banegaard)....	3. » » » 10
Gørlev (v. Aagaard).....	1. » » » 10
	2. » » » 7 ^{1/2}

DANMARKS KATHOLSKE KVINDEFORBUND

Retraite og Højskole afholdes paa Trørødhus for de unge fra **12.—19. August** incl., under Ledelse af Hr. **Pater Koch**. For de ældre fra **22.—29. August** incl. under Ledelse af Hr. **Pater Bender**. Skriftlig Tilmeldelse: *Trørødhus pr. Vedbæk*.

Man kan melde sig til Retraiten alene, og Højskolen vil kun finde Sted, saafremt der melder sig et tilstrækkeligt Antal Deltagere.

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN). Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Aflæveret til Postvæsenet Torsdag d. 1. Juli.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 28

Søndag den 11. Juli

1937

INDHOLD: Kofoed-Hansen. I. — „Naar Herren ikke bygger Huset...“ eller Folkeforbundet. — Uløste Gaader. — Mod det dybe... — Hvad skylder man sine Børn? — „De fører Deres Nation til Afgrunden!“ — En Film om St. Josephs Hospital. — Nye Metoder i Meksiko. — Muskler og Karakter. — St. Bernhardshundenes Ry i Fare. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Kofoed-Hansen. I.

Der er ikke mange danske Konvertiter, der før deres Konversion har haft saa kendt et Navn som Kofoed-Hansen. Han var en af Søren Kierkegaards faa erklærede Disciple og nød under Pseudonymet *Jean Pierre* saa stor Anerkendelse som Forfatter, at de større Litteraturhistorier ofrer flere Sider paa Omtalen af hans digteriske Virksomhed. Ja, der blev endog i 1920 udsendt en Doktor-disputats om ham og særlig om hans Forhold til Søren Kierkegaard paa langt over 600 store, tættrykte Sider. Dens Forfatter var Cand. theol. P. P. Jørgensen, som med pindlig Nøjagtighed og samtidig overlegen Upartiskhed og Velvilje tegnede et Billede af den fremragende Mand.

Hans Peter Kofoed-Hansen var Søn af en fynsk Forpagter og blev født 15. Maj 1813. Da han var bleven theologisk Kandidat, virkede han først en længere Aarrække i Odense som Adjunkt ved Latinskolen og begyndte dér sin rige litterære Virksomhed. Allerede dengang, 40 Aar før han blev Katholik, mærker man i hans Skrifter katholi-

cerende Tilbøjeligheder. I en af hans bedst kendte Bøger *Kød og Aand* fremkommer Hovedpersonen saaledes med følgende Bekendelse: »Jeg har Følelse for deres (Katholikernes) Religion, mere end mange af min Tro: jeg har ofte, jeg nægter det ikke, i enkelte Øjeblikke stærkt sympathiseret med den. Der er enkelte af deres Lærdomme, som min Kirke forkaster, og som jeg vilde forsvare.« Efter en kortvarig Ansættelse ved Vor Frelses Kirke i København blev Kofoed-Hansen Sognepræst og Provst ved Vor Frue Kirke i Haderslev, hvor han forblev, indtil Sønderjylland i 1864 gik tabt. I 1867 fik han atter Embede, denne Gang paa Lolland, hvor han virkede som Stiftsprovst indtil 1883, da han søgte sin Afsked, paa Grund af Alder, men vistnok ogsaa trykket af Forholdene i Statskirken. Det var Jubilæumsaaret for 400-Aarsdagen for Luthers Fødsel, og for at rokke lidt ved den Selvsikkerhed, som dette Jubilæum havde aflagt Vidnesbyrd om, udgav han et Aarstid efter sit lille Skrift »*Ere vi fremdeles Lutheranere?*«, der fremkaldte en heftig litterær Polemik.

I den Ro, som Frihed for Embedsvirksomhed gav den allerede ældre Mand, fortsatte Kofoed-Hansen sine Studier og Overvejelser. Allerede i 1881 havde han udgivet sin lille Bog »*Skriftemaalet*«, hvori han lagde de samme Anskuelse for Dagen, som Krogh-Tonning i Norge samtidig forsvarede. Det var Skriftemaalet, han særlig savnede, og som han saa gerne vilde vække Længsel efter blandt sine Trosfæller. Dette lykkedes dog ikke, og han følte sig mere og mere ensom og fremmed i Statskirken. Derfor besluttede han, da han i 1887 blev syg, at gøre det store Skridt. Herom fortalte Biskop Johannes von Euch følgende: »En Aften sent, henad Kl. 11, i Foraaret 1887 kom den yngste Søn af Kofoed-Hansen til mig og meddelte mig, at hans Fader havde faaet en pludselig Blodstyrtning og gerne vilde tale med mig. Jeg efterkom straks dette Ønske, og det første, Provsten sagde til mig, da jeg traadte ind i hans Sygeværrelse, var de Ord: Jeg har bedt Dem om at komme til mig, da jeg ønsker at dø som Katholik. Da Faren imidlertid ikke var overhængende, fik jeg ham til at udsætte den formelle Optagelse i Kirken, indtil han var bleven bedre. Han kom sig nogenlunde, og efter nærmere For-

beredelse optog jeg ham i St. Ansgars Kirke d. 9. Juli 1887. Næste Dag fik han den første helige Kommunion i St. Josefssøstrenes Kapel paa Toldbodvej.«

Seks Aar fik Kofoed-Hansen Lov til at leve som Katholik. Ogsaa da beskæftigede han sig med Skriftemaalet og udsendte endnu en lille Bog under samme Navn, et Forsvar mod de Angreb, der var rettet mod Skriftemaalet paa Basis af de Uhyrligheder, den ameri-

H. P. Kofoed-Hansen.

kanske Præst Chiniquy havde fremført. Han var ogsaa en flittig Medarbejder ved Ugebladet, skænkede vor Salmebog den smukke Salme, Nr. 244, til Kong Knuds Iuhommelse, vistnok skrevet, da han endnu var Protestant, og hjalp til ved andre litterære Foretagender. Han døde den 4. Decbr. 1893, godt 80 Aar gammel. Nogle mindes ham maaske endnu fra det gamle Jesu Hjertes Kapel i Stenosgade, hvor han var en fast Gæst.

Dr. phil. P. P. Jørgensen, hans store Biograf, skriver smukt om ham: »Han døde i Fred med det, han havde valgt -- i Romerkirken havde han fundet den Hvile og Tryghed, han ikke havde kunnet finde i den urolige, evigt gærende lutherske Kirke. Skriftemaalet var det, som blev den Hovedtanke, der førte ham til Rom.« *Niels Hansen.*

»Naar Herren ikke bygger Huset ...« eller Folkeforbundet.

Som en mægtig Illustration til dette Skriftord hentet fra Folkenes Liv, virker Bogen »*Geneva versus peace*« af *Comte de Saint-Aulaire*, oversat til Engelsk af Francis Jackson (272 S. 1937, Sheed & Ward, London, 7 sh 6 d). For-

fatteren til dette Arbejde var i fire Aar Marskal Lyautey's vigtigste Medarbejder og midlertidige Administrator i Marokko fra 1912—16 under Organisationen af det franske Protektorat der, Ambassadør i Rumænien under Krigen, Ambassadør i Madrid i 1920, hvor det vigtigste Debatspørgsmaal de to Lande imellem var Spørgsmaalet om Tanger, Ambassadør i London 1920—24, udpeget til denne Post af M. Millerand, en Udnævnelse, som senere blev bekræftet af M. Briand og derefter af M. Poincarè. I denne sidste Stilling fik han med Folkeforbundet at gøre og ogsaa Lejlighed til at lære betydende Statsmænds Dom om denne meget omstridte Institution at kende. Det Syn, han dannede sig, finder allerede sit Udtryk i Bogens Titel. For ham er den en Fare for Verdensfreden.

»Nationernes Forbund som en Traktaternes Vogter, en Menneskehedens Beskytter og en Fredens Garant er virkelig død, hvis den nogensinde har levet. — Dette Lig af et Ideal, som dets Smigrere nægter Begravelsens Naade, forpester Verden.«

Man overraskes ved denne Paastand og er spændt paa en Begrundelse heraf. Jo længere denne Bevisførelse skrider frem, des mere erkender man den rystende Alvor i den engelske Premierminister Stanley Baldwins Udtalelse:

»Det vilde i Sandhed være den bitreste og grusomste Ironi i Historien, hvis Nationernes Forbund kun havde Held med sig i at sætte Verden i Brand«.

Fra alle Sider raaber man efter en Reformering af Folkeforbundet, efter at det er blevet klart, at det var en stor Fiasko. Saint-Aulaire venter sig intet deraf:

»Som alt er falsk ved det, saaledes kan denne Fredens og Traktaternes Pseudo-Garant kun blive Genstand for en Pseudo-Reform, som, ved at tilbagevinde sin tabte Anseelse, det vil sige sin Evne til at bedrage Verden, vilde forøge det Kaos, som Verden kan takke Forbundet for. — Den sande Reform inden for det internationale Liv indbefatter en intellektuel, moralsk og aandelig Verdensreform.« (195).

»Organisationen af Freden er et Problem, som gaar videre end ren og skær Politik. En fuldstændig Forandring af Metoderne vil ikke være tilstrækkelig, hvis ikke der samtidig foregaar en Forandring eller snarere en Genindsættelse af Værdier. Nationernes Forbund ignorerer aandelige Værdier og hylder næsten udelukkende Karl Marx's Materialisme. Denne Materialismes Lære og den kristne Lære, som er baseret paa Aandens Overlegenhed, er derfor uforenelige. Nationernes Forbund har vendt Bundfladen paa sin Pyramide i Vejret, ligesom for at skjule Himlen for det menneskelige Øje. Men der findes ikke noget stort politisk Landskab uden en Himmel oven over. Der kan ikke være nogen dyb og varig Fred uden Aandens og Hjertets Forening. For at sikre

denne Forening har der indtil nu aldrig været fundet noget bedre end Kristendommen. Det er den største Skole for Broderskab, som Verden nogen Sinde har kendt, som inspirerer Fredsfølelsen i Sjælenes Inderste og ikke paatrykker den udvendig fra som en Holdning. Kristendommen indskærper en moralsk Forpligtelse i utallige Tilfælde, hvor det menneskelige Samfund staar magtesløst overfor at paalægge en lovmæssig Forpligtelse. Kristendommen er det bedste Nationernes Forbund, fordi den er den eneste Religion, som udjævner Egoismen og Universalismen, idet den forener dem til en Humanisme, som er en Fredens og Broderskabs Skole.

Efter en Behandling for at blive fri for dette Systems Gift trænger Verden lil en Forandring, til at komme op i højere Planer, og dette ligger ikke inden for Genève-Methodernes Grænser. Offentliggørelsen af en ny Tekst vil ikke fremkalde Menneskehedens Omvendelse. Genève's Taaber og indbildske Narre er glimrende Komikere, selvfølgelig ubevidst. De siger, at det er tilstrækkeligt at finde nye Formler, medens det i Virkeligheden er nødvendigt at finde tilbage til Gud.« (271 f.).

Forfatteren er i Stand til at lade os faa et Indblik i Verdenspolitiken bag Kulisserne. Han opklarer Sammenhæng, som forbløffer en. Derved virker Anekdoter fra de diplomatiske Kredse som Lyskastere. Saint-Aulaire er en Mester i politisk Satire. Han stiller den i Sandhedens Tjeneste, overbevist om: at Sandheden ogsaa vil frigøre. A. P.

Uløste Gaader.

»Svenska Dagbladet« har indbudt til en naturvidenskabelig Enquête; berømte Videnskabsmænd blev spurgt om de mest aktuelle Problemer, de vigtigste Opgaver og Maal og de eventuelle Huller inden for deres specielle Videnskab. Resultatet var 76 Svar fra 14 Lande, som nu er blevet udgivet i en Bog: »*Olösta Gätor*« (Stockholm, Wahlström & Widstrand, 1937, 302 S., Sv. Kr. 6.75). Det siger sig selv, at man ved disse Udtalelser faar et meget interessant Indblik i alt, som rører sig i moderne Naturforskeres Sind, men, som Citaterne neden for viser, ogsaa i enkelte Forskeres baade ydmyge og stolte Erkendelse, at Mennesket staar over Materien, og at der er sat Grænser for den forskende Aand.

Naturvidenskabens Begrænsning!

»Hvis jeg skulde nævne et efter min Mening vigtigt, men langt fra altid paaagtet Problem, som i samme Grad vedrører Forskeren og den dannede Lægmand, skulde det være Naturvidenskabens Begrænsning.

Det siges i vore Dage alt for ofte i daglig Tale eller i Dagspressen, at »Videnskaben har fastslaaet«, at »det er videnskabeligt bevist« o. s. v. I Almindelighed eller i hvert

Fald ofte tages en saadan Paastand for god uden nogen nærmere Undersøgelse hverken fra Læserens eller fra Skribentens Side. Man tænker ikke over, hvorvidt der forelaa et virkeligt videnskabeligt Bevis, ja, ikke engang over, hvorvidt det paagældende Problem overhovedet kan behandles efter de Metoder eller under de Forudsætninger, som er gyldige for den nøjagtige Naturvidenskab. Megen Forvirring ikke blot i Lægmandskredse, men ogsaa blandt Videnskabsmændenes Rækker vilde undgaas, hvis blot man gjorde sig det klart, hvorvidt et givet Problem ligger inden for eller uden for den videnskabelige Forsknings Grænser. Ved en saadan Klarlæggelse, baade naar det drejer sig om videnskabelige Metoder med bestemt formulerede Forudsætninger og om Muligheden af, at opstille et Problem, som udgaar fra og er baseret paa disse Forudsætninger.

For at belyse dette kan vi vælge et bestemt Eksempel og opstille Spørgsmaalet: Er det muligt at skabe en levende Organisme eller i det mindste blot en levende Celle af livløst uorganisk eller organisk Materiale? Spørgsmaalet er her om en Overgang fra livløst til levende, og en saadan Overgang er det aldrig lykkedes at opnaa ad eksperimentel Vej. Saa længe det drejer sig om Fremstilling, Renselse og Forvandling af et Stof til et andet, hvad enten dette gælder den uorganiske eller den organiske Verden, eller det drejer sig om at opbygge organiske Stoffer af uorganiske, saa befinder vi os inden for Naturvidenskabens Rammer og er allerede naaet meget langt. Og selv om Syntesen af Stoffer med saa indviklet Bygning som Proteinerne endnu ikke er udført, er det dog muligt at opnaa dette ved kendte og gennemprøvede Metoder og uden andre Forudsætninger end dem, der gælder for den eksakte Naturvidenskab. Men Problemet bliver et helt andet, saa snart Spørgsmaalet drejer sig om noget »levende«. Her gælder det noget ubekendt, et Spring, som menneskelig Viden og Kunnen hidtil aldrig har haft Held til at udføre. Pasteurs og senere Forskeres Arbejder har til fulde klarlagt, at Uravling er umulig; for at skabe nyt Liv kræves en levende Organisme. Naar det saavel i Fagpressen som i Dagspressen i Aarenes Løb Gang paa Gang paastaas, at den eller den Forsker nu har taget et nyt Skridt hen imod Løsningen af Livets Gaader, eller at det er lykkedes ved i og for sig smukke Eksperimenter at fremstille nye Emner eller kaste Lys over hidtil dunkle Nedbrydnings- og Opbyggelsesprocesser, saa er en saadan Paastand fuldstændig vildledende. Thi det store Spring er lige ubegribeligt nu som før. (« S. P. L. Sørensen* »).

*) Dansk Professor, Dr. phil., medicinsk og theologisk Æresdoktor, Direktør for Carlsberglaboratoriets kemiske Afdeling.

Det vigtigste er Mennesket!

»I en Tid med uhørt Opsving inden for Naturforskningen er Menneskene dybt ulykkelige og frygter Morgendagen. Det forekommer os, som om noget var skævt. Videnskaben har ikke hjulpet os til at løse de Problemer, som vedrører Samfundet og de enkeltes Frihed; den har tværtimod i højeste Grad kompliceret disse Problemer gennem dens egne Opdagelser.

Jeg agter ikke af den Grund at se pessimistisk paa Videnskaben. Men det synes, som om Ondets Aarsag ligger i den Indstilling, som Videnskaben har taget, den Overvægt som Udforskningen af Materien og dens Metoder har faaet, i Sammenligning hvormed Udforskningen af det sjælelige og dettes Plads i saa høj Grad er trængt tilbage.

Menneskene trænger til Selvbesindelse for at overtænke Meningen med dets Tilværelse og en paa denne Selvbesindelse grundet Ethik og Samfundslære. Denne maa støtte sig paa en Psykologi og en Antropologi, som trænger ned til Dybet af Sjælens Tilværelse.

Vi kommer aldrig til at forstaa Menneskene, saa længe vi søger at opfatte det som et Slags Dyr, ligesom vi aldrig kan aflede Sproget fra Dyrenes Lyde.

En Psykologi, som tager Menneskets Væsen i Betragtning, dets højere Kræfter, som er de dyriske overlegne, dets Frihed, Individets umistelige Værdi, maa beskytte Individet mod at degraderes til et Nul i Massernes store Cifertal.

Det mest passende, brændende og vigtigste Problem for den menneskelige Videnskab er Mennesket selv.«

Hugo Bergmann).*

Videnskabelighed og det praktiske Liv!

»Medens Menneskene paa den ene Side med Ophydelse af et uhørt Skarpsind djærvt har givet sig i Kast med de store Verdensgaader og faktisk er naaet meget langt i de sidste tre Sekler i deres Anstrengelser for at afsløre Naturens Hemmeligheder, fornægter de paa den anden Side den videnskabelige Tænkningens enkleste Regler, saa snart Spørgsmaalet er at klarlægge deres Stilling til de nærmeste Omgivelser og især deres Forhold til Medmenneskene. Den menneskelige Kultur med dens til Overmaal udviklede Skarpsindighed paa den ene Side og dens mere end primitive Tænkemaade paa den anden minder mig om et Individ, som i det Ydre er pyntet med en elegant Frakke og høj Hat, medens Benene og Fødder er holdt i en orientalsk Tiggers lasede Pjalter. Denne skarpe Kontrast legem-

*) Filosofiprofessor ved det jødiske Universitet i Jerusalem.

liggøres meget ofte endog hos en og samme Person. Der findes kloge og inden for deres Fag meget dygtige Mennesker, som i det Øjeblik, de lukker deres Skrivebord ved Middagstid for at begive sig til deres Stamkafé for at tale Politik synker ned til et afgrundsdybt lavt intellektuelt Niveau. Den samme Mand, som et Kvarter i Forvejen i sine videnskabelige Spekulationer eller i sin Forretning er gaaet frem med den Omtanke og Skepsis, som udmærker den modne Tænker — den samme Mand er i Stand til uden for sit Kald i Samtale om politiske og andre aktuelle Dagsspørgsmaal fuldstændig kritikløst at gengive alt det, hans Avis har serveret ham om Morgenen. Han fælder kategoriske og dertil affektbetonede Domme om Mennesker, han aldrig har set, og som han udelukkende kender gennem tendentiøs farvet Omtale.«

»Skulde man give en helt og holdent udenforstaaende Person, som baade i Rum og Tid befinder sig i tilstrækkelig stor Afstand fra det, som nu sker, en sandfærdig Redegørelse over de vigtigste Punkter i den nuværende Situation i Europa, maatte man i al Korthed opregne følgende iøjnefaldende Punkter:

For det første: En af de Opgaver, som man med største Energi og med synligt Held har paataget sig, er at indprente sine Meningsfæller det Faktum, at Halvdelen af Europas Indbyggere, som tilfældigt tænker anderledes, dels bestaar af Skurke, dels af vildledte Fæhoveder.

For det andet: Gennem en aandelig Forberedelse skabes der en fuldstændig og ubetinget Offervillighed hos Ungdommen, som i Forening med gigantiske Oprustninger giver Sikkerhed for, at den hvide Races forestaaende Harakiri bliver saa fuldstændigt som muligt.

For det tredje: Der findes en bemærkelsesværdig Kontrast imellem de for enkelte Individider gældende etiske Grundsætninger og den helt anderledes beskafne Moral, som Menneskene tror at kunne støtte sig til, naar de staa som Kollektiv mod et andet Kollektiv. For den enkeltes Optræden gælder dog endnu i Hovedsagen de bibelske Buds Orden, medens de Bud, som et Kollektiv — den ene Gang et Folk, den anden Gang en Klasse — mener at kunne paaberaabe sig, har en helt anden Ordlyd: »Du skal kun have din egen Interesse for Øje, og du skal tage din Ret med alle dine Kræfter, om kræves med brutal Vold! Du skal stedse tænke det værste om din Næstes Hensigter! I Modsætning til os selv, som ikke gør andet end forsvare vore hellige Rettigheder, er ethvert andet Kollektiv, som befinder sig paa den anden Side af Grænsen for vort Territorium og vor Verdensanskuelse, fuldt af Lumskhed og i Stand til alle Slags Gemenheder.«

»Var det i Betragtning af denne Tingenes Tilstand ikke bedre, om Videnskaben, i Stedet for at fortabe sig i et himmelvidt Fjerne, atter en Gang kom Menneskene nærmere — og Menneskene paa den anden Side en Gang vilde lære sig selv at tænke mere videnskabeligt selv i Spørgsmaal, som ligger uden for Videnskabernes Omraade?«
Hans Thirring *).

Mod det dybe —.

*Jeg er som Svømmeren, der rask forlader
 det lave Vand, hvor han finder Bund,
 og styrer ud mod de store Vande,
 der dækker over den dybe Grund.*

*Har Modet Styrke, har Armen Kræfter?
 — jeg svømmer fremad paa Dybet ud,
 og al min Angst, al mit Hjertes Skælven
 jeg lægger trygt i din Haand, o Gud.*

Emil Rønnow.

Hvad skylder man sine Børn?

Den svenske Kommission om Befolkningsproblemet siger rent ud, at Ønsket om Bekvemmelighed, ja endog Luksus, er afgørende for den svenske Middelstand til ikke at ville have Børn. Disse er en Plage og betyder Offer.

Saadan er Tankegangen sikkert ogsaa andre Steder. Men man kunde tilføje endnu en Ting: Mange gør sig overdrevne Forestillinger om, hvad Forældre skylder deres Børn.

Hvad skylder Forældre da i Virkeligheden deres Børn? De skylder dem en anstændig Arv af Sundhed, som ikke er angrebet af nogen arvelig Svaghed, og Samfundet skylder sig selv at forlange større eugenisk Kontrol med fremtidige Forældre. Dernæst skylder Forældre deres Børn et Hjem, der er frit for huslig Strid og Trætte. De skylder dem en Atmosfære af indbyrdes Agtelse og Hengivenhed i Familien. De skylder dem passende, men aldeles ikke luksuøs Føde, og hvis alle de moderne Diættheorier er rigtige, saa forstaar jeg ikke, hvordan vi andre har kunnet

*) Dr. phil., Professor i Fysik ved Wiens Universitet.

holdes i Live og vokse op. De skylder dem Opdragelse, indtil de kan hjælpe sig selv, og frem for alt skylder de dem gennem deres egen Opførsel at give dem et Mønster, som Børnene kan være stolte af at efterligne.

Men Forældre skylder ikke deres Børn enhver Luksus eller at give efter for alle deres Nykker og Indfald saa lidt som at fritage dem for ethvert Ansvar i Barndommen, under Opvæksten og i Ungdomsaarene. De skylder dem heller ikke at lade dem gaa i de dyreste Skoler eller at sikre deres Livsstilling. De kostbare Universitetsstudier svarer ikke altid Regning. En solid Haandværks- eller Handelsuddannelse vil i mange Tilfælde være et langt bedre Grundlag for Eksistensen. Det forkælede, egenkærlige, fordringsfulde Barn, som er vant til at faa langt mere end det trænger til og er forud for sin Alder i Fornødenheder, ender med at forlange af Samfundet, hvad det har været vant til at faa af sine Forældre, uden selv at præstere noget, og bliver saaledes let — mere eller mindre — en Snylter paa Samfundet.

Derfor: hverken deres øjeblikkelige Bekvemmelighed eller den Formening, at de ikke kan give deres Børn langt mere, end de selv har haft, er for mange Kvinder tilstrækkelig Grund til ikke at ville have Børn. I mit personlige Bekendtskab kan jeg tælle tolv Kvinder, som ikke vilde have Børn i deres Ungdom af en af disse to Grunde. De har næsten alle angret det bittert senere. Efter at de er blevet tredive Aar, har de søgt Raad for nu at faa Børn; men de har kun faaet at vide, at de har forspildt Muligheden, og at nu er det for sent. Da de ti Aar forud saa fremad, var de bange. Nu, da de ser tilbage, siger de: »Vi kunde alligevel nok have klaret det«.

Der er noget grundforkert i et Samfund, hvor selve det livsbekræftende, Viljen til Livet og til at skabe Liv, bliver underernæret. Ingen nok saa høj Civilisation, Kultur og teknisk Fuldkommenhed vil, naar det kommer til Stykket, kunne frelse et saadant Samfund. Barbarerne med deres sundere Instinkter vil maaske blive dets Arvtagere.

D. Thompson.

»De fører Deres Nation til Afgrunden!«

Under denne Titel bragte »Berlingske Aftenavis« d. 9.-6.-37 følgende RB-Telegram fra New York:

»Forretningsudvalget for de amerikanske Kirkers Nationalraad, som repræsenterer 23 Nationer, har vedtaget en Resolution, hvori det hedder, at den sidste Tids Udvikling i Tyskland ikke lader nogen Tvivl tilbage om, at den nuværende tyske Regering stiller sig fjendtlig overfor den kristne Kirkes Liv, Opdragelse og Indflydelse.

Det hedder til Slut i Resolutionen, at man med Utaalmodighed imødeser den Dag, da Tysklands mægtige kristne Tradition paa ny bliver fri.

Samtidig offentliggør Raadets Generalsekretær *Macfarland* et aabent Brev, som han i sidste Uge har tilstillet *Hitler*, og hvori det bl. a. hedder:

»De sætter Dem uden for den civiliserede Verdens Respekt, og De fører Deres Nation til Afgrunden, thi De kan ikke bygge en varig Nation op af Magt og Had.«

I dette Telegram sammenfattes i Korthed, hvad *Edgar Alexander* i sin Bog »*Der Mythos Hitler*« (Zürich, Europa-Verlag, 1937, 395 S., Fr. 6.—) forelægger for os ledsaget af en omfattende Bevisførelse. Forfatteren stod i sin Tid *Gregor Strasser* nær, der har ført Arbejdermasser over til *Hitler*. *Strasser*, læser vi med Interesse i Bogen, »gjorde sig stor Umage for at dæmme op for Partiets radikale, verdensanskuelige Tankesystem, fremfor alt paa *Rosenbergfløjen*«. Han tog det alvorligt med det kristelige Kulturprogram. Overfor *Edgar Alexander* fremhævede han engang: »Selv om den enerverende og udmattende Art af hans Virksomhed for Partiet... i de sidste Aar ikke bød ham nogen Mulighed for at vise sig som praktiserende Katholik, kunde denne beklagelige Kendsgerning dog ingenlunde afholde ham fra at vedkende sig Katholicismens religiøse Livsprincipper. Ved denne Lejlighed henviste *Strasser* ogsaa til, at det for ham var en Samvittighedspligt og Selvfølge at lade sine Børn faa en katholsk Opdragelse. Derfor havde han ogsaa anbragt sine to Drengene i *Benediktinerkloster Mettens Pensionat*, hvor i øvrigt en af hans Brødre selv virkede som Præst og Lærer.« (181) Da *Strasser* saa traadte fra og siden blev myrdet, forsvandt dermed ogsaa en stærk Hemske paa Farten mod Afgrunden.

Forfatteren prøver paa, »at afsløre Nationalsocialismen som den tyske Livskrisens politiske og verdensanskuelige System, simpelthen«! (7.) Hans Methode er, saa vidt muligt at lade »den nytyske Muhamed« selv tale. Vi staar her foran en helt ny Reformation. »Den nytyske Forløser *Hitler* er traadt i Christi Sted.« (228.) Blodets Religion sættes i Stedet for Kærlighedens. Man vil gerne sætte »*Hitler-Bibelen*« i Stedet for den ægte Bibel og overføre Evan-

geliets Totalitetskrav paa Hadets og den absolute Volds nytyske Evangelium.« Hvad dette maa føre til, bliver klarere for hver Dag.

Af særlig Interesse er Kapitlet om »Nationalsocialisme og Catholicisme«, fordi det klart skelner mellem den katolske Kirkepolitik, som maatte lide Nederlag efter Nederlag over for Nazismens brutale Metoder (uden at Forf. derfor er blind for, at Kirken ikke kan give Afkald paa Kirkepolitik i det hele taget), og den religiøse Catholicisme, om hvilken han mener, at denne i Dag er stærkere i Tyskland end nogen Sinde, ja den eneste Magt, der vil blive den absolute Sejrherre overfor Nazismen. »Verdenskirken mod et politisk Parti, en ægte Organisme mod en kunstigt oppustet Organisation og Travlhed; Rom, Pavernes gamle, mægtige og aandfulde Rom, staar overfor den brune Bolchevisme, Kolossen paa Lærfødder; Christus staar mod Hitler!«

— ch. —

En Film om St. Josephs Hospital.

Torsdag den 1. Juli fandt der en interessant Filmspremière Sted paa St. Josephs Hospital. Paa Initiativ af Overlæge Dr. med. *Harald Hansborg* har Hospitalets Læger optaget en Film, der skildrer Livet paa det store Hospital. Den er en Gave fra Lægerne til Søstrene og er optaget af *Minerva-Film* med Overlæge Hansborg som Instruktør. Filmen blev ved en lille Højtidelighed overgivet til St. Josephs Søstrene, som repræsenteredes af Provincialforstanderinde Mère *Amélie* og Forstanderinden Søster *Marie Radegunde*. Til Stede var bl. a. Hs. Excellence Biskop *Joseph Brems*,

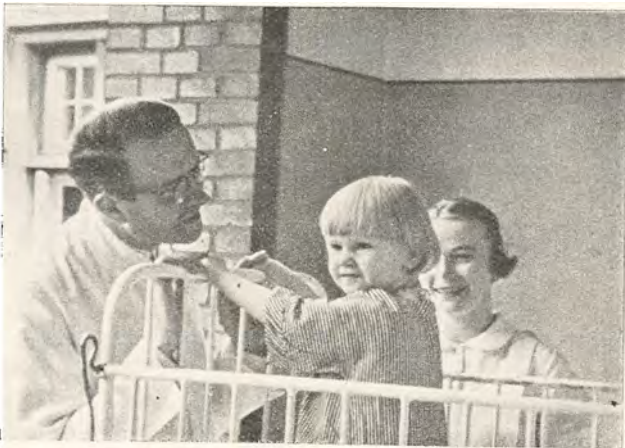
Prof. Edmund gaar Stuegang med Søster Theodora, der har fulgt ham i snart en Menneskealder.

Sygeplejeeleverne.

Provikaren Pater *F. Flynn*, Hospitalsdirektør *K. M. Nielsen* og Frue, Pater *A. Brems* og Pater *I. Kelly*. Endvidere var selvfølgelig de fleste hjemmевærende Læger til Stede, deriblandt den firsaarige Prof. *Schmiegelow*. I sin Indledningstale omtalte Overlæge Hansborg Filmens Tilblivelse og takkede St. Josephs Søstrene for det smukke og gode Samarbejde mellem dem og Lægerne, hvilket altid forløb uden Gnidninger af nogen Art. Han fremhævede, at Søstrene aldrig sparede noget og ofte havde bragt store Ofre, naar det gjaldt om at gøre Hospitalet til den store, moderne Institution, det nu er.

Fremførelsen af den ca. 650 m lange Film varede i henved halvanden Time. Den er den første i sin Slags her-

Dr. Lenstrups Stuegang paa yngste Afdeling.

hjemme, idet den giver et fuldstændigt Billede af det daglige Liv paa et stort Hospital. Men Filmen belyser ogsaa bedre end Ord, hvorledes Tro og Videnskab her arbejder sammen. Vi ser en Række smukke Billeder fra Hospitalets Kirke, af en Højmesse med Pastor *Th. King* som Celebrant, en Christi Legems Procession, Pater *A. Brems*, Kirkens Rektor, i Sakristiet før Messen, et overordentlig smukt Billede, og selvfølgelig alle Vegne Søstrene selv, f. Eks. ved Tilbedelsen en Eftermiddag i Kirken. Endvidere mangfoldige Billeder fra det daglige Arbejde fra Kælder til Kvist, det store Køkken, hvor der hver Dag laves Mad til 600 Personer, Vaskeriet, Systuerne, Kontoret (en Søster ved Skrivemaskinen), Portnerlogen, man ser de arbejdsløses Række, der henter deres Frokostpakke i Porten (op til et halvt Hundrede Pakker er der daglig blevet udleveret i mange Aar), Sygeplejeskolen og endelig de glimrende Billeder af Hospitalets dygtige Læger i Arbejde paa de mange forskellige Afdelinger. Vi ser en Øjenoperation i skarpe Nærbilleder (Dr. *Edmund*), Osteotomi, Gennemskæring af en Knogle for at rette en Krumning, (Dr. *Monberg*), Fjernelse af Æggestok og Blindtarmens *appendix* (Dr. *Keller*), Lumbal-Punktur og Pneumothorax (Dr. *Hansborg*), for kun at nævne enkelte af de mange Operationer og Behandlinger, der er taget med. Endvidere ses Bade-, Lys- og Røntgenafdelingerne. I det hele viser Filmen, at Hospitalet nu omfatter alle Specialer.

Den interessante Film, der ogsaa bragte mange stemningsfulde Billeder af Hospitalet i smukke Belysninger, viser, hvilken Udvikling det har gennemgaaet, siden det begyndte med nogle faa Senge »i Udkanten af Byen«. Den har faaet en god Omtale i Pressen. »Nationaltidende« skriver bl. a.: »Paa en udmærket Maade belyser Filmen det forunderlige Møde mellem Nonne-Ordenens aarhundredgamle Traditioner og den moderne Lægevidenskabs metafunklende Atmosfære, som Hospitalet er den permanente Skueplads for . . . Naar der blændes af, har man Indtrykket af virkelig at kende Livet i dette mægtige Komplex i alle dets Faser.« Selv om Filmen aldrig vil komme til offentlig Frenvisning, vilde det dog være at haabe, at St. Josephs Søstre vilde give Tilladelse til, at den fremførtes i en eller anden større Forening, da utvivlsomt mange Katholiker vilde have Glæde af at se denne sjældne Film.

K. S. Th.

Nye Metoder i Meksiko.

Visse Begivenheder i den sidste Tid i Meksiko er blevet opfattet som Tegn paa, at der er sket en Forandring i Magthavernes Sindelag der i Landet. Drabet af Leonor Sanchez i Februar Maaned i Aar vakte en saadan Storm

af Protest, at det direkte Resultat deraf var Genaabningen af en stor Mængde Kirker i Staten Vera Cruz — Kirker, som havde været lukket i mange Aar, da denne Stat længe har været et Centrum for anti-katholsk Virksomhed.

En anden tilsyneladende gunstig Forandring var den Afgørelse, som for nylig blev truffet af den meksikanske Højesteret, at der skulde tages i Betragtning, hvor stor en Procentdel den katholske Befolkning udgjorde, naar en Stats Regering vilde fastsætte Maksimumstallet for de Præster, som skulde have Tilladelse til at virke i Staten.

Disse og flere andre Omstændigheder er blevet opfattet som Tegn paa, at den meksikanske Regering har skiftet Standpunkt og har foregøglet Folk, at der nu skulde oprinde en ny Æra med Fred og Lykke for den katholske Kirke i dette Land.

Vi vilde ønske, at vi kunde være saa optimistiske. Men Leoparden forandrer ikke saa let sine Pletter. Alt, hvad vi for Øjeblikket kan se i den tilsyneladende Forandring af Standpunkt hos den meksikanske Regering, er en Forandring af Methode. I Stedet for et Frontangreb paa Kirken over hele Linien, koncentrerer Angrebet nu om at faa Kontrol med Ungdommen gennem Opdragelsen. Præsident Cardenas' tilsyneladende Ønske, at leve i Fred med den katholske Kirke, er maaske ikke andet end Overbevisningen om, at han mere sikkert og med mindre Vrøvl kan afkristne Landet gennem socialistiske Skoler. For Magthaverne i Meksiko er den katholske Kirke en Fjende, som skal knuses, og det eneste, man er uenig om i de ledende Kredse, er, hvilken Methode der bør anvendes.

Opdragelsen i Meksiko vedbliver at være af socialistisk og atheistisk Karakter. Som Kommentar til Meddelelsen om, at en Lærer af den meksikanske Minister for offentlig Undervisning var blevet sendt til Rusland for studere kommunistiske Undervisningsmetoder, skriver »El Universal Grafico«: Nu til Dags er en Rejse til Rusland det samme som en Pilegrimsrejse til Rom, Jerusalem eller Mekka i tidligere Aarhundreder.« Og i en af de sidste Udgaver af »Exelsior« staar: »En af Manglerne ved officiel Opdragelse bestaar i Tekstbøger, i hvilke der — under Paaskud af at udsaa i Børnenes og Ungdommens Hjerter de nye Lærdomme, som gør det af med en »vanærende« Fortid — føres en systematisk Kampagne mod Landets mest ærværdige Traditioner ved Hjælp af en videnskabelig Socialisme, som er en falsk og krads Materialisme og med sin opfanterede Tendens kun er et atheistisk Angreb paa Religion og Tro hos Majoriteten af Meksikanerne.« — z.

Muskler og Karakter.

Vi staar over for en vidt udbredt theoretisk Benægtelse af Dekalogen, en Benægtelse, som i den seneste Tid er kommet paa Mode i visse Kredse. B. Shaw vover Udtalelsen: »De ti Guds Bud er nu til Dags det bare Skrammel. Alle ti passer de ikke til og er uforenkelige med moderne Krav.« Lige over for denne Udtalelse stiller en fremragende irsk Theolog og Prædikant, P. J. Gannon S. J., i Bogen »*The old law and the new morality*« (Burns, Oates & Washbourne, London og Dublin, 136 S., 3 sh. 6 d), det Dilemma, at Mennesket, som har styrtet de gamle Sandheder og derfor savner en Lovbog for Livet, maa vende tilbage til de rette moralske Principper eller gaa til Grunde. Nedenfor et Prøveafsnit om Sporten:

»Lige siden Verdenskrigen har Ungdommen bevidst eller ubevidst lidt under en dyb Følelse af Haabløshed. Efterkrigstidens Litteratur er fuld af denne Følelse. Skuffede Drømme, Vildfarelser og en Slags kosmisk Fortvivlelse tynger paa Menneskeheden. Men Ungdommen vil ikke sidde stille herunder. Den vil have Fornøjelser, paa den ene eller anden Maade, et eller andet Sted, for enhver Pris. Derfor fulgte der efter Krigen en Bølge af hektisk Adspredelse. Hele Verden blev dansegal. Det var Tangoens, Charlestonens, Fox-Trottens, Negermusikkens og Jazzens Tid. Mænd og Kvinder, unge og gamle, søgte i Biografernes falske Glans, i deres overfladiske Flitterpragt og deres fordærvende Melodramer, at flygte fra Bekymringer og fra Realiteten i en Tilværelse, som var blevet tragisk deprimerende. Drikkevarerne var nu alt for dyre, derfor anvendte man begærligt andre lindrende Midler imod Smerten. Det bedste af disse, det sundeste og mest uskadelige, var Sporten. Derfor blomstrede Sporten under alle Former, og Dyrkernes Antal inden for begge Køn og alle Klasser øgedes. Dette var i sig selv godt. Ja, man kunde ikke tænke sig nogen bedre Sikkerhedsventil for Ungdommens overflødige Energi. Men den indbefattede en aldeles uhørt Frihed i unge Mænds og unge Kvinders Omgang med hinanden. Det førte til den store Ophævelse af gamle Traditioner. Den ødelagde nedarvede Ideer om Sømmelighed i Paaklædning og Opførsel. Den frembragte en Dyrkelse af Legemet, som ikke var tilsvarende gavnlig for Sjælens Sundhed. Det førte til fælles Bad og fælles Solbad om Sommeren, ikke altid under ideelle Betingelser, til fælles Vandresport, fælles Cykelture, fælles Lejrliv, fælles Lege af enhver Art.

Nu er det ikke min Agt at fordømme alle disse visselig alvorlige sociale Forandringer. Det er for tidligt nu at afgøre, hvad de varsler om, eller hvor længe de vil vedvare. Men at de i sig selv er dybe og nødvendigvis maa for-

andre Livet en hel Del, er indlysende. At de endvidere indeholder Farer for Misbrug er næppe mindre indlysende. For Menneskets Natur forandrer sig ikke, dets Lidenskaber og Skrøbeligheder forbliver uforandrede, og det er ikke let at se, hvorledes den nedarvede moralske Standard kan vedligeholdes, naar de ældre Sikkerhedsforanstaltninger er fejede bort.

Men, naar de unge ikke vil finde sig i at blive overvaaet, maa de i Stedet sætte nye og meget strenge Love for deres Ære og Opførsel. Det fjerde Bud vilde hjælpe mægtigt i denne Retning. For i næsten alle de nye Fornøjelser ligger Faren ikke saa meget i selve Fornøjelserne som i det Selskab, de dyrkes i, i de led-sagende Omstændigheder, i hele Gruppens moralske Tone og religiøse Syn. Hvis de unge er oprigtige og iader deres Forældre vide, hvor de gaar hen, hvem de er sammen med og i hvilken Hensigt, hvis de kommer hjem i ordentlig Tid, hvis de udviser den Forsigtighed, som Alderen og Eftertanken tilraader dem, saa vil Forandringer, som ellers kan rumme store aandelige Tab, maaske oven i Købet være gavnlige til at styrke Karakteren saavel som Musklernes. (S. 48—50.) — *ch.* —

St. Bernhardshundenes Ry i Fare.

Aarhundreder igennem har St. Bernhardshundene nydt den højeste Yndest, ja nærmest Højagtelse, blandt alle Mennesker, særlig som uegennyttige, heltemodige Livreddere overfor talløse Vandringsmænd, der var stedt i Nød. Ord og Billeder har berømmet disse stærke, kloge Dyr, hvis trofaste Blik er gaaet over i Ordsprogene. Men en Tildragelse, som for nylig har fundet Sted i Grenoble, drager pludselig St. Bernhardshundenes legendariske Ry i Tvivl: Dr. Bremond's lille Datter havde været ude for et alvorligt Fald; under Transporten faldt hun ned af Baaren, hvorpaa en St. Bernhardshund, ihukommende sin Pligt, styrtede til for at løfte hende op. Men den gjorde det saa kejtet, at den ikke alene rev hendes Klæder itu med sine Tænder, men ogsaa trængte langt ind i Barnets Kød. Barnet udstødte nogle skingrende Skrig, som hidkaldte andre Hunde. Disse blev grebet af en Blodrus og sønderflængede det stakkels Barn. Følgerne af denne Rædselsgerning var ikke alene, at talrige St. Bernhardshunde blev skudt ned af Politiet som farlige for Omgivelserne, men Gerningen fremkaldte ogsaa en hæftig Kontrovers i de franske Blade over Spørgsmaalet, om St. Bernhardshundene endnu fortjener deres Ry. Medens det ene Parti generaliserer Tilfældet og hævder en almindelig

Degeneration, som for længst har omdannet denne Hunderaces gode Egenskaber til det modsatte, forklarer det andet Parti Tildragelsen som et lokaliseret Tilfælde af pludselig Vanvid, som, omend sjældent, dog kan forekomme hos Hunde. Om disse Vanvids-Tilfælde har en tysk Professor ved Navn Hertwig fra den kgl. Veterinærskole i Berlin i Aaret 1860 skrevet en hel Bog, meddeler en af de bedste Hundekendere i Verden, Pierre Megnin, en Interviewer. »Jeg ved«, forsikrer den fremragende franske Fagmand, »med hvilken Omhu og med hvilket Sagkundskab Munkene opdrager deres Hunde, og i deres Hundekobbel har jeg ikke mødt et eneste Dyr, som var ondsindet, bange eller blodtørstig.«

C. H.-S.

Nye Bøger.

Er Kirken Legemets Fjende?

»Hvis man vil besvare den Slags Spørgsmaal rigtigt, maa man aldrig gaa ud fra, hvad enkelte Særlinge har sagt eller gjort, som kun forstod den katholske Lære halvt, eller som maaske omend i god Hensigt dog med objektiv uklog Iver har overdrevel. Hvem der holder sig til den katholske Filosofis og Theologis Mestre, konstaterer, at de med Kærlighed fordybede sig i Legemets Mysterier, at de med ærbødig og nænsom Haand afslørede Legemlighedens herlige Bygning og vidunderlige Love, at de, hvad man synes at glemme hell, med en kostelig Naivitet lænkte paa og talte om Legemets Hemmelighed, at de havde et saare aabent Blik for ægte Sundhedspleje, for Legemets æstetiske Form og klædelig Pynt, at de anerkender den ridderlige Kamp, og at alt vidner om stor Ansvars- og Pligtsfølelse for at yde Legemet Retfærdighed som Guds Underværk.« Ovenstaaende er fra et udmærket lille Skrift »Vom Wert des Leibes«, (Salzburg, A. Pustet, 130 S.), hvori fire kendte Mænd, deriblandt H. Muckermann, med dyb Forstaaelse skriver om det Syn paa Legemet, som den antike Verden, Kristendommen og Nutiden havde. En udmærket Vejledning! —z.

Smaa Midler, store Resultater.

Nogle smaa Træk, interessante Statistiker, korte Beretninger kan ogsaa paa relativt faa Bogsider stimulere Missionsbegejstringen stærkt, hvad »Jahrbuch Priester und Mission des österreichischen Priestermissionsbundes« baade for 1935 og 1936 vidner om. (Selbstverlag Wien I Stephansplatz 3). To Eksempler skal her vise, med hvilke smaa Midler Missionen opnaar store Resultater. Et Sted fortælles der om Ursulinernonnen Moder O'Dunne, der allerede som Barn nærrede Ønsket om at virke i Alaska og Montana som Missionær. Hvordan hun i Realiteten efter mange Aars

ubevidst Forberedelse kom til dette hendes store og frugtbringende Kald, skildres saaledes: »*Biskop Gilmour bad i 1883 Klostret i Toledo (Kanada) om Ordenssøstre for Montana, og Moder O'Dunne bestemtes til Gruppens Fører. Biskoppen udnævnte hende paa staaende Fod til Generalforstanderinde for alle Huse, som hun kom til at grundlægge i Montana. »Hvilke Huse skal det være, Deres Højærværdighed?« — »Dem, De grundlægger«. — »Og hvorfra skal Underholdningen komme?« — »Mit Barn! Vorherre sender ikke engang en lille Fugl i Skoven uden at sørge for den. Hvor meget mere for dig!« — En interessant Oversigt viser, med hvor relativ smaa Midler Paven har været i Stand til at støtte Kirken i de skandinaviske Lande i 1934 med. Af de over 40 Mill. Lire, som stod til Raadighed for hele Verdenskirken, fik Norge 146.000, Sverige 132.000, Danmark 107.000, Færøerne 12.000, Finland 38.000, Island 43.000 Lire. — z.*

Engelsk katolsk Litteratur.

I de henrundne Aartier oplevede den katolske Kirke i England en stadig voksende Tilgang af Konvertiter fra Mellemstandens og de højere Samfundslags Side og som Følge deraf et uventet Opsving, hvad Anseelse og Indflydelse angaar. Foruden Episkopatets maalbevidste Førelse og Gejstlighedens modige Indsats kan den i første Linie takke den katolske Forfatterverdens rørende Hengivenhed og Offervilje for den voksende Anseelse. Med disse Kendsgerninger begynder *Joseph Metzger* sin indholdsrige Bog: »*Das katholische Schrifttum im heutigen England*« (München 1937, Kösel u. Pustet, XVI 408 S., RM. 7,00). Forfatteren fremfører først Forudsætningerne for den katolske Litteraturs Opblomstren i England. Derefter kommer han ind paa, hvad engelske Katholiker har skabt og formet i deres enkelte litterære Arbejder. Han karakteriserer Forfatterne og enkelte af deres Arbejder, som han ogsaa bringer nogle Prøver paa. Man faar et klart Billede af, hvor meget og hvor højt de katolske Forfattere er naaet i England, og finder den Dom, som Metzger udtaler i Slutningen af sin Oversigt, vel begrundet: »Ja, de engelsktalende Katholiker kan være stolte af deres Digtere og Forfattere. Men det samlede engelske Folk skulde i Taknemmelighed gaa til dem, thi hos dem vil det finde den sande Mening med Livet, den Mening, som saa mange forgæves anstrenger sig for at finde.«

Bogen vil blive meget brugt som en Bog, man kan slaa efter i, hvilket lettes meget ved det omhyggeligt udarbejdede Personregister. Ogsaa Litteraturfortegnelsen er meget værdifuld. Bogen er et første Udkast, hvor smaa Unøjagtigheder daarligt kan undgaas. Værre er det, naar en Indholdsangivelse er helt forfejlet, som ved R. H. Bensons:

Initiation, S. 189. Det drejer sig her ikke om en orthodox Anglikaners Omvendelse til Katholicismen, hvad enhver her i Landet kan se af Rømanoversættelsen »Indvielse«. Arbejdet, der absolut aftvinger Respekt, vil sikre Forfatteren hans Trosfællers Tak. — ch —

Ungdomslitteratur.

Paa Fr. E. Pedersens Forlag er udkommet 6 nye Bøger for Ungdommen. De to: »Rasmus og Spionen« og »Rasmus Spejder« er Fortsættelsen af »Rasmus fra Rodskov«, der tidligere er udkommet. Disse 3 Bøger af Niels K. Kristensen er frisk og fornøjelig Lektüre, der aander en dyb og ægte Fædrelandskærlighed. De være hermed anbefalet paa det varmeste. Niels Meyn har udsendt en ny Bog »Piraterne«. Den byder paa spændende Drengelæsning. For øvrigt borger Forfatterens Navn altid for sund Læsning. Minna Juels »Lille Lyn« er let læst Ferielektüre. I et Efterskrift bebudes en Fortsættelse, var det ikke nok saa korrekt at sætte sligt forrest i Bogen? En lign. Indvending gælder Else Rochaus: »Lottes Chance«, der betegnes som: Fortælling for Smaapiger, men viser sig at være en Samling paa ikke mindre end 10 Smaafortællinger. Fortællingerne er pæne og vel-skrevne, men —! Endelig har Louisa Alcott faaet en ny Bog ud: »Polly faar sin Belønning.« Forf. har jo et stort Publikum blandt de unge Piger, der vel ogsaa vil synes om denne. Bogen er oversat af Karen Clemmensen, der er sluppet net fra Opgaven, men er Uven med den gængse danske Tegnsætning. U. C. G.

En Bog.

Titlen foroven skal henlede Opmærksomheden paa en af de sjældne Bøger, som er en Begivenhed, der ikke skuffer nogen, men læses med stadig stigende Begær fra første til sidste Side, fordi enorm Viden, original Dønmekraft indgaar et vidunderligt Forbund med Fantasi og Evne til at forme Tidsbilleder og Karakterer. Dr. Josef Holzner har Æren af Forfatterskabet til »Paulus« (Herder 1937 458 S. illustr. RM. 5,60 ÷ 25 $\frac{0}{10}$), et Helteliv fremstillet paa Baggrunden af Oldtidens Politik og Landskab, Race- og Religionsblanding, social Nød og sansedaarende Luksus og, midt i det hele, den fremstormende Kristendoms første monumentale Skikkelser. Snart ser man Paulus i et Bjergpas kæmpende med Snestorm og Hunger, snart hører vi ham malariasyg sukke til Gud om Befrielse for denne »Pæl i Kødets«, snart fører et aandrigt Ord: »Helgener er ingen Voksfigurer, men voksende Figurer« ind i hans rige Menneskesind, eller vi oplever hans fyrige Prædiken og Apostelens Breve, disse herlige og ofte saa vanskelige Breve, som her bliver spændende Kirkehistorie. Bogen er lige udkommen, men man behøver kun være en lille Profet for at spaa dens Sejrsgang gennem Verden. — z.

Fra Hovedstad og Provins.

Valfarten til Haraldsted.

Sjællands og Danmarks eneste Valfart fandt i Aar Sted Søndag den 27. Juni. Ca. 100 Pilegrimme havde fulgt Op-raabet, deriblandt Spejdere fra København og Ungdom fra Brønshøj, der kom i lejet Bil. Kl. 8 læstes den hellige Messe i Ringsteds katholske Kirke af Stedets Sognepræst, P. Cortenraad, hvorefter Toget drog ud paa Landevejen mod Haraldsted. Forrest blev Korset baaret, derefter kom Valfartens ledende Præst, Pastor Benzon, saa fulgte Pilegrimmene i Gaasegang paa begge Sider langs med Vejen. Under Sang og Bøn gik man den to Timers lange Vej; ved Vejkorset gjordes der en Pause i Vandringen, men ikke i Bønnen. I Haraldsted blev den stille Messe læst, hvorefter de valfartende fik et velfortjent Hvil i Skovløberhuset. Om Eftermiddagen blev Tilbagevandringen tiltraadt efter at Pastor Benzon havde bedt alle om at fortælle om den smukke Valfart alle Vegne, hvor man kom, saa der blev endnu flere Deltagere næste Aar. Gennem Ringsteds Gader drog Valfarten, syngende Te Deum, tilbage til den katholske Kirke, hvor Velsignelsen afsluttede den smukke og andægtige Pilegrimsfærd, der havde været begunstiget af det bedste Vejr.

Fra den vide Verden.

Ungdommens Dag i Köln.

I »Kölner Kirchenzeitung« læser vi følgende om den katholske Ungdoms Bekendelsesdag i Ærke-diøceset Köln: »Naar vi i vor Indbydelse til denne Søndag skrev, at Ærke-diøcesets Overhyrde i Kirkens Navn stillede et Tillidsspørgsmaal til Ungdommen, saa har Ungdommen givet dette Svar med en Begejstring, som maatte sprede al Tvivl . . . Endskønt man overalt havde valgt de største Kirker til denne Foranstaltning, viste det sig dog, at de var alt for smaa. Den ærværdige Münster i Bonn, den herlige Quirinus Domkirke i Neuss, den mægtige nye St. Engelbert-Kirke i Essen, for kun at nævne nogle enkelte, kunde daarligt rumme Skaren. Og nu Ærke-diøcesets Domkirke —! Saa mange Mennesker har den tyske Domkirke næppe nogen Gang siden sin Opførelse set inden for sine Mure som paa denne Søndag. Og det trods Kæmpeforanstaltningerne paa Stadion, som bragte den foreløbige Afgørelse for tysk Fodbold. Presset sammen Skulder mod Skulder fyldte disse Skarer det største Gudshus i Tyskland. Langs Væggene stod de i Pyramider, op ad Søjlerne hang de som Druer. Helt op til Prædikestolen søgte de sig en lille Plads, saa Prædi-

kanten kun med Besvær kunde komme frem. Og Ungdommens Holdning var hævet over enhver Ros. Bøn og Sang ejede en Disciplin og en Vægt, som kun kan fremkomme, naar Hjerterne er sammensmeltede til een eneste Flamme —.«

Baskiske Børn i England.

I disse Dage, hvor Offentligheden sysler med Tanken om at indbyde baskiske Børn til Danmark, er det interessant at læse i »The Universe« om de Baskerbørn, der har fundet et midlertidigt Hjem i England. Saa længe Børnene endnu ikke var kommet til Landet, var man stærkt i Tvivl om Betimeligheden af uden tvingende Nødvendighed at føre Børnene uden for deres Hjemland; men efter at de ca. 4000 Børn var ankommet, gjorde de engelske Katholiker med Ærkebiskop Hinsley i Spidsen alt for at hjælpe dem. Allerede sidst i Juni havde man samlet et Fond paa £ 1,044 ved Siden af den spanske Medicinal-Fond til Hjælp af de saarede i Borgerkrigen, der paa dette Tidspunkt havde samlet £ 11,176. Blandt de 4000 Børn kan ca. 1600 regnes for Katholiker; Resten er i den Grad ødelagt af den røde Indflydelse, at de ikke kan regnes for Katholiker, ja somme-tider er fyldt med et dybt Had mod alt religiøst. Ret betegnende vilde blandt 300 Børn i Clapton, som der blev holdt Gudstjeneste for, kun 4 Drengene overvære Messen. »Universe« mener, at et fornuftigt Samarbejde mellem Frelsens Hær, som har med Arrangementet at gøre, og den katholske Gejstlighed vilde have været særdeles gavnligt. Katholske Institutioner i 14 forskellige engelske Stifter har delvis under store Ofre tilbudt Plads til 1519 Børn.

Jon Svensson i Japan.

I det udmærkede Maanedsskrift Danmarksposten fortælles i Juni-Nummeret om vor berømte Landsmand, Professor Niels Bohrs Rejse til Amerika, Kina, Japan o. s. v. I sidstnævnte Land gav det danske Gesandtskab en stilfuld Reception til Ære for den sjældne Gæst. Blandt de ca. 60 Indbudte var ogsaa »den kendte islandske Forfatter og Præst, Fader Jon Svensson, der for Tiden opholder sig i Japan«. En lille Efterretning, som vil interessere en Del af Bladets Læsere. (Niels Hansen.)

BREVKASSE

Latin i Folkekirken.

I »Viborg Stifts Folkeblad« kunde man den 30. Juni i Aar bl. a. læse følgende: »Det store Landemøde i Viborg i Dag havde samlet Præster fra alle Egne af Stiftet. Næsten 100 Provster og Præster var til Stede i Domkirken i Formiddags. — Man sang »Nu bede vi den Helligaand«, og den højtidelige Handling med Stiftsprovst Norings Kreering til Provst for Viborg Købstad begyndte. Foran Alteret sad de fleste af Stiftets Provster, og midt blandt dem tog Stiftsprovsten Plads, medens Biskoppen, iført den

Søndagsgudstjeneste uden for København i Sommermaanederne.

	Messe. Kl.	Højmesse. Kl.	Andagt. Kl.
Aabenraa		9 ¹ / ₄	16
Aakirkeby (Jernbanegade)		10	18
Aalborg (Kastetvej)	6 og 8	10	15
Aarhus (Ryesgade 26)	7 og 8	10	19
Assens (Nørregade 3)		10
Dalum Kloster	6 ¹ / ₂
Ebeltoft: ... 2. Sønd. i de ulige Mdr.	10
Esbjerg (Nørregade)	7	10	19
Faaborg (Rasmussens Hotel): 2. Sønd. i Md.	10
Farum (Gl. Farumgaard)	9 ¹ / ₂	15 ¹ / ₂
Fredericia (Sjællandsgade)	7	9 ¹ / ₂	14
Grenaa: ... 2. Sønd. i de lige Mdr.	10
Gørlev (v. Aagaard) .. 1. Sønd. i Md.	10
2. » »	7 ¹ / ₂
Haderslev (Mariegade 8)	8	10
Hadsten (Tekn. Skole): 4. Sø. i Md.	10
Helsingør (Nygade 8)	8	10
Hillerød (Lejdersdorff): 1. Sønd Md.	10
Holbæk (Kastanievej 19)	9 ¹ / ₂
Holmegaards Glasværk, 2. Sønd. i Md.	9
Hvidovre (Strøbyvej 2.)	9 ¹ / ₂ m. Præd.
Horsens (Nørregade 19)	7 ¹ / ₂	10
Hørsholm	9
Kalundborg	10
2. Sønd. i Md.	10
Kolding (Kralundsgade 2)	7 ¹ / ₂	9 ¹ / ₂ m. Præd.
Køge (Elisevej)	8	10	17
Ledreborg	9 ¹ / ₂
Maribo (Ny Østergade)	8 ¹ / ₂	10	polsk
Nakskov	9 dansk	10 ¹ / ₂	polsk
Nyborg (Stella Maris, Vindingevej)	10
Nykøbing F.	8	10
Næstved	8	10
Odder (Holsteinsg. 29): 2. og 4. S. i M.	10
Odense (Torvet 7)	8	10
— (St. Josephs Hospital)	6
Pindstrup: ... 1. og 3. Sønd. i Md.	10	14 ¹ / ₂
Randers	7	10	20
— ... 2. Sønd. i Md.	8	11	20
Ringsted (St. Knudsgade)	8	10
Roskilde (St. Olsegade)	8	10
Rudkøbing	10
Rønne (Østergade 59)	8	10 (Kun 1. S. i M.)
Silkeborg (Vestergade)	7	10
Skelskør (Banegaard) 3. Sønd. i Md.	10
Skuldelev: 3. Sønd. i Md.	10
Slagelse (Frederiksgade)	8	10
Svendborg (Havnegade 1)	8	10
Sønderborg Hver Sønd. undt. 1. i M.	10
Taastrup	9 ¹ / ₄
Tønder (Statssk. Aula) ... 1. S. i Md.	10
Vejle (Blegbanken)	7	9 ¹ / ₂
Vordingborg (Hotel Valdemar, 1. Sal). Siste Sønd. i Md:	10

Kirkelig Kalender.

Juli.

11. S. **8. Søndag e. Pintse.**
 12. M. Johannes Gualbertus.
 13. Ti. Anacletus.
 14. O. Bonaventura.
 15. T. Henrik, tysk-romersk
 Kejser.
 16. F. Vor Frue af Bjerget Kar-
 mel.
 17. L. Alexius.

Juli.

18. S. **9. Søndag e. Pintse**
 19. M. Vincents af Paul.
 20. Ti. Hieronymus Æmiliani.
 21. O. Praxedes.
 22. T. Maria Magdalene.
 23. F. Apollinaris
 24. L. Vigilie til Apostlen Jakob.

Juli.

Ugens Messebønner.

11. S. **8. Søndag e. Pintse** (680—515); 2. *Sæt Bønner*: Pius I (5)—(5), 3. *Sæt Bønner*: Om de helliges Forbøn (120)—(105)).
 12. M. Johannes Gualbertus (994—816); 2. Nabor og Felix.
 13. Ti. † Anacletus (996—818); 2. Om de helliges Forbøn; 3. Efter frit Valg.
 14. O. Bonaventura (996—818).
 15. T. † Henrik, tysk-romersk Kejser (997—830); 2. og 3. som Tirsd.
 16. F. Vor Frue af Bjerget Karmel (997—819).
 17. L. † Alexius (1000—822); 2. og 3. som Tirsdag.

Forlang Niels Steensen-Billeder! Reaktionen anmoder de højærværdige Hrr. Præster, der endnu ikke har gjort det, og hvem der ellers maatte interessere sig for Biskop Steensens Beafikation, venligst om at meddele, hvor mange Billeder man ønsker tilsendt til Uddeling i Menighed eller Omgangskreds!

De to russiske katolske Damer. der maa rejse hjem, beder venligst om et Bidrag til Rejsen. Sendes til Redaktionen, Hans Bogbinders Allé 2.

Klosteret paa Jagtvejen. *Lørdag d. 10. ds.* Kl. 15 1. Vesper af St. Benedikts Højtid, Udstilling af det Allerseligste. Kl. 18 Velsignelse, Completorium. Kl. 19³⁵ højtidelig Matutin. *Søndag d. 11. ds.* St. Benedikts Højtid, Kl. 8⁴⁵ Terts (synges). Kl. 9 Højm. og Præd. Kl. 15 2. Vesper, Udstilling af det Allerseligste. Kl. 18 Velsignelse og Completorium.

Statuerne ved Valfartsvejen. Til Vedligeholdelse af Vekors og Statuer ved Ringstedvejen har jeg endvidere modtaget: G. S. 5,00, A. V. Günther 66,00. Ved Salg af Fotografier af Kors og Statuer Kr. 25,00, ialt Kr. 96,00. Tidligere indkommet: Kr. 164,00. Ialt modtaget Kr. 260,00. Udbetalt for Reparation Kr. 235,00. Rest Kr. 25,00 indsættes paa Sparekassebog til fortsat Vedligeholdelse af Vekors og Statuer. Alle Bidragydere bedes modtage Pilegrimmenes hjertelige Tak ved *Cay Benzon.*

gyldne Bispekaabe, ved Alteret udførte den gamle latinske Messe »Veni sancte spiritus« med Vekselsang med Koret. Biskoppen traadte derefter hen foran Stiftsprovsten og talte — —.

Altsaa 400 Aar efter Reformationen bruger man endnu Latin i Folkekirken — hvem skulde have troet det — og det skønt man netop fra folkekirkelig Side altid har haft saa travlt med at bebrejde os Katholiker Anvendelsen af det latinske Sprog i Kirken.
Carl Lindberg Nielsen.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
 Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 8. Juli.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 29

Søndag den 18. Juli

1937

INDHOLD: Kofoed-Hansen. II. — „Hjemme hos Herren.“ — Christ Konge Kongressen i Posen. — En 400-Aars Mindedag, der dølges. — Tilbageblik paa Spaniens Kamp. — Ku-Klux-Klans Endeligt. — Katholicismens Opsving i U. S. A. — Attentatet paa Salazar. — Fortrolighed. — Paa Lytterpost. — Nye Bøger. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Kofoed-Hansen. II.

Naar en Forfatter har skrevet saa meget, som Kofoed-Hansen har, kan det ofte være vanskeligt at vælge de Prøver, der særlig fremhæver hans Stil og Ejendommeligheder. Her er Valget naturligvis forudbestemt af Hensynet til Bladets Læsere, hvem det formodentlig mest vil interessere at høre om hans Stilling over for den katholske Tro. De følgende tre Citater er derfor ogsaa valgt efter dette Hensyn.

I sin meget paaskønnede Andagtsbog fra 1872: *Her og Hisset. Breve til en Afdød fra M. Oriente**) skriver han, med nogle Forkortelser, saaledes: »Om der mellem de levende og de afdøde er en usynlig, aandelig Strømning, ubevidst eller dunkelt anet af de levende, men bevidst og klart forstaaet af de hedengangne, tør jeg ikke afgøre, thi der er overhovedet ingen, der kan afgøre det, men at der gives et

*) »Moriente« er latinsk og betyder »en døende«.

saadant Samfundsliv, har jeg en Anelse eller Formodning om, og det kan heller ikke aldeles benægtes af den, der tror paa de helliges Samfund. Jeg beder for mine afdøde, for dem af dem, der særlig er mig vedkommende; om de beder for mig, véd jeg ikke, og dog har jeg ikke kunnet bortstøde Tanken om, at min fromme Moder, der nedlagde Gudfrygtighedens Sæd i mit Hjerte, har henvendt mangan Bøn for mig til den evige Barmhjertighed. Det Bønnens Raab, der kan trænge op til den, maa ogsaa kunne lade sig fornemme i de dødes Rige, hørligt for de Sjæle, der i Kærlighed var forbundne med de bedende og raabende og fremdeles er det.«

Vi hørte sidst, af hvor stor Værdi Skriftemaalet var for Kofoed-Hansen, ogsaa længe før han blev Katholik. Derfor kan det ikke undre os at høre, hvad han skriver i sin Bog *Skriftemaalet*, seks Aar før sin Konversion: »*Idet Kirken (∴ den lutherske Statskirke) har opgivet Skriftestolen eller ladet Skriftemaalet falde hen, har den i Virkeligheden intet Tilhold mer at byde den syge og anfægtede Sjæl, intet Asyl for den i Livets Strid trætte Vandrer. Om der foregaar en Forandring i et Menneskes Indre, ifølge hvilken han falter sit Væsens Evighed og deraf følgende Ansvar for Gud: Kirken har intet Middel, hvorved den kunde hjælpe ham til at gøre dette Omslag i hans Sjæl til en Begivenhed, en Kendsgerning, i Erindringen om hvilken han kunde have en Støtte i den Kamp, som ligger for enhver, der fra Verden vender sig til Gud, en Hjælp under fremtidige Fristelser til Tilbagefald. Kirken har intet Sted, hvor han kunde, billedlig talt, fæste Ende med den nye Traad, med hvilken han for Resten af sine Dage vil finde Vejen gennem Livets Labyrinth. Den Fasthed, der netop vindes ved at lægge sit indre Livs Rørelser under en andens, dertil beskikket Dom, den uendelige Betyggelse, der ligger i at gøre en anden til Medvider med Hensyn til sit Mellemværende med Gud, . . . det søges forgæves inden for vort kirkelige Samfundslivs Omraade.*«

Og endelig fortæller han i en efterladt Optegnelse, tidligst fra 1890, følgende om sin Konversion: »*Man kunde spørge mig, hvad jeg da har savnet i det Kirkesamfund, i hvilket jeg er født og opdraget og i over tredive Aar har fungeret som Præst, og dertil har jeg adskilligt at anføre. Frem for alt har jeg smertelig savnet Menighedens virkelige*

Deltagelse i Gudstjenesten, thi at sidde stille og høre paa en Prædiken og synge nogle eller et Par eller en Salme — undertiden endog slet ingen — det kan ikke afgive nogen Gudstjeneste eller samle Menighed i fælles Gudstilbedelse. Jeg har savnet et sandt Udtryk for Bekendelse og Tilbedelse, en Handling, der paa dette Grundlag kunde forene de forsamlede i Andagt for Guds Aasyn. Jeg har savnet en Virkeliggørelse af Apostelens Ord: »Saa ofte som I spiser dette Brød og drikker denne Kalk, forkynnder I Herrens Død, indtil han kommer.« Jeg har savnet Skriftemaalet baade for Menigheden og for mig selv. For at sige det korteligt: jeg har savnet Fasthed og Sammenhold i den hele Samfundsorden. Alt dette har jeg fundet i den katholske Kirke.«

Og med dette klare Svar paa Spørgsmaalet, hvorfor han blev Katholik, skal Citaterne i Dag sluttes. *Niels Hansen.*

»Hjemme hos Herren.«

At Paulus ikke som Petrus blev henrettet ganske formløst, simpelt hen som »en Fjende af det offentlige Vel«, men som romersk Borger efter en regelret Proces blev idømt den ærefulde Død ved Sværdet, fremgaar af et Brev, som den romerske Biskop Clemens tredive Aar senere skrev til Korintherne. Stedet røber et nøje Kendskab til Begivenhederne og virker som en monumental Sammenstilling af Pauli Liv:

*»Som Østerlands og Vesterlands Herold,
syv Gange lænket, stenet og forbandet
har han høstet evig Hæder for sin Tro.
Retfærdighed har han prædiket for den vide Verden.
Indtil Vestens yderste Grænser er hans Røst naaet,
og frygtløs har han vidnet for vældige Herskere.
Saaledes ser vi ham,
Saadan forlod han vor Verden
for at naa det hellige Stade:
at blive det lysende Billed paa den,
som har Mod til at lide og at taale.«*

Det andet Forhør endte med Dødsdommen. Aarhundredets bedste og sletteste Menneske stod over for hinanden: Retfærdigheden i Lænker, Forbryderen paa Tronen. Paulus

var en ubekendt for Døden, men Døden var ingen ubekendt for Paulus. Ofte har han mødt den under forskellige Former og Skikkelser, skrev han engang til Korintherne. Siden har han set den endnu dybere i Øjnene, helt ind til dens tørre Skelet, helt ind i dens gravalvorlige Hjerte. Han frygter den ikke. Han har forlængst lært med Mystikerens Henrykkelse »at dø, før han døde«. Nu skulde han møde den for sidste Gang i den afgørende Holmgang, denne Gang uundgaaelig. Man maa ikke tro, at Paulus har taget Døden let. Det antike Menneske frygtede Døden. Sokrates hjalp sig selv derover ved sin Dialektik. Epiktet forsøgte at bortdisputere Døden og spottede den som Barnefrygt. Det lyder ikke overbevisende. Det minder om Drengens Fløjten i den natdunkle Skov. Paulus har taget Døden dødsens alvorligt. For ham den store Realist er Døden »den sidste Fjende«. Men han viger ikke tilbage for den. Han fratager den Brodden ved at henlægge sit Livs Tyngdepunkt i Christus.

En Morgen blev Oldinge-Apostlen af en Skare Liktorer ført hen ad Gaden til Ostia igennem »Porta Trigemina« forbi Cestius Pyramiden. De drejer til venstre ind paa Via Ardeatina. Med et sidste Blik omfavner Paulus her Udsigten til højre over Tiberdalen, til venstre over den appiske Gade, ad hvilken han seks Aar i Forvejen betraadte Rom. Ad Via Laurentiana kommer de efter en halv Times Tids Forløb ned i en fugtig Dalsænkning til den salviske Sump, »Aqua Salviae« som den kaldes, ved 3-Mile Stenen, hvor i Dag mellem høje Eukalyptustræer den h. Bernhards Sønner bor i Klosteret Tre Fontane. Uden en stærk Overlevering vilde intet Menneske være faldet paa at henlægge Begivenheden til et saa ensomt Sted. Men Halshuggelser uden for Byen stammede fra en romersk Skik. Det er atter et fint Træk i Legenden, at den lader Paulus med lænkede Hænder vende sig mod Øst og fremsige sin sidste Bøn paa hint hellige Sprog, hvori engang den Opstandne fra Himlen har kaldt den Vildfarne til sin Tjeneste. Her falder hans Hovede, her forstummer for evigt den Mund, som aldrig talte et Ord, som ikke var salvet af Christus.

Kristne Hænder begravede Paulus to Mil fra Retterstedet paa den romerske Matrone Lucina's Ejendom, i rent hedenske Omgivelser, paa det Sted, hvor i Dag Basilikaen

San Paolo fuori le mura ligger. Gamle kristne Gravsteder er ikke fundet i hele Egnen omkring Pauli Grav, men derimod hedenske. Ogsaa dette er betegnende for »Hedningernes Apostel«! De nyeste Forskninger har straalende bekræftet den gamle Overlevering. »Hvad i Alverden skulde ellers have bevæget Bygmesteren til at bygge Kirken i denne Egn, langt borte fra Menighedens Bopladser og udsat for Tiberflodens Oversvømmelser?« Her hvilede Paulus i en almindelig Grav indtil Forfølgelserne under Kejser Valerian i det tredje Aarhundrede. Dengang forsøgte man at plyndre alle kristne Skatte og ødelægge Cometerierne. De romerske Kristne kom Faren i Forkøbet og overførte begge Apostlene Petri og Pauli Lig til den h. Sebastians Katakombe paa den appiske Vej. Saa taknemmelig var Kirken over, at dens dyrebareste Skat blev reddet, at denne Overførelsens Dag, den 29. Juni, altid lever videre som begge Apostlenes Fest til Minde herom. Pave Silvester overførte atter Apostlenes Lig til deres oprindelige Begravelsessteder i de af Konstantin dertil byggede Kirker. 50 Aar senere byggede de tre Kejsere Valentinian II, Arkadius og Honorius i Stedet for den lille konstantinske Kirke den berømte Paulus-Basilika, som blev fuldført i Aaret 395, og som i arkitektonisk Dristighed og Størrelse overgik alle Antikens og Kristenhedens Bygningsværker og henrev Prudentius til de begejstrede Vers:

*»Der, hvor til venstre Flodbølger iler forbi,
hinsides Ostia-Vejen hæver sig Mindet om Paulus.
Kongeligt pranger det Sted, hvor en vennestæl Fyrste
byggede Templet og smykkede Egnen med kongelig Haand.
Bjælkerne prydes af gyldent Metal, som om Solen,
den, som i Opgangen gløder, vil laane det Indre sin Glans.
Og endnu støtter hint Gravmæles pariske Søjler —
sirefold delende Rækken -- fast den gyldene Dôm.«*

Den frygtelige Brandulykke i 1823 ødelagde i samme Time, som Pave Pius VII laa døende ved den hellige Petrus Grav, denne eneste Basilika, som Rom ejede fra det fjerde Aarhundrede, men lod Apostlens Gravmæle samt Kejserdatteren Galla Placidia's Mosaik paa Triumfbuen uskadt. Den Bygning, som nu er blevet opført for Bidrag, indgaaet fra hele Kristenheden, fremkalder trods de samme

majestætiske Forhold dog ikke Fortidens milde Alvor og naive Ynde, men nok den overvældende Virkning.

»Den, der planter Ceder og Eg, maa finde Trøst i at vide, at de skygger over hans Grav; han selv ser intet uden de sorte Begyndelser.« Saaledes lyder et smukt Ord over Paulus. Hans Modstandere har kun efterladt Smædeskrifter om ham, og de er forsvundet ud af Historien sammen med disse. Men ud af hans Breves Tankerigdom og Dybsindighed er den kristne Theologis Cederskov og Egeskov vokset frem, med Rødderne fæstnede i Forløser-Kendsgerninger-nes Muld og med Bladkronerne vuggende i Himmels Lys. Over hans Grav hæver sig en Domkirke gennemstrømmet af Lys, og Pavernes Anerække gennem alle Aarhundreder ser alvorligt og højtideligt ned derfra.

Fra »Paulus« af Dr. Joseph Holzner.

Christ Konge Kongressen i Posen.

Fra 25.—29. Juni fandt den Internationale Christ Konge Kongres Sted. Kongressen, som »Osservatore Romano« betragter som en Begivenhed af stor aandelig og politisk Betydning, blev holdt i Posen. Den fik et imponant Forløb. I sin Skrivelse til Kardinal Hlond, Pavens Legat til Kongressen, henviste Pius XI til Kongressens Betydning: I en Verden, hvor Gudsfjenders Hovmod er blevet voldsomt stort, maatte alle Kristne slutte sig sammen for at arbejde paa Guds Riges Sejr. Mange udmærkede Taler belyste dette Problem. Af Kirkefyrster var bl. a. til Stede Kardinalerne Verdier (Paris), Innitzer (Wien), Kakowski (Warszawa) og desuden ca. 80 Biskopper og Prælater. Fra Finland var Biskop Cobben kommet. Den polske Regering var repræsenteret ved Undervisningsminister Swietoslowski.

Christ Konge Kongresserne, som i Dag har faaet saa stor Betydning, er opstaaet fra en ganske lille Begyndelse. Efter Verdenskrigen fremkom blandt de forskellige Landes Katholiker Ønsket om et internationalt Samarbejde mellem Katholikerne. To Præster, Professor Steger i Haag og Dr. Metzger i Graz, traadte næsten samtidig frem med en Plan. For de forberedende Arbejder oprettede Professor Steger et Kontor i Rom, og Direktør for Christ Konge Selskabet af det hvide Kors stiftede 1920 »den internationale katholske Liga«, som organiserede Kongresserne i Graz, Luxemburg, Konstanz, Budapest, Oxford, Einsiedeln og Feldkirch. Kongressen i Einsiedeln, som fandt Sted efter Indførelsen af Christ Konges Fest, kaldte sig Christ Konge Kongressen.

Forskellige Vanskeligheder hindrede i den efterfølgende Tid I. K. L.s Virksomhed, og de af Direktør Haw (Leutersdorf ved Rhinen) organiserede Kongresser havde en mindre international Karakter. I St. Gallen kom alter en international Kongres i Stand. Under den derværende Biskop Scheiwillers Præsidium dannedes et permanent Udvalg, hvortil hørte alle Personligheder, som hidtil havde været beskæftiget i de internationale Katholikkongressers Organisation. Saaledes fejrede man 1936 den første internationale Christkonge-Kongres i Salzburg under Ærkebiskop Waitz's Protektorat. Siden ligger Forberedelserne til Kongresserne i Hænderne paa en Komité, som staar under Biskop Scheiwillers Ledelse. Alt sker med Pavens Billigelse. Kongresserne finder Sted hvert andet Aar og altid i det Aar, hvor der ikke afholdes nogen eucharistisk Kongres. Diöcesanbiskoppen er altid Præsident.

— z.

En 400=Aars Mindedag, der dølges.

I Organet for det tysksindede Mindretal i Nordslesvig »Nordschleswigsche Zeitung«, som udkommer i Aabenraa, finder jeg 6. Juli en Artikel under Overskriften »Bugenhagen in Dänemark. Eine 400-Jahr-Erinnerung«. Heri oplyses, at det var den 5. Juli 1537, at Johann Bugenhagen med Hustru og Børn ankom til København fra Wittenberg, kaldet af Kong Christian III personlig. Den tyske Reformator, der betegnes som en af Luthers »nærmeste Medarbejdere«, blev i den danske Hovedstad i to Aar, til den 4. April 1539. Hans »rastløse Arbejde« i dette Tidsrum skildres i »Nordschlesw. Zeitung« gennem følgende Træk:

1. Han foretog Kong Christian III's Kroning, »den første Kongekroning efter evangelisk Ritual« og, vel at mærke, helt og holdent paa tysk Sprog (»und zwar ganz in deutscher Sprache«).

2. Han skabte den danske Kirkeordning, som forelaa færdig den 2. Septbr. 1537 — paa tysk Sprog.

3. Han ordinerede (samme Dag) syv Superintendenter — paa tysk Sprog. (Biskopperne var afskaffede — dog vist paa dansk Sprog.)

4. Han genaabnede Københavns Universitet — paa tysk Sprog med Latin til Hjælp.

5. Han deltog i Herredagen i Odense den 15. Juni 1539, hvor hans Kirkeordning blev ophøjet til Rigslov — paa tysk Sprog.

Intet Under, at »Nordschleswigsche Zeitung« i Aabenraa efter at have skildret denne Virksomhed kan tilføje:

»Johann Bugenhagen er en af de betydeligste i den store Række Tyskere, som har ydet Danmark værdifulde Tjenester. I Historien bærer han med Rette Ærestitlen: Danmarks Reformator.«

Men kan det være rimeligt, at netop det tysksindede Mindretals Organ i Nordlesvig fremhæver og priser de Tjenester, Bugenhagen har ydet Danmark, saa spørger man uvilkaarlig, hvorledes det er gaaet til, at 400-Aars Jubilæet for en saa fremragende Personligheds Ankomst til det i katholsk Mørke hensunkne Rige ikke med et Ord eller en Stavelse er bleven omtalt i dansk Presse, endsiige fejret af den danske Folkekirke? Er Danmarks Reformator saa fuldstændig glemt, at ingen andre end »Nord-schlesw. Zeitung« husker at kranse hans Minde?

Det er ikke til at begribe, at Mennesker kan være saa utaknemmelige. Thi vi véd jo dog alle, at Reformationen var det store nationale Gennembrud, som fjærnede den fremmede Tale fra Kirken og bragte vort danske Modersmaal til Ære og Værdighed i Guds Hus. Hvorledes kan man saa forsvare at putte Bugenhagen til Side? Hvorfor skal det være netop det tyske Blad i Aabenraa, som ene fejrer Mindet om Danmarks Reformator?

Franz v. Jessen.

Tilbageblik paa Spaniens Kamp.

I disse Dage bliver det et Aar siden de spanske Nationalister heltemodigt rejste sig til Forsvar mod den røde Terror, som truede at sluge hele deres Land. Sjældent har en Begivenhed ført et lige saa klart Bevis for den katholske Presses Nødvendighed som den spanske Tragedie. De Katholiker, som ikke abonnerede paa, ikke læste det katholske Blad, var i Reglen hjælpeløst henvist til Avisreferater, der ofte stillede Tingene paa Hovedet.

Hvem der har hentet sin Viden f. Eks. fra »Social-Demokraten« eller »Politiken« er komplet vildledt. Andre Blade var maaske mindre ensidige, men sjældent har man set objektive Artikler om Religionsfølgelsen dernede. Politiske, sociale Tendenser og Slagord, gamle Fraser og fritænkeriske Fordomme har raadet og raader fremdeles i store Kredse af den danske Befolkning, ja kan endog trænge ind i katholske Hjerner. Derfor kan det vel forsvares nu at bringe en Oversigt over Religionens Skæbne i Spanien i Løbet af det sidste Aar. Vi sløtter os til et Manuskript »Zur Kirchenverfolgung in Spanien«, hvori Mariakongregationernes Generalsekretariat (i Rom 113, Borgo S. Spirito 5) har samlet og ordnet det vigtigste Materiale. Hvad der her

findes, er Historie, desværre allfor sand Historie, bevidnet af Øjenvidner, Folografier, Breve. Med største Omhu har man holdt sig til det absolut sikre. Mappen er i øvrigt udgivet til Hjælp ved Foredrag og lignende og skal især tjene Kongregationernes store Sone og Samlingsaktion til Fordel for Spanien.

En rystende Oversigt.

Hvor mange Biskopper og Præster der er blevet myrdet i det forløbne Aar, kan endnu ikke siges helt bestemt. Det spanske Kollegium i Rom har opstillet en Liste over Tabene, som støtter sig til 200 Breve fra Præster og Biskopper og 188 Præster og 8 Biskoppers mundtlige Udsagn. Deraf ses, at der for hele Spaniens Vedkommende er blevet myrdet ca. 13,400 Præster. Da den spanske Gejstlighed i Fredstid bestod af 60 Biskopper og Ærkebiskopper, 33,500 Præster og 20,640 Ordensfolk, vilde Præsterne Tab beløbe sig til 40 $\%$. I 9 Diocæser beløber det sig endog til 80 $\%$, i Malaga til 90 $\%$, siger det spanske Kollegium.

Kardinal-Ærkebiskoppen af Toledo vurderede i Begyndelsen af Februar Antallet af myrdede Præster til 4—5000. De stærkt afvigende Tal viser ganske vist, at man før Borgerkrigens Afslutning ikke kan opstille absolut sikre Statistiker, men at det drejer sig om Tusinder, er lige saa sikkert, som at de Røde ikke skaanede nogen Præst, naar de kunde faa fat i ham. »Catholic Herald« refererer et Øjenvidnes Beretning om Barcelona: »Den eneste Mulighed for en Præst at frelse sit Liv paa, var, ikke at blive gendendt som Præst. Havde man faaet fat i en Præst, da var hans Død kun et Spørgsmaal om Timer.«

Kun faa Lande har været saa rige paa Kirker og Kapeller, Klostre, Seminarier, Abbedier og Valfartssteder; hele Spanien havde i 37 Diocæser 25,879 saadanne kirkelige Bygninger. Mange af dem var Kunstens Klenodier og Midtpunkter for religiøs Dyrkelse. Hvad Ødelæggelse af disse Bygninger angaar, meldes der fra 23 Diocæser mest af Øjenvidner: ». . . Næsten alt er brændt ned.« Fra andre Diocæser hører man: »Alt nedbrændt.« Allerede før den nationale Rejsning var ca. 150 Kirker gaaet op i Luer, og nu maa man regne med, at ca. 75 $\%$ af alle disse Bygninger er ødelagt eller ca. 17,400.

Den spanske Katholicisme er ikke selv Skyld i det!

Denne Paastand vil selvfølgelig ikke nægte en Del sociale Forsømmelser ogsaa fra spanske katholske Kredses Side, som vakte Forargelse ved manglende Forstaaelse af det sociale Problem. Selv Sjælesorgen svigtede paa enkelte Punkter. I Barcelona fandtes Sogne med 75,000 Sjæle; baade de voksnes og Børnenes religiøse Undervisning var

ofte mangelfuld. Men alt dette berettiger ikke til den objektivt forkerte og dybt uretfærdige Dom, at Kirken har det egentlige Ansvar for de grusomme Udskejelser.

Kirkens saakaldte Rigdom »en saga blott«!

De gejstlige Myndigheder udtalte allerede i 1931 i et Memorandum til Cortes: Det var Kirken, der i Tidens Løb har ofret alt til Staten. Henimod Slutningen af det 18. Aarh., derefter i Krigene med Frankrig blev endog Kultusredskaberne smeltet og brugt til Penge for de fattige. Senere blev Kirkens Gods konfiskeret, for at dække Misregeringens Omkostninger under de politiske Uroligheder, hvor man altid holdt sig til »den døde Haand«s Formue. En god Kender af Spanien udtaler om Klerus' Levevis: At tale om personlig Skyld eller oven i Købet om en opirrende Ulighed i Livsførelsen mellem Gejstligheden paa den ene og Folket paa den anden Side er forkert. Den spanske Klerus har ogsaa før Adskillelsen mellem Kirke og Stat været fattig, og en Sognepræst fik mindre end en lille Statsfunktionær i Danmark. Den spanske Kirkes eneste Rigdom var de gamle Kirker og Kunstskatte, som den uden Vederlag forvaltede for hele Folket. Livet i Klostrene var i Reglen saa spartansk, at vi Nordboere ikke kunde have holdt til det.

Kirkens sociale og kulturelle Ydelser var vægtige!

Den spanske Katholicisme har altid taget sig af de fattige, men især præsterede den i saa Henseende meget i de sidste Aartier.

Der fandtes Hundreder af Arbejderforeninger til Selvhjælp, med Understøttelseskasser, sammensluttet til den »Sociale Folkeaktion«. Der fandtes det Katholske Agrarforbund med 50 Grupper og 200,000 Familier; man bød Medlemmerne 14 sociale Hjem med Kontorer, Dagstuer og Boliger, Kursus, Kasser etc. De opretholdtes uden Støtte fra Regeringen. Spaniens største Hospital for spedalske blev bygget af en katholsk Ordensmand, P. Ferris, et Værk, som aarligt krævede 300,000 Pesetas i Driftsomkostninger. I hele Spanien har katholske Ordensfolk grundlagt 14 Hjem for spedalske. Vincentskonferencer understøttede hvert Aar ca. 41,000 Familier. Endnu i 1933 tog Ordensfolkene sig af i det hele 669,682 Personer. Kirkens organiserede sociale og karitative Virksomhed i Spanien var større end hele Statens tilsammen! Her maa ogsaa Mariakongregationernes særlige Indsats fremhæves; spredt over hele Spanien havde de deres karitative og sociale Sektioner for fattige og syge. I Valencia opretholdt Mariakongregationen et Hospital, hvor fattige Patienter blev gratis behandlet af Læger, som var Kongreganister.

En vældig kulturel Indsats.

Den katholske Kirke underviste indtil for fire Aar siden en stor Del af Skolebørnene i sine egne Skoler. Over for 1,774,400 Børn, som Staten sørgede for, stod ikke færre end 601,950 Børn, som fik den elementære Undervisning paa Kirkens Skoler. Hvad Mellemskoler og den højere Undervisning angaar, har Kirken endda bidraget endnu mere end Staten, nemlig for 27,000 over for Statens 25,000. Ved at myrde Præster og Ordensfolk berøvede man $\frac{1}{2}$ Mill. Skolebørn deres Lærere! Ved sin Undervisningsvirksomhed sparede Kirken Staten hvert Aar for 92 Millioner Pesetas og ved den højere Undervisning for 19 Mill. Pesetas. Det er heller ikke sandt, at Kirken kun optog de riges Børn i sine Anstalter for den højere Dannelse: En Trediedel af Børnene studerede gratis i de kirkelige Skoler!

Netop disse kulturelle Ydelser ødelagdes af Kirkefjenderne!

Ved Mordet paa Præsterne og Ordensfolk blev alle disse herlige karitative og sociale Storbedrifter paa den mest brutale Maade ødelagt, ikke af Kirken, men af dens Fjender! Nogle Enkeltheder kan illustrere den Hensynsløshed, hvormed dette skete: En Enkefrue f. Eks. havde indrettet sit Hus og sin Landejendom til et socialt Hjem for fattige Arbejdersker, hvor de kunde faa faglig Uddannelse, Rekreation og Lægebehandling. Ejerinden købte mange Medikamenter og hjalp selv med ved Plejen af Arbejdernes Korer. Straks paa Revolutionens første Dage nedbrændte Kommunisterne Huset og søgte efter Husfruen for at myrde hende. — Eller de to Frøkener Godo havde i en Del af Deres Hus indrettet et Asyl og et Hospital for fattige Børn og viede sig ogsaa selv særdeles opofrende til den praktiske Karitas. Da de Røde kom til Magten, blev Asylet brændt ned og de to barmhjertige Damer undgik med Nød og næppe Døden ved en Flugt til Udlandet. — I Barcelona havde man indrettet et Hospits, med Cottolengo-Hjemmet i Torino som Forbillede. Det kaldtes »Cottolengo-Alegre«, fordi P. Hyazinth Alegre var Sjælen i Foretagendet. To Huse hørte til Hospitset, begge blev nedbrændt af de Røde.

(Fortsættes.) —z.

Ku=Klux=Klans Endeligt.

Amerikanske Blade fortæller, at Palæet »Master Wizard«, som ejedes af Overhovedet for og Lederen af den berygtede Ku-Klux-Klan Sekt, som har Sæde i Byen Atlanta i Staten Georgia, er gaaet over i katholsk Eje og skal omdannes til en Kirke, der skal indvies til den h. Guds-

moder. Dette betyder Enden paa en Organisation, som man i sin Tid talte meget om i Amerika, og som forstod den Kunst at indhulle sine Forbrydelser og Udskejelser i et hemmelighedsfuldt Slør. Ku-Klux-Klan tiltrak sig første Gang Offentlighedens Opmærksomhed i 1920, hvor dette usædvanlige indianske Navn fyldte Befolkningen med Angst og Skræk paa Grund af de talrige hemmelighedsfulde Rædselshandlinger, som Sekten udførte. Myndighederne stod temmelig magtesløse over for denne forbryderiske Bande, fordi meget højtstaaende og indflydelsesrige Personligheder, som spillede en vigtig Rolle i det offentlige Liv, af Sensationssyge sluttede sig til Ku-Klux-Klan og understøttede den i det skjulte. Mange Dommere modtog Breve, hvori de blev truede med Døden, ja selv Præsidentens nærmeste Omgivelser indgød man Skræk.

Ku-Klux-Klan stod dengang under Ledelse af en vis William Simmons, en tidligere Forsikringsagent, som med overordentlig Pomp og Pragt blev kronet til Stormester. Ku-Klux-Klan havde stillet sig en tredobbelt Opgave: for det første at bekæmpe Katholikerne, for det andet at kæmpe imod Negerne, som blev sidestillet med Katholikerne, og for det tredje at kæmpe imod de fremmede i Amerika. Medlemmerne af denne hemmelige Sekt holdt deres Sammenkomster om Natten enten under aaben Himmel eller hos et af Medlemmerne. Under disse Sammenkomster, som havde en meget hemmelighedsfuld Karakter, skulde der overholdes et vist Ritual, som ikke bestod i andet end et smagløst Hokusfokus af symbolske Handlinger. Førrædere og ulydige Medlemmer blev truede med Pinebank og Død, men blev dog for det meste »kun« dyppede i Tjære og trillede i Fjer. Kampen imod Katholikerne naaede sit Højdepunkt under Simmons' Efterfølger, Tandteknikeren Ewans. Han hvervede imod en Dagløn af 10 \$ en saakaldt »Stødbrigade«, som forstyrrede katholske Forsamlinger og trængte ind i Gudshusene. Ewans sendte frygtelige Truselsbreve til Katholikerne: I Detroit vilde han lade Katholikerne slagte i saa stort et Antal, at man kom til at vade i Blod paa Hovedgaden. Denne Halvidiots Planer blev dog forpurrede af hans egne Tilhængere.

Det varede ikke længe, før det gik ned ad Bakke for Ku-Klux-Klan. Foreningens egne Tilhængere følte Væmmelse ved disse maskerede Sammenkomster og Terrorhandlinger, saa Medlemstallet gik stærkt tilbage. I 1926 forsøgte Ku-Klux-Klanan at forstyrre den eukaristiske Kongres i Chicago, men dens Demonstrationstog i Byens Gader blev pryglet fra hinanden af Katholikerne selv. Nu tæller Ku-Klux-Klan kun nogle Hundrede Medlemmer, som ingen dog mere regner for fornuftige Mennesker. Georgias

katholske Biskop har nu købt det Palæ, hvor Wizzard tidligere boede, for at omdanne det til en Maria-Kirke. Ku-Klux-Klanernes Klubhus bliver en katolsk Kirke! Det er Enden paa en Bevægelse, som ikke tilstræbte noget ringere end helt og holdent at udrydde Katholicismen i Amerika, en Bevægelse, som sandelig ikke tjener Amerikas aandelige Liv til Ære.

Katholikernes straalende Sejr over den farlige Fanatiker skyldes kun Katholicismens mægtige Styrke i De Forenede Stater.

Rp.

Katholicismens Opsving i U. S. A.

Hjemkommet efter en 12 Maaneders Studierejse i U.S.A. har den bekendte katholske Retslærde, Battifol, Professor ved Universitetet i Lille, lige offentliggjort en meget interessant Beretning om »Katholicismens mægtige Opsving i U. S. A.«. Han paapegede, at Katholikernes samlede Antal, 21 Millioner, inden for en Befolkning paa 126 Millioner, var et flot Tal. Fra dette kan man slutte, at den katholske Religion indtager en meget vigtig Plads i det store amerikanske Folks Liv. Denne Kendsgerning bliver endnu tydeligere, naar man konstaterer, at Halvdelen af de 126 Millioner lever uden for enhver praktisk Berøring med Religion. Der bliver saaledes 65 Millioner Kristne tilbage, hvoraf de 21 Millioner er Katholiker. De andre bekender sig til den protestantiske Tro, som igen er inddelt i mere end 200 Sekter. Kun fem protestantiske Kirkesamfund har over 1 Million troende, nemlig: det methodistiske, det lutherske, det presbyterianske, det episkopale og det anglikanske. Disse fem Kirker tæller tilsammen 24 Millioner troende. I Virkeligheden kan man altsaa kun regne med 24 Millioner Protestanter og 21 Millioner Katholiker. Begge disse Kirkers Betydning og Indflydelse er meget forskellig. Man kan sige, at af 10 praktiserende Kristne er de ni Katholiker og en Protestant. Katholicismens ustandselige Fremgang lader næsten med Bestemthed forudsige, at den i Løbet af kort Tid vil have indhentet Protestantismens tal-mæssige Forspring, da denne allerede længe har staaet stille, hvis den da ikke er gaaet tilbage. For rigtigt at udmaale denne Fremgang maa man holde sig følgende Tal for Øje: Paa Uafhængigheds-Erklæringens Tid i U. S. A. androg Katholikernes Forholdstal over for den samlede Befolkning 1 : 300. I Dag andrager den 1 : 6! I de sidste 20 Aar er Tallet steget med 5 Millioner. Denne Opgang er saa meget mere betydningsfuld og beundringsværdig, naar man betænker de vanskelige og farlige Forhold, som de

troende ofte maa holde Stand overfor. Professor Battifol forsikrer, at han heller ikke har faaet Indtryk af, at den amerikanske Katholicisme, for at tilpasse sig de letlevende, vantro Omgivelser, er blevet verdslig eller udvortes. De troendes Holdning under Gudstjenesten har gjort et opløftende Indtryk paa ham. Han tror at kunne paastaa, at 90 % af alle Katholikerne praktiserer. »Deres Tro,« saaledes erklærer han, »fortaber sig ikke i Udvorteshed; den leves virkelig. Selvfølgelig er alt ikke fuldkomment; men Tegnene paa dyb og fast Tro bedrager ikke.« Katholicismens Indflydelse i U. S. A. lader sig slet ikke bestride, derom er han overbevist, og han slutter med at sige: »Og sidst er ikke den Kendsgerning, at den forstaar at give en sikker og bestemt Løsning paa alle det menneskelige Livs Problemer, som i Dag bevæger hele Menneskeheden, det, hvorigennem den mere og mere slaar Rod i det store amerikanske Demokrati.«

En fritænkende Engländerinde, som i Slutningen af forrige Aar foretog en Rejse til Amerika, offentliggør nu sine Rejseindringer og Rejseindtryk. Blandt disse er nogle meget interessante Steder. For Eks. skriver hun: »Da jeg ved min første Ankomst til New York, efter en Dag fuld af Ophidselse og Sensation, langt over Midnat endelig dødtræt laa i min Seng og strakte Haanden ud for at slukke det elektriske Lys, bemærkede jeg en Bibel paa Natbordet ved Siden af min Seng. I højeste Grad overrasket, for jeg befandt mig paa et absolut verdsligt Hotel, aabnede jeg den af Nysgerrighed og fandt helt forrest en Seddel, hvorpaa stod skrevet: »Medicinske Hjælpemidler,« og derunder stod en Række Sidetal. Min Videbegærlighed var til den Grad vægget, at jeg slog op paa de paagældende Sider. Hjælpemidlerne bestod i Visdomssprog. Da jeg igen lukkede Biblen, var der gaaet en hel Time. Ved min Ankomst til Kalifornien oplevede jeg det samme i det største Hotel i Los Angelos.«

Og et andet Sted: »Paa Vejen til Hollywood gjorde min Chauffør mig opmærksom paa en romersk-katholsk Kirke, som laa direkte ved Indgangen til Metro-Goldwyns Atelierer. Bygningsomkostningerne var næsten udelukkende blevet dækket af Filmsskuespillerne og -skuespillerinderne. Et Stykke længere fremme viste han mig en lille Kirke med Tintag, hvor Bing Brosby, Richard Arlen og mange andre »Storheder« fra Hollywood plejede at høre Messen.«

»Jeg havde Lyst til at skrive en Brochure om Missionærernes Behov. I de hedenske Egne har jeg set saa meget af deres Arbejde, at de forekommer mig som Guds Helgener her paa Jorden.«

Attentatet paa Salazar.

Et RB-Telegram (Berl. Tid. 11.-7.) meddeler, at det var »Vaneforbrydere«, der forøvede Attentatet mod Portugals store Premierminister Salazar. Det skulde være mærkeligt, om dette ikke er en tendentøs Meddelelse, thi efter alle Solemærker at dømme slaar man her over for et politisk Attentat, og at radikale Røde er Ophavsmænd, kan der næppe være Tvivl om.

Det er i vor Tid farligt at være katholsk Statsmand af Format! Det maatte Dr. Seipel sande, der ramtes af en Morderkugle, som var medvirkende til hans altfor tidlige Død. Dr. Dollfuss var altid forberedt paa det morderiske Bly og modtog efter egne Ord hver Kommunion som Vandringsbrød. Roligt og uanfægtet gik han, efter det første mislykkede Attentat, sin Vej, indtil national-socialistiske Mordere endelig fik Ram paa ham hin sorte 25. Juli. Om Dr. Schuschnig siger man, at ogsaa han er klar over sine Modstanderes blodige Had, og Bladene berettede forleden om et Forsøg paa at kidnappe Dr. Brüning under et Op- hold i Schweiz.

Det karakteristiske ved disse Forbrydelser er nu, at de ikke er rettet mod Tyranner, som uden Hensyn til Folkets Ve eller Vel tramper paa Menneskeskæbner. Nej, d'Hrr. med Blod paa Hænder og Grumhed i Hjertet forstaar at sikre sig bag pansrede Mure, bag Livgarder og Statspoliti- apparat. Men kristne Statsmænd bliver slaet ned og myrdet, fordi de fører Folk til Fred, Arbejde og Orden, og fordi deres ofte ganske ene- staaende Resultater er en bestandig Bebrejdelse mod visse Systemer, som end ikke med Blodsudgydelse og Vold kan opnaa halvt saa meget Succes. Et typisk Eks- empel derpaa er Salazar.

Antonio de Oliveira Sa- lazar var en relativ ung Politiker. Født i Aaret 1894 blev han allerede 27 Aar gammel Professor. Siden 1928 er han Minister og siden 1932 Ministerpræsi- dent (med Bibeholdelse af Finansministeriet). — Uden Brask og Bram gennem- førte han Landets fuldstæn- dige finansielle Konsolide-

Antonio de Oliveira Salazar.

ring, saa Portugal i Dag er en af de bedst ordnede Stater. Han har tændt Begejstringens Ild i det lille Land, som kan se tilbage til en glørværdig Historie. Hvor tiltrækkende hans beskedne og arbejdsomme Væsen er, kender Ugebladets Læsere fra tidligere Artikler om ham. At denne Mand maatte være de urolige Elementer en Torn i Øjet, er let forstaaeligt. Han sørgede jo for den Fred og Orden i Landet, der gjorde det umuligt for de radikale Herrer at fiske i rørt Vande og overføre paa Portugal den røde Bacillus, der har hærget saa voldsomt i Spanien.

Selve Attentatet viste baade Salazars uforstyrrelige Ro og Guds beskyttende Haand over Fører og Folk. Bomben eksploderede i det Øjeblik, da Ministerpræsidenten forlod sin Vogn og gik ind i Kirken for at deltage i Messen. Det var ingen ringe Eksplosion, da alle Ruder i Omkredsen knustes under det frygtelige Tryk. Salazar forblev fuldstændig usaaret, fortsatte sin Vej ind i Kirken, hvor han overværede den hellige Messe, og forlod bagefter Kirken gennem samme Port. Folkets Jubel var uendelig, da det saa sin Helt frelst. Salazar udtalte til Folkemængden, der hyldende stod foran hans Hus: »Der er ingen Tvivl om, at vi er uovervindelige, fordi Forsynet har villet det saaledes. Jeg takker jer af ganske Hjerte for denne Manifestation, ikke for min Skyld, jeg er ikke tilgængelig for Forfængelighed, men fordi jeg har den trøstefulde Vished, at vor Gerning ikke vil dø.« I alle Byer afholdtes vældige Protest-Demonstrationer. Regeringsorganet »*Diario Manha*« udtrykker som sin Overbevisning, at det drejer sig om Moskvas Værk; Sovjet har endnu ikke opgivet Planen om en iberisk Sovjetrepublik.

—z.

Mellem Mødre.

Fortrolighed.

Agnete var lidt blankere i Øjnene end ellers, da hun kom ned fra Soveværelserne ovenpaa og havde sagt Godnat til Børnene. Hendes Kinder blussede ogsaa en Kende mere, end de plejede. Det var ikke meget. Agnete er et sundt og ligevægtigt Menneske, og desuden behersker hun sig godt. Men i Aften var det i hvert Fald let for mig at se, at et eller andet lidt ud over det almindelige havde sat hendes Sind i Bevægelse.

Knud saa det ogsaa. Han er stor og tung. I Almindelighed opfatter han saa sindigt, at den, der ikke har Kendskab til hans klare Tankegang, vilde kalde ham træg. Men mellem ham og hans Mage er der traadløs og øjeblikkelig Forstaaelse. Hans Blik mødte Agnetes. Saa stillede han sin

lange Pibe i Bero op ad Armlænnet af sin Stol og gik ovenpaa.

Jeg syede efter et indviklet Korsstingsmønster. Det var belejligt, at det viste sig virkelig svært at finde ud af. Saa var der intet demonstrativt i, at min Opmærksomhed var bundet der. Agnete kunde i Mag tørre Øjne, om hun vilde, hun kunde give sig til at se efter sine Blomster eller gaa en Vending i Køkkenet.

Ingen af Delene gjorde hun. I Stedet for kom hun direkte hen og satte sig i Knuds Stol.

»Det var Anna,« sagde hun.

Agnete er et Aar ældre end jeg. Hendes Børn anser jeg for noget af det nemmeste, som tænkes kan, og skulde jeg nævne Børn, der er endnu mere vellykkede end mit eget Afkom, saa vilde jeg uden Tøven nævne Agnetes og Knuds. Anna, som er den ældste, har altid været Flokkens gode Aand. Jeg kunde ikke forstaa, hvad der kunde være i Vejen med hende.

»Du ved, hvor levende Anna altid er gaaet op i sin Aftenbøn, og hvor omhyggelig hun fra ganske lille har været med at gøre Korstegn og knæle paa sin Skammel, før hun gik i Seng. Hun har ogsaa været ivrig for, at hendes smaa Søskende skulde lære det. Mange Gange har det været pudsigt og rørende at høre paa, naar hun har formanet dem. Men tænk: I Aften, da jeg kom op til Børnene, var alt i vild Forvirring. Inde hos Drengene sloges Olaf og Tage i Hovedpuder, og hos Pigebørnene hang Tulle ud ad Vinduet, medens den store Anna paa tolv Aar laa tudbrølende i Sengen. — Jeg fik jo Drengene til Ro og Tulle til Sengs, og saa sad jeg lidt hos Anna. Hun fik Lov til at tude ud. Derefter kom Forklaringen.

Jeg spurgte hende, hvorfor de ikke havde været rolige og søde, som de plejede at være, og hvorfor de ikke var færdige til deres Aftenbøn, da jeg kom. Hun svarede: »Ida siger, at ingen fornuftige Mennesker gør den Slags. Det hjælper ikke et Hak at bede, og det med Korstegn er bare noget Hokuspokus!« — — Ida er den rødhaarede Feriepige nede fra Strandvillaen. Hun er jævnaldrende med Anna.«

Agnete tav lidt, saa fortsatte hun:

»Barnet faldt til Ro igen. Vi snakkede om det. Og kender jeg Anna ret, finder hun af sig selv paa at bede for Ida, saa hun kommer til en anden Erkendelse.«

»Hvad sagde du? Forbød du hende at omgaa Ida?«

»Aa, jeg sagde ikke store Ting. Blot, hvad vor Præst har lært mig om Bønnen, at den ikke alene hjælper, naar man beder paa rette Maade, men at man ogsaa modtager mange, mange Goder, som man aldrig har bedt om. Angaa-

ende det slemme Ord sagde jeg, at kun ubetanksomme Folk kunde kalde det Tegn, hvorved vi mindes om den største Heltegerning i Verden, for »Hokuspokus«. Begge Dele forstod Anna. Hun vidste det i Forvejen. At forbyde hende at omgaas Ida vil jeg ikke gøre. Det maa regulere sig selv. Man kan ikke holde sine Børn afspærret fra Omverdenen. Før eller senere vil den gribe ind.«

»Det vil den. Men du har da et godt Værn mod den Slags Indgreb derved, at du og Knud kan tale med jeres Børn, saadan som I kan.«

Agnete nikkede.

»Det var godt, du tog Knud med, for i dette Stykke gælder han mest. Naar det kniber, finder han bedst de rette Ord. Jeg er vis paa, at han nu,« hun gjorde en Bevægelse i Retning ad Trappen, »har faaet de sidste Døninger til at lægge sig. For Resten,« tilføjede hun eftertænksomt, »er vor Aftenandagt med Børnene foran Krucifikset, saadan som vi har holdt den med dem, fra de var ganske smaa, vistnok vor allerbedste Hjælp i den Slags Tilfælde som i Aften. Det er ikke blot en from Vane, vi giver dem, men den gør os det lettere naturligt at tale med Børnene om Ting, som det ellers kan falde svært at faa talt om. Og jeg tror, den vil komme til at betyde endda mere for os, eftersom Børnene vokser til, og Vanskelighederne, som udefra melder sig, bliver større.«

»Du mener, at den fremmer Fortroligheden mellem jer og Børnene?«

»Netop!«

Jeg mindedes et Citat om Fortrolighed og kom med det:

»En kostelig Gave, der skænkes os paa samme Maade som Kærligheden!«

Agnete smilede:

»Man siger det, og det lyder meget smukt. Men Fortrolighed er nu mere at ligne ved en Bygning, der mures op Sten for Sten og Dag efter Dag. Knuds og mine Mursten har især været Aftenandagterne med vore Børn.«

Til dette tav jeg og højede mit Hoved. Agnete er ikke alene ældre end jeg. Hun er ogsaa klogere. *Lillemor.*

Paa Lytterpost.

Fredag 21.-5. Kl. 19³⁰—20: Store Statsmænd. Cand. mag. Hugo Worsaae Petersen: »**Metternich**«, udtalte »*Prinsers, Hofsnoge, Skriftestædre o. s. v. øvede Indflydelse paa Politiken. »Reaktionens hellige St. Georg stod som Symboler paa Sejren over Revolutionens Drage. . .*« Naar et Foredrag slaar paa disse Streng, kan man vædde hundred

inod een, at den historiske Videnskab ikke just fejrer Triumfer i det. Man blev for saa vidt heller ikke skuffet. Tidens Forskning kender i hvert Fald et lidt mere sammensat og gunstigere Billede af den østrigske Statskansler end den Kliche, Foredragsholderen paatrykte sine Tilhørere.

Christi Legems Fest Torsd. 27.-5. Kl. 8—8⁵²: Transmission fra Sakramentskirken af **katholsk Gudstjeneste**. Prædikenen holdtes denne Gang af Pastor Osterhammel, der først mindede om Forskellen mellem Skærtorsdag og denne Festdag. Omtalte Processionerne: »*Det er Kongen, der i festligt Optog drager gennem vore Gader. Vi skal juble paa denne Dag og glæde os i vort inderste Hjerte — og det kan vi ikke gøre nok. Tre Ting i vore Kirker minder os om den hellige Eucharisti: Tabernakel, Alter og Kommunionbænk. Altid har man i den katholske Kirke ofret det bedste paa Tabernaklets Udsmykning. Og Kirken har kunnet samle en stadig tilbedende Skare om Tabernaklet.*« Prædikenen gik tydeligt og godt igennem. — Celebrant var Pastor Andreasen, der bad med den i Sakramentskirken brugelige Langsomhed, som forstaas godt i Radioen.

Fredag 4.-6. Kl. 11¹⁵—11⁴⁵: Skoleudsendelse. Domprovst Skovgaard-Petersen: Kirkehistoriens store, 1 V: **Den hellige Birgitte**, indeholdt ret smukke Udtalelser. »*En nordisk Profetinde, som fik Betydning for hele Kristenheden. Begge Birgittes Forældre var efter Datidens Forhold levende Kristne. . . . Man kan godt sige, at det er noget underligt noget med disse Aabenbaringer. Men der er nu noget, der hedder Aabenbaringer. Gud ske Lov!*« Den ene eller anden Fordom blev rettel, saaledes naar det hed: »*B. tilsigtede med Birgittinerne en Vækkelse blandt de høje Stænder: hun vilde have Bibeloversættelse — hidtil havde man jo altid brugt latinske Bibler.*« (Altsaa Bibelen paa Modersmaalet er heller ikke Luthers Opfindelse!) Men selvfølgelig forekommer der ved saadanne Foredrag ogsaa mere eller mindre forkerte Oplysninger, saaledes naar Domprovsten bytter om paa Aarsag og Virkning: »*Det er en af de mange mærkelige selvlavede katholske Skikke, at Paven kan erklære et Menneske for Helgen, og saa sker der Undere paa denne Helgens Forbøn.*« Et forkert Billede giver ogsaa følgende: »*Vi Protestanter foretrækker at henvende os direkte til Gud*«, (hvilket Børnene skal tro, at Katholikerne aldrig gør). — »*Man kan egentlig ikke sige, at B. var en Slags Forløber for Luther; men hun var ærlig og streng mod sig selv*«, — jo, saa har hun aabenbart ikke været helt katholsk!

Mandag 14.-6. Kl. 19³⁰—20: Sognepræst G. Sparring-Petersen: **Kirke, Gud og Kejser**, talte om Sommerens store protestantiske Kirkemøder i England og deres specielle Emne: Modsætningen mellem Kirke og Stat. Der var

hist og her lidt uklare Steder, saaledes, naar der sagdes om Middelalderen: »*At Kirken ikke gennemskuede Landenes Junglemoral i deres Forhold lil andre Lande, viser, hvor Kristendommen var smittel af Verdslighed.*« Mon det virkelig har skortet paa Kirkens Skarpsyn? Allerede St. Augustin udtalte det berømte Ord om de smaa Stater, der var store Røverbander. Men med Erkendelsen alene er det jo ikke gjort. Idéerne skal realiseres, og her kan ingen som den katholske Kirke tale med om, hvor vanskeligt det er at omsætte Ideal til Virkelighed, støttet til totusindaarige Bestræbelser for at give Gud, hvad Guds er, og Kejseren, hvad der tilkommer Kejseren. Den katholske Kirke tager ikke Del i det engelske Kirkemøde, men de protestantiske Kirker vil gøre godt i alligevel med Ærbødighed at se hen til de Løsninger af Problemet, som den katholske Kirke har arbejdet paa. De selv har i deres 400-aarige Historie langt fra været saa heldige. I øvrigt udmærkede Foredraget sig ved en klar Erkendelse af Diktaturstaternes Totalitetskrav og dets Farer, og der bragtes en Del interessante Oplysninger som f. Eks.: »I Edinburg skal drøftes de theologiske, særlig dogmatiske Spørgsmaal. Naturligvis tilsigter man ikke at komme til Enhed og ophæve Forskellighederne mellem Konfessionerne.«

Ignatius.

Nye Bøger.

Reformationen i Tyrol.

Tyrolerdigteren *Joseph Georg Oberkofler* fører os med sin »Fortælling« *»Die Knappen von Prellau«*, Roman (206 S., RM. 4,60) ind i en stormfuld Tid, Reformationstiden. Greverne af Stübich, støttet af Fuggerne og andre Herremænd, har indkaldt lutherske Grubearbejdere til deres Kobberminer i Sydtyrol. De stolte frie Bønder dernede ser klart Faren for deres gamle Tro, for deres fædrene Jord. De rejser sig til væbnet Modstand. De sejrer over Adelen. Men deres Fører, den stærke og helt igennem redelige »Eisenschwögler«, bryder sammen, da han ser Krigen og dens Gru og det Væld af Lidenskaber, den vækker i ansvarsløse og svage Mennesker. -- Bogen er skrevet i et stærkt, men haardt og knudret Sprog, som passer udmærket til dens Emne og Skikkelser. Karl Rieders Illustrationer er pragtfulde: jævne og kraftige, som Digterens Bondeskikkelser. I alt en Bog af sjælden Kraft, et Helte-Epos om de katholske Tyrolerbønder.

P. K. H.

Gaa ud i Ensomheden!

»Hvis Menneskeheden ikke var fordømt til saa godt som altid at se Tingene i det forkerte Lys, vilde Menneskene, blandt alle Mennesker, især vælge Theologerne lil Raadgivere, og

blandt Theologerne vilde de vælge Mystikerne, og blandt disse vilde de til sidst vælge dem, som havde levet Livet mest fjernet fra Verden. Blandt dem, jeg har kendt paa nært Hold, og jeg har kendt mange, var det altid hos Mennesker, som levede et tilbagetrukkent, kontemplativt Liv, jeg har konstateret rolig, god Fornuft, sand Dømmekraft, Klogskab og en glimrende Evne til at forklare de allervanskeligste Problemer paa en praktisk, klog Maade og til at faa en Ide eller finde en Vej ud af de mest komplicerede Situationer.« Ovenstaaende Udtalelse af den spanske Filosof Donoso Cortes, citeret i »The forgotten Paraclete« af Mgr. J. R. M. Landrieux (Burns, Oates & Washbourne 1936, 144 S. 3 s 6 d.), egner sig til at vække Interesse for denne Bog som ved 12 ypperlige Kapitler om Helligaandens Forhold til Trefoldighed, Kirke og Sjæl, om Helligaandens Gaver, vil tilskynde til Andagt til den tredie Person, et Formaal, som efter alt at dømme vil lykkes for den engelske Oversættelse ligesom for den franske Original.

—z.

Munkenes Betydning.

At Munkerepublikken paa Athos interesserer Verden, saa vi bl. a. af Pastor Schindlers Artikler om den i Fjor. Nu har Georg Wunderle*) udsendt et Hæfte, som paa ikke altfor stor Plads dog tegner et grundigt Billede af de gamle Bjergklostre. Forf. indfører ikke blot i Bjergets skønne Natur, i Munkenes Liv, deres Betydning for Askese og Mystik, for Religion og Kultur, i Munkenes Mentalitet, som f. Eks. gør Unionen vanskelig, men han lærer os at føle os ind i det østerlandske Ordensliv og have Respekt for det. Husker man de mange forvrængede Forestillinger, som moderne Mennesker ofte har om dette Kloster og om Ordenslivet i det hele, da læser man med Glæde følgende: Paa Spørgsmaalet om, hvilken social Nytte det afsondrede og strenge Munkeliv er til, svarer en Athos-Munk meget smukt den russiske Marineofficer Apreleff: »Hele Menneskehedens Liv lige fra Adam til vore Dage er en Kamp imod Satan og hans oprørske Engle. Ved de godes Fællesfront imod det onde staur alle de, der kæmper for Menneskehedens Frelse, som den store Hærs Oplysningsposter. Ikke Antallet, men den ædle Vilje, Tapperheden og Udholdenheden skaber Heltene og Sejrherrerne. Ogsaa hvis de er mindre talrige, men stærke, kan de tilbageholde Lynet fra Himlen, gøre Bod for de andre og bede for dem. Der findes i Verden — Gud ved det — saadanne Munke og Eremiter, men ikke tilstrækkelig mange. Men naar de bliver mange, vil Verden naa sin kristelige Bestemmelse. Saaledes betragtet er den sande Eremit Menneskehedens Søn og Guds Tjener. Han er ikke Græker, ikke Hedning, ikke Jøde, han er økumenisk.«

—z.

*) »Aus der heiligen Welt des Athos«, (Würzburg, Rita-Verlag, 61 S., RM. 2,90).

Fra den vide Verden.

Højtid i Lisieux.

Det er bekendt, hvor stor en Andagt vor nuværende Pave nærer til den hellige Therese af Jesusbarnet. Til den højtidelige Indvielse af Helgenindens nye Kirke i Lisieux og til den eukaristiske franske Kongres, der samtidig dermed holdtes den 11. Juli, havde Hans Hellighed sendt Kardinal Eugenio Pacelli som Legat. Kardinal-Statssekretæren fik ved sin Ankomst i Paris den 9. Juli en overordentlig hjertelig og højlidelig Modtagelse baade fra Regeringen og Befolkningen. En stor Menneskemængde havde indfundet sig og udbrød i Leveraab for Paven, Kardinalen og for Frankrig. Med Udenrigsminister Delbos havde Kard. Pacelli en Samtale paa 20 Minutter. Derefter kørte han til Verdensudstillingen, hvor den pavelige Pavillon aabnedes i hans Nærværelse. For første Gang i Verdensudstillingernes Historie vajede det pavelige Flag fra Pavillonens Taarn. Dagen i Forvejen var den eukaristiske Kongres begyndt i Lourdes med en Forsamling for Børnene. 170 Særtog havde befordret ca. 40,000 Børn til den religiøse Fest.

Paa Indeks.

Den for nylig udkomne italienske Bog om Racen (*razzismo*) af *G. Cogni* er blevet sat paa Index. Forbudet vækker Opsigt i Italien, fordi Forfatteren er en kendt fascistisk Skribent. I en ikke-officiel, privat Kommentar til de udenlandske Journalister begrundes dette Skridt med den Fare for Forfalskning og Forfladigelse af Moral og Videnskab, som Bogen, der støtter sig til Rosenbergs og Hauers Racevanvid, betyder. Fra katholsk Side havde man forinden henstillet til Forlaget at tage Bogen ud af Handelen. Da Forlaget af »formale Grunde« — ikke gjorde det, kom det til Indiceringen. Sikkert vil Vatikanet derved advare den italienske Fascisme mod ethvert Forsøg paa at lade sig inficere af racemæssige og antisemitiske Ideer, som hidtil ikke har vundet Indpas Syd for Alperne.

Fra Sølvklokketaarnet.

Den hæftige Pressestorm, som liberale og radikale Kredse i Polen rejste imod Ærkebiskop Fyrst Sapieha af Krakow, har ogsaa givet Genlyd i danske Aviser. Man har dog mest kun citeret Modstandernes Bebrejdelser. Man har intet hørt om den fremragende Prælat, om hans store Hjælpeaktion under Verdenskrigen, om det Billede af ham som den barmhjertige Samaritan, som er meget udbredt i Polen. I Polen er der nu blevet samlet saa mange Stemmer, at Sejmen kan indkaldes; en Tid syntes Konflikten at blive bilagt ved en Undskyldning fra Ærkebiskoppen til

Statspræsidenten. Ærkebiskoppen stammer i øvrigt fra en polsk Familie, der har skænket Fædrelandet mange fremragende Sønner. Den liberale Kampagne mod ham vil næppe kunde berøve ham den Popularitet, som han er i Besiddelse af, og som især øgedes efter en rask heltemodig Redningsdaad, som Ærkebiskoppen udførte i 1915. I Anledning af en Firmelse stod en stor Folkemængde, mest Kvinder og Børn, uden for den lille Kirke i en galicisk Landsby. Pludselig stormede to løbske Heste med deres Vogn mod de skrækslagne Kirkegængere. Det næste Øjeblik kunde bringe en uoverskuelig Ulykke, og der hørtes allerede Rædselskrig. I dette Øjeblik styrtede Ærkebiskop Sapiiha, der endnu var iført sit højtidelige Bispeskrud, imod det rasende Spand, greb med sikker Haand Tøjlerne og standsede de stejlende Heste. Det er en tapper, hel Mand, der sidder paa Krakows Bispetrone, og det er maaske ogsaa derfor, at visse Kredse ikke kan lide ham.

Ærkebiskop Fyrst Sapiiha.

»Den ældste« paa Pariserudstillingen.

Den franske Presse meddeler følgende Enkeltheder om Verdensudstillingens katolske pavelige Pavillon: Pavillonen er 200 Fod høj og har kostet henved 1 Million Kroner. Beløbet er for Størstedelen tilvejebragt ved offentlig Indsamling. Bygmesteren hedder Paul Tournon. Pavillonen er bygget i moderne Stil. Kuplens Vinduer bestaar af Glas-malerier, som senere er bestemt for Notre Dame Kirken. Udstillingens almindelige Formaal er at vise Kirkens Velgørlighederne overfor Menneskene. I Børnenes Hall staar et Alter, som er blevet rejst af dette Aars franske Førstkommunikanter. Omkring Kapellet løber en Klostergang med en Dominikaner-, en Karmeliter- og en Cistercienser-Celle, en Kopi af Louise af Frankrigs Celle og den h. Therese af Jesusbarnets Celle. Højaltret er omgivet af Altre fra 12 forskellige Nationer. Over Indgangen til Pavillonen staar skrevet: »I Aar er Kirken 1937 Aar gammel; den er den ældste Organisation paa hele Udstillingen«.

Kirkelig Kalender.

Juli.	Juli.
18. S. 9. Søndag e. Pintse	25. S. Apostlen Jakob. — 10. Søndag e. Pintse.
19. M. Vincents af Paul.	26. M. Anna.
20. Ti. Hieronymus Æmiliani.	27. Ti. Pantaleon.
21. O. Praxedes.	28. O. Nazarius og Fæller.
22. T. Maria Magdalene.	29. T. Olav, Konge af Norge.
23. F. Apollinaris	30. F. Abdon og Sennen.
24. L. Vigilie til Apostlen Jakob.	31. L. Ignatius af Loyola.

Juli.

Ugens Messebønner.

18. S. 9. Søndag e. Pintse (684—519); 2. Sæt Bønner: Camillus af Lellis (1001—823), 3. Sæt Bønner: Symphorosa og hendes syv Sønner.
19. M. Vincents af Paul (1002—825).
20. Ti. Hieronymus Æmiliani (1003—825); 2. Margarete.
21. O. † Praxedes (1007); 2. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. Efter frit Valg.
22. T. Maria Magdalene (1008—830).
23. F. Apollinaris (1011—835); 2. Liborius.
24. L. Vigilie til Jakob ([1]—[1]); 2. Christine ([61]—[61]), 3. Gudsmoder ([90]—[94]).

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 18. Juli agter Hs. Exc. Biskoppen i Prælatmessen Kl. 8 at meddele **Præstevielse**s Sakramente til Diakon W. Nøkke. Kl. 10 Sangmesse m. Præd. Den følgende Dag Kl. 9 celebrerer den nyordnede Præst sin første Messe i St. Josephs Kirke.

Klosteret paa Jagtvejen. Fra nu af er der igen om Søndagen: stille Messe Kl. 7¹/₂, Højmesse Kl. 9, og om Hverdagen st. Messe Kl. 7¹/₂, Højm. Kl. 8.

Lodtrækningen for **St. Pauls Kirke** i Taastrup, som skulde finde Sted d. 18. Juli, trækkes først under Sommerfesten ved Kirken Sønd. d. 1. August. *Br.*

Genrejst, hvad vorø Forfædre nedbrød.

Minster Abbediet nær Ramsgate blev ødelagt af Danskerne i Aaret 978. Benediktinersøstre blev myrdede. Forleden vendte syv Søstre af samme Orden tilbage til Abbediet, og flere vil snart følge efter. Abbediet blev genopbygget i det 11. Aarhundrede og har siden Reformationen tjent som privat Residens. En amerikansk Dame forærede Søstre Abbediet, som nu er taget i Brug. En af Staldene er blevet omdannet til Kapel.

En Negers Helgenkaaring.

Regeringen i Peru har indsendt en officiel Anmodning til den hellige Fader om Helgenkaaring af Negeren Martin de Porres. Han vil blive Perus anden Nationalhelgen. En Præst fra Chicago er afrejst til Lima for at sætte de nødvendige Undersøgelser i Gang. Regeringen har stillet en Stab Statsbibliothekarer til hans Disposition. Den salige Martin var en Dominikaner, som døde for 300 Aar siden som en berømt Læge.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Aflæveret til Postvæsenet Tordag d. 15. Juli.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon-Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½–14½.

Nr. 30

Søndag den 25. Juli

1937

INDHOLD: Kristina. — Pavens Radiobudskab til Lisieux. — Kønsmoral og Farisæisme. — Jämtlands-Folk under Søndagsloven. — Nicolaus Steno's Gilde. — Pater Poquet . 25 Aar Præst. — Tilbageblik paa Spaniens Kamp. — Nye Bøger. — Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

KRISTINA

Det er naturligtvis Gustav Adolfs Datter, Sveriges berømte Dronning, det lille jævne Navn over disse Linier skal være Betegnelsen for. Fra Nordens Historie vil den ydre Ramme for hendes Liv være kendt af mange, det skal derfor her kun skitseres med nogle faa Ord.

Kristina var ikke mere end seks Aar gammel, da hun ved sin Faders Død af Navn blev Sveriges Dronning. Hendes Moder brød sig lidt om Datteren, og hun blev mest opdraget og undervist hos Slægtninge og Venner. Kvindelige Sysler interesserede hende ikke, men hun red og gik paa Jagt, erhvervede sig ogsaa ypperlige Kundskaber i flere fremmede Sprog, i Historie og Politik, Filosofi og Religion. Da hun i 1644 fyldte atten Aar, blev hun myndig og greb Regeringens Tøjler med en haard Haand. Det skyldtes hendes Indflydelse, at Freden efter Trediveaarskrigen allerede blev sluttet 1648.

Hun kaldte Kunstnere og Lærde til sit Hof og holdt dem fast dér ved fyrstelige Lønninger. Men samtidig fik

hun i Aarenes Løb stadig større Sympathi for den katholske Tro, saa hun 1654 afstod Tronen til sin Fætter Carl Gustav og Aaret efter i Innsbruck traadte over til den katholske Kirke.

Dette Skridt vakte naturligvis stor Opsigt alle Vegne. I Rom modtog Paven hende med stor Opmærksomhed og meddelte hende personlig Firmelsens Sakramente. Hun samlede de fornemste Familier i den evige Stad om sig, holdt Koncerter og Selskaber og imponerede alle ved sin Lærdom og sit skarpe Vid. Samtidig forargede hun ogsaa mange ved sin ofte meget mærkelige Opførsel — hun klædte sig f. Eks. undertiden som en Mand — ligesom hun kunde lægge en umotiveret Strenghed, ja Grusomhed for Dagen. Paven blev meget misfornøjet med hendes Maade at optræde paa, maatte endog en tidlang støtte hende pekuniært, naar Pensionen fra Sverige ikke blev sendt hende.

Efter Carl Gustavs Død 1660 var hun to Gange i Sverige, især for at faa ordnet sine lovlige Rettigheder til Pensionen. En lille Tid herefter boede hun i Hamburg, hvor hun dog ved sin Optræden gav Anledning til Tumult og Blodsudgydelse. Derfor vendte hun 1668 tilbage til Rom og forblev der til sin Død i 1689. Hendes Palæ dér blev et Samlingssted for Lærde og Kunstnere, som hun ofte støttede med storslaaet Gavnildhed. Men ogsaa de fattige i Rom fandt i Kristina en hjælpsom og kærlig Moder. Som hun blev ældre, opfyldte hun sine religiøse Pligter med stedse større Iver og døde en from Død som en god katholsk Kristen. Kristina havde aldrig været smuk, men sikkert i sin Ungdom haft et interessant Ydre; som ældre blev hun saa svær, at al Tale om et godt Udseende var udelukket. I Karakter forblev hun sig selv lig, var en Kundskabs- og Sandhedssøger hele Livet igennem. Hendes Sympathier og Antipatier var meget stærke, og det fik hendes Omgivelser ikke saa sjældent at mærke. Hun var ingen Helgen, men sikkert meget bedre, end hendes lutherske Landsmænd i Datiden og senere hen ofte har tegnet hende.

Fremfor alle Begivenheder i hendes Liv har hendes Konversion naturligvis dannet Grundlaget for mangen Diskussion. Blandt andet har man paastaet, at hun i religiøs Henseende var ligegyldig, men blot var ked af at være i

Sverige og længtes efter at bosætte sig i Rom. At dette ikke er Tilfældet, hævdes af den kendte Professor i Historie Curt Weibull fra Göteborg, der skriver saaledes om hendes Konversion i Tidsskriftet »Scandia« 1928:

»Hvad der skete, var allerede begyndt med Barnets naive Opposition. Denne udviklede sig til en hæftig Reaktion mod den protestantiske Intolerance, som omgav hende. I

Dronning Kristina.

Tvivl om, hvilken af de kristne Religionsformer, der var den sande, havde hun dannet sig sin egen. Tænkere som Descartes har maaske derfra ledet hendes Tanker imod den katholske Kirke. Hun tog selv Initiativet til Forbindelsen med Rom og tilkaldte personlig Jesuitpatrene. Disse har maaske med deres fine Dialektik, stærkere end hendes egen, indføjet nogle manglende Led i Tankekæden. De har gjort Kæden solid.«

Dronning Kristina var ogsaa virksom som Skribent, men det er næppe for strengt at sige, at denne Virksomhed kun har liden blivende Værd. Blandt hendes »Tanker« og »Aforismer« findes dog enkelte, hvor hun udtrykker en Sandhed paa en god og original Maade. Her skal anføres nogle faa: »Denne Jord bør betragtes som et Slags Herberg, hvor man blot tilbringer nogle korte Øjeblikke.« »At vide, at Gud er Gud, og at han vil vedblive at være det samme i al Evighed, er tilstrækkeligt til at leve og dø glad.« »De overfromme er forfærdelig urolige over deres Næstes Synder, men tager deres egne beundringsværdig roligt.«

Dronning Kristina var sikkert en ærlig Sjæl, men det var uden Tvivl mere hendes høje Stilling, end personlige Egenskaber, der gjorde hendes Konversion saa navnkundig.

Niels Hansen.

Pavens Radiobudskab til Lisieux.

Festlighederne i Anledning af den nationale eucharistiske Kongres i Lisieux naaede Søndag den 11. Juli Højdepunktet. Lisieux var flagsmykket. Uafbrudt strømmede nye Pilgrimsskarer fra hele Frankrig til Byen. Med stor Begejstring modtog man Kardinallegatens Meddelelse om, at det havde været den hellige Faders Agt personligt at komme til Festlighederne, og at kun den Kendsgerning, at hans Fraværelse i Kristenhedens Centrum ikke kunde tillades under den herskende vanskelige Situation, forhindrede ham i hans Forsæt.

Over 300.000 Pilgrimme overværede Kardinallegatens Indvielse af den nye Kathedral; fem andre Kardinaler og over 80 Ærkebiskopper og Biskopper assisterede Kardinallegaten. Kardinal Pacelli holdt saa under aaben Himmel en Tale til den enorme Pilgrimsskare, hvori han henviste til, hvilken Betydning Bygningen af den nye Basilika havde for Frankrigs katholske Liv og for Verden, og mindedes den heltemodige Modstand, hvormed den Hellige Fader mødte Kirkefølgelserne i visse Lande. Præcis Kl. 12 transmitteredes det Radiobudskab, som den hellige Fader rettede til det katholske Frankrig. Pave Pius XI sagde i sin Tale:

»Saa er ogsaa Vi nu hos jer, Hyrden hos sin dyrebare Hjord, Faderen hos sine højtelskede Børn. Vi er hos jer i Jesu hellige Navn, som Vi elsker overalt, og i den hellige Thereses Navn, som i Dage mere end nogensinde før er Lisieux's og dens Karmels Berømmelse.

Vor dyrebare Søn og Kardinallegat a senere repræsenterer Vor Person iblandt jer. Han taler i Vort Navn; i sit fromme og veltalende Sprog giver han Udtryk for Vort Sindelag. Vi kommer til jer for at bede med jer. Det er den mest passende, ja den allernødvendigste Form at tilbringe denne Time med jer paa.

Den mest passende Form siger Vi, da jo vor guddommelige Konge fra sin eucharistiske Trone og jer og Vor kære Helgen fra sin Grav, der i Løbet af saa kort Tid allerede er blevet saa forherliget, oplyser jer med Troens Lys og tænder Andagtens guddommelige Glød i jere Hjerter. Men ogsaa den allernødvendigste Form, da jo Elendigheden, Farerne og Trængslerne, som truer fra alle Sider, er saa store, saa de minder Os om den guddommelige Mesters Ord: Man skal altid bede og aldrig aflade dermed.

Lad os bede Skaberen og den højeste Herre over Him-

mel og Jord, over Folk og Nationer, at han dog vil skænke denne saa forvirrede Verden og alle Folkeslag, som trykkes af vore Dages Nød og angstfulde ser ind i Fremtiden, noget af den Ro, som Orden og Fred giver, for at de vender tilbage ad den Vej, som alene fører til Anerkendelse af hans guddommelige Overherredømme, til Lydighed imod hans hellige Love, til Udøvelse af Retfærdighed og Kærlighed, fremfor alt overfor de mindre bemidlede og derfor dem, der knuges mest og derfor behøver den mest.

Lad os bede, at denne vor Konge i den hellige Eucharisti vil helliggøre os og frelse vore Sjæle og allerede nu gøre dem til Templer, til levende Domkirker, hvor han vil bo med sin Naade og alle sine Velsignelser: Domkirker saa skønne og pragtfulde, at de overstraaler al jordisk Skønhed og Pragt, selv Pragten i den nye Domkirke i Lisieux.

Lad os bede for denne levende Domkirkes, jeres Sjæles, alle Sjæles Vogtere og Beskyttere, for at Jesu Kristi Kongerige, takket være deres ivrige Bøn, deres lysende Iver, deres Omhu, deres apostolske Virken og deres forbilledlige Liv, maa bevares i Sjælene og udbredes mere og mere, og for at de uden Frygt, ja med Tillid, kan gaa den Time i Møde, som fører dem frem for Guds Domstol til Regnskab for deres Hyrdepligt, det vil sige for jeres Sjæle. (Heb. 13, 17).

Endelig beder Vi jer, elskede Børn, med særlig barnlig Kærlighed at bede for Os, paa hvem dette Regnskabs Tyngde særlig hviler. Derfor siger Vi ogsaa med Apostlen: *Orate pro nobis, oramus pro vobis, orate pro invicem, ut salve mini.*« (Beder for os, vi beder for jer, beder for hinanden, for at I kan opnaa Frelsen. Jak. 5, 16).

Og netop dette vil Vi lægge jer paa Sinde: Hører ikke op med at bede for Os, og jeres Bøn maa være henvendt paa frem for alt og i enhver Henseende at anraabe om den fulde og fuldkomne Lighedannethed med vor guddommelige Konges og Herres, Jesu Kristi, Vilje, den fulde og fuldkomne Lighedannethed i den dybe Jævnheds og aandelige Barnligheds Aand, det vil sige, den barnlige Hengivenhed, som gjorde jeres og Vor saa kære hellige Therese af Lisieux saa velbehagelig for den guddommelige Brudgoms Hjerter.

Og lad nu over jer, over jer alle og over hver enkelt af jer, nedstige Oldingefaderens Velsigelse, han som ved jeres Bøn fik skænket Livet igen til nyt Arbejde — hvor længe og hvortil ved Gud alene — Jesu Kristi Stedfortræders Velsignelse. Denne vor guddommelige Konge, hvem det er en Glæde at omgaas ligefremme Sjæle, og som føler Behag ved at dvæle blandt Liljer (Prov. 3, 82 — Cant. 2, 16), han kunde jo ikke andet end ogsaa tilstaa denne anden Rose

paa Forbøn af den hellige Therese af Lisieux, som altid anraabes, især af hendes Søstre, hedens legemlige Søstre og hendes Ordenssøstre — lad altsaa nu denne Velsignelse stige ned og forblive over jer alle, over hver enkelt af jer og over alle jeres inderligste Anliggender og over de Personer, som I vil give Andel deri.«

Efter sin Tale meddelte den hellige Fader den pavelige Velsignelse.

Hele den franske Presse har hilst Kardinal-Statssekretær Pacellis Rejse som en meget betydelig Begivenhed og har givet Plads for meget udførlige Referater af Festlighederne. Statssekretærens Rejse maatte selvfølgelig føre til et Møde mellem Kirke og Stat. Kardinal Pacelli betonedede dog udtrykkelig sin religiøse Mission. Angaaende Rygterne om, at hans Rejse skulde have politisk Karakter, udtalte han til Journalisterne: »Deres Præsident har rettet meget elskværdige Ord til mig, som bevidner den hjertelige Interesse, hvormed man møder den høje og trøsterige Mission, som den hellige Fader har betroet til mig. En væsentlig religiøs Mission vil jeg straks sige.« Den bestaar i at bringe den h. Therese en overordentlig Hyldest. »Dette er min Sendelses Maal. Jeg véd, at nogle af Deres Kolleger har draget en smigrende Sammenligning mellem mit Komme og min ærede Forgængers Mission. Det er utvivlsomt første Gang siden 1801, at en Statssekretær fra den hellige Stol kommer til Paris. Men De véd, lige saa vel som jeg, at Situationen er meget forskellig. Men hvad enten det drejer sig om Afslutning af et Konkordat eller Indvielsen af en Basilika, saa vil Kirken altid og frem for alt fremme og bestyrke Guds Ære, Folkenes moralske Fremskridt og Fædrelandets sande Vel.«

Den 14. Juli celebrerede Statssekretæren Pontifikalmessen i Notre Dame Kirken i Paris. Kardinalerne Verdier og Baudrillart var med i det højtidelige Indtog i Kirken. Fra Prædikestolen holdt Kardinallegaten en Tale, hvori han udtalte, at alle de, som havde Kendskab til Frankrigs store Kaldelse, ønskede, at det i Fremtiden maatte finde sammen i Enighed for dels at opfylde de Opgaver, Nutiden stillede det over for, dels med Henblik paa Idealerne i Fremtiden. Hertil var først og fremmest Bønnen nødvendig, thi uden Bøn vilde man kun øve Menneskeværk, og i Fremtiden var det blotte Menneskeværk dømt til Nederlag.

I anden Del af sin Tale dvælede Kardinallegaten ved det store kristelige Arbejde, der laa i det sociale Spørgsmaals Løsning ud fra Kærlighedens Aand. Ikke ved skønne Ord, men ved Handling maatte man hjælpe dem, som følte sig ulykkelige og derfor havde mistet deres Tro. Det katholske Frankrig, som havde skæn-

ket Kirken og hele Menneskeheden en Vincent af Paul og talrige andre Helte, kunde ikke lade Opræbet til Broderlighed dø uhørt hen. Den nødvendige Socialreform, udtalte Kardinallegaten, maatte heller ikke skrække tilbage for dristige Fornyerelser, men maatte ikke udarte til Revolution. Denne Formaning til Aarvaagenhed var særlig vigtig i Betragtning af de Forsøg, der blev gjort for at skabe en ukrystelig Løsning paa de sociale Problemer, saaledes som det jo var blevet forsøgt i andre Lande. Til Slut betonedes Kardinallegaten, at Kirken ikke fremmede eller forsøgte at bekæmpe nogen Retning eller noget politisk Parti, men kun fulgte sin guddommelige Kaldelse og forkyndte den katolske Sociallæres Gudsprincip for Verden. —z.

Kønsmoral og Farisæisme.

I Anledning af Forfatter Knud Bruun-Rasmussens Kronik: »Om Menneskelighed« i »Berlingske Aftenavis« 8.7.-37 og Justitsminister Steinckes Kronik i »Politiken« af 11.7.-37: »Erotik og Forplantning«.

Vil man se Tingene stillet paa Hovedet, bør man læse Knud Bruun-Rasmussens ovennævnte Kronik — Svar paa Pastor Gunner Engbergs Artikel »Nu den egentlige Sag« (Berlingske Aftenavis 10.6.). Bruun-Rasmussen raaber Vagt i Gevær mod »Sædelighedsapostlen« Gunner Engberg — for »Gunner Engberg er den eneste rigtige Sædelighedsapostel, vi har her i Landet.« »Naar Samfundet rammer dem, der har en Pornografbutik, med Straf og Foragt, bør ogsaa Sædelighedsapostlen sættes paa Plads.« Bruun-Rasmussen finder det »meget kedeligt, at man ikke har en Paragraf, der kan bruges mod Gunner Engberg.«

Altsaa: Gunner Engberg er en Samfundsfare, fordi han har halt Mod til »i den ene Artikel efter den anden at gaa ind for Sædeligheden,« idet han er af den Mening, »at det ikke blot er nogle Halvpalienter — Pornograferne — men de sunde, det er galt med; at vi næsten allesammen er kommet for langt ud i Omtalen af Ting, man før ikke talte saa højt om — at vi skulde erkende dette og gaa to Skridt tilbage — at dette er den egentlige Sag og den Lære, vi skal drage af de forskellige skidne Affærer.« Ja, Gunner Engberg har Mod til at »flyve frem mod Johannes V. Jensen, Kaj Munk og Thit Jensen og raabe: Nu ikke længere ud! Vi har haft nok af den Udstilling... Nu ikke flere Sovekammer-scener i Romanerne.«

Mod denne »Talen om Sædelighed« holder Bruun-Rasmussen »Kristendommens Syn paa Mennesket«: halvt Engel, halvt Dyr med Ret til at vedkende sig begge Dele! At der

er en Dobbeltthed, en Modsætning i vor Natur, vidste rigtignok allerede Apostlen Paulus; men den Insinuation, at han skulde betragte Dyret og Englen, Kødet og Aanden som ligeberettigede, vilde han bestemt protestere imod. Siger han ikke (Gal. 5, 25): »De, som tilhører Kristus, har korsfæstet deres Kød med dets Laster og Lyster.« Efter at man siden Brandesianismens Tid har talt Dyrets Sag, er det paa Tide, at én staar op og understreger Englens. Naar han tilmed *»er den eneste virkelige Sædelighedsapostel, vi har her i Landet«*, burde hans Ord anerkendes som en mandig Bedrift og ikke stemples som Farisæisme.

Gunner Engberg er imidlertid ikke den eneste Sædelighedsapostel. Justitsminister Steincke har i hvert Fald opdaget én til, som han overøser med sin Galdes Bitterhed, nemlig Folketingsmedlem Fru Gautier Schmit. Hun er Repræsentant for det samme *»antikverede, nedarvede, kirkelige Syn paa Erotik og Forplantning med tilhørende Hykleri, Bornerthed, Farisæisme og Dømmesygge«*. Vi kan ganske vist ikke give Fru Gautier Schmit Ret i, naar hun — efter Justitsminister Steincke — hævder, at al Erotik, der ikke tjener Forplantning, er umoralsk. Vi udtrykker Kravet til Forplantningen anderledes, nemlig: Al Erotik, der paa en naturlig Maade udelukker Forplantningen, er umoralsk. Men Justitsministerens Kritik sigter ikke blot til denne for snævre Opfattelse af Ægteskabet, men vender sig — naar alt kommer til alt — mod den kristne Opfattelse af Kønslivet. Selv om Justitsministeren *»anser Ægteskabet for en gavnlig Samsfundsinstitution og paa enhver Maade bekæmper Ansvarsløshed og Tøjlesløshed«*, bøjer han sig dog for *»den økonomiske og tekniske Udvikling«* — ved den sidste mener han vel *»den præventive Teknik, Aarhundredets mest revolutionerende Opfindelse«*! og betragter det *»som naivt at forkætre«* Ægteskabets unaturlige Goldhed saavel som Kønslivet uden for Ægteskabet. Han gør i denne Forbindelse Pierre Louys Ord til sine: *»Menneskets Elskov adskiller sig fra Dyrets Brunst ved to guddommelige Ting: Kysseset og Kærtagnet«*, som om dette var nok til at opløfte det menneskelige Kønsliv i en moralsk Sfære.

Hvad mener i øvrigt Justitsministeren og Bruun-Rasmussen med Farisæisme? Er det, at *»prædike«* for andre, det samme som at holde sig for bedre? Er en Mor, der siger formanende og advarende Ord til sin opvoksende Søn eller Datter en Farisæer? Er en Lærer, der med sin bedre moralske Indsigt vejleder Ungdommen, en Farisæer? Er en Præst, der over for uselvstændige, af Usædelighedsapostle vildledte Tilhørere, nævner Tingene ved det rette Navn, en Farisæer? Bør der ikke, naar vi roser os af vor Frihed, være lige Ret for Sædelighedsapostlen som for

dem, der under Kunstens og Litteraturens Camouflage undergraver Moralens?

Imidlertid har Gunner Engberg og Fru Gautier Schmit Forbundsfæller, der ganske vist ikke raaber højt, men hvis spæde, anklagende Røst de, hvem Samfundets Vel ligger paa Hjerte, ikke burde sidde overhørig. Det er de Stakler, der med deres Barndomslykke maa betale for den moderne Kønsmoral. Mon disse Børn ikke tusinde Gange vilde foretrække, hvad Bruun-Rasmussen kalder »Glansbilledægteskaber med Forældrenes Trofasthed og Kærlighed, til Døden skiller dem«?

Baade Justitsministeren og Bruun-Rasmussen gør et Sidespring til Cølibatet. Justitsministeren finder, at *»det i det lange Løb ødelegger Nervesystemet«*. Vi spørger: paa hvis Konto kommer de relativt set fleste Nervesammenbrud, paa Cølibatets eller den fri Kærligheds? Bruun-Rasmussen slaar sig til Ridder paa de tyske Usædelighedsprocesser, som han uden videre tager for gode Varer og som Maalestok for den katholske Gejstlighedens sædelige Niveau. Selv en Modstander af Cølibatet burde være forsigtig i sin Dom, naar han maa sige sig selv, at det i hvert Fald efter Udlandets Opfattelse ikke blot er Sensation, men Politik, der inspirerer disse Processer. Baade Justitsministeren og Bruun-Rasmussen paaberaaber sig Evangeliet. Justitsministeren spørger: *»Hvor finder man hos Christus et Forbud mod Kærlighedslivet udenfor Ægteskabet eller blot Udtalelser, der støtter Kirkens Udvidelse af det 6. Bud?«* Som om alt det var tilladt og kristelig Moral, hvad Christus ikke har forbudt udtrykkeligt? Forudsætter ikke Christi Forkyndelse hele den naturlige Orden og dermed de Moralbud, der staar skrevet i alle Menneskers Hjerter? Er Christus ikke kommet for at fuldkomme den gamle Pagt, i Stedet for at slappe dens Moral? Derfor udvider og skærper han det 6. Bud, der forbyder at bedrive Hor (Mt. 5,28): *»Men jeg siger eder, at hver den — der er Tale om Ægtemænd — som ser paa en Kvinde — gift eller ugift — for at begære hende, har allerede bedrevet Hor med hende i sit Hjerte«*. Ogsaa Saligprisningen Mt. 5,8: *»Salige de rene af Hjertet«* maa betragtes som en Udvidelse af det 6. Bud, naar vi forbinder den med Jesu Ord Mt. 15,16: *»Fra Hjertet kommer nemlig onde Tanker, Mord, Ægteskabsbrud, Utugt... Disse Ting er det, som gør Mennesket urent.«*

Bruun-Rasmussen bebrejder Gunner Engberg, at han *»laver en fladbundet Moralhistorie ud af Evangeliet«*. Han mener, *»der burde ikke være gjort saa stort et Nummer ud af alt dette«* — Pornografaffæren. *»Husk, hvor mildt Jesus talte om Toldere og Skøger, mens han fór haardt frem mod Farisæerne«*. Er ikke netop dette en »fladbundet Moral-

historie«, et »sødladent Glansbillede« af Evangeliet? Jo vist var Jesus Syndernes Ven, vel at mærke: de angerfuldes, og da han havde forsvaret Ægteskabsbrydersken, glemte han ikke at sige til hende: Gaa bort og synd ikke mere.

Hvad vilde Jesus gøre, dersom han kom til vor By? Maaske vilde han bruge Svøben for at rense vort lille Samfund ikke blot for Pornografi, men vel ogsaa for meget andet, som allfor længe er blevet taalt og dyrket under Navn af »Menneskelighed«. Han vilde sandelig ikke fare haardt frem mod »Farisæeren«, Gunner Engberg, endsige alliere sig med Bruun-Rasmussen, der vil have disse Ting fredet.

A. Menzinger S. J.

Jämtlands=Folk under Søndagsloven.

Jämtland er ikke bare den Landsdel, hvis politiske Tilhørsforhold man sammen med Härjedalens i Skolen havde det værste Mas med at holde Rede paa, fordi de to Landskaber snart var under den dansk-norske Krone og snart under den svenske, indtil de efter den for Danmark ydmygende Fred i Brømsebro 1645 blev svenske »for godt« og nu kan betegnes som liggende »mitt i Sverige«. Jämtland er tillige det fra Naturens Haand rigt velsignede Omraade, hvis Snetinder og vilde Fjeldverden forener sig med indtagende blomsterrige Kløfter og Dale. Det er de vældige Vinteruvejrs Regioner. Heidenstamm har skrevet derom i »Skogen susar« og i »Karolinerne«. Tavse Varder med deres Stenkors beretter blandt Jämtlands Fjelde om Oberst Armfelts 2000 Mand, som en Snestorm begravede under Hjemmarchen fra Felttoget i Norge 1720. — Jämtland er Botanikeres og andre Naturvidenskabsdyrkeres Eldorado. Til Sylfjeldenes evige Sne drager Vandreren for efter døgnlange Strabadser at holde den sjældne Isranunkels hvide Stjerner i sine blaafrosne Hænder, og til de vældige, snedækte Vidder drager ved Vinter og i den tidlige Vaar vor skandinaviske Ungdom for gennem Skisporten at søge Sundhed for Musklerne og Skønhedsindtryk for Sind og Sans. — Sidst, men ikke mindst, er Landet dog Jämtnernes Land, Hjemstedet for en Folkestamme, der bærer et Grænsefolks Præg, et dygtigt, et stridbart, et traditionsrigt Folk.

Før man i Norden lærte at riste Runer, mejslede Jämtnerne Soltegn og Dyretegn paa Fjeldenes Sten. De trak disse Tegn op med holdbare Okkerfarver, saa Budskaberne, Besværgelserne, eller hvad de forskellige Helleristninger skulde sige, den Dag i Dag efter syv Tusinde Aars Forløb endnu staar tydeligt prentede i Klippernes Vægge.

Jämterne har deres historiske Kildemateriale i Orden. Hvem der fornaar at »læse« Historie ud af gammelt Husgeraad og Bohave, vil i Musæet paa Frøsøen ved Østersund finde en herlig »Bog« om Jämtlernes Dygtighed. Men den, der vil læse om Jämtlernes stridbare Sind, gør ligesom Forfatteren til »Mitt i Sverige«*): Man læser i de Bøger, hvor Folk ikke antegnes for deres Dyders Skyld, i de gamle Rets- og Domsprotokoller.

Her berettes om Gæstebud og Hverdagskaar, om Sult og Ufred. Her optræder Hekse og Troldkarle, Forrædere, ulovlige Brændevinsbrændere, Flygtninge, Mordere, Ægteskabsbrydere, Ryttersoldater, Skolemestre og Sjælesørgere i broget Vrimmel. Af Tiden fra 1647 til 1811 leveres der i filmsagtligt skiftende Billeder Indtryk af, hvorledes Livet levedes blandt de Jämter, som ikke har kunnet holde sig klar af Loven. Der synes at have været rigeligt af dem, og det fremgaar med al Tydelighed, at der i samtlige Stænder og Befolkningslag har været nok af haarde Halse, som under strenge politiske og klimatiske Kaar ikke har betænkt sig paa at tage Loven (»balken«) til Hjælp, naar de ikke i saa stor Udstrækning som tidligere har kunnet tage sig selv til Rette.

Om Ryttersoldaterne hedder det, at »Jämtlands knektar« aldrig var af »de bästa guds börn«. De drak, de ragede i Slagsmaal, de røvede og stjal. Men det affinder man sig gladeligt med, naar man ser, hvorledes selv de, der var kaldet til at stifte Fred, »Kyrkoherder« og »Kaplaner« korporligt, skriftligt og mundtligt klamres med deres Sognebørn og hinanden om en »kanne« Korn. Præsten Claes Halling og hans Kapellan, Hammerein, fører i Aarevis Proces om et Spandemaal, alt imens Kapellanen truer Bønderne paa Næven, om ikke de giver ham saa godt Maal, som han ønsker sig. Bønderne paa deres Side paa-staar, at Kapellanen »sparker paa Spanden« for at faa Kornet til at falde sammen, saa der kan rummes mere i den. De to Præster paakærer hinanden for »haanske« Ord.

For aabent Tæppe oprulles deres Mellemværender. Sarte er de Herrer ikke.

Men Tiden var heller ikke sart.

I et Afsnit, som hedder »Kirke og Almue«, og som særlig helliges de Retssager, der i Efter-Reformationstiden flyder af Jämtlernes Forsømmelse af deres Kirkepligter, fremgaar det, at var end selve Kirkeforordningen i Forvejen streng nok, saa betænkte hverken Præster eller Kapellaner sig paa at drage Synderne til Ansvar over for den endnu strengere borgerlige Ret.

*) P. A. Norstedt & Söners Förlag, Stockholm 1936, Pris: 5,50 sv. Kr.

Paa en Tid, hvor vi herhjemme i Danmark nok praktiserer Kirketvang, Gabestok samt »offentligt Skrifte« for Forsømmelse af Gudstjenesten, lader man — for at tæmme genstridige Sind hos Jämtlands Bønder og holde dem til Fromhed — Loven og »Kungl. Majestät«s Plakater have Ordet i Tilmaaling af Straf.

Om nogle Tilfælde af denne Art hedder det:

Paa Sognestævne den 14. Juli 1765 angaves Jöns Isaksen i Lunne for, at han fire Helligdage i Rad havde været borte fra Kirken. Han undskyldte sig med, at han de to første Dage havde været syg, og de sidste to havde han været i sine »Fæboder« (paa Sæteren). Men da han ikke kunde fastholde Sygdommen, og han ej heller kunde bevise, at andet lovligt havde været til Hinder for Opfyldelse af hans kristelige Pligter, »overantvordedes« han til Lensmanden, som »drog« ham for Tinget og fik ham idømt »svidande« Bøder.

Håkan Nilsson i Gärde og hans Broder Johan anklagedes for om Søndagen at have spillet Kegler ved Gärde Gästgivergaard. Under spillet var de blevet uens, havde taget Tag, og Håkan havde faaet en Skramme paa Næsen. Han sagde dog, at han kun for Spøg havde taget Livtag med Broderen. Keglespillet kunde han ikke nægte, men han vilde ikke røbe, hvem han havde spillet med. Der var imidlertid Vidner nok, som kunde fremstille Sagens rette Sammenhæng og bedyre, at Keglespillet havde slaaet paa hele Natten indtil den lyse Morgen. — Lensmanden drog Omso'rg for, at den brødefulde fik Lovens Arm at fornemme.

Om en Kvinde, der ikke »befandtes at have hverken Sygdom eller Saar, men kun af Vanart holdt sig borte fra Guds Ord«, hedder det, at hun i Følge Kungl. Majs »Bønnedagsplakat« idømtes en Bøde paa fyrretyve Mark. »Orker hun ikke at bøde,« siger Dombogen, »sættes hun i Hæfte fjorten Dage og bespises med Vand og Brød.«

Johan Olsson i Äkra havde den 23. Juni modtaget Nadveren og var samme Dags Aften gaaet til Skovs. Den paafølgende Mid-sommerdag forsømte han Gudstjenesten. Da han tiltaltes herfor, søgte han at undskylde sig med, at han havde agtet sig til Sundsjö Kirke, men under Vejs dertil faaet at vide, at her ikke holdtes Prædiken. Han var da blevet i Marsätt og var gaaet til Gudstjeneste dér, hvorefter han vendte hjem. Man forlangte, at han skulde føre Vidner paa dette, hvilket han lovede. Men Protokolføreren maa have haft sine Tvivl angaaende Mandens Udsagn. Han skriver: »Troligst har Johan været paa Fisketur i Hundsjöarne, saa meget mere, som han skal have været hverdagsklædt og have haft Økse og Sæk paa Ryggen.«

Ungdommens Forlystelsestrang har ogsaa afgivet Stof til Rettens Protokoller. Det strenge Forbud mod »at danse før, under og paa Sabbaten« overtrædes livligt. Men der straffes prompte for det. En ung Mand maa for slig Overtrædelse betale 1 Daler 16 Øre, og den unge Kvinde 1 Daler Kobbermønt. Den, som husede de dansende, dømtes til at bøde dobbelt.

Samme Straf ifaldt den, som gik »efter fordømmelig Vane at give Langfredagsforskrækkelse«, hvormed der sigtes til den Skik, at unge Karle Langfredag Morgen drog rundt for at rise Folk af Senge for derved at opnaa Traktement. »Denne »fördömlige« Vane,« siger Bogens Forfatter, »er aabenbart en Reminiscens af den gamle katholske Skik, at Børn paa Langfredag Morgen af deres Forældre fik Ris for at paamindes om Frelserens Lidelser.«*)

Hverken Referater eller Domsafsigelser røber nogen god Tro til de unge. Skulde disse ikke gaa deres moralske Undergang i Møde, kendte man kun eet Middel: streng og uophørlig Opsigt med dem.

At der ogsaa i Retsprotokollerne findes oplegnet Domme for Uopmærksomhed i Kirken, for at have sovet under Prædikenen »endda Kirkevægteren paapasselig havde været tilrede med sin Stok«, nævnes kun for en Fuldstændigheds Skyld.

Til Trods for, at »Mitt i Sverige« er et eneste Album over Slægtens Fejl og Fald gennem halvandet Sekel, saa glimter der af Vid og af et særegent barskt Lune mellem de nøgterne Linier, som trækker det omfattende Synderregister op. Det gemmer gedigen Historie, omhyggeligt steds- og tidsfæstet. Det er Drama, det er Tragedie, det er Komædie, det er Lyrik. Det er kort og godt: et Land og et Folk, malet med levende Charme. Og saa viser Billedet endda kun den Kategori af Folk, hvis Adkomst til Historiens Berøminelse er alt andet end ophøjede Dyder og et uplettet Levned.

Karen Plovgaard.

Nicolaus Steno's Gilde.

De katholske Læger har rundt omkring i Verden sluttet sig sammen til Gilder og Organisationer med det tredobbelte Formaal at fremme Medlemmernes religiøse Liv, at støtte deres videnskabelige Bestræbelser og at hidføre et frugtbart Samarbejde mellem Katholiken og Videnskabens Tjener i hver Læge til Gavn baade for Kirke og Samfund. I andre Lande har disse S sammenslutninger faaet Navn efter Lægen og Evangelisten Lukas, »de kristelige Lægers Førstemand og Patron«. Andre har valgt de hellige Læger Kosmas og Damian, der henrettedes i den diokletianske

*) At Langfredagsrisningen i dens alvorlige Betydning bibeholdes i Danmark langt ud over Reformationstiden, ses bl. a. hos Troels Lund, der om Anders Sørensen Vedel beretter, at denne egenhændigt gav sine Børn Ris, forinden han begav sig til Kirken for at forrette Langfredagens Tjeneste.

Kristenforfølgelse. Det fornyligt stiftede danske Lægegilde kommer til at bære Niels Steensens Navn, og man kan ikke andet end lykønske Gildet til sit Valg. Baade som Naturforsker og som Kristen var Niels Steensen en saadan Aandens Stormand, at han maa virke mægtig dragende paa alle, der kender ham.

Nicolaus Steno's Gilde for danske katholske Læger er blevet stiftet Torsdag den 15. Juli. Paa denne Dag holdtes der i Bispegaarden paa Valbyhus Kl. 16 det konstituerende Møde, som samtidig var Gildets første Generalforsamling. Overlæge Dr. K. Schwendsen, Aalborg, havde forberedt Mødet dels gennem et Opraab i »Nordisk Ugeblad«, dels gennem skriftlig Henvendelse til de danske katholske Kolleger, hvis Adresse han kendte. Til dette første Møde havde der, foruden Dr. Schwendsen, indfundet sig Lægerne: H. Askeby, E. d'Auchamp, Blixenkronen Møller, Fru E. M. Lauritsen, O. Wanscher og Kn. Westh-Hansen.

Generalforsamlingen under Hs. Excellence Biskoppens Forsæde vedtog fremfor alt det nye Gildets Statutter. Gildets almindelige Formaal er, at hjælpe danske katholske Læger til at følge med i Kirkens Lære og Fortolkninger angaaende medicinske og moralske Spørgsmaal. Der er ogsaa et Særformaal, som vil glæde alle Niels Steensens Venner, nemlig »at arbejde for Helgenkaaringen af Nicolaus Steno«. Som Midler til at naa disse Maal med vil man benytte sig af Cirkulation af katholske medicinske Tidsskrifter og Bøger. Hvert Aar skal der holdes et Møde, paa hvilket forskellige aktuelle Spørgsmaal vil blive taget op til Drøftelse. Paa Niels Steensens Dødsdag den 6. Deceember lader Gildet læse en Messe for hans Helgenkaaring. Biskoppen er Gildets Protektor og udnævner i Henhold til Reglerne for Katholsk Aktion en Præst som Gildets gejstlige Assistent. Som ordinære Medlemmer kan optages danske katholske Læger, der saavel i Tanke som i Gerning stiller sig paa den katholske Kirkes Grund. Spørgsmaalet om nye Medlemmers Optagelse afgøres ved hemmelig Afstemning, og der fordres $\frac{2}{3}$ Ja-Stemmer til Optagelsen. Paa St. Kosmas og Damians Festdag den 27. September vil der hvert Aar i København paa Gildets Foranledning blive læst en Messe for de levende og døde af Gildets Medlemmer.

Gildets Bestyrelse bestaar af en Formand og en Kasserer, der samtidig fungerer som Sekretær. Ved det første under Generalforsamlingen afholdte Valg blev Overlæge Dr. Schwendsen valgt til Formand og Læge O. Wanscher til Sekretær.

Der skal lyde en hjertelig Velkomsthilsen til det nye Gilde! Det er glædeligt og rent umiddelbar gavnligt, naar

Kalds- og Trosfæller slutter sig sammen i fælles Stræben efter naturlig og overnaturlig Fuldkommengørelse. Lægen har i Følge sit Kald, fordi han ledsager Mennesket fra Vugge og til Grav og nærmer sig Mennesket netop i de farlige Øjeblikke, hvor man med inderlig Tak tager imod hver hjælpende Haand, en stærk Stilling i Samfundet; men maaske var den ingen Sinde stærkere end i vor Tid, hvor Lægen dømmer saa at sige om alt, selv om de højeste religiøse og moralske Problemer. Gildet fremskaffer nu den katholske danske Læges Svar paa disse Problemer, skænker større Klarhed og kan hævde Kirkens Stilling udadtil, ligesom det knytter et nyt Baand med Udlandet, hvor lignende Gilder forlængst er oprettet og gør stor Nytte. Tankerne gaar ved denne Nystiftelse tilbage til den katholske Middelalders mange Gilder her i Danmark, der ogsaa var faglig-religiøse Sammenslutninger, de fleste vistnok med St. Knuds Navn. Hvor kan Navnet paa det nye Gilde dog minde os om Forskellen mellem dengang og nu! Dengang æredes mest Kongehelgenen, der havde hjulpet Kristendommen til Sejr i Landet, han hædredes som hele Nationens Helgen, og denne Nation stod helt inden for Kirken; Livet var endnu langt fra saa mangfoldigt som nu, men til Gengæld fastere og byggende paa en urokkelig kristen Verdensanskuelse. Nu vælger et Lægegilde Niels Steensen, den geniale Naturforsker, den jævne Borgersøn, Konvertiten, der maatte forlade sit Land. Præsten og Biskoppen! I mange Henseender saa helt forskelligt, og dog inden for den samme Kirke, der rolig gaar sin Gang gennem Aartusinder, fornyer sig og er evig ung og levende.

—2.

Pater Poquet — 25 Aar Præst.

Den Dag, en kristen Mand modtager Præstevielsens Sakramente, griber saa dybt ind i hans Væren og Virken, at man med Føje mindes den Aar for Aar, og især ved de Milepæle, hvor Mennesker i Almindelighed standser og ser tilbage. Paa denne Dag strømmede jo gennem Biskoppens Haandspaalæggelse en vidunderlig Magt ned over Sjælen, da indlemmedes et nyt Led i den Kæde af Fakkeltænder, der rækker det hellige Lys fra Slægt til Slægt; da fik han Offerkarrene og iførtes de præstelige Klæder; da modtog han Kraft til at binde og løse og der paatrykkes hans Sjæl et Segl, som i al Evighed ikke mere kan udslættes. Kan det undre, at selve Kirken opmuntrer sine Præster til at ihukomme Vielses-Dagen og indrømmer denne Ihukommelse en særlig Plads i Messetjenesten?

Med Glæde ihukommer derfor »Nordisk Ugeblad« en af disse Vielsesdage. Den 31. Juli kan Pater R. Poquet fejre sit 25 Aars-Præstebubilæum.

P. Poquets franske Navn røber, at hans Forfædre engang har levet i Frankrig; men det er ret længe siden; hans Familie er nu allerede i tredje Generation østrigsk. P. Poquet blev født i Klosternenburg ved Wien som Søn af en østrigsk Officer. Som 20-aarig traadte han ind i Redemptoristordenen, hvor han fik den almindelige asketisk-theologiske Uddannelse, først i Ordenens Noviciat, siden i dens Studentat i Mautern i Steiermark. Der blev P. Poquet præsteviet den 31. Juli 1912. Han absolverede derefter sit andet Probationsaar i Wien og virkede fra 1914—1920 paa Valfartsstedet Muttergottesberg ved Grulich i Bøhmen.

I de næste 17 Aar viede P. Poquet sine Kræfter til det danske Vikariat. I December 1920 forflyttedes han til St. Annæ Kirke i Sundby; fra 1922—1933 virkede han ved St. Albani Kirke i Odense, for saa at vende tilbage til Kbhvn. igen. I Fjor udnævnte Hs. Excellence Biskoppen P. Poquet til sin Ceremonimester, et Embede, som Jubilaren, der har et skarpt Blik og en nænsom Haand for den liturgiske Tjeneste, omfatter med ganske særlig, ja »violetglødende« Interesse, for at bruge et Billede fra selve Ceremonimesterens Dragt. Men P. Poquet kendes ogsaa af mange Børn fra Undervisningstimerne i Skolen, af unge fra Foreningslivet, af Ministeranter fra Forberedelsen til Altertjenesten og af Søstre fra hans Virksomhed i Skriftestolen. Hjertelige Ønsker vil i disse Dage fra mangan en dansk Katholik ile ned til de steierske Bjerge, hvor P. Poquet fejrer sit Jubilæum, Ønsker, som ogsaa Ugebladet slutter sig til.

—z.

Tilbageblik paa Spaniens Kamp.

Hvem har Skylden?

Den fremadskridende Verdsliggørelse!

Hertil henviste Kardinal-Ærkebiskoppen af Toledo meget indtrængende i sit Fastehyrdebrev for 1937 som værende Hovedaarsagen til den spanske Forvirring.

Særlig i de sidste 100 Aar gjorde Verdsliggørelsen virkelig store Fremskridt i Spanien. De vantro og kirkefjendtlige Kredse kunde glæde sig ved en udstrakt Understøttelse fra Statens Side. Et Eksempel er den saakaldte »*Institucion libre de enseñanza*«, en helt igennem fritænkerisk Lærerorganisation, som systematisk bekæmpede Kirkens Indflydelse. Dette kunde den gøre saa meget mere virksomhedsfuldt, som der ikke alene tilflød den rigelige finan-

cielle Midler fra Staten, men den beherskede det offentlige Undervisningsvæsen, Læreruddannelsen, Eksaminerne, Konkurrencerne ved Besættelsen af Lærerembeder o. s. v.. Paa den anden Side blev der lagt Kirken Hindringer i Vejen ved mange af dens kulturelle og social-karitative Foretagenders Virksomhed; Kirkens Organisation blev daarlig nok anerkendt eller understøttet af Staten, dens Arbejde var paa mangfoldige Maader udsat for smaalige Chikanerier og Tilsidesættelser. En, der er godt kendt med de spanske Forhold, taler i denne Sammenhæng med Rette om »Forgiftning af Intelligensen, som ofte studerede udenfor Landets Grænser«; endvidere om Fritankeriet blandt de europæiske Universiteters Videnskabsmænd og om den sækulariserede Tænkemaade inden for den i Spanien som Forbillede betragtede Liberalisme. (Schön. Zuk. 22/11—1936, S. 199).

Man maa i Dag heller ikke glemme den Kendsgerning, at for 25 Aar siden, nemlig den 15. September 1911, afskaffede Canalejos' daværende Regering ved et Pennestrøg den ældgamle Tradition om *Ungdommens religiøse Opdragelse*. Paa den Dag offentliggjorde nemlig Undervisningsminister Gimeno en med kongelig Underskrift forsynet Forordning, hvorved Religionsundervisningen i de spanske Skoler blev gjort til den Grad vanskelig og stillet overfor saadanne Undtagelsesbetingelser, saa det nærmest var ensbetydende med en fuldstændig Ophævelse. Den Generation, som er vokset op i disse Skoler, viser i Dag paa en tragisk Maade Følgerne af en saadan Opdragelse.

Hvem har Skylden? Det internationale Frimureri!

I Frimureriet maa vi først og fremmest se den Magt, som gennem 100 Aar har haft en stærk Indflydelse paa Regeringen, og som maalbevidst har drevet den førnævnte Verdsliggørelse fremad. Det er af Vigtighed at vide, at et stort Antal indflydelsesrige Embedsposter — ofte begyndende med Ministerpræsidenten — igennem mange Aartier var besat af Frimurere. Næsten alle Mænd, som i de sidste Aar har spillet en Rolle under Revolutionens Forberedelse, var Frimurere. (For Eks. Zamora, Azaña.) Frimurere var fra Begyndelsen af og er det den Dag i Dag Flertallet af Stifterne og Førerne for de anarkistiske og syndikalistiske Organisationer.

De franske Frimurere har direkte pralet med deres Indflydelse under den umiddelbare Forberedelse af de kommunistiske Uroligheder og under selve Urolighederne:

»*Takket være Frimurerens kloge Forudseenhed var en stor Del af Kommandoerne indenfor »Guardia civil» og »Guardia de asalto» (specielt for Regeringen bestemte Po-*

lititropper) allerede før den 18. August i Hænderne paa paalidelige Republikanere. Det var Frimurerne, som opnaaede, at Størstedelen af Krigsskibene stillede sig paa Folkefrontens Side og tog de oprørske Officerer til Fange. Frimurere var de Flyvere, som stillede sig i Spidsen for vor Luftflaade. Førerne for de fleste af vore Hærafdelinger er Frimurere. Frimurere er ogsaa Størstedelen af dem, som i Pressen, paa Talerstolen og foran Mikrofonen holder Ilden i Glød. Frimurere er ogsaa de, som hjælper med til at forberede Sejren i Etappen. Frimurere er endelig de, som i Udlandet gaar ind for, at Neutraliteten skal opgives. («El dia grafico», Barcelona No. 6246, 11/10—36).

Allerede i Juli 1936 offentliggjorde Nationalisterne en Erklæring om, at de var i Besiddelse af en autentisk Gengivelse af den af Frimurerne opstillede Liste, med korte Karakteristikker, over nationalistiske Førere. Paa Listen stod ogsaa Calvo Sotelo opført; ved sidstnævnte var bl. a. tilføjet: »..... den eneste Personlighed, som kunde samle alle Elementer, der staar imod Folkefronten. Han har gode Forbindelser indenfor indflydelsesrige Kredse i Udlandet.« Denne Liste blev gennemgaaet under et Møde, Storlogen havde i Paris den 6. Juni 1936, og hvori 5 spanske Delegerede deltog.

Ganske betegnende er det ogsaa en Frimurer (Carabias), som siden Begyndelsen af Aaret 1937 organiserer udenlandske Frivilliges Tilgang. (Fortsættes.)

Nye Bøger.

Fra en sønderjysk Konvertits Breve.

En lille Bog med mange Guld Korn er de af *Benedikt Momme Nissen* udgivne »Langbehn Briefe an Bischof Keppler« (Herder 1937 VIII-62 S. RM. 1.50 ÷ 25%). Nogle Citater kan bedst vise det vidtspændende og dybsindige af »Rembrandttyskerens« Udtalelser! Han siger f. Eks. om sin Konversion: »Igaar, d. 26.-2.-1900, er jeg blevet optaget i den enesaliggørende Kirkes Skød. Gud være lovet . . . Jeg ved slet ikke, hvordan jeg skal takke Vorherre, fordi han har ført mig saa vidunderligt. Hvad er Alverdens Torne mod en eneste Rose? Intel. Her har De mit Livs Løsen. Jeg har nu fundet Rosen . . . Nu har jeg igen Hus og Hjem . . . Min nu fuldbyrdede Optagelse i Kirken betyder ikke, at jeg omvender mig som man maaske krænger sin Handske, men at jeg springer ud, som en Knop bliver til Blomst. Det drejer sig ikke om at endevende Livet, men om at uddybe det.« I vor socialt interesserede Tid sætter vi Pris paa det Raad, som den berømte Konvertit giver Biskoppen: »Hvis jeg maa have Lov at bede Dem om noget, hvis jeg en Gang ogsaa maa have Indflydelse

paa Deres Embedsførelse, da vil jeg bede Dem om, da bønfalder jeg Dem: Tag Dem af Fattigfolk.« Og paa Biskoppens bekræftende Svar skriver han: »Det er mig en stor Trøst, at De vil tage Dem af de fattige. Jeg ved, hvor ringe Værdi al Skriven og Snakken om det sociale Spørgsmaal har. Her trænges der til Haand og Hjerte, ikke til Pen og Kateder.«

— z.

Lænket til Kristus.

St. Benedikt af Nurcia stod ved sin Askeses Maadehold i Modsætning til en stor Retning inden for Datidens Munke- og Eremitvæsen. Denne Kendsgerning belyses bl. a. af et saare smukt Ord, som Helgenen engang udtalte. »Eneboeren Martinus havde paa Bjerget Marsico — det nuværende Marsicano i den øvre Sangro Dal — med en Kæde lænket sig til en Klippe. Benedikt lod ham sige: »Hvis du er en Guds Tjener, lænk dig da ikke til dette Jern, men til Kristus.« Martinus adlød, men bevægede sig ikke længere, end Jernet vilde have tilladt — saa lidt havde han fattet den dybere Mening i Benedikts Budskab.« Ordensstifterens Formaning karakteriserer ikke blot ham selv og hans Regel, der greb saa bestemmende og formende ind i Vesterledens Ordensliv, men ogsaa den Biografi, som det lille Træk er taget fra, nemlig Luigi Salvatorellis »Benedikt. Der Abt des Abendlandes«, Overs. fra Italiensk, (Hamburg, H. Goverts Verlag, 1937, 196 S., 8 Ill., indb. RM. 6,80 ÷ 25 %). Det er Historikerens Maadehold, der her vælger den gyldne Middelvej mellem kritikløs Mirakeltro og en Hyperkritik, som end ikke anerkender det overnaturlige, naar det ligger haandgribeligt paa Vejen. Benedikts Liv paa Tidens Baggrund, Person, Gerning og Regel ser vi her i al den Betydning, de har haft for Kirke og Verden. —z.

Farisæere.

Matthias Laros har nu udsendt 2. Del af »Evangelium hier und heute«, (Regensburg, Fr. Pustet, 1937, 252 S., RM. 3,70 ÷ 25 %), frisk og aktuelt skrevne Tanker i Tilknnytning til Evangelierne fra Pintse til Kirkeaarets Slutning. Heroisme og Religion, det Gamle Testamente, Guds-tjeneste og Verdenstjeneste, Næstekærlighed m. fl. er de Emner, der fængsler os. Som et Eksempel nævner vi de tre Slags Farisæere, som Forfatteren har et skarpt Øje til: »Vantroens Farisæere. Det, der holder Menneskeheden borte fra Kristendommen, er foruden de moralske Hæmninger de forudfattede Meninger, de Fordomme og den Inastilling, hvormed de træder hen til Kirken. Dette er Forklaringen paa, at ellers meget dygtige og videnskabeligt uddannede Mennesker ikke finder Vejen ud af deres falske filosofiske Forudsætning til Kirken.« »Men der er ogsaa Troens Fari-

sæere. Thi Troen er ikke en Evne, som man beholder, naar man engang har den, som en Arv, der tilfalder en. I Livets Spørgsmaal og Problemer maa den stadig paany tilkæmpes og uddybes. Troens Farisæer mener allerede at have hele Sandheden virkelig i Hænde; han behøver ikke at spørge og granske og møder, fuldstændig som i Dagens Evangelium, spørgende og Spørgsmaal med den yderste Mistro og med Skolemeningens Maalestok: ikke som dem, der skal lære, men som dem, der allerede véd alt.« »Og endnu en tredie: den praktiske Farisæisme, fordømmes i Evangeliet. Ikke Ret og Uret, men Nytte og Skade, Tilbøjelighed og Utilbøjelighed, bestemmer Menneskenes daglige Samkvem med hinanden, og derfor er der saa sjældent Enighed. Derfor de uheldelige Partidelinger og Stridigheder i det store som i det smaa.«

G. Y.

Mors Hænder.

Toblerpigen havde skrevet en Stil, som Læreren nu oplæste for hele Klassen: »Mors Hænder.« »Med den ene Haand kærner Mor Smør. Med den anden holder hun Bibelhistorien i sit Skød (for at høre Børnene). Med den anden lapper hun Fars Trøje. Med den anden laver hun Mad. Med den anden reder hun mit Haar, inden jeg gaar i Skolen... »Med den anden, med den anden«, siger Læreren smilende, og Klassen ler. »Toblerpige, din Mor er vel ikke et Tusindben. Saa mange Hænder! hvor mange er der i Grunden?« »To«, siger Toblerpigen ganske upåvirket, »for Far, ogsaa to for hvert af 7 Børn er 14 Hænder, to for Køkken, Stald og Mark gør 6. To for de fattige, og to for Vorherre, naar hun beder, i det hele 26 Moderhænder.« — Nu smiler ingen mere, men Læreren siger dybt alvorlig: »Naar det forholder sig saaledes, da vil Vorherre ogsaa engang for din Moder have to Hænder, to naadefyldte, velsignende Hænder« — Det lille Træk er fra en sjælden omfattende og rig Samling af Digte, Skitser, Fortællinger, og Anekdoter til Moderens Ære, smykket med fine sort-hvide Tegninger af Josefine Allmeyer. Hver Følelse, Erfaring, Glæde og Smerte af Mor og Barn lige til Marias Moderstilling har her fundet sin Digter og Fortæller i denne store Hymne til Moderen: »Das Ehrenbuch der Mutter« (Paderborn 1936, Ferd. Schöningh 454 S. RM. 4 ÷ 25⁰/₀) Forfatteren, Pateren Antonin Grimm O. Min. Conv. lader til at være Specialist i alt, som vedrører Moderen. Hans hjertelige, varme Stil, rig paa Billeder og Eksempler udmærker ogsaa to Maria Bøger af ham, udkommet i samme Forlag: »Siehe da deine Mutter!« (343 S. RM. 2,50 ÷ 25⁰/₀) og »Ganz schön bist du, Maria« (181 S. RM. 1.70 ÷ 2⁵/₀), som indeholder praktiske Læsninger eller Prædikener om Gudsmoder. —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Subdiakon- og Præstevielse i St. Ansgars Kirke.

Søndag den 18. Juli fik Vikariatet en ny Præst, idet Hs. Excellence Biskoppen ordinerede Diakon *Wilhelm Nölke* til Præst. Ikke faa overværede alle de smukke Ceremonier, deriblandt Ordinandens Forældre og Søskende og mange St. Josephs Søstre. Flere Præster fra Münster og her fra Byen samt den i Fjor ogsaa i St. Ansgars Kirke viede Pastor *Grobetz* fra Svendborg, deltog i Vielsen, og gribende var det Øjeblik, da Biskoppen lægger sine Hænder paa Ordinandens Hoved, og derefter de øvrige Præster gør det samme og alle sammen med Biskoppen holder den højre Haand udstrakt over Ordinanden, medens Biskoppen beder Bønnen om, »at Gud maa mangfoldiggøre de himmelske Gaver i denne sin Tjener, som han har udvalgt til Præstedømmet«. I samme Messe modtog ogsaa 4 Akolyther Subdiakonatsvielsen, den første af de højere Vielser, nemlig *Georg Berling*, *Anton Blömer*, *Heinrich Doods* og *Theodor Niehus*. Disse fire vil blive ordineret til Diakoner paa Søndag den 25. Juli Kl. 9 i St. Josephs Kirke. Om Mandagen den 19. Juli sang Pastor W. Nölke i St. Josephs Kirke sin første Messe, i hvilken Rektor *Tertilt* fra Seminariet i Münster holdt en smuk Prædiken om Præstens ophøjede Kald og store Opgaver. »Nordisk Ugeblad« ønsker den nye Præst Guds Velsignelse og rig Lykke i sin fremtidige Gerning her i Danmark. Samme Dag læste for øvrigt en anden nyviet Præst sin tredje Messe i St. Josephs Kirke, nemlig Dominikanerpater *Finn Dominikus Thorn*, der var paa Hjemrejse fra sin Præstevielse i Belgien til Oslo. *K. S. Th.*

St. Vincents-Søstrenes Basar

i Helsingør, Søndag d. 11. Juli, forløb smukt og til Glæde for baade Gæster og Arrangører. Basaren forventes at give et lignende Netto-Overskud som i Fjor. Blandt de optrædende paa Basaren var ogsaa den unge Violinist *Aloysius Seitzberg*. Hans Udførelse af de forskellige Programnumre var præget af god Musiksans, Tonens Renhed og Skønhed og en ualmindelig Færdighed. Ogsaa hans Moder, Fru De Rogas, Akkompagnement fik Publikumms fortjente Bifald.

Korbesøg i Assens.

Søndag den 11. Juli var Vor Frelzers Kirke igen fyldt til sidste Plads. Formanden for St. Albani Kirkekor i Odense, Hr. Kallan, havde faaet den gode Idé, at anmode Koret om at forene det behagelige med det nyttige — den aarlige Skovtur med Korsang ved Gudstjenesten i Assens. Kirkeketoret erklærede sig beredt, og Sognepræsten i Assens tog med Taknemmelighed imod Tilbudet, idet han reg-

nede med at kunne faa en fuld Kirke at tale til ved den Lejlighed og at bringe sine Sognebørn en sjælden Glæde. Baade Odense og Assens beredte sig til Gudstjenesten, saa godt de formaaede -- kun Vejrguderne var os noget imod. Trods dette var Kirken fuld af Mennesker — Katholiker, der kom langvejs fra, Katholiker og Ikke-Katholiker fra Byen. Alle var taknemmelige for den smukke Sang — en stor Opmuntring for trofaste Katholiker, som Søndag efter Søndag kører to à tre Timer for at komme i Kirke. Odensekoret sang en Messe af Josef Gruber, og de lokale Sangere, som var indbudt baade direkte og gennem Bladene, var meget optagne af den smukke Udførelse. Efter i Præsteboligen at have spist den medbragte Mad og meget beskedent drukket af Ølkassernes Indhold, drog Koret til Havnen og fik en frisk og noget vippende Tur til Aarø-sund og Retur. Kl. 5 holdtes Andagten i Kirken og ogsaa her forskønnede Koret Gudstjenesten ved sin smukke Sang. Dagen var en af de virkelig store for Sognet. Mon ikke dette er et Eksempel til Efterligning for andre Kirkekor til Opmuntring for smaa Menigheder rundt i Landet. Det er nu en stor Opmuntring at se en fyldt Kirke og høre et Kirkekor, der er godt skolet. Man kunde ønske for mange Kirkekor en saa dygtig Dirigent, som Hr. Felix Schmitt, der leder St. Albani Kirkekor, og en Organist, som Hr. Josef Gorritsen, der med nænsom Haand forstaar at ledsage Sangen og ikke overdøver den ved Orglers eller Harmoniers Brusen. B.

Fra den vide Verden.

Fra det 3. Rige.

I Köln er to skattede Prædikanter, som modigt og under de troendes levende Tilslutning forkyndte Guds Ord, saaledes som Tidens Alvor kræver det, blevet arresteret. P. Elger Hagemann og P. Ignaz Eschmann, begge Medlemmer af Dominikanerordenen og sidstnævnte gennem mange Aar Professor ved Angelicum i Rom og i det sidste Aar Professor ved Ordenens Højskole i Walberberg ved Köln. — Særretten i Frankfurt idømte den kendte Prædikant Dr. Karl Klinkhammer 8 Maaneders Fængsel for »Forseelse imod Heimtückeloven«. Dr. Karl Klinkhammer, som paa Grund af sit store Sjælesorgsarbejde i det vesttyske Industriomraade i Folkemunde kaldes »Ruhrapostlen«, skal i en Prædiken i Hohenecken i Pfalz have betegnet visse af Rigsungdomsfører Baldur von Schirach's Udtalelser som »Gudsbespottelser«. »Ruhrapostlen« har allerede en Gang før, i 1933, været idømt Fængselsarrest for »Forseelse imod Prædikestolsparagraffen«. — Nobelpristageren

Professor Max Planck har trukket sig tilbage fra Formandsposten i Kaiser-Wilhelm-Selskabet. Hverken fra officiel Side eller fra den national-socialistiske Presses Side er der blevet denne store Fysiker nogen Ære til Del ved hans Fratræden. Man behøver ikke at søge længe, for at finde Grunden til denne Overseelse: Professor Planck, en trofast Protestant, hører til de ikke-katholske Lærde, som fornylig blev indvalgt i det nydannede pavelige Akademi for Videnskab, og han modtog denne Æresbevisning for hans videnskabelige Virksomhed. — »Katholisches Kirchenblatt für das Bistum Berlin«, som hidtil trods de paatvungne Indskrænkninger havde et stort Annoncetillæg, udkommer nu med kun een Side Annoncer. I Henhold til Rigspressens Forordninger skal Annoncer klart vise, at de henvender sig til Læseren i hans Egenskab af Katholik, det vil sige, der maa ikke tilbydes hverken Genstande eller Tjeneste, som tilfældigvis ogsaa kunde have Interesse for et ikke-katolsk Publikum. Det er blevet Kirkebladet forbudt at forhøje Abonnementsprisen, for derved at udligne det følelige Tab, som opstaar ved saadanne Forholdsregler.

Kardinal Mundelein, der vakte Nazisternes Vrede, men fornylig blev rost af Paven for sit Mod.

Mgr. Schrygens død.

Sidste Uge døde i Bruxelles Msgr. Schrygens, 82 Aar gammel; han var en af Belgiens mest fremragende Aander. Vide Kredse af Offentligheden, baade katholske og ikke-katholske, kendte ham som Medarbejder ved alle betydende katholske Blade og Tidsskrifter: »Gazette de Liège«, »Libre Belgique«, »Vingtième Siècle«, »Revue catholique des idées et des faits«. Foruden at være i Besiddelse af straalende Aandsevner udmærkede han sig ved to særlige Egenskaber, nemlig en sand Herkuleskikkelse og en gigantisk Arbejds-kraft, som holdt sig usvækket omtrent til hans 80. Aar.

PAVE PIUS XI's RUNDSKRIVELSER

»Mortaliū animos«. Om den sande Enhed i Troen.

(Den katholske Kirke og Genforeningsbestræbelserne.)

Pris 25 Øre.

»Quadragesimo anno«. Om en Reform af den sociale Orden. (Den katholske Kirke og de sociale Spørgsmaal.)

Pris 25 Øre.

»Divini Redemptoris«. Om den gudløse Kommunisme.

(»Kommunismen som den er«.)

Pris 25 Øre.

Ansgariusforeningens Forlag, Bredgade 64, Kbhvn. K.

Ansgariusforeningens Skrifter faas i Kath. Boghandel,
Stenosgade 3. Kbhvn. V.

Kirkelig Kalender.

Juli.	August.
25. S. Apostlen Jakob. — 10. Søndag e. Pintse.	1. S. 11. Søndag e. Pintse
26. M. Anna.	2. M. Alfons M. Liguori.
27. Ti. Pantaleon.	3. Ti. Genfindelsen af Stephans Relikvier.
28. O. Nazarius og Fæller.	4. O. Dominicus.
29. T. Olav, Konge af Norge.	5. T. Maria i Sne.
30. F. Abdon og Sennen.	6. F. Christi Forklarelse.
31. L. Ignatius af Loyola.	7. L. Cajetan.

Juli. **Ugens Messebønner.**

25. S. **Apostelen Jacob** (1014—839); 2. *Sæt Bønner*: 10. Søndag e. Pintse (688—523), 3. *Sæt Bønner*: (kun i stille Messer): Christopher ([12]—[12]); Slutningsevangelium: Søndagens (689—525).
26. M. Anna, Jomfru Marias Moder (1017—841).
27. Ti. Foregaaende Søndags Messe (687—522) uden *Gloria* og *Credo*; 2. Pantaleon ([15]—[16]), 3. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), alm. Præfation (525—42). — *Eller*: Pantaleon ([15]—[16]); 2. Søndagen (688—523), 3. Om de helliges Forbøn.
28. O. † Nazarius, Celsus, Viktor I og Innocents I (1018—842); 2. Om de helliges Forbøn, 3. Efter frit Valg.
29. T. Olav, Konge af Norge (1021—843); 2. Martha ([67]—[67]), 3. Felix II og Fæller (1020—844); Slutningsevangelium: Marthas (1046—871)
30. F. † Abdon og Sennen (1021); 2. og 3. som Onsdag.
31. L. Ignatius af Loyola (1022—845).

St. Vincents Søstrenes Basar i Helsingør. 50 Øres Numre (lyserøde): Kaffestellet blev vundet paa Nr. 360, Slumretæppet 132, Dukke Grete 235, Sofapuden 670, Sengenforligger 732, Skinken 287, Fotografiapparat 671, 5 hl Cokes, 133, Raderingen 694, Bordlampen 478. — 25 Øres Numre (blaa): hollandsk Dukke 916, Slumretæppet 1027, Sofapuden 1049, Dukkesengen 611, Strygejernet 613, Thedugen 1249, 5 hl Cokes 1262, Akvarel 1302.

Rettelse. I Artiklen »Lidt om Mystik« i Nr. 27 er der S. 674, 4. Linie f. n. faldet to Ord ud. Det næstsidste Punktum paa denne Side skal lyde: »Hvem der desuden ønsker en lige saa mesterlig Fremstilling af Mystikkens Psykologi, skal raadspørge Pater Magers Bøger om Mystik«.

Gud hveinkaldte i Dag til sig, vel forberedt ved Kirkens b. Naademidler, vor kære Mand og Far
Murermester Chr. Christensen.

Den afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Aarhus, den 14. Juli 1937.

Margrethe Christensen.

Niels, Joseph, Maria, Ignatius og Elisabeth.

BOGTRYKKERIEET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Aflæveret til Postvæsenet Torsdag d. 22. Juli.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katolske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Anageri 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂

Nr. 31

Søndag den 1. August

1937

INDHOLD: J. L. V. Hansen. — Vore Dages kirkelige Enhedsbestræbelser i den protestantiske Verden. — En Konkordatsstorm i Jugoslavien. — Tilbageblik paa Spaniens Kamp. — Den kristne Arbejderungdom marcherer. — St. Anna i 40 Aar. — Ung Alderdom. — Nye Bøger. — Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

J. L. V. Hansen.

Danske Katholiker i forrige Aarhundrede har »gamle Hansen«, som mange endnu kaldte ham ved Aarhundredskiftet, meget at takke for. Jørgen Laurits Vilhelm Hansen fødtes i København 1810, blev theologisk Kandidat 1835 og var i mange Aar Sognepræst i Statskirken, senest i Fjelstrup i Nord-Slesvig. Men i 1863 opgav han sin vel-lønnede Stilling, et halvt Aar før han kunde have faaet Pension, og traadte samme Aar over til den katolske Kirke i Osnabrück. Hansen kom alligevel ikke til at lide Nød, han havde kun en lille Familie, og som Redaktør af Ugebladet fik han en fast aarlig Løn. I næsten tyve Aar, fra 1864—1883, redigerede han nemlig »Katholsk Kirketidende«, som Ugebladet dengang hed. Han døde Aaret efter, i 1884, til det sidste travlt optaget af litterær Virksomhed til Gavn for Kirken.

Pastor Hansens Konversion belød meget for det daværende lille katolske Samfund i Danmark. Man havde dengang ingen danske katolske Penneførere — de, der

kunde skrive noget, var alle Udlændinge — saa Hansen fik Hænderne fulde af Arbejde. Det havde i adskillige Aar knebet stærkt med at holde Ugebladet gaaende, saaledes sad den unge Pastor Johannes von Euch ofte med det danske Leksikon i Haanden og slog op og redigerede Bladet; nu kunde dette og en Del andet overlades den fint dannede danske Theolog.

Ugebladet var under Hansens Redaktion altid godt udrustet baade til Forsvar og til Angreb, men livligt og underholdende var det ikke og meget lidt aktuelt. Hansen forfattede lange theologiske og historiske Afhandlinger, som kunde optage mange Sider i Ugebladet Maaneder igennem. Og han skrev dansk i lange indviklede Perioder, hvor Genstandsleddet kunde komme flere Linier længere nede end Udsagnsleddet.

Af andre Arbejder fra hans Haand maa fremfor alt nævnes Oversættelsen af Nye Testamente, som dog først blev trykt ca. ti Aar efter hans Død. I Anledning af Luther-Jubilæet 1883 udsendte han Bogen *Luther og Grundtvig*, i hvilken de begge kom under en meget skrap Behandling. Ikke mindst den sidste nærede han en vældig Antipathi imod, ikke mindst ud fra en stærk reaktionær politisk Indstilling. Grundtvigs Paavirkning, mener han, er Aarsag til »den nærværende chikanøse Opposition mod Regeringens (Estrup) og det konservative Partis Bestræbelser for at fremme Landets indre Udvikling«, hvilket har bragt »den lavere Klasse af Befolkningen i en Tilstand af revolutionær Ophidselse« (*Luther og Grundtvig*, Side 249—250). Ogsaa Salmer kunde han skrive, f. Eks. den pompøse »Højtidsdag i Christi Kirke«. Hans mangeaarige Ven var Muus, og ogsaa Kofoed-Hansen stod allerede som Protestant paa venlig Fod med ham.

Skönt Læserne jo i Nye Testamente (altsaa dettes første Udgave) har rig Lejlighed til at stifte Bekendtskab med Hansens Stil, vil det maaske alligevel være godt til Slut at give en lille Prøve af den ogsaa her. Han skriver i Indledningen til nys anførte Skrift saaledes om Kirkens Enhed:

»Vi véd lige saa godt som vore Modstandere, at Kirken ikke er en udelukkende guddommelig Institution, der fuld-

færdig er dalet ned fra Himlen. Men vi tror, i Lighed med alle vore ærede protestantiske Medborgere, paa den kristelige Religions Hoveddogme: Guds evige Ords Menneskevordelse. Og vi tror endvidere, at ligesom vor guddommelige Herre, medens han levede her paa Jorden, maatte finde sig i ideligt at være i Berøring med al den Syndighed og Jammerlighed, der klæber ved den menneskelige Natur, saaledes maa ogsaa hans Kirke

Pastor J. L. V. Hansen.

— hans efter dens Herkomst uplettede, rene Brud — saa længe den skal bære sit jordiske Gevandt, finde sig i at gaa sammen med alskens menneskelig Urenhed og Fordærvelse. Men hvad Kirkens Styrere i denne Henseende har forsømt og forskyldt, har den guddommelige Relfærdighed strengt straffet.«

Niels Hansen.

Vore Dages kirkelige Enhedsbestræbelser i den protestantiske Verden.

1. I Tiden mellem 12. og 26. Juli saa Byen Oxford i England en Fortsættelse af det store internationale Kirke-møde i Stockholm 1925. »Sammenslutningen for Liv og Arbejde« havde indbudt Delegerede fra de forskellige Lande til Drøftelse af Forholdet mellem Kirke, Stat og Folk. Ogsaa Danmark havde sendt en Delegation for at være repræsenteret ved disse kirkelige Enhedsbestræbelser og Kirkefolks Mobilisering mod vor Tids politiske Religioner.

En anden Forening, der arbejder for det samme Maal, nemlig »Bevægelse for Tro og Kirkeordning«, har ogsaa forberedt en stor international Konference i Edinburg den 3. til 18. August. Denne Bevægelses Program er kendt fra Mødet i Lausanne 1927. Dens Interesse samles om Spørgsmaalene: Trosbekendelse og Kirkestyrelse samt de mellemkonfessionelle Forhold paa Missionsmarken. Fra Danmark vil blandt andre Københavns Biskop deltage, medens den tyske evangeliske Kirke ikke maa være repræsenteret.

2. Hvordan disse Bestræbelser for Enhed og Samling har fundet Genlyd i de nordiske protestantiske Kirker, fremgaar af et Par Udtalelser fra nogle af den senere Tids Møder. Om 15. nordiske Studentermøde i Lund skrives der: »Retningen har været: bort fra Theologi, Livsanskuelse, Kirkelighed, til personlig virksom Kristendom, bort fra theoretisk Diskussion til Samling og kristen Aktivitet.« — »En isoleret Kirke kan ikke løse det Problem, vi staar over for.« »Alle Kirkestridigheder maa vige — de har været en Forbandelse.«

Fra det 11. nordiske Søndagsskolemøde hører man: »Det kan tages for typisk for Mødets Karakter, at det sluttedes af i Melodistkirken ved Sjællands Biskop. I den Grad har dette Møde været besjælet af Enhedstanken, af Samarbejde, af Samfølelse. Folkekirke og Frikirke har fundet hinanden.« — »Vi spørger tit: Er Sandheden een eller mange? Svaret er givet af en af vore Forfattere: Lev du efter det, der er Sandhed for dig.« »Patentkristendom er ikke mere i Kurs.« »Hvor vi ser ægte Kristentro, maa vi bøje os, selv om den ikke gaar i de Klæder, der passer os bedst.« Man kan tydeligt se, at Enhed er det store Ønske, men saa snart det gælder om at vise Vejen til den, begynder Uklarheden og Forvirringen. Dette varslers ikke godt.

3. Selv meget begejstrede Tilhængere af Enhedstanken er sig fuldtud bevidst, hvor vanskelig den Opgave er, man har paataget sig at løse. Til Trods for de omhyggeligste Forberedelser, som har strakt sig over flere Aar, turde »Sammenslutningen for Liv og Arbejde« heller ikke denne Gang (d. v. s. lige saa lidt som i Stockholm) forsøge at »binde« nogen Kirkeafdeling eller ved Flertalsbeslutninger indlade sig paa at danne en ydre overfladisk Enhed. I Oxford skulde der kun holdes Diskussioner, der bevægede sig paa Grænsen af Theologi og Statsfilosofi med det Formaal, at kaste Lys over, hvor langt Statens og Kirkens Kompetence gaar. Der blev ogsaa sagt, at man nu kun ønsker at helæste den Enhed, som allerede bestaar mellem Kirkerne, og uddybe Forstaaelsen af deres indbyrdes Skæbnefællesskab i den nærmeste Fremtids Storme mod alt, hvad der hedder Kristendom.

Til Opgavens Vanskelighed kommer saa endnu nogle andre Skavanker. Et af vore Dagblade har gjort gældende, at det fælleskirkelige Enhedsarbejde hidtil havde været temmelig eksklusivt. Det blev baaret af Gejstlige, men i Lægfolket slog det ikke rigtig Rod. Men før Enhedstankerne har gennemsyret Folkets brede Lag, er Kirkerne ikke modne til Enhed. Theologernes dagelange Drøftelser, hvis Resultat er Papir og atter Papir, der kun

læses af et Faatal, er nok nødvendige, men langt fra tilstrækkelige.

En anden Indvending mod Enhedsbestræbelserne lød paa, at Arbejdsorganisationen var saa indviklet, at man ikke kunde finde ud af, hvad der var hvad. Foruden de før nævnte Forbund er der nemlig endnu andre med forskellige Navne. Det hele gør derfor et temmelig uoverskueligt Indtryk paa den uindviede. Saaledes talte Kritiken her i Danmark.

Fra England meddelte »Berlingske Tidende«, at det var blevet meget vanskeligere at faa den kristne Ungdom med til at bane Vej for Fællesskab mellem Kirkerne. Den er tilbøjelig til at betragte et saadant Forsøg som Tidsspilde. Der er nemlig nu for Tiden mindre Plads for Enhedsbejstring i Almindelighed, fordi de fælleskirkelige Bevægelser har mistet deres ungdommelige Naivitet og er blevet klare over, at Enhedsproblemet er usædvanligt indviklet og det maa tages op til Behandling i hele dets Rækkevidde.

Gaar man nogle Maaneder længere tilbage i Tiden, saa kunde man læse om en Resolution, som det anglikanske Raad til Fremme for den kristne Enhed vedtog i Februar Maaned: »Vi kræver, at den engelske Kirke vender tilbage til sin Forbindelse med den Apostoliske Stol, som har bestaaet i 1000 Aar. Vi konstaterer det Kaos, som Troen i England ved Adskillelsen fra Enhedens Midtpunkt er kommet ind i, og vi véd meget nøje, at der aldrig kan komme Fred, ikke engang blandt os selv, før Adskillelsen ophæves.« — Det anførte Materiale turde være tilstrækkeligt til at give et Begreb om, hvor stærke eller svage Samlingstendenserne er.

4. Indtil nu var det Ikke-Katholiker, der kom til Orde angaaende Foreteelser, som paa een Gang er et Udtryk for en dyb Længsel i kristne Hjerter, en stærk Ansvarsbevidsthed hos Kirkemændene og en tydelig Angst for, hvad Fremtiden vil bringe, hvis Tendenserne til yderligere kirkelig Splittelse ikke modarbejdes af Samlingsforsøg. Nu er det paa Tide, at belyse Situationen ogsaa fra et katolsk Standpunkt.

Lad os begynde med nogle historiske Kendsgerninger. Det økumeniske Møde i Stockholm 1925 til Fremme af internationalt Samarbejde for Fred og religiøs praktisk Virksomhed kunde nok pege paa straalende ydre Arrangementer og pompøse Festligheder. Men den brogede Sammenblanding af forskellige Kultformer ved Fællesgudstjenester formaede ikke at dække over de nationale og theologiske Modsætninger, som aabenlyst kom frem og gav et klart Billede af Hjerternes Splittelse og den indre

aandelige Forvirring. Den længselsfuldt ventede Enhed og Sammenslutning af Kirkerne maatte fremdeles være og forblive, hvad den var før: etyndigt Drømmebillede, et stort Ønske.

Da i 1927 »Verdenskonferencen for Tro og Kirkeordning« samlede sine Delegerede til et internationalt Møde i Lausanne for at drøfte en kirkelig Samling paa Basis af fælles Tro og Forfatning, kunde man have ventet bedre Resultater, fordi man her virkelig var trængt frem til Problemets egentlige Kærne, medens Stockholmmødet med sit Ønske om praktisk socialt Arbejde kun bevægede sig i Periferien. Men til Trods for oprigtig Vilje til gensidig Forstaaelse, umuliggjorde ogsaa her de theologiske Modsætninger og konfessionelle Særstandpunkter en Enhed. Hvor store Vanskelighederne i Virkeligheden var, blev tydeligt, da den skismatiske Biskop Germanos erklærede, at en Union kun var tænkelig paa Grundlag af de syv økumeniske Kirkemøder i de første otte Hundrede Aar. Med umiskendelig Klarhed blev det altsaa dengang fastslaaet, at Vejen til Genforening mellem de ikke-katholske kristne Kirkesamfund er meget lang endnu, saa lang, at den heller ikke i 1937 efter menneskelig Beregning vil kunne tilbagelægges.

5. Spørger man nu: Hvor er Grunden til det negative Resultat, som de i og for sig rosværdige og nødvendige Anstrengelser hidtil har ført til, saa bør der svares: De har alle haft en fundamental Fejl af en saadan Art, at den paa Forhaand umuliggør det tilsigtede positive Resultat.

Samlingsplanens Talsmænd har nemlig næsten i det uendelige gentaget Christi Bøn til Gud Fader: »At de maa være eet.« (Joh. 17, 21.) Men de forstod den gennemgaaende som et Ønske, der indtil nu ikke er blevet opfyldt, skønt Christus udtrykkeligt siger, at »han altid bliver bønørt af sin Fader«. (Joh. 11, 42.) — Endvidere har de (vistnok ubevidst) haft den Opfattelse, at Christus ikke har evnet at stifte en Kirke med Troens og Styrelsens Enhed, men kun en Vrimmel af Særmenigheder, der indtil Dags Dato har været adskilt ved Stridsspørgsmaal og Meningsforskelligheder. Hvad vor Frelser og Gud selv ikke formaaede, det skal virkeliggøres nu af skrøbelige Mennesker ved fælles Beredvillighed. Enhed er jo saa ønskelig for paa en kraftfuld og virksom Maade at kunne optræde mod Gudløshedens Fremmarch.

Med andre Ord: Alt det, som det Nye Testamente indeholder om Guds Riges indre Rigdom og ydre Skikkelse og Struktur; om dets forberedende Tilstandsform her paa Jorden, hvor Kirkens Liv ligner Plantens Vækst og det levende Legemes Udvikling, og dets endelige Sta-

dium i Evigheden; alt dette gælder slet ikke eller bliver gjort til Diskussionsemner, hvoraf man vælger og vrager efter eget Behag. Christi Løfte om, at han vilde forblive hos sin Kirke indtil Verdens Ende paa en saa inderlig Maade, som Vinstokken er forenet med Grenene; hans Tilsagn om, at den Helligaand ved Sandhedens Forkyndelse, Menneskenes Helliggørelse og Kirkens Styrelse skulde være den usynlige Sjæl, der giver alle Lemmer paa det synlige Legeme den fornødne Livskraft til deres specielle Opgaver og Virksomhed; alt dette ænses slet ikke eller benægtes i hvert Fald for deres Vedkommende, hvem Løfterne først og fremmest var givet: Petrus og hans Medapostle samt deres retmæssige Efterfølgere i Embedet.

Det er indlysende, at Samlingsforsøg, der bevidst eller ubevidst paa en saa graverende Maade er et Slag i Ansigtet paa Sandheden, Retfærdigheden og den Gud vor Frelser skyldige Ærbødighed og Lydighed, aldrig kan lykkes. Det er ogsaa indlysende, at den katholske Kirke i al Evighed ikke kan gaa med til noget, der i Grunden er en Bespottelse af den guddommelige Brudgom, som den elsker over alt. Derfor sagde den nej til Indbydelsen og kunde ikke sige andet end nej. (Men for at vide, hvor inderlig den ønsker Enhed ogsaa der, hvor den ikke kan billige Midlerne og Vejene til at opnaa den, har nogle katholske Theologer — uden officiel Karakter — faaet Ordre til at udarbejde Betænkninger, der gør Rede for vort Syn paa de Emner, som var Forhandlingsgenstand i Oxford.) Og endelig er det indlysende, at først i det Øjeblik, da man opgiver Tanken om selv at ville bygge Noas Ark og anerkender, at den forlængst er blevet bygget af vor Frelser og Herre og staar parat til Optagelse af alle dem, der efter Guds Plan vil redde deres Liv fra Vandflodens Gru; og først naar man begynder at overveje, hvordan man hurtigst muligt kan flytte ind i Guds Hus, er Betingelserne til Stede for at det store Ønske om Enhed kan gaa i Opfyldelse, Hjerterne falde til Ro og finde den Lykke og Fred, som Englene sang om Julenat.

Der er endnu flere andre Ting i det fælleskirkelige Samlingsarbejde, der virker som en Selvmodsigtelse paa udenforstaaende, men det skal være nok at have paapeget den fundamentale Vildfarelse. I øvrigt ved vi Katholiker meget godt og regner med, at Guds Magt og Visdom og Kærlighed er saa stor, at han ogsaa kan faa noget godt ud af Menneskers Synder og Fejltagelser, skønt han ikke vil dem og straffer dem. Men at komme ind paa den praktiske Side af Genforeningsproblemet vilde sprænge denne Artikels Ramme. Det er et Emne, der kan behandles en anden Gang.

F. K.

En Konkordatsstorm i Jugoslavien.

Hvor langt der er igen til alle kristnes Genforening i Troen kan for Tiden tydeligst ses paa de Bølger af fanatisk Had, som den orthodoxe Kirke i Jugoslavien slynger mod Landets Katholiker, kun fordi Staten i et Konkordat vil indrømme sine katholske Borgere Ligeberettigelse. Nationale, religiøse og politiske Lidenskaber mobiliseres her af Førerne for Jugoslaviens orthodoxe Kirke, der omfatter 48,76 % af hele Befolkningen mod de katholske Kroatere og Slovenere, som tilsammen udgør 37,80 %.

Konkordatet mellem Vatikanet og Jugoslavien under tegnede allerede d. 25. Juli 1935 af Kardinal Pacelli paa den ene og den jugoslaviske Justitsminister L. Auer, der nu sammen med Oppositionen løber Storm mod det, paa den anden Side; men det skulde ikke forelægges for Parlamentet, før der var Udsigt til at faa et solidt Flertal. Konkordatsforhandlingerne var iøvrigt naaet til en hurtig og klar Afslutning, fordi den i Marseille myrdede Konge Alexander i sin Tid havde forberedt alt og selv havde udarbejdet Kontraktens Paragraffer sammen med Sognepræst Mascetello ved det jugoslaviske Gesandtskab ved Vatikanet.

Saa snart Konkordatets Afslutning var offentliggjort i 1935, satte den orthodoxe Kirke ind med en hadefuld Kampagne imod det, som vekslende i Styrke varer indtil Dagen i Dag. Man kan vanskeligt forstaa hvorfor, da Konkordatets Bestemmelser ikke forandrer ret meget paa den nuværende Retstilstand.

Biskopperne vælges som hidtil af den Hellige Stol, men ikke uden i Samraad med den jugoslaviske Regering, som nu har Ret til at komme med »almen-politiske Indvendinger«. Biskopperne forpligter sig ved Ed til at være tro imod den jugoslaviske Stat. Ligesom de pravoslaviske saaledes har nu ogsaa de katholske Biskopper Ret til frit at indsætte deres Sognepræster. De kirkelige Organer skal være jugoslaviske Statsborgere. Efter den jugoslaviske Regerings Ønske har den hellige Stol forpligtet sig til at forbyde de Gejstlige, der staar i aktiv Tjeneste, at være Medlem af politiske Partier og arbejde for dem, forudsat, at denne Indskrænkning gælder samtidig for alle de øvrige Kirker lige som for den katholske.

Konkordatet indrømmer de katholske religiøse Ordener og Kongregationer Egenskaberne af Retspersoner. Ordensprovincialerne og de stedlige Ordensforstandere skal være jugoslaviske Statsborgere, og dette betyder, at de jugoslaviske Ordensprovinsers Grænser skal stemme overens med Statsgrænserne. Iøvrigt er det ogsaa allerede nu til-ladt alle katholske Ordener at virke i Jugoslavien.

Da der findes tre større Trosbekendelser i Landet, laa det i Statens Interesse at indrømme Kirkerne økonomisk Selvforvaltning og paa denne Maade aflaste Statsforvaltningen. I dette Øjemed har Staten overdraget saavel den pravoslaviske som den katholske Kirke forskellige Fonds- og Stiftelser, som den hidtil selv har forvaltet. Til samme Formaal har Regeringen bevilget alle Trosbekendelser aarlige Tilskud, alt efter deres Behov og relative Størrelse som hidtil.

Ifølge Konkordatet er den katholske Religionsundervisning pligtig i Statsskolerne; Lærerne skal respektere Elevernes religiøse Følelser; Skolebøgerne maa ikke indeholde noget, som staar i Modstrid med den katholske Lære, og i Skoler, hvor de katholske Elever er det store Flertal, skal Lærerne saa vidt muligt tilbøre sammene Trosbekendelse.

Staten anerkender som hidtil de i den katholske Kirke indgaaede Ægteskaber.

Til Stiftelse af Foreninger indenfor Katholsk Aktion indrømmer Staten den katholske Kirke fuld Frihed, som Kirken forøvrigt allerede nyder nu, men under den Betingelse, at disse Foreninger over og udenfor enhver Partipolitik kun tjener til at fremme Troslivet og Moralen.

Den katholske Kirke har i Konkordatet affundet sig med, at Foreningerne for legemlig Opdragelse paa religiøs Basis, som f. Eks. Foreningerne indenfor den katholske Organisation »Orao«, opløses.

Tilladelsen til at anvende det gamle slaviske liturgiske Sprog i katholske Kirker, som Konkordatet indeholder, regner Regeringen for et af de største Resultater af Forhandlingerne.

Mod denne Kontrakt, som man, for at forebygge enhver Misforstaaelse, tilføjede et Afsnit, der tilkender alle andre Konfessioner de samme Rettigheder, rejstes nu en Storm af Modvilje, og Ministerpræsident Stojadinovic, der har forelagt Konkordatet for Skuptschinaen Mandag den 19. Juli, stod og staar over for en Heksekedel af de vildeste Lidenskaber. Fra katholsk Side har man forholdt sig roligt afventende og passiv under de sidste Maanedes Oprør. De katholske Biskopper har allerede i Foraaret erklæret: *»Det katholske Episkopat konstaterer, at Konkordatet mellem Jugoslavien og den Hellige Stol er undertegnet, og vi afventer roligt dets Ratifikation, som alene angaar den kongelige Regering og den Hellige Stol.»* Med fornem Værdighed kunne man henvise til, at ingen katholsk Biskop i sin Tid har protesteret imod den ortodokse Statut, som blev vedtaget i 1931, oven i Købet under den katholske Kultusminister Dr. Alopauvic, der efter Vedtagelsen begav sig til det ortodokse Patriarkat for at overbringe sine Lykønsk-

ninger! Den Apostoliske Nuntius i Belgrad, Mgr. Pelegrinetti, søgte i Begyndelsen af Juli at bidrage til Situationens Afspænding ved en Note, han sendte til Ministerpræsidenten, indeholdende autoritative Erklæringer om enkelte Punkter, som de ortodokse havde vendt sig imod; men det hjalp lige meget.

Den ortodokse Kirke med sine Biskopper i Spidsen satte alt ind paa at forpurre Konkordatets Vedtagelse. Allerede den 13. Januar havde Patriark Barnabas i en Radiotale angrebet Konkordatet saa stærkt og ubehersket, at Regeringen forbød Talens videre Udbredelse. I Aviser og Tidsskrifter ophidsedes nu Folket det mest mulige. Man udsendte anonyme Pjecer, der som en Slags Kædebreve skulde afskrives og gives videre til Bekendte. Regeringsoppositionen i Skuptschinaen benyttede Problemet og den ortodokse Kirke til at ramme Regeringen politisk. Den Hellige Synod udsendte til alle Gejstlige Ordre om, med hvilke aandelige Straffe der skulde gaas frem mod de Personer, der hjalp med til Konkordatets Vedtagelse. En Folketingsmand Tonic, der havde talt for Konkordatet, fik hele sin Lejlighed demoleret af Pøbelen, efter at han af den Hellige Synod var blevet ekskommuniceret. Men Regeringen vil trods alle Vanskeligheder — den faar ikke engang Støtte af de katholske Kroalere, da disse øver Parlamentsstrejke — ikke bøje sig for disse Mennesker, om hvilke et officiøst Organ siger: »Ren og skær Magtbegærlighed har forvirret disse Menneskers Forstand i den Grad, at de er mere destruktive end Kommuniste.« De sidste Sammenstød skete nu i Anledning af en Bønsprocession, som skulde holdes den 19. Juli for den meget syge Patriark Barnabas (Varnava), altsaa netop paa den Dag, hvor Konkordatet blev forelagt for Parlamentet. Regeringen frygtede med Rette Demonstrationer og forbød Processionen. Desuagtet blev de Troende efter Gudstjenesten i Kirken opfordret til at drage i Procession gennem Gaderne, for at bevise dens fredelige Karakter. Uden for stillede tyve pravoslaviske Gejstlige med Faner sig op; Politiet lod dem drage afsted, men opfordrede Mængden til at opløse sig. Da Opfordringen ikke hjalp, gik Politiet frem med Gummiknipler. Imidlertid fortsatte Præsterne deres Procession, og lidt senere kom det igen til et Haandgemæng, hvorved en ortodoks Biskop blev slaet ned. Det siger sig selv, at dette ikke har bidraget til at berolige Stemningen, og man maa nu afvente, hvad den nærmeste Fremtid vil bringe, og om den ortodokse Patriarks Død, der imidlertid er indtruffen, betyder Fred eller større Uro. Selv om Konkordatet efter de sidste Meddelelser er blevet vedtaget i Skuptschina, er der endnu Tid til Uroligheder indtil Ratifikationen i Senatet, der er udsat til Efteraaret.

Tilbageblik paa Spaniens Kamp.

(Fortsat.)

Hvem har Skylden? Den internationale Kommunisme!

Før den nationale Rejsning i Juli 1936 var det ganske vist først og fremmest den socialistiske, den syndikalistiske og den anarkistiske Bevægelse, der spillede en Rolle i Spanien. Men den fra Moskva ledede internationale Kommunisme tilranede sig snart Føringsen, og denne maa hovedsagelig anses for Drivfjederen under den systematiske Kirkeforfølgelse.

Den hellige Fader henviste dertil.

I sin Tale til de spanske Flygtninge den 14. September 1936 erklærede han: »*Man kunde næsten sige, at en satanisk Forberedelse i Spanien har antændt denne Hadets Flamme*«

Udtalelser fra Kommuniste siger det tydeligt.

Undervisningsministeren i Madrids Regering, Fernandez, henvendte sig i et Brev til de Gudløses Centralraad i Moskva. I dette udtalte Ministeren bl. a. følgende: »*Jeres Kamp imod Religionen er ogsaa vor Kamp. Desværre har Spanien altid været et Land med en kæmpende Kristendom, og det er vor Pligt at gøre Spanien til et Land af kæmpende Gudløse. Denne Kamp bliver haard, thi der findes endnu i Landet store Masser af reaktionære Elementer, som sætter sig imod at antage Sovjetkulturen. Alle spanske Kirker omdannes til kommunistiske Skoler og Højskoler.*« Endvidere betoner Fernandez, at det spanske Proletariat gaar den samme Vej, som har ført Sovjetunionens Proletariat til Sejr. (Vatikanets Sender, September 1936).

»Til Moskva ankom fornylig de spanske Ungkommunisters Fører. Han erklærede bl. a., at den spanske Gudløsaktion, hvad den tilstræbte Ødelæggelse af Kirken angaar, allerede efter faa Maaneders Forløb havde opnaaet et afgjort Resultat. I de af de røde Magthavere beherskede Omraader er Kirken allerede nu fuldstændig ødelagt. Nu gælder det om ogsaa at komme selve det skjulte religiøse Liv til Livs. Ogsaa her er Udsigterne meget gunstige, da den videre Organisering af den spanske Gudløsaktion befinder sig i den bedste Udvikling, og Samarbejdet mellem den russiske Gudløsbevægelses Hovedcentral og den spanske Organisation er meget intimt. I de sidste Maaneder er der mellem de russiske og de spanske Gudløse udvekslet ikke mindre end 22.000 Breve. En yderligere væsentlig Støtte faar den spanske Gudløsbevægelse gennem den ustandselige Flyveskriftproduktion, som udsendes fra 18 nye kommunistiske Forlag, som er blevet oprettede i Spanien i den

allersidste Tid. Ogsaa fra selve Rusland understøttes Spanien overordentlig ivrigt med Propagandamateriale til Gudløbsbevægelsen.» (Vatikanets Sender, September 1936).

Kommunisternes Handlinger bekræfter det.

Det franske Kommunistpartis »Tekniske Tjenestested« overrakte allerede i April 1936 deres spanske Partifæller Retningslinier, udarbejdet i Samraad med Komintern, for den spanske Hærs Bolschevisering. Heri var bl. a. Stød- og Overvaagningstroppernes Forstærkelse i Kaserneerne forordnet; Opstilling af »Indbrudsafdelinger«, af 4-Lister, hvorpaa Soldaterne helt op til den højeste Officer skulde opføres i en af de fire Rubrikker: a) Fjende, b) neutral, c) venligsindet, d) Tilhænger. Saa følger Forskrifter for, hvorledes Generalerne kan uskadeliggøres. Saa Anvisninger over Fordelene ved Flankeangreb ved Vejkryds, Indsættelse af Lastautomobiler udrustet med Maskingeværer, Arrestation af Modpartens politiske Førere, o. s. v.. (Echo de Paris, citeret i »Köln. Volksz. 13/1—37).

Under sit Møde den 20. August 1936 har Komintern officielt billiget den finansielle Opstilling for den kommunistiske Virksomhed i Spanien; Overslaget lød paa 5 Millioner Pesetos. Den internationale røde Hjælp indsamlede selv 1.537.289 Pesetos, hvoraf 1.400.000 Pesetos, d. v. s. næsten hele Beløbet, var indsamlet af den russiske Sektion. I August 1936 blev der i Sovjetrusland indsamlet 36 Millioner Francs, som blev videresendt til Spanien.

Hvor magtpaaliggende det er for Kommunisterne at faa deres eget Bolscheviksystem omplantet i Spanien forraader ogsaa den djævelske Plan om at skille spanske Børn fra deres Forældre og slæbe dem til Sovjetrusland. Meddelelsen udsendtes gennem Pressen, hvorefter 3000 Børn allerede skal være ført bort til Rusland. Meddelelsen fra Moskva siger, at disse i dertil indrettede Internater skal oplæres til »Pionerer og Propagandister for Gudløsheden«.

Med hvilken Løgnagtighed Kommunismen arbejder beviser følgende: De Røde udsender i den seneste Tid Masser af Fotografier til Dagbladene for at overbevise Offentligheden om, at hovedsagelig Kvinder og Børn var blevet Ofre ved Nationalisternes Bombardement af Madrid. Nu er det imidlertid konstateret, at disse Billeder slet ikke stammer fra den spanske Hovedstad, men fra Verdenskrigen og viser, hvorledes Børn blev dræbt under Tyskernes Bombardement af Paris i 1918. Billederne hidrører fra det parisiske Politis Fotoarkiv, men anvendes af den kommunistiske Komité for at hverve Rekrutter, »til at hævne disse ulykkelige Kvinder og Børn«. De samme Billeder har været offentligtgjort i Maj 1933 under Titlen: »Hemmelige Vidnesbyrd og Billeder fra Krigen.«

Det er ikke selve det spanske Folk, men de ovenfor nævnte hemmelige Ledere, man maa dømmes som de skyldige. Disse har systematisk ophidset Folket og misbrugt dette ophidsede Folk for at vove Forsøget paa at virkeliggøre deres egen Ideologi. Et interessant Bevis herfor er følgende Tilfælde, som er blevet fortalt af den paagældende Præst selv: En Præst blev kommanderet til at stille sig op ad Muren for at blive skudt. Et Øjeblik, sagde han, kun det ene vil jeg bedyre før min Død: Alt, hvad jeg havde, har jeg givet til de fattige. Alle, som kender mig, kan bevidne, at jeg har været Arbejdernes og alle Trængendes Ven. Nu kan I skyde mig, nu ved I, hvem jeg er. — En af de Røde kastede sit Gevær og raabte: Sandelig, vi ved ikke, hvad vi gør! Ogsaa de andre fjernede sig, saa Præsten kunde flygte.

Det er en sand Religions- og Kirkeforfølgelse.

Den hellige Fader siger: »Til Eders Ros, ærværdige Biskopper og Præster, kan Vi sige, at I er blevet forfulgt og forhaanede netop som Christi Tjenere og som Uddelere af Guds Hemmeligheder. — — Man kunde næsten sige, at en satanisk Forberedelse i Spanien paany og kraftigere har antændt den Hadets og den vilde Forfølgelsessyges Flamme, som efter egen Tilstaaelse gælder Kirken og den katholske Religion. Ogsaa I hører til Bekendelsernes og Martyrernes glørværdige Skare.» (14. Sept. 1936.)

Spaniens Kardinalprimas siger: »Det er i Grunden en Krig mellem Kærlighed til Religionen og Had imod Religionen. Kærligheden til vore Fædres Gud har trykket Halvdelen af det spanske Folk Vaabnene i Hænde. Had til Gud besjæler Spaniens anden Halvdel. Paa den ene Side ser vi Feltlejre omdannede til Kirker, religiøs Begejstring og Tillid til det guddommelige Forsyn; paa den anden Side ser vi Tusinder af Præster myrdede, Kirker ødelagte, satanisk Had og rasende Forfølgelse af ethvert religiøst Tegn.» (Aabent Brev til Præsident Aguirre).

Ærkebiskoppen af Santiago de Compostella siger: »I et halvt Aar har vi, den hellige Jakobus' Sønner, været involveret i en religiøs og patriotisk Krig, som har samme Rækkevidde som den, der begyndte i Covadonga og endte ved Granadas Mure. En religiøs og fædrelandsk Krig, som vore unge Mænd siger, som frivilligt melder sig til Hæren og vover sig ud i Slaget med Sang til Ære for Christkonge og Spanien paa deres Læber.»

Hvad siger de spanske Bolschevikker selv? Kommunistføreleren *Andrea Nin* siger: »Arbejderklassen har løst Kirkeproblemet, idet man simpelthen ikke har ladet nogen Kirke blive tilovers.»

Venstrebladet »*El Diluvio*« siger: »Man anmoder

om Beskrivelser af Nedbrænding af Kirker, Klostre og andre katholske Centre. Dette Materiale er nødvendigt til Udgivelse af et dokumenarisk Værk om den kirkelige Magts Tilintetgørelse.«

Anarkistungdommens ledende Komité indrømmer det: »Man fanger og dræber Mennesker af den simple Grund, at de er Katholikker.«

Betegnende i denne Henseende er følgende Meddelelse: »Centralraadet for Moskvas Gudløse har udnævnt Ministerpræsidenten for den røde Regering i Madrid, Largo Caballero, til Æresgudløs.

Som Bekræftelse tjener ligeledes den Dom, som Føreren for den engelske Røde Kors-Ambulance offentliggjorde i den engelske Presse i Begyndelsen af 1937. Han siger: »Fotografierne, man viste mig af myrdede Præster og Nonner, overgaar i Rædsel enhver Forestilling En Beskrivelse er umulig; den vilde minde om en Beretning fra et patologisk Museum. Spanien er Offer for den skændigste Religionsforfølgelse, som den kristelige Kulturhistorie kender.«

(Fortsættes.)

Den kristne Arbejderungdom marcherer.

Paris, den 23. Juli.

En af Sommerens største Begivenheder i Frankrig har ubetinget været Jocisternes, den kristne Arbejderungdoms 10-Aars Jubilæum, som fejredes midt i Juli med en stor Kongres i Paris. Her samledes 60 Jocister, udsendt af Provingrupperne, samt Gæster fra 15 andre Landes Grupper og fra de andre franske Ungdomsforeninger. Hundreder af Faner i moderne Farver og Komposition vajede over dem. Blandt de tilstedeværende var en Skare Kardinaler, Ærkebiskopper og Biskopper. Blandt Talerne den belgiske Abbé Guérin, Jocismens Stifter, samt Georges Quiclet, Abbé Guérin og Jeanne Aubert, Bevægelsens Stiftere i Frankrig.

For 10 Aar siden: 4 i Clichy — i Dag: 100,000 i Frankrig — i Morgen: Millioner i hele Verden! — Det er Jocisternes Status, der vidner om den mægtige Kraft i deres Bevægelse.

Manifestationerne.

Foruden de store Møder med Taler og Sang laa Kongressens to Tyngdepunkter i Festspillet Lørdag Aften og den højtidelige Messe Søndag Morgen paa det store Stadion Vest for Paris, hvor omkring 80,000 Mennesker var til Stede.

Festspillets Hensigt var at give et Billede af Arbejdet som den materielle Basis for det kristne Samfundsliv. Store Optog af Grupper fra de forskellige Industrigræne

drager ind, Mændene i deres Arbejdstøj og de unge Arbejdere i farverige Nationaldragter. De bringer deres Maskiner og Produkter, som tjener til at opbygge Samfundet — og til at bygge et mægtigt Alter midt paa det store Stadion. Handlingen ledsages af et mægtigt Talekor: »Vi bygger Samfundet — det himmelske Samfund.« Paa Minearbejdernes Kul- og Jernblokke, paa Flyvemaskinemotoren hviler Snedkernes Mahogniplade, der dækkes af Vævernes Alterdug, — her skal Messen læses næste Morgen, under det mægtige Kors, som er skænket af syge Arbejdere.

Messen. En Jocist, nylig præsteviet, gaar frem over Græsplænen mod Alteret til sin første Messe, ledsaget af sin Fader og Moder og de sinnaa Søkende, den mindste trilles af Sted i Vuggen — det er Arbejderfamiliens Apotheose. Derefter følger en lang Række Prælater. Under Vekselsbøn mellem Lederen og alle 80,000 skrider Arbejdernes Messe frem mod det store Øjeblik, da Christus selv, den guddommelige Arbejder, kommer til Stede som Kongressens Hædersgæst.

Themaerne

for Møderne samler sig om Parolen: Til den nye Tid — en ny Arbejderungdom! Man taler om de materielle Arbejdervilkaar, der maa forbedres, saa det er lettere at føre et kristent Liv, om de unge Arbejderskers Stilling, deres Ensomhed, om deres Forberedelse til Ægteskabet, Moderen, der skal have sin Plads i Hjemmet. Arbejderklassen skal frelses — ved Arbejderne. Det er stadig Talekoret, der slaar fast: »For Beskyttelse af Legemet — Respekt for Sjælen — kæmper vi!« Arbejderfamilien er det centrale: »Jocistægteskab — et rigtigt Hjem — med Moderen som den bærende Kraft.« Talekoret overdøves helt af det tordnende Bifald. »Christus — vor eneste Fører — eneste Haab — han den levende blandt os som Arbejder.« Næste Toppunkt naar Bifaldet ved Korets Hyldest til Paven, Arbejdernes elskede Fader, JOC's gode Ven. Til Slut Appellen: »Haab — Mod — Sejr — Fremad! Fremad!«

Stemningen

er en stadig stigende Begejstring gennem alle tre Kongresdage. Overalt i Byen ser man Klynger af Jocister, straalende glade, syngende af fuld Hals. »Vi er den nye Ungdom — Christus vil vi overalt — Fremad til Erobring — Fremad, med Ryggen rank — Leve »la Joc«!« Kulminationen naas med Søndagens triumferende Opmarsch.

Organisationen

maa siges at være fremragende, i Betragtning af de mægtige Menneskemasser. Alt klappede. Jocisterne sætter en

Ære i deres Disciplin. Ingen Trængsel ved Indgangen, ingen Skubben i Metroens propfulde Gange. Men ingen militaristisk stiv Disciplin, Smil og Humør overalt; naar alle Pladser er besat, tillader man sig at entre over Jerngitteret til Ærestribunen, selv de unge Abbé'er er ikke bange for at risikere deres Soutane!

Offentligheden.

Det maa ikke glemmes, at de officielle Myndigheder i Frankrig er fremmede for al Religion. Naar Jocisterne alligevel er blevet højtidelig modtaget paa Paris' Raadhus med anerkendende Taler, viser det, at de er en Magt, man regner med. Derfor de venlige Artikler i de store Pariserblade. Men ingen kan være i Tvivl om, at de unge, glade Mennesker vandt Parisernes Hjerter, og at deres upaaklagelige Disciplin aftvang Beundring. At Festsplet var en original Indsats i Pagt med alle moderne Kunstprincipper, er uomtvisteligt. Det store katholske Ugeblad »Sept«, der nylig er blevet udvidet, skriver bl. a.:

»En Fest som den i Lørdags er en Begyndelse til en Periode i Kirkehistorien, det højtidelige Varsel, det vældige Paukeslag, hvormed Helligaanden forkynder for Verden, at endnu en Gang har han gjort alle Ting nye.«

»En original Form for Kristenliv, Christi Ansigt — mere end hans Ansigt, hele hans Legeme — viser sig atter en Gang for Verden med en ny Skikkelse, med Træk, hvis Udtryk indtil i Dag har været ukendt, men som ingen i Fremtiden vil kunne udslutte eller miskende.«

»En Enhed mellem Scene og Publikum, som alle rigtige Theaterfolk har søgt, men som det kun er lykkedes at faa frem enkelte Gange i Historien: det ældste græske Theater og Middelalderens Mysterespil.«

»Ikke vende tilbage i Historien til Middelalderen. Det er vort Liv i Dag, vi skal interessere os for.« *E. N.*

St. Anna i 40 Aar.

Der er Fest i St. Annæ Kirke ude paa Amager den 1. August, Søndagen efter St. Annæ Dag, den 26. Juli. I 40 Aar har St. Anna haft sin Helligdom herude, og det vil ikke være uden Interesse i Aanden at besøge alle de Steder, St. Annæ Alter har staaet paa i Løbet af disse 40 Aar.

Det første Alter stod i Skipper Clements Allé 2, hvor Biskop Johannes von Euch den 22. August 1897 indviede det første St. Annæ Kapel og læste den første h. Messe i det, hvortil St. Ansgars Kirkekor under Hr. Michaelsens Ledelse udførte Korsangen. — Paa Hverdage blev Kapellets Lokaler benyttet som Skoleklasser for den

nyoprettede St. Annæ Skole. Dennes første Lærer var Hr. cand. mag. Niels Hansen, der den 5. Januar samme Aar havde taget sin Afsked som Sognepræst i Folkekirken for Naur og Siir i Ribe Stift, for at slutte sig til Moderkirken.

Efter fire Aars Forløb (1901) maatte St. Annæ Alter flyttes til en anden Beboelseslejlighed i Tyrolsgade 11 og samme Aar overtog Redemptoristpræsterne Sjælesorgen i Sundby. Den 24. November holdt Pater W. Wenig her den første Prædiken over Skriftens Ord: »Frygt ikke du lille Hjord, for det har behaget jeres Fader at give jer Riget«.

Endelig den 22. Marts 1903 fik St. Anna sin egen Kirke og Menigheden sin egen Sognekirke i Hans Bogbinders allé 2. Den lille, hyggelige Kirke blev snart Midtpunktet for et blomstrende Menighedsliv. Alle følte sig saa rigtig hjemme her, og man vilde nødig flytte fra Sognet. Vi erindrer endnu med Taknemmelighed Veteranerne blandt Præsterne fra hin Tid, Patrene Wenig og Resch, Schmiderer og Steidl, Decker og Foreitnik. Herren har velsignet deres Pionervirksomhed, og i Løbet af 30 Aar voksede Menigheden fra 300 til 1300 Medlemmer, saa at Sognekirken efterhaanden blev for trang; St. Annæ Alter maatte flyttes igen.

Mandag den 7. Juni 1937 blev saa den sidste Messe læst i den gamle Kirke, og med Vemod tog vi Afsked med det hyggelige Kirkerum og dets dyrebare Minder fra dengang. Menigheden var lille. — St. Annæ Alter blev midlertidig genrejst i Salen under den nye Kirke i Dronning Elisabeths Allé. Da den første Gudstjeneste blev holdt dér, var Menigheden højligst overrasket: saa smukt tog det gamle Alter sig ud i den store, lyse, venlige Sal: Ventesalen, hvori vi nu taalmodigt venter, til selve den nye Kirke ovenover staar færdig.

All tegner til, at den nye St. Annæ Kirke bliver meget smuk: det store Rum, den overvældende Lysfyldte, der strømmer ind gennem de fem høje Vinduer paa begge Sider, de mørke Loftsbjælker midt i de lyse Felter og dekorative Friser — sikkert, St. Anna faar en værdig Helligdom igen.

For Tiden arbejdes der paa Omforandringen af det gamle Kirkerum, hvoraf Halvdelen bliver Alterkor, den anden Halvdel Tale- og Klasseværelser, og vi maa jo nok regne med 4—5 Maaneder, til den nye Kirke er helt færdig.

Saaledes er Forholdene, mens St. Annæ Helligdom fejrer sit 40 Aars Jubilæum. Paa St. Annæ Fest i dette Jubilæumsaar vil sikkert mange hele Landet over i deres Erindring fremkalde de smukke Minder, de har fra St. Annæ paa Amager og sende Jubilaren — i det mindste i deres stille Sind og i deres Bønner — de bedste Ønsker.

— Der er sikkert ogsaa nogle, der gerne vil give deres gode Ønsker en mere synlig Form, og for dem kan vi her røbe nogle Hemmeligheder, som de gerne maa fortælle videre.

Vi staar og mangler til Trods for et højt Byggelaan den Del af Byggesummen, hvormed denne er steget uu under Opførelsen. Man regner jo altid med ca. 10 Procent, og man vil let kunne regne ud, hvor meget det bliver af den projekterede Byggesum paa godt tre Hundrede Tusinde Kroner. Desuden mangler vi Penge til omtrent hele Inventaret. Hvem der altsaa vil ønske St. Anna til Lykke og gerne vil »sige det med noget«, har rigeligt at vælge imellem mange Ting — lige fra Mursten til Klokker. *Fr. Kl.*

Mellem Mødre.

Ung Alderdom.

Landskabet er kongelig skønt der, hvor AneMarie og hendes Mand bor, og det er udpræget dansk. Fra et Bakkehæld ser man ud over gule Firkanter af modent Korn, over dybgrønne Roemarker, kransede af Skove. I det fjerne hæver sig nogle brune Lyngbakker, som Fjernheden farver blaa, og imellem dem glimter en Indsøs Flade, hvor Himmelhvælvet med et Par hvide Skyer spejler sig. Da det er en Festdag, faar Egnen den virkningsfulde Prik over I'et, som en Snes vajende Dannebrogsgflag er. Som store Valmueblade flagrer de over det høstlige, højsommerlige Land.

Saaledes er AneMaries Omgivelser, storlinjede, kraftfulde, farverige og frodige.

Anemarie selv er ikke af nævneværdig Skønhed og har vistnok aldrig været det. Hun er af dem, som synes født gamle, uden nogen Sinde at have haft Ungdommens og Friskhedens Præg.

Hun var Bryggerspige hjemme paa Gaarden. Hendes Omraade var det pudsige Ovnhus, hvor hun gik med store, jernbeslaaede Træske paa et toppet Stengulv og tumlede Bryggekarrene eller førte an ved Rugbrødsbagningen. Hendes kantede Skikkelse, hendes fregnede Ansigt, hendes Haar, der var tjavset og farveløst og lignede jordslaaet Hø, staar mest levende for min Erindring i den Indfatning, som de tilrøgede Vægge og Ovns Gab af flammende Ild dengang gav hende. Fuglene kunde kvindre saa indsmigrende, de vilde, Blommerne kunde hænge blaa og fristende ned over Husets Tag mod de lave Vinduer: Naar der var Ild i Ovnen eller under Bryggekedlen, gav vi Sommer og Sol og Leg en god Dag og tyede ind til AneMarie..

Hun var ikke sødladen i sit Væsen. Sin usminkede Me-

ning sagde hun os jævnt og bramfrit. Stod vi hende i Vejen, fik vi det at vide. Men det saa vi stort paa. For der kom ogsaa andre Ting af AneMaries Mund end Skænd.

Hun var den første, der viste os Indskriften i Egebjælken over Bagerovnen:

»Gud bevar den Ild, som her optændes,
saa at ingen Ulykke hændes — —» 17 . .«

Og naar AneMarie havde faaet den vældige Dyng Rugmelsdejg æltet og flyttet frem og tilbage i det store Trætrug, gjorde hun Korsets Tegn over det, og bagefter trykkede hun med sine Hænder et dybt Kors i selve Dejgen.

»Hvorfor gør du det, AneMarie?« spurgte vi.

»Hvorfor? — Det skal ethvert kristent Menneske gøre!« — — —

Engang forklarede hun os Symboliken i den Broche, hun havde faaet af Rasmus, og som bestod af et Kors, et Hjerte og et Anker i Sølv. Det var med Andagt, hun udtalte Ordene: T r o , H a a b og K æ r l i g h e d .

Til Tider fortalte hun os Eventyr og sang Viser med en kraftig, men uskøn Røst.

Alt dette tænkte jeg paa, da vi tre Søstre, som AneMarie — vor Alder og Matroneværdighed til Trods — stadig kalder »Tøsene«, traadte ind i hendes og Rasmus's Hjem for at lykønske til hendes 60 Aars Fødselsdag.

En Smule beklemmende var der ved Visitten. I mange Aar havde jeg ikke set hende. Seks Børn havde hun haft og en Mand, der var god nok, men ikke særlig driftig. Børnene var det ikke gaaet saa godt for.

Hendes ældste Søn var født Krøbling og døde som syttenaarig. En Datter var kommet galt af Sted og havde forladt Egnen. En Søn, der medens han aftjente sin Værnepligt, havde faaet spansk Syge, droges paa tredje Aar med Tuberkulose. En Datter var blevet Sygeplejerske i København, og to Sønner boede i Amerika. Disse tre havde det bedste Lov paa sig; men de var saa langt borte.

Vi vidste intet om, hvorvidt AneMarie vilde blive bedrøvet eller glad, naar vi spurgte til hendes Børn.

Det første, vi fik Øje paa, da vi kom ind i Stuen, var et Billede, der stod paa Kommoden. Det forestillede den fuldtallige Familie med AneMarie og Rasmus i hel Figur siddende midtvejs. Og det var det første, AneMarie viste os, da vi havde hilst paa hende.

»Der ser I os allesammen,« sagde hun roligt.

En af os pegede paa AneMaries Broche, der fra Billedet lyste os gammelkendt i Møde: »Har du den endnu?«

»Ja,« sagde hun. »Den skiller jeg mig aldrig af med, og jeg passer da ogsaa paa, at jeg ikke taber den.« Og saa løjede hun til med den Stemme, jeg mindedes fra Ovnhu-

sets Eventyrverden, og som altid paakaldte vor Opmærksomhed: »Den har hjulpet mig over saa meget af det, Rasmus og jeg har maattet gennemgaa. Korset har mindet mig om, at vi skal tro paa, at alt, hvad der sker, er til vort Bedste, Ankeret har lært mig at haabe — for mig selv og for de andre — ogsaa for dem, det ikke gik saa godt, og Hjertet siger mig hele Tiden, at selv om der er megen Sorg til, saa er der dog endnu mere Kærlighed til. — Gud er Kærlighed, siger de, og jeg tror, at hans Kærlighed er større, end vi Husmandsfolk kan forstaa.«

Vi lyttede til AneMarie, og vi saa paa hende.

Det slog mig, at hun aldrig havde været saa smuk som nu. Hun saa næsten ung ud. Der var Roser paa hendes Kinder, og hun havde Lys i Blikket.

Nu var det hende, der var den kraftfulde, den sikre, den uforknytte. Det var os, som var usikre, smaa og snusfornuftige, vi, som ikke havde turdet tale til AneMarie om hendes Sorger!

Jeg saa, at AneMarie havde fulgt den lige Linje. Det, der trods hendes ringe ydre Skønhed havde gjort hende saa tiltrækkende for os Børn, det var der endnu. Det havde baaret hende oppe, naar hun sørgede over sine Børns Skæbne. For sørget havde hun uden Tvivl. Ingen vilde kunne faa mig til at tro, at AneMarie ikke elskede sine Børn saa højt, som en Mor overhovedet kan elske.

Men i Tro og Haab og Kærlighed havde hun affundet sig med de Kaar, som Gud havde beskikket hende.

Ved at se paa hende randt et Vers mig i Hu. Det er skrevet af en stor Mand, og det er skrevet for et andet Milieu end Ane-Maries; men vor elskelige gamle Bryggerspige, Husmandskonen mellem Jyllands Bakker har akkurat gjort det, som Verset siger:

»— — naar Aftensolen daler,
løfte Morgnens Idealer
glansfuldt, højt og kækt i Vejret.
Hvo d e t kan, har sejret!«

Hvem der kunde gøre AneMarie det efter!

Lillemor.

Nye Bøger.

Turist i Norden.

Den ene eller anden af vore Præster husker sikkert P. Vervoort fra en Rejse, som denne tyske Forfatter i Fjor foretog i Skandinavien sammen med sin Hustru Margaret. Til Fods vandrede de to til Lapland og Lofoten, til Trondhjem og Hammerfest, ja helt til Nordkap og tilbage. Hvad de to Nordlandspilegrimme har oplevet, fortæller P.

Vervoort nu i en Bog: »*Ein Paar Stiefel laufen zum Himmel*,« (München, Kösel-Pustet, 1937, 238 S., RM. 4,80 ÷ 25 %), saa livligt og morsomt om de tre nordiske Lande, at man med spændt Opmærksomhed maa følge med. Lige saa broget og underholdende som Bogens Omslag er komponeret, lige saa afvekslende, frisk fortalt og med alle Sanser iagttaget er Bogens Indhold. En Fodvandring, der bringer det rigeste Udbytte med hjem!
J.

General Francos Sindelag.

Sandheden om Spanien trænger mere og mere igennem. H. Kehlers Artikel forleden i Berl. Aften i Anledning af Aarsdagen for Krigens Udbrud var f. Eks saare forskellig fra hans uoverlagte Udtalelse om den spanske Kirke, vort Blad har refereret før. I det spanske Korstog for Ret, Tro og Frihed er det interessant at kende lidt til General Franco, den ubestridte Fører. Kardinal Goma, Toledos Ærkebiskop, siger om ham: »General Franco er en ægte Soldat, ridderlig og tapper. Han er en Daadens Katolik. Den sociale Rættfærdighed er hans absolutte Ønske. Franco elsker Spanien og sit Folk lidenskabeligt. Hans Udholdenhed har staaet sin Prøve i denne Krig. Jeg var engang til Stede, da han under en Fægtning var optaget ved Telefonen. Generalen var rolig, fuld af Tillid til sig selv og sine Folk.« Da Franco for et Aar siden rejste Spanien til Kamp mod Bolchevikerne, modtog han d. 16. Juli den hellige Kommunion, før han besteg Flyvemaskinen til Marokko. Disse og andre interessante Træk om Spanien, det spanske Folk og de nationale Heltebedrifter fortæller en udmærket lille Bog om: *José Marcelo S. J. »Ritter des Kreuzes« Die Wahrheit über Spanien* (Innsbruck, F. Rauch, 80 S. 20 111 S. 3,20.)

Fra Hovedstad og Provins.

Udnævnelse.

Ved Jesu Hjerter Kirke og St. Knuds Skole i Stenosgade, København V., har der fundet Rectorskifte Sted. Pater Jakob Coenen S. J. er blevet udnævnt til Rektor og har tiltraadt sit Embede den 20. Juli. Den ny Rektor var Skolastiker sammesteds i Aarene 1929—32 og blev præsteviet i 1935.

Fra den vide Verden.

Oxford-Mødets Budskab til Tyskland.

I et offentligt ekstraordinært Møde, som blev ledet af Overhovedet for den lutherske Kirke i Sverige, Ærkebiskop Dr. Eidem, har den store Oxford Kongres beskæftiget sig med Kirkeforholdene i Tyskland. Efter at de forskellige Landes

Repræsentanter havde udtalt deres Sympati med saantlige Tysklands Kirker, blev der paa Biskop Bells Foranledning vedtaget følgende Adresse.

»Repræsentanter fra Kirker og Folk over hele Verden, som er forsamlede i Oxford, føler sig paa det inderligste knyttet til deres Brødre i Tyskland. Vi savner dem ved vor Side, saa meget mere som en Delegation fra de tyske evangeliske Kirker havde tilsagt deres Nærværelse ved dette Møde. Vi er bedrøvede over, at de ikke kunde gennemføre deres Plan. Stor er vor Smerte over saa mange Gejstliges Lidelser. Vi værdsætter Alvoren i disse Kampe, hvori ikke alene den protestantiske, men særlig ogsaa den romersk-katholske Kirke er impliceret. Thi alle vi, som beder til en Gud, er et Legeme og en Aand. Naar et Lem paa de samlede kristne Kirker lider, smerter det i alle Lemmer. Vi har en Gud, en Tro og en Daab, og vi beder Gud bistaa alle hans Tjenere i deres Lidelser: Herren velsigne og bevare jer.«

Adressen blev enstemmigt vedtaget, og samtidig blev det besluttet at vælge en Delegation, som skulde overbringe den til Kirkerne i Tyskland.

Passionistpater Dominics »Sag«.

Det er en Tilfredsstillelse at kunne meddele, at det gaar godt fremad med P. Dominic Barberis, C. P., Sag. Pintsedag præsiderede den Hellige Fader ved den offentlige Oplæsning af Rituskongregationens Dekret, der fastslog som en Kendsgerning, at Fader Dominic praktiserede Dyderne i heroisk Grad. Det næste Skridt i Beatifikationsprocessen vil være Undersøgelsen af de Mirakler, som man har tilskrevet hans Forbøn. Hvis i det mindste to af disse Mirakler bliver anerkendt, vil Fader Dominics Venner have Ret til at betegne ham som »Salige Dominic«.

Det var Fader Dominic, der optog John Henry Newman, den senere Kardinal, i den katholske Kirke. Dette synes at have været Guds jordiske Løn for de mange Aars Stræben og Arbejde for Englands Konversion, som karakteriserede den fattige, ukendte italienske Passionistpræst. Fra sine tidligste Dage i Passionistkongregationen ønskede Fader Dominic, (der var indtraadt som Lægbroder, men paa Grund af sin fremragende Intelligens kom til at studere til Præst), inderligt at blive sendt til England. Han længtes efter at være med til at gøre de Bønner frugtbringende, som Passionisternes Grundlægger, St. Paul af Korset, et halvt Aarhundrede igennem havde opsendt for dette Land. Efter tredive Aars Forløb blev Fader Dominic, ikke uden Tegn paa Himlens Mellekomst, udpeget til Leder af den Skare, der var udvalgt til Missionen i England.

Religiøs Kunst i Frimærker.

Den religiøse Kunsts Frimærker er i 1936 blevet forøget med nogle smukke Mærker. I Tyskland ses Kirkemusikkens Mestre: Schütz, Bach og Händel paa nye Mærker. I Østrig Madonna med Barnet efter Albrecht Dürers berømte Billede. Vatikanstaten har i Anledning af den internationale katolske Pressekongres udgivet en Serie paa 8 Mærker. I Estland er fire Mærker blevet helliget den h. Brigitte. I Grækenland udkom et Mærke med den h. Demetrius, Salonikis Skytspatron, et smukt Mærke med den byzantinske Kirke i Mistra og et andet med den h. Paulus. Et hollandsk Mærke viser Billedet af Professor i katolsk Theologi Msgr. Schaeppman, pavelig Husprælat. I Paraguay blev den prægtige Opstandelseskirke afbildet paa 3 Luftpostmærker, og den h. Rosa af Lima, denne Bys Skytspatron, pryder en Serie fra Peru. I Spanien har den nationalistiske Regering blandt de nye Mærker to Afbildninger af religiøs Kunst, forestillende Kirken Nuestra Señora des Pilar i Saragossa og Kathedralen i Sevilla. Polen har udsendt et Mærke med Kathedralen i Wilna.

Dansk Missionær i Kina i Aaret 1620?

Det kinesiske Magasin »Sin-pei-cheng« (1937 p. 330) meddeler, at en dansk Jesuit skal have virket i Kina (Distrikt Kiang-Nan) under Dynastiet Min i Aaret Wen Ly 48 (1620 e. Chr.). Han skal ligge begravet i Liang-Nin-fu uden for Byporten af Tsii-pao-Mên i Nærheden af Hu-Hua-Kai. Han havde ligesom andre samtidige Jesuiter i Kina antaget et kinesisk Navn, nemlig: »Wo Joan Mu-yie, men endnu kendes ikke hans danske Navn. Hvem kender det?

Ungdomsstævne i Herthadalen

Søndag d. 15. August.

PROGRAM:

Kl. 10¹/₂ Højmesse. Prædiken af Pater **Nøsen S. J.**

Kl. 14¹/₂ Sognepræst **O. J. Ballin**: »**Pave Pius XI**«. Fire unge taler om: »**Hvad venter Paven af os unge?**« **Hs. Excellence Biskop Brems tager Ordet.**

Kl. 17 broget Underholdning.

Kl. 20 Lejrbaal. Baaltale af Kateket **Thorbjørn Møller.**

Festlegn à 1 Kr. faas hos Portneren ved Jesu Hjerter Kirke, St. Annæ Kirke og St. Andreas Kirke, hos Kirkebetjentene ved St. Ansgars Kirke og Sakramentskirken, i Katolsk Boghandel samt hos Redaktør Kiærulff. Fællesrejse til Billigtogspris fra København Kl. 8⁵⁵. Afrejse fra Lejre Kl. 23⁰¹. I København Kl. 23⁵⁵.

Alle Oplysninger gives paa Telefonerne Amager 2256 x og Vester 2381 y.

Kirkelig Kalender.

August.

1. S. 11. **Søndag e. Pintse**
2. M. Alfons M. Liguori.
3. Ti. Genfindelsen af Stephans Relikvier.
4. O. Dominicus.
5. T. Maria i Sne.
6. F. Christi Forklarelse.
7. L. Cajetan.

Aug.

8. S. 12. **Søndag e. Pintse.**
9. M. Johannes M. Vianney. — Vigilie.
10. Ti. Laurentius.
11. O. Tiburlius og Susanna.
12. T. Clara.
13. F. Hippolyt og Cassian.
14. L. Vigilie til Marias Optagelse. *)

*) Faste og Abstinensdage.

Aug.

Ugens Messebønner.

1. S. 11. **Søndag e. Pintse** (691—526); 2. *Sæt Bønner*: Petri Fængsel (1024—847), 3. *Sæt Bønner*: Paulus (976—622), 4. *Sæt Bønner*: De machabæiske Brødre (1024—847); Slutningsev.: Festens (974—795).
2. M. Alfons M. Liguori (1026—849); 2. Stephan I.
3. Ti. † Genfindelsen af Stephans Relikvier (1029—852), 2. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. Efter frit Valg.
4. O. Dominicus (1029—852).
5. T. Maria i Sne (1030—853).
6. F. Vor Herres Jesu Christi Forklarelse (1030—854); 2. Xystus II, Felicissimus og Agapitus.
7. L. Cajetan (1033—857); 2. Donat.

M.-K. Jesu Hjerter K. »for Mænd« F.-K. Søndag d. 1. August Kl. 8^{1/2}.

ST. ANSGARS KIRKE. Søndag d. 1. Aug. Kl. 7 og 8 st. Messe Kl. 10 Sangmesse m. Præd. og Andagt.

Bønnens Apostolat. Intentioner for August Maaned: For de døvstumme. — At den katholske Liturgis Skønhed maa føre Hedningerne til Troen.

Provinsens Søndagsgudstjeneste. Odder har Højmesse Kl. 10 den 1. og 3. Søndag i Maaned (ikke 2. og 4.). — Se i øvrigt Listen i Nr. 28. — **Fredericia:** Ingen Andagt om Sommeren!

Pilgrimsfærden til Lourdes. Opmærksomheden henledes paa, at Statsbanerne har reserveret Kupéer allerede fra Københavns Hovedbanegaard for københavnske Deltagere. Toget afaar Søndag Aften d. 1. August Kl. 20⁵⁰. Billet løses til Padborg (16 Kr.).

Hvem vil med til Lourdes? En katholsk Mand — ca. 30 Aar — der agter at cykle til Lourdes og tilbage til København søger en Ledsager. Start helst i August. Henvendelse til Hr. Ignatius Jacobsen, Artillerivej 55 i Forretningen.

Rettelse. I Artiklen »Kønsmoral og Farisæisme« i Nr. 30 er der S. 744 i L. 21 faldet et Ord ud. Sætningen: »Vi udtrykker Kravet...« skal lyde: »Ægteskabets Krav til Forplantning udtrykker vi anderledes...«

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 29. Juli.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 32

Søndag den 8. August

1937

INDHOLD: Skikkild. — „Hvorfor saa mange, som ikke tror?“ — Kirkens Kamp for Arbejderne. — Daadens Glans og Ryets Evighed. — En stor Opfinders Død. — Organist Hammermüller 80 Aar. — Irlands yngste Historie. — Det tredie Rige og Kirken. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

SKIKKILD

Det er i Aar netop ti Aar, siden den største katholske Kunstner, vi har haft her i Danmark, lukkede Øjnene for sidste Gang, kun 42 Aar gammel, efter et Aars haabløs Sindssygdом. Det er naturligvis Chresten Skikkild, her tænkes paa, om hvem der ofte har været fortalt i vore Blade, og hvis Værker er kendt og beundret af os alle. Men han skal naturligvis alligevel med her, blandt andet, fordi endog de største og bedste i Regelen glemmes saa forbavsende hurtigt under Udviklingens rivende Tempo.

Skikkild stammede fra Ringkøbing og var ældste Søn i en velstaaende Købmandsfamilie. Han var en begavet Dreng, blev sat i Latinskolen, tog Studentereksamen og Filosofikum og skulde saa efter sin Faders Ønske studere Medicin. Men Kunstnerkaldet var saa stærkt hos Skikkild, at han ganske gav sig det og — senere — den katholske Tro i Vold. Det storslaaede jyske Landskab med de vide Udsigter, Klitternes og Havets alvorlige Strengthed, hvor han var vokset op, prægede i høj Grad Skikkild og hans

Chresten Skikkild i sit Atelier.

Kunst. I sin Ungdom omgikkes han meget Billedhuggere som Kaj Nielsen og Utzon Frank og arbejdede paa Kunstens Fornyelse i Danmark som de. Men i 1913—1914 kom Skikkild paa sin første Udenlandsrejse til Beuron, Hovedsædet for Benediktinernes Kunst. Munkenes Maal ved deres Kunst, at ære og dyrke ikke alene det højeste, men den Højeste, gjorde saa stærkt Indtryk paa ham, at han vilde være som de og lod sig optage i den katholske Kirke.

At en Kunstner og Natur som Skikkild tog Anstød af de mange tarvelige Billeder og Skulpturer, som findes i mange katholske Kirker ikke alene i Danmark, men Verden over, er let at forstaa. Han vilde nu stille sine rige Evner i Kirkens Tjeneste og arbejde paa at give de danske katholske Kirker et Udseende, der var den dybe kristne Tro værdig. I saa Henseende fik han Trods sin tidlige Død gjort et mægtigt Arbejde, som danske katholske Kristne aldrig vil glemme, snarere i Aarenes Løb komme til at skønne mere og mere paa. Hans Hovedværk er utvivlsomt Alteret i Klosteret paa Jagtvejen, hvor han i 38 Relieffer skildrer Begivenheder fra det Gamle og Nye Testamente, saa storslaaet et Arbejde, at vi skal helt tilbage til de gamle Gyldenaltre fra de jyske Kirker for at finde Magen dertil. Men ogsaa i det smaa vilde han arbejde; senere

sendte han fra sit Atelier i Assisi en Række Andagtsbilleder til Brug i Hjemmene, til større Opbyggelse og for at fortrænge de mange kunstnerisk værdiløse Billeder, som dominerer dér. Og endelig har han efterladt sig en Række Udkast til Kirkeudsmykning, Altre, Kirkeruder, Vievandskar, Knæleskamler, Gravsteder o. s. v., som nok med Tiden vil blive paaskønnet og benyttet.

Skikkild var en ensom Mand, og mange forstod ham ikke. Der var noget utilnærmeligt ved ham, man fandt ham kantet, barsk og stødende. De, der har kendt ham personlig, mindes ham dog ogsaa fra Selskaber som en glad og fornøjelig Gæst, som det var en Glæde at være sammen med, selv om han naturligtvis ikke var nogen lystig Selskabsbroder. »Humorens Gave var ham næglet,« skriver Pastor Schindler om ham, og det er sikkert rigtigt, men han havde de højere, rige Gaver, her er peget paa, og for deres Skyld vil han aldrig blive glemt.

Der er allerede skrevet meget om Skikkild, hvor de, der vil opfriske hans Minde, kan finde rig Lejlighed dertil. Der er fremfor alt Schindlers store, smukke Bog om ham. Birgitte West har i Ugebladets Aargang 1934 paa Side 1172 til 1176 givet en lille udmærket Biografi af ham, ligesom Emil Frederiksen indleder *Credo* 1935 med en Skitse In memoriam om den store Kunstner og Katholik.

Niels Hansen.

»Hvorfor saa mange, som ikke tror?«

»Is it all true?«, en Bog af A. Roche, (London, Burns, Oates & Washbourne, 1937, 181 S., 5 s.), er saa højaktuel og moderne, fordi de Indvendinger mod Tro, Kristendom, Kirke, Bibel etc., som spøger i saa mange Hjerner, her besvares lige saa elegant som rammende klart. En urokkelig Tro hejser her Fornuftens straalende Banner! Nedenfor svarer Forf. paa et meget udbredt Spørgsmaal.

Hvor er det sjældent, man træffer dem, som er vantro af en eller anden intellektuel Overbevisning. Stadig fortæller man os om Mængden af dannede Mennesker — Videnskabsmænd og saa fremdeles, som simpelthen sukker af Længsel efter at tro, og dog ikke kan gøre det paa Grund af den utilstrækkelige, uvidenskabelige Natur af de kristne Beviser, og dog løber vi sjældent paa nogen af disse intellektuelle vantro. Naar de tilfældigtvis løber paa

os, viser det sig snart, at Ordet »Intellekt« bruges som Skærnbrædt for ren Uvidenhed og Ligeegyldighed. Grunden til Vantrø ligesom Grunden til Skilsmisse er sædvanligvis temmelig flov og tarvelig. Alt i alt, Uforenelighed er et vidt Begreb og kan dække næsten alt og næsten intet. Den amerikanske Dame, der lod sig skille, fordi hun ikke kunde udholde den Maade, Gemalen bandt sine Slips paa, er sikkert Tvillingsøster til den Dame, der opgav sin Religion, fordi hun ikke kunde dølge Lugten af Røgelse. Den Slags irrationel Taabelighed kaldes almindeligvis for »Kristendommens Opløsning«. Naar vi udspørger disse uoverbeviste Folk, opdager vi, at deres Kendskab til den kristne Religion er yderst sparsomt og deres Kendskab til dens Vidnesbyrd endnu sparsommere. Hvor mange af dem har virkelig undersøgt det ene eller det andet? Mange af vore kloge Skribenter og Videnskabsmænd er alt andet end kloge, naar det drejer sig om Religion. Det viser sig ved de forbløffende Ting, de fastslaar om den ved offentlige Møder eller i Pressen. De husker nogle faa af de Enkeltheder, de opsnappede som Børn i en eller anden sekterisk Søndagsskole — Enkeltheder, som er taagede og værre end taagede. Denne mangelfulde Oplysning sætter de saa ved Siden af alt, hvad de paa anden Maade siden har lært, og fordi de to Ting ikke passer sammen, begynder de at tale om den Afgrund, der skiller Kristendommen fra den moderne Intelligens.

Dertil kommer, at der ikke er nogen Tvivl om, at vor Erkendelse af Sandhed er betydelig paavirket af *vort Sindelag*. Alverdens Beviser og Vidnesbyrd vil ikke overbevise dem, som mangler moralsk Følelse. Fordi Sandheden kan være ubehagelig og tung, nægter mange at bære den. Sandheden finder, at manges Sind er haardt at trænge igennem. »Sandheden er en brydsom Ting,« sagde Cicero og Ovid erklærede: »Vi er træge til at tro, naar Troen bringer Smerter.« Sandheden føjer og kærtegner os ikke altid, og Kristendommens Sandhed er paa ingen Maade behagelig for de Lidenskaber, der i vore Dage er sluppet løs. De, som sidder begravet til Halsen i Luksus eller er optaget af hovedkulds Jagt efter Indkomster, vil flygte fra Evangeliet som fra et Spøgelse. »Du kan ikke tjene baade Gud og Mammon« — denne enkelte Tekst vil forsyne et stort Antal med udmærkede Grunde til Vantrø. De, som er travlt optagne af det store moderne Arbejde paa at »rehabilitere Legemet«, vil næppe være ivrige efter en Lære, som fordømmer den Mand, der saa meget som ser paa en fremmed Kvinde paa den urigtige Maade. Det var en troløs Slægt, som Vor Herre sagde, der spurgte efter andre Tegn end de gode og tilstrækkelige Tegn, der allerede kom. Førend

den kristne Religion kan gøre noget for os — før den i det hele taget kan værdsættes — maa man nødvendigvis undergaa en Ændring af Sindelag, en virkelig Forandring; og selve Udsigten til saadan en Forandring vilde virke paa somme Folk som et apoplektisk Slag. Kort og godt, Læren om Selvfornægtelse og Ydmyghed opfordrer ikke netop til Popularitet. »Salige er de fattige — Salige er de sagtmødige«. — Saadanne Læresætninger, som udgør selve Kærnen af Kristendommen, har øjensynlig meget lidt af den Værdi, som kaldes »demagogisk«. Vor Religion er ikke let at leve efter. Den er en Prøvelse for Kød og Blod og kræver stadige Ofre. Dette forklarer maaske, hvorfor saa mange forlader Kristendommen til Fordel for de mange ny Quasi-Religioner, som garanterer meget i Retning af »glad Tænkning« og opfyldte Ønsker og lader alle aandelige Fristelser og Kampe ude. Men alle disse aandelige Pilletrillers Popularitet viser kun, hvor overlegen den kristne Religion er.

Kristendommen er fra først til sidst en aandelig Religion. Derfor vil den altid for at kunne forstaaes kræve en vis aandelig Hunger og Tørst i Mennesket. Kristendommen er en Aabenbaring fra den anden Verden og virker ikke fristende paa den, der er helt tilfreds med denne og ikke ønsker at søge en ovenover. Mennesket bliver kun for saa vidt værdigt til Sandheden, som hans Vilje og Ønsker er i Forbindelse med den eller i hvert Fald har en Slags Sympathi for den. Kristendommen er en alvorlig Religion, og vor Tid er ikke alvorlig. Den vil hæve Menneskets Aand over Menneskets Legeme paa et Tidspunkt, da Verden er tilbøjelig til det stik modsatte. Troen fører for Tiden et magert Liv, fordi selve den menneskelige Aand fører et magert Liv. Tusinder har i Dag rensset sig kemisk for Aanden og arbejder haardt for at rense deres Næste ligesaa grundigt. Det kristne Budskab har ikke mistet sin Kraft. Det er Tidsalderen, der har mistet sin Lyst til aandelig Føde. Man vil altid argumentere forgæves med dem, som ikke har Smag for det overnaturlige.

Tidens Mennesker har forlagt en hel Del Ting udover Religionen, men derfor kan man ikke slutte, at disse Ting ikke er gode og sunde. Man kan sige meget til Fordel for Føde, trods det, at der faktisk er Individuer, der »gaar fra Foderet«. Det er ikke noget Argument mod det kristne Vidnesbyrds Styrke, at Kristendommen ikke indretter sig efter bestemt Tid og Sted. Det taler ikke til Ugunst for Shakespeare, at hans Skuespil ikke er populære, og ikke til Gunst for Jazz'en, at den er. Vor Tidsalders manglende Evne til at værdsætte Kristendommen beviser maaske kun, at Tidsalderen er degenereret og værdiløs. (Sluttet.)

Kirkens Kamp for Arbejderne.

Nedenfor findes en kort Oversigt over den katholske sociale Indsats i det 19. og 20. Aarh.s Samfundsliv. Her er de Navne, der inden for de enkelte Lande ligefrem har været sociale Programmer; her indrømmes den Mangel paa Forstaaelse, der virkelig har raadet i katholske Rækker, men her henvises ogsaa til den katholske Arbejderbevægelses Maal og Styrke. Det er Don *Luigi Sturzo*, den italienske Præst og Popolari-Fører, hvis Parti opløstes, da Fascismen fik Magten, og som nu selv lever i England, der har skrevet nedenstaaende i det amerikanske »*Catholic World*«.

Leo XIII's Encyklika *Rerum Novarum* satte Kronen paa den katholske sociale Bevægelses Arbejde og Bestræbelser gennem fyrretyve Aar: den havde siden 1848 kæmpet for en Reorganisation af Arbejdet paa kristeligt Grundlag. De mest kendte Pionerer for det kristelige sociale Arbejde er: Biskop von Ketteler (Tyskland), Kardinal Mermillod (Schweiz), Kardinal Manning (England), Kardinal Gibbons (De Forenede Stater), Gaspard Decurtins (Schweiz), Grev de Mun og La Tour du Pin (Frankrig), Filosoffen Balmés (Spanien), Grev Edoardo Soderini og Professor Toniolo (Italien), Baron von Vogelgesang og Dr. Hitze (Østrig), Msgr. Pottier (Belgien) og Msgr. Nolens (Holland). De beredte Vejen for den store Encyklika eller fortolkede den med størst Autoritet. Tanken om en ny Organisation for Korporationerne efter at de gamle Haandværker- og Handelslaug var blevet undertrykt af reformivrige Konger og ved Revolutionerne i det 18. Aarhundrede, blev først fremført af Katholikerne: Nationaløkonomer, Politikere, Samfundsorganisatorer og Præster. Fra alle Sider lød Ønsket om et autoritativt Ord, som kunde gøre det af med den Mistillid og Modstand, som mødte dem baade fra katholsk og liberal Side. Efter lang Overvejelse og nogen Tøven og Holden-igen udsendte Leo XIII den 15. Maj 1891 sin Encyklika.

For ret at forstaa dens Betydning maa vi gøre os klart, hvordan Forholdene var for et halvt Aarhundrede siden. Imod den liberalistiske Theori, at Staten ikke maa blande sig i den private Økonomi, og i økonomiske Konflikter maa indskrænke sig til at haandhæve den offentlige Orden, hævdede Leo XIII, at Staten baade har Ret og Pligt til at intervenere. Men over for den socialistiske Theori med sine økonomiske og politiske Vildfarelser satte han Grænser for Statens Ret til Intervention, og disse Grænser markeredes ved den menneskelige Personligheds, ved Familiens og Klassens Ret; disse Rettigheder maatte Sta-

ten ikke krænke. For Leo XIII var Retten til at danne faglige Sammenslutninger, hvad enten det nu var af Arbejdsgivere eller af Arbejdere, en Naturret, som Staten skulde erkende og regulere, men som ikke var skabt af Staten — ganske paa samme Maade, som Familieretten er en naturlig Ret og ikke noget, der er givet af Staten.

Medens i denne Periode Staterne stod i Begreb med at indlede eller allerede havde paabegyndt Arbejderlovgivningen og vilde tillade Oprettelsen af Fagforeninger, hvilke tidligere havde været strengt forbudt, tog konservative Katholikker Encyklikaen Rerum Novarum ilde op, idet de mente, at den foregreb Begivenhedernes Gang. I en senere Fase holdt de paa Thesen om »vertikale« Sammenslutninger, fælles for Arbejdsgivere og Arbejdere — som et Skaktræk mod Bevægelsen for katholske Arbejderligaer. Man stod skarpt over for hinanden, navnlig i Belgien og Tyskland, hvor en god Arbejderklasse-Bevægelse var ved at tage Form. I Italien tvistedes man om, hvorvidt katholske Arbejdere havde Ret til at kalde deres Ligaer Fagforeninger, sindacati, og først under Benedikt XV's Pontifikat blev der gjort Ende paa Modstanden mod Oprettelsen af kristelige Foreninger og deres Konføderation, stiftet i September 1918.

Alligevel var den katholske Arbejderbevægelse en Sag af den største Betydning. Den omfattede 1½ Million Medlemmer i Tyskland, over 1 Million i Italien, næsten 400,000 i Østrig-Ungarn, 300,000 i Belgien, 150,000 i Holland, 100,000 i Frankrig og 200,000 i Schweiz. Efter Krigen stiftedes den internationale Konføderation af kristne Arbejdere med Hovedkontor i Utrecht (Drift, 12), hvor det endnu er, til Trods for, at det som Følge af de politiske Begivenheder i Totalitærstaterne ikke mere kan omfatte de katholske Arbejdere i Italien, Tyskland og Østrig.

I de angelsaksiske Lande, Storbritannien og de Forenede Stater, har der ikke været Tale om kristelige Fagforeninger i Modsætning til andre Arbejderforeninger; thi Fagforeningsbevægelsen fremtraadte ikke dér, saaledes som paa Europas Fastland, som en revolutionær, socialistisk, kommunistisk eller antiklerikal Bevægelse. Katholske Arbejdere, som hører til Fagforeningerne, føler sig sædvanligvis ikke i fjendtlige Omgivelser, skønt det maa indrømmes, at visse socialistiske Ideer er i meget frit Omløb. Men Angelsakserne med deres handledegtige og praktiske Aand har ladet Theorierne træde i Baggrunden eller i det mindste ladet hvert Medlem have sin Frihed til efter Behag at forkaste eller anvende dem. De katholske Arbejdere har deres egne Foreninger for deres særlige religiøse, sociale og moralske Interesser, med særlige Blade; de har ogsaa

deres egne højere Læreanstalter, saaledes Katholske Arbejderes Kollegium i Oxford. Ogsaa i de Forenede Stater danner de katholske Arbejdere Grupper; de har dog ikke Forbindelse med noget Universitet.

Det er ikke muligt her at komme ind paa alle de praktiske Resultater af de europæiske Katholikkers Arbejde i det sidste halve Aarhundrede, navnlig hvad de agerdyrkende Klasser angaar. Til Trods for, at de katholske Fagforeningers Medlemstal var lavere end de socialistiske, har deres Virksomhed, navnlig i Tyskland og Italien, været betydelig, hvilket ogsaa anerkendtes af det internationale Arbejderkontor under Nationernes Forbund.

Af Lovgivningen forlangte de legal Anerkendelse af faglige Grupper, fri Adgang til Oprettelse af Fagforeninger, Korporationstvang. Saaledes var det italienske Folkepartis Formular, hvilken ogsaa blev antaget af alle andre katholske sociale Bevægelser i Europa.

Daadens Glans og Ryets Evighed.

Den hellige Vincents af Paul 1581—1660.

Om en afdød, dansk Polarforsker blev det sagt, at han aldrig nævndte sine Bedrifter, men at han lod Bedrifterne nævne sit Navn.

Det Vovemod, den Uselvskhed, den Kammeratskabsfølelse, den Selvbeherskelse og den Ildhu, som kendetegner en Fører og leder ham frem mod det Maal, der lyser for hans indre Syn, skaber tillige det Værk, der bliver staaende efter ham. Værket nævner hans Navn som med tusinde Tunger. Det maler det med Ildskrift paa Tidernes Hvælv. Han behøver ingen Propaganda for at slaa sit Ry fast. Efter mælet, som vore Forfædre satte saa højt, er ikke bare Medmenneske-Ros. Det bestaar af den uforkrænkkelige Daad.

Disse Tanker vækkes i ens Sind, naar man læser om den hellige Vincents af Paul.*)

Han, der er født i Sydfrankrig Aar 1581 i den By, som nu hedder *Berceau de Saint Vincens*, har en Historie, der er spændende som et Eventyr. Men dette Eventyr fremtræder mere som Beretningen om en Række Størværker, der skriver hans Heltenavn paa Eftertidens Himmel, end som en Krønike om Manden selv. Ydmyg af Sind søger han ikke egen Hæder. Han vil virkeliggøre den mest

*) Leo Weismantel: »Die guten Werke des Herren Vincens« Herder & Co., Freiburg 1936, Pris 2,40 M., en Bog som fængsler Læseren fra først til sidst.

ophøjede af alle Ideer, Christi egen, den, som udtrykkes i Ordet: »Hvem, der vil være stor iblandt eder, han være eders Tjener!«, hvilket dog ikke hindrer ham i til rette Tid og Sted at være baade modig og stolt. Ejheller lader denne Indstilling ham savne Myndighed i Optræden, naar han vejleder andre. Vincents af Paul ejer den stærke Personligheds dragende Magt, den, som uvilkaarligt paatrykker Omgivelserne sit Præg. Hans Liv viser tilstrækkelige Eksempler paa saavel den ene som de andre af disse Egen-skaber.

Da han som ung og fattig Skolediscipel mister sin Fader, og det ifølge Faderens sidste Vilje foreslaas ham, at Familien af dennes smaa Indkomster skal understøtte ham, indtil han opnaar et Præsteembede, der kan sætte ham i Stand til at underholde sin Familie til Gengæld, rejser Stoltheden sig i ham. »Behold jeres Penge,« siger han. »Er det Guds Vilje, at jeg skal blive Præst, giver han mig nok Lejlighed til at klare det fornødne uden at bebyrde min Slægt.« — Lejligheden bød sig. Vincents fik indrettet sig med Manuduktion og Pension for bedrestillede Kammerater. Dette Foretagende førte til, at han fik Forbindelse med formaaende Folk, hvis Venskab senere var ham til Nytte. Omend Vincents paa nævnte Tidspunkt endnu næppe havde følt det indre, hellige Kald, saa generede det ham, at hans Familie anlagde et saa nøgternt Synspunkt angaaende hans Fremtids Gerning.

Den unge Vincents, hvis Sind kunde gløde, naar nogen fortalte ham om Frankrigs Historie, han, som kom i Ekstase ved Beretningen om Bartholomæusnatten (1572), og som begejstredes over Henrik af Navarras Dronning, Marguerite af Valois, havde ogsaa en følsom Trang til at hjælpe, hvor han saa Mennesker i Nød. Men den samme Vincents, der i sin Barndom impulsivt skænkede en Tigger alle sine sammensparede Smaaskillinger, forfølger og afstraffer ubønhørligt en Bedrager. Dramatisk er det Ridt, han paa en lejet Hest foretager fra Toulouse til Marseille, og modig er hans Optræden, da han antræffer Forbryderen og tvinger ham til at aflevere sine Koster.

I 1625, da Vincents Ry som Opdrager, som Præst og Samaritan for længst er fløjet over det civiliserede Europa, kommer en Dag i Paris en ung Kvinde til ham. Hendes Navn er Louise de Marillac, gift Le Gras. Hun er Enke og rig; men hendes Helbred er svagt, og hendes Sind er ude af Ligevægt. Den 34aarige Kvinde vil gaa i Kloster.

»Nej,« siger Vincents, »De skal blive ude i Verden, hvor Gud har Brug for Dem!«

Han befaler hende at blive boende i sit rige Hus midt i Paris. Samtidig paalægger han hende at besøge syge og fattige. Efter en Tid at have prøvet hendes Karakter og Udholdenhed i Barmhjertighedsarbejdet, foreslaar han hende at rejse rundt i Landet for at sætte sig ind i de Fattigforsorgsarbejder og Broderskaber, som han allerede paa den Tid har stiftet. I tre Aar drager Louise — trods vaklende Helbred og faa legemlige Kræfter — omkring saaledes som hendes Sjælefører har forlangt det af hende. Sneen lægger sig over Bjergene. Storm og Regnskyl gør hendes Færd besværlig. Krigsfolk og Røvere gør Vejene usikre. Men hun holder ud, ledet af Vincents Aand, baaret oppe af hans myndige Bud. — Da hun kommer tilbage, beder hun ham om Lov til i sit Hjem at begynde en Slags Skole for unge Piger, der vil vie deres Kræfter til Barmhjertighedsgerninger, til Sygepleje og Fattigforsorg. Vincents synes dog ikke endnu at have fundet sin Lærling moden til at tage en slig Opgave op. Han paalægger hende at vente. — Først i Aaret 1633, den 29. November, bringer han hende fire unge Piger som Elever til den Skole, hun saa længe har ønsket at begynde. Og den første Grund til de Barmhjertige Søstres Orden er lagt. — —

Paa sin foran nævnte eventyrlige Færd, der endte med en Forbryders Paagribelse, kom Vincents i Berøring med Galejsslaver. Den senere Galejsslavernes Apostel og Ven skulde paa en usædvanlig Vis faa det nøjeste Kendskab til disse ulykkelige Menneskers Kaar. Fra Marseille havde Vincents sammen med en Adelsmand indskibet sig for at naa Narbonne. Han ser straks, hvor grufuldt stillede Galejroerne er, og da Skibet efter kun en Dags Sejlads bliver overfaldet og erobret af Sørøvere, oplever Vincents selv at blive lænket til Slavebænken i Lasten og maa døje de samme Kaar med Pisk, Tvang og Sult.

Vincents bliver solgt som Slave paa Markedet i Tunis og føres efter nogen Tids Omskiftelser til en Ejendom, der besiddes af Renegaten G a u t i e r. Denne Mand stammer fra Nizza; men han har en Gang for at bjerge sit Liv maattet afsværge sin katholske Tro og antage Muhammedanismen. Han lever paa østerlandsk Maner, og i hans Harem befinder sig to Kvinder, en Grækerinde, som tidligere havde været Nonne, men som ogsaa i Fangenskab var blevet tvunget til at skifte Tro, og en ung tyrkisk Kvinde, som ofte havde spurgt sin Husbond ud om hans tidligere Religion uden dog at have opnaaet nogen Forklaring af ham derom.

Om Vincents' Indflydelse paa disse Mennesker fortælles der:

»En Dag, da Slaven Vincents var paa Marken, kom den

unge, tyrkiske Kvinde til ham. Hun medbragte en Læskedrik og lod ved den Tjener, som fulgte hende, spørge, om Vincents vilde synge en Sang for hende.

»Jeg har ofte hørt,« sagde hun, »at du har sunget, og jeg elsker din Stemme. Hver Sang, du har sunget, vil jeg høre, og du maa sige mig, hvad hver enkelt betyder.«

Vincents saa paa hende og rystede vemodigt paa Hovedet.

»Syng dog!« sagde den unge Kvinde.

Paa een Gang paakom der Vincents en navnløs Smerte, og han begyndte monotont og uendelig sørgmodigt:

»O, Gud! Hvad skal vi synge i det fremmede Land?«

Og han fortsatte:

»Ved Babylons Floder

vi sørgende sad

og græd for vor Moder,

den hellige Stad — —(*)

Da han havde endt Sangen, sagde Kvinden:

»Kunde jeg blot have sendt dig hjem! Men se, jeg har nu hørt en anden Sang af dig. I den var der ingen Klage, men Triumf og Fortrøstning. Hvorfor klager du, naar du har saa liflig en Trøst?«

Da maatte Vincents smile. Han nikkede, og endnu med vaade Øjne sang han:

»Hil dig, Dronning, Miskundheds Moder.«

»Hvem er denne Dronning?« spurgte hans Herskerinde.

Da begyndte han at fortælle hende om sin Tro. — —

Men samme Aften gik den unge Kvinde til sin Husbond og sagde til ham:

»Hvorfor holder du din Tro hemmelig for mig? Nu har jeg lært den at kende, og jeg er forundret over dig, at du kaster det kostbareste af alle Klenodier bort. Hin Slave ejer det, og han er rigere end du — — —. Selv om jeg ikke er Kristen, aldrig vilde jeg have gjort det, som du har gjort!«

Disse Samtaler førte til, at Renegaten Gautier forlod alt, hvad han ejede, og sammen med de to Kvinder og Vincents tog han Flugten til Frankrig.

I Avignon skriftede Gautier for Vicelegaten, Pierre Montorio, som genoptog ham i den hellige Kirke. Grækerinden vendte tilbage til det Kloster, hun havde forladt, og den tyrkiske Kvinde, som gennem Vincents' Salve Regina var blevet saa vældigt betaget af den kristne Tros Sandhed, fulgte hende.

— — —
Mange Størværker nævner den hellige Vincents af

*) Davids 136. Salmes, i Grundtvigs Oversættelse.

Paul's Navn. Hans Kongregationer, Lazaristfædrene og de barmhjertige Søstres Orden, Galejsslavernes Historie og Vincentsforeningerne Verden over nævner det, højt og lydt, sort paa hvidt. Mange navnløse har hvisket det i Bøn og Tak, som Tiderne randt. Og stadig vil det nævnes blandt de Navne, der gennem Daadens Glans gik ind til Ryets Evighed.

K. Plovgaard.

En stor Opfinders Død.

Tirsdag d. 20. Juli døde Guglielmo Marconi, 63 Aar gammel i sit Hjem i Rom; et Hjeretilfælde havde gjort Ende paa den store italienske Opfinders Liv, hvis Navn er blevet hele Verdens Eje. Dødsbudskabet kom ganske uventet, selv om Marconis nærmeste vidste, at han led af en Hjertesygdom. Om Mandagen havde Marconi endnu ledsaget sin Hustru og sin lille Datter til Banegaarden. Om Eftermiddagen blev han pludselig grebet af et Ildebefindende, som lvaug ham til at opgive et paatænkt Besøg hos Mussolini. Efter en forbigaaende Bedring forværredes hans Tilstand om Aftenen, og ikke blot Lægerne, men Marconi selv følte, at det lakkede mod Enden. Foruden Lægerne og Sognepræsten fra Sant' Andrea delle Fratte var kun ganske faa Bekendte til Stede ved Dødslejet, deriblandt Grevinde Bezzi-Scali, Moder til Marchesa Marconi.

Henimod Kl. 7,30 bragte Kardinal-Statssekretær Pacelli Hans Hellighed den sørgelige Efterretning, som ingen anden havde turdet overbringe. Den hellige Fader kunde ikke skjule sin dybe Bevægelse ved Marconis pludselige Død og trak sig straks efter Dødsbudskabet tilbage til sit Kapel, hvor han længe dvælede i Bøn. I Samtalen med Kardinal Pacelli udtalte Paven, at han var blevet slaaet af den Maa-le, hvorpaa Marconi ved Privataudiensen Lørdagen forinden paa Castel Gandolfo indstændigt havde bedt Paven om en særlig Velsignelse for sin Familie og sig selv. Om Marconis Betydning for Kirken udtalte den hellige Fader: »Dette Tab rammer ogsaa Kirken svært. Thi jeg ved af hans egen Mund, at det var hans varmeste Ønske ved sin Virksomhed at bidrage til at udbrede den sande kristne Fred blandt Folkene.« Efter hvad »Stampa« meddeler, har Paven ogsaa fortalt, at Marconi, efter at den omtalte Audiens var aftalt, endnu en Gang indtrængende bad Hans Hellighed om, at Audiensen maatte finde Sted inden den 20. Juli, da han paa denne Dag skulde tiltræde »en stor Rejse«.

Marconi var, skønt Barn af det 19. Aarhundrede, som fremsatte mange umulige mod Troen stridende Hypotheser, en dybtroende Katholik; hele hans Privat- og Familieliv

vidnede derom. Fra ham stammer det berømte Ord, som han svarede en berømt italiensk Videnskabsmand, den fritænkeriske Bastianelli, da denne smilende spurgte ham, hvordan han »kunde faa Miraklet ved den ubesmittede Undfangelse til at passe med Naturlovenes Nøjagtighed«! Marconi svarede: »Dette er jeg i Stand til, fordi jeg som Kender af Lovene i den tekniske Verden alle Vegne erfarer Guds Mirakler, og i disses naturlige Lovafvigelse ser en Bekræftelse paa hine.«

I nærmere personligt Forhold til Pave Pius XI traadte Marconi umiddelbart efter Lateranpagtens Afslutning, da Paven ønskede at oprette en Storsender for Vatikanstaten, og udtalte det personlige Ønske, at Marconi selv maatte gennemføre Oprettelsen af den. Marconi blev da modtaget i Audiens, og han opdagede til sin store Forbavselse, at Paven drøftede Planen ikke blot i Almindelighed, men med et indgaaende Kendskab til de radiotekniske Problemer, som gik langt ud over Lægmands almindelige Viden. Paven havde i sin Fritid studeret det fysiske Grundlag for Radiotelegrafien.

Den vatikanske Radio blev af Marconi udstyret med de allernyeste Apparater, og af Glæde derover tillod Pius XI ved Indvielsen en fotografisk Optagelse, hvor den berømte Opfinder staar i Forgrunden, medens Paven er traadt beskedent til Side.

Marconi, der af Paven allerede var blevet valgt ind i

det gamle pavelige Akademi, valgtes ogsaa ind i det nye og fik den gyldne Hædersmedalje for særlige Præstationer. For anden Gang tilkaldte Paven Marconi, da det gjaldt om at forbinde Vatikanet med Castel Gandolfo ved en Kortbølgestation. I Timevis var Paven til Stede i Radiofonisens Kuppelsal, da M. indrettede Stationen efter egne, ganske nye Patenter. Mikrobølgen mellem Vatikanet og Castel Gandolfo fungerer saa udmærket, at man uden egen Chiffrering kan stole paa den totale Uhørlighed inden for Italien. I Roms Omegn kan de overhovedet ikke opfanges. Det er ingen Hemmelighed, at Paven havde netop Marconi for Øje, da han i sit berømte Brev i Anledning af Stiftelsen af det nye pavelige Akademi mindede om hine Lærde, »der netop i Naturens Hemmeligheder med Kærlighed genkendte Guds større Visdom og bøjede sig i Ydmyghed for Gud, jo mere de lærte at forstaa og at se Naturlovene i den fysiske Verden som Guds Love.«

»Osservatore Romano« henviser til den Deltagelse, som Marconis Død har fremkaldt Verden over, og minder om Marconis modne Religiositet og om hin Begivenhed d. 12. Februar 1931, da Pius XI for første Gang gennem Marconis Opfindelse henvendte sig til hele Verden. Dengang var Opfinderen til Stede og modtog sammen med den katholske Verden Pavens Velsignelse.

Angaaende Marconis første Ægteskab, som Aviserne i disse Dage igen har omtalt, henviser vi til den nøjagtige Fremstilling af dettes Opløsning i »Nordisk Ugeblad« 1936 S. 710.

Marconis sidste Dage.

»Reichspost« (28.-7.) bringer følgende Enkeltheder om de sidste Dage.

Først nu staar det fast, at Marconi Aar igennem trofast har opfyldt sine kirkelige Pligter. Han overværede hver Søndag den hellige Messe og modtog ogsaa Paaske sakramenterne trofast. Medens han var rask, sagde han ofte, at han vilde have en Præst ved sin Dødsseng.

Paa sit Sygeleje havde Marconi to Gange udtalt Jesu Navn, hvorefter Sygeplejersken sagde: »Vil De ikke modtage Jesus?« — Marconi svarede: »Jeg tror ikke, Øjeblikket er kommet endnu.« Søsteren: »De ved, at Sakramenterne ikke forværrer Deres Tilstand. Naar Præsten kan hjælpe, hvor meget mere saa ikke Frelserens Besøg.« Marconi: »Jeg tror ikke, det er nødvendigt endnu. Kald først paa Præsten, naar jeg siger det!« Dette lovede Søsteren.

Efter denne Samtale gik Søsteren ud, medens Lægerne atter giver Indsprøjtninger. Præsten forlader Huset, og Lægerne lader den syge og Søsteren alene. Marconi begyndte da i stærke Ord at lovprise de katholske Søstre, deres Selv-

opofrelse og deres Virksomhed. Han kaldte dem en Berømmelse for Kirken. De beder sammen Fader vor, Hil dig, Maria og Ære være Faderen. Hyppigt høres korte Bønner fra Marconis Læber og Anraabelser som: »Maria, de Kristnes Hjælp, bed for os!« Indtil Dødsøjeblikket gættog Marconi atter og atter Ordene: »Jesus, min Jesus!«

Da Søsteren efter en kort Pause atter kom ind, sagde Marconi: »Kommunion, Kommunion.« Søsteren: »Vil De modtage den hellige Kommunion, Herr Senator?« Marconi: »Ønsker De saa meget, at jeg skal kommunikere?« — Søsteren: »Det vilde være den største Glæde for mig.« Marconi: »Der er saa mange, der først gør det i Dødsøjeblikket; men jeg ved, det ikke er rigtigt. Jeg vil gøre det godt.« — Søsteren: »Hvis det volder Dem Besvær at tale, hjælper Præsten Dem, og hvis De vil, kan jeg kalde en engelsk Præst.« Marconi havde nemlig været længe i England og havde senere i Rom været Ven med en engelsk Præst. Saa siger Marconi: »Det er mig lige meget om engelsk eller italiensk; men vi maa dog vente lidt endnu —«

Kort Tid efter siger Marconi: »Jeg føler mig meget utilpas.« Lægerne kommer ind: »Hvorledes gaar det?« — Marconi: »Jeg føler mig meget utilpas, ganske almindelig utilpas.« Derpaa giver Lægerne igen Indsprøjtninger. Søsteren rækker den døende Krucifikset, for at han kan kysse det, og siger: »Jesus, Barmhertighed.« Imidlertid har Søsteren atter kaldt Præsten. Det var om Morgenen henved Kl. 3,45. Marconi aandede nu ikke mere, men fik endnu betingelsesvis Absolutionen og den sidste Salvelse.

Før og under sin Sygdom har Marconi ofte og utvetydigt udtalt som sin udtrykkelige Vilje, at han vilde modtage Sakramenterne paa sit Dødsleje. Derfor tør vi med Rette paastaa, at denne den moderne Tekniks store Repræsentant døde kristeligt, som han havde levet kristeligt.

Ved — z.

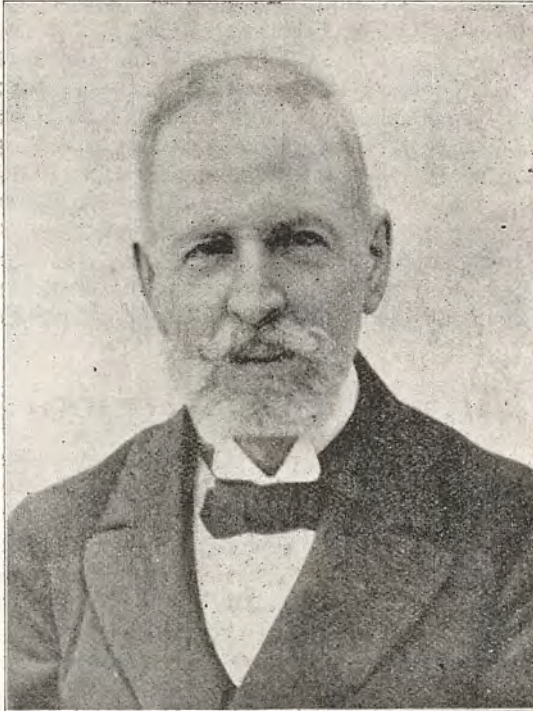
Organist Hammermüller 80 Aar (9. August).

Forleden saa jeg i det sydøstlige Hjørne af Rudeskov ved Skovløberhuset et kæmpestort Egetræ: »Paradisegen«. Det er 600 Aar gammelt. Egetræer i den Alder plejer at være Ruiner, Stammen hul, de fleste Grene uden Løv, som skeletagtige Arme fæglende ud i Luften. »Paradisegen« derimod er trods sin høje Alder Danmarks smukkeste Egetræ. Dens Stamme, der er 5 Meter i Omfang, er endnu ikke blevet frønnet, og Kronen er grøn ud til de yderste Kviste.

Da jeg saa denne Eg, kom jeg til at tænke paa gamle Hammermüller. Den 9. August naar han en Alder, der vist relativt svarer til Paradisegens 600 Aar. Og han er lige saa frisk og ungdommelig som denne Eg. Det er ikke blot hans Krop, der er spændstig som en 30-aarigs, ogsaa hans Sjæl har bevaret Ungdommens Levedygtighed og Livlighed. Saaledes er der to Sider i Hammermüllers Personlighed, der indgyder Respekt, Alderdommen med sin Rigdom paa Erfaring og Minder og sin Skat paa fuldbyrdet Gerning, og saa hans utrolige Vitalitet, fuld af Virkelyst og Initiativ. Som gammel Mand er Hammermüller vistnok den sidste Repræsentant for Katholicismen fra Præfekt Grüders Dage. Han burde skrive sine katholske Memoirer. Med sin fabelagtige Hukommelse og sin sikre lagttagelses-evne vilde han være i Stand til at give Oplysninger, der vilde være af Værdi for Vikariatets Historie, Oplysninger, som ingen anden kan give.

Hammermüllers Livsvirksomhed blev ikke, som han havde ønsket, Lærergerningen ved en katholsk Skole. Det var hans Livs store Skuffelse, at denne Løbebane efter en kort, lovende Begyndelse blev afbrudt. Han skulde gaa en katholsk Kirkemusikers mere brydsomme og mindre ansete Vej. Den katholske Kirkemusik i Danmark kan vel siges at begynde med Hammermüller. Han indførte efter sin Tilbagekomst fra Regensburgs Kirkemusikskole i Firserne — bistaaet af den musikalsk dannede og interesserede Præfekt Grüder — gregoriansk Koral og flerstemmige latinske Messer af streng kirkelig Retning i St. Ansgar, dengang Københavns eneste katholske Kirke. Baade ved Opførelsen af større Messer, som for Eks. Mitterers Jubilæumsmesse, og ved kompositorisk Virksomhed, bl. a. Absalonskantaten af 1901, sikrede han katholsk Kirkemusik en smuk Plads i den danske Musikverden. Mødet med Organist Hammermüller betød for mange ikke-katholske Musikere herhjemme det første Bekendtskab med katholsk Kirkemusik og Liturgi, og for adskillige af de mest kendte, for Eks. Thomas Laub, blev han Vejviser til de katholske Musikcentre i Udlandet. Hammermüllers Indflydelse strakte sig endog til det Kgl. Theater, der ved Opførelsen af *Mysteriespillet »Enhver«* efter hans Forslag anvendte Palestrinas *»Sicut cervus«* som Indledning, og til Universitetet, hvor han under Prof. Angul Hammerichs Forelæsninger med sit Kor udførte de af Professorens nyligt opdagede Knud Lavard-Hymner. At den høje Alder hverken har svækket hans musikalske Evner eller Interesser, viser den gamle Mand til Stadighed. Vi tænker her ikke blot paa hans Virksomhed som Vikar for Dirigent eller Organist ved forskellige Lejligheder, men frem for alt paa hans Optræden som Komponist og Dirigent

ved St. Knuds Festen i Odense og paa den af ham grundlagte og med Energi og Initiativ ledede »Katholske Kantor- og Organistforening«, maaske Hammermüllers største kirke-musikalske Bedrift. Den har samlet Københavns katholske Kirkemusikere, der før knapt kendte hinanden, til Samarbejde og sat dem i Stand til effektivt at varetage deres

Organist Josef Hammermüller.

Fællesinteresser. Foreningens hidtil største Succes var det i 1932 foranstaltede Koralkursus med Pater D. Johner O. S. B. som Leder og henved 300 Deltagere, hvoraf de 200 var ikke-katholske Musikere og Universitetsfolk.

Hammermüller nøjes ikke med at gavne Kirken med sin Kunst, han er Lægmandsapostel i dette Ords egentlige Forstand. Han er godt skaaret for Tungebaandet og bruger denne Evne til at slaa et Slag for Kirken, naar Lejlighed dertil gives. Dertil er han en Læsehest; men det er sandelig ikke Morskabslæsning, han ødsler sin Tid paa. Han læser apologetisk Litteratur i lange Baner for at smede sine Vaaben til Kirkens Forsvar. Han er heller ikke bange for at løbe en Bladredaktør paa Dørene, naar der har staaet

noget i Avisen, der har krænket hans katholske Hjerte. Mange er hans Breve og Opringninger til Journalister og andre Pennens Folk, som var kommet for Skade at skrive uheldigt om Katholicismen; men han forsømmer heller ikke at udtale sin Anerkendelse og Tak over for disse Mennesker, naar han hos dem mødte Fordomsfrihed og Forstaaelse for katholsk Synsmaade. Derved har han sikkert vundet Katholicismen herhjemme mange Venner.

Saaledes har Josef Hammermüller ikke levet sit lange Liv forgæves. Han har ikke blot oplevet Vikariatets Historie gennem mange Aar, men han selv er et interessant og værdifuldt Stykke katholsk Historie i Danmark. Han har været en Pionér for den katholske Kirkemusik herhjemme, og hans dybe Kærlighed til Kirken har gjort ham til Stridsmand for dens Sag. Maatte dette Liv i Kirkens Tjeneste ikke blot engang hinsides faa sin Sejerskrans, men ogsaa allerede her paa Jorden lønnes ved en Livsaften, forklaret af den Harmoni, Kirkemusikens rene Samklang er det smukkeste Sindbillede paa.

A. Menzinger S. J.

Irlands yngste Historie.

Der flyder mellem Aar og Dag Strømme af sort Blæk, som ikke just tjener Folkets Oplysning. En lille Straale af en saadan Strøm er ogsaa Jens Hammers Leder »Græd ej mer', du Irlands Søn«, (Aftenbladet 29. Juli), hvori Forf. i Anledning af de sidste Terrorakter i Nordirland fra først til sidst fantaserer over dette Motiv: Irlænderen er en Slagsbroder, derfor disse idelige Uroligheder. Denne Godtkøbsjournalistik, der ikke synes at ane, hvor uhyre kompliceret netop det irske Problem er, kan være os Anledning til at drøfte de Synspunkter, der maa være bestemmende ved en Betragtning af Erins Forhold.

Vil man forstaa det irske Folk, maa man frem for alt huske, at man staar over for en Nation med en ældgammel Kultur, maaske Europas allerældste selvstændige og kontinuerligt eksisterende. Den udenforstaaende spørger maaske undrende: Bør den lille irske Ø med ca. 4,2 Mill. Mennesker paa ca. 82.000 km² ikke føle sig smigret over at være engelsk Dominion med Andel i det vældige britiske Riges økonomiske og politiske Magt og kulturelle Velsignelser? Men herpaa svarer den irske Selvbevidsthed: Afgjort nej! Vi har været en gammel Kulturnation paa en Tid, da Englænderen endnu beboede vilde Skove. Det irske Sprog er Europas ældste, Irland har Europas ældste over 2000 Aar gamle Litteratur og den ældste Historieskrivning. De gamle irske Love samledes i 3. Aarhundrede og støttede sig ligesaa lidt til den romer-

ske Ret, som Irland behøvede at modtage den latinske Kultur sammen med Kristendommen, fordi den sad inde med sin egen. Irland har ikke bøjet sig hverken for Romerne eller Vikingerne, og da Landet først var kristnet selv, udfoldede irske Lærde og Missionærer som Kolumban, Gallus m. fl. en storslaet Missionsvirksomhed paa Kontinentet.

Dette saa rigtbegavede Folk er samtidig det, som er blevet mishandlet mere end noget andet paa denne Side af Atlanterhavet, og det gennem Aarhundreder. Især efter at England var blevet anglikansk, medens Irland gennem alle Aarhundreder forblev tro mod den katholske Kirke, gennemgik St. Patricks Folk utrolige Lidelser. Englænderne røvede den irske Jord, ødelagde irsk Handel og Industri, frakendte Folket Ret til egen Kirke og Skole, satte Dødsstraf for at høre den katholske Messe, udplyndrede Folket ved et nederdrægtigt Pengeafpresningssystem, dræbte under Cromwell $\frac{1}{3}$ af Landets Befolkning og udleverede mange Slægter til Hungersdøden. Det er ikke mere end billigt, at England nu udviser den yderste Taalmodighed, thi det har sandelig selv sønderlidt Irlands Nerver, og naar saa mangan engelsk Politiker er fortvivlet over Ulsterproblemet, bør han paa sine Forfædres Vegne slaa sig for Brystet, thi de har plantet dette Problem paa irsk Jord og er ansvarlige for alle de Ulykker, dette afstedkom.

Irlands trofaste Udholdenhed, som har indbragt Landet Titlen: Martyrernes Ø, lønnes i det 19. Aarhundrede; en vaagnende Erkendelse af Englands blodige Uret sammen med mægtige irske Folkebevægelser, især under den store Daniel O'Connell, ruskede Samvittighederne op. Det store Aar var 1829, hvor *Catholic Emancipation Act* bragte Katholikkerne Ligestilling, uden at der dog straks hidførtes ideale Tilstande i Landet, som stadig misregeredes af England, hvad der bl. a. førte til den store Hungersnød 1845—47, som kostede 2 Millioner Livet! Fortvivlelse og Had mod England førte til Stiftelse af de saakaldte Fenians, et Forbund, hvis Voldsgerninger overbeviste selve Gladstone om, at det engelske Styre maatte ændres radikalt. Langsomt gennemførte denne Statsmand, haardt trængt af den i 1873 stiftede irske Home-Rule Liga, der forlangte Selvstyre, og den i 1879 stiftede Landliga, som krævede de store Godsers Inddragelse og Konfiskation, sine Agrarreformer i 1896, 1898 og 1903, medens den anglikanske Statskirke, som man gennem Aarhundreder havde paatvunget de katholske Irer, blev ophævet i 1869 for Irland. Selvstændighed, Home-Rule, vilde man dog ikke indrømme Landet; dette modsatte de protestantiske fanatiske Orangeloger i Nord-Irland sig paa det kraftigste. Verdenskrigen forhindrede ikke, at det kom til det saakaldte Paaskeoprør i 1916, der blev grusomt slaet ned. Et helt Bykvarter nedlagdes i Dublin, 3000 Personer:

Blev fængslet, og Sir Roger Casement, den irske Frihedsbevægelses Fører, blev hængt i Petonville Fængslet i London og gik i Døden med Raabet: Det er for mit Fædreland! Længe leve Irland!

Den voksende nationale Begejstring i det 20. Aarh., som bl. a. gav sig Udslag i den Gæliske Ligas litterære, musikalske og sportslige Foranstaltninger, søgte at befri Folket for den engelske Indflydelse og gav Stødet til Danelse af Sinn Fein (Vi selv) Forbundene, der kæmpede for Irlands fuldstændige Uafhængighed. I 1919 udraabte denne Bevægelse den irske Republik med De Valera som første Præsident. De efterfølgende Forhandlinger førte til Englands Anerkendelse af den Irske Fristat som engelsk Dominion med Undtagelse af Ulster, som forblev under britisk Herredømme, en Ordning, som et ringe Flertal i Dail Eireann vedtog i 1922. De første ti Aar maatte De Valera overlade Regeringen til Præsident Cosgrave, men Valgene i 1932 bragte hans Parti Fianna Fail og dermed ham selv i Spidsen, et Skifte, som snart satte sig Spor udadtil. Troskabseden mod den engelske Konge blev nægtet, og Landanniteterne, d. v. s. de 5 Mill. Pund aarlige Betalinger til den engelske Kasse for den afløste irske Jord ydedes ikke mere. Haardt rantes det irske Landbrug af Følgerne for disse Løsrivelsesbestemmelser, men den irske Bonde gav til Verdens Forbavselse De Valera sin Tilslutning under Valgene 1933, og denne afskaffede da i 1936 den kgl. Generalguvernørs Embede.

Hvad De Valera ønsker at opnaa, har han selv formuleret saaledes: »Ingensomhelst Indskrænkning af hele Irlands fuldstændige Uafhængighed er i Stand til at tilfredsstille det irske Folk. Et uafhængigt Irland kunde imidlertid i fuld Frihed slutte særlige Overenskomster med sin nærmeste Nabo: England, Overenskomster, som vilde tage Hensyn til de geografiske Forhold og andre vigtige Faktorer.« Med Hensyn til Nord-Irland siger De V.: »Den britiske Regering har dannet en afsondret Stat af Ulster's 6 Grevskaaber (i 3 af dem findes der ogsaa mange Katholiker) uden at spørge de interesserede. Denne Stat oprettholdes af Englænderne. Det irske Folk, saafremt man lader det raade for sig selv, vil ikke tøve med at forene sin Skæbne med det øvrige Irland.« Som Tegn paa sin Utilfredshed har De Valera heller ikke deltaget i de sidste Kroningsfestligheder og i Empirekonferencen.

Disse Synspunkter har præget den irske Forfatning, der samtidig er et ægte katholsk Statsdokument. Forfatningens Art. 2 siger: »Nationalraadet omfatter nu hele Irland«; dermed afryster Fristaten, theoretisk, det engelske Overherredømme over denne. I øvrigt indrettedes Styrelse og Administration som i en anden fri Stat.

Forfatningens helt igennem kristne Aand viser sig straks i dens første højtidelige Sætning: »I den hellige Trefoldigheds Navn, fra hvem al Autoritet stammer, og som alle det enkelte Menneskes saavel som Statens Handlinger maa være rettet henimod som vor højeste og sidste Bestemmelse, har vi, Folket af Eire, givet os selv følgende Forfatning. Derhos erkender vi ydnygt vor Taknemmelighedsgæld mod vor guddommelige Mester Jesus Christus, som har forlenet vore Aner med Styrke i Prøvelsens Aarhundreder.« Lovene om Ægteskab og Skilsmisse (som ikke er tilladt), om Skole og Opdragelse viser den samme Aand. »Familien er Barnets første Opdrager.« »Staten maa ikke tvinge Forældrene til at sende deres Børn til de af Staten oprettede Skoler eller til en bestemt Skoletype.« Konstitutionen erklærer iøvrigt at ville fremme det fælles Vel efter Visdommens, Retfærdighedens og den kristne Næstekærligheds Grundsætninger. Ligeledes vil man bevare Statsborgernes Frihed og Værdighed og arbejde for en social Orden indadtil og for Fred ude blandt Folkene.

Folkeafstemningen d. 1. Juli om denne Forfatning, som det irske Parlament i Juni har vedtaget med 62 mod 48 Stemmer, har givet som Resultat 686 042 Stemmer for og 528 296 Stemmer imod (samt 104 805 ugyldige). De samtidig afholdte almindelige Valg har ikke bragt det absolute Flertal for Regeringspartiet Fianna Fail; over for dets 69 Mandater staar Fine Gail, det Cosgraveske Oppositionspartis 43, Labour Partys 13 og 8 uafhængige. Disse sidste og Folkeafstemningens knebne Flertal er til Dels et Udtryk for Ønsket om en mere radikal Politik mod England, som De Valera, der for Eks. er gaaet strengt frem mod Voldsmænd som dem, der ødelagde Kongemonumentet i Dublin, ikke er Talsmand for. (Heller ikke de sidste Dages Voldsgerninger i Anledning af Kongebesøget i Belfast maa skrives for hans Regning; til Dels er de et Vidnesbyrd om Irlands økonomiske Vanskeligheder.) De Valera er en dybt troende Katholik, der sikkert vil sætte Retfærdigheden i Høj-sædet for sin Regering, og man maa ønske, at det maa lykkes ham at gennemføre de mange paabegyndte Reforme. —z.

Det tredie Rige og Kirken.

Kardinal Faulhaber og Pater Mayer S. J.

»Osservatore Romano« af 21. Juli offentliggør en Gen-givelse af den Prædiken, som Kardinal Faulhaber holdt den 4. Juli i St. Michaels Kirke i München, lige efter at P. Mayer, S. J., den berømte Prædikant, der forleden blev dømt til 6 Maaneders Fængsel, var blevet arresteret.

»P. Mayer har«, erklærede Kardinalen blandt andet,

»maattet gaa i Fængsel, fordi han trods alle Angreb har holdt fast ved det eneste rigtige Standpunkt, at Kirkens Læreembede hverken kan undertrykkes af Politi eller nogen statslig Voldsmagt. Jeg har handlet i P. Mayer's Aand, naar jeg, siden den Dag han blev arresteret, har anbefalet jer at bevare Roen og at holde jer fra alle offentlige Demonstrationer. Vi kan jo ikke berede det hemmelige Statspoliti nogen større Glæde end give det Lejlighed til at drive os fra hinanden og lægge Haandjern paa os, da de jo dog forfølger alt, der er katholsk med langt større Had end Kommunismen.«

Kardinalen henviste til de Skridt, han havde foretaget for at faa P. Mayer fri, og til det Brev, han havde rettet til Rigskultusministeren. »Selvfølgelig«, fortsatte han, »har min Protest været resultatløs. Hvorfra Forordningen imod P. Mayer's Prædiken, er kommet er ikke klart. Statspolitiet har forsikret at have handlet i Forstaaelse med Kultusministeren, medens samme Minister paa den Dag, Jesuitpateren blev arresteret, skrev, at Forordningen var udgaaet fra Münchens Statspoliti. Staten har ingen Ret til at forbyde en af sin Biskop anerkendt Præst at prædike og fængsle ham paa Grund af hans Hyrdeembede.«

»Igennem Radioen og igennem Pressen slynges i Dag Løgne om Biskopper, Præster og katholske Instituter ud iblandt Folket, og i hele Riget har vi ingen anden Mulighed for at forsvare os og svare derpaa end gennem de smaa religiøse Blade.«

Hvor haardt Kirken forfølges i Tyskland er man ved den systematiske Forfalskning og Undertrykkelse af Kendsgerninger og Sandheden i det 3. Rige ikke i Stand til at fastslaa i alle Detailler. Man ser det kun glimtvis. Paa »Hans Schemm Hochschule für Lehrer« i München-Pasing f. Eks. maa en suspenderet Præst, den før omtalte Kober, udgyde sin Renegatvredes Skaal over Kirken og Kirkens Tjenere. Paven og Biskopperne bliver i de nazistiske Blade angrebet paa det skammeligste. De nyeste Beretninger taler om en fornyet Propagandabølge mod Kirken, og den ene modige Præst efter den anden vandrer i Fængsel eller Konzentrationslejr.

Den store Procession i Aachen.

Frygtelige Slag har man i Tyskland langet ud imod Kirken. Men trods alt staar han rank — den tyske Katholik. Søndag den 25. Juli viste det sig igen i Aachen i Anledning af de afsluttende Festligheder for de store Valfarter. En Deltager skriver derom i »Reichspost«: Tidligt om Morgenen kom vi fra Udlandet til den gamle Bispestad. Pensonvogne, Omnibusser og Cykler i talløse Mængder bragte Pilegrimme til Helligdomsstaden. Men i Aachen

blev vi ikke hilst af brusende Faner og blafrende Vimpler. Daarligt nok at, en Gren prydede Husene. — Det var i Overensstemmelse med den af Myndighederne udstedte Befaling. I det Ydre maatte intet foretages. Ingen Indbydelser gennem Aviserne, ingen Beretninger om de talrige Pilegrimsfarters Forløb hver eneste Dag — om de betydningsfulde Prædikener af hver enkelt Biskop. — Den tyske Presse tav! Den maatte tie. Selv Højtalerne, som staar til enhver Partifælles Disposition, var forbudt.

Paa den store Plads foran Domkirken var ikke blot den mindste Plet at opdrive, hvorfra vi kunde se Relikvierne, som skulde vises fra Domkirketaarnenes Vinduer og Balustrader, bl. a. Guds Moders Klædning, Lændestykkerne, etc. Da vi var Udlandstyskere, blev der vist os særlig Imødekommenhed, saa vi endog fik Lov at tage Del i Festlighederne i selve Taarnet. Her oppe fra oprullede et pragtfuldt Skuespil sig for vort Blik. Hver Tomme paa den store Plads omkring Domkirken var besat med Mennesker. Gaderne, som førte hen til Domkirken, var tæt besat med Mennesker, saa langt Øjet kunde række. Alle Vinduerne i de omkringliggende Huse var belejrede. Ja selv paa Tagene havde man lejret sig for at gribe Chancen for at se Relikvierne. Men denne talløse Skare stod ikke bare stille, den bad! Kl. 10 skulde Højtidelighederne begynde. Allerede Kl. 7 stod Menneskene tæt sammenstuede. Om Eftermiddagen Kl. 3 skulde saa den store Relikvieprocession finde Sted. Der var udsendt den Anvisning: kun Mændene gaar med i Processionen, alle andre staar i Spalier! Denne, de katholske Mænds March igennem Byens Gader blev Dagens største Oplevelse. 20,000 Mænd, fuldvoksne og unge, drog forbi. Og hvor mange stod ikke langs Siderne og vilde saa gerne gaa med! De gjorde det ikke af »visse Grunde«, og enhver ved, hvad dette betyder.

Og de sidste Toner i Festlighederne! Med Spænding ventede Pilegrimmene ude i det Frie paa de enkelte Biskopper. Og da Kardinal Schulte fra Köln viste sig og steg ind i sin Bil, brød en sand Orkan af Begejstring løs; Heil-Raabene vilde ingen Ende tage. Med begge Hænder strakt op i Luften raabte og jublede Mængden. Med korte Mellemløb viste de forskellige Dignitarer sig efter hinanden, og for hver Gang brød en ny Jubelstorm løs. »Det er da i det mindste ægte, det er ærligt ment og ikke paa Kommando«, hørte jeg en sige, der stod ved Siden af mig. Men da den meget forhaanede Biskop Bornewasser fra Trier til sidst viste sig, da kendte Masserne ingen Grænser for deres Begejstringsudbrud. Det var det katholske Folks Svar paa alle de Processcener, paa alle den sidste Tids Tildragelser, Svar paa Biskoppernes Diffamering!

Tilskuer.

Kirkelig Kalender.

Aug. 8. S. 12. Søndag e. Pintse.	Aug. 15. S. Marias Optagelse i Himlen. — 13. Søndag e. P.
9. M. Johannes M. Vianney. — Vigilie.	16. M. Joachim.
10. Ti. Laurentius.	17. Ti. Hyacinthus.
11. O. Tiburtius og Susanna.	18. O. 4. Dag i Marias Optagelses Oktav.
12. T. Clara.	19. T. Johannes Eudes.
13. F. Hippolyt og Cassian.	20. F. Bernhard.
14. L. Vigilie til Marias Optagelse. *)	21. L. Johanne Francisca Fremiot af Chantal.

*) Faste- og Abstinensdag.

Ugens Messebønner.

- Aug.
8. S. **12. Søndag e. Pintse** (694—530); 2. *Sæt Bønner*: Cyriacus, Largus og Sinaragdus (1035—858), 3. *Sæt Bønner*: Om de helliges Forbøn ([120]—[105]).
9. M. Vigilie til Laurentius (1037—859); 2. Johannes M. Vianney, ([47]—[47]), 3. Romanus (1037—859). — *Eller*: Johannes M. Vianney, »Sognepræsten fra Ars« ([46]—[47]); 2. Vigilien (1037—859), 3. Romanus; Slutningsevangelie: Vigiliens ([10]—[10]).
10. Ti. Laurentius (1038—860).
11. O. † Tiburtius og Susanna (1041); 2. Om de helliges Forbøn, 3. Efter frit Valg.
12. T. Clara (1042—864).
13. F. † Hippolyt og Cassian (1042); 2. og 3. som Onsdag.
14. L. Vigilie til Marias Optagelse (1043—868); 2. Eusebius, 3. Den Helligaand.

Pave Pius XI's Rundskrivelser i dansk Oversættelse.

OM DEN SANDE ENHED I TROEN (»*Mortallium animos*«).

Denne Encyklika behandler den katolske Kirkes Stilling til Nutidens Bestræbelser for Religionsenhed.

Pris 25 Øre

OM EN REFORM AF DEN SOCIALE ORDEN (»*Quadragesimo anno*«).

Den katolske Kirkes Stilling til de i vore Dage saa aktuelle sociale Spørgsmaal.

Pris 25 Øre.

OM DEN GUDLØSE KOMMUNISME (»*Divini Redemptoris*«).

Den sidste af den store Paves Rundskrivelser til hele Verden. Hvad Paverne siden 1846 Gang paa Gang har udtalt om Kommunismen, er her samlet til en storlaaet Synthese, hvori alle væsentlige Sider af Problemet er belyst.

Pris 25 Øre.

Ansgariusforeningens Forlag, Bredgade 64, København K.

Rettelse til »St. Annæ i 40 Aar« N. U. Nr. 31, S. 776. Det første Kapel var ikke i Skipper Clements Allé 2, men i Christian II Allé 2; Præsterne boede 1902—3 i Skipper Clements Allé 6.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 5. August.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kroner aarligt. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 33

Søndag den 15. August

1937

INDHOLD: Thjulén. — Christusbærer - Christoforus. — „Hvorfor saa mange, som ikke tror?“ — Mønsterskolen i Vejle. — Dalum-Kloster. — Tilbageblik paa Spaniens Kamp. — Det skønneste. — Angaaende J. L. V. Hansen. — Fra Hovedstad og Provins. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

THJULÉN

Lars Birgen Thjulén fødtes 1746 i Göteborg i en velstillet Købmandsfamilie. Som ungt Menneske fik han Plads hos den svenske Konsul i Cadiz i Spanien. Men da denne ved hans Ankomst dertil ikke var hjemme og først ventedes tilbage efter nogen Tids Forløb, besluttede han at bruge Tiden til et Besøg i Italien. Han meldte sig som Passager paa et svensk Skib, som just skulde sejle derhen, men blev noget betænkelig, da han hørte, at han som Medpassagerer skulde have nogle Hundrede Jesuitter, som foreløbig skulde sendes til Corsika. Det var dengang, de bourbonske Hoffer førte deres bitre Kamp mod Jesuitterordenen og fordrev dens Medlemmer, der i tusindvis maatte søge til Paven, der fik dem fordelt rundt om i Italien, saa godt det lod sig gøre. Skønt Thjulén havde faaet alvorlige Formaninger til at vogte sig for alt, hvad der havde nogen Tilknytning til det katholske, besluttede han alligevel at vove Forsøget og gav sig ud paa den Sejlur, der blev af saa afgørende Betydning for ham.

Til hans store Forbauselse gjorde disse ulykkelige, hjemløse og fattige Mænd det allerbedste Indtryk paa ham. Han havde ventet at skulle stifte Bekendtskab med en Skare uhyggelige, intrigante Personer, og saa var det glade, gudhengivne Martyrer, han lærte at kende. Han sluttede sig til enkelte af dem og havde lange Samtaler med dem om Religionen, Kirken og »Jesu Selskab« (*Societas Jesu*, d: Jesuitterordenen). Da de naaede Corsika, gik han i Land med dem og opgav sin Sekretærpost og sine Fremtidsudsigter for at lære den Tro ret at kende, som kunde give Mennesker saadant Taalmod og Glæde, som han havde set hos dem.

Efterhaanden overflyttedes Jesuitterne til Italien, og Thjulén fulgte til Ferrara med den Gruppe, han havde sluttet sig til. Her blev han 1769 optaget i den katholske Kirke og afskar sig herved alle Muligheder for nogen Sinde at kunne vende tilbage til sit Fædreland. Aaret efter rejste han til Bologna, som skulde blive hans Hjem for den øvrige Del af hans lange Liv. Her blev han optaget i Jesuitternes Noviciat i Begyndelsen af 1771 og tilbragte de to første Aar i den Stilhed, som Ordensreglerne foreskriver. Men saa kom det store Slag, der forandrede alt. Paven underskrev, trykket af Trusler og Intriger fra mange Stater, 1773 Dekretet om Jesuitterordenens Ophævelse. Der stod Thjulén nu i Bologna, kastet paa Gaden og uden Midler til at forsørge sig. Hvad han havde efterladt i Sverige, var det ham umuligt at faa fat paa. Det kunde ikke nytte noget at henvende sig til et svensk Konsulat om at blive hjemsendt, for han var som Katholik landsforvist.

Just som Nøden og Elendigheden var paa sit højeste, lykkedes det ham at komme i Forbindelse med Avisen »*Gazetta di Bologna*«, hvor hans gode Sprogkundskaber, især i Tysk, og hans dygtige, livlige Pen snart blev skattet. Ærkebiskoppen fik ogsaa Interesse for ham og hjalp ham, saa han kunde fortsætte sine theologiske Studier og allerede 1774 modtage Præstevielsen af hans egen Haand.

Selv om Thjulén fik overdraget baade gejstlige og pædagogiske Stillinger, var det dog, ved Siden af stor litterær Virksomhed, Journalistiken, der mest optog ham. Det var en meget urolig Tid for Europa. Revolutionen vendte op

og ned paa meget gammelt, og Napoleon brød ned og byggede op efter sit eget Hoved. Det var ofte slemme Tider for Thjulén, og han maatte i flere Perioder flygte fra Bologna af Frygt for det franske Regimente. Dog, saa snart det var muligt, søgte han tilbage igen og blev der til sin Død.

I Sverige var der store Vanskeligheder for de faa Katholiker, alle Udlændinge, som boede der. Thjulén udnævntes til apostolisk Vikar for sit Fædreland, men kom aldrig dertil, da han ansaa al Virksomhed dér for umulig. Da Jesuitterordenen i 1814 blev genoprettet, vilde Thjulén træde ind i den, men man fraraadede det, da Livet i et Ordenssamfund vistnok vilde blive for svært for den nu 68-aarige Mand. Han afstod derfor fra sit Forsæt og levede 19 Aar endnu i sit kære Bologna. Han udviste en utrolig Flid og forfattede en Mængde Bøger, mest af historisk Indhold, af hvilke dog ingen endnu er bleven oversat paa et nordisk Sprog. Han døde 1833, 87 Aar gammel, og skildres som »en god Præst, fremragende Lærd og begavet Forfatter. Samtidig hermed var han et omgængeligt og elskværdigt Menneske, der havde en stor Vennekreds og var højt skattet af den kirkelige Øvrighed«.

Niels Hansen.

Christusbærer — Christoforus.

En Tanke ved Skoleaarets Begyndelse! Nedenstaaende gribende Digt af Cl. Hattel, oversat af Karen Plovgaard, er vel nok et af de smukkeste Ønsker, man kan sige til et katholsk Barn paa Førstkommuniondagen saavel som paa mange andre Kommuniondage. Den katholske Skole vil lijelpe med til at gøre Børn til saadanne sande Christusbærere! Men et aktuelt Spørgsmaal ved Skoleaarets Begyndelse er: Gør ogsaa du, katholske Fader og Moder, alt for at sikre dine Børn den katholske Opdragelse?

*En gammel Legende beretter om Offerus,
— en Kæmpe af Vækst og af Kraft —
som i Higen og Hast*

ledte om Verdens Behersker.

*Ej i den kronede Drot, ej under Kejseres Purpur,
ej heller i Helvedes Fyrste
fandt han ham — —*

*men idet Offerus ad Vejen,
 hvor Døden og Mørket dem trued,
 paa sine stærke Skuldre
 løftede Slægternes Byrde
 og segnende bøjedes under den,
 da erkendte han Christus,
 alle Tings Skaber,
 som i Skikkelse af et skyldfrit Barn
 prøvede hans Kræfter.
 Christusbærer!
 Christoforus!*

*I Dag er ogsaa du Christoforus!
 Usynligt, i Form af Brødet, der brydes,
 bærer du, skjult i din Sjæl,
 H A M,
 Kongen, hvis Styrke den skabte
 ej mægter at fatte.*

*Hold ham fast!
 Ogsaa, naar Lidenskabernes Vande,
 der allerede som Bølger beskyller din Fod,
 stiger til Brænding, søger at rokke dit Fæste
 og at omstyrte den Tro, som du støtter dig til!
 Giv ikke op!
 Engang vil Voverne stilles,
 saa sandt, som du er Christoforus!
 Vær det tillige for andre!
 Bær i broderlig Kærlighed Byrden
 for hver, som er svag,
 at ogsaa han, befriet, kan række
 det evige Maal!*

*Saa vær da og bliv
 i en skæbnetung Tid
 for Brødre, som vakler:
 Christusbærer!
 Christoforus!*

»Hvorfor saa mange, som ikke tror?«

Vi lever i en Indrømmelsernes og Kompromis'ernes Tidsalder. Men den kristne Religion er ikke indstillet paa Indrømmelser og Kompromis'er. Den nægter at flirte med denne eller nogen anden Tidsalders verdslige Aand. Den vil ikke bøje sig for den offentlige Menings Tryk. Den vil ikke vige ud og møde den menneskelige Hedenskab paa Halvvejen. Alle Forsøg paa at indpode Kristendommen de yderst fremmede Elementer, Indrømmelser og Kompromis'er, er dømt til Fiasko. Man siger, at der er Masser af Mennesker, Dyrkere af Videnskab og streng Tænkning, som længes efter Kristendommen, men frastødes af dens uvidenskabelige Elementer. Man forsikrer os, at hvis disse uvidenskabelige Ingredienser fjernes, vil den almindelige moderne Mand underkaste sig Kristendommens Lære. Hvis man spørger, hvad disse uvidenskabelige Ingredienser er, henviser man til Ting som Æblet i Edens Have, Syndfloden o. s. v. Hvorledes kan Fjernelsen af den Slags Enkeltheder omvende en Vantro? Det skulde være en stor Taabe, som saadanne Ændringer kunde omvende. Disse Ting er ikke Anstødsstenen. Der er mere vanskelige Spørgsmaal tilbage. Inkarnationen er en bedskere Pille at sluge end Syndfloden. Vi er vant til mindre Oversvømmelser, men Inkarnationen er noget for sig selv, noget ganske uhørt. De, som har »droppet« Inkarnationen af Hensyn til det moderne Menneske, har ikke omvendt det moderne Menneske. Naar de har berøvet Vor Herre hans Guddommelighed, finder de, at ingen har Brug for ham. Ingen er interesseret i denne ærværdige Slags Sokrates. Saavidt det moderne Menneske ønsker en Religion, ønsker han en rigtig en. Han vil ikke bøje sig for noget, der hverken er det ene eller det andet, saa lidt som han vil anbringe sine Penge i en bankerot Forretning.

Nogle har foreslaaet, at den kristne Religion skulde deasketiseres, afstaa fra sine Forbud og Fordømmelser, indskrænke sin Disciplin til et Minimum og fremtræde for den lemfældige, moderne Verden som en fremvilig og smilende Slags Mr. Pickwick. Men en Religion, som foreslaar en Handel med os, hvem mon der har Brug for den? Og hvad kan den gøre for os, naar vi har faaet den? Frelse og Sundhed kan kun komme til den moderne Verden ad Askesens Vej. Der maa, selv blandt Kristne, opstaa en langt mere gennemført Fornægtelse af Kødets og al dets Væsen.

Mange alvorlige Forskere af vor Tid forsikrer, at den ikke er interesseret i Sandheden for dens egen Skyld. Den er højlig interesseret i Søgen efter Sandhed,

i at spørge og forske og er tilfreds med at lade det blive ved det. Vi kan ikke nægte, at der er mange, der aabent foretrækker et Syn paa Sandheden, mere eller mindre som Pilatus. De kan ikke lide at faa noget afgjort. De foretrækker Jagten for Fangsten, Rejsen for Ankomsten. Det er altid noget af en Skuffelse at ankomme. De tilstaar, at Sandheden er dem kær og ønskværdig, men de mener, at det kommer mere an paa Søgen end paa Opnaaelse. Det forklarer uden Tvivl det store Antal Mennesker, vi møder, som er meget optagne af at udforske Veje. De gaar fra den ene Vej til den anden, nu til Spiritisme, nu til Theosofi, nu til Christian Science, og de fortsætter ikke ad nogen af Vejene. De jager efter Ideer over hele Reviret. De bider i Sandheden, eller hvad der hævdes at være det, med Fortænderne alene; de berører den med Spidsen af deres Fingre. De holder meget af at sige, at Katholikkerne maa have det kedeligt, naar alt er afgjort og fastslaaet. Det er sandelig ikke let at gøre Indtryk paa Sind af en saadan Holdning. Det er en naragtig Holdning, som forraader den instinktive Sandhedskærlighed, som Naturen har plantet i os. Den gør en alvorlig Pligt til en simpel Sport eller Fornøjelse.

Som vi har sagt før, er der nogle, der overdriver Kristendommens Evner. De slutter, at fordi den hævder at være en guddommelig Aabenbaring, skal den kunne løse alle Problemer, berolige al Tvivl, opklare alt dunkelt og løse alle Vanskeligheder. Naar de ser, at den ikke gør det — at f. Eks. en god Kristen, som bor ved Siden af, ikke fuldtud kan redegøre for det ondes Problem — vender de sig skuffet bort. Det er uheldigt, men det er et Uheld, der grunder sig paa Misforstaaelse. Folk undgaar Katholicismen, fordi de har det Indtryk, at dens Dogmatik har afgjort alt, sat Sandhedens Grænser og intet ladet uafgjort. Det er selvfølgelig ikke Tilfældet. Katholicismen er ikke nær saa hierarkisk som udenforstaaende antager. Den katholske Kirke giver sig ikke af med at afgøre alle Ting af den simple Grund, at den ikke giver sig ud for at vide alt. Den ved netop, hvad Gud har oplyst den om, og drager visse Slutninger fra, hvad den ved, fordi den ikke kan gøre andet. Men den paastaar ikke at kende al mulig Sandhed.

Der er mange, der forbliver uoverbeviste, simpelthen af Mangel paa aandelig Naturlighed. Fejlen ved dem er, at de ikke vil give den naturlige og spontane Del af deres Jeg en Chance, naar de nærmer sig de Sandheder, der har med Religionen at gøre. Forfatteren besøgte engang en Udstilling af saakaldt fremskreden moderne Kunst. Der var næppe noget i hele Udstillingen, som

man selv i et Anfald af Aandsfraværelse kunde kalde et Billede. Det var i det store og hele simpelthen Maling klasket fra Paletten paa Lærredet for der at tørre. Dog var der Besøgende med store Hornbriller, som gjorde hektiske Forsøg paa at synes henrykte. Man følte, at de simpelthen ikke gav sig selv en Chance, at deres Begejstringsudbrud ikke blev inspireret af noget i dem selv, af nogen personlig Overbevisning, men snarere af et eller andet ubøjeligt Edikt, som de havde besluttet at bøje sig for. Og det synes en billig Kritik af moderne Vantro, at den overfor Sandheden holder altfor meget af at posere og er alt for lidt indstillet paa at se med Sjælens Øje uden noget kunstigt Medium. Der gives »Tænkere« blandt os, som i Theorien hævder at tvivle paa Multiplikationstabellens Værd. I Praxis tvivler ingen paa den, end ikke den mest fremskredne moderne Tænkter. Saasomt det kommer til en praktisk Prøve, opgiver han sin Positur, bliver spontan og naturlig og forlanger fire 25 Ører i Bytte for en Krone. »Birkeley og Jeg,« sige Home, »benægter begge Legemets Existens, men vi fortsætter med at spise vor Middagsmad som andre Folk.«

Og selvfølgelig bestaar det Faktum, at vor Religions Beviser ikke er beregnede paa at tvinge nogen til Troen. De er ikke matematisk bindende. Gud respekterer vor fri Villie, selv naar det drejer sig om hans Aabenbaring. Det Vidnesbyrd om dens Sandhed, som han giver os, er ikke saa aabenbart, at det jævner alle mulige Tvivl. Der er Lys nok for dem, som virkelig ønsker at se, og Mørke nok for dem, som er bestemt paa at forblive i Mørke. At modtage Sandheden er paa en Maade at overgive sig. Man er nødt til at give op. Sandhedens Sejr repræsenterer den frivillige Opgivelse af Vildfarelsen. Men det er muligt at holde ud mod Troen — at udslette selv Ideen om Overgivelse. God Villie er nødvendig overalt, hvor det drejer sig om Erkendelse. Opdragelse er umulig, hvis der ikke er Lærvillighed. Selv Vor Herre beklagede, at trods de Tegn og Undere, han gjorde — de Beviser, som han gav — var der mange, der nægtede at tro. For at kunne værdsætte den kristne Religions Vidnesbyrd, maa der være en Disposition til Stede. Dette vil ikke sige, at man er bestemt paa at tro, men at man er villig til at blive overbevist. Alle Vidnesbyrd er spildt paa dem, der ikke mener, at religiøs Sandhed er mulig at finde eller selv ønskelig.

Man beskylder almindeligvis den kristne Apologist for kun at prædike for de omvendte. Der er, ja, der maa være en hel Del sandt i denne Beskyldning. Apologetik er virkelig et Forsvar. De store kristne Omvendelser blev virket af Kristendommen selv — som den viste sig, ikke paa Pa-

pir, men i Livet. Origines omvendte ikke Celsus, og Newman ikke Kingsley. Naar Apologetik er rettet mod de udenforstaaende, afhænger dens Succes i høj Grad af den gode Villie hos dem, den er stilet til. Mange Grunde bidrog til St. Augustins Omvendelse, men en af de mest virkningsfulde var hans egen naturlige Tørst efter Sandhed. Det var ham, som sagde »O Sandhed, Sandhed! Hvor min Sjæls inderste Marv sukkedede efter dig!«

Mønsterskolen i Vejle.

For Vejles Katholiker stod Søndagen den 1. August i Festens Tegn. Den nye katholske Skole, som under Arkitekt Alrøes Ledelse er bygget paa Blegbanken mellem St. Maria Hospitalet og den katholske Kirke, blev paa denne Dag indviet af Hs. Excellence Biskop Jos. Brems. Skolebygningen, der ligger lige over for Politistationen — »det giver alligevel en vis Tryghed at være Genbo til Politiet«, udtalte P. Op de Coul i sin Tale — er ikke særlig stor, men hypermoderne indrettet. »Den katholske Mønsterskole« skrev »Vejle Amts Avis«. Bygningen er paa 3 Etager med 6 rummelige Klasseværelser paa 1. og 2. Sal og en stor Gymnastiksal i Stueetagen. I den ene Ende af Gymnastiksalen er bygget en Scene, saa Salen samtidig kan benyttes som Festsal. Paa hver Side af Scenen er Brusebad og Omklædningsrum. Mathvide, firkantede Lamper giver en rolig, behagelig Belysning. Salen er holdt i en meget lys, rødlig Tone med hvidt Loft. I hver Etage er indrettet praktiske Toiletrum med Haandvask. Klasseværelserne er holdt i en let grønlig Farvetone, Paneler og Døre er beklædt med mørkegrønt Mahogni, og Dørkarmene er sorte. Øverste

Etage er forbeholdt de mindste, og her har man gjort Brug af Staal møbler. Gange og Trapper er Terrazzo-belagte.

I een Henseende er denne nye Skole den mest moderne i Landet. Skolen opvarmes nemlig ved et Straalevarme-Anlæg. Varmereørene ligger i de betonstøbte Lofter, og Varmestraalerne vil »regne« ned over Klas-

Den nye Skole i Vejle.

sen. Til at begynde med vil man tro, der er koldt, men man fryser alligevel ikke. Straalevarmen virker, ligesom naar man sidder og lader Solen skinne paa sig gennem en Glasrude.

Efter Indvielsen samledes man i Festsalen til Vin og Kransekage. I Festlighederne deltog foruden Hs. Excellence Biskoppen og Sognepræsten, P. Op de Coul, og Pater Druyls, tillige Pater Vervoort, Nyborg, der havde taget sig af det kunstneriske Udstyr af Skoleen, Pater Corneliusen, Kolding, Pater Ballin, Esbjerg, Politimester Aage Sørensen, Skoleinspektør Bech og Viceborgmester K. K. Sørensen o. m. a.

Den festlige Sammenkomst bød paa smukke, interessante Taler.

»Biskop B r e m s mindede om, at han ved Indvielsen af Hospitalet i sin Tid havde sagt, at Kvarteret paa Blegbanken skulde blive et af de smukkeste i Byen. Nu er det ved at gaa i Opfyldelse! Biskoppen takkede Viceborgmesteren for de venlige Ord og dvælede i øvrigt navnlig ved sin Kærlighed til Vejle, som han aldrig kan glemme. Det var vemodigt for mig at rejse fra Byen, sagde Biskoppen. En Mand sagde engang til mig, da vi mødtes paa vor Morgentur i Nørreskoven: Er det ikke mærkeligt, Hr. Pastor, da De kom til Byen, omfattedes de med Nysgerrighed; nu hører De med til Landskabet!

Men saa maatte jeg jo alligevel til København. *I den første Tid derefter stod jeg hver Aften, naar Vejle-Baaden sejlede fra København, ude ved Langelinie for at se paa Baaden. Jeg kendte jo ikke Menneskene om Bord, men blot del, at de skulde til Vejle. . . Jeg har mit Værelse og min gode Seng i Vejle og har tit haft Lyst til at tage dertil. Men stadigvæk har der været andet til at tage min Tid. Gid jeg engang maa faa en rigtig god 3 Ugers Ferie i Vejle!*«
(»Vejle Amts Folkeblad« 2. August.)

Viceborgmesteren roste det store, smukke Arbejde, der var udført i det stille, uden Brask og Bram.

»Det kunde maaske ske, udtalte Viceborgmesteren, at der fra forskellig Side var blevet set skævt til det paa Grund af Meningsforskelligheder i Religion, men jeg kan forsikre for, at vi saa udmærket kan have forskellige Meninger og alligevel arbejde efter samme Linie. Det er det, der er sket her. Fra katolsk Side er der aldrig gjort noget Forsøg paa at træde nogen for nær, og heller ikke er det sket fra vor Side, at noget har været bidragende til at fortrædige.

Det, der er gjort her, er til Gavn for Byen og Omegnen. Og hertil knytter sig den Aflastning, det katolske Hospital betyder for Byen, ikke alene med Hensyn til Plads, men ogsaa fordi det rent psykologisk betyder noget for de syge, at de har to Steder at vælge imellem. Nu har man opført denne smukke Bygning, og den er et Led i Arbejdet for at fuldkommengøre Forholdene for denne Del af Befolkningen her i Vejle. Vi takker og ønsker til Lykke og haaber, at Arbejdet her i Bygningen maa forme sig saa godt som altid og i godt Forhold til Kommunen. Arbejdet her er udført i Beskedenhed, men det bliver meget paaskønnet.«
(»Vejle Amts Avis« 2. August.)

Ogsaa Skoleinspektør Bechs Tale vil vi gerne fastholde her:

»Ikke fordi den gamle ikke var god nok, hvilket absolut var Tilfældet, udtalte han. Jeg har nu i 10 Aar paa Vejle kommunale Skolevæsens Vegne været Tilsynsførende ved Skolen her, og jeg har hvert Aar været til Stede ved Eksaminerne paa Skolen. Jeg har altid ved disse Besøg fundet, at der her blev gjort et solidt, godt og samvittighedsfuldt Arbejde. Allid har her været den bedste Orden. Tillige vil jeg takke for den venlige Modtagelse, jeg altid har faaet.

Der staar i Løven, at Færdighederne hos Børnene i private Skoler skal staa paa Højde med Færdighederne hos Børnene i de kommunale Skoler, og det gør de her. Det er saadan, at vi Skolefolk har Vinden med os i disse Tider, og det er sagt, at Skolen er Tidens Kælebarn, hvad den ogsaa er i høj Grad, hvis man ser paa, hvad der ofres paa Skolerne nu om Dage. Børnene og de unge Mennesker er Fremtiden, men det er mærkeligt, at dette ikke er blevet opdaget for lang Tid siden.«

(»Vejle Amts Avis« 2. August.)

Dalum - Kloster.

Landevejen Odense—Faaborg løber 4 km Syd for Odense mellem en rød Landsbykirke med trappegavlet Taarn og en Samling hvide Bygninger. Det er Dalum Kirke og Dalum Kloster, engang i fordums Tider en Enhed, nu skilt ved mere end den graa Landevej, der til den ene Side skygges af Kirkegaardens Træer, til den anden Side af Klosterparken.

Klosteret, der ligger halvt gemt bag store Bøge- og Lindetræer, er en lav trefløjet Bygning i to Stokværk, hvidkalket og med Trappegavle, der har Blindinger i Stil med Genboen, Kirken. Sidefløjene, der strækker sig ud mod Vejen, omfatter en Gaardsplads, hvori en Græsplæne med Rosenbuske. Over Hovedindgangen i Midtfløjen læses: »St. Hedvigssøstrenes Hvilehjem — Dalum Kloster — Ad majorem Dei gloriam — 1907.« Men disse enkle, hvide Klostermure omfatter en Historie, der strækker sig længere tilbage end til 1907; den begynder i en saa fjern Fortid som omkring Aar 1150.

Paa den Tid grundlagde Nonner af Benedikts Orden et Kloster i Odense. Det laa paa en Bakke ved Aaen tæt Syd for Byen og Stedet kaldes den Dag i Dag for Nonnebakken. Søstrene kaldtes i Folkemunde »Nonnerne af Borgen«, fordi Klosteret var rejst paa en Grund, hvor der tidligere havde ligget en Kongsgaard. Maaske har Klosteret været indrettet i Borgens gamle Bygninger, i hvert Fald har Nonnerne ikke været tilfreds med deres Bopæl, thi et halvt Aarhundrede efter Klosterets Grundlæggelse, altsaa omkring Aar 1200, flyttede de til Dalum, hvor de byggede

et nyt Kloster med Kirke. Medens de, som nævnt, tidligere havde boet paa en Bakketop, fik de nu deres Hjemsted i en Dal neden for et Højdedrag, der skraaner ned mod Odense Aa, hvis stille Vande gled tæt forbi Klosterets røde Mure.

Dalum Kloster kom snart i stor Anseelse, fik Tilgang fra adelige Familier og blev en meget velhavende Stiftelse. Ved Gaver, navnlig fra Adelen, samlede Klosteret sig efterhaanden en Mængde Gaarde og Jorder rundt om paa Fyn og omliggende Øer og havde deraf gode Indtægter til Driften og til den Velgørenhed mod fattige og syge, der i

Dalum-Kloster set fra Vejen.

udstrakt Grad ydedes fra Middelalderens Klostre. Det styredes af en Priorisse, medens en Prior, snart gejstlig, snart læg, ledede de mere timelige Anliggender og varetog Penge-sagerne. Der vides ikke meget om Klosteret; det førte en stille og fredelig Tilværelse, undtagen naar de fynske Adelsmænd søgte at tilvende sig noget af dets Besiddelser, saa kunde der nok følge Uro og Stridigheder. Af gamle Optegnelser kan det skønnes, at Klosterets Husstand, med Korsøstre, Novicer og Tjenestefolk, har omfattet henvendte hundrede Mennesker. Ligeledes fortæller disse Optegnelser, hvad de Klosteret tilhørende Gaarde hvert Aar skulde yde i Naturalier saasom Kød, Flæsk, Sild, Aal, Løg og meget andet.

Som for alle andre danske Klostre saaledes kom ogsaa for Dalum den store Trængsel ved Reformationen. Under Grevens Fejde hærgede Oprørere i Odense under Anførsel af Skræderen Henrik Skræp. En skønne Dag i 1534 foretog han et Togt ned til Dalum, overfaldt Klosteret og øvede Vold mod Nonnerne. Men her indhentede Skæbnen ham, et Par Dage efter maatte den »tapre« Skræder bøde med Livet, han blev hængt i et Træ paa Bakken lige uden for Klosteret. Stedet vises den Dag i Dag i det nuværende

Dalum Klosters Have. Ved Reformationen inddroges Klosteret under Kronen, men Søstrene fik Lov at blive boende, og først Aar 1580 døde den sidste Benediktinernonne af Dalum Kloster. Derefter forfaldt Bygningerne, blev revet ned, og nu findes ikke andre Spor end de Murbrokker, der kommer til Syne, hver Gang der graves en Grav paa Kirkegaarden.

Men Klosterets Kirke blev staaende, selv om Tiderne handlede ilde mod den. Noget blev revet ned og andet forandret, saaledes at Kirken efterhaanden ganske mistede sit oprindelige karakteristiske Præg. Som Følge af manglende Tilsyn og daarlige Istandsættelser forfaldt Kirken efterhaanden fuldstændig. Kampestensfundamenterne forskubbedes, Murene skød ud, Hvælvingerne revnede, Væggene grønnedes af Fugtighed. Omsider blev Kirken saafaldefærdig, at den trueede med at styrte sammen og maatte lukkes. I 1926 paabegyndtes en omfattende og gennemgribende Restaurering af det saa barbarisk mishandlede Gudshus. Derved ikke alene reddedes Kirken fra Undergang, men ved at fremdrage Sporene af oprindelig Arkitektur og Udsmykning førtes den tilbage til sin oprindelige Skikkelse og fremtræder nu som et Bygningsværk af stor Skønhed. Kor og Skib med Korsfløje er opført samtidig med Klostrene omkring Aar 1200 i romansk Stil med højt-siddende rundbuede Vinduer, medens Taarnet, først tilføjet ved 1400, er gothisk med Trappegavle, alt i røde Munkesten paa Granitsokkel. Det Indre udgør et anseligt og meget smukt Kirkerum med mange fine Enkeltheder og rigt ornamenterede Kalkmalerier under Skibets Hvælvinger. Af Inventaret fra den katholske Tid er kun bevaret Granitdøbefonten, der stammer fra Kirkens første Dage, et Krucifiks fra omkring Aar 1300, hvoraf dog Korset er fornyet ved førnævnte Restaurering, samt nogle Ligsten.

Foruden det egentlige Klosterbo, hvis tre Fløje sammenbygget med Kirken som fjerde Fløj omsluttede Nonnegaarden, rimeligvis med en indvendig, aaben Buegang, hørte til Klosteret endnu nogle fritliggende Bygninger i dets umiddelbare Nærhed. En af disse, der var Bolig for Prior og Præst, staaer endnu som den nordlige af det nuværende Dalum Klosters Sidefløje. Da det gamle Kloster forfaldt, 1602 stod kun nogle øde Mure tilbage, flyttedes Sædet til denne Priorgaard, som blev Hovedstedet for et Gods, der snart var i kongeligt snart i privat Eje. Christian IV tog ofte Ophold paa Dalum, og endnu vises et Værelse, han har beboet. Omkring Aar 1700 fik Stedet Navnet Christiansdal efter Christian V. I Tidens Løb øgedes Gaarden ved Tilbygninger, indtil den fik sit nuværende Omfang, hvorimod Jorderne efterhaanden solgtes fra, saa de i 1906 kun omfattede 21 Tdr. Land.

Paa dette Tidspunkt var Redemptoristpatrene i Odense ved at samle Penge til Bygningen af deres nye Sognekirke. En Bøn om Bidrag naaede til et Kloster for Hedvigssøstre i Schlesien; dettes Priorinde fik da den Tanke, at der mulig kunde være et Arbejdsfelt for Hedvigssøstre i Danmark og henvendte sig derom til Søstrenes Moderhus i Breslau. Mærkeligt nok fik Pater Steidl, som da var Sognepræst i Odense, samtidig samme Tanke, og da han, uden noget som helst Kendskab til det allerede foreliggende Forslag, henvendte sig til Breslau, resulterede det i, at der sendtes nogle Søstre, som bosatte sig i Odense. Og da Christiansdal netop paa den Tid var til Salg for en overkommelig Pris, købte Hedvigssøstrene Stedet og gav det igen sit oprindelige Navn, Dalum Kloster. Efter en Del Reparationer og Forandringer, der slugte en lige saa stor Kapital som Købesummen, udvidedes Dalum Kloster den 18. Aug. 1907 og har altsaa nu 30 Aars Mindedag. Samtidig aabnede Søstrene her et Hvilehjem, hvortil det fredfyldte Sted med store Parkanlæg egner sig fortræffeligt.

Som før nævnt hører til Stedet 21 Tdr. Land, deraf udgør Parken de 12, medens Resten omfatter Markjorder. Dalum er saaledes et helt lille Landbrug og har da ogsaa Lade og Stalde med Heste, Køer og Grise samt et stort Hønseri. Udover en mandlig og en kvindelig Medhjælper har Søstrene ingen fremmed Hjælp, men fører selv hele Husholdningen, gaar selv i Mark, Have og Stald fra Morgen til Aften. Klosteret tæller for Tiden henved 40 Søstre, Novicer indbefattede, dertil omkring 30 Pensionærer; det vil forstaas, at der er nok at tage Vare for de flittige Søstre.

Den store, skønne Park gør Dalum Kloster vel egnet som Opholdssted for trætte Mennesker, der vil holde Ferie og finde Hvile for

Sind og Legeme i fredelige, landlige Omgivelser, eller for Rekonvalescenter, der efter endt Sygeleje skal genvinde Sundhed og Kraft. Bredkronede Bøge, stolte Ege, mægtige Kastanier, slanke

Graner løfter sig over grønne Græsgange. Stier slynger sig langs Buskads af Syren, Guldregn, Jasmin og Sirbuske af

Den gamle Kirke over for Klosteret.

mange Slags. I Haven veksler Aarstidernes Blomster omkring Rosenbuske, der bærer de rigtige gammeldags Roser, tunge og sødt duftende, mørkerøde, gule og snehvide. Fra Parkens Udkant ses Taarnene fra St. Knuds og St. Albani Kirker løfte sig over Odense, og ude omkring breder sig det fynske Landskab i bakkede Linier og med skovklædte Grænser.

Paa stille Sommeraftener, ved den Tid Sol gaar ned i en Himmel, der flammer af Purpur og Guld bag Parkens Stammer og Løvhang, kan det hændes, at Søstrene giver sig til at synge, naar de samles i et stille Hjørne af Haven til en Hvilestund efter Dagens Gerning. Og ringer da i det samme Klokken Aftensang ovre i den gamle Klosterkirke, blandes en Tone fra Fortid og Nutid i en Samklang, der bærer ud over Vej og Tid og er noget andet og mere end en flygtig Stemning og Idyl.

Johs. H.

Tilbageblik paa Spaniens Kamp.

(Fortsat.)

Grusomheder imod Præster og Biskopper.

Hvad de kirkelige Autoriteter summarisk udsiger, bekræftes i alle Enkeltheder af Øjenvidner.

Som Forklaring til de efterfølgende frygtelige Rædsels-handlinger, maa man lægge Mærke til den ofte bevidnede Kendsgerning, at de røde Voldsmænd med Vilje lod Fængslerne aabne og slap notoriske Forbrydere og asociale Elementer løs paa Befolkningen.

Indtil i Dag er fastslaet, at Biskopperne fra følgende Diøceser er blevet myrdede: fra Almeria, Barbastro, Ciudad Real, Cuenca, Guadix, Jaén, Lérida, Segorbe, Siguenza og Viebiskoppen fra Tarragona. I alt er altsaa mindst 10 Biskopper blevet Ofre for Forfølgelsen.

Øjenvidner beretter om alle Slags Mord, ligefra koldblodig Skydning til frygtelige Pinsler, levende Brænding o. s. v. I Barcelona blev en Ordenssøster vanvittig ved Synet af Ugeringerne.

Om de allerede i de første Dage, efter Sejren over Militæret i Barcelona, forøvede Rædselsgerninger imod Præster og Ordensfolk siger for Eks. Vatikanets Radiosender: Man gør særlig Jagt paa Præster, baade Verdens- og Ordenspræster. Indtil 1000 Pesetas blev udsat for en Præsts Hoved. Og naar det drejede sig om en Præst, som havde udmærket sig ved sin Iver i Sjælesorgen mellem Arbejderne, gik man op til 3000 Pesetas. Hvad angaar Landsbypræsterne, som for det meste var flygtet ud i Skovene og Bjergene, saa gjorde man Jagt paa dem som paa smaa Kani-

ner. Dette Udtryk var virkelig almindeligt. — En engelsk Sognepræst, Gabana, som vendte hjem fra Barcelona, erklærede, at de overfor Præster og Nonner forøvede Grusomheder var ubeskrivelige. Lige fra at faa stukket Øjnene ud og indtil Læmlæstelse af Hænder, Fødder og andre Ledgomsdele, maatte Ordensfolkene lide alle Grader af umenneskelig Tortur.

Tabslisten inden for alle Ordener, som havde Huse i Spanien, er uhyggelig høj. Nedenstaaende angiver vi nogle Tal, som er fastslaaede indtil den 15. Marts 1937:

Clarentinerne .. over 300 Døde	Kapucinerne	70 Døde
Karmeliterne	30 »	Dominikanerne
Jesuiterne	70 »	Passionisterne
Benediktinerne fra		Barmhjertige Brødre
Montserratt	30 »	af d. h. Johs. af Gud
Salesianerne ... over	40 »	Franciskanerne over
Augustinerne omtrent	30 »	Skolebrødre
Redemptoristerne »	20 »	ca. 120 »

Endvidere er mange Hundrede Ordensfolk taget til Fange eller forsvundet.

Grusomheder imod Ordenssøstre.

Klostrene Santo Domingo del Real, Santiago og et Klarisse-Kloster blev udplyndrede og nedbrændte. De røde Mordbrændere trængte ind i Klausuren, rev Ordensdragten af Nonnerne og jagede de stakkels Ofre nøgne ud paa Gaden.

I deres Grusomheder imod Ordenssøstre aabenbarede de Rødes Religionshad sig særlig tydeligt. Rammende siger Vatikanets Sender herom: »Ordenssøstre blev gjort fredløse og idømtes Døden som »blodsugende Parasitter«. Det var de Søstre, som havde ofret deres Liv paa at tage sig af Barcelonas Sindssyge, og særlig af de ubemidlede blandt dem. Det var de Søstre, som i Hospitalerne tilbragte deres Liv med at pleje de syge og hjælpe de lidende. Det var de Kvinder, som havde oprettet Skoler for de fattige og organiseret Velgørenhedsanstalter. Det er endogsaa forekommet, at man paa den mest skamløse Maade mishandlede de uskyldige Kvinder og skændede dem, før man dræbte dem. Ting, hvorom vi helst vil tie og kun vil sige det ene: De er en Skamplet for Menneskeheden.«

Ikke engang Kirkegaardene skaanede man. I Klosteret de la Calle de Aragon i Barcelona blev Ordenssøstrenes Ben atter gravet op. Man aabnede Kisterne og udstillede Ligene for Øjnene af 5000 Personer, som i Spottetog defilerede forbi dem. Paa begge Sider af Ordenssøstrenes Lig havde man opstillet smaa Ligkister og anbragt obskøne Indskrifter ved Siden af. Om de Bemærkninger, som ved denne Lejlighed faldt blandt den ophidsede Mængde, tier man helst.

En interessant Kendsgerning.

En Kendsgerning vil vi især henvise til: Intet Sted finder vi blot et Tegn paa, at Kirkehadet var en Følge af Medlidenhed med det stakkels nødstedte Folk. Tværtimod er Religionshadet ikke en eneste Gang standset, naar det drejede sig om netop at nedslagte de social-karitative Præster og Ordensfolk.

Af den Salige Antonius Clarets Sønner, som netop tog sig af de nederste Folkelags religiøse Liv, blev 60 unge Ordensmedlemmer myrdede alene i Byen Barbastro. Samme Skæbne ramte deres Medbrødre i Cervera, Barcelona og Madrid.

Salesianere, Franciskanere, Kapucinere, kristelige Skolebrødre, barmhjertige Brødre — altsammen Ordener, der som bekendt i deres Arbejde foretrækker de fattige — blev paa aldrig før set Vis decimerede. Ligeledes blev Sygebrødrene af den h. Johannes af Guds Broderskab, som gav sig af med Plejen af Børn, Sindssyge, Invalider o. s. v., ombragt i stort Tal.

Dominikanerpateren Glafo, kendt hele Spanien over som Arbejdernes Apostel, som rejste fra By til By og igennem særlige Organisationer forsøgte at hæve Arbejderne baade i social og kulturel Henseende — blev skudt. I Tarragona myrdede man en for sin Hellighed kendt Ordenspræst, som var 84 Aar gammel og kendt som de fattiges og Fangernes Apostel.

Desuden var der for Eks. af religiøse Samfund: *Damas Catequistas*, som gav sig af med at undervise mandlige og kvindelige Arbejdere i Religion, og som var kendt over hele Spanien; *Damas Apostolicas*, som alene i Madrid ejede 60 Skoler med 13.000 Børn; endvidere *Døtrene af det hellige Kors* og *Obreras Catequistas*, samt mange andre, som næsten udelukkende helligede sig de lavere Samfundslag, sørgede for Børnenes Bispisning o.s.v. Mange af disse Samfund sendte Søstre parvis til forskellige Steder, hvor de ofte levede Maaneder igennem, hvor de maatte give Afkald paa den hellige Messe og Sakramenterne, da der daarlig nok fandtes en Præst i de Egne. Alle disse blev paa ganske faa Undtagelser nær ligeledes fordrevne eller myrdede, ligesom Præsterne og Ordensfolkene i Storbyerne.

Grusomheder imod Lægfolk.

I Barcelona afholdt Kommunisterne Husundersøgelser med Revolverne i Hænderne og dræbte alt, som de blot formodede ikke sympathiserede med deres Ideer. For at konstatere, om deres Ofre var kristeligt indstillede, befalede de dem ofte at udstøde Gudsbespottelser. Vægrede de sig, strakte en Kugle dem til Jorden. Sommetider var det

tilstrækkeligt at give Husly til en Præst eller en Nonne for at være viet til Døden. — Hvor de røde Horder ved deres Husundersøgelser fandt religiøse Billeder, blev ofte hele Familien myrdet. (Vatikanets Sender.)

»Times«'s Korrespondent beretter om sit Besøg i Fængslet i Malaga, efter at Nationalisterne var blevet Herrer over Byen, at han i en Enecelle traf et Menneske ved Navn Millan, som ifølge sin egen Tilstaaelse havde dræbt Hundreder af Mennesker, kun fordi de regelmæssigt hørte den hellige Messe.

En Dag søgte Kommunisterne ivrigt efter en Mand for at skyde ham. Efter at have spurgt rundt omkring viste det sig, at Manden var død for seks Aar siden. Hvorfor skulde han skydes? Kommunisterne havde i en Protokol fra et Vincentsforeningsmøde fundet hans Navn opført.

En Følge af Masseskydningerne og samtidig et Tegn paa den brutalt herskende Terror er Elendigheden blandt vanrøgtede og forældreløse Børn i Spanien. »Osservatore Romano« skriver i Begyndelsen af Februar 1937 herom: »Mere end 50.000 Børn strejfer omkring i Landet. De befinder sig i en mere eller mindre beklagelsesværdig Tilstand. Alt mangler de, og med Bekymring spørger man sig selv: Hvad skal der blive af disse Stakler? Særlig rystende er Meldingerne fra de af de Røde besatte Omraader. I Bjerghulerne i Omraadet Guadarrama, Navaraceda, Los Molinos og Cequi fandt man Lig af Børn, der var sultet ihjel. En Journalist fandt Ligene af fem Børn, som var frosset ihjel i en Hule paa Vejen mellem Magueda og Santa Cruz de Retamar.

(Fortsættes.)

Mellem Mødre.

Det skønneste.

Hun er halvtredje Aar og hedder Pauline, hvilket Navn i hendes egen Mund er blevet til »Panik«. Desaaarsag siger hendes Ophav, Slægt og Venner og Naboer det samme.

Navnet til Trods er Panik det danskeste Barn, man kan se for sine Øjne. Brunet af Danmarks Sommersol og med Øjne, der er blaa som Havet ved vore Kyster eller som det Livbaand, der pynter hendes klare, hvide Mollskjole, ser hun ud, som smaa, nordiske Piger sikkert siden Arilds Tid har set ud, og som Paniks egne Efterkommere i mange Led maaske vil komme til at se ud. Hendes Leg er som Sommersuset i de gyldne Kornmarker, der nu snart har nejet sig for Binderens klaprende Klinger, og hendes Latter og Pludren og Raab lyder som Fuglenes Foraarskvidder, naar Sneen smelter, og Solen sender den paa klukkende Fart i Grave og Grøfter.

»Hun er det skønneste, man kan se for sine Øjne!« Denne Vise er ofte blevet sunget, og jeg, som er Paniks Veninde, har istemmet den af et oprigtigt Hjerte. For selv om en Digter dybsindigt siger, at »det skønneste, som er stort og langt borte«, saa passer det ikke altid. Panik er lille og sød, og hun er særdeles nær ved, nær nok til at lokke et voksent Menneske fra sit Arbejde, naar som helst hun slaar sine Triller under de gamle Træer, der har set forskellige Kuld af Paniks Slags vokse op.

Der findes et andet Digterord om »det skønneste«, som rinder mig i Hu nu: »Det skønneste er ikke vor Hverdagsgæst. Det skønneste er en rejsende, som blot besøger.« Det er lige ved at have faaet en vemodig-sand Betydning, naar jeg i Dag sætter det i Forbindelse med min lille Veninde.

Panik var min Hverdagsgæst. Mange Gange om Dagen har hun stukket sin lille Haand i min, naar vi kom hinanden inden for Synsvidde eller paa Raabehold. Hendes Tunge gjorde Gymnastik med svære Ord for at yde mig Underholdning, og havde ikke hendes Mor været af strenge Principper med Hensyn til Slik og Legetøj, ved jeg ikke, hvorledes det var gaaet med Paniks og min Moral paa det Omraade; for Mennesker er svage, og Alderen beskytter ikke imod Daarskaber. Panik og jeg vilde i den Retning have været lige kloge.

Vi voksne har det med at ville gøre Gengæld for oplevet Glæde ved at give haandgribelige Gaver. Er det mon i Erkendelse af vort Sinds Fattigdom paa Lys og Glæde? I Erkendelse af, at vi ikke formaar at tilbagestraale det Renhedens Lys, som vi møder i Barnets Øje, eller den Varme, som dets Væsen fylder vor Tilværelse med? Jeg ved det ikke. Men jeg har tit fornummet min Trang til at give som et hjælpeløst Forsøg paa at klare en Gæld, som er bundløs dyb — —.

Saaledes har jeg haft det overfor min lille Veninde.

Nu har vort glade Omgangsforhold imidlertid faaet en brat Afslutning.

Ved Midnatstid stod Kirsten, Paniks Mor, nede i Haven og kaldte sagte op til Altanen. Hendes Stemme rystede, som frøs hun i den lune, stjernestraalende Nat.

Panik var syg. Lægen havde været der og var bange for Difteritis. Øjeblikkelig skulde Barnet paa Hospitalet. Hun og Rolf vilde følge med Ambulancen.

Det var en usammenhængende Besked; men det er ikke altid, der kræves mange eller klare Ord for at forstaa.

Et Øjeblik efter laa den lille Skikkelse paa Baaren.

Ansigtet var ukendeligt i sin Feberglød, Øjnene var aabne og matte. De saa ingenting.

Kirsten havde det haardt, haardest af os alle. Barnet fornem sikkert intet. Drengene sov, trætte, som de var efter en lang Dags Leg. De havde overhovedet ikke været vaagne. Rolf var som altid ligevægtig, i alt Fald tilsyneladende.

Mens vi stod og gjorde de nødvendige Forberedelser, brast det for Kirsten. Hun havde stirret paa Paniks Ansigt, og med eet jamrede hun:

»Det er, som om hun allerede er borte fra os — —.«

Jeg har altid vidst, at skønt Kirsten og Rolf ikke skiltes med deres Følelser, saa nærmer deres Ægteskab sig det ideale Forhold mellem Mand og Kvinde. Rolf har en Gang sagt — med et Udtryk fra Geometrien: Kirsten og jeg er Komplementvinkler. Og sikkert er det, at de udfylder hinanden brillant paa alle de Omraader, hvor en udenforstaaende kan bedømme det. Alligevel blev jeg overrasket over det, der skete nu. Det var saa stilfærdigt, at det mere kunde forstaas, end det kunde ses og høres; skildres, som det opfattedes, kan det slet ikke. Rolf bare tog et Tag i Kirstens Haand, løftede hendes Hage, saa han kunde se hende i Øjnene og sagde ømt, men samtidig myndigt:

»Saadan maa du ikke sige; for det ved du, at hun aldrig kan komme!«

Kirsten blev ganske stille. Rolfs Ro forplantede sig til hende. Hun lod ham tørre sine Kinder, saa stod hun op og gav sig til at tage sit Overtøj paa — — —

Vi ved endnu ikke, hvorledes det vil gaa. Panik har faaet Serumindsprøjtning, og de første Dage vil være fulde af pinefuld Spænding for alle, der holder af det lille Pus.

Men jeg ved, at Panik ikke længere er det skønneste, mine Øjne har set. Det er hendes Forældre. Deres stærke, sjælelige Fællesskab forlenede dem i en tung Stund med en Skønhed, som ikke var af denne Verden alene.

Hvilket Udspring deres Børn maa have haft! Hvilket Grundlag for deres Børn at vokse op paa!

»— — at Livets lange Længsler mødes

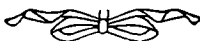
hos to, som Sjæl i Sjæl genfødes,

er største Lykke, Jorden ved —«

siger Bjørnstjerne Bjørnson, og ingen vil bestride Sandheden deraf.

Det er den største Lykke for de to selv. Det er Velsignelse for Slægten i tusinde Led. Det er Højtidens lysende Fakkelt i en hverdagsgraa Verden.

Lillemer.

Angaaende J. L. V. Hansen.

I Artiklen om J. L. V. Hansen i »Ugebladet« for 1. August stod der en Bemærkning, som jeg mener let kan give Anledning til Misforstaaelse. Det siges, at han opgav sit vellønnede Præsteembede et halvt Aar før han kunde faa Pension, men han kom alligevel ikke til at lide Nød. Nu hører jeg ganske vist ikke til den Generation, der har kendt Pastor Hansen personlig, men jeg har mange Gange hørt afdøde Holstein-Ledreborg udtale sig om ham, og det var altid med den varmeste Beundring, netop fordi han kom til at lide Nød paa Grund af sin Konversion, men alligevel ikke et Øjeblik var veget tilbage fra at tage Konsekvenserne af sin Overbevisning. H.-L., der kendte Pastor Hansen særdeles godt — han var bl. a. hyppigt hans Gæst om Sommeren paa Ledreborg — nærede Veneration overfor ham, som man kun nærer overfor de helt store, og talte tit om den Uret, der gjordes den Mands Minde ved, at det saa hurtigt var blevet glemt inden for Menigheden. H.-L. var som bekendt Venstremand og en skarp Modstander af Estrup. Saa det kan næppe være politiske Sympathier, der har influeret paa hans Bedømmelse.

Da J. L. V. Hansen besluttede sig til at konvertere, var han klar over, at han maatte give Afkald paa sin Pension, og at han, der allerede var over 50 Aar, vilde have meget vanskeligt ved at finde et andet Levebrød. Han har selv udtalt, at han og hans Hustru i Virkeligheden ikke anede, hvad de skulde leve af. Alligevel betænkte han sig ikke et Øjeblik, da hans Overbevisning stod fast. Men havde han betænkt sig og trukket Tiden ud — som maaske mange andre under disse Forhold vilde have gjort — saa vilde imidlertid Begivenhedernes Udvikling have skabt et helt andet Grundlag. Hansen var som bekendt Præst i Sønderjylland, og efter Krigen i 64 fik Præsterne i den afstaaede Landsdel Valget mellem et nyt Kald i Kongeriget og Afsked med fuld Pension. Havde han altsaa bare betænkt sig et halvt Aars Tid, saa vilde han have haft Mulighed for at bevare sin Pension og alligevel blive Katholik. Men Hansen var netop en af disse helstøbte Naturer, der i det Øjeblik, de føler Kaldelsen, ikke er bange for at efterleve Herrens Ord bogstaveligt om at tage sit Kors op og følge ham efter i Kærlighed og Forsagelse.

Saa fik han ganske vist Stillingen som Redaktør af »Ugebladet«. Gud gav ham hans daglige Brød, saa at han ikke behøvede at dø af Sult. Men Lønnen var siger og skriver 400 Rigsdaler. Det er 800 Kr. i Nutidens Mønt, eller hvis man tager Hensyn til Købekraften lig med 1600 Kr. Det er 133 Kr. om Maaneden til to Mennesker, hvoraf den ene

— Hustruen — var syg og svagelig og trængte til megen Pleje. Og tilmed to Mennesker, der hele deres Liv havde været vant til at leve under særdeles gode og højt kultiverede Forhold. Om man vil kalde det Nød eller ikke, vil være en Strid om Ord, men man har i al Fald Lov til at sige, at det daarligt kunde være mindre, og at den Mand, der vælger saadanne Kaar af Kærlighed til Christus, er en Helt, som vi andre bør se op til med Beundring.

Med Hensyn til J. L. V. Hansens Sprog, saa kan der selvfølgelig være delte Meninger om dette Spørgsmaal. Han tilhørte helt og holdent det danske Sprogs Guldalder og skrev det vel saa godt som nogen af sin Samtid, og hans Indsats i vor katholske, kirkelige Litteratur synes jeg derfor maa bedømmes udfra samme Maalestok, som vi anlægger over for ikke-katholske Forfattere fra samme Periode. Det var en Tid, som bl. a. mente, at der burde være Forskel paa det profane og det hellige Sprog, ligesom der er Forskel paa Præstens Klædedragt paa Gaden og foran Alteret. Nu til Dags er Moden en anden, nu mener mange, at der bør være saa lidt Forskel som muligt. Der er dog andre — ogsaa blandt de yngre — som mener det modsatte. For Eks. en Mand som Dr. Rubow. Og det skulde aldeles ikke forbavse mig, om vi nulevende kom til at opleve, at Strømmen vendte tilbage til Traditionen. Jeg nægter ikke, at jeg personligt anser det traditionsbundne og højtidelige for at være af stor Betydning for det almindelige Menneskes Indstilling til den Hellige Skrift og til de kirkelige Handlinger og for hans Tilegnelse af de deri indeholdte Værdier. Og jeg bestyrkes i denne Antagelse ved at tænke paa, at det oprindeligt var fra fritænkerisk Side, man begyndte at arbejde for det saakaldte jævne og folkelige Bibelsprog og Kirkesprog. Det kan dog næppe have været, fordi man i disse mente, at Resultatet vilde blive, at Menigmand derved vilde komme til at nære større Ærbødighed og Kærlighed for den hellige Skrift. *Peregrinus.*

Fra Hovedstad og Provins.

Direktør E. Henning-Jensens Fødselsdag.

En Trosfælle, som mange af vore Læsere i de senere Aar har haft deres Glæde at se og høre, naar han optraadte som Taler ved katholske Fester, Teaterdirektør Erik Henning-Jensen, har den 4. Aug. fyldt 50 Aar. Det er ikke saa meget for at bringe Aarhusdirektøren vore hjertelige Ønsker, *post festum*, at vi skriver dette, men for at udtrykke vor Glæde over, hvilken Anerkendelse Hr. H.-J. har faaet i denne Anledning. Bladene har ikke holdt tilbage med deres Ros. Som Eksempel nævner vi Politikens lange Artikel,

hvor det bl. a. hedder: »En sammenbidt, ilter, energisk, elskværdig og dygtig Mand fylder i Dag 50 . . . Overmenneskeligt er det . . . at han har formaaet at hævde sig som Direktør for et vanskeligt Teater i fulde 14 Aar af de 50 . . . Danmark har ikke mange Teaterdirektører, han er en af dem, han ved, hvad Teaterkultur er, og han værner den med Ildhu . . . Et af Henning-Jensens Fortrin er, at han har Blik for unge Talenter . . .«

Fest i Taastrup.

Søndag den 1. August var der stor Fest ved St. Pauls Kirke i Taastrup. Der havde staaet Travlhed rundt om vor Kirke allerede i flere Maaneder. Aften efter Aften kom vore unge Mennesker cyklende, flere langvejs fra — de skulde bygge en Mødesal, og den maatte ikke koste for meget. Derfor stillede de deres Talenter, deres unge Kræfter og dejlige Aftentimer til Raadighed for Hr. Bygmester Ivan Jørgensen, som havde lavet Planen til Mødesalen og ledede Arbejdet under Udførelsen. Nu staaer vor nye Mødesal der, af Træ og i samme Stil som Kirken.

Efter Højmessens gik vi fra Kirken i Procession derhen, Hr. Jørgensen holdt en Tale, hvori han udtrykte sin Glæde, ogsaa paa Menighedens Vegne, over at kunne gøre en Indsats for vor Kirke. Pater M. Braun takkede derefter Menigheden, særlig Hr. Jørgensen, for den smukke, velforstaaede katholske Aktion, forklarede den liturgiske Del af Indvielsen og sluttede med at udtrykke Ønsket om, at det nye Hus, som var saa smukt og hyggeligt indrettet, ogsaa maatte blive et levende Hus, hvori mange vilde samles til Fest og Glæde.

Derefter fandt Indvielsen Sted, Flaget hejstes, og Basaren aabnedes. Om Eftermiddagen talte Hr. Halvorsen om en Rejse, han for nylig havde foretaget til Polen. Til sidst fandt Lødtrækningen Sted; Resultatet bekendtgøres andetsteds i Bladet.

Pastor.

St. Ansgars Skolehjem i Horsens.

Eleverne til Mellemskolen skal møde 10. August, de andre den 14. August. Samtidig gøres Forældrene opmærksomme paa, at Børnene paa Skolehjemmet har regelmæssig Religionsundervisning, regelmæssig Gudstjeneste, regelmæssig Søvn og regelmæssige Spisetider. Hvor tit maa Børnene savne alt dette i al den Uro, som det moderne Liv fører med sig. Det bemærkes, at Formanden for Hjemmets Bestyrelse, Købmand Chr. Walther, er blevet udnævnt til polsk Konsul.

Hædret af Island og Frankrig.

Sr. Maria Victoria, der er Priorinde for St. Josefsøstrene i Reykjavik, har for nylig af den franske Republiks Præsi-

dent faaet tildelt Hæderstegnet »Chevalier du Mérite Maritime«. Priorinden, der trods sine 80 Aar er i fuld Arbejds- vigeur, er i Forvejen af den danske Konge dekoreret med den Islandske Falkeorden.

ANDREAS NISSEN:

Paverækken fra Petrus til Pius XI.

Hver Paves Liv og Gerning er her karakteriseret i faa Lirer. (44 Sider). **Pris 50 Øre.**

Danske Bisperækker.

Med stor Omhu har Forf. her givet en mere eller mindre udførlig Livsskildring af alle danske katholske Biskopper fra St. Ansgars Dage til Kirkeomvæltningen. (100 Sider.) **Pris Kr. 1,50.**

Ansgariusforeningens Forlag, Bredgade 64, København K. Ansgariusforeningens Skrifter faas ogsaa i Kath. Boghandel, Stenosg. 3, Kbhvn. V.

Ungdomsstævne i Herthadalen

Søndag d. 15. August.

PROGRAM:

Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Højmesse. Prædiken af Pater **Nøsen S. J.**

Kl. 14 $\frac{1}{4}$ Sognepræst **O. J. Ballin:** »Pave Pius XI«. Fire unge taler om: »Hvad venter Paven af os unge?« **Hs. Excellence Biskop Brems tager Ordet.**

Kl. 17 broget Underholdning.

Kl. 20 Lejrhaal. Baaltale af Kateket **Thorbjørn Møller.**

Festlegn à 1 Kr. faas hos Portneren ved Jesu Hjerte Kirke, St. Annæ Kirke og St. Andreas Kirke, hos Kirkebetjentene ved St. Ansgars Kirke og Sakramentskirken, i Katholsk Boghandel samt hos Redaktør Kiærulff. Tog fra Kbhvn. Kl. 8,55. Prisen Tur-Retur Kr. 2,10. Billetter til denne Pris kan kun faas paa Hovedbanegaarden og Valby Station (sig: det er til kath. Ungdomsstævne).

St. Antoni Kirke. I Anledning af Ungdomsstævnet: Stille Messe Kl. 7, Højmesse Kl. 9.

Vincentforeningen for Herrer afholder Generalforsamling Søndag d. 22. August efter Højmassen i St. Ansgars Kirke ca. Kl. 11 $\frac{1}{4}$ i Forsamlingssalen samme Sted. Aktive og passive Medlemmer bedes venligst give Møde.

Maa jeg bede alle, som har lænkt paa mig i Anledning af mit Præstejubilæum, modtage min inderligste Tak.

P. Renè Poquet C. Ss. R.

Trækningsliste for Lotteriet ved St. Pauls Kirke, Taastrup: Hovedgevinst 871. Andre Gevinster 28, 123, 212, 213, 228, 250, 293, 314, 336, 428, 441, 462, 511, 623, 724, 731, 737, 743, 746, 758, 778, 794, 796, 848, 962, 983, 987.

Gevinsterne kan afhentes ved Henvendelse til den kath. Kirke, Taastrup.

Jubilæumstokroner sælges for højeste Bud i velgørende Øjemed. Tilbud mrk. **Jub.** modtages af Ekspeditionen, Bredg. 64, Kbhvn. K.

Kirkelig Kalender.

Aug. 15. S. Marias Optagelse i Himlen. — 13. Søndag e. P.	Aug. 22. S. 14. Søndag e. Pintse.
16. M. Joachim.	23. M. Philip Benitius. — Vigilie.
17. Ti. Hyacinthus.	24. Ti. Bartholomæus.
18. O. 4. Dag i Marias Optagelses Oktav.	25. O. Ludvig.
19. T. Johannes Eudes.	26. T. Zephyrinus.
20. F. Bernhard.	27. F. Joseph af Calasanz.
21. L. Johanne Francisca Fremiot af Chantal.	28. L. Augustin.

Aug. **Ugens Messebønner.**

15. S. **Marias Optagelse i Himlen** (1044—868); 2. Sæt Bønner: 13. Søndag e. Pintse (699—535); Slutningsevng.: Søndagens (701—536).
16. M. Joachim, Jomfru Marias Fader (1047—872).
17. Ti. Hyacinthus (1049—874); 2. Marias Optagelses Oktav (1044—869), 3. Oktav af Laurentius (1049—875).
18. O. Foregaaende Søndags Messe (699—534) uden *Gloria og Credo*; 2. Oktaven (1044—869), 3. Agapitus (1050—876); Gudsmoders Præfation (522—41). — *Eller*: Oktavens Messe (1044—869); 2. Foregaaende Søndags Messe (699—535); 3. Agapitus.
19. T. Johannes Eudes ([46]—[47]); 2. Oktaven (1044—869).
20. F. Bernhard 1050—878; 2. Oktaven (1044—869).
21. L. Johanne Francisca Fremiot af Chantal (1051—878); 2. Oktaven (1044—869).

Af Sidetallene i Parenthes gælder det første den ny Udgave af Messebogen (1926), det andet den gamle Udgave (1907). Er der kun anført eet Tal i Parenthesen, gælder det den ny Udgave.

Exercitia spiritualia clero vicariatus tradentur in Ordrup a die 30. Augusti ad 2. Sept.

Sacerdotes tempestive adventum nuntiare velint Revmo Patri SPAUS.

† Jos. Brems
vic. ap.

ST. ANSGARS KIRKE. Søndag den 15. August. Kl. 7 og 8 st. Messe. Kl. 10 Levitmesse m. Præd. Kl. 17 Andagt.

Søndag den 15. August afholdes i alle Kirker og Kapeller Kollekt for Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Den 6. August døde paa St. Elisabeths Hospital i Næstved vor gode Moder

Enkefru **Maria Tedaldi,**

85 Aar gl., velforberedt ved vor h. Kirkes Sakramenter. Begravelsen fandt Sted den 11. August.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

De Efterladte.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 12. August.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½-14½.

Nr. 34

Søndag den 22. August

1937

INDHOLD: Brockdorff. — Kan et Gudsbevis omvende? — Kvinde og Præstinde. — Pater Nøsens 25 Aars Præstjubilæum. — Nyt fra det 3. Rige. — Hjemve og Hjemvej. — Tilbageblik paa Spaniens Kamp. — „Præstedøden.“ — Et Landkort over Religiositet. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

BROCKDORFF

Der er vistnok ikke saa mange, der husker Pastor Brockdorff. Det er for det første næsten 30 Aar, siden han døde, og for det andet var det først som en ældre Mand, han konverterede, ramt af en haard Sygdom, hvis Virkninger han aldrig helt forvandt. Og endelig har han ikke efterladt sig noget skriftligt, der har kunnet bevare hans Navn fra Forglemmelse. Kun nogle »Smaa Erindringer« i Ugebladets Aargang 1912 er levnet fra hans Haand. De er ret usammenhængende, men alligevel ganske interessante og giver paa flere Steder karakteristiske Billeder af Liv og Sædvaner for 50—75 Aar siden.

Christian Frederik Brockdorff fødtes 1842 paa Mors i Lørslev Sogn ved Sallingsund, hvor hans Fader var Sognepræst. Faderen blev forflyttet til Øen Alrø i Horsens Fjord, saa Christian tog sin Studentereksamen fra Horsens Skole. Han fortsatte ikke straks Studierne, men kom i Købmandslære og blev efter fire Aars Forløb Kommis. Saa tog han efter et Aars theoretisk Uddannelse i København Handels-

eksamen og blev ansat hos Professor Abrahams paa Raadhuset. En af hans Lærere var indvandret Tysker og Katholik, vistnok ogsaa Ordensbroder, men var faldet fra og blevet Lutheraner. Han talte yderst lidt om Religionen, men Bekendtskabet med denne Mand har vistnok lagt de første Spirer til Brockdorffs senere store Interesse for den katholske Kirke.

Da den unge Mand havde en rigelig Fritid i sin Plads, besluttede han sig til at benytte den til at studere i. Først tænkte han paa at tage Magistergraden i Sprog, men slog snart om og valgte Theologien som Studium, nærmest ved Paavirkning af den berømte Filosofi-Professor Rasmus Nielsen, som ofte kom ind paa Theologien i sine Forelæsninger. Brockdorff siger vistnok rigtigt om denne da saa berømte Mand, at han var en glimrende Taler, men at man alligevel ikke fik noget ud af det hele. Ved Slutningen af hvert Foredrag troede man, at næste Gang vilde der komme afgørende, ja ganske forbavsende Ting, men — der kom aldrig noget.

Saaledes gik det til, at Brockdorff først blev theologisk Kandidat i en Alder af 34 Aar. Til at begynde med var han nogle Aar Kapellan, men allerede 1879 anmodede Menigheden paa Alrø ham om at søge Embedet dér efter hans Faders Død. Han fik det virkelig og var Sognepræst dér i en Række Aar; senere blev han forflyttet til Havrebjerg paa Sjælland. I alle de mange Aar tænkte Brockdorff meget over de katholske Spørgsmaal, studerede ogsaa flittigt, og blev efterhaanden ganske overbevist om den katholske Kirkes absolute Sandhed. Det var ingen begejstret, lyrisk Grebthed fra hans Side, men et selvfølgeligt Standpunkt, han i Aarenes Løb var kommet til og for sig selv og fortrolige Venner aabent og ærligt vedkendte sig. Men at konvertere var svært, han og hans Kone og Børn havde ikke andet, end hvad han fik som Løn for sit Arbejde, saa alt timeligt var haabløst, hvis han søgte sin Afsked. Selv var han af et roligt Sindelag og sagde herom: »Man skal ikke springe ned fra et Taarn, saa længe der er en Mulighed for, at man kan finde en Trappe at gaa ned ad.«

Men saa kom den afgørende Vending. I Novbr. 1895 var Pastor Brockdorff i Besøg hos gamle Venner paa Alrø.

Her blev han meget syg, og da det havde varet i seks Uger, foreslog man ham, at der skulde hentes en Præst. Han svarede ikke herpaa, men bad dem Dagen efter om at sende Bud efter en katholsk Præst. Vennen, han boede hos, troede, at han talte i Vildelse, og skrev til hans Hustru, som svarede, at det forholdt sig rigtigt, naar han ønskede en katholsk Præsts Nær-værelse. Kort Tid efter kom Pastor Kerff fra Horsens og gav ham den hellige Kom-munion og den sidste Salvelse.

Pastor emer. Brockdorff.

Og saa skete det, som man ikke saa sjældent hører, at dette Sakramente ikke alene virker paa Sjælen, men ogsaa paa Legemet. Pastor Brockdorff kom sig nemlig efter det voldsomme apoplektiske Anfald, han var blevet grebet af. Det gik langsomt, men Aar for Aar blev han dog raskere. I de to første Aar kunde han ikke læse det ringeste i Bog eller Avis, men det blev meget bedre. Sine gode Kundskaber i fremmede Sprog fik han dog aldrig igen. Han lærte at spille Skak og brodere paa Stramaj, men en Del Tid kunde han ogsaa baade læse og skrive. Han spadserede en Del, men kun langsomt, og var en flittig Gæst i Studenterforeningen A. C. Han boede først nogle Aar i Ordrup, hvor Familien Berling viste ham megen Venlighed, senere paa St. Josephs Hospital i København og sine sidste Leveaar paa Mariehjemmet. Baade han og hans Hustru, der ogsaa blev Katholik, døde 1908, kun med et halvt Aars Mellemlum. Han fik Pension fra sit Embede, men pinlige Forhandlinger, der stod i Forbindelse hermed, voldte ham ikke saa lidt af Ærgrelser og Sorg. Han var tit noget utilfreds og beklagede sig, men der var ogsaa ualmindelig mange Torne paa hans Livs Sti.

Niels Hansen.

Kan et Gudsbevis omvende?

A. J. Lutz O. P. har udgivet en Bog: »Gud« (København, Pauluskredsen, 1937, 71 S., Kr. 1,75). Med fast Haand ledes Aanden her ad de Tankeveje, der fører til Erkendelsen af Gud. Indholdet af den indvundne Gudserkendelse antydes, idet det samtidig staar en klart, i hvor høj Grad vor Sjæl her trænger til Aabenbarelsen. Skriftet giver selv Oplysning om Vardien af en Bevisførelse for Guds Eksistens i følgende Afsnit.

»Ser vi paa den aandelige Nød, som Menneskeslægten lider under, naar den ikke bare tilbageviser Aabenbaringens Naade, men endog glemmer sin Afhængighed af Livets Kilde, da gaar det sikkert op for os, hvilket dyrebart Gode det er at kende Gud, i det mindste som Skaber og Forsyn.

»Men har det filosofiske Gudsbevis nogensinde omvendt en Gudsfor nægter til Troen paa Gud?« Hos alle, som fra Vantroen kommer tilbage til Gud, er det Guds Naade, som virker, ikke Fornuften. Det er sandt, at ingen Filosofi magter at give os Troen paa Gud, saaledes som Han kommer til os i Evangeliet. Men er Fornuften ikke ogsaa en Guds Gave? Har den ikke ogsaa en Gerning inden for Guds Plan? Fornuften kan ikke føre til Troen, men den kan bane Vejen for Troen ved at bortrydde de saakaldte videnskabelige Vanskeligheder. Den kan lutre Tanken fri for den materialistiske Usandhed, for Panteismens Blændværk og for den Tilbøjelighed at søge Grunden til alt i vort eget Jeg. Den kan udfri os fra Kant og Hegel og Schopenhauer, fra Nietzsche, Marx og Lenin og fra den Afgudsdyrkelse, som totalitære Stater kræver for sig selv. Den bortjager en god Del af de Taagemasser, som den christusfjendtlige Kultur i fire Hundrede Aar har hobet op omkring Menneskets Aand. Denne aandsfornyende og lutrende Gerning sker ganske vist meget lettere ved selve Troens overnaturlige Lys. Men staar det maaske i vor Magt at give os Troen? Vi modtager den ved ydmyg Bøn; men allerede denne Bøn er en Naadegave. Imidlertid skal Fornuften gøre den Gerning, som Gud skabte den til: at tilegne os den Sandhed, som Verdensaltet rummer, og at forsvare den mod Løgnen. Dette magter Fornuften. Den har i hvert Fald magtet det hos mange, som siden mødte Kristus i Troen.

Og var der bare een Sjæl, der gennem det filosofiske Gudsbevis blev hjulpet et Skridt frem mod Lyset, saa vilde disse »Abstraktioner«, som mange kun nævner med et Skuldertræk, alligevel have større Værdi end al den Videnskab, der ophober en Masse Fakta, eller som bare tjener Teknikken og Storindustrien og en sygelig Trang

til materielle Nydelser — større Værdi ogsaa end den Litteratur og Kunst, som kvæler Sjælenes aandelige Livspirer under en Masse Indtryk og Stemninger. Ogsaa den sunde Metafysik er Lys af »den Sandhed, som gør fri«

Kvinde og Præstinde.

Dr. theol. Michael Neiiendam har i en Artikel »Præst eller Præstinde?« (»Nationaltidende« 1. Aug.) besvaret dette Spørgsmaal set fra Folkekirkens Standpunkt, hvor man jo ikke anerkender et egentligt Præstedømme og heller ikke i den Grad føler sig bundet af Bibel, Tradition og det ufejlbare Læreembede; forsigtigt hedder det, at man sammen med den anglikanske Kirke blot ikke finder »Tiden moden til at aabne det faste kirkelige Embede for Kvinder«. Fintfølelse er det samme Emne behandlet i »*Vom Priestertum der Frau*« af *Oda Schneider* (Seelsorger Verlag, Wien I, Stephansplatz 3, 144 S., S. 2,88), en katholsk Kvinde! Hendes Syn (se nedenfor) er interessant, selv om man ikke behøver at anse den som gældende for Flertallet af religiøse Kvinder, der jo instinktivt føler som rigtigt, hvad Alban Stolz — efter et Katakombillede — betegner som den rette Fordeling: Kvinden holder Offerlammet — tilberedt af Marias Legeme — og Præsten Aksene til det eukaristiske Maaltid. Kvinden danner som Moder Præsten, der ligesom Skribenten, Kunstneren etc. ofte skylder sin Moder mest, og Præsten bliver Mellemand mellem Gud og Mennesket. Neden for nogle af O. Schneiders Tanker!

»Der findes vel næppe en religiøst levende, stærkt følelse Kvinde, som ikke paa et eller andet Tidspunkt i sin Udvikling omend kun forbigaaende har følt denne Udelukkelse fra Præsteembedet som et smerteligt Indgreb.

I Grunden er dette meget forstaaeligt. Og det er lige saa forstaaeligt, at Kravet om Præstedømmet kunde blive højlydt hos enkelte gode katholske Kvinder, ja, netop hos de dybest religiøse, paa den store Kvindebevægelses Tid, hvor Bølgerne gik saa højt, at man let kunde miste den faste Grund under Fødderne. Naar saadanne Strømninger allerede i Dag synes at være ebbede ud, saa er de dog endnu ikke helt beroligede. Der skal stadig hist og her fra til højeste Sted indgaa Ansøgninger, som forlanger Præstedømmet for Kvinden.

Nu er det paa ingen Maade tilstrækkeligt at møde disse Krav, der kommer fra alvorlige Sjæle, med kun negativ afslaaende Beklagelse. I Almindelighed er det tilstrækkeligt, naar man simpelthen siger til sig selv: Præstedømmet er nu engang ikke bestemt for Kvinden, det ligger i Guds Vilje, som man maa bøje sig for, og dermed nok. Men der, hvor Indskrænkningen føles som sand Smerte, som uretfærdig og uudholdelig, maatte man dog forsøge at give

den ægte Trøst i Stedet for det haarde: »Non licet!« (Du maa ikke!)

Antallet paa dem, der lider herunder, er ikke saa lille. Der gives hos Kvinder Tilfælde af dybe sjælelige Forstyrrelser, udelukkende fremkaldt ved den forvildede religiøse Længsel efter det uopnaaelige Præstedømme. Man maa være helt ærlig over for sig selv: Om end man principielt staar nok saa fast, saa vil man lejlighedsvis dog føle det smerteligt og bittert, at en hvilken som helst lille Drivert fra Gaden har Lov til at knæle ned ved Siden af Præsten og lire sine Ministrantbønner af uden at agte paa dem, medens man som Kvinde ikke maa komme bag Skranke, selv om man vilde udføre den hellige Tjeneste med al Ærefrygt og Kærlighed.

Det vilde være godt engang at se rigtig dybt i dette Spørgsmaal og forsøge ud fra det, som er Kvinden forbudt, at fremhæve, hvad der samtidig er skænket hende. Thi den, som forbyder det, er jo Gud. Og forbyder Gud noget med den ene Haand, drager han til sig med den anden; tager han med den ene Haand, skænker han dobbelt med den anden, og i dette specielle Tilfælde vil det vel heller ikke være anderledes.

Er Kvinden ifølge guddommelig Raadslutning udelukket fra det embedsmæssig-hierarkiske og det embedsmæssig-liturgiske, men kaldet til Hellighed lige saa godt som Manden, saa betyder denne Udelukkelse aabenbart ikke nogen Gradsnedsættelse, som havde Kvinden ringere Værdi; for selv det højeste Maal af Hellighed staar jo lige aabent for begge; men det betyder en Væsensforskel, ifølge hvilken Kvindens Væsen kalder paa andre Muligheder og Pligter end Mandens Væsen. Det er forskellige Veje, som skal føre dem til samme Maal.« Lad os blive klare over, at de er forskellige, men ogsaa, at de begge er vigtige og nødvendige.

»Mistanken om en »Forurettelse« af Kvinden, fordi hun er udelukket fra Præstedømmet, kan overhovedet kun fremkomme ved en menneskelig Overvurdering af det embedsmæssige Arbejde over for det ikke embedsmæssige.

Man maa gøre sig klart, at Embedets Væsen i sig rummer megen Kraft og Naade, men ogsaa store Farer; fremfor alt Faren for at stivne, Faren for hule, skematiske Fagter. Jo flere Værdigheder der læsses paa et Menneske, desto lettere sker det, at han visner bort, uden at man mærker det. Den megen Værdighed staar til sidst alene, stiv og stivnet, om ogsaa Sjælen for længst er vansmægtet derunder. »Embedet« bliver alt for let en Trediemand imellem Mennesket og Gud, og Præsten maa altid kæmpe haardt,

for at Embedet bliver til et Bindeled og ikke til en Adskillelse. En betydelig Del af den særlige Præstestandsnaade maa sikkert anvendes til at bede om at bære den præstelige Værdighed paa rette Maade, om rigtigt at modtage den Ærefrygt, som sømmer sig for den hellige Stand.«

»Kvinden er ikke udelukket fra Hierarkiet, fordi hun skulde være uværdig til det. Saa uundværligt, stærkt, op-højet og naaderigt det embedsmæssige Præstedømme er, saa uundværligt, stærkt og naaderigt er det ikke-embedsmæssige, uden for Hierarkiet liggende, ubetitlede, skjulte Præstedømme, som Kvinden er kaldet til. Det maa sup- plere paa tusinde Maader, holde Balance og lade det mo- derligt varme Blod strømme ind i de fast sammenfugede Former.«

Pater Nøsens 25 Aars Præstjubilæum.

Den 25. August kan Pater Nøsen se tilbage paa 25 Aars Præstegerning, der saa godt som helt tilhører det danske Vikariat. Fra 1914 har han som ung Præst virket ved St. Andreas Kollegium, først som Generalpræfekt og fra 1917 indtil Kollegiets Nedlæggelse som Rektor. Saa kommer 7 Aar i Aarhus, hvor han var Superior og Sognepræst, og endelig hans Virksomhed ved St. Knuds Skole, hvis Be- styrer han blev i 1929.

Det er hovedsagelig som Skolemand, Pater Nøsen staar i Folks Bevidsthed. Han har ikke været en Bestyrer, der blot holdt St. Knuds Skole i Gang, men en Bestyrer, der evnede at sætte sit Præg paa Skolen. Dette Præg er fast Disciplin og maalbevidst Arbejdsvilje. Ligesom i sin Tid St. Andreas Kollegiums Bestyrer, P. Günther, saaledes for- staar ogsaa P. Nøsen at indgyde Respekt og det, man kal- der »Herrens Frygt«. Med stærk Haand leder og styrer han Skolens lille Verden, og Eleverne — de fleste da — paa- skønner hans Strengthed. De har den trygge Følelse, at under hans Tugt lærer de noget og naar Aarets Maal. Og de véd, at han stiller ligesaa store Krav — ja mangfoldige Gange større — til sig selv. De véd ogsaa, at deres Be- styrer er retfærdig, og at denne Mand, skønt han »til dag- lig kan synes haard — en Hævder af Tugt og Flid« (fra St. Knuds Skoles Sang: »Du røde Borg ved Søens Rand«), ikke bærer Nag. Ovenpaa Tordenvejret kommer hos P. Nø- sen ikke Regn- og Graavejr, men snart lyser Solskinnet igen ud af hans Ansigt, som om der ingen Skyer havde været. Eksamensresultaterne har givet P. Nøsen Ret i, at god Disciplin er Grundforudsætningen for gavnligt Skole- arbejde — en Opfattelse, der som bekendt blev stærkt

understreget paa Lærerforeningens navnkundige Aarsmøde forleden.

Som Ekstrafjer i Hatten maa nævnes P. Nøsens Virksomhed som Instruktør ved de aarlige Skolekomedier, der, ældgammel Tradition tro, hører til en rigtig Jesuitskole. P. Nøsen har ofte givet sig i Lag med dramatiske Opgaver, der synes at overstige de smaa Elevers Kræfter. Men det blev altid, omend i sidste Øjeblik og med et utroligt Opbud af Viljeanspændelse saavel fra Spillernes som navnlig fra P. Nøsens Side, en straalende Succes, der ogsaa vandt Anerkendelse i Offentligheden.

Ved Siden af sin Skolegerning har P. Nøsen altid haft mange andre Jern i Ilden. Han er meget virksom i Sjælesorgen, baade som Prædikant og som Skriftefader; han er en søgt Foredragsholder og Festtaler; i nogen Tid var han Præses for de unge Mænds Kongregation, og de sidste 10 Aar ledede han »Katholsk Ungdomsforbund«. Alle disse Hverv har han omfattet med samme Energi og Ildhu som Arbejdet i sin kære Skole.

P. Nøsen har mange Venner og Beundrere. Thi, kommer man til at omgaas ham paa nærmere Hold, vil man hurtigt opdage, at der ogsaa findes milde, elskværdige Egenskaber hos dette Viljesmenneske: Trofasthed, Hensynsfuldhed, Hjælpsomhed, Opofrelse og en god Portion Humor. Men i hans Virksomhed udadtil er det dog netop hans Ihærdighed, vi værdsætter mest. Naar Mineralogen skal afgøre, om en Sten er en Ædelsten eller ej, ser han ikke saa meget paa Glansen, men han har sin »Haardheds-Skala«, efter hvilken en ægte Ædelsten skal kunne ridse i Glas og Kvarts. Efter denne Skala har Karborundum med Haardhedsgraden 9—10 Plads mellem Rubin og Diamant, skønt det ikke udmærker sig ved disses Farvespil. P. Nøsen er en Ædelsten, først og fremmest ved sin ukuelige Viljestyrke. Vi maa være taknemmelige for hans Indsats i Vikariatets Arbejde, præget som den er af en ubøjelig, maalbevidst og udholdende Jernvilje, der er lige saa sjælden, som den er værdifuld og uundværlig, naar vanskelige Maal skal opnaas. Det er vort Ønske, at Jubilaren endnu i mange Aar maa kunne stille sine store Evner i den katholske Sags Tjeneste.

A. Menzinger S. J.

Nyt fra det 3. Rige.

Gestapo arbejder blandt katholske Elever.

»Reichspost« (28. Juli) meddeler fra München: »Det nyeste er natlig »Materialeindsamling« i katholske Opdragelsesinstitutter. I den sidste Tid er Overfaldskommandoer fra Gestapo mødt op i en hel Række Anstalter. Hele An-

stalten bliver alarmeret, og helt tilfældige Elever bliver taget til Side og underkastet Forhør, hvori man over for dem insinuerer perverse seksuelle Oplevelser, som de skal give Oplysninger om i deres Opdrageres Disfavør. Forhøret begynder: »Hvordan er Måden? Hvad bestiller du i Soveværelset? Ved du, hvad Moral er? Hvad gør Præsten ved dig? Har ingen af dem berørt dig? Ved du, hvad en Koncentrationslejr er? Hvordan den ser ud? (En Beskrivelse af den.) Der kan du ogsaa komme hen, hvis du nu ikke siger den fulde Sandhed!« Efter saaledes at have skræmt Eleven begynder Spørgsmaal, som ikke kan gengives her! Paa unge ufordærvede Sind maa Virkningen være ødelæggende!«

For kort Tid siden fandt der i München et Møde Sted af SS-Gruppeførere, hvor Chefen for Gestapo, Himmler, som Fører for SS. kritiserede Resultaterne af det hidtidige Angreb paa den »politiske Katholicisme« og talte for »kraftigere og grundigere Forholdsregler«. Der findes jo Mennesker, som i Dag helst vilde blive »slappe«. Disse skal behandles som Bevægelsens Fjender, og alt skal indstilles paa, at »den romerske Modstanders Stillinger bliver modne til Storm«.

»Tiroler Volksbote« skriver (5. August): »Udgiveren af det tysk-amerikanske Organ »Katholisches Wochenblatt« og Generalsekretæren for Kolpingssamfundet i Amerika, Hans Dixel, har under et Massemøde, som de katolske Tysk-Amerikanere afholdt i Anledning af Bonifatiusfesten, taget skarp Stilling imod Religionskampen i Tyskland og for Kardinal Mundelein; hans Udtalelser vandt de katolske Tysk-Amerikaneres stormende Bifald. Taleren gav først Udtryk for Tysk-Amerikanernes Tilknnytning til deres Fædres Land: „Alle er vi besjælede af Ønsket om at se det tyske Folk lykkeligt. Netop fordi vi nærer dette Ønske, fordi vi er overbeviste om, at kun et kristeligt Tyskland kan bestaa, vender vi os i den dybeste Smerte og i største Oprør imod den af hele Verden beundrede kristelige tyske Kulturs moderne Graverkarle. Vi protesterer paa det skarpeste imod det infame og stadig tydeligere Slaveri, der øves imod vore Stamme- og Trosbrødrers Sjæle i den hellige Bonifatius' Land af en Gruppe skrupelløse Renegater og Apostater.“

Taleren protesterede ogsaa som Katholik imod Angrebene paa Kirken, Præsterne og Ordensfolkene og udtalte en uforbeholden Ros over den tyske Klerus og dennes mønsterværdige Arbejde. „Vi føler os saa meget mere berettigede til at protestere imod de stadige Bespottelser, Indskrænkninger og Forfølgelser imod Kirken og dens Tjenere, fordi vi véd, at hele Verden over undergraves og ødelægges al Agtelse for Tyskland Skridt for Skridt, og

fordi vi ud fra den daglige Erfaring véd, at Bølgeslaget fra Nyhedenskabet ogsaa skyller over imod vore Kyster, og at Gudløshedsprofeterne forkynder det samme Budskab ogsaa i vor Midte. De tysk-amerikanske Katholiker beder om Kirkens Sejr.“«

Ogsaa Sognepræsterne inden for Ærkediooceset Buenos Aires har rettet en stærk Protest imod den tyske Kirkefølgelse og beklagede dybt, »at den saare fornemme tyske Nation, som til andre Tider udmærkede sig ved en af mange Lande beundret Visdom, nu prægiver sin Stat for 350 Millioner Katholikers Medlidenhed i hele Verden«.

Devise- og Pasmyndighederne i Tyskland og Forbud imod i Dagspressen at indrykke Meddelelser om Valfarter til Rom, har hidtil været de Hindringer, der er blevet lagt de tyske Rompilegrinme i Vejen; nu er disse Valfarter blevet formelt forbudt. Embedsmænd fra det hemmelige Politi har udstedt Forbud imod det tyske Karitasforbund i Freiburg i. Br.' Ønske, som efter gammel Sædvane havde anmeldt et Pilegrimstog til Rom, og Forbundet har skriftligt maattet bekræfte Forbudet. En Begrundelse blev ikke givet; derimod bekendtgjorde det hemmelige Politi, at Forbundet var udstedt med Rigskirkeministerens Billigelse, og at det ogsaa gjaldt andre Valfarter i Udlandet. *Tilskuer.*

Hjemve og Hjemvej.

I.

Den evige Higen.

»Der sker intet. Intet, som overhovedet interesserer, intet, som sætter mit Sind i Svingninger. Jeg venter og venter. Mit Liv er en evig Venten paa noget vældigt, der skal ske, en Katastrove, noget over al Forstand rædselsvækkende eller skønt.«

Disse Ord findes paa en af de første Sider i Konvertiten P. v. d. Meer's *) Dagbog. Paa det Tidspunkt, da han skriver dem, er han endnu ikke inde paa den Vej, hvorfra han ser Maalet tydeligt. Han er først der, hvor det mærkes, at selv det rigeste Menneskelivs Aandsindhold ikke længer slaar til. Han fornemmer Stilheden foran det store Vejr. Standsningen i Flugten er indtraadt, Utilstrækkeligheden af de Skatte, som Møl eller Rust eller Tiden kan fortære, bliver indlysende.

Et moderne Menneske, som med Flid har brugt de Talenter, Vorherre har givet ham, et Menneske, hvis hjem-

*) Tagebuch von Pieter van der Meer de walcheren: »Heimweh nach Gott«, Herder & Co., Freiburg, 1937, (heftet 3,20 M.), danner Grundlaget for Artiklerne »Hjemve og Hjemvej«.

lige Forhold og ægteskabelige Fællesskab nærmer sig det ideale, har erkendt, at alt dette er saare godt. Det er bare ikke nok. Det er ikke tilstrækkeligt til at fylde Livet. Det er ikke stærkt nok til at borttage Angsten for Udslettelsen.

Den samme Mandssjæl, som har erkendt dette, mærker nu Længslen røre paa sig. Efterhaanden som han *venter*, bliver Stilheden i ham til Bevægelse. Følelserne gaar i Drift:

» — jeg lever for noget andet, noget større, noget usigelig skønt, som maaske vil hænde mig. Denne underfulde Forvisning har min Moder givet mig, og den samme Forvisning brænder ogsaa i Christine —.«

Van der Meer, der tidligere var Socialist, og som følte sig tiltalt af det humane i Partiets Program, har tabt Troen paa, at man med kun jordiske og materielle Midler kan forbedre Menneskene og hjælpe dem til større Lykke:

»Jeg har havde indbildt mig, at Opfyldelsen af de fattiges Fordringer om bedre Eksistensmuligheder, højere Løn, rummeligere Boliger og bedre Undervisning skulde forædle dem! Som om de velnærede og velhavende Borgere var saa meget bedre!«

Men han, som oprindeligt var drevet i Socialisternes Arme af sin inderlige Medlidenhed med de fattige og udstødte, har ikke mistet sin Evne til at føle med disse udstødte. Netop i den Tid, hvor han »venter« og søger det Under, som skal fuldkommengøre hans Tilværelse, giver han i følgende Optegnelse et Bevis paa sit sociale Klarsyn:

»En af mine Venner, som er Billedhugger, fortæller mig, paa hvilken Vis en Kunstven hjælper ham. Velgøreren, der er rig, uden Kone og Børn, men som evig og altid klager over daarlige Tider, kunde ikke tænke sig af sin egen Lønne at støtte Kunstneren ret meget og arrangerede derfor blandt sine Bekendte et Lotteri, som indbragte ialt 250 Francs. For at ikke Billedhuggeren i Besiddelse af denne svimlende Sum skulde lade sig forlede til at solde den op paa een Gang, lod Mæcenen ham vide, at han vilde faa den udbetalt i Rater, 15 Fr. pr. Uge. Men hver Torsdag spiste Kunstneren til Middag hos sin Velgører, og for dette Maaltid tilbageholdtes 1,50 Fr. Nu var det Skik, at Billedhuggeren spiste hos os om Søndagen. Som Følge heraf tilbageholdt Velgøreren yderligere 1,50 Fr.; Summen kunde paa denne Maade række endnu længere. Den unge Kunstners Eksistens var saaledes sikret i flere Uger. — — O, disse Velgørere! Denne Velgørerenhed! For saadan en Almissee maa den arme Fyr være taknemmelig et hell, langt Liv —.«

Karakteristisk er den Modtagelighed for Indtryk, der røber sig i de daglige Optegnelser, der lig et *Laterna magica's* Billeder ruller frem de Hændelser, v. der Meer

i denne Periode er ude for, og som maa ses i Lys af den Udvikling, han gennemløber.

»— Jeg har overværet et gammeldags Bryllup. Fra Klokkeren et til Klokkeren ni Aften har vi siddet til Bords, og uafsladelig har vi spist og drukket. Men det var ikke efterhaanden steg til en Slags ængstelig Spænding, naar jeg betragtet en Gæst, som tog to Gange af hver Ret, og hvis Tallerken aldrig var tom. Denne Konge i Fylderiets Rige havde en lav, godmodig Latter, men naar han med Servietten omkring Halsen lænede sig tilbage og udslyngede en saftlig Vits, som ikke forargede nogen, brast ud i et rigtigt Latterbrøl, klirrede Tallerkener, Flasker, Glas og Sølvtoj! Det var, som om jeg sad til Bords med en *Jordaens'* eller en *Breughels* Tidsfæller —.« Videre fortælles der om Retterne, der passerer Revy, om Flaskerne, der tropper op, om bredfulde Skaale med Lækkerier og Kurve bugnende af Frugt. (Ingen gammel hollandsk Mester kunde mæle det bedre!) Gourmand'en lader samtlige Raffinements vederfares Retfærdighed. Men Dagbogsbladet slutter med følgende Suk: »Hvorledes maa vel Sjælelivet hos et saadant Menneskebarn være beskaffent?«

Det er i det hele taget Spørgsmaal om Sjælens Liv, Sjælens Udødelighed, der beskæftiger den Mand, som uden endnu at vide det er paa »Hjemvejen«.

Er Livet et Tilfældighedernes blinde Spil? Eller er der en Magt, som holder vore Sjæle i sine stærke Hænder?

En Foraarsaften sidder han med sin Hustru i deres Hjem. Deres lille Barn er bragt til Sengs:

»— -- Lampen staar imellem os. Jeg ser vore Hænder under dens Lys. De almindeligste Ting, som jeg i Aarevis ikke har givet Agt paa eller tænkt over, forundrer mig nu. Se disse Blomster! Er deres skønne Blomstring ikke ubegribelig. Er det ikke ufatteligt, som de hænger der i det gyldne Skær? — Vi lever. Jeg formaar ikke at udgrunde det Dyb, disse Ord dækker over. — Hvad har det at betyde, at vi har fundet hinanden? Er vort Møde tilfældigt? Kunde det være muligt? Tror du det, Christine? — Er det ikke sælsomt? Jeg kendte ikke dig. Du vidste intet om min Eksistens. Jeg var intet for dig, du var intet for mig, førend vi mødtes! Men tænk paa den ligesaa store Mulighed, at Livets dunkle Veje, som hver især af os farer frem og tilbage paa, for vort Vedkommende ikke paa et bestemt Punkt var krydsedes! En lille Hændelse, den mindste Forstyrrelse, en Tidsforskel paa et Minut, paa et Sekund, kunde maaske have holdt os borte fra hinanden. Denne Tanke har kunnet gøre mig kold af Angst. Jeg fornemmer det: det var nødvendigt, at jeg fandt dig, du, der nu er blevet selve mit Hjertes Slag. — Vi maatte finde hinanden. Vi blev ført — men af det blinde Tilfælde? — —«

Nej, Manden, der er undervejs til Moderkirkens hjemlige Tærskel, tror ikke her — i sit dybeste menneskelige Livsforhold — paa Tilfældet.

Men han hungrer og tørster efter at finde Sandheden. Og han er indstillet saaledes, at han straks opfatter den samme Hunger og Tørst, hvor han møder den hos andre. Skildringen af et Massemøde i Albert Hall i London viser det:

»Hvad Missionæren sagde syntes mig temmelig ubetydeligt. Men Synet af den musestille, lyttende Mængde vil jeg aldrig kunne glemme. — Der var noget, som disse Mennesker hungrede efter —.«

Imidlertid glemmer den religiøse Grubler ikke under sit London-Ophold at bruge sin Sans for Humor. Der indlættes en lille besk, men munter Historie om, hvorledes en engelsk Familie af Selskabet ved Hjælp af en lille Hjemme-Bar søger at sætte Kolorit paa den lange, stille Søndag Eftermiddag.

Et Pust af Fred finder van d. M. under et Besøg i Nôtre Dame:

— — *»Der var næsten ingen i Kathedralen. Fra de stille, høje Hvælvinger sænkede Freden sig over min urolige Aand. Udsigelige Tanker og Billeder fulgte paa hinanden, og Synet af Lysene, Gløden i Vinduernes og Vinduesrosetternes Mosaik sammen med de Ønsker og Drømme, som jeg ikke formaar at give Navn, fyldte min Sjæl med Glæde saavel som Smerte. Mit Hjerte bævede af Hjemve —.«*

Fem Dage senere føjes der i Dagbogen til:

»Mit hele Sind drages nu mod Katholicismen. Vi læser »Vor Herres Jesu Christi bitre Lidelser« efter Anna Katharina Emmerichs Versioner og Betragtninger — —«

Vandreren, der drives frem af den evige Higen, har Maalet i Sigte.
Karen Plouggaard.

Tilbageblik paa Spaniens Kamp.

(Fortsat.)

Et sandt Katakombeliv.

»Osservatore Romano« af 22.10.1936 skriver herom: »Spanien oplever nu i de af Bolschevikkerne beherskede Omraader Katakombetidens Dage. Eucharistien bringes de syge og Fangerne ved almindelige troendes Hænder, og Messeofret fejres hemmeligt i private Lejligheder.«

En Beretning fra en Priorinde siger: I smaa Grupper paa to og tre fandt Søstrene Skjul hos katholske Familier; men de blev atter og atter opsnusede og maatte stadig skifte Logi. Herved udspilledes ofte Scener, som minder om de første Kristnes Katakombeliv. Tre af vore Søstre,

siger Beretningen, gik det godt. I det Hus, som optog dem, kom ofte nogle Ordenspræster, forklædt som Kommuni-ster, og bragte dem indviende Hostier i en lille Æske. Saaledes kunde vore Søstre ofte kommunikere flere Dage i Træk, da de havde Lov til at give sig selv Kommunionen og ogsaa, hvis nødvendigt, til at bryde Hostien. Den lille Æske med de hellige Stykker opbevarede de paa et sikkert Sted, foran hvilket de, saa længe de var uforstyrrede, holdt deres Tilbedelsestimer.

Nogle andre Søstre, som havde fundet Optagelse hos gode Mennesker, fik en Dag Besøg af en Præst, hvis Kirke var blevet revet ned. Præsten medbragte et Ciborium, som indeholdt mere end tusinde indviende Hostier; dem havde han reddet i sidste Øjeblik. Saaledes kunde vore Søstre kommunikere flere paa hinanden følgende Dage, indtil de en Morgen hørte Larm af Kommuni-ster, som nærmede sig, og i Hast maatte konsumere alle Hostierne.

En Søster fik pludselig en Morgen Besøg af en forklædt Præst, der opfordrede hende til at følge sig. De gik til et Hus tæt ved, og til sin Ovraskelse traf hun der en Medsøster. Husets Frue gav nogen Tid efter Præsten at forstaa, at der intet var at frygte. Saa begyndte Præsten den hellige Messe, iført civile Klæder, og han benyttede som Kalk et Vandglas.

Plyndring og Ødelæggelse af Kirkebygninger.

Uhyggeligt er det System, som disse Ødelæggelser røber: der findes ingen Undtagelse: ingen nok saa lille Landsbykirke, intet Kapel, ingen saa ærverdige Mariahel- lighed er blevet skaanet.

Kardinal-Ærkebiskoppen af Toledo erklærer overfor romerske Presserepræsentanter, at i det ham underlagte Omraade var over 1000 Kirker blevet ødelagte.

Af de 180 Kirker, som fandtes i Barcelona, blev nogle — maaske 4 — ikke fuldstændig ødelagte af Flammerne, men skændede blev de. Det er Domkirken og tre eller fire Kirker i Nærheden; Altrene slæbte man ud af dem alle og vanhelligede dem. Domkirken blev omdannet til »Hoved- kvarter«. Bortset fra disse Kirker blev saamlige andre uden Undtagelse stukket i Brand. Ogsaa de to interessante Kirker fra Højmiddelalderen, S. Pablo del Campo og S. Pietro de las Puellas, som nævnes i alle den spanske Arkæologis Haandbøger, og hvoraf den første stammer fra det 10. Aar- hundrede, blev stukket i Brand og nedbrændte.

Hvad der er blevet ødelagt og røvet af Kunstværker, er uoverskueligt, og naar engang den Tid kommer, hvor det er muligt at lave en Oversigt over denne Ødelæggelse, kommer man sikkert til at udfærdige en Regning, som turde være uhørt i Kunstens Historie. Med et djævelsk

Raseri blev der, hvor ingen Modstand var at se, lagt Haand paa Kunstmindesmærker, som egentlig tilhørte hele Menneskeheden som Beviser for, hvor højt Bygningskunsten, Billedhuggerkunsten, Malerkunsten og Kunsthaandværket kunde løftes gennem Mennesket, naar dette udfolder sine aandelige Evner. Kunstskatte er i Spanien fordelt over hele Landet; meget ofte støder man ude i det flade Land paa Slotte og Kirker, som man slet ikke vilde formode rummede saa herlige Ting. Det er sikkert, at i hele det Omraade, som de Røde holdt besat, er ikke en eneste Værdigenstand forblevet uskadt.

Kardinal-Ærkebiskoppen af Toledo fortæller, at efter at de Røde havde forladt hans Diøces, fandtes der ikke et eneste helt Krucifiks. Med de i mange spanske Kirker opbevarede Legemer af Helgener var der drevet skændige Vanhelligelser.

Selv mod den paa Nationalisternes Omraade beliggende Helligdom: »Vor Frue af Pilar« i Saragossa, nedkastede en kommunistisk Flyver Natten mellem den 2. og 3. August Bomber, som slog igennem Naadepappellets Tag omtrent lige over Billedet og blev liggende paa Gulvet uden at eksplodere. Da Artilleriets Fagfolk fandt, at Bomben var i dadelfri Stand, betragtede Folket denne Tildragelse som et Mirakel.

Frygtelig Vanhelligelse af kirkelige Genstande.

Ordenssøstre fortæller som Øjenvidner: »I Tirsdags kom Turen til vort Kloster. De Revolutionære tog Vejen gennem Sakristiet og satte sig i Besiddelse af alle hellige Klæder, indviede Kalke og øverhovedet af alle Værdigenstande, de fandt. De røde Messehagler benyttede de senere til Fremstilling af kommunistiske Faner. Saa blev alle vore smukke Billeder og Statuer brændt . . . Fra Forraadskamrene slæbte de alt ud, kun Vinen holdt de tilbage. Da Plyndringerne var tilendebragt, antændte de et stort Baal foran Klosterporten, og Mænd og Kvinder dansede iført de hellige Klæder rundt omkring Flammerne, alt imedens de drak Vinen af de indviede Kalke De sang, de vrælede, og de Gudsbespottelser, de udstødte, kan ingen Pen give. Lidt efter lidt fik Flammerne Tag i Klosteret, som nedbrændte til Grunden.«

Et andet Øjenvidne beretter fra Barcelona, at man havde spyttet paa de indviede Hostier, kastet dem ud paa Gaden og traadt paa dem med Foden. I S. Salvador Kirken i Ayamonde udspilledes en mærkelig Tildragelse. Kommunistiske Bander slog ned for et godt Ord. Som Forhaanelse trak en af Kommunisterne i gejstlige Klæder, besteg Prædikestolen og holdt en gudsbespottende Tale. I dette Øjeblik trængte en anden kommunistisk Gruppe ind

i Kirken. I den Formening, at man havde en virkelig Præst for sig, trak den anden Gruppens Anfører sin Revolver og skød sin forklædte Partifælle ned.

I Barcelonas Omegn deltog ogsaa Børn, tilskyndet dertil af de voksne, i Vanhelligelserne i Kirkerne og Klostræne.

I Carlet blev Kirken benyttet til Dansesal. I det efterfølgende vilde Drikkelag blev indviede Hostier budt de drukne som Dessert.

(Fortsættes.)

»Præstedøden«,

d. v. s. den pludselige, uventede Afsked fra denne Verden, har indhentet Redemptoristpateren Bernhard Brinkmann, der var kommet fra Tyskland til Oslo for at lede St. Josephs Søstrenes Exerцитier. Tre Kursus havde den sejge, utrættelige Missionær allerede afsluttet og skulde nu til at begynde det 4., men Søstrene ventede om Morgen den d. 9. Aug. forges paa Pateren, der Aftenen i Forvejen under et gemytligt Samvær med Oslos Præster hos Dominikanerne endnu havde udfoldet hele sit Lune. Paa hans Værelse fandt man ham død, ramt af et Hjerteslag, da han vilde klæde sig paa. Den afdøde var født den 18. Oktober 1879 i Boer i Westfalen og havde et ualmindelig aktivt Liv bag sig. Han kom fra et Bjergmandshjem, hvis Rigdom var 10 Børn. Fem af dem viede sig direkte til Herrens Tjeneste som Præster og Ordensfolk, deraf tre Redemptorister; den ene af dem er nu Rektor i Argentina. Fem Søkende stiftede derimod gode, katholske Familier. En Broder og Familiefader blev under Ruhrkampene slaaet ihjel af Kommunisterne; den myrdedes Søn, Redemptoristpater Franz Brinkmann, overværede Farbroderens Begravelse i Oslo paa Familiens og Ordenens Vegne. To Fætre af den afdøde ved Navn Kampmann er ogsaa blevet dygtige Redemptoristpræster, og de har desuden to Brødre, som er blevet Sækulargejstlige. Altsaa en katholsk, westfalsk Familie af den gode, gamle Slags! Den gamle sachsiske Stamme fornægtede P. B. Brinkmann heller ikke i sit Arbejde. I 1914 blev han Feltpræst, udmærkede sig ved sit Mod og fik baade Jernkors af 1. og 2. Klasse og flere dybe og farlige Saar. Ogsaa efter sin Hjemkomst fra Krigen fandtes han altid i forreste Front, mest som Rektor, og byggede bl. a. en stor Kirke samt Kloster i Heiligenstadt, hvortil han skaffede Penge ved sine egne Samleprædikener, der førte ham gennem hele Tyskland. Det nuværende tyske Styre sendte Pateren 10 Maaneder i Fængsel som »Deviseforbryder«, hvad der dog heller ikke knækkede hans

Energi. Begravelsen den 10. Aug. havde samlet en stor Sørgekare. Bl. a. var den afdødes Kusine, Moder Céline fra Porsgrunn, til Stede, og hans Ordenskollega P. Fr. Klar fra København.

»St. Olav« siger i sin smukke Nekrolog: »Et underligt Træk er det i øvrigt, at Pater Brinkmann blev begravet fra den Kirke, som skylder Redemptoristerne sin Tilblivelse. Thi det var Patere fra denne Ordens østrigske Provins, som fra 1849—53 var ansat ved St. Olavskirken — nemlig Pater Schroth som Sognepræst og Pater Jentsch som Hjælpepræst. Den nuværende Kirkebygning blev hovedsagelig rejst ved de to Pateres Indsamlinger i Østrig, Bayern, Holland og Frankrig.« —z.

Et Landkort over Religiositet.

Et fransk Tidsskrift offentliggjorde for kort Tid siden et Kort over Nord-Frankrig, hvorpaa det franske Folks Trosiver var indtegnet. Nord-Frankrig var inddelt i 3 Zoner: Nord-Vest, Mellem og Nord-Øst. Den nord-vestlige Zone er helt trofast over for Troen. Den omfatter 6 Provinser og 4 Millioner Indbyggere, som for Størsteparten er praktiserende Katholiker. I nogle Egne, f. Eks. i Nord-Vendée's 13 Kantoner opfylder 98 % af Mændene deres Paaskepligter; i Industricentrene derimod synker Gennemsnittet ned til 6 %! Ogsaa Grubeomraadet er mindre religiøst. Nogle faa Omraader i Bretagne hælder hen imod Heden-skabet. Mellem-Zonen omfatter 20 Provinser med 7 Millioner Indbyggere. Dette Omraade er næsten helt religiøst ligegyldigt. Gennemsnittet af praktiserende Katholiker andrager ikke mere end 7 %! I Vinegnene er 16 % af Børnene ikke døbt, 25 % faar ingen Religionsundervisning, 33 % af Ægteskaberne og Begravelserne foregaar uden Kirkens Velsignelse, 90 % dør uden Sakramenterne, 98 % af Mændene gaar aldrig i Kirke. Nord-Øst-Omraadet omfatter 5 Grænseprovinser med 5 Millioner Indbyggere. Jo nærmere man kommer Grænsen, des mere intensiv bliver Troen. Provinsen Santerre, som ligger længst borte fra Grænsen, er den rigeste og mest vantro. I Lothringen er 50 % troende. I Elsass staar Troen i modsat Forhold til Indbyggerantallet; f. Eks. i Landsbyer paa indtil 1000 Indbyggere opfylder 100 % af Mændene deres Paaskepligter; og paa Steder med indtil 10.000 Indbyggere udgør de 60 %; men paa Steder med indtil 100.000 Indbyggere udgør Procenten kun 30. Interessant er den Kendsgerning, at de paa Kortet samtidig indtegnede politiske Kurver og Valgkurver, Kurver for sociale Problemer (f. Eks. Fødselsbegrænsning) og for moralske og kulturelle Problemer, nøjagtigt svarer til Kurverne for Trosiveren!

Nye Bøger.

Du er Christus, den levende Guds Søn!

Til Trods for alt, som »Folk sagde« imod denne Bekendelse i Tidens Løb, til Trods for alle Fantasterier og Smædeord, er Kirken med Petri Ord paa Læberne gaaet gennem to Aartusinder og har stadig mere udviklet disse Ords Indhold. Denne Bekendelse tog ogsaa de fleste af Kirkens Sønner, som skilte sig ud fra den, med, naar de rejste sig imod den. Hvilken Vægt og Værdi disse Ord har i vor Tid, har *Ludvig Kösters* S. J. skildret i sin Bog »*Unser Christus-Glaube*« (Herder, 1937, XIV og 340 S., Rm. 5.— ÷ 25 $\frac{0}{10}$), en værdig Efterfølger til den allerede vidt udbredte »*Die Kirche unseres Glaubens*«. Vi oplever her Kristus spejlende sig i Menneskenes Øjne gennem 1900 Aar; Kristus, som vi kan tegne Billedet af efter alle Kilder, og endelig Kristus, som den dogmatiske Tænkning har erkendt ham. Ligesaa begejstrende som den positive Udredning af Troens og Historiens Lære om Kristus er, ligesaa truende staar efter endt Læsning Fornægtelsens Synd mod Kristus i vor Bevisthed. »Et Tilbageblik paa Christus-problemets Udvikling i Begyndelsen af det 20. Aarhundrede taler et alvorligt og indtrængende Sprog. Efter »Los fra Kristus« som begyndte i det 18. og 19. Aarhundrede, fulgte et »Løs fra Gud« i det 20. Aarhundrede«. Bogen tilfredsstillende ogsaa Videnskabsmanden. En ypperlig Gave er den store Oversigt over alle Tidens Christulitteratur. —z.

Søen og Sjælen.

»Naar min Sjæl gaar ned til Havet for at hvile paa dets Flade, da tænker jeg, Sø og Sjæl er beslægtet med hinanden... Det forekommer mig som om Søen var min Sjæl; — jeg ser den gerne, naar den er blaa, men ogsaa gerne graa, thi den er altid saaledes, som Himlen vil have den. Jeg ser den saa gerne, Søen, fordi den altid afspejler Himlen.« Dette lille Citat fra en ganske lille, smukt udstyret og illustreret Ars sacra-Bog (»*Quellen aus dem Herzen*« München 1936, 104 S., Rm. 1,65) tilbyder Læseren med Enfoldighedens Skønhed mange dybe Tanker om Gud, Natur, Himmel og Sjæl. En meget nyttig Bog i vor forjagede Tid, fordi den river Sjælen med blid Magt ud af Malstrømmen og fører den for nogle Stunder til Paradisets Fred. —z.

Om den danske Mission.

Pater Dr. phil. A. *Ollo* S. J. har som Nr. 162 i en hollandsk Serie Missionsbrochurer udsendt en lille Piece »*Het Land van Sint Knud*« (Leuven Xaveriana, 1937, 32 S.) om den katholske Mission i Danmark. Efter et lille Afsnit om Tilknytningspunkter mellem Danmark og Holland indfører

Forf. kort i den danske katolske Middelalders Historie for saa at hyde en Oversigt over Catholicismens seneste Udvikling herhjemme. Den lille Pjece, som sikkert vil vække Interesse for Danmark i Holland, slutter med nogle programmatisk Sætninger: »Hovedsagen er vist at holde den øjeblikkelige Stilling og i højere Grad at styrke den danske Catholicisme indadtil. Catholicismens Konsolidering indadtil og en stærk sluttet Enighed udadtil er sikkert den bedste Forberedelse til de vanskelige Genforeningsproblemer.« J.

Fra Hovedstad og Provins.

Lille Seminar for vordende Præster!

Meddelelse fra Det Apostoliske Vikariat.

Efter H. Hellighed Pavens udtrykkelige Ønske og med Hans særlige Velsignelse vil et skandinavisk Præsteseminar blive aabnet i St. Andreas Kollegiets Bygninger i Ordrup d. 5. November i Aar. Hensigten med dette Seminar er i dette at give skandinaviske Dreng og unge Mænd i den opvoksende Alder, der maatte føle sig kaldede til den hellige Præstestand, den fornødne Uddannelse og Viden (Mellemskole- og Studentereksamen), saaledes at de derefter ved katolske Universiteter i Udlandet vil kunne tage de filosofiske og theologiske Eksaminer, der udkræves for dem, der ønsker at gaa den gejstlige Vej, hvoraf følger, at Uddannelsen i det nye Præsteseminar vil blive af klassisk-sproglig Art.

Seminarieret vil faa Karakter af en Kostskole, hvor der vil blive sørget for Elevernes timelige saavel som aandelige Fornødenheder. Det staar under de skandinaviske Biskoppers Protektion, idet den praktiske Ledelse dog er overdraget til den katolske Biskop for Danmark. Undervisningen og den aandelige Ledelse vil blive besørget af danske, katolske Præster og Lærere, medens den disciplinære Side vil blive varetaget af H. Exc. Biskoppen med Assistance af en katolsk Lægmand.

Nærmere Oplysninger om Studieplan, Reglement, Betingelser for Optagelse, Pris etc. vil senere blive meddelt her i Bladet. Dog kan eventuelle Indmeldelser ske allerede nu til Det Apostoliske Vikariat, Bjerregaards Sidevej 1, København, Valby.

København, Valby, d. 10. August 1937.

Det Apostoliske Vikariat.

Kalkmalerier i Vor Frue Kirke i Aarhus.

Ved Sognepræsten højærv. Pater Kochs 25 Aars Præstetjubilæum overrakte Aarhus Menighed ham en Sum, som skulde danne Grundlaget for en kunstnerisk Udsmykning af Daabskapellet. I disse Dage har Malerinden Birgitte West

efter et Par Maaneders mystisk Rumsteren bag Gitter og Forhæng fuldført og afleveret en herlig Drøm i Form og Farver. Paa den største Vægflade i Daabskapellet er fremstillet de troendes Genfødselse gennem Daabsvandet. De døbte Slægter stiger op af Vandet og vandrer paa Jorden hen mod et straalende Himmellys, som udgaar fra den hellige Treenheds Tegn: 3 sammensatte Ringe eller Glorier. Paa Vægfladerne, som brydes af Vinduer, staar fire Engle i overnaturlig Størrelse, som hver for sig bærer Troens Skjold, Haabets Anker, Kærlighedens luende Skaal og de retfærdiges Løn — Sejrens evige Krone i deres Hænder. Her har Malerinden virkelig skabt en Stemning, som hæver Beskueren religiøst opad. Naar en Kunstkritiker har skrevet, at Birgitte West i dette Værk har skabt en intim Kontakt mellem Form og Aand, og at Daabskapellet nu er Kirkens smukkeste Rum, vil vi gerne give ham Ret og haabe paa, at Udsmykningen af Kirkens Kor eller andre Rum i Kirken, som kunde tænkes udsmykket, snart maa gaa i Opfyldelse.

B. N.

Fra den vide Verden.

Salesianerne i det paveligē Trykkeri.

Den hellige Fader gav den 1. August en Række Audienser, hvoraf særlig een fortjener at fremhæves, nemlig Salesianerpræsternes; disse Præster har for kort Tid siden faaet betroet Ledelsen af det vatikanske Trykkeri. Ført af Kardinal Mariani, Lederen af den hellige Stols Ejendomsforvaltning, Salesianerordenens Generalprokurator Don Francesco Tomasetti, Direktøren for det internationale Forlagsselskab, blev den nye Direktør for »Tipografia Poliglotta Vaticana« Don Guiseppe Fedel modtaget sammen med de Salesianerpatres, der er stillet til hans Raadighed; Chefredaktøren for »Osservatore Romano«, Conte Dalla Torre, var ogsaa til Stede. Pave Pius XI fremførte i en Tale, at det var hans egen Ide at overdrage Salesianerne dette Trykkeri, der arbejder med saa mange Sprog, da han altid med Beundring havde værdsat denne Ordens udstrakte og mønsterværdige Arbejde paa dette Omraade. Netop den hellige Stols Trykkeri stod ved sine Traditioner og sine Værker paa den højeste Tinde af den katolske Presse. Den naaede sit Højdepunkt i Dagspressen, og denne betroede han særlig til den nye Ledelse. Som Ledestjerne vilde han give sine nye Medarbejdere en Udtalelse af den hellige Giovanni Bosco, som selv havde sagt til ham, at han var og altid vilde være i Avantgarden for alle Fremskridt. Dette Grundlæggerens Forsæt, der paa saa straalende Maade var blevet omsat i Handling af Salesianernes Trykkeri og Forlagsvæsen, skulde ogsaa fremtidigt gælde for Salesianerne.

Kardinal Tisserant bispeviet.

I Peterskirken fandt der den 25. Juli, Apostelen Jacobs Fest, en sjælden Bispevielse Sted, idet Kardinal *Eugenio Pacelli*, den Hellige Faders Statssekretær, meddelte Bispevielsens Sakramente til Kardinal *Eugen Tisserant*. Medkonsekratorer var Titular-Ærkebiskoppen af Nicomedia *G. Migone* og Biskoppen af Strashourg *C. Ruch*. Foruden tre Kardinaler overværede mange Biskopper fra den østerlandske Kirke den højtidelige og pragtfulde Liturgi. Kardinal Tisserant er født i Nancy i Frankrig 1884 og var Propræfekt for det vatikanske Bibliothek, da han den 15. Juni 1936 sammen med Præfekten for samme Bibliothek, Msg. *G. Mercati*, blev valgt til Kardinal. Han er nu Sekretær for Kongregationen for den orientalske Kirke (for hvilken Paven selv er Præfekt) og som saadan Kard. *Sincero's* Efterfølger, der døde i Februar 1936. Dette er Grunden til, at han er blevet bispeviet; samtidig er det ogsaa et Udtryk for den særlige Interesse og Kærlighed, hvormed den Hellige Fader altid har omfattet Østerlands Kirker.

K. S. Th.

Studenternes Kongres.

Den XVI Kongres inden for Pax Romana i Paris formede sig som en straalende og imponerende Bekendelse af den katholske Tro paa den parisiske Verdensudstilling. Henved 1000 mandlige og kvindelige Studenter fra alle fem Verdensdele var forsamlede. Ogsaa Byen Paris ærede de katholske Studenter ved offentligt at modtage Kongresdeltagerne. I en Radiotale fremhævede Kardinal Verdier offentligt Pax Romana's Betydning. Bl. a. erklærede han: »Man kan sige, at denne Bevægelse er skabt af Forsynet. Mere end alle andre er de katholske Studenter Verdensfredens Missionærer, fordi de er sammensat af Eliten blandt Folkene; og det er Eliten, der former Folkenes Skæbne. De er ogsaa mere end andre Verdensomvendelsens Missionærer, thi de kan bedre end andre bevise, at Kirken ejer Lykkens Hemmelighed — for det jordiske saavel som for det himmelske Liv.«

Abbediet Solesmes i Frankrig

fejrede for nylig 100-Aaret for dets Genoprettelse. Grundlagt i Begyndelsen af vort Aartusinde har Abbediet i Aarhundredernes Løb oplevet Tider i højeste Glans og tungeste Hjem søgelser. Efter at være bukket under for den franske Revolutions Storme samlede Dom Guéranger, som var født ikke langt fra det gamle Abbedi, og som var traadt ind i Benediktinerordenen i St. Paul, der ligger lige uden for Roms Mure, en ny Benediktinerfamilie omkring sig og vakte Abbediet til nyt rigt Liv. Gennem ham er Solesmes

blevet Vuggen for den liturgiske Bevægelse, hvorfra der i Dag udgaar saa stærke Virkninger for Fornyelse af katolsk Fromhed og kristeligt Liv. I Højtideligheden i Solesmes deltog ogsaa den kendte Ærkebiskop af Milano, Kardinal Schuster, der er udgaaet fra Benediktinerordenen.

Mod Strid og Ufred.

Ærkebiskop MacNicholas af Cincinnati har valgt 19 Præster til »at understøtte Arbejderne med at bilægge industrielle Stridigheder«, kort sagt til at gøre alt, der staar i deres Magt, for at give Arbejdergrupperne en sund Retning. Dette Arbejde udføres vederlagsfrit, og det vil blive udvidet til at omfatte endnu flere Præster. Den præstelige Hjælp ydes alle Arbejderne uden Konfessions Forskel.

BREVKASSE

Var Napoleon en Helgen?

I Ansgariusforeningens Kalender for 1937 finder man under 15. August Navnet Napoleon. Da denne Dag ogsaa er Napoleon I's Fødselsdag, har flere undrende spurgt mig, hvorfor Napoleon er kommet i Kalenderen, eller om jeg egenmægtig har erklæret ham for hellig. Da dette Spørgsmaal sikkert ogsaa har Interesse for andre, har jeg ment det nyttigt at besvare det i »N. U.«

Det er — selvfølgelig — ikke Kejseren Napoleon, der er ment, men derimod en Helgen af samme Navn, der levede i det 4. Aarhundrede. Da denne Helgens Eksistens ogsaa er blevet betvivlet over for mig, skal jeg henvise til Dictionaire d'Hagiographie par Dom Baudot O. S. B., Paris 1925, som findes i det kgl. Bibliotheks Læsesal. Heri har jeg fundet følgende: *Den h. Napoleon (eller Neopolus) var af en fornem Familie og levede i Alexandria paa den Tid, da Diokletians Forfølgelse rasede. Han opmuntrede de Kristne og led ogsaa selv Døden for Troens Skyld efter uhorle Pinsler. Hans Festdag er den 15. August.* I Bollandisternes store Værk »Acta Sanctorum«, der paabegyndtes i 1643, findes der under 15. August ikke noget om Napoleon, antagelig fordi denne Helgen først er blevet kendt, efter at Napoleon Buonaparte var blevet Frankrigs Kejser; det paagældende Bind er nemlig udgivet 1737, 32 Aar før Buonapartes Fødsel. For øvrigt er det jo højst sandsynligt, at Buonaparte netop er opkaldt efter denne Napoleon, da det i katolske Lande tidligere var almindeligt at opkalde et Barn efter den Helgen, paa hvis Dag det blev født. Og det er slet ikke udelukket, at Helgener fra Nordafrika ogsaa er blevet dyrket i andre Middelhavslande, f. Eks. paa Korsika. Endnu fejrer hele Kirken Pantaleon (27. Juli) fra Lilleasien. I vor Kalender er det for Resten ikke første Gang, Navnet Napoleon optræder, idet det stod der i 1900, det Aar, da der i Kalenderen hver Dag var opført 4—6 Helgennavne.

Kurt S. Thomsen.

Om Frimureriet.

Hr. Redaktør N. Th. Thomsen, Haderslev, har i et Brev til Redaktøren udtrykt Frygt for, at Ærkebiskoppen af Sevilas Udtalelser imod Frimureriets Virksomhed mod Kirken i Spanien ogsaa skulde ramme saa uskyldige som de skandinaviske Frimurere. Vi kan berolige Redaktøren med, at sikkert de allerfleste af vore Læsere er klare over Forskellen paa Frimureriet herhjemme og dernede. Som Bevis herfor kan vi bl. a. anføre Konsul Einer

Berrums Ord om dette Emne efter hans Konversion til Kirken og i en katholsk Bog: »Uden at afsløre Frimureriets Hemmeligheder vil jeg gerne nævne, at Logen religiøst staar meget højt i de skandinaviske Lande. Der forlanges ubetinget Tro paa Kristus, Troskab mod Fædreland og Opfyldelse af Budet: »Du skal elske din Næste som dig selv.« Endvidere lærer Logen, at den ikke er nogen Erstatning for Kirken, tværtimod bliver enhver Broder opfordret til flittigt at besøge Guds Hus. Jeg blev hurtigt en meget ivrig Frimurer og med Aarene en højtstaaende Embedsmand inden for Logen. Tre Aar før min Optagelse i den katholske Kirke havde jeg naaet den højeste Grad inden for Ordenen.« (S. Lamping, »Menschen, die zur Kirche kamen«.)

En dansk Kinamissionær?

Pater Metzler S. J., München, har sendt os et Kort, som afliver vor Formodning om en dansk Jesuits Virksomhed i Kina. Pateren skriver: »Da jeg læste Meddelelsen om den danske Kina-Missionær, fik jeg straks Tvivl, da jeg kender alle skandinaviske Jesuiter godt. I Catalogus Patrum et Fratrum e Societate Jesu, qui a morte S. Francisci Xaverii ad annum 1872 in Sinis adlaboraverunt«, læser man: P. Ioannes Urcmann (følger kinesiske Tegn, saa Udtalen vistnok i fransk Skrivemaade bliver): Ou Jo Wang Tschan Ju Dalmata. Han kom til Kina 1620 og døde allerede 22. 4. 1621 i Nanking. Hvem har af Dalmatieren gjort en Dansker? Lignende er ofte hændt før.

Katholske Akademikere i Jylland (K. A. J.) holder Møde paa Østergades Hotel i Aarhus d. 12. September Kl. 16. Foredrag af Redaktør Hans Bølling: **Kirkepolitik og Propaganda.**

Derefter Diskussion.

Dannet Dame, 43 Aar, søger Plads fra den 1. November; kan daglig Madlavning og har Evne til at omgaas ældre Mennesker. Anbefaling for 8 Aars Tjeneste hos ældre Ægtepar og desuden fra Mariasøstrene. Skriftlig Henvendelse til Mary v. d. Fehr, Petersborgvej 1^a, t. h., Kbhvn. Ø.

Niels Steensen Fond: Vordbg. Kr. 3; F. R. L. Kr. 20,00.

St. Ansgars Presse-Fond: Rex: Kr. 5,00.

Niels Husen, cand. mag.:

VORE HELGENER

En værdifuld Skildring, hvori der skelnes skarpt mellem Historie og Sagn, af 11 danske og islandske Helgener foruden et Tillæg med Skildring af 7 Mænd og 2 Kvinder, som ikke har opnaaet Helgennavn, men i kortere eller længere Tid blev anset for Helgener. 200 Sider. Ill. Opr. Pris Kr. 3.—, f. T. nedsat til Kr. 1,—.

LILLE KATHOLSK ORDBOG

En kort Forklaring af 674 katholske Gloser, som man jævnlig støder paa i kath. Bøger og Blade.

50 Sider.

Pris 50 Øre.

Ansgariusforeningens Forlag, Bredgade 64, København K.

Kirkelig Kalender.

Aug.	Aug.-Sept.
22. S. 14. Søndag e. Pintse.	29. S. 15. Søndag e. Pintse.
23. M. Philip Benitius. — Vigilie.	30. M. Rosa af Lima.
24. Ti. Bartholomæus.	31. Ti. Raymund Nonnatus.
25. O. Ludvig.	1. O. Ægidius.
26. T. Zephyrinus.	2. T. Stephan, Konge af Ungarn.
27. F. Joseph af Calasanz.	3. F. Ferialdag.
28. L. Augustin.	4. L. Gudsmoders Lørdagsmesse.

Ugens Messebønner.

- Aug.
22. S. 14. Søndag e. Pintse (702—538); 2. *Sæt Bønner*: Oktav af Marias Optagelse (1044—869), 3. *Sæt Bønner*: Timotheus, Hippolyt og Symphorian (1052—880).
23. M. Vigilie til Bartholomæus ([1]—[1]); 2. Philip Benitius (1053—883). *Eller*: Philip Benitius (1053—883); 2. Vigilien ([2]—[2]), Slutningsev.: Vigiliens ([3]—[3]).
24. Ti. Bartholomæus, Apostel (1053—884).
25. O. † Ludvig, Konge af Frankrig (1056—887); 2. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. Efter frit Valg.
26. T. † Zephyrinus (1059—888); 2. og 3. som Onsdag.
27. F. Joseph af Calasanz (1059—888).
28. L. Augustin (1060—890); 2. Hermes.

Vincentforeningen for Herrer afholder Generalforsamling Søndag d. 22. August efter Højmessens i St. Ansgars Kirke ca. Kl. 11¹/₄ i Forsamlingsalen Bredg. 67 o. G. Aktive og passive Medlemmer bedes venligst give Møde.

Katholske Foreninger, der ikke er optaget i Katholsk Haandbog 1934, bedes henvende sig til Pastor Bernh. Jensen, Sjællandsgade 50, Fredericia, for at Optagelse i den nye Udgave kan finde Sted.

Nogle brugte **Kirkevinduer**, blyindfattede Kathedralglasvinduer. Størrelse 175 × 90 cm, er til Salg. Henvendelse til St. Annæ Kirke, Kbhvn. S.

Redaktøren er bortrejst indtil videre. Skriftlige Henvendelser rettes som hidtil til **Redaktionen**, Hans Bogbinders Allé 2, Kbhvn. S. Telefonbesked modtager Pater Fr. Klar i Tiden Kl. 13—14 og Kl. 19—20. Alle Meddelelser og Annoncer (til de hvide Blade) sendes fremdeles til Kantor Kurt S. Thomsen, Bangshø Plads 51, Kbhvn., Vanløse.

Min kære Hustru, vor kære Mor og Farmor
Christiane Nielsen
døde den 12. August 1937.

L. A. Nielsen,
fhv. Vejinspektør.

Børn, Svigerdatter og Børnebørn.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

BOGTRYKKERIEET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Til. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Aflleveret til Postvæsenet Torsdag d. 19. August.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 35

Søndag den 29. August

1937

INDHOLD: Mogens Ballin. — Efter Oxfordkonferencen. — Hjemve og Hjemvej. — Den apostoliske Succession i Sverige. — St. Eugenia-Kirkens Jubilæum i Stockholm. — Belæring hinsides Hegnet. — Tilbageblik paa Spaniens Kamp. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Mogens Ballin.

Konvertit i egentlig Forstand kan Mogens Ballin ikke kaldes. Da han blev den katholske Kirkes Barn, gik han ikke som Konvertiterne gennem Skriftemaalets trange Port, men havde som nydøbt fri uhindret Adgang til Guds Kirke. Alligevel vil de fleste Konvertiter føle ham som en af deres egne, saa han skal ogsaa have sin Plads blandt dem.

Det er ikke vanskeligt at faa noget at vide om Mogens Ballin, skønt det snart er 25 Aar siden, han blev kaldt bort, dertil prægede han sin Samtid for dybt og inderligt. Men der er ogsaa skrevet meget om ham, for nylig udkom der en stor Bog, der bar hans Navn; dog har især Johaunes Jørgensen gribende og tydeligt præget hans Billede og Personlighed for Efterverdenen i sin monumentale Livs-Legende og — næsten endnu mere friskt og umiddelbart — i Rejsebogen, maaske Jørgensens skønneste Værk.

Det er nu kun de unge over 30 Aar, der kan have nogen personlig Erindring om Mogens Ballin. Og en Del ældre maa jo de nu være, der har været inde under hans kraftige

personlige Paavirkning. Derfor skal her kort nævnes nogle af de vigtigste Data af Mogens Ballins Liv.

Han fødtes 1871 som eneste Søn i en velstaaende jødisk Familie i København. Han var i en Aarrække Elev i Metropolitanskolen, men gik ikke alle dens Klasser igennem. Han vilde nemlig ikke studere, derimod tegne og male og blive Kunstner. I sin Ungdom tilhørte han den af Georg Brandes paavirkede Radikalisme, som blomstrede — om det kan siges om noget i Bund og Grund saa visent — i København i Halvfjerdserne og Firserne. Han rejste tidlig udenlands, især i Frankrig og Italien, og den katholske Kunst og udmærkede Mænd, især Hollænderen Jan Verkade, gjorde stærkt Indtryk paa ham. Han kom til at længes efter noget højere og bedre, hvilket han fandt i den katholske Kirke, som han ved Daaben blev optaget i, i første Halvdel af Halvfemserne.

Længe og alvorligt tænkte Ballin paa at træde ind som Munk i en eller anden Orden. Til sidst blev det ham dog klart, at han ikke havde Kaldet fra Gud til et saadant Liv, men hellere maatte stifte et godt kristent Hjem. Hertil fandt han en ypperlig Hjælper i Frøken Marguerite d'Auchamp, som han ægtede i 1899 og kom til at leve otte lykkelige Aar sammen med. Efter hendes Død, som var et umaadeligt Slag for Ballin, ofrede han sig hovedsagelig for Opdragelsen af sine fem Børn, som han jo nu stod alene med. Han var fuldt og helt baade Fader og Moder for dem og . . . ja, mere er det maaske ikke værd at nævne de fleste Læsere vil sikkert kende et eller flere af Mogens Ballins og »Grits« Børn.

Her er ikke Plads til at dvæle ved det ikke ringe Arbejde, Mogens Ballin paa adskillige Felter kom til at yde i de syv Aar, han overlevede sin Kone. Af alle vil han bedst være kendt som Katholsk Højskoles nidkære og geniale Leder. Højskolen, om hvilken der jo desværre maa tales i forbigangen Tid, betød overordentlig meget just for det, der var Ballins Kongstanke med den: at skabe en katholsk Atmosfære blandt danske Katholiker og samtidig aabne deres Øjne for det bedste, der i Aarhundreder er opstaaet i vort Fædreland: den danske Folkehøjskole. Han fik i saa Henseende ud-

rettet meget, og de Tanker, han dengang satte i Bevægelse, er ikke glemte, men man tør nok beklage, at han allerede 1914, kun 43 Aar gammel, blev kaldt bort fra den og flere andre vigtige Opgaver, der ikke var løst endnu.

Som allerede nævnt: den, som vil have mere at vide om Ballin, kan bedst og sikrest studere Johannes Jørgensens Livs-Legende. Laant heraf er ogsaa følgende Linier (III, Side 181), hvormed der skal sluttes: *Senere paa Aftenen (Jørgensen skulde Dagen efter rejse fra Italien og fra Ballin) gik Ballin og jeg ned til Kilden og sad der som i den første Tid. Det var stjerneklart, vi saa op paa Himlen og stredes ikke i Anledning af Stjernernes Blinken. Vi følte os nærmere hinanden end nogen Sinde og talte længe om det store Grundtema: miste sit Liv for at vinde det. »Kun paa det overnaturliges Grund kan vi leve naturligt. All, hvad vi giver Afkald paa for Guds Skyld, faar vi hundredfold igen,« sagde Mogens.*

Niels Hansen.

Efter Oxfordkonferencen.

I »Reichspost« (29. Juli) læser vi en interessant Korrespondance fra Rom: »Resultaterne af den protestantiske Kirkekonference i Oxford har ogsaa tiltrukket sig Opmærksomheden i de katholske Kredse i Rom. Deres Korrespondent havde Lejlighed til at overbevise sig om, at den samlede Kristenheds aandelige Nødfællesskab nu mere end tidligere i lignende Tilfælde forudsættes og betones i de videnskabelige Instituter og centrale Præsteuddannelsessteder i Rom. Vor Hjemmelsmand henviste til, at »Staten efter katholsk Anskuelse samtidig skulde være Kristenhedens Beskytter og Tjener, medens Beskytteren desværre i Dag i saa mange Lande har udviklet sig til Forfølgeren og Tjeneren til Tyrannen.« Derfor billiger Katholikerne ogsaa Oxford-Definitionen, ifølge hvilken Protestanterne tager Afstand fra, at en Stat anser sig selv for den højeste og eneste moralske Orden og negligerer de verdslige Tings guddommelige Orden. De pavelige Encyklikaer har allerede tidligere paa lignende Maade grundlæggende fordømt »den totalitære Stat«, saaledes at Oxford-Definitionen manifesterer en almen gyldig og bindende kristelig Moralopfattelse. Dette noteres paa katholsk Side med saa meget større Glæde, fordi det tidligere Statskirkedømme inden for de protestantiske Kirker somme Tider havde formørket Klarheden i denne Opfattelse.

I denne Sammenhæng henviste vor Hjemmelsmand til den Holdning, som flere tyske Biskopper havde indtaget, f. Eks. Biskopperne af Trier, Freiburg og Berlin, som overfor deres troende Gang paa Gang har understreget hele Kristenhedens naturlige Fællesskab for at afværge Bolchevismen og Nyhedenskabet. Derpaa har Oxford-Kirkekonferencen nu svaret den romersk-katholske Kirke med en ædel Gestus, som ikke overses i Rom. Vor Hjemmelsmand betoner udtrykkeligt, at den hellige Fader med Glæde og Haab vil hilse de Kristnes indbyrdes Forstaaelse. Pave Pius XI har atter og atter betegnet den usalige Trossplittelse som en »Vunde paa Forløserens Legeme, en Vunde, som i Historiens Løb engang skal lukkes, hvorom vi alle vil bede.«

»Times« offentliggør i en ledende Artikel en Skrivelse fra Ærkebiskoppen af Westminster, Mrgr. Hinsley, som i den katholske Kirkes Navn understøtter det Dagen i Forvejen af Sir Henry Lunn udsendte indtrængende Opraab om Etablering af en kristelig Enhedsfront.

Msgr. Hinsley siger bl. a.: »Pius XI appellerer udtrykkelig i sin Skrivelse »Divini redemptoris« til alle gudstroende. Blandt alle, der tror paa Christus som sand Gud og sandt Menneske, skulde der herske Kærlighed og Bestræbelse for at komme ham nærmere og saaledes ogsaa gensidig at nærme sig hinanden. Dette betyder ikke kun venskabelige Forbindelser, men at man gensidig hjælper hinanden med at forsvare Civilisationen, som er baseret paa de i Trosbenedelsen fra Nikæa fastslaaede Sandheder. Sir Henry henviser med Rette til disse Baand imellem os. Vi vil være helt aabne og ærlige. I Fortiden fandtes der Misforstaaelser og Fejl paa begge Sider, fandtes der Temperamentsudbrud eller Ukærlighed i Kontroverserne. Denne vor Svigten og vore Meningsforskelligheder har Religionens Fjender udnyttet. Men Erkendelsen af en fælles Fare fører de Kristne sammen i praktisk Sympathi. I Tyskland har man i de katholske Kirker bedt for de forfulgte Protestanter, og i vort Land har Methodisterne enstemmigt vedtaget en Sympathiadresser for Spaniens forfulgte Katholiker. Jeg takker Dem og Sir Henry Lunn af hele mit Hjerte«. Ærkebiskoppen henviser endvidere til det Bagvaskelsens Felttog, som Kirken i Spanien er udsat for, og svarer hine daarligt underrettede Kritikere, som fremstiller Kirken som Fascismens hemmelige Forbundsfulle. »Disse Mennesker,« siger Msgr. Hinsley, »kender ikke Pavernes Erklæringer fra de sidste tredive Aar. Kirken som saadan befatter sig ikke med politiske Systemer. Vatikanet har Forbindelse med *alle* Stater, som tillader Katholikerne uhindret at udøve deres Kultus og opdrage deres Børn katholsk.

Under Oxford-Kirkekonferencens afsluttende Møde affattedes en Beslutning, som klarlagde Konferencens Opfattelse af de opdragelsespolitiske Forhold. Kirken maatte nødvendigvis sikre sig sin Indflydelse paa Ungdommens Opdragelse. Men naar Staten inden for Skolen gør sin Indflydelse gældende paa en saadan Maade, at den krænker de kristelige Principer og kun vil lade sine egne Forskrifter være de gældende, maa Kirken nedlægge Protest herimod og forsøge at skaffe de kristelige Principer Gyldighed baade hos Eleverne, Lærerne og i Hjemmene. Dette gælder for alle Kategorier af Skoler, men ogsaa for Uddannelsen af den Ungdom, der er vokset fra Skolen, og endelig ogsaa for de voksnes videre Uddannelse. De kristelige Principer angaaende Familien kræver indtrængende denne Kirkens Indflydelse paa den opvoksende Slægt.

Hjemve og Hjemvej.

II.

Stadier Undervejs.

*»Med Øjet, som det skabtes, himmelvendt,
lysvaagent for alt skønt og stort herneden,
men med de dybe Længsler velbekendt
kun fyldestgjort af Glans fra Evigheden —«
(Grundtvig.)*

I Pieter van der Meer's Skildring af Omverdenen faar man det stærkeste Indtryk af en lysvaagen Sans for det skønne. Naturen tegner han som med en Malers Haand. Med en Kunstners Øre lytter han selve Livets Musik ud af Tilværelsens Støj. Alt, hvad han oplever, kalder paa dybe og dulgte Længsler i hans Sind. Og om disse Længsler ved han, at de kun vil blive tilfredsstillende og »fyldestgjorte« af Evighedens Glans.

Ikke Forstandens Lys alene kan klare Spørgsmaalene for ham.

Dette træder klart frem i en Omtale af et bibelkritisk Værk, han i denne Tid faar tilsendt til Gennemlæsning:

*»— — Filosofisk Pedanteri! — Mig er det umuligt at be-
trakte Bibelen kun som en gammel, skøn Bog —. Jeg har
paa Fornemmelsen, at L... med alle sine filosofiske Spids-
findigheder intet forstaar af denne hemmelighedsfulde Bog —«*

Med andre Ord: v. d. Meer er i sin Søgen naaet dertil, at han samstemmer med den hellige Thomas Aquinas: »Hvor Forstand og Sanser svige, ser vi grant med Troens Blik.«

Under et Besøg, han i Selskab med nogle Venner aflægger i

et Trappistkloster, har han en stærk Følelse heraf. Han stedes Ansigt til Ansigt med det, han kalder det uudsigelige:

»— — *Det er en anden, en ukendt Verden. Det S. roq, jeg kender, formaar ikke at udtrykke det, der foregaar i min Sjæl. Det er en Afgrund, men det er tillige det højeste høje. Det er Lyset, samtidigt med at mine Øjne er blinde i Mørket. — Jeg forestiller mig, hvorledes det er at tro, og jeg begriber, at man skal bandlyse Tvivl og ørkesløse Spørgsmaal af sit Sind. Det er, som hørte jeg en Stemme sige: Hold din Tanke ren og vær til enhver Tid beredt! Thi Aanden kan komme i det mørkeste Øjeblik, da du tvivler paa alt! Og den kan komme, naar du føler dig staaende paa Lykkens Tinde. Han ved, hvornaar han vil holde sit Indtog i dit Hjerte. — Du har blot at holde dig rede!*«

Senere tilføjes:

»*Tiden eksisterer ikke mere. Livet staar der i den guddommelige Evigheds Glans.*«

De dybe Længsler, der rører sig i hans Sjæl, og som er Forudsætningen for al frugtbar Søgen, driver v. d. Meer ind paa en historisk Pilegrimsgang.

Og for ham bliver Resultatet det samme, som det er blevet for saa mange andre, der fandt Vejen hjem til Moderkirken: Et grundigt Studium af Europas Historie, dets politiske, nationale, litterære og Kunstens Historie, bliver en Oplærelse i og en uigendrivelig Kundskab om den hellige Kirkes Indflydelse paa denne Histories Udvikling.

Kirken har inspireret Herskere og Magthavere til Stordaad (lad os her til Lands blot mindes Bisp Vilhelm og Kong Sven, Bisp Absalon og Kong Valdemar); den har behersket Opdragelsen af dem, der kom til at holde Rigers Skæbne i deres Hænder, og den har givet Impulser til alle Tidens største Digtere og Kunstnere.

Pieter v. d. Meer staaer i Florens. Han udbryder under Paavirkning af Middelalderens religiøse Kunst:

»*Hvilke Mestre de dog var, disse Billedhuggere, Freskomalere og Bygmestre! De skænker mig mere end den blotte Glæde over herlige Former og Farver. Denne Kunst berører dybe Længsler og Ønsker i mit Indre. — Hvor forstaaer jeg den uimodstaaelige Længsel, der drager nordiske Folk til disse Lande! Her er det umuligt at skille Nutiden fra den forgangne Tid. Den gamle Tid møder mig her med tusindfold stærkere Livskraft end den moderne Tids Jag. — Denne forgangne Tid! Da var der Enhed, trods Tvedragt og Grusomhed. Thi Troen var levende og gennemtrængte alle Alene derigennem var Kunsten besjælet. Menneskene troede. De kendte Jesus og vidste, hvorfor han var kommen til Jorden. De dyrkede Maria og Helgenerne. Hver:*

Hemmelighed i deres Liv, hver Legende var for deres Sjæle et aandeligt Springbræt mod Gud — —. De vidste, at de havde en Sjæl, som var skabt i Guds Billede, og at Maalet var engang at skue Gud i det himmelske Paradis. Klinger ikke i Middelalderens Musik, fra Kirkebygninger og Fresker, i Liturgi og fra Billeder, fra Legender og Fortællinger hin herlige Hjemve mod Gud —«

Mødet med Historien, som Pieter v. d. Meer oplever det i Florens, i Assisi og i den evige Stad, gør ham Maalet klarere og viser ham Vejen tydeligere end nogen Sinde før.

Da kaldes han pludselig hjem til sin Moders Dødsleje.

Hjemveen mod Gud har nu saa stærkt Tag i hans Sjæl, at ogsaa de Følelser, som rører sig hos ham i Tiden omkring Moderens Død, præges deraf.

I Angsten for at miste den Mor, han elsker, midt i den Gru, han føler ved den hemmelighedsfulde Døds Nærhed, strækker hans Sind sig i vemodig Længsel mod den hellige Kirkes Naademidler. Han og hans Slægt staar der, hjælpeløse, fattige:

»— — vi maa have mange, mange Blomster; thi vi har ingen Bønner, vi har ingen brændende Kærter, vi har intet Krucifiks. Vi staar med tomme Hænder der, og hun maa være helt alene i det store, kolde Rum — —«

Og i Savnets store, kolde Rum efter Moderens Død melder sig mange Slags Tanker. Han vedgaar sin aandelige Arv efter Moderen. Han gennemlever i Aanden hendes Kamp. Han lærer sin egen Hjemve mod Gud tilbage til hende, som han aandeligt har staaet saa nær, og som ledte og søgte efter Sandheden uden dog at finde den helt:

»Hvor maa hun have lidt i sin Søgen efter den Sandhed, som hun vel nu kender, og som maaske er anderledes, end hun troede. Men hun søgte, fuld af Lidenskab, af et oprigtigt Hjerte. Hun kendte den umættelige Hunger efter Sandhed. Hun har lært os, sine Børn, at lytte uafsladeligt til vor Sjæls Stemme og at gaa derhen, hvor den bød os at gaa, uden at bekymre os om, hvad »man« vilde sige derom. — — Jeg takker hende for den velsignede Længsel mod Tinderne, mod Stjernerne, mod Uendeligheden.«

Moderens Død, den usigelige Tomhed, der breder sig i det Hjem, hun har forladt, Ensomhedsfølelsen, Savnet og Sorgen, samt Betragtningerne over den aandelige Arv, hans Mor har efterladt ham, betegner et nyt Stadium paa P. v. d. Meer's Udviklingslinie, og de bliver endnu et Skridt fremad paa den Hjemvej, som de dybe Længsler har ført ham ind paa.

(Sluttet.) *Karen Plovgaard.*

Den apostoliske Succession i Sverige.

Mgr. Kjelstrup skriver i »St. Olav« 15.-7. som Svar paa et indsendt Spørgsmaal en meget interessant Artikel om den apostoliske Succession i Sverige. Da den ogsaa vil interessere mange af vore Læsere, bringer vi nedenfor baade Spørgsmaal og Svar.

Det forestaaende lutherske Bispeskifte i Oslo og Hålogaland har igen gjort Spørgsmaalet om Værdien af den apostoliske Succession aktuelt. At Successionen gik tabt baade i Norge og Danmark, da Reformationen indførtes, maa vel anses som en Kendsgerning. Men man synes at gaa ud fra, at den svenske Statskirke endnu ejer gyldigt indviede Biskopper og Præster, og man genoptager afdøde Pastor Mikael Hertzbergs Forslag om at generhverve Successionen for Norges Vedkommende ved at indbyde en svensk-luthersk Biskop til at assistere ved den norske Bispeindvielse. Herom hedder det i en redaktionel Artikel om dette Emne i »Norsk Kirkeblad«: »En Anmodning til den svenske Ærkebiskop om at deltage, naar Oslos Biskop skal indsættes, saa er det første Skridt taget! Ingen Skade er sket, og noget er vundet.« — Det vilde interessere mig at høre, hvad der fra katolsk Side kan siges til dette Forslag.

Interesseret Lægmand.

At Spørgsmaalet om Genoprettelse af den apostoliske Succession i den norsk-lutherske Kirke atter giver Anledning til Meningsudveksling i de kirkelige Kredse, er kun glædeligt, thi det viser, at der er Vækst i den Nyorientering, som afdøde Pastor Mikael Hertzberg for en væsentlig Del har givet Stødet til. Det var Deltagelsen i Arbejdet for de Kristnes Genforening i Troen — nærmere bestemt den saakaldte »Faith and Order-Bevægelse« —, som bragte Pastor Hertzberg til at gaa ind for Successionens Genoprettelse. Det gjorde saaledes et dybt Indtryk paa ham at erfare, at et Medlem af den engelske Højkirke ikke tør nyde Nadveren i en norsk-luthersk Kirke, fordi vore Statskirkepræsters Forvaltning af Nadveren ikke anses for gyldig paa Grund af den manglende Delagtighed i den apostoliske Succession.

Til Forstaaelse af Situationen skal jeg citere nogle Udtalelser af den tidligere Hamar-Biskop, Bjønnes-Jacobsen, i en Artikel i Aftenposten for en Del Aar siden. Til at begynde med omtaler han, at der »i de sidste Aar er opstaaet en temmelig stærk højkkirkelig Bevægelse i vor Kirke, og dette ikke kun inden for Gejstligheden, men ogsaa uden for dennes Rækker.« Derefter skriver han: »Som praktisk Maal for sit Arbejde har den højkkirkelige Bevægelse hos os først og fremmest sat Indførelsen i vor Kirke af den apostoliske Succession Ved Reformationens Indførelse i Norge mistede vor Kirke

Successionen, idet de første Superintendenter — Biskopper — i den norske lutherske Kirke ikke blev viet af en Biskop, som var i Besiddelse af Successionen. For at en Biskop i den norske Kirke skal faa Del i denne, maa han helst ordineres af en Biskop i den romerske eller den græsk-orthodokse Kirke, idet disse Kirkesamfund anses for at være i den mest ubestridte Besiddelse af Successionen. Det er imidlertid utænkeligt, at Paven skulde tillade en romersk Biskop at vie en protestantisk Biskop.« Bjønnes-Jacobsen nævner saa Muligheden af at faa en græsk Biskop til at paatage sig Hvervet, hvorefter han fortsætter: »Da den kendte Biskop Martensen blev anmodet om at formidle Indførelsen af Successionen i den dansk-lutherske Kirke — en Anmodning som Biskoppen ikke imødekom —, gik man imidlertid ud fra, at det kunde ske derved, at en svensk Biskop viede ham. Men de høj Kirkelige hos os gaar endnu længere i den Retning, idet de synes at være af den Opfattelse, at Successionen vil blive indført paa tilfredsstillende Maade i den norske Kirke, naar kun en svensk eller anglikansk Biskop medvirker ved Haandspaalæggelse ved Ordination af en norsk Biskop. Og naar blot en af vore Biskopper paa den Maade blev delagtig i Successionen, vilde den fortsætte i vor Kirke ved hans Ordination af Præster og Bisper.«

Højst interessant er Biskoppens Omtale af den voksne Trang, han har mødt hos norsk-lutherske Præster, til at faa Sikkerhed for, at deres Indvielse er gyldig. Han skriver: »Sagen har, i alt Fald to Gange, været aktuel hos os. Og det maa antages, at Spørgsmaalet igen vil blive aktuelt ved nye Bispeordinationer. Det mærkes nemlig paa flere Maader, at Interessen for Successionens Indførelse er levende hos mange. Der findes unge Præster, som har beklaget, at ingen af de norske Biskopper var i Besiddelse af Successionen, saa de kunde blive ordineret af en saadan Biskop. Og man kan endog høre en enkelt ældre Gejstlig udtale, at han gerne vilde lade sig reordinere for at faa Del i Successionens Velsignelse. Er Ordinanden ved en Bispeordination villig til at have en svensk eller anglikansk Biskop med ved sin Indvielse, og Ordinator og det siddende Kirkestatsraad gaar med til dette, saa vil det norske Kirkefolk en Dag ganske uforberedt blive klar over, at der er kommet en ny Faktor ind i vor evangelisk-lutherske Kirke, som den ikke har ejet i de fire Hundrede Aar, den har eksisteret.« Saa vidt Biskop Bjønnes-Jacobsen. (Aftenposten 24/3—1928).

Ejendommeligt er det imidlertid at konstatere, at denne lutherske Biskop — i Lighed med andre Modstandere af

en Nyorientering paa dette Omraade, for Eks. Professor Karl Vold, Biskop Berggrav, Pastor Ivar Welle, o.s.v. — kun har een Indvending at manøvrere med: De hævder, at en Gennemførelse af Successionen vil staa i Strid med den lutherske Kirkes demokratiske Gerning. Det er med andre Ord Frygten for den mægtige Indre-Mission med dens Lægprædikantvælde, som gør dem betænkelige. Det Spørgsmaal, som her alene skulde være det afgørende, nemlig om Apostlene virkelig har modtaget Fuldmagter af Christus, som kun var givet dem, og som kun de kunde give videre, og det paa en bestemt Maade — det er et Spørgsmaal, som helt ignoreres. Og dog giver Studiet af Oldkirkens Fædre her fuld Klarhed, saa Skriftens mange Udtalelser om Naadeforvaltningens Embede træder frem i fuldt Lys og ses i sin rette Sammenhæng.

Paa Spørgsmaalet, om den svensk-lutherske Statskirke virkelig endnu ejer apostolisk indviede Biskopper og Præster, maa der nu desværre svares, at det er mildest talt højst usikkert. Selv vort Lands ypperste protestantiske Kirkehistoriker, Professor Olof Kolsrud, som i sin Tid udførligt behandlede Spørgsmaalet i Luthersk Kirketidende, erklærer nemlig, at der vistnok i Sverige er en historisk Sammenhæng, som svarer til den apostoliske Succession, men denne Sammenhæng er kun af udvortes og mekanisk Natur, saa Successionen i Virkeligheden er uden Værdi.

Før Professoren gaar over til at paavise denne Paastands historiske Berettigelse, gør han opmærksom paa et Moment, som man ikke uden videre kan se bort fra i dette Spørgsmaal. Han minder nemlig om, at den lutherske Opfattelse af selve det apostoliske Embede i Bund og Grund er forskellig fra den katholske, som i Vielsen ser »en himmelsk Fuldmagt med den Helligaands Kraft til at uddele Guds Naadegaver«, medens Ordinationen — ifølge Lutherdommen — ikke er andet end »det kirkelige Vidnesbyrd om Kaldet til Prædiketjeneste«.

Herom skriver Professoren: »I Virkeligheden er Bispe-navnet for Reformatorerne mere et Ord end en Realitet. De vilde ikke regne sig i Slægt med det katholske Hierarki, som havde den apostoliske Succession, og baade Luther og Bugenhagen taler nedværdigende om deres katholske Præstevieelse. Ved Ordinationen havde Biskoppen salvet deres Hænder for at hellige dem til at frembære paa Alteret Christi Legeme og Blod som Offer i Messen. Mod Messeofret kunde Reformatorerne ikke finde Ord stærke nok . . . Luther bad de evangeliske Præster, som tidligere var katholsk ordineret, om at vaske deres salvede Fingre med Sæbe og Lud for at faa Antikristens Mærker bort

Ikke den apostoliske Succession, men Luthers profetiske Kald er saaledes det historiske og religiøse Udgangspunkt for Tjeneste af Præster og Biskopper i den evangeliske Kirke i Danmark og Norge. Paa den Maade har ogsaa de danske Reformatorer set Sagen. De kan ikke og vil ikke eftervise noget aandeligt Slægtskab med den Kirke, som de har brudt Baandet med. I den svenske Kirke derimod skete det, som ikke lykkedes i Danmark, Norge og Tyskland, at Reformationen offentligt blev godkendt af viede katholske Biskopper i Embedet. De første evangeliske Biskopper i Sverige blev viede af de sidste katholske, og der er saaledes en historisk Sammenhæng, som svarer til den apostoliske Succession.«

De nærmere Omstændigheder ved Reformationens Indførelse i Sverige, som Professor Kolsrud derefter skildrer, Kong Gustav Vasas Brud med Rom i 1524, Henrettelsen af en Række Tilhængere af den gamle Tro, Rigsdagen i Västerås o. s. v., skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Af Betydning for vor Sag er imidlertid Vielsen af Uppsalas første lutherske Ærkebiskop, Laurentius Petri (Broder til Reformatoren Olaus Petri), 22/9-1531. Den blev paa Kongens Befaling foretaget af de to katholske Biskopper Petrus Magni af Västerås og Magnus Sommar af Strengnäs. Man har før ytret Tvivl om, hvorvidt Petrus Magni virkelig var bispeviet, men Historikeren anser nu dette for sikkert. Det er altsaa ved Laurentius Petris Vielse, Successionen skal være blevet overført til de senere Biskopper og Præster i Sveriges Statskirke.

Herom siger Professor Kolsrud: De to Ordinatorer var i deres Hjerter Katholikker og forrettede denne Vielse tvunget af Kongen imod deres Vilje. De nedlagde i Forvejen en højtidelig skriftlig Protest, dateret 10. August 1531, hvori de udtaler, at de af Overmagt og Trusler er tvunget til at vie Biskopper. De »bevidner . . . Ærkebispens og andre Bispers Vielse, som nu indtræder eller som herefter vil indtræde, er aldeles kraftsløse og ugyldige«, og de stiller sig under den romerske Kirke som deres Moder og Herskerinde.«

Professorens Konklusion er derfor logisk og uangribelig, naar han skriver: »Naar den afgørende Ordination, nemlig Ærkebiskop Laurentius Petri's Vielse i 1531, saaledes er kendt ugyldig af Ordinatorerne, er den biskoppelige Succession i den svenske Kirke bare mekanisk og derfor religiøst værdiløs.«

Det er ogsaa indlysende, at en Embedshandlings Gyl-dighed ikke kun afhænger af, at den udføres af den rette Mand og paa den rette Maade, men tillige af den hand-

lendes Intention og Hensigt. Og her ser vi jo, at Petrus Magni bevislig ikke havde til Hensigt at vie Laurentius Petri til Biskop. Altsaa blev han ikke Biskop.

Smukke er Professor Kolsruds Slutningsord i den Artikel, jeg har citeret. De fortæller om, at »den stille Reformation« fremdeles gaar sin Gang blandt vore i Troen skilte Brødre. Han skriver: »Forskellen mellem de lutherske og de katholske Ideer om Embedet og Kirken griber saa dybt, at en Overføring af den apostoliske Succession til evangelisk-luthersk Omraade støder paa de største Vanskeligheder. Men det er maaske gennem dem, Vejen gaar til kirkelig Enhed baade indadtil og udadtil. Vil vor Kirke slaa ind paa den Vej, maa der ske et brat Omslag fra Pindhuggeri i de mange smaa Ting til Samling om det, som kan samle, og til Troskab mod det, som er Kirkens Fælles-eje. Da Apostlene var gaaet bort, samlede den kristne Kirke sig om tre Ting: Trosordet ved Daaben, de hellige Skrifter og det apostoliske Embede.« (Luth. Kirketidende, 23/2-1924). *K. Kjelstrup.*

St. Eugenia-Kirkens Jubilæum i Stockholm.

Hs. Excellence Biskop Johs. Erik Møller, Apostolisk Vikar for Sverige, har i Anledning af St. Eugenia-Kirkens 100 Aars Jubilæum i Stockholm skrevet en interessant kirkehistorisk Artikel i det schweiziske »Vaterland« (3-7.), som vi nedenfor gengiver, idet vi samtidig bringer vore svenske Trosfæller en hjertelig Lykønskning.

100 Aar er gaaet, siden den apostoliske Vikar for Sverige-Norge, Dr. Jakob Lorenz Studach, i 1837 indviede St. Eugenia-Kirken i Stockholm. Med denne Kirke fik Skandinavien sit første katholske Gudshus siden Reformationen, og siden brænder den evige Lampe atter foran Tabernaklet i Sveriges skønne Hovedstad, Nordens Venedig, Dronningen ved Mälarsøen. I det ene eller andet katholske Kapel i de katholske Magters Gesandtskaber har det evige Lys jo aldrig været helt slukket, og da Kong Gustav III bad Pave Pius VI om en særlig Overhyrde til Katholikerne i sit udstrakte Rige, blev Præsten fra Diøceset Metz, Dr. Nikolaus Ludwig Oster, sendt til Stockholm som Apostolisk Vikar og indviede i Paasketiden 1784 ved en højtidelig Højmesse, assisteret af to Gesandtskabsgejstlige, et beskedent Rum i det gamle Raadhus ved Indgangen til Götgatan i Stockholm-Syd til katholsk Kapel. Men deres første virkelige Gudshus kan Katholikerne takke den ædle og offervillige Apostoliske Vikar og senere Biskop Studach for, som, storstilet støttet af den katholske Kronprinsesse og senere Dronning Jose-

phine, i 1835 modigt paabegyndte Bygningen af St. Eugenia-Kirken, og som ogsaa i 1865/66 foretog den Udvidelse, som var blevet nødvendig.

Det er ikke uden Interesse i Sammenhæng med St. Eugenia-Kirkens 100 Aars Jubilæum at mindes, at det dengang stadig under svære Straffe var fødte Svenskere forbudt at deltage i katolsk Gudstjeneste, og at det endnu mindre var tilladt at blive Katholik. Først efter at seks Kvinder endnu i 1858 var blevet udvist af Landet, fordi de var blevet Katholiker, og Europas Presse havde protesteret imod en saadan Intolerance, kom i 1860 den saakaldte Dissenterlov, som gav Kirken i Sverige en omdelt indskrænket Religionsfrihed, saaledes at ogsaa svenske Medborgere havde Lov til at blive Katholiker.

Studachs Forgængere, Oster, d'Ossery, Moretti og Gridaine, havde allerede med apostolisk Iver sat hele deres Personlighed ind, men Jordbunden var endnu ikke moden til vidtrækkende Resultater. Ja, Pave Pius VII tillod endog den Apostoliske Vikar Moretti at sælge alle Vikariatets nørlige Ejendele og forlade Sverige. Men trods den største Nød og under usigelige Vanskeligheder holdt han dog ud hos sin lille Hjord indtil sin Død 1804. En Dronning Josephines Anseelse og Hjælp og Schweizeren Jakob Lorenz Studachs fremragende Personlighed i Forbindelse med hans 50-aarige velsignelsesrige og af Dronningen understøttede Virke skulde der til, for at den katolske Kirke atter kunde faa Fodfæste i Sverige og Norge og en ny Dags Morgenrøde atter kunde oprinde.

Dr. Laurentius Studach var født 1796 i Altstätten, Kanton St. Gallen. Han studerede i Altstätten og St. Gallen sammen med den senere store schweiziske Statsmand Baumgartner, med hvem han knyttede Venskab for hele Livet. I Wien, hvor han først studerede Medicin, kom han under den h. Clemens Maria Hofbauers velsignelsesrige Indflydelse og helligede sig derpaa de theologiske Studier i Landshut, hvor Professor Sailer, den senere Biskop af Regensburg, tog sig faderligt af ham. Paa hans Anbefaling kom Studach kort efter sin Præstevielser som Huslærer til Familien Prins Leuchtenberg (Eugen Beauharnais) i München, og da den svenske Kronprins Oskar i 1834 hjemførte Husets Datter Josephine von Leuchtenberg som Brud, fulgte Studach med til Stockholm som hendes Skriftefader og Hofkapellan. Her henledte den højt begavede Mand allerede efter to Aars Forløb Opmærksomheden paa sig ved sine Skrifter i det svenske Sprog, og han udviklede sig til en stor Lærd paa Sprogforskningens og den nordiske Folke- og Litteraturhistories Omraade. Han blev udnævnt til Medlem af det svenske Videnskaberne Akademi.

Efter at den Apostoliske Vikar Gridaine var død den 4. Juni 1833, blev Kronprinsessens Hofkapellan og Skriftefader den 10. August samme Aar udnævnt til Apostolisk Vikar for Sverige og

Norge. Kort Tid efter at have tiltraadt dette Embede skrev han i et Brev til Rom: »I Tillid til Gud den Allerhøjeste har jeg nu begyndt en ny, arbejdsom og besværlig Levevis. Den Kærlighed, hvormed den fattige Hjord kommer mig i Møde, og deres Tilfredshed glæder mit Hjerte, og den, der er tilfreds, er lykkelig og rig . . . Allerede i seks Uger har jeg hver Søndag forkyndt det hellige Evangelium, somme Tider paa Fransk, men mest paa Landets Sprog, og med Tilfredsstillelse ser jeg, hvorledes den splittede Hjord stadig mere søger hjem til Faarefolden og begærer Sakramenterne.« I et Brev til Biskop Schwäble i Regensburg den 17. Oktober 1833 giver Studach et klart Billede af de kirkelige Forhold, da han tiltraadte sit Embede: »Alt kom uventet for mig; jeg havde ikke ansøgt derom. Den Tillid, som den Hellige Fader, der havde indhentet Oplysninger om mig baade her i Landet og uden for Landet, har vist mig, har rørt mig paa det dybeste, og vor herværende Kirkes Stilling i Forbindelse med den katholske Del af Corps diplomatique's Ønsker og Menighedens Bøn har overbevist mig om, at jeg ikke kunde unddrage mig, hvor gerne jeg end havde villet Min Forgænger efterlod mig at skaffe Husly til en Skare paa 26 fattige Børn, at give dem Mad og opdrage dem, uden en Øre i Kapital, uden Skole, uden Lærere, uden en eneste Skolebog, ja selv uden en eneste Bog for den katholske Ungdom, ikke engang en Katekismus paa Landets Sprog, en fattig Menighed, som hidtil hvert Aar blev mindre, uden Kirke (det, der tjener til Kirke, er en uhyggelig i et Arresthus lejet Sal, hvortil Lejen maa tiggese ind), uden nogen som helst Bønebog eller Salmebog til Menigheden, selv uden en Sakristan . . . For Øjeblikket er jeg ensom, men vilde bukke under, hvis der ikke snart kom en Medhjælper: jeg er Skolelærer, Sognepræst, Hofkapellan, Tigger, Økonom, og hvad hver Dag fører med sig af nye Smertensembeder. Jeg tænker med Tiden at skaffe Menigheden en Kirke, en Skole og en Præstegaard og de nødvendige Bøne- og Skolebøger, i hvilket Øjemed jeg allerede igennem de herværende Gesandtskaber har henvendt mig til forskellige Regeringer om Bidrag. Det første skal være en Kirke: lige i disse Dage køber jeg Grund til den, næsten midt i Byen . . .« Saa købte Studach et Hus til Præstegaard og samtidig til Anbringelse af de forældreløse og til Skolen med en tilhørende Byggeplads for Kirken i Norra Smedjegatan, der, hvor St. Eugenia-Kirken ligger i Dag.

Allerede den Apostoliske Vikar Gridaine taler oftere i sine Breve om, hvor absolut nødvendigt det er at faa bygget en Kirke i Stockholm. Næppe var Studach blevet Overhyrde, før han paabegyndte Indsamlingen af de Midler, som var nødvendige for Kirkebygningen, som han forcerede paa enhver Maade. Derfor lyder den sidste Sætning i Brevet til Biskop Schwäble ogsaa: »Nu gætter Deres biskoppelige Naade sikkert ogsaa, hvor

jeg vil hen med mit Brev: Jeg beder om Raad, om Hjælp og om Penge, saafremt vor hellige Religion ikke skal gaa til Grunde her, og bliver der ikke nu lagt Haand paa Ploven, forudser jeg desværre, at det aldrig vil ske . . .« I de kommende Aar foretog Studach en Rejse gennem Bayern og Schweiz for at samle Penge ind til Kirken. Den bayerske Regering havde bevilget en egen Landsindsamling til dette Formaal. Gennem talrige Artikler i tyske Tidsskrifter om Kirkeforholdene i Sverige forsøgte Studach at vække Interessen for sin Mission. I Rom gjorde Studachs Iver det bedste Indtryk, især ogsaa fordi Kronprinsessen selv rundhaandet gav sine Bidrag til Bygningen, saa at den Hellige Fader gav Propaganda-Kongregationen Ordre til at understøtte Kirkebygningen i Stockholm med en Sum paa 1000 Scudi.

Den 21. Maj 1837 gav Rom Studach Fuldmagt til at benedicere den nye Kirke. »Takket være de rigelige Gaver, som tilflød ham, navnlig fra Tyskland« kunde Studach fuldende Bygningen i September og foretage Gudshusets højtidelige Indvielse paa Fstedagen for Kirkens Værnehelgen, den h. Eugenia. Ifølge et Brev af 15. Januar 1838 fra Propaganda-Kongregationens Kardinal-Præfekt i Rom havde Studachs Meddelelse om den nye Kirkes Indvielse vakt stor Glæde der: »Thi, som jeg ser, skyldes det først og fremmest Deres Naades Iver, der trænger paa for at udbrede Religionen, at der i Stockholm er blevet opnaaet det, som man for faa Aar siden ikke vilde have holdt for muligt at forsøge end sige haabe . . .« Pave Gregor XVI udnævnte den utrættelige Overhyrde til Apostolisk Protonotar, pavelig Husprælat og Ridder af Gregorius-Ordenen. Den 1. Juli 1862 indviiede Pave Pius IX ham selv til Biskop i den tyske Nationalkirke S. Maria dell' Anima. Paven forærede ham Biskopringen og Brystkorset.

En trang Vej, en Korsvej, havde det været, indtil St. Eugenia-Kirken stod færdig, men nu lyser det enkle forgyldte Kors over Kirkens Gavl midt i Norra Smedjegatans Husrækker i den svenske Hovedstads Centrum, som Æreskrone og Diadem paa Moderkirken til alle de Kirker og Kapeller, som siden er rejst rundt omkring i Landet. Naade og Velsignelse er i de forløbne 100 Aar i rigeste Fylde udgaaet fra det første Tabernakel, som de svenske Katholiker siden Reformationstiden atter kan kalde deres eget. Hvem kender alle de Tusinder, som har knælet og bedt her, og som i det andagtsfyldte Gudshus glemte al Storbysens Larm udenfor og følte sig løftet op i indre Glæde og Forklaring. Ja, allerede i det hærlige Alterbillede, en tro Gengivelse af Rafaels Christi Forklarelse, løftes Sjælen op over Hverdagen. Hvor mange søgende og efter Sandheden hidende Sjæle har ikke fundet Lykken og den dybeste Fred i den stille St. Eugenia-Kirke i Bekendelsen: »Jeg tror paa den hellige katolske Kirke!«

Mellem Mødre.

Belæring hinsides Hegnet.

Peder Laale eller en anden af vore gamle Sprog mestre lærer, at »Lurere hører ofte sin egen Skam«.

Jeg var Lurer, omend ufrivillig, da vi i Gaar plukkede Brombær i Hegnet. Men det, jeg hørte, var ikke nogens Skam, tværtimod: det var til den talendes Ære og til den hørendes store Opbyggelse. Jeg fortrød ikke, at jeg forblev paa min Post, saa meget mindre som jeg ved, at hvert Ord, der faldt, var ærligt og sandt ment.

Det vilde aldrig være faldet Severine ind at pynte paa noget af det, hun sagde, selv om hun havde vidst, at der nogle Meter fra hende befandt sig et skjult Publikum.

Severine er min midlertidige Nabo, en ung, frodig Landbokvinde. Hun er frisk som den Blæst, der stryger hen over hendes Husbonds Agre, og hun er smilende som den Sol, der er Moder til Høsten, som hun og Manden i deres Ansigts Sved netop har bjerget. Hun er ligetil som en aaben Haand, ugenert og naturlig i sit Væsen. Hun har Ord for at være et Jern til at holde sit Hus og sine Børn i Orden, lidt »skrap« maaske i den Forstand, at der i hendes Pædagogik ikke skal være saa langt mellem Ord og Handling. Har Severine lovet en Lussing, saa falder den prompte, naar de stillede Betingelser er sket Fyldest. Men hendes Børn er lydige og kvikke. Der er noget adræt og vagtsomt over dem, og de har lært at arbejde som smaa Bier. Hele deres Færd vidner om, at de vokser op under en dygtig Mors Vejledning.

At Severine ogsaa er en god Mor, blev jeg klar over i Gaar.

Som en Kyllinghøne blandt sine smaa kom hun med sin Flok dragende op over den gule Stubmark, hvor Solen skinnede paa dem fra en skyfri, blaa Høsthimmel, og hvor den »flyvende Sommer«s Spindelvævs-Sejlere svævede hen over og somme Tider ankrede op i Ungernes hørhvide Haartoppe.

De smaa bukkede sig og rettede sig, de snakkede, de sprang til højre og til venstre, de puttede til sig — i Forklæder, i Huer og i Papirposer.

Severine og hendes Børn var ude at samle Aks.

»Naar vi kommer op til Hegnet, skal vi hvile, ikke Mor?«

»Jo, lidt, — ti Minutter!«

»Jeg er m æ g t i g sulten!«

»Saa er det godt, at der er Mad i Kurven.«

»Og Brombær i Hegnet,« føjede en af de store til.

Lidt efter var de naaet til Agerens Ende, og hinsides Hegnet blev der en Pludren som paa et politisk Møde, inden Maden blev pakket ud, og man havde faaet sat sig tilrette.

»Hvorfor skal vi samle Aks?« spørger en lille, spæd Stemme.

»Det ved du da! Til Svinene!« svarer en af de store.

»Ja, men det er da ikke alle Folk, der samler Aks, vel Mor?«

»Nej, det er det ikke, men det var rigtigst, om man gjorde det. For det er Vorherre, der lader Kornet gro, og saa er det ogsaa hans Mening, at vi skal passe godt paa det og ikke lade noget ligge og flyde —«

»Man maa heller ikke lade sin Mad ligge og flyde, vel?«

»Det maa man ikke. Hvis man ikke kan spise op, maa man sørge for, at Dyrene faar det, man levner. Brødet er Guds Gave, sagde de gamle altid.«

Et Øjeblik Tavshed. Saa siger en af de smaa:

»Det er svært, at Vorherre gør det —«

»Hvilket?«

»Lader det gro, saadan af sig selv, uden at man beder ham om det.«

»Det er, fordi Vorherre er god,« lyder Severines Stemme, fuld af Overbevisning. »Men for Resten burde alle bede ham om det og ikke bare tage imod det uden videre. Det skal I huske paa, naar I engang faar en Mark. Men I kan godt tænke paa det allerede nu, naar I om Aftenen beder »Giv os i Dag vort daglige Brød!«

»Jah! Det daglige Brød betyder alt det, vi behøver,« kommer det kyndigt fra den ældste af Rollingerne.

Saa lyder Severines Stemme igen:

»I gamle Dage var det Skik, at man velsignede Markerne. Naar Kornet om Foraaret var kommet i Jorden og var begyndt at spire, fik man Præsterne til at gøre Korssets Tegn over Sæden.«

»Hvad sagde de saa?«

»Ja—e,« Severine trækker lidt paa det. »Hvad de sagde, saadan Ord til andet, det er jo ikke godt at vide nu, saa længe efter. Men de har nok bedt Vorherre om at tænke paa alle de Viderværdigheder, et lille Korn kan have, naar dets Spire skal trænge igennem Jorden, og hvor ondt det siden kan faa det i Frost og Kulde og Haglvej og svidende Sol. — — Maaske har de ogsaa sagt til Gud: »Vi ved godt, at Menneskene ikke er det værd; men vi beder dig alligevel om, at du vil lave det saadan, at de ikke har gjort deres Arbejde forgæves, og saa takker vi dig, fordi vi ved, at du giver dem meget mere, end de fortjener.« — De har ikke glemt at takke; for det er næsten ligesaa vigtigt, at man

siger Vorherre Tak for det, man faar, som at man beder ham om det, man gerne vil have — — —«

Severine tav. En Raslen af Madpapiret forkyndte, at de ti Minutter var omme, og det lille Hvil forbi. Et Øjeblik efter var Skaren spredt som en Kyllingeflok ud over Stubmarken. Moderens højrøde Hovedklæde flammede som en vældig Valmue over de gule Stubbe, medens hun og hendes Kompagni fortsatte deres Arbejde.

Men hendes jævne Lektion havde sat sig fast andre Steder end i hendes Børns Sind.

Den sidder endnu i mit og er mig et Vidnesbyrd om Aanden i Severines Verden. Denne »Verden« er maaske nok beskeden og lille, men den er dog et af de Familiesamfund, som J o n a s L i e besynger saaledes:

»Ja, hil dig, hellige Hjem i Nord,
hvorover Nordstjernen vaager!
Gud giv dig Sejren, fordi du tror
igennem Tidernes Taager,
fordi med *Enfolds fromme Sans*
du Aandens Storvej kender
og bærer i dit Sind den Glans,
som paa din Himmel brænder!«

Lillemor.

Tilbageblik paa Spaniens Kamp.

(Fortsat.)

En ny Paaske melder sig.

Netop den forfærdelige Kirkeforfølgelse har vakt de dybeste religiøse Kræfter i det spanske Folk. De aabenbarer sig i en Trosglød, i en Beredvillighed til uden Tøven at ofre Livet for Christus og Fædrelandet, i en religiøs Begejstring blandt Ungdommen, i tusinde Eksempler paa et Heltemod, som i sin Helhed og i mange Enkelttilfælde vel kun finder sin Lige i Urkristendommens Heltetidsalder.

Den h e l l i g e F a d e r udtalte i sin Tale til de fra Spanien flygtede Præster og Ordensfolk den 14. September 1936 sin højeste Ros for de spanske Præsters og Lægfolks herlige Martyrmod:

„Sandelig, Kristen- og Præstedyder, heltemodig Hengivelse og Martyrier viste sig for Os i straalende Glans! Sande Martyrier, i Ordets dybeste, helligste, mest sejrriige Forstand! Martyrier, lige fra de helt uskyldige Liv til den ærværdige Alder, fra Ungdom i sin første Blomstring til uforfærdet Ædelmod, der beder om Plads paa Vognen hos de stakkels Ofre, som Bøddelen venter paa.“

Gang paa Gang viser de s p a n s k e B i s k o p p e r med Rette hen paa det religiøse Foraar, som nu bemærkes i Spa-

nien. Over for en Presserepræsentant fastslog Kardinal-Ærkebiskoppen af Toledo, at Apostasi heldigvis ikke var konstateret inden for Klerus. Tværtimod havde der været Tilfælde af saa ægte Heroisme, at Verden vil forbavses, naar den hører derom.

I et andet Interview udtaler Kardinalen, at en saadan Hengivenhed og Begejstring, som han havde oplevet det i sit Fædreland kun vilde have været muligt meget faa Steder i Verden. Det katholske Navarra talte 320.000 Indbyggere. Over 40.000 frivillige havde meldt sig til den nationale Hær, og dette var næsten alle vaabendygtige Mænd. Ligesom i Navarra havde den katholske spanske Aand ogsaa i andre Egne vist sig stærk og stor, saa de ikke straks kom i de røde Troppers Magt. Ved alle Kampfronter var Messeofret blevet frembaaret. Ved Tusinder af unge Soldaters Skriftemaal var Samvittighederne blevet lutrede, og naar Vaabnene tav, havde man i de tilbagetrukne Stillinger bedt Rosenkransen i Fællesskab.

Eksempler alle Vegne fra.

Fra autentiske Privatbreve tager vi følgende Enkeltkendsgerninger, som vidner om den nye Bølge af religiøs Begejstring: „Der hersker en religiøs Begejstring, som man aldrig havde ventet. Officerer og Soldater opfører sig, som det sømmer sig ægte Katholiker og Krigere. Ikke alene i Navarra og Valladolid, men i hele Castilien og Andalusien bærer Officerer og Soldater, ja selv Borgerværnet, Jesu-Hjerte Billedet, Maria-Kongregationens Medaille eller Krucifikset paa deres Uniformer. Raabet: Leve Spanien! Leve Christus, Kongen! hører man atter og atter.“ (Fra Valladolid).

„Hver Dag ser man nye Tegn paa den udmærkede Moral og den ægte Fædrelands- og religiøse Begejstring, der besjæler vore Tropper. Saa længe Navarras Sønner endnu har Blod i deres Aarer, saa længe vil de ikke falde i de gudløses Hænder. Gud er med os og giver os Kraft til at forsvare Troen indtil Døden. Græd ikke, I Mødre, over Adskillelsen fra jeres Sønner, som kæmper for Christus. Vore Fjender har langt fra det Mod, som vi har, thi vort Mod kommer fra Gud og har sit Udspring i vor religiøse Overbevisning.“ (Fra Guadalajara.)

„Tyve Præster hørte Skrifte inden for Fæstningen. Andre Soldater skriftede under aaben Himmel; under Træerne paa den offentlige Plads gik de frem og tilbage, og i dette Øjeblik, Syndsforladelsen blev dem meddelt, knælede de ned uden Blusel. Gud være prisset, at denne religiøse Bølge har grebet vor Hær. Den havde det virkelig ogsaa nødig.“ (Fra Pamplona).

Kirkefjender omvender sig.

„Ved Fronten staar Patrene Nevares, Cid og endnu to, hvis Navne jeg har glemt. Pater Cid rejser ofte med Flyve-maskinen til Fronten og tilbage igen. Her i Valladolid har han bistaet mange Kommuniste, der skulde skydes, i Døden. Kun to tilbageviste hans præstelige Trøst. Nogle er døde som Helgener. De har vel i Avisen læst om, hvordan Grand-røbe, den socialistiske Deputerede døde, Pater Cid bragte hans Ægteskab i Orden, hørte hans Skriftemaal og rakte ham Alterens helligste Sakramente, før han blev skudt. Denne Deputerede har før sin Død skrevet en pragtfuld Samtale med den korsfæstede; denne Samtale har ogsaa været offentliggjort i Avisen.“ (Fra Valladolid).

„Den tidligere saa berømte Deputerede Perez Madrigal bærer nu ogsaa Baskerhuen, og han erklærede fornylig, at han vilde gaa til Navarra for at begræde sine Synder. Kan Himlen være mere ophøjet end det, vi oplever nu, udbrød han fornylig. Og det er det almindelige Indtryk, som Mændenes levende Tro, hellige Idealisme og fælles Mod fremkalder.“ (Fra Pamplona).

(Fortsættes.)

Nye Bøger.

Fra Sommerens Boghøst.

Fr. E. Pedersens Forlag har udsendt Vidar Vølund: »Og Spillet ender —,« 2. Del. Den kan dog udmærket godt læses uafhængig af 1. Del. Yndere af den moderne realistiske Roman vil føle sig tilfredsstillende ved Læsningen, andre vil kede sig og synes, det er stærk Kost — ikke mindst i Sommerferien.

Chr. Erichsens Forlag har sendt os sidste Kvartal af Børnebladet »Fritiden«, der som sædvanlig byder sine Læsere frisk og fornøjelig Underholdning. Kvartalsbogen er skrevet af Tage Hølund og hedder »Falkene«. Den handler om nogle raske K. F. U. M.-Spejdere og er en saare sund og underholdende Fortælling.

U. C. G.

Pontiunkula-Afladen.

»Pontiunkula-Afladen kan kun vindes i Franciskaner-Ordenens Kirker, og i andre Kirker kun, hvis de ligger tre Kilometer fra en saadan Ordenskirke. Anmodninger om Indult for andre Kirker skal rettes til Pønitentiariet; de skal anbefales af Stedets Ordinarius, som maa bevidne Gavnligheden. I dette Tilfælde har Kirker, som er viet til den hellige Gudsmoder eller til den hellige Franciskus, Fortrinet, derefter Domkirker og Sognekirker. I halvt offentlige Oratorier vilde en Indult kun gælde for det Kommunitet, for hvilket Oratoriet er oprettet. Stedets Ordinariet, Sognepræster og Kirkerektorer

har Fuldmagt til, naar vigtige Grunde foreligger, i Stedet for den 2. August at fastsætte den derpaa følgende Søndag. I den Tid, som er bestemt for at vinde Afladen, det vil sige fra første Dags (1. Aug.) Middag til anden Dags (2. Aug.) Midnat, skal et Billede eller en Statue af den hellige Franciskus eller af Gudsmoder være udstillet. Allehelligens-Litaniet med en Bøn til Gudsmoder og til den hellige Franciskus maa ogsaa oplæses, og Velsignelsen med det helligste Sakramente meddeles derpaa. Som Afladsbønner gælder: 6 Fader vor, Hil Dig, Maria, og Ære være Faderen, saaledes som det er foreskrevet ved enhver tolties-quoties-Aflad. (A. A. S. 22, S. 363.) Den, der den 2. August har vundet Portiunkula-Afladen i en Kirke, kan vinde den igen i en anden Kirke, hvor Afladen er henlagt til en Søndag. (Pønitent. 13. Januar 1930, A. A. S. 22, S. 43.)« Ovenstaaende er taget fra P. L. Lacau, S. C. I.'s lille Bog »Kostbarer Schatz der Ablässe«, (Moriatti, Turin, 318 S.).

Missionslivets Kaar.

Hvem der interesserer sig for Missionslivet blandt uciviliserede Stammer, der knapt er ud over Menneskeæder- og Hovedjægerstandpunktet, vil af H. Feurtens, M. S. C., »Unter den Kaja-Kajas von Südneuguinea«, (8°, 268 Sider, Ferd. Schöningh, Paderborn, med Kort og mange gode Illustr.) faa et Begreb om den Taalmodighed og Klogskab, en Missionær maa eje under Virksomheden iblandt dem.

Med behagelig Humor skildres de mangfoldigste Tildragelser og Forhold, der opstaar i saadanne Egne. *Schm.*

Fra Hovedstad og Provins.

Fru Vejinspektør Nielsen in memoriam.

Langsomt, men sikkert tyndes Rækken af vore gamle, trofaste Menighedsmedlemmer ud rundt om i Sognene. Netop i disse Dage har vi atter mistet en af vore ældste og bedste Katholiker, idet gamle Fru Vejinspektør Nielsen efter længere Tids tiltagende Svaghed Torsdag d. 12 August lukkede sine Øjne i Døden i den høje Alder af 77 Aar. Enhver, der har haft den Lykke og Glæde at kende den afdøde, vil forstaa, hvilket smerteligt Tab hendes Bortgang betyder ikke blot for Familien og den nærmeste Vennekreds, men ogsaa for det Sogn og den Kirke, hun tilhørte. For os Konvertiter af den unge Generation stod hun som Typen paa og Indbegrebet af det ædleste og bedste, som den ældre Generation kunde vise os, naar Talen var om det Afsnit af dansk Katholicismes Historie, der var præget af helstøbte, kristne-katholske Personligheder som gamle Biskop von Euch, Mgr. Neuvel, Pastor Braun etc. Mange er

derfor ogsaa de, som den afdøde ved sit smukke og gode Eksempel har vist Vejen til den Kirke, hun selv elskede saa højt, og for hvis Præster hun altid nærrede den helt ægte katholske Ærbødighed og Hengivenhed. Mange er ogsaa de, der har nydt godt af hendes stilfærdige Godgørenhed, der som oftest beskedent skjulte sig under Navnet af en eller anden af de mange velgørende og religiøse Foreninger, af hvilke hun var Medlem. Ogsaa i disse Foreninger vil hun blive savnet, særlig i Elisabeth-Foreningen, af hvilken hun havde været Medlem i en Menneskealder. Men mest vil hun dog — bortset fra sit Hjem — blive savnet i den Sognekirke, hvor hun i mange, mange Aar sammen med sin Mand var en daglig og trofast Gæst ved Morgenmessen og Aftenandagten, og hvor hun, saa længe Helbredet tillod det, daglig modtog den hellige Kommunion.

Det var derfor ogsaa under usædvanlig stor Deltagelse, at hendes Begravelse fandt Sted fra denne samme Sognekirke Onsdag d. 18. August. Efter den højtidelige Requiems-Messe talte Pastor Ronge smukt og hjertegribende ved Baaren og mindedes med dyb og synlig Bevægelse, hvor meget hun havde betydet for sit Hjem og for Sakramentskirkens Menighed, idet han sammenlignede den afdøde og hendes efterladte Mand med Simeon og Anna fra det nye Testamente. Bedre og mere rammende Billede kunde næppe findes, og gennem dette Billede vil hun da ogsaa leve i vore Tanker og i vore Minder i Aarene, der kommer, og staa os for Øje, hver Gang vi folder vore Hænder og beder vor hellige Moder Kirkens Bønner for hendes Sjæls evige Hvile.

R. I. P.

P. A.

I Herthadalen.

Takket være katholsk Ungdomsforbunds utrættelige Ledelse og venlig Imødekommenhed fra Lensgreve Holstein-Ledreborgs Side kunde Forbundet denne Gang afholde det aarlige Stævne i den paa historiske Minder saa rige Herthadal paa Ledreborgs Jorder ved Lejre. Dagens Optakt var Højmessens i det frie under Bøgens Kroner. Pater Nøsen celebrerede og slog i sin varmtføjte Prædiken straks de rigtige Strenge an ved at understrege den Alvor, der som en Grundakkord burde klinge gennem den Glæde, han oprigtigt haabede maatte blive alle Stævnets Deltagere til Del.

Efter Frokosten i de naturskønne Omgivelser talte Sognepræst O. J. Ballin, der bragte vor Hellige Fader den danske Ungdoms Hyldest. Han kom ind paa en Ontale af de pavelige Rundskrivelser og betonedes Pave Pius's sociale Forstaelse og store Interesse for disse Spørgsmaal, hans enorme Arbejdskraft og ukuelige Optimisme i en Tid, hvor den kristne Kirke var trængt haardere end maaske nogen Sinde tidligere. Herefter fik fire unge — Marie Louise

v. Jessen, Ellis Tardini, Filip Lange og Gunnar Fausbøll — Ordet for korte Udtalelser om Emnet: »Hvad venter Paven af os unge«. Det var et Eksperiment, og det lykkedes fuldtud. De unge Talere vandt straks udelt Genklang hos Tilhørerne. De smittede med deres Naturlighed og Friskhed og gav med deres Ord et udmærket Indblik i, hvad Ungdommen af i Dag tænker om og ønsker af deres Kirke. Forhaabentlig bliver dette vellykkede Forsøg Indledningen til en ny Æra, hvor Ungdommen i større Grad drages ind i det aktive Arbejde som Talere.

Hs. Excellence Biskop Brems, der glædede Stævnet med sin Nærværelse, tog derefter Ordet og gav i hjertelige Ord Udtryk for sin Tro paa Nutidens Ungdom, som han fandt baade sundere og alvorligere end tidligere Tiders. Netop derfor turde man ogsaa haabe paa hos den at finde Forstaaelse af Kristendommens strenge Krav om Offer og Selvfornægtelse.

Efter et Par Timers Pause, der benyttedes til Spadsere-ture i det skønne Vejr eller til Indtagelse af en Forfriskning, kom en broget Underholdning, hvor Antonia Cresta deklamerede nydeligt og med Talent og Johannes Nielsen gøglede, saa Tilhørerne jublede. Den indholdsrige Dag sluttede med Lejrbaal under Tropsfører Fausbølls dygtige Ledelse og Baaltale af Kateket Thorbjørn Møller, der talte om Pladsen omkring Baalet som det Sted, der skulde stemme til Eftertanke og faa Stævnets Deltagere til at samle Dagens Indtryk og uddrage dens Lære. Det var en dejlig Dag. Vi siger Tak til Mødets Leder og Forbundets Formand, Pater Nøsen, og hans utrættelige Medarbejder, Pastor Benzon, og vi glemmer ikke 2. Absalon Spejdertrop, der havde gjort et stort og opofrende Arbejde for at bringe Rammen om Stævnet i den bedste Stand. Trods Morgen-timernes slette Vejrudsigter havde Stævnet mellem 3 og 4 Hundrede Deltagere.

Th. M.

Fra den vide Verden.

Dødsfald i det hellige Kollegium.

Det hellige Kollegium har den 10. August mistet et af sine Medlemmer, Kardinal *Eustachio Ilundain y Esteban*, Ærkebiskop af Sevilla i Spanien. Den afdøde Kardinal, der var født i Pamplona d. 20. Sept. 1862 og saaledes blev om-trent 75 Aar gammel, var først Biskop af Orense fra 1914 og derefter fra 1920 Ærkebiskop af Sevilla, der kan føre sin Historie som Bispesæde tilbage til det 3. Aarh. Saavel i sit første som i sit andet Bispedømme var Kard. Ilundain y Esteban utrættelig i Arbejdet for at fremme de kirkelige Studier, for Uddannelsen af Præster, Oprettelsen af Seminarier, for katholsk og social Aktion og for Gudstjenestens større Skønhed. Den 30. Marts 1925 valgte Pius XI Ærke-

Kirkelig Kalender.

Aug.-Sept.	Sept.
29. S. 15. Søndag e. Pintse.	5. S. 16. Søndag e. Pintse.
30. M. Rosa af Lima.	6. M. Ferialdag.
31. Ti. Raymund Nonnatus.	7. Ti. Ferialdag.
1. O. Ægidius.	8. O. Marias Fødsel.
2. T. Stephan, Konge af Ungarn.	9. T. Gorgonius.
3. F. Ferialdag.	10. F. Nicolaus af Tolentino.
4. L. Gudsmoders Lørdagsm.	11. L. Gudsmoder Lørdagsm.

Aug.-Sept.

Ugens Messebønner.

29. S. 15. Søndag e. Pintse (706—542); 2. *Sæt Bønner*: Johannes Døbers Halshuggelse (1062—892), 3. *Sæt Bønner*: Sabina; Slutningsevæng.: Festens (1063—893).
30. M. Rosa af Lima (1066—895); 2. Felix og Adauctus.
31. Ti. Raymund Nonnatus (1067—896).
1. O. † Ægidius (1067—902); 2. Tolv h. Brødre, 3. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]).
2. T. † Stephan, Konge af Ungarn (1068—902); 2. Om de helliges Forbøn, 3. Efter frit Valg.
3. F. † Ferialdag (706—542) uden *Gloria* og *Credo*; 2. Om de helliges Forbøn, 3. For alle afdøde troende (1140—[113]), 4. Efter frit Valg.
4. L. † Gudsmoders Lørdagsmesse ([90]—[94]); 2. Den Helligaand ([120]—[105]), 3. For Kirken eller for Paven (123, 122)—[107]).

M.-K. Jesu Hjerte K. »for Mænd« M. Torsdag d. 2. Sept. Kl. 20.

Bønnens Apostolat. Intentioner for September Maaned: *Andagten til den h. Ærkeengel Michael.* — *At Afholdelsen af aandelige Eksercitier overalt i Missionsdistrikterne maa faa Fremgang.*

ANDREAS NISSEN:

Paverækken fra Petrus til Pius XI.

Hver Paves Liv og Gerning er her karakteriseret i faa Linier. (44 Sider). **Pris 50 Øre.**

Danske Bisperækker.

Med stor Omhu har Forf. her givet en mere eller mindre udførlig Livsskildring af alle danske katolske Biskopper fra St. Ansgars Dage til Kirkeomvæltningen. (100 Sider.) **Pris Kr. 1,50.**

Ansgariusforeningens Forlag, Bredgade 64, København K.

Ansgariusforeningens Skrifter faas ogsaa i Kath. Boghandel, Stenosg. 3, Kbhvn. V.

biskoppen ind i det hellige Kollegium. I de sidste for hans Fædreland saa sørgelige Maaneder virkede Kardinalen paa alle Maader for at afhjælpe den Nød, Borgerkrigen har forvoldt, og genoprette, hvad den har lagt øde. — Kardinals-Kollegiet tæller herefter 65 Medlemmer; Spanien har nu 3 Kardinaler, nemlig Ærkebiskoppen af Toledo *Gomá y Tomas*, Ærkebiskoppen af Tarragona *Vidal y Barraquer* samt den tidligere Ærkebiskop af Toledo *Segura y Saenz*, der nu helt er knyttet til Arbejdet i adskillige Kongregationer i Rom. Efter »Osserv. Rom.« v. K. S. Th.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Afløvet til Postvæsenet Torsdag d. 26. August.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½—14½.

Nr. 36

Søndag den 5. September

1937

INDHOLD: Agnes de Beaulieu. — Lisieux - St. Laurent - Lourdes. — Hjemve og Hjemvej. — Tilbage til Spaniens Kamp. — Den blinde Josefs Moder. — En lille Rettelse. — Periferi til Centrum. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebonner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Agnes de Beaulieu.

Det er forbudt at dømme sin Næste, det er ikke forbudt, men meget vanskeligt at bedømme sin Næste, det er maaske allervanskeligst at tillægge sin Næste Navn af Helgen. Men efter hvad de, der bedst kendte gamle Baronesse Beaulieu, i største Alvor bevidner, har vi haft faa Skikkelser i det katholske Danmark, der mere kunde fortjene det Navn end hun. Mange vil huske hende fra de gode, gamle Dage i St. Andreas Kirke, da der hver Morgen blev læst 14—15 Messer, da det myldrede med dansk og tysk Ungdom, da West og Kejser, Ballin med sin Børneflokk, gamle Fru Stratböcker, Johannes Jørgensen og mange flere kendte Folk var faste Gæster hver eneste Søndag — da manglede Baronesse Beaulieu aldrig, hverken hellige eller søgne Dage.

Den gamle Dame døde 1919 i en Alder af næsten 94 Aar. Hendes Fader var Grev Ahlefeldt Laurvigen, og hun færdedes i sin Barndom og Ungdom i Hovedstadens mest fornemme Kredse, hvor hun, personlig og uberørt som et

Barn, alligevel i flere Aar lod sig rive med af Fornøjelsernes Hvirvel. Men et Ophold paa Landet i en Herregaard blandt Slægtninge, af hvilke en Del var stærkt grundtvigsk paavirkede, forandrede i ikke ringe Grad den unge Komtesses hele Livssyn. Da hun kom tilbage til Hjemmet, glad og munter som før, men uden Interesse for Selskabelighed og tomme Fornøjelser, ængstede og ærgrede dette hendes Forældre. I deres Nød henvendte de sig til Slotspræst Münter med Bøn om, at han skulde prøve paa at tale hende til Rette. Han erklærede efter en Samtale med hende, at hun var »aldeles utilregnelig, nærmest sindssyg«, saa han synes ikke at have haft Held med sine Overtalelser. Den unge Dame blev nu et virksomt og skattet Medlem af den grundtvigske Menighed i København og søgte at danne sit Liv i grundtvigsk Aand, selvom hun, som hun senere udtalte, aldrig følte sig helt tilfredsstillet.

Da Agnes Ahlefeldt var 26 Aar gammel, ægtede hun den 25 Aar ældre Baron Beaulieu, belgisk Gesandt i København, og fulgte ham i 1864 til Udlandet. Hun savnede meget Omgangen med sine Trosfæller, deres Sang og Tale, men begyndte ogsaa i sin aandelige Ensomhed at gruble over det Spørgsmaal, om virkelig Grundtvigianismen var det »Verdens Midtpunkt«, som man her hjemme ansaa den for. Disse og lignende Tanker førte hende ind i et Bønnens Liv med Gud, hvilket hun tidligere kun havde kendt lidet til. I Frankfurt havde hun en lille Oplevelse en Paaskemorgen. Hun fik Besøg af en katholsk Veninde, der kom glad og frisk fra Messe og Kommunion. Under deres hjertelige Samtale ytrede Baronessen Ønsket om engang at faa en katholsk Katekismus at se. Hendes Ønske blev opfyldt, og Resultatet blev, som det ikke saa sjældent sker, at hun vilde vide endnu mere og besluttede at søge Undervisning hos en katholsk Præst. Den var grundig og gjorde et udmærket Indtryk paa Baronessen, men blev i nogen Tid afbrudt af et Besøg i Danmark. Det var under dette Besøg, hun havde den mindeværdige Sammenkomst med Grundtvig, som var blevet gift — for tredje Gang — med hendes Kusine. Da hun aflagde denne en Visit, kom Grundtvig ind. Han havde hørt, at hun tænkte paa at blive Katholik, og overfusede hende paa den mest vold-

somme Maade: Hun var et Djævelens Barn, gik ad Løgnens Veje o. s. v., hvorpaa han gik og slog Døren i efter sig. *) Næste Dag, som var en Søndag, rettede han i sin Prædiken i Vartov Kirke et voldsomt, ja hadefuldt Angreb paa den katholske Kirke. At Baronesse Beaulieu efter disse to Afskedshilsener vendte tilbage til Frankfurt og lod sig optage i den katholske Kirke, vil ingen undre sig over. Hendes Venner og Familien rasede over hendes Skridt; denne havde »aldrig tænkt sig Muligheden af, at en Komtesse Ahlefeldt skulde bringe en saadan Skam over Familien«.

Fra nu af havde Baronesse Beaulieu eet Formaal for sit Liv: at blive en helstøbt Katholik, og hun blev det som kun meget faa. Midtpunktet i hendes Kristenliv blev Samlivet med Frelseren i Alterets helligste Sakramente.

Hendes Kærlighed til Sakramentet voksede inderligt gennem hendes lange Liv, og lige til sin høje Alderdom var hun saa forenet med Gud under sin Betragtning efter den hellige Kommunion, at det var, som om hun intet sansede af, hvad der foregik omkring hende. De selskabelige Pligter, af hvilke der ikke paahvilede hende saa faa som Diplomatrue, var hende den første Tid efter hendes Konversion en næsten utaalelig Byrde, men saa gik det pludselig under en Retræte op for hende, at disse Pligter var det hendes Kald baade over for Gud og hendes Mand at opfylde, og siden opfyldte hun dem saa fuldkomment som muligt, baade med Iver og Glæde. Hvor hun kom hen, bl. a. i England, fik hun dog ogsaa Lejlighed til at deltage i det kirkelige Liv og var især personlig til megen Gavn og Glæde for mange fattige.

I Aaret 1871 døde Baron Beaulieu pludselig, og nogen Tid efter vendte Baronessen tilbage til Danmark, hvor hun tilbragte Størstedelen af det lange Liv, som blev hende tildelt. Om disse Aar var der ogsaa meget interessant at fortælle, men her er kun Plads til lidt. Hendes legemlige Kræfter vilde ofte glippe, men hendes store Energi og næsten enestaaende Guds frygt hjalp hende over alle Van-

*) Om denne Begivenhed og hele Baronessens Liv gøres der udførlig Rede i en Artikelserie i Ugebladets Aargang 1919, hvorpaa ogsaa nærværende lille Skildring i det væsentlige støtter sig.

skeligheder. Ofte døjede hun med at gaa til Kirken, men naaede det alligevel, for, som hun sagde det paa sit gammeldags københavnske: »Jeg prøver immer.« Disse Ord var Rettesnoren for hendes hele Liv; og de er jo ogsaa Betingelsen for al sjæelig Vækst og Udvikling, den knappest og stærkeste Maade at sige det paa, hvad aandelig Kamp bestaar i.

Hendes Død var som hendes Liv. Da man paa hendes Dødsleje vilde vide, om hun endnu var klar, sagde en til hende: »Lovet være Jesus Christus.« »I al Evighed, Amen«, svarede hun, og det blev hendes sidste Ord. *Niels Hansen.*

Lisieux — St. Laurent — Lourdes.

Søndag Aften den 1. August afrejste 20 Pilegrimme fra København, Roskilde, Fredericia, Kolding og Esbjerg i reserverede III Klasses Kupeer sydpaa. Efter en Dags Rejse gennem det tredie Rige, hvis højt priste Orden hindrede os i at faa Penge vekslet undervejs — til Skade for de tyske Spisevogne, men til Gavn for Bodsaaenden hos Pilegrimme, der maatte fortære deres medbragte Mad med tørre Ganer —, passerede vi om Eftermiddagen den hollandske Grænse mellem Aachen og Maastricht, hvor vi kort efter blev modtaget af en Montfortanerpater, som førte os til Hotellet. Efter en solid og god hollandsk Forplejning og en god Nats Søvn, samledes vi til Messe og Fælleskommunion Kl. 6½ om Morgenen den 3. August inden Afrejsen. Det montfortanske Pilegrimstog bestod af ca. 750 Deltagere, som maatte befordres i to Ekstratog. Paa Maastricht Banegaard traf vi Pater Küpferle, som deltog i Pilegrimsfærden og som var kommet fra det nærliggende Valkenburg. Paa Togets Vej gennem Flandern blev en Mængde Pilegrimme optaget fra de forskellige Stationer og i Mecheln fik vi Tilslutning af Pater Verhoef, Esbjerg, ligesom den af mange kendte Pater Engels, som i nogle Aar har været i Danmark, havde indfundet sig for at se de danske Pilegrimme drage af Sted.

Henad Aften ankom vi til Lisieux, hvor vi den følgende Dag besøgte Carmelkapellet og St. Thereses Barndomshjem, Les Buissonnets, hvorefter der fandt en fælles Andagt Sted i den af Kardinal Pacelli nylig indviede store Basilika. Paa ydre Begivenheder var den hellige Thereses Liv fattigt, maaske netop for at understrege, til hvilke uanede Højder hendes indre Liv naaede, dette indre Liv, som man glimtvis fik netop saa meget Indblik i, at man saa dets uendelige Perspektiver.

Fra Stationen i St. Laurent begav Pilegrimmene sig i Procession den 20 Minutter lange Vej ad Landevejen til den lille Bys paafaldende store Kirke, som med aabne Porte og ringende Klokker ventede Pilegrimmene, der under Af-syngelsen af *Magnificat* holdt deres Indtog. Efter en Sakramentsandagt kom Pilegrimmene til deres Kvarterer. I St. Laurent fik vi første Gang Lejlighed til at deltage i en af disse Fælleskommunioner, som paa Grund af Antallet af dem, der kommunikerer, ikke synes at skulle faa Ende. Under Højmessen i Visdomsdøtrenes store Kirke sang alle *Missa de Angelis* ganske som hjemme, skønt vi ikke forstod de Menneskers Modersmaal, som vi var iblandt. Den fælles gregorianske Sang lededes af en af Patrene, som fra Midtergangen angav Takten. Senere saa vi den salige de Montforts Relikvier og efterladte Haandskrifter, deriblandt Originalen til »la vraie devotion a la sainte vierge«, denne Bog, som angribes selv af Katholiker, som frygter for at fremhæve Maria for stærkt. Bogen, som blev fundet frem mange Aar efter Montforts Død, er gaaet sin Sejersgang over den katholske Verden, anbefalet i stærke Vendinger af Paverne Pius X og Benedikt XV og af mange Kardinaler og Ærkebiskopper, navnlig Kardinal Mercier og Kardinal Vaughan. For flere danske, som i de senere Aar har stiftet Bekendtskab med denne Bog, har den betydet en fuldkommen Fornyelse af deres aandelige Liv. I sin Fortale til den første engelske Oversættelse af Bogen skriver den bekendte Oratorianerpater Faber: »Den Andagt, man har til Maria, er svag, mager og fattig. Hensynet til Protestanterne har bragt det saa vidt. Af Menneskefrygt og Verdensklogskab vil man gøre Maria saa lille, at ogsaa Protestanterne kan godkende hende Derfor bliver heller ikke Jesus elsket nok, bliver Protestanterne ikke omvendt, bliver Kirken ikke ophøjet, bliver Sjælene ikke hellige, bliver Sakramenterne ikke saa ofte modtaget, som de skulde, bliver Sjælene ikke fyldte med apostolisk Iver ...«

Ved sit asketiske, rene Liv, ved sin uophørlige Kamp mod Jansenismen, som dengang truede med at lægge hele det franske Fromhedsliv øde, ved sine utallige Missioner i de vestfranske Sogne, navnlig i Bretagne og Vendée, og frem for alt ved sin brændende Iver for Udbredelsen af Kendskabet til Maria og hendes Værk i Sjælene, lykkedes det ham, inden han kun 43 Aar gammel døde i St. Laurent i Vendée at genrejse den katholske Tro i hele sin Renhed og Styrke i det vestlige Frankrig, saaledes at dette endnu den Dag idag kan mærkes. Ved Montforts Grav i Kirken i St. Laurent blev der Dagen igennem bedt brændende Bønner om Udbredelsen af Kendskabet til Maria.

Fredag den 6. August foregik tidlig Afrejse til Lourdes.

Undervejs blev Togene forsinket nogle Timer midt paa den ørkenagtige Strækning Syd for Bordeaux som Følge af, at en stor Terpentinfabrik var kommet i Brand. Varmen var den paagældende Dag meget stærk, men fra en Vandpost i Nærheden fik vi efterhaanden alle vor værste Tørst slukket. Ved 11-Tiden om Aftenen kørte vi forbi Grotten og islemte *Magnificat*, som blev gentaget, indtil vi holdt paa Perronen i Lourdes.

De fem Dage i Lourdes var for alle en uforglemmelig Oplevelse. De bedende Menneskemasser af mange forskellige Nationer, Franskmænd, Schweizere, Italienerne, Englændere, Flamlændere, Hollændere og Danskere flokkedes om det Sted, hvor Gudsmoder den 11. Februar 1858 og i Ugerne derefter havde vist sig for Bernadette. En Statue viser Stedet, hvor Maria viste sig, og en indmuret Sten viser Stedet, hvor Bernadette knælede. Dagen igennem knælede Menneskemasserne i Bøn, stilfærdigt og naturligt. I Lourdes er Bønnen den normale Virksomhed. Her er ingen Menneskefrygt, intet Skaberi. Atmosfæren er som ladet med Tro og Bodsiver. De gængse Beretninger om Ekstase og Hysteri savner ethvert Grundlag i Virkeligheden. De syge, som blev transporteret fra Hospitalet til Grotten og fra Grotten til det Sted, hvor de blev badet i Kildens Vand, Sakramentsprocessionen om Eftermiddagen med den paafølgende sakramentale Velsignelse af hver enkelt af de syge, som var opstillet i lange Rækker paa Esplanaden, og de utallige Menneskers stille Bøn og Betragtning foran Grotten var i sig selv og for den, der havde Øjne og Øren, en Prædiken, som ikke kunde overgaas af nogen anden, og en Række Exercitier om det, Lourdes først og fremmest skal lære os, og som Maria sagde til Bernadette under en af Aabenbaringerne: »Bod, Bod, Bod«.

Tiden løb fra os, og Lourdes sprængte med sine Menneskemasser og sit umiddelbare Fromhedsliv alle forud fastlagte Rammer. Det kunde ikke være andet, og maaske var det bedst saaledes. Den daglige Messe og Kommunion kunde ikke gøres fælles. Kommunion blev uddelt næsten uafbrudt i Morgentimerne, og den ene Messe afløste den anden rundt om ved de talrige Altre. Det viste sig, at vor Leder, Pater Mesters, paa Grund af, at Kirkerne i Forvejen var optagne af Andagter for andre Pilegrimstog, ikke kunde faa noget passende Lokale overladt til de af ham tilrettelagte danske Andagtsøvelser. Der blev dog holdt en Prædiken ved en af Korsvejsstationerne, og den sidste Aften var der fælles Rosenkransbøn og Litani paa Dansk foran Grotten. I Haven til det Hotel, hvor vi boede, holdt Pater Küpferle i alt tre Foredrag om Marias Plads i Guds Verdensplan. I disse Foredrag, som gav Tilhørerne en dybere For-

staaelse af Aabenbaringerne i Lourdes og hele det Fromhedsliv, som udfolder sig der, blev Læren om, at Gud uddeleger alle sine Naadegaver til os ved Maria, optrukket med skarpe, stærke Linier.

Lysprocessionen om Aftenen, hvor Tusinder af Mennesker med tændte Lys drog af Sted afsyngende Lourdes-sangen hver paa sit Tungemaal, kun med Omkvædet, *Ave, Ave, Ave Maria*, fælles, var en storslaet Manifestation af det katholske Folks instinktmæssig rigtige, umiddelbare Hyldest til sin himmelske Moder. Processionen sluttede med Afsyngelse af *Credo* og en biskoppelig Velsignelse.

Hjemrejsen fra Lourdes foregik over Bordeaux og Paris, hvor der var Messe og Fælleskommunion i St. Sulpice, hvor den salige de Montfort i sin Tid læste sin første Messe. Efter at have været i Notre Dame og Sacré Cœur anbragte vi os paa ny i vore to Tog, som førte os tilbage, for de fleste Pilegrimmes Vedkommende til Maastricht og derfra videre hjem. Under hele Jernbanerejsen i Frankrig blev der daglig bedt tre Rosenkranse i Fællesskab, ligesom der blev sunget, naar Togets Støj da gjorde dette muligt. Pilegrimmene er Lederen, Pater Mesters, Tak skyldig for hans anstrengende og utrættelige Virksomhed undervejs. Endvidere paaskønner vi det gode Eksempel, som vore hollandske og belgiske Medpilegrimme gav os, og den gode Pilegrimsaand, som trods alle Strabadser og Besværligheder stadig vandt Sejr.

Ved det sidste fælles Maaltid i Lourdes oplystes det, at Betalingen for Rejsen, 260 Kr., havde været rigelig, saaledes at der fremkom et Overskud, senere udregnet til 163,34 Kr. i alt. Det vedtoges at oprette et Fond til Bestridelse af Startomkostninger ved fremtidige Pilegrimstog af lignende Art og saa vidt tilstrække kan til delvis Godtgørelse af Rejseudgifter for ubemidlede syge. Der vil senere fremkomme nærmere Meddelelse om Administrationen af dette Fond.

H. Højris.

Hjemve og Hjemvej.

III.

Guds Veje — vore Veje.

Kun faa gudbenaadede faar Lov til at følge en ubrudt Linie fra Kaldelsens Stund og til Stunden for Hjemkomsten til Gud.

Kun faa — maaske ingen — har faaet tildelt den Sindets stærke Spændkraft, som hindrer enhver Standsnng, affjedrer alle Stød, bærer oppe over hvert Bølgedyb, giver Vinger til Flugt over Kløfterne, saa Færden kommer til at

foregaa efter en absolut lige Linie mellem Udgangspunkt og Maal.

Pieter van der Meer hører ikke til disse faa, omend man hos ham ofte støder paa den Sjæl, der dikterer Retningen fremad og opad, dette endogsaa i saa stærk og tydelig en Grad, at man erindres om Bjørnsons Ord om Politikeren Sverdrup:

»Det er hans Blod, hans Sjæl, der gaar,
i hver en Linie, som han slaar,
og derfor gaar den lige.«

Efter Perioder, hvor v. d. Meer har skimtet Lyset og været lige ved at gribe den Sandhed, han hele Tiden søger, indfinder sig Stunder, hvor Mørke og Fortvivlelse sænker sig over hans Sind.

Et Suk, der findes i Dagbogen et halvt Aar efter hans Mors Død, taler tydeligt om en saadan Tilstand:

»Hvis jeg ikke havde Christine, hvis jeg ikke havde haft vor Kærlighed, der gennemlyser Dagene som Solskin i Skoven, og hvis jeg ikke kendte Glæden over mit Arbejde, da vilde jeg fortvivle.«

Og en omtrent til samme Tid hørende Skildring af en Morgenvandring gennem Paris's Gader viser, at Mørkebillederne har lettere ved at fange hans Blik end de lyse og fortrøstningsfulde:

»— Ved Boulevard Clichy saa jeg Sporene af Nattens Ve saa vel som af dens Glæder. I Cafeerne drøede endnu Dansemusikken. Jeg mødte Mænd og Kvinder, aftenklædte, med trætte Øjne og forvaagede Træk. De ilede hjem, eller de søgte efter en Taxi. Omkring deres Skikkelser hang Natten. — Paa en Bænk sad en Kvinde i en Bunke Pjalter, foroverbøjet, i dyb Søvn. Ved Siden af hende en Vagabond, der, i Færd med at vaagne, strakte sig, gabede og spyttede paa Fortovet —«

At denne periodiske Nedstemthed dog ikke er ensbetydende med gold Selvopgivelse, ses af en Notits, skrevet faa Dage efter:

»I Gaar overværede jeg Efteraarsudstillingens Aabning (Salonen, Paris.) Mit Indtryk: Aandens Adel er død. Kun det hæsle, kun det flade, kun det frastødende synes at falde i Folks Smag. — Men der maa ubetinget en Reaktion til mod denne Forherligelse af Platheden og det sjæleløse. Dog, skal en Reaktion kunde komme til at udøve en tilstrækkelig dyb Indflydelse, da maa den bygge paa en metafysisk Livsopfattelse. Og hvor vilde man kunne finde denne andre Steder end inden for Katholicismen?«

I disse Ord røbes ikke alene en Mands ærlige Indignation, men ogsaa hans Evne til at paapege Midlet mod det Onde, der bør bekæmpes.

Pieter van der Meer har den Lykke, at han kan dele sine Kampe og sine Sejre med et andet Menneske. Christine, Kvindeskikkelsen, der »i lyse Klæder« ledsager os gennem Læsningen af hans Konversions Historie, følger ham til Benediktinerindernes lille Kapel, hvor de sammen hører Messe og holder deres stille Andagt. Hun læser med ham i de tyste Aftentimer Anna Katarina Emmerichs Betragtninger, og hendes sjælelige Udvikling synes i det hele at have holdt Trit med hendes Husbonds. Begge knæler med deres lille Barn Morgen og Aften foran et Krucifiks i Hjemmet. »Jeg gør Korsets Tegn, og Freden drager ind i mit Hjerte,« siger v. d. Meer et Sted, hvor han omtaler deres hjemlige Andagter. Og naar de to Røster, Verdens og Guds, taler modstridende hinanden i hans Sind, kan hun forstaa ham.

I de Maaneder, der gaar forud for Konversionen, svinger hans Sind stærkt. Det er modtageligt for dybe Indtryk. Han gribes af Betydningen i Ordet »De helliges Samfund«. I den hellige Messes helligste Øjeblik, under Brødets og Vinens Forvandling, under Kommunionen, føler han sig staaende udenfor og besjæles af en inderlig Længsel efter at være med i den Kæde, hvis Led bestaar af baade levende og døde. I slige Øjeblikke bliver Kristendommen for ham det virkelige og det evige, medens Dagliglivet og Menneskene med deres materielle Stræb bliver smaat, usikkert, forgængeligt. En Dag i St. Sulpice-Kirken ser han det saaledes:

»Da jeg kom ud af Kirken, aldeles fyldt af den vidunderlige Stemning, endnu gennemglødet af den Højtid, som Kirkens paa een Gang dybe Ro og intense Liv havde bibragt mig, forekom Menneskenes Vrimmel i Gaden og den øredøvende Storstadslarm mig forrykt. Det var mig ganske ubegribeligt, hvorfor de bevægede sig saa travlt, hvorhen de skyndte sig saa ilførdigt — med Gebærder som Marionetter. Hvor ganske anderledes var Præsternes Bevægelser! De staaer mig endnu klart for Øje. Jeg ved, hvorfor de løfter deres Hænder, hvorfor de knæler, hvorfor de gaar fra den ene Side af Alteret til den anden. Ja, Alteret! I Dag har jeg set det som det rigtige Golgatha med det store Kors, hvorpaa de korsfæstede Gud. —«

Allerede, medens Familien boede hjemme i Holland, har Pieter van der Meer læst Leon Bloy's Bøger. De har optaget ham stærkt. Leon Bloy, som han senere kom til at staa saa nær, og som har forsynet Bogen »Heimweh nach Gott« med et aandfuldt Forord, Leon Bloy, der er Manden, for hvem »Katholicismen betyder den absolute Sandhed«, har v. d. Meer endnu ikke haft personlig Berøring med.

Men i de korte Novemberdage 1909, da den søgende

Mand kastes fra den ene Bred til den anden, opsøger han Leon Bloy. Det bliver til et Venskab for Livet, og Leon Bloy kommer til at hjælpe v. d. Meer det sidste Stykke af den Vej, han endnu har at tilbagelægge.

Det er til Leon Bloy, v. d. Meer siger de afgørende Ord:

»Jeg maa tale med en Præst om Katholicismen. Den Trang, der driver mig, kan og vil jeg ikke længer modstaa. Der maa ske noget med mig. Jeg føler det. Jeg kan ikke komme frem og ikke heller komme tilbage. I flere Aar har jeg flakket om uden for den katholske Kirke. Kun inde i den, foran dens Alter føler jeg den sjælelige Fred; kun der finder jeg Tilværelsens Mening. — — Jeg kender Sandheden, men jeg besidder den ikke som min umistelige Ejendom — —.«

Bloy, der allerede ved deres første Møde med rene Ord har sagt: »Naar De ikke staar i den hellige Kirke, saa er De et vildfarende Menneske,« tøver ikke med at føre sin Ven sammen med en Præst. Han følger ham personligt til Sacré-Cœur-Kirken og forestiller ham for en af dens Præster; v. d. Meer siger derom:

»Meget længe talte jeg med denne Mand om mit Liv, mit Arbejde, min Søgen, min Tvivl og min Hunger. Sælsomt, hvor let man uden Sky kunde tale om sin Sjæls dunkleste Ting! Men det er hjerte-gribende velgørende at se ind i de klare Øjne hos et Menneske, der kender Gud — «

Efter Nytaar blev Pieter van der Meer med Hustru og Barn optaget i den hellige Kirke. Den søgende Sjæl havde fundet Hvile. — —

Tolv Aar senere, i 1923, skriver han, efter at store Sorger har ramt ham:

»Gud er den mægtige, nidkære Gud. Han bruger Magt, saa du skriger af Smerte. Men det er godt; det er godt! Det renser din Sjæl. Det styrker din Vilje — —. Livet med Gud er skønt, omend det koster dit Hjerteblod.«

Den søgende Sjæl har naaet Hjemmets Tærskel, ja, endnu mere: den er naaet ind i Kredsen og har fundet Lykken ved at skikke sig under Hjemmets Kaar, — har fundet Fred ved at blive Medlem af det Samfund, som den hellige Kommunion giver Adgang til.

Der er engang blevet sagt, at Eucharistien, Daaben og de øvrige Naademidler er de Veje, ad hvilke Guds Kærlighed naar ud til Menneskene. Enhver, der har faaet Hjemstedsret inden for den hellige Kirke, har vel følt Sandheden heri.

Men Konvertitens Veje til Gud?

Da mindes man en af Guldalderdigternes Vers om den Længsel, der driver et Menneskehjerte frem:

»Thi Frastand, Længsel, Savnet af vort Eje,
er Kærlighedens hemmelige Veje.«

Naar et moderne Menneske giver sig paa Vandring hjem til Moderkirken, da er det ikke et Menneskes Savn alene, det drejer sig om. Det er Aarhundreders Afstand, det er Slægternes Længsel, det er Fædrenes Savn, der drager os og driver os frem.

Pieter van der Meers Bekendelser er et Bevis herpaa.
Karen Plovgaard.

Tilbageblik paa Spaniens Kamp.

(Fortsat.)

Religionen skal igen præge det offentlige Liv.

„Den specielt indsatte Deputation udstedte en højtidelig Bekendtgørelse, som først og fremmest priser Korsets hellige Tegn og meddeler, at dette Tegn atter skal anbringes paa Skolebygningernes Facader.“ (Fra Pamplona).

„Særlig paafaldende er vore nationale Ungdomsorganisationers Iver efter at gøre Byen moralsk ren. De unge Mennesker er gaaet i Gang med at nedbrænde alle Kiosker, hvori der blev solgt pornografisk Litteratur. De gaar ogsaa ind hos Boghandlerne og gennemser Bøgerne. Hvad de anser for umoralsk eller fjendtligt imod Gud og Kirken, fjerner de. Nogle Bøger har de maattet bringe tilbage igen. Men i det store og hele har de valgt rigtigt. De har ogsaa erklæret, at de vil rense Universitetet for alle forræderiske og korrupte Elementer.“ (Fra Valladolid).

Gudsmoderdyrkelse i Hæren.

„I Klosteret „Vor Frue de la Cabeza“ (Andujar Jaén) i Sierra Morena-Bjergene forsvarer henved 400 Nationalister sig i samme Situation som Forsvarerne i Alcazar, ja, maaske endda endnu mere beundringsværdigt, da deres Belejring varer længere. Disse Helte sendte for kort Tid siden (Fe. 14. 12. 1936. S. 11) en gribende Beretning til Maria-Broderskabet i Sevilla, som ved Hjælp af Hærens Flyvemaskiner sender dem Mad, Medicin og Vask. De meddeler, at ogsaa nogle af de heltemodige Forsvarere er døde. Angaaende Rygtet om, at det vidunderlige og saa højt ærede Gudsmoderbillede var blevet nedgravet for at bevare det mod Ødelæggelse, meddeler de, at det befinder sig hos dem i Krypten, at det fører dem i Kampen og indgiver dem Trøst og Haab. Den Dag, de bliver befriede, vil de tage det med sig, indtil det herlige Kloster atter er genopbygget.

Under Festlighederne for Spaniens Værnehelgen, den ubesmittede Jomfru, fandt der i Aar i Salamanca en særlig Begivenhed Sted: Francos Datter blev optaget i Maria-Kon-

gregationen. I Familien saa man denne Dag i Møde med stor Glæde, og hele Byen ventede med Utaalmodighed paa de store religiøse Festligheder, som Biskoppen gik i Spidsen for. — Det skal endnu nævnes, at man daglig beder Rosenkransen i General Francos Familie.

Præsters og Ordensfolks Heltemod.

En Salesianerpater i Trinidad, som havde viet hele sit Liv til Opdragelsen af Arbejderbørn, bad sin Overordnede om Tilladelse til at læse Messen i det Hus, hvor hans gamle Moder holdt sig skjult. Trods sin Forklædning blev han paa Gaden genkendt af en rød Militssoldat og anholdt. Man holdt et lille Rosenkranskors op for ham og spurgte: „Tror Du derpaa?“ Han svarede: „Ja!“ „Er Du beredt til at dø for det?“ „Straks, hvis det skal være!“ Der faldt et Skud, og dødeligt ramt sank Troshelten til Jorden. Hans Lig blev skaffet af Vejen og kastet paa St. Markus-Kirkens Ruinhob.

Clarentinernes Ordensledelse offentliggør følgende Brev fra en Pater: „Vor Kirke er forvandlet til et Magasin, og vort Kloster er Militens Spiserum. Det ser ud til, at fire Medbrødre vil slippe derfra med Livet, tre, som er paa Sygehuset, og Broder Vall, som de revolutionære benytter som Kok. I Barbastro er der sket forfærdelige Ting. Som en af de første blev Biskoppen myrdet; nogle Præster har man pint ganske grufuldt, idet man skar Hænderne af dem o. s. v. Først og fremmest maa vi nævne vore heltemodige Studenter. Syngende vandrede de til Henrettelsesstedet, uden at det lykkedes Bødlerne at bringe dem til Tavshed. Man vilde nemlig forhindre, at Befolkningen fik noget at vide om Henrettelsestimen. De Røde hævnedes sig ogsaa forfærdeligt, thi Ligene, som man fandt, var frygtelig lemlæstede og sønderrevne. Fra Barcelona har jeg et af de værdifuldeste Minder om disse tapre Studenter. De 40 Medbrødre, som sad fængslede, nedskrev nemlig paa det Papir, som man vikler Chokolade ind i, i hvilken særlig Mening de ofrede deres Liv. Ud af de korte Ord taler en vidunderlig Idealisme, og hver enkelt Medbroder røber her sin særlige Kærlighed. Jeg agter at lade disse Papirstykker fotografere for at sende vore Medbrødre et saa kostbart Minde, naturligvis forudsat, at det kan lykkes at bringe disse Billeder frelst ud af Barcelona.«

Et gribende Eksempel er ogsaa den unge Carmeliter-Pater Joseph Gonzales' heroiske Død. Øjenvidner beretter, hvorledes den endnu ikke 30-aarige Pater ved de kommunistiske Uroligheders Udbrud blev grebet af Kommunisterne i Egnen omkring Cordoba og blev ført til Pueblo Nuevo del Terrible, et Kvarter, hvor Bjergværksarbejderne boede. Han blev modtaget med Haansord og Trusler. Man rev ham ned af Vognen — selv kunde han ikke gaa ned, da hans Hænder var

lænkede — og bragte ham for den marxistiske Komité, hvor han blev underkastet et Forhør.

„Er du Ordensmand?“ spurgte man ham. — „Ja, jeg er Præst og Ordensmand. Kan I ikke se det paa min Dragt?“ — „Raab: Leve Kommunismen, og dit Liv er reddet!“ — „Jeg kan kun tiljuble Kristus, Kongen.“ — Atter trængte man ind paa ham, men paa ny erklærede Pater Gonzales: „Leve Kristus, Kongen!“

Saa førte Komitéens Medlemmer ham ud paa en Plads og stillede ham op foran en Afdeling bevæbnede Kommuniste. „Læg an!“ befalede Føreren, vendte sig saa imod Pateren og gentog: „Raab: Leve Kommunismen, og Du er fri!“ — Den heltemodige Præst knælede ned, bredte Armene ud som hans Mester paa Korset og raabte med høj Stemme: „Viva Christo, Rey!“ — Ramt sank han om i en Blodpøl. (Oss. Rom. 7/2—1937).

Pater Richard Tena af Jesu Selskab opholdt sig ved Kommunistuelighedernes Udbrud hos nogle Slægtninge i sin Hjemstavn Azuaga (Diöces Badajoz). Om hans Død har den øverste for Ordenshuset efter omhyggelige Undersøgelser konstateret følgende:

Den 6. September 1936 trængte fire Kommuniste Klokken 5 om Eftermiddagen ind i Lejligheden hos P. Tena's Slægtninge, hvor de en Time igennem forhørte Pateren. Da han bekendte sig som Præst, begyndte de at udstøde Gudsbespottelser og at bevise, at Præsterne var Skyld i al Elenigheden. Da P. Tena forsikrede, at han var Jesuit, blev Rascriet endnu større. Efter at de var gaaet, bevarede Pateren en vidunderlig Ro, bad sit Breviar og underholdt sig venligt med sine Slægtninge. „Maaske vil de opfordre mig til at anerkende den kommunistiske Republik og dens Overhoved; men jeg vil ikke gøre andet end bekende mig som Præst og prise Kristus, Kongen!“ Natten mellem den 6. og 7. var han ikke af Tøjet, da han hver Time ventede Bødlernes Tilbagekomst.

Om Morgenens Kl. 7¹/₂ kom de saa virkelig ogsaa og førte ham bort. Han forlangte at se en skriftlig Arrestationsordre, hvorpaa der blev svaret, at de skulde føre ham til Forhør hos deres Foresatte. Men de bragte ham i Virkeligheden lige til Fængslet. P. Tena fulgte med saa glad et Ansigt, at Folk paa Gaden sagde: „Der gaar en Helgen!“

I Fængslet maatte han vaske Gulv; ham selv gav man et Sengetæppe og en Hovedpude, ellers intet, ikke engang en Stol. Stærkt trængte man ind paa ham for at faa ham til at benægte Guds Eksistens. Men han begyndte straks at bevise dem Guds Eksistens. Da de ikke kunde svare ham herpaa, slog de ham i Ansigtet og truede ham med Døden og sigtede paa hans Bryst med deres Geværer.

En af Bødlerne blev saa grebet af denne Christusbekenders stille Munterhed og vel ogsaa af hans overbevisende Ord, at han udbrød: „Denne Mand kan jeg ikke dræbe!“

Alle disse Enkeltheder blev bevidnet af en Bonde, som hørte dem fra en Celle, som laa lige ved Siden af Gaardsrummet, der blev Skuepladsen for de Mishandlinger, P. Tena blev underkastet.

Ottende-Dagen, henimod Kl. 1¹/₂ om Natten, førte man Pateren tillige med to Bønder fra Nabobyen Millones til Fods til Kirkegaarden. Da P. Tena næsten ikke kunde gaa grundet paa Afkræftelse, støttede en af hans Lidelsesfæller ham med Armen. Da de naaede frem til Maalet, vilde de binde hans Hænder, men undlod dette, da de indsaa, at han var for svag til at flygte. Atter forsøgte de at faa ham til at udstøde Gudsbespottelser, men han svarede kun: „Jeg er Præst! Det timelige Liv kan I tage fra mig, men ikke min Sjæls evige Liv.“

Medens de øvrige blev skudt ned bagfra, bød P. Tena sit Bryst frem. I sidste Øjeblik raabte han: „Leve Christus, Kongen!“ Hans Lig kunde senere ikke skelnes fra hans Lidelsesfællers. Den Overordnede, under hvem P. Tena længe havde staaet, gav ham efter hans Død det Vidnesbyrd, at han altid havde været en mønsterværdig Præst og Ordensmand.

(Sluttes.)

Den blinde Josefs Moder.

Det er nu fem Aar siden, Hjemlandsdigteren Paul Keller døde (20. August 1932). Hans Værker er udkommet i 5 Millioner Eksemplarer og er delvis oversat til et Dusin fremmede Sprog. Vi giver her en Prøve paa hans Digting:

Jeg kendte hende nøje. Jeg kendte hendes velklingende Navn, jeg kendte ogsaa hendes Mand, som var Professor og beklædte mange Embeder, men altid, naar min Tanke fæstnede sig ved hende, og ogsaa nu, medens jeg skriver disse faa Linier om hende, kendte og kender jeg ingen anden Benævnelse for hende end: Moderen.

I sit Ægteskab havde hun længe maattet vente paa Moderlykken. Men saa gik hendes Længsel i Opfyldelse. Hun fik en Søn; hun kaldte ham Josef.

Jeg var der engang, da hun — som saa ofte — bøjede sig over den lilles Vugge og stadig søgte det ene: hans Blik eller, jeg vil snarere sige: Sjælen i hans Øjne.

Og netop medens jeg var der, jublede hun, at nu havde han kendt hende, han havde set paa hende og smilet til hende. Og Moderen var ubeskrivelig lykkelig!

Jeg ved ikke, hvorfor dette Udbrud gjorde mig bange.

Det var vel en Forudelse om det, som jeg et Par Dage senere hørte af vor bedste Øjenlæge: den lille Josef var blind paa begge Øjne!

Hvorledes hun i Begyndelsen er kommet over det, ved jeg ikke. Jeg ved kun, at hun ikke blev syg og heller ikke skreg op og rasede. Hun sad kun Dag og Nat ved den lille Josefs Vugge og grublede.

Et Par Uger senere saa jeg hende daglig gaa forbi mit Hun. Hun tog Undervisning hos Direktøren for Blindeinstituttet. Hun købte ogsaa et helt Bibliothek om Blindes Behandling og Opdragelse og sad timevis, ugevis og studerede ved Josefs Seng. Meget har hun vel lært af disse Bøger; men det meste havde hun sikkert fra sig selv.

Hans Sjæl skulde have Lys, saa meget som Religion, Videnskab og Kunst kunde give den. At tænde disse Lys for ham gik hendes Stræben ud paa i Begyndelsen.

Jeg har aldrig set hende uden for Hjemmet uden Barnet. »Vi har tilsammen kun to Øjne,« sagde hun, »og dem kan jeg ikke tage fra ham.« Tale kunde den blinde Josef allerede, da han var et Aar gammel, men hun gjorde sig ingen Anstrengelser for at lære ham at gaa.

»Saa vil han af Sted,« mente hun, »saa kommer Længslen og Begæret. Og kun den, der har et Begær, kan blive ulykkelig. Jeg vil bære ham, indtil han selv vil løbe.«

Hun havde en pragtfuld Have. Jeg kom derind en underskøn Foraarsdag. Alt omkring var Pragt, Glans og Ynde. Hun sad med det 5-aarige Barn paa en af Havens Bænke og fortalte ham Eventyr. Øjnene havde hun lukket. Da jeg kom nær, for hun sammen og saa paa mig. Overfor det stærke, klare Lys glippede hun hæftigt med Øjnene. Jeg vidste, hun havde siddet længe, maaske Timer, i den foraarsskønne Have med lukkede Øjne. Moderen vilde ikke se de tusinder Undere, som hendes Barns Øjne ikke var i Stand til at opfange blot det svageste Skær af.

Af samme Grund brød hun sig slet ikke om at rejse. »Det er os begge to lige meget, hvor vi er,« sagde hun; »men naar han bliver større, vil vi rejse til Havet, saa han kan høre Brændingen.«

Hver Sommer tilbragte hun paa Landet med Drengen. Hun lod ham stryge Haanden hen over godmodige Hestes Skikkelse, førte ham til Køerne og Faarene, lod forsigtigt hans Haand glide over Plov og Harve, sad med ham ved Landsbyens Kær og beskrev Gæssenes og Ændernes Bevægelser for ham, skildrede den pilsnare lille Svaales Flugt og lod ham pjaske lidt i Vandet.

Hun har fanget Spurve, Fisk, Regnorme, Frøer, ja selv Egern til ham, kun for at han et Øjeblik kunde føle paa Dyrene og saa give dem fri igen. Hun har ladet ham plukke

Frugter af Grenene, ladet ham skrabe Kartoffler op af Furrerne; hun var med ham paa Høloftet og i Kælderen, hun gik endda med ham op i Landsbykirkens Klokketaarn. Forestillinger vilde hun give ham, tegne klare Billeder i hans Sjæl.

Og hans Fantasi øvede hun. Jeg har hørt denne Dreng give Skildringer, som jeg aldrig har hørt noget seende Barn gøre det. Saa var Moderen lykkelig. Hun vidste, at Fantasien er vor Sjæls Øje, for hvilket der ikke findes hverken Taage eller Nat, og hvis Syn ikke begrænses af nogen Horizont.

Engang spurgte han hende, hvordan der mon var i Himlen. Saa gav hun ham en Skildring med den hellige Hjerteglød, som en Moder ejer, men samtidig ogsaa med en Fantasikraft, som selv Orientens Digtene næppe besidder.

Medens hun saaledes talte, stadig med lukkede Øjne og de blide Hænder paa hans Skuldre, aandede Drengen dybt og tungt, det begyndte at trække i hans Ansigt, og fra de døde Øjne brast Taarerne frem, indtil han pint af Smerte raabte: »Og jeg, Mor, jeg kan ikke se alt det!«

»Det kan du se, min Kærlighed, det kan du se alt, alt sammen; i Himlen vil dine Øjne blive større og smukkere og klarere end mine!«

»Er det sandt, Mor, er det sandt? Jeg vil kunne se? Se rigtigt?«

»Du vil se, og Vorherre vil vise dig alt det, du nu ikke kan se.«

»Aah, Mor, tank, naar jeg engang kan se Roserne og Fuglene!«

Aldrig har hun sagt til ham, at han var ulykkelig; omsorgsfuldt har hun holdt enhver Medlidenhedstilkendegivelse, som piner de blinde, fjernt fra ham; aldrig har hun skildret for ham Lykken ved at have sunde Øjne.

I Bibelhistorien sprang hun oven i Købet Historien om den blindfødtes Helbredelse over for ikke at vække Spørgsmaal hos ham, for ikke at fremkalde en Længsel i ham, der ikke kunde tilfredsstilles.

Og dog levede i denne Dreng en stadig Længsel efter Lys. Maaske var han med sunde Øjne blevet en Kunstner. Hans kæreste Beskæftigelse var at forme Ting i Ler og bemale dem med brogede Farver. Og stadig den samme Bøn om at sige ham, hvad det var for noget: Farve — Lys!

Disse Spørgsmaal gjorde altid Moderen ulykkelig, og selv vilde hun intet vide af den brogede Pragt, som hun ikke kunde aabenbare for sin Søn. Derfor bar hun ogsaa kun graa eller sorte Klæder.

Hun forsøgte at aflede hans Tanker ved Musik. Selv havde hun en smuk Stemme og spillede mesterligt paa

Klaver. Tidligt lod hun Drengen undervise i Violinspil. Ofte musicerede de sammen, helst naar Dagens Lys var slukket, i et mørkt Værelse. Saa svælgede de i Skønhedens Rige, og den ene var lige saa rig som den anden. Ofte tænkte hun paa Døden, tænkte paa, hvor ensom han vilde blive, naar hun ikke var mere; saa gøs hun. »Ja, hvis han kunde arve mine Øjne, vilde jeg gerne dø. Men som det er, maa jeg leve, jeg maa se for ham.«

Imidlertid var Drengen blevet 12 Aar gammel. Hans Fader læste privat med ham, og Moderen tog Del i alle hans Studier. Hun regnede matematiske Opgaver med ham og lærte med ham latinske Gloser og Regler. Den blinde Josef gjorde glimrende Fremskridt. Spurgte nogen ham, hvad han vilde være, svarede han: »Læge«. Det gjorde ham saa ondt, naar nogen var syg.

Jeg underholdt mig ofte med den kloge Dreng. Han var ikke som andre; meget blidere, meget mere modtagelig. Det bevirkede den stadige Omgang med Moderen. Han elskede hende indtil Sværmeri og sagde til mig: »Hvis jeg kunde se bare et Sekund, vilde jeg ønske at se min Moder.«

Det er ikke for meget, naar jeg siger, jeg elskede Drengen. Engang var jeg bortrejst i to Uger. Da jeg kom hjem, fandt jeg paa mit Bord et Brev med Sørgerand. Efter en kort, hæftig Sygdom var den blinde Josef død. Han var endnu ikke begravet; jeg kunde naa at se ham. Jeg indrømmer, jeg var bange for at betræde Hjemmet. Jeg var bange for ved Siden af det døde Barn at finde en vanvittig Moder.

Det var anderledes. Hun sad hos ham ganske stille, uden Ord, uden Taarer. Paa den hvide Pude hvilede det smukke Barnehoved. Hænderne omsluttede et lille Kors; ved Hovedgærdet brændte et eneste klart Lys. Den dødes Øjne var aabne. Rystet blev jeg staaende ude af Stand til at røre mig. Saa vendte hun sig om. Hendes Ansigt var hvidt som Sneen, men Fred hvilede over det, ja, det var næsten, som spillede et Smil om hendes Ansigtstræk.

Langsomt kom hun hen til mig og tog mig ved Haanden. Hun pegede paa det smilende, smukke Barneansigt og paa de aabentstaaende Øjne, som i Døden havde faaet en mærkelig Glans, og rolig og lykkelig sagde hun:

» H a n s e r ! «

En lille Rettelse.

I den Artikel af Hs. Excellence Biskop J. Müller om St. Eugenia Kirken i Stockholms 100 Aars Jubilæum, der findes gengivet i Nordisk Ugeblads sidste Nr. Side 868, hedder det: »Med denne Kirke fik Skandinavien sit første

katholske Gudshus siden Reformationen«. Maa det, i øvrigt i al Respekt, være tilladt at gøre opmærksom paa, at dette ikke er helt i Overensstemmelse med de faktiske Forhold. Ligesom den højærværdige Forfatter skelner vi mellem egentlige Kirkebygninger og Gesandtskabskapeller, indrettede et eller andet Sted. Paa det Tidspunkt St. Eugenia Kirken i Stockholm indviedes, i 1837, havde vi her i Danmark allerede 2 Kirker, der da var henved 70 Aar gamle. Det danske Vikariats nuværende Hovedkirke, St. Ansgar i København, byggedes 1841—42 som Afløser af en Kirkebygning, der havde staaet paa samme Grund siden 1764. Denne Bygning benævnedes ganske vist »det østrigske Gesandtskabskapel« og stod under østrigsk Patronat, men var et selvstændigt Gudshus, benyttet som Sognekirke for den katholske Menighed i København. Den anden Kirke, som staaer endnu, omend udvidet og gentagne Gange restaureret, er St. Knuds Kirke i Fredericia, der er opført 1767. Som Følge af, at Fredericia var Garnisonsby for fremmede Lejetropper, havde den en ikke helt lille katholsk Menighed, og Byen havde endda det Privilegium at have Religionsfrihed. Disse to Kirker er altsaa de første katholske Gudshuse i Skandinavien siden Reformationen.

Forhaabentlig vil disse Oplysninger ikke gøre noget Skaar i Jubilæumsglæden hos vore kære Brødre hinsidan, men saaledes er de historiske Kendsgerninger. *Johs. H.*

Fra Periferi til Centrum.

Det Arbejde, som den hollandske Lærde, *Dr. E. Beekmann*, har udgivet: »*Gott Mench, Technik, Wissenschaft*«, (Paa Tysk ved A. Hackelsberger og F. Hardt, F. Schöningh, Padersborn, 515 S.) er bygget over en Række Foredrag. Forfatteren naar som Bjergværksingeniør gennem Tekniken og Geologien frem til de dybeste Spørgsmaal i Menneskeheden, Spørgsmaal, som kun finder deres Løsning i Gud. Tæt ind paa Livet af og i Kontakt med den sjælelige Nød, som vor Tids Mennesker befinder sig i, fængsles Læseren af den anskuelige Fremstilling, der er mættet med Kendsgerninger og gennemvævet af Udtalelser fra store Aander. Den, der søger Oplysninger om Spørgsmaal inden for Naturvidenskaben, der staaer i Forbindelse med Religionen, og især den, der søger Oplysninger til Foredrag herom, vil have stor Glæde og Gavn af Bogen. Nedenfor en af Bogens interessante Udtalelser.

Den amerikanske Nobelpristager, Fysikeren Millikan, skriver: »Der bestaar ingen videnskabelige Grunde for en Benægtelse af Troen. Den, der ikke kan forene begge Dele med hinanden, kan kun tilskrive sig selv dette. Ud fra et videnskabeligt Standpunkt kan jeg ikke forklare, hvorfor jeg lever og ikke er død. Fysiologien kan delvis klarlægge

de mekaniske og kemiske Processer i mit Legeme, men den kan ikke sige mig, hvorfor og hvorved jeg lever. Det vilde dog være meget uvidenskabeligt at tvivle om, at Livet i mig er noget ganske andet. Sammenlignet med Videnskaben i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede er vor meget stor, men i Betragtning af alt det, vi endnu ikke ved, er vort Kendskab yderst ubetydeligt. Landkortet havde tidligere i mange Verdensdele store hvide Pletter, der angav »det ukendte Omraade«. De hvide Pletter er færre i Dag. Men Kortet over vort Kendskab til Naturen viser stadig en stor hvid Plet, om hvilken Naturforskerne kun har forklaret en Brøkdæl. Jo mere vi forsker, des mere viger det ukendte Omraades Grænser, og grundet paa vor Videns Begrænsning er vi tvunget til at anerkende et højeste Væsen og en højere Almagt, vor egen Tilværelses og vort eget Livs Aarsag, Skaberen. Vor Tids Materialisme er for alle, der ejer nogen Indsigt, en fuldstændig meningsløs og fornuftløs Filosofi.

For saa vidt tør jeg med Bestemthed paastaa, at en Benægtelse af Troen savner enhver videnskabelig Grund. De videnskabelig halvdannede og de, der er uvidende i Religionssager, kan strides med hinanden, og maaske vil Tilskueren tænke, at det kun er en Strid imellem Videnskab og Religion, i Virkeligheden er det kun et Ordskifte mellem to Slags Uvidenhed.«

I et Studie over det fossile Menneske siger Berliner-Palæontologen Branca, at det er Vanvid at tro, at enhver Naturforsker nødvendigvis maa være Atheist. Og han fortsætter: »Jeg er overbevist om, at Gudstanken er uundværlig for Menneskeslægtens moralske Udvikling, hvis den da ikke nødvendigvis atter skal gaa tilbage.«

Nye Bøger.

Studiet af den hellige Thomas

har i vor Tid taget et mægtigt Opsving. Dette kommer ogsaa Helgenens Elever til Gode, dem, som trænger dybest ind i den Tænkemaade og Lære, som kendetegner »Skolens Engel«. Iblandt disse indtager *Joannes a Sancto Thoma* O. P. en fremragende Plads. Hans »*Cursus Philosophicus Thomisticus*« blev og bliver stadig brugt som Raadgiver. Den, der maa klare sig med Pariserudgaven af 1883, der vrimler af Fejl, vil med særlig Glæde erfare, at P. Beatus Reiser O. S. B. har udarbejdet en Udgave af det mægtige Værk, der svarer til ethvert berettiget Krav. (Tom. I (XXVIII og 840 S.) 1930, Tom. II (XX og 888 S.) 1933, Tom. III (XVI og 622 S.) 1937.) Forlaget Marietti, Torino, Italia, skylder man Tak for Værkets værdige Udstyrelse.

Hvorledes er det romerske Messeritual opstaaet?

Dette ligefremme Spørgsmaal rummer i sig mange historiske Problemer, som skarpsindige Forskere i utrætteligt Arbejde har anstrengt og stadig anstrenger sig for at løse. I 1912 udkom et sammentrængt Arbejde af *Adrian Fortescue*: »*The Mass. A study of the Roman Liturgy.*« Allerede i 1913 fulgte andet forbedrede Oplag. Bogen blev almindelig anerkendt som et Standardværk over dette Emne. Men siden da har mange Lærde gjort Opdagelser, som i nogle Retninger har forøget og korrigeret dens Konklusioner. I den nye Udgave, som netop er udkommet hos Longmans, Green & Co., London, (XXII og 434 S.), sh. 7/6. har Herbert Thurston S. J. meddelt Resultaterne af alle de nyeste Undersøgelser. Denne værdifulde Bog er hermed ført à jour lige til det Standpunkt, hvortil vor Tids Forskninger er naaet.

Et rigt dækket Bord.

Til et saadant indbydes vi gennem *Vincent McNabb*, O. P.'s Arbejde: »*Frontiers of Faith and Reason,*« (XIV og 288 S.) Sheed & Ward, London, sh. 10/6d. Den højt ansete Forfatter har i denne Bog samlet en Række Artikler, som er udkommet i de sidste 35 Aar i forskellige Tidsskrifter. Den, der interesserer sig for bibelske, apologetiske og etiske Spørgsmaal, kommer her til den rette. Vidt Udsyn, Skarpsindighed, sund Menneskeforstand og Humør forenes i dette Arbejde med grundig theologisk Skoling og den Gave at kunne sige det afgørende paa en kort, sammentrængt, klar og vægtig Maade. Mange af de skarpe Sætninger, som findes i denne Bog, fortjente at blive bevingede Ord.

Syndelivets Problemer.

H.-D. Noble O. P. har stillet og besvaret de tre Spørgsmaal:

Hvad er Synden?

Hvorfra kommer Synden?

Hvad er Syndens Følger?

og hele Drøftelsen er blevet til en Bog: »*La Vie Pécheresse*« (Paris, P. Lethielleux, 1937, 426 S., 24 fr.). Det er ikke en Syndens Historie, men Syndens Psykologi, som med thomistisk Klarhed — Bogen fremkommer i en Serie, som fremstiller det moralske Liv efter St. Tomas af Aquino — gør Rede for Fristelse og Lidenskab, for frivilligt og ufrivilligt, for Aarsager og Virkninger. At vi ikke har med en tør, theoretisk Afhandling at gøre, men med et Skrift, som kender de store Livets Sammenhæng og vil paavirke, faar man straks i Indledningen en Fornemmelse af: »*Synden løber gennem Menneskehedens Historie og forklarer den, især naar man betragter denne Historie fra Troens Standpunkt. Hvis*

der ikke havde været menneskelig Synd, vilde vi heller ikke have haft Menneskevordelsen eller Jesu Christi Kors. Vort Forhold til Gud vilde ikke have været det samme. Synden — det synes at være et Paradoks — har bragt os nærmere til Gud: Vi havde og har stadigvæk hans Barmhjertighed behov: hvad han har gjort, hvad han bestandig gør for os Syndere, lader os forstaa hans uendelige Godhed.« Hvilket dog ikke vil fritage Synderen for hans Ansvar, men maa forstaaes som Augustins »felix culpa« — »lykkelige Brøde«. —z.

Hvorfor bliver den h. Joseph æret saa højt?

Dette Spørgsmaal er grundigt og klart besvaret af *Joseph Müller S. J.* i Bogen: »*Der heilige Joseph*« (264 S.), Felizian Rauch, Innsbruck. Sch. 8,50.

I 16 Foredrag ved Universitetet i Innsbruck har Forfatteren klarlagt den Dyrkelse, som blev og stadig bliver ydet den h. Joseph af Kirken, samt de Fortrin, der danner Basis for denne overordentlige Andagt. Mange af denne Helgens Dyrkere vil være Forfatteren taknemmelige for, at han har ladet sig bevæge til at offentliggøre disse indgaaende Studier.

Fra Hovedstad og Provins.

Kirkesagen i Lyngby.

Nu er Ferietiden forbi — og dermed Freden for vor »Paatrængenhed«. — Kære Læser, vi melder os atter med vore sædvanlige Ønsker, nemlig Penge (helst mange) og ikke mindst Forbøn for vor Sag. Vi havde jo egentlig ikke tænkt os, at Lyngby endnu en Vinter skulde være uden Kirke og Messe, men vi har desværre ikke Penge nok i Dag. Giv os i første Omgang hundrede Kroner om Ugen i et halvt Aar, saa kan vi bygge til Foraaret.

Til de mange, der har tegnet sig for Bidrag, men endnu ikke betalt, vil vi gerne sige, hvis de givne Løfter paa en eller anden Maade ikke kan holdes, saa giv hvad der kan undværes, men lad være med at »standse Betalingerne«. Mange — selv smaa — Bidrag kan nemlig gøre Underværker.

Vi glæder os til at se mange Navne og Beløb i den kommende Tid vække Opsigt paa Postgirokonto Nr. 27404.

Katholsk Kirkesag i Lyngby.

Assens.

Søndag den 22. August holdtes der Børnefest i Vor Frelseres Kirke. Sognepræsten havde indbudt Wienerbørnene og Menighedens Børn til Børnegudstjeneste Kl. 10 og til festlig Sammenkomst Kl. 1 Eftermiddag. Og det kan nok

være, at Indbydelsen blev modtaget med Glæde. En Flok af glade Børn — ikke mindre end 60 — samledes Kl. 10 til Højmesse og Børneprædiken om Himlens Fugle og deres Prædiken til os alle. Alle udenbys spiste derefter medbragt Smørrebrød i Haven og Gaarden ved Kirken og fik hver en Sodavand. Kl. 1 var Salen bag Kirken propfyldt med spændt ventende Børn. Der taltes Tysk og Dansk og Fynsk og »Wienerisk«, saa der var noget for enhver... og godt Humør over hele Linien. Festen indlededes med Pavemarchen paa Grammofon, og saa fulgte Nummer paa Nummer: Lysbilleder fra den store Verden og Lysbilleder fra Danmark, Tryllekunster af en rigtig Fagmand og Oplæsning paa Tysk af Kapellan Grobetz fra Svendborg og paa Dansk af Sognepræsten. Grammofonen bragte os Bud fra Wien... Wiener-sangerknaben... og fra Sønderjylland... sønderjyske Toner. Saa kom Chokoladebordet med et Væld af Kager — foræret og bagt af Menighedens Medlemmer — og der blev spist, saa det ikke behøver at beskrives nærmere!... Børnedagen sluttede Kl. 3¹/₂ med en kort Andagt og sakramental Velsignelse i Kirken.

Torsdag den 26. August foregik en meget sjælden Begivenhed i vor Kirke... til ikke ringe Overraskelse for den lille trofaste Menighed, der Morgen efter Morgen indfinder sig i Kirken. En ung Mand af jødiske Forældre modtog af Sognepræsten Daabens hellige Sakramente efter at være forberedt hertil under et Studieophold i København. I den paafølgende Messe til den Helligaands Ære, som læstes af en tysk Præst og Ven af den nydøbte, modtog han den hellige Kommunion. Kun faa Timer derefter sad den nydøbte i Toget paa Vej mod London og videre ud i den store Verden. Og Vennen, som i nogen Tid havde opholdt sig i Danmark, vendte tilbage til sit Arbejde for Studenterne i en By i Tysklands Diaspora. Men den lille danske Sognekirke var en skøn Begivenhed rigere og havde atter følt et Udtryk for den store Enhed i den katholske Kirke... Verdenskirken.

Fra den vide Verden.

P. Marquette, det amerikanske Vestens Opdager.

I Anledning af 300 Aars Dagen for hans Fødsel.

I Tidsskriftet »America« skriver P. Gilbert J. Carraghan, S.J.,: »300 Aar er gaaet, siden P. Marquette, en af de berømteste Skikkelser i den amerikanske Kolonialhistorie, blev født i Laon. I Dag fejrer hele den katholske Verden denne Dag. I store Dele af det amerikanske Vesten er denne Dag hævet op til at være en national Festdag. Den Tale,

som Senator Duffy af Wisconsin holdt i Senatet den 1. Juni til Ære for denne beskedne Præst og Missionær, var en Begivenhed af national Betydning. Den Ære, der vises den afdøde, er absolut retfærdig efter Civilisationens Historie. Thi Genopdagelsen af Mississippifloden i 1673 var Indledningen til en Tid, der aabnede dette Jordens herligste og mægtigste Flodomraade for den europæiske Kultur, og Virkningerne har øvet deres Indflydelse paa hele Verdens samfundsmæssige og industrielle Udvikling. Den videnskabelige Geografi kan takke P. Marquette for Kendskabet til en hel Række historisk betydningsfulde Vandveje: foruden Mississippi Wisconsin, Missouri, Ohio og Illinois. Han bosatte sig først paa den Plads, hvor i Dag Verdensbyen Chicago hæver sig, og grundlagde den derværende Havn, som atgørende har bidraget til Udviklingen af denne Amerikas næststørste By. Han var den første Præst, der betraadte Chicagos Jord, og den første, som læste den hellige Messe der. Med ham tager den katolske Kirke i Chicago og den omkringliggende umaadelige Slette sin Begyndelse. Byens uhørt hurtige og mægtige Opsving kunde dog ikke udslette Mindet om dens Stifter. Til stedsevarende Minde om hans første Ophold har Byens Forvaltning forordnet en aarlig, offentlig Marquette-Dag. I de sidste Hundrede Aar siden George Bancroft i sit historiske Værk for første Gang fremhævede denne katolske Missionærs udødelige Fortjenester, har det amerikanske Folk rejst ham en Række berømte Mindesmærker, f. Eks. i Memorial Hall i Havard, »Byhallen« i Detroit, for ikke at forglemme Kapitol i Washington. Navne paa Floder, Byer, Skoler, Universiteter, Gader, ja selv paa Skyskrabere, minder om ham i alle Dele af Vesten. Den protestantiske Biskop Nelson Spencer har til hans Ære forfattet et stort Festspil, som opføres hvert Aar i Ludington i Mich., hvor P. Marquette døde. Hans Livsbane var kort, men hans Indsats som Menneske, Opdager og Missionær har sikret ham Udødeligheden.«

M.-K. Jesu Hjerter K. »for Mænd« F.-K.: Søndag den 5. Sept. Kl. 8^{1/2}. — »Immaculata« M.: Tirsdag den 7. Sept. Kl. 16^{1/2}. — **Rosenkranskirken.** »Maria Rosenkransdronning« M.: Torsdag den 9. Sept. Kl. 20, Ældreafd. i Rosenkranskirken, Yngreafd. i Kapellet Frbg. Allé 74. Efter Mødet Samvær i Salen. F.-K.: Søndag d. 12. Sept. Kl. 8 for begge Afd. i Sognekirken. — »Stella maris« F.-K.: Søndag den 5. Sept. i Messen Kl. 8.

Rosenkranskirken. Fra September er Søndagsgudstjenesten igen: Kl. 8 st. Messe. Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 17 Andagt.

Hjem. Kultiveret, velstillet Dame kan optages i smukt Privathjem. Datteren Student. Billet mrk. 27 til Eksp. Bredg. 64, K.

Husassistent, paalidelig og dygtig, søges til mindre Her-
skabshus. Fru Sutermeister Feyring, Telf. Palæ 1271 y. Bredg. 21².

Kirkelig Kalender.

Sept.	Sept.
5. S. 16. Søndag e. Pintse.	12. S. 17. Søndag e. Pintse.
6. M. Ferialdag.	13. M. Ferialdag.
7. Ti. Ferialdag.	14. Ti. Korsets Ophøjelse.
8. O. Marias Fødsel.	15. O. Marias syv Smerter <i>Tamperdag. *)</i>
9. T. Gorgonius.	16. T. Cornelius og Cyprian.
10. F. Nicolaus af Tolentino.	17. F. Frans af Assisis Saarmærker. — <i>Tamperdag. *)</i>
11. L. Gudsmoders Lørdagsm.	18. L. Joseph af Cupertino. — <i>Tamperdag. *)</i>
	*) Faste- og Abstinensdag.

Sept. Ugens Messebønner.

5. S. 16. Søndag e. Pintse (710—545); 2. *Sæt Bønner*: Laurentius Justiniani ([34]—[35]), 3. *Sæt Bønner*: Om de helliges Forbøn ([120]—[105]).
6. M. † Ferialdag (710—545) uden *Gloria* og *Credo*; 2. Om de helliges Forbøn, 3. For alle afdøde troende (1140—[113]) 4. Efter frit Valg; alm. Præfation (525—42).
7. Ti. † Ferialdag (710—545) uden *Gloria* og *Credo*; 2. Om de helliges Forbøn, 3. Efter frit Valg; alm. Præfation.
8. O. Marias Fødsel (1069—903); 2. Adrian.
9. T. † Gorgonius (1072); 2. Om de helliges Forbøn, 3. Efter frit Valg.
10. F. Nicolaus af Tolentino (1073—911).
11. L. † Gudsmoders Lørdagsmesse (1069—903) uden *Credo*; 2. Protus og Hyacinthus (1073—912), 3. Den Helligaand ([120]—[105]).

Abonnér paa

NORDISK UGEBLAD

for katolske Kristne.

Redaktion: Hans Bogbinders Allé 2, Kbhvn. S. — Tlf. Amager 3202 (f. T. Kl. 13—14 og 19—20).

Ekspedition: Bredgade 64, Kbhvn. K. — Tlf. Palæ 3762 (Kl. 15—17).
Annonceafd. (for Omslaget) Studiestræde 27, Kbhvn. K. — Tlf. C. 12327 (Kl. 9—16, Lørd. 9—14).

Meddelelser og Annoncer (til de hvide Blade) indsendes til Organist Kurt S. Thomsen, Bangsbo Plads 51, Kbhvn. Vanløse.

Abonnementspris: Kr. 3,00 Kvartalet (inclusive Porto) overalt i Danmark. — I Udlandet Kr. 5,00 Kvartalet (i Konvolut direkte fra Ekspeditionen).

Abonnement tegnes i *Indlandet* paa ethvert Postkontor samt hos Ekspeditionen, Bredgade 64, Kbhvn. K. — I *Udlandet* hos Ekspeditionen.

I Norge og Sverige kan Abonnement ogsaa tegnes paa Postkontorerne (Pris Kr. 3,00 + Porto), men Bladet forsendes da ikke i Konvolut).

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Afteneret til Postvæsenet Torsdag d. 2. September.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 37

Søndag den 12. September

1937

INDHOLD: Wang. — Kirken paa Verdensudstillingen i Paris. — Kalundborgs katholske Kirke. — Katholsk Aktion i Syd-Amerika. — Blade i Høst. — Tilbageblik paa Spaniens Kamp. — Bøden fra Madrid. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

WANG

Det er snart fyrretyve Aar siden, den udmærkede Præst en eneste Gang krydsede undertegnedes Vej. Han var en god Ven af Pastor Slump, og jeg mødte hjertelig Venlighed hos ham 1898 i Oslo. Men dette er ikke nok til at skrive en Biografi, og der findes meget lidt paa Tryk om ham. Derfor var det en hel Velgerning, at Mgr. Kjelstrup i Kristiansand, der kendte ham bedre end nogen nulevende norsk Præst, paa Opfordring øjeblikkelig sendte en lille velskreven Biografi. Det er den, som med Tak til Mgr. Kjelstrup skal gengives for Ugebladets Læsere.

Erik Wang fødtes 1859 i Kongsvinger i Norge. Hans Moder blev tidlig Enke og fik ved Guds Styrelse Plads som Husholderske hos den apostoliske Præfekt for Norge Bernard Bernard, da han tiltraadte sin Stilling 1869. Fru Wang fik Lov til at beholde sine to Dreng, Erik og Alf, hos sig. For at være Kontinentet nærmere og lettere i Stand til at foretage de nødvendige Kollektrejser fik Præfekten den hel- lige Stols Tilladelse til at tage fast Bolig paa Solitudevej i

København, hvor han havde en lille Ejendom. Det var i Præfektens lille Privatkapel derude paa Nørrebro; at Fru Wang med sine to Sønner aflagde den katholske Trosbekendelse. Erik Wang var dengang vistnok ca. 16 Aar gammel, Alf to Aar yngre.

Det var Meningen, at begge Drengene skulde være Præster, og Præfekten tog sig for en stor Del selv af deres Undervisning. De kom senere begge til Rom og blev Elever i det Gymnasium, som dengang var knyttet til Propaganda-Kollegiet. Efter faa Aars Forløb viste det sig, at Alf intet Kald havde til at blive Præst, hvorfor han rejste til Amerika, hvor deres Moder ogsaa havde fundet et nyt Hjem. Her studerede han Medicin og blev en anset Læge i Minneapolis, hvor han for ca. 20 Aar siden afgik ved Døden.

Erik Wang gik det anderledes med. Han blev i 1882 præsteviet og kom samme Aar til Norge. Efter et kortere Ophold i Oslo blev han udnævnt til Kapellan ved Vor Frue Kirke i Tromsø, hvor Salettineren Pater Plasse var Sognepræst. I 1889 blev han kaldt til Oslo og udnævnt til Sekretær hos den nye Præfekt, Mgr. Fallize; to Aar senere blev han Sognepræst ved St. Olavs Kirke sammesteds. I 1898 fik han Stillingen som Sognepræst ved St. Pauls Kirke i Bergen, hvor han virkede med et Par kortere Afbrydelser, foranlediget af Sygdom og Udenlandsrejser, bl. a. til Amerika, indtil Sommeren 1912. I disse Aar var han foruden Sognepræst ogsaa Direktør for den i 1901 stiftede Kongregation, St. Franciscus Xaveriussøstrene, hos hvem han af de ældre endnu bevares i venlig Erindring. Der stillede i disse Kongregationens første Aar store Krav til dens Leder og Administrator, og naar den nu tæller 130 Søstre og ejer en Række Skoler og Hospitaler i Norges Byer paa Vest- og Sydlandet, skyldes dette for en stor Del Pastor Wangs praktiske og kloge Ledelse.

Pastor Wang var meget svagelig (Sukkersyge), da han i 1912 maatte søge Afsked. Han skrev til Mgr. Kjeldstrup, som Aaret før havde begyndt sin Virksomhed i Arendal: »Jeg var engang Deres Sognepræst. Nu skal De være min. Jeg kommer nemlig i dette Efteraar til Arendal for at tage Ophold paa St. Franciscus Hospital. Gud alene ved, om det gaar mod Døden, eller om jeg virkelig skal overvinde

Sygdommen«. Saa kom han, og det blev snart klart, at der intet Haab om Helbredelse var. Pastor Kjelstrup sad daglig hos ham, ofte flere Timer, og det blev en lærerig Tid for ham. Pastor Wang var nemlig en Menneskekender af Rang og kunde give en ung Sjælesørger Raad som ingen anden. Han var ikke betydelig som Prædikant, dertil var hans Norsk alt for præget af hans mangeaarige Ophold i Udlandet i hans Barndom og Ungdom, selvom han havde en egen

Pastor Erik Wang.

Evne til at finde ramrende Udtryk for sine Tanker. Hans Humør var enestaaende 'godt, og det blev ikke formørket, selv under de største legemlige Lidelser.

Den 26. April 1913 døde Pastor Wang efter et langt og smerteligt Sygeleje og blev begravet i Oslo. Han var elsket af alle, som havde den Lykke at komme ham nær, ikke mindst af hans mange Skriftebørn. Et Par Aar var han Redaktør af Bladet »St. Olav«, udgav ogsaa et Par Smaaskrifter og oversatte Deharbes store Katekismus til Norsk.

Niels Hansen.

Kirken paa Verdensudstillingen i Paris.

Det er ikke faa Steder, man paa Verdensudstillingen møder Vidnesbyrd om, at Kristendommen endnu har Tag i Folkenes Liv, der hvor det er mest ægte og oprindeligt. Blandt de fremmede Nationers Pavilloner er det især Øst-rigs, Ungarns, Belgiens og Czecho-Slovakiets, der giver Udtryk for Folkets katholske Præg; i langt ringere Grad f. Eks. Italiens og Tysklands. Den danske Udstilling er frem-

for alt kommerciel — heldigvis spiller Brændevinen ikke samme Rolle i Danmark som her paa Udstillingen! Sovjets Pavillon er kommunistisk Propaganda fra Ende til anden og i øvrigt i sin hele Indretning en af de ringeste paa Udstillingen, det bedste er selve Arkitekturen, med de to fremstormende Skikkelser øverst oppe — og man har Mistanke om, at dette ikke er russisk Arbejde. Lige overfor troner den majestætiske tyske Ørn, mens Fredspalæets Søjle ses i Baggrunden — godt paa Afstand.

Mange af de franske Provinsers Pavilloner har et Kapel, f. Eks. Savojen, Bretagne, Pyrenæerne o. a., og man har ofte opnaaet en udmærket Virkning ved at forene den folkelige Tradition med moderne Arkitekturs Virkemidler. Særlig det indre Udstyr er meget smukt, Farverne er stærke, lyse og rene, alle Linier enkle; fransk kirkelig Skulptur har virkelig naaet at skabe en Stil, der baade er nationalt ejendommelig og alligevel tilfredsstillende det moderne Menneskes kunstneriske og religiøse Behov. Og hvad mere er: det jævne Folk er ved at acceptere denne Stil, og her vil Udstillingen kunne faa stor Betydning. I øvrigt er katolsk Kunst ogsaa repræsenteret paa de tilknyttede Udstillinger af Kunst fra alle Lande.

Men Stedet, hvor man finder det egentlige katolske Liv paa Udstillingen, er naturligvis den pavelige Pavillon, som indtager sin Plads blandt de andre Staters Bygninger. Den er imidlertid bygget af de franske Katholiker, dvs. den indgaar som Nr. 100 i den Række af Kirker, som Kardinal Verdier har opført i Paris. Kardinal Pacelli indviede den ved sit Besøg for nylig i Anledning af den eukaristiske Kongres i Lisieux, og nu vajer det gul-hvide Paveflag over den.

Det er Folkets Liv i Kirken, fra Daaben til Graven, som her er illustreret med sit Centrum i Kirkerummet, der er omgivet af de enkelte Nationers Kapeller. Indgangshallen er viet til Daaben med en Fontæne, der bærer Aarstallene for Folkeslagenes Omvendelse til Kristendommen. I de tilstødende Sale er Ungdommens religiøse Liv fremstillet fra den spæde Barndom og opefter. Paa Væggene lyse Fresker, bl. a. ser man Jesusbarnet, der holder Garn for Jomfru Maria. Børnene udstiller deres egne Tegninger, der viser deres tit morsomme Opfattelse af Evangeliets Fortællinger. Saa følger Undervisningen og til sidst den kristne Ungdomsbevægelse: Arbejderne, de studerende, Landboerne o.s.v. En Rigdom af smaa og store Blade og en fuldt moderne Fotomontage viser paa nært Hold disse Bevægelser indre og ydre Former.

Saa kommer man gennem et lille Rum, hvor det kristne Ægteskab i sin Uopløselighed er symboliseret ved to sam-

menslyngede Vielsesringe, der hviler midt i et lille, søjlebaaret Tempel.

Nu følger Katholsk Aktion med dens mangfoldige Foretagender i det sociale Liv, her hævder Kvinderne en smuk Plads. Store Vægmaleries viser Ordensfolkenes Omsorg for de syge, fattige og gamle.

Til Slut kommer Kapellet for Sjælene i Skærsilden, det er ikke færdigt endnu.

Saa træder man ud i en Klostergang, der omgiver en lille Have med Springvand. Fra Gangen kigger man ind i de forskellige Ordeners Celler: Benediktinernes, Franciskanernes osv.

Pavillonens Hovedbygning er selve Kirken. Den skal kun vare Udstillingen ud og er derfor opført af let Materiale; Rummet er ottekantet, afsluttet med en Kuppel i tre Etager. Alle Linier er rette og mødes i skarpe Vinkler. De graa Cementvægge er forgyldte i Kuplens Indre og gennembrudt af dejlige Glasmosaiker. Klokketaarnet, som man arbejder paa udenfor, skal ogsaa forgyldes, medens hele Pavillonens ellers er hvidkalket udvendig.

I Kreds om Midterrummet ligger Nationernes Sidealtre: de tyske Katholiker har rejst et Alter for Skt. Michael, endvidere finder vi Belgiens, Hollands, Østrigs, Ungarns, Tsecho-Slovakiets Kapeller. Paa en af Sidevæggene vajer Nationernes Faner — ak, der er ikke noget Dannebrog at se! En anden Sidevæg er dækket af et mægtigt Maleri i Guld og brunt, der fremstiller en af den hellige Thereses Visioner af Frelseren.

Midt paa Gulvet fører fra alle Sider Trappetrin op til en Forhøjning, der bærer Alteret, en tyk, sort Marmorplade, hvilende paa to grønne Glasblokke. Det massive Stof danner en mærkelig Modsætning til den tynde, gennemsigtige Alterdug. Ved hver Ende løfter sig tre høje Lysestager, der staar paa Gulvet, ligesom det sorte Kors med lysende Glorie, der er rejst bagved.

Fra Balkonen, hvor vi staar, ser man lige ned paa Alterbordet. Et lille Vokslæs kaster et blafrende Lysskær over Dugen og Messeklæderne, hvide med orangefarvet Inder-side, der er lagt frem. Der skal læses Messe.

Et Øjeblik efter staar Biskoppen foran Alteret, den skarpe Profil tegner sig mod den hvide Dug, Læberne bevæger sig. Bagved løfter de graa Søjler sig, gennem en Aabning ser man bag de nedhængende Metaltraade Arbejdsfolkene, der har travlt i Siderummet; bagerst i dette er der et lille Kig ud mod Trocadero's grønne Træer, hvor Lastbiler og Udstillingsgæster passerer forbi.

Hammerslag blander sig med Orgelmusik. Lugten af Træ og Kalk med Røgelse — Messen er begyndt.

E. N.

Kalundborgs katolske Kirke.

Paa Bakken lige overfor og med Udsigt til den femtaarnede, ærværdige Kirke, som Biskop Absalons Tvillingbroder, Esbern Snare, byggede, rejser sig de røde Mure af *den ny katolske Kirke*, som den 12. September i Aar, fire Sekler efter, at den evige Lampes Flamme sluktes i Esbern Snares Kirke, af den apostoliske Vikar for Danmark, Hs. Exc. Biskop Joseph Brems, vil blive indviet til Brug for Kalundborg og Omegns katolske Menighed. Efter fire Hundrede Aars Forløb vil denne Menighed faa sit eget Guds- hus, og den evige Lampe vil blive tændt foran Tabernaklet deri.

Mod dette Resultat har der været arbejdet paa langt Sigt.

For ca. 25 Aar siden begyndte Montfortanernes Kongregation at holde Gudstjenester i Kalundborg. Man mødtes først i det nu nedrevne »Hotel Kalundborg«. Efter dets Nedrivning havde man i nogen Tid til Huse paa det ligeoverfor liggende Jernbanehotel. Senere en halv Snes Aar paa Kalundborg Raadhus, og den *sidste* halve Snes Aar har der — den anden Søndag i hver Maaned — været læst Messe og uddelt Kommunion i Socialisternes Sal.

»Alle Vegne har vi mødt Venlighed,« siger Pater *Quaedvlieg*, »men Erfaringer andet Steds har lært os, hvor stort et Gode det er, og hvilken Fremgang det betyder for Menigheden at have sin egen Kirke. For et Par Aar siden tog Tanken om at bygge fast Form hos os.«

»Hvorledes fandt man denne herlige Plads?«

»Grundene har i sin Tid tilhørt Kalund Kloster, som ejes af Godsejer *Lawaetz*. Ham gik jeg til, og han kørte med mig rundt og saa paa Byggegrunde. Denne fæstede jeg mig straks ved, og selv om der var lidt Vanskeligheder at overvinde, blev det dog den. Vi fik seks Parceller.«

»Har det været svært at løse det økonomiske Problem?«

»Vi har været heldige og faaet Grunden paa meget favorable Betingelser, idet vi kun har skullet udbetale $\frac{1}{10}$ af Købesummen, og desuden har vi indrettet os praktisk for at faa Raad til at bygge. Præstegaardsfløjen — Pateren peger paa den to Etager høje Vestfløj — har vi foreløbig indrettet til to Lejligheder, hvis Lejesum sammen med Indtægterne af en Frugtplantage paa 200 Frugttræer vil bidrage godt til Forrentning og Vedligeholdelse af Bygningen.« — —

Arkitekt *Gundelach-Petersen*, kendt fra Ingeniørernes Hus, har været Kirkens Bygmester, og saavel dens ydre Præg med de rolige, rene Linjer som selve Kirkerummets Præg af Harmoni fortæller om en fortræffelig løst Op-gave.

Et skønt Ovenlys kaster sit Skær over de ru Vægge, hvis Farve staar saa smukt til Inventarets flunkende Træværk.

Her er nye Linier, her er ny Stil; men alt er sammenstemt til et harmonisk Hele.

Lysekrone, Alter og den paa Midten aabne Kommunionbæk er i Samraad med Kirkens Præst tegnet af Arkitekt Gundelach-Petersen.

Træskærerarbejdet er udført af Billedhugger *Windfeld Schmidt*, Glostrup.

Kalundborgs katolske Kirke
med Esbern Snares fem Taarne i Baggrunden.

Ligesaa originalt som smukt er Jesu-Hjertealteret, under hvis Bordplade findes en symbolsk Fremstilling af den gammeltestamentlige Offersten (Isaks Ofring), medens Kalvariebjergets tre Trin hæver sig over selve Nadvorbordet.

Hovedaltret er et Bord med Plade af Palisandertræ og Søjler af Elmetræ; ogsaa de seks Lysestager er af Træ. Enkelt, men af overordentlig Virkning. Det er umuligt at tilbageholde en Ytring herom.

Pater Quaedvlieg, som i disse Dage ofte paatager sig en Haandværkers Skikkelse, og som for Tiden arbejder som »Sadelmager« med at montere Kirkens Stolesæder, siger:

»Ja, vel! Alterets Form kan følge med Tiden og forandres med den. Men Offeret er det samme. Det kan intet forandre.«

I øvrigt har ogsaa Anskaffelsen af Inventar været et Problem. Der skulde Penge til og slet ikke saa faa.

»Men da fik jeg en lykkelig Ide foræret af *Kredslæge*

Lyng, som er Medlem af vor Menighed,« siger Pateren, »Kredslægen foreslog mig at tegne Aktier for at skaffe de fornødne Midler, og han tegnede sig selv for de første. Nu har vi en Række Menighedsmedlemmer og Venner, som hver Maaned indbetaler et kontant Beløb til Udsmykning og Inventar. Tanken har altsaa slaaet godt an.«
Inventar. Tanken har altsaa slaaet godt an.«

Udsmykning! Idet vi vender os om for at gaa ud, straa-
ler Solen ind gennem et skønt Glasmaleri over Døren. Det er et Værk af Windfeld Schmidt.

»Dette staar mit Hjerte særlig nær,« siger Pater Quaed-
vlieg og giver sig straks til at forklare: »Midterpartiet fo-
restiller Dødens Træ med nedhængende, visne Blade. Un-
der det staar Adam og Eva, som har mistet Livet i Gud ved
Syndefaldet. I Feltet ovenover ses Livets Træ, i hvis frodige
Blades Skygge vi ser Christus og Maria, den ny Eva. Ved
Christus og hans hellige Moder har Menneskeheden atter
faaet skænket Livet i Gud. Mellem Livstræets Grene straa-
ler den ny Frugt: den hellige Hostie. Skyerne, som ses paa
Billedet, symboliserer Synden, som skiller os fra Gud. Ly-
set, som splitter Skyerne, er det Liv, vi ved Daaben faar
tilbage. I det store Midterbillede ses endvidere de fire Pa-
triarker og de fire Profeter.«

I Billedets Mylder af Motiver kan man læse saa at sige
hele Bibelhistorien. Her er ogsaa Regnbuen afbildet med
Ordene: »Min Bue vil jeg sætte i Skyen til Tegn paa min
Pagt« (1. Mosebog 9.) Man ser Slangen bugte sig og Ind-
skriften: »Han skal knuse dit Hoved —« (1. Mos. 3, 15)

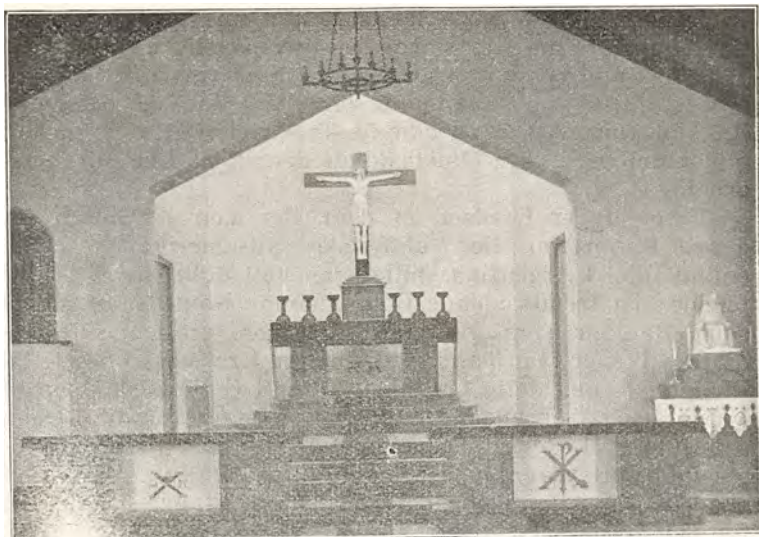
Grupperet udenom Hovedmotivets findes fire Billeder,
fire Moderskikkelser, Elisabeth, Sara, Rebekka og Hannah.

Over Indgangsportalen knejser en bemærkelsesværdig
Statue af Guds Moder.

Det er »Vor Frue af Refsnæs«, skænket til Kirken af
Frøken *Steenberg* fra »Quisisana«. Om denne skønne Skik-
kelses Historie vil der senere blive fortalt for vore Læ-
sere.

Idet den løselige Gennemgang af den ny Kirke er ved
at slutte, siger Pater Quaedvlieg:

»Eet er der dog endnu at omtale, og det er den store Sal,
som findes i Kælderen under det, der engang skal blive
Præstegaard. Her skal vi samle vore unge, og her maa vi
have en Slags Dagligstue for de mange, der efter at være
staaet tidligt op kommer langvejs fra, cyklende mange,
mange Kilometer for at komme til Messe og Kommunion.
De skal have et Sted, hvor de efter Gudstjenesten kan
spise deres medbragte Mad. I Salens umiddelbare Nærhed er
der installeret koldt og varmt Vand samt Gas. Der vil og-
saa forefindes de nødvendige Køkkenredskaber, saa de
tilrejsende selv kan lave sig en Kop Kaffe og Te, inden de
skal træde Pedalerne ud ad de lange Veje.«

Kalundborgs katolske Kirke:
Kor med Kommunionbænk, Jesu Hjertes Alter og Prædikestol.

Og Pateren forsvinder ind i sit sollyse Kirkerum for personligt at medvirke til Fuldendelsen af det praktiske Arbejde, der endnu er at udrette inden Højtidsdagen den 12. September, da den hellige Lampe atter skal tændes i Esbern Snares gamle Stad. p.

Katholsk Aktion i Syd=amerika.

Gang paa Gang hører man den unge katolske Intelligens i Syd-Amerika klage over, at den syd-amerikanske Catholicisme i dette »katholske Kontinent« alt for let bukkes under for den Fare at sygne hen. Antallet af Katholiker i Syd-Amerika er ganske vist i Forhold til de anderledestroende uforholdsmæssigt stort, men, siger disse Kritikere, meget lille er Tallet paa dem, for hvem Troen ikke blot er en Tradition, noget fra Forældrene nedarvet og overtaget, men ogsaa en indre Oplevelse. — De samme Kredse fremkommer med bitre Klager over det Misforhold, som desværre ofte bestaar mellem det at bekende sig som Katholik og den enkeltes virkelige Adfærd i det daglige Liv, navnlig i sociale Spørgsmaal. Skikkelser som f. Eks. en stor Farmer, der ganske vist betænker den nærliggende Kirke med store Gaver, men betaler sine Landarbejdere slet, eller en Industridrivende, som udnytter sine undergivne, hører her absolut ikke til Sjældenhederne.

Den store Bevægelse, der er samlet under katholsk Aktion, og som navnlig siden den eucharistiske Kongres i 1934 har oplevet et stort Opsving i Syd-Amerika, gaar nu bevidst frem imod saadanne Tilfælde. Man vil bekæmpe det blot ydre Væsen og uddybe Troslivet. Dette er, omend under helt nye ydre Omstændigheder, et Stykke Missionsarbejde.

Foreløbig er Kredsen af dem, der gaar i Spidsen for denne Kamp for den katholske syd-amerikanske Sjæl, endnu lille. I Argentina spiller den vidt udbredte Avis »El pueblo« en fremtrædende Rolle i denne Kamp samt Mænd som »Radiopræsten«, Pater Filippo, som gennem sine Radioprædikener faar Tag i stadig større Kredse af Folket. Til Pionererne paa dette Omraade hører i Chile Biskoppen af Valparaiso's Sekretær, Dr. Miguel Ulloa Ossandron, som samtidig er Leder af Diöcesanembedet for Presse og Propaganda, altsaa en meget moderne Institution. Ulloa Ossandron har i Radioen indført en »hora catolica«, hvor han for det meste selv holder Foredragene.

Bestræbelserne for at gøre Troen inden for den syd-amerikanske Katholicisme dybere og inderligere udgaar fra den unge katholske Intelligens, især fra den unge Klerus. Den har fundet en værdifuld Støtte i de chilenske Biskoppers sidste Hyrdebrev, som udelukkende er viet sociale Spørgsmaal og Problemet »den retfærdige Løn«. Samtlige chilenske Biskopper, lige fra Ærkebiskoppen af Santiago til Kapitularkvikaren af Chillan, har underskrevet Hyrdebrevet, som klarlægger den samlede høje chilenske Klerus's Stilling til de sociale Spørgsmaal.

Man ved, at den indre politiske Kamp i Chile, vel den politisk mest urolige blandt de store syd-amerikanske Republiker, er stærkt bestemt af de sociale Spørgsmaal. I ingen af ABC-Staterne er Arbejderstandens Stilling — baa- de inden for Industrien og paa Landet — saa fortvivlet som i Chile, og i intet Land er ogsaa Sundhedsforholdene netop inden for dette Befolkningslag egnet til at vække større Bekymringer. Naturligvis er den kommunistiske Agitation tilsvarende stor. I denne Situation har Chiles Biskopper fundet de rette Ord. I deres Hyrdebrev, som blev affattet paa den sidste chilenske Bispekonference, viser de udtrykkelig hen til de Evighedsværdier, som er indeholdt i de to Encyklikaer »*Rerum novarum*« og »*Quadragesimo anno*«; de anerkender den gode sociale Holdning, som en Del af Arbejdsgiverne i Chile indtager, men lægger ikke Skjul paa, at mange andre betaler deres Arbejdere daarlign og utilstrækkeligt og derved tvinger Kvinder og Børn til at arbejde, for at de overhovedet kan opretholde Livet, for slet ikke at tale om at kunne lægge noget hen til deres

Alderdom. »Det er berettiget,« siger Biskopperne, »naar voksne Børn bidrager til Livets Underhold, det er naturligt og rigtigt, at Kvinderne udfører Arbejdet i Hjemmet, men det er unaturligt og fordærveligt, naar Kvindernes og ovenikøbet de umyndige Børns svage Kræfter misbruges til at skaffe Brødet, kun fordi Familiefaderen ikke har tilstrækkelige Indtægter.«

Hyrdebrevet, som indgaaende klarlægger Encyklikaen »*Quadragesimo anno*«'s sociale Kritik, anbefaler Fornyelsen af Stænderne eller Korporationerne, »hvori«, som det hedder, »Menneskene finder hinanden alt efter deres Arbejde og ikke efter den Stilling, som de indtager paa Arbejdsmarkedet, og som er det eneste Middel til at overvinde Klassekampen uden Had og Vold —«. Med samme Bestemthed vender Hyrdebrevet sig derpaa imod Kommunismens sociale Vranglære.

Det betydningsfulde Hyrdebrev, som gør alle Katholiker, Præster saavel som Lægfolk, opmærksomme paa deres sociale Pligter, slutter med de Ord: »Hele vort daglige Liv, vore Skikkes og Sædvaners Struktur, maa reformeres. Hele Livet, ogsaa Menneskenes samfundsmæssige Forhold til hinanden, maa fyldes af Broderskabets Aand, den Aand, der i Næsten lader enhver se sin Broder —«.

Man kan daarligt tænke sig en virksommere Støtte for den aktive og sociale Retning i den syd-amerikanske Katholicisme end dette Hyrdebrev, hvis Postulat ganske vist gengiver gamle katholske Tankeværdier, saaledes som de er klarlagt i de to Encyklikaer, de har deres Udspring fra, men hvis Formulering dog i mange Henseender er noget nyt for Syd-Amerika og navnlig for Chile betyder det rigtige Ord sagt i det rette Øjeblik.

Mellem Mødre.

Blade i Høst.

Det er mange Aar siden Bedstemor lukkede sine Øjne. Derfor er ikke alene hun borte, hendes Type er det ogsaa. Den tilhører Fortiden ligesom Kniplingskappen, hun bar, ligesom de krusede Strimler omkring Haandleddet paa hendes sorte Søndagskjole, ligesom hendes Silkeforklæde og Spinderokken, som snurrede foran hendes Stol.

Ja, hun var anderledes end de Bedstemødre, vor Tid kender. Hun drev ikke Sport om Kap med sine Døtres Døtre. Hun var ikke kortklippet. Hun havde ikke faaet sit Ansigt »løftet« eller faaet sat »forbavsede« Øjenbryn paa. Hun bar ikke Mel i Ansigtet eller havde Ferskenteint.

Men hun var sund — og smuk, selv om Rynkerne

havde skrevet Aarenes og Oplevelsernes fine Skrift paa hendes Pande og omkring hendes Mund.

Rynker er ikke uden videre grimme; og man kan selv raade for, om deres Skrift skal være smuk eller det modsatte. Hver Tanke, vi tænker, registreres paa vort Ansigt. Derfor: Tænk smukke Tanker! Tænk aldrig andet! Og tænk hele Tiden! En afdød, dansk Digter sagde en Gang herom: »Hvad du lever, Aar for Aar for Aar paa din Pande skrevet staar.« — Det er sandt. Vore Ansigter er som en aaben Bog, hvori enhver nogenlunde klart seende »Læser« kan erkyndige sig om, hvad og hvem vi er. Livets Skrift er »storstilet«. Selv Børn kan læse den. — Hvorfor har nogle Mennesker »Børnetække« og andre ikke? Hvorfor søger vi eet Menneskes Selskab og gaar i en stor Bue udenom et andets? — Mon ikke »Skriften«, hvormed vort Ansigts Vidnesbyrd er skrevet, her spiller en Rolle?

Naa, Bedstemors Træk bar nu den helt rigtige Paa-tegning.

Hun var smuk, og hun var af dem, man kunde lide, samtidig med, at man havde vældig Respekt for hende.

Hendes Hjem var Centralen for et Mylder af Børn og Svigerbørn samt for en Vrimmel af Børnebørn.

Jeg tror nok, at der var ret snævre Grænser for, hvad man »maatte« i hendes Hus. Men man rettede sig uvilkaarligt derefter. Og det skulde være en særlig haardhudet Krabat, som overtraadte hendes Huslovs uskrevne Paragraffer.

Hun havde det ikke med at kærtegne eller tage om Halsen; men var der noget alvorligt i Vejen for smaa eller store, var hun fuld af Forstaaelse. Hun kunde skelne det væsentlige fra det uvæsentlige. Med et klart Blik overskuede hun Vanskelighederne og formaaede mangan Gang, at finde Udveje der, hvor vedkommende aldrig af sig selv vilde have fundet dem.

Hun fulgte med i hvert nok saa lille Anliggende, der vedkom Slægtens Ve og Vel.

Barnedaab, Forlovelse og Bryllup inden for Familien kunde selvsagt ikke finde Sted, uden at Begivenheden først havde været gennemdrøftet med Bedstemor. Ingen kunde undvære den ordløse Velsignelse, der laa i, at hun ud fra sin store Kærlighed og af et langt Livs Erfaring godkendte Enkelthederne i Forberedelsen til den Handling, der forestod.

Hun var levende med i det hele.

Og dog opnaaede hun ikke at komme til at overvære eet eneste af sine Børnebørns Bryllup.

Det var ved den Tid, da Bladene gulner i de danske Skove, og da Vinens Løv gløder som Purpur paa Syd-murene i vore Haver, at hendes ældste Datterdatter skulde

giftes. Bedstemor havde glædet sig saa meget over de unges Lykke, glædet sig til »Indstiftelsen af en ny Generation«, som hun sagde. Men en Uge før Festen maatte hun gaa til Sengs, og hun kom ikke op mere.

Fra sit Sovekammer kunde hun se ud over Haven, hvor Bladene fra en stor Lind ganske sagte eet efter eet daled ned i Græsset. Naar Solen skinnede paa det faldende Løv, saa det ud som det pure Guld.

Efter Vielsen kom Brudeparret ind til hende. Brudenbar Slægtens Slør, et skønt, haandbroderet Tylls Slør, som Bedstemor selv og alle hendes Døtre havde baaret.

»Vi kan saa daarligt undvære dig i Dag, Bedstemor,« sagde den unge. »Det er saa sørgeligt, at du skal ligge her, medens vi andre er glade.«

»Ogsaa jeg er jo glad,« svarede Bedstemor med et Smil. Saa pegede hun ud paa Lindetræet. »Jeg er som et Blad, der har siddet min Tid. Der er intet at sige til, at det nu er blevet min Tur til at slagre ned. Der er ikke engang noget sørgeligt i det. En Bedstemor bliver aldrig sat ud af Spillet. Hun lever videre i Slægten — i mange, mange Slægter. Husk det, du, som nu selv skal grunde en ny!«

Jeg ved, at den unge huskede det.

Hun huskede een Ting til: det Præg af mild og taknemmelig Resignation, som laa over den gamle Kvindes Ansigt, og som søjede endnu et Træk til den Skrift, Livet havde skrevet paa det.

Lillemor.

Tilbageblik paa Spaniens Kamp.

(Sluttet.)

En anden Præst skriver fra et Sted, der ligger 1300 m. oppe. Han sidder paa en Sten og er lige færdig med at høre Soldaternes Skriftemaal. „Soldater, Falangister, Officerer, alle uden Forskel har stillet sig i Række og med stor Andagt modtaget Bodens hellige Sakramente . . . Jeg læste den hellige Messe med Ansigtet vendt imod Soldaterne ved Indgangen til en Hule for straks at kunne flygte ind i Bjerget, hvis Fjenden skulde nærme sig. Aldrig vil jeg glemme denne Messe, hvor Klippen, tildækket med Soldaternes Kapper, var Alteret, og hvor de eksploderende Granater leverede Musikken. 200 Soldater stod i lange Rækker foran Alteret. Morgentaagen sank dybere ned i Dalen. Efter Forvandlingen, medens vi hørte Skuddene hvisle hen over os, istemte Folkene den eucharistiske Hymne, som uden Tvivl kunde høres helt over til Fjenden. Mon der ikke i deres Sjæle alligevel vaagnede en Simule Hjemve efter Troen, som de havde prisgivet for at bekæmpe den? Aldrig har en Kommunionshøjtidelig-

hed grebet mig saa stærkt som her paa denne Bjergtinde, da alle strømmede til, Soldater, Falangister og Officerer. Ved Slutningen af Taksigelsen holdt jeg en Tale; derefter bad vi for vore 23 i Slaget faldne Kammerater og sluttede med Salve Regina, som alle istemte med Begejstring. Straks derefter maatte jeg ned ad Bjerget til det næste Sted, hvor henved 150 Soldater ligeledes ventede mig til den hellige Messe. Da de paa Afstand fik Øje paa mig, ringede de med Klokkerne, som havde tiet siden 25. Juli. Dernede fandt jeg samme Iver og samme Begejstring. Sandelig, med vort Fædreland Spanien vil ogsaa Christus fejre en ny Opstandelse.

Den katholske Spaniers hele Heltemod og Sjæls Storhed kommer til Udtryk i det Brev, som Kaptajn Juan Luis Ramos skrev til sine tre Sønner fra Fængslet i Bilbao. Disse Linier minder om Oldkirkens Martyrer.

Mine højtelskede Sønner!

18. December 1936.

I dette Øjeblik, som er det største i mit Liv, skriver jeg til jer for som en Fader, der bereder sig til at dø, at give jer Raad. Derfor maa I paa det omhyggeligste følge disse Raad, og de skal tjene jer som Rettesnor i jeres Liv.

Tre Ting har jeg elsket frem for alt andet: Gud, Spanien og lille Mor, som I faar Lov til at beholde. Thi Gud har føjet det saaledes, at hun vedblivende kan staa for jer som et varigt Eksempel paa Kærlighed, Ømhed, Opofrelse og Forsagen.

For denne tredobbelte Kærlighed har jeg altid arbejdet i Tro og Hengivenhed; jeg har bedt meget, jeg har altid kæmpet for Spanien, indtil jeg nu hengiver mit Liv for det, og over alle Kvinder har jeg elsket Mor, hun som er Indbegrebet af al Kærlighed. I Dag forlader jeg jer, medens I endnu er Børn og endnu ikke kan gøre jer det klart, at I mister Faderen, Raadgiveren og Opdrageren. Men Mor vil i mit Sted være hos jer, og i Himlen vil jeg bede for hende og jer.

Vær flittige til at lære. Bliv Mænd, og tænk paa, at kun ved Udholdenhed og gennem Arbejde naar I at blive det. Og eet frem for alt: glem aldrig Troen paa Gud, som alene kan frelse Sjælene. Thi han er Maalet for vort Liv her paa Jorden. Vær gode Katholiker, og jo inderligere jeres Tro er, des bedre. Gør jer fri for al Menneskefrygt i alle Ting, der vedrører Troen. Bekend den stolt offentligt og i jeres personlige Liv som den kostbareste Udmærkelse, I ejer.

Jeg efterlader jer kun en lille Formue. Penge er heller ikke nødvendige for at leve i Fred med Gud — I har Eksemplet i jeres Mor, som for jer skal være Forbilledet paa Sparsommelighed og huslige Dyder. — I kan aldrig vise hende Hengivenhed nok, I kan aldrig bringe Ofre nok for hende.

Jeg vil ikke have, der skal være Misundelse eller Strid imellem jer. Du, José Luis, den ældste, som jeg kaldte Puchito — maa træde i mit Sted i mine Pligter som Familiens Leder, og jeg er sikker paa, at naar du altid lader dig lede af Mor, vil I kunne leve lykkeligt sammen. —

Naar I kommer i Ynglingeaaene, bevar en ren Sjæl og et rent Legeme. I skal vide, at I vil møde mange Farer, hvorfra I vil vende tilbage med plettet Sjæl og forgiftede Legemer, hvis I falder. —

Den pinligste Ærlighed skal være jeres Rettesnor, Pligt-opfyldelse jeres Ledestjerne, lige meget hvilket Kald I saa vælger jer. Arbejd altid med Hengivenhed og med Blikket rettet imod ham, som fra Himlen giver alt hundredfold tilbage. — —

En Søns største Stolthed er den at gengælde sin Mor alle de Ofre, som hun bringer for sine Børn, lige fra deres Vugge, i Barndommen og Ungdommen og hele Livet igennem. I skal ære hende for alle de Dyder, hun ejer, og som hun, i de faa Aar, Gud gav os Lov til at høre sammen, har bevist mig. —

Mine Dreng! Jeg dør, fordi jeg holder fast ved den katholske Tro, ved Spaniens Storhed. — Jeg dør for Opfyldelsen af mine Pligter imod mit Fædreland, og jeg betragter det som min største Ærestitel at have været Katholik lige til mit sidste Aandedrag, og i dette vil jeg, om Gud tillader det, raabe: Leve Christus, Kongen! Leve Spanien!

Jeg tilgiver alle mine Fjender. Men I skal vide, at Retfærdigheden maa ske Fyldest uden Hævn og uden Partiskhed, uden at formørke det Genskin af den guddommelige Retfærdighed, som den repræsenterer, med en umættet Lidenskabs Had. Dette tager jeg med i Døden: Der har ikke været nogen større Uretfærdighed end den Proces, som dømte mig med den Beskyldning, at jeg var en Forræder imod Spanien, jeg, som giver mit Liv hen for dets Storhed og for at fri det ud af Kløerne paa de Gudløse, de Fædrelandsløse, Jøderne og Frimurerne, som har sluttet sig sammen for for evigt at fornædre det. Jeg er sikker paa, at Spanien vil opstaa af sine Ruiner, og at Solen atter vil skinne over det. —

Og saa til dig, til dig, er de allersidste Ord i dette Brev, elskede Candelas. Jeg har kendt mange fremragende Kvinder med rige Evner. Men du har frem for alle andre været mit Hjertes udvalgte, og Gud har belønnet mit Valg med Børn. Jeg har aldrig truffet en Kvinde, som var ærligere, mere oprigtig, mere resignerende og mere ren. Jeg har elsket hende over al Maade og til mit sidste Øjeblik; og den eneste Forpligtelse, som jeg paalægger jer, Sønner, er: belønne hende med jeres Kærlighed og jeres stedsevarende Ærbødighed for alle de Ofre, hun har bragt for mig. —

Hvor meget vilde jeg dog gerne skrive endnu, lille Candelas, hvor meget vilde jeg dog gerne give dig for at trøste dig. Men tro mig, hvis Gud vil det, vil jeg i Himlen, hvor jeg tænker jeg gaar hen — thi Troen redder altid — være din Ridder. Jeg vil gaa ind for dig, jeg vil bede for dig, og al den Kærlighed, jeg har følt for dig, vil jeg opofre for Guds Trone, saa han giver dig alle de Gaver, han kan give.

Og nu erklærer jeg for Gud, til hvem jeg om nogle Timer skal gaa, at jeg er Katholik, at jeg dør tilfreds med at give mit Liv for Gud og for Spanien.

Leve Christus, Kongen! — Leve Spanien!

Lev vel, indtil vi ses igen i Evigheden.

Juan Luis Ramos.

Kaptajn Ramos sluttede dette Brev den 18. December 1936 Kl. 12,45 i Civiltfængslet i Bilbao, hvortil han var blevet bragt som saaret Fange. Kl. 15 blev han, endskønt hans Saar endnu blødte, lagt paa en Baare og bragt til Eksekutionsafdelingen. Han faldt, som han havde lovet, med de Ord, som han satte som Slutning paa sit Brev til sine Sønner.

»Bødlen fra Madrid.«

Ifølge en Meddelelse fra Sevilla blev Garcia Stadell, Chefen for »Brigaden de l'Aube« og Folketribunalets tidligere Præsident dømt til Døden. Stadell var en af de værste Skikkelser inden for det røde Rædselsherredømme i den spanske Hovedstad. Under de sidste Kampe ved Madrid-Fronten var han faldet i Hænderne paa Francos Tropper. Garcia Stadell blev ført til Sevilla, stillet for en Domstol og anklaget for Mord paa talløse uskyldige Borgere.

Garcia Stadell havde faaet Tilnavnet »Bødlen fra Madrid«. Han var Anfører for den berygtede »Brigata de Siguridad« (Sikringsbrigaden), hvis Opgave bestod i ved Nattetid at hente fredelige Borgere ud af deres Senge og føre dem til Henrettelseskommendoen. De umenneskelige Metoder ved Anholdelsen var taget efter de russiske Bolshevikkers saakaldte »videnskabelige Terrorisme«. Denne igennem snart tyve Aar i Sovjetrusland praktiserede Terror havde nemlig givet den praktiske Lære, at den paniske Skræk er den bedste Forbundsfælle ved alle Terrorhandlinger. De i Sovjetrusland indhøstede Erfaringer bekræftede da ogsaa, at det gav »det bedste Resultat« at anholde Mennesker, der blev revet ud af deres Søvn, fordi disse stakkels opskræmte Ofre næsten uden Modstand føjede sig.

Endnu i Dag bliver i GPU's Tjenesteforskrifter Husundersøgelser og Anholdelser ved Morgengry betegnede

·som særlig anbefalelsesværdige. Garcia Stadel!, »Bøilen fra Madrid« løste sin Opgave til de røde Magthaveres fulde Tilfredshed, og det hedder ovenikøbet, at han næsten overgik sin Læremester fra Moskva i at slagte uskyldige. Tusinder af fredelige Madrid-Borgere udleverede Garcia Stadel uden Domsforhandlinger til den røde Exekutionskommando. Han blev nu selv dømt til Døden.

Blandt Ruiner.

Rystende er en Beretning, hvori Generalvikar Dr. Yaben skildrer sit første Besøg i de frigivne Dele af Provinsen Guadalarjara, hvis Biskop blev myrdet efter grufulde Pinsler:

Benyttende den Bevilling, jeg havde fra vor Kardinal-primas, celebrerede jeg Pintsesøndag den hellige Messe i tre Landsbyer og den paafølgende Søndag i tre andre Landsbyer. Første Dag tilbagelagde jeg omtrent 15 Mil til Fods, den anden Dag rejste jeg til Hest. Kalken bar jeg under Armen, Hostieæsken i Lommen, i min Rygsæk havde jeg Messebogen og Messeklæderne, for i de fleste Kirker er der absolut intet mere. Jeg har nyindviet tre Kirker, som var fuldstændig ødelagte indvendig. Jeg har celebreret den hellige Messe i Messeklæder, der var halvt hvide halvt blodrøde. Henved 600 troende har jeg givet Kommunionen, og bistaet af Præsternes vidunderlige Iver kunde jeg faa alle til atter at genoptage deres Menighedsliv, som i mange Landsbyer var fuldstændig opgivet. Jeg nævner dette for at give et svagt Begreb om den uhyre Fattigdom, som mere end 100 Sogne inden for dette Diøces lider under. Takket være heltmodig Trofasthed overfor Troen, som nogle af Landsbyens Beboere har udvist ved at skjule Kulke og Messeklæder, er noget blevet reddet, men Billederne er forsvundet, og kun faa Kirker, som er blevet hjemstøgt af de Røde, har været i Stand til at redde deres Orgel og Klokker. For det meste staar Altrene endnu, men det er nødvendigt at tildække de nøgne af Ilden tilsodede Vægge for værdigt at kunne fejre den hellige Messe. Give Gud, at den barbariske Plyndring og systematiske Ødelæggelse af vore Kirker maa tjene til at aabne Øjnene paa mange frivilligt blinde Mennesker, og at dette maa være Begyndelsen til en moralsk og religiøs Genfødelses Tidsalder. Heldigvis tyder meget paa, at dette Ønske snart bliver til en Kendsgerning.«

Nye Bøger.

Irlands Apostolat.

Det ualmindelig interessante Fænomen, som det irske Apostolats Udstrækning over hele det europæiske Kontinent frembyder lige fra det 6. til det 12. Aarhundrede, har

sædvanligvis ikke vakt den Opmærksomhed, som det fortjener. Pave Pius XI skrev i et Brev i 1923 til Kardinal Fr. Ehrle, pavelige Legat ved Højtiderne i Bobbio til Ære for St. Columban: Jo mere Lys der ved de Lærdes taalmodige Efterforskninger kastes over den tidlige Middelalders mørke Punkter, des klarere bliver det, at Genfødselen til Kristendommens Visdom og Civilisation i forskellige Dele af Frankrig, Tyskland og Italien skyldes Columbans Arbejde og Iver — et slaaende Vidnesbyrd om Præstedømmets og især det katholske Irlands Fortjenester«. Og et andet Sted i Brevet mindes Hs. Hellighed, at med Columban begyndte »disse gentagne Emigrationsbølger fra Irland, som i Aarenes Løb var bestemt til at bringe saa megen Fortjeneste og Fordel til saa uendelig mange Mennesker.«

Tidligere har vi gjort opmærksom paa L. Gougaud's udmærkede Arbejde »*Christianity in Celtic Lands*«, og i Dag anmelder vi et værdifuldt Sidestykke til dette Standardværk, nemlig *Anselmo M. Tommasini, O. F. M. »Irish Saints in Italy«*, oversat med nogle forklarende Noter af J. F. Scanlan, (Sands & Co., London, 532 S. sh 15/—).

Bogen giver langt mere, end Titlen lader formode. Første Del gengiver kort hele den irske aandelige Bevægelses Historie lige op til vore Dage for at vise, i hvor stor en Gæld Italien staar til denne Bevægelse. Anden Del er viet til de irske Helgener, som dyrkes i Italien, og hver har sit eget Kapitel. De tre første, St. Patrick, St. Brigid og St. Gall, døde ikke i Italien, men nød og nyder stadig stor Popularitet der i Landet baade for deres egen Skyld og paa Grund af en Række Institutioner, som er opstaaede under deres Navne. De resterende 14 døde alle i Italien eller ligger begravede der. For alle 17 Helgeners Vedkommende har Forfatteren bestræbt sig for ved Siden af hagiografiske Detailler i Overensstemmelse med de nyeste Studier at samle alle Minder, som er bevarede i Italien i Form af Kirker, Klostre, Kapeller o. s. v. . I tredje Del behandler Forfatteren Lighederne imellem den irske religiøse Bevægelse og den franciskanske Bevægelse, men paa en helt anden Maade, end det hidtil har været Tilfældet. Hertil var Tommasini ganske særlig egnet. Han opgav en lykkelig professionel Karriere for at iføre sig St. Franciskus' Dragt. Nu er han en almindelig Lægbroder i Rom. Om hans Arbejde kan siges: »Det markerer en Epoke i irsk Hagiografi.«

»Det udholdende Under i Amerikas religiøse Historie«.

Saaledes betegner Biskop Peterson af Manchester det katholske Skolevæsens Udvikling i de Forenede Stater. »Denne Bevægelses Historie er oplysende og opmuntrende. Den er et Genskin af Kirkens overstrømmende Vitalitet«.

Biskoppen, der selv er en Autoritet paa Pædagogikkens Omraade, henviser i rosende Vendinger til Arbejdet: *A history of catholic education in the United States*. Burns and Kohlbrenner (XII og 296 S.). Benziger Brothers, New York, \$ 3,20. Inden for ganske snævre Rammer giver Bogen en forbavsende Mængde Kendsgerninger, overskueligt ordnede og bedømte efter sunde Principper. Den rige Litteraturfortegnelse angiver, i hvilken Hensigt og i hvilken Retning hver enkelt Bog giver Oplysning.

Du skal helligholde Festdagen.

Og ved Festdagens Helligholdelse skal du blive helliggjort og lykkelig. Dette lyder alvorligt og dragende til os fra *Hans Stadler's* Bog: »*Mein Sonntag*« (408 S. med 28 Dybtryksbilleder), Forlag Ars Sacra, Josef Müller, München, indb. Mk. 4,20.

Den, der tilegner sig disse Tanker om Guds Herredømme, om Gudstjeneste i Kirke og Hjem, om Søndagsglæder og Søndagsarbejde med modtageligt Sind og uddyber dem ved from Eftertanke, for ham bliver Søndagen lige fra Morgenrødens Skær til dybt ind i Natten til en sand *Dies Dominica* — en Herrens Dag. Og den helligholdte Søndag vil straale sin Indvielse, sin Fred og sin Velsignelse ud over alle Hverdage.

Andagten til den Helligaand.

Den kristelige Civilisations Verdsliggørelse er drevet til det yderste i Bolschevismen. Men Sovjets Eksistens tvinger enhver til at agte nøje paa, hvor langt Udviklingen i andre Lande har nærmet sig det russiske Forbillede. Det er en stadig voksende Overbevisning, at det kun er igennem Kristendommen, levet fuldt og udelt, at Nutidens Onder kan afhjælpes og Ulykker afvendes i Fremtiden. Maalet ligger i at udforske Rigdommene og bruge Hjælpekilderne, der ligger i den Religion, som Jesus Christus har givet Menneskene. Mange Sjæles Hunger efter Helliggørelse henleder Opmærksomheden paa den Helligaand, hvem alle Helliggørelsens Funktioner er tillagt. Derfor er man taknemmelig for et Arbejde som »*The Holy Ghost*« af *Edward Leen*, London Sheed & Ward, (341 S., 7 sh 6 d). Forfatteren forstaar ogsaa at bibringe Lægmanden Theologiens Lære om den tredie guddommelige Person og dennes vidunderlige Virke i Sjælene. Bogen er godt egnet til at fremme Andagten til den Helligaand.

Fra Hovedstad og Provins.

Til Aarets Russer.

Ved De, hvad Academicum Catholicum er? Forhaabentlig! Hvis ikke, vil jeg med disse Linier prøve at for-

Uklare det og dermed give Dem Lyst til at komme der. A. C. er en Forening af Akademikere af begge Køn i alle Aldre. Her mødes man til Gilde, hyggeligt Samvær, Foredrag og Diskussion. A. C.'s Maal er at give katholske Akademikere Lejlighed til at lære hinanden at kende og gennem Foredrag og Diskussioner at tage dels aktuelle Emner op, som behandles ogsaa under Kirkens Synsvinkel, dels religiøse Emner for at give Akademikeren den religiøse Dannelse, som svarer til Akademikerens Uddannelse paa det borgerlige Omraade. I Tilgift faar De Gilder, gode Kammerater, og i de daglige Lokaler finder de Bøger og Tidsskrifter til Afbenyttelse. A. C. har store Maal og et stort Ansvar. For at kunne udfylde sin Plads maa de ældre Aargange ikke svigte, og Russerne maa slutte sig til Aar for Aar, saa Rækkerne ikke tyndes ud.

Katholske Russer, lad os ses i A. C. i September. A. C.'s Lokaler findes Vestervoldgade 115^a. Kom selv derop den første Mødeaften (Opslag paa Studiegaarden), eller henvend Dem til undertegnede.

Ida Maria Henrichsen

cand. mag. Sekretær f. A. C.

Hildursgade 8¹, Kbhvn. Ø. Ryvang 2794 x

† Søster Ansgaria Pechüle.

Via Færøerne fik undertegnede Efterretning om, at den gode Søster Ansgaria nu ogsaa er død i Eichgraben ved Wien.

De ældre københavnske Katholiker kender godt Frk. Betty Pechüle. Da Menigheden paa Amager begyndte, var hun en af de første Organister, der spillede gratis til Guds Ære i det provisoriske Kapel. Hun var ogsaa en meget ivrig Tertiar, og derfor forbausedes jeg slet ikke, da hun op søgte mig, som dengang var Direktør for den 3. Orden, og meddelte mig, at hun vilde indtræde i en religiøs Orden. Jeg anbefalede hende St. Josefssøstrene. »Nej«, svarede hun, »jeg vil fuldstændig sønderrive de legemlige Baand. Min Søster er St. Josefssøster, og det er mere for tjenstfuldt, hvis jeg bringer det Offer og indtræder i en Orden, hvortil intet kødeligt Baand knytter mig. Jeg vil blive Søster i Udlandet og helst i en Orden, der har den h. Franciskus's Regler. Hjælp mig, at jeg finder den rigtige.« Jeg gav hende en Fortegnelse over ca. 50 Ordenssamfund, der havde denne Regel, og understregede de kontemplative Klostre, da jeg syntes, den stille, beskedne Frøken egnede sig bedst dertil. Efter nogle Dages Overvejelse kom hun med den Besked, at hun helst vilde være Missions søster. Saa skrev vi til Eichgraben og Frk. Betty Pechüle blev optaget der. Men hun maatte vente længe, indtil hun kunde betræde Kinas Jordbund, thi man holdt Søster Ansgaria, som hun nu hed, tilbage i Moderhuset, da man ikke troede, at den spinkle Søster kunde taale Missionslivets

Strabadser. Men under Verdenskrigen trængte man til Søstre fra neutrale Lande, og Søster Ansgaria kom endelig til sine elskede Kinesere.

Efter Verdenskrigen blev hun atter kaldt tilbage, og da de samme Søstre begyndte deres Virksomhed i Thorshavn, var Søster Ansgaria selvskreven dertil. Dog, hun kunde ikke taale Klimaet og maatte rejse tilbage. Da jeg for en Maaned siden spurgte hendes Medsøstre i Wien om hendes Befindende, fik jeg Svaret: »Hun kan kun gaa med Krykker og har Vattersot; men hun arbejder stadig og syr og stopper hele Dagen«. Nu er hun indgaaet til den evige Hvile og har faaet sin Krone. R. I. P. P. D. Steidl.

»Credo«s sidste Nummer.

De af vore Læsere, der har savnet »Credo«s August-Nummer, gør vi — lidt sent (p. Gr. a. vor sædvanlige Anmelders Paris-Rejse) — opmærksom paa, at Juli-Nummeret var et Dobbeltnummer for begge Sommermaanederne med 48 Sider. Af de mange Artikler nævner vi: »Det katolske ordenslivets idé« (*J. Gerlach*), »Dogmetro« (*A. Menzinger*), »Søndagen« (*Joh. van Gijzel*), en interessant Redegørelse for Søndagens Betydning i Kirkeaaet, »Kiedrich« (*A. Menzinger*); »Kiedrich er en lille Landsby ved Rhinens højre Bred . . . den maa nævnes sammen med Milano og Toledo som de eneste Steder i den katholske Kirke, hvor den gregorianske Koral har Lov til at lyde i en fra de vatikanske Melodier afvigende Form.« Artiklen fortæller om, med hvilken Haardnakkethed den jævne Befolkning her holdt fast ved den latinske Sang, da man i Oplysningstiden ellers alle Vegne forsøgte at indføre Sang paa Modersmaalet. Enhver Kirkemusiker bør læse om Kiedrich-Sangens bevægede Skæbne. K. S. Th.

Fra den vide Verden.

Katholske Missioner.

Skolespørgsmaalet i Afrika

specielt i de britiske Dele har allerede i nogle Aar interesseret de kirkelige, og hvad man særlig maa glæde sig over, ogsaa Statsmyndighederne mere og mere. Som Bøn-Intention for den samlede katholske Missionsvirksomhed i Juli Maaned har saaledes den Hellige Fader ytret Ønsket om, at Skolevæsenet i Afrika maatte udvikle sig og trives. En Kommission af engelske Fagfolk har endvidere for nylig foretaget en Rejse gennem Uganda for at lære Undervisningsvæsenets Standard at kende og fastslog ved denne Lejlighed de glædelige Resultater, de katholske Missionsanstalter har opnaaet. Desuden gives der nu ogsaa baade i den kirkelige og i den verdslige Presse mere Plads for

Skoletanken. Der stilles Forslag om Udvidelse af Skolevæsenet, dog synes en ensartet Opfattelse af de bedst egnede Metoder at være vanskelig at gennemføre.

Der findes i Afrika næsten 100 Millioner Negre, som Islam endnu ikke har vundet for sig, og som en passende Vejledning kunde bringe ud af deres hedenske Forestillinger til en højere Form for Gudstro.

Ganske vist er Gudløspagandaen i stærk Aktivitet iblandt de afrikanske Folkeslag, og skønt Antallet af katolske Skoler er meget anseligt, er der dog alt for faa, til at de Hundredtusinder af Negerbørn, som endnu kunde vindes for Christi Lære, kan faa den nødvendige Undervisning. Afrikas katolske Skoler besøges af rundt regnet 1.104.000 Elever eller 44 pCt. af alle katolske Missions-skoler i hele Verden. Financielt er de henviste til Statsunderstøttelse, men enkelte territoriale Regeringer viser ingen direkte Interesse for Troslivets Udvikling blandt de indfødte. I de engelske Dele af Afrika er Missionskolerne Stilling gunstigere, fordi de understøttes af den britiske Regering. Det katolske Undervisningsvæsen i Belgisk-Kongo har naaet en ganske særlig Blomstring; Folkeopdragelsen støtter sig her væsentligt paa Missionærernes Arbejde; men ogsaa i de italienske og portugisiske Kolonier danner Missionskolerne en uerstattelig Hjælp for Udbredelsen af kulturelle Værdier.

I Missionerne i Central-Afrika arbejder for Tiden 9316 katolske Lærere — Gejstlige og Lægfolk — 5576 i Øst-Afrika, 3046 i Vest-Afrika, 1148 i Nord-Afrika, 1778 i Syd-Afrika og 1452 paa Madagaskar og de øvrige Øer. De katolske Højskoler og Kollegier i Afrika besøges af henved 81.000 studerende.

I Nord-Afrika undervises 40.417 Børn i 285 Elementarskoler, og 8653 studerer ved de 103 højere Skoler. I Vest-Afrika findes 1181 Folke- og 95 højere Skoler med henholdsvis 80.413 og 6888 Elever. Stærkest har det katolske Kulturarbejde udfoldet sig i Central-Afrika. Her tager 7580 Folkeskoler sig af 413.827 Børn; Antallet af højere Læreanstalter er 378 med 18.657 studerende; dette Tal overtræffes kun af Syd-Afrika. (384 og 20.560). Mærkeligt nok staar den katolske Folkeskole i Syd-Afrika i Forhold hertil noget tilbage (1969 Skoler med 97.141 Elever). Mønsterverdigt Arbejde bliver ogsaa ydet i Øst-Afrika; her findes 5926 katolske Folke- og 269 Mellemskoler med henholdsvis 237.266 og 13.998 Elever. Paa Øerne endelig findes 701 lavere og 141 højere Uddannelsesinstituter, som besøges af henholdsvis 63.471 og 12.161 Elever. Ogsaa de af katolske Lærere ledede Landbrugs- og Husholdningsskoler er af større Betydning.

Fra Kirkekampen i Meksikø.

I Byen Meksiko blev Santa Catalina di Siena-Kirken, som for nogen Tid siden var blevet lukket af Regeringen, atter aabnet — overgivet til en protestantisk Sekt. Den katholske Befolkning har nedlagt Protest over for Regeringen.

I Staten Vera Cruz foranstaltede Bønderne en Demonstration for Trosfriheden. I Toget bar man de meksikanske Faner, Billedet af Madonna af Guadalupe og Plakater med Protestindskrifter, som vendte sig imod Religionsloven.

I Staten Tabasco blev ni Personer arresterede, fordi de havde overværet en privat Gudstjeneste. Der opstod Uroligheder, saa Militæret maatte gribe ind.

En Kalifornier, som lige er vendt hjem fra en Rejse i Meksiko, offentliggør følgende Beretning:

Det kan være meget trøsterigt for Katholikerne at læse, at Kirkeførfølgelserne i Meksiko har taget af. Jeg er dog ukristelig og grusom nok til atter at berøve dem denne Trøst. Cardenas og hans Fæller er svorne Fjender af Kirken, og det viser sig Gang paa Gang. Efter at Bykommandanten havde lovet os, at vi maatte se alt, overraskede vi ham i, at han angav vor Chauffør en fuldstændig forkert Vej. Naar de anser det for nødvendigt atter at aabne nogle kristne Skoler, er der ikke noget forbavsende heri, for Tusinder af Børn har ingen Skole at gaa i. Skønt Skolegangen er obligatorisk, mangler der dog Skoler overalt. Gennem de skammeligste Billeder og Historier, der er lige saa gemene som umoralske, vildledes Udlændingene i deres Dom om den katholske Kirke. Hvad »Genaabningen af Kirkerne« angaar, har jeg faaet det Indtryk, at det vil vare Hundreder af Aar, før man faar oprettet Ødelæggelserne, som disse politiske Vandaler har anrettet. Vi saa en Kirke, som engang var et »Verdensunder«, og som nu Aar igennem har staaet fuldstændig ribbet for alt. Denne Kirke er en af dem, der er blevet »genaabnet«, saa den kan forevises for fremmede som en Seværdighed og give Penge i Kassen! Selv naar Gudshusene engang bliver givet tilbage, hvad kan saa det stakkels Kirkefolk, som længe har været splittet og fordrevet og er berøvet alle Midler, stille op med dem.

Rettelse. Foredraget ved »Katholske Akademikere i Jylland«s Møde i Aarhus den 12. ds. hedder: **Kirke, Politik og Propaganda** (ikke Kirkepolitik og Propaganda). Gæster, som selv er Katholiker, kan faa Adgang.

Sakramentskirken. Fra September gælder igen de sædvanlige Gudstjenestetider om Søndagen, nemlig: Kl. 8 stille Messe, Kl. 10 Højmesse m. Præd., Kl. 18 Aftenandagt.

Kirkelig Kalender.

Sept. 12. S. 17. Søndag e. Pintse.	Sept. 19. S. 18. Søndag e. Pintse.
13. M. Ferialdag.	20. M. Eustachius og Fæller. — Vigilie.
14. Ti. Korsets Ophøjelse.	21. Ti. Matthæus, Evangelist.
15. O. Marias syv Smertes Tamperdag. *)	22. O. Thomas af Villanova.
16. T. Cornelius og Cyprian.	23. T. Linus.
17. F. Frans af Assisis Saarmærker. — Tamperdag. *)	24. F. Maria, de fangnes Befrielse.
18. L. Joseph af Cupertino. — Tamperdag. *)	25. L. Gudsmoders Lørdagsofficium.

*) Faste- og Abstinensdag.

Sept. Ugens Messebønner.

12. S. 17. Søndag e. Pintse (714—549); 2. Sæt Bønner: Marias Navn (1074—907); Slutningsevng.: Festens ([84]—[89]).
13. M. † Ferialdag (714—549) uden *Gloria* og *Credo*; 2. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. For alle afdøde troende (1140—[113]), 4. Efter frit Valg; alm. Præfation (525—42).
11. Ti. Korsets Ophøjelse (1074—912).
15. O. Marias syv Smertes (1077—916); 2. Tamperdagen (717—553), 3. Nicomedes (1077—915); Slutningsevng.: Tamperdagens (720—555).
16. T. † Cornelius og Cyprian (1078—916); 2. Euphemia, Lucia og Geminianus, 3. Om de helliges Forbøn.
17. F. Tamperdag (722—556); 2. Frans af Assisis Saarmærker (1079—917). — *Eller*: Frans af Assisis Saarmærker (1079—917); 2. Tamperdagen (723—556); Slutningsevng.: Tamperdagens (307—832).
18. L. Tamperdag (725—558); 2. Joseph af Cupertino (1080—918). *Eller*: Joseph af Cupertino (1080—918); 2. Tamperdagen (725—558); Slutningsevng.: Tamperdagens (732—561).

Anm. Paa de med † mærkede Dage kan Præsten efter frit Valg læse Sjælemesse og andre Motivmesser, hvorfor man paa disse Dage ikke kan regne med, at de her angivne Messer læses.

MEDDELELSE FRA DET APOSTOLISKE VIKARIAT.

De Højærværdige Herr. Sognepræster og Rectores anmodes høfligst om snarest belejligt at indbetale resterende **Ansgarius-Bonifacius Kollekt** af 15. August. — Samtidig gør Vikariatet opmærksom paa Meddelelse af 1. Januar 1936 (jvnfr. Kirkelige Bekendtgørelser, Aarg. XXXVI, Nr. 3, nr. 10), ifølge hvilken alle Kollekt vil være at indbetale til Vikariatssekretæren, Pastor P. Andreasen, Nørrebrogade 27 C, København N., under Anvendelse af Giro Nr. 27286 (Apost. Vikariats Sekretariat). Man bedes saaledes til Indbetaling af Kollekt undgaa at gøre Brug af Postanvisninger, Giro-Udbetalingskort eller Vikariatets Gironummer 1471.

København, Valby, d. 4. Sept. 1937.

Det Apostoliske Vikariat.

Conventus missionariorum hauniensium erit die 14. hujus hora 16¹/₂ ad Immaculatam.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Aflæst til Postvæsenet Torsdag d. 9. September.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 38

Søndag den 19. September

1937

INDHOLD: Caroline Stampe-Charisius. — Kristne Pionerer i det gamle Grønland. — Propaganda-Kollegiet i Rom. — Via Crucis. — „Vor Frue af Refsnæs.“ Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Caroline Stampe-Charisius.

Historie er en vanskelig Videnskab, og absolut upartisk Historieskrivning er maaske en Umulighed. Jo nærmere man er den Tid, der skal skrives om, og jo mere interesseret Deltager man selv har været i Datidens Begivenheder, desto vanskeligere er det. Derfor er Biografierne af de Konvertiter, hvis Levelid ligger nær op til vor egen, ikke nær saa lette at skrive som de for længe siden henfarnes; og endnu vanskeligere bliver det, naar det drejer sig om en virksom og udpræget Personlighed, der har staaet midt i Dagens Arbejde og Kamp og haft mange Venner og Modstandere.

Derfor er det ikke let at skrive om Baronesse Stampe. Hun var ikke noget almindeligt Menneske, var intelligent og begejstret med bestemte Meninger, havde store Midler at raade over og brugte dem i det godes Tjeneste, idet hun støttede mange og store Opgaver ved personligt Arbejde og store Pengeofre. Desværre ligger hendes og hendes Mands største Indsats, Mariahjemmet, hen som en sørgelig Skygge af det, som det skulde have været.

Her er hverken Tid eller Lejlighed til at gøre Rede for de mange interessante Begivenheder, Baronesse Stampe var Hovedpunktet eller i hvert Fald Deltager i. Blot nogle faa Linier skal fortælle dem, der ikke har kendt hende, hvem hun var, og hvor underligt hendes Liv kom til at gaa. Hun fødtes 1841 som Datter af Frederik VII's kendte Minister Bardenfleth og havde fra først af ikke den ringeste Tilknytning til Katholicismen, selvom jo Frederik VII personlig havde stærke katholske Sympathier. Hendes Moder var Tysker, Rigsgravinde von Schmettau, og beslægtet med den berømte Konvertit, Fyrstinde Amalie von Gallitzin, hvis energiske Personlighed frembyder adskillige Lighedspunkter med Baronesse Stampe.

Som ung blev hun gift med den 20 Aar ældre Baron Holger Stampe, senere Besidder af Slottet Nysø ved Præstø. Hun levede et langt, lykkeligt Ægteskab med »sin Husbond«, som hun altid kaldte ham, men til begges Sorg fik de ingen Børn. Hendes Vej — og hendes Mands med — til Katholicismen kom som saa mange andres til at gaa gennem Grundtvigianismen, som begge fra Ungdommen var stærkt paavirkede af. Baronessen tog derfor ivrigt Del i kirkeligt og socialt Arbejde, var bl. a. virksomt Medlem af Foreningen mod lovbeskyttet Usædelighed. Denne Forening afholdt i 1882 en international Kongres i Genève, hvori Baronessen skulde deltage. Byen var overfyldt af tilrejsende, saa det var kun muligt at finde passende Værelser hos en privat Familie, som var katholsk, hvilket man i Forvejen meldte hende; hendes Svar var, at hun »aldeles ikke var bange for at bo hos Katholiker«.

Paa Vejen til Genève standsede hun i Frankfurt am Main, hvor hun en Aften paa Hotellet kom i Samtale med en katholsk Præst. Samtalen faldt paa den katholske Kirke, dens Sandhed, Storhed og Urokkelighed. I flere Timer fortsattes Samtalen, og Baronessen følte mere og mere, hvor værdiløse hendes Indvendinger var. Den følgende Dag fortsattes Samtalen; og da hun sent den tredie Aften gik til sit Værelse, var hun fuldt og fast overbevist om den katholske Kirkes Sandhed. Dagen efter skulde hun rejse til Kongressen og oplæse sin Indberetning, og hun vidste, at det vilde fremkalde megen Kritik, hvis hun f. Eks.

nøjedes med at sende den og lade en anden læse den. Men af Frygt for, at det Lys, der var tændt i hende, skulde udsættes for, om ikke at slukkes, saa blot at dæmpes i Kongressens Travlhed og Tummel, valgte hun dog denne Udvej. Hendes skriftlige Indberetning gik til Genève, medens hun selv vendte tilbage til København.

Hun var klar over alle de Vanskeligheder, der vilde møde hende fra Familiens og Venners Side, f. Eks. Biskop Martensens, men gik alligevel straks til Præfekt Grüder og spurgte ham, hvad hun skulde gøre. Han fik hurtigt Øje for Baronessens storslaaede, enkle og helstøbte Karakter og raadede hende til ufortøvet at tage Undervisning i den katholske Tro. Han paatog sig den selv og optog Baronessen efter nogle Maaneders Forløb.

Som allerede nævnt, kom Baronesse Stampe til at betyde overordentlig meget for den katholske Kirkes Udvikling i Danmark. Hun hjalp ved sin store Offervillighed kirkelige Institutioner, litterære Foretagender, f. Eks. Udgivelsen af den første latinsk-danske Messebog, social Virksomhed og mange enkelte Personer.

Omtrent femten Aar efter hendes Konversion gjorde hendes Mand, den stilfærdige gamle Baron, det samme Skridt. Han lagde Navnet Charisius til sit Familienavn, hvilket betød Overtagelsen af et stort Familielegat. Han døde allerede 1904, hun først 1922, godt 80 Aar gammel. Hun sagde selv kort forinden: »Jeg længes efter Døden og efter at komme til Christus. Hvorfor skulde jeg være bange for Døden eller for min Frelser? Han er jo ikke kommet for at dømme mig, men for at frelse mig; Ham elsker jeg, og jeg kan ikke sige, hvor meget jeg elsker Ham.«

Niels Hansen.

Kristne Pionerer i det gamle Grønland.

Til daglig er vi tilbøjelige til at slaa fast for os selv og for dem, som spørger os desangaaende, at Kristendommen kom til Grønland med Hans Egede i Aaret 1722.

Det er en overfladisk og unøjagtig Besked, vi saaledes giver os selv og andre; for tænker vi os om, saa ved vi bedre. Og hvis vi vil øse af de Kilder, som staar til vor Raadighed og t. Eks. vil læse i den islandske »Landnams-

bog«, kan vi se sort paa hvidt for, hvorledes herlige Folk af vor egen norrøne Stamme allerede i Slutningen af det tiende Hundredaar vidnede om den »hvide Krist« paa Grønlands Kyster.

Men ogsaa Stenene taler derom.

Kommer man fra Julianehaabsfjorden i Sydgrønland sejlene ind i de mangfoldige smaa Fjorde, der paa en Baggrund af maleriske Fjelde med isblinkende Sadler paa Ryggen gemmer sig mellem Græssletter og Hedestrækninger, og gaar man i Land paa deres Kyster, da vilde man kunde tilbringe Dage og Uger med at granske Nordboruierne i Erik den Rødes Land. Perlen blandt Ruinerne er Murresterne af Gardars Domkirke, inden for hvis Vægge nordiske Viking-Bønder og deres Kvinder samledes om den samme hellige Messe, som vor katholske Kirke Verden over samles om den Dag i Dag. — Indtil det fjortende Aarhundrede havde man fra Norge og Island Forbindelse med denne Kirke i det afsides Klippeland. Og vi minder her for en Ordens Skyld om, at det var Efterkommere af disse kristne Nordboer, som den danske Hans Egede drog ud for at opsøge, men ikke fandt.

Haardt Klima, strenge Tider og endelig et fremmed Naturfolks Fremtrængen havde faaet den norrøne Race til at bukke under. Den ny Tids Skandinaver fandt kun de tragiske Spor af en stolt Slægts Liv og Virke. Der var akkurat Sten paa Sten tilbage af det, de havde bygget. Selv var de borte, og deres Slægt med dem.

Men lad os kaste et flygtigt Strejflys over nogle af de Skikkelser, som først tændte Kristendommens Fakkelt paa Grønlands Kyst.

Erik den Røde selv var Hedning. Paa Grund af Drabssager var han som fredløs Mand draget vestover for at finde et Land, han havde hørt Tale om af en Mand, som hed Gunnbjørn. I Virkeligheden var det en hel ny Kyst, som den stridbare Herre fandt. Han opholdt sig her i tre Somre, hovedsagelig for at undersøge Mulighederne for Bebyggelse. Den fjerde Sommer drog han til Island, hvor han berømmede det ny Land, som han havde givet Navnet »Grønland«; thi, som han sagde: »Et godt Navn lokker Folk til«.

I Sommeren 986 drog han da ogsaa til Grønland med stort Følge. Hele tyve Skibe stævnedes under hans Førerskab mod det ny Rige. Af dem naaede ganske vist kun fjorten til Vejs Ende, idet nogle blev slaet ud af Kurs, og andre gik under.

Men i Følget var der talrige Kristne, hvis Maal det var at virke for Troens Udbredelse blandt Nybyggerne. Af disse Kristne vides om en Mand fra Hebriderne, som havde

forfattet en Rejsesang, et Drapa med Bogstavrim, i hvilket disse Linier findes:

»Milde Munkes Behersker,
giv du os bliden Bør!
Himlenes høje Herre!
Hold over os din Haand!«

Kvadets Digter var om Bord hos den rige Islænder Herjulf, som deltog i Erik den Rødes Landnamsfærd.

Af andre Kristne, som kom til Grønland for at virke for Troen, kan nævnes den islandske Bonde Thorbjørn og hans Datter Gudridur.

I den første Vinter var de efter et Skibbrud og paa en Tid, da Hungersnøden truede hele Landet, Gæst hos en Mand, som hed Thorkel. Thorkel var Hedning, og han havde ladet en Troldkvinde, Thorbjørg, kalde til sig, for at hun kunde læse sine Galdre og derved fordrive de onde Magter, som afstedkom Nøden.

Thorbjørn vilde som Kristen ikke være til Stede ved slikt Uvæsen. Han gik ud. Men hans Datter, Gudridur, som maaske af kvindelig Nysgerrighed nok vilde overvære Forestillingen, blev i Stuen. Det viste sig, at Troldkvinden ikke kunde hele sin Lektie, og hun bad Gudridur sige »Vardlokkur« — den hedenske Besværgelse — for sig. Gudridur var den eneste, som kunde den, men hun vægrede sig. »Som kristen Kvinde kan jeg dog ikke tage de Ord i min Mund,« indvendte hun. Men da man trængte ind paa hende, lod hun sig dog bevæge til at fremsige Ordene.

Om denne Gudridur hedder det i øvrigt, at hun var en herlig Kvinde, skøn som ingen, en Dannekvinde i hele sin Optræden, handlekraftig og kunstfærdig. Hun var klog og ejede store Evner til at omgaas alle Slags Folk. Hun blev gift med Erik den Rødes Søn, Thorstein, og da han var død, ægtede hun Thorfinn Vinlandsfarer. Ham fulgte hun kækt paa hans Rejser til Amerika og drog siden med ham til Island. Som Enke foretog hun en Pilegrimsrejse til Rom og levede siden som Nonne i Nærheden af sin Søns Gaard. Hun, der er den første navngivne kristne Kvinde i Grønland, blev Stammoder til de tre islandske Biskopper: Skálholt-Bispen Thorlak Runolfsson (d. 1133), Holar-Bispen Bjørn Gisslasson (1147) og Biskoppen Brand Sæmundsson (d. 1202).

Om en anden Kristen, Vikingen Thorgils, fortælles der, at han allerede hjemme paa Island havde været en af Kristendommens første Tilhængere, og at han desaarsag havde faaet Thors Vrede at føle. I natlige Drømme havde

den rødskæggede Gud truet ham, og stor Skade var der tilføjet hans Kvæg. Paa Grønlandsfærden forfulgte Thor ham med ondt Vejr, og hans Mænd raadete til, for at formilde Guden, at ofre til ham paa sædvanlig Vis. Thorgils forbød det, og han lod en Okse, som han, medens han endnu var Hedning, havde indviet til Thor, kaste i Havet uden Ceremoniel. Gennem to haarde Vintre i den grønlandske Is blev Thorgils fast ved sin Tro. Da han senere besøgte Erik den Røde, tog denne gamle Hedning køligt imod ham. Og Thorgils vendte tilbage til Island, hvis Saga giver ham det gamle Vikinge-Skudsmaal: » Han var tro mod sine Venner og grum mod sine Fjender. Fra ham nedstammer en stor Slægt.« Kristendommen har — hos ham saa lidt som hos hans samtidige af Vikingeblood — forringet de » nordiske « Dyder. Fra ham nedstammer Thorlak den Hellige, Biskop paa Island.

Men lysende over alle de tidligste Kristne i Grønland staar Lejfd den Lykkelige Skikkelse.

Medens hans Broder Thorstein, der var gift med Gudridur, blev hjemme paa Faderens Gaard, drog Lejf i Viking. I Sommeren 999 kom han til Norge og besøgte Olav Tryggvasson. Den unge Konge viste Lejf stor Ære og fik ham til at lade sig døbe. En Dag sagde Olav til ham: » Tænker du paa at drage hjem til Grønland til Sommer? « » Ja, hvis min Konge ønsker det, « svarede Lejf. » Ja, « sagde Kongen. » Du skal fare i mit Ærende, og du skal forkynde Kristendommen i din Faders Land. « Lejf erklærede sig rede til at gøre, som Kongen sagde, men føjede dog til, at han ansaa det for at være en svær Opgave. Men Kongen betroede ham, at han ikke kunde tænke sig nogen, der egnede sig bedre dertil. » Jeg ved, det vil lykkes dig, « sagde han. » Ja, « svarede Lejf, » hvis eders Lykke vil følge mig. «

Lejf fik Præster og Lærere med sig og drog af Sted.

Under Hjemrejsen besøgte han Nordamerikas Kyst (Vinland) og saa, at her groede baade Korn og Vinranker, samt Træer, der egnede sig til Bygningstømmer. Paa denne Fart havde Lejf Held til at redde Skibbrudne fra et Vrag, og han tog dem med sig hjem. Om denne Hændelse siger Sagaen: » Han viste Højhjertethed og stor Godhed. Han bragte Kristendommen til Landet og reddede skibbrudne Mænd. Derfor kaldte man ham Lejfd den Lykkelige «.

Han gik i Land ved Eriksfjord og drog ind i sin Faders Gaard, hvor han blev vel modtaget. Dog sagde den gamle Hedning, Erik, til sin Søn: » De to Bedrifter, du

har øvet, ophæver i mine Øjne hinanden: Du indlagde dig Hæder ved at redde skibbruddent Folk; men paa den anden Side bragte du Hyklere til Landet«. Hermed sigtede den gamle til de kristne Præster og Lærere, som Lejf havde i sit Følge.

Imidlertid fulgte Lykken i Lejfs Fodspor. Mange Mænd antog Troen. Sin Fader fik han aldrig omvendt; men hans Moder, Fru Tjodhild, lod sig døbe. Hun lod en Kirke bygge. Den fik Navnet Tjodhildskirke. I den bad hun og gik til Messe sammen med de øvrige Kristne, som efterhaanden blev mange.

At Vinlandstogterne, der forsynede Nordbokolonien med de Ting, som den karrige grønlandske Natur ikke havde begavet deres eget Land med, ogsaa bidrog til at omgive Lejfs Arbejde med Glans, siger sig selv. Og at Personligheder som han og Svigerinden Gudridur har været i Stand til at paavirke deres Omgivelser stærkt, er ogsaa troligt. Deres samtidige følte uvilkaarligt, at det Budskab, de havde at bringe, var herligere og varmere end det, Asatroen havde haft at give dem.

Men var Kristendommen, gennem Olav Tryggvassons Sendemand, Lejf, end kommet til Grønland, saa varede det dog længe, før den gik Folk i Blodet. Megen Hedenskab klæbde endnu ved Sæder og Skikke. Naar selv den prægtige Gudridur kunde gaa med til at synge »Vardlokkur«, saa kan man ikke undres over, at jævner Folk havde ondt ved at kaste alt det gamle over Bord.

Det varede saaledes længe, før man optog den kristne Skik at begrave døde i indviet Jord.

Da Thorstein laa paa sit Dødsleje og efter en Stunds dødlignende Dvale atter slog sine Øjne op, sagde han til Gudridur: »De Mennesker er salige, som holder fast ved deres Tro. Thi den bringer stor Naade og Hjælp. Dog er det en Uskik, at vi ikke her i Grønland begraver vore døde i indviet Jord. Jeg ønsker, at I bringer baa- de mig og andre, som herefter dør, til Kirken.«

Om en Kvinde, Grima, som med sin Husbond levede i det Indre af Eriksfjorden en Menneskealder senere, fortælles det, at hun i sit Højsædes Ryglæn havde indsnittet et Billede af Thor. Da man foreholdt hende det forkerte heri, svarede hun: »Se, jeg kommer ikke ofte til Kirken, fordi jeg har saa lang Vej dertil. Det er heller ikke ofte, jeg kan faa Tid til at høre paa Præsterne, da jeg kun har daarlig Hjælp i mit Hus. Saa hjælper det altid

lidt at se paa Thors Billede. Jeg ved jo, at ham kan jeg brænde, hvornaar jeg vil, uden at det gør noget. Men den mægtige Herre, som har skabt Himlen og Jorden, som har givet mig Livet og alle andre Ting, han er saa mægtig, at intet kan overvinde ham.»

Saaledes var de Folk, som i det fjerne Klippeland, Landet bag Hav, hvor Isens Barriere undertiden lægger sig mellem dem og Verden, og hvor Nordlyset med dets kolde Flammer straalere i Vinterens Nat, tog ved Troen. Saaledes var de, hvis Efterkommere byggede Gardar for der at samles om den hellige Messe, der forstummede med dem, og som ikke siden har tonet mellem de øde Fjelde. Selv om ogsaa Kristendommens Lys Aarhundreder efter er blevet tændt der.*)

Karen Plouggaard.

Propaganda-Kollegiet i Rom.

*Gaa ud og lær alle. Folkestag
(Matth. 28, 19.)*

1. Kollegiets Grundlæggelse og første Aar.

Den 1. August 1627 vil gennem alle Tider staa som en Mindedag af største Betydning i Kirkens Historie: Paa denne Dag udstedte Pave Urban VIII sin Bulle: »Immortalis Dei Filius«, der danner Basis for Grundlæggelsen af Missionsinstituttet »Collegio Urbano« de Propaganda Fide« — Urbans-Kollegiet for Troens Udbredelse«. Hermed indfriede han et Løfte, som hans Forgænger paa Petri Stol, Gregor XV, fem Aar før havde givet ved Oprettelsen af Propaganda-Kongregationen. »Propaganda-Kollegiet«, som det kort kaldes, skulde ligesom Kongregationen tjene et dobbelt Formaal: »den katholske Religions Udbredelse og Vranglærernes Udryddelse«.

Hermed er allerede de to Faktorer antydede, som var afgørende for Propaganda-Kollegiets Grundlæggelse: Opdagelsen af nye Verdensdele, der aabnede Kirken et Missionsomraade af ganske uanede Dimensioner, og Kirkeomvæltningen i de nordlige Dele af Europa, der allerede havde foraarsaget forskellige Landes Frafald fra Moderkirken og i stadig stigende Grad truede med at sprænge de hellige Lænker, som Aarhundreder tilbage var blevet knyttet af Mænd som Bonifatius og Ansgarius.

Urban VIII forstod Øjeblikkets nye Krav: paa den ene Side trængte de gamle Ordenssamfund, som hidtil næsten

*) Kilder til ovenst. Artikel: »Grønlandske Meddelelser«, »THULE, Bind XIII: Grönländer und Färingers Gesch.«, Kilger: »Einführung des Christentums im alten Grönland«.

alene havde baaret Korsets Budskab frem, til nye Medarbejdere; paa den anden Side var det nødvendigt paa en særlig iøjnefaldende Maade at vise Verden Kirkens Universalitet. Netop derfor kaldte han »fra alle Folkeslag og Nationer« unge Mennesker, Brødre i den samme Tro og besjælede af den samme apostoliske Iver, til Rom, Kristenhedens Midtpunkt, for senere at kunne sende dem tilbage til deres Fædreland vel udrustede til at udbrede og værne den sande Tro.

Ideen til Oprettelsen af en Institution med denne særprægede Karakter maa først og fremmest tilskrives den spanske Prælat M s g r. B a p t i s t V i v e s. Grundet paa sine fremragende Evner og sin apostoliske Iver havde han allerede som Klerk faaet overdraget vigtige Embeder inden for Kirkens Forvaltning, og saa tidligt som Aar 1603 havde han i sit eget Hjem samlet et mindre Antal Studenter for at uddanne dem til Præster »for Troens Udbredelse«. Men hans aldrig svigtende Iver nøjedes ikke hermed. For egne Midler erhvervede han sig nogle Aar senere et stort Palæ paa den nuværende Piazza di Spagna i Rom; 1626 skænkede han dette Palæ til Pave Urban VIII paa den udtrykkelige Betingelse, at det skulde tjene til Hjem for Præstekandidater »fra alle Folkeslag og Nationer, der af Kirkens øverste

Propaganda-Palæet paa Piazza di Spagna.

Leder skal sendes ud i alle Verdens Lande til den katolske Tros Forsvar og Udbredelse«. Samtidig testamenterede han sin Stiftelse en Pengesum, hvis Renter var tilstrækkelige til at dække Udgifterne ved ti Alumnens Ophold.

Den unge Stiftelse blev efter sin første Velynder, Msgr. Vives's Død paa særlig Vis fremmet af Kapuciner-Kardinalen Anton Barberini, en Broder til Urban VIII. Som Præfekt for Propaganda-Kongregationen sørgede han ikke alene for en betydelig Udvidelse af »Propaganda-Palæet«, men ved rige Gaver forøgede han ogsaa i 1637 Fripladsernes Antal fra 10 til 22 til Fordel for Kopterne, Melchiterne, Georgierne, Perserne, Jacobiterne og Nestorianerne, der hver fik to Pladser, og ved yderligere Dotatio-

Msgr. Baptist Vives.

Den 12. April 1855 var henved 110 Elever og Lærere i Audiens hos Pave Pius IX i en Salon ved Basilikaen St. Agnes, da Gulvet pludselig gav efter og alle, Paven medregnet, styrtede ned. Med Bønnen: »Ubesmittede Jomfru, staa os bi« nedbad Paven spontant Marias Hjælp — og vidunderligt nok kom ingen alvorligt til Skade. Siden den Tid beder Eleverne denne Bøn flere Gange daglig.

ner i 1639 aabnede han Kollegiets Porte for Klerke fra Æthiopien, Abessinien og Birma eller Armenien. Hermed havde Kollegiet 35 Fripladser — som ikke forblev ubesatte! Alumner kom fra alle Verdens Kanter: fra Holland og Albanien, Dalmatien, Transylvanien og Belgien, fra Byerne Luzern, London og Mainz, fra Regensburg en Slægtning af Martin Luther, og en Brahman fra det fjerne Indien; i 1651 kom den første Russer og samme Aar, det vil sige kun 24 Aar efter Kollegiets Oprettelse, kom som første Skandinav en Dansker. Som det nemlig fremgaar af Annalerne i Kollegiets Privatarkiv, har ogsaa Biskop Niels Steensens trofaste Ledsager Johannes Rose opholdt sig paa Kollegiet fra Februar 1689 til August 1691 for at studere Kontroverslære. 36 Aar gammel kom Rose fra Livorno til Rom efter at have fundet Vejen til Moderkirken den 11. September 1678 »per mezzo di Monsign. Nicolo Stenone, Vescovo Titiopolitano«, som det hedder. (Cfr. Registro e Memorie degli Alunni del Pont. Coll. Urb., vol. 1, p. 178.) Rose har efterladt os en Række betydningsfulde Optegnelser om Biskop Niels Steensens Liv.

I Løbet af faa Aar var Collegium Urbanum blevet en Institution, der i sin Universalitet ikke fandt sin Mage paa Jorden.

2. Kollegiets senere Udvikling.

I Begyndelsen stod Kollegiet direkte under Pavens Ledelse, indtil det i 1641 blev overdraget til Propaganda-Kongregationen. Denne har altid med største Omhu taget sig af Alumnernes Ve og Vel og saa vidt muligt søgt at fjerne de Vanskeligheder, som Savnet af deres Fædreland maatte have til Følge. Studenternes Antal øgedes efterhaanden. Omkring Aar 1700 var Antallet vokset til 75, i samme brogede S sammensætning som oprindelig.

Den franske Revolution gjorde ogsaa sine sækulariserende og ødelæggende Tendenser følelige i Rom. Heller ikke Propaganda-Kollegiet formaaede at værne sig imod dens Indflydelse: 1798 blev det paa Napoleons Befaling tvunget til at sende Studenterne hjem. Men som saa ofte i Kirkens Historie viste det sig ogsaa nu, at Kirkens gudommelige Grundlægger ikke svigtede den i Bestræbelserne for Evangeliets Udbredelse. Napoleons Stjerne blegnede lige saa hurtigt, som den var begyndt at straale, men den Institution, som havde eksisteret længe før ham, rejste sig atter efter at have været lukket i 19 Aar. Allerede i 1803 havde et større Antal Kandidater fra forskellige Nationer søgt Optagelse paa Kollegiet. Paa Grund af de usikre Forhold kunde disse Ønsker dog først opfyldes i 1817, i hvilket Aar Kollegiet aabnedes for anden Gang. I Løbet af kort Tid genvandt det ikke alene sin gamle Glans, men det

begyndte med forøget Styrke at forkynde det glade Budskab om Forløsningen ved Christus, der havde betegnet sig selv som Verdens Lys.

I de tre Sekler, som det ærværdige Kollegium kan se tilbage paa, har forskellige pavelige Dekreter beriget det med Privilegier, og stadig har Paverne haft dets Udvidelse for Øje. Vi læser, at Kandidaternes Vielser ogsaa kan foretages paa andre end de ellers i Kirken dertil fastsatte Dage, at en Seminarist hvert Aar paa Pintsedag har Lov til at holde en latinsk Tale for Paven og Kardinalerne, og at to Elever paa Skærtorsdag kan deltage som Apostle i Fodtvætningen i Vatikanet. Andre Dekreter bestemmer, at ingen Kandidat maa tiltræde Rejsen til Rom uden forudgaaende skriftlig Besked om Optagelse. Ikke uden Interesse er Bestemmelserne fra 1660 og 1834: efter nogen Tids Ophold paa Kollegiet skal Studenterne aflægge en Lydighedsed, der bl. a. paalægger dem Forpligtelsen til efter Vielsen omgaaende at begive sig til det dem anviste Missionsomraade, ikke at indtræde i noget Ordenssamfund uden forud indhentet Tilladelse hos Paven eller Kongregationen, og hvert tredje Aar (for Europæernes Vedkommende hvert andet Aar), at give Kongregationen en skriftlig Beretning over deres Virksomhed. Eden kræves den Dag i Dag af Eleverne, efter at de har tilbragt et Aar eller længere som en Slags Novicer paa Kollegiet og saaledes er blevet godt fortrolige med dets Regler og Traditioner. Først naar de har aflagt Eden, indlemmes de definitivt i Propagandaens store Familie og bliver »Propagandister«, som de kaldes i den hellige Stad.

(Fortsættes.)

Via Crucis.

*Gud, jeg ser den Vej er trang,
som gaar mod dit Riges Stæder;
tit jeg vægrer mig og græder
ved at gaa den Smertens Gang.*

*Men, min Gud, fritag mig ej,
lad mig gaa, hvor du befaler,
lytte til hvert Ord, du taler,
vandre tro og glad din Vej.*

*Thi jeg ved jo, du gaar med,
naar jeg strengt mit Selv betvinger,
og min syge Sjæl du bringer
stille Glæde, Ro og Fred.*

Emil Rønnow.

»Vor Frue af Refsnæs.«

Guds Moders Statue,

som nu pryder Kalundborgs katholske Kirke.

Nedenstaaende Redegørelse for Guds Moders Statue i Kalundborgs nye Kirke har Frøken Ada Steenberg paa Nordisk Ugeblads Anmodning stillet til Bladets Raadighed.

I Aaret 1910 kom Statuen til Kalundborg. En mørk Efteraarsaften stod jeg med min yngste Broder — Schack Steenberg — hos den dalevende Kunstsnedker Jensen, til hvis Adresse Statuen var sendt. Da den lange Kasse blev aabnet, stod de to Mænd og jeg i tavs Beundring for den sjældent skønne Statue af Guds Moder, bærende sit Barn paa Armen.

I Sommeren 1911 murede min førnævnte Broder en smuk Grotte af Sten fra Refsnæs Strand, og i September Maaned blev Statuen stillet op i Grotten, kun nogle Meter fra Stranden neden for Quisisanas høje Skrænt. Tre Dage derefter blev den paa Stedet indviet til »Vor Frue af Refsnæs« af den daværende Sognepræst i Roskilde, Pastor Kerckhoffs.

Vi var en lille Kreds af Katholiker samlede, deriblandt Baronesse Erikka Rosenørn-Lehn, hvis Søster, Baronesse Polly, der dengang boede i Villa Stella Maris ved Svendborg, var mig behjælpelig med Statuen.

I Stella Maris's Have hang der et meget smukt Krucifiks skaaret ud i Træ, og der fik jeg Tanken om »Vor Frue af Refsnæs«. Et lille Billede, ca. 10 Centimeter langt, blev sendt til en Paramenthandel i Bonn, Rhinland. Det var en Gengivelse af Botticellis skønne Maleri i Louvre, som jeg mangfoldige Gange har beundret under mit Ophold i Paris. Billedet blev fra Bonn sendt til en navnløs ukendt Kunstner i Schwarzwald, hvor den ældgamle Billedskærerkunst har bevaret sin smukke Tradition.

En Del Aar senere kom et Efteraar en vældig Storm. Bølgerne slog op om »Vor Frue af Refsnæs«, og en ung Elektriker, Anton Strini, bar den i sine Arme op ad den høje, stejle Skrænt og stillede den i Quisisanas lille Kapel.

Det var med Vemod, vi saa Grotten styrte sammen kort efter.

Mangfoldige skønne Minder knytter sig for os hernede til »Vor elskede Frue af Refsnæs«. — Ofte kom Børn til Grotten og vilde vise deres Slægtninge Statuen, og naar Kalundborgerne en stille Aften roede forbi Grotten, har jeg ofte set dem standse Baaden for at glæde sig over det skønne Syn. Aften efter Aften gik mine unge Piger med mig til Grotten, og vi bad den lille, enkle Bøn, som vi hernede stadig beder:

»Vor Frue af Refsnæs.«

»Vor milde Frue af Refsnæs! Drag Hjerterne, og omvend Jordens Syndere! Vor elskede Frue af Refsnæs! Bed for de døende og for den mest forladte Sjæl i Skærsildén! Vor mægtige Frue af Refsnæs! Før de nordiske Folk tilbage til Kirken! Beskyt og velsign vore Venner og Fjender, vort Hjem og os alle!«

Quisisana, Kalundborg, i September 1937.

Ada Steenberg.

Nye Bøger.

»Gud og Sjælen.«

Dette den h. Augustins Ord betegner bedst Indholdet af den ejendommelige Bog: »*Les aventures de Sophie*« af *Paul Claudel* (224 S., Gallimard, Paris, 43, rue de Beaune, Frs. 16,50)

Paa sin egen Maade forklarer den berømte Digter her *Judith's*, *Esther's* og *Tobias's* Bog, de 10 Bud og to Salmer. Skarpe Strejflys kastes herved over Skikkelser og

Spørgsmaal i Nutiden. Et Sted siger Forfatteren selv: »Ikke uden Skælven vover jeg mig til en dristig Forklaring, som uden Tvivl vil forekomme de fleste overspændt.« Exegeten af Fag vil mange Steder ryste paa Hovedet ved alt for dristige Sving og brogede Tankeforbindelser. Men han vil ogsaa være taknemmelig for mangen Tilskyndelse. Eet vil særlig glæde ham. Bogen har naaet sit 11. Oplag, et Tegn paa, at den katholske Lægmand længes efter at blive ført ind i den hellige Skrifts Dybder.

Katholsk Fromhed.

I Bogen »*Herrlichkeit Gottes*« af *Peter Herzog*, S. J., Schöningh, Paderborn, 1937, (270 S.) indb. Mk. 4.20, fremstilles den katholske Fromhed som fuldendt Hengivelse til den treenige Gud ved at træde ind i Præsteskabet og Christi Offer i Kirken. Men hvad har det med Bogens Titel at gøre? Guds Forløserplan, der muliggør og fordrer katholsk Fromhed i den antydede Forstand, er den Treeniges herligste Aabenbaring. At gaa ind i Forløserplanen er den største Forherligelse af Gud fra Menneskets Side.

Det abstrakte Sprog gør det svært for Læseren at følge Forfatterens Tankeflugt. Men den, der ikke viger tilbage for Ulejligheden, bliver rigt belønnet ved den ophøjede Bevidsthed om Guds uendelige Kærlighed og den kristnes Gudsideal.

Et Heltellv.

Som en mægtig Stridsmand, der, begunstiget af Kristenhedens højeste Autoriteter, kæmper imod Misbrug i sin egen Orden og i Kirken saavel som imod Kættere, Jøder og Tyrker, er den jævne Franciskaner-Prædikant Johannes af Capestrano en meget omstridt Skikkelse. I sin vekslende Udvikling, i sin Skæbne, i sine Handlinger er han en karakteristisk Repræsentant for det sidste Aarhundrede før Reformationen. Det er saaledes forstaaeligt, at Pavernes Historieskriver L. v. Pastor rejste Krav om en fra paalidelige Kilder hidrørende Biografi over denne Helgen. De overordentlige Vanskeligheder, der taarnede sig op, var Skyld i, at dette Krav først blev efterkommet 50 Aar senere. Baseret paa en yderst omhyggelig og skarpsindig Bearbejdelse af det meget spredte Kildemateriale staar i Dag denne Helgens Billede for os i skarpt Lys i Værket: *Johannes von Capestrano. Ein Leben im Kampf um die Reform der Kirche*, af *Johannes Hofer*, Tyrolia-Verlag, Innsbruck (696 S.)

Forlaget har ladet Værket udkomme i en efter Bogens store Betydning passende Udstyrelse.

Et Mindesmærke for Jesu Christi »fattede Helgen«.

Den 26. Februar 1936 blev det mægtige Institut Saint-Vaast, Kanonikus *François Gaquère* af Arras's Livsværk,

et Bytte for Flammerne. Nogle Dage i Forvejen havde han fuldendt sit omfangsrige Værk om den »hellige Pilegrim« og netop faaet det sendt af Sted, saa det paa denne Maade undgik Tilintetgørelsen. Biskop Dutoit af Arras siger om Bogen: »*Benoit Joseph Labre, Maison Aubanel Père, Avignon, (XVI og 528 S.).*» Det er en stor Velgerning saaledes at have faaet den hellige Benedikt Joseph Labre frem i Virkelighedens Plan. I en Tid, hvor der i vort Land udfoldes en vældig og berettiget Kraft for at sikre de arbejdende Masser det daglige Brød, er Fristelsen stor til at glemme en anden Kraft, som er endnu mere nødvendig, den som skal skaffe dem Sjælens Brød, dette aandelige Brød, som viste sig i sin fulde Glans i den fattige Pilegrims Liv, han, som kendte Lykken i Elendigheden og aldrig ventede andet af Gud end den jordiske Føde, som han hver Dag i Bønnen trofast bad om.

Hvorledes Letizia Buonaparte indskærpede den unge Napoleon det fjerde Bud.

Til Napoleon i Brienne.

Jeg har faaet dit Brev, min Søn, og havde ikke din Haandskrift og dit Navnetræk vist mig, at det var fra dig, vilde jeg aldrig have troet, at du var Forfatteren. Du er den af mine Børn, jeg holder mest af, men modtager jeg nogen Sinde oftere et saadant Brev fra dig, giver jeg mig ikke mere af med Napoleon. Hvornaar har du, unge Menneske, nogen Sinde hørt, at en Søn, i hvilken Situation han end maatte befinde sig, skriver til sin Fader, som du har gjort det? Du kan takke Himlen for, at din Fader ikke var hjemme. Havde han set dit Brev, var han øjeblikkelig rejst til Brienne efter en saadan Fornærmelse for at tugte sin frække og strafværdige Søn. Men jeg har gemt dit Brev for ham, da jeg haaber, du vil angre, at du har skrevet saaledes til ham. Hvis du var berettiget til at meddele os den Nødsituation, hvori du er kommet, saa maatte du samtidig være overbevist om, at kun den absolutte Umulighed ved at komme dig til Hjælp var Grunden til vor Tavshed. Det er hverken dine uhørte Bemærkninger, som du har vovet overfor os, eller de mod os udstødte Trusler, der har foranlediget mig til at sende dig en Veksell paa 300 Francs paa Bankhuset Bahie. Tilsendelsen af dette Beløb vil overbevise dig om den Velvilje, hvormed vi imødekommer vore Børn. Napoleon, jeg haaber, at en saa lidet besindig og respektfuld Opførsel ikke oftere i Fremtiden skal tvinge mig til at skrive til dig, som jeg har maattet denne Gang. Saa vil jeg ligesom tidligere kalde mig

din kærlige Moder

Ajaccio, 2/6 - 1784.

Letizia Buonaparte.

Dette Brev er taget fra Værket: »*Letizia Bonaparte, Napoleons Mutter in ihren Briefen*«, Eugen Rentsch, Erlenbach—Zürich (384 S. med 17 Billeder, indb. Frs. 11.—). Foruden de allerede kendte Breve omfatter Værket 100 ikke tidligere offentliggjorte. De viser »mater regum« (Kongers Moder), som en ligetil og værdig Kvinde, der levede for sine Børn.

Gaaden Spanien.

I to Arbejder med helt forskellige Titler gøres Forsøg paa at løse denne Gaade:

1. *Hubert Prinz Hohenlohe-Schillingsfürst*: »*Gesegnetes Sevilanerland*«, (110 S. med 12 Afbildinger). Felizian Rauch, Innsbruck, S. 3,80.

Pierre Crabitès: »*Unhappy Spain*«, (244 S.), University Press Baton Rouge, Louisiana State, 1937, \$ 2,50.

Det første Arbejde forsøger ved livsfrisk Smaasnakken om det andalusiske Land og Folk, om Processioner og Valfarter og Tyrekampe at bringe os Folkekarakteren nærmere og ved et Tilhægblik over Spaniens Historie at forklare de modsatte Strømninger.

Forfatteren til det andet Arbejde, Crabitès, var i 25 Aar amerikansk Repræsentant ved den blandede Domstol i Cairo og kom derefter i 1936 paa Opfordring til Stats-Universitetet i Louisiana. Fra hans lidligste Ungdom var Spanien hans Yndlingsstudium. Han fører os ind i Spaniens Historie fra Ferdinand VII' Tronbestigelse og lader saaledes de sidste Begivenheder fremkomme som Resultat af en lang Udvikling. Ikke forgæves er Kapitlet »*Masonic Lodges*« sat i Spidsen. Forfatteren betoner, at han taler om det romanske Frimureri og afgrænser dette skarpt fra det angelsaksiske.

Hvad gøres der for Arbejderen?

Den, der ønsker Oplysning om dette Spørgsmaal, maa ikke forbigaa to Arbejder, som det internationale Arbejdsraad i Genève har udsendt 1937:

1. *Die Internationale Arbeitsorganisation* (194 S. Frs. 1,50).
2. *Bericht des Direktors für die 23. Internationale Arbeitskonferenz*. (94 S. Frs. 1,75).

1.) Det første Arbejde giver en Oversigt over dette permanente Raads Opstaaen, Udvikling og Arbejde under den internationale Regulering af Arbejdet i de sidste 15 Aar. Kun Tyskland og Costarica staar uden for denne Organisation, som kan fremvise en Række betydningsfulde Resultater, og som viser sig som en mægtig Drivkraft til Virkeliggørelsen af den sociale Retfærdighed. Tabellen over de af Konferencen siden 1919 vedtagne Arbejdsoverenskomster saavel som Tallet over de indtil 1. Januar 1936 opnaaede Ratifikationer taler et tydeligt Sprog.

2.) Meget oplysende er Harold Butler's Beretning over den økonomiske og sociale Udvikling i Aaret 1936. Her skriver en første Rangs Fagmand om Omfanget af det økonomiske Opsving, om den Lære, Krisen har givet os, om den internationale Arbejderorganisations Fremskridt og om Nutidsspørgsmaal og -strømninger. Glædeligt er det, at der, hvad de moralske Fordringer angaar, kan noteres en vidtrækkende Enighed selv inden for de mest forskellige Retninger.

Fra Hovedstad og Provins.

Fru Hermine Maribo 70 Aar.

Mandag d. 20 Septbr. fylder Mariaforeningens Formand, Fru Hermine Maribo, 70 Aar. I en lang Aarrække — siden 1897 — har hun stille og uegennyttigt viet sin Tid og sine Kræfter til Arbejdet for de fattige i Hovedstaden, særlig som Medlem og Formand for Mariaforeningen, der hvert Aar understøtter fattige Firmander og Førstkommunikanter med Tøj. Fru Maribo, der i saa mange Aar har saaet Kærlighed, vil sikkert erfare Sandheden af de Ord: »Hvo som saar Kærlighed, vil ogsaa høste Kærlighed.« Ugebladet ønsker Fru Maribo hjertelig til Lykke.

Carlsbergvej i Lyngby døbes om.

Lyngby-Taarbæk Sogneraad har vist os den Velvilje at gaa med til, at Carlsbergvej døbes om til Knud Lavards Vej. Ved denne Vej er det jo Meningen at rejse den nye Sankt Knud Lavards Kirke. — Men Sogneraadet har bestemt, at Vejen ikke faar det nye Navn, førend i hvert Fald Præste- og Menighedshuset bliver bygget. — Hvor længe skal det vare, førend Knud Lavards Vej optages i Fortegnelsen over Gader og Veje? *Katholsk Kirkesag i Lyngby.*
Postkonto Nr. 27404.

Trørødhus.

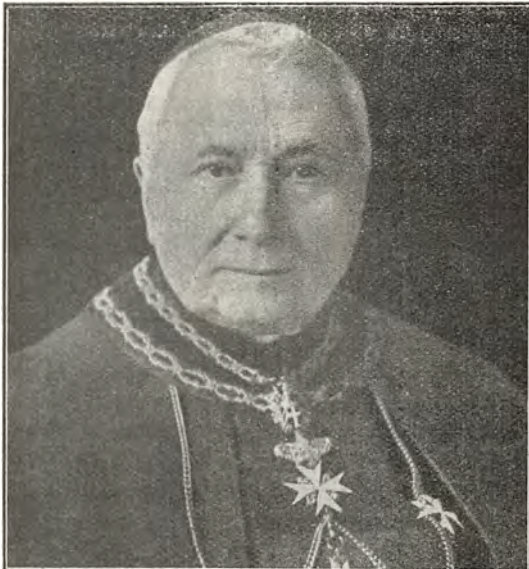
Maa jeg herigennem bringe min bedste Tak til Trørødhus, hvor jeg tilbragte ufoiglemmelige Dage. Hvis vore katholske Damer vidste, hvor herligt en Retraite i Trørødhus er, kom der mange flere. Tænk i 3 Dage at være ganske stille og modtage alle de Naadegaver, som vi faar ved helt at kunne koncentrere vore Tanker om Gud og os selv. Hvornaar har vi i det daglige Liv Tid til dette, naar utallige Pligter ustandselig kalder? En inderlig Tak til Pater Bender, som gav os saa mange gode Tanker, vi nu kan arbejde videre med i Fremtiden. Ethvert lille Frø, der blev saaet, behøver Tid for at modnes. Hvor velsignet var det at holde vore Betragtninger i disse fredelige Omgivelser i Naturen.

Vejret i Aar var skønnere end nogen Sinde. Jeg kan ikke takke Forsynet nok for, at jeg fik Lov til at opleve disse velsignelsesrige Dage. Mit inderligste Ønske er, at mange flere vilde indrette sig paa at opleve disse herlige Dage, som er en Rekreation baade aandeligt og legemligt.
Martha Spetzler. (Odense 7.-9.-37.)

Fra den vide Verden.

Kardinal Bisleti død.

I den høje Alder af 81 Aar er Præfekten for Kongregationen for Seminarier og Universiteter Kardinal *Gaetano Bisleti* den 30. August afgaaet ved Døden i Rom. Tidligt blev den unge dygtige Præst af Pave Leo XIII kaldt til Rom; af Pius X blev Bisleti valgt til Kardinal allerede den 27. November 1911 og var saaledes en af de ældste Kardinaler saavel i Alder som i Anciennitet i det hellige Kollegium. Da Pave Benedikt XV ved »Motu proprio« »*Seminaria Clericorum*« af 4. Nov. 1915 oprettede den ny Kongregation, hvorunder alle Præsteseminarier og katholske Universiteter hører, var det kun naturligt, at Kard. Bisleti, der med stor Dygtighed og Energi havde arbejdet i forskellige Kongregationer, blev dens første Præfekt; i 22 Aar uden Afbrydelse beklædte Kard. Bisleti denne vigtige Stilling og opnaede at fejre baade 50 Aars Præstebubilæum (1928)

Kardinal Gaetano Bisleti.

og 25 Aars Jubilæum som Kardinal (1936), i hvilken sidste Anledning den Hellige Fader sendte Kardinalen en meget smuk Autograf. Som Kronen paa en saa stor og rig Virksomhed staar den Apostoliske Konstitution »*Deus scientiarum Dominus*« af 24. Maj 1931, ved hvilken Pave Pius XI foretog en gennemgribende Reform af Studieordningen ved Seminarier og Universiteter. — Torsdag den 2. Sept. fandt den højtidelige Requiem-Messe Sted i St. Ignatius-Kirken, i hvilken deltog 15 Kardinaler. Messen celebreredes af Sekretær i Propaganda-Kongregationen, Msgr. *Costantini*, Titular-Ærkebiskop af Teodosiopoli di Arcadia. Efter Messen foretog den 86-aarige Kardinal *Granito Pignatelli di Belmonte*, Biskop af Ostia og Albano og Dekan for det hellige Kollegium — paa Pavens Vegne — Absolutionen. Jordfæstelsen fandt Sted i Veroli, den afdødes Fødeby. K. S. Th.

Den ny Præfekt

for Seminar- og Universitets-Kongregationen.

Spørgsmaalet om Kard. Bisletis Efterfølger er blevet løst meget hurtigt og overraskende, idet den Hellige Fader allerede den 3. Sept. sendte sin Statssekretær Kard. Pacelli en egenhændig Skrivelse, hvori Paven først mindes Kard. Bisletti som »en sand Ædelsten i det hellige Kollegium« og dernæst meddeler, at han for endnu en Gang at vise, hvilken Betydning Seminar- og Universitets-Kongregationen har for Kirkens Liv og Styrelse, har besluttet selv at overtage Præfekturet for nævnte Kongregation. Paven er herefter Præfekt for Kongregationerne: Det hellige Officium, for den østerlandske Kirke foruden den lige omtalte. K. S. Th.

Katholske Missioner.

Madagaskar — et Mønsterland i katholsk Mission.

De fleste af os ved kun lidt om denne Øst for Afrika beliggende store Ø, som er betydelig større end Tyskland; med sine 627.000 Kvadratkilometer er Madagaskar omtrent saa stor som Tyskland, Østrig, Schweiz og Danmark tilsammen.

Øen, hvis Beboere paa ingen Maade maa tænkes at være »vilde«, var længe lukket for den katholske Tros Sendebud. Først i Aaret 1855 kom de første Jesuitmissionærer forklædte til Hovedstaden Tananarivo. I Dag arbejder der franske Jesuiter, Lazarister, Kapucinere, Fædre af den Helligaand og amerikanske La-Salette-Missionærer. Først var det en stenet Ager, de havde at opdyrke, men den apostoliske Udholdenhed blev belønnet og gav herlige Resultater.

Starten var især vanskelig, fordi de katholske Missionærer ikke var de første, der kom. Protestantismen havde

allerede sat sig fast, ja regnedes Aar igennem for Ørigets officielle Statsreligion; fra Comorerne var Islams Lære trængt ind og prægede Aarhundreder igennem hele Vestkysten.

I Dag findes paa Madagaskar 600.000 døbte Katholiker (af en samlet Befolkning paa 3.300.000). Størstedelen af disse Katholiker bor i de først missionerede Vikariater i det Indre af Landet, nemlig i Tananarivo, Antsiraba og Fianarantsoa, som tilsammen har 470.000 Katholiker. Katekumenernes Antal er omtrent lige saa stort som de døbttes; men heraf maa man ikke uden videre slutte, at Antallet af døbtte i Løbet af en 2—3 Aar vil overskride en Million. Katekumenatet varer ganske vist normalt 2—3 Aar, men meget ofte strækker det sig langt over denne Tid, hvis det synes nødvendigt.

Kommer man en Søndag til en af Madagaskars større Byer, føler man næsten ikke, at man er i et Missionsland, som for 90 Aar siden endnu ikke talte en eneste Katholik. Søndagsroen overholdes næsten overalt. Kommer man ind i en Kirke, er det næsten som i Europa, ja paa en vis Maade bedre. Den ene Messe følger efter den anden; næsten alle, der overværer en Messe, gaar til den h. Kommunion. Ude paa Landet er Livet ganske vist endnu ikke saa gennemtrængt af Kristendommen. Hedningerne er langt de fleste, og hedenske Sæder og Skikke præger Livet der. Missionærerne maa gaa frem med den største Forsigtighed og Klogskab og ikke paa nogen Maade umiddelbart eller aabenlyst bekæmpe disse Skikke; saa vidt det lader sig gøre, forsøger man at omforme de gamle Skikke kristeligt uden at udfordre Følelsen hos de ældre Mennesker, som mistænksomt vaager over de gamle Skikkes Overholdelse og Bibeholdelse.

Hele Madagaskar er oversaaet med Hundreder af større og mindre Kirker. Alle disse Kirker og Smaakirker er blevet rejst udelukkende af de smaa Pengemidler, som staar til de katholske Missioners Disposition; den verdslige franske Stat, hvis Koloni Madagaskar er, gør nemlig intet for Missionerne; Kolonialforvaltningen husker kun Missionærerne, naar de skal betale Skat. Der spiller som Regel ikke noget menneskeligt Hensyn ind ved de Nykristnes Trosiver.

Madagaskar ejer en blomstrende katholsk Presse, som i den første Tid kæmpede en haard Kamp imod de protestantiske Blade, som oversvømmede hele Landet. Endnu i Dag dukker af og til nye protestantiske Blade op, men de udkommer for det meste kun i nogle faa Numre. Blandt de katholske Presseorganer er der et Ugeblad, som udkommer i Storformat og med sine 13.000 Abonnenter sidder

inde med Øens største Oplag. Katholsk Aktions Foreningsvæsen er allerede stærkt udviklet og omfatter de mest forskelligartede Grupper. (Efter en Artikel af Missionsbiskop Paul Pichot, Apost. Vikar for Majunga, i Tidsskriftet: »La Cité Chrétienne«.)
Dr. Joseph Caspar.

»El Debates Skæbne«

Lykkelig undsluppet den anarkistiske Terror fortæller en af de tidligere Redaktører ved Madrids store katholske Avis »El Debate« om det ansete spanske Blads tragiske Skæbne:

»El Debate« var Spaniens største katholske Dagblad og efter sit Omfang og sin Ydelse og med et Oplag paa 90—100.000 Eksemplarer tillige et af de største Dagblade i Verden. Bladet stod lige foran sit 25 Aars Jubilæum og fremtraadte paa Vatikanets Presseudstilling i en smagfuld Stand, da den spanske Revolution brød ud. Ved Siden af det højrerettede, liberal- og monarkistiskindede Blad »ABC« og det socialistiske »Heraldo« var »El Debate« et af Spaniens betydeligste Blade. Dagen efter Revolutionens Udbrud blev Bladets Bygninger besat af de Røde og Maskinerne beslaglagt. Redaktører og Funktionærer naaede for Størsteparten i al Hast at bringe sig i Sikkerhed. Men tre Redaktører og ti Funktionærer faldt i Hænderne paa Forfølgerne og blev myrdede af anarkistiske Terrorister. Nogle blev indleveret til Fængslet. Resten, 398, foretrak at bringe Tabet af Eksistens eller Flugt som Offer for deres Sindelag og Tro.

Smukke Resultater i Afrikas Urskov.

I en afsides liggende Mission i Basutolandet optog den apostoliske Vikar, Biskop Bonhomme, Høvdingen Theke Makkhaelo Leretholi i den katholske Kirke. Theke er 35 Aar gammel. Hele Landskabet, hvori man havde rejst et provisorisk Alter, var et Hav af Blomster og Faner. I Tilslutning til denne Højtidelighed blev 304 voksne døbt. Næste Dag blev 428 af Stammens Medlemmer firmede, og Høvdingen stod Fadder til dem alle, saaledes at han nu ikke alene er deres Stammefader, men ogsaa deres aandelige Fader. Biskoppen, som havde tilbagelagt 150 miles til Hest for af Hensyn til Konvertitens høje Rang selv at foretage Daabshandlingen, modtog af Høvdingen en kostbar Hest.

I Missionen Mawuya har en hel Pygmæerstamme besluttet sig til at forberede sig til at træde ind i den katholske Kirke. Da Missionæren første Gang kom til dem, flygtede de rædselsslagne for ham. Da de konstaterede, at han ikke var dem fjendtligt stemt, opførte de en Nationaldans. Nu føler Stammen sig helt hjemme i Missionen og er mønsterværdige i deres Bønner og Iver efter at lære.

Kirkelig Kalender.

Sept. 19. S. 18. Søndag e. Pintse.	Sept.-Okt. 26. S. 19. Søndag e. Pintse. <i>I konsekrede Kirker: Kirkevielsesfest.</i>
20. M. Eustachius og Fæller. — Vigilie.	27. M. Cosinas og Damian.
21. Ti. Matthæus, Evangelist.	28. Ti. Wenceslaus.
22. O. Thomas af Villanova.	29. O. ÆRKEENGELEN MI- CHAEL.
23. T. Linus.	30. T. Hieronymus.
24. F. Maria, de fangnes Be- frielse.	1. F. Remigius. — 6. Dag i Oktaven.
25. L. Gudsmoders Lørdagsoffi- cium.	2. L. Værneenglene.

Sept.

Ugens Messebønner.

19. S. 18. Søndag e. Pintse (734—563); 2. *Sæt Bønner*: Januarius og Fæller ([31]—[31]).
20. M. Vigilie til Matthæus ([1]—[1]) med Evangelium (1082—920); 2. Eustachius og Fæller ([28]—[28]). — *Eller*: Eustachius og Fæller ([27]—[28]); 2. Vigilien ([2]—[2]); Slutningsevng.: Vigiliens (1082—920).
21. Ti. Matthæus, Apostel og Evangelist (1083—920).
22. O. Thomas af Villanova (1085—928); 2. Mauritius og Fæller.
23. T. † Linus (1086—929); 2. Thekla, 3. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]).
24. F. Maria, de fangnes Befrielse (1087—929).
25. L. † Gudsmoders Lørdagsofficiem ([90]—[94]); 2. Den Helligaand ([120]—[105]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).

Anm. Paa de med † mærkede Dage kan Præsten efter frit Valg læse Sjælemesse og andre Motivmesser, hvorfor man paa disse Dage ikke kan regne med, at de her angivne Messer læses.

M.-K. St. Ansgars K. »Det gode Raads Moder« M.: Tirsdag d. 21. Sept. Kl. 19¹/₂.

St. Franoiskus' III Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag d. 1. Oktober Kl. 20.

Et Harmonium til den nye Kirke i Kalundborg modtages med største Tak.

BREVKASSE

En varm Tak til »Lillemor«.

En Hjertenstak til »Lillemor«! Havde jeg hende for mig, vilde jeg trykke hendes Haand saa varmt, saa inderligt. Og ønske selv at kunne gengive egne Oplevelser med hendes Pen — saa naturligt, saa overbevisende, saa hyggeligt og gammeldags fornuftigt lyder hendes Fortællinger.

Nu nøjes med en oprigtig Bøn for hende

Farmor.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Afløvet til Postvæsenet Torsdag d. 16. September.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½—14½.

Nr. 39

Søndag den 26. September

1937

INDHOLD: Ulfeldterne. — Propaganda-Kollegiet i Rom. — De unge kristelige Arbejdere i Frankrig. — Forbøn. — Leo XIII og Vanddokteren. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

ULFELDTERNE

Navnet Ulfeldt er baade berømt og berygtet i vort Fædrelands Historie. De fleste vil, naar de hører det, enten tænke paa Korfits Ulfeldt den store Landsforræder, hvis Minde mange Aar blev holdt ved lige ved en Skamstøtte paa offentlig Plads i København, eller paa hans Hustru, Christian IV's højt begavede Datter, der maatte succe saa mange Aar som ensom Fange i Blaataarn. Uskyldig har man ofte tidligere ment; nu ved man, takket være bl. a. Landsarkivar Aakjærs Undersøgelser, at hun var lige saa skyldig som hendes Mand. Hun efterlod sig — som bekendt — en Skildring af sin haarde Fængselstid, sit »Jammersminde«, et Storværk i dansk Litteratur.

Saa meget — og maaske noget mere — ved altsaa de fleste om Ulfeldterne. Mindre kendt er derimod, hvad der for os har den største Interesse, at alle det berømte Ægtepars Børn efterhaanden traadte over til den katholske Kirke. De forblev alle i Udlandet, hvor de havde fulgt deres Fader i hans Landflygtighed, men opnaaede en Be-

gunstige, der i hine Dage næsten var en Umulighed: de fik Lov til at arve deres Moder, skønt de var blevet Katholiker.

Den ældste af Børnene var Christian Ulfeldt. Som 14-aarig Dreng fulgte han sine Forældre, da de flygtede til Udlandet i Aaret 1651, hvorved han mistede alle sine Len og øvrige Herligheder. 10 Aar efter kom han til Rom, blev Kammerjunker ved Dronning Kristinas Hof og maa paa den Tid være traadt over til den katholske Kirke. Hendes Hof blev det Sted, hvortil han stadig vendte tilbage fra sine ofte lange Rejser. Paa en af dem var det, at han paa Gaden i Brügge i Belgien dræbte General Fuchs, der havde været hans Forældres raar og brutale Fangevogter paa Bornholm. Sin Fader opsøgte han ikke længe efter og var den ensomme gamle Mand til stor Trøst og Opmuntring. Da denne døde 1664, vendte Christian Ulfeldt tilbage til Rom, hvor han blev Præst og Kannik ved Kirken St. Laurentio in Damaso. Han døde 1688 og blev begravet i Kirken, hvor hans Gravskrift beretter, at han havde ført sine Brødre og sin Søster til den katholske Tro.

Hans yngre Broder Korfits kom ogsaa til Dronning Kristinas Hof i Rom og blev ligeledes der Katholik. Han søgte som Broderen at være sin Fader til Trøst, og de tre levede en Tid sammen under paatagne Navne, for den danske Regering var stadig paa Jagt efter Ulfelderne, der intetsteds kunde føle sig sikre. Det fortælles, at han senere ægtede en fransk Grevinde, men ellers ved man ikke noget om ham.

Anne Cathrine, den eneste Datter, blev gift med en flamsk Adelsmand, men baade hendes Mand og Børn døde tidligt. Vistnok først efter sin Mands Død blev hun i Brügge optaget i den katholske Kirke. I 1688 rejste hun til sin Moder, der nu var blevet løsladt og havde faaet en udmærket Bolig i det gamle Birgittinerkloster i Maribo. Leonora Kristine bevidner selv i sit »Jammersminde«, at hun fandt »stor Trøst i hendes Omgængelse«. I ti Aar levede hun sammen med sin Moder indtil dennes Død i 1698. Sine sidste Aar tilbragte hun i Wien hos sin Broder Leo.

Leo Ulfeldt var den yngste af alle Børnene. Han fik en høj Stilling i den østrigske Hær, ja erhvervede sig saa

stor Berømmelse ved Forsvaret af Barcelona, at han blev udnævnt til Vicekonge af Catalonien. Han var blevet Katholik i Østrig, man ved ikke hvornaar. Han blev ogsaa sin Moder til stor Trøst og Glæde; to Gange, 1691 og 1693, besøgte han hende i Maribo; da han kom hjem tredje Gang, var hun lige død.

Naar man hører om alle disse Konversioner, ligger det nær at formode, at verdslige Hensyn har været medvirkende her. Det er jo utvivlsomt, at det har gavnet dem alle at blive Katholiker. Men efter det ikke meget, vi ved, synes Christian Ulfeldt at være blevet en meget ivrig Katholik, der ikke hvilede, før han fik alle sine Søskende med. Og disse synes ogsaa siden at have levet saaledes, at de kun blev til Ære for den Kirke, de frivilligt og som modne Mennesker traadte over til.

Niels Hansen.

Propaganda-Kollegiet i Rom.

3. »Propagandister.«

(Fortsat.)

Hvor mange Missionærer Propaganda-Kollegiet siden sin Grundlæggelse har uddannet, er vanskeligt at sige med Sikkerhed. I den Forvirring, der herskede i de 19 Aar, Kollegiet var lukket, er mange Optegnelser gaaet tabt. Givet er det dog, at Alumnernes Antal for længst har overskredet 6000, ja, at det maaske nu er naaet op til 6500 — et enestaaende Faktum i Kirkens Historie, især naar man tager Kollegiets internationale Karakter i Betragtning — Kendsgerninger, som i og for sig er tilstrækkelige til at forklare dets Ry. Der er dog ogsaa andet, som har bidraget hertil. Faa Dages Beskæftigelse med Kollegiets Annaler, ja, blot en kort Rundgang i de med gamle Billeder smykkede Korridorer, giver et dybere Indblik i, hvad det er, der har bidraget til i Seklernes Løb at gøre Kollegiet til et af Kirkens mest betydningsfulde Missionsinstituter. Bøger og Billeder taler ikke alene om Elever, der, som f. Eks. Kardinal *Newman*, har gjort deres Alma Mater Ære ved de høje kirkelige Embeder, der blev dem betroede, men ogsaa om de Propagandister, som midt i Udøvelsen af deres apostoliske Gerning og i Ungdommens smukke Alder værdisegedes at ofre Gud deres Liv i et blodigt Martyrium. Hvem forundres derover? Hvilket rigt Maal af Naade bliver ikke Alumnerne til Del i de mange Aar, deres Uddannelse i den hellige Stad varer? Blot den Naade at kunne studere i den By, hvor Hundreder af Helligdomme over og under Jorden

minder dem om Kirkens store Fortid, hvor St. Petri Efterfølgers faderlige Stemme Gang paa Gang taler til dem, hvor ærværdige og sjæleivrige Præster Trin for Trin leder dem op til Alterets Højde, og Kirkens Lære og Traditioner bli-

Jacob Foelech, Kollegiets første Martyr (død 1643).

ver meddelt dem af Mænd, der som den salige Biskop af Armagh i Irland, Oliver Plunket, selv led Martyrdøden!

Om tre Ex-Alumner vides det med Bestemthed, at de har udgydt deres Blod for deres Tros Skyld. Saa tidligt som 1643 halshuggedes i Vivey i Kanton Bern en Belgier ved Navn Jacob Foelech, da han forkyndte det sande Evangeliums Budskab blandt Calvinisterne. »Linguam deinde caput obtulit«, hedder det paa Billedet: først skar de Tungen

ud af hans Mund, saa halshuggede de ham. 1680 udaandede en Perser i Abessinien. Indfødte skismatiske Præster stenede ham med samme Had, som Jøderne engang stenede den h. Stefan, ja, de gennemborede endog hans Legeme med Spyd. Den tredie, som hædredes med Martyriets Palme, var en Bulgarer, Nicolaus Boscovich. Efter standhaftigt at have forsvaret sin Tro blev han halshugget paa

Kardinal Mundelein, Ærkebiskop af Chicago.
Alumne paa Kollegiet 1892—95.

Torvet i Adrianopel i Aaret 1736. Foruden disse tre kunde der opregnes en Række Ex-Alumner, der for deres Tros Skyld maatte lide et ublodigt Martyrium, hensmægtende i Fængsler, som den armeniske Biskop Melchior Tasbas († 1716). Gud alene kender alle dem, hvis Missionsgerning fra først til sidst var en Række af usigelige Ofre, aandelig og legemlig Nød, som Følge af Forsmædelser, Forfølgelser og skuffede Forhaabninger.

Andre Alumner har under deres Ophold paa Kollegiet ved deres fremragende Dyder og hellige Levned tjent deres egne Kammerater som Forbillede paa Fuldkommenhedens Vej — ja, deres Ry er endda naaet hjem til deres Fædre-

land, efter at de selv blev jordfæstede i Rom. Aboul Kheir Bicharas Hellighedsry vokser fra Aar til Aar blandt Ægyptens Katholiker, endskønt det nu er 200 Aar, siden han kun 24 Aar gammel gav sin rene Sjæl tilbage til Skaberens

Kardinal van Rossum nedlægger Grundstenen til det ny Kollegium.

Hænder. Paa hans Gravsten staar følgende Ord: »Hans Livs Uskyldighed og hans Sæders Renhed er Genstand for vor dybeste Ærbødighed og Forbillede, som vi inderligt ønsker at efterligne.«

Andre Sider i de gamle Folianter og et stort Antal Olie-malerier vidner om godt 300 Ex-Alumner, der har hædret Kollegiets Navn ved at beklæde Kirkens højeste Embeder. Kirkens Tillid til Collegio Urbano er ikke mindre i vore Dage. Ifølge en Statistik fra 1925 fandtes der blandt hen-

ved 600 Ex-Alumner ikke færre end 4 Kardinaler: Ærkebiskop *O'Connell* af Boston, Ærkebiskop *Dougherty* af Philadelphia, (Pavens Deleгат ved den sidste internationale eucharistiske Kongres i Manila), Kardinal *Bonzano* ved Kurien i Rom og Ærkebiskop *Mundelein* af Chicago, hvis Navn i den senere Tid har været paa alles Læber. Foruden

Det ny Kollegium — de theologistuderendes Hjem.

disse havde Kollegiet dengang blandt sine Elever: 3 Patriarker, 5 Generalsuperiorer fra Ordenssamfund, 60 Biskopper af latinsk og 24 af orientalsk Ritus — bortset fra et stort Antal Professorer ved Universiteter og Seminarier.

Som allerede nævnt har Alumnernes Antal været i stadig Vækst. Fra 10 (1627) steg det til 35 (1639), naaede Aar 1700 til 75 for efter Verdenskrigen at stige til 122 (1925), og til 226, efter at det nye Kollegium var taget i Brug. Det sidste Aars Oversigt viser, at alle fem Verdensdele er repræsenterede: 52 er Europæere, 11 fra Afrika, 15 fra Amerika, 34 fra Australien og ikke færre end 114

fra Asien; i alt er 30 forskellige Nationer repræsenterede. Antallet af Asiater er i de sidste Aar blevet betydeligt forøget. 1925 udgjorde det samlede Antal kun 32 — nu er der 114 (32 Indere, 11 Annamitter, 44 Kinesere, 15 Japanere, 2 Siamesere, 2 Koreanere og 8 andre). Den mere efter europæiske Forhold tilrettelagte Studieplan med Latin som Undervisningsprog kan ikke betragtes som Idealet for Uddannelsen af indfødt Klerus for det fjerne Østen, og det har da ogsaa vist sig nødvendigt at oprette en særlig Lærestol for Kineserne, hvor de ikke alene faar Lejlighed til at uddanne sig i deres eget Sprog, men ogsaa gøres fortrolig med Landets Filosofi og religiøse Problemer.

4. Kollegiets nye Sæde paa Janiculum —

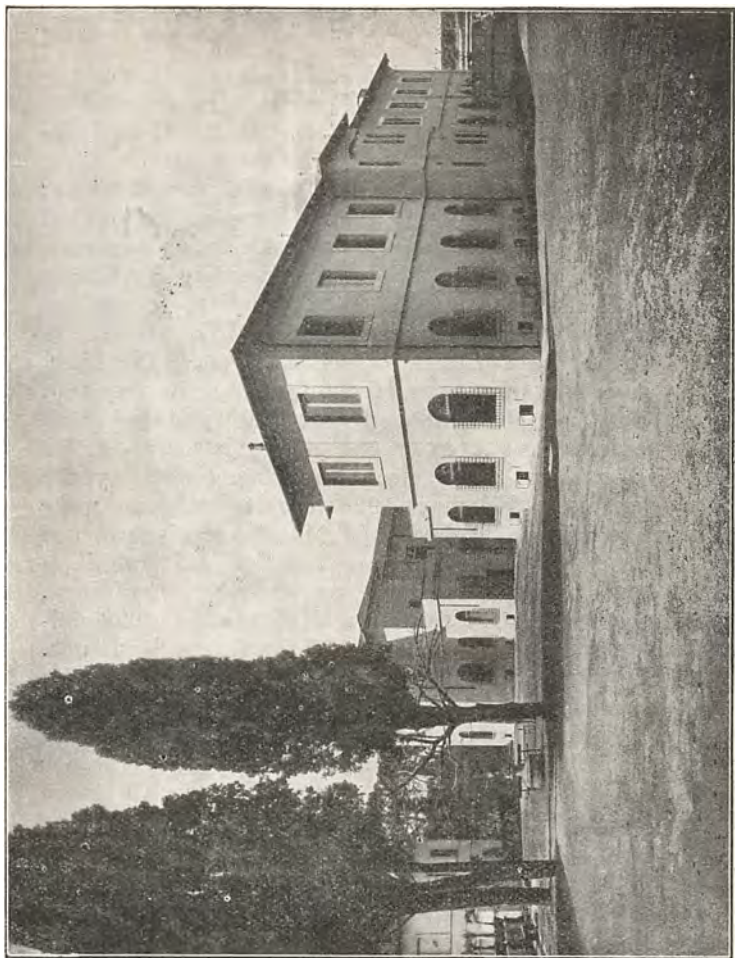
»Propaganda-Staden«.

Tidligere boede Alumnerne i selve Propaganda-Palæet paa den Spanske Plads. Den forøgede Trafik i Byens Centrum i Forbindelse med den i sanitær Henseende lidt forældede Bygning og frem for alt Manglen paa Plads til efter Tidens Krav at kunne styrke Legemets Kræfter ved Idræt og Leg krævede, at man saa sig om efter et Areal, der egnede sig til Opførelsen af et nyt Kollegium. Det blev forbeholdt Nordens store Ven og Velynder Kardinal *van Rossum*, Præfekt for Propaganda-Kongregationen, at bygge og indvie det »Nye Kollegium« paa Janiculus's smukke Høj. Beliggenheden er saa vidunderlig, at der ikke kan tænkes et mere ideelt Opholdssted for vordende Præster. Hvad et gammelt latinsk Vers siger om Janiculum, passer den Dag i Dag:

*»Hinc septem dominos videre colles
et totam licet æstimare Romam«.* (Martial.)

*»Herfra kan du se de syv herskende Høje
og hele Rom formaar du at skue.«*

Fra intet Sted tager Vatikanet, Michelangelos herlige Kuppel over Peterskirken og den hellige Stad selv sig smukkere ud. Højt hævet over Storbyens snævre og hede Gader, fjernt fra dens larmende Trafik ligger det nye Kollegium dog saa tæt ved Byens Centrum, at Studenterne selv paa korte Spadsereture kan besøge Storbyens mange og minderige Seværdigheder. Ved Kollegiets Indvielse i 1932 var den hellige Fader selv til Stede. »Missionernes Pave« blev ikke træt af at se sig om i den store Bygning, hvis Vækst han flere Aar igennem med stor Interesse havde fulgt fra sit Arbejdsværelse i Vatikanet. Den mægtige 3-Etages Bygning rummer Enkeltværelser til 150 Theologistuderende, et rummeligt Kapel, som er indviet til de hellige tre Konger, Saloner, Spisesal, Køkken, sanitære Indretninger o. s. v.. Stilen er gennemført enkelt, holdt strengt

Det »gamle Kollegium« paa Janiculum — de filosofistuderendes Hjem.

inden for de Principer, Kirken ønsker at uddanne sine fremtidige Præster efter.

Foruden dette »Nye Kollegium« i »Propaganda-Staden«, som Paven har kaldt Kollegiets nye Sæde, er der ogsaa det »Gamle Kollegium«, en ældre, men gennemrestaureret Bygning, hvor de henved 70 Filosofistuderende bor i de to Aar, deres Kursus varer. Tæt herved ligger en lidt mindre Bygning, som tjener som Sygeafdeling, Bibliotheksbygning og Universitet. Disse Bygninger ligger paa et flere Tønder Land stort Areal med Haveanlæg og Sportspladser, hvor de studerende næsten hele Aaret rundt med stor Begejstring — altid med internationalt Mandskab — driver al Slags Sport, Fodbold, Haandbold, Volley, Basket o. s. v.

Olaf Sørensen. (Fortsættes.)

De unge kristelige Arbejdere i Frankrig.

Faa Ting har været mere iøjnefaldende eller mere opmuntrende end den Vækst J O C (Jeunesse Ouvrière Chrétienne) har faaet i Frankrig. I Juli afholdt J O C en Kongres i Paris for at fejre 10-Aaret for Bevægelsens Start. 60.000 franske Jocister af de i alt 100.000 var til Stede; 20.000 andre kom fra Belgien, hvorfra Bevægelsen har sit Udspring, og fra andre Lande i Europa, Afrika og Amerika. J O C kom til Frankrig ved fire unge Arbejdere fra Clichy (en Forstad til Paris, som var Skueplads for de ødelæggende Tumulter i Marts Maaned samme Aar). Disse fire Arbejdere skrev til de belgiske »Jocister« om at faa Litteratur, der gav Oplysning om Hensigten med Bevægelsen. Da de havde faaet den, udsendte de 700 Invitationer til franske Arbejdere om at overvære et Indvielsesmøde. 70 efterkom Indbydelsen. Bevægelsen blev startet og begyndte straks at vokse. I Februar 1928 oprettedes den første Filial for unge Piger i Lighed med Mandsorganisationen i Clichy; i Løbet af fire Maaneder var den i Stand til at udgive sit eget Blad »La jeunesse ouvrière féminine«, som blev solgt i 1200 Eksemplarer. I November 1928 deltog 3000 unge franske Arbejdere i J O C's første Studieuge. Henimod Slutningen af 1926 havde de oprindelige fire unge Arbejdere dannet en Kærne paa 10; i 1927, det Aar Bevægelsen i Virkeligheden blev startet, oprettedes 35 Sektioner inddelt i 9 Forbund. 2 Aar senere, i 1929, var der 313 Sektioner og 29 Forbund; i 1932 var disse Tal mere end fordoblede; i 1935 var der 670 Sektioner; og nu, ti Aar efter, er der 1234 Sektioner delt i 86 Forbund med et samlet Medlemsantal paa 50.000 unge Mænd. Pigernes Organisation har gjort samme Fremskridt og har ogsaa naaet et Antal af 50.000 Medlemmer.

Det »formende« Ideal.

Nøglen til Jocistbevægelsen er »at forme«. Før de kan forme deres Arbejdskammerater, lærer de selv i Studiekredse og smaa Grupper af kristelige Arbejdere, der danner J O C's »Celler«, om Stolthed og Glæde ved at arbejde, om Renhed og Respekt for Ungdommen, om Principerne for retfærdig Løn og Samarbejde mellem de sociale Klasser.

Det følger af sig selv, at det er de unge selv, der leder Sammenslutningen. Selvfølgelig spiller Præsten en meget vigtig Rolle i Bevægelsen. Han er Bevægelsens første »Militant«, naar det gælder om at se og dømme: han er altid til Tjeneste med Raad og Anvisning. Men han kan ikke være i Fabriken. Hans Opgave er det at forme Militanterne, saaledes at de kan klare sig selv uden ham i det daglige

Arbejdsliv. Disse unge Militanter i Fabrikerne er Kirkens officielle Apostle. Paa samme Maade er det de unge Arbejdere selv, som bygger Organisationen op, som udfører dens sociale og opdragende Arbejde, danner nye Sektioner gennem deres Propagandister, indtil et Antal af Sektioner samles i et Distriktsforbund, og Distriktsforbundene i et nationalt Forbund, som igen er knyttet til andre nationale Forbund, saaledes at det hele danner en storslaaet Organisation, der repræsenterer alle unge kristne Arbejdere i hele Verden.

Bevægelsens Vækst.

Saaledes vokser J O C op, langsomt, organisk, fra nedefra. Den begynder ikke med et ærgerrigt Program, som er tilrettelagt ovenfra. Den anvender heller ikke moderne Teknik for at dirigere Masserne. Den er til for Massen af de unge Arbejdere, men kun for at omforme dem fra en Masse til et Samfund af ansvarlige Personer. I Alderen fra 15 Aar slutter de sig til Organisationen og forlader den med 25 Aar, saaledes at den omfatter 10 Aar af den unge Arbejders Liv, hvor han forlader Skolen, og indtil han gifter sig. Lederens Arbejde er at forme en, som er i Stand til at træde i hans Sted. Han vælger nye Militanter — det er en fortsat Proces: Eliten i Massen handler, en ny Elite formes, videre og videre indtil hele Massen er omformet. J O C er dynamisk, en Erobringsbevægelse, en Erobring af Massen, med det enkle Formaal at skabe Apostle.

Hele sin Drivkraft, al Livskraft faar den fra Jesu Christi Liv. J O C er den moderne Verdens store, asketiske Bevægelse. Jocisterne stiller deres samlede Kræfter til Raadighed ikke alene for deres Medkristne, men for alle deres Kammerater. Og deres Styrke er ikke fysisk Kraft. Deres Motto kunde være: social Retfærdighed gennem Kærlighedens Magt. Jocisterne tror, at de igennem denne Magt kan rydde de sociale Uoverensstemmelser af Vejen.

Jocisterne i Frankrig.

En af J O C's Kapellaner har i »Etudes« skrevet en Række Fortællinger, som kendetegner Aanden i Bevægelsen. Alle Historierne er sande, da han som Kapellan personlig har oplevet dem. De illustrerer ikke alene den store Livskraft i dette nye Arbejdernes Apostolat over for Arbejderne, men ogsaa Vanskelighederne, ja Farerne, som den kæmpende kristne Arbejder kan vente at møde i Fabrikerne i Frankrig og sandsynlig hele Verden over. Han skriver: »En Fører af en J O C Gruppe forlod sit Arbejde hos en god Mester for at tage Plads et andet Sted paa de allerhaardste Betingelser, fordi han vidste, hans Kammerater vilde være ham absolut fjendtligsindede. Jeg husker ham med et Suk bønfalde en Gruppe Kapellaner om at forestille sig

Faren for Sjælene. Han sagde: De kan overhovedet ikke gøre Dem nogen Forestilling om, hvordan det er. Ærværdige Kapellaner, jeg bønfalder dem om at gøre noget. De kan slet ikke tænke dem dette Had, Had og alter Had, der findes imod Religionen.« »Dette«, fortsætter Kapellanen, »er Jocistmiraklet. Barmhjertigheden har grebet dem. Det er den Situation, de er stillet overfor: Omgivelserne, Livsbelingelserne, som umuliggør det kristne Liv. Men er de blot midt i disse Omgivelser, stoler de paa at kunne omforme dem«. Langfredag i Aar var det bestemt, at alle Jocister Kl. 3 skulde standse deres Maskiner et Minut og bede. En Pige paa 16 Aar, som ikke var »kæmpende« Jocist, havde sagt, at hun agtede at holde et Minuts Stilhed. Mændene i Værkstedet ved Siden af drillede hende: »Dit Minut vil ingen Nytte være til, hvis du ikke holder det paa Knæ midt i vort Værksted«. Kl. 3 aabnedes Døren. Pigebarnet kom ind og knælede ned. Hun gjorde Korsets Tegn og bad. »Hun er tosset«, sagde en. Ingen anden Lyd hørtes, og i Værkstedet ventede man i Stilhed, indtil hun rejste sig igen. Saadanne Ord og saadanne Handlinger«, skriver Kapellanen, »er i Sandhed modig Trosbekendelse«. (Slattes.)

Mellem Mødre.

Forbøn.

»— — Du be'r for dine,
for mine jeg —« (Bj. Bjørnson.)

Hun boede i et lille Hus paa et stormomsuset Næs. Hun var en Sømands Brud af den rigtige Slags, af dem, der holdt Modet oppe, naar Manden var ude, og Bølgerne gik højt. Hun passede deres lille Strandlod, hvis Jords Beskaffenhed var af den Art, at »somme Tider var den hjemme, og somme Tider ikke«. Der skulde blot en Smule jævn Blæst til, saa føg hele Redeligheden — til Havs eller til Lands, eftersom Vindretningen nu var.

Det kan vel ikke siges, at hun lo ad det. Men hun bevarede sin Ligevægt og havde endda Raad til et Smil.

Mest havde det knebet for hende dengang, da Manden blev »derude«, og hun sad tilbage med en hel Flok Røllinger, som ganske vist havde Moderens herlige uforknytte Sind, og som var oplært til at bruge saavel Hænder som Hjerne og Hjerte og var gode som Guld, men som dog var uforsørgede og savnede en Far.

Med sand diplomatisk Evne fik hun efterhaanden alle Børnene anbragt, hvor de passede. Der blev Rift om dem; deres Ry løb foran dem fra den ene Plads til den næste.

De blev velsete overalt. Der var Fremdrift i dem, hvilket førte til, at de alle med Tiden forlod Hjemegnen og kom ind i gode Stillinger andet Steds.

Saa kom en Dag hendes yngste Datter hjem paa Besøg med Mand og Barn. Til at begynde med var der idel Fest og Glæde. Datteren Emma havde staaet hendes Hjerter særlig nær, og Barnebarnet, en lille Pige, var det sødeste, man kunde se for sine Øjne. Men paa Bunden af Glædesbægeret gemtes en bitter Malurtdraabe. Svigersønnen havde faaet en Stilling i Australien, og Australien var dengang — og især i hendes Øjne — Verdens Ende og uendelig langt borte.

De unge rejste. Og hun sad alene tilbage med Savnet.

Emma havde alle Dage været en Perle. I flere Aar havde hun tjent hos Mor, og vi elskede hende allesammen. Som de smaa Unger, vi var, fandt vi det spændende med den lange Rejse om til den anden Side af Jordkloden og var ikke kommet saa vidt, at vi kunde fatte Vemoden, der klæbede ved.

Min Mor forstod den.

Hun lod spænde for, og saa kørte vi ud til Strandhuset.

Vi Børn havde været her før, og der var næppe noget Sted en mere gæstfri Tumbleplads end her. Aldrig var her blevet lagt Baand paa vort frie Initiativ. Fik man vaade Ben i Stranden, saa blev Strømper og Sko tørrede uden Viderværdigheder, havde man paadraaget sig en Rift i Kjølen, blev den bragt i Orden uden Tilgift af de Ubehageligheder, der vilde have vanket hjemme, og her fik man serveret en »Sukkermad«, som var strengt forbudt paa Mor's Enemærker. En særlig Attraktion var Straataget paa Udskuret. Det naaede helt til Jorden, og den Nydelse, som var forbundet med at kravle op til Tagrygningen for derfra at »kure« ned, til man havnede i det hvide Strandsand, var saa stor, at ens i øvrigt prægtige Mor aldeles savnede Forstaaelse af den.

Paa Køreturen ud til Næsset var jeg helt besat af disse værdifulde Minder.

Men da vi kom, var Stemningen anderledes, end den plejede at være. Konen var mærkværdig stille. Mild og sød var hun. Men hun havde vist helt glemt, at der var noget til, som hed Strand og Mose og Tag-Rutschebane. Vi maatte sidde artigt ved Siden af Mor, som mærkeligt nok slet ikke begyndte at tale om de bortrejste, men derimod lod til at være meget bekymret over vor Frugtplukning, som hun virkelig var bange for, at vi var kommet altfor sent paa Vej med. Sæt, at nu Frostene kom bag paa Reinetterne! Eller, at Gravenstenerne skulde tage Skade! Det var rigtig nok ingen Spøg! Gravenstentræet havde opnaaet en Alder

af femten Aar, før det overhovedet havde nedladt sig til at bære Frugt, og skulde Afgrøden nu allerede paa andet Aar blive ødelagt, saa vilde man ikke kunne lade være med at ærgre sig. Aldrig havde Mor dog saadan trængt til en hjælpende Haand ved Frugten som netop i disse Dage. Blot et kyndigt Menneske vilde bistaa hende en lille Uges Tid! Det vilde være uhyre meget værd, om vedkommende vilde hjælpe Pigerne til Rette. Mor selv kunde jo ikke være alle Vegne.

Det sidste lød en Smule underligt. Mor havde i den Retning ikke saa ringe Evner.

Men Resultatet paa Mors lille Jeremiade blev da, at vi fik Konen paa Næsset med os hjem i Vognen, og Mor lovede, at en af Karlene skulde tage sig af Ejendommen og Dyrene, saa længe Frugthøsten stod paa.

Da vi stod færdige til at tage af Sted, sagde Mor ligesom i Forbigaaende:

»Det er jo noget langt borte, Emma faar sit Hjem nu!«

Emmas Mor tog et Sjal op af en Skuffe, men idet hun langsomt skubbede Skuffen i, gled hendes Blik op til et Billede paa Væggen. Det forestillede Christus paa Korset. Saa sagde hun stille:

»Ja, men det er dog ikke længere borte, end at Vor Herre kan have Indseende med hende. Jeg beder for hende og dem allesammen hver Dag. Det er det eneste, man kan gøre for dem.« Saa føjede hun til med et Smil: »Naar enhver beder for sine, saa bliver der ingen glemte.«

De var meget forskellige at se paa, Mor og Emmas Mor; men i Øjeblikket forekom det mig, at de lignede hinanden.

Mor sagde ingen Ting. Hun nikkede bare. Og saa smilede hun, saadan som jeg senere har erfaret, at man smiler, naar et andet Menneske udtaler ens inderste, lønlige Tanke.

Og instinktivt begreb jeg, at de to Kvinder var Indehavere af et vældigt Privilegium. De følte sig som Led i den store Moderkæde, som evner at omspænde hele Menneskeheden med og indeslutte den i sin Forbøn.

Lillemor.

Leo XIII og Vanddokteren.

For 40 Aar siden døde i Wörishofen den berømte Sognepræst Sebastian Kneipp, der har helbredt mange ved sine Vandkure.

Sebastian Kneipp betragtede nøje den Hellige Fader, som kun nogle faa Meter fra ham blev baaret gennem Peterskirken. Derpaa tog han et Øjenglas i Haanden. I dette Øjeblik flimrede en Solstraale gennem Katedralen og belyste Pavens Ansigt. Det var voksblegt; kun Ørerne

havde et let rødligt Skær — for Kneipp et sikkert Tegn paa, at den 84-aariges Helbredstilstand var udmærket.

Evviva-Raabene fjernede sig. Snart svulmede de, snart ebbede de atter ud. Det var alt sammen dybt gribende, og Kneipp, som for første Gang havde set den kongelige Olding i Glansen af hans pavelige Værdighed, viskede i Hemmelighed en Taare af sit Øje. Næste Morgen Klokken 10 skulde Kneipp for første Gang stedes for Paven. Alle-rede det valgte Tidspunkt, midt under Pavens daglige Ar-bejde, viste, hvilken Interesse den Hellige Fader nærrede for den jævne tyske Præst og for hans verdensberømte Kure. Men efter som Dagen skred frem, voksede Kneipps Uro. Dog syntes han hen imod Aften at have fattet sig, og da den unge Præst, der skulde ledsage ham som Tolk, indfandt sig hos ham om Morgenen, den 24. Februar 1894, optraadte han, som om han var Situationens Herre; men paa den Højde kunde han ikke holde sig ret længe. Saa snart man var kommet ind i Vatikanet, blev Sogne-præsten fra Wörishofen paany grebet af Forlegenhed, og denne Forlegenhed voksede hurtigt, da der saa at sige slet ikke blev givet ham nogen Mulighed for atter at samle sig; thi han og hans Ledsager blev straks ført op i anden Etage til Privatgemakkerne, og saa snart de var naaet dertil, lød Klokken, Døren aabnedes, og den Hellige Fa-ders lyse og klare Røst lod sig høre, paa Italiensk, saa Kneipp ikke forstod Ordene:

»Aa, Kneipp, Kneipp, kom, kom, saa den Hellige Fader kan se Dem og give Dem sin Velsignelse.«

Og da Kneipp forvirret og næsten ude af Stand til at tale, tøvede, lød Stemmen paany, henvendt til den unge Præst:

»Sig til Prælaten, at han bare skal tænke sig, at han er kaldt til en Patient.«

Med en Haandbevægelse indbød Paven de to Gæster til at tage Plads ved Siden af sig. Kneipp gjorde det ende-lig efter ærbødig Tøven; men han satte sig kun paa Kan-ten af Stolen. Det saa højst besynderligt ud: den store, brede Mand mere svævede end sad paa Stolesædet; ved Siden af ham Pavens aandeagtige, næsten forflygtigede Skik-kelse. Dette var dog kun en rent ydre Modsætning; en indre Harmoni forbandt dem til en herlig Enhed.

Pave Leo, der var en Mester i Samtalens Kunst, fandt snart den rigtige Vending, der kunde forjage den gode Prælats Forlegenhed. Han spurgte først til hans Sogn Wöris-hofen og til det religiøse Liv dér; men Kneipp svarede af Generthed kun med Enstavelsesord, saa den unge Præst maatte fuldstændiggøre Svarene, for at Underholdningen ikke skulde gaa helt i Staa. Paven var ganske rolig. Det

var tydeligt, at alt dette kun var en Indledning. Pludselig kom han derfor med en af sine karakteristiske Vendinger:

»Den Hellige Fader har hørt meget om de vidunderlige Resultater af Deres Vandkure og om, hvor sikkert et Blik De har for Menneskenes Helbredstilstand. Nu vil jeg bede Dem sige mig, hvad De mener om mit Helbred.«

Dette Spørgsmaal gav Prælaten hans Sikkerhed tilbage. Det gav et Ryk i ham, og det var tydeligt at se, hvordan han pludselig satte sig veltilpas til Relle paa Stolen, medens han hidtil næppe havde støttet sig paa Kanten af den. Hans mægtige Bondeskikkelse syntes endnu bredere og sværere. Han stemte Armene fast mod sine Ben og saa frimodigt og prøvende paa Paven, idet han skubbede sine Brillor til Rette for bedre at kunne iagttage. Endelig saa han venligt og øjensynligt tilfreds hen til den unge Præst og sagde paa uforfalsket Schwabisk:

»De kan sige til den Herre, at han er sund og dør ikke for det første.«

Denne Bemærkning i Dialekt maatte nu oversættes til Italiensk. Pavens Ansigt klarede mere og mere op; men han var aldeles ikke færdig med at stille Spørgsmaal.

»Hvor længe skal Vi endnu leve?« spurgte han pludselig.

Det var rigtignok et yderst vanskeligt Spørgsmaal, saa meget mere, som det drejede sig om en Olding paa 84 Aar. Det vilde ikke have været mærkeligt, om ogsaa en Mand som Kneipp havde været i Vildrede med, hvad han skulde sige. Men netop Opgavens Vanskelighed gav ham den indre Sikkerhed tilbage, og det var for ham, som sad han i sin Konsultationsstue med Paven som Patient foran sig. Denne Ubekymrethed og den fuldkomne Tro paa hans Naturhelbredelsesmethodes Rigtighed lagde ham et Svar i Munden, der var meget virkningsfuldt, netop fordi han udtalte det med stor Bestemthed:

»Hvis der ikke støder nogen akut Sygdom til, kan den Hellige Fader godt leve otte—ni Aar endnu.«

Da lyste Pavens Øjne med uforlignelig Glans; han gjorde en af de brede udsvungne Bevægelser, der var saa karakteristiske for ham, greb Kneipps Arm og sagde langsomt, næsten højtideligt:

»Vi takker Dem. Maatte Herren vor Gud velsigne Deres Dom! Thi Vi har endnu meget stort og godt at udrette for Guds Kirke.«

Saa smilede han pludseligt, ja, han næsten smaalo, idet han paa næsten helt fortrolig Maade tilføjede:

»Min kære Prælat Kneipp, giver De Os ni Aar endnu? Det vilde altsaa blive 93 Leveaar i alt for Paven. Det er smukt af Dem. Imidlertid — hvorfor skal vi med disse

ni Aar sætte Grænser for det guddommelige Forsyn? Er dette ikke mere godhedsfuldt og naadigt end al menneskelig Villen?»

Den unge Præst oversatte Pavens Ord for Prælaten, og Samtalen blev nu mere og mere livlig.

»Forklar Os nu, hvordan De bærer Dem ad med Deres berømte Vandkure. Ogsaa Vor Livlæge, Dr. Lapponi, har flere Gange omtalt dem rosende for Os.«

Nu udfoldede Kneipp sig helt og fremstillede sit System paa en saa klar og klog Maade, at det var en Fornøjelse at høre paa ham. Den unge Præst maatte for den rette Forstaaelses Skyld oversætte Sætning for Sætning, og han gjorde det saa vidt muligt ordret, for at der ikke skulde gaa noget tabt for den Hellige Fader af den naturlige Fyndighed, som var saa ægte Kneippsk.

Leo XIII hørte opmærksomt til, og det saa ud til, at han var enig med Kneipp, der ikke saa meget var docebende som overtalende i sin Fremstilling. Paa een Gang spurgte han:

»Tror De, at en saadan Kur ogsaa vilde gøre Paven godt og forlænge hans Liv?«

»Ja, sandelig, Deres Hellighed,« sagde Kneipp uanfægtet, »men nødvendigt er det ikke, for den Hellige Faders Helbred er udmærket.«

Leo XIII straaledede. Dette Svar var ham et sikkert Bevis paa, at Kneipps Ord ikke kun var smukke Talemaader, men at Kneipp virkelig var overbevist om, at Pavens Helbred var saa godt som vel muligt. Og nu gav han selv for den opmærksomt lyttende Prælat en Skildring af sin daglige Levevis. Kneipp sagde sin Mening om alting. Det var en Fornøjelse at se, hvordan de to Mænd kom hinanden nærmere og nærmere. Underholdningen antog til sidst en helt fortrolig Tone.

»Vi har endnu et Ønske,« kom det overraskende fra Paven, »De bliver nok forundret; men den Hellige Fader har overvejet det vel.«

Kneipp saa forventningsfuldt paa Paven.

»Paven vilde gerne engang gennemgaa en Kneipp-Kur, saa vidt det da er muligt.« (Sluttes.)

Nye Bøger.

Den fjerne Orient.

Denne kommer os stadig nærmere, ikke blot fordi de nye Samfærdselsmidler faar Afstandene til at forsvinde. Hvad der i Dag foregaar i Indien og Kina griber dybt ind i Europas politiske og finansielle Forhold og kan blive vor Verdensdels Skæbne. Selvfølgelig vækker dette en

levende Interesse for disse Lande, deres Historie, deres Kultur. En god Kender tilbyder at være vor Fører, nemlig *M. Percheron* i Bøgerne »*L'Inde*« (160 S.) og »*La Chine*« (160 S.), Forlag Fernand Nathan, Paris 6, à Fr. 16.—

Hvert Bind er udstyret med fine Farvetavler og især med mange vellykkede Fotografier, som sparer Forfatteren for lange Beskrivelser.

Bibelsk Liturgi.

Den liturgiske Bevægelse og Bibelstudiet staar hinanden meget nær og giver stadig hinanden nye Impulser. Begge Bevægelser glæder sig sikkert over den grundige Studie af *I. M. Nielen*: »*Gebet und Gottesdienst im neuen Testament*«, Herder, Freiburg (XXIV og 356 S.) 1937, indb. Mk. 9.— I Bogens første Afsnit henviser Forfatteren til de historiske Forudsætninger for den kristne Gudstjeneste. I andet Afsnit sammenfatter han, hvad de nytestamentlige Skrifter meddeler om de første Kristnes Menighedsbøn og Gudstjeneste.

Værket griber ind i Kontroverserne og vil efter al Sandsynlighed ogsaa udløse saadanne.

Rosenkransen.

Leo XIII har i sine Rundskrivelser om Rosenkransen klarlagt denne herlige Bøns Oprindelse, Væsen, Virke og Fortræffelighed. Det var en lykkelig Tanke at gøre disse Rundskrivelser til Genstand for en Række Overvejelser og i Tilslutning hertil at betragte Rosenkransens femten Hjemmeligheder. Dette er gjort i »*Nouveau mois du T. S. Rosaire*« af *J. Koenig*, 3. Udgave, Téqui, Paris (XVI og 208 S.).

Fødselsdagen.

Klaus Bernlsen fortæller om sin Moder: »Hun fejrede altid sin Fødselsdag den 4. Juni, men Kirkebogen viser, at denne Dato ikke var hendes Fødsels- men hendes Daabsdag. Det var paa den Tid ret almindeligt blandt Bønderne, at man betragtede Daabsdagen som sin Fødselsdag.« En troende Slægt sætter Genfødslen ved Vandet og den Helligaand højere end Fødslen. At takke inderligt for begge ved den rette Anvendelse af Livet i Guds Tjeneste, ved Udnyttelsen af de ophøjede Naadeskatte, lærer vi af Bogen: »*Au seuil de la vie*«. Meditations sur la Naissance et le Baptême (VIII og 106 S.) som *L. Lajoie* har udgivet hos Téqui, Paris.

Betragtningerne er holdt i den hellige Johannes Eudes's Aand og anvender hans Udtalelser.

Høffding — Maritain.

Harald Høffding studerede oprindelig Theologi. Hvad var det, der senere tvang ham ind i hans Naturalisme? Hans »Erindringer« giver Oplysning herom:

»Jeg fordybede mig i Kierkegaards Skrifter, og efter en haard Kamp maatte jeg give ham Ret i hans Opfattelse af Kristendommen. Denne stod ikke længere som den milde, trøstende Sandhedsvej, der i sig kunde optage alle menneskelige Livsveje — Familieliv, Kunst, Videnskab, Samfundsliv — og føre dem hen imod Fuldendelsen. Idyllen sprængtes. Kun eet var i Ordets bogstavelige Forstand fornødent, det at træde i Forhold til . . . Menneskeblivelsens Under, der lod alt menneskeligt blegne og kun stillede een Opgave, den at opgive alt for at faa Del i de guddommelige Kræfter . . .«

Behøver man virkelig at ophøre at være Menneske for at blive Kristen? Eller findes der en Harmoni fra Natur til Overnatur? Dette Problem behandler *Jacques Maritain* i »*Religion und Kultur*« (104 S.), Herder, Freiburg, Mk. 1,30. Han løser Spørgsmaalet som den h. Paulus: »Alt er jeres, men I tilhører Christus«. Der findes en Inkarnationens Humanisme. Ganske vist maa alle relative Værdier træde tilbage, hvor og for saa vidt de bliver en Hindring for den enkelte i hans Stræben efter den absolutte Værdi. Der findes en Korsets Humanisme. Syndens Menneske maa aflægges, hvor megen jordisk Flitterstads der saa end maa ofres. Som Erstatning herfor faar man »hundredefold igen og det evige Liv.«

Fra Hovedstad og Provins.

Kirke-Indvielsen i Kalundborg.

To skønne Symboler, det gulhvide Pavebanner og Dannebrog's røde Dug med det hvide Kors, vajede Side om Side og kaldte en talrig og feststemt Menneskeskare til Kalundborg ny Kirke Søndag d. 12. September, da Biskop Brems foretog den højtidelige Indvielse af den katholske Menigheds fremtidige Hjem paa Bakken oven for Fjorden. Skaren, der talte baade Katholiker og Ikke-Katholiker, overværede i dyb Andagt den hellige Messe, der celebreredes af Pater Quaedvlieg, Slagelse, histaaet af seks Ministranter. Under lydløs Stilhed paahørtes Biskoppens smukke og alvorlige Tale, og for de tilstedeværende Katholiker var det et gribende Øjeblik, da den hellige Flamme tændtes foran Alteret. Messens liturgiske Dele støttedes overordentlig smukt af Roskilde velskolede Sangkor.

Efter den egentlige Indvielseshøjtidelighed samledes Biskoppen med Menigheden i den lille Mødesal, hvor Børnene overrakte Hs. Excellence Blomster og bød ham velkommen til Kalundborg. I en veloplagt og munter lille Tale, der egnede sig godt til at tage de unge om Hjerterne, takkede Biskoppen for den venlige Modtagelse.

Til Slut hilste Hs. Excellence paa Kirkens Arkitekter og Haandværkere, som alle udtalte de bedste Ønsker for Menighedens og den ny Kirkes Fremtid. En skøn Blomsterdekoration til Kirkens Kor, skænket af stedlige Haandværkere, bar Vidne om disse Ønskers Ægthed. — a —.

Kirke, Politik og Propaganda.

»Katholske Akademikere i Jylland« afholdt Søndag den 12. ds. i de sædvanlige Mødelokaler i Østergades Hotel i Aarhus sit Efteraarsmøde, der var besøgt af ca. 30-35 Personer. Redaktør Bølling, Aarhus, holdt et yderst interessant Foredrag om Pressens Stilling til den katholske Kirke, navnlig Karakteren af de Angreb, som rettes mod Kirken. Her sondrede Foredragsholderen mellem de rent clichémæssige Angreb, som bunder i bevidste eller ubevidste Misforstaaelser. Saadanne vil til enhver Tid forefindes, selvom de er langt mindre talrige end tidligere. Hovedinteressen knytter sig imidlertid ikke til Angreb, der baseres paa Kirkens Lære eller dens Historie, men langt snarere til Angreb, som staar i Forbindelse med Kirkens Stilling paa Omraader, der berører Staten og dens Interesser. Foredragsholderen belyste Karakteren af Pressens Stilling til Kirkeforfølgelserne i forskellige Lande i vore Dage og fremhævede, hvor liden Vægt der oftest lægges paa Sandfærdigheden af de Telegrammer, der bringes. Under den paafølgende Drøftelse, hvori deltog Præsterne Koch, Olrik, J. Ballin og K. Ballin samt Læge Perch, Tistrup, Lærer Hafstrøm, Randers, og Dommerfuldmægtig Hansen, Sæby, blev det fra forskellig Side belyst, ad hvilke Veje det var formaalstjæntligt at gaa, naar det gjaldt om over for Offentligheden at fremsætte et effektivt og til Nutiden svarende Forsvar for vor Kirke og vise Catholicismens Ansigt udadtil. Et Problem, som Foredragsholderen havde berørt, nemlig hvorledes man kunde modvirke den ofte farlige Depression, som kan spores i vore egne Rækker, naar en Pressekampagne sætter ind med en Række ensidige og misvisende Angreb, kom ikke under Drøftelse ved denne Lejlighed, men tiltrænger Uddybning en anden Gang. *H. Højris.*

»Ungdommens Dag« i Fredericia.

Søndag den 5. September havde Sognepræsten, Herr Pastor *Bernh. Jensen*, indbudt alle katholske unge fra Byen og Omegnen til at fejre en »Ungdommens Dag«. Foruden de sædvanlige Messer Kl. 7 og Kl. 9 $\frac{1}{2}$, holdtes en særlig Ungdomsgudstjeneste Kl. 8 $\frac{1}{2}$ for de ca. 50 unge, der var kommet til Stede, med Messe og Prædiken ved Herr Pastor *Geertz-Hansen*, Horsens. Til Højmessens ankom Hs. Exc. Biskop *Brems*, og Biskoppen deltog ogsaa i et Friluftsmøde i Fuglsang Skov, ved hvilket Talerne holdtes af

Herr *J. Sønderup*, Fredericia, og Dommerfuldmægtig *Højris*, Esbjerg. Efter Mødet i Skoven samledes man paa Fuglsang Gaard til en Kop Kaffe.

Kl. 19^{1/2} var Kirken, der for nylig er blevet restaureret, fyldt til sidste Plads til Andagt. — Biskoppen meddelte her Velsignelsen. Kl. 20 var hele Menigheden samlet i Skolens Gymnastiksal. Efter nogle Musiknumre og en Sang bød Sognepræsten velkommen. Biskoppen talte derefter interessant og livligt om den Udvikling, der er sket her i Vikariatet i de sidste 15 Aar — den Tid Hs. Excellence har beklædt Embedet som Vikariatets Overhoved. — Forbavsende var det at høre om, hvor mange Steder nye Kirker og Kapeller var blevet rejst, om Tilgangen til Menighederne, og i øvrigt om det store Arbejde, der, ofte under vanskelige Kaar, udføres i hele Vikariatet. Til Slut talte Biskoppen særlig henvendt til de unge om at forblive trofaste mod Kirken.

Ved Kaffebordet rettede Hr. Rentier *W. E. Larsen* paa Menighedens Vegne en hjertelig Tak til Biskoppen, fordi han var kommen til Stede. Hr. Larsen sluttede med et kraftigt besvaret Hurra for Biskoppen. Kommis *Helge Munk* talte paa de unges Vegne for Hs. Excellence.

Fra den vide Verden.

Bilbaos Katholiker soner de røde Rædselsgerninger.

I Bilbao har man holdt en Novene for at sone alle Forbrydelser og Vanhelligelser, som blev forøvet under det røde Regime. Gudstjenesten begyndte hver Dag med en Procession om Morgenen Kl. 5,30 og gik fra Byens Centrum til »Vor Frue af Begona«s berømte Relikvieskrin, der findes paa en 3 Kilometer Syd for Bilbao liggende Høj. Mange troende vandrede uden Sko med i Processionen. Deltagelsen var saa stor, at den foran Domkirken beliggende store Plads, hvor Messen blev celebreret, ikke kunde rumme de store Menneskemasser, der var strømmet sammen fra Bilbao og Omegnen. Otte Præster uddelte den helige Kommunion. Ogsaa om Eftermiddagen fandt der Gudstjenester Sted, som var stærkt besøgte. Sidste Novenedag deltog alle førende Personligheder blandt Myndighederne samlet i Processionen og i Rosenkransandagten. Ærkebiskop Antoniutti meddelte som pavelig Legat den pavelige Velsignelse til de langt over 50.000 troende.

To opsigtvækkende Præstevielser.

I Maj Maaned samlede en Ceremoni, gribende i sin Storhed og i sin ophøjede Betydning, en udvalgt Skare i Seminariekapellet i Issyles-Moulineaux. Hs. Eminence Kardinal *Verdier* meddelte her Præstevielsen til *Oberst Garelli*,

som, efter at have tjent mange Aar i den franske Hær, hvor han var naaet op til at blive Oberst, og hvor han under Verdenskrigen ved sit Mod gjorde sig fortjent til Udmærkelsen at blive Officer i Æreslegionen og blev dekoreret med Krigskorset, adlød Herrens Stemme, som kaldte ham til Præstedømmet. Samtidig meddeltes Præstevielsen til tre andre Præster, hvoraf de to var Amerikanere og den tredie fra Birma.

I Juni Maaned blev *Ernest Perrier*, tidligere Statsraad i Schweiz, i Abbediet Sainte-Marie-de-la-Pierre-du-vire« i Bispedømmet Sens i Frankrig viet til Præst af Benediktinerordenen. Efter at have været Præsident for Nationalraadet og Præsident for Komiteen for »aandelig Afrustning« under Nationernes Forbund var Perrier blandt Kandidaterne til Præsidentposten i det schweiziske Forbund, da han i 1932 bestemte sig til at indtræde i Benediktinerordenen.

Et stort Antal Personligheder inden for det politiske Liv overværede Ordinationen og deltog i den efterfølgende Frokost; bl. a. saa man Msgr. *Besson*, Biskop af Lausanne, Genève og Freiburg, der under Maaltidet tog Ordet og mindede om, at han havde været blandt de første, der vilde afholde Statsmanden fra at bringe den tagne Beslutning til Udførelse. Han fortalte, at han en Dag, da han lige skulde til at gøre et sidste Forsøg i denne Retning og var paa Vej hen til Herr Perrier, saa en Bil, som ventede paa at føre ham til Abbediet, og saa, sagde han, havde han ikke Mod til at gaa ind i Huset, men gik i Stedet for hen til et nærliggende Kapel og bad for Benediktinerkandidaten.

En Eskorte af Soldater fulgte Alterens Sakramente i England.

Fire Officerer og en Deling Soldater fra Lejren i Bordon har dannet Æresvagt om Alterens Sakramente under en Procession ad Vejene, som omgiver Mount Olivet-Klosteret i Frensham i Grevskabet Surrey i England. Anledningen var den første offentlige Procession, som Samfundet »Krist Konges Tjenere« foranstaltede.

Dette Samfund af Lægbrødre, der oprindeligt var anglikansk, har »in corpore« meldt sig ind i den katolske Kirke i den stille Uge sidste Aar. Kort Tid efter sendte deres Biskop dem Pater Winslow, O.S.B., som skulde undervise dem i den hellige Benedikts Regler.

Niels Steensen-Billeder

til Uddeling faas stadig ved Henvendelse til Redaktionen.

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 26. Sept. fejres **Kirkevielsesfest.** Under den højtidelige Messe Kl. 8 udstilles det allerhelligste Sakramente og forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 21. — **Kl. 10 Levitmesse m. Præd.** Kl. 15 og 17 reciterer de gejstlige Breviarbønnerne. Kl. 20 Festandagt m. Præd. og *Te Deum.* — Fælles Bedetimer: Kl. 12—13 Den eucharistiske Forening. Kl. 15—16 Rosenkransbroderskabet og Mariakongregationen »Apostlenes Dronning«. Kl. 16—17 »Fidelitas«. Kl. 17—18 St. Josephs Gilde. Kl. 19—20 Mariakongregationen »Det gode Raads Moder«.

Klosterkirken.

Søndag d. 26. Sept. Kl. 16 afholdes et kirkeligt Foredrag og en liturgisk Øvelse. Pastor Schindler taler om *Menighedens Liturgi*, og Menighedens Holdning under Højmessens indøvelse.

Derefter vil Deltagerne faa Lejlighed til at beskue Skikkilds *Gyldne Alter* nær paa, og Reliefferne vil blive forklarede.

Man begiver sig saa ind i Sakristiet, hvor Søstrene har arrangeret en *Liturgisk Udstilling* af Kirkens skønne Paramenter og den prægtige Monstrans.

Der sluttet med, at vi overværer Benediktinerindernes *Completorium.*

Alle har Adgang — og man opfordres venligst til at yde en Skærv til Kirkens saare tiltrængte Hvidtning.

SAKRAMENTSKIRKEN. Efter Højmassen paa Kirkevielsesfesten udstilles det Allerhelligste indtil Aftenandagten Kl. 18.

Højmassen samme Dag frembæres særlig for Sognets levende og afdøde Velgørere. Fælles Bedetimer: Straks efter Højmassen Vincentsforeningen, Kl. 15 Birgittaforeningen, Kl. 17 Breviarbøn. Kl. 18 Festandagt med *Te Deum.*

Nicolaus Steno's Gilde. Mandag d. 27. ds. læses Messe for levende og afdøde Medlemmer af danske katolske Lægers Sammenslutning, Nicolaus Steno's Gilde. Messen vil blive læst Kl. 7 i Jesu Hjerter Kirke, København. *Oscar Wanscher.*

Sekretær.

M.-K. Jesu Hjerter K. »Immaculata« F.-K. Søndag den 26. Sept. Kl. 8^{1/2}. — **Rosenkranskirken.** »Stella maris« **M.:** Mand. d. 27. ds. Kl. 20. Efter Mødet Sammenkomst i Salen med Foredrag af Lærer Kiærulff. Emnet: »Opium for Folket«.

Katolsk Ungdoms Værn afholder Ordinær Generalforsamling Onsdag den 6. Oktober 1937 Kl. 20 i St. Knuds Skole, Stenosgade 4 B. Adgangs- og stemmeberettigede er kun katolske Medlemmer, der er fyldt 21 Aar. *Bestyrelsen.*

I **Jesu Hjerter Kirke** prædiker P. Wolfsberg paa Oktober-søndagene:

- d. 3. Okt., Kl. 18: Har Hedningerne Religion?
- » 10. » » : Kan Hedninger komme i Himlen?
- » 17. » » : Tilhører Hedningerne ogsaa Kirken?
- » 24. » » : Hvad kan vi give Hedningerne?
- » 31. » » : »Lyset til Hedningers Oplysning«.

Ungdomsbasaren

holdes den 17. og 18. Oktober i Sankt Knuds Skoles Lokaler. Gaver modtages med Tak af Pater **Bønder**, Stenosgade 4. Opmærksomheden henledes iøvrigt paa den store **Lodsæddel**, som er udsendt. Præmier bl. a. en Cykel, en Flyvetur til Malmø, et Salon-Ur (60 Kroners Værdi), en Rejsekuffert.

Kirkelig Kalender.

Sept.-Okt.	Okt.
26. S. 19. Søndag e. Pintse. <i>I konsekrede Kirker:</i> Kirkevielsesfest.	3. S. Therese af Jesusbarnet. — 20. Sønd. e. Pintse. — Rosenkransfest.
27. M. Cosmas og Damian.	4. M. Frans af Assisi.
28. Ti. Wenceslaus.	5. Ti. Dag i Thereses Oktav.
29. O. ÆRKEENGELEN MI- CHÆEL.	6. O. Bruno.
30. T. Hieronymus.	7. T. Rosenkransfest.
1. F. Remigius. — 6. Dag i Oktaven.	8. F. Birgilita.
2. L. Værneenglene.	9. L. Dionysius, Rusticus og Eleutherius.

Sept.-Okt. **Ugens Messebønner.**

26. S. *I konsekrede Kirker:* **Kirkevielsesfest** ((77)—923); 2. *Sæt Bønner:* 19. **Søndag e. Pintse** (737—566); Slutningsevng.: **Søndagens** (739—567).
I ikke konsekrede Kirker 19. **Søndag e. Pintse** (737—566); 2. *Sæt Bønner:* Cyprian og Justina (1087—930), 3. *Sæt Bønner:* Om de helliges Forbøn ((120)—[105]).
27. M. † *I konsek. Kirker:* Cosmas og Damian (1088—930); 2. Oktaven af Kirkevielsesfest ((77)—923), 3. Gudsmoder ((90)—[94]); der læses *Credo* i hele Oktaven. — — *I ikke konsek. Kirker:* Cosmas og Damian (1088—930); 2. Om de helliges Forbøn, 3. Efter frit Valg.
28. Ti. † *I konsek. Kirker:* Wenceslaus (1089—931); 2. Oktaven ((77)—923), 3. Gudsmoder. — — *I ikke konsek. Kirker:* Wenceslaus (1089—931); 2. Om de helliges Forbøn. 3. Efter frit Valg.
29. O. **Ærkeengelen Michael** (1089—931).
30. T. Hieronymus (1091—934); *i konsek. Kirker:* 2. Oktaven ((77)—923).
1. F. *I konsek. Kirker:* Foregaaende Søndags Messe (737—566) uden *Gloria* og *Credo*; 2. Oktaven ((77)—923), 3. Remigius ([34]—[35]). — *Eller:* Oktaven ((77)—923); 2. Søndagen (737—566), 3. Remigius ([34]—[35]).
I ikke konsek. Kirker: Remigius ([34]—[34]); 2. Om de helliges Forbøn, 3. Efter frit Valg.
2. L. Værneenglene (1093—898); *i konsek. Kirker:* 2. Oktaven ((77)—923).

Vor kære Mand og Fader
Emerich Hawranek
døde fra os d. 14. Sept.

Karen Hawranek.
Anny og Vera.

Begravelsen har fundet Sted.
Den afdøde anbefales til Menighedens Forbøn.
R. i. p.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½—14½.

Nr. 40

Søndag den 3. Oktober

1937

INDHOLD: Rambusch og Hustru. — En mindeværdig Sammenkomst. — St. Eugenia-Kirkens 100 Aars Jubilæum. — Propaganda-Kollegiet i Rom. — De unge kristelige Arbejdere i Frankrig. — Leo XIII og Vanddoktoren. — Paa Lytterpost. — Nye Bøger. — Birgitte Wests Daabsbillede. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Rambusch og Hustru.

Det er ikke saa sjældent, at Bladets Læsere har hørt Tale om St. Ansgars skandinavisk-katholske Liga i New York, der i over 25 Aar med Energi har arbejdet paa at udbrede katholsk Litteratur paa de nordiske Sprog blandt Skandinaver i Amerika. Her er sikkert ydet et energisk og nyttigt Arbejde i Kirkens Tjeneste, for hvilket de to, hvis Navne staar over denne lille Skildring, mest skal have Takken og Æren. Det var dem, der i Forening med nogle Danske og Svenske den 3. Februar 1910 grundlagde den omtalte Forening og i de følgende mange Aar bar det meste af Arbejdet. De var begge danske Konvertiter, som med Troskab forvaltede de Talenter, der var blevet dem betroet.

Frode C. W. Rambusch fødtes 1859 i Danmark og blev uddannet som Maler ved Kunstakademiet i København. Efter Studierejser i adskillige Lande i Europa kom han i 1888 til De Forenede Stater, blev amerikansk Borger og oprettede i 1899 sit kendte Dekorationsfirma. Som dettes Direktør fik han flere store Arbejder overdraget, f. Eks. af Kardinal Gibbons Dekorationen af Katedralen i

Baltimore. Han malede ogsaa St. Agnes's Kirke i Cleveland i Ohio, hvis Indre regnes for noget af det fineste blandt amerikanske katholske Kirker. Han studerede stadig Arkæologi, særlig Kunstens Udvikling i Irland i den tidlige Middelalder.

I 1891 blev Rambusch optaget i den katholske Kirke af Paulistpateren Doyle og maa, som nok kan skønnes, regnes med blandt de »nyttige« Katholiker. Han elskede med oprigtig Kærlighed sin Kirke, sin Familie, sit Land og sin Kunst. Og saa var han sjælden elskværdig i personlig Omgang, hørte til de Mennesker, som spreder Glæde, hvor de kommer. Til sin Død var han Formand for den skandinaviske Liga og ofrede den megen Tid og Kraft.

Omkring Aarhundredskiftet var Rambusch, som da var Enkemand, paa Besøg i Danmark. Her lærte han den unge Kvinde at kende, som skulde blive hans anden Hustru. Det er hende, der tænkes paa i Overskriften over disse Linier. Hun hed Karen-Elise Juhl og var født 1866 i København. Hun hørte til dem, vi i Halvfemserne kaldte for Père Langes Konvertiter, og blev optaget i Kirken i 1894. (Père Lange var en fransk Dominikaner, hvis Prædikener i St. Ansgars Kirke i København vakte betydelig Opsigt). Efter Brylluppet fulgte hun sin Mand til Amerika og delte og deltog i hans Arbejde og Interesser. Ikke mindst var hun virksom i Ligaens Arbejde og blev dens Formand efter sin Mands Død. Da hun efter flere Aars Forløb opgav dette Arbejde, blev det optaget af en Rambusch af den næste Generation.

Fru Rambusch havde ikke glemt sit Fødeland trods det Beslag, det nye Fædreland lagde paa hende. Hun tog gerne hver Sommer en Tur over Atlanterhavet for at besøge Slægt og Venner, og det er vist ikke saa faa Katholiker, der ved en eller anden Lejlighed har lært den elskværdige, nu lidt ældre Dame at kende. Førrige Sommer var hun her ogsaa, tilsyneladende rask og stærk, og da hun rejste, var det med Haabet om som sædvanlig at komme igen næste Sommer. Dette Haab gik dog ikke i Opfyldelse, hun døde i Vinter under et Besøg paa Bahama-Øerne. Hendes Hjerte var svagt, aabenbart svagere end hun og hendes havde tænkt.

Niels Hansen.

En mindeværdig Sammenkomst.

Den store ungarske Biskop Prohaska havde ikke alene et aabent Øje for sociale, samfundsmæssige og filosofiske Problemer; ogsaa hvad mange andre moderne Problemer angaar, ilede han forud for sin Samtid. Saaledes har han allerede før Krigen stræbt efter at samle alle positivt indstillede Kristne, Katholiker saavel som Protestanter, for at bryde Liberalismens og Kapitalismens Førerstilling i Ungarn og for at føre de kristelige Sandheder til Gennembrud i det offentlige Liv. Da de nedbrydende Kræfter under Krigen stadig vovede sig længere og længere frem, og Lyden af det sig nærmende Jordskælv allerede kunde fornemmes, fremsatte Biskop Prohaska sine Tanker i fast skitserede Rids og forkyndte »Regnbuebroen« mellem Benediktinerabbediet Pannonhalma-Martinsberg og det »kalvinistiske Rom«, Debreczin, d. v. s. med hele sin Sjæls Ildhu stræbte han efter at oprette en Enhedsfront bestaaende af alle Kristne imod den marxistiske Socialisme og Kommunismen. Efter Bela Kuns blodige Regime er denne Plan blevet til Virkelighed, men kun paa det politiske Omraade.

De sidste Aars Tildragelser har i højeste Grad fremmet denne Udvikling. De Forhaabninger, som man i Ungarn ogsaa i verdensanskuelig Retning havde sat til National-socialismens Overtagelse af Magten i det tredje Rige, er ikke blevet opfyldte. Med oprigtig Beklagelse gjorde man den Iagttagelse, at der mange Steder i det tyske Rige arbejder Kræfter, der helt vil udrydde Kristendommen. Denne Iagttagelse fyldte visse Kredse, som ellers har de bedste politiske Forbindelser med det tredje Rige, med Mistro og førte til Selvværn. Som Modvirkning imod det tredje Riges Kulturpolitik opstod i Ungarn Tilbøjeligheden til en Forstaaelse og Tilnærmelse mellem Katholiker og Protestanter. I denne Atmosfære offentliggjorde Grev Bethlens Tidsskrift en Studie af Jesuitpater Bangha over Mulighederne for en »kristelig Union«, som har fundet et livligt Ekko i protestantiske Kredse.

Mere afgørende end Pater Banghas theoretiske Studie i »Maguar Szemle« vil de ungarske reformerte Sjælesørgeres Besøg i Pannonhalma-Martinsberg og i Cistercienser-Abbediet Zirc forme sig. Besøget blev vedtaget under de reformerte Sjælesørgeres Landskonference i Stuhlweissenburg, som stod i den levendes Kristendoms Tegn. Dette bevidner Justitsminister D. Lazar's Tale, hvori han betegnede Kristus som Verdenshistoriens Hjørnesten og erklærede: »Ethvert Problem kan løses og paa ethvert Spørgsmaal kan der svares, naar vi stiller os paa Christi høje Stade.« De reformerte Sjælesørgeres Besøg i Pannonhalma-Martins-

berg og i Zirc var saaledes ikke kun en Handling ud fra et oprigtigt Venskab, men ogsaa en kirkepolitisk Bekendtgørelse af vidtrækkende Betydning. Hele den ungarske Presse tillagde Besøget denne Betydning.

Ærkeabbed Chrisostomus Kelemen erklærede i sin Velkomsttale til de reformerte Sjølesørgere bl. a.: »Hvor vi ser hen, ser vi, at Gudløsheden fører en Tilintetgørelseskamp imod Religionen. Det er saaledes et Bud for den kristelige Vesterled og Menneskeheden, at alle Retninger, der kæmper for Religionsfrihed, staar fast og ikke lader sig vildlede i denne Kamp imod Trosfjendernes Verdensorganisation og Nyhedningerne. — Vi er Ungarere og Kristne. Lad os ikke søge det, der adskiller os, men det, der forener os, for med Held at holde Stand i den tunge Kamp for vore helligste Goder. — I denne Forstand tilmaaler jeg Deres Besøg en historisk Betydning. Aarhundreders Storme har fejlet hen over vort Abbedi. — Men i Dag oplever vi den Dag, hvor vore reformerte Brødre hylder vor store Konge, Stefan den Helliges Aand paa Pannoniens hellige Bjerg.«

I samme Aand var de reformerte Sjølesørgeres Taler. Minister a. D. Dr. Balogh regnede sig for lykkelig over at have fundet Vejen til det gamle ærværdige Abbedi, »som nu turde lade den store Biskop Prohaskas store Plan blive til Virkelighed.« Universitetsprofessor Dr. Hetessy sagde: »Vi er ikke fremmede her, vi føler os som hjemme her. — Christus er vort fælles Eje, og vor fælles Arv er ogsaa den os alle forløsende Død, som vor Frelser led, og Kærligheden til vor Gud. Naar disse Tanker finder Genklang i den ungarske Offentlighed, vil Besøget blive til den broderlige Kærligheds og Samdrægtigheds Triumf. Jeg for mit Vedkommende vil vende tilbage til Debreczin og beredvilligt og med oprigtig Glæde aflægge Vidnesbyrd herom i denne Aand. Vi takker Gud, at han lod os opleve denne Dag, og bønfaller ham om, at han vil velsigne dette Hus og alle, der bor deri.«

St. Eugenia-Kirkens 100 Aars Jubilæum.

Det var en stor Fest, hvormed Sveriges Katholiker fejrede St. Eugenia Kirkens Jubilæum. St. Olav af 23. 9. bringer et stort Referat derom, som vi benytter i det følgende.

Festlighederne begyndte paa selve 100-Aars-Dagen, den 16. September, med en Højmesse og Menighedens Kommunion. Men det var først Torsdag Aften ved 8-Tiden, at der for Alvor blev livligt i den ellers saa stille Norra Smedjagatan, hvor St. Eugenia-Kirken ligger. Det var ikke kun

Menighedens Medlemmer, men Katholikerne fra hele Stockholm, som strømmede til for at deltage i Festandagten. Kun med Besvær kunde Processionen af de forskellige Foreningers Faner med disses Fanevagt efterfulgt af talrige Ministranter og Præster bane sig Vej ind gennem Kirkens Portal og op ad Midtergangen. — Efter Veni Creator skulde Hs. Højærv. Biskop Müller have bestegit Prædikestolen, men længere Tids Overarbejde havde overanstrængt ham, saa hans kroniske Hjerteonde var blevet saa alvorligt, at han Dagen før Jubilæet maatte lade sig indlægge paa Sygehuset. Biskoppens smukke og manende Prædiken blev udmærket oplæst af Mgr. Assarsson, som ogsaa holdt Andagten assisteret af St. Eugenia-Kirkens Sognepræst Pater Wehner og Pater Meyer.

Fredag d. 17. September var helt viet Mindet om Menighedens afdøde gennem de forløbne 100 Aar. Om Morgenen var der Requiem-Messe med Musik komponeret af Pater Wessel († 1933), som i omtrent halvtreds Aar med stor Iver havde ofret sig for Sjælesorgen i St. Eugenia's Menighed. Om Aftenen samledes man paa den katholske Kirkegaard til en Mindeandagt med Forbøn for de afdøde. Efter at Pater Meyer i Kapellet havde holdt en kort og alvorlig Tale, drog man i Procession syngende ud paa Kirkegaarden, hvor tændte Lys skinnede fra de mange Grave. Grundet paa det mørke Vejr var Skumringen saa vidt fremskreden, at Lysene fra Gravene syntes at skinne med sjælden Styrke, saa Tanken paa de afdøde trængte endnu klarere og mere levende ind paa en.

Søndag Morgen oprandt med straalende Vejr, og denne Dag blev Jubilæumsfestlighedernes Højdepunkt. Glæden var dobbelt saa stor, fordi Biskoppen nu var kommet saa vidt til Kræfter, at hans Læge havde givet ham Lov at forrette Pontifikalmessen. Først var der dog Sangmesse for Børnene, celebreret af Mgr. Irgens, hvorunder Pater Adelskamp holdt en hjertelig Tale, som gjorde Festdagens Mening klar selv for de allermindste.

Kirken var stuvende fuld, da Processionen med Præsterne og Biskoppen iført Mitra og Korkaabe skred op gennem Kirken. Blandt de mange, som knælende modtog Biskoppens Velsignelse, bemærkede man Konvertitterne, pavelig Kammerherre Baron Armfelt og tidligere Sognepræst i den svenske Statskirke Nils Beskow, hvis ædle asketiske Profil mindede om Billeder af de gamle Kirkefædre. Schuberts G-Dur Messe fik en udmærket Udførelse af det store Kor med Orkester, dirigeret af Musikdirektør Olle Eksell og efter Evangeliet holdt Sognepræsten Pater Wehner Festprædiken.

Efter Messen benyttede mange Lejligheden til at bese

den interessante Mindeudstilling, som var aabnet i Menighedens Foreningslokale ved Siden af Præstegaarden. Den indeholdt foruden diverse værdifulde Paramenter, Portrætter af Dronning Josephine, Biskop Studach og hans Efterfølgere, Sveriges apostoliske Vikarer indtil vore Dage, en fuldstændig Samling af svenske katholske Bøger i nyere Tid, fra den første Katekismus, som udkom 1800, takket være den daværende lutherske Ærkebiskop af Upsala, Uno von Troils Tolerance og Imødekommenhed.

Kirkejubilæet sluttede Søndag Aften med en Fest i Gillets Selskabslokaler. Ogsaa der havde man den Glæde at se Biskop Dr. Müller i Spidsen for en stor Skare Gejstlige og en i øvrigt meget repræsentativ Forsamling, bl. a. Østrigs Minister Sommaruga med Frue, den franske Legationsraad, Grevinde Gyldenstolpe og hendes Søster Miss Plunkett, Komtesse Karin Sparre o. fl., som blev hilst velkommen af Jesuiternes Superior Pater Rademacher. Festen indlededes med, at et Orkester spillede første Sats af Bruckners *Te Deum*, hvorefter Pater Wehner ønskede Velkommen. Den egentlige Festtale blev holdt af Lektor H. Gerring, som gav et Rids af St. Eugenia-Kirkens Historie gennem 100 Aar og rettede en varm Hyldest til Kirkens tidligere og nuværende Præster. Derefter viste et Tableau St. Eugenia-Kirken med Korset fra Bjørkø som Baggrund. Rammen var Menighedens friske og frejdige Skolebørn, som i Talekor og Sang gav Svar til en symboliseret St. Ansgar — en ung Mand i Benediktinerkutte, som fremsagde et gribende Hyldningsdigt til den katholske Kirke i Sverige.

Derefter gav Pater Wehner ved en Række Lysbilleder et kort Overblik over Sognekirkens Historie, ofte afbrudt af Bifald. Der blev ogsaa fremvist Billeder fra St. Odile-Klosteret i Elsass, hvor den h. Eugenia levede og døde (ca. 838), og hvor hendes Ben hvilede, indtil hendes Gravfred blev forstyrret under 30-Aarskrigen, først af Mansfelds Lejesoldater og senere i 1632 af svenske Soldater.

Da der samtidig med dette Kirkejubilæum blev holdt et Rigsmøde i Stockholm for Sveriges katholske Ungdom, fik man nu et lille Intermezzo, idet en Skare katholsk Ungdom med Foreningsfaner fra de forskellige Menigheder marcherede frem. Saa sang man Sveriges katholske Ungdoms Flagsang:

*Vårt märke se, Ett kors i Sverges fane!
Katholsk var kristen lag och rätt i Nord.
Vi följa frejdigt fadrens stolta bana;
»Katholskt och svenskt«: vår ungdoms lösen-ord!*

Til sidst traadte Biskop Müller op paa Talerstolen, hilst først med langvarigt Bifald og derefter med stor Munter-

hed, da han fortalte, at Lægen ikke havde givet ham Lov til at tale denne Aften! Biskoppen tog som Udgangspunkt for sin Tale Ordene fra Ps. 4 (som bedes eller synges i Kompletorium om Søndagene): »Du har givet mit Hjerte Glæde«, og hele hans gribende Tale, som gik fra Hjerte til Hjerte, var baaret og gennemstrømmet af inderlig Glæde over, at han trods sin Sygdom kunde være med at fejre dette skønne Kirkejubilæum. Han rettede en Tak og opmuntrende Ord til alle, som havde været med til at forberede og fejre dette Jubilæum, og henvendte sig i særlig hjertelige Ord til den katholske Ungdom, som han mindede om et gammelt Valgsprog fra Sveriges katholske Midaldalder: *Deus primus in lege nostra* — Gud først i vor Lov, d. v. s. i vor Livsnorm, i vor Livsførelse, i alt vort Arbejde! Til Slut oplæste Biskoppen et Brev, han lige havde modtaget fra Kardinal Pacelli, hvori Statssekretæren overbragte ham Pavens Lykønskning til Jubilæet og hans apostoliske Velsignelse til alle Christustroende i Sverige! At en saadan Tale med en saadan Hilsen som Afslutning blev modtaget med stormende Begejstring, siger sig selv! Der blev udbragt et svensk Leve, d. v. s. et firfoldigt Hurra for Pave Pius XI — »den største Mand i vor Tid« — som Biskoppen sagde, og saa sang alle Petrushymnen, og den baade højtidelige og smukke Jubilæumsfest var til Ende.

Propaganda-Kollegiet i Rom.

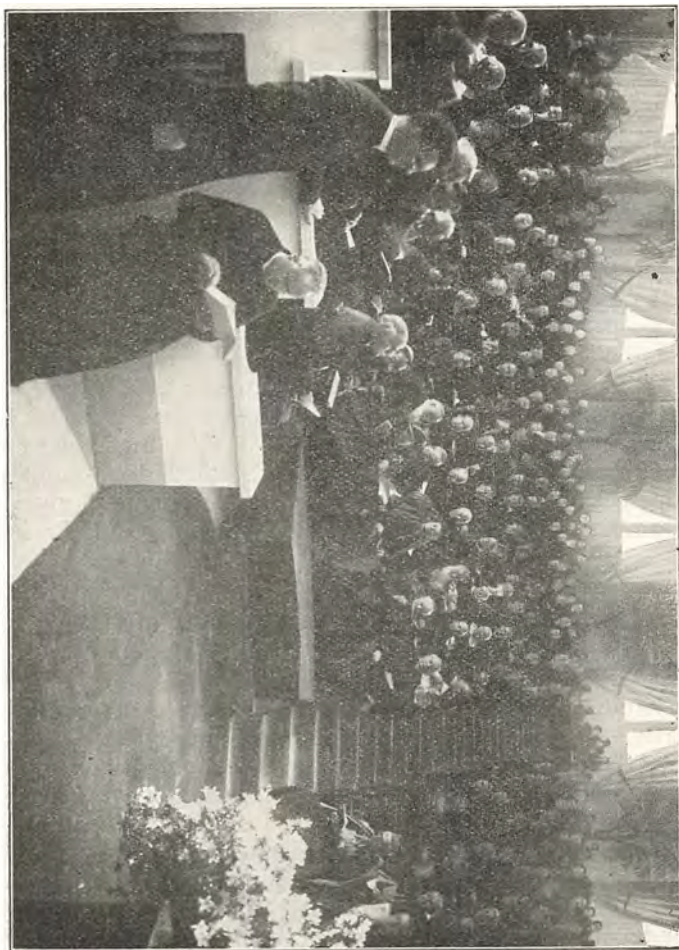
5. Athenæum Urbanum — Universitetet. (Fortsat.)

Grundet paa sin særprægede Karakter og Pavernes altid faderlige Velvilje har Propagandisterne næsten lige fra Kollegiets Grundlæggelse kunnet besøge deres egen theologiske Lærestalt: »Athenæum Urbanum«. Men ogsaa Studenter fra andre Instituter i Rom, f. Eks. fra det Æthiopiske Kollegium, fra Ruthenernes »Collegium S. Josaphat« og fra Rumænernes »Collegium Pium«, besøge denne Lærestalt, i alt i et Antal af henved 500 Filosofer- og Theologistuderende. Ligesom Roms øvrige theologiske Lærestalter staar ogsaa »Athenæum Urbanum« direkte under den pavelige Studiekongregations Ledelse. Kollegiets Alumner kan paa alle Fakulteter, ogsaa i det nyoprettede Fakultet for Missionsvidenskab, erhverve akademiske Grader som paa ethvert andet Universitet. Undervisningen foregaar næsten udelukkende paa Latin, Kirkens officielle Sprog, og meddeles af saavel Ordens- som Verdenspræster. Det skyldes ikke mindst disse Theologers fremragende Viden og Hengivenhed for Kirken, at Propagandakollegiets Elever skattes saa højt for deres theologiske Kundskaber: i det sidste

akademiske Aar afsluttedes ikke færre end 56 deres Eksamen med Udmærkelse og Præmier.

Universitetet ejer et Bibliothek paa henved 50.000 Bind theologisk og filosofisk Litteratur. For kun et Aar siden

»Aula Magna« paa Universitetets Indvielsesdag.

var det en beskeden Bogsamling paa ca. 10.000 Bind, der hovedsagelig stammede fra Kardinal van Rossums Efterladenskaber. Den nuværende Rektor Magnificus, Ærkebiskop Celso Costantini, har dog sidste Vinter ladet henved 40.000 Bind overflytte fra Propaganda-Kongregationens verdensberømte Bibliothek paa Piazza di Spagna, og den Hellige Fader, der altid er parat til at hjælpe, hvor det kniber, forærede straks det fornødne Antal Staalreoler fra Vatika-

nets Bibliothek. Om end det nye Bibliothek endnu ikke er tilfredsstillende i alle Henseender, saa er der dog afhjulpnet en Mangel, som paa Grund af de nye Forhold paa Janiculum hidtil havde gjort sig stærkt gældende.

Olaf V. Sørensen. (Fortsættes.)

De unge kristelige Arbejdere i Frankrig.

(Sluttet.)

En ny Aand.

Denne Bevægelse foreslaas ogsaa indført i England. I Bladet »Youth awake« er de vigtigste Punkter klart fremsatte. Det første Punkt er, at Jocisterne er Arbejdere. Derfor er den Kendsgerning, at Jesus Christus selv var en Arbejder, og at Jocistens Profession ikke maa degraderes til at være noget, der staar under Menneskets Værdighed, det fundamentale Element i JOC Bevægelsen. Enhver Jocist føler, at han paa en ganske særlig Maade er en Christi Arvtager; heraf følger, at enhver Jocist er stolt og lykkelig over at være Arbejder. Heraf følger ogsaa, at han ønsker at være dette ved at føre Skønhed, Kærlighed og Retfærdighed ind i Arbejdernes Liv. Det fundamentale inden for JOC er Offervillighedens Aand. Den Mand, som slaar Søm i hele Dagen, ofrer sin Ungdom til Gud, medens han stræber efter at opnaa Retfærdighed og Værdighed for Arbejderen i Morgen.

Det er Grunden til, at en lidende Arbejder ikke knurrer og fortvivler; thi han kan ofre sin Ungdom til Gud. Langfredag Eftermiddag Kl. 3 standsede Hundreder af Jocister i Belgien deres Maskiner, knælede ned og ofrede Gud deres Ungdoms Lidelser. Inden for JOC er Troen paa de Helliges Samfund meget levende. En lidende, syg Jocist »betaler« for, at en anden maaske kan blive en mere kraftig Jocist, eller for at hele den arbejdende Klasse kan omvende sig til Kristus.

»Den vigtigste Ting, der er at bemærke ved JOC, er, at den ikke vil fremkalde en Revolution. Det er en Revolution — en eneste aende Revolution, for dens Vaaben er ikke Kanoner og Gas, men Bøn og Kærlighed til Kristus. Og det er den største Magt. Det var den eneste Styrke, 12 Mænd havde for 2000 Aar siden. JOC er saaledes ikke noget negativt, der skal »standse en Læk« eller angribe Kommunismen. Det er en positiv kristen Revolution, der elsker de Værdier, der er Christi Værdier.«

Basis for hele Bevægelsen er ogsaa den Kendsgerning, at Gud har skabt ethvert Menneske forskelligt, og at ethvert Menneske derfor er kaldet til at gøre forskellige

Ting. Derfor er der i Frankrig en Mængde Søsterbevægelser, f. Eks. Unge Katholske Sømænd (JMC), Unge Katholske Studenter (JEC), Unge Katholske Bønder (JAC) og De Unge Uafhængige og Intellektuelle Katholiker (JIC).

Frankrigs Kadetter.

Apostolatet i Skolerne føres ogsaa videre af to Organisationer, som oprindeligt var en enkelt Bevægelse, kaldet Frankrigs Kadetter. Denne Bevægelse blev stiftet efter Verdenskrigen som Svar paa Appellen fra den ældre Generation, der døde for Frankrig, og for at danne en ny Generation, »som virkelig er i Stand til at fuldføre det Hverv, som Forsynet vil betro dem i Morgen.« Det Haab, man nærrede om, at Europa efter Krigen vilde blive aandeligt fornyet, glippede. Frankrig, som havde forblødt sig legemlig set, forblødte sig nu ogsaa sjæleligt. — Det var moralsk fortabt. — Forfølgelsen havde triumferet, grundet paa alt for mange blodløse Kristne, hvis Natur var utilgængelig for Naaden, og som levede et hedensk Liv. — Hvad kunde der gøres for at standse dette Forfald? Opvække en Generation, som kunde frelse Landet.« »Fra tidligere Tider,« fortsætter Korstogets Stifter og Historiker,* »har et vist Antal i de katholske Skoler, især efter at den hyppige Kommunion har baaret Frugt, ønsket at udføre noget, som ikke maatte være middelmaadigt — de har sejret — en Elite er vokset op.«

Dannelsen af denne Elite var Bevægelsens Maal. En bestemt særlig Træning af Ledere. Ogsaa dens Stifter følte, at Opdragelsen kunde forbedres, Opdragelsen af »den Ungdom, som er os betroet, og hvori der er saa store Rigdomme af Evner, saa stor en Magt, som tænkes kan.« Kadetterne var det »konkrete Svar«, »Vort Maal er, at de, som i den guddommelige Plan kan blive Elitens Mænd (des hommes d'elite), virkelig skal blive det. Vi ønsker — i hvert Tilfælde *for nogle* — en Kristendom, som ikke er lemlæstet, forfalsket, kvalt af det virkelige Liv, beslægtet med en ren, naturlig Aktivitet, som eksisterer Side om Side med forskellige Lidenskaber i Stedet for selv at være den store alt gennemtrængende Lidenskab.«

Ved Afsløringen af Mongré-Kollegiets Krigsmindesmærke i 1920 aflagde 400 »tilstedeværende« unge det højtidelige Løfte, med Hænderne udstrakte mod deres døde Kammeraters Marmorindesmærke, at Troen og Traditionerne, for hvilke den ældre Generation var død, skulde leve. Det er klart, at dette Løfte, hvor alvorligt det end blev givet, med Tiden vilde være blevet glemt og negligeret;

*) »Une Elite dans la jeunesse française«. R. H. Charmot (Paris Editions SPES, rue Soufflot, 17).

men de, som forstod den fulde Betydning af det, hvad Mod, Selvbeherskelse og stadig Udholdenhed angaar, forstod at forebygge. De var de første Kadetter og gav Stødet til den formelle Grundlæggelse af Korpset.

Som Navnet angiver, havde Korpset noget militært over sig; det havde fire Divisioner, Officerer, og en almindelig militærisk (og spejdermæssig) Aand. Men dens Fremgangsmaader var aabenlyst og uforbeholdent aandelige. Ingen var tvunget til at blive Kadet, tværtimod, det var yderst svært at blive indrulleret; men de, som havde Hel-det med sig, vidste, hvad de havde at gøre. Kun Medlemmer af en Kongregation eller et Broderskab var valgbare, og dette fordrede allerede en ganske særlig Hengivenhed til Guds Moder, en kort daglig Betragtning af Evangelierne, Selvfornægtelse eller en vis Grad af Spægelse (under en Skriftefaders Vejledning), og ugentlige Møder i Broderskabets Kapel. Som det vil ses, blev »Gudsfrygten« eller mere korrekt Andagten hverken skjult eller fortiet.

Førernes høje Standard.

Som den første Prøve for at faa Adgang til Korpset betragtedes det at faa Adgang til selve Skolen, og som den anden til Kongregationen, og Stifteren af Korpset siger, at man maaske vil tænke, at der ikke blev meget tilbage at gøre for Kongregationens Medlemmer, eller at deres relativt lille Antal ikke var yderligere Anstrengelser værd. Men nøjagtigt det modsatte var Tilfældet, for fem eller al-lerhøjst ti Procent af Skolen blev anset for egnet Materiale til Indrullering iblandt Kadetterne.

Langt mere end Gudsfrygt, ja selv en eksemplarisk Opførsel blev anset for nødvendige Betingelser for Førerne; man krævede intet mindre end Løftet om fuldt udviklet Manddom i Sjæl, Tanke og Legeme, og Mod til fast at arbejde hen imod et saadant Ideal. Angsten for at der skulde udklækkes indbildske Taaber i Stedet for Ledere, blev ryddet af Vejen; thi de første Symptomer paa Indbildskhed gjorde straks Ende paa en Kadets Karriere.

Programmet var meget lige til; det var en Leveregel; »dets Lære« var Evangeliets«; »dets Moral Christi«. Korpsets Motto var: »Vedligeholde« (maintenir); det gik ikke ud paa at omforme, men forny Traditionerne i et engang herligt katolsk Land.

Og Programmet fortsætter: »Kadetten skal udfolde den højeste Energi, Masserne skyer tilbage for Vanskelighederne, Kadetten skal gaa lige imod dem, intet skal han foragte saa meget som Magelighed og Blødagtighed.« Sin Tro og sin Overbevisning maa han ikke beholde for sig selv, de vil uundgaeligt blive kendte, for de vil vise sig paa Overfladen. Da han maa være frygtesløs og dadelfri, vil

Menneskefrygt være en Vanære, en Degradering. Hvis han f. Eks. bliver opfordret til at tale offentligt eller til paa anden Maade at optræde, skal han gøre det øjeblikkeligt. Men hvis han foretrækker en »borgerlig Tilfredshed i sin Krog«, holder han op med at være Kadet. At have en god Villie i hele sit Program er ikke nok; ingen »Udslettet Personlighed« er valgbar. Tilsyneladende kan han være saa beskedent, som han være vil, men han maa være en Kraft, en Personlighed. Han skal altid være glad. »Der er altid mere Grund til Munterhed end til Bedrøvelse, men for at erkende dette maa man gaa til Tingenes Rod.« Han maa aldrig surmule, ikke stønne under Vanskeligheder eller daarlige Resultater. »Surmulen eller Bedrøvelighed er for de slagne, en Kadet er en Sejrherre.«

Han skal være Realist. Og især skal Frelseren for ham ikke være en »lærd Abstraktion«, men en levende Person og en Del af hans Liv. »Med ham samtaler han lige saa intimt og konkret som med Fader, Moder og sin bedste Ven — denne Intimitet holdes oppe ved en fortsat Skiften mellem Hengivenhed og Tjeneste. Kadetten taler under privat Konversation lige saa naturligt om Jesus Christus som om noget som helst andet. Christus er det store Venskabsled med andre — ikke alene Genstanden for from Andagt, men alt for Tanken, Hjertet og Sjælen.«

Men end ikke dette er alt. Kadetten skal være et fuldendt Væsen. Tanken skal være lige saa højt trænet som Legeme eller Sjæl skal være stærk i alt, selv i legemlig Henseende — et daarligt Helbred er en Hindring for denne særlige Form for Apostolat, saaledes som det vil være det i det udenlandske Missionsarbejde, som Franskmændene er berømte for. Mangel paa Intelligens eller Opdragelse hindrer ham ligeledes i at blive et Emne; Ungdom er ogsaa forudsat; er man 18 Aar, er det for sent for en intens Træning til Arbejdet.

Desværre var Mongré-Bevægelsen alt for afhængig af sin Stifter. Pater Charmot S. J. blev syg af Overanstrengelse som Leder for Ungdommen, og hans Efterfølger kunde ikke holde Bevægelsen i den samme Højde. Den døde ikke hen, den eksisterer endnu den Dag i Dag, men i en anden Form, nemlig i to forskellige Foreninger. Den ene for Studenter fra 18—30 føres videre og har sit eget Blad »Cadets du Christ«. Den anden Forening, som stammer fra Mongré, er Korstoget for mindre Drengene; deres Blad har samme Navn som Kadetternes og udgives i Toulouse, 9, rue Monplaisir. I Frankrig er der ogsaa den mægtige ACJF (Association catholique de la jeunesse française) og JEC (jeunesse etudiante catholique). Derfor har Frankrig ogsaa Chancen for at frembringe den rigtige katholske Ungdom og har ogsaa til Hensigt at gøre det.

Vore katholske Skolers Maal er det samme. Det er ikke, som vi alle er klar over, en udelukkende Bevarelse af Troen eller de »kortvarige og negative« Resultater, som en katholsk Biskop skrev om for nylig, men Maalet er at ud-danne kæmpende Katholiker eller katholske Mænd i Or-dets smukkeste og stolteste Betydning.

Leo XIII og Vanddoktoren.

(Sluttet.)

Det havde Kneipp ikke ventet. Han rettede sig ligefrem i Sædet. Det var noget, som overgik alle hans Forventninger. Paven selv skulde være hans Patient! Dette var rigtig-nok Kronen paa hans Livsværk, rigelig Løn for alt, hvad han havde arbejdet og lidt for de mange Aar igennem.

»Deres Hellighed,« svarede han begejstret, »kan selv bestemme Tid og Sted; skade kan det paa ingen Maade, og det vil sikkert gavne. For mig, Deres Hellighed, vil det være den største Ære i hele mit Liv, hvis jeg maa lade mit Helbredelsessystem komme til Anvendelse paa den Hellige Fader, og jeg er sikker paa, at Paven derefter vil vedblive at bruge det efter passende Maalestok.«

Leo XIII smilede.

»Naar befaler Deres Hellighed, det skal være?«

»I Dag, straks,« svarede Paven lakonisk. »Gaar det ikke an?« tilføjede han lidt tøvende, da han saa, at Prælaten var sprunget op fra sin Stol.

»Om det gaar!« raabte Kneipp med stærk Stemme, saa det næsten drønende gav Genlyd fra Loftet. Saa løb han søgende rundt i Værelset. Det var en Scene, som den unge Præst aldrig kunde glemme.

»Er der noget, De mangler?« spurgte Paven, som morede sig kosteligt over Kneipps Glæde.

»Vand og Eddike, ellers ikke noget, Deres Hellighed.«

»Det skal straks komme,« svarede Paven, som rejste sig og ringede.

Efter en Tids Forløb — Kneipp syntes det varede uendelig længe — viste Pavens Tjener Pio sig i Døren.

»Pio, hvor gemmer du dig da?« spurgte Paven bebrejdende; »bring de Herrer, hvad de forlanger!«

Den gamle Tjener gyste ligefrem, da han hørte Ordene »koldt Vand«.

»Hvem er det kolde Vand til?« spurgte han mistroisk.

»Til den Hellige Fader,« svarede den unge Præst, som førte Samtalen.

»Til den Hellige Fader?« udbrød Pio, idet han strakte Hænderne afværgende frem for sig; »det gør jeg ikke uden Dr. Laponis Tilladelse.

Nu tog Paven Ordet, og med en Fasthed, som man ikke vilde have tiltroet ham, sagde han:

»Vær nu fornuftig, Pio, og bring Herrerne, hvad de forlanger. Den Hellige Fader befaler dig det. Se nu at komme af Sted, og bring, hvad de vil have.«

Pio gik og kom igen med det ønskede, som han paa et Vink af Paven bragte ind i Soveværelset, der laa ved Siden af Audiensgemakket. Han gjorde det med alle Tegn paa Misbilligelse. Han vilde da heller ikke blive i Værelset. De Herrer og Paven maatte selv tage Ansvar for, hvad de gjorde uden Livlægens Vidende. Han vilde i hvert Fald vaske sine Hænder i Uskyld.

Nu begav Paven sig ind i Sovegemakket, og faa Minutter efter kaldte han paa Herrerne. Kneipp foretog sagligt sin Blanding, og derefter hjalp den unge Præst ham med at blotte Pavens Overkrop for at give ham den Behandling, der skulde til. Da man var færdig med det, hyllede man Kristenhedens Fader ind i varme Tæpper, da Oldingens Egenvarme ikke var stor nok til at frembringe den ønskede Virkning.

»Og hvad skal Vi saa gøre?« spurgte Leo, efter at Kneipp havde taget ham i sine mægtige Arme og lagt ham til Sengs.

»Ingenting, Deres Hellighed, bare sove.«

Men dér kom han galt af Sted.

»Sove? Paven har sovet; Paven kan ikke sove mere.«

Men nu skete der noget uventet! Kneipp rettede sig op i sin fulde Højde, hans Ansigt fik et Udtryk af dyb Alvor, og med magtfuld Stemme og med et Eftertryk paa hvert Ord sagde han noget, som Paven ganske vist ikke forstod, men hvis Mening der dog ikke kunde være nogen Tvivl om, selv uden Oversættelse. Det var Lægens strenge Befaling, som Patienten havde at rette sig efter. Og uden at afvente Pavens Svar drejede Kneipp sig om og begyndte at lukke Vinduesskodderne til, saa der kunde blive helt mørkt i Værelset, hvorpaa han uden at sige et Ord gik ud.

Det var en ubeskrivelig Scene.

Udenfor gav han sine Ordre til Pio, der stadig ventede foran Døren med bebrejdende Mine, og derefter henvendte han sig til de tjenstgørende Prælater og erklærede, at alle Audienser og Besøg hos Paven maatte aflyses, og Paven maatte være aldeles uforstyrret, indtil han meldte sig.

For et Tidsrum af tre Timer greb den jævne Landsbypræst fra Wörishofen ind i Verdenskirkens Organisme, idet han om Formiddagen mellem Kl. 11 og 2 fik Kirkens Hoved og Hjerte, Paven, til at sove. Det var endnu aldrig før hændet; aldrig før havde den Hellige Fader sovet paa

den Tid . . . for han faldt virkelig straks i Søvn, saaledes som Kneipp havde befalet ham.

Men den unge Præst maatte stadig undre sig over den fuldstændige Forvandling, der var foregaaet med Prælaten. Han begreb det ikke.

Da de gik ned ad Trapperne i Vatikanet, kunde han ikke lade være at spørge Kneipp, hvordan det dog kunde være, at han først havde været saa ordknap og tavs og senere saa talende og meddelsom. Kneipp saa over sine Brilller paa den unge Konfrater og smaalo.

»Naa, det vilde De gerne vide? Det er ganske lige til. Jeg har Forstand paa Helbred og Herren deroppe har Forstand paa Kirken. Først var han Paven, og bagefter var jeg Paven,« sagde han paa sit svulmende schwabiske Maal.

Han lo fornøjet for sig selv; men den unge Præst kom til at le saa højt, at Schweizeren, der stod ved Udgangen, stiv som en Statue, forundret saa op . . .

Om den gode Pio nogen Sinde kom til at give sin Herre den Behandling, der forekom ham saa farlig, vides ikke; men at Paven ved højlys Dag sov udmærket tre Timer, det staar uimodsagt fast, og Kneipp var ude af sig selv af Glæde over Resultatet af sin Kur. Han havde erobret sig en Plads i Pavens Hjerte. Derfor var ogsaa hans Afskedsaudiens hos Paven saa højtidelig og havde en ganske personlig og hjertelig Karakter. Leo XIII havde lært Kneipp at kende som en udmærket Præst og Læge. Han overrakte ham ved Afskeden en Guldmedaille, og holdt, denne Gang paa Latin, en gribende Tale til ham. Paven talte langsomt og tydeligt, saa Kneipp forstod, hvad der blev sagt; han var rørt til Taarer; hans Bevægelse var nær ved at overmande ham.

»Naar engang den Efterretning naar til Dem,« sagde Paven til sidst, »at Leo XIII er død, vil alle Præster i hele Verden bede for ham; det vil De ogsaa, som Sognepræst i Wörishofen. Men da De paa en ganske særlig Maade er kommet Paven personlig nærmere, saa ønsker Vi, at De ogsaa ganske særligt vil tænke paa ham. Gaa nu bort i Fred! Bevar Mindet om Os vel i Deres Hjerte! Vi meddeler Dem og alle i Wörishofen, som er Dem dyrebare, Vor Apostoliske Velsignelse.«

Taarerne strømmede ud af Kneipps Øjne, og tre Gange knælede han ned, før han nærmede sig Kristenhedens Fader. Med uforlignelig Mildhed saa Paven ham nærme sig, og da han kyssede Pavens Haand og Fod, lagde Leo XIII sin smalle, voksblege Oldingehaand paa det brede, mægtige Schwaberhoved, hvor den saa ud som næsten ingenting.

Kneipp viste sig at være en god, Paven derimod en

daarlig Profet. Paven levede endnu ni Aar, saaledes som Kneipp havde forudsagt. Naar Leo XIII antog, at den betydeligt yngre Kneipp vilde overleve ham, havde han jo nok Sandsynligheden for sig, og dog kom Sognepræsten fra Wörishofen ikke til at bede for den døde Pave, saaledes som denne havde ønsket det; thi Kneipp døde allerede den 17. Juni 1897 af en kræftagtig Lidelse. Paven overlevede, trods sin høje Alder, Præsten med mere end 5 Aar. Han døde 93 Aar gammel. Det Himlens Lys, som saa længe havde skinnet mildt for Menneskene, var for evigt udslukt.

Leo Wulfert.

Paa Lytterpost.

Om Torsdagen holdes for Tiden Foredrag i Anledning af 400 Aars Jubilæet for Københavns Genoprettelse efter Borgerkrigen. Den 9.-9. Kl. 19³⁰—20 indledede Professor emer. Dr. phil. Johs. Østrup: »**Københavns Universitets Jubilæum 1537—1937.**« »*Det første Universitet var indrettet efter italiensk Mønster, havde bl. a. den Bestemmelse, at dets Rektor skulde have Rang over Kardinalerne . . . Kristian III mødtes med de overvundne i et Punkt, der i høj Grad lettede Forsoningen: Begge Parter hyldede den nye Lære*« (Lutherdommen). En besynderlig Fremstilling af de religiøse Forhold i Danmark i 1546! Sandheden er, at Kirkeomvæltningen maatte skjules for Folket (og for en Del af Præsterne med) ved Bibeholdelse af Latin o. s. v.! »*Nu skulde der ikke mere være Religionskrige . . . I Sammenligning med det øvrige Europa var det en stor Fordel, at begge de stridende Parter var lutherske.*« Ja, de to fremmede Magter — Holstenerne og Lübeckerne — der reves om Danmark; ikke det danske Folk, der maaske ikke kan kaldes en stridende, men den lidende Part. »*Man havde jo alt det inddragede Kirkegods, og Formaalet med Universitetet (det nyoprettede) var at værne mod Papismen, saa det havde været naturligt, om Universitetet havde nydt godt af Kirkegodset; det fik dog kun meget beskedne Midler at raade over.*« Det var nemlig ikke religiøs Begejstring, men Pengegridskhed, der drev Erobrerne. Mod Slutningen af Foredraget følgende Bemærkning: »*Af store Navne, der ikke knyttedes til Københavns Universitet, kan fra den ældre Tid kun nævnes to: Tycho Brahe og Nicolaus Steno.*«

Den 16.-9. Kl. 19³⁰—20, fortæller Dr. theol. Niels Munk Plum: »**Theologien**«: Universitetet kræver Lærefrihed: Hverken Stat eller Kirke maa diktere Universitetet en theologisk Mening. Dog maa Universitetet uddanne Theologerne til at være Præster i den danske Folkekirke, der er evangelsk-luthersk. Derved opstaar en vis Spænding.

— Theologien var oprindelig Videnskabernes Videnskab, altsaa Universitetets Kærne. — Forudsætningen for Theologien er, at Gud er. Man har opstillet Beviser for Guds Tilværelse; men de har altid vist sig at være uholdbare. (Vi Katholiker kan absolut ikke forkaste Gudsbevisernes store Værdi saa lidt som deres Holdbarhed.) Professoren gav en Oversigt over det theologiske Studiums Discipliner og bemærkede herunder bl. a.: »Latin er ubetinget nødvendig. De fleste Kirkefædre og de ældre katholske og lutherske Theologer skrev paa Latin. Desværre er Interessen for Latin i Dalen.« — — »Den største Begivenhed i Kirkehistorien, Reformationen udgik fra et Universitet. Det var en Munk, der kom i Anfægtelser; men det var som Professor i Theologi, han forkyndte den nye Lære.« Dette nævnede Prof. Plum som Bevis paa, at Theologien er det bedste Værn mod religiøse Vildfarelser. Ja, ja, det sete afhænger af Øjet, som ser.

Ignatius.

Nye Bøger.

En Menigheds Vækst i Norden.

Vore svenske Trosfæller har fejret St. Eugenia-Kirkens Hundredaars-Jubilæum med Andagter og Fester, som sikkert vil huskes af mange og sætte Spor i deres Liv. Men det blivende Minde er Bogen »St. Eugenia Kyrka 1837-1937« (Stockholm, Hugo Gebers Forlag 1937, 182 S. Kr. 6), som Pater R. Wehner har redigeret og som indeholder flere Forfatters ypperlige og interessante Bidrag til den katholske Menigheds Historie i Stockholm. Her genfindes ikke blot den Artikel om Biskop Studachs Virksomhed i Sverige, som Biskop J. E. Müller har skrevet og N. U. bragt d. 29. August, men mange Oplysninger om de andre Apost. Vikarer, en herlig Artikel om Dronning Josefina, andre om Præster og Menighed, en værdifuld svensk katholsk Bibliografi, en Skitse om Retten til fri Religionsøvelse, om Valfarterne fra Kirken og til sidst om Kirkegaarden. Mange fortræffelige Illustrationer, hvoraf mange ikke kan findes andre Steder, smykker Bogen. Det er ikke blot en Bog for historisk interesserede Mennesker, men alle, der har Interesse for og spændt iagttager eller medarbejder paa vore Menigheds Vækst, vil med Glæde blade i Bogen og studere denne svenske katholske Menigheds Kampe og Sejre. Man maa ønske, at saa mange katholske Menigheder i Norden som muligt følger deres stockholmske Søsters Eksempel og fejrer deres respektive Jubilæer først og fremmest ogsaa ved saa værdifulde kritisk-flittige historiske Tilbageblik.

Hvad førte til den ulyksalige Trossplittelse?

Dr. med. *Paul I. Reiter* vil udnytte de Resultater, som en endnu ung Videnskab, den psykiatrisk-karakterologiske Pathografi, er naaet til i Lutherforskningen. Hermed yder han ogsaa et meget betydeligt Bidrag til Løsningen af vort Spørgsmaal. Foreløbigt er dog kun udkommet første Bind af hans vidtomspændende Undersøgelser: »*Martin Luthers Umwelt, Karakter und Psychose, sowie die Bedeutung dieser Faktoren für seine Entwicklung und Lehre, I. Die Umwelt.* København, Levin & Munksgaard, 1937. 402 S. Kr. 15,—.

Den fremragende Psykiater er klar over de Vanskeligheder, hans historisk-psykiatriske Studie vil støde paa. Det er forbausende, i hvor høj Grad han svarer til de Fordringer, han selv stiller: »En psykiatrisk Bedømmelse af en fremmedartet og fjern Tids Personligheder fordrer grundigt Kendskab til den historiske Methode, Evnen til en intens Fordyben- og Indleven-sig-i hin Tids Begivenheder. Indtil mindste Enkeltheder maa man kende Datidens sociale Forhold, Skikke, Sædvaner, Omgangsformer, Udtryksmaade og Opdragelse. Man maa være fortrolig med Tidens religiøse, kosmiske og politiske Ideer og Livsanskuelser, med dens Religion, Filosofi og Mystik, med dens Skikke og Overtro, Litteratur og Kunst, med sociale og økonomiske Forhold, med Dagliglivets Foreteelser og Skikke, lige til Bygge- og Boligforhold, Hygiejne og Medicin. Uden et saadant Kendskab til Enkeltheder vilde man være udsat for alt for mange Fejlslutninger, som den, der ved Besked med Tingene, undgaar.«

Saaledes lykkes det ham at opfatte det store Milieus og den nærmeste Omverdens Betydning for Luthers Udvikling. Denne Udvikling kendetegnes kun i store Omrids. En nærmere Uddyben af Vekselvirkningen fra Luthers Omverden og Ejendommelighed vil derfor først følge i Værkets andet Bind, som vi imødeser med Spænding, og først da vil en afsluttende Dom være mulig.

De Enkeltheder, vi ikke er indforstaaede med i det foreliggende Bind, er uden Betydning for Undersøgelsens Gang.

A. P.

Et vægtigt Bidrag til dansk Middelalderhistorie.

Lektor *J. O. Ahrnung* forsvaret d. 30. September en diger Doktordisputats: »*Roskilde Domkapitels Historie*« (Roskilde 1937, Flensborgs Forlag, 459 S. m. Ill. og 2 Indices Kr. 15—) som ovenikøbet kun er Værkets første Del, der omfatter Tiden indtil 1416. Vi kan kun ønske, at Lektoren maatte høste megen Anerkendelse og Ære for dette Arbejde, som forudsætter en vældig Arbejdskraft og Flid, en fremragende Evne til at føle sig ind i svundne Tiders Tankegang og

en ubestikkelig Redelighed og Respekt for Kendsgerninger. Vi følger i denne Bog Roskilde Domkapitel — denne for Middelalderens Danmark saa vigtige Institution — fra dets ældste Tid, vi ser dets Organisation, dets aandelige Virksomhed og økonomiske Basis, vi lærer Middelalderens rige Stiftelsesliv at kende og vandrer fra Alter til Alter i den ærværdige Domkirke, vi ser Kapitlets Magt udfolde sig og gribe ind i Historiens Gang og især kan vi forstaa Forfatterens Glæde over den ustandselige Strøm af Domkirkens gejstlige, Prælater, Kanniker og Alterpræster, som er passeret forbi hans aandelige Øje. Hvem der i Fremtiden vil orientere sig om Gudstjeneste og Gejstlighed i Middelalderens Danmark, vil næppe kunne undvære denne Bog. En Katholik vil uanset enkelte mindre Misforstaaelser i høj Grad paaskønne den saglige Tone og grundige Forstaaelse af den katholske Kirke og dens Liv. (Faas i Kath. Bogh.) —z.

Birgitte Wests Daabsbillede.

Malerinde Birgitte Wests store Billede i Daabskapellet i Vor Frue Kirke, Aarhus. De troende stiger op af Daabens rensende Vande og vandrer op mod Trefoldighedens Lys.

Fra Hovedstad og Provins.

St. Andreas Kirke i Ordrup.

Søndag d. 19. September blev P. Christian Lønskov S. J. indsat i sit Embede som Sognepræst for Ordrup Menighed. Højærv. P. Spaus overrakte som Biskoppens Repræsentant

St. Andreas Kirkens Nøgler til P. Lønskov, for at han skulde lukke op og — som Ritualbogen siger — skulde have Magt til at give Adgang til Kirkens Naademidler for den Menighed, Gud nu vilde betro ham. Samme dybe Mening havde de efterfølgende Ceremonier, som blev fortolket i en kort Tale af P. Spaus efter Oplæsningen af det biskopelige Kaldsbrev. Derefter holdtes der Levitmesse. Vi ønsker P. Lønskov, at hans Bøn, han udtalte i sin Festprædiken, maatte gaa i Opfyldelse: To Nøgler, sagde han, havde han faaet overrakt i Dag — Kirkens Nøgler og Nøglen til Tabernaklet. Saa var der kun een Nøgle tilbage, som ingen kirkelig Myndighed kunde give ham, hvis han ikke fik den overrakt af selve de troende: det var Sognebørnenes Tillid og Fortrolighed — Nøglen til deres Hjerte!

Den Tak, vi bringer den gamle Sognepræst, Højærv. P. Spaus, kommer i hvert Fald »fra Hjertet«, ligesom hans jævne, men dybt følte Ord, han udtalte, da han overdrog Embedsmyndigheden til sin yngre Medbroder, fandt Vej »til Hjerterne«, saa de sent vil glemmes.

Foredrag i Hørsholm.

Efter et offentligt Møde arrangeret af lokale Menighedsmedlemmer skriver Frederiksborg Amtsavis den 23. September: Skolebestyrer P. Nøsen, København, holdt i Forgaars paa Hørsholm Hotel et godt besøgt Foredrag over Emnet: »Det kristelige Livs sociale Fornyelse«. Tal. hævdede, at der kun gives een Vej, som kan føre til bedre Kaar for alle Mennesker: Den sociale Fornyelse ved den kristne Næstekærlighed.

Menigheden i Kolding.

Ogsaa i Kolding sker der noget. Ganske vist har vi ingen fælles Kaffeborde eller varme Pølser, Dans o. lign., men det religiøse Liv blomstrer alligevel. Navnlig er det meget opbyggende at overvære Menighedens maanedlige Fælleskommunion, hvori hele Menigheden deltager.

Skolebygningen har i Sommerens Løb været underkastet en gennemgribende Reparation, saaledes at Lokalerne nu fremtræder lyse og venlige. Ogsaa i Kirkens Kor har Malerpenslen været ført saa heldigt, at det nye Alter nu fremhæver sig langt smukkere end tidligere.

Endelig kan nævnes, at vor Menigheds kendte Grundlægger, afdøde Mgr. Clemens Storp, er blevet hædret ved, at Byen har ladet en Gade bære Mgr. Storps Navn: Clemensgade. Det er et smukt Bevis for, at Mgr. Storp endnu ikke er glemt i den By, hvor han levede sine bedste Aar.

Henricus.

Fra den vide Verden.

Hvorledes et Samfund af anglikanske Ordenssøstre kom til Kirken.

For nogen Tid siden er de anglikanske Ordenssøstres Samfund i Vancouver (Kanada), som kalder sig »Søstre af det kære Jesu Selskab«, gaaet over til den katolske Kirke. I et udførligt Retfærdiggørelsesskrift har Søstrene klarlagt »deres Konversions Udviklingshistorie«. Pariserbladet »La Croix« gengiver de vigtigste Afsnit af dette Skrift: »I Fortiden har man hyppigt talt til os om den sørgelige Splittelse inden for Kristenheden, og naar vi tænker paa, at Vorherre er nedsteget fra Himlen for at stifte sin Kirke som Frelsens Ark for hele Verden, en eneste, hellig, katolsk og apostolisk Kirke, og at han har bedt meget for den, for at Enheden ikke skulde brydes — saa staar vi selv til Regnskab for denne sørgelige Situation. Det er umuligt at læse og betragte Jesu Ord hos Johannes (17, 21) uden at komme til den Overbevisning, at vi alle bærer paa et Ansvar i denne Henseende og ikke har Ret til at sidde uvirkomme hen og overlade Tingene til sig selv. Spørgsmaalet om Kirkens Enhed var allerede igennem flere Aar Genstand for vore Tanker og vore Bønner, og det bestemte os til et opmærksomt Studium af Biblen, Kirkens Lære siden Aposteltiden og Kirkehistorien. Dette Studium gav Anledning til vor Beslutning, som er dikteret os af vor Samvittighed. — I Aaret 1933 fejrede den engelsk-katolske Gruppe inden for Kirken i England det første hundrede Aar for dens Bestaaen. Dengang helligede vi os ivrigt til Studiet af vor religiøse Gruppes Historie. — Indtil da havde vi bestemt troet, at den engelsk-katolske Kirke som en Del af Kirken i England virkelig var et Led i den katolske Kirke. Vi havde indtil dette Tidspunkt ikke forstaaet, at en Enhedskirke ikke kan være spaltet i to Dele, især naar disse Dele er skarpt adskilte. Resultatet af vort Studium var en virkelig Aabenbaring for os. Kan et Samfund, som er uenig med sig selv, være den Kirke, om hvilken Herren sagde, at Helligaanden vilde bevare den i Sandheden? Svarer den til den Beskrivelse, som den h. Paulus giver: »Guds levende Kirke, Sandhedens Støtte og Grundvold?« Sandheden kan ikke modsige sig selv. Den Helligaand er en Ordenens og ikke en Forvirringens Aand. — Nu er vore Hjerter opfyldt af Glæde, fordi vi har nærmet os vort Hjemland. Og naar vi med nogen Smerte ser tilbage, saa er det, fordi vi maatte lade Mennesker, vi holdt af, blive tilbage. De er endnu undervejs og vil maaske en Dag naa os. Vi er Kirken i England megen Tak skyldig, navnlig den engelsk-katolske Gruppe. Den har givet os

den »katholske Tro«, selv om denne Tro ikke har gjort os katholske, og den gav os denne Tro saa fast, at intet vil blive ændret derved. Med Tiden vil vi uddybe denne Tro, som blev os lært, og det vil være os muligt at leve den bedre i den katholske Enhed. Men aldrig vil vi glemme vor Taknemmelighedsgæld til vor Lærermester.«

En Læge i det tredie Rige om Troens Kraft.

Direktøren for Universitets-Sygehuset i Erlangen, Professor Dr. Müller, udtalte sig ud fra de Erfaringer, han havde høstet igennem Aartier, i sin Afskedsforelæsning om Troens og Bønnens Kraft:

»Vi Læger maa ikke underkende, hvor stor en psykoterapeutisk Kraft der tilkommer den religiøse Tro og Bønnen. Og derfor anser jeg det for en stor Uret, naar der fra Lægens Side sker noget, som kunde rokke de syges religiøse Overbevisning. Lægen maa være klar over, at ingen Form inden for Filosofien eller Ethiken og ingen Verdensanskuelse kan erstatte det sjælelige Rygstød en religiøs Tro giver, og denne kan kun være bundet til en Bekendelse. Derfor maa vi ikke undlade at lade vore syge tage Del i den store Trøst, der ligger i Troen paa Aanden i Verdensordenen.« — Om Sygeplejesøstrenes Arbejde siger denne erfarne Læge: »I mange Tilfælde, hvor vi Læger ikke kan yde mere, forstaar de at vække Trøst og Haab, Taalmodighed og Livsmod, ja ovenikøbet Dødsglæde. Kristendommen, der jo som ingen anden Religion prædiker Næstekærligheden og dermed Omsorgen for de syge, har lagt den opofrende Pleje i Hænderne paa Kvinder, som helt vier sig til de lidendes Tjeneste, og den forpligter os Læger til at møde Søstrenes vanskelige og smukke Kald med Forstaaelse.«

Sukkersygen i Kirken.

Det ærkebiskoppelige Ordinariat i Köln har atter udsendt en Bekendtgørelse, hvori der udtrykkelig henvises til den Fare, det religiøse »Bras« rummer for Troen. Det paalægges de Gejstlige som en Pligt at have Opmærksomheden henvendt paa denne Fare og især at rense Valfartsstederne for dette Bras. I ethvert Tilfælde, hvor disse Gevækster viser sig, skal Ordinariatet underrettes herom med Angivelse af Fremstillers Navn.

»Benediktinische Monatschrift« bragte i Hefte 5—6 en Artikel om »Folkesmag i Kirkekunst«. Heri vender de sig i skarpe Ord imod »Udskudsvarerne« og »Fabrikanterne af dem«. Det drejer sig om »Sukkergodthelgener med frise-rede Hoveder, deres brunstige Ekstase, deres kvindagtige Grædevorenhed, deres dulgte Erotisering«, deres »udlevede karakterløse Dukkeansigter, er vederstyggelige o. s. v.«. Artiklen anfører ogsaa den katholske franske Digter Paul

Claudels lige saa skarpe Ord, som han under Titlen »Den flove Smag« har skrevet imod denne »Sacharin- og Sirups-overmættelse«. Ogsaa Ærkebispedømmet Kölns Kirkeblad bragte en Række Artikler om dette Emne. Sidste Artikel bar den megetsigende Overskrift »Sukkersygen eller Bras og Kunst i Kirken«.

P. Coughlins Værk.

Den kendte amerikanske Radiopræst Pater Coughlin er ankommet til England. I et Presseinterview gav han mange interessante Oplysninger om sin Virksomhed. Hans Sogn passes af 8 Præster. Men disse er for faa til at overkomme det mægtige Arbejde. Hver Søndag læses 8 Messer, 7 i Kirken, der rundt regnet rummer 100 Mennesker, og den sidste under aaben Himmel, og gennemsnitlig 20.000 Troende indfinder sig til denne Messe. En Stab paa 200 Sekretærer er nødvendig for at klare den daglige Korrespondance. Antallet paa Besøgende og Ansøgere, der daglig melder sig, er gennemsnitlig 5000.

A. C. Onsdag d. 13. Okt. Kl. 20 i Vesterhus, Vester Voldg. 115.

Efteraaarsfest, Smørrebrød, Øl, Punch, Frugt.
Festtaler: Pastor King. — Aarets katholske Russer har gratis Adgang. Deltagelse for Medlemmer og Gæster, 3,50 Kr. pro Persona, bedes anmeldt senest Mandag d. 11. Okt. til:

Politiadvokat A. Lotinga, Cand. mag. J. M. Henrichsen,
Formand for A. C. Sekretær for A. C.

Borgmester Jensens Allé 9, Øbro 7541. Hildursgade 8, Ryvang 2794 x
Kontingent bedes indbetalt paa Giro 20996.

Benediktinsk Iklædning i Klosteret paa Jagtvejen. Torsd. d. 7. Okt. efter 1. Vesper til St. Birgittas Fest finder den første Iklædning af to Novicer Sted efter den benediktinske Ritus. Kl. 15 synges Vesper. Derefter føres de to brudeklædte Postulanter til Alteret, hvor den cclebrerende Præst foretager Ceremonierne, hvorefter der afsynges Te Deum. Til Slut føres de to Novicer ind i Klausuren.

Maria-Kongregationerne i Stor-København. Søndag d. 10. Okt. 1937 Kl. 20 afholdes Maria-Kongregationernes aarlige Fælles-Festandagt i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade. Det forventes stor Deltagelse, og Kongregationerne opfordres til at møde med Fane eller Banner. I Fællesskab synges bl. a. Magnificat paa Latin ifg. Kongregationsbogen. J. Bender S. J. N. R. M. Oppermann.

Katholsk Kunstflid.

I Katholsk Boghandel, Stenosgade, udstilles der for Tiden to Lysestager af Kobbersmed Kugelmann, Aalborg. Nogle Læsere vil kende Kugelmann fra hans skønne Kobber-Korsbillede, der hænger i St. Knuds Skoles »røde Sal«. Nu henvender den gamle Meister sig med et nyt Arbejde til den katholske Offentlighed. Det er to store Lysestager, drevet i den smukke, guldliggende Tombak Legering (en bestemt Blanding af Kobber og Messing). De virker meget festligt og monumentalt og hører absolut hjemme paa et Alter. De koster 100 Kr. tilsammen — en Spotpris, naar man husker paa, at det ikke er Fabriksvare, men ægte gammeldags kunstfærdigt Kobbersmedearbejde. Nu staar de allsaa i Katholsk Boghandels Vindue og venter paa en Køber. A. Menzinger S. J.

Kirkelig Kalender.

Okt.	Okt.
3. S. Therese af Jesusbarnet. — 20. Sønd. e. Pintse. — Rosenkransfest.	10. S. 21. Søndag e. Pintse.
4. M. Frans af Assisi.	11. M. Marias Modervær- dighed.
5. Ti. Dag i Thereses Oktav.	12. Ti. Ferialdag.
6. O. Bruno.	13. O. Edvard, Konge af Eng- land.
7. T. Rosenkransfest.	14. T. Callistus I.
8. F. Birgitta.	15. F. Theresc.
9. L. Dionysius, Rusticus og Eleutherius.	16. L. Hedvig.

Okt. **Ugens Messebønner.**

3. S. **Therese af Jesusbarnet, Værnehelgen for alle Missionslande** ([194]); 2. *Sæt Bønner*: Rosenkransfesten (1099), 3. *Sæt Bønner*: 20. Søndag e. Pintse (741), 4. *Sæt Bønner* (kun i konsekreerede Kirker i stille Messer): Oktav af Kirkevielsesfest ([77]). Gudsmoders Præfation (522); Slutnings-
evang.: Søndagens (742). *Credo* i hele Oktaven.
4. M. Frans af Assisi (1096—937); 2. Therese af Jesusbarnets Oktav ([195]).
5. Ti. Foregaaende Søndags Messe (741—570) uden *Gloria* og *Credo*; 2. Thereses Oktav ([195]), 3. Placidus og Fæller ([28]—[28]). — *Eller*: Thereses Oktav ([194]); 2. Søndagen (741—570), 3. Placidus og Fæller ([28]—[28]).
6. O. Bruno (1098—939); 2. Thereses Oktav ([194]).
7. T. Rosenkransfest (1099—935); 2. Markus (1099—940), 3. Sergius, Bacchus, Marcellus og Apulejus (1099—940).
8. F. Birgitta (1102—941); 2. Thereses Oktav ([195]).
9. L. † Dionysius, Rusticus og Eleutherius (1102—941); 2. Thereses Oktav ([195]), 3. Gudsmoder ([90]—[94]).

NB: Messen paa den h. Therese af Jesusbarnets Fest, som i Aar falder paa en Søndag (3. Okt.) findes kun i den ny Udg. af Messebogen (S. [194]).

M.-K. Jesu Hjerter K. »f. Mænd« F.-K. Søndag den 3. Okt. Kl. 8¹/₂.

Bønnens Apostolat. Intentioner for Oktober Maaned: *For de religiøse Ordener og Kongregationer.* — *At Kendskab og Kærlighed til Missionerne effektivt maa fremmes hos alle Kristne.*

I Tiden fra Tirsdag den 19. Oktober Kl. 17 til Lørdag den 23. Oktober efter Messen holdes en

lukket Klosterretræte for Damer

i Assumptionsklosteret paa Rygaard.

Opholdet koster 10 Kr., alt iberegnet. Salmebog medbringes. Anmeldelse sker ved Henvendelse til Rektoren i Stenosgade eller Forstanderinden paa Rygaard.

St. Ansgars Fond. Til Udvidelse af »Nordisk Ugeblad« har vi modtaget:

X Nykøbing F	Kr. 10,00
Tidligere indkommet	Kr. 3623,37
I alt	Kr. 3633,37

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN).

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 30. September.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂ — 14¹/₂.

Nr. 41

Søndag den 10. Oktober

1937

INDHOLD: Zoega. — „Sept“s Endeligt og de spanske Biskoppers Hyrdebrev. — Hvem helgenkaarer Niels Steensen? — „Tyske Indtryk.“ — Propaganda-Kollegiet i Rom. — Vi skylder Mor... — Theater og Film. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

ZOEGA

Trods det fremmedklingende Navn var Georg Zoega Dansker. Han fødtes 1755 i en Præstegaard i Sønderjylland og tilbragte de første 27 Aar af sit Liv dels i Hjemmet, dels i København og adskillige Steder i Udlandet, hvor han med stor Iver studerede Oldkyndighed. I 1783 kom han for tredje Gang til Rom og forlod ikke siden »den evige Stad«. To Ting bandt ham her: Venskabet med den lærde og elskværdige Kardinal Stefano Borgia, som tog sig af saa mange Danske, og Kærligheden til den vidunderlig skønne Maria Pietruccioli. Hun blev hans Hustru, med hvem han levede et meget lykkeligt Ægteskab, selvom de maatte igennem mange Sorger og Genvordigheder. Stor Indflydelse kom Zoega til at øve paa Thorvaldsen, og enkelte af dennes store Værker var maaske aldrig blevet til uden Zoegas Paavirkning. Kardinal Borgia besad enestaaende Samlinger, især af gamle ægyptiske og romerske Mønter, som Zoega skrev mægtige Værker om, der endnu har blivende Betydning i den lærde Verden. Hvad han i øvrigt

betød i videnskabelig Henseende, er ikke her Stedet til at paavise, kun skal bemærkes, at hans Bidrag til Forstaaelsen af adskillige af den antikke Oldtids Problemer, af det koptiske Sprog og andre Sprog ikke er glemt. Før man kunde læse de ægyptiske Hieroglyffer, anede Zoega allerede, at den ovale Rand om et Ord betød en Konges Navn, saaledes som det senere viste sig at være Tilfældet.

Hvad der interesserer os mere her, er naturligvis Zoegas Overgang til den katholske Kirke. Den fandt Sted allerede 1783, samme Aar han giftede sig. Naar »Illustreret Tidende« i en mindre Artikel 1909 skrev, at Zoega som for hen Steno gik over til den katholske Tro, maa man desværre protestere og sige: Nej, ikke som Steno! Hvis man kan stole paa Historikeren A. D. Jørgensen, der altid skriver saa smukt om katholske Forhold, var hans Overgang til den katholske Kirke uden dybere Betydning for ham. »Med Hensyn til Religionen«, skriver Zoega selv, »tror jeg, at den sande Religion er i Menneskets Hjerte og kun har en tilfældig Sammenhæng med den ydre; alt det ydre er kun Skin, og saa finder jeg dog et større Skin for en Kirke, der ved (maa betyde: trods) alle sine Misbrug og Forvanskninger kan hidledes fra sin første Stifter i uafbrudt Følge, end for en anden, der har nogle iøvrigt ret brave Mænds urolige Aand at takke for sin Tilblivelse for faa Aar tilbage og egennyttige Fyrsters Caprice for sin Oprettelse, og i hvilken der ikke kan nægtes hver enkelt Lærer og hver pro tempore Fyrste samme Ret til at forny og reformere, som hine dengang havde«.

Til en Fætter i København skriver han: »Jeg havde Valget imellem enten at gøre en Pige, som i enhver Henseende var mig kær, ulykkelig for bestandig, eller at underkaste mig alle de Ceremonier, som her er forbundne med at tage til Ægte. Jeg tror ikke paa Dr. Luther, men jeg vidste ikke af, at det kunde vedkomme andre end mig selv. Jeg havde den gode Fordom om mit Fædreland, at den, der opfylder sine Forpligtelser i sit Kald, i øvrigt kunde leve umolesteret«.

I denne sidst udtalte Forhaabning blev Zoega ikke skuffet. Saa længe han levede, tilflød der ham rigelig Understøttelse hjemmefra, han blev dansk Konsul i Rom, Medlem

af Videnskabernes Selskab i København o. s. v., ja, da hans Ven og Velgører Kardinal Borgia under Napoleonstiden kom i stor Nød, skaffede Zoega ham en aarlig Pension fra Danmark som Tak, fordi han saa ofte havde taget sig af Danske i Italien.

Zoega blev ikke gammel. I Februar 1809 maatte han gaa til Sengs, og Lægerne saa straks, at der var stor Fare.

Hans Venner vaagede Nat og Dag hos ham, Thorvaldsen forlod ikke sin Vens Sygeleje fra det Øjeblik, det blev klart for ham, at det bar mod Døden. Zoega laa stille hen med lukkede Øjne, men med fuld Bevidsthed. Da Lægen spurgte ham, om han ønskede en Skriftefader, svarede han nej. Sognepræsten kom alligevel til Stede, og en Kapuciner gav ham Absolutionen. Den følgende Søndag blev han stedet til Hvile i Kirken St. Andrea delle Fratte i Rom.

Zoega var ikke grebet af Troen som Steno eller som de andre Konvertiter, vi hører om. Han har vistnok nærmest hørt til den Type Mennesker, man ikke saa sjældent træffer paa, og som siger: Kristendommen interesserer mig ikke saa meget, men skal jeg bekende den, maa det være i dens katolske Form, de andre er der ingen Mening i.

Niels Hansen.

Georg Zoega.

»Sept«s Endeligt og de spanske Biskoppers Hyrdebrev.

Gennem Udlandets katholske Blade gik der i de sidste Uger Efterretningen om, at det franske Ugeblad »Sept« ikke udkommer mere. Det er længe siden, en Begivenhed fra Avisverdenen har givet saa stærkt et Ekko som denne. Den Rolle, som Ugebladet, der blev udgivet af Dominikanerne fra Juvisy, har spillet ikke alene i fransk Katholicisme, men ogsaa i fransk Politik, kan næppe vurderes for højt. Det maa sidestilles med »Avenir« og »Univers«, som i det 19. Aarhundrede førte den aandelige Kamp for den ka-

stolske Verdensanskuelse med Journalistikkens Vaaben. Ligesom sine Forgængere var »Sept« heftigt omstridt og lidenskabeligt bekæmpet; ligesom disse havde det samlet en straalende Skare af Begavelser, og dets Villen var saa ren, dets Kunnen saa betydelig, som de Forfattere og Politikere, der engang samledes om Lamennais og Veuillot.

Imidlertid var »Sept« ligesom hine ikke fri for Fejl og ikke blot taktiske Fejl. En Lamennais blev af sine Sværmerier drevet ind paa en Bane, der endte i de argeste Kirkefjenders Lejr, hos den mest radikale Omvæltnings Repræsentanter. Veuillot blev af Omstændighederne og af sit Temperament drevet længere mod højre, men hans ildfulde Aand har ligeledes gjort megen Skade i det mindste igennem en stor Mands smaa Efterfølgere, som kun kunde efterligne hans Fagter, men ikke hans Begavelse. Endvidere vil man huske »Sillon« og dettes i Dag næsten glemte Leder Marc Sagnier.

Atter og atter forsøger i Frankrig kloge og fromme Mænd at udsonde Kirken med Tidens formentlig uovervindelige og sejrssikre Strømninger. Atter og atter falder her ved beklagelige Ofre, for hvis tragiske Skæbne man rystet bøjer sig. I de sidste Aar er Fristelsen til at rive Katholicismen ind paa Revolutionens og den overdrevne frihedsberusede Individualismes Bane vokset betænkeligt. Saavel Modviljen overfor Fascismen og den tyske Nationalsocialisme som ogsaa den naive Tro paa en smuk Kærne bag Bolchevismens ru Skal har forført en Del af de franske katholske Intellektuelle til at betragte Revolutionen fra Venstres Side som det lille Onde og Revolution i al Almindelighed som et kostbart Gode.

Praktiske Handlingens Mænd som Pierre Cot eller Georges Izard er herved fra deres katholske Begyndelse kommet saa langt hen imod Venstre, at de er ved at tangere Kommunismens Grænser. Det er godt at minde om, at den radikale Luftfartsminister, en vittig Karakterist har kaldt ham »*le sinistre de l'air*« (Ordspillet mellem ministre og sinistre er vanskeligt at oversætte), Moskvas Ven og det kirkefjendtlige Valencia-Spaniens Protektor, har begyndt ved den katholske Ungdom. Izard, den bolchevikvenlige Millionær Bergery's Generalstabschef, kommer fra Peguy's Kreds; sammen med dennes Søn har han udgivet en Biografi over denne højsindede Enthusiast. Den tredje i dette Forbund, Emmanuel Mounier, har stiftet en Art kristelig Kommunisme, som protesterer imod at være kommunistisk og følgelig kalder den nødvendige Revolution en »*communautaire*«, og som de indsigtfulde tager Afstand fra. Mouniers Tidsskrift »*Esprit*«, som forøvrigt er udmærket redigeret, har især grundet paa dets Holdning i den

spanske Borgerkrig vakt Forargelse i vide Kredse; det tog afgjort de Rødes Parti og fandtes altid i den forreste Linie, naar det gjaldt om at lange en ud til Francos Folk. I Kontakt med Osorio y Gallardo, Semprun, Bergamin og andre Reklamekatholiker inden for Valencia-Regeringen forfægtede »Esprit« den baskiske Separatismes Sag, angreb under Skin af den moralsk paabudte Upartiskhed det nationale Regime, som de spanske Biskopper ved et fælles Hyrdebrev havde betegnet som det, de sluttede sig til.

»Sept« er i sidste Instans strandet paa den samme Fejltagelse. I Afskedsnumret, som er dateret den 27. August, og som udkom efter en Forsinkelse paa flere Uger, meddeler dette Ugeblad endnu engang, at Kirken hverken bør være højre- eller venstre-indstillet, og at det havde været en Fortjeneste i Tiden efter den 6. Februar 1934 at have afholdt de franske Katholiker fra et ubetinget Forbund med eet Parti (læs: med Højre, med Reaktionen). Om Fortjenesten ved denne Handling vil der være delte Meninger. Om det virkelig var nødvendigt at jage Vælgerne hen til den ifølge sit Program og sine Førere virkelig anti-kristelige, anti-kirkelige Folkefront respektive bort fra de Partier, som enten er positiv kristelige eller indtager en venlig Holdning overfor Katholicismen (thi dette kommer ud paa et), om det var klogt at prædike Neutralitet i den spanske Konflikt mellem dem, der grusomt myrdede Tusinder af Præster, som ingen Kulthandling taalte, og hvis samlede Verdensanskuelse indtil mindste Enkeltheds modsiger Katholicismen, og dem, som ifølge deres Vilje og Virken er Kirkens Forkæmpere: om disse Spørgsmaal har det store Flertal af franske Katholiker forlængst fældet en anden Dom end »Sept«. Det synes, som om den toneangivende Kirkeautoritet nu paa sin Side ikke alene har gjort denne Dom til sin egen, men at de nu tvinges til at drage Konsekvenserne heraf.

For nogle Uger siden aftrykte »Sept« det spanske Episkopats Hyrdebrev efter den franske autentiske Oversættelse, der var udkommet i det belgiske Blad »Revue catholique des Idées et des Faits«. Kommentarerne til denne flammende Anklage lyder igen saaledes, som om Biskopperne ikke gør andet end prædike objektiv Neutralitet mellem Valencia og Salamanca! Det bemærkes, at ifølge paalidelige Meddelelser var »Sept« allerede under Kardinal Pacellis Pariserrejse Genstand for indgaaende Opgør.

Nu er altsaa dette Venstre-Katholicismens Organ gaaet ind. Efter Formen frivilligt. Finansielle Bevæggrunde kan have spillet med ind: som Følge af den voksende Kritik, som »Sept« blev udsat for, da de Abonenternes Tal hurtigt. Og dog havde det maaske ved en Appel til sine Venner

kunnet redde sig. For faa Maaneder siden indbragte en hurtig Subskription i Løbet af den korteste Tid 300.000 Frcs. Men en vægtig Stemme udefra synes at have erklæret, at det vilde være bedre, om »Sept«-Folkenes rene Vilje og høje Kunnen fremtidig blev bevaret i en anden Form og indenfor en anden Ramme.

Men dette altid opildnende, altid aandeligt bevægede Ugeblads store, uforgængelige Præstationer skal ogsaa fremhæves.

Det har fyldt Befolkningslag, som stod fjernt fra eller afvisende overfor Kirken, med Interesse for Katholicismen og indgydt dem Agtelse for dens Ansigt af i Dag. Det har naaet et forbavsende højt Niveau, hvad dets Bidrag angaar. Claudel, Mauriac, Maritain, Bernanos, Gilson, Goyau, Daniel-Rops, Cazin, Scherer, har taget Ordet i »Sept«.

»Sept«s Endeligt minder igen om, hvor svært det kan være at holde Hovedet klart i Tidens Taager, hvor forkert ogsaa den spanske Krig ofte er blevet bedømt selv fra ellers velmenende Mennesker. Med Glæde gør vi derfor opmærksom paa, at ovennævnte spanske Hyrdebrev, hvori over 40 spanske Overhyrder fremlægger Sandheden om den spanske Krig, den spanske Kirke, om den blodige Forfølgelse, udkommer paa Dansk. Det drejer sig om et kirkehistorisk Dokument af Rang, som vi alle bør udbrede saa meget som muligt.

Ved —z.

Hvem helgenkaarer Niels Steensen?

Under den Vandring i Niels Steensens Spor, som undertegnede foretog i Sensommeren til Tyskland og Italien — om dens nærmere Forløb vil der snart fremkomme Artikler — havde Jesuiternes Rektor i Hannover, Pater Grünewald, den Venlighed at indbyde mig, stærkt interesseret som Pateren er for den danske Lærde og Biskop. I Samtalens Forløb henviste min Vært til den mærkelige Skyhed, som germanske Folkefærd i Modsætning til Romanerne udviser, naar de staar overfor Helgendyrkelse og Mirakeltro i Praksis, altsaa ikke blot theoretisk skal forsvare dem. Han holdt det for en Nødvendighed, saafremt der skulde arbejdes for Niels Steensens Helgenkaaring, at bekæmpe denne Skyhed og nævnte i denne Forbindelse en Artikel af den kendte Helgenbiograf P. Konstantin Kempf, som burde komme ud til de størst mulige Kredse. Denne Artikel danner Grundlaget for de følgende Overvejelser.

Hvorfor findes der siden Reformationen saa faa germanske og nordiske Helgener? Dette er ikke noget forfængeligt eller ørkesløst Spørgsmaal. Thi der, hvor sandt katholsk Liv blomstrer, kan Helgenerne ikke undværes. Christus har indstiftet Kirken til Menneskenes Helliggørelse og ogsaa forjættet dem den usædvanlige Hel-

ligheds Naadegave. Naar altsaa Helligheden er et afgørende Kendetegn paa den sande Kirke, saa maa den ogsaa vise sig overalt, hvor Troen behersker Sind og Længsel. Christi Værk maa naa sit Maal uden Hensyn til nationale Ejendommeligheder, ellers vilde det være ufuldkomment. Dog skal det ikke nægtes, at Belingelserne herfor kan være gunstigere hos et Folk end hos et andet alt efter Kultur- og Tidsforholdene og de naturlige Anlæg.

At mange Katholiker i de germanske Lande opfatter Troen med hele deres Sind og gør den til Realitet i Livet, kan ikke bestrides. Ogsaa dér findes Sjæle, som er helt opfyldt af guddommelig Kærlighedsglød og anvender de højeste Idealer som Rettesnor for deres Handlinger. Niels Steensen er her et af de herligste Eksempler. Hvorfor udebliver efter deres Død de Tegn, som Kirken fordrer for at helgenkaare dem?

Her vil vi freinhæve nogle Grunde, som man maaske hidtil ikke har lagt tilstrækkelig Mærke til.

1. Først og fremmest er der den ringe Interesse for at ære og forherlige Guds Tjenere.

Der er hos os en vis Skyhed for at bede til saadanne Personer eller opmuntre andre dertil. Og dog er denne private Dyrkelse for Saligkaaringen gennem alle Tider blevet øvet af det troende Folk. Den kirkelige Lovgivning forudsætter den som en Selvfølge, idet den for at indlede Saligkaaringsprocessen forlanger Ry for Hellighed, Dyder og Mirakler, kun tillader den ikke den offentlige Dyrkelse (Kanon 2038 § 1).

Udebliver Anraabelsen, kan der heller ikke ventes nogen Gunstbevisninger, og en Saligkaaring kan ikke finde Sted. Efter den guddommelige Visdom sker Helgenkaaringen ikke kun for den saliges Skyld, men ogsaa for at anspore og belønne Iveren hos dem, som ved naturlige eller aandelige Baand staar den ophøjede nær. Ja, en ny Helgen er en ny Berømmelse og en mægtig Hjælp for et Land, dets Dioceses, det Ordener. Men helt uden vor Medvirken forundes denne Naade os ikke.

Ofte bidrager enkelte trofaste Bønnens Folk til en Helgens Ophøjelse. Saaledes var Guds Tjener *Peter Cayron*, S. J. († 1754), som selv staar paa Saligkaarings-Kandidaternes Liste, den mest trofaste Forsvarer for at faa fremmet Salig- og Helgenkaaringen af den h. Frans Regis. Utrættelig og kronet med de bedste Resultater var den Iver, som Passionisten *Vincens Srambi*, der i 1925 blev saligkaaret af Pave Pius XI, lagde for Dagen for Forherligelsen af Kongregationens Stifter, den h. Paul af Korset. Det var ikke sjældent Biskopperne selv, som paalagde deres Hjord, for at fremme Saligkaaringen, ogsaa at henvende sig til

den paagældende Guds Tjener om undergørende Hjælp. For saaledes at nævne en Kendsgerning fra den sidste Tid, opfordrede Biskoppen af Montefiascone i et Hyrdebrev til Dyrkelse af *Lucia Filippini* († 1732) efter at Informationsprocessen var indledet i 1909. Det var ikke forgæves, for allerede i 1926 kunde Lucia Filippini saligkaares.

2. Hvis vi lader det mangle paa Anraabelse af Guds Tjenere, saa er det en endnu større Forsømmelse ikke at bevidne den opnaaede Hjælp. I mange Kredse hersker en sand Frygt for at indrømme en Bønhørelse. Det er en mærkelig Inkonsekvens overfor vor Tros Grundsætninger. Den gode Bøns Virksomhed er en aabenbaret Sandhed. At Anraabelsen af de Hellige er nyttig for os, lærer Konciliet i Trient udtrykkelig. Hvorfor skal jeg da ikke i de enkelte Tilfælde anvende det, som jeg bestemt holder for sandt? Trossandhederne er dog ikke blot abstrakte Sandheder, men levende Kræfter, som virker i de kristnes Handel og Vandel. Selvfølgelig kræves for saadanne Hændelser af overnaturlig Karakter kun menneskelig Tro, kun Vished i videre Forstand. Men hvor ofte nøjes vi ikke hermed i det daglige En Bønhørelse er for øvrigt endnu intet Under! Guds Visdom mangler ikke Midler og Veje til at styre og lede alt saaledes, som han vil; for at høre vor Bøn behøver han ikke altid at handle imod eller over Naturkræfterne. Og dog er vi ofte berettigede til at sige: Uden min tillidsfulde Bøn vilde Sagen ikke have taget denne Vending. Om noget i egentlig Forstand skal betegnes som Mirakel, undersøger Rituskongregationen.

Træffende bemærker Dr. Ernst Kamnitzer: »I vor Tid kan man netop hos religiøse Mennesker træffe en stærk Modvilje imod at beskæftige sig med virkelige Mirakler. Andres Ønsker og Tilbøjelighed i saa Henseende betragtes som ekstravagant, ja næsten som noget usundt. Selvfølgelig er man overbevist om Miraklets principielle Mulighed. Maaske forstaar man ovenikøbet i veltalende Vendinger at forsvare det overfor en Skeptiker, men det levende, absolut virkelige Mirakel betragtes som en Forstyrrelse af det ordentlige Fromhedsliv.«

¶ Ved at tie med de opnaaede Bønhørelser forsvinder efterhaanden Bønnen til Guds Tjener, Folkets Tillid til ham vokser ikke, hans Helligheds Ry gaar tabt, og han selv glemmes. Denne Skæbne led mange germanske og nordiske Mænd og Kvinder, som havde fortjent at blive indført i Kirkens Heltebog. Det, der beklages i den for nylig udkomne Bog om Maria von Mörl's Liv (M. Buol: Ein Herrgottskind, Innsbruck 1927, 225) kunde siges om mange, nemlig at man har forsømt paa rette Sted at meddele de straks efter Døden forekommende mirakuløse Tildragelser.

Til Indledning af en Saligkaaringsproces forlanger Kirken Ry for Mirakler (Kanon 2038 § 1), altsaa forudsætter den, at disse bliver bekendtgjort, thi ellers kan et saadant Ry ikke opstaa.

Hvad er det, der har gjort den h. Therese af Jesusbarnet saa hurtigt kendt? Næst efter den Helligaands Tilskyndelse var det ikke blot det fortryllende ved hendes barnlige Hellighed, men ogsaa den Omstændighed, at man altid har offentliggjort de store og smaa Naadesbevisninger. Mange Kredse har følt sig oprørt herover. Sikkert vilde en inere indgaaende Undersøgelse have været paa sin Plads, da mangt og meget kunde forklares paa ligefrem naturlig Vis. Men meget ægte var ogsaa til Stede, Tilliden til den Hellige blev stadig større, og hun kunde svare med en Regn af Roser.

3. Ikke sjældent bærer ogsaa U k e n d s k a b Skylden for, at en Forherligelse af en Guds Tjener udebliver. Engang anbefalede en Ordensmand under en maanedlig Re-traite Tilhørerne at fremme den private Dyrkelse af en i deres Egn hjemmehørende Guds Tjener. Man svarede ham: »Vi vil først afvente, hvad Rom gør«. Nej, Rom foretager ikke det første Skridt, men det katholske Folk, som ved tillidsfuld Bøn giver den Hellige Mulighed til at vise sin Forbøns Magt. »Ry for Hellighed, Dyder og Mirakler« maa være til Stede, før Rom befatter sig med Sagen (Kanon 2038 § 1). Det er ikke Rituskongregationens Opgave at opnaa Gunstbevisninger af de Hellige, men kun at prøve, om de fremdragne mirakuløse Kendsgerninger har en overnaturlig Karakter eller ej. Efter Kanon 2038 § 1 kan enhver troende og enhver kristen Menighed andrage de stedlige Myndigheder om at paabegynde en Salig- og Helgenkaaringsproces. Tilskyndelsen udgaar altsaa fra Folket, og Kirken prøver, om Folkets Stemme er Guds Stemme.

De praktiske Følger for Niels Steensens Vedkommende er da, for det første, at Folket gøres bekendt med hans Levned. Indgaaende Kendskab til den unge, geniale Københavner, der i Løbet af ti Aar vinder Verdensberømmelse uden at miste sit ædle naturlige Sind eller sin Tro, der paa sin Karrieres højeste Punkt bliver Katholik, gennemfører alle sin Tros Konsekvenser og dør fattig og forladt i Schwerin, behøver blot at komme til Menneskers Kundskab for at begejstre dem for Steensen. At kende ham og at elske ham har endnu altid vist sig at være det samme. Pater Metzlers fortræffelige, korte og billige Biografi bør anskaffes; ingen kan heller læse A. D. Jørgensens »Nils Stensen«, uden at blive grebet af denne store Skikkelse. Til en flygtig Orientering har man den korte Levnedsskitse paa de udsendte Billeder af Niels Steensen, som

alle danske Katholiker bør have og uddele til andre. Saadanne Skrifter og Billeder bevirker utrolig meget godt og ansporer af sig selv til Dyrkelse og Tillid.

Opnaaede Naadesbevisninger maa ikke forties, men skal i Ydmyghed og med fornødent Forbehold meddeles paa rette Sted. Som der allerede staar paa Niels Steensen Billederne, tager Redaktionen gerne imod saadanne Meddelelser.

Endelig maa vi ogsaa bede til Gud om en lykkelig Fremgang for Processen. Thi vi Mennesker har den allerstørste Gavn af en Salig- og Helgenkaaring.

Men ogsaa Taknemmeligheden imod disse store Mænd og Kvinder kræver, at vi forskaffer dem denne Ære, som de har fortjent. Vi skylder Agtelsen for os selv det. Det er et sørgeligt Tegn paa religiøs Nedgang, naar Helgenernes Æt uddør i et Folk eller et Ordenssamfund. Ved —z.

»Tyske Indtryk.«

Man kunde spørge — og det spørges i amerikanske, engelske og andre udenlandske Aviser — hvorfor i al Verden de nuværende Magthavere i Tyskland vil begynde en Krig imod de fredelige troende Protestanter og Katholiker, der jo er de mest patriotiske og legale Borgere, som bl. a. ogsaa har udgydt deres Blod paa Slagmarken for et Fædreland, der nu finder paa at ville fratage dem et af Livets fredeligste og bedste Goder: Religionens frie Udøvelse?

Naturligvis svarer Regeringen: Vi fratager slet ikke Folket Religionens Udøvelse. Se bare paa Kirkerne, hvor de er fyldte! —

Ja, det er sandt nok: Kirkerne er bedre besøgte end nogen Sinde. For nylig afholdtes der i den gamle By Aachen en stor religiøs Fest, den saakaldte Heiligtumsfahrt. Tyvetusinde Mænd drog i Procession gennem de af troende overfyldte Gader, Hundredtusinder hilste Bisperne med Jubel, o.s.v..

Men hvorfor hilstes de med særlig Jubel, hvorfor er Gudstjenesten særlig godt besøgt for Tiden? Maaske fordi de brune Magthavere har opfordret Folket dertil? Nej, de havde under Haanden søgt at forhindre Tilstrømningen til Aachen og nedsætter i deres Blade daglig Kirkens Mænd. Denne Religionskamp er en særlig Kamp og føres ikke, i alt Fald ikke i Hovedsagen, i de gamle Spor, som Bismarck gik i Kulturkampen 1872—82. Ingen Ærkebisp af Köln er ført i Fængsel som 1837 Ærkebiskop Droste-Vischering, som 1874 Ærkebiskop Melchers. Ingen Biskop har indtil nu været fængslet, ikke Kardinal Faulha-

ber i München eller Clemens August von Galen i Münster eller Preysing i Berlin, skønt de nævnte tre flere Gange saa bestemt og maaske endnu mere bestemt end mangen af de Præster, der sidder arresterede, har prædiket Sandheden imod Regeringens Mænd. Dog har man ikke fangslet Biskopper til n. u. Methoden er denne Gang anderledes og forresten vel overvejet af den, som dirigerer det hele.

Man maa huske paa, at to af Hovedaktørerne har været Katholiker, har været undervist i vore Skoler og ført til den første h. Kommunion, har faaet Firmelsens h. Sakramente, har deltaget i den h. Messe og i den fælles Altergang Sagen er den, at man nu lidt efter lidt afskærer Kirkens Indflydelse, underbinder dens Kræfter og Arbejdsmuligheder. Frem for alt skal Ungdommen helt føres ind under de nye Magthaveres aandelige Tryk. Og paa dette Punkt er Faren størst.

Ungdommens Erobring føres med List og Vold. Med at lokke Drengene med Uniformer, Støvler, Remme og Dolke — noget en Dreng jo holder meget af, hvis han har læst Indianerhistorier og er noget »mandfolkeagtig« anlagt — medens man samtidig forbyder andre Dreng- og Ungdomsforeninger at bære blot det mindste Tegn paa Fællesskab. Saaledes blev Spejderne og de katholske Foreninger, især Svende-Foreningen, saa godt som umuliggjort. Denne sidste store af den fromme Præst Kolping grundlagte Forening har forresten slet ingen Uniform eller »Kluft«, men var velorganiseret baade for at hjælpe den enkelte Svend og fremme det religiøse Liv hos alle.

Man indser aldeles ikke, hvorledes denne store Svende-Forening skulde være en Fare for Statens Vel. Den er heller ikke blevet ophævet med eet Slag, men indirekte har man vanskeliggjort Udsigterne for disse unge Folk og inddraget dem i den Ensretning, som nu alle Tyskere skal staa i ligesom Soldater i Geled.

Det er den nye Methode: udadtil, navnlig i Aviserne: ingenting eller Forsikringen om, at Naziregeringen ikke tænker paa at ødelægge Religionen, at den tværtimod er »positiv kristelig«, at den er for Frihed og Folkets Velfærd — indadtil Vold og atter Vold med smaa forsigtige Indrømmelser i enkelte Tilfælde og nye Indskrænkninger af Friheden paa Kirkelivets og Skolevæsenets Omraade.

Men da jo det tyske Folk bøjer sig for Diktaturet, da Embedsmændene især giver efter for ikke at blive brødløse eller skade deres Familier — saa er Nazisterne og deres energiske, maalbevidste Ledere ovenpaa og næsten berusede af deres Held og Magt.

Hvor længe vil dette gaa? Det ved ingen, for der findes

for Øjeblikket ingen synlig organiseret Modstand. Alt er beregnet i Forvejen. Alt, alle Hjælpekilder, som de Kristne havde i gamle Dage: Rigsdag, Presse, Forsamlinger, er til-lige med andre Midler til Selvforsvar fuldstændig ødelagte. Retfærdighed for Domstolene er et vanskeligt Emne at tale om. Det vilde koste mange Maaneders eller Aars Fængsel for en Tysker at udtale sig tvivlende. Særlige Domstole, udvalgte Dommere tager sig af disse »kirkelige« Strafsager og idømmer utrolig høje Tugthusstraffe, ligesom Socialister eller andre »Statsforrædere« ualmindelig ofte idømmes Halshugning, som straks udføres, — bortset fra de andre haarde Straffe, der regner ned over politiske Modstandere.

Ingen, hverken Katholikerne eller Bekendelseskirkens Kristne, ved, hvor mange af deres Folk der sidder i Koncentrationslejre, Undersøgelsesarrest, Fængsel eller underkastes hemmelige eller natlige Husforhør og Undersøgelser.

Disse Husforhør fra »Gestapo«, det hemmelige Statspolitis Side er ikke tomme Formodninger, men en i den sidste Tid ret hyppigt forefalden Indretning, der ofte aabenbarer en Blanding af Raahed og Uvidenhed, som man ikke skulde tro, hvis man ikke kendte de nærmere Omstændigheder.

»Propaganda«-Ministeren vilde gerne efter Deviseskan-dalernes »Felttog« og Ordensbrødre-Usædelighedens »Felttog« lave et tredje, nemlig »Seminaristernes og den kat-holske Opdragelses Usædelighed«. Men det glippede altsaa — ligesom andre Forsøg overfor Ordenssøstre.

Hvad f. Eks. Blade som »Der Stürmer«, »Der S.A.-Mann«, »Das schwarze Korps« o.s.v. serverer af Angrebs-historier og Usandheder er for os Udenforstaaende, for os normale Ikke-Tyskere, aldeles uforstaaeligt.

Uforstaaeligt vilde i normale Tider ogsaa være, at en af Regeringens Førere, Propagandaministeren Göbbels, for nogen Tid siden holdt en Tale om Umoralitet, vel at mærke hos Ordensbrødre, som vakte en Storm af Indignation baa-de hos de 100.000 og flere Tilhørere og hos Millioner Katholiker og retsligt tænkende Folk, men ud fra helt forskel-lige Tanker og Følelser.

Josef Göbbels, født i en fattig katolsk Familie i Rhin-landene, studerede senere, delvis ved Pengehjælp fra Ka-tholikernes Side, og staar nu med oprejst Pande og udslyn-ger uden at rødme de groveste Angreb mod sin Moderkirkes Biskopper, Præster og Ordensfolk. Og uden at dø af Skam fortæller han, at Nazisterne i Modsætning til de Biskopper, der altsaa ikke havde værnet tilstrækkeligt om Sædelighed, havde været nødt til »at værne om Moraliteten

iblandt de katholske Ordensfolk!« Og som Bevis for Nazi-sterne Moralitet anfører han, at de jo havde dræbt 60 — tresindstyve — af deres egne Folk, fordi de ikke var saa kyske, som de burde være, nemlig havde ført et anormalt Driftsliv; og paa denne lyse Baggrund af Kvalitet — bevist ved Myrderierne 30. Juni 1934 — søgte Göbbels at fremhæve de katholske Ordensbrødrer des mørkere Umoralitet! — Tror da Josef Göbbels, at han kan sætte en Slags stor Osteklokke over Tyskland, saa der intet siver ind udefra og ud indefra — absolut intet andet end det, han finder for godt?

Selvfølgelig overdrives i Udlandet enkelte Ting, f. Eks. om Nøden, om Præstefølgelsen o.s.v., der jo ikke findes paa denne Maade. Men der gives i den tyske Literatur et kendt Digt af Schiller, som Skolebørnene tidligere maatte lære udenad. Det hedder: »Die Kraniche des Ibykus« og fortæller om to Røvere, der har myrdet Digteren Ibykus paa Vejen til Korinth, medens en Del Traner fløj over Gerningsstedet. Disse Traner blev senere Anledningen til, at Morderne blev opdagede

Saaledes nu med Myrderierne i München, Berlin og andre Steder. Det var jo ikke, som Gud og hver Mand ved, bare tresindstyve, der paa forskellige Maader dræbtes, — og der iblandt en Dr. Clausener, flere Generaler og en forhenværende bayersk Minister-Præsident. Var disse Mænd mon umoralske? Havde de et anormalt Driftsliv saaledes som flere af Nazismens Førere? Og blev disse sidste sammen med en uhyre Skare S.A.Mænd og andre aldeles Uvedkommende dræbt, fordi de var ukyske?

Og saa staar denne Mand og taler for »Moralens Skyld«, med løftet Pande overfor sine 100.000 Tilhørere, i den faste Bevidsthed om, at ingen kender Sandheden eller ikke tør imødegaa ham med Sandhedens Vidnesbyrd!! Tænk om en Windhorst eller Mallinkrodt kunde tale Sandhedens og Kirkens Sag som i gamle Dage under Bismarck, der jo lod en fri Rigsdag bestaa og ikke undertrykte de mindste frie Meningsudtryk som Nutidens Magthavere.

Men før eller senere kommer alt frem i Solens Lys. Al nok saa streng Afspærring vil i Længden ikke nytte. Alle-rede nu er en stor Del Tyskere vidende om mange Ting, men de tør ikke træde offentligt frem med det, de ad Omveje har hørt. Der fortælles, at de rømte 98 % Hitler-Tilhængere var mindre synlige end de overalt fremtrædende 2 %. Dette er vist kun en Vittighed. Thi en stor Del Tyskere er endnu Hitler-Tilhængere, ganske vist af højst forskellige Grunde.

Hos mange Partifæller er det ren personlig Interesse. De har sat alt ind paa eet Kort og spiller nu Spillet ud.

Det gør ogsaa selve »Føreren«. Han er i Virkeligheden, ikke af Navn, Føreren i alt, hvad Partiet har lavet, godt og ondt. Nogle Ting er gode og betingede af Udviklingen, andre, som nu Kirkekampen, aldeles unødvendige og daarlige. Men maaske ikke unødvendige for Føreren og Førerne. Disse inderste Tanker bliver nu aabnbare, og de drives videre paa Grund af deres Held, deres tilsyneladende Almægtighed. Men Napoleon lavede aldeles nødvendig Strid med Paven, Strid med Spanien og med Rusland. Hans klogeste Raadgivere, Talleyrand og Fouché, advarede ham ofte imod disse tre Magter, der jo slet ikke vilde Krig imod Napoleon. Et tysk Ordsprog siger: Übermut tut selten gut!

Det er nok sandt, at »intet gentager sig«, thi altid kommer andre Omstændigheder og Nuancer, der forandrer Fristelsen og — Faldet. Men det er ogsaa sandt, at »alt gentager sig«: Fristelsen og Faldet som Naturfænomenerne.

Fr. C.

Propaganda-Kollegiet i Rom.

6. Castel Gandolfo.

(Fortsat)

Tiden fra Begyndelsen af Juli til Midten af Oktober tilbringes i Castel Gandolfo, en lille Landsby ude i Albanerbjergene. »Flyttedagen« imødeses altid med Længsel: de lange Arbejdsdage, fra 5¹/₂ Morgen til 10 Aften, det haarde Studium især de sidste Uger før Eksamenstiden, for slet ikke at tale om den uvante Varme, har slidt paa Kræfterne og efterladt Spor hos alle. Men ude ved Albanersøens Bred, hvor Kollegiet ejer en Villa, d. v. s. et Kompleks af ældre og nyere Bygninger, er alt egnet til at styrke Sjælens og Legemets Kræfter. Ogsaa herude bor Propagandisterne i vidunderlige Omgivelser: mod Øst ligger dybt nede i Kraterbulet Albanersøen, som genspejler den næsten altid blaa Himmel og Monte Cavo's grønne Skraaninger. Mod Vest glider Blikket fra Trætoppene i den pavelige Have ud over den romerske Campagne og øjner i det fjerne Havet, der kun ligger 25 km borte. Kun en lav Mur skiller Kollegiets store, godt ¹/₂ Kilometer lange Areal fra Pavens berømte Haver. Rige historiske Minder knytter sig til begge. Gamle Bygningsrester fører Tankerne tilbage til de Tider, da Diokletian var Kejser over hele Omraadet. Er det blot et Tilfælde, at Kristenforfølgerens Domæne i Dag ejes af Kirkens øverste Ledelse? Taalmodige Alumner faar flere Gange i Sommerens Løb Lejlighed til at se den Hellige Fader paa Køretur i sin Have eller aflægger Besøg paa den store Bondegård, som forsyner Vatikanstaten med alle Slags Mejeri- og Haveprodukter.

»Otium cum dignitate« kunde skrives som Motto for Sommerliden. Vel er det Ferietid, men ogsaa den tilbringes paa en værdig Maade. De religiøse Øvelser og Forpligtelser forsømmes ikke: en kort Retræte indleder Ferien og

Kapellet i Castel Gandolfo.

en længere paa otte Dage afslutter den. Festen for Marias Optagelse i Himlen fejres ved store Festligheder, og paa Dagen for Korsets Ophøjelse finder en stor Procession Sted. En stor Del af Dagens Timer er reserveret Sporten, og om Formiddagen og Eftermiddagen er alle Sportspladserne optaget. De smukke Omgivelser indbyder til baade længere og kortere Spadsereture: op til Monte Cavo's Top, der lig-

Sport: Tovtrækning.

ger næsten 1000 m oppe, og hvor man fra »Jupiters Øje« har en vidunderlig Udsigt over Albanersøen og Nemisøen, fra hvis Bund Mussolini for nogle Aar siden lævede to af Caligulas Lystskibe. Eller mod Øst til Tusculum, hvor Portneren ved Camaldoli-Klostret Aar efter Aar glæder sig til at byde Propagandisterne Velkommen. Særlig glæder Studenterne sig til en stor Tur, som hvert Aar foretages i moderne Turistbiler, og som gaar ud i Sabinerbjergene eller til de gamle Kasteller i Campagnen.

Men trods alle Adspredelser og Fornøjelser glemmes Studierne ikke: 2 $\frac{1}{2}$ Time daglig er reserveret Videnskaben og den private Læsning. Særlig Betydning faar Sommeropholdet paa Grund af de mange Studiekredse, i alt 10, som afholder Møder en Gang om Ugen. Den ældste af

Paa Udflugt i Sabinerbjergene.

Procession i det fri: Velsignelse foran Kapellet.

disse er Anglikanernes »Newman-Society«, den yngste Skandinavernes beskedne »Societas S. Ansgarii«. Disse Studiekredse afhjælper et Savn, som Studierne Aaret rundt nødvendigvis maa føre med sig. Under disse Studiemøder omtales Problemer vedrørende Missionsforholdet i Fædrelandet, her drøftes kulturelle og historiske Emner, her tales om Katholsk Aktion, her holdes Prædikener, o. s. v. Studiekredsens Ærgerrighed er at kunne noget og at ansøre til Handling. Man mindes Senecas Ord: »Lediggang uden Læsning er Død og det levende Menneskes Grav.

Olaf V. Sørensen. (Sluttet.)

Mellem Mødre.

Vi skylder Mor . . .

I Skolen læste Berete og jeg Kapers Pineredskab sammen. Vi hørte hverandre i de uregelmæssige franske Verber, og i Fællesskab sad vi efter for den pythagoræiske Læresætning. Matematik var for os af Livets svære Ting, og de Skygger, som den kastede over vor Tilværelse, var saa meget dybere, som her var et Punkt, hvor Beretes Mor var ude af Stand til at hjælpe. Ellers vidste hun Raad for det meste af det, der kunde tynde et Par Skolepiger.

I en snæver Vending kunde hun stikke Ideen til en Fristil ud og hitte paa morsomme Ramser til Støtte for grammatiske Regler. Hun kunde gøre selv den kedeligste Lektie spændende at lære, og hendes Kærlighed til sit Arbejde i Hjemmet og til de Mennesker, hun omgikkes, havde virket paa Berete, saa at Berete virkede paa os. Hun var vistnok den største Moder-Pædagog, jeg har truffet.

Rimeligvis var det derfor, at Berete altid reagerede saa rigtigt i enhver Situation. Derfor var det sikkert, at hun var hjælpsom ogsaa udover de Tilfælde, som Skolen stillede hende overfor. Ingen kunde som hun lodse en forvirret, gammel Mutter over Gaden. Ingen kunde som hun faa en stor Dreng til at skamme sig, naar han havde ladet det mangle paa Ridderlighed mod en mindre. Heller ingen kunde faa Latleren til at bølge, skylle, risle gennem Klassen, som Berete kunde, og ingen evnede som hun at holde en Lærer i Aande med Spørgsmaal, naar Kammeraterne var svagt forberedt. Muligt var denne Evne, som vi regnede for en høj Dyd, men som Lærerne maaske vurderede noget anderledes, ogsaa en Mødrenearv. I hvert Fald besad hendes Moder saavel Snildhed som humoristisk Sans.

Berete var en lykkelig Mors Datter, en lykkelig Ener i en lykkelig Søkendeflok. Man kunde kun tænke sig hendes Fremtid som en harmonisk Fortsættelse af smuk Barn-dom.

Det b'ev den ogsaa.

Vore Veje skiltes, men vi blev — trods Afstanden — ved med at være i Forbindelse med hinanden. Berete blev tidligt gift, fik en god Mand og en Flok yndige Børn, som naturligvis var Hovedemnet i alle hendes Breve. Enkelte Gange skrev hun — en passant — om sin Mor. Hun havde faaet Gigt. Hun maatte holde Sengen, men hun havde stadig sit gamle Humør. Nu bagefter husker jeg tydeligt de tre Ting. Dengang tænkte jeg ikke videre over dem. Det, der er paa Afstand, virker kun svagt paa vor Fantasi. — Der er mange, der har Gigt. Af og til maa Folk ligge i Sengen. Ja, vel! Og Humør! Beretes Mor havde altid haft Humør.

Jeg stred videre i min egen lille Krig, vandt dens smaa Sejre og table i dens Slag. Det var det nærværende, hvis Foreteelser syntes mig større og mere betydende end fjerne, verdensomvæltende Begivenheder. Og til at dvæle ved Beretes Mors Befindende blev der ingen Tid.

Men en Dag stod jeg i min Barndomsvenindes Stue. Hendes Børn myldrede omkring os, søde og sunde, velopdragne og kvikke, lutter smaa, en Smule reviderede Ud-gaver af den Berete, jeg elskede. De sang Børnesange, de viste mig deres Færdighed i at skrive, de fortalte Bibel-historie og ramsede Aarstal. Selv Purken paa fem og Tulle-mor paa fire Aar var bevandret i Josefs Brødre og Ægyptens ti Plager.

»Hvorledes faar du dog Tid til at lære dem alt det?« fo'r det ud af Munden paa mig.

»Det er ikke mig, det er Mor!« sagde Berete, »Kom med op og hils paa hende. Hun har glædet sig til at se dig.«

»Aa, ja!« Nu huskede jeg, at Beretes Mor laa til Sengs — stadig.

Vi traadte ind til hende. I otte Aar havde hun ligget. Gigten havde trukket hendes Lemmer sammen, saa hun aldrig mere kunde rette dem ud. Ikke eet Minut var hun uden Smerter. Alligevel kunde hun smile. Alligevel havde hun det Overskud af Kraft, at hun kunde beherske sig og lade være at klage.

Og mere end det: Som hun i gamle Dage havde givet med rund Haand til sine egne Børn og deres Kammerater, saaledes gav hun nu til sine Børnebørn.

Med sine stakkels Fingre lærte hun Tulleemor at folde Hænder. Mellem Anfaldene, som fik hendes Ansigt til at fortrække sig, fortalte hun Sagn og Historier, og med sin smukke Stemme sang hun Salmer og Sange med de smaa. — Med samme Frimodighed som før øste hun af sit rige Sinds Fond Visdom og Kærlighed.

Her var ikke Plads til Ynk eller Beklagelser. Ens Hjerter kunde vel bæve ved det Lidelsens Perspektiv, man saa ind i ved denne Kvindes Seng; men ens Tunge maatte tie.

Bagefter sagde Berete det, der skulde siges:

»Vi skylder Mor saa uendelig meget!«

Jeg nikkede stille. Det var smukt sagt, og det var rigtigt. Berete var i Gæld til hende. Vi var alle i Gæld til hende. Ingen Kærlighedsgerninger vilde kunne opveje den Gave, hun gennem sit lysende Eksempel havde skænket os.

Lilleemor.

Theater og Film.

Med »**Det gamle Spil om Enhver**« leverer »Det Kgl. Theater« et Bevis for, at man ogsaa som Djævel kan have Publikumstække, naar man altsaa er saa vittig, rationel og kraftigt oprindelig som Holger Gabrielsen, og at det himmelske sommetider kan virke lidt urimeligt og paa-klistret, omtrent som de Pampaché-Glorier, som Stykkets nydelige Engle havde koket og nok saa muntert hængende over det ene Øre. Men det har nu altid været noget af det vanskeligste at forestille sig det overnaturligt harmoniske og evigt skønne. Derfor indeholder den kendte Tekstbog alligevel saa mange dybe, almenmenneskelige Tanker og Problemer, og Fremstillerne raader tit over saa meget Talent, at Publikums dybe Stilhed ikke saa sjældent viste Sindenes Optaethed, og at man maa takke Theatrets Ledelse for dette Stykkes Valg til denne Sæson. Det har Bud til alle og bør ses af mange! Ingen vil gaa uden Udbytte og helt utilfreds fra det, omend det kræver mere end meget, skal man helt uden Ønsker forlade Theatret. —z.

Nye Bøger.

Mange Bøger i een Bog.

En hjertelig Tak bør lyde til de Mænd, der har udgivet og udarbejdet »*Dansk Tidsskrifts-Index*« (Systematisk Fortegnelse over Indholdet af ca. 240 danske og en Del andre nordiske Tidsskrifter udg. af Statens Bibliothekstilsyn, udarbejdet af *Th. Døssing* og *Robert L. Hansen* 22. Aarg. 1936. Kbhvn. Nyt Nordisk Forlag 430 S., Kr. 6,00), som igen har paataget sig det vældige Arbejde at samle og ordne vore faglige Tidsskrifters Artikler og det efter den allevegne brugte danske Decimalklassedeling og med et Emneregister, hvor selv den helt uerfarne straks finder alt det Materiale, som i Løbet af et Aar er blevet skaffet frem i de mest forskellige faglige Tidsskrifter. Det er absolut rigtigt, at man ikke kan »tænke sig en nyttigere Opslagsbog for Videnskabsmænd af enhver Art, for populærvidenskabelige Skribenter, for Journalister og for det Publikum, der blot ønsker at holde sig underrettet om, hvad der sker inden for deres Omraade.« Det glæder os, at se, hvor mange Artikler fra »*Nordisk Ugeblad*« der staar indregistreret her, deriblandt saa godt som alle om Niels Steensen. Der findes vist intet Spejl, der lige grundigt, altomfattende og praktisk lader os se Billedet af Danmarks Folk, dets Tænken og Virken i det forløbne Aar.

—z.

Det ukendte Vatikan.

Rom-Pilegrimme, der besøgte Vatikanet, fortæller om mange mærkelige, opløftende Indtryk. Men de er klar over, at de intet Indblik har faaet i det daglige Liv, der leves i dette den største aandelige Verdensmagts Midtpunkt. Om dette daglige Liv faar vi Oplysninger i Bogen: »*Der ukendte Vatikan*« (373 S. 35 Afbildninger paa Kunsttryktavler), Mk. 6,50 som *Silvio Negro-Mathar* har udsendt paa Kösel og Pustets Forlag, München. Forfatteren giver os sine Oplysninger i behagelig Konversationsform. Særlig taknemmelig er man for de Anekdoter, som saa godt kendetegner de sidste Paver.

A. P.

General Franco.

Ikke den General Franco, som siden den spanske Borgerkrigs Udbrud er Offentligheden bekendt, men den fremragende Førers forudgaaende Udvikling skildrer *R. Timmermans*: »*General Franco*« (256 S. med 18 Billeder, 1937, Otto Walter, Olten, Schweiz.) For os staar Barnet, der, født i en Soldaterfamilie i Ferreol, vokser op under en dybt religiøs Moders Indflydelse, Drengen og Ynglingen, som udmærker sig ved lidenskabelig Selvdisciplin, den marrokkanske Kriger, der ofte griber afgørende ind og bliver sine

Troppers Afgud og en populær Skikkelse i Spanien, den 34-aarige General, som gaar ind for Arbejdernes Interesser, Stifteren af et moderne Militærakademi, Generalstabschefen under Gil Robles, som under det nye Styre blev sendt til de kanariske Øer, hvorfra den store Nød i hans Fædreland kalder ham tilbage. Man læser Bogen, som var det en spændende Roman, og dog er det en nøgtern Beretning om Kendsgerninger. A. P.

Det sande Billede af Montaigne.

Det var et Vrængbillede af denne indflydelsesrige Forfatter, som siden Pascal er blevet forelagt Efterverdenen. Hans Samtid saa helt anderledes paa ham. Netop i Aar er dette blevet fastslaaet fra flere forskellige Sider i Frankrig. Udmærket er det Billede, som *Marc Citoleux* tegner i »*Le vrai Montaigne*«. Theologien et soldat (316 S., Lethielleux, Paris 6e).

Han forklarer Montaignes misforstaaede Udtalelser, idet han tager Forfatterens personlige Ejendommeligheder og hans Omgivelser i Betragtning og viser Sammenhængen mellem ham og Theologiens Udvikling. Modstanderne kommer til Orde med deres hinanden modsigende Meninger. Saa meget des klarere ser man derfor, at Citoleux har Ret. Værket har ogsaa Betydning for Danmark, hvor Vrængbilledet af Montaigne har vakt stor Opmærksomhed. A. P.

Fra Hovedstad og Provins.

Doktordisputatsen om Roskilde Domkapitel.

Torsdag d. 30. Sept. fandt — under usædvanlig stor Tilstrømning — Disputatsen om J. O. Arhnnungs »Roskilde Domkapitels Historie« Sted. Den første Opponent »ex officio« var Professor ved Aarhus Universitet *Franz Blatt* (tidligere Elev fra St. Andreas Kollegium), hvis Opgave havde været at bedømme Værkets mange latinske Citater og deres Anvendelse; Prof. Blatt roste Præses's store Arbejde og den uhyre Flid, han ved Siden af sin Skolegerning i Roskilde havde anvendt paa dette over 400 Sider store Værk, men mente dog, at Præses undertiden lagde for meget ind i enkelte latinske Tekster. — Som første Opponent »ex auditorio« mødte Pater *Alfred Otto* S. J., der som bekendt i 1933 ogsaa tog Doktorgraden paa Afhandlingen »*Liber Daticus Roskildensis*« (Roskilde Gavebog). »Dagens Nyheder« skriver herom: »Dr. Ottos Indlæg var særdeles dybtgaaende og vægtigt og diskuterede med overlegen Sikkerhed adskillige af Præses' Resultater; særlig beklagede Dr. Otto Præses' manglende Kendskab til udenlandsk Faglitteratur, Kirkeret og Kirkeliturgi, men roste Præses' Arbejde med

Kilderne«. Pater Otto rettede bl. a. Udtrykket »400 Dages Forkortelse af Skærsildspinen« (S. 301) og en Misforstaaelse angaaende nogle Bønner, der skulde »læses under eet per dominum« (S. 379). Men i øvrigt var Pater Otto af den Mening, at der her forelaa et usædvanligt rigt Arbejde, der gav os en Mængde interessante Oplysninger om Kirkens Forhold i Middelalderen. Særlig hør man ogsaa gøre opmærksom paa, at Arbejdet overhovedet ikke indeholder noget Angreb paa den katholske Kirke, og paa Jens Grands Ord, som Dr. Arhnung har sat som Motto for sit Arbejde: »Til Guds Navns større Dyrkelse og til Fremme af Roskilde-Kirkens Glans og Ære til evige Tider«. — Næste Opponent var Kirkehistorikeren Professor *Hal Köch*, der drøftede Kirkens Ejendomsforhold og Bispevalget, hvorom den sidste officielle Opponent, Prof. *Arup*, havde den modsatte Mening, nemlig at Kongen paa den Tid ikke havde nogen Indflydelse paa Valget af Biskopper, og hermed sluttede Disputatsen, der varede i næsten 5 Timer, men fra først til sidst var en interessant og fængslende Handling. »Nordisk Ugeblad« benytter igen Lejligheden til at anbefale »Roskilde Domkapitels Historie« paa det varmeste. Det er en Bog, som mange af vore Læsere vil have megen Glæde af at læse og eje.

Kurt S. Thomsen.

Fra den vide Verden.

To pavelige Skrivelser.

Den Hellige Fader synes at raade over udtømmelige Kraftreserver. Ikke blot, at den firsaarige i de for længst genoptagne Audienser »kun« modtager 3000 om Ugen, ogsaa to nye pavelige Encyklikaer er Beviser for den ærværdige Oldings fornyede Spændstighed. Den ene apostoliske Skrivelse af 14. September er rettet til Propagandakardinalen *Pietro Fumasoni-Biondi* og siger: »Vi har overvejet at benytte den nu afsluttede katholske Presseudstillings Pavilloner til en stor Manifestation for Missionen, nemlig ved en Udstilling af kristelig Kunst fra alle Missionslande og fra Kirken af orientalsk Ritus, som skal finde Sted i Aaret 1940«. I Erindring om Missionsudstillingen i 1925 og dens store Resultater, for at fremme Missionslivet, endvidere for at vise den kristne Idés Frugtbarhed ogsaa paa Kunstens Omraade skal Udstillingen holdes.

Til Rosenkransmaanedens Begyndelse har den Hellige Fader d. 29. Sept. udsendt en Encyklika om Rosenkransen følgende i sine Forgængeres Spor, som ikke blot selv elskede denne Bøn, men ogsaa søgte at udbrede Kendskabet og Kærligheden til den det mest mulige.

Jesuitternes General

har ifølge »Universe« (24.-9.) tilsendt Redaktørerne for alle Jesuitblade et Cirkulære om Spanien, meddeles det fra Salamanca. Cirkulæret henviser til, at i Borgerkrigen staar man lige paa Grænsen af den kristne Tros fuldstændige Undergang eller Frelse i Forbindelse med Grundlæggelsen af den sociale Orden. Ordensgeneralen anbefaler, at de spanske Biskoppers Fællesbrev udbredes mest muligt. Det er det samme Hyrdebrev, som vil blive uddelt ved Kirkerne i de kommende Uger.

En Mission i Kina.

Missionernes Prokurator i Lille meddeler, at den franske Jesuitmission i Sienhsien i Nordkina, som er blevet ødelagt af japanske Flyvere, repræsenterer et Bygningskompleks, som omfatter en Skole til 300 Børn, 2 regionale Seminarier, et Studiehus for Ordenens Novicer i Nordkina og flere Sygehuse samt to Nonneklostre. Dette Bygningskompleks dækkede et Flademaal paa 620 Hektarer. Det var umuligt at forveksle disse Bygninger med militære Foranstaltninger. Det siger sig selv, at naar 30 Bomber nedkastes paa et saa tæl bebygget Areal, maa der anrettes den allerstørste Skade.

Fr. William O'Shea, Generalsekretær ved Maryknoll Fædrene, har udtalt, at de katolske Missionærer ikke vil forlade den kinesiske Krigszone, idet han erklærer, at det er enhver Missionærs Pligt og Privilegium at forblive ved sit Arbejde.

»Vi hører til Frontlinien, hvor vi kan berette de døende, hjælpe dem, der er grebet af Panik, og forsøge at fremme Freden«. Dræbes de, »vil de dø i deres Arbejde under Udøvelsen af et Menneskes højeste Pligt«.

M.-K. Rosenkranskirken. »Maria Rosenkransdronning« M.: Torsdag den 14. Oktober Kl. 20, Ældreafd. i Rosenkranskirken, Yngreafd. i Kapellet i Institut Jeanne d'Arc, Frbg. Allé 74. — Søndag den 17. Oktober F.-K.: Kl. 8 for begge Afd. i Sognekirken.

Katolsk Klub holder Klubaften paa Hotel Phønix den 13. ds. Kl. 20.

Pave Pius XI's Rundskrivelser i dansk Oversættelse.

OM DEN GUDLØSE KOMMUNISME (»Divini Redemptoris«). Den sidste af den store Paves Rundskrivelser til hele Verden. Hvad Paverne siden 1846 Gang paa Gang har udtalt om Kommunismen, er her samlet til en storlaet Synthese, hvori alle væsentlige Sider af Problemet er belyst. Pris 25 Øre.

Ansgariusforeningens Forlag, Bredgade 64. København K.

Kirkelig Kalender.

Okt.	Okt.
10. S. 21. Søndag e. Pintse.	17. S. 22. Sønd. e. Pintse.
11. M. Marias Moderværdighed.	18. M. Lucas, Evangelist.
12. Ti. Ferialdag.	19. Ti. Petrus af Alcantara.
13. O. Edvard, Konge af England.	20. O. Johannes af Kenty.
14. T. Callistus I.	21. T. Hilarion.
15. F. Therese.	22. F. Ferialdag.
16. L. Hedvig.	23. L. Gudsmoders Lørdagsofficium.

Okt. Ugens Messebønner.

10. S. 21. Søndag e. Pintse (744—573); 2. Sæt Bønner: Therese af Jesusbarnets Oktav ([195]), 3. Sæt Bønner: Frans Borgias (1106—943).
11. M. Marias Moderværdighed ([197]—[158]).
12. Ti. † Ferialdag (744—573) uden *Gloria og Credo*; 2. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. For alle afdøde troende (1140—[113]), 4. Efter frit Valg.
13. O. † Edvard, Konge af England (1106—943); 2. Om de helliges Forbøn, 3. Efter frit Valg.
14. T. Callistus I (1106—944).
15. F. Therese (1107—945).
16. L. † Hedvig (1108—945); 2. og 3. som Onsdag.

Conventus missionariorum haunlensium erit die 12. hujus hora 16½ ad Ss. Rosarium.

Ungdomsbasaren holdes i St. Knuds Skoles Lokaler Sønd. d. 17. Oktober Kl. 11½—23 og Mand. d. 19. Oktober Kl. 14—23. — **Æreskomitéen** bestaar af: Protektor: Hans Excellence **Biskop J. Brems**, Kgl. Kapelmusikus **Kaj Polykarp Andersen**, Læge **E. d'Auchamps**, Veksellerer **A. v. Benzou**, Fru **Signe Berling**, Rektor **P. Coenen S. J.**, Provikar, Sognepræst, **F. M. Flynn**, Kammerherre, Landsretssagfører **G. Garth-Grüner**, Murermester **A. V. Günther**, Legationssekretær **Edouard Hansen**, Sognepræst **Niels Hansen**, Grosserer **Henning-Jensen**, Lensgreve **J. Holstein-Ledreborg**, Direktør **Helge Jacobsen**, Professor **Johannes Jørgensen**, cand. jur. **C. I. Lohse**, Politiadvokat **Aage Lotinga**, Frk. **M. E. Millech**, Fru og Frk. **Osterhammel**, Frk. **Birgitte Scavenius**, Skuespiller **Chr. Schrøder**, Presseattaché, Don **G. Silvestri**, Frkn. **F. og H. Stratbøcker**, Direktør **Jac. Tannenber**, Billedhugger **Axel Thøllmann**, Grosserer **W. A. Werner**, Malerinde **Birgitte West**.

Basaren kommer til at omfatte adskillige Boder med mange smukke og nyttige Ting, Restauration, Tombola, Lykkehjul, et Teater med uafbrudt Forestilling (»Zigeunervognen«), Markedsplads etc. I Restaurationen afvekslende Orkester- og Højtaler-musik. Søndag Kl. 20—23: broget Underholdning, bl. a. en **Amatør-Afdeling**, hvor enhver kan faa Lov at optræde.

Om Mandagen arrangeres fra Kl. 14—18 et særligt **Børne-program**: Films, Børneballet, Væddeløb, Uddeling af Præmier. — Om Aftenen uafbrudt Underholdning i Restaurationen.

BOGTRYKKERIEET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Afteneret til Postvæsenet Torsdag d. 7. Oktober.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;
Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 42

Søndag den 17. Oktober

1937

INDHOLD: Schilling. — Pave Pius XI's Rundskrivelse. — Seksual-Undervisning. — Propaganda-Kollegiet i Rom. — Thomas og Barth. — „Apostel i Byens Forstæder.“ — Den store Gevinst eller: Er Rigdom Lykke? — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

SCHILLING

Det er vist kun yderst faa, der nogen Sinde har hørt Tale om en Konvertit ved Navn Schilling. Grunden er blandt andet den, at han gjorde, hvad forresten ikke saa faa andre ogsaa har gjort efter deres Konversion: forladt deres nordiske Fædreland og enten faaet en Gerning i et fremmed Land eller gemt sig i et eller andet Kloster. Og saa glemte man dem i deres Hjemland, for gemt er nu, trods alt, for det meste glemt. Saadan gaar det endnu den Dag i Dag — hvor mange ved f. Eks., at der sidder en udmærket dansk Præst i en meget betroet Stilling i et Kloster i Rom? Vi kunde sikkert have godt Brug for ham herhjemme, men det har de sagtens ogsaa dernede.

Karl Halfdan Schilling var, trods sit tyske Navn, god Nordmand, [født 1835 i Oslo. Han følte tidligt Kunstnerkaldet i sig og blev en dygtig og ivrig Elev af den kendte Maler Eckersberg i Norge (maa ikke forveksles med den danske Maler af samme Navn). Da han syntes, at han ikke kunde lære tilstrækkeligt i Norge, drog han didhen,

hvor hans Mester havde faaet sin Uddannelse, til den tyske Kunstnerby Düsseldorf. Her strømmede Elever sammen fra alle Kanter; af Skandinavere var der over tredive, som dannede en Klub, i hvilken den høje, kønne Nordmand med det udmærkede Humør blev almindelig afholdt.

Düsseldorf var en næsten helt katholsk By, og det var ogsaa en katholsk Familie (med tolv Børn), Schilling blev optaget i som Pensionær. Her var noget for den unge Mand at lægge Mærke til, for det var en ivrigt religiøs Familie, han var blevet Medlem af, hvor Morgenbøn, Bordbøn, fælles Rosenkrans om Aftenen hørte til Dagens Orden. Om Søndagen var han med Undren Vidne til, hvorledes Byens Kirker fyldtes og tømtes flere Gange til Messerne. Alt dette gjorde et vist Indtryk paa ham, men alligevel var han langt fra at blive Katholik. Især syntes han at maatte protestere mod den store Andagt, Katholikerne viste mod Alterens Sakramente. Da der Sommeren 1854 blev holdt en stor Christi Legems Procession gennem Byens Gader, tog Schilling Plads midt paa Torvet med Hatten paa Hovedet og et haanligt Udtryk i Ansigtet, mens de andre ærbødigt knælede ned. Det skulde han dog ikke have gjort, for han fik Hatten slaaet af og blev Samtaleemne i Byen den hele Dag. Familien, han boede hos, tænkte paa at sige ham op, men da han i en paafølgende Samtale lovede Bod og Bedring, blev den ellers saa elskværdige og afholdte Pensionær boende.

Denne Hændelse fik imidlertid Schilling til at tænke nærmere over de religiøse Spørgsmaal og sammenligne det religiøse Liv i Byen med de hjemlige Forhold. Især var der en ung Søn i Familien, med hvem han havde lange, alvorlige Samtaler, der førte til, at han fire Uger efter Skandalen paa Torvet henvendte sig til en katholsk Præst for at indlede sin Overgang til Kirken. Præsten var ikke videre begejstret for denne Konvertit og fraraadede ham dette Skridt: han vilde møde alt for mange Vanskeligheder, naar han kom tilbage til Norge, saa det var nok bedst ikke at træde over. Men Schilling gav ikke efter, og Præsten maatte tage ham i Undervisning. Over for sine Venner skjulte Schilling ikke sit forandrede Sindelag, ligesom han ogsaa skrev til sin Fader, om hvad han havde i Sinde.

Faderens Svar var smukt: »Jeg vil ikke andet end din Lykke; handler du efter din Overbevisning, har jeg intet at bebrejde dig; vedbliv bare at være en god Søn«. Den 11. Novbr. 1854 blev Schilling optaget i den katholske Kirke.

Hans Overgang vakte virkelig en Del Opsigt i Norge, men hos Venner og Bekendte fandt han kun Sympathi. I 1856 besøgte han Sognepræsten ved den nye St. Olavs Kirke i Oslo, Pastor Lichtle, senere saa kendt her i Danmark. Siden rejste han rundt til flere Kunstnerbyer, men vendte 1860 tilbage til Norge. Her mødte han Pastor Stub, den første norskfødte Præst, han havde truffet. I otte Aar opholdt han sig nu i sit Fædreland, mest i Finmarken hos Slægtninge, hvor han malede en Række smukke Malerier. Men samtidig passede han, saa godt det var muligt, sine religiøse Pligter i det høje Nord.

En Dag i 1867, da Schilling var i Oslo, spurgte Pastor Stub ham, om han vilde gifte sig. Da han svarede et energisk Nej, spurgte Stub ham, om han da vilde gaa i Kloster. »Ja, det vil jeg hjertens gerne«, var hans Svar. Hans Fader syntes ikke om hans Skridt denne Gang, men Sønnen talte saa indtrængende, at han kunde forlade sit Fædreland med sin Faders Velsignelse. I Juni 1898 sejlede han ud af Oslo Fjord, og paa Vejen kastede han Palet og Pensler i Vandet. Nu vilde han ikke mere søge jordisk Ære og Glæde, kun umiddelbart tjene Gud.

Det var et Barnabittkloster i Syd-Frankrig, der var Rejsens Maal. Han viste sig at være et Mønster for alle, og allerede September 1868 blev han iført Ordensdragten. Alt, selv det ringeste Arbejde, udførte han med Iver og Glæde, altid i straalende Humør og elskværdig mod alle — kun eet var svært for ham: at lære Fransk. Baade dette Sprog og Italiensk (han kom senere til at leve en Række Aar i Italien) faldt ham saa vanskelige, at han f. Eks. aldrig blev i Stand til at prædike paa noget af dem. Men Præst blev han alligevel i 1875: en saa elskværdig, opofrende, kærlig Mand skulde svigtende Evner til at studere ikke holde borte fra den præstelige Stilling, han sikkert vilde blive en Pryd for. Det blev ogsaa Tilfældet, oven i Købet i saa høj Grad, at man ofte har talt om hans Helgenerklæring.

Hele hans Virksomhed kom til at falde i Udlandet, i Frankrig, Italien og Belgien. Han var streng mod sig selv, til Overdrivelse ofte, men kærlig og god mod alle, især syge og bedrøvede, og altid glad og i godt Humør. Her er ikke Lejlighed til at skildre hans senere Virksomhed, saa skøn den end var. En sjælden Glæde havde han paa sit Dødsleje: hans Broderdatter var nylig blevet Katholik, og hun fik Lov til at besøge sin døende Onkel i hans Celle. Han døde i Belgien 1907, 71 Aar gammel, og hans sidste Ord var: Min Jesus, gør, at jeg maa elske dig mere og mere«.

Niels Hansen.

Pave Pius XI's Rundskrivelse

til de ærværdige Brødre, Patriarkerne, Primaterne, Ærkebiskopperne, Biskopperne og de andre Overhyrder, som har
Fred og Fællesskab med den Apostoliske Stol,
om den salige Jomfru Marias hellige Rosenkrans.

Ærværdige Brødre! Hilsen og Apostolisk Velsignelse!

At der mod vor Tids stadig alvorligere Onder ikke findes noget andet Lægemedel end Tilbagevenden til Christus og hans hellige Bud, har Vi flere Gange og nu for ganske nylig erklæret i Rundskrivelsen *Divini Redemptoris* (Acta Apost. Sedis 1937, p. 65). Thi han alene »har det evige Livs Ord« (Johs. 6, 69), og hverken den enkelte eller Samfundet kan — naar de tilsidesætter hans Guddom og forkaster den guddommelige Lov — bygge noget op, som ikke efterhaanden ynkeligt synker i Grus.

Men enhver, som opmærksomt studerer den katholske Kirkes Historie, vil let kunne se, at Gudsmoders kraftige Beskyttelse er uløseligt knyttet sammen med Kristendommens hele Udvikling. Thi hver Gang og hvor end Vildfarelser hærgede Kirken og forsøgte at sønderrive dens usyede Kjortel og omstyrte hele den katholske Verden, tog vore Fædre fortrøstningsfuldt deres Tilflugt til hende, som »alene har tilintetgjort enhver Vranglære i hele Verden« (Det romerske Breviar); og Sejren ved hende bragte igen lykkeligere Tider. Og da de vantro Muhamedanere i Tillid til deres umaadelige Flaader og ved Hjælp af store Hære truede Europas Folkeslag med Nederlag og Slaveri, da anraabte man paa Pavens Opfordring inderligt den himmelske Moder om Beskyttelse; og Fjenderne blev endog fuldstændig besejrede og deres Skibe sænkede. Og saavel naar Sam-

fundet som naar den enkelte var i Fare, har de Kristne til enhver Tid ydmygt bedt Maria om kærligt at komme dem til Hjælp og opnaa Lindring og Lægedom for Legemets og Sjælens Sorger. Og sandelig, de, som fromt og tillidsfuldt har paakaldt hendes mægtige Hjælp, har aldrig gjort det forgæves.

Og nu i vore Tider bryder ikke mindre Farer løs over Kirken og det borgerlige Samfund. Thi naar saa overordentlig mange er ligegyldige over for, ja ligefrem afviser Guds højeste og evige Lov, baade naar den paabyder og forbyder, saa er Følgen den, at Troen i Sjælene sygner hen eller fuldstændig slukkes, og at endelig Grundlaget for det menneskelige Samfundsliv undergraves og sørgeligt styrter sammen. Af den Grund kan man paa den ene Side nogle Steder se frygtelige Klassekampe, nemlig mellem dem, der har Overflod af Livets Goder, og dem, der ved dagligt Arbejde maa skaffe det fornødne til Livets Ophold for sig selv og deres Familie. Og i nogle Egne er det, som alle ved, kommet saa vidt, at den private Ejendomsret er ophævet og alle Værdier gjort til fælles Eje. Men paa den anden Side mangler det ikke paa Mennesker, som erklærer, at de ærer og dyrker Statsmagten over alt andet, og siger, at Samfundsordenen og Samfundsmagten af al Kraft bør styrkes, og som gør det til deres Opgave fuldstændig at udrydde Kommunisternes saa afskyelige Lære; de lader dog haant om den kristne Sandhed og Visdom og gaar ud paa at genoplive Hedningernes Vildfarelser og deres Livsførelse. Hertil kommer hin snu og fordærvelige Sekt, som benægter og hader Gud og derfor roser sig af at være den evige Guds Fjender; overalt skaffer de sig Indpas, om enhver Religion taler de nedsættende og river den ud af Sjælene, og endelig træder de saavel de menneskelige som de guddommelige Rettigheder under Fødder, og da de haaner Haabet om de himmelske Goder og lokker Menneskene til endog ad den mest uretfærdige Vej at opnaa dette Livs formentlige Lykke, driver de dem ved Tumulter, ved blodige Opstande og ved Borgerkrigens Brand ubesindigt ud i alle Tings Opløsning.

Skønt saa mange og saa store Onder truer os, Ærværdige Brødre, og vi han frygte endnu større i Fremtiden, bør vi alligevel ikke fortvivle eller svækkes i vort Haab og vor Tillid, som alene bygger paa Gud. Thi han, som har gjort Folkene og Nationerne modtagelige for Frelse (cf. Visd. 1, 14), vil uden Tvivl ikke svigte dem, som han har forløst med sit dyrebare Blod, han vil ikke svigte sin Kirke. Men, som vi allerede har gjort opmærksom paa i Begyndelsen, bør den saligste Jomfru være vor mægtige

Forbeder og Beskytter hos ham, efterdi, for at bruge den hellige Bernhards Ord, »saaledes er det hans (Guds) Vilje, som vilde, at vi skulde have alt ved Maria« (Præd. paa Marias Fødsels Fest, I).
(Fortsættes.)

Seksual-Undervisning.

Diskussionen om, hvorvidt Folkeskolen bør tage Seksualundervisningen op, er ebbet ud, og Tiden er nu inde til at sanke nogle af de vægtigste Udtalelser op. For os Katholiker har det jo ikke været noget Problem, om Skole eller Hjem bør give den nødvendige seksuelle Oplysning. Støttet til sit dybe Kendskab til Menneskenaturen, til aar-tusindgammel Erfaring og til Pavernes vejledende Normer har den katholske Kirke erklæret denne Oplysning for Forældrenes Pligt og Ret, og ingen af de Grunde, som anføres for Skoleundervisningens Nødvendighed, har kunnet rokke Kirkens Standpunkt. Men for Tilhørerne i Diskussionen var det unægteligt interessant at fastslaa — ikke blot saadanne Kuriosa, at Lærerinderne i Oslo, hvor Skolestyret forsøgsvis har indført Forplantningslære, er udeelt for og Lærerne ligesaa bestemt imod Forsøget — men hvor stærke Grunde der blev fremført for vor Opfattelse. Selv om Kommissionen om Folkeskolens hygiejniske Forhold i sit Flertal var for seksual Skoleundervisning, stod Mindretallet tankemæssigt stærkere. Af Grunde for en saadan Skoleundervisning blev der egentlig kun anført, at Forældre ofte ikke magter dette Hverv, og at Børnene saa muligvis faar Oplysning andetstedsfra og paa mindre heldig Maade, noget, man i Grunden ogsaa kan sige om Lærerne; det har ikke manglet paa Eksempler, der havde den bedste Vilje men manglede enhver Evnel

Hvor ganske anderledes velfunderet er derimod Konsulent Kaalund-Jørgensen og Sogneraadsformand Peder Pedersens — altsaa Mindretallets — Syn. Vi gengiver efter »Berl. Tid.« 4.-9.:

»Undervisningen er i sig selv yderst vanskelig. For et Flertal af Folkeskolens Børn er de seksuelle Problemer ikke aktuelle. Kun ved en mindre Part af Folkeskolerne er Børnene i samme Klasse af samme Aargang, og selv hvor dette er Tilfældet, vil der være en saa stor Forskel paa Børnenes Udvikling og Modenhed, at en Undervisning i disse Problemer vil virke meget forskellig paa Børnene og forekomme umotiveret for de fleste. Efter foreliggende Erfaringer vil en Klasseundervisning gøre Fortræd overfor adskillige af Børnene.

Mindretallet kan ikke dele den Opfattelse, at man kun har Valget mellem Undervisning ved ansvarlige, uddannede Lærere og uheldig Besked fra Kammerater eller uansvarlige Personer. Den forkerte, lyssky og usømmelige Underretning, som Børn kan

komme ud for, udelukkes ikke ved, at Skolen giver Undervisning om kønslige Forhold. De Børn, for hvem Seksuallivet overhovedet er blevet et Problem, mens de gaar i Skole, vil næppe gennem Undervisningen finde Emnet saaledes udtømt, at de vil blive mere tilbøjelige til at lytte til daarlige Kammeraters og uansvarlige Personers Besked, og det kan ikke betragtes som givet, at de Børn, for hvem de seksuelle Problemer endnu ikke er blevet aktuelle, gennem Skolens Undervisning skulde føle sig tilskyndet til at unddrage sig den Paavirkning, som kun faa Børn undgaar at møde under deres Færden i Skolen og paa Gaden.« . . . »uheldig Paavirkning kan kun neutraliseres ad anden Vej: Opdragelsen, Optagethed af sund og passende Beskæftigelse af praktisk eller boglig Art, Idræt o. s. v.« . . .

»Ogsaa af Hensyn til Lærerne vender Mindretallet sig imod en almindelig anbefaling af Seksualundervisningen.« . . . »I Naturhistorieundervisningen skal Læreren ikke gaa udenom en anatomisk Omtale i store Træk af Kønsorganerne (ved Særundervisning for Drengene og Piger), men den specielle Seksualundervisning, Oplysning om Kønslivets Biologi og Hygiejne, Forplantningsforhold, Kønssygdomme etc. mener vi ikke, det er Folkeskolens Sag at tage op. En anbefaling eller et udtalt Ønske om, at Lærerne medtager disse Emner, vil betyde, at der kan rejses Krav, som mange Lærere og Lærerinder ikke kan opfylde.«

Saares overbevisende er ogsaa Skoledirektør Thorkild Jensens Svar, afgivet 27. April i Aar paa Skolekonsulentens Henvendelse. Her hedder det bl. a.:

»Om Skolen skal meddele de større Elever en Undervisning eller dog Oplysning om de seksuelle Forhold, maa afhænge af to Ting, nemlig hvorvidt den belærende egner sig til at give en saadan Undervisning, og hvorvidt Eleverne vil have Gavn af at modtage den.

Med Hensyn til det første vil jeg, skønt Skolemand, udtale min Tvivl som Fader om, hvor vidt jeg vilde betro hvem som helst af Danmarks ca. 15.000 Lærere at sætte mine Børn ind i disse Spørgsmaal.

Med Hensyn til det andet gør jeg opmærksom paa, at selv her i København, hvor vi har Børnene udsortet efter Evner og Alder i forskellige Skoleafdelinger og Klasser, vil Forholdet dog alligevel være det, at der inden for den enkelte Klasse kan være en fysisk Aldersforskel af indtil 2 Aar, men at der med Hensyn til Intelligensalder vil kunne være en Forskel af op til 4 Aar.

Dette betyder, at sidder man med en Klasse 13—14-aarige Børn, vil disse med Hensyn til Intelligens og Udvikling hyppigt være i Alderen mellem 11 og 15. At meddele en saadan Klasse en Fællesundervisning i de omtalte Spørgsmaal vil ganske bortset fra selve Undervisningens uhyre Vanskelighed være at berøre Spørgsmaal, der vel nok faktisk er Spørgsmaal for nogle af Eleverne, men som slet ikke er dukket op som Problem for andre af Eleverne.

Over for disse sidste vil en Samtale om disse Emner eller Undervisning om dem kun gøre positiv Fortræd. Jeg udtaler mig her af personlig Erfaring fra min Drengetid.«

Ogsaa i det store Møde i Grundtvigshus d. 10. September advarede to af Aftenens Hovedindlæg imod den fælles seksuale Undervisning. Pastor Chr. Norlev sagde (Kristel. Dagbl. d. 11.-9.) bl. a.:

»Emnet er saa sart, at vi Mennesker helst vil tale om det paa Tomandshaand. I en Klasse kan Undervisningen ende i Fnis. Undervisningen kan pirre Børnenes Følelser og derved gøre Skade. Seksuallære er farligere end alle andre Fag, netop fordi Lidenskaberne her kan vækkes. Der fordres særlige Evner af Lærerne, om de skal magte denne Undervisning, og derfor kan Denne Undervisning ikke gøres obligatorisk. Jeg tror, at de fleste Lærere berører disse Spørgsmaal, hvor det i den øvrige Undervisning er nødvendigt. En speciel Seksualundervisning vilde være uheldig. Hvad der gives, skal komme naturligt og selvfølgelig.«

Politiinspektør Eivind Larsen talte ud fra de Erfaringer, han gennem sit Arbejde har samlet:

»Imod en kollektiv Klasseundervisning paa det seksuelle Omraade. Børnene er uhyre blufærdige, saa længe Blufærdigheden bestaar, men uhyre ublufærdige, naar den er faldet. I en Klasse med begge Arter af Elever kan seksual Belæring let gøre Skade.«

»Folkerøsten« af 14. September indeholder en fortræffelig Betragtning, som vi gengiver i forkortet Form:

»Vor Tid har faaet Seksualisme paa Hjernen. Seksualisme synes dens kæreste Emne at sysselsætte sig med og tale om. Alle skal endelig indvies i disse Mysterier, ogsaa Børnene . . .

Hvorfor skal Børn nu det? . . . Jo, siger en Kommissionsbetænkning, som ansete danske Mænd har afgivet, for ellers snakker ældre Kammerater med dem om det paa en uheldig Maade. Tror de Mennesker dog virkelig, at det ikke vil ske, naar de faar Undervisning heri i Skolen? Det forekommer utroligt. Ogsaa de kan vel forstaa, at det kun vil give større Fart i Snakken, naturligvis . . .

Hvad vil man med den Seksual-Undervisning over for Børn? Vil man bevare dem for Urenhed, saa er det absolut ikke Vejen. Vejen er her — i Skolen — at lade Renheds-Idealet fremtræde i Glans for Børnenes Øjne. Derfor er der der stor Modtagelighed, thi Gud har nu engang skabt Mennesket ikke til Urenhed, men til Renhed. Blufærdighedsfølelsen og Skamrødmen er tydelige Vidnesbyrd herom. Hvor skulde de ellers komme fra om ikke fra noget medfødt. Og det er dette medfødte Instinkt, der skal styrkes i Hjem og Skole, thi det er Ungdommens bedste Værn mod Urenheden. Og hvor der er kristelig Forstaaelse og kristen Tro, vil den Overbevisning fæstnes, at Skaberen selv vil gaa med ind i Kampen for Renhed, og at der hos ham findes den stærkeste Støtte og Hjælp i denne for den sædelige Karakter saa afgørende Kamp i Ungdomsaarene.

Og saa kommer man her og tror, at Kundskaben om disse Ting kan redde, man tror, at den sædelige Kraft sidder i Hovedet. Men den har nu andet Sæde. Og det er her, der skal sættes ind. Det er ad aandelig og ikke fysisk Vej, at Ungdommen skal hjælpes. Men Aand regner man tilsyneladende ikke med i de Kredse. Men det er nu en-

gang Aanden, der skal magte Dyret i Mennesket. Kundskab! Viden! Ak, kun Daarer kan tro, at de giver Styrke i „Stridens Brand“.

Men naturligvis er det lettere at skaffe Lærere, der kan give fysiske Oplysninger og Beskrivelser. Men det var Aandens Mænd, man skulde se sig om efter til Skolen, og lægge hele Uddannelsen til Rette saadan, at de fik de bedste Betingelser for at overtage Undervisningen i Børneskolen, thi det er kun dem, der duer til den Gerning. Og Børnene og Ungdommen kunde nok trænge til at komme ind under saadannes Paavirkning i en Tid, hvor Frivoliteten synes at gaa over alle Grænser . . . Ned med Seksual-Undervisning og Seksual-Kliniker og al anden Raaddenskab, som vil tyvstjæle Glansen over Barndoms- og Ungdomstiden.«

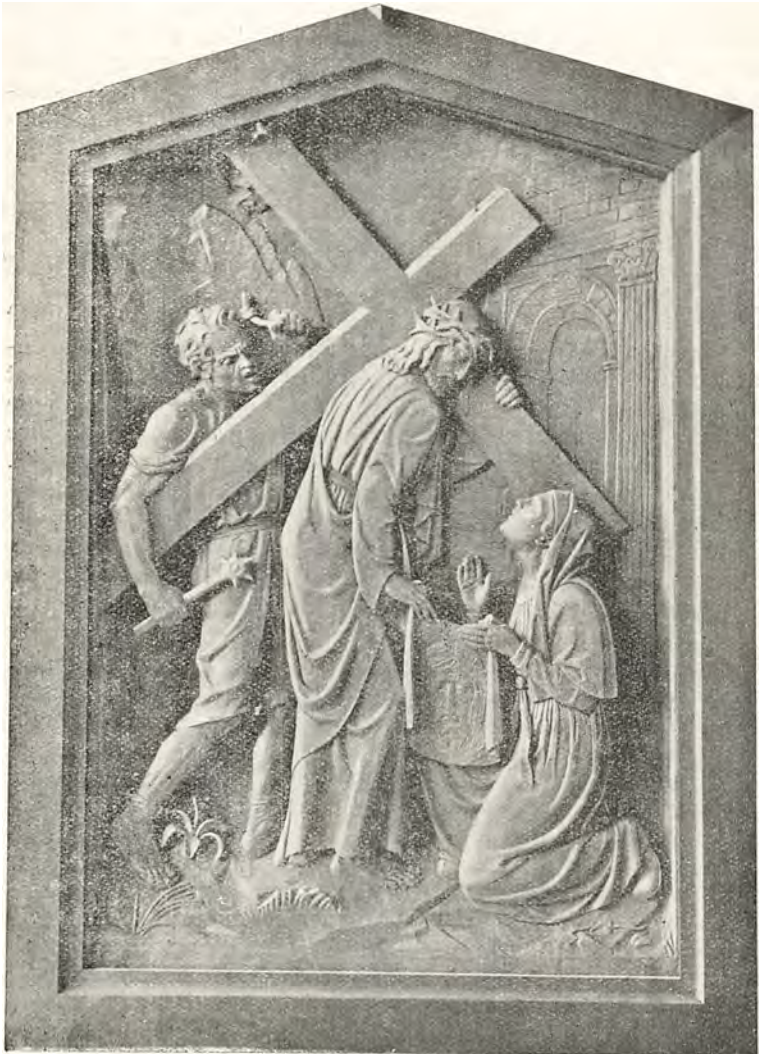
Ved —z.

Propaganda-Kollegiet i Rom.

7. Nationernes Forbund — uden Stridigheder«. (Sluttet.)

Ingen mindre end den for kort Tid siden afdøde engelske Forfatter og Konvertit G. K. Chesterton har ved et Besøg paa Kollegiet sammenfattet sine mange Indtryk i de Ord: »Nationernes Forbund — uden Stridigheder«. Bedre og kortere kan Propaganda-Kollegiet næppe karakteriseres, det fører Tanken hen til det af Salmisten forudsagte Verdensforbund, da han i Aanden saa hele Menneskeheden træde ind i det ene Tempel for at tilbede den ene Gud. Nogle, som maaske undrer sig over Kollegiets kosmopolitiske Sammensætning, vil maaske spørge, om Samlivet mellem Mennesker af saa forskellige Farver og Sprog ikke skaber Vanskeligheder og en Slags babylonisk Forvirring. Nej, der er intet i den Retning; enhver Alumne føler sig som Søn af samme Familie; de nye, der kommer til, befinder sig straks i Omgivelser, der stadig minder dem om, at Gud alene er vor Fader. Alle er klædt paa samme Maade, spiser ved samme Bord, lyder den samme Regel. Huset er internationalt — men ikke saa lidt forskelligt fra det internationale Hovedkvarter i Genève. Der findes en glimrende kristelig Broderskabs Aand i denne moderne Skole til Uddannelse af Apostle. Kollegiet bringer Harmoni mellem Nationalismen og Internationalismen efter Forløsningens universale Principer. Dette vil sige, at Broderskabsaanden ikke opnaas ved Undertrykkelse af Kærligheden til Fædrelandet, men ved at fremme kristelig Kærlighed mod hele Menneskeheden. Fædrelandet er aldrig saa kært, som naar man er langt borte fra det. Paa en Rejse Jordan rundt lærer man, at »skønt som det er ingen Plet paa Jordan«. Har

man set Verden i Propaganda-Kollegiets Spejl, elsker man sin Hjemstavn mere end nogen Sinde før. Alle gør denne sunde Erfaring: Fædrelandet er ikke andet end en Plei paa Kloden, og dets Kultur er kun en af de mange. Orient staar over for Occident — Nord overfor Syd: kun i Midtpunktet af Religionens Kompas formaar de at træffe hinanden. For nogen Tid siden skrev en Inder: »Her over-

Korsvejsstation i Kapellet i Rom (Gave fra Hs. Em. Kard. Fumasoni-Biondi, nuværende Præfekt for Propaganda-Kongregationen).

bevises vi om, at Kirken virkelig er en Hyrde, hvis Faar vi er; at den er en By, hvor alle Borgere nyder de samme Rettigheder. Hvor mange Modsætninger findes der ikke i denne Verden! Næsten over alt og i alt — undtagen i den sande Tro! Vi er een Sjæl, fordi vi alle er Lemmer paa Christi mystiske Legeme, fordi vi alle tager Del i det samme Brød, fordi vi har een Herre, een Tro og een Daab«. Denne

Ruiner fra Basilikaen St. Alexander. (Kollegiet ejer paa Via Numentana, 9 Mil fra Rom, nogle smaa Katakomber, hvortil ogsaa Basilikaen hører; f. T. er den under Restauration.)

hellige Enhed træder særlig gribende frem i Søndagens Højmesse ved »osculum pacis«, hvor Præsterne giver hinanden Fredskysset. Ceremonien har bevæget en Newman under sit Ophold paa Kollegiet, og den bevæger stadig alle: eet Hjerte, eet Sindelag! En Kineser omfavner en Amerikaner, Amerikaneren en Rumæner, Rumæneren en Annamit, Annamitten en Australier, Australieren en Japaner og denne en Inder... I 1845 skrev han i et Brev til sin elskede Ven Wilberforce: »Vi er her 150 — 32 Sprog tales der i dette Hus, men ved »pax« under Messen findes der kun eet. Det er som en ny Pintsel«

I Kirkeaaet er der ogsaa en Oktav, som giver Udtryk for det Broderskab: Ephiphani-Oktaven, Festen for Herrens Aabenbarelse for Hedningeverdenen. Hellig Tre Kongers Dag er en Missionsfest: Kollegiets Kapel er som nævnt viet dette Mysterium og Skueplads for store Festligheder. Husets Façade er prydet med de mange Nationers Flag, som fredeligt hænger Side om Side, og under Kapellets Hvælvinger læses der Messer i de forskelligste Riter. Hører man Sangene og Hymnerne i de mange Sprog, beder man med dobbelt Iver CREDO! Newman havde Ret: Det er en ny, vedvarende Pintse!

Olaf V. Sørensen.
Propagandist.

Thomas og Barth.

En usædvanlig Interesse — især naar man tager Emnets yderst abstrakte Karakter i Betragtning — slog den theologiske Disputats i Møde, som blev afholdt Torsdag d. 7. Okt. med Sognepræst Dr. K. E. Skydsgaard som Præses, Professorerne E. Geismar og N. Munk Plum som officielle og Pater A. Menzinger og Docent N. H. Søb som uofficielle Opponenten. Det overfyldte Auditorium, som i Parentes bemærket ikke frembød de bedste Høremuligheder for de bageste Rækker, de relativt fyldige Pressereferater med talende Overskrifter og Artiklerne i Bladene vidnede derom. (»Nyorientering i Forhold til Rom« af Docent N. H. Søb i Krist. Dagblad 7. 10; »To theologiske Disputater« af Søren Holm i Berl. Aftenavis 8. 10; »Protestantisme og Katholicisme« af Henning Høirup i Fyns Tid. 5. 10.)

Interessen skyldtes sikkert delvis Barthianismens Opgør med den saakaldte ny-protestantiske Theologi og, at den protestantiske Theologi her for Alvor tog Maal af den katolske; men det helt nye, det opsigtsvækkende var, at en protestantisk Theolog med uforbeholden Redelighed havde fordybet sig i Thomas af Aquino, Theologiens Fyrstes Værker og samtidig var klar over, at han ogsaa maatte leve sig ind i den moderne Nybesindelse og Nyanvendelse af det 700 Aar gamle System, som kaldes Ny-Thomisme*) og viser Fornuftens og Troens Forlig paa det moderne Livs mangfoldige Omraader. Professor Geismar gav Udtryk for Dagens Betydning, idet han spaaede, at denne Doktordisputats vilde faa kirkehistoriske Følger, og ønskede den

*) Lad os her indflette noget, som ogsaa Skydsgaard er klar over, at Ny-Thomismen nemlig ikke maa identificeres med den katolske Theologi, og den katolske Theologi ikke med Katholicismen. Der har været katolske Helgener, som hverken var Neothomister eller katolske Theologer.

bekendtgjort ogsaa i Udlandet, og Pater Menzinger udtalte, at den betyder et Vendepunkt i Forholdet mellen katholsk og protestantisk Theologi.

Det vil føre alt for langt at skildre Handlingens Forløb. Vi nævner kun enkelte Udtalelser af P. Menzingers Indlæg. Han saa det nye i, at man nu gik til selve Kilderne, og at Præses havde sat sig saare grundigt ind i Sagen. Samtidig var det et Opgør, der var lige langt fra theologisk Fred og konfessionel Strid. Spørgsmaalet om den sande Religion var et historisk Spørgsmaal. Religionskvaliteten var ikke det vigtigste Sandhedskriterium. Gud behøvede ikke at skabe den bedste Religion, blot den er Gud værdig; det, det kommer an paa, er, hvilken Religion han har anordnet. Kræver Guds Ære virkelig, som Barthianismen hævder, at Mennesket fuldstændig knuses? Thomismens Naadeopfattelse var mere bibelsk end Barths. Et lille Ordskifte udspandt sig om Problemet, hvorvidt Adams helliggørende Naade var af den samme Art som vor.

Blandt Præses' Udtalelser, som vi lagde særlig Mærke til, var saadanne som, at Præses lige fra den Tid, da han som ung Rus første Gang ringede paa i Stenosgade, havde interesseret sig for det behandlede Spørgsmaal. Han var under sit Studium ikke kommet Katholicismen nærmere, tværtimod var han trængt dybere ind i den reformatoriske Kristendom. »Min Bog viser den dybe Kløft. Men en Tak skal lyde hen over Kløften«. Denne Tak rettede Præses til de katholske Theologer. »Den største Oplevelse var, at jeg kom i Forbindelse med katholske Theologer«. Præses pegede ogsaa paa alle Kristnes Samarbejde: »Vi gaar maaske Tider i Møde, hvor Samarbejdet vil blive hyppigt. Fra mig skal der rækkes en udstrakt Haand«.

»Apostel i Byens Forstæder.«

Saaledes kaldte Kardinal Innitzer Præsten Dr. Josef Gorbach, der i Løbet af kun faa Aar har ydet en mægtig Indsats i Sjælesorgen. Endnu omkring 1930 var han meget langt borte fra sit nuværende Virkefelt som Sjælesørger i Wiens vanskeligste Kvarterer. Efter i 1912 at have modtaget Præstevielsen var han 8 Aar Sjælesørger i sin Hjemstavn Vorarlberg. Saa kom han til München for der at erhverve sig Doktorhatten. Han studerede, virkede indenfor Karitas og oprettede en Række Børnehjem. Da han fire Aar senere vendte hjem til Vorarlberg, blev han udnævnt til Direktør for Karitasorganisationen. Det var et vigtigt

Embedet, som vel kunde give sin Mand fuldt op at bestille. Men for ham var det ikke nok. Ligesom en Forberedelse til senere gjorde han et første Forsøg i Kirkebygning, og den lille Bjergkirke i Langen ved Arlberg kan takke ham for sin Tilblivelse. Ogsaa Studiekonviktet i Feldkirch skabte han, et Drengeseminarium, som forbereder til Theologiestudium. Direktøren for »Canisiusværket«, Moser, og først og fremmest Fyrstærkebiskop Dr. Waitz var paa den Tid og senere ivrige for at forfremme den unge Præst, hvis brændende Iver og store Begavelse de erkendte.

Som Karitasdirektør i Vorarlberg kom Direktør Gorbach paa lange Foredragsrejser gennem hele Østrig, ofte ogsaa til Wien. Efter hvert Besøg i Hovedstaden følte han sig stærkere og stærkere grebet af den sjælelige Nød, som han iagttog blandt Arbejdernes og de Arbejdsløses Masser. I Kæmpesogne med sommetider over 70.000 Medlemmer maatte der opstaa alvorlige Hindringer for Sjælesorgen. At yde og at ændre noget her blev efterhaanden den Tanke, som fuldstændig besatte Dr. Gorbach. Længe saa han ingen Muligheder herfor. To af hinanden uafhængige Begivenheder viste ham dog Maal og Vej.

En Dag besøgte han sin Moder i Feldkirch. Den gamle Kvinde elskede sin Søn højt og var stolt af Præsten og Doktoren. Ogsaa hans Stilling som Karitasdirektør, hans Resultater som Organisator og som en hele Landet over kendt Foredragsholder glædede hende, men — men — »Jeg ved ikke,« sagde hun tvivlende, »saa smukt, som det alt sammen er, saa savner jeg noget. De andre af dine Studiekammerater er dog alle sammen allerede rigtige Præster —«. Og han, den fintdannede Theolog, han erkendte: det moderlige Blik havde set ret. Hans egentlige Op-gave, som han maatte i Gang med, var direkte Sjælesorg, at være Folkepræst. Det var Maalet.

Noget senere var han atter engang i Wien. Det var om Sommeren, og han gik forbi et Torv. Der var stort Staa-hej. Titusinder masede paa for at komme til en gratis Film, som Wiens radikale Socialister fremviste. Den hed »Det røde Wien«; og Dr. Gorbach blev og saa til. Han saa den stærke Virkning, der udgik fra denne Propaganda-Foranstaltning. Han saa den uhyre Indflydelse, Gudløshedens Aand fik paa Masserne, og som en Strøm vældede den Erkendelse ind over ham: til Masserne maa man tale! Den Nat sov han ikke. Der var eet Spørgsmaal, som pinte ham: Hvorledes naar man Massernes Øre i denne By? I denne By, hvor de Røde havde Magten og Gaderne? I denne By med de talløse fattige, som ikke kan købe en Avis, fordi de ikke kan betale den med deres 2 Groschen? — 2 Groschen? — I denne Nat fødtes »2-Groschen«-Bladet i Dr. Gorbachs Hjerne. Det var Vejen.

Ingen andre end han selv troede til at begynde med paa hans Idé. Intet Trykkeri vilde overtage Risikoen. Saa skaffede han selv de nødvendige Begyndelsesmidler. Faa Uger efter naaede Bladet et Oplag af 50.000. Snart overskred Oplaget 100.000, saa 200.000, og stadig steg det. Penge kom ind. Hvad skulde disse Penge anvendes til?

Til at begynde med lod han de Penge, som ikke brugtes til Bladets Drift, tilflyde Karitas. Men lige saa tilfredsstillende denne Anvendelse var i sig selv, saa fremmede den ikke Maalet, og siden Samtalen med Moderen hed Maalet: at redde Sjæle og blive Folkepræst. Derfor begyndte han at opspare sit Overskud for at skabe noget stort og fortsat virkende. Og han begyndte at købe Byggegrunde i Wiens Forstæder og at bygge Kirker. 1931 tog han fast Ophold i Wien.

I Maj 1932 blev Jesu Navns Kirke indviet. 1933 fulgte Maria Navns Kirke i Ottakring, i 1934 Christi Forklarelses Kirke, i 1935 Kirken i Kløsterneuburgstrasse og i Havebyen Floridsdorf, og i 1936—37 Kirken i Schwarzlackenau ved Jedlersee og Stationen i Leopoldau. Alle disse Kirker har foreløbig Karakter af Nødsjælesorgstationer, men nogle af dem er allerede nu udset til med Tiden at ophøjes til rigtige Sognekirker. Alle er rejste ved Indtægten af »2-Groschen«-Bladet. En 8. og en 9. Station er allerede under Forberedelse.

For Sjælesorgens Vedkommende er Resultatet rent ud forbløffende. Mange Tusinder har fundet religiøst Rygstød og indre Lykke gennem Dr. Gorbachs Værk. Hjerteligheden og det indre Sammenhold mellem Dr. Gorbach og hans Sognebørn bevidner, hvor ægte en Folkepræst han er. Ingen indlader sig med Dr. Gorbach uden meget hurtigt ogsaa at komme i Dr. Gorbachs Kirker. *Rp.*

Den store Gevinst eller: Er Rigdom Lykke?

Et fransk Blad havde faaet den gode Idé at trænge ind i Hemmeligheden om, hvorledes den nye Livsførelse formede sig for 13 Spillere, der havde vundet den store Gevinst i Lotteriet, og som pludselig var blevet Millionærer. Det drejede sig om en Smaahandlende, en Gartner, en kvindelig Butikshandlende, en Slagter, en Frisør, en Kullempær, en Fisker, en kvindelig Farvehandler og andre Smaafolk, som havde spillet, som man plejer at spille for dog engang at forsøge det uvisse, og saa pludselig en Dag vinder den store Gevinst: 5 Millioner Francs.

Hvad er der blevet af disse Lykkens Udkaarne? Hvor

giver de den Rigdom ud, som de har tjent uden Møje og Besvær? Hvilke Glæder under de sig? Hvorledes tager Verden sig ud set fra den frisk-forgyldte Sokkel? Har de opfattet Meningen med Rigdommen, den Mening, som hviler i en klog Forvaltning, og som de fattige ikke kan kende, netop fordi de er fattige?

Vanskeligheden ved at finde ud heraf laa mindre i Spørgsmaalenes Formulering end i at faa Svar paa dem, da disse Mennesker var blevet fjendtligsindede, mistroiske og pessimistiske. Hvorfor dog? Fordi Byrden ved en Rigdom, som mangler enhver Tradition, som tilfældigt er faldet ned i deres Turban, slet ikke er saa let at bære, som man i al Almindelighed vil mene. En saadan »Ulykkelig«, som fra den ene Dag til den anden pludselig ser sig som Ejer af 5 Millioner, føler sig, som om han havde taget en Frakke paa, der var syet til en anden, som om de forbigaaende paa Gaden raabte efter ham: »Hov, hvor har De stjaalet den Frakke?«

Hvad taler de nye rige helst om? Om Kreditkarteller, om den modnende Høst, om Penge og Penge og atter Penge; men Tegnebogen tager de aldrig frem. De er bange for at give Penge ud. De lader hellere Tandlægen trække en Tand ud, end de giver en Bekendt, som er i Nød, en Hundredefrancs-Seddel. De ser kun krævende Hænder omkring sig, Misundere, Svindlere. Med Lede ser de paa Rodemesteren og paa Vennerne fra de Dage, da de var fattige, ja, selv paa deres egen Familie, som mener at have en vis Ret til at tage Del i det mindste i Smulerne fra den riges Bord. De føler sig udsponerede af alle og sætter en knurrende Hund, der arrigt viser Tænder, som Vogter af deres Hus.

Mølleren, der en Dag vaagner op med 5 Millioner i sin Lomme, rejste, som han gik og stod, endnu helt hvid af Melet, bort fra Avallion for at skjule sig i et Hus paa Landet sammen med sin Kone, der blev ved med om Aftenen at stoppe hans Sokker, som allerede længe havde været modne til at blive kasserede. Fortabt i denne Ensomhed er den stakkels Mand altid i daarligt Humør og knurrer over sine Lidelser. I Løbet af faa Maaneder blev han paa Grund af sin Lediggang ligesom ti Aar ældre, han blev stiv i alle Lemmer, hans Ryg bøjedes, og hans Bevægelser blev usikre. Og lykkeligere end tidligere er han absolut ikke.

Frisøren hænger endnu stærkt ved den dejlige Rolighed fra tidligere Tider, og fra Tid til anden gaar han hen for paa Afstand at se til sin gamle Butik og for at vende hjem fuld af Misundelse mod den, der har indtaget hans Plads. »Hvor havde jeg dog et dejligt Arbejde!« Nu har han ingen Kunder mere, som han kan sludre med,

ikke mere de gamle Venner, og det vil ikke lykkes ham at vinde nye. Paa Gaden hilser ingen mere paa ham med en hjertelig Haandbevægelse eller med et Blink i Øjet, som siger saa meget. Heller ikke han er blevet lykkelig.

Endnu vanskeligere ligger Forholdet mellem de to Svogre, Slagteren og Snedkeren, som gensidig havde lovet at dele Gevinsten, hvis de vandt. Begge havde de hver for sig købt en Seddel. Fortuna foretrak Snedkeren, som i den første Times Rus holdt sit Løfte og udbetalte Slagteren 1½ Million. Men faa Dage senere fortrød han sin overilede Handling, særlig fordi Gevinsten denne Gang »kun var 3 Millioner« i Stedet for 5. Den ulykkelige lever nu pint af Anger nede i en Dal, hvor han passer sit Vinbjerg; og naar han med sin Kniv skærer visne Grene af, ønsker han, det var Slagterens Hovede, saa han kunde skære det af som et Græskar.

Ogsaa en fattig Enke nævnes. »Hvis min Svogers Nummer var kommet ud, kunde jeg uden Tvivl have talt om Gevinst. Men mit Nummer kom ud, og jeg maatte dele med ham og tabte derved 1½ Million.« Kan der tænkes ulykkeligere Mennesker!

Næsten alle har de i det store og hele flere Ubehageligheder, mindre Ro, mindre Sundhed, end tidligere. Gartneren indrømmede, at 5 Millioner forekom ham for meget, at han havde haft nok med 30.000 Francs, fordi han var fattig, og en fattig ikke kender nogen anden Glæde end sit Arbejde. Men Pengene skilte ham fra Arbejdet og gjorde ham ulykkelig. Den Smaa handling troede, han burde svare paa alle 16.000 Bønsskrivelser, som indløb til ham fra alle Ægne i Frankrig. Atter andre anede ikke, hvad de skulde stille op med alle de Penge, og omgav sig med alle de Smaating, som de i deres Fattigdom havde syntes var misundelsesværdige. De er og bliver fattige Mennesker, især fattige, fordi de ikke længere har noget Arbejde og nogen Herre.

Nye Bøger.

Svenske Salmer.

»Vor liturgisk interesserede Tid ønsker Salmer, som passer — ikke blot til Kirkeaarets Fester — men ogsaa til de almindelige Søndage«. Dette har — delvis — været Aarsagen til Udgivelsen af »*Psalmer för Kyrkoåret*« Utgivna av B. D. Assarsson (Credos Förlag, Stockholm, 1937 Pris Kr. 2,40). Delvis, som der ogsaa staar i Forordet; thi mange af Salmerne er Omdigtninger af Salmer fra den gamle svenske katholske Salmebog, om ikke just efter den gamle svenske Oversættelse saa efter Originalen. Hensigten

har da altsaa ogsaa været at forbedre Salmesproget, og herfor vil de svenske Katholiker sikkert være Msg. Assarsson taknemmelige. Men mange nye er ogsaa kommet til, især Oversættelser efter gamle Hymner. Endvidere er der optaget nogle enkelte Folkekirkosalmer. En god Salme er Gendigtningen af Alle Helgens Litani til Bededagene.—Melodierne synes derimod at være mindre godt valgte. Hvorfor erstatte den skønne gregorianske Melodi (som ogsaa findes i vor Salmebog) til Nr. 3, *O Skapare af stjärnors värld* (Creator alme siderum) med en højst middelmaadig moderne Melodi? Og hvad skal man med saa umulige Melodier som den polske (Nr. 79) og tyrolske (Nr. 103)? Her synes man ikke at have tænkt paa Pius X's Ord: »Jo mere en Komposition fjerner sig fra det gregorianske Forbillede, des mindre er den Guds Hus værdig«. I det hele staar »Psalmer för Kyrkoåret« langt højere i sproglig end i musikalsk Henseende, selvom der nok findes flere gode Melodier iblandt.

Kurt S. Thomsen.

De praktiske Ordbøger.

Omfangsrigere end de andre Berlingske Ordbøger fremtræder *J. J. Sieglers* Udarbejdelse af »*Dansk-Tysk Ordbog*« (Berlingske Forlag 1937, 431 S.), og dette alene turde vidne om, i hvor høj Grad Forlaget paaskønnede dette Arbejde, som Udgiveren og hans 5 Medarbejdere har ydet. Den, der har meget at gøre med fremmede Sprog i vor Tid, vil være yderst taknemmelig for disse udmærkede Forsøg paa at konfrontere vore Dages Sprog, thi flere og flere bliver de Ord, som de gamle Ordbøger vanskeligt kan vejlede os i. Ogsaa, og især de ikke faa tysk-kyndige inden for vore Menigheder vil sende Hr. Siegler venlige Tanker for dette gavnlige Arbejde.

—z.

Kristendom og Liv.

André Baudrillart giver os i »*Moeurs paiennes, moeurs chrétiennes*« (I: 236 S., II: 302 S., Paris, Spes) en Sammenstilling mellem hedensk og kristent Liv. Første Bind indeholder Foredrag om Familien i den hedenske Oldtid og i Kristendommens første Aarhundreder, Foredrag, der blev holdt i »Institut Catholique« i Paris. I andet Bind sammenlignes den kristne Næstekærlighed med den hedenske Gavmildhed. Forfatteren, en Broder til den berømte Kardinal Baudrillart, anerkender den moralske Storhed, hvor i Hedningeverdenen han end træffer den. Han fremhæver dog, at den i Kristendommen vokser op fra langt dybere liggende Rødder til tidligere uanede Højder. Netop Christi Kors lærer den menneskelige Personlighed den overnaturlige Evighedsværdi og denne Personligheds Indordning i de Helliges ophøjede Samfund.

Dette Samfunds Inderlighed og dets praktiske Betydning fremstilles rammende af *Maurice Rigaux* S. J. i hans Bog »*Social parce-que chrétien*« (Paris, Spes, X + 118 S., Frs. 7.—). Bogen slutter med et Udvalg af Citater, som er godt egnede til at understrege Forfatterens Tanker.

Ganske vist tager mange Kristnes Liv sig ud som en Ironi over for Læren om de Helliges Samfund. Dette har *Hans Wirtz* fremhævet meget skarpt i »*Das grosse Aergernis*« (Innsbruck, Tyrolia, 326 S., S. 7.20). En Lægmand stiller heri Christi Liv midt ind i Nutiden og gør det til Maalestok for vore Forhold.

Paa Opdragelsens Omraade kæmper *Clemens Röbl* i sin Bog »*Enttäuschte Erzieher*« (Innsbruck, Tyrolia, 140 S., S. 4.—) for en levende, udelt Kristendom. I et frisk, kraftigt Sprog fortæller han Læseren om sit Kendskab til Opdragelsen, et Kendskab, der er baseret paa Erfaringer høstede gennem Aartier. Man faar Lyst til at give alle Forældre, Sjælesørgere og Lærere denne Bog i Hænde.

Opløftende er det, naar det ved Beviser fra Nutidens store Personligheder vises, hvad levende Kristendom betyder i en kaotisk Tid. Vidt forskellige Kræfter kæmper mod hinanden for paa deres Vis at skabe Orden i Forvirringen. En Statsmand, som gik i Skole hos den Aand, der svævede over Vandene i Skabelsens Begyndelse, vises os i *Mario B. ndiscioli*: »*La vita interiore di Ignazio Seipel*« (Brescia, Morcelliana). Hvilken Velsignelse vældede ikke frem af den østrigske Kanslers Kamp for fuldendt Kristendom!

Forfatteren til den iderige Bog »*L'Europe tragique*«, *Gonzague de Reynold*, overrasker os med Bogen »*Portugal*« (Paris, Spes, 384 S.). Hele Værket er anlagt paa at fremstille den store kristne Statsmand Salazar som Arvtageren af det ædleste i hans Nation, som hans Fædrelands Redningsmand, der har opfattet og gennemfører Portugals historiske Opgave.

Dybt grebne følger vi i Bogen »*La vie populaire d'Adolphe Retté*« af *R. de Smet* (Editeur Albert Messein, Paris 19) en vantro Digters og Anarkists Omvendelse til en kristen »Offersjæl«. Ikke forgæves har Forfatteren valgt Apostelgerningerne 26, 17 f. som Motto. Efter sin Omvendelse levede Retté 25 Aar i det skjulte, og dog har han igen sine Bøger udøvet et virksomt Apostolat. Mange Sjæle har under Paavirkningen af hans Bøger fundet Vejen tilbage til Gud. Fremstillingen af hans Liv faar Apostolatet i hans Eksempel til at indvirke paa os. For en Verden, der viger tilbage for Ofre, vises her »hans bodfærdige, genoprettende

Liv, som han Minut for Minut, kunde man sige, ofrede til Guds Ære og til Syndernes Omvendelse.«

I meget haardt Vejr foretog Retté til Fods en Valfart til Lourdes og forblev der i to Maaneder som frivillig Sygepasser. Der lærte han, at »Lourdes ikke alene er et Miraklernes Sted, men at det ogsaa er et forud bestemt Sted, hvor de rene kristne Dyder blomstrer«.

Men herom ved *André Rebsomen* langt mere at fortælle i sin Bog »*Souvenirs d'un brancardier de Lourdes*« (Paris, Edition »*Alsatia*«, 267 S. og talrige Illustrationer, Frs. 18.—). 45 Aar i de syges Tjeneste i Lourdes! Vi forstaar, at Forfatteren kan fortælle om et Hav af Smerte, om vidunderligt helbredede og om dem, der lærte den heltemodige Hengivenhed, om Naadesvidundere, Omvendelser fra Vantro og Synd, om adskilte Brødre og Søstre, som fandt tilbage til Moderkirken. En Anskuelsesundervisning om Kristendom og Liv, hvis apologetiske Værdi maa sættes meget højt. Ganske vist kan man ikke derfor undvære Skrifter, der gør den Kristne skikket til at give Forklaring om hans Tro, hvis der i Fabrikker, Værksteder, Kontorer o. s. v. rejses Spørgsmaal angaaende Religion og Tro.

Paa saadanne Spørgsmaal svares kort og rammende i *Bernard Kelly's* Bog: »*Our Faith*« (London E C 1, Virtue and Company, 80 S., 2. Udgave, 4 d).

At Analogier og Sammenligninger ofte virker bedre end strenge Beviser under Trosdrøftelser er en gammelkendt Erfaring. Derfor glædes man over det gode Udvalg, som *Leon Dorval* har samlet i sin Bog »*La predication par la comparaison*« (I. Dogne, Abbeville, Charles Paillart, 159 S.).

I denne Retning kan enkelte af *Raoul Snell's* fintselebn Aforismer, der er samlede i hans Bog »*Miscellanées*« (Schweiz, St. Maurice, 185 S.), udmærket udnyttes. A. P.

Fra Hovedstad og Provins.

Syngespil paa St. Knuds Skole.

Gammel Tradition tro opfører St. Knuds Skoles mindre Elever paa Missions søndagen, den 24. Oktober, en Børnekomedie igen. Det bliver denne Gang en »dramatisk Indledning« til Leopold Mozarts Børnesymfoni »*Slædekørselen*«. Spillet begynder i »Himlen«, hvor fem smaa Engle faar Ordre til at lave »Snevejr«. I 2. Akt »komponerer« Fader Mozart, bistaaet af sin Tjener Jakobus, Symfonien. I 3. Akt samles Spillemandene. Stykket, der med sine 11 Sangnumre er en hel lille Opera, slutter med selve »*Slædekørselen*« som Børnesymfoni. — Leopold Mozart (1719—87) var Fader til den berømte Wolfgang

Amadæus Mozart og tillige hans dygtige Lærer i Musik. Han var en frugtbar Komponist, men opgav sin komponistiske Virksomhed, da Sønnen, Vidunderbarnet, selv begyndte at komponere. — Det klækkelige Overskud, som ventes, tilfalder Hedningemissionen. A. Menzinger S. J.

NBI Generalprøve Fredag d. 22. Okt. Kl. 19¹⁵.

Hovedopførelse Søndag d. 24. Okt. Kl. 19¹⁵.

Voksne 1 Krone. Børn 25 Øre.

Fra den vide Verden.

For Franco's Spanien.

»Liberté« offentliggør Uddrag af to Breve, fra Ærkebiskoppen af Paris og Ærkebiskoppen af Westminster, som er disse to Kirkefyrsters Svar paa de spanske Biskoppers aabne Brev. I Skrivelsen fra Ærkebiskoppen af Paris, Kardinal Verdier, hedder det, at Spaniens Primas har gjort alle Nationer i Verden en uvurderlig Tjeneste derved, at han gennem Kendsgerningernes Øjensynlighed viser, hvad den praktiske Anvendelse af Gudløsheden, Slappelsen af Moralen, Manglen paa Autoritet og Manglen paa Regeringernes Modarbejde mod Ødelæggelsens og Dødens Lære fører til. Ærkebiskoppen betoner, at Kampen i Spanien i Virkeligheden staar imellem den kristne Civilisation og Sovjetgudløsheden.

I Brevet fra Ærkebiskoppen af Westminster hedder det: »Vi erkender, at Kampen i Spanien af dem, der har sluppet den løs, var bestemt til at fremkalde en Verdensbrand. Ikke alene Catholicismen, men slet og ret al Religion er den gudfjendtligsindede Presses Angrebsmaal, som gjorde Spanien til det strategiske Midtpunkt for en Verdensrevolution imod det europæiske civiliserede Samfunds Grundvold. Kirken er ikke bundet til nogen politisk Magt. Men naar den trues af den Fare fuldstændig at gaa til Grunde i Kommunisternes Hænder, som dette er Tilfældet i de Egne, hvor Kommunisterne sejrede, saa tager Kirken imod Beskyttelse af en Magt, som hidtil har vaaget over det ordnede Samfunds Frihed og Principper.«

De protestantiske Missioner i Abessinien.

I det kendte Jesuittidsskrift »Civiltà Cattolica« finder man interessante Oplysninger om de protestantiske Missioners Stilling i Abessinien efter Italiens Erobring. De protestantiske Missioner i Abessinien begyndte allerede i 1820, hvor der blev uddelt Bibeloversættelser paa Landets Sprog. I 1866 kunde den svenske Mission sætte sig fast i Messaua og herfra i 1904 og 1921 trænge frem til Addis Abeba, hvor de ved Negus' Hjælp oprettede en Skole og to Hospitaler. 1907 satte ogsaa Adventisterne sig fast. I 1927 kunde der med Ras Ta-

faris Understøttelse trykkes en æthiopisk Bibeloversættelse. Presbyterianernes Mission talte i 1935 16 Stationer og 76 Missionærer. Af rent politiske Grunde kunde de protestantiske Missionselskaber, som hovedsagelig var af engelsk eller amerikansk Oprindelse, glæde sig ved Negus' Velvilje. Derfor tog de under Krigen mere eller mindre aabenlyst Stilling mod Italien. Efter Erobringen trak flere amerikanske Missionselskaber frivilligt deres fremskudte Poster tilbage. Italien har ikke fordrevet dem, men har efter Erobringen ogsaa indrømmet de protestantiske Missioner Kultusfrihed, saa længe de afholder sig fra enhver politisk Propaganda. Missionærerne, som opgav deres Poster, medens Krigen stod paa, kunde vende tilbage til dem, saafremt de tidligere ikke havde virket i italiensk-fjendlig Retning.

En genstridig Pony.

Pater M. Kalmes, O.M.I., Winnipeg, Canada, fortæller om et mærkeligt og uforklarligt Tilfælde. Pater Kalmes befandt sig paa en Missionsrejse, og paa 16 Dage skulde han tilbagelægge 250 Mil. Han betjente sig af en Slæde trukket af to smaa indianske Heste. En Eftermiddag var han paa Vej til Manigotan, hvor han havde til Hensigt at tilbringe tre Dage, inden han vendte tilbage til Hole River (Indiansk Reservat). Men pludselig vendte »Queeny«, den lille Hoppe i hans Forspand, sig i en helt anden Retning og forlod simpelthen den slagne Vej. Dette gentog sig tre Gange, og den utaalmodige Kusk begyndte at slaa saadan løs paa sit gode Dyr, at Præsten saa sig nødsaget til at lægge sig imellem. »Josef,« sagde han, »slaa dog ikke paa det lille Dyr, maaske ved det bedre end vi, hvad der skal gøres. Jeg kommer i Tanke om, at der i Hole River ligger en ung Kvinde syg. Maaske trænger hun til en Præst.«

Saa skiftede de Retning og kom den næste Morgen til Landsbyen, hvor de erfarede, at Maria Black, Missionsorganistens kun 25-aarige Hustru var blevet meget alvorlig syg og spurgte efter en Præst. Hun døde faa Timer efter at have modtaget de sidste Sakramenter.

En Arkitekt-Missionær.

Fra Fidji-Øerne er indløbet Meddelelse om, at Pater Bourdier, Ordensarkitekten, er afgaaet ved Døden der, 80 Aar gammel. Hans Navn er i Oceanien knyttet til Opførelsen af talrige Kirker, Skoler, Sognehuse og Klostre.

Allerede som Lægmand var P. Bourdier en fremragende Arkitekt, og først sent indtraadte han i Maria-Selskabs-Kongregationen efter at have mistet sin Hustru og sin Søn. Hans Overordnede sendte ham straks til Oceanien, hvor mange Cykloner havde ødelagt næsten alle det apostoliske Vikariats Missionsstationer, og hvor man ikke vid-

ste, hvordan man skulde bære sig ad med at opføre Bygninger, som var i Stand til at modstaa de frygtelige Orkaner, som hærgede disse Egne. P. Bourdiere alsidige tekniske Viden og professionelle Erfaringer blev dem til stor Hjælp. Han indførte i Oceanien en Maade at bygge paa, som bestod enhver Prøve. Alt imens han paa denne Maade kom Missionærerne i disse Egne til Hjælp, fuldførte han Bygningen af Domkirken i Suva, som har staaet urokket siden.

Denne ydre Virksomhed forhindrede ham dog ikke i at forfølge det Maal, han havde sat sig for Livet. Trods sin Alder vilde han være Præst, og efter at have fuldført de nødvendige forberedende Studier blev han præsteviet paa New-Zealand i 1906 og levede indtil sin Død som en eksempelvis Ordensmand og en hellig Præst.

Brevkasse.

Niels Steensen og Bønhørelser.

Hr. Redaktør!

Under Henvisning til Deres Opfordring i »Ugebladet« tillader jeg mig herved at meddele om en Fødsel, hvor Niels Steensen blev anraabt, og som mod al Forventning fik et lykkeligt Forløb.

I Juli Maaned 1937 blev en ikke-katholsk 30-aarig førstegangsfødende indlagt paa en af Københavns førende private Fødeklinikker. Fødslen trak ud, skønt man flere Gange ved kunstige Midler forsøgte at fremkalde den, men endnu 14 Dage efter Indlæggelsen var Barnet ikke født, og Moderens Nyrer var meget daarligere. Den 31. Juli begyndte Veerne, men endnu den 1. August Kl. 10 Fm. var Forløsningen ikke sket. Lidt senere blev Ægtemanden kaldt ud til Klinikken, hvor man meddelte ham, at der var Fare for baade Moders og Barns Liv. Faderen, der var helt ødelagt af Fortvivlelse, telefonerede Kl. ca. 10³/₄ til sin Moder og meddelte Fødselsens ulykkelige Forløb. Et katolsk Ægtepar, en Præst og nogle Søstre bad da til Niels Steensen. Hverken Ægtemanden, den fødende eller Klinikken fik noget at vide om denne Aktion. Kl. ca. 13¹/₂ kom Faderen glædesstraalende og sagde ordret til undertegnede: »Lægen siger, der er sket et Mirakel.« Omkring Middagstid var der sket en forunderlig Vending i Fødselsens Forløb, saa man turde haabe paa at redde baade Moder og Barn. Men paa Eftermiddagen blev Fødslen overstaaet, og baade Moder og Barn er for længst udskrevet fra Klinikken.

Jeg meddeler ovenstaaende med al Reservation. Jeg er ikke Læge og skal ikke afgøre, om der, saaledes som Lægen udtrykte sig, er sket et Mirakel. Men den Interesse, man overalt mærker for Niels Steensens Helgenkaaring, berettiger mig formentlig til at lægge Beslag paa »Ugebladet« med disse Linier.

A. D. Jørgensen fortæller for øvrigt i sin Bog om Niels Steensen, at han under sit Ophold i Danmark fra 1672 til 1674 bl. a. underviste Jordemødre, »ligesom de opfordredes til at meddele ham det, naar der forekom et Dødsfald i Barselseng blandt den fattige Befolkning, for at han kunde benytte Lejligheden til uden Vederlag at undervise dem.«

Tyder det angivne ikke paa, at den velsignelsesrige Gerning, Niels Steensen paabegyndte i København for at nedsætte Spædbørnsdødeligheden, fortsættes den Dag i Dag, naar vi beder om hans Bistand?

Familiefader.

Kirkelig Kalender.

Okt.	Okt.
17. S. 22. Sønd. e. Pintse.	24. S. 23. Søndag e. Pintse.
18. M. Lucas, Evangelist.	25. M. Chrysanthus og Daria.
19. Ti. Petrus af Alcantara.	26. Ti. Evaristus.
20. O. Johannes af Kenty.	27. O. Vigilie.
21. T. Hilarion.	28. T. Simon og Judas.
22. F. Ferialdag.	29. F. Ferialdag.
23. L. Gudsmoders Lørdagsoffici- cium.	30. L. Vigilie til Alle Helgens Fest.

Okt. Ugens Messebønner.

17. S. 22. Søndag e. Pintse (748—577); 2. Sæt Bønner: Margrete M. Alacoque (1109).
18. M. Lucas, Evangelist (1112—945).
19. Ti. Petrus af Alcantara (1114—948).
20. O. Johannes af Kenty (1115—948).
21. T. † Hilarion (1118—[53]); 2. Ursula og Fæller ([65]—[66]), 3. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]).
22. F. † Ferialdag (748—577) uden *Gloria* og *Credo*; 2. Om de helliges Forbøn, 3. Efter frit Valg.
23. L. † Gudsmoders Lørdagsmesse ([90]—[94]); 2. Om den Helligaand ([120]—[105]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122] - [107]).

M.-K. Rosenkranskirken. »Maria Rosenkransdronning« F.-K.: for begge Afd. Søndag den 17. Okt. Kl. 8. — **St. Ansgars K.** »Det gode Raads Moder« M.: Tirsdag d. 19. Okt. Kl. 19¹/₂.

Husk Ungdomsbasaren

Søndag d. 17. Okt. Kl. 11¹/₄—23 og Mandag d. 18. Okt. Kl. 14—23 i St. Knuds Skoles Lokaler, Stenosgade 4.

I Tiden fra Tirsdag den 19. Oktober Kl. 17 til Lørdag den 23. Oktober efter Messen holdes en

lukket Klosterretræte for Damer

i Assumptionsklosteret paa Rygaard.

Opholdet koster 10 Kr., alt iberegnet. Salmebog medbringes. Anmeldelse sker ved Henvendelse til Rektoren i Stenosgade eller Forstanderinden paa Rygaard.

Vor kære Moder

Christine Melchjors

Enke efter Fabrikant C. Melchjors, Randers, døde i Dag.

København, den 8. Oktober 1937.

Børnene.

Begravelsen har fundet Sted.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 14. Oktober.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½–14½.

Nr. 43

Søndag den 24. Oktober

1937

INDHOLD: Edle Wedel-Jarlsberg. — Pave Pius XI's Rundskrivelse. — Kirken i Kina. — Thomas G. Masaryk. — Nu gælder det. — „Hver Dag sørgelige Efterretninger.“ — Et Problem. — Christophorus fra Brentadalen. — Paa Lytterpost. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Edle Wedel-Jarlsberg.

Mon ikke det gaar dem, der læser disse Biografier her i Bladet, paa samme Maade som den, der skriver dem, at de føler ligesom en Smule Ærgrelse ved Tanken om de mange udmærkede Konvertiter, hvis Lys kom til at straaale i fremmede Lande, medens deres Fædreland ingen direkte Gavn og Glæde fik af dem. Det er en saadan Konvertit, vi atter i Dag skal dvæle ved, hvem Forhold, ingen var Herre over, lod bygge og bo Størstedelen af sit Liv i et fjernt Land.

Det var sikkert en energisk og dygtig Børneflokk, der i Slutningen af forrige Aarhundrede voksede op hos Lensbaron Rosenørn-Lehns paa Hvidkilde paa Fyn. Uden Tvivl er der flere af dem, der kunde være noget at fortælle om, adskillige af dem blev Konvertiter, men her skal dog kun den ene omtales, hvis Navn staar over disse Linier.

Edle Rosenørn-Lehn var i Slutningen af Halvfjerdserne en ung, livsglad Pige, der i en Alder af kun nitten Aar blev gift med den norske Baron Wedel-Jarlsberg. (Hun

har selv skildret sin aandelige Synskreds, der, hvad det katholske angaar, var meget indsnævret, mere firkantet end cirkelrund). Da hun et Aar efter Brylluppet med sin Mand rejste til Korsika for hans Helbreds Skyld, var det umuligt andet, end at katholsk Liv maatte træde hende nærmere. Paa Rejsen gennem Tyskland var hun ved at blive syg, fordi hun i Jernbanekupeen kom til at sidde over for en katholsk Præst. Paa Korsika gik hun ofte ind i de aabne katholske Kirker og følte sig helt godt tilpas derinde, indtil hendes Mand satte en Stopper for en saadan Uvane. Engang aflagde hun et Besøg i et stort Nonnekloster, men blev som lamslaet, da man ved hendes Tilbagekomst afmaledede den forfærdelige Risiko, hun havde udsat sig for: hun kunde være forsvundet med det samme, under de katholske Klostre var der store vidtstrakte Rum, hvor Mennesker blev holdt tilbage og sultet og pint, o. s. v. Nu syntes hun, hun kendte nok til den katholske Religion, og omtalte den kun med Haan, ja, kirkelige Spørgsmaal var overhovedet ved ganske at glide ud af hendes Interessesfære.

Da gik det som det ofte er Tilfældet, at det hverken er Diskussioner eller Bøger eller Prædikener, der spreder Fordomme og oplyser Sjælen, men fromme, stærke Personligheder, som gør det store Indtryk. I 1881 tilbragte Wedel-Jarlsbergs Sommeren i Schweiz. Ved Hotellets Bord fik Baronessen Plads ved Siden af en udmærket polsk Familie. Fruen, Grevinde Mülinen, var som de øvrige af Familien ivrig Katholik, men overordentlig hensynsfuld og kom aldrig med noget Angreb paa Edle Jarlsbergs Tro, selv om deres Samtaler næsten altid var af religiøst Indhold. Hendes Godhed, Mildhed og Elskværdighed var i sig selv en vel-talende Prædiken til Gunst for hendes Religion. Den unge Mülinen, hendes Søn, var ikke saa hensynsfuld, han vred sig af Latter, naar hun kom frem med sine latterlige Historier om Katholicismen, og lagde ikke Skjul paa, at han fandt hende saare enfoldig.

Da var det, at Grevinde Mülinen fik den gode Ide at føre sin danske Veninde sammen med Biskop, senere, Kardinal Mermillod, denne var nylig vendt tilbage fra en lang Rejse i de nordiske Lande, saa det var ikke svært at finde

en Anledning. Mødet med den udmærkede Kirkens

Mand gjorde straks et dybt Indtryk paa Edle Jarlsberg. Da han talte om de evige Sandheder, gik det op for hende, hvor overfladisk hendes Liv havde været, ikke i Overensstemmelse med de Retningslinier, hendes fromme Moder havde givet hende. — Mange

Samtaler siden med Biskoppen og andre gode Præster og Læsning af katholske Bøger fremkaldte en

saadan Forandring ikke alene hos hende, men ogsaa hos hendes Mand, at de besluttede efter hans udtrykkelig udtalte Ønske at blive Katholiker. Den 26. Oktober 1881 optog Biskop Mermillod det unge norsk-danske Ægtepar i Kirken og meddelte dem Alterets og Firmelsens hellige Sakramenter. (I Credo 1929 fortæller Baronesse Rosenørn-Lehn meget mere om sin Søster, ofte efter dennes egenhændige Skildring).

Ægteparret levede siden i Rom, hvor Baron blev knyttet til Pavens Hof som Geheimkammerherre. Her fødtes deres eneste Barn, en Datter, gift nu i Genova og Moder til seks Børn, alle tabt — ikke for Kirken, men for Danmark. I 1910 døde Baron Jarlsberg, medens hun overlevede sin Mand i 11 Aar. Allerede fra Barn havde hun haft Sympathi for ulykkelige, fattige og forurettede, og i Rom ofrede hun sig fuldstændigt for det kristelige Barm-

Baronesse Edle Wedel-Jarlsberg.

hjørteghedsarbejde blandt Byens fattige. Det var hende en Glæde personlig at færdes mellem dem og bringe Trøst og Hjælp. Og det var virkelig betydelige Resultater, hun naaede i Retning af organiseret og stadig Hjælp paa Steder, hvor Nøden næsten skreg til Himlen. Sine store historiske Interesser fik hun ogsaa Tid og Lejlighed til at dyrke og skrev paa Fransk en meget anerkendt Bog om Dominikanernes Virksomhed i de nordiske Riger — hun var selv et ivrigt Medlem af dette Samfunds tredje Orden. I mange Henseender viste hun stor Imødekommenhed over for Danskere, der besøgte Rom. Hun og hendes Mand ligger begravet i Rom paa den tyske Kirkegaard, der støder umiddelbart op til Vatikanstaten.

Niels Hansen.

Pave Pius XI's Rundskrivelse

om den salige Jomfru Marias hellige Rosenkrans.

(Fortsat.)

Blandt de forskellige gavnlige Bønner, som vi opsender til Herrens jomfruelige Moder, indtager Marias Rosenkrans — som enhver Kristen ved — en ganske særlig og enestaaende Plads. Denne Bøn, som nogle kalder »Vor Frues Psalter« eller »Hovedsummen af Evangeliet og Kristendommen«, beskriver og anbefaler Vor Forgænger Leo XIII, høj-salig Ihukommelse, meget indtrængende: »en vidunderlig Krans, sammenslettet af Engelens Hilsen, afbrudt af Herrens Bøn, hvortil er knyttet Pligten til Betragtning, en fortrinlig Maade at bede paa og ganske særlig virksom, naar det gælder Opnaaelse af det evige Liv. (*Acta Leonis*, 1898, p. 154—155). Dette bliver ogsaa klart for os, naar vi betragter de Blomster, hvoraf denne Krans er bundet. Thi findes der mere egnede og hellige Bønner? Den første er den, som Disciplene lærte af vor Frelasers egen Mund, da de bad ham: »Lær os at bede« (Luc. 9, 1); en saare hellig Bøn, som baade tilsigter Guds Ære, saa vidt det staaer til os, og drager Omsorg for alle Legemets og Sjælens Fornødenheder. Og hvorledes skulde det i Virkeligheden gaa til, at den evige Fader ikke kommer os til Hjælp, naar vi beder ham derom med hans egen Søns Ord?

Den anden Bøn er Engelens Hilsen, som begynder med Ærkeengelen Gabriels og den hellige Elisabeths Lovprisning og slutter med hin fromme Anraabelse, i hvilken vi indtrængende beder den salige Jomfru om at staa os bi nu og i vore sidste Timer. Til disse mundtlige Bønner kommer saa Betragtningen af de hellige Hemmeligheder,

ved hvilken vi ligesom holder os Jesu Christi og hans Moders Glæder, Smerter og Herlighed for Øje for derfra at øse Trøst og Lindring i vore Bekymringer og opmuntres til at følge disse hellige Eksempler og derved ad Dydens stadig højere Trin at stige op til det himmelske Fædrelands Lyksalighed.

Uden Tvivl, Ærværdige Brødre, er denne Maade at bede paa, som den hellige Dominikus, ikke uden Gudsmoders Tilskyndelse og himmelske Opfordring, paa vidunderlig Vis har fremmet, let og egnet for alle, endog for de jævne og ustuderede; men hvor langt bort fra Sandhedens Vej forvilder de sig ikke, som overlegent forkaster den som en kedelig og stadig gentaget Ramse og overlader den til Børn og Kvinder. Hertil er først at bemærke, at saavel Fromheden som Kærligheden, selvom den hyppigt gentager de samme Ord, dog ikke gentager det samme Indhold, men stadig siger noget nyt, idet den nemlig øser af en altid ny Kærligheds Dyb. Og desuden har denne Bøn en Duft af Evangeliets Enfold og Sjælens Ydmyghed over sig, og kræver den ogsaa; foragter man den, er det — som vor guddommelige Forløser selv lærer os — umuligt for os at opnaa Himmeriget: »Sandelig siger jeg eder, dersom I ikke omvender eder og bliver som Børn, skal I ikke indgaa i Himmerige« (Matth. 18, 3). Men hvis Verden i Overmod haaner og forkaster Jomfru Marias Rosenkrans, saa er der en ligefrem talløs Skare af virkelig fromme Mennesker, af enhver Alder og enhver Stilling, som ikke blot har elsket den højt og med stor Andagt bedt den, men ogsaa til enhver Tid har anvendt den som det bedste Vaaben til at jage de onde Aander paa Flugt, til at bevare Uskyldigheden og hurtigere at opnaa Dyden og endelig til at stifte Fred blandt Mennesker. Og det har ikke manglet paa lærde og kloge Mænd, som, skønt de var stærkt optaget af Studier og videnskabelig Forskning, dog aldrig har ladet nogen Dag gaa til Ende, uden at de foran Gudsmoders Billede paa deres Knæ har bedt til hende paa denne fromme Maade. Dette har ogsaa Konger og Fyrster haft for Skik, til Trods for, at mange Bekymringer og Pligter lagde Beslag paa dem; og saaledes bæres og bruges denne »mystiske Krans« ikke blot af de jævne og fattige, men tjener ogsaa Borgere af en hvilken som helst Stand til Ære.

Her vil Vi ej heller i Tavshed forbigaa, at den hellige Jomfru selv, ogsaa i vore Tider, har anbefalet denne Bøn saa stærkt, da hun viste sig i Grotten i Lourdes og ved sit Eksempel lærte det uskyldige Barn at bede den. Hvorfor skulde vi derfor ikke kunne haabe alt, naar vi paa rette Maade og med Andagt, som det sømmer sig, beder saaledes til vor himmelske Moder?

(Fortsættes.)

Kirken i Kina.

Med Sorg og Smerte ser Verden paa det ulykkelige Kina, som er Offer for en ryggesløs Krig. Med dyb Bekymring tænker vi ogsaa paa de kinesiske Missioners Skæbne; de har netop givet Haab om en god Høst, som P. Leitenbauer S. J. (Wuhu, Anhwei) nedenfor fortæller (Kath. Miss., Sept. 1937).

I Aaret 1935—36 var der en Tilgang paa 115.336 Katholiker, en enestaaende Kendsgerning i de kinesiske Missioners Historie. 106.316 voksne blev døbt. Det samlede Antal Daabshandlinger, indbefattet BARNEDAAB og DAAB I DØDSFARE, udgør omtrent 600.000. Ogsaa Tallet paa KATEKUMENER har overskredet en halv Million. Lignende Tal om ikke højere ventes for Aaret 1936—37. Antallet af Katholiker, som i Juni 1936 blev anslaaet til 2.934.175, har i Mellemtiden overskredet 3 Millioner. Og alt dette trods Missionsalmissernes Aftagen, ja, trods det, at Pengehjælpen fra flere Lande, f. Eks. fra Tyskland og Spanien, fuldstændig har svigtet.

Grunden til denne Udvikling ligger vel først og fremmest i Forøgelsen af Missionskræfterne. I Dag findes der 4552 Missionærer, deriblandt 1822 Kinesere. Tallet paa Missionsomraaderne er vokset til 129, hvoraf 23 staar under kinesiske Overhyrder.

En anden Grund til den gunstige Udvikling inden for Kinamissionen var Landets fremadskridende Fredning indtil. Centralregeringens Magt udvides mere og mere til Provinserne udenfor. Næsten alle Myndigheder — maaske Skolemyndighederne undtaget — staar venligere over for Missionerne. De tidligere hyppige Chikanerier er næsten helt ophørt. Toneangivende Personligheder viser aabenlyst deres Sympathi. Over alt, hvor den pavelige Delegat kommer frem paa sine Visitationsrejser, modtages han ualmindelig hjerteligt. Hans Rejser former sig som et sandt Triumftog gennem Kina. Saaledes senest den 10. Maj i Aar i Taming (Hopeh). Da Generalen for Regeringstropperne i Suiyang fornylig mødte den derværende kinesiske Biskop i en Oksekærre, forærede han ham en Bil. Den tidligere Borgmester i Shanghai og nuværende Statholder i Kwantung, General Wu Tieh-cheng, viste sig ved alle større katholske Foranstaltninger i Shanghai. Katholske Skoler og Personligheder, som man hidtil kun alt for ofte havde overset og forbigaaet, bliver opfordret til Medarbejde. Blandt 4000 Ansøgere til et Specialkursus for Statseimbudsmænd var ogsaa 13 tidligere Studenter fra Jesuit-Universitetet Aurora i Shanghai. 10 af dem var blandt de 200, der blev antaget. Fædrene fra Jesuitternes Observatorium i Zikawei kan daarligt overkomme alle de Forespørgsler, der rettes

til dem fra Ind- og Udlandet. Medens P. Lejay S. J. holdt Foredrag om sine Jordtyngdemaalinger i hele Europa, fløj P. Gherzi S. J. i det kinesiske Luftfartsselskabs Tjeneste med en Regeringsflyver til Rigets yderste Provinser. Kort Tid efter fik P. Burgand S. J., som foretog en Biltur gennem tre Provinser for at fuldende det magnetiske Landkort, af Rigsakademiet en Assistent til Hjælp. Blandt de 10 Medlemmer af en Regeringskommission til Besigtigelse af Hospitalerne, var ogsaa en kinesisk Professor fra det katholske Aurora-Universitet, Øjenspecialisten Dr. Lou. Mellem skolen erholder i Dag langt lettere Statsanerkendelse. Jesuitternes Haandværkerskole i Wuhu fik straks, efter at den havde aabnet i 1935, Statsanerkendelse. I Dag er der 600 Elever.

Kirkens Indflydelse paa de intellektuelle Lag bliver stadig mere følelig. Konversioner i disse Kredse er i Dag ikke saa sjældne som tidligere. Saaledes døbte den pavelige Delegat Palmesøndag i Peking en Universitetsprofessor, som samtidig er Medlem af Regeringens Rigsøkonomiraad. Næsten samtidig holdt den kinesiske Jesuit Liou Exercitier for 24 Høj- og Mellem skoleprofessorer. Direktøren for Jesuitternes Mellem skole i Anking har opgivet sin Stilling som Professor i Filosofi ved den derværende Højskole for helt at vie sig til Missionens Tjeneste. Blandt Studenterne er der blusset en Trosbegejstring op, som de ledende har maattet dæmpe. Ved Paasketid modtog seks Mellem skoleprofessorer Daaben. Jesuitternes to Højskoler i Tientsin og Shanghai melder alter og alter om Konversioner. Ved Skolebrødrenes Kollegium i Hongkong modtog 34 Elever Daaben i Paasketiden.

I dette Efteraar aabner Søstre af det Helligste Hjerte i Shanghai det første katholske Universitet i Kina for kvindelige Studenter; denne Specialafdeling tilknyttedes Jesuitternes Aurora-Universitet.

Betegnende er den voksende Pengenhjælp, som Kineserne selv yder til Missionsarbejdet. Den sidste Missions søndag indbragte 31.763 kinesiske Dollars. For kort Tid siden indviede Biskoppen af Wuhu den anden Kirke, som en kinesisk Kristen havde ladet opføre for den store Gevinst i Nationallotteriet. Kineserne i Singapore tegnede paa 8 Dage 150.000 \$ til en Kirkebygning. Lopahong har i sin 30-aarige karitative Virksomhed vel ialt sammentigget 30 Millioner Dollars til sit Kærlighedsværk. Men de katholske Kineseres store Masse, hvis Maanedssindtægt næppe overstiger 10 \$, kan ikke bidrage meget til Missionsarbejdet.

Store Forhaabninger for Missionernes Fremtid sælter man til den Mand, som næsten ene holder 500 Millioner Menneskers Skæbne i sine Hænder, Chiang Kai shek. Ved

sin Tilfangetagelse i December 1936 oplevede han, der allerede i ti Aar har været Kristen, hele Christustrøens Kraft.

Lad os her efter »Kristeligt Dagblad« (1.-9.-1937) indflette nogle Sætninger, som Chiang Kai-shek har udtalt om sin Moder, og som viser den kinesiske kristne Førers ædle Sindelag:

»Det var helt og holdent min Mors Fortjeneste, hendes Godhed og Udholdenhed, som reddede Familien fra fuldstændig at blive ruineret.

Hendes Opgave var hverken let eller misundelsesværdig, men hun elskede mig meget ømt. Og hendes Kærlighed var mere end en almindelig Mors Kærlighed. Hun var meget streng og ønskede at afgøre alle eventuelle Mellemværender med det samme. Hun spurgte mig altid, naar jeg kom hjem, hvor jeg havde været og hvad jeg havde lavet og naar jeg kom hjem fra Skole, overhørte hun mig i Dagens Lektier. Hun lærte mig, hvorledes jeg skulde opføre mig og skikke mig. Hun holdt mig til Arbejdet...

Senere besluttede jeg at vie hele mit Liv til Nationalpartiet og Nationens Sag — et Skridt, som medførte store Vanskeligheder og alvorlige Farer. Alle mine Slægtninge afholdt sig nu fra at staa i Forbindelse med mig. Den eneste, som endnu troede paa mig, hvad jeg end foretog mig, og som var beredt til at gøre alt for mig, aandeligt og materielt, var min Mor

Da jeg under Revolutionens første Tid mødte den første Tvivl i Spørgsmaalet om min Livsopgave, kom min Mor igen til Hjælp. Hun lærte mig at overføre Princippet for »sønlig Hengivenhed« paa hele Nationen. Hun sagde, at jeg skulde genkalde Mindet om, hvordan vi i vort Hjem i forgangne Dage havde overvundet Vanskeligheder, og ønskede, at jeg skulde udstrække de Principper, vi dengang fulgte, til at omfatte alle Omgivelser, saa at Uretfærdighed og Fortvivlelse kunde forsvinde af Menneskeheden. Disse Ord blev sagt af min Moder i den Hensigt at give mig en Ledetraad for mit Liv i denne Verden. Det har ogsaa bestandig været min inderlige Attraa i alting at handle i Overensstemmelse med min bortgangne Moders Ønske. Dog hidtil har jeg ikke været i Stand til i mit Liv at opfylde hendes Forventninger. Hver Gang jeg har tænkt tilbage paa de Omstændigheder, under hvilke vi to — den ene Enke og Moder, den anden en faderløs Søn — levede i Skyggen af den kolde Virkelighed, har jeg ikke kunnet undgaa at længes efter den Dag, da jeg skulde kunne opfylde min Mors Ønske paa en værdig Maade.«

Juleaften forkyndte Regeringssenderen, at Kinas Katholiker særlig ved Julefesten vilde bede for Førerens Befrielse. Langfredag 1937 takkede han for alle Bønner, der var opsendt for ham, og aflagde en herlig Bekendelse til Christus og hans Evangelium. Lykkes det Føreren at føre Kina frelst gennem Skylla og Charybdis, d. v. s. de kommunistiske Trusler og den fjendtlige Invasion, saa vil ogsaa Kinas Kirke gaa en rolig og sikker Blomstringstid i Møde.

Af største Vigtighed er det, at de indfødte Præster og Ordenskald holder Trit med det voksende Antal af Katholiker. Desværre gaar Procenttallet snarere noget tilbage i de sidste Aar. Den, der kender de Vanskeligheder, Semi-

narierne har at kæmpe med, vil ikke forbavses herover. Af de 30—40 Seminarister, som deltog i det første Latin-aar i Sienhsien (Hopeh), naar højst 10—20 frem til 5. Klasse. Af disse gaar for det meste endnu en Trediedel fra. En anden Trediedel indtræder i Jesuitternes Noviciat. Resten gaar over i Præsteseminarier. Men heller ikke alle disse naar frem til Præstevielsen. Fra en dybt from, kristen Landsby, som engang modtog sin Tro fra de gamle Jesuitmissionærer, frekventerer flere Studenter Seminarierne. Men endnu til i Dag er ingen naaet frem til Præstevielsen. Hele Landsbyen sygner hen af Tuberkulose. Næsten alle Præstekandidater bukker under for denne Sygdom. Hvis der er noget Sted, saa er det i Seminarierne, at Guds Naade maa gøre Hovedarbejdet i Missionerne.*)

Thomas G. Masaryk.

Det er ikke Statspræsidenten og Filosoffen Masaryk, disse Linier vil tale om. Som Statsmand vil den d. 14. September hensovede Olding finde en yderst forskellig Bedømmelse. Medens Czekerne fejrer ham som den store Fører, der sønder slog det gamle Monarki og slap Nationerne ud af deres »Fængsel«, vil andre henvise til den tvivlsomme Lykke, som hæmningsløs Nationalisme har bragt over Europa, og til den forkortede, men ikke forbedrede Udgave af det gamle Monarki, som Czekoslovakiet er blevet. Med stor Interesse læses Redaktør E. Skovs Ord, der er typiske for Tidens vaagnende Erkendelse: »Et andet Spørgsmaal var, om Masaryks Krav, der betød Sprængningen af Dobbelmonarkiet, var *rigtigt* for Europa. Set fra hans nationale Synspunkt var det naturligvis rigtigt, men i samme Grad som Østrig-Ungarn var en uensartet Samling af Nationaliteter, var det ogsaa en økonomisk Enhed, og at denne økonomiske Enhed blev sprængt sammen med den politiske Enhed, har været en Ulykke for Europa«. (Politiken)

Jeg skal heller ikke dvæle ved de store og ædle Sider i Masaryks Personlighed, som Verden igen har husket og beundret i de sidste Uger; men hans religiøse Udvikling fortjener nogle Ord, saa meget mere, som den næsten ikke er blevet omtalt i Bladene. Han var Søn af en slovakisk Kusk ansat i Kejsereens Tjeneste og hans Moder havde været herskabelig Kokkepige i Mæhren. Den første Undervisning fik han hos tyske Piaristpatres. Som lille

*) En udmærket Bog om Kina er »Altes Erbe des neuen China« af Bertram Schuler O. F. M. (Paderborn, F. Schöningh, 1937, 317 S., RM. 5,80 ÷ 25 %). En Kender skriver her grundigt om Kinas Religion og Samfundsliv, Sprog og Skrift, Kunst og Videuskab.

Dreng ministrerede han dagligt og var velset i Præstegaarden. En Dag hørte han Rygter og Sladder om en Gejstlig, hvad der skal have været Anledning til en begyndende kritisk og desillusioneret Indstilling, der førte til hans Fræfald fra Kirken. Dog kan man gaa ud fra, at den Chauvinisme, der prægede den czekiske Intelligents og lod alle andre Værdier komme i 2. eller 3. Række, paa forskellig Vis var medvirkende til, at han forlod Kirken og sluttede sig til de saakaldte »Bøhmiske Brødre«, en national Sekt. Hans første betydelige Bog var en Studie om Selvmord, som forresten nogle Aar senere indbragte ham et anseligt Legat fra en Selvmorder. Han kommer i denne Bog til den Konklusion, at Aarsagen til Selvmord maa søges i Mangel paa religiøs Tro, og i flere af sine senere Værker fremhævede han ogsaa Nødvendigheden af Troen paa det Hindsides. En Ven af den afdøde fremsætter i »The Tablet« (25. Sept.) følgende om hans religiøse Udvikling: »Masaryk havde i sin Ungdom og Mandom ingen Berøring med ægte og intelligent Katholicisme, men, som han fortalte mig selv i senere Aar, gjorde det et stærkt og opbyggeligt Indtryk paa ham, hvad han under Verdenskrigen saa til Katholiker i U. S. A. og i Frankrig. Da Czekoslovakiet fik sin Uafhængighed og M. blev dets første Præsident, opgav han sin aktive Opposition mod Kirken. Jeg husker hans Svar, da han i 1919 blev spurgt om Katholikernes Stilling i den nye Republik: »Katholikerne vil faa saa meget, som de ønsker at opnaa«, svarede han alvorligt. Hans Modstandere saa i denne Indstilling et fjendligt Sindelag, men de tog fejl. (Hvad dog ikke hindrede, at Masaryks Stat med al Magt gik ind for den nye czekoslovakiske Kirke og støttede den ligesaa meget, som den tog Stilling imod Katholikerne. Red.) Fra mange Samtaler med ham kan jeg bevidne, ikke blot hvor dybt religiøs han selv var, men ogsaa, hvor meget han interesserede sig for alle Ytringer af mandig og ægte Hengivenhed for Kirken fra den katholske Intelligents' Side i forskellige Lande. Som Lærd og Filosof hele sit Liv igennem har Dr. M. i de senere Aar grundigt studeret saavel St. Thomas af Akvin og St. Augustinus. Alle betydelige filosofiske og theologiske Værker fandt deres Vej til hans Bibliotek, og en Dag, da jeg kun i Forbigaaende nævnte et Ord af Karl Adam, viste han mig straks det paagældende Bind; det var lige udkommet. . . Han vidste godt, hvad Messeofret betyder for Katholiker, og selv om han ikke delte deres Tro, var han altid dybt rørt og taknemmelig over, naar han hørte, at Messen var bleven opofret for ham. Bønner er altid gode, svarede han smilende, da man fortalte ham, at mange Katholiker bad for ham, at han maatte vende tilbage til sin Barndoms

Tro. Masaryk talte Præster, Biskopper og selv Kardinaler blandt sine Venner. Han havde een Ting fælles med dem: En inderlig Kærlighed til Christus og en Stræben efter Fuldkommenhed. De Midler, som han benyttede sig af, var Selvtugt, Hengivenhed i Lidelser og en bestandig Omsorg for andres Vel; fremfor alt søgte han at tjene Sandheden, hvor han saa den.«

—2.

Nu gælder det.

Den 31. December 1937 tælles Stemmerne til Radio-raadsvalget, og Medlemstallet i de katholske Radioklubber vil blive afgørende for den katholske Radiosag i de næste 4 Aar.

Vi er nu inde i Aarets sidste Kvartal og der har allerede vist sig en ikke ringe Fremgang i Sammenligning med de tidligere Aar, idet saavel de gamle Klubber viser Fremgang som nye Klubber er opstaaet. Der findes imidlertid endnu Sogne, i hvilke der ikke er nogen Radioklub eller nogen lokal Tillidsmand.

Hvorfor arbejder vi stadig paa at faa alle katholske Lyttere organiserede i vore Radioklubber? Fordi det er den eneste Vej, som staar os aaben til at skaffe os den Indflydelse paa Udsendelserne, vi i Forhold til vort Antal har Krav paa. Vi tror ikke, at vi i Løbet af faa Aar vil kunne opnaa store og iøjnefaldende Resultater, Udsendelser paa de bedste Tidspunkter og med hyppige Mellemlum, men vi er overbeviste om, at det ad Aare vil lykkes os lidt efter lidt at faa vore retfærdige Krav opfyldt, at faa udvidet Kredsen af katholske Udsendelser og at faa disse paa bedre Tidspunkter. Betingelsen er kun denne: Vi maa alle være med, og ingen af os maa støtte de Organisationer, som kæmper for Livsanskuelser, der ikke er og ikke kan blive vore.

Nedenfor bringes en Fortegnelse over de lokale Kasserere eller Tillidsmænd, som modtager Indmeldelser.

Aalborg: Overlæge Schwensen, Kommunehospitalet. *Randers:* Frk. Emmy Olsen, Adelgade 4. *Aarhus:* Hr. M. Madsen, Kastaniegade 7. *Silkeborg:* Hr. Hammelsvang, Drewsensvej 32. *Horsens:* Hr. Montør Folmer Næstholdt, Badstuestræde 12. *Vejle:* Hr. Grosserer Pedersen, Søndergade 18. *Fredericia:* Fru Dr. A. Nielsen, Sjællandsgade 44. *Kolding:* Hr. Direktør Schultz, Mariabo, Seestgade. *Esbjerg:* Dommerfuldmægtig Højris. *Haderslev:* Filialbestyrer F. Wysoglond, Sønderbro 11. *Assens:* Sognepræsten. *Svendborg:* Hr. Pastor Grobetz. *Odense:* Hr. Th. Siemons, Gerthasminde 12. *Nyborg:* Hr. Fængselsbetjent Stougaard, Nørrevoldgade 39. *København:* Hr. Ansgar Gross, Tiggergade 2, eller Ekspeditionssekretær Boje Danielsen.

Taastrup: Hr. Ivan Jørgensen, Ringvej. *Køge*: Bankkasserer Andersen. *Roskilde*: Hr. Stationsforstander Mømberg, Klostervang 6. *Ringsted*: Fotograf Eva Axelsen. *Holbæk*: Mekaniker L. S. Nielsen, Slotsguardsvej 22. *Slagelse*: Hr. Julius Larsen, Frederiksgade 14³. *Sydsjælland*: Hr. Frithiot Jensen, Fasanvej, Vordingborg. *Lolland-Falster*: Hr. Trafikassistent A. C. Simonsen, Aavej, Nykøbing F.

Medlemstallet for i Fjor var 621. Vi kan naa de 1000, hvis vi alle foretager en sidste Anstrengelse. *H. Højris.*

»Hver Dag sørgelige Efterretninger.«

I en Audiens, som den Hellige Fader fornylig gav for tyske Rompilegrimme, udtalte Paven, at der hver eneste Dag indløb sørgelige Efterretninger fra det tredie Rige. Det er ikke vanskeligt at gætte Indholdet af disse Efterretninger; de meddeles saamænd rundt omkring i den katolske Verdenspresse. Lad os i Flæng nævne nogle af dem.

Mange Steder i Tyskland, især i Rhinlandet og Hessen-Nassau maa den katolske Præst ikke mere betræde Skolen. Ja, der er Love under Forberedelse, som skal udelukke Kirken helt fra Skolen. — Europas største katolske Avis, den hollandske »Maasbode« er fornylig blevet forbudt i Tyskland. — Den nye Læreplan for Religionsundervisning, som Ministeren for Folkekultur i Thüringen har offentliggjort, bestemmer bl. a., at det Gamle Testamente skal være bandlyst fra Undervisningen. Christus skal fremstilles som Antisemit, Christi Kamp mod Jødedom og Klerikalisme skal forklares etc. etc. — I Slutningen af September udkom »Danziger Volkszeitung« for første Gang igen efter at have været forbudt i 6 Maaneder. Men allerede d. 30. September blev det katolske Blad igen forbudt for seks Maaneder! — Rigsundervisningsministeren har ikke skammet sig ved at bekendtgøre, at kun de Theologistuderter kunde faa Støtte og Stipendier til deres Studium, som arbejder særdeles aktivt for Nazipartiet. — I Fremtiden maa enhver katolsk Præst af fremmed Nationalitet have en udtrykkelig Tilladelse, hvis han vil udøve nogensomhelst gejstlig Virksomhed i Tyskland. — Uden nogensomhelst Anledning er den Eichstättske Gejstligheds »Klerusblad« blevet forbudt. — I St. Wendel ved Saarfloden har Gestapo gennemført en stor Aktion mod Missionsklostret af »Selskabet af det guddommelige Ord«. — De katolske Ordenssøstre kan ikke optages i den tyske Arbejdsfront d. v. s., man vil Skridt for Skridt trænge dem ud af Hospitalerne og erstatte dem med Nazi-Søstre. — Mange katolske Læreanstalter har faaet Ordre om ikke at optage Elever i

de nederste Aargange. — »Reichspost« skriver under Henvisning til disse og lignende vilkaarlige og voldelige Handlinger: »Og saa siger Rigsminister Goebbels, som har sin rigelige Andel i, at Kirken holdes borte fra Folket (Den kath. Presses Tilintetgørelse, Chikanering af kirkelige Blade, Forbud mod at udbrede Hyrdebrevne etc.), at Kirkerne ikke mere kunde finde „et rigtigt Forhold til Folket“, og udtaler rosende om det Tredje Rige: „Vi gør ikke Kirkerne Fortræd, tværtimod, vi overtager det Arbejde, som de selv har maattet udføre.“

Tilskuer.

Mellem Mødre.

Et Problem.

De var meget forskellige, de to Søstre. Men jeg har alle Dage holdt lige meget af dem. Agnete laa i Spidsen med Hensyn til Dyd og gode Sæder, og helt fra Barnsben havde hun afgjort »god Presse« blandt samtlige Familiens Tanter. Hun var stilsfærdig, forsigtig, lydig og net i sin Tale. Der var aldrig noget »Væsen« med hende.

Berthe havde det lidt anderledes. Hun var af dem, hvis Synderegister af sig selv svulmede op til en eventyrlig Størrelse. Hun havde Tilbøjelighed til at raabe højt, hvor Tavshed var ønskelig; hun vendte Panden imod, hvor hun burde være gaaet udenom, og hun havde en »beget« Hukommelse for Udtryk, der ikke havde nogen god Klang i Tanternes Øren. Hvad hendes Karakterbog angaar, er det bedst at tie om dens Udsagn. Dens Skala var ujævn som en Klippesti.

Som sagt: De to Piger var forskellige, og Uligheden holdt sig, efter at de var blevet voksne, gifte Kvinder og Mødre. I eet lignede de dog hinanden: Hjertelaget var godt nok i dem begge.

Som voksne skete der mod al Forventning det, at Berthe blev den smukkeste. Hun havde en særlig Evne til at klæde sig saaledes, at de heldige Egenskaber ved hendes Udseende fremhævedes. Denne Evne kom ogsaa hendes Børn til gode. Med faa Midler fik hun dem til at se søde og fikse ud. — I saa Henseende overgik hun sin Søster, der ikke besad den samme Fantasi. Agnete selv, saavel som hendes Børn kunde se kedelige ud.

Men baade Agnete og Berthe var lykkelige i deres Hjem og opdrog deres Børn godt. De to Søstres Aktier stod en Tid omtrent lige, maaske stod Berthes endda bedst en Overgang.

De gjorde det paa det Tidspunkt, vi var indbudt til et Dame-Komsammen hos Moster Anne, som er en elskelig

Kvinde, fornøjelig, fremskridtsvenlig og frisindet. Dog har hendes Frisind Grænser. Hun sætter Grænsen der, hvor en smuk Kvinde begynder at bruge Læberødt og Neglelak.

Paa den Dag, her er Tale om, mødte Berthe for første Gang med Kirsebærrødt paa sin Mund. — »Gaa ud og tør det Stads af«, sagde Moster Anne bramfrit.

Og det gjorde Berthe.

Replikken skabte ingen Misstemning. Dertil kendte vi hverandre for godt. — Men den førte til en lille Diskussion, hvor Berthe fik Ordet for et Indlæg, der skulde forsvare Kvindens Ret til at understrege de fordelagtige Træk i sit Ydre. Efter at vi alle — Berthe iberegnet — var blevet fuldkommen enige om, at det er de indre Egenskaber og ikke den ydre Ramme, der giver Kvinden hendes Værd som Ægtefælle og Moder, sagde Berthe:

»Nu siger Poul«, og hendes Stemme blev med eet lav og undselig, »at det er mit Sindelag, han holder af. Men Sindelaget bærer man jo ikke uden paa sig. — Jeg tør ikke tænke den Tanke til Ende, at Poul kun havde hørt om mine Meriter, hørt, at jeg var doven i Skolen og næsvis mod min Mor, og at han slet ikke var blevet en Smule tiltalt af mig, saadan som jeg saa ud. — Saa havde jeg ikke faaet Per og Ole og Lise og Mette, — og hver for sig var Poul og jeg maaske gaaet rundt uden at have fundet Mening og Midtpunkt i Tilværelsen —.«

Jeg vil ikke sige, at der blev Tavshed efter Berthes Tale, for det gjorde der ikke. Hvor en Flok Kusiner er sammen med en omtrent lige saa stor Flok Tanter, der er skaaret godt for Tungebaandet, konstateres der sjældent en Pause; men Berthe fik mere Genlyd, end hun plejede at faa. Og bagefter, da hun og jeg kom til at sidde stille i en Krog, vendte hun tilbage til Emnet.

»Jeg ved, det er sandt«, sagde hun, »Poul gav mig forleden en Digtsamling af en af vore yngre Lyrikere, og deri havde han understreget et Digt, hvor en Kvinde af sin Mand lignedes ved en Bog af lødigt Indhold; »men«, siger Ægtemanden, »maaske vilde jeg ikke være kommet til at kende Bogens ædle Tanker, hvis den ikke tillige havde haft saa skønt et Bind. — —«

»Naa, men derfor —.«

»Hvis det er Læbestiften, du tænker paa, saa gør den Bagatel hverken til eller fra; hvis du kan holde læt med det, kan jeg fortælle dig, at den var anvendt til Ære for jer i Dag. Jeg bruger den ikke for Alvor —.«

»Nej, det var noget andet, jeg mente. — I Agneles Hjem synes det at gaa godt uden den Slags Virkemidler.«

»Ja, men hvis hun var klog, saa brugte hun dem. Hun skulde en Gang imellem bruge sine Sparepenge til en mo-

derne Kjole eller noget i den Retning. Skønhedsglæden, Lykken ved ogsaa i det Ydre at være smuk i hinandens Øjne, det er da som en Slags Tilgift, Vorherre giver os til alt det andet. Den gør Livet lettere at leve, og den gør Dagligdagen smukkere. — Ja, det mener nu jeg!« Og jeg lader herved Berthes Mening gaa videre til hendes mange Medsøstre.

Lillemor.

Christophorus fra Brentadalen.

Det var i Midten af November 1915. Krigsfurien rasede ogsaa i Brentas ellers saa stille Dal. Fra Cima Dodici og fra Ortigara's Tinde sendte Italienerne Dag og Nat en Regn af Granater ned over Flodens venstre Bred; paa den højre fuldførte Østrigernes Mørsere deres Ødelæggelsesværk.

I Farezonen paa Monte Colo's Bjergskraaning laa Torcegno. Kilet ind imellem begge de fjendtlige Linier var den lille By afskaaret fra den øvrige Verden; Beboerne gennemlevede forfærdelige Timer i Angst og Rædsel. Kun Kvinder, Oldinge og Børn var endnu hjemme, de unge Mænd stod alle under Vaaben — maaske i Galizien eller ved Isonzo. Den, der kunde flygte, var flygtet. Som en Fredens Borg ragede Landsbykirken ganske vist op over de lave Hustage, men en Kanonkugle kunde hvert Øjeblik forvandle den til en Ruinhob. Hvad Stedets to Gejstlige angik, saa var Sognepræsten allerede for nogen Tid siden blevet arresteret, og Kapellanen vidste, at ogsaa hans Timer var talte. Derfor havde han forberedt alt for at beskytte det Allerhelligste mod Vanhelligelse. Blandt Børnene havde han udvalgt det Barn, der syntes ham mest værdig til i Nødsfald at berøre det helligste Sakramente, den 7-aarige Almiro Facenda, og man havde nøje undervist ham i, hvorledes han skulde bære sig ad, hvis han, Kapellanen, maaske ogsaa maatte af Sted.

Det, man med Angst havde ventet, skete: Den 17. November blev Kapellanen arresteret. Nu var Tiden inde for den lille Almiro. Den 19. om Morgenen blev Kanonaden saa hæftig, at man mere end nogensinde tidligere frygtede for Kirken, og alle betragtede det som en uundgaaelig Nødvendighed at bringe det helligste Sakramente i Sikkerhed. Befolkningen forsamledes i Gudshuset, og medens smertefyldte Hjerter opsendte brændende Bønner til Himlen, kom den lille uskyldige Almiro, klædt i hvidt og omgjordet med et blaat Baand, ud af Sakristiet, gik op til Alteret, gjorde andægtigt en Knæbøjning, aabnede Tabernaklet, tog Ciboriet ud og uddelt derefter den hellige Kommunion til Fol-

ket. Vel skælvede hans smaa Barnehænder, og hans Hjerte slog stærkt, men han holdt sig tappert og klarede den ham paalagte ærefulde Opgave glimrende. Alle, der var Vidner til dette Skuespil, grød: de havde oplevet en ualmindelig Højtidsstund, hvis Ophøjethed for en Tid lod dem glemme Faren, de svævede i.

Hvad er der blevet af den lille Almiro? Berøringen med de konsekreerede Hostier havde givet hans Sjæl de Udvalgte hemmelighedsfulde Segl udelukkende for Guds Tjeneste: Almiro indtraadte i Josephiner-Kongregationen i Asti, studerede i Dominikaner-Kollegiet »Angelicum« i Rom og blev viet til Præst. »Osservatore Romano« fortæller: »For nogen Tid siden vendte han tilbage til sin Alpelandtby og fejrede sin første hellige Messe.« Blandt Kommunikanterne var mange, som han allerede for 22 Aar siden havde rakt Herrens Legeme. Men to Omstændigheder forøgede Primitiantens Glæde: Sognepræsten i Torcegno er den Kapellan, som i 1915 betroede den lille Almiro det Hverv at repræsentere ham i hans Tjeneste. Blandt de mange Gaver, som den nye Præst modtog, var et Album, hvori alle de, der havde modtaget den hellige Kommunion af det 7-aarige Barn, og som endnu levede, havde skrevet deres Navne.

A. P.

Paa Lytterpost.

21.9. Kl. 18¹⁵—18³⁵: Forfatteren, Bibliotheksassistent C. E. Hansen: »**T. G. Masaryk, Czekoslovakiets Skaber**«. »*Han knyttede Forbindelsen med Jan Huss . . . Det czeke Folk samlede sig om M. uden Hensyn til politiske og religiøse Anskuelser.*« Ellers omtaltes det religiøse Spørgsmaal ikke. Se herom vor Artikel om M. andetsteds i Bladet.

1.-10. Kl. 17—17²⁵: Fabrikant A. P. Andersen, Gadstrup: »**Snoldelev Kirke**«: »*Den ene af Klokkerne stammer fra 1389 og bærer en Indskrift, der er en Bøn til Jomfru Maria . . . Slenkirken er opført ca. 1080 . . . Alle Indskrifter paa Prædikestolen (fra den lutherske Tid) er skrevet paa Latin. De vilde haft større Værdi for Menigheden, hvis de var skrevet paa Dansk . . . Der er Spor af, at der oprindelig har været en katholsk Fløj-Altartavle; men den er erstattet af en luthersk Skriftsprogtafle . . . (Mod Slutningen): Trods papislisk Vildførelse og rationalistisk Kulde har Guds Ord lydt her i godt 700 Aar.*« Foredraget var et ganske godt Eksempel paa, hvorledes en Gennemsnitslutheraner vil drøfte et saadant Emne.

8.-10. Kl. 11¹⁵—11⁴⁵. Skoleudsendelse: Religion. Domprovst C. Skovgaard-Petersen: Kirkehistoriens Store. V. »**Johan Hus**«. »*Wicief, Hus og Luther var alle tre med til at tænde Evangeliets klare Lys. Hvorfor skulde der tændes*

Lys paa ny? Fordi der var blevet mørkt etc. I sidste Halvdel af Middelalderen var Lyset efterhaanden blevet borte, fordi man ikke fulgte det, men skjulte det med Menneskelærdom . . . Paven var for Resten en rigtig ussel en, en af de usleste Paver . . . Denne Hus's voldelige Kætterdød er en uafvaskelig Plet paa Middelalderens Pavekirke . . . o. s. v. i samme Dur. Det var en Lutheraner, som talte for lutherske Skolebørn, saa der er vel ikke noget at forbavses over; og alligevel, mon den Slags er den rette Børnelærdom, som f. Eks. gavner Bestræbelserne for kirkelig Enhed? Den uhistoriske Begrundelse for Lejdebruddet, at Konciliet skulde have udtalt, at man ikke behøvede at holde det Ord, man havde givet en Kætter, serveredes naturligvis som historisk Sandhed. — Den største Fejl ved Foredraget var, at Børnene slet ikke fik noget at vide om, hvorfor Hus blev brændt. De tror nu, at han blev dræbt, fordi han vilde lære Menneskene at tro paa Gud, og at Paven og hele hans Slæng (Kardinalerne) var det rene Ondskab, der bekæmpede Christus. »Kirkehistoriens Store« burde udvælges lidt skønsommere og behandles roligere! *Ignatius.*

Nye Bøger.

»Gud faar altid den sidste Chance.«

Disse Ord staar i *Richard Sale's Roman »Den ellefte i Baaden«* (Jespersen og Pio, 1937, 230 S., Kr. 5.—), en spændende Skildring af 10 Forbryderes Flugt fra Straffekolonien. Det er det værste Udskud, man kan tænke sig, saa man hvert Øjeblik venter, at ikke Omverdenen, men det lille kriminelle Samfund indbyrdes vil forpurre Foretagendet for ikke at sige gøre det af med dem alle sammen. Men der er en ellefte Mand med: Hvem han er, hvad han skal forestille, en Himlens Repræsentant, en Værneengel, det gode i Mennesket eller Naaden, kan vist ingen sige med Sikkerhed. Men det er mesterligt fortalt, hvorledes alt det krogede rettes under hans næslen usynlige Ledelse. Bogen er næppe blevet til paa katolsk Grund; den minder hist og her om amerikanske Sektens Tanker, men dog ikke saa konkret, at det kan frastøde. —z.

En Niels Steensen Bog.

Læge *Anker Aggebo* i Aarhus møder med — saa vidt vi ved — Aarets første Skrift om Niels Steensen, hvis 300 Aars Fødselsdag snart stunder til. Det er et Mindeskrift: »*Danmarks store Søn Niels Stensen 1638-1938*« med Undertitlen: *Danmarks største Anatom, Geologiens Grundlægger, Katholsk Biskop.* (Universitetsforlaget i Aarhus, Levin & Munksgaard Kbhvn. 1937, 68 S. Ill. Kr. 2.50) Det lille Skrift, der i Ho-

vedsagen er baseret paa A. D. Jørgensens og Pater Plenkers Bøger om samme Emne, vil fremfor alt tegne et Billede af »Mennesket Niels Stensen«. Det minder udadtil om Pater Metzlers »Niels Steensen«, som dog er grundigere skrevet. Man glæder sig over Begejstringen, men snubler over en Del forkert skrevne Ord, f. Eks. i Litteraturfortegnelsen, og studser ogsaa over Bemærkninger som, at »Descartes var den typiske Mekanist« eller Oversættelsen af Stenos Valgsprog: *In conatu diligentiam — in eventu conformitatem*, til: I Forsøget Nøjagtighed — Overensstemmelse i Resultatet, medens Meningen dog er den religiøse Tanke: Med Ildhu under Arbejdet, men ligevægtig (egentlig i Overensstemmelse, nemlig med Guds Vilje) overfor Resultatet. Et Fortrin af Bogen er det, at Forf. har benyttet nogle af de sidste Aars Publikationer om N. St. og at han fortæller os nogle Træk om den Baggrund, paa hvilken St.s Liv levedes, især under hans Universitetstid i Kbhvn. Maatte Bogen bidrage sit til at gøre vor store Landsmand mere kendt i hans Fædreland, især blandt Ikke-Katholiker! —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Efteraars- og Rusgilde i A. C.

Under festlige Former indviede A. C. d. 13.-10. sin Sæson med en Efteraarsfest, der i sidste Øjeblik blev forvandlet til Rusgilde, ved at en Rus dukkede op. Efter Formanden, Politiaadvokat Lotingas Velkomsttale gav man sig i Lag med Smørrebrød og Øl fra Carlsberg. Da Punchen var kommet paa Bordet, og man efter Traditionen havde sunget »Gaudeamus igitur«, blev Ordet givet til Aftenens Taler Pastor King. Pastor King indledede med nogle morsomme Skottehistorier, og dernæst talte han om Kirken, som han — naturligt for en Hospitalspræst — sammenlignede med et Hospital, hvor der gives aandelig Højsjælds-sol, Indsprøjtninger o. s. v. til Helsebad for Sjælene. Pastor King sluttede med at sige, at A. C. skulde være et af Brændpunkterne for katholsk Liv, være den Smørklump, der i Historien om de to Frøer i Flødefadet reddede den ene fra at drukne. Talen var alvorlig, munter og vittig. Der blev udbragt Skaal og Leve for Russen, der takkede for den Modtagelse, han havde faaet i A. C., for Damerne, for Herrerne, for Administration og for A. C. Mod Slutningen af Festen opfordrede Formanden de tilstedeværende Medlemmer til at udtrykke deres Ønsker m. h. t. Foredrag i den kommende Sæson. Pudsigt nok havde Adm. allerede drøftet de Forslag, der kom frem, nemlig: Oplysninger om de engelske katholske Forhold, om skandinavisk Samar-

bejde og endelig om Muligheder for Dannelse af et dansk katolsk Landsforbund.

I øvrigt forløb Festen under den bedste Stemning, og man havde Indtryk af, at alle morede sig. *I. M. H.*

Katolsk Alderdomshjem i Taastrup.

Et bedre Navn end »Bellis« — den lille Blomst, der smiler tusindfold over Mark og Eng om Sommeren — kunde Cisterciensersøstrene ikke have fundet, da de for et Aar siden overtog Villaen af dette Navn i Taastrup for der at starte et Alderdomshjem. Hjemmet ledes af Sr. Vincenzia, som mange sikkert vil huske fra hun var Priorinde i Allerslev. Alderdomshjemmet for Damer har siden Starten været næsten fuldt belagt. Endnu findes der dog nogle Værelser, som ikke er optaget. Villaen ligger lige ved Siden af Kirken, ude paa Landet og alligevel næsten i København, idet der kører Rutebil fra København til Taastrup hver halve Time. Det betyder sikkert noget for ældre Katholiker at kunne bo tæt ved Kirken og billigt. (Paa Tosengs-Stuer er Prisen, Kost, Lys og Varme iberegnet, 2,50 Kr. pr. Dag eller 60,00 Kr. pr. Maaned, paa Ene-stuer 4,50 Kr. pr. Dag eller 120,00 Kr. pr. Maaned). De, som kender Cisterciensersøstrene — og de har mange Venner her i Landet — vil med Taknemmelighed anerkende deres skjulte, men derfor ikke mindre vigtige Indsats i Danmark for vor Kirke og Menigheden i Taastrup. De vil ligeledes ønske dem til Lykke med det nye Arbejde, som de for et Aar siden paabegyndte. *B.*

Fra den vide Verden.

En afholdt Tiggermunk og Missionsven.

Det belgiske Kapucinerabbedi Enghien har i disse Dage fejret et lige saa smukt som sjældent Jubilæum: den ældste Ordensbroder, Thaddäus, en af de mest karakteristiske Folkeskikkelser i Landet, fejrede sit 50 Aars Ordensjubilæum. Enhver Katholik og Ikke-Katholik kender ham og betragter ham som en Helgen. I 50 Aar har han utrætteligt og uafbrudt gennemvandre Landsbyer og Flækker som »Tiggermunk«. 50 Aargange, som i Dag er spredt i alle Klostre i Belgien, i Indiens belgiske Missioner, i Kongo og Kanada, har nydt godt af de Almisser, han har samlet paa sine Vandringer. Jubilæet, hvori hele Befolkningen deltog, formede sig som en sand Folkefest. Om Eftermiddagen kom Borgmesteren i Spidsen for de andre civile Myndigheder ledsaget af Byens Orkester for at lykønske Jubilæaren og tage Del i hans Æresfest. — Det pavelige Missionsværk har i Løbet af 1936 modtaget 5½ Million Frcs.

fra Belgien. Alene Missionsdagen indbragte næsten 3 Millioner Francs. Først staar Ærkedioeset Mecheln med over $1\frac{1}{2}$ Million Francs.

Søens Apostolat.

I Antwerpen afholdt Apostolatus Maris en international Kongres. Talrige førende Personligheder fra Kirken og det offentlige Liv deltog heri, bl. a. Suffraganbiskoppen fra Westminster, Vice-Admiralerne Hornell, Joubert og Deschamps, Direktøren for det belgiske Mine-Departement, samt Repræsentanter for 15 europæiske og uden-europæiske Lande. Hjelpebiskoppen af Mecheln meddelte Velsignelsen i Stedet for Kardinal Van Roey, som var forhindret i at deltage. Hovedemnet var: »Søfolkernes Kulturliv«. Admiralerne og den belgiske Regerings Repræsentanter udtalte sig enstemmigt om Sø-Apostolatets store Betydning og uvurderlige Fortjenester. Ved Statsminister van Cauvelaerts Deltagelse i Møderne og gennem hans hjertelige Tale fremhævedes Kongressens Betydning og Statsregeringens Værdsettelse af det katholske Apostolat. Ved Kongressens Slutning foretog Deltagerne sammen med Befolkningen og Regeringens Repræsentanter en Procession til Mindesmærket for de i Krigen faldne belgiske Søfolk. Mindesmærket er rejst foran Fiskeridepartementet. Under Kongressen oplystes det, at Apostolatus Maris' Sømands-Bibliothek i Antwerpen er et af de bedst organiserede. Det omfatter 6600 Bind, og i Løbet af sidste Aar blev der udlaant 40.000 Bøger.

Mussolini om Troen.

Paa italienske Kirkedøre var for kort Tid siden opslaaet Flyveblade, som under Titlen: »Saaledes taler og skriver „il duce“,« indeholdt følgende lapidariske Sætninger:

»Et Folk kan ikke blive stort og blive sig sin Bestemmelse bevidst, hvis det ikke støtter sig til Religionen og betragter denne som en væsentlig Faktor i saavel det private som det offentlige Liv.«

»Troen er det sikreste Kompas for enhver ideal Rejse.«

»Arnaldo (Mussolinis Broder. Red.) var en troende, men han troede ikke paa en almægtig Gud, som man undertiden, for at nedsætte ham, kaldte Kosmos, det uendelige, Ordenen, men han troede paa Gud, vor Herre, Himlens og Jordens Skaber, og paa hans Søn, som engang i det overjordiske Rige belønner vore smaa Dyder, og som, haaber vi, vil tilgive os de Fejl, som vi har begaaet under vort jordiske Livs Omskifteligheder.«

Meksikanske Katholikers Protest.

6000 Katholiker i Queretaro foranstaltede en Pilegrimsfærd til Byen Meksiko for at bøde Præsident Lazaro

Cardenas om at genaabne Kirkerne. 1800 af dem, mest Bønder og Indianere, tilbagelagde de 156 miles til Fods. Pilegrimmene blev ikke modtaget af Præsidenten, men hans Sekretær lovede dem at give deres Ansøgning videre, dog gjorde han dem opmærksom paa, at et saadant Anliggende ikke kunde ordnes i Løbet af et Par Timer. Herpaa svarede en af Arbejderne: Sig os, hvorfor Banditten Osornios Pisto-ler kunde lukke vore Kirker i Løbet af 30 Minutter, og hvorfor Myndighederne ikke i Henhold til vore Love kunde aabne dem i 30 Maaneder?»

Ægteskabsannuleringer i 1936.

»Osservatore Romano« af 27. Maj 1937 meddeler, at ifølge »Acta Apostolicae Sedis« af 7. Maj 1937 har »Sacra Romana Rota« i 1936 fældet 86 Domme, hvoraf de 75 drejer sig om Ægteskabsannuleringer. I 31 Tilfælde blev Ægteskabets Ugyldighed anerkendt, i 44 Tilfælde ikke, da Gyldigheden her var bevist. Altsaa, kun 40⁰/₁₀ af Dommene har givet Paastandene om Annulering Ret. Det kan bemærkes, at i et Tilfælde af Bigami blev Ægteskabet annulleret mod Bigamistens Ønske. Af 37 Tilfælde, hvor der var tilstaaet gratis Defensorat, fik de 18 den ønskede Dom, medens af 38 Ansøgninger, som behandlede paa Parternes egen Bekostning, kun de 13 opnaaede Ægteskabets Annulering. Dette viser klart, at Ansøgere, som sidder i smaa Kaar, lige saa vel kan faa deres Ret som de velhavende. Hovedgrundene til Ugyldighedserklæringerne var som sædvanlig »Tvang og Frygt«, Ægteskabets Ikke-Fuldbyrdelse, Sindsygdum o. a.

Tyranni uden Moral og Retfærdighed.

Jugoslaviens katholske Gejstlighed har i Tilslutning til en Konference i Zagreb offentliggjort følgende Erklæring: »Ejendomsretten er relativ, ikke absolut, thi den maa svare til de hellige Forbindelser Menneske og Menneske imellem, idet den paalægger Besidderen Pligter lige overfor den, som intet ejer, Retfærdighedens og Næstekærlighedens Pligter. Siden de rige ikke har respekteret disse Pligter, lever vi i Frygt for Revolutioner, som er en naturlig Protest fra deres Side, som intet ejer.« Der følger saa en ubarmhertig Fordømmelse af den Kapitalisme, »som ikke er andet end et Tyranni uden Moral eller Retfærdighed, som ingen Religion har og ingen Pligter kender, hverken overfor Gud, Næsten eller Nationen. Men hverken Kommunismen eller Socialismen kan helbrede det Onde; thi begge fornægter Menneskets moralske og aandelige Værd; kun Guds frygten og Respekten for Guds Bud kan genoprette Sansen for Menneskets Værdighed, baade den riges og den fattiges«.

P. Damien arbejder videre.

En lige offentliggjort Aarsstatistik fra det engelske St. Franciskus Spedalskhedshjem beviser, hvor vidtrækkende og varig Virkningen har været af Overførelsen af Pater Damiens, de spedalskes belgiske Apostels Levninger, som hele Verden tog Del i forrige Aar. Selskabet har endnu aldrig modtaget saa mange Gaver som i dette Aar, i alt 4715 £. Alene P. Damiens Navnedag indbragte flere Gaver end noget tidligere Aar. En Radiotale, som en Major holdt til Fordel for Selskabet, resulterede i 1560 Pund Sterling og 3000 Breve. For disse Penge skal der oprettes et Spedalskhedshospital i Sheklung, Kina, og en Spedalskhedskoloni i Afrika. Blandt Giverne er ogsaa de engelske Indkomstskattemyndigheder med £ 15,2. For 15 Pund Sterling kan en spedalsk underholdes et Aar. En Hytte for en enkelt syg koster 5 Pund Sterling, for en hel Familie 7 Pund Sterling.

Brevkasse.

Zoëga.

»Trods det fremmedklingende Navn var Georg Zoëga Dansker« — saaledes begynder Niels Hansen sin Artikel i Nr. 41. (Maa jeg med det samme benytte Lejligheden til at takke N. H. for de virkelig interessante Konvertitartikler; dem maa jeg læse, straks Ugebladet kommer ind ad Døren, selvom Resten maa vente til jeg faar Tid.) Maaske kan det interessere Ugebladets Læsere at høre, hvorledes Familien Zoëga blev dansk og luthersk.

Mathias Zoëga var en italiensk Adelsmand (Slutn. af 16. Aarh.), der havde sit Landgods ikke langt fra Verona. Han kom i Strid med Hertugen af Verona om Grænsen mellem deres Godser, skød Hertugen i en Duel og flygtede til Tyskland, hvor han først blev Sprogmeister og Lutenist ved det Lüneburgske Hof og senere magister morum for Hertugen af Mecklenburgs Børn, i hvilken Anledning han gik over til Lutherdommen. Paven tilbød ham frit Lejde og Pardon, hvis han vilde vende tilbage og blive Katholik igen; men dette afslog han, hvorfor han blev brændt i effigie i Rom, og hans Godser blev konfiskeret. Sidenhen blev han Geheime-Kammertjener ved det fyrstelig Holstein-Gottorpske Hof. — Han var ikke blot flygtet fra sit Gods, men ogsaa fra sin Hustru, der sørgede sig tildøde. I Tyskland giftede han sig med Anna Stampen, Datter af en luthersk Præst i Mecklenburg, og fra dette Ægteskab stammer hans sønderjydske Efterslægt. — Da Georg Zoëgas Stamfader skiftede Religion, skyldtes det altsaa heller ikke saa meget indre Overbevisning som ydre Omstændigheder.

Knud Kinzi.

Niels Steensen.

Herr Redaktør!

Med al muligt »fornødent Forbehold« skal jeg gerne fortælle Dem, at jeg i Vinter henvendte mig til Steno om Hjælp for min Sygdom. Selv om jeg ikke har genvundet hele min Førlighed, er jeg dog blevet rask igen efter den ulykkelige Sygdom, der nærmest saa ud til at være haabløs og førte mig til Gravens Rand, og jeg er kommet mig saa godt, at man paa Hospitalet er meget overrasket over Resultatet!

I Forbindelse med den »germanske Skyhed« mindes jeg, hvad en gammel Præst i Rom en Gang sagde mig, da vi talte om Sydboernes meget frie Opførsel i Kirkerne: »Jo, ser De, det er saadan, at Nordboerne nærmer sig Vor Herre og Kirken, ligesom Moses den brændende Tornebusk, medens Sydboerne føler sig fuldstændig i Familie med det hele!«
J.

Til den **Besøgende**. Opslaget med denne Overskrift, som i sin Tid blev sendt til alle Kirker og Kapeller, kan endnu faas, da der er et lille Restoplag tilbage. Mod Indsendelse af Porto (25 Øre) sendes det gratis fra **Katholsk Præstegaard, Ryesgade 26, Aarhus**.

Katholsk Familie, som kunde ønske at **adoptere et Barn**, bedes henvende sig til Hr. A. Silcowitz, Studiestræde 27-29. Centr. 12327.

St. Franciskus' III Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag d. 22. Oktober Kl. 20.

LEOPOLD MOZARTS »SLÆDEKØRSEL«, Syngespil og Børnesymfoni. St. Knuds Skole, Stenosg. 4. **Fredag** d. 22. Okt. Kl. 19¹⁵ (Generalprøve) og **Søndag** d. 24. Okt. Kl. 19¹⁵. Adgangskort hos Portneren: Voksne 1 Kr. — Børn 25 Øre.

— *Overskuddet tilfalder Hedningemissionen.* —

DE SPANSKE BISKOPPERS FÆLLES BREV TIL VERDEN.

I de sidste to Uger er 2000 Eksemplarer af dette kirkelhistorisk saa vigtig Dokument gratis blevet omdelt her i Landet. Foranlediget af Ønsker efter flere Eksemplarer lader Ansgariusforeningen nu trykke et nyt, mindre Oplag af Brevet, som fra Fredag d. 22. Okt. af vil kunne faas ved Henvendelse til Katholsk Boghandel, Stenosgade 3 og Menighedskontoret, Bredg. 64, Palæ 3762 mellem 15-17, for 15 Øre Stykket.

St. Ansgars Fond. Til Udvidelse af »Nordisk Ugeblad« har vi modtaget:

Korsør	Kr.	2,50
Tidligere indkommet	Kr.	3633,37
I alt	Kr.	3635,87

Katholsk Ungdomsbazar. Følgende Numre er blevet udtrukne:

A.: 127 2412 307 2314 1919 2554 2555 2585 257 2573 2924 1070
1693 208 279 2503 1037 2535 2599 1803 1991 1993 1732 404 192 1313
886 2325 1162 2689 2836 1392 230 1065 2925 2906 2591 2851 1538 1593
2033 1645 1938 1965 1822 1490 331 2638 1484 209 2868 824.

B.: 41 2593 110 127 1533 2481 877 1724 224 254 2566 160 2577
1289 1336 908 1387 2521 2921 1619 2131 1564 2064 2532 1937 823 2803
142 806 1328 1397 2155 894 1925 1010 1600 1363 1343 628 428 300
533 1888 2293 527 2398 1379 1948 1348 954 2996 1415 1972.

Dukkevogn 71, Lommeur 93, Billede 19.

Pave Pius XI's Rundskrivelser i dansk Oversættelse.

OM DEN SANDE ENHED I TROEN (»*Mortalium animos*«).

Denne Encyklika behandler den katholske Kirkes
Stilling til Nutidens Bestræbelser for Religionsenhed.

Pris 25 Øre.

Ansgariusforeningens Forlag, Bredgade 64. København K.

Kirkelig Kalender.

Okt.	Okt.-Nov.
24. S. 23. Søndag e. Pintse.	31. S. Vor Konges og Herres Jesu Christi Fest. — 24. Søndag e. Pintse.
25. M. Chrysanthus og Daria.	1. M. Alle Helgens Fest.
26. Ti. Evaristus.	2. Ti. ALLE SJÆLES DAG.
27. O. Vigilie.	3. O. 3. Dag i Alle Helgens Oktav.
28. T. Simon og Judas.	4. T. Karl Borromæus.
29. F. Ferialdag.	5. F. Relikviefest.
30. L. Vigilie til Alle Helgens Fest.	6. L. 6. Dag i Oktaven.

Okt.	Ugens Messebønner.
24. S. 23. Søndag e. Pintse (751—581); 2. <i>Sæt Bønner</i> : Ærkeengelen Raphael (1118—955), 3. <i>Sæt Bønner</i> : Om Troens Udbredelse *). — Slutningsevangelium: Festens (1120—957).	
25. M. † Chrysanthus og Daria (1121); 2. Om de helliges Forbøn ((120)—[105]), 3. Efter frit Valg.	
26. Ti. † Evaristus (1122—958); 2. og 3. som Mandag.	
27. O. Vigilie (1122—958); 2. Guds Moder ([90]—[94]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).	
28. T. Simon og Judas, Apostle (1124—959).	
29. F. † Ferialdag (751—581) uden <i>Gloria</i> og <i>Credo</i> ; 2. og 3. som Mandag; alm. Præfation (525—42).	
30. L. Vigilie til Alle Helgens Fest (1127); 2. Den Helligaand ((120)), 3. For Kirken eller for Paven.	

*) *Kirkebøn*. Gud, du, som vil, at alle Mennesker skal frelses og komme til Sandhedens Erkendelse, send, beder vi dig, Arbejdere til din Høst, og giv dem med al Troskab at forkynde dit Ord, for at det maa udbredes og forherliges og alle Folkeslag erkende dig, den ene sande Gud, og ham, som du har sendt, Jesus Kristus, din Søn, vor Herre, som lever og regerer...

Stillebøn. Gud, du vor Beskytter, se ned til din Salvende, som gav sig selv til Frelse for alle, og lad fra Solens Opgang til dens Nedgang dit Navn være stort blandt folkene, og lad der overalt blive ofret og frembaaret et rent Offer til dit Navn. Ved samme vor Herre...

Slutningsbøn. Vederkvægede ved vor Forløsnings Gave beder vi dig, Herre, at den sande Tro ved den evige Frelses Hjælp stedse maa vinde frem. Ved vor Herre...

Søndag den 24. Okt., Missions søndagen, afholdes i alle Kirker og Kapeller KOLLEKT FOR HEDNINGEMISSIONEN.

M.-K. Jesu Hjerter K. »Immaculata« F.-K. Søndag den 24. Okt. Kl. 8¹/₂.

Systuen, Sakraments sogn, genoptager sin Virksomhed Torsdag d. 4. Nov. Kl. 13¹/₂ til 16 og fremdeles hver Torsdag i Vinterhalvaaret. Den anden Torsdag i hver Maaned afholder St. Vincents forening for katolske Damer (Katolsk Menighedspleje) Møde Kl. 13. Nørrebrogade 27, Opg. A¹.

BOGTRYKKERIEET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Aflæst til Postvæsenet Torsdag d. 21. Oktober.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 44

Søndag den 31. Oktober

1937

INDHOLD: Meyer. — Christi-Kongs-Salme. — I Helgenernes Skole. — Pave Pius XI's Rundakrivelæe. — Den sidste Dag. — Kræfter, som fostrer Præster. — Bud fra den danske Middelalder. — Mission i de arktiske Egne. — Krigen i det fjerne Østen og Missionerne. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

MEYER

Det er i Aar 25 Aar siden, den Meyer, her skal fortælle om, stille og fredeligt blev bortkaldt paa St. Elisabeths Hospital i København. Ældre husker maaske endnu den midaldrende Mand fra Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade; han havde sin Glæde af at hjælpe Sakristanen, især med at passe og pleje Kirkens mange smukke Planter, navnlig de store Laurbærtræer, men ellers hørte og saa man meget lidt til ham.

Vilhelm Joachim Marinus Meyer fødtes 1854 og blev uddannet som Gartner. Paa sit Haandværks Vegne gjorde han lange Rejser i Udlandet og maa være blevet dygtig i sit Fag, for ved sin Hjemkomst blev han ansat som Gartner i Carlsberg Bryggeriernes Have, hvilken Stilling han beklædte i en lang Aarrække.

Paa sine Vandringer i Udlandet kom han ikke alene til det katholske Syd-Tyskland, men ogsaa til Schweiz og Italien, og alle Vegne gjorde den stilfærdige, tænksomme Mand sine Iagttagelser angaaende det religiøse Liv hos de

fremmede, han færdedes imellem. Særlig interesserede han sig for kirkelig Kunst og Arkitektur, og denne hans Interesse blev vist en medvirkende Grund til hans Konversion. Han grublede ofte over, hvorfor den katholske Kirke ofrede saa meget paa sine Kirker, Altre, Tabernakler, o. s. v., og blev snart klar over, at al Interessen og Kærligheden stammede fra Andagten til Alterets helligste Sakramente.

Efter sin Hjemkomst vilde han vide nærmere Besked og gav sig for Alvor til at studere ikke blot Ugebladet og katholske og protestantiske Kontroversskrifter, men ogsaa Kirkehistorie, blandt andet læste han alle Høffding Muus's Værker. Herved naaede han efterhaanden til saa fast en Overbevisning om Sandheden af den katholske Tro paa Alterets Sakramente, og Jesu Christi stadige Nærværelse i Kirkerne, at han foreløbig af Ærefrygt slet ikke vovede at træde inden for i en katholsk Kirke.

Endelig tog han en Søndag Mod til sig og gik hen i en af vore Kirker. Men nu skulde det netop hænde, at Præsten, der prædikede, remsede Fadervor op paa saa aandløs en Maade, at Meyer blev i højeste Grad frastødt derved, og han bestemte sig til aldrig mere at gaa til katholsk Gudstjeneste. Han holdt sig virkelig ogsaa borte fra Kirken i flere Aar. Men han fik ikke Fred i sin Sjæl og maatte sande Kardinal Newmans Ord, at den, som engang har set en Aand, bliver aldrig igen, hvad han før var. Han indsaa, at man maatte skelne mellem Personen og Sagen, og meldte sig til Religionsundervisning, vistnok oven i Købet hos den samme Præst, der havde forarget ham ved sit Remseri. Han blev optaget i Kirken i Aaret 1900 og levede tolv Aar derefter som en meget god og inderlig from Katholik.

Meyer var ugift og havde ved Sparsommelighed og meget stor Nøjsomhed sparet en Pengesum sammen, 8000 Kroner, som han skænkede til det katholske Børnehjem i Boyesgade, kun at han forbeholdt sig Renterne af Pengene, saa længe han levede, til at tilfredsstille sine utroligt nøjsomme Fordringer til Livet.

Der var en eneste Ting, som Meyer ofrede noget virkeligt paa, og det var hans velordnede, ret store Bibliothek. Heri fandtes de kostbarste illustrerede Værker om kirkelig

Kunst, baade paa Dansk, Tysk, Fransk og Italiensk. Det var rørende at se, med hvilken Ærbødighed og Kærlighed han kunde tage et saadant Værk frem og vise en Gæst det, dog vel at mærke, hvis man havde bedt om at faa det at se; han pralede aldrig, hverken med sine Bøger eller de værdifulde Kundskaber, han ved sin stille Omgang med dem efterhaanden havde erhvervet sig.

Dette smukke Bibliothek testamenterede Meyer til det Apostoliske Vikariat, og det blev efter Biskop Jobs. v. Euch's Bestemmelse indlemmet i Bibliotheket som en særlig Afdeling, hvad det ogsaa fortjente, da det var en værdifuld Forøgelse af det i Forvejen saa fortrinlige og velordnede Bibliothek. Det var smukke, solidt indbundne Værker, som Meyer dels havde købt som nye dels havde pillet ud af de mange Bøger, der opkøbes ved Bogauktionerne. Med Bøgerne fulgte en omhyggelig systematiseret og smukt haandskrevet Seddelkatalog. Blandt de 40 Bind i Folio var en stor Del danske Billedværker, og i 8 nydelige, tykke Mapper havde han samlet alle Kilder til Danmarks Kunst i Middelalderen.

Familie og Venner havde Meyer ikke mange af, og han er sikkert kun husket af faa. Men han er værd at mindes blandt nordiske Konvertiter, som det altsaa er sket i Dag.

Niels Hansen.

Christi=Kongs=Salme.

*Lad vaje højt vort Kongeflag
med Bud om Sejr for Christi Sag,
mens Jordens Slægter fjernt og nær
lousynger Christ, vor Konge kær.*

*Ved Kærlighedens Offerdød
paa Korsets Stamme hvid og rød
al Verden blev Ham underlagt
og vundet for Hans Kongemagt.*

*Hvor salig er hin Stad for vist,
hvis Konge er den Herre Christ,
og som med hellig Fryd og Flid
Ham tjener tro til allen Tid.*

*Fjernt viger Krig og Vaabengny,
trindt raader Fred i Borg og By,
mens Enighedens Broderbaand
omslynger alt i Troens Aand.*

*Da vokser op i Hjemmels Ly
paa Dyder rig en Ungdom ny,
som vorder Vægter fro og from
om Arnens høje Helligdom.*

*Da skue vi med Sind og Sans
Guds Rige i sin Gyldenglans,
mens Jordens Børn fra Pol til Pol
staar Vagt om Christi Kongestol.*

*Dig, Christ, vor Konge, Lov skal ske,
som raader over Riger tre,
med Faderen og Sandheds Aand,
trefoldig Gud i Enheds Baand.*

Peter Andreasen.

I Helgenernes Skole.

Dette er Titlen paa en udmærket Bog af *Adrian Garnier* »*A l' Ecole des Saints*« (Paris, Desclée de Brouwer, 250 S., Frcs. 14,—).

Kirken lærer os i sin Liturgi at ære de Hellige, at anraabe dem om Hjælp som rige, kærlige Søskende. Der er intet i Vejen for at bede dem om timelige Goder, som ogsaa Liturgien viser. Men herved skal man ikke blive staaende. Det er ikke i sin Orden, »naar den h. Antonius for mange kun staar som Specialisten, der hjælper til med at finde tabte Genstande«. Lad os nævne det Tilfælde, hvor et Barn, da man spurgte det om, hvad Jesu Forældre skulde have gjort i de tre Dage, de havde mistet ham i Templet, ikke vidste bedre at svare end: »De burde have bedt til den h. Antonius for at finde ham!« Gang paa Gang lader Kirken os bede om Naade til at efterligne de Hellige.

Efterligne vil naturligvis ikke sige efterabe, men derimod i vort daglige Liv at leve i de Helliges Aand. Hertil hjælper de Bøger os, som fortæller om deres Liv. Man ved, hvorledes denne Læsning indvirkede paa Ignatius af Loyola. Ogsaa Helgebilleder er opmuntrende. Naar den

hellige Sognepræst af Ars vaagnede op om Natten, betragtede han de Helgenbilleder, som var ophængt paa Væggene i hans Værelse. Han følte sig i deres Selskab. Det var ham, som saa de paa ham. De tidligere Aarhundredes Helgener har deres Betydning for Nutiden. I en vis Henseende virker dog de Helgener, som lidsmæssigt staar os nærmere, stærkest paa os.

Og her er vi lykkeligt stillede. Fra alle Kanter dukker Helgener op; henved seks Hundrede Sager undersøges for Øjeblikket ved de kirkelige Domstole. Ved Siden af denne Hellighed findes en anden, som aldrig vil blive bedømt af Mennesker. Der er i Grunden intet forbavsende i at være Helgen: det er efter yderste Evne at leve efter Christi Lære og Moral, eller simpelthen i Handel og Vandel at være i Overensstemmelse med sin Tro. Forfatteren tør udtale: »Vi lever iblandt Helgener — man kan spore dem overalt, paa Gaden, paa Bænkene, i Kollegierne eller foran Universiteternes Katedre, i Fabriken, paa Kontoret eller i Atelieret. Har man ikke i Anledning af den irske Arbejder Matt Talbot talt om en »Helgen i Arbejderbluse«. De findes i alle Aldre, gamle, unge, selv Børn. Men Verden, adspredt af den Omhu, den ødsler paa Bagateller, bemærker dem næppe. De er jo saa lidt iøjnefaldende. De er venlige og elskværdige, helt anderledes end mange forestiller sig de Hellige.

Her skal vi gøre opmærksom paa nogle Bøger, som lærer os hellige Personer fra vor Tid at kende. Lad os først nævne en fornem Verdensdame, som samtidig var en fuldendt Kristen: »*Amalia Errazuriz de Subercaseaux*« (1860—1930), af *Albert Kern* C. SS. R. (Paris VIII, Bonne Presse, VIII—374 S., med 13 Graveringer, Frcs 20,—). Amalia Errazuriz, som var af baskisk Æt, blev gift med Ramon Subercaseaux, Chiles Ambassadør i Berlin og ved Vatikanet, og Udenrigsminister. For sine otte Børn var hun en beundringsværdig Moder. Hun stiftede de katolske Kvinders Liga i Chile og var enestaaende i sin Godgørenhed ogsaa mod religiøse Ordener. Ved sin indtagende Skønhed og sine straalende Dyder virkede hun uimodstaaelig tiltrækkende. I sit pragtfulde Hjem i Chile var hun Glædens og Fredens Kilde, og de, som havde den Lykke at lære hende at kende under hendes Ophold i Europas Hovedstæder, glemmer aldrig denne skønne Sjæl, som ejede Venskabets Talent.

Fra en fornem Familie stammede ogsaa »den hellige Mand fra Tours«. Hans Levnedsløb blev optegnet af to ansete Historikere. *L. Baudiment* har nu forsøgt at ordne Handlingerne efter de store Ideer, som inspirerede dem, i Bogen: »*M. Dupont*« (1797—1876), *L'Oratorie de la Sainte*.

Face (Tours XII—324 S.). Her erfarer vi, hvorledes den paa Martinique fødte Kreoler kommer til Frankrig, forlader sin verdslige Karriere og bliver Apostel for Andagten til det helligste Ansigt.

Saa lader vi Kardinal Verdier udtale sig om: *Eriau*: »*Le chanoine Doussin*« (Paris, Girard, XIV—230 S.): »Hvilken lykkelig Tanke fik De ikke ved at lære os denne ydmyge Præst at kende, som De kalder en Discipel af Sognepræsten af Ars, og som efter de flestes Mening næsten blev »hans Rival«. Hos ham finder man saa mange Træk fælles med den hellige Sognepræst af Ars, hans Fromhed, hans Iver, hans Godgørenhed, hans Spægelse, lige til de djævelske Forfølgelser, han blev udsat for. Jeg kan godt lide at forestille mig denne Bønnens Mand snart bygge en Kirke, en Drengeskole, snart indrette en Pigeskole og i Mellemtiden stifte en religiøs Kongregation, som minder om »Forsynet fra Ars.« Saaledes synes Deres Hellige at være os langt nærmere end den hellige Præst. Hvilket smukt Forbillede for vor Tids Gejstlige!« Det skal fremhæves, at under alle sine haarde Prøvelser bevarede hans Sind en naturlig Munterhed og sommetider ovenikøbet en Sarkasme, som var uden mindste Bitterhed. Naar han led, led han i Stilhed.

Den hellige Sognepræst Vianney's Biograf, *Fr. Trochu*, har udarbejdet et Livsbillede af en hellig Militærkapellan: *Georges Bellanger des frères de Saint-Vincent de Paul* (1861—1902) (Arras, Brunet, XXX-288 S., 14 Graver. Frs. 15—.) Den, der arbejder paa andres Sjælefredelse, kan af ham lære, hvorledes man kan trække Sjæle til sig, vinde dem for Gud, opøve dem i Apostolatets og Hellighedens Veje.

Fra de mest beskedne Forhold er den elskelige Pius X steget op til den højeste Værdighed uden at give Afkald paa sin Beskedenhed. Dette træder stærkt frem i Bogen af *V. Facchinetti*, O. F. M.: *L'Anima di Pio X*, (2. Udg. Societa Editrice Vita e Pensiero, XIX-431 S.) Det er ikke en Biografi, men en Samling smukke karakteristiske Enkelttræk.

I vor Tid raaber Verden paa Førere. »Vi ejer den sande Førers Lovbog: Evangeliet. Vi ejer de rene Forbilleder: Helgenerne, disse »Helte«, deres Aarhundreders Bygmestre, som H. Bergson har besunget.« Disse stolte Ord slaar i en usædvanlig opmuntrende Bog af *Albert Bessières*, S. J.: *Jesus, formateur de chefs*. (Editions Spes, Paris, 285 S.) Helgenerne har gaaet i Skole hos Jesus som en Petrus og en Paulus. De har ladet sig forme af ham. I Helgenernes Skole lærer man frem for alt dette. De er Førere til Kristus.

A. P.

Pave Pius XI's Rundskrivelse

om den salige Jomfru Marias hellige Rosenkrans.

(Fortsat.)

Og det er Vort Ønske, Ærværdige Brødre, at alle troende, navnlig i den førstkommende Oktober Maaned, saavel i Kirkerne som i Hjemmene maa bede denne Bøn med særlig Andagt; i Aar skal det først og fremmest ske i den Hensigt, at Guds Fjender — alle de, som ikke vil vide af og overmodigt trodser den evige Gud, og som forfølger den katholske Tro og Kirkens retmæssige Frihed, som med afsindige Anstrengelser gør Oprør mod de guddommelige og menneskelige Rettigheder og derved forsøger at styrte det menneskelige Samfund i Ulykke og Fordærvelse — at de alle ved Guds jomfruelige Moders mægtige Forbøn endelig engang maa blive besejret og komme til Fornuft og angerfuldt give sig ind under Marias Værn og Varetægt. Hun har sejrrikt fordrevet Albigensernes afskyelige Sekt fra de kristne Lande, hun forjage paa vore ydmyge og inderlige Bønner ogsaa de nye Vildfarelser, især Kommunisternes, som ikke blot paa een Maade, ikke blot ved en enkelt Forbrydelse kalder hine gamle Vildfarelser frem i vor Erindring. Og som paa Korsfarernes Tid Europas Folk kun kendte eet Raab og een Bøn, saaledes beder man nu over hele Jorden, i alle Stæder og Byer, i hver en Egn og Landsby, samdrægtigt og inderligt Gudsmoder om, at disse Omstyrtere af den kristne og menneskelige Kultur maa blive besejrede og den sande Fred lyse for de udmattede og bekymrede Folkeslag. Saafremt alle paa den rette Maade og tillidsfuldt opsender brændende Bønner herom, tør vi haabe, at den salige Jomfru, som i fordums Tid saaledes ogsaa i vor, af sin guddommelige Søn vil opnaa, at Stormene vil stilne af og lægge sig, og at en straalende Sejr maa følge de troendes ivrige Bønner.

Og for øvrigt formaar Jomfru Marias Rosenkrans store Ting ikke blot, naar det gælder om at bekæmpe Guds og Kirkens Fjender, men den vækker og værnere ogsaa de kristne Dyder og vinder alles Hjerter for den. Først og fremmest styrkes den katholske Tro, som ved den gavnlige Betragtning af de hellige Hemmeligheder derved let genopfriskes og hæver Sindet op til Guds Aabenbaring. Enhver vil kunne se, at dette er til stor Frelse i Tider som vore, da saa mange, endog blandt de Kristne, er lede og kede af saavel alt aandeligt som af den kristne Lære.

Den giver os et mere levende Haab om de evige Goder, idet Jesu Christi og hans Moders Herlighed, som vi betragter i den sidste Del af Rosenkransen, viser os den aabne Himmel og er os en Opfordring til at søge at naa til vort evige Fædreland. Naar derfor jordisk Begær be-

mægtiger sig Menneskenes Hjerter, naar de stadig heftigere higer efter forgængelige Rigdomme og kortvarige Glæder, da er det godt at minde alle om de himmelske Skatte, »hvor ingen Tyv nærmer sig, og ingen Møl ødelægger« (Luk. 12, 33) og om de Goder, der varer evigt.

Men da manges Kærlighed er blevet sløv og kold, hvorfor skulde de saa ikke opflammes til Genkærlighed, naar de ved Rosenkransens Hjælp betragter vor Frelseres Lidelse og Død og hans smertefulde Moders Sjæleangst og Kvaler? Det kan ikke være anderledes, end at der af denne Kærlighed til Gud vil opstaa en større Kærlighed til Næsten ved inderlig Betragtning af, hvor inange Trængsler og Smerter Christus, vor Herre, har gennemgaaet, for at alle igen maatte blive Arvinger til Guds Rige. (Sluttet.)

Den sidste Dag.

*Den sidste Dag — kan hænde, det er Nat —
da der for Livet her er Grænse sat,
og Døden kommer, alt bli'r sluttet af,
og Legemet gaar til den lange Hvile,
nedsænket i den mørke, kolde Grav,
da gælder det: faar Sjælen ogsaa Fred,
og kan den glad mod Fremtidslandet ile,
forvissat om en evig Salighed?*

*Vort Liv paa Jord er ofte kummerfuldt;
tit skuffer det, der smiled til os huldt:
vor Ungdomskraft, som fuldt vi stoled paa,
svandt hastigt hen; vort Haar, om Issen graanet,
os meget snart lod skaanselsløst forstaa,
at Livet her er ingen Evighed;
af det, det skænker, bliver intet skaanet;
man længes selv til sidst mod Gravens Fred.*

*Ja, Fred til sidst! den Tanke er saa skøn!
og Freden har os bragt Guds egen Søn.
Naar Livets Kampe her er sluttet af —
og kæmpe maa vi, skal vi Kronen vinde —
Gud, lad os alle hvile i vor Grav
med evig Fred og Lykke for vor Sjæl!
Er der paa Jord end Kampe kun at finde,
lad gennem dem os vinde evigt Vel!*

Karl V. Poulsen.

Kræfter, som fostrer Præster.

Et Sted i Skandinavien lever der for Tiden en katholsk Præst, der om et Par Aar for halvfjerdsindstyvende Gang vil kunne ihukomme den Stund, da han i en stille Tyrolerdal saa Dagens Lys. Præstens Livshistorie har inspireret Grevinde Mathilde v. Stubenberg til en Roman, som er betitlet »Lys«^{*}) og nu er udkommet i 2. Oplag. Ingen ringere end Herman Bahr har sammenfattet sine Indtryk i følgende Ord: »Vorherre gaar igennem Bogen! Den ejer en Inderlighed, Ærbødighed og Sjælekraft, saa den i al sin Uskyld og Enfoldighed virker ligefrem stor-slaaet, med hin ægte Storhed, som vor Tid end ikke synes at have Anelse om.«

Ved denne Bogs Hjælp at følge hele den præstelige Udvikling fra den allermindste Menneskespire til Guds fuld-voksne Mand, som overvinder sig selv og Verden, vilde være saare fristende. Det er kun Hensynet til »Nordisk Ugeblads« Format og begrænsede Plads, som faar mig til at nøjes med en kort Paavisning af de Kræfter, som fik afgørende Indflydelse paa Præstens Kald.

I Begyndelsen staar Moderen. Hun er en stærk Personlighed og en hel Kristen, saaledes som hine Bjergegne tit fostrer dem. Guds Moder alene faar hendes hemmeligste Ønske for hendes under særlige Smerter fødte Dreng at høre, at Luis maa blive Præst. Hun er Sjælen i Hjemmet; med stille Sikkerhed, med Sagtmodighed og Mildhed, der ofte mæglede mellem den muntre Børneflokk og Faderens strenge Retfærdighed, er hun alt for alle. Men ogsaa Faderen er paa sin Plads, og at hans mandige, stræbsomme, alvorlige Væsen griber bestemmende ind i de smaa Menneskesjæles Liv, viser maaske bedst det Øjeblik, hvor han i sin bedste Alder rammes af en Sot, bliver et Skyggebillede af sig selv og sin Kraft og netop i Dødsøjeblikket formaar at indprente sin Dreng Ord, som varer for Livet:

»Da den sidste Salvelse var forbi, og alle de tilstedeværende havde forladt Værelset, kaldte Josf Luis endnu en Gang til sig for at velsigne ham før Afskeden. Hvad Faderen ved denne Lejlighed sagde til den dybt grebne Dreng, har han aldrig betroet til andre end sin Moder; men det virkede bestemmende, i bedste Forstand, paa hans fremtidige Liv — og ofte i de senere Aar takkede den lille Student — Novicen — Præsten — et klogt Forsyn, som til-lod ham at modtage denne Formaning fra saa kære Læber i den alleralvorligste Time. . .«

^{*}) Mathilde v. Stubenberg: Licht. Ein stilles Buch für stille Menschen, (560 S.) Rm. 4,50. Forlag, Styria, Graz.

Disse to Mennesker, Mand og Hustru har i deres haarde Kamp for Livet magtet at skabe en Atmosfære i dette Tyrolerhjem, som et af de smukkeste Steder i Bogen tegner følgende Træk af:

»Den tyrolske Husfader holder strengt paa det religiøse Liv i sin Familie. Bordbønnen og om Aftenen Rosenkransen bedes højt sammen med Hustru, Børn og Tyende. Under den første Bøn knæler Mændene for det meste paa Bænkene, Kvinderne paa Gulvet, bedende og støttende Albuerne paa Stolene. I »Huset-ved-Bækken« bedes Rosenkransen om Sommeren for det meste ude paa det Trægalleri, »Svalen«, som løber omkring den ene Etage, eller paa det overdækkede »Solder« Det var et ejendommeligt Billede paa enfoldig Indvielse, et Billede, som prægede sig med særlig Andagt i Barnesindet, naar i den tusmørke-dunkle Dal Aftenlysene tændtes i de paa Bjergskraaningerne spredte Gaarde, naar en fjern Klokke med stille hendøende Toner sang sin Vuggesang for den langsomt indslumrende Dag, naar Stjernerne en efter en som Stilhedens Vogtere tonede frem bag de udviskede Tinder og Klippeafsatser, og Højdevinden i dæmpet Klang bar en eller anden Hyrdedrengs Jodlen ned i Dalen, medens den ensformigt klingende inderlig-dybtføjte Anraabelse af Maria blev bedt af dybe og høje, ru og klare Stemmer, der som de sidste Livstoner døde hen i Naturens dagtrætte Tavshed.«

Af stor Betydning bliver for Drengen Pater Elmar, en ung, lungesyg Franciskaner, der mere ved sin Moders Ønske end af eget Valg var blevet Præst og først gennem lange Kampe vinder frem til en from Resignation, som ogsaa bliver frugtbar i Næstekærligheden. Ogsaa jævnaldrende Børn kan virke bestemmende paa den kaldede Sjæl, en Indflydelse, der her udøves af en lille Væverpiges Theater-spil, Blik og Ord.

Men særdeles smukt skrives der om en Lærers Maade at opdrage paa; man forstaar, at den maatte indprente sig i alle de kommende Dage: »Grundlæggende for Luis's fremtidige Livsbane blev ogsaa den Indflydelse, som Pater Hermann — blandt Folk kaldet den grimme Pater med den smukke Sjæl — øvede paa ham; Drengen ærede ham næsten som en Helgen, hans mønsterværdige Virken inden for alle Præstelivets Pligter gjorde et varigt Indtryk paa Drengens modtagelige Sind. Han ledede sine Elever langt mindre ved god Lærdom og docerende Væsen end ved sit tavse Eksempel; kun af og til ruskede han Børnene op med en kort Sætning, som gav dem noget at tænke over og i hele sin Selvfølgelighed efterlod uudslettelige Spor i deres unge Sjæle.

Da Luis engang skulde irettesættes paa Grund af en Ulydighed og have en velfortjent Straf, lod Pater Hermann

ham komme ind paa sit Værelse, da han aldrig ydmygede nogen hverken i Studenteres eller Professorers Nærværelse; der lagde han Haanden paa Drengens af Skyldbevidsthed bøjede Hoved og sagde: »Lydighed er Christi store Evangelium — Lydighed er Kraft — tænk over Lydigheden, min Dreng, hver Aften og hver Morgen, ogsaa det er en Bøn.«

En anden Gang, da Pater Hermann havde Grund til at antage, at den lille Luis's Samvittighed var tyngtet af en ikke tilstaaet Skyld, og han i flere Dage havde iagttaget hans forandrede Væsen, tog han ham efter Timen til Side, løftede hans lille sky Ansigt kærligt i Vejret, saa Drengen maatte besvare hans Blik, der ligesom gennemforskede hans Inderste, og sagde:

»Min Dreng, sig dette lille Vers efter mig, skriv det saa ned, og læs det hver Aften, før du sover:

*Samvittighed — Skyldens formanende Søster,
Angerens sønløse Moder,
Ubestikkelige Præstinde
I den menneskelige Troskabs Tempel . . .*

Allerede næste Aften bankede Drengen ængsteligt og sagde paa Pater Hermanns Dør. Denne saa ham uden Forbavselse træde ind og spurgte ikke, hvad han vilde; men Luis løb hen til ham, som han sad der i Aftenskureringen i den dybt-hvælvede Vinduesniche, knælede ned for ham — og bekendte med hamrende Hjerter sin Skyld. Da han var færdig, lod Pater Hermann ham gaa uden at sige et dadlende Ord om hans Forseelse og uden en Strøm af Formaning. Han nikkede kun til Drengen med et kærligt Blik. Men den Straale af Lys, som fra hans Blik trængte lige ind i Barnets Sjæl, blev aldrig formørket af nogen Skygge.«

—z.

Bud fra den danske Middelalder.

Det er ikke ret meget af Middelalderens danske religiøse Litteratur, der er blevet undersøgt. Desto mere skal det paaskønnes, naar vi nu hører, at cand. mag. Holger M. Nielsen og mag. art. Karl Martin Nielsen forbereder en Udgave af de gammeldanske Bønnenbøger. — Paul Diderichsen*) har sat sig en lignende Opgave, nemlig at undersøge de forskellige bevarede danske Fragmenter. Hvor besværligt Arbejdet har været, kan vi forstaa, da han maatte »gennemgaa de mange Tusinde Regnskabs-

*) »Fragmenter af gammeldanske Haandskrifter« udgivet for Universitets-Jubilæets danske Samfund af Paul Diderichsen, København. I Kommission hos I. H. Schultz's Forlag. (424 S. + Tillæg LXIV S.)

pakker, hvor der var Mulighed for at finde noget. Dette Arbejde, der lagde Beslag paa flere Timer daglig i et Par Maaneder, gav dog et fuldstændig negativt Resultat, og det samme var Tilfældet med en supplerende Undersøgelse af de paa Rigsarkivet, det kgl. Bibliothek og Universitetsbibliothekerne i København og Oslo beroende Fragmenter«. (Side IV, 3. Hæfte.)

»Af de her udgivne Fragmenter har en Del været benyttet ved Indbinding af Haandskrifter fra Middelalderen eller trykte Bøger fra det 16. Aarhundrede. Resten har været anvendt ved Indhæftning af Arkivalier i Rigsarkivet.« (Side XXII.)

At »Fragmenter« har Interesse for enhver, der beskæftiger sig med den danske Middelalder, kan vi se af det righoldige Stof.

I. Fragmenter af ældre Legendehaandskrifter: Sancta Christina, Sancta Elisabeth og et Par Marialegender.

II. Fragmenter af yngre Legendehaandskrifter: Sancta Cæcilia, Sanctus Clemens, Sanctus Bartholomæus, Sancta Juliana samt nogle opbyggelige Fortællinger om Arild og Aanden, om Sancta Anna og Enkens Børn, om Sancta Anna og de to Købmandsdøtre og om Apostlen Johannes og Brudgommen.

III. Fragmenter af danske Oversættelser af den h. Birgittes Aabenbaringer.

IV. Fragmenter af opbyggelige og moraliserende Skrifter samt af Klosterregler: Sjælens og Kroppens Trætte, rimet Digt om kvindelig Kyskhed, Dommens Dag, Dialog mellem Gud og Sjælen (af Thomas af Kempis), Dialog mellem Visdommen og Sjælen (af Henrik Suso), Dialog mellem Faderen og Datteren om Klosterlevned, Sankt Benedikts Klosterregel, Instruks for et Birgittinerkloster.

V. Tillæg. Mirakel om Biskop Dunstanus, Fragment om et Skrift om Messen, De 10 Vor Herres Budord af Erik Ottissøn, Bandsformular (Anathema S. Adalberti), Hvornår Kirken nægter sin Beskyttelse, Gregoriusaflad.

Har Samlingen af Stoffet voldt ikke saa ringe Besvær, var det sværeste Arbejde alligevel endnu tilbage. Ethvert Fragment skulde jo undersøges filologisk i dets Formlære, Lydlære og Retskrivning, tekstkritisk ved Sammenligning af parallelle (latinske) Bearbejdelser, og historisk, idet de behandlede Emner skulde belyses saa godt, som moderne Historieforskning kunde det. Ogsaa »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne« finder vi citeret Side 385, hvor der henvises til Pastor W. Schmitz' fortrinlige Artikel om Trosbekendelsens Historie (1908, S. 761—765). I Fragmentet om Sankt Benedikts Klosterregel møder vi ogsaa Pastor Schindlers Navn.

Det er forbavsende at se, hvor mangesidigt hvert Fragment behandles af Paul Diderichsen, saa man næsten ikke forstaar, at et lille Fragment kan indeholde saa meget.

Liturgisk set er det vigtigste nok Birgittinerfragmentet, hvortil der ikke findes Sidestykke, og som giver detaillerede Forskrifter for Askeonsdag, Skærtorsdag, Langfredag, Paaskelørdag og andre Dage. *P. D. Steidl.*

Mission i de arktiske Egne.

»Størstedelen af vor Ekspedition,« fortæller Ærkebiskop Sinnott af Winnipeg, der skulde til Chesterfield Inlet, 350 Mil Nord for Churchill ved Hudson-Bugtens yderste nordvestlige Bred, hvor Missionen fejrede 25 Aars Jubilæum, »benyttede Missionsdamperen »M. F. Therese«, som var blevet skænket af en katholsk Dame fra De Forenede Stater, og som først kort Tid i Forvejen var taget i Brug. Vi Biskopper tog Luftvejen. Med den bekendte »flyvende Missionær«, Pater Schulte, ved Roret sløj vor Maskine hen over de trøstesløse Barrengrounds imod Nord. Over Hundreder af Mile, hvorhen vort Blik saa vendte sig, ikke eneste menneskelig Bolig, som kunde bryde Ensformigheden under os. Selv om Sommeren frembyder dette Landskab et Billede paa Trøstesløshed; hvorledes det ser ud om Vinteren, naar alt er dækket af Sne og Is, og intet Træ og ingen Busk mere er at se, kan man kun vanskeligt gøre sig et Begreb om. Og Aartier igennem udfører Oblatpatrene af den Ubesmittede Undfangelse her deres tunge Gerning.

Alle Deltagerne i vort Selskab kom næsten santidig til Chesterfield Inlet. 27 Eskimoer, Mænd, Kvinder og Børn, hilste os; med straalende Ansigter og udbredte Arme løb de os i Møde og bød os Velkommen. Det første Indtryk af Folkets Karakter blev bekræftet, da vi senere lærte dem nærmere at kende. Eskimoerne er et venligt og gæstfrit Folk, glade i Sindet og forbavsende dannede.

Chesterfield Inlet gjorde et dybt Indtryk paa os. Det fordringsløse og lille, men dog værdige Gudshus, ved Siden af hvilket Missionshuset ligger, det rummelige Hospital med de 40 Senge, som ledes af de graa Søstre af Nikolet, Statsradiostationen, Hudson Bay Company's store Handels-hus, de mange rene Beboelseshuse, hvorimellem Eskimoernes hvide Lædertelte ligger spredt, alt dette var saa usædvanligt. For 25 Aar siden var Pater Turquetil ledsaget af en Ordensbroder kommet hertil. Ganske vist fik han ikke saa hjertelig en Modtagelse, som vi fik. I Efteraaret 1912 byggede han i Hast et lille Hus, som kunde give ham en Smule Læ mod Stormen og den iskolde Luft, som kunde

naa 60° under Nulpunktet. Men i Tillid til Gud begyndte han sit Arbejde. Først gjaldt det om at lære de indfødtes Sprog at kende; men det var dog ikke det vanskeligste, og Kulde og Ensomhed var heller ikke denne Apostels mest udmattende Fjender. Langt vanskeligere var det at bekæmpe den Ligegyldighed og den Mistro, som Eskimoerne mødte ham med. Turquetil var snart i Stand til at tale de indfødtes Sprog, men hans Ord fandt ikke Vej til deres Hjerter, dem, han vilde vinde for Gud. Tilskyndet af nogle Hvide, som elskede det Guld, som Huder og Pelse indbragte dem, højere end Præstens ydmyge Klæder, viste mange Eskimoer en næsten fanatisk Antipathi imod de to Troens Sendebud. De spottede dem, naar de frembar det hellige Messeoffer. De maskerede sig med Dyrehuder, greb Spader og efterabede haanende den sakramentale Velsignelse.

Fem lange Aar gav Missionærernes Arbejde intet Resultat, og man tænkte allerede paa at opgive Missionen som haabløs. Saa bad Pater Turquetil sine Foresatte om at have Taalmodighed endnu en kort Tid. Han stillede sit Arbejde under den h. Terese af Lisieux's Beskyttelse. Hen imod Slutningen af det femte Aar kunde han for første Gang meddele Daabens Sakramente til et Barn, der kæmpede med Døden. Nu begyndte Eskimoerne at interessere sig for de fremmede; de havde for længst antaget deres Skikke og skænkede deres Hjertensgodhed til alle. Nu kom Eskimoerne stadig hyppigere til den lille Kirke og bad Missionærerne fortælle om Gud. Og saaledes begyndte P. Turquetils Arbejde at vokse.«

Indledningen til Saligkaaringsprocessen for Oblatbiskop Grandin vækker levende Minder om en anden stor Missionær i Kanadas høje Nord. Han fortalte engang følgende Oplevelse:

En trist, kold Vinterdag var jeg helt alene paa Missionsstationen. Saa kom en Indianer pludselig løbende og raabte: »Pater, jeg maa hente dig, min Kone ligger derovre paa den anden Side af Søen og er ved at dø. Hun forlanger at se dig og beder dig bringe hende den kære Guds Medicin. (Vandringsbrødet).« En Tur paa 100 Kilometer ventede mig. Da jeg af vigtige Grunde ikke godt straks kunde forlade Missionen, forhørte jeg mig nærmere om den syges Befindende og blev klar over, at der ikke var nogen overhængende Dødsfare for Haanden. Derfor lovede jeg at komme næste Dag.

Den næste Morgen tog jeg mine Rejsetapper, nogle frosne Fisk som Proviant, og de hellige Kar, spændte mine Hunde for Slæden og kørte ud paa Søens fast tilfrosne Flade. Henimod Middag rejste sig en Orkan, hvis

Mage jeg aldrig før har oplevet. Vindstødene slog med uhyggelig Kraft ned mod Søen, fejede dens Isdække næsten spejlblankt og hvirvlede Snestøvet op i mit Ansigt, saa jeg hverken kunde trække Vejret eller se og maatte blive staaende som naglet fast til Stedet. Den næste Snehvirvel kastede mig omkuld og førte Hunde og Slæde bort med sig. Hurligt befriede jeg mine Øjne, Mund og Næse for den bidende Sne, stod op og kaldte paa mine Hunde. Ikke en Lyd som Svar. Orkanen syntes at have opslugt mine Hunde og sammen med dem min Bagage og min Proviant. Timevis søgte jeg efter min forsvundne Slæde, raabte af mine Lungers fulde Kraft Navnene paa mine Hunde — men alle Anstrengelser var resultatløse.

Der stod jeg nu muttersene, fortabt, midt paa den næsten endeløse Sø. Jeg forsøgte at orientere mig. Med brændende Bønner bestormede jeg Himlen, anbefalede mig til Guds Moders Beskyttelse og til min trofaste Skytsengel, og saa gik jeg fremad paa Lykke og Fromme; paa det pinligste passede jeg paa ikke at gaa i Ring, for i saa Fald var alt tabt i denne Isørken.

Efter i flere Timer at have kæmpet mig frem imod den vilde Storm følte jeg mig fuldstændig udmattet. Jeg var tørstig — men havde intet at drikke; jeg var sulten — og havde intet at spise. Instinktmæssig gennemrodede jeg alle mine Lommer og se: Hvad fandt jeg? Det kan I ikke gætte! En lille Pakke Lys, som ved Guds Styrelse havde forvildet sig ned i min Frakkelomme. Det var min Redning. For at stille min Sult gnavede jeg Halvdelen af det ene Lys i mig og gik saa videre. Tænke paa at hvile om det saa blot var en Time turde jeg ikke. Uden Ly, uden Tæpper, i dette forfærdelige Uvejr — det vilde være Døden, den visse Død.

Snart følte jeg, at mine Kræfter var udtømte. Modløsheden pinte mit Hjerte. Saa lang jeg var, lagde jeg mig ned paa Sneens frosne Ligklæde og raabte med Profeten Elias: »Herre lad mig dø, for alle mit Livs Kvaler er prøvede.«

»Det er jo ikke sandt, du kan sagtens«, sagde en indre Stemme til mig.

Jeg rejste mig, spiste endnu et Stykke af Lysen og genoptog min Vandring. Ti, tyve Gange svigtede Knæene; jeg faldt paa Hænderne og lod et Øjeblik min Pande hvile paa den dødbringende Sne. »Ak Gud, det er forbi med mig: Fader i dine Hænder befaler jeg min Aand . . . jeg kan ikke mere.« Og atter trængte den indre Stemme paa: »Du kan dog endnu.« Jeg tænkte paa min Forlørsers Vandring til Kalvariabergets Top. Ti, tyve Gange faldt jeg, ti, tyve Gange begyndte jeg igen mit Kalvariaberget.

To Dage og to Nætter kæmpede jeg denne forfærdelige

Kamp med den hjerteløse Naturmagt omkring mig og den nedslaaende Svaghed og Modløshed inden i mig. Gud ske Tak! Endelig havde jeg Sneen bag mig og stod ved Skovens Rand, hvor en Indianerhytte bød mig Beskyttelse og Redning.«

C. H.-S.

Krigen i det fjerne Østen og Missionerne.

I de katholske Læreres Missionsforening i Wien talte Universitetsdocent P. Dr. Thaurer, S. V. D. d. 16. Okt. om Begivenhederne i det fjerne Østen og deres Indvirkning paa den katholske Mission. Foredragsholderen sagde bl. a.: »Selvfølgelig bliver ogsaa Missionerne stærkt ramt af de krigeriske Begivenheder i Østen. I det nordlige Kinas Hovedkampzone, i Provinsen Hopei, lever omtrent $\frac{1}{4}$ af alle kinesiske Katholiker. Blandt de 800.000 Katholiker i denne Provins herskede der før Fjendtlighedernes Udbrud et blomstrende religiøst Liv. Landets katholske Intelligens uddannes ved de to katholske Højskoler, Universitetet i Peking og Handelshøjskolen i Tientsin. I denne Provins er ogsaa den indfødte Klerus' Andel meget betydelig. Foruden 237 europæiske Præster arbejder her 481 kinesiske Gejstlige. Endnu større er de indfødtes Andel blandt de katholske Missionsøstre. Her arbejder 756 kinesiske Søstre ved Siden af 173 Søstre af europæisk Afstamning. Provinsen Hopei kan betegnes som Katholicismens Bolværk i Kina. Ifølge de sidste Meddelelser har de katholske Missioner i denne Provins allerede udrustet flere Ambulance-Hjælpetog for at bistaa Krigen saarede.

Det andet Midtpunkt for det katholske Missionsarbejde i Kina ligger i den sydlige Hovedstad Shanghai, hvor Centralerne for samtlige Missioner har Sæde. Omend de endnu for Størstedelen er blevet forskaanet for Ødelæggelsen, kan de dog i Øjeblikket ikke udfolde nogen som helst Virksomhed. Jesu Hjerte Hospitalet i Shanghai med dets 700 syge var i Timevis udsat for Granaternes Ild. En helttemodig Søster, en Østrigerinde, Franciskanersøsteren Karla Helen, tidligere Grevinde Ida von Eltz, reddede de syge ud af Hospitalet. Som den sidste forlod hun den brændende Bygning, da den styrtede sammen. Meddelelserne om den Skæbne, som har ramt Kinas katholske Missionærer, indløber selvfølgelig kun yderst sparsomt.

Foredragsholderen sluttede med at udtale, at denne Krig, hvoreledes Udfaldet saa end bliver, vil bringe en Afgørelse i Spørgsmaalet om de fremmede Missionærer i Kina. Vil Kina saa endnu tage imod Kristendommen fra de Landes

Missionærer, som har ladet det i Stikken under dets for-
tvivlede Kamp, og vil Japan, hvis det ender som Krigens
Sejrherr, taale Missionærer fra Europa, som har sat sig
imod dets Erobringskrig i Kina? Derfor maa man have
hele sin Opmærksomhed henvendt paa at uddanne en ind-
født Klerus netop i Kina, thi en Udvisning af de europæ-
iske Missionærer vilde være ensbetydende med, at 85⁰/₁₀ af
den katholske Klerus maatte forlade Landet.

Nye Bøger.

Kirken og vi.

Hvordan Christus i sin Kirke gaar gennem Tiderne og
hvilken Stilling vi derfor skal indtage over for Kirken, vi-
ser yderst plastisk og anskueligt A. Nikolussi, »*Das Leuchten
Christi*«, som foreligger i en god, fri Oversættelse »*Skæret
fra Christus*«. (Paa Dansk ved H. D. T. K. Pauluskredsen
40 S. Kr. 1,—). Det smukke Hæfte egner sig udmærket til
at vække varm Kærlighed til Kirken, Begejstring for den
liturgiske Bevægelse og den katholske Aktion. Hvor godt
sagt er f. Eks. følgende: »En Helgen er et Kunstværk af
levende Stof. Billedhuggeren former sine Idealskikkelser af
raa Marmor. En Helgen er et menneskeligt Mesterværk,
formet af den raa, utøjlede Menneskenatur. Og hveni er
Kunstneren? Jesus Christus. Naar Kirken kaarer Helgener,
saa gør den intet andet end at udstille Christi levende
Kunstværker. Hver en Helgen er en Lovsang til Christus,
en Hyldest til hans guddommelige Kunst. Kommer det os
ikke ved?« Den samme konkrete Maade at se Tingene paa,
præger hele Skriftet, ja der er endda et Fortrin, som kan
medføre Fare for mindre skarp Formulering, som Forfat-
teren ikke altid har undgaet. A. P.

Tidsskrifter.

Med vor svenske Kollega »Hemmet och Helgedomen«
fulgte i sidste Uge et særligt »*Minnesblad över S: ta Eugenia
Kyrkans 100-Årsjubelæm*«, som vi kan anbefale alle dem,
der vil læse noget om den storstilede Maade, hvorpaa vore
svenske Trosfæller fejrede St. Eugenias Kirkes Jubilæum,
saa det samtidig i stor Stil blev en Mission for svensk
Katholicisme. — I England udgives nu et Maanedsbld
»*Spain*«, som har paataget sig at underrette Verden om
de faktiske Forhold i Spanien, hvordan det virkeligt ser
ud i det »Hvide Spanien«, altsaa paa Francos Side. Bladet
er billigt og skrevet paa Engelsk, og dets Oplysninger er
mindst ligesaa paakrævet i Skandinavien som i England,
idet den røde Propaganda herhjemme i utroligt mange
Hjerner har spredt Taage over spanske Forhold.

Korsets Visdom og Verdens Visdom.

Pater Klemens Hofbauer, Bagersvenden fra Tasswitz i Mæhren, der siden blev til en nidkær Præst og stor Helgen, var yderst jævn i sin Fremtoning, men hans kristne Personlighed udøvede alligevel en ejendommelig Fortryllelse, selv paa Tidens førende Aander. En Dag oplæste den berømte Friedrich v. Schlegel en videnskabelig Afhandling for Hofbauer, der tav og lyttede, men tilsidst roligt sagde: »Godt, udmærket, Friedrich; men endnu bedre er det at elske Kristus«. Schlegel var først uvillig, men blev dog tilsidst helt lykkelig over, at Pateren saaledes havde henvist ham til det ene nødvendige. — Maleren Klinkowström, dengang endnu Protestant, udtalte et upassende, spøgende Ord om et religiøst Emne. Da saa P. Hofbauer fast og strengt paa ham og sagde: »Min Herre, det, De taler om, har kostet meget Blod, deriblandt særdeles kostbart Blod«. Saadanne Ord glemte man ikke. Ligesaa lidt som hans Blik, om hvilket en Skuespiller engang sagde: »Han har en saadan Maade at se paa en; jeg faar en Fornemmelse, som om jeg maatte skrifte«. Disse og lignende Træk, muntert fortalt og ofte spændende som en Roman, findes i *W. Hünermann »Pater Hofbauer, der Fährich Gottes«* (Innsbruck, Tyrolia 1936, 330 S.), en folkelig Bog i Ordets bedste Forstand.

—z.

Ægte Reform.

Ubønhørlig Kamp imod alle Misbrug, som opstaar i Kirken som Følge af det menneskelige Elements Ondskab, Svaghed og Utilstrækkelighed, er Indholdet af Kæmpeværket: »Disciplinary decrees of the General Council« (VIII og 670 S.), som Rev. *H. J. Schröder*, O. P. har udsendt hos Herder Book Co., St. Louis, 1937, § 6,—. De forskellige Afgørelser lige til Konciliet i Trient foreligger her i god Oversættelse. Og dog vilde mange af disse Afgørelser forekomme vore Dages Læsere mærkværdige og uforstaaelige, var de ikke ledsaget af rammende Forklaringer, som ellers vilde fordrø et særligt Kvantum af Læsning og Studie. De giver Afgørelsernes »Hvorfor« den historiske Baggrund. Den fulde Dybde og Betydning af en Koncilafgørelse kan kun forstaaes, naar den studeres i Lyset af de Betingelser og de Kræfter, der træffer Afgørelsen. I Slutningen af Bogen er Afgørelsernes Urtekst anført. *A. P.*

Bøger for latinkyndige.

Marietti-Forlagets Bøger er ganske vist mest for Præster eller latinkyndige Lægfolk, men for disse er de ogsaa tit saa nyttige, at vi i det mindste henviser til deres Titler: »*Praxis Ordinandorum*« af *Caesare Carbone* (Torino 1932, 3. Opl. 262 S. 10 L.) byder i Katekismusform alt, hvad der er værd

at vide om de lavere og højere Vielser og klerikale Pligter. — Anden Del af »*De sacris functionibus*« (Torino 1937 586 S. L. 30) er den mest grundige, efter Rituskongregationens nyeste Dekreter affattede Haandbog over Riterne under Messe og sælles Korbøn. A. Morelli har her samlet alle Ceremonier for Biskopper, Præster og andre Assisterende. — Joh. Prado C. SS. R. giver os i »*De libris Didacticis V. T.*« (Torino 1937 275 S. L. 20) en praktisk Oversigt over den gamle Pagts Lærebøger med særlig Forklaring af de vanskelige Steder. — Endelig henviser vi til »*Missae Defunctorum*« en saare handelig, 19×27 cm stor Udgave af Sjølemesserne; og til et lille Skrift, som ikke mangler Humor; i »*De Consolatione*« sammenlignes nemlig Biskoppernes Embede med Martyriet (Torino 1937 76 S. L. 5.)

Ungdomsbøger.

Der er kommet 3 Bøger i Chr. Erichsens Forlags smukke, illustrerede Serie, der hver for sig nok kan faa en rask Drengs Hjerter til at hoppe: Campbell: »*Med Campbell ved Rattet*«; le Fèvre: »*Det gule Krydstogt*« og Palle Huld og Elith Foss: »*Med Palle og Foss til Orienten*«. Iøvrigt har Forlaget udsendt: Presskorn Thygesen: »*Stakkels Jette*«, Euren-Berner: »*Frk. Vips igen*«, Kjær: »*Københavnerdrenge*« og Eugenie Winther: »*Troldungerne udenlands*«. Barbara Ring møder med hele 4 Bøger, hvad Børnene vist ingenlunde er kede af. De 2 handler om en lille forældreløs norsk Dreng »*Peik*« og de andre 2 om en lille Pige kaldet »*Fjeldmusen*«, men iøvrigt ellers godt nok døbt Petra. Bøgerne koster 1 Kr. pr. Stk. Naar vi saa til Slut gør opmærksom paa, at Bladet »*Fritiden*« stadig udkommer til Glæde for Ungdommen, at Kvartalsbogen »*I Skoven*« er skrevet af den fortræffelige A. Chr. Westergaard, og at Aarsgaven for i Aar er en interessant Bog meget betegnende kaldt »*Allmuligbogen*« og den nok som bekendte »*Onkel Toms Hytte*«, faar man et vist Indtryk af den Flid, der maa herske paa Chr. Erichsens Forlag. Der har endda været Tid til at udsende »*Børnenes Lommebog*« for 1938. U. C. G.

Fra Hovedstad og Provins.

Leopold Mozarts »Slædekørsel«.

Følgende en snart fast Tradition opførte St. Knuds Skoles mindre Elever igen i Aar paa Missions søndagen et Skuespil til Fordel for Hedningemissionen. Det var denne Gang en dramatisk Indledning til Leopold Mozarts Symfoni »*Slædekørselen*«, hvortil saavel Tekst som Musik var skrevet af Pater A. Menzinger, der stadig viser en usædvanlig levende Fantasi og psykologisk Evne til at skrive den

Slags Stykker, som baade fanger de smaa flinke Skuespil- leres Interesse og de voksnes. Trods »Sygemelding« fra en af »Stjernerne« fik baade Syngespillet og Mozarts Sym- foni med alle Børneinstrumenterne: Skralde, Pisk, Triangel, Skovdjævel og Bjælder en vellykket Udførelse. Flere af de smaa Skuespillere har under Pater Nøsens energiske Instruktion efterhaanden faaet en stor Sikkerhed, særlig de to, der spillede Fader Mozart og hans Tjener. Forhaa- bentlig har Aftenen givet et smukt Overskud, da hver en Plads i den store Sal var besat. Som meddelt andet Steds i Bladet, gentages Succes'en paa Søndag. *Kurt S. Thomsen.*

Den største Succes.

Ungdoms-Basaren i St. Knuds Skole den 17.—18. Okto- ber blev den største Succes, der hidtil kan paavises inden for katholsk Ungdomsbevægelses Arbejde. Hele Skolen var omdannet til Formaalet; i Hallen var indrettet et Have- anlæg med Springvand. »Den røde Sal« var indrettet med Salgs-Boder i »Lysthus-Stil« og i Klasseværelserne var arrangeret Udstilling af Elev-Arbejder: Haandarbejde, Bog- bind, Tegninger og Malerier, Bogreoler, Borde, Stole o. s. v. I Gangen langs Gymnastiksalen var de forskellige Ungdoms- foreningers og Kongregationers Bannere opstillet, og i Gym- nastiksalen var Restauranten, hvor der ustandselig var Underholdning af vekslende Art. Paa 1. Sal i Tegneværel- set havde Katholsk Ungdoms Klub sin »Zigeunervogn« med den lettere Underholdning og Film, og Legepladsen paa Taget var omskabt til Dyrehavsbakke *en miniature*.— Begge Dage var Besøget godt, og forhaabentlig har det øko- nomiske Resultat staaet i Forhold hertil, saa Arbejdet for den katholske Ungdom kan fortsættes, og Ledelsen for D. K. U. kan tage fat paa de mange og nye Opgaver, der ligger og venter. *Laur. Andersen.*

Fra den vide Verden.

En Missionstale til hele Verden.

Lørdag d. 23. Oktober, Aftenen før Missionssøndagen holdt Propagandakongregationens Sekretær, Ærkebiskop Celso Costantini, i den vatikanske Radio en Tale, hvori han opfordrede til at støtte den katholske Mission. Han hen- vendte sig i Kærlighedens og den menneskelige Solidaritets Navn til hele Menneskeheden. Han citerede gribende Ud- talelser fra Missionærbreve, der kom fra de mest afsides- liggende Egne. Han fortalte, hvorledes han mangan en Morgen fandt Propagandakongregationens Kardinal endnu bøjet over sit Arbejdsbord. Fra Nordpolen til det Gode Haabs Forbjerg, fra Kina til Ildlandet, allevegne fra lød

der Raab om Hjælp, hvor Missionærene bad for de dem betroede Sjæle. Mgr. Costantini henvendte sig ogsaa til Ikke-Kristne og Ikke-Katholiker og fortalte, hvordan en hedensk General i Kina engang overrakte ham 500 Dollars med de Ord: »De maa ikke blive forbavset over min Gave; ogsaa jeg vil støtte Missionærene, fordi de gør godt.« Paa alle Missionærens Vegne takkede Taleren for den kristne Næstekærlighed, som med sin Forsorg slyngede et Baand omkring alle troende, og han sluttede med Paulusordet: Hold ikke op med at gøre godt!

Den baskiske Børnetragedie.

En »Pavelig Kommission for de baskiske Børns Hjemvenden«, der staar under en Apostolisk Delegates Ledelse og har Sæde i Bilbao, har allerede i nogen Tid været i Virksomhed. Lige før de nationale Tropper indtog Bilbao, blev nogle tusinde baskiske Børn sendt til England. I denne Anledning benvendte Pavens Repræsentant sig i en Skrivelse til Ærkebiskoppen af Westminster, Msgr. Hinsley, som saa paa sin Side lod Skrivelsens Indhold gaa videre til Offentligheden. Af Indholdet fremgaar det, at Paven har paalagt sin Delegation at indhente Oplysninger om de Børn, der er blevet anbragt i Provinsen Biskaya, og undersøge Muligheden for deres Tilbagevenden til deres Forældre. Herved henvises til de Vanskeligheder, der skal overvindes. Mange Forældre har overhovedet ikke kunnet faa at vide, hvortil deres Børn er bragt. Andre har ikke faaet Svar fra deres Børn selv efter at have skrevet til dem efter de opgivne Adresser. Derfor ønsker den Apostoliske Delegation Oplysning om Børnenes Opholdssted, deres Personalier og deres Forældre, de Steder, de hører hjemme og overhovedet alt, der kan bidrage til at skaffe Oplysninger om deres Paarørende og gøre det muligt for dem at vende tilbage til deres Hjem. Endvidere betoner Ærkebiskoppen, at man vil lade de Børn, der siden Krigens Udbrud er blevet forældrelose, tilflyde al den Forsorg, som er mulig, og han tilføjer til slut, at den Apostoliske Delegation afgiver den absolutte Forsikring om, at der hersker Orden og Ro i Biskaya, og at Velstanden er ved at vende tilbage.

Brev til de urørlige.

De indiske Kristne, for Størsteparten selv fra de »kasteløses«, de »urørliges« Kaste, det vil sige dem, der stammer fra de Millioner, der er fuldstændig retsløse, har rettet et Brev til Indiens 60 Millioner »kasteløse«, hvori de opfordrer deres hedenske Brødre til Troen paa Christus. I dette Brev besvarer de Spørgsmaalet: »Hvad har Kristendommen gjort for os kasteløse?«:

»Kristendommen har socialt bragt os fremad ved i sine

Menigheder at have overvundet Kastemodsætningen og ved igennem sine Skoler at have gjort det muligt for os at naa op til de mest forskellige Embeder indenfor og udenfor Kirken. — Kristendommen har endvidere hævet vor Kvindeverden ved at forbyde Børneægteskaber og Indespærring af Kvinder i specielle Rum og ved at opdrage Kvinderne til et rent og lykkeligt Familieliv. — Kristendommen har i det hele taget skaffet alle de daarlige Skikke og Sædvaner af Vejen, som var de væsentlige Aarsager til vor tidligere Fornedrelse, som Umoralitet, Drukkenskab, Smuds og indre Afstumpethed. Gennem Kristendommen har vi faaet det allerbedste i vort Liv: Visheden om Tilgivelse for Synderne og Glæden ved et Broderskab efter Jesu Vilje, hvorefter overhovedet alt andet følger.«

Det kristelige England imod den kommunistiske Løgnpropaganda.

Sir Henry S. Lunn's Initiativ til at skabe en kristelig Enhed for at imødegaa det kommunistiske Slagord: »Religionen er Opium for Folket«, er nu blevet til Sandhed. De spanske Anarcho-Kommunisters Fremfærd, den blodige Terror, som brændemærker deres Vej, har bevæget den anglikanske Kirkes mest fremragende Repræsentanter til et fælles Skridt. Sir Archibald Maule Ramsay bebuder i et til det katholske Londoner Tidsskrift »The Tablet« rettet Brev Oprettelsen af en kristelig Enhedsfront og en udelukkende af kristelige Kirkesamfund i England dannet Komité. Denne Komité har den Hensigt at arbejde sammen med den katholske Kirke for at forene den samlede Kristenhed imod den truende røde Fare. Han siger »den vil bekæmpe den Løgnpropaganda, som har ført det britiske Folks naturlige Sympathier for det kommunistiske Felttogs Ofre paa Afveje og vil give den nye Sympathi for det nationale Spanien praktisk Udtryk.

Blandt Komitéens Medlemmer findes følgende kendte Personligheder: Grev de Dalhousie, Lord Ruthwen, Lord Phillimore, Biskopperne af Brechin og Glasgow, S. H. Canon Molsay fra St. Pauls Katedralen, Direktøren, for »Metodist Times« o. s. v.

Encyklikaerne forklarede under Højmessens.

Tidsskriftet »The Sign« fortæller om en stor Succes, som P. Edison A. Lefebre fra Detroit i Staten Michigan, U.S.A., har opnaaet. Tilstrømningen til de sidste Søndagsmesser, hvorunder han oplæser og forklarer Rundskrivelsen mod Kommunismen »*Divini Redemptoris*«, bliver stadig større, saa Kirken nu er fyldt af troende. Selv Katholicismens Modstandere lytter gerne til disse Forklaringer.

Størsteparten af Sognebørnene er Fabriksarbejdere og Kontorfolk. Medens disse hidtil gjorde Propaganda for

de Ideer, de hørte og læste om paa deres Arbejdspladser, gør de nu Propaganda for det, de lærer i Kirken, d. v. s. for den katholske sociale Retfærdigheds sunde og praktiske Program, som i langt videre Udstrækning tilfredsstiller deres Længsler end de kommunistiske Theorier.

Gudstjenesten paa Alle Helgens Dag (A. H.) og Alle Sjæles Dag (A. S.)

St. Ansgars Kirke. A. H. 6¹/₄, 7, 8 st. Messe. 10 Pontifikalmesse. 20 Festandagt. — A. S. Fra 6¹/₂ st. Messer. 9 Levitmesse. 20 Bøn for de afdøde.

Jesu Hjerter Kirke. A. H. 6, 7, 7¹/₂, 8¹/₄ st. Messe. 10 Levitmesse u. Præd. 19¹/₂ And. — A. S. Fra 5¹/₂ st. Messer. 8¹/₄ Levitmesse.

St. Knuds Kapel. A. H. 7¹/₂ Sangmesse. A. S. Fra 6¹/₂ st. Messer.

Rosenkranskirken. A. H. 6¹/₂ og 8 st. Messe. 10 Højmesse. A. S. Fra 6 st. Messer. 8 Højmesse. 19¹/₂ Andagt for de afdøde.

Sakramentskirken. A. H. 7 st. Messe. 8 Højmesse. 20 Festandagt. A. S. 6, 6¹/₂ 7 st. Messe. 8 Højmesse og derefter endnu to st. Messer. 20 Andagt for de afdøde.

St. Annæ Kirke. A. H. 6 og 7 st. Messer. 9 Sangmesse. 10 Højmesse m. Præd. 20 Andagt. — A. S. 6, 6¹/₂, 7 st. Messe. 8. Højmesse. 20 Korsvejsandagt.

Klosterkirken. A. H. 7¹/₂ st. Messe. 9. Højmesse. 15 2. Vesper af Alle Helgens Fest og Vesper for de afdøde. (Ingen Udstilling). 18 Completorium. 19¹/₂ Matulin f. de afdøde. — A. S. 6 Laudes og Prim. 6⁵⁰, 7¹/₂, 8 st. Messer, 8¹/₂ Højlideligt Requiem. 15 Vesper og Udstilling. 18 Completorium og Velsignelse.

Alle Sjæles Andagt.

Vestre Kirkegaard: Mandag d. 1. Nov. Kl. 16 Prædiken og Bønprocession. — Tirsdag d. 2. Nov. Kl. 9 stille Messe. (De, der ønsker at kommunikere, maa før Messen meddele det til Præsten).

Sundby Kirkegaard: Mandag d. 1. Nov. Kl. 16 Andagt ved Korset.

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 31. Okt. Kl. 10 Levitmesse m. Præd. Kl. 17 Andagt m. Præd. og Procession.

„*DE SPANSKE BISKOPPERS FÆLLESBREV TIL VERDEN*“
faas ved Henvendelse til Menighedskontoret, Bredg. 64, Palæ 3762 Kl. 15—17.

Fest for Herr Jos. Hammermüller.

Katholsk Klub indbyder alle, saavel Medlemmer som Ikke-Medlemmer (baade Damer og Herrer), som kunde ønske at være med til at fejre Organist Jos. Hammermüller i Anledning af dennes 80 Aars Fødselsdag, til Festmiddag paa Hotel Phønix Onsdag d. 10. Nov. Kl. 20. Prisen for Deltagelse er Kr. 12,50 incl. Vine, Kaffe, Cigarer, Cigaretter og Drikkepenge. Tegning kan ske i Katholsk Bogsalg, Stenosg. 3 senest Mandag d. 8. Nov. Paaklædning: Festdragt.

Niels Steensen-Billeder

til Uddeling faas stadig ved Henvendelse til Redaktionen.

Kirkelig Kalender.

Okt.-Nov.

31. S. **Vor Konges og Herres Jesu Christi Fest.** —
24. Søndag e. Pintse.
1. M. **Alle Helgens Fest.**
 2. Ti. **ALLE SJÆLES DAG.**
 3. O. 3. Dag i Alle Helgens Oktav.
 4. T. Karl Borromæus.
 5. F. Relikviefest.
 6. L. 6. Dag i Oktaven.

Nov.

7. S. 25. Søndag e. Pintse.
8. M. Oktav af Alle Helgen.
 9. Ti. Laterankirkens Indvielse.
 10. O. Andreas Avellinus.
 11. T. Martin af Tours.
 12. F. Martin I.
 13. L. Didacus.

Okt.-Nov.

Ugens Messebønner.

31. S. **Vor Konges og Herres Jesu Christi Fest** (1130); 2. *Sæt Bønner*: 24. Søndag e. Pintse — 4. e. Epiphani — (93); Slutningsev.: Søndagens (94).
1. M. **Alle Helgens Fest** (1135—965).
 2. Ti. Alle Sjæles Dag (1139—970).
 3. O. Foregaaende Søndags Messe: *Introitus, Graduale, Offertorium og Communio* fra 23. Sønd. e. P. (751—581), Resten fra 4. Sønd. e. Epiphani (93—128) uden *Gloria og Credo*; 2. Oktaven (1135—966), 3. Den Helligaand ([120]—[105]), alm. Præfation (525—42). — *Eller*: Oktaven (1135—965); 2. Søndagen (93—128), 3. Den Helligaand.
 4. T. Karl Borromæus (1150—971); 2. Oktaven (1135—966), 3. Vitalis og Agricola.
 5. F. Relikviefest (1150—952); 2. Oktaven (1135—966).
 6. L. 6. Dag i Oktaven (1135—965); 2. Den Helligaand, 3. For Kirken eller for Paven.

A n m. Messen paa Kristi Konges Fest findes kun i den ny Udg. af Messebogen (S. 1130).

Bønnens Apostolat. Intentioner for November Maaned: *At de troende maa faa en dybere Forstaaelse af, at de er Lemmer paa Christi Legeme.* — *At Buddhisterne i Kina maa blive tilgængelige for Troens Lys.*

Kirkekoncert i Sakramentskirken.

Til Fordel for St. Josephs Skole afholdes Søndag d. 7. Nov. Kl. 20 en Koncert under Medvirkning af kgl. Operasanger *Georg Leicht*, Organist *Sv. C. Madsen* og Sakramentskirkens Kor.

Programbilletter à 1 Kr. faas hos Kirkens Præster, Kirkebetjenten samt Korets Medlemmer.

LEOPOLD MOZARTS »SLÆDEKØRSEL«, Syngespil og Børnesymfoni, gentages **Søndag d. 31. Okt.** Kl. 19¹⁵ (St. Knuds Skole, Stenosg. 4). — Adgangskort hos Portneren (voksne 1 Kr. — Børn 25 Øre). *Overskuddet tilfalder Hedningemissionen.*

St. Ansgars Fond. Til Udvidelse af »Nordisk Ugeblad« har vi modtaget:

J. Christensen Kr. 10,00

Tidligere indkommet Kr. 3635,87

I alt Kr. 3645,87

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag Aften
Aflæst til Postvæsenet Torsdag d. 28. Oktober.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½—14½.

Nr. 45

Søndag den 7. November

1937

INDHOLD: Margrethe Nyrop. — „Kampagne for Sjælehelse.“ — Pave Pius XI's Rundskrivelse. — Skandinaver paa Propaganda-Kollegiet i det 17. og 18. Aarhundrede. — I Niels Steensens Spor. — Kun en Vane. — Fordele ved Masseomvendelser. — Omvender den belgiske Socialisme sig? — Nye Bøger. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Margrethe Nyrop.

Som det allerede før har været beklaget, læses vort udmærkede Maanedsskrift »Credo« kun af et faaatal Katholikker. Derfor gaar det maaske ogsaa an som Grundlag for nærværende Artikel at benytte den interessante Biografi af Professorinde Nyrop, som Baronesse Rosenørn-Lehn for kun et Par Aar siden offentliggjorde i omtalte Tidsskrift.

Professor Kristoffer Nyrop har i mange Aar været en velkendt Mand, og mange har haft stor Nytte af hans udmærkede Lærebøger i Spansk og Italiensk, medens hans franske Grammatik i seks store Bind, skrevet paa Fransk, forlængst har vundet Verdensberømmelse.

Hans Hustru var ikke nær saa berømt, men af mere end een Grund ogsaa vel værd af mindes. Hun blev født 1861 i Bergen som Datter af den kendte Jurist og Byfoged Schjelderup der. Hun havde Kunstnerblod i Aarerne ligesom flere andre af hendes mange Søskende og blev en meget dygtig Kunstnerinde paa Violinen. Det var derfor

sikkert noget af et Offer, da hun i 1888 blev den store Videnskabsmands Hustru og dermed opgav sin Bane som Kunstnerinde. For hun vilde helst ofre sig for sin Gerning som Husmoder i det smukke Hjem, hun og hendes Mand skabte. Hun var i Stand til at følge sin Mand i hans videnskabelige Arbejder og var ham til megen Nytte. Og dette blev endnu mere Tilfældet, da Nyrop i 1906 fristede den tunge Lod at blive fuldstændig blind. Nu blev hun endnu inere eet og alt for ham; hun læste Korrektur paa næsten alle hans Bøger, opmuntrede og trøstede ham, holdt Hjemmet oppe, saa det stadig var et Samlingssted for Kunstnere og Videnskabsmænd, fulgte ham paa hans mange Rejser og formaaede at gøre hans tunge Kors nogenlunde taaleligt. Hun havde da ogsaa den Glæde i de sidste Aar at se ham taalmodig og resigneret.

Hvad det religiøse angik, havde Fru Nyrop altid været meget ensom. Hendes Mand havde absolut ingen Interesse herfor, og førte hun en enkelt Gang Samtalen hen i den Retning, sagde han: »Se saa, nu svæver du i Skyerne.« Hun talte aldrig med nogen om saadanne Ting, havde kun en eneste hemmelig Kilde, hun søgte Vederkvælgelse ved: Thomas a Kempis's Bog: »Kristi Efterfølgelse«. Og saa een Ting til: i 1895, syv Aar efter deres Bryllup, havde hun med sin Mand besøgt et Benediktiner-Abbedi i Italien. Den gamle Abbed, som havde haft stor Indflydelse paa mange, ogsaa paa Poul Bourget og Hustru, gjorde stærkt Indtryk paa hende. Hun havde tænkt sig, at efter katholsk Opfattelse maatte hun være et fortabt Menneske, men den gamle sagde blidt og stille: »De er Guds Barn.« Dette Ord og en Rosenkrans, Abbeden gav hende, fulgte hende den lange Række svære Aar, hun siden maatte gennemleve, og naat det saa allerimørkest ud, tog hun Rosenkransen i sin Haand og knugede den — det var en Bøn uden Ord.

Da Nyrop i 1931 var død, opførte Fru Nyrop sit Hjem og tilbragte Tiden skiftevis hos sine tre Børn. Da hun i 1933 var i Frankrig, besluttede hun at tilbringe en Tid i et Benediktinerkloster for at studere Ordenslivet noget nærmere. Hvad der her skete, vilde hun ikke kalde sin Omvendelse, snarere sin Fuldendelse, hun følte det blot, som om hun havde naaet Formaålet med sit Liv. Det var en

Dag, da hun uden Maal og Med havde strejft om over Efteraarets øde Marker, at hun tog sin Beslutning og efter kort Forberedelse lod sig optage i Kirken. Hun mente selv, det var Munkenes og Nonnernes Bønner, hun havde at takke for denne lette Overgang til et højere Plan.

Herefter rejste Fru Nyrop til Danmark og opholdt sig nogen Tid hos en Datter i Roskilde. Hun læste katolske Bøger i massevis for paa den Maade at faa Del i den katolske Atmosfære, hun i saa mange Aar havde maattet undvære. Især studerede hun med Grundighed Messelitur-gien, for Eukaristien var et og alt for hende. Det skulde være forfærdeligt Vejr og svigtende Helbred, der kunde holde den nu 72-aarige Dame fra at arbejde sig op ad Bakken til Kirken i Roskilde.

Skønt hun havde troet, at hun kunde finde tilstrækkelig katolsk Atmosfære gennem Bøger, gik det dog snart op for hende, at det ikke slog til, og faa Dage før Jul 1934 rejste hun til Rom. Familien vilde gerne beholde hende hjemme lidt længere, men hun vilde af Sted for at fejre en helt katolsk Jul. Hun kom til at bo i det svenske Birgittinerindekloster i Rom, og det blev en rig Vinter i aandelig Henseende, hun kom til at tilbringe der. Men hun sled for meget paa sig selv, to Gange krøb hun for Eks. op ad *Scala santa* (den hellige Trappe) paa sin Knæ. Hun havde Privataudiens hos Pius XI, som godt forstod at vurdere den værdifulde Gave hun havde med: sin Mands store franske Grammatik.

Døden kom hurtigere end der havde været Grund til at vente. Under et Besøg i Juli 1935 hos en Søn i Helsingfors blev Fru Nyrop paakørt af en Lastbil og paadrog sig adskillige Kvæstelser. Hun blev alligevel saa rask, at hun kunde vende tilbage til København, hvor hun tog ind i Assumptionsklosteret paa Bernstorffsvej. Her havde hun været en kær Gæst Aaret i Forvejen og fik nu en omhyggelig Pleje. Alligevel slap hendes Kræfter op, og hun døde den 21. Juli, taknemmelig over daglig at have kunnet modtage den hellige Eukaristi og have haft sine to Døtre hos sig.

Niels Hansen.

»Kampagne for Sjælehelse.«

Nervesygdomme er blevet en Folkesot. *H. I. Schou* betoner i sine »*Tanker om et protestantisk Kloster i Danmark*«, (O. Lohse, 1937, 91 S., Kr. 1,50), at ogsaa paa dette Omraade er det bedre at forebygge end at helbrede. Som et udmærket Middel anbefaler han et »Trække-sig-tilbage-Hjem«, hvor Mennesker, der er overanstrengte og ved at bryde sammen, kan finde »Stilhed, Hvile, Enkelhed og om nødvendigt Sjælesorg«. »Den religiøse Længsel er ... en central Del af vort indre Behov, og hvis den religiøse Trang ikke bliver tilfredsstillet, gaar det ud over andre sjælelige Funktioner ... Ingen Psykolog, som vil hjælpe Mennesket i dets Helhed, kan forsømme eller undervurdere det religiøse Sjæleliv.«

Denne Tanke bliver stærkt understreget af *Dr. Fr. Völgysi* i hans Bog: »*Botschaft an die nervöse Welt*, Orell Fussli, Zürich, 413 S., Fres. 8.). Forfatteren, der er Nerve-læge i Budapest, har — og ofte med forbavsende Resultater — behandlet over 21.000 Nervepatienter og har vundet sig et Navn som Banebryder for et nyt System. Hans Bog indeholder meget værdifuldt, men desværre ogsaa meget villledende, hvor han kommer uden for sit Speciale og ind paa Filosofi og Theologi. Vor Interesse samler sig om hans »Resultater fra praktiske Erfaringer, som viser, at Kulturmenneskets indre Sjæleverden langt mere foruroliges af helt andre Problemer end Spørgsmaalet om det daglige Brød.« Han nævner tre Problemer og som det første: »Viden eller Tro? Med andre Ord: Problemet om den tilsyneladende Modstrid mellem Religion og Videnskab.« Det er en dagligdags Ting under Nerve-lægernes Konsultation at høre Patienterne klage: »Jeg har mistet min Tro. Jeg vilde saa gerne tro, men jeg kan ikke mere.« Saadanne Mennesker kan man ikke vise nogen større Velgering end at fjerne deres sjælelige Betænkneligheder.

I denne Sammenhæng kan vi henvise til *Tanker og Bøger*, som gør god Fyldest i denne Henseende:

Dr. René Cony: »*L'Univers*«, (Paris, Editions Jacques Vautrain, 117 S., Fres. 7,50). Forfatteren — Læge-Inspektør for Skolerne i Paris — er godt inde i vor Tids Naturvidenskab. Grundigt og dog kort og klart viser han, at Videnskabens i sin Helhed baner en Vej til de højeste Sandheder. »Kan vi overhovedet leve uden dem? Vi alle, som er gaaet ombord i Livets Skib, maa vi ikke fremfor alt vide, hvor det fører os hen, og hvad der er Rejsens Maal? ... Kender et Menneske ikke andet af Livet end de materielle Enkeltheder og Vejen til at benytte dem uden at vide noget som helst om, hvordan han skal bruge dette Liv i det hele

taget, kan han da ikke sammenlignes med en Passenger Hr. Vupsti, som kaster sig ind i det første det bedste Tog uden at bekymre sig om dets Bestemmelsessted, men derimod er meget stærkt optaget af at faa en god Plads?»

Lambert Bolterauer: Woher? Wohin? Wozu?» (Herder, Wien, 1937, 86 S.). Denne Bog giver i stærkt sammentrængt Form Filosofiens Svar paa Livets store Spørgsmaal og fremhæver, paa hvor usikker Grund man vilde staa, hvis ikke Aabenbaringen kom en til Hjælp. Det er ikke det ringeste sjælelige Lægemiddel, naar vi f. Eks. læser: »Moralloven kræver, at enhver stiller sig under Befalingen: Bliv det, du er! Han skal fuldkomme sit Væsen, blive et Menneske ... Hæver Mennesket sig i Kraft af sin Aand over Naturen, da forlanger det moralske Krav af ham, at han underordner de sanselige Maal under de aandelige ...»

E. I. Watkin: »A philosophy of form«, (London, Sheed & Ward, 1937, XXX og 424 S., sh. 6/—). Ved Form forstås her Tingenes Væsen; ved Kontemplation, Bogens Ledemotiv, den tilsigtede Forstaaelse af Væsenet. Denne Forstaaelses Betydning for Sæde- og Sandhedslæren, for Skønhedslæren og Religionen, fremstilles klart og tydeligt. Det er i Grunden den samme Higen og Længsel, som fik St. Augustin til at spørge alle Ting: »Jeg spurgte Jorden, og den svarede mig: Jeg er ikke ham, og hvadsomhelst der var i den, bekendte det samme. Jeg spurgte Havet og Afguderne ... og de svarede: Vi er ikke Gud!« Forfatteren citerer en Parallel til disse Hjertesuk, nemlig Richard Jefferies, der siger: »Den store Sol, som brander paa Himlen, Søen, den faste Jord, alle Nattens Stjerner er skrøbelige, alle sammen, hele Kosmos er skrøbelig ... Jeg trænger ikke til Jord og Hav og Sol for at tænke min Tanke ... Mysteriet er ikke i Græssets Rødder eller i Søens Dyb; det er i min Tilværelse, i min Sjæl.«

D. J. B. Hawkins behandler i sin Bog »*Causality and implication*« (London, Sheed & Ward, 1937, 122 S., sh. 5/—) meget grundigt Betydningen af et fundamentalt Begreb inden for al Videnskab: Aarsagsbegrebet. For en praktisk Menneskeforstand er Sætningen, at enhver Vorden har sin Aarsag, overhovedet ikke noget Problem. Hver eneste Videnskabsmand maa ogsaa i hver eneste af sine Forskninger regne med Aarsagsloven, thi naar denne Grundlov bortfalder, styrter selvfølgelig alle andre Regler og Beregninger. Det har dog ikke hindret Filosofien i til Tider at benægte denne Selvfølgelighed. For dem, der kan leve sig ind i disse Problemer, byder Bogen ligefrem en Aarsagslovens Historie samt Svar til Modstandere.

Saadanne Bøger kan løse Vanskeligheder, fjerne Hindringer, som ofte spærrer Vejen til Troen for vor Tids

Mennesker. De efterkommer saaledes de Fordringer, som stilles af *Josef Liener* i hans Bog: »*Der neue Christ*«, (Innsbruck-München, Tyrolia Forlag, 1937, 340 S., Mk. 8,60). Liener besvarer Spørgsmaalet: »Paa hvilken Maa-de vil vor Tids Mennesker, som paavirkes af den moderne Tankegang og de nye Videnskaber, ifølge Erfaringen op-naa det sikreste Forsvar for den religiøse Tro?« Her taler en Mand, der kender Tiden og Sjælens Behov om Religionens Fremtid, om religiøse Karaktertyper, om Grunde for Troen før og nu, om vor Tids Kristne og Kirken. Hvor rigtig er f. Eks. Forf.'s Erkendelse af Helgendyrkelsens Betydning for Sjælens Sundhed: »Den nye Kristen er ikke bange for ved Andagten til Guds Helgener at blive beskyldt for Tilbagefald til Hedenskab, at den maaske er en kristen Erstatning for Gudernes Mangfoldighed. Han ser i den heller ikke en kirkelig Biting, som kan springes over af en Kristen med større Aandelighed og overlades til Folkefromheden. I sin Ærefrygt for den af Gud ønskede personlige særlige Art og i Ønsket om at se Kristendommens Ideal fremstillet i forskellige Karakterer erkender han Helgendyrkelsens dybere Mening. Han ved, at Mennesket trænger til et konkret Forbillede.« Den, der i apostolisk Aand vil komme sine Medmennesker hjælpende imøde, vil her finde mange Tilknytningspunkter, som han ikke tidligere har taget i Betragtning. Bogen løser saaledes en meget vigtig Opgave. Theologen vil komme med Indvendinger over for enkelte Sætninger, men Drøftelsen af disse Sætninger hører til i et Fagtidsskrift.

Disse Strøtanker om Sjælehelse hentet allevegne fra skal afsluttes med en Henvisning til, hvad *Stephen J. Brown* S.J. fremsætter om Hospitalsbibliotheker i »*Libraries an Literature from a Catholic Standpoint*« (Dublin, 1937, 323 S., sh. 7/6), en Bog fyldt med praktiske Raad og nyttige Oplysninger om katholske Bøger og Bibliotheker (det katholske Norden er repræsenteret ved to Navne: Jørgensen og Undset). Her taler Forf. ogsaa om den saakaldte »Biblioterapi«, Lægerne er kommet ind paa, d. v. s. Helse for de syge paa Hospitaler ved at forsyne dem med Bøger. En kvindelig, amerikansk Læge udtaler herom: Disse Bibliotheker er vidunderlige Ting for Patienterne. Vi Læger mente i Reglen, at vi havde gjort vor Pligt, naar Operationen var forbi. Hvis Patienten bagefter døde af Hjemve, kunde det ikke vedkomme os. Vi vidste, at et tilfreds Sind var den halve Sejr, men vi bekymrede os kun lidt om at gøre ham tilfreds. Nu erkender vi, at Hospitalet maa bryde sig om den aandelige Helse hos en Patient under Rekonvalescensen, og vi har lært, at gode Bøger gør mere end meget andet for at bevare ham glad og hjælpe ham til at blive rask.«

A. P.

Pave Pius XI's Rundskrivelse

om den salige Jomfru Marias hellige Rosenkrans.

(Sluttet.)

Ærværdige Brødre, maatte det derfor være eder en Hjertesag, at denne saa naadefulde Bøn for hver Dag maa faa større og større Udbredelse, blive værdsat højt af alle og forøge alles Fromhed. Gid I og eders Hjælpere i Arbejdet for den eder betroede Hjord maa faa alle Kristne af enhver Stand til bedre og klarere at indse denne Bøns Fortrin og Velsignelser. Derfra skal Ungdommen øse Kraft til at holde de tiltagende onde Tilbøjeligheder nede og bevare Sjælens Renhed uskadt og uberørt; og derfra skal Alderdommen søge Hvile, Trøst og Fred i sine Bekymringer og Vanskeligheder. Men Medlemmerne af Katholsk Aktion ansporer den til med større Iver og Omhu at fremme det apostoliske Arbejde, de har paataget sig; og alle, som er bekymrede — særlig dem, som strider den sidste Strid — skal den skænke Lindring og et større Haab om den evige Salighed.

Og ganske særlig skal Fædre og Mødre ogsaa paa dette Omraade give deres Børn et Eksempel; især naar Dagen er til Ende og alle vender hjem fra Dagens Møje og Arbejde, skal hele Børneskolen inden for Hjemmets Vægge foran den himmelske Moders Billede med een Stemme, i een Tro og i det samme Sindelag, med Forældrene i Spidsen, bede den hellige Rosenkrans. Det er en saare smuk og heldbringende Skik, som uden Tvivl vil skænke Familielivet Glæde og Fred samt opnaa det Hjælp fra oven. Naar Vi derfor saa ofte kan modtage de unge Brudepar i Audiens og tale et faderligt Ord til dem, giver Vi dem en Rosenkrans og anbefaler indtrængende denne Bøn til dem; og Vi opfordrer dem indstændigt — ogsaa ved Vort Eksempel — til ikke en eneste Dag at undlade denne Bøn, selvom nok saa mange Bekymringer og nok saa meget Arbejde tynger dem.

Af disse Grunde, Ærværdige Brødre, har Vi anset det for gunstigt indtrængende at opfordre eder og derved alle, som er eder betroede, til denne fromme Bøn, og Vi er ikke i Tvivl om, at I, saaledes som I plejer, gerne følger denne Vor Opfordring og derved vil høste rige Frugter. Men der er ogsaa en anden Ting, som nu, da Vi skriver denne Rundskrivelse, har været bestemmende for Os; det er nemlig Vort Ønske, at alle Vore Sønner i Christus sammen med Os skal takke Guds Moder for, at Vort Helbred lykkeligtvis atter er blevet bedre. Dette tilskriver Vi, som

Vi ved en given Lejlighed allerede har skrevet*), Jomfruen fra Lisieux, nemlig Therese af Jesusbarnets Forbøn; men Vi ved ogsaa, at den algode og almægtige Gud forlener os alt gennem Guds Moders Hænder.

Og til sidst maa Vi, da et Blad for ganske nylig har dristet sig til at krænke den salige Jomfru paa det skændigste, ved denne Lejlighed sammen med hin Nations Biskopper og Folk, som ærer Maria som »Polens Dronning«, ogsaa ved at give Udtryk for vore personlige Opfølelser yde den høje Himmeldronning den skyldige Opførelse og samtidig med Sorg og Harme bringe denne Forbrydelse mod det hellige, som ustraffet er blevet begaaet i en civiliseret Nation, til hele den katholske Verdens Kundskab.

Og nu vil Vi som Pant paa den guddommelige Naade og som Tegn paa Vor faderlige Kærlighed med Glæde lyse den Apostoliske Velsignelse i Herren saavel over eder, Ærværdige Brødre, som over den Hjord, der er betroet enhver af eder.

Givet paa Castel Gandolfo, ved Rom, den 29. September, paa Festen for den hellige Ærkeengel Michael, i Aaret 1937, det sekstende i Vort Pontifikat.

PAVE PIUS XI.

Skandinaver paa Propaganda-Kollegiet i det 17. og 18. Aarhundrede.

Den i 1622 under Gregor XV oprettede Kongregation »De Propagande Fide« skulde efter Tidens Omstændigheder tjene et dobbelt Formaal: »den katholske Religions Udbredelse og Hæresiernes Udryddelse.« Endskønt de ved den lutheranske Pseudo-Reformation fra den katholske Kirke fraskilte Lande i det nordlige Europa derved ikke i første Linie betegnes som Propagandaens Arbejdsomraade, saa har den dog ipso facto lige fra Begyndelsen paa den mest virksomme Maade truffet Foranstaltninger baade for at bevare, hvad der ved Kirkeomvæltningen endnu ikke var gaaet tabt, som at genvinde, hvad Kirken før denne havde haft under sin aandelige Ledelse. Ja, man kan ligefrem paastaa, at Propagandaens Virksomhed i Begyndelsen af sin Bestaaen karakteriseres ved sin store Interesse for Nordeuropas protestantiske Lande, hvor Kirkeforholdene var endnu vanskeligere end f. Eks. hos Skismatikerne i den nærliggende Orient.

*) cf. Haandskrivelse til Hs. Em. Kard. E. Pacelli af 3. Sept. *Acta Apost. Sedis* 1937, pag. 381.

Dette maatte nødvendigvis ogsaa sætte sit Præg paa Propaganda-Kollegiet, der paa den inderligste Maade er forbundet med selve Kongregationen. Dokumenter i Kollegiets Privatarkiv¹⁾ genspejler Tidens Forhold og giver os til Trods for, at deres Beretninger somme Tider er meget korte, interessante Oplysninger, bl. a. ogsaa om de Studenter, der »fra alle Folkeslag og Nationer« blev sendt til Rom for at studere ved dette i sin Art enestaaende Kollegium i Verden.

Krønikerne taler indirekte ogsaa om Kirkens trange Kaar i Norden, fremfor alt dog om de Forsøg, der blev gjort for at skaffe disse Lande indfødte Præster. Men det er kun faa, et meget lille Antal, Propaganda-Kollegiet har kunnet give de skandinaviske Missioner i en Tid, der med Rette kan betegnes som den nordiske Katholicismes Jern-tid, »tempus ferreum«. Fra Aaret 1626, da Kollegiet blev oprettet, til 1651 findes der overhovedet ingen Skandinaver paa Kollegiet, medens der fra de øvrige protestantiske Lande som det nordlige Tyskland, Schweiz og Holland allerede findes et relativt stort Antal. Men ogsaa i de følgende 145 Aar, fra 1651 til 1796, da Kollegiet af det napoleonske Styre i Rom blev tvunget til at lukke og sende Alumnerne hjem, tales der kun om faa »Nordlændinge«, i alt om 15: 9 fra Sverige, 2 fra Danmark og 4 fra Holsten.

1. Peder Huoss, Matthæus Bahrs og Samuel Sturm.

Den første Skandinav, Kollegiets Annaler beretter os om, er Peter Huoss »fra København paa Øen Sjælland«²⁾. Født af lutheranske Forældre blev han den 18. November 1651, henved 21 Aar gammel, indskrevet i Kollegiet efter forud at have aflagt den katholske Trosbekendelse i det Hellige Officium i Rom. Den 14. Januar i det følgende Aar aflagde han den foreskrevne Ed. Han har dog sikkert ikke været længe paa Kollegiet paa Grund af Dyder, der nok kan siges at være direkte modsatte dem, Kirkens Tjenere bør udmærke sig ved. »Han er umaadelig i Drik og oprørsk, har daarlige Manerer og er lidet hengiven til Studierne, og derfor blev han ogsaa bortvist«. De overordnede synes alligevel ikke at have villet fælde den endelige Dom om hans Præstekald, idet de ved en Skrivelse anbefalede ham til Ærkebiskop Arach af Prag for at give ham Mulighed for at kunne fortsætte Studierne paa et af dennes Semi-

¹⁾ Der opbevares i Propaganda-Kollegiets Privatarkiv fra denne Tid: Registro e Memorie degli Alunni del Coll. Urb. Vol. I dal 1637 al 1767 og Vol. II dal 1767 al 1846 (cit. RM, I og II). De i det følgende nævnte af vedk. Alumner egenhændig skrevne Ede findes i: Jurament. Alumn. Pont. Coll. Urb. ab ann. 1660 ad ann. 1767, to Dele, samlet i et Bind (cit. L.J. I, resp. II).

²⁾ RM, I, p. 68.

narier. Efter sigende, saaledes slutter Beretningen, skal han efter sin Ankomst til Tyskland have giftet sig og være indtraadt i Hæren.

De to næste Skandinaver er fra Holsten, hvor saavel flere Adelsmænd og Borgere havde modsat sig Indførelsen af den lutherske Statskirke og trofast holdt fast ved Fædrenes Arv. Omkring 1665 forefandtes der her en Del mindre katholske Menigheder. Disse blev i Sommeren 1669 visiteret af den Apostoliske Vikar Valerio Maccioni: den 21. Juli Altona (der dengang var dansk og hvis katholske Mission var betroet Jesuitterne), nogle Dage senere Glückstadt. Sidstnævnte By betegnes som Hjemstavn for Eleven Matthæus Bahrs³⁾, som vistnok er den første Skandinaver, der blev præsteviet paa Propaganda Kollegiet. Han var Søn af lutherske Forældre og havde allerede før sin Indtræden i Kollegiet (den 8. Sept. 1653, i en Alder af 22 Aar) studeret Rhetorik og i Altona (»Aldesio, By i Nedersachsen«) allagt Trosbekendelsen for en Jesuitpater ved Navn Mattias Ganser. Bahrs aflagde saa den sædvanlige Ed og modtog i Juli Maaned 1659 Præstevielsen. Allerede kort derefter, den 9. September, forlod han Kollegiet for at begive sig til Hamborg, (hvor Katholikerne under Frederik III Aaret forud ved kongeligt Privilegium havde faaet tilstaaet fri Religionsøvelse). Til hans Ros siges der, at han under sit Ophold paa Kollegiet opførte sig meget tilfredsstillende.

Om Samuel Sturm (Sturmio) fra Flensborg forelindes der kun faa Linier. Af disse fremgaar der, at han var født af lutherske Forældre og allerede havde læst Rhetorik og Filosofi, før han kort før Julen 1653 blev optaget i Kollegiet. Han var da 24 Aar gammel.⁴⁾

2. Johannes Franciscus Vulfis og Brødrene Verre.

I Aarene 1662, 80 og 83 optoges tre Svenskere paa Kollegiet. De religiøse Forhold i Sverige kendetegnede dengang ved Dronning Kristines Optagelse i Moderkirken (1665) og ved den Omstændighed, at det efterhaanden næsten kun var blevet et Adels Privilegium at kunne vende tilbage til Moderkirken. Mindre katholske Menigheder fandtes spredt omkring i Landet. I Stockholm befandt sig ca. 300 Katholiker, Borgere, Soldater og Haandværkere, der til Dels stod i Tjeneste hos de udenlandske Gesandter.

Fra denne Omgivelse kom vistnok den første af de tre Svenskere, Johannes Franciscus Vulfis⁵⁾, Søn af Ægteparret Montisgensia og Birgitta. Optagelsen i Kollegiet fandt Sted den 16. December 1662 »med Favør af den

³⁾ RM, I, p. 71.

⁴⁾ RM, I, p. 72.

⁵⁾ RM, I, p. 102 og LJ, I, p. 14.

svenske Dronning«, som det hedder. Da han aflagde Eden, var han 18 Aar gammel. Efter endt Studium af Moraltheologien forlod han saa Kollegiet. (Ifølge en Randbemærkning i Aaret 1662, hvilket nok beror paa en Fejltagelse; Opholdet paa Kollegiet vilde i saa Fald kun have været 15 Dage). Han færdedes dernæst, klædt som Klerk, i Roms Gader, begyndte at lære Barberhaandværket og forlod omsider den Hellige Stad, for, som han sagde, at gaa i Krigen.

De to andre Svenskere, Brødrene Georg og Carl Gustav Verre⁶⁾, Sønner af Nicolau Georg Verre og Hustru Gertrud, kom fra Calmar (dioecesis calmariensis), der udtrykkeligt angives som Fødeby for Georgs Vedkommende. Forældrene var Lutheranere, dog traadte Moderen senere over til Katholicismen. Det var ogsaa hende, der ledsagede Georg til Rom. Efter først at have været fire Maaneder i Byen, blev han den 25. Maj 1680 indskrevet som Alumne paa Kollegiet og aflagde endnu i samme Aar Eden. Otte Aar senere, i September 1688, bad han om at maatte forlade Kollegiet, hvad der ogsaa blev ham tilladt. Dog fik han hverken Penge til Anskaffelse af Tøj eller til Rejsen. Om hans Karakter siges der, at han af Naturen var ordknap og havde svært ved at underordne sig andres Vilje. Da han desuden ikke havde haft noget særligt Udbytte af sine Studier i Sædelæren og havde vist liden Tilbøjelighed for det kristelige Fromhedsliv, slutter Kronisten sin Beretning med at udtrykke Tvivl »om han efter Tilbagevendelsen til Fædrelandet vil kunne modstaa Hæresiens Indvirkning«.

Heller ikke Broderen Carl Gustav blev præsteviet paa Kollegiet. Det synes nærmest at have været Dronning Kristines ihærdige Ønske, som bragte ham der ned. Han optoges paa Kollegiet den 13. Dec. 1683, 16 Aar gammel, og vidste da allerede lidt Besked med Grammatikken. Foruden Svensk talte han ogsaa Tysk og Italiensk. Til Trods for sin høje kongelige Protektion blev han den 28. April 1688 — d. v. s. endnu før hans Broder frivillig forlod Kollegiet — bortvist uden at have faaet Penge til Tøj eller Rejse. Som Grund angives Frækhed og slette Tilbøjeligheder.

Olaf V. Sørensen, (Fortsættes.)
Rom.

I Niels Steensens Spor.

Niels Steensen har været en Vandrefugl som nogen. Tit var det de ydre Forholds Tvang, men lige saa ofte har sikkert den indre Tvang og Evnen til at rejse, se sig om og lære, drevet ham af Sted, medens hans ualminde-

⁶⁾ RM, I, p. 150 og LJ, I, p. 91. RM, I, p. 160 og LJ, I, f. 112 s.

lige Sprogkundskaber slog Portene op for ham til Byer og Lande. Mange Navne kan nævnes, til Dels findes de endnu paa hans Breve eller paa hans Bøgers Titelsider: Leyden, Amsterdam, Hamburg, Paris, Rom, Köln, Florens, Hildesheim, Lucca, Livorno, Wien, Innsbruck, Augsburg, Loreto, Venedig, Hannover, Münster. etc.! Og det drejer sig som oftest ikke om korte Ophold! Han kendte Frankrig fra mange Maaneders Rejser, og Italiens Land og Byer var han i høj Grad fortrolig med. I Tyskland betød hans Virksomhed som Biskop baade i Hannover og Münster, at han kom videnom i Westfalen og Rhinlandet.

At følge i denne europæiske Pilegrims Fodspor hører derfor til de mest tiltalende Hverv, man kan paatage sig i sin Ferie, og da der frembød sig en gunstig Lejlighed til en saadan Rejse, og det tilstundende Steensen-Jubilæum ogsaa tilskynder en Redaktør til at søge Billeder og Stof, startede Undertegnede midt i August til en Steensen-Valfart, der førte over Schwerin i Meklenburg til Hannover og Münster i Westfalen, og videre til Florens og Loreto, hvor Steensen hentede sig Kraft og Naade, inden han tiltraadte sit Bispehverv i Tyskland.

Schwerin

har set Steensen dø: fattig, temmelig forladt, under store Smerter, uden præstelig Bistand, og for den, der har læst Joannes Roses, Stenos trofaste Ledsagers Skildring »Nicolaus Stenos Liv og Død«, ligger der derfor næsten noget dystert over Byen. Dette synes dog ikke den, der paa en Solskinsdag ser den smilende By, som uden Pral kan kalde sig »Skovenes og Søernes By«. Om man krydser den »alten Garten« eller promenerer i Residenslottets paa Blomster og Planter saa rige Have, mellem Trætoppe og Taarnspir, eller vandrer omkring i den skovrige Omegn uden at kunne hitte Rede paa, hvad der nu er Schweriner-, Ostorffer-, Fauler- eller Pinnower-Sø, alle Vegne bliver man slaaet af de skønne Naturbilleder.

Mon Steensen her ikke ogsaa har repeteret nogle Kapitler af sin Danmarkshistorie? Residensslottet har jo været en Venderborg og ejedes af den berømte Fyrste Niklot. Land og Folk hernede har engang været en frygtelig Trusel for det splittede Danmark, som dog stillede Valdema-

rerne og Biskop Absalon i Spidsen for sine Hære og knuste ikke blot Vendernes Vælde, men ogsaa Svantevit og hans Underguders Magt. Dette Land maatte den kullede Greve engang tage som dansk Len, indtil han under Jagten paa Lyø vandt et Bytte, som kostede Danmarks Lykke og Magt.

Mindst lige saa meget har den katolske Biskop Steensen dog sikkert dvælet ved Byens katolske Fortid, som den især er legemliggjort

i den mægtige gotiske Domkirke, et Minde om det 14. og 15. Aarhundredes opadstræbende Byggekunst. Den er maaske endnu mere ved sin Tilblivelse karakteristisk for Middelalderens Aand! Det forholder sig nemlig saaledes, at man i Stralsund under Urolighederne efter 1400 brændte tre Præster uden ordentlig Rettergang, og som Sone for denne Ugerning blev det paalagt Byen at færdigbygge Schwerins Domkirke! Mon vore Kirkebygherrer maaske faar en Idé?

Det var under saare ugunstige Kaar, Steensen her levede i sit sidste Leveaar fra December 1685 til December 1686. Hertug Christian Louis I, der regerede fra 1658 — 1692 var ganske vist Katholik, men det er vanskeligt at sige, af hvilke Grunde han konverterede: Om det var Overbevisning, politiske Hensyn til Ludvig XIV, hvis Enevælde var Forbillede for hans Regering, af Lyst til Opposition eller af Kærlighed til den skønne og indflydelsesrige Isabella

Schwerin, Domkirkens Hovedskib.

Angelica, hvis Haand han til sidst ogsaa fik, uden at hun derfor følte sig foranlediget til at lade ham disponere over sin Pengepung, som Gemalen bestemt havde regnet med. Niels Steensen fik i hvert Fald ikke ret meget at føle af Hertugens Sympathi i levende Live, skønt denne bøjede sig for den Helligheds Glans, der udgik fra den døde, og lod ham vederfares al Ære indtil Ligets Overførelse til Florens.

I Statsarkivet i Schwerin findes Steensens Brev til Hertugen, dateret Juleaftensdag 1685 fra Hamburg, hvori han takker for Tilladelsen til at komme til Schwerin, bebo eget Hus og holde Gudstjeneste i Slotskirken. Han vil bruge den saaledes, at den bliver til Hertugens Tilfredshed i Livet og »især i hans Dødstime«. Et andet Brev røber den dybe Skuffelse, som Steensen blev udsat for. Han bekender her: »Gud ved, at ingen anden Interesse i Verden har faaet mig til at komme herhen end hans Ære og Deres Højheds og Deres Lands evige Vel, og at jeg af denne Grund ikke vilde falde nogen til Besvær, hverken Deres Højhed eller nogen af Deres Undersaatte, idet jeg for egen Regning sørgede for mit Underhold«. Han takker ogsaa for den Modtagelse, han fik af Hoffolkene, især fra Sekretær Radebans Side, som ved Ankomsten optog ham i sit Hus.

Der findes ogsaa et vedlagt Skriftstykke, som røber Steensens Hjerteønske i Schwerin. Han ønskede et Guds-hus og Midtpunkt for Menigheden i selve Byen, uafhængig af Hof og Fyrste. Det var maaske vanskeligt paa Grund af de protestantiske Stænders Modstand, men det vilde have unddraget Gudstjenestens Afholdelse Hoffets Gunst og Modvilje og lagt Menighedens Vækst og Skæbne mere i dens egen Haand og Kirkens end i Statens. En dristig Tanke i hine Dage, hvor Fyrsternes Tro var bestemmende for Undersaatternes Religion!

»Man maa ogsaa gøre sig Tanker om Fremtiden, naar Deres Højhed, som Gud maatte bevare endnu mange Aar, engang falder bort uden at efterlade en mandlig katholsk Arving. Ved Münstertraktaten har Gud lagt det i Hænderne paa enhver Fyrste, der skifter Religion, at gøre Religionsudøvelsen stabil efter sin Død. Hvis Deres Højhed i dette Punkt vilde behage Gud, hvortil Hans Hellighed og

Kejseren gerne vilde yde en Haandsrækning, vilde De til-lade Deres Undersaatter Religionsudøvelse i et Hus, som tilhører dem, og for deres Regning. Der bestaar en stor Forpligtelse dertil af Hensyn til Undersaatterne, men For-tjenesten hos Gud vejer endnu tungere, naar man ser den store Mængde katholske Sjæle spredt i ikke-katholske Fyr-

Residensslootet i Schwerin.
Slotskirken, hvor N. St. virkede, ligger i Fløjen til højre.

sters Nabolande, som kunde blive reddet paa denne Maade, idet de fra Tid til anden kom herhen for at udsone sig med Gud og opfylde deres religiøse Pligter«.

Steensens Haab om, at det skulde lykkes ham at skabe et stærkt katholsk Menighedsliv, skulde ikke gaa i Opfyldelse. Døden indhentede ham efter et Aars Forløb. Hertugen døde seks Aar senere. En katholsk Kirke blev ikke opført i Schwerin før et Aarhundrede derefter. Det er St. Annæ Kirke i Schlosstrasse, som vi nu skal komme tilbage til.

Hvor Niels Steensen boede under sit Ophold i Schwerin, ved man ikke mere. En Elisabeth-Søster fortalte mig, at den fhv. katholske Præst i Schwerin, der interesserede sig meget for Steensen og ogsaa har udgivet et Hæfte med

Illustrationer om hans Liv, Mgr. Büx's, betegnede et nyere Hus i Königstrasse som staaende der, hvor den danske Biskop engang boede. Beboelseshuset har jo sikkert set den gribende Scene af Steensens Død. »To Timer før sin Død«, fortæller Engelbert Schmal, hans Kapellan, »kaldte han Katholikernes lille Hjord til sig og formanede dem for sidste Gang til en kristelig Livsvandel, til Kærlighed og Endræglighed; til nogle talte han særlig alvorligt og meddelte dem saa under de Nærværendes mange Taarer sin sidste Velsignelse«. Og det var derefter, han udtalte sin rørende Bekendelse: »Jeg beder ydmygt alle, som jeg har fornærmet, om Tilgivelse, og jeg tilgiver af ganske Hjerter alle, som har fornærmet mig. Ydmygt takker jeg Dig, o Gud, for den store Barmhertighed, som Du har vist mig ved, at Du kaldte mig til den katholske Tro og førte mig til den Kirkes Skød, uden for hvilken der ikke er Frelse«.

Derimod findes endnu den gamle Slotskirke, hvor Steensen har prædiket og holdt Gudstjeneste, omend der siden hans Tid er kommet et gotisk Kor til. I det dystre sengotiske Skib kommer man til at tænke paa de 11 Maaneders Virksomhed, som Steensen udfoldede her sammen med Hertugens Hofpræst, Augustinerpateren Stephani, som berømmer Biskoppens Iver højt i de Breve, hvori han aflægger Beretning til Hertugen. (Han skulde forresten dø inden Steensen, som stod ham bi i den sidste Sygdom og derved efter Roses Mening selv hentede sig sin egen Dødsygdom). Men især forestiller man sig Rekvie-messen og Ligtalen, som her blev holdt af Steensens Kapellan Engelbert Schmal. Hele hans Tale findes i den katholske Præstegaards Arkiv i Schwerin. Den blev holdt for en stor Tilhørerskare over Ordene hos Matthæus: »Følg efter mig, jeg vil gøre eder til Menneskefiskere«! Schmal paaviste deri, at Steensen var en sand Christi Efterfølger og en saare nidkær Menneskefisker. Dybt Indtryk maa Prædikantens Slutningssætninger have gjort: »I Herrer og Borgere af Schwerin; han har tilstrækkeligt vist jer Vejen til Himlen i Ord og Gerninger, har lært jer at følge Christi Forbillede, men i nuværende Tid synes Nordens Lande at være helt kolde. Hans Højærværdighed har raabt i denne By, men det har været som den raabendes Røst i Ørkenen. Ingen,

der var lunken og kold i Guds frygt, har hørt det. Jeg lever alligevel i Haabet om, at den Helligaand endelig vil tænde eders Hjerter, for at I engang maa følge efter Christus i den sande Tro og Kærlighedens Gerninger, for at I ogsaa ved eders Eksempel drager mange til Himlen og endelig bliver Menneskefiskere. Amen.« (Fortsættes.) — 2.

Mellem Mødre.

Kun en Vane.

Egentlig kender jeg hende ikke. Aner ikke, hvad hun hedder, eller hvor i Samsundet hun hører til; alligevel ved jeg en Del om hende og har faaet et ikke saa ringe Indblik i hendes Tankeliv og de Anskuelser, hun lever sit Liv efter.

Hun gik foran mig ind i Kirken. Ved Haanden havde hun en tre Aars Purk, ualmindelig sød og meget smuk. Ved Vievandskarret standsede hun, dypede sine Fingre og bøjede sig ned over den lille, som med sin bukkede Haand berørte Moderens vaade Fingre, gjorde Korstegn og knælede. Det var Vane, en tidligt indøvet Vane, for Drengen saa ikke ud til at være mere end højst fire Aar. Men der var samtidig en Alvor over den lilles Bevægelser, en Andagt i hans Maade at foretage dem paa, som virkede gripende.

Den lille holdt sig smukt stille under hele Messen. Af og til og i Smug holdt Moderen ham i Haanden eller strøg ham over Haaret.

Da de gik ud, standsede Drengen foran Fattighøssen og strakte sig op paa Tærne for at lægge den Mønt i, som Moderen havde rakt ham. Ogsaa dette var han vant til. Det var tydeligvis ikke første Gang, de to sammen gennemløb en Gudstjenestes Faser.

Bagefter sad den unge Kone sammen med en Veninde paa en Bænk i Anlægget uden for Kirken, medens deres Børn sammen med en Flok andre legede med en stor rød Ballon, der tog sig prægtigt ud imod den blaa Himmel. Det var en spændende Leg, for det gjaldt at slippe Snoren og dog gribe den, inden Ballonen fo'r helt til Vejrs.

Netop nu var det vor lille Vens Tur til at administrere Luftsejleren.

Da kom en laset og halt gammel Tigger humpende forbi. Hen mellem Børneklyngen og de to Mødre, som sad paa Bænken, kom han.

»Bibi!« kaldte den Moder, jeg kendte fra Kirken.

Bibi drejede lynsnart Hovedet om. Der var Beklagelse

at læse i hans Blik. Det passede ham virkelig saa daarligt at blive forstyrret nu. Der stod en lille Kamp i hans Sind; men den varede ikke længe. Saa slap han Ballonen og kom.

»Giv den gamle Mand disse!« sagde Moderen. Og Bibis lille, bløde Haand lagde et Øjeblik efter Penge i en grumset og grim Næve, og hans blide Barneøjne sendte et glad Glimt op mod et furet Ansigt, hvis Øjne havde set mere af Verden, end deres Indehaver havde brudt sig om. — Og saa gik Bibi tilbage til sin Leg.

»Hvorfor gjorde du egentlig det?« sagde den anden Mor. »Jeg kunde ikke have nænnet at forstyrre Børnenes Leg, naar man kunde gøre det samme bare ved at række Haanden ud selv.«

Jeg — fra min Bænk — maatte sige, at jeg fandt, at den sidste ærede Taler havde Ret.

»Fordi,« sagde Bibis Mor roligt, »jeg vil gerne give Bibi den Vane, at han hjælper Folk, der trænger; det er noget, der hænger sammen med et Instinkt i os alle; forsømmer vi en Vane at gøre godt, og døver vi det Instinkt, vi fra Naturens Haand har til at hjælpe, da gaar det ud over vor Sindsro og vor Sjælefred —«

Den ukendte Kvindes Ord kaldte hos mig som ved et Trylleslag et Billede frem, som jeg længst troede glemt — et Barndomsminde. — Jeg skulde bringe en Gave fra min Mor til et fattigt Hjem, og jeg havde faaet den Besked: »Hvis de vil traktere dig, maa du ikke sige nej Tak!« — Undervejs gruede jeg, for det var ikke tom Snak, der berettede om manglende Renlighed i det Hus. De frygteligste Historier gik om Konens Malproperhed. Hun drak Kaffe direkte af Kandens Tud og mange andre ligesaa sære Ting. — Og saa blev der slet ikke Tid til at forfærdes, knap nok til at se, hvad det var, man bød paa. For Konen var saa inderlig glad, og hendes Ord: »Ja, min Pige! Din Mor har endnu aldrig glemt nogen, der var i Nød,« rykkede mine Tanker op i et helt andet Plan, end de før havde befundet sig i. Jeg husker, at jeg paa Hjemvejen var Mor taknemmelig for, at hun havde sendt mig. Jeg tror ogsaa nok, at jeg i mit stille Sind lovede at tage min gode Mor til Forbillede paa del Omraade, hvor jeg hin Dag havde været hendes Sendebud. Jeg vil ikke sige, at jeg altid har været *det* Løfte tro; men *naar* jeg har brudt det, naar jeg har overhørt det guddommelige Instinkt i min Sjæl, da har jeg bagefter haft det forfærdeligt.

Jeg lykønsker den ukendte Moder til, at hun opbyder al sin Omhu for at spare sin yndige Barn for den Anger og Ruelse, der følger med, naar man er efterladende overfor det største af alle Bud: Kærlighedsbudet.

Lillemor.

Fordele ved Masseomvendelser.

Biskop Fernando fortæller om sin Rundrejse i den yderste nord-østlige Del af Forindien (Shillong, Assam). Paa denne Rejse døbte han Hundreder og firmede over 2000, foruden at han ledede store Møder for Kristne og Hedninger. Blandt de Bjergbeboere, som endnu staar uden for Hinduismen, og blandt de kasteløse finder der Masseomvendelser Sted. I Tezpur døbte Overhyrden over 120 Katekumener. »Efter den hellige Handling førte man disse Nykristne frem for deres Hyrde. Mødre med deres nyfødte, livstrætte Oldinge, uskyldige smaa Skælme, unge Mennesker i deres Ungdoms Vaar, men alle prægede af Elendigheden. Kaste-løse var de, urørlige, men nu er de Herrens udvalgte. Med hvilken Enfoldighed og Taknemmelighed modtog de ikke det beskedne Minde af deres Biskops Haand. De forstaar ikke at udtrykke deres Glæde, men den straaler klart i deres Øjne. Nu er de Katholiker og tilhører en »højere Kaste« end alle deres Landsmænd i Indien. De kan bede, og navnlig under Sygdom vil de finde Trøst hos vor Kirke, som staar dem bi i deres aandelige og efter yderste Evne ogsaa i deres timelige Fornødenheder. — Sidste Februar besøgte jeg en katholsk Landsby, som ligger ved Himalaya-bjergenes Fod, og som talte 300 Sjæle. Sognepræsten sagde: »For to Aar siden var alle disse Stakler endnu Hedninger. Mændene havde slaet sig paa Drik. Børnene var vilde og snavsede, Kvinderne i den elendigste Tilstand. Siden deres Daab er alt forandret. Mændene holder Maade, Børnene vil lære og kommer til Skolen. Hjemlivet omskabes efter Eksemplet i Nazareth, overalt hersker Munterhed og Glæde.« — Masseomvendelser er langt mere fordelagtige end Enkeltomvendelser. En hel Landsby, en stor Mængde, danner ved Omvendelsen en sluttet Menighed, som ikke behøver at frygte Hedningernes Spot eller Foragt; tværtimod, de udstraaler Forløserens Glans og trækker Omvendelser med sig, især naar man sørger for en Lærer, der har Skole i Byen. En enkelt maa efter sin Omvendelse slutte sig til en fremmed Menighed. I Cherrapoonjee fejrede man den h. Johannes Boscøs Fest med Khasistammens Danse. Saaledes kommer de Smykker og Vaaben, som Fædrene benyttede ved Optog og Begravelser, hvert Aar ud i Solens Lys og straaler i Khasistammens pragtfulde Dans. Denne Dans trækker en Masse Katholiker og Ikke-Katholiker til Festen. Mange hedenske Oldinge har prist vor Tro, der taaler Skikke, som man kun nødtigt giver Slip paa, men meget gerne vil forandre til det bedre.«

Byen *Titicorin* ligger næsten ved Halvøens Sydspids, og her ser man hver Onsdag Aften Piger fra 13—18 Aar af den bedre Middelstand i Grupper paa 12 gaa igennem Fattigkvartererne .Deres Sari, et Gevandt, der er flere Meter langt og er viklet omkring hele Legemet, lyser i Solen. De har sat sig ud over den netop for deres Alder saa strengt fordrede Isolering, men da de er ledsagede af en Lærer og to Søstre, kan der ikke sættes den mindste Plet paa deres Ære. I smaa Bylter bærer de Ting, som selv de fattigste behøver for at friste Livet, for Maalet for deres Vandring er at trøste de fattige ved Ord og Gerning. Saa bliver bitre, forstenede Hjerter glade og milde, indfaldne Øjne i udtærede Ansigter straaler, Kristne, som i Uvidenhed ligner Hedninger, søger tilbage, Hedningerne selv føler Trøsten i det glade Budskab. Tre saadanne Grupper, i alt 36 unge Piger, udøver saaledes en Gang hver Uge deres Kristenpligt. Det er Elever fra Aloysius-Højskolen, og de tilhører et Missionsforbund, som Biskoppen i Aar stiftede der. Det ledes af Pater Susainather, Skolens Leder.

Omvender den belgiske Socialisme sig?

Ved et Møde den 20. Oktober holdt den belgiske Finansminister Dr. Henri de Man, den førende socialistiske Partitheoretiker, en opsigtsvækkende Tale. Han erklærede bl. a., at de førende socialistiske Læresætninger maatte underkastes en Korrektur, da de allerede længe ikke havde svaret til de nuværende Forhold. Ordret udtalte den socialistiske Minister: »Aar igennem har vi som et Parti, der maatte vokse, ogsaa været et Oppositionsparti, og vi har haft store Vanskeligheder ved at faa slettet den revolutionære Romantik fra Socialismens første Aar. Nu maa vi have Mod til ikke alene i Regeringens Arbejde, men ogsaa i den daglige Propaganda at være saaledes, som vi virkelig er, og erkende, at Socialismen i 1937 er ganske anderledes end i 1846, ja end selv i Aar 1900. Dem, der opstiller os som Religionens Fjender, maa vi svare, at vi ikke gør nogen som helst Forskel mellem troende og ikke-troende. Vi er ikke Materialister og sætter saavel theoretisk som praktisk de moralske og menneskelige Værdier højere end de materielle.

Vor Dom over Kapitalismen adskiller sig ikke fra Encyklikaen »*Quadragesimo anno*«s Dom, og paa Skolevæsenets Omraade fører vi ingen anden Kamp, end alle Skoler fører imod Uvidenheden. Til dem, der vil opstille os som Privatejendommens Fjender siger vi:

For os er enhver Besiddelse, der er bygget op paa Arbejde, hellig, og det ligger langt fra os at angribe denne Besiddelse. Vi vil tværtimod beskytte denne Besiddelse imod at blive udbyttet af en Hyperkapitalismes monopoliserende Magt. Naar man retter den Bebrejdelse imod os, at vi fremskynder Klassekampen, maa vi svare: Vi bygger ikke vor Socialisme paa Klasseinteresse, men paa den menneskelige Værdighed og Retfærdighedens Aand. I Virkeligheden fører vi ingen skarpere Klassekamp end de kath. Fagforeninger.«

Nye Bøger.

En kostelig Trykfejl.

Ligesom de forudgaaende Bind fremtræder ogsaa »*Gyl-dendals Verdenshistorie*«, III Bind (1490—1830), (København 1937, 630 S.) i en meget smuk Udstyrelse. Jens Yde behandler Amerika før Spaniernes Erobring, Astrid Friis den nyere Tids Begyndelse, 1490—1660, C. O. Bøggild Andersen Enevælden, ca. 1660—1770, Harald Jørgensen de store Revolutioners Tidsalder, 1770—1830. Den økonomiske Udvikling er behandlet med særlig Omhu. Om Reformationen og Modreformationen kan Katholikerne ikke hente sig nogen Oplysning i dette Værk. En særlig »Bevaagenhed« kan Jesuiterne glæde sig over. En kostelig Trykfejl staar S. 169: »Det lykkedes den unge Jesuiterlærling Hertug Ferdinand . . . saa at sige at udrydde Katholicismen (!) i sine Lande«.

— ch —

Undertiden helbrede, ofte lindre, altid trøste.

Et bedre Løsen kan næppe findes for »*Asklepios' Tjenere*«, den anden Samling af Danske Lægememoirer, som under *Anker Aggebos* flittige og dygtige Redaktion er udkommet (Levin & Munksgaard, 1937, 210 S. Kr., 7,50). De viser os mangfoldige Udsnit af Lægegerningen: Overkirurgen, Overaccouchøren, Øjenlægen (det er forresten Overlæge ved St. Josef Hospital, Prof. Edm. Z. J. Edmund, der her fortæller fornøjeligt) og Lægen blandt Kunstens Børn m. fl. Mange fængslende Træk, til Dels fortalt med stor Skønlid, hæfter sig fast i Sindet ved Læsningen af Bogen. Hvad Lægen ved det kgl. Theater siger om Kunstens Børn, kaster et interessant Lys over Theaterforhold: »Jeg erindrer, at Solodanserinden Ellen Price en Aften under Dansen faldt saa ubelidt ned paa Taaspidserne, at Storetaasneglen vendte sig; men hun dansede heroisk sit Parti til Ende og kom først bagefter op til mig. For ganske nylig overværede jeg, at en anden Solodanserinde udførte hele sit store plastiske Danseparti med et umiddelbart forinden paadraget Ribbens-

brud.« — Kommune- og Skolelærge Johannes Schlanbusch siger efter at have skildret sin Kamp for Helse mod en Lungesygdom midt i Studieaarene: »Nu jeg er blevet gammel, kan jeg kun tænke derpaa med Taknemmelighed. Det er vel det, der har aabnet mit Øje for al den Skønhed, der laa saa nær, at jeg kunde naa den; det har sikkert bidraget til, at Livet for mig blev rigere og lykkeligere, end for de fleste. Ja, ikke just udvortes set; jeg naaede en meget beskednen Stilling som en lille ukendt Landlæge; jeg samlede heller ingen Formue. Det var »indeni«, at det groede; det var hjemme, der var godt at være«. —z.

Krig eller Fred?

Dette Emne behandler *Margarete Boie* saare anskueligt i sin Roman: *Leonora Christina og Korfits Ulfeldt*. (Dansk Bearb. v. Aage Barfoed, Jespersen & Pio, 1937, 269 S., Kr. 8.—). Grev Anton Günther af Oldenburg og hans Page Johan Corfice anslaaer straks i første Kapitel Bogens Grundakkord. Greven er lige kommet tilbage fra Kbhvn., hvor han optraadte som Mægler hos Christian IV. Han siger: »Jeg haaber endnu at kunne bevare Freden!« — Pagens Svar er: »Freden, for Pokker, hvad vinder man derved?« Korfits Ulfeldt fremstilles som en Slags nordisk Wallenstein. Men Leonora Christina spiller ikke Grevinde Terzkys Rolle. Livet lærer hende at arbejde mere og mere energisk for Freden, Venskabet med Gustav Adolfs Datter, Fredsfyrstinden, bestyrker hende deri. Hun slutter sig til Oldenborgeren: »Man maa lære at bringe sit Hjerte til Ro«. I Fængenskabet bliver hendes Liv ganske vist til en uafbrudt Kæde af Sorg og Lidelse. Men først under de allersværeste Forhold lærer hun at bringe sit Hjerte til Ro. »Gud har udrettet underfulde Ting med mig, thi det er mig fast ubegribeligt, at jeg har kunnet bevare min Forstand, min Sind og Sans«. — »Jeg maatte ned i Helvede for ret i Sandhed at lære Gud at kende«. Den historiske Baggrund er tegnet med stor plastisk Kraft. Handlingerne er godt psykologisk motiverede. Man undres over, at denne pacifistiske Digting kunde smutte gennem den nationalsocialistiske Censurs Masker. —ch—

Fra den vide Verden.

En Dom bliver genrejst.

Over 6 Millioner Pund Sterling eller 130 Millioner danske Kroner har det kostet at genrejse Kathedralen i Reims, der den 18. Oktober er blevet højtideligt konsekreret. Man maa beundre Menneskeaanden, der efter de største Katastrofer giver sig til at bygge op igen, og den Offervilje, som

fik Gaverne til at strømme ind fra hele Verden, deriblandt John D. Rockefeller jun.s Gave paa 15,2 Mill. Francs. Men man kan jo heller ikke dy sig for det vemodige Ønske: Blot Verdenskrigens Vanvid ikke maatte gentage sig med flere og større Ødelæggelser og Massenedslagtinger! Den genopbyggede Kathedral er en af Verdens ærværdigste. 25 franske Konger blev salvet i den. Der har altid staaet en Kirke paa Stedet, hvor Kathedralen nu ligger, siden Chlodvig her blev døbt i Aaret 496. Kathedralen har forresten ved en Fejltagelse aldrig været konsekreret før nul I Tiden mellem 4. Sept. 1914 og 17. Sept. 1918 blev den ramt af 287 Skud. Tyskerne paastod, at der har været Observationsposter i Kirkens Taarne, hvad Franskmandene benægtede. 7 af de 22 Stræbepiller styrtede sammen, Blytaget smeltede, 14 af de 18 Vinduer blev alvorligt beskadiget og af 4000 m² Glasmalerier blev Halvdelen knust, 23 af de 56 berømte Kongestatuer blev nærmest ødelagt foruden al anden Skade, som Ild, Beskydning og Regnvand gjorde. Genrejsningsarbejdets Arkitekt H. Deneux var i Stand til at udføre sit Arbejde saa godt, fordi han før Krigen uden videre Tanke for, hvad det skulde bruges til, havde tegnet mange af Domens Detailler. Den højtidelige officielle Indvielse vil finde Sted d. 3. Juli 1938.

Hvad det drejer sig om!

Biskoppen af Berlin, Grev v. Preysing, minder i en af sine Prædikener om, hvad der staar paa Spil i Nazisternes Forfølgelse af Kristendommen: »I denne afgørende Kamp drejer det sig om Spørgsmaalet, om der gives en Autoritet, som staar over alle jordiske Magter, hvis Bud og Love har Krav paa at være uafhængige af Tid og Rum, af Land og Race — om det enkelte Menneske ejer en personlig Ret, som intet Samfund og ingen Stat maa fratage det uden at krænke Guds Vilje og bringe Menneskets Velfærd i Fare — om Mennesket i sidste Instans er frit eller maa være frit, eller om Menneskets frie Samvittighedsafgørelse maa forhindres, maa forbydes af Staten. — Det drejer sig om Christi Kristendom«.

Uden for Meksiko, men for Meksiko.

Den 8. September fandt den højtidelige Indvielse Sted af Montezuma-Seminarieret i Ny-Meksiko, De Forenede Stater. Dette Seminarium har længe været projekteret af det amerikanske Episkopat for her at uddanne en meksikansk Klerus, og for at de unge meksikanske Theologer her kan fuldende de Studier som de har været nødt til at standse, da samtlige Seminarier i Meksiko er lukkede. Den nye Institution, som kan modtage 500 Elever, havde ved Aabningen 250 Elever. Lærerne, der skal tage sig af Undervisningen, er med stor Omhu valgt fra Amerika, Meksiko, Italien og forskellige andre Lande.

Kirkelig Kalender.

Nov.	Nov.
7. S. 25. Søndag e. Pintse.	14. S. 26. Søndag e. Pintse.
8. M. Oktav af Alle Helgen.	15. M. Albert den Store.
9. Ti. Laterankirkens Indvielse.	16. Ti. Gertrud.
10. O. Andreas Avellinus.	17. O. Gregor Undergører.
11. T. Martin af Tours.	18. T. Peters- og Pauls-Kirker- nes Indvielse.
12. F. Martin I.	19. F. Elisabeth af Thyringen.
13. L. Didacus.	20. L. Felix af Valois.

Okt.-Nov.

Ugens Messebønner.

7. S. **25. Søndag e. Pintse; Introitus, Graduale, Offertorium og Communio** fra 23. Sønd. e. Pintse (751—581), Resten fra 5. Søndag e. Epiphani (95—131); 2. *Sæt Bønner*: Alle Helgens Oktav (1135—966).
8. M. Alle Helgens Oktav (1135—965); 2. Fire kronede Martyrer (1152—971).
9. Ti. Laterankirkens Indvielse (1153—972); 2. Theodor.
10. O. Andreas Avellinus (1153—973); 2. Tryphon, Respicus og Nympha.
11. T. Martin af Tours (1154—974); 2. Mennas.
12. F. † Martin I (1156—975); 2. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. Efter frit Valg.
13. L. † Didacus (1157—979); 2. og 3. som Fredag.

M.-K. Jesu Hjerter K. »f. Mænd« F.-K.: Søndag d. 7. Nov. Kl. 8^{1/2}. — **St. Ansgars K.** »De kristnes Hjælp« f. Mænd F.-K.: Søndag d. 7. Nov. Kl. 8. **M.:** Torsdag d. 18. Nov. Kl. 20 i St. Ansgars K. med efterfølgende kammeratligt Samvær i Salen, Bredgade 67 A.

Conventus missionariorum hauniensium erit die 9. Nov. hora 16^{1/2} ad Ss. Sacramentum.

Søndag d. 14. November Kl. 20 genopføres Chestertons Skuespil »**Trolddom**« i St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade, denne Gang til Fordel for Rosenkranskirkens Paramenter, desuden opføres »**Skærmydsler**«. — Billetter faas hos Portneren, Stenosg. 4, og hos Pastor Benzon, i Katholsk Bogsalg og ved Rosenkranskirken.

Fest for Organist Josef Hammermüller. Som det fremgaar af Indbydelsen i forrige Nummer, har Katholsk Klub taget Initiativet til at afholde en Fest for Hr. Hammermüller i Anledning af dennes 80 Aars Fødselsdag.

Uden Tvivl vil mange, som i de forløbne Aar har haft Tilknytning til Hr. Hammermüller — ikke mindst vore forskellige Sangkor — benytte denne Anledning til at hylde den Mand, som sikkert har betydet mest — saavel indadtil som udad — for katholsk Musikliv.

Det maa derfor hilses med Glæde, at Katholsk Klub giver alle Lejlighed til at vise Hr. Hammermüller en velfortjent Anerkendelse for hans store Arbejde for den katholske Sag i Danmark. Hans Excellence Biskoppen har lovet at bæere Festen med sin Nærværelse.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 4. November.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 46

Søndag den 14. November

1937

INDHOLD: Olga Bardenfleth. — Kirkejubilæum i Svendborg. — En Hilsen til Sveriges Biskop. — Skandinaver paa Propaganda-Kollegiet i det 17. og 18. Aarhundrede. — I Niels Steensens Spor. — Digte fra Norge. — Hvad vi hører, hvad vi ser! — Redningsmanden. — Nye Bøger. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Olga Bardenfleth.

Han (eller hun) blev kaldt bort ved en alt for tidlig »Død« er en almindelig Vending, man ofte hører, naar en ung, som tilsyneladende havde et net og virksomt Liv for sig, er bleven kaldt bort. Det er dog yderst vanskeligt at fastslaa, hvad der er for tidligt. Ved Kristendommens Indgang i denne Verden møder vi en af Menneskehedens største Personligheder, om hvem man skulde have tænkt sig, han var kaldet til et langt og rigt Liv, nemlig Johannes Døbereren; i Stedet for blev han sat i et afsides Fængsel og der senere halshugget for en modbydelig Kvindes Skyld af en beruset, elendig Konge. Saaledes passede det altsaa med Guds vise, uransagelige Forsynsplan, og vi tør ikke betegne hans Død som »for tidlig«, lige saa lidt som mange andres, vi synes burde have levet meget længere. Det vil vi altsaa heller ikke sige om den udmærkede, unge Kvinde, vi i Dag beskæftiger os med, hvor meget vi end synes, at de 34 Aar, Forsynet skænkede hende, var alt for faa.

Olga Bardenfleth fødtes 1882 og var ægte Dansker, selv om hun saa Verdens Lys i Grækenland, hvor hendes Fader paa den Tid var ansat som Adjudant hos Kongen. Hun var dog kun nogle faa Maaneder gammel, da hendes Fader bragte hende til Danmark. Her tilbragte hun sin Barndom og Ungdom under lykkelige, lyse Forhold og lagde tidlig ypperlige Evner for Dagen. Hun kom derfor til at gaa den studerende Vej og blev i en meget ung Alder Student og cand. phil., begge Dele med Udmærkelse.

Nu laa Vejen altsaa aaben for hende til virkelige videnskabelige Studier, og hendes sjældne matematiske Begavelse viste tydeligt, i hvilken Retning de maatte komme til at gaa. Det gik dog ikke, som man havde ventet. Som saa mange andre havde hun været stærkt paavirket af Professor Høffding, og skønt hun aldrig havde mistet sin Barnetro, var hun dog ret optaget af hans Religionsfilosofi. For rigtig i Ro at kunne drive sine Studier søgte hun til sin Fæder, Baronesse Stampe i Mariahjemmet, hvor hun fik en kærlig Modtagelse og den Arbejdsfred, hun ønskede. Det var ganske naturligt, at hun har benyttet Lejligheden til at sætte sig ind i den katholske Kirkes Lære og Praxis. Det varede ikke længe, før hun indsaa, at i Kirken fandtes Sandheden, men hun vilde kende alt, hvad der kunde siges herimod, og gik en Dag op til Høffding for at høre hans Mening. Da hun kom hjem efter sin Samtale med ham, sagde hun, at hans Bevisgrunde mod den katholske Kirkes Sandhed forekom hende svage og vaklende. Fra den Dag af var hendes Beslutning fattet. Hun meldte sig hos Biskop Johannes von Euch, som efter en kort Undervisning i 1905 optog hende i den katholske Kirke.

En Tid lang fortsatte hun de Studier, som hendes ypperlige Evner gjorde hende saa lette. Men da hun havde overværet en Række aandelige Øvelser, Pater Günther holdt med Mariahjemmets Elever, vaagnede hos hende et Kald til Ordenslivet. Her var naturligvis mange Hindringer at overvinde, inden hun kunde begynde et saadant. Det er altid svært for Forældre at give Afkald paa deres Børn, og disse har selvfølgelig ogsaa mange, store Ofre at bringe. Dog var det i Begyndelsen af 1907 kommet saa vidt, at hun med sin Faders Tilladelse opgav sine Studier, forlod

sin Slægt og sit Land og rejste til Paris for at blive optaget som Postulant i St. Vincentssøstrenes Kongregation. Hun opholdt sig her i seks Aar, og det enstemmige Vidnesbyrd gaar ud paa, at hun var en ganske udmærket Søster: ydmyg, lydig, selvforglemmende, pligtopfyldende. Selv var hun fuldkommen lykkelig, og der var et Skær af Mildhed og Fred over hende, naar hun med sin lille Kurv paa Armen besøgte de fattige og bragte dem Medicin og Fødemidler.

Olga Bardenfleth.

I Februar 1913 sendte de foresatte Søster Margrethe-Maria, som hun nu kaldtes, tilbage til Danmark, da hendes Helbred var meget vakkende som Følge af en Lungebetændelse, idet man haabede, at hun i sit Fædrelands Klima skulde opnaa fuldkommen Helbredelse. Hendes Medsøstre i Helsingør modtog hende med stor Glæde, for de havde god Brug i deres Arbejde for den dygtige og elskværdige danske Søster. Hun kom ogsaa til at virke et Par Aar i Skolen, hvor hun særlig fik Indflydelse paa Drengene; men det var ogsaa her, ligesom i Paris, hendes særlige Glæde at besøge syge og fattige.

Desværre blev hendes Helbred ikke bedre. Den Tuberkulose, som vel Lungebetændelsen havde lagt Spiren til, udviklede sig saa vidt, at hun i 1915 maatte opgive alt Arbejde og blot søge Helbredelse. Først rejste hun til Spangsbjerg Sanatorium, men vendte snart tilbage til Helsingør. Her laa hun mange Maaneder syg og blev plejet paa det omhyggeligste af Søstrene; men deres Umage var forgæves. I September 1916 lukkede den unge, i vore Øjne altsaa uundværlige, Søster, fromt og gudhengivent for sidste Gang sine Øjne.

Niels Hansen.

Kirkejubilæum i Svendborg.

Den ene efter den anden af vore Kirker og Menigheder naar Jubilæumsalderen. Den 6. November 1937 var det saaledes 50 Aar, siden Svendborg fik en katolsk Sognekirke. I Indledningen til det Festskrift, som Jubilæren, smukt illustreret, har udsendt, tilkender Hs. Excellence Biskoppen Svendborg Menighed, som i Aarenes Løb samledes omkring denne Kirke, en Hædersplads, »idet Svendborg katolske Sogn altid har hørt til Vikariatets bedste og mest blomstrende baade i aandelig og statistisk Henseende.« Af Festskriftets Artikler, som er skrevet af *Jens Olsen*, Pater *Steidl*, Baronesse *Polyxene Rosenørn-Lehn* og Sognepræsten *Pastor Hake*, faar man en Del om Sognets Historie og Forhistorie at vide.

I Middelalderen havde Svendborg tre katolske Kirker; de to, Vor Frue og St. Nikolaj, har trodset Tidens Storme og vidner endnu om katolsk Liv i gamle Dage; den tredje har i Løbet af det 19. Aarhundrede givet Plads for den nuværende Banegaard. Saare smukt skriver afdøde Musæumsinspektør Johannes Olsen om denne Banegaardsplads, hvor den hellige Frans' Sønner engang ejede Kloster og Kirke: »*Det er en egen vemodig Tanke, der griber én, naar man staar paa dette historiske Sted og tænker tilbage i Tiden; hvilken Forandring er her ikke foregaaet, siden Kloster og Kirke stod i deres Velmagtsdage. Nu farer Togene fløjtende og hvæsende hen over denne Plads, men den Gang var det sikkert en stille og fredet Plet, hvor nu Tusinder daglig færdes, Størsteparten uden at ane, at her har i fjerne Tider Munkene, ved Skinnet af den evige Lampe, sunget deres Vigilier, Ottesange og Ave Maria'er, og knælende i stille Bøn bedt for de henfarne Sjæles Frelse, og under Klokkeringning samlet sig til Gudstjeneste.*«

Reformationen udslukte efterhaanden alt katolsk Kirkeliv. Omkring 1820 fandtes der kun tre katolske Familier i Svendborg, og kun under stort Besvær lykkedes det at genindføre den katolske Gudstjeneste. Før 1849 maatte man vandre til Fredericia for at overvære den hellige Messe og efter Trosfrihedens Indførelse til Odense; der havde jo rejst sig et katolsk Kapel i Fyns Hovedstad. I Firserne vovede Menigheden saa det store Fremstød under Sognepræsten *Pastor A. Whitte* (1884—1892), som var fulgt efter *Pastor Braun* i 1883 og *Pastor H. Slump* i 1884. Man faar et levende Indtryk af *Pastor Whittes* Energi, naar man læser, at han straks Alle Helgens Dag 1884 med to Elever lægger Spiren til St. Knuds Skole, at han ved Nytaar 1885 kun havde en Menighed paa 12 Sjæle, men Aaret der-

efter allerede en paa 40. Den gunstige Lejlighed bød sig i Form af en Cikoriefabrik, som var til Salg og købtes for 42.000 Kr. i den Hensigt at bygge den om til baade Kirke, Skole og Præstebolig. Pengene dertil skaffedes ved en Tiggerrejse til Trosfæller i og uden for Landet, og den 6. November kunde altsaa den daværende Præfekt v. Euch indvie Kirken. Om Festligheden findes der en smuk Artikel i »Nordisk Ugeblad« af 13. November 1887.

De henrundne 50 Aar har i øvrigt været en god Grotid. Især har Pastor *Frans Pohls* Arbejde præget Sognet; han har været Sognepræst i samfulde 27 Aar (1892—1919). En pietetsfuld Artikel af Baronesse P. Rosenørn-Lehn tegner et karakteristisk Billede af den fromme, stille Præst. — *»Pastor Frederiksen udtalte en Gang, at han ret havde nydt sit Ophold i Svendborg hos den fredelige Pastor Pohl, og det slog mig, at netop Ordet »fredelig« karakteriserede sidstnævnte; sikkert havde denne Fredsommelighed sit Udspring i hans dybe Ydmyghed og Beskedenhed.»* At Pastor Pohl ligefrem maa have været en Hellig Frans Natur, fremgaar af et Træk, som Baronessen fortæller om ham i hans første Tid i Svendborg. *»Da han som Sognepræst kom til Svendborg, henlaa en Del af Kirkebygningen, hvor Mariasøstrene nu udfolder deres velsignelsesrige Virksomhed, ubeboet; den benyttedes til Lager, og bag de støvede Ruder skimtedes Sække og Pakkasser. Rotter og Mus, der uundgaeligt har Tilhold i slige Lokaler, fandt ofte Vej til Præsteboligen, — Rotterne maatte fordrives, men Musene fik en blidere Medfart; Pastor Pohl har selv fortalt mig, at de blev saa tamme, at de, naar han stak Foden frem, krøb op paa hans Støvle og kiggede paa ham med deres skinrende, sorte Øjne — jeg kunde fristes til at tro, at disse smaa, vævre »Husdyr« i den første Tid næsten var kærkomment Selskab for den ensomme Præst.»* Man skulde i Grunden bede en dygtig Tegner om at illustrere dette morsomme lille Træk!

Den 24. April 1912 ankom de to første Mariasøstre til Svendborg. De boede i Pjentemøllestræde Nr. 4, indtil de kunde flytte ind i den østlige Fløj i Kirkebygningen i Havnegade. I 1922 indrettedes saa Mariasøstrenes Klinik for Hals-, Øre- og Øjensygdomme, som i 1925 yderligere er udvidet med en nordlig Fløj, hvori der foruden Sygeværelser er indrettet moderne Operationsstuer efter de nyeste Principper samt Baderum og de nyeste Finsenslys-bade.

I Aarene før og efter Krigen forøgedes Menigheden ganske betydeligt ved de indvandrede polske Landarbejdere. Det medførte en Del forøget Sjælesorgsarbejde ude omkring i Landet, da St. Knuds Menighed foruden de i Svend-

borg Købstad boende Katholiker omfatter alle Trosfæller paa Sydfyn indtil Faaborg, Ringe, Hesselager og paa Øerne Langeland, Taasinge og Ærø, hvorfor Biskop von Euch i Februar 1919 sendte en Hjælpepræst til Svendborg, Pastor Johs. Hillebrand. Men allerede i Maj samme Aar flyttede Pastor Pohl til Nyborg. Hans Efterfølger, Pastor Hillebrand, fik forskellige Ting i Kirken fornyet og anskaffet. I 1927 kom Pastor Dr. M. Ravelli til Svendborg som Sognepræst. Han har ligesom sin Forgænger udført et meget stort og paaskønnelsesværdigt Arbejde. Pastor Hillebrand havde allerede begyndt med at afholde Gudstjeneste i Faaborg, dette fortsattes nu af Pastor Ravelli med stille Messe en Gang om Maaneden, første Gang den 26. August 1928. Men da det var vanskeligt for een Præst i Svendborg at overkomme dette, blev Faaborg henlagt under St. Albani Sogn i Odense, og Gudstjeneste holdes stadig hver Maaned paa Rasmussens Hotel.

Den 27. August 1933 ansattes Pastor C. Jaworski som Sognepræst i Svendborg, idet Pastor Ravelli paa Grund af Sygdom maatte tage Ferie for en længere Tid. Pastor Jaworski har indlagt sig stor Fortjeneste ved at forbedre Skolelokalerne. Han afløstes den 20. Oktober 1935 af den nuværende Sognepræst Pastor B. Hake, som fik Hjælp af Pastor F. Grobetz, der ansattes den 17. September 1936.

J.

En Hilsen til Sveriges Biskop.

Den 14. November fylder Hs. Excellence Biskop Dr. Johannes Evang. Erik Müller 60 Aar, og i denne Anledning sender ogsaa »Nordisk Ugeblad« de ærbødige Hilsener til Sveriges katholske Biskop, som mange af os kender fra hans Besøg her i Landet eller de Fester, hvor han var Taler og Deltager. I de sidste Maaneder har Biskop Müllers Helbred desværre flere Gange svigtet som Følge af alt det Arbejde, Livet har lagt paa hans Skuldre.

Ja, hvad har Bayerns store, kærlige Søn, Biskoppen er født i Gründholm, ikke udrettet, siden han som nyviet Præst forlod Præsteseminariet i Freising den 29. Juni 1903? Først er Pastor Müller en Overgang Hjælpepræst i Taufkirchen, saa bliver han Lærer og Præfekt i Freising's ærkebiskoppelige Klerikalseminarium, er fra 1908—11 Kapellan, Kateket og til sidst Vicerektor for det tyske Nationalinstitut S. Maria del' Anima i Rom, bl. a. ogsaa for at studere kanonisk Ret. De følgende Aar er Pastor Müller i München, fra 1911—12 kgl. Stiftskapellan og Rektor for St. Anna Damenstiftskirche. Han leder en Kongregation, men især kaster han sig over Ungdomsarbejdet og indtager

snart en førende Plads i Bayerns katolske Ungdomsbægelse og som Leder af Karitasforbundet.

Saa bliver han den 9. Oktober 1922 udnævnt til Biskop og Apostolisk Vikar for Sverige. Den nye Biskop vælger som Valgsprog: Caritas numquam excidit — K æ r l i g h e d holder aldrig op. Hans biskoppelige Vaaben er en Ørn paa blaa og hvid Bund, som skal minde baade om

Biskop Dr. Johannes Müller.

Johannes Evangelist og hans bayerske Hjemstavn. Et gyldent Birgittakors og et romansk Kors paa blaa Bund henfører Tanken til Sveas Land. Bispeviet blev Hs. Excellence af selve den nuværende Statssekretær Kard. Pacelli.

Med hvilken Nidkærhed Biskop Müller virkede i og for sit Vikariat, derom findes der mange Beviser. Den, der følger lidt med i Udlandets Kirkeliv, ved, hvor ofte Biskop Müller i Aarene, der gik, var i Udlandet for at vække Interesse for sit Værk og samle Hjælp til det. Han var en utrættelig og varmt begejstret Taler, der kunde ile fra Sogn til Sogn og stille mange Personer og Kræfter i sin Idés Tjeneste. Med Tilfredshed kan han se tilbage paa den Udvikling den svenske Kirke har haft i hans Aar, blandt

andet ved nye Kirkebygninger. I Biskoppens Tid er der af nye Kirker blevet bygget: i Stockholm Dominikanernes Kapel paa Östermalm og Salesianernes Kapel paa Kungsholmen, St. Ingridshemmet, Don Boscohjemmet; paa Djurs-holm og i Vadstena Birgittasøstrenes Kapel og Hvilehjem, Vor Frue Kirke med Præstegaard og Mariahjem i Oskarströin i Halland, St. Clemens Kirke og Clemenshjemmet i Helsingborg, St. Birgitta Kirken i Norrköping; St. Petri Kapel i Bromölla, Skaane; St. Ekilds Kirke i Örebro; i Malmø St. Elisabethsøstrenes nye Hospital og Skole, og som yngste Skud den store Christ Konge Kirke med tilhørende Præstegaard og Skole, der er under Opførelse i Göteborg.

Sandelig, Biskoppens Kærlighed »holdt ikke op« i de Aar, han har ført Kærlighedsløsenet i sit Skjold, og vi fremsætter det inderligste Ønske om, at denne Kærlighed maa skyde Blomst og sætte Frugt endnu i mange Aar til Gavn for Christi Kirke i Norden! —z.

Skandinaver paa Propaganda-Kollegiet i det 17. og 18. Aarhundrede.

3. Pastor Johannes Becker og Henrik Fragot. (Fortsat.)

De næste to Skandinaver er igen fra Holsten. For Pastor Johannes Becker¹⁾ angives Aabenraa og Bispedømmet Slesvig som Hjemstavn. Han var født omkring 1642 af lutherske Forældre, havde i 1666 aflagt Trosbekendelsen i Wien og været indskrevet som theologisk Student paa forskellige Universiteter for omsider at blive præsteviet i Ermland (Prussia Vermienze; Biskoppens Navn kan ikke tydes). Tre og tredive og et halvt Aar gammel kom han den 25. Juni 1675 til Propaganda-Kollegiet for at uddybe sin theologiske Viden og aflagde endnu i samme Aar Propagandist-Eden. Den 16. Januar ser vi ham allerede forlade Kollegiet, forsynet med 50 Scudi Rejsepenge, 15 Sc. til Anskaffelse af Tøj, 5 Sc. til Indkøb af Devotionsartikler (70 Scudi, ca. 280 Kr. i nuværende dansk Mønt). Sammen med Joseph Heinrich fra Wengen i Schweiz begav han sig paa Vej til Holsten. Hans Rejseledsager, der ligeledes var Propagandist, havde allerede virket 6 Aar til Sjælenes Frelse i sit Fædreland og var af en eller anden Grund kommet til Rom, for saa at blive sendt mod Nord sammen med Pastor Becker, som Superiorerne synes at have haft stor Tillid til. »Man haaber«, læses der, »at han vil blive en god

¹⁾ RM, I, p. 133 og LJ, I, p. 63. Om Jos. H. Wengen se RM, I, p. 110 og LJ, I, p. 23.

Arbejder, eftersom han ikke alene er begavet og raader over tilstrækkelige Kundskaber, men ogsaa er af god Vilje«. Under sit Ophold paa Kollegiet viste han Tegn paa kristelig Fromhed, men han synes af Naturen at være lidt haardnakket og Ven af sin egen Mening«.

Henrik Fragot⁸⁾, Søn af Kristian og Caterina Eloutz(?), begge boende i Slesvig-By, kom 23 Aar gammel til Rom. Efter eget Udsagn havde han allerede studeret Filosofi og Theologi paa Universiteterne i Rostock og Kiel (som var lutheransk). Underligt nok angives Engelsk som Modersmaal, hvad der dog efter Omstændighederne, der nærmest tyder paa Dansk, turde være en Fejltagelse. Aaret efter Ankomsten til Rom blev han optaget i den katholske Kirke. Men da saa Tiden kom, da han skulde aflægge Eden for endelig at indlemmes i Propagandafamilien, foregav han pludselig ikke at være kaldet til Præstestanden og maatte følgelig forlade Kollegiet. Han betegnes som Student med en jævn Begavelse og siges at have vist liden Iver i Udøvelsen af sine religiøse Pligter. Rejsepenge etc. modtog han ingen af, dog blev det tilladt ham at beholde den Vask, han allerede havde haft i Brug. Omkostningerne for hans Ophold paa Kollegiet betaltes ved Renterne fra Monsignore Vives' Fundats.

4. Gustav Lohreman.

1689 døde Dronning Kristina, hvorved de svenske Katholiker mistede deres indflydelsesrige Beskytter. Fra samme Aar overtog dog den afdødes fortrolige Ven, Kardinal Giovanni Francesco Albani, den senere Pave Clemens XI, Protektoratet for den svenske Mission. Paa den mest virksomme Maade fremmede han bl. a. Jesuitpateren Gotseers Plan om at faa oprettet et Seminarium for nordiske Studenter i Linz i Østrig. Kardinalens Velvilje for den skandinaviske Ungdom belyses paa en smuk Maade ved hans Interesse for Gustav Lohreman⁹⁾, en Svensker af adelig Æt. Han var født den 24. November 1672 af lutheranske Forældre (Gustav og Caterina Sofie) og indlemmedes den 25. Dec. 1695 i Propaganda-Kollegiets internationale »Folkesamfund«. Han kom fra Frankrig, hvor han som Frivillig havde kæmpet under Brandenburgernes Kommando og under Indflydelse af Barfodede Karmeliterfædre i Namur havde fundet Vejen til Moderkirken. I Kollegiets Huskapel aflagde han saa officielt Trosbekendelsen for Kardinal Albani. Denne var ogsaa Fadder ved den følgende Firmelse, som blev foretaget af Pavens Stedfortræder, Kardinal Car-

⁸⁾ RM, I, p. 172.

⁹⁾ RM, I, p. 204.

pegna. Lohreman talte godt Latin foruden Fransk og Tysk. Han synes oprindelig ikke at have haft i Sinde at blive Præst. Der siges nemlig, at han under Opholdet paa Kollegiet kun studerede Kontroverslære. Efter 18 Maaneders Forløb afsluttede han sine Studier ved en den Hellige Fader tilegnet offentlig Eksamen, der indbragte ham Doktorgraden. Efter at han havde modtaget Tonsuren tilstod Paven ham en aarlig Rente paa 160 Scudi (ca. 800 Kr.). Den 19. Oktober 1698 lukkede Kollegiets Port sig bag ham. I Annalerne fremhæves hans Gudfrygtighed og aabne Karakter, og han formenes at kunne udrette meget godt, dersom han svarer til Guds Naade.

Lohreman blev i Aar 1700 udnævnt til pavelig Kammerherre og kunde fremdeles glæde sig ved Kardinal Albanis Gunst, ogsaa da denne den 23. November 1700 som Clemens XI besteg Petri Stol. (Udnævnelsen til Kammerherre staar maaske i Forbindelse hermed.) Senere hen blev han præsteviet og ophøjet til Kannik ved St. Maria i Trastevere i Rom. Han døde i den evige Stad i det Herrens Aar 1748 i den høje Alder af 76 Aar¹⁰⁾. (Sluttet.)

I Niels Steensens Spor.

(Fortsat)

Det katholske Midtpunkt i vore Dages Schwerin ligger mellem Schlossstrasse, — hvis Navn allerede antyder, at man ad den naar til Byens allerfornemste Kvarter med »Alter Garten«, Museum, Slot og Regeringsbygninger — og Klosterstrasse, en smal Gade med snævre Fortove og lave Huse. Paa højre Side (naar man kommer fra Banegaarden) ligger her den katholske Skole, maaske hele Gadens stolteste Bygning, og ved Siden af St. Elisabeth-Søstrenes lille Bolig med Smalsiden ud til Gaden. Med største Venlighed fik jeg her overladt Husets eneste Gæsteværelse, som var forsynet med et Stenobillede, som dog ikke just pyntede paa Stuen og i Grunden sammen med Præstegaardens ligesaa rædselsfulde burde kastes paa Baal, da Synet af dem kun kan virke dræbende paa alle Steensensympathier. Søstrenes Venlighed var i øvrigt ligesaa enestaende som deres Interesse for Steensen; især kunde Forstanderinden, Sr. Alfonsa med største Redebonhed baade give og modtage Besked om alt Steensen vedrørende. Den fhv. Sognepræst Mgr. Brüx's Begejstring har sikkert fundet villige Elever i Søstrene.

¹⁰⁾ cf. Credo, 1627, p. 99, hvor L.'s Konversion dog tilskrives Kardinal Albanl.

I Præstegaarden lieg over for, en uanselig Stuelænge, bor Sognepræsten Dr. Schræder med sine to Kapellaner. Herfra drives saa udpræget Diasporasjælesorg, at jeg Dagen før min Afrejse saa arrivere en Snes Theologistuderter fra Osnabrück, der her skulde holde en »Werkwoche« i praktisk Sjælesorg.

Mit Besøg gjaldt ikke mindst den lille Bog, »Biskop Niels Steensens Bønnebog«, som findes i Sognearkivet, og de Breve fra Biskoppens Haand, som ogsaa er opbevarede der. Dr. Schræder viste mig den Tillid at laane mig det lille Bind i Svinelæder paa Størrelse med den danske Salmebog. Paa de gulnede og delvis slidte Blade er der af forskellige Hænder skrevet Afhandlinger og Bønner.

Her findes først Bønnerne ved den biskoppeelige Husandagt for Husfællerne paa Tysk og Latin. Husandagten har saamænd ikke været kort, og man mindes uvilkaarligt Johannes Rose's (Konvertit af N. St.) Vidnesbyrd: »Alle Medlemmer af hans Husstand stod op Klokken fem om Morgen; de havde saa en halv Time til deres Paaklædning, hvorefter alle i Fællesskab holdt Bøn i en Time.« To Sider af Bogen optages af Biskoppens Sentenser, d.v.s. Leveregler, som kort og rammende udtrykker en praktisk religiøs Sandhed. Disse Sentenser er ikke helt nye for dem, der har læst Stenobiografier. Ovennævnte Rose citerer flere, som Biskoppen ofte førte i Munden. Men her findes de samlet og giver et stærkt Indtryk af St.s Fromhed, ligesom de belyser hans Karakter. Hans fredssommelige Væsen tæler ud af følgende: *En Kristen hader ingen.* Den dybe Tillid til Guds Forsyn finder vi i et Ord som: *En Kristen tænker ikke paa Morgendagen.* Eller: *Gud har gjort, gør og vil gøre alt vel.* At de mange Genvordigheder ikke paa nogen Maade har gjort St. bitter, røber et andet Ord: *Vi har en god Gud!*

Det vilde føre for langt at give et Overblik over de andre Skrifter, som Bogen indeholder. Foruden den lange Ligtale, som Steensens Kapellan E. Schmal holdt over ham, findes der en Afhandling om den frie Viljes og den guddommelige Naades Samvirke, et andet om Kommunionen under een Skikkelse. Kun de sidste i Bogen, længe efter St.s Død i Aaret 1759 afskrevne og bagefter indføjede Manuskripter, skal nævnes. Det drejer sig om to haandskrevne Eksemplarer af Leveregler for det aandelige Liv, som Biskoppen har givet en Fru v. Bibow (eller Bibau). En Efterskrift siger, at Ejeren selv har faaet Eksemplaret af den Person, som N. St. med egen Haand har skrevet det til. Af Indholdet fremgaar det, hvor stor Vægt St. maa have lagt paa Betragtningen af Jesu Christi Lidelse, thi hele Manuskriptet er en Anvisning til at betragte den og at for-

berede sig til Betragtningen, saa den bliver særdeles frugtbar.

Den »pia domina de Bibau«, som Manuskriptet nævner, har sikkert spillet en stor Rolle i den lille katolske Menighed, som Biskoppen virkede for under sit Schweriner-Ophold. Hun var født Flavigny og hørte muligvis til den franske Kreds, som Hertugen, der jo ofte opholdt sig i Ludvig XIV's Land, og Hertuginde, som var født fransk, samlede omkring sig. Man faar i øvrigt af Bernh. Leskers »Aus Mecklenburgs Vergangenheit« Indtryk af, at den katolske Tro talte relativt ikke saa faa Tilhængere netop blandt Landets Adel. Fru v. Bibows Mand var Hertugens Overstaldmester, og Ægteparret ejede en Gaard der, hvor nu Schwerins katolske St. Anna Kirke samt Præstegaard og Børnehjem rejser sig. Muligvis havde Steensen tænkt sig, at det Kapel, som han ønskede sig i selve Byen og uafhængig af Slottet, skulde komme til at ligge her. Men han skulde aldrig opleve dets Opførelse. Først længe efter hans og ogsaa efter Hertug Christian Louis' Død fik Fru v. Bibow Lov til at have eget Kapel i sit Hus. Jesuitterne kom fra Lübeck og holdt Gudstjeneste i det. Fruen selv døde i 1725, og Jesuitpateren Carl v. Stöcken sørgede i 1731 for, at Gaarden tillige med Vaskehuset, Hestestalden, Høloftet og en Have, som blev gennemstrømmet af Mølleaaen, gik over paa Menighedens Hænder. Men inden den nuværende St. Anna Kirke kunde rejse sig, gik der igen saa lang Tid som til 1795.

Paa Schwerins Statsarkiv findes der to Breve fra Steensens Haand, begge stilede til Hertugen. Det ene er en Takkeskrivelse for Hertugens Tilladelse til at komme til Schwerin, tage Ophold i et Hus og holde Gudstjeneste i Slotskirken: *»Jeg haaber af Guds uendelige Barmhertighed den Naade at benytte mig af den saaledes, at vi ikke falder nogen til Besvær eller giver Anledning til berettiget Klage, at det derimod bliver til Trøst for Deres Højhed baade i Livet, som Gud maatte forlænge i mange Aar, og især i Dødstimen, naar De vil se det gode, som Gud har virket til sin egen Ære og til Sjælens Vel, ved den Gunst, som Deres Højhed har tilstaaet.»* Det andet Brev forudsætter tilsyneladende, at Hertugen har tilbudt Steensen bedre Levekaar, hvad denne dog ikke benytter sig af, idet han fremhæver: *»Gud ved, at ingen anden Interesse i Verden har faaet mig til at komme herhen end hans Ære og Deres Højheds og Deres Undersaatters evige Vel.»* Biskoppen gør derimod opmærksom paa to af Hertugens Mænd, som har vist sig yderst venlige, nemlig Hr. v. Bunzon og Sekretær Radebau og hele dennes Familie, som modtog ham i deres Hus i de første Dage, da han ikke havde nogen Bolig. Men

især kommer N. St. i Brevet ind paa sit Ønske om at sørge for dygtige Sjælesørgere og at rejse en Missionsstation i selve Byen. Han taler her alvorligt til den sære Hertug: *»Jeg beder Dem, Højhed, om alvorligt at tænke over den Forpligtelse, som enhver Fyrste har: at se sig om efter duelige Personer, der kan tage sig af hans Undersaatters evige Vel.«* Hvad Missionens Fortsættelse angaar, henviser St. ikke blot til Pave og Kejser, der sikkert gerne vilde række Hertugen en hjælpende Haand for at kunne grundlægge en Missionsstation, men foreholder ham ogsaa Hertug Ernst August af Hannovers Eksempel, der, endskønt protestantisk Fyrste, dog muliggjorde Gudstjenestens Afholdelse. I Hannover var der tre katholske Kapeller! — Steensen fik alligevel ikke sit Ønske opfyldt. Hertugen var nærmest imod ham og mistænkte ham for Intriger med franske Forbindelser. Først efter Steensens Død blev det ham lidt klarere, hvilken Personlighed der havde været knyttet til hans Hof.

Af største Interesse er de Vidnesbyrd om Steensens Væsen og Virke, som hans Medarbejder Augustinerpateren Stephani afgiver i sine hyppige Breve til Hertugen. Forholdet mellem de to Mænd var det bedste, indtil Steensen søgte at faa Stephani til at træde tilbage, hvad ovennævnte Brev hentyder til, fordi Pateren paa Grund af svigtende Helbred ikke mere var i Stand til at røgte sit ansvarsfulde Hverv. Meningsforskellen gik dog ikke dybere, end at Steensen plejede Stephani under hans sidste Sygdom, endda saa opofrende, at han selv blev syg og døde. Saaledes læser vi i Stephanis Brev af 23. Juni—3. Juli 1686, (den dobbelte Dato hidrører fra, at man opgav baade den julianske Kalender og den gregorianske, hvor imellem der paa den Tid var en Forskel paa 10 Dage): *»Hans Højærværdighed Biskoppen er meget ængstelig angaaende de kirkelige Myndigheder, og skønt han udøver alle Funktioner, vil han gerne have en Tilladelse fra Rom.«* *»Kirken betjenes Gud være lovet udmærket; alt er til Disposition for Biskoppen, som er en Guds Mand, eksemplarisk, from og hellig, og jeg gør alt, hvad han siger mig, til Guds Ære og Forherligelse uden at sige ham imod i noget som helst.«* Den 16. August læser vi: *»Han er helt igennem hæderlig, hellig og from, og jeg lader ham gøre alt efter hans Skøn.«* Den 24. Sept. (Gregoriansk): *»Den gode Biskop er yderst agtværdig, hellig og from, men altfor skrupuløs i visse Ting og meget streng med Hensyn til Katholicismen.«*

Som ovenfor nævnt findes der i Schwerins katholske Præstegaard ogsaa Breve, som Niels Steensen har skrevet til Klostret Ringe, hovedsagelig til Forstanderinden. Det er vist de samme Breve, som Pater Plenkers for ca. 50 Aar

siden endnu forefandt i Münster, hvor de jo ogsaa i sin Tid blev skrevet. De omhandler Spørgsmaal Klosterlivet vedrørende og aandelige Emner. Han anbefaler her »Sagtmodighedens Manerer i Styrelsen«, eller han dadler de mandlige Slægtninges Besøg i Klostrets Spisesal, han tager sig af Tilbedelsen foran det Allerhelligste eller underviser i Kunsten at holde Partikulareksamen. Brevene giver et Indblik i, hvorledes Steno ikke blot af Navn var Superior for Søstrene, men med Klogskab og Nidkærhed forstod at arbejde hen paa Ordenslivets Hellighed og Fuldkommenhed.

(Fortsættes.) —z.

Digte fra Norge.

Mange Bøger banker paa en Redaktions Dør i Løbet af et Aar, men kun faa faar et saa hjerteligt og ærbødigt Velkommen som *Lars Eskelands »Heimferd«* (Oslo 1937, Olaf Norlis Forlag, 122 S.). Det er Vers, der spiller paa mange Streng, der hylder Norge og dets Fjelde, maner Ungdom til Daad, henvender sig til gamle Venner (deriblandt Mgr. Kjelstrup), skildrer Fabrikdrengens Færd, holder Tordentale mod falske Profeter, tænker paa Christi Komme, den fortabte Søn og mange religiøse Emner. Disse saa betagende Sange kommer fra det høje Nord! Ikke blot det norske Landsmaal og Begejstringen for Norges Natur røber det, men ogsaa det dybe næsten voldsomme Gemyt og den Vikingekraft, som pulserer i dem. Det vil særlig glæde Forfatterens Trosfæller, at der her høres saa mange ægte, dybe, katholske Klange! Saa kort en Tid har katholsk Digtekunst endnu levet i Norden, at ogsaa en ringere Berigelse vilde være velkommen, men her staar vi over for Digteren, der skænker de store Gaver. Hvor smuk er ikke Sangen til »Christus Kongen«, hvor det hedder:

*Led os hjem ved din Hyrdehaand
fra Vildmark og Dødens Vaade!
Gør dig til Konge af Norges Land,
og bjerg du os af din Naade!*

*Løft med Signen din hellige Haand,
og over vor Vilje du raade!
Gør dig til Konge i alle Land
med hele din Frelsernaade!*

Eller hvor godt kender Digteren Menneskehjertet, naar han med Apostlene spørger: Til hvem skal vi gaa, og skildrer Sjælens Vildfarelse:

- — *Men Herre, du ved, jeg en Gang
gik fra dig med Fløjter og Sang.
Det lokked fra Syd og fra Nord,
da Sønnen fra Hjemlandet fo'r.*
- — *Jeg rodløs i Storskoven staar,
saa træt og med blødende Saar.
Jeg kender ej Retning, ej Vej, —
da hører jeg Røsten fru dig!*
- — *Du Døden og Mørket lod fly,
og selv var jeg friggjort og ny. —
Thi Han, som mig bar, hvor jeg fo'r,
var Livet, Guds evige Ord. — —*

Naar man har hørt Lars Eskelands magtfulde Tale og læst hans malmsfulde Vers, skulde man forsværge, at han kunde fremtrylle en saa barnlig Passiar mellem Moder og Dreng om »Værneengelen« som nedenfor:

*Aa, Mor, aa, sig mig, er det rigtigt, er det, hvad?
En Værneengel følger mig paa Færden
og vogter mig saa kærlig og er sorgfuld eller glad,
alt eftersom jeg skikker mig i Verden?*

*Ja, ja, min egen Dreng! For Vorherre har det sagt,
og det er Ham, som Engelen dig sender.
Og Engelen vil være dig en trofast, kærlig Vagt,
og aldrig han fra Gud sit Ansigt vender.*

*Men Mor — kan han da se mig, naar han altid ser paa Gud?
— Han ser dig godt med sine Øjne klare.
Thi Gud er alle Steder, som den Sol, der skinner ud
paa Hav og Hej og Fjeldelinders Skare.*

*Aa, Mor, bed ham da komme her og være støt hos mig,
saa jeg kan lege trygt i Gaurd og Stue!
Og vil han ikke lægge sig, saa sidder han med dig
ved Sengen midt i Lysets milde Lue.*

*Ja, Engelen er med dig, hvor du staar, og hvor du gaar,
om Natten som om Dagen er han hos dig.
Jeg be'r til Gud, at Verden og det onde aldrig faar
forlokket dig, saa Engelen gaar fra dig.*

Redaktøren har bedt Fru K. Plovgaard om at overføre ovenstaaende Vers til det danske Sprog, vel vidende, at Digtene derved bliver ligesaa forskellige fra Originalen som »Norge« er noget ganske andet end »Noreg«. Men de anførte Prøver har jo kun det pædagogiske Formaal at føre hen til selve Digtsamlingen, som enhver, der magter det, kan nyde i Ursproget. Fru Plovgaard har ledsaget Oversættelsen med nogle Sætninger, som vi med hendes Tilladelse aftrykker: »Som ni-ti Aars Unge hørte jeg Lars Eskeland tale i en stor, dansk Bøgeskov paa Himmelsbjerget. Han gjorde allerede da stærkt Indtryk paa mit Sind. Han var som en Høvding, som det forekom mig, at alle unge Mænd maatte følge. Der stod saadan et Brus om ham. Hans klangfulde, klare, norske Sprog, hans kraftfulde Personlighed. Han var af dem, man senere maatte tænke paa, da man lærte det klassiske Vers: »Salig den Ungdom, som Begejstrings Ørn har svævet over paa de brede Vinger!« . . . Dersom De skriver til Lars Eskeland, vil De saa sige ham fra mig, at Digtens Skønhed og Dybde har grebet mig stærkt. Jeg siger ham i alle norrøne Folks Navn Tak for dem, og som en af dem, der selv lykkeligt, ført af en god Haand, har prøvet Hjemfærden til Moderkirken, forstaar jeg den rige Glæde, der klinger som en Grundtone under Bogens mandige Alvor.« —z.

Hvad vi hører, hvad vi ser!

T. H. Telens har i Argentina udsendt en Bog: »*Christentum, Hitlerismus, Bolschewismus*«, hvis Titel angiver selve Indholdet. Han beviser ved Hjælp af nøgterne Citater, af de to —ismer er Brødre og derfor konsekvente Fjender af Kristendommen. Den i Sydamerika kendte P. Sinzig har skrevet et Forord til Bogen, hvoraf vi bringer nedenstaaende:

V i h ø r e r , at det tredje Rige, i det mindste for dets Arier, er Paradiset paa Jorden; men v i s e r , at de Hundredetusinde Mennesker i Fængslerne, Tugthusene og Koncentrationslejrene (made in Germany) sammen med Millioner andre Ariere og Ikke-Ariere har den modsatte Opfattelse. Hvad er nu Sandhed?

V i h ø r e r , at Herr Hitler i Rigsdagen og i Konkordatet, helt bortset fra Saar-Omraadet, lovede Kristendommen Beskyttelse og Frihed; men v i s e r , at han ustraffet lader sine Tilhængere bekæmpe den paa Liv og Død. Hitler erklærede selv: »I min Bevægelse sker intet uden min Vilje.« Hvad skal man altsaa mene herom?

V i h ø r t e , at 98,74 % af samtlige Vælgere havde stemt

paa Hitler; og dog ser vi, at for den forsvindende lille Rest paa 1,26 % ophæves Forsamlings-, Tale og Pressefriheden; at Fængslerne er fyldte, at den efter den bolschevikkiske Tschekas Mønster dannede Gestapo fik indrømmet uindskrænket Magt og Pengemidler og fik udleveret samtlige Husnøgler i det 1000(?)-aarige Rige. Hvorledes rimes dette sammen?

Vi hørte Nazi-Parolen: »Bolschevismen er Fjenden«; men samtidig ser vi, at samme Nazi-Regering bevilger samme moskovittiske Bolschevisme nye endnu løbende Million-Kreditter paa lang Sigt. Repræsentanter fra de russiske Røde lader man overvære de tyske Manøvrer, og den bolschevikkiske Bekæmpelse af Kristendommen bliver optaget i deres eget brune Program. Skal man her tro paa Parolen?

Vi hørte, at talrige højt bedagede Ordensfolk, Mænd og Kvinder, en Dag blev slæbt ud af deres Celler, blev brændemærkede hele Verden over som »Deviseforbrydere« og satte i Fængsel, henholdsvis Tugthus, rent bortset fra de enorme Pengebøder, der idømtes; men vi ser, at Blade som »Der Deutsche Weg« (Oldenzaal, Holland), talte om Justitsskandaler og blev forbudt i Tyskland; at stadig flere og flere Ordensfolk, for Eks. alle, der havde arbejdet med Universum-Banken, efterhaanden blev løsladte. Og Satisfaktionen? Og de andre »Deviseforbrydere«?

Vi hørte Pøblen skrike: »Ud med Jøderne!« Vi hørte, at nye Love dekretorer hele Racer fredløse, Tusinder afskedigede fra Embede og Værdighed, tvunget til fuldstændig at lægge deres Liv om, ja selv til at udvandre; men vi ser, at Mindesmærkerne for Krigens Faldne opviser jødiske Navne. Titusinder ofrede Liv og Blod for deres og vort Fædreland og gjorde tysk Videnskab og Kunst Ære. Er der noget her, der ikke stemmer?

Vi hørte en Dag Højtalerne og Avissælgerne raabe: »276 Franciskanere paa Anklagebænken! Sædelighedsforbrydere!« Slemt! Det var over Halvdelen af den højt agtede Waldbreitbacher Kongregation. Men vi saa, hvorledes Sceneriet saa skiftede. Kendsgerninger sivede ud: Aandssvage havde faaet Nazi-Chokolade for at anklage; Vidner var blevet tvunget til at udtale sig; vi saa Antallet skrumpede ind til næsten intet, hvorimod andre, som refererede sig til Nazi-Arbejdslejre, o. s. v. fløj til Vejrs. Dobbel Maal og Vægt? Der blev stille, og roligt imødeses den øverste Rigsdomstols Kendelse, som allerede i Devisespørgsmaalet bestemte de nævnte Frifindelser.

Ved C. H.-S.

Fortælling.

Redningsmanden.

Kom ned, Anton, der er Besøg i Atelieret.«

»Herre eller Dame?«

»En Herre.«

Godt, nu kommer jeg, Lise. Bed ham tage Plads.«

»Er allerede gjort. Tag det bare med Ro.«

Efter dette lille Replikskifte, som Landskabsmaleren Anton Specht førte i Hustelefonen med sin Kone, rejste han sig fra sin Lænestol, greb efter sin Stok, som han altid havde inden for Rækkevidde, rettede lidt paa sit Slips og sin Jakke og begav sig med afmaalte Skridt paa Vej.

Kun sjældent hændte det, at der kom »Besøg«. Blev et saadant anmeldt, vidste man, at det var et af Fætter Christens Smertensbørn, som den gode Hamburger Læge og Menneskeven sendte ud til Worpswede, Kunstnerparadiset og Anton Spechts andet Hjem.

I Atelieret ventede en ung Mand paa Maleren. Efter at have lukket Døren gik Anton Specht tre Skridt frem og stod saa foran den fremmede med sit af sølvhvidt Haar indrammede udtryksfulde Kunstnersansigt. Med et indbydende »Grüss Gott« rakte han den fremmede sin højre Haand. Kolde, smalle Fingre lagde sig til Hvile i den, og en træt Stenme svarede:

»For mig lever der ingen Gud. Undskyld — men, jeg ved ikke rigtig —

»Lad os sætte os ned«, afbrød Specht. »Hvor gammel er De?«

»23 Aar. Jeg hedder —«

Maleren gjorde en uvillig, afværgende Bevægelse. »Det er ligemeget. Fortæl mig om Dem selv. De har været meget syg, formoder jeg?«

»Jeg er det endnu. Det føler jeg — endskønt Lægen siger, at jeg er fuldstændig rask. Det kan godt være, at mine Organer arbejder ligesom paa andre Mennesker. Men: Jeg føler ikke længere nogen Glæde ved Livet! — Forstaar De det?«

»Nej!«

»Jeg er Fortvivlelsen nær!« brast det ud af den unge Mand, som ubehersket fortsatte: »Jeg ved, at det er taabeligt og dristigt af mig at opsøge og ulejlige Dem! Heller ikke De vil kunne hjælpe eller raade mig, Herr Specht. De kender jo ikke den store Sjælenød! De er en gudbenaadet, en skabende Kunstner, og jeg — jeg er en ynkelig, nedbrudt, holdningsløs Skabning, mørbanket af Skæbnen og i Færd med at gøre en Ende paa dette Liv, som end ikke er en Hund værdigt.«

Maleren saa ufravendt paa den unge Mands Skikkelse, et mildt Smil spillede omkring hans Mund. Den fortællende flyttede sig utaalmodigt frem og tilbage paa sin Stol, trak efter nogen Nølen en lille Flaske op af Jakkelommen, saa paa den, lo kort og skingrende og lod den derpaa glide ned i venstre øverste Vestelomme.

Anton Specht tog ingen Notits af denne Bevægelse. Han tog sin Stok, gik hen til Vinduet og trak med et kort, bestemt Ryk Gardinerne til Side. Den lyse Dag fortrængte straks det Tasmørke, der hidtil havde hvilet over Rummet, og svøbte sig om den unge Mand. Maleren stod med Ryggen mod Vinduet.

»Skal jeg gaa?« spurgte den besøgende forskrækket og nærmede sig ham for at tage Afsked.

»Endnu ikke. De skal se. Hvad ser De?«

»Lys, meget Lys. En skøn Verden, Herr Specht! — Held den, hvem det er forundt at se den med uformørkede, klare Øjne, at opfatte den med friske Sanser! — Hvorfor piner De mig saadan. Tillad, at jeg gaar nu!«

»Endnu eet, unge Mand«, holdt Specht ham tilbage med. »Ser de det halvfærdige Maleri — der henne mellem de to Piller, op ad Ateliervæggen?«

»Det med en Faarehjord i Forgrunden?«

»Ja. Det er mit sidst paabegyndte Arbejde. Det vil aldrig blive færdigt!«

»Hvorfor vil De ikke male det færdigt?«

»Jeg kan ikke fuldende det! Fordi jeg — »gudbenaadede og skabende Kunstner« — er fuldstændig blind.«

»Er De — — blind?« Den unge Mand for sammen som ramt af Lynet.

Med kraftig Stemme fortsatte Specht: »Jeg stod, ja, nu er det otte Aar siden, paa Højden af min Skaberkraft, i min bedste Manddomsalder, med Hovedet fuldt af tusinde Planer, da den uheldbredelige Sygdom kom over mig, som for evigt berøvede mig Øjnenes Lys! Som rev mig ud af en Verden fuld af Lys, fuld af Skønhed, Liv, Skaberglæde — og nedstyrtede mig i det evige Mørkes Afgrund!«

»Og det — det — har De baaret?«

Tavse stod de to overfor hinanden. Saa svarede Anton Specht roligt og med klar Stemme: »Som De ser, er jeg ikke blevet knust af alt dette, endskønt intet værre kunde vederfares mig. Og jeg har ikke, det kan jeg forsikre Dem for, unge Mand — et eneste Øjeblik tænkt paa at krone min Ulykke ved en Forbrydelse! — Men lad os ikke tale mere om mig. De har vist endnu meget at fortælle mig om Deres Elendighed, der, som De mener, bringer Dem Fortvivlelsen nær. Jeg vil hjælpe Dem, unge Mand!«

En dyb Skamrødme bredte sig over den andens Ansigt.

Med begge Hænder greb han om Malerens venstre Haand, bøjede sig over den og kyssede den varmt. Saaledes som kun ærlig Anger, forløsende og uendelig Taknemmelighed formaar det.

K. H. Mohr.

Nye Bøger.

Undsluppet Bolschevikerne.

I Forordet til sin Bog: »*Præst, Tvangsarbejder, Flygtning*« (O. Lohse, 1937, 205 S. Kr. 3,50) sammenfatter *Aatami Kuortti* Bogens Indhold i korte Træk: »Jeg fik min Ger­ning i Ingenmanlands finske Menigheder i omtrent 3 Aar (1927—30). I Løbet af denne Tid kom jeg i nær Berøring med GPU (Tjeka'en). Da jeg nægtede at blive deres Haand­langer, blev jeg dømt til Døden. Dommen blev dog ved en Benaadningsskrivelse fra Moskva forandret til Tvangsarbejde i 10 Aar. Jeg blev da sammen med mange andre politiske Fanger transporteret til Skovarbejde i Fjær-Karelen, hvor jeg baade blev Vidne til og selv fik Lov at prøve Bolschevikernes grumme Herredømme. Men ved Guds vidunderlige Naade lykkedes det mig at flygte derfra til Finland. — I denne Bog fortæller jeg, hvad jeg har oplevet, uden nogen Tildigtning . . .« Forfatteren har i høj Grad den ukunstlede Fortællers Gave. Spændt følger Læseren Begivenheder­nes Gang, til Tider endog med stor Grebethed, især de Steder, hvor Troens Kraft sejrer i den alleryderste Nød.

A. P.

»Wanderlust, du krankes Heimweh«.

Hvis man vilde forfladige den dybere Mening i dette Digterord af F. W. Weber mest muligt, gjorde man det bedst ved at citere de sidste Sætninger i *Leonard Outhwaite's* Bog: »*Vor Klodes Erobring*« (Gyldendalske Boghandel, 360 S.). »*Mennesket er, naar det kommer til Stykket, et søgende Dyr. Det deler Aernes Nysgerrighed; . . . Mennesket søger . . . et mere yppigt Liv . . . Hvad Opdagelsesrejsende har fundet, er ikke blot den fysiske Verden, men selve Menneskets Karakter*«(?). Hvad vil saa dette søgende Dyr endnu finde foruden dette Fund? Maaske vil dets Forskninger »*redder vor Filosofi og Etik fra at blive Regler i Hænderne paa den menneskelige Væremaades Tyranner*« (348). Den kristelige Væremaade synes Forfatteren at være særlig skadelig. Han gør den medansvarlig for Romerrigets sørgelige Undergang: »*Orderne fra Norden angreb det ndefra, og det voksende Antal Kristne svækkede dets indre Struktur. — Mænd studerede Theologi. Tro blev det, der gjorde Udslaget, og Viden kom i Miskredit.*« Fremstillingen af Folkevandringen Side 44 vilde ikke en­gang gøre en Mellemskoleelev Ære. Saadanne Bommerter

rokker Tilliden til Forfatterens Paalidelighed. Heldigvis er Oversigten over Opdagelsesrejserne langt bedre end det var at vente efter alt det øvrige. Ikke saadan, at der ikke er Huller. Saadan er f. Eks. P. Marquettes betydningsfulde Indsats helt overset. Billedmaterialet er rigt og — saaledes som man er vant til det fra Gyldendal — udmærket. Bogen vil sikkert vække og ansprende Vandrelysten og gøre det lettere for Aanden at gaa paa Opdagelser paa fremmede Kontinenter, at erobre Jordkloden. —ch—

Nidaros og Stiklestad.

Et digert Pragtbind er det af *Oluf Kolsrud* redigerede Mindeskrift »Nidaros og Stiklestad«, et saare stateligt Monument over St. Olavs Jubilæet 1930! (Norvegia Sacra, Steenske Forlag, Oslo 1937, 728 S. Mange Ill.) Her findes alle Taler, Prædikener, Kantater, Digte, som fremkom ved den store Fest, desuden udførlige Beretninger om Festen hjemme og ude. Ogsaa den katholske Olsokfest har faaet anvist 12 Sider. En stor Litteraturfortegnelse afslutter Bogen. Selvfølgelig findes her en Mængde skønne og dybsindige Udtalelser om Nordens Forhold til Kristendommen. Vi citerer en Passus af Mgr. K. Kjelstrups Tale, som er særdeles aktuel i vore Dage; den rydder lidt op i visse Raceentusiasternes Illusioner: »Der er en vældig Afstand mellem Vikingetidens Mordbrand og Kvinderov og den dybe Medfølelse med alle, som har det ondt: de rejste Herberger for vejfarende, Hospitaler for syge og Hjem for de gamle og udslidte. Der er en Afgrund mellem det gamle Hedenskabs brutale Barneudsættelser og Olavs-Lovens Værn om Barnelin og Beskyttelse af Moderskabet, Det var den samme katholske Kirke, som lidt efter lidt fik Bugt med Hedenskabets nedværdigende Behandling af Kvinde og Træl og lærte Nordmændene Agtelse for det jævne Arbejde og Fredens Sysler. Den satte en Stopper for Ættelejder og Blodhavn . . . Hele den middelalderlige, norrøne og europæiske Litteratur viser, at Kirkens Hovedopgave her i Nord var paa den ene Side Kampen mod et ustyrligt Sind, Hævn og Had, og paa den anden Side mod ustyrlig Sanselighed.« —z.

Hermann Herder †.

I Freiburg i Breisgau er Chefen for det verdenskendte katholske Forlag Herder & Co., Dr. Hermann Herder afgaaet ved Døden 73 Aar gammel. Han var et Menneske med den ædleste Karakter og det reneste Sindelag, en helstøbt Personlighed af usædvanligt Format og en mønsterværdig Katholik. Med den største Hengivenhed viede han sig til det Arbejde, som hans Bedstefader begyndte i 1801, og som hans Fader førte videre fra 1839—1888, og som

Hermann Herder baade indadtil og udadtil gav et mægtigt Opsving. Under ham opførtes en ny monumental Bygning i Freiburg, foruden Filialerne i Wien, St. Louis Mo. og Strassburg (indtil 1919), og talrige nye Boghandler startedes i Berlin, London, Rom, Barcelona og lige for nylig en Filial i Tokio. Særlig de store Encyklopædier (Leksikon for Theologi og Kirke, Statsleksikon, den store Herder) har gjort Navnet Herderkendt over hele Verden. Mange latinske Værker, Concilium Tridentinum, theologiske og filosofiske Værker er udkommet hos Herder, andre som den bekendte Pavehistorie af Pastor blev oversat til flere Sprog. Herders lille Bibelhistorie sendtes paa 60 Sprog og Williams »Jesu Liv« paa 10 Sprog ud over hele Verden. Firmaet føres videre af Svigersønnen Dr. Theophil Herder-Dorneich.

Fra den vide Verden.

Paven om Krigen.

Før den almindelige Audiens d. 30. Okt. modtog Paven Repræsentanter fra det Politi, som havde forrettet Ordens-tjenesten i Castel Gandolfo-Området i særlig Audiens og udtalte i varme Ord sin Tak til dem. Under Henvisning til deres Embedsbetegnelse »Organ for den offentlige Sikkerhed« sagde han, at denne Titel geraadede dem og alle, som stod i deres Rækker, til den største Ære. Derefter gik han over til nogle Bemærkninger af almen Betydning. Man taler i Dag saa meget om store og smukke Ting som Fred, Ro og offentligt Velfærd. Naar man bruger disse Ord, maa man tænke nærmere over dem. Freden er efter den h. Augustins Udlægning Roen i Ordenen. Dette er et betydningsfuldt Ord. Der kan jo ogsaa bestaa en Orden uden Ro. Ogsaa i Krigen for Eks. er Orden nødvendig. I saa Fald kan man nok tale om Retfærdighed, men ikke om Ro, om den Retfærdighed, som aldrig bør skilles ud fra Krigen, ligesom der i den forfærdelige Begivenhed, som man kalder Krig, aldrig bør mangle Agtelse for Ting og Personer. Mennesket kan aldrig se paa Krigen med andre Øjne end med Rædsel, naar man betænker, hvad Krig er: Menneske søger Menneske for at dræbe det.

100 Jesuitter myrdede.

»Osservatore Romano« offentliggør nedenstaaende Meddelelse angaaende den Skæbne, der har ramt Jesuitterne i Spanien: Det er nu bestemt fastslaaet, at mindst 100 Jesuitter har fundet Døden under de Rødes Hænder: 23 i Barcelona, 19 i Madrid, 22 i Valencia, 4 i Tarragona, 6 i Tortone og Størstedelen af Resten i Santander. P. Baster, som i 30 Aar udelukkende har viet sig Arbejdet blandt de

unge Arbejdere, er blandt dem, der blev myrdede i Valencia. P. Martinez, 84 Aar gammel, Professor i kanonisk Ret, som regelmæssigt besøgte Fangerne, er ogsaa blevet skudt. P. Vils, 78 Aar gammel, blev dræbt, medens han gjorde Korsels Tegn staaende foran en nedskudt Kirke.

En engelsk Jesuit, P. G. S. Burns, har i »The Tablet« af 11. September 1937 skrevet en Artikel om »Indtryk fra Spanien«. I denne Artikel citerer han en Udtalelse, som en Requete-Officer kom med: Standpunkterne i denne Krig er ikke alene klare, men i Grunden meget simple, og man maa se dem lige i Øjnene. Det er ikke Helgener, som kæmper mod Syndere. Vi er alle Syndere! Men den ene Hær bekender Synderne, og den anden myrder Bekenderne«.

Katholsk Børnehjælpsdag.

Søndag d. 21. fejrer vi den h. Elisabeth af Thüringens Festdag. Paa denne Dag afholdes i alle Kirker og Kapeller den aarlige Kollekt for Elisabethforeningen, som tager sig af Menighedernes forældreløse og vanskeligt stillede Børn. — Et stort, et smukt Maal at arbejde for, men Midlerne er desværre smaa, og Dyrtiden sætter sine Spor. — Der stilles stadig større Krav til Foreningen, og vi har ingen anden Vej, at gaa, end med Tillid, at se hen til vor Børnehjælpsdag, og til alle vore gode trofaste Venner, som endnu aldrig har svigtet os. — To smaa Verdensborgere har yderligere henvendt sig til os med Bøn om Optagelse, med Sorg maatte vi afvise de to. — Vil nu den h. Elisabeth røre Hjerterne og derved hjælpe os til at sprede lidt Solskin over de uskyldige Børns sørgelige Tilværelse? — *Pastor v. d. Kellenburg*, Bredgade 64^a; *Fru A. Osterhammel*, Frederiksborggade 54^a; *Frk. F. Stralbocker*, Jægersborgallé 19, Charl; *Frk. H. Zimmermann*, Frederiksborggade 54^a.

St. Hedvigssøstrenes Børnehjem, Haderslev. Lodtrækning
967 2593 1067 1110 2620 821 1535 368 54 2607 2661 1495 2517 1550
1213 1484 2547 538 1912 931 820 1185 902 166 1970 2526 946 1403
1997 2139 1532 2977 326 2484 1498 2403 1496 1105 47 2736 1053 995
610 2730 2850 2259 1247. Gevinsterne bedes afhentet inden 20. Nov.

Kobberarbejder af L. C. Kugelmann. I Katholsk Boghandel er for Tiden udstillet nogle nye Arbejder af den littede Aalborg Kobbersmed Kugelmann. Denne Gang er det et Krucifiks og fire Vievandskar, altsammen drevet i Kobber og Bronze. Krucifikset vil være en pragtfuld Vægprydelse i et katholsk Hjem. Den Korsfæstede Ansigtstræk er ualmindelig udtryksfulde. De fire Vievandskar, forskellige i Form og Størrelse, røber ved enkle Linier en god og sikker Smag. De kan godt taale Sammenligning med Skikkilds.

A. Menzinger S. J.

DE DANSKE BISKOPPERS GENSVAR

TIL DE LUTHERSKE ARTIKLER AF 1530.

Gengivelse paa Ny-Dansk og Anmærkninger ved Arkiivar F. J. West. — Dette betydelige Skrift tilskrives *Paul Helgesen* og behandler de forskellige Stridspunkter, f. Eks. Kirkens Kendetegn, De gode Gerninger, Skærsilden, Messen og Bønnen for de afdøde.

160 Sider.

Pris Kr. 1,00.

ANSGARIUSFORENINGENS FORLAG, Bredgade 64, Kbh. K.

Kirkelig Kalender.

Nov.	Nov.
14. S. 26. Søndag e. Pintse.	21. S. Sidste Søndag e. Pintse.
15. M. Albert den Store.	22. M. Cæcilie.
16. Ti. Gertrud.	23. Ti. Clemens I.
17. O. Gregor Undergører.	24. O. Johannes af Korset.
18. T. Peters- og Pauls-Kirker- nes Indvielse.	25. T. Catharina af Alexandria.
19. F. Elisabeth af Thyringen.	26. F. Silvester.
20. L. Felix af Valois.	27. L. Gudsmoders Lørdags- officium.

Nov. Ugens Messebønner.

14. S. **26. Søndag e. Pintse; Introitus, Graduale, Offertorium og Communio** som paa 23. Søndag e. Pintse (751—581), Resten som paa 6. Søndag e. Epiphani (97—133); 2. *Sæl Bønner*: Josaphat (1158—980).
15. M. Albert den Store, Bekender, Biskop og Kirkelærer ([41]—[42]).
16. Ti. Gertrud (1159—980).
17. O. † Gregor Undergører (1159—982); 2. Om de helliges Forbøn ([120]—[105]), 3. Efter frit Valg.
18. T. Peters- og Paulskirkernes Indvielse (1160—982).
19. F. Elisabeth af Thuringen (1160—982); 2. Pontian.
20. L. Felix af Valois (1161—983).

M.-K. St. Ansgars K. »Det gode Raads Moder« **M.:** Tirsdag d. 16. Nov. 19 $\frac{1}{2}$. — **Rosenkranskirken.** »Maria Rosenkransdronning« **F.-K.** Søndag d. 14. Nov. Kl. 8 for begge Afd. i Sognek.

St. Franciskus' III Orden holder Møde Fredag d. 19. Nov. i St. Knuds Kapel.

A.C. Onsdag d. 17. Nov. Kl. 20 i Vesterhus, Vestervoldg. 115 $\frac{3}{4}$, Forfatter, Kommuelærer Kr. Vestergaard: »Ungdommens Sexualoplysning«. Foredrag med Diskussion. Gæstekort som sædvanlig. *Administratores.*

Addendum in Directorio. In Vesperis diei 13. Nov. additur Cf (S. Josaphat).

Rosenkranssognet. Møderne paa Systuen finder Sted i Vinterhalvaaret om Torsdagen Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —16 i Boyesgade 8^l. Vincentsmødet er den sidste Torsdag i Maanedelen Kl. 13 $\frac{1}{4}$.

St. Elisabethforeningen lader Tirsdag den 16. Nov. Kl. 8 læse en Messe i Sakramentskirken for sine afdøde Medlemmer.

Bruger De protestantiske Sange

til Deres katolske Fester i Hjem og Kirke? Ellers send Oplysninger, og De faar en **katolsk Sang**, munter eller alvorlig.
H. K. Hafstrøm, Randers.

Pauluskredsens Formand, Pastor K. Ballin, meddeler, at han, om faa Dage vil ligge inde med et Antal Eksemplarer af **hele det gamle Testamente** paa Tysk, som er til Salg for Kr. 4,50 pr. Eksemplar.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Aflæveret til Postvæsenet Torsdag d. 11. November.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffelid Kl. 13¹/₂—14¹/₂.

Nr. 47

Søndag den 21. November

1937

INDHOLD: F. L. d'Auchamp. — De syges Apostolat. — St. Knuds Kirke i Svendborg 1887—1937. — I Niels Steensens Spor. — Skandinaver paa Propaganda-Kollegiet i det 17. og 18. Aarhundrede. — Forskerens evige Higen. — Tre smaa Ord. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

F. L. d'Auchamp.

Før 1849 var det en Forbrydelse i Danmark at være Katholik, dog endnu mere at blive det. Det kunde til Nød gaa an, at en fremmed, der satte Bo i Danmark, bevarede sin katholske Tro, men tog en saadan en luthersk Ægtefælle, skulde Børnene opdrages protestantisk. Den franske Adelsmand d'Auchamp, som paa Revolutionstiden udvandrede fra sit Fædreland til Danmark, kunde derfor ikke sætte sine Børns katholske Opdragelse igennem: baade hans Søn, der var Overretsprokurator, og dennes Søn igen, der var Kontorchef i Finansministeriet, voksede begge op som Protestanter.

Sidstnævnte, François Louis d'Auchamp, fødtes 1843, gik den studerende Vej og blev, som allerede nævnt, ministeriel Embedsmand. Om det var Resten af det gamle katholske Blod, der endnu rullede i hans Aarer, eller den fromme, unge katholske Pige, han blev forlovet med, eller indgaaende Studier og Overvejelser, som førte ham tilbage til

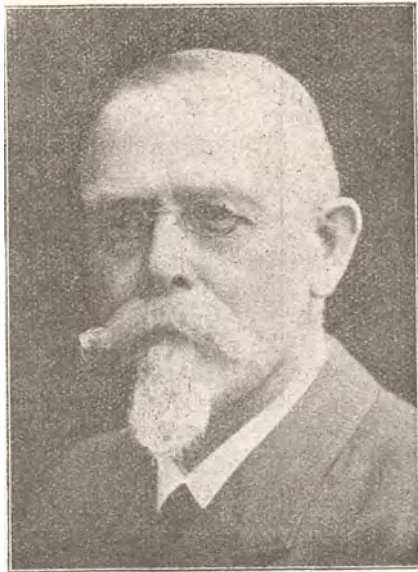
Bedstefaderens Tro, er ikke let at afgøre; formodentlig har alle tre Aarsager været medvirkende til det lykkelige Resultat. Han blev en af de Konvertitter, som kom til bedst at kende sin Religion og mest trofast at følge den, saa det var med Forundring, man hørte, at han ikke altid havde været Katholik. Han tilegnede sig med Lethed en saa ægte katholsk Aand og katholsk Kultur, at mangen født Katholik i saa Henseende langt fra naaede ham.

Selv om Kontorchef d'Auchamp aldrig blev en af dem, der spillede nogen fremtrædende Rolle, tog han dog i sine yngre Dage med Interesse Del i Vincentsforeningens Arbejde blandt Byens fattige. For Ugebladet gjorde han ogsaa et godt og nyttigt Arbejde, og adskillige værdifulde Artikler stammer fra hans Haand. Sit nøje Kendskab til Tysk, Fransk og Latin brugte han bl. a. til at gengive gode Ting fra fremmed Litteratur baade for Ugebladets og Vardens Læsere. (Varden, vort katholske litterære Tidsskrift fra 1903 til 1913.)

Stor Betydning fik i flere Henseender hans fine, fromme Hjem Mariabo i Ordrup, hvor han kom til at leve mange Aar sammen med sin Hustru, Eugénie Richard. Han havde i hende en udmærket Støtte, for hendes barnlige Fromhed og Umiddelbarhed dannede et smukt Supplement til hans dybt reflekterende Forstand. I sin Bog »*Mit Livs Legende*« (IV, 112—114) giver Johannes Jørgensen en poetisk, skøn Skildring af det sjældne, vanskeligt tilgængelige Hjem inden for den røde Laage i den høje Hæk, skraas overfor St. Andreas Kollegium, som den Gang virkede i sin fulde Kraft. Der var herligt paa Mariabo en Sommereftermiddag, naar Thebordet var dækket paa den store bellisfyldte Plæne, og man fornam Verden uden for Hækken som en ond Drøm og undrede sig, hvorfor ikke alle Mennesker levede i et saadant svalt og grønt Eden. Og det var et gudindviet Bønnens Hus, der nød det sjældne Privilegium at rumme et Privatkapel, hvor det allerhelligste Sakramente altid opbevaredes, og hvor Familien kunde opfylde sin Søndagspligt ved at overvære den hellige Messe.

Trods de ydre gode Livsforhold lærte d'Auchamp Sorg og Modgang nok at kende. Sygdom og Dødsfald hjemsøgte i ikke ringe Grad den lykkelige Familie; saaledes døde tre

voksne Børn i en ung Alder. En Glædesdag var det, da Mogens Ballin hjemførte den unge Datter Marguerite som sin Brud. Og fem Børnebørn fik han at se i det ny Hjem, af hvilke de fire siden kom til at tjene Gud som Præster og Ordensfolk. Det maa have været et tungt Slag for den ældre Mand, da Moderen i Hjemmet saa tidligt blev kaldt bort. Men d'Auchamp vidste under alle Forhold at finde Trøsten paa rette Sted. Mange Aar før Pius X

François Louis d'Auchamp.

opmuntrede Katholikerne til den hyppige Kommunion, var han en daglig Gæst ved Nadverbordet. Derfor gik han heller ikke uforberedt bort, selv om Døden kom pludselig, den 1. Juni 1913. Det var ikke mange af hans Trosfæller, der kendte ham, men de, der gjorde det, fandt i ham Forbilledet paa en brav katolsk Kristen.

Niels Hansen.

De syges Apostolat.

Sygdommen — et Apostolat, et Kald i Livet! Hvor mange ser Sygdommen under den Synsvinkel?

Nogle gør det. Himlens Helgener ved at fortælle om, at Sygdom og Lidelse blev de Vinger, der førte dem op til Fuldkommenhedens Tinder.

Men vi andre? Er vi ikke snarere tilbøjelige til at betragte Sygdommen som Menneskehedens Fjende, som ødelægger Livet for os, tilintetgør vore Forhaabninger, gør os til unyttige Skabninger — til Besvær i Steden for til Gavn.

Og er det ikke helt modsat!

Spørg kun de Tusinder og atter Tusinder af svagelige og syge og lidende Mennesker, de »uarbejdsdygtige«, alle de, som i de sidste ti Aar har sluttet sig sammen i et ver-

densomspændende Samfund, og som netop i Erkendelse af de rige Muligheder og de Vaaben, som Lidelsen giver dem i Hænde, har fylket sig til en Hær, der stiller sig til Kirkens Tjeneste.

De syges Apostolat — under dette Mærke kæmper disse af Samfundet kasserede, men af Kirken hvervede Tropper.

Ideen til denne Sammenslutning opstod hos en hollandsk Sognepræst, Pastor Willenborg, da han efter en Valfart til den hellige Sognepræst af Ars' Grav grublede over, ved hvilke Midler han skulde vække og højne det religiøse Liv i sit Sogn.

Svaret kom, da han i Messen paa Tamperonsdag i Pintsetiden læste Beretningen om, hvorledes de første Kristne bragte deres syge til Apostlene, for at disse skulde lægge Hænderne paa dem, endog redte dem Leje paa den Vej, hvor den hellige Petrus skulde komme forbi — om blot hans Skygge kunde falde paa dem!

Med den Overbevisningens Kraft, som den Helligaands Indskydelser gerne efterlader i Sjælen, greb Præsten det Vink, som her blev ham givet:

Kald de syge sammen! Lad dem ikke blive liggende derhjemme gemt og glemt. Bring dem til Kirken, til Kristus selv, som er levende til Stede der. Tal til dem, hjælp dem — og bed om deres Hjælp! Undervis dem om deres ophøjede Kald, og lær dem at bruge de rige Skatte, de ejer i deres Lidelser.

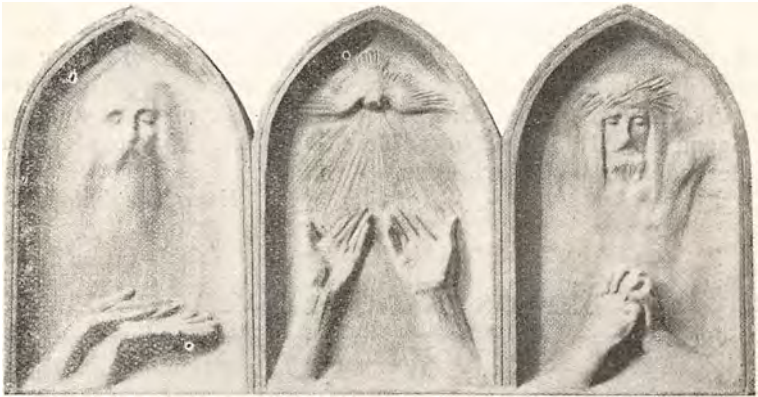
Det var ved Pintsetid, i den lille Kirke i Bloemendaal i Holland, at dette nye Apostolat traadte ud i Livet. Den unge Sognepræst besluttede at afholde et Triduum i Sognekirken og indbød alle Egnens syge til at komme til Stede, og fra fjern og nær kom de, pr. Jernbane, i Biler eller i Sygevoogne, ledsaget og hjulpet af Slægt og Venner. Der mødte hened halvandet Hundrede syge Mennesker.

I tre Dage udfoldede det samme betagende Skue sig i den lille Sognekirke. Dagen begyndte med Højmesse, »De syges Messe«, hvis gribende Liturgi var blevet oversat til Modersmaalet, saa de syge kunde følge den hellige Handling Ord for Ord. Under Messen var der Prædiken og Fælleskommunion. Senere paa Dagen Fællesbesøg i Kirken, ved hvilken Lejlighed Præsterne under Haandspaalæggelse velsignede hver enkelt af de syge. Endelig om Aftenen Procession og Velsignelse med det Allershelligste.

Det var nu en Hjertesag for den gode Sognepræst at vedligeholde Forbindelsen med alle disse lidende Mennesker og at nære den Flamme, der var tændt i deres Sjæle. Han begyndte derfor en regelmæssig Udsendelse af Breve, stærkt personligt prægede, gennemglødede af hans Kongs-

tanke, styrkende, opmuntrende, visende Vej mod den fuldkomne Selvforglemmelse og Opofrelse.

Af denne beskedne Begyndelse har siden et betydningsfuldt Værk udviklet sig. Allerede i Løbet af et Aar steg Antallet af »Medlemmer« i Holland til 4000. I de følgende Aar bredte Bevægelsen sig ud over Hollands Grænser. I 1929 taltes 14 Sekretariater i Europa, Amerika, Madagascar, Ostindien, og Antallet af Medlemmer beløb sig til henimod 150.000. I Aaret 1934 har den hellige Fader givet »De syges Apostolat« Rang af »Unio Prima Primaria« og der-

Et tankevækkende Kort fra »De syges Apostolat«, som forestiller Hænder, der tager imod Smerten, opofrer den og beder om Kraft til at bære den.

ved stemplet denne Sammenslutning som en af Kirkens betydningsfuldste.

Formaalet med »De syges Apostolat« er altsaa med faa Ord sagt: at hjælpe de syge til at helliggøre sig gennem deres Lidelser og til at gøre disse frugtbringende for Kirkens apostoliske Gerning. Der kræves af de syge, der slutter sig til Foretagendet, at de bestemmer sig til efter Evne at tage imod Sygdommen, ydmygt og beredvilligt, bære den i Troens og Kærlighedens Aand og opofre den i Forening med den korsfæstede Frelser.

Til Vejledning modtager hvert Medlem en trykt Opofrelsesbøn, som hver Dag bedes og eftertænkes. Endvidere et Diplom, der fremstiller et nøgent Kors indrammet af Ordene: »Jeg er korsfæstet med Christus«.

Og Resultatet? Ja, det fremgaar bedst af de syges egne Breve, som i Tusindvis strømmer ind til den trofaste Herrens Tjener, som staar midt iblandt dem, som den gudommelige Mesters Stedfortræder. I disse Breve fortælles om genvunden Glæde og Fred i Sindet, om Indhold og Rig-

dom i deres Liv, om aandelig Vækst og personlig Helliggørelse, om natlig Tilbedelse i søvnløse Nætter og om Taknemmelighed over at være kaldet til Lidelsens rige Apostolat.

Endelig skal det nævnes, at der i disse Dage gøres en første Begyndelse til at udbrede de syges Apostolat ogsaa her i Danmark. Der er paa privat Initiativ blevet trykt et Oplag af den ovennævnte Opofrelsesbøn, som vil blive udsendt til alle katholske Hospitaler, hvor den gives gratis til enhver, der beder om den. Ogsaa Ansgariusforeningen, Bredgade 64, sender den gratis efter skriftlig Anmodning.

Forhaabentlig vil denne lille første Spire i dansk Jordbund udvikle sig og bære Frugt til Gavn for vore syge og for den danske Mission, og vi tør da haabe, at en af vore nidkære Præster en Dag vil føle sig tilskyndet til at tage Sagen i sin Haand og organisere »De syges Apostolat« efter det udenlandske Forbillede.

En af de kaldede.

St. Knuds Kirke i Svendborg 1887—1937.

Søndag den 7. November blev en stor og uforglemmelig Festdag for Svendborg katholske Menighed, vor skønne St. Knuds Kirke havde 50 Aars Jubilæum.

Forud for Festen er gaaet mange og store Forberedelser, da Kirken trængte til en gennemgribende Restaurering. Kirkerummets Indre har nu i Sommerens Løb gennemgaaet en grundig Fornyelse. Alterbilledet er rensat og restaureret, Loftsdekorationen vasket og oppudset, Trævæggene ved Alteret erstattet med Stenmure, Sidevæggene er pudset op paa ny og kalket, det elektriske Lysanlæg er lagt om og forøget med fire Lysekroner efter Tegning af Aksel Theilmann. Arkitekturen fremtræder nu i mere enkle og rene Linier og danner en smuk og værdig Ramme til de højtidelige liturgiske Gudstjenester. Restaureringen er foretaget efter Plan og Ledelse af Kunstmalerinde Birgitte West. Arbejdet er udført af Haandværkere paa Stedet. Der er planlagt yderligere Dekorering af de hvidkalkede Vægge i smukke Kalkfarver, naar de fornødne Midler er til Stede.

Som Forberedelse til dette store Jubilæum har Menigheden holdt en Missionsuge, hvor Pater K. Pauli har holdt en Række meget gribende og skønne Prædikener fra Alle Helgens Dag og Ugen igennem. Disse Gudstjenester er hver Aften blevet overværet af en omtrent fyldt Kirke, ogsaa

mange anderledes troende, som alle med stor Andagt har lyttet til de dybe og alvorlige Ord om de evige Sandheder.

Paa Festdagen var Kirken smukt pyntet med mange hvide Blomster paa Alteret, i Koret stod mange Lykønskningsgaver i Form af Blomsterkurve med Efteraarets farverige Pragt. Ligeledes var hver Kirkestol pyntet med smukke Blomster.

Kl. 9 fejredes højtidelig Levitmesse af Sognepræsten Pastor B. Hake, assisteret af Kapellanen Pastor F. Grobetz

St. Knuds Kirke og Præstebolig i Svendborg.

og Redemptoristpater C. Marischka. Ved Levitmessen holdt Hr. Pater Pauli den sidste af sine Prædikener om Alterets Sakramente som den store Kraftkilde for Mennesker i en nervøs og rastløs Tid, som Styrke i indre Kampe, Fristelser, Lidelser, i hele Livet, og til sidst i Døden. I Levitmessen gik hele Menigheden til Fælleskommunion. Da Pater Pauli desværre ikke kunde blive til Festens Afslutning, bedes han endnu engang modtage Menighedens hjerteligste Tak for de uforglemmelige Dage, som sikkert med Guds Naade vil bære Frugt i Menigheden.

Om Aftenen holdt Hs. Exc. Biskop J. Brems Fest- og Takkeandagt. Biskoppen blev i højtidelig Procession med mange smaa hvidtklædte Piger ført ind i Kirken, hvor Hs. Exc. blev modtaget af Sognepræsten, medens St. Al-

bani Kirkekor fra Odense under Ledelse af Hr. Felix Schmidt sang: *Ecce Sacerdos*.

Biskoppen assisteredes af Sognepræsten, Kapellanen, tidligere Sognepræst Pastor C. Jaworski, Redemptoristpater C. Marischka. Desuden deltog i Andagten Pastor v. Kettenburg, Pater Steidl, Pater Freitag, Pater Druyts og Pastor Ballin. Biskoppen holdt en hjertelig og opmuntrende

Det indre af den restaurerede St. Knuds i Kirke i Svendborg.

Festprædiken til Menigheden; derefter var der *Te Deum* og sakramental Velsignelse. Kirken var ogsaa til denne festlige og skønne Gudstjeneste fyldt til sidste Plads.

I Tilslutning til Andagten samledes man paa Wandals Hotel til en selskabelig Sammenkomst, ganske ejendommeligt paa samme Sted, hvor efter Reformationen den første h. Messe blev læst i Svendborg. Denne Sammenkomst fik et særligt smukt og festligt Forløb, idet Hs. Exc. Biskoppen og alle de tilrejsende Præster bærede og glædede Menigheden ved deres Nærværelse; desværre savnedes de to tidligere endnu levende Sognepræster ved St. Knuds Kirke. Pastor J. Hillebrand og Pastor Dr. M. Ravelli, men mange taknemmelige Tanker sendtes dem sikkert af Menigheden i Aftenens Løb.

Sognepræsten bød velkommen og sammenlignede de tidligere Forhold med de nuværende. Med Ledsagelse af Korsang udført af St. Albani Kirkekor foredrog Hr. A. Petersen smukt en Fest-Prolog skrevet af Hr. V. Kallan, som i lyriske Vendinger omhandlede Kristendommens Historie i Danmark. Derefter holdt Biskoppen Festtalen, som formede sig som en Mindekrans, især drog Biskoppen mange skønne Minder frem om Pastor F. Pohl, som i 27 Aar har været Sognepræst i Svendborg. St. Albani Kirkekor glædede Menigheden med flerstemmig Sang. Hr. Assistent Olsen bragte Menighedens Tak — til Gud, som havde skænket os Kirken, til de Præster, som før havde gjort et stort og opofrende Arbejde for Katholikerne i Svendborg, og til de nuværende Præster ved St. Knuds Kirke og sluttede med at ønske Fremgang for den katholske Kirke i Danmark. Ved Kaffe-bordet talte Pastor v. Kettenburg, Pater Steidl, Pastor Jaworski og Hr. Kallan; efter flere Sange og Taler sluttede Sognepræsten med Tak til Hs. Exc. Biskoppen og til alle, og efter at have sunget »Kongernes Konge« sluttede man sent denne i alle Henseender smukke og vellykkede katholske Fest.

Filippa.

I Niels Steensens Spor.

(Fortsat)

Rejsende til Hannover vil i Reglen blive overraskede over den Rigdom paa skønne Indtryk, som Byen og dens Historie frembyder. En stille Spadseretur gennem Altstadt's gavlprydede Gader, over gamle Broer, forbi knejsende Kirketaarne og pragtfulde Slotte, eller en flygtig Erindring om, at Hannovers Fyrstehus nogle Aartier efter Steensens Død satte en Konge paa Englands Trone, vil straks slaa de rigtige Akkorder an.

En Steno-Pilegrim maa helst hensætte sig til Hertug Johann-Friedrich af Braunschweig-Lüneburgs Tid (1665—1680) og de knapt tre Aar, hvor Niels Steensen her sammen med Kapucinerne, der allerede 10 Aar forinden begyndte at arbejde paa Missionsstationen, udfoldede en livlig Virksomhed, hvortil baade han selv og Rom, som havde viet ham til Hannovers Biskop, knyttede de største Forventninger. Hertugen var under et Ophold i Italien i 1651 gaaet over til den katholske Kirke, og da han saa mod al Forventning i 1665 kom til at overtage Regeringen, frembød Situationen de gunstigste Muligheder i en Tid, hvor Folkets Religion i saa høj Grad afgang af Fyrstens Velvilje eller Vilje. Johann Friedrich var desuden en dybt overbevist og ædel Katholik, han var ærligt begejstret for

italiensk Kunst og Kultur, og hans fromme franske Gemalinde sørgede for, at man ikke blot havde Øje for den ydre Glans ved Solkongens Hof, men ogsaa blev opmærksom paa de dybe religiøse Kræfter, som rørte sig i Datidens Frankrig.

Hertugen og Niels Steensen nærede gensidig stor Ærbødighed for hinanden. Det ses bl. a. af de Breve i Statsarkivet i Hannover, som Biskoppen stiledede til sin Fyrste. De gaar tilbage til Tiden, før der endnu bestod Planer om at gøre den danske Konvertit til Apostolisk Vikar i Hannover. Det tidligste stammer vist fra den Rejse, som efter et Ophold i Danmark bragte Niels Steensen tilbage til Italien, og er dateret Hildesheim d. 3. August 1674. Her er det allerede aandelige Interesser, som drøftes; Steensen taler om, at vigtigere end det fromme Billede, man bærer om Halsen, er Billedet inde i Hjertet. Et andet italiensk Brev fra Pisa 1. Marts 1677 viser Steensens Sindelag overfor Bispværdigheden, han blev forlenet med: »Da Hans Hellighed forsikrer, at det er efter Guds Vilje, at han kalder mig, vil jeg ydmyge mig under Guds Befaling. Jeg haaber al Hjælp fra ham, som alene kan gøre den urene ren, den uværdige værdig, den uduelige duelig.« I andre Breve beskæftiger han sig med Hertugens store Ønske om en mandlig Arving. Steensen trøster ved at henvise til Elisabeth og Zacharias, der i deres høje Alder fik en Johannes Døber til Søn.

Skuepladsen for Biskoppens egentlige pastorale Virksomhed, det Sted, hvor han flere Gange om Dagen og paa tre Sprog prædikede og hørte Skriftemaal, var Slotskirken, som endnu staar og benyttes som protestantisk Kirke. Det er en Bygning med sengotiske Hvalvinger, omtrent ligesaa høj som bred og lang og med et højtliggende Kor. Steensens Forgænger, Biskop Valerio Maccioni, ligger begravet her, og den Besøgende ser straks ved Indgangen hans smukke Gravplade med det biskoppelige Vaaben. Kirken var egentlig overgivet Kapucinerne, og i Aarene fra 1665—1680 har baade tyske, franske og italienske Patres virket ved den. De beboede et Hus ved Siden af, et Hospitium, som Hertugen havde ladet rejse for dem, og som efter hans Død igen blev nedrevet. Vidnerne fra den Tid fortæller, hvor smuk en Gudstjeneste der blev holdt her i den katolske Tid. Hvor frugtbart et Virke det var, viser sig ogsaa i Konversionernes Tal: Kirkebøgerne fortæller om 338, deraf 108 i de tre Aar under Niels Steensens Ledelse.

Har man nogenlunde let ved at forestille sig den danske Biskop i Arbejdet for Kirken, bliver dette betydelig sværere, naar man vandrer gennem Leineslottets Sale, der nu forevises nærmest som et Museum. Ædel Smag, Farve-

sans og Rigdom har udsmykket disse fyrstelige Rum, som stod i en besynderlig Modsætning til Biskoppen, der sikkert ofte maatte færdes ved Hoffet og pleje Raad med Hertugen, men i øvrigt foretrak en Levevis, som J. Rose skildrer saaledes: »Han sov paa en Halmsæk og fastede hver Fredag lige til Aften; han gav paa denne Dag sin Middagsmad til en fattig, som han selv vartede ærbødigt op ved Bordet og derefter sendte hjem med en god Almisse.«

Hertugens Slot (Leineslottet) i Hannover.

Leibnizhaus i Hannover er en Seværdighed i sig selv, fordi den berømte Filosof og Naturlærde har boet her det meste af Tiden fra 1676 til sin Død 1716, og fordi det forholdsviis store og høje Hus med den kunstnerisk prydede Gavl er noget af det skønneste i sin Art, skønt Hannover i øvrigt frembyder hele Rækker af lignende gamle Bygninger. Det er ikke usandsynligt, at Steensen har været Gæst i disse Stuer og paa disse Altaner, som bevares uforandrede som i Leibniz' Dage. Især har de Reunionsforsøg, som efter 30-Aarskrigens Rædsler og med Tyrkerfaren som Baggrund gjordes, ført de to Mænd sammen, omend Steensen paa Forhaand ikke ventede sig meget af Religionssamtaler. Kejser Leopold var dog meget interesseret i Genforeningsplanerne, og det var ham, der sendte Biskoppen af Tina, Royes y Spinola, til de protestantiske Fyrstehoffer for at vinde deres Tilslutning til en Genforening. Spinola var baade i 1676 og 1679 i Hannover, og det er sandsynligt, at

Steensen og Leibniz i dette sidste Aar førte de Samtaler, om hvilke Leibniz skriver til Bossuet, at Biskoppen viste megen sund Sans og Maadehold. Naar Leibniz samtidig betegner Steensen som en »maadelig Theolog«, kan man tvivle paa, om han forstod dennes sjælelige Indstilling. Steensens Genialitet paa naturvidenskabeligt Omraade bestod ikke mindst i den jævne, klare, selvfølgelige Maade, hvorpaa han nærmede sig Problemer og næsten uden Anstrenge, uden Hensyn til eventuel Litteratur og gamle Meninger stillede de rigtige Spørgsmaal og gav de rigtige Svar. Han stræbte ganske jævnt efter *sande* Tanker. Og i Religionen var det ham om at gøre at finde de Leveregler og den Sandhedserkendelse, som fører den nærmeste Vej til Forening med Gud. Han er ofte yderst uoriginal, han har ingen Glæde ved Spidsfindigheder, den jævnesten Bøn er ham mere værd end lange lærde Afhandlinger. A. D. Jørgensen har erkendt denne hans Livsførelses Genialitet, naar han skriver: »I det rent religiøse Sjæleliv og det deraf følgende Blik paa det kristelige Menighedsliv maatte selvfølgelig Steno være den noget forstandstørre omdend i eminent Betydning intelligente Filosof (Leibniz) langt overlegen.«

Inden vi forlader Hannover, maa vi endnu kort dvæle ved de Mennesker, som holder Mindet om Steensen højt. Her bør fremfor alt nævnes Provst H. Leupke ved St. Clemenskirken, Byens ældste katholske Kirke og for saa vidt et Minde om Steensen, som denne jo gerne vilde have haft en selvstændig Kirke i Hannover, uafhængig af Slottet og Hoffet. Den blev først konsekreret 32 Aar efter Biskop Steensens Død, og hele dens Byggehistorie er et saa tragikomisk Kapitel, at man kunde fristes til at fortælle den lige fra det Øjeblik, da Planen blev fremsat, og de fleste, der hørte derom, brød ud i ubehersket Latter alene ved Tanken om det umulige i den: Kapitlet vilde være til stor Trøst for mange Kirkebygherrer. Nu har Kirken staaet i over to Aarhundreder og fremvises som et Mønster paa ejendommelig og enestaaende italiensk Renaissancearkitektur i Nordtyskland. Hos Provsten finder man som allerede sagt varm Interesse for Niels Steensen. Han vilde helst have opkaldt en ny Kirke i et Filial sogn efter ham, hvis det havde været muligt, men maatte nøjes med ved Grundstensnedlæggelsen at mindes ham. Endvidere er Pater Rektor H. Grünewald, S.J. i Hannover en begejstret Kender af Steensen. Han skriver gerne om ham i Tidsskrifter, spreder Kendskab til ham blandt sine Studenter, som han er Sjælesørger for, og har holdt flere af de Triduer og Prædikener, som en Del tyske Præster og Biskopper i Fjor lod holde om Niels Steensen. Byarkivar Dr. J. Studtmann

Det indre af Slotskirken i Leineslottet, Hannover.

har udgivet en Brochure om Steensen: »Nikolaus Steno, der grösste Naturforscher seiner Zeit, ein Apostel der nord-deutschen Diaspora«, og har fremdraget nogle af Steensens Breve, som Dr. Studtmann benyttede til et Arbejde om Kapucinerkollegiets Historie i Hannover. Yderst nidkær for Steensens Sag er endvidere en Frk. M. Endler. Resultatet af saa megen Begejstring samlet paa eet Sted blev, at vi blev enige om et Møde i Dortmund d. 29. August, hvor man ved Biskoppernes Hjælp og under deres Ledelse vilde se at lægge faste Linier for Arbejdet paa Niels Steensens Kanonisation.

—2. (Fortsættes.)

Skandinaver paa Propaganda-Kollegiet i det 17. og 18. Aarhundrede.

6. Jafet Stenderop.

(Sluttet.)

Den 15. Oktober 1701 optoges paa Kollegiet den 27-aarige Jafet (Jappet) Stenderop¹¹⁾ »filius Michaelis de Stenderop diocesis Sleswicensis« (Moderens Navn var Caterina de Brum). Han var Konvertit og havde allerede før Optagelsen studeret Filosofi og Theologi. Den 2. Maj 1702 af-

¹¹⁾ RM, I, p. 220 og LJ, I, p. 208.

lagde han den foreskrevne Ed, men saa sig paa Grund at daarligt Helbred tvungen til at forlade Kollegiet. Før sin Afrejse modtog han de fire lavere Vielser paa een Gang og fik desuden ogsaa Tilladelse til at modtage de højere Vielser. Derefter begav han sig, forsynet med 80 Scudi Rejsepenge etc., til Tyskland, hvor han agtede at indtræde i et Samfund af »Præster af Fælleslivet«. Under sit Ophold paa Kollegiet havde han vist Tegn paa fast Tro og kristeligt Levned. Om hans videre Skæbne vides intet.

7. Johannes Dahlberg, Nicolaus Pouget og Brødrene Saliét.¹²⁾

Under Pave Clemens XI's Pontifikat kom der endnu fire Nordlændinge »fra Diøceset Stockholm« til Propaganda-kollegiet. Om disse vides der dog ikke mere, end hvad der lige staa i Bogen, hvori de egenhændig har indført deres Ed. De to første har aflagt Eden paa samme Dag: 10. Juli 1707: »Johannes Dahlberg Søn af Johannes D., og Nicolaus Pouget, Søn af Johannes P.« De andre to er Brødrene Franciscus Martin Saliét og Josef Kristian Saliét, Sønner af Noelis Saliét. Den første aflagde Eden den 8. Sept. 1707, den sidste, der betegner sig som Svensker, den 22. April 1710.

8. Xaverius Roll Anca Lin.¹³⁾

Den sidste Skandinav, som i det 18. Aarhundrede findes opført som Elev af Propaganda-Kollegiet, er Svenskeren Xaverius Roll Anca Lin, der i det hele opholdt sig fjorten Aar paa Kollegiet. Beretningen i Krøniken er delvis ikke til at dechiffrere. Men ogsaa det læselige er tilstrækkeligt til at danne sig et Billede af den Mand, der skulde slutte Rækken af de Skandinaver, som har gæstet Propaganda-Kollegiet, før der oprandt bedre Tider for de skandinaviske Missioner.

Xaverius var Søn af Lord Olai Anca Lin. Moderen hed Elisabeth og stammede fra Calasgron (?) i Frankrig. I Civita Vecchia (lille Hanveby nord for Rom) flygtede han, kun elleve Aar gammel, til La Lumière (rømte fra et Handelskib?). Her boede han saa for et Tidsrum af 15 Maaneder hos Guvernøren, Sig. Fil. Risaldi. Anbefalet af en vis Monsignore Valenti indtraadte han den 3. Juli 1731 i Propaganda-Kollegiet. Den 1. Februar meddelte Pavens Stedfortræder ham Firmelsens hellige Sakrament i sit Privatkapel i Overværelse af Mons. Valenti (der maaske var Fadder). I Eden, som han aflagde den 6. Februar 1735,

¹²⁾ LJ, II, p. 21, 22, 32 og 34.

¹³⁾ RM, I, p. 304 og LJ, II, p. 175.

læses der »diöcesis Swedensis«. At den unge Xaverius virkelig var en livlig Gut — »di gran spirito« — fremgaar af den Maade, hvorpaa han forsøgte at udsmykke den ham til Skrivning af Eden anviste Side; ubevidst gav han dermed et Vidnesbyrd baade om sine kunstneriske Evner som om en Tro, der allerede havde slaaet dybe Rødder i ham den unge Sjæl. Foroven ser vi en Propandagist, der med foldede Hænder knæler foran den Korsfæstede. Til højre og venstre findes en rød Pude med henholdsvis Krone, Scepter og Kors, der antyder Skriverens adelige Afstamning og to korslagte Palmegrene, hvorved han nok har villet udtrykke sin Beredvillighed til selv at ville lide Martyr døden for sin Tro. Forneden findes der et Vaaben og noget, der kunde forestille en Orden tilligemed Bogstaverne MS. S. F. B. Paa St. Josefs Dagen blev han præsteviet og frembar nogle Dage senere sit første hellige Messeoffer. Som Doktor i Filosofi og Theologi forlod han i September 1745 — henved 25 Aar gammel — Kollegiet, anbefalet til den Apostoliske Nuntius i Wien og forsynet med en Pengesum af 70 Scudi. Under sit Ophold paa Kollegiet havde han aarligt modtaget en Understøttelse paa 50 Scudi fra Birgiltinerinderne i Rom: »da S. Brigida de Swedes«. Om hans Karakter siges der, at han var meget intelligent, af gode Manerer og let at omgaaes, dog af Natur lidt langsom og flegmatisk.

Olaf V. Sørensen,
Rom.

Forskerens evige Higen.

En katholsk Digter, hvis Kunst blandt sine Beundrere tæller en Francis Thompson, en Swinburne og en Rudyard Kipling, har som Emne for en episk Digtning valgt Videnskabens Historie. »Et Misgreb!« vil mange straks mene. Men *Alfred Noyes* fører med »*The Torch-Bearers*« (Sheed & Ward, 422 S., Pris: 7/6 sh.) Beviset for det modsatte. Læseren af dette Værk vil ved Fordybelse deri erkende, at man her har med et egenartet, monumentalt Arbejde at gøre.

Noyes besynger Forskerens fortærende Lidenskab og evige Higen. Han beretter om Sejre og Nederlag hos »*Sandhedens Martyrer, som rakte Faklen fra Tidsalder til Tidsalder, medens de selv Skridt for Skridt svandt tilbage i det forgangnes Nat . . . disse Skikkelser, som, medens Dynastier gennemvædede Verden med Blod, inden for en Studerkammerlampes Lyskreds kæmpede som en Heracles for at frelse et lidende Barn*« (S. 8). — Han lader Leonardo da

Vinci forklare, hvorledes Sandhed og Skønhed, Kunst og Videnskab i sin Rod er eet. (186 ff.) Af og til indvæver Noyes med sikker Kunstnerhaand i Hovedthemaet andre Motiver og stimulerer derved sin Digtning's Spænding. Eksempler herpaa er den mesterlige Skildring af Copernicus paa Dødslejet, da han længselsfuldt venter paa det Værk, han lod trykke — samt Fortællingen om Tycho Brahes standhaftige Kærlighed til sin Christine —.

»The Torch-Bearers« er en Videnskabens Lovsang til den Almægtige, Himlens og Jordens Skaber. Den er som et *Te Deum laudamus*, ad hvis Jakobsstige Forskeren Trin for Trin nærmer sig Gud. Nogle Linier af Bogen bekender smukt den menneskelige Videns Ufuldkommenhed, som først Evighedens Glorie vel raader Bod paa. Henede ser vi næsten kun »Vorherres Udenværker«, Bægeret, Menneskelegemet, Byggestilladset, Puppensvøbet:

Som en Mand

maa danne sig et Bæger for at kunne drikke Vinens Blod,
saaledes maa Aanden bruge sit begrænsede Symbol

til at indeslutte

den uendelige Sandheds evige Vin,
af hvilken een Draabe oplyser mere
end alt, hvad Mennesket i Overmod vilde spille,
om det med bare Hænder vilde søge
at øse af den brusende Flod. — Derfor var det,
Gud skabte vor timelige Skæl og nedlagde
vor Menneskeelskov i Legemets skønne Hylster,
saa vi langsomt kunde lære med vort menneskelige Øje
at stave Hans uendelige Visdom, indtil vi,
som et Barn, der har lært at gaa ene,
ej længere behøver Støtte; — indtil vor Erkendelse,
lig et Tempel, der, bygget med Piller til at bære
Cedertræs Taget med al dets gyldne Pragt,
befries for de sidste Stilladser; — og
indtil vor udødelige Sjæl med fuldvoksne Vinger
har mestret de elementære Love
og løfter sig i Himmelens straalende Lys
for at dele Guddommens Kaar, Guddommens Kærlighed
og tjene med den i dens evige Vælde.

Der, kun der,

i dette dybe, indre Kongerige, som Daaren
kalder en Verden af Drømme, bor Sandheden.
Dog søger man den stadig paa hin vildsomme Sti,
hvor Klogskab skyder store Ting til Side,
saa al Ting bli'r til Intet, hvilket Daaren
erklærer for det sande, virkelige.

Hvad Daarer helt fra Tidens Gry har gjort.

Mellem Mødre.

Tre smaa Ord.

Man bør bøje sig for Pædagogikken. Jeg gør det ogsaa og har let ved at gøre det, naar jeg tænker paa og tæller alle mine tabte Slag. Ethvert af dem kan sikkert føres tilbage til en Forseelse mod en eller anden fornuftig Læresætning. Dette er nu ikke min Visdom. Jeg har den fra Vedis, som er Familiens højeste Instans i den Slags Spørgsmaal. Hun har de faste Principper, som mange af os sørgeligt savner. Hun undlader ikke at docere dem, og hun staar saa meget stærkere, som hun endnu er ugift og uden Børn. Hun har ingen, der staar direkte under hendes udøvende Magt og har altsaa ingen Resultater, der kan svække Tilliden til det System, hun forfægter.

Hendes Paastande falder som Orakelsprog, og naar hun f. Eks. siger:

»Man bør ikke udstede en Befaling mere end een Gang. Et Barn skal selvfølgelig straks lystrel«, saa bøjer vi vore Hoveder og samtykker, medens vi med Blusel tænker paa, hvor ofte vi har lirket os frem med Lillemaads og Lillemette, og at vi undertiden er sunket saa dybt under Lavmaalet for pædagogisk Optræden, at vi har forhandlet med vort genstridige Afkom, ja, maaske endda somme Tider fundet os i at tale for døde Øren. Ingen af os har Mod til at modsige Vedis ved svagt at antyde Muligheden af, at det kunde være anderledes, end hun mener. Vi vilde jo derved straks stemple os selv og erkende, at vi ikke havde rent Mel i Posen eller, som Jens Busk i sin Tid mere landligt, men ligesaa anskueligt sagde: rent Halm i Støvlerne. Vi føler os ikke stærke nok til at opponere, naar Vedis læser over sine Opdragelsesdogmer.

Det gjorde vi heller ikke forleden, da hun som Punktum for en lille Meningstilkendegivelse sagde:

»Jo, Gentagelse svækker! Al Gentagelse svækker!«

Det lød godt, og jeg vil sige, at især lød det flot. Sætningen sad. Som en Pil, der rammer Pletten i en Skive. Som et Hammerslag paa det Søm, der træffer Mellemlum mellem to Mursten.

Og var Vedis ikke gaaet videre, saa havde hun blankt kunnet føje en Sejr til de mange andre, hun i Forvejen havde at opvise. Men Vedis er ikke den første i Verdenshistorien, som har undladt at standse sit Felttog i Tide.

Fra at anvende Sætningen paa stakkels ufornuftige Mødres Adfærd, gav hun sig til at generalisere. Hun fo'r fort:

»Man ser det paa alle Omraader. Paa alle! Hvad mener I for Eksempel om de Kilometer Kongerækker, vi i

Skolen maatte lære udenad? Fik vi andet ud af det, end at vi glemte dem igen? Eller at vi siden ikke har kunnet døje at se en Historiebog! Og hvad siger I om alle de Salmevers, vi ramsede op uden at tænke ved det? Har vi haft nogen som helst Gavn og Glæde af dem — «

Det blev til et helt Foredrag. Vedis gjorde en Turnus om ad Kirke- og Folkeliv, Radioudsendelse, Film, o. s. v. — paa en Maade, der fik os til at prise Heldet, at ingen af vore Poder var til Stede; for hvorledes skulde vi efter dette nogen Sinde have faaet dem til at læse Lektier?

I mit stille Sind var jeg dybt uenig med Vedis. Min Erfaring gik nemlig ud paa, at intet bliver ens eget uden ved Gentagelse. Jeg tænkte paa, at naar jeg en og anden Gang havde været rigtig i Knibe, naar Livet havde trængt mig op i en Krog, saa jeg ikke havde vidst mine levende Raad, ja, saa havde det ikke været et splinternyt, aandrigt Ord, som havde hjulpet mig, men saa var det netop som oftest en af de Verslinier, som man i Barndommens Dage havde lært »paa Ramse«. — Der var ogsaa andre Ord, hellige Ord, gentaget og atter gentaget af Slægters Mødre, Dag efter Dag, Bønnens hellige Ord, som man ureflekteret, uvilkaarligt tyede til. De laa rede, just fordi man havde gentaget dem saa ofte, at de var gaaet i cel med ens eget Væsen. — Hvor kunde hun dog sige, at man ikke havde Gavn, ikke Glæde, ikke Trøst — af dem! Havde det Menneske aldrig prøvet at være saa lykkelig, at hun havde maattet finde Udløsning for sit Sinds Jubel i en Lovsang — og til det Brug grebet en skøn, gammel, fra Mødrene nedarvet Hymne?

Jeg saa' over paa Ulla, som ellers ikke plejer at være saa ringe til at lukke Munden paa ulogiske Folk, og jeg saa' paa Agnete og paa Ingerid. Kunde en af dem, som var mere myndig af Væsen end jeg, dog ikke finde paa at standse Vedis ved at nævne »Fader vor« eller Rosenkransen, selv om det vel næsten var Helligbrøde at drage disse Ting ind i Diskussionen?

Ingen af dem syntes at have Mod paa at tage nogen Kamp op. Det saa ud til, at Vedis som sædvanlig skulde gaa af med Sejren.

Men vi havde gjort Regning uden Farmor. Farmor, som havde siddet i sin Stol ved Vinduet og en Gang imellem smilet ad Vedis's Veltalenhed. Nu sagde hun:

»Du er jo forlovet, Vedis?«

En lille Rødme fo'r op i Vedis's Kinder: »Jo!«

»Saa er der vist i hvert Fald tre Ord, som du kan de dig i at høre gentaget, min Pige? — Eller mon du

vilde være tilfreds med, at Jørgen har sagt dig dem een Gang og saa aldrig mer?»

»Tre Ord, Farmor?» Vedis var forvirret. Hendes Ord var ikke noget Spørgsmaal. Hun forstod udmærket, hvad Farmor mente, og det gjorde vi andre ogsaa. Men det var lærerigt og frydefuldt for os at se, hvorledes Vedis blev og følte sig blive taget i Skole. Og hvor smukt hun egentlig tog sin Lektion. Hun var blevet blussende rød, og pludselig hang der et Par klare Draaber i hendes Øjenvipper.

Hun gik hen og tog Farmor om Halsen.

Om Forladelse«, sagde hun. »Jeg skal aldrig mere —«.

Farmor er nu en Gang vidunderlig. Hun strøg med sin Haand over Synderindens Haar: »Jeg elsker dig!« sagde hun.

Det samme gjorde vi andre. For Pigebarnet var — efter sin Dukkert — meget sødere end før, meget mere menneskelig. Paa een Gang følte vi os i samme Baad, knyttet til hverandre af den samme Erkendelse. Vi vidste, at vi hver især vidste, at Ord, som kommer fra Hjertet og gaar til Hjertet, det være sig til et Menneskehjerte eller til det store Hjerte, som rummer al Himmelens og Jordens Kærlighed — de Ord kan aldrig svækkes ved Gentagelse. De bliver kun dybere, rigere, varmere og skønnere derved.

Lillemor.

Nye Bøger.

»Strindbergs andet Ægteskab«.

Hvem kunde give bedre Besked herom end Strindbergs anden Hustru Frida. Og dette har hun gjort med radikal Aabenhjertighed (Berlingske Forlag 1937, 410 S.). Vi staar her overfor et tro Karakterbillede af Digteren, og vi vinder et dybere Indblik i mange af hans Værker. »Her er »Amelia« fra »Advent«. Jeanne fra »Brøde og Brøde«, Victoria fra »Et Drømmespil«. Her er Ingeborg fra »Til Damaskus«.

Skilsmisens Tragedie bliver klar: »Den samme Mand, der har lært mig at bede til Blomsterne, træder mig i Sølet med vildt Had for at blive befriet for mig og Hverdagen«. (388 f.) Hvorfor? »Saalænge jeg levede ved August Strindbergs Side, var jeg imod min Vilje den Ubekendtes Fjende, og hun var min. . . . Den Ubekendte taalte ingen Baand. . . . Men jeg . . . levede kun efter Følelsen, og min Følelse var blevet grusomt saaret«. (403 f.) Hun vilde befri ham for Baandet, som hæmmede hans Aand. Da hun bad Burgtheatrets Direktør, Dr. jur. Max Burckhard, om Raad, fik hun til Svar: »Strindberg har jo allerede været gift en Gang før.

Som Katholik maatte De heller ikke dengang have giftet Dem med ham! . . . Deres Ægteskab er i Østrig ikke noget rigtigt Ægteskab!» Strindbergs Klostertanker, som træder frem i »Til Damaskus«, viser sig her i en ny Belysning. Ligeledes hans venlige Indstilling overfor den katholske Kirke. Mærkelig lyder Udtalelsen: »Han gik ellers aldrig i Theatret, ikke engang naar man spillede hans egne Stykker,« — »Berlingske Forlag« vil i Fremtiden — efter engelsk Forbillede — kun udsende indbundne Bøger og gør Begyndelsen med denne Bog.

A. P.

Ordbøger.

Rask følger den ene Berlingske Ordbog efter den anden. For nylig forelagde *Holger Sten* »Dansk-Fransk Ordbog« (Berlingske Forlag 1937, 321 S.) og nu ligger allerede *R. Stig-Hansens* »Tysk-Danske Ordbog« paa vort Bord (Berlingske Forlag 1937, 585 S.). En anbefaling af disse Ordbøger turde være overflødig, da alle, der har lidt med fremmede Sprog at gøre, saa tit søger netop det, denne Serie byder paa: de aktuelle, moderne Orddannelser. Det tyske Sprog synes i denne Henseende at have udviklet sig særdeles kraftigt, idet det sidstnævnte Bind er det største, som Forlaget har udsendt i Serien. Blandt Medarbejderne nævnes ogsaa en af N. U.s Bidragydende: stud. mag. Chr. Nissen.

—2.

Den katholske Kirkes Sociallære.

I Oxford har den anglikanske Ærkebiskop Lang over for forskellige Konfessioners Repræsentanter i meget anerkendende Ord henvist til den katholske Kirkes sociale Ydelser og især til Pave Leo XIII's og Pius XI's Rundskrivelser over dette Emne. I denne Sammenhæng henviser vi til et Arbejde af en Ikke-Katholik, *Robert G. Bremer*: »*Social Doctrines of the Catholic Church* (Putnam's Sons, New York, 141 S. \$ 2,00). Forfatteren har lært Sociologi, Historie og Statsøkonomi ved forskellige Kollegier og beklæder nu en høj Stilling inden for Staten. Saa meget mere vejer hans Ord i Vægtskaalen. Bogen fortjener den Ros, som John D. Wickham, Dommer ved Højesteretten i Wisconsin, har givet den: »Jeg tror, det er en ærlig, nøjagtig og sympatisk Beretning om Kirkens Stilling ude i den sociale Videnskabs Mark. Inden for en fornuftig afgrænset Ramme giver den en koncis og nøjagtig Beretning paa en saa forstaaelig Maade, at den kan være til megen Nytte for intelligente Mennesker, som ikke har nogen særlig Erfaring paa disse Omraader«. ogsaa i Danmark træffer vi fra ikke-katholsk Side paa indgaaende og helt igennem velvillig Bedømmelse. Vi henviser til Andersens Artikel i sidste Aar bog fra Askov Højskole. Artiklen kunde danne Basis for en udbytterig Diskussion.

—ch—

Fra Hovedstad og Provins.

Menighedsmøde i Ordrup.

I St. Andreas Sogn havde vor nye Sognepræst, Hr. Pastor *Lønskov*, indvarslet til Menighedsmøde Onsdag den 3. Novbr. — Mødet blev holdt paa Ordrup Hotel, og det var en talrig Forsamling, som hørte paa Hr. Politivadokat *Lotingas* interessante Foredrag om »Kriminalpolitiets Oprindelse og Historie«. Hr. Løjtnant *Hartmann* fremviste derefter en Serie udmærkede Lysbilleder, blandt hvilke Farvefilmen fra Christi Legems Processionen havde særlig Interesse, og inange kunde nikke genkendende til sig selv eller kendte Ansigter fra Menigheden; især Hr. Pastor *Spaus* gjorde en udmærket Entré i Filmen. — Mødet sluttede med hyggeligt Samvær ved det fælles Kaffebord, og vi haaber alle, at det gode Forløb, dette første Menighedsmøde fik, maa blive fortsat ved de kommende Møder. — Først bliver Talen imidlertid om vor **Julefest**, der i Aar er fastsat til Tirsdag den 28. Decbr. d. A. — Festen afholdes i »Palmehaven« (Charlottenlund), og vi skal senere give Meddelelse om Programmet. Lad os haabe, at Influenzaen i Aar maa holde sig borte, saa alle Menighedens Børn kan glæde sig og komme med til Festen; jo flere vi er, des bedre; de straalende Barneøjne er Festens Glans!

—KR—

Fra Horsens Menighedsliv.

Sideløbende med Ungdomsmøderne, som naturligt omtales i Katholsk Ungdom, har Menighedens Organisationer haft en Række særprægede Møder i Efteraaret. Efter sin Hjemkomst fra Polen holdt Sognepræsten et Foredrag for Menighedsforeningens Medlemmer om Polen. Vi fik baade et Indblik i det ofte intense Fromhedsliv, der trives paa de store Godser med Eksercitier og lign., saa vel som en Beskrivelse af det daglige Liv i et polsk Sogn. Den katolske Religion er det bærende i den polske Folkesjæl, og trods ringere materiel Velvære synes Folket mere lykkeligt end i Danmark. Den lille, nystiftede, polske Forening, som holder til i Menighedens Sal, fik ligeledes et Foredrag — denne Gang paa Polsk — af Sognepræsten om Forholdene i det genopstandne Polen i det hele taget. Oplysningerne var bygget ikke saa meget paa Selvsyn som paa autentiske Oplysninger fra førende, polske Personligheder: f. Eks. om den Spænding, der sine Steder hersker mellem Gejstligheden og den af fransk Laïcime paavirkede Lærerstand.

Birgittaforeningen, hvis skarpt afgrænsede Opgave bestaar i at skaffe Tøj til mindre bemidlede Børn, har afholdt en Lotteriaften, der gav 100 Kr. til Indkøb af »Raa-

stoffer«. Aftenen bød ogsaa paa jysk Oplæsning af Lærer Jarnum fra Statsskolen. Heldigvis er der stor Interesse for Bevarelsen af den djærve, jyske Dialekt. Efter Mødet gik alle over i Kirken og bad Aftenbøn i Fællesskab.

Da det er et Radioaar i Aar, besluttede Radioklubben sig til at gøre en Indsats for at hverve Stemmer og vække Forstaaelse for denne Sag. Formanden for Aarhus katolske Radioklub, Assurandør Noetzell, holdt en velunderbygget og derfor saa vægtig Tale, som herved anbefales paa det varmeste til andre Klubber! Der fulgte saa en »Transmission« gennem en særlig indstalleret Højttaler, der ikke var Bluff, af et Radiointerview med en ensom Katholik paa Ærø, samt en »Familien Hansen«, der tog Kegler. Hele Salen var dækket af Agitationsplakater tegnet til Lejligheden. Tale, Hørespil og Plakater var alt sammen Variationer over det samme Thema: Alle Katholiker bør staa i vore Radioklubber for at sikre os saa mange og saa omfattende Udsendelser som muligt. Den energiske Komité havde Ære af Aftenen. Gid den maa frugte — ellers er der ingen Retfærdighed till!

K. G.-H.

Benediktinerinder i Assens.

Tirsdag den 9. November vagede Flaget atter fra Vor Frelzers Kirke. Det var en Velkomsthilsen til Benediktinerinderne af den hellige Lioba, som paa den Dag kom til Assens for at yde en Hjælp i Sognearbejdet. Den, der ved, hvad Sognearbejde betyder uden Søstre, vil forstaa, at denne Dag havde Menighed og Præster set hen til med Længsel, fra den Dag, den første Præst bosatte sig i Assens. At det nu er lykkedes maa først og fremmest siges at være et Resultat af mange Bønner og en meget stor Imødekommenhed fra Søstrenes Moderhus i Freiburg. Kl. 3 om Eftermiddagen samledes Søstre med en lille Kreds af Menighedens Medlemmer og sang i Kirken Veni Creator og Dagens Vesper fulgt af Velsignelse. Foruden det sociale Arbejde, som Søstre haaber at kunne udøve i Assens, vil den besøgende nu atter ogsaa her kunne høre de kirkelige Timebønner — bedt under de Former, som kun aarhundredlange Traditioner i Benediktinerordenen har kunnet skabe. Maatte denne Forening af Bøn og Arbejde gøre sit til at fremme den rette Aand i Menigheden og samle den til en stor Familie.

Sognepræsten.

Fra den vide Verden.

Kontemplativ Orden til Island.

»De Tijd« af 9./11. meddeler, at Karmeliternonnerne fra Egmond i Holland agter at grundlægge et Kloster i Is-

land. Regeringens Tilladelse skal allerede foreligge og det er Mening, at 12 hollandske Søstre skal rejse til Saga-øen, naar Klosteret først er bygget. Den nye Karmel skal ligge i Hafnarfjördur, og Grunden skal allerede være købt i Byens Udkant paa en Høj, der ligger omtrent 400 m fra den Missionsstation, som en Pater og Broder allerede har overtaget. Fra Højen ser man paa den ene Side ned over By og Fjord, paa den anden strækker endeløse Lavamarker sig. Stødet til Grundlæggelsen gav paa en Maade afdøde Kardinal van Rossum, Under sit sidste Besøg i Reykjavik i Anledning af Kathedralens Indvielse udtalte han: »Der maa komme Bedere. Det kontemplative Liv, som engang blomstrede saa skønt paa Islands Grund, maa igen grundlægges«.

En Herregaard bliver Nerveafdeling.

Christus Konge-Søndagen i Aar blev en særlig Mærkedag for Norges Katholiker. Paa denne Dag aabnede St. Josefsøstrene fra Vor Frue Hospital i Oslo en Nerveafdeling i Grefsens gamle Herregaard, som til dette Formaal var blevet ombygget fra Kælder til Kvist. Hermed kommer et tidligere, gammelt katolsk Eje atter tilbage paa katolske Hænder, thi for Aarhundreder tilbage tilhørte Grefsens Gaard Hovedøens Kloster. Herregaarden ligger midt i en pragtfuld gammel Park, som helt stilles til Patienternes Disposition. Nerveafdelingen, som udelukkende er bestemt for Kvinder og hovedsagelig for dem, der lider af organiske Nervesygdomme, har 16 Senge, fordelt paa 3 Eneværelser, et Par 2 Sengs Stuer og en Sygesal med 5-6 Senge. St. Josefsøstrene, som forestaar Nerveafdelingen, bor selv i et hyggeligt lille Bjælkehus ved Siden af Hovedbygningen. Paa første Sal i Hovedbygningen findes et meget smukt lille Kapel.

Bruger De protestantiske Sange

til Deres katolske Fester i Hjem og Kirke? Ellers send Oplysninger, og De faar en katolsk Sang, munter eller alvorlig.
H. K. Hafstrøm, Randers.

Pave Pius XI's Rundskrivelser i dansk Oversættelse.

OM EN REFORM AF DEN SOCIALE ORDEN («Cuadragesimo anno»).

Den katolske Kirkes Stilling til de i vore Dage saa aktuelle sociale Spørgsmaal. Pris 25 Øre.

Ansgariusforeningens Forlag, Bredgade 64. København K.

Kirkelig Kalender.

Nov.	Nov.-Dec.
21. S. Sidste Søndag e. Pintse.	28. S. 1. Søndag i Advent.
22. M. Cæcilie.	29. M. Vigilie.
23. Ti. Clemens I.	30. Ti. Andreas.
24. O. Johannes af Korset.	1. O. Ferialdag.
25. T. Catharina af Alexandria.	2. T. Bibiana.
26. F. Silvester.	3. F. FRANS XAVER.
27. L. Gudsmoders Lørdags-officium.	4. L. Petrus Chysologus.

Nov. Ugens Messebønner.

21. S. **Sidste Søndag e. Pintse**, (755—585); 2. *Sæt Bønner*: Marias Ofring (1161—983); Slutningsevangelie: Festens ([91]—[95]).
22. M. Cæcilie (1162—984).
23. Ti. Clemens I (1163—985); 2. Felicitas.
24. O. Johannes af Korset, Bekender og Kirkelærer; Messen *In medio* ([41]—[42]), Kirkebøn (1165—987) med Tilføjelse af »og Kirkelærer« efter »Bekender«; 2. Chrysogonus (1165—987).
25. T. Katharina af Alexandria (1166—988).
26. F. Silvester (1168—988); 2. Petrus af Alexandria.
27. L. † Gudsmoders Lørdagsmesse ([90]—[94]); 2. Den Helligaand ([120]—[105]), 3. For Kirken eller for Paven ([123, 122]—[107]).

Rosenkranssognet. Fra Søndag d. 21.—28. Nov. holdes i Rosenkranssognet Missionsuge. Første Prædiken holdes Søndag d. 21. Kl. 17, de øvrige Dage Kl. 20. Lørdag Aften er der ingen Prædiken. Søndag Morgen afholder Deltagerne i Missionsugen Fælleskommunion under 8-Messen. Alle Prædikener holdes af Pater Coenen, Rektor for Jesuitternes Hus i Stenosgade.

Benediktineroblaterne. Møde Lørdag d. 20. Nov. Kl. 8 i Rosenkranskirken. Fornyelse af Løftet, pavelig Velsignelse og Præd.

St. Michaels Klub. Fredag d. 26. Nov. Kl. 20 Klub-aften hos Formanden, Stenosgade 2^a.

HUSALTRE. I adskillige katholske Hjem hænger der Helgenbilleder paa Væggen, der er alt andet end Kunst og egentlig fortjener at blive forbudt ved Kirkelov — i andre findes overhovedet ingen kristne Symboler. Da er det glædeligt, at en ung katholsk Kunstner, *Sven Vinderød, Trørød*, har fremstillet smaa, haandmalede Husaltre, der i hver Henseende svarer til kunstneriske Krav og vil være en passende Vægprydelse for vore katholske Hjem. Husaltrene er udstillet i Katholsk Boghandel.

A. Menzinger S. J.

Roskilde. Lotteriet til Fordel for Varmeapparatet i Kirken. Følgende Numre er blevet udtrukne: 179 1359 339 262 98 1090 49 211 256 1869 1508 1905 1755 355 1459 1818 1888 524 1297 664 1153 292 1244 1098 1285 1802 1231 548 1726 1771 31 429 375 528 984 163.

3 Jubilæums-Tokroner, 1 Sølvbryllups-Tokrone og 1 Tokrone fra Kongens 60 Aars Fødselsdag ønskes solgt i velgørende Øjemed. Henvendelse til Kath. Menighedskontor, Bredg. 64, Kbhvn. K.

BOGTRYKKERIEET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 18. November.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. — Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S; Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 48

Søndag den 28. November

1937

INDHOLD: Henriette Rantzau. — Et nyt Kirkeaar begynder. — En Samtale med et Ægtepar. — En ny St. Ansgars Kirke i Aabenraa. — Fra Norges Kirkehistorie. — I Niels Steensens Spor. — Father Brown og Chesterton. — Det katholske Kina ved Fronten. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Møsebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Henriette Rantzau.

Det vakte sikkert ikke saa lidt Opsigt, da i sin Tid, d. v. s. Aar 1869, den unge, smukke Henriette Poulsen, jævne Folks Datter, i en Alder af 25 Aar, holdt sit Indtog paa Herregaarden Rosenvold ved Horsens som Lensgreve August Rantzaus Hustru. Hun hørte for øvrigt til en rigt begavet Slægt, hendes Brødre var de to berømte Skuespillere Emil og Olaf Poulsen, og hendes Nevø er altsaa den som scenisk Kunstner lige saa anerkendte Johannes Poulsen.

Det blev en Række lykkelige Aar, Grevinde Rantzau kom til at tilbringe paa den smukke Herregaard. Hun fortalte fra den Tid om en mærkelig Oplevelse, som formodentlig de fleste Læsere vil smile af, men som hun forsikrede var virkelig. Da hun som gift var kommet ind i Slægten Rantzau, kunde hun ogsaa undertiden i Havens Gange se hin graa Dame vandre om, som skulde være Skygebilledet af en af Slægtens længst afdøde, ulykkelige Medlemmer. Hendes Mand svarede hende blot, da hun fortalte ham det: »Naa, kan du ogsaa se hende?«

Allerede fra sin Ungdom havde hun stærke kristelige Interesser, som hendes Mand kom til at dele. Gaarden blev Midtpunktet for rig kirkelig Virksomhed der paa Egnen, især var Greveparret til stor Støtte for den indiske Santalmission, hvis Missionærer var hyppige Gæster i deres Hjem. Det var sikkert derfor en stor Skuffelse, da det rygtedes, at Grevinde Rantzau vilde være Katholik. Hos sin Mand mødte hun kun liden Modstand, ja, han skrev endog til Præfekt (siden Biskop) Johannes von Euch, som dengang var paa Firmelserejse i Jylland, om han vilde komme til Rosenvold og undervise hans Hustru i den katholske Tro. Han kom ogsaa og optog nogen Tid efter, d. 29. Okt. 1889, Grevinde Rantzau i Kirken. Den højtidelige Handling fandt Sted i Horsens, for hvis Menighed hun i mange Aar var til stor Støtte og Hjælp.

De lykkelige Aar paa Rosenvold blev dog ikke ved at vare. Den sidste Snes Aar af hendes Liv var fyldt med flere Sorger og Skuffelser end de flestes. Begge hendes Døtre, unge og smukke, afgik lidlig ved Døden, hendes Mand blev kaldt bort allerede 1904, og den eneste Søn, Lensgreve efter Faderen, var haabløs syg og døde 1906. Og selv led Grevinde Rantzau af en indvortes Sygdom, vistnok Kræft, som nødvendiggjorde det ene Hospitalsophold efter det andet.

Alligevel vedblev hun med Iver at tage sig af adskillig katholsk Virksomhed. Efter i 1904 at være flyttet til København var hun saaledes i flere Aar Leder af den eucharistiske Forening, og det lykkedes hende baade at samle Medlemmer og vække Interesse for dens Formaal, der er fælles Tilbedelse af Alterets helligste Sakramente. Allerede i 1904 fik hun oprettet Bibliotheket i Mariahjemmet og passede selv personlig Bogudlaanet. Hun var ogsaa et flittigt Medlem af Paramentforeningen, som adskillige af vore Kirker staar i Taknemmelighedsgæld til. Foruden anden Deltagelse i Foreningsvirksomhed holdt hun i sit smukke Hjem af og til Sammenkomster for »saadanne Damer, der ved forskelligt Arbejde søgte at hjælpe andre i Menigheden, men aldrig selv fik nogen direkte Opmuntring til deres Arbejde«. Ved disse hyggelige Aftenselskaber holdtes først, i Regelen af Ugebladets daværende Redaktør, et Foredrag,

for det meste af historisk Indhold, men Robert Hugh Benson blev f. Eks. ogsaa introduceret her som Forfatter, hvorpaa fulgte et udmærket Aftensmaaltid, Musik, Sang m. m. I Stilhed gjorde Grevinde Rantzau ogsaa meget godt.

Naar Grevinde Rantzau var saa almindelig afholdt, var Grunden for en stor Del hendes hjertelige, imødekommende

Væsen og jævne, ægte danske Naturlighed.

Trods den Undergrund af Smerte, det var let at mærke hos hende, var en Samtale med hende altid forfriskende, for der var levnet meget af hendes oprindelige gode Humør og friske Lune. Hendes ærlige Gudsfrugt og ubetingede Ærefrygt for den katholske Kirke var til det sidste et Eksempel for hendes Trosfæller.

Niels Hansen.

Grevinde Henriette Rantzau.

Et nyt Kirkeaar begynder.

Nogle oplever Aarets Kredsløb efter Sæsonen, andre efter Moden, andre efter Datoen, andre efter Kurserne, Terminskalenderen, Theater- eller Biografplakaterne. Om meget dybe Naturer drejer det sig dog ikke i dette Tilfælde. I en kristelig Familie skal Kirkeaaaret med dets værdifulde gamle Skikke opfylde og beherske Tidens Vekslen og saaledes blive til Religionens uerstattelige Skole. Saaledes forbliver vi i Sandheden og vokser fuldstændig ind i ham, der er Hovedet, i Christus. (Eph. 4,15).

I den katholske Middelalder, hvor Livet endnu ikke var blevet sækulariseret (verdsliggjort), men dannede en

indre Enhed med Religionen, var Familielivet og det selskabelige og offentlige Liv alt efter Kirketiderne præget af en Mængde religiøse Skikke. Kun lidt er blevet reddet op til vore Dage. Alle Genoplivningsforsøg vil være kunstlede og unaturlige, hvis ikke Familiens hjemlige Kreds i Kærlighed optager disse Skikke. Ikke som vore Museer, som for Størstedelen kun er Fortidens »Benhuse«, men som en smuk Have, hvori de skal vokse og leve og spire — til Glæde og til Nytte.

Kirkegængerne skal ikke først i Kirken bemærke Kirkeaarets Søn- og Festdage, Bods- og Fastetiderne. Allerede i Familiens Kreds maa man forberede sig derpaa. Det er ikke Klokkerne, som først skal forkynde det, men allerede i Familiens katholske Atmosfære har man for længst hørt: I Dag er det Laetare, i Dag er det Matthæuspasion, i Dag er det Urteindvielse. Dertil skal man ikke behøve Bøger. Det burde Fader og Moder simpelthen vide og give deres Viden videre. Men der findes ogsaa Bøger herover, som det ikke er vanskeligt at faa fat i. Allerede forudgaaende Kendskab til det Evangelium, der de paagældende Søndage læses, er en god Søndagsforberedelse. Hvor helt anderledes vil vi da forstaa den Klokke, der kalder til Guds Tilbedelse og vor Frelse!

Hvor egner Adventstidens lange stille Aftener sig til Gaveforberedelsen til den store Kærlighedsfest! Gaver forfærdigede af Moder- og Pighænder, maaske enkle, nyttige, praktiske, men saa kærlige og varme, fordi saa megen Kærlighed er arbejdet ind deri. Imedens sysler Fader- og Dregehænder maaske med en Krybbe og med Krybbefigurerne og gaar paa denne Maade uden at være sig det bevidst Vejen til Bethlehem. Og hvorfor ikke synge en gammel Advents- eller Julesang under denne smukke Stemning? — Heller ikke Nikolausdagen lader Familien gaa fra sig. Ganske vist uden at forskrække Børnene. For St. Nikolaus var en Helgen og ingen Bussemand, en Vælgøre imod de fattige og Børnenes Ven, ikke et Spøgelse. Selv de vinterlige Kirsebærgrene, som afskæres paa Barbaradagen, og som i den varme Stue skal faa Blomster til Julen, er Guds kære Sendebud for unge og gamle. — Til Epiphani kan Børnene spille Tre Konger og fremsige deres smaa Vers. Til Kyndelmisse skal man aldrig glemme at lade Lys indvie til Hjemmet, og paa Tamperdagene Salt til Mennesker og Dyr. Paa den h. Blasiusdag uddeler Kirken Blasiusvelsignelsen, og det er altid en Æresdag for Forældrene, naar de kan tage deres mindste paa Arnen og bære det til Kirken for efter Guds Vilje at lade det beskytte imod Halslidelser og ethvert andet Onde.

H. Stadler.

En Samtale med et Ægtepar.

P. Lippert S. J., der har givet mange Sjæle saa uendelig meget, er gaaet bort. Og dog taler han endnu til os i »*Gespräche*«, som hans Ven *Wurm* har udgivet i Bogform (Regensburg, Josef Habbel, 180 S., Mk. 2.50)

Vi giver Ordet til ham og det unge katholske Ægtepar, som han møder nogle Aar efter deres Vielse.

Vi satte os paa en af de Bænke i Botanisk Have, som laa i de smukkeste Omgivelser. Med et lydeligt Suk tog han Plads.

Hun saa forbavset paa ham: »Hvad betyder nu din Sukken? Har du det saa godt eller saa daarligt?«

»Aah,« svarede han, »jeg glæder mig blot over at være her igen. Som dengang i Maj.«

»Ja,« sagde jeg, »nu er der gaaet seks Aar siden den smukke Foraarsdag efter jeres Forlovelse. Da sad vi her og talte gemytligt om alvorlige Ting.«

»Naa, det husker De altsaa endnu,« udbrød hun i en let bebrejdende Tone. »Jeg tænkte tit, at De for længst havde glemt os begge to. Det var daarligt nok, der kom blot et ganske lille Brev; vi skrev altid ud i det Blaa.«

Det lød noget bittert det hun sagde, men jeg svarede: »Det er dog gaaet Dem udmærket.«

»Ja, ja,« sagde hun, »De er kun til for de Mennesker, som trænger til Dem. Et fornemt Standpunkt.«

»Og hvoraf ved De,« fortsatte nu han paa sin Side Angrebet. »Hvoraf ved De, at det er gaaet os godt? Præster tror altid, at Ægteskabet er et Paradis paa Jorden.«

»Og derfor,« faldt hun ivrigt ind, »tror de ogsaa altid at have bragt et saa heltemodigt Offer med deres Forsagelse.«

»Naa-aa, hør nu engang,« forsvarede jeg mig, »De er blevet saa aggressiv under Deres seksaarige Ægteskab. Det giver mig ganske vist noget at spekulere over.«

»Ja, vi gav Dem dog allerede dengang noget at tænke over,« sagde hun noget tungt, »dengang i Maj, her i denne smukke Have. Jeg vil være retfærdig og anerkende, at De ikke gjorde vor Majglæde særlig let dengang. Jeg tænkte: Aah, disse Præster, de tager alting saa forfærdelig tungt og alvorligt og ser Farer og Forviklinger alle Vegne.«

»Naa, konstaterede jeg med en vis Tilfredsstillelse, »jeg har altsaa ikke ladet Dem sejle ind i Ægteskabets Havn med saa let et Hjerte.«

»Men,« blev hun ubønhørligt ved, »hvorfor betragter De dog altid den hellige Ægtestand som mindre fuldkommen? Vi har det dog meget, meget vanskeligere end De i Deres heltemodige, sorgløse Frihed. Har De et lignende Ansvar som jeg som Moder for mine tre smaa?«

»Men De vilde det jo ikke anderledes,« sagde jeg. »Med Jubel og triumferende har De dog taget dette Aag paa Dem.«

»Ser De,« udbrød hun begejstret, »altsaa fuldstændig frivilligt har vi taget vort Kors paa os. Har De nogensinde gjort noget lignende saa frivilligt?«

»Men vi Præster har dog ogsaa Ansvar, ganske vist ikke saa synligt og føleligt, men maaske tungere og mere afskrækkende. Og frivilligt, ud fra den dybeste og sidste Villen maa ogsaa vi tage det paa os. Det vigtigste vil altid være, hvorledes enhver opfylder det paatagne Ansvar.«

»Ja,« sagde hun roligere, »det er jo ikke paa selve Korset og dets Tyngde, det kommer an, men paa den Kærlighed, der bærer Korset.«

»Vi maa ogsaa være saa retfærdige,« føjede han eftertænksomt til, »og indrømme, at vi begge to hidtil ikke har set og følt ret meget til Korset. Ellers ved jeg ikke, om jeg vilde gøre det om.«

Men da saa hun paa ham med et saa forbavset Blik, at han rødmede af Forlegenhed.

»Nej, kæreste,« sagde han, »du maa ikke misforstaa mig, med dig vilde jeg gerne paa ny tage Alverdens Smerte paa mig. Men, kunde jeg en Gang til forlange saa meget tungt af dig?«

I dette Øjeblik saa jeg, at de dog var meget lykkelige sammen. Vi tav en Stund og saa over imod de høje sagtesusende Fyrretræer paa den anden Side Blomsterhaven.

Saa saa den unge Kone igen paa mig med skalkagtig Vrede og sagde: »Men I Præster siger os dog aldrig i Forvejen saa nøjagtigt, hvad Ægteskabet er, dets uløselige Gaade. Et saa dybt Mysterium er det.«

Jeg lod forbavset: »Jamen, vi prædiker jo næsten ikke om andet end det.«

»Ja,« svarede hun, »prædiker, det gør De, opremser Pligter, Krav, hele lange Lister. Men om de to Mennesker, som De smeder sammen, ogsaa virkelig er sammen eller har Udsigt til nogensinde at være sammen, derom bekymrer De Dem ikke.«

Jeg lod endnu mere uskyldig: »Naa, sammen er de to Mennesker dog vel sikkert. De knæler i Samdrægtighed og Kærlighed paa en Skammel foran Præsten, holder hinanden i Hænderne, og jeg vikler min Stola omkring de sammenslyngede Hænder«

Saa blev hun atter vred og for op: »Aah, lad dog være med at forstille Dem saadan. De ved jo godt, hvad jeg mener. Paa Bryllupsdagen begynder Sagen, d. v. s. vor Søgen, dog egentlig først, og det er højst usandsynligt, at de finder hinanden. Jeg kunde lige saa godt vandre ud i

Verdensrummet for at lede efter en Stjerne, som farer af Sted et eller andet Sted i Uendeligheden. Hvor den er, har jeg ingen Anelse om.«

Manden greb hendes Haand og sagde blidt: »Naa, du har jo fundet din Stjerne og jeg min. Det er altsaa dog ikke saa usandsynligt og farligt.«

»Ja,« svarede hun, »for os er det lykkedes — maaske; for Sagen er jo langt fra afsluttet endnu. Vi vandrer dog stadig hen imod hinanden og maa stadig gøre det. Men indtil i Dag har vi ikke vandret paa Vildspor, men netop derfor gyser jeg Gang paa Gang ved Tanken om den bundløse Sø, hvorover vi er sejlede. Hvis vi havde taget fejl! Og det var jo dog næsten sikkert at antage.«

»Næsten sikkert? Det kan man dog ikke sige,« svarede jeg. »De ved i Grunden heller ikke i Dag endnu, hvor vovet en saadan Vandring ud i Verdensrummet er. Men naar alt kommer til alt, har De heller ikke været alene under Deres Søgen.«

»Mener De maaske,« sagde hun stridslystent, »fordi De var i Nærheden af os? Det har vi nu ikke mærket meget til.«

»Nej,« svarede jeg alvorligt, »saa formastelig er jeg ikke. »Han, som har oprettet Sakramentet imellem Dem, har dog været hos Dem. Han har kaldet Dem til hinanden fra sin udstrakte Himmels allerfjerneste Egne. Og i hans Rum, hvor stort det end maatte være, kan de kaldede altid finde hinanden. Menneskelig Bistand eller Klogskab eller Raad kan alene ikke hjælpe der.«

»De har dog set mange Mennesker og deres Veje,« sagde han, »saa lærer man dog et og andet.«

»Nej,« svarede jeg, »der lærer den, der vil lære, kun eet: at ingen, absolut ingen paa Bryllupsdagen forud kan vide, hvorledes Ægteskabet vil falde ud.«

»Har De da gjort saa mange sørgelige Erfaringer?« spurgte hun forskrækket og medlidende.

»Nej, ikke een Gang: De Ægteskaber, jeg har velsignet, er næsten alle blevet saa smukke som Deres. Men Mulighederne for, at det kunde gaa skævt, har jeg altid tydeligt set: de er talløse. Se engang: der er fra Begyndelsen fire yderst komplicerede Muligheder. Først de to, der ligger i Karakteren, den mandlige og kvindelige. Begge uendelige. Om og hvorledes disse to paa en eller anden Maade vil berøre, møde, fuldstændiggøre eller bekæmpe og udslukke hinanden, hvem kan paa Forhaand vide det? Og saa de to Muligheder i Kærlighedskraften, Talentet til at holde af, lad os kalde det den erotiske Mulighed, den mandlige og den kvindelige. Atter begge uendelige. Det er utroligt, hvor mange Maader og Nuancer, Styrkegrader og Farveforskæl-

ligheder, der kan ligge i det elskende Begær, Given og Modtagen. Og falder hos de to Mennesker, der gifter sig, virkelig i det mindste to af disse mangfoldige Muligheder Punkt for Punkt sammen?»

»Ja,« sagde Manden, »da vil man ofte kunne sige: »De kunde ikke komme sammen, Vandet var alt for dybt.««

»Men,« svarede jeg, »de kaldede, som har en ren og stærk Vilje, bæres af Guds Engle over de dybe Vande, naar de vil lade sig bære af Englene. Af en uudslukkelig Kærligheds Engel, en uforstyrrelig Taalmodighed, en uegennyttig Forsagelse.«

P. Lippert.

En ny St. Ansgars Kirke i Aabenraa.

Sønderjylland har faaet en ny katholsk Kirke; denne Gang er det Aabenraa, der er den lykkelige By. Ved St. Hedvigssøstrenes Offervilje er Kirken blevet rejst.

Pladsforholdene var vanskelige paa Søndertorv med dets tætte Bebyggelse. Vilde Kirken gøre St. Ansgars Klinik endnu mere indeklemmt i Gadebilledet, end den var i Forvejen? En dygtig Arkitekt og Kunstner har maglet Opgaven. Saa enkel Façaden er, saa smuk og tiltalende virker den; den drager, godt hjulpet af det lille Anlæg foran Kirken, som rykker den tilbage fra Gadelinien, ens Tanker

St. Ansgars Kirke i Aabenraa.

straks bort fra Hverdagsliv og Uro. Gennem et Vindfang træder man ind i Kirkerummet, der er 7 m bredt og 11,5 m langt; i Skibet er der 6 m til Loftet paa Siderne og 7 m i Midten. Uvilkaarligt, og helt betaget af den rene, enkle Skønhed, drages ens Blik hen imod det lyse Alter af romersk Travertin med det forgyldte Tabernakel. Fra to smaa Vinduer, diskret anbragte, vælder en Lysstrøm ned over Alteret. Det slanke, gyldne Kors straal'er os forklaret i Møde. Presbyteriet vidner helt igennem om en udmærket liturgisk Forstaaelse for det cen-

trale i den katholske Kirkebygning. Til venstre for Alteret er en Piscina, der som Alteret og Kirkens Façade bærer græske Tegn i Stil fra Kirkens Katakombetid. Til højre for Alteret fører en Dør ind til Sakristiet; der faar alt sit Lys gennem et Glastag. Kommuniongitret virker meget smukt. Prædikestolen til venstre for Presbyteriet virker ved sin stilfulde Fordringsløshed og enkle Linie. Kirkeloftets hvide Flade brydes af Egetræsbjælker.

St. Ansgars Kirkens Indre.

I Kirkeskibet er anbragt 17 Egetræsstole med Plads til ca. 75 Mennesker, og Pulpituret over Indgangen giver Plads til ca. 25. Herfra fører en Indgang til St. Hedvigssøstrenes Klinik. Kirken har et Side-skib; i dets ene Ende findes et Daabskapel, i dets anden opstilles det gamle Alter. — Alt i alt: Et Kirkerum i moderne Stil, men velegnet til, at Kirkens gamle, herlige Liturgi kan udfolde sig.

Mandag d. 15. November Kl. 8 om Morgenen holdt Hs. Excellence Biskoppen sit Indtog i Kirken for at foretage Indvielsen. I Spidsen for Processionen gik Dechant Hellmann fra Flensborg, Grundlæggeren af Menighederne i Haderslev og Aabenraa. Af Præster var i øvrigt mødt: fra Sjælland: R. Poquet, J. Hoppers, Fr. Jaworski; fra Fyn: Freitag, Steidl, K. Ballin; fra Jylland: Rijckevorsel, Cornelissen, B. Jensen, Messerschmidt, C. Jaworski samt Kirkens Rektor Heuer. Efter Indvielsen celebreredes Levitmessen af Sognepræsten C. Jaworski, assisteret af de to Sognepræster Messerschmidt og Freitag. Biskoppen overværede Messen knælende under Baldakinen assisteret af sin Ceremoniarus. Kirken var fyldt til sidste Plads. Blandt de særlig indbudte saas Amtmand Kr. Refslund Thomsen, Politimester Agersted, Borgmester Fink, Amtslæge Dr. Michelsen og Pastor Ludvigsen. Foruden St. Hedvigssøstrenes Forstanderinde her i Landet var Generalsekretæren, Sr. Augustina fra Breslau til Stede. — Biskoppen holdt Prædikenen, hvori han

henviste til den Glæde, at der rejstes et nyt Gudshus, hvori der vistes Gud den Tilbedelse og Hyldest, som den materialistiske Tid nægter Ham. Biskoppen takkede Søstrene for deres Oftervilje og lykønskede til den smukke Gerning. Under Levitnessen sang Børnene fra St. Hedvigssøstrenes Hjem i Haderslev Stehles Salve-Regina-Messe, medens Hr. V. Hartmann fra Haderslev ledsagede Sangen med sit smukke Orgelspil. Børnenes Sang var en Oplevelse. Med Te Deum sluttede den smukke Kirkefest. Pastor Heuer havde ladet trykke en udmærket Vejledning til Højmessens, som laa fremme.

Efter Gudstjenesten var der Frokost i Klinikens Sal. Samtlige indbudte Herrer tog Del. Pastor C. Jaworski bød velkommen. Blandt Taler bør fremhæves: Hs. Excellence Biskoppen talte om det gode Forhold mellem den katolske Kirke herhjemme og Myndighederne. Amtmanden svarede i en smuk Tale, hvori han betonedes Traditionen i sit Hjem: at forstaa andre Menneskers religiøse og nationale Overbevisning og at respektere den. Borgmester Fink, som selv havde tilbragt 3 Aar i Flandern, talte om Ligheden mellem Flamlænderens og Danskerens Mentalitet og fremhævede, at den nye Kirke var en Pryd for Byen. Dechant Hellmann fortalte om sit Arbejde gennem de mange Aar i Haderslev og Aabenraa. 17 Aar igennem havde han hver Maaned holdt Gudstjeneste her i Byen. Han sluttede med Ordene, Haandværkerne havde skrevet paa Borgen, de byggede for Hertugen i det 14. Aarhundrede: »G. G. G. — Gott gebe Glück.« — Eet var fælles for alle Talerne: enstemmig Anerkendelse af Kirkens Arkitekt N. A. Nielsen. Der fandtes kun Lovord og Begejstring. Og vel fortjent. I sin Takketale fremhævede Arkitekt N. A. Nielsen — en overordentlig sympatisk og saare beskedet Mand — at han gennem 7 Aar havde arbejdet med Planerne til St. Ansgars Kirke, og han takkede for Tilliden og den Anerkendelse, der blev hans Værk til Del. En oprigtig Tak udtaltes til alle Mestrene, der havde arbejdet ved Kirken. Som Tak for det overordentlig smukke Arbejde havde Søstrene indbudt alle Haandværkerne, Svende, Arbejdsmand og Lærlinge til Fællesspisning om Aftenen, hvor der ogsaa takkedes dem for deres samvittighedsfulde Arbejde. Ca. 50 Aabenraa Haandværkere og Arbejdere havde været med til at rejse Kirken. (Murer- og Tømrerarbejdet: Brødrene Jensen, Snedkerarbejdet: Michalik, Malerarbejdet: H. A. Nielsen, Glarmesterarbejdet: Wangsgaard, Elektr. Installation: Andersen & Meyer, Blikkenslager — Centralvarme: Joh. Sørensen, Smedearbejdet: Chr. Mortensen. Altret er leveret af Nielsens mekaniske Stenhuggeri i København, Stenarbejdet: Iversen, Aabenraa, Haveanlæg: Asmussen.)

St. Ansgar Kirkes Sideskib under Opførelsen.

I sin dybt gennemtænkte Tale havde Pastor Messerschmidt sagt, at Kirken slaar Bro mellem Mennesker og skaber Fred og Enighed. Maatte den nye St. Ansgars Kirke bidrage til indbyrdes national og religiøs Forstaaelse i Sønderjylland.

Hospes.

Fra Norges Kirkehistorie.

Det praktiske lille »*Utsyn over Kirkens Historie særlig Norges i Middelalderen*« (Oslo 1937, Nationaltrykkeriet, 172 Si.) af *St. Josephsøster Margr. M. Krohn* vil blive hilst med Glæde ikke blot i Norge, men ogsaa herhjemme, hvor man interesserer sig for Kirkens Skæbne i Norden. Den varme, opbyggelige Fremstilling maa regne med snæver Plads og indskrænke sig til de allervigtigste Hovedtræk for Verdens Kirkehistories Vedkommende. Udførligere er derimod anden Del om Forholdene i Norge, som ganske udmærket viser, hvor dybt Kirken i sin Tid har slaaet Rod i Norges Jord. Ved uforbeholdne Citater fra ikke-katholske Historikere godtgøres, at Reformationen af Norge kun skete ad Magtens Vej. »Hvad man her i Norge havde for øje ved den kirkelige reform, var å få tak i kirkens rikdommer, ikke i folks overbevisning,« siger Prof. J. E. Sars. Hvor langsomt den nye Tro banede sig Vej, viser nedenstaaende:

»Den indre Kirkeomvæltning gik meget langsomt for sig i Norge. Saaledes siger Prof. Keyser i »Den norske Kirkes Historie«, S. 839: »Hele Religionsforandringen i Norge udgik fra Kongen og hans danske Raadgivere uden at hverken den norske Gejstlighed eller det norske Folk

derved blev taget med paa Raad. Forandringen var *ikke* forberedt ved nogen *Religionsundervisning*, og hverken Landpræsterne eller den menige Lægmand synes rigtigt at have forstaaet dens Betydning. Den blev gennemtruffet i det ydre med stor Hast og uden tilbørlig aandelig Forberedelse. I det Indre derimod, i *Folkets* religiøse Følelse og *Bevidsthed*, banede den sig uden Tvivl *meget langsomt Vej*.«

Det maa saaledes staa klart for enhver, at der *ikke* kan tales om, at det *norske Folk bevidst er faldet fra Fædrenes gamle Tro*.

Der, hvor Folket fik Forstaaelse af, at man vilde tage *Fædrenes gamle Tro* fra det, der satte det sig op imod det nye. Prof. Sars siger i »Samlede Værker«, S. 270: »Forandringen af de gamle Kirkeskikke vakte hos den norske Almue en almindelig og stærk Uvilje, som vendte sig imod de lutherske Præster, som mange Steder blev jaget bort og ilde mishandlede eller ligefrem slaaede ihjel I de første Tider efter Reformationen hørte det til Dagens Orden, at Menighederne ligefrem øvede Vold mod deres lutherske Præster.«

Det var *Bønderne*, som ydede den *sejgeste Modstand*. Det er saaledes godtgjort, at to Bønder fra Oplandene i 1556 blev levende brændt for at have prædikeret Moderkirkens Lære og forvoldt stor Opstand blandt Folk imod den nye Statsreligion. Og i Aaret 1573 maatte Ingeborg Kjeldsdatter fra Skiptvedt Sogn, »miste sin Hud«, fordi hun havde paakaldt Guds Moders Forbøn og forsvaret Helgendyrkelsen. (Se herom i »Norges Bønder« af Prof. O. A. Johnsen, S. 229).

Om der vel ikke har været flere lignende Tilfælde, som vi nu ikke har noget Kendskab til?

Skønt der var sat Dødsstraf i Norge for de katholske Præster, som vilde opholde sig her, saa forsøgte den gamle Kirke alligevel at sende Præster herop. En norsk Adelsmand, Hartvig Huitfeldt, f. 1552, d. 1637, ønskede at blive optaget i den katholske Kirke og sendte gennem en Ven en indtrængende Anmodning til Rom om, at der maatte komme katholske Præster til Norge.

Johan Martin Rhugius, Nordmand, som i Udlandet var gaaet over til Katholicismen og blev præsteviet i 1632, drog da nordpaa i 1637, ledsaget af en Dominikanerpater. De kom til Larvik. I Propagandaens Arkiv (S.O.R. 82, fol. 113—114) findes et Brev fra den nye Præst, hvori han siger, at Størstedelen af Befolkningen endnu i Bund og Grund var katholsk. (Se nærmere herom i »Våre Fædres gamle Kristentro«, 2. Udg. S. 124). Ogsaa andre Forsøg blev gjort, men førte ikke til noget. Landet var ved de strenge Love *lukket* for Fædrenes gamle Kirke.

I Niels Steensens Spor.

(Fortsat.)

Münster i Westfalen er en Slags katholsk Fæstning. Biskop Galen er for Tiden dens Kommandant. Paa Steensens Tid var det lige saa, derfor sørgede de gamle Kirker og Klostre, den lærde Gejstlighed og kærnefromme Befolkning. Byen var i øvrigt ikke blevet hærget af 30 Aars Krigens Hære, og den store Fredsslutning i dens Raadhussal for som en festlig Storm hen over det skønne, livsglade Münster, der fik Lov til at huse 180 Gesandtter med Tusinder af Mennesker i deres Følge. Den daværende Biskop af Münster, Steensens Foresalte, var Ferdinand v. Fürstenberg, ved sin berømte Missionsstiftelse en af de nordiske Missioners største Velgørere.

Niels Steensen virkede i Münster som denne fortræffelige Kirkefyrstes Hjelpebiskop. Desuden fik han den ledende Stilling ved den ærværdige St. Ludgeri Kirke. Han blev ogsaa Superior for de to Frøkenklostre i Ringe og Rosental. Hvad minder endnu om hans Arbejde paa den »røde Jord«, som han sikkert har været en kærlig og nidkær Sædmand for?

Der staar den brede og stærke Domkirke og strækker sine Taarne op mellem Lindetræerne omkring Dompladsen. Den var i særlig Grad Suffraganbiskoppens Virkefelt, siden Ferd. v. Fürstenberg jo ogsaa havde Paderborns Stift under sig og var stærkt optaget af de storpolitiske og organisatoriske Opgaver, hans Stilling førte med sig. Saa gerne Steensen her hengav sig til den umiddelbare Sjælesorg, prædikede, læste Messe, hørte Skriftemaal, saa svært faldt det ham at lægge sine Hænder paa de unge Kandidater og præstevie dem. Han skjalv under Ansvarret for at vie en uværdig.

Ludgerikirken er en af Münsters skønneste og saare kendelig ved sin ottekantede gotiske Taarnkrone. I det høje Kor indfandt Steensen sig for at bede Korbønnen sammen

Ringeklostret i Münster.

med de andre Kanniker. Her var han »den første og den sidste i Koret — uden Handsker selv i den stærkeste Kulde«. Som Dekan for dette Kannikerkollegium har han sandsynligvis boet i Dekanetet, en Bygning, der blev revet ned i Slutningen af det forrige Aarhundrede. Hvor det stod, findes nu Vor Frue Søjlen omgivet af den grønne Plæne foran Kirkens Langside.

De to Klostre, hvor Biskoppen engang holdt Foredrag for Søstrene, bestaar ikke mere. Af Ringeklostret findes endnu Bygningerne, som nu er indrettet til et Hus for Byens fattige og gamle. Af de Breve, som den utrættelige Sjælesørger skrev til Søstrene, er nogle saa endnu bevaret. De ligger i Sognearkivet i Schwerin og holder Læseren fangen ved den faderlige Kærlighed, der taler ud af dem, og den Interesse, som Münsters Hjelpebiskop havde selv for de mindste Ting, der angik Klostrets Tugt og Gudstjenesten.

Paa Jagt efter Niels Steensens minder fik jeg ved et Tilfælde fat i et hidtil ikke offentligt kendt Billede af den danske Biskop. Jeg havde i en Bog set et Billede af det Dekanat, hvor N. St. sandsynligvis har boet, og det var alene Provincialkonservatoren i »Landeshaus«, der kunde skaffe et Aftryk af Billedet. Til ham, Dr. Rensing, henvendte jeg mig da og blev ikke saa lidt overrasket, da han ikke blot kendte Steensens Person og Liv, men ogsaa talte om et nyt Steensen Billede, han havde fundet. Ugebladet vil senere bringe dette Billede, som muligvis er et af de ældste, da Skitsen fandtes i den lærde Nunnings Efterladenskaber, der var en ung Mand, da Steno døde.

Pladsmangel tvinger os til igen at forlade Münster og ile til Dortmund, hvor det Søndag d. 29. August lykkedes i Forbindelse med og efter en stor katolsk Kongres at holde et særligt Møde med Arbejdet for Beatifikation som Hovedemne. Til Stede var her: Dr. Wilhelm Berning af Osnabrück, Biskop J. E. Müller af Stockholm og Prælat Johannes Schäfers, Paderborn (Formanden for Bonifatiusforeningen i Tyskland) Provst H. Leupke, P. Superior H. Grünwald og Frk. Endler kom fra Hannover og undertegnede fra København. Det havde ikke været helt let at samle alle disse Herrer, optaget af andre Interesser, som de var. Men det lykkedes, og Mødets Resultat var over al Forventning.

Til at begynde med blev det besluttet at indføre Navnets danske Form (Niels Steensen) ved Siden af den i Tyskland mest kendte (Nikolaus Steno). Biskop Berning paatog sig at anmode de mest interesserede Biskopper om for hvert Stift at udpege en Repræsentant, som kunde fremme denne Sag med Iver og Omdømme. Det er især Diocæserne Hildesheim, Osnabrück og Münster. Kardinal

Schulte af Köln, der havde udvist stor Interesse for N. St., skulde særlig underrettes. For Paderborn skulde Prælat Schäfers foreslaas, da Bonifatiusforeningen jo havde en særlig Interesse i en Diasporaapostels Beatifikation. De af Biskopperne udpegede Herrer skulde danne en Kommission under Biskop Bernings Forsæde.

Pladsen foran St. Ludgeri Kirke med Mariasøjlen.

Det blev besluttet at udgive en »Folder« i Lighed med den danske med et Billede af Steensen paa Forsiden og en Levnedsskitse og en Bøn som Tekst. Bonifatiusdruckerei skulde udsende den i et meget stort Oplag, og de enkelte Diøceser skulde selv sørge for Dækning af Omkostningerne.

P. Grünewald anmodedes om straks at forberede Udgivelsen af en populær Brochure, som Bonifatiusdruckerei vilde paatage sig at trykke og udgive. Endvidere vilde man henvende sig til »Institut für neuzeitliche Volksbildungsarbeit« i Dortmund, som skulde anmodes om at sørge for snarest muligt at udgive en Biografi, som støtter sig til grundige, videnskabelige Forskninger og er litterært værdifuld. Billed- og Filmscentralen i Düsseldorf skulde bedes om at fremstille en Lysbilledserie over Niels

Steensens Liv, helst paa et Filmsbaand, som en saakaldt »Stehfilm«.

Desuden burde der søges Forbindelse med forskellige Foreninger og Steder i Ind- og Udland for at fremme Kendskabet til N. St. og vække Interesse for ham som Menneske, Lærd og Biskop. Fremfor alt skulde der arbejdes hen paa at holde særlige Fester i Anledning af Steensens 300 Aars Jubilæum i Januar 1938.

Det var altsaa lykkedes at vække og fremme Interessen for N. St. i Tyskland. I Italien skete der, som vi næste Gang skal se, noget lignende. St. Ansgars League i New-York har siden ogsaa vist stor og praktisk Interesse, saa der er de bedste Udsigter for en stadig større Bevægelse for N. St.s Saligkaaring.

I Danmark har Hs. Exc. Biskoppen udpeget en Niels Steensen-Komité med det særlige Formaal at udbrede Tanken om vor Landsmands Beatifikation. Komitéen bestaar foreløbig af Overlæge Dr. K. Schwendsen, Aalborg, Byretssekretær Ch. Lauritsen og Redaktør Pater G. Scherz.

Som første Opgave har Hans Excellence givet Komitéen det Hverv at forberede en højtidelig Mindefest, som skal finde Sted Tirsdag d. 11. Januar, paa Niels Steensens 300 Aars Fødselsdag.

(Fortsættes.)

Father Brown og Chesterton.

De, der læser G. K. Chestertons mesterlige Detektiv-historier, forsker straks efter Originalen til den uforglemmelige Father Brown. Nu tager denne selv Ordet: *John O'Connor: Father Brown on Chesterton.* (London, Frederick Muller, Ltd. 1937, 174 Sider, 5/—.) Mgr. O'Connor fortæller, hvorledes han i Foraaret 1904 lærte Chesterton at kende og i Samtalens Løb kom ind paa Ting, som inspirerede Digteren. I en Række løse Skitser opridser han Vennen for os fra forskellige Sider og indfletter flere Oplysninger om, hvorledes enkelte af den store Digtters Værker er blevet til. Han siger: »En af hans største Vittigheder var, at han gjorde mig til Father Brown!« Han slutter Bogen med den Sætning: »Dette er alt, hvad jeg ærligt kan kræve som Adkomst til Father Browns Rolle.«

En af Bogens bedste Udtalelser gælder Oxfordgruppens »Amatørskriftebørn og Skriftefædre: «...Vi, der bekender os til den oprindelige Lov, har skriftet vore Synder i næsten tyve Aar, før vi begynder at høre andres Skriftemaal. I det sakramentale Skriftemaal er maleriske Enkeltheder absolut ikke anvendelige — det sker simpelthen ikke, og

dog er det den eneste Ting, som giver Afveksling i Synderregisterets forfærdelige Ensformighed. For der er kun ti Bud og kun tre eller fire Maader at overtræde dem paa, saa forestil Dem selv, om der er nogen Spænding ved at høre Skrifte. Den eneste Spænding forekommer meget sjældent: det er, naar en drukkende Sjæl kommer op fra Havdybets mørke Nat til Morgenens Straalekrans.«

Et muntert og for Chesterton karakteristisk Træk skal ogsaa nævnes: »Mrs. Chesterton forærede mig hans store Kniv som noget af det mest ægte Gilbertinske. Han havde ejet den i fire og tyve Aar og havde ført den med sig overalt, ja selv, naar han gik i Seng. Ofte trak hun den frem under hans Hovedpude paa udenlandske Hoteller af Frygt for Komplikationer. Den er syv en halv Tomme lang, naar den er lukket, og fjorten Tommer aaben, et almindelig brugt Redskab i Meksiko og Texas. Han skar nye Bøger op med den, men engang under en offentlig Debat i Dublin tog han den i Distraction frem og spidsede sin Blyant med den, og Oppositionens Tale drukkede i Tilhørernes muntre Latter. Mere end een Gang gav den ham Lejlighed til at fortælle en af Belloc's Anekdoter, omtrent paa følgende Maade: Den døende Røverhøvding sagde til Præsten, som bistod ham: »Pater, jeg har intet, hvormed jeg kan belønne Dem for den uvurderlige Tjeneste, De har ydet mig, intet undtagen min gamle Kniv og et Raad, som har tjent mig godt under alle Vanskeligheder — Tommelfingeren paa Bladet og tryk opad.«

—z.

Det katholske Kina ved Fronten.

Den Apostoliske Vikar i Nanking, Mgr. Yu-Pin, som pr. Flyvemaskine lige har været i Rom, fortæller ifølge »La Croix« om Krigen:

I de hærgede Egne indretter Kirken sig efter Forholdene og fortsætter sin Mission, men Ruinerne hober sig op. I de nordlige Provinser har Luftangreb og Bombardementer tilintetgjort eller beskadiget Kirker, Skoler, Hospitaler og Apotheker. I Nærheden af Fronten maatte alle Skoler lukkes, og i Paotingfu blev tre europæiske Nonner dræbt. I Shanghai er mange Sogne og Skoler blevet ødelagt under de forskellige Kampe, der har staaet rundt omkring Byen. Det hellige Hjertes Hospital, som ledes af franciskanske Maria-Missionærer, nedbrændte, men Aurora-Universitetet og Seminariet, som ligger i den franske Koncession, er stadig aabne og fortsætter.

Omend Undervisningen og Missionsarbejdet er lammet, saa har dog de sidste Tiders Begivenheder draget det bedste

af Kirkens Missionsbarmhjertighed frem, idet den nu plejer de saarede og giver Husly til Flygtningene. Jeg havde et Apothek i Nanking, det blev passet af franciskanske Nonner, men jeg sendte dem alle til den Apostoliske Vikar i Hangkow, hvor de er nærmere Fronten og vil være til større Nytte. Der har de med Regeringens Støtte aabnet et Hospital med 1200 Senge for Krigens saarede. Mod Nord har Pater Lebbe paataget sig det haarde Hverv at være Baarebærer sammen med hundrede Medlemmer af hans Kongregation af kinesiske Brødre, til hvem over fire Hundrede Kristne har sluttet sig for at hjælpe dem i deres smukke Arbejde. Nu arbejder de langs Peking-Hankow Jernbanelinien, hvor de staar midt i Kampummelen.

Saaledes ofrer Missionærerne sig alle Steder. De forbliver paa deres Post trods deres Konsulers Advarsler og har fulgt deres Menigheder, naar disse maatte flygte. For at udvide hvert enkelt Menneskes Virkefelt har de Apostoliske Vikarer i Nanking, Hankow, Hanyang og Ou-Tschang opfordret Præsidenten for den katholske Aktion Pou-Pai-Hong til at oprette en Centralkomité for katholsk Hjælp med det Formaal at organisere Hjælpen blandt Krigens Ofre. Denne Komité, som arbejder i intim Kontakt med Røde Kors, forbereder et Opraab til hele den katholske Verden med Bøn om aandelig Støtte igennem dens Bønner og om materiel Hjælp under enhver Form og vil fungere som Fordelingscentral for al Hjælp, der indløber.

Nye Bøger.

Haandbog for Nutidshjem

er Navnet paa et Værk, som Chr. Erichsens Forlag udsender. Det svarer fuldtud til sit Navn. Udstyret er fornemt, vi mindes ikke at have set en saa rigt og saa godt illustreret Bøg. En Række kendte Navne har skrevet instruktive og interessante Artikler om — ja, om alt det, som til daglig omgiver os. 1. Del foreligger allerede, senere følger endnu 2 Bind. Hvis disse holder Maal med, hvad der bydes i 1. Del, staar man her over for den ideelle Gavebog.

U. C. G.

Dejlige Billeder.

Blad kun eet Minut i »Danmark fra Luften« (Berlingske Forlag, 1937, Kr. 3,75), og de bliver overvældet af den Skønhed, som en Flyvetur fra Skagens Gren til Amager Flyveplads, kan byde paa. Bogen er en af de herligste Hymner til Danmark Pris, og man maa haabe, at den vil blive hørt viden omkring hjemme og ude. De skarpe, maleriske Dybtryksbilleder lader ogsaa genkende mange katholske Institutioner: Vi ser ned i St. Ansgars Præste-

gaards Have i Kbhvn., i Odense Kirkens Front, Kirkens i Aakirkeby m. fl. — I denne Sammenhæng kan vi hen- vise til et lignende Værk, omend over en ganske anden Jordplet: »*Österreichs Bergwelt und Bergvolk*« af Dr. S. Moser (Innsbruck, Tyrolia 1937, Bd. 1, 224 S., 15 Sch.). Pragt- fulde Billeder viser os især Tyrols Bjerge og Menneske- typer, dets Kirker, Krucifikser og »Marterln«. Ogsaa Digte og Smaaskildringer ind imellem de vidunderlige Billeder fortæller om Bjergmennesker og katholske Mennesker.

—z.

Nye nationale Værker.

Det første Hæfte af en ny »*Danmark Historie*« af Vilh. la Cour er udkommet paa Berlingske Forlag og skal efter- følges af 11 andre, hvert paa 48 Sider til en Pris af Kr. 1,50, og baade Billeder og den levende Fremstilling lover, at den kyndige Forfatter vil skænke os et Værk, som sætter sin Ære i at benytte de nyeste Erkendelser og Fund og fremlægge dem ved Hjælp af det nyeste Bog- udstyr. Hvor Forf. omtaler de religiøse Kræfter, i Kapitlet »Magterne« vilde vi ønske, at Etnologiens allernyeste Re- sultater (W. Schmidt) tilbørligt maatte benyttes. — Hirsch- sprungs Forlag har udsendt det første Hæfte af »*Den danske Litteraturs Historie*« af Oluf Friis (40 S. for Kr. 1,25), som ogsaa er yderst lovende med Hensyn til den konkrete Fremstilling og Illustrationerne, og fordi den er beregnet paa at blive færdig indenfor overskuelig Tid. Det 1. Hæfte naar allerede Omtalen af den kristne Middelalder, Tiden, hvor Klostre og Domkapitler hyldede Grundsætningen: »*Et Kloster uden Bibliothek er som en Fæstning uden Vaaben- kammer*«. Naar begge Værkerne foreligger færdige, vil vi komme tilbage til dem.

—z.

En Vejviser gennem vor Tids Opdragelsesvidenskab.

Den fremragende flamske Pædagog Fr. de Houre, hvis Arbejder »*Philosophie Pédagogique*« og »*Le Catholicisme, ses pédagogues et sa pédagogie*« er blevet oversat til flere Sprog, gør os sammen med L. Breckx bekendt med »*Le Maitres de la pédagogie contemporaine*«. (Bruges, Charles Beyart 590 S., Belgas 12,—.) Et Kæmpearbejde ligger bag denne Bog. Af hver enkelt af de anførte Pædagoger gives en Levnedsskitse med Fotografi. Hertil slutter sig en Bi- bliografi, en Kritik af deres System og for manges Vedkom- mende yderligere karakteristiske Eksempler fra deres Ho- vedarbejder. Man har her samlet Kvintessensen af det, som Samtidens bedste Forfattere har skrevet over dette Emne. Man forstaar derfor saa godt, at første Oplag (4000 Eks- emplarer) af den flamske Original blev udsolgt paa seks Uger. Den franske Oversættelse kan regne med en endnu større Udbredelse.

A.P.

En udmærket Cicerone.

Det var en god Idé af *H. Hirschsprung's Forlag* paa Om-
slaget af *Professor Østrups Erindringer* (256 S., Kr. 9,50,) at bringe Forfatterens Portræt. I dette Ansigt synes at være Beslutsomhed, Godhed, Klogskab og en elskværdig Humor. Gerne lytter man til en saadan Personlighed, naar den i saa usædvanlig Grad er bevandret (bogstavelig taget) i Verden før og efter Krigen og saa godt forstaar at karakterisere Personer og Strømninger. For Eks. er den Maade, hvorpaa Østrup gør os bekendt med det gamle og nye Tyrki, mesterlig. Han spiller ikke under Dække med sine Anskuelser, men vil heller ikke paatvinge Læseren dem. Ofte tager man ogsaa Afstand fra dem. Dette gælder særlig om hans Udtalelser om Forholdet mellem Religion og Moral, Tro og Fornuft. Mesterlig er hans Satire over Nationalsocialisternes nordiske Mythe, uden at disse dog nævnes. Det sker kun ved Paralleller: »Den overspændte tyrkiske Nationalisme har bidt sig fast i den Theori, at Tyrkerne er Verdens ældste Kulturnation, hvorfra Impulserne er udgaaet til alle andre; hvad der overhovedet duer i denne Verden, var oprindeligt tyrkisk... Denne mærkelige Tro, i Ordets bogstaveligste Betydning Tyrkertro er ikke det første Udslag, man har oplevet af en overdreven Nationalismes videnskabelige Forvildthed; den lærde Olof Rudbeck skrev i det syttende Aarhundrede et stort Værk, hvori han beviste... at Sverige, som var hans Fædreland, var Hjemstedet for alle Oldtidens berømmelige Folkeslag, Tyrkerne... tillader sig den samme Slags Taabeligheder«. (209, se endvidere 215, 220 ff.). »Selvironiens kostelige Gave« (234) er et særligt Krydderi ved Bogen. —ch—

Fra Hovedstad og Provins.

Diskussion i Academicum Catholicum.

Onsdag d. 17. Nov. indledede Forfatter, Kommunelærer Kr. Vestergaard en Diskussion om Ungdommens Seksualoplysning. Idet Indlederen fastholdt Forældrenes primære og Skolens sekundære Ret til at give Børnene den seksuelle Oplysning, fremsætter han sit Standpunkt saaledes, at hvis Forældrene svigter, maa Skolen tage Sagen op. Oplysningen bør gives som Svar paa Børnenes Spørgsmaal ligegyldig i hvilke Linier, dog vilde han mene, at en mere dybtgaaende Oplysning, fremkaldt ved Foreteelser i Klasse eller Skole eller paa anden Maade, tilkommer det Klasselæreren at give. Med Hensyn til Alderen kan der ikke gives Regler, man maa rette sig efter Børnenes Udviklingstrin; men at Oplysning skal gives, før Puberteten indtræder, er givet. Derefter gav Indlederen nogle Eksempler paa, hvorledes

han praktiserer denne Undervisning. Diskussionen indledes af Pater Küpferle, S. J., hvis væsentligste Indvending var, at Problemet, som Indlederen fremstillede det, var taget ud af sin Helhed. Oplysning er kun en Del af seksuel Opdragelse. Det afgørende er, om Oplysning skader eller gavner. Almindelig vil Oplysning i en for tidlig Alder n rmost skade: men vi Katholiker har i Skriftemaalet en Institution, der i rette  jeblik vil give Oplysning. Den Oplysning, der skal gives, maa være individuel. Foruden Oplysning maa Vilje og Karakter styrkes, og her kan Religionen ikke udelades. Skolens Ret er sekundær; at Forældrene ikke g r deres Pligt, skal ikke medføre, at de dispenseres derfra. Derefter talte cand. mag. Schou, Ingeniør Wissum, Politivadokat Lolinga, Sekretær Odgaard, Byretssekret r Lauritzen, der særlig decideret gik mod Indlederens Standpunkt, Dr. Askeby og Gymnastikl rerinde Frøken Jonas. Der var ca. 40 Deltagere.

Katholsk Ungdomsv rns Fest for de 14-aarige.

150 Gæster tog den 11. Nov. Plads ved de blomstersmykkede Borde i Vesterhus. Sognepræst, Hr. Pater Lønskov holdt den gejstlige Tale til de unge og deres Forældre; gaaende ud fra Tidens Sportsinteresse manede Taleren med  gle jysk Gemyt til Troskab mod Kirke og Hjem i de unge Aar, medens L gmandstaleren, Hr. Filip Lange, selv ung, forstod at faa de unge i Tale paa en baade tankevækkende som morsom Maade. — Efter Kaffebordet opmuntrede Frk. Maria Wissum og Hr. Erhard Schandorp-Beck de unge til at slutte sig til de stedlige Ungdomsforeninger. Hr. Pater N sen slog til Lyd for »Katholsk Ungdom«, og Aftenen sluttede med en ypperlig Opl sning, hvor Hr. Pastor Benzon med meget Lune l ste H. K. Hafstr ms lille Fortælling »Da lille Lauritz solgte sin Sjæl« af »Jyder for Vor Herre«. — Denne Aften sluttede sig smukt til den Række af Fester, som Ungdomsværnet nu i en lang Aarrække har indbudt til hver November Maaned.

Fra den vide Verden.

Verdensudstillingens pavelige Pavillon.

Generalsekretariatet for Verdensudstillingens katolske Komité meddeler, at Verdensudstillingens pavelige Pavillon daglig besøges af henved 600 Mennesker. Hver Uge sælges henved 1500 Eksemplarer af den Hellige Skrift og af den pavelige Encyklika om Kommunismen. Særlig Interesse vækker de Billeder, der fremstiller Menneskets forskellige Livsaldre, og Bogafdelingen. Den musikalske Underhold-

ning, som hver Aften udføres af »Trækorsets smaa Sangere«, et berømt Pariser-Drengekor, samler stadig et stort Antal Tilhørere.

Den h. Messe læses ved Pariserudstillingen.

Helgenbiografernes Jubilæum.

Bollandisternes berømte Selskab i Belgien fejrer i Aar 100-Aaret for Genoptagelsen af sin Virksomhed. Takket være den belgiske Regerings Hjælp kunde Jesuitterne Bonne, van der Moere, Coppens og senere van Ecke i Aaret 1837 atter genoptage deres over hele Verden berømte hagiografiske Studier (d. v. s. om Helgener). Bl. Medarbejdere, som i Aarenes Løb har gjort sig særligt bemærkede, skal nævnes: P. Tinnebroeck, Specialist i den slaviske og russiske Hagiografi, P. de Buck, som studerede Katakombemartyrernes Historie, P. Carpentiner, som beskæftigede sig med den æthiopiske Kalender, og P. Matagne, Specialist i den syriske og armenske Martyriologi. Siden 1882 udkommer de af P. de Smedt startede »Analecta Bollandiana«, som i Dag omfatter 54 Bind og frembyder en uudtømmelig Kilde af Materiale, som er baseret paa den strengeste Kritiks Principper. Bollandisterne kan gøre Krav paa at være dem, der fuldstændig har fornyet Hagiografien (Videnskaben om Helgener). Saaledes har vi f. Eks. dem at takke for den Dokumentsamling »Subsidia hagiografica«, som tæller ikke mindre end 37 Bind. Bollandisterne har til Huse i et Seminarium i Bruxelles.

„Julekærten“ 1937 (det katolske Julehæfte) er udkommet. Pris: Kr. 1.45. Faas i »Katholsk Boghandel«, Stenosgade 3, og ved Kirkerne. Indhold: Omslaget efter et Maleri: Madonna med Barnet af Carlo Maratta († 1713). Titelblad: Madonnastudie af Raffael. »Lovsang ved Krybben«, Digt af Arne Hall Jensen, Initialer af Anker Kjerulff. »Ved min Herres Krybbe« af H. D. T. Kiærulff. »Tyrol —« af Jørgen Berg, med 4 fotografiske Gengivelser. »Seks Mennesker, eet Sind«, Fortælling af Tove Frydenlund, illustreret af Poul Beck. »Abbed Jens af Øm Kloster« af Kjeld Geertz-Hansen, Illustration af Birgitte West. »Fru Moders Billede«, et historisk Fragment af Karen Plovgaard, illustreret af Lilly Balle. »Cilia« ved Olaf Jan Ballin; 2 fotografiske Gengivelser og 2 Vignetter af René Lens. »Japanske Kvinder« af Thorbjørn Møller; 5 fotografiske Gengivelser. »Fra Jul til Hellig-Tre-Konger«, billedsider. »Paa Kontoret Julcaften« af Emil Rønnow. Illustreret af Poul Beck. Barn- domserindring af A. A.; Tegning af Else Vedel Schmidt. »Da Oldefar var Dreng«, Fortælling for smaa Børn af Onkel Claus. »Pius piissime« af Holger K.-Hafstrøm, illustreret af Erik Andersen.

Meddelelse fra Katholsk Menighedskontor (Bredgade 64. Kbhvn.)

For at foranledige en rettidig Regnskabsafslutning vil Kontoret, foruden den sædvanlige Kontortid Kl. 15—17, tillige være aabent hver **Lørdag Aften i December Maaned Kl. 19—20.**

De, der endnu ikke har betalt Kirkeskat eller Abonnement paa Nordisk Ugeblad etc. for indeværende Aar, bedes snarest indbetale disse Beløb. Kontorets Postgiro Nr. er 253 05.

Husk! Enhver Katholik, Mand eller Kvinde, der paa nogen Maade forma'r det, er i sin Samvittighed forpligtet til efter Evne at betale Kirkeskat til sin Sognekirke.

Ordrup. Søndag den 5. December Kl. 10 Levitmesse til Ære for den hellige Apostel Andreas. Hele Menigheden indbydes til denne Fest for vor Kirkes Værnehelgen. *P. Lønsskov.*

Bruger De protestantiske Sange

til Deres katolske Fester i Hjem og Kirke? Ellers send Oplysninger, og De faar en katolsk Sang, munter eller alvorlig. **H. K. Hafstrøm, Randers.**

Juleindsamling. Med Vikariatets Tilladelse agter undertegnede, ligesom de foregaaende Aar, i Anledning af Julen at foranstalte en **Indsamling til Fordel for de fattige i St. Ansgars-, Sakraments- og St. Andreas Sogn.** Det er vort Haab, at enhver efter Evne vil yde sin Skærv heril. De, som ønsker at komme i Betragtning, maa inden 14. December personlig henvende sig hos en af Præsterne, eller hos en af undertegnede:

Pastor v. d. Kellenburg, Bredg. 64. Pastor F. Ronge, Nørrebrog. 27 C. St. Andreas Præstegaard, Ordrup. Fru A. Osterhammel, Frederiksborgg. 54^a. Frk. F. Stratbøcker, Jægersborgallé 19, Charl. Fru H. Günther, Bangertsg. 11.

Reserver den 11. Januar

**til den store Niels Steensens Fest
i Grundtvigs Hus!**

Kirkelig Kalender.

Nov.-Dec.

28. S. 1. Søndag i Advent.

29. M. Vigilie.

30. Ti. Andreas.

1. O. Ferialdag.

2. T. Bibiana.

3. F. FRANS XAVER.

4. L. Petrus Chysologus.

Nov.

5. S. 2. Søndag i Advent.

6. M. Nicolaus.

7. Ti. Ambrosius. — Vigilie.

8. O. MARIAS UBESMIT-
TEDE UNDFANGELSE.

9. T. 2. i Jktaven.

10. F. Oktav af Frans Xaver.

11. L. Damasus I.

Nov.-Dec.

Ugens Messebønner.

28. S. 1. Søndag I Advent (2-44); 2. Sæt Bønner: Gudsmoder ((83)-[87]), 3. Sæt Bønner: For Kirken eller for Paven ((123, 122)-[107]).

29. M. Vigilie (762-592); 2. Ferialdagen (2-45), 3. Saturninus (763-593).

30. Ti. Andreas, Apostel (766-595); 2. Ferialdagen (2-45).

1. O. † Ferialdag; foregaaende Søndags Messe (2-44) uden *Credo* og uden *Alleluja*-Vers; 2. og 3. som Søndag; alm. Præfation (525-42).

2. T † Bibiana (770-598); 2. Ferialdagen (2-45), 3. Gudsmoder ((83)-[87]).

3. F. Frans Xaver, Værnehelgen for alle Missioner (770-599); 2. Ferialdagen (2-45).

4. L. Petrus Chysologus (771-600); 2. Frans Xavers Oktav (771-599), 3. Ferialdagen (2-45). 4. Barbara ([56]-[56]).

M.-K. Rosenkranskirken. »Maria Rosenkransdronning« (Yngre Afdeling) har faaet nyt Navn »Stella Matutina«. **M.:** Torsdag d. 9. Dec. i Kapellet Frbg. Allé 74. **F.-K.:** Sønd. d. 12. Dec. Kl. 8.

Jesu Hjerter K. »Immaculata« **F.-K.:** Søndag d. 28. Nov.

A.C. Onsdag d. 1. Dec. Kl. 20 i Vesterhus, Vestervoldg. 115³.
Pater, Dr. phil. A. Otto S. J.: Kirkens guddommelige og menneskelige Side. Foredrag. Gæstekort hos Administratoren.

NB: Ved en beklagelig Fejltagelse er Gironumret opgivet forkert paa forrige Udsendelse. A. C.'s Gironummer er: **20996.**

Administratores.

St. Ansgars Kirke. Lørdag d. 27. Nov. Kl. 8^{1/4} lader St. Ansgars Kirkes Forvaltningsraad læse en Sjælemesse for de afdøde Medlemmer af Forvaltningsraadet.

Ansgarius-Bonifatius-Foreningen forelægger Ud-
 deling af Understøttelse til Vikariatets Missionsstationer medio
 December. Ansøgninger fra d'Hrr. Sognepræster bedes indsendt
 til undertegnede inden 8. December.

Kbhvn. K., Bredgade 64.

Ph. v. d. Kettenburg,

Sognepræst ved St. Ansgar,

Formand f. Ansg.-Bonif.-Foren.

Den 21. Novbr. 1937.

Kalenderen for 1938

er udkommen og faas hos **Ekspeditionen**, Katholsk Menighedskontor, Bredg. 64, Kbhvn. K. (Kl. 15-17), og i Katholsk Boghandel, Stenosg. 3, Kbhvn. V. Pris **40 Øre**. Kalenderen tilsendes mod Indsendelse af 50 Øre i Frimærker.

Ansgariusforeningen.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
 Svanemosegaardsvvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 25. November.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, I alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 49

Søndag den 5. December

1937

INDHOLD: Anton Pedersen. — Sandhedssolen. — Franskmandenes Rekord. — En katholsk Statsmand. — I Niels Steensens Spor. — Dansk Præstegaardsliv. — Dobbelt Maal, dobbelt Moral. — Mariakongregationen „Regina Virginum“ i Aarhus. — Mine Smykker. — Frimureriet i Schweiz. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Anton Pedersen.

Faa af vore Katholiker har været saa godt kendt af det store Publikum som Anton Pedersen. Som Indehaver af »Wivel«, Københavns fineste Restaurant, kunde han ikke blive andet. Han var født 1868 i Nærheden af Vejle, hvor hans Fader havde en lignende Stilling som Sønnen, dog i betydelig mindre Stil. Han kom til at gaa den sædvanlige Vej i hans Fag og fik sin Uddannelse paa store Hoteller her hjemme og i Udlandet. Omkring 1915 maa han være gaaet over til den katholske Kirke, og han blev en meget from og virksom katholsk Kristen. Han havde et varmt Hjerte for alle, der var i Nød, og var rede til at hjælpe, naar han blot kunde. Det var for ham, der selv havde været fattig, en Samvittighedssag at støtte dem, der var i Nød. Han hjalp beredvilligt, og han hjalp rigeligt, saa hans pludselige Død i 1929 betød sikkert en stor Skuffelse for mange. Det var en Automobilulykke, der saa uventet berøvede den elskværdige, kun 61-aarige Mand Livet.

Om sin Konversion fortalte han jævnt og kønt i Uge-

bladet 1920 som Svar paa det Rundspørge, Redaktøren udsendte til en Række af de mest kendte Katholiker, og vi kan her gengive det væsentlige, han sagde herom. Det lyder saaledes: »Fra jeg var ung, var jeg religiøst anlagt, og min Moder var en god Lutheraner. Jeg maatte i min tidligste Ungdom arbejde meget strengt her hjemme og i Udlandet, hvor jeg blev en Beundrer af Anarkismen, fordi jeg syntes, at alle fattige, særlig i Rusland, blev saa haardt og uretfærdigt behandlet af de rige. Jeg forlod dog denne Lære og gik nogle Aar over til Socialdemokratiet, fordi jeg syntes, at det var det eneste Sted, hvor Arbejdere og fattige kunde finde Trøst og Beskyttelse. Derefter blev jeg Ateist og kunde ikke forstaa, at der kunde være en Gud, der tillod al den Uretfærdighed og Ulykke, Verden var fuld af; min Forstand sagde mig dog, at en Gud eksisterede. Jeg kunde dog ikke finde Ro og Støtte heri og gik ved Læsning af Annie Besants Bøger over til Theosofien, som tiltalte mig i høj Grad, men heller ikke her fandt jeg det, jeg søgte. Jeg blev en Aarrække en Slider og Stræber, og der blev ikke Tid til at tænke paa det evige. Jeg fik saa Kapital, men jeg blev slet ikke glad herved, tværtimod blev denne en Plage fra alle Sider; jeg bemærkede, at alle rige Mænd og Kvinder saa saa haarde og uglade ud, og tænkte, at det vistnok ikke var den rette Vej til Glæde og Lykke i den kommende Alderdom.

Saa var jeg i fire — fem Aar dybt melankolsk og søgte Ensomhed hjemme og i Naturen, hvad der altid gjorde mig godt. I en dybt nedslaaet Periode gik jeg Langfredag i Jesu Hjertes Kirke i København, og der blev jeg dybt grebet; jeg mærkede absolut, at her i denne katholske Kirke var Gud til Stede, og dette førte til min Konversion. Den protestantiske Kirke var mig altid kold, den ringe Andagt stødte mig, og dens Præster var mig for verdslige. Ligeledes stødte det mig, at Ægteskabet der kunde opløses, trods Skriften siger, at hvad Gud har sammenføjet, kan Mennesker ikke skille, og at den protestantiske Kirke holdes lukket undtagen til Gudstjenesten om Søndagen. Jeg kunde ikke tro, at den ca. 2000 Aar gamle Kirke i ca. 1500 Aar havde udbredt en fejl Lære, at alle de store Helgener og fromme Mænd skulde have forkyndt en ikke rigtig Lære,

men at denne først blev i Christi sande Aand, da den frafaldne Præst Morten Luther rensede den. Jeg elskede straks den Stilhed og Ydmyghed, der hersker i vor hellige Kirke, at Fingrene ved Indgangen dyppes i viet Vand, Skriftemaalets vidunderlige Rensning med paafølgende Fred, at Guds hellige Udsendinge bliver saa højt agtede, at Gudsmoder æres, og den Kraft og Lykke, det bringer enhver, som søger hendes Forbøn.«

Niels Hansen.

SANDHEDSSOLEN

*Guds Sandhed saa' sig sejrerssæl.
Som Solen klar den steg
og lyste for en Søger-Sjæl,
saa Nat og Mørke veg,*

*Ja, Solen har sit gamle Tag:
Den kommer, Livet gror.
Og saadan som den er i Dag,
var den i Gaar, i Fjor.*

*Og Sandhedssolen, som paa Jord
steg frem saa varm og væn
i Jesus Christus, Livsens Ord,
er evigt suveræn.*

*I Gaar — i nitten Hundred Aar —
den var, som nu den er.
Den skabte, og den skaber Vaar.
Den Livet bar — og bær.*

*Naar Sol staar op, er Fuglen ør
af Glæde paa sin Gren.
En Fryd saa stærk som aldrig før
gaar den til Marv og Ben.*

*Og Manden, som i Længslens Land
har savnet Lysets Glød,
hans Fryd var over al Forstand,
da Sandheds Sol frembrød.*

Lars Eskeland, „Heimferd“.

Franskmændenes Rekord.

Her er ikke Tale om Sportskampe, om Sejre vundet under en Olympiade, om de højeste Muskelpræstationer. Nej, vort Blik er rettet mod et Felt, der ligger saa uendelig meget højere. Og her gaar Franskmændene i Spidsen i Kampen baade for fordærvelige Ideer og for de højeste Idealer.

Man ved, at Encyklopædisterne var de ivrigste Missionærer for Fritænkeriet, som fik en saa stor Succes. Man kender deres ledende Ideer i al Almindelighed. Ønsker man at lære disse nærmere at kende, kan dette Ønske let opfyldes, naar man griber Bogen »*Les Philosophes du XVIIIe siècle*« af *Joseph Dedieu* (Paris. A. Hatier, 602 S.). Særlig karakteristiske Afsnit fra Filosoffernes Værker i Forbindelse med gode Indledninger og Anmærkninger gør Læseren fortrolig med denne Aandsretning og sætter ham i Stand til selv at bedømme Franskmændenes Rekord paa dette Felt.

M. Gillet, O.P. vender sig i sin Bog: »*Appel au Bon Sens*« (Paris. Editions Spes, 320 S., Frchs. 15,—) meget skarpt imod denne Retning og dens farlige Følger. Nutidens Daarskaber stiller Forfatteren i en Række Foredrag overfor Fortidens Klogskab. I fjerde Kapitel siger han: »Det Aarhundrede, vi lever i, har givet Voldsmagten Oprejning. Denne raser overalt og trænger igennem selv i vor Tale og vore Lege Mange af vore Samtidige er naaet saa vidt, saa de tror, at kun Voldsmagten kan hjælpe Nationerne til at genfinde deres Ligevægt. ... Vi staar maa-ske i Begreb med at se den ene Halvdel af Menneskeheden raat kaste sig over den anden Halvdel og drukne den i et Blodbad.« Forfatteren stiller den brutale Magt op overfor den kristelige Kærligheds Magt. Med Stolthed fastslaar han en fransk Rekord paa dette Punkt: »Kendsgerningen er, at Frankrig er det Land, der altid har skænket Kirken flest Missionærer. I Dag er der 9000 franske Missionærer.« Han anfører som Vidnesbyrd Koloniforfatterne *Gaston Pelletier* og *Louis Roubeud*, som er henrevet af Beundring for Kærlighedens Vidunderværker i de katolske Missioner, og betoner, at henved Halvdelen af Hospitalerne, Vajsenhusene og Spedalskhedshjemmene i disse Missioner passes af franske Missionærer.

Hvor fattige fremtræder ikke det 18. Aarhundredes Filosoffer sammenlignet med disse Helte, som giver Livet som Indsats for fremmede Mennesker for at gøre dem lykkelige for Tid og Evighed. En Række af disse kristne Helte, som gør den franske Nation Ære, og som dog bliver saa lidt værdsatte, præsenteres vi for i *Emm. Legrand's*

Bog: »*Apôtres et Martyrs du bienheureux de Brèbeuf ou bienheureux Chapdelaine*« (Paris, Tequi, 290 S.) i Dag interesserer særlig Kapitlerne om de franske Missionærer i Japan og Kina os.

Vidt berømt blev en Missionær, som var noget helt for sig selv, nemlig Charles de Foucauld. Johannes Jørgensen har skildret ham for os. Hvilket Trylleri af Liv og Stræben, der udstraaler fra denne apostolske Eneboer, fortæller *Emmanuel Grevin* os i »*Voyage au Hoggar*« (Paris, Edition Stock, 210 S., Frcs. 15.). Forfatteren tog som Turist til det sydlige af fransk Sahara. Han gør os fortrolig med Karaktertyper blandt Folket og forstaar at opulle den storslaaede Natur for os som et Turisternes Paradis. Pragtfulde Illustrationer giver hans Ord dobbelt Vægt. Hvad der slog ham var, at han stadig mødte Mindet om Foucauld, lige fra El Golea, hvor hans Grav findes, til Tamanrasset og Assekrem. »Foucauld« — det var som et Ekko fra Kondiaen.« Mod Slutningen af sin Rejse spørger Grevin, overfor hvem han vel skal udtrykke sin Tak for alle de fremmedartede, lykkelige Indtryk. Han vender sig til Foucauld, som havde overladt sin Skæbne til den almægtige Herre; som vilde være Eneboer og blev den største blandt alle Nomader, som ønskede Glemsel og Stilhed, og som i Dag er Navnkundighedens Bytte. Fra Middelhavet til Niger — overalt er han til Stede — Troende, Atheister, Muhammedanere, alle elsker de ham og ærer ham.«

E. Housse, C.S.S.R. fører os paa Sporet af en anden Missionær i sin Bog: »*Le R. P. Xavier Munier, C.S.S.R., Des Andes à l'Archipel de Chiloé.*« (Saint Etienne (Loire), Bureaux de l'Apôtre du Foyer, 174 S. Frcs. 16). Efter Fuldendelsen af sine Studier (1897) viede Munier sig helt til det opslidende Missionsarbejde under de allervanskeligste Forhold, indtil Døden indhentede ham midt under hans Arbejde (1932). Men Forfatteren, som arbejdede Side om Side med Munier, fortæller ogsaa om de store Resultater, som blev opnaaet blandt de mest forladte Sjæle, Hedninger saavel som Kristne. Man føler, at det er Selvoplevelser, der fortælles i denne Bog, der ogsaa i Ord og Billeder giver et levende Billede af selve Chile.

»Glæden ved at bekendtgøre et Land, hvor Frankrig arbejder« har arbejdet med ved Bogen: »*Une tribu tombée de la lune*« *Jean Godefroy* (Paris 6, Emmanuel Vitte, 208 S., Frcs. 10). Missionæren fortæller os de Iagttagelser, som han gør under mange Aars Ophold paa Ny-Hebriderne, særlig paa Øen Voa. Kostbare Meddelelser for Etnologerne, fængslende for enhver Læser. Det samme gælder om *Joseph Guis'* Bog: »*La vie des Papous*« (Issoudun (Indre), Archiconfrerie de N.—D. du Sacré-Coeur, 238 S., Frcs. 8.). Paa

samme Forlag er udkommet *Alexis Henkelmann: »En bourlinguant sur la Mer de Corail«* (192 S., Frcs. 8.). Forfatteren, en Lægbroder, var en af den fintdannede Pater Guis' trofaste Medarbejdere. Meget morsomt skildrer han en Række Oplevelser fra Missionslivet paa de australske Øer. Hvor megen skjult Heroisme blomstrer ikke langt borte fra Hjemmet blandt fremmede Mennesker!

Stadig dukker Problemet om at føle med og leve sig ind i helt fremmede Forhold op, for at kunne komme helt ind til Sjælene og deres Behov. Hvad er mere naturligt, end at Missionærer udveksler deres Erfaringer i denne Retning? Saaledes opstod Indstiftelsen af *La semaine de missiologie de Louvain*. Beretningen om den 13. Foranstaltning af denne Art bærer Titlen: *»Expectatio gentium, pour repondre à leur attente«*. De franske Foredrag og Diskussioner ved denne Kongres er under denne Titel udkommet i et smukt Bind hos l'Édition Universelle, S.A. (Bruxelles, 188 S., Frcs. 24.). Meget af det, der her er sagt om de sortes religiøse Karakter og om de indfødtes Skikke, giver vigtige Oplysninger og Vink ogsaa for andre Forhold. Vi ser, at Franskmændene ikke alene har fremragende Repræsentanter inden for Missionerne, men ogsaa i »Missiologien«.

Et fortsat fredeligt Korstog gennemføres saaledes af den franske Nations Sønner for at udvide Guds Rige, for at fravriste Mørkets Magter helligt Land. Sønner af andre Nationer kappes med dem, men de maa dog beundrende uden Misundelse tilkende Franskmændene Sejrspalmerne paa dette enestaaende ophøjede Omraade.

A. P.

En katholsk Statsmand.

Da den tidligere Rigskansler Brüning ikke alene fandt et Tilholdssted i De Forenede Stater, men ogsaa blev udnævnt til Professor ved Harvard-Universitetet, gav national-socialistiske Blade deres Ærgrelse Luft i ond-sindede Bemærkninger. I denne Anledning fremkom i det ansete amerikanske Tidsskrift »The Catholic World« (Juli 1937) en hædrende Artikel om »Manden, som kunde have frelst Europa«. Vi gengiver her et Uddrag af denne Artikel:

Der findes ingen Steder mere solide Katholiker end i Münster; de har ved Siden af Betragtningens Evne en ejendommelig Stejlhed, naar det gælder det praktiske Liv; men ganske vist gør deres overvejende Alvor dem mindre tiltrækkende udadtil end de gemytlige, ekspansive Bayere.

Omkring Drengen, der opvoksede i et snørklet, gammelt Hus, var der Minder om Præster, Digttere og Fyrster, som:

gennem de første Tiaar af det 19. Aarhundrede havde begyndt paa en Renaissance af den kristne Kultur. De besøgte en Slags Salon, hvor Fyrstinde Gallitzin præsiderede, en fortræffelig Dame, der fortjener saa god en Biografi, som nogen Kvinde kan have fortjent. Der udstraalede en saadan intellektuel Kraft fra denne Gruppe, at Goethe ikke kunde afholde sig fra at besøge den, skønt dens Medlemmer praktisk talt i enhver Henseende var Modstandere af det, som han repræsenterede. Endnu er der ikke noget, som Brüning holder mere af at tale om end disse Mennesker, saa man kan let forestille sig, hvilken Fortryllelse de øvede paa ham i de Dage, da hans største Ærgerrighed vel sagtens maa have været at blive Videnskabsmand og maa-ske Digter.

Denne Ærgerrighed maa tages alvorligt. Hvis man kun læser de Ting, han har skrevet efter sin Indtræden i det politiske Liv, faar man Indtryk af, at den Mand kun levede for Kendsgerninger og Tal. Mange Aar igennem, efter Krigen, var Skattevæsenet hans særlige Anliggende. Der er ingen Tvivl om, at saadanne Afhandlinger — og af dem er der nogle faa — gav Grundlaget for den Legende, at han er en mærkelig streng og utilnærmelig Person. Kort sagt: en Slags Gandhi! Det er nær ved at være det stik modsatte af Sandheden. Kun faa har vidst at vurdere Samtalens Kunst højere end han eller haft Forstaaelsen af, hvilken Betydning en Flaske Vin kan have for at sætte en god Samtale i Gang. Som ung Mand gav han en Oversættelse paa Vers af et af Racines Dramaer, og smaa Bind af Goethe og Schiller følger ham endnu til Stadighed. Det var Paters »Marius«, denne udprægede flamske Bog, der indførte ham i den engelske Litteratur.

Som alle hans ligesindede elskede han Naturen. Han kan endnu beskrive næsten ethvert sneklædt Bjerg i den Egn af Schlesien, hvor hans Karriere som Partimand begyndte, og hans Studenterliv i det skønne, gamle Strassburg bevirkede, at han blev fuldtud fortrolig med denne Bys og Egns Skønhed. Hvad der synes at gøre mest Indtryk paa ham, er farverig Enkelhed, en Skønhed, som hverken er prunkende, kolossal eller sparsom, men som straalere af al Foraarets og Efteraarets Ynde. Muligvis kan dette Valg forklares ved et følsomt, nervøst Temperament, stærkt under Kontrol, men altid rede.

Moderen, som saa denne Søn, dengang en flyvefærdig Universitetsstudent og ikke særlig stærk, drage af Sted til Krigen, maa have spurgt sig selv, hvor mange Uger han vilde kunne holde til det. Og dog, gennem ren og skær Viljesenergi blev han en saa dygtig Kompagniofficer, som nogen Sinde har baaret Uniform. Han fik overdraget van-

skelige og farlige Missioner. En Officer skulde daglig besøge hver af de Stillinger, som blev holdt af hans Tropper, uanset alle Hindringer; og jeg har stadig vanskeligt ved at forestille mig, hvordan en Mand af Brüning's Fysik bar sig ad med at krybe, under Ilden, fra Granathul til Granathul, saa han vandt sine Troppers Hengivenhed i den Grad, at nogle af dem Aar efter vovede Livet for hans Skyld. Han gjorde en Mængde ualmindelige Erfaringer og lærte, hvad det vil sige at føle sin Sjæl blive staalsat. De af os, som kom fra Krigen med mindre Selvdisciplin, end vi havde, da vi kom ind i den, kan kun lytte og ryste paa Hovedet.

Saa kom den Dag, da Krigen var forbi, og den tyske Soldat vendte hjem til et Land, der var splittet af Revolution og undergravet af pinagtige Ofre. Der var aldrig nok at spise. Der var saa knapt med Huse, at mange maatte sove paa Gaderne. Tumulter og Slagsmaal skræmmede Borgerne fra Vid og Sans. Ikke desto mindre blev dog paa en eller anden Maade en Regering dannet. De katolske Vælgere viste en i Sandhed forbavsende Solidaritet og genoptog snart Arbejdet med at forsvare baade Kirke og Stat. Overalt vistes der tydeligt, at man havde Vilje til at genoprette og forbedre. Mange mente, at Tusindaarsriget var nær, at Krig nu var afskaffet sammen med andre forældede Institutioner, og at »Demokrati« vilde give enhver, hvad han ønskede. Men der var andre, som tog Folkets Uvilje mod at slutte sig om den gamle Kejsertrone meget ilde op. For dem var en Arbejderregering en forsmædelig Ting. De opgav aldrig deres Fjendtlighed imod den, og den Dag maatte nødvendigvis komme, da de vilde søge at faa Hævn.

Brüning gjore sin Entré paa denne urolige Skueplads i al Beskedenhed. Dr. Sonnenschein, en Præst, som strømmede over af Livfuldhed og Begejstring, var da i Berlin, hvor han var ved at iværksætte et mægtigt religiøst Korstog for social Velfærd. Han samlede Tusinder af fortvivlede Sjæle under sine Vinger og fandt Føde, Klæder og Arbejde til dem. Han prædikede den kristelige Barmhertigheds Evangelium i Telegramstil, men med baade Smag og Kraft. Dr. Sonnenschein var i Sandhed en »Een-Mands-Revolution«, og han gjorde visseligt Katholicismen — social Katholicisme — til den mest omtalte Ting i Berlin. Men han var ikke mere regelbundet, end andre Revolutioner er, og Brüning blev opfordret til at tjene som en Slags Sekretær, hvis Arbejde skulde være at bringe Rede i den haabløse Forvirring i den virksomme Præsts Interesser og Foretagender. Aldrig har to Mænd været mere forskellige. Den ene havde Instinkt for Massernes Psykologi, men kun lidet

Haandelag for Taktik; for den anden var der ikke noget mere kedsommeligt end offentlig Tale, og han havde et medfødt Blik for Realiteter. Dog vedblev de at være Venner, længe efter at Brüning havde paataget sig et endnu vanskeligere Hverv.

De kristelige Fagforeninger var Organisationer af ikke-marxistiske Arbejdere. Hver Gruppe var rekruteret paa konfessionel Basis; men nogle Grupper var katholske, andre protestantiske. Derfor var det muligt inden for »C.G.«, den tyske Forkortelse for Organisationen, at faa Forbindelse i Stand mellem betydelige ikke-marxistiske Partier. Man fik simpelt hen katholske og protestantiske Arbejdsførere sammen og tilraadede dem at samarbejde i Rigsdagen og i Enkeltstaternes Forsamlinger. Denne Mulighed gik op for Brüning, da han blev Sekretær for Adam Stegerwald, Medlem af Kabinettet og maaske den Mand, som havde det største Ansvar for den Form, som »C.G.« endelig antog. Det var karakteristisk for ham, at han nægtede at modtage noget Honorar fra Foreningerne; han følte nemlig, at det var langt mere betydningsfuldt for ham at kunne true med at fratræde, naar en Fejl ikke kunde afværges paa anden Maade.

A. M. O. (Sluttet.)

I Niels Steensens Spor.

(Sluttet.)

I Florens saa det til at begynde med sort ud for Niels Steensen-Pilegrimmen, trods det herligste Septembervejr, som udgød sine gyldne Straaler saa rigeligt over Byen, at de mest uforsagte søgte Lindring for Varmen i Arnos graagrønne Vande. Tiden var kort og Sprogvanskelighederne store. Der gik en halv Dag alene med at opstøve det saa kendte Ungdomsbillede i Uffizierne; det er jo ikke i den almen tilgængelige Samling. Hvor mange Timer skal der saa først til for at finde sig til Rette i Bibliotheker og Arkiver. Saa vilde Skæbnen desuden, at Biblioteca Laurenziana, Medicæernes, N. St.s fyrstelige Venners Bogsamling, netop var lukket i disse Dage. Ved San Lorenzo, hvor den danske Forsker ligger begravet, har man saa mange store Mindesmærker og verdensberømte Kunstværker, at et enkelt Gravmæle let glemmes, og den unge, energiske Prior Roselli, som ikke ret længe har beklædt sit Embede, har i øvrigt nok at gøre med de kirkelige Pligter ved den historiske Dom.

Alligevel har Udbyttet i Grunden været tilfredsstillende, og Hensigten med dette Firenzebesøg blev naaet. Lad mig kort gøre Resultaterne op. Fremfor alt maa jeg mindes

Besøget hos den florentinske Ærkebiskop, Elias Kardinal Dalla Costa. Dagen i Forvejen var jeg dristigt vandret rundt i det ærværdige Palæes første Sal uden at finde et Menneske i de store Stuer; først da jeg kom ned igen, mødte jeg den unge gejstlige Sekretær, der fik Interesse for N. Steensens og tilsagde mig til Audiens næste Dag. Da jeg kom op, blev jeg stille fortvivlet, thi hele Anticamera var fyldt med ærværdige Søstre og højærværdige Præster, Ordens- og Sækulargejstlighed, selv den violette Farve var repræsenteret. Udsigten til en halv Dags Ventetid gav mig Mod til at styrte efter Sekretæren ind i det sidste Gemak før Modtagelsessalen, og om det nu var min Bøn, som rørte ham, eller mit Italiensk, jeg fik i hvert Fald straks Foretræde. Saa kort det lod sig gøre, satte jeg Kardinalen ind i N. Steensens Sagen, overrakte ham vore N. St. Billeder, bad om hans Protektion for Sagen og Velsignelsen, fik begge Dele og et uforglemmeligt Minde om et Ansigt, der var mere af Aand end Kød, et Væsen fuldt af Værdighed og Kærlighed.

I San Lorenzo læste jeg hver Morgen den hellige Messe. Naar jeg til at begynde med forhørte mig om Steno, det være sig i Sakristiet eller hos Medicæerkapellernes Kustoder, kendte man i bedste Fald kun den Tavle, som Geologerne havde sat op til hans Minde i Korsgangen. Men Prioeren tog sig med Ildhu af Efterforskningen. Ved Hjælp af en Notits, jeg havde fundet paa Nationalbibliotheket, og en Fortegnelse, som man opdagede i Kirkens Arkiv, lykkedes det at fastslaa Gravens Beliggenhed. Den ligger i de saakaldte Solteranei under Kirkens Hovedskib, ved den 4. Søjle til venstre, naar man kommer fra Kirkens Hovedportal, paa den Side af Søjlen, som vender mod Højaltret. Det varede saa igen en Dag, inden vi fik Nøglen til denne Hvælving, som Kirkens Præster, siden Verdenskrigen, ikke har Adgang til, fordi Militæret havde indrettet et Depot for truede Kunstskatte og siden et almindeligt Magasin. Stor var vor Glæde, da vi ledsaget af en Pressefotograf endelig kunde stige ned i denne Krypt og staa ved Stenos Grav. Den er saa jævn og enkel, som Steensens Liv har været de sidste Aar. En Marmorplade med Indskrift midt paa den kalkede Væg, som han hviler under. Her har næppe været ret mange Steno-Dyrkere i de henrundne Aarhundreder. Paa N. Steensens 300 Aars Fødselsdag d. 11. Januar bør denne Stilhed brydes og en Erindringens og ærbødig Hyldests Krans nedlægges paa danske Katholikers Vegne.

Selvfølgelig søger jeg efter de Steder, som har Tilknytning til Niels Steensens Konversion, men der er saamænd afvigende Meninger blandt hans Biografer om, hvor det lille Apothek laa, hvor Søster Maria Flavia virkede.

Godt, at jeg havde A. D. Jørgensen med, han giver gode Fingerpeg for N. St. Geografi. Gaar man over Ponte Vecchio forbi Palazzo Pitti paa Arnos venstre Bred, kommer man til Via Romana parallel med Bobolihaverne; en Sidegade til højre er Via S. Maria. I disse to smalle, delvis mørke Gader laa Annalenaklostrets Bygninger, og paa »Vor Frues Vej« vistnok det Apothek, hvor den unge Nordbo købte sine Salver. Men man søger forgæves efter Erindringer. Klostersamfundet, hvortil den 27-aarige Annalena havde indrettet sit Hus, efter at hun allerede som 15-aarig havde mistet sin Mand, er for længst ophævet. I Via Romana ligger der endnu et Hus, som paa en Marmortavle fører Titlen *Casa di Annalena*. Der var ogsaa et Kapel i Stuen, som jeg saa blive forandret til et Kunstneratelier. Her har muligvis det Alter af Vor Frue staaet, som Steno gav sine Votivlysestager til, efter at han var vendt tilbage til Kirken. Den knappe Tid tillod ikke nærmere Undersøgelser om Stedet og dets Historie.

Ospidale S. Maria Nuova, et af de ældste i Europa, staar til Dels endnu som i Stenos Dage, og man kan levende forestille sig den unge Anatom sammen med sine Venner promenere i Arkaderne. Hospitalets gamle Bøger synes, saa vidt bekendt, intet at vise om hans Tilknytning til denne Institution. Maaske bringer nyere Forskninger mere Lys over dette som over mange andre Forhold i Stenos Liv.

I øvrigt minder hele Florens om den Mand, der havde gjort Byen til sit Hjertes By og her tilbragte de lykkeligste Aar i sit Liv. Han havde den Lykke at finde Mennesker, som beundrede hans Geni og støttede hans Forskertrang paa det fornemste. Han opsugede her med umættelig Tørst al Viden, som Land og Folk kunde byde ham. Det taler dog ikke saa lidt til Fordel for ham, at det var Fromhed og Godhed, som gjorde det dybeste Indtryk paa ham. Den mest glimrende af hans Opdagelser er vist alligevel den Erkendelse, at »vi vide for at ville«. Og da han saa først begyndte at ville Hellighed, blev han heri lige saa stor som i sin Viden.

—z.

Dansk Præstegaardsliv.

En venlig Anmelder af H. G. A. Jørgensens Bog: *Sognepræst og Præstegaard. Dansk Præstegaardsliv gennem 1000 Aar.* (København 1937. Gad. 336 S. Kr. 7,50) kalder Fremstillingen af dens sidste Del lidt kalejdoskopisk, en mindre venlig vilde kalde hele Bogen uden Sammenhæng fra Begyndelsen til Enden. Det er absolut meningsløst at tale

om »Præstegaardsliv« fra Aar 800—1100! Begynde 26 Aar før Ansgar prædikede i Sønderjylland er et rent Falsum. Selve Ansgars Virksomhed blev som bekendt uden Spor i Danmark, og det varede flere Generationer, før der blev bygget Kirker og indrettet ordnede Sogneforhold. Det er en vanskelig Opgave Forfatteren har sat sig, og den er paa ingen Maade løst ved den ganske usammenhængende Skildring af en Række Præsters og deres Familiers Levned og Oplevelser. Forfatteren gengiver Knytlingesagas ganske upaalidelige Beretning om Knud den Hellige og Præstekonen, refererer Visen om Peder Smed og Adser Bonde uden at nævne, at den er en Oversættelse af en tysk Smædevis (han ved det maaske ikke), priser Peder Palladius, der praler af »Evangelii klare Lys«, der nu skinner i Danmark, og samtidig roser de brave Mænd paa Als, der har faaet brændt 12 Hekse, medens der er brændt 40 paa de omliggende Øer (før Reformationen var ingen Hekse brændt her i Danmark) o. s. v. Det virker let komisk, at et Par Steder gengives et enkelt Ord paa fjerne Sprog, f. Eks. oversættes »i Satans Navn« i en Parentes paa hebraisk, til slet ingen Nytte for nogen. Paa Side 101 hedder det, at »religiøst var Evangeliet (d. v. s. Reformationen) en Befrielse for den Tynge, hvormed en ensidig Lovprædiken gennem Aarhundreder havde bebyrdet Samvittighederne.« Hertil skal kun bemærkes, at det var det samme Aarhundrede, der skænkede os en Salme som »Den signede Dag med Fryd vi ser« og en Bog som »Christi Efterfølgelse«. Et enkelt Sted kommer Forfatteren dog paa bedre Tanker og udtaler Sandheder, som man maatte ønske, han i sin Bog mere havde rettet sig efter; saaledes siger han paa Side 94: »Naar Eftertidens Dom over den danske Sognepræst i Senmiddelalderen i det hele er falden ugunstigt ud, kommer det af, at den noget ensidigt er bygget paa Reformationens Kampskrifter. Den vilde formildes, saafremt Samtiden havde efterladt sig fyldigere Vidnesbyrd. Hertil kommer, at Historiens Dom aldrig er ufejlbarlig, men næsten altid maa blive misvisende i daarlig Retning.« Bogen slutter med en fyldig Litteraturfortegnelse, af hvilken det synes at fremgaa, at Forfatteren ikke kender Gertz's ypperlige Ud-gave af middelalderlige historiske Værker fra Danmark i tre store Bind. Mod Indledningskapitlet: Præsten i Oldkirken kunde der rettes en Bunke Indvendinger, hvad her dog ikke skal ske. Det har sin ikke ringe Interesse af Forordet at erfare, at en fast Understøttelse paa Finansloven har muliggjort Forfatteren et fleraarigt Studium i Hovedstadens Bibliotheker.

Niels Hansen.

Dobbelt Maal, dobbelt Moral.

Den engelske Historiker R. R. Terry skriver (citeret i »The Sign«) meget morsomt om sin Nations Tilbøjelighed til at se Splinten i andres, men ikke Bjælken i sit eget Øje. Dette er Englænderne dog ikke ene om! Enhver af os — og mest de, der tror det mindst — maa vogte sig for at kalde nationalt skønt og ophøjet, hvad han i Privatlivet maaske vilde kalde for brutal og nedrig Egoisme.

Da Cecil annekterede de spanske Skatteskibe paa deres Vej for at betale den nederlandske Hær, kaldte vi det ikke Tyveri; vi kaldte ham en »klog Burghley« (engelsk Statsmand), paa Grund af hans Omtanke ved at tilegne sig spanske Penge »af Sikkerheds Hensyn« —, hvorfra eller hvis var det ikke Umagen værd at forklare; det var bare en altruistisk Handling, og ingen beskeden Englænder er tvunget til at forklare (end sige prale af) altruistiske Handlinger.

Hvor fik vi ikke vore Skolebørn til at le hjerteligt af den morsomme Episode med Drake og Bombardementet af Cadiz, da vi »havde Fred« med Spanien. Hos de samme Generationer af Skolebørn vakte man Harmen over van Tromp's Uforsømmethed, da han sejlede op ad vor Themsen, hvor vi dog »laa i Krig« med Holland. Hans Handling var fejg, men Drake's var en Smule morsom, fordi han digtede en Sætning om at svide den spanske Konges Skæg.

Vor »kække Hawkins« (jo han var kæk — enhver Sørover maatte være kæk i de Dage) berigede sig selv ved Slavehandel. Ved international Lov vilde han have gjort sig fredløs — skyldig til at blive hængt op paa sin egen Raanok af en hvilken som helst fremmed, der fangede ham. Han nød Elisabeths Beskyttelse paa den Betingelse, at de delte Rovet, og vore Historiebøger har gjort ham til en Nationalhelt.

Da Marie Tudor brændte Kættene, kaldte vore officielle Historikere hende for »den Blodige«. Da Elisabeth anvendte Stejle og Hjul overfor de »papistiske Nonkonformister«, undlod vore Historiebøger at beskyldte hende for religiøs Fanatisme ved at opdigte Ordet »Forræderi« og kalde hendes Ofre »Forrædere«. Da Dronning Annas Politikere sprængte St. Patrick's Kælder ved Lough Derg i Luften, blev det ikke kaldt Bigotteri; det var ædel Iver for at dæmme op for Overtroens Tidevande i Irland.

Da Spanien erobrede Syd-Amerika, var det en Dristighed, og vore Historiebøger har kæmpet med Spaniens Grusomhed lige siden dengang. Da vore Politikere erobrede:

Nord-Amerika, var det »Kolonisation«, og vore Historiebøger har beruset sig i vore tidlige Kolonisters Tapperhed lige siden da. De hentyder aldrig til de kedelige Kendsgerninger, at Spanien kristnede de indfødte og lod dem blive paa deres Jord; at vi tilintetgjorde de indfødte Rødhuder paa nogle ganske faa Undtagelser nær, hvis Efterkommere i Dag er internerede i Reservater.

Vort store Kejserrige er bygget op ved den ligefremme Proces at annektere ethvert Territorium, som dets Indbyggere var for svage til at forsvare — Australien, Ny-Zeeland og Afrika. Men naar en italiensk Politiker foreslaar (ikke at annektere, men) at oprette et Protektorat over en besværlig Slavestat, smerter det og ryster det os, og Ærkebiskoppen af Canterbury fortæller os, at hans Blod koger.«

Mariakongregationen »Regina Virginum« i Aarhus

har den 4. December bestaaet i 25 Aar. Medens de øvrige Kongregationer i Aarhus-Menigheden blev stiftet i 1880-erne — de unge Mænds Stanislauskongregation har saaledes 21. Juni i Aar kunnet fejre 50-Aars Jubilæum — varede det lige til 1912, før de unge Piger blev samlet i en Mariakongregation. Tidligere havde der ganske vist været en Agnesforening for den kvindelige Ungdom, men »Regina Virginum«s Stifter og første Præses, Pater Ignatius Schmid, saa sikkert rigtigt, da han lod de katholske unge Piger i Aarhus samle sig om Vor Frues Alter hver 14. Dag. Hvad Indvielsen til Guds Moder har betydet for de mange Medlemmer, som i Aarenes Løb har staaet i vor Kongregation, er som Regel skjult for Menneskers Blikke, men den har sikkert hjulpet i mange Vanskeligheder og Bekymringer.

Efter P. Schmid's Død har Kongregationen været ledet af Pater Nøsen og Pater Koch, og i de sidste syv Aar har Pater Joseph Stäubli været vor Præses.

Tilslutningen til Kongregationen har altid været god. I de sidste 10 Aar er saaledes optaget 114 nye Medlemmer, men da vi stadig mister aktive Medlemmer ved Giftermaal, Bortrejse eller de ældres Overgang til Rosenkranskongregationen, er Medlemstallet ikke steget tilsvarende. I Øjeblikket tæller Kongregationen 60 indenbys Medlemmer, 5 Aspiranter samt 33 udenbys Medlemmer (hvoraf 10 Ordenssøsstre).

Uden for Møderne i Kirken har vi samlet Medlemmerne

til Julefester, Sommerudflugter og Sammenkomster i Præstegaarden med Sang, Oplæsning, Lysbilleder etc.

Flere af Medlemmerne har i de sidste tre Aar deltaget i en af vor Præses ledet Studiekreds i Kirkehistorie samt i Tilbedelsen hver første Fredag i Sognekirken. I det hele taget har Kongregationen altid været nøje knyttet til Sognets Liv og har deltaget i de forskellige forefaldende Festligheder og andre Foretagender, hvortil Kirken kan bruge Lægfolks Medarbejde.

Vort Møde den 1. December vil forme sig som en Festandagt med Daabspagtens og Indvielsens Fornyelse. Søndag den 5. December har vi som sædvanlig 1. Søndag i Maaneden Fælleskommunion, og om Aftenen samles nuværende og forhenværende Medlemmer sammen med vore Præster til en Fest i Forsamlingsalen.

Gudrun Strøm.

Mellem Mødre.

Mine Smykker.

Gerd sad og paavirkede os.

Det være langt fra mig at paastaa, at hun drev Propaganda, for det gjorde hun ikke, og hun egner sig vist næppe til det, da hun, sine øvrige Egenskaber ufortalt, minder om en Højtaler, der immer forulempes af Forstyrrelser i Atmosfæren. Der er ligesom for mange Stationer, der vil snakke samtidig, og det gaar i nogen Maade ud over det klare Foredrag.

Men hun paavirkede os — saa sandt som vi Mennesker aldrig er passive over for hverandre; enten giver vi eller ogsaa tager vi. Hører man tilstrækkelig længe paa en vis Fremstilling af en Sag, saa er det slet ikke nemt at holde Ørene stive og opretholde sin egen Anskuelse, selv om den er diametralt modsat af den, man hører forfægtet. — En klog Mand sagde forleden: Som Bøgerne skildrer Livet, saaledes opfatter Læserne det! Han har Ret. Vi paavirkes meget mere af andre, end vi selv tror. —

Naa, det var Gerd! Hun underholdt os livfuldt om sin sidste ny Pige, om sin Villa, om sit sidste Middagsselskab, om sine Trængsler med en Syjomfru, der ikke havde tilstrækkelig Fantasi, og om Skattevæsenet.

»Skattevæsenet« laa paa hendes Skød og blev hele Tiden medynksfuldt strøget af hendes juvelbesatte Haand.

Det var trist, det hun havde at berette om Skatten. Den vilde ikke længere drikke Fløde eller spise Smør, lige saa lidt som den vilde give Agt paa selv de lækreste Kødben, og derfor havde hun da ogsaa maattet begive sig til

Dyrlægen for at faa Raad og Hjælp. Hun vilde meget haabe, at det nu blev bedre, for skulde hun miste Skattevæsenet, saa vidste hun ikke, hvad hun vilde blive til. —

Ja, det sagde hun virkelig. Og vi andre var lige ved at føle med hende.

Men i vor Familie er vi saa heldige at have en Bibliothekar, som hedder Gurli, og det skal være en underlig Diskussion, hvori hun ikke kan faa indflettet de Ord:

»Dette er der for Resten en Bog om. —«

Nu trak Gurli Vejret hastigt, inhalerede, som man gør, naar man skal til at tage Offensiven i en Debat, og aabnede Munden.

»Er der en Bog om Skattevæseners Behandling?« var der en, der spurgte.

»Dem er der vist forskellige af,« kom det tørt. »Men det var noget helt andet, jeg kom i Tanker om. En gammel Historie. I kender den vist allesammen; men der er sikkert enkelte af os, der kunde trænge til at høre den igen. I hvert Fald er jeg sikker paa, at havde gamle Børsting været her, saa vilde han have fortalt den omgaaende.«

Nu var jeg i hvert Fald »med«. Cand. mag. Hilarius Børsting var vor Lærer i Verdenshistorie, og hver Gang, han øjnede Spor af Pyntesyge eller anden »kvindelig Taabelighed« hos sine Elever, saa for han ud med den. — Gerd har gaaet i en anden Skole. Hun har sikkert ikke hørt den saa ofte som vi. Men nu tog Gurli fat og gav den i korte Træk:

»Det var i Roms Forfaldsperiode. De allerfleste Kvinder brød sig fejl om deres Hjem. De tænkte mere paa Forlystelser, end de tænkte paa Mand og Børn. Kom de sammen, talte de kun om Klæder, Fornøjelser og Smykker, og de konkurrerede vanvittigt om at have de kostbareste Armringe, Colliers og Diademer. Sidste Akt af deres Sammenkomster bestod i, at Værtinden tog hele Koret med sig ind og viste sine Smykker frem — til Beundring eller — helst — til Misundelse. En Dag var de samlede hos en af de virkelig fremragende Damer af Selskabet. Men Tiden gik, og det trak ud med det, som de fleste ansaa for Højdepunktet af Eftermiddagens Oplevelse. Værtinden talte stadigvæk ikke om nogen Forevisning af Smykkeskriplets Indhold. Til Slut kunde Gæsterne ikke nære sig. De bad selv om at faa Lov til at se Damens Klenodier. »Med allerstørste Glæde!« sagde hun. »Kom med!« — Og saa førte hun sine Gæster ind i Værelset ved Siden af, et højt og luftigt og smukt Rum, hvor alle hendes Børn befandt sig. Hun pegede paa dem: »Der ser I mine Smykker! Dem vilde jeg nødigst miste!«

Der blev en lille, pinlig Pause. Saa fortsatte Gurli:

»Lad mig slutte med gamle Børstings Ord: »Det var i det gamle Rom. Men visse Kvinder i Kristendommen kunde nok lære en Del af denne Frue!«

Egentlig burde man vist have haft ondt af Gerd. For det var dog næsten, som om hun fik en Piskesnert lige i Ansigtet. Men der blev ingen rigtig Anledning til det. En af hendes »Stationer« maa have været lydhør for Gurli's »Udsendelse«. Hun havde ladet Skatlevæsenet dumpe ned paa Tæppet og saa tankefuldt hen for sig.

Nu løftede hun Hovedet. »Det var et sandt Ord!« sagde hun stille.

Og naar hun tog Historien saadan, saa tror jeg, at der er Aarsag til at haabe det bedste — paa hendes Vegne.

Lillemer.

Frimureriet i Schweiz.

Det katholske Schweiz har i den sidste⁷ Maanedes Tid livligt drøftet, hvilken Stilling Katholikerne burde indtage over for det Forbud mod Frimureriet, som den 27. og 28. November er blevet afgjort ved Folkeafstemning. Fascistiske og national-socialistiske Retninger i Schweiz har stillet Andragende om, at Forfatningens Artikel 56, der sikrer Foreningsfriheden, suppleres med et Tillæg, som forbyder Frimurerorganisationer og Loger, Odd Fellows, den filantropiske Union, samt lignende Selskaber eller saadanne, som er tilsluttet dem. Forbudets Venner bejlede ogsaa til den katholske Kirkes Støtte. Man stod over for et spændende Problem! Den katholske Kirke forkaster Frimureriet principielt og uden Forbehold. Men Kirken fører og vil føre en aandelig Kamp. Her drejede det sig imidlertid om et politisk Foretagende rettet mod en demokratisk Frihed. For saa vidt Frimureriet er farligt for Staten og undergraver Moralen, kan Staten jo gribe ind udfra de allerede bestaaende Love. Undtagelseslove og Politiknipler kan heller ikke bekæmpe en forkert aandelig Retning. Naar en Verdensanskuelse appellerer til Voldsmetoder, bør den forbydes, og Katholicismen i Schweiz er derfor for det uforbeholdne Forbud mod den statsfarlige Kommunisme. Til Frimurerinitiativet har de schweiziske Biskopper derimod, ifølge Luzernerbladet »Liberté«, udsendt følgende Erklæring: »Man har bragt de schweiziske Biskopper i Forbindelse med det Forslag, som der skal holdes Folkeafstemning om den 27. og 28. November. Schweiz's Biskopper er ikke blevet adspurgt om dets Opportunitet; ej heller har man følt sig frem hos dem desangaaende. De ser sig foranlediget til at definere deres Holdning saaledes: 1. Den katholske Kirke

har ved Pavernes Røst meget klart givet Udtryk for, hvordan den bedømmer Frimureriet. Den har paa det strengeste forbudt sine troende at slutte sig til Frimureriet. 2. De schweiziske Biskopper er ogsaa i det foreliggende Tillælde tro mod deres tidligere Holdning og forbliver uden for de politiske Kampe. Det foreliggende Forslag har frem for all politisk Karakter. Dette fremgaar allerede af de Personligheder, som staaer bagved og ikke er Katholiker; men fremdeles af de Udvidelser, som det allerede havde til Følge. Af disse Grunde afholder Schweiz's Biskopper sig helt fra officielt at tage Stilling.« Det katholske Parti har i Nationalraadet afvist Forslaget, dog fik Partiets enkelte Mandatarer Ret til at stemme efter Behag. Meget sarkastisk foreslaar Prof. Beck »Vaterland« at forandre Jesuiterparagraffen (Art. 51) saaledes: »Jesuiterne Orden og Frimurerordenen og de tilsluttede Selskaber maa ikke optages i nogen Del af Schweiz, og hver Virksomhed i Skole og Kirke forbydes Deres Medlemmer.« For de schweiziske Nazister er Kirkens Stilling sikkert en svær Skuffelse; medens deres Meningsfæller i Tyskland kujonerer Kristendommen, vilde de jo gerne have spændt Biskopperne for deres Vogn i Schweiz, og en Del Katholiker har maaske ogsaa til at begynde med ladet sig forvirre. — Som Aviserne meddeler, er Forslaget blevet forkastet. —z.

Nye Bøger.

Ukristelig Politik.

Medicæernes og deres Modstanderes Politik i Florens under Renaissance fremstilles levende i *Valerin Marcu's* Bog: »*Machiavelli*« (H. Hagerup, 241 S., Kr. 7,50). I saadanne Omgivelser modnedes »Principe's« Forfatter — født i Florens 1469. Den begavede Dreng tilbringer hele Dagen paa Gaden og bliver saaledes bekendt med Livets mørke Sider. Om Aftenen hører han Faderen rase imod Præsterne. Han bliver uden Moral, uden Tro, og praler senere med sin Forstillingskunst, sit Hykleri. Han beskæftiger sig med humanistiske Studier, men kun med Henblik paa Politik. Saaledes bliver han som den hensynsløse, samvittighedsløse Viljes Profet til en stor Magt. »Gennem Machiavelli op-højes det Onde for første Gang til Princip«. (41) Cesare Borgia er hans Ideal. Det er let forstaaeligt, at en Lenin anbefaler »Il Principe« til sine mest trofaste Tilhængere som Modgift mod Dumheder. Forfatterens Begejstring for sin »Helt« fører ham til kun at fremhæve det hedenske eller mere end hedenske i Renaissance og forleder ham til forkerte Følgeslutninger. Saaledes paastaar han: »Savonarola er det eneste Menneske med Sindelag i en af de største aandelige Epoker, hvis Repræsentanter var ganske blottet for Sinde-

lag.« (5) Det virker opmuntrende, naar Jørg von Frundsbergs Landsknægte bliver omdigtede til »Lejetropper fra det berømte Frundsberg«. Den nuværende Verdenssituation er den skarpeste Kritik over Machiavellismen. Winston Churchill skriver alvorligt:

»Hvor vidunderligt vilde det ikke være at se et straalende Europa forsonet med sig selv og med Fred blandt sine Indbyggere! Hvor modbydelige er ikke disse Tanker om Gasmasker, bombesikre Kældre, Udslettelse og Død fra Luften! Hvor sørgeligt at lægge Mærke til Nationernes Muren sig inde bag strengt bevogtede Fæstningsvolde! Hvor meningsløst, at de skal forøge deres Velstand ved Mord-Instrumenter!

Lad dem, mens det endnu er Tid, vende tilbage til de ti Bud. Lad dem vende tilbage til Kristendommens blide Moral« (Berl. Aftenavis 11. 11. 37).

Ja, Paradis er der nok af, hvis Synden ikke var til.

—ch—

Ungdomslitteratur.

Cai Schaffalitzky de Muckadell har udsendt sin aarlige Marinebog hos Jespersen og Pio. Bogen er kommet i den fine Udgave, mønstret 184 S. og koster Kr. 4 kart. Den hedder »*Peter Septimus*«. Det siger ikke saa meget; men det skal man ikke lade sig afskrække af — indeni er der Smæk for Skillingen! En dansk Flaadestyrke sendes til det krigshærgede Spanien og kommer ud for en Række eventyrlige Oplevelser. Han er en Knag til at skrive for Ungdommen, denne Schaffalitzky. Man følger ham i aandeløs Spænding. Blot nu ikke hans »Façon« uarter — det er dog Ungdomsbøger! Men i øvrigt fortjener han kun Ros — ikke mindst for den smukke Maade, hvorpaa han lader Katholicismen og Protestantismen mødes paa Balearerne.

U. C. G.

De fjorten Nødhjælpere,

er fjorten Helgener, som paakaldes i særlig Nød. Saaledes beskytter den h. Blasius Halsen, den h. Katharina Tungen, den h. Barbara fordriver Feber, o. s. v. Valfartssteder for fjorten Nødhjælpere møder vi i Østrig og Bayern i det 13. Aarhundrede. Paa nogle Vægmalier i Regensburgs Dominikanerkirke (ca. 1330) og paa et Korvindue i Regensburgs Domkirke (ca. 1365) er de fremstillede. Atter og atter bliver deres Billeder forevige, ogsaa af store Kunstnere som Tilman Riemenschneider, Matthias Grünewald, Lukas Cranach og Hans Burgkmair. I Baroktiden byggede Balthasar Neuman til deres Ære en af sine skønneste Kirker »Vierzehnheiligen«. I Efterkrigstiden tog Andagten til dem et nyt Opsving. Lys brænder foran deres Billeder. Troende Skarer valfarter til deres Steder. Hele Stænder stiller sig under deres Beskyttelse. I vor Tids Digtning træffer vi dem Gang paa Gang. Det smukkeste Mindesmærke af denne

Art er Bogen: »*Vierzehn Nothelfer*«, udgivet af *Carl Hanns Erkelenz* (med 14 Træsnit af Switbert Lobisser, Freiburg, Herder, 326 S, Mk. 4,40). Fjorten Fortællinger, hvori Digterne hver paa sin særlige Maade fortæller om, hvorledes de gennem deres Liv og deres Omgangskreds er kommet i nærmere Forbindelse med netop de paagældende Nødhjælpere; Digternes Forstaaelse af deres Emne er stærkt nuanceret. Helgendyrkelsens Betydning træder klart frem. »Jo mindre et Folk kender til sine Helgener og Helte, desto værre er de farne. — Vi kan ikke ofte nok anraabe dem om det Gode, og altid hjælper de os, staar de os bi, giver de os Kraft af deres Kraft« (72). A. P.

Verdens Forløser.

Den 23. September 1937 har det været 2000 Aar siden, Kejsers Augustus blev født. Denne Mindedag er ikke gaaet upaaagtet hen. Mange Bøger har i denne Anledning set Dagens Lys. En af de største og grundigste er sikkert Bogen af *Franz A. Rehrmann*: »*Kaiser Augustus*«, Neuschöpfer Roms, Retter des römischen Reiches und der abendländischen Kultur, Ideal eines genialen und sozialen Friedensfürsten. (Hildesheim, Fr. Borgmeyer. XVI og 711 S. Mk. 10,50.) Den er nærmest et Leksikon om Augustus og hans Tid. Den taknemmelige Samtid gav Kejsers Augustus Ærestitlen: Verdens Frelser. Hvad er Augustus for os i Dag? Men et Barn, som blev født i en Stald i en afsides Krog af hans Rige, viser sig gennem sin Kirke som Verdens Forløser. Alt, hvad der kan siges for at begrunde denne Ære, er sammenfattet i denne Bog. —ch—

Fra Hovedstad og Provins.

Lourdesfonden!

I August Maaned i Aar foretoges en dansk Pilegrimsfærd til Lourdes, idet de 22 danske Pilegrimme dannede en Underafdeling af det Pilegrimstog, som hvert Aar under Ledelse af hollandske og belgiske Montfortanerpræster afgaar til Lourdes. Forsøget faldt saaledes ud, at der iblandt Deltagerene var Enighed om, at der burde arrangeres lignende Pilegrimstog med et Par Aars Mellemlum, og da det viste sig, at Rejsen i Aar blev billigere end beregnet, enedes man om at lade Overskuddet indgaa i en Fond til Bestridelse af Startomkostninger ved fremtidige Pilegrimstog og til Tilskud, som fremtidig kunde muliggøre det for ubemidlede at deltage i Pilegrimstoget til Lourdes. Den paagældende Fond, hvis Begyndelseskapital er 173,34 Kr., vil efter Anmodning blive bestyret af Forstanderen for Montfortanerne i Danmark, for Tiden undertegnede, som For-

mand, i Forbindelse med nedennævnte Bestyrelse: Administrator: Pater Mesters S. M. M., Roskilde, Sekretær Dommerfuldmægtig Højris, Esbjerg, teknisk Sagkyndig Overassistent Georg Andersen, Bramminge.

I Tilfælde af Afgang blandt Bestyrelsens Medlemmer vil Formanden udpege Efterfølgere for disse. Til Revisor har jeg udpeget Landsretsagfører Bjørnbak, Esbjerg, som har erklæret sig villig til at overtage dette Hverv. Det er Hensigten at oprette Sparekonti, saaledes at de, som ønsker det, kan indbetale Beløb (f. Eks. hver Maaned) til Dækning af Rejsseudgifterne, der agtes holdt saa lavt som muligt, for at beskedne Indtægter ikke skal være en Hindring for den aandelige Berigelse, en Pilegrimsfærd til Lourdes er; Indbetalingen kan ske paa Giro Nr. 49711 Lourdesfonden, Bramminge. Hans Excellence, Biskop Brems, har lovet at være Fondens Protektor. *J. Wijnen* s. m. m.

Fra den vide Verden.

Polens katolske Presseagentur KUP

har lige fejret 10 Aars Jubilæum. Agenturet blev startet efter en Bestemmelse, der blev taget paa Katholikdagen i Warschau i 1926 og af de katolske Biskopper i 1927. Til Agenturets første Leder udnævntes Biskop Josef Gawlina, den nuværende Militærbiskop. Siden 1929 er Prælat Siegmund Kaczynski Direktør for Agenturet, som har sine Korrespondenter i alle større Byer i Polen. Alle vigtige Meddelelser fra Provinsen indsendes af troværdige Personer, hovedsagelig Medlemmer af Katholsk Aktion. De i KUP offentliggjorte Meddelelser vedrører først og fremmest det religiøse Liv baade inden for den katolske Kirke saavel som inden for andre Konfessioners Kirker. I 1928 havde KUP 76 Abonnenter, i 1934 steg Antallet til 185, i 1936 til 208 og i 1937 til 266. Agenturet sender sine Specialkorrespondenter til alle vigtige Kongresser, Forsamlinger og religiøse Manifestationer. Ud over Efterretninger og Billeder af rent informatorisk Art bringer KUP ogsaa længere videnskabelige Artikler om Kunst, Ikonografi, Hagioграфи o. s. v. samt apologetiske Artikler af bekendte katolske Forfattere.

Udkast til Cathedral-Kirken i Nanking.

Sidste Uge i Oktober kom Msgr. Paulus Yu-Pin, Biskop af Nanking, til Rom. Ved denne Lejlighed fremviste han for de kirkelige Myndigheder og senere ogsaa for de kinesiske Studenter paa Propaganda-Kollegiet (Msgr. Yu-Pin er selv Elev fra Kollegiet) et Udkast til den Kathedralkirke, han agter at opføre i Nanking.

Kirken, hvis Navn skal være »Krist Konges Kirke«, skal indtil mindste Enkelthed udføres i den traditionelle kinesiske Stil. Grundfladen bliver en Ottekant paa ca. 100 m i Diameter. Kirkens Højde ca. 80 m. Den skal kunne rumme henved 10.000 Personer, hvoraf over 2000 vil faa Staa-pladser. Hovedalteret skal ligge i Ottekantens Midtpunkt, Siddepladserne (med Klapsæder) amfiteatralisk omkring Alteret.

Omkostningerne er beregnet til ca. 2½ Million kin. Dollars. Præsidenten for den Katholske Aktion i Kina, Lo-Pa-Hong, som vil være Ugebladets Læsere bekendt fra tidligere Artikler, har lovet at ville tilvejebringe de første 500.000 kin. Dollars, naar man for Alvor tænker paa at begynde Kathedralens Opførelse. Medfølgende Billede er stillet til »Nordisk Ugeblad«s Disposition af P. Stanislaus Lokuang, Prof. i kin. Litteratur ved Propaganda-Kollegiets Universitet »Athenaeum Urbanum«. O. V. S.

Husk Festen for Niels Steensen d. 11. Jan. i Grundtvigs Hus!

Forberedelserne gaar deres Gang! P. Menzinger har overtaget Festens musikalske Ledelse! Maler Wils staar for Salens kunstneriske Udsmykning! Stud. mag. P. Rechnagel sørger for Programmets dramatisk-poetiske Side! I Komiteen er foruden de tidligere nævnte: Pastor Kj. Geertz-Hansen og Forfatterinden Fru Karen Plovgaard. Da der vil være en hel Del Udgifter og man ikke ønsker at sætte Entréen højere end 50 Øre, vil Komiteen med Biskoppens Approbation henvende sig til N-S-Venner med Bøn om frivillige Bidrag. Disse kan ogsaa sendes til »N. U.«s Redaktion paategnet »Niels-Steensen-Fest«. Et eventuelt Overskud af Festen tilfalder Niels-Steensens Fond. Revideret Regnskab for Festen offentliggøres i »N U«. De almindelige Billetter sælges fra den 10. December.

St. Andreas Sogn afholder for Menighedens Medlemmer med Børn og Besøgende

JULEFEST

i Charlottenlund Palmehave Tirsdag den 28. Dec. 1937.

Program: Kl. 18—18½ samles Børnene for at gaa omkring Juletræet. Derefter et Par Julesange, en lille Tale for Børnene om Julen. — Kl. 19 trakteres Børnene med Chocolate etc. Derefter et Par smaa Tableauer og den lille Børnekomedie »Grangrenen«. — Kl. 21 (pr.) Festen for de voksne begynder med, at M. K. »Fredens Dronning« opfører Julespillet »Glade Jul«.

— **Stor Tombola med mange værdifulde Gevinster.** —

Billetter à 75 Øre for Børn (inkl. Chocolate og Godter). 1 Kr for voksne, faas hos følgende: *St. Andreas Præstegaard, St. Joseph Søstrenes Skole i Ordrup, og Assumptionssøstrene paa Rygaard.* Endvidere hos: Frk. HOLLER, Eivindsvej 15, Ordrup 986. KNUD HUTTERS, Slotsvej 33 A, Ordrup 1583. KNUD RASMUSSEN, Hovmarksvej 24, Ordrup 3859. Frk. HARTMANN, Schioldannsvej 19. Ordrup 82. Fru WULFF, Bramsvej 11, Ordrup 1266. Fru DARVING, P. Rørdamsvej 10, Lyngby 135.

Klosterkirken paa Jagtvejen. Den 8. Dec. under Højmessen Kl. 8 vil Søstre, som indtil nu har tilhørt den Evige Tilbedelses Orden, aflægge Løfterne i den hellige Benedikts Orden. Fra denne Dag hedder Klosteret altsaa ikke mere »Tilbedelses-Klosteret«, men »Benediktinerindeklosteret«. — I Tillid til, at Klosterets Venner i denne Anledning gerne vil glæde Søstre med en Gave, gør Søstre opmærksom paa, at enhver Gave, saavel Brugsgenstande som kontante Penge, vil blive modtaget med Taknemmelighed i det fattige Kloster.

Det bemærkes, at Søstre i Dagene forud for Profes, d. v. s. fra 1.—9. December, paa Grund af Exerцитier ikke maa modtage Besøg.

St. Ansgars Kirke. Tirsdag d. 7. Dec. Kl. 8¼ læses Mødreforeningens Messe.

Ansgarius-Bonifatius-Foreningen. Ansøgninger fra d'Hrr. Sognepræster bedes indsendt inden 8. Dec. til:

Ph. v. d. Kellenburg, Sognepræst ved St. Ansgar.

A.C. Onsdag d. 15. Dec. Kl. 20 i Vesterhus, Vestervoldg. 115^a. **Adventsaften,** Punch, Julekage, Knas. Gratis for Medlemmer, 1,50 Kr. for Gæster. — Daglig Paaklædning.

Deltagelse bedes anmeldt senest Mandag d. 13. Dec. til: *Politi, advokat Lotinga, Formand for A.C., Borgmester Jensens Allé 9. Øbro 7541. Sekretær S.E. Odgaard, Kasserer for A.C., St. Kjelds Plads 3, Ryvang 4698 x. Cand. mag. J.M. Henrichsen, Sekretær for A.C., Hildursgade 8, Ryvang 2794 x.*

Vincentforeningen for Herrer afholder Generalforsamling Søndag d. 12. Dec. efter Højmessen i Rosenkranskirken ca. Kl. 11¼ i Skolen samme Sted. Alle Medlemmer indbydes venligst.

Udkommen er:

Katholsk Haandbog 1938

(Pris 2 Kr.). Faas i Menighedskontoret, Bredgade 64 (Kl. 15—17), og i Katholsk Boghandel, Stenosgade 3. For Provinsen i Præstegaardene.

Ansgariusforeningen

Kirkelig Kalender.

Nov.	Dec.
5. S. 2. Søndag i Advent.	12. S. 3. Søndag i Advent. — Marias ubesmittede Undfangelse.
6. M. Nicolaus.	13. M. Lucia.
7. Ti. Ambrosius. — Vigilie.	14. Ti. 7. Dag i Oktaven.
8. O. MARIAS UBESMIT- TEDE UNDFANGELSE.	15. O. Oktav af Marias ubesmit- tede Undfangelse. — <i>Tamperdag</i> *)
9. T. 2. i Oktaven.	16. T. Eusebius.
10. F. Oktav af Frans Xaver.	17. F. <i>Tamperdag</i> *)
11. L. Damasus I.	18. L. <i>Tamperdag</i> *)
	*) Faste- og Abstinensdag.

Dec. Ugens Messebønner.

5. S. 2. Søndag i Advent (5—48); 2. Frans Xavers Oktav (770—599), 3. Sabbas ([53]—[53]).
6. M. Nicolaus (772—602); 2. Frans Xavers Oktav (770—599), 3. Ferialdagen (6—48).
7. Ti. Ambrosius (775—604); 2. Frans Xavers Oktav (770—599), Ferialdagen (6—48), 4. Vigilien (775—604); Slutningsevng.: Vigiliens (1070—904).
8. O. Marias ubesmittede Undfangelse (776—606); 2. Ferialdagen (6—48).
9. T. † 2. Dag i Oktaven (777—607); 2. Frans Xavers Oktav (770—599), 3. Ferialdagen (6—48).
10. F. Oktav af Frans Xaver (770—599); 2. Marias ubesm. Undfangelses Oktav (777—607), 3. Ferialdagen (6—48), 4. Melchias ([5]—[5]).
11. L. † Damasus I (781—613); 2. Oktaven (777—607), 3. Ferialdagen (6—48).

M.-K. Rosenkranskirken. »Stella Maris« F.-K.: Sønd. d. 5. Dec. Kl. 8. M.: Mandag d. 6. Dec. Kl. 20.

Bønnens Apostolat. Intentioner for December Maaned: *At vor himmelske Fader maa sende Arbejdere til sin Høst. — At Borgerne i det japanske Kejserrige maa komme til Erkendelse af det evige Lys's Glans.*

Katholsk Kantor- og Organistforening. Møde Mandag den 6. Dec. Kl. 20, Nørrebrogade 27. Benediktinerpater Basilius Ebel fra Maria-Laach: Die Strukturgesetze der kirchlichen Musik und ihr Symbolcharakter.

Alle Venner af »den lille Therese« indbydes herved til Indvielsen af hendes Kirkeklokke, som Hs. Exc. Biskoppen vil foretage Tirsdag den 14. Dec. Kl. 15 (efter Andagten) i St. Thereses Kirke, Bernstorffsvej 54. *Sr. Madeleine Eugénie.*

Kalenderen for 1938

er udkommen og faas hos **Ekspeditionen**, Katholsk Menighedskontor, Bredg. 64, Kbhvn. K. (Kl. 15—17), og i Katholsk Boghandel, Stenog. 3, Kbhvn. V. Pris **40 Øre**. Kalenderen tilsendes mod Indsendelse af 50 Øre i Frimærker.

Ansgariusforeningen.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Allen, fra Trykkeriet Torsdag
Aflæveret til Postvæsenet Torsdag d. 2. December.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugeblades Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3762, Kl. 15--17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½—14½.

Nr. 50

Søndag den 12. December

1937

INDHOLD: Sofie Holten. — Liljen, den rene. — Fra Vikariatet. — De fem nye Kardinaler. — En katholsk Statsmand. — Kongens og Dronningens Besøg i Benediktinerindeklosteret paa Jagtvejen. — Et kongeligt Besøg. — Priorindens Indtryk. — Kronede Kvinder. — Heltemodige Sygeplejere. — Presse-Rundskue. — En stor Festdag i Horsens. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

Sofie Holten.

I de sidste 22 Aar af sit Liv levede Kunstnerinden, Sofie Holten, sammen med sin mangeaarige Veninde, Baronesse Erikke Rosenørn-Lehn, i dennes smukke, stille Hjem i Roskilde. Hun færdedes i disse Aar meget lidt blandt Folk, og der er ikke mange af hendes Trosfæller, der har kendt den ejendommelige lille Dame med de skarpe brune Øjne. Hun arbejdede i mange Aar med sin Pensel til Guds Ære og hans Huses Prydelse, men plejede kun liden Omgang med sine Medmennesker.

Sofie Holten fødtes 1858 i en Præstegaard paa Sjælland baade som Barn og Barnebarn af Præster. Som ganske ung viste hun Anlæg for Maling og Tegning og rejste tidligt til Paris for at uddannes i sit Fag. Hendes Veninde, Malerinden Elise Constantin-Hansen, skriver i sine Livserindringer med stor Sympathi om hende fra de unge Dage. Hendes lille spartanske Atelier i Ravnsborggade var et yndet Samlingssted for Kammeraterne, hvis fælles Baand var den vidunderlige indbyrdes Forstaaelse. Sofie var den klo-

geste, siger hun, hun var i det hele taget ualmindelig, man kunde se sig varm paa hendes friske Ansigt med de barnligt røde Kinder. Hun havde engang kaldt sig Fritænder, men helt »fri« blev hun aldrig; Baronesse R.-L. hævder i hvert Fald, at Frøken Holten aldrig havde malet et Billede uden først saa at sige at hellige det ved at bede et Fadervor. Frøken C.-H. forstaar ikke, at Sofie Holten blev Katholik, men taler sympathisk om det og opfatter det som den ny Oplevelse, hun havde Trang til.

Venskabet mellem Baronesse Rosenørn-Lehn og den flere Aar ældre Sofie Holten stammer vist fra den Tid, da sidstnævnte opholdt sig paa Hvidkilde for paa Bestilling at male et Billede af Baronessen. Det var mange og indholdsrige Rejser, de to kom til at gøre med hinanden. De studerede Sprog og Kunst i England, Grækenland, fem Aar i Italien m. m. Den anglikanske Kirke blev den Bro, der førte dem til den katholske Kirke. De gik Haand i Haand, snart var den ene, snart den anden et Skridt foran og hjalp sin Kammerat. Særlig blev Studier af Kirkens Historie for Sofie Holten en stor Hjælp til at finde Sandheden.

Sofie Holten.

At den anglikanske Kirke kunde betyde saa meget for dem begge, forstaar den godt, som har fulgt med i den Udvikling, den har været underkastet. Det fremgaar saa tydeligt af nogle Ord af Robert Hugh Benson faa Aar efter hans Konversion: »Dengang troede jeg, at vi havde det sande Præstedømme og holdt fast ved den katholske Lære. Vi havde Messen, eller i alt Fald troede vi det. I mange Aar, før jeg blev Katholik, bad jeg hver Dag Ro-

senkransen. Vi troede virkelig, at vi var Præster, og vi bevarede Skrifteseglet ligesom de katholske Præster o. s. v.« De to Damer stod paa samme Standpunkt som den anglikanske Præst, og da de opdagede den eneste store Fejltagelse, gjorde de som han og blev Katholiker.

Tidligere havde Frøken Holten ogsaa store sociale Interesser og tog virksomt Del i forskelligt Kvindearbejde. Som Kunstnerinde var hun betydelig og baade Nationalgalleriet i Stockholm og Københavns Raadhus rummer Malerier fra hendes Haand. I de senere Aar var det mest kirkelige Billeder, hun malede, af hvilke de ypperligste utvivlsomt findes i den katholske Laurentii Kirke i Roskilde. I sin sidste Tid led hun meget under Følgerne af en ondartet Øjenbetændelse, og det var tungt for hende, da hun maatte opgive at male, og da hun mærkede, hvor Kræfterne svandt. Midt om Sommeren 1930 døde Frøken Holten en stille og from Død.

Niels Hansen.

Liljen, den rene.

Dr. Viggo J. von Holstein-Rathlou har skænket os en ny Oversættelse af det berømte islandske Digt »LILJE« (EYSTEINN ÁSGRÍMSSON, Jomfru Marias Lovsang fra Islands Middelalder [c. 1340], i Kommission hos Gyldendal, 32 S.), som adskiller sig fra den første danske Oversættelse ved Finn Magnussen (1820) ved, at den overholder Originalens Versemaal, samt tager Stavrimene og Helrimene med og saaledes giver et nøje Indtryk ogsaa af Digtets rige og formfuldendte Kunst. »LILJEN« er Augustinermunken *Eysteinn Ásgrimssons* eneste bevarede Digt; men dette ene Digt var i den Grad anset og skattet paa Sagaøen, »at enhver Digter ønskede, at det var ham, der havde skrevet det«. Den Jordbund, Digtet er vokset frem af, er Middelalderens Trosinderlighed og Mariabegejstring, der ikke mindst paa Island frembragte sine herlige Blomster.

Oversætteren sammenligner i Indledningen Digtet med et middelalderligt Fløjalter. Paa den første Sidefløj ser vi en Række udskaarne Grupper, der viser Skabelsen, Syndefaldet i Engleverdenen, Paradiset, Adams Fald og dets Følger indtil Guds Raadslutning om Forløsningen. Paa den store Midtertavle ser vi først Marias Bebudelse med de pragtfulde Vers:

„Glad, med Paafugls Pragt, ad Himmel-
planet, ned ad Stjærners Bane
Gabriel med gylden Solglans
gled paa Flugt mod Jorden ned.
Syvfolds-Aandens Sendebud
(sandt det meldes) Huset fandt;
inde der den Yndige sad,
Ædelstenen blandt Møer rene,

*Han mæled til Møen: Ave Maria!
mildeste Jomfru, tag min Hilsen!
Lyt til mit Ord, Du, som jo ejer
Yndest som Naadens fyldte Brønd.
Han, som holder al Skabning sammen,
Høvding sand for Engel og Mand,
bor i Dit rene Bryst, Du under-
bareste mellem Kvinders Skarer.“*

Saa skildres Jesu Liv indtil Opstandelsen og Dommē-
dagen med Korset og den smertefulde Moder som Midt-
punkt. Den anden Sidefløj viser os Digteren, der begræder
sine Synder og rækker Maria sit Værk.

Saaledes »hæver sig over det store Alter med de tunge
Fløje mildt som Foraars-Maanens blide Sølvglans, Liljen,
den rene, hvide, sødtduftende Blomst — og det er jo hende:
den glæderige Jomfru og den smærlestungne Moder, hende,
der har baaret sit Barn, baaret Hans Værk, oplevet paa
een Gang Hans Dødssmærte i sit Hjærte og sin egen bitre
Forladthed — hun har Barmhjertighed for os alle, og hun
beder ogsaa for dem, som »Almagts Drot med Tordenmine«
er ved at sende i Retfærdighedens Afgrund. . . Hun er den
evige Kvinde, ikke blot »fager som rødeste Rosenblomme«,
men hun er Lykkens Vej, Frelsens Væld, ja Mildheden
selv, der dækker med sin Kaabe alle vore Synders Mang-
foldighed. Der staar hun, lys og ren som Liljen, paa Sølv-
maanen og med Stjærnerne om sit elskelige Aasyo, og be-
der om Naade for os. Saadan staar vi betagne og ser paa
denne storslaaede Altertavle — den rødmer med Purpur-
blod, den straalr med himmelblaat, den er malet med
Helvedesort. Guldglans luer fra Korsets Glorie, og som alle
Regnbuens Farver straalr i det reneste Lys, skinner Barm-
hjærtighedens, Mildhedens og Tilgivelsens Glans ud over
det hele store Verdensdrama, som vi staar og ser paa, og
selv er med i. — Dette er LILJEN.«

Enhver dannet Katholik burde have læst »Liljen«.

A. Menzinger S. J.

Fra Vikariatet.

Den 11. Januar (efter vor Kalender) er det 300 Aar siden, at en af Danmarks og vor hellige Kirkes største Sønner, Niels Steensen, saa Dagens Lys i København. Han vandt sig i unge Aar i Udlandet et Verdensnavn som Anatom. Og da saa Ære og Berømmelse naaede sin Kulmination ved, at han grundlagde Geologien, opgav han alt, som Verden kunde byde ham, for Kirkens, for Præstedømmets Skyld. Hans ikke-katholske Biograf betegner det som en af den katholske Kirkes største Triumfer, at denne Mand, der med sjældnen Genialitet og Skarpsindighed grundlagde en ny Videnskab, samtidig gik over til Kirkens Lære. Naar det forholder sig saaledes, da maa vi alle ihukomme denne Mands Minde. Vi Katholiker er de første til at gøre det. Vi maa gøre det saa meget mere, som Niels Steensen ved sit Liv ogsaa er et dragende Forbillede for os alle, især for dem, der tjener Videnskaben, og dem, som tjener Allret. For Konvertiter, baade i den første vanskelige Tid og i deres senere Virken. For Lægfolk, Præster og Biskopper, især i Egne med et katholsk Mindretal.

For at fejre denne store og fromme Mands Minde forordner Vi hermed:

1. I alle Vikariatets Kirker og Kapeller skal Niels Steensen Søndag d. 9. Januar ihukommes i alle Prædikener.

2. I alle vore katholske Skoler skal der enten paa selve Biskop Steensens Fødselsdag eller dog i Januar Maaned 1938 holdes en Mindehøjtidelighed, hvor Eleverne ved Tale, Sang og eventuelt Lysbilleder skal gøres bekendt med den store katholske Videnskabsmand og første danske Biskop efter Reformationen.

3. Vi beder Sognepræsterne, især i København, om at lette og fremme Arbejdet for den store Niels Steensen-Fest i Grundtvigs Hus d. 11. Januar 1938, saa denne kan faa et festligt Forløb under stor Tilslutning. Ligeledes anbefaler vi at yde Bidrag til Niels Steensens Fond, hvis Midler anvendes til Bestridelse af Udgifter ved det Arbejde for Niels Steensens Helgenkaaring, hvortil Festen i Grundtvigs Hus danner Indledningen.

4. Saa vidt det ikke er sket endnu, anmoder vi Præsterne ved de enkelte Kirker Landet over om Søndag den 9. Januar efter alle Gudstjenester at uddele det udsendte lille Billede med Beskrivelse af Steensens Liv og Bøn om hans Saligkaaring. Billederne faas gratis ved Henvendelse til P. G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København, S.

Lad os staa sammen om at hædre den Mand, der var en af vort Folks ypperste, og som bragte Ære over vort

Fædreland. I henved 200 Aar efter sin Død var han glemt af Offentligheden. Men senere Tider har vidst at yde ham Retfærdighed. Vi vil nu bidrage vort til, at han fejres ikke blot som den store Videnskabsmand, men først og fremmest som Præsten og Biskoppen, der i den Grad praktiserede Kristendommens Idealer, at han, som det staar omtalt i et Brev affattet to Dage efter hans Død, ved sin Bortgang stod i stort Ry for Hellighed baade hos Katholiker og Lutheranere, som alle gav ham det Vidnesbyrd, at han havde levet det helligste Levned.

† JOSEPH
Apost. Vikar.

De fem nye Kardinaler.

Paven vil den 13. December afholdé et hemmeligt Konsistorium, hvor følgende fem nye Kardinaler vil blive udnævnt: Nuntius i Belgrad, Mgr. Pellegrinetti, Patriarken af Venedig, Mgr. Piazza, Ærkebiskoppen af Westminster, Dr. Hinsley, Sekretæren ved Kongregationen for de overordentlige kirkelige Anliggender, Mgr. Pizzardo, og Ærkebiskoppen af Lyon, Mgr. Gerlier. Med disse fem nye Medlemmer vil Kardinalkollegiet igen tælle 69 Medlemmer, og 39 af Kardinalerne vil være Italianere.

Englænderne har selvfølgelig særlig Interesse af, at Ærkebiskoppen af Westminster opnaar Kardinalværdigheden. I 1935 blev Dr. Arthur Hinsley introniseret som Kardinal Bournes Efterfølger. Han er født 25. Aug. 1865, studerede Theologi i Ushaw og Rom og var i mange Aar Rektor for det engelske Kollegium i Rom. I 1930 blev han udnævnt til den første apostoliske Delegerede for Missionerne i Afrika. En af de første, som gratulerede Ærkebiskoppen til Kardinalværdigheden, var den britiske Premierminister under Modtagelsen i Guildhall af Kong Leopold. Ærkebiskoppen mente, at Paven med denne Udnævnelse vilde hædre England.

Ærkebiskop Giuseppe Pizzardo, født 13. Juli 1877 og oprindelig Sagfører, har tilbragt sin Løbebane i Statssekretariatet, som han kun i tre Aar har været borte fra, medens han beklædte Nuntiaturet i München. Han er tillige aandelig Leder for den italienske Katholske Aktion, og »O-servatore Romano« betegner hans Udnævnelse til Kardinal som et nyt Bevis paa Pavens Velvilje over for Lægapostolatet, saaledes som det giver sig Udslag i Katholsk Aktion. I 1930 blev han bispeviet.

Nuntius Ermenegildo Pellegrinetti var Sekretær ved Nuntiaturet i Warschau, da den nuværende Pave var

Nuntius. 1922 blev han Nuntius i Jugoslavien. Han er født i Camajore d. 27. Marts 1876. Under Krigen blev han paa Grund af sin eminente Dygtighed i Sprog Sjælesørger blandt Fangerne. Hans første Berøring med Paven skete allerede, medens denne var Præfekt for det vatikanske Bibliothek, og det var ud fra dette personlige Kendskab til hans Kvalifikationer, at han blev udnævnt til Sekretær i Warschau og dermed indledede en glansfuld diplomatisk Løbebane.

Patriarken af Venedig, Ærkebiskop A d e o d a t o P i a z z a, er født 30. Sept. 1884 i de italienske Alper og traadte 18 Aar gammel ind hos Karmelitterne. Under Krigen gjorde han Tjeneste som Feltpræst og blev senere Konsultor ved Kongregationen for de religiøse Ordener. 1935 blev han udnævnt til Patriark af Venedig efter først at have beklædt Bispestolen i Benevent fra 1930.

Ærkebiskop Pierre Marie Gerlier, som først for to Maaneder siden har overtaget Bispedømmet Lyon, hvis Overhyrde fører Tittlen Primas af Gallien, er født 16. Jan. 1880 i Versailles — hans Slægt har fostret den h. Katharina af Genua — og studerede i Begyndelsen Jura. Ganske ung blev han Sekretær ved en af de øverste Dommerinstanser i Paris og havde uden Tvivl en glimrende juridisk Løbebane foran sig — men 33 Aar gammel traadte han ind i Præsteseminariet i Issy. Under Krigen maatte han gøre Tjeneste som menig Soldat, og haardt saaret tilbragte han længere Tid i Fangelejren. 1919 vendte han tilbage til Seminariet, og efter sin Præstevielse havde han forskellige Opgaver i administrativ Henseende til han 1925 blev Biskop af Tarbes og Lourdes, hvor han blev verdenskendt gennem de mange Pilegrimstog fra alle Lande, som han altid har mødt med fængslende og gribende Ord og nidkær Sjælesorg.

En katholsk Statsmand.

(Fortsat.)

Man maa huske, at Katholikerne samtidig med, at de var Arvinger til en stor Tradition, var en Minoritet. Under Ledelse af stærke Mænd som Windhorst havde de lært, hvordan man skulde komme ud af det med hinanden. Nogle af dem havde altid været velhavende Mænd eller Mænd af anset Familie, andre var jævne, fattige Arbejdere. At staa sammen i Forsvaret for ideale Principper var vitterligt umuligt, medmindre alle var villige til at gøre Indrømmelser, og gennem mere end halvfjerdsindstyve Aar havde Majoriteten været klar over det. Denne Erfaring gav den

tyske Katholicisme et enestaaende Præg af »Fornuftighed«. Der var fast Loyalitet over for Troen (Modernismen har f. Eks. overhovedet næppe berørt Kirken i Tyskland); men der var lidet af den sædvanlige Tendens til at dogmatisere som rasende over Ting, hvis Betydning kun var rent relativ. Jeg tror, at Centrumspartiet i mange Henseender var det bedste Demokrati, der nogen Sinde har eksisteret. Paa den anden Side led Katholikerne dog under Bevidstheden om at være en Minoritet. Gennem Generationer havde det paa det nærmeste været umuligt for dem at faa højere Stillinger. I Aarene efter 1918 havde Centrumspartiet undertiden Repræsentanter i Regeringen, og de troede, at deres fornemste Pligt var at opnaa Understøttelse til et eller andet Yndlingsforetagende af religiøs Art — en Overbevisning, som i og for sig var god nok, men som i det lange Løb nødvendigvis maatte vække Uvilje og Uro.

Brüning var en af de første, som forstod dette. Han byggede Broer til andre Partier. Demokratiet maatte have Held til at tilvejebringe et vist Maal af Solidaritet, vilde det holde sig, og dermed de Fordele, som var vundet i Weimar for den katholske Sag. Han sagde til unge Parti-Idealister, at hvis de ikke vilde give sig af med at studere vanskelige Budgetproblemer, vilde de af deres Samvittighed være forpligtet til at holde sig borte fra offentlige Stillinger. Hvorfor? Fordi Tysklands Skæbne ahang af Budgettet. Saa snart Nationens finansielle Stabilitet var undergravet, maatte nødvendigvis en radikal Revolution følge og dermed et Angreb paa kristelige Institutioner.

Man kan vanskeligt tænke sig, at en Politiker nogen Sinde har arbejdet haardere for saa ringe Løn som den, Brüning modtog i disse Aar. Hans Monografier, der er skrevet med uendelig Omhu, vidner om, hvor megen Tid han ofrede paa Studiet af Tysklands Problemer. Men de fortæller kun en lille Del af Historien. Dag ud og Dag ind til langt ud paa Aftenen var han ivrigt optaget af disse intime personlige Konferencer, som han satte saa stor Lid til. Personlig Fare var han stadig udsat for, og maaske var det, fordi han stadig var rede til at trodse den, at han til sidst vandt adskillige Præsident von Hindenburg nærstaaende Personers Tillid.

Brüning havde imidlertid givet efter for sin gamle Moders Ønske og stillet sig til Valg som Repræsentant for Centrumspartiet i Rigsdagen. Jeg tror ikke, han vilde have gjort det af nogen anden Aarsag. Man gav ham en Valgkreds, der laa i den modsatte Ende i Tyskland, regnet fra hans Fødested, nemlig Glatz i Schlesien. Her gjorde han nye og særlige Erfaringer. Fattigdommen var saa stor, at Folk talte og saa »rødt«. Men han stod fast, satte mere

sin Lid til offentlig Debat end til at holde Taler, og til sidst sejrede han. At han var hæderlig, lige til Grænsen af Don Quixoteri, var der aldrig nogen, der tvivlede om.

Men da Fjendtligheden udefra mod Tyskland svandt, og Velstanden til en vis Grad vendte tilbage, blev den fundamentale Kløft, som havde eksisteret siden Krigen, dybere. Alle de, som hadede en »Arbejderregering« som noget, der var de sejrende Allieredes Værk, var nu stærke nok til at foretage et drastisk Skridt. Rhinlandet var blevet evacueret. Der stod ikke mere fremmede Armeer opmarcheret, parat til at rykke ind. Hr. Hugenberg havde opkøbt Aviser i Dusinvis, og alle prædikede de, aabent eller tilsløret, Propaganda imod Republikken og for Huset Hohenzollern. Adolf Hitler var ved at vinde formaaende Venner, og hans Stedfortrædere samlede Hjælpere i alle Egne af Landet. Socialdemokratiet, der gjorde sig til af de Fordele, som var vundet for Arbejdet, var aldeles ikke Situationen voksen. Alt dette var ved Udgangen af 1929 blevet ganske øjensynligt, og nu kom pludselig den Meddelelse, at Dr. Brüning havde ladet sig overtale til at blive Kansler.

Det er blevet paastaet, ogsaa af kompetente Journalister, at Brünings Metode var at regere under stadig Rekurs til Artikel 48, hvorved han skulde have beredt Vejen for Nazidiktaturet. Dette er urigtigt. Situationen var denne: Tyskland, som havde forpligtet sig til at udrede de fastsatte Genopbyggelsesbetalinger, skulde have sit Finansvæsen bragt i Orden og haabede nu at sikre sig ny udenlandsk Kredit eller beholde den Kredit, som det allerede havde. Men saa vilde det ogsaa være nødvendigt at nedskære Udgifterne, saa snart de første Tegn paa økonomisk Depression maatte vise sig. Hvordan skulde Regeringen optræde overfor dette? Dette er indlysende, at den paa en eller anden Maade maatte kunne gøre Ende paa parlamentarisk Strid. Det er, hvad enhver republikansk Regering har at gøre i Krisetider.

A. M. O. (Sluttet.)

Kongens og Dronningens Besøg i Benediktinerindeklosteret paa Jagtvejen.

Benediktinersøstrene havde netop begyndt med deres Exercitier, som skal forberede dem til Aflæggelsen af de benediktinske Løfter, da de fik den store Ære og den endnu større Glæde at turde modtage Kongeparrets Besøg inden for Klosters Mure. Det har næsten historisk Betydning for Søstrene. Thi som bekendt befinder Jagtvejklostret sig midt i en for dets fremtidige Udvikling meget vigtig Om-

skiftelse, idet Søstrene nu definitivt slutter sig til den hellige Benedikts Orden. I denne Sammenhæng virkede det kongelige Besøg som en særlig Opmuntring for det lykkelige begyndte Værk.

Kongeparrets Klosterbesøg skete under ligesaa festlige som hjertelige Former. Kl. 14 præcis kørte den kongelige Bil op foran Kirkeportalen. Hs. Excellence Biskoppen, iført fuld Galladragt, modtog Majestæterne, og lige efter præsenterede han Kirkens Præst, Pastor Schindler, Søstrenes Superior, Benediktiner-Pater Wolfgang Czernin og Benediktiner-Pater Basilius Ebel, der holder Exercitierne for Søstrene, og Klosters Administratør. Medens Kongeparret gik op gennem Kirken, spillede Søster-Organisten et festlig Præludium. Benyttende Privilegiet, som den kirkelige Lov giver de regerende Fyrster, betraadte Kongen og Dronningen nu Klausuren, hvor Priorinden Margarita Hertel med den gamle, forhenværende Priorinde, Klosters Stifterinde Birgitta von Wacken, og alle Søstrene ventede paa Majestæterne. I deres overordentlige Elskværdighed hilste baade Dronningen, som af Priorinden fik overrakt en Buket, og Kongen paa hver enkelt Søster. Derefter fik Majestæterne Plads, og Pater Wolfgang gav paa Søstrenes Vegne i en kort Tale Udtryk for Klosters Taknemmelighed, priste Majestæternes Godhed og lovede Forbønner for Kongehusets Velfærd. Hans sidste Ord hentydede til den gamle Sang, der stammer fra det 8. Aarhundrede, de saakaldte »Laudes Hincmari«, som blev udført af Søstrene og de to Munke. Det karakteristiske ved denne Sang er, at der er forskellige højtidelige Lovord rettet til de Personer, som man vil ære, og Paakaldelser til Verdens Frelser og bestemte Hellige, med det hver Gang gentagne Refræn: »Du staa ham (eller hende) bi!« Det var synligt, at Klosterfamiliens Sang gjorde et stærkt Indtryk paa Majestæterne. Straks derefter rejste Kongen sig op og takkede i meget venlige og smukke Ord for denne festlige Modtagelse og ønskede Klosteret og den hellige Benedikts Orden et fredeligt Sted i Danmark. Efter denne første lidt mere ceremonielle Del, indledede Majestæterne selv den familiære, idet de udtrykte Ønsket om at bese Klosters Lokalteter og Søstrenes Arbejde. Med den venligste Interesse paahørte Majestæterne de Forklaringer, som Priorinden gav dem med Hensyn til det klosterlige Liv. Kongen og Dronningen viste sig ved denne Lejlighed som Mennesker, i hvem der slaar et varmt Hjerte. Efter Rundgangen blev der serveret Kaffe og Kager til Majestæterne, som uden at trættes fortsatte deres saa utvungne Samtale med Søstrene. Snart var denne lykkelige Time forbi. Endnu en Gang hilste Kongeparret til Farvel paa hver enkelt Søster; Priorinden tak-

kede, og Biskoppen raabte »Leve Kongen« og »Hurra«, hvori Søstrene istemte med Begejstring. Kongen og Dronningen forlod Klausuren, begav sig til de ventende Biler og kørte videre for ogsaa at vise Assumptionsklostret sin kongelige Gunst og bringe det Glæde.

Et kongeligt Besøg.

I vore Dage er man langt fra Frederik 6.'s Tid, hvor man i Landets Konge endnu virkelig saa Landets Fader og med en vis Ret ventede sig af ham, der jo var Enevældskonge, alle gode Gaver, Hjælp i Nød og den kongelige Naades Solskin. Det er man i Grundlovens og den moderne Tankegangs Tid hurtigt kommet bort fra. Man venter sig af Landets Konge samvittighedsfuld Overholdelse af Landets Love og en korrekt Repræsentation udadtil og dermed »basta«. Men det er alligevel godt, at adskillige Herskere opfatter deres Stilling paa en langt mere ideel Maade. Selvfølgelig vil de holde sig inden for deres Magts lovlige Grænser, men inden for disse ligger dog mange smukke Opgaver, Muligheden for at gøre godt i mange Retninger.

Det er sikkert paa denne Maade, at vort regerende Kongepar opfatter deres høje Stilling. Og vi har ved flere Lejligheder set, at Folket paaskønner dette. Det var ikke blot ved Regeringsjubilæet i Aar, at Kongen mærkede Landets oprigtige Hengivenhed. Allerede paa Sølvbryllupsdagen, da Kongeparret kørte gennem Byen — og det i øsende Regnvej — gjorde det et uforglemmeligt Indtryk paa mig, at alle stod tavse med Hatten i Haanden for at vise Kongeparret deres Sindelag, medens Sølvbrudeparret nikkede til Folket uden mindste Vink eller Fagter, der kunde ligne Affektation. Det hele gik saa jævnt til, og den Gang var der heller ingen militær Glans eller Afspærring, saa man for en Gangs Skyld saa at sige kunde føle den danske Sjæl, der ikke holder af større Følelsesudtryk.

Thi ingen kan sige Kong Christian paa, at han ikke skulde kende sit Folk og dets Tankegang. Og mere: han har en medfødt Taktfølelse og en sjælden Gave til at vise andre Forstaaelse og Venlighed. Dertil kommer den faste ved Opdragelse og Religion fæstnede Vilje til at gøre sin Pligt og være rettænkende.

Dette vidste vi jo allesammen, da vi i Theresekirken og paa Rygaard forberedte os lidt til det uventet anmeldte Besøg af Kongeparret, der efter at have besøgt Benediktinerindernes Kloster paa Jagtvejen kort efter Kl. 3 kørte op foran vor Kirkeportal. Lige i Forvejen var Hs. Excellence

Biskoppen, der jo ogsaa havde været til Stede paa Jagtvejen, efter Kongens Anmodning ankommet.

Der havde allerede samlet sig en Del tilfældigt forbi-passerende for at se, hvad der var at se. Men det var ikke meget. Fra en stor Bil steg en Dame ud og rakte Haanden til Præsten og til nogle, der stod i Portalen, derefter kom en høj Herre i en lang lys Overfrakke, og Biskoppen førte dem begge ind i Kirken. I Portalens Indre havde Husets Priorinde og Assistentinden sammen med Kirkens Arkitekt Cock-Clausen hilst paa Kongeparret, der nu for første Gang saa sig om i denne Kirke, der nok kan lade sig se mellem de øvrige katolske Kirker.

Saa gik Vejen ind i Gymnastiksalen, der var omdannet til Tronsal, og hvor alle Elever og en Del Gæster var samlede og sang »Kong Christian stod ved højen Mast«. To Elever traadte frem, den ene holdt en fransk Tale, den anden med Blomster. Begge Majestæterne lod til at være yderst fornøjede med Modtagelsen, og Kong Christian svarede fra sin Trone med nogle venlige Ord. Men saa sprang han op og blandede sig i Børnenes Skare.

Det var ligefrem en Oplevelse at se Majestæten blandt Børnene og senere at staa ved hans Side og lytte til de forstaaende og ofte morsomme Ord, Kongen skiftede med Eleverne hver især. Det morsomste var uden Tvivl, da Majestæterne opholdt sig hos Børnene i deres Montessori-Skole, som det nys oprettede Børnehjem kan kaldes. Med en Selvfølgelighed, som overraskede mig i højeste Grad, satte den ikke blot høje, men ogsaa meget lange Herre sig straks paa en af disse smaa Dukkestole, hvorpaa Børnene plejer at sidde under deres forskellige Smaalege ved smaa Borde. Og Christian X tog fat og spillede en Tid Kort med sine smaa Undersaatter, der forresten paa ingen Maade syntes imponerede af deres Medspillers Kongelighed. Det gik altsammen saa friskt og naturligt, at man følte, at her var intet opstyttet eller kunstigt. Dronningen er mere stille, men ikke mindre interesseret i alt det, hun vil lære at kende, her især Søstrenes Virksomhed og Levemaade. Hendes Majestæt var oppe i Soveværelserne og omkring i hele Huset, medens Kongen, der et Øjeblik havde ledt efter Dronningen, sagde: »Hun er gaaet tabt — elle est perdue« — men saa mødtes jo Majestæterne igen i Havesalen, hvor de med Biskoppen, Priorinden og Assistentinden indtog en Forfriskning. Og den kunde maaske være tiltrængt, thi det maa have været ret anstrengende saadan at se paa alt, at tale med næsten alle og ofte om helt forskellige Emner. Men det er nok Kongernes »faglige Uddannelse«, der hjælper til.

Kongen skaaede baade med Hs. Excellence Biskoppen

og med Husets Præst og takkede forresten flere Gange for den Modtagelse, de havde faaet, og for, hvad der var blevet vist dem. Det havde overtruffet hans Forventninger. Da jeg beklagede, at han ikke kunde se den, ellers saa smukke Park, lo Kongen og sagde: »Den og hele Egnen kender jeg saa godt fra mit militære Opmaalingsarbejde her. Egnen er blevet helt forandret ved de mange Bebyggelser.« »Ja,« sagde jeg, »det er jo ogsaa Grunden til, at Kirken bliver

Hs. Maj. Kongen og Hs. Exc. Biskoppen paa Rygaard.

godt besøgt. Folk flytter ud til Forstæderne.« Der taltes endnu om adskilligt, men altid lagde vi Mærke til Kongens Forstaaelse af mange Ting og hans store Venlighed. Dronningen, som talte meget med Priorinden og andre, var for Resten saa rask, at hun kunde spise et godt Stykke hjemmebagt Æblekage, medens Kongen skæmtende sagde til Søsteren, der vilde servere Kagen for ham: »De fører mig i Fristelse — il faut résister á la tentation, n'est pas?«

Ude paa Trappen stod Eleverne, og en Skare havde samlet sig i Gaarden, da Majestæterne, indpakkede i deres tykke Vintertøj, steg ned til de ventende Vogne og fulgt af rungende Hurraraab smilende vinkede Farvel til Afsked.

F. F. M.

Priorindens Indtryk.

Moder M. Eugénie, Rygaards Priorinde, fortæller os, da vi beder hende derom, nogle morsomme Træk fra Besøget:

»Allerede efter nogle Minutters Ophold paa Rygaard »maalte« Kongen sig med Priorinden, som heldigvis er lidt mindre end Hans Majestæt. Ved Ankomsten til Festsalen var Kongen ikke lidt forbavset over at finde Børn: „Jeg vidste ikke, at De havde en saa stor Skole,“ sagde Hs. Majestæt flere Gange, men det var for Søstrenes Skyld, jeg kom.“ Hs. Majestæt hilste paa hver enkelt Søster og gik saa over til de smaa Børn. Den yngste (fra Skolen), en lille 6-aarig Amerikanerinde saa lidt forskrækket paa den høje Skikkelse, som talte et ukendt Sprog; men Kongen slog straks over i Engelsk, og „Nina“ svarede med Glæde. I Børnehaven interesserede Dronningen sig for hvert eneste Montessori-Apparat, og det var Hendes Majestæt, der fortalte en lille engelsk Dreng, hvor Kongen var. Hs. Majestæt havde lige ved Ankomsten til Montessori-Klassen sat sig paa en af de smaa hvide Stole og morede sig med de smaa, spurgte om Tallene, om hvorledes de kom til Skolen, hvor længe de blev o. s. v. Senere i Klasseværelserne hilste Kongen paa hver eneste Elev og viste sig som god Pædagog: den ene spurgte Hs. Majestæt „om hendes Pult var i Orden“, en anden „om hun morede sig i Sovesalen“ — hvem kunde have gættet det saa præcist? Kongen lovede at komme igen paa en af de Rideture, som Hs. Majestæt saa ofte tager paa Bernstorffsvej.«

Kronede Kvinder.

Der tænkes med denne Titel paa Kvinder, der ikke blot bar Kronen som Smykke, men tillige udøvede Herskermagt og styrede Folkeskæbner.

Vi kan præsentere en hel Serie Kvinder, som til forskellige Tider har grebet ind i Historiens Gang, Karakterer, som byder paa de største Modsatninger. Den første er *Caterina af Medici*, Lorenzos Datter, fransk Dronning, en Renaissanceskvinde, som i længere Tid væklede mellem Katholiker og Huguenotter, men til sidst lod mange af de sidste slagte i den berygtede Bartholomæusnat 1572.

Om hende skriver *Francis Watson* i »*Caterina de Medici (1519—1589) og Bartholomæusnatten*« (Berlingske Forlag, 1937, 238 S., Kr. 12,50).

Henning Kehler siger i Forordet: »I Francis Watsons festlige Fremstilling ses hun i sin Tidsalders Dragt, paa Renaissancens farverige Baggrund, endnu halvt hyllet i den protestantiske Legende, et Uhyre for Moralisterne, en Ku-

riositet for Artisterne, anførende sit Aarhundredes historiske Optog.« Over for Kulturhistorikeren ønsker Kehler den politiske Historie stærkere fremhævet. Han anfører, hvad der kan siges som Forsvar for Bartholomæusnatten, og mener:

»Hertil er maaske først at bemærke, at Bartholomæusnatten faktisk er blegnet som Udaad betragtet i Løbet af de sidste Aar. Den er formodentlig lige saa rædsom som den altid har været, men den synes faktisk mindre enestaaende forfærdelig. Vi har opdaget, at Bartholomæusnætter ikke er umulige i vor oplyste og filantropiske Tidsalders fornemste Kulturstater.

Det er hævet over al Tvivl, at Skylden og Ansvar for Myrderierne i Paris og Frankrig i 1572 først og fremmest ligger hos Caterina. Men hendes Forbrydelse var, med en stor Politikers og derfor en stor Machiavellists Udtryk om Mordet paa Hertugen af Enghien (som han ikke selv var ganske uskyldig i, men han havde sørget for, at ingen kunde bevise noget imod ham i den Sag!) mindre end hendes Dumhed. Hun handlede overilet, i Panik, af Frygt for sit eget og sine Børns Liv. Hun handlede desuden i Fredens Interesse. Calvinisternes Fører Rigsadmiral Coligny var i 1572 lige saa ivrig efter at føre Frankrig i Krig med Spanien (for Flanderns Skyld) som Ærkebiskoppen af Canterbury og en Række andre kirkelige Dignitærer og Lægsmænd, kristelige og antikristne Pacifister i 1935 og 1936 var ivrige efter at føre England i Krig med Italien (for Abessiniens Skyld). Caterina var imod Krig. Det var hun altid.«

»Alle store Politikere er . . . Machiavellister,« siger H. Kehler. Saa vilde Politik, i hvert Tilfælde Politik i stort Format, nødvendigvis være en meget smudsig Forretning.

Efter Renaissancetiden Baroktiden. *Frederick L. Dunbar* har skrevet en Roman om »*Dronning Kristina*« (1626—1689), Jespersen & Pio, 348 S., Kr. 10.00). Denne Tids Kunst faar af Dunbar det allersletteste Vidnesbyrd: »Alt tjener til Representation, til ydre Apparat.« Den er Spejlbilledet af et »Selskab af ydre Skin og indre Hykleri«. En Privatmening, som en »Privatlærd« i Berlin har. Denne »Privatlærde« har ogsaa en Mening om Religion. Efter denne Mening er det en »Gemyts«-Sag i Modsætning til Forstanden. Det meddeles os ogsaa, at den katholske Kirke fordrer »ingen Tænken, men Tro«. Endvidere erfarer vi, at Kristinas kritiske Sans lod hende betragte den i Norden stivnede Lutherdom som en Tro, der var forlagt til Hjernen og skjulte sig bag en Nidkærlighed uden Hjerte.» Naar en Lærd har saadanne — utvivlsomt meget private — Opfattelser, tvivler man en lille Smule, om han kan dømme retfærdigt om en af Baroktidens saa fremragende Skikkelser, hvis Skæbne formes gennem Overgangen fra Lutherdommen til den katholske Kirke.

Gustav Adolfs højtbegavede og for Videnskab og Kunst begejstrede Datter er efter ham en fra Faderens og Moderens Side arveligt svært belastet Mandskvinde, som giver efter for Nervernes Indskydelser og til Tider opfører for-

rykte Scener. Imod den i Kansler Oxenstjerna legemliggjorte Statsfornuft vil hun gifte sig med Magnus de la Gardie. Saa opdages det, at denne er hendes Halvbroder. At hendes Fader, Forkæmperen for det rene Evangelium under 30-Aarskrigen, var en Ægteskabsbryder. Hun længes efter Kroningen for saa ved given Lejlighed at kunne forbløffe Verden ved sin Abdikation. Konversionen byder hende Lejlighed hertil. Hun var for øvrigt før Konversionen en meget tvivlsom Protestant og blev efter Konversionen en lige saa tvivlsom Katholik. Man forstaar Mazarin's Udtalelse: »En gal og fræk Zigeunerske«. Hun gør sig Umage for at gøre denne Dom til Sandhed, idet hun gaar i Skole hos Kurtisanen Ninon L'Enclos og lader Monaldeschi myrde. Ganske vist gaar hun i sinkorte Regeringslid afgjort ind for Freden, men ved grænseløs Ødselhed har hun draget Fredens Fordele i Tvivl. Saaledes Dunbar. Forsigtigt er denne Fremstilling betegnet som »Hendes Livs Roman«, andet er den heller ikke.

I *Fanny Wibner-Pedits* Bog »*Eine Frau trägt die Krone*«, Lebensroman der Kaiserin Maria Theresia (1717—1780), (Innsbruck, Tyrolia, 630 S. S. 12,—), bliver den østrigske Rokotid, som har fundet sit højeste Udtryk i Haydns og Mozarts Musik, levende for os. Den, der vil forstaa østrigsk Ejendommelighed, og Østrigs haardnakkede Kamp for Selvstændighed, staar her med en Nøgle, som lukker mange Laase op.

Men der oprulles for os ogsaa Billedet af en i Sandhed stor Kvinde, Moder til 16 Børn, sit Folks elskede Herskerinde, Kirkens trofaste Datter.

Octave Aubry har i sin »*Kaiserin Eugenie*« (1826—1920), (Erlenbach-Zürich, Eugen Rentsch, 430 S., 16 Bill., Frs. 11-), atter vist sig som dygtig Biograf. Eugenie var ikke alene Frankrigs første Dame. Hun var ved sin Viljeskraft Napoleon III overlegen. Hun tilskyndede til Krigen 1870 og ventede saa som Clemenceau paa Hævnen. Og dog er den Kvinde ogsaa religiøs og ikke blot paa Dødslejet. Hvordan er hun f. Eks. under den kirkelige Vielse i Notre Dame? :

»Hun er meget bleg Hun knæler saa slapt ned paa Bedeskamlen, at Kejseren, der knæler ved Siden af hende, frygter for en Besvimelse. Men nu løfter hun atter sit ligblege Ansigt, beroliger ham ved et blidt næsten forsagt Smil og begynder at bede med Panden hvilende i sine foldede Hænder.

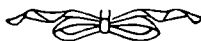
Hun føler sig nu foran den personligt Nærværende, som hun siden sin Barndom har tilbedt og altid vil tilbede med troende Inderlighed. Hun staar foran Gud. Det er ham, der gennem alle Angreb har ført hende til dette Alter. Under sit Smykkes Feglans og bøgende den hvide Hals beder hun af hele sin Sjæl, ydmyger sig, bekender sig i sit Indre skyldig: »Jeg er ikke værdig, o Herre, jeg har ikke fortjent saa mange Gaver. Men jeg lover, at give

den Magt, hvortil du har løftet mig op, tilbage til dig, at bruge den til dine Maal, til din Ære. Kejserinde Eugenie forbliver din Tjenerinde.«

Vil vi finde en forsonende Afslutning, maa vi tilbage til Middelalderen til en Kvinde, som var Fredens Beskytterinde. *Vincent McNabb, O. P. »St. Elisabeth of Portugal«*, (London, Sheed and Ward, 1937, 62 S., sh. 2/6 d). Den h. Elisabeth af Portugal blev født i Saragossa i det i Dag af Borgerkrigen sønderflængede Spanien, og døde 1336 i Grænsebyen Estremaz under sit tolvte — denne Gang desværre forgæves — Forsøg paa at stifte Fred, medens hun ellers altid havde opnaaet gode Resultater af sine Anstregelser. Hendes Moder var Constance, Datter af Manfred, Kejser Frederik II's illegitime Søn. Hendes Farfader, ved hvis Hof hun voksede op, var Jakob Erobreren, Konge af Aragonien, en raa Kriger, der brød sit Ægteskab. Denne Afslamning lod formode alt andet, end at Guds Naade vilde forme dette Barn til en Helgeninde og den store Freds-stifterinde.

Næppe 12 Aar gammel blev Elisabeth af politiske Grunde formælet med Kong Diniz af Portugal, som levede som en tyrkisk Sultan og til Slut vovede at fordre af sin Gemalinde, at hun skulde paatage sig Omsorgen for hans illegitime Børn. Hun tvang sig til ikke alene at forblive trofast ved sin Gemals Side, men ogsaa at efterkomme denne Fordring i Familiefredens Interesse. Et Liv i heltemodigt Offer. Og Himlens Løn udeblev ikke. Da den unge Konge og Dronning overtog Regeringen i Portugal, saa de et Land, der var næsten lige saa sønderlemmet af Krig som Belgien i 1918. Maurisk Invasion havde ødelagt næsten al Kultur. Og dog! Kong Diniz's Regering er blevet kaldt for Portugals Guldalder, en Fredens og Opblomstringens Tid for den materielle og aandelige Kultur. Den største Ære for denne gunstige Udvikling tilkommer Dronningen.

Biografiens Forfatter fortæller os i Indledningen, hvorledes han som Dreng under en alvorlig Sygdom for første Gang i Familiens Bibliotek fik fat i »The lives of the saints« af Alban Butler og stødte paa Legenden om den h. Elisabeth, hvis Fest fejres paa hans Fødselsdag den 8. Juli. »Det var første Gang, den h. Elisabeth og jeg hilste paa hinanden over Aarhundrederne; og den lille Bog, som jeg her har skrevet, er den sidste Genlyd af vor Hilsen.«

Heltemodige Sygeplejere.

Født i Langres den 12. November 1606 voksede Jeanne Mance*) op iblandt en Søkendeflok paa 6 Brødre og 5 Søstre. Moderen og Faderen døde tidligt. 30-Aars Krigen ødelægger Hjemmet. Horisonten staar i Flamme. Krigen efterfølges af Pest. Begge kræver tilsammen mere end 5000 Ofre der i Omegnen. Biskoppen af Langres stifter Barmhjerlighedens Broderskab, Forløberer til vort Røde Kors. Jeanne melder sig og plejer Dag og Nat de saarede og pest-syge. Endelig drog Krigen længere bort. Saa stod hun arbejdsløs der. Hun hører, at Frankrig sender Kolonister, Missionærer til Kanada. Blandt Missionærerne er ogsaa en af hendes Slægtninge, en Jesuit. Hun lytter til de begejstrede Fortællinger, som en gejstlig Broder til denne Jesuit beretter, og — hendes Kald staar hende klart. I Paris var man ved at danne et Selskab for Omvendelsen af de vilde i det nye Frankrig, og man havde købt Øen Montreal. En rig Dame vilde give Penge til Oprettelsen af et Hospital der paa Øen. Hun bad Jeanne om at lede det. Og hun viste sig at være en af de modigste Pionerer. De vildes gentagne Overfald, Mangel paa Hjælp, Pengesorger, intet slog den nyfødte Koloni ned, som havde samlet sig om Hospitalet, Barmhjerlighedens Fæstning. Tre Gange maatte Jeanne rejse over Atlanten tilbage til Frankrig for at hente ny Hjælp for saaledes at sikre Foretagendet. I selve Kolonien maatte hun i vanskelige Situationer gribe ind med sin mandige Handlekraft og Klogskab. Men hendes kæreste Plads var ved Sygesengene, endskønt Hospitalets Indretning var yderst primitiv, og Indianerne med deres Urenlighed og Lugten af det Fedt, de smurte sig ind i, gjorde det overordentlig vanskeligt for Sygeplejerskerne at holde ud hos dem. Biografiens Forfatter hilser hende med Rette som Sygeplejerskernes Forbillede.

Mindet om Jeanne Mance er endnu kun levende i Kanada. Mon hun ikke engang vil blive æret som Sygeplejerskernes Beskytterinde?

Derimod dyrkes Damian de Veuster (1840—1889), som under Arbejdet blandt de spedalske paadrog sig denne Sygdom, allerede nu mere og mere. Til de allerede udkomne Fremstillinger af hans Liv er der nu kommet 2 nye. *John Villiers Farrow*: »*Damien the Leper*«, (London, Burns, Oates & Washbourne, XVI og 288 S., sh. 7/6 d.) og *Wilhelm Hünermann*: »*Priester der Verbannten*«, (Innsbruck, Tyrolia, 322 S., S. 8,—).

*) Jeanne Danemarie: Jeanne Mance au Canada (1605—1673) (Paris, La Bonne Presse, 192 S., Portr. Frs. 8,—).

Farrow bliver paa en af de mere afsides liggende Øer af Selskabsøerne bekendt med en havanesisk forhenværende Matros, »som fortalte mig, at han var født paa Molokai. Han var full af Historier, de fleste var om de spedalskes Koloni og om de Bedrifter, som en heltemodig og forekom det i hvert Tilfælde mig, i højeste Grad opdigtet Karakter ved Navn Kamiano havde udført. Min nye Ven havde en saadan Respekt for Kamiano, saa hver Gang han nævnede hans Navn, gjorde han en mærkelig knæbøjningsagtig Bevægelse og sendte samtidig et megetsigende Blik op imod Himlen, som om Kamiano var der og iagttog os.« Det vakte Nysgerrigheden. Farrow erfarede, at Kamiano var de indfødtes Navn for Damiano. Han fulgte den fejredes Spor og skabte en Mesterbiografi. Den store Fortæller Hugh Walpole — Ikke-Katholik — siger beundrende: »Fader Damians Eventyr er saa romantisk, saa det næsten ikke er til at tro. Naar Bogen er færdig, føler vi, at vi har mødt, ja, ovenikøbet kendt denne Guds mærkelige Helgen. — Nu hvor jeg har læst Bogen, føler jeg, at Damian er min Ledsager Resten af mit Liv.« Hünermann har skænket os en Klemens-Hofbauer Roman, og efter denne følger altsaa nu en Pater Damian Roman. Efter min Mening overgaar den sidstnævnte langt den første. Man kommer til at tænke paa den Mesterlighed, hvormed H. Benson lader os genopleve engelske Bekenderes Liv.

Presse-Rundskue.

Protestantiske Klostertanker. Gang paa Gang er Tanken om Klosterlivet blevet drøftet i folkekirkelige Kredse. Nu synes Tanken at antage en haandgribelig Form, idet man omgaas med Planer om at henlægge denne Institution til Løgumkloster. I Omtalen af disse Planer siger Lektor Sven Nørrild i »Nationaltidende« af 21. Nov. en Del smukke Ord om Klosterlivet, der ogsaa har Interesse for os Katholiker. Selv om Luthers Klosterliv mener han, at han *»bag Klostermurene har haft en Række frugtbare Aar med Tid og Stilhed til Fordybelse i Skriften, til Bøn og Selvransagelse«*. Havde han straks maattet gaa ud i et virksomt Liv, *»havde hans Sind næppe vundet den Spændkraft og Dybde, som Klosterlivets Stilhed og Tugt, trods alt, gav det«*. Fandtes der end meget Forfald i Klostrene, *»saa er det ikke mindre sandt, at i Klostrenes Stilhed har det kristne Liv sat nogle af sine skønneste Blomster. Delle er noget, vor fortravlede, sensationshigende, telefonkimende Tid begynder at forstaa. Hvor mange aandelige Sædekorn køres ikke ned paa vore Autostrader, hvor mange sagte aandelige Tilskyn-*

dels overdøves ikke af Døgnets Larm, fordi vi ikke formaar at skaffe os det Mindsteaal af Stilhed og Ensomhed, som er alt aandeligt Livs Vilkaar . . . Hvilken aandelig Kraft ejede ikke Middelalderens Kirke i de stille, stærke Mænd og Kvinder, der, ikke for 3—4 Maaneder, men for hele Livet, drog sig bort fra Verden! Hvad saa og hørte de ikke i Klostercellens Stilhed, med hvilken Myndighed kunde de ikke tale om det ene fornødne til Mennesker, der stak i Verdslighed til Halsen, og hvilken vidunderlig Frihed og Uafhængighed af verdslige Hensyn ejede ikke disse fattige Mænd, naar de skulde bære Sandheden ud!«

Det er sandt, Stilhed og Tavshed er det første Indtryk, Folk faar, der fra den larmende, snakkende Verden kommer ind paa et Klosters Enemærker. Selv om Tavsheden ikke er saa streng som hos Trappisterne, der kun maa bruge Tegnsprog til de nødvendige Meddelelser — at de hilser paa hinanden med Ordene *memento mori* (ihukom, at du skal dø) er dog en Fabel — skaber den alligevel den Ensomhed, der er Forudbetingelsen for Klosterlivets høje Stræben efter Personlighedens religiøse Fuldkommengørelse i Overensstemmelse med Ordensreglen.

For saa vidt vilde Løgumkloster udmærket godt egne sig til det paatænkte Forsøg. Lektor Norrild meddeler dog, at Overlæge H. I. Schou, der som bekendt er den ivrigste Talsmand for Klostertanken, er »betænkelig ved Løgumkloster«, og Lektoren »vil gerne understrege Faren ved dette Sted. Lige saa skønt der kan være i de Løgumkloster Enge, naar de gulnes af Kodriver, og Fuglesangen sammenlaar som tusind Harpestreng, lige saa trist kan der være hele Vinterhalvaaret, særlig for Øboen og Københavneren, som vel nok fortrinsvis vil faa Brug for et saadant aandeligt Hvilested. Er man tung i Sindet, kan man kun blive tungere ved at blive sat til at spadserer rundt paa en efteraars-øde Landevej ved Løgumkloster.«

Tung i Sindet — det er netop det, man ikke skal være, hvis man vil gaa i Kloster. Dertil skal et lyst Sind uden Tilbøjelighed til mørke Grublerier. Luther f. Eks. skulde aldrig være gaaet i Kloster! Et sundt, lyst Sind vil ogsaa kunne klare Vinterdagene paa den sønderjydske Vestkyst, om de saa, som Johs. Jørgensen et Sted siger, var »Dage til Selvmord«. Cisterciensermunkene har da holdt ud der; vi hører ikke noget om, at de om Vinteren flyttede til København eller rejste sydpaa. Saadanne Mennesker vil heller ikke nøjes med et Par Maaneders Klosterophold — indtil Nervesammenbruddet er lægt — de vil have det saadant paa Livstid. Verden siger, de begraver sig i Klostret — for dem synes det at være et nyt og bedre Liv.

A. Menzinger. S. J.

En stor Festdag i Horsens.

Da St. Josephs Kirkes malmfulde Klokketoner Søndag den 28. November kaldte til Gudstjeneste, ringede de samtidig ind til en Festdag, der længe vil mindes i den virksomme og levende Menighed i Horsens. Korsbanneret vajede uden for Kirken, og inden for var der pyntet med Flag og Vimpler og Alteret straaled i et Hav af Lys og Blomster. Det forholdsvis store Kirkerum var fyldt til sidste Plads, over 300 af Menighedens Medlemmer fra By og Land ventede paa deres Overhyrde, Biskop *Brems*.

Saa satte Orglet i med et Brus, og den smukke Ceremoni med Biskoppens Modtagelse gennemførtes nøje efter Forskrifterne. — Levitmessen celebreredes af Sognepræsten Msgr. *Olrik*, assisteret af Præsterne *Geertz-Hansen* og *Rupp*. I sin Prædiken tolkede Msgr. *Olrik* Menighedens Glæde over Biskoppens Besøg. Han er ikke kommen i Dag, fordi han var nødt til det, som til en Konfirmation, men han er kommen som en Fader for at besøge sine Børn og har sin Glæde deraf. Vi glæder os til at tale med vor Overhyrde, at fortælle ham om vort Liv og vort Arbejde her i dette Sogn.

Efter Messen førtes Biskoppen ind i Menighedens med Efteraarsløv smukt pyntede, men altfor lille Sal, hvor Skolebørnene med de dejligste lyse Stemmer sang en Velkomstsang til Biskoppen, og en lille, sød, hvidklædt Pige fremsagde en versificeret Hilsen og overrakte Hans Excellence en Buket Roser. Dette Møde mellem Biskoppen og Børnene var maaske Dagens allersmukkeste Øjeblik, og det, der rørte mest. -- Biskoppen hilste derefter paa de forsamlede St. Josephs-Søstre og underholdt sig tillige med flere af Menighedens Medlemmer ude fra Landdistriktet. Ved Festandagten om Eftermiddagen prædikede Pastor *Bernhard Jensen*, Fredericia, og mindede udfra Dagens Tekst om St. Pauli Ord, at iføre sig den Herre Jesus Kristus.

Om Aftenen samledes saa Horsens Menighed i den ualmindelig smukke Sal paa »Jørgensens Hotel«. Der var dækket til Kaffe ved mindre Borde, en praktisk Foranstaltning, der gav Bevægelsesfrihed for de godt 150, der var mødt og som hilste Biskoppen med stærke Klapsalver, da han traadte ind i Salen ledsaget foruden af Sognets tre Præster af Pastor *Jensen*, Fredericia, og Pastor *Dutschke*, Silkeborg.

Formanden for Menighedsforeningen, Konstruktør *Ludvig Møller*, bød Velkommen, og efter at Pavehymnen, forfattet af Msgr. *Olrik* (de sidste fire Linier dog af Johannes Jørgensen) og med Musik af Biskop *Brems*, var afsunget,

traadte Biskoppen straks hen til Talerstolen og fortalte livligt og muntert om sit første Møde for 33 Aar siden med Sognets elskede Præst, Pastor Kerff, og dvælede derefter ved Udviklingen og Fremgangen i Vikariatet i hans Bispetid. Efter en faderlig og indtrængende Formaning til de unge, takkede Biskoppen Pastor Geertz-Hansen for hans liturgiske Indsigt, der gjorde, at Levitmassen blev saa værdig gennemført, og Msgr. Olrik for den smukke Prædiken.. Jeg var saa lykkelig, udtalte Biskoppen, i Morges at se Kirken fyldt til sidste Plads. Denne Dag er en af de lykkelige Dage i mit Liv. Det giver mig Styrke og Trøst at være sammen med denne Menighed og trykke jeres Haand. Lad os hjælpe og støtte hinanden. Jeg haaber endnu engang paa Gensyn paa Livets Vej. (Stærke Haandklap).

Efter Salmen: »Lover Herren, alle Slægter« fulgte en Række korte, men interessante Beretninger om de katolske Foreningers Virksomhed m. m. Konstruktør *Møller* fortalte om Oprettelsen af St. Josephs Menighedsforening, der, efter den hellige Faders Ønske, virker for katolsk Aktion ved Foredrag, Oplæsning m. m. Fru *Eriksen* berettede om Birgittaforeningen, der forfærdiger Tøj til trængende Børn. Efter 9 Maaneders Virksomhed er der forfærdiget 100 Stk. nyt Tøj og 65 Stk. brugt er indsamlet. Søstrene foretager Uddelingen. Formanden for den polske Forening, Husmand *Noszczyk*, fortalte om denne Forenings Formaal og udtalte Haabet om Frengang for den katolske Kirke i Danmark, saa Danmark maatte blive en katolsk Stat, som Polen er det. — Formanden for »Katholsk Ungdom« i Byen, *Kurt Hansen*, gav en fyldig og interessant Beretning om Ungdomsarbejdet, som det havde formet sig i de sidste Aaringer. — Pastor *Geertz-Hansen* fortalte om Ungdomsforeningen for Landet, et Arbejde, der besværliggjordes ved de lange Afstande, men dog indebar store Muligheder. Pastoren sluttede med et Leve for Danmark og Danmarks unge (Hurra og »Kong Christian«). — Efter at Formanden for Katholsk Radioklub, Hr. *Næstholt*, havde talt om Radiosagen og oplyst, at der nu var 35 Medlemmer i Horsens, kom Kirkens Organist, Lærer *Poulsen*, frem med det nye Sangkor, der for nylig er oprettet. Koret havde under Levitmassen sunget Kyrie firestemmigt og under Andagten »O salutaris« og »Christus vincit«, og sang nu »Modersmaal er en himmelsk Lyd«. Hr. *Poulsen* omtalte derefter Formaalet med Korets Oprettelse og haabede, at det med Tiden maatte blive til Glæde for Menigheden. — Cand. mag. Frk. *Olsen* fortalte om et interessant Forsøg med Oprettelse af Samarbejde med Byens Centralbibliothek. — Telefonistinde *Camilla Hansen* gav Oplysninger om Aftenbønnen hver Aften i Kirken. Den varer et Kvarter og

har til Hovedformaal Troens Udbredelse og Syndernes Omvendelse. — Frk. *Ebba Hansen* talte paa en Kreds af unge Pigers Vegne, der virker paa forskellig Maade for Katholsk Aktion. Hun bad Biskoppen interessere sig for en Plan gaaende ud paa, at der i de nye smukke Skolelokaler i Vejle kunde blive holdt lukkede Retræter for unge Kvinder.

Biskop *Brems* anbefalede varmt Tilslutning til Katholsk Radioklub og stillede Lokalerne i Vejle til Raadighed for lukkede Retræter. Denne Sag har min særlige Velsignelse, udtalte Biskoppen. Ind imellem Talerne, og mens Kaffen blev drukket, assisterede velvilligst en Kvartet fra Fredericia bestaaende af Hr. Organist Segalt, Hr. Avlsbruger I. Deleuran, Kontorist A. Deleuran og Telegrafelev Frk. Grethe Deleuran, og glædede Forsamlingen med god Musik.

Den store Festsdag, Menighedens Møde i hjerteligt Samvær med dens Overhyrde, sluttede med Aftensalmen: »I Nat mig vær«. *En Udensogns.*

Nye Bøger.

Katholsk Haandbog for Danmark 1938.

Hvor finder jeg Oplysninger om katholske Sogne, Skoler, Foreninger og andre Institutioner herhjemme? Hvor er den danske katholske Who's Who? Alt dette og mere finder man i den for oltende Gang udkomne katholske Haandbog for Danmark 1938, (Ansgariusforeningen, Bredgade 64, 102 S., Kr. 2,00) Mange vil byde den velkommen som en yderst praktisk Hjælp. Stedregistret viser, at der er næsten 100 (nøjagtigt 98) Steder i de nordiske Lande, hvor der findes katholske Institutioner. Thi Haandbogen indeholder denne Gang ogsaa en kortere Fortegnelse over de andre nordiske Landes katholske Institutioner. Selvfølgelig er der sket mange Forandringer siden sidst. Vi har nu »Katholske Akademikere i Jylland«, Lourdesfonden, Nicolaus Stenos Gilde, en »Organisatio Academicarum Danicarum Catholicarum«, etc. Forskellige særlige Oplysninger gives om Katholikers kirkelige Pligter, om Daab, Firmelse, Begravelse og Ægtevielse. Det statistiske Materiale om København og Provinsen og om de øvrige nordiske Lande er interessant at studere. Skulde vi straks give nogle Impulser til den næste Opgave, da vilde jeg foretrække den alfabetiske Stedfølge i Stedet for Ordningen efter Landsdele. Mon man ikke burde henvise til det Stof, f. Eks. Legaterne, som findes i andre Aargange? Det er dog kun Smaating, og over dem vil vi ikke glemme at fremhæve det store Arbejde, som en saadan Haandbog betyder, og glæde os over, at der i det hele taget findes en saadan i Danmark! —z.

Katholske Julehæfter.

»Julekærten«, (48 S. Kr. 1,45) det katholske Julehæfte, skænker os ogsaa i Aar en Række gode Julebetragtninger og -fortællinger samt Billeder og Artikler, der i hvert Fald dejligt forkorter Juledagenes Timer med nyttig og interessant Læsning. Vi har i sidste Nr. af N. U. allerede bragt den nøjagtige Indholdsfortegnelse, som vi kan henvise til. De fleste af Forfatterne kender vi fra tidligere Artikler, saa de trænger ikke til nærmere Anbefaling. Vore Læsere vil ogsaa finde en smuk Fortælling af Fru K. Plovgaard, og Pastor Geertz-Hansen viser i en Fortælling om Abbed Jens af Øm Kloster, at han har sat sig godt ind i Klosters daglige Liv og store Historie. — Ogsaa D. K. K. F. har igen glædet os med et Hæfte »Jul 1937« paa 12 S. (50 Øre). Smukke Digte, Betragtninger og Fortællinger fremkalder den rigtige Julestemning, og her er repræsenteret saa gode Navne som E. D. Vanberg, Inger Agnete Pedersen m. fl.

Sultens Banemand

hedder den nye Bog af *Paul de Kruif* (paa Dansk ved J. Ewald, Gyltendalske Boghandel 1937, 196 S., Kr. 6,75). Vi stilles her over for den praktiske Videns Helte, som hører til i Socialøkonomernes første Række og saare heroisk opfylder Skaberens Bud: gør eder til Herre over Jorden. En Carleton, der fra sine ensomme Opdagelsesrejser førte den sejge Kharkov Hvede fra det vindomsuste Starobelsk i Rusland til tyve Millioner acres sort Muldjord paa det amerikanske Vestlands Sletter, en Dorset, som forstaar at besejre den frygtelige Landeplage, Svinepesten, en Shull, Majsens Rendyrker, o. s. v., o. s. v. Vi kommer ind i disse geniale Eksperimentatorers for Størstedelen meget mærkelige Laboratorier og følger undrende deres Arbejder. Mod Videnskabens officielle Repræsentanter, som ikke havde den rette Forstaaelse deraf, nærer de Kruif Følelser, som minder om Schopenhauers Forbitrelse over for Filosofprofessorerne. Men han siger sine Sarkasmer med den mest uskyldige Mine af Verden og spiller Forsvareren, medens han putter de anklagede i den sorte Gryde. Og Læseren er tilbøjelig til at tilgive ham alle Ondskabsfuldheder, medens man i vor dødsalvorlige Tid meget sjældent støder paa saa frisk en Humor, som hvert Øjeblik glimter frem i denne Bog.

Frans af Assisi i vor Tid.

Hvor tidssvarende en Helgen fra det 13. Aarhundrede stadig er, viser Bogen »*Litanies du XXme siècle au Petit Pauvre d'Assise*« af *P. Martial Lekeux* O. F. M.; Bogen er udkommet hos Charles Beyart, Bruges, 1937 (168 Sider, 40 Træsnit Kunststudgave Frcs. 32,50).

Det er meget moderne Litanier. Det 20. Aarhundredes Menneske beklager sig her over sin Tids Onder og opdager i den lille fattiges Eksempel det Hjælpemiddel, som skaber Dagens Mand. Disse en ægte Digters opløftende Tanker som fremhæves gennem en diskret Humor, skildrer den Hellige Frans's Liv og hjælper i ganske særlig Grad med til at trænge ind i dennes enkle og dybe Sjæl. Vi ønsker denne Bog samme Succes som de to tidligere Arbejder fra samme Forfatters Haand, idet disse foreløbig er udkommet i 145 Oplag.

A. P.

Kvindelige Poeter.

Helene Homeyers Oversættelse af Roswithas af Gandersheims Arbejder er af mange blevet modtaget med stor Glæde. Fra samme Haand foreligger nu en Oversættelse, som fortæller os om »*Dichterrinnen des Allertums und der christlichen Frühzeit*«, Paderborn, Schöningh, (110 S. og 4 Tavler), Mk. 2,80. Dette Udvalg har foruden en digterisk ogsaa en kulturhistorisk Interesse. Den afspejler Kvindens Stilling i de paagældende Perioder. I »Introduktionen« benvises hertil. Vi ser, at den første kristne Tid ikke har overleveret os Kvinders poetiske Værker. »Den første kristne Digterinde, vi finder i Grækenland, er Kejserinde Eudokia. Den atheniensiske Filosofdatter, som før sad videbegærlig ved Fødderne af hedenske Lærde og Talere, tilbragte sin Livsaften i et Kloster i Jerusalem. Hun, der i sin Ungdom havde beruset sig i de klassiske Digteres Skønhed, brugte til Slut sine erhvervede Kundskaber til at prise Kristendommens Magt, til at hjælpe den til Sejr. Endnu paa Eudokias Tid, i det 5. Aarhundrede, førte Kristendommen og Hedenskabet en bitter Kamp imod hinanden, omend der allerede den Gang ikke længere herskede nogen Tvivl om, hvem der vilde beholde Overlaget. Den anden græske Digterinde tilhører en for længst fuldstændig kristnet Verden, nemlig Kasia, en ensom Stemme, der trænger ud til os fra den dybe Tavshed, som hvilede over hendes Tids byzantinske Nonneklostre. I Kasias Digtning genopstaar allerede den dybe Følelse og den Klangfylde, som kendetegner de gamle græske Digterinders bedste Arbejder. Ligner den bodfærdige i Digtet om den salvende Magdalene ikke det besejrede Hedenskab, som frivilligt lægger sine kostbare Skatte — dens Aands uforgængelige Frembringelser — for Frelserens Fødder.

Karen Plovgaards Bøger.

Vore Læsere vil have lagt Mærke til, at vi i denne Tid op til Jul, saa vidt Pladsen tillader det, henviser til gode Bøger. Af Hensyn til de mange Læsere, som fortæller os om den store Glæde, Fru Karen Plovgaards Artikler og Fortællinger i »Nordisk Ugeblad« har beredt dem, vil vi gøre opmærksom paa, at Fruens Bøger vil være en ganske

ypperlig Julegave. Vi tænker her især paa Romanen »*Indenfor Digerne*« (Hasselbalch), de grønlandske Fortællinger »*Nordlys*« (Fyns Boghandels Forlag), og især »*Poul Helgesen*« (Hasselbalch). Denne sidste Roman især, som er næsten ligesaa meget Biografi om vor Reformationshistories største Skikkelse, fortjener den varmeste anbefaling, og som saadan vil vi betragte det, naar vi røber, at den holdtes for værdig til at blive Bordlæsning i Klostret i Stenosgade. Vort Julenummer vil indeholde en udmærket Skitse fra Poul Helgesens Liv fra Fru Plovgaards Haand. —z.

Fra Hovedstad og Provins.

En Film om St. Knuds Skole.

Tirsdag d. 30. Nov. og Onsdag d. 1. Dec. foreviste St. Knuds Skole i sin Festsal for Forældre og Elever en Film om Skolens Liv, optaget af Richters Forlag (Axel Ørsted). Det samme Forlag har allerede tidligere optaget flere Skolefilms, og denne Film viste os med mange gode Billeder Skolens daglige Liv, fra om Morgenen, da Eleverne kommer fra Messen, Eleverne ved Teen i den røde Sal efter Fælleskommunionen, Scener fra de enkelte Klassers Undervisningstimer, fra Gymnastiksalen, fra den naturhistoriske Samling, Fysikværelset, Taghaven o. s. v. Man ser Skolens Læsestue med Bibliothek for de større Elever, Sløjdundervisning, Spejldernes »Bøgegrendag« paa St. Josephs Hospital. Til sidst en Del Billeder fra et Arbejde, som i allerede flere Aar har skaffet Skolen og dens Elever Ære ude omkring, nemlig Skolekomedien; man saa adskillige Billeder fra det sidst opførte Stykke, »Slædefarten«, som ogsaa var en stor Succes.

Filmen vil senere — efter Nytaar — blive forevist for tidligere Elever og til sidst for alle. *Kurt S. Thomsen.*

Mission i Rosenkranssognet.

For tredie Gang — hver Gang med tre Aars Mellemlum — lod Rosenkranssognet i Aar (den sidste Uge i det gamle Kirkeaar) afholde en Missionsuge med Pater Rektor J. Coenen S. J. som Foredragsholder. Kirken var vel ikke just fyldt til Trængsel; saa lille den er, sker det sjældent, da kun en lille Flok af Sognebørnene forstaar, at »Sognekirken skal være ens sande Hjem«; men det var dog en ret talrig Forsamling, der hver Aften lyttede til Paterens inderligt fromme, gode og tankevækkende Prædikener, ligesom der var mange, der deltog i den højtidelige Fælleskommunion Søndag Morgen. Vi er Pater Rektor stor Tak skyldig for den store Ulejlighed, Pateren har haft for vor Skyld og bringer herved vor hjerteligste Tak.

En af de trofaste.

Hvornaar skal St. Annæ Kirke indvies?

Saaledes er der mange, der spørger, og vi er nu i Stand til at tilfredsstille deres venlige Interesse. Den nye Kirke nærmer sig sin Fuldendelse. Baade Kirkeskibets og Aller-korets Loft staar færdige, Gulvfliserne er lagt. Den ydre Kirketrappe er ogsaa sat op, og for Tiden er man i Færd med at sætte de ydre Døre ind. Indvielsen skulde finde Sted Søndag Lætare, den 26. Marts, samme Søndag, hvor ogsaa den gamle St. Annæ Kirke blev indviet af Biskop v. Euch i 1903 under Prinsesse Maries og forskellige Diplomaters Nærværelse. Men De maa derfor endelig ikke forestille dem en færdig Kirke! Indeni mangler der endnu saa godt som alt, og der er rig Lejlighed til at sætte sig et varigt Minde i Form af Højalter, to Sidealtre, en Komunionbænk, Korsvej, Prædikestol, Vievandskummer, Façadelygter, for ikke at tale om Klokkerne og Orglet. Til Fordel for Byggeriet agtes der i øvrigt afholdt en **Pakkefest** Søndag d. 9. Januar i St. Annæ Skoles Lokaler, hvortil Pakker med nyttigt Indhold modtages med Tak.

En Foredragsrække om Valfart.

I St. Knuds Skoles Sal i Fredericia afholdtes d. 1. Dec. det første af fire Foredrag, som Sognepræst Bernh. Jensen har arrangeret til Afholdelse i Vinterens Løb under Fællestittlen: »Valfart«.

Det var Sognepræsten fra Assens, Hr. Pastor Knud Ballin, der holdt det første Foredrag, nemlig om Valfart til Jerusalem. Det vel gennemtænkte og paa personlige Indtryk opbyggede Foredrag var ledsaget af en Række fortrinlige Lysbilleder, saaledes at det hele blev en stor Oplevelse for Tilhørerne, der lønnede Talerens levende Fremstilling med stærk Bifald.

Ved det efterfølgende Kaffebord underholdt Menighedens eget Orkester, bestaaende af Organist Segalt, Installatør Heiss, Avlsbruger Deleuran, Kontorassistent A. Deleuran og Telegrafelev Frk. Grethe Deleuran, Forsamlingen med en Række gode Musiknumre. Pastor Jensen læste et Afsnit af Johs. Jørgensens »Jorsalafærd«: »Den tomme Grav«. Desuden medbragte Pastor Ballin nogle Grammofonplader, hvoraf »Kyrie« og »Gloria« af Messe VIII, sunget af Dortmund Kirkekor, særlig gjorde Indtryk ved den Skønhed, som den gregorianske Sang jo ejer.

De andre 3 Foredrag vil blive holdt i Januar (Pastor Geertz-Hansen om Rom), i Februar (Pater Koch om Lourdes) og i Marts (Pastor Jensen om Assisi).

—up

Aalborg St. Maria-Kor's Koncert!

Over 300 Mennesker havde indfundet sig til St. Maria-Korets Koncert i A. K. G.-Palæets store Sal Fredag d. 19. Nov. Dirigent var Broder Hanisch. Af det lødige og rigeholdige Program maa nævnes Kyrie og Gloria af »Maria-Messen«, som Br. Hanisch har komponeret. I Kyrie havde han formaaet at skildre en gribende Syndsbevidsthed og Raab om Forbarmelse. Gloria var ganske pragtfuldt, dets rene og jublende Lovprisning greb alle; her havde Br. Hanisch fundet Udløsning for sin dybe, religiøse og musikalske Følelse. Endvidere bør nævnes Johan Svendsens Violinromance, som blev spillet af Herm. Petersen. Det var geniale og skønne Toner, han frembragte paa sit Instrument. Til Slut fik man Joh. Strauss's muntre Polka »Sangerens Lyst«. I øvrigt skrev en Musikkritiker i »Aalborg Amtstidende« bl. a.:

»Broder Hanisch dirigerede sikkert, og man mærkede igennem den solide, en Smule skoleagtige, Udførelse det store Forarbejde. Det maa være uhyre vanskeligt at faa noget ud af et saa »blandet« Kor som det i Aftes, Mænd af alle Aldre, unge Piger og Dreng. Af det blandede Kor skal nævnes Hindre Nielsens »Sangerhilsen« og Schuberts yndefulde Hyrdekor af »Rosamunde«. Det lød sikkert og mandigt, kunde maaske være lidt mere nuanceret. Fra sidste Afdeling (Mandskor) skal nævnes den populære Dirigent-Komponist's yndige Stemningsbillede: »Gruss an die Heimat«, baade den optrædende Tenor og Br. Hanisch fik mægtigt Bifald og Blomster.«

Alt i alt en vellykket Musikaften, som baade Dirigent, Musikere og Sangere kan være stolte af.

G. Priess Christensen.

Fra den vide Verden.

Hvorledes behandles Francos Krigsfanger?

Paa Foranledning af Ærkebiskoppen af Westminster, Mgr. Hinsley, har den apostoliske Delegerede ved den spanske Nationalregering, Mgr. Antoniutti, undersøgt, hvorledes den spanske røde »Justitsminister« Irujo's Brødre, der er blevet taget til Fange af Nationalisterne, bliver behandlede. I et Brev til Ærkebiskoppen skriver han: »Jeg kan tilføje, at de nationalistiske Myndigheder behandler Krigsfangerne med stor »Fairness« . . . Af de 65.000, der blev taget til Fange under Offensiven ved Santander, er 40.000 allerede blevet sat paa fri Fod og ført til deres Familier.

De øvrige bliver sat i Frihed, efterhaanden som man har forvisset sig om, at de ikke er farlige for den offentlige Orden. De notoriske Kommuniste bliver siddende. De bliver imidlertid kun dømt, naar de bevisligt har begaaet Forbrydelser og er ansvarlige for de Grusomheder, der er blevet forøvet inden for det Omraade, der før var under de Rødes Herredømme. Straks efter Indtagelsen af Santander boede jeg i denne By. Personligt kunde jeg overbevise mig om de anrettede Ødelæggelser. Jeg saa Jesu-Hjerte-Statuer, hvor Hovedet var hugget af, tilintetgjorte Helgenbilleder, Kirker, der var omdannede til Klubbuse og Ammunitionslagre, til Garager og oven i Købet til Dansesale. I Santander er der blevet myrdet henved 70 Præster. Over 3000 hæderlige Borgere, de bedste i Byen, er blevet kastet i Havet fra Toppen af den Klippe, hvorpaa Fyrtaarnet staar.«

Biskop Bornewasser af Triers's »Mened«.

I Sædelighedsprocessen imod Pastor Bauer, en typisk Patholog, bebrejdede den 30-aarige Statsadvokat, en frafalden Katholik, den 71-aarige Biskop, at han havde beskyttet Pastor Bauer. Biskoppen svarede, at han aldrig havde modtaget og aldrig havde talt med Pastor Bauer. Derefter lod Statsadvokaten Biskoppen aflægge Ed paa denne Udtalelse: Efter at dette var sket, oplæste Statsadvokaten et Brev fra Pastor Bauer; dette Brev blev fundet af Gestapo under en Husundersøgelse i det biskoppelige Ordinariat i Trier. Pastor Bauer skriver: »Deres biskoppelige Naade . . .« og takker for den hjertelige Modtagelse, han har faaet. Biskop Bornewasser erklærer, at han ikke kan huske, at Bauer har været hos ham. Statsadvokaten fastslaar, at Biskoppen har aflagt en objektiv Mened. Til denne Retshandling indlod man oven i Købet Skolebørn for at nedsætte Biskoppen i Børnenes Øjne. Da hele Processen var bekendt i Pressen, meldte Pastor Bauers tidligere Husbestyrerinde sig hos Stedets Sognepræst. Under Ed tilførte hun Protokollen, at hun udmærket godt huskede, hvor oprevet Pastor Bauer var den Gang, at han tog sin bedste Frakke paa og rejste til Biskoppen i Trier. Om Aftenen kom han meget deprimeret tilbage. Biskop Bornewasser havde ikke været hjemme. Kun Viebiskoppen havde han kunnet aflægge et Besøg. For Modtagelsen hos Viebiskoppen takkede Pastor Bauer bagefter skriftligt. Det er det Brev, Statsadvokaten oplæste, og som Ungdomsføreren Bürckel paaberaabte sig. Da Husbestyrerinden nu gik til Statsadvokaten og forklarede ham alt, affærdigede Statsadvokaten hende med den Bemærkning:

Processen er færdig, Dommen fældet, bagefter kan intet ændres herved.« Med uforrettet Sag maatte Husbestyrerinden gaa igen. (Der Deutsche Weg, 7/11-1937.)

Kejserrigets største Kirke.

Lige fire Aar efter, at Ærkebiskop Downey havde nedlagt Grundstenen til Krist Konges Kathedral i Liverpool, kunde han paa Krist-Konges Søndag læse Pontifikalmessen i den færdige Del af Kirkebygningen. Messen blev celebreret i Dolorosakapellet i Krypten. Over 600 Mennesker stod foran Kryptens Alter, og andre 1400 stod i Krypten og hørte Ærkebiskoppens Stemme.

Medens Højmessen blev sunget i Krypten, celebreredes en stille Messe ved det store midlertidige Alter paa den Plads, hvor Kathedralen skal ligge, og 10.000 Mennesker havde taget Plads paa Træsæderne, som har staaet der siden Sommeren 1933, da den pavelige Legat overværede Grundstensnedlæggelsen til den Kirke, der vil blive Kejserrigets største.

Sociale Synder.

Følgende Bemærkninger skyldes den anglikanske Biskop af Jerusalem: »Det 20. Aarhundredes Civilisation er glansfuld nok udadtil; men dybt forstemmende er det, at det moralske Fremskridt ikke har holdt Trit dermed. Paa alle Omraader findes der Farer og Fejl:

Politik uden Principper,
Diplomati uden Øre,
Løfter uden Opfyldelse,
Nationalisme uden Kærlighed,
Rigdom uden Arbejde,
Fornøjelse uden Samvittighed,
Kundskab uden Karakter,
Flid uden Hjem,
Ægteskab uden Guds frygt,
Videnskab uden Menneskelighed,
Gudsdyrkelse uden Offer,
Søndage uden Gudstjeneste,
Religion uden Gud,
Kristendom uden Kors.

Naar vi betragter denne Glans, udbryder vi: »Hjælp og frels os, vi beder dig ydmygt, o Herre,« og han vil hjælpe os, han gør det. For hver af disse Farer og Fejl er der Mænd og Kvinder, som ydmygt og ærligt søger at modarbejde dem og sone . . .«

Tilføjelse til »Katholske Julehæfter«.

Lige før Redaktionen Slutning faar vi »*Kimer 1 Klokker*«, 15. Aargang (St. Olavs Forlag, Kr. 2). Der er ikke mere Tid til at sige de rigtige, vurderende Ord om de enkelte Bidrag, især af Sigrid Undset, Lars Eskeland, E. Faaberg m. fl., eller om de smagfulde Illustrationer, men for at sige det under eet: den beskedne Redaktør, der ikke nævner sit Navn, skal have Tak for dette Rekordarbejde!

Prisen paa

SANGBOG for Danske Katholiker

udgivet af **Danmarks katolske Kvindeforbund** er nedsat fra 2,25 til **1 Kr. 75 Øre**. Bogen indeholder 214 Sange og anbefales til alle Foreninger. Faas gennem Sekretariatet, Kastelsvej 19, Ø., samt Katholsk Boghandel, Stenosgade 3.

St. Michaels Klub. Sjælemesse for vore afdøde Medlemmer Tirsdag d. 14. Dec. Kl. 7¹/₂ i Jesu Hjerter Kirke.

Næste Klubaften hos Frk. Scavenius, Paludan Müllers Vej 7¹/₂, Tirsdag d. 11. Januar Kl. 20.

Vincentforeningen for Herrer afholder Generalforsamling Søndag d. 12. Dec. efter Højmessen i Rosenkranskirken ca. Kl. 11¹/₄ i Skolen samme Sted. Alle Medlemmer indbydes venligst.

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 12. Dec. Kl. 10 Levitmesse m. Præd. Kl. 17 Andagt.

Forandringer i Julens **Gudstjenesteliste** bedes indsendt snarest til Org. K. S. Thomsen, Bangsbo Pl. 51, Vanløse.

Udkommen er:

Katholsk Haandbog 1938

(Pris 2 Kr.). Faas i Menighedskontoret, Bredgade 64. (Kl. 15—17), og i Katholsk Boghandel, Stenosgade 3. For Provinsen i Præstegaardene.

Ansgariusforeningen.

Min kære Mand, vor kære Fader, Hofjægermester
Gustav Garth-Grüner

døde stille i Dag paa St. Elisabeths Hospital, vel forberedt ved Kirkens hellige Naademidler.

København, d. 2. Dec. 1937.

*Lili Garth-Grüner,
f. Arntzen.*

Børn og Børnebørn.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Kirkelig Kalender.

Dec. 12. S. 3. Søndag i Advent. — Marias ubesmitte- de Undfangelse.	Dec. 19. S. 4. Søndag i Advent.
13. M. Lucia.	20. M. Vigil e.
14. Ti. 7. Dag i Oktaven.	21. Ti. Thomas, Apostel.
15. O. Oktav af Marias ubesmit- tede Undfangelse. — <i>Tamperdag *)</i>	22. O. Ferialdag.
16. T. Eusebius.	23. T. Ferialdag.
17. F. <i>Tamperdag *)</i>	24. F. VIGILIE *)
18. L. <i>Tamperdag *)</i>	25. L. JESU FØDSEL.
*) Faste- og Abstinensdag.	*) Faste- og Abstinensdag til Kl. 12 Middag.

Dec.	Ugens Messebønner.
12. S.	Marias ubesmitte- de Undfangelse (776—606); 2. Søndagen (10—52); Slutningsevng.: Søndagens (11—53).
13. M.	Lucia (781—614); 2. Oktaven (777—607), 3. Ferialdagen (10—52).
14. Ti. †	7. Dag i Oktaven (777—607); 2. Ferialdagen (10—52), 3. Den Helligaand ([120]—[105]).
15. O.	Tamperdag (13—55); 2. Oktaven (777—607) — <i>Eller:</i> Okta- ven (777—607); 2. Tamperdagen (13—56).
16. T. †	Eusebius (782—614); 2. Ferialdagen (10—52), 3. Gudsmoder ([83]—[87]).
17. F.	Tamperdag (15—57); 2. Gudsmoder ([83]—[87]), 3. For Kir- ken eller for Paven ([123, 122]—[107]).
18. L.	Tamperdag (17—58); 2. og 3. som Fredag.

M-K. St. Ansgars K. »Det gode Raads Moder« **M.** med Op-
tagelse Tirsd. d. 14. Dec. Kl. 19 $\frac{1}{2}$; bagefter Samvær i
Salen. — **Jesu Hjerter K.** »f. Mænd« — »for unge Mænd« — »Imma-
culata« **F-K:** Søndag d. 12. December Kl. 8 $\frac{1}{2}$ (Marias ubesm.
Undfangelse). Samme Dags Aften Kl. 18 Festprædiken og Fest-
andagt med *Te Deum*. — **Rosenkranskirken.** Begge de kvindelige
M. K. har **F-K:** Sønd. d. 12. Decbr. i Messen Kl. 8.

Kalenderen for 1938

er udkommen og faas hos **Ekspeditionen**, Katholsk Menig-
hedskontor, Bredgade 64, Kbhvn. K. (Kl. 15—17), i Katholsk
Boghandel, Stenog. 3, Kbhvn. V., samt ved Kirkerne. Pris
40 Øre. Kalenderen tilsendes mod Indsendelse af 50 Øre i
Frimærker. *Ansgariusforeningen.*

Vor kære Datter

Anna Irene

er pludselig død d. 4. ds., 17 Aar gl.,
og anbefales til de troendes Forbøn.

Glostrup, den 6. Dec. 1937.

J. Windfeld Schmidl,
Billedhugger.

Begravelsen har fundet Sted.

BOGTRYKKERIEET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
Aflæveret til Postvæsenet Torsdag d. 9. December.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3767, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;
Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13½-14½.

Nr. 51

Søndag den 19. December

1937

INDHOLD: Billede: Hyrdernes Glæde. — Hyrderne fra Østerland. — Billede: Hyrdernes Tilbedelse. — Engel eller Nisse. — Interview med Fru Sigrid Undset. — S. A. Sørensen. — Hofjægermester Garth-Grüner †. — Hofjægermester Garth-Grüners Konversion. — Et Brev. — Løft mig højere op. — Uden for Lov og Ret. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Fra den vide Verden. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

M. Schiørd

Hyrdernes Glæde.

Hyrderne fra Østerland.

I.

*Kølig var Natten blandt Kaktus-Klynger.
Tæt krøbet sammen i sovende Dynger,
værnet mod Vilddyr af Baalets Brand
hvilte de Hyrder af Østerland.*

*Knoklede Skikkelser, senede Hænder,
haarde som de, der til Kæmpeslid kender.
furede Pander og Vildskæg om Kind,
hærdet i Fare, i Vejr og i Vind*

*drømte de aldrig om Kaar, der var bedre.
Hjorden de vogtede som deres Fædre,
mærke i Miner og arme paa Ord:
Tanken som Blikket var bundet til Jord.*

II.

*Lidet de aned, til Himmerigs Glæde
Døren stod aaben, at Festen var rede.
Jubel og Lovsang fra Englenes Hær,
Saligheds strømmende Væld var dem nær.*

*Søvntunge aabned de Øjnenes Laage,
skuede Stjerner og Lys som i Taage,
nemmed med frygtblandet Lykke de Ord:
„Israels Konge er kommet til Jord.*

*Fred være med eder, ængstede Hyrder!
Barnet, som frelser fra Brøde og Byrder,
finder I uden for Bethlehems By,
svøbt, i en Krybbe, i Klippernes Ly.*

*Fred over Jordan fra Gud i det høje!
Fred i hvert Hjerte, og Glans i hvert Øje!
Fred over Slægten ved Nat og ved Dag!
I eder alle Guds Velbehag!“*

III.

*Hyrderne kunde blot maalløse stirre.
Da under Brystet det tog til at dirre
underlig brustent, en sitrende Klang,
bævende Genlyd af Englenes Sang.*

*Lyste et Minde om Paradismorgen,
Tiden før Trængslen og Synden og Sorgen? —
Skindede Paradislyset paa ny —
over en Grotte ved Bethlehems By?*

*Rigere Lykke, end Englene kender,
grebes i Natten af Menneskers Hænder:
Haabets straalende Stjernelys brat
tændtes blandt Klipper og Kaktuskrat.*

Karen Plouggaard.

Hyrdernes Tilbedelse.

Giorgione.

ENGEL ELLER NISSE

Dengang, da den kristne Jul, Jesu Fødselsdag, afløste den gamle Fest for Lysets Tilbagevenden, var det i Virkeligheden Guds Søns Sejr over de hedenske Guder og Skikke.

Derfor er Julen uløselig knyttet til Kristendommen.

Det ved Fanden ogsaa, derfor angriber han med Forkærlighed netop Julefesten.

Tidligere havde man en Engel i Toppen af Juletræet, saa fik man en Stjerne, det var allerede mere neutralt, og til sidst endte man med en — Nisse.

Paa samme Maade gik det med den øvrige Højtideligholdelse af Festen. I gamle Dage begik man Juleaften med Faste og Kirkegang, medens den verdslige Fest var første Juledag, efter Højmessen. Efterhaanden blev netop Juleaften mange Steder til en Æde- og Drikke-Dag, og Kirkegangen er afløst af Radioen.

I nyeste Tid er man saa begyndt at fejre Solhvervsdagen. Foreløbig Side om Side med Juledagen, efter det saa ofte misbrugte Ord, at man skal give Gud, hvad Guds er, og Kejseren, hvad Kejsereis er. Blot, at Kejseren her, som i saa mange andre Tilfælde, er afløst af Partiet. Det er jo en af Ulykkerne ved den overhaandtagende Politik, at den for en Del Mennesker bliver til en Slags Religion, der i nogle Tilfælde helt træder i Stedet for sand Religion. Dette at give Gud og Kejseren, hvad der maatte tilkomme enhver af dem, resulterer desværre ikke sjældent i, at Kejseren faar mere og mere og Gud mindre og mindre. Standpunkterne flyder over i hverandre, og den skarpe Skillelinie slettes ud, dels af Magelighed og dels, fordi man jo ikke vil støde an.

Det er Fredens Ulempe, at den svækker Agtpaagivenheden.

Vi gruer, naar vi læser om Tilstandene i Rusland, vi fordømmer Krigen i Spanien, og vi forarges, naar vi hører om, hvorledes de kristne Trossamfund behandles i Tyskland. Men det er dog Kamp, der trækker skarpe Grænser mellem Ret og Uret, godt og ondt. Er det mon ikke somme Tider at foretrække for den snigende Syge, der ødelægger saa meget i de Lande, der kunde glæde sig ved fredelige Dage? For Kampen kæmpes ogsaa der, navnlig det ondes Kamp mod det gode. Ikke aabent; men under Foregivende af at ville forbedre.

Der rundsendes saaledes fra Tid til anden smaa Hefter til en hel Del Mennesker her i Danmark. De indeholder de mest perfide og skamløse Angreb paa vor Gejstlighed og vore Søstre, spækket med Ukvemsord af den værste Art.

Førfatteren hævder, at det kun sker for at reformere Kirken i Danmark. De gør ubodelig Skade, fordi saa mange vil mene, at der gaar jo ikke Røg af en Brand, uden at der er Ild i den. Det er saa meget des værre, fordi de virkelige Ophavsmænd fejgt skjuler sig bag ved en Mand, som man, paa Grund af hans fjerne Bopæl, ikke kan komme til Livs.

Det farligste Rovdyr er Ulven i Faareklæder. Man kan vel finde »Ulvens« Spor og følge det til hans Hule; men »Ulven« selv kan man ikke faa fat paa, fordi han kun jager om Natten.

Den Slags Muldvarpearbejde vilde ikke blive taalt der, hvor Kampen føres aabent. Her gaar det, fordi man ikke vil hvirvle Støv op eller maaske rettere, fordi man ikke vil ud i den Mudderpøl, som Angriberne selv sidder i til Halsen.

Det er kun et Eksempel paa den allerfarligste Form for Ondsindethed, fordi det tilsyneladende kommer fra vore egne Rækker og hyller sig i Forargelsens Kaabe, som et Skalkeskjul.

Det var et Sidespring, kan man synes, navnlig i en Juleartikel; men det er det ikke, fordi det netop viser, at Guds Fred ikke er denne Verdens Fred. Fred med det Onde faar vi aldrig. Den Fred, vi skal søge, er Freden med Gud og os selv, og den findes kun ved uforsonlig Kamp mod Ondskaben, hvad enten den optræder som Sladder eller i Panser og Plade. Men Sladder er som Gift, og ingen er foragteligere end Giftmorderen.

Det er farlige Tider for dem, der bevarer deres Tro og vil leve efter den. Navnlig for Ungdommen.

Det, at der er noget paafaldende i, at et ungt Menneske gaar i Kirke og lever afholdende, fører til, at mange ikke gør det, fordi vi her i Landet ikke vil være paafaldende, men helst ønsker at være »som de andre«.

Kønnenes saakaldte »utvungne Samkvem«, deres Færd paa Strand og i Selskab med saa lidt Tøj paa, som den enkeltes Velskabthed tillader, Unddragelsen fra al Kontrol fra de ældres Side, alt det fører til at fjerne de Hemninger, der er Naturens Værn for de unges Moral. Det Søle, megen Litteratur og mange Blade vader i, hjælper til. Dersom saa Religionen svigter, er vi ikke langt fra en Ende med Forskrækkelse.

Det er ikke Tider til at bryde ned; men til at bygge op og frem for alt til at værne om det religiøse.

Naar derfor Juleklokkerne nu kimer igen, lad os saa huske, at de ringer til Kirkegang og til en religiøs Fest.

Jos. Holstein-Ledreborg.

Interview med Fru Sigrud Undset

paa »Nordisk Ugeblads Redaktion«. St. Annæ Præstegaard, d. 1. 12. 1937.

Trods omfattende Arbejde i Anledning af det nordiske Forfatterraads Møde og trods stærk Optagethed af anden Art har Fru Sigrud Undset indvilliget i at aflægge et Besøg paa »Nordisk Ugeblad«s Redaktion. Fruen har selv berammet Tidspunktet for Samtalen, og hun ankommer præcis — i øsende Regnvejrr og pr. Bil.

Smilende erklærer hun, at hun vistnok ikke egner sig for alvorlig Samtale, og at hun næppe burde vise sig i Præsters Selskab.

»Jeg skal sige Dem, jeg kommer lige fra Marie Bregendahl, hvor vi har spist og drukket og talt lige siden Klokken et. Fru Bregendahl havde rustet sig med Mad og Drikke som til et helt jysk Stævne, og da vi, foruden Marie Bregendahl og jeg, kun var to smaa Jyder, blev der jo lidt rigeligt til hver enkelt af os. De forstaar nok, De maa ikke vente altfor aandrig Tale.«

Det viser sig dog, at Fruen, efter at være kommet til Sæde og efter at have hilst paa et Par af Bladets Medarbejdere, Pater Pichler og Fru Karen Plovgaard, er Situationen fuldstændig voksen.

Hun afslaar venligt en ung Piges Tilbud om at lade sig skille af med Overtøjet — med den Motivering, at hun ikke skal blive saa længe, men at hun er glad over at faa Lejlighed til at være sammen med Trosfæller, samt at hun er taknemmelig for at have set den skønne store, endnu ufuldendte Kirkebygning. Hun nævner i denne Sammenhæng, hvor godt hun synes om Rosenkranskirken.

»Det er nu os, Fru Undset, der skal sige Tak, fordi De vilde unde os denne Time af Deres knapt tilmaalte Tid, og fordi De har lovet at besvare et Par af de Spørgsmaal, der i Øjeblikket særligt ligger os hernede paa Sinde. I Fjor udtalte De ved en eller anden Lejlighed, at Ungdommen i Stedet for at dyrke Filmens og Sportens Helte burde tage Helgenerne til Helte. Som De maaske ved, virker vi her i Danmark just for Niels Steensens Helgenkaar-ring. Hvorledes mener De, en saadan Tanke vil blive opfattet af de nordiske Folk, og hvorledes ser De paa Muligheden for en Gennemførelse af den?«

»Om Steensen-Propagandaen har jeg hørt. Men Virkningen af en saadan Bevægelse har jeg ingen Erfaring for. Den er imidlertid interessant, og Helgenernes Liv har en Del at sige os. Selv har jeg for nylig afsluttet en Bog om norske Helgener.«

»Kommer De i den ånd paa Kirkens Forhold til den gamle Litteratur?«

»Ja, det er i det hele taget den katolske Kirke, der har lært Folkene at læse. Før Kristendommen kom til Norden, var Folkekulturen, trods Runer og Runemestrenes eksklusive Laug, skriftløs. Det var først, da de nordiske Landes Ungdom maatte lære sig at læse for at blive Præster, at der blev Tale om Litteratur — skrevne Sagaer og Optegnelser af den gamle Poesi fra Kristendommens Dage.«

»Da vi nu opholder os paa en Redaktionshybel, har

De da noget imod at sige os, hvorledes De mener, at et nordisk katolsk Blad burde redigeres. Hvorledes — for at gøre Spørgsmaalet personligt — vilde Fruen selv redigere et slikt Blad?«

Jeg har til alt Held — aldrig været Redaktør, selv om jeg nok er Medarbejder ved »Sankt Olav« og »Credo«. Men et Blad af den Art, De mener, burde, for at vinde Indgang, bl. a. lægge Vægt paa godt fortællende Stof. For at nævne noget neutralt: Der findes paa Engelsk disse »Catholic Truth Society« Piecer. De bringer af og til noget i den Retning. Det er langt fra altsammen godt, men enkelte Ting har jeg omplantet til Norsk i »Sankt Olav«. Engelsk Mentalitet forliges godt med den skandinaviske. — Jeg ved nok, at De her i Danmark staar stærkt i Gæld til Katholicismen sydfra, men derfor maa man ikke glemme at knytte Forbindelsen vestover. I Gloucester hørte jeg under et Ophold i England hver Søndag en Pastor Roche (Broder til Skribenten). Hans klare af Fornuft prægede Syn paa Tingene tillalte mig. Jeg tror, at de nordiske Folk tiltales af det, der tilfredsstiller Fornuften. Fornuften er vor højeste Evne, siger Thomisterne.«

Sigrid Undset.

»Pater Pichler her er ogsaa en begejstret Forfægter af dette thomistiske Synspunkt.«

»Det glæder mig. — Man kan jo ikke løse Troens Mysterier ved Fornuften. Vi kan ikke trække Himlen ned paa Jorden, men Fornuftens Sandheder er ligesom de højeste Fjeldtinder, som rager op i den klare Himmel og fortoner sig i den. Jeg tror, at hvis man følger Fornuften, saa langt den rækker, vil man komme Himlen nærmere.«

Idet vi indfletter lidt om, hvor vanskeligt det er i et lille Blad at finde Plads for alle de mange katolske Interesser, og at en Pressemand var haardt paakrævet, siger vi:

»Vil Fruen oplyse os lidt om, hvilken Indflydelse De har mærket, Deres Værker har paa Læserne, og hvilke Erfaringer De i saa Henseende har gjort?«

»Det kan jeg ikke sige saadan i en Fart.«

»Er De ikke i personlig Kontakt med Deres Læseverden?«

»Nej, ikke noget videre.«

»Saa maa det være mig tilladt at oplyse Dem om, at hernede rives Deres Bøger væk. Ti-Binds-Udgaven af de historiske Romaner for Eks. er ikke til at opdrive antikvarisk, og Kristin-Bøgerne er vanskelige at »træffe hjemme« paa Bibliothekerne.«

Fru Undset har faaet Øje paa en Bog i Reolen.

»De har Erbs Bog! Det er en ganske enestaaende Helgenskildring. I »Sankt Olav« har jeg anmeldt den. For Resten har jeg ogsaa lovet at anmelde den nye Bog af ham. Hvis De bryder Dem om det, vil jeg gerne sende Dem et Gennemslag af min Artikel til Ugebladet.«

Fru Undset taler med Varme om andre tyske Trosfæller. Hun, der roser Fornuften, røber ogsaa det rige Hjertelag over for andre Menneskers Skæbne.

Og pludselig falder det os ind, at vi just har set et Billede, der fortæller om det samme paa en anden Maade.

»De er blevet fotograferet sammen med Thit Jensen? Mild og moderlig ser De ned paa hende!«

»Ja, jeg holdt paa at dø af Latter, da jeg saa det. Jeg sendte det hjem med Paaskriften, at her kan De se, hvad en Dame kan komme ud for.«

Nu strejfer Samtalen ind paa Religionsgebetet, — og Poul Helgesen nævnes. Med Glæde tager Fruen imod Karen Plovgaards Bog om den danske Karmelit.

»Han var en af de store,« siger Sigrid Undset. »Det var jo Tragedien, at Norden havde for faa af hans Slags og af hans Støbning.«

Vi taler om det forunderlige i, at de fleste af den nye Retnings Folk var af saa ringe Format.

»Af Hans Tavsens Skrifter for Eksempel faar man jo ikke Indtryk af, at han var nogen betydelig Mand. Det maa have været hans Personlighed, hans egen Fremtræden, som Slagkraften laa i.«

»Nu fejrer man Reformationsjubilæum i Norge. Har det Tag i Folket?«

»Jeg kan ikke sige noget om det. I de Kredse, jeg kender, bliver der i hvert Fald ikke snakket noget større om det.«

Fruens Blik er atter vandret til Reolen:

»Der har De jo Bogen om Stiklestad! Ja, det var en Fest, som virkelig fik Tilslutning inden for Nationen.«

»Jeg var glad ved, at De i Radioen nævnede Dr. Reiters Lutherbog. De har aabenbart syntes om den?«

»Den har interesseret mig levende, og dobbelt, fordi Manden er Overlæge paa et Sindssygehospital. Jeg har sendt den til Dominikanerne i Oslo.«

Fru Undset fortæller os her en Del interessante Ting om de forskellige Ordeners Arbejde og Fremgang i Norge, og man forstaar, hvilken Hjertesag den katholske Kirkes Stilling og Udbredelse i Norden er hende.

»Lars Eskeland fortæller, at man i hans Barndom paa Landet endnu bevarede mange katholske Skikke. Har De gjort lignende Erfaringer?«

»Paa hans Egn er det nok Tilfældet; men ikke paa vore Kanter.«

Efterhaanden er Sigrid Undset slet ikke træt. Livligt og aandfuldt taler hun om Norges gamle Kirker, om Stavkirkerne og Stenkirkerne. I Gudbrandsdalen er der flere Stavkirker, men ogsaa »vagre« Trækirker fra efter-reformatisk Tid, fra det 16. Aarhundrede. De ældste af de bevarede Kirker er imidlertid Stenkirker. »Norge har jo ikke som Danmark de hvide »Valdemarskirker«, saa med Hensyn til Kirkebygninger fra den katholske Middelalder, da har Danmark nok de fleste.«

Tiden, som Sigrid Undset har til sin Raadighed, er ved at være forbi. Vor Samvittighed siger os ogsaa, at de forudgaaende Dage maa have slidt paa hende.

»Passer det, at det var Deres Radiodebut, da De forleden talte i Radioen her i København?«

»Nej, jeg har i alt Fald tre Gange før talt i Radio.«

»Det blev sagt, at det var første Gang —«

»Journalister siger saa meget!« Med denne lille — og eneste — Uelskværdighed rejser Fru Undset sig op for at tage Afsked.

»Jeg tror, at mange af Deres Trosfæller her gerne vilde have været sammen med Dem en Aften under Deres Ophold i København,« siger vi.

»Det bliver der ikke Tid til. Paa Lørdag skal jeg til Kalundborg, hvor jeg er født. Jeg har hørt, at de har faaet en ny Kirke derude, og dersom der er Messe paa Søndag, vil jeg gaa til Kommunion i Kirken, knæle der og takke for, at den evige Lampe atter er blevet tændt i min Fødeby. Men jeg ved ikke, om der er Messe. —«

»Det vil jo let kunne oplyses,« og vi lover Fru Undset, at hun skal faa Besked derom, saa snart vi har været i Forbindelse med Sognepræsten; der er sikkert ingen Tvivl om, at hun skal kunne faa sit smukke Ønske opfyldt.

Idet Fru Undset gaar ned ad Trappen, siger hun:

»Jeg vilde gerne besøge det Allerseligste!«

Og ad stejle Trapper, over Kalkpuds og Byggeroderi, gaar vi ned i den midlertidige, nuværende Kirkesal.

Redaktionen.

Om og af nordiske Konvertiter.

S. A. Sørensen.

Det har flere Gange i Løbet af dette Aar været Tilfældet, at de smaa Biografier paa Ugebladets første Sider har været indledet med en Bemærkning om, at den, der nu skulde fortælles om, sikkert kun var kendt af et Faatal blandt Bladets Læsere. Disse Ord har utvivlsomt staaet paa deres rette Plads tidligere, men vilde vist aldrig have passet saa godt som i Dag, om de ogsaa havde staaet her. For S. A. Sørensen var lidet kendt af sin Samtid og er sikkert nu, mere end 25 Aar efter sin Død, glemt af adskillige af de faa, der engang kendte og værdsatte ham. De følgende Linier skal forsøge at forny Mindet om den dygtige og alvorlige Katholik, det stilfærdige og fordringsløse Menneske.

S. A. Sørensen var Nordmand og fødtes 1849. Han gik den studerende Vej og blev theologisk Kandidat, men søgte aldrig Præsteembede. Derimod gik han Lærervejen og havde ogsaa i en Aarrække en Privatskole, som han dog allerede opgav, da han var 45 Aar gammel. Siden drev han udelukkende historiske og theologiske Studier og tilbragte en Del af sin Tid i Arkiver i Norge og Danmark. Han var en god Ven af Krogh-Tønning, der satte ham meget højt; andre, der ikke stod ham saa nær, havde ikke saa let ved at lære den faamælte, alvorlige Mand at kende.

Det er ikke helt faa Artikler, der foreligger fra hans Haand her i Ugebladet, men især i »*Varden*«. De er Frugter af Arkivstudier: Gengivelser af gamle Manuskripter eller Oversættelser af middelalderlige Bønebøger og Breviarer.

Det havde ikke saa lidt at sige den Gang, da der mere end nu, som S. A. Sørensen selv siger, »fantaseredes over den Tids religiøse Forhold. Derfor var det godt at kunne fremlægge noget fast og sikkert til Oplysning om hine Tider.« Det er et saadant Fundamenteringsarbejde, Sørensen vilde gøre ved sine Studier, hjælpe sine Trosfæller til i Diskussioner med anderledestænkende at have paalidelige Oplysninger at fremføre. Af personligt Indhold findes derimod næsten intet fra hans Haand. Han skænker nøjagtige Gengivelser af de Tekster, han mener, det kan være nyttigt bliver kendt, derudover — ja, hvor lidt, kan et Eksempel vise. Efter Gengivelsen af en Beretning om en haard Hungersnød i Norge midt i 1700-Tallet tilføjer han kort og godt: »Nu maa vi alle føle os taknemmelige for, hvor meget bedre alle Forhold er, og alvorlig mindes om, at vi ikke maa glemme at takke for Maden.«

I 1897 udgav S. A. Sørensen et betydningsfuldt Skrift, heller ikke almen Læsning for »almindelige« Mennesker, men sikkert kun Føde for Theologer. Det fremgaar allerede af dets Titel: »Retfærdiggørelsens subjektive Betingelser efter den lutherske Kirkes Bekendelsesskrifter.« Bogen interesserede Krogh-Tonning meget, da den i høj Grad laa paa Linie med hans egne mangeaarige Studier. Han siger om den, at dens Hovedtanke er Paavisningen af, at der i de lutherske Bekendelsesskrifter findes en Dobbeltthed af nyt og gammelt, som ikke paa nogen Maade lader sig forlige. Paa den ene Side finder man en Opfattelse af Retfærdiggørelse ved Troen uden Lovens Gerninger, hvoraf Følgen bliver den Lære, at et Menneske ikke ved Synden falder ud af Naadens Stand, naar det blot beholder Troen. Hele Naadeforholdet til Gud er jo ene og alene afhængigt af den blotte Forvisning om Syndernes Forladelse. Paa den anden Side findes der i Bekendelsesskrifterne en anden Række Udtalelser, der synes at hvile paa ganske andre Forudsætninger, og som synes Punkt for Punkt at udsige ganske det modsatte. Efter den bliver ingen helliggjort eller salig uden gode Gerninger. Her er Tro noget andet end blot Forvisning om Syndernes Forladelse, den er en levende Tro, hvis Styrke er de gode Gerninger. Forfatteren forklarer de Modsigelser som en Følge af de Indrømmelser, Melanchton mente at maatte gøre sine Modstandere.

To Aar efter denne Bogs Udsendelse konverterede Sørensen, Aaret før sin berømte Ven Krogh-Tonning. Han kom til at leve 11 Aar som Katholik, idet han døde Efteraaret 1910 efter længere Tids Svaghed.

Niels Hansen.

Hofjægermester Garth-Grüner †.

Torsdag d. 2. December døde paa St. Elisabeths Hospital, efter et Aars saare smertefuldt Sygeleje, en af Kirkens mest trofaste Sønner herhjemme, Hofjægermester Gustav Gunnar Georg Garth-Grüner, 69 Aar gammel.

Aviserne har fortalt om Hofjægermesterens Stilling og Betydning i Samfundet. Den var ikke ringe. Han var »en kendt Mand i Midtsjælland. I henved 30 Aar var han Ejer af Godset »Lille Svenstrup« i Benløse og en virksom Del-tager i det landbrugsfaglige Organisationsarbejde, og i en Aarrække havde han været Medlem af og senere Formand for Ringsted Banks Repræsentantskab, et Hverv, han røg-tede med stor Dygtighed til sin Død. I sin Tid var han et fremtrædende Medlem af det konservative Folkeparti, men for en halv Sned Aar siden brød han med Partiet paa Grund af dets Toldpolitik. »Garth-Grüner afstod for nogle Aar siden »Lille Svenstrup« til en Søn og tog Ophold paa Naboejendommen »Pengeskittegaarden«, som han ogsaa var Ejer af.« (Pol. 3.-12.)

Hofjægermester G. Garth-Grüner

De, som lærte Hofjægermesteren at kende, blev hurtigt tiltrukket af hans mandige Karakter, hans levende Interesse for Tidens Problemer og en Jævnhed, som gerne vilde lytte og lære. Men især har vi Katholiker i den afdøde haft en Trosfælle, som elskede sin Kirke og gjorde den Ære. I den sidste Sygdom havde den, der skriver dette, flere Gange Lejlighed til at beundre hans faste, selvfølgelige Tro, hans dybe Ærbødighed for Naadens Midler, hans Fortrolighed med religiøse Tanker og hans Ro over for Døden. Flere Gange havde han modtaget de hellige Sakramenter. Dødskampen var haard

og lang, og det viste sig saare klart, hvilken fysisk og aandelig Kraft der laa i den næsten halvfjerdsaarige, der meget sent mistede Bevidstheden. Det maa have været en stor Trøst for Hofjægermesteren at se sin Familie: Hustru, fire Sønner og to Døtre samt Svigerbørn omkring sit Dødsleje. Et vidunderligt Billede i alt Fald for den, der her saa kraftigt, ungt Liv løfte Livets Byrde, som Faderen lagde fra sig, og det i samme Tros Aand.

Begravelsen fandt Sted fra St. Ansgars Kirke til Katholsk Vestre Kirkegaard. Pater G. Scherz sang Requiem-Messen og forrettede Jordpaakastelsen. Den afdødes Yndlingssalme »Af fagre Roser smaa« blev sunget. Ualmindelig stor var Deltagelsen fra katholsk og ikke-katholsk Side. Mange Præster saas, deriblandt Pastor Wijnen, Boerrigter og Pastor Ronge. Af det øvrige Følge citerer vi efter Berl. Aftenavis:

»I Følget saas Fuldmægtig W. Bodenhoff fra Udenrigsministeriet, Kammerherre Stjernswärd, den samlede Bestyrelse og Direktion for Ringsted Bank, Lensgreve J. Holstein-Ledreborg, Lensbaron Holger Reedtz-Thott, Merløsegaard, Godsejer Grüner, Egemark, Kammerjunker Castenschiold, Sprettingegaarden, Kammerjunker Grüner, Sæbygaard, Godsejer Suhr, Rosengaarden, Forpagter Lacoppidan, Sophiendal, Forfatteren Josias Bille og mange andre.« R. I. P.

Hofjægermester Garth=Grüners Konversion.

Fem og tyve Aar er ikke saa kort et Tidsrum, saa mange har glemt det meste af, hvad der dengang skete, og flere endnu har slet ikke oplevet det. Af interessante katholske Begivenheder bragte Aaret bl. a. Hofjægermester Garth-Grüners Konversion, saa det blev netop et Kvart Aarhundrede, han kom til at leve som Katholik.

Formodentlig vil andre skrive mere og bedre om ham, men Meningen med disse Linier er blot at skildre ikke hans Konversion i egentlig Forstand, thi en saadan unddrager sig jo som en guddommelig Naadegave enhver Skildring, men genfortælle den ejendommelige ydre Foranledning til hans Konversion, hvori »Politiken«, »Nationaltidende«, Pastor Ronge og undertegnede, dengang Ugebladets Redaktør, kom til at spille en Rolle.

Den første Begivenhed var Grev Holstein-Ledreborgs Død. I Anledning heraf skrev »Nationaltidende« følgende Linier: »Under et Ophold i Udlandet blev Grev Holstein Katholik og kastede sig med Iver over religiøse Studier. Med afdøde Pastor Schepelern førte han en meget hidsig

religiøs Polemik i Flyveskrifter og Fagblade, og straks efter var det Grundtvig og Martensen, han rettede heftige Angreb paa. Dette vakte Opmærksomhed, men samtidig med, at man maatte erkende den Belæsthed, han lagde for Dagen, og den Smidighed, hvormed han førte sin Pen, vantes allerede dengang Tvivlen om hans Alvor og dybere Overbevisning«.

Disse Ord læste blandt mange andre ogsaa Pastor Ronge, som dengang — maaske ogsaa endnu — ikke var bange for at sige sin Mening rent ud. Han sendte »Nationaltidende«s simple Ord til Ugebladet, ledsaget af følgende lille Kommentar: »Man skal lede længe efter noget mere lumpent og sjofelt, noget mere smudsigt og nederdrægtigt end at betvivle Alvoren og Overbevisningen hos en Mand, ogsaa i religiøs Henseende, fordi han er ens politiske Modstander; men det er vel ikke den eneste Grund til denne Sjofelhed. Der kommer vel dertil Misundelsen og Ærgrelsen over, at en saa begavet Mand blev Katholik. Jeg har i Sinde i denne Anledning at indmelde mig i Foreningen mod Smudspressen og bede den ogsaa holde lidt Øje med »Nationaltidende« og dens Smudsstykker«.

N. U.'s Redaktør optog baade »Nationaltidende«s og Pastor Ronges Ord og tilføjede: »Næppe har Grev Holstein, den gamle Stridsmand, lukket sine Øjne, før et »konservativt« Blad som »Nationaltidende« langer ud efter ham og tvivler om hans religiøse Alvor og dybe Overbevisning. Det er den Slags Optræden, som tynder ud i de konservative Rækker og driver de bedste Mænd over i de andre Partier. At paa-vise Usandfærdigheden og Fornærmelsen mod Grev Holstein er overflødig. Alle, der har kendt ham personlig i de 40—50 Aar, siden han blev Katholik, ved ogsaa, hvorledes de end dømmer om hans politiske Virksomhed, at hans religiøse Standpunkt netop bundede i en dyb, alvorlig Overbevisning«. (23 Aar efter blev dette bekræftet af en, der vidste langt bedre Besked derom end Ugebladets Redaktør. Det var Niels Neergaard, der i sine Erindringer skrev saaledes om Holstein: »Hans religiøse Overbevisning stod ham højst af alt og var som en Fæstning, han trak sig tilbage til fra det politiske Livs Genvordigheder«.)

Dette var selvfølgelig Stof, Bladet »Politiken« kunde bruge. Det hele blev sat op med store Overskrifter, »Nationaltidende« hørte til Smudspressen, som Præster og andre brave Folk maatte tage alvorlig Afstand fra, o. s. v. o. s. v.

Paa Herregaarden Lille Svenstrup ved Ringsted var »Politiken« daglig Læsning. Kirkelige Spørgsmaal hørte ikke til de Emner, der særlig ofte drøftedes, men Hofjægermesteren og hans Frue læste dog med Interesse, hvad Bladet skrev om »Nationaltidende«, og hvorledes Pastor Ronge

havde hudflettet denne. Ja, det optog Garth-Grüner saa meget, at han anskaffede sig Holsteins skarpsindige, religiøse Værker. Og saa gik det her som saa ofte, at den, som ærligt og uden Forbehold søger Kundskab om, hvad den katholske Kirke er og vil, ender med at give den Ret.

Samme Aar, »Politiken« havde revset »Nationaltidende«, blev Hofjægermester Garth-Grüner Katholik.

Niels Hansen.

Et Brev.

(HISTORISK SKITSE VED KAREN PLOVGAARD.)

Lektor Povl Helgesen havde læst Fromesse i Karmeliternes Kirke i Skelskør, og nu gik han gennem Klosterporten ned til den Sti, der nordpaa førte langs Vandet. Han gik hurtigt til. Under hans Fødder knasede rimfrosne Græsstraa. Over Agrene laa et Skimmer af Rim, som en rød, opgaaende Sol var i Færd med at forgylde og besætte med Tusinder af funklende Juveler. Ude i Vest over Havet, hvor Agersø blev synlig som en hvid Stribe, havde Himlen endnu Nattens blaa Farve. Luften var blikstille, og da en Fugl inde i Buskene flyttede sig fra een Gren til en anden, kunde man høre Rimkrystallerne drysse.

Pludselig lagde Lektor Povl Nakken tilbage og aandede ud, dybt og befriet.

Den hellige Messe havde bragt ham Forløsning for det, som i de sidste to Dage havde pint hans Sind. Han havde ligesom derigennem faaet Vorherres Tilsagn om at handle ret i at skrive det Brev til Lektor Peder Iversen, som han havde haft under Arbejde siden i Forgaars.

Lektor Povl skrev vel sine Breve og Krøniker inde ved Pulten, men han baade udtænkte dem og gik dem efter, naar han travede ud ad Vejene. Sin Sædvane tog han ogsaa nu Sætning for Sætning op af den Skrivelse, som han i Dag agtede at sende til den Lunde-Kannik for at stoppe Munden paa ham for hans utidige Sladder. — Godt, at det var skrevet, godt, at Djævelskabet var blevet nævnet ved Navn!

I Dag var det den tredie Dag i November. Det hvide Rimfrostland var et forklaret Rige. Dets karske Vinterluft var læskende som den reneste Vin. Den velsignede Morgenrøde stod blank i Himmelranden. Alle Skyer var fejtet væk.

I Gaar havde Taagen staaet ind paa Ruderne, saa han ikke engang fra sin Pult havde kunnet øjne Klostermuren. Luften havde været tung som de Tanker, der havde fyldt

hans Sind, uheldssvanger, truende, fuld af Spaadomme. Det var, som havde Verden omkring ham været befolket af alle de lede Væsener, Folketroen digtede Viser om. De Væsener, som ingen havde set eller haft fat paa, men som netop derfor kunde forekomme des uhyggeligere. For Resten var der en sund Tanke paa Bunden af disse Viser. Hvis man kunde komme det onde ind paa Livet og kalde det ved dets rette Navn, saa tabte det med eet sin Magt over en — —

Lektor Povl sparkede til en Sten paa Stien, saa den rullede et Stykke forud for ham.

Se, dette lysende Rige var jo noget andet end Dagen i Gaar! Ens Sind fyldtes af Glæde og Kraft. Alt godt syntes muligt i dette Straalehav af Lys —.

Atter stødte han med sin Fod til Stenen, saa den hoppede. Dette at sparke en Sten med sig var en Vane fra hans Drengedage i Varberg, en Leg, han ofte endnu drev, naar han gik og tænkte.

Hvor var denne Morgenstund vidt forskellig fra baade i Gaar og fra i Forgaars, Alle Helgens Dag!

Gud maatte tilgive ham, og alle Helgen ligeledes, at hans Anraabelser ikke havde været, som de plejede at være, og saare langt fra, hvad de burde være!

Men midt paa Dagen var dette Skrog af en Skriver kommet med Brev fra Roskilde — fra Hans Lauridsen. Skriveren havde, rød næset og blaa frossen, lignet en rigtig Ulykkesfugl. Brevet, han havde bragt, havde da ogsaa været derefter. Det havde været Jeremiader fra Ende til anden.

Den gode Hans, Kannik ved Domkapitlet i Roskilde, var helt ude af sig selv. Her gik Snakken, baade i Lund, Malmø og Roskilde, at saavel Lektor Povl som hans Disciple nu var blevet ganske kætterske og Luthers haandgangne Mænd, — en Snak, der var til stor Skade for Lektor Povls eget Rygte, men til endnu større Mæn for den hellige Kirke, hvis Stridsmand han var. Og Peder Iversen, som altid havde set paa Karmeliterbrødrenes vidtdrevne Studier med Mistro, havde ikke været sen til at sige, at der kunde man se —. Hellere end at flakke Landet rundt og indpode Klosterbrødre hedenske filosofiske Nykker, burde den gode Povl tage sig af, hvad hans unge Lærlinge bedrev — i en Tid, hvor efter kongelig Haandfæstning og Lov Luthers Bøger under Straf var forbudt — —.

Hans Lauridsens Bedrøvelse havde lyst ud af Brevet. Man havde ligefrem kunnet se hans forknylte Ansigt mellem Linierne. Hans havde det altid med at være bedrøvet, den ærlige Sjæl — og med at se sort!

Nu! det var ogsaa fælt nok. For Sladder havde saa fordømt lang en Hale og et Utal af Tunger! Naar man

tænkte paa, hvor hastigt den kunde bugte sig et Land igennem, saa kunde den gøre Fortræd nok. —

Straks, han havde læst Brevet, var han gaaet ud ad Borreby til, gennem Krattet og over de ensomme Enge: Det havde ruskregnet, og gennem Regndis og Novembertaage lød den infernalske Skrigen af Fuglesværmenes, som holdt til herude. Og han havde tænkt: Saadan vil nu Sladderens Fugle skrige og skraale ud over Landet: Har I hørt det! Nu er Lektor Povl og hans Folk endelig havnet hos Lutheranerne. —

Og Indtrykket af de skrigende Fugleskarer havde siddet i hans Sind hele Alle Helgens Dag og i Gaar med.

Selvfølgelig skulde de skrigende Halse stoppes. Mester Peder Iversen og de andre skulde oplyses. Og det skulde ske i Ord, som ikke kunde misforstaas!

Stenen paa Stien faar atter et Stød. Imens glider Blikket fra Lektor Povls klare graabrune Øjne ud over Landet og tager dels skønne Linier og Farver til sig. Nu er han midt inde i sit Svar-Brev:

»— *Vel er det sandt, at jeg i høj Grad billiger noget af det, som Luther har benyttet, men som er for godt til at kaldes luthersk. Paa den anden Side er der adskilligt, som i Sandhed er luthersk, det vil sige kættersk og stridende mod al Fornuft, og det afskyer jeg saa stærkt, at ingen kan afsky det mere. Og selv om jeg nok saa meget begunstigede denne ugudelige Sekt, vilde min Hjælp dog lidet kunne nytte den. Jeg har ganske vist i sin Tid læst nogle af hans Lærdomme, men det var, før end den nuværende afsindige Skrivefrækhed begyndte at rase. —« *)*

Medens Povl Helgesen gennemgaar sit Brev, nikker han af og til bestemt. Godt at han ogsaa har faaet Lejlighed til at sige de Sladderhanke Besked om sit Syn paa Studierne, disse Studier, som Peder Iversen har saa meget at udsætte paa:

»— *Dersom du vilste, min kjære Peder, fra hvilken Grund og fra hvilke Ophavsmænd hin Opdigtelse om mig har sit Udspring, saa tvivler jeg ikke om, at du vilde tænke anderledes om Povl, end du gør, og maaske endog, (hvis der er den mindste Forstand i dig) med stor Iver tage mig i Forsvar mod den uretfærdige Beskyldning. — Der er dem, som*

*) Brudstykkerne af det berømte Brev fra Povl Helgesen til Kannik Peder Iversen i Lund er taget fra Heises Oversættelse af Skibbykrøniken, Tillæg II. Brevet betragtes med Rette som et vigtigt Dokument, idet det med P. H.s egne Ord gør rede for hans utvetydige og klare Stilling til Luthers Optræden overfor Kirken. — At Lektor Povls »unge Kæmper« senere sviglede ham, kunde han paa dette Tidspunkt (1524) endnu ikke klart forudse.

ønsker, at de grundigere Studier rent maatte udslukkes, om hvilke de tror, at de ved min Nattevaaagen og mine Bestræbelser er blevne fremhjulpne i nogle af Danmarks Skoler, skønt de dog heri tager fejl. Forsøgt det har jeg vel efter Evne, men kun lidet har jeg kunnet ndrette saa vel paa Grund af mine egne svage Kræfter som fornemmelig for nogle taabelige Oldinges Skyld, som uafladelig raaber mod Videnskabens Mæcener og i den Grad buldrer mod Gudsfrygtens Studier, at de hellere vilde, at Barbariet skulde herske til evig Tid, end at de selv, som fordum er holdte for Rabbidere og Lærere, skulde miste endog nok saa lidet af deres Anseelse. De indser ikke, at det vidner om Misundelse og ikke om Gudfrygtighed at hade de Videnskaber, som de ikke kender. Med fyndige Grunde behandler de ej heller noget som helst, men, udrustede alene med Rænker og Kneb, drevne af Raseri og Afsind, ndraaber de den for Kætter, som i Skoler fortolker enten Christus eller Paulus eller Petrus. — Jeg ærer hos alle Gudsfrygten og Autoriteten. Standsværdigheden anerkender jeg endogsaa hos de slette. Men Ugudelighed, Tyranni, Opblæsthed og Gerrighed forbander jeg og vil stedse forbande. Ikke, at jeg gør det i Flæng, men kun naar Tid, Sted og Lejlighed fordrer det. Dog nævner jeg aldrig nogen ved Navn, men taler kun i al Almindelighed, hvorved ingen føler sig truffen uden den skyldige. Jeg besværges dig derfor, at du ikke forfølger mig med dine sælsomme Benævnelser. Rettroende er jeg, ikke Kætter. Paulus kalder jeg mig, ikke Lutheraner —α.

Lektor Povl sætter Foden fast i Jorden og gør omkring. Han er ikke utilfreds med Brevets Ordlyd. For en Gangs Skyld at faa sagt ren Besked til højre og venstre vil have sin Betydning, ikke mindst af Hensyn til de unge. Saa ved de, hvor deres Lærer staar, og hvor langt han tager Ansvaret. De unge! Som ikke længere er saa helt unge endda! Pludselig føler Povl Helgesen Længsel efter sine Lærlinge i København. De rummer saa rige Muligheder. Som nu Frans Vormordsen, Peder Laurensen, Anders Liung og Mourids og de andre! De er ivrige efter Lærdom. De er ogsaa ivrige efter at studere det ny, som er oppe i Tiden. Lektor Povl skjuler ikke for sig selv, at han nu og da ængstes for, hvorledes de vil staa Stormene igennem. Det er en ond Tid, haardt slaar Vejret over Nordens Lande. I Brydningstider er Menneskets rige Evner mere end ellers givet det til Stigen mod det højeste Lys eller til Fald mod det yderste Mørke. —

Lektor Povl løfter Hovedet. Der høres Hestetramp paa den haarde Jord. Ad Slagelsevejen ser han to Ryttere komme. Just nu dukker de frem af den rimpudrede Skov.

Der er noget bekendt ved den forreste af dem. Lektor Povl

stirrer. Den duknakkede Skikkelse og det smalle Hoveds Omrids lader ingen Tvivl mulig. Det er Frans! Og hans Følgesvend er en af Brødrene fra Roskilde.

Frans Vormordsen har faaet Øje paa Lektor Povl og svinger Armen i den blaa Luft.

»Frans! Dig havde jeg ikke ventet at se her!«

Den unge Mand er allerede steget af Hesten. Han er rød i Kinderne af Vinterluften og det hastige Ridt. Hans Haandtryk er heftigt og stærkt. Da han taler, kommer det fremmede Tonefald i hans Sprog tydeligt frem. Saa ved Lektor Povl, at Frans's Sind er i Oprør.

»I Gaar Morges kom jeg til Roskilde og fik af Hans Lauridsen at vide, at han havde skrevet til jer, ogsaa, hvad han havde skrevet. Han fortalte mig, hvor travlt de har baade her og der med at sætte Kætter-Kryds paa jer og os. I Stedet for at ride tilbage til København drog jeg herved, for det vil jeg sige dig, Povl, at saa længe vi, dine Lærlinge, kan løfte en Haand, skal ingen krumme et Haar paa dit Hoved —«. Frans er saa ivrig, at han siger »du« til Lektor Povl. Men ingen af dem agter derpaa. Selv er han optaget af at forklare, at de alle som een Mand er rede til med Mund og Pen at gendrive de Beskyldninger, man har udslynget mod deres Forstander, og Povl Helgesen glemmer alt andet end den Kendsgerning, at Frans har redet om Kap med Klafferen for at bedyre sin Troskab og sit kampberedte Sind. Dette har en af hans »unge« gjort for ham! Saa stærk er deres Tillid! Saa frejdigt deres Mod!

Varmt og taknemmeligt strømmer det igennem Lektor Povls Sind, og da han slaar Frans paa Skulderen, saa denne næsten synker i Knæ derved, siger han:

»Tak, Frans! Den maa føle sig stærk, som Gud giver saadanne Venner!«

Derpaa gaar de Side om Side med Roskildebroderen op mod Klostret, hvis Mure skinner flammerødt i den stigende Morgensol.

Samme Formiddag slutter Lektor Povl sit Brev til Lektor Peder Iversen i Lund:

»— Men dersom du vedbliver at gøre, som du hidtil har gjort, og ikke ved at vise Hensynsfuldhed imod mig bøder paa det Vanry, du har bragt mig i, saa vil du, selv om jeg tier stille og holder mig tilbage, dog af andre, der endnu er i deres Ungdoms Kraft, faa en Medfart, som du fortjener. Men andre Hyklere, som I har taget med i eders Selskab, skal jeg selv afmale med de rette Farver, og jeg vil ikke finde mig i, at deres ugudelige Snakkesalighed forbliver ustraffet, naar jeg faar at vide, hvad de selv har foretaget sig i eders Broderskab. Thi i høj Grad beklager jeg Troens Skæbne, naar den skal støtte sig til saadanne Forsvarere. Vøgt du dig

imidlertid for, at du ikke udslettes af de lærdes Tal, hvor du er indskreven. Jeg har unge Mennesker, som sætter stor Pris paa mig. De vil ikke taale, at min Klædning uden videre sønderrives, endsige da mit Rygte eller mit Navn. Lev vel, og bed til Gud for mig.

*Skrevet i Skelskør paa den tredie Dag i November Maa-
ned i Herrens Aar 1524.«*

Mellem Mødre.

Løft mig højere op —

»Se her!«

»Ja, det er en Julestjerne!«

»Løft mig op til den!«

To smaa hvide Pelsærmer løbbede op ad min Kaabe, og to mørke Øjne under brune Krøller og en hvid Kyse understøttede ivrigt den udtalte Opfordring.

»Inger!« En Dame vendte sig om imod os. Hun havde hidtil været optaget af Handskeafdelingens Drømme i Musketer-Façon og Haandbroderi. »Du maa ikke plage den fremmede Dame!«

Tilrettevisningen kom baade for sent og var fuld af fejle Paastande.

Pelsærmerne havde jeg allerede om Halsen. Inger var kommet den store Stjerne nærmere. Vi betragtede den, Kind til Kind, og havde vor egen private Glæde heraf midt i Stormagasinet feberagtige Travlhed og Støj. Mamas Indgriben kom derfor ikke til at virke.

Samme Dame havde slet ikke forstaaet Situationen. For der var ingenlunde Tale om Plage. Det var for os to et af disse smaa Frikvarter, som Vorherre en Gang imellem giver gode Børn for deres Fortjenesters Skyld og de mindre gode, for at de skal indse deres Uværdighed og forbedre sig. Dette laa i Luften. Uden Ord var Inger og jeg klar over det og enige om det.

Desuden var det rent forkert at tale om, at Ingerbarnet og jeg var fremmede for hinanden. Det var vi ikke, selv om det vitteligt var vort første Møde.

Vi havde set ind i hinandens Øjne, og vi havde hørt hinandens Stemmer. Den ene af os vidste tilstrækkeligt om den anden. Thi Blik og Røst er de guddommelige Veje fra Sjæl til Sjæl, direkte som ingen andre og saa godt som umulige at tage Fejl af. Enten er man paa Bølge-længde, eller man er det ikke.

Inger og jeg havde ikke behøvet mere end et Par Sekunder til at faa det Spørgsmaal paa det rene, og det skal siges til hendes Moders Ros, at hun vistnok efterhaanden opfattede Sympathien imellem os. I hvert Fald forstyrrede hun os ikke. Vi fik Lov til i Fred at beskue den store Stjerne, der klar og blank lyste højt oppe mellem mørkegrønne Grangrene.

»Vi kan ikke naa den,« sukkede Inger.

»Stjerner kan man aldrig naa.«

»Nej,« sagde hun med Alvor, »heller ikke de smaa oppe paa Himmelen.«

Det maatte jeg jo gaa med til. For det var uimodsigelig rigtigt.

Men saa sagde Inger pludseligt, idet hun rakte sine Arme i Vejret og rankede Ryggen:

»Ikke uden en stor, stor en løfter os —«

Det var den sidste Replik, der faldt imellem os, for nu var hendes Moder færdig, og vore Veje skiltes. Inger sidder nok nu i en lys og god Stue, jeg ved ikke hvor, og maaske tænker hun paa helt andre Ting end den Stjerne, vi i Fællesskab beskuede. Rimeligvis har hun selv aldeles glemte de Visdomsord, der udgik af hendes søde, lille Mund.

Men jeg husker dem.

For Sandheden i dem greb mig med en underlig Magt.

Universets Stjerner saa lidt som Visdommens Lys kan vi naa ved vor egen Kraft, og endnu mindre kan vi naa Julestjernen, uden at »en stor en« løfter os.

Det lærte du mig, lille Inger, eller du paamindede mig derom.

Og een Ting til huskede du mig paa. Man skal i det mindste længes efter at naa derop, hvor Stjernerne straa-ler, og man skal ønske og forlange og bede til, at den, der er stor og stærk nok, vil løfte en det sidste, vanskelige Stykke!

Og du fik mig til at vende mine Tanker mod Julens to store Skikkelser, de to, som netop vil bære os fra Mørket op til det himmelske Lys: Barnet i Bethlehems Krybbe og Himmeldronningen, som gav os det.

Derfor, lille Inger, vil jeg tænke paa dig Juleaften og ønske, at du maa fejre den hellige Højtid med mange gode Gaver og i Lyset af de evige Stjerner, du saa gerne vilde naa!

Lillemor.

UDEN FOR LOV OG RET

Det er Tyskland, denne Titel sigter til, nærmere betegnet vore tyske Trosfællers Skæbne i det tredie Rige. De forfølges, udskældes, den stemplede Partipresse slynger sine Smudskaskader mod dem, de længsles, berøves deres Ejendom og Levebrød, medens de underlødige Hjerner med Magtens brutale Logik paatvinger Masserne halvforrykte Ideer, ikke uden at man fra Tid til anden med et himmelvendt front Blik forsikrer, at man kun vil Religionens Bedste og selv er dybere religiøs end alle Præster tilsammen. Den gode Fører synes for længst at have glemt sit Løfte om at ville betragte de to Konfessioner som Folkets Grundstøtter, han vil heller ikke høre om Konkordatet, som han højtideligt har skrevet under paa.

Er dette maaske Overdrivelse? Det Spørgsmaal er ikke overflødigt; der findes virkelig endnu naive Sjæle, som efter en Rejse i Tyskland siger, at det ikke kan være saa slemt, for ikke at tale om dem, der direkte lider af den brune Stær. Lad dem fremfor alt faa nogle tyske Bispeord fra den senere Tid. Der er den modige Münsterbiskop v. Galen, som i sit Hyrdebrev siger nogle kraftige Sandheder. Biskoppen paaviser, hvordan Myndighederne vil bandlyse Troen fra Ungdommens Hjerter, og siger: »Der er intet andet for mig at gøre end her offentligt at protestere imod Krænkelsen af mine Rettigheder. Jeg rejser offentlig Anklage overfor de herfor ansvarlige Sleder, at de skyder den højtidelig skriftligt afgivne Ret til Side og krænker en af den tyske Rigsregering afsluttet Kontrakt.«

Biskop v. Preysing, Berlin, lod et lignende Hyrdebrev oplæse d. 5. December og siger: »Den troende Katholik i Tyskland staar i Dag under en Undtagelseslov. Saavel i sin Stilling som i sit private Liv udsættes han for sin Tros Skyld for Spot og Haan. Han maa finde sig i Ufrihed og Trængsel uden at kunne forsvare sig, uden at finde nogen som helst Beskyttelse. Katholikernes stadig stigende Samvittighedsnød modbeviser den officielle Paastand om, at Kirken fri og ubindret kan udfolde sin religiøse og pastorale Virksomhed.

Biskop v. Preysing henviser blot til nogle af de Kendsgerninger, som vidner om Kirkens Undertrykkelse: De katholske unge Mænds Forbund er blevet opløst i Diocesserne Münster, Paderborn, Trier, Limburg. Mange katholske Tidsskifter er blevet forbudte. Hyrdebrevenes Publikation forhindres. Tolv Trykkerier, som trykte Pavens Hyrdebrev »Mit brennender Sorg«, blev frataget Ejerne uden Vederlag. Selv Pavens Encyklika mod Bolchevismen blev beslagnet i Berlin. »Den sande Kristen,« siger Biskop-

pen, »vil aldrig give sit Samtykke til et Diktatur over Samvittighederne«. Magt og Vold kan i Kampen mod Kristendommen ganske vist fejre billige Triumfer, men det tyske Folks Enhed stod i yderste Fare.

Det er godt at huske, hvad vor hellige Kirkes Førere ogsaa uden for Tyskland mener om Samvittighedernes Skæbne under Nazismens Hæl. De brune Magthavere har nemlig i deres Had til Kirken valgt en lumsk Fremgangsmaade, som skal putte Blaar i Øjnene paa den jævne Mand. Han skal slet ikke blive klar over, at det gælder det hele. Man kan derfor ogsaa, især fra tyske Kvinders Side, høre de mest rørende Naivitetsudbrud, som om den gode Fører ikke vilde krumme et Haar paa Pavens Hoved, medens Kirken og Kristendommen i Virkeligheden allerede kæmper for deres Eksistens. Kardinalerne, Ærkebiskopperne og Biskopperne i U. S. A. har fra deres aarlige Møde i Washington sendt et Brev til deres tyske Embedsbrødre, som er en kraftig Protest mod den ryggesløse Kirkeforfølgelse. De henviser først til, at den fælles Tro og det tyske Blod, som flyder i mange amerikanske Borgeres Aarer, for dem gør det til en Pligt at interessere sig for Kirkens Skæbne i Tyskland.

Denne Forfølgelse begyndte med smaa Restriktioner, men tog saa efter dens Ophavsmænds velgennemtænkte Plan til i Voldsomhed. I Dag oprøres alle troende Mænds og Kvinders Sind i hele Verden over disse det moderne Hedenskabs Føreres sataniske Opfindsomhed og over de utrolige Udskejelser, som de begaar i deres Forsøg paa at udrydde Religionen og at slette alt sandt Kendskab og Kærlighed til Gud fra det tyske Folks Sind.« Skarpt fordømmes de saakaldte Sædelighedsprocesser og de mange andre Forsøg paa at nedsætte Kirken i Folkets Øjne. »Forsøget paa at gøre Præsterne foragtelige og at ødelægge deres Anseelse ved usømmelige og meget ofte uberettigede Processer har i vort Land virket stik imod Hensigten. Det har vist os og Verdens Regeringshandlingers Nedværdigelse i vore Dages Tyskland. Vi ved, at man udøver al Slags Tvang for at mobilisere en Hær af Religionsrenegater, af hvem man forlanger, at de skal gøre Tjeneste som Kirkehadere, Christushadere og Gudhadere. Vi ved, at man nægter dem, der forbliver trofaste mod Christus og Kirke, endog de mest fundamentale naturlige Rettigheder til Frihed, Arbejde, Forfremmelse og lovlig Beskyttelse af Familien og individuelle Interesser.«

Næsten ligesaa klart har i øvrigt Østrigs Biskopper udtalt deres Deltagelse i Anledning af, hvad der foregaar i det tyske Rige, »hvor Staten i fuld Anvendelse af sin Magt, som i Løbet af de sidste Aar er blevet stadig mere udvidet,

«efter en bestemt Plan og ustandselig gaar til det yderste for at bandlyse og tilbagetrænge den kristelige Religion og især den katholske Kirke, og det i den Grad, at enhver aktiv Modforanstaltning hævnes med nye Straffe og Forfølgelser.»

For den religiøse Situation er nogle officielle Udtalelser fra den senere Tid ret betegnende. Lad os se bort fra Rosenbergs Skuffelse over, at hans Skrift »Protestantische Rompilger«, som bebrejdede Tysklands Lutheranere, at de var paa Vej til den katholske Kirke — man husker her, hvor ofte Nazister hyklede Sorg over den saakaldte Ufred inden for de kristne Kirker — er blevet afvist af de troende Protestanter. Selvfølgelig brugte den »videnskabelige« Forfatter ogsaa her sin Verdensanskuelses bedste Argument Vold d. v. s. alle Modskrifter blev beslaglagt.

Men endnu mere interessant er den Tale, som Kirkeminister Kerl, den samme, der som bekendt erklærede Christustroen for mindre væsentlig for Kristendommen, for nylig holdt i Hagen i Westfalen. Den mærkelige Theolog har her bl. a. fremsat nogle Udtalelser om Religion: »Hvad er Religion? Vi maa svare, at vi ved, hvad vi gør. Vi har ved Hjælp af Fornuften klaret og tydeligt fundet Svaret: Du skal handle efter den Kraft, der bor i dit Indre, efter din Vilje og efter din Pligt. Kun ud fra Politiken kan Menneskets sande Frihed blive til... I selve vort Blod ligger Samvittigheden.«

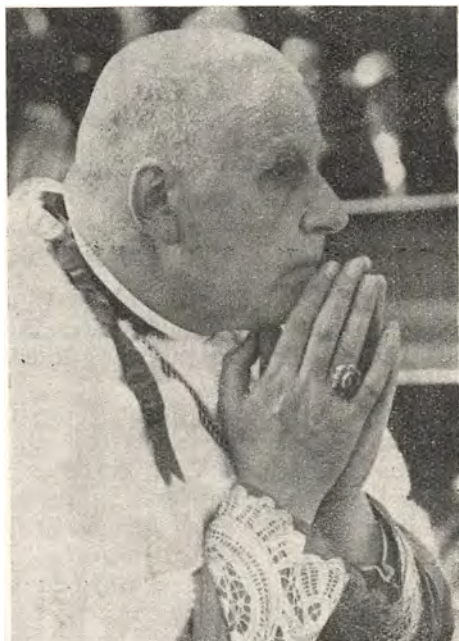
I sine Oplysninger om Processerne mod gejstlige Personer indlod Ministeren sig paa at opvarte med Tal: »Herefter er hidtil blevet dømt: 45 Præster, 176 Ordensbrødre og Søstre og 21 kirkelige Funktionærer. Der svæver endnu Processer imod 93 Præster, 744 Ordensbrødre og Søstre, 118 kirkelige Funktionærer. Frifindelse respektive Indstillelse af Proces fandt Sted over for 29 Præster, 127 Ordensbrødre og Søstre og 32 kirkelige Funktionærer.«*) Ministeren glemte dog helt at meddele, om disse Tal gjaldt en eller alle Konfessioner til sammen, hvorvidt det var

*) De store Talemaader falder fuldstændig sammen, naar Statistiken møder op med følgende Kendsgerninger: Der findes i Tyskland 21,461 Verdenspræster. Deraf er 113 blevet indviklede i Proces; 57 er hidtil blevet dømt, 37 Processer er endnu svævende, 11 er indstillede; i 8 Tilfælde udtaltes Frifindelse. Af de 4174 Ordenspræster er 19 blevet indviklede i Proces; 7 blev dømt, 10 Processer er endnu svævende, en er indstillet, en endte med Frifindelse. Af de 5111 Brødre i Præsteordener er 9 blevet indviklede i Proces. 4 blev dømt, 5 Processer er endnu svævende. Der findes 2982 Brødre i Lægmandsordener; 138 blev indviklede i Proces foruden yderligere 100, som allerede var blevet ekskluderede fra Lægmandsordenerne; der idømtes i alt 170 Domme, 68 Processer er endnu svævende. Af de 92,046 Ordenssøstre staar 6 under Tiltale; en eneste er blevet dømt, 3 Processer er endnu svævende, 2 er blevet indstillede og en er blevet frifundet.

Sædeligheds-, Devise- eller politiske Processer. At blive dømt i en af de sidste kan jo for en Kristen i det tredie Rige ofte være en Hæder. Han paastod ganske vist, at man ikke tænkte paa at stifte en tysk kristelig Statskirke, men da han samtidig gav en Sætning fra sig, at den national-socialistiske Stat var for den enkeltes »Samvittigheds- og Trosfrihed«, kan man næppe tillægge hans Løfter større Betydning end de mange andre skønne, brune Ord og Paastande. Der er desværre alt for krasse Kendsgerninger at holde sig til, f. Eks. de Hundreder af Fængslinger, som overgik Katholiker og Protestanter for deres Tros Skyld, eller saadan et lille Faktum, at Hr. Goebbels taler om 1000 Sædelighedsforbrydere, medens hans egen Kollega, der vil forsvare ham og for første Gang nævner nogle Tal, maa tilstaa, at han ikke engang kan komme op paa den første Trediedel.

Det er saaledes, som »Reichspost« forleden skrev om den Skepsis, som det tredie Riges Paastande møder: »Er det til at undre sig over? Nationalsocialismen optræder som Anklager, som Vidne, som Dommer, som Domstols-reporter, som Domseksekutor og som journalistisk Doms-vurderingsmand. En mere paalidelig Maade at ødelægge Tro og Tillid paa findes ikke. Objektivitet og Upartiskhed er Basis for Tilliden og Forudsætningen for Troværdigheden. En Tvekamp paa ulige Betingelser for de deltagende, en Duel imellem en sværtbevæbnet og en bundet kan intet Sted, hvor Hæderligheden endnu gælder som Lov, gøre Krav paa at aftvinge Respekt.«

Det kan da ikke undre, at »Det sorte Korps« d. 8.-12. sammenblandet med mange uklare, halvt tilslørede Sætninger fremsætter Trusler, der betyder yderligere Trængsel for de Kristne. Sagt ganske lørt gaar Planerne ud paa, at man vil unddrage

Biskop von Galen i Bøn.

Kirken al Støtte, man vil fratage Menighederne deres Gudshuse, Skoler og andre Bygninger, som de endnu ejer, man ønsker en Statsreligion, som staar over alle Konfessioner. Saa meget er sikkert, det vilde være et forfængeligt Haab at sætte sin Lid til nazistisk Fornuft, Retsind og ærlig Vilje. De tyske Katholiker gaar stadig mørkere Tider imøde. Deres Haab er Guds Arm og de troendes Troskab eller som de amerikanske Biskopper skriver: »Gud ske Lov forøges Heltenes Antal hver Dag, og deres Eksempel paa Dyder og Heltemod værdsættes dagligt mere. Amerikas Kirke, hele den katholske Verden og alle troende er med dem og med Eder.«

Nye Bøger.

Sigrid Undset: Norske Helgener.

Sigrid Undsets i 1934 hos Sheed & Ward udkomne »*Saga of saints*« foreligger nu i delvis omarbejdet Skikkelse paa Aschehougs Forlag under Titlen »*Norske Helgener*« (301 S., Pris Kr. 8,25). Gennem den prægtige Indledning, som fylder 85 af Bogens Sider, og de efterfølgende seks biografiske Afsnit (Sancte Sunniva og Seljemennene, Hellig Olav o. s. v.) faar man et dybt Indblik i nordisk Folkesjæl og Folkesind fra Hedenold til nu. Fængslende i Emnevalg og Behandling, som Bogen er, vil »*Norske Helgener*« være den selvskevne Gæst paa Julebordet ikke blot i ethvert katholsk Hjem, men alle Vegne, hvor man er historisk orienteret og har Interesse for den norrøne Folkestammes Aandshistorie.

Ugebladet vil i et følgende Nummer bringe en mere indgaaende Omtale af Bogen.

»Griffenfeld«

af Palle Rosenkrantz (Gyldendal) virker allerede ved sin Udstyrelse særdeles tiltalende (en 2-Binds historisk Roman) med sine fortræffelige helsides Illustrationer af Griffenfeld og hans samtidige.

Og dette Indtryk fortaber sig ikke under Læsningen: Vi faar en levende og interessant Skildring af Vintapper-sønnens eventyrlige Liv, vi følger med Spænding Beretningen om hans Karriere og dybe Fald og lader os af Forfatteren overbevise om, at Griffenfeld er blevet gjort til Genstand for et Justitsmord.

Ogsaa Niels Steensen »med sin fine Disserkérkniv« er lige nævnt. Det vilde have glædet Ugebladets Læsere, om Romanen havde fortalt os noget mere om Venskabet mellem disse to fremragende unge Danskere. En af Griffen-

felds største Fortjenester var dog, at han fik den geniale Forsker kaldt hjem til Danmark.

»Griffenfeld« vil være en kærkommen Julegave for enhver historisk interesseret Læser. C. L.

Eventyr.

Oluf Rothe har udsendt »Eventyr for Børn og Voksne«, (P. Branner, 94 S., Kr. 3,50), og opgiver over for Berl. Aftenavis (16. 11.) selv Anledningen: »Jeg har fundet det naturligt at udtrykke mig i Eventyrets Form, den har hjulpet mig igennem megen Tænkning og mange Vanskeligheder, jeg har selv haft stor Hjælp af disse Eventyr. De er inspirerede herhjemme, mens mine Børn var smaa, skrevet Løbet af en Aarrække og under Paavirkning af de Situationer, som den ydre Verden og mit indre Liv har gennemgaaet. Der er saa meget, man gerne vil sige paa en anden Maade end Prædikestolens.« Vi vil over for disse Eventyr være som Børn, der glæder sig over alle de smukke Tanker og Billeder, og slet ikke som Voksne, som maaske vil dissekere et eller andet. Ligesom Julelegendens Engle kan og maa vi jo her især høre den Linie: »Lykelige de, som har rene Hjerter, for det er dem, der ser Gud.« —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Benediktinerinder paa Jagtvejen.

I »Berl. Tid.« d. 9./12. læser vi: I de aarle Morgentimer, mens Dagen langsomt blev til i Byen, foregik i den lille Klosterkirke paa Jagtvejen en sjælden Højtidelighed. Det var 14 Søstre af »Den evige Tilbedelses Orden«, som blev optaget i den kvindelige Gren af St. Benedikts Orden, og dermed var den oprindelige Orden definitivt ophævet, mens Danmark nu har faaet sin første Benediktiner-Orden siden Reformationen i 1536.

Da Højmassen ved 8-Tiden var begyndt, kom de 14 Nonner ind paa Række bærende lange Kærter i Hænderne, og stillede sig i Rundkreds foran Alteret, hvor Pater Wolfgang Czernin, der det sidste Aar har forberedt Overgangen til den nye Orden, tog imod Processionen. Een for een underskrev Nonnerne deres Løfte — en haandskreven, illumineret Deklaration, prydet med Miniaturer, som er udført inden for Klosterets Mure. Een for een traadte de frem foran Pateren og oplæste paa Latin dette Løfte, hvormed de bandt sig til St. Benedikts Orden for Evighed. I Procession gik da alle op til Alteret og nedlagde som et Offer deres Deklaration paa Alterbordet. Paa et Bord i Nær-

heden laa de sorte Kordragter, og een for een indviede Pateren dem, hvorefter de knælende Nonner af to Søstre blev iklædt. Endnu modtog Søstrene, før Højmessens sluttede, Alterets Sakramente. Saa drog de bort gennem Klosterets Dør, nu som Benediktinerinder.«

En dramatisk Oplevelse.

Første Søndag i Advent og Mandagen derpaa opførtes i Aarhus, for fuldt Hus tre Gange, et Drama »Under Tyrannens Hæl«. Skuespillet skildrer Kirkefølgelsen i

Meksiko for 10 Aar siden. Religionsløse Love slaas op paa Kirkedøren. Folkets Harme fremkalder Oprørsplaner — men midt iblandt dem slaar deres Ven og Kammerat, Pater Mikael Pro, og anbefaler noget andet i Stedet — passiv Modstand (Boykot), som Værn mod Statens og de verdslige Magthaveres Overgreb. Utaalmodige forøver et mislykket Attentat. Pater Pro jages — fængsles saa, for til sidst, uden Proces og Dom, uskyldig at dø for Kirke og Fædreland. Forfatteren, Pater Laux, har haft en heldig Haand. Aktuelt og spændende greb det Børn, unge og ældre og gav alle en Forstaelse af, hvor haardt det meksikanske Folk maatte lide for deres Tro. Udførelsen, som særlig var betroet de unge, var præget af Indlevelse og Lyst til at løse den paa sine Steder vanskelige Opgave..

B. N.

Direktør Anton Pedersen.

Det var Redaktionen ikke muligt at fremskaffe Direktør Anton Pedersens Billede til d. 5. December, hvor Ugebladet bragte cand. mag. Niels Hansens Artikel i Serien »Om og af nordiske Konvertiter«. Imidlertid har Enkefru Magda Pedersen skaffet os et, som vi ikke vil forholde vore Læsere, da N. U. endnu ikke har haft et Billede af den afdøde, der har betydet saa meget for mange Enkeltpersoner og Institutioner.

Fra den vide Verden.

En Sejr for den katolske Befolkning.

Den 22. Oktober 1936 blev der i det franske Embedsblad »Journal Officiel« offentliggjort et den 10. Oktober dateret Dekret, udstedt af Regeringen Blum, hvorved den skolepligtige Alder i Elsass-Lothringen for Pigernes Vedkommende blev forlænget til Slutningen af det 14. for Drengenes Vedkommende til Slutningen af det 15. Leveaar. Medens alle Børn hele Frankrig over kun er skolepligtige i 8 Aar, blev der paalagt de elsass-lothringske Dreng og 9. Skoleaar. Forlængelsen blev hovedsagelig begrundet med utilstrækkeligt Kendskab til det franske Sprog og senere, i flere Breve fra Léon Blum, yderligere med Tilstedeværelsen af en Religionsundervisning i det elsass-lothringske Skoleprogram.

Over ⁹/₁₀ af de elsass-lothringske Senatorer, Deputerede og Generalraad erklærede imidlertid, at de var »besluttet paa at kæmpe for Bevarelsen af de Rettigheder og Interesser, der er knyttet til vor sproglige og samfundsmæssige Særstilling.« Da Blum-Regeringen alligevel holdt fast ved sit Forehavende, kom det til store offentlige Protester. Uden om Regeringen rettede man en højtidelig Appel til det franske Folk. Efter at Regeringen Blum havde trukket

sig tilbage, lod hans Efterfølger Chautemps sig overbevise om, at et 9. Skoleaar kunne give alvorlige politiske Bagslag. Statsraadet har den 26. November plejet Forhandlinger herom og den 4. December afsagt sin Dom. Dekretet bliver for saa vidt annulleret, hvad det 9. Skoleaar angaar. I de hjemlandstro Kredse i Elsass-Lothringen glæder man sig over dette Resultat, der viser, hvad man kan opnaa, naar man staar enigt og sluttet sammen.

Næste Nr. af N. U. (26. Dec.) vil p. Gr. a. Helligdagene ikke kunne være vore Abonnenter i Hænde før d. 27. Dec.

Husk den store

Niels Steensen Fest

i Grundtvigs Hus, Tirsdag d. 11. Jan. Kl. 20.

Har De set **Hs. Excellence Biskop Brems' Opraab** i sidste Ugeblad?

Biskoppen af Osnabrück, Dr. W. Berning, har lovet at tale.

Billetter à 50 Øre faas i Præstegaarden samt i Katholsk Boghandel, Stenosgade 3, Vester 3930, og Menighedskontoret, Bredg. 64, Palæ 3762.

„N. U.“ bringer her et Udvalg af gode Bøger til Julegaver.

Johannes Jørgensen: Katharina af Siena (Kr. 2,00), Don Bosco (Kr. 2,00), Som en Kærte (Kr. 2,00), Charles de Foucauld (Kr. 7,50), Mit Livs Legende (Kr. 10,00), Pilgrimsbogen (Kr. 7,50). — *Sigrid Undset*: Norske Helgener (Kr. 8,25), Den trofaste Hustru (Kr. 8,25), Kristin Lavransdatter (Kr. 24,50). — *Johs. Metzler*: Niels Steensen (Kr. 2,00). — *Rauschen-Otto*: Den kath. Kirkes Historie (Kr. 8,00). — *Peter Schindler*: Benedikt af Nurcia's Munkeregel (Kr. 2,00), Liturgi (Kr. 21,00, 2 Bd.). — *Niels Hansen*: Vore Helgener (Kr. 1,00), Kardinal Newmans Søndagsbog (Kr. 0,75), Lille Katholsk Ordbog (Kr. 0,50). — *Karen Plovgaard*: Povl Helgesen (Kr. 6,00). — *Mogens Strunge*: Karl den Danske (Kr. 3,50). — *Andreas Nissen*: Danske Bisperækker (Kr. 1,50), Paverækken (Kr. 0,50). — *Katholsk Haandbog 1938* (Kr. 2,00). — *Wickl*: Julebetragtninger (Kr. 1,50), Julekærten 1937 (Kr. 1,45). — Det ny Testamente. — Messebogen (Kr. 11,00 og 14,00). — Salmebogen (Kr. 3,00 og 7,00). — Fuldstændig Bønnebog (Kr. 5,00 og 7,00). — Bønnebog for den kath. Ungdom (Kr. 1,50). — Christi Efterfølgelse (Kr. 3,00 — 8,00). — Filotea (Kr. 2,50 — 6,00). — Ritualbog (Kr. 3,00).

Bøgerne faas i Kath. Boghandel, Stenosg. 3, Kbhvn. V.

Julefesten i St. Andreas Sogn.

Paa Tirsdag otte Dage, nærmere belegnet den 28. Dec. d. A., afholder vi den tidligere heri Bladet annoncerede **Julefest** i Charlottenlund Palmehave for Menighedens Medlemmer med Børn og Besøgende. — Husk at købe Billetter i Tide og se det udførlige Program for Festen i St. Andreas Kirke og St. Thereses Kirke (Rygaard). — **Komitéen modtager med Glæde Gevinster til Tombolaen** (kan ogsaa alleveres i St. Andreas Præstegaard). K. R.

„Nordisk Ugeblad“ ønsker alle sine Læsere
en glædelig og velsignet Julefest.

Juleaften, 1. Juledag og 2. Juledag.

St. Ansgars Kirke. 24 Levitm. m. Præd. 10 Pontifikalm. m. Præd. Fra 7 st. Messer. Ingen Messe 11¹/₂. 17 Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Juleaften holdes Kirken lukket 21—23¹/₂. 24 Levitm. m. Præd. (Kun Adgang for dem, som kan forevise Adgangskort). Fra 7 og fra 8¹/₂ st. Messer. 10 Levitm. m. Præd. **Ingen** Messe 11¹/₂. 18 Præd. og Festandagt. 2. **Juledag.** Gudstjeneste som om Søndagen (dog uden Aftenpræd.).

St. Knuds Kapel. (Vestervoldg. 115). 24 Sangm. m. tysk Præd. 8¹/₂ Sangm. m. Præd. 2. **Juledag** 8¹/₂ Sangm.

Immaculatakirken. (Strandvej 91). 24 Høj m. m. Præd., derefter 2 st. Messer. 1. **Juledag** 9 og 9¹/₂ st. Messer. 10 Høj m. m. Præd. 15 Festand. 2. **Juledag** 7 st. Messe. 10 Høj m. m. Præd. 15. And.

Klosterkirken paa Jagtvej. 24 Høj m. m. Præd. 8 st. Messe. 10 Høj m. m. Præd. 2. **Juledag** 7¹/₂ st. Messe, 8 Høj m.

Sakramentskirken. 24 Levitm. m. Præd. — 7¹/₂, 8, 8¹/₂ og 9 st. Messer. 10 Høj m. m. Præd. 18 Festand. — (Naar man vil være nogenlunde sikker paa Siddeplads under Midnatsmessen, maa man helst indfinde sig senest 23¹/₂). — 2. **Juledag** 8 st. Messe. 10 Høj m. og sakr. Velsignelse. — Ingen Aftenandagt.

St. Josefs Kirke. 24 Midnatsm. og 2 st. Messer. 1. **Juledag** 7¹/₂ og 8 st. Messer. 9 Høj m. 15 And. 2. **Juledag** 6 st. Messe. 9 Sangm.

Rosenkranskirken. 24 Sangm. m. Præd. 8 st. Messe. 10 Høj m. m. Præd. 17 Andagt. 2. **Juledag** 8 st. Messe. 10 Høj m.

Assumptionsklostret. Kirken aabnes 23¹/₂. — 23³/₄ Procession; derefter Midnatsmesse. 1. **Juledag.** 8¹/₂ ingen Messe; lidt før 11. 2. Messe, 11 3. Messe. 17 Andagt. 2. **Juledag** 8¹/₂ og 11 Messe.

St. Annæ Kirke. Kirken lukket 21—23. 24 Sangm. m. Præd. Kun Adgang for de med Kort forsynede. (Kortene maa være afhentede i Præstegaarden senest d. 23.). 8 st. Messe. 9 Sangm. 10 Høj m. m. Præd. 18 Festand.

St. Andreas Kirke. (Ordrup). 24 Sangm. m. Præd., derefter 2 st. Messer. Fra 7¹/₂ st. Messer. 10 Levitm. m. Præd. 17 Festand. 2. **Juledag** 8 st. Messe. 10 Høj m.

St. Antoni Kirke (Brønshøj-Husum). 24 Høj m. m. Præd. 10 Høj m. m. Præd. 2. **Juledag:** 9 Høj m. m. Præd.

Vicariatus Apostolici Daniae parochis rectoribusque notum sit: In Vigilia Nat. Dom. non tantum jejunium sed etiam abstinentiam cessare inde a Mer., licet sit **Feria VI hebdomadae**. Fidelibus haec notitia e pulpito facienda est.

Havniae die 15. Dec. 1937.

Jos. Briems
Vic. Ap.

Katholsk Haandbog 1938

(Pris 2 Kr.), faas i Menighedskontoret, Bredgade 64 (Kl. 15—17), og i Katholsk Boghandel, Stenosgade 3. For Provinsen i Præstegaardene. *Ansgariusforeningen.*

St. Ansgars Sognebibliothek. Laanerne anmodes venligst om inden Jul at tilbagelevere Bøger, de muligt har laant fra Bibliotheket. I første Halvdel af Januar finder intet Udlaan Sted paa Grund af Bibliothekets Ordning. *Pastor Oppermann.*

M.-K. Rosenkransk. »Stella Maris« M. d. 20. Dec. Kl. 20.

Kirkelig Kalender.

Dec.	Dec. Jan.
19. S. 4. Søndag i Advent.	26. S. Stephan, den første Martyr.
20. M. Vigilie.	27. M. Johannes Evangelist.
21. Ti. Thomas, Apostel.	23. Ti. De uskyldige Børn.
22. O. Ferialdag.	29. O. Thomas af Canterbury.
23. T. Ferialdag.	30. T. Søndag i Oktaven.
24. F. VIGILIE *)	31. F. Silvester.
25. L. JESU FØDSEL.	1. L. Herrens Omskærelse.
*) Faste- og Abstinensdag til Kl. 12 Middag.	

Dec. Ugens Messebønner.

19. S. 4. Søndag i Advent (27—63); 2. Gudsmoder ([83]—[87]), 3. For Kirken ([123]—[107]) eller for Paven ([122]—[107]).
20. M. Vigilie ([1]—[1]); 2. Ferialdagen (27—64), 3. Gudsmoder ([83]—[87]).
21. Ti. Thomas, Apostel (782—615); 2. Ferialdagen (27—64).
22. O. Ferialdag (27—63) uden *Alleluja*-Vers efter Gradualet og uden *Credo*; 2. og 3. som Søndag.
23. T. Ferialdag (27—63); som Onsdag.
24. F. Vigilie (30—66).
25. L. Jesu Fødsel (34—71).

Adgangskort til Julenatsmessen er nødvendige for at kunne overvære Gudstjenesten i **Sakramentskirken** (faas hos Præsterne, Søstrene og Kirkebetjenten), i **Jesu Hjerter Kirke** (faas hos Portneren), i **St. Annæ Kirke** (afhentes i Præstegaarden senest d. 23. ds.), i **St. Andreas Kirke** (afhentes i Præstegaarden fra d. 13. Dec.).

Baronesse Rosenkrantz-Charisius, f. Oxholms Legat

til Hjælp for trængende indfødte Medlemmer, Mænd eller Kvinder, af de her i Landet værende katholske Menigheder, uddeles af Biskoppen i Løbet af Januar Maaned 1938.

Ansøgning, indeholdende fulde Navn, Stilling, Alder, Bopæl, skal m. H. t. Trang, Værdighed og Medlemsforhold til en herværende katholsk Menighed attesteres af to Personer, hvoraf den ene skal være katholsk gejstlig.

Legatportionerne uddeles ikke for Livstid, hvorfor tidligere Legatnydere maa indsende ny Ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den 31. December; Andragender, indsendt efter dette Tidspunkt, kan ikke tages i Betragtning.

Ansøgning stiles og indsendes til: **Det Apostoliske Vikariat, Bjerregaards Sidevej 1, København, Valby.**

Kalenderen for 1938

er udkommen og faas hos **Ekspeditionen**, Katholsk Menighedskontor, Bredgade 64, Kbhvn. K. (Kl. 15—17), i Katholsk Boghandel, Stenosg. 3, Kbhvn. V., samt ved Kirkerne. Pris **40 Øre**. Kalenderen tilsendes mod Indsendelse af 50 Øre i Frimærker. *Ansgariusforeningen.*

BOGTRYKKERIEET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag

Afleveret til Postvæsenet Torsdag d. 16. December.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

85. Aargang

Officielt Organ for den katholske Kirke i Danmark

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kroner Kvartalet (inclusive Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 64 St., København K. Telefon: Palæ 3767, Kl. 15-17). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 5 Kr. Kvartalet. —

Redaktør: Pater G. Scherz, Hans Bogbinders Allé 2, København S;

Telefon Amager 3202; bedste Træffetid Kl. 13 $\frac{1}{2}$ —14 $\frac{1}{2}$.

Nr. 52

Søndag den 26. December

1937

INDHOLD: De, der ikke kom med. — Tak. — „I Vor Herres Jesu Christi Navn.“ — Stephan, det første Blodvidne. — Kalendarisk Oversigt. — En katolsk Statsmand. — En Tilføjelse. — Nye Bøger. — Fra Hovedstad og Provins. — Brevkasse. — Avertissementer. — Kirkelig Kalender. — Ugens Messebønner.

Om og af nordiske Konvertiter.

De, der ikke kom med.

Saa er da den lange Vandring blandt nordiske Konvertiter til Ende, som Bladets Læsere i et helt Aar har foretaget sammen med undertegnede. Ikke saa faa har under denne været saa venlige at lade mig forstaa, at de har befundet sig godt ved den, og de skal her til Slut have en venlig Tak derfor. Det har for Forfatteren af de smaa Biografier været et Arbejde, der baade tilfredsstillede og ikke tilfredsstillede. Det var ligesom at mødes igen med mange, der for længst var gaaet bort, men engang havde staaet en nær, ja, havde været gode og kære Venner, og det kunde være ligesom Styrkelse af Haabet om ved Guds Naade engang glade at skulle mødes igen. Men paa den anden Side var det jo et Arbejde, der var langt mere paa Overfladen end i Dybden; der maatte kun skrives de 2—3 Sider til hver Søndag, og næsten før den ene Skildring var færdigskrevet, dukkede Kravet om den næste op for Bevidstheden.

Der har sikkert derfor været en Del, der med Rette kan kritiseres ved de smaa Biografier. Her skal ikke gøres noget Forsøg paa at imødegaa nogen tænkt Kritik, kun ved et enkelt Punkt vil jeg bede om et Øjeblik at dvæle. Det er ved Spørgsmaalet, om nu ogsaa alle de kom med, der burde være nævnt her. Det er naturligvis først og fremmest noget af en Smagssag, og hvad en saadan angaar, falder jo al Diskussion bort. Dernæst savner maaske nogle Læsere Konvertiter, som de syntes nok havde fortjent en Plads. Grunden er formodentlig saa den ganske nærliggende, at de slet og ret er blevet glemt. Det burde vel ikke være sket, men kan maaske undskyldes som en almindelig menneskelig Svaghed. Men der er flere, som med velberaad Hu er blevet udeladt, og Grunden er da den, at de for ganske nylig har faaet en grundig og udtømmende Omtale i Ugebladet. Dette gælder for Eks. Karup, Ophavsmanden bl. a. til den første katholske Salmebog, Dronning Astrid af Belgien, som fik den pludselige Død, Dronning Anna af England, som cand. mag. Lindberg Nielsen skrev en udmærket Artikel om i 1935, og Vardens opofrende Redaktør, Oskar V. Andersen, som Læge Perch skrev saa sympathisk om i 1936. Andre kan ogsaa nævnes, men disse fire ved jeg, at jeg bestemt har tænkt paa. Ogsaa andre var flere Gange under Overvejelse, men om dem gjaldt det i Regelen, at det Stof, jeg havde om dem, var for kortfattet til at kunne blive en Artikel.

Hvad Betydning kan det nu have at stifte Bekendtskab med en saadan Skare Mænd og Kvinder, som det her er sket? Ja, selve den Festdag, vi fejrer i Dag, synes at give Svaret herpaa. De er alle sammen, dog naturligvis kun i det smaa, noget lignende som Stefanus var, Foregangsmanden for dem alle: Vidner om, hvad Guds Naade har formaaet i svage Menneskebørn. Og derfor er der vel næppe mange Ord, der passer bedre som Slutning paa disse mange Biografier, end den Formaning, Apostlen tilraaber sine Læsere i Hebræerbrevets tolvte Kapitel:

Omgivet som vi er af en saadan Sky af Vidner, lad saa da ogsaa os kaste enhver Byrde fra os og al den Synd, som frister os fra alle Sider, og lad os med Udholdenhed løbe i det Kapløb, der forestaar os.

Niels Hansen.

Tak.

Vor Tak gælder først og fremmest den Velsignelse, som Gud i dette Aar har skænket vort beskedne Blad. Mange Breve fortæller os, hvor mange Læsere der staar aabne for de katholske Interesser, som kommer til Orde her i Bladet, og som glæder sig over den Maade, hvorpaa dette sker. Pennens Apostolat, som uegennyttigt udøves af Medarbejderne, blev understøttet af offervillige Sjæle, som ofrede Tid og Møje for Udbredelsen.

»Lillemor« har erobret sig en særlig Plads i Læsernes Hjerter. Niels Hansens Indsats fra Uge til Uge har fundet stor Opmærksomhed og vakt Ønsket om en Fortsættelse ved Lejlighed. Mange vilde gerne se disse Konvertitbilleder samlede i et Særtryk, men dette er desværre for sent. Fra mange Sider blev det samme Ønske udtalt om den Artikelserie for to Aar siden, som viste Søndagstanker i de forskellige Folks Digtning. Ogsaa for sent. I 1938 vil denne Artikelseries Forfatter efter Redaktørens Ønske paa lignende Maade behandle de evige Sandheder, Exercitiesandhederne, som de spejler sig i Litteraturen. Den nye Artikelserie kunde tjene som Minde om Exercitierne, som Læsning under disse, men ogsaa som en Slags Erstatning for dem. Hvis et tilsvarende Antal interesserede, Klostre, Exercitiehuse, o. s. v. paa Forhaand skulde melde sig, vil der blive sørget for et Særtryk.

Vi vilde gerne takke hver enkelt, som har støttet og fremmet den katholske Presse. Den smukkeste Tak vil de føle i Bevidstheden om at have stillet sig til den katholske Aktions Tjeneste paa en vigtig Post. Ordet: »Gaar ud og lærer!« opfyldes her paa en Maade, som ligger inden for alles Muligheder.

»I Vor Herres Jesu Christi Navn«

Til. 2,15.

Sylvesterdag, Aarets sidste Dag nærmer sig. Midnatsklokkens Slag, som indvarsler det Herrens Aar 1938, vil snart give Genklang i modtagelige Hjerter og lyde som en Manen til at vende Sind og Tanke mod det evige.

Herrens Aar! Hver af dine Uger skulde være en hellig Uge, hver Dag burde blive en hellig Dag, til hvilken der føjede sig en hellig Nat. Hver Stund skulde være en ind-

viet Time. Hvert af dine Øjeblikke tilhører Herren. Ikke eet af dem burde anvendes til at gøre ham imod.

Nytaar! Herrens Vaabendrager skal du være paa Land og paa Hav, paa den vide Mark og i Storbyens Gader, i Hjem og i Værksted, i det offentlige Liv og i det private.

Gudløse Magter: Mammon, Ærgerrigheden, Nydelsesygen melder sig med deres Krav overfor Menneskets Tanker, Vilje og Handlinger. Hvor de kan komme af Sted med det, vil de paatrykke Menneskesjælen deres Herskerstempel og volde Splid, Planløshed og Uro. Dette Stempel maa udslettes. Bort med al Planløshed! Menneskesjælen maa kue sine daarlige Tilbøjeligheder, søge at vokse ud [over dem og vokse sig ind i Guds Plan.

Pande, Mund og Hjerte bærer det hellige Tegn: I Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn! Amen. Alle Tanker, alle Beslutninger er fra første Færd viede Herren. Det vilde være Helligbrøde at stille dem til Raadighed for den treenige Guds Fjender. Det vilde være Ran fra Gud!

Tiden, Evighedens Præstinde, er traadt ind i Helligdommen.

Herrens Aar!

Med streng Følgerigtighed har den bellige Ignatius i sin lille Exercitiebog gennemført denne altomfattende Sandhed indtil de mindste Enkeltheder og opnaaet en ligesaa vidtrækkende som dybtgaaende Virkning. Mennesker af i Dag inden for alle Samfundsklasser i hele den katolske Verden gribes deraf, som deres Forfædre grebes for Aarhundreder siden. Ejheller udenforstaaende kan unddrage sig disse Tankers lysende Klarhed eller deres Sandheds elementære Vægt.

»Virk retfærdigt! Gud over eder!« er den Grundtanke, hvoraf Calderons »Verdenstheater« udsprang, dette Værk, som indtager en saa fremtrædende Plads blandt den spanske Digterkonges Stykker.

I Hugo von Hoffmannsthal's »Salzburgs store Verdenstheater« udformes den samme Idé for et Nutidspublikum. Mange har velsignet denne Digter for, at han som Emne i Stedet for slimrende, intetsigende Ting har ført livsbetydende Anliggender frem paa den Scene, som for mange intellektuelt betonedes Mennesker erstatter Kirke og Prædikestol.

Man kunde ønske, at saadanne Dramaer netop ved Aarets Begyndelse blev fremført for at uddybe Tanken om Guds Nærvær, den Tanke, som ligger saa nær og egentlig trænger paa af sig selv, og som burde slaa Rod i ethvert modtageligt Menneskesind.

Hvad vil Nytaaret bringe?

Mørke er Tidens Tegn. Fra alle Sider fornemmer vi S. O. S.-Raab. Fra alle Kanter melder Redningsmændene sig. Kæmpeplakater anbefaler deres storstilede Redningsprogrammer til Menneskeheden.

Lykkens skinnende Borg praler man med at kunne bygge.

Men Bygmestrene ved Folkelykkens Tempel har bortkastet den Hjørnesteen, som skulde være Templets Grundvold. Derfor vil det styrte i Grus.

Hjørnesteenen er Jesu Navn.

»Der er ikke Frelse ved noget andet. Thi intet andet Navn, i Himlen og paa Jorden, har været givet Menneskene til Frelse«. (Ap. Gern. 4,12).

Begynder vi Aaret i Jesu Navn, lever vi hver af dets Dage i dette Navn, og gør vi det saaledes til et Herrens Aar, da vil det blive et lykkeligt nyt Aar, omend nok saa mange Lidelser og Prøvelser skulde blive vor Lod. Da vil vi kunne sige med Digteren, der byder Kirkeaaaret velkommen:

„Vær velkommen, Herrens Aar,

Og velkommen herhid!

Herrens Aar med vor Guds Velbehag

Nu bringer os Glæde hver Herrens Dag.

Velkommen, Nytaar! Og velkommen her!“ (Gr.)

—ch.—

Stephan, det første Blodvidne.

Vanskeligheder inden for Menigheden.

Det var i de første Aar efter Jesu Død. Evangeliets Forkyndelse begrænsedes til dets Udgangspunkt, nemlig Jerusalem. Kirken bestod af en eneste Menighed. Men i denne Menighed fandtes to forskellige Elementer: Hellenister og Hebræere kaldes de af Apostlenes Gerningers Forfatter, St. Lukas. Baaede Hellenister og Hebræere var Jøder. Jøderne, der kom til at forlade Palæstina, det være sig som Fanger eller Købmænd, kunde ikke undgaa at komme i Berø-

ring med den allestedsnærværende Hellenisme. I Hovedstaden for den hellenistiske Kulturkreds, nemlig i den af Alexander grundlagte Storby Alexandria i Ægypten, gjorde Jøderne endda det store Skridt, at de oversatte deres ærværdige hellige Bøger til det nye moderne Sprog: der blev den græske Bibel til. Saaledes blev det ved at gaa. Jøderne bosatte sig i alle Handelscentre langs Middelhavet, de talte Græsk og sendte deres Børn til Gymnasion og Stadion, men derfor blev de ved med at være Jøder. De betalte deres aarlige Skat til Templet i Jerusalem og drog saa vidt muligt selv derhen til de store Højtider. Og naar deres Formue var tjent, drog de hjem til det gamle Forjættelsens Land. Men disse hjemvendte mødte i Jerusalem en vis Mistillid. De havde derude faaet et Pust af den store Verden, og derfor saa de mugue, der aldrig havde set længere end Oliebjerget, ned paa dem. Det var Grunden til, at disse Hellenister byggede deres egne Synagoger; det var for at undgaa den irriterende Kontakt med de selvglade »Hebræere«, der skældte dem ud for »Hellenister«.

Dette Skel mellem Jøder med og Jøder uden Skyklapper kom straks til at gøre sig gældende inden for den kristne Menighed. Hellenisterne inden for de troendes Rækker beklagede sig over, at deres Enker, og vistnok alle deres trængende i det hele taget, ikke fik samme gode Behandling som Hebræernes fattige. Anklagen sigtede ikke saa meget til selve Apostlene, der helt og holdent var optaget af deres Forkyndelse, som til deres Medhjælpere, der vistnok var Hebræere.

Apostlene viste sig imødekommende. De sammenkaldte hele Discipelskaren og kom straks med et Forslag om at indsætte syv Mænd til de fattiges Hælp. Menigheden skulde selv vælge, men Apostlene ikke blot stillede Belingelserne for Valgene — de udvalgte skulde have et godt Vidnesbyrd og være fulde af Aand og Visdom — men ogsaa ved Bøn og Haandspaalæggelse viede de de valgte til deres gejstlige Embede. Saaledes skete det. Den første af de nyviede »Diaconer« var Stephan.

Den h. Stephan i Strid med Hellenisterne.

Det var ikke smaalige Partihensyn, der bestemte de troendes Valg. Den, der var anført som Nummer 1 paa Listen, var ikke blot en dygtig Forretningsmand, han var frem for alt et ved Tro og Aand fremragende Menneske. Derved kom han ogsaa straks til at udsætte sig for Modstandernes Had. Apostlene og de første Dicipole var blevet ved med at overvære Gudstjenesten i Templet, og de var lige saa trofaste til at besøge Synagogen, som de havde været det før Jesu Død eller henholdsvis før deres Omvendelse til den opstandne og himmelfarne Jesus. Saaledes.

gjorde ogsaa Diakonen Stephan. Da han efter al Sandsynlighed var Hellenist, plejede han at søge hen til Hellenisternes Synagoger. Disse hellenistiske Jøder sluttede sig sammen mod deres forhenværende Trosfæller, der nu ved Ord og Undergerninger gjorde en virksomhedsfuld Reklame for den af baade Sadducæere og Farisæere dødsdømte Nazarener.

I øvrigt var der i Stephans Forkyndelse en Brod, der æggede til Modsigelse. Han var mere aggressiv, end Apostlene hidtil havde været. Der havde saaledes fra første Færd i St. Peters Prædiken om Jesus altid været en formildende og undskyldende Undertone. Naar han omtalte Jødernes fjendske Holdning over for Jesus, skrev han den paa Konto af deres Uvidenhed. »Brødre, jeg ved, at I handlede i Uvidenhed, ligesom ogsaa eders Raadsherrer.« (Ap. Gern. 3,17), og saa prøvede han ved Godhed at vinde dem, der efter Guds Raadsslutninger var de første, der kom i Betragtning for den nye Pagts Velsignelser.

Stephans Optræden fandt Sted senere. Denne omvendte Hellenist var af den Mening, at Langmodighedens Tid maatte være forbi. Det var ikke værd at spille baade Tid og Kræfter paa ondsindede. Dersom Jøderne ikke gad høre, maatte Evangeliet forkyndes for Ikke-Jøderne. Det maa have været i denne Forbindelse, at Stephan kom frem med sine Paastande om Templets og hele Kultusapparatets Relativitet. Denne Tanke laa i Forlængelsen af Jesu Forklaring om, at hans Fader fra nu af søgte sande Tilbedere, saa det ikke længere vilde komme an paa Sted og kødelig Afstamning, men langt mere paa det rette Sindelag.

Det var dette progressive og aggressive i den veltalende unge Mands Prædikener, der blev Aarsagen til den rasende Reaktion. Denne begyndte med Diskussioner i de hellenistiske Synagoger. Men i disse Diskussioner viste Stephan sig som den overlegne, saa hans Modstandere syntes, at det blev til Skade for det, de vilde forsvare. Saa maatte Fjenden ty til andre Midler. Der blev blandt Folket vakt Stemning imod den farlige Prædikant. Ligeledes paavirkedes nogle Skriftkloge, for at de eventuelt kunde støtte Anklagen for Domstolen. Var først nogle Medlemmer af Raadet blevet vundet for Sagen, og naar saa Folkemængden vilde hjælpe de nølende Herrer ud over de døde Punkter, vilde det nok lykkes. Saaledes skete det, at Fattigforstanderen en skønne Dag blev overfaldet i et af Jerusalems mørke Stræder og slæbt hen til Retssalen »Garilh«, (d. v. s. Kvaderstenene) i den indre Tempelforgaard.

Det sidste Vidnesbyrd.

To velinstruerede Vidner indledede Retssagen med at erklære: »Dette Menneske holder ikke op med at tale Ord imod Loven. Thi vi har hørt ham sige, at denne Jesus

af Nazareth skal nedbryde dette Sted og forandre de Skikke, som Moses har overgivet os.« Derpaa rettede Domstolens Formand, Ypperstepræsten Joseph Kaiphas, det korte saglige Spørgsmaal til den anklagede: »Forholder dette sig saaledes?«

Hele den paafølgende Forsvarstale blev et storslaaet Vidnesbyrd. Den gik ud paa fra Israels Historie at bevise, hvordan Retfærdigheden for Gud nødvendigvis var knyttet til Mose Lov, siden Patriarkerne havde været Guds Venner, før Moses var til, og for det andet, at Gud godt kunde undvære Tempel og hele den mosaiske Kultusform. Det vigtigste var Sindelaget. Det vigtigske var, at være lydlig over for de Guds Sendebud, Profeterne, hvis uafbrudte Række den døende Moses selv havde forjættet. Men netop paa dette Punkt havde Israels Folk et forfærdeligt Synderegister. Her var det, at Taleren kom frem med sin værste Charge; »Hvem af Profeterne er der, som eders Fædre ikke har forfulgt? Og de ihjelslog dem, som forud forkyndte om den retfærdiges Komme, hvis Forrædere og Mordere I er blevet.«

Det var Stephans Syn paa Israels Historie. Hans Tilhørere, der med største Interesse havde fulgt hele denne Revue af Velgerninger over for Israel, saa sig pludselig placeret blandt de ugudeliges Opposition, blandt Mørkets Børn, der selv unddrog sig Lysen fra oven. Forsamlingen var kommet i Bevægelse, den begyndte at bølge som et Hav, naar Uvejret rejser sig. Taleren stod der ganske stille. Pludselig vendte han Ansigtet mod Himlen. En mærkelig Glans kom over det. De vidt aabne Øjne stirrede i Henrykkelse. Han strakte Hænderne frem og ligesom fraværende gav hans Mund sig til at fortolke Synet: »Jeg ser Himlene aabnede og Menneskesønnen staaende ved Guds højre Haand.« Det var en aabenlys Bekendelse af Jesu Guddom. Der blev pebet, hujet og hylet. Nogle stoppede Ørene til og stampede af Raseri. Andre trængte hen til den anklagede, greb ham ved Skuldrene og slæbte ham ud af Salen.

Stenet til Døde.

Der er i Teksten ikke Tale om en lovmæssig Dom. Sandsynligvis vilde Agitatorerne undgaa, at de jødiske Mynigheder skulde komme i Vanskeligheder over for den romerske Øvrighed. Hele denne Iscenesættelse for Domstolen havde været nødvendig, men den var ogsaa i Folkets Øjne tilstrækkelig til at brændemærke den frygtede Modstander som en Folkefjende.

Bagefter vilde det jødiske Raad kunne undskylde sig over for Pilatus eller maaske hans nysudnævnte Efterfølger

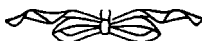
med at erklære, at Folket havde handlet uden Domstolens Samtykke. I øvrigt var det dem over for denne Foragter af Loven magtpaaliggende saa nøje som muligt at overholde Lovens Forskrifter. Dette viste sig atter ved selve Henrettelsen. Denne fandt Sted uden for Byen, i Jerusalems nordvestlige Omegn. Der traadte de to officielle Vidner atter frem og førte den anklagede op paa en fremludende Klippe. Der bandt den ene hans Hænder sammen paa Ryggen, mens den anden udstrakte sine Hænder over hans Hoved. Et Øjeblik ventede man, hvis han vilde bekende sin Skyld. Nede sad Folk med fremstrakte Halse for bedre at se og høre. Men den unge Mand tav stille. Da vendte Vidnerne ham med Ryggen ud imod Skaren, førte ham baglæns hen mod Klippens Rand og puffede til ham. Mens Folket klap-pede og hvinede, kravlede den ulykkelige over Ende. Blodet løb fra hans Øren og Mund. Med stor Anstrengelse fremstødte han de sidste Ord: »Herre Jesus, tag imod min Aand.« Derpaa segnede han ned paa Knæ og saa, hvordan de to Vidner løftede en tung Sten. Da raabte han med høj Røst: »Herre, tilregn dem ikke denne Synd.« Imens var Folket trængt sammen om ham, de kylede Sten mod hans Hoved og trampede paa hans Bryst. Saaledes brød ogsaa her Ubændigheden til sidst gennem Lovlighedens Skranker, nøjagtig efter de usynlige og anonyme Lederes Program.

Hen imod Aften var der stille Nord for Staden. Martyrens lemlæstede Lig blev liggende mellem Klippestenene som et Bytte for Gribbe og Sjakaler. Det var en lille Gruppe af gudfrygtige Mænd, Mennesker af samme Slags som Josef af Arimatea og Nikodemus, der tog Mod til sig og gik ud for at jordfæste den ihjelslagne.

Stephan havde stridt sin gode Strid til Ende.

Den Strid var ikke tabt. Den gode Strid kan ikke ende med Tab. Hans Opgave havde været at hidføre et Brud med Jødedommen, at løse Jesu Lære fra »Blod og Jord« og at fremme Evangeliets Udbredelse til Hedningerne. Han faldt, men imens havde Forsynet allerede udpeget ham, der skulde tage Arven op efter ham og være Hedningernes Apostel. Det var en ung Mand, som under Stephans Henrettelse havde staaet lidt afsides for at holde Vagt ved de to jødiske Vidners aflagte Klæder. Hvad Diakonen Stephan havde indledet, skulde fortsættes af Apostlen Paulus.

Steph. Wevers, Nijmegen, Holland.

Kalendarisk Oversigt.

Januar:

1. Hr. *Olav Segall* tiltræder som Organist i Ordrup.
6. Radiogudstjeneste Kl. 8 i Sakramentskirken. Pastor *H. Messerschmidt* taler.
13. Prof. Dr. *Pater Felix Rüschkamp* fra Frankfurt a/M. holder Foredrag i Horsens om Udviklingslæren.
23. Forhv. Dir. Organist *August Høhling* †.
27. *Père Henusse* taler.
30. Sr. *Stefanie* af Cistercienser Ordenen † paa St. Maria Hospital i Roskilde. (Forstanderinde ved Hvilehjemmet i Taastrup siden dets Grundlæggelse i 1936.)
31. Rejsegilde paa den nye St. Annæ Kirke paa Amager.

Februar:

7. Den Internationale Kvindeligas Sonetilbedelse (mod Gudløshedens Udbredelse).
11. Malerinden Fru *Suzette Holten* †. — Det nye elektriske Køkken i St. Josephs Hospital i Kbhvn. indvies.
18. Pater *U. Sialm S. J.* fylder 70 Aar.
19. Pater *Clemens Bannwart S. J.* †. (Fhv. Bestyrer for St. Knuds Skole i Kbhvn.)
22. Pastor *H. Messerschmidts* Foredrag i Studenterforeningen om »Kommunisme og Kristendom«.
23. Fru *Karen Elise Rambusch* †.
28. Pater *Dutschke* indsættes som Sognepræst i Silkeborg.
Franske Velgørere skænker den katolske Kirke i Horsens et Sæt Paramenter til Levitnesse.

Marts:

5. Pastor *Osterhammel* fejrer sit 50 Aars Præstjubilæum.
7. St. Knuds Skoles Elevers Mindefest til Ære for Hellig Knud Konge.
16. Passionsaften i Fredericia.
18. I Immaculata-Kirken i Kbhvn.: 5 Søstre iklædes, 6 aflægger de første og 8 de evige Løfter.
21. Basar for Elisabethsforeningen i Kbhvn. — Exercitier i Ordrup for St. Knuds Skoles Elever.
- 23.—27. Exercitier for unge Kvinder i Assumptionsklosteret.
- 25.—27. Exercitier for Herrer i St. Andreas Præstegaard.
29. og 30. G. K. Chestertons Skuespil »Trolddom« opføres i St. Knuds Festsal, Kbhvn. — Firmelsens Sakramente meddeles i Roskilde og i Ringsted.

Byggearbejdet paa den ny Kirke i Aabenraa paa-begyndes.

April:

4. Højtidelig første Kommunion i Hørsholm (for smaa Piger). — Daabsløfternes Fornylse ved Skoleaarets Afslutning i Odense.
11. Firmelse i St. Ansgars Kirke i Kbhvn. (for Børn). — I Aarhus stiftes »Katholske Akademikere i Jylland«.
13. Paa Dalum: 4 Søstre ikklædes og 5 aflægger Løfter.
15. Det ny St. Annæ Hjem paa Amager indvies af Hs. Exc. Biskoppen.
18. Filmen fra Odensefesten forevises i St. Knuds Festsal i Kbhvn.
30. Hs. Majestæt Kong Chr. X modtager Hs. Exc. Biskoppen i Audiens. — St. Hedvig Søstrenes Børnehave i Haderslev udvides.

Børnholms katholske Ungdom stifter en Vandrek-klub, der strejfer Øen om paa Kryds og Tværs.

Maj:

- 2.—3. Basar paa Amager i St. Annæ ny Festsal.
15. I Anledning af Hs. Majestæt Kong Chr. X's 25 Aars Regeringsjubilæum dispenseres for Faste- og Abstin-entpligten. — Frk. *Anna Ronge* fylder 70 Aar. — I Odense nedrives 2 smaa Huse til Fordel for den nye Gymnastiksal.
16. I Anledning af Hs. Majestæt Kong Chr. X's 25 Aars Regeringsjubilæum afholdes Fest og Takkeandagt i Vikariatets Kirker.
23. Firmelse i St. Ansgars Kirke i Kbhvn. (for voksne). — Pastor *Knud Ballin* indsættes som Sognepræst i Assens.
25. Ungdomsforeningen for unge Mænd stiftes i St. Ansgars Sogn.
27. Christi Legems Procession i Ringsted.
28. Første Gang Christi Legems Procession i Taastrup.
30. Christi Legems Procession afholdes i Haderslev, Aarhus, Horsens, Roskilde, Ordrup og Brønshøj.

I Maj Maaned udkommer for første Gang »Katholsk Sogneblad for Aarhus og Opland«.

Juni:

2. Hs. Exc. Biskoppen nedlægger Grundstenen til den ny Kirke i Aabenraa.
4. Menigheden i Horsens faar et nyt Sognebanner.
6. Christi Legems Procession afholdes i Pindstrup, Horsens og Hølbæk. — *P. Steidl* bliver dansk Statsborger.
- 5.—6. Sommerfest i St. Andreas Sogns Præstegaards Have. — Sommerfest og Sommermarked i Brønshøj.

8. Polsk Fest i Horsens. — Broder *Münch* fylder 80 Aar.
11. Visdoms Døtrene i Roskilde overtager Ejendommen »Gribsholm« ved Hillerød for dér at indrette et katolsk Hvilehjem.
- 14.—18. Exercitier paa Fransk afholdes paa Rygaard af Pater *d'Argenlieu* O. P.
20. Sommerstævne i Trørød. — Enkefru *V. Feuerlein* †.
21. Stanislauskongregationen for unge Mænd i Aarhus fejrer 50 Aars Jubilæum.
22. 3 Cisterciensersøstre forflyttes fra C. H. R. til Allerslev.
27. Valfart til Haraldssted.

Juli:

1. St. Joseph Hospitalsfilms Premiere.
- 1.—8. Maristbrødrenes Exercitier paa Sølyst.
- 11.—12. St. Vincents Søstrenes Basar i Helsingør.
15. Nicolaus Stenos Gilde stiftes.
18. Diakon *Wilhelm Nölkes* Præstevielse i St. Ansgars Kirke i Kbhvn. — Dagen derefter hans første h. Messe i St. Josephs Kirke.
20. Pater *Jakob Coenen* S. J. udnævnes til Rektor ved Jesu Hjerter Kirke.
21. »St. Pouls Mødesal« i Taastrup indvies.
- 21.—25. Lukket Retraite afholdes i Roskilde for unge Mænd.
23. Rejsegilde paa den nye Ejendom i Adelgade i Odense.
25. Biskoppen vier fire Diakoner, Doods, Nielsen, Blømer og Berling. — Reparation paa Kirken i Hørsholm.
28. til 1. Aug. Lukket Retraite i Roskilde for ældre Damer. I de to Retraiter deltog i alt 62 Damer.
31. Pater *R. Poquet* C. Ss. R. har 25 Aars Præstejubilæum.

August:

1. Pilegrimsfærden til Lourdes startes. — Den ny katolske Skole i Vejle indvies.
2. Frater *Robert Vogt* C. Ss. R. †.
4. Direktør *E. Henning-Jensen* fylder 50 Aar.
- 4.—8. Lukket Retraite i Roskilde for Herrer.
6. I Immaculata-Kirken i Kbhvn.: 6 Søstre iklædes, 5 aflægger de første og 7 de evige Løfter.
9. Hr. Organist *Joseph Hammermüller* 80 Aar.
11. »Lourdesfonden« stiftes.
- 12.—19. D. K. K. F.s Retraite for unge.
15. Ungdomsstævne i Herthadalen.
17. Den katolske Kostskole i Roskilde begyndte sit ny Skoleaar med 55 Børn fra Landet.
21. Broder *Bauer* i Stenogade fylder 70. Aar.

22. Den store Spejderfest med Spejderbaal med betydelig katholsk Indsats.
- 23.—30. D. K. K. F.s Retraite paa Trørødhus for ældre.
24. *Johs. Jørgensens* 25 Aars Digterjubilæum.
25. Pater *P. Nøsen* S. J. har 25 Aars Præstjubilæum.
29. »Ansgarsforbundet« grundlægges i Høisholm (Foredrag).
- 30.—2. Sept. Exercitier for Præster i Ordrup.

Birgitte West afleverer Kalkmalerierne i Daabskapellet i Aarhus katholske Kirke. — Sr. *Maria Victoria*, Priorinde for St. Josephsøstrene i Reykjavik, faar tildelt Hæderstegnet *Chevalier du Mérite Maritime*.

September:

3. Nyt Sygeplejerskekursus begynder paa St. Joseph Hospital i Kbhvn. med 19 Elever.
5. »Ungdommens Dag« i Fredericia. Biskoppen er til Stede.
9. Afskedsfest for Wienerbørnene i Odense.
11. Pastor *J. Dreesen* og Pastor *C. van Leuven* ansættes i Roskilde. — Pater *Karl Marischka* C. Ss. R. ansættes i Odense.
12. Den nye katholske Kirke ved Kalundborg indvies.
19. Pater *Christian Lønskov* S. J. bliver Sognepræst for St. Andreas Menighed.

Oktober:

1. Pater *M. Hausmann* S. J. har 50 Aars Ordensjubilæum.
7. Den første benediktinske Iklædning paa Jagtvejen (20 Novicer).
10. Mariakongregationerne i Stor-København afholder Festandagt i Jesu Hjerter Kirke.
11. Skolesøstrene i Odense flytter og bor nu paa selve Skolen.
- 17.—18. Ungdomsbasar i Stenosgade.
- 19.—23. Lukket Klosterretraite for Damer i Assumptionsklosteret.
24. St. Knud Skoles Elevers Syngespil til Fordel for Hedningemissionen. — De kath. Spejdere deltager i den store Parade for Hs. Majestæt Kongen.
26. Paa Dalum iklædes 2 Søstre og 3 aflægger Løfterne.
31. I Roskilde fejres Krist Konges Fest med Procession.

I Rosenkranssognet er oprettet en Mariakongregation »Stella matutina« for unge Piger. — En Gade i Kolding faar Navnet »St. Clemens Gade«, opkaldt efter afdøde Pastor Clemens Storp.

November:

1. Det ny Varmeapparat i St. Laurentii Kirke i Roskilde tages i Brug.

3. Den nye Gymnastiksal i Odense tages i Brug.
4. Sr. *Theodora* (St. Joseph Hospital) † 83 Aar gammel.
5. Vikariatets lille Seminarium oprettes.
6. 50 Aars Jubilæum for den katholske Kirke i Svendborg.
7. Kirkekoncert i Sakramentskirken til Fordel for St. Josephs Skole.
9. Benediktinerinder af den h. Lioba kommer til Assens.
10. Fest for Organist *J. Hammermüller*.
11. Katholsk Ungdomsværns Aarsfest for »de 14-aarige«. — Sr. *Laurentia*, Helsingør, dekoreret med Æreslegionens Kors.
14. Hs. Exc. Biskop, Dr. *Erik Müller* fylder 60 Aar.
15. Indvielsesfest af den ny St. Ansgars Kirke i Aabenraa.
16. *L. Laplooi* ansættes i Roskilde ved St. Laurentii Kirke. — Pastor *C. van Leuven* udnævnes til Kapellan i Ringsted. — Pastor *Braun* udnævnes til Sognepræst i Taastrup.
19. St. Mariæ Kirkekoncert i Aalborg.
- 21.—28. Afholdtes Missionsuge i Rosenkranssognet ved P. *Coenen S. J.*
27. Bygning af nyt Forsamlingslokale paabegyndes i Aalborg.
28. Fest i Horsens i Biskoppens Nærværelse.

December:

2. Drs. Majestæter Kongen og Dronningen aflægger Besøg i Benediktinerindernes Kloster paa Jagtvejen samt i Assumptionsklosteret. — Katholsk Haandbog for 1938 er udkommet.
4. Maria-Kongregationen for unge Piger, »Regina Virginum«, Aarhus, fejrer 25 Aars Jubilæum.
5. Kirkekoncert i Roskilde.
8. Benediktinerinderne paa Jagtvej aflægger Profes.
14. Hs. Exc. Biskoppen indvier en Klokke til St. Thereses Kirke.

Ændvidere uden Angivelse af Maaned og Dato:

Kirken i Aakirkeby har som Gave modtaget en smuk Skriftestol. — Børnehaven paa Rygaard, der ledes af eksamineret Lærerinde Frk. Hoff efter Montessori Methoden, begyndte i Begyndelsen af Aaret med 15 Børn, men har ved Slutningen af Aaret 45 Børn. — Assumptionsklosteret har indført, at der efter Andagten i Kirken Kl. 15 (om Søndagen Kl. 17) synges Komplet. — Rosenkranskirken har faaet en Kateket, Hr. Thorbjørn Møller. — St. Antoni Menighed i Brønshøj ved Kbhvn. har hver første Fredag i Maanederne, efter Jesu Hjerter Andagten, afholdt Menighedsmøder med Foredrag.

H. Nylstrøm.

En katholsk Statsmand.

(Sluttet.)

Brünings første Anvendelse af sin Autoritet førte til Valgene i 1930, af hvilke Følgen blev en overordentlig stor Forøgelse af den nazistiske Indflydelse. Valgene var dog paa ingen Maade Aarsagen til denne Forøgelse. Lige siden Diskussionerne om den Nye Plan var begyndt, havde Tanken om et Højre-Diktatur (og fra det yderste Højre) vundet Popularitet.

Derefter var Brünings Regering i en vanskelig, men endnu dog relativt heldig Stilling. Alle, som ikke fandt Behag i et Diktatur (hvad enten det nu var Højre- eller Venstre-), var nødt til at finde sig i den eller tolerere den, for at Republiken ikke skulde blive omstyrtet. Paa den anden Side var den økonomiske Stilling saa slet, at Nationen var i stadig Fare for Panik og undertiden var saa nær ved Afgrunden, at det altid var næsten mirakuløst, at den ikke styrtede ned. De radikale Partier vandt Terræn. Ikke desto mindre er det en Kendsgerning, at Præsidentvalgene i 1932 ikke i nogen højere Grad forandrede det yderste Højres, de Moderates og det radikale Venstres relative Styrke. Det er derfor klart, at Anvendelsen af Artikel 48 ikke bragte nogen Forandring i Tysklands politiske Liv.

I Virkeligheden gik Brüning af, fordi han var Konstitutionalist. Magten til at afskedige eller udvælge en Kansler laa hos den retmæssigt valgte Præsident, og von Hindenburg benyttede sig af sin Autoritet til at afskedige en Regering, uden hvis heroiske Anstrengelser han ikke kunde være blevet genvalgt. Dette vilde sige, at selve Præsidentmyndigheden var faldet som Offer for radikal, diktatorisk Indflydelse, ikke væsentlig ulig det, som Hitler har svejset sammen. Man kan mene, at Brüning selv burde have indført en autokratisk Herskermagt. Men, naar man tager Afstand fra alle theoretiske Betragtninger, er et Diktatur af Mellempartierne (saaledes som nu i Østrig) kun muligt ved Hjælp af Hæren, og noget saadant vilde ikke være heldigt i Tyskland.

Efter at von Papen var kommet til Magten, havde Centrumspartiet en haard og ødelæggende Kamp for sin egen Integritet. Det er ikke nogen helt lystelig Historie. Lidt efter lidt begyndte selv solide Mænd at vakle. Man var ikke sikker paa, om de kirkelige Autoriteter ønskede at fortsætte Kampen. Nogle mente, at der ikke var nogen Mulighed for Sejr; andre var foruroligede ved Kommunismens Udbredelse og mente, at Hitler var det mindste af to On-der. Fremragende og rige Katholiker følte, at der var gjort alt for mange Indrømmelser til Arbejderne og drømte om

»Disciplin«. Nogle katholske Arbejdergrupper troede i Nationalismen at se en Bevægelse for antiborgerlig Frigørelse. Kort sagt, det Ideal af »Middelvejen«, som havde givet Centrumspartiet dets vidunderlige Styrke og demokratiske Aand, var ved at blegne. Det synes nu næsten utroligt, at alt dette skulde have vakt nogen Glæde; men ak! det gjorde det.

Brüning var i denne Æra af Ophævelser og Bestyrtelse en tragisk Skikkelse, mere respekteret af sine Fjender end af mange, som burde have været hans Venner. Han havde gjort alt, hvad der menneskeligt talt var muligt. I sine sidste Dage som offentlig Statsmand havde han endog overvundet sin Uvilje mod offentlig Optræden og viste sig at være en glimrende Taler. Ingen, som hørte hans sidste herlige Appel til hans Landsmand, i lige Grad ildfuld og saglig, vil nogen Sinde kunde glemme den. Det vilde heller aldrig gaa rigtigt op for ham, at andre Mennesker vidste saare lidt Besked om Regeringstheori og -Praksis og maatte have hvert enkelt Skridt forklaret i letforstaaelige Sætninger. Endelig: han var en stor Tænker i en Tidsalder af Taaber — og det vidste han ikke selv.

Hitler var en bitter Pille for ham at svælge. Jeg saa en Del til Brüning i de første Maaneder af det brune Diktatur. Der blev nøje holdt Vagt over ham, hvor han færdedes. Han var næsten altid i Bevægelse, og det at træffe ham var næsten det samme som at opdage et Kvarter af Berlin, som man endnu aldrig havde set. Disse Dage har skænket mig uforglemmelige Minder. I nogle af sine mørkeste Timer stred han for at hjælpe andre — udfinde Maader og Midler til at skaffe et ulykkeligt Menneske ud af Fængslet eller skaffe ham Arbejde. Indtil 1934, da han maatte flygte for at undgaa den Skæbne, som ventede Klausener og andre, afslog han alle Tilbud om et Fristed uden for Tyskland af den Grund, at han ikke kunde svigte sine Venner i Nøden.

Den Mand, som sidst repræsenterede en kristen Statsmands Mentalitet i Tysklands offentlige Liv, lever nu i Landflygtighed i Amerika. Han er ikke længere ung, og Kampens Aar har sat deres Mærke paa ham. Men der er ikke noget Præg paa ham af Fallit eller Bitterhed. Jeg er vis paa, at han vil føle sig hjemme i dette nye Land, hvor han allerede har vundet mange Venner, og hvor Studenterne vil drage Fordel af hans Ord. Dette vil ikke være en ulykkelig Afslutning paa en berønmelig Karriere.

A. M. O.

En Tilføjelse.

Til den lille biografiske Skitse af Sofie Holten i Bladets Nr. 50 vilde jeg gerne have Lov at føje et Par Ord.

Den, der kun har kendt Sofie Holten og vort fælles Hjem lidt, kunde maaske faa det Indtryk, at hun var verdensfjern og menneskesky. Det var hun ikke. Kunde hendes brune Øjne have et lidt skarpt Blik nu og da i hendes yngre Aar, saa kunde de ogsaa være (og var som Regel) meget milde.

I mange Aar, indtil Alderdomstrætheden indfandt sig hos hende, var vort Hjem Samlingssted for Slægt og Venner, især Katholiker, og det var Sofie Holten, der var Sjælen i Gæstfriheden.

Her i Roskilde var hun kendt og elsket af store og smaa, baade i Menigheden og blandt sine andre Medborgere. En Original var hun, naar hun iført et stort, graat Fannikesjal, med en lille Kurv paa Armen og sin Grævlingehund i Snor »gik i Byen«. Børnene sagde: »Der kommer Doddie og Frøken Holten!« Hun var Ven med dem alle sammen. I enhver Butik var hun velkommen — som Ven! Enhver Slagtersvend, enhver Farvehandler, »den røgede Sildekone«, alle kendte de hende og kunde tale med hende om deres Sorger og Glæder; mange er de gode, stærke, fromme Ord, hun har talt over Disk eller Sildevogn til Trøst og Opmuntring. Hun kendte lige saa lidt til Personsanseelse som til Menneskefrygt.

»Der er vist ikke et Menneske i Roskilde, som ikke elsker Frøken Holten«, sagde man, og Aviserne kaldte hende »den elskelige«. Saa kunde hun i et fortroligt Øjeblik sige til mig: »Ja, ved du, Folk tror, det er mig, de holder af, de ved ikke, at det er Jesus, jeg bringer dem«. Den daglige Kommunion var den Kilde, hvorfra hun øste sin Kærlighed til sine Medmennesker — og alt, hvad hun bragte dem af godt.

Da Sofie Holten var død, blev hun klædt i sin Franciskanerkutte som Tertiar. Den aabne Kiste stod i Ligkapellet ved St. Maria Hospital, og Skolesøstrene tog Børnene ind at se deres gamle døde Veninde. »Nej, hvor er hun sød!« hviskede de smaa og erklærede, at de vilde gerne dø, naar de kunde komme til at se lige saa søde ud som Frøken Holten.

Sofie Holten.

Erikke Rosenørn-Lehn.

Nye Bøger.

Ungdomslitteratur.

Paa Fr. E. Pedersens Forlag er udkommet en Række Bøger. Sukcesforfatteren *Edgar Burroughs* har spyet to nye Bøger ud: »*Venuspiraterne*« og en ny Variant af den evindelige Tarzanserie: »*Tarzan og hans Dobbeltgænger*«. Selvfølgelig er der Spænding for alle Pengene, men at Ungdommen alligevel kan blive ved med at holde alt det Abesludder og al den Snak om overnaturlige Ting ud, er mig alligevel en Gaade. Fantasi er godt — men med Maade! Endvidere har Forlaget sendt: *Rochau*: »*Apotekerens Eva*« og *Togebj*: »*Svend Erik som Detektiv*«. En særlig Omtale fortjener *Henry Dahl's* »*Danmark rundt med højt Humør*«, illustreret af *Georg Humble*. Man tilbringer et Par uhyre fornøjelige Timer med de raske, unge Mennesker, selv om Humoren en Gang imellem kan synes en Smule anstrengt. Endelig har Fr. E. Pedersen udsendt *Dr. Johs. Lehmann's* Bog om *Stauning*: »*Fra Bydreng til Statsminister*«. Selvfølgelig er Bogen velskrevet, og selvfølgelig indeholder den en Mængde belærende, ja, for Nulidens forvante Ungdom, manende Stof; men det er og bliver nu en farlig Sag at udgive Biografier af nulevende Stormænd, fordi — naa ja, fordi man nu engang først bliver rigtig stor, naar man er død!

Julen staar jo nu for Døren, og *Chr. Erichsens* Forlag har udsendt sine Julebøger. Vi nævner: »*Julegæsten*«, »*Børnenes Julegave*« og den mindre Udgave af dette Hefte: »*Glædelig Jul*«, »*Børnenes Julehilsen*«, »*Mit eget Julehefte*«, »*Børnenes Jul*«, *Louis Moe's* og *Emma Kraft's* »*Mellem Trolde*«, 24. Aarg. af »*Ungdommens Julebog*«, red. af *Fredebo* og »*Min egen Julebog*«. U. C. G.

Mennesket og dets Ansigt.

I sin tidligere Bog »*Das Menschengesicht*« har *Max Picard* undersøgt, hvad man alt sammen kan finde i et Ansigt. Menneskets Ansigt bliver fremstillet som det Skabelsens Sted, hvor Skaberen selv har efterladt de tydeligste Spor af sit Væsen. Disse Skaberens Spor bliver gennemgaaende. I den sidste nye Bog »*Die Grenzen der Physiognomik*« (*Erlenbach-Zürich*, *E. Rentsch*. 30 Billedtavler, 192 S., Frcs. 7,50), viser Forf. hvilke Grænser, der er sat for den physiognomiske Erkendelse, og hvorfor disse Grænser er sat. Det klarlægges, at Menneskets Indre kan være saaledes, som Ansigtet viser, men at det ikke skal være saaledes. Man lærer, hvorledes et Menneske kan blive mere end sit Ansigt. — Hvor rigtigt bemærker *Bogumil Goltz*: »At slutte fra Legemet til Aanden kan kun tillades visse

særlig begavede og øvede Physiognomer, saalænge de adspørger Menneskets hele legemlige Fremtoning, og Menneskets Indtryk paa hele Medmennesket. Mennesker, som virker absolut frastødende paa os, som oprører os ved Fysiognomi, deres Holdning, Manerer og Talemaade, maa ogsaa være os mistænkelige. — Angelus Silesius siger saa smukt: „Der findes en Retfærdighed paa Jorden: at Ansigterne bliver ligesom Menneskene.“ Dette er kort og godt Physiognomik.« (Bogumil Goltz: Hinter den Feigenblättern.)

»Min Vej til Kirken«.

Baron *Gustav Armfeldts* Piece »*Min väg till Kyrkan*« (Norrköpings Tidningars Aktiebolag, 50 S., 1 Kr.) er udkommet i 2. Oplag og anbefaler sig ikke blot ved sin friske Fremstilling af Kontroverser, især her i Norden, men ogsaa ved de mange Litteraturhenviisninger til katholske, frem for alt svenske Bøger. Det lille Skrift har sin Historie, idet det allerede er udkommet paa Tysk og Hollandsk. I »Nordisk Ugeblad« udkom det allerede i 1920. —z.

Fra Hovedstad og Provins.

Kirkens guddommelige og menneskelige Side.

Onsdag den 1. Dec. talte Pater, Dr. phil. A. Otto om »Kirkens guddommelige og menneskelige Side«. Med Eksempler fra Kirkens Historie viste Dr. Otto, hvorledes det guddommelige og det menneskelige stadig følges ad. Det menneskelige forandres, det staar til Tider højt, til andre Tider i den dybeste Fornedrelse, det guddommelige er uforanderligt, og i Fornedrelsens Time bryder det frem og rejser Kirken paa ny. Ved at betragte de mange Fald ligger den Tanke nær, at Kirken alligevel er Menneskeværk; men netop naar vi betragter de mange, mange Nederlag, kommer det til at staa os klart, at dersom Kirken havde været Menneskeværk, maatte den for længst være gaaet til Grunde. Kirkens Natur kræver Forening af begge Sider; Kirken er ikke alene en Gave, men snarere en Opgave. Det indholdsrige og højaktuelle Foredrag, som et kort Referat vanskelig kan give et Indtryk af, paahørtes med megen Interesse. Der var ca. 30 til Stede. *I. M. H.*

Roskildes Julekoncert.

Den skønne St. Laurentii Kirke i Roskilde dannede Rammen om Aarets første Julekoncert i Menigheden i Roskilde. Det er en aarligt tilbagevendende Begivenhed, der hvert Aar imødeses med stor Interesse inden for Menigheden i Roskilde. Koncerten, der blev ledet af Kirkens Organist, A. Kerckhoffs, blev en smuk og stemningsfuld.

kunstnerisk Enhed, en Oplevelse for Tilhørerne, der stemte Sindet til Højtid. Kerckhoffs er en Kunstner ved Orglet. Han har her som paa andre Felter en egen Stil, der faar Folk til at lytte og følge med. Koncertsangerinde, Fru Ragna Schack var Solist. Kerckhoffs-Koret, der bestaar af 80 Sangere fra »Vokalion«, Roskilde, samt Taastrup og Glostrup Sangkor udfyldte en af Koncertens Afdelinger. Dets Medvirken blev en stor Nydelse for Tilhørerne. I det hele taget blev denne Koncert, hvis hele Indtægt tilfaldt fattige Børns Jul, en stor Oplevelse — en Koncert, der skabte Julestemning i Sindet — langt stærkere end Sne over Markerne, paa Gran og paa Gaderne, havde formaaet.

Pastor Jan van Rijckevorsel 60 Aar.

Den 20. December fyldte Pastor Jan van Rijckevorsel 60 Aar, en Dag, som Menigheden ønskede at gøre saa festlig som muligt. Festdagen var paa Grund af den nær forestaaende Jul blevet fremrykket til den 12. December. Ja, allerede Søndag den 5. December festede Børnene for Sognepræsten. Under St. Hedvigsøstrenes Ledelse havde de indøvet nogle særdeles vellykkede Theaterstykker. Det var en Glæde at se, hvor Børnene samledes om deres Præst og Lærer for at hylde ham. Den Aften tjener baade Søstre og Børnene til Ære. Samme Dags Morgen holdt

Menigheden Fælleskommunion, og efter Sognepræstens egne Udtalelser var det den smukkeste af alle Festlighederne, men det var rigtignok ogsaa en usædvanlig smuk Fælleskommunion, hvor hele Menigheden, ogsaa Landboerne, samledes om Herrens Bord trods Snestormen.

Søndag den 12. December indledes Dagen med højtidelig Levitmesse, ved hvilken Pastor Cornelissen, Kolding, og Pastor Ballin, Assens, assisterede. Pastor Knud Ballin holdt en usædvanlig smuk Prædiken om Præstedømmet, en Prædiken

Pastor Jan van Rijckevorsel.

som længe vil blive bevaret i Hjerterne. Om Aftenen var hele Menigheden Sognepræstens Gæster paa Høj-skolehjemmet. Foruden Sognepræsten saa man af Præster: Pastor Cornelissen, Kolding, Pastor Ballin, Assens, og Pastor Jaworski, Haderslev. Nogle unge af Menigheden opførte et Theaterstykke, som vakte Jubel; det kraftige Bifald var velfortjent. Menighedens Gave bestod af en pragtfuld haandvævet Silke-Messehagel forfærdiget dels i Sønderborg, dels af Lioba-Søstrene i Assens. Ved Kaffebordet blev der talt af ialt 10 Personer. Pastor Ballin takkede, fordi Pastor van Rijckevorsel havde rejst et saa smukt Gudshus i Assens og derved gjort sit Navn uledeligt i denne By. Lomholdts Orkester sørgede for den musikalske Del af Underholdningen, saa det blev sent, før Sognepræsten i en smuk Tale bevæget takkede alle. Den smukke Fest sluttede med, at alle knælende modtog den præstelige Vel-sigelse af Sognepræsten.

Henricus.

Vor Frue Kirke's Jubilæum i Silkeborg.

Den 8. December var det 25 Aar siden, Vor Frue Kirke i Silkeborg blev indviet og taget i Brug. Mindet om denne Begivenhed fejredes af den jubilerende Kirkes Menighed ved en Fest- og Takkegudstjeneste Søndag den 12. Dec. I Dagens Anledning var Gudshuset smykket med et rigt Blomsterflor og Flag i de pavelige og danske Farver, som gjorde sit til at forøge den ydre Feststemning.

Højærværdige Hr. P. Joseph Koch, Aarhus, holdt Festgudstjenesten, under hvilken han i sin Prædiken mindede den talrigt forsamlede Menighed om alt det gode, den Naade, den i saa rigt Maal havde modtaget og stadig endnu kan modtage paa dette Sted, i Christi sande Kirke. Alter, Tabernakel, Kommunionshænk, Skriftestol, Døbefont kunde fortælle derom. Under Gudstjenesten sang Kor og Menighed en gregoriansk Koralmesse.

Om Aftenen samledes de allerfleste Medlemmer af Menigheden i Skolesalen for at fejre Dagen paa en mere selvkabelig Maade. Desværre havde det ikke været muligt for de særlig indbudte at komme til Stede: Vor højærværdigste Hr. Biskop; den første, ansatte Sognepræst ved Vor Frue Kapel, Pastor Fr. Ronge; ligeledes de andre Herrer Gejstlige, der i et længere Tidsrum havde haft deres Gerning som Sognepræster her i Silkeborg, Pastor Ravelli og Pastor Hillebrand, samt adskillige andre sendte deres hjerteligste Lykønskninger og allerbedste Ønsker til det jubilerende katholske Samfund i Silkeborg.

Ved Festen om Aftenen gav Sognepræsten et Overblik over den herværende katholske Menigheds Tilblivelse og dens videre Udvikling i de følgende Aar indtil Tiden efter Vor Frue Kirkes Rejsning. Særlig havde man afdøde Pastor

Joh. Frederiksen i taknemmelig Erindring. Det var jo ogsaa ham, som øvede sin Gerning her i 20 Aar og som efter egne Planer byggede den nuværende Vor Frue Kirke.

Pastor Koch fortalte interessante Brudstykker af den katholske Kirkes Historie i Aarhus. Ved denne Lejlighed kunde man paa ny fastslaa den Kendsgerning, man ved Oprettelsen af mange af vore Missionsstationer støder paa, at en saare beskeden Begyndelse vokser til et kirkeligt Foretagende, der ved sit Arbejde spænder over mange forskellige Omraader.

Iøvrigt gik Samtalen hele Aftenen livligt, idet man opfriskede kære Minder fra gamle Dage og en Gang imellem sang nogle af vore mest afholdte Salmer. Det blev derfor sent, førend man skiltes og det sikkert med det Ønske, at Sammenholdet mellem Medlemmerne af Vor Frue Kirkes Menighed stadig maatte blive fastere.

D. S.

BREVKASSE

Tak til Niels Steensen for Bønhørelse.

Som Tak til Niels Steensen for hans Forbøn og til Opmuntring for andre bekender jeg følgende: I August 1936 maatte min Svoger lade sig indlægge paa Hospitalet for en alvorlig Lunge-tuberkulose, som gennem Blodet forplantede sig til hans højre Ben. Straalebehandling og Ro, Benet laa hele Tiden i Gips, hjælp intet. For et Par Maaneder siden maatte Knæskullen fjernes for ikke at udsætte Patienten for en senere Amputation af Benet. Dyb Depression over denne Ulykke, som fulgte efter seks Aars Arbejdsløshed og Modgang, bevirkede, at Hustruen fik et Nervesammenbrud, og der blev gjort Skridt til Ægteskabets Opløsning, hvilket i højeste Grad svækkede den syges Modstandskraft. Patienten blev daarligere, Benet maatte punkteres, og Lægen forberedte paa et negativt Udfald af hele Behandlingen. I bedste Fald stod Patienten overfor et fire Maaneders Sygeleje med efterfølgende Rekonvalescens.

Nedbrudt som Patienten var, syntes alt haabløst, da Novenen paabegyndtes. Flere Katholiker med et Nonnekommunitet i Spidsen bad om en lykkelig Løsning, uden at man kunde fatte, hvad der maatte være det bedste. Men: Før de ni Dage var omme, forlangte den syge at komme op, og han, der Maaneden igennem havde ligget ubevægelig i Gips, kunde straks bevæge sig omkring ved en Stok. Bedringen skred nu saa hurtigt frem, at Lægen saa Uger efter kunde udskrive Patienten, forbavset over den pludselige Vending. Lige saa pludseligt som Bedringen udjævnedes ogsaa de sørgelige Familieforhold, og alt vendte sig til Fred og Glæde mellem Ægtefællerne og hele Familien. Hverken Patienten eller hans Familie, der er Protestanter, fik noget at vide om Niels Steensen Novenen. I dette Tilfælde har Niels Steensen hjulpet i sin dobbelte Egenskab af Læge og Sjælelæge og skabt Glæde i flere Hjem.

E. H.

St. Ansgars Sognebibliothek. Laanerne anmodes venligst om snarest at tilbagelevere Bøger, de muligt har laant fra Bibliotheket. I første Halvdel af Januar finder intet Udlaan Sted paa Grund af Bibliothekets Ordning.

Pastor Oppermann.

„Nordisk Ugeblad“ ønsker alle sine Læsere,
Medarbejdere og Venner et godt og velsignet
Nytaar.

Nytaarsaften.

Takkegudstjeneste (ev. m. Prædiken). Te Deum.

St. Ansgars Kirke Kl. 18. Rosenkranskirken Kl. 20. St. Annæ Kirke
Kl. 19. Jesu Hjerter Kirke Kl. 18. St. Josefs Kirke Kl. 19.
Sakramentskirken Kl. 23¹/₄. St. Andreas Kirke Kl. 18¹/₂.
Immaculatakirken Kl. 18. St. Thereses Kirke. Kl. 23.40.
(Nytaarsdag som ellers om Søndagen).

Køb Billetter til den store

Niels Steensens Fest

i Grundtvigs Hus, Tirsdag d. 11. Januar Kl. 20.

Af Programmet fremhæves:

Fællessange — Korsange — Recitation.

Original Lysbilledserie om Niels Steensens Liv.

Taler ved Professor Dr. med. **H. M. Hou-Jensen**,

Direktør Dr. phil. **H. Ødum**, Pastor **K. J. Geertz-Hansen**,

Biskoppen af **Osnabrück**, Dr. **Vilh. Berning**.

Billetter à 50 Øre faas ved Kirkerne i København, i Katholsk
Boghandel, Stenosgade 3, Vester 3930 og Menighedskontoret, Bred-
gade 61, Palæ 3762 (mellem 15 og 17).

Baronesse Rosenkrantz-Charisius, f. Oxholms Legat

til Hjælp for trængende indfødte Medlemmer, Mænd eller
Kvinder, af de her i Landet værende katholske Menigheder, ud-
deles af Biskoppen i Løbet af Januar Maaned 1938.

Ansøgning, indeholdende fulde Navn, Stilling, Alder,
Bopæl, skal m. H. L. Trang, Værdighed og Medlemsforhold til en
herværende katholsk Menighed attesteres af to Personer, hvoraf
den ene skal være katholsk gejstlig.

Legatportionerne uddeles ikke for Livstid, hvorfor tidligere
Legatnydere maa indsende ny Ansøgning. Ansøgningsfristen udlø-
ber den 31. December; Andragender, indsendt efter dette Tids-
punkt, kan ikke tages i Betragtning.

Ansøgning stiles og indsendes til: **Det Apostolske Vikariat**,
Bjerregaards Sidevej 1, København, Valhv.

JULE- OG NYTAARSHILSEN. Ogsaa i Aar vil jeg, gennem
Nordisk Ugeblad, ønske mine Venner og Bekendte en glædelig
Jul og et velsignet Nytaar. Gud velsigne dem alle.

J. Wijnen, Holbæk.

VATIKANETS RADIO. Juleudsendelse d. 25. Dec. Kl. 19—20
(transmitteres over adskillige Stationer).

Bønnens Apostolat. Intentioner for Januar 1938: *Vor Hellige
Faders almindelige og særlige Anliggender. — Abessiniers Kirkes
Genforening m. d. Moderkirken.*

St. Michaels Klub. Paa Grund af Steno-Festen d. 11.
Januar udsættes Klubafetten til **Tirsdag d. 18. Januar** Kl. 20.
Efter Forslag af et af Medlemmerne har vi i Vinter besluttet, at
Møderne til en Afveksling foreløbig afholdes i private Hjem, denne
Gang hos Frk. Scavenius, Paludan Müllersvej 7¹.

Kirkelig Kalender.

Dec. Jan.

26. S. **Stephan, den første Martyr.**
 27. M. Johannes Evangelist.
 23. Ti. De uskyldige Børn.
 29. O. Thomas af Canterbury.
 30. T. Søndag i Oktaven.
 31. F. Silvester. *)
 1. L. Herrens Omskærelse.

*) Abstinensen ophører Kl. 12 Middag.

Jan.

2. S. **Jesu Navns Fest.**
 3. M. Oktav af Johannes.
 4. Ti. Oktav af de uskyldige Børn.
 5. O. Vigilie.
 6. T. **Hellig 3 Kongers Dag.**
 7. F. 2. Dag i Oktaven.
 8. L. 3. Dag i Oktaven.

Dec. Jan.

Ugens Messebønner.

26. S. **Stephan, den første Martyr** (45—82); 2. *Sæt Bønner*: Jesu Fødsels Oktav (42—79).
 27. M. Johannes Evangelist (49—86); 2. Oktaven (42—79).
 28. Ti. De uskyldige Børn (52—90); 2. Oktaven (42—79).
 29. O. Thomas af Canterbury (57—94); 2. Oktaven (42—79).
 30. T. Søndag i Oktaven (59—97); 2. Oktaven (42—79).
 31. F. Silvester I (63—101); 2. Oktaven (42—79).
 1. L. Herrens Omskærelse (64—101).

Vicariatus Ap. Danlae parochis rectoribusque notum sit: Ultimo anni die abstinentiam Feriae VI hebdomadae cessare inde a Mer. Fidelibus notitia huius dispensationis e pulpito fiat.

Havniae, die 15. Dec. 1937.

Jos. Brems
 Vic. Ap.

ADRESSEÆNDRING. Hs. Excel. Biskoppens Sekretær og Regnskabsfører, Pastor P. Andreasen, er fra 1. Januar 1938 forflyttet til Rosenkranskirken, Adr. Boyesgade 8, 2. Sal t.v., Kbhvn. V., Telf. Vester 8830. Træffes bedst 16—18, Onsdag undt.

Bidrag til Jesu Barndomsforeningen (Giro 2539) og Vikarlatskollektur (Giro 27286) bedes indbetalt efter den nye Adresse. Giro-Indbetalingskort med den nye Adresse tilsendes efter Ønske.

Nytåarsdag afholdes Kollekt af Peterspenge i Kbhvn. og Ordrup.

Min kære elskede Søn

Uhrmager

Ansgar Spetzler

hensov stille og roligt, styrket ved Kirkens Naademidler.

Fredericia d. 8./12. 37.

Maria Spetzler,
 f. Corty.

Den afdøde anbefales til de troendes Forbøn.
 Begravelsen har fundet Sted.

R. I. P.

BOGTRYKKERIET »ATHENE« (MAZANTI & NIELSEN)
 Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
 Færdig fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Torsdag
 Afteneret til Postvæsenet Torsdag d. 23. December.